

BIBLIA

Slovenský ekumenický preklad

www.BibleZdarma.eu/sk

STARÁ ZMLUVA

www.BibleZdarma.eu/sk

GENEZIS — PRVÁ MOJŽIŠOVA KNIHA

Stvorenie sveta

1 Na počiatku stvoril Boh nebo a zem. ² Zem bola pustá a prázdna, tma bola nad prahlinou a Boží duch sa vznášal nad vodami. ³ Boh povedal: Nech je svetlo. A bolo svetlo. ⁴ Boh videl, že svetlo je dobré, a oddelil svetlo od tmy. ⁵ Boh nazval svetlo dňom a tmu nazval nocou. Bol večer, bolo ráno, prvý deň. ⁶ Boh povedal: Nech je obloha uprostred vôd a nech oddeľuje vody od vôd. ⁷ Boh utvoril oblohu a oddelil vody pod oblohou od vôd nad oblohou. Tak sa aj stalo. ⁸ Boh nazval oblohu nebom. Bol večer a bolo ráno, druhý deň. ⁹ Boh povedal: Nech sa vody, ktoré sú pod nebom, nahromadia na jedno miesto a nech sa ukáže pevnina. Tak sa aj stalo. ¹⁰ Boh nazval pevninu zemou a nahromadené vody nazval morom. Boh videl, že je to dobré. ¹¹ Boh povedal: Nech zem vydá sviežu zeleň, semenné rastliny a ovocné stromy, ktoré rodia na zemi ovocie so semenom svojho druhu. Tak sa aj stalo. ¹² Zem vydala sviežu zeleň, semenné rastliny svojho druhu a ovocné stromy so semenom svojho druhu. Boh videl, že je to dobré. ¹³ Bol večer a bolo ráno, tretí deň. ¹⁴ Boh povedal: Nech sú svetlá na nebeskej oblohe, aby oddeľovali deň od noci a označovali obdobia, dni a roky. ¹⁵ Nech svetlá na nebeskej oblohe a osvetľujú zem. Tak sa aj stalo. ¹⁶ Boh utvoril dve veľké svetlá: väčšie, aby vládlo dňu, a menšie, aby vládlo noci; urobil aj hviezdy. ¹⁷ Boh ich umiestnil na nebeskej oblohe, aby svietili na zem, ¹⁸ aby vládli vo dne i v noci a oddeľovali svetlo od tmy. Boh videl, že je to dobré. ¹⁹ Bol večer a bolo ráno, štvrtý deň. ²⁰ Boh povedal: Nech sa hmýria vody živými tvormi a vtáky nech lietajú nad zemou pod nebeskou oblohou. ²¹ Boh stvoril veľké morské zvieratá a všetky živé tvory, ktorými sa hmýria vody, a všetky druhy okridlených vtákov. Boh videl, že je to dobré. ²² Boh ich požehnal a povedal: Plodte sa a množte sa a naplňte vodu v moriach; vtáctvo nech sa množí na zemi! ²³ Bol večer a bolo ráno, piaty deň. ²⁴ Boh povedal: Nech vydá zem rôzne druhy živých tvorov: dobytok, plazy a divú zver. Tak sa aj stalo. ²⁵ Boh utvoril rôzne druhy divej zveri, dobytká a plazov. Boh videl, že je to dobré. ²⁶ Boh povedal: Utvorme človeka na svoj obraz, na svoju podobu. Nech ľudia vládnu nad morskými rybami, nebeským vtáctvom, dobytkom, nad celou zemou a nad všetkými plazmi, čo sa hýbu po zemi. ²⁷ Boh stvoril človeka na svoj obraz; na Boží obraz ho stvoril. Stvoril ich ako muža a ženu. ²⁸ Boh ich požehnal a povedal im: Plodte sa a množte sa, naplňte zem a podmaňte si ju! Panujte nad morskými rybami, nad nebeským vtáctvom a nad všetkou zverou, čo sa pohybuje na zemi! ²⁹ Potom Boh povedal: Dal som vám všetky semenné rastliny na zemi a všetky stromy, prinášajúce ovocie, v ktorom je semeno, aby vám boli pokrmom. ³⁰ No všetkým suchozemským živočíchom, všetkému nebeskému vtáctvu a všetkému živému tvorstvu, čo sa pohybuje po zemi, dávam za potravu všetky zelené byliny. Tak sa aj stalo. ³¹ Boh videl, že všetko, čo utvoril, bolo veľmi dobré. Bol večer a bolo ráno, šiesty deň.

2 Takto boli dokončené nebesia, zem i všetky ich zástupy. ² Siedmeho dňa Boh dokončil svoje dielo, ktoré konal, a siedmy deň si Boh odpočinul od všetkého, čo utvoril. ³ Boh požehnal siedmy deň a posvätil ho, lebo v ten deň Boh prestal vykonávať celé svoje stvoriťské dielo, ktoré utvoril. ^{4a} Takto sa udialo stvorenie neba a zeme.

Začiatky ľudstva

^{4b} Keď Hospodin, Boh, utvoril zem i nebo, ⁵ ešte nebol na zemi nijaký poľný ker a nerástla nijaká poľná bylina, lebo Hospodin, Boh, nezoslal na zem dážď a nebolo ani človeka, ktorý by obrábal zem. ⁶ Spodná voda však vyvierala zo zeme a zavlažovala celý zemský povrch. ⁷ Vtedy Hospodin, Boh, stvárn timer človeka, prach zo zeme, a vdýchol mu do nozdier dych života. Tak sa stal človek živou bytosťou.

Záhrada v Edene

⁸ Hospodin, Boh, vysadil záhradu v Edene na východe a postavil do nej človeka, ktorého stvárn timer. ⁹ Hospodin, Boh, dal vyrásť zo zeme stromom všetkých druhov, na pohľad lákavým a na jedenie chutným. Uprostred záhrady dal vyrásť stromu života a stromu poznania dobra a zla. ¹⁰ Z Edenu vytekala rieka, aby zavlažovala záhradu. Odtiaľ sa rozdeľovala na štyri hlavné toky. ¹¹ Meno prvého je Pišón; ten obteká celú krajinu Chavila, kde sa vyskytuje zlato. ¹² Zlato tej krajiny je rýdze. Tam sa nachádza bdéliová živica a ónyxový kameň. ¹³ Meno druhej rieky je Gichón. Tá obteká celú krajinu Kúš. ¹⁴ Meno tretej rieky je Tigris. Tá tečie na východ od Asýrie. Štvrtou riekou je Eufrat. ¹⁵ Hospodin, Boh, vzal človeka a umiestnil ho v záhrade Eden, aby ju obrábal a strážil. ¹⁶ Hospodin, Boh, prikázal človekovi: Môžeš jesť zo všetkých stromov záhrady, ¹⁷ ale nejedz zo stromu poznania dobra a zla, lebo v deň, v ktorom by si z neho jedol, určite zomrieš.

Stvorenie ženy

¹⁸ Potom Hospodin, Boh, povedal: Nie je dobré človekovi byť samému. Urobím mu pomoc, ktorá mu bude rovnocenná. ¹⁹ Keď Hospodin, Boh, stvárn timer z hliny všetku poľnú zver a všetko nebeské vtáctvo, priviedol ich k človekovi, aby videl, ako ich pomenuje. Ako človek pomenoval každú živú bytosť, tak sa volá. ²⁰ Človek dal mená všetkému dobytku, všetkým nebeským vtákom a všetkým poľným zvieratám, ale rovnocennú pomoc nenašiel. ²¹ Hospodin, Boh, dopustil na človeka tvrdý spánok, takže zaspal. Vybral mu jedno z rebier a miesto uzavrel mäsom. ²² Z rebra, ktoré vybral Hospodin, Boh, človekovi, vytvoril ženu a priviedol ju k nemu. ²³ Tu človek zvolal: Toto je konečne kosť z mojich kostí a telo z môjho tela! Bude sa volať muža, lebo bola vzatá z muža! ²⁴ Preto muž opustí svojho otca i matku a priripne k svojej žene a budú jedno telo. ²⁵ Obaja, človek i jeho žena, boli nahí, no jeden pred druhým sa nehanbili.

Pokušenie a pád

3 Had bol najľstivejší zo všetkých poľných zvierat, ktoré vytvoril Hospodin, Boh. Povedal žene: Naozaj vám Boh zakázal jesť zo všetkých stromov záhrady? ² Žena mu odpovedala: Ovocie zo stromov v záhrade jesť smieme, ³ ale o ovocí stromu, ktorý je uprostred záhrady, Boh povedal: Nejedzte z neho, nedotknite sa ho, aby ste nezomreli! ⁴ No had žene povedal: Nie, určite nezomriete! ⁵ Boh totiž vie, že v deň, keď budete z neho jesť, otvorí sa vám oči a budete ako Boh, budete poznať dobro i zlo. ⁶ Žena videla, že by bolo dobré jesť zo stromu, lebo strom je na pohľad lákavý a na získanie múdrosti vábivý. Vzala z jeho ovocia, jedla, potom dala aj svojmu mužovi, ktorý bol s ňou, a jedol aj on. ⁷ Obom sa otvorili oči a spoznali, že sú nahí. Splietli figové listy a urobili si zástery. ⁸ Keď počuli hlas Hospodina, Boha, ktorý sa prechádzal po záhrade za popoludňajšieho vánku, ukryl sa človek i jeho žena pred Hospodinom, Bohom, medzi stromy záhrady. ⁹ Hospodin, Boh, zavola na človeka a opýtal sa ho: Kde si? ¹⁰ On odpovedal: Počul som tvoj hlas v záhrade, zľakol som sa, pretože som nahý, a tak som sa skryl. ¹¹ Potom sa ho spýtal: Kto ti povedal, že si nahý?

Nejedol si azda zo stromu, z ktorého som ti zakázal jesť? ¹² Človek odvetil: Žena, ktorú si mi dal, aby bola so mnou, dala mi z toho stromu, tak som jedol. ¹³ Nato povedal Hospodin, Boh, žene: Čo si to urobila? Ona odpovedala: Had ma naviedol, tak som jedla.

Trest a milosť

¹⁴ Hospodin, Boh, povedal hadovi: Pretože si to urobil, budeš prekliaty, vyvrhnutý spomedzi všetkého dobytky a všetkých divých zvierat. Budeš sa plaziť po bruchu a hltáť prach po všetky dni svojho života. ¹⁵ Nepriateľstvo ustanovujem medzi tebou a ženou, medzi tvojím potomstvom a jej potomstvom; ono ti rozšliape hlavu, ty mu však zraníš päťu! ¹⁶ Žene povedal: Rozmnožím tvoje trápenie v tehotenstve, v bolestiach budeš rodiť deti. Budeš túžiť po svojom mužovi, ale on bude vládnuť nad tebou. ¹⁷ Mužovi povedal: Pretože si poslušchol hlas svojej ženy a jedol si zo stromu, z ktorého som ti zakázal jesť, nech je pre teba prekliata pôda. S námahou sa z nej budeš živiť po všetky dni svojho života. ¹⁸ Trnie a bodľácie ti bude rodiť a ty budeš jesť poľné byliny. ¹⁹ V pote tváre budeš jesť chlieb, kým sa nevrátiš do zeme, lebo z nej si bol vzatý, veď prach si a do prachu sa vrátiš. ²⁰ Človek dal svojej žene meno Eva, pretože ona bola matkou všetkých živých. ²¹ Hospodin, Boh, urobil mužovi a jeho žene kožené šaty a zaodel ich. ²² Potom Hospodin, Boh, povedal: Hľa, človek sa stal ako jeden z nás: Pozná dobro i zlo. Len aby teraz nesiahol rukou na strom života, nejedol z neho a nežil naveky! ²³ Hospodin, Boh, ho vyhnal zo záhrady Eden, aby obrábal pôdu, z ktorej bol vzatý. ²⁴ Odohnal človeka a na východ od záhrady Eden postavil cherubov a blýskavý plamenný meč, aby strážili cestu k stromu života.

Kain a Ábel

4 Adam poznal svoju ženu Evu, ona počala, porodila Kaina a povedala: Dostala som muža od Hospodina. ² Porodila aj jeho brata Ábela. Ábel sa stal pastierom oviec, ale Kain obrábal pôdu. ³ Po istom čase priniesol Kain obeť Hospodinovi z poľných plodín. ⁴ Ábel obetoval prvorodené zo svojho stáda s tukom. Hospodin priaznivo zhliadol na Ábela a na jeho obeť, ⁵ ale na Kaina a na jeho obeť tak nepohliadol. Kain sa veľmi nahneval a tvár sa mu zamračila. ⁶ Hospodin povedal Kainovi: Prečo sa hneváš? Prečo sa ti tvár tak zamračila? ⁷ Či neprijmem aj teba, ak budeš robiť dobre? No ak nerobíš dobre, pri dverách číha na teba hriech a jeho žiadostivosť, ale ty ju máš ovládať. ⁸ Kain povedal svojmu bratovi Ábelovi: Vyjdime von! Keď boli na poli, Kain napadol svojho brata Ábela a zabil ho. ⁹ Tu sa Hospodin spýtal Kaina: Kde je tvoj brat Ábel? On odvetil: Nevieť. Som azda strážcom svojho brata? ¹⁰ Opäť sa ho spýtal: Čo si to urobil? Hlas krvi tvojho brata kričí ku mne zo zeme. ¹¹ Teraz budeš kľatbou vyhnaný z pôdy, ktorá otvorila ústa, aby z tvojej ruky vypila krv tvojho brata. ¹² Keď budeš obrábať pôdu, už ti nevydá svoju silu. Budeš sa nepokojne potulovať po zemi. ¹³ Kain povedal Hospodinovi: Môj trest je väčší, než vládzem zniesť. ¹⁴ Ty ma dnes vyháňaš z pôdy a budem sa skrývať pred tebou. Budem sa nepokojne potulovať po zemi; ktokoľvek ma stretne, zabije ma. ¹⁵ Hospodin mu však povedal: Nie, to sa nestane, lebo ktokoľvek by zabil Kaina, toho postihne sedemnásobná pomsta. Hospodin poznačil Kaina, aby ho nikto, kto ho stretne, nezabil. ¹⁶ Kain sa vzdialil od Hospodina a býval v kraji Nód, na východ od Edenu.

Kainovo potomstvo

¹⁷ Kain poznal svoju ženu, ktorá počala a porodila Henocha. Postavil mesto a dal mu meno svojho syna Henocha. ¹⁸ Henochovi sa narodil syn Irád; Irád splodil Mechújaela, Mechújael Metúšaela a Metúšael Lemecha. ¹⁹ Lemech si vzal dve ženy. Jedna sa volala Ada

a druhá Cilla. ²⁰ Ada porodila Jabála, ktorý sa stal praotcom tých, čo bývajú v stanoch pri stádach. ²¹ Jeho brat sa volal Jubál; on sa stal praotcom všetkých, čo hrajú na citare a flaute. ²² Aj Cilla porodila, a to Túbal-Kajina. Bol kováč a zhotovoval rozličné výrobky z bronzu a zo železa. Túbal-Kajinova sestra bola Naama. ²³ Raz povedal Lemech svojim ženám: Ada a Cilla, počujte môj hlas, Lemechove ženy, načúvajte mojej reči! Zabil som muža, ktorý ma poranil, mládenca, ktorý ma udrel. ²⁴ Ak je pomsta za Kaina sedemnásobná, za Lemecha je sedemdesiatsedemnásobná. ²⁵ Adam opäť poznal svoju ženu. Porodila syna a dala mu meno Šét, lebo povedala: Boh mi dal iného potomka namiesto Ábela, ktorého zabil Kain. ²⁶ Aj Šétovi sa narodil syn a dal mu meno Enóš. Vtedy sa začalo vzývať meno Hospodina.

Rodokmeň od Adama po Noacha

5 Toto je rodokmeň Adama. Keď Boh stvoril človeka, utvoril ho na Božiu podobu. ² Ako muža a ženu ich stvoril, požehnal ich a dal im meno človek, keď ich stvoril. ³ Keď mal Adam stotridsať rokov, splodil syna na svoj obraz a podobu a dal mu meno Šét. ⁴ Po Šétovom narodení žil Adam osemsto rokov a narodili sa mu synovia a dcéry. ⁵ Celý vek Adamovho života bol deväťstotridsať rokov, potom zomrel. ⁶ Keď mal Šét stopäť rokov, narodil sa mu Enóš. ⁷ Po Enóšovom narodení žil Šét osemstosedem rokov a narodili sa mu synovia a dcéry. ⁸ Celý vek Šétovho života bol deväťstodvanásť rokov, potom zomrel. ⁹ Keď mal Enóš deväťdesiat rokov, narodil sa mu Kenán. ¹⁰ Po Kenánovom narodení žil Enóš osemstopätnásť rokov a narodili sa mu synovia a dcéry. ¹¹ Celý vek Enóšovho života bol deväťstopäť rokov, potom zomrel. ¹² Keď mal Kenán sedemdesiat rokov, narodil sa mu Mahalalel. ¹³ Po Mahalalelovom narodení žil Kenán osemstoštyridsať rokov a narodili sa mu synovia a dcéry. ¹⁴ Celý vek Kenánovho života bol deväťstodesať rokov, potom zomrel. ¹⁵ Keď mal Mahalalel šesťdesiatpäť rokov, narodil sa mu Jered. ¹⁶ Po Jeredovom narodení žil Mahalalel osemstotridsať rokov a narodili sa mu synovia a dcéry. ¹⁷ Celý vek Mahalalelovho života bol osemstodeväťdesiatpäť rokov, potom zomrel. ¹⁸ Keď mal Jered stošesťdesiatdva rokov, narodil sa mu Henoch. ¹⁹ Po Henochovom narodení žil Jered osemsto rokov a narodili sa mu synovia a dcéry. ²⁰ Celý vek Jeredovho života bol deväťstošesťdesiatdva rokov, potom zomrel. ²¹ Keď mal Henoch šesťdesiatpäť rokov, narodil sa mu Matuzalem. ²² Po Matuzalemovom narodení žil Henoch tristo rokov, chodil s Bohom a narodili sa mu synovia a dcéry. ²³ Celý vek Henochovho života bol tristošesťdesiatpäť rokov. ²⁴ Henoch chodil s Bohom a nebolo ho, lebo ho Boh vzal. ²⁵ Keď mal Matuzalem stoosemdesiatšesť rokov, narodil sa mu Lemech. ²⁶ Po Lemechovom narodení žil Matuzalem sedemstoosemdesiatdva rokov a narodili sa mu synovia a dcéry. ²⁷ Celý vek Matuzalemovho života bol deväťstošesťdesiatdeväť rokov, potom zomrel. ²⁸ Keď mal Lemech stoosemdesiatdva rokov, narodil sa mu syn, ²⁹ ktorému dal meno Noach a povedal: Tento nás poteší pri našej práci a námahe našich rúk s pôdou, ktorú Hospodin preklial. ³⁰ Po Noachovom narodení žil Lemech päťstodeväťdesiatpäť rokov a narodili sa mu synovia a dcéry. ³¹ Celý vek Lemechovho života bol sedemstosedemdesiatšesť rokov, potom zomrel. ³² Keď mal Noach päťsto rokov, narodil sa mu Šém, Chám a Jefet.

Boží synovia a ľudské dcéry

6 Keď sa ľudia začali rozmnožovať na zemi a rodili sa im dcéry, ² Boží synovia videli, že ľudské dcéry sú krásne, vzali si z nich za manželky tie, ktoré si vybrali. ³ Hospodin povedal: Môj duch nezostane večne v človekovi, lebo je telo; jeho vek bude stodvadsať

rokov. ⁴ V tom čase i neskôr, keď sa Boží synovia stýkali s ľudskými dcérami a tie im rodili, vznikali na zemi obri, tí slávni muži dávnych čias.

Predpoveď o potope

⁵ Hospodin videl, že ľudská zloba na zemi je veľká a všetko zmýšľanie ľudského srdca je ustavične naklonené len k zlu. ⁶ Hospodin oľutoval, že utvoril človeka na zemi a cítil v srdci bolesť. ⁷ Hospodin povedal: Človeka, ktorého som stvoril, vyhubím z povrchu zeme; počnúc človekom až po dobytok, plazy a nebeské vtáctvo, lebo ľutujem, že som ich utvoril.

⁸ Ale Noach našiel u Hospodina milosť. ⁹ Toto je Noachov príbeh: Noach bol spravodlivý a bezúhonný muž medzi svojimi vrstovníkmi. Noach chodil s Bohom. ¹⁰ Narodili sa mu traja synovia: Šém, Chám a Jefet. ¹¹ Zem však bola skazená pred Bohom a plná násilia.

¹² Boh videl, že zem je skazená, pretože celé ľudstvo na zemi si počínalo skazene. ¹³ Boh povedal Noachovi: Rozhodol som sa skončiť so všetkým tvorstvom, lebo zem je plná násilia. Zničím ich aj so zemou. ¹⁴ Urob si koráb z góferového dreva; v korábe urob priečhrady a vymaž ho zvnútra i zvonka smolou. ¹⁵ Urobíš ho takto: dĺžka korábu bude tristo laktov, šírka päťdesiat laktov a jeho výška tridsať laktov. ¹⁶ Koráb dokonči tak, že pri vrchu urobíš svetlík na jeden lakteň. Do bočnej steny korábu osad dvere; urob v ňom spodné, stredné a vrchné podlažie. ¹⁷ Ja privediem vody potopy na zem, aby som spod neba vyhubil každého tvora, v ktorom je dych života. Všetko, čo je na zemi, zahynie. ¹⁸ S tebou uzavriem zmluvu; do korábu vojdeš ty, tvoji synovia, tvoja žena a tvoje nevesty. ¹⁹ Zo všetkých druhov živočíchov vezmeš do korábu po páre, aby s tebou zostali nažive; bude to samec a samica. ²⁰ Vojdú ta s tebou po páre z vtáctva, dobytká i zo všetkých zemských plazov podľa svojich druhov, aby zostali nažive. ²¹ Ty si vezmi z každej potravy, čo sa môže jesť, a zhromažďuj k sebe; tebe aj im to bude za pokrm. ²² Noach urobil všetko tak, ako mu Boh prikázal.

Vstup do korábu

7 Potom Hospodin povedal Noachovi: Vojdi do korábu s celou svojou rodinou, lebo som videl, že si spravodlivý predom mnou v tomto pokolení. ² Zo všetkých čistých zvierat vezmi so sebou sedem párov, samca a samicu; z nečistých zvierat po páre, samca a samicu. ³ Aj z nebeského vtáctva vezmeš po sedem párov, samca a samicu, aby sa zachovalo potomstvo na celej zemi, ⁴ lebo ešte sedem dní a potom spustím na zem dážď trvajúci štyridsať dní a štyridsať nocí a vyhubím z povrchu zeme každú bytosť, ktorú som utvoril. ⁵ Noach urobil všetko, čo mu rozkázal Hospodin. ⁶ Noach mal šesťsto rokov, keď voda potopy zaplavila zem. ⁷ Noach vošiel do korábu a s ním aj jeho synovia, jeho žena a jeho nevesty pred vodami potopy. ⁸ Z čistých i z nečistých zvierat, z vtáctva a zo všetkého, čo sa hýbe na zemi, ⁹ vošlo po dvoch k Noachovi do korábu, samec a samica, ako mu prikázal Boh. Potopa ¹⁰ Keď prešlo sedem dní, valila sa voda potopy na zem. ¹¹ V šesťstom roku Noachovho života, v druhom mesiaci, sedemnásteho dňa toho mesiaca, vyrazili všetky pramene obrovskej prahlbiny, roztvorili sa nebeské uzávery ¹² a pršalo na zem štyridsať dní a štyridsať nocí. ¹³ V ten istý deň vošiel do korábu Noach a s ním jeho synovia Šém, Chám a Jefet, jeho žena a jeho tri nevesty. ¹⁴ Oni a všetky zvieratá, všetok dobytok, všetky plazy, čo sa hýbu na zemi, všetko vtáctvo, všetky operence a okrídlenice podľa svojich druhov ¹⁵ vošli k Noachovi do korábu po páre zo všetkých tvorov, v ktorých je dych života. ¹⁶ Zo všetkých tvorov vošiel samec a samica tak, ako mu Boh prikázal. Hospodin za ním zavrel koráb. ¹⁷ Na zemi nastala štyridsaťdňová potopa. Voda stúpala, zdvihla koráb a ten sa vzniesol zo zeme. ¹⁸

Voda veľmi stúpala a zaplavovala všetko na povrchu zeme, no koráb sa vznášal na vode. ¹⁹ Voda tak veľmi stúpala nad pevninou, že zatopila všetky vysoké vrchy pod šírým nebom. ²⁰ O pätnásť lakťov prevyšovala voda vrchy, ktoré pokryla. ²¹ Zahynuli všetky tvory, ktoré sa pohybovali po zemi, vtáctvo, dobytok, divá zver, plazy, ktoré sa hýbali po zemi, i všetci ľudia. ²² Z toho, čo bolo na suchej zemi, zahynulo všetko, čo malo v nozdrách dych života. ²³ Boh zahubil všetky bytosti, čo boli na povrchu zeme: ľudí, dobytok, plazy a nebeské vtáctvo. Všetko bolo vyhubené zo zeme, ostal iba Noach a to, čo bolo s ním v korábe. ²⁴ Voda ovládala zem stopäťdesiat dní.

Koniec potopy

8 Boh si spomenul na Noacha, na všetku divú zver a všetok dobytok, ktorý bol s ním v korábe; Boh zoslal na zem vietor a voda opadávala. ² Zatvorili sa aj žriedla prahlby a nebeské uzávery; zastavil sa aj dážď z neba. ³ Voda, čo pritekala a odtekala, strácala sa zo zeme a po stopäťdesiatich dňoch jej ubúdalo. ⁴ V siedmom mesiaci na sedemnásty deň tohto mesiaca zastal koráb na pohorí Araratu. ⁵ Voda ustupovala a opadávala až do desiateho mesiaca. Prvého dňa desiateho mesiaca sa objavili končiare vrchov. ⁶ Keď uplynulo štyridsať dní, Noach otvoril na korábe okno, ktoré urobil, ⁷ a vypustil krkavca; ten odlietal a prilietal, kým voda na zemi nevyschla. ⁸ Vypustil aj holubicu, aby zistil, či vody z povrchu zeme už ubudlo. ⁹ No keď nenašla miesto, kde by jej noha spočinula, vrátila sa k nemu do korábu. Na celej zemi bola ešte voda. Vystrel ruku, chytil holubicu a vzal ju do korábu. ¹⁰ Počkal ešte ďalších sedem dní a znova vypustil z korábu holubicu. ¹¹ Podvečer sa k nemu vrátila a v zobáku priniesla čerstvý olivový lístok. Noach spoznal, že voda zo zeme ustúpila. ¹² Čakal ešte ďalších sedem dní a vypustil holubicu, no tá sa k nemu už nevrátila. ¹³ V šesťstom roku, v prvom mesiaci, na prvý deň mesiaca, voda na zemi vyschla. Noach otvoril strechu korábu, pozrel sa von a videl, že povrch zeme je už suchý. ¹⁴ V druhom mesiaci, na dvadsiaty siedmy deň mesiaca, zem bola suchá. ¹⁵ Boh prehovoril k Noachovi: ¹⁶ Vyjdí z korábu so svojou ženou, so svojimi synmi a so svojimi nevestami. ¹⁷ Vyveď všetky druhy živočíchov, ktoré sú s tebou: vtáctvo, dobytok a všetky plazy, čo sa hmýria na zemi, aby sa pohybovali po zemi, plodili sa a množili sa na zemi. ¹⁸ Vyšiel teda Noach, s ním jeho synovia, jeho žena, jeho nevesty, ¹⁹ všetky zvieratá, všetky plazy, všetky vtáky, všetko, čo sa hýbe na zemi, podľa svojich rodov, to všetko vyšlo z korábu. ²⁰ Potom Noach postavil oltár Hospodinovi, vzal zo všetkého čistého dobytku i z čistých vtákov a priniesol spaľované obety na oltár. ²¹ Hospodin pocítil príjemnú vôňu a povedal si: Už nikdy pre človeka neprekľajem zem, lebo zmýšľanie ľudského srdca je od mladosti náklonné na zlé. Preto už nikdy nevyhubím všetky živé bytosti, ako som to urobil. ²² Kým bude trvať zem, sejbá ani zatva, chlad ani horúčava, leto ani zima, deň ani noc neprestanú.

Božia zmluva s Noachom

9 Boh požehnal Noacha i jeho synov a povedal im: Plodte sa, množte sa a naplňte zem! ² Strach a hrôza z vás padne na všetky pozemské zvieratá, na všetko nebeské vtáctvo i na všetko, čo sa hýbe na zemi. Všetky morské ryby sú dané do vašej moci. ³ Všetko, čo sa hýbe a žije, budete mať za pokrm, všetko vám dávam, ako predtým zelené byliny. ⁴ Len mäso s dušou, teda s jeho krvou, jesť nebudete, ⁵ lebo za vašu krv budem brať na zodpovednosť každé zviera, za život človeka budem brať na zodpovednosť človeka, jeho brata. ⁶ Ak niekto preleje krv človeka, nech jeho krv preleje človek, lebo Boh utvoril človeka na

Boží obraz. ⁷ Vy sa však plodte a množte, rozmáhajte sa na zemi a množte sa na nej. ⁸ Boh povedal Noachovi a jeho synom, čo boli s ním: ⁹ Uzatváram svoju zmluvu s vami i s vašim potomstvom ¹⁰ a so všetkými živými bytosťami, čo sú s vami, s vtáctvom, s dobytkom a so všetkou divou zverou, čo je s vami, so všetkým, čo vyšlo z korábu, so všetkou zverou zeme. ¹¹ Uzatváram s vami svoju zmluvu, že voda potopy už nezničí nijakého živého tvora a nebude už potopy, ktorá by zničila zem. ¹² Boh povedal: Toto je znamením zmluvy, ktorú uzatváram medzi mnou a vami a všetkými živými tvormi, čo sú s vami, pre všetky budúce pokolenia: ¹³ Svoju dúhu som položil na oblak, aby bola znamením zmluvy medzi mnou a zemou. ¹⁴ Kedykoľvek nahromadím mračná nad zemou a na oblaku sa ukáže dúha, ¹⁵ rozpomeniem sa na svoju zmluvu medzi mnou a vami a všetkými živými tvormi; voda už nebude potopou na zničenie všetkých živých tvorov. ¹⁶ Keď sa na oblaku ukáže dúha, pozriem na ňu a rozpomeniem sa na večnú zmluvu medzi Bohom a každým živým tvorom na zemi. ¹⁷ Boh povedal Noachovi: Toto je znamenie zmluvy, ktorú som ustanovil medzi mnou a každým živým tvorom na zemi.

Noachova kľatba a požehnanie

¹⁸ Noachovi synovia, ktorí vyšli z korábu, boli: Šém, Chám a Jefet. Chám bol otcom Kanaána. ¹⁹ Títo traja boli Noachovi synovia a z nich sa rozšírilo ľudstvo po celej zemi. ²⁰ Noach bol prvý roľník, ktorý vysadil vinicu. ²¹ Raz sa napil vína, opil sa a obnažený si ľahol vo svojom stane. ²² Chám, Kanaánov otec, však videl svojho otca obnaženého a povedal to vonku svojim dvom bratom. ²³ Šém a Jefet vzali plášť, obaja si ho položili na plecía, šli chrbtom, a tak zakryli nahotu svojho otca. Tvár mali odvrátenú, aby nevideli svojho otca obnaženého. ²⁴ Keď sa Noach prebral z opojenia a dozvedel sa, čo mu urobil jeho najmladší syn, ²⁵ povedal: Buď prekliaty Kanaán, otrokom otrokov buď svojim bratom! ²⁶ Dodal: Nech je zvelebený Hospodin, Boh Šémov! Nech mu je Kanaán otrokom! ²⁷ Kiež Boh dá, aby sa Jefet rozšíril a býval v Šémových stanoch! Kiež mu je Kanaán otrokom! ²⁸ Noach žil po potope ešte tristošesťdesiat rokov. ²⁹ Celý vek Noachovho života bol deväťstošesťdesiat rokov, potom zomrel.

Rodokmeň národov

10 Toto je rodokmeň Noachových synov, Šéma, Cháma a Jefeta. Po potope sa im narodili synovia. ² Jefetovi synovia sú: Gomer, Magóg, Madaj, Javán, Tubal, Mešech a Tírás. ³ Gomerovi synovia sú: Aškenaz, Rifat a Togarma. ⁴ Javánovi synovia sú: Eliša, Taršíš, Kittím a Rodaním. ⁵ Z nich sa rozvetvili ostrovné národy vo svojich krajinách, každý podľa svojho jazyka, podľa svojich rodov vo svojich národoch. ⁶ Chámovi synovia sú: Kúš, Micrajim, Pút a Kanaán. ⁷ Kúšovi synovia sú: Sába, Chavila, Sabta, Raema a Sabtecha. Raemovi synovia sú: Šeba a Dedán. ⁸ Kúšovi sa narodil Nimród. Stal sa prvým hrdinom na zemi. ⁹ Bol udatným lovcom pred Hospodinom. Preto vzniklo úslovie: Udatný lovec pred Hospodinom ako Nimród. ¹⁰ Jeho kráľovstvo bolo od počiatku Bábel, Erech, Akkad a Kalne v krajine Šinár. ¹¹ Z tejto krajiny vytiahol do Aššúru a vystaval Ninive, Rechobót-Ír, Kelach, ¹² ako aj Resen medzi mestami Ninive a Kelach. To je to veľké mesto. ¹³ Micrajim splodil: Lúdov, Anámov, Lehábov, Naftuchov, ¹⁴ Patrusanov, Kasluchov, z ktorých pochádzajú Filištínci a Kaftóri. ¹⁵ Kanaán splodil Sidona, svojho prvorodeného, a Chéta, ¹⁶ ďalej Jebúsejov, Amorejčanov, Gergašejov, ¹⁷ Chivvijov, Arkijov, Sínejov, ¹⁸ Arvádov, Cemarov a Chamátov. Potom sa rozšírili rody Kanaánčanov. ¹⁹ Územie Kanaánčanov siahalo od Sidonu ku Geráru až po Gazu a smerom k Sodome, Gomore, Adme a Cebojému až po Lešu.

²⁰ To sú Chámovi synovia podľa rodov, jazykov, krajín a národov. ²¹ Aj Šémovi, praotcovi všetkých Eberových synov, Jefetovmu staršiemu bratovi, sa narodili synovia. ²² Šémovi synovia sú: Elám, Aššúr, Arpachšad, Lúd a Aram. ²³ Aramovi synovia sú: Úc, Chúl, Geter a Maš. ²⁴ Arpachšadovi sa narodil Šelach. Šelachovi sa narodil Eber. ²⁵ Eberovi sa narodili dvaja synovia: jeden sa volal Peleg, lebo za jeho čias bola rozdelená zem, a jeho brat sa volal Joktán. ²⁶ Joktánovi sa narodili: Almodád, Šelef, Chacarmávet, Jarach, ²⁷ Hadorám, Uzál, Dikla, ²⁸ Obál, Abimael, Šeba, ²⁹ Ofír, Chavila a Jobáb. Títo všetci sú Joktánovi synovia. ³⁰ Ich sídla siahali od Méše až po Sefar k východnému pohoriu. ³¹ Toto sú Šémovi synovia podľa ich rodov, jazykov a národov, bývajúci vo svojich krajinách. ³² Toto sú rody Noachových synov podľa rodokmeňov a národov. Po potope sa z nich rozvetvili národy na zemi.

Babylonská veža

11 Na celej zemi bola jednotná reč a jednotné slová. ² Keď sa ľudia pohli od východu, našli rovinu v krajine Šinár a usadili sa tam. ³ Povedali si medzi sebou: Poďme, narobme si tehál a vypálme ich. Tehly používali namiesto kameňa a asphalt namiesto malty. ⁴ Potom povedali: Poďme, vybudujme si mesto a vežu, ktorá svojím vrcholom bude siahť do neba. Tak sa preslávime a nerozptýlime sa po celej zemi. ⁵ Hospodin však zostúpil, aby sa pozrel na mesto a vežu, ktorú stavali ľudia. ⁶ Hospodin povedal: Sú jeden národ a všetci hovoria jednou rečou. Toto je iba začiatok ich výčinov; teraz im už nič nezabráni uskutočniť všetko, čo si zaumienia. ⁷ Poďme, zostúpme a zmätme im reč, aby sa medzi sebou nedorozumeli. ⁸ Tak ich Hospodin odtiaľ rozptýlil po celej zemi a prestali stavať mesto. ⁹ Preto dostalo meno Bábel, lebo tam zmietol Hospodin reč celej zeme. Hospodin ich odtiaľ rozptýlil po celej zemi.

Šémov rodokmeň

¹⁰ Toto je Šémov rodokmeň: Dva roky po potope, keď mal Šém sto rokov, narodil sa mu Arpachšad. ¹¹ Po Arpachšadovom narodení žil Šém päťsto rokov a narodili sa mu synovia a dcéry. ¹² Keď mal Arpachšad tridsaťpäť rokov, narodil sa mu Šelach. ¹³ Po Šelachovom narodení žil Arpachšad štyristotri rokov a narodili sa mu synovia a dcéry. ¹⁴ Keď mal Šelach tridsať rokov, narodil sa mu Eber. ¹⁵ Po Eberovom narodení žil Šelach štyristotri rokov a narodili sa mu synovia a dcéry. ¹⁶ Keď mal Eber tridsaťštyri rokov, narodil sa mu Peleg. ¹⁷ Po Pelegovom narodení žil Eber štyristotridsať rokov a narodili sa mu synovia a dcéry. ¹⁸ Keď mal Peleg tridsať rokov, narodil sa mu Reu. ¹⁹ Po Reuovom narodení žil Peleg dvestodevät rokov a narodili sa mu synovia a dcéry. ²⁰ Keď mal Reu tridsaťdva rokov, narodil sa mu Serúg. ²¹ Po Serúgovom narodení žil Reu dvestosedem rokov a narodili sa mu synovia a dcéry. ²² Keď mal Serúg tridsať rokov, narodil sa mu Nachór. ²³ Po Nachórovom narodení žil Serúg dvesto rokov a narodili sa mu synovia a dcéry. ²⁴ Keď mal Nachór dvadsaťdeväť rokov, narodil sa mu Terach. ²⁵ Po Terachovom narodení žil Nachór stodevätnásť rokov a narodili sa mu synovia a dcéry. ²⁶ Keď mal Terach sedemdesiat rokov, narodil sa mu Abrám, Nachór a Harán.

Abrámov rodokmeň

²⁷ Toto je Terachov rodokmeň: Terachovi sa narodil Abrám, Nachór a Harán. Haránovi sa narodil Lót. ²⁸ Harán zomrel ešte za života svojho otca Teracha vo svojej rodnej zemi, v chaldejskom Úre. ²⁹ Abrám a Nachór sa oženili. Abráмова žena sa volala Saraj a Nachórova žena sa volala Milka. Bola to dcéra Harána, ktorý bol otcom Milky a Jisky. ³⁰ Saraj bola neplodná, nemala deti. ³¹ Terach vzal svojho syna Abráma a svojho vnuka Lóta,

Haránovho syna, a Saraj, svoju nevestu, ženu svojho syna Abráma, a vyviedol ich z chaldejského Úru, aby sa nasťahovali do Kanaánu. Prišli do Charánu a usadili sa tam. ³² Celý vek Terachovho života bol dvestopäť rokov. Potom Terach v Charáne zomrel.

Povolanie Abráma

12 Hospodin povedal Abrámovi: Odíď zo svojej krajiny, od svojho príbuzenstva a z domu svojho otca do krajiny, ktorú ti ukážem. ² Urobím z teba veľký národ, požeňm ťa, zvelebím tvoje meno. Buď poženáním! ³ Požeňm tých, čo teba žehnajú a tých, čo teba zlorečia, prekľajem. V tebe budú poženované všetky pokolenia zeme. ⁴ Vtedy Abrám odišiel, ako mu prikázal Hospodin. Šiel s ním aj Lót. Abrám mal sedemdesiatpäť rokov, keď odišiel z Charánu. ⁵ Abrám vzal svoju ženu Saraj, svojho synovca Lóta, všetok majetok, čo nadobudli, i služobníctvo, ktoré získali v Charáne. Pohli sa a šli do Kanaánu. Keď prišli do Kanaánu, ⁶ Abrám prešiel krajinou až k posvätnému miestu v Sícheme, k Moreho dubu. Vtedy bývali v krajine Kanaánčania. ⁷ Abrámovi sa zjavil Hospodin a povedal mu: Túto krajinu dám tvojmu potomstvu. Potom tam postavil oltár Hospodinovi, ktorý sa mu zjavil. ⁸ Odtiaľ odišiel do pohoria na východ od Bételu a tam si rozložil stan. Na západ od neho bol Bétel, na východ Aj. Tam postavil Hospodinovi oltár a vzýval Hospodinovo meno. ⁹ Potom Abrám pokračoval v ceste k Negevu.

Abrám v Egypte

¹⁰ Keď v krajine nastal hlad, Abrám odišiel do Egypta, aby tam začas pobudol, lebo v krajine sa veľmi rozšíril hlad. ¹¹ Keď sa chystali vojsť do Egypta, povedal svojej žene Saraj: Pozri sa, viem, že si žena krásneho vzhľadu. ¹² Keď ťa uvidia Egypťania, povedia si: Toto je jeho žena. Mňa zabijú a teba nechajú nažive. ¹³ Povedz teda, že si moja sestra, aby sa mi pre teba vodilo dobre a zostal som tvojou zásluhou nažive. ¹⁴ Keď Abrám prišiel do Egypta, Egypťania videli, že je to žena veľmi krásna. ¹⁵ Uvideli ju aj faraónovi dvorania, vychválili ju pred faraónom a odviekli ju do jeho paláca. ¹⁶ Ten pre ňu s Abrámom dobre zaobchádzal, takže mal ovce, dobytok, osly, sluhov, slúžky, oslice a ťavy. ¹⁷ Hospodin však postihol faraóna i jeho dom ťažkými údermi pre Saraj, Abrámovu ženu. ¹⁸ Faraón zavolał Abráma a povedal mu: Čo si mi to urobil? Prečo si mi nepovedal, že je to tvoja žena? ¹⁹ Prečo si povedal, že je to tvoja sestra? Ja som si ju preto vzal za ženu. Tu teda máš svoju ženu, ber si ju a chod! ²⁰ Faraón ho potom zveril mužom, aby ho poslali preč aj s jeho ženou i so všetkým, čo mal.

Rozchod Lóta s Abrámom

13 Odišiel teda Abrám z Egypta so svojou ženou i so všetkým, čo mal, do Negevu. Bol s ním aj Lót. ² Abrám bol veľmi bohatý, mal stáda, striebro a zlato. ³ Potom Abrám pokračoval v ceste z miesta na miesto od Negevu až k Bételu, až na miesto medzi Bételom a Ajom, kde mal predtým svoj stan, ⁴ kde predtým postavil oltár a vzýval meno Hospodina. ⁵ Aj Lót, ktorý žil s Abrámom, mal ovce, dobytok a stany. ⁶ Krajina však nestačila na to, aby mohli bývať spolu; majetku mali toľko, že už nemohli zostať pri sebe. ⁷ Medzi pastiermi Abrámových stád a pastiermi Lótových stád vznikol spor. V tom čase bývali v krajine Kanaánčania a Perizzejci. ⁸ Preto Abrám povedal Lótovi: Nech nie je rozbroj medzi nami, medzi mojimi pastiermi a tvojimi pastiermi, veď sme bratia. ⁹ Či nie je pred tebou celá krajina? Preto ťa prosím, oddel sa odo mňa! Ak pôjdeš naľavo, ja pôjdem napravo; ak si vyberieš pravú stranu, ja sa poberiem na ľavú. ¹⁰ Lót sa rozľiadol a videl, že celé okolie Jordánu až po Coar je zavlažované ako Hospodinova záhrada a ako Egypt. ^{12, 5}

Hospodinova zmluva s Abrámom

15 Po týchto udalostiach zaznelo Abrámovi vo vídení Hospodinovo slovo: Neboj sa, Abrám, ja som tvoj štít, tvoja hojná odmena. ² Abrám povedal: Pán, Hospodin, čože mi dáš?! Ved' odchádzam bezdetný a dedičom môjho domu bude damaský Eliezer. ³ Abrám ešte dodal: Ved' si mi nedal potomka a môj sluha, narodený v mojom dome, má byť mojím dedičom? ⁴ Hospodin mu však povedal: On nebude tvojím dedičom. Tvojím dedičom bude ten, čo vyjde z teba. ⁵ Vyviedol ho von a povedal mu: Len sa pozri na nebo a spočítaj hviezdy, ak ich môžeš spočítať, a dodal: Toľko bude tvojho potomstva. ⁶ Abrám uveril Hospodinovi a on mu to počítal za spravodlivosť. ⁷ Potom mu povedal: Ja som Hospodin, ktorý som ťa vyviedol z chaldejského Úru, aby som ti dal do vlastníctva túto krajinu. ⁸ On sa opýtal: Pán, Hospodin, podľa čoho poznám, že ju budem vlastniť? ⁹ On mu odpovedal: Prines mi trojročnú jalovicu, trojročnú kozu, trojročného barana, hrdličku a holúbka. ¹⁰ Keď to všetko priniesol, rozpolil to a jednu polovicu položil naproti druhej, ale vtáky nerozpolil. ¹¹ Dravé vtáky zlietali na mŕtve telá a Abrám ich odháňal. ¹² Keď zapadlo slnko, Abrám tvrdo zaspal, zovrela ho tieseň hrozivej temnoty. ¹³ Hospodin povedal Abrámovi: Dobre si uvedom, že tvoji potomkovia budú prišelcami v cudzej krajine, zotročia ich a štyristo rokov budú s nimi zle zaobchádzať. ¹⁴ No ja budem súdiť aj národ, ktorému budú otročiť. Potom vyjdú s veľkým majetkom. ¹⁵ Ty však odídeš v pokoji k svojim predkom a pochovajú ťa v úctyhodnej starobe. ¹⁶ Vo štvrtom pokolení sa sem však vrátia, lebo doteraz nie sú dovŕšené viny Amorejčanov. ¹⁷ Keď zapadlo slnko a nastala hustá tma, objavila sa dymiaci pec a ohnivá pochodeň, ktorá prechádzala medzi rozpolenými čiastkami. ¹⁸ V ten deň uzavrel Hospodin zmluvu s Abrámom a povedal: Tvojmu potomstvu dám túto krajinu od Egyptského potoka až po Veľkú rieku, rieku Eufrat, ¹⁹ územie Kénitov, Kenizzejcov, Kadmončanov, ²⁰ Chetitov, Perizzejcov a Refajov, ²¹ Amorejčanov, Kanaánčanov, Girgašejov a Jebúsejov.

Hagar a Izmael

16 Abráмова žena Saraj nerodila. Mala však slúžku, Egyptanku menom Hagar. ² Raz Saraj povedala Abrámovi: Pozri, Hospodin mi zabránil rodiť. Vojdi teda k mojej slúžke. Možno, že z nej dostanem syna. Abrám prijal radu od Saraj. ³ Po desiatich rokoch odvtedy, čo sa Abrám nasťahoval do Kanaánu, Abráмова žena Saraj vzala svoju egyptskú slúžku Hagar a dala ju svojmu mužovi Abrámovi za ženu. ⁴ On vošiel k Hagar a ona počala. Keď spoznala, že počala, pohrdavo hľadela na svoju paniu. ⁵ Saraj povedala Abrámovi: Pre teba znášam prikorie. Dala som ti svoju slúžku do lona a teraz, keď vidí, že počala, mnou opovrhuje. Nech Hospodin rozsúdi medzi mnou a tebou! ⁶ Nato Abrám povedal Saraj: Pozri, svoju slúžku máš vo svojej moci. Nalož s ňou, ako uznáš za dobré! Keď ju Saraj sužovala, Hagar od nej ušla. ⁷ Keď ju Hospodinov anjel stretol pri prameni vody na púšti, pri prameni na ceste do Šúru, ⁸ povedal jej: Hagar, Sarajina slúžka, odkiaľ prichádzaš a kam sa uberáš? Ona odpovedala: Utekám od svojej panej Saraj. ⁹ Hospodinov anjel jej povedal: Vráť sa k svojej panej a buď jej poddaná! ¹⁰ Hospodinov anjel jej ďalej oznámil: Rozmnožím tvoje potomstvo tak, že ho nebude možné spočítať. ¹¹ Hospodinov anjel ešte dodal: Pozri, počala si, porodíš syna a dáš mu meno Izmael, lebo Hospodin ťa počul v tvojom pokorení. ¹² Bude to človek ako divý osol, jeho ruka bude proti všetkým a ruky všetkých budú proti nemu; bude proti všetkým svojim bratom. ¹³ Hagar nazvala Hospodina, ktorý ju oslovil, El-Roi. Povedala totiž: Ci som tu nezahliadla toho, ktorý ma vidí? ¹⁴ Preto sa tá studňa volá: Beér-Lachaj-Roi, a je medzi Kadéšom a Beredom. ¹⁵ Hagar

porodila Abrahámovi syna. Abrahám dal svojmu synovi, ktorého porodila Hagar, meno Izmael.
¹⁶ Abrahám mal osemdesiatšesť rokov, keď mu Hagar porodila Izmaela.

Zmluva a obriezka

17 Keď mal Abrahám deväťdesiatdeväť rokov, zjavil sa mu Hospodin a povedal: Ja som El-Šaddaj, choď stále predou mnou, buď bezúhonný. ² Uzavriem zmluvu medzi mnou a tebou a veľmi ťa rozmnožím. ³ Abrahám padol na tvár a Boh mu povedal: ⁴ Toto je moja zmluva s tebou: Staneš sa otcom mnohých národov. ⁵ Už sa nebudeš volať Abrahám, tvoje meno bude Abrahám, lebo som ťa určil za otca mnohých národov. ⁶ Preveľmi ťa rozmnožím a urobím z teba národy a vyjdú z teba aj králi. ⁷ Zmluvu medzi mnou a tebou a tvojím potomstvom vo všetkých pokoleniach robím večnou zmluvou, že budem tvojím Bohom i Bohom tvojho potomstva. ⁸ Tebe a tvojmu potomstvu dám krajinu, v ktorej si ako cudzinec; celú krajinu Kanaán im dám do večného vlastníctva a budem im Bohom. ⁹ Boh potom povedal Abrahámovi: Ty však zachovávaš moju zmluvu: ty, tvoje budúce potomstvo a všetky pokolenia. ¹⁰ Toto je moja zmluva medzi mnou, vami a tvojím budúcim potomstvom, ktorú budete zachovávať: Každá osoba mužského rodu spomedzi vás bude obrezaná. ¹¹ Dáte si obrezať mäso svojej neobrezanej predkožky, to bude znamením zmluvy medzi mnou a vami. ¹² Z pokolenia na pokolenie budete na ôsmy deň po narodení obrezávať každého chlapca, či sa narodil v dome, alebo je kúpený za peniaze od cudzinca, teda nepochádza z tvojho potomstva. ¹³ Obrezaný musí byť každý, čo sa narodil v tvojom dome, alebo bol kúpený za peniaze. Takto bude moja zmluva znamením večnej zmluvy na vašom tele. ¹⁴ Neobrezaný muž, ktorému by nebolo obrezané mäso predkožky, nech je vyobcovaný spomedzi svojho ľudu. Porušil moju zmluvu. ¹⁵ Potom Boh povedal Abrahámovi: Svoju manželku Saraj už nebudeš volať Saraj, lebo jej meno bude Sára. ¹⁶ Ja ju požehnám a dám ti z nej syna. Požehnám ju a stane sa matkou národov; vyjdú z nej králi národov. ¹⁷ Abrahám padol na tvár, zasmial sa a v duchu si povedal: Môže sa storočnému narodiť syn a môže deväťdesiatročná Sára porodiť? ¹⁸ Abrahám povedal Bohu: Keby aspoň Izmael žil pred tvojou tvárou! ¹⁹ Boh však opakoval: Tvoja žena Sára ti porodí syna a dáš mu meno Izák. Uzavriem s ním zmluvu, večnú zmluvu s ním i s jeho potomstvom. ²⁰ Vypočul som ťa, aj pokiaľ ide o Izmaela. Požehnám ho, urobím ho plodným a preveľmi ho rozmnožím. Narodí sa z neho dvanásť kniežat a urobím z neho veľký národ. ²¹ Svoju zmluvu však uzavriem s Izákom, ktorého ti o takomto čase na budúci rok porodí Sára. ²² Keď Boh skončil rozhovor s Abrahámom, odišiel od neho. ²³ Abrahám potom vzal svojho syna Izmaela, ako aj všetkých narodených v jeho dome a všetkých kúpených za peniaze, teda všetkých mužov v dome, a obrezal im mäso predkožky ešte v ten deň, keď sa s ním zhováral Boh. ²⁴ Abrahám mal deväťdesiatdeväť rokov, keď mu bolo obrezané mäso predkožky. ²⁵ Jeho syn Izmael mal trinásť rokov, keď mu bolo obrezané mäso predkožky. ²⁶ V ten deň bol obrezaný Abrahám i jeho syn Izmael ²⁷ a s ním boli obrezaní všetci muži z jeho domu: tí, čo sa narodili v jeho dome, aj tí, čo boli od cudzinca kúpení za peniaze.

Abraháмова pohostinnosť

18 Keď Abrahám sedel pri vchode do svojho stanu pri Mamreho duboch, za najväčšej páľavy dňa sa mu zjavil Hospodin. ² Pozrel sa a neďaleko seba videl stáť troch mužov. Len čo ich zbadal, bežal im v ústrety od vchodu svojho stanu a poklonil sa im až po zem. ³ Povedal: Pane, ak som získal u teba priazeň, neobíď svojho služobníka. ⁴ Dám priniesť trochu vody, umyjete si nohy a odpočiniete si pod stromom. ⁵ Donesiem kus chleba, posilníte sa a pôjdete ďalej. Veď preto ste zabočili k svojmu služobníkovi. Oni odpovedali: Urob,

ako vravíš. ⁶ Abrahám sa poponáhlal do stanu k Sára a povedal: Rýchlo zamies z troch sei jemnej múky a upeč posúchy! ⁷ Potom Abrahám sám zabehol k stádu, vybral pekné mladé teľa, dal ho sluhovi a ten sa poponáhlal pripraviť ho. ⁸ Vzal čerstvé maslo, mlieko, pripravené teľa a predložil im to. Kým jedli, on stál pri nich pod stromom. ⁹ Spýtali sa ho: Kde je tvoja manželka Sára? Odpovedal: Tu, v stane. ¹⁰ Hospodin povedal: O rok o takomto čase sa vrátim k tebe a tvoja manželka Sára bude mať syna. Sára počúvala za vchodom do stanu. ¹¹ Abrahám a Sára boli starí, mali vysoký vek, a Sára už bola dávno po prechode. ¹² Preto sa Sára v duchu zasmiala a povedala si: Teraz, keď som už stará, mám myslieť na rozkoš? Aj môj pán je starec. ¹³ Hospodin povedal Abrahámovi: Prečo sa Sára smeje a myslí si: Či by som naozaj mohla porodiť, keď som zostarla? ¹⁴ Je azda Hospodinovi niečo nemožné? O rok o takomto čase sa vrátim k tebe a Sára bude mať syna. ¹⁵ Sára však zapierala a povedala: Nesmiala som sa. Bála sa totiž. Hospodin jej povedal: Určite si sa smiala.

Abraháмова prosba za Sodomu

¹⁶ Odtiaľ sa muži odobrali a zamierili k Sodome. Abrahám ich šiel odprevadiť. ¹⁷ Hospodin povedal: Môžem tajiť pred Abrahámom, čo chcem urobiť? ¹⁸ Abrahám sa bezpochyby stane veľkým a zdatným národom a v ňom budú požehnané všetky národy zeme. ¹⁹ Jeho som si vyvolil, aby prikázal svojim synom i všetkým svojim potomkom dbať na Hospodinovu cestu a konať podľa spravodlivosti a práva, aby Hospodin mohol splniť Abrahámovi všetko, čo mu sľúbil. ²⁰ Hospodin povedal: Obžaloba Sodomy a Gomory je priveľká a ich hriech je veľmi ťažký. ²¹ Zostúpim teda a pozriem sa, či naozaj robia, alebo nerobia tak, ako znie žaloba, čo došla ku mne. Chcem to vedieť. ²² Muži sa odtiaľ odobrali a šli do Sodomy, Abrahám ešte stále stál pred Hospodinom. ²³ Pristúpil bližšie a pýtal sa: Naozaj chceš zahubiť spravodlivého s bezbožným? ²⁴ Keby bolo v meste päťdesiat spravodlivých, zahubil by si ich a neodpustil by si mestu pre tých päťdesiatich spravodlivých, čo sú v ňom? ²⁵ Niečo také predsa neurobíš, aby si s bezbožným usmrtil aj spravodlivého. Potom by spravodlivý bol ako bezbožný? Niečo také predsa neurobíš. Či ten, čo súdi celú zem, nebude konať spravodlivo? ²⁶ Hospodin mu povedal: Ak nájdem v meste Sodome päťdesiat spravodlivých, pre nich odpustím celému tomu miestu. ²⁷ Abrahám odpovedal: Odvážil som sa zhovárať so svojim Pánom, hoci som len prach a popol. ²⁸ Čo ak bude chýbať päť spravodlivých z päťdesiatich? Zničíš pre piatich celé mesto? Nezničím, povedal, ak ich tam nájdem štyridsaťpäť. ²⁹ On však vravel ďalej a spýtal sa: Možno sa ich tam nájde len štyridsať. Odpovedal: Pre štyridsiatich to neurobím. ³⁰ Abrahám povedal: Nech sa môj Pán nenahnevá, že ešte hovorím: Azda sa ich tam nájde len tridsať, a on odpovedal: Neurobím to, ak ich tam nájdem tridsať. ³¹ Abrahám ďalej povedal: Odvážil som sa zhovárať so svojim Pánom. Čo ak sa ich tam nájde len dvadsať? Odpovedal: Nezahubím ich ani pre dvadsiatich. ³² Prosím, nech sa nehnevá môj Pán, pokračoval, že ešte raz prehovorím. Možno sa ich tam nájde len desať. Odpovedal: Pre desiatich ich nezahubím. ³³ Keď Hospodin skončil rozhovor s Abrahámom, odišiel, a Abrahám sa vrátil domov.

Lót v Sodome

19 Keď podvečer prichádzali dvaja anjeli do Sodomy, Lót sedel v mestskej bráne. Len čo ich zazrel, vstal a šiel im v ústrety. Poklonil sa im až po zem ² a povedal: Prosím vás, moji páni, poďte do domu svojho služobníka, prenocujte, umyte si nohy a zavčasu ráno vstanete a pôjdete svojou cestou. Oni však odpovedali: Nie, prenocujeme na tomto priestranstve. ³ On však na nich tak naliehal, že sa odobrali k nemu. Keď vošli do jeho

domu, pripravil im hostinu, dal napiect' nekvasených chlebov a najedli sa. ⁴ Skôr, ako si poľhali, obkľúčili dom muži z mesta, Sodomčania, od chlapca až po starca, všetci do jedného. ⁵ Zavolali si Lóta a pýtali sa ho: Kde sú tí muži, čo tejto noci prišli k tebe? Vyveď nám ich, aby sme s nimi obcovali. ⁶ Lót predstúpil pred nich, ale zatvoril za sebou dvere ⁷ a povedal: Prosím vás, bratia moji, neurobte takú hanebnosť! ⁸ Pozrite, mám dve dcéry, ktoré ešte neobcovali s mužmi. Vyvediem vám ich a robte s nimi, čo sa vám zapáči, ale týmto mužom nič nerobte, veď sa uchýlili do môjho prístrešia. ⁹ Oni ho však zahriakli: Zmizni odtiaľto! a ďalej vykrikovali: Sám sa sem prísťahoval ako cudzinec a ešte chce aj rozhodovať. Horšie dopadneš ako oni! Surovo dorážali na Lóta a chystali sa vylomiť dvere. ¹⁰ Vtom tí dvaja muži vlastnými rukami vtiahli Lóta do domu a zamkli dvere. ¹¹ Tých, čo boli vonku, od najmenších až po starých, ranili slepotou, takže nemohli nájsť dvere. ¹² Potom muži povedali Lótovi: Máš tu ešte niekoho zo svojich? Zafa, synov, dcéry a všetkých z mesta, čo patria k tebe, vyveď odtiaľto! ¹³ Zničíme toto miesto, lebo žaloba naň je pred Hospodinom veľmi veľká. Hospodin nás poslal, aby sme ho zničili. ¹⁴ Nato Lót vyšiel a svojim nastávajúcim zaťom, ktorí si chceli vziať jeho dcéry za manželky, povedal: Vstaňte, odíďte z tohto miesta, lebo Hospodin zničí toto mesto. Oni sa však nazdávali, že žartuje. ¹⁵ Keď svitol deň, anjeli naliehali na Lóta a povedali: Vstaň, vezmi manželku a obe dcéry, ktoré tu máš, aby si pre nepravosť mesta nezahynul. ¹⁶ Keď váhal, muži uchopili za ruku jeho i jeho manželku a obe dcéry, lebo Hospodin ich chcel ušetriť. Vyviedli ho von, mimo mesta a tam ho nechali. ¹⁷ Keď ich viedli von, povedali: Zachráň sa, ide ti o život. Neobzeraj sa, ani sa nikde v celom Okolí nezastavuj. Zachráň sa na vrchoch, aby si nezahynul. ¹⁸ Lót im povedal: Nie tak, Pane! ¹⁹ Veď tvoj sluha získal tvoju priazeň a veľké je tvoje milosrdenstvo, ktoré si mu preukázal, keď si mi zachránil život, ale ja už nevládzem ujsť na vrch; zachváti ma pohroma a zomriem. ²⁰ Pozri, tu nablízku je mesto, ta môžem ujsť. Je malé, v ňom sa zachránim. Či nie je malé? Ja zostanem nažive. ²¹ On mu povedal: Dobre, aj v tom ti vyhoviem a mesto, za ktoré sa prihováraš, nezničím. ²² Rýchlo sa tam skry, lebo nemôžem nič robiť, kým ta nedôjdeš. Preto sa to mesto volá Coar. ²³ Keď Lót došiel do Coaru, slnko vychádzalo nad krajinu. ²⁴ Hospodin zoslal na Sodomu a Gomoru síru a oheň; bolo to od Hospodina z neba. ²⁵ Zničil tie mestá, celé Okolie, všetkých obyvateľov miest a všetky poľné rastliny. ²⁶ Lótova žena sa obzrela a premenila sa na solný stĺp. ²⁷ Keď Abrahám včasráno vstal, šiel na miesto, kde predtým stál s Hospodinom. ²⁸ Pozrel smerom k Sodome a Gomore i na celé Okolie a videl vystupovať dym zo zeme ako dym z huty. ²⁹ Keď Boh pustošil mestá Okolia, spomenul si na Abraháma a zachránil Lóta pred zničením, ktoré postihlo mestá, v ktorých Lót býval.

Lótove dcéry

³⁰ Potom Lót s oboma dcérami odišiel z Coaru a usadil sa na pohorí. Báľ sa zostať v Coare. Býval so svojimi dvoma dcérami v jaskyni. ³¹ Staršia z nich povedala mladšej: Náš otec je starý a nezostal na zemi muž, ktorý by s nami mohol obcovať podľa zvyklosti na celom svete. ³² Opojme teda otca vínom a spime s ním, aby sme mohli získať od neho potomstvo. ³³ V tú noc dali sa otcovi napiť vína. Potom vošla k nemu staršia a spala s ním. On však nezbadal, kedy si ľahla ani kedy odišla. ³⁴ Na druhý deň zas povedala staršia mladšej: Pozri, včera som s otcom spala ja. Dáme mu aj v túto noc napiť sa vína. Lahneš si ty a vyspíš sa s ním, aby sme získali od neho potomstvo. ³⁵ Dali sa teda aj tejto noci otcovi napiť vína. Ľahla si k nemu mladšia dcéra a spala s ním. On však ani teraz nezbadal, kedy si k nemu ľahla a kedy odišla. ³⁶ Tak počali obe Lótove dcéry od svojho otca. ³⁷ Staršia porodila syna

a dala mu meno Moáb. On je praotcom dnešných Moábčanov.³⁸ Aj mladšia porodila syna a dala mu meno Ben-Ammi. On je praotcom dnešných Ammónčanov.

Sára u Abimelecha

20 Odtiaľ sa Abrahám vybral do kraja Negev. Zastavil sa medzi Kaděšom a Šúrom a dočasne zostal v Geráre.² Abrahám vtedy o svojej manželke Säre hovorieval: Toto je moja sestra. Gerársky kráľ Abimelech poslal po Sáru a vzal si ju.³ V noci vo sne prišiel Boh k Abimelechovi a povedal mu: Určite zomrieš, lebo si si vzal ženu, čo má muža.⁴ Keďže Abimelech sa k nej ešte nepriblížil, povedal: Pane, zabýjaš aj spravodlivých ľudí? ⁵ Či mi on sám nepovedal: Toto je moja sestra? Ba aj ona mi povedala: To je môj brat. Urobil som to v nevinosti srdca a s čistými rukami.⁶ Boh mu vo sne povedal: Aj ja viem, že si to urobil v nevinosti srdca, preto som ti zabránil zhrešiť proti mne a nedopustil som, aby si sa jej dotkol.⁷ Vráť teda manželku jej mužovi, lebo on je prorok. On sa bude za teba prihovárať, aby si žil. Ak ju však nevrátiš, vedz, že určite zomrieš so všetkými, čo patria k tebe.⁸ Abimelech včasráno vstal, zvolal všetkých svojich sluhov, a keď im vyrozprával všetko, čo sa stalo, muži sa veľmi nalakali.⁹ Abimelech zavola Abraháma a povedal mu: Čo si nám to urobil? Čím som sa proti tebe prehrešil, že si priviedol na mňa a na moje kráľovstvo taký veľký hriech? Urobil si mi niečo, čo si nemal urobiť.¹⁰ Potom sa Abimelech Abraháma spýtal: Čo ti to zišlo na um, takto sa správať? ¹¹ Abrahám odvetil: Povedal som si: Na tomto mieste určite nie je bázne pred Bohom a pre moju ženu ma zabijú.¹² Napokon, ona mi je naozaj sestrou. Je to dcéra môjho otca, no nie dcéra mojej matky; stala sa mojou ženou.¹³ Keď ma Boh po odchode z otcovského domu nechal blúdiť, vtedy som jej povedal: Preukáž mi túto láskavosť: Všade, kam prideme, povieš: To je môj brat.¹⁴ Nato vzal Abimelech ovce, dobytok, otrokov a slúžky, dal ich Abrahámovi a vrátil mu aj jeho ženu Sáru.¹⁵ Abimelech povedal: Pozri, moja zem je pred tebou, bývaj, kdekoľvek sa ti zapáči.¹⁶ Säre povedal: Pozri, tvojmu bratovi som dal tisíc strieborných, to bude odškodné na zastretie očí všetkým, čo sú s tebou. Tým budeš ospravedlnená pred všetkými.¹⁷ Abrahám sa modlil k Bohu; Boh uzdravil Abimelecha, jeho ženu i slúžky, takže mohli rodiť.¹⁸ Hospodin totiž zavrel každé materské lono v Abimelechovom dome pre Abrahámovu ženu Sáru.

Izákovo narodenie

21 Hospodin navštívil Sáru, ako povedal, a splnil, čo jej sľúbil.² Sára počala a porodila Abrahámovi syna v jeho starobe a v čase, ktorý mu Boh predpovedal.³ Abrahám dal svojmu synovi, ktorého mu porodila Sára, meno Izák.⁴ Na ôsmy deň obrezal Abrahám svojho syna Izáka, ako mu prikázal Boh.⁵ Abrahám mal sto rokov, keď sa mu narodil syn Izák.⁶ Vtedy Sára povedala: Boh mi dal dôvod zasmiať sa. Kto sa to dopočuje, zasmieja sa.⁷ A dodala: Kto by bol povedal Abrahámovi, že Sára bude ešte pridávať synov? A predsa som mu porodila syna v jeho starobe.

Zavrnutie Hagar

⁸ Chlapec rástol a odstavila ho. V deň, keď bol Izák odstavený, Abrahám vystrojil veľkú hostinu.⁹ Keď Sára videla, že syn Egyptanky Hagar, ktorého porodila Abrahámovi, vysmieva sa jej synovi,¹⁰ povedala Abrahámovi: Vyžeň tú slúžku i jej syna, lebo syn tejto slúžky nesmie mať podiel na dedičstve s mojím synom Izákom.¹¹ Abraháma sa to veľmi dotklo, lebo to bol jeho syn.¹² Boh však povedal Abrahámovi: Netráp sa nad chlapcom ani nad slúžkou. Poslúchni Sáru vo všetkom, čo ti povedala, lebo tvoje potomstvo sa bude volať po Izákovi.¹³ No aj zo syna slúžky urobím veľký národ, lebo je tvojím potomkom.

¹⁴ Abrahám včasráno vzal chlieb a mech s vodou, dal to Hagar; dieťa jej položil na plecía a prepustil ju. Ona odišla a blúdila po púšti Beér-Šeba. ¹⁵ Keď sa voda z mecha minula, položila chlapca pod jeden z kríkov, ¹⁶ poodišla a sadla si opodiaľ, asi na dostrel z luku, lebo si povedala: Nemôžem sa dívať, ako zomiera dieťa. Sadla si naproti a nahlas sa rozplakala. ¹⁷ Boh však počul chlapcov hlas a Boží anjel zavolať z neba na Hagar a povedal jej: Čo ti je, Hagar? Neboj sa, veď Boh počul chlapcov hlas tam, kde je. ¹⁸ Vstaň, vezmi chlapca a drž ho pevne svojou rukou, lebo z neho urobím veľký národ. ¹⁹ Vtom jej Boh otvoril oči a ona zazrela vodný prameň. Šla teda naplniť mech vodou a dala sa chlapcovi napiť. ²⁰ Boh bol s chlapcom. Keď vyrástol, býval na púšti a stal sa lukostrelcom. ²¹ Potom sa usadil na púšti Parán a matka mu vzala ženu z Egypta.

Abrahámova zmluva s Abimelechom

²² V tom čase Abimelech a veliteľ jeho vojska, Pichól, povedali Abrahámovi: Boh je s tebou vo všetkom, čo konáš. ²³ Preto mi tu na Boha prisahaj, že neoklameš ani mňa, ani môjho následníka a moje potomstvo, ale ako som sa ja verne zachoval voči tebe, tak sa budeš aj ty správať voči mne a krajine, v ktorej si cudzincom. ²⁴ Abrahám povedal: Prisahám. ²⁵ Potom Abrahám dohovárať Abimelechovi pre studňu, ktorej sa Abimelechovi sluhovia násilne zmocnili. ²⁶ Abimelech odpovedal: Nevieť, kto to urobil. Veď ani ty si mi to neoznámil, ani som o tom dosiaľ nepočul. ²⁷ Vtedy Abrahám vzal ovce i dobytok, dal to Abimelechovi a obaja uzavreli zmluvu. ²⁸ Potom Abrahám oddelil zo stáda sedem oviec. ²⁹ Abimelech sa spýtal Abraháma: Čo má znamenať tých sedem oviec, ktoré si oddelil? ³⁰ On odpovedal: Vezmi si odo mňa týchto sedem oviec na svedectvo, že túto studňu som vykopal ja. ³¹ Preto sa to miesto nazýva Beér-Šeba, lebo obaja tam prisahali. ³² Takto uzavreli zmluvu v Beér-Šebe. Potom sa Abimelech a veliteľ jeho vojska Pichól pobrali a vrátili sa na územie Filištíncov. ³³ Abrahám zasadil v Beér-Šebe tamarišku a vzýval tam meno Hospodína, Večného Boha. ³⁴ Abrahám dlho býval v krajine Filištíncov.

Obetovanie Izáka

22 Po týchto udalostiach Boh skúšal Abraháma a povedal mu: Abrahám! On odvetil: Tu som. ² Boh povedal: Vezmi svojho jediného syna Izáka, ktorého miluješ, odíď do kraja Morija a obetuj ho tam ako spaľovanú obeť na vrchu, o ktorom ti poviem. ³ Abrahám včasráno osedlal osla, vzal so sebou dvoch sluhov i svojho syna Izáka. Keď naštiepal dreva na spaľovanú obeť, vstal a vybral sa na miesto, o ktorom mu hovoril Boh. ⁴ Na tretí deň Abrahám pozdvihol oči a zďaleka uzrel to miesto. ⁵ Povedal svojim sluhom: Zostaňte tu s oslom. Ja pôjdem s chlapcom ta, pokloníme sa Bohu a vrátime sa k vám. ⁶ Abrahám vzal drevo na spaľovanú obeť a naložil ho na svojho syna Izáka. Sám vzal oheň a nôž a tak šli obaja spolu. ⁷ Izák povedal svojmu otcovi Abrahámovi: Otec! Ten odpovedal: Čo chceš, syn môj? Izák sa spýtal: Pozri, oheň a drevo je tu, no kde je baránok na spaľovanú obeť? ⁸ Abrahám odvetil: Syn môj, baránka na spaľovanú obeť si obstará Boh. Tak šli obaja spolu ďalej. ⁹ Keď došli na miesto, o ktorom im povedal Boh, Abrahám tam postavil oltár, naložil naň drevo, zviazal syna Izáka a položil ho na oltár, na drevo. ¹⁰ Abrahám vystrel ruku, vzal nôž, aby zabil svojho syna. ¹¹ Vtom z neba zavolať naňho Hospodinov anjel: Abrahám, Abrahám! On odpovedal: Tu som. ¹² Anjel mu povedal: Nedotýkaj sa chlapca, neublíž mu! Teraz viem, že sa bojíš Boha, lebo si mi neodoprel ani svojho jediného syna. ¹³ Abrahám sa rozľhliadol a v kroví uzrel barana zachyteného za rohy. Abrahám šiel, vzal barana a obetoval ho namiesto svojho syna ako spaľovanú obeť. ¹⁴ Abrahám nazval toto miesto:

Hospodin sa postará. Tak sa dodnes hovorí: Na vrchu sa Hospodin postará. ¹⁵ Hospodinov anjel znova zavola z neba na Abraháma ¹⁶ a povedal: Prisahám na seba samého — znie výrok Hospodina —, pretože si to urobil a neodoprel si mi svojho jediného syna, ¹⁷ určite ťa požehnám a rozmnožím tvoje potomstvo ako hviezdy na nebi a ako piesok na morskom brehu; tvoje potomstvo sa zmocní brány svojich nepriateľov. ¹⁸ Pretože si poslúchol môj hlas, v tvojom potomstve budú požehnané všetky národy zeme. ¹⁹ Potom sa Abrahám vrátil k svojim sluhom a všetci spolu sa pobrali do Beér-Šeby, kde Abrahám býval.

Nachórovo potomstvo

²⁰ Po týchto udalostiach oznámili Abrahámovi: Milka porodila synov tvojmu bratovi Nachórovi: ²¹ prvorodeného Úca, jeho brata Búza a Kemuela, Aramovho otca, ²² Keseda, Chaza, Pildáša, Jidláfa a Betuela. ²³ Betuelovi sa narodila Rebeka. Týchto ôsmich porodila Milka Abrahámovmu bratovi Nachórovi. ²⁴ Aj jeho vedľajšia žena, ktorej meno bolo Reuma, porodila Tebacha, Gachama, Tachaša a Maachu.

Sárina smrť

23 Sára sa dožila stodvadsaťsedem rokov; to bol Sárin vek. ² Zomrela v Kirjat-Arbe, čo je Hebron, v Kanaáne. Abrahám šiel žiaľovať za Sárrou a oplakávať ju. ³ Potom vstal od svojej mŕtvej a oslovil Chetitov: ⁴ Som medzi vami len cudzinec a prisťahovalec; poskytnite mi u vás miesto pre rodinný hrob, kam by som mohol mŕtvu odniesť a pochovať. ⁵ Chetiti Abrahámovi odpovedali: ⁶ Pane, počuj nás. Ty si medzi nami ako Božie knieža; pochovaj mŕtvu v najlepšom z našich hrobov. Nikto z nás ti nebude brániť pochovať mŕtvu v jeho hrobe. ⁷ Nato Abrahám vstal, poklonil sa Chetitom, ľudu tej krajiny, a povedal: ⁸ Ak je to vaša vôľa, aby som svoju mŕtvu pochoval tu, vypočujte ma a prihovorte sa za mňa u Efróna, Cócharovho syna, ⁹ aby mi prepustil machpelskú jaskyňu, ktorá je na konci jeho poľa. Nech mi ju pred vami predá na rodinný hrob za plnú cenu v striebre. ¹⁰ Efrón práve sedel medzi Chetitmi. Chetita Efrón dal Abrahámovi v prítomnosti všetkých Chetitov, ktorí prišli k mestskej bráne, túto odpoveď: ¹¹ Nie tak, pane, vypočuj ty mňa! Ja ti dávam pole aj s jaskyňou, ktorá je na ňom; dávam ti ju v prítomnosti môjho ľudu. Pochovaj tam svoju mŕtvu. ¹² Abrahám sa hlboko poklonil obyvateľom tej krajiny ¹³ a v ich prítomnosti Efrónovi povedal: Vypočuj radšej ty mňa: Za pole ti zaplatím plnú cenu v striebre. Vezmi to odo mňa a ja tam pochovám svoju mŕtvu. ¹⁴ Nato Efrón Abrahámovi odpovedal: ¹⁵ Pane, ty ma vypočuj: Pozemok je za štyristo strieborných šeklov. Čože je to pre mňa a pre teba? Len si pochovaj svoju mŕtvu. ¹⁶ Abrahám s tým súhlasil a odvážil Efrónovi štyristo strieborných šeklov podľa bežnej kúpeckej váhy, ako to žiadal pred Chetitmi. ¹⁷ Tak prešlo Efrónovo pole v Machpele naproti Mamre — pole aj s jaskyňou na ňom, so všetkými stromami na ňom i na celej medzi okolo — ¹⁸ do Abrahámovho vlastníctva v prítomnosti všetkých Chetitov, čo mali prístup do rady v mestskej bráne. ¹⁹ Potom Abrahám pochoval svoju manželku Sárrou v jaskyni na pozemku v Machpele naproti Mamre, teda v Hebrone v krajine Kanaán. ²⁰ Takto dostal Abrahám od Chetitov do vlastníctva pozemok aj s jaskyňou na ňom, aby mal rodinnú hrobku.

Izák a Rebeka

24 Abrahám bol starý vo vysokom veku a Hospodin ho vo všetkom požehnával. ² Abrahám povedal najstaršiemu sluhovi vo svojom dome, ktorý mu spravoval celý majetok: Polož svoju ruku pod moje bedrá! ³ Zaväzujem ťa prisahou pred Hospodinom,

Bohom neba i zeme, že nevezmeš pre môjho syna ženu z dcér Kanaánčanov, medzi ktorými bývam, ⁴ ale pôjdeš do mojej vlasti k môjmu príbuzenstvu a tam vyberieš ženu pre môjho syna Izáka. ⁵ Sluha mu odpovedal: Ak tá žena nebude chcieť ísť so mnou do tejto krajiny, mám potom zaviesť tvojho syna späť do krajiny, z ktorej si odišiel? ⁶ Abrahám mu povedal: Neopováž sa zaviesť ta môjho syna! ⁷ Hospodin, Boh nebies, ma vyviedol z domu môjho otca, z mojej rodnej krajiny, oslovil ma a prisahal mi: Túto krajinu dám tvojmu potomstvu. On pošle pred tebou svojho anjela a ty budeš môcť vybrať ženu pre môjho syna. ⁸ Keby však tá žena s tebou nechcela ísť, táto prísaha ťa nebude zaväzovať. Len môjho syna ta nezaved! ⁹ Nato sluha položil ruku pod bedrá svojho pána, Abraháma, a odprisahal mu to. ¹⁰ Sluha vzal desať tiav zo stáda svojho pána a odišiel. Mal so sebou aj rôzne drahocennosti od svojho pána. Vydal sa na cestu do Aram-Naharajimu, do Nachórovho mesta. ¹¹ Podvečer, keď ženy obvykle vychádzajú čerpať vodu, nechal ťavy pred mestom odpočívať pri studni. ¹² Povedal: Hospodin, Boh Abraháma, môjho pána, dopraj mi dnes šťastné stretnutie a preukáž láskavosť môjmu pánovi, Abrahámovi. ¹³ Pozri, stojím tu pri prameni a dcéry mužov mesta vychádzajú čerpať vodu. ¹⁴ Deva, ktorej poviem: Nachýľ svoj džbán, aby som sa napil, nech odpovie: Napi sa a ja napojím aj tvoje ťavy. Nech je to tá, ktorú si prichystal svojmu služobníkovi Izákovi. Podľa toho poznám, že si preukázal láskavosť môjmu pánovi. ¹⁵ Sotva to dopovedal, keď s džbánom na pleci prichádzala Rebeka, ktorá sa narodila Betuelovi, synovi Milky, ženy Abrahámovho brata Nachóra. ¹⁶ Bola to deva na pohľad veľmi krásna, panna, ktorú muž dosiaľ nepoznal. Zostúpila k prameňu, naplnila si džbán a vystúpila. ¹⁷ Sluha jej pribehol v ústrety a povedal: Daj sa mi napiť trochu vody zo svojho džbána! ¹⁸ Ona odvetila: Napi sa, pane; rýchlo zložila džbán na ruku a dala sa mu napiť. ¹⁹ Keď sa napil, dodala: Aj tvojim ťavám načerpám vody, aby sa dobre napili. ²⁰ Rýchlo z džbána vyliala vodu do napájadla a odbehla k studni znova набраť, aby napojila všetky jeho ťavy. ²¹ Muž ju pritom mlčky pozoroval, aby poznal, či Hospodin doprial jeho ceste úspech, alebo nie. ²² Keď sa ťavy napili, muž vytiahol zlatý krúžok do nosa väziaci pol šekla a dva zlaté náramky na jej ruky väziace desať šeklov zlata, ²³ a spýtal sa: Povedz mi, či si ty dcéra? Našlo by sa v dome tvojho otca miesto, kde by sme mohli prenocovať? ²⁴ Odvetila mu: Som dcéra Betuela, syna Milky, ktorá ho porodila Nachórovi, ²⁵ a dodala: Slamy a krmiva máme dosť aj miesta na nocľah. ²⁶ Muž padol na kolená, klaňal sa Hospodinovi ²⁷ a povedal: Nech je zvelebený Hospodin, Boh Abraháma, môjho pána, ktorý neodňal svoju láskavosť a vernosť môjmu pánovi. Hospodin ma doviedol do domu príbuzných môjho pána. ²⁸ Deva potom odbehla a rodine svojej matky oznámila, čo a ako sa stalo. ²⁹ Rebeka mala brata, volal sa Labán. Labán vybehol k mužovi pri prameni. ³⁰ Keď videl krúžok v nose i náramky na rukách svojej sestry Rebeky a počul jej slová, ako sa muž s ňou zhováral, prišiel k mužovi, ktorý ešte stál pri ťavách nad prameňom, ³¹ a povedal: Poď, Hospodinov požehnaný, prečo stojíš vonku? Ja som už pripravil príbytok i miesto pre ťavy. ³² Vtedy muž vošiel do domu. Labán odsedlal ťavy, dal im slamu i obrok. Mužovi a tým, čo boli s ním, dal vodu na umytie nôh. ³³ Keď mu však predložil jedlo, povedal: Nebudem jesť, kým nevysvetlím, prečo som prišiel. Oni povedali: Hovor! ³⁴ Vravel teda: Som Abrahámov sluha. ³⁵ Hospodin hojne požehnal môjho pána, takže je bohatý; dal mu ovce a dobytok, striebro a zlato, sluhov a slúžky, ťavy a osly. ³⁶ Sára, žena môjho pána vo svojej starobe porodila môjmu pánovi syna, ktorému odovzdal všetko, čo mal. ³⁷ Môj pán ma zaviazal touto prísahou: Neber pre môjho syna ženu z dcér Kanaánčanov, v krajine ktorých žijem, ³⁸ ale choď do domu môjho otca a priveď pre môjho syna ženu z môjho príbuzenstva. ³⁹ Keď som sa svoj-

ho pána spýtal: Čo ak tá žena nebude chcieť ísť so mnou?,⁴⁰ povedal mi: Hospodin, pred ktorého tvárou chodím, pošle s tebou svojho anjela, aby si mal na ceste úspech a priviedol si pre môjho syna ženu z môjho príbuzenstva, z domu môjho otca.⁴¹ Keď prídeš k mojim príbuzným a oni ti ju nedajú, vtedy tá prísaha nebude zaväzovať a mojej kliatby budeš zbavený.⁴² Keď som dnes prišiel k prameňu, povedal som: Hospodin, Boh Abraháma, môjho pána, kiež cesta, na ktorej sa nachádzam, je úspešná!⁴³ Pohliadni, som pri prameni. Deve, ktorá príde nabráť vodu, poviem: Daj sa mi napiť trochu vody z džbána.⁴⁴ Ak mi odpovie: Len sa napi a načerpám aj tvojim ťavám, to nech bude tá žena, ktorú prichystal Hospodin synovi môjho pána.⁴⁵ Sotva som to dopovedal, keď s džbánom na pleci prichádzala Rebeka a zostúpila k prameňu. Keď nabrala vody, povedal som jej: Daj sa mi napiť!⁴⁶ Ona rýchlo zložila z pleca džbán a povedala: Napi sa a napojím aj tvoje ťavy. Napil som sa a ona napojila aj ťavy.⁴⁷ Nato som sa jej spýtal: Čia si ty dcéra? Ona odpovedala: Som dcéra Betuela, Nachórovho syna, ktorého mu porodila Milka. Potom som jej do nosa vložil krúžok a na ruky som jej dal náramky,⁴⁸ padol som na kolená, poklonil som sa Hospodinovi a dobrorečil som Hospodinovi, Bohu môjho pána Abraháma, že ma viedol správnou cestou, aby som mohol priviesť dcéru príbuzného môjho pána pre jeho syna.⁴⁹ Teraz mi povedzte, či chcete môjmu pánovi preukázať láskavosť a vernosť. Ak nie, povedzte, a ja sa podľa toho obrátim napravo alebo naľavo.⁵⁰ Labán a Betuel odpovedali: Vyšlo to od Hospodina a my ti nemôžeme povedať ani áno, ani nie.⁵¹ Pozri, tu je Rebeka. Vezmi ju a choď, nech sa stane ženou syna tvojho pána, ako povedal Hospodin.⁵² Keď to počul Abrahámov sluha, poklonil sa pred Hospodinom až po zem.⁵³ Potom vybral strieborné a zlaté šperky i šaty a dal ich Rebeke. Vzácne dary dal aj jej bratovi i jej matke.⁵⁴ Potom jedli, pili a sluha s mužmi, čo boli s ním, tam aj prenocovali. Keď ráno vstali, sluha povedal: Prepustite ma k môjmu pánovi.⁵⁵ Jej brat a matka však odpovedali: Nech dievča zostane u nás aspoň desať dní, potom môže odísť.⁵⁶ On im však povedal: Nezdržujte ma, keď ma Hospodin úspešne viedol po ceste. Prepustite ma, aby som mohol ísť k svojmu pánovi.⁵⁷ Oni však odpovedali: Zavoláme dievča a dozvieme sa, čo povie.⁵⁸ Zavolali Rebeku a spýtali sa jej: Pôjdeš s týmto mužom? Ona odpovedala: Pôjdem.⁵⁹ Vtedy prepustili Rebeku, svoju sestru i jej dojkú, aj Abrahámovho sluhu a jeho mužov.⁶⁰ Požehnali Rebeku a povedali jej: Sestra naša, ty buď matkou nespočetných tisícov; nech tvoje potomstvo zaujme bránu svojich nepriateľov!⁶¹ Rebeka i jej slúžky vstali, nasadli na ťavy a šli za mužom. Tak prevzal sluha Rebeku a odišiel.⁶² Izák prichádzal od Beér-Lachaj-Roi; býval totiž v kraji Negev.⁶³ Na sklonku dňa si Izák vyšiel do poľa. Keď sa rozhlíadal, zazrel prichádzať ťavy.⁶⁴ Aj Rebeka sa rozhlíadla a zbadala Izáka. Zosadla z ťavy⁶⁵ a spýtala sa sluhu: Kto je ten muž, čo nám ide cez pole v ústrety? Sluha odpovedal: To je môj pán. Ona vzala závoj a zahalila sa.⁶⁶ Potom sluha porozprával Izákovi všetko, čo vykonal.⁶⁷ Izák zaviedol Rebeku do stanu svojej matky Sary. Vzal si ju za ženu, obľúbil si ju a našiel v nej útechu po smrti svojej matky.

Abraháмова smrť

25 Abrahám si vzal druhú ženu, volala sa Ketura.² Tá mu porodila Zimrána, Jokšána, Medána, Midjána, Jišbáka a Šúacha.³ Jokšanovi sa narodil Šeba a Dedán. Dedánovi synovia boli Aššurim, Letušim a Leummím.⁴ Midjánovi synovia boli: Efa, Éfer, Chanóch, Abida a Eldaa. Všetci títo boli Keturini synovia.⁵ Abrahám dal všetok svoj majetok Izákovi,⁶ ale synom svojich vedľajších žien, ktoré mal, dal dary a ešte za svojho života ich poslal do východnej krajiny, preč od svojho syna Izáka.⁷ Abrahám sa dožil stosedemdesiatpäť ro-

kov; ⁸ potom skonal. Abrahám zomrel v úctyhodnej starobe, v pokročilom veku, sýty života a bol pripojený k svojmu ľudu. ⁹ Jeho synovia, Izák a Izmael, ho pochovali naproti Mamre do machpelskej jaskyne na pozemku Efróna, syna Chetititu Cóchara. ¹⁰ Ten pozemok kúpil Abrahám od Chetitov. Tam bol pochovaný Abrahám i jeho žena Sára. ¹¹ Po Abrahámovej smrti Boh požehnal jeho syna Izáka. Izák býval pri Beér-Lachaj-Roi.

Izmaelovo potomstvo

¹² Toto je rodokmeň Abrahámovho syna Izmaela, ktorého mu porodila Sárina slúžka, Egyptanka Hagar. ¹³ Toto sú mená Izmaelových synov, podľa mien a rodov: Izmaelov prvorodený bol Nebajót, potom Kedár, Adbeel, Mibsám, ¹⁴ Mišma, Duma, Massa, ¹⁵ Chaddad, Tema, Jetúr, Nafíš a Kédema. ¹⁶ To sú Izmaelovi synovia a to sú ich mená podľa ich osád a táborov. Dvanásť kmeňových kniežat. ¹⁷ Izmael sa dožil stotridsaťsedem rokov a skonal. Zomrel a bol pripojený k svojmu ľudu. ¹⁸ Jeho potomkovia bývali od Chavily až po Šúr, na východ od Egypta, smerom k Asýrii. Bývali východne od všetkých svojich bratov.

Ezáv a Jákob

¹⁹ Toto je rodokmeň Abrahámovho syna Izáka: Abrahámovi sa narodil Izák. ²⁰ Keď mal štyridsať rokov, vzal si za ženu Rebeku, dcéru Aramejčana Betuela z Paddán-Aramu, sestru Aramejčana Labána. ²¹ Izák prosil Hospodina za svoju ženu, lebo bola neplodná. Hospodin ho vypočul a jeho žena Rebeka počala. ²² Keď sa však synovia v živote matky strkali, povedala: Ak je to tak, prečo sa mi to deje? Hľadala teda vysvetlenie u Hospodina. ²³ Hospodin jej povedal: V tvojom lone sú dva národy. Dva národy z tvojho vnútra sa rozdelia. Jeden národ bude mocnejší ako druhý a väčší bude slúžiť menšiemu. ²⁴ Keď nadišiel čas pôrodu, v jej živote boli dvojčatá. ²⁵ Prvý, ktorý vyšiel, bol ryšavý a chlpatý ako kožuštek. Ten dostal meno Ezáv. ²⁶ Potom vyšiel jeho brat a rukou sa držal Ezávovej päty. Preto dostal meno Jákob. Keď sa narodili, Izák mal šesťdesiat rokov.

Ezáv predáva prvorodenstvo

²⁷ Chlapci vyrástli a Ezáv sa stal zdatným lovcom, stále sa zdržiaval vonku. Jákob bol muž pokojný a býval v stanoch. ²⁸ Izák mal radšej Ezáva, lebo jedával z jeho úlovku, no Rebeka mala radšej Jákoba. ²⁹ Keď raz Jákob pripravoval jedlo, prišiel k nemu z poľa unavený Ezáv ³⁰ a povedal Jákobovi: Daj sa mi najesť z červeného, z tohto červeného jedla, lebo som unavený. Preto dostal meno Edóm. ³¹ Jákob však povedal: Predaj mi ešte dnes svoje prvorodenstvo! ³² Ezáv na to odvetil: Aj tak čoskoro zomriem, načo mi je prvorodenstvo? ³³ Jákob mu povedal: Odprisahaj mi to ešte dnes! Aj mu odprisahal a tak svoje prvorodenstvo predal Jákobovi. ³⁴ Jákob dal potom Ezávovi chlieb a varenú sošovicu. Ten sa najedol a napil, potom vstal a odišiel. Takto pohrdol Ezáv prvorodenstvom.

Izák a Abimelech

26 V krajine nastal hlad, no iný ako ten predošlý za Abrahámových čias. Izák sa odsťahoval do Geráru k fílistínskemu kráľovi Abimelechovi. ² Zjavil sa mu Hospodin a povedal: Nechoď do Egypta, zostaň v krajine, o ktorej ti poviem. ³ Pobudni v tej krajine ako cudzinec. Ja budem s tebou a požehnám ťa. Tebe a tvojmu potomstvu dám všetky tieto krajiny. Tak splním prísahu, ktorou som sa zaviazal tvojmu otcovi Abrahámovi: ⁴ Rozmnožím tvoje potomstvo ako nebeské hviezdy a tvojmu potomstvu dám všetky tieto krajiny. V tvojom potomstve budú požehnané všetky národy zeme. ⁵ To preto, že Abrahám poslúchol môj hlas a zachovával moje nariadenia, príkazy, ustanovenia a zákony. ⁶ Izák teda zostal v Geráre. ⁷ Keď sa tamojší muži pýtali na jeho ženu, povedal: To je moja sestra.

Bál sa totiž priznať, že je to jeho manželka. Uvažoval takto: Tunajší muži ma môžu pre Rebeku zabiť, lebo je veľmi pekná. ⁸ Keď tam už dlhší čas žil, raz sa filištínsky kráľ Abimelech díval z obloka a videl, ako sa Izák láska so svojou ženou Rebekou. ⁹ Abimelech si predvolal Izáka a povedal mu: To je určite tvoja manželka. Prečo si mi teda povedal, že je to tvoja sestra? Izák odvetil: Povedal som to preto, aby som pre ňu neprišiel o život. ¹⁰ Abimelech však povedal: Čo si nám to urobil? Lahko sa mohlo stať, že by niektorý muž s tvojou ženou spal a bol by si na nás uvalil veľkú vinu. ¹¹ Preto Abimelech prikázal všetkému ľudu: Kto sa dotkne tohto muža alebo jeho ženy, toho stihne trest smrti.

Spory o studne

¹² Izák začal v tej krajine siať a v tom roku zožal stonásobne, lebo Hospodin ho požehnal. ¹³ Tak sa tento muž rozmohol a rozmáhal sa čoraz viac a viac, až sa stal veľmi zámožný. ¹⁴ Vlastnil stáda oviec, dobytká a početné služobníctvo. Preto mu Filištínci závideli. ¹⁵ Filištínci zasypali a prachom zahádzali všetky studne, ktoré vykopal sluhovia za čias Izákovho otca Abraháma. ¹⁶ Vtedy Abimelech povedal Izákovi: Odiď od nás, lebo si oveľa mocnejší než my! ¹⁷ Nato Izák odtiaľ odišiel, utáboril sa v Gerárskom údolí a tam sa usídlil. ¹⁸ Izák znova vykopal studne vyhlbené ešte za čias jeho otca Abraháma, ktoré po Abrahámovej smrti Filištínci zasypali. Pomenoval ich rovnako ako jeho otec. ¹⁹ Izákovi sluhovia pri výkope v Gerárskom údolí našli studňu s pramenitou vodou. ²⁰ Gerárski pastieri sa však preli s Izákovými pastiermi a hovorili: To je naša voda! Preto sa tá studňa volá Ések, lebo sa s ním vadili. ²¹ Potom vykopal druhú studňu, ale aj pre tú sa hádali a pomenovali ju Sitna. ²² Odtiaľ odišiel a vykopal ďalšiu studňu, pre ktorú sa už nehádali. Pomenoval ju Rechobót a povedal: Teraz nám Hospodin dožičil širý priestor, aby sme sa v kraji mohli rozmnožiť. ²³ Odtiaľ sa odsťahoval Izák do Beér-Šeby. ²⁴ Tam sa mu v noci zjavil Hospodin a povedal: Ja som Boh tvojho otca Abraháma. Neboj sa, lebo som s tebou! Požehnám ťa a rozmnožím tvoje potomstvo pre Abraháma, svojho služobníka. ²⁵ Izák tam postavil oltár a vzýval Hospodinovo meno. Tam si rozložil aj stan a Izákovi sluhovia tam vykopalí studňu. ²⁶ Prišiel k nemu Abimelech z Geráru, ako aj jeho priateľ Achuzzat a veliteľ jeho vojska Pichól. ²⁷ Izák im vtedy povedal: Prečo ste prišli ku mne, keď ma nenávidíte a odohnali ste ma od seba? ²⁸ Oni na to odpovedali: Presvedčili sme sa, že Hospodin je s tebou. Preto sme si povedali: Mali by sme uzavrieť prísažnú zmluvu — medzi nami a tebou —, ²⁹ že nám neublížiš, ako sme ti ani my neublížili. Veď sme ti preukazovali len dobro a prepustili sme ťa v pokoji. Ty si teraz Hospodinov požehnaný. ³⁰ Potom im pripravil hostinu a oni sa najedli a napili. ³¹ Včasráno vstali a prísažne uzavreli zmluvu. Izák ich potom prepustil a oni odišli od neho v pokoji. ³² V ten istý deň prišli Izákovi sluhovia a povedali mu o studni, ktorú vykopalí: Našli sme vodu! ³³ On ju nazval Šíbea, preto sa to mesto dodnes volá Beér-Šeba. ³⁴ Keď mal Ezáv štyridsať rokov, vzal si za ženu Juditu, dcéru Chetitu Beeriho, a Basemat, dcéru Chetitu Elóna. ³⁵ Tie strpčovali život Izákovi a Rebeke.

Jákob sa zmocňuje požehnaní

27 Keď Izák zostarol a oči mu natoľko zoslabli, že nevidel, zavolať si svojho staršieho syna Ezáva a povedal: Syn môj! On mu odvetil: Tu som. ² Nato prehovoril: Pozri, som starý a neviem, kedy môžem zomrieť. ³ Vezmi si zbraň, tulec a luk, vyjdi na pole a niečo mi ulov. ⁴ Z toho mi priprav jedlo, keď vieš, čo mám rád. Prinies mi to, aby som sa najedol a mohol som ťa požehnať, skôr ako zomriem. ⁵ Rebeka načúvala, keď sa Izák zhováral so svojím synom Ezávom. Len čo Ezáv odišiel na pole, aby niečo ulovil a doniesol

to, ⁶ Rebeka poradila svojmu synovi Jákobovi: Vypočula som, ako tvoj otec povedal tvojmu bratovi Ezávovi: ⁷ Prines mi zo svojho úlovku a priprav mi obľúbené jedlo. Najem sa a požehnám ťa pred Hospodinom, skôr ako zomriem. ⁸ Preto ma, syn môj, poslúchni vo všetkom, čo ti prikážem: ⁹ Choď k stádu a prines mi odtiaľ dve pekné kozlatá. Tvojmu otcovi pripravím z nich jeho obľúbené jedlo. ¹⁰ Potom ho zanesieš otcovi, aby sa najedol a požehnal ťa, skôr ako zomrie. ¹¹ Jákob však matke Rebeke povedal: Môj brat Ezáv je predsa chľpatý a ja mám hladkú pokožku. ¹² Možno ma otec aj ohmatá. Potom si bude myslieť, že si z neho robím posmech. Tak privediem na seba kliatbu namiesto požehnania. ¹³ Matka mu však odpovedala: Syn môj, tá kliatba nech padne na mňa. Len ma poslúchni, choď a prines mi ich. ¹⁴ Šiel teda, vzal ich a priniesol matke. Ona pripravila otcovo obľúbené jedlo. ¹⁵ Potom Rebeka vzala šaty svojho staršieho syna Ezáva, tie najlepšie, čo mala doma pri sebe a obliekla svojho mladšieho syna Jákoba. ¹⁶ Kozlacími kožkami mu ovinula ruky a holý krk. ¹⁷ Obľúbené jedlo a chlieb, čo pripravila, vložila potom do rúk svojho syna Jákoba. ¹⁸ Keď vošiel k otcovi, povedal: Otec môj! On odvetil: Tu som. Kto si, syn môj? ¹⁹ Jákob povedal svojmu otcovi: Ja som Ezáv, tvoj prvorodený. Urobil som, ako si mi kázal. Vstaň, prosím, sadni si a jedz z môjho úlovku, aby si ma mohol požehnať. ²⁰ Izák však synovi povedal: Ako si len mohol tak rýchlo niečo nájsť, syn môj? On odvetil: Umožnil mi to Hospodin, tvoj Boh. ²¹ Izák povedal Jákobovi: Pristúp, syn môj, nech zistím, či si ty môj syn Ezáv, alebo nie. ²² Jákob pristúpil k svojmu otcovi Izákovi, ktorý sa ho dotkol, a povedal: Hlas, ten je Jákobov, ale ruky, tie sú Ezávove. ²³ Nepoznal ho, lebo jeho ruky boli chľpaté ako ruky jeho brata Ezáva. Požehnal ho. ²⁴ A spýtal sa ho: Ty si teda môj syn Ezáv? Ten odvetil: Som. ²⁵ Na to mu Izák povedal: Podaj mi, nech si zajem z úlovku svojho syna, aby som ťa požehnal. Podal mu ho teda a on jedol; podal mu aj víno a on sa napil. ²⁶ Otec Izák mu potom povedal: Poď ku mne, syn môj, a pobozkaj ma! ²⁷ On pristúpil a bozkal ho. Keď pocítil vôňu jeho šiat, požehnal ho a povedal: Hľa, vôňa môjho syna je ako vôňa poľa, ktoré požehnal Hospodin. ²⁸ Nech ti dá Boh z nebeskej rosy a z úrodnosti zeme, i hojnosť obilia a muštu! ²⁹ Nech ti slúžia národy, nech sa ti klanajú kmene! Panuj nad svojimi bratmi a nech sa ti klanajú synovia tvojej matky! Nech je prekliaty, kto bude teba preklínať, nech je požehnaný, kto ťa bude žehnať! ³⁰ Len čo Izák požehnal Jákoba a sotva Jákob vyšiel od otca Izáka, už z lovu prichádzal jeho brat Ezáv. ³¹ On tiež pripravil obľúbené jedlo, priniesol ho otcovi a povedal: Otec môj, vstaň a najedz sa z úlovku svojho syna, aby si ma mohol požehnať. ³² Otec Izák sa ho však spýtal: Kto si? On odvetil: Ja som tvoj syn, tvoj prvorodený, Ezáv. ³³ Tu sa Izák nesmierne preľakol a povedal: Kto to teda bol, čo mi priniesol jedlo z úlovku? Zo všetkého som jedol, prv ako si prišiel. Požehnal som ho a bude požehnaný. ³⁴ Keď Ezáv počul otcove slová, začal mocne a roztrpčene kričať a naliehať na svojho otca: Otec môj, požehnaj aj mňa! ³⁵ On povedal: Podvodne prišiel tvoj brat a vzal ti požehnanie. ³⁶ Ezáv povedal: Právom dostal meno Jákob. Už druhý raz ma podviedol. Predtým mi vzal prvorodenstvo a teraz ma obral aj o požehnanie. Ešte sa spýtal: Pre mňa už nemáš požehnanie? ³⁷ Izák odpovedal Ezávovi: Pozri, ustanovil som ho pánom nad tebou a všetkých jeho bratov som mu dal za sluhov. Zaopatril som ho obilím a muštom. Syn môj, čo môžem urobiť pre teba? ³⁸ Ezáv odpovedal otcovi: Otec, máš len jediné požehnanie? Požehnaj aj mňa, otec! Nato sa Ezáv hlasno rozplakal. ³⁹ Jeho otec Izák mu odpovedal: Tvoje obydlie bude bez úrodnej zeme, bez rosy zhora, rosy nebeskej. ⁴⁰ Bude ťa živiť tvoj meč, budeš však slúžiť svojmu bratovi. No, keď sa posilníš, zhodíš jeho jarmo zo svojej šije. ⁴¹ Vtedy Ezáv znenávidel Jákoba pre požehnanie, ktoré mu dal otec. Ezáv

si povedal: Keď príde čas smútku za mojím otcom, potom zabijem svojho brata Jáкова. ⁴² Keď Rebeke oznámili slová jej staršieho syna Ezáva, dala si zavolať svojho mladšieho syna Jáкова a povedala: Tvoj brat Ezáv ti chystá pomstu. Chce ťa zabiť. ⁴³ Teraz ma, syn môj, poslušni: Ujdi k môjmu bratovi Labánovi do Charánu. ⁴⁴ Načas, kým sa neutiší zúrivosť tvojho brata, zostaň uňho. ⁴⁵ Keď sa hnev tvojho brata od teba odvráti a zabudne na to, čo si mu urobil, pošlem po teba a vezmem ťa odtiaľ. Prečo mám prísť o vás oboch v jeden deň? ⁴⁶ Rebeka potom povedala Izákovi: Sprotivil sa mi život medzi Chetitkami. Ak si Jákob vezme ženu z Chetitiek, aké sú v tejto krajine, načo mám ďalej žiť?

Ženy pre Izákových synov

28 Izák si zavolať Jáкова a požehnal ho. Prikázal mu: Neber si ženu spomedzi Kanaánčaniek. ² Vyber sa do Paddán-Aramu, do domu Betuela, otca tvojej matky, a tam si vyber ženu z dcér Labána, brata tvojej matky. ³ Kiež ťa Boh Všemohúci požehná, urobí plodným a rozmnoží, aby si sa stal spoločenstvom národov. ⁴ Nech dá Abrahámovo požehnanie tebe i tvojmu potomstvu, aby si sa stal vlastníkom krajiny, v ktorej si cudzincom, a ktorú Boh dal Abrahámovi. ⁵ Izák prepustil Jáкова a ten sa odobral do Paddán-Aramu k Labánovi, synovi Aramejčana Betuela, brata Rebeky, Jákovovej a Ezávovej matky. ⁶ Ezáv videl, že Izák Jáкова požehnal a poslal do Paddán-Aramu, aby si odtiaľ vzal ženu, a že mu pri požehnaní prikázal: Neber si ženu spomedzi Kanaánčaniek. ⁷ Ezáv videl, že Jákob poslúchol otca i matku a odišiel do Paddán-Aramu. ⁸ Keď Ezáv postrehol, že sa jeho otcovi Izákovi Kanaánčanky nepáčia, ⁹ odišiel k Izmaelovi a vzal si k svojim ženám ešte Machalat, dcéru Abrahámovho syna Izmaela, sestru Nebajóta.

Jákobov sen

¹⁰ Jákob odišiel z Beér-Šeby a šiel do Charánu. ¹¹ Došiel na miesto, kde prenocoval, lebo slnko už zapadalo. Vzal jeden z kameňov, čo tam boli, dal si ho pod hlavu a ľahol si tam. ¹² Vo sne videl rebrík postavený na zemi, ktorého vrchol sa dotýkal neba. Boží anjeli po ňom vystupovali a zostupovali. ¹³ Nad ním stál Hospodín a hovoril: Ja som Hospodín, Boh tvojho otca Abraháma a Boh Izáka. Zem, na ktorej ležíš, dám tebe a tvojmu potomstvu. ¹⁴ Tvojho potomstva bude ako prachu zeme. Rozmnožíš sa na západ i na východ, na sever i na juh. V tebe a v tvojom potomstve budú požehnané všetky rody zeme. ¹⁵ Ja som s tebou a budem ťa chrániť všade, kam pôjdeš, a dovediem ťa späť do tejto krajiny. Neopustím ťa, kým nesplním, čo som ti sľúbil. ¹⁶ Keď sa Jákob prebudil zo spánku, povedal: Naozaj, Hospodín je na tomto mieste, ja som to nevedel. ¹⁷ Báľ sa a povedal: Akú hrôzu vzbudzuje toto miesto! Nie je to nič iné ako Boží dom, toto je nebeská brána. ¹⁸ Jákob včasráno vstal, vzal kameň, čo mal položený pod hlavou, postavil ho ako posvätný stĺp a zvrchu ho polial olejom. ¹⁹ Tomu miestu dal meno Bétel. Pôvodne sa to mesto volalo Lúz. ²⁰ Vtedy Jákob sľúbil: Ak bude so mnou Boh, ak ma bude chrániť na ceste, na ktorú som sa vydal, ak mi dá chlieb na jedenie a šaty na oblečenie ²¹ a šťastne sa vrátim do domu svojho otca, Hospodín bude mojím Bohom. ²² Tento kameň, ktorý som postavil ako posvätný stĺp, bude Božím domom a zo všetkého, čo mi dáš, budem ti verne odvádzať desiatky.

Jákobov príchod k Labánovi

29 Potom Jákob pokračoval v ceste a prišiel do krajiny obyvateľov Východu. ² Zrazu uvidel na poli studňu, pri ktorej ležali tri stáda oviec. Z nej totiž napájali stáda. Kameň na otvore bol veľký. ³ Keď ťa nahnali všetky stáda, kameň sponad otvoru odvalili a

ponapájali ovce. Potom kameň privalili späť na otvor studne. ⁴ Jákob sa im prihovril: Bratia, odkiaľ ste? Oni odpovedali: Sme z Charánu. ⁵ Ďalej sa ich spýtal: Poznáte Nachórovho syna Labána? Odvetili: Poznáme. ⁶ Potom sa ich spýtal: Má sa dobre? Oni odpovedali: Dobro. Pozri, jeho dcéra Ráchel práve prichádza s ovcami. ⁷ On povedal: Ešte je ďaleko do večera. Nie je čas zháňať dobytok. Napojte ovce a choďte ich pásť. ⁸ Oni odpovedali: Nemôžeme, kým nebudú pozháňané všetky stáda. Potom kameň sponad studne odvalíme a napojíme ovce. ⁹ Kým sa s nimi zhováral, prišla Ráchel aj s ovcami svojho otca. Pásla totiž ovce. ¹⁰ Keď Jákob uvidel Ráchel, dcéru brata svojej matky Labána, a jeho ovce, pristúpil, z otvoru studne odvalil kameň a napojil ovce matkinho brata Labána. ¹¹ Potom Jákob pobožkal Ráchel a hlasno zaplakal. ¹² Jákob povedal Ráchel, že je príbuzný jej otca a Rebečin syn. Ona to bežala povedať svojmu otcovi. ¹³ Keď Labán počul, že prišiel Jákob, syn jeho sestry, vybehol mu v ústrety, objal ho, pobožkal a uviedol do svojho domu. On potom vyrozprával Labánovi všetko, čo sa prihodilo. ¹⁴ Labán mu povedal: Ty si naozaj moja kosť a moje telo. Jákob zostal uňho celý mesiac.

Jákovove ženy

¹⁵ Potom Labán povedal Jákovovi: Budeš mi azda zadarmo slúžiť len preto, že si môj príbuzný? Povedz mi, aká má byť tvoja mzda? ¹⁶ Labán mal dve dcéry. Staršia sa volala Lea a mladšia Ráchel. ¹⁷ Lea mala nevýrazné oči; Ráchel však mala peknú postavu a krásny vzhľad. ¹⁸ Jákob si zamiloval Ráchel a povedal: Za tvoju mladšiu dcéru ti budem slúžiť sedem rokov. ¹⁹ Labán odvetil: Bude lepšie, keď ju dám tebe než cudziemu mužovi. Zostaň u mňa. ²⁰ Jákob teda slúžil za Ráchel sedem rokov, ale pripadalo mu to len ako niekoľko dní, lebo ju miloval. ²¹ Jákob povedal Labánovi: Daj mi moju ženu, moja stanovená lehota sa naplnila, aby som mohol ísť k nej. ²² Labán zvolal všetkých miestnych mužov a pripravil hostinu. ²³ Večer však vzal svoju dcéru Leu, uviedol ju k Jákovovi a ten vošiel k nej. ²⁴ Labán dal svoju slúžku Zilpu do služby svojej dcére Lei. ²⁵ Keď nastalo ráno, Jákob zbadal, že to bola Lea. Jákob vyčítal Labánovi: Čo si mi to urobil? Či som ti neslúžil za Ráchel? Prečo si ma oklamal? ²⁶ Labán odvetil: V našom kraji nie je zvykom vydávať najprv mladšiu a potom staršiu. ²⁷ Dokonči tento svadobný týždeň s touto a dám ti aj druhú, za ktorú odslúžiš ďalších sedem rokov. ²⁸ Jákob tak urobil a dokončil ten týždeň s ňou. Potom mu Labán dal svoju dcéru Ráchel za ženu. ²⁹ Labán dal Ráchel za slúžku otrokyňu Bilhu. ³⁰ Jákob vošiel k Ráchel a miloval ju viac ako Leu. Potom slúžil uňho ďalších sedem rokov.

Jákovove deti

³¹ Keď Hospodin videl, že Lea je zanedbávaná, otvoril jej lono. Ráchel však zostala neplodná. ³² Lea počala, porodila syna a dala mu meno Rúben. Povedala: Hospodin vzhliadol na moje utrpenie; môj muž ma už teraz bude milovať. ³³ Opäť počala, porodila syna a povedala: Hospodin počul, že som zanedbávaná, preto mi dal aj tohto. Dala mu meno Šimeón. ³⁴ Znova počala, porodila syna a povedala: Teraz sa už môj muž pritúli ku mne, lebo som mu porodila troch synov. Preto ho nazvali Lévi. ³⁵ Zasa počala, porodila syna a povedala: Teraz budem velebiť Hospodina. Preto mu dala meno Júda. Potom prestala rodiť.

Žiarlivosť Jákovových žien

30 Keď Ráchel videla, že je neplodná, žiarlila na svoju sestru a povedala Jákovovi: Daj mi synov; ak nie, zomriem. ² Jákob sa rozhneval na Ráchel a vykrikol: Či som ja Boh, ktorý ti odopiera plod života? ³ Ona odpovedala: Tu je moja slúžka Bilha; choď k nej, nech porodí na moje kolená a tak z nej budem mať aj ja synov. ⁴ Dala mu svoju slúžku

Bilhu za ženu a Jákob vošiel k nej. ⁵ Bilha počala a Jákobovi porodila syna. ⁶ Vtedy Ráchel povedala: Boh rozsúdil, vypočul môj hlas a dal mi syna. Preto mu dala meno Dán. ⁷ Ráchelina slúžka Bilha znova počala a Jákobovi porodila druhého syna. ⁸ Vtedy Ráchel povedala: Boží boj som bojovala so svojou sestrou a zvíťazila som. Preto mu dala meno Naftali. ⁹ Keď však Lea videla, že prestala rodiť, vzala svoju slúžku Zilpu a dala ju Jákobovi za ženu. ¹⁰ Aj Leina slúžka Zilpa porodila Jákobovi syna. ¹¹ Vtedy Lea povedala: Aké šťastie! Preto mu dala meno Gád. ¹² Potom Leina slúžka Zilpa porodila Jákobovi aj druhého syna. ¹³ Lea na to povedala: Moje blaho! Ženy ma budú blahoslaviť. Preto mu dala meno Ašér. ¹⁴ Raz vyšiel Rúben na pole, keď sa žala pšenica. Našiel tam plody mandragory a priniesol ich svojej matke Lei. Ráchel povedala Lei: Daj mi z tých mandragorových plodov svojho syna! ¹⁵ Ona jej však odpovedala: Je ti to azda málo, že si mi vzala muža? Chceš vziať aj plody mandragory od môjho syna? Ráchel jej navrhla: Nech teda za plody mandragory tvojho syna spí Jákob tejto noci s tebou. ¹⁶ Keď sa večer Jákob vracal z poľa, vyšla mu v ústrety Lea a povedala: Príd' ku mne, lebo som si ťa najala za plody mandragory svojho syna. Spal teda tej noci s ňou. ¹⁷ Boh vypočul Leu; počala a Jákobovi porodila piateho syna. ¹⁸ Vtedy Lea povedala: Boh ma odmenil za to, že som svojmu mužovi dala svoju slúžku. Preto dala synovi meno Jissachár. ¹⁹ Lea znova počala a porodila Jákobovi šiesteho syna. ²⁰ Vtedy Lea povedala: Boh ma obdaril vzácnym darom. Teraz už môj muž zostane pri mne. Porodila som mu šesť synov. Preto mu dala meno Zebulún. ²¹ Potom porodila dcéru a dala jej meno Dina. ²² Vtedy sa Boh rozpomätal na Ráchel, vypočul ju a otvoril jej lono. ²³ Počala, porodila syna a povedala: Boh ma zbavil potupy. ²⁴ Dala mu meno Jozef a povedala: Kiež by mi Hospodin pridal aj druhého syna!

Jákob a Labán

²⁵ Keď Ráchel porodila Jozefa, povedal Jákob Labánovi: Prepust' ma, chcem sa vrátiť domov, do svojej krajiny. ²⁶ Daj mi moje ženy, za ktoré som ti slúžil, aj moje deti, aby som mohol odísť. Sám dobre vieš, ako som ti slúžil. ²⁷ Labán mu však povedal: Kiežby som získal tvoju priazeň. Zo znamení som poznal, že Hospodin ma pre teba požehnáva. ²⁸ Urči si, akú odmenu ti mám dať. ²⁹ Jákob mu odpovedal: Sám dobre vieš, ako som ti slúžil a ako sa darilo tvojmu stádu, keď som bol pri ňom. ³⁰ To málo, čo si mal pred mojím príchodom, veľmi sa zveľadilo. Pri každom mojom kroku ťa Hospodin požehnával. Kedy sa však ja postarám o svoju rodinu? ³¹ Labán sa ho spýtal: Čo ti mám dať? Jákob odvetil: Nič mi nedávaj. Ak pristaneš na môj návrh, potom ti aj ďalej budem pásť a strážiť ovce. ³² Dnes prejdem po medzi všetky tvoje stáda. Dovoľ oddeliť z nich všetko škvrnité a strakaté. Všetko, čo bude tmavé spomedzi oviec a strakaté a škvrnité spomedzi kôz, bude moja odmena. ³³ Od zajtra bude za mňa hovoriť moja spravodlivosť: Keď prídeš pozrieť na moju odmenu, potom všetko, čo nebude škvrnité alebo strakaté medzi kozami a tmavé medzi ovcami, usvedčí ma z krádeže. ³⁴ Labán povedal: Dobre, nech je, ako chceš. ³⁵ V ten deň Labán oddelil pruhovaných a strakatých capov a všetky škvrnité a strakaté kozy. Všetko, čo malo niečo biele a všetko, čo bolo čierne medzi ovcami, zveril do opatery svojim synom. ³⁶ Potom určil vzdialenosť trojdňovej cesty medzi sebou a Jákobom, ktorý pásol ostatné Labánove stáda. ³⁷ Tu si Jákob nabral čerstvé topolové, mandľovníkové a platanové prúty, čiastočne ich odkôrnil a prúžky sa zaskveli belostou. ³⁸ Takto odkôrnené prúty potom vložil do napájadiel, kam sa vlievala voda, aby ich stáda mali pred sebou, keď prichádzali piť. Vtedy sa totiž páрили. ³⁹ Tak sa stávalo, že keď sa ovce a kozy páрили pred tými prútmi, donášali pruhované, škvrnité a strakaté jahňatá. ⁴⁰ Jákob odlúčil jahňatá, ale ovce nadháňal k pruhovaným a k všetkým

tmavým v Labánovom stáde. Tak si vytvoril svoje samostatné stáda, ktoré nepripájal k Labánovým stádam. ⁴¹ Keď sa páрили silnejšie ovce, Jákob kladol prúty do vodných válovov, aby sa páрили pred nimi. ⁴² Keď boli ovce slabé, vtedy ich nekladol. Slabšie potom pripadli Labánovi a silnejšie Jákobovi. ⁴³ Tento muž nesmierne zbohatol, mal mnoho oviec, kôz, slúžok a sluhov, tiav a oslov.

Jákobov útek od Labána

31 Jákob počul, ako sa Labánovi synovia medzi sebou zhovárali: Jákob pobral všetko, čo patrilo nášmu otcovi. Celé bohatstvo získal z majetku nášho otca. ² Jákob na Labánovej tvári postrehol, že už nie je voči nemu taký ako predtým. ³ Vtedy Hospodin povedal Jákobovi: Vráť sa do krajiny svojich otcov, k svojmu príbuzenstvu. Ja budem s tebou. ⁴ Potom dal Jákob zavolať Ráchel a Leu na pole, kde pásol stáda, ⁵ a povedal im: Na tvári vášho otca pozorujem, že nie je voči mne taký ako predtým. Boh môjho otca bol však so mnou. ⁶ Samy viete, že som sa zo všetkých síl usiloval slúžiť vášmu otcovi. ⁷ Váš otec ma však oklamal a desaťkrát mi zamenil odmenu. Lenže Boh nedovolil, aby ma poškodil. ⁸ Keď povedal: škrvnité budú tvojou odmenou, vtedy všetky ovce rodili strakaté jahňatá; keď však povedal: pruhované dostaneš za odmenu, všetky ovce rodili pruhované. ⁹ Tak Boh odňal stádo vášmu otcovi a dal ho mne. ¹⁰ Keď v stáde nastal čas ruje, pozdvihol som oči a vo sne som videl, že samce, čo skákali na samice, boli pruhované, škrvnité a strakaté. ¹¹ Boží anjel ma vo sne oslovil: Jákob! Ja som odpovedal: Tu som. ¹² On pokračoval: Rozhliadni sa a všimni si, že všetky samce, čo skáču na samice, sú pruhované, škrvnité a strakaté. Videl som totiž všetko, čo s tebou Labán robil. ¹³ Ja som Boh z Bételu, kde si pomazal posvätný stĺp a zaviazal si sa sľubom. Teraz vstaň, odíď z tejto krajiny a vráť sa do krajiny svojho príbuzenstva. ¹⁴ Ráchel a Lea mu vraveli: Máme my ešte podiel a dedičstvo v dome svojho otca? ¹⁵ Či nenaložil s nami ako s cudzinkami? Veď nás predal a čo za nás utržil, premárnil. ¹⁶ Všetko bohatstvo, ktoré Boh odňal nášmu otcovi, patrí nám a našim synom. Urob teda všetko tak, ako ti Boh prikázal. ¹⁷ Vtedy Jákob vstal, posadil svojich synov i ženy na ťavy ¹⁸ a odviezol so sebou všetky svoje stáda a všetok majetok, čo nadobudol v Paddán-Arame, aby sa dostal k svojmu otcovi Izákovi do Kanaánu. ¹⁹ Keď Labán odišiel strihať ovce, Ráchel ukradla svojmu otcovi domácich bôžikov. ²⁰ Jákob oklamal Aramejčana Labána, lebo mu neoznámil, že chce utiecť. ²¹ Potom utiekol so všetkým, čo mu patrilo. Keď prebrodil rieku Eufrat, zamieril k pohoriu Gileád.

Labán prenasleduje Jákoba

²² Na tretí deň oznámili Labánovi, že Jákob ušiel. ²³ Vtedy vzal so sebou svojich bratov a prenasledoval ho sedem dní, až ho dostihol na pohorí Gileád. ²⁴ V noci prišiel Boh k Aramejčanovi Labánovi a vo sne mu povedal: Daj pozor, a s Jákobom sa zhováraj len priateľsky! ²⁵ Labán dohonal Jákoba, ktorý si na vrchu práve rozkladal stan. Aj on sa so svojimi bratmi utáboril na pohorí Gileád. ²⁶ Labán vyčítal Jákobovi: Čo si to urobil? Oklamal si ma. Moje dcéry si odviezol ako vojnové zajatkyne. ²⁷ Prečo si odo mňa tajne utiekol a prečo si ma okradol? Bol by som ťa radostne vyprevadil so spevom, s bubnami, s citarami. ²⁸ Nedoprial si mi ani to, aby som mohol pobožkať svojich vnukov a dcéry. Nerozvážne si sa správal. ²⁹ Mám dosť sily urobiť vám zle, Boh vášho otca mi však včera povedal: Daj pozor a s Jákobom sa zhováraj len priateľsky! ³⁰ Keď si už raz odišiel, lebo si veľmi túžil po domove svojho otca, prečo si mi teda ukradol bôžikov? ³¹ Jákob Labánovi odpovedal: Bál som sa a myslel som si, že mi nasilu vezmeš dcéry. ³² U koho však svojich bôžikov nájdeš,

nech nezostane nažive! Pred našimi bratmi poprezeraj, čo mám, a svoje si vezmi. Jákob totiž nevedel, že ich ukradla Ráchel. ³³ Labán vošiel do Jákobovho stanu, potom do stanu Leinho i do stanu ich dvoch služok, no nič nenašiel. Vyšiel z Leinho stanu a vkročil do Ráchelinho stanu. ³⁴ Ráchel však domácich bôžikov vzala, skryla ich do ľavieho sedla a posadila sa naň. Keď Labán poprezeral celý stan, nič nenašiel. ³⁵ Ráchel povedala otcovi: Nech sa nehnevá môj pán, že nemôžem vstať pred tebou. Prihodilo sa mi to, čo sa stáva ženám. Hľadal teda, ale bôžikov nenašiel. ³⁶ Vtedy sa Jákob rozhneval a Labánovi vyčítal: Čím som sa previnil, čím som sa prehrešil, že si ma tak prenasledoval? ³⁷ Keď si prekutal všetky moje veci, čo si našiel z vecí svojho domu? Polož to tu pred mojich a tvojich bratov, nech rozhodnú medzi nami dvoma. ³⁸ Dvadsať rokov som bol u teba. Tvoje ovce a kozy nikdy nevyvrhli, nikdy som nejedol barany z tvojho stáda, ³⁹ ani som ti nikdy neukázal, čo roztrhala zver. Vždy som to nahradil. Či niečo skapalo v noci alebo vo dne, vždy si to odo mňa žiadal. ⁴⁰ Vo dne ma umárala horúčava, v noci zima a spánok mi mizol z očí. ⁴¹ Takto som slúžil v tvojom dome dvadsať rokov; štrnásť za obe dcéry a šesť za svoje stáda, ale desaťkrát si mi zmenil odmenu. ⁴² Keby nebol býval so mnou Boh môjho otca, Boh Abraháma a Postrach Izáka, určite by si ma bol prepustil naprázdno. Boh však vzhliadol na moje ponižovanie a námahu mojich rúk, preto ťa minulej noci napomenul. ⁴³ Nato Labán Jákobovi odpovedal: Tieto dcéry sú moje dcéry, títo synovia sú moji synovia a toto stádo je moje stádo; všetko, čo vidíš, je moje. Čo však môžem dnes urobiť pre svoje dcéry a pre ich synov, ktorých porodili? ⁴⁴ Podľa teda, uzavrieme spolu zmluvu a nech je Boh svedkom medzi mnou a tebou. ⁴⁵ Vtedy vzal Jákob kameň a postavil ho ako posvätný stĺp. ⁴⁶ Svojim bratom povedal: Prineste kamene! Nazbierali kamene, navršili hrbu a na nej potom jedli. ⁴⁷ Labán ju nazval Jegar-Sahadúta a Jákob ju nazval Gal-Éd. ⁴⁸ Nato Labán povedal: Táto hrbu bude dnes svedkom medzi mnou a tebou, preto sa volá Gal-Éd ⁴⁹ alebo Micpa, lebo Jákob povedal: Nech Hospodin stráži mňa i teba, keď budeme ďaleko od seba. ⁵⁰ Keby si zle zaobchádzal s mojimi dcérami alebo by si si pribral iné ženy okrem nich, aj keby nikto nebol pri nás, vedz, že Boh je svedkom medzi mnou a tebou. ⁵¹ Labán ďalej povedal Jákobovi: Pozri, tu je hrbu a tu je posvätný stĺp, ktorý som postavil medzi mnou a tebou. ⁵² Svedkom je táto hrbu, svedkom je aj tento posvätný stĺp, že ja neprekročím túto hrbu, ty neprekročíš tento posvätný stĺp s úmyslom navzájom si škodiť. ⁵³ Nech je naším sudcom Boh Abraháma a Boh Nachóra, teda boh ich otca! Jákob potom prisahal na Boha, ktorý budil strach v jeho otcovi Izákovi. ⁵⁴ Potom Jákob priniesol obeť na vrchu a povolal svojich bratov na obetnú hostinu. Hodovali teda a prenocovali na tom vrchu.

Pred stretnutím s Ezávom

32 Labán včasráno vstal, pobožkal svojich vnukov a svoje dcéry, požehnal ich a vrátil sa domov. ² Keď potom Jákob pokračoval v ceste, na ktorú sa vybral, stretli ho Boží anjeli. ³ Len čo ich zbadal, povedal: Toto je Boží tábor. To miesto nazval Machanajim. ⁴ Jákob vyslal pred sebou poslov k svojmu bratovi Ezávovi do krajiny Seír, na edómske územie. ⁵ Prikázal im: Takto poviete môjmu pánovi Ezávovi: Toto ti odkazuje tvoj sluha Jákob: Môj dočasný pobyt u Labána sa predĺžil až doteraz. ⁶ Mám voly, osly, ovce, sluhov a služby. Posielam posolstvo môjmu pánovi, aby som získal tvoju priazeň. ⁷ Poslovia sa vrátili k Jákobovi a povedali mu: Došli sme k tvojmu bratovi Ezávovi, ktorý ti už ide v ústrety so štyristo mužmi. ⁸ Jákoba prepadol veľký strach a úzkosť. Preto svojich ľudí, ako aj ovce, dobytok a ľavy rozdelil na dva tábory. ⁹ Povedal: Keď Ezáv príde k jednému táboru a porazí

ho, druhý tábor zostane a zachráni sa. ¹⁰ Jákob povedal: Boh môjho otca Abraháma, Boh môjho otca Izáka, Hospodin, ty si mi sľúbil: Vráť sa do svojej krajiny, do svojho rodiska a postarám sa, aby ti bolo dobre. ¹¹ Nie som hoden všetkých prejavov milosti a toľkej vernosti, ktorú si preukázal svojmu služobníkovi. Len s palicou som tu prešiel cez Jordán a teraz mám dva tábory. ¹² Vyslobod' ma, prosím, z ruky môjho brata, z ruky Ezáva, lebo sa bojím, že príde a zahubí mňa i matky s deťmi. ¹³ Ty si mi sľúbil: Postarám sa, aby sa ti dobre vodilo, a tvoje potomstvo rozmnožím ako morský piesok, čo sa pre množstvo nedá spočítať. ¹⁴ Ešte v tú noc tam prenocoval, potom oddelil zo stáda dary pre svojho brata Ezáva: ¹⁵ dvesto kôz, dvadsať capov, dvesto oviec, dvadsať baranov, ¹⁶ tridsať pridávajúcich tiav s ich mláďatami, štyridsať kráv, desať býčkov, dvadsať oslíc a desať osliat. ¹⁷ Po čriedach ich odovzdal svojim sluhom a povedal: Choďte dopredu a udržiujte odstup medzi čriedami. ¹⁸ Prvému rozkázal: Keď sa stretneš s mojim bratom Ezávom a spýta sa ťa, či si a kam ideš a či je to, čo ženieš, ¹⁹ odpovedz: Je to dar tvojho služobníka Jáкова, ktorý posielal svojmu pánovi Ezávovi, a aj on ide za nami. ²⁰ Takéto príkazy dal druhému, tretiemu i všetkým, čo mali čriedy. Podobne povedzte Ezávovi, keď sa s ním stretnete: ²¹ Aj on sám, tvoj služobník Jákob, ide za nami. Povedal si: Udobrím ho darom, ktorý ma predchádza, a len potom sa mu ukážem. Azda ma prijme priateľsky. ²² Dar ho predchádzal, no on zostal cez noc v tábore.

Jákobov boj

²³ Jákob ešte za noci vstal, vzal so sebou svoje dve ženy, obe slúžky i jedenásť svojich synov a prebrodil sa cez Jabbók. ²⁴ Vzal ich a previedol cez potok so všetkým, čo mal. ²⁵ Jákob zostal sám a tu s ním ktosi zápasil, kým nevyšli zore. ²⁶ Keď videl, že ho nepremôže, poranil mu bedrový kĺb. Vtedy sa pri zápase Jákovovi vykľbil bedrový kĺb. ²⁷ Povedal: Pusti ma, lebo už vychádzajú zore. Jákob odpovedal: Nepustím ťa, kým ma nepožehnáš. ²⁸ Ten sa ho spýtal: Ako sa voláš? Odpovedal: Jákob. ²⁹ Ten povedal: Už sa nebudeš volať Jákob, ale Izrael, lebo si zápasil s Bohom i s ľuďmi a zvíťazil si. ³⁰ Jákob sa ho potom spýtal: Prezraď mi svoje meno. Ten mu odpovedal: Prečo chceš vedieť moje meno? Tam ho požehnal. ³¹ Jákob nazval to miesto Peniel, lebo povedal: Videl som Boha z tváre do tváre a zostal som nažive. ³² Keď zašiel za Penuel, vyšlo slnko a on kríval na bedrový kĺb. ³³ Preto Izraeliti dodnes nejedia šlachy bedrového kĺbu, lebo šlachy Jákovovho bedrového kĺbu bola poranená.

Zmierenie Jáкова s Ezávom

33 Keď sa Jákob rozhliadol a videl prichádzať Ezáva so štyristo mužmi, rozdelil deti medzi Leu, Ráchel a obe slúžky. ² Na čelo postavil obe slúžky s ich deťmi, na druhé miesto Leu a jej deti a na koniec Ráchel s Jozefom. ³ On sám sa prebrodil pred nimi a sedemkrát sa poklonil až po zem, kým sa celkom nepriblížil k bratovi. ⁴ Ezáv sa rozbehol v ústrety bratovi, objal ho, padol mu okolo krku a pobožkal ho. Obaja plakali. ⁵ Keď sa Ezáv rozhliadol a uvidel ženy s deťmi, povedal: Kto sú títo pri tebe? Jákob odpovedal: To sú moje deti, ktorými obdaril Boh tvojho služobníka. ⁶ Potom predstúpili slúžky s deťmi a poklonili sa. ⁷ Pristúpila aj Lea so svojimi deťmi a tiež sa poklonili. Nakoniec predstúpila Ráchel s Jozefom a poklonili sa. ⁸ Ezáv sa spýtal: Čo sú to za čriedy, ktoré som postretal? Jákob odpovedal: Nimi chcem získať priazeň u svojho pána. ⁹ On však povedal: Ja mám toho tiež dosť; brat môj, len si ponechaj, čo je tvoje. ¹⁰ Jákob však namietal: Nie tak! Ak som však získal tvoju priazeň, prijmi tento dar z mojich rúk. Keď som pozrel na tvoju tvár, akoby som hľadel na Božiu tvár, tak si bol voči mne milosrdný. ¹¹ Prijmi, prosím ťa,

odo mňa tento dar na pozdrav. Veď ma Boh štedro obdarovával, mám všetkého dost. Keď naňho takto naliehal, dar prijal. ¹² Dodal: Vydajme sa na cestu a poďme spolu, budem ťa sprevádzať. ¹³ Jákob však odpovedal: Môj pán vie, že mám útle deti a mám na starosti aj pridávajúce ovce a kravy. Keby som ich hnal čo len jeden deň, zahynuli by všetky stáda. ¹⁴ Nech len môj pán ide pred svojím služobníctvom. Ja pôjdem pomaly, nakoľko bude stačiť v chôdzi stádo predo mnou a ako postačia sily deťom, kým nedôjdem k svojmu pánovi do Seíru. ¹⁵ Ezáv potom navrhoval: Dovoľ, prosím, aby aspoň niektorí z tých, čo sú so mnou, mohli ísť s tebou po ceste. On odpovedal: Netreba, len jedno si želim, aby som získal priazeň svojho pána. ¹⁶ V ten deň sa Ezáv vydal na cestu späť do Seíru. ¹⁷ Jákob sa vydal na cestu do Sukkótu, kde si postavil dom; pre svoje stáda zhotovil prístrešia. Preto sa to mesto volá Sukkót.

Jákob v Sícheme

¹⁸ Na svojej ceste z Paddán-Aramu došiel Jákob bez nehody do mesta Síchem, ktoré je v Kanaáne, a usadil sa naproti mestu. ¹⁹ Od synov Chamóra, Šechemovho otca, kúpil za sto kesít kus poľa, na ktorom si rozložil stany. ²⁰ Postavil tam oltár a nazval ho: Boh je Bohom Izraela.

Dina a Šechem

34 Raz vyšla dcéra Dina, ktorú Jákobovi porodila Lea, aby sa pozrela na dcéry toho kraja. ² Keď ju videl Šechem, syn Chivvija Chamóra, kniežata toho kraja, uniesol ju, ležal s ňou a zneuctil ju. ³ Potom však celou dušou prilipol k Jákobovej dcére Dine, zaľúbil sa do nej a chcel si získať jej srdce. ⁴ Nato Šechem povedal svojmu otcovi Chamórovi: Vezmi mi to dievča za ženu! ⁵ Jákob sa dopyčul, že zneuctil jeho dcéru Dinu. Mlčal však o tom, kým sa jeho synovia nevrátili z poľa od stáda. ⁶ Šechemov otec Chamór odišiel k Jákobovi, aby sa s ním pozhováral. ⁷ Keď sa Jákobovi synovia vrátili z poľa a dopyčuli sa o tom, pobúrilo ich to a veľmi sa nahnevali. Spáchal totiž v Izraeli nehanebnosť tým, že poškvrnil Jákobovu dcéru. ⁸ Chamór im však povedal: Môj syn Šechem sa celou dušou zaľúbil do vašej dcéry. Dajte mu ju teda za ženu. ⁹ Vstúpme do príbuzenstva: vy nám dáte svoje dcéry a vy si vezmete naše dcéry. ¹⁰ Bývajte s nami a krajina vám bude otvorená; zostaňte, voľne sa pohybujte a usadte sa tu. ¹¹ Potom Šechem povedal jej otcovi a jej bratom: Kiežby som získal vašu priazeň. Dám vám, čo budete žiadať. ¹² Určite si akékoľvek veno i dar a dám vám, čo budete žiadať, len mi to dievča dajte za ženu. ¹³ Jákobovi synovia pre zneuctenie ich sestry Diny ľstivo odpovedali Šechemovi a jeho otcovi Chamórovi: ¹⁴ To nemôžeme urobiť, aby sme svoju sestru dali neobrezanému mužovi, lebo by to bola pre nás hanba. ¹⁵ Súhlasili by sme s vami, keby ste boli ako my, keby sa každý váš muž dal obrezať. ¹⁶ Potom vám budeme dávať naše dcéry a my si budeme brať vaše dcéry. Budeme bývať s vami a bude z nás jeden ľud. ¹⁷ Ak nás však neposlúchnete a nedáte sa obrezať, dcéru si vezmeme a odídeme. ¹⁸ Ich návrh sa Chamórovi a jeho synovi Šechemovi páčil. ¹⁹ Mladík neváhal urobiť to, lebo Jákobovu dcéru si obľúbil. On bol v celom otcovom dome najväčejší. ²⁰ Chamór a jeho syn Šechem odišli k bráne svojho mesta a prehovorili k miestnym mužom: ²¹ Títo muži sa pokojne správajú voči nám, nech sa teda usadia v krajine, nech sa v nej voľne pohybujú, veď je dosť široká a priestranná pre nich. My si budeme brať ich dcéry za ženy a svoje dcéry budeme dávať im. ²² Tí muži chcú zostať medzi nami iba vtedy, ak sa dá každý náš muž obrezať, ako sú obrezaní oni, aby z nás bol jeden ľud. ²³ Nebudú azda ich stáda, majetok i všetok dobytok naše? Len privoľme a budú bývať s nami. ²⁴ Všetci

muži, čo vychádzali bránou svojho mesta, poslúchli Chamóra i jeho syna Šechema a dali sa obrezať. ²⁵ Na tretí deň, keď mali bolesti, dvaja Jákobovi synovia a Dinini bratia, totiž Šimeón a Lévi, vzali meče, nebadane vošli do mesta a pobili všetkých mužov. ²⁶ Ostrým mečom zabili aj Chamóra a jeho syna Šechema, vzali Dinu zo Šechemovho domu a odišli. ²⁷ Jákobovi synovia potom prišli k pobitým a za zhanobenie svojej sestry vyplienili mesto. ²⁸ Pobrali ovce, hovädzí dobytok, osly a všetko, čo bolo v meste i na poli. ²⁹ Odvliekli všetko ich imanie, všetky ženy i deti a vyrabovali všetko, čo bolo v domoch. ³⁰ Potom Jákob povedal Šimeónovi a Lévimu: Uvrhli ste ma do nešťastia, lebo teraz ma Kanaánčania a Perizzejci, obyvatelia tejto krajiny, znenávidia. Mám len málo mužov; ak sa spoja proti mne, porazia ma a zničia mňa i môj dom. ³¹ Oni však povedali: Smel azda s našou sestrou zaobchádzať ako s pobehlicou?

Jákob opäť v Bételi

35 Boh povedal Jákobovi: Vstaň, vystúp do Bételu a usad' sa tam! Postav tam oltár Bohu, ktorý sa ti zjavil, keď si utekal pred svojím bratom Ezávom. ² Potom Jákob vyzval celú svoju rodinu: Odstráňte cudzích bohov, ktorých máte pri sebe, očistite sa a preoblečte sa. ³ Vstaňte, vystúpme do Bételu. Tam postavím oltár Bohu, ktorý ma vypočul v deň môjho súženia a sprevádzal ma po ceste. ⁴ Nato mu odovzdali všetkých cudzích bohov, ktorých mali, aj krúžky, čo im viseli na ušiach. Jákob ich zakopal pod dub, ktorý je pri meste Síchem. ⁵ Potom sa pohli. Strach pred Bohom zachvátil všetky okolité mestá, takže sa neodvážili prenasledovať Jákobových synov. ⁶ Jákob a všetok ľud čo bol s ním, prišli do Lúzu, teda do Bételu v Kanaáne. ⁷ Tam postavil oltár a nazval to miesto El-Bét-El, lebo tam sa mu zjavil Boh, keď utekal pred svojím bratom. ⁸ V tom čase zomrela Debora, Rebekina dojka. Pochovali ju pod dub poniže Bételu. Dal mu meno Dub náreku. ⁹ Boh sa opäť zjavil Jákobovi po jeho návrate z Paddán-Aramu a požehnal ho. ¹⁰ Povedal mu: Dosiaľ si sa volal Jákob. Odteraz sa už nebudeš volať Jákob, budeš sa volať Izrael. Boh mu teda dal meno Izrael ¹¹ a dodal: Som Boh Všemohúci. Plod' a množ sa! Z teba povstane národ, ba spoločenstvo národov. Aj králi vzídu z tvojich bedier. ¹² Zem, ktorú som dal Abrahámovi a Izákovi, dám aj tebe; dám ju aj tvojmu potomstvu. ¹³ Potom Boh odišiel od neho z miesta, kde sa s ním zhováral. ¹⁴ Na tom mieste, kde sa s ním zhováral Boh, postavil Jákob kamený stĺp. Priniesol na ňom nápojovú obeť a nalial naň olej. ¹⁵ Miesto, kde sa s ním zhováral Boh, Jákob pomenoval Bétel.

Benjamínovo narodenie a Ráchelina smrť

¹⁶ Z Bételu potom šli ďalej. Zostával im ešte kúsok cesty do Efraty, keď Ráchel začala rodiť. Mala veľmi ťažký pôrod. ¹⁷ Keď ťažko rodila, pôrodná babica ju utešovala: Neboj sa, aj teraz budeš mať syna. ¹⁸ Keď jej život vyhasínal a smrť sa približovala, dala svojmu synovi meno Ben-Oni; otec ho však nazval Benjamín. ¹⁹ Ráchel zomrela a pochovali ju pri ceste do Efraty, teda do Betlehema. ²⁰ Nad jej hrob postavil Jákob stĺp. Bol to náhrobný stĺp pre Ráchel, ktorý stojí dodnes. ²¹ Izrael potom odtiaľ odišiel a rozložil stan za Migdal-Éderom. ^{22a} Keď už býval v tejto krajine, Rúben odišiel a spal s Bilhou, vedľajšou ženou svojho otca. Izrael sa to však dozvedel.

Jákobovi synovia a Izákova smrť

^{22b} Jákob mal dvanásť synov. ²³ Leini synovia boli: Rúben, Jákobov prvorođený, Šimeón, Lévi, Júda, Jissachár a Zebulún. ²⁴ Ráchelini synovia boli: Jozef a Benjamín. ²⁵ Synovia Ráchelinej slúžky Bilhy: Dán a Naftali. ²⁶ Synovia Leinej slúžky Zilpy: Gád a Ašér. Toto

sú Jákobovi synovia, ktorí sa mu narodili v Paddán-Arame. ²⁷ Potom Jákob prišiel k svojmu otcovi Izákovi do Mamre, do Kirjat-Arby, čo je Hebron, kde býval Abrahám a Izák. ²⁸ Izák sa dožil stoosemdesiat rokov. ²⁹ Zomrel zoslabnutý vekom, bol pripojený k svojmu ľudu ako starec vysokého veku. Pochovali ho jeho synovia Ezáv a Jákob.

Ezávov rodokmeň

36 Toto je Ezávov čiže Edómov rodokmeň: ² Ezáv si vzal ženy Kanaánčanky: Adu, dcéru Chetitu Elóna, Oholibamu, Anovu dcéru, vnučku Chivvíja Cibeóna, ³ ďalej Basemat, dcéru Izmaela, sestru Nebajóta. ⁴ Ada porodila Ezávovi Elifaza a Basemat porodila Reuela. ⁵ Oholibama porodila Jeúša, Jaláma a Koracha. Toto sú Ezávovi synovia, ktorí sa mu narodili v Kanaáne. ⁶ Potom vzal Ezáv svoje ženy, synov a dcéry i všetkých príslušníkov svojho domu, ako aj stádo, dobytok a všetok majetok, čo nadobudol v Kanaáne, a odišiel od svojho brata Jákoba do Seíru. ⁷ Boli totiž bohatí a nemohli bývať spolu. Krajina, v ktorej bývali, ich už pre množstvo stád nemohla užiť. ⁸ Ezáv sa usadil v seírskom pohorí. Ezáv je Edóm. ⁹ Toto sú pokolenia Ezáva, praotca Edómčanov na seírskom pohorí. ¹⁰ Toto sú mená Ezávových synov: Elifaz, syn Ezávovej ženy Ady, Reuel, syn Ezávovej ženy Basemat. ¹¹ Elifazovi synovia boli: Temán, Omár, Cefo, Gatám a Kenaz. ¹² Vedľajšia žena Ezávovho syna Elifaza bola Timna, ktorá mu porodila Amaléka. To sú vnuci Ezávovej ženy Ady. ¹³ Reuelovi synovia boli: Nachat, Zerach, Šamma a Mizza. Toto sú vnuci Ezávovej ženy Basemat. ¹⁴ Synovia Ezávovej ženy Oholibamy, Anovej dcéry a Cibeónovej vnučky, ktorých mu porodila, boli: Jeúš, Jalám a Korach. ¹⁵ Toto sú vodcovia Ezávových synov: synovia Elifaza, Ezávovho prvorodeného sú: vodca Temán, vodca Omár, vodca Cefo, vodca Kenaz, ¹⁶ vodca Korach, vodca Gatám, vodca Amalék. Toto sú Elifazovi vodcovia v Edómsku. Sú to Adiní vnuci. ¹⁷ Toto sú synovia Ezávovho syna Reuela: vodca Nachat, vodca Zerach, vodca Šamma, vodca Mizza. To sú Reuelovi vodcovia v Edómsku; sú to vnuci Ezávovej ženy Basemat. ¹⁸ Toto sú synovia Ezávovej ženy Oholibamy: vodca Jeúš, vodca Jalám, vodca Korach. To sú vodcovia Ezávovej ženy Oholibamy, Anovej dcéry. ¹⁹ Toto sú Ezávovi synovia a ich vodcovia. To je Edóm. ²⁰ Toto sú synovia Chorijsa Seíra, praobyvateľa krajiny: Lotán a Šobál, Cibeón a Ana, ²¹ Dišón, Ecer a Dišán. To sú vodcovia Chorijscov, synovia Seíra v Edómsku. ²² Lotánovi synovia sú: Chori a Hemám. Lotánova sestra bola Timna. ²³ Šobálovi synovia sú: Alván, Manachat, Ebál, Šefo a Onám. ²⁴ Cibeónovi synovia sú: Aja a Ana. To je ten Ana, ktorý našiel horúce žriedla na stepi, keď pásol osly svojho otca Cibeóna. ²⁵ Toto sú Anove deti: syn Dišón a dcéra Oholibama. ²⁶ Dišónovi synovia sú: Chemdán a Ešbán, Jitrán a Kerán. ²⁷ Ecerovi synovia sú: Bilhán, Zaaván a Akán. ²⁸ Dišánovi synovia sú: Úc a Arán. ²⁹ Toto sú vodcovia Chorijscov: vodca Lotán, vodca Šobál, vodca Cibeón, vodca Ana, ³⁰ vodca Dišón, vodca Ecer, vodca Dišán. Toto sú vodcovia Chorijscov podľa svojich rodov v Seírsku. ³¹ Toto sú králi, ktorí panovali v Edómsku, predtým než mali kráľa Izraeliti: ³² v Edómsku panoval Bela, syn Beóra, a jeho mesto sa nazývalo Dinhaba. ³³ Po Belovej smrti kráľoval Zerachov syn Jobáb z Bocry. ³⁴ Po Jobábovej smrti kráľoval Chušám z krajiny Temáncov. ³⁵ Po Chušámovej smrti kráľoval Bedadov syn Hadad, ktorý porazil Midjánčanov na moábskom poli. Jeho mesto sa nazývalo Avít. ³⁶ Po Hadadovej smrti kráľoval Samla z Masreky. ³⁷ Po Samlovej smrti kráľoval Šaúl z Rechobótu pri Veľrieke. ³⁸ Po Šaúlovej smrti kráľoval Achbórov syn Baal-Chanán. ³⁹ Po smrti Achbórovho syna Baal-Chanána kráľoval Hadar. Jeho sídlo sa nazývalo Pau a jeho žena, dcéra Matréd a vnučka Me-Zahába, sa volala Mehetabel. ⁴⁰ Toto sú mená Ezá-

vových vodcov podľa rodov, miest a mien: vodca Timna, vodca Alva, vodca Jetét, ⁴¹vodca Oholibama, vodca Ela, vodca Pinón, ⁴²vodca Kenaz, vodca Temán, vodca Mibcár, ⁴³vodca Magdiel, vodca Irám. Toto sú edómski vodcovia podľa sídel v krajine, ktorú ovládli. To je Ezáv, praotec Edómčanov.

Jozef a jeho bratia

37 Jákob sa usadil v Kanaáne, kde jeho otec býval ako cudzinec. ² Toto sú príbehy Jákobovho rodu. Sedemnásťročný mládenec Jozef pásaval ovce so svojimi bratmi a býval so synmi otcových žien Bilhy a Zilpy. Jozef o nich prinášal otcovi zlé správy. ³ Izrael miloval Jozefa viac než ostatných synov. Narodil sa mu totiž v starobe a Jákob mu dal ušit pestré šaty. ⁴ Keď jeho bratia videli, že otec ho má radšej než ostatných svojich synov, znenávideli ho a nevedeli sa s ním prívetиво rozprávať. ⁵ Raz mal Jozef sen, a keď ho rozpovedal bratom, ešte väčšmi ho znenávideli. ⁶ Povedal im totiž: Počúvajte, čo sa mi prisnilo. ⁷ Boli sme na poli a viazali sme snopy. Môj snop sa postavil a zostal stáť. Vaše snopy sa rozostavali dookola a klaňali sa môjmu snopu. ⁸ Nato mu bratia povedali: Vari chceš nad nami kraľovať či panovať? Pre jeho sny a reči ho ešte viac znenávideli. ⁹ Jozef mal aj iný sen a vyzrozpával ho bratom. Povedal: Mal som ešte iný sen. Klaňalo sa mi slnko, mesiac a jedenásť hviezd. ¹⁰ Toto povedal otcovi a bratom. Otec ho však pokarhal: Čo je to za sen? Čo sa ti to prisnilo? Azda prídem ja, tvoja matka, tvoji bratia a budeme sa ti klaňať až po zem? ¹¹ Jeho bratia preto na neho žiarlili, no jeho otec si to zapamätal. ¹² Keď bratia odišli pásť otcove ovce k Síchemu, ¹³ Izrael povedal Jozefovi: Ako vieš, tvoji bratia pasú pri Sicheme. Poď, pošlem ťa za nimi. On odpovedal: Tu som. ¹⁴ Izrael mu povedal: Chod' a pozri, či sú bratia a stáda v poriadku, a dones mi správu. Poslal ho teda z údolia Hebronu a on prišiel do Síchemu. ¹⁵ Tam ho našiel nejaký muž, ako blúdi po poli, a spýtal sa ho: Čo hľadáš? ¹⁶ Odpovedal: Hľadám svojich bratov; povedz mi, kde pasú. ¹⁷ Muž mu povedal: Odišli odtiaľto. Počul som však, ako si vraveli: Poďme do Dotánu. Jozef potom odišiel za svojimi bratmi a našiel ich v Dotáne. ¹⁸ Len čo ho v diaľke zazreli a skôr než sa k nim priblížil, rozhodli sa, že ho zabijú. ¹⁹ Hovorili si medzi sebou: Pozrite, prichádza majster snov! ²⁰ Poďte, zabime ho! Potom ho hodíme do cisterny a povieme, že ho zožrala divá zver. Uvidíme, čo bude s jeho snami! ²¹ Keď to počul Rúben, v snahe vytrhnúť im ho z rúk, povedal: Nesiahajme mu na život. ²² Rúben im ďalej vravel: Neprelievajte krv! Hodte ho do cisterny na púšti, ale nevzťahujte naňho ruky! Chcel ho totiž z ich rúk zachrániť a priviesť k otcovi. ²³ Keď Jozef prišiel k bratom, zbliekli mu pestré šaty, čo mal na sebe, ²⁴ potom ho vzali a hodili do cisterny. Cisterna bola prázdna, bez vody. ²⁵ Keď sa posadili k jedlu, videli prichádzať karavánu Izmaelitov z Gileádu. Ťavy niesli ladanovú živicu, balzam a myrhu, ktoré dopravovali do Egypta. ²⁶ Júda povedal bratom: Čo budeme mať z toho, keď brata zabijeme a zatajíme jeho krv? ²⁷ Poďme, predajme ho Izmaelitom, ale nevzťahujme naňho ruky, veď je to náš rodný brat. Bratia ho poslúchli. ²⁸ Keď tadial' prechádzali midjánski kupci, bratia vytiahli Jozefa z cisterny a predali ho za dvadsať strieborných Izmaelitom, ktorí ho odvedli do Egypta. ²⁹ Keď sa Rúben vrátil k cisterne a Jozef v nej nebol, roztrhol si rúcho, ³⁰ vrátil sa k bratom a povedal: Chlapec tam nie je. Kam sa len podejem? ³¹ Nato vzali Jozefove šaty, zabili capa a šaty namočili do krvi. ³² Pestré šaty dali odniesť otcovi s odkazom: Toto sme našli. Pozri, či sú to šaty tvojho syna alebo nie. ³³ Keď si ich pozrel, povedal: To sú šaty môjho syna. Zožrala ho divá zver. Jozefa určite roztrhala. ³⁴ Jákob si roztrhol plášť, na bedrá si položil vrecovinu a dlho smútil za svojím synom. ³⁵ Všetci syno-

via a všetky dcéry ho prišli potešiť, on sa však potešiť nedal a povedal: V smútku zostúpim za synom do podsvetiav. Takto ho oplakával otec. ³⁶ Midjánčania predali Jozefa v Egypte faraónovmu dvoranovi Pótifarovi, veliteľovi telesnej stráže.

Júda a Tamar

38 V tom čase Júda odišiel od svojich bratov a prešiel k istému mužovi z Adullámu menom Chira. ² Júda tam uzrel dcéru Kanaánčana, ktorý sa volal Šúa, vzal si ju za ženu a vošiel k nej. ³ Ona počala, porodila syna a Júda mu dal meno Ěr. ⁴ Znova počala, porodila syna a nazvala ho Onán. ⁵ Opäť porodila syna a dala mu meno Šela. Bolo to v Kezíbe, keď ho porodila. ⁶ Júda dal Ěrovi, svojmu prvorodenému, ženu, ktorá sa volala Tamar. ⁷ Júdov prvorodený syn Ěr bol zlý pred Hospodinom, preto mu Hospodin vzal život. ⁸ Potom povedal Júda Onánovi: Podľa švagrovského práva vojdí k bratovej žene, vezmi si ju a postaraj sa svojmu bratovi o potomstvo. ⁹ Onán však vedel, že potomstvo nebude patriť jemu, preto kedykoľvek vošiel k bratovej žene, semeno vypúšťal na zem, aby svojmu bratovi nesplodil potomka. ¹⁰ Hospodinovi sa to však nepáčilo, preto aj jeho usmrtil. ¹¹ Vtedy povedal Júda svojej neveste: Zostaň v dome svojho otca ako vdova, kým nedospeje môj syn Šela. Povedal si však: Len aby nezomrel ako jeho bratia. Tamar teda odišla a bývala v dome svojho otca. ¹² Po mnohých dňoch zomrela Júdovi žena, Šúova dcéra. Keď sa Júdovi ukončil smútok, šiel so svojím priateľom Chirom z Adullámu k strihačom svojich oviec do Timny. ¹³ Vtedy oznámili Tamar: Tvoj svokor práve ide do Timny strihať svoje ovce. ¹⁴ Ona odložila vdovské šaty, vzala si závoj, zahalila sa a sadla si k bráne do Enajimu, ktorý je pri ceste do Timny. Tamar totiž vedela, že hoci Šela už dospel, nestala sa jeho ženou. ¹⁵ Keď ju Júda zazrel, nazdával sa, že je to neviestka, lebo si zastrela tvár. ¹⁶ Zabočil k nej, ako bola pri ceste, a povedal: Dovoľ, prosím, vojsť k tebe. Nevedel totiž, že je to jeho nevesta. Ona sa ho spýtala: Čo mi dáš za to, že vojdeš ku mne? ¹⁷ On odpovedal: Pošlem ti kozla zo stáda. Ona povedala: Daj mi však nejaký záloh, kým ho pošleš. ¹⁸ Júda sa jej spýtal: Čo ti mám dať do zálohu? Odpovedala: Tvoje pečatidlo so šnúrou a palicu, ktorú máš v ruke. Dal jej to. Vošiel k nej a ona počala. ¹⁹ Potom vstala a odišla. Odložila závoj a znova si obliekla vdovské šaty. ²⁰ Júda potom poslal kozla po svojom priateľovi z Adullámu, aby z ruky ženy prevzal záloh, ktorý jej dal; ale nenašiel ju. ²¹ Vypytoval sa tamojších ľudí: Kde je tá zasvätená smilnica, ktorá bola na ceste do Enajimu? Odpovedali mu: Tu nebola nijaká zasvätená smilnica. ²² Vrátil sa k Júdovi a povedal mu: Nenašiel som ju. Aj tamojší ľudia vraveli: Nijaká zasvätená smilnica tu nebola. ²³ Júda povedal: Nech si to nechá; len aby sme neboli na posmech. Veď som jej poslal toto kozla, ty si ju však nenašiel. ²⁴ Asi po troch mesiacoch Júdovi oznámili: Tvoja nevesta Tamar sa dopustila smilstva a zo smilstva aj počala. Júda povedal: Vyvedte ju a upálte! ²⁵ Keď ju viedli, odkázala svojmu svokrovi: Počala som z muža, ktorému patria tieto veci, a dodala: Pozorne sa pozri, komu patrí pečatidlo so šnúrou a palica. ²⁶ Keď sa Júda na to pozrel, povedal: Ona je spravodlivejšia než ja; nedal som ju totiž svojmu synovi Šelovi. Potom sa už s ňou nestýkal. ²⁷ Keď prišiel čas pôrodu, ukázalo sa, že v jej živote boli dvojčatá. ²⁸ Keď rodila, jedno z nich vystrčilo ruku. Babica mu na ňu priviazala červenú šnúрку a povedala: Tento vyjde prvý. ²⁹ On však stiahol ruku späť a vyšiel jeho brat. Povedala: Akou trhlinou si sa predral? Preto mu dala meno Perec. ³⁰ Potom vyšiel jeho brat, ktorý mal na ruke červenú šnúрку. Toho nazvali Zerach.

Jozef a Pótifarova žena

39 Keď Jozefa odviedli do Egypta, od Izmaelitov, ktorí ho ta doviedli, ho kúpil Egypťan Pótifar, faraónov dvoran, veliteľ telesnej stráže. ² Hospodin bol však s Jozefom,

takže sa mu darilo a zostal v dome egyptského pána. ³ Jeho pán videl, že Hospodin je s ním a že ho pri každej práci požehnáva. ⁴ Jozef získal jeho priazeň a slúžil mu. Pótifar ho ustanovil za správcu svojho domu a zveril mu do správy všetok svoj majetok. ⁵ Odvtedy, čo ho Egyptan ustanovil za správcu svojho domu, so všetkým, čo mal, Hospodin požehnával dom Egyptana pre Jozefa. Hospodinovo požehnanie spočívalo na všetkom, čo mal v dome i na poli. ⁶ Všetko, čo mal, zveril teda Jozefovi a okrem chleba, ktorý jedával, nestaral sa o nič. Jozef bol pekne urastený a mal krásny vzhľad. ⁷ Po týchto udalostiach sa žena jeho pána zahľadela do Jozefových očí a naliehala naňho: Lahni si ku mne! ⁸ On však odprel a žene svojho pána povedal: Pozri, kým som tu ja, môj pán sa v dome o nič nestará, lebo všetok svoj majetok zveril mne. ⁹ V tomto dome ma nikto neprevyšuje. Pán si okrem teba nič nevyhradil pre seba, lebo ty si jeho žena. Ako by som teda mohol spáchať takú veľkú nepravosť a zhrešiť proti Bohu?! ¹⁰ Hoci dennodenne Jozefa nahovárala, neposlúchol ju, aby si k nej ľahol a bol s ňou. ¹¹ Keď však jedného dňa prišiel konať svoju obvyklú prácu, z domácich nebol nikto doma. ¹² Ona ho chytila za plášť a povedala: Lahni si ku mne! On jej však nechal plášť v ruke, vybehol von a utiekol. ¹³ Keď videla, že jej nechal plášť v ruke a utiekol von, ¹⁴ zavolala služobníctvo a povedala: Pozrite, dovedli nám Hebreja, aby nás obrátil na posmech. Prišiel a chcel si ku mne ľahnúť; preto som začala kričať. ¹⁵ Keď počul, že zvyšujem hlas, nechal pri mne svoj plášť. Vybehol a ušiel. ¹⁶ Ona nechala ležať jeho plášť pri sebe, kým pán neprišiel domov. ¹⁷ Aj jemu povedala to isté: Hebrejský sluha, ktorého si k nám priviedol, prišiel si zo mňa urobiť posmech. ¹⁸ Keď som začala kričať, nechal svoj plášť pri mne a ušiel. ¹⁹ Keď Jozefov pán počul slová svojej ženy, ktorá ho presviedčala: Ako vravím, toto mi urobil tvoj otrok, náramne sa rozhneval. ²⁰ Jozefa dal chytiť a vrhnúť do žalára medzi kráľovských väzňov. Tak sa Jozef ocitol v žalári. ²¹ Hospodin bol však s Jozefom, zlutoval sa nad ním a u správcu žalára vzbudil k nemu náklonnosť. ²² Správca žalára ustanovil Jozefa za dozorcú nad všetkými väzňami, čo boli v žalári. Jozef dohliadal na všetko, čo sa tam malo urobiť. ²³ Správca žalára nedohliadal na nič, čo mu zveril, lebo Hospodin bol s Jozefom a s úspechom sprevádzal všetko jeho úsilie.

Jozef v žalári

40 Neskôr sa stalo, že čašník egyptského kráľa a pekár sa prehresili proti svojmu pánovi, egyptskému kráľovi. ² Faraón sa rozhneval na oboch týchto dvoranov, na hlavného čašníka i na hlavného pekára. ³ Dal ich uväzniť v dome veliteľa telesnej stráže, pri žalári, v ktorom bol uväznený aj Jozef. ⁴ Veliteľ telesnej stráže ich zveril Jozefovi, aby im posluhoval. Nejaký čas zostali vo väzení. ⁵ Obaja väzni, čašník i pekár egyptského kráľa, mali sen. Jednej noci sa každému z nich prisnil sen zvláštneho významu. ⁶ Keď k nim ráno prišiel Jozef, videl ich smutných. ⁷ Spýtal sa faraónových dvoranov, ktorí boli s ním uväznení v dome jeho pána: Prečo ste dnes takí skormútení? ⁸ Oni mu odvetili: Mali sme sen, no nikto nám ho nevie vyložiť. Jozef im povedal: Či výklad snov nepatrí Bohu? Rozpovedzte mi ich. ⁹ Hlavný čašník teda vyrozprával Jozefovi svoj sen: Vo sne som videl pred sebou vinič, ¹⁰ na ktorom boli tri výhonky. Len čo vinič vypučal, hneď rozkvitol a jeho hroznové strapce dozreli. ¹¹ V ruke som mal faraónovu čašu. Odtrhnuté strapce som vytlačal do faraónovej čaše a podal som mu ju do ruky. ¹² Jozef mu povedal: Toto je výklad sna: Tri výhonky sú tri dni. ¹³ Po troch dňoch faraón povýši tvoju hlavu a vráti ti tvoju hodnosť. Znova budeš podávať čašu do ruky faraóna, ako vtedy, keď si bol jeho čašníkom. ¹⁴ Keď ti bude dobre, spomeň si na mňa, preukáž mi milosť a prihovor sa za mňa u faraóna, aby ma vyslobodil z tohto domu. ¹⁵ Veď ma uniesli z krajiny Hebrejov; no ani tu som neurobil nič zlé, pre čo by som sa mal dostať do žalára. ¹⁶ Keď hlavný pekár videl, že Jozef dobre vykladá, povedal

mu: Aj ja som mal sen. Na hlave som mal tri košíky pečiva. ¹⁷ Vo vrchnom košíku bolo rôzne pečivo pre faraóna a vtáky zobali z košíka na mojej hlave. ¹⁸ Jozef odpovedal: Toto je výklad sna: Tri košíky sú tri dni. ¹⁹ Po troch dňoch ti faraón zodvihne hlavu — obesí ťa na šibenici a vtáky ti budú ozobávať telo. ²⁰ Po troch dňoch, v deň svojich narodenín, faraón vystrojil hostinu pre všetkých svojich hodnostárov a pred nimi vyvýšil hlavného čašníka a hlavného pekára: ²¹ hlavnému čašníkovi vrátil pôvodnú hodnosť, aby smel do ruky faraóna podávať čašu, ²² hlavného pekára dal však obesiť, ako im to vyložil Jozef. ²³ Hlavný čašík si však na Jozefa nespomenul. Zabudol naňho.

Faraónove sny

41 Po dvoch rokoch mal aj faraón sen: stál pri Níle ² a videl z neho vystupovať sedem kráv, na vzhľad pekných a tučných, ktoré sa začali pásť na mokradi. ³ Po nich vystúpilo z Nílu sedem iných, na vzhľad nepekných a vychudnutých kráv, ktoré si stali na breh Nílu vedľa prvých kráv. ⁴ Potom tie na vzhľad nepekné a vychudnuté kravy zožrali sedem na vzhľad pekných a tučných kráv. Vtom sa faraón prebudil. ⁵ Znova však zaspal a mal iný sen: z jedného stebľa vyrástlo sedem plných, krásnych klasov. ⁶ Po nich vyrástlo sedem suchých, východným vetrom zahorených klasov. ⁷ Tie suché klasy pohltili sedem bohatých a plných klasov. Vtedy sa faraón prebudil. Bol to sen. ⁸ Ráno bol faraón taký rozrušený, že dal zavolať všetkých egyptských veštcov a mudrcov a vyzozprával im svoje sny. No nebolo nikoho, kto by ich faraónovi vyložil. ⁹ Vtedy hlavný čašík faraónovi povedal: Dnes si spomínam na svoje previnenie. ¹⁰ Keď sa faraón rozhneval na svojich služobníkov, uväznil ma spolu s hlavným pekárom v dome veliteľa telesnej stráže. ¹¹ Jednej noci sa každému z nás prisnil iný, osobne významný sen. ¹² Bol tam s nami hebrejský mladík, sluha veliteľa telesnej stráže. Keď sme mu vyzozprávali svoje sny, on nám ich vyložil; každému vyložil jeho sen. ¹³ Ako nám ich vyložil, tak sa stalo. Ja som sa dostal na svoje pôvodné miesto a toho druhého obesili. ¹⁴ Nato dal faraón zavolať Jozefa, ktorého hneď priviedli zo žalára. Dal sa ostriať, preobliekol si šaty a predstúpil pred faraóna. ¹⁵ Faraón povedal Jozefovi: Mal som sen a nikto mi ho nevie vyložiť. Počul som, že ti stačí rozpovedať sen a ty ho vyložíš. ¹⁶ Jozef odpovedal faraónovi: Nie ja, len Boh dá uspokojivú odpoveď faraónovi. ¹⁷ Potom faraón vyzozprával Jozefovi svoj sen: Prisnilo sa mi, že som na brehu Nílu. ¹⁸ Z Nílu vystúpilo sedem tučných a na vzhľad pekných kráv, ktoré sa začali pásť na mokradi. ¹⁹ Po nich vystúpilo sedem iných, na vzhľad nepekných a vychudnutých kráv. Niečo také škaredé som nevidel v celom Egypte. ²⁰ Tie škaredé, vychudnuté kravy zožrali tých sedem tučných kráv. ²¹ Hoci sa dostali do ich vnútra, nebolo badať, že sú v nich, lebo stále vyzerali tak škaredo ako predtým. Vtedy som sa prebudil. ²² Potom som vo sne videl, ako z jedného stebľa vyrástlo sedem plných, krásnych klasov. ²³ Po nich vyrástlo sedem prázdnych, suchých, východným vetrom zahorených klasov. ²⁴ Suché klasy pohltili tých sedem pekných klasov. To som potom rozpovedal veštcovi, no nikto z nich mi to nevedel vyložiť. ²⁵ Jozef povedal faraónovi: Faraónove sny znamenajú jedno a to isté. Boh oznamuje faraónovi, čo hodlá urobiť. ²⁶ Sedem pekných kráv je sedem rokov. Sedem pekných klasov je tiež sedem rokov. To je ten istý sen. ²⁷ Sedem vychudnutých a škaredých kráv, ktoré vystúpili potom, je sedem rokov práve tak, ako sedem prázdnych a východným vetrom zahorených klasov; to bude sedem rokov hladu. ²⁸ To je to, čo som povedal faraónovi; Boh ukázal, čo urobí. ²⁹ Prichádza sedem rokov veľkej hojnosti v celom Egypte. ³⁰ Po nich príde sedem rokov hladu a na hojnosť sa zabudne v celom Egypte. Hlad zničí celú krajinu. ³¹ V krajine nebude ani

spomienka na hojnosť pre veľký hlad, ktorý potom nastane.³² Sen sa faraónovi zopakoval, pretože Boh sa pevne rozhodol čoskoro ho uskutočniť.³³ Teraz sa poobzeraj, faraón, po rozvážnom, múdrom mužovi a ustanov ho za správcu Egypta.³⁴ Nech faraón ustanoví v krajine správcov, ktorí počas siedmich rokov hojnosti budú vyberať päťtinu výnosu Egypta.³⁵ Nech počas nastávajúcich úrodných rokov zhromažďujú všetku potravu a obilie nech uskladnia do miest pod faraónovu moc a nech naň dohliadajú.³⁶ Táto potrava bude v krajine zásobou počas siedmich rokov hladu, ktoré prídu na Egypt, takže nezhyne hladom.

Jozef správcom Egypta

³⁷ Táto reč sa zapáčila faraónovi a všetkým jeho služobníkom.³⁸ Nato faraón povedal svojim služobníkom: Nájde sa taký muž, v ktorom je Boží duch? ³⁹ Potom faraón povedal Jozefovi: Keď ti dal Boh toto všetko poznať, nikto nie je natoľko rozvážny a múdry ako ty.⁴⁰ Budeš správcom môjho domu a všetok môj ľud bude poslúchať tvoje rozkazy; len trónom ťa budem prevyšovať.⁴¹ Faraón ešte dodal: Pozri, ustanovujem ťa za správcu celého Egypta.⁴² Faraón potom sňal svoj prsteň z ruky a navliekol ho Jozefovi na ruku; obliekol ho do šiat z jemnej ľanovej látky a na krk mu zavesil zlatú reťaz.⁴³ Dal ho voziť v druhom najkrajšom voze a volať pred ním: Padnite na kolena! Tak bol ustanovený nad celým Egyptom.⁴⁴ Faraón povedal Jozefovi: Ja som faraón, ale bez teba v celom Egypte nikto nesmie pohnúť ani rukou, ani nohou.⁴⁵ Faraón zmenil Jozefovi meno na Cáfénat-Paneach a dal mu za ženu Asenat, dcéru ónskeho kňaza Póti-Feru. Jozef sa vydal na cestu po Egypte.⁴⁶ Jozef mal tridsať rokov, keď ho predstavili faraónovi, egyptskému kráľovi. Jozef potom odišiel od faraóna a cestoval po celom Egypte.⁴⁷ Po sedem rokov dávala zem hojnú úrodu.⁴⁸ Počas tých siedmich rokov Jozef zhromažďoval všetku potravu, ktorá bola v Egypte, a zásoby ukladal v mestách. V každom meste uložil potravu z okolitých polí.⁴⁹ Jozef nahromadil toľko obilia ako morského piesku, takže to prestali aj počítať, lebo spočítať sa to nedalo.

Jozefovi synovia

⁵⁰ Skôr ako nastal rok hladu, Jozefovi sa narodili dvaja synovia, ktorých mu porodila Ase-nat, dcéra ónskeho kňaza Póti-Feru.⁵¹ Prvorodenému dal Jozef meno Menašše, lebo povedal: Boh mi dal zabudnúť na všetky moje útrapy a na celú rodinu môjho otca.⁵² Druhému dal meno Efrajim, lebo povedal: Boh ma urobil plodným v krajine môjho utrpenia.⁵³ Sedem rokov hojnosti v Egypte sa skončilo⁵⁴ a ako Jozef povedal, začalo sa sedem rokov hladu. Hlad nastal vo všetkých krajinách, ale v celom Egypte bolo zatiaľ chleba dost.⁵⁵ Keď už i celý Egypt trpel hladom a ľud volal k faraónovi o chlieb, faraón vavel všetkým Egyptanom: Chodte k Jozefovi a urobte, čo vám povie!⁵⁶ Keď hlad zachvátil celú zem, Jozef otvoril všetky sklady a predával Egyptanom obilie; v Egypte bol totiž veľmi veľký hlad.⁵⁷ Do Egypta prichádzali k Jozefovi nakupovať obilie zo všetkých krajín, lebo hlad bol veľmi veľký na celej zemi.

Jákobovi synovia idú do Egypta

42 Keď Jákob videl, že v Egypte predávajú obilie, povedal svojim synom: Čo sa tu nečinne obzeráte? ² Potom dodal: Počul som, že v Egypte predávajú obilie. Zídte ta a nakúpte ho, aby sme zostali nažive a nepomreli.³ Desiati Jozefovi bratia zišli teda do Egypta nakúpiť obilie.⁴ Jákob však neposlal Jozefovho brata Benjamína s jeho bratmi, lebo si povedal: Mohla by ho zastihnúť nehoda.⁵ S tými, čo šli do Egypta nakúpiť obilie, odišli aj Izraelovi synovia, lebo aj v Kanaáne bol hlad.⁶ Jozef bol správcom Egypta, na jeho príkaz sa predávalo obilie všetkému ľudu. Keď prišli k nemu jeho bratia, poklonili sa pred

ním tvárou až po zem. ⁷ Keď Jozef zazrel svojich bratov, spoznal ich, no neprejavil to a rozprával sa s nimi tvrdo ako s cudzími ľuďmi. Spýtal sa ich: Odkiaľ ste prišli? Odpovedali: Z Kanaánu, aby sme nakúpili potravu. ⁸ Jozef spoznal svojich bratov, ale oni ho nespoznali. ⁹ Vtedy sa Jozef rozpomätal na sny, ktoré mal kedysi o nich. Povedal im: Vy ste vyzvedači! Prišli ste si obhliadnuť neopevnené miesta krajiny. ¹⁰ Oni však odpovedali: Nie, pane, tvoji služobníci prišli nakúpiť potravu. ¹¹ Všetci sme synovia jedného muža; sme statoční ľudia. Tvoji služobníci nie sú vyzvedači. ¹² On však znova tvrdil: Nie! Prišli ste si obhliadnuť neopevnené miesta krajiny. ¹³ Oni odpovedali: Bolo nás, tvojich služobníkov, dvanásť. Sme bratia, synovia jedného muža z Kanaánu. Najmladší je teraz pri otcovi a jedného už niet. ¹⁴ Jozef však opakoval: Je to tak, ako som povedal, ste vyzvedači! ¹⁵ Takto vás vyskúšam: Ako žije faraón, odtiaľto nevyjdete, kým mi neprivediete svojho najmladšieho brata. ¹⁶ Pošlite jedného z vás, aby ho priviedol. Ostatní budete uväznení. Tak sa overia vaše slová, či sú pravdivé, alebo nie. Ako žije faraón, ste vyzvedači! ¹⁷ Nato ich Jozef uvrhol na tri dni do väzenia.

Jozef skúša bratov

¹⁸ Na tretí deň im Jozef povedal: Ja sa bojím Boha. Ak chcete zostať nažive, urobte toto: ¹⁹ Ak ste statoční, nech jeden z vás ostane vo väzení. Ostatní choďte domov a zaneste obilie svojim hladujúcim rodinám. ²⁰ No svojho najmladšieho brata mi privedte! Tak sa dokáže, že vaše slová sú pravdivé a nezomriete. Oni to aj urobili. ²¹ Medzi sebou si vraveli: Naozaj sme sa previnili proti svojmu bratovi. Videli sme úzkosť jeho duše, keď nás úpenlivo prosil o zľutovanie, no nepočúvali sme ho, preto doľahlo na nás toto súženie. ²² Rúben im povedal: Nevravel som vám, aby ste sa neprehrešili proti tomu chlapcovi? No neposlúchli ste ma. Teraz sa máme zodpovedať za jeho krv. ²³ Oni však nevedeli, že Jozef im rozumie, lebo sa s nimi rozprával prostredníctvom tlmočníka. ²⁴ Jozef sa od nich odvrátil a zaplakal. Opäť sa k nim obrátil a zhováral sa s nimi. Nato spomedzi nich vybral Šimeóna a pred ich očami ho dal zviazať.

Návrat Jákobových synov do Kanaánu

²⁵ Potom Jozef prikázal naplniť obilím všetku ich batožinu, každému vrátiť peniaze do vreca a dať im obživu na cestu. Tak aj urobili. ²⁶ Obilie naložili na osly a odišli. ²⁷ Keď tam, kde nocovali, jeden z nich otvoril vrece, aby dal oslovi obrok, navrchu vo vreci zbadal peniaze. ²⁸ Zvolal na bratov: Vrátil mi peniaze! Tu sú vo vreci! Vtedy im ochablo srdce, roztriasli sa a medzi sebou vraveli: Čo nám to Boh urobil? ²⁹ Keď došli k svojmu otcovi Jákobovi do Kanaánu, vyrozprávali mu všetko, čo sa im prihodilo. ³⁰ Ten muž, pán krajiny, zaobchádzal s nami tvrdo ako s vyzvedačmi. ³¹ Ubezpečovali sme ho, že sme statoční ľudia, že nie sme vyzvedači, ³² že nás bolo dvanásť bratov, synov jedného otca; jedného už niet a ten najmladší je teraz s naším otcom v Kanaáne. ³³ Ten muž, pán krajiny, nám povedal: Či ste statoční, dozviem sa z toho, že jedného zo svojich bratov necháte u mňa. Vezmite si obilie pre svoje hladujúce rodiny a choďte! ³⁴ Keď mi privediete svojho najmladšieho brata, poznám, že nie ste vyzvedači, ale statoční ľudia. Potom vám vydám brata a v krajine sa môžete voľne pohybovať. ³⁵ Keď vyprázdnňovali vrecia, každý našiel vo svojom vreci mešec s peniazmi. Keď spolu s otcom zbadali, že v mešcoch sú peniaze, zachvátila ich hrôza. ³⁶ Vtedy im otec Jákob povedal: Olupujete ma o deti. Nemám Jozefa, prišiel som o Šimeóna a chcete mi vziať aj Benjamína. Toto všetko ma postihlo! ³⁷ Nato Rúben povedal otcovi: Môžeš usmrtiť mojich dvoch synov, ak ti Benjamína neprivediem. Zver mi ho, ja ti ho privediem späť. ³⁸ On však opakoval: Môj syn nepôjde s vami, jeho brat je mŕtv, on zostal

sám. Keby sa mu cestou, ktorou pôjdete, prihodilo nešťastie, v žiali by ste priviedli moje šediny do podsvetia.

Druhá cesta do Egypta

43 Hlad však ťažko doliehal na krajinu. ² Keď spotrebovali všetko obilie, čo ako potravu doniesli z Egypta, otec im povedal: Chodte znova a nakúpte pre nás trochu jedla! ³ Júda odvetil: Ten muž nám dôrazne povedal: Ak nebude s vami váš brat, neuvidíte moju tvár. ⁴ Keď sa rozhodneš poslať s nami aj nášho brata, vyberieme sa a nakúpime ti potravu. ⁵ Keď ho však nepustíš, nepôjdeme. Ten muž nám predsa povedal: Ak nebude s vami váš brat, neuvidíte moju tvár. ⁶ Vtedy Izrael povedal: Prečo ste sa voči mne tak zle zachovali, keď ste tomu mužovi povedali, že máte ešte brata? ⁷ Oni odvetili: Ten muž sa nástoľčivo zaujímal o nás a o našu rodinu. Vypytoval sa: Žije váš otec? Máte ešte brata? Povedali sme mu len to, na čo bol zvedavý. Mohli sme azda predvídať, že povie: Dovedte svojho brata!? ⁸ Júda povedal svojmu otcovi Izraelovi: Pošli chlapca so mnou, aby sme sa mohli vydať na cestu! Tak zostaneme nažive, nepomrieme ani my, ani ty, ani naše deti. ⁹ Ja sa zaňho zaručujem. Odo mňa ho vyžaduj! Ak ti ho nedovediem späť a nepostavím pred teba, prehreším sa voči tebe na celý život. ¹⁰ Keby sme sa tu neboli toľko zdržali, mohli sme byť už dvakrát naspäť. ¹¹ Otec Izrael im povedal: Keď je to tak, urobte toto: Vezmite niečo zo vzácných plodov našej krajiny a odneste tomu mužovi do daru trochu balzamu, trochu medu, mastixovú živicu, ladan, pistácie a mandle. ¹² Vezmite so sebou dvojnásobnú sumu peňazí. Peniaze, ktoré ste našli navrchu vo vreciach, musíte vrátiť. Možno to bol omyl. ¹³ Vezmite so sebou aj brata. Chodte už, vráťte sa k tomu mužovi. ¹⁴ Kiež vám Boh Všemohúci preukáže milosrdenstvo pred tým mužom, aby vám prepustil druhého brata i Benjamína. Keď teda mám zostať bez detí, zostanem.

Nové stretnutie s Jozefom

¹⁵ Muži vzali so sebou dary, dvojnásobnú sumu peňazí i Benjamína. Vstali, odišli do Egypta a predstavili pred Jozefa. ¹⁶ Keď Jozef zazrel pri nich Benjamína, povedal správcovi domu: Zaveď mužov do domu, zabi dobytča a daj ho pripraviť, lebo títo muži budú so mnou obedovať. ¹⁷ Správca urobil, čo mu Jozef rozkázal, a mužov uviedol do Jozefovho domu. ¹⁸ Tí muži sa však preľakli, keď ich uvádzali do Jozefovho domu a vraveli si: Určite nás predvádzajú pre tie peniaze, čo našli v našich vreciach. Teraz sa na nás vrhnú, premôžu nás a odvedú aj s našimi oslami do otroctva. ¹⁹ Pristúpili teda k správcovi Jozefovho domu a hneď pri vchode ho oslovili. ²⁰ Povedali mu: Prosíme, pane, my sme tu už raz boli nakúpiť potraviny. ²¹ Keď sme však prišli na miesto, kde sme prenocovali, rozviazali sme vrecia. Každý z nás našiel celkovú sumu svojich peňazí navrchu vo vreci. Teraz ich osobne prinášame späť. ²² Priniesli sme si peniaze aj na ďalší nákup potravín. Nevieme, kto nám vložil peniaze do vrec. ²³ Správca im však povedal: Upokojte sa, ničoho sa nebojte! Ten poklad do vrec vám vložil váš Boh, Boh vášho otca. Vaše peniaze som už predsa dostal. Potom priviedol k nim Šimeóna. ²⁴ Keď správca uviedol tých mužov do Jozefovho domu, dal im vodu, aby si umyli nohy, a ich oslom dal obrok. ²⁵ Oni medzitým pripravili dar pre Jozefa, keď príde na poludnie, lebo počuli, že tam budú obedovať. ²⁶ Keď Jozef vkročil do domu, odovzdali mu svoj dar a poklonili sa mu až po zem. On sa ich opýtal, ako sa majú. ²⁷ Ďalej vyzvedal: Dobré sa má váš staručký otec, o ktorom ste mi hovorili? Ešte žije? ²⁸ Oni odvetili: Tvoj sluha, náš otec, sa má dobre, ešte žije. Potom padli na kolena a klaňali sa mu. ²⁹ Keď sa pozrel, uvidel svojho brata Benjamína, syna svojej matky, spýtal sa: Toto

je ten váš najmladší brat, o ktorom ste mi hovorili? Potom povedal: Syn môj, nech sa Boh zmiluje nad tebou! ³⁰ Nato sa Jozef rýchlo vzdialil. Bol veľmi rozrušený; dojala ho prítomnosť brata. Vošiel do vedľajšej miestnosti a tam sa rozplakal. ³¹ Potom si umyl tvár, vyšiel a s premáhaním povedal: Prineste jedlo! ³² Podávali zvlášť jemu, zvlášť im a zvlášť Egypťanom, ktorí s ním jedávali. Egypťania totiž nesmú jesť spolu s Hebrejmi, lebo to je pre Egypťanov ohavnosť. ³³ Bratia sedeli pred ním od prvorodeného až po najmladšieho, podľa svojho veku. Každý z nich sa divil, že sedia podľa svojho veku. ³⁴ Potom ich poctil jedlom zo svojho stola. No Benjamína poctil päťkrát viac než ostatných. Pili a veselili sa s ním.

Posledná skúška Jozefových bratov

44 Jozef potom rozkázal správcovi svojho domu: Naplň vrecia mužov potravou, koľko len unesú a každému z nich vlož jeho peniaze navrch do vreca. ² Tomu najmladšiemu polož však navrch do vreca môj strieborný kalich spolu s peniazmi za potravu. Správca urobil tak, ako mu Jozef rozkázal. ³ Ráno za svitania vystrojili tých mužov aj s ich oslami. ⁴ Keď vyšli z mesta a ešte neboli ďaleko, povedal Jozef správcovi domu: Chod', ponáhľaj sa za tými mužmi a keď ich dohoníš, povedz im: Prečo ste sa za dobro odplatili zlom? ⁵ Či ste neukradli strieborný kalich, z ktorého pije môj pán a z ktorého veští? Veľmi zle ste si počínali, keď ste to vykonali. ⁶ Keď ich dohonil, zopakoval im tie slová. ⁷ Oni mu odpovedali: Prečo to hovorí môj pán? Tvojim sluhom ani nenapadne, aby spáchali niečo také. ⁸ Pozri, peniaze, ktoré sme našli navrchu vo svojich vreciach, sme priniesli späť z Kanaánu. Ako by sme mohli ukradnúť striebro či zlato z domu tvojho pána? ⁹ U ktorého z tvojich služobníkov sa to nájde, nech zomrie, a my ostatní sa staneme otrokmi svojho pána. ¹⁰ Povedal: Dobré, nech je tak, ako hovoríte. Ten, u ktorého sa to nájde, stane sa mojím otrokom a ostatní budete bez viny. ¹¹ Každý z nich sa ponáhľal, aby zložil svoje vrece na zem a každý ho otvoril. ¹² Potom začal hľadať od najstaršieho až po najmladšieho a kalich sa našiel vo vreci Benjamína. ¹³ Nato si každý roztrhol rúcho, naložil náklad na osla a spolu sa vrátili do mesta. ¹⁴ Tak došiel Júda so svojimi bratmi do domu Jozefa, ktorý bol ešte tam a padli pred ním na zem. ¹⁵ Jozef im povedal: Akého to skutku ste sa dopustili? Neuvedomili ste si, že človek ako ja vie veští? ¹⁶ Júda odvetil: Čo môžeme povedať svojmu pánovi? Čo máme hovoriť? Ako sa ospravedlniť? Sám Boh to dopustil na svojich sluhov pre ich previnenie. Teraz, pane, sme tvoji sluhovia, my, i ten, u ktorého sa našiel kalich. ¹⁷ On však odpovedal: Ani mi nenapadne niečo také urobiť. Otrokom mi bude len ten, u koho sa našiel kalich. Vy ostatní môžete pokojne odísť k svojmu otcovi.

Júdob príhovor

¹⁸ Tu predstúpil k nemu Júda a vravel: Prosím, pane môj, dovoľ, aby tvoj sluha smel povedať niekoľko slov svojmu pánovi. Nehnevaj sa na svojho sluhu, veď ty si ako faraón! ¹⁹ Môj pán sa pypytoval svojich sluhov: Máte ešte otca alebo brata? ²⁰ My sme vtedy svojmu pánovi povedali: Máme ešte staručkého otca a malého brata, ktorý sa mu narodil v starobe. Jeho brat je už mŕtvy, zostal jediným dieťaťom svojej matky a otec ho miluje. ²¹ Ty si však svojim sluhom rozkázal: Privedte mi ho, aby som ho videl na vlastné oči. ²² My sme vtedy svojmu pánovi povedali: Ten chlapec nemôže opustiť otca, lebo keby ho opustil, otec by zomrel. ²³ Ty si však svojim sluhom povedal: Ak s vami váš najmladší brat nepríde, neukazujte sa mi na oči! ²⁴ Keď sme potom prišli k tvojmu sluhovi, nášmu otcovi, rozpovedali sme mu všetko, čo povedal môj pán. ²⁵ Náš otec povedal: Chodte znova a nakúpte trochu potravy. ²⁶ Odpovedali sme mu: Nemôžeme ísť, ak s nami nepôjde aj náš najmladší brat, inak nepôj-

deme ani my. Bez neho sa totiž tomu mužovi nesmieme ukázať na oči. ²⁷ Nato nám tvoj sluha, náš otec, povedal: Vy viete, že moja žena mi porodila len dvoch synov. ²⁸ Jeden odo mňa odišiel a ja som povedal: Iste ho divá zver roztrhala. Už ho niet. ²⁹ Ak vezmete odo mňa aj tohto a na ceste by ho zastihlo nejaké nešťastie, v žiali by ste privedli moje šediny do podsvetia. ³⁰ Ako teda prídem k tvojmu sluhovi, môjmu otcovi, keď chlapec, na ktorom celou dušou lipne, s nami nebude? ³¹ Keď zistí, že chlapca niet, zomrie. Tvoji sluhovia v žiali privedú šediny tvojho sluhu, nášho otca, do podsvetia. ³² Tvoj sluha sa za toho chlapca svojmu otcovi zaručil: Ak ti ho nedovediem späť, prehrším sa voči tebe, môjmu otcovi, na celý život. ³³ Dovoľ teda, aby v otroctve u svojho pána zostal namiesto toho chlapca tvoj sluha a chlapec nech odíde so svojimi bratmi. ³⁴ Ako by som mohol prísť k svojmu otcovi, keby chlapec nebol so mnou? Mohol by som sa dívať na utrpenie, ktoré by postihlo môjho otca?

Jozef sa dáva poznať

45 Jozef sa už nemohol zdržať. Zvolal na všetkých, čo stáli okolo neho: Všetci odíďte! Nikto teda nebol pri tom, keď sa Jozef dal poznať svojim bratom. ² Potom sa hlasito rozplakal. Počuli to Egypťania a počul to aj faraónov dom. ³ Jozef potom povedal svojim bratom: Ja som Jozef! Žije ešte môj otec? Jeho bratov to však natoľko ohromilo, že neboli schopní povedať ani slovo svojmu bratovi. ⁴ Jozef ich vyzval: Pristúpte ku mne! Keď k nemu pristúpili, povedal: Ja som Jozef, váš brat, ktorého ste predali do Egypta. ⁵ Teraz sa však už netrápte a nech vás to nemrzí, že ste ma sem predali, lebo sem ma pred vami poslal Boh na záchranu života. ⁶ Veď v krajine je už dva roky hlad a ešte päť rokov sa nebude orať ani žať. ⁷ Boh ma poslal pred vami, aby som vám v krajine pripravil zásoby a aby ste sa dožili veľkej záchrany. ⁸ Nie vy ste ma poslali sem, ale Boh. On ma ustanovil za faraónovho poradcu, za pána celého svojho domu a za vládcu celého Egypta. ⁹ Rýchlo sa vráťte k môjmu otcovi a povedzte mu: Toto hovorí tvoj syn Jozef: Boh ma ustanovil za pána celého Egypta. Príď ku mne; neotálaj! ¹⁰ Budeš bývať v kraji Gošen, teda blízko mňa, so svojimi synmi a vnukmi, so svojimi stádami, s dobytkom a so všetkým, čo máš. ¹¹ Tam sa postarám o teba, lebo ešte päť rokov potrvá hlad, aby si netrpel núdzu ani ty, ani tvoja domácnosť, so všetkým čo máš. ¹² Vy i môj brat Benjamín vidíte, že som to ja, kto sa s vami zhovára. ¹³ Povedzte otcovi, akú vážnosť mám v Egypte, o všetkom, čo ste videli. Ponáhľajte sa a privedte ho sem. ¹⁴ Padol svojmu bratovi Benjamínovi okolo krku, rozplakal sa a v jeho objatí plakal aj Benjamín. ¹⁵ V plači pobožkal všetkých svojich bratov a len potom sa začali s ním zhovárať aj jeho bratia. ¹⁶ Do faraónovho domu sa doniesla správa: Prišli Jozefovi bratia. Potešilo to faraóna i jeho služobníkov. ¹⁷ Faraón povedal Jozefovi: Povedz svojim bratom: Urobte toto: Naložte náklad na dobytok a chodte do Kanaánu. ¹⁸ Vezmite otca i svoje rodiny a príďte ku mne; dám vám to najlepšie, čo má Egypt; budete užívať najlepšie plody krajiny. ¹⁹ Prikáž im: Urobte toto: Z Egypta si vezmite vozy pre svoje deti a ženy; dovezte otca a príďte. ²⁰ Nežiaľte nad ničím, čo opustíte, lebo dostanete to najlepšie, čo dáva Egypt. ²¹ Synovia Izraela tak aj urobili. Jozef im na faraónov príkaz dal vozy a obživu na cestu. ²² Každému z nich dal sviatočné šaty. Benjamínovi však daroval tristo strieborníakov a päťtoro sviatočných šiat. ²³ Svojmu otcovi poslal toto: desať oslov naložených tými najlepšími egyptskými plodinami, desať oslíc naložených obilím, chlebom a jedlom pre otca na cestu. ²⁴ Potom bratov prepustil. Keď odchádzali, povedal im: Len sa cestou nehádajte! ²⁵ Odišli

teda z Egypta a prišli do Kanaánu k svojmu otcovi Jákobovi. ²⁶ Oznámili mu: Jozef ešte žije, ba vládne celému Egyptu. Otcovho srdca sa to však nedotklo, lebo neveril. ²⁷ Vyrozo-
právali mu všetko, čo im povedal Jozef. Keď však Jákob uvidel vozy, ktoré poslal Jozef, aby
ho odviezli, vtedy mu ožil duch. ²⁸ Nato Izrael zvolal: Stačí, že môj syn Jozef žije! Pôjdem,
aby som ho ešte pred smrťou uzrel.

Jákobov príchod do Egypta

46 Izrael sa vydal na cestu so všetkým, čo mal. Po príchode do Beér-Šeby priniesol
obety Bohu svojho otca Izáka. ² Boh oslovil Izraela v nočnom videní: Jákob! Jákob!
On odpovedal: Tu som! ³ Povedal mu: Ja som Boh, Boh tvojho otca. Neboj sa odísť do
Egypta, lebo tam z teba urobím veľký národ. ⁴ Ja sám pôjdem s tebou do Egypta a ja ťa od-
tiaľ privediem aj späť. Jozef ti vlastnou rukou zatlačí oči. ⁵ Jákob sa teda pohol z Beér-Šeby.
Izraelovi synovia naložili svojho otca Jákoba, svoje deti a ženy na vozy, ktoré poslal faraón,
aby ho odviezli. ⁶ Vzali so sebou stáda a majetok, ktorý nadobudli v Kanaáne a prišli do
Egypta — Jákob i všetko jeho potomstvo. ⁷ Do Egypta priviedol celé svoje potomstvo —
svojich synov a vnukov, svoje dcéry a vnučky. ⁸ Toto sú mená Izraelových synov, ktorí prišli
do Egypta — teda Jákoba a jeho synov: Jákobov prvorodený syn bol Rúben. ⁹ Rúbenovi
synovia: Chanóch, Pallu, Checrón a Karmi. ¹⁰ Šimeónovi synovia: Jemuel, Jamín, Ohad,
Jachín, Cóchar a Šaúl, syn Kanaánčanky. ¹¹ Léviho synovia: Geršón, Kohát a Merari. ¹²
Júdovi synovia: Ér, Onán, Šela, Perec a Zerach. Ér a Onán však zomreli v Kanaáne. Pe-
recovi synovia boli Checrón a Chamúl. ¹³ Jissachárovi synovia: Tola, Puvva, Jób a Šimrón.
¹⁴ Zebulúnovi synovia: Sered, Elón a Jachleel. ¹⁵ Toto sú Leini synovia, ktorých porodila
Jákobovi v Paddán-Arame. Tam mu porodila aj dcéru Dinu. Všetkých jeho synov a dcér
bolo tridsaťtri. ¹⁶ Gádovi synovia: Cifjón, Chaggi, Šuni, Ecbón, Eri, Aródi a Aréli. ¹⁷ Ašé-
rovi synovia: Jimna, Jišva, Jišvi, Bería a ich sestra Serach. Beriovi synovia: Cheber a Malkí-
el. ¹⁸ Toto sú synovia Zilpy, ktorú dal Labán svojej dcére Lei a ona ich porodila Jákobovi.
Spolu ich bolo šesťnásť. ¹⁹ Synovia Jákobovej manželky Ráchel: Jozef a Benjamín. ²⁰ Jozef-
fovi sa v Egypte narodil Menašše a Efrajim, ktorých mu porodila Asenat, dcéra ónskeho
kňaza Póti-Feru. ²¹ Benjamínovi synovia: Bela, Becher, Ašbél, Gera, Naamán, Echi, Róš,
Muppím, Chuppím a Ard. ²² Toto sú Ráchelini synovia, ktorých porodila Jákobovi, spolu
ich bolo štrnásť. ²³ Dánovi synovia: Chuším. ²⁴ Naftaliho synovia: Jachceel, Guni, Jecer a
Šillém. ²⁵ Toto sú synovia Bilhy, ktorú dal Labán svojej dcére Ráchel a ona ich porodila
Jákobovi, spolu ich bolo sedem. ²⁶ Celkový počet tých, čo prišli s Jákobom do Egypta
pochádzali z jeho bedier, bol šesťdesiatšesť okrem žien Jákobových synov. ²⁷ Jozefovi sa v
Egypte narodili dvaja synovia. Všetkých osôb v Jákobovom dome, ktoré prišli do Egypta,
bolo sedemdesiat. ²⁸ Jákob poslal pred sebou k Jozefovi Júdu, aby vopred oznámil otcov
príchod do Gošenu. Tak prišli do kraja Gošen. ²⁹ Jozef dal zapriať do svojho voza a
vyšiel v ústrety svojmu otcovi Izraelovi do Gošenu. Keď sa stretli, padol mu okolo krku a
rozplakal sa. ³⁰ Izrael povedal Jozefovi: Teraz už môžem zomrieť, keď som uzrel tvoju tvár a
viem, že ešte žiješ. ³¹ Jozef povedal svojim bratom a rodine svojho otca: Pôjdem to oznámiť
faraónovi. Povieť mu: Prišli ku mne z Kanaánu moji bratia a rodina môjho otca. ³² Sú to
pastieri oviec, chovatelia stád, a prišli so svojimi stádami, dobytkom a s celým majetkom. ³³
Keď vás faraón zavolá a spýta sa: Čím sa zamestnávate?, ³⁴ odpovedzte mu: Tvoji sluhovia
sú chovatelia stád od svojej mladosti až dodnes, ako boli naši otcovia. Povieť to preto, aby
ste mohli zostať v kraji Gošen, lebo Egyptania majú odpor voči každému pastierovi oviec.

Jákob pred faraónom

47 Jozef odišiel a oznámil faraónovi: Môj otec a moji bratia prišli z Kanaánu so svojimi stádami, s dobytkom a s celým majetkom. Sú v kraji Gošen. ² Potom spomedzi svojich bratov vybral piatich a predstavil ich faraónovi. ³ Faraón sa spýtal jeho bratov: Čím sa zamestnávate? Oni mu odpovedali: Tvoji sluhovia sú pastieri stád, ako boli aj naši otcovia. ⁴ Povedali mu ešte: Prišli sme bývať do tejto krajiny ako cudzinci, lebo pre stáda tvojich sluhov niet paše. Na Kanaán dolieha veľký hlad. Dovoľ teda, aby tvoji sluhovia mohli bývať v kraji Gošen. ⁵ Faraón povedal Jozefovi: Tvoj otec a tvoji bratia prišli k tebe. ⁶ Celý Egypt je vám otvorený. Usídlí svojho otca a svojich bratov v najlepšom kraji. Nech teda obývajú kraj Gošen. Ak uznáš, že sú medzi nimi schopní muži, ustanov ich za správcov nad mojimi stádami. ⁷ Jozef uviedol svojho otca Jáкова, predstavil ho faraónovi a Jákob požehnal faraóna. ⁸ Faraón sa spýtal Jáкова: Koľko máš rokov? ⁹ Jákob odvetil faraónovi: Moja životná púť trvá stotridsať rokov. Krátke a zlé boli roky môjho života a nedosahujú dĺžky životnej púte mojich otcov. ¹⁰ Potom Jákob požehnal faraóna a odišiel od neho. ¹¹ Jozef usídlil svojho otca a bratov a dal im majetok v Egypte, v jeho najlepšej časti, v kraji Raamsés, ako to rozkázal faraón. ¹² Jozef sa postaral o obživu svojho otca a bratov a celej otcovej rodiny podľa počtu detí.

Následky hladu v Egypte

¹³ V celej krajine nebolo chleba; hlad veľmi ťažko doliehal na Egypt a Kanaán a celkom ich zničil. ¹⁴ Jozef za predané obilie zhromaždil všetko striebro, čo bolo v Egypte a v Kanaáne a odviezol ho do faraónovho domu. ¹⁵ Keď však už peňazi v Egypte a v Kanaáne nebolo, všetci Egypťania prichádzali k Jozefovi a žiadali: Daj nám chlieb! Máme azda zomrieť len preto, že sa nám minuli peniaze? ¹⁶ Jozef im povedal: Keď nemáte peniaze, privedte dobytok a budem vám predávať za dobytok. ¹⁷ Privádzali teda k Jozefovi svoj dobytok a on im dával chlieb za kone, ovce, dobytok a osly. V tom roku ich Jozef zásobil chlebom za všetky ich stáda. ¹⁸ Tak sa minul jeden rok. V nasledujúcom roku prišli znova a vraveli: Nechceme tajiť pred tebou, náš pán, že peniaze sa nám minuli a tvoje, náš pán, sú už aj naše stáda dobytká. Nezostalo nám už nič, náš pán, iba naše telo a pôda. ¹⁹ Prečo máme hynúť pred tvojimi očami, my i naša pôda? Kúp si nás aj s našou pôdou za chlieb a budeme aj s pôdou faraónovými otrokmi. Len nám daj osivo, aby sme zostali nažive a nezomreli a nespustla naša pôda. ²⁰ Takto skúpil Jozef všetku egyptskú pôdu pre faraóna. Všetci Egypťania predávali svoje polia, lebo hlad na nich ťažko doliehal. Takto sa dostala pôda do faraónovho vlastníctva. ²¹ Tým sa egyptský ľud dostal do otroctva od jedného konca krajiny po druhý. ²² Len kňazskú pôdu neodkupoval, lebo kňazi dostávali dôchodok od faraóna a žili z dôchodkov, ktoré im poskytoval faraón. Preto svoju pôdu nepredávali. ²³ Jozef povedal ľudu: Dnes som kúpil pre faraóna vás i vašu pôdu. Tu máte osivo, aby ste mohli obsiať polia. ²⁴ Päťtinu úrody však odovzdáte faraónovi a štyri časti zostanú vám na obsiatie poľa a na obživu vašu, vašich domácností a vašich detí. ²⁵ Oni povedali: Ty si nás udržal pri živote. Kiež by sme získali milosť v očiach svojho pána! Budeme faraónovými otrokmi. ²⁶ Jozef vtedy vydal nariadenie o egyptskej pôde, ktoré je v platnosti dodnes: päťtina patrí faraónovi; jedine pôda kňazov nemala patriť faraónovi. ²⁷ Izraeliti sa usídlili v Egypte, v kraji Gošen, zaujali ho, rozmnožili sa a veľmi sa rozrástli. ²⁸ Jákob žil v Egypte ešte sedemnášť rokov. Všetkých dní Jákovho života bolo stoštyridsaťsedem rokov. ²⁹ Keď sa blížili dni Izraelovej smrti, zavolať si svojho syna Jozefa a povedal mu: Ak som získal tvoju priazeň, polož svoju ruku pod moje bedro a preukáž mi láskavosť a vernosť: Nepochovaj ma v

Egypte. ³⁰ Keď spočiniem ako moji otcovia, odnes ma z Egypta a pochovaj v ich hrobke. On povedal: Urobím tak, ako hovoríš. ³¹ Jákob mu povedal: Prisahaj mi! Keď mu prisahal, Izrael sa úctivo sklonil k záhľaviu svojho lôžka.

Jákob požehnáva Jozefových synov

48 Po týchto udalostiach povedali Jozefovi: Tvoj otec je chorý. Jozef teda vzal so sebou svojich dvoch synov, Menaššeho a Efrajima. ² Keď Jákobovi oznámili: Prichádza k tebe tvoj syn Jozef, Izrael sa vzbopil a posadil sa na lôžko. ³ Jákob povedal Jozefovi: Boh Všemohúci sa mi zjavil v Lúze, v Kanaáne, a požehnal ma. ⁴ Povedal mi: Urobím ťa plodným a rozmnožím ťa, urobím z teba spoločenstvo národov. Túto krajinu dávam tvojmu potomstvu do večného vlastníctva. ⁵ Tvoji dvaja synovia, ktorí sa ti narodili v Egypte ešte pred mojím príchodom k tebe do Egypta, budú odtiaľ moji, Efrajim a Menašše sú moji ako Rúben a Šimeón. ⁶ Deti, ktoré budú po nich, budú však tvoje. Ich dedičné územie bude označené menom ich bratov. ⁷ Keď som šiel z Paddánu, v Kanaáne na ceste neďaleko Efraty mi zomrela Ráchel. Pochoval som ju tam pri ceste do Efraty, teda do Betlehema. ⁸ Keď Izrael uvidel Jozefových synov, spýtal sa: Kto sú to? ⁹ Jozef odvetil svojmu otcovi: To sú moji synovia, ktorých mi tu dal Boh. Otec povedal: Prived' ich ku mne, nech ich požehnám! ¹⁰ Izraelove oči oslabila totiž staroba, takže zle videl. Keď ich Jozef priviedol k nemu, Jákob ich pobožkal a objal. ¹¹ Potom Izrael povedal Jozefovi: Nedúfal som, že ešte uzriem tvoju tvár. Boh mi však doprial vidieť nielen teba, ale aj tvojich potomkov. ¹² Keď mu ich Jozef zložil z kolien, poklonil sa tvárou po zem. ¹³ Jozef vzal oboch, pravou rukou Efrajima a postavil ho po ľavom boku Izraela; ľavou rukou vzal Menaššeho a postavil ho po pravom boku Izraela. ¹⁴ Izrael však vystrel svoju pravú ruku a položil Efrajimovi na hlavu, hoci bol mladší, a ľavú ruku na hlavu Menaššeho. Svoje ruky skrížil, hoci Menašše bol prvorodený. ¹⁵ Jozefa požehnal takto: Boh, pred ktorým chodievali moji otcovia Abrahám a Izák, Boh, ktorý mi bol pastierom od mladosti až dodnes, ¹⁶ a anjel, ktorý ma vykúpil zo všetkého zla, nech požehná týchto chlapcov. Nech nosia moje meno a meno mojich otcov Abraháma a Izáka. Nech sa veľmi rozmnožia uprostred krajiny. ¹⁷ Keď Jozef zbadal, že otec položil pravú ruku na hlavu Efrajima, nepozdávalo sa mu to. Chytil teda otcovu ruku a chcel ju z hlavy Efrajima preniesť na hlavu Menaššeho. ¹⁸ Jozef povedal otcovi: Nie tak, otec, veď prvorodený je tento. Jemu polož na hlavu svoju pravú ruku. ¹⁹ Otec to však odmietol: Viem, syn môj, viem to, aj z neho vznikne národ, aj on sa rozrastie. Jeho mladší brat bude však väčší než on a z jeho potomstva vzniknú mnohé národy. ²⁰ V ten deň ich požehnal a povedal: Tvojím menom bude Izrael žehnať: Boh nech ťa urobí ako Efrajima a Menaššeho! Tak uprednostnil Efrajima pred Menaššem. ²¹ Potom Izrael povedal Jozefovi: Pozri, ja zomriem, ale Boh bude s vami a privedie vás späť do krajiny vašich otcov. ²² Tebe však dávam o jeden diel viac než tvojim bratom; získal som ho z rúk Amorejčanov svojím mečom a lukom.

Jákobovo požehnanie

49 Potom si Jákob zavolaal svojich synov a povedal: Zídte sa a oznámim vám, čo vás čaká i v ďalekej budúcnosti: ² zhromaždíte sa a počúvajte, Jákobovi synovia, vypočujte svojho otca Izraela! ³ Rúben, ty si môj prvorodený, moja sila a prvotina mojej mužnosti. Oplývaš vznešenosťou, oplývaš silou. ⁴ Prekypel si ako voda, nebudeš prvý, pretože si vošiel na lôžko svojho otca a zneuctil si ho. Ľahol si si do mojej postele. ⁵ Šimeón a Lévi

sú bratia, ich zbrane sú nástroje násilia. ⁶ Nech moja duša nevkróči do ich kruhu, nech sa moja sláva nespája s ich spoločenstvom, lebo v hneve povraždili mužov a vo svojej rozto-pašnosti ochromili býky. ⁷ Nech je prekliaty ich hnev, lebo bol prudký, a ich zúrivosť, lebo bola krutá. Rozdelím ich v Jákobovi a rozptýlim v Izraeli. ⁸ Júda, teba budú chváliť tvoji bratia, tvoja ruka bude na šíji tvojich nepriateľov. Budú sa ti klaňať synovia tvojho otca. ⁹ Júda je levíča. Od koristi si sa zdvihol, syn môj, leží a odpočíva ako lev a levica; kto ho do-núti, aby vstal? ¹⁰ Nevzdiali sa žezlo od Júdu ani vládárska berla od jeho nôh, kým z neho nevzide vládca, ktorého budú poslúchať národy. ¹¹ Svoje oslíča si priviaže na vinič, oslie mláďa k viničnému kmeňu, vo víne si operie rúcho a v hroznej krvi svoj plášť. ¹² Jeho oči budú tmavšie než víno, zuby belšie než mlieko. ¹³ Zebulún bude bývať pri morskom pobreží, tam, kde pristávajú lode; hraničiť bude so Sidonom. ¹⁴ Jissachár je kostnatý osol, odpočíva medzi dvoma ohradami. ¹⁵ Videl, že odpočinok je dobrý, že krajina je rozkošná, zohol chrbát, nosil bremená a bol nútený konať otrocké práce. ¹⁶ Dán bude obhajovať prá-vu svojho ľudu ako jeden z kmeňov Izraela. ¹⁷ Dán nech je hadom na ceste, rohatou zmijou na chodníku, ktorá uštipne koňa do päty, že jazdec padne dozadu. ¹⁸ Na tvoju spásu čakám, Hospodin! ¹⁹ Gád, hordy sa vrhajú naňho, on im však doráža na päty. ²⁰ Ašér bude mať hojnosť potravy, poskytne kráľovské lahôdky. ²¹ Naftali, vypustená jelenica, vydáva úchvat-né zvuky. ²² Jozef je plodná ratolesť, plodná ratolesť pri prameni; ratolesti prerastajú múr. ²³ Horkosťou ho naplňali, šípy ho ohrozovali, lukostrelci ho napádali. ²⁴ Jeho luk si zachová svoju pružnosť, jeho ruky svoju sviežosť. Z rúk Jákobovho Mocného vzide Pastier, Skala Izraela. ²⁵ Kiež ti pomáha Boh tvojho otca! Kiež ťa žehná Všemohúci požehnaním ne-bies zhora, požehnaním priepastnej hlbiny zdola a požehnaním prís a lona! ²⁶ Požehnania tvojho otca prevýšia požehnania odvekých vrchov a večných pahorkov. Nech spočinú na Jozefovej hlave, na temene zasvätenca medzi bratmi! ²⁷ Benjamín je dravý vlk, ráno požíera koristi a večer rozdeľuje úlovok. ²⁸ Všetkých týchto izraelských kmeňov je dvanásť. Toto im povedal otec, keď ich požehnával. Každého z nich požehnal osobitným požehnaním.

Jákobova smrť

²⁹ Potom im prikázal: Keď budem pripojený k svojmu ľudu, pochovajte ma k mojim ot-com do jaskyne, ktorá je na poli Chetitu Efróna, ³⁰ do jaskyne, ktorá je na poli Machpela, naproti Mamre v Kanaáne. To pole kúpil Abrahám od Chetitu Efróna, aby mal vlastnú hrobku. ³¹ Tam pochovali Abraháma a jeho ženu Sárú, tam pochovali Izáka a jeho ženu Rebekú a tam som pochoval Leu. ³² To pole aj s jaskyňou bolo kúpené od Chetitov. ³³ Keď Jákob dokončil prikaz svojim synom, položil si nohy na lôžko, skončil a bol pripojený k svojmu ľudu.

Jákobov pohreb

50 Nato padol Jozef na tvár svojho otca, plakal nad ním a bozkával ho. ² Potom Jozef rozkázal svojim služobníkom, lekárom, aby mu zabalzamovali otca. ³ Lekári bal-zamovali Izraela a trvalo im to štyridsať dní, pretože toľko dní treba na zabalzamovanie. Egypťania ho oplakávali sedemdesiat dní. ⁴ Keď sa dni oplakávania skončili, Jozef oslovil faraónových dvoranov: Ak som získal vašu priazeň, predložte faraónovi moju prosbu: ⁵ Môj otec ma zaviazal touto prísahou: Pozri, ja zomieram. Pochovaj ma v mojej hrobke, ktorú som si pripravil v Kanaáne. Dovoľ mi odísť a pochovať tam môjho otca; potom sa vrátim. ⁶ Faraón povedal: Len choď a pochovaj otca, ako si sa zaviazal prísahou. ⁷ Jozef teda odišiel pochovať otca a šli s ním všetci faraónovi služobníci: jeho dvorania, všetci egypťskí

hodnostári, ⁸ všetci členovia Jozefovej domácnosti, jeho bratia i členovia domácnosti jeho otca. V kraji Gošen nechali len svoje deti, ovce a dobytok. ⁹ Sprevádzali ich bojové vozy a jazdci. Bol to veľmi dôstojný sprievod. ¹⁰ Keď prišli do Goren-Atádu, ktorý je za Jordánom, usporiadali veľkú a dôstojnú smútočnú slávnosť. Jozef smútil za svojím otcom sedem dní. ¹¹ Keď Kanaánčania videli v Goren-Atáde smútočnú slávnosť, vraveli: Egypťania majú veľký smútok. Preto sa to miesto za Jordánom volá Abél-Micrajimz. ¹² Synovia potom urobili, ako im prikázal otec, ¹³ odniesli ho do Kanaánu a pochovali v jaskyni na poli v Machpele. To pole naproti Mamre kúpil Abrahám od Chetitu Efróna, aby mal vlastnú hrobku. ¹⁴ Jozef sa po pohrebe svojho otca vrátil do Egypta aj s bratmi a so všetkými, ktorí s ním odišli pochovať jeho otca.

Jozefova veľkorysosť

¹⁵ Keď si Jozefovi bratia uvedomili, že ich otec je mŕtvý, povedali si: Len aby Jozef na nás nezanevrel a neodplácal sa nám za všetko, čo sme mu vykonali. ¹⁶ Preto mu odkázali: Tvoj otec pred smrťou prikázal: ¹⁷ Povedzte Jozefovi toto: Odpusť, prosím, svojim bratom prestúpenie a hriech, lebo spáchali na tebe zločin. Odpusť teda, prosím, služobníkom Boha tvojho otca to prestúpenie. Jozef sa nad ich odkazom rozplakal. ¹⁸ Potom prišli za ním sami bratia, padli pred ním a vraveli: Tu sme, budeme ti otrokmi! ¹⁹ Jozef im však odvetil: Nebojte sa! Som tu azda namiesto Boha? ²⁰ Vy ste proti mne osnovali zlo, Boh to však obrátil na dobro, takže učinil, čo je dnes: zachoval pri živote mnohých ľudí. ²¹ Teraz sa už nebojte! Ja budem živiť vás i vaše deti. Tak ich utešoval a vlúdne sa im prihovárал. ²² Jozef býval v Egypte aj s domom svojho otca a žil stodesať rokov. ²³ Efrajimových synov videl do tretieho pokolenia. Aj synovia Machíra, syna Menaššeho, boli po narodení položení na Jozefove kolená. ²⁴ Potom Jozef povedal bratom: Ja zomieram, ale Boh sa vás určite ujme a vyvedie vás odtiaľto do krajiny, o ktorej prisahal Abrahámovi, Izákovi a Jákobovi. ²⁵ Jozef zaprisahal Izraelových synov slovami: Boh sa vás určite ujme; potom odnesete odtiaľto moje kosti! ²⁶ Jozef zomrel, keď mal stodesať rokov. Zabalzamovali ho a uložili v Egypte do rakvy.

EXODUS — DRUHÁ MOJŽIŠOVA KNIHA

Rozmnoženie a útlak Izraelitov v Egypte

1 Toto sú mená synov Izraela, ktorí prišli s Jákobom do Egypta. Každý prišiel so svojou rodinou: ² Rúben, Šimeón, Lévi a Júda; ³ Jissachár, Zebulún a Benjamín; ⁴ Dán, Naftali, Gád a Ašér. ⁵ Všetkých, čo vyšli z Jákobových bedier, bolo sedemdesiat. Jozef totiž už bol v Egypte. ⁶ Potom zomrel Jozef, všetci jeho bratia i celé vtedajšie pokolenie. ⁷ Izraeliti boli však plodní, rozmnožili sa, vzrástol ich počet a preveľmi zmohutneli, takže ich bola plná krajina. ⁸ Medzitým v Egypte nastúpil nový kráľ, ktorý o Jozefovi už nevedel. ⁹ Povedal svojmu ľudu: Keďže izraelský ľud je početnejší a mocnejší než my, ¹⁰ uvažujme, ako sa voči nemu rozumne zachovať, aby sa nemnožil, lebo v prípade vojny by sa pridala k našim nepriateľom, bojoval by proti nám a odišiel by z krajiny. ¹¹ Preto nad ním ustanovili dozorcov, aby ho trápili ťažkými robotami. Staval pre faraóna zásobovacie mestá Pitóm a Raamsés. ¹² Čím väčšími ho však utláčali, tým väčšími sa rozmnožoval a rozrastal, a Egypťania sa priam desili Izraelitov. ¹³ Preto ich týraním zotročovali. ¹⁴ Život im strpčovali ťažkou prácou s hlinou a tehliami; donucovali ich konať poľné a rozličné iné roboty. ¹⁵ Vtedy egyptský kráľ prikázal hebrejským pôrodným babiciam, z ktorých jedna sa volala Šifra a druhá Púa: ¹⁶ Keď budete pomáhať pri pôrode hebrejským ženám, dajte pozor na pohlavie: Ak je to chlapec, usmrťte ho, ak dievča, nechajte ho nažive! ¹⁷ Pôrodné babice sa však báli Boha, nerobili, ako im rozkázal egyptský kráľ, a nechávali chlapcov nažive. ¹⁸ Egyptský kráľ si dal predvolať pôrodné babice a povedal im: Prečo to robíte, že nechávate chlapcov nažive? ¹⁹ Pôrodné babice faraónovi odpovedali: Hebrejky nie sú ako egyptské ženy. Sú plné života a porodia skôr, ako k nim príde babica. ²⁰ Boh preukazoval babiciam dobrodenie, ľud sa ďalej množil a veľmi mohutnel. ²¹ Pretože sa pôrodné babice báli Boha, dal im potomstvo. ²² Potom faraón rozkázal všetkému svojmu ľudu: Každého novorodeného hebrejského chlapca hodte do Nílu, každé dievča nechajte nažive!

Mojžišovo narodenie

2 Istý muž z Léviho rodu si vzal za ženu dievča zo svojho kmeňa. ² Žena počala a porodila syna. Keď videla, že je pekný, ukrývala ho tri mesiace. ³ Keď ho už ďalej nemohla skrývať, vzala papyrusový košík, vymazala ho asfaltom a smolou, vložila doň chlapca a položila ho do trstiny pri brehu Nílu. ⁴ Jeho sestra sa postavila obďaleč, aby sa dozvedela, čo sa s ním stane. ⁵ Vtedy sa faraónova dcéra prišla kúpať do Nílu; jej služobnice sa zatiaľ prechádzali po brehu. Keď v trstí zazrela košík, poslala svoju slúžku, aby ho priniesla, ⁶ a keď ho otvorila, uvidela dieťa. Bol to chlapec a plakal. Zľutovala sa nad ním a povedala: Toto je chlapec z hebrejských detí! ⁷ Vtedy sa jeho sestra spýtala faraónovej dcéry: Mám ti ísť zavolať dojku z hebrejských žien, aby ti to dieťa dojčila? ⁸ Faraónova dcéra jej odpovedala: Chod! Dievča šlo a zavolalo matku dieťaťa. ⁹ Faraónova dcéra jej povedala: Vezmi toto dieťa, dojči mi ho a ja ťa odmením. Žena vzala dieťa a dojčila ho. ¹⁰ Keď chlapec odrástol, priviedla ho k faraónovej dcére. Tá si ho osvojila, dala mu meno Mojžiš a dodala: Veď som ho vytiahla z vody.

Mojžišov útek k Midjánčanom

¹¹ Keď Mojžiš dorástol, šiel k svojim bratom a videl ich ťažkú prácu. Pritom zbadal, ako

istý Egyptan bije jedného z jeho hebrejských bratov.¹² Rozhliadol sa a keď nikoho nevidel, Egyptana zabil a zahrabal do piesku.¹³ Keď na druhý deň vyšiel, spozoroval, ako sa dvaja Hebreji bijú. Spýtal sa vinníka: Prečo biješ svojho druha? ¹⁴ Ten mu odpovedal: Kto ťa určil za dozorcú a sudcu nad nami? Chceš azda zabiť aj mňa, ako si zabil toho Egyptana? Vtedy sa Mojžiš prelakol a pomyslel si: Tak už to vedľa! ¹⁵ Keď sa o tom dopytal faraón, chcel dať Mojžiša zabiť. Mojžiš však utiekol do krajiny Midjánčanov a sadol si k studni. ¹⁶ Midjánsky kňaz mal sedem dcér, ktoré prišli načerpať vodu do válovov a napojiť stádo svojho otca. ¹⁷ Vtom prišli pastieri a odohnali ich. Mojžiš však vstal, pomohol im a napojil ich stádo. ¹⁸ Keď sa vrátili k otcovi Reuelovi, spýtal sa ich: Prečo ste sa dnes tak skoro vrátili? ¹⁹ Odpovedali mu: Nejaký Egyptan nás vyslobodil z rúk pastierov, ba načerpal nám aj vodu a napojil stádo. ²⁰ Otec sa spýtal dcér: Kde je? Prečo ste ho tam nechali? Zavolajte ho, nech sa naje! ²¹ Mojžiš sa rozhodol zostať u tohto muža, ktorý mu dal svoju dcéru Cipporu za ženu. ²² Porodila mu syna a dal mu meno Geršóm. Povedal totiž: Stal som sa prisťahovalcom v cudzej krajine. ²³ Po dlhšom čase egyptský kráľ zomrel. Izraeliti však stále stekali a kričali pod ťarchou nútených prác. Ich volanie o pomoc v otroctve vystupovalo k Bohu. ²⁴ Boh počul ich nárek a spomenul si na svoju zmluvu s Abrahámom, Izákom a Jákobom. ²⁵ Zhliadol na synov Izraela a vzal to na vedomie.

Mojžišovo povolanie a poslanie

3 Mojžiš pásol stádo svojho testu Jitra, midjánskeho kňaza. Raz prešiel so stádom za púšť a došiel k Božiemu vrchu Horebu. ² Tam sa mu v plameni horiaceho kra zjavil Hospodinov anjel. Mojžiš videl, ako ker horí a nezhára. ³ Povedal si: Pôjdem pozrieť na ten zvláštny jav, prečo ker nezhára. ⁴ Keď Hospodin videl, že sa ide pozrieť, Boh ho oslovil z kra: Mojžiš, Mojžiš! On odpovedal: Tu som. ⁵ Boh povedal: Nepribližuj sa! Vyzuj si sandále, lebo miesto, na ktorom stojíš, je svätá pôda. ⁶ Potom mu povedal: Ja som Boh tvojho otca — Boh Abraháma, Boh Izáka a Boh Jákoba. Vtedy si Mojžiš zakryl tvár, lebo sa bál pozrieť na Boha. ⁷ Hospodin mu povedal: Dobré som si všimol útrapy svojho ľudu v Egypte. Počul som jeho volanie o pomoc pod údermi poháňáčov a viem o jeho bolestiach. ⁸ Preto som zostúpil, aby som ho vyslobodil z moci Egypta a vyvedol z tej krajiny do krajiny dobrej a rozľahlej, oplývajúcej mliekom a medom, kde bývajú Kanaánčania, Chetiti, Amorejčania, Perizzejci, Chivviji a Jebúseji. ⁹ Kvílenie Izraelitov došlo ku mne a videl som aj ich utrpenie, i to, ako ich Egyptania utláčajú. ¹⁰ Teraz choď, posielam ťa k faraónovi. Vyveď môj ľud, Izraelitov, z Egypta! ¹¹ Mojžiš však povedal Bohu: Ktože som ja, aby som šiel k faraónovi a vyvedol Izraelitov z Egypta? ¹² Boh ho uistil: Budem s tebou. Toto ti bude znamením, že som ťa ja poslal: Keď vyvedieš ľud z Egypta, budete slúžiť Bohu na tomto vrchu. ¹³ Mojžiš sa však Boha opýtal: Keď prídem k Izraelitom a poviem im: Boh vašich otcov ma poslať k vám a oni sa ma spýtajú: Aké je jeho meno? Čo im poviem? ¹⁴ Boh povedal Mojžišovi: Ja som, ktorý som; a dodal: Izraelitom povieš: „Ja som“ ma poslal k vám. ¹⁵ Boh ešte povedal Mojžišovi: Izraelitom povedz toto: Poslal ma k vám Hospodin, Boh vašich otcov — Boh Abraháma, Boh Izáka a Boh Jákoba. Toto je moje meno naveky, ktorým si ma budú pripomínať a vzývať z pokolenia na pokolenie. ¹⁶ Choď, zhromaždi starších Izraela a povedz im: Zjavil sa mi Hospodin, Boh vašich otcov — Boh Abraháma, Izáka a Jákoba — a povedal mi: Pozorne som sledoval vás, aj to, čo sa s vami deje v Egypte, ¹⁷ a povedal som si: Vyvediem vás z egyptského útľaku do krajiny Kanaánčanov, Chetitov, Amorejčanov, Perizzejcov, Chivvijov a Jebúsejov, do krajiny oplývajúcej mliekom a me-

dom. ¹⁸ Keď poslúchnu tvoj hlas, pôjdeš so staršími Izraela k egyptskému kráľovi a povieť mu: Stretol sa s nami Hospodin, Boh Hebrejov. Teraz máme ísť na trojdňovú cestu na púšť a obetovať Hospodinovi, svojmu Bohu. ¹⁹ Ja však viem, že egyptský kráľ vám nedovolí odísť, iba ak ho mocnou rukou donútim. ²⁰ Preto vystriem ruku a zasiahnem Egypt rôznymi divmi, ktoré vykonám medzi nimi. Potom vás prepustí. ²¹ V Egyptanoch vzbudím priazeň voči tomuto ľudu. Keď budete odchádzať, nepôjdete naprázdno. ²² Každá žena si vypýta od susedky a spolubývajúcej strieborné a zlaté predmety i plášte a naložíte ich na svojich synov a dcéry. Takto olúpíte Egypt.

4 Mojžiš na to odpovedal: Čo ak mi neuveria a nevypočujú ma, ale povedia: Hospodin sa ti nezjavil? ² Hospodin sa spýtal: Čo to máš v ruke? On odpovedal: Palicu. ³ Hospodin mu povedal: Hod' ju na zem! Keď ju hodil na zem, bol z nej had, takže Mojžiš pred ním utekal. ⁴ Hospodin rozkázal Mojžišovi: Vystri ruku a chyt' ho za chvost! — on vystrel ruku, chytil ho a v ruke sa mu zmenil na palicu — ⁵ to preto, aby uverili, že sa ti zjavil Hospodin, Boh ich otcov — Boh Abraháma, Boh Izáka a Boh Jáкова. ⁶ Hospodin mu potom povedal: Vlož ruku pod plášť na hrud'! Vložil si teda ruku pod plášť na hrud'. Keď ju vytiahol, bola malomocná, biela ako sneh. ⁷ Hospodin povedal: Znova si ju zasun' pod plášť na hrud'! On si ju tu zasunul, a keď ju vytiahol, bola ako jeho telo. ⁸ Ak ti neuveria a neposlúchnu výstrahu prvého znamenia, uveria výstrahe druhého znamenia. ⁹ Ak však neuveria ani týmto dvom znameniam a neposlúchnu tvoj hlas, naber trochu vody z Nílu a vylej ju na suchú zem. Voda, ktorú naberieš z Nílu, sa na suchej zemi zmení na krv. ¹⁰ Nato Mojžiš povedal Hospodinovi: Prosím, Pane, ja nie som výrečný muž; nebol som ním predtým a nie som ani teraz, keď sa rozprávaš so svojím služobníkom, lebo mám ťažkopádne ústa i jazyk. ¹¹ Hospodin mu však odpovedal: Kto dal človekovi ústa a kto ho robí nemým či hluchým, vidiacim alebo slepým? Nie som to azda ja, Hospodin? ¹² Teraz choď, ja ti pomôžem hovoriť a poučím ťa, čo máš povedať. ¹³ Mojžiš však opakoval: Prosím, Pane, pošli niekoho iného. ¹⁴ Nato sa Hospodin rozhneval na Mojžiša a povedal: Nie je azda tvoj brat Áron, ten Léviovec? Viem, že on je veľmi výrečný; veď ti už ide v ústrety a úprimne sa poteší, keď ťa uvidí. ¹⁵ Budeš sa s ním rozprávať a do úst mu vložíš slová. Ja budem s tvojimi i s jeho ústami a poučím vás, čo máte robiť. ¹⁶ On namiesto teba osloví ľud, on ti bude ústami a ty mu budeš zastupovať Boha. ¹⁷ Do ruky si vezmi túto palicu, ktorou budeš robiť znamenia.

Mojžišov návrat do Egypta

¹⁸ Mojžiš odišiel k svojmu testovi Jitrovi a povedal mu: Rád by som sa vrátil k svojim bratom, ktorí sú v Egypte, a zistil, či ešte žijú. Jitro mu odpovedal: Choď v pokoji! ¹⁹ Hospodin ešte v Midjánsku povedal Mojžišovi: Choď, vráť sa do Egypta, lebo už pomreli všetci, ktorí striehli na tvoj život. ²⁰ Mojžiš teda vzal svoju ženu a synov, posadil ich na osla a vracal sa do Egypta. Do ruky si vzal Božiu palicu. ²¹ Hospodin mu ešte prikázal: Keď sa vrátiš do Egypta, dbaj o to, aby si pred faraónom vykonal všetky zázraky, na ktoré som ťa splnomocnil. Ja však zatvrdím jeho srdce, takže ľud neprepustí. ²² Potom faraónovi povieš: Toto hovorí Hospodin: Izrael je môj prvorodený syn. ²³ Odkázal som ti: prepust' môjho syna, aby mi slúžil. Ty si však odmietol prepustiť ho; preto zabijem tvojho prvorodeného syna. ²⁴ Keď ho cestou na mieste nočného odpočinku stretol Hospodin a chcel ho usmrtiť, ²⁵ Cippora vzala kamenný nôž, obrezala predkožku svojho syna, dotkla sa ňou Mojžiša medzi nohami a povedala: Si mi ženichom krvi. ²⁶ Hospodin ho potom nechal. Na základe toho sa pri obriezke hovorilo: Ženich krvi. ²⁷ Hospodin povedal Áronovi: Choď na púšť

v ústrety Mojžišovi. Áron šiel, stretol sa s ním pri Božom vrchu a pobožkal ho. ²⁸ Potom Mojžiš oznámil Áronovi všetky Hospodinove slová, s ktorými ho poslal, a všetky znamenia, ktoré mu kázal urobiť. ²⁹ Mojžiš a Áron šli a zhromaždili všetkých starších Izraela. ³⁰ Áron ich oboznámil so všetkým, čo Hospodin povedal Mojžišovi, ktorý pred očami ľudu robil znamenia, ³¹ a ľud uveril. Keď počuli, že Hospodin navštívil Izraelitov a videl ich utrpenie, padli na kolená a klaňali sa.

Prvé stretnutie s faraónom

5 Potom Mojžiš a Áron predstúpili pred faraóna a povedali: Toto hovorí Hospodin, Boh Izraela: Prepust' môj ľud, aby mi na púšti pripravil slávnosť! ² Faraón však odpovedal: Kto je Hospodin, aby som ho poslúchol a prepustil Izrael? Hospodina nepoznám a Izrael neprepustím. ³ Oni mu povedali: Stretol sa s nami Boh Hebrejov. Dovoľ nám odísť na púšť do vzdialenosti troch dní cesty a obetovať Hospodinovi, nášmu Bohu, aby nás nepotrestal morom alebo mečom. ⁴ Egyptský kráľ im však povedal: Mojžiš a Áron, prečo odvádzate ľud od jeho prác? Vráťte sa k svojej robote! ⁵ Faraón dodal: Ľudu v krajine je veľa a vy chcete, aby prestal pracovať? ⁶ V ten deň dal faraón poháňáčom ľudu a dozorcov nad robotníkmi prikaz: ⁷ Už nebudete dávať ľudu slamu na výrobu tehál ako predtým. Nech si slamu zbierajú sami. ⁸ Žiadajte však od nich rovnaké množstvo tehál, aké vyrábali dosiaľ. Nič im nezľavujte, lebo sú leniví. Preto volajú: Chceme odísť a obetovať svojmu Bohu. ⁹ Tých mužov treba zatažiť tvrdou prácou, aby sa mali čím zaoberať a nedávali na klamné reči. ¹⁰ Poháňači ľudu a dozorcovia išli a oznámili ľudu: Toto hovorí faraón: Slamu vám už nedám. ¹¹ Sami si ju zbierajte, kde nájdete. Z povinností vám však nič neubudne. ¹² Ľud sa rozprchol po celom Egypte, aby si na strniskách nazbieral slamu. ¹³ Poháňači naliehali a hovorili: Robte každý deň tak, ako vtedy, keď ste dostávali slamu. ¹⁴ Izraelských dozorcov, ktorých nad nimi ustanovili faraónovi poháňači, bili a hovorili: Prečo ste ani dnes, ani včera neurobili toľko tehál ako predtým? ¹⁵ Izraelskí dozorcovia sa išli sťažovať k faraónovi: Prečo tak zaobchádzaš so svojimi otrokmi? ¹⁶ Slamu tvojím otrokom nedávajú, a predsa nám prikazujú: Robte tehly! Teraz tvojich otrokov ešte aj bijú, ale na vine sú tvoji ľudia. ¹⁷ Faraón odpovedal: Ste leniví a pretože ste leniví, hovoríte: Podme obetovať Hospodinovi. ¹⁸ Chodte a pracujte! Slamu nedostanete, ale určené množstvo tehál odovzdáte. ¹⁹ Izraelskí dozorcovia videli, že je s nimi zle, keď počuli: Nesmiete znížiť dennú výrobu tehál. ²⁰ Keď vychádzali od faraóna, stretli sa s Mojžišom a Áronom, ktorí na nich čakali. ²¹ Dozorcovia im povedali: Nech to vidí Hospodin a nech rozsúdi! Vy ste nám pokazili dobré meno pred faraónom a jeho služobníkmi. Dali ste im do ruky meč, aby nás povraždili. ²² Mojžiš sa obrátil na Hospodina a povedal: Pane, prečo si dopustil na tento ľud toľko zla? Načo si ma vlastne poslal? ²³ Odytedy, čo som predstúpil pred faraóna, aby som hovoril v tvojom mene, tomuto ľudu sa vodí ešte horšie, a ty ho stále nevyslobodzueš.

6 Hospodin povedal Mojžišovi: Teraz uvidíš, čo urobím faraónovi. Donútený mocnou rukou ich prepustí, donútený mocnou rukou ich vyženie zo svojej krajiny.

Prísľub vyslobodenia

² Boh oslovil Mojžiša a ubezpečil ho: Ja som Hospodin. ³ Zjavil som sa Abrahámovi, Izákovi a Jákobovi ako Všemohúci Boh. Svoje meno Hospodin som im však nedal poznať. ⁴ Uzavrel som s nimi aj zmluvu, že im dám Kanaán, krajinu, kde bývali ako cudzinci. ⁵ Počul som však aj nárek Izraelitov, ktorých zotročili Egypťania, a rozpomáľal som sa na svoju

zmluvu. ⁶ Preto povedz Izraelitom: Ja som Hospodin. Ja vás vyvediem spod egyptského jarma, vyslobodím vás z otroctva a vykúpim vás vystretým ramenom a tvrdými trestami. ⁷ Prijmem vás za svoj ľud a budem vašim Bohom. Poznáte, že ja som Hospodin, váš Boh, ktorý vás vyvedie spod egyptského jarma. ⁸ Privediem vás do krajiny, o ktorej som so zdvihnutou rukou prisahal, že ju dám Abrahámovi, Izákovi a Jákobovi. Vám ju dám do vlastníctva. Ja som Hospodin. ⁹ Mojžiš to oznámil Izraelitom, no oni pre malomyselnosť a tvrdú robotu ho ani nepočúvali. ¹⁰ Hospodin ďalej povedal Mojžišovi: ¹¹ Predstúp pred faraóna, egyptského kráľa, a povedz mu, aby prepustil Izraelitov zo svojej krajiny! ¹² Mojžiš však povedal Hospodinovi: Ak ma nepočúvajú Izraeliti, ako ma poslúchne faraón?! Okrem toho nie som výrečný. ¹³ Hospodin prehovoril k Mojžišovi a Áronovi. Dal im pokyny pre Izraelitov a pre faraóna, egyptského kráľa, ktoré mali umožniť odchod Izraelitov z Egypta.

Mojžišov a Áronov rodokmeň

¹⁴ Toto sú predstavitelia ich rodín: synovia Rúbena, potomkovia Izraelovho prvorodeného: Chanóch a Pallu, Checrón a Karmi; to sú Rúbenove rody. ¹⁵ Synovia Šimeóna: Jemuel, Jamín, Ohad, Jachín, Cóchar a Šaúl, syn Kanaánčanky; to sú Šimeónove rody. ¹⁶ Toto sú mená synov Léviho podľa ich rodokmeňov: Geršón, Kohát a Merari. Lévi žil stotridsaťsedem rokov. ¹⁷ Synovia Geršóna: Libni a Šimei podľa ich rodov. ¹⁸ Synovia Koháta: Amrák, Jishár, Chebrón a Uzziel. Kohát žil stotridsaťtri rokov. ¹⁹ Synovia Merariho: Machli a Muši. To sú Léviho rody podľa ich rodokmeňov. ²⁰ Amrák si vzal za ženu Jochebed, svoju tetu. Tá mu porodila Árona a Mojžiša. Amrák žil stotridsaťsedem rokov. ²¹ Synovia Jishára: Korach, Nefeg a Zichri. ²² Synovia Uzziela: Mišael, Elcafán a Sitri. ²³ Áron si vzal za ženu Elišebu, dcéru Amminadába, sestru Nachšóna. Tá mu porodila Nadába, Abihua, Eleazára a Itamára. ²⁴ Synovia Koracha: Assír, Elkana a Abíasaf. To sú rody Koracha. ²⁵ Áronov syn Eleazár si vzal za ženu jednu z Pútielových dcér. Tá mu porodila Pinchása. To sú náčelníci Léviocov podľa ich rodov. ²⁶ To je ten Áron a Mojžiš, ktorých Hospodin oslovil: Vyvedte Izraelitov z Egypta zoradených podľa zástupov. ²⁷ Bol to oni, čo sa rozprávali s faraónom, egyptským kráľom, že majú vyviešť Izraelitov z Egypta. Bol to Mojžiš a Áron.

Rokovanie s faraónom

²⁸ Bolo to vtedy, keď Hospodin oslovil Mojžiša v Egypte. ²⁹ Hospodin mu povedal: Ja som Hospodin. Povedz faraónovi, egyptskému kráľovi, všetko, čo ti hovorím. ³⁰ Mojžiš však povedal Hospodinovi: Nie som výrečný. Ako ma faraón poslúchne?

7 Hospodin povedal Mojžišovi: Ustanovujem ťa, aby si pred faraónom zastupoval Boha a tvoj brat Áron bude tvojím prorokom: ² Ty mu povieš všetko, čo ti prikážem a tvoj brat Áron bude hovoriť s faraónom, aby prepustil Izraelitov zo svojej krajiny. ³ Ja však zatvrdím faraónovo srdce a v Egypte urobím mnoho svojich znamení a zázrakov. ⁴ Faraón vás neposlúchne, ale ja položím ruku na Egypt a pomocou tvrdých trestov vyvediem z Egypta svoje oddiely, svoj ľud, Izraelitov. ⁵ Keď vystriem svoju ruku na Egypt a vyvediem z neho Izraelitov, vtedy Egypťania poznajú, že ja som Hospodin. ⁶ Mojžiš a Áron urobili všetko tak, ako im prikázal Hospodin, tak to urobili. ⁷ Mojžiš mal osemdesiat rokov a Áron osemdsaťtri, keď hovorili s faraónom. ⁸ Hospodin povedal Mojžišovi a Áronovi: ⁹ Keď vás faraón vyzve: Preukážte sa nejakým zázrakom! — povieš Áronovi: Vezmi si palicu a hoď ju pred faraóna! A ona sa premení na veľkého hada. ¹⁰ Mojžiš a Áron predstúpili pred faraóna a urobili tak, ako im prikázal Hospodin. Áron hodil palicu pred faraóna a pred jeho služobníkov a tá

sa premenila na veľkého hada. ¹¹ Faraón zavolať mudrcov a čarodejníkov a egyptskí veštcí urobili svojimi čarami to isté. ¹² Každý z nich hodil svoju palicu a tie sa premenili na veľké hady; no Áronova palica pohltila ich palice. ¹³ Faraónovo srdce sa zatvrdilo a neposlúchol ich, ako predpovedal Hospodin.

Prvá rana: krv

¹⁴ Hospodin povedal Mojžišovi: Faraónovo srdce je neoblomné. Nechce ľud prepustiť. ¹⁵ K faraónovi choď ráno, keď pôjde k vode, postav sa pred neho na brehu Nílu a vezmi si do ruky palicu, ktorá sa zmenila na hada. ¹⁶ Povieš mu: Hospodin, Boh Hebrejov, ma posielal k tebe s odkazom: Prepust' môj ľud, aby mi na púšti slúžil. Ty si ho dosiaľ neposlúchol. ¹⁷ Preto Hospodin hovorí: Podľa tohto poznáš, že ja som Hospodin: Pozri, teraz palicou, ktorú mám v ruke, udriem vodu v Níle a tá sa zmení na krv. ¹⁸ Aj ryby, čo sú v Níle, pohynú. Níl bude páchnuť, takže Egyptania nebudú môcť z neho piť vodu. ¹⁹ Potom Hospodin povedal Mojžišovi: Povedz Áronovi: Vezmi si palicu a vystri ruky nad egyptské vody, nad ich potoky, nílске kanály, jazerá a nad všetky vodné nádrže. Zmenia sa na krv. V celom Egypte, ešte aj v drevených a kamenných nádobách bude krv. ²⁰ Mojžiš a Áron splnili Hospodinov príkaz. Áron zdvihol palicu, ktorú mal v ruke, a pred očami faraóna a jeho služobníkov udrel vodu Nílu a všetka voda v ňom sa zmenila na krv. ²¹ Ryby v Níle zahynuli a Níl začal páchnuť, takže Egyptania nemohli z neho piť vodu. Krv bola v celom Egypte. ²² To isté však urobili aj egyptskí veštcí svojimi čarami. Faraónovo srdce sa zatvrdilo a neposlúchol ich, ako predpovedal Hospodin. ²³ Faraón sa obrátil a odišiel do svojho domu. Ani toto si nepripustil k srdcu. ²⁴ Všetci Egyptania kopali studne na okolí Nílu, aby získali pitnú vodu, pretože vodu z Nílu nemohli piť. ²⁵ Odvtedy uplynulo plných sedem dní, čo Hospodin zasiahol Níl.

Druhá rana: žaby

²⁶ Potom Hospodin povedal Mojžišovi: Choď k faraónovi a povedz mu: Toto hovorí Hospodin: Prepust' môj ľud, aby mi slúžil. ²⁷ Ak sa však budeš zdráhať prepustiť ho, napadnem celé tvoje územie žabami. ²⁸ Níl sa bude hmýriť žabami; vylezú a vniknú aj do tvojho domu, do tvojej spálne, na tvoju posteľ, do domu tvojich služobníkov a medzi tvoj ľud, do tvojich pecí a do koryt na chlieb. ²⁹ Aj po tebe, po tvojom ľude a po všetkých tvojich služobníkoch budú liezť žaby.

8 Hospodin povedal Mojžišovi: Prikáž Áronovi: Vystri ruku, v ktorej máš palicu, nad rieky, kanály i jazerá a prived' na Egypt žaby. ² Áron vystrel ruku nad egyptské vody a žaby povyliezali a pokryli Egypt. ³ To isté však urobili svojimi čarami aj veštcí a privedli žaby na Egypt. ⁴ Faraón dal zavolať Mojžiša a Árona a žiadal: Proste Hospodina, aby mňa i môj ľud zbavil žiab. Potom prepustím ľud, aby mohol obetovať Hospodinovi. ⁵ Mojžiš odpovedal faraónovi: Urči čas, kedy mám prosieť za teba, za tvojich služobníkov i za tvoj ľud, aby teba i tvoj dom zbavil žiab a žeby zostali iba v Níle. ⁶ Faraón povedal: Zajtra. Mojžiš odpovedal: Nech sa stane podľa tvojho slova, ale potom poznáš, že nie je nikoho takého, ako je Hospodin, náš Boh. ⁷ Žaby odídu od teba, z tvojich domov, od tvojich služobníkov i od tvojho ľudu a zostanú len v Níle. ⁸ Nato odišiel Mojžiš s Áronom od faraóna a Mojžiš úpenlivo prosil Hospodina, aby faraóna zbavil žiab, ktoré naňho poslal. ⁹ Hospodin Mojžišovu prosbu vypočul. Žaby pohynuli v domoch, vo dvoroch i na poliach. ¹⁰ Pozhŕňali ich na veľké hromady a zápach z nich naplnil krajinu. ¹¹ Keď faraón videl, že nastala úlava, zatvrdil si srdce a neposlúchol ich, ako to predpovedal Hospodin.

Tretia rana: komáre

¹² Hospodin povedal Mojžišovi: Prikáž Áronovi: Vystri palicu, udri do prachu na zemi a v celom Egypte budú z neho komáre. ¹³ Oni to urobili. Áron vystrel ruku, palicou udel prach na zemi a komáre prileteli na ľudí i na dobytok. V celom Egypte sa všetok zemský prach zmenil na komáre. ¹⁴ Keď to chceli urobiť svojimi čarami veštcí, nemohli privolať komáre. Tie ďalej trápili ľudí i dobytok. ¹⁵ Vtedy veštcí povedali faraónovi: To je Boží prst! Faraónovo srdce sa však zatvrdilo a neposlúchol ich, ako to predpovedal Hospodin.

Štvrtá rana: muchy

¹⁶ Hospodin povedal Mojžišovi: Keď faraón pôjde včasráno k vode, predstúpiš pred neho a povieš mu: Toto hovorí Hospodin: Prepust' môj ľud, aby mi slúžil! ¹⁷ Ak môj ľud neprepustíš, pošlem na teba, na tvojich služobníkov, na tvoj ľud i na tvoje domy muchy. Domy Egyptanov, ako aj pôda, na ktorej stoja, budú plné múch. ¹⁸ Len v kraji Gošen, kde býva môj ľud, urobím v ten deň výnimku. Tam muchy nebudú, aby si vedel, že ja, Hospodin, som uprostred krajiny. ¹⁹ Urobím rozdiel medzi ľudom mojím a tvojím. Toto znamenie sa prejaví zajtra. ²⁰ Hospodin to aj urobil. Roj bodavých múch vnikol do faraónovho domu, do domu jeho služobníkov a naplnil celý Egypt. Muchy sužovali krajinu. ²¹ Vtedy faraón povolal Mojžiša a Árona a povedal: Chodte a obetujte svojmu Bohu v tejto krajine. ²² Mojžiš však odpovedal: To by nebolo správne. To, čo máme obetovať Hospodinovi, svojmu Bohu, Egyptania pokladajú za ohavnosť. Či by nás neukameňovali, keby sme pred nimi obetovali to, čo im je ohavnosťou? ²³ Odídeme na vzdialenosť troch dní cesty na púšť a tam budeme obetovať Hospodinovi, nášmu Bohu, ako nám prikázal. ²⁴ Faraón povedal: Prepustím vás teda, aby ste obetovali Hospodinovi, svojmu Bohu, na púšti. Len neodchádzajte príliš ďaleko a proste za mňa. ²⁵ Mojžiš odpovedal: Keď od teba odídem, budem za teba prosiť Hospodina a zajtra odletia muchy od faraóna, od jeho služobníkov i od jeho ľudu. Len nech nás faraón zase neoklame, že by nechcel prepustiť ľud, aby obetoval Hospodinovi. ²⁶ Potom Mojžiš odišiel od faraóna a prosil Hospodina. ²⁷ Hospodin vypočul Mojžišovu prosbu. Muchy odleteli od faraóna, od jeho služobníkov i od jeho ľudu, takže nezostala ani jediná. ²⁸ Faraónovo srdce zostalo naďalej zatvrdnuté a ľud neprepustil.

Piata rana: mor dobytká

9 Hospodin povedal Mojžišovi: Choď k faraónovi a povedz mu: Toto hovorí Hospodin, Boh Hebrejov: Prepust' môj ľud, aby mi slúžil. ² Ak sa budeš zdráhať prepustiť ho a budeš ho neustále zdržiavať, ³ potom Hospodinova ruka veľmi ťažko v podobe moru doľahne na tvoj dobytok, čo je na poli, na kone, osly, ťavy, býky i na ovce. ⁴ Hospodin však urobí rozdiel medzi izraelským a egyptským dobytkom, takže nič nezhynie z toho, čo patrí Izraelitom. ⁵ Hospodin určil aj čas, keď povedal: Zajtra to Hospodin urobí v krajine. ⁶ Hospodin to nasledujúceho dňa aj urobil. Všetky stáda Egyptanov uhynuli, ale z izraelského stáda neuhynul ani jediný kus. ⁷ Faraón si to dal zistiť a naozaj, z izraelských stád neuhynul ani jediný kus. Faraónovo srdce aj napriek tomu zostalo zatvrdnuté a ľud neprepustil.

Šiesta rana: vtedy

⁸ Hospodin povedal Mojžišovi a Áronovi: Naberte si plné priehrstia sadzí z pece a nech ich Mojžiš pred očami faraóna rozhodí smerom k nebu. ⁹ Po celom Egypte sa sadze rozletia ako jemný prášok a v celom Egypte sa na ľuďoch i na dobytku vyhodia plúzgierovité vtedy. ¹⁰ Nabrali teda sadzí z pece, postavili sa pred faraóna a Mojžiš ich rozhodil smerom k nebu. Na ľuďoch i na dobytku sa potom objavili plúzgierovité vtedy. ¹¹ Pre vtedy sa ani

veštcí nemohli postaviť pred Mojžiša, lebo vtedy boli na nich i na všetkých Egypťanoch. ¹² Hospodin však zatvrdil faraónovo srdce. Faraón ich neposlúchol, ako to Mojžišovi predpovedal Hospodin.

Siedma rana: krupobitie

¹³ Hospodin povedal Mojžišovi: Včasráno predstúp pred faraóna a povedz mu: Toto hovorí Hospodin, Boh Hebrejov: Prepust' môj ľud, aby mi slúžil, ¹⁴ lebo teraz zošlem na teba, na tvojich služobníkov i na tvoj ľud všetky pohromy, aby si poznal, že na celej zemi niet nikoho, ako som ja. ¹⁵ Už vtedy, keď som vystrel svoju ruku, aby som teba i tvoj ľud trestal morom, mohol som ťa odstrániť zo zeme. ¹⁶ Zachoval som ťa však len preto, aby som na tebe mohol ukázať svoju moc a aby sa po celej zemi rozprávalo o mojom mene. ¹⁷ Ty sa ďalej voči môjmu ľudu správaš povýšenecky a nechceš ho prepustiť. ¹⁸ Preto zajtra o tomto čase zošlem také prudké krupobitie, aké nebolo v Egypte odvtedy, čo trvá, až dodnes. ¹⁹ Rýchlo daj teda odviesť do bezpečia stáda a všetko, čo máš na poli. Všetci ľudia a zvieratá, čo budú na poli a nie pod strechou, zasiahne krupobitie a zahynú. ²⁰ Tí z faraónových služobníkov, ktorí sa zľakli Hospodinových slov, dovedli svojich otrokov i stáda do prístrešia. ²¹ Tí, čo si Hospodinovo slovo nevzali k srdcu, nechali otrokov i stáda na poli. ²² Hospodin povedal Mojžišovi: Vystri ruku k nebu. Na celý Egypt príde krupobitie, ktoré postihne ľudí, dobytok i všetko poľné rastlinstvo v krajine. ²³ Keď Mojžiš zdvihol palicu k nebu, Hospodin zoslal hromobitie i ľadovec. Na zem padal oheň. Takto Hospodin zoslal na Egypt krupobitie. ²⁴ Za krupobitia šľahal oheň. Niečo také strašné nebolo v celom Egypte, odkedy sa stal národom. ²⁵ Ľadovec zbil v celom Egypte všetko, čo bolo na poli, od ľudí po dobytok. Krupobitie zničilo všetko poľné rastlinstvo a polámalo všetky stromy na poli. ²⁶ Len v kraji Gošen, kde bývali Izraeliti, ľadovec nebol. ²⁷ Vtedy si dal faraón zavolať Mojžiša a Árona a povedal im: Zase som zhrešil. Hospodin je spravodlivý, ja a môj ľud sme však bezbožní. ²⁸ Proste Hospodina. Božieho hromobitia a ľadovca je už dosť. Prepustím vás, nemusíte tu zostať. ²⁹ Mojžiš mu odpovedal: Len čo vyjdem z mesta, vystriem ruky k Hospodinovi. Prestane hromobitie i ľadovec, aby si poznal, že zem je Hospodinova. ³⁰ Viem však, že ani ty, ani tvoji služobníci sa ešte stále nebudete báť Hospodina, Boha. ³¹ Ľan a jačmeň boli zbité, lebo jačmeň bol už v klasoch a ľan práve kvitol. ³² Pšenica a špalda zbité neboli, lebo dozrievajú neskôr. ³³ Mojžiš odišiel z mesta od faraóna a zdvihol ruky k Hospodinovi. Hromobitie i ľadovec prestali a dážď sa už nelial na zem. ³⁴ Keď faraón videl, že dážď, ľadovec a hromobitie prestali, hrešil ďalej. Faraón i jeho služobníci si zatvrdili srdce. ³⁵ Faraónovo srdce zostávalo naďalej zatvrdnuté a Izraelitov neprepustil, ako to predpovedal Hospodin prostredníctvom Mojžiša.

Ôsma rana: kobyľky

10 Potom Hospodin povedal Mojžišovi: Choď k faraónovi. Ja som zatvrdil jeho srdce i srdce jeho služobníkov, aby som medzi nimi urobil tieto svoje znamenia ² a aby si rozprával svojim synom a vnukom o tom, čo som vykonal v Egypte, ako aj o znameniach, ktoré som u nich urobil, a aby ste vedeli, že ja som Hospodin. ³ Mojžiš a Áron odišli k faraónovi a povedali mu: Toto hovorí Hospodin, Boh Hebrejov: Dokedy sa budeš zdráhať pokoriť sa pred mnou? Prepust' môj ľud, aby mi slúžil! ⁴ Ak sa budeš zdráhať prepustiť môj ľud, už zajtra pošlem na tvoje územie kobyľky. ⁵ Pokryjú zem, takže ju nebude možné vidieť. Zožerú aj zvyšok, čo vám zostal po ľadovci, a na poli poobžierajú všetky pučiace stromy. ⁶ Naplnia tvoje domy, domy všetkých tvojich služobníkov i domy všetkých Egyp-

ťanov. Niečo také nevideli ani tvoji otcovia, ani tvoji dedovia odvtedy, čo boli na zemi, až dodnes. Potom sa Mojžiš obrátil a odišiel od faraóna. ⁷ Faraónovi služobníci povedali: Dokedy nás tento bude ohrozovať? Prepust' ten ľud, nech slúži Hospodinovi, svojmu Bohu. Neuvedomuješ si, že Egyptu hrozí zánik? ⁸ Potom Mojžiša a Árona priviedli opäť k faraónovi, ktorý im povedal: Chodte a slúžte Hospodinovi, svojmu Bohu! Kto vlastne má odísť? ⁹ Mojžiš odpovedal: Odídeme so svojimi deťmi a starcami, so svojimi synmi a dcérami; pôjdeme so svojimi ovcami a dobytkom, lebo máme slávnosť na počesť Hospodina. ¹⁰ Faraón im povedal: Nech je tak Hospodin s vami, ako ja prepustím vás a vaše deti. Vy však iste máte nejaký zlý úmysel. ¹¹ Nie tak! Len vy, muži, môžete odísť a slúžiť Hospodinovi. Veď to ste chceli. S tým ich vyhnali od faraóna. ¹² Hospodin povedal Mojžišovi: Vystri ruku nad Egypt, aby naň prileteli kobyľky a požrali v krajine všetky byliny zeme, všetko, čo zostalo po ľadovci. ¹³ Mojžiš zodvihol palicu nad Egypt a Hospodin prihnal na krajinu východný vietor, ktorý dul po celý deň a celú noc. Ráno východný vietor priviaval kobyľky. ¹⁴ Kobyľky prileteli na celý Egypt a spustili sa na celé jeho územie v takom množstve, aké nikdy predtým nebolo a nikdy ani nebude. ¹⁵ Pokryli povrch celej krajiny, takže sa celkom zatemnila. Kobyľky požrali všetky byliny na zemi i všetko ovocie na stromoch, čo zostalo po ľadovci. V celom Egypte nezostalo nič zelené ani na stromoch, ani na bylinách. ¹⁶ Faraón náhle povolal Mojžiša a Árona a povedal: Zhrešil som proti Hospodinovi, vášmu Bohu, i proti vám. ¹⁷ Prosím, zbav ma ešte tentoraz hriechu. Modlite sa k Hospodinovi, svojmu Bohu, aby odvrátil odo mňa túto smrť. ¹⁸ Mojžiš teda odišiel od faraóna a prosil Hospodina. ¹⁹ Hospodin obrátil vietor, takže víchrica od mora odniesla kobyľky a vrhla ich do vôd Trstinového mora. Na celom egyptskom území z nich nezostala ani jediná. ²⁰ Hospodin však zatvrdil faraónovo srdce, takže Izraelitov neprepustil.

Deviata rana: tma

²¹ Hospodin povedal Mojžišovi: Vystri ruku k nebu a na Egypt doľahne taká hustá tma, že sa bude dať nahmatať. ²² Mojžiš vystrel ruku k nebu a v celom Egypte nastala tri dni trvajúca hustá tma. ²³ Ľudia sa navzájom nevideli; tri dni sa nikto neodvážil pohnúť z miesta. Tam však, kde bývali Izraeliti, bolo svetlo. ²⁴ Vtedy faraón zavolał Mojžiša a povedal: Chodte, slúžte Hospodinovi! Nechajte tu len ovce a dobytok. Aj deti môžu ísť s vami. ²⁵ Mojžiš odpovedal: Ty sám nám musíš dať, čo potrebujeme na obety s hostinou a na spaľované obety, aby sme ich priniesli Hospodinovi, svojmu Bohu. ²⁶ S nami pôjdu aj naše stáda; nezostane tu ani kopyto, lebo z nich si vyberieme, čo bude potrebné na službu Hospodinovi, nášmu Bohu. My ešte nevieme, čo treba obetovať Hospodinovi, kým ta neprídeme. ²⁷ Hospodin však zatvrdil srdce faraóna a ten ich nechcel prepustiť. ²⁸ Faraón povedal Mojžišovi: Odíď odo mňa! Neopováž sa mi ukázať na oči, lebo v deň, keď ťa uvidím, zomrieš! ²⁹ Mojžiš odpovedal: Nech je tak, ako si povedal; už sa ti neukážem na oči.

Ohlásenie poslednej pohromy

11 Hospodin povedal Mojžišovi: Ešte jednou ranou zasiahnem faraóna a Egypt. Potom vás prepustí; ba nielen prepustí, ale priam vás vyženie. ² Povedz teda ľudu, aby si každý muž vyžiadal od svojho priateľa a každá žena od svojej susedky strieborné a zlaté predmety. ³ Hospodin vzbudil v Egyptanoch priazeň voči ľudu. Mojžiša si totiž v Egypte mimoriadne vážili faraónovi služobníci i jeho ľud. ⁴ Potom Mojžiš povedal: Hospodin hovorí: O polnoci prejdem Egyptom. ⁵ V Egypte zomrú všetci prvorození, od faraónovho prvorođeného syna, ktorý má zasadnúť na trón, až po prvorođeného syna otrokyne,

ktorá je pri žarnove, ako aj všetko prvorodené z dobytká. ⁶ Po celom Egypte sa bude ozývať veľký nárek, akého dosiaľ nebolo a ani nebude. ⁷ Na nijakého Izraelitu ani len pes nezašteká — ani na človeka, ani na dobyťča —, aby ste poznali, že Hospodin robí rozdiel medzi Egyptom a Izraelom. ⁸ Potom prídu ku mne všetci tvoji služobníci, poklonia sa mi a budú prosiť: Odíď aj so všetkým svojím ľudom, ktorý ťa nasleduje. Potom odídem. Potom Mojžiš odišiel od faraóna veľmi rozhnevaný. ⁹ Hospodin povedal Mojžišovi: Faraón vás neposlúchne, preto sa v Egypte stane ešte veľa mojich zázrakov. ¹⁰ Mojžiš a Áron všetky tie zázraky pred faraónom urobili, no Hospodin faraónovo srdce zatvrdil, takže Izraelitov zo svojej krajiny neprepustil.

Veľkonočný baránok

12 V Egypte Hospodin Mojžišovi a Áronovi povedal: ² Tento mesiac vám bude začiatkom mesiacov; bude vám prvým mesiacom v roku. ³ Celej izraelskej pospolitosti oznámte: Desiateho dňa tohto mesiaca nech si každý rod zaobstará baránka; jedného baránka pre domácnosť. ⁴ Ak je rodina malá a nemohla by zjesť jedného baránka, nech sa spojí s najbližším susedom, aby ich bolo dosť na zjedenie baránka. ⁵ Baránok musí byť bez chyby, ročný samček. Môžete ho vybrať z jahniat alebo z kozliat. ⁶ Budete ho opatrovať do štrnásteho dňa tohto mesiaca a pred večerom ho celé zhromaždenie izraelskej pospolitosti zareže. ⁷ Vezmú z jeho krvi a potrujú ňou obe veraje a ich hornú časť na dverách svojich domov, v ktorých budú jesť. ⁸ V tú istú noc budú jesť mäso upečené na ohni; budú ho jesť spolu s nekvaseným chlebom a s horkými bylinami. ⁹ Nesmiete z neho jesť nič surové ani uvarené vo vode, len upečené na ohni s hlavou, nohami a vnútornosťami. ¹⁰ Nič z neho nesmie zostať do rána. Keby z neho niečo zostalo, spálite to na ohni. ¹¹ Budete to jesť takto: budete mať opášané bedrá, sandále na nohách a palicu v ruke. Budete ho jesť narychlo, lebo je to Hospodinova Pascha. ¹² V tú noc prejdem cez Egypt a usmrťím v ňom všetko prvorodené, od človeka až po dobytok. Nad všetkými egyptskými bohmi vykonám súd. Ja som Hospodin. ¹³ Vaším znamením bude krv na domoch, v ktorých bývate. Keď uvidím krv, obídem vás, takže vás zhubná rana nezastihne, keď budem biť Egypt. ¹⁴ Tento deň vám bude pamätným dňom. Budete si ho pripomínať ako slávnosť na počesť Hospodina. Budete ho sláviť z pokolenia na pokolenie ako večné ustanovenie. ¹⁵ Sedem dní budete jesť nekvasené chleby. Hneď v prvý deň odstránite kvas zo svojich domov. Každý, kto by od prvého do siedmeho dňa jedol niečo kysnuté, bude odstránený z Izraela. ¹⁶ V prvý deň budete mať sväté zhromaždenie, aj v siedmy deň budete mať sväté zhromaždenie. V tieto dni nebudete konať nijakú prácu. Smiete robiť len to, čo je potrebné na prípravu jedla. ¹⁷ Takto budete zachovávať ustanovenie o nekvasených chleboch, lebo práve v ten deň som vyviedol vaše zástupy z Egypta. Tento deň budete zachovávať z pokolenia na pokolenie ako večné ustanovenie. ¹⁸ Nekvasené chleby budete jesť od večera štrnásteho dňa prvého mesiaca až do večera dvadsiateho prvého dňa toho istého mesiaca. ¹⁹ Sedem dní sa nesmie vo vašich domoch nájsť nič kvasené. Každý, kto by jedol niečo kysnuté, bude odstránený z izraelskej pospolitosti, Izraelita práve tak ako cudzinec. ²⁰ Nebudete jesť nič kysnuté. Vo všetkých svojich príbytkoch budete jesť len nekvasené chleby. ²¹ Mojžiš zavolať všetkých starších Izraela a povedal im: Chodte, obstarajte si zviera zo stáda podľa svojich rodov a zarežte ho ako veľkonočného baránka. ²² Potom vezmite zväzok yzopu, namočte ho v krvi, ktorá bude v miske, potrite ňou obe veraje aj ich hornú časť. Nech nikto z vás až do rána nevychádza z dverí svojho domu. ²³ Hospodin bude totiž prechádzať a biť Egyptanov. Keď

uvidí krv na oboch verajach a ich hornej časti, Hospodin prejde popri dverách a zhubcovi nedovolí vojsť do vašich domov a zabíjať. ²⁴ Toto zachovávajúte ako večné ustanovenie pre vás a pre vaše deti. ²⁵ Keď prídete do krajiny, ktorú vám podľa svojho sľubu dá Hospodin, zachovávajúte tento obrad. ²⁶ Keď sa vás budú pýtať vaši synovia, čo znamená tento obrad, ²⁷ poviete im: Je to obeta Paschy na počesť Hospodina, ktorý prešiel popri domoch Izraelitov v Egypte, keď bil Egyptanov a naše domy zachránil. Ľud padol na kolena a klaňal sa. ²⁸ Izraeliti šli a robili tak, ako Hospodin prikázal Mojžišovi a Áronovi. Tak urobili. ²⁹ Keď nastala polnoc, Hospodin usmrtil všetkých prvorodených v Egypte, od faraónovho prvorodeného syna, ktorý mal sedieť na jeho tróne, až po prvorodeného zajatca, ktorý bol v žalári, ako aj všetko prvorodené z dobytky. ³⁰ V tú noc vstal faraón, všetci jeho služobníci a všetci Egyptania, lebo v Egypte nastal veľký nárek; nebol totiž dom, v ktorom by nebol mŕtvy. ³¹ Faraón ešte v noci zavolał Mojžiša a Árona a povedal im: Vstaňte! Odídte spomedzi môjho ľudu, vy aj Izraeliti! Chodte slúžiť Hospodinovi podľa svojej žiadosti. ³² Vezmite si svoje ovce a dobytok, ako ste žiadali, a chodte! Vyproste požehnanie aj pre mňa! ³³ Aj Egyptania naliehali na ľud, aby čím skôr odišiel z krajiny, lebo hovorili: Všetci pomrieme. ³⁴ Ľud si vzal ešte nevykysnuté cesto, korytá zabalil do plášťov a niesol ich na pleciach. ³⁵ Na Mojžišov pokyn si Izraeliti vyžiadali od Egyptanov strieborné i zlaté predmety a plášte. ³⁶ Hospodin vzbudil v Egyptanoch priazeň voči ľudu, takže mu splnili žiadost. Tak olúpili Egyptanov. ³⁷ Potom sa Izraeliti pohli z Raamsésa do Sukkótu. Bolo ich asi šesťstotisíc peších mužov, okrem detí. ³⁸ Išlo s nimi mnoho iného ľudu a obrovské stáda oviec a dobytky. ³⁹ Z cesty, ktoré si vzali z Egypta, upiekli nekvasené chleby, lebo cesto nemohlo vykysnúť. Z Egypta ich totiž vyhnali a nemohli sa dlho zdržiavať ani si pripraviť jedlo na cestu. ⁴⁰ Izraeliti bývali v Egypte štyristotridsať rokov. ⁴¹ Po štyristotridsiatich rokoch presne na deň vyšli všetky Hospodinove zástupy z Egypta. ⁴² Bola to noc bdenia na počesť Hospodina, keď ich vyviedol z Egypta. Táto noc bude nocou bdenia na počesť Hospodina pre všetkých Izraelitov z pokolenia na pokolenie. ⁴³ Hospodin povedal Mojžišovi a Áronovi: Toto je ustanovenie o Pasche. Nijaký cudzinec nesmie z nej jesť. ⁴⁴ Jesť však z nej môže každý otrok, kúpený za peniaze, ak bude obrezaný. ⁴⁵ Pristahovalec ani nádenník nesmú z nej jesť. ⁴⁶ Musí sa zjesť v tom istom dome. Z mäsa sa nič nesmie vyniesť z domu. Nijakú kosť z nej nepolámete. ⁴⁷ Tak to bude robiť celá izraelská pospolitosť. ⁴⁸ Keď však bude u teba nejaký cudzinec a chcel by sláviť Paschu na počesť Hospodina, najprv nech sa dá so všetkými príslušníkmi mužského rodu obrezať a potom ju môže sláviť a bude ako domorodec. Nijaký neobrezaný nesmie z nej jesť. ⁴⁹ Ten istý zákon bude platiť pre domorodca i pre cudzinca, ktorí sa budú zdržiavať medzi vami. ⁵⁰ Všetci Izraeliti urobili tak, ako to Hospodin prikázal Mojžišovi a Áronovi. Tak to urobili. ⁵¹ V ten istý deň vyviedol Hospodin zástupy Izraelitov z Egypta.

Zasvätenie prvorodených

13 Hospodin povedal Mojžišovi: ² Zasväť mi všetko prvorodené, čo u Izraelitov otvára materské lono, či z ľudí, alebo z dobytky. Je to moje! ³ Mojžiš povedal ľudu: Pamätajte na tento deň, v ktorý ste vyšli z Egypta, z domu otroctva. Hospodin vás odtiaľ vyviedol mocnou rukou. Preto sa nesmie jesť nič kysnuté. ⁴ Odchádzate dnes, v mesiaci abíb. ⁵ Keď ťa Hospodin vovedie do krajiny Kanaánčanov, Chetitov, Amorejčanov, Chivvijov a Jebúsejov, ktorú sa tvojim otcom zaviazal prísahou dať tebe — krajinu oplývajúcu mliekom a medom —, vtedy budeš v nej v tomto mesiaci konať tento obrad. ⁶ Sedem dní

budeš ješ' nekvasené chleby a siedmy deň bude slávnosť na počesť Hospodina. ⁷ Nekvasené chleby sa budú ješ' sedem dní. Nič kvasené sa nesmie u teba nájsť. Na celom tvojom území sa nesmie objaviť nič kysnuté. ⁸ V ten deň to svojmu synovi vysvetlíš takto: To je za to, čo mi preukázal Hospodin, keď som vychádzal z Egypta. ⁹ Budeš to mať ako znamenie na svojej ruke, ako pamätný znak medzi svojimi očami, aby Hospodinov zákon zostal v твоjich ústach, lebo Hospodin ťa mocnou rukou vyviedol z Egypta. ¹⁰ Toto ustanovenie budeš rok čo rok zachovávať v určený čas. ¹¹ Keď ťa Hospodin privedie do krajiny Kanaánčanov, ako to pod prísahou sľúbil tebe a твоjim otcom, keď ti ju dá, ¹² všetko, čo otvára materské lono, dáš Hospodinovi, aj prvorodené potomstvo dobytky. Všetko, čo budeš mať mužského rodu, bude patriť Hospodinovi. ¹³ Každého prvorodeného osla vykúpiš ovcou. Keby si ho nemohol vykúpiť, zlomíš mu šiju. Musíš však vykúpiť každého prvorodeného zo svojich synov. ¹⁴ Keď sa ťa v budúcnosti tvoj syn spýta, čo to znamená, odpovieš mu: Hospodin nás vyviedol mocnou rukou z Egypta, z domu otroctva. ¹⁵ Keď nás faraón tvrdohlavo odmietal prepustiť, Hospodin usmrtil všetko prvorodené v Egypte: od prvorodeného z ľudí až po prvorodené z dobytky. Preto teraz obetujem Hospodinovi všetko mužského rodu, čo otvára materské lono, všetkých prvorodených synov vykupujem. ¹⁶ To bude ako znamenie na tvojej ruke a ako pamätný znak medzi očami, lebo Hospodin nás mocnou rukou vyviedol z Egypta.

Odchod Izraelitov z Egypta

¹⁷ Keď faraón prepustil ľud, Boh ho nevedel cestou, ktorá vedie územím Filištíncov, hoci bola kratšia. Boh totiž povedal: Keby ľud videl vojnu, mohol by svoj odchod olutovať a vrátiť sa do Egypta. ¹⁸ Preto ho Boh viedol okľukou cez púšť popri Trstinovom mori. Izraeliti odišli z Egypta v usporiadaných zástupoch. ¹⁹ Mojžiš vzal so sebou Jozefove kosti. Ten totiž zaviazal Izraelitov prísahou: Boh vás určite navštívi, potom odnese odtiaľto aj moje kosti. ²⁰ Keď odišli zo Sukkótu, utáborili sa v Etáme, na okraji púšte. ²¹ Hospodin ich však predchádzal a ukazoval im cestu vo dne oblačným stĺpom a v noci stĺpom ohnivým, aby im svietil, takže mohli putovať dňom i nocou. ²² Oblačný stĺp sa nevzdialil od ľudu vo dne ani ohnivý stĺp v noci.

Prechod cez Trstinové more

14 Hospodin povedal Mojžišovi: ² Rozkáž Izraelitom, aby zmenili smer cesty a utáborili sa pred Pi-Chirótom, medzi Migdólom a morom priamo pred Baal-Cefónom. Utáboríte sa naproti nemu pri mori. ³ Faraón si bude o Izraelitoch myslieť: Zabľúdili v kraji, zovrela ich púšť. ⁴ Znova zatvrdím faraónovo srdce a bude vás prenasledovať. Na faraónovi a na celom jeho vojsku sa oslávim a Egyptania poznajú, že ja som Hospodin. Izraeliti tak urobili. ⁵ Egyptskému kráľovi oznámili, že ľud utiekol. Srdce faraóna a jeho služobníkov sa obrátilo proti ľudu a hovorili: Čo sme to len urobili, že sme Izraelitov prepustili z otroctva? ⁶ Faraón dal zapriať do svojho bojového voza a svoj ľud vzal so sebou. ⁷ Vzal so sebou šesťsto vybraných bojových vozov a všetky egyptské bojové vozy. Na každom z nich boli traja bojovníci. ⁸ Hospodin zatvrdil srdce faraóna, egyptského kráľa, a on prenasledoval Izraelitov. Izraeliti však smelo odchádzali. ⁹ Egyptania ich prenasledovali so všetkými faraónovými koňmi, bojovými vozmi, jeho jazdou a vojskom a dostihli ich, keď Izraeliti táborili pri mori pri Pi-Chiróte pred Baal-Cefónom. ¹⁰ Keď sa faraón približoval, Izraeliti sa rozhládli a videli, ako sa Egyptania rúčia za nimi. Vtedy sa Izraeliti veľmi zľakli a volali k Hospodinovi o pomoc. ¹¹ Povedali Mojžišovi: Nebolo v Egypte dosť hrobov? Doviedol

si nás sem, aby sme pomreli na púšti! Čo si nám to urobil? Prečo si nás vyviedol z Egypta? ¹² Či sme ti nehovorili už v Egypte: Nechaj nás na pokoji, budeme slúžiť Egyptanom? Veď bolo lepšie slúžiť Egyptanom ako zomrieť na púšti. ¹³ Mojžiš povedal ľudu: Nebojte sa! Vydržte a uvidíte, že dnes vás Hospodin zachráni. Egyptanov, ktorých dnes vidíte, už nikdy neuvidíte. ¹⁴ Hospodin bude bojovať za vás, vy sa len upokojte. ¹⁵ Hospodin povedal Mojžišovi: Prečo voláš ku mne o pomoc? Rozkáž Izraelitom, aby sa pohli! ¹⁶ Ty zdvihni svoju palicu, vystri ruku nad more a rozdeľ ho, aby Izraeliti mohli prejsť jeho stredom po suchu. ¹⁷ Ja však zatvrdím srdce Egyptanov, oni sa budú hnať za nimi. Na faraónovi, na celom jeho vojsku, na jeho bojových vozoch a na jeho jazdcoch sa oslávim. ¹⁸ Egyptania poznajú, že ja som Hospodin, keď sa oslávim na faraónovi, na jeho bojových vozoch a na jeho jazdcoch. ¹⁹ Nato sa Boží anjel, ktorý predchádzal Izraelitom, zdvihol a šiel za nimi. Oblačný stĺp spred nich sa tiež zdvihol a postavil sa za nich. ²⁰ Takto sa dostal medzi tábor egyptský a izraelský. Oblak bol na jednej strane temný a na druhej osvecoval noc, takže sa po celú noc nemohli priblížiť jedni k druhým. ²¹ Mojžiš vystrel ruku nad more a Hospodin po celú noc zaháňal more prudkým východným vetrom a vysušil ho. Voda sa rozdvajila. ²² Izraeliti šli stredom mora po suchu. Voda stála ako múr po ich ľavej i pravej strane. ²³ Egyptania ich prenasledovali. Všetky faraónove kone, bojové vozy a jazdci sa vrhli za nimi doprostred mora. ²⁴ V čase rannej stráže sa však Hospodin pozrel na tábor Egyptanov z ohnivého a oblačného stĺpa a uviedol ich do zmätku. ²⁵ Spôsobil, že sa im z bojových vozov uvoľnili kolesá, takže len s veľkou námahou mohli napredovať. Egyptania hovorili: Utekajme pred Izraelitmi, lebo Hospodin bojuje za nich proti Egyptu. ²⁶ Hospodin povedal Mojžišovi: Vystri ruku nad more, aby sa vody vrátili na Egyptanov, na ich bojové vozy a jazdcov. ²⁷ Mojžiš vystrel ruku nad more a to sa nadránom vrátilo na svoje miesto. Vody sa valili proti utekajúcim Egyptanom a Hospodin ich zalial vlnami uprostred mora. ²⁸ Vody sa vrátili, zaliali bojové vozy, jazdcov i všetko faraónovo vojsko, ktoré sa hnalo za Izraelitmi do mora. Ani jeden z nich neostal. ²⁹ Izraeliti však prešli stredom mora po suchu; vody boli ako múr po ich pravej a ľavej strane. ³⁰ V ten deň Hospodin vyslobodil Izraelitov z rúk Egyptanov. Izraeliti videli mŕtvych Egyptanov na morskom brehu. ³¹ Keď Izraeliti videli mocnú ruku, ktorú Hospodin vystrel proti Egyptanom, ľud sa bál Hospodina, uverili Hospodinovi a jeho služobníkovi Mojžišovi.

Pieseň o víťazstve

15 Vtedy zaspieval Mojžiš a Izraeliti Hospodinovi túto pieseň: Hospodinovi chcem spievať, lebo sa veľmi preslávil; koňa i jeho jazdca zmietol do mora. ² Moja sila a pieseň je Hospodin, on sa mi stal spásou. On je môj Boh, velebím ho; Boh môjho otca, chcem ho vyvyšovať. ³ Hospodin je bojovník; jeho meno je Hospodin. ⁴ Faraónove bojové vozy aj s vojskom vrhol do mora, výkvet jeho vojska zahynul v Trstinovom mori. ⁵ Prahlbi-ny ich pokryli, ako kameň klesli do hlbín. ⁶ Tvoja pravica, Hospodin, silou preslávená, tvoja pravica, Hospodin, zničí nepriateľa. ⁷ Velebou svojej slávy ničíš svojich odporcov. Posielaš svoj hnev, čo ich spáli ako slamu. ⁸ Dychom tvojho hnevu navršili sa vody, ako hrádza stáli prúdy, uprostred mora stuhli priepastné hlbiny. ⁹ Nepriateľ povedal: Rozbehnem sa, chytím ich, rozdelím korisť, upokojím si dušu, vytasím meč, moja ruka sa ich zmocní. ¹⁰ Zadul si svojím dychom, zalialo ich more, potopili sa ako olovo v mohutných vodách. ¹¹ Kto spomedzi bohov je taký ako ty, Hospodin? Kto sa ti vyrovná velebou svätosti? Divotvorca hrozný, hoden všetkej chvály? ¹² Vystrel si pravicu, zem ich pohltila. ¹³ Milosťou svojou

viedol si tento ľud, ktorý si vykúpil svojou silou a sprevádzal mocou k svojmu svätému príbytku. ¹⁴ Počuli to národy, chveli sa; Filištíncov zachvátila hrôza. ¹⁵ Vtedy sa prelakli kniežatá Edómu, vojvodcov Moábu ovládol strach; všetkých Kanaánčanov premohlo chvenie. ¹⁶ Doľahla na nich hrôza a strach; mocou tvojho ramena zmĺkli ako kameň, kým tvoj ľud, Hospodin, neprešiel, kým neprešiel tento ľud, ktorý si vykúpil. ¹⁷ Privedieš ich a usídliš na vrchu, ktorý vlastníš, kde si si, Hospodin, pripravil príbytok, kde si tvoje ruky, Pane, založili svätostánok. ¹⁸ Hospodin kraluje naveky a navždy. ¹⁹ Keď totiž faraónove kone s bojovými vozmi a jazdcami vošli do mora, Hospodin ich zaplavil vodou; Izraeliti však prešli stredom mora po suchu. ²⁰ Prorokyňa Mirjam, Áronova sestra, vzala do ruky bubienok a za ňou šli všetky ženy, tancovali a bubnovali. ²¹ Mirjam im predspevovala: Spievajte Hospodinovi, lebo sa veľmi preslávil! Koňa i jeho jazdca zmietol do mora.

Ťažkosti na púšti

²² Potom odišiel Mojžiš s Izraelitmi od Trstinového mora. Prišli na púšť Šúr. Tri dni putovali púšťou, ale vodu nenašli. ²³ Došli do Mary, no vodu z Mary nemohli piť, lebo bola horká. Preto sa volá Mara. ²⁴ Ľud reptal proti Mojžišovi: Čo budeme piť? ²⁵ On volal k Hospodinovi a Hospodin mu ukázal drevo. Keď ho hodil do vody, voda osladla. Tam dal Hospodin ľudu ustanovenie a právne predpisy, tam ho skúšal. ²⁶ Povedal: Ak budeš naozaj poslúchať hlas Hospodina, svojho Boha, a budeš robiť to, čo je v jeho očiach správne, ak poslúchneš jeho príkazy a zachováš všetky jeho ustanovenia, nedopustím na teba nijakú chorobu, akú som dopustil na Egypťanov, lebo ja, Hospodin, som tvoj lekár. ²⁷ Potom prišli do Elimu, kde bolo dvanásť vodných prameňov a sedemdesiat paliem. Tam pri vodách sa utáborili.

Manna a prepelice

16 Celá izraelská pospolitosť odišla z Elimu a pätnásť deň druhého mesiaca po odchode z Egypta prišla na púšť Sín, ktorá je medzi Elimom a Sinajom. ² Celá izraelská pospolitosť reptala proti Mojžišovi a Áronovi na púšti. ³ Izraeliti im hovorili: Radšej sme mohli pomrieť Hospodinovou rukou v Egypte, keď sme sedávali pri hrncoch mäsa a najedli sme sa chleba do sýtosti. Vy ste nás však vyviedli na púšť, aby ste celé toto zhromaždenie vyhubili hladom. ⁴ Hospodin povedal Mojžišovi: Ja vám zošlem chlieb, ktorý bude padať z neba. Ľud nech vychádza a naberie si, koľko bude každý deň potrebovať. Tým ho vyskúšam, či sa bude správať podľa môjho zákona, alebo nie. ⁵ Na šiesty deň si nazbierajú a pripravia dvakrát toľko než v iné dni. ⁶ Mojžiš a Áron povedali všetkým Izraelitom: Večer poznáte, že to bol Hospodin, kto vás vyviedol z Egypta, ⁷ a ráno uvidíte Hospodinovu slávu. Počul totiž vaše reptanie proti Hospodinovi. Veď čo sme my, že repcete proti nám? ⁸ Mojžiš dodal: Poznáte to podľa toho, že Hospodin vám dá večer jesť mäso a ráno chlieb, aby ste sa nasýtili, a to napriek tomu, že počul, ako ste proti nemu reptali. Čo sme my? Nie proti nám repcete, ale proti Hospodinovi. ⁹ Mojžiš povedal Áronovi: Povedz celej izraelskej pospolitosti: Predstúpte pred Hospodina, lebo počul vaše reptanie! ¹⁰ Keď to Áron oznámil celej pospolitosti Izraelitov, obrátili sa k púšti a vtedy sa v oblaku zjavila Hospodinova sláva. ¹¹ Hospodin povedal Mojžišovi: ¹² Počul som reptanie Izraelitov. Oznám im: Podvečer sa najete mäsa a ráno sa nasýtite chlebom, aby ste vedeli, že ja som Hospodin, váš Boh. ¹³ Keď nastal večer, prileteli prepelice a pokryli tábor. Ráno zasa ležala okolo tábora napadaná rosa. ¹⁴ Keď sa rosa stratila, na povrchu púšte sa objavilo čosi drobné, zrnité, drobné ako inovať. ¹⁵ Keď to Izraeliti videli, jeden druhého sa pýtali: Čo

je to? Nevedeli totiž, čo to je. Mojžiš im povedal: To je chlieb, ktorý vám dáva Hospodin ako pokrm. ¹⁶ Toto je to, o čom Hospodin prikázal: Nech si každý nazbiera toľko, koľko potrebuje na jedenie. Každý si naberie podľa počtu osôb v stane, ómer na osobu. ¹⁷ Izraeliti tak aj urobili; niekto nazbieral viac, iný menej. ¹⁸ Potom odmeriavali ómerom. Ten, kto nazbieral mnoho, nemal nadbytok. Kto nazbieral málo, nemal nedostatok. Každý nazbieral toľko, koľko potreboval. ¹⁹ Mojžiš im povedal: Nech si z toho nikto neodkladá na ráno! ²⁰ Niektorí však Mojžiša neposlúchli a niečo si ponechali na ráno. Sčervivelo im to a zapáchalo. Mojžiš sa na nich rozhneval. ²¹ Tak zbierali každé ráno podľa toho, kto koľko zjedol. Keď začalo hriať slnko, roztopilo sa to. ²² Šiesty deň si nazbierali dvakrát toľko chleba, dva ómery na osobu. Vtedy prišli všetky kniežatá pospolitosti a hlásili to Mojžišovi. ²³ Ten im povedal: Toto hovorí Hospodin: Zajtra je sviatočný odpočinok, deň sobotného odpočinku zasvätený Hospodinovi. Čo treba upiecť, upečte, čo treba uvariť, uvarte, čo zostane, odložte a uschovajte do rána. ²⁴ Odložili si teda na ráno, ako prikázal Mojžiš, a nezapáchalo to, ani červy v tom neboli. ²⁵ Mojžiš povedal: Zjedzte to dnes, lebo dnes je Hospodinov deň sobotného odpočinku. Dnes nenájdete na poli nič. ²⁶ Šesť dní budete zbierať, siedmy deň je však deň sobotného odpočinku, v ten deň nič nenájdete. ²⁷ Keď niektorí z ľudu šli zbierať aj siedmy deň, nič nenašli. ²⁸ Vtedy Hospodin povedal Mojžišovi: Dokedy mi budete odporovať a nebudete zachovávať moje príkazy a zákony? ²⁹ Pozrite, Hospodin vám dal deň sobotného odpočinku. Preto vám šiesty deň dáva chlieb na dva dni. Každý nech zostane tam, kde je. Siedmy deň nech nikto nevychádza zo svojho miesta. ³⁰ Ľud teda siedmy deň odpočíval. ³¹ Tomu pokrmu dali Izraeliti meno manna. Bol biely ako koriandrové semeno a chutil ako medový koláč. ³² Mojžiš povedal: Hospodin prikázal toto: Naplň mannou ómer, aby sa zachovala pre vaše budúce pokolenie, aby videli chlieb, ktorým som vás živil na púšti, keď som vás vyviedol z Egypta. ³³ Mojžiš povedal Áronovi: Vezmi džbán, nasyp doň plný ómer manny a ulož ju pred Hospodinom, aby sa zachovala pre vaše pokolenia. ³⁴ Áron ju položil pred Svedectvo, aby sa uchovala, ako Hospodin prikázal Mojžišovi. ³⁵ Izraeliti jedli mannou štyridsať rokov, kým neprišli do krajiny, v ktorej sa mali usídlit. Jedávali mannou, kým neprišli k hraniciam Kanaánu. ³⁶ Ómer je desatina efy.

Voda zo skaly

17 Celá pospolitosť Izraelitov sa podľa príkazu Hospodina uberala z púšte Sín z jedného stanovišta na druhé. Utáborili sa v Refidime, ale ľud nemal pitnú vodu. ² Ľud sa dostal do sporu s Mojžišom. Naliehal naňho: Daj nám vodu, chceme piť! Mojžiš im povedal: Prečo ma obviňujete; prečo pokúšate Hospodina? ³ Ľud, ktorý trpel smädom, reptal proti Mojžišovi a hovoril: Prečo si nás vyviedol z Egypta? Preto, aby si nás, našich synov i stáda umoril smädom? ⁴ Mojžiš volal k Hospodinovi o pomoc: Čo mám robiť s týmto ľudom? Veď ma ukameňujú! ⁵ Hospodin povedal Mojžišovi: Vyjdi pred ľud, vezmi so sebou niektorých starších z Izraela, do ruky si vezmi palicu, ktorou si uduel Níl, a chod! ⁶ Tam budem stáť pred tebou na skale na Horebe. Keď udrieš skalú, vyjde z nej voda a ľud sa napije. Mojžiš to urobil pred očami starších Izraela. ⁷ To miesto nazval Massa a Meriba, lebo Izraeliti sa tam vadili a pokúšali Hospodina, keď pochybovačne hovorili: Je medzi nami Hospodin alebo nie?

Víťazstvo nad Amalékom

⁸ Potom prišiel Amalék a v Refidime zaútočil na Izraelitov. ⁹ Mojžiš rozkázal Jozuovi: Vyber mužov a bojuj proti Amalékovi. Ja sa zajtra postavím na vrchol pahorku s Božou pali-

cou v ruke. ¹⁰ Jozua urobil, ako mu prikázal Mojžiš a bojoval s Amalékom. Mojžiš, Áron a Chúr vystúpili na vrchol pahorku. ¹¹ Kým mal Mojžiš zdvihnuté ruky, víťazil Izrael; len čo ruky spustil, víťazil Amalék. ¹² Keď Mojžišovi ruky ochabli, vzali kameň, podložili mu ho a on si sadol naň. Áron a Chúr mu podopierali ruky jeden z jednej a druhý z druhej strany. Takto zostali jeho ruky zdvihnuté až do západu slnka. ¹³ Jozua porazil Amaléka a jeho ľud mečom. ¹⁴ Hospodin povedal Mojžišovi: Zapíš to na pamiatku do knihy a oznám Jozuovi, že určite vyhladím aj pamiatku na Amaléka spod nebies. ¹⁵ Mojžiš postavil oltár a nazval ho: Hospodin je moja zástava. ¹⁶ Povedal totiž: Ruka sa zodvihla proti Hospodinovmu trónu, Hospodin bude bojovať proti Amalékovi z pokolenia na pokolenie.

Jitrova návšteva

18 Midjánsky kňaz a Mojžišov test Jitro sa dopyčul, čo všetko urobil Boh Mojžišovi a Izraelovi, jeho ľudu, že totiž Hospodin vyvedol Izrael z Egypta. ² Mojžišov test Jitro vzal Mojžišovu ženu Cipporu, ktorú Mojžiš poslal späť, ³ a s ňou aj oboch synov. Jeden z nich sa volal Geršóm, lebo Mojžiš povedal: Som hosťom v cudzej krajine. ⁴ Druhý sa volal Eliezer, lebo povedal: Boh môjho otca je moja pomoc, zachránil ma pred faraónovým mečom. ⁵ Mojžišov test Jitro prišiel k nemu s jeho obidvoma synmi i s jeho ženou na púšť, kde táboril pri Božom vrchu. ⁶ Odkázal Mojžišovi: Ja, tvoj test Jitro, prichádzam k tebe s tvojou ženou i s obidvoma jej synmi. ⁷ Mojžiš vyšiel v ústrety svojmu testovi, poklonil sa mu a pobožkal ho. Vzájomne si zažehlali pokoj a vošli do stanu. ⁸ Potom Mojžiš vyrozprával svojmu testovi všetko, čo Hospodin urobil faraónovi a Egypťanom pre Izrael, ako aj o všetkých strastiach, s ktorými sa stretli na ceste, a ako ich Hospodin vyslobodil. ⁹ Jitro sa tešil zo všetkého dobrého, čo Hospodin urobil pre Izrael, keď ho vyslobodil z područia Egypťanov. ¹⁰ Jitro povedal: Nech je zvelebený Hospodin, ktorý vás vyslobodil z rúk Egypťanov a faraóna, že vyslobodil ľud z područia Egypta. ¹¹ Teraz som poznal, že Hospodin je väčší než všetci bohovia. Stalo sa to, lebo sa povyšovali nad vás. ¹² Potom Mojžišov test Jitro priniesol Bohu spaľovanú obeť i obety s hostinou. Áron a všetci starší Izraela prišli, aby sa zúčastnili spolu s Mojžišom na obetnej hostine pred Bohom.

Mojžiš ustanovuje sudcov

¹³ Na druhý deň si Mojžiš sadol, aby súdil ľud, a ľud stál pred Mojžišom od rána do večera. ¹⁴ Keď Mojžišov test videl, čo všetko robí pre ľud, povedal: Prečo to robíš pre ľud? Prečo tu sedíš sám a všetok ľud tu musí od rána do večera stáť? ¹⁵ Mojžiš odpovedal testovi: Pretože ľud prichádza ku mne dopytovať sa na Božie rozhodnutie. ¹⁶ Keď majú nejakú spornú vec, prichádzajú ku mne. Ja rozhodnem a oznámim im Božie ustanovenie a zákony. ¹⁷ Mojžišov test povedal: Nerobíš dobre! ¹⁸ Veľmi vyčerpávaš seba i tento ľud, ktorý je s tebou. To je nad tvoje sily, sám to nezvládneš. ¹⁹ Poslúchni moju radu a Boh bude s tebou. Ty zastupuj ľudí pred Bohom a prednes mu ich záležitosti. ²⁰ Budeš ich upozorňovať na ustanovenia a zákony a ukážeš im cestu, po ktorej majú ísť, i skutky, ktoré majú konať. ²¹ Spomedzi všetkých ľudí si vyhladni schopných, bohabojných a dôveryhodných mužov, ktorí nenávidia úplatok. Ustanov ich nad nimi za tisícnikov, stotníkov, päťdesiatnikov a desiatnikov. ²² Oni nech súdia ľud v každom čase. Keď bude niečo zložitejšie, nech to prednesú tebe. Oni budú rozhodovať len o jednoduchších veciach. Uľahči si bremeno, nech ho nesú s tebou. ²³ Ak to urobíš, obstoíš aj vtedy, keď ti Boh dá ďalšie príkazy. Tak aj všetok tento ľud príde na svoje miesto v pokoji. ²⁴ Keď Mojžiš vypočul svojho testu, urobil všetko, čo mu radil. ²⁵ Z celého Izraela vybral schopných mužov a ustanovil ich za predstaviteľov ľudu, za tisícni-

kov, stotníkov, päťdesiatnikov a desiatnikov. ²⁶ Tí súdili ľud vždy podľa potreby. Ťažšie veci predkladali Mojžišovi a o všetkých ľahších prípadoch rozhodovali sami. ²⁷ Potom Mojžiš prepustil svojho testu a ten sa vrátil do svojej krajiny.

Príchod k Sinaju

19 Presne tri mesiace po odchode z Egypta prišli Izraeliti na Sinajskú púšť. ² Keď odišli z Refidimu, prišli na Sinajskú púšť a utáborili sa na nej. Izraeliti si tam naproti vrchu postavili stany. ³ Mojžiš vystúpil k Bohu. Hospodin ho oslovil z vrchu a povedal mu: Toto povieš domu Jáкова a oznámiš synom Izraela: ⁴ Sami ste videli, čo som urobil Egyptanom, ako som vás niesol na orlích krídlach a priviedol k sebe. ⁵ Ak teda budete pozorne počúvať môj hlas a budete zachovávať moju zmluvu, budete mojim osobným vlastníctvom medzi všetkými národmi, lebo celá zem je moja. ⁶ Budete mi kráľovstvom kňazov, svätým národom. Toto povieš Izraelitom. ⁷ Mojžiš šiel, zvolal starších ľudu a predniesol im všetko, čo mu Hospodin prikázal. ⁸ Všetok ľud spoločne odpovedal: Splníme všetko, čo povedal Hospodin. Potom Mojžiš predniesol Hospodinovi odpoveď ľudu. ⁹ Hospodin povedal Mojžišovi: Ja prídem k tebe v hustom oblaku, aby ľud počul, keď sa budem s tebou rozprávať, a mohol aj tebe vždy dôverovať. Mojžiš oznámil Hospodinovi slová ľudu. ¹⁰ Hospodin povedal Mojžišovi: Choď k ľudu a dnes i zajtra ich posväť a nech si vyperú odevy. ¹¹ Nech sa pripraví na tretí deň, lebo tretí deň zostúpi Hospodin pred očami všetkého ľudu na vrch Sinaj. ¹² Vyznač ľudu hranicu okolo vrchu a povedz: Neopovážte sa vystúpiť na vrch alebo prekročiť jeho hranicu. Ktokoľvek sa vrchu dotkne, postihne ho smrť. ¹³ Nijaká ruka sa nedotkne vinníka, treba ho ukameňovať alebo prebodnúť šípom, či to bude zviera alebo človek, nesmie zostať nažive! Len vtedy, keď zaznie zdĺhavý tón rohu, smú vystúpiť na vrch. ¹⁴ Mojžiš zostúpil z vrchu k ľudu, posvätil ho a oni si vyprali rúcha. ¹⁵ Potom povedal ľudu: Na tretí deň budete pripravení! Nepribližujte sa k žene.

Božie zjavenie na Sinaji

¹⁶ Na úsvite tretieho dňa začalo hrmieť a blýskať sa, vrch zahalil hustý oblak, znel silný zvuk rohu a všetok ľud v tábore sa chvel strachom. ¹⁷ Mojžiš vyviedol ľud z tábora v ústrety Bohu a zostal stáť na úpätí vrchu. ¹⁸ Celý vrch Sinaj bol v dyme, lebo Hospodin zostúpil naň v ohni. Dym z neho vystupoval ako z taviacej pece a celý vrch sa prudko zachvieval. ¹⁹ Zvuk rohu mohutnel. Mojžiš hovoril a Boh mu v hrmeni odpovedal. ²⁰ Hospodin totiž zostúpil na vrch Sinaj, na jeho vrchol. Hospodin zavolať Mojžiša na samý vrchol a Mojžiš vystúpil. ²¹ Hospodin povedal Mojžišovi: Zostúp dolu a varuj ľud, aby sa nikto neodvážil preniknúť k Hospodinovi a nepokúšal sa ho uvidieť, lebo by veľa z nich zahynulo. ²² Aj kňazi, ktorí pristupujú k Hospodinovi, musia sa zasvätiť, aby ich Hospodin nezhubil. ²³ Mojžiš povedal Hospodinovi: Ľud nemôže vystúpiť na vrch Sinaj, veď ty sám si nás varoval, keď si prikázal: Vyznač medzu okolo vrchu a posväť ho! ²⁴ Hospodin mu odpovedal: Teraz zostúp, potom vystúpiš spolu s Áronom. Kňazi a ľud nesmú preniknúť a vystúpiť k Hospodinovi, aby ich nenapadol. ²⁵ Mojžiš zostúpil k ľudu a povedal mu to.

Desať Božích prikázaní

20 Boh hovoril všetky tieto slová: ² Ja som Hospodin, tvoj Boh, ktorý som ťa vyviedol z Egypta, z domu otrokov. ³ Nebudeš mať iných bohov okrem mňa! ⁴ Neurobiš si modlu ani nijakú podobu toho, čo je hore na nebi, dolu na zemi alebo vo vode pod zemou! ⁵ Nebudeš sa im klaňať ani im slúžiť, lebo ja som Hospodin, tvoj Boh, Boh žiarlivý, ktorý

trestá viny otcov na synoch do tretieho i štvrtého pokolenia tých, čo ma nenávidia, ⁶ ale milosť preukazujem tisícom tých, čo ma milujú a zachovávajú moje prikázania. ⁷ Nevyslovíš meno Hospodina, svojho Boha, nadarmo, lebo Hospodin nenechá bez trestu toho, kto nadarmo vysloví meno Hospodina, svojho Boha! ⁸ Pamätaj na deň sobotného odpočinku, že ho máš svätiteľ! ⁹ Šesť dní budeš pracovať a konať všetku svoju prácu. ¹⁰ Siedmy deň je deň sobotného odpočinku pre Hospodina, tvojho Boha. Nebudeš konať nijakú prácu ani ty, ani tvoj syn, ani tvoja dcéra, ani tvoj sluha, ani tvoja slúžka, ani tvoj dobytok, ani cudzinec, ktorý je v tvojich bránach. ¹¹ Veď Hospodin za šesť dní utvoril nebo a zem, more a všetko, čo je v nich, a siedmy deň odpočíval. Preto Hospodin požehnal deň sobotného odpočinku a posvätil ho. ¹² Cti svojho otca a svoju matku, aby si dlho žil v krajine, ktorú ti dá Hospodin, tvoj Boh! ¹³ Nezabiješ! ¹⁴ Nescudzoložíš! ¹⁵ Nepokradneš! ¹⁶ Nevyslovíš krivé svedectvo proti svojmu blížnemu. ¹⁷ Nebudeš túžiť po dome svojho blížneho a nebudeš túžiť ani po manželke svojho blížneho, ani po jeho sluhovi, ani jeho slúžke, ani jeho volovi, ani jeho oslovi; ani po ničom, čo patrí tvojmu blížnemu! ¹⁸ Všetok ľud pozoroval hrmenie, blesky, zvuk rohu a dymiaci vrch. Keď to ľud videl, chvel sa od strachu. Stáli obďaleč ¹⁹ a Mojžišovi povedali: Ty s nami hovor a my budeme počúvať. Nech s nami nehovorí Boh, aby sme nezomreli. ²⁰ Mojžiš odpovedal ľudu: Nebojte sa, veď Boh vás prišiel skúšať, aby ste sa ho báli a neherešili. ²¹ Ľud zostal stáť obďaleč a Mojžiš sa priblížil k oblaku, v ktorom bol Boh.

Predpisy o oltári

²² Hospodin povedal Mojžišovi: Toto povedz Izraelitom: Videli ste, že som sa s vami rozprával z neba. ²³ Toto mi nerobte: nerobte si pre seba strieborných ani zlatých bohov. ²⁴ Urobíš mi oltár z hliny a budeš mi na ňom obetovať spaľované obety a obety spoločenstva, svoje ovce a dobytok. Na každé miesto, na ktorom ti budem pripomínať svoje meno, prídem k tebe a požehnám ťa. ²⁵ Ak mi budeš robiť oltár z kameňa, nestavaj ho z okresaných kameňov. Keby si ich okresával dlátom, znesvätil by si ich. ²⁶ Na môj oltár nebudeš vystupovať po stupňoch, aby sa pritom neodkryla tvoja nahota.

Predpisy o otrokoch

21 Toto sú právne predpisy, ktoré im predložíš: ² Ak kúpiš hebrejského otroka, bude ti slúžiť šesť rokov, ale v siedmom roku ho prepustiš na slobodu bez výkupného. ³ Ak prišiel sám, sám aj odíde. Ak bol ženatý, jeho žena odíde s ním. ⁴ Ak mu však ženu dal pán a tá porodila synov a dcéry, žena a deti patria pánovi a on odíde sám. ⁵ Keď však otrok výslovne vyhlási: Oblúbil som si svojho pána, svoju manželku a svoje deti, nechcem odísť na slobodu, ⁶ vtedy ho jeho pán predvedie pred Boha, totiž privedie ho k dverám alebo k verajam, jeho pán mu prepichne ucho šidlom a on mu zostane navždy otrokom. ⁷ Ak niekto predá svoju dcéru za otrokyňu, nech neodíde, ako odchádzajú otrokyne. ⁸ Ak sa znepáči svojmu pánovi, ktorý si ju vybral, nech jej dovolí vykúpiť sa. Nemá však právo predať ju cudzincom, lebo s ňou zaobchádzal nečestne. ⁹ Ak ju vyberie pre svojho syna, musí s ňou zaobchádzať ako so svojou dcérou. ¹⁰ Ak by si vzal ešte ďalšiu, nesmie ju ukracovať na strave ani na oblečení, ani na práve manželského spoluzitia. ¹¹ Ak jej toto troje odoprie, môže odísť bez toho, aby zaplatila výkupné.

Ochrana ľudského života

¹² Kto niekoho udrie tak, že ho zabije, musí tiež zomrieť. ¹³ Ak to však neurobil zámerne, ale Boh to dopustil, určím ti miesto, kam môže utiecť. ¹⁴ Toho, kto sa na svojho blížneho tak rozzúri, že ho úkladne zavraždí, odtrhni dokonca aj od môjho oltára, musí zomrieť. ¹⁵

Kto udrie svojho otca alebo svoju matku, musí zomrieť. ¹⁶ Kto niekoho ukradne a potom ho predá, alebo ho uňho nájdu, musí zomrieť. ¹⁷ Kto zllorečí svojmu otcovi alebo svojej matke, musí zomrieť. ¹⁸ Keď sa muži pohádajú a jeden druhého udrie kameňom alebo pášťou tak, že nezomrie, no ostane pripútaný na lôžko, ale ¹⁹ neskôr vstane a môže chodiť povonku s palicou, páchatel' bude bez viny, no musí poškodenému nahradiť straty a zaplatiť mu liečenie. ²⁰ Toho, kto svojho otroka alebo svoju otrokyňu udrie palicou tak, že mu pod rukami zomrie, musí postihnúť pomsta. ²¹ Ak však otrok zostane jeden alebo dva dni nažive, nebude pomstený, lebo bol jeho majetkom. ²² Ak sa muži medzi sebou pobijú a úder pritom zasiahne tehotnú ženu tak, že potratí, no sama nepríde o život, vinník zaplatí také odškodné, aké bude žiadať jej muž, a odovzdá ho podľa rozhodnutia sudcov. ²³ Ak príde o život, dás' život za život, ²⁴ oko za oko, zub za zub, ruku za ruku, nohu za nohu, ²⁵ popáleninu za popáleninu, ranu za ranu, modrinu za modrinu. ²⁶ Ak niekto zasiahne oko svojho otroka alebo svojej otrokyne tak, že ho pripraví o zrak, ako náhradu za oko musí otroka prepustiť na slobodu. ²⁷ Ak svojmu otrokovi alebo otrokyňi vyrazí zub, ako náhradu zaň ho prepustí na slobodu. ²⁸ Ak býk pokole muža alebo ženu tak, že zomrú, býka treba ukameňovať a jeho mäso sa nesmie jesť; majiteľ býka bude však bez viny. ²⁹ No ak býk, ktorý už predtým klal a jeho majiteľ naň nedozrel, hoci ho na to upozornili, a usmrť muža alebo ženu, býka treba ukameňovať a jeho majiteľ musí zomrieť. ³⁰ Ak sa mu uloží výkupné, za svoj život zaplatí toľko, koľko sa mu určí. ³¹ Ak pokole syna alebo dcéru, naloží sa s ním podľa toho istého právneho ustanovenia. ³² Ak býk pokole otroka alebo otrokyňu, vyplatí jeho majiteľovi tridsať strieborných šeklov a býka treba ukameňovať. ³³ Ak niekto odkryje alebo vykope studňu a neprikryje ju a ak do nej spadne býk alebo osol, ³⁴ majiteľ studne dá vlastníčkovi zvieratá náhradu v striebre a uhynuté zviera bude patriť jemu. ³⁵ Keď niečí býk pokole susedovho býka tak, že uhynie, živého býka predajú a peniaze i uhynuté zviera si rozdelia. ³⁶ Ak sa však vedelo, že býk predtým klal a jeho majiteľ naňho nedozeral, dá zaňho plnú náhradu, býka za býka, a uhynutý kus bude jeho. ³⁷ Ak niekto ukradne býka alebo ovcu a zviera zabije alebo predá, za býka dá náhradu päť kusov hovädzieho dobytká a za každú ovcu štyri ovce.

Ochrana majetku

22 Ak zlodeja prichytia pri vlámaní a porania ho tak, že zomrie, ten, kto ho poranil, nepreviní sa preliatím jeho krvi. ² Ak sa to stane po východe slnka, potom bude niešť vinu za jeho krv a musí dať náhradu. Ak nemá nič, treba ho predáť za cenu ukradnutej veci. ³ Ak sa uňho naozaj nájde ukradnutý živý býk alebo osol či ovca, musí to dvojnásobne nahradiť. ⁴ Ak niekto nechá spať pole alebo vinicu tak, že dobytok pustí na cudzie pole, dá náhradu z toho najlepšieho, čo má na svojom poli, a z najlepšieho, čo má vo svojej vinici. ⁵ Keď vypukne oheň a zachváti trnie a spáli obilie v stohoch alebo ešte na koreni, pôvodca požiaru škodu plne nahradí. ⁶ Ak niekto zverí svojmu blížnemu do úschovy striebro alebo iné predmety a tie mu z domu ukradnú, potom pristihnutý zlodej dá dvojnásobnú náhradu. ⁷ Ak zlodeja nepristihnú, majiteľ domu bude predvolaný a pred Bohom nech dosvedčí, že sám nesiahol po majetku svojho blížneho. ⁸ V prípade akejkoľvek sprenevery, či ide o býka, osla, ovcu, plášť alebo o čokoľvek, čo sa stratilo a o čom niekto povie: To je ono, záležitosť oboch príde pred Boha. Ten, koho Boh označí za vinníka, dá svojmu blížnemu dvojnásobnú náhradu. ⁹ Ak niekto zverí niekomu do opatery osla, býka, ovcu alebo akékoľvek dobytčá a to uhynie alebo utrpí úraz, alebo ho odvečú tak, že to nik-

to nevidel, ¹⁰ medzi oboma rozhodne prisaha pred Hospodinom, že nesiahol na majetok svojho blízneho. Majiteľ sa tým upokojí a obvinený nemusí dávať náhradu. ¹¹ Ak mu ho naozaj ukradli, majiteľovi dá náhradu. ¹² Ak bolo naozaj roztrhané, nech ho prinesie ako dôkaz. Roztrhané nemusí nahradiť. ¹³ Ak si niekto od svojho blízneho vypožičia zviera a to v neprítomnosti majiteľa utrpí úraz alebo uhynie, musí dať plnú náhradu. ¹⁴ Ak sa to stalo v prítomnosti majiteľa, nemusí dať náhradu. Ak ide o nádenníka, škoda sa nahradí z jeho mzdy. ¹⁵ Ak niekto zvedie pannu, ktorá ešte nebola zasnúbená, a vyspí sa s ňou, vezme si ju za ženu a dá za ňu plné veno. ¹⁶ Keby mu ju jej otec nijako nechcel dať, zvodca zaplatí toľko, koľko dostáva panna do vena. ¹⁷ Čarodejnicu nenecháš nažive. ¹⁸ Kto by obcoval so zvieratom, musí zomrieť. ¹⁹ Kto by obetoval bohom a nie len Hospodinovi, podlieha kliatke. ²⁰ Cudzinca nebudeš utláčať ani sužovať, veď aj vy ste boli cudzincami v Egypte. ²¹ Vdovu ani sirotu nebudete utláčať. ²² Ak ich však budeš utláčať a ony budú volať ku mne, ich nárek určite vypočujem. ²³ Rozpáli sa môj hnev a pozabijam vás mečom, takže vaše ženy ovdovejú a vaše deti osirejú. ²⁴ Ak z môjho ľudu niektorému úbožiakovi, ktorý je s tebou, požičiaš peniaze, nesprávaj sa k nemu ako úžerník, nežiadaj od neho úroky. ²⁵ Ak od svojho blízneho vezmeš do zálohy plášť, do západu slnka mu ho vráť. ²⁶ Veď tým plášťom si ako jedinou prikrývkou chráni telo. V čom by spal? Ak bude volať ku mne, vypočujem ho, lebo som milosrdný. ²⁷ Bohu nezloreč a knieža svojho ľudu nepreklínaj. ²⁸ Bez otáľania odovzdaj dávku z hojnosti svojho obilia a vyľisovanej šťavy. Daj mi svojho prvorodeného syna. ²⁹ Takisto urobíš so svojím dobytkom a ovcami. Sedem dní bude pri svojej matke, na ôsmy deň ho odovzdáš mne. ³⁰ Budete mi svätými ľuďmi. Mäso zvierata roztrhaného v poli nejedzte, hodte ho psom.

Požiadavka spravodlivosti

23 Nerozširuj nepravdivú správu. Nespolčuj sa so svojvoľníkom, aby si nemusel krivo svedčiť. ² Ak ide o zlú vec, nepridávaj sa k väčšine, a ak by si mal v spore prekrútiť pravdu, nezastávajú názor väčšiny. ³ V súdnom spore nenadŕžaj nikomu za to, že je chudobný. ⁴ Ak natrafiš na zatúlaného býka alebo na osla svojho nepriateľa, musíš mu ho priviesť späť. ⁵ Ak uvidíš, že osol tvojho protivníka leží pod bremenom, neodvráť sa od svojho nepriateľa, ale pomôž mu ho zodvihnúť. ⁶ Neprekrúcaj právo chudobného v jeho spore. ⁷ Nedovoľ, aby bol nevinný a spravodlivý človek zabitý, lebo vinníka neospravedlním. ⁸ Neprijmi úplatok, lebo úplatok zaslepuje aj tých, čo majú otvorené oči, a prekrúca slová spravodlivých. ⁹ Neutláčaj cudzinca. Dobre viete, čo v sebe cíti cudzinec, lebo sami ste boli cudzincami v Egypte. ¹⁰ Šesť rokov budeš obsievať pôdu a zbierať z nej úrodu, ¹¹ ale v siedmom roku ju necháš ležať úhorom a neobrobíš ju. Nech sa z nej živí chudobní tvojho ľudu a zvyšok nech spásie poľná zver. To isté urob so svojou vinicou i so svojím olivovým sandom. ¹² Šesť dní konaj svoju prácu, siedmy deň odpočívaj, aby si mohol odpočinúť tvoj býk i osol a oddýchol si aj syn tvojej slúžky a cudzinec. ¹³ Zachovávajúte všetko, čo som vám prikázal! Meno cudzieho boha ani nespomínajte! Nech ho nepočuť z vašich úst.

Tri výročné slávnosti

¹⁴ Trikrát v roku budeš sláviť moje slávnosti. ¹⁵ Budeš zachovávať slávnosť Nekvasených chlebov. Sedem dní budeš jesť nekvasené chleby, ako som ti prikázal, a to v určenom čase, v mesiaci abíb, lebo vtedy si vyšiel z Egypta. Neprídeš však predto mňa s prázdnyimi rukami. ¹⁶ Budeš sláviť slávnosť žatvy, prvotín svojej práce, toho, čo si zasial na poli. Na konci roka budeš sláviť slávnosť zberu, keď zoberieš z poľa plody svojej práce. ¹⁷ Trikrát v roku

sa ukáže každý muž pred svojím Pánom, Hospodinom. ¹⁸ Neprinesieš mi krvavú obeť spolu s niečím kysnutým. Tuk z mojej slávnostnej obety nenecháš ležať do rána. ¹⁹ Do domu Hospodina, svojho Boha, prinesieš tie najkrajšie plody z prvotín svojej úrody. Kozla nebudeš variť v mlieku jeho matky.

Prísľub pomoci a požehnaní

²⁰ Posielam pred tebou anjela, aby ťa chránil na ceste a doviedol na miesto, ktoré som pripravil. ²¹ Maj sa pred ním na pozore a poslúchaj ho, neodporuj mu, lebo vám neodpustí priestupky, pretože je nositeľom môjho mena. ²² Ak ho však budeš ochotne poslúchať a urobíš všetko, čo hovorím, potom budem nepriateľom tvojich nepriateľov a odporcom tvojich odporcov. ²³ Veď môj anjel pôjde pred tebou a dovedie ťa k Amorejčanom, Chetitom, Perizzejcom, Kanaánčanom, Chivvijom a Jebúsejom, ktorých vyhubím. ²⁴ Nebudeš sa klaňať ich bohom a nebudeš im slúžiť. Nekonaj ako oni. Bezohľadne však zbúraj ich výtvary a znič ich posvätné stĺpy. ²⁵ Budete slúžiť Hospodinovi, svojmu Bohu. On ti požehná chlieb i vodu. Vzdialim od teba chorobu. ²⁶ V tvojej krajine ani jedna žena nepotratí, ani nebude neplodná, a ja ťa obdarím plným počtom dní. ²⁷ Vyľakám ich pred tebou a uvrhnem do zmätku všetky národy, ku ktorým prídeš, a všetkých tvojich nepriateľov zaženiem pred tebou na útek. ²⁸ Pošlem pred tebou sršne, aby vyhnali Chivvijov, Kanaánčanov a Chetitov. ²⁹ Nevyženie ich pred tebou za jediný rok, aby sa zem nezmenila na púšť a na tvoju škodu sa nerozmnožila divá zver. ³⁰ Vyženie ich pred tebou postupne, kým sa nerozmnožíš a neprevezmeš krajinu do dedičného vlastníctva. ³¹ Vymedzím tvoje územie od Trstinového mora až k moru Filištíncov a od púšte až k Rieke, lebo vám vydám do rúk obyvateľov tej krajiny a vyženieš ich spred seba. ³² Neuzatváraj zmluvu s nimi ani s ich bohmi. ³³ Nesmú bývať v tvojej krajine, aby ťa nezviedli na hriech proti mne. Keby si slúžil ich bohom, stali by sa ti osídлом.

Uzavretie zmluvy

24 Potom Mojžišovi povedal: Vystúp k Hospodinovi ty i Áron, Nadáb i Abihu, ako aj sedemdesiati spomedzi starších Izraela a zďaleka sa budete klaňať. ² K Hospodinovi sa priblíži len Mojžiš; ostatní sa nepriblížia, ani ľud nevystúpi s ním. ³ Keď sa Mojžiš vrátil, vyrozprával ľudu všetky Hospodinove slová a všetky právne ustanovenia. Všetok ľud jednohlasne odpovedal: Budeme plniť všetko, čo Hospodin povedal. ⁴ Mojžiš napísal všetky Hospodinove slová. Včasnoro vstal a na úpätí vrchu postavil oltár i dvanásť posvätných stĺpov pre dvanásť kmeňov Izraela. ⁵ Potom poslal izraelských mládencov, aby priniesli spaľované obety a zabili býčky na obety spoločenstva na počesť Hospodina. ⁶ Mojžiš vzal polovicu krvi a nalial ju do mís; druhou polovicou krvi pokropil oltár. ⁷ Potom vzal knihu zmluvy a nahlas z nej čítal ľudu, ktorý vyhlásil: Poslušne splníme všetko, čo povedal Hospodin. ⁸ Nato Mojžiš vzal krv, pokropil ňou ľud a povedal: Toto je krv zmluvy, ktorú s vami uzavrel Hospodin podľa všetkých týchto slov. ⁹ Potom vystúpili Mojžiš, Áron, Nadáb i Abihu a sedemdesiati starší spomedzi Izraela. ¹⁰ Uvideli Boha Izraela. Pod jeho nohami bolo čosi ako zafírová dlažba, ako čisté nebo. ¹¹ Boh nezdvihol ruku na popredných Izraelitov, hoci ho uzreli. Potom jedli a pili. ¹² Hospodin povedal Mojžišovi: Vystúp ku mne na vrch a zostaň tam. Dám ti kamenné tabule, zákon a prikázania, ktoré som napísal, aby si podľa nich učil. ¹³ Mojžiš a jeho služobník Jozua vstali. Mojžiš vystúpil na Boží vrch. ¹⁴ Starším povedal: Zostaňte tu, kým sa k vám nevrátim. Bude tu s vami Áron a Chúr. Keby niekto niečo mal, nech sa obráti na nich. ¹⁵ Keď Mojžiš vystúpil na vrch, oblak zahalil vrch.

¹⁶ Hospodinova sláva zostúpila na vrch Sinaj a šesť dní ho zakrývala oblakom. Na siedmy deň Hospodin zavolať Mojžiša zo stredu oblaku. ¹⁷ Hospodinova sláva sa Izraelitom javila ako spaľujúci oheň na končiari vrchu. ¹⁸ Mojžiš vkročil do oblaku, vystúpil na vrch a bol tam štyridsať dní a štyridsať nocí.

Svätostánok a jeho zariadenie

25 Hospodin oslovil Mojžiša: ² Povedz Izraelitom, aby vybrali pre mňa príspevok. Prijmite ho od každého, kto mi ho chce dať dobrovoľne. ³ Prijmite takéto dary: zlato, striebro a bronz, ⁴ fialový a červený purpur, karmazín, jemné plátno, koziu srst', ⁵ červeno sfarbené baranie a tachasové kože, akáciové drevo, ⁶ olej na svietenie, balzam do oleja na pomazanie, voňavé kadidlo, ⁷ ónyxové kamene a iné drahokamy na výzdobu efódu a náprsníka. ⁸ Nech mi urobia svätostánok, aby som mohol bývať medzi vami. ⁹ Všetko urobte presne podľa toho, čo ti ukazujem ako vzor príbytku a celého jeho zariadenia.

Archa svedectva

¹⁰ Z akáciového dreva urobte archu dva a pol lakťa dlhú, jeden a pol lakťa širokú a jeden a pol lakťa vysokú. ¹¹ Zvnútra i zvonka ju obložíš rýdzim zlatom a okolo nej urobíš zlatú obrubu. ¹² Uleješ pre ňu aj štyri zlaté krúžky a pripevníš ich k jej štyrom nohám: dva krúžky na jednom boku a dva krúžky na druhom boku. ¹³ Potom zhotovíš žrde z akáciového dreva a obložíš ich zlatom. ¹⁴ Žrde zastrčíš do krúžkov po bokoch archy, aby sa pomocou nich dala nosiť. ¹⁵ Žrde zostanú v krúžkoch archy; nesmú sa z nich vyťahovať. ¹⁶ Do archy vložíš napísané Svedectvo, ktoré ti dám. ¹⁷ Urobíš vrchnák z rýdzeho zlata dva a pol lakťa dlhý a jeden a pol lakťa široký. ¹⁸ Urobíš aj dvoch cherubov z tepaného zlata. Dáš ich na obidva konce vrchnáka. ¹⁹ Jedného cheruba upevníš na jednom a druhého na druhom konci. Na vrchnák zhotovíte cherubov na obidva konce. ²⁰ Cherubi budú mať dohora rozpäté krídla, budú nimi prikrývať vrchnák. Tvármi budú obrátení k sebe s pohľadom upretým na vrchnák. ²¹ Vrchník položíš na archu a do nej vložíš Svedectvo, ktoré ti dám. ²² Tam sa budem s tebou stretávať a z vrchnáka medzi cherubmi na arche svedectva sa budem s tebou rozprávať o všetkom, čo ti prikážem pre Izraelitov.

Stôl predkladaných chlebov

²³ Urobíš stôl z akáciového dreva, dva lakte dlhý, jeden lakeť široký a jeden a pol lakťa vysoký. ²⁴ Obťahneš ho rýdzim zlatom a okolo neho urobíš zlatú obrubu. ²⁵ Okolo stola urobíš na dľaň širokú lištu a na ňu zlatú obrubu. ²⁶ Urobíš naň štyri zlaté krúžky, ktoré pripevníš k rohom pri jeho štyroch nohách. ²⁷ Tesne pri lište budú krúžky, do ktorých sa zastrčia žrde, aby sa stôl dal nosiť. ²⁸ Žrde zhotovíš z akáciového dreva a obťahneš ich zlatom. Pomocou nich sa bude nosiť stôl. ²⁹ Okrem toho zhotovíš panvice, čaše, kanvy a misky na nápojové obety. Urobíš ich z rýdzeho zlata. ³⁰ Predo mňa na stôl budeš ustavične klásť predkladaný chlieb.

Sedemramenný svietnik

³¹ Zhotovíš svietnik z rýdzeho zlata. Svietnik, jeho podstavce i ramená, kalichy, púčiky i kvety budú vytepané z jedného kusa. ³² Z bokov svietnika bude vychádzať šesť ramien, tri z jednej strany a tri z druhej. ³³ Na prvom ramene budú tri kalichy, puk a kvet ako kvet mandľovníka; na druhom ramene budú tiež tri kalichy, puk a kvet ako kvet mandľovníka. Tak to bude na všetkých šiestich ramenách, ktoré vychádzajú zo svietnika. ³⁴ Na samom svietniku budú štyri kalichy s pukmi a kvetmi ako kvety mandľovníka. ³⁵ Prvý puk bude pod prvým párom ramien, ktoré z neho vychádzajú; druhý puk bude pod druhým párom

ramien a tretí puk bude pod tretím párom ramien. Tak to bude pod šiestimi ramenami, ktoré vychádzajú zo svietnika. ³⁶ Puky a ramená budú s ním z jedného kusa. Všetko bude vytepané z rýdzeho zlata. ³⁷ Na svietniku urob sedem lúčů a lampy nasadiš tak, aby osvecovali priestor pred ním. ³⁸ Jeho súčasťou budú aj kliešte na knóty a panvičky z rýdzeho zlata. ³⁹ Svietnik so všetkým príslušenstvom urob z jedného talentu rýdzeho zlata. ⁴⁰ Dbaj o to, aby to všetko bolo zhotovené podľa vzoru, ktorý som ti ukázal na vrchu.

Posvätný príbytok

26 Príbytok urobíš z desiatich závesov z jemne utkaného plátna, z fialového a červeného purpuru, z karmazínu, na ktorom umelecky zobrazíš cherubov. ² Jeden záves bude dvadsaťosem laktů dlhý a štyri lakty široký. Taký bude jeden záves. Všetky závesy budú mať rovnakú mieru. ³ Päť závesov bude spolu pospájaných a druhých päť tiež. ⁴ Na poslednom závese pospájaného kusa urobíš očká z fialového purpuru. To isté urobíš aj na okraji druhého pospájaného kusa. ⁵ K jednému koncovému závesu prirobíš päťdesiat očiek a päťdesiat ich prirobíš k poslednému závesu druhého pospájaného kusa tak, aby očká boli proti sebe. ⁶ Urob aj päťdesiat zlatých sponiek, ktorými pospájaš závesy tak, že svätostánok bude tvoriť jeden celok. ⁷ Nad príbytkom urobíš aj prikrývky z kože srsti. Urobíš jedenásť takých prikrývk. ⁸ Každá prikrývka bude tridsať laktů dlhá a štyri lakty široká. Taká bude jedna prikrývka. Jedenásť prikrývk bude mať rovnaké rozmery. ⁹ Potom spojiš päť prikrývk zvlášť a ostatných šesť prikrývk tiež zvlášť. Šiestu prikrývku na priechli stanu prehneš napoly. ¹⁰ Päťdesiat očiek prirobíš na okraj prikrývky, ktorá bude na konci jedného kusa, a päťdesiat očiek prirobíš na koniec poslednej prikrývky druhého spojeného kusa. ¹¹ Urob aj päťdesiat bronzových sponiek; sponky zastrč do očiek a prikrývku spoj do jedného celku. ¹² Polovica zvyšujúcej prikrývky nech visí na zadnej strane príbytku. ¹³ Lakeť z jednej i z druhej strany, o ktorý bude stanová prikrývka väčšia, bude visieť na oboch stranách príbytku a zakrývať ho. ¹⁴ Pre stan urob aj prikrývku z načerveno zafarbených baraních koží a navrch urob prikrývku z tachašových koží.

Stavba posvätného príbytku

¹⁵ Pre príbytok urobíš aj dosky z akáciového dreva, aby sa dali postaviť. ¹⁶ Dĺžka každej dosky bude desať laktů a šírka jeden a pol lakť. ¹⁷ Každá bude mať dva čapy, aby sa dala pripojiť jedna k druhej. Tak to urobíš na všetkých doskách príbytku. ¹⁸ Dosky na príbytok zhotov takto: dvadsať dosák na južnú stranu, na stranu poľudnia. ¹⁹ Pod tých dvadsať dosák pripravíš štyridsať strieborných podstavcov, po dvoch podstavcoch pod každú dosku k oboj jej čapom. ²⁰ Aj na druhú, severnú stranu príbytku pripravíš dvadsať dosák ²¹ a štyridsať strieborných podstavcov, po dvoch podstavcoch pod každú dosku. ²² Zadnú, západnú stranu príbytku zhotovíš zo šiestich dosák. ²³ Okrem toho urobíš dve dosky na rohy príbytku na zadnú stranu. ²⁴ Tie budú dvojdielne zdola až hore a navrchu budú spojené krúžkom. Takto ich zhotovíš a umiestniš do oboch rohů. ²⁵ Bude to osem dosák so striebornými podstavcami, spolu teda šestnásť strieborných podstavcov po dvoch podstavcoch pod každú dosku. ²⁶ Z akáciového dreva urobíš žrde: päť pre dosky na jednej strane príbytku, ²⁷ päť pre dosky na jeho druhej strane a päť na zadnú, západnú stranu príbytku. ²⁸ Stredná žrd bude prechádzať v polovičnej výške dosák z jedného konca na druhý. ²⁹ Dosky pozlátíš a urobíš k nim zlaté krúžky, do ktorých sa zastrčia pozlátene žrde. ³⁰ Príbytok postavíš podľa vzoru, ktorý som ti ukázal na vrchu.

Zariadenie príbytku

³¹ Urobíš aj oponu z fialového a červeného purpuru, karmazínu a jemne utkaného plátna.

Zhotovíš ju umelecky a vyzdobíš cherubmi. ³² Zavesíš ju na štyri pozlátané stĺpy z akáciového dreva. Aj háčiky na nich budú zo zlata. Stĺpy budú stáť na štyroch strieborných podstavcoch. ³³ Oponu zaves na háčiky a za ňu dovnútra postav archu svedectva. Opona bude oddeľovať svätyňu od velsvätyne. ³⁴ Vo velsvätyni na archu svedectva položíš vrchnák. ³⁵ Pred oponu postavíš stôl a oproti stolu svietnik na južnú stranu príbytku. Stôl bude stáť na severnej strane. ³⁶ Pred vchod do stanu urobíš pestrú oponu z fialového a červeného purpuru, karmazínu a z jemne utkaného plátna. ³⁷ Pre túto oponu urobíš päť stĺpov z akáciového dreva, pozlátíš ich; aj háčiky na nich budú zo zlata. Odleješ pre ne päť bronzových podstavcov.

Oltár

27 Z akáciového dreva urobíš päť lakťov dlhý a päť lakťov široký oltár. Oltár bude štvorhranný a vysoký tri lakte. ² Na jeho štyroch rohoch urobíš výčnelky, ktoré budú z neho vystupovať, a obložíš ho bronzom. ³ Zhotovíš aj nádoby na popol, lopaty, kropeničky, vidlice a panvice na uhlie. Všetko náradie zhotovíš z bronzu. ⁴ Urobíš k nemu bronzový mrežový rošt a na jeho štyroch rohoch upevníš štyri bronzové krúžky. ⁵ Rošt vložíš pod obrubu oltára tak, aby siahala do polovice oltára. ⁶ Aj pre oltár urobíš tyče z akáciového dreva a obložíš ich bronzom. ⁷ Tyče sa budú zastrkávať do krúžkov na oboch stranách oltára, aby sa mohol prenášať. ⁸ Oltár bude vnútri prázdny a bude z dosák. Urobíš ho tak, ako som ti ukázal na vrchu.

Nádvorie

⁹ Urobíš aj nádvorie príbytku. Na južnej strane nádvoria smerom na juh budú plachty z jemne utkaného plátna; jedna strana bude dlhá sto lakťov. ¹⁰ Bude tam dvadsať stĺpov na dvadsiatich bronzových podstavcoch. Háčiky k stĺpom a priečne tyče budú zo striebra. ¹¹ Takisto aj na severnej strane budú plachty dlhé sto lakťov a dvadsať stĺpov bude na dvadsiatich bronzových podstavcoch. Háčiky k stĺpom a priečne tyče budú zo striebra. ¹² Šírka nádvoria smerom na západ bude mať plachty dlhé päťdesiat lakťov a desať stĺpov bude na desiatich podstavcoch. ¹³ Šírka nádvoria na prednej strane smerom na východ bude päťdesiat lakťov. ¹⁴ Na jednej strane vchodu bude pätnásť lakťov plachiet a tri stĺpy na troch podstavcoch. ¹⁵ Takisto na druhej strane vchodu bude pätnásť lakťov plachiet a tri stĺpy na troch podstavcoch. ¹⁶ Na vchode do nádvoria bude pestrý záves, široký dvadsať lakťov, z fialového a červeného purpuru, karmazínu a jemne utkaného plátna so štyrmi stĺpmi na štyroch podstavcoch. ¹⁷ Všetky stĺpy nádvoria budú pospájané striebornými priečnymi tyčami. Ich háčiky budú zo striebra a podstavce z bronzu. ¹⁸ Dĺžka nádvoria bude sto lakťov, šírka päťdesiat lakťov a výška plachiet päť lakťov. Plachty budú z utkaného plátna a podstavce z bronzu. ¹⁹ Všetko náradie príbytku pre celú bohoslužbu v ňom vrátane všetkých jeho kolíkov aj všetkých kolíkov na nádvorie budú z bronzu.

Olej do svietnika

²⁰ Ty však prikáž Izraelitom, aby ti priniesli čistý vylisovaný olivový olej na svietenie, aby sa vo svietniku ustavične udržiavalo svetlo. ²¹ Pred oponou stanu stretávania, ktorá je pred archou svedectva, bude sa o svietnik starať Áron a jeho synovia pred Hospodinom od večera do rána. To bude navždy platné ustanovenie pre pokolenia Izraelitov.

Kňazské rúcho

28 Prikáž, aby z Izraelitov predstúpil tvoj brat Áron a jeho synovia, aby mi slúžili ako kňazi: Áron a jeho synovia Nadáb, Abihu, Eleazár a Itamár. ² Svojmu bratovi Áro-

novi urobíš posvätné rúcho na znamenie slávy a vznešenosti. ³ Porozprávaj sa so všetkými nadanými remeselníkmi, ktorých som obdaril duchom múdrosti. Zhotovia Áronovi rúcho, aby mohol byť vysvätený a mohol mi slúžiť ako kňaz. ⁴ Urobia takéto rúcha: náprsník, efód, plášť, utkané spodné rúcho, turban a pás. Tieto posvätné rúcha urobia tvojmu bratovi Áronovi a jeho synom, aby mi slúžili ako kňazi. ⁵ Nech na to použijú zlato, fialový a červený purpur, karmazín a jemné plátno.

Efód

⁶ Efód zhotovia zo zlata, z fialového a červeného purpuru, z karmazínu a z jemného tkaného plátna. ⁷ Jeho obidve časti budú na vrchných koncoch spojené. ⁸ Tkaný pás, ktorým sa bude efód upevňovať, bude takisto zhotovený zo zlata, z fialového a červeného purpuru, karmazínu a jemne utkaného plátna. ⁹ Vezmeš dva ónyxové kamene a vyryješ do nich mená Izraelových synov: ¹⁰ šesť mien do jedného kameňa a ostatných šesť mien do druhého kameňa v poradí, ako sa narodili. ¹¹ Ako kameňorytec vyrýva pečatidlo, tak vyryješ mená Izraelových synov do oboch kameňov. Vsadiš ich do zlatých obrúb ¹² a potom oba kamene pripevníš na vrchné časti efódu ako kamene pripomínajúce Izraelových synov. Áron bude nosiť ich mená na oboch svojich pleciach pred Hospodinom, aby ich pripomínal. ¹³ Zhotovíš aj zlaté obruby ¹⁴ a dve retiazky z rýdzeho zlata. Urobíš ich ako spletené šnúry a upevníš ich na obruby.

Náprsník

¹⁵ Urobíš aj náprsník Božieho rozhodnutia, ako robieva umelec. Zhotovíš ho ako efód: zo zlata, fialového a červeného purpuru, z karmazínu a z jemne utkaného plátna. ¹⁶ Bude štvorcový a dvojitý, na piad' dlhý a na piad' široký. ¹⁷ Vsadiš doň drahé kamene v štyroch radoch. V prvom bude rubín, topás, smaragd; ¹⁸ v druhom bude malachit, zafír, diamant; ¹⁹ v treťom bude opál, achát, ametyst; ²⁰ vo štvrtom bude chryzolit, ónyx, jaspis. Zoradiš ich do zlatej obruby. ²¹ Na dvanástich kameňoch budú mená dvanástich Izraelových synov. Na každom bude vyryté jeho meno tak, ako sa zhotovuje pečatidlo, podľa dvanástich kmeňov. ²² Na náprsník urobíš retiazky z rýdzeho zlata ako stočenú šnúru. ²³ Na náprsník urob dva zlaté krúžky a pripevní ich na oboch jeho vrchných koncoch. ²⁴ Obe zlaté šnúry pripevní na oba krúžky na vrchnom konci náprsníka. ²⁵ Konce oboch šnúr pripevní k obrúčkam a vpredu ich pripni na vrchné časti efódu. ²⁶ Urob aj dva zlaté krúžky a pripevní ich na lem vnútornej strany bližšie k efódu. ²⁷ Urob aj dva zlaté krúžky a pripevní ich na predné okraje efódu pri jeho spojení nad opaskom. ²⁸ Krúžkami opatrený náprsník priviaž ku krúžkom efódu šnúrou z fialového purpuru tak, aby bol nad pásom efódu. Náprsník potom nebude odstávať od efódu. ²⁹ Áron bude teda nosievať na svojom srdci, na náprsníku Božieho rozhodnutia, mená Izraelových synov, aby si ich pred Hospodinom ustavične pripomínal, keď bude vchádzať do svätyne. ³⁰ Do náprsníka Božieho rozhodnutia vložíš posvätné lósy urím a tummím, aby boli na Áronovom srdci, keď predstúpi pred Hospodina. Áron bude stále nosiť Božie rozhodnutia o Izraelitoch na svojom srdci pred Hospodinom.

Plášť

³¹ K efódu urob plášť celý z fialového purpuru. ³² Uprostred bude mať otvor pre hlavu olemovaný tkanou pevnou obrubou, aby sa netrhala. ³³ Na spodnú obrubu pripevní granátové jablká z fialového a červeného purpuru a z karmazínu; medzi nimi budú zlaté zvončeky. ³⁴ Zlaté zvončeky a granátové jablká sa budú striedať po celom leme plášťa. ³⁵ Áron ho bude nosiť počas služby. Keď bude vchádzať do svätyne pred Hospodina alebo z nej vychádzať, bude sa ozývať ich zvuk na znamenie, aby nezomrel.

Čelná ozdoba

³⁶ Z rýdzeho zlata urob ružicu a vry do nej ako na pečatidlo: Svätý Hospodinov. ³⁷ Šnúrkou z fialového purpuru ju pripevni na turban; bude na prednej strane turbanu. ³⁸ Bude na Áronovom čele a on bude zodpovedný za nepravosť Izraelitov pri obetovaní toho, čo prinesú ako posvätný dar. Ružica bude stále na jeho čele, aby našli priazeň u Hospodina. ³⁹ Utkaj spodné rúcho z jemného plátna, zhotov z neho aj turban a utkaj pestrofarebný pás.

Rúcha kňazov

⁴⁰ Spodné rúcha zhotov aj Áronovým synom a na znamenie slávy a vznešenosti im urob pásy a čiapky. ⁴¹ Obleč do nich svojho brata Árona i jeho synov; pomaz ich, uveď do úradu a posväť ich, aby mi slúžili ako kňazi. ⁴² Na zakrytie nahoty im urob ľanové spodky; tie budú siahvať od bedier po stehná. ⁴³ Áron a jeho synovia ich budú nosiť, keď budú vchádzať do stanu stretávania alebo pristupovať k oltáru a slúžiť vo svätyni, aby sa neprevinili a nezomreli. To bude trvalé ustanovenie preňho i pre jeho potomkov.

Vysviacka kňazov

29 Keď budeš vysviacať kňazov, aby mi mohli slúžiť, urob toto: Vezmi mladého býčka, dva bezchybné barany, ² nekvasené chleby, nekvasené bochníky zamiesené s olejom a nekvasené, olejom potreté posúchy. Priprav ich z jemnej pšeničnej múky. ³ Vlož ich do koša a v ňom ich prines; prived' aj býčka a dva barany. ⁴ Potom prived' Árona a jeho synov ku vchodu do stanu stretávania a umy ich vodou. ⁵ Vezmi rúcha a Árona obleč do spodného rúcha a do plášťa; na to daj efód a náprsník. Potom ho opáš efódovým pásom. ⁶ Na hlavu mu daj turban a naň pripevni posvätnú čelenku. ⁷ Vezmi olej na pomazanie, vylej mu ho na hlavu a pomaz ho. ⁸ Prived' aj jeho synov a obleč im spodné rúcha. ⁹ Árona a jeho synov opáš pásom a na hlavu im daj čiapky. Tak sa im kňazstvo stane trvalým ustanovením. Tým uvedieš Árona a jeho synov do úradu.

Obetné dary

¹⁰ Potom prived' býčka pred stan stretávania a Áron i jeho synovia položia ruky na jeho hlavu. ¹¹ Býčka zabi pred Hospodinom, pri vchode do stanu stretávania. ¹² Vezmi trochu krvi z býčka a prstom ňou potri oltárne rohy. Všetku ostatnú krv vylej k základu oltára. ¹³ Potom vezmi všetok tuk, ktorý obaluje vnútornosti, lalok pečene, obe obličky aj s tukom, čo je na nich, a na oltári to spál. ¹⁴ Mäso z býčka, jeho kožu a výkal spál na ohni za táborom. To je obeta za hriech. ¹⁵ Potom vezmi jedného barana a Áron i jeho synovia položia ruky na jeho hlavu. ¹⁶ Barana zabi, vezmi trochu z jeho krvi a dookola pokrop oltár. ¹⁷ Barana rozsekať na kusy, umy jeho vnútornosti a nohy a prilož to k ostatným kusom a k hlave. ¹⁸ Celého barana spál na oltári. To je spaľovaná obeta Hospodinovi, príjemná vôňa, ohňová obeta Hospodinovi. ¹⁹ Potom vezmi druhého barana a Áron a jeho synovia položia ruky na jeho hlavu. ²⁰ Barana zabi, vezmi trochu z jeho krvi, potri ňou lalôčik Áronovho pravého ucha i lalôčik pravého ucha jeho synov, palec ich pravej ruky a palec ich pravej nohy. Ostatnou krvou pokrop oltár dookola. ²¹ Potom naber z krvi, ktorá je na oltári i z oleja na pomazanie a pokrop Árona i jeho rúcha, ako aj jeho synov a ich rúcha. Tým bude posvätený Áron so svojimi rúchami, ako aj jeho synovia so svojimi rúchami. ²² Potom vezmi z barana tuk, masťný chvost, tuk, ktorý obaluje vnútornosti, lalok pečene, obe obličky aj s tukom, čo je na nich, a pravé stehno. To je baran na slávnosť vysviacky. ²³ Vezmi z koša pre nekvasené pokrmy, ktorý je pred Hospodinom, peceň chleba, bochník pripravený na oleji a posúch. ²⁴ Všetko to vlož do rúk Árona a jeho synov a mávaním to predlož Hospodinovi ako

podávanú obetu. ²⁵ Potom im to vezmi z rúk a spál to na oltári so spaľovanou obetou ako príjemnú vôňu pred Hospodinom. To je ohňová obeta Hospodinovi. ²⁶ Potom vezmi hrud' barana z Áronovej vysviacky, zamávajú ňou a predlož ju Hospodinovi ako podávanú obetu. To bude tvoj podiel. ²⁷ Posväť hrud' z podávanej obety a stehno z obety pozdvihovania, teda to, čo bolo ponúknuté pri obrade podávania a pozdvihovania z barana obetovaného pri vysviacke Árona a jeho synov. ²⁸ To je pre Árona a jeho synov trvalé ustanovenie medzi Izraelitmi. To je obeta pozdvihovania. Obetu pozdvihovania budú Izraeliti prinášať zo svojich obiet spoločenstva ako svoju obetu pozdvihovania Hospodinovi. ²⁹ Áronove posvätné rúcha dostanú po ňom jeho synovia, aby mohli byť v nich pomazaní a uvedení do úradu. ³⁰ Počas siedmich dní bude si rúcho obliekať ten syn, ktorý sa po ňom stane kňazom a bude prichádzať k stanu stretávania a konať službu vo svätyni. ³¹ Potom vezmi barana z kňazskej vysviacky a uvar jeho mäso na posvätnom mieste. ³² Mäso z barana a chlieb z koša bude jesť Áron a jeho synovia pri vchode do stanu stretávania. ³³ Nech jedia to, čím sa pre nich získalo zmierenie, aby mohli byť uvedení do úradu a vysvätení. Iný z toho nesmie jesť, lebo je to sväté. ³⁴ Ak by niečo z mäsa vysviacky alebo z chleba zostalo do rána, spál to na ohni. Nesmie sa to jesť, lebo je to sväté. ³⁵ S Áronom a jeho synmi urob všetko tak, ako som ti prikázal. Sedem dní bude trvať svätenie kňazov. ³⁶ Každý deň obetuj býčka ako obetu za hriech, okrem obiet zmierenia. Oltár očisti od hriechu tým, že na ňom vykonáš obetu zmierenia a že ho pomažeš; tým ho posvätiš. ³⁷ Počas siedmich dní budeš konať obrad zmierenia na oltári. Tým ho posvätiš a oltár bude svätý. Všetko, čo sa dotkne oltára, bude sväté.

Každodenná obeta

³⁸ Na oltár prinášaj toto: každý deň dva jednoročné baránky. ³⁹ Jedného obetuj ráno a druhého večer. ⁴⁰ K prvému baránkovi pridaj desatinu jemnej múky zamiesenej so štvrtinou hínu vylisovaného oleja a s nápojovou obetou zo štvrtiny hínu vína. ⁴¹ Druhého baránka obetuj večer takisto ako rannú obetu s príslušnou nápojovou obetou, čo bude príjemná vôňa ohňovej obety na počesť Hospodina. ⁴² To bude vaša každodenná spaľovaná obeta a budete ju prinášať pri vchode do stanu stretávania pred Hospodinom po všetky vaše pokolenia. Tam sa budem s vami stretávať, aby som sa tam s tebou rozprával.

Božia prítomnosť

⁴³ Tam sa budem stretávať s Izraelitmi, to miesto bude posvätené mojou slávou. ⁴⁴ Posväťím stan stretávania i oltár, posväťím Árona i jeho synov, aby mi slúžili ako kňazi. ⁴⁵ Budem bývať medzi Izraelitmi a budem im Bohom. ⁴⁶ Poznajú, že ja som Hospodin, ich Boh, ktorý ich vyviedol z Egypta, aby som prebýval medzi nimi. Ja som Hospodin, ich Boh.

Kadidlový oltár

30 Zhotov aj kadidlový oltár z akáciového dreva. ² Bude štvorhranný: lakeť dlhý, lakeť široký a dva lakte vysoký. Jeho rohy budú s ním tvoriť jediný celok. ³ Pozláť ho rýdzim zlatom: jeho povrch, steny i rohy. Urob okolo neho zlatú obrubu. ⁴ Pripevni naň dva zlaté krúžky pod obrubu na oboch stranách — na oboch stranách tak, aby sa cez ne dali prevliecť žrde a pomocou nich sa dal oltár nosiť. ⁵ Žrde urob z akáciového dreva a pozláť ich. ⁶ Oltár postav pred oponu, ktorá je pred archou svedectva, pred vrchnákom prikrývajúcim Svedectvo, kde sa budem s tebou stretávať. ⁷ Na ňom bude Áron spaľovať voňavé kadidlo; bude ho páliť každé ráno pri úprave lúč. ⁸ Áron ho bude páliť aj podvečer, keď bude rozsvetovať lampy, to bude vaša pravidelná kadidlová obeta pred Hospodinom po

všetky vaše pokolenia. ⁹ Nebudete na ňom obetovať iné kadidlo, nijakú spaľovanú obeť ani obeť pokrmovú a nebudete naň vylievať ani nápojovú obeť. ¹⁰ Raz do roka vykoná Áron obrad zmierenia na rohoch oltára. Z krvi zmierujúcej obety za hriech na ňom raz do roka vykoná obrady zmierenia, a to po všetky vaše pokolenia. Oltár bude svätosvätý Hospodinovi.

Daň pre svätýňu

¹¹ Potom Hospodin povedal Mojžišovi: ¹² Keď budeš robiť súpis Izraelitov podliehajúcich sčítaniu, nech pri tej príležitosti každý dá za seba Hospodinovi výkupné, aby ich pre sčítanie nepostihlo nešťastie. ¹³ Kto prejde sčítaním, dá Hospodinovi pol šekla, podľa váhy šekla svätyne; jeden šekel je dvadsať gér. Pol šekla je na obeť pozdvihovania pre Hospodina. ¹⁴ Kto prejde sčítaním od dvadsiatich rokov a viac, musí dať na obeť pozdvihovania Hospodinovi. ¹⁵ Bohatý nedá viac a nemajetný nedá menej ako pol šekla, keď bude prinášať Hospodinovi obeť pozdvihovania určenú vám na zmierenie. ¹⁶ Od Izraelitov povyberáš čiastku na zmierenie a použiješ ju na službu pri stane stretávania. To bude pre Izraelitov pamiatka pred Hospodinom, keď sa bude za vás konať obrad zmierenia.

Umývadlo

¹⁷ Hospodin povedal Mojžišovi: ¹⁸ Urob bronzové umývadlo s bronzovými podstavcami na umývanie; postav ho medzi stan stretávania a oltár a nalej doň vodu. ¹⁹ Áron a jeho synovia si v ňom budú umývať ruky a nohy. ²⁰ Keď budú vchádzať do stanu stretávania, umyjú sa vodou, aby nezomreli. Takisto sa umyjú, keď budú pristupovať k oltáru, aby konali službu a obetovali ohňovú obeť Hospodinovi. ²¹ Budú si teda umývať ruky a nohy, aby nezomreli. To bude preňho a pre jeho potomkov trvalým ustanovením vo všetkých pokoleniach.

Olej a kadidlo

²² Hospodin ďalej prikázal Mojžišovi: ²³ Vezmi si najvzácnejšie voňavé látky: päťsto šeklov najjemnejšej myrhy, polovicu toho, teda dvestopäťdesiat šeklov balzamovej škoric, dvestopäťdesiat šeklov voňavého puškvorca, ²⁴ päťsto šeklov kasie podľa váhy šekla svätyne a jeden hín olivového oleja. ²⁵ Z toho pripravíš olej na posvätné pomazanie, miešanú voňavú masť, ako to robieva voňavkár. To je olej posvätného pomazania. ²⁶ Pomažeš ním stan stretávania a archu svedectva, ²⁷ stôl so všetkým jeho príslušenstvom, svietnik s jeho príslušenstvom, kadidlový oltár, ²⁸ oltár na spaľované obety so všetkým jeho príslušenstvom a umývadlo s podstavcom. ²⁹ Takto ich posvätiš a budú svätosväté. Čo sa ich dotkne, bude posvätné. ³⁰ Árona a jeho synov pomažeš a posvätiš, aby mi slúžili ako kňazi. ³¹ Izraelitom prikáž: To bude olej na posvätné pomazanie pre mňa i pre všetky vaše pokolenia. ³² Nesmie sa vyliť na hocikoho. V takomto zložení nebudete pripravovať nijaký olej. Je svätý a zostane vám svätý. ³³ Kto by pripravil takúto zmes alebo by z nej dal niekomu nepovolanému, bude odstránený zo spoločenstva svojho ľudu. ³⁴ Hospodin prikázal Mojžišovi: Vezmi si rovnaké diely voňavých látok: čerstvú živicu, voňavé lastúry, voňavý galban a čisté kadidlo. ³⁵ Z toho pripravíš voňavé kadidlo, ako to robieva voňavkár, zmiešané so soľou, čisté a sväté. ³⁶ Jemne to rozotri a časť z toho polož pred Svedectvo v stane stretávania, kde sa budem s tebou stretávať. To vám bude svätosväté. ³⁷ Kadidlo, ktoré v tomto zložení pripravíš, nesmieš pripraviť pre seba. To bude sväté, len pre Hospodina. ³⁸ Kto by si také kadidlo pripravil, aby mohol vdychovať jeho vôňu, bude odstránený zo spoločenstva svojho ľudu.

Remeselníci pre svätýňu

31 Hospodin povedal Mojžišovi: ² Pozri, povolal som po mene Becaleela, Uriho syna, Chúrovho vnuka z Júdovho kmeňa. ³ Naplnil som ho Božím duchom, múdrosťou,

chápacosťou a zručnosťou v každej práci, ⁴ aby mohol vypracovať návrhy na spracovanie zlata, striebra a bronzu, ⁵ opracúvať drahokamy na osadzovanie, vyrezávať drevo a kovať akúkoľvek prácu. ⁶ Pridal som k nemu Oholiába, Achisamáhovho syna, z Dánovho kmeňa. Každému schopnému remeselníkovi som vložil do srdca múdrosť, aby vyhotovil všetko, čo som ti prikázal: ⁷ stan stretávania, archu svedectva, vrchnák na ňu a ostatné príslušenstvo stanu, ⁸ stôl s príslušenstvom, svietnik z rýdzeho zlata so všetkým príslušenstvom, kadidlový oltár, ⁹ oltár na spaľované obety so všetkým príslušenstvom, umývadlo s podstavcom, ¹⁰ jemne utkané rúcha, totiž posvätné rúcha na vykonávanie kňazskej služby pre kňaza Árona a jeho synov, ¹¹ olej na pomazanie a voňavé kadidlo pre svätyňu. Všetko nech urobia tak, ako som ti prikázal.

Deň sobotného odpočinku

¹² Hospodin povedal Mojžišovi: ¹³ Toto oznám Izraelitom: Zachovávajú moje dni sobotného odpočinku. Je to znamenie medzi mnou a vami pre všetky pokolenia, aby ste poznali, že ja, Hospodin, vás posväčujem. ¹⁴ Zachovávajú deň sobotného odpočinku! Nech vám je svätý! Kto ho znesväti, musí zomrieť. Každý, kto by v ten deň pracoval, nech je odstránený spomedzi svojho ľudu. ¹⁵ Šesť dní budete pracovať, ale siedmy deň je deň slávania sobotného odpočinku, svätý deň Hospodina. Každý, kto by v deň sobotného odpočinku pracoval, musí zomrieť! ¹⁶ Nech Izraeliti zachovávajú deň sobotného odpočinku a dodržiavajú ho vo všetkých pokoleniach ako večnú zmluvu. ¹⁷ To je trvalé znamenie medzi mnou a Izraelitmi, lebo za šesť dní utvoril Hospodin nebo a zem, ale v siedmy deň odpočíval a oddychoval.

Hospodin dáva Mojžišovi tabule svedectva

¹⁸ Keď Hospodin na vrchu Sinaj dokončil svoj rozhovor s Mojžišom, dal mu dve tabule svedectva, kamenné tabule písané Božím prstom.

Zlaté teľa

32 Keď ľud videl, že Mojžiš dlho nezostupuje z vrchu, zhromaždil sa k Áronovi a povedal mu: Vstaň, urob nám bohov, ktorí pôjdu pred nami. Veď nevieme, čo je s Mojžišom, s mužom, ktorý nás vyviedol z Egypta. ² Áron im odpovedal: Postrhávejte zlaté náušnice, čo majú na ušiach vaše ženy, vaši synovia i vaše dcéry a prineste mi ich. ³ Všetok ľud si postrhal z uší zlaté náušnice a priniesli ich Áronovi. ⁴ On to od nich vzal, zhotovil formu a ulial podobu teľaťa. Oni povedali: To sú tvoji bohovia, Izrael, ktorí ťa vyviedli z Egypta. ⁵ Keď to Áron videl, postavil pred ním oltár a oznámil: Zajtra bude Hospodinova slávnosť. ⁶ Na druhý deň večasráno vstali, priniesli spaľované obety i obety spoločenstva. Ľud sa posadil, jedol a pil; potom vstali a zabávali sa. ⁷ Hospodin povedal Mojžišovi: Zostúp dolu! Tvoj ľud, ktorý si vyviedol z Egypta, sa zvrhol. ⁸ Veľmi rýchlo odbočili z cesty, ktorú som im určil. Uliali si podobu teľaťa, klaňajú sa mu, prinášajú mu obetu a vykrikujú: Toto sú tvoji bohovia, Izrael, ktorí ťa vyviedli z Egypta. ⁹ Potom Hospodin povedal Mojžišovi: Videl som tento ľud; je to tvrdošíjný ľud. ¹⁰ Teraz ma už nechaj, nech proti nim vzplanie môj hnev a vyhubím ich. Z teba však urobím veľký národ. ¹¹ Mojžiš sa však usiloval obmäkčiť Hospodina, svojho Boha, a povedal: Hospodin, prečo planie tvoj hnev proti tvojmu ľudu, ktorý si svojou veľkou silou a mocnou rukou vyviedol z Egypta? ¹² Prečo majú Egypťania hovoriť: Zlomyselne ich vyviedol, aby ich vyvraždil na vrchoch a zmietol z povrchu zeme? Odvráť svoj prudký hnev, upuť od zlého úmyslu proti svojmu ľudu. ¹³ Rozpomeň sa na Abraháma, Izáka a Izraela, svojich služobníkov, ktorým si prisahal sám na seba a ktorým

si prisľúbil: Rozmnožím vaše potomstvo ako hviezdy na nebi a celú túto krajinu, o ktorej som vám hovoril, dám vášmu potomstvu, aby ju navždy vlastnilo. ¹⁴ Hospodin sa zľutoval a upustil od zla, ktoré ohlásil svojmu ľudu. ¹⁵ Mojžiš sa obrátil a zostúpil z vrchu s dvoma tabuľami svedectva v ruke. Tabule boli popísané z jednej i z druhej strany. ¹⁶ Tie tabule boli Božím dielom, aj písmo, vyryté na tabuliach, bolo Božie. ¹⁷ Keď Jozua počul veľký krik ľudu, povedal Mojžišovi: V tábore je vojnový pokrik. ¹⁸ On však odpovedal: To nie je pokrik víťazov, to nie je pokrik porazených, ja počujem hlas spevu. ¹⁹ Keď sa priblížil k tábore a uvidel teľa a tancujúcich, Mojžiš sa rozhneval, odhodil tabule a rozbil ich na úpäti vrchu. ²⁰ Potom vzal teľa, ktoré si zhotovili, spálil ho v ohni, zomlel na prach, nasypal do vody a dal Izraelitom piť. ²¹ Mojžiš povedal Áronovi: Čo ti urobil tento ľud, že si ho uviedol do takého veľkého hriechu? ²² Áron odpovedal: Nech sa nehnevá môj pán! Ty predsa poznáš tento ľud, že má sklon k zlému. ²³ Povedali mi: Urob nám bohov, ktorí pôjdu pred nami. Veď nevieme, čo sa stalo s Mojžišom, s mužom, ktorý nás vyviedol z Egypta. ²⁴ Povedal som im: Kto má zlato, nech si ho strhne a prinesie mi ho. Hodil som to do ohňa a vyšlo z neho toto teľa. ²⁵ Mojžiš videl, že ľud sa správa neviazane, lebo Áron im povolil uzdu na škodoradosť ich protivníkov. ²⁶ Mojžiš sa postavil do brány tábora a zvolal: Kto je za Hospodina, ku mne! Okolo neho sa zhromaždili všetci Léviovci. ²⁷ On im povedal: Toto hovorí Hospodin, Boh Izraela: Nech si každý pripáše meč na bedrá. Prejdite po tábore od jednej brány k druhej a nech každý zabije svojho brata, každý svojho priateľa a každý svojho príbuzného. ²⁸ Léviovci urobili tak, ako rozkázal Mojžiš. V ten deň padlo z ľudu asi tritisíc mužov. ²⁹ Potom Mojžiš povedal: Ujmite sa dnes služby Hospodinovi, všetci, čo ste boli proti svojmu synovi alebo bratovi, aby ste dnes dostali požehnanie. ³⁰ Na druhý deň povedal Mojžiš ľudu: Dopustili ste sa veľkého hriechu, ale teraz vystúpim k Hospodinovi, azda ho uzmierim za váš hriech. ³¹ Mojžiš sa vrátil k Hospodinovi a povedal: Ach, tento ľud sa dopustil veľkého hriechu, urobil si zlatých bohov. ³² Strpíš ešte ich hriech? Ak nie, tak ma vymaž zo svojej knihy, ktorú píšeš! ³³ Hospodin však Mojžišovi povedal: Zo svojej knihy vytriem toho, kto zhršil proti mne. ³⁴ Ty teraz choď a veď ľud na miesto, o ktorom som ti povedal. Môj anjel pôjde pred tebou. Keď však príde deň môjho navštívenia, potrestám ich za ich hriech. ³⁵ Hospodin trestal ľud, pretože si urobili teľa, ktoré zhotovil Áron.

Sláva Hospodinovej prítomnosti

33 Hospodin povedal Mojžišovi: Odíd' odtiaľto aj s ľuďom, ktorý si vyviedol z Egypta, do krajiny, ktorú som pod prisahou sľúbil Abrahámovi, Izákovi a Jákobovi, keď som povedal: Dám ju tvojmu potomstvu. ² Pošlem pred tebou anjela a vyženiem Kanaánčanov, Amorejčanov, Chetitov, Perizzejcov, Chivvijov a Jebúsejov. ³ Prídeš do krajiny oplývajúcej mliekom a medom. Ja však nepôjdem s vami, lebo ste tvrdošíjný ľud. Inak by som vás musel cestou vyhubiť. ⁴ Keď ľud počul túto zlovestnú reč, zosmutnel a nikto si na seba nevzal nijakú ozdobu. ⁵ Potom Hospodin povedal Mojžišovi: Povedz Izraelitom: Ste tvrdošíjný ľud! Keby som čo len chvíľu šiel s vami, musel by som vás vyhubiť. Teraz však odložte zo seba svoje ozdoby, nech viem, ako s vami naložím. ⁶ Od vrchu Horeb už Izraeliti nenosili ozdoby.

Stan stretávania

⁷ Mojžiš vzal stan a postavil si ho mimo tábora, ďalej od tábora a nazval ho stanom stretávania. Keď niekto hľadal Hospodina, vychádzal k stanu stretávania, ktorý bol mimo tábora. ⁸ Keď Mojžiš vychádzal k stanu, všetok ľud vstal, každý sa postavil ku vchodu svojho

stanu a hľadel na Mojžiša, kým nevošiel do stanu. ⁹ Len čo Mojžiš vošiel do stanu, oblačný stĺp zostúpil, zastal pri vchode do stanu a Hospodin sa rozprával s Mojžišom. ¹⁰ Keď všetok ľud videl, že oblačný stĺp stojí pri vchode do stanu, ľud vstával a hlboko sa klaňal, každý pri vchode do svojho stanu. ¹¹ Hospodin sa rozprával s Mojžišom z tváre do tváre, ako keď sa niekto rozpráva so svojím priateľom. Potom sa vrátil do tábora. Jeho mladý služobník Jozua, Núnov syn, sa však zo stanu nevzdaloval.

Zjavenie Božej slávy

¹² Mojžiš povedal Hospodinovi: Pozri, ty mi hovoríš: Vyveď tento ľud, ale neoznámil si mi, koho chceš so mnou poslať, hoci si mi povedal: Poznám ťa po mene, ba aj moju priazeň si si získal. ¹³ Ak som teda u teba našiel priazeň, daj mi poznať svoju cestu, aby som ťa poznával a neustále mal tvoju priazeň. Pozri, veď tento národ je tvoj ľud! ¹⁴ On odpovedal: Ja sám pôjdem s vami a privediem vás k odpočinku. ¹⁵ Mojžiš mu odpovedal: Ak nepôjdeš s nami, ani nás odtiaľto nevyváždaj! ¹⁶ Ako inak poznám, že som spolu s tvojím ľudom získal tvoju priazeň, ak nie podľa toho, že pôjdeš s nami? Tým sa budem spolu s tvojím ľudom líšiť od ostatných národov na zemi. ¹⁷ Hospodin povedal Mojžišovi: Aj to, o čo si prosil, urobím, lebo si získal moju priazeň a poznám ťa podľa mena. ¹⁸ On však povedal: Ukáž mi svoju slávu! ¹⁹ Hospodin mu povedal: Ukážem ti všetku svoju dobrotu a vyslovím pred tebou svoje meno Hospodin. Zmilujem sa, nad kým sa chcem zmilovať, a zľutujem sa, nad kým sa chcem zľutovať. ²⁰ A ešte mu povedal: Mňa nemôžeš vidieť, lebo mňa nikto nemôže vidieť a zostať pritom nažive. ²¹ Hospodin povedal: Tu pri mne je miesto, vystúp na skalu! ²² Keď tadiaľ pôjde moja sláva, položí ťa do skalnej trhliny, a kým prejdem, zakryjem ťa svojou dľaňou. ²³ Keď odtiahnem svoju dľaň, uvidíš ma iba od chrbta. Moja tvár sa nedá vidieť.

Obnova zmluvy

34 Hospodin povedal Mojžišovi: Vykreš dve kamenné tabule, ako boli predchádzajúce. Ja na ne napíšem slová, čo boli na predchádzajúcich tabuliach, ktoré si rozbil: ² Buď pripravený! Ráno vystúpiš na vrch Sinaj a na jeho končiaroch sa postavíš ku mne. ³ Nikto však nesmie vystúpiť s tebou a nikto nech sa neukazuje na celom vrchu. Ba ani ovce, ani dobytok sa nesmú pásť oproti tomuto vrchu. ⁴ Mojžiš teda vykresal dve kamenné tabule, ako tie predchádzajúce. Včas ráno vstal, vystúpil na vrch Sinaj, ako mu prikázal Hospodin a vzal do rúk obe kamenné tabule. ⁵ Keď Hospodin zostúpil v oblaku, Mojžiš sa tam k nemu postavil a vzýval meno Hospodina. ⁶ Hospodin prechádzal pred ním a volal: Hospodin, Hospodin! Milosrdný, láskavý, zhovievavý, veľmi milostivý a verný Boh! ⁷ Preukazuje milosť tisícom, odpúšťa vinu, zločin a hriech, ale nič nenecháva nepotrestané. Trestá vinu otcov na synoch a vnukoch do tretieho a štvrtého pokolenia. ⁸ Mojžiš sa rýchlo sklonil až po zem, klaňal sa ⁹ a hovoril: Pane, ak som získal tvoju priazeň, prosím, Pane, poď medzi nás! Je to síce tvrdošíjný ľud, ale odpusť nám viny a hriechy a prijmi nás ako svoje vlastníctvo. ¹⁰ Vtedy Hospodin povedal: Ja s vami uzavriem zmluvu. Pred všetkým tvojím ľudom budem robiť divy, aké sa nestali na celej zemi ani v nijakom národe. Všetok ľud, uprostred ktorého si, uvidí Hospodinovo dielo. To, čo s tebou urobím, vyvolá úžas. ¹¹ Zapamätaj si, čo ti dnes prikazujem: Vyžením pred tebou Amorejčanov, Kanaánčanov, Chetitov, Perizzejcov, Chivvijov a Jebúsejov. ¹² Daj si pozor, aby si neuzatváral zmluvu s obyvateľmi krajiny, do ktorej vojdeš, aby pre teba neboli osídlo. ¹³ Preto zrúcaš ich oltáre, rozlámeš ich posvätné stĺpy a povytínaš ich ašery. ¹⁴ Nebudeš sa klaňať inému bohu, lebo

Hospodin, ktorý sa volá Žiarlivý, je naozaj žiarlivý Boh. ¹⁵ Neuzavrieš zmluvu s obyvateľmi tej krajiny, lebo keď budú smilniť so svojimi bohmi a prinášať im obety, pozvú ťa a musel by si byť z ich obetnej hostiny. ¹⁶ Bral by si si z ich dcér ženy pre svojich synov a tie by smilnili so svojimi bohmi a zvädzali by na to aj tvojich synov. ¹⁷ Nebudeš si robiť liatych bohov. ¹⁸ Budeš zachovávať slávnosť Nekvasených chlebov. Sedem dní budeš byť nekvasené chleby v určený čas v mesiaci abíb, ako som ti to prikázal, lebo v mesiaci abíb si vyšiel z Egypta. ¹⁹ Všetko, čo otvára materské lono, patrí mne; všetko samčie prvorodené z tvojho stáda, tak z dobytky ako aj z oviec. ²⁰ Prvorodeného osla vykúpiš ovcou. Ak ho nevykúpiš, zlomíš mu väzy. Vykúpiš každého svojho prvorodeného syna. Nech sa nikto neukáže pred mnou s prázdnyimi rukami. ²¹ Šesť dní budeš pracovať, ale siedmy deň budeš odpočívať. Odpočívať budeš aj počas orby a žatvy. ²² Zachovávaj slávnosť Týždňov, slávnosť prvotín pšeničnej žatvy a slávnosť zberu úrody na konci roka. ²³ Nech sa každý muž ukáže trikrát v roku pred Pánom, Hospodinom, Bohom Izraela. ²⁴ Vyženiem totiž pred tebou národy a rozšírim tvoje územie; nikto nebude bažiť po tvojej krajine, keď sa trikrát do roka pôjdeš ukázať pred Hospodina, svojho Boha. ²⁵ Nebudeš obetovať krv mojej obety s kvaseným chlebom a nič z obety slávnosti veľkonočného baránka nenecháš cez noc do rána. ²⁶ Prvotiny raných plodov svojej pôdy prinesieš do domu Hospodina, svojho Boha. Nebudeš variť kozľa v mlieku jeho matky.

Mojžišova žiariaca tvár

²⁷ Potom Hospodin Mojžišovi povedal: Napíš si tieto slová, lebo podľa nich som uzavrel zmluvu s tebou a s Izraelom. ²⁸ Bol tam s Hospodinom štyridsať dní a štyridsať nocí. Nejedol chlieb ani nepil vodu. Na tabule napísal slová zmluvy, desať slov. ²⁹ Keď Mojžiš schádzal z vrchu Sinaj, mal pri zostupe v rukách dve tabule svedectva. Mojžiš nevedel, že mu po rozhovore s Hospodinom pokožka tváre žiarila. ³⁰ Keď Áron a všetci Izraeliti videli, že Mojžišovi žiari pokožka na tvári, báli sa k nemu priblížiť. ³¹ Keď ich Mojžiš zavolať, prišli k nemu Áron a všetci vodcovia pospolitosti. Keď sa s nimi rozprával, ³² priblížili sa k nemu aj ostatní Izraeliti. Rozpovedal im všetko, čo mu Hospodin na vrchu Sinaj prikázal. ³³ Keď Mojžiš prestal hovoriť, dal si na tvár závoj. ³⁴ Kedykoľvek predstupoval Mojžiš pred Hospodina, aby sa s ním rozprával, odkladal si závoj, kým sa nevrátil späť. Keď vyšiel, oznamoval Izraelitom, čo mu bolo prikázané. ³⁵ Keď Izraeliti pozreli na Mojžišovu tvár, videli, že mu pokožka na tvári žiari. Mojžiš si na tvár dával závoj, kým sa nešiel rozprávať s Hospodinom.

Zhotovenie svätostánku

35 Mojžiš zhromaždil celú pospolitosť Izraelitov a povedal im: Hospodin prikázal, aby ste dodržiavali toto: ² Šesť dní budete vykonávať svoje práce a siedmy deň budete mať slávnosť, Hospodinov deň slávania sobotného odpočinku. Každý, kto by vtedy konal nejakú prácu, musí zomrieť. ³ V deň sobotného odpočinku nebude nikto zakladať oheň v nijakom príbytku. ⁴ Mojžiš celej pospolitosti Izraelitov vyhlásil: Hospodin prikázal toto: Vyberte z toho, čo máte, pre Hospodina na obetu pozdvihovania. ⁵ Nech každý ochotne prinesie obetu pozdvihovania pre Hospodina: zlato, striebro, bronz, ⁶ fialový a červený purpur, karmazín, jemné plátno, koziu srst', ⁷ červeno sfarbené baranie a tachasové kože, akáciové drevo, ⁸ olej na svietenie, balzamy do oleja na pomazanie, voňavé kadidlo, ⁹ ónyxové kamene a iné drahokamy na výzdobu efódu a náprsníka. ¹⁰ Každý z vás, kto má dar zručnosti, nech príde a urobí všetko, čo Hospodin prikázal: ¹¹ príbytok, jeho stan, pri-

krývku, spony, dosky, žrde, stĺpy, podstavce, ¹² archu a jej žrde, vrchnák a vnútornú oponu, ¹³ stôl a jeho žrde, aj všetko náradie i s predkladanými chlebmi, ¹⁴ svietnik na svietenie s náradím, lampy a oleje na svietenie, ¹⁵ kadidlový oltár a jeho žrde, olej na pomazanie, voňavé kadidlo, záclonu ku vchodu do príbytku, ¹⁶ oltár na spaľované obety a k nemu bronzové rošty, jeho žrde, všetko príslušné náradie a umývadlo s podstavcom, ¹⁷ plachty pre nádvorie, jeho stĺpy s podstavcami a záclonu na bránu do nádvorja, ¹⁸ kolíky pre príbytok, kolíky pre nádvorie a príslušné povrazy, ¹⁹ utkané rúcha na službu vo svätyni, sväté rúcha pre kňaza Árona a rúcha pre jeho synov, na kňazskú službu. ²⁰ Potom celá pospolitosť Izraelitov odišla od Mojžiša. ²¹ Každý, kto bol ochotný a koho pobádala myseľ, prišiel s obetou pozdvihovania pre Hospodina na zhotovenie stanu stretávania, na všetku jeho službu a na posvätné rúcha. ²² Prichádzali muži i ženy s ochotným srdcom a prinášali náramky, krúžky, prstene, prívesky a všelijaké zlaté predmety. Každý, kto chcel obetovať Hospodinovi zlato, priniesol ho ako podávanú obetu. ²³ Každý kto mal fialový a červený purpur, karmazín, jemné plátno, koziu srst', červeno sfarbené baranie a tachašové kože, priniesol ich. ²⁴ Kto chcel priniesť obetu pozdvihovania v striebre a bronze, priniesol to ako obetu pozdvihovania Hospodinovi. Každý, kto mal akáciové drevo, súce na zhotovenie bohoslužobného diela, priniesol ho. ²⁵ Aj všetky zručné ženy vlastnoručne priadli a prinášali hotovú priadzu, fialový a červený purpur, karmazín a jemné plátno. ²⁶ Všetky ženy, ktoré mali ochotné srdce a vrodennú zručnosť, priadli koziu srst'. ²⁷ Vodcovia prinášali ónyxové kamene a iné drahokamy na výzdobu efódu a náprsníka, ²⁸ balzam a olej na svietenie i olej na pomazanie a voňavé kadidlo. ²⁹ Izraeliti, každý muž a žena, ktorých nabádalo srdce priniesť dar Hospodinovi na zhotovenie celého diela, ktoré prostredníctvom Mojžiša rozkázal vykonať Hospodin, prinášali dobrovoľné dary Hospodinovi. ³⁰ Mojžiš povedal Izraelitom: Pozrite, Hospodin povolal po mene Becaleela, Uriho syna, Chúrovho syna z Júdovho kmeňa. ³¹ Naplnil ho Božím duchom, dal mu múdrosť, chápatosť, zručnosť pre každú prácu, ³² aby mohol zhotovovať návrhy a uskutočňovať ich v zlate, striebre a bronze, ³³ okresávať kamene na osádzanie, opracúvať drevo, aby mohol zhotovovať všetky umelecké práce. ³⁴ Dal mu aj schopnosť poučać iných, jemu aj Oholiábovi, Achisamáchovmu synovi z Dánovho kmeňa. ³⁵ Naplnil ich múdrosťou, aby mohli zhotovovať akékoľvek práce: remeselnícke, umelecké, výšivkárske z fialového a červeného purpuru, karmazínu a z jemného plátna, ako aj tkáčske práce. Oni budú vykonávať všetky práce a navrhovať plány.

36 Becaleel, Oholiáb a všetci zruční muži, ktorým dal Hospodin múdrosť a dôvtip, aby vedeli zhotoviť všetko potrebné na službu vo svätyni, nech konajú celkom tak, ako prikázal Hospodin. ² Potom Mojžiš zavolał Becaleela, Oholiába a všetkých zručných mužov, ktorým dal Hospodin múdrosť a boli ochotní dať sa do práce na tom diele. ³ Od Mojžiša prevzali všetky obety pozdvihovania, ktoré doniesli Izraeliti na vykonanie prác potrebných na službu vo svätyni, a predsa mu prinášali každé ráno ďalšie dobrovoľné dary. ⁴ Všetci majstri, ktorí pracovali pri svätyni, prerušili prácu, prichádzali jeden po druhom k Mojžišovi ⁵ a hovorili mu: Ľud prináša oveľa viac, než treba na dokončenie diela, ktoré Hospodin prikázal vykonať. ⁶ Preto Mojžiš dal príkaz, ktorý oznámili v tábore: Nech nikto, ani muž, ani žena, už nič nedonáša na obetu pozdvihovania pre svätýňu. Vtedy ľud prestal prinášať, ⁷ lebo toho, čo doniesli, bolo dosť na vykonanie všetkých prác, ba aj zvýšilo.

Zhotovenie svätostánku a jeho príslušenstva

⁸ Všetci zruční muži, ktorí pracovali na diele, urobili príbytok z desiatich závesov utkaných

z plátna, z fialového a červeného purpuru, karmazínu s umelecky spodobenými cherubmi. ⁹ Každý záves bol dvadsaťosem lakťov dlhý a štyri lakte široký. Všetky závesy mali rovnakú mieru. ¹⁰ Päť závesov spojil dovedna a takisto spojil aj druhých päť. ¹¹ Z fialového purpuru urobil očka na okraji závesu, ktorý bol na konci pripojeného kusa. Podobne to urobil aj na druhom okraji pripojeného kusa. ¹² Päťdesiat očiek urobil na okraji jedného závesu a päťdesiat očiek na okraji druhého závesu, ktorý bol k druhému kusu pripojený tak, aby očka boli oproti sebe. ¹³ Zhotovil aj päťdesiat zlatých spôn a závesy spojil nimi tak, že príbytok tvoril jeden celok. ¹⁴ Zhotovil aj prikrývky z kože srsti pre stan nad príbytkom; prikrývok zhotovil jedenásť. ¹⁵ Každá prikrývka bola dlhá tridsať lakťov a široká štyri lakte. Tých jedenásť prikrývok malo rovnakú mieru. ¹⁶ Zvlášť spojil päť prikrývok a zvlášť šesť prikrývok. ¹⁷ Urobil päťdesiat očiek na spojenie na okraji poslednej prikrývky a päťdesiat očiek na okraji poslednej prikrývky druhého zväzku. ¹⁸ Urobil aj päťdesiat bronzových spôn, aby mohol spojiť stan do jedného celku. ¹⁹ Potom zhotovil pre stan prikrývku z červeno sfarbených baraních koží a navrch prikrývku z tachášových koží. ²⁰ Pre príbytok zhotovil aj dosky z akácieového dreva, aby sa dali postaviť. ²¹ Každá doska bola dlhá desať lakťov a široká jeden a pol lakťa. ²² Každá doska mala dva čapy; dosky boli navzájom pospájané. Tak to urobil na všetkých doskách príbytku. ²³ Na južnú, pravú stranu príbytku bolo zhotovených dvadsať dosák. ²⁴ K tým dvadsiatim doskám pripravil štyridsať strieborných podstavcov, dva podstavce pod každú dosku k oboj jej čapom. ²⁵ Aj na druhú, severnú stranu príbytku urobil dvadsať dosák ²⁶ a štyridsať strieborných podstavcov; dva podstavce pod každú dosku. ²⁷ Na zadnú, západnú stranu príbytku urobil šesť dosák. ²⁸ Zhotovil aj dve dosky na oba rohy príbytku pri zadnej strane. ²⁹ Tie boli dvojdielne zdola až hore a navrchu boli spojené krúžkom. Tak urobil s oboma doskami na oboch rohoch. ³⁰ Bolo tam osem dosák a šesťdesiat strieborných podstavcov, po dvoch podstavcoch na každú dosku. ³¹ Zhotovil aj žrde z akácieového dreva, a to päť pre dosky na jednej strane príbytku ³² päť pre dosky na jeho druhej strane a päť na zadnú, západnú stranu príbytku. ³³ Prostrednú žrd urobil tak, aby prechádzala stredom dosák z jedného konca na druhý. ³⁴ Dosky pozlátal, aj krúžky, cez ktoré prechádzali žrde, urobil zo zlata, ba pozlátal aj žrde. ³⁵ Zhotovil aj oponu z fialového a červeného purpuru, karmazínu a z jemne utkaného plátna. Vyzdobil ju umelecky spodobenými cherubmi. ³⁶ Zhotovil aj štyri stĺpy z akácieového dreva a pozlátal ich. Háčiky na nich boli zo zlata. Odlial pre ne štyri strieborné podstavce. ³⁷ Ku vchodu do stanu utkal pestrú záclonu z fialového a červeného purpuru, karmazínu a z jemne utkaného plátna, ³⁸ a k nej päť stĺpov s háčikmi. Ich hlavice a priečne tyče boli zo zlata a päť podstavcov bolo z bronzu.

Archa svedectva

37 Becaleel urobil archu z akácieového dreva dva a pol lakťa dlhú, jeden a pol lakťa širokú a jeden a pol lakťa vysokú. ² Zvnútra i zvonka ju pokryl rýdzim zlatom a na jej vrch dal zlatú obrubu. ³ Uliel pre ňu štyri zlaté krúžky na štyri rohy, dva krúžky na jednu stranu a dva krúžky na druhú stranu. ⁴ Z akácieového dreva zhotovil žrde a pozlátal ich. ⁵ Žrde prestrečil cez krúžky po bokoch archy, aby sa dala nosiť. ⁶ Zhotovil aj vrchnák z rýdzeho zlata dva a pol lakťa dlhý a jeden a pol lakťa široký. ⁷ Na oboch koncoch vrchnáka urobil dvoch cherubov z tepaného zlata: ⁸ jedného cheruba na jednom konci a druhého na druhom. Cherubov urobil na oboch koncoch vrchnáka. ⁹ Cherubi mali hore vystreté krídla tak, že nimi zakrývali vrchnák. Tvármi boli obrátení k sebe a hľadeli na vrchnák.

Stôl predkladaných chlebov

¹⁰ Z akáciového dreva zhotovil stôl dva lakte dlhý, jeden lakeť široký a jeden a pol lakťa vysoký. ¹¹ Pokryl ho rýdzim zlatom a obložil zlatou obrubou. ¹² Okolo neho urobil na dľaň širokú lištu a na ňu zlatú obrubu. ¹³ Urobil naň štyri zlaté krúžky, ktoré pripieval k rohom pri jeho štyroch nohách. ¹⁴ Krúžky na žrde boli tesne pod lištou, aby sa stôl dal nosiť. ¹⁵ Žrde na nosenie stola zhotovil z akáciového dreva a obtiahol ich zlatom. ¹⁶ Z rýdzeho zlata zhotovil aj riad, ktorý patrí k stolu: panvice, čaše, kanvy a misky na prinášanie nápojových obiet.

Sedemramenný svietnik

¹⁷ Zhotovil aj svietnik z rýdzeho zlata. Svietnik, jeho podstavec i ramená, kalichy, púčiky a kvety boli vytepané z jedného kusa rýdzeho kovaného zlata. ¹⁸ Z bokov svietnika vychádzalo šesť ramien, tri z jednej strany a tri z druhej. ¹⁹ Na jednom ramene boli tri kalichy, púčik a kvet ako kvet mandľovníka; aj na druhom ramene boli tri kalichy, púčik a kvet ako kvet mandľovníka. Tak to bolo na všetkých šiestich ramenách, ktoré vychádzali zo svietnika. ²⁰ Na samom svietniku boli štyri kalichy s púčikmi a kvetmi ako kvety mandľovníka. ²¹ Prvý puk bol pod prvým párom ramien, ktoré z neho vychádzali; druhý puk bol pod druhým párom ramien a tretí puk bol pod tretím párom ramien. Tak to bolo pod všetkými šiestimi ramenami, ktoré z neho vychádzali. ²² Puky a ramená boli z jedného kusa. Všetko bolo vytepané z rýdzeho zlata. ²³ K svietniku urobil sedem lúčov a k nim kliešte a panvičky z rýdzeho zlata. ²⁴ Svietnik a všetky predmety zhotovil z jedného talentu rýdzeho zlata.

Kadidlový oltár

²⁵ Zhotovil kadidlový oltár, lakeť dlhý, lakeť široký a dva lakte vysoký z akáciového dreva, z ktorého boli aj jeho rohy. ²⁶ Pokryl ho rýdzim zlatom: jeho povrch, steny i rohy. Okolo neho urobil zlatú obrubu. ²⁷ Pripieval naň dva zlaté krúžky pod obrubu na oboch stranách tak, aby sa cez ne dali prevliecť žrde a pomocou nich sa dal nosiť oltár. ²⁸ Žrde urobil z akáciového dreva a pozlátil ich. ²⁹ Potom pripravil posvätný olej na pomazanie a čisté voňavé kadidlo, ako to robieva voňavár.

Oltár na spaľované obety

38 Z akáciového dreva urobil päť laktov dlhý, päť laktov široký a tri lakte vysoký štvorhranný oltár na spaľované obety. ² Na jeho štyroch rohoch zhotovil výčnelky, ktoré s ním tvorili jeden celok a pokryl ho bronzom. ³ Urobil aj všetko oltárne náradie: nádoby na popol, lopatky, kropeničky, vidlice a panvice na uhlie. Všetko náradie vyrobil z bronzu. ⁴ Pre oltár zhotovil bronzový mrežový rošt a vložil ho pod obrubu oltára do jeho polovice odspodu. ⁵ Potom ulial štyri krúžky pre štyri rohy bronzového roštu na zastrčenie žrdí. ⁶ Žrde urobil z akáciového dreva a obtiahol ich bronzom. ⁷ Prestrčil ich cez krúžky na oboch stranách oltára, aby sa mohol prenášať. Urobil ho z dosák, zvnútra prázdny. ⁸ Z bronzu urobil aj umývadlo s podstavcom zo zrkadiel žien, ktoré posluhovali pri vchode do stanu stretávania.

Nádvorie

⁹ Urobil aj nádvorie. Na južnej strane nádvoria boli plachty z jemne utkaného plátna, sto laktov dlhé. ¹⁰ Bolo tam dvadsať stĺpov na dvadsiatich bronzových podstavcoch. Háčiky k stĺpom a priečne tyče boli zo striebra. ¹¹ Takisto aj na severnej strane v dĺžke sto laktov bolo dvadsať stĺpov na dvadsiatich bronzových podstavcoch. Háčiky k stĺpom a priečne tyče boli zo striebra. ¹² Smerom na západ boli plachty dlhé päťdesiat laktov a desať stĺpov bolo na desiatich podstavcoch. Háčiky k stĺpom a ich priečne tyče boli zo striebra. ¹³ Pred-

ná strana smerom na východ bola široká päťdesiat lakťov.¹⁴ Na jednej strane bolo pätnásť lakťov plachiet a tri stĺpy na troch podstavcoch.¹⁵ Takisto z jednej i z druhej strany brány bolo pätnásť lakťov plachiet a tri stĺpy na troch podstavcoch.¹⁶ Všetky plachty okolo nádvorí boli z jemne utkaného plátna.¹⁷ Podstavce pod stĺpy boli z bronzu, háčiky k stĺpom a priečne tyče boli zo striebra, aj obloženie ich hlavíc bolo strieborné. Všetky stĺpy na nádvorí boli pospájané striebornými priečnymi tyčami.¹⁸ Záves na bráne nádvorí bol pestro povyšovaný z fialového a červeného purpuru, z karmazínu a z jemne utkaného plátna. Bol dvadsať lakťov dlhý, päť lakťov vysoký, päť lakťov široký, tak ako plachty na nádvorí.¹⁹ Štyri stĺpy na záves so štyrmi podstavcami boli z bronzu; ich háčiky boli zo striebra, obloženie ich hlavíc a priečných tyčí bolo strieborné.²⁰ Všetky kolíky na príbytok a na nádvorie dookola boli z bronzu.

Množstvo použitých kovov

²¹ Toto je zoznam vecí príbytku, príbytku svedectva, ktorý na Mojžišov rozkaz zhotovili leviti pod vedením Itamára, syna kňaza Árona.²² Becaleel, Uriho syn a vnuk Chúra z Júdovho kmeňa urobil všetko, čo Hospodin rozkázal Mojžišovi.²³ Bol s ním Oholiáb, syn Achisamácha z Dánovho kmeňa ako remeselník, umelec, tkáč z fialového a červeného purpuru, karmazínu a z jemného plátna.²⁴ Všetkého zlata, ktoré použili pri práci, pri celej práci na svätyni — zlata z obiet — bolo dvadsaťdeväť talentov a sedemstotridsať šeklov podľa váhy šekla svätyne.²⁵ Striebra od účastníkov sčítania pospolitosti bolo sto talentov a tisícsedemstosedemdesiatpäť šeklov podľa váhy šekla svätyne.²⁶ Pol šekla pripadlo na hlavu — pol šekla podľa váhy šekla svätyne — od každého účastníka sčítania od dvadsiatich rokov a viac. Bolo ich šesťstotitisícpäťstopäťdesiat.²⁷ Sto talentov sa použilo na uliatie podstavcov svätyne a podstavcov opony. Sto podstavcov zo sto talentov, teda talent na podstavec.²⁸ Z tisícsedemstosedemdesiatpäť šeklov zhotovili háčiky na stĺpy, obtiahli ich hlavice a pospájali ich.²⁹ Zo všetkých obetovaných darov bolo sedemdesiat talentov a dvetisícštyristo šeklov bronzu.³⁰ Z toho urobili podstavce do vchodu stanu stretávania, bronzový oltár, k nemu bronzový rošt a všetko príslušenstvo k oltáru: ³¹ podstavce okolo nádvorí, podstavce k bráne do nádvorí, všetky kolíky na príbytok a všetky kolíky okolo nádvorí.

Kňazské rúcho

39 Z fialového a z červeného purpuru, z karmazínu zhotovili utkané rúcha na službu vo svätyni, ako aj posvätné rúcha pre Árona, podľa Hospodinovho príkazu Mojžišovi.

Efód

² Efód zhotovili zo zlata, fialového a červeného purpuru, karmazínu a z jemne utkaného plátna.³ Zo zlata tepali pliešky a postrihali ich na pružky, aby nimi mohli umelecky popretkávať fialový a červený purpur, karmazín a jemné plátno.⁴ Zhotovili mu spájajúce náplecníky; tie boli na vrchných koncoch spojené.⁵ Utkaný pás, ktorým sa efód upevňuje, bol takisto zhotovený zo zlata, z fialového a červeného purpuru, karmazínu a z jemne tkaného plátna podľa Hospodinovho príkazu Mojžišovi.⁶ Potom opracovali ónyxové kamene, ktoré osadili do zlatých objímok a vyryli do nich mená Izraelových synov tak, ako sa zhotovuje pečatidlo.⁷ Pripevnili ich na vrchné časti efódu ako pamätne kamene na Izraelových synov podľa Hospodinovho príkazu Mojžišovi.⁸ Podobne ako efód zhotovili aj náprsník umelecky tkaný zo zlata, z fialového a červeného purpuru, karmazínu a z jemne tkaného plátna.⁹ Bol štvorcový a dvojitý; urobili ho na piad' dlhý a na piad' široký.¹⁰ Povsádzali doň štyri rady drahých kameňov. V prvom rade: rubín, topás, smaragd; ¹¹ v druhom rade:

malachit, zafír, diamant; ¹² v treťom rade: opál, achát, ametyst; ¹³ vo štvrtom rade chryzolit, ónyx, jaspis. Kamene boli vsadené do zlatých obrúb. ¹⁴ Na dvanástich drahých kameňoch boli vyryté mená Izraelových synov. Na každom kameni bolo vyryté jedno meno z dvanástich kmeňov tak, ako sa zhotovujú pečatidlá. ¹⁵ K náprsníku pripevnili retiazky z rýdzeho zlata ako spletenú šnúru. ¹⁶ Zhotovili aj dve zlaté objímky a dva zlaté krúžky a oba krúžky upevnili na oboch stranách náprsníka. ¹⁷ Obe zlaté šnúry pripevnili na oba krúžky na koncoch náprsníka. ¹⁸ Druhé dva konce oboch šnúr upevnili k obom objímkam a spojili ich spredu na vrchnej časti efódu. ¹⁹ Zhotovili aj dva zlaté krúžky a pripevnili ich na oba spodné konce náprsníka na jeho vnútorný okraj, obrátený k efódu. ²⁰ Zhotovili aj dva zlaté krúžky a pripevnili ich k obom predným okrajom efódu zospodu na jeho prednej strane, tesne tam, kde sú spojené nad utkaným pásom efódu. ²¹ Krúžky náprsníka podľa Hospodinovho príkazu Mojžišovi spojili s krúžkami efódu šnúrou z fialového purpuru tak, aby bola nad utkaným pásom efódu a náprsník neodstával od efódu.

Plášť

²² Potom k efódu zhotovili plášť, tkáčsky výrobok, celý z fialového purpuru. ²³ Uprostred plášte bol otvor ako na brnení s obrubou okolo otvoru, aby sa netrhal. ²⁴ Na spodnom okraji plášte pripevnili granátové jablká z fialového a červeného purpuru, karmazínu a z jemne tkaného plátna. ²⁵ Z rýdzeho zlata zhotovili aj zvončeky a pripevnili ich medzi granátové jablká okolo spodného lemu plášte. ²⁶ Tak sa striedali zvončeky a granátové jablká okolo celého lemu plášte, v ktorom konali službu podľa Hospodinovho príkazu Mojžišovi. ²⁷ Z jemného plátna zhotovili spodné rúcho ako tkáčsky výrobok pre Árona a jeho synov, ²⁸ ako aj turban a ozdobné čiapky z jemného plátna i ľanové spodky z jemne utkaného plátna. ²⁹ Rovnako podľa Hospodinovho príkazu Mojžišovi urobili aj pás z jemne utkaného plátna z fialového a červeného purpuru, karmazínu ako výšivkársky výrobok. ³⁰ Nakoniec urobili kvet, posvätnú čelenku z rýdzeho zlata, a vyryli naň nápis tak, ako sa zhotovuje pečatidlo: Svätý Hospodinov. ³¹ Na ňu podľa Hospodinovho príkazu Mojžišovi pripevnili šnúru z fialového purpuru, aby sa dala priviazať na turban.

Dokončenie prác

³² Tak bola dokončená všetka práca na príbytku v stane stretávania. Izraeliti vykonali všetko presne podľa Hospodinovho príkazu Mojžišovi. ³³ Mojžišovi priniesli príbytok, stan a všetko jeho príslušenstvo: sponky, dosky, žrde, stĺpy a podstavce, ³⁴ prikrývku z načerveno zafarbených baraních koží, prikrývku z tachašových koží a vnútornú oponu, ³⁵ archu svedectva, jej žrde a jej vrchnák, ³⁶ stôl so všetkým jeho príslušenstvom a predkladané chleby, ³⁷ svietnik z rýdzeho zlata s jeho lampami, s celým radom lúč, všetko jeho príslušenstvo a olej na svietenie, ³⁸ zlatý oltár, olej na pomazanie, voňavé kadidlo a oponu ku vchodu do stanu, ³⁹ bronzový oltár a k nemu bronzový rošt, žrde a všetko jeho príslušenstvo, umývadlo s podstavcom, ⁴⁰ plachty na nádvorie, stĺpy a podstavce, záves na bránu do nádvorja, povrazy, kolíky a všetko náradie potrebné na službu v príbytku, na stan stretávania, ⁴¹ jemne utkané rúcha na službu vo svätyni, posvätné rúcha pre kňaza Árona a rúcha pre jeho synov na kňazskú službu. ⁴² Izraeliti vykonali všetku prácu presne podľa Hospodinovho príkazu Mojžišovi. ⁴³ Keď Mojžiš prezrel celé to dielo, zistil, že ho vykonali presne tak, ako prikázal Hospodin. Potom ich Mojžiš pozhňal.

Postavenie a posvätenie svätostánku

40 Hospodin povedal Mojžišovi: ² Prvý deň v prvom mesiaci postav príbytok, stan stretávania. ³ Tam umiestniš archu svedectva a zastrieš ju oponou. ⁴ Priniesieš i stôl a

usporiadaš na ňom, čo treba. Prinesieš aj svietnik a pokladieš naň lampy.⁵ Zlatý kadidlový oltár položíš pred archu svedectva a do vchodu príbytku zavesíš oponu.⁶ Oltár na spaľované obety postavíš pred vchod do príbytku, stanu stretávania.⁷ Medzi stan stretávania a oltár postavíš umývadlo a naleješ doň vodu.⁸ Okolo nádvoría urobíš ohradu a do brány nádvoría zavesíš oponu.⁹ Potom vezmeš olej na pomazanie, pomažeš príbytok a všetko, čo je v ňom, posvätiš ho so všetkým jeho príslušenstvom, a bude svätý.¹⁰ Pomažeš aj oltár na spaľované obety so všetkým príslušenstvom. Posvätiš ho a bude svätosvätý.¹¹ Pomažeš aj umývadlo s podstavcom a posvätiš ho.¹² Potom privedieš Árona a jeho synov ku vchodu do stanu stretávania a umyješ ich vodou.¹³ Potom oblečieš Árona do posvätného rúcha, pomažeš ho, posvätiš a bude ti slúžiť ako kňaz.¹⁴ Privedieš aj jeho synov a oblečieš ich do spodného rúcha,¹⁵ pomažeš ich, ako si pomazal ich otca, a budú ti slúžiť ako kňazi. Týmto pomazaním získajú trvalé kňazstvo z pokolenia na pokolenie.¹⁶ Mojžiš urobil všetko presne tak, ako mu prikázal Hospodin.¹⁷ Príbytok postavili prvý deň v prvom mesiaci v druhom roku.¹⁸ Mojžiš postavil príbytok: uložil podstavce, na ne položil dosky, povsúval žrde a rozostavil stĺpy.¹⁹ Ponad príbytok rozprestrel stanovinu a na ňu položil prikrývku podľa Hospodinovho príkazu Mojžišovi.²⁰ Potom vzal Svedectvo, vložil ho do archy, povsúval žrde a na archu položil vrchnák.²¹ Potom zanesol archu do príbytku, zavesil vnútornú oponu a tým zakryl archu svedectva podľa Hospodinovho príkazu Mojžišovi.²² Stôl postavil do stanu stretávania na severnú stranu príbytku pred oponu.²³ Naň poukladal chleby pred Hospodinom podľa Hospodinovho príkazu Mojžišovi.²⁴ Svietnik postavil do stanu stretávania oproti stolu na južnú stranu príbytku.²⁵ Naň poukladal lampy pred Hospodinom podľa Hospodinovho príkazu Mojžišovi.²⁶ Zlatý oltár postavil v stane stretávania pred oponu.²⁷ Zapálil na ňom voňavé kadidlo podľa Hospodinovho príkazu Mojžišovi.²⁸ Potom zavesil oponu do vchodu príbytku.²⁹ Oltár na spaľované obety postavil pri vchode do príbytku stanu stretávania. Na ňom obetoval spaľovanú a pokrmovú obeť podľa Hospodinovho príkazu Mojžišovi.³⁰ Medzi stan stretávania a oltár umiestnil umývadlo a nalial doň vodu na umývanie.³¹ Mojžiš, Áron a jeho synovia si ňou umývali ruky a nohy.³² Keď vchádzali do stanu stretávania alebo keď pristupovali k oltáru, umývali sa podľa Hospodinovho príkazu Mojžišovi.³³ Okolo príbytku a oltára postavil nádvorie a do brány nádvoría dal záves. Tak dokončil Mojžiš toto dielo.³⁴ Vtedy oblak zakryl stan stretávania a Hospodinova sláva naplnila príbytok.³⁵ Mojžiš sa nemohol priblížiť k stanu stretávania, lebo nad ním sa vznášal oblak a Hospodinova sláva naplňala príbytok.³⁶ Kedykoľvek sa sponad príbytku oblak zdvihol, Izraeliti sa vydali na pochod zo všetkých svojich zastávok.³⁷ Keď sa však oblak nedvíhal, nepohli sa dotiaľ, kým sa nezdvihol.³⁸ Hospodinov oblak býval nad príbytkom cez deň, ale v noci bol v ňom oheň, takže ho videli všetci Izraeliti počas celého svojho putovania.

LEVITIKUS — TRETIA MOJŽIŠOVA KNIHA

Obrad spaľovanej obety

1 Hospodin oslovil Mojžiša zo stanu stretávania a povedal mu: ² Prehovor k Izraelitom a povedz im: Keď niekto z vás chce priniesť Hospodinovi obetný dar, prinesiete svoj obetný dar zo zvierat, z hovädzieho dobytká alebo z drobného stáda. ³ Ak bude jeho obetným darom spaľovaná obeta z hovädzieho dobytká, nech privedie bezchybného samca. Privedie ho ku vchodu stanu stretávania, aby získal Hospodinovu priazeň. ⁴ Položí ruku na hlavu spaľovanej obety; tá bude so záľubou prijatá, aby získal zmierenie. ⁵ Potom pred Hospodinom zabije dobyťča a Áronovi synovia, kňazi, prinesú krv; krvou dookola pokropia oltár, ktorý je pri vchode stanu stretávania. ⁶ Kožu zo spaľovanej obety stiahne a obetu rozseká na kusy. ⁷ Synovia kňaza Árona rozložia na oltári oheň a naň naložia drevo. ⁸ Potom Áronovi synovia, kňazi, poukladajú rozsekané kusy, hlavu a tuk na drevo, ktoré horí na oltári. ⁹ Vnútorosti a nohy kňaz umyje vo vode a všetko spáli na oltári ako spaľovanú obetu, ohňovú obetu príjemnej vône Hospodinovi. ¹⁰ Ak jeho obetný dar na spaľovanú obetu bude zo stáda, z oviec alebo z kôz, privedie bezchybného samca. ¹¹ Zareže ho pred Hospodinom na severnej strane oltára a Áronovi synovia, kňazi, jeho krvou dookola pokropia oltár. ¹² Potom kňaz obetu rozseká na kusy, poukladá ich aj s hlavou a tukom na drevo, ktoré horí na oltári. ¹³ Vnútorosti a nohy umyje vodou a kňaz to všetko prinesie na oltár ako spaľovanú obetu. To bude ohňová obeta príjemnej vône Hospodinovi. ¹⁴ Ak chce priniesť Hospodinovi na spaľovanú obetu dar z vtákov, nech prinesie svoj dar z hrdličiek alebo holúbkov. ¹⁵ Kňaz ho prinesie k oltáru, nechťom mu natrhne hlavu a spáli na oltári. Krv vytlačí na stenu oltára. ¹⁶ Jeho hrvoľ aj s obsahom vyberie a odhodí k východnej strane oltára, kam sa vysýpa popol. ¹⁷ Kňaz mu potom natrhne krídla, ale neoddelí ich; spáli ich na dreve, ktoré horí na oltári. To bude spaľovaná obeta; ohňová obeta príjemnej vône Hospodinovi.

Obrad pokrmovej obety

2 Keď niekto chce priniesť Hospodinovi ako obetný dar pokrmovú obetu, nech obetuje jemnú múku, ktorú poleje olejom a pridá k nej kadidlo. ² Donesie ju Áronovým synom, kňazom. Kňaz vezme plnú hrst jemnej múky poliatej olejom i všetko kadidlo a ako pripomienku ju na oltári spáli ako ohňovú obetu príjemnej vône Hospodinovi. ³ Zvyšok pokrmovej obety zostane Áronovi a jeho synom ako najsvätejšia časť z Hospodinových ohňových obiet. ⁴ Keď chceš priniesť na obetný dar pokrmovú obetu z toho, čo sa upieklo v peci, nech sú to nekvasené, s olejom zamiesané koláče z jemnej múky a olejom potreté nekvasené posúchy. ⁵ Keď bude tvoj obetný dar na pokrmovú obetu z toho, čo bolo upečené na platni, nech je z jemnej múky zamiesenej s olejom, bez kvasu. ⁶ Polámeš to na kúsky a poleješ olejom. To je pokrmová obeta. ⁷ Keď bude tvoj dar na pokrmovú obetu pripravený na panvici, nech sa pripraví z jemnej múky s olejom. ⁸ Takto pripravenú pokrmovú obetu prinesieš Hospodinovi a odovzdáš kňazovi, aby ju odniesol na oltár. ⁹ Kňaz vezme z pokrmovej obety časť na pripomienku a spáli ju na oltári ako ohňovú obetu príjemnej vône Hospodinovi. ¹⁰ Zvyšok pokrmovej obety zostane Áronovi a jeho synom. To je najsvätejšia

časť z Hospodinových ohňových obiet. ¹¹ Nijaká pokrmová obeta, ktorú prinesiete Hospodinovi, nesmie sa zamiesiť s kvasom; nijaký kvas ani med nesmiete spaľovať ako ohňovú obetu Hospodinovi. ¹² Môžete ich priniesť Hospodinovi ako obetný dar z prvotín, ale na oltár ako príjemná vôňa sa dostať nesmú. ¹³ Ku každej pokrmovej obete pridaj soľ. Soľ zmluvy s tvojím Bohom nesmie chýbať pri nijakej z tvojich pokrmových obiet. S každým obetným darom prines soľ! ¹⁴ Keď chceš priniesť pokrmovú obetu Hospodinovi z prvých plodín, prines rozdrvené a na ohni upražené zrno z dozretých klasov ako pokrmovú obetu zo svojich prvotín. ¹⁵ Obetu polej olejom a pridaj k nej kadidlo. To je pokrmová obeta. ¹⁶ Kňaz spáli časť rozdrveného zrna s olejom a so všetkým kadidlom na pripomienku ako ohňovú obetu Hospodinovi.

Obrad obety spoločenstva

3 Keď chce niekto priniesť Hospodinovi na obetu spoločenstva svoj obetný dar z hovädzieho dobytká, nech privedie samca alebo samicu, čo nemajú chyby. ² Položí ruku na hlavu svojho obetného zvieraťa, zabije ho pri vchode do stanu stretávania. Áronovi synovia, kňazi, jeho krvou dookola pokropia oltár. ³ Potom z obety spoločenstva prinesie Hospodinovi ako ohňovú obetu tuk, ktorým sú obrastené vnútornosti: všetok tuk, čo je na vnútornostiach, ⁴ obidve obličky aj s tukom, čo je na nich a na slabinách, ako aj lalok pečene. Od obličiek ho však oddelí. ⁵ Áronovi synovia to spália na oltári ako spaľovanú obetu príjemnej vône Hospodinovi s ohňovou obetou, čo horí na dreve. ⁶ Ak bude jeho obetný dar na obetu spoločenstva Hospodinovi zo stáda, nech obetuje samca alebo samicu, čo nemajú chyby. ⁷ Ak bude jeho obetným darom jahňa, nech ho privedie pred Hospodina, ⁸ položí ruku na hlavu svojho obetného daru a zabije ho pred stanom stretávania. Áronovi synovia jeho krvou dookola pokropia oltár. ⁹ Z obety spoločenstva prinesie Hospodinovi ako ohňovú obetu jeho tuk, celý masťný chvost, ktorý odreže tesne pri kostrči, a tuk, ktorý prikrýva vnútornosti, totiž všetok tuk, čo je na vnútornostiach, ¹⁰ ďalej obidve obličky aj s tukom, ktorý je na nich i na slabinách, ako aj lalok pečene, ktorý oddelí od obličiek. ¹¹ Kňaz to spáli na oltári. To bude pokrm ohňovej obety Hospodinovi. ¹² Ak bude jeho obetným darom koza, privedie ju pred Hospodina. ¹³ Na hlavu jej položí ruku a zabije ju pred stanom stretávania. Áronovi synovia jej krvou dookola pokropia oltár. ¹⁴ Potom z nej prinesie svoj obetný dar Hospodinovi ako ohňovú obetu: tuk, ktorý pokrýva vnútornosti, totiž všetok tuk, čo je na vnútornostiach, ¹⁵ ďalej obidve obličky aj s tukom, ktorý je na nich i na slabinách, lalok pečene, ktorý oddelí od obličiek. ¹⁶ Kňaz to spáli na oltári. To bude pokrm ohňovej obety príjemnej vône. Všetok tuk patrí Hospodinovi. ¹⁷ To bude večným ustanovením pre všetky vaše pokolenia vo všetkých vašich osadách. Nesmiete jesť nijaký tuk ani nijakú krv.

Obrad obety za hriech kňaza

4 Hospodin povedal Mojžišovi: ² Povedz Izraelitom: Ak sa niekto neúmyselne prehreší proti niektorému z príkazov Hospodina, hoci len jedinému, a urobí niečo zakázané, ³ potom má za spáchaný hriech, ak sa ho dopustil pomazaný kňaz, čím uvalil vinu na ľud, priviesť Hospodinovi ako obetu mladého, bezchybného býčka. ⁴ Býčka privedie ku vchodu stanu stretávania, položí ruku na hlavu býčka a zabije ho pred Hospodinom. ⁵ Potom pomazaný kňaz vezme z krvi býčka a prinesie ju k stanu stretávania. ⁶ Potom si kňaz namočí prst v krvi a sedemkrát ňou pred Hospodinom pokropí oponu svätyne. ⁷ Nech kňaz krvou potrie rohy oltára na pálenie voňavého kadidla pred Hospodinom v stane stretávania.

Ostatnú krv z toho býčka vyleje na spodnú časť oltára na spaľované obety pri vchode do stanu stretávania.⁸ Potom z býčka, obetovaného za hriech, vyberie všetok tuk, totiž tuk, ktorý pokrýva vnútornosti, všetok tuk, čo je na vnútornostiach,⁹ ďalej obidve obličky aj s tukom, ktorý je na nich i na slabinách, ako aj lalok pečene, ktorý oddelí od obličiek,¹⁰ tak ako sa oddeluje z býka pri obete spoločenstva. Kňaz to spáli na oltári na spaľované obety.¹¹ Kožu z býčka, všetko jeho mäso s hlavou, hnátmi, vnútornosťami a s trusom,¹² teda celého býčka vynesie za tábor na čisté miesto, kde sa vysýpa popol a spáli ho na dreve. Musí sa spáliť na mieste, kde sa vysýpa popol.

Obrad obety za hriech ľudu

¹³ Ak celá izraelská pospolitosť spácha niečo neúmyselne, bez toho, aby si to zhromaždenie uvedomilo, a koná proti niektorému z Hospodinových príkazov, čo sa konať nesmie, prevíni sa.¹⁴ Keď si potom ľud spáchaný hriech uvedomí, zhromaždenie privedie mladého býčka pred stan stretávania ako obetu za hriech.¹⁵ Starší z pospolitosti položia ruky na hlavu býčka pred Hospodinom a potom ho pred Hospodinom zabijú.¹⁶ Potom pomazaný kňaz prinesie trochu krvi z býčka do stanu stretávania,¹⁷ namočí si v nej prst a pred Hospodinom sedemkrát pokropí oponu.¹⁸ Trochou krvi potrie aj rohy oltára, ktorý je pred Hospodinom v stane stretávania, a ostatnú krv vyleje na spodnú časť oltára na spaľované obety, ktorý je pri vchode do stanu stretávania.¹⁹ Odstráni z býčka všetok tuk a spáli ho na oltári.²⁰ Aj s týmto býčkom urobí to isté, ako urobil s býčkom obetovaným za hriech; rovnako s ním naloží. Kňaz vykoná za nich obrad zmierenia a odpustí sa im.²¹ Býčka vynesie za tábor, spáli ho, ako spálil toho predchádzajúceho. Taká je obeta za hriech zhromaždenia.

Obrad obety za hriech panovníka

²² Ak zhreší knieža tak, že neúmyselne prestúpi niektorý z príkazov Hospodina, svojho Boha, urobí niečo, čo sa robiť nesmie, prevíni sa.²³ Keď ho však upozornia, že sa dopustil hriechu, privedie ako obetný dar capa, bezchybného samca.²⁴ Potom na hlavu capa položí ruku a zabije ho tam, kde sa zabíjajú spaľované obety pred Hospodinom. Taká je obeta za hriech.²⁵ Kňaz si vezme na prst trochu z krvi obety za hriech a potrie rohy oltára na spaľované obety. Ostatnú krv vyleje na spodnú časť oltára na spaľované obety.²⁶ Všetok tuk spáli na oltári tak ako tuk z obety spoločenstva. Kňaz vykoná obrad zmierenia za jeho hriech a odpustí sa mu.

Obrad obety za hriech jednotlivca

²⁷ Ak sa niekto z pospolitého ľudu neúmyselne prehreší a dopustí sa niečoho proti niektorému príkazu Hospodina, čiže vykoná to, čo sa konať nesmie, prevíni sa.²⁸ Keď ho však upozornia, že sa dopustil hriechu, privedie ako obetný dar za spáchaný hriech kozu, bezchybnú samicu.²⁹ Potom na hlavu obety za hriech položí ruku a obetu za hriech zabije na mieste spaľovaných obiet.³⁰ Kňaz si vezme na prst trochu z krvi obety a potrie rohy oltára na spaľované obety. Ostatnú krv vyleje na spodnú časť oltára.³¹ Potom z kozy vyberie všetok tuk, ako sa vyberá tuk z obety spoločenstva, a kňaz ho spáli na oltári ako príjemnú vôňu Hospodinovi. Kňaz vykoná zaňho obrad zmierenia a odpustí sa mu.³² Ak chce priniesť na obetný dar jahňa ako obetu za hriech, nech privedie bezchybnú samicu.³³ Ruku položí na hlavu obety za hriech a zabije ju ako obetu za hriech tam, kde sa zabíjajú spaľované obety.³⁴ Kňaz vezme trochu z krvi obety za hriech na prst, potrie rohy oltára na spaľované obety a ostatnú krv vyleje na spodnú časť oltára.³⁵ Vyberie všetok jej tuk, ako sa vyberá tuk z jahňata pri obete spoločenstva, a kňaz ho spáli na oltári ako ohňovú obetu Hospodinovi. Kňaz zaňho vykoná obrad zmierenia za hriech, ktorého sa dopustil, a odpustí sa mu.

Obrad obety za osobitné previnenia

5 Ak sa niekto previní tým, že počul vysloviť kľatbu, bol toho očitým svedkom alebo sa o tom dozvedel, no neoznámil to, uvalí na seba vinu; ² alebo ak sa niekto dotkne niečoho nečistého, či zdochliny nečistej divej zveri, alebo zdochliny nečistého domáceho zvieraťa, alebo zdochliny nečistého plaza, aj keď o tom nevedel, je nečistý a previní sa; ³ alebo ak sa dotkne ľudskej nečistoty, či akejkoľvek nečistoty, ktorou sa môže poškvrniť, aj keď o tom nevie, no potom sa to dozvie, previní sa; ⁴ alebo ak sa niekto nerozvážne zaprisahá, že vykoná niečo zlé alebo dobré; všetkým, čím sa človek nerozvážne pod prísahou zaviazal, aj keď nevie, že sa to nemá, a potom sa to dozvie, previní sa. ⁵ Ak sa previní v jednej z týchto vecí, nech sa prizná, čím sa prehrešil. ⁶ Nech prinesie Hospodinovi obetu za hriech, ktorého sa dopustil, samicu zo stáda, buď ovcu alebo kozu. Kňaz vykoná zaňho obrad zmierenia za jeho hriech. ⁷ Ak pre chudobu nemá na ovcu, nech prinesie Hospodinovi za svoje previnenie, ktorého sa dopustil, dve hrdličky alebo dva holúbky, jedno vtáča na obetu za hriech a druhé na spaľovanú obetu. ⁸ Zanesie ich kňazovi, ktorý obetuje najprv to, čo je určené na obetu za hriech; odspodu mu nechťom natrhne šiju, ale neodtrhne hlavu. ⁹ Krvou z obety za hriech pokropí stenu oltára a ostatnú krv vytlačí na spodnú časť oltára. Taká je obeta za hriech. ¹⁰ Druhé vtáča pripraví podľa predpisu o spaľovanej obete. Tak vykoná kňaz zaňho obrad zmierenia za jeho hriech, ktorého sa dopustil, a odpustí sa mu. ¹¹ Ak však pre chudobu nemá ani na dve hrdličky alebo na dva holúbky, nech za to, čo spáchal, prinesie desatinu efy jemnej múky ako svoj obetný dar. Nepoleje ju olejom ani nepridá k nej kadidlo, lebo je to obeta za hriech. ¹² Prinesie ju kňazovi a on z nej vezme plné priehŕstie na pripomienku a spáli ju na oltári ako ohňovú obetu Hospodinovi. Taká je obeta za hriech. ¹³ Za hriech, ktorého sa hocičím z tohto dopustil, kňaz namiesto neho vykoná obrad zmierenia a odpustí sa mu. Ostatok z obety bude patriť kňazovi ako pri pokrmovej obete.

Obeta za vinu

¹⁴ Hospodin povedal Mojžišovi: ¹⁵ Ak sa niekto ťažko spreneverí tým, že sa neúmyselne prehreší proti svätým veciam Hospodina, nech za svoju vinu prinesie Hospodinovi bezchybného barana zo svojho stáda, ktorého cena sa stanoví v šekloch striebra podľa váhy šekla svätyne ako obeta za vinu. ¹⁶ Za previnenie proti svätým veciam musí priniesť náhradu a pridá k nej päťtinu. Odovzdá to kňazovi a kňaz obetovaním barana vykoná zaňho obetu za vinu a odpustí sa mu. ¹⁷ Ak sa niekto prehreší a nevedomky prestúpi niektorý z príkazov Hospodina, čo sa konať nesmie, previní sa, preto musí znášať následky svojej viny. ¹⁸ Prinesie kňazovi bezchybného barana zo svojho stáda, podľa ceny, ktorú určíš ako obetu za vinu. Za neúmyselný priestupok, ktorého sa dopustil, vykoná kňaz zaňho obrad zmierenia a odpustí sa mu. ¹⁹ Taká je obeta za vinu. Určite sa previnil proti Hospodinovi. ²⁰ Hospodin povedal Mojžišovi: ²¹ Ak sa niekto prehreší a spreneverí voči Hospodinovi tým, že svojmu blížnemu odtají vec, ktorú prijal do úschovy, či zverenú alebo ulúpenú, alebo ak vydiera svojho blízkeho, ²² alebo ak niečo stratené nájde a krivoprišažne to zatají, nech sa človek dopustí čohokoľvek z týchto vecí, zhreší. ²³ Keď sa teda prehrešil a previnil, nech vráti, čo ulúpil, i to, čo si násilím vynútil alebo čo prijal do úschovy, alebo stratenú vec, ktorú našiel, ²⁴ alebo čokoľvek, o čom krivo prisahal, nech to nahradí v plnej hodnote a k tomu nech pridá päťtinu a v deň svojej obety za vinu to odovzdá vlastníčkovi. ²⁵ Za svoje previnenie nech prinesie kňazovi pre Hospodina bezchybného barana zo stáda ako obetu za vinu. Jeho cenu určíš podľa obety za vinu. ²⁶ Kňaz zaňho vykoná obrad zmierenia pred Hospodinom a odpustí sa mu všetko, čo spáchal a čím sa previnil.

Spalovaná obeta

6 Hospodin povedal Mojžišovi: ² Prikáž Áronovi a jeho synom: Toto je zákon o spalovanej obete: Spalovaná obeta bude na ohnisku na oltári po celú noc až do rána a oheň na oltári sa musí stále udržiavať. ³ Kňaz si oblečie ľanové rúcho a ľanové spodky. Zhrnie masťný popol zo spalovanej obety, ktorú strávil oheň na oltári, a vysype ho vedľa oltára. ⁴ Potom si vyzlečie rúcho a oblečie si iné, vynesie masťný popol von za tábor na čisté miesto. ⁵ Oheň na oltári sa musí stále udržiavať, nesmie vyhasnúť. Kňaz na ňom každé ráno zapáli drevo a rozloží spalovanú obetu a spáli na ňom tuk z obiet spoločenstva. ⁶ Oheň musí neustále horieť na oltári, nesmie vyhasnúť.

Pokrmová obeta

⁷ Toto je zákon o pokrmovej obete: Nech ju Áronovi synovia prinesú k oltáru pre Hospodina. ⁸ Jeden z nich z pokrmovej obety vezme za hrst jemnej múky s olejom i všetko kadidlo, ktoré je na pokrmovej obete, a spáli to na oltári. Bude to príjemná vôňa na pripomienku Hospodinovi. ⁹ Čo z pokrmovej obety zostane, to zje Áron a jeho synovia. To sa bude jesť nekvasené na posvätnom mieste. Bude sa to jesť na nádvorí stanu stretávania. ¹⁰ Nesmie sa to piecť ako kvasené. Dal som im to ako podiel svojich ohňových obiet. Je to svätosväté ako obeta za hriech a za vinu. ¹¹ Smie to jesť každý mužský príslušník spomedzi Áronovcov. Toto ustanovenie o ohňových obetách Hospodina platí večne pre vaše pokolenie. Čokoľvek sa ich dotkne, bude sväté.

Obeta pri vysviacke kňaza

¹² Hospodin povedal Mojžišovi: ¹³ Toto je obetný dar Árona a jeho synov, ktorý prinesú Hospodinovi v deň svojho pomazania: desatinu efy jemnej múky ako pravidelnú pokrmovú obetu, polovicu ráno a polovicu večer. ¹⁴ Pripraví ju zamiesenú s olejom na platni. Pokrmovú obetu prinesieš rozdrobenú na kúsky. Bude to príjemná vôňa Hospodinovi. ¹⁵ Pripraví ju syn, ktorý má nastúpiť na jeho miesto ako pomazaný kňaz. To je trvalé ustanovenie Hospodina. Celá obeta sa má spáliť. ¹⁶ Každá pokrmová obeta kňaza bude celostná obeta. Nesmie sa jesť.

Obeta za hriech

¹⁷ Hospodin povedal Mojžišovi: ¹⁸ Povedz Áronovi a jeho synom: Toto je zákon o obete za vinu. Na mieste, na ktorom sa zabíja spalovaná obeta, bude sa zabíjať pred Hospodinom aj obeta za hriech. Je svätosvätá. ¹⁹ Smie ju jesť len kňaz, ktorý prináša obetu za hriech. Bude sa jesť na svätom mieste, na nádvorí stanu stretávania. ²⁰ Čokoľvek sa dotkne jej mäsa, bude sväté. Ak niečo z jej krvi kvapne na rúcho, škrvnu musíš vyprať na posvätnom mieste. ²¹ Hlinenú nádobu, v ktorej sa bude variť, treba rozbiť. Ak sa varí v bronzovej nádobe, treba ju vydrhnúť a opláchnuť vodou. ²² Každý mužský príslušník spomedzi kňazov môže z nej jesť. Je svätosvätá. ²³ Nijaká obeta za hriech, z ktorej krvi sa niečo nesie do stanu stretávania na vykonanie obradu zmierenia vo svätyni, nesmie sa jesť; musí sa spáliť.

Obeta za vinu

7 Toto je zákon o obete za vinu. Táto obeta je svätosvätá. ² Na mieste, na ktorom sa zabíja spalovaná obeta, nech sa zabije aj obeta za vinu. Kňaz dookola pokropí jej krvou oltár. ³ Obetovať sa bude všetok jej tuk: jej masťný chvost, tuk, ktorý pokrýva vnútornosti, ⁴ obidve obličky a tuk na nich i na slabinách. Lalok pečene sa oddelí spolu s obličkami. ⁵ Kňaz to spáli na oltári ako ohňovú obetu Hospodinovi. Taká je obeta za vinu. ⁶ Každý mužský príslušník spomedzi kňazov smie z nej jesť. Má sa jesť na posvätnom mieste; je svätosvätá.

⁷ Rovnaký zákon platí pre obeť za hriech, ako aj pre obeť za vinu. Bude patriť kňazovi, ktorý touto obetou koná obrad zmierenia.

Podiel kňaza na obete

⁸ Kňazovi, ktorý prináša spaľovanú obeť za niekoho, bude patriť koža z obety, ktorú obetoval; bude jeho. ⁹ Aj každá pokrmová obeť, ktorá sa piekla v peci, ako aj všetko, čo bolo pripravené v hrnci alebo na panvici, bude patriť kňazovi, ktorý ju obetoval; bude jeho.

¹⁰ Každá pokrmová obeť zamiesaná s olejom alebo suchá bude patriť rovnakým dielom všetkým Áronovým synom.

Obeta spoločenstva

¹¹ Toto je zákon obety spoločenstva, ktorá sa prináša Hospodinovi. ¹² Ak ju niekto prináša s ďakovnou obetou, nech prinesie na ďakovnú obeť nekvasené, s olejom zamiesené koláče a nekvasené, olejom potreté posúchy; koláče budú upečené z jemnej múky zamiesenej s olejom. ¹³ Okrem koláčov prinesie ako svoj obetný dar kvasený chlieb k svojej ďakovnej obete spoločenstva. ¹⁴ Z každého daru prinesie po jednom kuse ako pozdvihovanú obeť Hospodinovi. Patri kňazovi, ktorý kropí krvou z obety spoločenstva; bude jeho. ¹⁵ Mäso z jeho ďakovnej obety spoločenstva sa musí zjesť v deň obetovania. Nič z neho sa nesmie nechať do rána. ¹⁶ Ak svoj obetný dar prináša podľa sľubu alebo dobrovoľného záväzku, má sa zjesť v deň, keď bola obeť prinesená; zostatok z nej sa však môže zjesť aj v nasledujúci deň. ¹⁷ No ak by z obetovaného mäsa zostalo aj na tretí deň, musí sa to spáliť. ¹⁸ Keby niekto jedol mäso z obety spoločenstva na tretí deň, obeť nebude od darcu priaznivo prijatá, nebude uznaná, lebo je skazené. Kto by však z nej predsa jedol, musí znášať následky svojho previnenia. ¹⁹ Ani mäso, ktoré sa dostalo do styku s niečím nečistým, sa nesmie jesť, musí sa spáliť. Čo sa týka mäsa, môže ho jesť každý, kto je čistý. ²⁰ Kto by však jedol mäso z Hospodinovej obety spoločenstva ako nečistý, bude vylúčený spomedzi svojho ľudu. ²¹ Keby sa niekto dotkol niečoho nečistého, či ľudskej nečistoty, či nečistého zvieratá alebo čohokoľvek nečistého, čo je ohavnosťou, a jedol by z mäsa Hospodinovej obety spoločenstva, bude vylúčený spomedzi svojho ľudu.

Zákaz jesť tuk a krv

²² Hospodin povedal Mojžišovi: ²³ Povedz Izraelitom: Nebudete jesť nijaký tuk z býka ani z ovce, ani z kozy. ²⁴ Tuk uhynutého alebo roztrhaného zvieratá možno použiť na akýkoľvek iný účel, ale jesť z neho nesmiete. ²⁵ Každý, kto by jedol tuk zo zvieratá, ktoré prinesol na ohňovú obeť Hospodinovi, bude vylúčený spomedzi svojho ľudu. ²⁶ V žiadnom svojom bydlisku nebudete jesť nijakú krv ani z vtáctva, ani z dobytky. ²⁷ Kto by jedol akúkoľvek krv, bude vylúčený spomedzi svojho ľudu. ²⁸ Hospodin povedal Mojžišovi: ²⁹ Povedz Izraelitom: Kto prináša obeť spoločenstva Hospodinovi, nech mu prinesie obetný dar zo svojej obety spoločenstva. ³⁰ Nech vlastnoručne prinesie ohňové obety Hospodinovi: tuk, čo je na hrudi, nech prinesie aj s hruďou, aby to mávaním odovzdal Hospodinovi ako podávanú obeť. ³¹ Kňaz spáli tuk na oltári, ale hruď patrí Áronovi a jeho synom. ³² Právě stehno dáte kňazovi ako pozdvihovanú obeť zo svojich obiet spoločenstva. ³³ Právě stehno bude ako podiel patriť tomu z Áronových synov, ktorý z obiet spoločenstva obetuje krv a tuk. ³⁴ Z obiet spoločenstva Izraelitov som totiž vzal hruď z podávanej obety a stehno z obety pozdvihovania a dal som ich kňazovi Áronovi a jeho synom. To bude pre nich patriť od Izraelitov podľa trvalého ustanovenia. ³⁵ Toto je podiel Árona a podiel jeho synov z ohňových obiet Hospodinovi odo dňa, keď im dovolil, aby slúžili Hospodinovi ako kňazi. ³⁶ V ten deň, keď ich Hospodin pomazal, prikázal Izraelitom, aby im to dávali ako podiel podľa trvalého ustanovenia pre všetky ich pokolenia. ³⁷ Toto je zákon o spaľovanej obete, o pokr-

movej obete, o obete za hriech, o obete za vinu, o obetách pri vysviacke kňazov a o obete spoločenstva, ³⁸ ako to Hospodin prikázal Mojžišovi na vrchu Sinaj v deň, keď Izraelitom prikázal, aby svoje dary prinášali Hospodinovi na Sinajskej púšti.

Vysvätenie kňazov

8 Hospodin povedal Mojžišovi: ² Vezmi Árona, jeho synov, rúcha a olej na pomazanie, býčka na obetu za hriech, dva barany a kôš nekvasených chlebov. ³ Potom zvolaj celú pospolitosť ku vchodu do stanu stretávania. ⁴ Mojžiš urobil, ako mu to prikázal Hospodin. Pospolitosť sa zhromaždila pri vchode do stanu stretávania ⁵ a Mojžiš zhromaždeným povedal: Toto nám Hospodin kázal urobiť. ⁶ Mojžiš vyzval Árona a jeho synov, aby pristúpili, a umyl ich vodou. ⁷ Potom mu dal spodné rúcho, opásal ho, obliekol mu plášť, dal mu efód, opásal ho efódovým pásom a pevne mu ho ním priviazal. ⁸ Pripevnil naň náprsník a vložil doň urím a tummím. ⁹ Na hlavu mu položil turban a spredu naň pripevnil zlatú ozdobu, posvätnú čelenku, ako to Mojžišovi prikázal Hospodin. ¹⁰ Mojžiš vzal olej na pomazanie, pomazal a posvätil príbytok so všetkým príslušenstvom. ¹¹ Sedemkrát pokropil a pomazal oltár i všetko jeho náradie, umývadlo s podstavcom, aby to posvätil. ¹² Z oleja na pomazanie nalial Áronovi na hlavu, aby ho posvätil. ¹³ Mojžiš dal predviesť Áronových synov, obliekol im spodné rúcho, opásal ich a nasadil im kňazské čiapky, ako to Mojžišovi prikázal Hospodin.

Obeta pri kňazskej vysviacke

¹⁴ Potom dal priviesť býčka určeného na obetu za hriech a Áron so svojimi synmi položil ruky na hlavu býčka. ¹⁵ Zarezali ho a Mojžiš vzal krv, prstom dookola potrel rohy oltára a očistil ho od hriechu. Krv vylial na spodok oltára a posvätil ho na vykonávanie obradov zmierenia. ¹⁶ Mojžiš vzal všetok tuk, ktorý je na vnútornostiach, lalok pečene, obidve obličky s ich tukom a spálil na oltári. ¹⁷ Býčka, jeho kožu, mäso a trus však spálil mimo tábora, ako to Mojžišovi prikázal Hospodin. ¹⁸ Potom dal priviesť barana určeného na spaľovanie obetu a Áron so svojimi synmi položil ruky na hlavu barana. ¹⁹ Zarezali ho a Mojžiš jeho krvou dookola pokropil oltár. ²⁰ Barana rozsekali na kusy a Mojžiš spálil jeho hlavu, odseknuté časti a tuk. ²¹ Vnútornosti a nohy umyli a spálili. Mojžiš teda na oltári spálil celého barana. To je spaľovaná obeta príjemnej vône, ohňová obeta Hospodinovi, ako to Mojžišovi prikázal Hospodin. ²² Potom dal priviesť aj druhého barana obetovaného pri vysviacke a Áron so svojimi synmi položil ruky na hlavu barana. ²³ Zarezali ho a Mojžiš vzal z jeho krvi a potrel Áronovi lalôčik pravého ucha, palec pravej ruky, ako aj palec pravej nohy. ²⁴ Potom dal Mojžiš priviesť Áronových synov a krvou im potrel lalôčik pravého ucha, palec pravej ruky, ako aj palec pravej nohy. Ostatnou krvou dookola pokropil oltár. ²⁵ Vzal aj tuk, masťný chvost a všetok tuk na vnútornostiach, lalok pečene, obidve obličky s ich tukom a pravé stehno. ²⁶ Z koša nekvasených chlebov, ktorý bol pred Hospodinom, vzal jeden nekvasený koláč, s olejom zamiesnený bochník chleba, jeden posúch a položil to na tuk a na pravé stehno. ²⁷ To všetko dal do rúk Áronovi a jeho synom a mávaním to priniesli pred Hospodina ako podávanú obetu. ²⁸ Mojžiš to potom vzal z ich rúk a spálil to na oltári na spaľované obety. To je obeta vysviacky, ohňová obeta príjemnej vône Hospodinovi. ²⁹ Mojžiš vzal hrud' a zamával ňou ako podávanou obetou Hospodinovi. To je Mojžišov podiel, podiel z barana obetovaného pri vysviacke, ako to Mojžišovi prikázal Hospodin. ³⁰ Mojžiš vzal z oleja na pomazanie a z krvi, čo zostala na oltári, pokropil Árona, jeho rúcha a s ním jeho synov a ich rúcha. Tak vysvätil Árona i jeho rúcha, jeho synov, ako aj ich rúcha. ³¹ Nato povedal Mojžiš Áronovi a jeho synom: Uvarte mäso pri vchode do stanu stretávania

a jedzte ho tam s chlebom, čo je v koši na vysviacku kňazov, ako som prikázal: Nech to zje Áron a jeho synovia. ³² Čo však zostane z mäsa a z chleba, musí sa spáliť. ³³ Sedem dní nebudete odchádzať od vchodu stanu stretávania, kým sa neskončia dni vašej vysviacky. Vaša vysviacka potvrdá sedem dní. ³⁴ Podľa Hospodinovho prikazu sa to, čo sa konalo dnes, má konať aj ďalej, aby sa vám odpustilo. ³⁵ Zostaňte pri vchode do stanu stretávania sedem dní vo dne i v noci a zachovávajúte Hospodinove ustanovenia, aby ste nepomreli. Taký príkaz som dostal. ³⁶ Áron a jeho synovia urobili všetko, čo prostredníctvom Mojžiša prikázal Hospodin.

Prvé obety kňazov

9 Na ôsmy deň zavolať Mojžiš Árona, jeho synov a starších Izraela. ² Áronovi povedal: Vezmi mladého býčka na obetu za hriech a barana na spaľovanú obetu, oboje bezchybné, a priveď ich pred Hospodina. ³ Izraelitom povedz: Vezmite capa na obetu za hriech, tela a ovcu, oboje jednoročné a bezchybné na spaľovanú obetu, ⁴ na obetu spoločenstva býčka a barana, aby ste ich obetovali pred Hospodinom; aj pokrmovú obetu zamiesenú s olejom, lebo dnes sa vám zjaví Hospodin. ⁵ Priviedli teda ku vchodu stanu stretávania všetko, čo prikázal Mojžiš, a prišla tam celá pospolitosť. Zostali stáť pred Hospodinom. ⁶ Mojžiš povedal: Urobte, čo prikázal Hospodin, a ukáže sa vám Hospodinova sláva. ⁷ Potom Mojžiš povedal Áronovi: Pristúp k oltáru, podaj svoju obetu za hriech, ako aj svoju spaľovanú obetu a vykonaj obrad zmierenia za seba i za ľud. Prines aj dar ľudu a vykonaj zaň obrad zmierenia, ako prikázal Hospodin. ⁸ Potom Áron prišiel k oltáru a zarezal svojho býčka ako obetu za hriech. ⁹ Áronovi synovia mu priniesli krv a on si v nej omočil prst, potrel oltárne rohy a krv vylial na spodok oltára. ¹⁰ Tuk, obličky a lalok pečene z obety za hriech spálil na oltári, ako to Mojžišovi prikázal Hospodin. ¹¹ Mäso a kožu spálil za táborom. ¹² Potom zarezal zviera určené na spaľovanú obetu. Áronovi synovia mu podali krv a on ňou dookola pokropil oltár. ¹³ Spaľovanú obetu i s hlavou mu podávali po kusoch a on to spálil na oltári. ¹⁴ Vnútornosti a nohy umyl a spálil ich so spaľovanou obetou na oltári. ¹⁵ Potom dal priniesť obetný dar ľudu. Vzal capa na obetu za hriech ľudu, zarezal ho a obetoval ako predchádzajúcu obetu za hriech. ¹⁶ Priniesol aj spaľovanú obetu a obetoval ju podľa predpisu. ¹⁷ Dal priniesť aj pokrmovú obetu, z ktorej vzal plnú hrst a spálil to na oltári spolu s rannou spaľovanou obetou. ¹⁸ Napokon zarezal býčka a barana na obetu spoločenstva za ľud. Áronovi synovia mu podali krv a on ňou dookola pokropil oltár. ¹⁹ Tuk z býčka a z barana, masť chvost, obličky s tukom a lalok pečene — ²⁰ tieto tukové časti položili na hruď zvieratá a potom ich spálili na oltári. ²¹ Hruď zvieratá a jeho pravé stehno podával Áron mávaním Hospodinovi ako podávanú obetu pred Hospodinom, ako to Mojžišovi prikázal Hospodin. ²² Keď Áron pozdvihol ruky nad ľud a požehnal ho, zostúpil z miesta, kde priniesol obetu za hriech, spaľovanú obetu i obetu spoločenstva. ²³ Mojžiš a Áron vošli do stanu stretávania a keď vyšli von, požehnali ľud. Vtedy sa všetkému ľudu zjavila Hospodinova sláva. ²⁴ Od Hospodina vyšľahol oheň a strávil na oltári spaľovanú obetu a tuk. Všetok ľud to videl, zajasal a padol na tvár.

Hriech Nadába a Abihua

10 Áronovi synovia Nadáb a Abihu vzali každý svoju kadidelnicu, dali do nej oheň, položili naň kadidlo a obetovali Hospodinovi nedovolený oheň, aký im neprikázal. ² Od Hospodina vyšľahol oheň a spálil ich, takže zomreli pred Hospodinom. ³ Mojžiš povedal Áronovi: Práve toto mienil Hospodin, keď povedal: Na tých, čo prichádzajú ku mne,

ukážem svoju svätosť, pred všetkým ľudom budem zvelebený. Áron však mlčal. ⁴ Potom Mojžiš zavolať Mísaela a Elcafána, synov Áronovho strýka Uzziela a povedal im: Pristúpte a vyneste svojich bratov pred svätyne von za tábor. ⁵ Pristúpili teda a vyniesli ich oblečených von za tábor, ako kázal Mojžiš. ⁶ Mojžiš povedal Áronovi a jeho synom Eleazárovi a Itamárovi: Pre nich nebudete mať na hlave neupravené vlasy ani si neroztrhnete rúcha, aby ste nezmreli a nedolažol na celú pospolitosť hnev. Vaši bratia a celý dom Izraela nech plačú nad požiarom, ktorý zapálil Hospodin. ⁷ Vy však nebudete odchádzať od vchodu do stanu stretávania, aby ste nezmreli, lebo na vás je olej Hospodinovho pomazania. Urobili teda podľa Mojžišovho slova. ⁸ Hospodin povedal Áronovi: ⁹ Ty ani tvoji synovia nesmiete piť víno či iný opojný nápoj, keď budete vchádzať do stanu stretávania, aby ste nezmreli. To je trvalo platné ustanovenie pre vaše pokolenia. ¹⁰ Musíte robiť rozdiel medzi posvätným a všedným, medzi čistým a nečistým, ¹¹ a poučať Izraelitov o všetkých ustanoveniach, ktoré vám prostredníctvom Mojžiša prikázal Hospodin. ¹² Potom Mojžiš povedal Áronovi a Eleazárovi a Itamárovi, synom, čo mu zostali: Vezmite pokrmovú obetu, čo zostala z Hospodinových ohňových obiet, a jedzte ju bez kvasu pri oltári, lebo je svätosvätá. ¹³ Jedzte ju na posvätnom mieste, veď je to podiel tvoj i tvojich synov z Hospodinových ohňových obiet, lebo taký príkaz som dostal. ¹⁴ Hruď z podávanej obety a stehno z pozdvihovanej obety budete jesť na čistom mieste, ty a s tebou tvoji synovia a tvoje dcéry. Ty a tvoji synovia ste to dostali ako podiel z obety spoločenstva Izraelitov. ¹⁵ Stehno z pozdvihovanej obety a hruď z podávanej obety nech prinášajú spolu s tukom určeným na ohňové obety, aby to predložili pred Hospodina ako podávanú obetu. Potom budú patriť tebe a tvojim synom ako podiel podľa trvalo platného ustanovenia, ako prikázal Hospodin. ¹⁶ Potom sa Mojžiš vypytoval na capa určeného na obetu za hriech. Ukázalo sa, že bol spálený. Preto sa nahneval na Áronových synov, Eleazára a Itamára, ktorí zostali nažive, a povedal: ¹⁷ Prečo ste nejedli z obety za hriech na posvätnom mieste? Veď je svätosvätá a on vám ju dal, aby ste tým pospolitosť zbavili viny a konali za ňu obrad zmierenia pred Hospodinom. ¹⁸ Jej krv sa nevniesla do svätyne. Obetu ste mali jesť vo svätyni, ako som prikázal. ¹⁹ Áron povedal Mojžišovi: Oni dnes priniesli pred Hospodina svoju obetu za hriech i svoju spalovanú obetu. Mne sa muselo niečo také prihodiť! Keby bolo šlo o mňa a ja by som bol dnes jedol z obety za hriech, páčilo by sa to Hospodinovi? ²⁰ Keď to Mojžiš počul, páčilo sa mu to.

Čisté a nečisté zvieratá

11 Potom Hospodin Mojžišovi a Áronovi povedal: ² Povedzte Izraelitom: Zo všetkých zvierat, čo sú na zemi, môžete jesť tieto živočíchy: ³ všetky, čo majú rozdelené kopytá, kopytá rozdvojené štrbinou a prežúvajú, smiete jesť. ⁴ Z prežúvavcov a tých, čo majú rozdvojené kopytá, sa nesmie jesť: ťava, ktorá hoci prežúva, no nemá rozdvojené kopytá, bude pre vás nečistá; ⁵ daman, ktorý síce prežúva, ale nemá rozdvojené paprčky, bude pre vás nečistý; ⁶ zajac, ktorý tiež prežúva, ale nemá rozdvojené paprčky, bude pre vás nečistý; ⁷ ošípaná, ktorá síce má paprčky rozdvojené úplne, ale neprežúva, bude pre vás nečistá. ⁸ Z ich mäsa nesmiete jesť, ich zdochliny sa nedotýkajte; budú pre vás nečisté.

Vodné živočíchy

⁹ Zo všetkého, čo žije vo vode, smiete jesť toto: všetko vo vode, v moriach a v potokoch, čo má plutvy a šupiny, môžete jesť. ¹⁰ Všetko, čo je v moriach a v potokoch, ale nemá plutvy ani šupiny, nech je to už čokoľvek, čo sa hmyří vo vode, akýkoľvek vodný živočích, bude pre vás ohavnosťou. ¹¹ Nech je pre vás ohavnosťou. Z ich mäsa nejedzte, nech sa vám ich zdochliny protivia. ¹² Všetko, čo je vo vode a nemá šupiny ani plutvy, nech je pre vás ohavnosťou.

Nečisté vtáky

¹³ Z lietajúcich živočíchov budú vo vás vzbudzovať odpor, nebudete z nich jesť a budú vám ohavnosťou tieto: orol, bradáň, kršiak, ¹⁴ haja, rôzne druhy sokolov, ¹⁵ všetky druhy krkavcovitých, ¹⁶ pštros, lelek, čajka, všetky druhy jastrabov, ¹⁷ kuvik, kormorán, ibis, ¹⁸ sova, pelikán, zdochlinár, ¹⁹ bocian, všetky druhy volaviek, dudok a netopier.

Nečistý hmyz

²⁰ Všetok okrídlený štvornohý hmyz bude pre vás ohavnosťou. ²¹ Zo všetkého okrídleného štvornohého hmyzu smiete jesť len to, čo má nohy na skákanie po zemi. ²² Tieto z nich môžete jesť: rôzne druhy sťahovavých kobyliiek, pažravé kobyľky, poľné a lúčne kobyľky. ²³ Všetok ostatný okrídlený štvornohý hmyz bude pre vás ohavnosťou. ²⁴ Tým by ste sa znečistili. Každý, kto sa dotkne ich zdochliny, bude do večera nečistý ²⁵ a každý, kto by z ich zdochliny niečo niesol, musí si opratť šaty a do večera bude nečistý. ²⁶ Každé zviera, ktoré má rozdvojené kopytá, no nemá ich rozdvojené úplne, a ktoré neprežúva, bude pre vás nečisté. Každý, kto sa ich dotkne, bude nečistý. ²⁷ Aj všetko zo štvornohých živočíchov, čo má chodidlá, bude pre vás nečisté. Každý, kto sa dotkne zdochliny, bude do večera nečistý. ²⁸ Kto by niesol zdochlinu, musí si vypratť šaty a do večera bude nečistý.

Drobné zvieratá

²⁹ Z drobných zvierat, čo sa hmýria po zemi, budú pre vás nečisté: lasica, myš a rozličné druhy jašteríc, ³⁰ daman, mlok, salamandra, krt a chameleón. ³¹ Tie sú pre vás nečisté spomedzi drobných zvierat. Každý, kto sa ich dotkne alebo ich zdochlín, bude do večera nečistý. ³² Nečisté bude aj všetko to, na čo spadne niečo z uhynutého, či to spadne na drevený predmet, šaty, kožu, vrecovinu alebo na ktorékoľvek pracovné náradie. Treba to ponoriť do vody a bude to až do večera nečisté, ale potom bude čisté. ³³ Keď niečo z toho spadne do hlinenej nádoby, znečistí sa všetko, čo je v nej a nádobu treba rozbiť. ³⁴ Ak sa z takej nádoby dostane voda na niektorý dovolený pokrm, znečistí sa. Aj každý nápoj, čo sa pije z takej nádoby, bude nečistý. ³⁵ Všetko, na čo padne niečo z ich zdochlín, bude pre vás nečisté; pec a ohnisko treba rozbiť, lebo budú nečisté; budú pre vás nečisté. ³⁶ Vodný prameň a vodná nádrž budú však čisté. Kto sa dotkne zdochlín v nich, bude nečistý. ³⁷ Keď však niečo z tých zdochlín spadne na osivo, to zostane čisté. ³⁸ Ak sa však na osivo naleje voda a padne naň niečo zo zdochlín, bude pre vás nečisté. ³⁹ Ak uhynie niektoré zo zvierat, ktoré môžete jesť, ten, kto sa dotkne jeho zdochliny, bude do večera nečistý. ⁴⁰ Kto z tej zdochliny niečo zje, musí si opratť šaty a do večera bude nečistý. Aj ten, kto by zdochlinu takého zvieratá zdvihol, musí si opratť šaty a do večera bude nečistý. ⁴¹ Všetko, čo sa hmýri po zemi, je ohavnosťou, nesmie sa jesť. ⁴² Nič z toho, čo sa plazí po zemi, ani z toho, čo chodí po štyroch, ani to, čo má viac nôh, teda všetko, čo sa hmýri po zemi, nesmiete jesť, lebo je to ohavnosť. ⁴³ Neznečisťujte sa ničím, čo sa hmýri po zemi a nepoškrvňujte sa tým, aby ste sa nestali nečistými. ⁴⁴ Lebo ja, Hospodin, som váš Boh. Posväťte sa a buďte svätí, lebo ja som svätý. Neznečisťujte sa ničím, čo sa hmýri a plazí po zemi, ⁴⁵ lebo ja som Hospodin, ktorý vás vyviedol z Egypta, aby som bol vaším Bohom. Buďte teda svätí, lebo ja som svätý. ⁴⁶ Toto je zákon o zvieratách, o vtákoch a o všetkých živých tvoroch, ktoré sa pohybujú vo vode a hmýria po zemi, ⁴⁷ aby ste robili rozdiel medzi čistými a nečistými, medzi živočíchmi, ktoré sa môžu jesť, a tými, ktoré sa nesmú jesť.

Očisťovanie rodičky

12 Hospodin povedal Mojžišovi: ² Povedz Izraelitom: Ak žena počne a porodí chlapca, bude nečistá sedem dní ako v dňoch svojej mesačnej nečistoty. ³ Na ôsmy deň sa

má obrezať chlapcova predkožka. ⁴ Matka potom zostane doma ešte tridsaťtri dní, aby sa očistila od krvácania. Nedotkne sa ničoho svätého a nevojde do svätyne, kým sa neskončia dni jej očisťovania. ⁵ Ak porodí dievča, bude nečistá dva týždne ako pri svojej mesačnej nečistote a ostane doma ešte šesťdesiat dní v očisťovaní od krvácania. ⁶ Keď uplynú dni jej očisťovania po synovi alebo dcére, privedie kňazovi ku vchodu do stanu stretávania jedno-ročného baránka na spaľovanú obeť a holúbka alebo hrdličku na obeť za hriech. ⁷ Kňaz to prinesie ako obeť pred Hospodina a vykoná za ňu obrad zmierenia. Tak bude očistená od svojho krvácania. To je zákon o rodičke po narodení chlapca alebo dievčaťa. ⁸ Ak nemá ani na baránka, potom nech vezme dve hrdličky alebo dva holúbky, jedného na spaľovanú obeť a jedného na obeť za hriech. Kňaz za ňu vykoná obrad zmierenia a bude čistá.

Malomocenstvo

13 Hospodin povedal Mojžišovi a Áronovi: ² Ak sa niekomu objaví na pokožke opuchlina či vyrážka alebo biela škvrna a z nej sa na pokožke vyvinie príznak malomocenstva, nech ho privedú ku kňazovi Áronovi alebo k niektorému z jeho synov, kňazov. ³ Kňaz prezrie postihnuté miesto na pokožke. Ak chĺpky na postihnutom mieste obeleli a ak postihnuté miesto je hlbšie než ostatná pokožka, potom je to príznak malomocenstva. Keď to kňaz zbadá, vyhlási ho za nečistého. ⁴ Ak však ide len o bielu škvrnu na pokožke a nevyzerá, že je hlbšia než je ostatná pokožka a chĺpky na nej neobeľeli, potom kňaz prikáže postihnutého odlúčiť na sedem dní. ⁵ Keď ho kňaz na siedmy deň prezrie a zistí, že postihnuté miesto zostáva nezmenené a že sa na pokožke nešíri, kňaz ho znova prikáže odlúčiť na sedem dní. ⁶ Keď uplynie sedem dní, kňaz ho opäť prezrie, a keď zistí, že postihnuté miesto je bledšie a na pokožke sa nešíri, kňaz ho vyhlási za čistého. Je to len vyrážka. Vyperie si šaty a bude čistý. ⁷ Ak sa však po tom, čo sa ukázal kňazovi a bol vyhlásený za čistého, vyrážka na pokožke rozšíri, znova sa ukáže kňazovi. ⁸ Kňaz ho prezrie. Ak sa vyrážka na pokožke rozšírila, kňaz ho vyhlási za nečistého. Je to malomocenstvo. ⁹ Ak sa na niekom objaví malomocenstvo, treba ho priviesť ku kňazovi. ¹⁰ Kňaz ho prezrie. Ak je na pokožke biela opuchlina a chĺpky na nej obeleli, a ak v nej vyrastá živé mäso, ¹¹ je to pokročilé malomocenstvo na pokožke. Kňaz ho vyhlási za nečistého. Nedá ho najprv oddeliť, je totiž nečistý. ¹² Ak sa malomocenstvo na pokožke rozmohlo natoľko, že pokrýva celú pokožku, kam sa kňaz pozrie, od hlavy až po päty, ¹³ a kňaz vidí, že malomocenstvo už pokrýva celé telo, postihnutého vyhlási za čistého. Obeľ celý. Je čistý. ¹⁴ Ak sa však na ňom objaví živé mäso, bude nečistý. ¹⁵ Keď kňaz vidí na ňom živé mäso, vyhlási ho za nečistého. Živé mäso je nečisté, je to malomocenstvo. ¹⁶ Ak však živé mäso zmizne a postihnuté miesto obelie, príde ku kňazovi. ¹⁷ Kňaz ho prezrie. Ak postihnuté miesto obelelo, kňaz vyhlási postihnutého za čistého; je čistý. ¹⁸ Ak mal niekto na pokožke vred, ktorý sa zahojil, ¹⁹ no na mieste vredu vznikne biela opuchlina alebo sa objaví bielo-červená škvrna, musí sa ukázať kňazovi. ²⁰ Kňaz ho prezrie. Ak zistí, že to miesto je hlbšie než okolitá koža a že chĺpky na nej obeleli, kňaz ho vyhlási za nečistého. Je to malomocenstvo, ktoré sa rozšírilo z vredu. ²¹ Ak kňaz zistí, že biele chĺpky tam nie sú a ani miesto nie je hlbšie než okolitá pokožka, ale je iba nevýrazné, kňaz prikáže, aby ho na sedem dní odlúčili. ²² Ak sa to však na pokožke značne rozšíri, kňaz ho vyhlási za nečistého. Je to malomocenstvo. ²³ No ak škvrna zostáva rovnaká a nerozširuje sa, je to jazva po vrede. Kňaz ho vyhlási za čistého. ²⁴ Ak má niekto na pokožke popáleninu a na nej sa objaví bielo-červená alebo biela škvrna, ²⁵ kňaz ho prezrie. Ak vidí, že chĺpky na škvrne obeleli a miesto je hlbšie než okolitá pokožka, je to malomocenstvo, ktoré vzniklo z popáleniny. Kňaz ho vyhlási za nečistého, je postihnutý

malomocenstvom. ²⁶ Ak kňaz vidí, že chĺpky na škvrne neobeľeli a ani miesto nie je hlbšie než okolitá pokožka a je vyblednuté, prikáže, aby ho odlúčili na sedem dní. ²⁷ Na siedmy deň ho kňaz prezrie. Ak sa škvrna na koži rozšírila, vyhlási ho za nečistého; je to malomocenstvo. ²⁸ Ak však škvrna zostala nezmenená, ani sa na pokožke nerozširuje, a ak vybledla, je to len opuchlina po popálení. Kňaz ho vyhlási za čistého. Je to jazva po popálení. ²⁹ Ak sa mužovi alebo žene objaví na hlave alebo na brade nejaké choré miesto, ³⁰ nech ho kňaz prezrie. Ak miesto bude hlbšie než okolitá pokožka a vlasy na ňom zožltli a stenčili sa, kňaz ho vyhlási za nečistého. Je to prašivina, istý druh malomocenstva na hlave alebo na brade. ³¹ Keď kňaz prezrie príznak choroby prašiviny a vidí, že miesto nie je hlbšie než okolitá pokožka, ani nie sú na ňom čierne chĺpky, prikáže, aby prašivinou postihnutého na sedem dní odlúčili. ³² Na siedmy deň kňaz postihnuté miesto prezrie, a keď zistí, že prašivina sa nešíri, ani nie sú na nej žltkasté chĺpky a miesto postihnuté prašivinou nie je hlbšie než okolitá pokožka, ³³ postihnutý sa oholí, iba to miesto si neholí. Kňaz však prikáže, aby prašivinou postihnutý bol na sedem dní odlúčený. ³⁴ Na siedmy deň kňaz prašivinu prezrie, a keď zistí, že sa na pokožke nešíri a miesto nie je hlbšie než okolitá pokožka, vyhlási ho za čistého. Vyperie si šaty a je čistý. ³⁵ Ak sa však prašivina na pokožke rozšíri po tom, čo bol vyhlásený za čistého, ³⁶ kňaz ho prezrie. Keďže sa mu prašivina na pokožke rozšírila, kňaz už nebude zisťovať, či chĺpky zožltli; postihnutý je nečistý. ³⁷ Ak však usúdi, že prašivina svoj vzhľad nezmenila a vyrástli na nej čierne vlasy, prašivina je vyliečená. Je čistý. Kňaz ho vyhlási za čistého. ³⁸ Keď sa mužovi alebo žene objavia na pokožke škvrny, biele škvrny, ³⁹ kňaz ich pozrie. Ak sú na pokožke biele, vyblednuté škvrny, je to neškodná vyrážka, ktorá vznikla na pokožke. Je čistý. ⁴⁰ Ak niekomu vypadali na hlave vlasy, ak oplešivel, je čistý. ⁴¹ Keď mu hlava plešivie spredu, má lysinu, je čistý. ⁴² Ak sa na temenej alebo tylovej plešine objaví bielo-červená škvrna, je to malomocenstvo, ktoré sa rozšírilo na temenej alebo tylovej plešine. ⁴³ Kňaz ho prezrie. Ak je na jeho temenej alebo tylovej plešine bielo-červená opuchlina, ktorá sa podobá kožnému malomocenstvu, ⁴⁴ postihnutý je malomocný; je nečistý. Kňaz ho musí vyhlásiť za nečistého. Je to znak malomocenstva na hlave. ⁴⁵ Malomocný, postihnutý touto chorobou, bude mať roztrhnuté šaty, vlasy na hlave neupravené, bradu zakrytú a bude volať: Nečistý, nečistý! ⁴⁶ Po celý čas zostane nečistý. Je nečistý, bude bývať oddelene, bydlisko bude mať mimo tábora.

Malomocenstvo na odeve

⁴⁷ Keď sa príznak malomocenstva objaví na odeve, vlnenom alebo ľanovom, ⁴⁸ či je to odev utkaný alebo upletený z vlny alebo ľanu, či ide o kožu alebo nejaký kožený predmet, ⁴⁹ ak bude zasiahnuté miesto na odeve žltkasté alebo červenkasté, na odeve alebo na koži, na látke utkanej alebo upletenej, alebo na akomkoľvek koženom predmete, je to znak malomocenstva. Treba to ukázať kňazovi. ⁵⁰ Kňaz prezrie zasiahnuté miesto a prikáže zasiahnutú vec na sedem dní odložiť. ⁵¹ Na siedmy deň zasiahnuté miesto prezrie. Ak sa zasiahnuté miesto na odeve alebo na utkanej či upletenej látke, na koži alebo na nejakom koženom výrobku rozšírilo, je to zhubné malomocenstvo. Je to nečisté. ⁵² Odev z látky utkanej alebo upletenej z vlny či z ľanu alebo nejaký kožený výrobok, na ktorom sa objaví zasiahnuté miesto, treba spáliť. Je to zhubné malomocenstvo. Treba to spáliť. ⁵³ Keď však kňaz vidí, že zasiahnuté miesto na odeve alebo na utkanej či upletenej látke, či na nejakom koženom predmete sa nešíri, ⁵⁴ prikáže vyprať to, na čom bolo zasiahnuté miesto a na sedem dní to prikáže odložiť. ⁵⁵ Po vypraní kňaz látku so zasiahnutým miestom prezrie, a ak usúdi, že sa zasiahnuté miesto nezmenilo, aj keď sa nerozšírilo, je nečisté. Treba to spáliť, či je vec zasiahnutá na vnútornej alebo na vonkajšej strane. ⁵⁶ Aj keď kňaz zistí, že zasiahnuté miesto

po vypraní vybledlo, nech ho predsa len vytrhne či z odevu, alebo z kože, z utkanej alebo z upletenej látky.⁵⁷ Ak sa na odev, na utkanej alebo upletenej látke či na nejakom koženom predmete objaví znova a ďalej sa rozšíri, zasiahnutú vec musíš spáliť.⁵⁸ Odev, utkaný alebo upletenú látku, či nejaký kožený predmet, z čoho po vypraní zmizne zasiahnuté miesto, znova vyperie a potom to bude čisté.⁵⁹ Toto je zákon o príznakoch malomocenstva na vlnených alebo ľanových odevoch, či na utkanej alebo upletenej látke, alebo na nejakom koženom predmete. Podľa neho treba tieto veci vyhlásiť za čisté alebo nečisté.

Očisťovanie malomocného

14 Hospodin povedal Mojžišovi: ² Toto je zákon o malomocnom na deň jeho očisťovania: Privedú ho ku kňazovi. ³ Keď kňaz vyjde z tábora a pri prehliadke zistí, že príznak choroby sa malomocnému zahojil, ⁴ rozkáže priniesť za očisťovaného dva živé čisté vtáky, cédrové drevo, karmazínové farbivo a yzop. ⁵ Kňaz rozkáže jedného z vtákov zabiť nad hlinenou nádobou, v ktorej je pramenitá voda. ⁶ Potom vezme živého vtáka, cédrové drevo, karmazínové farbivo a yzop a toto všetko namočí do krvi vtáka zarezaného nad pramenitou vodou. ⁷ Kňaz sedemkrát pokropí očisťovaného od malomocenstva, čím ho očistí. Živého vtáka vypustí do poľa. ⁸ Očistený si operie šaty, oholí si celé telo, umyje sa vodou a bude čistý. Potom smie vojsť do tábora, ale sedem dní bude bývať mimo svojho stanu. ⁹ Na siedmy deň si oholí hlavu, bradu, obočie a celé telo; vyperie si šaty, umyje sa vodou a bude čistý. ¹⁰ Na ôsmy deň vezme dva bezchybné baránky, jednu bezchybnú ročnú ovečku a tri desatiny efy jemnej múky zamiesenej s olejom na pokrmovú obetu a jeden lóg oleja. ¹¹ Kňaz, ktorý očisťuje, postaví očisťovaného človeka s tým všetkým pred Hospodina ku vchodu do stanu stretávania. ¹² Potom kňaz vezme jedného baránka a prinesie ho na obetu za vinu, pridá lóg oleja, a tým vykoná podávanú obetu pred Hospodinom. ¹³ Baránka zareže na mieste, kde sa zabíja obeta za hriech a spaľovaná obeta, na svätom mieste, lebo kňazovi patrí obeta za hriech i obeta za vinu. Je to svätosväté. ¹⁴ Kňaz vezme trochu krvi z obety za vinu a potrie očisťovanému lalôčik praveho ucha a palec pravej ruky i palec pravej nohy. ¹⁵ Potom kňaz vezme z lôgu oleja a naleje ho na dlaň svojej ľavej ruky. ¹⁶ Do oleja vo svojej ľavej dlani si kňaz namočí prst pravej ruky a sedemkrát ním pokropí pred Hospodinom. ¹⁷ Z oleja, čo mu zostal na dlani, kňaz očisťovanému potrie lalôčik praveho ucha, palec pravej ruky a palec pravej nohy. Urobí to na mieste, kde je krv z obety za vinu. ¹⁸ Zvyšný olej na dlani kňaz vyleje na hlavu očisťovaného človeka. Tak kňaz zaňho vykoná obrad zmierenia pred Hospodinom. ¹⁹ Kňaz pripraví obetu za hriech a vykoná obrad zmierenia za toho, kto sa očisťuje zo svojej nečistoty. Potom zareže zviera na spaľovanú obetu. ²⁰ Kňaz napokon prinesie spaľovanú obetu a pokrmovú obetu na oltár. Tak zaňho vykoná obrad zmierenia a bude čistý.

Obeta chudobného malomocného

²¹ Ak je spomenutý človek chudobný a nemá na to, nech vezme jedného baránka na podávanú obetu za vinu, aby vykonal obrad zmierenia za seba, ako aj desatinu jemnej múky zamiesenej s olejom na pokrmovú obetu a lóg oleja. ²² Nech prinesie ešte dve hrdličky alebo dva holúbky, na čo má. Jeden bude na obetu za hriech a druhý na spaľovanú obetu. ²³ Na ôsmy deň to prinesie za svoje očistenie kňazovi ku vchodu do stanu stretávania pred Hospodina. ²⁴ Kňaz vezme baránka na obetu za vinu i lóg oleja a tým vykoná podávanú obetu pred Hospodinom. ²⁵ Kňaz zareže baránka na obetu za vinu, potom vezme trochu krvi z obety za vinu a potrie očisťovanému lalôčik praveho ucha a palec pravej ruky i palec pravej nohy. ²⁶ Kňaz si z oleja naleje do ľavej dlane ²⁷ a prstom pravej ruky kropí pred

Hospodinom sedemkrát olejom z ľavej dlane.²⁸ Kňaz potom potrie olejom z dlane ľalôčik pravého ucha očisťovaného, palec pravej ruky i palec pravej nohy. Urobí to na mieste, kde je krv z obety za vinu.²⁹ Zvyšný olej z dlane vyleje kňaz na hlavu očisťovaného. Tak zaňho vykoná obrad zmierenia pred Hospodinom.³⁰ Potom pripraví buď jednu z hrdličiek alebo jedného z holúbkov, podľa toho, na čo mal.³¹ Podľa jeho možnosti bude teda jedno na obetu za hriech a druhé na spaľovanú obetu spolu s pokrmovou obetou. Tak vykoná kňaz obrad zmierenia za očisťovaného pred Hospodinom.³² Toto je zákon pre toho, kto bol postihnutý príznakom malomocenstva a nemá na výdavky spojené s očisťovaním.

Malomocenstvo na domoch

³³ Potom Hospodin povedal Mojžišovi a Áronovi: ³⁴ Keď vojdete do Kanaánu, ktorý vám dám do vlastníctva, a keď niektorý dom v krajine vášho vlastníctva raním príznakom malomocenstva, ³⁵ nech majiteľ domu ide oznámiť kňazovi: Zdá sa, že na mojom dome je príznak malomocenstva. ³⁶ Skôr ako sa kňaz príde pozrieť na príznak, rozkáže vyprázdniť dom, aby sa neznečistilo nič, čo je v ňom. Potom kňaz príde prezrieť dom ³⁷ a príznak choroby. Ak sa mu príznak choroby na stenách javí ako žltkasté alebo červenkasté jamky, ktoré sú na pohľad hlbšie ako okolitá stena, ³⁸ nech kňaz vyjde z domu pred jeho vchod a dom dá na sedem dní zavrieť. ³⁹ Keď sa kňaz na siedmy deň vráti a pri prehliadke zistí, že príznak choroby sa na stenách domu rozšíril, ⁴⁰ rozkáže kamene s príznakom choroby vybrať a vyhodiť na nečisté miesto za mestom. ⁴¹ Vnútro domu dá zo všetkých strán zoškrabať a zoškrabanú omietku vysypú na nečisté miesto za mestom. ⁴² Potom vezmú iné kamene a vložia ich na miesto pôvodných kameňov. Vezmú aj inú hlinu a vymažú ňou dom. ⁴³ Ak sa aj po odstránení kameňov, oškrabaní a vymazaní domu príznak choroby na dome znova objaví, ⁴⁴ kňaz opäť príde. Ak uvidí, že príznak choroby sa na dome rozšíril, ide o zhubné malomocenstvo na dome; je nečistý. ⁴⁵ Dom treba zbúrať, kamene, drevo a všetku hlinu z domu vyniesť na nečisté miesto za mestom. ⁴⁶ Kto by vošiel do takéhoto domu, kým bol zatvorený, bude do večera nečistý. ⁴⁷ Kto by v takom dome spal, musí si vyprať šaty; kto by v takom dome jedol, musí si vyprať šaty. ⁴⁸ Keď kňaz vojde a uvidí, že v dome sa po vymazaní príznak choroby nerozšíril, vyhlási dom za čistý, lebo príznak choroby sa zahojil. ⁴⁹ Na očisťovanie domu vezme dva vtáky, cédrové drevo, karmazínové farbivo a yzop. ⁵⁰ Jedného vtáka zareže nad hlinenou nádobou, v ktorej je pramenitá voda. ⁵¹ Potom vezme cédrové drevo, yzop, karmazínové farbivo a živého vtáka, namočí to do krvi zarezaného vtáka i do pramenitej vody a dom sedemkrát pokropí. ⁵² Kňaz teda krvou vtáka, pramenitou vodou, živým vtákom, cédrovým drevom, yzopom a karmazínovým farbivom zbaví dom hriechu. ⁵³ Živého vtáka vypustí von z mesta do poľa. Tak vykoná obrad zmierenia za dom. Dom bude čistý. ⁵⁴ Toto je zákon o všetkých príznakoch choroby malomocenstva a kožných ochorení, ⁵⁵ o malomocenstve na odeve a na dome, ⁵⁶ o opuchlinách, vyrážkach a škvŕnách, ⁵⁷ na poučenie o tom, kedy je niečo nečisté a kedy čisté. To je zákon o malomocenstve.

Nečistota muža

15 Hospodin povedal Mojžišovi a Áronovi: ² Povedzte Izraelitom toto: Ak niektorý muž trpí na výtok z tela, jeho výtok je nečistý. ³ Nečistota jeho výtoku spočíva v tomto: či jeho telo výtok vylučuje, alebo ho zadržiava, ide o nečistotu. ⁴ Nečisté bude každé lôžko, na ktorom by ležal muž trpiaci na výtok, a nečistý bude aj každý predmet, na ktorom by sedel. ⁵ Každý, kto sa dotkne jeho lôžka, musí si vyprať odev a umyť sa vodou; nečistý bude do večera. ⁶ Kto si sadne na predmet, na ktorom sedel muž trpiaci na výtok, musí si vyprať odev a umyť sa vodou; nečistý bude do večera. ⁷ Kto by sa dotkol tela toho,

kto trpí na výtok, musí si vyprať odev a umyť sa vodou; nečistý bude do večera. ⁸ Keby trpiaci na výtok oplúľ čistého, ten si musí vyprať odev a umyť sa vodou; nečistý bude do večera. ⁹ Každé sedlo, na ktorom sedel trpiaci na výtok, bude nečisté. ¹⁰ Aj každý, kto by sa dotkol čohokoľvek, čo bolo pod trpiacim na výtok, bude do večera nečistý. Kto by to prenášal, musí si vyprať odev a umyť sa vodou; nečistý bude do večera. ¹¹ Každý, kto by sa dotkol trpiaceho na výtok bez toho, aby si ruky opláchol vodou, musí si vyprať odev a umyť sa vodou; nečistý bude do večera. ¹² Hlinenú nádobu, ktorej sa dotkol trpiaci na výtok, treba rozbiť a všetko drevené náradie opláchnuť vodou. ¹³ Keď sa trpiaci na výtok od svojho výtoku očistí, nech od svojho očistenia počíta sedem dní a nech si potom operie odev a umyje sa pramenitou vodou; bude čistý. ¹⁴ Na ôsmy deň vezme dve hrdličky alebo dva holúbky, predstúpi pred Hospodina ku vchodu do stanu stretávania a odovzdá ich kňazovi. ¹⁵ Kňaz ich pripraví: jedno na obetu za hriech a druhé na spaľovanú obetu. Tým kňaz za jeho výtok vykoná zaňho obrad zmierenia pred Hospodinom. ¹⁶ Muž, ktorý mal výron semena, musí si vodou umyť celé telo a do večera bude nečistý. ¹⁷ Každý odev a každý kožený predmet, na ktorý sa dostalo semeno, treba vyprať vo vode a bude to nečisté až do večera. ¹⁸ Ak muž obcovoľ so ženou a pritom mal výron semena, musia sa obaja umyť vodou a budú nečistí až do večera.

Nečistota ženy

¹⁹ Ak má žena výtok, svoj pravidelný výtok krvi z tela, zostane vo svojej nečistote sedem dní. Každý, kto sa jej dotkne, bude nečistý až do večera. ²⁰ Všetko, na čo si v čase svojej pravidelnej nečistoty ľahne, bude nečisté; a nečisté bude všetko, na čo si sadne. ²¹ Každý, kto by sa dotkol jej lôžka, vyperie si odev a umyje sa vodou a bude nečistý do večera. ²² Každý, kto by sa dotkol čohokoľvek, na čom sedela, vyperie si odev, umyje sa vodou a bude nečistý do večera. ²³ Ak sa dotkne niečoho, čo bolo na lôžku alebo na tom, na čom sedela, bude nečistý do večera. ²⁴ Keby muž s ňou predsa obcovoľ a dostala by sa naňho jej nečistota, bude nečistý sedem dní. Nečisté bude aj každé lôžko, na ktoré si ľahne. ²⁵ Ak má žena dlhšie trvajúci krvotok pred časom svojho mesačného krvácania, alebo ak trpí na výtok aj po mesačnom krvácaní, bude po celý čas svojho výtoku nečistá ako pri mesačnej nečistote. ²⁶ Každé lôžko, na ktoré si v období svojho výtoku ľahne, bude ako lôžko počas jej krvácania. Každý predmet, na ktorý si sadne, bude nečistý ako pri nečistote jej krvácania. ²⁷ Každý, kto by sa ich dotkol, bude nečistý, musí si oprat' odev, umyť sa vodou a nečistý zostane do večera. ²⁸ Keď sa žene výtok zastaví, odpočíta sedem dní, potom bude čistá. ²⁹ Na ôsmy deň vezme dve hrdličky alebo dva holúbky a prinesie ich kňazovi ku vchodu do stanu stretávania. ³⁰ Kňaz pripraví jedno na obetu za hriech a druhé na spaľovanú obetu. Tým kňaz za jej nečistý výtok vykoná za ňu obrad zmierenia pred Hospodinom. ³¹ Tak budete upozorňovať Izraelitov, aby sa neznečisťovali a pre svoju nečistotu nezomreli, keby poškynili môj príbytok, ktorý je uprostred nich. ³² Toto je zákon, ktorý sa týka toho, kto má výtok alebo výron semena, ktorý ho znečisťuje. ³³ Týka sa aj tej, ktorá má mesačný výtok, i toho, kto je postihnutý výtokom, či je to muž, alebo žena, aj toho, kto s nečistou obcuje.

Výročný deň zmierenia

16 Hospodin hovoril s Mojžišom po smrti dvoch Áronových synov, ktorí predstúpili pred Hospodina a zomreli, ² a povedal mu: Povedz svojmu bratovi Áronovi, nech nevstupuje hocikeď do svätyne za oponu pred vrchnák, ktorý je na arche, aby nezomrel, lebo v oblaku nad vrchnákom sa budem zjavovať. ³ Áron smie vstúpiť do svätyne len s mladým býčkom na obetu za hriech a s baranom na spaľovanú obetu. ⁴ Oblečie si posvätné

ľanové rúcho, pod ním bude mať na tele ľanové spodky, opáše sa ľanovým pásom a uviaže si ľanový turban. To je posvätný úbor. Prv než si ho oblečie, celý sa umyje vodou. ⁵ Od pospolitosti Izraelitov dostane dva capy na obetu za hriech a jedného barana na spaľovanú obetu. ⁶ Áron privedie býčka ako obetu za svoj hriech a vykoná obetu zmierenia za seba a za svoj dom. ⁷ Potom vezme obidva capy a postaví ich pred Hospodina ku vchodu do stanu stretávania. ⁸ Áron hodí lós o obidva capy, jeden lós pre Hospodina a druhý pre Azázela. ⁹ Capa, na ktorého padol lós, privedie Áron pred Hospodina a pripraví ho na obetu za hriech. ¹⁰ Capa, na ktorého padol lós pre Azázela, postaví živého pred Hospodina, aby na ňom vykonal obrad zmierenia a vyhnal ho k Azázelovi na púšť. ¹¹ Áron najprv privedie býčka na obetu za svoj hriech, aby vykonal obrad zmierenia za seba i za svoj dom. Býčka zareže ako obetu za svoj hriech. ¹² Z oltára pred Hospodinom vezme kadidelnicu plnú žeravých uhľíkov a plné priehrstie voňavého kadidla. Vnesie to dnu za oponu ¹³ a kadidlo položí na oheň pred Hospodina. Oblak z kadidla zahalí vrchnák, ktorý je na Svedectve, aby nezomrel. ¹⁴ Potom vezme trochu krvi z býčka a prstom pokropí vrchnák spredu a prstom sedemkrát pokropí krvou pred vrchnákom. ¹⁵ Zareže capa na obetu za hriech ľudu a krv zanesie dnu za oponu. S krvou capa urobí to isté, čo urobil s krvou býčka; vykropí ju na vrchnák a pred vrchnák. ¹⁶ Tým vykoná obrad zmierenia svätyne za nečistoty Izraelitov, za ich priestupky a za všetky ich hriechy. Tak nech urobí aj pri stane stretávania, ktorý je medzi nimi, uprostred ich nečistôt. ¹⁷ Keď kňaz vojde do svätyne vykonať obrad zmierenia, nikto nesmie byť v stane stretávania, až kým nevyjde. Tam vykoná obrad zmierenia za seba, za svoj dom a za celé zhromaždenie Izraela. ¹⁸ Potom vyjde k oltáru, ktorý je pred Hospodinom, a vykoná na ňom obrad zmierenia. Vezme trochu krvi z býčka i z krvi capa a potrie všetky rohy oltára. ¹⁹ Trochou krvi ho prstom sedemkrát pokropí. Tým ho očistí od nečistôt Izraelitov a posväti ho. ²⁰ Keď dokončí obrad zmierenia svätyne, za stan stretávania a za oltár, dá priviesť živého capa. ²¹ Áron položí obe ruky na hlavu živého capa; vyzná nad ním všetky viny Izraelitov, všetky ich priestupky a všetky ich hriechy a uvalí ich na hlavu capa. Odovzdá ich mužovi, ktorý ho má vyhnat na púšť. ²² Cap na sebe odnesie všetky ich viny do odľahlého kraja. Potom capa nechá na púšti. ²³ Nato Áron vstúpi do stanu stretávania, vyzlečie si ľanové rúcho, ktoré si obliekol pri vstupe do svätyne a nechá ho tam. ²⁴ Na posvätnom mieste sa celý umyje vodou a oblečie si rúcho. Potom vyjde a vykoná spaľovanú obetu za seba i spaľovanú obetu za ľud a tým vykoná obrad zmierenia za seba i za ľud. ²⁵ Tuk z obety za hriech spáli na oltári. ²⁶ Muž, ktorý vyhnal capa k Azázelovi, operie si odev, celý sa umyje a len potom smie prísť do tábora. ²⁷ Býčka na obetu za hriech a capa na obetu za hriech, ktorých krv vniesli do svätyne na obetu zmierenia, dá vyniesť za tábor. Ich kože, mäso a trus spáli. ²⁸ Muž, ktorý to spáli, vyperie si odev, umyje si telo vodou a až potom smie vstúpiť do tábora. ²⁹ Toto nech je pre vás trvalé ustanovenie: Desiaty deň siedmeho mesiaca budete sa kajať a nebudete konať nijakú prácu: ani domorodec, ani cudzinec, ktorý sa u vás zdržuje. ³⁰ V ten deň sa totiž budú za vás konať obrady zmierenia, aby vás očistili. Pred Hospodinom budete očistení od všetkých svojich hriechov. ³¹ Bude to pre vás deň slávania sobotného odpočinku. Budete sa kajať. To je trvalo platné ustanovenie. ³² Obrad zmierenia vykoná kňaz, ktorý bol pomazaný a uvedený do úradu, aby mohol konať kňazskú službu po svojom otcovi, a ktorý si smie obliekať posvätné ľanové rúcho. ³³ Ten vykoná obrad zmierenia za veľsvätyňu, vykoná aj obrad zmierenia za stan stretávania, za oltár, za kňazov a za zhromaždenie všetkého ľudu. ³⁴ To bude pre vás trvalým ustanovením: raz do roka sa za Izraelitov vykoná obrad zmierenia na odpustenie všetkých ich hriechov. Stalo sa tak, ako Hospodin prikázal Mojžišovi.

Obetné miesto

17 Hospodin oslovil Mojžiša: ² Oznám Áronovi, jeho synom i všetkým Izraelitom a povedz im: Toto prikázal Hospodin: ³ Ktokoľvek z domu Izraela zareže býčka, jahňa či kozu v tábore alebo za táborom, ⁴ ale obetné zviera neprivedie ku vchodu stanu stretávania na obetný dar Hospodinovi pred jeho príbytok, ten sa dopúšťa viny. Prelial krv, bude teda odstránený spomedzi svojho ľudu. ⁵ To preto, aby Izraeliti, keď privádzajú ku kňazovi svoje obety, ktoré kedysi obetovali na poli, privádzali ich Hospodinovi ku vchodu stanu stretávania. Budú ich obetovať ako obetu spoločenstva Hospodinovi. ⁶ Kňaz krvou pokropí Hospodinov oltár pri vchode stanu stretávania a spáli tuk na príjemnú vôňu pre Hospodina. ⁷ Už nebudú prinášať obety besom, ktorých smilne nasledovali. Toto bude pre nich a pre ich pokolenia trvalo platné ustanovenie. ⁸ Ďalej im povedz: Ktokoľvek z domu Izraela alebo z cudzincov, ktorí bývajú medzi vami, obetuje spaľovanú obetu alebo pripraví obetnú hostinu, ⁹ ale obetné zviera neprivedie ku vchodu stanu stretávania, aby ho pripravil Hospodinovi, bude odstránený spomedzi svojho ľudu.

Zákaz ješť krv

¹⁰ Ktokoľvek z domu Izraela alebo z cudzincov, ktorí bývajú medzi vami ako hostia, bude ješť nejakú krv, obrátim sa proti nemu. Každého, kto by jedol krv, odstránim zo spoločenstva jeho ľudu. ¹¹ Veď v krvi je život tela. Určil som vám ju na oltár na vykonávanie obradov zmierenia za váš život. Krvou, v ktorej je život, získava sa zmierenie. ¹² Preto som povedal Izraelitom: Nikto z vás nesmie ješť krv, ba ani cudzinec, ktorý býva medzi vami ako hosť, ju nesmie ješť. ¹³ Ktokoľvek z Izraelitov a z cudzincov, ktorí bývajú medzi vami, uloví zviera alebo vtáka, čo sa smie ješť, nechá mu vytečť krv a zakryje ju zemou. ¹⁴ Veď život každého tvora je v jeho krvi, ona ho oživuje. Preto som Izraelitom povedal: Nesmiete ješť krv nijakého tvora, lebo život každého tvora je v jeho krvi. Každý, kto by ju jedol, bude odstránený. ¹⁵ Ktokoľvek by jedol zdochlinu alebo roztrhané zviera, či domorodec, alebo cudzinec, vyperie si šaty, umyje sa vodou a bude nečistý až do večera. Potom bude čistý. ¹⁶ Ak si šaty nevyperie a neumyje si telo, ponesie následky svojej viny.

Výzva na mravný život

18 Hospodin oslovil Mojžiša: ² Oznám Izraelitom a povedz im: Ja som Hospodin, váš Boh. ³ Nesmiete sa správať tak, ako to robia v Egypte, kde ste bývali; ani nerobte tak, ako robia v Kanaáne, do ktorého vás vediem, ani sa nesprávajte podľa ich ustanovení. ⁴ Budete sa správať podľa mojich príkazov a budete zachovávať moje ustanovenia. Podľa nich sa budete správať, lebo ja som Hospodin, váš Boh. ⁵ Budete zachovávať moje ustanovenia a moje príkazy. Človek, ktorý bude podľa nich konať, bude z nich žiť. Ja som Hospodin. ⁶ Nikto sa nesmie priblížiť k svojej pokrvnej príbuznej, aby ju svojím pomerom zneuctil. Ja som Hospodin. ⁷ Nezneuctíš svojho otca tým, že by si mal pomer so svojou matkou. Je to tvoja matka. Nezneuctíš ju. ⁸ Nezneuctíš svojho otca pomerom s inou jeho ženou. To by zneuctilo tvojho otca. ⁹ Nezneuctíš svojím pomerom svoju sestru, teda dcéru svojho otca alebo dcéru svojej matky, či sa narodila v tom istom dome alebo inde, nezneuctíš ju. ¹⁰ Nezneuctíš svojím pomerom synovu dcéru alebo dcérinu dcéru, pretože tým zneuctíš seba. ¹¹ Nezneuctíš svojím pomerom dcéru inej ženy svojho otca, pretože ju splodil tvoj otec a je tvojou sestrou. Preto ju nezneuctíš. ¹² Nezneuctíš svojím pomerom sestru svojho otca; je to blízka príbuzná tvojho otca. ¹³ Nezneuctíš svojím pomerom matkinu sestru; je to blízka príbuzná tvojjej matky. ¹⁴ Nezneuctíš otcovho brata pomerom s jeho ženou; je to tvoja teta.

¹⁵ Nezneuctíš svojím pomerom svoju nevestu; je to žena tvojho syna. Nezneuctíš ju. ¹⁶ Nezneuctíš svojím pomerom bratovu ženu; tým by si zneuctil svojho brata. ¹⁷ Nebudeš svojím pomerom zneuctievať nijakú ženu a zároveň jej dcéru. Nevezmeš si dcéru jej syna, ani dcéru jej dcéry; nesmieš ich zneuctiť. Sú to tvoje blízke príbuzné. Bol by to hanebný skutok. ¹⁸ Nesmieš si vziať k svojej manželke jej sestru ako vedľajšiu ženu; zneuctil by si ju, keby si za jej života mal pomer s jej sestrou. ¹⁹ Nepribližuj sa k žene, aby si mal s ňou pomer v období nečistoty jej obvyklého krvácania. ²⁰ Nebudeš súložiť so ženou svojho blízkeho; tým by si sa poškvrnil. ²¹ Nikoho zo svojho potomstva nedovoľ obetovať Molochovi; nesmieš znevätiť meno svojho Boha. Ja som Hospodin. ²² Nesmieš obcovať s mužom, ako sa obcuje so ženou. To je ohavnosť. ²³ Nesmieš obcovať s nijakým zvieraťom; tým by si sa poškvrnil. Ani žena sa nesmie postaviť pred zviera, aby sa s ním páčila. To je hanebnosť. ²⁴ Ničím z toho sa nepoškvrňujte; tým všetkým sa poškvrňovali národy, ktoré vyhánam pred vás. ²⁵ Tak sa poškvrnila krajina, ale ja som ju potrestal pre jej nepravosť, a ona vyvrhla svojich obyvateľov. ²⁶ Zachovávajúce moje ustanovenia a prikázania, aby ste sa nedopustili ničoho z týchto ohavností, ani domorodec, ani cudzinec, ktorý býva medzi vami. ²⁷ Všetkých týchto ohavností sa dopúšťal ľud tejto krajiny, ktorý bol pred vami, takže krajina bola znečistená. ²⁸ Aj vás vyvrhne krajina, ak ju znečistíte, ako vyvrhla národy, ktoré boli pred vami. ²⁹ A každý, kto by sa dopúšťal niečoho z týchto ohavností, nech je odstránený spomedzi svojho ľudu. ³⁰ Zachovávajúce teda moje ustanovenia. Nekonaťte nič z tých ohavných zvyklostí, ktoré sa páchali pred vami. Nepoškvrňujte sa nimi. Ja som Hospodin, váš Boh.

Svätosť

19 Hospodin oslovil Mojžiša: ² Oznam celej pospolitosti Izraelitov a povedz: Buďte svätí, lebo ja, Hospodin, váš Boh, som svätý. ³ Každý nech má v úcte svoju matku a svojho otca. Zachovávajúce moje dni sobotného odpočinku. Ja som Hospodin, váš Boh. ⁴ Neobracajte sa k bôžikom, nerobte si liate modly. Ja som Hospodin, váš Boh. ⁵ Keď budete prinášať Hospodinovi obeť spoločenstva, prineste ju tak, aby si vás obľúbil. ⁶ Obeťné mäso treba zjesť v deň, keď ho obetujete, alebo v nasledujúci deň. Čo zostane do tretieho dňa, treba spáliť. ⁷ Keby sa predsa z toho jedlo aj na tretí deň, bolo by to skazené a nezískate obľubu. ⁸ Kto by z toho jedol, previní sa, lebo znesvätil, čo je sväté Hospodinovi; bude odstránený spomedzi svojho ľudu. ⁹ Keď nastane žatva a vo svojej krajine budete zberať úrodu, nezožínajte polia až po okraj. Po zbere úrody nezberajte klasy. ¹⁰ Ani svoju vinicu úplne nepooberať, ani popadané bobule hrozna vo svojej vinici nezberať. Nechaj ich chudobnému a cudzincovi. Ja som Hospodin, váš Boh. ¹¹ Nekradnite, neklamte, nepodvádzajte sa navzájom. ¹² Na moje meno falošne neprisahajte, aby ste neznesvätili meno svojho Boha. Ja som Hospodin. ¹³ Neutláčaj svojho blízkeho ani ho neolupuj. Nech mzda nádečníka nezostane u teba do rána. ¹⁴ Nezlloreč hluchému, slepému neklad prekážky do cesty, ale boj sa svojho Boha. Ja som Hospodin. ¹⁵ Pri súde sa nedopúšťajte bezprávia. Nenadŕžaj chudobnému ani mocnému. Súď spravodlivo svojho súkmeňovca. ¹⁶ Nesprávaj sa medzi svojím ľudom ako ohovárač ani sa nedožaduj preliatia krvi svojho blízkeho. Ja som Hospodin. ¹⁷ Neprechovávať vo svojom srdci nenávisť voči svojmu bratovi. Rozhodne však pokarhaj svojho blízkeho, aby si jeho hriech nevzal na seba. ¹⁸ Nepomsti sa a neprechovávať hnev voči príslušníkom svojho ľudu, ale miluj svojho blízkeho ako seba samého. Ja som Hospodin. ¹⁹ Zachovávajúce moje ustanovenia. Pri párení svojho dobytku nepripustíte, aby sa krížili dva druhy. Svoje pole neosievaj dvojakým druhom semena. Nenos na sebe šaty utkané z dvojakeho tkaniva. ²⁰ Keby niekto súložil so ženou, ktorá ako

otrokyňa patrí inému mužovi, no nebola ešte vykúpená ani prepustená na slobodu, obaja budú potrestaní, ale nebudú usmrtení, lebo ona nebola slobodná. ²¹ Muž privedie za svoje previnenie barana Hospodinovi ku vchodu stanu stretávania na obeť za vinu. ²² Obetovaním barana za vinu kňaz namiesto neho vykoná úkon zmierenia pred Hospodinom za hriech, ktorý spáchal. Hriech, ktorým sa prehrešil, sa mu odpustí. ²³ Keď vjdete do krajiny a budete sadiť rôzne ovocné stromy, pokladajte ich za neobrezané. Ich ovocie bude pre vás tri roky ako neobrezané, nesmie sa teda jesť. ²⁴ Na štvrtý rok všetko ich ovocie bude patriť Hospodinovi ako posvätná obeť chvály. ²⁵ V piatom roku smiete jesť ich ovocie, aby vám i naďalej prinášali hojnú úrodu. Ja som Hospodin, váš Boh. ²⁶ Nič nebudete jesť s krvou, nebudete veštiť ani čarovať. ²⁷ Nepodstrihujte si vlasy dookola, nezohyzdujte si okraje brady. ²⁸ Nerobte si zárezy do tela pre mŕtveho, ani si netetujte na tele znaky. Ja som Hospodin. ²⁹ Nezneucti si dcéru tým, že ju navedieš na smilstvo, aby sa krajina neoddávala smilstvu a nenaplnila sa nehanobnosťou. ³⁰ Zachovávajte moje dni sobotného odpočinku a majte v úcte moju svätyňu. Ja som Hospodin. ³¹ Neobracajte sa na tých, čo vyvolávajú duchov, ani na veštcov. Nevyhľadávajte ich, aby ste sa nimi nepoškvrnili. Ja som Hospodin, váš Boh. ³² Pred šedinami povstaň, starca si ucti a svojho Boha sa boj. Ja som Hospodin. ³³ Ak sa do vašej krajiny prisťahuje k tebe cudzinec, neutláčajte ho. ³⁴ Cudzinec, ktorý sa zdržuje u vás, nech je pre vás ako domorodec. Miluj ho ako seba samého, lebo aj vy ste boli cudzincami v Egypte. Ja som Hospodin, váš Boh. ³⁵ Nedopúšťajte sa bezprávia pri súde ani v mierach dĺžky, váhy či objemu. ³⁶ Zadovážte si presnú váhu, presné závažie, presnú efu, presný hín. Ja som Hospodin, váš Boh, ktorý som vás vyviedol z Egypta. ³⁷ Zachovávajte teda všetky moje ustanovenia a dodržiavajte všetky moje právne predpisy. Ja som Hospodin.

Tresty za modloslužbu

20 Hospodin oslovil Mojžiša: ² Povedz Izraelitom: Ak niekto spomedzi Izraelitov alebo cudzincov, ktorí bývajú v Izraeli, obetuje niekoho zo svojho potomstva Molochovi, musí zomrieť; pospolitý ľud ho ukameňuje. ³ Ja sám sa obrátim proti nemu a odstránim ho spomedzi jeho ľudu, pretože dal Molochovi zo svojho potomstva, čím poškvrnil moju svätyňu, znesvätil moje sväté meno. ⁴ Keby pospolitý ľud zatváral oči nad týmto človekom, že dal zo svojho potomstva Molochovi, a neusmrtili by ho, ⁵ ja sám sa postavím proti nemu i proti jeho rodu a odstránim ho spomedzi ľudu so všetkými, ktorí ho v tom smilstve nasledovali a smilnili s Molochom. ⁶ Ak sa niekto obráti na tých, čo vyvolávajú duchov, a na veštcov, aby s nimi smilnil, proti takému človekovi sa obrátim a odstránim ho spomedzi jeho ľudu. ⁷ Posväťte sa a buďte svätí, pretože ja som Hospodin, váš Boh. ⁸ Zachovávajte ustanovenia a dodržiavajte ich. Ja som Hospodin, váš Posvätitel.

Priestupky proti rodine

⁹ Ktokoľvek by zlomil svojmu otcovi alebo svojej matke, musí zomrieť. Prekiaľ totiž svojho otca alebo svoju matku, sám nesie vinu za svoju krv. ¹⁰ Kto sa dopustí cudzoložstva s vydatou ženou, teda kto cudzoloží so ženou svojho blízkeho, musí zomrieť — cudzoložník i cudzoložnica. ¹¹ Keby niekto mal pomer so ženou svojho otca, tým svojho otca zneuctil, obaja musia zomrieť; sami nesú vinu za svoju krv. ¹² Keby niekto mal pomer so svojou nevestou, obaja musia zomrieť. Dopustili sa ohavnosti. Sami nesú vinu za svoju krv. ¹³ Keby niekto súložil s mužom, ako sa súloží so ženou, dopustili by sa ohavnosti a obaja musia zomrieť. Sami ponesú vinu za svoju krv. ¹⁴ Ak si niekto vezme ženu a zároveň aj jej matku, je to zvrátenosť. Nech upália jeho i obe ženy, aby táto zvrátenosť nezostala medzi vami. ¹⁵ Keby muž obcoval so zvieratom, musí zomrieť a zviera treba zabiť. ¹⁶ Ak by niektorá žena

obcovala so zvieratám a páčila by sa s ním, zabiješ ženu i zviera. Musia zomrieť. Sami ponesú vinu za svoju krv. ¹⁷ Ak si niekto vezme svoju sestru, dcéru svojho otca alebo dcéru svojej matky a zneuctí ju, a aj ona zneuctí jeho, je to ohavnosť. Nech sú verejne vylúčení spomedzi svojho ľudu. Zneuctil svoju sestru, preto nesie svoju vinu. ¹⁸ Ak niekto bude súložiť so ženou v čase jej nečistoty, zneuctí jej nahotu, obnaží prameň jej krvi a aj ona obnaží prameň svojej krvi, preto budú obaja odstránení spomedzi svojho ľudu. ¹⁹ Nezneuctí sestru svojej matky ani sestru svojho otca, lebo tým zneuctíš blízku príbuznú. Obaja ponesú svoju vinu. ²⁰ Kto by súložil so svojou tetou, zneuctí svojho strýka. Obaja ponesú svoj hriech; zomrú bezdetní. ²¹ Ak si niekto vezme ženu svojho brata, je to poškvrnenie, lebo zneuctí svojho brata. Zostanú bezdetní. ²² Zachovávajúte všetky moje ustanovenia a všetky moje právne predpisy. Konajte podľa nich, aby vás nevyvrhla krajina, do ktorej vás vediem, aby ste v nej mohli bývať. ²³ Nesprávajte sa podľa zvyklostí národov, ktoré vyhánam pred vami. Zošklivilí sa mi, lebo to všetko páchali. ²⁴ Vám som však povedal: Zaujmite ich územie a ja vám ho dám do vlastníctva, krajinu oplývajúcu mliekom a medom. Ja som Hospodin, váš Boh. Ja som vás oddelil od týchto národov. ²⁵ Robte teda rozdiel medzi čistými a nečistými zvieratami, ako aj medzi nečistými a čistými vtákmi, aby ste neupadli do opovrhnutia pre zvieratá, pre vtákov, ani pre rôzne zemské plazy, čo som oddelil, aby ste ich pokladali za nečisté. ²⁶ Budete mi svätí, lebo ja, Hospodin, som svätý. Ja som vás oddelil od národov, aby ste boli moji. ²⁷ Keby spomedzi vás niektorý muž či žena vyvolával duchov zomrelých alebo bol vešcom, musí zomrieť. Ukameňujte ich. Sami ponesú vinu za svoju krv.

Svätosť kňazstva

21 Hospodin oslovil Mojžiša: Povedz kňazom, Áronovým synom, toto: Nech sa nikto z vás neznečistí mŕtvou niekoho zo svojho ľudu, ² okrem svojho najbližšieho príbuzného, ako je matka, otec, syn, dcéra, brat ³ a slobodná sestra, ktorá zostáva jeho blízkou príbuznou, lebo sa nevydala; tou sa môže znečistiť. ⁴ Mŕtvou vydatej sestry sa však nesmie poškvrniť, lebo by sa zneuctil. ⁵ Nebudú si podstrihovať vlasy dookola ani pristrihovať okraje brady; do tela si nebudú robiť zárezy. ⁶ Majú byť svätí pre svojho Boha, nech neznesvätia jeho meno, lebo prinášajú ohňové obety Hospodinovi, pokrm svojho Boha. Preto musia zostať svätí. ⁷ Nesmú si vziať za ženu pobehticu ani ženu zneuctenú. Neoženia sa ani so ženou, ktorú jej muž zavrhol, lebo kňaz je zasvätený Bohu. ⁸ Pokladaj ho teda za svätého, lebo prináša chlieb tvojho Boha. Nech je pre teba svätý, lebo svätý som ja, Hospodin, váš Posvätiťel. ⁹ Keď sa dcéra niektorého kňaza znesväťi smilstvom, znesväťi svojho otca. Nech je upálená. ¹⁰ Veľkňaz ako predstavený svojich bratov kňazov, ktorému pri vysviacke vyliali na hlavu olej a uviedli ho do úradu, takže si môže obliekať posvätné rúcha, nesmie mať vlasy na hlave neupravené ani si nesmie roztrhnúť rúcha. ¹¹ Nepriblíži sa k nijakej mŕtvoľe, nepoškvrní sa ani pre svojho otca, ani pre svoju matku. ¹² Nevyjde zo svätyne a neznesväťi svätyňu svojho Boha, lebo bol svojmu Bohu zasvätený olejom pomazania. Ja som Hospodin. ¹³ Nech si za manželku vezme pannu. ¹⁴ Vdovu či ženu, ktorú jej muž zavrhol, alebo ženu zneuctenú smilstvom, si nesmie vziať za ženu. Za ženu si vezme pannu spomedzi svojho ľudu, ¹⁵ aby neznesvätil svoje potomstvo medzi svojím ľudom. Ja som Hospodin, jeho Posvätiťel. ¹⁶ Hospodin oslovil Mojžiša: ¹⁷ Povedz Áronovi: Keby mal niekto v pokoleniach tvojho potomstva nejakú telesnú chybu, ten nesmie prinášať pokrm svojho Boha. ¹⁸ Túto službu nesmie konať ten, kto má nejakú telesnú chybu; nikto slepý alebo chromý, alebo so znetvorenou tvárou či s niektorým zle vyvinutým údom, ¹⁹ alebo človek so zlomenou nohou, alebo zlomenou rukou, ²⁰ alebo človek hrbatý, zakrpatený, s

beľmom na oku,  ľovek postihnut  svrabom či li ajom, alebo s rozdrven m semenn kom.
²¹ Nikto z potomstva k naza  rona, ktor  m  nejak  telesn  chybu, nesmie prinášať oh ov  obetu Hospodinovi. Keďže má telesn  chybu, nesmie prinášať pokrm svojho Boha. ²² Môže však po   a  pokrm svojho Boha z ve sv t ch a svätých darov. ²³ Pre svoju telesn  chybu však nesmie prist     k opone ani k oltáru, lebo by znesv t l moju sv t   u, preto  e ja som Hospodin, ich Posv t teľ. ²⁴ Moj     to ozn m l Áronovi, jeho synom a všetkým Izraelitom.

  asť na posvätnom jedle

22 Hospodin oslov l Moj    : ² Povedz  ronovi a jeho synom, aby sa zdržiavali posvätných darov Izraelitov, ktor  mi zasv cuj , a nezneuctili moje sv t  meno. Ja som Hospodin. ³ Povedz im: Keby sa niekto z celého v   ho potomstva v budúcich pokoleniach prib  il k svätým darom, ktor  Izraeliti zasvätili Hospodinovi, a bol by ne ist , tak   ľovek musí byť odstr nen  spred mojej tváre. Ja som Hospodin. ⁴ Ktokoľvek by z Áronovho potomstva bol malomocn , alebo by trpel výtokom, nesmie je  z posvätných darov, kým sa ne ist . Keby sa dotkol hocičoho znečisteného mŕtvolou, alebo  ľoveka, ktor  m  výron semena, ⁵ alebo by sa dotkol niektorého z drobných zv rat, ktorého nečistotou by sa poškvrnil, alebo by sa dotkol  ľoveka, ktorým sa po kvrn  pre ak koľvek nečistotu, ⁶ teda ka   , kto by sa dotkol nie o o takého, bude ne ist  až do večera a nesmie je  z posvätných darov, len keď sa cel  umyje vodou. ⁷ Po západe slnka bude  ist  a potom môže je  z posvätných darov, lebo je to jeho pokrm. ⁸ Zdochlinu alebo zverou roztrhané zv ra nesmie je ; t m by sa poškvrnil. Ja som Hospodin. ⁹ Nech zachov v j  m j príkaz, aby neuv lali na seba nejak  hrie  a nezomreli preto,   e ho znesvätili. Ja som Hospodin, v   Posv t teľ. ¹⁰ Kto nep tr  ku k nazsk mu stavu, nesmie je  z posvätných darov, a nesmie z nich je  ani ten, kto sa zdr  je u k naza, ani jeho najat  robotník. ¹¹ Ak si však k naz niekoho k p  za peniaze, ten môže z toho je . Z jeho pokrmu môžu je  aj t , čo sa narodili v jeho dome. ¹² Keď sa k nazova dcéra vydá za takého, čo nie je k naz, nesmie je  z posvätných darov obetovaných pozdvihovan m. ¹³ Ak však k nazova dcéra ovdovie alebo ju muž zavrhol a nemá potomka, no vráti sa do domu svojho otca, potom môže je  z pokrmu svojho otca ako za mlada. Kto však nep tr  ku k nazsk mu stavu, nesmie z neho je . ¹⁴ Keby niekto z posvätných darov jedol nevedomky, k nazovi uhradí posv tn  dary a k tomu pridá pätinu. ¹⁵ Nech k nazi nedovolia znesvätiť posv tn  dary Izraelitov, ktor  prinášajú ako pozdvihovan  obetu Hospodinovi, ¹⁶ lebo by uvalili t rchu previnenia na tých, čo by jedli posv tn  dary. Ja som Hospodin, ich Posv t teľ. ¹⁷ Hospodin oslov l Moj    : ¹⁸ Povedz  ronovi, jeho synom a všetkým Izraelitom toto: Ak niekto z domu Izraela i z cudzincov, ktor  sa zdr  j  v Izraeli, donesie svoj obetn  dar, či ide o rôzne sľuby alebo v  elijak  dobrov ln  záväzky, ktor  prinášajú na spalovan  obetu Hospodinovi, ¹⁹ aby ste sa mu zapáčili, musí to byť bezchybn  samec z dobytká, z oviec alebo k  . ²⁰ Neobetuj e ni , čo má na sebe nejak  chybu, lebo t m by ste sa mu nezap  ili. ²¹ Ak niekto na splnenie sľubu alebo nejakého dobrov ln ho záväzku prinesie obetu spoločenstva Hospodinovi z dobytká alebo oviec, len bezchybn  sa mu bude p   . Nesmie mať nijak  chybu. ²² Hospodinovi nesmiete priniesť ni  slep , dol man , po koden , vredov , svrabov  či li ajov . Ni  z toho neprinášajte na oh ov  obetu Hospodinovi na oltár. ²³ B ka alebo ovcu so zle vyvinutými alebo zmrza en mi údmi môžeš priniesť ako dobrov ln  obetn  dar, takou obetou sa však pri sľube nezap  i . ²⁴ Zv ra s rozmlia  en mi, rozdrvenými, odtrhnut mi alebo vyrezan mi semenníkmi nesmiete prinášať Hospodinovi. Vo svojej krajine to nesmiete robiť. ²⁵ Neprij-

mite od cudzinca nijakú takú obeť, aby ste ju potom priniesli ako pokrm svojmu Bohu; je to chybné a nebude prijaté. ²⁶ Hospodin oslovil Mojžiša: ²⁷ Keď sa ti vyľahne teľa, jahňa alebo kozla, nechaj ho sedem dní pod jeho matkou a na ôsmy deň sa prijme ako príjemná ohňová obeť Hospodinovi. ²⁸ Nezabíjajte v ten istý deň kravu či ovcu spolu s jej mláďaťom. ²⁹ Keď budete prinášať ďakovnú obeť Hospodinovi, prineste ju tak, aby sa mu páčila. ³⁰ Treba ju zjesť v ten istý deň. Nenechajte z nej nič do rána. Ja som Hospodin. ³¹ Zachovávajte moje príkazy a konajte podľa nich. Ja som Hospodin. ³² Nezniesväcujte moje sväté meno. Nech som uctievaný ako svätý medzi Izraelitmi. Ja som Hospodin, váš Posvätitel'. ³³ Vyviedol som vás z Egypta, aby som vám bol Bohom. Ja som Hospodin.

Zákony o slávnostiach

23 Hospodin oslovil Mojžiša: ² Povedz Izraelitom toto: Hospodinove slávnosti, ktoré budete zvolávať, sú bohoslužobné zhromaždenia. Sú to moje slávnosti.

Deň slávenia sobotného odpočinku

³ Šesť dní sa bude pracovať, siedmy deň bude deň slávenia sobotného odpočinku, deň bohoslužobného zhromaždenia. Nebudete vykonávať nijakú prácu. Je to deň Hospodinovho sobotného odpočinku vo všetkých vašich bydliskách.

Pascha

⁴ Toto sú Hospodinove slávnosti, bohoslužobné zhromaždenia, ktoré budete zvolávať v stanovený čas: ⁵ štrnásť deň prvého mesiaca večer bude Hospodinova Pascha. ⁶ Pätnásť deň toho istého mesiaca je Hospodinova slávnosť Nekvasených chlebov. Sedem dní budete jesť nekvasené chleby. ⁷ Prvý deň budete mať bohoslužobné zhromaždenie. Nebudete konať nijakú všednú prácu. ⁸ Sedem dní budete prinášať Hospodinovi ohňovú obeť; na siedmy deň bude opäť bohoslužobné zhromaždenie, vtedy nesmiete konať nijakú obvyklú prácu.

Obeta vdaky z prvotín

⁹ Hospodin znova oslovil Mojžiša: ¹⁰ Povedz Izraelitom toto: Keď prídete do krajiny, ktorú vám dávam, a zožnete obilie, prvý snop zo svojej žatvy priniesiete kňazovi. ¹¹ On zamáva snopom pred Hospodinom, aby ste sa mu zapáčili. V deň po dni sobotného odpočinku ho kňaz bude podávať zamávaním. ¹² V ten istý deň, keď dáte mávať snopom, obetujte bezchybného jednoročného baránka na spaľovanú obeť Hospodinovi. ¹³ A k nej ako pokrmovú obeť pridáte dve desatiny jemnej múky zamiesenej s olejom ako ohňovú obeť príjemnej vône Hospodinovi spolu s nápojovou obetou štvrtiny hľu vlna. ¹⁴ Chlieb, pražené zrnó alebo tlčené zrnó nebudete jesť až do toho dňa, kým neprinesiete obetný dar svojmu Bohu. To je trvalé ustanovenie pre všetky vaše pokolenia vo všetkých vašich bydliskách.

Slávnosť Týždňov

¹⁵ Od prvého dňa po dni sobotného odpočinku, totiž odo dňa, keď ste priniesli snop na podávanú obeť, odpočítajte sedem úplných týždňov, ¹⁶ od prvého dňa po siedmom dni sobotného odpočinku počítajte päťdesiat dní. Potom priniesiete Hospodinovi novú pokrmovú obeť. ¹⁷ Zo svojich sídlisk priniesiete dva chleby na podávanú obeť. Budú z dvoch desiatín jemnej múky upečené s kvasom ako prvotiny Hospodinovi. ¹⁸ S chlebom privediete sedem jednoročných bezchybných baránkov, jedného mladého býčka a dva barany. Budú na spaľovanú obeť Hospodinovi s príslušnou pokrmovou obetou a nápojovou obetou ako ohňová obeť príjemnej vône Hospodinovi. ¹⁹ Pripravte aj jedného capa na obeť za hriech a dva jednoročné baránky na obeť spoločenstva. ²⁰ Kňaz nech nimi zamáva nad chlebom prvotín ako podávanou obetou pred Hospodinom. Spolu s dvoma baránkami

budú posvätné a budú patriť kňazovi. ²¹ V ten istý deň zvolajte bohoslužobné zhromaždenie. Nebudete konať nijakú obvyklú prácu. To je trvalé ustanovenie pre všetky vaše pokolenia vo všetkých vašich bydliskách. ²² Keď sa bude vo vašej krajine zožínať obilie, nezožni pole až po okraj a klasy po svojej žatve nevyzbieraj. Nechaj to chudobnému a cudzincovi. Ja som Hospodin, váš Boh.

Slávnosť plesania — Nový rok

²³ Hospodin oslovil Mojžiša: ²⁴ Povedz Izraelitom toto: Prvý deň siedmeho mesiaca budete mať slávnosť odpočinku pripomenutú trúbením a bohoslužobným zhromaždením. ²⁵ Nebudete konať nijakú obvyklú prácu, ale prinesiete ohňovú obetu Hospodinovi.

Deň zmierenia

²⁶ Hospodin povedal Mojžišovi: ²⁷ Desiaty deň toho istého siedmeho mesiaca bude Deň zmierenia. Budete mať bohoslužobné zhromaždenie. Budete sa kajať a prinášať Hospodinovi ohňovú obetu. ²⁸ V ten istý deň nebudete konať nijakú prácu, lebo je to Deň zmierenia. Za vás sa bude konať obrad zmierenia pred Hospodinom, vašim Bohom. ²⁹ Každý, kto by sa v ten deň nekajal, bude odstránený spomedzi svojho ľudu. ³⁰ Každého, kto by konal v ten deň nejakú prácu, vyhubím spomedzi svojho ľudu. ³¹ Nebudete vykonávať nijakú prácu. To je trvalé ustanovenie pre vaše pokolenia vo všetkých vašich bydliskách. ³² Bude to pre vás deň slávania sobotného odpočinku. Budete sa kajať od večera deviateho dňa toho mesiaca. Od jedného večera do druhého budete svätiť svoj deň sobotného odpočinku.

Slávnosť Stánkov

³³ Hospodin oslovil Mojžiša: ³⁴ Povedz Izraelitom: Od pätnásteho dňa toho istého siedmeho mesiaca bude sedem dní Hospodinovej slávnosti Stánkov. ³⁵ Prvý deň je bohoslužobné zhromaždenie. Nesmiete konať nijakú obvyklú prácu. ³⁶ Sedem dní prinášajte Hospodinovi ohňovú obetu, ôsmy deň budete mať bohoslužobné zhromaždenie a prinesiete ohňovú obetu Hospodinovi. Je to sviatočné zhromaždenie. Nesmiete konať nijakú obvyklú prácu. ³⁷ Toto sú Hospodinove slávnosti, na ktoré budete zvolávať bohoslužobné zhromaždenia, aby ste prinášali Hospodinovi ohňovú obetu, spalovanú obetu, pokrmovú obetu, obetu s hostinou a nápojovú obetu podľa predpisu na jednotlivé dni ³⁸ okrem obiet v Hospodinových dňoch sobotného odpočinku a okrem vašich darov pri rozličných sľuboch, ako aj všetkých vašich dobrovoľných obiet, ktoré budete dávať Hospodinovi. ³⁹ Pätnásty deň siedmeho mesiaca, keď z poľa zoberiete úrodu, budete sedem dní sláviť Hospodinovu slávnosť. V prvý deň bude sviatočný odpočinok, ale aj v ôsmy deň bude sviatočný odpočinok. ⁴⁰ V prvý deň si vezmete ovocie z ušľachtilých stromov, palmové ratolesti, vetvy listnatých stromov a potočných vrb a sedem dní sa budete radovať pred Hospodinom, svojím Bohom. ⁴¹ Svätte ju ako Hospodinovu slávnosť sedem dní v roku. Je to trvalé ustanovenie pre vaše pokolenia. Svätte ho v siedmom mesiaci. ⁴² Sedem dní bývajte v stánkoch. Všetci domorodci v Izraeli majú bývať v stánkoch, ⁴³ aby vaše pokolenia vedeli, že som dal Izraelitom bývať v stánkoch, keď som ich vyviedol z Egypta. Ja som Hospodin, váš Boh. ⁴⁴ Takto Mojžiš vyhlásil Izraelitom Hospodinove slávnosti.

Olej do svietnika

24 Hospodin oslovil Mojžiša: ² Prikáž Izraelitom, nech ti prinesú čistý vylisovaný olivový olej na svietenie, aby sa tak vo svietniku ustavične udržiavalo svetlo. ³ Áron ho bude ustavične od večera do rána obsluhovať pred Hospodinom, a to pred oponou svedectva v stane stretávania. To je trvalé ustanovenie pre vaše pokolenia. ⁴ Áron bude ustavične obsluhovať lampy na čistom svietniku pred Hospodinom.

Posvätné chleby

⁵ Vezmi jemnú múku a upeč z nej dvanásť chlebov. Jeden bochník bude z dvoch desiatín efy. ⁶ Poukladaj ich pred Hospodinom na čistý stôl do dvoch stĺpcov, šesť v každom stĺpci. ⁷ Na každý stôl pridaj čisté kadidlo, aby bolo pri chlebe ako pripomienka na ohňovú obeť Hospodinovi. ⁸ Neprestajne ich budeš ukladať pred Hospodinom vždy v deň sobotného odpočinku. Bude to medzi Izraelitmi ako večná zmluva. ⁹ Chleby budú patriť Áronovi a jeho synom. Zjedia ich na posvätnom mieste, lebo je to preňho svätosvätá časť ohňových obiet Hospodinovi. To je trvalé ustanovenie.

Tresty za rúhanie

¹⁰ Raz vyšiel syn Izraelitky a Egyptana medzi Izraelitov. Syn Izraelitky sa v tábore pohádal s istým Izraelitom. ¹¹ Tento syn Izraelitky, dcéry Dibriho z Dánovho kmeňa, ktorá sa volala Šelomit, sa rúhal Božiemu menu a zlorečil. Priviedli ho teda k Mojžišovi ¹² a dali ho do väzenia, kým nedostanú rozhodnutie z úst Hospodina. ¹³ Hospodin povedal Mojžišovi: ¹⁴ Rúhača daj vyviešť z tábora. Tam mu všetci, čo ho počuli, položia ruky na hlavu a celá pospolitosť ho ukameňuje. ¹⁵ Izraelitom povedz: Ktokoľvek zlorečil svojmu Bohu, bude niesť následky svojho hriechu. ¹⁶ Každý, kto by zlorečil Hospodinovmu menu, musí zomrieť. Celá pospolitosť ho ukameňuje. Tak cudzinec ako aj domorodec budú usmrtení, keď budú zlorečiť menu Hospodina. ¹⁷ Ak niekto zabije človeka, musí zomrieť. ¹⁸ Kto zabije domáce zviera, musí ho nahradiť život za život. ¹⁹ Ak niekto poraní svojho súkmeňovca, nech mu urobia tak, ako urobil on: ²⁰ zlomenina za zlomeninu, oko za oko, zub za zub; akú ranu spôsobil, takú nech spôsobia aj jemu. ²¹ Kto zabije domáce zviera, musí ho nahradiť. Kto zabije človeka, musí zomrieť. ²² Rovnaké právo budete mať pre cudzinca ako pre domorodca. Ja som Hospodin, váš Boh. ²³ Keď to Mojžiš povedal Izraelitom, vyviedli rúhača z tábora a ukameňovali ho. Izraeliti urobili tak, ako Hospodin prikázal Mojžišovi.

Rok sobotného odpočinku

25 Hospodin oslovil Mojžiša na vrchu Sinaj: ² Povedz Izraelitom toto: Keď prídete do krajiny, ktorú vám dávam, nech aj pôda odpočíva Hospodinovým sobotným odpočinkom. ³ Šesť rokov obsievaj svoje role, šesť rokov orezávaj svoju vinicu a zberaj jej úrodu. ⁴ V siedmom roku nech má pôda sviatočný odpočinok, sobotný odpočinok pre Hospodina. Neobsievaj svoje pole ani neorezávaj svoju vinicu. ⁵ Nezožni, čo ti samo vyrástlo po žatve, neoberaj strapce svojej vinice, ktorú si neorezal, pôda bude rok odpočívať. ⁶ Vďaka odpočinku pôdy budeš mať pokrm ty, tvoj sluha, tvoja slúžka, tvoj nádenník i cudzinec, ktorý býva u teba. ⁷ Aj tvoj dobytok a zvieratá, čo sú v tvojej krajine, budú mať všetku jej úrodu za pokrm.

Jubilejný rok

⁸ Odpočítaj sedem rokov odpočinku, sedemkrát sedem rokov, a vyjde ti, že obdobie siedmich rokov odpočinku je štyridsaťdeväť rokov. ⁹ Potom desiaty deň siedmeho mesiaca daj trúbiť na zvučnom rohu; v Deň zmierenia daj trúbiť na rohu v celej krajine. ¹⁰ Tak posväťte päťdesiaty rok a vyhlásite v krajine slobodu pre všetkých jej obyvateľov. Bude to pre vás jubilejný rok, keď sa každý vráti k vlastníctvu a každý sa vráti k svojmu rodu. ¹¹ Päťdesiaty rok bude pre vás jubilejným rokom. Nebudete siať ani zožinať to, čo samo narastie po žatve, ani neoberajte plody z neobrobenej vinice. ¹² Je to jubilejný rok; bude vám svätý. Budete sa živiť tým, čo sa urodí na poli. ¹³ V tomto jubilejnom roku nech sa každý vráti k svojmu vlastníctvu. ¹⁴ Ak niečo predáš svojmu súkmeňovcovi alebo od neho niečo kúpiš, nepoškodzuje jeden druhého. ¹⁵ Od svojho súkmeňovca kupuj podľa počtu rokov po jubilejnom

roku a on ti predá podľa počtu rokov, v ktorých budeš brať úrodu. ¹⁶ Ak zostáva viac rokov, zvýš kúpnu cenu; ak zostáva menej rokov, zníž aj kúpnu cenu, lebo ti predáva podľa počtu rokov, v ktorých budeš brať úrodu. ¹⁷ Nepoškodzuje sa navzájom. Boj sa svojho Boha, lebo ja som Hospodin, váš Boh. ¹⁸ Preto zachovávajte moje ustanovenie, dodržiavajte moje právne predpisy a podľa nich konajte. Potom budete bezpečne bývať v krajine. ¹⁹ Zem bude pre vás vydávať svoju úrodu, najete sa dosýta a budete v nej bezpečne bývať. ²⁰ Možno sa opýtate: Čo budeme jesť v siedmom roku, keď nebudeme siať ani zberať úrodu? ²¹ V šiestom roku zošlem svoje požehnanie a budete mať úrodu na tri roky. ²² Keď budete siať v ôsmom roku, budete jesť ešte zo starej úrody až do deviateho roku. Kým nedozreje jeho úroda, budete jesť zo starej.

Právo na výkup

²³ Zem sa nesmie predať natrvalo, lebo zem je moja. Vy ste u mňa len cudzinci a prisťahovalci. ²⁴ V celej krajine, ktorá bude vašim vlastníctvom, zaručte teda spätné odkúpenie zeme. ²⁵ Ak tvoj brat schudobnie a niečo zo svojho vlastníctva predá, nech príde jeho najbližší príbuzný ako výkupca a odkúpi to, čo jeho brat predal. ²⁶ Keby niekto takého výkupcu nemal, no potom sa zmôže tak, že bude mať na výkupné, ²⁷ spočíta roky od predaja a zvyšok vyplatí tomu, komu predal, a vráti sa k svojmu vlastníctvu. ²⁸ Ak sa však nezmôže na to, aby kupca vyplatil, potom to, čo predal, zostane až do jubilejného roka v rukách kupca. V jubilejnom roku to kupec uvoľní a vráti sa to k pôvodnému majiteľovi. ²⁹ Ak niekto predá obytný dom v ohradenom meste, bude mať právo kúpiť si ho späť, a to po celý rok od predaja. Do roka bude mať právo kúpiť si ho späť. ³⁰ Ak si ho však do uplynutia celého roka nekúpi, dom v ohradenom meste zostane natrvalo tomu, kto ho kúpil, i jeho pokoleniam. Kupec sa ho ani v jubilejnom roku nemusí vzdať. ³¹ Domy v neohradených dedinách treba posudzovať ako pole v krajine. O nich platí právo výkupu a v jubilejnom roku sa ich musí majiteľ vzdať. ³² Lévióvcí v lévióvskych mestách budú mať trvalé právo kúpiť si späť domy, ktoré im patria. ³³ Ak niekto z Lévióvcov nepoužije právo kúpiť si späť predaný dom, ktorý má vo svojom meste, v jubilejnom roku sa mu vráti do vlastníctva, lebo domy v lévióvskych mestách sú ich vlastníctvom medzi Izraelitmi. ³⁴ Pasienky okolo ich miest sa nesmú predávať, lebo sú ich trvalým vlastníctvom.

Pomoc chudobným Izraelitom

³⁵ Ak tvoj brat schudobnie a bude upadať, pomôž mu ako cudzincovi a prisťahovalcovi, aby mohol žiť pri tebe. ³⁶ Neber od neho úrok ani úžeru. Boj sa svojho Boha, aby tvoj brat mohol žiť pri tebe. ³⁷ Nepožičiavaj mu peniaze na úrok, ani pokrm mu nedávaj na úžeru. ³⁸ Ja som Hospodin, váš Boh, ja som vás vyviedol z Egypta, aby som vám dal Kanaán a bol váš Bohom. ³⁹ Ak tvoj brat pri tebe schudobnie a predá sa ti, nezotročuj ho tvrdou prácou. ⁴⁰ Nech žije pri tebe ako nádeník a prisťahovec. Nech slúži u teba do jubilejného roka. ⁴¹ Potom odíde od teba aj s deťmi a vráti sa k svojmu rodu, do vlastníctva svojich otcov. ⁴² Veď oni sú moji služobníci, ktorých som vyviedol z Egypta, nemožno ich predávať ako otrokov. ⁴³ Nezaobchádzaj s ním tvrdo a kruto. Boj sa svojho Boha. ⁴⁴ Otroka a otrokyňa, ktorých budeš mať, nech sú z okolitých národov. Z nich si kupujete otroka a otrokyňu. ⁴⁵ Môžete si ich kupovať aj z detí prisťahovalcov, ktorí sa budú u vás zdržiavať ako cudzinci, ako aj z rodov, ktoré sú u vás, z ich detí, ktoré splodia vo vašej krajine. Tí budú vašim vlastníctvom. ⁴⁶ Smiete ich ako dedičstvo odkázať aj svojim potomkom, smiete ich mať v trvalom vlastníctve a používať ako otrokov. Svojich bratov Izraelitov však nikto nesmie utláčať.

Vykúpenie Izraelitů

⁴⁷ Ak sa pri tebe zmôže cudzinec či prisťahovec a tvoj brat pri ňom schudobnie a predá

sa cudzincovi, ktorý sa k tebe pristahoval, alebo k potomkovi z rodu niektorého cudzinca, ⁴⁸ hoci sa predal, bude mať právo vykúpiť sa. Ktokoľvek z jeho bratov môže dať zaňho výkupné. ⁴⁹ Môže ho vykúpiť strýko alebo strýkov syn, alebo niekto z pokrvných príbuzných jeho rodu, prípadne, ak bude mať na to, môže sa vykúpiť aj sám. ⁵⁰ Dohodne sa so svojim kupcom, spočíta roky od času, keď sa mu predal, až po jubilejný rok. Cenu, za ktorú sa predal, rozpočíta na roky, akoby v tom čase bol uňho nádeňníkom. ⁵¹ Ak zostane mnoho rokov, nech zaplatí za svoje vykúpenie väčšiu časť kúpnej ceny. ⁵² No ak do jubilejného roka zostáva len málo rokov, dohodne s ním výkupné a zaplatí ho podľa počtu odslužených rokov, ⁵³ ako keby bol platený z roka na rok ako nádeňník. Musíš dohliadať, aby sa s ním nezaobchádzalo kruto. ⁵⁴ Keby však nebol nijako vykúpený, v jubilejnom roku ho aj s jeho deťmi prepustiš. ⁵⁵ Izraeliti sú totiž moji služobníci. Sú to moji sluhovia, ktorých som vyviedol z Egypta. Ja som Hospodin, váš Boh.

Zákaz modlárstva

26 Vo svojej krajine si nerobte bôžikov ani vyrezávanú podobu, nestavajte posvätný stĺp, nestavajte ani tesaný kameň, aby ste sa pred nimi klaňali, lebo ja, Hospodin, som váš Boh. ² Zachovávajúte moje dni sobotného odpočinku a majte v úcte moju svätyňu. Ja som Hospodin.

Prísľub požehnania

³ Ak sa budete správať podľa mojich ustanovení a zachovávať moje príkazy a ak ich budete aj plniť, ⁴ v príhodnom čase vám zošlem dážď, zem vydá svoju úrodu a stromy na poli prinesú svoje ovocie. ⁵ Mlatica sa u vás predĺži do vinobrania a obračka hrozna potrvá do sejby. Chleba sa najete dosýta a vo svojej krajine budete bývať bezpečne. ⁶ Krajine darujem pokoj. Keď budete odpočívať, nikto vás nevystraší. Škodlivú zver vyženie z krajiny a meč cez ňu neprejde. ⁷ Budete prenasledovať svojich nepriateľov tak, že podľahnú vášmu meču. ⁸ Piaty z vás zaženú na útek sto mužov, sto vašich bude prenasledovať desaťtisíc. Tak vaši nepriatelia podľahnú vášmu meču. ⁹ Obrátim sa k vám, budete plodní, rozmnožím vás a upevním s vami zmluvu. ¹⁰ Budete jedávať z úrody predchádzajúceho roka a starú budete musieť odpratať pred novou. ¹¹ Postavím si príbytok medzi vami a nezošklívite sa mi. ¹² Budem chodiť medzi vami, budem vašim Bohom a vy budete mojim ľudom. ¹³ Ja som Hospodin, váš Boh, ktorý som vás vyviedol z Egypta, aby ste im už neboli otrokmi. Odtedy, čo som polámal vaše ťažké jarmo, môžete chodiť vzpriamene.

Kliatby

¹⁴ Ak ma nebudete poslúchať a nebudete plniť všetky tieto príkazy, ¹⁵ ak zavrhnute moje ustanovenia a sprotívate si moje právne predpisy, takže nebudete plniť všetky moje príkazy a porušíte moju zmluvu, ¹⁶ potom vám urobím toto: Zošlem na vás hrôzu, suchoty a horúčku, čo vyčerpáva zrak a stravuje život. Márne budete siať obilie, pojedia ho vaši nepriatelia. ¹⁷ Obrátim sa proti vám a vaši nepriatelia vás porazia; budú vás utláčať tí, čo vás nenávidia; budete utekať, aj keď vás nikto nebude prenasledovať. ¹⁸ Ak ma ani potom nebudete poslúchať, sedemnásobne vás potrestám za vaše hriechy. ¹⁹ Zlomím vašu vzdorovitú pýchu, takže nebo nad vami bude ako železo a vaša krajina ako bronz. ²⁰ Vaša sila vyjde nazmar, vaša krajina nevydá úrodu a stromy v krajine neprinesú ovocie. ²¹ Ak mi aj potom nebudete vzdorovať a nebudete chcieť poslúchať, pridám sedemnásobný trest za vaše hriechy. ²² Pošlem na vás divú zver, tá vás pripraví o deti, vykynozí vám príbytok, ubudne vás a vaše cesty spustnú. ²³ Ak vás však ani toto nepoučí a naďalej mi budete odporovať, ²⁴ aj ja vám budem odporovať a budem vás sedemnásobne trestať za vaše hriechy. ²⁵ Dopustím na vás

meč, ktorý sa na vás vypomstí za porušenie zmluvy. Keď sa zhromaždíte do svojich miest, zošlem medzi vás mor a vydám vás do rúk nepriateľov. ²⁶ Pripravím vás o zásobu chleba, takže desať žien bude piecť chlieb v jednej peci a chlieb vám budú odvažovať na prídel. Budete jesť, ale nenasytíte sa. ²⁷ Ak ma ani potom neposlúchnete a naďalej mi budete odporovať, ²⁸ aj ja vám budem odporovať svojím hnevom a sedemnásobne vás potrestám za vaše hriechy. ²⁹ Budete jesť mäso svojich synov i svojich dcér. ³⁰ Spustoším vaše výšiny, zničím vaše kadidlové oltáre a vaše mŕtvoly priložím k zdochlinám vašich modiel a zošklvíte sa mi. ³¹ Vaše mestá zmením na rozvaliny a spustoším vaše svätyne. Nechcem voňať vaše obety príjemnej vône. ³² Sám spustoším krajinu tak, že sa zhrozia vaši nepriatelia, ktorí v nej bývajú. ³³ Rozptýlim vás medzi národy a budem vás prenasledovať, vytasím meč, takže vaša krajina spustne a mestá budú rumoviskom. ³⁴ Počas spustnutia, kým vy budete v krajine svojich nepriateľov, si vaša krajina vynahradí svoje dni sobotného odpočinku. ³⁵ Po celý čas spustnutia bude odpočívať, pretože nemohla odpočívať počas vašich dní sobotného odpočinku, keď ste v nej bývali. ³⁶ Srdcia tých, čo z vás zostanú v krajine svojich nepriateľov, prestraším tak, že ich bude prenasledovať aj šuchot odvievaného lístia. Budú utekať ako pred mečom a budú padať, aj keď ich nikto nebude prenasledovať. ³⁷ Budú sa potkýnať jeden o druhého ako pred mečom, aj keď ich nikto nebude prenasledovať. Neobstojíte pred svojimi nepriateľmi. ³⁸ Zahyniete medzi národmi a krajina vašich nepriateľov vás pohltí. ³⁹ Tí, čo z vás zostanú, zaniknú pre svoju nepravosť v krajinách svojich nepriateľov a zaniknú aj pre nepravosti svojich otcov.

Obrátenie Izraela

⁴⁰ Potom budú vyznávať svoju vinu, ako aj vinu svojich otcov, vierolomnosť, ktorej sa dopustili voči mne, i to, že mi odporovali. ⁴¹ Aj ja som im odporoval a uviedol som ich do krajiny ich nepriateľov. Ich neobrezané srdce sa musí pokoriť a musia si odpykať svoju vinu. ⁴² Potom uplatním svoju zmluvu s Jákobom i zmluvu s Izákom, spomeniem si na zmluvu s Abrahámom, ako aj na krajinu. ⁴³ Krajina bude totiž opustená, vynahradí si svoje dni sobotného odpočinku, keďže bude spustošená a bez nich, pokiaľ si neodpykajú svoje viny, pretože zavrhnuli moje právne predpisy a protivili sa mojim ustanoveniam. ⁴⁴ Aj keď budú v krajine svojich nepriateľov, nezavrhnem ich a nezošklvíť si ich natoľko, žeby som ich chcel vyhubiť a zrušiť svoju zmluvu s nimi. Ja som Hospodin, váš Boh. ⁴⁵ Pripomeniem im zmluvu s ich predkami, ktorých som vyviedol z Egypta pred očami národov, aby som im bol Bohom. Ja som Hospodin. ⁴⁶ Toto sú ustanovenia, právne predpisy a zákony, ktoré ustanovil Hospodin medzi sebou a Izraelitmi na vrchu Sinaj prostredníctvom Mojžiša.

Náhrada za sľuby

27 Hospodin oslovil Mojžiša: ² Povedz Izraelitom toto: Kto zvláštnym sľubom zasvätil Hospodinovi osoby, tie ohodnotíš takto: ³ Muža od dvadsať do šesťdesiat rokov ohodnot' na päťdesiat šeklov striebra podľa váhy šekla svätyne. ⁴ Ak je to žena, ohodnot' ju na tridsať šeklov. ⁵ Ak ide o vek od päť do dvadsať rokov, muža ohodnot' na dvadsať šeklov, ženu na desať šeklov. ⁶ Ak ide o mesačné až päťročné dieťa, chlapca oceň na päť šeklov a dievča na tri šekle striebra. ⁷ Ak ide o osobu šesťdesiatročnú a staršiu, muža oceň na päťnásť šeklov a ženu na desať šeklov. ⁸ Keby bol niekto natoľko chudobný, že by nemohol zaplatiť, ako si ho ohodnotil, nech ho postavia pred kňaza a ten ho ohodnotí podľa možnosti toho, kto dal sľub. ⁹ Ak niekto prináša Hospodinovi dobytča ako obetný dar, potom všetko, čo človek dáva Hospodinovi, musí byť sväté. ¹⁰ Nesmie zameniť ani nahradiť dobré zlým alebo zlé dobrým. Keď však predsa zamení jedno dobytča za iné, bude sväté to i ono.

¹¹ Ak pôjde o akékoľvek nečisté zviera, ktoré sa neprináša Hospodinovi ako obetný dar, nech postaví zviera pred kňaza. ¹² Kňaz ho ohodnotí, či je dobré alebo zlé a bude podľa jeho ohodnotenia. ¹³ Ak ho však chce vyplatiť, pridá k odhadnutej cene jednu päťtinu. ¹⁴ Ak niekto Hospodinovi zasväti svoj dom ako posvätný dar, kňaz ho ohodnotí podľa toho, či je dobrý alebo zlý a bude podľa jeho ohodnotenia. ¹⁵ Ak ho však ten, kto svoj dom zasvätil, chce vyplatiť, pridá k jeho odhadnutej cene ešte päťtinu striebra a bude jeho. ¹⁶ Ak niekto zasväti Hospodinovi časť poľa, ktoré je jeho dedičným vlastníctvom, ohodnot ho podľa osevu. Osev jedného chómera jačmeňa ohodnot na päťdesiat šeklov striebra. ¹⁷ Ak svoje pole zasväti hneď od jubilejného roka, zostane pri tvojej odhadnutej cene. ¹⁸ Ak svoje pole zasväti až po jubilejnom roku, kňaz mu vyráta cenu podľa počtu zvyšných rokov do ďalšieho jubilejného roka a odráta sa mu z ceny podľa tvojho ohodnotenia. ¹⁹ Ak by ho však ten, kto svoje dedičné pole zasvätil, chcel vyplatiť, nech pridá päťtinu k jeho cene a bude jeho. ²⁰ No ak pole nevyplatí, ale predá ho niekomu inému, nebude ho už môcť vyplatiť. ²¹ Také pole, aj keď sa v jubilejnom roku uvoľní, zostane zasvätené Hospodinovi tak, ako pole pod kliatbou. Bude patriť kňazovi ako jeho vlastníctvo. ²² Ak niekto zasväti Hospodinovi kúpené pole, ktoré je časťou jeho dedičného vlastníctva, ²³ nech mu kňaz vyráta cenu podľa svojho ohodnotenia do jubilejného roka a túto cenu ešte v ten deň odovzdá ako zasvätenú Hospodinovi. ²⁴ V jubilejnom roku sa pole vráti tomu, od koho bolo kúpené, komu pozemok patrí ako dedičné vlastníctvo. ²⁵ Každý odhad ceny nech sa vykoná podľa váhy šekla svätyne; jeden šekel je dvadsať gér. ²⁶ Nech nikto nezasväcuje prvorodené dobytča, pretože ako prvorodené aj tak patrí Hospodinovi, či je to býk alebo ovca, patrí Hospodinovi. ²⁷ Ak je to nečisté zviera, nech ho vyplatí podľa tvojho ohodnotenia a pridá päťtinu ceny. Ak ho nevyplatí, predá sa podľa tvojho ohodnotenia. ²⁸ Len nič také, čo niekto zasvätil Hospodinovi z prekliateho, z čohokoľvek, čo má, či ide o človeka, zviera alebo dedičné pole, nesmie sa predať ani vyplatiť. Všetko, čo je pod kliatbou, je svätosväté a patrí kňazovi. ²⁹ Nikto z ľudí, kto je pod kliatbou zasvätený, nesmie sa vyplatiť; musí zomrieť. ³⁰ Všetky desiatky krajiny, z obilia poľa i z ovocia stromov, patria Hospodinovi. Sú zasvätené Hospodinovi. ³¹ Ak si niekto chce niečo vyplatiť zo svojho desiatku, nech pridá k tomu päťtinu. ³² Všetky desiatky z dobytka a oviec, všetko, čo prechádza pod pastierskou palicou, každé desiate, bude zasvätené Hospodinovi. ³³ Nebudete pritom zisťovať, či je to dobré alebo zlé, ani sa to nesmie zameniť. Keby sa to predsa len zamenilo, bude sväté to i ono; nesmie sa vyplatiť. ³⁴ Toto sú príkazy, ktoré dal Hospodin Mojžišovi na vrchu Sinaj pre Izraelitov.

NUMERI — ŠTVRTÁ MOJŽIŠOVA KNIHA

Sčítanie bojaskopných mužov

1 Prvý deň druhého mesiaca druhého roka po odchode z Egypta na Sinajskej púšti v stane stretávania Hospodin oslovil Mojžiša a povedal: ² Urobte súpis celej pospolitosti Izraelitov podľa ich rodov a rodín tak, aby v zozname mien bol každý muž, ³ ktorý má dvadsať rokov a viac, teda aby tam boli všetci bojaskopní Izraeliti. Ty a Áron ich zaradíte do bojových útvarov. ⁴ Z každého kmeňa nech vám je po boku jeden muž, náčelník rodu. ⁵ Toto sú mená mužov, ktorí vám budú pomáhať: Za Rúbenovcov Elicúr, syn Sedeúra; ⁶ za Šimeónovcov Šelumiel, syn Curíšaddaja; ⁷ za Júdovcov Nachšón, syn Amminadába; ⁸ za Jissachárovcov Netaneel, syn Cuára; ⁹ za Zebulúnovcov Eliáb, syn Chelóna; ¹⁰ za Jozefových synov: z Efrajimovcov Elišama, syn Ammichúda, a z Menašševcov Gamlíel, syn Pedacúra; ¹¹ za Benjamínovcov Abidán, syn Gidóniho; ¹² za Dánovcov Achíezer, syn Ammišaddaja; ¹³ za Ašerovcov Pagíel, syn Ochrána; ¹⁴ za Gádovcov Eljasáf, syn Deuela; ¹⁵ za Naftaliovcov Achira, syn Enána. ¹⁶ Títo zastupovali pospolitosť ako kniežatá svojich kmeňov; stáli na čele tisícov Izraela. ¹⁷ Mojžiš a Áron si pribrali týchto menovite uvedených mužov ¹⁸ a prvý deň druhého mesiaca zhromaždili celú pospolitosť. Potom sa dával zapisovať do zoznamu mien podľa rodového pôvodu, rodov a rodín každý muž, ktorý mal dvadsať rokov a viac, ¹⁹ ako to Mojžišovi prikázal Hospodin. Spočítali ich na Sinajskej púšti.

Sčítanie podľa kmeňov

²⁰ Zo synov Rúbena, Izraelovho prvorodeného, sa podľa rodov a rodín pri sčítaní do zoznamu mien dostal každý bojaskopný muž, ktorý mal dvadsať rokov a viac. ²¹ Z Rúbenovho kmeňa ich napočítali štyridsaťšesťtisícpäťsto. ²² Zo Šimeónovho kmeňa sa podľa svojich rodov a rodín pri sčítaní do zoznamu mien dostal každý bojaskopný muž, ktorý mal dvadsať rokov a viac. ²³ Zo Šimeónovho kmeňa ich napočítali päťdesiatdeväťtisícristo. ²⁴ Z Gádovho kmeňa sa podľa svojich rodov a rodín pri sčítaní do zoznamu mien dostal každý bojaskopný muž, ktorý mal dvadsať rokov a viac. ²⁵ Z Gádovho kmeňa ich napočítali štyridsaťpäťtisícšesťstopäťdesiat. ²⁶ Z Júdovho kmeňa sa podľa svojich rodov a rodín pri sčítaní do zoznamu mien dostal každý bojaskopný muž, ktorý mal dvadsať rokov a viac. ²⁷ Z Júdovho kmeňa ich napočítali sedemdesiatštyritisícšesťsto. ²⁸ Z Jissachárovho kmeňa sa podľa svojich rodov a rodín pri sčítaní do zoznamu mien dostal každý bojaskopný muž, ktorý mal dvadsať rokov a viac. ²⁹ Z Jissachárovho kmeňa ich napočítali päťdesiatštyritisícštyristo. ³⁰ Zo Zebulúnovho kmeňa sa podľa svojich rodov a rodín pri sčítaní do zoznamu mien dostal každý bojaskopný muž, ktorý mal dvadsať rokov a viac. ³¹ Zo Zebulúnovho kmeňa ich napočítali päťdesiatšesťtisícštyristo. ³² Z Jozefových synov: z Efrajimovcov sa podľa svojich rodov a rodín pri sčítaní do zoznamu mien dostal každý bojaskopný muž, ktorý mal dvadsať rokov a viac. ³³ Z Efrajimovho kmeňa ich napočítali štyridsaťtisícpäťsto. ³⁴ Z Menaššeho kmeňa sa podľa svojich rodov a rodín pri sčítaní do zoznamu mien dostal každý bojaskopný muž, ktorý mal dvadsať rokov a viac. ³⁵ Z Menaššeho kmeňa ich napočítali tridsaťšesťtisícdeväťsto. ³⁶ Z Benjamínovho kmeňa sa podľa svojich rodov a rodín pri sčítaní do zoznamu mien dostal každý bojaskopný muž, ktorý mal dvadsať rokov a viac.

³⁷ Z Benjamínovho kmeňa ich napočítali tridsaťpäťtisícštyristo. ³⁸ Z Dánovho kmeňa sa podľa svojich rodov a rodín pri sčítaní do zoznamu mien dostal každý bojaschopný muž, ktorý mal dvadsať rokov a viac. ³⁹ Z Dánovho kmeňa ich napočítali šesťdesiatdvatisícsemdemsto. ⁴⁰ Z Ašérovho kmeňa sa podľa svojich rodov a rodín pri sčítaní do zoznamu mien dostal každý bojaschopný muž, ktorý mal dvadsať rokov a viac. ⁴¹ Z Ašérovho kmeňa ich napočítali štyridsaťjedentisícpäťsto. ⁴² Z Naftaliho kmeňa sa podľa svojich rodov a rodín pri sčítaní do zoznamu mien dostal každý bojaschopný muž, ktorý mal dvadsať rokov a viac. ⁴³ Z Naftaliho kmeňa ich napočítali päťdesiattritisícštyristo. ⁴⁴ Toto sú tí, ktorých napočítal Mojžiš a Áron spolu s dvanástimi kniežatami Izraela: bolo to dvanásť mužov, po jednom z každej rodiny. ⁴⁵ Všetkých spočítaných bojaschopných Izraelitov podľa rodín, ktorí mali dvadsať rokov a viac, ⁴⁶ bolo teda šesťstotritisícpäťstopäťdesiat. ⁴⁷ Léviovci však podľa kmeňa svojich otcov neboli započítaní medzi nich.

Povinnosti Léviho kmeňa

⁴⁸ Hospodín povedal Mojžišovi: ⁴⁹ Léviho kmeň nezahrň do súpisu ani ho neuvádzaj medzi Izraelitov. ⁵⁰ Léviho kmeňu daj na starosť príbytok svedectva, všetko jeho náradie, i všetko, čo k nemu patrí. Budú nosiť príbytok aj všetko jeho náradie; budú sa oň starať a okolo neho táboriť. ⁵¹ Keď sa má príbytok preniesť ďalej, príslušníci Léviho kmeňa ho rozoberú a pri utáborení ho zase postavajú. Ak sa k nemu priblíži niekto nepovoláný, musí zomrieť. ⁵² Každý Izraelita bude bývať vo vlastnom tábore, každý pod svojou zástavou podľa svojich zástupov. ⁵³ Léviho kmeň sa však utáborí okolo príbytku svedectva, aby pospolitost Izraelitov nepostihol Boží hnev. Léviho kmeň bude strážiť príbytok svedectva. ⁵⁴ Izraeliti urobili všetko tak, ako Hospodín prikázal Mojžišovi. Tak to urobili.

Poriadok táborenia Izraelitov

2 Hospodín povedal Mojžišovi a Áronovi: ² Izraeliti budú táboriť každý pod svojou zástavou pri znakoch svojich rodov. Budú táboriť v určitej vzdialenosti okolo stanu stretávania. ³ Vpredu na východnej strane bude zástava Júdovho tábora a jeho zástupy. Vodcom Júdovcov bude Nachšón, syn Amminadába. ⁴ V jeho zástupe bude sedemdesiatštyritisícšesťsto povolaných do služby. ⁵ Pri ňom sa utáborí Jissachárov kmeň a jeho vodcom bude Netaneel, syn Cuára, ⁶ a v jeho zástupe bude päťdesiatštyritisícštyristo povolaných do služby. ⁷ Zebulúnov kmeň: vodcom Zebulúnovcov bude Eliáb, syn Chelóna. ⁸ V jeho zástupe bude päťdesiatšesťtisícštyristo povolaných do služby. ⁹ Všetkých povolaných do služby vo vojsku Júdovho tábora bude stoosemdesiatšesťtisícštyristo. Tí sa pohnú prví. ¹⁰ Na južnej strane bude zástava Rúbenovho tábora a jeho zástupy. Vodcom Rúbenovcov bude Elicúr, syn Šedeúra. ¹¹ V jeho zástupe bude štyridsaťšesťtisícpäťsto povolaných do služby. ¹² Pri ňom sa utáborí Šimeónov kmeň. Vodcom Šimeónovho kmeňa bude Šelumiel, syn Curišaddaja. ¹³ V jeho zástupe bude päťdesiatdeväťtisícristo povolaných do služby. ¹⁴ Gádov kmeň: vodcom Gádovho kmeňa bude Eljasáf, syn Reuela. ¹⁵ V jeho zástupe bude štyridsaťpäťtisícšesťstopäťdesiat povolaných do služby. ¹⁶ Všetkých povolaných do služby vo vojenských zástupoch Rúbenovho tábora bude stopäťdesiatjedentisícštyristopäťdesiat. Tí sa pohnú druhí. ¹⁷ Potom pôjde stan stretávania; Léviho tábor bude uprostred ostatných táborov. Ako budú táboriť, tak aj pôjdu, každý na svojom mieste, pod svojimi zástavami. ¹⁸ Na západnej strane bude zástava Efrajimovho tábora a jeho zástupy. Vodcom Efrajimovho kmeňa bude Elišama, syn Ammichúda. ¹⁹ V jeho zástupe bude štyridsaťtisícpäťsto povolaných do služby. ²⁰ Pri ňom sa utáborí Menašeho kmeň. Vodcom Menašeho kmeňa bude Gamliel, syn Pedacúra. ²¹ V jeho zástupe bude tridsaťdvatisícdeväťsto povolaných do služby.

²² Benjamínov kmeň: vodca Benjamínovho kmeňa bude Abidán, syn Gidóniho. ²³ V jeho zástupe bude tridsaťpäťtisícštyristo povolaných do služby. ²⁴ Všetkých povolaných do služby z Efrajimovho tábora bude v jeho vojsku stoosemtisícsto. Tí sa pohnú tretí. ²⁵ Zástava Dánovho tábora a jeho zástupov bude na severe. Vodcom Dánovho kmeňa bude Achíezer, syn Ammišaddaja. ²⁶ V jeho zástupe bude šesťdesiatdvatisícšesťdesťsto povolaných do služby. ²⁷ Pri ňom bude táboriť Ašérov kmeň. Vodcom Ašérovho kmeňa bude Pagíel, syn Ochrána. ²⁸ V jeho zástupe bude štyridsaťjedentisícpäťsto povolaných do služby. ²⁹ Naftaliho kmeň: vodcom Naftaliho kmeňa bude Achira, syn Enána. ³⁰ V jeho zástupe bude päťdesiattritisícštyristo povolaných do služby. ³¹ Všetkých povolaných do služby z Dánovho tábora bude stopäťdesiatšesťtisícšesťsto. Tí sa pohnú pod svojimi zástavami nakoniec. ³² Toto sú Izraeliti povolaní do služby podľa rodín. Všetkých povolaných do služby z táborov a ich zástupov bolo šesťstotrisícšesťtisícšesťdesiat. ³³ Léviho kmeň však nebol povolaný do služby medzi ostatných Izraelitov, ako Hospodin prikázal Mojžišovi. ³⁴ Izraeliti urobili všetko tak, ako Hospodin prikázal Mojžišovi. Takto táborili pod svojimi zástavami a takto sa vydávali na pochod všetci podľa svojich kmeňov a podľa svojich rodín.

Áronovi potomkovia

3 Toto je rodokmeň Árona a Mojžiša v čase, keď Hospodin oslovil Mojžiša na vrchu Sinaj. ² Toto sú mená Áronových synov: prvorođený Nadáb, potom Abihu, Eleazár a Itamár. ³ Toto sú mená Áronových synov, pomazaných kňazov, uvedených do kňazského úradu. ⁴ Nadáb a Abihu zomreli pred Hospodinom, keď na Sinajskej púšti priniesli pred Hospodina cudzí oheň. Nemali synov. Kňazskú službu vykonávali teda Eleazár a Itamár v prítomnosti svojho otca Árona.

Vyvolenie Léviho kmeňa

⁵ Hospodin povedal Mojžišovi: ⁶ Prived Léviho kmeň a postav ho pred kňaza Árona, aby mu posluhovali. ⁷ Zaňho a za celú pospolitosť budú dbať o poriadok pred stanom stretávania, aby sa mohla konať služba pri príbytku. ⁸ Budú sa starať o všetko zariadenie stanu stretávania a za Izraelitov budú dbať o poriadok, aby sa mohla konať služba pri príbytku. ⁹ Léviho kmeň dáš Áronovi a jeho synom; dostane ich spomedzi Izraelitov ako dar. ¹⁰ Árona a jeho synov poveríš, aby dbali o svoj kňazský úrad. Ak sa niekto nepovolaný priblíži, bude usmrtený. ¹¹ Hospodin povedal Mojžišovi: ¹² Ja som si vybral Léviho kmeň spomedzi Izraelitov za všetkých prvorođených medzi Izraelitmi, čo otvárajú materské lono. Léviho synovia sú moji. ¹³ Mne patrí všetko prvorođené. Keď som v Egypte usmrtil všetko prvorođené, oddelil som si ako sväte všetko prvorođené v Izraeli z ľudí i z dobytká. Sú moji. Ja som Hospodin. ¹⁴ Hospodin povedal Mojžišovi na Sinajskej púšti: ¹⁵ Spočítaj Léviocov podľa rodín a rodov. Spočítaj všetky osoby mužského rodu starších ako jeden mesiac. ¹⁶ Mojžiš ich spočítal na Hospodinov rozkaz, ako mu bolo prikázané. ¹⁷ Toto sú Léviovci podľa mien: Geršón, Kohát a Merari. ¹⁸ Toto sú mená Geršónovcov podľa rodov: Libni a Šimei. ¹⁹ Kohátovci podľa rodov: Amráam, Jishár, Chebrón a Uzziel. ²⁰ Merariovci podľa rodov: Machli a Muši. Toto sú rody Léviocov podľa rodín. ²¹ Ku Geršónovi patrí rod Libniocov a Šimeiocov. Toto sú rody Geršónovcov. ²² Počet všetkých spočítaných osôb mužského rodu starších ako jeden mesiac bolo sedemtisícpäťsto. ²³ Rody Geršónovcov majú táboriť za príbytkom na západnej strane. ²⁴ Vodcom rodín Geršónovcov bol Eljasáf, syn Laela. ²⁵ Geršónovci mali v stane stretávania na starosti príbytok, stan, jeho prikrývku, oponu pri vchode do stanu stretávania, ²⁶ kobercové závesy nádvorí, oponu pri vchode do nádvorí, ktoré je okolo príbytku a oltára, ako aj stanové povrazy a všetko príslušenstvo.

²⁷ Ku Kohátovcom patrili: rod Amrámovcov, rod Jishárovcov, rod Chebrónovcov a rod Uzzielovcov. Toto sú rody Kohátovcov. ²⁸ Počet všetkých osôb mužského rodu starších ako jeden mesiac bol osemtisícšesťsto. Tí budú strážcami svätyne. ²⁹ Rody Kohátovcov mali táboriť na južnej strane príbytku. ³⁰ Vodcom rodín kohátovských rodov bol Elicafán, syn Uzzíela. ³¹ Na starosti mali archu, stôl, svietnik, oltáre a náradie svätyne na službu, oponu a všetko príslušenstvo. ³² Hlavným vodcom Léviocov bol Eleazár, syn kňaza Árona. Dozeral na tých, čo strážili svätyňu. ³³ K Merariovcov patrili rod Machliovcov a rod Mušiovcov. To sú rody Merariovcov. ³⁴ Počet všetkých spočítaných osôb mužského rodu starších ako jeden mesiac bol šesttisícdeväťsto. ³⁵ Vodcom rodín merariovských rodov bol Curiel, syn Abichajila; mali táboriť na severnej strane príbytku. ³⁶ Merariovci mali na starosti dosky príbytku, jeho závary, stĺpy, podstavce, všetko zariadenie a príslušenstvo, ³⁷ stĺpy okolo nádvorja, podstavce, kolíky a povrazy. ³⁸ Východne od príbytku, pred stanom stretávania na jeho východnej strane, bude táboriť Mojžiš, Áron a jeho synovia; tí sa budú starať o svätyňu namiesto Izraelitov. Ak sa priblíži niekto nepovolaný, bude usmrtený. ³⁹ Všetkých Léviocov, ktorých na prikaz Hospodina spočítal Mojžiš s Áronom podľa ich rodov, osôb mužského rodu starších ako jeden mesiac, bolo dvadsaťdva tisíc. ⁴⁰ Hospodin povedal Mojžišovi: Spočítaj všetkých prvorodených Izraelitov mužského rodu starších ako jeden mesiac a urob zoznam ich mien. ⁴¹ Léviocov vezmi pre mňa namiesto všetkých prvorodených Izraelitov. Ja som Hospodin. Aj namiesto všetkého prvorodeného z izraelského dobytku vezmi dobytok Léviocov. ⁴² Mojžiš spočítal všetkých prvorodených medzi Izraelitmi, ako mu prikázal Hospodin. ⁴³ Všetkých prvorodených osôb mužského rodu od jedného mesiaca a viac, ktorí sa dostali do zoznamu mien, bolo dvadsaťdva tisíc sedemdesiat tri. ⁴⁴ Hospodin povedal Mojžišovi: ⁴⁵ Namiesto všetkých prvorodených medzi Izraelitmi vezmi Léviocov a namiesto ich dobytku vezmi dobytok Léviocov. Léviovci sú moji. Ja som Hospodin. ⁴⁶ Ako výkupné za tých dvestosedemdesiat tri prvorodených Izraelitov, ktorí prevyšujú počet Léviocov, ⁴⁷ vyber po päť šeklov striebra na hlavu. Vyberaj ich podľa váhy svätyne; jeden šekel je dvadsať gér. ⁴⁸ Striebro odovzdáš Áronovi a jeho synom ako výkupné za tých, čo presahujú ich počet. ⁴⁹ A tak Mojžiš prevzal výkupné za tých, čo presahujú počet vykúpených Léviocov. ⁵⁰ Za prvorodených Izraelitov vybral tisíc tristo šesťdesiat päť šeklov striebra podľa váhy šekla svätyne. ⁵¹ Mojžiš odovzdal výkupné Áronovi a jeho synom, ako mu prikázal Hospodin.

Povinnosti Léviho kmeňa na púšti

4 Hospodin povedal Mojžišovi a Áronovi: ² Zisti počet Kohátovcov spomedzi Léviocov podľa ich rodov a rodín, ³ všetkých od tridsaťročných až po päťdesiatročných, ktorí sú povinní slúžiť a pracovať pri stane stretávania. ⁴ Toto bude práca Kohátovcov pri stane stretávania: budú sa starať o svätosväté veci. ⁵ Skôr než sa tábor vydá na pochod, príde Áron a jeho synovia, snímú vnútornú oponu a zakryjú ňou archu svedectva. ⁶ Potom na ňu položia prikrývku z tachašovej kože a na to prestrú prikrývku z fialového purpuru a zastrčia žrde. ⁷ Na stôl pre predkladané chleby prestrú rúcho z fialového purpuru a dajú naň misky, čaše, obetné misky a kanvice na nápojovú obeť; vždy bude na ňom aj chlieb. ⁸ Na to prestrú karmazínové rúcho, zakryjú ho prikrývkou z tachašovej kože a zastrčia žrde. ⁹ Potom vezmú prikrývku z fialového purpuru a zakryjú svietnik na svietenie, jeho lampy, kliešte na knôty, panvice na oheň a všetky nádoby na olej, ktoré sa používajú pri jeho obsluhu. ¹⁰ Zabalia ho so všetkým náradím do prikrývky z tachašovej kože a položia ho na nosidlá. ¹¹ Na zlatý oltár položia prikrývku z fialového purpuru a prestrú naň prikrývku z

tachašovej kože a zastrčia žrde. ¹² Potom vezmú všetko bohoslužobné náradie používané vo svätyni, položia to na rúcho z fialového purpuru, zakryjú prikrývkou z tachašovej kože a položia na nosidlá. ¹³ Potom zbavia oltár masného popola a rozprestrú naň prikrývku z červeného purpuru. ¹⁴ Položia na to všetko náradie, ktoré sa používa pri obsluhu: panvice na oheň, vidlice, lopaty, kropeničky a všetko oltárne náradie. Rozprestrú na to prikrývku z tachašovej kože a zastrčia žrde. ¹⁵ Keď Áron a jeho synovia dokončia balenie svätyně a všetkého jej náradia a keď sa tábor pohne, prídu Kohátovci, aby to odniesli. Nesmú sa však dotknúť posvätných predmetov, aby nezemreli. To bude povinnosť Kohátovcov pri stane stretávania. ¹⁶ Kňaz Eleázár, syn Árona, bude mať na starosti: olej na svietenie, voňavé kadidlo, ustavičnú obetu, olej na pomazanie. Dozrie na celý príbytok so všetkým, čo je v ňom, na svätyniu a na jej zariadenie. ¹⁷ Hospodin povedal Mojžišovi a Áronovi: ¹⁸ Nedovoľte, aby spomedzi Léviovcov vyhynul kmeň kohátovských rodín. ¹⁹ Dbajte o to, aby nezemreli, ale zostali nažive. Urobte pre nich toto: skôr než sa priblížia k svätosvätým veciam, príde Áron so svojimi synmi a každému určia jeho službu a povinnosť tak, ²⁰ aby sa ani na okamih nepozreli do svätyně, aby nezemreli. ²¹ Hospodin povedal Mojžišovi toto: ²² Urob súpis Geršónovcov podľa rodín a rodov. ²³ Spočítaj všetkých od tridsaťročných po päťdesiatročných, ktorí sú povinní nastúpiť a vykonávať službu pri stane stretávania. ²⁴ Toto bude služba a povinnosť geršónovských rodov: ²⁵ budú nosiť stanové plachty príbytku, stan stretávania, jeho prikrývku, prikrývku z tachašovej kože, ktorá ho pokrýva, a záves pri vchode stanu stretávania, ²⁶ plachty nádvorí, záves pri bráne do nádvorí okolo príbytku a oltára, jeho povrazy a všetko náradie potrebné na prácu. Vykonajú všetko, čo bude treba urobiť. ²⁷ Všetka služba Geršónovcov, teda všetko, čo majú nosiť a robiť, sa bude diať na rozkaz Árona a jeho synov. Dozri, aby sa postarali o všetko, čo majú nosiť. ²⁸ To je služba geršónovských rodov pri stane stretávania pod vedením Itamára, syna kňaza Árona. ²⁹ Spočítaj aj Merariovcov podľa ich rodov a rodín. ³⁰ Od tridsaťročných po päťdesiatročných, spočítaj všetkých, čo sú povinní slúžiť a vykonávať práce pri stane stretávania. ³¹ Toto majú nosiť a o toto všetko sa majú starať vo svojej službe pri stane stretávania: dosky príbytku a jeho žrde, stĺpy, podstavce, ³² stĺpy okolo nádvorí a ich podstavce, kolíky a povrazy i všetko náradie s celou obsluhou. Urobíte vecný súpis všetkého, čo budú povinní nosiť. ³³ Toto je služba rodov Merariovcov a všetka ich práca pri stane stretávania pod vedením Itamára, syna kňaza Árona. ³⁴ Mojžiš a Áron i kniežatá pospolitosti spočítali Kohátovcov podľa ich rodov a rodín ³⁵ od tridsaťročných po päťdesiatročných, všetkých, čo sú povinní slúžiť a vykonávať práce pri stane stretávania. ³⁶ Podľa rodov ich bolo spočítaných dvetisícdesemstopäťdesiat. ³⁷ Toľko sa napočítalo z kohátovských rodov; tí všetci mali slúžiť pri stane stretávania, ako ich spočítal Mojžiš a Áron na Hospodinov príkaz Mojžišovi. ³⁸ Geršónovcov, spočítaných podľa ich rodov a rodín ³⁹ od tridsaťročných po päťdesiatročných, všetkých, čo sú povinní nastúpiť do služby a vykonávať práce pri stane stretávania, ⁴⁰ podľa rodov a rodín ich bolo dvetisícšesťstotridsať. ⁴¹ Toľko ich bolo spočítaných z rodov Geršónovcov, všetkých, čo vykonávali službu pri stane stretávania, ktorých na Hospodinov príkaz spočítal Mojžiš a Áron. ⁴² Z rodov Merariovcov, spočítaných podľa ich rodov a rodín ⁴³ od tridsaťročných po päťdesiatročných, všetkých, čo boli povinní nastúpiť do služby a vykonávať práce pri stane stretávania, ⁴⁴ podľa rodov bolo tritisícdeväťsto. ⁴⁵ Toľko bolo spočítaných z rodov Merariovcov, ktorých spočítal Mojžiš a Áron na Hospodinov rozkaz Mojžišovi. ⁴⁶ Všetkých spočítaných Léviovcov, ktorých spočítal Mojžiš, Áron a izraelské kniežatá podľa ich rodov a rodín ⁴⁷ od tridsaťročných po päťdesiatročných, ktorí prichádzali vykonávať službu — obradnú službu — a obsluhu pri prenášaní stanu stretávania,

⁴⁸ bolo osemtisícpäťstoosemdesiat. ⁴⁹ Na Hospodinov príkaz určil Mojžiš každému zvlášť jeho službu a povinnosť pri nosení. Boli zaradení tak, ako Hospodin prikázal Mojžišovi.

Čistota tábora

5 Hospodin povedal Mojžišovi: ² Rozkáž Izraelitom, aby odstránili z tábora každého malomocného, každého, kto trpí na výtok, a každého, kto sa poškvrnil tým, že sa dotkol mŕtveho. ³ Vykážte ich, mužov i ženy, vykážte ich von z tábora, aby nepoškvrňovali svoje tábory, uprostred ktorých bývam. ⁴ Izraeliti to urobili a vykázali ich z tábora. Ako Hospodin povedal Mojžišovi, tak to Izraeliti aj urobili.

Náhrada škody

⁵ Hospodin povedal Mojžišovi: ⁶ Povedz Izraelitom: Ak muž alebo žena spácha nejaký hriech, ktorým sa človek spreneverí Hospodinovi, a tým sa previní, ⁷ nech vyzná svoj hriech, ktorého sa dopustil, nech dá odškodné v plnej hodnote a navyše nech dá päťtinu tomu, proti komu sa previnil. ⁸ Ak ten človek nemá príbuzného, ktorému by sa malo dať odškodné, vráti to Hospodinovi a odovzdá kňazovi. Vinník dá okrem toho barana na zmierenie, ktorým sa zaňho vykoná obrad zmierenia. ⁹ Každá pozdvihovaná obeta so všetkými posvätnými darmi, ktoré Izraeliti prinesú kňazovi, bude kňazova. ¹⁰ Posvätné dary od kohokoľvek budú jeho. To, čo niekto dá kňazovi, bude kňazovo.

Obeta pri podozrení z cudzoložstva

¹¹ Hospodin povedal Mojžišovi: ¹² Toto povedz Izraelitom: Keby sa žena niektorého muža dostala na scestie, bola by mu neverná, ¹³ a niekto by s ňou mal telesný styk, hoci by o tom jej muž nevedel a ona by sa neprezradila, poškvrnila sa, aj keby proti nej nebolo svedka a nebola pristihnutá. ¹⁴ Keď sa potom jej muža zmocní žiarlivosť a bude žiarliť na svoju ženu, ktorá sa poškvrnila, alebo ho pochytí žiarlivosť, hoci sa nepoškvrnila, ¹⁵ muž privedie svoju ženu ku kňazovi a prinesie za ňu ako obetný dar desatinu efy jačmennej múky. Nech však múku nepoleje olejom ani k nej nepridá kadidlo, pretože to je obeta za žiarlivosť, jeho pripomienková obeta, lebo pripomína vinu. ¹⁶ Kňaz privedie ženu a postaví ju pred Hospodina. ¹⁷ Potom kňaz naberie do hlinenej nádoby posvätenú vodu, vezme z podlahy príbytku trochu prachu a nasype ho do vody. ¹⁸ Kňaz postaví ženu s rozpustenými vlasmi pred Hospodina, dá jej do rúk pripomienkovú obetu, teda obetu za žiarlivosť. Kňaz bude mať v ruke horkú vodu pôsobiacu prekliatie. ¹⁹ Potom ju kňaz zaprisahá a povie: Ak sa s tebou nikto telesne nestýkal, ak si sa nedostala na scestie a nepoškvrnila si sa, odkedy si so svojím mužom, nech ti neuškodí táto horká voda pôsobiaca prekliatie. ²⁰ Ak si sa však odvtedy, čo patíš svojmu mužovi, dostala na scestie, ak si sa poškvrnila tým, že sa okrem tvojho muža stýkala s tebou aj niekto iný — ²¹ vtedy kňaz zaprisahá ženu zaklínajúcou prísahou — nech Hospodin naloží s tebou medzi tvojím ľudom podľa prísaznej kľatby; nech Hospodin dá, aby tvoje lono potratilo a brucho ti napuchlo; ²² nech táto voda pôsobiaca prekliatie prenikne tvoje vnútornosti; nech ti brucho napuchne a lono potratí. Žena odpovie: Amen, amen. ²³ Potom kňaz napíše tieto kľatby na listinu a zmyje ich do horkej vody. ²⁴ Nato dá žene vypíť horkú vodu pôsobiacu prekliatie, aby ju prenikla a vyvolala v nej horkosť. ²⁵ Potom kňaz vezme z ruky ženy obetu za žiarlivosť, zamáva ňou pred Hospodinom a prinesie ju k oltáru. ²⁶ Potom vezme za hrst' z pripomienkovej obety a spáli to na oltári. Nato dá žene vypíť vodu. ²⁷ Keď vodu vypila, a ak sa poškvrnila a voči mužovi sa dopustila nevery, voda pôsobiaca prekliatie ju prenikne ako trpká bolesť, brucho jej napuchne, lono potratí. Taká žena sa medzi svojím ľudom stane kľatbou. ²⁸ Ak sa však žena nepoškvrnila a je čistá, uzná sa jej nevina a ďalej bude rodiť deti. ²⁹ Toto je zákon o žiarlivosti: Ak sa vy-

datá žena dostane na scestie a poškrvni sa,³⁰ alebo ak niektorého muža zachváti žiarlivosť a bude žiarliť na svoju ženu, nech ju postaví pred Hospodina a kňaz s ňou naloží podľa tohto zákona.³¹ Muž bude bez viny, žena si však vinu ponesie.

Zákon o nazirejoch

6 Hospodin povedal Mojžišovi: ² Povedz Izraelitom toto: Ak niektorý muž alebo žena zloží osobný, nazirejský sľub, aby sa zasvätil Hospodinovi, ³ nech sa zdržiava vína a akéhokoľvek opojného nápoja. Nebude piť ocot z vína ani z iného nápoja. Nesmie piť hroznovú šťavu ani ješť čerstvé ani sušené hrozno. ⁴ Po celý čas svojho nazirejského sľubu nesmie ješť nič z toho, čo pochádza z viniča, od nezrelých hrozien až po šupky. ⁵ Po celý čas nazirejského sľubu sa britva nedotkne jeho hlavy. Kým sa neskončia dni jeho zasvätenia Hospodinovi, nech je svätý a nech si necháva voľne rásť vlasy na hlave. ⁶ Nech sa po celý čas svojho nazirejského sľubu Hospodinovi nepriblíži k mŕtvemu. ⁷ Nesmie sa poškrvniť ani pri smrti otca, matky, brata či sestry, lebo má na hlave znamenie svojho zasvätenia Bohu. ⁸ Po celý čas svojho nazirejského sľubu bude zasvätený Hospodinovi. ⁹ Keby však niekto blízko neho celkom nečakane zomrel a on by si poškrvnil zasvätenú hlavu, nech si ju oholí v deň svojho očisťovania, urobí to teda na siedmy deň. ¹⁰ Na ôsmy deň prinesie dve hrdličky alebo dva holúbky kňazovi ku vchodu do stanu stretávania. ¹¹ Kňaz prinesie jedného ako obeť za hriech; druhého ako spaľovanú obeť, aby zaňho vykonal obrad zmierenia, pretože sa poškrvnil mŕtvolou. V ten deň si znova posväti hlavu. ¹² Tak sa opäť zasväti Hospodinovi na obdobie svojho nazirejského sľubu a prinesie jednoročného baránka ako obeť za vinu. Predchádzajúci čas sa mu však nezapočíta, pretože poškrvnil svoj nazirejský sľub. ¹³ Toto je zákon o nazirejovi: V ten deň, keď sa skončí obdobie jeho nazirejského sľubu, privedie ho kňaz ku vchodu stanu stretávania. ¹⁴ Ako svoj dar prinesie Hospodinovi jednoročného bezchybného baránka ako spaľovanú obeť, ročnú ovcu ako obeť za hriech a bezchybného barana ako obeť spoločenstva, ¹⁵ kôš nekvasených chlebov, koláčov z jemnej múky zamiesaných s olejom a nekvasené, olejom potreté posúchy a k tomu príslušnú pokrmovú a nápojovú obeť. ¹⁶ Kňaz to prinesie pred Hospodina, vykoná zaňho obeť za hriech aj spaľovanú obeť. ¹⁷ Barana pripraví Hospodinovi ako obeť spoločenstva spolu s košom nekvasených chlebov a prinesie pokrmovú a nápojovú obeť. ¹⁸ Potom pri vchode do stanu stretávania si nazirej oholí hlavu, vezme vlasy svojho nazirejského sľubu a hodí ich do ohňa pod obeť spoločenstva. ¹⁹ Potom kňaz vezme varené baranie plece, z koša nekvasených koláč, nekvasených posúch a vloží to do rúk nazireja, len čo si oholil vlasy svojho nazirejského sľubu. ²⁰ Kňaz nimi zamáva pred Hospodinom ako podávanou obeťou. Je to svätý dar kňazovi spolu s hruďou z podáwanej obety a so stehnom z pozdvihovanej obety. Potom smie nazirej piť víno. ²¹ Toto je zákon o nazirejovi, ktorý sľúbil Hospodinovi za svoje nazirejstvo priniesť dar okrem toho, čo chce sám pridať. Nech urobí podľa sľubu, ktorý dal, podľa zákona o svojom nazirejstve.

Áronovské požehnanie

²² Hospodin povedal Mojžišovi: ²³ Povedz Áronovi a jeho synom: Izraelitov budete požehnávať týmito slovami: ²⁴ Nech ťa Hospodin požehná a nech ťa ochráni! ²⁵ Nech Hospodin rozjasní nad tebou svoju tvár a nech ti je milostivý! ²⁶ Nech Hospodin obráti svoju tvár k tebe a nech ti udelí pokoj! ²⁷ Takto nech kladú na Izraelitov moje meno a ja ich požehnám.

Dary na svätostánok

7 V ten deň, keď Mojžiš postavil príbytok, pomazal a posvätil ho so všetkým jeho náradím, aj oltár so všetkým príslušenstvom. Pomazal ho a posvätil. ² Kniežatá Izraela

ako predstavitelia rodov priniesli svoje dary; boli to kniežatá kmeňov, ktoré boli nad sčítanými. ³ Doviezli pred Hospodina svoj obetný dar: šesť krytých vozov a dvanásť kusov hovädzieho dobytku — teda jeden voz od dvoch kniežat a od každého kniežata jedného vola. Doviezli ich pred príbytok. ⁴ Hospodin povedal Mojžišovi toto: ⁵ Prijmi to od nich. Použije sa to pri službe v stane stretávania. Odovzdaj to Léviomcom, každému podľa jeho služby. ⁶ Vtedy Mojžiš prevzal vozy i hovädzí dobytok a odovzdal ich Léviomcom. ⁷ Dva vozy a štyri kusy hovädzieho dobytku dal Geršónomcom podľa ich služby, ⁸ štyri vozy a osem kusov hovädzieho dobytku odovzdal Merariovcom podľa ich služby pod vedením Itamára, syna kňaza Árona. ⁹ Kohátomcom nedal nič, lebo oni sa starali o sväté veci, ktoré mali nosiť na pleciach. ¹⁰ Kniežatá priniesli aj dary v deň pomazania a posviacky oltára. Kniežatá priniesli svoj obetný dar pred oltár ¹¹ a Hospodin povedal Mojžišovi: Každý deň nech jedno knieža predloží svoj obetný dar na posviacku oltára.

Dary podľa kmeňov

¹² V prvý deň priniesol svoj obetný dar Nachšón, syn Amminadába za Júdov kmeň. ¹³ Jeho obetný dar bol: jedna strieborná misa vážiaca stotridsať šeklov a jedna strieborná čaša na kropenie vážiaca sedemdesiat šeklov podľa váhy šekla svätyne — obe naplnené jemnou múkou zamiesanou s olejom na pokrmovú obetu; ¹⁴ jedna zlatá desaťšekelová panvica plná kadidla; ¹⁵ jeden mladý býček, jeden baran, jeden ročný baránok na spaľovanú obetu, ¹⁶ jeden cap na obetu za hriech; ¹⁷ na obetu spoločenstva dva kusy hovädzieho dobytku, päť baranov, päť capov a päť ročných baránkov. To bol obetný dar Nachšóna, Amminadábovho syna. ¹⁸ Na druhý deň priniesol svoj obetný dar knieža Jissachárovcov Netaneel, syn Cuára. ¹⁹ Jeho obetný dar bol: jedna strieborná misa vážiaca stotridsať šeklov a jedna strieborná čaša na kropenie vážiaca sedemdesiat šeklov podľa váhy šekla svätyne — obe naplnené jemnou múkou zamiesanou s olejom na pokrmovú obetu; ²⁰ jedna zlatá desaťšekelová panvica plná kadidla; ²¹ jeden mladý býček, jeden baran, jeden ročný baránok na spaľovanú obetu, ²² jeden cap na obetu za hriech; ²³ na obetu spoločenstva dva kusy hovädzieho dobytku, päť baranov, päť capov a päť ročných baránkov. To bol obetný dar Netaneela, Cuárovho syna. ²⁴ Na tretí deň priniesol svoj obetný dar knieža Zebulúnovcov Eliáb, syn Chelóna. ²⁵ Jeho obetný dar bol: jedna strieborná misa vážiaca stotridsať šeklov a jedna strieborná čaša na kropenie vážiaca sedemdesiat šeklov podľa váhy šekla svätyne — obe naplnené jemnou múkou zamiesanou s olejom na pokrmovú obetu; ²⁶ jedna zlatá desaťšekelová panvica plná kadidla; ²⁷ jeden mladý býček, jeden baran, jeden ročný baránok na spaľovanú obetu, ²⁸ jeden cap na obetu za hriech; ²⁹ na obetu spoločenstva dva kusy hovädzieho dobytku, päť baranov, päť capov a päť ročných baránkov. To bol obetný dar Eliába, Chelónovho syna. ³⁰ Na štvrtý deň priniesol svoj obetný dar knieža Rúbenovcov Elicúr, syn Šedeúra. ³¹ Jeho obetný dar bol: jedna strieborná misa vážiaca stotridsať šeklov a jedna strieborná čaša na kropenie vážiaca sedemdesiat šeklov podľa váhy šekla svätyne — obe naplnené jemnou múkou zamiesanou s olejom na pokrmovú obetu; ³² jedna zlatá desaťšekelová panvica plná kadidla; ³³ jeden mladý býček, jeden baran, jeden ročný baránok na spaľovanú obetu, ³⁴ jeden cap na obetu za hriech; ³⁵ na obetu spoločenstva dva kusy hovädzieho dobytku, päť baranov, päť capov a päť ročných baránkov. To bol obetný dar Elicúra, Šedeúrovho syna. ³⁶ Na piaty deň priniesol svoj obetný dar knieža Šimeónovcov Šelumiel, syn Curišaddaja. ³⁷ Jeho obetný dar bol: jedna strieborná misa vážiaca stotridsať šeklov a jedna strieborná čaša na kropenie vážiaca sedemdesiat šeklov podľa váhy šekla svätyne — obe naplnené jemnou múkou zamiesanou s olejom na pokrmovú obetu; ³⁸ jedna zlatá desaťšekelová panvica plná kadidla; ³⁹ jeden mladý býček, jeden baran, jeden ročný baránok na spaľovanú obetu, ⁴⁰ jeden cap na obetu za hriech; ⁴¹ na obetu spoločenstva dva kusy

hovädzieho dobytku, päť baranov, päť capov a päť ročných baránkov. To bol obetný dar Šelumíela, Curíšaddajovho syna.⁴² Na šiesty deň priniesol svoj obetný dar knieža Gádovcov Eljasáf, syn Deuela.⁴³ Jeho obetný dar bol: jedna strieborná misa vážiaca stotridsať šeklov a jedna strieborná čaša na kropenie vážiaca sedemdesiat šeklov podľa váhy šekla svätyne — obe naplnené jemnou múkou zamiesanou s olejom na pokrmovú obetu;⁴⁴ jedna zlatá desaťšekelová panvica plná kadidla;⁴⁵ jeden mladý býček, jeden baran, jeden ročný baránok na spaľovanú obetu,⁴⁶ jeden cap na obetu za hriech;⁴⁷ na obetu spoločenstva dva kusy hovädzieho dobytku, päť baranov, päť capov a päť ročných baránkov. To bol obetný dar Eljasáfa, Deuelovho syna.⁴⁸ Na siedmy deň priniesol svoj obetný dar knieža Efrajimovcov Elišama, syn Ammichúda.⁴⁹ Jeho obetný dar bol: jedna strieborná misa vážiaca stotridsať šeklov a jedna strieborná čaša na kropenie vážiaca sedemdesiat šeklov podľa váhy šekla svätyne — obe naplnené jemnou múkou zamiesanou s olejom na pokrmovú obetu;⁵⁰ jedna zlatá desaťšekelová panvica plná kadidla;⁵¹ jeden mladý býček, jeden baran, jeden ročný baránok na spaľovanú obetu,⁵² jeden cap na obetu za hriech;⁵³ na obetu spoločenstva dva kusy hovädzieho dobytku, päť baranov, päť capov a päť ročných baránkov, to bol obetný dar Elišamu, Ammichúdovho syna.⁵⁴ Na ôsmy deň priniesol svoj obetný dar knieža Menašeovcov Gamliél, syn Pedacúra.⁵⁵ Jeho obetný dar bol: jedna strieborná misa vážiaca stotridsať šeklov a jedna strieborná čaša na kropenie vážiaca sedemdesiat šeklov podľa váhy šekla svätyne — obe naplnené jemnou múkou zamiesanou s olejom na pokrmovú obetu;⁵⁶ jedna zlatá desaťšekelová panvica plná kadidla;⁵⁷ jeden mladý býček, jeden baran, jeden ročný baránok na spaľovanú obetu,⁵⁸ jeden cap na obetu za hriech;⁵⁹ na obetu spoločenstva dva kusy hovädzieho dobytku, päť baranov, päť capov a päť ročných baránkov. To bol obetný dar Gamliela, Pedacúrovho syna.⁶⁰ Na deviaty deň priniesol svoj obetný dar knieža Benjamínovcov Abidán, syn Gidóniho.⁶¹ Jeho obetný dar bol: jedna strieborná misa vážiaca stotridsať šeklov a jedna strieborná čaša na kropenie vážiaca sedemdesiat šeklov podľa váhy šekla svätyne — obe naplnené jemnou múkou zamiesanou s olejom na pokrmovú obetu;⁶² jedna zlatá desaťšekelová panvica plná kadidla;⁶³ jeden mladý býček, jeden baran, jeden ročný baránok na spaľovanú obetu,⁶⁴ jeden cap na obetu za hriech;⁶⁵ na obetu spoločenstva dva kusy hovädzieho dobytku, päť baranov, päť capov a päť ročných baránkov. To bol obetný dar Abidána, Gidóniho syna.⁶⁶ Na desiaty deň priniesol svoj obetný dar knieža Dánovcov Achíezer, syn Ammišaddaja.⁶⁷ Jeho obetný dar bol: jedna strieborná misa vážiaca stotridsať šeklov a jedna strieborná čaša na kropenie vážiaca sedemdesiat šeklov podľa váhy šekla svätyne — obe naplnené jemnou múkou zamiesanou s olejom na pokrmovú obetu;⁶⁸ jedna zlatá desaťšekelová panvica plná kadidla;⁶⁹ jeden mladý býček, jeden baran, jeden ročný baránok na spaľovanú obetu,⁷⁰ jeden cap na obetu za hriech;⁷¹ na obetu spoločenstva dva kusy hovädzieho dobytku, päť baranov, päť capov a päť ročných baránkov. To bol obetný dar Achíezera, Ammišaddajovho syna.⁷² Na jedenásty deň priniesol svoj obetný dar knieža Ašérovcov Pagiel, syn Ochrána.⁷³ Jeho obetný dar bol: jedna strieborná misa vážiaca stotridsať šeklov a jedna strieborná čaša na kropenie vážiaca sedemdesiat šeklov podľa váhy šekla svätyne — obe naplnené jemnou múkou zamiesanou s olejom na pokrmovú obetu;⁷⁴ jedna zlatá desaťšekelová panvica plná kadidla;⁷⁵ jeden mladý býček, jeden baran, jeden ročný baránok na spaľovanú obetu,⁷⁶ jeden cap na obetu za hriech;⁷⁷ na obetu spoločenstva dva kusy hovädzieho dobytku, päť baranov, päť capov a päť ročných baránkov. To bol obetný dar Pagíela, Ochránovho syna.⁷⁸ Na dvanásty deň priniesol svoj obetný dar knieža Naftaliovcov Achira, syn Enána.⁷⁹ Jeho obetný dar bol: jedna strieborná misa vážiaca stotridsať šeklov a jedna strieborná čaša

na kropenie vážiaca sedemdesiat šeklov podľa váhy šekla svätyne — obe naplnené jemnou múkou zamiesanou s olejom na pokrmovú obetu; ⁸⁰ jedna zlatá desaťšekelová panvica plná kadidla; ⁸¹ jeden mladý býček, jeden baran, jeden ročný baránok na spaľovanú obetu, ⁸² jeden cap na obetu za hriech; ⁸³ na obetu spoločenstva dva kusy hovädzieho dobytká, päť baranov, päť capov a päť ročných baránkov. To bol obetný dar Achira, Enánovho syna. ⁸⁴ To bol dar izraelských kniežat na posviacku oltára v deň, keď bol pomazaný: dvanásť strieborných mís, dvanásť strieborných čiaš na kropenie, dvanásť zlatých panvíc. ⁸⁵ Jedna strieborná misa vážila stotridsať šeklov a jedna čaša na kropenie sedemdesiat šeklov. Všetko striebro tých nádob vážilo dvetisícštyristo šeklov podľa váhy šekla svätyne. ⁸⁶ Zlatých panvíc plných kadidla bolo dvanásť. Každá panvica vážila desať šeklov podľa váhy šekla svätyne. Zlato všetkých panvíc vážilo stodvadsať šeklov. ⁸⁷ Všetkých kusov hovädzieho dobytká na spaľovanú obetu bolo: dvanásť býčkov, dvanásť baranov, dvanásť ročných baránkov s príslušnou pokrmovou obetou a dvanásť capov na obetu za hriech. ⁸⁸ Všetkých kusov hovädzieho dobytká na obetu spoločenstva bolo: dvadsaťštyri býčkov, šesťdesiat baranov, šesťdesiat capov a šesťdesiat ročných baránkov. To bol obetný dar na posviacku oltára po jeho pomazaní. ⁸⁹ Kedykoľvek vošiel Mojžiš do stanu stretávania, aby sa zhováral s Hospodinom, počul hlas toho, ktorý sa s ním zhováral od vrchnáka na arche svedectva, spomedzi dvoch cherubov. Takto sa s ním zhováral.

Svietnik

8 Hospodin povedal Mojžišovi: ² Povedz Áronovi toto: Keď budeš nastavovať lampy, dbaj o to, aby tých sedem lúčov osvetľovalo priestor pred svietnikom. ³ Áron tak urobil. Nastavil lampy na svietniku smerom dopredu, ako Hospodin prikázal Mojžišovi. ⁴ Svietnik bol zhotovený z tepaného zlata. Vytepal ho zo zlata; driek i kvety. Mojžiš dal zhotoviť svietnik podľa vzoru, aký mu ukázal Hospodin.

Svätenie Léviocov

⁵ Hospodin povedal Mojžišovi: ⁶ Vyber Léviocov spomedzi Izraelitov a očisti ich. ⁷ Očistiš ich takto: Pokrop ich očistnou vodou; nech si britvou oholia celé telo, vyperú si šaty a očistia sa. ⁸ Potom vezmú mladého býčka a ako pokrmovú obetu jemnú múku zamiesenu s olejom. Druhého mladého býčka vezmi na obetu za hriech. ⁹ Potom prived Léviocov pred stan stretávania a zvolaj celú pospolitosť Izraelitov. ¹⁰ Prived Léviocov pred Hospodina a Izraeliti nech na nich položia ruky. ¹¹ Potom nech Áron ponúkne Léviocov Hospodinovi ako podávanú obetu Izraelitov, aby mohli slúžiť Hospodinovi. ¹² Potom nech Lévioci položia ruky na hlavy býčkov a jedného z nich obetuj ako obetu za hriech a druhého ako spaľovanú obetu Hospodinovi, aby si vykonal za Léviocov obrad zmierenia. ¹³ Léviocov postav pred Árona a jeho synov a ponúkni ich ako podávanú obetu Hospodinovi. ¹⁴ Léviocov oddel od ostatných Izraelitov. Lévioci budú moji. ¹⁵ Len potom sa môžu Lévioci ujať služby pri stane stretávania. Najprv ich teda očisti a ponúkni ako podávanú obetu. ¹⁶ Dostal som ich totiž ako dar spomedzi Izraelitov. Vzal som si ich namiesto všetkých, čo otvárajú materské lono, namiesto všetkých prvorodených medzi Izraelitmi. ¹⁷ Mne patrí všetko prvorodené medzi Izraelitmi; človek i zviera. Zasvätil som si ich v ten deň, keď som zahubil všetko prvorodené v Egypte. ¹⁸ Vzal som si Léviocov namiesto všetkých izraelských prvorodených. ¹⁹ Léviocov, ktorých som dostal ako dar, dávam Áronovi, aby spomedzi Izraelitov slúžili pri stane stretávania a konali obrad zmierenia za Izraelitov, aby ich nepostihla pohroma, keby sa priblížili k svätyňi. ²⁰ Mojžiš, Áron

a celá pospolitosť Izraelitov vykonalí s levitmi všetko, čo Hospodin o nich prikázal. Tak s nimi urobili Izraeliti. ²¹ Leviti sa očistili od hriechov, vyprali si šaty a Áron ich ponúkol ako podávanú obeť Hospodinovi. Áron vykonal za nich obrad zmierenia, aby boli čistí. ²² Potom leviti šli vykonať službu pri stane stretávania pred Áronom a jeho synmi, ako o levitoch prikázal Hospodin Mojžišovi. Tak s nimi urobili. ²³ Hospodin povedal Mojžišovi: ²⁴ Toto bude platíť o levitoch: Od dvadsiatehopiateho roku a vyššie je každý povinný vykonávať službu pri stane stretávania. ²⁵ V päťdesiatom roku zanechá službu a prestane slúžiť. ²⁶ Môže pomáhať svojim bratom pri stane stretávania v strážnej službe, ale vlastnú službu už nebude vykonávať. Tak urob s levitmi, pokiaľ ide o službu, ktorá im je zverená.

Zákon o slávení Paschy

9 Na Sinajskej púšti v prvom mesiaci druhého roka po ich príchode z Egypta povedal Hospodin Mojžišovi: ² Nech Izraeliti slávia Paschu v stanovenom čase. ³ Slávte ju v stanovenom čase v predvečer štrnásteho dňa toho istého mesiaca. Budete ju sláviť podľa všetkých príslušných ustanovení a predpisov. ⁴ Mojžiš povedal Izraelitom, aby slávilí Paschu. ⁵ Oni teda na Sinajskej púšti v predvečer štrnásteho dňa prvého mesiaca slávilí Paschu. Izraeliti urobili všetko tak, ako Hospodin prikázal Mojžišovi. ⁶ Bolo tu však niekoľko mužov, ktorí sa poškvrnili dotykom mŕtvol a nemohli v ten deň sláviť Paschu. Preto v ten deň predstúpili pred Mojžiša a Árona ⁷ a povedali im: Znečistili sme sa dotykom mŕtvol. Prečo by sme mali byť ukrátení a nemohli priniesť obetný dar Hospodinovi v stanovenom čase spolu s ostatnými Izraelitmi? ⁸ Mojžiš im odvetil: Zostaňte tu, kým nevypočujem, čo vám prikáže Hospodin. ⁹ Hospodin povedal Mojžišovi: ¹⁰ Povedz Izraelitom: Ak sa niekto z vás alebo z vášho potomstva poškvrní dotykom mŕtvol, alebo ak je na ďalekej ceste, aj tak nech slávi Paschu na počesť Hospodina. ¹¹ Budú ju sláviť podvečer štrnásteho dňa druhého mesiaca. Baránka budú jesť s nekvasenými chlebmi a horkými bylinami. ¹² Nech však z neho nič nenechajú do rána, ani mu nepolámu kosti. Sláviť budú podľa všetkých ustanovení o Pasche. ¹³ Kto je však čistý, nie je na ceste, a predsa neslávi Paschu, bude odstránený zo svojho ľudu, pretože v stanovenom čase nepriniesol Hospodinovi dar. Taký človek bude znášať následky svojho hriechu. ¹⁴ Cudziniec, ktorý sa bude zdržiavať u vás, môže sláviť Paschu na počesť Hospodina, ale musí ju sláviť podľa ustanovenia o Pasche a podľa príslušných predpisov. Rovnaké nariadenie platí pre cudzinca i pre domorodca.

Oblačný stĺp

¹⁵ V ten deň, keď bol príbytok — stan svedectva — dohotovený, prikryl ho oblak. Od večera do rána žiaril nad príbytkom ako oheň. ¹⁶ Vždy to bývalo tak, že ho zakrýval oblak, ktorý v noci žiaril. ¹⁷ Kedykoľvek sa sponad stanu oblak zdvihol, Izraeliti sa vydali na cestu a utáborili sa tam, kde oblak spočinul. ¹⁸ Teda na Hospodinov pokyn sa Izraeliti vydávali na cestu a na jeho pokyn sa aj utáborili. Táborili dovtedy, kým nad príbytkom spočíval oblak. ¹⁹ Keď oblak spočíval nad príbytkom dlhší čas, Izraeliti sa nevydávali na cestu, zachovávali Hospodinovo ustanovenie. ²⁰ Niekedy bol oblak nad príbytkom iba niekoľko dní. Na pokyn Hospodina sa utáborili a na jeho pokyn sa vydávali na cestu. ²¹ Oblak niekedy stál len od večera do rána, keď sa ráno zdvihol, vydali sa na cestu. Či to bolo vo dne, alebo v noci, len čo sa oblak zdvihol, vydali sa na cestu. ²² Keď oblak zostával nad príbytkom dva dni či mesiac alebo dlhší čas, Izraeliti zotrúvali v tábore, kým nad ním oblak spočíval a nevydávali sa na cestu. Keď sa však oblak zdvihol, šli ďalej. ²³ Na pokyn Hospodina táborili a na jeho pokyn sa vydávali na cestu. Zachovávali nariadenie Hospodina, ktoré dostali od neho prostredníctvom Mojžiša.

Strieborné trúby

10 Hospodin povedal Mojžišovi: ² Urob si dve strieborné trúby. Zhotov ich z tepaného striebra. Budeš nimi zvolávať pospolitosť a dávať povel, aby sa tábory pripravili na odchod. ³ Keď na nich zatrúbia, zhromažďí sa celá pospolitosť pri vchode stanu stretávajú. ⁴ Ak zatrúbia len na jednej, zhromaždia sa k tebe len kniežatá, náčelníci tisícov Izraela. ⁵ Pri zatrúbení na poplach vydajú sa na cestu tábory rozložené na východnej strane. ⁶ Keď budete trúbiť na poplach druhý raz, vydajú sa na cestu tábory rozložené na južnej strane. Na poplach sa bude trúbiť pred nástupom na cestu. ⁷ Keď však budete zvolávať zhromaždenie, zatrúbite, ale nie na poplach. ⁸ Na trúbach budú trúbiť Áronovi synovia, kňazi. To vám bude trvalo platným ustanovením pre vaše pokolenia. ⁹ Keď už budete vo svojej krajine a vytiahnete do boja proti nepriateľovi, ktorý vás bude utláčať, zatrúbite na týchto trúbach na poplach. Vtedy si Hospodin, váš Boh, spomenie na vás a budete zachránení pred nepriateľmi. ¹⁰ Na trúbach budete trúbiť aj v dňoch radosti, na ustanovené slávnosti, na začiatku mesiacov pri spalovaných obetách i pri obetách spoločenstva. Tie vás pripomenú vášmu Bohu. Ja som Hospodin, váš Boh.

Odchod zo Sinajskej púšte

¹¹ V druhom roku v druhom mesiaci dvadsiateho dňa sa zdvihol oblak sponad príbytku svedectva. ¹² Vtedy Izraeliti odišli zo Sinajskej púšte a pokračovali v ceste s niekoľkými zastávkami, kým sa oblak nezastavil na púšti Parán. ¹³ Tak sa prvýkrát pohli na Hospodinov pokyn, ktorý dostali prostredníctvom Mojžiša. ¹⁴ Ako prvá sa pohla zástava tábora Júdovho kmeňa podľa oddielov. Vojsku velil Nachšón, syn Amminadába. ¹⁵ Oddielu Jisachárovho kmeňa velil Netaneel, syn Cuára. ¹⁶ Oddielu Zebulúnovho kmeňa velil Eliáb, syn Chelóna. ¹⁷ Keď rozobrali príbytok, nastúpili Geršónovci a Merariovci, ktorí niesli príbytok. ¹⁸ Potom sa pohla zástava Rúbenovho tábora podľa oddielov. Zástupom velil Elicúr, syn Šedeúra. ¹⁹ Oddielu Šimeónovho kmeňa velil Šelumiel, syn Curíšaddaja. ²⁰ Oddielu Gádovho kmeňa velil Eljasáf, syn Deuela. ²¹ Potom sa pohli Kohátovci, ktorí nosili svätyňu. Kým ostatní prišli, oni postavili príbytok. ²² Potom sa pohla zástava tábora Efrajimovho kmeňa podľa oddielov. Zástupom velil Elišama, syn Ammichúda. ²³ Oddielu Menašeho kmeňa velil Gamlíel, syn Pedacúra. ²⁴ Oddielu Benjamínovho kmeňa velil Abidán, syn Gidóniho. ²⁵ Napokon sa pohla zástava tábora Dánovcov podľa oddielov, ktorý uzatváral všetky tábory. Jeho vojsku velil Achiezer, syn Ammišaddaja. ²⁶ Oddielu Ašerovho kmeňa velil Pagíel, syn Ochrána. ²⁷ Oddielu Naftaliho kmeňa velil Achira, syn Enána. ²⁸ Takéto bolo poradie Izraelitov, keď sa vydávali na pochod podľa oddielov. Tak postupovali. ²⁹ Mojžiš povedal svojmu švagrovi Chobábovi, synovi Midjáncana Reuela: Vyberáme sa na miesto, o ktorom Hospodin povedal: Dám vám ho. Pod's nami, preukážeme ti dobrodenie. Veď Hospodin prisľúbil Izraelitom len dobro. ³⁰ On mu však odpovedal: Nepôjdem. Chcem ísť do svojej krajiny a k svojmu príbuzenstvu. ³¹ Mojžiš mu povedal: Neopúšťaj nás, prosím. Ty predsa vieš, kde by sme sa mohli na púšti utáboriť. Budeš nám sprievodcom. ³² Keď pôjdeš s nami, potom sa rozdelíme s tebou o všetky dobrodenia, ktoré nám dá Hospodin. ³³ Od Hospodinovho vrchu sa vydali na cestu troch dní a tri dni šla pred nimi aj archa Hospodinovej zmluvy, aby im vyhliadla miesto odpočinku. ³⁴ Odvtedy, čo sa z tábora pohli, Hospodinov oblak bol vo dne nad nimi. ³⁵ Keď sa mala archa pohnúť, Mojžiš hovorieval: Povstaň, Hospodin, nech sa rozpráchnu tvoji nepriatelia, nech pred tebou zutekajú tí, čo ťa nenávidia. ³⁶ Keď sa archa zastavila na odpočinok, hovoril: Vráť sa, Hospodin, k desaťtisícim tisícov Izraela.

Manna

11 Ľud sa začal pred Hospodinom žalovať, že sa mu zle vodí. Hospodin to počul a veľmi sa rozhneval. Vzplanul proti nim Hospodinov oheň a spálil okraj tábora. ² Vtedy ľud volal k Mojžišovi o pomoc. Keď sa Mojžiš pomodlil k Hospodinovi, oheň zhasol. ³ Preto pomenovali to miesto Tabera, lebo Hospodinov oheň vzplanul proti nim. ⁴ Naničhodníkov uprostred nich sa zmocnili silné chůfky. Aj Izraeliti začali znova bedákať a vraveli: Kto nás nasýti mäsom? ⁵ Spomíname si na ryby, čo sme oddávna jedávali v Egypte, na uhorky, dyne, pór, cibuľu a cesnak. ⁶ Sme už celkom vychudnutí a nič iné nevidíme, iba mannu. ⁷ Manna bola ako koriandrové semeno a podobala sa bdéliovej živici. ⁸ Ľudia chodili a zbierali ju, mleli na mlynčeku alebo ťkli v mažiari. Varili ju v hrnci alebo z nej piekli osúchy, ktoré mali chuť koláčov s olejom. ⁹ Keď za noci padala rosa na tábor, padala aj manna. ¹⁰ Mojžiš počul, že ľud narieka, každý pri vchode do svojho stanu, rod vedľa rodu. Hospodin sa veľmi rozhneval. Ani Mojžišovi sa to nepáčilo ¹¹ a vyčítal Hospodinovi: Prečo tak zle zaobchádzaš so svojim služobníkom? Prečo som u teba nenašiel priazeň, že si na mňa uvalil všetku ťarchu tohto ľudu? ¹² Či som ja splodil všetok tento ľud? Či som ho ja porodil, že mi vravíš: Nes ho vo svojom náručí, ako dojka nosieva nemluvňa, do krajiny, ktorú som prisahou sľúbil ich otcom. ¹³ Kde mám vziať mäso pre všetok ľud? Plačú a volajú ku mne: Daj nám mäso! Chceme sa najesť. ¹⁴ Ja sám neunesiem ťarchu tohto ľudu. Je pre mňa príťažká. ¹⁵ Ak chceš takto so mnou zaobchádzať, prosím, radšej ma zabi, ak som našiel u teba priazeň, aby som nemusel hľadiť na svoje nešťastie. ¹⁶ Vtedy Hospodin povedal Mojžišovi: Zhromaždi sedemdesiat starších mužov Izraela, o ktorých vieš, že sú staršími ľudu, jeho správcami, a prived ich k stanu stretávania; nech sa ta postavia s tebou. ¹⁷ Zostúpim ta a budem sa s tebou rozprávať. Vezmem niečo z tvojho ducha a zošlem na nich, potom budú nieť ťarchu ľudu spolu s tebou, nebudeš ju nieť sám. ¹⁸ Ľudu povieš: Posväťte sa na zajtra. Budete jesť mäso, lebo ste s plačom volali k Hospodinovi: Kto nás nasýti mäsom? Ako dobre nám bolo v Egypte! Hospodin vám dá mäso a najete sa. ¹⁹ Nebudete ho jesť len jeden deň alebo dva dni, ani päť, či desať, ba ani dvadsať dní, ²⁰ ale celý mesiac, kým sa ho neprejete a nesprotív sa vám. To preto, lebo ste opovrhli Hospodinom, ktorý je medzi vami a s plačom ste pred ním volali: Prečo sme len odišli z Egypta? ²¹ Mojžiš na to povedal: Šesťstotisíc peších má tento ľud, uprostred ktorého som, a ty vravíš: Daj im mäsa a budú jesť celý mesiac. ²² Možno azda pozabíjať pre nich toľko oviec a dobytky, aby im to stačilo? Či sa pre nich majú vychytať všetky ryby v mori, aby mali všetci dosť? ²³ Hospodin povedal Mojžišovi: Je azda Hospodinova ruka prikrátka? Teraz uvidíš, či sa moje slovo splní, alebo nie. ²⁴ Mojžiš vyšiel a oznámil ľudu, čo povedal Hospodin. Zhromaždil sedemdesiat mužov zo starších ľudu a rozostavil ich okolo stanu. ²⁵ Hospodin zostúpil v oblaku a oslovil Mojžiša. Vzal ducha, ktorý na ňom spočíval, a dal ho tým sedemdesiatim starším. Keď duch na nich spočinul, prorokovali, ale potom sa to neopakovalo. ²⁶ Dvaja muži však zostali v tábore, jeden sa volal Eldád a druhý Medád. Aj na nich spočinul duch, lebo patrili k zapísaným. Pretože nevyšli k stanu, prorokovali v tábore. ²⁷ Istý mládenec pribehol k Mojžišovi a oznámil mu: Eldád a Medád prorokujú v tábore. ²⁸ Vtedy sa ozval Jozua, syn Núna, ktorý už ako chlapec posluhoval Mojžišovi, a povedal: Môj pane, Mojžiš, nedovoľ im to! ²⁹ Mojžiš mu však povedal: Ty žiarliš namiesto mňa? Kiežby všetci z Hospodinovho ľudu boli samí proroci! Kiežby im Hospodin dal svojho ducha! ³⁰ Potom sa Mojžiš vrátil do tábora aj so staršími Izraela.

Prepeliče

³¹ Na príkaz Hospodina zadul vietor a od mora priviaval prepeliče. Vrhlo ich na tábor asi

do vzdialenosti jedného dňa cesty po oboch stranách tábora a na dva lakte od zeme. ³² Ľud vstal a zbieral prepelice celý deň, celú noc, ba aj celý ďalší deň. Aj ten, čo pozbieral najmenej, mal desať chómerov. Potom ich porozkladali okolo tábora. ³³ No ešte mali mäso medzi zubami, skôr než ho stačili požuť, keď proti ľudu vzplanul Hospodinov hnev. Hospodin dopustil na ľud ťažkú ranu. ³⁴ Preto dali tomu miestu meno Kibrót-Hattaava, lebo tam pochovali nenásytný ľud. ³⁵ Ľud z Kibrót-Hattaavy odišiel do Chacerótu a tam zostal.

Áron a Mirjam repcú proti Mojžišovi

12 Mirjam s Áronom reptali proti Mojžišovi pre jeho ženu Kúšijku, ktorú si vzal. Oženil sa totiž s Kúšijkou. ² Vreli: Hovoril azda Hospodin len prostredníctvom Mojžiša? Či nehovorí aj prostredníctvom nás? Hospodin to počul. ³ Mojžiš bol veľmi pokorný človek, najpokornejší, aký kedy na zemi žil. ⁴ Hospodin hneď nato povedal Mojžišovi, Áronovi a Mirjam: Vy traja vyjdite k stanu stretávania. ⁵ Hospodin zostúpil v oblačnom stĺpe, zostal stáť pri vchode stanu a zavolať Árona a Mirjam. Keď obaja predstúpili, ⁶ povedal im: Počujte moje slová: Ak je medzi vami prorok, ja, Hospodin, dám sa mu poznať vo videní, budem sa s ním zhovárať vo sne. ⁷ S mojím služobníkom Mojžišom to tak nie je. On je dôverníkom v celom mojom dome. ⁸ S ním sa zhováram zoči-voči, vo videní, nie v hádankách. On smie zazrieť Hospodinovu podobu. Prečo ste sa teda odvážili hovoriť proti môjmu služobníkovi Mojžišovi? ⁹ Hospodin sa na nich rozhneval a odišiel. ¹⁰ Keď sa oblak od stanu vzdialil, Mirjam bola malomocná, zbelela ako sneh. Áron sa obrátil k Mirjam a videl, že je malomocná. ¹¹ Vtedy Áron povedal Mojžišovi: Môj pán, prosím, nedaj nám znášať trest za hriech, ktorého sme sa nerozvážne dopustili. ¹² Nech nie je Mirjam ako dieťa mŕtvo narodené, ktorého telo je už čiastočne v rozklade, keď odchádza z lona matky. ¹³ Mojžiš teda volal k Hospodinovi: Bože, prosím ťa, uzdrav ju! ¹⁴ Hospodin povedal Mojžišovi: Keby jej bol otec napľul do tváre, či by sa nehanbila sedem dní? Nech je na sedem dní vylúčená z tábora a potom sa doň vráti. ¹⁵ Tak bola Mirjam sedem dní von z tábora. Ľud sa nevydal na ďalšiu cestu, kým sa Mirjam nevrátila do tábora. ¹⁶ Potom sa ľud vydal na cestu z Chacerótu a utáboril sa na Paránskej púšti.

Vyzvedači

13 Hospodin povedal Mojžišovi: ² Pošli mužov preskúmať Kanaán, ktorý dám Izraelitom. Z každého kmeňa pošli po jednom mužovi. Každý z nich musí byť knieža. ³ Na pokyn Hospodina ich teda Mojžiš poslal z Paránskej púšte. Všetci títo muži boli náčelníci Izraelitov. ⁴ Toto sú ich mená: z Rúbenovho kmeňa Šammúa, syn Zakkúra; ⁵ zo Šimeónovho kmeňa Šafát, syn Choriho; ⁶ z Júdovho kmeňa Kaléb, syn Jefunneho; ⁷ z Jissachárovho kmeňa Jigál, syn Jozefa; ⁸ z Efrajimovho kmeňa Hošea, syn Núna; ⁹ z Benjaminovho kmeňa Palti, syn Rafua; ¹⁰ zo Zebulínovho kmeňa Gaddiél, syn Sodiho; ¹¹ z Jozefovho kmeňa, teda z Menašeho kmeňa Gaddi, syn Susiho; ¹² z Dánovho kmeňa Ammiel, syn Gemalliho; ¹³ z Ašérovho kmeňa Setúr, syn Michaela; ¹⁴ z Naftaliho kmeňa Nachbi, syn Vofsiho; ¹⁵ z Gádovho kmeňa Geuel, syn Machiho. ¹⁶ Toto sú mená mužov, ktorých Mojžiš poslal preskúmať krajinu. Vtedy Mojžiš dal Hošeoovi, Núnovmu synovi, meno Jozua. ¹⁷ Keď ich Mojžiš posielal preskúmať Kanaán, povedal: Odtrialo choďte cez Negev, vystúpte na pohorie ¹⁸ a zistíte, aká je to krajina a aký ľud v nej býva, či je silný, alebo slabý, či ho je málo, alebo veľa, ¹⁹ či krajina, ktorú obýva, je dobrá, alebo zlá, či mestá, v ktorých býva, sú otvorené, alebo opevnené; ²⁰ či pôda je úrodná, alebo neúrodná a či sú, alebo nie sú v nej stromy. Buďte odvážni a prineste z ovocia tej krajiny. Bolo to v období včasného hrozna.

²¹ Odišli teda a preskúmali krajinu od púšte Cin až po Rechób pri ceste do Chamátu. ²² Vystúpili do Negevu, prišli po Hebron, kde bývali potomkovia Anáka: Achiman, Šešaj a Talmaj. Hebron bol vystavaný sedem rokov pred egyptským Coanom. ²³ Po príchode do údolia Eškól odrezali ratolesť s jedným strapcom hrozna, ktorý museli niesť dvaja muži na tyči; niesli aj niekoľko granátových jabĺk a fig. ²⁴ Toto miesto sa volalo Nachal-Eškól podľa hroznového strapca, ktorý tam Izraeliti odrezali. ²⁵ Po štyridsiatich dňoch sa z prieskumu krajiny vrátili. ²⁶ Prišli k Mojžišovi, Áronovi a k celej pospolitosti Izraelitov na Paránsku púšť do Kadéša. Podali im a celej pospolitosti správu a ukázali plody krajiny. ²⁷ Mojžišovi povedali toto: Prišli sme do krajiny, do ktorej si nás poslal. Naozaj oplýva mliekom a medom. Toto sú jej plody. ²⁸ Ľud tej krajiny je však mocný, mestá sú opevnené a veľmi veľké. Ba videli sme tam aj potomkov Anáka. ²⁹ Na území Negevu bývajú Amalékovia, na pohorí sídli Chetiti, Jebúseji a Amorejčania, pri mori a na brehoch Jordánu bývajú Kanaánčania. ³⁰ Kaléb sa však usiloval upokojiť ľud, ktorý reptal proti Mojžišovi. Povedal: Zaútočme, obsaďme krajinu. Určite ju ovládneme! ³¹ Tí však, čo šli s ním, vraveli: Nemôžeme zaútočiť proti tomu ľudu, lebo je oveľa silnejší ako my. ³² Medzi Izraelitmi šírili živé správy o krajine, ktorú preskúmali. Vraveli: Krajina, ktorú sme preskúmali, je krajina požierajúca svojich obyvateľov. Všetok ľud, čo sme tam videli, má vysoký vzrast. ³³ Videli sme tam aj obrov a medzi nimi aj synov Anáka. Pripadali sme si ako kobyľky a takí sme sa iste zdali aj im.

Vzbura ľudu

14 V tú noc celá pospolitosť začala kričať a ľud nariekal. ² Všetci Izraeliti reptali proti Mojžišovi a Áronovi a celá pospolitosť im vyčítala: Kiežby sme boli radšej pomreli v Egypte alebo tu na púšti! Kiežby sme boli vtedy pomreli! ³ Prečo nás Hospodin vedie do tej krajiny? Aby sme padli mečom, aby sa naše ženy a deti stali korisťou? Nebolo by nám lepšie vrátiť sa do Egypta? ⁴ Navzájom si vraveli: Vyberme si vodcu a vráťme sa do Egypta! ⁵ Vtedy Mojžiš a Áron padli na tvár pred celou zhromaždenou pospolitosťou Izraelitov. ⁶ Jozua, syn Núna a Kaléb, syn Jefunneho, dvaja z tých, čo preskúmali krajinu, roztrhli si rúcho ⁷ a celej pospolitosti Izraelitov povedali: Krajina, ktorú sme prešli a preskúmali, je krajina mimoriadne dobrá. ⁸ Ak nám bude Hospodin priaznivo naklonený, dovedie nás do tej krajiny a dá nám ju. Je to krajina oplývajúca mliekom a medom. ⁹ Len sa nebúrte proti Hospodinovi! Nebojte sa ľudu tej krajiny, lebo ho zjeme ako chlieb. S nami je Hospodin, no ich nechránia ich bohovia. Nebojte sa ich! ¹⁰ Celá pospolitosť kričala, aby oboch ukameňovali. Vtom sa však pri stane stretávania všetkým Izraelitom ukázala Hospodinova sláva.

Mojžiš sa prihovára za ľud

¹¹ Hospodin povedal Mojžišovi: Dokedy ma bude tento ľud znevažovať? Dokedy mi nebude veriť napriek znameniam, ktoré som uprostred neho vykonal? ¹² Dopustím naň mor a vydedím ho; z teba však urobím väčší a mocnejší národ, než je on. ¹³ No Mojžiš povedal Hospodinovi: Dozvedia sa o tom Egypťania, pretože spomedzi nich si vyviedol tento ľud svojou mocou, ¹⁴ a povedia o tom obyvateľom tejto krajiny. Tí počuli, že ty, Hospodin, si uprostred tohto ľudu, že ty, Hospodin, si sa dal vidieť z tváre do tváre. Tvoj oblak stojí nad ním a v oblakovom stĺpe kráčaš pred ním vo dne a v ohnivom stĺpe v noci. ¹⁵ Ak tento ľud vyhubíš, potom si národy, ktoré počuli správu o tebe, povedia: ¹⁶ Pretože Hospodin nemohol viesť tento ľud do krajiny, ktorú im sľúbil pod prísahou, pozabíjal ich na púšti. ¹⁷ Nech sa však teraz prejaví moc môjho Pána vo svojej veľkosti, ako si vyhlásil: ¹⁸ Hospodin je zhovievavý a veľmi milosrdný, odpúšťa vinu a priestupok nenecháva bez trestu,

ale trestá vinu otcov na synoch do tretieho i štvrtého pokolenia. ¹⁹ Odpusť, prosím, vinu tohto ľudu, podľa svojho veľkého milosrdenstva, ako si odpúšťal tomuto ľudu od Egypta až posiaľ. ²⁰ Hospodín odpovedal: Odpúšťam mu, ako si prosil. ²¹ No tak ako žijem a ako Hospodínova sláva naplní celú zem: ²² z mužov, ktorí videli moju slávu a moje znamenia, ktoré som konal v Egypte i na púšti, a predsa ma už desaťkrát pokúšali a neposlúchli ma, ²³ ani jeden neuvidí krajinu, ktorú som sľúbil pod prísahou ich otcom. Neuvidí ju nikto, kto ma znevažuje. ²⁴ No svojho služobníka Kaléba, pretože bol v ňom iný duch a bol mi bezvýhradne oddaný, uvediem do krajiny, do ktorej už vstúpil, a jeho potomstvo ju dostane do vlastníctva. ²⁵ V údolí bývajú Amalékovia a Kanaánčania, preto zajtra sa obráťte a vydajte sa na cestu púšťou k Trstinovému moru. ²⁶ Vtedy Hospodín povedal Mojžišovi a Áronovi: ²⁷ Dokedy budem trpieť túto zlú pospolitosť, čo proti mne ustavične repce? Dost som sa napočúval reptania Izraelitov proti mne. ²⁸ Povedz im: Ako žijem — znie výrok Hospodína —, naložím s vami tak, ako ste o tom predtým mnou hovorili. ²⁹ Na tejto púšti popadajú mŕtvolý vás všetkých spočítaných, starších ako dvadsať rokov, čo ste reptali proti mne. ³⁰ Ani jeden z vás nevojde do krajiny, o ktorej som so zdvihnutou rukou prisahal, že v nej budete bývať, okrem Kaléba, Jefunneho syna, a Jozua, Núnovho syna. ³¹ No vaše deti, o ktorých ste vraveli, že sa stanú korisťou, tie do nej uvediem a spoznajú krajinu, ktorou ste vy pohrdli. ³² Vaše mŕtvolý však padnú na tejto púšti. ³³ Vaši synovia budú štyridsať rokov pastiermi na púšti. Budú pykať za vašu smilnú nevernosť, kým vaše mŕtvolý zostanú na púšti. ³⁴ Ako ste štyridsať dní skúmali krajinu — rok sa bude počítať za deň — štyridsať rokov budete pykať za svoje neprávosti, aby ste spoznali môj odpor. ³⁵ Ja, Hospodín, som to povedal a tak urobím celej tejto skazenej pospolitosti, ktorá sa vzbúrila proti mne. Na tejto púšti zahynú. ³⁶ Muži, ktorých Mojžiš poslal preskúmať krajinu, tí, čo po svojom návrate popudili celú pospolitosť, aby reptala, pretože o krajine rozširovali lživé správy ³⁷ a krajinu zlomyselne ohovárali, náhle zomreli pred Hospodínom. ³⁸ Spomedzi tých, čo išli preskúmať krajinu, zostali nažive len Jozua, syn Núna, a Kaléb, syn Jefunneho.

Neúspešný pokus vniknúť do Kanaánu

³⁹ Keď Mojžiš oznámil tieto slová všetkým Izraelitom, ľud sa veľmi zarmútil. ⁴⁰ Včasráno vstali, vystúpili na temeno vrchu a povedali: Vystúpme na miesto, o ktorom hovoril Hospodín, hoci sme zhrešili! ⁴¹ Mojžiš im však povedal: Prečo prestupujete príkaz Hospodína? To sa vám nepodari! ⁴² Hospodín nie je medzi vami, preto nevystupujte, aby vás nepriatelia neporazili. ⁴³ Veď tam budú proti vám Amalékovia a Kanaánčania a vy padnete ich mečom. Pretože ste sa odvrátili od Hospodína, Hospodín nebude s vami. ⁴⁴ Oni sa však napriek tomu odvážili vystúpiť na temeno vrchu. Ani archa Hospodinovej zmluvy, ani Mojžiš sa však z tábora nepohli. ⁴⁵ Amalékovia a Kanaánčania, ktorí bývali na tom pohorí, zostúpili, bili ich a rozháňali až po Chormu.

Dodatky k obetným predpisom

15 Hospodín oslovil Mojžiša: ² Povedz Izraelitom toto: Keď prídete do krajiny, ktorú vám dávam a v ktorej budete bývať, ³ pri príprave ohňovej obety Hospodínovi, spaľovanej obety alebo obety s hostinou na splnenie sľubu, či ako dobrovoľný dar, alebo pri slávnostných zhromaždeniach, či pri príprave príjemnej vône Hospodínovi z hovädzieho dobytky alebo z oviec, ⁴ nech ten, kto prináša svoj obetný dar Hospodínovi, ako pokrmový obetu prinesie desatinu efy jemnej múky zamiesenej so štvrtinou hínu oleja. ⁵ Ku každému baránkovi pridaj štvrtinu hínu vína k nápojovej obete, tak pri spaľovanej obete, ako aj pri obete s hostinou. ⁶ K baranovi ako pokrmový obetu pridaj dve desatiny jemnej múky

zamiesenej s tretinou hínu oleja ⁷ a k nápojovej obete pridaj tretinu hínu vína na príjemnú vôňu Hospodinovi. ⁸ Keď budeš pripravovať dobytča na spaľovanú obeť alebo na obeť s hostinou na splnenie sľubu, alebo ako obeť spoločenstva Hospodinovi, ⁹ spolu s dobytčatkom prinesieš ako pokrmovú obeť tri desatiny jemnej múky zamiesenej s polovicou hínu oleja, ¹⁰ a k nápojovej obete prinesieš polovicu hínu vína ako ohňovú obeť príjemnej vône Hospodinovi. ¹¹ Tak sa to bude robiť pri každom býkovi a baranovi, pri ovciach a kozách. ¹² Tak to pripravíte pri každom kuse z celého počtu obetovaných zvierat. ¹³ Tak to bude robiť každý z vášho ľudu, keď bude prinášať ohňovú obeť ako príjemnú vôňu Hospodinovi. ¹⁴ Ak sa bude u vás zdržiavať cudzinec alebo ak niekto u vás už niekoľko pokolení býva a bude chcieť priniesť ohňovú obeť ako príjemnú vôňu Hospodinovi, nech to robí tak, ako to robíte vy. ¹⁵ V zhromaždení bude platiť rovnaké ustanovenie pre vás i pre cudzinca, ktorý sa u vás zdržiava. Bude to večné ustanovenie pre všetky vaše pokolenia. Pred Hospodinom bude platiť to isté pre vás i pre cudzinca. ¹⁶ Ten istý zákon a ten istý právny predpis platí pre vás i pre cudzinca, ktorý sa u vás zdržiava. ¹⁷ Hospodin oslovil Mojžiša: ¹⁸ Povedz Izraelitom toto: Keď vojdete do krajiny, do ktorej vás vediem, ¹⁹ a keď budete jesť z pokrmov tej krajiny, prinášajte obeť pozdvihovania Hospodinovi. ²⁰ Ako prvotinu svojho cesta obetujte koláč ako obeť pozdvihovania. Odovzdajte ju ako obeť pozdvihovania z humna. ²¹ Z prvotín svojho cesta budete dávať Hospodinovi obeť pozdvihovania vo všetkých vašich pokoleniach.

Neúmyselné previnenia

²² Ak sa neúmyselne prehrešíte proti niektorému z týchto príkazov, o ktorých Hospodin hovoril Mojžišovi, ²³ proti čomukoľvek z toho, čo vám Hospodin prikázal prostredníctvom Mojžiša, odo dňa, keď Hospodin začal vydávať príkazy pre vaše pokolenia až dosiaľ, ²⁴ ak sa to stalo neúmyselne a bez vedomia pospolitosti, potom celá pospolitosť pripraví mladého býčka na spaľovanú obeť ako obeť príjemnej vône Hospodinovi. K tomu sa pridá aj pokrmová a nápojová obeť podľa predpisu a jeden cap na obeť za hriech. ²⁵ Kňaz vykoná obrad zmierenia za celú pospolitosť Izraelitov a odpustí sa im. Stalo sa to neúmyselne a oni priniesli svoj dar, ohňovú obeť Hospodinovi, obeť za hriech Hospodinovi za to, čo sa stalo neúmyselne. ²⁶ Odpustí sa teda celej pospolitosti Izraelitov i cudzincovi, ktorý sa u nich zdržiava, pretože všetok ľud to urobil neúmyselne. ²⁷ Ak sa však jednotlivec prehreší neúmyselne, prinesie na obeť za hriech jednoročnú kozu. ²⁸ Kňaz vykoná obrad zmierenia za toho, kto sa neúmyselne prehrešil. Ak niekto zhrešil pred Hospodinom neúmyselne, kňaz vykoná nad ním obrad zmierenia a odpustí sa mu. ²⁹ Rovnaký zákon budete mať pre príslušníka Izraela i pre cudzinca, ktorý sa zdržiava medzi vami, keď sa prehreší neúmyselne. ³⁰ Keď sa však niekto prehreší úmyselne, domáci alebo cudzinec, rúha sa Hospodinovi. Toho treba odstrániť zo svojho ľudu. ³¹ Opovrhol Hospodinovým slovom a porušil príkaz. Taký človek musí byť bez milosti odstránený. Jeho vina zostane na ňom.

Trest za porušenie dňa sobotného odpočinku

³² Keď boli Izraeliti na púšti, prichytili istého muža, ktorý v deň sobotného odpočinku zbieral drevo. ³³ Tí, čo ho pri zbieraní dreva prichytili, priviedli ho k Mojžišovi a Áronovi a pred celú pospolitosť. ³⁴ Dali ho strážiť, lebo sa nevedelo, čo sa s ním má stať. ³⁵ Hospodin povedal Mojžišovi: Ten muž musí zomrieť. Celá pospolitosť ho ukameňuje za táborom. ³⁶ Celá pospolitosť ho vyviedla za tábor, kde ho ukameňovali a zomrel, ako Hospodin prikázal Mojžišovi.

Strapce na šatách

³⁷ Hospodin povedal Mojžišovi: ³⁸ Povedz Izraelitom, aby si všetky budúce pokolenia robili

strapce na okraji šiat a nad ne dávali purpurovo-fialovú stuhu.³⁹ Strapce vám budú na toto: kedykoľvek sa na ne pozriete, pripomenú vám, že máte plniť všetky Hospodinove príkazy, aby ste nepodliehali žiadostiam svojho srdca a svojich očí, ktorým podliehajú smilníci,⁴⁰ aby ste si pripomínali a plnili všetky moje príkazy a boli ste svätí pre svojho Boha.⁴¹ Ja som Hospodin, váš Boh, ktorý vás vyviedol z Egypta, aby som vám bol Bohom. Ja som Hospodin, váš Boh.

Korachova vzbura

16 Korach, syn Jishára, syna Koháta, syna Léviho, si pribral Datána a Abiráma, synov Eliába, ako aj Óna, syna Peleta, Rúbenovcov.² Tí spolu s dvestopäťdesiatimi Izraelitmi povstali proti Mojžišovi. Boli to vodcovia pospolitosti, zástupcovia v zhromaždení, muži zvučného mena.³ Zhromaždili sa proti Mojžišovi a Áronovi a vyčítali im: Dovolili ste si príliš mnoho! Veď všetci v celej pospolitosti sú svätí a Hospodin je uprostred nich. Prečo sa vyvyšujete nad Hospodinovu pospolitosť? ⁴ Keď to Mojžiš počul, padol na tvár.⁵ Potom povedal Korachovi a celej jeho skupine: Ráno oznámi Hospodin, kto je jeho, kto je svätý a kto sa smie k nemu priblížiť. Koho si vyvolí, ten sa smie k nemu priblížiť.⁶ Urobte toto: Korach a celá jeho skupina, vezmite si kadidelnice,⁷ dajte do nich oheň a zajtra položte na to kadidlo pred Hospodinom. Koho si vyvolí Hospodin, ten bude svätý. Príliš mnoho si dovoľujete, Léviovci! ⁸ Mojžiš povedal Korachovi: Počujte, Léviovci, ⁹ je vám to málo, že vás Boh Izraela oddelil od pospolitosti Izraela, aby ste mohli k nemu pristupovať a vykonávať službu v Hospodinovom príbytku, stať pred pospolitosťou a slúžiť jej? ¹⁰ Dovolil predsa pristupovať tebe a s tebou všetkým tvojim bratom Léviovcom a vy chcete získať aj kňazský úrad. ¹¹ Tým ste sa vlastne ty a celá tvoja skupina spojili proti Hospodinovi. Čo je Áron, že repcete proti nemu? ¹² Nato dal Mojžiš zavolať Datána a Abiráma, Eliábových synov. Oni však odpovedali: Nejdeme! ¹³ Je to málo, že si nás vyviedol z krajiny opľývajúcej mliekom a medom, aby si nás nechal pomrieť na tejto púšti? Ešte sa chceš stať nad nami aj neobmedzeným vládcom? ¹⁴ Veď si nás neuviedol do krajiny opľývajúcej mliekom a medom, ani si nám nedal do vlastníctva polia a vinice. Chceš azda vykláť oči týmto mužom? Nejdeme! ¹⁵ Vtedy sa Mojžiš veľmi nahneval a povedal Hospodinovi: Nevšímaj si ich obety. Jediného osla som od nich nezal, nikomu z nich som nič zlé neurobil. ¹⁶ Mojžiš potom Korachovi povedal: Ty a celá tvoja skupina buďte zajtra pred Hospodinom, teda ty, oni a Áron. ¹⁷ Každý z vás si vezme svoju kadidelnicu, dá do nej kadidlo a prinesie ju pred Hospodina; bude to spolu dvestopäťdesiat kadidelníc. Aj ty a Áron si vezmete svoju kadidelnicu. ¹⁸ Každý si teda vzal svoju kadidelnicu, dal do nej oheň a vložil naň kadidlo. Potom sa všetci postavili ku vchodu stanu stretávania spolu s Mojžišom a Áronom. ¹⁹ Korach zhromaždil proti nim celú skupinu ku vchodu stanu stretávania. Vtom sa celej pospolitosti zjavila Hospodinova sláva. ²⁰ Hospodin povedal Mojžišovi a Áronovi: ²¹ Oddelte sa od tejto skupiny! Okamžite ich zničím. ²² Vtedy obaja padli na tvár a volali: Bože, Bože, ktorému patrí duch každého človeka! Pre jedného muža, ktorý zhrešil, sa chceš hnevať na celú pospolitosť? ²³ Hospodin odpovedal Mojžišovi: ²⁴ Povedz pospolitosti: Vzdialte sa z okolia príbytku Korachovho, Datánovho a Abirámovho! ²⁵ Mojžiš sa odobral k Datánovi a Abirámovi. Starší Izraela stáli za ním. ²⁶ Pospolitosti povedal: Odstúpte od stanov týchto bezbožných mužov a nedotýkajte sa ničoho, čo je ich, aby ste nezahynuli pre všetky ich hriechy. ²⁷ Vzdialili sa teda z okolia príbytku Korachovho, Datánovho a Abirámovho. Datán a Abirám vyšli a postavili sa ku vchodu do svojich stanov so svojimi ženami, synmi a deťmi. ²⁸ Mojžiš povedal: Nič nekonám z vlastnej vôle;

všetky tieto skutky ma poslal vykonať Hospodin. Poznáte to podľa tohto: ²⁹ Ak títo ľudia zomrú prirodzenou smrťou, alebo ak ich postihne to, čo postihuje aj iných ľudí, tak ma Hospodin neposlať. ³⁰ No ak Hospodin urobí niečo neobvyklé a zem roztvorí svoje ústa a zhltnie ich so všetkým, čo majú, a ak zaživa zostúpia do podsvetia, poznáte, že títo muži znevážili Hospodina. ³¹ Len čo to dopovedal, roztvorila sa pod nimi pôda, ³² zem otvorila svoje ústa a zhltna ich s príbytkami spolu so všetkými tými, čo boli pri Korachovi aj s ich majetkom. ³³ Zaživa zostúpili do podsvetia so všetkým, čo mali, a zem sa nad nimi zavrela; tak zmizli spomedzi zhromaždenia. ³⁴ Keď všetci Izraeliti, ktorí boli okolo nich, počuli ich nárek, rozutekali sa a vraveli: Len aby zem nezhltna aj nás! ³⁵ Od Hospodina vyšlahol oheň a strávil tých dvestopäťdesiat mužov, ktorí priniesli kadidlo.

Kadidelnice vzbúrencov

17 Hospodin oslovil Mojžiša: ² Povedz Eleázárovi, synovi kňaza Árona, aby z pohorenia poodnášal kadidelnice, lebo sú sväté, a oheň z nich daj porozsýpať. ³ Nech sa z kadidelníc tých, čo za svoj hriech zaplatili životom, vytepujú plechy a nech nimi obložia oltár. Priniesli ich pred Hospodina, a preto sú sväté. Izraelitom budú znamením. ⁴ Kňaz Eleázár vzal teda medené kadidelnice, ktoré priniesli tí, čo boli spálení, a vytepal z nich plechy na obloženie oltára ⁵ ako varovné znamenie Izraelitom, aby nikto z nepovolanych, kto by nepochádzal z Áronovho potomstva, nepristupoval a nepálil kadidlo pred Hospodinom, aby sa mu nestalo to, čo Korachovi a jeho skupine, ako mu to prostredníctvom Mojžiša oznámil Hospodin.

Reptanie a trest

⁶ Na druhý deň reptala celá pospolitosť Izraelitov proti Mojžišovi a Áronovi: Vy ste zapríčinili smrť Hospodinovho ľudu. ⁷ Keď sa však pospolitosť zhromaždila proti Mojžišovi a Áronovi a obrátili sa k stanu stretávania, náhle ho zakryl oblak a zjavila sa Hospodinova sláva. ⁸ Mojžiš a Áron prišli pred stan stretávania. ⁹ Hospodin povedal Mojžišovi: ¹⁰ Odíďte spomedzi tejto pospolitosti! Okamžite ich zničím. Obaja padli na tvár. ¹¹ Mojžiš povedal Áronovi: Vezmi kadidelnicu, daj do nej oheň z oltára, polož naň kadidlo a rýchlo bež k pospolitosti a vykonaj za nich obrad zmierenia, lebo Hospodin sa veľmi nahneval. Pohroma sa už začala. ¹² Áron vzal kadidelnicu, ako mu kázal Mojžiš, a bežal doprostred zhromaždenia, ale pohroma sa medzi ľudom už začala. Zapálil kadidlo, aby vykonal za ľud obrad zmierenia. ¹³ Postavil sa medzi mŕtvych a živých a pohroma prestala. ¹⁴ Pri tejto pohrome bolo štrnásťtisíc sedemsto mŕtvych, okrem tých, čo pomreli pre Koracha. ¹⁵ Áron sa potom vrátil k Mojžišovi ku vchodu do stanu stretávania a pohroma prestala.

Áronova palica

¹⁶ Hospodin oslovil Mojžiša: ¹⁷ Povedz Izraelitom a z každého ich kmeňa vezmi po jednej palici, teda od všetkých ich kniežat, spolu dvanásť palíc za ich kmene. Meno každého napíš na jeho palicu. ¹⁸ Áronovo meno napíš na palicu Léviho; len jedna palica prípadne na jedného kmeňového náčelníka. ¹⁹ Potom ich ulož do stanu stretávania pred Svedectvo, kde sa s vami stretávam. ²⁰ Palica muža, ktorého si vyvolím, vypučí, a tak umlčím reptanie Izraelitov, ktorí proti vám repcú. ²¹ Mojžiš to oznámil Izraelitom a všetky ich kniežatá mu dali spolu dvanásť palíc, po jednej palici od jedného kniežaťa za kmeň. Áronova palica bola medzi ich palicami. ²² Mojžiš uložil palice pred Hospodinom v stane svedectva. ²³ Keď Mojžiš na druhý deň vošiel do stanu svedectva, Áronova palica za Léviho kmeň vypučala. Vyhnala puky, rozkvitla a dozreli na nej mandle. ²⁴ Mojžiš vyniesol všetky palice pred Hospodina ku všetkým Izraelitom, aby to videli, a každý si vzal svoju palicu. ²⁵

Hospodin povedal Mojžišovi: Áronovu palicu zanes späť pred Svedectvo, aby sa zachovala ako výstražné znamenie buričom. Tým urobíš koniec ich reptaniu proti mne a nezemrú. ²⁶ Mojžiš urobil celkom tak, ako mu prikázal Hospodin. ²⁷ Izraeliti však povedali Mojžišovi: Pozri, mrieme, hynieme, všetci zahynieme. ²⁸ Každý, kto sa priblíži k Hospodinovmu príbytku, zomiera. Máme teda všetci zahynúť?

Povinnosti kňazov a levitov

18 Hospodin povedal Áronovi: Ty, tvoji synovia a tvoja rodina budete zodpovední za svätyňu. Ty a s tebou tvoji synovia budete zodpovední za svoje kňazstvo. ² Dovoľ však, aby s tebou mohli pristupovať aj tvoji bratia z Léviho pokolenia, z kmeňa tvojho otca. Nech sa pripoja k tebe a nech ti slúžia, kým ty a tvoji synovia budete pred stanom svedectva. ³ Budú konať strážnu službu pri tebe a starať sa o poriadok pri celom stane. Nesmú sa však priblížiť k zariadeniu svätyne ani k oltáru, aby nezemreli oni ani vy. ⁴ Pripoja sa k tebe a budú konať strážnu službu pri stane stretávania a starať sa o všetky služby v stane. Nikto cudzí sa k vám nesmie priblížiť. ⁵ Budete konať strážnu službu pri svätyni a pri oltári, aby už Izraelitov nepostihol Boží hnev. ⁶ Ja som si spomedzi Izraelitov vybral vašich bratov Léviuvcov ako dar pre vás, ako odovzdaných Hospodinovi, aby vykonávali službu pri stane stretávania. ⁷ Ty však a s tebou aj tvoji synovia smiete slúžiť ako kňazi vo všetkom, čo súvisí s oltárom a s tým, čo je vnútri za oponou; tam máte konať svoju službu. Kňazský úrad vám dávam ako dar. Keby sa priblížil niekto cudzí, musí zomrieť.

Podiel z obiet

⁸ Hospodin povedal Áronovi: Dávam ti na starosť svoje pozdvihované obety. Tebe a твоjim synom dávam trvalo platným ustanovením časť všetkých posvätných darov Izraelitov. ⁹ Z ich najsvätejších darov, ktoré nebudú spálené, tvoje bude toto: každý ich obetný dar pri každej ich pokrmovej obete, pri každej ich obete za hriech a pri každej ich obete za vinu, ktoré mi budú dávať. Tebe a твоjim synom budú patriť najsvätejšie dary. ¹⁰ Budeš ich jeť na svätosvätom mieste; môže ich jeť každý muž. Nech ti je to sväté! ¹¹ Tebe bude patriť toto: pozdvihovaná obeta z ich darov. Všetky podávané obety, ktoré budú prinášať Izraeliti, dávam tebe, твоjim synom a dcéram ako trvalo platné ustanovenie. Z toho smie jeť každý, kto je čistý v tvojom dome. ¹² Dávam ti prvotiny zo všetkého najlepšieho oleja i všetkého najlepšieho muštu a obilia, ktoré budú dávať Hospodinovi. ¹³ Tvoje budú prvé plody zo všetkého v ich krajine, čo prinesú Hospodinovi. Každý, kto je čistý v tvojom dome, smie z toho jeť. ¹⁴ Tvoje bude všetko, čo je v Izraeli pod ochrannou kľatbou. ¹⁵ Všetko, čo otvára materinské lono všetkých živých tvorov, teda z ľudí i z dobytká, čo je prinášané Hospodinovi, bude tvoje. Prvorodené z ľudí musíš však bezpodmienečne vykúpiť. Vykúpiť musíš aj prvorodené z nečistého dobytká. ¹⁶ Vykúpiš ich jednomesačné a oceniš ich piatimi šeklami striebra podľa váhy šekla svätyne; jeden šekel je dvadsať gér. ¹⁷ Prvorodené z hovädzieho dobytká, z oviec a kôz však nevykupuj. Je to posvätné. Ich krvou pokrop oltár a ich tuk spál. Je to ohňová obeta príjemnej vône Hospodinovi. ¹⁸ Ich mäso bude tvoje. Takisto budú tvoje aj hrud' z podávanej obety a pravé stehno. ¹⁹ Všetky pozdvihované obety z posvätných darov, ktoré pozdvihujú Izraeliti Hospodinovi, dávam tebe, твоjim synom a dcéram trvalo platným ustanovením. Je to trvalá zmluva, potvrdená soľou pred Hospodinom pre teba a pre tvoje potomstvo. ²⁰ Hospodin povedal Áronovi: V ich krajine nebudeš mať dedičný majetok a nedostaneš medzi nimi ani podiel. Ja som tvoj podiel a tvoje dedičstvo medzi Izraelitmi.

Desiatky

²¹ Léviuvcom dávam v Izraeli dedične do vlastníctva všetky desiatky za ich službu, ktorú

vykonávajú, za službu pri stane stretávania. ²² Nech sa už Izraeliti nepribližujú k stanu stretávania, aby neuvalili na seba hriech a nezomreli. ²³ Službu pri stane stretávania budú vykonávať len Léiovci a budú niesť zodpovednosť za svoje previnenia. Toto je trvalé ustanovenie pre vaše pokolenia. Medzi Izraelitmi nebudú mať dedičný majetok. ²⁴ Namiesto toho dávam Léiovcom za dedičný majetok desiatky od Izraelitov, ktoré prinášajú Hospodinovi ako pozdvihovanú obeť. Preto som im povedal, že medzi Izraelitmi nebudú mať dedičný majetok. ²⁵ Hospodin oslovil Mojžiša: ²⁶ Povedz Léiovcom toto: Keď od Izraelitov prijmete desiatky, ktoré vám od nich dávam ako dedičný majetok, odvediete z nich ako pozdvihovanú obeť Hospodinovi desatinu z desiatkov. ²⁷ Táto vaša pozdvihovaná obeť sa vám bude počítať, akoby šlo o obilie z humna a o šavu z lisu. ²⁸ Zo všetkých svojich desiatkov, ktoré prijmete od Izraelitov, aj vy prinesiete, teda aj vy, Hospodinovi pozdvihovanú obeť tým, že túto pozdvihovanú obeť pre Hospodina odovzdáte kňazovi Áronovi. ²⁹ Zo všetkých svojich najlepších darov odovzdáte vždy na pozdvihovanú obeť pre Hospodina posvätnú čiastku. ³⁰ Okrem toho Léiovcom povedz: Keď budete z toho obetovať to najlepšie, bude sa vám to počítať, akoby to bol výnos z humna a z lisu. ³¹ Môžete to jesť spolu s rodinami kdekoľvek, lebo to je vaša mzda za vašu službu pri stane stretávania. ³² Keď budete prinášať ako pozdvihovanú obeť to najlepšie, nezaťažíte sa hriechom, neznesvätíte posvätné dary Izraelitov a nezomriete.

Očistná voda

19 Hospodin povedal Mojžišovi a Áronovi: ² Toto je zákonné ustanovenie, ktoré prikázal Hospodin: Povedz Izraelitom, aby ti priviedli červenú kravu bez chyby a poškvŕn, ktorá dosiaľ neniesla jarmo. ³ Odovzdajte ju kňazovi Eleazárovi. Ten ju dá vyviešť za tábora a tam ju pred ním zabijú. ⁴ Potom si kňaz Eleazár namočí prst v jej krvi a sedemkrát ňou bude kropiť smerom k prednej časti stanu stretávania. ⁵ Kravu potom pred ním spália. Spália jej kožu, mäso, krv i výkaly. ⁶ Potom kňaz vezme cédrové drevo, yzop i karmazínové farbivo a hodí to na spaľovanú kravu. ⁷ Kňaz môže vykročiť do tábora len potom, keď si opral šaty a celý sa umyl. No aj tak zostane do večera nečistý. ⁸ Vyprat si šaty a umyť sa musí aj ten, kto ju spálil, no aj tak zostane do večera nečistý. ⁹ Potom niekto čistý pozhŕňa zo spálenej kravy popol, vonku ho za táborem uloží na čisté miesto. Tam sa bude držať pre pospolitosť Izraelitov na prípravu očistnej vody. To je obeť za hriech. ¹⁰ Aj ten, kto z kravy pozhŕňa popol, musí si oprat šaty, no aj tak zostane do večera nečistý. To bude trvalo platné ustanovenie pre Izraelitov i pre cudzinca, ktorý sa zdržiava medzi vami. ¹¹ Kto by sa dotkol mŕtvoly ktoréhokoľvek človeka, bude nečistý sedem dní. ¹² Na tretí a siedmy deň sa musí tou vodou očisťovať od hriechu a bude čistý. Ak sa však na tretí a siedmy deň od hriechu neočistí, nebude čistý. ¹³ Ktokoľvek by sa dotkol mŕtvoly človeka a neočistil by sa od hriechu, poškvŕní Hospodinov príbytok. Ten bude odstránený z Izraela, lebo nebol pokropený očistnou vodou. Bude nečistý a jeho nečistota zostane na ňom. ¹⁴ V prípade, že niekto zomrie v stane, potom platí zákon, podľa ktorého každý, kto vojde do stanu, i ten, kto už v stane je, bude sedem dní nečistý. ¹⁵ Aj každá otvorená nádoba, ak na nej nie je priviazaný vrchnák, bude nečistá. ¹⁶ Ktokoľvek by sa na poli dotkol mŕtvoly človeka zabitého mečom alebo inak usmrteného, či ľudských kostí, prípadne hrobu, bude sedem dní nečistý. ¹⁷ Pre nečistého vezmú do nádoby trochu popola zo spálenej kravy určeného na očisťovanie hriechu a naň sa naleje čerstvá voda. ¹⁸ Potom niekto čistý vezme yzop, namočí ho v tej vode, pokropí stan, všetky nádoby i všetkých ľudí, čo sú tam, ale aj každého, kto sa dotkol kostí násilne usmrteného, prirodzene zomrelého alebo hrobu. ¹⁹ Na tretí a siedmy deň čistý

pokropí nečistého a na siedmy deň ho očistí od hriechu. Potom si vyperie šaty, umyje sa a večer bude čistý. ²⁰ Keď sa niekto znečistí, no od hriechu sa neočistí, nech je odstránený zo zhromaždenia, lebo poškvrnil Hospodinovu svätyniu. Je nečistý, pretože nebol pokropený očistnou vodou. ²¹ To im bude trvalo platným ustanovením. Ten, kto bude kropiť očistnou vodou, operie si šaty, lebo kto sa dotkne očistnej vody, bude nečistý do večera. ²² Všetko, čoho sa nečistý dotkne, bude nečisté. Ten, kto sa ho dotkne, bude do večera nečistý.

Vody v Meribe

20 V prvom mesiaci prišla celá pospolitosť Izraelitov na púšť Cin. Ľud sa utáboril v Kaděši, kde zomrela Mirjam, a kde ju aj pochovali. ² Pospolitosť nemala vodu. Preto sa zhromaždili okolo Mojžiša a Árona. ³ Ľud sa hádal s Mojžišom. Dohovárali mu: Kiežby sme boli už vtedy pomreli, keď zahynuli naši bratia pred Hospodinom. ⁴ Prečo ste vyvedli Hospodinovo zhromaždenie na túto púšť? Máme tu pomrieť spolu s dobytkom? ⁵ Prečo ste nás len vyvedli z Egypta a dovedli na toto nevlúdne miesto, kde sa nedá pestovať obilie ani figy, ani vinič, ani granátové jablká; ba nie je tu ani pitná voda? ⁶ Mojžiš a Áron odišli od zhromaždenia ku vchodu do stanu stretávania a padli na tvár. Tam sa im zjavila Hospodinova sláva. ⁷ Hospodin povedal Mojžišovi: ⁸ Vezmi si palicu a so svojím bratom Áronom zvolaj pospolitosť, pred ňou sa prihovorte skale a bude z nej tiecť voda. Tak im vyvedieš vodu zo skaly a napojíš ľud i dobytok. ⁹ Mojžiš vzal teda palicu, ktorá bola pred Hospodinom, ako mu prikázal Hospodin. ¹⁰ Nato zvolal Mojžiš s Áronom zhromaždenie pred skalu a povedal: Počujte, vzbúrenci! Máme vám z tejto skaly vyvieť vodu? ¹¹ Mojžiš zodvihol ruku a palicou dvakrát uderil skalu. Vyrázil z nej silný prúd vody, takže sa napila celá pospolitosť i dobytok. ¹² Hospodin povedal Mojžišovi a Áronovi: Pretože ste neuverili, keď ste mali pred očami Izraelitov dosvedčiť moju svätosť, neuvediete toto zhromaždenie do krajiny, ktorú mu dám. ¹³ Sú to vody Meriby, kde sa Izraeliti protivili Hospodinovi a kde im on prejavil svoju svätosť.

Odchod z Kaděša

¹⁴ Z Kaděša poslal Mojžiš poslov k edómskemu kráľovi: Toto ti odkazuje tvoj brat Izrael: Ty poznáš všetky útrapy, ktoré nás postihli. ¹⁵ Naši otcovia zostúpili do Egypta, kde dlhý čas bývali. Egypťania však s nami a s našimi otcami zle zaobchádzali, ¹⁶ preto sme volali k Hospodinovi o pomoc a on vypočul náš nárek. Poslal nám posla, ktorý nás vyvedol z Egypta. Teraz sme v Kaděši, v meste na hranici tvojho územia. ¹⁷ Dovoľ nám prejsť cez tvoje územie. Nepôjdeme cez polia ani cez vinice, nebudeme piť vodu zo studní, pôjdeme kráľovskou cestou, z ktorej neodbočíme ani napravo, ani naľavo, kým neprejdeme tvojím územím. ¹⁸ Edóm mu však odkázal: Nesmieš prejsť cez moje územie, lebo vyjdem proti tebe s mečom. ¹⁹ Izraeliti mu odpovedali: Pôjdeme hlavnou cestou a keď ja alebo môj dobytok budeme piť z tvojej vody, zaplatíme ti. Nič iné nechcem, len aby sme mohli pešo prejsť. ²⁰ Edóm odmietol: Nesmieš prejsť! Potom vyšiel proti nim s veľkým počtom ľudí a s veľkou mocou. ²¹ Keď Edóm Izraelu prechod cez svoje územie odmietol, Izrael sa mu vyhol.

Áronova smrť

²² Z Kaděša odišla celá izraelská pospolitosť a prišla k vrchu Hór. ²³ Na vrchu Hór, na hranici Edómska, Hospodin povedal Mojžišovi a Áronovi: ²⁴ Áron bude pripojený k svojmu ľudu; nevojde teda do krajiny, ktorú som dal Izraelitom, lebo ste odporovali môjmu rozkazu pri vodách Meriby. ²⁵ Vezmi Árona a jeho syna Eleazára a vyved ich na vrch Hór. ²⁶ Vyzleč Árona z jeho rúcha a obleč doň jeho syna Eleazára, lebo Áron bude pripojený

k svojmu ľudu, tam zomrie. ²⁷ Mojžiš urobil, ako mu prikázal Hospodin a pred očami celej pospolitosti vystúpili na vrch Hór. ²⁸ Mojžiš sňal z Árona rúcho a obliekol doň jeho syna Eleazára. Tam, na temene vrchu Hór, Áron zomrel. Potom Mojžiš a Eleazár zišli z vrchu. ²⁹ Celá pospolitosť sa dozvedela, že Áron zomrel a celý dom Izraela oplakával Árona tridsať dní.

Boj s arádsnym kráľom

21 Keď sa Kanaánčan, kráľ Arádu, ktorý býval v Negeve, dopyčul, že Izrael prichádza cestou z Atarímu, pustil sa s ním do boja a niekoľkých aj zajaľ. ² Vtedy Izrael sľúbil Hospodinovi: Ak mi naozaj vydáš do ruky tento ľud, potom zničím ich mestá ako prekliate. ³ Hospodin vypočul hlas Izraela a vydal mu do ruky Kanaánčanov. Vyhubili aj ich mestá ako prekliate a dali tomuto miestu meno Chorma.

Bronzový had

⁴ Od vrchu Hór šli ďalej smerom k Trstinovému moru, aby obišli územie Edómčanov. Ľud však cestou zmalomyselnel ⁵ a reptal proti Bohu a Mojžišovi: Prečo ste nás vyviedli z Egypta? Aby sme pomreli na púšti? Veď tu niet ani chleba, ani vody a tento biedny pokrm sa nám už oskliví. ⁶ Hospodin poslal na ľud ohnivé hady. Tie štípali ľud a mnohí z Izraela pomreli. ⁷ Ľudia prichádzali k Mojžišovi a vraveli: Zhrešili sme, keď sme reptali proti Hospodinovi a proti tebe. Pros za nás Hospodina, aby nás zbavil hadov. Mojžiš sa teda modlil za ľud. ⁸ Hospodin povedal Mojžišovi: Zhotov ohnivého hada a pripevni ho na žrd. Keď sa ktokoľvek z uštipnutých naň pozrie, zostane nažive. ⁹ Mojžiš teda zhotovil bronzového hada a pripevnil ho na žrd. Keď had niekoho uštipol a uštipnutý pozrel na bronzového hada, zostal nažive.

Cesta k Arnónu

¹⁰ Izraeliti šli ďalej a utáborili sa v Obóte. ¹¹ Potom odišli z Obótu a utáborili sa v Ije-Abaríme na púšti, ktorá je na východ od Moábska. ¹² Odtiaľ odišli a utáborili sa v údolí Zered. ¹³ Potom pokračovali ďalej a utáborili sa za Arnónom, ktorý je na púšti a pramení na území Amorejčanov. Arnón je totiž hranicou medzi Moábcami a Amorejčanmi. ¹⁴ Preto sa v Knihe Hospodinových bojov hovorí: Vahéb v Sufe a údolia pri Arnóne, ¹⁵ svah údolí, ktorý sa skláňa k osade Ár a opiera sa o hranice Moábska. ¹⁶ Odtiaľ tiahli do Beéru. Je to Beér, kde Hospodin povedal Mojžišovi: Zhromaždi ľud a ja im dám vodu! ¹⁷ Vtedy spieval Izrael túto pieseň: Vydaj vodu, studňa! Ospevujte ju, ¹⁸ studňu, ktorú vykopali kniežatá! Vyhĺbili ju vznešení z ľudu žezlom, svojimi palicami. Z púšte tiahli do Mattany. ¹⁹ Z Mattany do Nachalielu, z Nachalielu do Bamótu. ²⁰ Z Bamótu do údolia, ktoré je na moábskych poliach pri vrchole Pisgy, ktorý vyčnieva nad pustatinou.

Víťazstvo nad Sichónom

²¹ Izrael vyslal poslov k amorejskému kráľovi Sichónovi s odkazom: ²² Dovoľ mi prejsť tvojou krajinou. Neodbočíme ani do poľa, ani do vinice, ani nebudeme piť vodu zo studne. Pôjdeme po kráľovskej ceste, kým neprejdeme tvojím územím. ²³ Sichón však nedovolil prejsť Izraelitom cez svoje územie, ale zhromaždil všetok svoj ľud a vytiahol proti Izraelitom na púšť. Dorazil do Jahacu a bojoval proti nim. ²⁴ Izrael ho však porazil ostrím meča a obsadil jeho územie od Arnónu až po Jabbók, až po Ammónčanov, lebo Jazér leží na ammónskej hranici. ²⁵ Potom Izrael obsadil všetky tamojšie mestá. Usadil sa vo všetkých amorejských mestách, v Chešbóne a v jeho osadách. ²⁶ Chešbón bol totiž sídelným mestom amorejského kráľa Sichóna, ktorý bojoval proti niekdajšiemu moábskemu kráľovi a vzal mu z rúk celú krajinu až po Arnón. ²⁷ Preto skladatelia riekaniek hovoria: Poďte

do Chešbónu! Nech je vystavané a opevnené Sichónovo mesto. ²⁸ Ved' oheň vyšľahol z Chešbónu, plameň zo Sichónovho mesta a strávil Ár-Moáb. Spálil arnónske výšiny. ²⁹ Beda ti, Moáb! Stratený si, ľud Kemóša. Tvoji synovia sú utečenci a tvoje dcéry sú v zajatí Sichóna, kráľa Amorejčanov. ³⁰ My sme ich však zničili od Chešbónu až po Dibón. Pustošili sme po Nófach, všetko až po Medebu.

Víťazstvo nad Ógom

³¹ Keď sa Izraeliti usadili v krajine Amorejčanov, ³² Mojžiš vyslal vyzvedačov, aby preskúmali Jazér. Potom Izraeliti obsadili jeho dediny a vyhnali miestnych Amorejčanov. ³³ Nato sa obrátili a šli hore bášanskou cestou. Bášanský kráľ Óg vytiahol so všetkým svojim ľudom do Edrei do boja proti nim. ³⁴ Hospodin povedal Mojžišovi: Neboj sa ho, lebo som ti ho dal do rúk, všetok jeho ľud i jeho krajinu. Ty s ním však nalož tak, ako si urobil amorejskému kráľovi Sichónovi, ktorý býval v Chešbóne. ³⁵ Porazili ho i jeho synov, ako aj všetok jeho ľud, takže nikto neušiel. Potom obsadili jeho krajinu.

Balák povoláva Bileáma

22 Izraeliti šli ďalej a utáborili sa na moábskych stepiach v Zajordánsku naproti Jerichu. ² Balák, syn Cippóra, videl všetko, čo urobil Izrael Amorejčanom. ³ Moábčania sa veľmi zľakli ľudu, lebo ho bolo mnoho; priam sa zhrozili Izraelitov. ⁴ Moábčania nato povedali midjánskym starším: Tento dav teraz spustoší všetko, čo je okolo nás, ako vôl spása poľnú zeleň. V tom čase bol moábskym kráľom Balák, syn Cippóra, ⁵ ktorý vyslal poslov k Bileámovi, synovi Beóra, do Petóru, čo leží oproti Vefrieke, do jeho vlastnej krajiny, aby ho privolal. Odkázal mu: Z Egypta vyšiel ľud, pokrýl povrch zeme a usadzuje sa oproti mne. ⁶ Pod' teda a pre mňa preklaj tento ľud, lebo je mocnejší než ja. Azda ho potom porazím a vyženiem z krajiny. Viem totiž, že koho požehnáš, bude požehnaný, a koho prekláješ, bude prekliaty. ⁷ Moábcki a midjanski starší sa vybrali na cestu a vzali so sebou odmenu za veštbu. Keď prišli k Bileámovi, oznámili mu Balákovo želanie. ⁸ On im povedal: Dnes prenocujte tu, potom vám odpoviem podľa toho, čo mi oznámi Hospodin. Moábske kniežatá zostali u Bileáma. ⁹ Boh prišiel k Bileámovi a spýtal sa ho: Kto sú tí muži u teba? ¹⁰ Bileám odpovedal Bohu: Moábsky kráľ Balák, syn Cippóra, mi ich poslal s odkazom: ¹¹ Z Egypta vyšiel ľud a pokrýl povrch zeme. Pod' teda, preklaj mi ho! Azda ho v boji premôžem a vyženiem. ¹² Boh však povedal Bileámovi: Nechod' s nimi, nepreklínaj tento ľud, lebo je požehnaný! ¹³ Keď Bileám ráno vstal, povedal Balákovým kniežatám: Chodte do svojej krajiny, lebo Hospodin mi zakázal ísť s vami. ¹⁴ Moábske kniežatá vstali, prišli k Balákovi a oznámili mu: Bileám sa zdráhal ísť s nami.

Balákova opätovná žiadosť

¹⁵ Balák znova poslal kniežatá ešte početnejšie a vznešenejšie než predtým. ¹⁶ Prišli k Bileámovi a povedali: Takto hovorí Balák, syn Cippóra: Prosím, nezdráhaj sa prísť ku mne! ¹⁷ Preveľmi ťa poctím a urobím všetko, čo mi povieš. Pod', prosím, preklaj tento ľud v môj prospech! ¹⁸ Bileám odpovedal Balákovým služobníkom: Keby mi dal Balák toľko striebra či zlata, koľko sa zmestí do jeho paláca, ani tak nemôžem prestúpiť rozkaz Hospodina, svojho Boha, — nič nemôžem vykonať! ¹⁹ Zostaňte tu však aj cez noc, aby som sa dozvedel, čo mi ešte oznámi Hospodin. ²⁰ V noci prišiel Boh k Bileámovi a povedal mu: Ak ťa prišli tí muži volať, vstaň a chod' s nimi. Rob však len to, čo ti poviem. ²¹ Bileám ráno vstal, osedlal si oslicu a odišiel s moábskymi kniežatami.

Bileáмова oslica

²² Jeho odchod rozničil Boží hnev. Hospodinov anjel sa mu postavil do cesty, aby mu

prekážal v jazde na oslici. Bileáma sprevádzali aj dvaja jeho sluhovia. ²³ Keď oslica uvidela Hospodinovho anjela stáť v ceste s vytaseným mečom v ruke, odbočila z cesty a šla do poľa. Bileám bil oslicu, lebo odbočila z cesty. ²⁴ Hospodinov anjel sa postavil na chodník medzi vinicami, kde bol múr z jednej i z druhej strany. ²⁵ Keď oslica znova uvidela Hospodinovho anjela, pritísla sa k múru a Bileámovi pritlačila oň nohu. No Bileám ju znova zbil. ²⁶ Hospodinov anjel ho opäť predišiel a zastal na úzkom mieste, kde sa nedalo vyhnúť ani napravo, ani naľavo. ²⁷ Keď oslica uvidela Hospodinovho anjela, padla pod Bileámom. Bileám sa nahneval a začal biť oslicu palicou. ²⁸ Vtedy Hospodin otvoril oslici ústa a ona povedala Bileámovi: Čo som ti urobila, že ma už tretíkrát biješ? ²⁹ Bileám jej odvetil: Svojvoľne si si počínala voči mne. Keby som mal poruke meč, hneď by som ťa zabil. ³⁰ Oslica mu odpovedala: Či nie som tvoja oslica, na ktorej oddávna až dodnes jazdiš? Správala som sa niekedy k tebe takto? On odpovedal: Nie. ³¹ Vtedy Hospodin otvoril Bileámovi oči, takže zazrel Hospodinovho anjela stáť na ceste s vytaseným mečom v ruke. Bileám sa mu hlboko poklonil a padol pred ním na tvár. ³² Hospodinov anjel mu povedal: Prečo si už trikrát zbil svoju oslicu? Ja som prišiel, aby som ti prekážal v ceste, lebo ťa vedie do záhuby. ³³ Oslica ma videla a trikrát sa mi vyhla. Keby sa mi nebola vyhla, bol by som ťa zabil a ju by som nechal nažive. ³⁴ Bileám odpovedal Hospodinovmu anjelovi: Zhrešil som, lebo som nevedel, že sa mi staviaš do cesty, no teraz, ak ti je to proti vôli, vrátim sa. ³⁵ Hospodinov anjel však povedal Bileámovi: Chod' s mužmi, no budeš hovoriť len to, čo ti poviem. Bileám teda šiel s Balákovými kniežatami. ³⁶ Keď sa Balák o Bileámovom príchode dopočul, vyšiel mu v ústrety do Ír-Moábu pri Arnóne na hranici územia. ³⁷ Balák dohovárať Bileámovi: Či som opätovne neposlal po teba, aby ťa zavolali? Či by som si ťa naozaj nevedel uctiť? ³⁸ Bileám odpovedal Balákovi: Pozri, teraz som prišiel k tebe. Budem však môcť niečo vôbec povedať? Povedať môžem len to, čo mi do úst vloží Boh. ³⁹ Potom šiel Bileám s Balákom a prišli do Kirjat-Chucótu. ⁴⁰ Balák tam obetoval hovädzí dobytok i ovce a poslal z toho Bileámovi i kniežatám, čo boli s ním. ⁴¹ Nasledujúce ráno Balák vzal so sebou Bileáma a vyviedol ho na Baalovo posvätné návršie Bamót-Baal, odkiaľ bolo vidieť až na kraj tábora ľudu.

Bileám žehná Izraelitov

23 Bileám povedal Balákovi: Postav mi tu sedem oltárov a priprav mi sedem býčkov a sedem baranov. ² Balák urobil, ako žiadal Bileám. Potom Balák a Bileám obetovali býčka a barana na každom oltári. ³ Bileám povedal Balákovi: Postav sa k svojej spaľovanej obete a ja odídem. Azda sa mi Hospodin ukáže a oznámim ti, čo mi zjaví. Potom sa Bileám odobral na osamelé miesto. ⁴ Boh mu vyšiel v ústrety a Bileám mu povedal: Pripravil som sedem oltárov a na každom z nich som obetoval býčka a barana. ⁵ Potom Hospodin vložil Bileámovi do úst slová a povedal: Vráť sa k Balákovi s posolstvom. ⁶ Keď sa k nemu vrátil, stál pri svojej spaľovanej obete spolu so všetkými moábskymi kniežatami. ⁷ Vtedy vyslovil svoj výrok: Z Aramu ma priviedol Balák, z východných vrchov moábsky kráľ: Pod' preklínať Jáкова, pod' zlorečiť Izraelovi! ⁸ Ako môžem preklínať, keď Boh nepreklína, ako mám zlorečiť, keď Hospodin nezlorečí? ⁹ Vidím ho z vrcholu skál, z pahorkov naňho hľadím. Vidím ľud, čo býva oddelene, a nepatrí k pohanom. ¹⁰ Kto zrása Jákovcov? Je ich ako prachu! Kto spočíta Izraelitov? Je ich ako piesku! Kiežby som zomrel smrťou spravodlivých, kiežby som skončil ako oni! ¹¹ Nato Balák povedal Bileámovi: Čo si mi to urobil? Priviedol som ťa, aby si mojich nepriateľov preklial, a ty ich stále žehnáš. ¹² On odpovedal: Nesmiem azda povedať to, čo mi do úst vložil Hospodin? ¹³ Balák mu na to povedal: Pod'

so mnou na iné miesto, odkiaľ ten ľud uvidíš. Ty si zatiaľ videl len jeho časť, nevidel si ho celý. Odtiaľ mi ho prekláješ. ¹⁴ Odviedol ho teda na Cófimské pole pri vrchole Pisgy, kde postavil sedem oltárov a na každom z nich obetoval býčka s baranom. ¹⁵ Bileám povedal Balákovi: Ostaň tu pri svojej spalovanej obete a ja zatiaľ počkám na stretnutie. ¹⁶ Hospodin sa stretol s Bileámom, vložil mu do úst slová a povedal: Vráť sa k Balákovi s posolstvom. ¹⁷ Keď sa Bileám vrátil k Balákovi, videl ho stáť pri jeho spalovanej obete spolu s moáb-skymi kniežatami a Balák sa ho spýtal: Čo hovoril Hospodin? ¹⁸ Vtedy Bileám vyslovil svoj výrok: Povstaň, Balák, a počúvaj, dávaj pozor, syn Cippóra. ¹⁹ Boh nie je človek, aby klamal, nie je syn človeka, aby ľutoval. Povie azda a nespraví? Sľúbi a nesplní? ²⁰ Dostal som príkaz požehnávať; on žehnal, nemôžem to zmeniť. ²¹ Nepravosť nevidieť v Jákobovi, nebaďať zlobu v Izraeli. Hospodin, jeho Boh, je s ním; jasot znie na počesť kráľa. ²² Boh, čo ho vyviedol z Egypta, je preňho ako roh byvola. ²³ Nieto kľatby proti Jákobovi, nijakej veštby proti Izraelu. Teraz sa povie Jákobovi, Izraelovi, čo koná Boh. ²⁴ To je ľud! Vstáva ako levica, dvíha sa ako lev. Neľahne si, kým nezhltnie korisť, kým nevypije krv usmrtených. ²⁵ Nato Balák povedal Bileámovi: Keď už ho nemôžeš prekliať, aspoň ho nežehnaj. ²⁶ Bileám odpovedal Balákovi: Nevrať sa som ti, že musím urobiť všetko, čo mi povie Hospodin? ²⁷ Potom Balák povedal Bileámovi: Poď, zavediem ťa na iné miesto, možno sa zapáči Bohu, aby si ho odtiaľ preklial. ²⁸ Balák zaviedol Bileáma na vrchol Peóru, ktorý vyčnieva nad pustatinou. ²⁹ Potom Bileám povedal Balákovi: Postav tu sedem oltárov a priprav mi sedem býčkov a sedem baranov. ³⁰ Balák urobil tak, ako si želal Bileám a na každom oltári obetoval jedného býčka a jedného barana.

24 Bileám videl, že Hospodinovi sa páči, aby žehnal Izrael. Nepokúšal sa teda, ako už dvakrát predtým, o preklínanie, ale obrátil sa tvárou k púšti. ² Keď sa Bileám rozhliadol a videl, ako Izrael táborí podľa svojich kmeňov, spočinul na ňom Boží duch ³ a vyslovil svoj výrok: Výrok Bileáma, syna Beóra, výrok muža s otvorenými očami; ⁴ výrok toho, kto počúva Božie slová, ktorý vidí zjavenia Všemohúceho, padá do vytrženia a má otvorené oči: ⁵ Aké krásne sú tvoje stany, Jákob, príbytky tvoje, Izrael! ⁶ Rozprestierajú sa ako údolia, ako záhrady pri rieke, ako aloa, čo sadil Hospodin, ako cédre pri vode. ⁷ Voda bude tiecť z jeho vedier, jeho siatiny budú v hojnej vlahu. Vznesenejší ako Agag bude jeho kráľ, zvelebené bude jeho kráľovstvo. ⁸ Boh, ktorý ho vyviedol z Egypta, je preňho ako roh byvola. Pohltnú národy, svojich nepriateľov, kosti im rozdrví, ich šípy poláme. ⁹ Uložil sa, odpočíva ako lev a levica. Kto ho vyruší? Kto ťa požehná, nech je požehnaný! Kto ťa prekláje, nech je prekliaty! ¹⁰ Nato vzplanul Balákov hnev proti Bileámovi a plesol rukami. Balák potom povedal Bileámovi: Zavolať som ťa preklínať mojich nepriateľov a ty už tretíkrát žehnáš. ¹¹ Ber sa preč! Povedal som: Veľmi ťa poctím, ale Hospodin ťa pocty zbavil. ¹² Bileám však povedal Balákovi: Nepovedal som tvojim poslom, ktorých si poslal ku mne: ¹³ Keby mi dal Balák plný palác striebra a zlata, nemohol by som prestúpiť rozkaz Hospodina a čokoľvek svojvoľne vykonať. Čo povie Hospodin, to budem hovoriť. ¹⁴ Teraz idem k svojmu ľudu. Poď teda, oznámim ti, čo tento ľud urobí tvojmu ľudu v budúcnosti. ¹⁵ Nato vyslovil svoj výrok: Výrok Bileáma, syna Beóra, výrok muža s otvorenými očami; ¹⁶ výrok toho, kto počúva Božie slová, kto má poznanie od Najvyššieho, kto vidí zjavenia Všemohúceho, padá do vytrženia a má otvorené oči: ¹⁷ Vidím ho, ale zatiaľ neprítomného, hľadím naňho, ale nie zblízka. Vychádza hviezda z Jáкова, povstáva žezlo z Izraela. On prerazí spánky Moába i temeno všetkých Šétovcov. ¹⁸ Podrobí si Edóm, zmocní sa Seíru, svojho nepriateľa, no Izrael získa moc. ¹⁹ Z Jáкова povstane ten, ktorý zničí všetko, a zahu-

bí tých, čo ušli z mesta. ²⁰ Keď zasa uzrel Amaléka, vyslovil svoj výrok: Amalék bol prvý z národov, no jeho budúcnosť bude večná záhuba. ²¹ Keď uvidel Kénitov, vyslovil svoj výrok: Tvoje sídlo je pevné, tvoje hniezdo spočíva na skale. ²² No predsa, Kéniti, budete zničení, keď vás Aššúr odvedie do zajatia! ²³ Znova vyslovil svoj výrok: Ktože len zostane nažive, keď to Boh urobí? ²⁴ Lode od brehov Kittímu pokoria Aššúra i Ebera, no nakoniec aj ten zahynie. ²⁵ Potom Bileám vstal, vrátil sa do svojho domova a Balák šiel tiež svojou cestou.

Modloslužba Izraelitov

25 Keď Izrael býval v Šittíme, ľud začal smilniť s Moábčankami, ² ktoré ho pozývali na obetné hostiny na počesť svojich božstiev. Ľud sa zúčastňoval ich obetných hodov a klaňal sa ich bohom. ³ Keď sa Izraeliti dostali do služby Baal-Peóra, Hospodinov hnev vzplanul proti nim. ⁴ Hospodin povedal Mojžišovi: Vezmi všetkých predstaviteľov ľudu a pre Hospodina im dolám kosti a vystav ich na slnku, aby sa prudký hnev Hospodina odvrátil od Izraela. ⁵ Mojžiš teda rozkázal izraelským sudcom: Nech každý spomedzi svojich mužov zabije tých, čo sa oddali Baal-Peórovi. ⁶ Vtom prišiel istý Izraelita a pred očami Mojžiša a celej izraelskej pospolitosti priviedol k svojim bratom Midjánčanku práve vtedy, keď pri vchode do stanu stretávania nariekali. ⁷ Keď to videl Pinchás, syn Eleazára, vnuk kňaza Árona, vstal spomedzi pospolitosti, vzal do rúk kopiju, ⁸ vošiel za Izraelitom do ženskej časti stanu a tam ich oboch, Izraelitu i ženu prebodol. Tak bola zastavená pohroma medzi Izraelitmi. ⁹ Tých, čo pre túto pohromu zomreli, bolo dvadsaťštyritisíc. ¹⁰ Hospodin povedal Mojžišovi: ¹¹ Pinchás, syn Eleazára, vnuk kňaza Árona, odvrátil môj hnev od Izraelitov, keď medzi nimi horlil za mňa, ako ja horlím za nich. Preto som v žiarlivosti nemusel vyhubiť Izraelitov. ¹² Povedz mu teda, že s ním uzatvárať zmluvu pokoja. ¹³ Podľa tejto zmluvy bude jemu a jeho potomstvu trvalo patriť kňazstvo, pretože horlil za svojho Boha a bude teda vykonávať obrad zmierenia za Izraelitov. ¹⁴ Izraelita, ktorého zabili spolu s Midjánčankou, sa volal Zimri; bol to syn Salua, kniežaťa z rodu Šimeónovcov. ¹⁵ Zabitá Midjánčanka sa volala Kozbi, bola to dcéra Cúrova, ktorý bol popredným mužom istého rodu v Midjánsku. ¹⁶ Hospodin povedal Mojžišovi: ¹⁷ Obkľúčte Midjánčanov a usmrťte ich! ¹⁸ Veď aj oni vás zvierali svojimi úskokmi, keď vás zvädzali Peórom a Kozbi, dcérou midjánskeho kniežaťa, svojou sestrou, ktorú zabili v deň pohromy pre Peóra. ¹⁹ Po tej pohrome

Druhé sčítanie Izraelitov

26 povedal Hospodin Mojžišovi a kňazovi Eleazárovi, synovi kňaza Árona: ² Urobte súpis celej pospolitosti Izraelitov starších ako dvadsaťročných podľa rodov, všetkých bojaschopných v Izraeli. ³ Na moábских stepiach pri Jordáne naproti Jerichu im Mojžiš a kňaz Eleazár povedali: ⁴ Urobte súpis starších ako dvadsaťročných, ako Hospodin prikázal Mojžišovi. Toto sú Izraeliti, ktorí vyšli z Egypta: ⁵ Rúben, Izraelov prvorođený. Rúbenovci: Chanóch s celým chanóchovským rodom, Pallu a palluovský rod, ⁶ Checrón a checrónovský rod, Karmi a karmiovský rod. ⁷ To boli rody Rúbenovcov. Spočítaných bolo štyridsaťtritisiedemstotridsať. ⁸ Palluov syn bol Eliáb. ⁹ Eliábovi synovia boli: Nemuel, Datán a Abirám; to bol ten Datán a Abirám, zástupcovia pospolitosti, ktorí sa vzbúрили proti Mojžišovi a Áronovi s Korachovou skupinou, ktorí sa postavili proti Hospodinovi. ¹⁰ Vtedy zem otvorila svoje ústa a zhltna ich spolu s Korachom a jeho skupinou. Vtedy oheň strávil dvestopäťdesiat mužov. Tak sa stali výstražným znamením. ¹¹ Korachovi synovia však nezomreli. ¹² Šimeónovci podľa svojich rodov: Nemuel a nemuelovský rod, Jamín a

jamínovský rod, Jachín a jachínovský rod, ¹³ Zerach a zerachovský rod, Šaúl a šaúlovský rod. ¹⁴ To sú rody Šimeónovcov, bolo ich dvadsaťdvatisícdeväťsto. ¹⁵ Gádovci podľa svojich rodov: Cefón a cefónovský rod, Chaggi a chaggiovský rod, Šuni a šuniovský rod, ¹⁶ Ozni a ozniovský rod, Eri a eriovský rod, ¹⁷ Aród a aródovský rod, Aréli a aréliovský rod. ¹⁸ To sú rody Gádovcov. Po sčítaní ich bolo štyridsaťtisícpäťsto. ¹⁹ Júdovci Ēr a Onán, ktorí zomreli v Kanaáne. ²⁰ Júdovci podľa svojich rodov boli: Šela a šelovský rod, Perec a perecovský rod, Zerach a zerachovský rod. ²¹ Perecovci boli: Checrón a checrónovský rod, Chamúl a chamúlovský rod. ²² To sú rody Júdovcov. Po ich sčítaní ich bolo sedemdesiatšesťtisícpäťsto. ²³ Jissachárovci podľa svojich rodov: Tola a tolaovský rod, Puvva a puvvovský rod, ²⁴ Jašúb a jašúbovský rod, Šimrón a šimrónovský rod. ²⁵ To sú rody Jissachárovcov. Po sčítaní ich bolo šesťdesiatštyritisíctristo. ²⁶ Zebulúnovci podľa svojich rodov: Sered a seredovský rod, Elón a elónovský rod, Jachleel a jachleelovský rod. ²⁷ To sú rody Zebulúnovcov. Po sčítaní ich bolo šesťdesiatštyritisícpäťsto. ²⁸ Jozefovi synovia podľa svojich rodov: Menaše a Efrajim. ²⁹ Menašeovci: Machír a machírovský rod. Machír splodil Gileáda; z neho pochádza gileádovský rod. ³⁰ Toto sú Gileádovci: Íezer a íezerovský rod, Chelek a chelekovský rod, ³¹ Asriel a asrielovský rod, Šechem a šechemovský rod, ³² Šemida a šemidovský rod, Chefer a cheferovský rod. ³³ Celofchád, syn Chefera, však nemal synov, iba dcéry. Mená Celofchádových dcér boli: Machla, Noa, Chogla, Milka a Tirca. ³⁴ To sú rody Menašeovcov. Po sčítaní ich bolo päťdesiatdvatisícdeväťsto. ³⁵ Efrajimovci podľa svojich rodov: Šutelach a šutelachovský rod, Becher a becherovský rod, Tachan a tachanovský rod. ³⁶ To sú Šutelachovci: Erán a eránovský rod. ³⁷ To sú rody Efrajimovcov po ich sčítaní. Bolo ich tridsaťdvatisícpäťsto. To sú Jozefovci podľa svojich rodov. ³⁸ Benjamínovci podľa svojich rodov: Bela a belovský rod, Ašbél a ašbélavský rod, Achirám a achirámovský rod, ³⁹ Šefufám a šefufámovský rod, Chufám a chufámovský rod. ⁴⁰ Belovci boli: Ard a Naamán; Ard a ardovský rod, Naamán a naamánovský rod. ⁴¹ To sú Benjamínovci podľa svojich rodov; po sčítaní ich bolo štyridsaťpäťtisícšesťsto. ⁴² Dánovci podľa svojich rodov: Šuchám a šuchámovský rod. To sú rody Dánovcov podľa svojich rodov. ⁴³ Všetkých šuchámovských rodov po sčítaní bolo šesťdesiatštyritisícštyristo. ⁴⁴ Ašérovci podľa svojich rodov: Jimna a jimnovský rod, Jišvi a jišviovský rod, Bería a beriovský rod. ⁴⁵ Beríovci boli: Cheber a cheberovský rod, Malkiel a malkielovský rod. ⁴⁶ Ašérova dcéra sa menovala Serach. ⁴⁷ To sú rody Ašérovcov; po sčítaní ich bolo päťdesiatštyritisícštyristo. ⁴⁸ Naftaliovci podľa svojich rodov: Jachceel a jachceelovský rod, Guni a guniovský rod, ⁴⁹ Jecer a jecerovský rod, Šillém a šillémovský rod. ⁵⁰ To sú Naftaliovci podľa svojich rodov; po sčítaní ich bolo štyridsaťpäťtisícštyristo. ⁵¹ Všetkých Izraelitov po sčítaní bolo šesťstojedentisícdeväťsto.

Rozdelenie krajiny

⁵² Hospodin povedal Mojžišovi: ⁵³ Nech sa krajina rozdelí do dedičného vlastníctva kmeňom podľa počtu osôb. ⁵⁴ Väčšiemu kmeňu prideliš väčší dedičný podiel a menšiemu podiel menší; každý nech dostane dedičstvo podľa počtu spočítaných. ⁵⁵ Krajina sa však rozdelí lósom a dostane sa do dedičného vlastníctva kmeňov podľa rodín. ⁵⁶ Lósom sa teda rozdelí dedičné vlastníctvo medzi početnejšie a menej početné kmene.

Sčítanie Léviovcov

⁵⁷ Toto sú spočítaní Léviovci podľa svojich rodov: Geršón a geršónovský rod, Kohát a kohátovský rod, Merari a merariovský rod. ⁵⁸ To sú rody Léviovcov: libniovský, chebrónovský, machliovský, mušiovský a korachovský rod. Kohát splodil Amráma. ⁵⁹ Amráмова žena sa menovala Jochebed, dcéra Léviho, ktorá sa mu narodila v Egypte. Ona Amrámovi porodila Árona, Mojžiša a sestru Mirjam. ⁶⁰ Áronovi sa narodil Nadáb, Abihu, Eleazár a

Itamár. ⁶¹ No Nadáb a Abihu zomreli, keď priniesli nenáležito zapálený oheň pred Hospodina. ⁶² Počet všetkých osôb mužského rodu starších ako jeden mesiac bol dvadsaťtisíc. Tí neboli započítaní medzi Izraelitov, lebo nedostali medzi nimi dedičné územia. ⁶³ To sú tí, ktorých spočítal Mojžiš a kňaz Eleazár, keď robili súpis Izraelitov na moábskych stepiach pri Jordáne naproti Jerichu. ⁶⁴ Medzi nimi nebol nikto z Izraelitov, ktorých spočítal Mojžiš a kňaz Áron na Sinajskej púšti. ⁶⁵ Hospodin o nich totiž povedal: Určite pomrú na púšti. Zostal z nich len Kaléb, syn Jefuneho, a Jozua, syn Núna.

Dedičské právo dcér

27 Vtedy pristúpili dcéry Celofcháda, ktorý bol synom Chefera, vnukom Gileáda a pravnukom Machíra. Ten bol synom Menašeho z rodu Menašeho, ktorý bol synom Jozefa. Mená jeho dcér boli Machla, Noa, Chogla, Milka a Tirca. ² Tie predstúpili pred Mojžiša a kňaza Eleazára, ako aj pred kniežatá i celú pospolitosť pri vchode do stanu stretávania a povedali: ³ Náš otec zomrel na púšti, nebol však medzi tými, čo sa vzbúрили proti Hospodinovi, v skupine Koracha; zomrel za svoj hriech. Nemal synov. ⁴ Malo by azda vymiznúť meno nášho otca z jeho rodu len preto, že nemal syna? Daj nám dedičné vlastníctvo medzi bratmi nášho otca. ⁵ Mojžiš predniesol ich oprávnenú požiadavku Hospodinovi. ⁶ Hospodin povedal Mojžišovi: ⁷ Požiadavka Celofchádových dcér je oprávnená. Musíš im dať dedičný podiel medzi bratmi ich otca a na ne prevedieš dedičstvo po ich otcovi. ⁸ Izraelitom povedz: Ak niekto zomrie a nezanechá syna, preneste dedičstvo po ňom na jeho dcéru. ⁹ Ak nemá ani dcéru, dedičstvo po ňom dáte jeho bratom. ¹⁰ Ak však nemá ani bratov, dedičstvo po ňom dáte bratom jeho otca. ¹¹ Keby jeho otec bratov nemal, dedičstvo po ňom dáte jeho najbližšiemu príbuznému z jeho rodu; ten ho dostane do vlastníctva. To bude pre Izraelitov právne ustanovenie, ako Hospodin prikázal Mojžišovi.

Jozua — Mojžišov nástupca

¹² Hospodin povedal Mojžišovi: Vystúp na tento vrch v pohorí Abarím a pozri na krajinu, ktorú som dal Izraelitom. ¹³ Uvidíš ju a budeš pripojený k svojmu ľudu, tak ako bol pripojený tvoj brat Áron. ¹⁴ Keď sa totiž pospolitosť na púšti Cin búrila pre vodu proti mne, obaja ste mi odmietli vzdať posvätnú úctu pred mimi. Šlo o vodu Meriby v Kadéši na púšti Cin. ¹⁵ Vtedy Mojžiš povedal Hospodinovi: ¹⁶ Kiež Hospodin, Boh duchov všetkých živých bytostí, ustanoví nad pospolitosťou muža, ¹⁷ ktorý by pred ňou vychádzal i vchádzal a ktorý by ju vyvádzal i privádzal, aby Hospodinova pospolitosť nebola ako ovce bez pastiera. ¹⁸ Hospodin povedal Mojžišovi: Vezmi Núnovho syna Jozuu, muža obdareného Duchom a polož naňho ruku. ¹⁹ Postav ho pred kňaza Eleazára i pred celú pospolitosť. Daj mu pred ňou poverenie ²⁰ a prenes naňho časť svojej dôstojnosti, aby ho poslúchala celá pospolitosť Izraelitov. ²¹ Bude prichádzať pred kňaza Eleazára a ten vyžiada preňho pred Hospodinom rozhodnutie podľa obradu urím. Na jeho pokyn budú vychádzať a na jeho pokyn budú vchádzať všetci Izraeliti, teda on i celá pospolitosť. ²² Mojžiš urobil, ako mu prikázal Hospodin. Vzal Jozuu, postavil ho pred kňaza Eleazára i pred celú pospolitosť. ²³ Položil naňho ruky a dal mu poverenie, ako Hospodin prikázal prostredníctvom Mojžiša.

Každodenné obety

28 Hospodin povedal Mojžišovi: ² Prikáž Izraelitom toto: Dbajte o to, aby ste mi na určený čas prinášali obetný dar, môj pokrm v podobe ohňovej obety príjemnej vône. ³ Povedz im: Ohňovú obetu Hospodinovi budete prinášať takto: Na každodennú spaľovaciu obetu prinesiete dva jednoročné bezchybné baránky. ⁴ Jedného baránka pripravíte ráno

a druhého pred večerom. ⁵ K tomu na pokrmovú obetu desatinu efy jemnej múky zamiesenej so štvrtinou hínu vyľisovaného oleja. ⁶ To je pravidelná spaľovaná obeta, ktorá bola pripravená na vrchu Sinaj ako ohňová obeta príjemnej vône Hospodinovi. ⁷ Pri nápojovej obete sa na jedného baránka pridá štvrtina hínu vína. Vo svätyni prinesieš nápojovú obetu z opojného nápoja na počesť Hospodina. ⁸ Pred večerom pripravíš toho druhého baránka ako pri rannej pokrmovej obete spolu s nápojovou obetou na ohňovú obetu príjemnej vône Hospodinovi.

Obeta na deň sobotného odpočinku

⁹ V deň sobotného odpočinku ako pokrmovú obetu obetuješ dva jednoročné bezchybné baránky spolu s dvoma desatinami efy jemnej múky zamiesenej s olejom a k nej aj príslušnú nápojovú obetu. ¹⁰ To je pravidelná spaľovaná obeta na deň sobotného odpočinku, okrem každodennej spaľovanej a nápojovej obety.

Obeta na začiatku mesiaca

¹¹ Na začiatku každého mesiaca budete ako spaľovanú obetu Hospodinovi prinášať dva býčiky, jedného barana a sedem jednoročných bezchybných baránkov. ¹² Ku každému býčkovi ako pokrmovú obetu pridáte tri desatiny jemnej múky zamiesenej s olejom; ku každému baranovi ako pokrmovú obetu pridáte dve desatiny jemnej múky zamiesenej s olejom. ¹³ A ku každému baránkovi ako pokrmovú obetu pridáte desatinu jemnej múky zamiesenej s olejom. To je spaľovaná obeta príjemnej vône ako ohňová obeta Hospodinovi. ¹⁴ Príslušná nápojová obeta pozostáva z polovice hínu vína na jedného býčka, tretiny hínu na jedného barana a štvrtiny hínu na jedného baránka. Toto je spaľovaná obeta na začiatku každého mesiaca v roku. ¹⁵ Okrem každodennej spaľovanej obety a príslušnej nápojovej obety bude Hospodinovi pripravený aj cap ako obeta za hriech.

Obeta na slávnosť Nekvasených chlebov

¹⁶ Štrnásť deň prvého mesiaca je Hospodinova Pascha. ¹⁷ Pätnásť deň toho mesiaca je slávnosť a vtedy sa budú sedem dní jesť nekvasené chleby. ¹⁸ Prvý deň bude bohoslužobné zhromaždenie. Nebudete vykonávať nijakú obvyklú prácu. ¹⁹ Ako ohňovú obetu prinesiete Hospodinovi v spaľovanej obete dva býčiky, jedného barana a sedem jednoročných baránkov; nech sú to bezchybné zvieratá. ²⁰ Ako pokrmovú obetu pripravte jemnú múku zamiesenu s olejom, a to tri desatiny na býčka, dve desatiny na barana ²¹ a po desatine na každého zo siedmich baránkov. ²² Prineste aj jedného capa ako obetu za hriech na vykonanie obradu zmierenia za seba. ²³ Pripravte to okrem rannej spaľovanej obety, ktorá je pravidelnou spaľovanou obetou. ²⁴ Budete to pripravovať denne počas siedmich dní ako pokrm ohňovej obety príjemnej vône Hospodinovi okrem každodennej spaľovanej a nápojovej obety. ²⁵ Na siedmy deň budete mať bohoslužobné zhromaždenie. Nebudete vykonávať nijakú obvyklú prácu.

Obeta na slávnosť Týždňov

²⁶ V deň prvotín, keď budete prinášať Hospodinovi pokrmovú obetu z novej úrody, počas slávnosti Týždňov budete mať bohoslužobné zhromaždenie. Nebudete konať nijakú obvyklú prácu. ²⁷ Na spaľovanú obetu príjemnej vône Hospodinovi prinesiete dva býčiky, jedného barana a sedem jednoročných baránkov. ²⁸ Ako pokrmovú obetu pripravte jemnú múku zamiesenu s olejom, a to tri desatiny na jedného býčka, dve desatiny na jedného barana ²⁹ a po jednej desatine na každého zo siedmich baránkov. ³⁰ Prineste aj jedného capa na vykonanie obradu zmierenia za seba. ³¹ Toto pripravte okrem každodennej spaľovanej obety a príslušnej pokrmovej a nápojovej obety. Nech je to všetko bezchybné.

Obety na slávnosť trúbenia

29 Prvý deň siedmeho mesiaca budete mať bohoslužobné zhromaždenie. Nebudete vykonávať nijakú obvyklú prácu. Bude to Deň trúbenia. ² Ako spaľovanú obetu príjemnej vône Hospodinovi pripravte jedného býčka, jedného barana a sedem jednoročných bezchybných baránkov. ³ Ako príslušnú pokrmovú obetu pripravte jemnú múku, zamiesenú s olejom tak, že tri desatiny pripadnú na každého býčka, dve desatiny na barana ⁴ a jedna desatina na každého zo siedmich baránkov. ⁵ Prineste aj jedného capa ako obetu za hriech na vykonanie obradu zmierenia za seba. ⁶ To všetko okrem spaľovanej obety na začiatku nového mesiaca, príslušnej pokrmovej obety, ako aj každodennej spaľovanej a nápojovej obety podľa predpisu. To bude ohňová obeta príjemnej vône Hospodinovi.

Obety na Deň zmierenia

⁷ Aj desiaty deň toho siedmeho mesiaca budete mať bohoslužobné zhromaždenie a budete sa kajúčne postiť. Nebudete konať nijakú prácu. ⁸ Ako spaľovanú obetu príjemnej vône Hospodinovi prinesiete jedného býčka, jedného barana a sedem jednoročných bezchybných baránkov. ⁹ Ako príslušnú pokrmovú obetu pripravte jemnú múku zamiesenú s olejom tak, že tri desatiny pripadnú na každého býčka, dve desatiny na barana ¹⁰ a jedna desatina na každého zo siedmich baránkov. ¹¹ Prineste aj jedného capa ako obetu za hriech. To okrem obety za hriech na vykonanie obradu zmierenia a každodennej spaľovanej obety, príslušnej pokrmovej a nápojovej obety.

Obety na slávnosť Stánkov

¹² Pätnásty deň siedmeho mesiaca budete mať bohoslužobné zhromaždenie. Nebudete vykonávať nijakú obvyklú prácu, ale po sedem dní budete mať slávnosť na počesť Hospodina. ¹³ Ako spaľovanú obetu, ohňovú obetu príjemnej vône Hospodinovi, prinesiete trinásť býčkov, dva barany a štrnásť jednoročných bezchybných baránkov. ¹⁴ Ako príslušnú pokrmovú obetu prinesiete jemnú múku zamiesenú s olejom, a to tri desatiny na každého býčka z trinástich býčkov, dve desatiny na každého barana z dvoch baranov ¹⁵ a jednu desatinu na každého baránka zo štrnástich baránkov. ¹⁶ Prineste aj jedného capa ako obetu za hriech, okrem pravidelnej spaľovanej obety i príslušnej pokrmovej a nápojovej obety. ¹⁷ Na druhý deň prinesiete dvanásť býčkov, dva barany, štrnásť jednoročných bezchybných baránkov. ¹⁸ Prinesiete aj príslušnú pokrmovú a nápojovú obetu podľa počtu býčkov, baranov a baránkov, ako určuje predpis. ¹⁹ Okrem každodennej spaľovanej obety i príslušnej pokrmovej a nápojovej obety prineste ešte jedného capa ako obetu za hriech. ²⁰ Na tretí deň prinesiete jedenásť býčkov, dva barany, štrnásť jednoročných bezchybných baránkov. ²¹ Prinesiete aj príslušnú pokrmovú a nápojovú obetu podľa počtu býčkov, baranov a baránkov, ako určuje predpis. ²² Okrem každodennej spaľovanej obety i príslušnej pokrmovej a nápojovej obety prineste ešte jedného capa ako obetu za hriech. ²³ Na štvrtý deň prinesiete desať býčkov, dva barany, štrnásť jednoročných bezchybných baránkov. ²⁴ Prinesiete aj príslušnú pokrmovú a nápojovú obetu podľa počtu býčkov, baranov a baránkov, ako určuje predpis. ²⁵ Okrem každodennej spaľovanej obety i príslušnej pokrmovej a nápojovej obety prineste ešte jedného capa na obetu za hriech. ²⁶ Na piaty deň prinesiete deväť býčkov, dva barany, štrnásť jednoročných bezchybných baránkov. ²⁷ Prinesiete aj príslušnú pokrmovú a nápojovú obetu podľa počtu býčkov, baranov a baránkov, ako určuje predpis. ²⁸ Okrem každodennej spaľovanej obety i príslušnej pokrmovej a nápojovej obety prineste ešte jedného capa na obetu za hriech. ²⁹ Na šiesty deň prinesiete osem býčkov, dva barany, štrnásť jednoročných bezchybných baránkov. ³⁰ Prinesiete aj príslušnú pokrmovú a nápojovú obetu podľa počtu býčkov, baranov a baránkov, ako určuje predpis. ³¹ Okrem každodennej spa-

loveanej obety i príslušnej pokrmovej a nápojovej obety prineste ešte jedného capa na obetu za hriech. ³² Na siedmy deň prinesiete sedem býčkov, dva barany, štrnásť jednoročných bezchybných baránkov. ³³ Prinesiete aj príslušnú pokrmovú a nápojovú obetu podľa počtu býčkov, baranov a baránkov, ako určuje predpis. ³⁴ Okrem každodennej spaľovanej obety i príslušnej pokrmovej a nápojovej obety prineste ešte jedného capa na obetu za hriech. ³⁵ Na ôsmy deň budete mať slávnostné zhromaždenie. Nebudete vykonávať nijakú obvyklú prácu. ³⁶ Ako spaľovanú obetu prinesiete ohňovú obetu príjemnej vône Hospodinovi, a to jedného býčka, jedného barana a sedem bezchybných jednoročných baránkov. ³⁷ Prinesiete aj príslušnú pokrmovú a nápojovú obetu podľa počtu býčkov, baranov a baránkov, ako určuje predpis. ³⁸ Okrem každodennej spaľovanej obety i príslušnej pokrmovej a nápojovej obety prineste ešte jedného capa na obetu za hriech. ³⁹ Toto budete obetovať Hospodinovi na stanovené slávnosti, okrem svojich sľubov a dobrovoľných darov pri svojich spaľovaných, pokrmových, nápojových obetách a obetách spoločenstva.

Ustanovenia o sľuboch

30 Mojžiš povedal Izraelitom všetko tak, ako mu prikázal Hospodin. ² Mojžiš povedal náčelníkom izraelských kmeňov: Toto prikázal Hospodin: ³ Ak muž dá sľub Hospodinovi alebo sa zaprisahá, že vezme na seba záväzok, nech potom nezruší svoje slovo, ale nech splní všetko tak, ako to sľúbil. ⁴ Ak dá Hospodinovi sľub žena a vezme na seba záväzok ešte ako dievča v otcovskom dome, ⁵ a ak otec počuje jej sľub i záväzok, ktorý vzala na seba, no nič na to nepovie, potom všetky jej sľuby i záväzky, ktoré vzala na seba, budú platné. ⁶ No ak jej v tom otec zabráni v ten istý deň, keď sa o všetkých jej sľuboch a záväzkoch dozvie, nebudú platné a Hospodin jej odpustí, lebo otec s tým nesúhlasil. ⁷ Ak sa vydá, kým ju ešte viažu prijaté sľuby, alebo ak sa ústne k niečomu nerozvážne zaviazala, ⁸ no jej muž v ten deň, keď sa o tom dozvie, nič proti tomu nenamietne, potom jej sľuby a záväzky, ktoré vzala na seba, budú platné. ⁹ Ak jej v tom muž ešte v ten deň, keď to počuje, zabráni, zruší jej sľub i to, k čomu sa ústne nerozvážne zaviazala, Hospodin jej to odpustí. ¹⁰ Každý sľub či záväzok, ktorý vzala na seba vdova alebo prepustená žena, bude platný. ¹¹ Ak žena v dome svojho muža dala sľub alebo sa na niečo zaviazala prisahou, ¹² no jej muž to počul, ale mlčal a nijako jej nebránil, všetky sľuby a záväzky, ktoré vzala na seba, budú platné. ¹³ Ak však jej muž v deň, keď to počul, prejavil nesúhlas, potom čokoľvek vyšlo z jej úst, sľub alebo záväzok, ktorý na seba vzala, stráca platnosť. Jej muž to zruší a Hospodin jej odpustí. ¹⁴ Platnosť každého sľubu a každej prisahy, ktorou sa zaviazala k zdržanlivosti, môže muž potvrdiť alebo zrušiť. ¹⁵ Keď však jej muž bude pred ňou do budúceho dňa mlčať, všetky jej sľuby alebo záväzky nechá v platnosti, pretože v ten deň, keď sa o tom dopočul, pred ňou mlčal. ¹⁶ Keby ich však chcel zrušiť neskôr, ako sa o nich dopočul, potom zodpovednosť za jej vinu musí znášať sám. ¹⁷ Toto sú ustanovenia, ktoré Hospodin prikázal Mojžišovi o vzťahu medzi mužom a jeho ženou, medzi otcom a jeho slobodnou dcérou v jeho dome.

Vojna s Midjánčanmi

31 Hospodin povedal Mojžišovi: ² Pomsti sa za Izraelitov na Midjánčanoch a potom budeš pripojený k svojmu ľudu. ³ Vtedy Mojžiš povedal ľudu: Vyzbrojte časť mužov spomedzi vás do boja, aby vyrazili proti Midjánčanom a vykonalí na nich Hospodinovu pomstu. ⁴ Z každého izraelského kmeňa pošlite do boja tisíc mužov. ⁵ Z tisícov Izraela odvedli z každého kmeňa tisíc mužov, teda dvanásťtisíc vyzbrojených bojovníkov. ⁶ Moj-

žiš vyslal do boja tisíc mužov za každý kmeň a s nimi Pinchása, syna kňaza Eleazára, s posvätnou výzbrojou a zvučnými trúbkami. ⁷ Vydali sa teda do boja proti Midjánčanom, ako Hospodin prikázal Mojžišovi, a usmrtili všetkých mužov. ⁸ Medzi zabitými boli aj midjánski králi: Evi, Rekem, Cúr, Chúr a Reba, spolu päť midjánskych kráľov. Mečom usmrtili aj Bileáma, syna Beóra. ⁹ Izraeliti odvieďli do zajatia midjánske ženy s deťmi, všetok dobytok, celé stáda a ukoristili všetok ich majetok. ¹⁰ Vypálili im všetky mestá, ktoré obývali, ako aj všetky stanové tábory. ¹¹ Potom pobrali všetku korisť a odviezli všetko, čo sa dalo odviesť — z ľudí i dobytku. ¹² Zajatcov s ulúpenou korisťou priviedli k Mojžišovi a kňazovi Eleazárovi pred pospolitosť Izraelitov do tábora na moábskej stepi pri Jordáne naproti Jerichu. ¹³ Mojžiš, kňaz Eleazár i všetky kniežatá pospolitosti im vyšli v ústrety za tábor. ¹⁴ Mojžiš sa nahneval na veliteľov vojska — tisícnikov a stotníkov —, ktorí sa vracali z bojovej výpravy. ¹⁵ Mojžiš im vyčítal: Prečo ste nechali nažive všetky ženy? ¹⁶ Veď práve ony na Bileámovu radu zvädzali Izraelitov, aby pre Peóra opúšťali Hospodina. Preto Hospodinovu pospolitosť stihla pohroma. ¹⁷ Teraz teda usmrťte spomedzi detí všetkých chlapcov a zabite aj každú ženu, ktorá poznala muža a obcovala s ním. ¹⁸ No dievčatá, ktoré nepoznali muža, ani s ním neobcovali, si nechajte pre seba. ¹⁹ Vy sami zostanete sedem dní za táborom. Každý, kto niekoho zabil alebo sa dotkol zabitého, bude sa tretí a siedmy deň očisťovať od hriechu. To platí pre vás i vašich zajatcov. ²⁰ Očistite od hriechu všetko šatstvo, každý kožený predmet, každý výrobok z kozej srsti a všetko drevené náradie. ²¹ Kňaz Eleazár povedal bojovníkom, ktorí sa zúčastnili na vojnovnej výprave: Toto je ustanovenie zákona, ktorý vydal Hospodin Mojžišovi: ²² zlato, striebro, meď, železo, cín a olovo, ²³ teda všetko, čo odoláva ohňu, prepálite ohňom, no čisté to bude len potom, keď sa to očistí očistnou vodou. Všetko, čo neodoláva ohňu, musíte očistiť vodou. ²⁴ Siedmy deň si vyperiete šatstvo a budete čistí. Len potom môžete prísť do tábora.

Rozdelenie koristi

²⁵ Hospodin povedal Mojžišovi: ²⁶ Ty s kňazom Eleazárom a náčelníkmi rodov pospolitosti urob súpis koristi: ľudí i dobytku. ²⁷ Korisť rozdeľ na dvoje: polovicu bojovníkom, ktorí sa zúčastnili boja a polovicu ostatnej pospolitosti. ²⁸ Potom od bojovníkov, ktorí sa zúčastnili na boji, vyber dávku pre Hospodina, a to po jednom z päťsto zajatcov, po jednom z päťsto býkov, oslov a oviec. ²⁹ Vezmi to z tej polovice, ktorá im patrí, a odovzdaj kňazovi Eleazárovi ako pozdvihovanú obeť Hospodinovi. ³⁰ Z polovice, ktorá patrí Izraelitom, vezmi po jednom z päťdesiatich zajatcov a po jednom z päťdesiatich býkov, oslov a oviec, zo všetkého dobytku, a dáš to Léviomcom, strážcom Hospodinovho príbytku. ³¹ Mojžiš a kňaz Eleazár vykonali, čo Hospodin prikázal Mojžišovi. ³² Z ulúpenej koristi zostalo bojovníkom toto: šesťstosedemdesiatpäťtisíc oviec, ³³ sedemdesiatdvatisíc kusov dobytku ³⁴ a šesťdesiatjedentisíc oslov. ³⁵ Počet zajatých žien, ktoré nepoznali muža a neobcovali s ním, bol spolu tridsaťdvatisíc. ³⁶ Polovicu koristi, ktorá pripadla bojovníkom, činilo tristotridaťsedemtisícpäťsto oviec. ³⁷ V dávke pre Hospodina bolo šesťstosedemdesiatpäť oviec. ³⁸ Z tridsaťšesťtisíc kusov hovädzieho dobytku bola dávka pre Hospodina sedemdesiatdva kusov. ³⁹ Z tridsaťtisícpäťsto oslov bola dávka pre Hospodina šesťdesiatjeden kusov. ⁴⁰ Zo šesťnásttisíc zajatcov bola dávka pre Hospodina tridsaťdva osôb. ⁴¹ Mojžiš odovzdal kňazovi Eleazárovi túto dávku na pozdvihovanú obeť podľa Hospodinovho príkazu Mojžišovi. ⁴² Polovica patriaca Izraelitom, ktorú Mojžiš oddelil od polovice, čo patrila bojovníkom, ⁴³ čiže polovica patriaca pospolitosti, tvorila tristotridaťsedemtisícpäťsto oviec, ⁴⁴ tridsaťšesťtisíc kusov hovädzieho dobytku, ⁴⁵ tridsaťtisícpäťsto oslov ⁴⁶ a šesťnásttisíc zajatcov. ⁴⁷ Z tejto polovice, ktorá pripadla Izraelitom, vzal Mojžiš každého

päťdesiateho človeka a každý päťdesiaty kus dobytky a odovzdal to Léviomcom, ktorí stráži-
žili Hospodinov príbytok, podľa Hospodinovho príkazu Mojžišovi. ⁴⁸ Tu predstúpili pred
Mojžiša veliteľia bojových útvarov, tisícnici a stotníci, ⁴⁹ a povedali mu: Tvoji služobníci
spočítali bojovníkov pod naším velením a nechýba z nich ani jeden. ⁵⁰ Každý prináša ako
obetný dar Hospodinovi to, čo našiel: zlaté predmety, náramky, spony, pečatné prstene,
náušnice, retiazky, na obrad zmierenia za nás pred Hospodinom. ⁵¹ Vtedy prevzal od nich
Mojžiš a kňaz Eleazár všetko umelecky spracované zlato. ⁵² Všetkého zlata, obetovaného
na pozdvihovanú obeť, ktoré venovali Hospodinovi tisícnici a stotníci, bolo šesťnásťtisíc-
sedemstopäťdesiat šeklov. ⁵³ Každý vojak koristil pre seba. ⁵⁴ Mojžiš a kňaz Eleazár prevzali
zlato od tisícnikov a stotníkov a zanesli ho do stanu stretávania, aby ono Hospodinovi
pripomínalo Izraelitov.

Rozdelenie Zajordánska

32 Rúbenovci a Gádovci mali veľmi početné stáda. Keď uvideli krajinu Jazér a Gileád
a zistili, že je to vhodné miesto pre stáda, ² Gádovci a Rúbenovci prišli k Mojžišovi
a kňazovi Eleazárovi, ako aj ku kniežatám pospolitosti a povedali: ³ Atarót, Dibón, Jazér,
Nimra, Chešbón, Elale, Sebám, Nebó a Beón, ⁴ teda krajina, ktorú Hospodin dobyl pred
zrakom pospolitosti Izraelitov, je krajina naozaj vhodná pre stáda; a tvoji služobníci majú
stáda. ⁵ Potom povedali: Ak sme našli priazeň v твоich očiach, nech sa táto krajina stane
vlastníctvom твоich služobníkov. Neveď nás cez Jordán. ⁶ Mojžiš povedal Gádovcom a
Rúbenovcom: Vaši bratia majú bojovať a vy chcete zostať tu? ⁷ Prečo beriete Izraelitom
odvahu prejsť do krajiny, ktorú im dal Hospodin? ⁸ Podobne robili aj vaši otcovia, keď
som ich poslal z Kaděš-Barnéy preskúmať krajinu. ⁹ Došli až do údolia Eškól, preskúmali
krajinu, potom však Izraelitov natoľko znechutili, že nechceli ísť do krajiny, ktorú im dal
Hospodin. ¹⁰ V ten deň sa Hospodin rozhneval a zaprisahal sa: ¹¹ Muži, ktorí vyšli z Eglyp-
ta ako dvadsaťroční a starší, nevidia krajinu, ktorú som sľúbil pod prisahou Abrahámovi,
Izákovi a Jákobovi, pretože sa úplne neoddali Hospodinovi, ¹² okrem Kenizzejca Kaléba,
syna Jefunneho, a Jozuu, syna Núna, lebo oni sa celkom oddali Hospodinovi. ¹³ Vtedy sa
Hospodin na Izraelitov veľmi rozhneval a štyridsať rokov ich nechal blúdiť po púšti, kým
nevyhynulo celé pokolenie, ktoré robilo to, čo sa nepáčilo Hospodinovi. ¹⁴ Namiesto ot-
cov ste teraz prišli vy, plemeno hriešnych mužov, aby sa Hospodin na Izraelitov ešte viac
rozhneval. ¹⁵ Ak sa od neho odvrátite, nechá ich ešte dlhšie na púšti a vy všetok tento ľud
privediete do záhuby. ¹⁶ Pristúpili k Mojžišovi a povedali: Postavíme len ohrady pre stáda
a mestá pre svoje rodiny. ¹⁷ Sami sa však rýchlo vyzbrojíme, aby sme mohli ísť v čele Izraeli-
tiov, kým ich nedovedieme na ich miesto. Naše deti však zostanú v mestách, opevnených
proti obyvateľom tejto krajiny. ¹⁸ Do svojich domov sa nevrátíme, kým každý Izraelita ne-
dostane svoje dedičné vlastníctvo. ¹⁹ Nerobíme si nárok na dedičstvo s nimi za Jordánom,
keďže nám pripadá dedičstvo z východnej strany Jordánu. ²⁰ Mojžiš im povedal: Ak naozaj
dodržíte toto slovo, ak sa pred Hospodinom vyzbrojíte do boja ²¹ a všetci vyzbrojení prej-
dete pred Hospodinom cez Jordán, keď Hospodin vyženie pred seba svojich nepriateľov,
²² ak bude krajina pred Hospodinom podmanená, len potom sa vrátite a pred Hospodi-
nom a Izraelom budete bez viny. Potom bude táto krajina vašim vlastníctvom pred Hos-
podinom. ²³ No ak to neurobíte, prehrešíte sa proti Hospodinovi. Vedzte, že váš hriech vás
zastihne. ²⁴ Stavajte si teda mestá pre svoje deti a ohrady pre svoje stáda, ale splňte aj to, čo
ste sľúbili. ²⁵ Nato Gádovci a Rúbenovci povedali Mojžišovi: Pane, tvoji sluhovia urobia,
ako rozkážeš. ²⁶ Naše deti, ženy, stáda i všetok dobytok zostanú tu, v gileádskych mestách,

²⁷ ale všetci tvoji služobníci prejdú vyzbrojení pred Hospodinom do boja, ako káže náš pán. ²⁸ Potom dal Mojžiš rozkaz kňazovi Eleazárovi, Jozuovi, synovi Núna, a náčelníkovi otcovských rodov v kmeňoch Izraelitov. ²⁹ Povedal im: Ak všetci Gádovci a Rúbenovci vyzbrojení pred Hospodinom do boja prekročia Jordán a keď si podmaníte krajinu, potom im odovzdáte územie Gileádu do dedičného vlastníctva. ³⁰ No ak ozbrojenci nepôjdu s vami do boja, potom nech dostanú vlastníctvo medzi vami v Kanaáne. ³¹ Gádovci a Rúbenovci odpovedali: Urobíme, ako Hospodin prikázal tvojim služobníkom. ³² Vyzbrojení prejdeme pred Hospodinom do Kanaánu, aby nám zostalo dedičné vlastníctvo za Jordánom. ³³ Mojžiš teda kráľovstvo amorejského kráľa Sichóna, kráľovstvo bášanského kráľa Óga, celú tú krajinu s jej mestami i územím okolo nich dal Gádovcom, Rúbenovcom a polovici kmeňa Jozefovho syna Menaššeho. ³⁴ Potom Gádovci znova vystavali Dibón, Atarót, Aroér, ³⁵ Atarót-Šofán, Jazér, Jogbohu, ³⁶ Bét-Nimru a Bét-Harán, opevnené mestá a ohrady pre ovce. ³⁷ Rúbenovci znova postavili Chešbón, Elale, Kirjatajim, ³⁸ Nebó a Bal-Meón — ich mená boli zmenené — a Sibmu. Mestám, ktoré postavili, dali totiž nové mená. ³⁹ Synovia Machíra, syna Menaššeho, tiahli do Gileádu, podmanili si ho a vyhnali Amorejčanov, ktorí tam bývali. ⁴⁰ Mojžiš pridelil Gileád Menaššeho synovi Machírovi a ten sa tam usadil. ⁴¹ Aj Jaír, syn Menaššeho, vytiahol do boja, obsadil ich stanové dediny a nazval ich Chavvót-Jaír. ⁴² Aj Nobach vytiahol, obsadil Kenát a jeho dediny a pomenoval ich podľa svojho mena Nobach.

Táboriská Izraelitov na púšti

33 Toto sú táboriská Izraelitov, ktorí boli po odchode z Egypta zoradení do oddielov pod vedením Mojžiša a Árona. ² Mojžiš na príkaz Hospodina zapisoval miesta, z ktorých vychádzali a kde sa zastavovali. Toto sú táboriská, z ktorých vychádzali na ďalšiu cestu. ³ Zatiaľ, čo Izraeliti pätnásty deň prvého mesiaca, druhý deň po Pasche, vychádzali pod mocnou ochranou pred očami všetkých Egyptanov z mesta Raamsés, ⁴ Egyptania pochovávali všetkých prvorodených, ktorých Hospodin medzi nimi usmrtil. Hospodin tým vykonal súd nad ich bohmi. ⁵ Izraeliti sa pohli z mesta Raamsés a utáborili sa v Sukkóte. ⁶ Zo Sukkótu odišli a utáborili sa v Etáme, ktorý je na okraji púšte. ⁷ Z Etámu šli ďalej smerom na Pi-Chirót oproti Baal-Cefónu a utáborili sa pred Migdólom. ⁸ Od Pi-Chirótu sa pohli ďalej a cez more prešli na púšť. Tri dni putovali púšťou Etám a utáborili sa v Mare. ⁹ Z Mary odišli do Elimu. V Elime, kde sa utáborili, bolo dvanásť vodných prameňov a sedemdesiat paliem. ¹⁰ Z Elimu išli ďalej a utáborili sa pri Trstinovom mori. ¹¹ Od Trstinového mora odišli a utáborili sa na púšti Sín. ¹² Keď odišli z púšte Sín, utáborili sa v Dofke. ¹³ Z Dofky putovali ďalej a utáborili sa v Alúši. ¹⁴ Z Alúšu odišli a utáborili sa v Refidime. Tam nebolo vody, aby sa ľud napil. ¹⁵ Z Refidimu išli ďalej a utáborili sa na Sinajskej púšti. ¹⁶ Po odchode zo Sinajskej púšte sa utáborili v Kibrót-Hattaave. ¹⁷ Z Kibrót-Hattaavy odišli a utáborili sa v Chaceróte. ¹⁸ Z Chacerótu odišli a utáborili sa v Ritme. ¹⁹ Z Ritmy šli ďalej a utáborili sa v Rimmón-Pereci. ²⁰ Z Rimmón-Pereca odišli a utáborili sa v Libne. ²¹ Po odchode z Libny sa utáborili v Risse. ²² Z Rissy putovali ďalej a utáborili sa v Keheláte. ²³ Z Keheláty odišli a utáborili sa v Har-Šeferi. ²⁴ Po odchode z Har-Šeferu sa utáborili v Charade. ²⁵ Z Charady šli ďalej a utáborili sa v Makhelote. ²⁶ Z Makhelotu odišli a utáborili sa v Tachate. ²⁷ Keď odišli z Tachatu, utáborili sa v Terachu. ²⁸ Z Terachu šli ďalej a utáborili sa v Mitke. ²⁹ Z Mitky odišli a utáborili sa v Chašmone. ³⁰ Po odchode z Chašmony sa utáborili v Moseróte. ³¹ Z Moserótu odišli a utáborili sa v Bené-Jaakáne. ³² Z Bené-Jaakánu išli ďalej a utáborili sa v Chór-Haggidgáde. ³³ Po odchode z Chór-Haggidgádu sa

utáborili v Jotbate. ³⁴ Z Jotbaty odišli a utáborili sa v Abrone. ³⁵ Z Abrony putovali ďalej a utáborili sa v Ecjón-Geberi. ³⁶ Keď odišli z Ecjón-Geberu, utáborili sa na púšti Cin, teda v Kadéši. ³⁷ Z Kadéša šli ďalej a utáborili sa na hranici Edómska, na vrchu Hór. ³⁸ Vtedy na Hospodinov rozkaz vyšiel kňaz Áron na vrch Hór, kde v štyridsiatom roku po odchode Izraelitov z Egypta prvý deň piateho mesiaca zomrel. ³⁹ Áron mal stodvadsaťtri rokov, keď zomrel na vrchu Hór. ⁴⁰ Vtedy sa Kanaánčan, kráľ Arádu, ktorý býval v Negeve v Kanaáne, počul, že prichádzajú Izraeliti. ⁴¹ Od vrchu Hór putovali ďalej a utáborili sa v Calmone. ⁴² Z Calmony odišli a utáborili sa v Punóne. ⁴³ Po odchode z Punónu sa utáborili v Obóte. ⁴⁴ Keď odišli z Obótu, utáborili sa v Ije-Abaríme na moábskom území. ⁴⁵ Z Ijimu šli ďalej a utáborili sa v Dibón-Gáde. ⁴⁶ Z Dibón-Gádu odišli a utáborili sa v Almón-Diblatajime. ⁴⁷ Po odchode z Almón-Diblatajimu sa utáborili na pohorí Abarím naproti Nebó. ⁴⁸ Keď odišli od pohoria Abarím, utáborili sa na moábskych stepiach pri Jordáne naproti Jerichu. ⁴⁹ Táborili pri Jordáne od Bét-Ješimótu až k Abél-Šittímu na moábskych stepiach.

Prikazy o rozdelení Kanaánu

⁵⁰ Na moábskych stepiach pri Jordáne naproti Jerichu Hospodin povedal Mojžišovi: ⁵¹ Povedz Izraelitom toto: Keď prejdete cez Jordán do Kanaánu, ⁵² vyženie pred seba všetkých jeho obyvateľov, zničte všetky ich vyrezávané sochy a všetky liate modly a spustošte všetky ich výšiny. ⁵³ Obsaďte krajinu a bývajte v nej. Tú krajinu som vám dal do vlastníctva. ⁵⁴ Krajinu si rozdeľte do dedičného vlastníctva medzi sebou lósom podľa svojich kmeňov. Početnejšiemu kmeňu dáte väčší podiel a počtom menšiemu pridelte menší dedičný podiel. Komu ktorá časť lósom krajiny pripadne, tá bude jeho. Rozdeľte ju do dedičného vlastníctva svojim otcovským kmeňom. ⁵⁵ No ak obyvateľov tej krajiny pred seba nevyženiete, potom sa vám pozostalí z nich stanú trňom v oku a ostňom v boku. Budú vás trápiť v krajine, v ktorej budete bývať. ⁵⁶ Čo som hodlal urobiť im, to urobím vám.

Hranice zaslúbenej krajiny

34 Hospodin povedal Mojžišovi: ² Izraelitom prikáž toto: Prídete do Kanaánu, krajiny, ktorá sa vám stane dedičným vlastníctvom. Kanaán bude mať tieto hranice: ³ južný okraj vášho územia bude hraničiť s púšťou Cin pozdĺž Edómu. Na východe sa vaša južná hranica dotkne Soľného mora. ⁴ Táto južná hranica bude ďalej pokračovať k Návršiu škorpiónov, prejde k Cinu a odtiaľ bude smerovať južne od Kadéš-Barnéy k Chacar-Addáru až k Acmónu. ⁵ Od Acmónu sa potom hranica obráti k Egyptskému potoku a skončí sa pri mori. ⁶ Vašou západnou hranicou bude Veľké more s pobrežím. To bude vaša západná hranica. ⁷ Vaša severná hranica pôjde od Veľkého mora po vrch Hór. ⁸ Od vrchu Hór bude hraničná čiara po cestu vedúcu do Chamátu a ďalej k Cedádu. ⁹ Táto hranica pôjde cez Zifrón až k Chacar-Enánu. To bude vaša severná hranica. ¹⁰ Východná hranica pôjde od Chacar-Enánu do Šefámu. ¹¹ Hranica bude od Šefámu zostupovať k Rible východne od Ajinu, ďalej zostúpi a dotkne sa východných brehov jazera Kinneret. ¹² Potom pôjde dolu k Jordánu a skončí pri Soľnom mori. To bude celá hranica okolo vašej krajiny. ¹³ Potom dal Mojžiš Izraelitom tento rozkaz: Lósom si do dedičného vlastníctva rozdeľte túto krajinu, ako ju Hospodin kázal odovzdať deviatim kmeňom a polovici kmeňa. ¹⁴ Kmeň Rúbenovcov a kmeň Gádovcov totiž už dedičný podiel pre svoje otcovské rody dostali. Aj polovica kmeňa Menašeovcov už svoje dedičné vlastníctvo dostala. ¹⁵ Dva a pol kmeňa už dostalo svoje dedičné vlastníctvo v Zajordánsku, naproti Jerichu smerom na východ.

Rozdelenie krajiny

¹⁶ Hospodin povedal Mojžišovi: ¹⁷ Toto sú mená mužov, ktorí vám rozdelia krajinu do

dedičného vlastníctva: kňaz Eleazár a Jozua, syn Núna. ¹⁸ Z každého kmeňa sa k nim pripojí jedno knieža a oni vám rozdelia krajinu do dedičného vlastníctva. ¹⁹ Mená týchto mužov sú: za kmeň Júdovcov Kaléb, syn Jefunneho, ²⁰ za kmeň Šimeónovcov Šemuel, syn Ammichúda, ²¹ za kmeň Benjamínovcov Elidád, syn Kislóna, ²² za kmeň Dánovcov knieža Bukki, syn Jogliho, ²³ za Jozefovcov z pokolenia Menašševcov knieža Channiel, syn Efóda, ²⁴ za kmeň Efrajimovcov knieža Kemuel, syn Šiftána, ²⁵ za kmeň Zebulúnovcov knieža Elicafán, syn Parnácha, ²⁶ za kmeň Jissachárovcov knieža Paltiel, syn Azzána, ²⁷ za kmeň Ašerovcov knieža Achihúd, syn Šelomiho, ²⁸ za kmeň Naftaliovcov knieža Pedahel, syn Ammichúda. ²⁹ Toto sú tí, ktorým prikázal Hospodin prideliť Izraelitom dedičné vlastníctvo v Kanaáne.

Podiel Léviovcov

35 Hospodin na moábskych stepiach pri Jordáne naproti Jerichu povedal Mojžišovi: ² Prikáž Izraelitom, aby Léviovcov dali zo svojho dedičného vlastníctva mestá na bývanie spolu s okolitými pastvinami. ³ Mestá budú mať na bývanie a ich pastviny budú mať pre svoj dobytok, pre stáda a pre ostatné zvieratá. ⁴ Mestské pastviny okolo múru, ktoré dáte Léviovcov, budú siahať do vzdialenosti tisíc lakťov. ⁵ Von z mesta na východnej strane namerajte dvetisíc lakťov, na južnej strane dvetisíc lakťov, na západnej strane dvetisíc lakťov, na severnej strane dvetisíc lakťov, takže mesto bude uprostred. To budú mať za pastviny pri mestách. ⁶ No z miest, ktoré dáte Léviovcov, šesť bude útočiskových. Tie určíte nato, aby v nich mohol nájsť útočisko vrah. Okrem toho im dáte ďalších štyridsaťdva miest. ⁷ Všetkých miest, ktoré dostanú Léviovci, bude štyridsaťosem miest s príslušnými pastvinami. ⁸ Keď budete dávať mestá z vlastníctva Izraelitov, z väčšieho územia dáte viac miest, z menšieho ich dáte menej. Každý dá Léviovcov zo svojich miest podľa veľkosti svojho vlastníctva.

Útočiskové mestá

⁹ Hospodin povedal Mojžišovi: ¹⁰ Oznam Izraelitom toto: Keď prejdete cez Jordán do Kanaánu, ¹¹ vyberte si mestá, ktoré budete pokladať za útočiskové mestá. Tam bude môcť utiecť ten, kto niekoho neúmyselne zabil. ¹² Tieto mestá vám budú útočiskom pred pomstiteľom, aby ten, kto zabil, nezomrel skôr, než sa postaví pred súd pred pospolitosť. ¹³ Budete mať šesť miest určených ako útočisko. ¹⁴ Tri mestá si vyberiete za Jordánom a tri mestá si určíte v Kanaáne. To budú útočiskové mestá. ¹⁵ Týchto šesť miest bude však útočiskom nielen pre Izraelitov, ale aj pre cudzinca alebo kohokolvek, kto býva medzi vami. Tam môže nájsť útočisko každý, kto by niekoho neúmyselne zabil. ¹⁶ Kto niekoho udrie železným predmetom tak, že zomrie, stal sa vrahom a vrah musí zomrieť. ¹⁷ Kto niekoho udrie kameňom, ktorým možno zabiť, a usmrtí ho, stal sa vrahom a vrah musí zomrieť. ¹⁸ Kto niekoho udrie dreveným predmetom, ktorým možno zabiť, a usmrtí ho, stal sa vrahom a vrah musí zomrieť. ¹⁹ Pomstiteľ krvi môže vraha usmrtiť. Len čo ho dochyť, môže ho zabiť. ²⁰ Kto niekoho nenávisťne sotí alebo doňho niečo zlomyseľne hodí tak, že ho usmrtí, ²¹ alebo ho z nepriateľstva udrie rukou tak, že zomrie, musí byť smrťou potrestaný ten, kto ho uduš, lebo sa stal vrahom. Keď pomstiteľ krvi vraha dochyť, smie ho zabiť. ²² Kto však len náhodne, teda bez nepriateľstva alebo zlomyseľnosti, hodí do niekoho nejaký predmet ²³ alebo spustí naňho kameň, ktorý ho môže zabiť, bez toho, aby ho videl, a následkom toho zomrie, hoci mu nebol nepriateľom ani proti nemu nič zlé nezamýšľal, ²⁴ v takom prípade pospolitosť rozsúdi medzi tým, kto smrť zapríčinil a pomstiteľom krvi, a to podľa týchto právnych ustanovení. ²⁵ Pospolitosť toho, kto smrť zapríčinil, vytrhne

z ruky pomstiteľa krvi a zavedie ho do jeho útočiskového mesta, kam sa utiekal. V ňom zostane až do smrti veľkňaza, ktorý bol pomazaný posvätným olejom. ²⁶ No ak ten, kto zabil, opustí územie svojho útočiskového mesta, do ktorého utiekol, ²⁷ a pomstiteľ krvi ho dostihne mimo územia útočiskového mesta a zabije ho, nedopustí sa krvnej viny. ²⁸ Preto ten, kto zabil, musí zostať vo svojom útočiskovom meste až do smrti veľkňaza. Ten, kto zabil, sa môže na svoje vlastné územie vrátiť len po smrti veľkňaza. ²⁹ Toto bude právnym ustanovením pre všetky vaše pokolenia vo všetkých vašich bydliskách. ³⁰ Každého vraha, ktorý zabil človeka, bude možno vydať na smrť len na základe výpovedí svedkov. Výpoveď jedného svedka nebude stačiť na to, aby niekto mohol byť odsúdený na smrť. ³¹ Za život vraha, ktorý je hoden smrti, nesmiete prijať výkupné; ten musí zomrieť. ³² Výkupné nesmiete prijať ani za toho, kto ušiel zo svojho útočiskového mesta a chcel by sa vrátiť a bývať v krajine ešte pred smrťou veľkňaza. ³³ Nepoškvrňujte krajinu, v ktorej bývate, lebo práve krv poškvrňuje krajinu. Zmierenie za vyliatu krv môžete pre krajinu získať len krvou toho, ktorý ju vylial. ³⁴ Nepoškvrňujte teda krajinu, v ktorej bývate a v ktorej bývam ja, lebo ja, Hospodin, bývam medzi Izraelitmi.

Dedičné právo dcér

36 Vtedy predstúpili náčelníci rodov z rodov synov Gileáda, syna Machíra, syna Menašeho z rodov Jozefovcov a zhovárali sa s Mojžišom i s poprednými predstaviteľmi izraelských kmeňov. ² Povedali: Hospodin prikázal nášmu pánovi, aby lósom rozdelil Izraelitom krajinu do dedičného vlastníctva a náš pán dostal príkaz od Hospodina, aby dedičstvo nášho brata Celofcháda pridelil jeho dcéram. ³ Ak by sa však stali manželkami niektorého z príslušníkov iných izraelských kmeňov, naše otcovské dedičstvo by sa zmenšilo o ich dedičstvo a pripojilo by sa k dedičstvu toho pokolenia, ku ktorému by patrili. Takto by nám ubudlo z vlastníctva, ktoré nám bolo lósom pridelené. ⁴ Keď budú Izraeliti sláviť jubilejný rok, ich dedičstvo by sa pripojilo k dedičstvu toho kmeňa, ku ktorému budú patriť. Tým by sa dedičstvo nášho otcovského kmeňa zmenšilo o ich dedičstvo. ⁵ Mojžiš teda na príkaz Hospodina nariadil Izraelitom: Jozefov kmeň má pravdu. ⁶ O dcérach Celofchádových Hospodin prikázal toto: Ak sa vydajú za muža, ktorý sa im zapáči, musí to byť príslušník ich otcovského kmeňa. ⁷ Dedičné vlastníctvo Izraelitov nesmie prechádzať z jedného kmeňa na druhý, ale každý z Izraelitov sa má pridržať vlastníctva svojho otcovského kmeňa. ⁸ Preto každá dcéra, ktorá má dediť vlastníctvo v niektorom z izraelských pokolení, má sa vydať za niekoho z rodu svojho otcovského kmeňa, aby všetci Izraeliti dedili vlastníctvo svojho otca. ⁹ Tak nebude prechádzať vlastníctvo z jedného kmeňa na druhý, ale všetky izraelské kmene sa budú pridržať svojho dedičného vlastníctva. ¹⁰ Celofchádove dcéry urobili tak, ako Hospodin prikázal Mojžišovi. ¹¹ Celofchádove dcéry, Machla, Tirca, Chogla, Milka a Noa sa stali manželkami synov svojich strýkov. ¹² Stali sa manželkami mužov z rodu synov Menašeho, syna Jozefa, a ich dedičné vlastníctvo zostalo kmeňu ich otcovského rodu. ¹³ Toto sú príkazy a právne ustanovenia, ktoré dal Hospodin Izraelitom prostredníctvom Mojžiša na moábskych stepiach pri Jordáne, naproti Jerichu.

DEUTERONÓMIUM — PIATA MOJŽIŠOVA KNIHA

Spomienky na putovanie

1 Toto sú slová, ktoré povedal Mojžiš celému Izraelu za Jordánom na púšti, v Arabe naproti Súfu, medzi Paránom a Tófelom, Labánom, Chacerótom a Dí-Zahábom. ² Cesta z Horebu cez seírske pohorie až po Kaděš-Barnéu trvá jedenásť dní. ³ V štyridsiatom roku, v prvý deň jedenásteho mesiaca, povedal Mojžiš Izraelitom všetko, čo im mal na príkaz Hospodina oznámiť. ⁴ Bolo to potom, ako porazil amorejského kráľa Sichóna, ktorý sídlil v Chesbóne, a bášanského kráľa Óga, ktorý sídlil v Aštaróte, v Edrei. ⁵ V Moábsku, za Jordánom, začal Mojžiš vysvetľovať tento zákon: ⁶ Hospodin, náš Boh, nám na Horebe povedal: Už dosť dlho bývate na tomto vrchu. ⁷ Obráťte sa a vydajte sa na cestu. Vystúpte na pohorie Amorejčanov a k všetkým obyvateľom v Arabe, na pohorí a v Nížine, v Negeve a na morskom pobreží, vojdite do Kanaánu a Libanonu až k Veľrieke, rieke Eufrat. ⁸ Pozrite, dávam vám túto krajinu. Vojdite do nej a obsaďte ju! Je to krajina, ktorú Hospodin pod prísahou sľúbil dať vašim otcom, Abrahámovi, Izákovi, Jákobovi a ich potomstvu.

Ustanovenie sudcov

⁹ Vtedy som vám povedal: Ja sa už ďalej nevládzem o vás starať. ¹⁰ Hospodin, váš Boh, vás tak rozmnožil, že dnes vás je už toľko ako hviezd na nebi. ¹¹ Nech Hospodin, Boh vašich otcov, ešte stisíc násobí váš počet a nech vás požehnáva, ako vám to sľúbil. ¹² Ako by som mohol sám znášať vaše ťažkosti, bremená a spory? ¹³ Privedte zo svojich kmeňov múdrych, rozvážnych a skúsených mužov a ustanovím ich za vašich náčelníkov. ¹⁴ Vy ste mi odpovedali: Tvoj návrh je dobrý. ¹⁵ Vašich kmeňových náčelníkov, múdrych a skúsených mužov, ktorých ste mi priviedli, som vám ustanovil za veliteľov, a to ako tisícnikov, stotníkov, päťdesiatnikov a desiatnikov, ako aj za správcov vašich kmeňov. ¹⁶ Vtedy som prikázal vašim sudcom: Vypočujte svojich bratov a súdte spravodlivo, či má niekto spor so svojím bratom alebo s cudzincom. ¹⁷ Pri súde neberte ohľad na osobu, vypočujte rovnako malého i veľkého, nikoho sa nebojte, lebo súd patrí Bohu! Zložitý prípad zverte mne a ja o ňom rozhodnem. ¹⁸ Nato som vám dal aj všetky pokyny o tom, čo máte robiť.

Vyzvedači

¹⁹ Potom sme sa pohli od Horebu a putovali sme po tej veľkej a strašnej púšti, ktorú ste videli na ceste k Amorejskému pohoriu, ako nám prikázal Hospodin, náš Boh, a došli sme až do Kaděš-Barnéy. ²⁰ Tam som vám povedal: Prišli ste k Amorejskému pohoriu, ktoré nám dáva Hospodin, náš Boh. ²¹ Pozri, Hospodin, tvoj Boh, ti dal krajinu, ktorá je pred tebou. Choď, obsaď ju, ako ti to prikázal Hospodin, Boh tvojich otcov! Neboj sa a nestrachuj! ²² Vtedy ste všetci pristúpili ku mne s návrhom: Pošlime vopred mužov, ktorí preskúmajú krajinu a podajú nám správu o ceste, ktorou sa máme uberať, ako aj o mestách, do ktorých sa máme dostať. ²³ Tento váš návrh sa mi páčil, preto som spomedzi vás vybral dvanásť mužov, po jednom z každého kmeňa. ²⁴ Tí sa vybrali na výzvedy, vystúpili na pohorie, prišli až do údolia Eškól a preskúmali ho. ²⁵ Priniesli nám z plodov tej krajiny, čo vzali so sebou, a podali nám túto správu: Krajina, ktorú nám dáva Hospodin, náš Boh, je dobrá.

Nedôvera ľudu

²⁶ Vy ste však odmietli vystúpiť a rozkazu Hospodina, svojho Boha, ste sa vzopreli. ²⁷

Reptali ste vo svojich stanoch a hovorili ste: Hospodin nás vyviedol z Egypta z nenávisti, aby nás vydal do rúk Amorejčanov a zahubil nás.²⁸ Kam to vlastne ideme? Naši bratia nás znechutili, keď vraveli: Ľud je tam zdatnejší a vyšší než my, mestá sú veľké a opevnené až po nebo a videli sme tam aj Anákov.²⁹ Vtedy som vám povedal: Neľakajte sa ich, nemajte pred nimi strach!³⁰ Hospodin, váš Boh, ktorý vás predchádza, bude sám bojovať za vás, ako to zjavne robil s vami v Egypte³¹ a na púšti. Tam si videl, že Hospodin, tvoj Boh, ťa niesol po celej ceste, ktorou ste sa uberali, ako muž nosieva svojho syna, kým ste neprišli na toto miesto.³² No napriek tomu ste neverili Hospodinovi, svojmu Bohu,³³ ktorý vás predchádzal, aby vám vyhlíadal táborisko. On vám ohňom v noci a oblakom cez deň ukazuje cestu, ktorou máte ísť.

Boží trest

³⁴ Keď Hospodin počul, čo ste vraveli, rozhneval sa a prisahal: ³⁵ Nikto z mužov tohto zlého pokolenia neuvidí tú dobrú krajinu, ktorú som pod prísahou sľúbil dať vašim otcom, ³⁶ okrem Kaléba, syna Jefunneho. On ju uvidí a jemu a jeho synom dám krajinu, po ktorej chodil, lebo bezvýhradne nasledoval Hospodina. ³⁷ Pre vás sa Hospodin rozhneval aj na mňa. Povedal: Nevojdeš tam ani ty. ³⁸ Vojde ťa Jozua, syn Núna, tvoj pomocník. Povzbudzuj ho, lebo on rozdelí Izraelitom krajinu do dedičného vlastníctva. ³⁹ Vojdú ťa vaše deti, o ktorých ste hovorili, že sa stanú korisťou, i vaši synovia, ktorí dnes ešte nerozoznávajú dobré od zlého. Im ju dám a oni ju obsadia. ⁴⁰ Vy sa však obráťte a odíďte na púšť smerom k Trstinovému moru. ⁴¹ Vy ste mi odpovedali: Prehřešili sme sa proti Hospodinovi. Vystúpime a budeme bojovať tak, ako nám prikázal Hospodin, náš Boh. Každý z vás si potom opásal bojovú výzbroj a nazdávali ste sa, že bude ľahké vystúpiť na pohorie. ⁴² Hospodin mi však povedal: Povedz im: Nevystupujte ani nebojujte, lebo ja nebudem medzi vami. Inak vás vaši nepriatelia porazia. ⁴³ Povedal som vám to, no neposlúchli ste, vzopreli ste sa Hospodinovmu príkazu a opovážливо ste vystúpili na pohorie. ⁴⁴ Vtedy vyšli proti vám Amorejčania, ktorí to pohorie obývali, prenasledovali vás ako včely a rozháňali vás od Seíru až po Chormu. ⁴⁵ Po návrate ste plakali pred Hospodinom. Hospodin však nevypočul váš hlas a nenaklonil k vám svoj sluch. ⁴⁶ Práve preto ste museli zostať v Kaděši tak dlho, ako dlho ste tam bývali.

Prechod cez Edómsko, Moábsko a Ammónsko

2 Potom sme sa obrátili a odišli sme na púšť smerom k Trstinovému moru, ako mi povedal Hospodin. Dlhší čas sme obchádzali pohorie Seír. ² Vtedy mi Hospodin povedal: ³ Už dosť dlho ste obchádzali toto pohorie, teraz sa obráťte na sever. ⁴ Ľudu prikáž: Pôjdete cez územie svojich bratov Ezávovcov, ktorí obývajú Seír. Oni sa vás budú báť, no budú nanajvýš ostrážiti. ⁵ Nepodnecujte ich do boja, lebo z ich územia vám nedám ani piat' pôdy. Pohorie Seír som dal do vlastníctva Ezávovi. ⁶ Za peniaze si budete od nich kupovať potravu, aby ste mali čo jesť. Aj vodu si budete u nich zaobstarávať za peniaze, aby ste mali čo piť. ⁷ Veď Hospodin, tvoj Boh, ťa požehnával vo všetkom, čo si robil. Vie o tvojej ceste touto veľkou púšťou. Hospodin, tvoj Boh, je už štyridsať rokov s tebou, a nič ti nechýbalo. ⁸ Prešli sme teda popri našich bratoch Ezávovcoch, ktorí obývajú Seír, stepnou cestou, ktorá vychádza z Elatu a Ecjón-Geberu. Potom sme sa obrátili a šli sme ďalej smerom k moábskej púšti. ⁹ Vtedy mi Hospodin povedal: Neútoč na Moábčanov a nepúšťaj sa s nimi do boja, lebo z ich územia ti nič nedám do vlastníctva. Ár som dal do vlastníctva Lótoým synom. ¹⁰ Predtým tam bývali Emovia, veľký a početný ľud vysokej postavy ako Anákovia. ¹¹ Aj Refaji sú pokladaní za Anákov, ale Moábčania ich nazývajú Emovia. ¹² Predtým aj v

Seíre bývali Chorijci, ale Ezávovci ich vyhnali, vyhubili a usadili sa na ich mieste, ako to urobil Izrael v krajine, ktorú mu dal Hospodin. ¹³ Teraz vstaňte a prejdite cez potok Zered. Prešli sme teda cez potok Zered. ¹⁴ Naše putovanie z Kadés-Barnéy až po prechod cez potok Zered trvalo tridsaťosem rokov, kým z tábora bojovníkov nevymrelo celé pokolenie, ako im prisahal Hospodin. ¹⁵ Aj ruka Hospodina bola proti nim, aby ich hubila v tábore, kým celkom nevymreli. ¹⁶ Keď spomedzi ľudu pomreli všetci bojovníci, ¹⁷ Hospodin im povedal: ¹⁸ Dnes prejdeš územím Moábčanov pri Áre ¹⁹ a priblížiš sa k Ammónčanom. Nenapádaj ich ani sa nepúšťaj s nimi do boja, lebo z ich územia ti nič nedám do vlastníctva, pretože som ho dal do vlastníctva Lótovým synom. ²⁰ Aj toto územie sa pokladalo za vlastníctvo Refajov. Refaji ho obývali predtým a Ammónčania ich nazývali Zamzummčanmi. ²¹ Bol to veľký a početný ľud vysokej postavy ako Anákovia. Hospodin ich vyhubil pred Ammónčanmi, ktorí ich vyhnali. Usadili sa na ich mieste, ²² ako to Hospodin urobil Ezávovcom, ktorí bývajú v Seíre, keď pred nimi vyhubil Chorijcov, takže ich vyhnali, a na ich mieste sú dodnes. ²³ Avvanov, ktorí bývali v dedinách až po Gazu, vyhubili Kaftóri, ktorí prišli z Kaftóru a usadili sa na ich mieste.

Víťazstvo nad Sichónom

²⁴ Vstaňte teda, vyjdite a prekročte potok Arnón! Pozri, vydal som ti do rúk Amorejčana, Sichónčana, chešbónskeho kráľa aj jeho krajinu. Začni ju obsadzovať a bojuj s ním! ²⁵ Už dnes začnem naháňať hrôzu a strach pred tebou medzi národmi kdekoľvek pod nebom. Tie sa budú triasť a chvieť pred tebou, len čo sa dopyčujú o tebe. ²⁶ Vtedy som vyslal poslov z púšte Kedemót k chešbónskemu kráľovi Sichónovi s mierovým návrhom: ²⁷ Dovoľ mi prejsť tvojou krajinou. Pôjdem len po ceste, neodbočím ani napravo, ani naľavo. ²⁸ Potravu mi predáš za peniaze, aby som mal čo jesť, a za peniaze mi dáš aj vodu, aby som mal čo piť. Chcem prejsť len peši. ²⁹ Tak mi to dovolili Ezávovci, ktorí bývajú v Seíre, a Moábčania, ktorí bývajú v Áre, kým neprejdem cez Jordán do krajiny, ktorú nám dáva Hospodin, náš Boh. ³⁰ Chešbónsky kráľ Sichón nám však nechcel dovoliť prechod cez svoju krajinu, lebo Hospodin, tvoj Boh, mu otupil ducha a zatvrdil srdce, aby ti ho vydal do rúk, ako je to dnes. ³¹ Hospodin mi povedal: Pozri, začal som ti dávať do moci Sichóna i jeho krajinu. Začni ju obsadzovať. ³² Sichón vyšiel so všetkým svojím ľudom proti nám do boja k Jahacu. ³³ Hospodin, náš Boh, nám ho vydal a my sme porazili jeho, jeho synov a všetok jeho ľud. ³⁴ Vtedy sme dobyli všetky jeho mestá. Vykonali sme ničiacu kľatbu na každom meste, na mužoch, ženách i deťoch. Nikto nám nemohol ujsť. ³⁵ Len dobytok a ulúpené veci z obsadených miest sme si nechali ako korisť. ³⁶ Od Aroéru na brehu potoka Arnón a od mesta, ktoré je v údolí, až po Gileád, nebolo mesta, ktoré by sme nemohli dobyť. Hospodin, náš Boh, nám ich všetky vydal. ³⁷ Len ku krajine Ammónčanov si sa nepriblížil, k celému pobrežiu potoka Jabbók, ani k mestám na pohorí či kdekoľvek inde, kde sa nám Hospodin, náš Boh, priblížiť zakázal.

Víťazstvo nad Ógom

3 Potom sme sa obrátili a vystupovali sme bášanskou cestou. Bášanský kráľ Óg so všetkým svojím ľudom vyšiel proti nám do boja k Edrei. ² Hospodin mi však povedal: Neboj sa ho, lebo som ti dal do rúk jeho, všetok jeho ľud i jeho krajinu. Nalož s ním tak, ako si naložil s amorejským kráľom Sichónom, ktorý býval v Chešbóne. ³ Hospodin, náš Boh, nám dal do rúk aj bášanského kráľa Óga so všetkým jeho ľudom. Pozabýjali sme ich, takže nikto nemohol ujsť. ⁴ Vtedy sme zaujali všetky jeho mestá. Nebolo mesta, ktoré by sme neboli dobyli: šesťdesiat miest, kraj Argób, celé Ógovo kráľovstvo v Bášane. ⁵ Všetky

tieto mestá boli opevnené; mali vysoké múry s bránami a závorami. Bolo však aj veľmi mnoho neopevnených miest. ⁶ Vykonali sme na nich kľatbu záhuby, ako sme to urobili chešbónskemu kráľovi Sichónovi, keď sme vykonali kľatbu záhuby na všetkých mestách, mužoch, ženách i deťoch. ⁷ Všetok dobytok a koristi z miest sme si zobrali. ⁸ Tak sme v tom čase dvom amorejským kráľom, ktorí bývali za Jordánom, vzali krajinu od potoka Arnón až po vrch Chermón ⁹ — Sidončania Chermón nazývajú Sirjon a Amorejčania ho volajú Senír —, ¹⁰ všetky mestá náhornej roviny, celý Gileád i celý Bášan až po Salchu a Edrei, mestá Ógovho kráľovstva v Bášane. ¹¹ Zo zvyšku Refajov zostal len bášanský kráľ Óg. Nie je azda jeho posteľ zo železa v Rabbe Ammónčanov? Jej dĺžka je deväť laktov, šírka štyri lakte, merané na obyčajné lakte.

Rozdelenie Zajordánska

¹² Vtedy sme obsadili túto krajinu od Aroéru, ktorý je pri potoku Arnón. Polovicu Gileádskeho pohoria s jeho mestami som dal Rúbenovcom a Gádovcom. ¹³ Druhú polovicu Gileádu a celý Bášan, teda Ógovo kráľovstvo, som dal polovici kmeňa Menaše, celý kraj Argób. Celý Bášan sa nazýva krajinou Refajov. ¹⁴ Jaír, syn Menašeho, zabral celý kraj Argób až po gešúrske a maachátske územie v Bášane a pomenoval ho podľa svojho mena Chavvót-Jaír. Tak je to dodnes. ¹⁵ Machírovi som dal Gileád. ¹⁶ Rúbenovcom a Gádovcom som dal časť Gileádu až po potok Arnón s hranicou v strede riečiska, až k potoku Jabbók, hranici Ammónčanov ¹⁷ s Arabou, a Jordánom ako hranicou od Kinneretu až po More Araby — Solné more — pod svahmi Pisgy smerom na východ. ¹⁸ Potom som vám prikázal: Hospodin, váš Boh, vám dal túto krajinu, aby ste ju obsadili. Všetci bojaschopní prejdite ozbrojení na čele svojich bratov Izraelitov. ¹⁹ Len vaše ženy a deti a vaše stáda, ktorých, ako viem, máte veľa, zostanú vo vašich mestách, ktoré som vám dal, ²⁰ kým Hospodin, váš Boh, nedopraje vašim bratom taký pokoj ako vám. Potom aj oni obsadia krajinu, ktorú im dáva Hospodin, váš Boh, za Jordánom. Každý sa vráti do svojho vlastníctva, ktoré som vám dal. ²¹ Jozuovi som prikázal: Videl si na vlastné oči všetko, čo urobil Hospodin, váš Boh, tým dvom kráľom. Tak urobí Hospodin všetkým kráľovstvám, cez ktoré budeš prechádzať. ²² Nebojte sa ich, lebo sám Hospodin, váš Boh, bojuje za vás. ²³ Úpenlivo som prosil Hospodina o zmilovanie: ²⁴ Pán, Hospodin, ty si začal ukazovať svojmu služobníkovi svoju veľkosť a svoju mocnú ruku. Veď či je ešte niekde na nebi alebo na zemi taký boh, čo by dokázal konať také skutky a mocné činy, ako sú tvoje? ²⁵ Kiežby som smel prejsť a uzrieť tú dobrú krajinu za Jordánom, to krásne pohorie a Libanon! ²⁶ Hospodin sa však na mňa rozhneval pre vás a nevypočul ma. Hospodin mi povedal: Dosiahol si už dosť, viac mi o tom nehovor! ²⁷ Vystúp na vrchol Pisgy a rozhliadni sa na západ, na sever, na juh a na východ! Dobré sa rozhliadni! Jordán už neprekročíš. ²⁸ Jozuovi daj príkaz, povzbud ho a posilni, lebo on prejde na čele tohto ľudu a rozdelí mu do vlastníctva krajinu, ktorú uvidíš. ²⁹ Zostali sme v údolí naproti Bét-Peóru.

Vernosť zákonu

4 Teraz, Izrael, počúvaj ustanovenia a právne predpisy, ktoré vás učím zachovávať, aby ste žili a mohli ste vojsť a obsadiť krajinu, ktorú vám dáva Hospodin, Boh vašich otcov. ² K tomu, čo vám prikazujem, nesmiete nič pridať ani z toho ubrať, ale budete zachovávať príkazy Hospodina, vášho Boha, ktoré vám predkladám. ³ Na vlastné oči ste videli, čo urobil Hospodin pre Baal-Peóra, ako každého, kto chodil za Baal-Peórom, Hospodin, tvoj Boh, vyhubil spomedzi vás. ⁴ Vy však, ktorí sa pridržate Hospodina, svojho Boha, ste dodnes všetci nažive. ⁵ Pozri, učil som vás ustanovenia a právne predpisy, ako mi prikázal Hospo-

din, môj Boh, aby ste ich zachovávali aj v krajine, ktorú prichádzate obsadiť. ⁶ Zachovávajúte ich a plňte, lebo v tom bude vaša múdrosť a rozumnosť v očiach národov, ktoré, keď sa dopyčujú o všetkých týchto ustanoveniach, povedia: Tento veľký národ je naozaj múdry a rozumný. ⁷ Je niekde taký veľký národ, ktorému by boli jeho bohovia tak blízko, ako je nám Hospodin, náš Boh, kedykoľvek k nemu voláme? ⁸ Má nejaký veľký národ také spravodlivé ustanovenia a právne predpisy, ako celý tento zákon, ktorý vám dnes predkladám?

Varovanie pred modlami

⁹ Len sa maj na pozore a poriadne sa chráň, aby si nezabudol na to, čo si na vlastné oči videl a aby to nevymizlo z tvojho srdca, kým žiješ. Pouč o tom svojich synov a vnukov. ¹⁰ Pamätaj na deň, keď si na Horebe stál pred Hospodinom, svojím Bohom, keď mi Hospodin povedal: Zhromaždi mi ľud, aby počul moje slová, a tak sa naučil báť sa ma po celý svoj pozemský život a učil podobne aj svojich synov. ¹¹ Keď ste sa vtedy priblížili a stáli ste na úpätí vrchu, zatiaľ čo za tmy oblakov a mrákav vrch blčal v ohni až po samé nebo, ¹² zo stredu ohňa hovoril s vami Hospodin. Zvuk slov ste počuli, ale podobu ste nevideli. Znel iba hlas. ¹³ Vtedy vám oznámil svoju zmluvu, ktorú vám prikázal zachovávať, desať výrokov, a napísal ich na dve kamenné tabule. ¹⁴ Mne vtedy Hospodin prikázal, aby som vás naučil ustanovenia a právne predpisy, aby ste ich plnili v krajine, ktorú pôjdete obsadiť. ¹⁵ Keďže ste v ten deň, keď vás Hospodin na Horebe oslovil zo stredu ohňa, nevideli nijakú podobu, veľmi si dávajte pozor, ¹⁶ aby ste sa nezvrhli a neurobili si nijakú podobu modly ani podobu muža či ženy, ¹⁷ ani podobu nijakého zvierata, ktoré je na zemi, ani podobu okridleného vtáka, ktorý lieta pod nebom, ¹⁸ ani podobu niečoho, čo sa plazí po zemi, ani podobu nejakej ryby, ktorá je vo vodách pod zemou. ¹⁹ Pri pohľade na nebesia uvidíš slnko, mesiac a hviezdy, teda celý nebeský zástup, nedaj sa zviesť, neklaňaj sa im a neslúž veciam, ktoré Hospodin, tvoj Boh, dal všetkým národom pod celým nebom. ²⁰ Vás však Hospodin vzal a vyviedol z taviacej pece, z Egypta, aby ste boli jeho dedičným ľudom, ako je to dnes. ²¹ Pre vás sa Hospodin rozhneval na mňa a prisahal, že neprejdem cez Jordán a nevojdem do dobrej krajiny, ktorú ti dáva Hospodin, tvoj Boh, do vlastníctva. ²² Ja však zomriem v tejto krajine, neprekročím Jordán, ale vy prejdete a obsadíte tú dobrú krajinu. ²³ Dávajte si pozor, aby ste nezabudli na zmluvu Hospodina, vášho Boha, ktorú uzavrel s vami, aby ste si neurobili nijakú podobu modly, čo ti zakázal Hospodin, tvoj Boh, ²⁴ lebo Hospodin, tvoj Boh, je stravujúci oheň, žiarlivý Boh.

Trest a milosť

²⁵ Keď budete plodiť synov a vnukov a budete v tej krajine dlho bývať, keď sa zvrhnete a urobíte si akúkoľvek podobu modly a dopustíte sa toho, čo je zlé v očiach Hospodina, vášho Boha, čím ho nahneváte, ²⁶ volám dnes proti vám za svedkov nebo i zem, že v krajine, ktorú máte obsadiť, keď prejdete cez Jordán, určite čoskoro vyhyniete, nezostanete v nej dlho, lebo budete celkom vyhubení. ²⁷ Hospodin vás rozptýli medzi národy a zostane z vás len malý počet medzi národmi, medzi ktoré vás Hospodin zavedie. ²⁸ Tam budete slúžiť bohom vyrobeným ľudskou rukou z dreva a kameňa, ktorí nevidia, nepočujú, nevidia ani nečuchajú. ²⁹ Z toho miesta budeš hľadať Hospodina, svojho Boha, a ak ho budeš vyhľadávať celým srdcom a celou dušou, nájdeš ho. ³⁰ Keď budeš v súžení a neskôr ťa to všetko postihne, vrátiš sa k Hospodinovi, svojmu Bohu, a poslúchneš jeho hlas. ³¹ Hospodin, tvoj Boh, je totiž milosrdný Boh, neopustí ťa ani ťa nezahubí, ani nezabudne na zmluvu s otcami, ktorú im pod prísahou potvrdil.

Vyvolenie Izraela

³² Skúmaj minulosť pred dávnych čias, odvtedy, čo Boh stvoril človeka na zemi, od jedné-

ho konca nebies až po druhý, či sa niekedy niečo také veľké stalo alebo či bolo o niečom takom počuť? ³³ Počul azda nejaký iný národ zo stredy ohňa prehovoriť Boží hlas, ako si ho počul ty, a potom ostal nažive? ³⁴ Pokúsil sa už nejaký boh prísť a vyvieť ľud spomedzi iného národa skúškami a znameniami, zázrakmi a bojom, mocnou rukou a vystretým ramenom, veľkými, hroznými skutkami, ako to všetko urobil s vami v Egypte Hospodin, váš Boh, pred vašimi očami? ³⁵ Smel si to vidieť, aby si poznal, že Hospodin je Boh a okrem neho iného niet. ³⁶ Z neba si smel počuť jeho hlas, aby ťa poučil, a na zemi ti dal vidieť svoj veľký oheň a jeho slová si počul zo stredy ohňa. ³⁷ Pretože miloval tvojich otcov, vyvolil si po nich aj ich potomstvo. Šiel s tebou a svojou prítomnosťou a veľkou mocou ťa vyviedol z Egypta, ³⁸ aby ňou pred tebou vyhnal väčšie a mocnejšie národy, ako si ty, a doviedol ťa do ich krajiny a dal ti ju do vlastníctva, ako je to dnes. ³⁹ Dnes si uvedom, a vezmi si k srdcu, že len Hospodin je Boh hore na nebi a dolu na zemi. Iného niet. ⁴⁰ Zachovávaj jeho ustanovenia a príkazy, ktoré ti dnes dávam, aby sa dobre vodilo tebe i tvojmu potomstvu, aby si dlho žil v krajine, ktorú ti navždy dáva Hospodin, tvoj Boh.

Útočiskové mestá

⁴¹ Vtedy Mojžiš oddelil tri mestá za Jordánom na východe, ⁴² aby ta mohol ujsť ten, kto svojho blížneho neúmyselne zabil a predtým ho nemal v nenávisti. Útekom do niektorého z týchto miest zostane nažive. ⁴³ Pre Rúbenovcov to bude Becer na náhornej stepnej rovine, pre Gádovcov Ramót v Gileáde a pre Menašševcov Golán v Bášane. ⁴⁴ Toto je zákon, ktorý predložil Mojžiš Izraelitom. ⁴⁵ Toto sú svedectvá, ustanovenia a právne predpisy, ktoré Mojžiš oznámil Izraelitom pri ich odchode z Egypta ⁴⁶ za Jordánom v údolí naproti Bét-Peóru, v krajine amorejského kráľa Sichóna, ktorý býval v Chešbóne a ktorého Mojžiš a Izraeliti porazili pri odchode z Egypta. ⁴⁷ Obsadili jeho krajinu i krajinu bášanského kráľa Óga, dvoch amorejských kráľov na východe za Jordánom, ⁴⁸ od Aroéru, ktorý je na brehu potoka Arnón až po vrch Sirjon, teda Chermón, ⁴⁹ a celú Arabu na východ za Jordánom až po More Araby pod svahmi Pisgy.

Desatoro

5 Mojžiš zvolal všetkých Izraelitov a povedal: Počuj, Izrael, ustanovenia a právne predpisy, ktoré vám všetkým dnes oznamujem. Naučte sa ich a starostlivo ich zachovávajte! ² Hospodin, náš Boh, uzavrel s nami na Horebe zmluvu. ³ Túto zmluvu neuzavrel Hospodin s našimi otcami, ale so všetkými nami, ktorí tu dnes žijeme. ⁴ Z tváre do tváre sa Hospodin zhováral s vami na vrchu priamo z ohňa. ⁵ Ja som vtedy stál medzi Hospodinom a vami, aby som vám oznámil Hospodinovo slovo, lebo ste sa báli ohňa a nevystúpili ste na vrch. Hospodin povedal: ⁶ Ja som Hospodin, tvoj Boh, ktorý ťa vyviedol z Egypta, z domu otrokov. ⁷ Nebudeš mať iných bohov okrem mňa! ⁸ Neurobíš si modlu ani nijakú podobu toho, čo je hore na nebi, dolu na zemi alebo vo vode pod zemou! ⁹ Nebudeš sa im klaňať ani sa nedáš nimi zotročovať, lebo ja som Hospodin, tvoj Boh. Boh žiarlivý, ktorý trestá viny otcov na synoch do tretieho i štvrtého pokolenia tých, čo ma nenávidia, ¹⁰ ale milosť preukazujem tisícom tých, čo ma milujú a zachovávajú moje prikázania. ¹¹ Nevyslovíš meno Hospodina, svojho Boha, nadarmo, lebo Hospodin nenechá bez trestu toho, kto nadarmo vysloví jeho meno. ¹² Zachovávaj deň sobotného odpočinku, aby si ho svätil, ako ti prikázal Hospodin, tvoj Boh! ¹³ Šesť dní budeš pracovať a konať všetku svoju prácu. ¹⁴ Siedmy deň je deň sobotného odpočinku pre Hospodina, tvojho Boha. Nebudeš konať nijakú prácu ani ty, ani tvoj syn, ani tvoja dcéra, ani tvoj sluha, ani tvoja slúžka, ani tvoj vól, ani tvoj osol, ani tvoj ostatný dobytok, ani cudzinec, ktorý je v tvojich bránach, aby si tvoj sluha i

tvoja služka odpočinuli ako ty. ¹⁵ Pamätaj, že si bol otrokom v Egypte a že ťa Hospodin, tvoj Boh, odtiaľ vyviedol mocnou rukou a vystretým ramenom. Preto ti Hospodin, tvoj Boh, prikázal zachovávať deň sobotného odpočinku. ¹⁶ Cti svojho otca a svoju matku, ako ti prikázal Hospodin, tvoj Boh, aby si dlho žil a dobre sa ti vodilo v krajine, ktorú ti dáva Hospodin, tvoj Boh! ¹⁷ Nezabiješ! ¹⁸ Nescudzoložíš! ¹⁹ Nepokradneš! ²⁰ Nevyslovíš falošné svedectvo proti svojmu blížnemu! ²¹ Nebudeš túžiť po manželke svojho blížneho ani sa lakomiť na dom svojho blížneho, ani na jeho pole, ani na jeho sluhu, ani na jeho služku, ani na jeho voľa, ani na jeho osla, ani na nič, čo patrí tvojmu blížnemu!

Mojžiš ako sprostredkovateľ medzi Bohom a ľuďom

²² Tieto slová povedal Hospodin mohutným hlasom celému vášmu zhromaždeniu na vrchu zo stredy ohňa, oblaku i mrákavy a nič nepridal. Napísal ich na dve kamenné tabule a tie dal mne. ²³ Keď ste počuli hlas zo stredy tmy, zatiaľ čo vrch blácal ohňom, pristúpili ku mne všetci náčelníci vašich kmeňov i vaši starší ²⁴ a povedali ste: Hospodin, náš Boh, ukázal svoju slávu a svoju veľkosť. Počuli sme jeho hlas zo stredy ohňa. Dnes sme videli, že Boh môže hovoriť s človekom a ten ostáva nažive. ²⁵ Prečo by sme mali teraz pomrieť? Veď nás strávi tento veľký oheň. Ak budeme ďalej počúvať hlas Hospodina, nášho Boha, zomrieme. ²⁶ Počul azda niekto hlas živého Boha hovoriaceho zo stredy ohňa, ako ho počujeme my, a ostal nažive? ²⁷ Priblíž sa k nemu ty a vypočuj všetko, čo bude hovoriť Hospodin, náš Boh. Ty nám potom vyrozprávaš všetko, čo ti povie Hospodin, náš Boh, a to si vypočujeme a splníme. ²⁸ Hospodin vypočul hlas vašich slov, keď ste sa zhovárali so mnou. Hospodin mi povedal: Počul som slová tohto ľudu, keď sa s tebou zhovárali. Povedali to správne. ²⁹ Kto im to vnukol? Kiežby mali vždy také srdce, aby sa ma báli a zachovávali všetky moje príkazy po všetky dni, aby sa navždy dobre vodilo im a ich deťom. ³⁰ Choď a povedz im: Vráťte sa do svojich stanov. ³¹ Ty však stoj tu pri mne a ja ti oznámim všetky prikázania, ustanovenia a právne predpisy, ktoré ich budeš učiť, aby ich zachovávali v krajine, ktorú im dávam do vlastníctva. ³² Dbajte o to, aby ste zachovávali, čo vám prikázal Hospodin, váš Boh. Neodchylujte sa ani napravo, ani naľavo. ³³ Vo všetkom sa pridržajte cesty, ktorou vám Hospodin, váš Boh, prikázal ísť, aby ste zostali nažive, dobre sa vám vodilo a dlho ste žili v krajine, ktorú máte obsadiť.

Úcta a láska k Bohu

6 Toto sú prikázania, ustanovenia a právne predpisy, ktoré mi Hospodin, váš Boh, prikázal vás učiť, aby ste ich dodržiavali v krajine, do ktorej prichádzate a ktorú máte obsadiť, ² aby si sa bál Hospodina, svojho Boha, a zachovával všetky ustanovenia a príkazy, ktoré ti dávam — ty, tvoj syn i vnuk — po všetky dni svojho života, aby si dlho žil. ³ Počúvaj teda, Izrael, a usiluj sa tak konať, aby sa ti v krajine, ktorá oplýva mliekom a medom, dobre vodilo a aby si sa veľmi rozmnožil, ako ti to sľúbil Hospodin, Boh tvojich otcov. ⁴ Počuj, Izrael, Hospodin je náš Boh, Hospodin jediný. ⁵ Milovať budeš Hospodina, svojho Boha, celým srdcom, celou dušou a celou silou. ⁶ Tieto slová, ktoré ti dnes prikazujem, budeš mať na srdci. ⁷ Budeš ich vštepovať svojim synom a budeš o nich hovoriť, či budeš sedieť vo svojom dome, či pôjdeš po ceste, či budeš líhať alebo vstávať. ⁸ Priviažeš si ich na ruku ako znamenie a budeš ich mať ako pripomienku na čele medzi očami. ⁹ Napíšeš ich na veraje svojho domu a na svoje brány. ¹⁰ Keď ťa Hospodin, tvoj Boh, uvedie do krajiny, ktorú pod prisahou sľúbil tvojim otcom Abrahámovi, Izákovi a Jákobovi, že ti ju dá a s ňou i veľké a dobré mestá, ktoré si nestaval, ¹¹ domy plné všetkého dobrého, ktoré si nenaplnil, vykopané cisterny, ktoré si nevykopal, vinice a olivové sady, ktoré si nevyšádzal,

a keď budeš z toho jeŝť a nasýtiŝ sa, ¹² dávaj pozor, aby si nezabudol na Hospodina, ktorý ťa vyviedol z Egypta, z domu otroctva. ¹³ Hospodina, svojho Boha sa boj, jemu slúž a na jeho meno prisahaj! ¹⁴ Nenasleduj bohov spomedzi boŝstiev iných národov z vášho okolia, lebo Hospodin, tvoj Boh, je ŝiarlivý Boh uprostred teba. ¹⁵ Nech Hospodin, tvoj Boh, nevzplanie proti tebe hnevom a nevyhubí ťa z povrchu zeme. ¹⁶ Nepokúŝajte Hospodina, svojho Boha, ako ste ho pokúŝali v Masse. ¹⁷ Starostlivo zachovávajúe príkazy Hospodina, svojho Boha, dbajte na jeho svedectvá a ustanovenia, ktoré ti prikázal. ¹⁸ Rob len to, čo je správne a dobré pred Hospodinom, aby sa ti dobre vodilo, keď pôjdeŝ obsadiť tú dobrú krajinu, o ktorej Hospodin tvojim otcom prisahal, ¹⁹ že všetkých tvojich nepriateľov pred tebou vyženie, ako to Hospodin sľúbil.

Vyučovanie v rodine

²⁰ Keď sa ťa niekedy tvoj syn opýta: Čo sú to tie svedectvá, ustanovenia a právne predpisy, ktoré vám prikázal Hospodin, náš Boh?, ²¹ povedz mu: Boli sme faraónovými otrokmi v Egypte, ale Hospodin nás odtiaľ vyviedol mocnou rukou. ²² Hospodin pred našimi očami konal veľké a hrozné znamenia a divy proti Egyptu, proti faraónovi a proti celému jeho domu. ²³ Vyviedol nás odtiaľ, aby nás uviedol do krajiny, ktorú pod prisahou sľúbil našim otcom, a ktorú nám aj dal. ²⁴ Hospodin nám prikázal, aby sme zachovávali všetky tieto ustanovenia, báli sa Hospodina, svojho Boha, aby sa nám vždy dobre vodilo, aby nás udržal pri živote ako dnes. ²⁵ Ak budeme starostlivo zachovávať všetky tieto príkazy pred Hospodinom, svojim Bohom, ako nám prikázal, bude sa nám to počítať za spravodlivosť.

Varovanie pred modlárstvom

7 Keď ťa Hospodin, tvoj Boh, uvedie do krajiny, do ktorej prichádzaŝ, aby si ju obsadil, a vyženie pred tebou mnohé národy: Chetitov, Gergaŝejov, Amorejčanov, Kanaánčanov, Perizzejcov, Chivvijov a Jebúsejov — sedem národov početnejŝích a mocnejŝích než si ty, ² a keď ti ich vydá Hospodin, tvoj Boh, a poraziŝ ich, musíŝ nad nimi uskutočniť ničiacu kľiatbu. Nesmieŝ s nimi uzatvárať zmluvu ani sa zmilovať nad nimi. ³ Nevstupuj s nimi do príbuzenstva, svoju dcéru nedávaj za syna niektorého z nich ani jeho dcéru nevezmeŝ pre svojho syna. ⁴ To by tvojho syna odvrátilo odo mňa a slúŝili by cudzím bohom. Potom by vzplanul Hospodinov hnev proti vám a rýchlo by vás vyničil. ⁵ Preto s nimi zaobchádzajte takto: Ich oltáre porúcajte, ich posvätné stĺpy rozmláťte a posvätné koly postínajte, ich vyrezávané sochy spáľte. ⁶ Veď ty si svätý ľud Hospodina, svojho Boha. Hospodin, tvoj Boh, si ťa vyvolil, aby si bol jeho vlastným ľudom spomedzi všetkých národov, ktoré sú na povrchu zeme. ⁷ Hospodin si vás zamiloval a vyvolil nie preto, že by ste boli početnejŝí než ostatné národy; veď medzi všetkými národmi vás bolo najmenej. ⁸ Hospodin vás vyviedol mocnou rukou a vykúpil z domu otroctva, z ruky faraóna, egyptského kráľa, preto, že vás miloval a že zachováva svoju prisahu, ktorou sa zaviazal vašim otcom. ⁹ Vedz teda, že len Hospodin, tvoj Boh, je Boh, verný Boh, ktorý do tisícего pokolenia zachováva zmluvu a priazeň tým, čo ho milujú a zachovávajú jeho prikázania. ¹⁰ Tomu, kto ho nenávidí, sa priamo odpláca, aby ho zničil. Nebude zhovievavý k tomu, kto ho nenávidí, ale hneď sa mu odplatí. ¹¹ Preto zachovávajú prikázania, ustanovenia a právne predpisy, ktoré ti dnes prikazujem zachovávať.

Požehnania za poslušnosť

¹² Ak budete tieto právne predpisy počúvať, zachovávať a plniť, Hospodin, tvoj Boh, bude zachovávať zmluvu s tebou a preukazovať ti priazeň, ktorú pod prisahou sľúbil tvojim otcom. ¹³ Bude ťa milovať, požehnávať a rozmnoŝí ťa. Požehná plod tvojho života i plod

tvojej pôdy, tvoje obilie, tvoj muš i tvoj olej, mláďatá tvojho dobytky, prírastky tvojho stáda v krajine, ktorú pod prísahou sľúbil dať tvojim otcom. ¹⁴ Budeš požehnaný nad všetky národy. Nebude medzi vami neplodný muž ani neplodná žena a nebudete mať ani neplodné dobytča. ¹⁵ Hospodin odvráti od teba každú chorobu a nedopustí na teba nijakú z tých chorôb, ktoré si poznal v Egypte, no dopustí ich na všetkých, čo ťa nenávidia. ¹⁶ Pohltíš všetky národy, ktoré ti dá Hospodin, tvoj Boh. Tvoje oko sa nad nimi nezľutuje ani nebudíš slúžiť ich bohom, to by bolo pre teba osídlo.

Boj proti modlám

¹⁷ Možno si pomyslíš: Tieto národy sú početnejšie než ja, ako by som ich mohol vyhnat? ¹⁸ Neboj sa ich! Len sa dobre rozpamätaj na to, čo urobil Hospodin, tvoj Boh, faraónovi a celému Egyptu, ¹⁹ na veľké skúšky, ktoré si videl na vlastné oči, na znamenia a divy, na mocnú ruku a vystreté rameno, ktorými ťa viedol Hospodin, tvoj Boh. Tak urobí Hospodin, tvoj Boh, všetkým národom, ktorých sa obávaš. ²⁰ Aj sršne pošle Hospodin, tvoj Boh na nich, kým nevyhynú tí, čo zostali a ukryli sa pred tebou. ²¹ Nelakaj sa ich, lebo uprostred teba je Hospodin, tvoj Boh, Boh veľký a hrozný. ²² Hospodin, tvoj Boh, postupne tieto národy pred tebou poyháňa. Nebudeš ich môcť rýchlo vyničiť, lebo by sa rozmnožila proti tebe divá zver. ²³ No Hospodin, tvoj Boh, ti tie národy vydá a uvedie ich do veľkého zmätku, kým nebudú vyničené. ²⁴ Ich kráľov ti vydá do rúk a vymažeš ich mená pod nebom. Nikto sa nepostaví proti tebe, kým ich nevyničíš. ²⁵ Vyrezávané sošky ich bôžikov spálte. Nezatúžiš po striebre ani po zlate, čo je na nich, ani si ho neber, aby sa ti to nestalo osídлом, lebo je to ohavnosť pred Hospodinom, tvojím Bohom. ²⁶ Nedonesieš tieto ohavnosti do svojho domu, aby si neupadol do kľatby ako ony. Nech sa ti zošklivia a zhnusia, lebo sú prekliate.

Výzva na vďačnosť

8 Starostlivo zachovávajúte a plňte každý príkaz, ktorý ti dnes prikazujem, aby ste žili a rozmnožili sa, aby ste prišli a obsadili krajinu, ktorú Hospodin pod prísahou sľúbil vašim otcom. ² Pamätaj na celú cestu, ktorou ťa tých štyridsať rokov Hospodin, tvoj Boh, viedol po púšti, aby ťa pokoril a vyskúšal a poznal, čo je v tvojom srdci, či budeš zachovávať jeho príkazy, alebo nie. ³ Pokoroval ťa, dal ti hladovať, potom ťa sýtil mannou, ktorú si nepoznal a nepoznali ju ani tvoji otcovia, aby ťa poučil, že človek nežije len samým chlebom, ale všetkým, čo vychádza z Hospodinových úst. ⁴ Za tých štyridsať rokov sa ti odev nezodral ani noha ti neopuchla. ⁵ Uznaj teda, že ako človek vychováva svojho syna, tak Hospodin, tvoj Boh, vychováva teba. ⁶ Zachovaj príkazy Hospodina, svojho Boha, chodievaj po jeho cestách a boj sa ho! ⁷ Veď Hospodin, tvoj Boh, ťa vedie do dobrej krajiny, do krajiny s potokmi bohatými na vodu, s prameňmi a jazerami, ktoré vyvierajú v údoliach a na výšinách, ⁸ do krajiny pšenice, jačmeňa, viniča, figovníka a granátového jablka, do krajiny olivového oleja a medu, ⁹ do krajiny, v ktorej budeš jesť chlieb dosýta, kde nebudeš trpieť nijakou núdzou, do krajiny, ktorej kamene obsahujú železo a z ktorej vrchov budeš ťažiť meď. ¹⁰ Keď sa dosýta naješ, dobroreč Hospodinovi, svojmu Bohu, za dobrú krajinu, ktorú ti dal. ¹¹ Dávaj si pozor, aby si nezabudol na Hospodina, svojho Boha, aby si nezanedbával jeho príkazy, právne predpisy a ustanovenia, ktoré ti dnes nariaďujem. ¹² Keď sa dosýta naješ a postavíš si pekné domy, v ktorých budeš bývať, ¹³ keď sa ti rozmnoží dobytok a ovce, rozhojní sa ti striebro, zlato a všetko, čo máš, ¹⁴ potom nech nespyšnie tvoje srdce. Nezabudni na Hospodina, svojho Boha, ktorý ťa vyviedol z Egypta, z domu otroctva, ¹⁵ viedol ťa veľkou a hroznou púšťou, kde sú ohnivé hady a škorpióny, vyprahnutým krajom bez vody. Vyviedol ti vodu z najtvrdšej skaly, ¹⁶ na púšti ťa krmil mannou, ktorú nepoznali

tvoji otcovia, aby ťa pokoril a vyskúšal, aby ti nakoniec preukázal dobrodenie. ¹⁷ Nehovor si v srdci: Toto bohatstvo mi získala moja moc a sila mojej ruky. ¹⁸ Pamätaj na Hospodina, svojho Boha, lebo on ti dáva schopnosť získavať bohatstvo, aby potvrdil svoju zmluvu, ktorú pod prísahou uzavrel s tvojimi otcami, ako je to dnes. ¹⁹ No ak napriek tomu zabudneš na Hospodina, svojho Boha, a budeš chodiť za inými bohmi, slúžiť im a klaňať sa im, dnes vám dosvedčujem, že určite zahyniete. ²⁰ Aj vy zahyniete, ako zahynú národy, ktoré pred vami nakoniec Hospodin vyničí, pretože ste neposlúchali hlas Hospodina, svojho Boha.

Výzva na pokoru

9 Počuj, Izrael, dnes prejdeš cez Jordán, aby si si podrobil väčšie a mocnejšie národy než si ty, veľké a po nebo opevnené mestá, ² veľký a urastený ľud Anákov, o ktorých vieš, lebo si počul vraviť: Kto obstoí pred Anákmi? ³ Preto poznáš, že Hospodin, tvoj Boh, pôjde pred tebou ako stravujúci oheň. On ich vyhubí, on ich pred tebou pokorí; ty si ich podrobíš a rýchlo zničíš, ako ti povedal Hospodin. ⁴ Keď ich však Hospodin, tvoj Boh, pred tebou vyženie, potom si nemysli: Pre moju spravodlivosť ma Hospodin priviedol, aby som zaujal túto krajinu. Hospodin ich však vyženie pred tebou pre ich bezbožnosť. ⁵ Nie pre svoju spravodlivosť a úprimnosť srdca prichádzaš zaujať ich krajinu, ale pre bezbožnosť týchto národov ich pred tebou vyháňa Hospodin, tvoj Boh, aby splnil slovo, ktoré pod prísahou dal tvojim otcom, Abrahámovi, Izákovi a Jákobovi. ⁶ Vezd teda, že nie pre tvoju spravodlivosť ti Hospodin, tvoj Boh, dáva túto dobrú krajinu, aby si ju zaujal. Si totiž tvrdošíjny ľud.

Napomenutie na vernosť

⁷ Pamätaj na to a nezabúdaj, ako si hneval Hospodina, svojho Boha, na púšti. Odvtedy, ako ste vyšli z Egypta, až kým ste neprišli na toto miesto, priečili ste sa Hospodinovi. ⁸ Rozhnevali ste Hospodina na Horebe. Hospodin sa tak nahneval na vás, že vás chcel vyhubiť. ⁹ Keď som vystúpil na vrch, aby som prevzal kamenné tabule zmluvy, ktorú Hospodin uzavrel s vami, zostal som na vrchu štyridsať dní a štyridsať nocí. Chlieb som nejedol a vodu som nepil. ¹⁰ Hospodin mi dal dve kamenné tabule napísané Božím prstom a na nich boli všetky slová, ktoré vám v deň zhromaždenia povedal Hospodin na vrchu zo stredú ohňa. ¹¹ Po štyridsiatich dňoch a štyridsiatich nociach mi Hospodin dal obidve kamenné tabule, tabule zmluvy. ¹² Hospodin mi povedal: Vstaň, rýchlo zostúp, lebo tvoj ľud, ktorý si vyviedol z Egypta, robí zle. Veľmi skoro odbočili z cesty, ktorú som im určil; zhotovili si liatu modlu. ¹³ Ďalej mi Hospodin povedal: Vidím, že tento ľud je naozaj tvrdošíjny. ¹⁴ Nechaj ma, ja ich vyhubím a vymažem ich meno pod nebom. Z teba však urobím národ mocnejší a početnejší, než sú oni. ¹⁵ Obrátil som sa a zostúpil z vrchu, kým vrch planul ohňom. V rukách som mal dve tabule zmluvy. ¹⁶ Zrazu som videl, že ste zhrešili proti Hospodinovi, svojmu Bohu. Odľali ste si sochu teľata. Veľmi skoro ste odbočili z cesty, ktorú vám určil Hospodin, váš Boh. ¹⁷ Schytil som obe tabule, hodil som ich na zem a pred vami som ich rozbil. ¹⁸ Potom som sa pred Hospodinom vrhol na zem ako predtým a štyridsať dní a štyridsať nocí som nejedol chlieb a nepil vodu pre všetky vaše hriechy, ktorých ste sa dopustili, keď ste robili, čo je zlé pred Hospodinom a hnevali ste ho. ¹⁹ Báľ som sa totiž hnevu a rozhorčenia, ktorými Hospodin zahorel proti vám, takže vás chcel vyhubiť. Hospodin ma však i teraz vypočul. ²⁰ Aj na Árona sa Hospodin veľmi nahneval a chcel ho zahubiť. Za Árona som sa vtedy tiež modlil. ²¹ Vzal som teľa, vytvor vášho hriechu, čo ste si zhotovili, spálil som ho, a dôkladne roztkol a rozdrvil na jemný prach. Potom som prach vysypal do potoka, ktorý tečie z vrchu. ²² Aj v Tabere, v Masse a v Kibrót-Hattaave ste hnevali Hospodina. ²³ Keď vás poslal Hospodin z Kaděš-Barnéy slovami: Vystúpte a zaujmite krajinu, ktorú som vám dal, protivili ste sa rozkazu Hospodina, svojho Boha, ne-

verili ste mu a nepočúvali ste jeho hlas. ²⁴ Priečili ste sa Hospodinovi odvtedy, čo som vás poznal. ²⁵ Vrchol som sa pred Hospodina a štyridsať dní a štyridsať nocí som ležal pred ním, lebo Hospodin povedal, že vás vyhubí. ²⁶ K Hospodinovi som sa modlil takto: Pán, Hospodin, nezahub svoj ľud, svoje vlastníctvo, ktoré si vykúpil svojou veľkou mocou a vyviedol z Egypta svojou mocnou rukou. ²⁷ Rozpomeň sa na svojich služobníkov: Abraháma, Izáka a Jáкова a nehľad' na tvrdohlavosť tohto ľudu, na jeho bezbožnosť, na jeho hriechy, ²⁸ aby v krajine, z ktorej si nás vyviedol, nepovedali: Pretože ich Hospodin nedokázal priviesť do krajiny, ktorú im slúbil, a pretože ich nenávidel, vyviedol ich, aby ich na púšti zahubil. ²⁹ Veď oni sú tvojím ľudom, tvojím vlastníctvom, ktoré si vyviedol svojou veľkou mocou a vystretým ramenom.

Nové tabule Desatora

10 V tom čase mi Hospodin povedal: Vykreš dve kamenné tabule, ako boli prvé, vystúp ku mne na vrch a urob si drevenú archu. ² Ja napíšem na tabule slová, čo boli na prvých tabuliach, ktoré si rozbil, a vlož ich do archy. ³ Urobil som teda archu z akáciového dreva, vykresal som dve kamenné tabule, ako tie prvé, a vystúpil som na vrch s oboma tabuľami v rukách. ⁴ Hospodin napísal na tabule to isté, čo bolo na prvých tabuliach, desať výrokov, ktoré vám Hospodin povedal v deň zhromaždenia zo stredu ohňa, a potom mi ich dal. ⁵ Obrátil som sa a zostúpil som z vrchu. Tabule som uložil do archy, ktorú som urobil. Sú tam, ako mi prikázal Hospodin. ⁶ Potom Izraeliti odišli z Beerót-Bené-Jaakánu do Mosery. Tam Áron zomrel a tam ho aj pochovali. Kňazskú službu namiesto neho vykonával jeho syn Eleazár. ⁷ Odtiaľ pokračovali do Gudgody a z Gudgody do Jotbaty, do kraja vodných tokov. ⁸ V tom čase oddelil Hospodin Léviho kmeň, aby nosil archu Hospodinovej zmluvy a slúžil Hospodinovi a požehnával v jeho mene, ako je to dnes. ⁹ Preto Lévi nedostal podiel ani dedičstvo ako jeho bratia. Sám Hospodin je jeho dedičným podielom, ako mu povedal Hospodin, tvoj Boh. ¹⁰ Ja som však ako predtým zostal na vrchu štyridsať dní a štyridsať nocí a Hospodin ma aj teraz vypočul, lebo Hospodin ťa už nechcel zahubiť. ¹¹ Hospodin mi povedal: Vstaň, choď, vydaj sa na čelo ľudu na cestu. Obsaďte krajinu, ktorú som pod prísahou slúbil dať vašim otcom. ¹² Izrael, čo teraz žiada od teba Hospodin, tvoj Boh? Iba to, aby si sa bál Hospodina, svojho Boha, aby si chodil po všetkých jeho cestách, aby si ho miloval, aby si slúžil Hospodinovi, svojmu Bohu, celým srdcom a celou dušou, ¹³ aby si zachovával Hospodinove príkazy a jeho ustanovenia, ktoré ti dnes prikazujem, aby sa ti dobre vodilo. ¹⁴ Hospodinovi, tvojmu Bohu, patria nebesia i nebesia nebies, zem a všetko, čo je na nej. ¹⁵ No len k tvojim otcom sa Hospodin vinul s láskou, zamiloval si ich a vyvolil si ich potomstvo, totiž vás, spomedzi všetkých národov, ako je to dodnes. ¹⁶ Preto si obrežte svoje neobrezané srdce a nebudte už takí zatvrdnutí. ¹⁷ Veď Hospodin, váš Boh, je Boh bohov a Pán pánov, Boh veľký, mocný a hrozný, ktorý neberie ohľad na osobu a neprijíma úplatok, ¹⁸ ale zastáva sirotu i vdovu, miluje cudzinca a dáva mu chlieb a odev. ¹⁹ Preto milujte aj cudzinca, lebo aj vy ste boli cudzincami v Egypte. ²⁰ Hospodina, svojho Boha sa boj, jemu slúž, jeho sa pridržaj a na jeho meno prisahaj. ²¹ On je tvoja chvála, on je tvoj Boh, ktorý pre teba urobil tieto veľké a hrozné veci, ktoré si videl na vlastné oči. ²² Tvojich otcov bolo len sedemdesiat, keď šli do Egypta, a teraz ťa Hospodin, tvoj Boh, rozmnožil ako nebeské hviezdy.

Spomienka na odchod z Egypta

11 Milovať budeš Hospodina, svojho Boha, a po všetky dni budeš zachovávať jeho ustanovenia, nariadenia, právne predpisy a jeho prikázania. ² Dnes predsa poznáte,

čo nepoznali a nevideli vaši synovia, ako vás Hospodin, váš Boh, vychovával, jeho veľkosť, jeho mocnú ruku a jeho vystreté rameno, ³ jeho znamenia a jeho skutky, ktoré v Egypte vykonal faraónovi, egyptskému kráľovi, a celej jeho krajine, ⁴ čo urobil egyptskému vojsku, jeho koňom a vozom, ktoré zaplavil vodou Trstinového mora, keď vás prenasledovali, a Hospodin ich ničil, ako je to dodnes, ⁵ čo vám urobil na púšti, kým ste prišli na toto miesto, ⁶ a čo urobil Datánovi a Abirámovi, synom Rúbenovca Eliába, keď zem roztvorila svoj pažerák a pohltila ich aj s rodinami, stanmi a so všetkými ich prívržencami z celého Izraela. ⁷ Lebo na vlastné oči ste videli všetky veľké skutky, ktoré Hospodin konal. ⁸ Zachovávajúte každý príkaz, ktorý vám dnes dávam, aby ste boli silní, keď pôjdete obsadiť krajinu, do ktorej sa uberáte a ktorú máte obsadiť, ⁹ aby ste dlho žili v krajine, ktorú Hospodin pod prisahou sľúbil vašim otcom a ich potomkom, krajinu oplývajúcu mliekom a medom.

Krása prisľúbenej krajiny

¹⁰ Krajina, ktorú prichádzaš obsadiť, nie je ako Egypt, z ktorého ste vyšli, ktorý si osieval svojím semenom a nohami otváral kanály pri zavlažovaní zeleninovej záhrady. ¹¹ Krajina, do ktorej sa uberáte a ktorú máte obsadiť, je krajina vrchov a pláni. Vodu pije z nebeského dažďa. ¹² Je to krajina, o ktorú sa stará Hospodin, tvoj Boh. Oči Hospodina, tvojho Boha, sú na ňu ustavične upreté od začiatku až do konca roka. ¹³ Ak budete naozaj počúvať moje príkazy, ktoré vám dnes dávam, aby ste totiž milovali Hospodina, svojho Boha, a slúžili mu celým srdcom a celou dušou, ¹⁴ dám dažď vašej krajine v pravý čas, dažď jesenný i jarný, a budeš zbierať obilie, mušt a olej. ¹⁵ I trávu ti dám na poli pre tvoj dobytok a naješ sa dosýta. ¹⁶ Dávajte si pozor, aby sa vaše srdce nedalo zviešť, aby ste neodbočili a neslúžili iným bohom a neklaňali sa im. ¹⁷ Hospodin by totiž vzplanul hnevom proti vám. Zatvoril by nebesia a nebolo by dažďa, zem by nevydala úrodu a vy by ste čoskoro zahynuli v dobrej krajine, ktorú vám dáva Hospodin.

Vernosť a poslušnosť

¹⁸ Zachovajte si tieto slová v srdci a v myslí, priviažte si ich ako znamenie na ruky a budete ich mať ako čelenku medzi očami. ¹⁹ Poučajte o nich svojich synov a hovorte im o nich, či budeš sedieť vo svojom dome alebo pôjdeš po ceste, či budeš líhať alebo vstávať. ²⁰ Napíšeš ich na veraje svojho domu a na svoje brány, ²¹ aby sa rozhojnili tvoje dni a dni tvojich synov v krajine, ktorú tvojim otcom pod prisahou sľúbil dať Hospodin, kým bude nebo nad zemou. ²² Ak budete starostlivo zachovávať všetky tieto prikázania, ktoré vám kážem zachovávať, totiž milovať Hospodina, svojho Boha, vo všetkom sa prispôbiť jeho vôli a pridržať sa ho, ²³ potom Hospodin vyženie pred vami všetky tieto národy a podrobíte si väčšie a mocnejšie národy, než ste sami. ²⁴ Každé miesto, na ktoré vkročí vaša noha, bude vaše, od púšte až po Libanon, od Veľriecky, rieky Eufrat, až po Západné more bude vaše územie. ²⁵ Nikto neobstojí pred vami. Strach a hrôzu pred vami zošle Hospodin, váš Boh, na celú krajinu, do ktorej vstúpите, tak ako vám povedal. ²⁶ Pozrite, dnes vám predkladám požehnanie a kliatbu: ²⁷ Ak budete poslúchať prikázania Hospodina, vášho Boha, ktoré vám dnes predkladám, získate požehnanie. ²⁸ Ak však nebudete poslúchať prikázania Hospodina, vášho Boha, ak odbočíte z cesty, ktorou vám dnes kážem ísť, a pôjdete za inými bohmi, ktorých nepoznáte, stihne vás kliatba. ²⁹ Keď ťa Hospodin, tvoj Boh, uvedie do krajiny, ktorú ideš obsadiť, budeš dávať požehnanie na vrchu Gerizím a kliatbu na vrchu Ebál. ³⁰ Tie sú za Jordánom, za cestou smerujúcou k západu slnka, v krajine Kanaánčanov, ktorí bývajú v Arabe naproti Gilgálu pri Moreho dube. ³¹ Chystáte sa prekročiť Jordán, aby ste vošli a obsadili krajinu, ktorú vám dáva Hospodin, váš Boh. Keď ju obsadíte a budete v nej bývať, ³² starostlivo zachovávajúte všetky ustanovenia a právne predpisy, ktoré vám dnes predkladám.

Sústredenie bohoslužby do chrámu

12 Toto sú ustanovenia a právne predpisy, ktoré máte zachovávať a plniť v krajine, ktorú ti dal Hospodin, Boh tvojich otcov, aby si ju obsadil na celý čas vášho pozemského života. ² Úplne zničte všetky miesta, kde na vysokých vrchoch, kopcoch a pod každým zeleným stromom slúžili svojim bohom národy, ktoré si podmaníte. ³ Ich oltáre zbúrajte, posvätné stĺpy rozmláťte, ašery spáľte, sochy ich bôžikov posekajte a ich mená odstráňte z toho miesta. ⁴ Vy to však Hospodinovi, svojmu Bohu, robiť nesmiete! ⁵ Vy budete prichádzať na miesto, ktoré si Hospodin, váš Boh, vyvolí spomedzi všetkých vašich kmeňov, aby tam bolo jeho meno, aby tam býval. ⁶ Tam prinášajte svoje spaľované obety, obety s hostinou, desiatky, pozdvihované obety, sľuby, dobrovoľné dary i prvorodené zo svojho dobytká a oviec. ⁷ Tam pred Hospodinom, svojim Bohom, budete jesť vy a vaši domáci, budete sa radowať zo všetkého, k čomu priložíte ruku, čím vás požehnal Hospodin, váš Boh. ⁸ Nerobte už tak ako my dnes, každý podľa toho, čo uznáva za správne. ⁹ Dosiaľ ste totiž neprišli na miesto odpočinku, do dedičného vlastníctva, ktoré vám dáva Hospodin, váš Boh. ¹⁰ Vy však prekráčite Jordán a usadíte sa v krajine, ktorú vám dáva do vlastníctva Hospodin, váš Boh, a zabezpečí vám pokoj od všetkých okolitých nepriateľov, takže budete bezpečne bývať. ¹¹ Potom na miesto, ktoré si vyvolí Hospodin, váš Boh, za príbytok svojho mena, budete prinášať všetko, čo vám prikazujem: svoje spaľované obety, obety s hostinou, desiatky, pozdvihované obety a všetko najlepšie z darov, ktoré ste sľúbili Hospodinovi. ¹² Radujte sa pred Hospodinom, vašim Bohom, vy a vaši synovia i vaše dcéry, vaši sluhovia a vaše slúžky i leviti, ktorí bývajú s vami, lebo oni nemajú dedičný podiel ani dedičné vlastníctvo s vami. ¹³ Chráň sa obetovať svoje spaľované obety tam, kde sa to tebe zapáči. ¹⁴ Svoje spaľované obety budeš prinášať len na tom mieste, ktoré si vyvolí Hospodin v jednom z tvojich kmeňov, a len tam budeš robiť všetko, čo ti ja prikazujem.

Predpisy o jedle

¹⁵ Keď sa ti zažiada, môžeš zabiť zviera a jesť mäso v ktoromkoľvek meste, podľa požehnaní, ktoré ti dal Hospodin, tvoj Boh. Smie z neho jesť nečistý i čistý, ako sa jedáva gazela alebo jeleň. ¹⁶ Len krv nejedzte, ale vylejte ju na zem ako vodu. ¹⁷ Vo svojich mestách nesmiete jesť: desiatok z obilia, mästa, oleja ani z prvorodených vášho dobytká a oviec, nijaký dar, ktorý si sľúbil, ani pozdvihované obety. ¹⁸ Jesť však budeš ty, tvoj syn a tvoja dcéra, tvoj sluha a tvoja slúžka a levita, ktorý je v tvojich bránach, len pred Hospodinom, svojim Bohom, na mieste, ktoré si vyvolí Hospodin, tvoj Boh, a budeš sa radowať pred Hospodinom, svojim Bohom, z každého diela svojich rúk. ¹⁹ Kým budeš žiť vo svojej krajine, chráň sa opustiť levitu. ²⁰ Keď Hospodin, tvoj Boh, rozšíri tvoje územie, ako ti sľúbil, a ty si povieš: Chcel by som jesť mäso a zatúžiš po ňom, jedz mäso, koľko sa ti žiada. ²¹ No ak miesto, ktoré si Hospodin, tvoj Boh, vyvolí pre svoje meno, bude od teba ďaleko, môžeš podľa môjho príkazu zo svojho dobytká alebo oviec, čo ti dal Hospodin, zabiť zviera a môžeš jesť vo svojich mestách, koľko sa ti žiada. ²² Môžeš z toho jesť iba tak, ako sa jedáva gazela alebo jeleň, a môže ho jesť nečistý aj čistý. ²³ Len sa ovládni, aby si nejedol krv, lebo krv je život, preto nejedz mäso spolu so životom. ²⁴ Nejedz krv, vylej ju na zem ako vodu! ²⁵ Nejedz ju, aby sa dobre vodilo tebe i tvojim synom po tebe, keď budeš robiť to, čo je správne pred Hospodinom. ²⁶ Svoje posvätné a sľúbené dary však vezmi a zanes na miesto, ktoré si vyvolí Hospodin. ²⁷ Svoje spaľované obety, mäso a krv, prines na oltár Hospodina, svojho Boha. Krv tvojich obiet sa má vyliať na oltár Hospodina, tvojho Boha, ale mäso môžeš zjesť. ²⁸ Zachovávaj a počúvaj všetky tieto slová, ktoré ti prikazujem, aby sa dobre vodilo tebe, tvojim synom po tebe až naveky, keď budeš robiť, čo je dobré a správne pred Hospodinom, tvojím Bohom.

Výstraha pred modlárstvom

²⁹ Keď Hospodin, tvoj Boh, vyhubí pred tebou národy, ktoré si ideš podmaniť a usadiť sa v ich krajine, ³⁰ po ich vyhubení si dávaj pozor, aby si sa nechytil do osídla, ktoré po nich zostane. Nevyhľadávaj ich bohov a nehovor: Ako tieto národy slúžili svojim bohom, tak to budem robiť i ja! ³¹ Tak sa nesmieš správať voči Hospodinovi, svojmu Bohu, pretože všetko, čo oni robili pre svojich bohov, je ohavnosť, ktorú Hospodin nenávidí; oni totiž pre svojich bohov spaľujú v ohni aj svojich synov a dcéry.

Výstraha pred falošnými prorokmi

13 Všetko, čo vám prikazujem, starostlivo dodržiavajte, nič k tomu nepridávajte ani z toho neuberajte. ² Ak medzi vami vystúpi prorok alebo niekto, kto máva a vykladá sny, a dá ti nejaké znamenie alebo vykoná zázrak, ³ a keby sa znamenie alebo zázrak podľa predpovede aj splnil, no pritom by ti povedal: Poďme za inými bohmí, ktorých si nepoznal, a slúžme im, ⁴ slová takého proroka alebo vykladača snov nepočúvaj. To vás skúša Hospodin, váš Boh, aby poznal, či milujete Hospodina, svojho Boha, celým srdcom a celou dušou. ⁵ Nasledujte Hospodina, svojho Boha, bojte sa ho, zachovávajte jeho príkazy, počúvajte jeho hlas, slúžte mu a pridržiate sa ho! ⁶ Ten prorok alebo vykladač snov musí zomrieť, pretože ťa navádzal na to, aby ste odpadli od Hospodina, svojho Boha, ktorý vás vyviedol z Egypta a vykúpil z domu otroctva. Chcel ťa zvieť z cesty, po ktorej ti kázal ísť Hospodin, tvoj Boh. Tým sa odstráni zlo spomedzi vás. ⁷ Keby ťa tvoj brat, syn tvojej matky alebo tvoj syn, tvoja dcéra, alebo tvoja vlastná manželka, či tvoj najmilší priateľ tajne navádzal a vrel: Poďme slúžiť iným bohom — bohom, ktorých si nepoznal ty ani tvoji otcovia, ⁸ bohom okolitých národov tebe blízkych alebo vzdialených od jedného konca zeme až po jej druhý koniec —, ⁹ nepodvoľ sa mu ani ho nepočúvaj a nech sa nad ním nezľutuje ani tvoje oko. Nebudeš mať s ním súcit ani ho nebudeš skrývať. ¹⁰ Musíš ho zabiť. Prvý zdvihneš ruky, aby si ho usmrtil a potom sa zdvihnú ruky všetkého ľudu. ¹¹ Ukameňuješ ho, pretože ťa chcel odviesť od Hospodina, tvojho Boha, ktorý ťa vyviedol z Egypta, z domu otroctva. ¹² Keď sa to dopočujú všetci Izraeliti, budú sa báť a nijaké také zlo sa medzi vami už nestane. ¹³ Keby si sa dopočul, že sa v niektorom meste, ktoré ti dáva Hospodin, tvoj Boh, aby si v ňom býval, povára, ¹⁴ že spomedzi vás vyšli naničhodníci a zvädzajú obyvateľov mesta rečami: Poďme slúžiť iným bohom — bohom, ktorých nepoznáte —, ¹⁵ dôkladne vyšetri, preskúmaj a popytaj sa. Ak by sa dokázalo, že táto ohavnosť bola medzi vami spáchaná, ¹⁶ musíš mečom pobiť obyvateľov toho mesta a ostrím meča vykonať kľatbu na ňom i na všetkom, čo je v ňom, aj na dobytku. ¹⁷ Všetku korisť z neho zhromaždi na námestí a mesto aj korisť z neho spál ako celostnú obeť pre Hospodina, tvojho Boha. To mesto zostane navždy zbúraniskom a nikdy sa nesmie znova postaviť. ¹⁸ Nech ti na ruku neprilipne nič z toho, čo je pod kľatbou, aby Hospodin upustil od svojho rozhorčeného hnevu a preukázal ti milosrdenstvo, aby sa zmiloval nad tebou a rozmnožil ťa, ako prisahal tvojim otcom. ¹⁹ Preto počúvaj hlas Hospodina, svojho Boha, zachovávaj všetky jeho prikázania, ktoré ti dnes predkladám, aby si robil to, čo je správne pred Hospodinom, tvojim Bohom.

Čisté a nečisté pokrmy

14 Ste synovia Hospodina, svojho Boha. Pre mŕtveho si nerobte zárezy, ani sa nehoľte nad čelom. ² Ste predsa svätý ľud Hospodina, svojho Boha. Hospodin si ťa vyvolil, aby si mu bol vlastným ľudom spomedzi všetkých národov, ktoré sú na povrchu zeme. ³

Nejedz nič, čo je ohavné. ⁴ Toto sú zvieratá, ktoré smiete jesť: býk, ovca a koza, ⁵ jeleň, gazela, srnec, kozorožec, antilopa, byvol, divá koza. ⁶ Smiete jesť všetky zvieratá, ktoré majú tak rozdvojené kopytá, že obe kopytá sú úplne rozpolené, a ktoré sú prežúvavce medzi zvieratami. ⁷ Ani z prežúvavcov, ktoré majú rozdvojené paprčky, nesmiete jesť ťavu, zajaca a damana. Sú to prežúvavce, ale nemajú rozdvojené paprčky. Sú vám nečisté. ⁸ Ani ošípanú, tá má síce rozdvojené paprčky, ale neprežúva, je pre vás nečistá. Nesmiete jesť ich mäso ani sa dotýkať ich zdochliny. ⁹ Z toho, čo je vo vode, smiete jesť všetko, čo má plutvy a šupiny. ¹⁰ Nesmiete však jesť nič, čo nemá šupiny ani plutvy. To je pre vás nečisté. ¹¹ Môžete jesť všetky čisté vtáky. ¹² Z nich nesmiete jesť: orla, bradáňa a kršiaka, ¹³ haju, sokola a rôzne druhy supov ¹⁴ ani rôzne druhy krkavcovitých, ¹⁵ pštrosa, lelka, čajku ani rozličné druhy jastrabov, ¹⁶ kuvika, ibisa ani sovu, ¹⁷ pelikána, zdochlinára ani kormorána, ¹⁸ bociana ani rôzne druhy volaviek, dudka ani netopiera. ¹⁹ Všetok okrídlený hmyz je pre vás nečistý; nesmie sa jesť. ²⁰ Všetky čisté vtáky smiete jesť. ²¹ Nejedzte nijakú zdochlinu. Môžeš ju dať cudzincovi, ktorý je v твоjich bránach, on ju smie jesť alebo predáť inému cudzincovi. Ty si však svätý ľud, ktorý patrí Hospodinovi, tvojmu Bohu. Nebudeš variť kozľa v mlieku jeho matky.

Desiatky

²² Odvážaj desiatok z celej úrody svojej sejby, ktorú každoročne prináša pole. ²³ Na mieste, ktoré si Hospodin, tvoj Boh, vyvolí za príbytok svojho mena, budeš pred ním jesť desiatok zo svojho obilia, z muštu, z čerstvého oleja a prvorodené z dobytky a oviec, aby si sa učil báť sa Hospodina, svojho Boha, po všetky dni. ²⁴ Keď ťa Hospodin, tvoj Boh, požehná a miesto, ktoré si Hospodin, tvoj Boh, vyvolí za príbytok svojho mena, je od teba vzdialené a cesta k nemu je príďaleká, takže svoj desiatok by si ta nemohol zaniest, ²⁵ zameň ho za peniaze. Tie vezmi a choď s nimi na miesto, ktoré si vyvolí Hospodin, tvoj Boh. ²⁶ Tam za peniaze kúp, čokoľvek sa ti zažiada: dobytok, ovce, víno, iný opojný nápoj a všetko, čo budeš chcieť; jedz tam pred Hospodinom, svojím Bohom, a raduj sa ty aj tvoj dom. ²⁷ Ani levitu, ktorý je v твоjich bránach, nenechaj opusteného, lebo nemá s tebou ani podiel, ani dedičné vlastníctvo. ²⁸ Na konci každého tretieho roka zanes celoročný desiatok zo svojej úrody a zlož ho v bránach mesta. ²⁹ Potom príde levita, ktorý nemá podiel ani dedičné vlastníctvo s tebou, alebo cudzinec, sirota a vdova, ktorí sú v твоjich bránach, nech sa najedia dosýta, aby ťa požehnával Hospodin, tvoj Boh, pri každom diele твоjich rúk, ktoré budeš konať.

Odpúšťanie dlžôb

15 Na konci každého siedmeho roka odpustiš dlžoby. ² Spôsob odpustenia bude takýto: Keď bude na počesť Hospodina vyhlásený rok odpustenia dlžôb, každý veriteľ odpustí svojmu blížnemu, čo mu požičal. ³ Od cudzinca to smieš vymáhať, ale čo máš u svojho brata, to mu veľkoryso odpusť. ⁴ Nebude u teba núdzneho, lebo Hospodin ťa štedro požehná v krajine, ktorú ti dá Hospodin, tvoj Boh, aby si ju dedične obsadil. ⁵ ak budeš ochotne poslúchať Hospodina, svojho Boha, pozorne a dôsledne zachovávať všetky príkazy, ktoré ti dnes dávam. ⁶ Veď Hospodin, tvoj Boh, ťa požehná, ako ti slúbil, a ty budeš požívať mnohým národom, no ty sám si nebudeš požívať. Budeš panovať nad mnohými národmi, ale ony nebudú panovať nad tebou. ⁷ Ak niekto z твоjich bratov v niektorom z miest v krajine, ktorú ti dá Hospodin, tvoj Boh, schudobnie, nezatvrdzuj si srdce a nezatváraj ruku pred chudobným bratom, ⁸ ale štedro mu otvor svoju ruku a požičaj mu, čo mu chýba. ⁹ Dávaj pozor, aby ti v srdci nenapadla ničomná myšlienka: Blíži sa siedmy rok, rok odpustenia dlžôb, a odvrátil by si zrak od svojho chudobného brata a nedal mu nič. On by volal proti tebe k Hospodinovi a mal by si hriech. ¹⁰ Dávaj mu ochotne, nech ťa to nemrzí,

keď mu máš niečo dať, lebo Hospodin, tvoj Boh, ťa bude požehnávať vo všetkom, čo budeš podnikáť a k čomu priložíš ruku.¹¹ Chudobní nevyzmnú z krajiny, preto ti prikazujem: Vo svojej krajine ochotne otvárať ruku núdznemu a chudobnému bratovi.

Prepúšťanie otroka

¹² Ak sa ti z Hebrejov predá muž alebo žena, bude ti slúžiť šesť rokov, ale v siedmom roku ho prepustiť na slobodu.¹³ Keď ho budeš prepúšťať na slobodu, neprepustiť ho s prázdnyimi rukami.¹⁴ Štedro ho obdaruj zo svojich oviec, z humna a z lisu. Daj mu z toho, čo ti požehnal Hospodin, tvoj Boh.¹⁵ Pamätaj, že si bol otrokom v Egypte a že ťa vykúpil Hospodin, tvoj Boh. Preto ti dnes prikazujem: ¹⁶ Keby ti povedal: Nechcem odísť od teba, pretože si obľúbil teba i tvoj dom, lebo mu bolo dobre u teba,¹⁷ vezmi šidlo, prepichni mu ucho opreté o dvere a on ti zostane navždy otrokom. To isté urob aj svojej otrokyni.¹⁸ Nech ti nie je zaťažko prepustiť ho na slobodu, lebo jeho šesťročná služba u teba mala hodnotu dvojnásobnej mzdy nádenníka, a Hospodin, tvoj Boh, ťa požehná vo všetkom, čo budeš podnikáť.

Prvorodené z dobytky

¹⁹ Každého prvorodeného samca, čo sa ti vyliahne z dobytky alebo z oviec, zasväť Hospodinovi, svojmu Bohu. Svojho prvorodeného býčka nebudeš používať na nijakú prácu a prvorodeného baránka nebudeš strihať.²⁰ Každoročne ho budeš jesť so svojou rodinou pred Hospodinom, svojim Bohom na mieste, ktoré si vyvolí Hospodin.²¹ V prípade, že zviera bude chybné, krivajúce alebo slepé, alebo akokoľvek inak znetvorené, nesmieš ho obetovať Hospodinovi, svojmu Bohu.²² Budete ho jesť vo svojich mestách spoločne nečistí aj čistí, ako by ste jedli gazelu alebo jeleňa.²³ Jeho krv však nesmieš jesť, vyleješ ju na zem ako vodu.

Výročné slávnosti

Veľká noc — Pascha

16 V mesiaci abíb nezabudni sláviť Paschu na počesť Hospodina, svojho Boha, lebo v mesiaci abíb ťa Hospodin, tvoj Boh, v noci vyviedol z Egypta.² Obetu Paschy z oviec alebo dobytky prines Hospodinovi, svojmu Bohu, na mieste, ktoré si Hospodin vyvolí za príbytok svojho mena.³ Pritom nejedz nič kvasené. Sedem dní jedz len nekvasený chlieb, chlieb biedy, lebo v strachu si utekal z Egypta, aby si si po všetky dni života pripomínal deň, keď si vyšiel z Egypta.⁴ Za sedem dní nech nevidno kvas na celom tvojom území. Z mäsa, ktoré budeš obetovať večer prvý deň, nesmie zostať nič do rána.⁵ Obetu Paschy však nesmieš priniesť v ktoromkoľvek zo svojich miest, ktoré ti dáva Hospodin, tvoj Boh,⁶ ale len na mieste, ktoré si Hospodin, tvoj Boh, vyvolí za príbytok svojho mena. Obetu Paschy prines večer pri západe slnka, v čase, keď si vychádzal z Egypta.⁷ Upeč ju a zjedz na mieste, ktoré si vyvolí Hospodin, tvoj Boh. Ráno sa vrátiš a pôjdeš do svojho stanu.⁸ Šesť dní jedz nekvasený chlieb a siedmy deň bude slávnostné zhromaždenie na počesť Hospodina, svojho Boha. Vtedy nekonaj nijakú prácu.

Slávnosť Týždňov

⁹ Odpočítaj sedem týždňov. Od chvíle, keď priložíš kosák k obiliu, začni počítať sedem týždňov.¹⁰ Potom usporiadaš slávnosť Týždňov na počesť Hospodina, svojho Boha. Podľa svojich možností veľkoryso obetuj z toho, čo ti požehná Hospodin, tvoj Boh.¹¹ Raduj sa pred Hospodinom, svojim Bohom, ty, tvoj syn i tvoja dcéra, tvoj sluha i tvoja služka i levita, ktorý je v tvojom meste, i cudzinec, sirota a vdova, ktorí sú u teba, na mieste, ktoré si vyvolí Hospodin, tvoj Boh za príbytok svojho mena.¹² Budeš si pripomínať, že si bol otrokom v Egypte, preto zachovávať a uskutočňuj tieto ustanovenia.

Slávnosť Stánkov

¹³ Po zbere úrody obilia a hrozna budete mať sedem dní slávnosť Stánkov. ¹⁴ Raduj sa pri svojej slávnosti, ty, tvoj syn i tvoja dcéra, tvoj služobník i tvoja slúžka i levita, i cudzinec, sirota i vdova, ktorí budú v tvojom meste. ¹⁵ Sedem dní zasväť na počesť Hospodina, tvojho Boha, na mieste, ktoré si vyvolí Hospodin, lebo Hospodin, tvoj Boh, ťa požehná hojnou úrodou a úspechom vo všetkom, čo budeš podnikáť. Preto sa raduj! ¹⁶ Trikrát v roku sa má každý muž objaviť pred Hospodinom, svojim Bohom, na mieste, ktoré si vyvolí: na slávnosť Nekvasených chlebov, na slávnosť Týždňov a na slávnosť Stánkov. Nech sa však nikto neukáže s prázdnu rukou. ¹⁷ Každý z vás nech daruje podľa svojich možností z požehnaní, ktoré mu dá Hospodin, tvoj Boh.

Zákon o sudcoch

¹⁸ Vo všetkých mestách, ktoré dá Hospodin, tvoj Boh, tvojim kmeňom, ustanov sudcov a správcov, ktorí budú súdiť ľud podľa spravodlivosti. ¹⁹ Neprekrúcaj právo, nehľad na osobu, neprijímaj úplatok, lebo úplatok zaslepuje oči múdrych a prevracia reči spravodlivých. ²⁰ O spravodlivosť a len o spravodlivosť sa budeš usilovať, aby si ostal nažive a obsadil krajinu, ktorú ti dáva Hospodin, tvoj Boh.

Zákaz modlárstva

²¹ Keď postavíte oltár Hospodinovi, svojmu Bohu, nesmiete vedľa neho osadiť posvätný kôl z nijakého dreva. ²² Nepostav si nijaký kamenný posvätný stĺp, ktorý nenávidí Hospodin, tvoj Boh.

17 Neobetuj Hospodinovi, svojmu Bohu, býka či ovcu, ktoré by boli chybné alebo nejako znetvorené, lebo to je ohavnosť pred Hospodinom, tvojím Bohom. ² Môže sa stať, že sa v niektorom z tvojich miest, ktoré ti dá Hospodin, tvoj Boh, nájde muž alebo žena, ktorí urobia niečo zlé pred Hospodinom, tvojím Bohom, a tým porušia jeho zmluvu, ³ odídu slúžiť a klaňať sa iným bohom: slnku, mesiacu alebo celému nebeskému zástupu, čo som neprikázal. ⁴ Keď ti to potom oznámia alebo sa o tom dozvieš, dôkladne to prešetri, a ak bude naozaj pravda, že sa taká ohavnosť v Izraeli stala, ⁵ muža alebo ženu, ktorí sa tohto zlého skutku dopustili, vyveď k svojim bránam a ukameňuj ich. ⁶ Nech sú usmrtení na základe svedectva dvoch alebo troch svedkov. Na základe svedectva len jedného svedka ich nesmieš usmrtiť. ⁷ Prvé kamene nech na nich dopadnú z ruky svedkov, aby ich usmrtili, a potom z rúk ostatného ľudu. Tým odstrániš zlo zo svojho streda.

Najvyšší kňazský súd

⁸ Ak sa medzi vami vyskytne závažný právny prípad, na ktorý nebudeš stačiť, ako je preliatie krvi, svár, ublíženie na tele alebo akýkoľvek spor v tvojom meste, odíď na miesto, ktoré si vyvolí Hospodin, tvoj Boh. ⁹ Vyhľadaj léviiovských kňazov a miestneho sudcu. Spýtaj sa na ich mienku a oni ti oznámia právne riešenie. ¹⁰ Potom konaj podľa toho, čo ti povedia na mieste, ktoré si vyvolí Hospodin. Dôsledne postupuj podľa toho, ako ťa poučia. ¹¹ Konaj podľa poučenia, ktoré dostaneš, podľa rozhodnutia, ktoré ti oznámia. Neuchyľuj sa ani napravo, ani naľavo od výroku, ktorý povedia. ¹² Kto by sa však vzoprel a neposlúchol kňaza, ktorý tam slúži Hospodinovi, svojmu Bohu, alebo sudcu, taký človek nech zomrie. Tým odstrániš zlo z Izraela. ¹³ Nech to počuje všetok ľud, nech sa bojí a už sa neprotiví.

Zákon o kráľovi

¹⁴ Keď vojdeš do krajiny, ktorú ti dáva Hospodin, tvoj Boh, obsadiš ju a budeš v nej bývať, povieš si: Ustanovím si nad sebou kráľa ako všetky okolité národy. ¹⁵ Ustanov si teda nad sebou kráľa, ktorého si vyvolí Hospodin, tvoj Boh. Ustanov si nad sebou kráľa spomedzi

svojich bratov. Nesmieš si ustanoviť nad sebou cudzinca, ktorý nie je tvojím bratom. ¹⁶Nesmie mať mnoho koní. Nesmie vodiť ľud späť do Egypta, aby si obstaral viac koní, lebo Hospodin vám povedal: Nikdy sa už nevracajte touto cestou! ¹⁷Nesmie mať mnoho žien, aby sa neodvrátilo jeho srdce, a nesmie mať mnoho striebra a zlata. ¹⁸Keď zasadne na kráľovský trón, nech si odpíše do knihy tento zákon, ktorý opatrujú léviovski kňazi. ¹⁹Nech je uňho a nech si ho číta po všetky dni života, aby sa naučil báť sa Hospodina, svojho Boha, a zachovávať všetky slová tohto zákona a tieto ustanovenia. ²⁰Nech sa jeho srdce nepovyšuje nad jeho bratov a nech neodbočí od príkazu ani napravo, ani naľavo, aby on i jeho synovia dlho vládli vo svojom kráľovstve uprostred Izraela.

Zákon o kňazoch

18 Léviovski kňazi, celý Léviho kmeň, nebudú mať podiel ani dedičné vlastníctvo s Izraelom. Ich dedičným vlastníctvom budú Hospodinove ohňové obety; z nich budú žiť. ²Nebudú mať dedičné vlastníctvo medzi svojimi bratmi. Ich dedičstvom bude sám Hospodin, ako im to sľúbil. ³Podľa práva majú kňazi od ľudu, od tých, čo prinášajú na obetu býka alebo ovcu, dostať toto: kňaz dostane prednú lopatku, čelusť a žalúdok. ⁴Daj mu prvotiny svojho obilia, muštu a oleja i prvotiny vlny nastrihanej zo svojich oviec. ⁵Jeho si totiž vyvolil Hospodin, tvoj Boh, zo všetkých tvojich kmeňov, aby bol on i jeho synovia po všetky dni v službe v mene Hospodina. ⁶Ak levita, ktorý býva v niektorom z tvojich miest kdekoľvek v Izraeli, príde s veľkou túžbou na miesto, ktoré si vyvolí Hospodin, ⁷smie vykonávať službu v mene Hospodina, svojho Boha, ako ostatní jeho bratia leviti, ktorí tam slúžia Hospodinovi. ⁸Bude požívať ten istý podiel bez ohľadu na to, čo môže každý získať z predaja otcovského majetku.

Zákon o prorokoch

⁹Keď prídeš do krajiny, ktorú ti dáva Hospodin, tvoj Boh, nenapodobňuj ohavnosti miestnych národov. ¹⁰Nech nie je medzi vami nikto, kto by syna alebo dcéru previedol cez oheň: ani veštec zaoberajúci sa veštami, ani vykladač znamení, ani hádač, ani čarodejník, ¹¹ani zaklínač, ani vyvolávač duchov, ani veštec, ani ten, čo by sa vypytoval duchov mŕtvych. ¹²Každý totiž, kto koná tieto veci, je Hospodinovi ohavný. Hospodin, tvoj Boh, práve pre tieto ohavnosti tie národy vyháňa pred tebou. ¹³Buď bezúhonný pred Hospodinom, svojím Bohom. ¹⁴Národy, ktoré máš vyhnať, počúvajú vykladačov znamení a veštcov. Tebe to však Hospodin, tvoj Boh, nedovolil. ¹⁵Spomedzi vás, z tvojich bratov, ti Hospodin, tvoj Boh, vzbudí proroka, ako som ja. Toho poslúchajte! ¹⁶Bude to tak, ako si žiadal od Hospodina, svojho Boha, na Horebe v deň zhromaždenia, keď si vravel: Kiež už nepočujem hlas Hospodina, svojho Boha, a nevidím už ten veľký oheň, aby som nezemrel. ¹⁷Hospodin mi povedal: Dobre to vraveli. ¹⁸Vzbudím im proroka ako si ty spomedzi ich bratov. Do úst mu vložím svoje slová a on im povie všetko, čo mu prikážem. ¹⁹Kto neposlúchne moje slová, ktoré bude hovoriť v mojom mene, toho vezmem na zodpovednosť. ²⁰No prorok, ktorý by sa v mojom mene opovážil hovoriť niečo, čo som neprikázal, alebo by hovoril v mene iných bohov, taký prorok nech zomrie. ²¹Možno si pomyslíš: Podľa čoho poznáme, ktoré slovo nepovedal Hospodin? ²²Slovo, ktoré vysloví prorok v mene Hospodina a ono sa neuskutoční ani nesplní, je slovo, ktoré nehovoril Hospodin. Prorok to povedal len svojvoľne, preto sa toho neboj!

Útočiskové mestá

19 Keď Hospodin, tvoj Boh, vyhubí národy, ktorých krajinu ti dáva, a ty si ich podmaníš a budeš bývať v ich mestách a domoch, ²oddeľ tri mestá uprostred krajiny,

ktorú ti dáva Hospodin, tvoj Boh, aby si ju obsadil. ³ Uprav k nim cesty a na tri diely rozdeľ územie svojej krajiny, ktorú ti dáva Hospodin, tvoj Boh, do dedičného vlastníctva, aby ta mohol ujsť každý, kto niekoho zabije. ⁴ Tak to bude s tým, kto niekoho zabije. Keď ta utečie, môže zostať nažive, ak svojho blížneho zabil neúmyselne a predtým ho nemal v nenávisti. ⁵ Keď niekto vyjde so svojím blížnym do lesa rúbať drevo a sekerou sa zaženie, aby zoťal strom, pričom mu z poriska odletí železo, ktoré priateľa zasiahne a smrteľne zraní, taký nech utečie do jedného z týchto miest a zostane nažive. ⁶ Vykonávateľ krvnej pomsty by v návale hnevu prenasledoval vraha a keby cesta bola veľmi dlhá, dostihol by ho a zabil. Vrah si však smrť nezaslúžil, lebo zabitého predtým nemal v nenávisti. ⁷ Preto ti prikazujem: Oddel' tri mestá! ⁸ Keď Hospodin, tvoj Boh, rozšíri tvoje územie, ako pod prisahou sľúbil otcovi, a dá ti celú krajinu, o ktorej povedal, že im ju dá, ⁹ zachovaj každý príkaz, ktorý ti dnes dávam: aby si miloval Hospodina, svojho Boha, a chodil po jeho cestách po všetky dni. Pridaj teda k tým trom mestám ešte ďalšie tri. ¹⁰ V tvojej krajine, ktorú ti dáva Hospodin, tvoj Boh, do dedičného vlastníctva, nech sa neprelieva nevinná krv, aby si za ňu neniesol vinu. ¹¹ Keby niekto nenávidel svojho blížneho, striehol naňho, napadol by ho a udel tak, že blížny by zomrel, a jeho vrah by potom do niektorého z týchto miest ušiel, ¹² nech pošlú po neho starší mesta, nech ho odtiaľ vezmú a vydajú do rúk vykonávateľa krvnej pomsty, aby zomrel. ¹³ Nech sa nad ním tvoje oko nezľutuje. Tým sa odstráni preliatie nevinnej krvi z Izraela a budeš sa mať dobre.

Ochrana medze

¹⁴ Neposuň medzu svojho blížneho, ktorou predkovia určili tvoje dedičné vlastníctvo, čo dostaneš v krajine, ktorú ti dáva Hospodin, tvoj Boh, aby si ju obsadil.

Zákon o svedkoch

¹⁵ Jediný svedok nestačí usvedčiť niekoho z nejakej viny či nejakého hriechu, ktorého sa mohol dopustiť. Súdný výrok bude platný len na základe výpovedí dvoch alebo troch svedkov. ¹⁶ Ak proti niekomu povstane falošný svedok, aby ho obvinil z odpadlivity, ¹⁷ nech sa sporné strany postavia pred Hospodina, pred kňazov a sudcov, ktorí vtedy budú v službe. ¹⁸ Potom sudcovia dôkladne preskúmajú prípad. Ak svedok falošne vypovedal proti svojmu bratovi, ¹⁹ urobte s ním to, čo hodlal urobiť on svojmu bratovi. Tým odstrániš zlo zo svojho streda. ²⁰ Ostatní sa to dopočujú, budú sa báť a už nedopustia, aby sa také zlo medzi vami opakovalo. ²¹ Tvoje oko nech sa nezľutuje. Život za život, oko za oko, zub za zub, ruka za ruku a noha za nohu.

Predpisy o vojenskej službe

20 Keď pôjdeš do boja proti svojim nepriateľom a uvidíš kone, vozy a ľud početnejší než si ty, neboj sa, pretože s tebou je Hospodin, tvoj Boh, ktorý ťa vyviedol z Egypta. ² Krátko pred začiatkom boja predstúpi kňaz pred ľud a prehovorí. ³ Povie: Počuj, Izrael! Dnes sa chystáte do boja proti svojim nepriateľom. Neklesajte na mysl! Nebojte sa, neľakajte sa a nemajte z nich strach! ⁴ Veď Hospodin, váš Boh, ide s vami, bude bojovať za vás proti vašim nepriateľom, aby vás zachránil. ⁵ Potom prehovorí k ľudu predstavení: Je tu niekto, kto si postavil nový dom a ešte ho neposvätil? Nech odíde a vráti sa domov, aby nepadol vo vojne a niekto iný by dom posvätil. ⁶ Je tu niekto, kto vysadil vinicu a ešte nezobral prvú úrodu? Nech odíde a vráti sa domov, aby nepadol vo vojne a niekto iný by sa tešil z prvej úrody. ⁷ Je tu niekto, kto sa zasnúbil so ženou a ešte si ju nevzal? Nech odíde a vráti sa domov, aby nepadol vo vojne a niekto iný by si ženu vzal. ⁸ Predstavení nech ďalej ľudu povedia: Je tu niekto, kto sa bojí a klesá na mysl? Nech odíde a vráti sa domov, aby

nešíril strach medzi spolubojovníkmi. ⁹ Keď predstavení skončia príhovor, do čela ľudu sa postaví veliteľia zástupov.

Dobývanie miest

¹⁰ Keď sa priblížiš k niektorému mestu, aby si ho dobyl, ponúkni mu mier. ¹¹ Ak s mierom súhlasí a otvorí ti brány, všetok ľud, ktorý je v ňom, bude konať nútené práce a slúžiť ti. ¹² Ak s tvojím mierovým návrhom nesúhlasí a pustí sa s tebou do boja, oblahni ho. ¹³ Keď ti ho Hospodin, tvoj Boh, vydá do rúk, všetko mužské v ňom pozabíjaj mečom. ¹⁴ Iba ženy a deti, dobytok a všetko, čo bude v meste, všetku jeho korisť ulúp. Užívaj korisť po svojich nepriateľoch, ktorú ti dá Hospodin, tvoj Boh. ¹⁵ Podobne urob aj ostatným mestám, ktoré sú od teba veľmi vzdialené a nepatria k mestám miestnych národov. ¹⁶ V mestách týchto národov, ktoré ti dá Hospodin, tvoj Boh, do dedičného vlastníctva, nenecháš nažive nič, čo dýcha. ¹⁷ Chetitov, Amorejčanov, Kanaánčanov, Perizzejcov, Chivvijov a Jebúsejov znič ničiacou kľatbou, ako ti prikázal Hospodin, tvoj Boh, ¹⁸ aby vás nenaučili konať podľa všetkých svojich ohavností, ktoré robia pre svoje božstvá. Prehresili by ste sa proti Hospodinovi, svojmu Bohu. ¹⁹ Ak budeš niektoré mesto obliehať dlhší čas a zmocniš sa ho, neznič jeho stromy a nevytínaj ich sekerou; veď z nich budeš jesť. Preto ich nevyrubuj! Je azda ovocný strom človekom, aby si ho obliehal? ²⁰ Len stromy, o ktorých vieš, že nie sú ovocné, môžeš ničiť a rúbať, aby si z nich postavil, čo potrebuješ na obliehanie, kým sa nezmocniš mesta, ktoré bojuje proti tebe.

Prípad neobjasnenej vraždy

21 Ak sa na území, ktoré ti dáva Hospodin, tvoj Boh, aby si ho obsadil, na poli nájde telo zavraždeného človeka, no nevie sa, kto ho zabil, ² vyjdú tvoji starší i sudcovia a odmerajú vzdialenosť od okolitých miest k zavraždenému. ³ Keď sa zistí, ktoré mesto je k zavraždenému najbližšie, vezmú starší toho mesta jalovicu, ktorá ešte nepracovala a nebola zapriahnutá v jarme. ⁴ Starší toho mesta privedú jalovicu k potoku so stále tečúcou vodou, na miesto, kde sa dosiaľ neoralo ani nesialo, a tam pri potoku zlomia jalovici šiju. ⁵ Potom pristúpia kňazi Léviovci, pretože ich si Hospodin, tvoj Boh, vyvolil, aby mu slúžili, v mene Hospodina požehnávali a podľa ich výroku riešil sa každý spor i každé ublíženie na tele. ⁶ Všetci starší toho mesta, ktoré je najbližšie k zavraždenému, umyjú si ruky nad jalovicou, ktorej pri potoku zlomili šiju. ⁷ Potom vyhlásia: Naše ruky nepreliali túto krv ani naše oči to nevideli. ⁸ Hospodin, odpusť svojmu izraelskému ľudu, ktorý si vykúpil. Nedovoľ preliať nevinnú krv uprostred svojho izraelského ľudu. Tak budú zbavení viny za preliatie krvi. ⁹ Vinu za preliatie nevinnej krvi odstrániš zo svojho streda, keď budeš konať, čo je správne pred Hospodinom.

Manželstvo so zajatkyňou

¹⁰ Keď odídeš do boja proti svojim nepriateľom a Hospodin, tvoj Boh, ti ich vydá do rúk, odvedieš si z nich zajatcov. ¹¹ Keď uzrieš medzi zajatcami ženu krásnej postavy a obľúbiš si ju, môžeš si ju vziať za ženu. ¹² Potom ju uvedieš do svojho domu. Ona si oholí hlavu a ostrihá si nechty, ¹³ vyzlečie si šaty, v ktorých bola zajatá, a bude bývať v tvojom dome. Celý mesiac bude oplakávať svojho otca a svoju matku. Potom smieš k nej vojsť, staneš sa jej manželom a ona bude tvojou ženou. ¹⁴ Ak sa ti potom znepáči, prepustiš ju a bude voľná. Nesmieš ju predať za peniaze ani hrubo s ňou zaobchádzať, lebo si ju ponížil.

Práva prvorođenstva

¹⁵ Ak niektorý muž má dve ženy, jednu miluje a druhú nie, a ak mu milovaná i nemilovaná porodí synov a prvorođený bude synom nemilovanej, ¹⁶ potom v deň, keď bude rozho-

dovať o dedičstvo pre svojich synov, právo prvorodeného nesmie priznať synovi milovanej na úkor prvorodeného syna nemilovanej. ¹⁷ Syna nemilovanej však uzná za prvorodeného a dá mu dvojnásobný podiel zo všetkého, čo má, lebo je prvotinou jeho sily. Jemu patrí právo prvorodenstva.

Neposlušný syn

¹⁸ Ak má niekto vzdorovitého a zanovitého syna, ktorý neposlúcha svojho otca ani svoju matku a nedbá na ich napomínanie, ¹⁹ jeho otec a matka nech ho chytia, privedú k starším mesta k miestnej bráne ²⁰ a povedia im: Tento náš syn je vzdorovitý a zanovitý, neposlúcha nás, je zhýralec a pijan. ²¹ Potom nech ho všetci muži mesta ukameňujú. Jeho smrťou odstrániš zlo zo svojho streda. Nech to počuje celý Izrael a bojí sa.

Pochovanie popraveného

²² Keby sa niekto dopustil takého hriechu, za ktorý sa vynáša rozsudok smrti, a bol by obesený na drevo, ²³ nenecháš jeho mŕtvolu na dreve cez noc, ale musíš ho pochovať ešte v ten deň, lebo obesenec je Bohom prekliaty. Preto si nepoškrvň pôdu, ktorú ti dáva Hospodin, tvoj Boh, do dedičného vlastníctva.

Rôzne predpisy

22 Ak uvidíš blúdiace dobytča alebo ovcu svojho brata, neprejdí popri nich bez povšimnutia, ale určite ich prived' späť svojmu bratovi. ² Keď však tvoj brat nie je nablízku a ty ho nepoznáš, priženies ich do svojho domu a budú u teba, kým ich tvoj brat nebude hľadať. Potom mu ich vráť. ³ Rovnako urob aj s jeho oslom, odevom a s čímkolvek, čo tvoj brat stratil a ty si to našiel. Neodopri mu pomoc. ⁴ Ak uvidíš, že na ceste padol osol alebo byk tvojho brata, neodopri mu pomoc. Pomôž mu ich zodvihnúť. ⁵ Nech žena nenosí mužské veci a muž nech si neoblieka ženské šaty, lebo pred Hospodinom, tvojím Bohom, je ohavný každý, kto tak robí. ⁶ Keby si cestou náhodne uvidel na strome alebo na zemi vtáčie hniezdo s mláďatami alebo vajčkami a matka by sedela na mláďatách alebo na vajčkách, nevezmeš matku s mláďatami. ⁷ Matku musíš vypustiť a mláďatá si vezmi, aby sa ti dobre vodilo a aby si dlho žil. ⁸ Keď si postavíš nový dom, urob na streche ohradu, aby si vo svojom dome neuvalil na seba krvnú vinu, keby niekto z neho spadol. ⁹ Nesaď do svojej vinice iný druh rastliny, aby celá úroda neprepadla svätyni: vysiate semeno i úroda vinice. ¹⁰ Neor spoločným záprahom vola s oslom. ¹¹ Neobliekaj sa do šiat utkaných spolu z vlny a lanu. ¹² Na štyroch rohoch svojho pláštá, ktorým sa odievaš, si urob strapce.

Nespravodlivé obvinenie manželky

¹³ Ak si muž vezme ženu, vojde k nej, no potom ju znenávidí, ¹⁴ obviní ju z nepočestnosti a rozširuje o nej zlý chýr tým, že vraví: Keď som si ju vzal za ženu a priblížil som sa k nej, zistil som, že nie je panna, ¹⁵ otec i matka devy vezmú dôkaz dcérinho panenstva a prinesú ho starším mesta do brány. ¹⁶ Otec devy povie starším: Svoju dcéru som dal tomuto mužovi za ženu a on ju znenávidel. ¹⁷ Obviňuje ju z nepočestnosti a hovorí: Nenašiel som pri tvojej dcére znak panenstva. Tu je dôkaz panenstva mojej dcéry. Nato rozprestrú dcérine šaty pred staršími mesta. ¹⁸ Starší mesta odvedú toho muža a potrestajú ho. ¹⁹ Uložia mu pokutu sto strieborných za to, že izraelskú pannu uviedol do zlého svetla a peniaze dajú devinmu otcovi. Ona mu zostane ženou a nikdy ju nesmie prepustiť. ²⁰ Keby však chýr o mladej žene bol pravdivý a nenašiel by sa dôkaz jej panenstva, ²¹ vyvedú ju ku vchodu otcovho domu a muži mesta ju ukameňujú, lebo sa v Izraeli dopustila nehanebnosti tým, že v otcovskom dome smilnila. Tak odstrániš zlo spomedzi seba.

Cudzoložstvo a smilstvo

²² Keby pristihli muža pri súloží s vydatou ženou, nech zomrú obaja, muž, ktorý s ňou

súložil, i žena. Tak odstrániš zlo z Izraela. ²³ Keby bola deva, panna, zasnúbená s mužom a stretol by ju v meste iný muž a súložil by s ňou, ²⁴ obidvoch vyvedte k bráne mesta a ukameňujte; devu preto, že nevolala v meste o pomoc a muža preto, že zneuctil snúbenicu svojho blízneho. Tak odstrániš zlo spomedzi seba. ²⁵ Keby stretol muž zasnúbenú devu na poli a násilne by sa jej zmocnil a súložil by s ňou, zomrie len muž, ktorý s ňou súložil. ²⁶ Deve neurob nič. Ona sa nedopustila hriechu, pre ktorý by mala byť potrestaná smrťou. V tomto prípade je to tak, ako keď niekto prepadne svojho blízneho a zavraždí ho. ²⁷ Stretol ju totiž na poli a zasnúbená deva aj kričala, ale nebolo nikoho, kto by jej pomohol. ²⁸ Keby muž stretol devu, pannu, ktorá nebola zasnúbená, chytil by ju, súložil by s ňou a pristihli by ich, ²⁹ muž, ktorý s ňou súložil, dá otcovi devy päťdesiat strieborných a bude mu ženou, lebo ju zneuctil. Nesmie ju nikdy prepustiť.

23 Nikto si nesmie vziať za manželku ženu svojho otca ani nenadvihať okraj otcovej prikrývky.

Osoby vylúčené z Hospodinovho zhromaždenia

² Na Hospodinovo zhromaždenie nevojde nik, kto má rozmliažený semenník alebo odrezaný pohlavný úd. ³ Na Hospodinovo zhromaždenie nevojde miešanec a nevojde ta ani jeho desiate pokolenie. ⁴ Na Hospodinovo zhromaždenie nevojde Ammónčan či Moábčan a nikdy ta nesmie vstúpiť ani ich desiate pokolenie, ⁵ lebo vám nevýšli v ústrety s chlebom a vodou na ceste, keď ste vyšli z Egypta, ako aj preto, že v Aram-Naharajime najali proti vám Bileáma, syna Beóra z Petóru, aby ťa preklial. ⁶ Lenže Hospodin, tvoj Boh, nechcel vypočuť Bileáma. Hospodin, tvoj Boh, zmenil totiž kliatbu na požehnanie, lebo Hospodin, tvoj Boh, ťa miloval. ⁷ Nikdy, kým budeš žiť, neusiluj sa o pokoj s nimi ani o ich blahobyť. ⁸ Necíť odpor k Edómčanovi, lebo je tvoj brat. Nemaj odpor k Egyptanovi, lebo si býval v jeho krajine ako cudzinec. ⁹ Deti z ich tretieho pokolenia smú vojsť na Hospodinovo zhromaždenie.

Čistota v tábore

¹⁰ Keď pôjdeš s táborom do boja proti svojim nepriateľom, vyvaruj sa každého zla. ¹¹ Ak bude medzi vami muž znečistený nočným výtokom semena, musí vyjsť z tábora a nesmie doň vojsť. ¹² Podvečer sa umyje a pri západe slnka sa smie vrátiť do tábora. ¹³ Za táborom budeš mať miesto, kde budeš vykonávať telesnú potrebu. ¹⁴ Vo svojom náradí budeš mať lopatku a prv než si vonku kvokneš, vykopeš ňou jamku a výkal zahrabeš. ¹⁵ Hospodin, tvoj Boh, chodí po tvojom tábore, aby ťa vyslobodil a vydal ti do rúk tvojich nepriateľov. Nech je tvoj tábor svätý, aby u teba nevidel nič neslušné a neodvrátil sa od teba.

Rozličné príkazy

¹⁶ Otroka, ktorý sa k tebe uchýli, nevydáš jeho pánovi. ¹⁷ Nech býva s tebou, uprostred teba na mieste, ktoré si zvolí, v niektorom z tvojich miest, kde mu bude dobre; neutláčaj ho. ¹⁸ Nech sa nijaká izraelská deva nestane zasvätenou smilnicou ani nijaký izraelský mládenec zasväteným smilníkom. ¹⁹ Neprinášaj mzdu neviestky ani zárobok smilníka do domu Hospodina, svojho Boha, ako sľúbený dar, lebo oboje je ohavnosť pred Hospodinom, твоjim Bohom. ²⁰ Od svojho brata neber úrok z peňazí ani z potravy, ani z čohokoľvek, čo sa požíciava. ²¹ Cudzincovi smieš požičať na úrok, ale svojmu bratovi nesmieš požičať na úrok, aby ťa požehnával Hospodin, tvoj Boh, pri všetkom, na čo priložíš svoju ruku v krajine, ktorú máš obsadiť. ²² Ak dáš sľub Hospodinovi, svojmu Bohu, nemeškaj ho splniť, lebo Hospodin, tvoj Boh, to bude určite od teba žiadať, inak by si mal hriech. ²³ Ak nebudeš sľubovať, nezhešiš. ²⁴ Čo vyšlo z tvojich úst, dodrž a splň sľub, čo si dobrovoľne dal Hos-

podinovi, svojmu Bohu — slub, ktorý si vyslovil svojimi ústami. ²⁵ Keď vojdeš do vinice svojho blížneho, smieš sa najesť hrozna do sýtosti, koľko sa ti zachce, ale nesmieš nič vziať do nádoby. ²⁶ Keď pôjdeš obilným poľom svojho blížneho, smieš si rukou natrhať klasy, ale kosákom ich zožínať nesmieš.

Zákon o rozvode

24 Ak si muž vezme ženu za manželku a potom sa mu znepáči, lebo nájde na nej niečo odporné, napíše jej prepúšťací list, dá jej ho a pošle ju z domu preč. ² Ona vyjde z jeho domu, odíde a vydá sa za iného muža. ³ Ak sa však znepáči aj druhému mužovi, napíše jej prepúšťací list, dá jej ho a pošle ju preč z domu. Ak jej druhý muž, ktorý si ju vzal za ženu, zomrie, ⁴ potom si ju prvý muž, ktorý ju poslal preč, nesmie znova vziať za ženu, lebo je poškvrnená. To by bola ohavnosť pred Hospodinom. Neuvaľ hriech na krajinu, ktorú ti do dedičstva dáva Hospodin, tvoj Boh. ⁵ Muž ako novomanžel nemusí ísť na vojnu a bude oslobodený od akejkoľvek verejnej povinnosti. Jeden rok zostane doma, aby sa mohol tešiť so svojou ženou, ktorú si vzal.

Rozličné predpisy

⁶ Nikto nesmie vziať do zálohu ani spodný, ani vrchný kameň ručného mlyna, lebo tým by bral do zálohu sám život. ⁷ Ak sa zistí, že niekto uniesol niektorého zo svojich bratov Izraelitov, že s ním zaobchádzal ako s otrokom a predal ho, únosca nech zomrie. Tak odstrániš zlo spomedzi seba. ⁸ V prípade malomocenstva dbaj, aby si veľmi pozorne zachovával všetko, o čom vás poučia léviovski kňazi. Starostlivo dodržiavajte všetko, čo som im prikázal. ⁹ Pamätaj, čo urobil Hospodin, tvoj Boh, Mirjam, keď ste vychádzali z Egypta. ¹⁰ Keď svojmu blížnemu niečo požičiaš, nechod do jeho domu vymáhať záloh. ¹¹ Zostaň vonku a muž, ktorému si niečo požičal, ti vynesie záloh von. ¹² Ak je ten muž chudobný, nenecháš si cez noc jeho záloh. ¹³ Pri západe slnka mu jeho záloh vráť, aby si mohol ľahnúť vo svojom plášti a dobrečul ti. To bude tvoja spravodlivosť pred Hospodinom, твоjim Bohom. ¹⁴ Neutláčaj chudobného a núdzneho, nádenníka, či je to brat alebo cudzinec, ktorý býva v tvojej krajine a podlieha súdu v твоjich bránach. ¹⁵ Mzdu mu vyplať ešte v ten deň pred západom slnka, lebo je núdzny a jeho život závisí od nej, aby nevolal proti tebe k Hospodinovi a tak neostal na tebe hriech. ¹⁶ Nech netrestajú otcov smrťou pre synov a ani synov nech netrestajú smrťou pre otcov. Nech je každý usmrtený za vlastný hriech. ¹⁷ Neprekrúcaj právo cudzincovi ani siroty a od vdovy neber šaty do zálohu. ¹⁸ Pamätaj, že si bol otrokom v Egypte a že ťa odtiaľ vykúpil Hospodin, tvoj Boh. Preto ti prikazujem, aby si to dodržiaval. ¹⁹ Keď budeš žať obilie na svojom poli a zabudneš tam snop, nevracaj sa poň. Nech zostane cudzincovi, sirote alebo vdove, aby ťa požehnal Hospodin, tvoj Boh, pri každom diele твоjich rúk. ²⁰ Pri zbere olív nestriasaj po sebe konáre, nech niečo zostane cudzincovi, sirote a vdove. ²¹ Pri obračke hrozna vo svojej vinici nepaberkuj za sebou, nech zostane niečo cudzincovi, sirote a vdove. ²² Pamätaj, že si bol otrokom v Egypte. Preto ti prikazujem, aby si to dodržiaval.

25 Keď nastane spor medzi mužmi a prídu k súdu, aby ich rozsúdili, spravodlivého treba ospravedlniť a vinníka odsúdiť. ² Ak si vinník zaslúži bičovanie, dá ho sudca položiť na zem a pred sebou zbičovať podľa toho, koľko úderov zasluhuje. ³ Môže ho odsúdiť na štyridsať úderov, no viac mu nesmie dať, lebo keby ich dostal viac, tvoj brat by bol potupený pred tebou. ⁴ Pri mlátení nedávaj volovi náhubok.

Svagrovské manželstvo

⁵ Keď budú bývať bratia spolu a jeden z nich zomrie a nezanechá syna, nech sa žena

zomrelého nevydá za cudzieho muža, mimo rodiny. Vojde k nej jej švagor a vezme si ju za ženu podľa švagrovského práva. ⁶ Prvorodený, ktorého mu porodí, bude niesť meno jeho zomrelého brata, aby nebolo z Izraela vytreté jeho meno. ⁷ Ak si však tento muž nebude chcieť vziať svoju švagrinú, nech jeho švagriná príde do brány k starším a povie: Môj švagor sa zdráha zachovať svojmu bratovi meno v Izraeli, nechce si ma vziať za ženu podľa švagrovského práva. ⁸ Vtedy ho starší mesta predvolajú a pohovoria si s ním. Keď vstane a vyhlási, že si ju nechce vziať, ⁹ pristúpi k nemu švagriná, pred očami starších mu z nohy vezme sandál, napluje mu do tváre a povie: Tak nech sa stane mužovi, ktorý sa nechce postarať svojmu bratovi o potomstvo. ¹⁰ V Izraeli sa bude volať: Dom vyzutého.

Dodatky

¹¹ Ak sa medzi sebou pobijú dvaja muži, a ak žena jedného z nich chce vyslobodiť svojho muža z ruky toho, ktorý ho bije, vystrie ruku a chytí ho za prirodzenie, ¹² bez milosti jej odsekní ruku. ¹³ Nemaj vo svojom mešči dvojaké závažie, väčšie a menšie. ¹⁴ Nemaj vo svojom dome dvojakú efu, väčšiu a menšiu. ¹⁵ Závažie maj presné a správne, aj efu maj presnú a správnu, aby si dlho žil v krajine, ktorú ti dáva Hospodin, tvoj Boh. ¹⁶ Pred Hospodinom, tvojím Bohom, je ohavný každý, kto to robí, každý, kto pácha takéto bezprávie. ¹⁷ Pamätaj, čo ti vykonal Amalék na ceste, keď ste vychádzali z Egypta, ¹⁸ ako ňa napadol, a kým si bol zoslabnutý a unavený, zničil všetkých, čo šli za tebou vyčerpaní, a nebál sa Boha. ¹⁹ Keď ti Hospodin, tvoj Boh, dopraje odpočinok od všetkých tvojich okolitých nepriateľov v krajine, ktorú ti dáva do vlastníctva Hospodin, tvoj Boh, aby si ju zaujal, potom odstrániš spod neba pamiatku Amaléka. Nezapudni na to!

Vyznanie viery pri obetách z prvotín

26 Keď prídeš do krajiny, ktorú ti dáva Hospodin, tvoj Boh, do vlastníctva, obsadiš ju a budeš v nej bývať, ² vezmi prvotiny zo všetkých plodín, ktoré poznášaš zo zeme, ktorú ti dáva Hospodin, tvoj Boh, vlož ich do koša a choď na miesto, ktoré si vyvolí Hospodin, tvoj Boh, aby tam prebývalo jeho meno. ³ Choď ku kňazovi, ktorý tam práve bude, a povedz mu: Dnes vyhlasujem pred Hospodinom, svojím Bohom, že som prišiel do krajiny, o ktorej Hospodin našim otcom pod prísahou sľúbil, že nám ju dá. ⁴ Potom kňaz vezme kôš z tvojej ruky a položí ho pred oltár Hospodina, tvojho Boha. ⁵ Ty však pred Hospodinom, svojím Bohom, povieš: Môj otec bol blúdiaci Aramejčan. S malým počtom ľudí zostúpil do Egypta a tam žil ako cudzinec. Tam sa stal veľkým, mocným a početným národom. ⁶ Egypťania však s nami zle zaobchádzali, trýznili nás a kruto zotročovali. ⁷ Volali sme k Hospodinovi, Bohu našich otcov, Hospodin nás vypočul, pozrel na naše poníženie, námahu a útlak. ⁸ Hospodin nás vyviedol z Egypta mocnou rukou a vystretým ramenom, veľkou hrôzou, znameniami a zázrakmi. ⁹ Priviedol nás na toto miesto a dal nám túto krajinu, krajinu oplývajúcu mliekom a medom. ¹⁰ Teraz som teda priniesol prvotiny plodín zeme, ktorú si mi, Hospodin, dal! Polož to pred Hospodina, svojho Boha, a poklož sa pred Hospodinom, svojím Bohom. ¹¹ Raduj sa zo všetkého dobrého, čo Hospodin, tvoj Boh, dal tebe a tvojmu domu. Raduj sa spolu s levitom a s cudzincom, ktorí bývajú v tvojom kraji. ¹² Keď v treťom roku, v roku desiatkov, úplne odovzdáš všetky desiatky zo svojej úrody a dáš levitovi, cudzincovi, sirote a vdove, aby jedli v tvojich bránach a nasýtli sa, ¹³ povieš pred Hospodinom, svojím Bohom: Vyniesol som z domu, čo bolo posvätné a dal som to levitovi, cudzincovi, sirote a vdove celkom tak, ako si mi prikázal. Neprestúpil som ani jedno z tvojich prikázaní, ani som naň nezapudol. ¹⁴ Počas smútku som z toho nejedol a ani počas

svojej nečistoty som z toho neodložil, ani som z toho neobetoval mŕtvemu. Poslúchol som hlas Hospodina, svojho Boha, a urobil som všetko tak, ako si mi prikázal. ¹⁵ Zhliadni zo svojho svätého príbytku, z nebies, a požehnaj svoj ľud, Izrael, aj zem, krajinu oplývajúcu mliekom a medom, ktorú si nám dal, ako si prisahal našim otcom.

Hospodinova zmluva s Izraelom

¹⁶ Dnes ti prikazuje Hospodin, tvoj Boh, aby si plnil tieto ustanovenia a právne predpisy. Zachovávaj ich a uskutočňuj celým srdcom a celou dušou. ¹⁷ Dnes si o Hospodinovi vyhlásil, že ti bude Bohom, že budeš chodiť po jeho cestách a zachovávať jeho ustanovenia, príkazy a právne predpisy, a že ho budeš poslúchať. ¹⁸ Aj Hospodin dnes vyhlásil, že budeš jeho ľudom, zvláštnym vlastníctvom, ako ti sľúbil, no musíš zachovávať všetky jeho prikázania. ¹⁹ On ťa vyvýši nad všetky národy, ktoré utvoril, aby si mu bol chválou, ctou a ozdobou, aby si bol svätým ľudom Hospodinovi, svojmu Bohu, ako povedal.

Pamätné kamene

27 Mojžiš so staršími izraelského ľudu prikázal: Zachovávajte každý príkaz, ktorý vám dnes dávam. ² V ten deň, keď prejdete cez Jordán do krajiny, ktorú ti dá Hospodin, tvoj Boh, postav si veľké kamene, natri ich vápnom a ³ napíš na ne všetky slová tohto zákona, keď sa prebrodíš a vojdeš do krajiny, ktorú ti dáva Hospodin, tvoj Boh, do krajiny oplývajúcej mliekom a medom, ako ti sľúbil Hospodin, Boh tvojich otcov. ⁴ Keď potom prejdete cez Jordán, postavte tie kamene na vrchu Ebál, ako vám dnes prikazujem, a natriete ich vápnom. ⁵ Tam postav oltár Hospodinovi, svojmu Bohu, oltár z kameňov neokresaných železom. ⁶ Z neopracovaných kameňov postav oltár Hospodinovi, svojmu Bohu, a obetuj na ňom spaľované obety Hospodinovi, svojmu Bohu. ⁷ Obetuj obety spoločenstva, tam jedz a raduj sa pred Hospodinom, svojím Bohom. ⁸ Na kamene napíš zreteľne a jasne všetky slová tohto zákona.

Požehnanie a kliatba

⁹ Potom Mojžiš a léviovskí kňazi povedali celému Izraelu: Mlč a počúvaj, Izrael! Dnes si sa stal ľudom Hospodina, svojho Boha. ¹⁰ Preto poslúchaj hlas Hospodina, svojho Boha, a uskutočňuj jeho príkazy a ustanovenia, ktoré ti dnes dávam. ¹¹ V ten deň prikázal Mojžiš ľudu: ¹² Keď prejdete cez Jordán, nech sa Šimeón, Lévi, Júda, Jissachár, Jozef a Benjamín postavia na vrchu Gerizím a nech žehnajú ľud. ¹³ Nech sa Rúben, Gád, Ašér, Zebulún, Dán a Naftali postavia na vrchu Ebál a nech preklínajú. ¹⁴ Leviti nech zvýšeným hlasom oznámia všetkým izraelským mužom: ¹⁵ Prekliaty muž, ktorý si zhotoví vyrezávanú alebo liatu modlu, ohavnosť pred Hospodinom, dielo rúk remeselníka, a tajne si ju postaví. Všetok ľud nech povie: Amen! ¹⁶ Prekliaty, kto zneuctí svojho otca alebo svoju matku. Všetok ľud nech povie: Amen! ¹⁷ Prekliaty, kto posunie medzu svojho blížneho. Všetok ľud nech povie: Amen! ¹⁸ Prekliaty, kto pomýli slepého na ceste. Všetok ľud nech povie: Amen! ¹⁹ Prekliaty, kto prekrúti právo cudzinca, siroty a vdovy. Všetok ľud nech povie: Amen! ²⁰ Prekliaty, kto bude obcovať so ženou svojho otca, pretože odkryje prikrývku svojho otca. Všetok ľud nech povie: Amen! ²¹ Prekliaty, kto bude obcovať s ktorýmkoľvek zvieraťom. Všetok ľud nech povie: Amen! ²² Prekliaty, kto bude obcovať so svojou sestrou, dcérou svojho otca alebo s dcérou svojej matky. Všetok ľud nech povie: Amen! ²³ Prekliaty, kto bude obcovať so svojou testinou. Všetok ľud nech povie: Amen! ²⁴ Prekliaty, kto tajne zabije svojho blížneho. Všetok ľud nech povie: Amen! ²⁵ Prekliaty, kto vezme úplatok za zabitie nevinnej osoby. Všetok ľud nech povie: Amen! ²⁶ Prekliaty, kto nebude zachovávať slová tohto zákona a neuskutoční ich. Všetok ľud nech povie: Amen!

Prísľub požehnania

28 Ak budeš naozaj počúvať hlas Hospodina, svojho Boha, zachovávať a uskutočňovať všetky jeho príkazy, ktoré ti dnes dávam, Hospodin, tvoj Boh, ťa vyvýši nad všetky národy zeme. ² Keď budeš poslúchať slovo Hospodina, svojho Boha, spočinú na tebe všetky tieto požehnania a budú ťa sprevádzať. ³ Požehnaný budeš v meste a požehnaný budeš na poli. ⁴ Požehnaný bude plod tvojho života, plodiny tvojej zeme, plod tvojho dobytku, mláďatá tvojich zvierat a prírastky tvojho stáda. ⁵ Požehnaný bude tvoj kôš i tvoje koryto. ⁶ Požehnaný budeš, keď budeš vchádzať a požehnaný budeš, keď budeš vychádzať. ⁷ Hospodin sa postará o porážku tvojich nepriateľov, ktorí povstanú proti tebe. Jednou cestou vyrazia proti tebe a siedmimi cestami budú pred tebou utekať. ⁸ Hospodin prikáže, aby bolo požehnanie v tvojich zásobárňach i vo všetkom, čoho sa chopí tvoja ruka. Požehná ťa v krajine, ktorú ti dáva Hospodin, tvoj Boh. ⁹ Ak budeš zachovávať príkazy Hospodina, svojho Boha, a kráčať po jeho cestách, Hospodin ťa povýši na svätý ľud, ako ti prisahal. ¹⁰ Potom všetky národy zeme uvidia, že nosíš Hospodinovo meno a budú sa ťa báť. ¹¹ Hospodin ti dá hojnosť blaha, a to v plode tvojho života, v plode tvojho dobytku i v plodinách tvojej pôdy v krajine, o ktorej Hospodin pod prisahou sľúbil tvojim otcom, že ti ju dá. ¹² Hospodin ti otvorí štedrú pokladnicu, nebesia, a v pravý čas pošle na tvoju krajinu dážď; bude požehnávať každé dielo tvojich rúk. Budeš požíčať mnohým národom, ale ty si nebudeš požíčať od nikoho. ¹³ Ak budeš poslúchať príkazy Hospodina, svojho Boha, ktoré ti dnes prikazujem zachovávať a uskutočňovať ich, Hospodin ťa ustanoví za hlavu, nie za chvost. Budeš vystupovať čoraz vyššie a nebudeš upadať. ¹⁴ Neodchyluj sa ani na pravo, ani naľavo, ani od jediného slova, ktoré vám dnes prikazujem, a nechod za inými bohmi, aby si im slúžil.

Hrozba kľatbou

¹⁵ Ak ale nebudeš poslúchať hlas Hospodina, svojho Boha, ani zachovávať a uskutočňovať všetky jeho príkazy a ustanovenia, ktoré ti dnes dávam, doľahnú na teba všetky tieto kľatby a budú ťa prenasledovať. ¹⁶ Prekliaty budeš v meste a prekliaty budeš na poli. ¹⁷ Prekliaty bude tvoj kôš i tvoje koryto. ¹⁸ Prekliaty bude plod tvojho života i plodiny tvojej pôdy, mláďatá tvojho dobytku i prírastky tvojho stáda. ¹⁹ Prekliaty budeš, keď budeš vchádzať a prekliaty budeš, keď budeš vychádzať. ²⁰ Hospodin pošle na teba kľatbu, hrôzu a neúspech vo všetkom, na čo položíš ruku a čo budeš podnikáť, kým ťa nevyhubí a nezničí pre tvoje zlé skutky, lebo si ma opustil. ²¹ Hospodin dopustí na teba mor, kým ťa celkom nezničí v krajine, ktorú ideš teraz obsadiť. ²² Hospodin ťa bude biť suchotinami, zimnicou, silnou horúčkou, páľavou, mečom, obilnou hrdzou a snetou. Budú ťa trápiť, kým nezahynieš. ²³ Nebesia budú nad tvojou hlavou ako meč a zem pod tebou bude ako železo. ²⁴ Namiesto dažďa Hospodin dá tvojej krajine piesok a prach bude na teba padať z neba, kým ťa nezničí. ²⁵ Hospodin dopustí, aby ťa tvoji nepriatelia porazili. Jednou cestou sa vydáš proti nim, siedmimi cestami budeš pred nimi utekať. Budeš odstrašujúcim príkladom pre všetky kráľovstvá zeme. ²⁶ Tvoja mŕtvola bude pokrmom všetkému nebeskému vtáctvu i zemským zvieratám, nikto ich neodoženie. ²⁷ Hospodin ťa bude trestať egyptskými vredmi, pluzgiermi, svrabom a prašivosťou, nebudeš sa môcť z nich vyliečiť. ²⁸ Hospodin ťa bude trestať šílenstvom, slepotou a pomätenosťou. ²⁹ Na jasné poludnie budeš tápať ako slepý v tme. Na cestách sa ti nebude dariť. Budeš utláčaný a okrádaný po všetky dni a nikto ťa neochráni. ³⁰ Zasnúbiš sa so ženou, ale iný muž ju poškrvni, postavíš si dom, no nebudeš v ňom bývať, vysadiš si vinicu, nebudeš ju však užívať. ³¹ Pred očami ti zabijú voľa, no nebudeš z neho jesť. Pred očami ti ukradnú osla, ale nevrátia ho. Nepriatelia ti odcudzia stádo,

nebude však nikto, kto by ti pomohol.³² Tvojich synov a dcér sa zmocní cudzí národ, budeš musieť na to hladieť a pre nich sa budeš umárať, ale tvoje ruky nič nezmôžu.³³ Plodiny tvojej pôdy i všetku tvoju úrodu zje národ, ktorý si nepoznal, bude ťa neustále utláčať a týrať.³⁴ Zošalieš z toho, čo uvidia tvoje oči, na čo sa budeš musieť dívať.³⁵ Hospodín ťa bude trestať zhubnými vredmi na kolenách a stehnách, od spodu nôh až po temeno hlavy, takže sa nebudeš môcť vyliečiť.³⁶ Hospodín odvedie teba i tvojho kráľa, ktorého si ustanovíš nad sebou, k národu, ktorý si nepoznal ani ty, ani tvoji otcovia, a tam budeš slúžiť iným bohom, drevu a kameňu.³⁷ Budeš odstrašujúcim príkladom a terčom posmechu pre všetky národy, ku ktorým ťa Hospodín zavedie.³⁸ Mnoho osiva vyseješ na poli, ale málo zožneš, lebo ho obhryzú kobyľky.³⁹ Vinice vysadiš a obrobiš, ale víno z nich nebudeš piť ani uskladňovať, lebo vinice obhryzú červy.⁴⁰ Olivy budeš mať na celom svojom území, ale olejom sa nebudeš natierať, lebo olivy ti opadajú.⁴¹ Synov a dcéry splodíš, ale nebudú ti patriť, lebo pôjdu do zajatia.⁴² Všetky tvoje stromy a plodiny napadne hmyz.⁴³ Cudzinec, ktorý je uprostred teba, sa bude ustavične vzmáhať, ty však budeš stále upadať.⁴⁴ On ti bude požíčovať, ty mu však požíčovať nebudeš. On bude hlavou a ty budeš chvostom.⁴⁵ Prídu na teba všetky tieto kliatby, budú ťa prenasledovať, zastihnú ťa a zničia, pretože si neposlúchol Hospodina, svojho Boha, a nezachovával si jeho príkazy a ustanovenia, ktoré ti dal.⁴⁶ Budú na tebe a na tvojom potomstve naveky znakom a výstražným znamením.⁴⁷ Pretože si neslúžil Hospodinovi, svojmu Bohu, radostne a s vďačným srdcom, keď si mal hojnosť všetkého,⁴⁸ budeš slúžiť svojmu nepriateľovi o hlade a smäde, v nahote a vo všetkom nedostatku, ktorý pošle na teba Hospodín. On ti bude klásť železné jarmo na šiju, kým ťa nezahubí.⁴⁹ Hospodín privedie na teba národ zďaleka, od končín zeme. Ako orol príletí národ, ktorého jazyku nebudeš rozumieť,⁵⁰ národ krutej tváre, ktorý nebude brať ohľad na starca a nezľutuje sa ani nad dieťaťom.⁵¹ Bude požíerať plod tvojho dobytká, plodiny tvojej pôdy, kým ťa nevyhubí. Nenechá ti obilie ani mušt, ani olej, ani mláďatá tvojho dobytká, ani prírastky tvojho stáda, kým ťa nezničí.⁵² Bude ťa sužovať vo všetkých tvojich bránach, kým nepadnú tvoje vysoké a opevnené hradby, na ktoré sa budeš spoliehať v celej svojej krajine, bude ťa sužovať vo všetkých bránach v celej tvojej krajine, ktorú ti dá Hospodín, tvoj Boh.⁵³ Pri obliehaní a v úzkosti, ktorou ťa zovrie tvoj nepriateľ, budeš jesť plod svojho života, mäso svojich synov a dcér, ktoré ti dal Hospodín, tvoj Boh.⁵⁴ Aj jemný a citlivý muž medzi vami bude závistlivo hladieť na svojho brata, na svoju ženu i na synov, ktorí mu ešte zostanú,⁵⁵ aby niektorému z nich nemusel dať jesť z mäsa svojich detí, ktoré bude sám jesť, keďže mu nezostane nič v tiesni obliehania, ktorým ťa zovrie nepriateľ vo všetkých tvojich bránach.⁵⁶ Aj jemná a citlivá žena medzi vami, ktorá sa pre rozmazanosť a precitlivenosť ani nepokúsila položiť nohu na zem, bude so závišťou pozeráť na svojho muža, syna a dcéru,⁵⁷ na plodový koláč, ktorý pri pôrode vychádza z jej života, i na svoje deti, ktoré zrodila, lebo ich bude potajomky jesť pre nedostatok všetkého počas obliehania a tiesne, ktorými ťa zovrie nepriateľ v tvojich bránach.

Oznámenie trestu

⁵⁸ Ak nebudeš zachovávať a uskutočňovať všetky slová tohto zákona napísané v tejto knihe, a nebudeš sa báť tohto slávneho a hrozného mena Hospodina, svojho Boha,⁵⁹ Hospodín dopustí na teba a na tvoje potomstvo strašné rany, veľké a trvalé pohromy, zhubné a nevyliciteľné choroby.⁶⁰ Obráti na teba všetky choroby Egypta, ktorých sa bojíš, no predsa ich dostaneš.⁶¹ Hospodín bude na teba posilať všelijaké choroby a pohromy, o ktorých sa ani nepíše v knihe tohto zákona, kým ťa nezničí.⁶² Zostane vás málo, hoci vás bolo toľko ako nebeských hviezd, pretože si neposlúchol Hospodina, svojho Boha.⁶³ Ako sa z vás

tešil Hospodin, keď vám robil dobre a rozmnožoval vás, tak sa bude Hospodin radovať, že vás zničí a vyhubí. Budete vytrhnutí z krajiny, ktorú idete obsadiť. ⁶⁴ Hospodin ťa rozptýli medzi všetky národy z jedného konca zeme až na druhý. Tam budeš slúžiť iným bohom, drevu a kameňu, ktorých si nepoznal ani ty, ani tvoji otcovia. ⁶⁵ No ani medzi tými národmi nebudeš mať pokoj, ani tvoja noha si tam neodpočinie. Hospodin ti tam dá rozochvené srdce, smutné oči a ustrašenú dušu. ⁶⁶ Tvoj život bude visieť na vlásku, v noci i vo dne budeš prežívať úzkosti a nebudeš si istý životom. ⁶⁷ Pre úzkosť srdca, ktorá ťa bude ľakať, i pre to, čo uvidíš na vlastné oči, ráno povieš: Kiežby bol už večer! A večer povieš: Kiežby už bolo ráno! ⁶⁸ Na lodiach, cestou, o ktorej som povedal, že ju už neuvidíš, ťa Hospodin zavedie späť do Egypta. Tam sa sami budete predávať svojim nepriateľom za otrokov a otrokyne, no nikto vás nekúpi. ⁶⁹ Toto sú slová zmluvy, ktorú Hospodin v Moábsku prikázal Mojžišovi uzavrieť s Izraelitmi okrem zmluvy, ktorú s nimi uzavrel na Horebe.

Obnova zmluvy

29 Mojžiš zvolal celý Izrael a povedal: Vy ste videli všetko, čo urobil Hospodin, váš Boh, pred vašimi očami v Egypte faraónovi, všetkým jeho služobníkom a celej jeho krajine. ² Na vlastné oči ste videli ťažké skúšky, znamenia a veľké zázraky. ³ Hospodin vám však dodnes nedal srdce, aby chápalo, ani oči, aby videli, ani uši, aby počuli. ⁴ Keď som vás viedol štyridsať rokov po púšti, vaše rúcha sa nezodrali ani vaša obuv sa nezodrala na nohách. ⁵ Nejedli ste chlieb a nepili ste víno či iný opojný nápoj, aby ste poznali, že ja som Hospodin, váš Boh. ⁶ Keď ste prišli na toto miesto, vytiahol proti nám do boja chešbónsky kráľ Sichón a bojoval proti nám aj básanský kráľ Og, no my sme ich porazili. ⁷ Obsadili sme ich krajinu a dali sme ju do dedičného vlastníctva Rúbenovcom a Gádovcom i polovici kmeňa Menašeovcov. ⁸ Preto zachovávajte slová tejto zmluvy a uskutočňujte ich, aby ste mali úspech vo všetkom, čo podniknete. ⁹ Vy všetci dnes stojíte pred Hospodinom, svojim Bohom: náčelníci vašich kmeňov, vaši starší, vaši hodnostári, všetci muži Izraela, ¹⁰ vaše deti, vaše ženy aj cudzinec, ktorý je v tvojom tábore, od drevorubača až po nosiča vody, ¹¹ aby si pristúpil k zmluve s Hospodinom, svojim Bohom, ktorú dnes Hospodin, tvoj Boh, pod prisahou uzatvára s tebou, ¹² aby si ťa dnes ustanovil za ľud a bol ti Bohom, ako to sľúbil a prisahal svojou otcom: Abrahámovi, Izákovi a Jákobovi. ¹³ Túto zmluvu však uzatváram pod hrozbou kľatby nielen s vami, ¹⁴ ale aj s tým, kto tu dnes stojí s nami pred Hospodinom, naším Bohom, ako aj s tým, kto tu dnes s nami nie je. ¹⁵ Vy viete, ako sme bývali v Egypte a ako sme prechádzali pomedzi národy; cez tie ste sami prešli. ¹⁶ Videli ste ich ohavnosti a ich modly, drevo a kameň, striebro a zlato, ktoré majú. ¹⁷ Len aby medzi vami nebolo muža ani ženy, ani rodu, ani kmeňa, ktorého srdce by sa dnes odvrátilo od Hospodina, nášho Boha, aby šiel slúžiť bohom tých národov. Nech nie je medzi vami koreň, ktorý plodí jed a horkosť. ¹⁸ Mohlo by sa stať, že niekto síce počul slová tejto kľatby, no v srdci by sa utešoval: Nič sa mi nestane, budem žiť zatvrdilo, veď rovnako dopadne rastlina svieža i uschnutá. ¹⁹ Takému nebude chcieť Hospodin odpustiť, lebo vtedy vzplanie jeho hnev a rozhorčenie proti takému mužovi a doľahne naňho všetka kľatba, ktorá je zaznamenaná v tejto knihe. Hospodin vymaže jeho meno spod nebies. ²⁰ Hospodin ho oddelí od všetkých kmeňov Izraela na záhubu podľa všetkých kľatob zmluvy, napísaných v knihe tohto zákona. ²¹ Keď budúce pokolenie, vaši synovia, čo prídu po vás, i cudzinec, ktorý príde z ďalekej krajiny, uvidia rany a neduhy tejto krajiny, ktorými ťa navštívi Hospodin, povedia: ²² Celá zem je síra, soľ a spálenisko, takže sa neseje, nič sa nerodí, nijaká bylina nerastie, je ako zrúcaniny Sodomy a Gomory, Admy a Cebojímú, ktoré vo svojom hneve a rozhorčení zničil Hospodin. ²³ Všetky národy sa budú pýtať: Prečo to Hospodin urobil tejto krajine?

Prečo ten veľký rozhorčený hnev? ²⁴ Povedia: Preto, lebo opustili zmluvu Hospodina, Boha svojich otcov, ktorú s nimi uzavrel, keď ich vyviedol z Egypta, ²⁵ lebo šli slúžiť iným bohom a klaňali sa im; bohom, ktorých nepoznali a ktorých im nedal ako podiel. ²⁶ Vtedy vzplanul Hospodinov hnev proti tejto krajine, takže doľahla na ňu všetka kľatba napísaná v tejto knihe. ²⁷ Hospodin ich v hneve a rozhorčení s veľkým odporom vytrhol z ich krajiny a vyhnal do inej krajiny, ako je to dodnes. ²⁸ Skryté veci patria Hospodinovi, nášmu Bohu, ale veci zjavené naveky patria nám a našim synom, aby sme plnili všetky slová tohto zákona!

Návrat k Hospodinovi

30 Keď sa na tebe splnia všetky tieto slová, požehnanie i kľatba, ktoré som ti predostrel, a ak si ich vezmeš k srdcu medzi všetkými národmi, medzi ktoré ťa zaženie Hospodin, tvoj Boh, ² ak sa obrátiš k Hospodinovi, svojmu Bohu, a sám aj so svojimi synmi budeš celým srdcom a celou dušou poslúchať jeho hlas, ako ti to dnes prikazujem, ³ Hospodin, tvoj Boh, zmení tvoj údel, zmiluje sa nad tebou, zhromaždí ťa spomedzi všetkých národov, medzi ktoré ťa rozptýlil. ⁴ Keby si bol vypudený až na okraj neba, Hospodin, tvoj Boh, ťa odtiaľ zhromaždí a vyvedie ťa odtiaľ. ⁵ Hospodin, tvoj Boh, ťa privedie do krajiny, ktorú obsadili tvoji otcovia. Ty ju obsadiš a on ti preukáže dobrodenie; hojnejšie ťa rozmnoží než tvojich otcov. ⁶ Hospodin, tvoj Boh, obreže tvoje srdce i srdce tvojho potomstva, aby si miloval Hospodina, svojho Boha, celým srdcom, celou dušou a tak žil. ⁷ Hospodin, tvoj Boh, dopustí všetky tieto kľatby na tvojich nepriateľov a protivníkov, ktorí ťa budú prenasledovať. ⁸ Ty sa vrátiš a budeš poslúchať Hospodina, svojho Boha, a zachovávať všetky jeho príkazy, ktoré ti dnes dávam. ⁹ Hospodin, tvoj Boh, hojne požehná každé dielo tvojich rúk, plod tvojho života, plod tvojho dobytku a plodiny tvojej pôdy pre tvoje blaho. Hospodin sa bude z teba znova radowať, ako sa radoval z tvojich otcov, ¹⁰ keď budeš poslúchať Hospodina, svojho Boha, zachovávať jeho príkazy a ustanovenia napísané v knihe tohto zákona, keď sa vrátiš k Hospodinovi, svojmu Bohu, celým srdcom a celou dušou. ¹¹ Tento príkaz, ktorý ti dnes dávam, nie je pre teba nepochopiteľný ani veľmi vzdialený. ¹² Nie je v nebi, aby si mohol povedať: Kto vystúpi do neba, aby nám ho odtiaľ zniesol a dal ho počuť, aby sme ho mohli plniť? ¹³ Nie je ani za morom, aby si mohol povedať: Kto zájde za more, aby nám ho priniesol a mohli sme ho počuť a plniť? ¹⁴ Veď to slovo je veľmi blízko, v tvojich ústach a v tvojom srdci, aby si ho mohol dodržiavať.

Dve cesty

¹⁵ Pozri, dnes som ti predložil život a dobro, smrť a zlo. ¹⁶ Keď ti dnes prikazujem, aby si miloval Hospodina, svojho Boha, aby si chodil po jeho cestách a zachovával jeho príkazy, ustanovenia a právne predpisy, potom budeš žiť a rozmnožíš sa. Hospodin, tvoj Boh, ťa bude požehnávať v krajine, ktorú ideš obsadiť. ¹⁷ Ak sa ti však srdce odvráti a nebudeš poslúchať, ak sa dáš zviest, ak sa budeš klaňať iným bohom a budeš im slúžiť, ¹⁸ dnes vám oznamujem, že určite zahyniete, nebudete dlho žiť v krajine, do ktorej sa uberáš a ktorú ideš po prechode cez Jordán obsadiť. ¹⁹ Dnes volám za svedkov proti vám nebesia i zem. Predložil som vám život i smrť, požehnanie i kľatbu. Vyvol' si teda život, aby si zostal nažive aj so svojím potomstvom. ²⁰ Miluj Hospodina, svojho Boha, poslúchaj jeho hlas a pridržaj sa ho, pretože od toho závisí tvoj život a dĺžka tvojich dní, aby si mohol bývať v krajine, ktorú Hospodin pod prísahou sľúbil dať tvojim otcom, Abrahámovi, Izákovi a Jákobovi.

Mojžišov nástupca

31 Potom odišiel Mojžiš oznámiť všetky tieto slová celému Izraelu. ² Povedal im: Dnes mám stodvadsať rokov. Nebudem už môcť vychádzať ani vchádzať, a Hospodin mi

povedal: Neprejdeš cez Jordán. ³ Hospodin, tvoj Boh, pôjde pred tebou, vyhubí tieto národy a ty ich ovládneš. Jozua pôjde pred tebou na druhú stranu, ako povedal Hospodin. ⁴ Hospodin naloží s nimi tak, ako naložil s amorejským kráľom Sichónom a Ógom, ako aj s ich krajinami, ktoré zničil. ⁵ Hospodin vám ich vydá a naložíte s nimi podľa príkazu, ktorý som vám dal. ⁶ Buďte silní a udatní, nebojte sa a nemajte z nich strach, lebo sám Hospodin, tvoj Boh, ide s tebou; on ťa nenechá a neopustí. ⁷ Mojžiš zavola Jozuu a v prítomnosti celého Izraela mu povedal: Buď silný a udatný, lebo ty uvedieš tento ľud do krajiny, ktorú Hospodin pod prísahou sľúbil dať jeho otcovi a ty im ju odovzdáš do dedičného vlastníctva. ⁸ Sám Hospodin pôjde pred tebou, bude s tebou, nedá ti ochabnúť ani ťa neopustí. Neboj sa ani sa nelakaj.

Čítanie zákona

⁹ Mojžiš napísal tento zákon a odovzdal ho kňazom, Léviho synom, ktorí nosili archu Hospodinovej zmluvy, a všetkým starším Izraela. ¹⁰ Mojžiš im prikázal: Na konci každého siedmeho roka na slávnosť Stánkov v roku určenom na odpustenie dlhov, ¹¹ keď sa všetok Izrael príde ukázať pred Hospodina, svojho Boha, na mieste, ktoré si vyvolí, budeš predčítavať tento zákon, aby ho počul celý Izrael. ¹² Zhromaždi ľud, mužov, ženy, deti a cudzincov, ktorí bývajú v твоjich bránach, aby počuli a učili sa báť Hospodina, vášho Boha, aby zachovávali a plnili všetky slová tohto zákona. ¹³ Aj ich synovia, ktorí ho ešte nepoznajú, nech ho počujú a učia sa báť Hospodina, vášho Boha, po všetky dni vášho života na zemi, ktorú máte po prechode Jordánu obsadiť.

Pokyny od Hospodina

¹⁴ Hospodin povedal Mojžišovi: Pozri, blížia sa dni tvojej smrti. Zavolaj Jozuu, postavte sa do stanu stretávania a ja mu dám príkaz. Šiel teda Mojžiš s Jozuom a postavili sa v stane stretávania. ¹⁵ Vtedy sa Hospodin zjavil v stane v oblačnom stĺpe. Oblačný stĺp stál nad vchodom do stanu. ¹⁶ Hospodin povedal Mojžišovi: Ty si ľahneš k svojim predkom a tento ľud povstane a v krajine, do ktorej sa uberá, bude smilniť s cudzími bohmi. Tam ma opustí, poruší moju zmluvu, ktorú som s ním uzavrel. ¹⁷ V ten deň vzplanie môj hnev proti nemu, opustím ho a zakryjem si pred ním tvár. Zastihnú ho mnohé pohromy a súženia; tie ho pohltnú. V ten deň si povie: Nezastihli ma tieto pohromy preto, že v mojom strede nie je Boh? ¹⁸ Ja si v ten deň skryjem tvár pre všetko to zlo, ktorého sa dopustil, keď sa obrátil k iným bohom.

O piesni svedectva

¹⁹ Teraz si napíšete túto pieseň. Nauč ju Izraelitov a vlož im ju do úst, aby mi táto pieseň bola svedectvom proti Izraelitom. ²⁰ Uvediem ich do krajiny, ktorá oplyva mliekom a medom a ktorú som pod prísahou sľúbil ich otcovi. Keď však ľud bude jesť a keď sa nasýti a stučnie, potom sa obráti k iným bohom, bude im slúžiť, mňa zavrhnú a poruší moju zmluvu. ²¹ Keď ho zastihnú mnohé pohromy a súženia, nech táto pieseň, ktorá nevymizne z úst jeho potomstva, hovorí proti nemu ako svedok. Poznám jeho zmýšľanie, čo hodlá urobiť dnes, skôr než ho uvediem do krajiny, ktorú som mu pod prísahou sľúbil. ²² V ten istý deň napísal Mojžiš túto pieseň a naučil ju Izraelitov. ²³ Hospodin prikázal Jozuovi, Núnovmu synovi: Buď silný a udatný, lebo privedieš Izraelitov do krajiny, ktorú som im pod prísahou sľúbil, a ja budem s tebou. ²⁴ Keď Mojžiš dopísal slová tohto zákona do knihy, ²⁵ prikázal levitom, ktorí nosia archu Hospodinovej zmluvy: ²⁶ Vezmite túto knihu zákona a uložte ju vedľa archy zmluvy Hospodina, svojho Boha, tam bude svedkom proti tebe. ²⁷ Ja poznám tvoju vzdorovitosť a tvrdošijnosť. Keď sa už dnes priečite Hospodinovi, ešte za môjho života, keď som medzi vami, o čo viac to bude po mojej smrti. ²⁸ Zhromaždite ku mne všet-

kých hodnostárov kmeňov a svojich správcov. Chcem pred nimi nahlas vyhlásiť tieto slová a vyzvať nebo i zem za svedkov proti nim. ²⁹ Lebo viem, že po mojej smrti sa úplne skazíte a odbočíte z cesty, ktorou som vám prikázal ísť. A neskoršie vás zastihne pohroma, pretože budete robiť to, čo sa nepáči Hospodinovi, keď ho budete dráždiť dielom svojich rúk. ³⁰ Mojžiš zreteľne predniesol celému zhromaždeniu Izraela slová tejto piesne v plnom znení:

Mojžišova pieseň

32 Počúvajte, nebesia, budem rozprávať, počúvaj, zem, reč mojich úst! ² Nech moje poučanie padá ako dážď, nech moja reč kvapká ako rosa, ako tichý dážď na mladú trávu, ako kvapky na sviežu zeleň. ³ Ja hlásam meno Hospodina, velebte nášho Boha! ⁴ On je Skala, jeho dielo je dokonalé, všetky jeho cesty sú správne. Boh je verný, bez neprávosti, spravodlivý a priamy. ⁵ Odvrátili sa od neho synovia nezdarí, pokolenie nestále a zvrátené. ⁶ Takto sa odplácate Hospodinovi, ľud bláznivý a nemúdry? Nie je ti azda Otcom? Patriš mu. On je tvoj Tvorca, on ťa udržuje. ⁷ Rozpomeň sa na dávne dni, uvažuj o rokoch dávnych pokolení, spýtaj sa svojho otca a oznámi ti, svojich starcov a povedia ti, ⁸ kedy Najvyšší určoval národom dedičstvo, kedy rozdeľoval ľudských synov, vyznačoval hranice národom a Izraelitom podľa ich počtu. ⁹ Podielom Hospodina je jeho ľud, Jákob je jeho najdrahším dedičstvom. ¹⁰ Našiel ho v pustej krajine, v púšti, kde pustota zavýja. Úzkostlivo sa oňho staral, chránil ho ako zrenicu oka. ¹¹ Ako orol bdie nad svojím hniezdom a nad mláďaťom sa vznáša, rozprestrie krídla, zachytí ho a nesie na perutiach, ¹² tak aj Hospodin sám viedol svoj ľud, nebol s ním nijaký cudzí boh. ¹³ Priviedol ho na výšiny zeme, živil ho plodinami poľa, dal mu jesť med zo skaly a olej z kremenného brala, ¹⁴ kravské maslo, ovčie a kozie mlieko spolu s tukom jahniat, bášanských baranov a capov. Sýtil ho najlepším pšeničným zrnom, pil vzácné víno, šťavu hrozna. ¹⁵ Stučnel Ješurún a zbujnel, vykrmil si sa, stučnel si a zmohutnel. Zavrhol Boha, ktorý ho utvoril, potupil Skalu svojej spásy. ¹⁶ Cudzími bohmi ho podnecovali k žiarlivosti a ohavnosťami ho dráždili. ¹⁷ Obetovali démonom, čo nie sú Boh, bohom, ktorých nepoznali, bohom, ktorí nedávno povstali, ktorých sa vaši otcovia nebáli. ¹⁸ Zanedbával si Skalu, ktorá ťa splodila, zabudol si na Boha, ktorý ťa zrodil. ¹⁹ Hospodin to videl a s hnevom pohrdol svojimi synmi a dcérami. ²⁰ Povedal: Skryjem si tvár pred nimi; uvidím, čo sa s nimi stane. Je to zvrátené pokolenie, synovia, v ktorých niet vernosti. ²¹ Falošným bohom ma podnecovali k žiarlivosti, dráždili ma svojimi ničotnými modlami. Ja ich falošným ľudom podnietim k žiarlivosti, podráždim ich naničhodným národom. ²² Mojm hnevom vzplanul oheň a šľahá až do hlbín podsvetia, zožiera zem a jej plody, spaľuje aj základy vrchov. ²³ Nakopím na nich pohromy, svoje šípy vystriem na nich, ²⁴ budú umierať hladom, hynúť nákazou a zhubnou horúčkou. Pustím na nich dravý zver, usmrť ich hadí jed. ²⁵ Vonku ich meč pripraví o deti, hrôza ich zachváti v príbytkoch, mládenca i pannu, dojča i šedivého starca. ²⁶ Povedal som: Rozptýliť by som ich a odstránil ich pamiatku z ľudstva, ²⁷ keby som nemusel počítať s nadutosťou nepriateľa, že si protivníci z nepochopenia povedia: Naša ruka zvíťazila, neurobil to Hospodin. ²⁸ Je to národ bezradný, chýba mu súdnosť. ²⁹ Keby boli múdri, pochopili by to, poznali by, ako sa to s nimi skončí. ³⁰ Ako by mohol jeden prenasledovať tisíc a dvaja zahnať na útek desaťtisíc? Len ak by ich opustila ich Skala a Hospodin by ich vydal napospas! ³¹ Lebo skala našich nepriateľov nie je ako naša Skala, to dosvedčia aj naši nepriatelia. ³² Ich vinič pochádza z viniča Sodomy, z gomorských viníc, ich hrozno je plné jedu a ich strapce trpké. ³³ Ich víno je dračí jed, prudký jed vretenice. ³⁴ Nie je to azda u mňa skryté, zapečatené v mojich pokladniciach? ³⁵ Moja pomsta a odplata sa prejaví vtedy, keď sa im podlomí noha.

Deň ich záhuby je blízko, náhle prichádza, čo má na nich prísť. ³⁶ Hospodin obháji svoj ľud, nad svojimi služobníkmi sa zľutuje. Keď uvidí, že ochabuje ruka a že zajatí i slobodní sú v koncoch, ³⁷ povie: Kde sú ich bohovia, skala, na ktorú sa spoliehali? ³⁸ Kde tí, čo jedávali tuk z ich obiet a z ich nápojových obiet pili víno? Nech vstanú a pomôžu vám, nech sú vašou záštitou! ³⁹ Pozrite teraz, že ja, len ja som a okrem mňa iného Boha niet. Ja usmrčujem, ja ožívujem, raním i hojím. Niet nikoho, kto by sa mohol z mojej ruky vytrhnúť. ⁴⁰ Lebo k nebu dvíham ruku a vravím: Ja žijem naveky! ⁴¹ Keď nabrúsim svoj blýskavý meč a moja ruka sa chopí súdu, pomstu obrátim na svojich protivníkov, odplatím tým, čo ma nenávidia. ⁴² Svoje šípy opojím krvou, krvou zabitých a zajatých; môj meč sa naje mäsa z hlavy nepriateľských vodcov. ⁴³ Národy, plesajte nad jeho ľudom, veď Hospodin pomstí krv svojich služobníkov, pomstou odplatí protivníkom a svoju zem i svoj ľud zbaví hriechu. ⁴⁴ Mojžiš prišiel spolu s Jozuom, Núnovým synom, a predniesol ľudu všetky slová tejto piesne.

Boh pripravuje Mojžiša na smrť

⁴⁵ Keď Mojžiš dohovoriť všetky tieto slová celému Izraelu, ⁴⁶ povedal: Vezmite si k srdcu všetky tieto slová, ktoré vám dnes dávam na svedectvo a prikazujte svojim synom, aby zachovávali a uskutočňovali všetky slová tohto zákona. ⁴⁷ Pre vás to nie je prázdna reč, ale to je váš život a týmto slovom budete dlho žiť v krajine, do ktorej sa uberáte, aby ste ju zaujali, keď prejdete cez Jordán. ⁴⁸ V ten istý deň povedal Hospodin Mojžišovi: ⁴⁹ Vystúp na vrch Nebó v pohorí Abarím v Moábsku naproti Jerichu a pozri na Kanaán, ktorý dávam Izraelitom do vlastníctva. ⁵⁰ Na vrchu, na ktorý vystúpiš, zomrieš a budeš pripojený k svojmu ľudu, ako zomrel tvoj brat Áron na vrchu Hór a bol pripojený k svojmu ľudu, ⁵¹ lebo ste mi boli neverní medzi Izraelitmi pri vode Meriby pri Kaděši na púšti Cin, pretože ste ma neuctili ako Svätého medzi Izraelitmi. ⁵² Krajinu, ktorú máš pred sebou, síce uzrieš, ale do krajiny, ktorú dávam Izraelitom, nevojdeš.

Mojžišovo požehnanie

33 Toto je požehnanie, ktorým Boží muž Mojžiš požehnal Izraelitov pred svojou smrťou: ² Povedal: Zo Sinaja prišiel Hospodin, zažiaril im zo Seíru, zaskvel sa z vrchu Parán a prišiel do Meriby pri Kaděši, po jeho pravici bol planúci oheň. ³ Ty, ktorý miluješ svoj ľud, všetci jeho svätí sú v tvojej ruke, privinuli sa k tvojim nohám, budú sa učiť z tvojich slov. ⁴ Mojžiš nám dal zákon ako vlastníctvo pre zhromaždenie Jáкова. ⁵ Keď sa zišli poprední ľudu, zhromaždenie kmeňov Izraela, v Ješurúne povstal kráľ. ⁶ Nech žije Rúben, nech nevymrie, ale nech je počet jeho mužov malý. ⁷ O Júdovi povedal toto: Hospodin, vypočuj Júdov hlas a prived ho k jeho ľudu, aby svojimi rukami bojoval za seba, a pomáhaj mu proti jeho odporcom. ⁸ O Lévim povedal: Nech tvoje tummím a urím patria tvojmu zbožnému mužovi, ktorého si vyskúšal v Masse, s ktorým si mal spor pri vodách Meriby, ⁹ ktorý povedal o svojom otcovi a svojej matke: Neberiem ohľad na nich. Svojich bratov nepoznal a o svojich synoch nechcel vedieť, lebo zachovával tvoju reč a dodržiaval tvoju zmluvu. ¹⁰ Jáкова budú poučať o tvojich právach a Izraelitov o tvojom zákone. Budú kľásť pred teba kadidlo a celostnú obetu na tvoj oltár. ¹¹ Hospodin, požehnaj jeho silu! Oblúb si dielo jeho rúk! Polám bedrá tým, čo povstávajú proti nemu, aby už nepovstali tí, čo ho nenávidia. ¹² O Benjamínovi povedal: To je miláčik Hospodina, nech bezpečne býva pri ňom. On ho bude chrániť po všetky dni. Býva medzi jeho úbočiami. ¹³ O Jozefovi povedal: Kiež Hospodin požehná jeho kraj hojnou rosou z neba i z priepastnej hlbiny, čo je dolu, ¹⁴ vzácnymi úrodami z darov slnka, bohatými plodmi ročných období, ¹⁵ skvelými darmi

pradávných vrchov a vzácnosťami odvekých pahorkov, ¹⁶ vzácnosťami krajiny a všetkým, čo je na nej, aj priazňou toho, ktorý býva v kre. To nech zostúpi na Jozefovu hlavu a na temeno zasvätenca medzi bratmi. ¹⁷ Je nádherný ako prvorodený býk, rohy má ako divý byvol, ktorými kole všetky národy až do končín zeme. Také nech sú desatisíce Efrajima, také nech sú tisíce Menašeho. ¹⁸ O Zebulónovi povedal: Raduj sa, Zebulón, na svojej výprave, raduj sa Jissachár, vo svojich stanoch! ¹⁹ Ľudí zvolajú na vrch, kde budú správne prinášať obety. Bohatstvo budú čerpať z mora a poklady ukryté v piesku. ²⁰ O Gádovi povedal: Požehnaný, kto Gádovi rozširuje územie. Gád odpočíva ako levica, trhá rameno i temeno. ²¹ Ako prvý si vyhlíadal územie tam, kde bol podiel vodcu! Prišiel s náčelníkmi ľudu a vykonal pre Izrael, čo je pred Hospodínom spravodlivé a správne. ²² O Dánovi povedal: Dán je mladé levica, ktoré vyskočí z Bášanu. ²³ O Naftalim povedal: Naftali sa nasýti priazne, je plný Hospodinovho požehnania. Ovládne more i južný kraj. ²⁴ O Ašérovi povedal: Nad ostatných synov nech je požehnaný Ašér, nech je najobľúbenejší medzi bratmi. Nech si v oleji máča nohu. ²⁵ Nech sú jeho závary zo železa a bronz. Nech tvoja sila trvá, kým žiješ. ²⁶ Nieto takého, ako je Boh Ješurúnov, po nebesiach sa náhli, aby ti pomohol, na oblakoch sa nesie vo svojej velebe. ²⁷ Útočiskom je Boh odveký, svet je pod jeho ramenami. On vyhna pred tebou nepriateľa, povedal: Znič ho! ²⁸ Izrael býva bezpečne, Jákobov prameň je výnimočný v krajine obilia a muštu. Z jeho nebies padá rosa. ²⁹ Blahoslavený si, Izrael, kto sa ti vyrovná? Ľud, ktorý zachránil Hospodin; on je tvoj ochranný štít, tvoj slávny meč. Tvoji nepriatelia sa ti budú koríť, ty však pošliapeš ich šije.

Mojžišova smrť

34 Z moábskych stepí vystúpil Mojžiš na vrch Nebó, vrchol Pisgy, naproti Jerichu, a Hospodín mu ukázal celú krajinu: Gileád až po Dán, ² celý kraj Naftaliho i kraj Efrajima a Menašeho i celý kraj Júdov až po Západné more, ³ Negev a oblasť údolia Jericha, mesta paliem, až po Coar. ⁴ Hospodín mu povedal: Toto je krajina, ktorú som pod prísahou sľúbil Abrahámovi, Izákovi a Jákobovi, keď som povedal: Dám ju tvojmu potomstvu. Dovolil som ti ju uvidieť na vlastné oči, do nej však nevojdeš. ⁵ Potom tam, v Moábsku, zomrel Hospodinov služobník Mojžiš, ako povedal Hospodín. ⁶ Pochoval ho v údolí naproti Bét-Peóru v Moábsku. Dodnes však nikto nevie o jeho hrobe. ⁷ Mojžiš mal stodvadsať rokov, keď zomrel. Zrak mu nezoslabol a jeho životná sila ho neopustila. ⁸ Izraeliti oplakávali Mojžiša na moábskych stepiach tridsať dní, kým sa neskončili dni plaču a smútku za ním. ⁹ Jozua, syn Núna, bol plný ducha múdrosti, lebo Mojžiš naňho položil ruky. Izraeliti ho poslúchali a konali tak, ako Hospodín prikázal Mojžišovi. ¹⁰ V Izraeli však už nepovstal prorok ako Mojžiš, ktorému by sa dal Hospodín poznať z tváre do tváre. ¹¹ Nikto iný sa mu nevyrovnal konaním znamení a zázrakov, ktoré ho poslal Hospodín konať v Egypte pred faraónom a pred všetkými jeho služobníkmi a celou jeho krajinou. ¹² Nikto iný neprejavil takú moc, aby urobil všetky tie veľké a hrozné skutky, ktoré Mojžiš vykonal pred očami celého Izraela.

Jozua

Rozkaz prekročiť Jordán

1 Po smrti Hospodinovho služobníka Mojžiša oslovil Hospodin Mojžišovho pomocníka Jozuu, syna Núna: ² Môj služobník Mojžiš zomrel. Vstaň teda, prejdí cez Jordán, ty i všetok tento ľud, do krajiny, ktorú dávam Izraelitom. ³ Dal som vám všetko, na čo stúpi vaša noha, ako som to povedal Mojžišovi. ⁴ Od púšte po Libanon a od Veľrieky, rieky Eufkrat, celá krajina Chetitov až po Veľké more na západe slnka bude vašim územím. ⁵ Nikto neobstojí pred tebou, kým budeš žiť. Budem s tebou, ako som bol s Mojžišom. Nenechám ťa ani ťa neopustím. ⁶ Buď silný a odvážny, lebo ty rozdelíš tomuto ľudu do vlastníctva krajiny, ktorú som prisáhať sľúbil dať ich otcom. ⁷ Len buď silný a veľmi odvážny, aby si konal podľa zákona, ktorý ti prikázal môj služobník Mojžiš. Neodboč od neho ani napravo, ani naľavo, aby si si rozumne počínal vo všetkom, čo podnikneš. ⁸ Nech sa táto kniha zákona nevzdiali od tvojich úst. Rozjímaj však o nej vo dne i v noci, aby si zachovával všetko, čo je v nej napísané, lebo vtedy sa ti zdará cesta a budeš si počínať rozumne. ⁹ Prikázal som ti predsa: Buď silný a odvážny, nestrachuj sa a nezúfaj! Veď Hospodin, tvoj Boh, bude s tebou, kamkoľvek pôjdeš. ¹⁰ Jozua potom prikázal hodnostárom ľudu: ¹¹ Prejdite cez tábor a prikážte ľudu: Nachystajte si potraviny, lebo po troch dňoch prejdete cez Jordán, aby ste vošli do krajiny, ktorú vám teraz dáva do vlastníctva Hospodin, váš Boh, a obsadili ju. ¹² Rúbenovcom, Gádovcom a polovici Menašeho kmeňa Jozua povedal: ¹³ Pamätajte na to, čo vám prikázal Hospodinov služobník Mojžiš, keď povedal: Hospodin, váš Boh, vám pripraví odpočinok a dá vám túto krajinu. ¹⁴ Vaše ženy, deti a dobytok zostanú v krajine, ktorú vám dal Mojžiš za Jordánom, ale vy všetci bojaschopní muži prejdite ozbrojení pred vašimi bratmi a pomáhajte im, ¹⁵ kým Hospodin nepripraví odpočinok vašim bratom i vám, kým neobsadia krajinu, ktorú im dáva Hospodin, váš Boh. Potom sa môžete vrátiť do vlastnej krajiny, ktorú vám dal Hospodinov služobník Mojžiš na východe za Jordánom, a budete ju vlastníť. ¹⁶ Oni odpovedali Jozuovi: Urobíme všetko, čo si prikázal. Pôjdeme, kamkoľvek nás pošleš. ¹⁷ Ako sme poslúchali Mojžiša, budeme poslúchať aj teba, len nech je Hospodin, tvoj Boh, s tebou, ako bol s Mojžišom. ¹⁸ Ktokoľvek by sa sprotivil tvojmu rozkazu a neposlúchol by tvoje slová, nech by si mu rozkázal čokoľvek, nech zomrie. Len buď silný a odvážny!

Vyzvedači v Jerichu

2 Jozua, syn Núna, poslal tajne zo Šittímu dvoch vyzvedačov s poverením: Chodte a obzrite si krajinu i Jericho. Oni odišli, vošli do domu neviestky menom Ráchab a tam sa zložili. ² Kráľovi Jericha oznámili: Pozor, v noci sem prišli muži spomedzi Izraelitov na výzvedy o krajine! ³ Vtedy kráľ Jericha odkázal Ráchab: Vyveď mužov, ktorí prišli k tebe a vošli do tvojho domu, lebo prišli na výzvedy o celej krajine. ⁴ Ona však tých dvoch mužov odvieďla a skryla. Potom povedala: Tí muži naozaj prišli ku mne, no nevedela som, odkiaľ sú. ⁵ Keď sa zotmelo a mestská brána sa zatvárala, odišli. Nevieť, kam odišli. Ponáhľajte sa za nimi, ešte ich dohoníte. ⁶ Ona ich však vyvieďla na strechu a skryla ich pod ľan, ktorý tam bol rozložený. ⁷ Jeriškí muži ich prenasledovali smerom k Jordánu až k brodom. Len čo prenasledovatelia vyšli, bránu za nimi zatvorili. ⁸ Vyzvedači sa ešte ani

neuložili na spánok, keď Ráchab vyšla k nim na strechu ⁹ a povedala: Viem, že Hospodin vám dal túto krajinu. Zachvátil nás strach pred vami a všetci obyvatelia krajiny stratili pred vami odvahu. ¹⁰ Počuli sme totiž, ako Hospodin pred vami vysušil vody Trstinového mora, keď ste vychádzali z Egypta. Počuli sme aj to, čo ste urobili dvom amorejským kráľom za Jordánom, Sichónovi a Ógovi, na ktorých ste vykonali kľatbu. ¹¹ Keď sme to počuli, ochablo nám srdce a stratili sme odvahu pred vami, lebo Hospodin, váš Boh, je Bohom hore na nebesiach i dolu na zemi. ¹² Teraz mi však prisahajte na Hospodina, že tak, ako som vám milosrdenstvo preukázala ja, tak aj vy preukázete milosrdenstvo domu môjho otca a dáte mi spoľahlivé znamenie, ¹³ že pri živote zachováte môjho otca, moju matku, mojich bratov aj moje sestry a všetko, čo im patrí, a zachránite nás pred smrťou. ¹⁴ Muži jej potom povedali: Vlastným životom ručíme za vás, ak nezhadíte našu záležitosť. Keď nám Hospodin dá túto krajinu, preukážeme ti milosrdenstvo a vernosť. ¹⁵ Potom ich spustila po povraze cez oblok, lebo dom mala na hradbách. Bývala totiž na hradbách. ¹⁶ Povedala im: Chodte do hôr, aby vás prenasledovatelia nestretli, a skrývajte sa tam tri dni, kým sa oni nevrátia. Potom chodte svojou cestou. ¹⁷ Muži jej povedali: Budeme oslobodení od tejto prísahy, ktorou si nás zaviazala, ¹⁸ ak pri našom vstupe do krajiny nepriviažeš tento motúz z červených nítí na okno, cez ktoré si nás spustila, a nevezmeš k sebe svojho otca, matku, bratov a celú rodinu. ¹⁹ Kto by potom vyšiel z dvier tvojho domu na ulicu, toho krv nech padne na jeho hlavu, my však budeme oslobodení od viny. Ak by však niekomu ublížili v dome, nech padne jeho krv na našu hlavu. ²⁰ Keby si však našu vec zradila, sme oslobodení od prísahy, ktorou si nás zaviazala. ²¹ Ona odpovedala: Nech je tak, ako ste vraveli. Vtedy ich prepustila a oni odišli. Potom priviazala na okno červený motúz. ²² Muži odišli, prišli do hôr a ostali tam tri dni, kým sa prenasledovatelia nevrátili. Prenasledovatelia ich hľadali na všetkých cestách, no nenašli ich. ²³ Potom obaja muži zišli z hôr, prišli k Jozuovi, synovi Núna, a vyrozprávali mu všetko, čo sa im prihodilo. ²⁴ Jozuovi povedali: Hospodin nám dal celú krajinu do rúk a všetci jej obyvatelia stratili odvahu pred nami.

Prechod cez Jordán

3 Jozua vstal skoro ráno a s celým Izraelom sa pohol zo Šittímu. Prišli k Jordánu a prenocovali tam, prv než sa prebrodili. ² Po troch dňoch prešli hodnostári cez tábor ³ a prikázali ľudu: Len čo uvidíte archu zmluvy Hospodina, vášho Boha, i léviovských kňazov, ktorí ju ponosú, pohnite sa zo svojho miesta a nasledujte ju. ⁴ Nech je však medzi vami a ňou vzdialenosť asi dvetisíc lakťov. Nesmiete sa k nej priblížiť, aby ste vedeli, ktorou cestou máte ísť, lebo ešte nikdy predtým ste nešli tou cestou. ⁵ Potom Jozua povedal ľudu: Posväťte sa, lebo zajtra vykoná Hospodin medzi vami predivné skutky. ⁶ Jozua povedal kňazom: Zdvihnite archu zmluvy a prejdite popred ľud. Zdvihli teda archu zmluvy a kráčali pred ľudom. ⁷ Nato povedal Hospodin Jozuovi: Dnes ťa začnem vyvyšovať pred celým Izraelom, aby poznal, že budem s tebou, ako som bol s Mojžišom. ⁸ Teraz prikáž kňazom, ktorí nesú archu zmluvy: Keď prídete k brehu Jordánu, postavte sa do vody. ⁹ Potom Jozua povedal Izraelitom: Pristúpte a vypočujte slová Hospodina, vášho Boha. ¹⁰ Jozua ďalej povedal: Podľa toho poznáme, že je uprostred nás živý Boh a istotne vyženie pred vami Kanaánčanov, Chetitov, Chivvijov, Perizzejcov, Gergašejov, Amorejčanov aj Jebúsejov. ¹¹ Pozrite, archa zmluvy Pána celej zeme prechádza pred vami cez Jordán. ¹² Teraz si vyberte dvanásť mužov z kmeňov Izraela, po jednom z každého kmeňa. ¹³ Keď sa v jordánskej vode zastavia kňazi, ktorí nesú archu Pána, Hospodina celej zeme, voda Jordánu sa rozdelí a voda tečúca zhora sa postaví ako hrádza. ¹⁴ Keď sa ľud pohol zo svojich stanov, aby prešiel cez Jordán,

kňazi niesli archu zmluvy pred ľudom. ¹⁵ Keď tí, čo niesli archu, prišli k Jordánu a kňazi, ktorí niesli archu, vstúpili pri brehu do vody — Jordán totiž po celý čas žatvy preplňoval celé svoje riečisko —, ¹⁶ zastavila sa voda tečúca zhora a postavila sa ako hrádza veľmi ďaleko pri meste Adam, ktoré je pri Caretáne. Voda, čo tiekla smerom k Moru Araba — k Soľnému moru — odtiekla a ľud prešiel riečiskom naproti Jerichu. ¹⁷ Vtedy sa kňazi, ktorí niesli archu Hospodinovej zmluvy, pevne postavili na súši uprostred Jordánu a celý Izrael prechádzal po súši, kým všetok ľud neprešiel cez Jordán.

Dvanásť pamätných kameňov

4 Keď všetok ľud prešiel cez Jordán, Hospodin povedal Jozuovi: ² Vyberte si z ľudu dvanásť mužov, z každého kmeňa po jednom, ³ a prikážte im: Vezmite si dvanásť kameňov odtiaľto, zo stredu Jordánu, kde stáli nohy kňazov, preneste ich a zložte na miesto, kde budete tejto noci spať. ⁴ Potom Jozua zavolať dvanásť mužov, ktorých určil spomedzi Izraelitov, z každého kmeňa po jednom, ⁵ a povedal im: Prejdite popred archu Hospodina, vášho Boha, do prostriedku Jordánu a nech každý vezme na plece jeden kameň podľa počtu izraelských kmeňov. ⁶ Nech to bude znamením medzi vami. Keď sa vaši synovia v budúcnosti pýtajú: Aký význam majú pre vás tieto kamene?, ⁷ odpovedzte im: Keď archa Hospodinovej zmluvy prechádzala cez Jordán, rozdelila sa jeho voda. Tieto kamene budú Izraelitom večnou pamiatkou, že sa voda Jordánu rozdelila. ⁸ Izraeliti urobili, ako im Jozua prikázal: zdvihli dvanásť kameňov z prostriedku Jordánu, ako Hospodin povedal Jozuovi, podľa počtu dvanástich izraelských kmeňov, priniesli ich na miesto, kde prenocovali, a tam ich uložili. ⁹ Jozua dal postaviť dvanásť kameňov v Jordáne na mieste, kde stáli nohy kňazov, ktorí niesli archu zmluvy. Sú tam až dodnes. ¹⁰ Kňazi, ktorí niesli archu, stáli v Jordáne, kým sa nevykonalo všetko, čo Hospodin prostredníctvom Jozuu prikázal ľudu. Takýto príkaz dal Jozuovi už Mojžiš. Ľud sa ponáhlal prejsť na druhú stranu. ¹¹ Keď prešiel všetok ľud, prešla aj Hospodinova archa i kňazi, čo boli pred ľudom. ¹² Aj Rúbenovci, Gádovci a polovica Menašeho kmeňa prešli ozbrojení pred Izraelom, ako im povedal Mojžiš. ¹³ Asi štyridsaťtisíc ozbrojencov tiahlo pred Hospodinom do boja na jerišské stepi. ¹⁴ Toho dňa vyvýšil Hospodin Jozuu pred celým Izraelom. Ctili si ho, ako si ctili Mojžiša po celý jeho život. ¹⁵ Hospodin povedal Jozuovi: ¹⁶ Prikáž kňazom, ktorí nesú archu svedectva, aby vystúpili z Jordánu. ¹⁷ Vtedy Jozua rozkázal kňazom: Vystúpte z Jordánu! ¹⁸ Keď kňazi, ktorí niesli archu Hospodinovej zmluvy, vyšli z Jordánu na súš, voda sa vrátila na svoje miesto. Tiekla ako predtým a všade vystúpila z koryta. ¹⁹ V desiaty deň prvého mesiaca ľud vyšiel z Jordánu a utáboril sa v Gilgále na východných hraniciach Jericha. ²⁰ Dvanásť kameňov, ktoré vzali z Jordánu, postavil Jozua v Gilgále. ²¹ Povedal Izraelitom: Keď sa v budúcnosti vaše deti opýtajú otcov: Aký význam majú tieto kamene?, ²² povedzte svojim synom: Tu prešiel Izrael po suchu cez Jordán. ²³ Hospodin, váš Boh, vysušil totiž vodu Jordánu pred vami, kým ste neprešli tak, ako Hospodin, váš Boh, urobil s Trstinovým morom, ktoré pred nami vysušil, kým sme neprešli, ²⁴ aby všetky národy zeme poznali, že Hospodinova ruka je mocná, aby ste sa všetci vždy báli Hospodina, vášho Boha.

Obriezka Izraela

5 Keď všetci amorejskí králi, ktorí bývali na západe za Jordánom, a všetci kanaánski králi pri mori počuli, ako Hospodin vysušil pred Izraelitmi vody Jordánu, až kým neprešli, zmalomyselnelo im srdce a stratili pred nimi odvahu. ² Vtedy povedal Hospodin Jozuovi: Urob si kamenné nože a znova zaveď obriezku Izraelitov. ³ Jozua si urobil kamenné nože

a obrezal Izraelitov pri pahorku Aralót. ⁴ Jozua ich obrezal z toho dôvodu, že všetok ľud, ktorý vyšiel z Egypta, všetci muži, bojovníci, pomreli cestou na púšti pri východe z Egypta. ⁵ Všetok ľud, ktorý vyšiel, bol obrezaný, ale nik z ľudu, ktorý sa narodil cestou na púšti pri východe z Egypta, nebol obrezaný. ⁶ Izraeliti totiž putovali púšťou štyridsať rokov, kým nevyhynul všetok ľud, bojovníci, ktorí vyšli z Egypta, lebo neposlúchali Hospodinov hlas. Hospodin im totiž prisahal, že nevidia krajinu, ktorú Hospodin prisážno sľúbil ich otcom, že ju dá nám — krajinu oplývajúcu mliekom a medom. ⁷ Namiesto nich postavil ich synov a tých Jozua obrezal, lebo boli neobrezaní. Cestou ich totiž neobrezali. ⁸ Keď už bol všetok ľud obrezaný, zostali v tábore, kým sa im rana nezahojila. ⁹ Potom Hospodin Jozuovi povedal: Dnes som od vás odvalil egyptskú potupu. Preto sa to miesto dodnes volá Gilgál.

Pascha

¹⁰ Keď Izraeliti táborili v Gilgále, svätili slávnosť Paschy večer v štrnásty deň toho mesiaca na jerišských stepiach. ¹¹ Na druhý deň po Pasche jedli z úrody zeme: nekvasený chlieb a v ten istý deň aj pražené zrnó. ¹² Na ďalší deň, keď jedli z plodov zeme, manna prestala. Keďže Izraeliti už mannu nemali, v tom roku jedli z úrody Kanaánu.

Jozuovo videnie

¹³ Keď bol Jozua pri Jerichu, poďíval sa a videl, že oproti nemu stojí niekto s vyťaseným mečom v ruke. Jozua poďišiel k nemu a prihovoriť sa mu: Patriš k nám alebo k našim nepriateľom? ¹⁴ On odpovedal: Nie tak. Ja som vodcom Hospodinovho voja. Práve teraz som prišiel. Vtedy Jozua padol tvárou na zem, klaňal sa mu a spýtal sa: Čo chce povedať môj pán svojmu služobníkovi? ¹⁵ Vodca Hospodinovho voja povedal Jozuovi: Vyzuj si sandále, lebo miesto, na ktorom stojíš, je sväté. Jozua tak urobil.

Pád Jericha

6 Jericho sa pred Izraelitmi dôkladne uzavrelo. Nikto nevychádzal ani nevchádzal. ² Vtedy Hospodin povedal Jozuovi: Pozri, dávam ti do rúk Jericho s jeho kráľom i s udatnými bojovníkmi. ³ Obkľučte mesto a nech ho jedenkrát obídu všetci bojovníci. Toto rob šesť dní. ⁴ Sedem kňazov nech nesie pred archou sedem trúb z baraních rohov. V siedmy deň obíďte mesto sedemkrát a kňazi nech trúbia. ⁵ Keď budú na rohoch zdĺhavo trúbiť a vy budete počuť zvuk trúb, nech všetok ľud spustí mohutný bojový pokrik. Vtedy sa mestské hradby zrúti a ľud vystúpi do mesta, každý rovno vpred. ⁶ Vtedy Jozua, syn Núna, zvolal kňazov a povedal im: Zdvihnite archu zmluvy a sedem kňazov nech nesie sedem trúb z baraních rohov pred Hospodinovou archou. ⁷ Ľudu povedal: Chodte a obkľučte mesto, ozbrojenci nech idú pred Hospodinovou archou. ⁸ Stalo sa, ako Jozua rozkázal ľudu: sedem kňazov, ktorí niesli pred Hospodinom sedem trúb z baraních rohov, kráčalo a trúbilo, zatiaľ čo archa Hospodinovej zmluvy ich nasledovala. ⁹ Ozbrojenci išli pred kňazmi, ktorí trúbili na trúbach, a zadný zástup za stáleho trúbenia kráčal za archou. ¹⁰ Potom Jozua prikázal ľudu: Nepokrikujte, nech nepočuť váš hlas, z vašich úst nech nevyjde ani slovo až do dňa, kým vám nepoviem: Spustíte bojový pokrik! Potom kričte. ¹¹ Potom rozkázal, aby obišli s Hospodinovou archou mesto. Obišli ho jedenkrát, potom prišli do tábora a prenocovali v ňom. ¹² Skoro ráno Jozua vstal a kňazi zdvihli Hospodinovu archu. ¹³ Sedem kňazov nieslo sedem trúb z baraních rohov pred Hospodinovou archou a cestou neustále trúbilo. Ozbrojenci šli pred nimi a zadný zástup kráčal za stáleho trúbenia za Hospodinovou archou. ¹⁴ Takto aj na druhý deň obišli raz mesto. Potom sa vrátili do tábora. Rovnako to robili šesť dní. ¹⁵ Na siedmy deň večer pri východe zorničky vstali a takým istým

spôsobom obišli mesto sedemkrát. Iba v tento deň obišli mesto sedemkrát. ¹⁶ Keď ho obchádzali siedmy raz, kňazi zatrúbili a Jozua povedal ľudu: Spustite bojový pokrik, lebo Hospodin vám vydal toto mesto! ¹⁷ Mesto nech prepadne hubiacej kliatbe. Ono samo so všetkým, čo je v ňom, patrí Hospodinovi. Nažive má ostať len neviestka Ráchab a všetci, čo sú s ňou v dome, lebo ukryla poslov, ktorých sme vyslali. ¹⁸ Len sa chráňte toho, čo je pod hubiacou kliatbou, aby ste jej sami neprepadli, ak by ste vzali niečo z toho, čo je pod hubiacou kliatbou. Tým by ste uvalili hubiacu kliatbu na izraelský tábor a uvrhli by ste ho do nešťastia. ¹⁹ Všetko striebro, zlato, bronzové a železné predmety sú zasvätené Hospodinovi. Dáte to k Hospodinovmu pokladu. ²⁰ Ľud skríkol a vtedy zazneli aj trúby. Keď ľud počul zvuk trúb, spustil mohutný bojový pokrik a hradby sa zrútili. Ľud vstúpil do mesta, každý rovno vpred. Takto zaujali mesto. ²¹ Mečom vykonali hubiacu kliatbu na všetkom, čo bolo v meste, na mužoch i ženách, na mladých i starých, na dobytku, ovciach i osloch. ²² Dvom mužom však, ktorí vyzvedali v krajine, Jozua povedal: Vojdite do domu neviestky a vyvedte ju odtiaľ so všetkým, čo má, ako ste jej prisahali. ²³ Vyzvedači teda vošli a vyviedli Ráchab, jej otca, matku, bratov a všetko, čo mala, i celú jej rodinu a ubytovali ich za izraelským táborom. ²⁴ Mesto so všetkým, čo bolo v ňom, vypálili. Len striebro, zlato, bronzové a železné predmety vložili do pokladu v Hospodinovom dome. ²⁵ Jozua nechal žiť neviestku Ráchab, jej rodinu i všetko, čo mala. Tak zostala uprostred Izraelitov dodnes, lebo ukryla poslov, ktorých Jozua vyslal na výzvedy do Jericha. ²⁶ Vtedy Jozua zaviazal ľud touto prísahou: Prekliaty pred Hospodinom, kto by sa dal do stavby mesta Jericha! Na svojom prvorodenom synovi položí jeho základy, na svojom najmladšom synovi osadí jeho brány. ²⁷ Hospodin bol s Jozuom a povest o ňom sa rozšírila po celej krajine.

Achánova krádež

7 Potom sa Izraeliti previnili porušením kliatby. Achán, syn Karmiho, syna Zabdiho, syna Zeracha z Júdovho kmeňa si totiž vzal niečo z vecí pod kliatbou, a preto vzplanul Hospodinov hnev proti Izraelitom. ² Potom vyslal Jozua mužov z Jericha do Aja, ktorý leží pri Bét-Avene východne od Bételu, a povedal im: Vyjdite a preskúmajte tú krajinu. Muži teda odišli a preskúmali Aj. ³ Keď sa vrátili k Jozuovi, povedali mu: Všetok ľud ta nemusí vyjsť, stačí, keď vyjde dvetisíc alebo tritisíc mužov a dobjú Aj. Neunúvajte všetok ľud; ich je totiž málo. ⁴ Tak sa vybralo z ľudu asi tritisíc mužov, tí však ušli pred ajskými mužmi. ⁵ Ajskí muži zabili z nich asi tridsaťšesť mužov. Prenasledovali ich od brány až po Šebarím a na svahu ich pobili. Vtedy srdce ľudu zmalomyselnelo a ochablo. ⁶ Jozua si však roztrhol rúcho a padol tvárou na zem pred Hospodinovou archou. Ležal až do večera spolu so staršími Izraela a sypali si prach na hlavu. ⁷ Jozua povedal: Ach, Pane, Hospodin, prečo si previedol tento ľud cez Jordán? Či preto, aby si nás vydal do rúk Amorejčanom, aby nás vyhubili? Radšej sme mohli zostať za Jordánom! ⁸ Prosím ťa, Pane, čo mám na to povedať, že Izrael zutekal pred svojimi nepriateľmi? ⁹ Keď sa to dopočujú Kanaánčania a ostatní obyvatelia krajiny, obkľúčia nás a vyhladia naše meno zo zeme. Čo urobíš pre svoje veľké meno? ¹⁰ Hospodin povedal Jozuovi: Vstaň! Prečo ležíš tvárou na zemi? ¹¹ Izrael sa prehrešil, prestúpil zmluvu, ktorú som mu dal ako príkaz. Vzali ešte aj z toho, čo je pod kliatbou. Kradli z toho, zatajili to a schovali medzi svoje veci. ¹² Izrael nemôže obstáť medzi nepriateľmi, musí zutekať pred nimi, lebo prepadol kliatbe. Nebudem už ďalej s vami, ak nevykynožíte spomedzi seba, čo je pod kliatbou. ¹³ Vstaň, posväť ľud a povedz: Posväťte sa na zajtrajší deň, lebo takto hovorí Hospodin, Boh Izraela: Izrael, máš u seba prekliaty predmet. Nemôžeš obstáť pred nepriateľmi, kým neodstránite spomedzi seba, čo

je pod kľatbou. ¹⁴ Preto zajtra ráno nastúpte podľa kmeňov. Kmeň, ktorý označí Hospodin lósom, nastúpi podľa rodov. Rod, ktorý označí Hospodin lósom, nastúpi podľa rodín a z rodiny, ktorú označí Hospodin lósom, nastúpi každý muž. ¹⁵ Kto bude označený, že má to, čo je pod kľatbou, nech je upálený so všetkým, čo má, lebo prestúpil Hospodinovu zmluvu a spáchal v Izraeli hanebný čin. ¹⁶ Jozua vstal včasráno a kázal Izraelu nastúpiť podľa kmeňov a lósom bol označený Júdov kmeň. ¹⁷ Potom kázal nastúpiť rodom Júdu a lós označil rod Zeracha. Potom kázal nastúpiť mužom z rodu Zeracha a lós označil Zabdiho. ¹⁸ Kázal teda nastúpiť mužom z jeho rodiny a lós označil Achána, syna Karmiho, syna Zabdiho, syna Zeracha z Júdovho kmeňa. ¹⁹ Jozua povedal Achánovi: Syn môj, vzdaj česť Hospodinovi, Bohu Izraela. Vzdaj mu chválu a povedz mi, čo si urobil. Nič pred o mnou nezatajuj! ²⁰ Achán odpovedal Jozuovi: Naozaj. Ja som sa prehrešil proti Hospodinovi, Bohu Izraela. Toto som urobil: ²¹ Videl som medzi koristou pekný šinársky plášť, dvesto šeklov striebra a jeden zlatý prút vážiaci päťdesiat šeklov. Zatúžil som po tom a vzal som si to. Je to skryté v zemi pod mojím stanom a striebro je naspodku. ²² Jozua rozkázal poslom, aby sa ponáhľali do stanu. Naozaj to bolo skryté v jeho stane a striebro bolo naspodku. ²³ Vzali to teda zo stanu, doniesli Jozuovi a všetkým Izraelitom a vysypali to pred Hospodinom. ²⁴ Nato Jozua s celým Izraelom chytil Achána, syna Zeracha, i striebro, plášť a zlatý prút, ako aj jeho synov, dcéry, dobytok, osly a ovce, stan a všetko, čo mal, a vyviedli ich do údolia Achór. ²⁵ Jozua povedal: Prečo si nás uvrhol do nešťastia? Teba nech dnes uvrhne Hospodin do nešťastia! Potom ho celý Izrael ukameňoval — spálili ich ohňom a zahádzali ich kameňmi. — ²⁶ Nakopili naňho veľkú hromadu kamenia, ktorá je tam dodnes. Potom Hospodin odvrátil páľavu svojho hnevu. Preto sa toto miesto dodnes volá Ěmek-Achór.

Dobytie mesta Aj

8 Hospodin povedal Jozuovi: Neboj sa, ani sa nestrachuj! Vezmi so sebou všetkých bojovníkov, vstaň a vystúp do Aja. Pozri, dávam ti do rúk ajského kráľa, jeho ľud, mesto i krajinu. ² Nalož s Ajom a s jeho kráľom, ako si naložil s Jerichom a s jeho kráľom, ale ich cenností a dobytku sa môžete zmocniť. Priprav za mestom zálohu proti nemu. ³ Jozua vstal a šiel so všetkými bojovníkmi zaujať Aj. Jozua si vybral tridsaťtisíc udatných bojovníkov, v noci ich vyslal ⁴ s príkazom: Buďte v pohotovosti! Budete za mestom ako záloha proti nemu. Nebuďte však veľmi ďaleko od mesta. Všetci buďte pripravení! ⁵ Ja sa však so všetkým ľudom, ktorý je so mnou, priblížim k mestu a keď vyjdú proti nám, utečieme pred nimi ako prvýkrát. ⁶ Oni vyjdú za nami a my ich odlákame od mesta. Povedia si totiž: Utekajú pred nami ako prvýkrát. My budeme utekať pred nimi. ⁷ Vy vtedy vyrazte zo zálohy, obsadte mesto a Hospodin, váš Boh, vám ho dá do rúk. ⁸ Keď obsadíte mesto, podpáľte ho, konajte podľa Hospodinovho slova. Toto je môj rozkaz pre vás. ⁹ Taktó ich Jozua vyslal, oni vyšli ako záloha a zostali medzi Bételom a Ajom západne od Aja. V tú noc Jozua však prenocoval medzi ľudom. ¹⁰ Jozua vstal včasráno, vykonal prehliadku ľudu a tiahol na jeho čele so staršími Izraela do Aja. ¹¹ Všetci bojovníci vystupovali s ním, blížili sa k mestu, až prišli k nemu. Utáborili sa severne od Aja, takže medzi nimi a Ajom bolo údolie. ¹² Potom vzal asi päťtisíc mužov a postavil ich do zálohy medzi Bételom a Ajom, na západ od mesta. ¹³ Ľud rozostavili taktó: celý tábor severne od mesta a zadný zástup na západ od mesta. V tú noc zišiel Jozua do údolia. ¹⁴ Ajský kráľ to zbadal. Preto vyšiel včasráno s mužmi mesta a so všetkým svojím ľudom do boja proti Izraelu na určené miesto smerom k Arabe. Nevedel však, že proti nemu je pripravená záloha za mestom. ¹⁵ Jozua a celý Izrael predstierali pred nimi porážku a utekali smerom na púšť. ¹⁶ Ajania vyzvali všetkých, ktorí zostali v meste,

aby ich prenasledovali. Tak prenasledovali Jozuu a stratili spojenie s mestom. ¹⁷ Ani v Aji, ani v Bételi nezostal nikto, kto by nešiel prenasledovať Izrael. Mesto nechali otvorené a prenasledovali Izrael. ¹⁸ Hospodin povedal Jozuovi: Zdvihni kopiju, čo máš v ruke, proti mestu Aj, lebo ti ho vydám do rúk. Jozua zdvihol kopiju, ktorú mal v ruke, proti mestu. ¹⁹ Keď vystrel ruku, vyrazila záloha zo svojho miesta do útoku. Vnikli do mesta, obsadili ho a hneď ho podpálili. ²⁰ Keď sa ajskí muži obrátili, videli, ako dym z mesta stúpa k nebu. Nemali však možnosť utiecť ani sem, ani tam, lebo ľud, ktorý utekal na púšť, sa obrátil proti svojim prenasledovateľom. ²¹ Keď Jozua a celý Izrael videli, že záloha obsadila mesto a že z mesta stúpa dym, obrátili sa a začali biť mužov z mesta Aj. ²² Tamtí z mesta im vyšli naproti, takže sa muži z Aja dostali medzi Izraelitov. Jedni ich bili z jednej a druhí z druhej strany, takže neostal z nich nikto, kto by bol utiekol a zachránil sa. ²³ Ajského kráľa zajali živého a priviedli ho k Jozuovi. ²⁴ Keď Izraeliti pobili všetkých obyvateľov Aja na poli a na púšti, kam ich prenasledovali, a keď všetci až do posledného muža padli mečom, vrátil sa celý Izrael do Aja a jeho obyvateľov pobil mečom. ²⁵ Tých, čo v ten deň padli — mužov i žien —, bolo spolu dvanásťtisíc; všetci boli z Aja. ²⁶ Jozua mal ruku vystretú s kopijou a nestiahol ju, kým na všetkých obyvateľoch Aja nevykonal kľatbu. ²⁷ Izrael sa zmocnil len dobytky a koristi tohto mesta podľa Hospodinovho slova, ako rozkázal Jozuovi. ²⁸ Jozua vypálil Aj a urobil z neho večné zbúranisko — pustatinou je dodnes. ²⁹ Ajského kráľa dal obesiť a nechal ho tam na strome do večera. Po západe slnka rozkázal Jozua sňať jeho mŕtvolu zo stromu. Potom ju hodili k mestskej bráne a nakopili na ňu hromadu kameňa, ktorá je tam dodnes.

Oltár na Ebále

³⁰ Vtedy postavil Jozua Hospodinovi, Bohu Izraela, oltár na vrchu Ebál. ³¹ Bol to oltár z neotesaných kameňov, ktorých sa nedotklo železo podľa príkazu Hospodinovho služobníka Mojžiša Izraelitom, ako je napísané v knihe Mojžišovho zákona. Obetovali na ňom Hospodinovi spaľované obety a obety spoločenstva. ³² Tam, v prítomnosti Izraelitov, odpísal na tie kamene zákon, ktorý zapísal Mojžiš. ³³ Celý Izrael, jeho starší, správcovia a sudcovia stáli po oboch stranách archy oproti léviovským kňazom, ktorí niesli archu Hospodinovej zmluvy. Stáli tam cudzinci takisto ako aj domáci. Jedna polovica oproti vrchu Gerizím, druhá oproti vrchu Ebál, ako predtým rozkázal Hospodinov služobník Mojžiš požehnávať ľud Izraela. ³⁴ Potom prečítal všetky slová zákona, požehnanie i kľatbu tak, ako sú napísané v knihe zákona. ³⁵ Nebolo ani jediné slovo z toho všetkého, čo Mojžiš prikázal, čo by Jozua neprečítal pred celým zhromaždením Izraela, pred ženami, deťmi i pred cudzincami, ktorí šli s nimi.

Úskok Gibeónčanov

9 Keď sa to dopočuli všetci králi, ktorí bývali za Jordánom, na pohorí aj na Nížine, na celom pobreží Veľkého mora smerom na Libanon: Chetiti, Amorejčania, Kanaánčania, Perizzejci, Chivviji a Jebúseji, ² zhromaždili sa, aby spoločne bojovali proti Jozuovi a Izraelu. ³ Keď obyvatelia Gibeónu počuli, čo urobil Jozua s Jerichom a s Ajom, ⁴ použili úskok: opatrili sa stravou, na osly naložili staré vrecia a staré, otrhané a poplátané kožené mechy na víno, ⁵ obuli si starú poplátanú obuv a obliekli si staré šaty. Všetok chlieb, ktorým sa zásobili, zoschol a rozmrvil sa. ⁶ Takto išli k Jozuovi do tábora v Gilgále a povedali jemu aj Izraelitom: Prišli sme z ďalekej krajiny, uzavrite s nami zmluvu. ⁷ Izraeliti povedali Chivvijom: Azda bývate medzi nami, ako môžeme s vami uzavrieť zmluvu? ⁸ Títo však odpovedali Jozuovi: Sme tvojimi služobníkmi. Jozua sa ich opýtal: Kto ste a odkiaľ prichádzate?

⁹ Odpovedali mu: Z ďalekej krajiny prichádzajú tvoji služobníci pre meno Hospodina, tvojho Boha, lebo sme počuli správu o ňom, o všetkom, čo urobil v Egypte, ¹⁰ a o všetkom, čo urobil dvom amorejským kráľom za Jordánom: chešbónskemu kráľovi Sichónovi a bášanskému kráľovi Ógovi v Aštaróte. ¹¹ Preto nám naši starší a všetci obyvatelia našej krajiny povedali: Naberte si potravu na cestu, choďte im naproti a povedzte im: My sme vaši služobníci, uzavrite teraz s nami zmluvu. ¹² Toto je náš chlieb. Z domu sme si ho vzali na cestu teplý, keď sme sa vybrali k vám, a teraz sa pozrite, zoschol a rozmrvil sa. ¹³ Toto sú naše kožené mechy na víno. Keď sme si ich napĺňali, boli nové. Pozrite, sú potrhane. Naše šaty a obuv sú zodraté od príliš dlhej cesty. ¹⁴ Izraelskí muži vzali z ich potravu, ale nepýtali sa na Hospodinov výrok. ¹⁵ Jozua sa s nimi pokojne dohodol a uzavrel s nimi zmluvu, že ich nechá žiť, a predstavení pospolitosti to prisahne potvrdili. ¹⁶ Po troch dňoch od uzavretia zmluvy sa však dopočuli, že títo ľudia sú zblízka a bývajú uprostred nich. ¹⁷ Nato sa Izraeliti vydali na cestu a na tretí deň prišli k ich mestám. Ich mestá sú Gibeón, Kefira, Beerót a Kirjat-Jearím. ¹⁸ Izraeliti ich však nepobili, lebo predstavení pospolitosti prisahali na Hospodina, Boha Izraela. Celá pospolitosť však reptala proti predstaveným. ¹⁹ Všetci predstavení povedali celej pospolitosti: Prisahali sme na Hospodina, Boha Izraela, preto sa ich teraz nesmieme dotknúť. ²⁰ Urobiť s nimi môžeme len to, že ich necháme žiť, aby nás nezastihol hnev pre prisahu, ktorú sme im dali. ²¹ Potom im predstavení povedali: Nech ostanú žiť! Stali sa potom drevorubačmi a nosičmi vody pre celú pospolitosť, ako povedali predstavení. ²² Jozua ich zvolal a prihovoral sa im: Prečo ste nás oklamali, keď ste povedali, že ste zďaleka, hoci bývate medzi nami? ²³ Preto ste prekliati a zostanete otrokmi — drevorubačmi a nosičmi vody — pre dom môjho Boha. ²⁴ Oni odpovedali Jozuovi: Tvojim služobníkom oznámili, že Hospodin, tvoj Boh, prikázal svojmu služobníkovi Mojžišovi odovzdať vám celú krajinu a vykynozíť všetkých obyvateľov krajiny pred vami. Preto sme sa pred vami báli o svoje životy a urobili sme to. ²⁵ Teraz sme v tvojej moci. Urob s nami, čo uznáš za dobré a správne. ²⁶ On urobil to, že ich vytrhol z rúk Izraelitov a nepobil ich. ²⁷ Jozua ich v ten deň urobil drevorubačmi a nosičmi vody pre pospolitosť a pre Hospodinov oltár dodnes, a to na mieste, ktoré si vyberie Hospodin.

Dobytie južného Kanaánu

10 Keď sa dopočul jeruzalemský kráľ Adoní-Cedek, že Jozua obsadil Aj a vykonal na ňom kliatbu — čo urobil s Jerichom a s jeho kráľom, urobil aj s kráľom Aja — a že obyvatelia Gibeónu uzavreli mier s Izraelom a ostali medzi nimi, ² veľmi sa zľakol. Gibeón bol totiž veľkým mestom, jedným z kráľovských miest. Bol ešte väčší než Aj a všetci jeho muži boli hrdinovia. ³ Preto jeruzalemský kráľ Adoní-Cedek poslal hebronskému kráľovi Hohámovi, jarmútskemu kráľovi Pireámovi, lachíšskemu kráľovi Jafiovi a eglónskemu kráľovi Debírovi toto posolstvo: ⁴ Príďte ku mne a pomôžte mi poraziť Gibeón, lebo uzavrel mier s Jozuom a s Izraelitmi. ⁵ Nato sa zhromaždili piati amorejskí králi, kráľ jeruzalemský, hebronský, jarmútsky, lachíšsky a eglónsky, a pritiahli s celým vojskom. Utáborili sa oproti Gibeónu a bojovali proti nemu. ⁶ Gibeónčania však poslali Jozuovi do tábora v Gilgále odkaz: Neodťahni ruku od svojich služobníkov, rýchlo príď k nám, zachráň nás a pomôž nám, lebo sa proti nám zoskupili všetci amorejskí králi, ktorí bývajú na pohorí. ⁷ Jozua vyšiel z Gilgálu a s ním všetok boaschopný ľud i všetci udatní hrdinovia. ⁸ Hospodin povedal Jozuovi: Neboj sa ich, lebo som ti ich vydal do rúk. Nikto z nich neobstojí pred tebou. ⁹ Jozua ich nečakane prepadol, celú noc totiž pochodoval z Gilgálu. ¹⁰ Hospodin ich uviedol do zmätku pred Izraelom. Pri Gibeóne im pripravil ťažkú porážku, prenasledoval

ich cestou hore na Bét-Chorón a bil ich až po Azeku a Makkedu. ¹¹ Keď sa na úteku pred Izraelom dostali v Bét-Choróne na svah, Hospodin vrhal na nich veľké kamene z neba až po Azeku, takže pomreli. Tých, čo pomreli od krupobitia kameňov, bolo viac než tých, ktorých Izraeliti pobili mečom. ¹² Vtedy, v ten deň, keď Hospodin vydal Amorejčanov Izraelitom na ľubovôľu, povedal Jozua Hospodinovi a v prítomnosti Izraela zvolal: Slnko, zastav sa v Gibeóne a mesiac v údolí Ajalón! ¹³ Slnko sa zastavilo a aj mesiac zostal stáť, kým sa ľud nepomstil na svojich nepriateľoch. Či to nie je napísané v Knihe úprimného? Slnko sa zastavilo uprostred neba a celý deň sa neponáhľalo zapadnúť. ¹⁴ Taký deň nebol ani predtým, ani potom, aby Hospodin takto vypočul hlas človeka. Vtedy totiž Hospodin bojoval za Izrael. ¹⁵ Potom sa Jozua a celý Izrael s ním vrátili do tábora v Gilgále. ¹⁶ Tí piati kráľi však ušli a skryli sa v jaskyni Makkedu. ¹⁷ Nato Jozua dostal správu: Našlo sa päť kráľov; skrývajú sa v jaskyni pri Makkede. ¹⁸ Jozua povedal: Privaľte veľké kamene ku vchodu jaskyne a postavte k nej mužov, aby ich strážili. ¹⁹ Vy sa však nezastavujte, prenasledujte svojich nepriateľov, zničte ich zadný zástup a nedovoľte, aby sa dostali do svojich miest, lebo Hospodin, váš Boh, vám ich vydal do rúk. ²⁰ Jozua a Izraeliti skončili boj úplnou porážkou a zničením nepriateľa. Tí však z nich, čo mohli ujsť, ušli a dostali sa do opevnených miest. ²¹ Všetok ľud sa pokojne vrátil k Jozuovi do tábora pri Makkede. Nikto sa už neodvážil povedať niečo proti Izraelitom. ²² Vtedy Jozua rozkázal: Otvorte vchod jaskyne a privedte tých piatich kráľov ku mne. ²³ Urobili to a vyviedli k nemu z tej jaskyne kráľa jeruzalemského, kráľa hebronského, kráľa jarmútskeho, kráľa lachíšskeho a kráľa eglónskeho. ²⁴ Keď tých kráľov priviedli k nemu, Jozua zvolal všetkých Izraelitov a veliteľom bojovníkov, ktorí prišli s ním, povedal: Pristúpte a šliapnite na šiju týchto kráľov! Oni pristúpili a šliapli im na šiju. ²⁵ Potom im Jozua povedal: Nebojte sa ani nestrachujte, buďte silní a odvážni, lebo toto urobí Hospodin so všetkými vašimi nepriateľmi, proti ktorým bojujete. ²⁶ Potom ich dal Jozua zabiť a obesiť na päť stromov. Obesenci viseli na stromoch do večera. ²⁷ Pri západe slnka ich na Jozuov rozkaz zo stromov zvesili a hodili do jaskyne, kde sa predtým skrývali. Potom nakládli ku vchodu jaskyne veľké kamene, ktoré sú tam dodnes. ²⁸ Jozua ešte v ten deň obsadil Makkedu a jej obyvateľov pobil mečom. Vykonan na nich kľatbu a nijakému živému tvorovi nedovolil ujsť. S kráľom Maktedy naložil tak, ako naložil s jeriškým kráľom. ²⁹ Potom Jozua prešiel spolu s celým Izraelom z Maktedy do Libny a bojoval proti nej. ³⁰ Aj tú s jej kráľom dal Hospodin Izraelitom do rúk. Bil ich mečom a usmrtil všetko živé v meste a žiadnemu tvorovi nedovolil ujsť. S jej kráľom naložil tak ako s jeriškým kráľom. ³¹ Potom prešiel Jozua a celý Izrael s ním z Libny do Lachíša, utáboril sa oproti nemu a bojoval proti nemu. ³² Hospodin vydal Lachíš do rúk Izraela. Izrael ho na druhý deň obsadil a ostrím meča pobil všetky živé tvory, ako to urobil v Libne. ³³ Vtedy prišiel gezerský kráľ Horám Lachíšu na pomoc, ale Jozua ho porazil i s jeho ľudom, takže nezostal nikto, kto by mohol ujsť. ³⁴ Jozua prešiel aj s celým Izraelom z Lachíša do Eglóna, utáborili sa oproti nemu a bojovali proti nemu. ³⁵ V ten istý deň ho obsadili. Bili ich mečom a na všetkých živých vykonali kľatbu tak, ako to urobili s Lachíšom. ³⁶ Potom Jozua a celý Izrael s ním odišli z Eglóna do Hebrona a bojovali proti nemu. ³⁷ Obsadili ho a mečom pobili jeho kráľa, všetky k nemu patriace mestá i všetko živé v nich. Nenechali nikoho, kto by mohol ujsť, tak, ako to urobili s Eglónom. Vykonali kľatbu na ňom i všetkom živom v ňom. ³⁸ Potom sa Jozua vrátil aj s celým Izraelom do Debíru a bojoval proti nemu. ³⁹ Obsadil ho i s jeho kráľmi, so všetkými jeho mestami a pobil ich mečom. Vykonan v ňom kľatbu na všetkom živom a nedovolil nikomu uniknúť. Ako urobil s Hebronom, Libnou a s jej kráľom, tak urobil s Debírom a jeho kráľom. ⁴⁰ Takto porazil Jozua celú

krajinu: pohorie aj Negev, Nížinu a svahy so všetkými kráľmi a nenechal nikoho ujst. Na všetkom živom vykonal kľatbu, ako prikázal Hospodin, Boh Izraela. ⁴¹ Jozua ich pobil od Kaděš-Barnéy po Gazu, celú krajinu Gošen po Gibeón. ⁴² Všetkých kráľov aj s ich krajinami obsadil Jozua naraz, lebo Hospodin, Boh Izraela, bojoval za Izrael. ⁴³ Potom sa Jozua vrátil s celým Izraelom do tábora v Gilgále.

Dobytie severného Kanaánu

11 Keď sa o tom dopyčul chacórsky kráľ Jabín, poslal poslov k madónskemu kráľovi Jobábovi, k šimrónskemu kráľovi, k achšáfskemu kráľovi ² a ku kráľom, ktorí bývali na severnom pohorí a v Arabe južne od Kinneretu, na Nížine, na Dórskej pahorkatine na západ, ³ ku Kanaánčanom na západe a na východe, k Amorejčanom, Chetitom, Perizzejcom, Jebusejom na pohorí a k Chivvijom na úpätí Chermónu v krajine Micpa. ⁴ Tí vyšli s celými svojimi tábormi — toľko ľudí ako piesku na morskom brehu — s veľkým množstvom koní a vozov. ⁵ Všetci títo kráľi sa spojili, prišli a utáborili sa pri vodách Merómu, aby bojovali proti Izraelu. ⁶ Vtedy Hospodin povedal Jozuovi: Neboj sa ich, lebo ja ich všetkých zajtra o tomto čase vydám pobitých Izraelu. Kone im ochrom a vozy spál. ⁷ Jozua a všetok bojový ľud s ním náhle pritiahli k vodám Merómu a napadli ich. ⁸ Hospodin ich dal do rúk Izraelitov, tí ich porazili a prenasledovali až po veľký Sidon, po Misrefót-Majim až po údolie Micpe na východe, pobili ich a nenechali nikoho, kto by im mohol ujst. ⁹ Jozua im urobil tak, ako mu prikázal Hospodin, ochromil im kone a spálil vozy. ¹⁰ Vtedy sa Jozua vrátil, zaujal Chacór a jeho kráľa zabil mečom. Chacór bol totiž kedysi hlavným mestom všetkých týchto kráľovstiev. ¹¹ Všetko živé pobili v ňom mečom a vykonal na ňom kľatbu. Neostalo nič, čo dýcha. Potom Chacór vypálili. ¹² Všetky mestá týchto kráľov Jozua obsadil, kráľov zajaľ, pobil mečom a vykonal na nich kľatbu, ako prikázal Hospodinov služobník Mojžiš. ¹³ Izrael nevypálil mestá, ktoré stáli na rumoviskách, okrem mesta Chacór — len ten Jozua vypálil. ¹⁴ Izraeliti sa zmocnili všetkého, čo v týchto mestách našli, a ukoristili aj dobytok. Ľudí však zabíjali mečom, kým ich nevykynožili, a neponechali nič, čo dýchalo. ¹⁵ Ako Hospodin prikázal svojmu služobníkovi Mojžišovi, tak Mojžiš prikázal Jozuovi a Jozua to vykonal. V ničom sa neodklonil od toho, čo Hospodin prikázal Mojžišovi. ¹⁶ Takto Jozua obsadil celú túto krajinu: pohorie, celý Negev, celý kraj Gošen, Nížinu i Arabu, izraelské pohoria i s úpäťami ¹⁷ od vrchu Chálak, ktorý sa dvíha od Seiru až po Baal-Gád v údolí Libanonu pod vrchom Chermón. Všetkých ich kráľov zajaľ a dal usmrtiť. ¹⁸ Dlhو viedol Jozua vojnu so všetkými týmito kráľmi. ¹⁹ Nebolo mesta, ktoré by sa s Izraelitmi mierovo dohodlo okrem Chivvijov, obyvateľov Gibeónu. Všetkého sa zmocnili bojom. ²⁰ Hospodin im totiž naplnil srdcia vzdorom, aby bojovali proti Izraelu a padli pod kľatbu. Nezmiľoval sa nad nimi, ale vyhubil ich, ako prikázal Hospodin Mojžišovi. ²¹ Vtedy prišiel Jozua a vykynožil Anákov z pohoria, z Hebronu, z Debíru, z Anábu a z celého judského a izraelského pohoria. Jozua vykonal kľatbu na nich, ako aj na ich mestách. ²² Z Anákov nezostal na izraelskom území nik. Zostali však v Gaze, v Gate a v Ašdóde. ²³ Jozua teda obsadil celú krajinu tak, ako Hospodin povedal Mojžišovi. Jozua ju dal do dedičstva Izraelu, každému kmeňu jeho podiel. Krajina mala pokoj od vojny.

Zoznam porazených kráľov

12 Toto sú kráľi krajiny, ktorých Izraeliti pobili a ich zajordánske územie obsadili smerom na východ od potoka Arnón až po vrch Chermón s celou východnou Arabou. ² Amorejský kráľ Sichón, ktorý býval v Chešbóne a vládol od Aroéru, čo leží na brehu poto-

ka Arnón, teda od stredu tej doliny cez polovicu Gileádu až po potok Jabbók, ktorý tvorí hranicu s Ammónčanmi, ³ cez Arabu až po jazero Kinneret na východe, po More Araby — po Solné more — na východe smerom do Bét-Ješimótu a na juhu od Temánu pod úbočie Pisgy. ⁴ Toto bolo územie bášanského kráľa Óga, ktorý ostal z Refajov a býval v Aštaróte a v Edrei: ⁵ ovládal pohorie Chermón, Salchu i celý Bášan až po územie Gešúrcov a Maachátanov, nad polovicou Gileádu až po územie chešbónskeho kráľa Sichóna. ⁶ Hospodinov služobník Mojžiš s Izraelitmi ich pobil. Mojžiš, Hospodinov služobník, dal krajinu do vlastníctva Rúbenovcom, Gádovcom a polovici Menašeho kmeňa. ⁷ Toto sú králi krajiny, ktorých Jozua a Izraeliti porazili na druhej, západnej strane Jordánu od Baal-Gádu v údolí Libanonu až po vrch Chálak, ktorý sa dvíha smerom k Seíru, ktorú dal Jozua do vlastníctva izraelským kmeňom, každému jeho diel ⁸ na pohorí, na Nížine, v Arabe, na úbočiach, v púšti a v Negeve v kraji Chetitov, Amorejčanov, Kanaánčanov, Perizzejcov, Chivvijov, Jebúsejov: ⁹ jeden kráľ Jericha, jeden kráľ Aja, ktorý leží pri Bételi, ¹⁰ jeden jeruzalemský kráľ, jeden hebronský kráľ, ¹¹ jeden jarmútsky kráľ, jeden lachíšsky kráľ, ¹² jeden eglónsky kráľ, jeden gezerský kráľ, ¹³ jeden debírsky kráľ, jeden gederský kráľ, ¹⁴ jeden chormský kráľ, jeden arádsky kráľ, ¹⁵ jeden libniansky kráľ, jeden adullámsky kráľ, ¹⁶ jeden makkedský kráľ, jeden bételský kráľ, ¹⁷ jeden tappúášsky kráľ, jeden cheferský kráľ, ¹⁸ jeden afésky kráľ, jeden šarónsky kráľ, ¹⁹ jeden madónsky kráľ, jeden chacórsky kráľ, ²⁰ jeden šimrón-merónsky kráľ, jeden achšáfsky kráľ, ²¹ jeden taanachský kráľ, jeden megiddský kráľ, ²² jeden kedešský kráľ, jeden kráľ Jokneámu na Karmeli, ²³ jeden kráľ Dóru na Dórskej pahorkatine, jeden kráľ Gojímu v Galilei ²⁴ a jeden tircanský kráľ; spolu tridsaťjeden kráľov.

Prikaz rozdeliť krajinu

13 Keď bol Jozua starý a pokročilý vekom, povedal mu Hospodin: Ty si už starý a pokročilý vekom, no zostalo ešte mnoho územia, ktoré treba obsadiť. ² Toto je územie, ktoré ešte zostalo: všetky oblasti Filištíncov a všetkých Gešúrcov ³ počnúc od Šichóru, ktorý tečie na východ od Egypta až po severnú hranicu Ekrónu, ktorý sa počíta ku Kanaánu, a päť filištínskych kniežatstiev: gazanské, ašdódske, aškalónske, gatské a ekrónske; ďalej Avvania, ⁴ z juhu celé územie Kanaánčanov a Meára, ktorá patrí Sidončanom, až po Afék, po územie Amorejčanov; ⁵ ďalej územie Gebalčanov a celý Libanon na východe od Baal-Gádu po úpätie vrchu Chermón, až ta, kde sa prichádza do Chamátu. ⁶ Ja zažením všetkých, ktorí bývajú na pohorí od Libanonu až po Misrefót-Majim a všetkých Sidončanov spred Izraelitov, ty len lósom rozdeľ krajinu do dedičného vlastníctva Izraelu, ako som ti prikázal. ⁷ Teraz teda rozdeľ túto krajinu do vlastníctva deviatim kmeňom a polovici Menašeho kmeňa. ⁸ Rúbenovci a Gádovci zaujali s druhou polovicou Menašeho kmeňa dedičný podiel, ktorý im dal Mojžiš za Jordánom na východe; ako im ho dal Mojžiš, Hospodinov služobník: ⁹ od Aroéru, ktorý leží na brehu potoka Arnón, a od mesta, ktoré je uprostred údolia, i celú rovinu Medeba až po Dibón, ¹⁰ všetky mestá amorejského kráľa Sichóna, ktorý vládol v Chešbóne, až po územie Ammónčanov, ¹¹ Gileád i územie Gešúrcov a Maachátanov, celé pohorie Chermónu a celý Bášan až po Salchu, ¹² celé kráľovstvo bášanského Óga, ktorý panoval v Aštaróte a Edrei. Ten zostal ešte zo zvyšku Refajov, ktorých Mojžiš porazil a vyhnal. ¹³ Izraeliti však nevyhnali Gešúrcov a Maachátanov, preto tí ostali bývať medzi Izraelitmi dodnes.

Zajordánske kmene

¹⁴ Len Léviho kmeňa nedal Mojžiš dedičný podiel. Ohňové obety Hospodina, Boha Izraela, sú ich dedičným podielom, ako im prisľúbil. ¹⁵ Mojžiš dal kmeňu Rúbenovcov

dedičstvo podľa ich rodov: ¹⁶ Pripadlo im územie od Aroéru, ktoré leží na brehu potoka Arnón, spolu s mestom uprostred údolia, ďalej celá rovina po Medebu, ¹⁷ Chešbón a všetky jeho mestá, ktoré ležia na rovine, Dibón, Bamót-Baal, Bét-Baal-Meón, ¹⁸ Jahca, Kedemót, Mefaat, ¹⁹ Kirjatajim, Sibma, Ceret-Šachar na kopci v údolí, ²⁰ Bét-Peór, úbočia Pisgy, Bét-Ješimót, ²¹ všetky mestá na rovine a celé kráľovstvo amorejského kráľa Sichóna, ktorý vládol v Chešbóne. Mojžiš porazil jeho aj midjánske kniežatá Eviho, Rekema, Cúra, Chúra a Rebu, ako aj kniežatá Sichóna, ktoré bývali v krajine. ²² Izraeliti zabili mečom aj veštea Bileáma, Beórovho syna, spolu s ostatnými pobitými. ²³ Hranicou Rúbenovcov bol Jordán a jeho pobrežie. Toto je dedičné vlastníctvo Rúbenovcov podľa ich rodov. Toto sú ich mestá a dediny. ²⁴ Mojžiš dal dedičstvo kmeňu Gádovcov podľa rodov. ²⁵ Pripadlo im územie Jazér, všetky mestá v Gileáde a polovica krajiny Ammónčanov až po Aroér, ktorý leží na východ od Rabby, ²⁶ od Chešbónu po Rámat-Micpe a Betoním, od Machanajimu až po územie Ló-Debáru. ²⁷ V údolí dostali Bét-Harám, Bét-Nimra, Sukkót, Cafón, zvyšok kráľovstva chešbónskeho kráľa Sichóna, Jordán a jeho pobrežie až po pobrežie jazera Kinneret na východnej strane Jordánu. ²⁸ To je dedičné vlastníctvo Gádovcov podľa ich rodov, ich mestá a dediny. ²⁹ Mojžiš dal polovici kmeňa Menašševcov jeho dedičstvo. Polovici kmeňa Menašševcov podľa jeho rodov pripadlo toto: ³⁰ územie od Machanajimu, celý Bášan, kráľovstvo bašanského kráľa Óga, všetky Jaírove dediny, ktoré ležia v Bášane, spolu šesťdesiat miest, ³¹ polovicu Gileádu, Aštarótu a Edrei, mestá Ógovho kráľovstva v Bášane. To pripadlo potomkom Machíra, syna Menaššeho, polovici Machírovcov podľa ich rodov. ³² Toto rozdelil Mojžiš na moábskych stepiach za Jordánom, východne od Jericha. ³³ Léviho kmeňu nedal Mojžiš dedičné vlastníctvo, lebo Hospodin, Boh Izraela, je podľa prísľubu jeho dedičným vlastníctvom.

Kalébov podiel

14 Toto sú územia, ktoré Izraeliti dostali v Kanaáne, ako im ich dali do dedičstva kňaz Eleazár a Jozua, syn Núna, a rodoví predáci izraelských kmeňov. ² Dedičné vlastníctvo dostali lósom, ako to prostredníctvom Mojžiša Hospodin prikázal dať deviatim kmeňom a pol kmeňu. ³ Len dvom kmeňom a pol kmeňu dal Mojžiš dedičné vlastníctvo za Jordánom, ale Léviovcom nedal dedičné vlastníctvo medzi nimi, ⁴ pretože potomkovia Jozefovi tvorili dva kmene: Menaše a Efrajim. Léviovcom však nedal dedičný podiel v krajine, iba mestá na bývanie a príslahlé pasienky pre dobytok a stáda. ⁵ Izraeliti urobili, ako Hospodin prikázal Mojžišovi a rozdelili krajinu. ⁶ Vtedy prišli Júdovci k Jozuovi v Gilgále a Kenizzejec Kaléb, Jefunneho syn, mu povedal: Ty vieš, čo povedal Hospodin Božiemu mužovi Mojžišovi v Kaděš-Barnéi o mne a o tebe. ⁷ Mal som štyridsať rokov, keď ma služobník Hospodinov Mojžiš poslal z Kaděš-Barnéy preskúmať krajinu. Ja som mu podal správu podľa svojho svedomia. ⁸ Moji bratia, čo šli so mnou, prestrašili srdce ľudu. Ja som sa však pridržiaval Hospodina, svojho Boha. ⁹ V ten deň Mojžiš prisahal: Zem, po ktorej kráčala tvoja noha, bude dedičným vlastníctvom tebe a tvojim synom naveky, lebo si sa vždy pridržiaval Hospodina, môjho Boha. ¹⁰ Hospodin ma doteraz zachoval nažive, ako sľúbil. Uplynulo už štyridsaťpäť rokov odvtedy, ako to Hospodin povedal Mojžišovi, keď Izrael chodil po púšti. Teraz mám osemdesiatpäť rokov. ¹¹ Ešte aj dnes som taký silný, ako keď ma vyslal Mojžiš. Aj dnes mám takú silu ísť do boja, akú som mal vtedy. ¹² Preto daj mi teraz toto pohorie, o ktorom hovoril Mojžiš v onen deň, lebo sám si vtedy počul, že tam sú Anákovia a veľké opevnené mestá. Azda bude Hospodin so mnou a vyženiem ich, ako povedal Hospodin. ¹³ Jozua požehnal Kaléba, syna Jefunneho, a za dedičné vlastníctvo

mu dal Hebron. ¹⁴ Takto sa stal Hebron dedičným vlastníctvom Kenizzejca Kaléba, syna Jefunneho, a je ním dodnes, pretože sa vždy pridržal Hospodina, Boha Izraela. ¹⁵ Hebron sa predtým volal Kirjat-Arba. Arba bol totiž najväčším človekom medzi Anákmi. Krajina mala pokoj od vojny.

Júdokv podiel

15 Podiel, ktorý lósom pripadol kmeňu Júdocvov podľa ich rodov, siaha na juh k hraniciam Edómu, k púšti Cin až celkom na juh. ² Jeho južná hranica sa začína od pobrežia Solného mora, od zálivu, ktorý je obrátený na juh. ³ Tiahne sa na juh k výstupu Akrabím, prechádza do Cinu a stúpa od Negevu do Kaděš-Barnéy. Potom prechádza popri Checróne, stúpa k Addáru a obchádza Karku, ⁴ potom prechádza do Acmonu, siaha až k Egyptskému potoku a končí sa pri mori. To bude vaša južná hranica. ⁵ Východnou hranicou bude Solné more až po ústie Jordánu. Na severe sa hranica začína morským zálivom pri ústí Jordánu, ⁶ stúpa k Bét-Chogle a prechádza severne od Bét-Araby, stúpa ku skale Rúbenovho syna Bohana. ⁷ Potom hranica stúpa z údolia Achór k Debíru a zahýna na sever ku Gilgálu, ktorý je oproti Adummímskemu svahu južne od potoka, prechádza k vodám Ěn-Šemešu a vybieha k Ěn-Rogelu. ⁸ Potom hranica stúpa údolím Ben-Hinnóm južne od hrebeňa Jebúsejov — to je Jeruzalem. Ďalej stúpa na vrchol kopca, ktorý je oproti údoliu Ben-Hinnóm smerom na západ, na severnom konci údolia Refajov. ⁹ Potom hranica zahýna od vrcholka kopca k prameňu vôd Neftóach, vybieha k mestám pohoria Efrón a zahýna k Baale, to je Kirjat-Jearím. ¹⁰ Od Baaly sa hranica otáča na západ k pohoriu Seír, prechádza hrebeňom pohoria Jearím od severu — to je Kesalón — klesá k Bét-Šemešu a tiahne sa k Timne. ¹¹ Hranica potom vybieha k severnému hrebeňu Ekrónu, zabočuje k Šikrónu, tiahne sa k vrchu Baala, vybieha k Jabneelu a končí sa pri mori. ¹² Západnou hranicou je pobrežie Veľkého mora. Toto je hranica Júdocvov dookola podľa ich rodov. ¹³ Kalébovi, synovi Jefunneho, dal Jozua podľa Hospodinovho príkazu podiel medzi Júdocvami: Kirjat-Arbu, mesto Anákovho otca Arbu — to je Hebron. ¹⁴ Kaléb vyhnal odtiaľ troch Anákových synov: Šešaja, Achimana a Talmaja. ¹⁵ Odtiaľ tiahol nahor proti Debírcanom. Debír sa predtým volal Kirjat-Sefer. ¹⁶ Vtedy Kaléb povedal: Tomu, kto porazí Kirjat-Sefer a obsadí ho, dám svoju dcéru Achsu za ženu. ¹⁷ Otniel, syn Kenaza, Kalébovho brata, ho obsadil, a tak dostal Achsu za ženu. ¹⁸ Keď sa zaňho vydala, Otniel ju naviedol, aby si od otca žiadala pole. Keď zosadla z osla, Kaléb sa jej spýtal: Čo chceš? ¹⁹ Ona odpovedala: Daj mi dar. Keď si ma vydal do Negevu, daj mi aj pramene vôd. Kaléb jej dal Horné aj Dolné pramene. ²⁰ Toto je dedičné vlastníctvo kmeňa Júdocvov podľa ich rodov. ²¹ Mestá, ktoré patria kmeňu Júdocvov na juhu až po hranice Edóma, boli: Kabceel, Éder, Jagúr, ²² Kina, Dimona, Adáda, ²³ Kedeš, Chacór, Jitnán, ²⁴ Zíf, Telem, Bealót, ²⁵ Chacór-Chadatta, Kerijót-Checrón — to je Chacór — ²⁶ Amám, Šema, Molada, ²⁷ Chacar-Gadda, Chešmón, Bét-Pelet, ²⁸ Chacar-Šuál, Beér-Šeba, Bizjotja, ²⁹ Baala, Ijím, Ecem, ³⁰ Eltolad, Kesíl, Chorma, ³¹ Ciklag, Madmanna, Sansanna, ³² Lebaót, Šilchím a Ajin-Rimmón; spolu dvadsaťdeväť miest aj s ich dedinami. ³³ Na Nížine to boli mestá: Ěštaól, Corea, Ašna, ³⁴ Zanoách, Ěn-Ganním, Tappúach, Enám, ³⁵ Jarmút, Adullám, Socho, Azeka, ³⁶ Šaarajim, Aditajim, Geder a Gederotajim; štrnásť miest aj s ich dedinami. ³⁷ Cenán, Chadaša, Migdal-Gád, ³⁸ Dilán, Micpe, Jokteel, ³⁹ Lachíš, Bockat, Eglón, ⁴⁰ Kabbón, Lachmás, Kitlíš, ⁴¹ Gederót, Bét-Dagón, Naama a Makkeda; šesťnásť miest aj s ich dedinami. ⁴² Libna, Eter, Ašan, ⁴³ Jiftách, Ašna, Necíb, ⁴⁴ Keila, Achzíb a Mareša; deväť miest aj s ich dedinami. ⁴⁵ Ekrón s osadami a dedinami; ⁴⁶ od Ekrónu po more všetko,

čo leží pri Ašdóde a jeho dedinách. ⁴⁷ Ašdód s osadami a dedinami, Gaza s osadami a dedinami až po Egyptský potok, Veľké more s jeho pobrežím. ⁴⁸ Na pohorí: Šamír, Jattír, Socho, ⁴⁹ Danna, Kirjat-Sanna, to je Debír, ⁵⁰ Anáb, Eštemo, Aním, ⁵¹ Gošen, Cholón a Gilo; jedenásť miest aj s ich dedinami. ⁵² Aráb, Duma, Ešán, ⁵³ Janúm, Bét-Tappúach, Afeka, ⁵⁴ Chumta, Kirjat-Arba — to je Hebron — a Ciór; deväť miest aj s ich dedinami. ⁵⁵ Maón, Karmel, Zíf, Jutta, ⁵⁶ Jezreel, Jokdeám, Zanoách, ⁵⁷ Kajin, Gibe a Timna; desať miest aj s ich dedinami. ⁵⁸ Chalchúl, Bét-Cúr, Gedór, ⁵⁹ Maarát, Bét-Anót a Eltekón; šesť miest aj s ich dedinami. ⁶⁰ Kirjat-Baal — to je Kirjat-Jearím — a Rabba; dve mestá aj s ich dedinami. ⁶¹ Na púšti Bét-Araba, Middín, Sechacha, ⁶² Nibšán, Solné mesto a Ěn-Gedi; šesť miest aj s ich dedinami. ⁶³ Jebúsejov však, ktorí bývali v Jeruzaleme, nemohli Júdovci vyhnáť, takže Jebúseji ostali bývať s Júdovcami dodnes.

Podiel Efrajima a Menašeho

16 Podiel, ktorý lósom pripadol Jozefovcom, siaha od Jordánu pri Jerichu na východ od jeriškých vód na púšť. Hranica vystupuje od Jericha na pohorie k Bételu. ² Od Bételu ide hranica ďalej do Lúzu, prichádza do Atarótu k územiu Arkíjcov, ³ postupuje na západ územia Jafletánov až k územiu Dolného Bét-Chorónu po Gezer a končí sa pri mori. ⁴ Takto dostali Jozefovi synovia, Menašše a Efrajim, dedičné vlastníctvo. ⁵ Toto bolo územie Efrajimovcov podľa ich rodov: východnou hranicou ich dedičného vlastníctva je Atarót-Addár po Horný Bét-Chorón. ⁶ Potom ide hranica k moru; na severe od Michmetátu, neskôr zabočuje na východ do Taanat-Šila, východne popri ňom prechádza k Janóachu. ⁷ Z Janóachu zostupuje do Atarótu a Naary, dotýka sa Jericha a končí sa pri Jordáne. ⁸ Od Tappúachu ide hranica na západ k potoku Kana a končí sa pri mori. To je dedičné vlastníctvo kmeňa Efrajimovcov podľa ich rodov. ⁹ Aj mestá uprostred dedičného vlastníctva Menaššeovcov boli oddelené pre Efrajimovcov, všetky mestá aj s ich dedinami. ¹⁰ Nevynali však Kanaánčanov, ktorí bývali v Gezeri. Kanaánčania ostali medzi Efrajimovcami až dodnes, no boli nútení konať otrocké práce.

17 Aj kmeňu Menaššeovcov lósom pripadol podiel, lebo on je Jozefov prvorodený. Machír, prvorodený syn Menašeho, otec Gileáda, keďže bol bojovníkom, dostal Gileád a Bášan. ² Aj ostatným Menaššeovcom pripadol podiel podľa ich rodov: Abíze-rovým, Chelekovým, Asrielovým, Šchemovým, Cheferovým a Šemidovým synom. To boli mužskí potomkovia Menašeho, Jozefovho syna, podľa ich rodov. ³ No Celofchád, syn Chefera, syna Gileáda, syna Machíra, syna Menašeho, nemal synov, iba dcéry. Volali sa: Machla, Noa, Chogla, Milka a Tirca. ⁴ Predstúpili pred kňaza Eleazára, Jozua, syna Núna, i kniežatá a povedali: Hospodin prikázal Mojžišovi, aby aj nám dal dedičné vlastníctvo medzi našimi bratmi. Aj im dal dedičné vlastníctvo podľa Hospodinovho rozkazu medzi vlastníctvom bratov ich otca. ⁵ Tak pripadlo Menaššemu desať dielov okrem krajiny Gileád a Bášan za Jordánom, ⁶ lebo Menašeho dcéry dostali dedičné vlastníctvo medzi jeho synmi. Krajina Gileád pripadla ostatným Menaššeovcom. ⁷ Menašeho územie siahalo od Ašeru k Michmetátu, čo leží východne od Síchemu. Potom sa hranica tiahne na juh k Ěn-Tappúachčanom. ⁸ Okolie Tappúachu pripadlo Menaššemu, ale mesto Tappúach patrilo Efrajimovcom. ⁹ Ďalej hranica zostupuje k potoku Kana. Mestá južne od potoka medzi mestami Menašeho patria Efrajimu. Hranica Menašeho sa však tiahne severne od potoka a končí sa pri mori. ¹⁰ Južná časť patrí Efrajimu a severná Menaššemu. Hranicou medzi nimi bolo more. Na severe sa jeho územie dotýka územia Ašera a na východe

Jissachára. ¹¹ Na území Jissachára a Ašéra patrili Menaššemu: Bét-Šeán a príslahlé osady, Jibleám a príslahlé osady, obyvatelia Dóru a príslahlé osady, obyvatelia Ěn-Dóru a príslahlé osady, obyvatelia Taanachu a príslahlé osady, obyvatelia Megidda a príslahlé osady, tri horské pásma. ¹² Menašševci však nemohli obsadiť tieto mestá, a tak sa Kanaánčanom darilo zostať bývať v tejto krajine. ¹³ Keď Izraeliti zosilneli, prinútili Kanaánčanov k núteným prácam, no nedokázali ich vyhnúť. ¹⁴ Jozefovi potomkovia povedali Jozuovi: Prečo si nám dal do dedičného vlastníctva len jeden podiel a jednu čiastku? My sme predsa veľký národ, lebo nás Hospodin doteraz požehnával. ¹⁵ Jozua im odvetil: Ak ste veľký národ a pohorie Efrajim vám nestačí, chodte do lesa a kľúčte zem v krajine Perizzejcov a Refajov. ¹⁶ Jozefovi potomkovia povedali: Pohorie nám nestačí a všetci Kanaánčania, ktorí bývajú v údolí, majú železné vozy. Majú ich aj tí, čo sú v Bét-Šeáne a príslahlých osadách, a aj tí, čo bývajú v údolí Jezreel. ¹⁷ Jozua povedal Jozefovmu domu, Efrajimovcom a Menašševcom: Si početný národ a máš veľkú silu, nebudeš mať len jeden podiel, ¹⁸ ale aj pohorie bude tvoje. Ak je tam les, vyklúč ho a bude tvoj až po jeho okraj, lebo vyženieš Kanaánčanov, hoci majú železné vozy a sú silní.

Benjamínov podiel

18 Celá pospolitosť Izraelitov sa zhromaždila do Šila a postavila tam stan stretávania po tom, čo sa im krajina poddala. ² Medzi Izraelitmi zostalo ešte sedem kmeňov, ktorým nepridelili dedičné vlastníctvo. ³ Jozua povedal Izraelitom: Dokedy budete váhať s obsadením krajiny, ktorú vám dal Hospodin, Boh vašich otcov? ⁴ Vyberte si z každého kmeňa troch mužov. Ja ich pošlem, aby prešli krajinou a opísali ju podľa dedičných vlastníctiev a potom nech prídu ku mne. ⁵ Nech si ju rozdelia na sedem dielov. Júda zostane na svojom území na juhu a Jozefov dom zostane na svojom území na severe. ⁶ Urobte rozpis územia na sedem dielov a doneste mi ho. Ja vám hodím lós tu pred Hospodinom, našim Bohom. ⁷ Lévienci totiž nemajú podiel medzi vami, ale Hospodinovo kňazstvo je ich dedičným vlastníctvom. Gád, Rúben a polovica Menaššeho kmeňa dostali na východe za Jordánom dedičné vlastníctvo, ktoré im dal Mojžiš, Hospodinov služobník. ⁸ Muži sa vybrali na cestu. Jozua im rozkázal opísať krajinu: Chodte, prejdite krajinu a opíšte ju, potom sa vráťte ku mne a tu v Šile pred Hospodinom vám hodím lós. ⁹ Muži odišli a prešli krajinou. Zaznamenali do knihy rozpis podľa miest na sedem častí a prišli k Jozuovi do tábora v Šile. ¹⁰ Jozua im hodil lós pred Hospodinom v Šile a rozdelil tam krajinu Izraelitom podľa ich rodov. ¹¹ Prvý lós padol na kmeň Benjamíncov podľa ich rodov. Jeho vylosované územie je medzi územím Júdových a Jozefových potomkov. ¹² Na severnej strane sa hranica začína pri Jordáne, stúpa k horskému hrebeňu severne od Jericha, ďalej stúpa na západ na pohorie a končí sa v púšti pri Bét-Avene. ¹³ Odtiaľ sa hranica ťahne k Lúzu, južne od hrebeňa pri Lúze — teda pri Bételi — potom zostupuje do Atarót-Addáru na pohorie južne od Dolného Bét-Chorónu. ¹⁴ Tam hranica odbočuje a obracia sa na západnú stranu južne od vrchu, ktorý leží oproti Bét-Chorónu a končí sa pri Kirjat-Baale — teda pri Kirjat-Jearíme — meste Júdovcov. To je západná strana. ¹⁵ Južná strana sa začína pri Kirjat-Jearíme, potom vybieha smerom na západ až po vody Neftóachského prameňa. ¹⁶ Hranica ďalej zostupuje k úpätiu vrchu, ktorý leží oproti údoliu Ben-Hinnóm na severnom konci údolia Refajov, zostupuje do hinnómskeho údolia južne od hrebeňa Jebúsejov a zostupuje k Ěn-Rogelu. ¹⁷ Potom odbočuje na sever a pokračuje až po Ěn-Šemeš, potom vybieha ku Gelilótu oproti svahu Adummím a zostupuje ku skale Rúbenovho syna Bohana. ¹⁸ Potom prechádza na sever naproti Arabe a zostupuje do Araby. ¹⁹ Ďalej hranica

prechádza na sever ku hrebeňu Bét-Chogly a končí sa pri severnom zálive Solného mora, kde sa doň vlieva Jordán. To je južná hranica. ²⁰ Na východnej strane bude hranicou Jordán. To je hranica okolo dedičného vlastníctva Benjamínovcov podľa ich rodov. ²¹ Toto sú mestá Benjamínovho kmeňa podľa rodov: Jericho, Bét-Chogla, Émek-Kecíc, ²² Bét-Araba, Cemarajim, Bétel, ²³ Avvania, Para, Ofra, ²⁴ Kefar-Ammoni, Ofni a Geba; dvanásť miest aj s ich dedinami. ²⁵ Gibeón, Ráma, Beerót, ²⁶ Micpe, Kefira, Moca, ²⁷ Rekem, Jirpeel, Tarala, ²⁸ Cela, Elef, Jebús — teda Jeruzalem —, Gibe a Kirjat-Jearím; štrnásť miest aj s ich dedinami. To je dedičné vlastníctvo Benjamínovcov podľa ich rodov.

Šimeónov podiel

19 Druhý lós pripadol Šimeónovi, kmeňu Šimeónovcov podľa ich rodov. Ich dedičné vlastníctvo bolo medzi dedičným vlastníctvom potomkov Júdovcov. ² Za dedičné vlastníctvo dostali: Beér-Šebu, Šebu, Moladu, ³ Chacar-Šuál, Balu, Ecem, ⁴ Eltolad, Betúl, Chormu, ⁵ Ciklag, Bét-Markabót, Chacar-Susu, ⁶ Bét-Lebaót a Šaruchen; trinásť miest aj s ich dedinami. ⁷ Ajin, Rimmón, Eter a Ašán; štyri mestá aj s ich dedinami. ⁸ Patria im aj všetky dediny, ktoré sú okolo týchto miest až po Baalat-Beér a Ráma-Negev. To je dedičné vlastníctvo kmeňa Šimeónovcov podľa ich rodov. ⁹ Dedičný podiel Šimeónovcov bol v oblasti Júdovcov. Keďže podiel Júdovcov bol príliš veľký, dedičný podiel medzi nimi dostali aj Šimeónovci.

Zebulúnov podiel

¹⁰ Tretí lós pripadol Zebulúnovcom podľa ich rodov. Územie ich dedičného vlastníctva siahalo po Saríd. ¹¹ Ich hranica vystupuje na západ k Marale, dotýka sa Dabbešet a potoka, ktorý je oproti Jokneámu. ¹² Od Sarídu sa stáča smerom k východu k hraniciam Kislót-Tabóru, pokračuje do Daberratu a ide k Jafii. ¹³ Odtiaľ ide ďalej smerom na východ do Gat-Cheferu a Et-Kacínu, pokračuje do Rimmónu a stáča sa do Ney. ¹⁴ Tam odbočuje na sever k Channatónu a končí sa v údolí Jiftach-El. ¹⁵ Patrí im aj Kattát, Nahalál, Šimrón, Jidala a Betlehem; dvanásť miest aj s ich dedinami. ¹⁶ Tieto mestá s ich dedinami sú dedičným vlastníctvom Zebulúnovcov podľa ich rodov.

Jissachárov podiel

¹⁷ Štvrtý lós pripadol Jissachárovcom podľa ich rodov. ¹⁸ Ich územie zahŕňa: Jezreel, Kesulót, Šuném, ¹⁹ Chafarajim, Šion, Anacharat, ²⁰ Rabbít, Kišjón, Ebec, ²¹ Remet, Ěn-Ganním, Ěn-Chadda a Bét-Paccéc. ²² Hranica sa dotýka Tabóra, Šachacím, Bét-Šemešu a končí sa pri Jordáne. Je to šesťnásť miest aj s ich dedinami. ²³ Tieto mestá s ich dedinami sú dedičným vlastníctvom kmeňa Jissachárovcov podľa ich rodov.

Ašérov podiel

²⁴ Piaty lós pripadol kmeňu Ašérovcov. ²⁵ Ich územie zahŕňa Chelkat, Chali, Beten, Achšáf, ²⁶ Allammelech, Ameád, Mišál, na západe sa dotýka Karmelu a Šichór-Libnátu. ²⁷ Hranica sa stáča k východu do Bét-Dagónu, dotýka sa územia Zebulúna a údolia Jiftach-El na severe, potom Bét-Emeku, Neíela a pokračuje doláva ku Kabúlu, ²⁸ Ebrónu, Rechóbu, Chammónu a ku Kane až po veľký Sidon. ²⁹ Hranica sa stáča k Ráme až po opevnené mesto Týrus; odtiaľ sa zatáča k Chose a končí sa pri mori. Patrí im ďalej Machalléb, Achzíb, ³⁰ Umma, Afék a Rechób; dvadsaťdva miest aj s ich dedinami. ³¹ Tieto mestá s ich dedinami sú dedičným vlastníctvom kmeňa Ašérovcov podľa ich rodov.

Naftaliho podiel

³² Šiesty lós pripadol Naftaliovcom podľa ich rodov. ³³ Ich hranica vychádza od Chelefu, od duba pri Caanannime, cez Adamí-Nekeb a Jabneel až k Lakkúmu a končí sa pri Jordáne.

³⁴ Tam sa stáča od Aznót-Tabóra na západ, odtiaľ pokračuje do Chukóku a na juhu sa dotýka územia Zebulúna. Na západe sa dotýka Ašérovho územia a na východe pri Jordáne sa dotýka Júdovho územia. ³⁵ Opevnené mestá sú: Ciddím, Cér, Chammat, Rakkat, Kin-neret, ³⁶ Adama, Ráma, Chacór, ³⁷ Kedeš, Edrei, Ěn-Chacór, ³⁸ Jirón, Migdal-El, Chorém, Bét-Anát a Bét-Šemeš; devätnásť miest aj s ich dedinami. ³⁹ Tieto mestá s ich dedinami sú dedičným vlastníctvom kmeňa Naftaliovcov podľa ich rodov.

Dánov podiel

⁴⁰ Siedmy lós pripadol kmeňu Dánovcov podľa ich rodov. ⁴¹ Toto je územie ich dedičného vlastníctva: Corea, Eštaól, Ír-Šemeš, ⁴² Šaalabbín, Ajalón, Jitla, ⁴³ Elón, Timna, Ekrón, ⁴⁴ Elteke, Gibbetón, Baalat, ⁴⁵ Jehúd, Bené-Berak, Gat-Rimmón, ⁴⁶ Me-Jarkón, Rakkón s územím oproti Jafe. ⁴⁷ Dánovcom však ich územie nestačilo, preto šli bojovať proti Lešemu, obsadili ho a usadili sa v ňom. Lešemu dali meno Dán podľa mena svojho otca Dána. ⁴⁸ Tieto mestá s ich dedinami sú dedičným vlastníctvom kmeňa Dánovcov podľa ich rodov.

Jozuov podiel

⁴⁹ Keď Izraeliti skončili rozdeľovanie krajiny do dedičného vlastníctva podľa území, dali Jozuovi, synovi Núna, dedičný podiel medzi sebou. ⁵⁰ Na Hospodinov rozkaz mu dali mesto Timnat-Serach, ktoré si žiadal na Efrajimskom pohorí. Tam postavil mesto a usadil sa v ňom. ⁵¹ Toto sú dedičné vlastníctva, ktoré kňaz Eleazár a Jozua, syn Núna, s predstavenými rodov pridelili lósom izraelským kmeňom v Šile pred Hospodinom pri vchode do stanu stretávania. Takto dokončili rozdelenie krajiny.

Mestá poskytujúce útočisko

20 Hospodin povedal Jozuovi: ² Povedz Izraelitom: Určite si útočiskové mestá, o ktorých som vám hovoril prostredníctvom Mojžiša, ³ aby sa ta uchýlil vrah, ktorý niekoho zabije omylom, neúmyselne. Nech vám slúžia ako útočiská pred krvným pomstiteľom. ⁴ Ak niekto utečie do jedného z týchto miest, nech sa postaví pri vchode do mestskej brány a verejne prednesie svoju záležitosť starším tohto mesta. Vtedy ho vezmú k sebe do mesta a dajú mu miesto, aby mohol u nich bývať. ⁵ Ak by ho krvný pomstiteľ prenasledoval, nevydajú vraha do jeho moci, lebo svojho blížneho zabil neúmyselne, bez toho, že by ho predtým nenávidel. ⁶ Nech ostane v tom meste, kým sa nepostaví pred pospolitost' k súdu, až do smrti veľkňaza, ktorý bude v tom čase v úrade. Až potom sa vrah môže vrátiť do svojho mesta, domov do mesta, z ktorého utiekol. ⁷ Oddelili teda Kedeš v Galilei na pohorí Naftaliho, Síchem na Efrajimskom pohorí, Kirjat-Arbu — to je Hebron — na judskom pohorí. ⁸ Za Jordánom, východne od Jericha určili Becer na púšti, na rovine z kmeňa Rúbenovcov, Ramót v Gileáde z kmeňa Gádovcov a Golán v Bášane z kmeňa Menašševcov. ⁹ To boli mestá určené pre všetkých Izraelitov aj pre cudzincov, ktorí sa zdržiavali medzi nimi. Ta mal utiecť každý, kto by niekoho omylom zabil, aby nezomrel rukou krvného pomstiteľa, kým sa nepostaví pred pospolitost'.

Léviho podiel

21 Vtedy pristúpili predstavení rodov Léviocv ku kňazovi Eleazárovi a k Jozuovi, synovi Núna, a k predstaveným izraelských kmeňov ² a toto im povedali v Šile, v Kanaáne: Hospodin prikázal prostredníctvom Mojžiša, aby nám dali mestá na bývanie a pasienky pre náš dobytok. ³ Izraeliti dali Léviocv zo svojho dedičného vlastníctva podľa Hospodinovho rozkazu tieto mestá aj s pasienkami: ⁴ Lós padol na rody Kohátovcov a lósom pripadlo Léviocv, potomkom kňaza Árona, trinásť miest z kmeňa Júda, Šimeón a

Benjamín. ⁵ Ostatným Kohátovcom pripadlo lósom desať miest od rodov kmeňa Efrajim, Dán a od polovice kmeňa Menaše. ⁶ Geršónovcom pripadlo lósom trinásť miest od rodov kmeňa Jissachár, Ašér, Naftali a od polovice kmeňa Menaše v Bášane. ⁷ Merariovcov pripadlo podľa ich rodov dvanásť miest z kmeňa Rúben, Gád a Zebulún. ⁸ Takto Izraeliti dali lósom Léviomcom tieto mestá aj s pasienkami, ako prikázal Hospodin prostredníctvom Mojžiša. ⁹ Z Júdovho a Šimeónovho kmeňa dali tieto mestá uvedené podľa mena. ¹⁰ Keďže prvý lós padol spomedzi Léviocov na Áronových potomkov z rodov Kohátovcov, ¹¹ dali im Kirjat-Arbu, mesto Anákovho otca Arbu — to je Hebron — na judskom pohorí a pasienky okolo neho. ¹² No polia tohto mesta aj s jeho dedinami dali Kalébovi, synovi Jefunneho, do vlastníctva. ¹³ Potomstvu kňaza Árona dali ako útočiskové mesto pre vrahov: Hebron aj s jeho pasienkami, Libnu s jej pasienkami, ¹⁴ Jattír s jeho pasienkami, Eštemou s jej pasienkami, ¹⁵ Cholón s jeho pasienkami, Debír s jeho pasienkami, ¹⁶ Ajin s jeho pasienkami, Juttu s jej pasienkami a Bét-Šemeš s jeho pasienkami — deväť miest od týchto dvoch kmeňov. ¹⁷ Z kmeňa Benjamín im dali Gibeón s jeho pasienkami, Gebu, s jej pasienkami, ¹⁸ Anatót s jeho pasienkami, Almón s jeho pasienkami — štyri mestá. ¹⁹ Všetkých miest potomstva kňaza Árona bolo spolu trinásť aj s pasienkami. ²⁰ Ostatní Kohátovci, ktorí patrili k léviovským kohátovským rodinám, dostali lósom mestá z kmeňa Efrajim. ²¹ Dali im útočiskové mesto pre vrahov Síchem s pasienkami na Efrajimskom pohorí, Gezer s jeho pasienkami, ²² Kibcajim s jeho pasienkami, Bét-Chorón s jeho pasienkami — štyri mestá. ²³ Z kmeňa Dán im dali Elteke s jeho pasienkami, Gibbetón s jeho pasienkami, ²⁴ Ajalón s jeho pasienkami, Gat-Rimmón s jeho pasienkami — štyri mestá. ²⁵ Z územia polovice kmeňa Menaše im dali: Taanach s jeho pasienkami, Jibleám s jeho pasienkami — dve mestá. ²⁶ Všetkých miest pre rody ostatných Kohátovcov bolo desať aj s ich pasienkami. ²⁷ Geršónovcom z rodov Léviocov dali z polovice kmeňa Menaše ako útočiskové mesto pre vrahov: Golán v Bášane s jeho pasienkami a Beešteru s jej pasienkami — dve mestá. ²⁸ Z kmeňa Jissachár im dali: Kišjón s jeho pasienkami, Daberat s jeho pasienkami, ²⁹ Jarmút s jeho pasienkami a Ěn-Ganním s jeho pasienkami — štyri mestá. ³⁰ Z kmeňa Ašér im dali: Mišál s jeho pasienkami, Abdón s jeho pasienkami, ³¹ Chelkat s jeho pasienkami a Rechób s jeho pasienkami — štyri mestá. ³² Z kmeňa Naftali im dali ako útočiskové mesto pre vrahov: Kedeš v Galilei a jeho pasienky, Chammót-Dór s jeho pasienkami a Kartán s pasienkami — tri mestá. ³³ Všetkých miest Geršónovcov podľa ich rodov bolo trinásť aj s ich pasienkami. ³⁴ Rodom ostatných léviovských Merariovcov dali z kmeňa Zebulún: Jokneám s jeho pasienkami, Kartu s jej pasienkami, ³⁵ Dimnu s jej pasienkami a Nahalál s jeho pasienkami — štyri mestá. ³⁶ Z kmeňa Rúben im dali: Becer s jeho pasienkami, Jahcu s jej pasienkami, ³⁷ Kedemót s jeho pasienkami a Mefaat s jeho pasienkami — štyri mestá. ³⁸ Z kmeňa Gád im dali: útočiskové mesto pre vrahov Ramót v Gileáde s jeho pasienkami, Machanajim s jeho pasienkami, ³⁹ Chešbón s jeho pasienkami, Jazér s jeho pasienkami — spolu štyri mestá. ⁴⁰ Všetkých miest Merariovcov podľa ich rodov, ktorí ešte ostali z rodov Léviocov, bolo podľa lósu dvanásť. ⁴¹ Medzi vlastníctvom Izraelitov bolo spolu štyridsaťosem léviovských miest s ich pasienkami. ⁴² Každé takéto mesto pozostávalo z mesta a z pasienkov okolo neho. Tak to bolo pri všetkých týchto mestách. ⁴³ Hospodin dal Izraelitom celú krajinu, ktorú prisážno sľúbil dať ich otcom. Zaujali ju a usadili sa v nej. ⁴⁴ Hospodin im dal odpočinutie zo všetkých strán tak, ako prisážno sľúbil ich otcom, a nikto z ich nepriateľov neobstál pred nimi. Hospodin im vydal do rúk všetkých nepriateľov. ⁴⁵ Ani slovo sa nestratilo z tých dobrých prísľubov, ktoré dal Hospodin domu Izraela. Všetko sa splnilo.

Návrat východných kmeňov

22 Vtedy si Jozua zavolať Rúbenovcov, Gádovcov a polovicu kmeňa Menaše. ² Povedal im: Zachovali ste všetko, čo vám prikázal Hospodinov služobník Mojžiš a poslúchli ste ma vo všetkom, čo som vám prikázal. ³ Neopustili ste svojich bratov už dlhší čas, až do tohto dňa ste verne zachovávali prikázanie Hospodina, svojho Boha. ⁴ Teraz však dal Hospodin, váš Boh, vašim bratom odpočinutie, ako im prisľúbil. Vráťte sa teda a choďte do svojich stanov, do krajiny svojho vlastníctva, ktorú vám dal Hospodinov sluha Mojžiš za Jordánom. ⁵ Usilovne však zachovávajte prikázanie a zákon, ktorý vám nariadil Hospodinov služobník Mojžiš, aby ste milovali Hospodina, svojho Boha, chodili po jeho cestách, zachovávali jeho prikázanie a slúžili mu celým srdcom a celou dušou. ⁶ Jozua ich požehnal, prepustil a oni odišli do svojich stanov. ⁷ Jednej polovici kmeňa Menaše dal Mojžiš podiel v Bášane, druhej polovici dal Jozua podiel s ich bratmi na západ od Jordánu. Jozua požehnal aj ich, a keď ich prepúšťal do ich stanov, ⁸ povedal im: Vráťte sa do svojich stanov s veľkým bohatstvom, s veľkým množstvom dobytku, striebrom, zlatom, bronzom, železom a s množstvom šiat. Rozdeľte sa so svojimi bratmi o korisť po nepriateľoch.

Oltár pri Jordáne

⁹ Rúbenovci, Gádovci a polovica kmeňa Menaše sa vrátili a odišli od Izraelitov zo Šila v Kanaáne, aby odišli do Gileádu, do krajiny svojho vlastníctva, kde sa usadili, ako prikázal Hospodin prostredníctvom Mojžiša. ¹⁰ Keď prišli do Gelilótu pri Jordáne v Kanaáne, Rúbenovci, Gádovci a polovica kmeňa Menaše postavili pri Jordáne oltár veľkých rozmerov. ¹¹ Izraeliti sa dopočuli, že Rúbenovci, Gádovci a polovica kmeňa Menaše postavili oltár na hranici Kanaánu pri Gelilóte, pri Jordáne, na izraelskej strane. ¹² Keď to Izraeliti počuli, zhromaždili celú izraelskú pospolitosť do Šila, aby šli proti nim do boja. ¹³ Izraeliti vyslali Pinchása, syna kňaza Eleazára k Rúbenovcom, Gádovcom a polovici kmeňa Menaše do Gileádu ¹⁴ a s ním desať predstavených, po jednom predstavenom z každej rodiny všetkých izraelských kmeňov. Každý bol predákom svojho rodu medzi tisícami Izraela. ¹⁵ Keď tí prišli k Rúbenovcom, Gádovcom a polovici kmeňa Menaše do Gileádu, povedali im: ¹⁶ Takto hovorí celá pospolitosť Hospodinova: Akej vierolomnosti ste sa dopustili voči Bohu Izraela, keď sa dnes odvraciate od Hospodina tým, že si staviate oltár, aby ste sa vzbúрили proti Hospodinovi? ¹⁷ Nemali sme dosť hriechu s Peórom, od ktorého sme sa dodnes neočistili a pre ktorý prišiel úder na Hospodinovu pospolitosť? ¹⁸ Vy sa dnes odvraciate od Hospodina? Ak sa dnes vzbúrite vy proti Hospodinovi, zajtra sa on bude hnevať na celú izraelskú pospolitosť. ¹⁹ Ak je územie vášho dedičného vlastníctva nečisté, prejdite na územie dedičného vlastníctva od Hospodina, kde stojí príbytok Hospodina a usadte sa medzi nami, len sa nebúrite proti Hospodinovi, nebúrite sa ani proti nám, keď si okrem oltára Hospodina, nášho Boha, staviate vlastný oltár. ²⁰ Či Hospodinov hnev neprišiel na celú izraelskú pospolitosť, keď sa Zerachov syn Achán dopustil vierolomnosti na veciach pod kľatbou, hoci šlo len o jedného človeka? Či nezomrel pre svoju vinu? ²¹ Rúbenovci, Gádovci a polovica kmeňa Menaše odpovedali predákom tisícok Izraela: ²² Boh silný, Boh Hospodin, Boh silný, Boh Hospodin to vie a nech to vie aj Izrael: Ak je to zo vzbury alebo vierolomnosti proti Hospodinovi, nech nás ani dnes nechraňuje. ²³ Ak sme si postavili oltár, aby sme sa odvrátili od Hospodina a obetovali sme na ňom spaľovanú alebo pokrmovú obeť alebo obeť spoločenstva, nech nás Hospodin potresce. ²⁴ Postavili sme ho skôr z obavy, že v budúcnosti by mohli vaše deti povedať našim deťom: Čo máte spoločné s Hospodinom, Bohom Izraela? ²⁵ Veď Hospodin určil Jordán za hranicu medzi vami a nami. Rúbenovci a Gádovci, nemáte podiel na Hospodinovi! Tým by vaše deti za-

vinili, že naše deti by sa prestali báť Hospodina.²⁶ Preto sme si povedali: Postavme si oltár nie na spaľovanú obeť ani nie na obeť s hostinou,²⁷ ale aby bol svedkom medzi nami a nami, ako aj medzi našimi potomkami, že chceme svojimi spaľovanými obetami, obetami s hostinou, ako aj obetami spoločenstva konať službu Hospodinovi pred jeho tvárou. Potom v budúcnosti nepovedia vaše deti našim deťom: Vy nemáte podiel na Hospodinovi!²⁸ Povedali sme si teda: Ak by v budúcnosti takto hovorili, nám alebo našim potomkom, odpovieme im: Pozrite na podobu Hospodinovho oltára, ktorý zhotovili naši otcovia, ale nie na spaľované obeť ani na obeť s hostinou, ani na obeť spoločenstva, ale aby bol svedkom medzi nami a vami.²⁹ Nech nám ani nenapadne, aby sme sa búrili proti Hospodinovi a odvrátili sa od neho, keď by sme si okrem oltára Hospodina, nášho Boha, ktorý stojí pred jeho príbytkom, stavali oltár na spaľované obeť, pokrmové obeť a obeť s hostinou.³⁰ Keď kňaz Pinchás a predstavení pospolitosti, predáci tisícok Izraela, počuli, čo povedali Rúbenovci, Gádovci a Menašševci, veľmi sa im to páčilo.³¹ Kňaz Pinchás, syn Eleazára, im povedal: Dnes sme spoznali, že Hospodin je medzi nami, pretože ste sa nedopustili vierolomnosti proti Hospodinovi. Teraz ste zachránili Izraelitov z rúk Hospodina.³² Nato sa kňaz Pinchás, syn Eleazára, aj predstavení vrátili od Rúbenovcov a Gádovcov z Gileádu do Kanaánu k Izraelitom a vysvetlili im celú záležitosť.³³ Izraelitom sa to páčilo, dobrorečili Bohu a nehovorili už o tom, že sa vypravajú do boja proti nim, aby spustošili krajinu, v ktorej bývali Rúbenovci a Gádovci.³⁴ Rúbenovci a Gádovci dali oltáru meno Éd, lebo bude svedkom medzi nami, že Hospodin je Boh.

Jozuov závet

23 Odvtedy, čo Hospodin dal Izraelitom, aby si odpočinuli od všetkých okolitých nepriateľov, uplynulo mnoho času. Jozua ako starec v pokročilom veku² zvolal celý Izrael, jeho starších a predákov, sudcov i správco a povedal im: Ja som už starec v pokročilom veku.³ Vy ste videli všetko, čo urobil Hospodin, váš Boh, všetkým týmto národom pred vami, lebo Hospodin, váš Boh, sám bojoval za vás.⁴ Pozrite, vám i vašim kmeňom som losovaním prideliť za dedičné vlastníctvo územie národov, ktorých zvyšky tu zostali, ako aj územie všetkých národov, ktoré som vykynožil od Jordánu po Veľké more na západe.⁵ Hospodin, váš Boh, ich sám vypudil pred vás, zaženie ich a vy obsadíte ich krajinu, ako vám sľúbil Hospodin, váš Boh.⁶ Buďte zmužilí, verne zachovávajte a plňte všetko, čo je napísané v knihe Mojžišovho zákona; neodchýľte sa od neho ani napravo, ani naľavo.⁷ Nepomiešajte sa s národmi, ktoré ešte zostali medzi vami. Ani len nespomínajte mená ich bohov, neprisahajte na nich, neslúžte im ani sa im neklaňajte.⁸ Pridržiavajte sa však Hospodina, svojho Boha, ako ste to robili až dodnes,⁹ lebo Hospodin vyhnal pred vás veľké a mocné národy a dosiaľ pred vami nikto neobstál.¹⁰ Jediný z vás ich bude prenasledovať tisíc, lebo Hospodin, váš Boh, sám bojuje za vás, ako vám sľúbil.¹¹ Dajte si veľký pozor na seba a milujte Hospodina, svojho Boha.¹² Ak sa však odvrátite a budete sa pridržať zvyšku národov, ktoré ešte zostali pri vás, ak sa spribozúate a zmiešate sa s nimi,¹³ vedzte, že Hospodin, váš Boh, už tieto národy nevyženie pred vás, ale budú vám pascou, osídлом, bičom na vaše boky a trňom vo vašich očiach, kým nebudete vykynožení z tejto dobrej krajiny, ktorú vám dal Hospodin, váš Boh.¹⁴ Ja dnes odchádzam cestou každého pozemšťana. Uvedomte si celým srdcom a celou dušou, že nezanikol ani jeden z dobrých sľubov, ktoré vám dal Hospodin, váš Boh. Všetky sa splnili. Nestratilo sa ani slovo.¹⁵ Ako sa vám splnil každý dobrý prísľub, ktorý vám dal Hospodin, váš Boh, tak dopustí Hospodin na vás všetko zlé, kým vás nevykynoží z tejto dobrej krajiny, ktorú vám dal.¹⁶ Ak prestúpate

zmluvu, ktorú vám Hospodin, váš Boh, prikázal zachovávať, ak pôjdete slúžiť iným bohom a klaňať sa im, Hospodinov hnev vzbĺkne proti vám a čoskoro vyhyniete z tejto dobrej krajiny, ktorú vám dal.

Rozlúčková reč v Sícheme

24 Jozua zhromaždil všetky kmene do Síchemu. Povolal starších a predákov, sudcov a správcov Izraela. Keď sa postavili pred Boha, ² Jozua povedal všetkému ľudu: Takto hovorí Hospodin, Boh Izraela: Vaši otcovia, Terach, otec Abraháma a Nachóra, kedysi bývali za Veľriekou a slúžili iným bohom. ³ Ja som však vyviedol vášho otca Abraháma spoza Veľrieky a previedol som ho celým Kanaánom, rozmnožil som jeho potomstvo a dal som mu syna Izáka. ⁴ Izákovi som dal Jáкова a Ezáva, Ezávovi som dal do vlastníctva pohorie Seír. Jákov a jeho synovia zišli do Egypta. ⁵ Potom som poslal Mojžiša a Árona a trestal som Egypt svojimi skutkami. Potom som vás vyviedol. ⁶ Keď som vašich otcov vyviedol z Egypta, prišli ste k moru. Egypťania prenasledovali vašich otcov s bojovými vozmi a jazdcami až k Trstinovému moru. ⁷ Keď volali k Hospodinovi, zoslal mrákavu medzi vás a Egypťanov. Na Egypťanov pustil more, ktoré ich zalialo. Sami ste videli, čo som urobil Egypťanom. Potom ste dlhý čas bývali na púšti. ⁸ Uviedol som vás do krajiny Amorejčanov za Jordánom. Keď bojovali proti vám, vydal som vám ich do rúk. Obsadili ste ich krajinu a ja som ich vyhubil pred vami. ⁹ Potom povstal moábsky kráľ Balák, syn Cippóra, a bojoval proti Izraelu. Dal zavolať Beórovho syna Bileáma, aby vás preklínal. ¹⁰ Ja som však nechcel počúvať Bileáma, ale znova a znova som vás žehnal a tak som vás vytrhol z jeho ruky. ¹¹ Keď ste prešli cez Jordán a prišli k Jerichu, bojovali proti vám Jerišania, Amorejčania, Perizzejci, Kanaánčania, Chetiti, Girgašeji, Chivviji a Jebúseji, no ja som ich vydal do vašich rúk. ¹² Poslal som pred vami sršne, tie ich vyhnali spred vás a vypudili aj oboch amorejských kráľov. Nestalo sa to tvojím mečom ani tvojím lukom. ¹³ Dal som vám krajinu, ktorá vás nestála nijakú námahu, mestá, ktoré ste nestavali a usadili ste sa v nich. Jete z viníc a olív, ktoré ste nevysádzali. ¹⁴ Preto sa teraz bojte Hospodina, slúžte mu úprimne a verne, odstráňte bohov, ktorým slúžili vaši otcovia za Veľriekou a v Egypte. Slúžte Hospodinovi! ¹⁵ Ak sa vám nepáči slúžiť Hospodinovi, vyvolte si dnes, komu chcete slúžiť: či bohom, ktorým slúžili vaši otcovia za Veľriekou, alebo bohom krajiny Amorejčanov, v ktorej bývate. Ja však i môj dom budeme slúžiť Hospodinovi. ¹⁶ Ľud odpovedal: Nech nám ani nenapadne opustiť Hospodina a slúžiť iným bohom! ¹⁷ Hospodin je náš Boh. On vyviedol nás a našich otcov z Egypta, z domu otroctva. Pred našimi očami urobil veľké znamenia a chránil nás po celej ceste, ktorou sme šli, i medzi všetkými národmi, cez ktoré sme prechádzali. ¹⁸ Hospodin vyhnal spred nás všetky národy i Amorejčanov, ktorí bývali v tejto krajine, pred nami. Aj my budeme slúžiť Hospodinovi, lebo on je náš Boh. ¹⁹ Vtedy povedal Jozua ľudu: Nemôžete slúžiť Hospodinovi, lebo on je svätý Boh, žiarlivý Boh, ktorý vám neodpustí priestupky a hriechy. ²⁰ Ak opustíte Hospodina a budete slúžiť cudzím bohom, odvráti sa a bude s vami zle zaobchádzať, zničí vás, hoci predtým s vami zaobchádzal dobre. ²¹ Ľud však odvetil Jozuovi: Nie! My budeme slúžiť Hospodinovi! ²² Jozua povedal ľudu: Vzájomne ste si svedkami, že ste si vyvolili Hospodina, aby ste mu slúžili. Oni odpovedali: Sme svedkami. ²³ Teraz odstráňte cudzích bohov, ktorých máte medzi sebou, a nakloňte svoje srdce k Hospodinovi, Bohu Izraela. ²⁴ Nato Ľud povedal Jozuovi: Budeme slúžiť Hospodinovi, nášmu Bohu, a budeme poslúchať jeho hlas. ²⁵ V ten deň uzavrel Jozua s ľudom zmluvu, dal mu ustanovenia a právne predpisy v Sícheme. ²⁶ Jozua napísal všetky tieto slová do knihy Božieho zákona. Potom vzal veľký kameň a postavil ho pod dub pri

posvätnom mieste Hospodina. ²⁷ Jozua povedal všetkému ľudu: Hľa, tento kameň bude svedkom proti nám, lebo počul všetky reči, ktoré nám povedal Hospodin, a bude svedkom proti vám, aby ste nezapreli svojho Boha. ²⁸ Potom Jozua prepustil ľud do jeho dedičného vlastníctva. ²⁹ Po týchto udalostiach zomrel Jozua, syn Núna, služobník Hospodina. Mal stodesať rokov. ³⁰ Pochovali ho na území jeho dedičného vlastníctva v Timnat-Serachu na Efrajimskom pohorí severne od vrchu Gaaš. ³¹ Izrael slúžil Hospodinovi, kým žil Jozua a starší, ktorí prežili Jozuu a poznali všetky Hospodinove skutky, ktoré vykonal pre Izrael. ³² Jozefove kosti, ktoré Izraeliti priniesli z Egypta, pochovali v Sícheme na pozemku, ktorý kúpil Jákob od Šechemovho otca Chamóra za sto kesít. Pozemok zdedili Jozefovi synovia. ³³ Keď zomrel Áronov syn Eleazár, pochovali ho v Gibeí, meste jeho syna Pinchása, ktoré dostal na Efrajimskom pohorí.

KNIHA SUDCOV

Boje Júdovcov a Šimeónovcov

1 Po Jozuovej smrti sa Izraeliti pýtali Hospodina: Kto z nás má prvý vytiahnuť do boja proti Kanaánčanom? ² Hospodín odpovedal: Nech vytiahne Júda, veď jemu som vydal krajinu do rúk. ³ Nato požiadal Júda svojho brata Šimeóna: Pod' so mnou bojovať proti Kanaánčanom do môjho vylosovaného podielu. Potom pôjdem i ja s tebou do tvojho vylosovaného podielu. Šimeón šiel teda s ním. ⁴ Júdovci vytiahli a Hospodín im vydal do rúk Kanaánčanov i Perizzejcov a pobili v Bezeke desattisíc mužov. ⁵ V Bezeke našli Adoní-Bezeka, bojovali proti nemu a porazili Kanaánčanov i Perizzejcov. ⁶ Keď sa Adoní-Bezek dal na útek, prenasledovali ho. Chytili ho a odtali mu palce na rukách i nohách. ⁷ Vtedy Adoní-Bezek povedal: Sedemdesiat kráľov s odtatými palcami na rukách i nohách zbieralo omrvinky pod mojim stolom. Ako som robieval ja, tak mi odplatil Boh. Odviedli ho do Jeruzalema a tam zomrel. ⁸ Júdovci sa dali do boja proti Jeruzalemu a obsadili ho; obyvateľov pobili mečom a mesto podpálili. ⁹ Potom Júdovci išli proti Kanaánčanom, ktorí bývali na pohorí, v Negeve a na Nížiine. ¹⁰ Keď Júdovci vyšli proti Kanaánčanom, ktorí bývali v Hebrone — Hebron sa predtým volal Kirjat-Arba —, porazili Šešaja, Achimana a Talmaja. ¹¹ Odtiaľ šli proti obyvateľom Debíru. Debír sa predtým volal Kirjat-Séfer. ¹² Kaléb povedal: Kto porazí Kirjat-Séfer, tomu dám svoju dcéru Achsu za ženu. ¹³ Obsadil ho Otniel, syn Kenaza, mladší brat Kaléba, a dal mu svoju dcéru Achsu za ženu. ¹⁴ Keď prišla k nemu, naviedla ho, aby žiadal od jej otca pole. Zosadla z osla a Kaléb sa jej spýtal: Čo si praješ? ¹⁵ Ona odvetila: Daj mi dar. Keďže si ma vydal do krajiny Negevu, daj mi aj vodné pramene. Kaléb jej dal Horné aj Dolné pramene. ¹⁶ Kéniti, potomkovia Mojžišovho testu, vyšli s Júdovcami z Mesta paliem do judskej púšte v Negeve pri Aráde, kde sa usadili medzi tamojším ľudom. ¹⁷ Júda však šiel so svojím bratom Šimeónom, pobili Kanaánčanov, ktorí bývali v Cefate a toto prekliate mesto úplne zničili. Preto sa toto mesto volá Chorma. ¹⁸ Júdovci obsadili Gazu i s okolím, Aškalón s okolím a Ekrón s okolím. ¹⁹ Hospodín bol s Júdom. Ten obsadil pohorie, ale obyvateľov údolia nemohol vyhnať, lebo mali železné vozy. ²⁰ Kalébovi dali Hebron, ako prikázal Mojžiš. Ten vyhnať odtiaľ troch Anákových synov. ²¹ Jebúsejov, obyvateľov Jeruzalema, Benjamínovci však nevyhnali. Preto Jebúseji ostali bývať s Benjamínovcami v Jeruzaleme až podnes.

Boje severných kmeňov

²² Aj Jozefovci tiahli nahor do Bételu a Hospodín bol s nimi. ²³ Jozefovci preskúmali Bétel; mesto sa predtým volalo Lúz. ²⁴ Keď stráže zbadali muža vychádzať z mesta, vyzvali ho: Ukáž nám, kade možno vniknúť do mesta, a dáme ti milosť. ²⁵ Keď im ukázal miesto, kade možno vniknúť do mesta, a keď mečom dobili mesto, prepustili ho i s celou jeho rodinou. ²⁶ Onen človek odišiel do krajiny Chetitov, postavil mesto a dal mu meno Lúz; tak sa menuje až dodnes. ²⁷ Menaše si nepodmanil obyvateľov Bét-Šeánu ani priláhlé dediny, ani Taanach s priláhlými dedinami, ani obyvateľov Dóru s priláhlými dedinami, ani obyvateľov Jibleámu s priláhlými dedinami, ani obyvateľov Megidda s priláhlými dedinami; a to umožnilo Kanaánčanom zostať v tejto krajine. ²⁸ Keď však Izrael zosilnel, donútil Kanaánčanov k núteným prácam, vyhnať ich však nevládal. ²⁹ Efrajim nevyhnať Kanaánčanov, ktorí bývali v Gezeri. Kanaánčania zostali bývať medzi nimi. ³⁰ Zebulún

nevyhnal obyvateľov Kitrónu ani obyvateľov Nahalálu, a tak Kanaánčania zostali bývať medzi nimi a museli vykonávať nútené práce.³¹ Ašér nevyhnal obyvateľov Akka ani obyvateľov Sidonu, Achlábu, Achzíbu, Chelby, Afíku a Rechóbu.³² Ašérovci zostali bývať medzi domorodými Kanaánčanmi, lebo ich nevládali vyhnať.³³ Naftali nevyhnal obyvateľov Bét-Šemešu ani obyvateľov Bét-Anátu. Tak býval medzi domorodými Kanaánčanmi, ale obyvatelia Bét-Šemešu a Bét-Anátu museli vykonávať nútené práce.³⁴ Amorejčania vytlačili Dánovcov do pohoria a nedovolili im zísť do údolia.³⁵ Amorejčania teda zostali bývať v Har-Cherese, Ajalóne a Šaalbíme; ale ruka Jozefovho domu ťažko doliehala na nich a museli vykonávať nútené práce.³⁶ Územie Amorejčanov siahalo od výstupu Akrabím, od Sely nahor.

Pokánie v Bochimé

2 Anjel Hospodina šiel z Gilgálu nahor do Bochímu a povedal: Vyviedol som vás z Egypta a priviedol do krajiny, ktorú som prisazne sľúbil vašim otcom. Vyhlásil som: Svoju zmluvu s vami nikdy nezruším.² Vy však nesmiete uzavrieť zmluvu s obyvateľmi tejto krajiny. Ich oltáre zbúrajte. No vy ste môj rozkaz neposlúchli. Čo ste to urobili?³ Preto ešte vyhlasujem: Nevyženiem ich pred vás. Stanú sa vám protivníkmi a ich bohovia sa vám stanú osídlo.⁴ Keď anjel Hospodina povedal tieto slová všetkým Izraelitom, ľud začal hlasito plakať.⁵ Preto nazvali to miesto Bochím a obetovali tam Hospodinovi.

Jozuova smrť

⁶ Keď Jozua prepustil ľud, Izraeliti odišli, každý do svojho dedičného podielu, aby obsadili krajinu.⁷ Ľud slúžil Hospodinovi po celý čas, čo žil Jozua a starší, ktorí prežili Jozuu a videli všetky veľké Hospodinove skutky, ktoré vykonal pre Izrael.⁸ Hospodinov služobník Jozua, syn Núna, zomrel vo veku stodesať rokov.⁹ Pochovali ho na území jeho dedičného podielu v Timnat-Cherese, na Efrajimskom pohorí, severne od vrchu Gaaš.

Nevernosť Izraela

¹⁰ Keď celé toto pokolenie bolo pripojené k svojim predkom, prišlo po ňom ďalšie pokolenie, ktoré nič nevedelo o Hospodinovi ani o diele, ktoré vykonal pre Izrael.¹¹ Izraeliti robili, čo sa nepáčilo Hospodinovi a slúžili baalom.¹² Opustili Hospodina, Boha svojich otcov, ktorý ich vyviedol z Egypta, a chodili za inými bohmi, za bohmi okolitých národov, klaňali sa im a tým urážali Hospodina.¹³ Opustili Hospodina a slúžili Baalovi a aštartám.¹⁴ Preto sa Hospodin rozhneval na Izrael a vydal ho napospas plieniteľom, ktorí ich plienili a ponechal ich okolitým nepriateľom, takže už nemohli pred nimi obstáť.¹⁵ Kedykoľvek šli do boja, Hospodinova ruka v zlom zasiahla proti nim, ako im pohrozil Hospodin a prisahou potvrdil; dostali sa do veľkej tiesne.¹⁶ Potom im Hospodin vzbudil sudcov, ktorí ich zachraňovali z rúk plieniteľov.¹⁷ Oni však svojich sudcov neposlúchali, lež smlňili s inými bohmi a klaňali sa im. Čoskoro odbočili z cesty, po ktorej chodievali ich otcovia, keď poslúchali Hospodinove prikázania. Nesprávali sa tak ako ich otcovia.¹⁸ Kedykoľvek im Hospodin ustanovil sudcu, Hospodin bol s ním, a kým sudca žil, vyslobodzoval ich z rúk nepriateľov. Hospodin sa totiž žltovával nad nimi, keď vzdychali pod tými, čo ich utláčali a trápili.¹⁹ Len čo sudca zomrel, znova si počínali zle, ba horšie ako ich otcovia, chodili slúžiť a klaňať sa iným bohom. Nezriekli sa svojich skutkov ani zatvrdilého správania.²⁰ Preto sa Hospodin rozhneval na Izrael a oznámil: Keďže tento národ porušil zmluvu, ktorú som ich otcom prikázal zachovávať a neposlúchali ma,²¹ ani ja nevyženiem pred neho ani jeden z tých národov, ktoré Jozua pred svojou smrťou ponechal,²² a to preto, aby som nimi vyskúšal Izraelitov, či sa budú pridržať Hospodinových ciest a chodiť po nich ako ich

otcovia, alebo nie. ²³ Hospodin teda ponechal tieto národy v krajine, nevyhnal ich hneď a nevydal ich Jozuovi do rúk.

Cudzie národy medzi Izraelitmi

3 Toto sú národy, ktoré ponechal Hospodin v krajine, aby nimi skúšal všetkých Izraelitov, ktorí nepoznali nijaký boj o Kanaán — ² chcel totiž, aby ho pokolenia Izraelitov poznali a naučili sa bojovať tí, čo bojovať nevedeli, — ³ päť fílištínskych kniežat, všetci Kanaánčania, Sidončania a Chivviji, ktorí obývali Libanonské pohorie od vrchu Baal-Chermón až ta, kde sa ide do Chamátu. ⁴ Oni sa stali skúškou Izraelitov, aby sa ukázalo, či budú poslúchať príkazy, ktoré Hospodin dal ich otcom prostredníctvom Mojžiša. ⁵ Izraeliti bývali medzi Kanaánčanmi, Chetitmi, Amorejčanmi, Perizzejcami, Chivvijmi a Jebúsejmi. ⁶ Brali si ich dcéry za ženy, dávali svoje dcéry ich synom a slúžili ich bohom.

Otníel

⁷ Izraeliti robili to, čo sa nepáčilo Hospodinovi, zabudli na Hospodina, svojho Boha, a slúžili baalom a ašerám. ⁸ Hospodin sa nahneval na Izraelitov a vydal ich napospas Kušan-Rišatajimovi, kráľovi Aram-Naharajimu. Izraeliti boli osem rokov poddaní Kušan-Rišatajima. ⁹ Izraeliti volali k Hospodinovi o pomoc a Hospodin im poslal záchrancu, ktorý ich vyslobodil: Otníela, Kenazovho syna, Kalébovho mladšieho brata. ¹⁰ Hospodinov duch zostúpil naňho a on začal súdiť Izrael. Pustil sa do boja a Hospodin mu dal do moci aramejského kráľa Kušan-Rišatajima. Jeho ruka mocne doliehala na Kušan-Rišatajima. ¹¹ Krajina mala potom štyridsať rokov pokoj, kým Kenazov syn Otníel nezomrel.

Ehúd

¹² Keďže Izraeliti ďalej páchali, čo sa Hospodinovi nepáčilo, Hospodin umožnil moábskemu kráľovi Eglónovi ovládnuť Izraelitov, lebo robili, čo sa Hospodinovi nepáčilo. ¹³ Eglón sa spojil s Ammónčanmi a Amalékmi, zaútočil, porazil Izrael a obsadil Mesto paliem. ¹⁴ Izraeliti boli poddaní moábskemu kráľovi Eglónovi osemnásť rokov. ¹⁵ Izraeliti úpenlivo prosili Hospodina o pomoc a Hospodin im poslal záchrancu Ehúda, syna Benjamínovca Geru, ktorý bol ľavák. Po ňom poslali Izraeliti Eglónovi, moábskemu kráľovi, povinný poplatok. ¹⁶ Ehúd si zhotovil na lakeť dlhý, obojstranne ostrý meč. Pripásal si ho pod šaty na pravý bok. ¹⁷ Moábskemu kráľovi Eglónovi odovzdal povinný poplatok. Eglón bol veľmi tučný muž. ¹⁸ Keď Ehúd odovzdal povinný poplatok, prepustil mužov, čo tento poplatok priniesli. ¹⁹ On sám sa vrátil od modiel pri Gilgále a povedal: Pre teba, kráľ, mám tajný oznam. Eglón povedal: Ticho! Vtedy všetci, čo stáli okolo neho, vyšli von. ²⁰ Keď Ehúd vošiel k Eglónovi, ten sedel vo svojej chladnej vrchnej sieni, ktorú mal iba pre seba. Ehúd povedal: Mám pre teba Boží odkaz. Eglón vstal z kresla. ²¹ Vtedy siahol Ehúd ľavou rukou po meči na pravom boku, vytasil ho a vrazil ho Eglónovi do brucha. ²² Za čepelou vnikla aj rukoväť a sadlo sa za ňou zavrelo, lebo meč mu z brucha nevytiahol, a zadným východom vyšiel von. ²³ Potom Ehúd prešiel stíporadím, dvere vrchnej siene za sebou zavrel a zamkol. ²⁴ Len čo však vyšiel, prišli Eglónovi sluhovia a keď zistili, že dvere vrchnej siene sú zamknuté, povedali si: Určite koná potrebu v chladnej izbe. ²⁵ Aj keď čakali príliš dlho, on dvere vrchnej izby neotvoril. Keď vzali kľúč a otvorili, videli, že ich pán leží na zemi mŕtvy. ²⁶ Kým váhali, Ehúd ušiel. Prešiel popri modlách a unikol do Seíry. ²⁷ Len čo ta dobehol, dal zatrúbiť na Efrajimskom pohorí, odkiaľ s ním Izraeliti zostúpili a on ich viedol. ²⁸ Povedal im: Poďte za mnou, lebo Hospodin vám vydal napospas vašich nepriateľov Moábčanov. Oni šli za ním, zobrali Moábčanom jordánske brody a nikomu nedovolili prejsť. ²⁹ Vtedy pobili z Moábčanov asi desaťtisíc silných a udatných mužov. Nikto z nich im neunikol. ³⁰ V ten deň bol Moáb pred Izraelom pokorený. Krajina mala osemdesiat rokov pokoj.

Šamgar

³¹ Po Ehúдови sa stal sudcom Anátov syn Šamgar, ktorý voliariskym bodlom pobil šesťsto Filištíncov a tiež vyslobodil Izrael.

Sudca Barák a prorokyňa Debora

4 Aj po Ehúdovej smrti Izraeliti páchali to, čo sa nepáčilo Hospodinovi, ² a preto ich Hospodin vydal napospas kanaánskemu kráľovi Jabínovi, ktorý panoval v Chacóre. Veliteľ jeho vojska bol Sisera, ktorý sídlil v Charošet-Gojíme. ³ Izraeliti úpenlivo žiadali od Hospodina pomoc, lebo Jabín mal deväťsto železných vozov a Izraelitov dvadsať rokov tvrdo utláčal. ⁴ V tom čase súdila v Izraeli prorokyňa Debora, Lappidótova žena. ⁵ Sedávala pod Deborinou palmou na Efrajimskom pohorí medzi Rámou a Bételom a Izraeliti prichádzali k nej na súd. ⁶ Ona poslala po Baráka, Abinoamovho syna, a zavolala ho z Kedeš-Naftali. Oznámila mu: Hospodin, Boh Izraela, ti prikazuje: Ihneď tiahni na vrch Tabór a vezmi so sebou desaťtisíc mužov spomedzi Naftaliovcov a Zebulúncov. ⁷ Ja ti potom privediem k potoku Kišón Siseru, Jabínovho veliteľa, s jeho vozmí i vojskom a vydám ti ho do rúk. ⁸ Barák jej odvetil: Ak pôjdeš so mnou, pôjdem i ja, no ak so mnou nepôjdeš, nepôjdem ani ja. ⁹ Nato mu povedala: Pôjdem s tebou, ale v tomto boji sa nepresláviš, lebo Hospodin vydá Siseru do rúk ženy. Potom Debora vstala a šla s Barákom do Kedeša. ¹⁰ Barák zvolal do Kedeša Zebulúncov a Naftaliovcov; šlo za ním desaťtisíc mužov a išla s ním aj Debora. — ¹¹ Kénita Cheber sa oddelil od ostatných Kénitov, synov Mojžišovho testá Chobába, a postavil si stan pri posvätnom dube v Caanannime pri Kedeši. ¹² Keď Siserovi oznámili, že Abinoamov syn Barák vyšiel na vrch Tabór, ¹³ Sisera sústredil všetkých deväťsto železných vozov a zvolal všetok ľud, ktorý bol s ním, z Charošet-Gojímu k potoku Kišón. ¹⁴ Debora povedala Barákovi: Vstaň, lebo práve dnes ti Hospodin vydal Siseru do rúk. Sám Hospodin totiž už vyšiel pred tebou. Barák zišiel z vrchu Tabór a za ním desaťtisíc mužov. ¹⁵ Hospodin mečom zmiatol pred Barákom Siseru i všetky vozy, i celý jeho tábor. Sisera zoskočil z voza a pešo utiekol. ¹⁶ Barák prenasledoval vozy i tábor až po Charošet-Gojím. Celé Siserovo vojsko padlo mečom, neostal ani jediný muž. ¹⁷ Sisera utekal pešo k stanu Jael, ženy Kénitu Chebera, pretože medzi chacórskeym kráľom Jabínom a domom Kénijca Chebera bol mier. ¹⁸ Jael vyšla oproti Siserovi a pozvala ho: Uchýľ sa, pane, uchýľ sa ku mne, neboj sa! Keď sa uchýlil k nej do stanu, zakryla ho prikrývkou. ¹⁹ Daj sa mi, prosím, napiť vody, lebo som smädný. I otvorila kožený mech s mliekom, dala sa mu napiť a prikryla ho. ²⁰ Ešte ju požiadal: Postav sa ku vchodu stanu a keď niekto príde a spýta sa ťa: Je tu niekto?, povedz, že nie. ²¹ Vtedy Cheberova manželka Jael vzala stanový kolík a kladivo, ticho sa priblížila k nemu a kolíkom mu prerazila sluchy. Kolík vnikol až do zeme. Sisera totiž od únavy tvrdo zaspal. Tak zomrel. ²² Keď Barák prenasledoval Siseru, Jael mu vyšla naproti a povedala mu: Pod', ukážem ti muža, ktorého hľadáš! Vošiel k nej a hľa, ležal tam mŕtvy Sisera s kolíkom v sluchách. ²³ Boh v ten deň pokoril kanaánskeho kráľa Jabína pred Izraelitmi. ²⁴ Potom ruka Izraelitov stále tvrdšie doliehala na kanaánskeho kráľa Jabína, až kým ho nezničili.

Víťazná pieseň Debory

5 Vtedy spievala Debora s Barákom, Abinoamovým synom, túto pieseň: ² Dobrorečte Hospodinovi za to, že vodcovia sa chopili vedenia v Izraeli, za to, že ľud dobrovoľne povstal. ³ Počúvajte, králi, zbystrite sluch, kniežatá! Zaspievam Hospodinovi, zaspievam žalm Hospodinovi, Bohu Izraela. ⁴ Hospodin, keď si vyšiel zo Seíru, keď si šiel z Edóm-

ských strání, zachvela sa zem, z neba padali kropaje, z oblakov sa liala voda. ⁵ Vrchy sa klátili pred Hospodinom, Bohom zo Sinaja, pred Hospodinom, Bohom Izraela. ⁶ Za čias Anátovho syna Šamgara, za dní Jael boli opustené cesty, ľudia chodievali bočnými cestami. ⁷ Vidiek zostal pustý, dediny v Izraeli boli ako vymreté, kým som nepovstala ja, Debora, kým som nepovstala ja, matka v Izraeli. ⁸ Ľud si zvolil nových bohov, v bránach mesta sa rozpútal boj; no nebolo vidieť štít ani kopiju pri štyridsattisícovom dave Izraela. ⁹ Moje srdce patrí vodcom Izraela, dobrovoľníkom ľudu! Velebte Hospodina, ¹⁰ vy, ktorí jazdíte na svetlohnedých osliciach, sedávate na kobercoch, aj vy, ktorí chodíte na cestách: Uvažujte! ¹¹ Pripojte sa k jasotu pri napájadlách; tam sa oslavuje spravodlivosť Hospodina, jeho spravodlivé skutky v prospech vidiečanov v Izraeli. Vtedy Hospodinov ľud zišiel k bránam. ¹² Prebuď sa, prebuď, Debora, prebuď sa, prebuď a zaspievaj pieseň! Vstaň, Barák, odveď ako svojich zajatcov tých, čo zajímali teba, syn Abinoama! ¹³ K bránam vtedy zostúpil zvyšok vznešeného ľudu, Hospodinov ľud zostúpil so mnou medzi hrdinov. ¹⁴ Efrajimovi potomkovia bojovali proti Amalékovi, za tebou zostúpil Benjamín so svojimi oddielmi. Z Machíra zostúpili vodcovia a zo Zebulúna tí, čo nosia žezlo. ¹⁵ Jissachárove kniežatá s Deborah, ako Jissachár, tak Barák, sa vydali do údolia po jeho stopách. V Rúbenových rodoch sa konali dlhé porady. ¹⁶ Prečo si zostal sedieť v ohradách, počúvať blakot stád? V Rúbenových rodoch sa konali dlhé porady. ¹⁷ Gileád sa zdržiava za Jordánom a prečo Dán zostal pri lodiach? Ašér sa usadil na morskom pobreží a pokojne býva v jeho zátokách. ¹⁸ Zebulún je ľud, čo opovrhol smrťou, podobne aj Naftali na vysokých stráňach. ¹⁹ Prišli králi a bojovali, vtedy bojovali kanaánski králi v Taanachu pri vodách Megidda, ale striebro si neukoristili. ²⁰ Hviezdy z neba bojovali, zo svojich dráh bojovali proti Siserovi. ²¹ Kišónsky potok ich odplavil, ten odveký potok je Kišón. Smelo vykroč, duša moja! ²² Vtedy dupotali konské kopytá, vtedy cválali jeho silni. ²³ Preklínajte Meróz, vraví Hospodinov anjel, preklajte, preklajte jeho obyvateľov, lebo neprišli na pomoc Hospodinovi, na pomoc Hospodinovi medzi hrdinami! ²⁴ Buď medzi ženami požehnaná Jael, žena Kénitu Chebera, nad ženy v stanoch buď požehnaná! ²⁵ Vodu si žiadal, podala mu mlieko a v čaši kniežacej doniesla smotanu. ²⁶ Ruku vystrela, uchopila kolík, pravitou svojou ťažké kladivo, udrela Siseru, rozbila mu hlavu, prerazila mu sluchy. ²⁷ Padol jej k nohám, zrútil sa, vystrel sa. K jej nohám sa zvalil, padol. Kde klesol, padol zabitý. ²⁸ Cez okno hľadá a volá spoza mreže Siserova matka: Prečo tak otáľa návrat jeho voza, prečo len mešká hrkot jeho záprahov? ²⁹ Odpoveď prišla z úst jej najmúdrejších kňazien, ich slová si pripomína sama: ³⁰ Určite sa delia o získanú korisť: jednu či dve zajatkyne pre muža, korisť pestrých rúch pre Siseru, korisť pestrých šiat, jednu-dve pestro tkané šatky na môj krk. ³¹ Tak nech hynú všetci tvoji nepriatelia, Hospodin! Tí však, čo ho milujú, budú ako slnko pri východe vo svojej sile. V krajine bol potom pokoj štyridsať rokov.

Midjánčania sužujú Izraelitov

6 Izraeliti páchali, čo sa nepáčilo Hospodinovi, a preto ich vydal na sedem rokov do moci Midjánčanom. ² Moc Midjánčanov deptala Izraelitov. Izraeliti si z obavy pred Midjánčanmi pripravili útočiská v horských roklínach, jaskyniach a v strmých skaliskách. ³ Len čo Izraeliti dokončili sejbu, prišli k nim Midjánčania, Amalékovia a východné kme-ne. ⁴ Utáborili sa oproti nim a pustošili úrodu krajiny až po oblasť, ktorou sa vchádza do Gazy. Neponechali v Izraeli ani potraviny, ani ovce, ani voly, ani osly. ⁵ Prišli so stádami a stanmi, bolo ich ako kobyliiek; nebolo ich možné spočítať a ich tiav bolo bez počtu. Vtrhli do krajiny, aby ju spustošili. ⁶ Keďže Midjánčania Izrael úplne zbadačili, Izraeliti volali a

žiadali Hospodina o pomoc. ⁷ Keď Izraeliti pre Midjánčanov volali a žiadali Hospodina o pomoc, ⁸ Hospodin poslal Izraelitom proroka. Ten im povedal: Takto hovorí Hospodin, Boh Izraela: Ja som vás vyviedol z Egypta a vyslobodil som vás z domu otrokov. ⁹ Vytrhol som vás z moci Egypta i z rúk všetkých vašich utláčateľov. Vyhnať som ich spred vás a ich krajinu som dal vám. ¹⁰ Povedal som vám: Ja som Hospodin, váš Boh. Nebojte sa bohov Amorejčanov, v ktorých krajine bývate! No vy ste ma neposlúchli.

Gideón

¹¹ Hospodinov anjel prišiel a v Ofre si sadol pod dub, ktorý patrila Abiezerovcovi Joášovi. Jeho syn Gideón práve mlátil pšenicu v lisovni, aby ju zachránil pred Midjánčanmi. ¹² Hospodinov anjel sa mu zjavil a oslovil ho: Hospodin s tebou, odvážny hrdina! ¹³ Gideón odpovedal: Prosím, pán môj, ak je s nami Hospodin, prečo nás toto všetko postihlo? Kde sú všetky obdivuhodné skutky, o ktorých nám rozprávali naši otcovia? Vravievali: Či nás Hospodin nevyviedol z Egypta? Teraz nás však Hospodin zavrhol a vydal nás napospas Midjánčanom. ¹⁴ Hospodinov anjel sa k nemu obrátil a povedal: Použi svoju silu a vyslobod' Izraelitov z moci Midjánčanov. Či som ťa neposlal? ¹⁵ On však namietol: Prosím, Pane, ako mám vyslobodiť Izraelitov? Veď môj rod je najchatrnejší z kmeňa Menašše a ja som v dome svojho otca celkom bezvýznamný. ¹⁶ Hospodinov anjel ho však ubezpečil: Keď budem s tebou, Midjánčanov porazíš ako jedného muža. ¹⁷ On mu však povedal: Ak som získal tvoju priazeň, daj mi znamenie, že sa so mnou zhováraš ty. ¹⁸ Len neodíď odiaľto, kým neprídem k tebe. Chcel by som ti priniesť svoju pokrmovú obeť a predložiť ti ju. Odpoveď znela: Zostanem, kým sa nevrátiš. ¹⁹ Gideón odišiel a pripravil kozla a z efy múky zarobil nekvasený chlieb. Mäso vložil do koša, polievku nalial do hrnca, vyniesol mu to pod dub a ponúkol ho. ²⁰ Boží anjel mu povedal: Vezmi mäso a nekvasený chlieb, polož ich na skalú; polievku vylej. On to urobil. ²¹ Hospodinov anjel sa dotkol koncom palice, ktorú mal v ruke, mäsa i nekvasených chlebov. Zo skaly vyšľahol oheň a pohltil mäso i nekvasené chleby. Hospodinov anjel mu medzitým zmizol z očí. ²² Gideón spoznal, že to bol Hospodinov anjel. Preto zvolal: Beda, Pane, Hospodin, veď som videl Hospodinovho anjela z tváre do tváre! ²³ Hospodin mu však povedal: Upokoj sa! Neboj sa, nezomrieš. ²⁴ Gideón tam postavil oltár na počesť Hospodinovi a nazval ho: Hospodin je pokoj. V abiezerovskej Ofre je dodnes.

Gideónova horlivosť

²⁵ Ešte v tú noc mu Hospodin prikázal: Vezmi býka z dobytku svojho otca a ešte jedného sedemročného býka. Zrúcaj Baalov oltár, ktorý patrí tvojmu otcovi, a rozsekaj posvätný stĺp, ktorý je pri ňom! ²⁶ Potom podľa predpisu postav oltár na počesť Hospodinovi, svojmu Bohu, na temene tohto vrchu. Potom vezmi druhého býka a obetuj ho ako spaľovanú obeť na dreve z rozsekaného posvätného stĺpa. ²⁷ Gideón vzal desiatich mužov zo svojich sluhov a vykonal, čo mu nariadil Hospodin. Keďže sa obával domu svojho otca a mužov mesta, neurobil to vo dne, ale v noci. ²⁸ Keď muži mesta včasráno vstali, videli, že Baalov oltár je zrútený, posvätný stĺp na ňom rozsekaný a na postavenom oltári bol obetovaný druhý býk ako spaľovaná obeť. ²⁹ Navzájom sa pýtali: Kto to vykonal? Pátrali a vyzvedali, kým nezistili, že to urobil Joášov syn Gideón. ³⁰ Muži mesta vyzvali Joáša: Vyveď svojho syna. Musí zomrieť, lebo zrúcal oltár Baala a rozsekal posvätný stĺp, čo je pri ňom. ³¹ Joáš povedal všetkým, ktorí stáli proti nemu: Vy chcete obhajovať Baala? Nazdávate sa, že ho ochránite? Kto ho chce obhajovať, nech do rána zomrie! Ak je Baal naozaj Bohom, nech sa obhajuje sám, keď mu zrúcali oltár. ³² Toho dňa dostal Gideón meno Jerubbaal, čo znamená: Nech sa Baal obhajuje sám, veď mu Gideón zrúcal oltár.

Gideónovo víťazstvo

³³ Všetci Midjánčania, Amalékovia a východné kmene sa spojili, prešli cez Jordán a utáborili sa v doline Jezreel. ³⁴ Hospodinov duch povzbudil Gideóna, ktorý zatrúbil a týmto spôsobom si privolať k sebe Abiézerovcov. ³⁵ Potom rozoslal poslov po celom Menašeho území, takže aj tento kmeň bol povolaný. Rozoslal poslov k Ašérovcom, Zebulúnovcom a Naftaliovcom, ktorí mu tiež vyšli v ústrety. ³⁶ Vtedy Gideón prosil Boha: Ak chceš prostredníctvom mňa zachrániť Izrael, ako si oznámil, ³⁷ potom rozprestriem na humne vlnené rúno. Ak bude rosa na rúne a zem dookola bude suchá, poznám, že prostredníctvom mňa zachrániš Izrael, ako si povedal. ³⁸ Tak sa aj stalo. Keď na druhý deň včasráno vstal a vyžmýkal rúno, vytlačil z neho plnú čašu rosy. ³⁹ Gideón opäť prosil Boha: Nech sa tvoj hnev nerozhorí proti mne, keď ešte raz prehovorím. Rád by som to s rúnom skúsil znova. Nech zostane rúno suché a všade okolo neho nech bude rosa. ⁴⁰ Boh to tak urobil aj v tú noc. Len rúno bolo suché, kým okolo neho bola celá zem zarosená.

7 Včasráno Jerubbaal, teda Gideón, i všetok ľud, čo bol s ním, vstal a utáboril sa pri prameni Charód. Tábor Midjánčanov bol severne od neho v doline za pahorkom More. ² Hospodin povedal Gideónovi: Máš pri sebe priveľa ľudu, než aby som mu vydal Midjánčanov. Izrael sa totiž mohol vystatovať a povedať: Zachránil som sa vlastnou silou. ³ Oznám teda, aby ľud počul: Kto sa bojí a chveje sa, môže sa vrátiť a z Gileádskeho pohoria odísť. Vtedy sa dvadsaťdvatisíc mužov vrátilo a desaťtisíc ich zostalo. ⁴ Hospodin však Gideónovi povedal: Ešte stále je tých ľudí priveľa. Rozkáž im, aby zišli k vode, tam ti ich vytriedim. O kom ti poviem: Tento nech ide s tebou, ten nech s tebou ide. No o kom ti poviem: Tento nech nejde s tebou, ten nech s tebou nejde. ⁵ Gideón teda zaviedol ľudí dolu k vode. Hospodin mu povedal: Každého, kto bude chlípať vodu ako chlípe pes, postav na jednu stranu. Podobne každého, kto si kľakne na kolená a tak sa napije, postav na druhú stranu. ⁶ Tých, čo chlíпали vodu tak, že si ju dlaňou podávali do úst, bolo tristo mužov. Ostatní z ľudu si k vode kľakli a tak sa napili. ⁷ Hospodin povedal Gideónovi: S tristo mužmi, ktorí chlíпали vodu, vás zachránim a vydám ti Midjánčanov do rúk. Ostatní nech odídu každý do svojho domova. ⁸ Ľud si vzal potravu a svoje trúby. Gideón poslal všetkých Izraelitov domov. Pri sebe si ponechal len tých tristo mužov. Tábor Midjánčanov bol pod ním v údolí. ⁹ Onej noci mu Hospodin povedal: Vstaň, zostúp do tábora nepriateľov, lebo som ti ich vydal do rúk. ¹⁰ Ak sa bojíš zostúpiť sám, choď do tábora so svojim služobníkom Purom ¹¹ a vypočuj, čo budú hovoriť. Vtedy získaš odvahu zísť do tábora. Gideón zišiel so svojim služobníkom Purom až k predným strážam na okraji tábora. ¹² Midjánčania, Amalékovia a východné kmene sa utáborili v doline ako kobyľky a ich ťavy sa nedali spočítať, bolo ich ako piesku na morskom pobreží. ¹³ Gideón prišiel práve vtedy, keď jeden muž rozprával druhému, čo sa mu snívalo. Rozprával: Počuj, čo sa mi snívalo! Pecen jačmenného chleba sa kotúľal na tábor Midjánčanov, dokotúľal sa k stanu, narazil naň tak, že stan padol, prevrátil sa a zostal ležať. ¹⁴ Jeho druh mu odvetil: To neznamená nič iné ako meč Izraelitu Gideóna, Joášovho syna. Boh mu vydal napospas Midjánčanov s celým táborom. ¹⁵ Keď Gideón vypočul rozhovor o sne i jeho výklad, poklonil sa, vrátil sa do izraelského tábora a zvolal: Vstaňte! Hospodin vám vydal do rúk tábor Midjánčanov. ¹⁶ Rozdelil tristo mužov na tri oddiely, všetkým dal do rúk trúby, prázdne krčahy a do krčahov fakle. ¹⁷ Povedal im: Dívajte sa na mňa a robte to, čo ja! Keď prídem na okraj tábora, aj vy urobte to isté, čo urobím ja. ¹⁸ Len čo zatrúbim, zatrúbte aj vy, čo ste so mnou okolo tábora, a zvolajte: Za Hospodina a za Gideóna! ¹⁹ Gideón a sto mužov, čo boli s ním, prišli na okraj tábora na začiatku strednej

nočnej stráže práve vtedy, keď sa vystriedali stráže. Zatrúbili a rozbili krčahy, ktoré mali v rukách.²⁰ Všetky tri oddiely zatrúbili a rozbili krčahy. Do ľavej ruky vzali fakle a do pravej trúby. Trúbili a volali: Meč za Hospodina a Gideóna!²¹ Pritom zostal každý na svojom mieste okolo tábora. V tábore všetci pobehovali, kričali a utekali.²² Kým tristo mužov trúbilo, Hospodin obrátil v tábore meč jedného proti druhému. Tábor utekal smerom k Bét-Šitte, k Cerede, k brehu Abél-Mecholy, k Tabbátu.²³ Vtedy boli privolaní muži Izraela z kmeňa Naftali, Ašér a z celého kmeňa Menaše, aby prenasledovali Midjánčanov.²⁴ Gideón rozoslal poslov po celom Efrajimskom pohorí s výzvou: Zídte dolu proti Midjánčanom a obsaďte im vody až po Bét-Baru na Jordáne. Všetci muži Efrajima boli povolaní a obsadili vody po Bét-Baru a Jordán.²⁵ Zajali obe midjánske kniežatá Oréba a Zeéba. Oréba zabili na Havranej skale, Zeéba vo Vlčom lise a Midjánčanov prenasledovali. Hlavu Oréba a Zeéba priniesli Gideónovi za Jordán.

Žiarlivosť Efrajimovcov

8 Efrajimskí muži vyčítali Gideónovi: Čo si nám to vykonal, že si nás nezavolaš, keď si išiel bojovať proti Midjánčanom? Ostro sa s ním pohádali.² On odvetil: Urobil som azda niečo veľké v porovnaní s vami? Či paberky Efrajima nie sú lepšie ako obaračka Abiezera?³ Do vašej moci vydal Boh midjánske kniežatá Oréba a Zeéba. Čo som mohol urobiť v porovnaní s vami? Keď im to takto vysvetlil, zmiernilo sa ich rozčúlenie. Gideón vo východnom Jordánsku⁴ Keď prišiel Gideón s tristo mužmi, ktorí boli s ním, k Jordánu, prebrodil ho. Keďže boli od prenasledovania Midjánčanov vyčerpaní a vyhladnutí,⁵ požiadal mužov zo Sukkótu: Dajte, prosím, niekoľko bochníkov chleba ľuďom, ktorí idú za mnou, lebo sú vyčerpaní a ja prenasledujem midjánskych kráľov Zebacha a Calmunnu.⁶ Sukkótske kniežatá mu odpovedali: Máš už azda Zebacha a Calmunnu vo svojej moci, aby sme tvojmu vojsku dali chlieb? ⁷ Gideón im povedal: Dobré, keď mi Hospodin vydá do rúk Zebacha a Calmunnu, zmlátim vaše telá trnmi z púšte a bodliakmi.⁸ Odtiaľ odišiel hore do Penuelu a s tamojšími ľuďmi sa podobne zhováral. Aj oni mu však odpovedali ako muži zo Sukkótu.⁹ Mužom z Penuelu tiež pohrozil: Keď sa víťazne vrátim, zrúcam túto baštu.¹⁰ Zebach a Calmunna boli so svojím táborom v Karkóre, v ktorom bolo asi pätnásťtisíc mužov, čo zostali z celého vojska východných kmeňov. Padlo stodvadsaťtisíc mečom vyzbrojených mužov.¹¹ Gideón odišiel cestou kočovníkov východne od Nobachu a Jogbohy a prepadol tábor práve vtedy, keď sa tábor cítil v bezpečí.¹² Zebach a Calmunna utiekli. On ich však prenasledoval, oboch midjánskych kráľov, Zebacha i Calmunnu, zajal a celý tábor rozohnal.¹³ Po boji sa Joášov syn Gideón vracal späť cez priesmyk Cheres¹⁴ a cestou zadržal jedného mládenca zo sukkótskych mužov. Ten mu pri výsluchu napísal zoznam sedemdesiatich siedmich kniežat a starších zo Sukkótu.¹⁵ Keď potom Gideón prišiel k mužom zo Sukkótu, povedal: Pozrite, tu je Zebach a Calmunna, pre ktorých ste ma vysmiali: Máš už azda Zebacha a Calmunnu vo svojej moci, aby sme tvojmu vojsku dali chlieb? ¹⁶ Pochytil starších mesta a trnmi z púšte a bodliakmi zmlátil mužov zo Sukkótu.¹⁷ Baštu v Penueli zrúcal a mužov mesta pobil.¹⁸ Zebacha a Calmunnu sa spýtal: Akých mužov ste pozabíjali na vrchu Tabór? Odpovedali: Podobali sa ti, každý vyzeral ako syn kráľa.¹⁹ On povedal: Boli to moji bratia, synovia mojej matky. Akože žije Hospodin, keby ste ich boli nechali nažive, nezabil by som vás.²⁰ Potom vyzval svojho prvorodeného syna Jetera: Vstaň a zabi ich! Chlapec však nevytasil meč, lebo sa bál; bol ešte mladý.²¹ Zebach a Calmunna povedali: Vstaň a obor sa na nás, lebo aký je muž, taká je jeho sila. Vtedy Gideón vstal, zabil Zebacha a Calmunnu a vzal ozdobné mesiačiky z krku ich tiav.

Gideón odmietol hodnosť

²² Muži z Izraela navrhli Gideónovi: Buď našim vládcom ty i tvoj syn a vnuk, lebo si nás zachránil z moci Midjáňčanov. ²³ Gideón im však odvetil: Nebudem panovať nad vami a nebude panovať nad vami ani môj syn. Hospodin bude vládnuť nad vami. ²⁴ Potom Gideón dodal: Mám žiadosť: Nech mi každý z vás odovzdá jeden z ukoristených krúžkov. Nepriatelia nosili totiž zlaté náušnice, lebo boli Izmaeliti. ²⁵ Izraeliti odpovedali: Ochotne dáme. Rozprestrelí plášť a každý mu naň hodil jednu ukoristenú náušnicu. ²⁶ Váha zlatých náušníc, ktoré si vyžiadal, bola tisíc sedemsto šeklov zlata, okrem ozdobných mesiačikov, náušníc a purpurových rúch, ktoré nosievali midjáňski králi, a okrem ozdobných retiazok z krku ich tiav. ²⁷ Gideón z toho urobil efód a uložil ho vo svojom meste Ofre. K nemu chodil modloslužobne smilniť celý Izrael. Stal sa osídлом pre Gideóna a jeho dom. ²⁸ Midjáňčania boli pred Izraelitmi pokorení a už nikdy nezodvihli hlavu. Za Gideóna žila krajina v mieri štyridsať rokov.

Gideónovi synovia

²⁹ Joášov syn Jerubbaal teda odišiel a býval vo svojom dome. ³⁰ Gideón mal sedemdesiat synov, ktorí vyšli z jeho bedra, lebo mal veľa žien. ³¹ Jeho vedľajšia žena, ktorá žila v Sícheme, mu porodila syna a tomu dal meno Abimelech. ³² Joášov syn Gideón zomrel v úctyhodnej starobe. Pochovali ho v hrobe jeho otca Joáša v abiezerovskej Ofre. ³³ Len čo Gideón zomrel, Izraeliti začali modloslužobne smilniť s baalmi a Baal-Beríta vyhlásili za svojho boha. ³⁴ Izraeliti si nepripomínali Hospodina, svojho Boha, ktorý ich vyslobodil z moci všetkých okolitých nepriateľov. ³⁵ Neboli vďační domu Jerubbaala — Gideóna za všetko dobro, ktoré pre Izraelitov vykonal.

Abimelechova hrôzovláda

9 Jerubbaalov syn Abimelech odišiel do Síchemu k bratom svojej matky a prihovril sa im i celému rodu domu otca svojej matky: ² Dôrazne sa pýtajte všetkých občanov Síchemu: Čo je pre vás lepšie? Či to, aby sedemdesiat mužov, všetci synovia Jerubbaala, panovalo nad vami, alebo aby nad vami vládol jeden muž? Pamätajte, že som z vašich kostí a z vášho tela! ³ Toto všetko povedali o ňom bratia jeho matky všetkým občanom Síchemu, ktorých srdce sa priklonilo k Abimelechovi. Povedali si: Je to náš brat. ⁴ Odovzdali mu sedemdesiat šeklov striebra z chrámu Baal-Beríta. Abimelech si za ne najal naničhodných a bezohľadných mužov, čo sa k nemu pridali. ⁵ Vošiel do domu svojho otca v Ofre a na jednom kameni pozabíjal sedemdesiat mužov, všetko svojich bratov, synov Jerubbaala. Zostal len Jerubbaalov najmladší syn Jotám, lebo sa skryl. ⁶ Potom sa zhromaždili všetci občania Síchemu a všetci z Bét-Milló, odišli a pri posvätnom dube s posvätným stĺpom v Sícheme vyhlásili Abimelecha za kráľa.

Jotámova bájka

⁷ Keď to oznámili Jotámovi, odišiel, postavil sa na temeno vrchu Gerizím, hlasno zavolať a povedal im: Počúvajte ma občania Síchemu a vás vypočuje Boh! ⁸ Zišli sa spolu stromy, aby si nad sebou pomazali kráľa. Vyzvali olivu: Kraľuj nad nami! ⁹ Oliva im však odvetila: Mám sa zrieknuť svojho oleja, ktorým sa uctievali bohovia i ľudia, a vyvyšovať sa nad stromami? ¹⁰ Stromy potom vyzvali figovník: Poď a kraľuj nám ty! ¹¹ Figovník im však odpovedal: Mám sa vzdať svojej sladkosti a svojich skvelých plodov a vyvyšovať sa nad stromami? ¹² Stromy potom povedali viniču: Poď a kraľuj nám ty! ¹³ Vinič im však povedal: Mám sa vzdať svojho muštu, ktorý obveseľuje bohov i ľudí, a vyvyšovať sa nad stromami? ¹⁴ Potom všetky stromy oslovili bodliak: Poď a kraľuj nám ty! ¹⁵ Bodliak povedal stromom:

Ak ma naozaj chcete pomazať za kráľa nad sebou, podte sa skryť v mojej tóni. No ak nie, nech z bodliaka vyšľahne oheň a strávi libanonské cédre! ¹⁶ Konali ste teda verne a statočne, keď ste si za kráľa ustanovili Abimelecha? Správali ste sa dobre k Jerubbaalovi a jeho domu? Zaobchádzali ste s ním, ako si zaslúžil? ¹⁷ Môj otec totiž bojoval za vás s nasadením vlastného života a zachránil vás z rúk Midjánčanov. ¹⁸ Vy ste však dnes povstali proti domu môjho otca, povraždili ste jeho synov, sedemdesiat mužov na jednom kameni, a ustanovili ste Abimelecha, syna jeho slúžky, za kráľa nad občanmi Síchemu, lebo je vašim bratom. ¹⁹ Ak ste dnes verne a statočne naložili s Jerubbaalom a jeho domom, radujte sa z Abimelecha a on nech sa raduje z vás. ²⁰ Ak nie, nech z Abimelecha vyšľahne oheň a strávi občanov Síchemu a Bét-Milló, nech z občanov Síchemu a Bét-Milló vyšľahne oheň a strávi Abimelecha! ²¹ Potom Jotám ušiel, aby unikol svojmu bratovi Abimelechovi a usadil sa v Beére.

Vzbura v Sícheme

²² Abimelech panoval nad Izraelom tri roky. ²³ Potom Boh poslal zlého ducha medzi Abimelecha a občanov Síchemu. Občania Síchemu zradili Abimelecha. ²⁴ Násilie na sedemdesiatich Jerubbaalových synoch a ich krv dopadli na Abimelecha, ich brata, ktorý ich povraždil, ako aj na občanov Síchemu, ktorí mu pomáhali pobiť svojich bratov. ²⁵ Občania Síchemu postavili proti nemu na vrchoch zálohy ľudí, ktorí olupovali každého, kto prešiel po ceste popri nich, o čom sa Abimelech dozvedel. ²⁶ Vtedy prišiel Gaal, syn Ebeda, so svojimi bratmi a usadil sa v Sícheme. Občania Síchemu mu prejavili dôveru. ²⁷ Raz vyšli na pole, vo viniciach oberali hrozno, lisovali ho, usporiadali slávnosť a vošli do chrámu svojho boha. Jedli, pili a preklínali Abimelecha. ²⁸ Ebedov syn Gaal sa pýtal: Kto je Abimelech v porovnaní so Síchemom, aby sme slúžili Abimelechovi? Či nie je Jerubbaalovým synom a Zebul jeho správcom? Služte radšej mužom Šechemovho otca Chamóra. Prečo by sme mali slúžiť my? ²⁹ Keby som mal tento ľud v moci, odstránil by som Abimelecha. Vyzval Abimelecha: Rozmnož počet svojho vojska a bojuj! ³⁰ Keď veliteľ mesta Zebul počul slová Ebedovho syna Gaala, vzbĺkol jeho hnev. ³¹ Tajne poslal poslov k Abimelechovi do Arumy s odkazom: Pozri, Ebedov syn Gaal a jeho bratia prišli do Síchemu a búria mesto proti tebe. ³² Teraz v noci vstaň i so svojimi ľuďmi a ukry sa na poli do zálohy! ³³ Ráno pri východe slnka napadni mesto! Keď potom Gaal vytiahne so svojimi ľuďmi proti tebe, nalož s ním podľa okolností, aké sa naskytnú. ³⁴ Abimelech vstal ešte v noci so všetkými, čo boli s ním, a postavil proti Síchemu zálohy v štyroch oddieloch. ³⁵ Keď Ebedov syn Gaal vyšiel a postavil sa ku vchodu mestskej brány, vystúpil Abimelech so svojimi mužmi zo zálohy. ³⁶ Keď Gaal videl ten ľud, povedal Zebulovi: Pozri, nejaký ľud zostupuje z vrchov. Zebul mu odporoval: Tõňa vrchov sa ti zdá, že sú to muži. ³⁷ Gaal však pokračoval v reči: Pozri, nejakí muži schádzajú z vyvýšeného stredy zeme a jeden oddiel prichádza od Duba veštcov. ³⁸ Vtedy mu Zebul povedal: Kde sú teraz tvoje reči? Veď si vravel: Kto je Abimelech, aby sme mu slúžili. Toto je ľud, ktorým si pohrdal. Teraz vyjdi a bojuj proti nemu! ³⁹ Gaal teda vyrázil v čele síchemských obyvateľov, aby bojoval proti Abimelechovi. ⁴⁰ Abimelech ho však zahnal na útek. Popadalo mnoho prebodnutých až ku vchodu mestskej brány. ⁴¹ Abimelech teda zostal v Arume. Zebul vyhnal Gaala i jeho bratov, takže už nesmeli bývať v Sícheme. ⁴² Na druhý deň ľud vyšiel do poľa. Oznámili to Abimelechovi. ⁴³ Ten vzal svojich ľudí, utvoril z nich tri oddiely a tie rozostavil do zálohy na poli. Keď videl, že ľudia vyšli z mesta, prepadol ich a pobil. ⁴⁴ Abimelech a oddiely, ktoré boli s ním, zaútočili a obsadili vchod do mestskej brány. Dva oddiely prepadli tých, čo boli na poli, a pobili ich. ⁴⁵ Potom Abimelech celý deň bojoval proti mestu a dobyl ho. Ľud v ňom povraždil, mesto zrúcal a

posypal soľou. ⁴⁶ Keď to obyvatelia síchemskej bašty počuli, vošli do chrámových úkrytov El-Beríta. ⁴⁷ Abimelechovi oznámili, že sa tam zhromaždili všetci obyvatelia síchemskej bašty. ⁴⁸ Abimelech so všetkým ľudom vystúpil na vrch Calmón. Vtom vzal sekeru, nasekal haluziny, zdvihol ju a naložil si ju na plece. Tým, čo boli s ním, povedal: Čo ste videli, že som urobil, rýchlo urobte aj vy. ⁴⁹ Všetok jeho ľud nasekal haluziny a nasledoval Abimelecha. Haluzinu nakládli na úkryt a podpálili ju nad tými, čo boli v ňom. Zomreli všetci obyvatelia síchemskej bašty, asi tisíc mužov a žien.

Smrť Abimelecha

⁵⁰ Potom odišiel Abimelech k Tébecu, obľahol ho a dobyl. ⁵¹ Uprostred mesta bola pevná bašta. Do nej utiekli všetci muži i ženy i všetci občania mesta, zamkli za sebou a vystúpili na strechu veže. ⁵² Abimelech prišiel až k bašte a zaútočil na ňu. Priblížil sa ku vchodu bašty s úmyslom podpáliť ju. ⁵³ Akási žena zhodila mlynský kameň na hlavu Abimelecha a prerazila mu lebku. ⁵⁴ Rýchlo zavolať svojho zbrojnoša a rozkázal mu: Vytas svoj meč, aby nepovedali o mne: Zabila ho žena. Zbrojnoš ho teda prebodol a on zomrel. ⁵⁵ Keď Izraeliti videli, že Abimelech zomrel, všetci sa vrátili domov. ⁵⁶ Tak odplatil Boh Abimelechovi za zločin, ktorého sa dopustil voči otcovi, keď pobil svojich sedemdesiat bratov. ⁵⁷ Aj síchemským mužom odplatil Boh za ich zločiny. Takto sa splnila kľatba Jerubbaalovho syna Jotáma.

Tola a Jaír

10 Na záchranu Izraela po Abimelechovi povstal Jissachárovec Tola, syn Puvvu, syna Doda. Sídliť v Šamíre na Efrajimskom pohorí. ² Súdiť Izrael dvadsaťtri rokov. Keď zomrel, pochovali ho v Šamíre. ³ Po ňom povstal Gileádovec Jaír a súdiť Izrael dvadsaťdva rokov. ⁴ Mal tridsať synov, ktorí jazdili na tridsiatich osloch. Mali tridsať miest. Tie sa dodnes volajú Chavvót-Jaír a ležia v kraji Gileád. ⁵ Keď Jaír zomrel, pochovali ho v Kamóne.

Ammónčania utláčajú Izraelitov

⁶ Izraeliti znova páchali to, čo sa nepáčilo Hospodinovi. Slúžili baalom a aštartám, bohom Aramejčanov, bohom Ammónčanov, bohom Sidončanov, bohom Moábčanov a bohom Filištíncov. Hospodina opustili a neslúžili mu. ⁷ Vtedy vzbĺkol Hospodinov hnev proti Izraelitom a vydal ich napospas Filištíncom a Ammónčanom. ⁸ Tí v tom čase znepokojovali a utláčali Izraelitov. Osemnásť rokov sužovali všetkých Izraelitov za Jordánom, v krajine Amorejčanov v Gileáde. ⁹ Ammónčania dokonca prešli cez Jordán bojovať proti Júdovcom, Benjamínovcom i proti Efrajimovcom. Na Izraelitov dolahla veľká tieseň. ¹⁰ Izraeliti znova volali k Hospodinovi: Zhrešili sme proti tebe, lebo sme opustili svojho Boha a slúžili sme baalom. ¹¹ Hospodin však Izraelitom odpovedal: Či som vás nevyslobodil z moci Egyptanov, Amorejčanov, Ammónčanov, Filištíncov, ¹² Sidončanov, Amalékov a Midjánčanov, ktorí vás utláčali? Volávali ste ku mne a ja som vás vyslobodzoval z ich moci. ¹³ Vy ste ma však znova opustili a slúžili ste iným bohom. Preto vás už nebudem vyslobodzovať. ¹⁴ Chodte a volajte k bohom, ktorých ste si vyvolili! Nech vás vyslobodia v čase vášho súženia! ¹⁵ Izraeliti odpovedali Hospodinovi: Zhrešili sme, nalož s nami ako uznáš za vhodné, len dnes nás zachráň. ¹⁶ Odstránili spomedzi seba cudzích bohov a slúžili Hospodinovi a ten už nevládal hľadiť na utrpenie Izraela. ¹⁷ Keď sa Ammónčania pozvoľávali a utáborili v Gileáde, Izraeliti sa zhromaždili a utáborili v Micpe. ¹⁸ Ľud i kniežatá Gileádu sa navzájom dohodli: Kto začne bojovať proti Ammónčanom, bude vodcom všetkých obyvateľov Gileádu.

11 Gileádovec Jefta bol udatný hrdina. Bol synom neviestky. Jeho otcom bol Gileád. ² Aj vlastná žena porodila synov Gileádovi. Keď však synovia vlastnej ženy dospeli, vyhnali Jefteho. Povedali mu: Ty nemôžeš dediť v dome nášho otca, lebo si synom inej ženy. ³ Jefta musel utiecť pred svojimi bratmi a býval v kraji Tób. Tam sa k nemu pridali ničomníci a robievali s ním prepady. ⁴ Po nejakom čase Ammónčania začali viesť vojnu proti Izraelitom. ⁵ Keď sa teda Ammónčania pustili do boja proti Izraelitom, vybrali sa starší Gileádu za Jeftem z kraja Tób. ⁶ Navrhli Jeftemu: Pod', buď naším vodcom, aby sme mohli bojovať proti Ammónčanom. ⁷ Jefta vyčítal starším Gileádu: Vy ste ma nenávideli a vyhnali z domu môjho otca. Prečo teraz v tiesni prichádzate ku mne? ⁸ Starší Gileádu Jeftemu odpovedali: Práve preto sme sa vrátili k tebe. Keď pôjdeš s nami a budeš bojovať proti Ammónčanom, budeš veliteľom všetkých obyvateľov Gileádu. ⁹ Jefta starším Gileádu povedal: Keď ma privediete naspäť, aby som bojoval s Ammónčanmi, a keď mi ich Hospodin vydá, budem vašim vodcom? ¹⁰ Starší Gileádu Jeftemu sľúbili: Nech Hospodin, ktorý to počúva, bude svedkom medzi nami, ak nebudeme konať podľa tvojho slova. ¹¹ Jefta šiel so staršími Gileádu a ľud ho ustanovil za vodcu a veliteľa. Jefta predniesol v Micpe celú svoju záležitosť pred Hospodinom. ¹² Potom Jefta vyslal poslov ku kráľovi Ammónčanov s odkazom: Čo máš proti mne, že si prišiel vojensky napadnúť moju krajinu? ¹³ Jefteho poslom kráľ Ammónčanov odpovedal: Keď Izrael vychádzal z Egypta, obsadil moje územie od Arnónu až po Jabbók a po Jordán. Teraz mi ho dobrovoľne vráť! ¹⁴ Jefta znova vyslal poslov k ammónskemu kráľovi ¹⁵ a odkázal mu: Takto hovorí Jefta: Izrael nevzal Ammónčanom a Moábčanom ich územie. ¹⁶ Keď tiahol Izrael z Egypta a šiel púšťou k Trstinovému moru a prišiel do Kaděša, ¹⁷ vtedy Izrael vyslal poslov k edómskemu kráľovi s odkazom: Chcel by som prejsť cez tvoju krajinu. Edómsky kráľ však o tom nechcel ani počuť. Aj k moábskemu kráľovi vyslali poslov, no ani on im to nepovolil. Preto Izrael zostal v Kaděši. ¹⁸ Potom šiel púšťou a obišiel územie Edómčanov i Moábčanov. Tak prišli do kraja východne od územia Moábčanov a utáborili sa za Arnónom, no nevstúpili na moábske územie, lebo Arnón je hranicou Moábska. ¹⁹ Potom Izrael poslal poslov k amorejskému kráľovi Sichónovi, kráľovi Češbónu, a požiadal ho: Chcel by som prejsť tvojou krajinou do našej! ²⁰ Sichón však nedôveroval tomu, že Izrael cez jeho územie len prejde. Zhromaždil všetok svoj ľud, utáboril sa v Jahci a začal bojovať proti Izraelu. ²¹ Hospodin, Boh Izraela, však vydal Sichóna a všetok jeho ľud do rúk Izraela. Izrael ho porazil a obsadil celú krajinu Amorejčanov, ktorí tam bývali. ²² Obsadili celé územie Amorejčanov od Arnónu až po Jabbók, od púšte až po Jordán. ²³ Hospodin, Boh Izraela, vyhnal Amorejčanov pred izraelského ľudu a ty chceš to územie obsadiť? ²⁴ Čo ti dovoľí obsadiť tvoj boh Kemóš, to obsadíš. Čokoľvek nám dovoľí obsadiť Hospodin, náš Boh, to obsadíme. ²⁵ Si ty azda lepší než moábsky kráľ Balák, syn Cippóra? Viedol azda spor s Izraelom alebo sa s ním pustil do boja? ²⁶ Izrael býva v Češbóne a jeho osadách, v Aroéri a jeho osadách a vo všetkých mestách po oboch brehoch Arnónu už tristo rokov. Prečo ste im tie mestá vtedy neodňali? ²⁷ Ja som sa neprevinil proti tebe, ty sa však dopúšťaš neprávosti voči mne, keď sa chystáš do boja proti mne. Nech Hospodin, sudca, rozhodne dnes medzi Izraelitmi a Ammónčanmi. ²⁸ Kráľ Ammónčanov však nechcel ani vypočuť odkaz, ktorý mu Jefta poslal.

Jefta sľub

²⁹ Hospodinov duch zostúpil na Jefteho a on prešiel cez Gileád a Menaše do gileádskej Micpy. Z gileádskej Micpy šiel bojovať proti Ammónčanom. ³⁰ Jefta zložil pred Hospodinom tento sľub: Ak mi naozaj vydáš Ammónčanov do rúk ³¹ a ja sa od nich bez ujmy

vrátim, potom ktokoľvek mi z dvier môjho domu vyjde v ústrety, bude patriť Hospodinovi ako spaľovaná obeta. ³² Jefte sa potom pustil do boja proti Ammónčanom a Hospodin mu ich vydal do rúk. ³³ Spôsobil veľkú porážku dvadsiatim mestám od Aroeru po cestu, ktorou sa vchádza do Minnítu, až po Abél-Keramím. Tak boli Ammónčania pokorení pred Izraelitmi. ³⁴ Keď prichádzal Jefte do Micpy k svojmu domu, vyšla mu v ústrety jeho dcéra a tancovala za zvuku tamburíny. Bolo to jeho jediné dieťa; okrem nej nemal ani syna, ani dcéru. ³⁵ Len čo ju uvidel, roztrhol si rúcho a zvolal: Ach, dcéra moja, hlboko si ma zarmútila. Uvrhla si ma do nešťastia. Dal som sľub Hospodinovi a nemôžem ho zrušiť. ³⁶ Ona mu odvetila: Otče môj, keď si dal Hospodinovi sľub, splň ho, veď Hospodin ti umožnil vypomstíť sa tvojim nepriateľom Ammónčanom. ³⁷ Potom otcovi povedala: Ušetri ma, dopraj mi ešte dva mesiace. Odídem do hôr s priateľkami oplakávať svoje panenstvo. ³⁸ On jej povedal: Choď. Prepustil ju na dva mesiace. Odišla teda so svojimi priateľkami a v horách oplakávala svoje panenstvo. ³⁹ Po dvoch mesiacoch sa vrátila k otcovi a on svoj sľub splnil. Ona muža nepoznala. Odvtedy je v Izraeli zvykom, že ⁴⁰ izraelské dcéry každoročne vychádzajú a štyri dni v roku oplakávajú dcéru Gileádovca Jefteho.

Jefteho boj s Efrajimovcami

12 Efrajimskí muži boli pozvolávaní, prešli do Cafónu a povedali Jeftemu: Prečo si vytiahol do boja proti Ammónčanom a nás si nepovolal, aby sme šli s tebou? Podpálime ti dom nad hlavou. ² Jefte im povedal: Ja a môj ľud sme mali veľký spor s Ammónčanmi. Keď som vás však požiadal o pomoc, nevyslobodili ste ma z ich rúk. ³ Keď som teda zistil, že mi pomôcť nechcete, vystavil som nebezpečenstvu vlastný život, začal som bojovať proti Ammónčanom a Hospodin mi ich vydal do rúk. Prečo ste sa teda rozhodli dnes bojovať proti mne? ⁴ Jefte zhromaždil všetkých gileádskych mužov a pustil sa do boja proti Efrajimu. Gileádski muži porazili Efrajimovcov, ktorí ich podnecovali: Ste utečenci z Efrajimu. Gileád totiž leží medzi Efrajimom a Menašsem. ⁵ Gileádovci obsadili Efrajimovcom jordánske brody. Keď nejaký utečenec z Efrajimu povedal: Chcem sa prebrodiť na druhú stranu!, gileádski muži sa ho spýtali: si Efrajimovec? Keď povedal: Nie som!, ⁶ rozkázali mu: Vyslov slovo sibbólet! On povedal sibbólet, lebo to slovo nevedel správne vysloviť, vtedy ho chytili a zabili pri jordánskom brode. Pri tejto príležitosti padlo štyridsaťtisíc Efrajimovcov. ⁷ Jefte bol sudcom v Izraeli šesť rokov. Keď zomrel Gileádovec Jefte, pochovali ho v ktoromsi gileádskom meste.

Ibcán, Elón, Abdón

⁸ Po ňom bol sudcom v Izraeli Ibcán z Betlehema. ⁹ Mal tridsať synov a tridsať dcér, ktoré povydával z domu, a tridsať dcér priviedol svojim synom z iného miesta. Ibcán bol sudcom v Izraeli sedem rokov. ¹⁰ Keď Ibcán zomrel, pochovali ho v Betleheme. ¹¹ Po ňom sa sudcom v Izraeli stal Zebulúnovec Elón. On súdil Izrael desať rokov. ¹² Keď Zebulúnovec Elón zomrel, pochovali ho v zebulúnskom kraji v Ajalóne. ¹³ Po ňom za sudcu v Izraeli nastúpil Piratónčan Abdón, Hillélov syn. ¹⁴ Mal štyridsať synov a tridsať vnukov, ktorí jazdievali na sedemdesiatich mladých osloch. On súdil Izrael osem rokov. ¹⁵ Keď zomrel Piratónčan Abdón, syn Hilléla, pochovali ho v Piratóne v Efrajimskej krajine na pohorí Amalékov.

Narodenie Samsona

13 Izraeliti potom znova páchali, čo sa nepáčilo Hospodinovi, takže Hospodin ich vydal do rúk Filištíncov na štyridsať rokov. ² Bol istý muž z Corey, z rodu Dánovcov,

menom Manóach. Jeho žena bola neplodná a nerodila. ³ Hospodinov anjel sa zjavil žene a povedal: Pozri, si neplodná, nerodila si; no predsa počneš a porodíš syna. ⁴ Preto dávaj pozor, nepi víno ani nijaký opojný nápoj a nejedz nič nečisté. ⁵ Veď počneš a porodíš syna. Jeho hlavy sa britva nesmie dotknúť. Chlapec bude Božím zasvätencom od života matky. On začne vyslobodzovať Izrael z rúk Filištíncov. ⁶ Žena to šla oznámiť svojmu mužovi. Povedala: Prišiel ku mne Boží muž. Vyzeral ako Boží anjel a vzbudzoval bázeň. Neopýtala som sa ho, odkiaľ je a on mi nepovedal svoje meno. ⁷ Povedal mi však: Počneš a porodíš syna. Preto nepi víno ani iný opojný nápoj a nejedz nič nečisté. Chlapec bude Božím zasvätencom od svojho narodenia až do smrti. ⁸ Manóach sa modlil k Hospodinovi: Pane, prosím, nech ten Boží muž, ktorého si poslal, príde ešte raz k nám! Nech nás poučí, ako máme zaobchádzať s chlapcom, ktorý sa má narodiť. ⁹ Boh splnil Manóachovu prosbu. Boží anjel prišiel ešte raz k žene, keď sedela na poli a jej muž Manóach nebol s ňou. ¹⁰ Žena bežala oznámiť to svojmu mužovi. Povedala mu: Zjavil sa mi ten muž, čo onoho dňa prišiel ku mne. ¹¹ Manóach vstal, šiel za svojou ženou, prišiel k tomu mužovi a opýtal sa ho: Ty si ten muž, ktorý oslovil túto ženu? Ten mu odvetil: Som. ¹² Manóach sa opýtal: Keď sa splní tvoje slovo, ako má byť chlapec vychovávaný a čo má robiť? ¹³ Anjel Hospodina odpovedal Manóachovi: Nech sa žena chráni všetkého, na čo som ju upomínal: ¹⁴ Nech nepije nič, čo pochádza z viničného kmeňa, nech nepije víno ani opojný nápoj, nech nejedá nič nečisté, nech dodržiava všetko, čo som jej prikázal. ¹⁵ Manóach povedal Hospodinovmu anjelovi: Chceli by sme ťa zdržať a pripraviť ti kozľa. ¹⁶ Hospodinov anjel však Manóachovi odpovedal: Keby si ma aj zdržal, nejedol by som z tvojho jedla. No ak pripravíš spaľovanú obeť Hospodinovi, prines ju. Manóach totiž nevedel, že je to Hospodinov anjel, ¹⁷ preto sa spýtal Hospodinovho anjela: Ako sa voláš? Keď sa tvoje slová splnia, chceli by sme ťi prejaviť poctu. ¹⁸ Hospodinov anjel mu odpovedal: Prečo sa pýtaš na moje meno? Je tajomné. ¹⁹ Manóach vzal kozľa i pokrmovú obeť a obetoval to na skale Hospodinovi, ktorý pred Manóachom a jeho ženou urobil predivnú vec: ²⁰ Keď plameň z oltára vystupoval k nebu, vzniesol sa Hospodinov anjel v plameni oltára hore. Pri pohľade na to Manóach a jeho žena padli tvárou na zem. ²¹ Hospodinov anjel sa Manóachovi ani jeho žene už nikdy nezjavil. Vtedy si Manóach uvedomil, že to bol Hospodinov anjel. ²² Manóach povedal svojej žene: Určite zomrieme, lebo sme videli Boha. ²³ Jeho žena mu však povedala: Keby nás Hospodin hodlal zabiť, nebol by prijal od nás ani spaľovanú, ani pokrmovú obeť. Nebol by nám to všetko ukázal ani by nám teraz nebol niečo také oznámil. ²⁴ Žena porodila syna a dala mu meno Samson. Chlapec rástol a Hospodin ho požehnával. ²⁵ Hospodinov duch začal v ňom pôsobiť v Machane-Dáne medzi Coreou a Eštaólom.

Samsonova svadba

14 Samson zišiel do Timny a tam sa zahľadel do jednej z filištínskych dcér. ² Keď sa vrátil domov, oznámil svojmu otcovi a matke: V Timne som videl jednu z filištínskych dcér. Tú mi teda vezmite za ženu. ³ Otec a matka ho prehovárali: Nie je azda medzi dcérami tvojich bratov a v celom tvojom ľude žena, že si chceš vziať ženu spomedzi neobrezaných Filištíncov? Samson však otcovi odvetil: Túto mi vezmi, lebo ona sa mi páči! ⁴ Jeho otec a matka nevedeli, že to pochádza od Hospodina, ktorý hľadá zámienku proti Filištíncom. V tom čase totiž Filištínci vládli nad Izraelom. ⁵ Samson zišiel s otcom i matkou do Timny. Keď prichádzali k viniciam Timny, náhle proti nim vyskočil mladý revúci lev. ⁶ Hospodinov duch ovládol Samsona a on holými rukami roztrhol leva ako kozľa. Otcovi ani matke nepovedal, čo vykonal. ⁷ Potom zišiel dolu, pohováral sa s tou ženou, čo sa mu

páčila. ⁸ Keď si ju po nejakom čase šiel vziať za ženu, odbočil z cesty, aby sa podíval na mŕtveho leva. V tele leva bol roj včiel a med. ⁹ Vzal do ruky plást medu a cestou z neho jedol. Prišiel k otcovi i matke a dal jesť aj im. Nepovedal im však, že plást medu vybral z mŕtveho leva. ¹⁰ Jeho otec potom zišiel k tej žene a Samson tam usporiadal hostinu, ako robievali mládenci. ¹¹ Keď ho uvideli, vybrali mu tridsať družbov, aby boli s ním. ¹² Samson im povedal: Dám vám hádanku. Ak mi ju naozaj rozlúštite za sedem dní trvania hostiny, dám vám tridsať košiel a tridsať sviatočných šiat. ¹³ Ak mi ju však nedokázate rozlúštiť, tých tridsať košiel a tridsať sviatočných šiat mi dáte vy. Povedali mu: Povedz nám tú hádanku, chceme ju počuť. ¹⁴ On im povedal: Z pažravca vyšiel pokrm a zo siláka vyšla sladkosť. Hádanku nevedeli rozlúštiť ani za tri dni. ¹⁵ Na štvrtý deň naliehali na Samsonovu ženu: Prehovor svojho muža, aby nám prezradil hádanku. Ak nie, spálime ťa aj s domom tvojho otca. ¹⁶ Potom Samsonova žena s plačom pred ním vravela: Ty ma len nenávidíš a nemiluješ ma. Mojim súkmeňovcom si dal hádanku a mne si ju neprezradil. Samson jej povedal: Veru, to som neprezradil ani otcovi, ani matke a tebe by som to mal prezradiť? ¹⁷ S plačom na neho naliehala až do siedmeho dňa hostiny. Po toľkom naliehaní jej to na siedmy deň prezradil. Ona potom hádanku prezradila svojim súkmeňovcom. ¹⁸ Na siedmy deň pred západom slnka sa ho spýtali muži mesta: Čo je sladšie ako med? Čo je mocnejšie ako lev? On im odpovedal: Keby ste neboli orali na mojej jalovičke, neboli by ste rozlúštili moju hádanku. ¹⁹ Samsona ovládol Hospodinov duch, zostúpil do Aškalónu a zabil tam tridsať mužov. Pobral im, čo mali, a sviatočné šaty dal tým, čo rozlúštili hádanku. Rozpálený hnevom odišiel hore do otcovského domu. ²⁰ Samsonovu ženu dali potom jednému z jeho družbov, ktorý bol Samsonovým priateľom.

Samson škodí Filištíncom

15 Neskôr počas žatvy pšenice Samson navštívil svoju ženu, priniesol kozľa a povedal: Chcem vojsť do izby k svojej žene. Jej otec mu však nedovolil vojsť. ² Povedal: Myslel som si, že si ju znenávidel, a preto som ju dal tvojmu družbovi. Jej mladšia sestra je krajšia ako ona, nech je tvoja namiesto nej! ³ Samson im však odpovedal: V tomto prípade sa voči Filištíncom nepreviním, ak im vykonám niečo zlé. ⁴ Samson odišiel a pochytil tristo líšok. Potom vzal fakle a líšky pospájal chvostami do dvojíc tak, že medzi chvosty každej dvojice pripevnil faklu. ⁵ Pozapaloval fakle a líšky pustil Filištíncom do obilia. Takto zapálil nielen snopy v krížoch a obilie na koreni, ale aj vinice a olivové sady. ⁶ Filištínci sa vypytovali: Kto to urobil? Dostali odpoveď: Timňanov zať Samson, lebo mu vzal ženu a dal ju jeho družbovi. Filištínci vyšli a upálili ju i s otcom. ⁷ Samson im povedal: Za toto, čo ste vykonali, neprestanem, kým sa vám nevypomstím. ⁸ Mlátil ich teda sprava i zľava, utrpeli ťažkú porážku. Potom zišiel a býval v skalnej rokline Etám. ⁹ Filištínci vyšli hore, utáborili sa v Judsku a pripravili sa zaútočiť na Lechi. ¹⁰ Muži z Judska sa spýtali: Prečo ste prišli bojovať proti nám? Odpovedali: Vyšli sme spútať Samsona a odplatiť mu to, čo on urobil nám. ¹¹ Tritisíc mužov z Judska zostúpilo ku skalnej rokline Etám a vyčítalo Samsonovi: Nevieš, že nad nami vládnu Filištínci? Čo si nám to vykonal? Odpovedal im: Ako oni urobili mne, tak som ja urobil im. ¹² Prišli sme ťa spútať a vydať ťa do rúk Filištíncov. Samson im povedal: Prisahajte mi, že vy sami ma nenapadnete! ¹³ Odpovedali mu: Nenapadneme ťa, len ťa spútame a vydáme ťa do ich rúk, ale určite ťa nechceme usmrtiť. Nato ho spýtali dvoma novými povrazmi a vytiahli z rokliny. ¹⁴ Keď prišiel do Lechi a Filištínci mu vyšli v ústrety s bojovým pokrikom, zrazu ho prenikol Hospodinov duch a povrazy na jeho ramenách boli ako ohňom opálené ľanové vlákna a putá na jeho rukách povolili. ¹⁵ Našiel čerstvú

osliu čelusť, vystrel ruku, uchopil čelusť a pobil ňou tisíc mužov. ¹⁶ Potom Samson povedal: Čelusťou z osla som z nich urobil veľkú hromadu, čelusťou z osla som pobil tisíc mužov. ¹⁷ Keď dohovoriť, čelusť z ruky ďaleko odhodil. Preto nazvali to miesto Rámat-Lechi. ¹⁸ Veľmi vysmädnutý volal k Hospodinovi: Ty si viedol svojho služobníka k tomuto veľkému vyslobodeniu a teraz musím zomrieť smädom a padnúť do rúk neobrezancov? ¹⁹ Vtedy Boh roztvoril priehľebň v Lechi, z ktorej vystrekla voda. Keď sa z nej napil, pookrial a ožil. Preto prameňu, ktorý je v Lechi dodnes, dal meno Ěn-Kore. ²⁰ Samson súdil Izrael za čias Filištíncov dvadsať rokov.

Únik z moci Filištíncov

16 Keď raz prišiel Samson do Gazy a uvidel tam neviestku, vošiel k nej. ² Len čo obyvatelia Gazy počuli: Samson prišiel sem, zbehli sa a pri mestskej bráne celú noc na neho striehli a až do svitania ticho vyčkávali. Povedali: Na úsvite ho zabijeme. ³ Samson ležal do polnoci. O polnoci vstal, chytil vráta mestskej brány s verajami a závorou, vzal to na plec a vyniesol na temeno vrchu smerom k Hebronu.

Samson a Delila

⁴ Potom sa v údolí Sorék zaľúbil do ženy menom Delila. ⁵ Nato prišli k nej filištínske kniežatá a povedali jej: Snaž sa ho zväbiť a vyzvedieť, odkiaľ má svoju veľkú silu a ako by sme ho mohli premôcť, spútať a ovládnuť. Potom ti každý z nás dá tisícsto šeklov striebra. ⁶ Delila naliehala na Samsona: Povedz mi, v čom je tvoja veľká sila a čím ťa treba zviazať, aby ťa ovládli. ⁷ Samson jej povedal: Ak ma poviažu siedmimi čerstvými, ešte nevyschnutými lukovými tetivami, zoslabnem a budem ako ktokoľvek iný. ⁸ Filištínske kniežatá jej doniesli sedem čerstvých, ešte nevyschnutých lukových tetív a ona ho nimi poviažala. ⁹ Niekoľkí muži striehli v jej komore. Vtedy skríkla: Samson, Filištínci idú na teba! On však roztrhol tetivy, ako sa trhá niť z kúdele, keď sa jej dotkne plameň, a tajomstvo jeho sily zostalo neodhalené. ¹⁰ Vtedy Delila povedala Samsonovi: Luhaj si mi a oklamal si ma. Teraz mi prezrad, čím ťa možno spútať. ¹¹ On jej odvetil: Ak ma poviažu novými povrazmi, ktoré neboli dosiaľ použité pri práci, zoslabnem a budem ako ktokoľvek iný. ¹² Nato Delila vzala nové povrazy, spútala ho nimi a zvolala: Samson, Filištínci idú na teba! Zatiaľ v komore na neho striehli. On však postrhával povrazy z ramien ako nite. ¹³ Delila vyčítala Samsonovi: Až dosiaľ si ma podvádzal a luhaj si mi. Prezrad mi, čím ťa možno spútať. Odpovedal jej: Ak spleťieš sedem vrkočov z mojej hlavy s osnovou a upevníš ich kolíkom, oslabnem a budem ako ktokoľvek iný. ¹⁴ Vtedy ho uspala, splietla sedem vrkočov z jeho vlasov s osnovou a upevnila kolíkom. Potom zvolala naňho: Samson, Filištínci idú na teba! On sa prebudil zo spánku a vytrhol kolík s tkáčskym člnkom i s osnovou. ¹⁵ Delila mu dohovárala: Ako môžeš povedať: Milujem ťa, keď tvoje srdce nie je pri mne? Už trikrát si ma podviedol a neprezradil si mi, v čom je tvoja veľká sila. ¹⁶ Keď ho celé dni trápila svojimi rečami a naliehala naňho, že bol na smrť unavený, ¹⁷ otvoril jej svoje srdce a povedal jej: Mojej hlavy sa dosiaľ britva nedotkla, lebo od života matky som Božím zasvätencom. Keby ma ostrihali, sila by ma opustila a bol by som slabý ako ktokoľvek iný. ¹⁸ Delila videla, že jej úplne otvoril srdce. Filištínskym kniežatám odkázala: Teraz už podte, lebo mi úplne otvoril srdce. Filištínske kniežatá prišli a priniesli aj striebro. ¹⁹ Ona ho uspala na svojich kolenách a zavolala jedného muža, ktorý mu ostrihal sedem vrkočov na hlave. Samson začal slabnúť a sila ho opustila. ²⁰ Vtedy zvolala: Samson, Filištínci idú na teba! Keď sa prebudil zo spánku, pomyslel si: Ako vždy dosiaľ, aj teraz zhodím ich putá. Nevedel však, že Hospodin odstúpil od neho. ²¹ Filištínci ho chytili, vypichli mu oči a odviedli ho do

Gazy. Tam ho spútali bronzovými okovami. Vo väzení musel mlieť. ²² Vlasy na hlave mu však po ostrihaní začali znova rásť.

Samsonova pomsta a smrť

²³ Filištínske kniežatá sa zhromaždili, aby priniesli veľkú obeť na počesť svojho boha Dagona a oddali sa zábave. Vravali: Náš boh nám vydal do rúk nášho nepriateľa Samsona. ²⁴ Keď ľud uvidel Samsona, oslavoval svojho boha a volal: Náš boh nám vydal do rúk nášho nepriateľa, ktorý pustošil našu krajinu a pobil mnoho našich ľudí. ²⁵ Keď sa rozveselili, zvolali: Dovedte Samsona, aby nás pozabával. Priviedli teda Samsona z väzenia a on ich musel zabávať. Keď ho potom postavili medzi stĺpy, ²⁶ Samson povedal mládenkovi, ktorý ho viedol za ruku: Veď ma, aby som sa dotkol stĺpov, na ktorých spočíva dom, a mohol sa o ne oprieť. ²⁷ Dom bol plný mužov i žien a boli tam všetky filištínske kniežatá. Na streche bolo okolo tritisíc mužov a žien, čo hľadeli na zábavu so Samsonom. ²⁸ Vtedy Samson vzýval Hospodina a prosil: Pane, Hospodin! Spomeň si na mňa a ešte raz mi daj predošlú silu, Bože, nech sa vypomstím Filištíncom aspoň za jedno z mojich očí. ²⁹ Nato Samson pevne objal oba prostredné stĺpy, na ktorých spočívala stavba, jeden pravou a druhý ľavou rukou a oprel sa o ne. ³⁰ Povedal: Nech zomriem spolu s Filištíncami. Celou silou sa oprel a dom spadol na kniežatá i na všetok ľud, čo bol v ňom. Mŕtvych, ktorých usmrtil, keď zomrel, bolo viac ako tých, čo usmrtil zaživa. ³¹ Jeho bratia so všetkými príbuznými zostúpili, odniesli ho, vrátili sa a pochovali ho medzi Coreou a Eštaólom v hrobe jeho otca Manóaacha. Samson súdil Izrael dvadsať rokov.

Michovo modlárstvo

17 Na Efrajimskom pohorí bol muž, ktorý sa volal Micha. ² Ten sa priznal svojej matke: Tisícsto šeklov striebra, ktoré ti vzali a pre ktoré si vyslovila kľiatbu, a to aj predo mnou, je u mňa, ja som ho vzal. Matka mu odpovedala: Syn môj, nech ťa Hospodin požehná! ³ On potom vrátil matke tisícsto šeklov striebra. Matka na to povedala: Toto striebro som vlastnou rukou zasvätila Hospodinovi, aby sa z neho urobil môjmu synovi rytý a liaty obraz. Dávam ti ho teraz späť. ⁴ On však vrátil striebro matke. Nato matka vzala dvesto šeklov striebra a dala ich zlatníkovi. Ten z neho urobil tesanú a liatu modlu, ktorá bola potom v Michovom dome. ⁵ Tento muž Micha mal totiž domácu svätyňu, zhotovil efód i domácich bohov a jedného zo svojich synov ustanovil za kňaza. ⁶ V tom čase v Izraeli nebolo kráľa a každý robil, čo uznal za správne.

Léviovec Michovým kňazom

⁷ Bol istý mládenec z judského Betlehema, z Júdovho rodu; bol to Léviovec, ktorý sa tam zdržiaval ako cudzinec. ⁸ Ten muž odišiel z mesta, z judského Betlehema, aby sa ako cudzinec prechodne usadil na vhodnom mieste. Cestou prišiel na Efrajimské pohorie k Michovmu domu. ⁹ Keď sa ho Micha opýtal: Odkiaľ prichádzaš, odpovedal: Som Léviovec z judského Betlehema a chcem prechodne bývať ako cudzinec, kde sa mi naskytne. ¹⁰ Micha mu povedal: Zostaň u mňa a buď mi otcom a kňazom. Ročne ti dám desať šeklov striebra ako aj ošatenie a stravu. Léviovec ponuku prijal. ¹¹ Rozhodol sa zostať u toho muža. Mládenec sa mu stal akoby synom. ¹² Micha ustanovil mladého Léviovca za kňaza a ten zostal v jeho dome ako kňaz. ¹³ Micha si pomyslel: Teraz som presvedčený, že Hospodin bude so mnou dobre zaobchádzať, lebo kňazom sa mi stal Léviovec.

Presťahovanie kmeňa Dán

18 V tom čase Izrael nemal ešte kráľa. Vtedy si kmeň Dánovcov hľadal dedičné vlastníctvo, aby sa usadil. Až dovtedy totiž nedostal medzi izraelskými kmeňmi dedičné

vlastníctvo. ² Dánovci vyslali zo svojich rodov päť mužov, udatných bojovníkov zo svojich končín, z Corey a Eštaólu, aby ako vyzvedači preskúmali krajinu. Povedali im: Chodte preskúmať tú krajinu. Tí prišli na Efrajimské pohorie až k Michovmu domu, kde prenocovali. ³ Keď boli pri Michovom dome, po reči poznali mladého Léviovca, zabočili ta a spýtali sa ho: Kto ťa sem doviedol? Čo tu robíš? Čo tu hľadáš? ⁴ On odpovedal: Tak a tak sa so mnou dohodol Micha; najal si ma a slúžim mu ako kňaz. ⁵ Požiadali ho: Spýtaj sa teda Boha, aby sme sa dozvedeli, či cesta, ktorou chceme ísť, bude úspešná. ⁶ Kňaz im povedal: Chodte v pokoj! Cesta, ktorou idete, je pod Hospodinovým dohľadom. ⁷ Tých päť mužov teda šlo ďalej a prišli do Lajiša. Videli, že obyvatelia v ňom žijú pokojne na sidonský spôsob, nerušení a bezpeční. Nikoho v krajine nesuzuje nedostatok ani poroba. Sú ďaleko od Sidončanov a s nikým nič nemajú. ⁸ Keď sa vrátili k svojim bratom do Corey a Eštaólu, tí sa ich pýtali: Čo nám prinášate? ⁹ Odpovedali: Vstaňte, zaútočme na nich! Videli sme tú krajinu, ktorá je naozaj znamenitá. Vy otáľate? Neváhajte odísť a obsadiť tú krajinu. ¹⁰ Keď ta pridete, nájdete dôverčivý ľud. Krajina je rozsiahla. Boh vám ju vydá do rúk. Je to miesto, kde nechýba nič z toho, čo človek môže na zemi mať. ¹¹ Nato sa z rodu Dánovcov z Corey a Eštaólu vydalo do boja šesťsto ozbrojených mužov. ¹² Vystúpili hore a utáborili sa v Kirjat-Jearíme v Judsku. Preto sa to miesto dodnes volá Machane-Dán; leží za Kirjat-Jearímom. ¹³ Odtiaľ tiahli cez Efrajimské pohorie a prišli k Michovmu domu. ¹⁴ Vtedy prehovorilo tých päť mužov, čo šli do lajišského kraja na výzvedy. Povedali svojim bratom: Či viete, že v týchto domoch je efód a domáci bohovia, tesianá a uliata modla? Teraz uvážte, čo urobíte. ¹⁵ Odbočili ťa, prišli k domu mladého Léviovca, k Michovmu domu a pozdravili ho. ¹⁶ Šesťsto ozbrojených Dánovcov zostalo stáť pred bránou. ¹⁷ Tí piati muži, čo prišli do kraja ako vyzvedači, vošli dnu, vzali tesianú sochu, efód, domácich bohov i liatu modlu. Kňaz stál pred bránou a oproti nemu šesťsto ozbrojených mužov. ¹⁸ Keď tamtí vnikli do Michovho domu a brali tesianú sochu, efód, domácich bohov a liatu modlu, kňaz sa ich spýtal: Čo to robíte? ¹⁹ Odpovedali mu: Mlč! Buď ticho a pod' s nami; buď nám otcom a kňazom. Je pre teba lepšie byť kňazom v dome jediného muža, než byť kňazom kmeňa a rodu v Izraeli? ²⁰ Kňazovi sa to zapáčilo. Vzal efód, domácich bohov, tesianú sochu a pripojil sa k ľudu. ²¹ Obrátili sa a odišli. Ženy, deti, stáda a vzácne veci dali dopredu. ²² Boli už ďaleko od Michovho domu, keď boli pozvolávaní muži z domov susediacich s Michovým domom a dohonili Dánovcov. ²³ Keď na nich volali, Dánovci sa obrátili a pýtali sa Michu: Čo sa ti stalo, že si pozvolával svojich ľudí? ²⁴ Vzali ste mojich bohov, ktorých som si zhotovil, ako aj kňaza. Vy odchádzate a čo zostáva mne? A pritom sa ešte spytujete: Čo sa ti stalo? ²⁵ Dánovci mu povedali: Nech ťa už nepočujeme, inak by vás rozhnevaní ľudia mohli napadnúť a prišiel by si o život ty sám i tvoji domáci. ²⁶ Dánovci odišli svojou cestou. Keď Micha videl, že sú silnejší než on, obrátil sa a šiel domov. ²⁷ Oni však vzali so sebou to, čo si Micha zhotovil, ako aj jeho kňaza a šli proti Lajišu, proti pokojnému a dôverčivému ľudu. Pobili ho mečom a mesto podpálili. ²⁸ Nebolo nikoho, kto by ich bol zachránil, lebo mesto bolo ďaleko od Sidonu a nemalo s nikým zmluvu o pomoci. Ležalo totiž v údolí Bét-Rechób. Dánovci znova vybudovali mesto a osídlili ho. ²⁹ Mestu dali meno Dán podľa mena svojho praotca Dána, ktorý sa narodil Izraelovi. Pôvodne sa však volalo Lajiš. ³⁰ Dánovci si postavili tesianú modlu. Jonatán, syn Mojžišovho syna Geršóma, a jeho potomkovia boli kňazmi v kmeni Dánovcov až dovtedy, keď obyvatelia krajiny museli odísť do zajatia. ³¹ Umiestnili tam tesianú modlu, ktorú zhotovil Micha, a zostala tam, kým stál Boží dom v Šile.

Ohavný skutok Gibejčanov

19 V tom čase, keď v Izraeli nebolo kráľa, istý Léviovec býval ako cudzinec na odľahlom svahu Efrajimského pohoria. Za svoju vedľajšiu ženu si vzal istú dievku z judského Betlehema. ² Táto vedľajšia žena ho raz v hneve opustila a odišla do otcovského domu v judskom Betleheme. Zdržala sa tam asi štyri mesiace. ³ Jej muž šiel za ňou, aby jej prehovoril do svedomia a priviedol ju späť. So sebou mal sluhu a dva osly. Keď ho uviedla do domu svojho otca a jej otec ho zbadal, s radosťou mu šiel oproti. ⁴ Jeho test, dievkin otec, ho zdržiaval; preto zostal uňho tri dni. Tam jedli, pili aj nocovali. ⁵ Na štvrtý deň včasráno sa chystal odcestovať, no otec dievky prehováral svojho zata: Posilnite sa kúskom chleba a potom pôjdete. ⁶ Zostali teda a obaja spolu jedli a pili. Dievkin otec potom navrhol mužovi: Zabav sa, zostaň cez noc a dobre sa cíť! ⁷ Keď sa muž predsa chystal odísť, test naňho naliehal a on tam prenocoval. ⁸ Piateho dňa zavčasu ráno sa chystal na cestu. No dievkin otec naliehal: Najprv sa, prosím, posilni! Zdržali sa, kým sa deň nenachýlil a obaja spolu jedli. ⁹ Muž potom vstal, aby sa vydal na cestu so svojou vedľajšou ženou. No jeho test, dievkin otec, ho opäť prehováral: Pozri, deň sa už nachýlil; prenocuj tu a urob si pohodlie! Zajtra zavčasu vstanete a vydáš sa na cestu do svojho stanu. ¹⁰ Muž však už nechcel prenocovať, ale s dvoma osedlanými oslami, svojou vedľajšou ženou a so sluhom sa vydal na cestu a prišiel pred Jebús, teda pred Jeruzalem. ¹¹ Keď boli pri Jebúse a deň už veľmi pokročil, sluha povedal svojmu pánovi: Poď, prosím, vojdime do tohto jebúsejského mesta a prenocujme v ňom. ¹² Pán mu však odvetil: Nevojdeme do mesta cudzincov, ktorí nepatria k synom Izraela, ale pôjdeme až do Gibej. ¹³ Svojmu sluhovi povedal: Poď, snažme sa priblížiť ku Gibej alebo Ráme a prenocujme v jednom z týchto miest. ¹⁴ Šli teda ďalej a keď sa priblížili ku Gibej Benjamínovcov, slnko im zapadlo. ¹⁵ Odbočili, aby prenocovali v Gibej. Keď tá Léviovec prišiel, zostal na námestí, lebo nebolo nikoho, kto by ich prijal na nocľah. ¹⁶ V ten podvečer sa po práci vracal z pola istý starec. Pochádzal z Efrajimského pohoria a býval v Gibej ako cudzinec; obyvatelia toho miesta boli Benjamínovci. ¹⁷ Keď sa starec rozhladal, všimol si pútnika na námestí. Starec sa opýtal: Kam hodláš ísť a odkiaľ prichádzaš? ¹⁸ Muž odpovedal: Ideme z judského Betlehema na odľahlý svah Efrajimského pohoria, odtiaľ totiž pochádzam. Cestoval som do judského Betlehema a teraz idem domov, ale nikto ma neprijal do svojho domu. ¹⁹ Mám slamu i obrok pre naše osly, mám aj chlieb a víno pre seba i pre tvoju slúžku a pre mládenca, ktorý sprevádza tvojho služobníka. Nič mi nechýba. ²⁰ Starec povedal: Pokoj ti. Dovoľ mi, aby som sa postaral o všetko, čo ti chýba. Len nezostaň cez noc na námestí. ²¹ Dovedol ho do svojho domu a pre osly nachystal krmivo. Potom si umyli nohy, jedli a pili. ²² Keď sa občerstvili, nejakí ničomníci z toho mesta obkľúčili ten dom, zabúchali na dvere a vyzvali toho starca, majiteľa domu: Vyveď muža, ktorý vošiel do tvojho domu, nech ho spoznáme! ²³ Nato vyšiel majiteľ domu a dohovárať im: Nie, moji bratia, nedopustíte sa ničoho zlého. Keď tento muž prišiel do môjho domu, nesmiete spáchať taký hanebný skutok. ²⁴ Pozrite, tu je moja dcéra, panna, a jeho vedľajšia žena, dovediem vám ich. Môžete ich zneužiť a urobiť s nimi, čo sa vám zapáči. Na tomto mužovi sa však nesmiete dopustiť takej hanebnosti. ²⁵ Tí muži ho však nechceli ani počuť. Vtedy uchopil ten muž svoju vedľajšiu ženu a vyviedol ju k nim von. Oni s ňou obcovali celú noc a zneužívali ju až do rána. Prepustili ju, až keď vyšla zornička. ²⁶ Tá žena sa vrátila na úsvite a zrútila sa pri vchode do domu muža, v ktorom bol jej pán až do úplného rozvidnenia. ²⁷ Keď jej pán ráno vstal, otvoril dvere domu a chcel sa vydať na cestu, pri vchode do domu uvidel ležať svoju vedľajšiu ženu s rukami na prahu. ²⁸ Oslovil ju: Vstaň, ideme! Odpoveď nedostal. Naložil ju teda na osla a vydal sa na cestu domov. ²⁹

Keď prišiel domov, vzal nôž, chytil svoju vedľajšiu ženu, rozsekal ju aj s kosťami na dvanásť kusov a rozposlal ich po celom území Izraela. ³⁰ Každý, kto to videl, povedal: Nič také sa nestalo ani nebolo vidieť odvtedy, čo Izraeliti vyšli z Egypta, až do dnešného dňa. Uvažujte o tom, poradte sa a rozhodnite!

Potrestanie Benjamínovcov

20 Potom vyšli všetci Izraeliti a celá pospolitosť od Dánu po Beér-Šebu ako aj obyvatelia Gileádu a ako jeden muž sa zhromaždili pred Hospodina do Micpy. ² Náčelníci všetkého ľudu, všetky kmene Izraela sa dostavili do zhromaždenia Božieho ľudu. Bolo to štyristotisíc pešiakov, ozbrojených mečom. ³ Benjamínovci sa dopočuli, že Izraeliti vyšli hore do Micpy. Izraeliti sa pýtali: Povedzte, ako sa mohol stať tento zločin?! ⁴ Nato Léviovec, muž zavraždenej ženy, odpovedal: So svojou vedľajšou ženou som prišiel prenocovať do benjamínskej Gibey. ⁵ Gibejčania však povstali proti mne a v noci ma v tom dome obklúčili s úmyslom zabiť ma. Moju vedľajšiu ženu natoľko zneužili, že zomrela. ⁶ Nato som mŕtvolu svojej vedľajšej ženy vzal a rozsekal som ju na kusy, ktoré som rozoslal do všetkých krajov dedičného vlastníctva Izraela, pretože spáchali podlú hanebnosť v Izraeli. ⁷ Keďže ste všetci Izraeliti, chopte sa veci a tu rozhodnite! ⁸ Všetok ľud povstal ako jeden muž a rozhodol: Nikto z nás nepôjde do svojho stanu, nikto sa nevráti domov. ⁹ S Gibeou teraz naložíme takto: Losom sa určí, ako pôjdeme proti nej. ¹⁰ Z každého izraelského kmeňa vyberieme desať mužov zo sta, sto z tisíce a tisíc z desiatich tisícov, aby sa starali o potravu pre ľud, ktorý prišiel benjamínskej Gebe odplatiť všetku ohavnosť, ktorú spáchala v Izraeli. ¹¹ Potom sa pri meste zhromaždili všetci Izraeliti ako jeden muž. ¹² Izraelské kmene rozoslali mužov do celého benjamínskeho kmeňa s odkazom: Aký to zločin sa spáchal u vás?! ¹³ Teraz vydajte tých ničomníkov z Gibey. Ich smrťou odstránime zlo z Izraela. Benjamínovci však nechceli poslúchnuť výzvu svojich izraelských bratov ¹⁴ a zhromaždili sa zo svojich miest do Gibey na boj proti Izraelitom. ¹⁵ Benjamínovcov sa z miest v ten deň napočítalo dvadsaťšesťtisíc mečom ozbrojených mužov okrem sedemsto vybraných mužov, obyvateľov Gibey. ¹⁶ Medzi tými všetkými bolo sedemsto vybraných mužov ľavákov a všetci vedeli z praku presne vrhať kamene bez toho, aby pochybili. ¹⁷ Z Izraela bez Benjamína napočítali štyristotisíc mečom ozbrojených bojaschopných mužov. ¹⁸ Izraeliti šli do Bételu, aby sa spýtali Boha. Izraeliti sa pýtali: Kto z nás má ísť prvý do boja proti Benjamínovcom? Hospodin odpovedal: Ako prvý vytiahne Júda. ¹⁹ Izraeliti ráno vstali a rozložili tábor oproti Gibei. ²⁰ Muži z Izraela nastúpili do boja proti Benjamínovcom a zoradili sa proti nim do boja oproti Gibei. ²¹ Benjamínovci vyrazili z Gibey a pobili toho dňa dvadsaťdvatisíc Izraelitov. ²² No ľud, izraelskí muži, sa vzchopil a znova sa zoradil do boja na tom istom mieste, kde sa zoradil v prvý deň. ²³ Izraeliti vyšli do Bételu a do večera plakali pred Hospodinom. Potom sa spýtali Hospodina: Máme znova ísť do boja proti našim bratom Benjamínovcom? Hospodin odpovedal: Bojujte proti nim! ²⁴ Na druhý deň sa teda Izraeliti priblížili k Benjamínovcom. ²⁵ No aj na druhý deň Benjamínovci zaútočili proti nim z Gibey a z Izraelitov pobili ešte osemnásťtisíc mužov, hoci všetci vedeli zaobchádzať s mečom. ²⁶ Potom Izraeliti, všetok ľud, vystúpili hore do Bételu. Tam nariekali a sedeli pred Hospodinom celý deň až do večera, postili sa a priniesli Hospodinovi spaľované obety i obety spoločenstva. ²⁷ Potom sa Izraeliti spýtali Hospodina. V tom čase tam bola totiž archa Božej zmluvy ²⁸ a v tom čase vykonával pri nej kňazskú službu Pinchás, syn Eleazára, Áronovho syna. Izraeliti sa pýtali: Máme ďalej bojovať proti synom nášho brata Benjamína alebo máme prestať? Hospodin odpovedal: Bojujte, lebo zajtra vám ich vydám

do rúk. ²⁹ Izrael prichystal proti Gibeí zálohy zo všetkých strán. ³⁰ Na tretí deň Izraeliti vyšli do boja proti Benjamínovcom a ako vždy zoradili sa do boja proti Gibeí. ³¹ Benjamínovci zaútočili proti ľudu a dali sa vylákať ďaleko od mesta. Ako predtým, začali aj teraz zabíjať mužov z ľudu. Na cestách, z ktorých jedna vystupuje do Bételu a druhá do Gibey, padlo na poli asi tridsať Izraelitov. ³² Benjamínovci si hovorili: Porazíme ich ako predtým. No Izraeliti sa dohovorili: Dajme sa na útek a tak ich vylákajme na cesty ďaleko od mesta! ³³ Nato všetci izraelskí muži opustili svoje miesta a zoradili sa pri Baal-Tamáre. Izraelská záloha však zatiaľ vyrazila zo svojho postavenia západne od Geby. ³⁴ Proti Gibeí nastúpilo desaťtisíc vybraných mužov z celého Izraela a strhol sa taký tuhý boj, že Benjamínovci nezbadali, ako blízko je ich záhuba. ³⁵ Vtedy Hospodin porazil Benjamína pred Izraelom. Izraeliti toho dňa pobili dvadsaťpäťtisíc mužov; všetci vedeli bojovať s mečom. ³⁶ Benjamínovci videli, že sú porazení. Izraelskí muži ustupovali pred Benjamínovcami, lebo sa spoliehali na zálohu, ktorú prichystali proti Gibeí. ³⁷ Záloha vyrazila, vtrhla do Gibey a mečom pobila všetkých, čo boli v meste. ³⁸ Izraelskí muži sa dohodli s mužmi zo zálohy, že im dajú dymom z mesta znamenie. ³⁹ Preto sa izraelskí muži v boji obrátili a ustupovali. Benjamínovci začali zabíjať niekoľkých Izraelitov — zabili asi tridsať mužov — a hovorili si: Porážame ich ako predtým. ⁴⁰ Vtedy začal stúpať z mesta stĺp dymu ako znamenie. Keď sa Benjamínovci ohliadli späť, videli, že z celého mesta vystupuje do neba dym ako pri celostnej obete. ⁴¹ Potom sa izraelskí muži obrátili. Benjamínovci sa vyľakali, lebo videli, že im hrozí záhuba. ⁴² Obrátili sa a utekali pred Izraelitmi smerom na púšť, ale neunikli boju, a tí, čo vychádzali z mesta, spôsobili medzi nimi pohromu. ⁴³ Obklúčili Benjamína, ustavične ho prenasledovali a deptali ho od Nóchy na východ až po Gibeu. ⁴⁴ Tak padlo z Benjamína osemnásťtisíc mužov, samých udatných bojovníkov. ⁴⁵ Keď sa Benjamínovci obrátili a utekali na púšť po skalu Rimmón, Izraeliti pozabíjali zvyšky z nich v počte päťtisíc mužov. Prenasledovali ich až po Gidóm a zabili z nich ešte dvetisíc mužov. ⁴⁶ Všetkých padlých Benjamínovcov toho dňa bolo dvadsaťpäťtisíc mužov schopných bojovať mečom, samých udatných bojovníkov. ⁴⁷ Šesťsto mužov sa obrátilo a zutekalo na púšť na skalu Rimmón; na skale Rimmón zostali štyri mesiace. ⁴⁸ Izraelskí muži sa vrátili k Benjamínovcom a pozabíjali ich mečom, pobili všetko, čo v meste zostalo nažive, teda aj dobytok a vôbec všetko, čo sa tam nachádzalo. Všetky mestá, ktoré našli, podpálili.

Obnovenie kmeňa Benjamín

21 Izraelskí muži sa zaprisahali v Micpe: Nikto z nás nedá dcéru Benjamínovcovi za ženu. ² Ľud prišiel do Bételu. Sedeli tam pred Bohom do večera a hlasno, usedavo nariekali. ³ Vzdychali: Prečo, Hospodin, Bože Izraela, sa v Izraeli stalo, že dnes jeden z jeho kmeňov chýba? ⁴ Na druhý deň zavčasu ráno tam ľud postavil oltár a priniesol spaľované obety i obety spoločenstva. ⁵ Izraeliti sa pýtali: Kto sa zo všetkých izraelských kmeňov nedostavil do zhromaždenia pred Hospodina? Odznela totiž vážna prisaha proti každému, kto nepríde k Hospodinovi do Micpy, určite zomrie. ⁶ Izraeliti ľutovali svojho brata Benjamína a vraveli: Dnes bol vytatý jeden kmeň z Izraela. ⁷ Ako to urobíme, aby pozostali Benjamínovci nezostali bez žien, keďže sme sa zaprisahali na Hospodina, že im nedáme svoje dcéry za ženy? ⁸ Spytovali sa: Je nejaký izraelský kmeň, ktorý sa nedostavil k Hospodinovi do Micpy? A predsa, z Jaběš-Gileádu nik neprišiel do tábora do zhromaždenia. ⁹ Pri počítaní ľudu sa zistilo, že z obyvateľov Jaběš-Gileádu ta neprišiel vtedy nikto. ¹⁰ Pospolitosť vyslala dvanásťtisíc udatných bojovníkov. Vydala im rozkaz: Chodte pobíť mečom obyvateľov Jaběš-Gileádu aj so ženami a deťmi! ¹¹ Toto je vaše poslanie: Vykonajte

hubiacu kľatbu na každom príslušníkovi mužského pohlavia i na každej osobe ženského pohlavia, ktorá poznala muža na lôžku. ¹² Medzi obyvateľmi Jaběš-Gileádu našli štyristo panenských dievčat, ktoré nepoznali muža na lôžku. Tie priviedli do tábora v Šile v Kanaáne. ¹³ Celá pospolitosť poverila poslov, aby sa porozprávali s Benjamínovcami, ktorí boli na skale Rimmón a navrhli im mier. ¹⁴ Benjamínovci sa vrátili; pospolitosť im dala ženy, ktoré ostali nažive spomedzi žien Jaběš-Gileádu; lenže neušli sa všetkým. ¹⁵ Ľud ľutoval Benjamínovcov, lebo Hospodin spôsobil trhlínu medzi kmeňmi Izraela. ¹⁶ Starší v pospolitosti sa spytovali: Čo máme robiť so zvyšujúcimi, aby sa im ušli ženy, keď benjamínske ženy boli vyhubené? ¹⁷ Povedali: Dedičné vlastníctvo tých, čo unikli, bude patriť Benjamínovi, aby nebol vykynozžený jeden kmeň z Izraela. ¹⁸ My im však nemôžeme dobrovoľne dať svoje dcéry za ženy. Izraeliti sa totiž zaprisahali: Nech je prekliaty, kto dobrovoľne dá ženu Benjamínovcovi! ¹⁹ Povedali: Každoročne býva slávnosť na počesť Hospodina v Šile, ktoré je severne od Bételu a východne od cesty, ktorá vystupuje z Bételu do Síchemu a južne od Lebony. ²⁰ Benjamínovcom prikázali: Chodte a striehnite vo viniciach. ²¹ Keď uvidíte, že šilské dievčatá vychádzajú tancovať, vyjdite z viníc a uchváťte si každý ženu zo šilských dcér a chodte do benjamínskej krajiny. ²² Keď prídu ich otcovia alebo bratia vadiť sa s vami, odpoviete im: Dožičte nám ich, lebo každý z nás nezískal ženu vo vojne. Vy ste nám ich nedali dobrovoľne, lebo by ste sa boli prehrešili. ²³ Benjamínovci tak aj urobili: Vzali si ženy podľa svojho počtu z tancujúcich, ktoré uchvátili, odišli a vrátili sa do svojho dedičstva; vystavali mestá a bývali v nich. ²⁴ Potom sa Izraeliti odtiaľ rozišli, každý k svojmu kmeňu a k svojmu rodu, teda každý odišiel do svojho dedičného vlastníctva. ²⁵ V tom čase v Izraeli nebolo kráľa. Každý robil, čo pokladal za správne.

RÚT

Noémi a Rúť

1 Za vlády sudcov sa stalo, že v krajine nastal hlad. Vtedy istý muž z judského Betlehema spolu so svojou ženou a oboma synmi odišiel bývať ako cudzinec na moábske polia. ² Muž sa volal Elimelech, jeho žena sa menovala Noémi a jeho dvaja synovia Machlón a Kiljón; boli to Efraťania z judského Betlehema. Prišli na moábske polia a tam sa usadili. ³ Noémín muž Elimelech však zomrel a ona zostala s dvoma synmi, ⁴ ktorí sa oženili s Moábčankami. Jedna sa volala Orpa a druhá Rúť. Bývali tam asi desať rokov. ⁵ Potom obaja, Machlón i Kiljón, zomreli a ona zostala sama bez detí a bez muža. ⁶ Vtedy sa so svojimi nevestami rozhodla odísť z moábskych polí, lebo tam sa dopyčula, že Hospodin navštívil svoj ľud a dal mu chlieb. ⁷ Spolu s nevestami teda odišla z miesta, kde dosiaľ bývali, a vracali sa cestou do Judska. ⁸ Noémi vtedy obidvom svojim nevestám povedala: Chodte, vráťte sa každá do domu svojej matky. Nech je k vám Hospodin taký láskavý, ako ste vy boli k zosnulým i ku mne! ⁹ Nech každej z vás dopraje Hospodin nájsť si muža a spokojný život v jeho dome. Potom ich pobozkala. Ony sa hlasito rozplakali. ¹⁰ Povedali jej: My sa vrátime s tebou k tvojmu ľudu. ¹¹ Noémi však odvetila: Moje dcéry, vráťte sa! Prečo by ste šli so mnou? Či ešte môžem porodiť synov, čo by vám mohli byť mužmi? ¹² Vráťte sa, dcéry moje, chodte, ja som už príliš stará na vydaj. Ak by som aj pripustila: Mám ešte nádej — a tejto noci by som sa vydala a porodila synov, ¹³ čakali by ste azda, kým dorastú? Mali by ste sa preto zdržiavať a nevydať sa? To nie, dcéry moje! Veď moja trpkosť je väčšia ako vaša, lebo Hospodinova ruka doľahla na mňa. ¹⁴ Potom sa znova hlasito rozplakali. Orpa pobozkala svokru a vrátila sa, ale Rúť zostala s ňou. ¹⁵ Vtedy Noémi povedala: Pozri, tvoja švagriná sa vracia k svojmu ľudu a k svojim bohom. Vráť sa a choď za ňou! ¹⁶ Rúť však povedala: Nenúť ma, aby som ťa opustila a odvrátila sa od teba. Kamkoľvek pôjdeš ty, ta pôjdem i ja, a kde budeš bývať ty, budem bývať i ja. Tvoj ľud bude mojím ľudom a tvoj Boh bude mojím Bohom. ¹⁷ Kde zomrieš ty, tam zomriem i ja a tam budem pochovaná! Nech ma Hospodin prísne potresce, ako chce, ak by ma od teba odlúčilo niečo iné než smrť. ¹⁸ Keď Noémi videla, že Rúť je pevne rozhodnutá ísť s ňou, prestala na ňu naliehať. ¹⁹ Šli teda spolu, až prišli do Betlehema. Po príchode do Betlehema sa k nim zhĺklo celé mesto. Ženy sa spytovali: Je to Noémi? ²⁰ Ona im odpovedala: Už ma nevolajte Noémi, volajte ma Mara, lebo Všemohúci mi pripravil veľa trpkostí. ²¹ Odišla som plná, ale Hospodin ma privádza späť prázdnu. Prečo by ste ma mali volať Noémi, keď sa Hospodin obrátil proti mne a Všemohúci dopustil na mňa nešťastie? ²² Tak sa Noémi vrátila z moábskych polí so svojou nevestou, Moábčankou Rúť. Do Betlehema prišli vtedy, keď sa začínala žatva jačmeňa.

Rúť na Boazovom poli

2 Noémi mala z mužovej strany príbuzného, majetného muža z Elimelechovho rodu; volal sa Boaz. ² Moábčanka Rúť povedala Noémi: Chcela by som ísť na pole zbierať klasy za niekým, kto mi to dovolí. Noémi jej odpovedala: Choď, dcéra moja! ³ Rúť teda šla na pole a za ženami zbierala klasy. Stalo sa, že zbierala práve na tej časti poľa, čo patrila Boazovi z Elimelechovho rodu. ⁴ Vtedy prišiel z Betlehema Boaz a povedal žencom: Hos-

podin s vami! Oni odvetili: Nech ťa Hospodin požehná! ⁵ Boaz sa potom spýtal sluhu, čo dohliadal na žencov: Čia je tá mladá žena? ⁶ Sluha, ktorý dohliadal na žencov, povedal: Táto mladá žena je Moábčanka, čo sa vrátila s Noémi z moábskych polí. ⁷ Povedala mi: Chcela by som zbierať a paberkovať, čo zo snopov zostane po žencoch. Prišla a od rána je tu až dosiaľ. Len chvíľu si oddýchla. ⁸ Vtedy Boaz oslovil Rúť: Počuj, dcéra moja! Nechod' paberkovať na iné pole ani neodchádzaj odtiaľto, ale drž sa len mojich služobníč! ⁹ Pozoruj, ktorú časť poľa zožínajú, a chod' za nimi. Prikázal som sluhom, aby sa ťa nedotkli! Keď budeš smädná, choď k nádobám a napi sa vody, čo načerpali sluhovia. ¹⁰ Vtedy Rúť padla tvárou na zem, poklonila sa a povedala: Čím som si získala tvoju priazeň, že sa ma ujímaš, hoci som cudzinka? ¹¹ Boaz jej odvetil: Oznámili mi všetko, čo si po smrti svojho muža urobila pre svoju svokru, ako si opustila otca, matku i rodnú krajinu a šla si medzi ľud, ktorý si predtým nepoznala. ¹² Nech ti Hospodin odplatí tvoj skutok a nech ťa hojne odmení Hospodin, Boh Izraela, ku ktorému si prišla, aby si uňho našla útočisko. ¹³ Ona odpovedala: Môj pane, kiežby som aj ďalej nachádzala u teba priazeň! Potešil si ma a prívetиво si sa zhováral so svojou služobnicou, hoci sa zatiaľ nemôžem rovnať ani jednej z nich. ¹⁴ Keď bol čas jedla, Boaz jej povedal: Poď sem a jedz, vezmi si chlieb a po kúskoch si ho namáčaj vo vínnom octe. Keď si prisadla k žencom, ponúkol jej pražené zrnو. Ona sa najedla dosýta a ešte jej aj zvýšilo. ¹⁵ Potom vstala a šla zbierať klasy. Boaz dal sluhom príkaz: Nechajte ju paberkovať a dovoľte jej zbierať aj medzi snopmi. ¹⁶ Schválne jej navyťahujte klasy aj zo snopov a nechajte tak. Nech ich zbiera, neokrikujte ju! ¹⁷ Rúť teda paberkovala na poli až do večera a keď nazbierané klasy vymlátila, bola to asi efa jačmeňa. ¹⁸ Vzala to, odniesla do mesta a ukázala svokre, čo nazbierala. Potom jej dala aj zvyšok svojho jedla, z ktorého sa sama nasýtila. ¹⁹ Vtedy sa svokra spýtala: Kde si dnes paberkovala a pracovala? Nech je požehnaný, kto sa ťa ujal! Rúť povedala svokre, u koho pracovala a dodala: Muž, u ktorého som dnes pracovala, sa volá Boaz. ²⁰ Vtedy Noémi povedala svojej neveste: Nech ho požehná Hospodin, ktorý neprestal prejavovať svoju priazeň ani živým, ani mŕtvym! Noémi potom dodala: Ten muž je náš blízky príbuzný a patrí k tým, čo sú povinní vykúpiť náš majetok. ²¹ Moábčanka Rúť pokračovala: On mi ešte poradil: Drž sa mojich sluhov, kým nezožnú všetko, čo je moje. ²² Noémi povedala svojej neveste Rúť: Dobre je, dcéra moja, že budeš chodiť s jeho služobníkami, aspoň ti na inom poli nebudú ubližovať. ²³ Rúť sa teda pri zbieraní klasov pridržala Boazových služobníč až do skončenia žatvy jačmeňa i žatvy pšenice a bývala u svojej svokry.

Rúť na Boazovom humne

3 Svokra Noémi jej potom povedala: Dcéra moja, nemala by som ti pohľadať nejaký príbytok, aby ti bolo dobre? ² Pozri, Boaz, s ktorého dievkami si bola, je náš príbuzný. Dnes v noci bude na humne previevať jačmeň. ³ Umy sa, navoňaj sa, obleč si rúcho a zíd' na humno! Tomu mužovi sa však nedaj poznať, kým neprestane jesť a piť. ⁴ Keď si ľahne a zistíš, kde leží, prídeš, odhrnieš mu z nôh prikrývku a ľahneš si. On ti potom povie, čo máš urobiť. ⁵ Rúť jej odpovedala: Urobím všetko, čo vravíš. ⁶ Potom zišla na humno a vykonala všetko, čo jej kázala svokra. ⁷ Keď sa Boaz najedol a napil, šiel si v dobrej nálade ľahnúť na okraj hŕby obilia, Rúť sa nebadane priblížila, odhrnula rúcho z jeho nôh a ľahla si. ⁸ Okolo polnoci sa muž prebudil a keď sa rozliadol, videl, že mu pri nohách leží žena. ⁹ Spýtal sa: Kto si? Ona odpovedala: Som Rúť, tvoja služobnica. Rozprestri na svoju služobnicu okraj svojho pláštá; ako príbuzný máš predsa výkupné právo. ¹⁰ On jej povedal: Dcéra moja, nech ťa požehná Hospodin! Touto vernosťou si prevýšila svoju počiatočnú vernosť, lebo si nechodila ani za chudobnými, ani za bohatými mládenkami. ¹¹ Teraz sa už neboj,

dcéra moja! Urobím pre teba všetko, čo si budeš priať. Veď všetok môj ľud v bráne mesta vie, že si statočná žena. ¹² Je pravda, že ako príbuzný mám výkupné právo, ale je ešte bližší príbuzný, než som ja. ¹³ Teraz prenocuj tu a ak ráno bude chcieť on uplatniť svoje príbuzenské právo, nech ho uplatní. Ak ho však nebude chcieť uplatniť, potom ho uplatním ja, akože žije Hospodin! Lež tu do rána. ¹⁴ Rúť mu teda ležala pri nohách až do rána. Vstala však skôr, než môže človek rozoznať človeka, Boaz totiž povedal: Nech sa nikto nedozvie, že do humna prišla žena. ¹⁵ Ešte dodal: Podaj plášť, čo máš na sebe, a podrž ho. Ona mu ho podržala, Boaz jej nameral šesť mier jačmeňa a naložil jej to. Potom odišiel do mesta. ¹⁶ Keď Rúť prišla k svokre, tá sa jej spýtala: Ako sa ti vodilo, dcéra moja? Ona jej povedala všetko, čo pre ňu ten muž urobil, ¹⁷ a dodala: Týchto šesť mier jačmeňa mi dal a povedal: K svojej svokre sa nemôžeš vrátiť naprázdno! ¹⁸ Noémi jej povedala: Čakaj, dcéra moja, kým sa nedozvieš, ako sa to skončí. Ten muž nebude mať pokoj, kým to ešte dnes nedokončí.

Boaz uplatňuje právo príbuzenstva

4 Boaz vošiel do mestskej brány a tam si sadol. Práve vtedy šiel tadiaľ príbuzný, o ktorom sa Boaz zmienil. Boaz mu povedal: Pod' sem a posad' sa! Príbuzný prišiel a sadol si. ² Boaz si vybral desať mužov spomedzi starších mesta a povedal: Posadte sa sem! Oni si sadli. ³ Potom Boaz povedal príbuznému: Noémi, ktorá sa vrátila z moábskych polí, chce predať diel poľa, ktorý patrila nášmu bratovi Elimelechovi. ⁴ Rozhodol som sa, že ti poviem, aby si to pole kúpil pred prísediacimi staršími môjho ľudu. Ak ho chceš kúpiť, kúp ho, no ak nie, oznám mi to. Viem totiž, že okrem teba niet nikoho, kto by mal právo kúpiť ho. Ja nasledujem po tebe. Príbuzný povedal: Ja ho kúpim. ⁵ Boaz však pokračoval: V ten deň, keď od Noémi kúpiš pole, dostaneš aj Moábčanku Rúť, ženu po zosnulom, a máš povinnosť zachovať meno zosnulého s jeho dedičstvom. ⁶ Príbuzný nato povedal: Nemôžem ho kúpiť pre seba, aby som nepoškodil vlastné dedičstvo. Právom príbuzenstva kúp ty, čo som mal kúpiť ja, lebo ja to nemôžem kúpiť. ⁷ Kedysi bývalo zvykom v Izraeli, že pri kúpe alebo výmennom obchode si na potvrdenie dohody jeden muž vyzul sandál a podal ho druhému. V Izraeli to býval spôsob potvrdenia. ⁸ Keď príbuzný povedal Boazovi: Kúp si, vyzul si sandál. ⁹ Vtedy povedal Boaz starším i všetkému ľudu: Dnes ste svedkami, že som z Noéminej ruky kúpil všetko, čo bolo Elimelechovo, i všetko, čo patrilo Kiljónovi a Machlónovi. ¹⁰ Tým som dostal aj Moábčanku Rúť, Machlónovu ženu, za svoju manželku, aby som oživil meno zosnulého v jeho dedičstve a nevyhynulo jeho meno spomedzi bratov a z brány jeho rodiska. Dnes ste toho svedkami. ¹¹ Nato povedal všetok ľud, ktorý bol v bráne mesta, ako aj starší: Sme svedkami. Nech Hospodin dá, aby žena, čo vchádza do tvojho domu, bola ako Ráchel a Lea, ktoré spolu vybudovali dom Izraela. Získaj si moc v Efrate a urob si meno v Betleheme. ¹² Nech tvoj dom z potomstva, ktoré ti dá Hospodin z tejto mladej ženy, bude ako dom Pereca, ktorého Júdovi porodila Tamar. ¹³ Boaz si teda vzal Rúť a stala sa mu ženou. Keď vošiel k nej, Hospodin jej dal počať a ona porodila syna. ¹⁴ Vtedy ženy povedali Noémi: Nech je zvelebený Hospodin, ktorý ti dnes neodoprel ochrancu, ktorého meno sa bude spomínať v Izraeli. ¹⁵ On ti bude občerstvovať dušu a zaopatrí ňu v starobe. Porodila ho tvoja nevesta, ktorá ňu miluje. Ona ti je vzácnejšia než sedem synov. ¹⁶ Noémi vzala dieťa, položila si ho do lona a bola mu pestúnkou. ¹⁷ Susedky mu dali meno a povedali: Noémi sa narodil syn. Dali mu meno Obéd. On je otec Dávidovho otca Izaja.

Perecov rodokmeň

¹⁸ Toto je Perecov rodokmeň: Perec splodil Checróna. ¹⁹ Checrón splodil Ráma. Rám splodil Amminadába. ²⁰ Amminadáb splodil Nachšóna, Nachšón splodil Salmóna. ²¹ Salmón splodil Boaza a Boaz splodil Obéda. ²² Obéd splodil Izaja a Izaj splodil Dávida.

PRVÁ SAMUELOVA KNIHA

Elkana a jeho rodina

1 Bol akýsi muž z Ramatajim-Cofimu, z Efrajimského pohoria, menom Elkana. Bol synom Jerocháma, syna Elihua, syna Tochia, syna Efratana Cúfa. ² Elkana mal dve ženy. Jedna sa volala Anna, druhá Peninna. Peninna mala deti, Anna však bola bezdetná. ³ Elkana chodieval každoročne zo svojho mesta do Šila klaňať sa a obetovať Hospodinovi zástupov. Tam boli Hospodinovými kňazmi Eliho synovia Chofni a Pinchás. ⁴ Keď raz Elkana prinášal obetný dar, dal z neho po kuse svojej žene Peninne i všetkým jej synom a dcéram. ⁵ Anne však dal mimoriadny diel, lebo ju miloval, hoci jej Hospodin uzavrel lono. ⁶ Jej sokňa ju ustavične urážala a trápila, lebo Hospodin jej uzavrel lono. ⁷ Tak to bývalo rok čo rok, kedykoľvek Anna putovala do Hospodinovho domu. Peninna ju doháňala až k slzám, takže ani nejedávala. ⁸ Jej muž Elkana sa spýtal: Anna, prečo plačeš a neješ? Prečo sa tak trápiš? Nie som ti vzácnejší než desať synov?

Modlitba Anny

⁹ Keď sa raz v Šile najedli a napili, Anna vstala. Kým kňaz Eli sedel na stolci pri verajach Hospodinovho chrámu, ¹⁰ ona sa v žalostnom plači modlila k Hospodinovi. ¹¹ Pritom zložila tento sľub: Hospodin zástupov, ak milostivo pozrieš na trápenie svojej služobnice a rozpomenieš sa na ňu, ak na ňu nezabudneš, ale jej dáš mužského potomka, darujem ho Hospodinovi na celý život a britva sa jeho hlavy nedotkne. ¹² Keď sa už dlho modlila pred Hospodinom, Eli pozoroval jej ústa. ¹³ Anna si však hovorila iba v srdci. Keďže sa jej pohybovali len pery a hlas nebolo počuť, Eli ju pokladal za opitú. ¹⁴ Eli sa jej spýtal: Dokedy budeš opitá? Vytriezvi! ¹⁵ Anna odpovedala: Nie je to tak, môj pane, som žena, ktorá má dušu plnú bóľu. Nepila som víno ani iný opojný nápoj, iba dušu som si vylievala pred Hospodinom. ¹⁶ Nepokladaj svoju služobnicu za ničomnú ženu, lebo čo som doteraz hovorila, pochádzalo z veľkého žiaľu a trápenia. ¹⁷ Eli na to povedal: Choď v pokoji. Boh Izraela nech splní tvoju prosbu, s ktorou si sa naňho obrátila. ¹⁸ Odpovedala: Kiež tvoja služobnica nájde u teba priazeň. Žena potom odišla svojou cestou, zajedla si a tvár už nemala smutnú.

Narodenie Samuela

¹⁹ Včasráno vstali, vzdali Hospodinovi poctu a vrátili sa domov do Rámy. Potom Elkana poznal svoju ženu Annu a Hospodin sa na ňu rozpomenul. ²⁰ Po nejakom čase Anna počala a porodila syna. Dala mu meno Samuel. Povedala totiž: Vyprosila som si ho od Hospodina. ²¹ Keď Elkana odišiel s celou rodinou, aby Hospodinovi priniesol výročnú obeť a splnil svoj sľub, ²² Anna však nešla s ním. Svojmu mužovi povedala: Až chlapca odstavím, potom ho privediem a predstavím Hospodinovi, aby tam zostal natrvalo. ²³ Jej muž Elkana povedal: Urob, ako uznáš za správne. Zostaň doma, kým dieťa neodstaviš. Kiež Hospodin splní svoje slovo! Žena teda zostala doma a pridávala syna, kým ho neodstavila. ²⁴ Keď ho odstavila, vzala ho so sebou a priviedla celkom mladého do Hospodinovho domu v Šile. Vzala i trojročného býčka, efu múky a mech vína. ²⁵ Keď potom býčka zarezali a chlapca priviedli k Elimu, ²⁶ žena povedala: Prosím, pane môj, akože žiješ, pane môj, ja som tá žena, čo tu kedysi stála pri tebe a modlila sa k Hospodinovi. ²⁷ Za tohto chlapca som prosila a Hospodin splnil moju prosbu, ktorú som mu predložila. ²⁸ Vyprosila som si ho od

Hospodina, aby mu patril po celý život. Bol vyprosený pre Hospodina. Potom tam vzdali poctu Hospodinovi.

Chválospev Anny

2 Anna sa takto modlila: Srdce mi plesá v Hospodinovi, v Hospodinovi sa zdvihol môj roh. Roztvorili sa mi ústa proti mojim nepriateľom, radujem sa z tvojej pomoci. ² Nikto nie je taký svätý ako Hospodin, niet nikoho okrem teba, nikto nie je skalou ako náš Boh. ³ Nevystatujte sa toľko rečami, nech vám drzé slovo nevychádza z úst. Hospodin je Boh, ktorý vie všetko, jeho skutky sú nevyspytatelné: ⁴ luk hrdinov sa láme, zamdlení sa opasujú silou, ⁵ syti si musia zarábať na chlieb, lační už nehladujú, neplodná rodí siedmy raz a mnohodedná vädne. ⁶ Hospodin usmrcuje i oživuje, vrhá do podsvetia i vyvádza odtiaľ. ⁷ Hospodin ochudobňuje i obohacuje, ponizuje i povyšuje, ⁸ bedára dvíha z prachu, chudobného vyťahuje zo smetiska, aby ich posadil s kniežatami a dedične im udelil čestné miesto. Hospodinove sú totiž základy zeme, na ne položil svet. ⁹ On chráni nohy svojich zbožných, no bezbožníci zahynú v tme, lebo nikto nezvíťazí vlastnou silou. ¹⁰ Protivníci Hospodina sa dolámu, zahrnú na nich z neba. Hospodin bude súdiť končiny zeme. Svojho kráľa obdarí silou, vyvýši roh svojho pomazaného.

Eliho synovia

¹¹ Elkana odišiel domov do Rámy, chlapec však posluhoval Hospodinovi pod dozorom kňaza Eliho. ¹² Eliho synovia boli ničomníci. Nedbali na Hospodina ¹³ a k ľudu sa nesp rávali podľa kňazského poriadku. Keď niekto prinášal obeť, prišiel kňazov pomocník s trojzubou vidlicou práve vtedy, keď sa varilo mäso. ¹⁴ Strčil ju do kotla alebo hrnca, do panvice alebo misy a vzal si všetko, čo sa na vidlicu napichlo. Takto robievali všetkým Izraelitom, ktorí prichádzali do Šila. ¹⁵ Ba ešte pred spaľovaním tuku prichádzal kňazov pomocník a povedal obetujúcemu: Daj kňazovi mäso na pečenie. Neprijme od teba mäso varené, ale len surové. ¹⁶ Ak niekto namietal: Najprv treba spáliť tuk, potom si vezmi, čo len chceš, dostal odpoveď: To nie! Daj hneď, inak si vezmem nasilu. ¹⁷ Hriech tých mládencov bol veľmi veľký pred Hospodinom, lebo tí muži znevažovali Hospodinove obetné dary. ¹⁸ Samuel konal službu pred Hospodinom. Chlapec bol opásaný lanovým efódom. ¹⁹ Jeho matka mu každoročne ušila krátky plášť a nosila mu ho, keď so svojim mužom prinášala výročnú obeť. ²⁰ Eli požehnal Elkanu i jeho ženu. Povedal: Nech ti dá Hospodin s touto ženou ďalšie potomstvo namiesto toho, ktorý bol vyprosený pre Hospodina. Potom odišli domov. ²¹ Hospodin milostivo navštevoval Annu; počala a porodila ešte troch synov a dve dcéry. Mladý Samuel však vyrastal pri Hospodinovi. ²² Hoci bol Eli veľmi starý, musel počúvať o všetkom, čo robili jeho synovia celému Izraelu, i o tom, ako spávali so ženami, ktoré slúžili pri vchode do stanu stretávania. ²³ Dohováral im: Čo to vycúňate? Od všetkého ľudu počúvam o vás samé zlé veci. ²⁴ Prestaňte s tým, synovia moji! Nie je to dobrá správa, čo sa, ako počúvam, šíri o vás medzi Hospodinovým ľuďom. ²⁵ Keď sa niekto prehreší proti človeku, súdiť ho bude Boh, ale ak niekto zhreší proti Hospodinovi, kto sa ho zastane? Oni však neposlúchali svojho otca, preto sa Hospodin rozhodol, že ich usmrtí. ²⁶ Mladý Samuel však rástol a bol obľúbený u Hospodina aj u ľudí. ²⁷ Raz prišiel k Elimu Boží muž a povedal mu: Takto vraví Hospodin: Domu tvojho otca som sa zjavil, keď bol ešte v Egypte poddaným v dome faraóna. ²⁸ Vyvolil som si ho za kňaza spomedzi všetkých kmeňov Izraela, aby na mojom oltári prinášal spaľované obety, páliť kadidlo a nosil predou mnou efód. Tvojej rodine som prenechal všetky ohňové obety Izraelitov. ²⁹ Prečo znevažujete moje obety s hostinou a pokrmové obety, ktoré som prikázal pre tento príbytok?

Prečo si svojich synov vážiš viac než mňa a krmíš ich tým najlepším z každej obety môjho izraelského ľudu? ³⁰ Preto takto znie výrok Hospodina, Boha Izraela: Povedal som síce, že tvoj dom a dom tvojho otca budú trvalo predou mnou konať službu, no teraz znie výrok Hospodina: Uctím si len tých, čo si uctia mňa. Tých, čo si nevážia mňa, nebudem si vážiť ani ja. ³¹ Blíži sa čas, keď odsekнем rameno tebe i tvojmu rodu, takže v tvojom rode nebude starca. ³² Uvidíš trápenie, ktoré postihne príbytok pri všetkom dobrom, čo Boh urobí Izraelu. No v tvojom dome už starca nebude. ³³ Jedného ti však nevyhubím spred svojho oltára. Pripravím ťa o zrak a utrúpim ti dušu. Všetci potomkovia tvojho rodu však zomrú v mužnom veku. ³⁴ Znamením ti bude to, čo postihne oboch tvojich synov, Chofniho a Pinchása: obaja zomrú v jeden deň. ³⁵ Ustanovím si verného kňaza, ktorý bude konať podľa môjho srdca a zmysľania. Dám mu trvalý dom; ustavične bude konať službu pred mojím pomazaným kráľom. ³⁶ Kto zostane z tvojho domu, príde sa mu pokloniť, aby dostal strieborníak alebo peceň chleba. Ponúkne sa: Zarád ma, prosím, do niektorej kňazskej triedy, aby som mal čo dať do úst.

Povolanie Samuela

3 Mladý Samuel slúžil Hospodinovi pod dozorom Eliho. Slovo Hospodina bolo v tých časoch vzácné a proročké videnie zriedkavé. ² Jedného dňa ležal Eli na svojom mieste. Zrak ho opúšťal, takže už dobre nevidel. ³ Božia lampa ešte svietila a Samuel ležal v Hospodinovom chráme, kde bola Božia archa. ⁴ Tu Hospodin zavola na Samuela. Ten povedal: Tu som. ⁵ Zabehol k Elimu a povedal: Tu som. Volal si ma. On však odpovedal: Nevolať som ťa. Choď si ľahnúť. Šiel si teda ľahnúť. ⁶ Hospodin znova zavola na Samuela. Ten vstal, zašiel k Elimu a povedal: Tu som, lebo si ma volal. Odvetil: Nevolať som ťa, syn môj. Choď si len ľahnúť. ⁷ Samuel ešte Hospodina nepoznal, Hospodinovo slovo mu ešte nebolo zjavené. ⁸ Hospodin znova, po tretí raz, zavola na Samuela. Ten vstal, šiel k Elimu a povedal mu: Tu som, veď si ma volal. Vtedy Eli pochopil, že chlapca volal Hospodin. ⁹ Eli povedal Samuelovi: Choď si ľahnúť, no ak by ťa zase volal, povedz: Hovor, Hospodin, tvoj služobník počúva. Samuel nato odišiel a ľahol si na svoje miesto. ¹⁰ Hospodin prišiel, zastal si a zvolal ako predtým: Samuel, Samuel. Ten odpovedal: Hovor, tvoj služobník počúva. ¹¹ Hospodin povedal Samuelovi: V Izraeli urobím také niečo, že kto o tom počuje, bude mu zunieť v oboch ušiach. ¹² V ten deň dopustím na Eliho všetko, čím som kedy hrozil jeho domu. ¹³ Chcem mu oznámiť, že som pre jeho vinu vyriekol nad jeho domom neodvolateľný rozsudok. Vedel totiž, že jeho synovia si zasluhujú odsúdenie, no on ich nekarhal. ¹⁴ Preto som prisahal Eliho domu, že jeho vinu nebude možné nikdy odstrániť ani obetami, ani darmi. ¹⁵ Samuel zostal ležať až do rána. Potom otvoril dvere Hospodinovho domu. Báľ sa však to videnie oznámiť Elimu. ¹⁶ Eli zavola na Samuela: Samuel, syn môj! Ten odvetil: Tu som. ¹⁷ Eli sa spýtal: Čo ti povedal? Nič mi, prosím, nezatajuj. Nech ťa Boh prísne potrestce, ak by si mi zatajil niečo z toho, čo ti hovoril. ¹⁸ Samuel mu teda vyrozprával všetko, nič mu nezatajil. Eli povedal: On je Hospodin. Nech urobí, čo uzná za dobré. ¹⁹ Samuel dorastal, Hospodin bol s ním a žiadne z jeho slov nezostalo bez účinku. ²⁰ Celý Izrael od Dánu až po Beér-Šebu si uvedomil, že Samuel bol ustanovený za Hospodinovho proroka. ²¹ Hospodin sa ďalej zjavoval v Šile. Tam sa zjavoval Samuelovi vo svojom slove.

Porážka Izraela

4 Samuelovo slovo sa týkalo celého Izraela. Izrael šiel do boja proti Filištíncom. Utáboril sa pri Eben-Ezeri, kým Filištínci táborili v Afeku. ² Filištínci sa zoradili do šíkov proti

Izraelu a po tvrdom boji im Izrael podľahol. Na bojisku pobili okolo štyritisíc mužov. ³ Po návrate ľudu do tábora sa starší Izraela pýtali: Prečo nás dnes Hospodin pred Filištíncami porazil? Vezmime si zo Šila archu Hospodinovej zmluvy. Nech príde medzi nás a vyslobodí nás z moci našich nepriateľov. ⁴ Ľud vyslal do Šila mužov, ktorí odtiaľ priniesli archu zmluvy Hospodina zástupov, tróniaceho nad cherubmi. Archu Božej zmluvy sprevádzali dvaja Eliho synovia, Chofni a Pinchás. ⁵ Keď archa Hospodinovej zmluvy vchádzala do tábora, prepukol celý Izrael do takého búrlivého kriku, až sa trasla zem. ⁶ Keď to Filištínci počuli, pýtali sa: Čo je to za búrlivý krik v tábore Hebrejov? Dozvedeli sa, že do tábora prišla Hospodinova archa. ⁷ Filištínci sa preľakli, lebo sa povrávalo: Božstvo prišlo do ich tábora. Volali: Beda nám! To sa predtým ešte nestalo. ⁸ Beda nám! Kto nás vyslobodí z rúk tohto mocného božstva? Veď je to božstvo, ktoré na púšti trestalo Egypt rôznymi ranami. ⁹ Vzchopte sa, vzmužte sa, Filištínci, aby ste nemuseli otročiť Hebrejom, ako oni otročia vám. Odvážne bojujte! ¹⁰ Filištínci sa pustili do boja, Izrael utrpel porážku a každý utekal do svojho stanu. Bola to zdrvivá porážka, v ktorej z Izraela padlo tridsaťtisíc pešakov. ¹¹ Koristou sa stala aj Božia archa a v boji zahynuli aj obaja Eliho synovia, Chofni a Pinchás.

Eliho smrť

¹² Akýsi Benjamínovec zběhol z bojiska a ešte v ten deň dorazil do Šila. Mal roztrhnuté šaty a hlavu posypanú prachom. ¹³ Keď ten muž prišiel, Eli práve sedel na stolci a sledoval cestu, lebo sa znepokojoval pre Božiu archu. Keď ten muž prišiel do mesta a oznámil, čo sa stalo, celé mesto zakvíľilo. ¹⁴ Keď Eli počul kvílenie, spýtal sa: Čo je to za hluk? Muž pribehol a podal Elimu správu. ¹⁵ Eli mal už deväťdesiatosem rokov. Oči mal zakalené a nevidel. ¹⁶ Muž povedal Elimu: Prichádzam priamo z bojiska, dnes som z neho ušiel. Eli sa ho spýtal: Čo sa stalo, syn môj? ¹⁷ Posol odvetil: Izrael sa dal pred Filištíncami na útek a ľud utrpel ťažkú porážku. Obaja tvoji synovia, Chofni a Pinchás zahynuli a Božia archa padla za korisť. ¹⁸ Len čo spomenul Božiu archu, Eli sa zvalil zo stolca chrbtom do brány, zlomil si väzy a skončil, lebo to bol starý a ťažký muž. Súdil Izrael štyridsať rokov. ¹⁹ Jeho nevesta, Pinchásova žena, bola tehotná a blízko pôrodu. Keď počula správu o ukoristení Božej archy a o smrti svojho svokra i muža, zohľadila sa a porodila, lebo ju zastihli kŕče. ²⁰ Keď už zomierala, utešovali ju ženy, čo stáli nad ňou: Neboj sa, veď si porodila syna. Ona však neodpovedala, ani si to nevšimla. ²¹ Chlapcovi dala meno Ikabód. Povedala: Sláva opustila Izrael. Vzali totiž Božiu archu a zomrel jej svokor i muž. ²² Povedala: Sláva odišla z Izraela, lebo ukoristili Božiu archu.

Božia archa u Filištíncov

5 Filištínci vzali Božiu archu a preniesli ju z Eben-Ezeru do Ašdódu. ² Potom Filištínci vzali Božiu archu, zanesli ju do chrámu Dagóna a postavili ju k nemu. ³ Keď na druhý deň Ašdódčanovia včasráno vstali, Dagón ležal pred Hospodinovou archou zvalený tvárou na zem. Dagón vzali a postavili ho na pôvodné miesto. ⁴ Keď nasledujúceho dňa včasráno vstali, Dagón znova ležal zvalený tvárou na zem pred Hospodinovou archou. Jeho hlava i obe odlomené ruky ležali na prahu a zostal z neho iba trup. ⁵ Preto až dodnes Dagónovi kňazi a všetci návštevníci jeho chrámu v Ašdóde nestúpajú na Dagónov prah. ⁶ Ruka Hospodina ťažko doliehala na Ašdódčanov. Pustošil ich a Ašdód aj s okolím ranil vredmi. ⁷ Keď muži Ašdódu videli, čo sa deje, povedali: Archa izraelského Boha nesmie zostať u nás, lebo jeho ruka tvrdo postihla nás i nášho boha Dagóna. ⁸ Zvolali a zhromaždili k sebe všetky filištínske kniežatá a spýtali sa ich: Čo urobíme s archou izraelského Boha? Odpovedali: Treba ju dopraviť do Gatu. Tak ju preniesli. ⁹ Len čo ju dopravili, dal Hospodin

pocítiť mestu svoju moc. Vyvolal úžasný zmätok a bez výnimky potrestal vredmi všetkých mužov mesta.¹⁰ Nato poslali Božiu archu do Ekrónu. Keď ta prišla, Ekrónčania skríkli: Priniesli k nám archu izraelského Boha, aby usmrtili nás i náš ľud.¹¹ Zvolali na stretnutie všetky filištínske kniežatá a povedali: Odošlite archu izraelského Boha na jej miesto, aby neusmrtila nás ani náš ľud. Smrteľná úzkosť totiž zachvátila celé mesto, kde dal Boh dôrazne pocítiť svoju moc.¹² Mužov, ktorí nepomreli, postihli vredy. Volanie mesta o pomoc vystupovalo k nebesiam.

Vrátenie Božej archy

6 Hospodinova archa zostala na území Filištíncov sedem mesiacov.² Filištínci zvolali kňazov i veštcov a pýtali sa: Čo máme robiť s Hospodinovou archou? Poradte nám, ako ju poslať na jej miesto.³ Tí odpovedali: Keď pošlete archu izraelského Boha späť, neposielajte ju samotnú archu, ale musíte ju poslať aj s obetným darom za vinu. Potom sa uzdravíte a pochopíte, prečo sa jeho trestajúca ruka od vás neodvrátila.⁴ Spýtali sa: Aký obetný dar za vinu máme poslať? Odpovedali: Päť zlatých vredov a päť zlatých myší, pre každé filištínske knieža po jednom, lebo rovnaká pohroma postihla vás všetkých i vaše kniežatá.⁵ Zhotovte napodobeniny svojich vredov a napodobeniny svojich myší, ktoré nivočia krajinu, a vzdajte česť Bohu Izraela. Možno uvoľní tlak svojej ruky na vás, na vašich bohov a na vašu krajinu.⁶ Prečo chcete vzdorovať, ako to robili Egypťania a faraón? Hoci s nimi nakladal tvrdo, musel ich prepustiť a nechať odísť.⁷ Zhotovte teraz nový voz a vezmite dve otelené kravy, ktoré ešte nemali na sebe jarmo. Zapriahnite ich do voza a telce zažeňte do stajne.⁸ Potom vezmite Hospodinovu archu a naložte ju na voz. Zlaté predmety, ktoré priniesiete ako obetný dar za vinu, položíte do skrinky vedľa archy a necháte ju odísť.⁹ Ak uvidíte, že zamierila k svojmu územiu na Bét-Šemeš, bol to on, kto spôsobil túto našu veľkú pohromu. No ak nie, spoznáme, že nás nezasiahla jeho ruka, ale bola to len náhoda.¹⁰ Tí muži urobili tak: vzali dve otelené kravy, zapriahli ich do voza a ich telce zavreli do stajne.¹¹ Na voz položili Hospodinovu archu i skrinku so zlatými myšami a napodobeninami svojich vyrážok.¹² Kravy zamierili priamo k Bét-Šemešu, šli rovno, neustále ručali, neodchýlili sa napravo ani naľavo. Filištínske kniežatá šli za nimi až po chotár Bét-Šemešu.¹³ Bét-Šemešania práve žali v údolí pšenicu. Keď sa pozreli a zahliadli archu, potešili sa, že ju vidia.¹⁴ Voz prišiel až na pole bét-šemešského Jošuu, pri ktorom sa zastavil. Bol tam veľký kameň. Nuž porúbali voz na palivo a kravy obetovali Hospodinovi ako spalovanú obeť.¹⁵ Leviti zložili Hospodinovu archu i skrinku so zlatými predmetmi na ten veľký kameň. V ten deň muži z Bét-Šemešu priniesli Hospodinovi spalované obety a pripravili obeť s hostinou.¹⁶ Päť filištínskych kniežat sa prizeralo a ešte v ten deň sa vrátilo do Ekrónu.¹⁷ Toto sú zlaté vyrážky, ktoré priniesli Filištínci Hospodinovi ako obetný dar za vinu: jedna za Ašdód, jedna za Gazu, jedna za Aškalón, jedna za Gat, jedna za Ekrón.¹⁸ Počet zlatých myší zodpovedal celkovému počtu filištínskych miest, ktoré patrili piatim kniežatám bez ohľadu, či ide o opevnené mesto alebo nechránenú dedinu. Veľký kameň, na ktorý položili Hospodinovu archu, leží dodnes na poli bét-šemešského Jošuu.

Prevezenie Hospodinovej archy do Kirjat-Jearíma

¹⁹ Hospodin potrestal mužov Bét-Šemešu za to, že nazerali do Hospodinovej archy. Z päťdesiatistícového zástupu ich bolo sedemdesiat. Ľud smútil, že mu Hospodin zasadil taký úder.²⁰ Muži Bét-Šemešu sa pýtali: Kto môže obstať pred Hospodinom, týmto svätým Bohom? Ku komu od nás odíde? ²¹ A tak po posloch odkázali obyvateľom Kirjat-Jearimu: Filištínci vrátili Hospodinovu archu. Prídte si po ňu.

7 Muži Kirjat-Jearímu prišli a Hospodinovu archu si odniesli. Doviezli ju na vršok do domu Abinadába a jeho syna Eleazára posvätili, aby ju strážil.

Pokánie Izraela

² Odvtedy, čo zostala archa v Kirjat-Jearíme, uplynul dlhý čas, dvadsať rokov. Celému domu Izraela sa cnelo po Hospodinovi. ³ Vtedy vyzval Samuel celý dom Izraela: Ak sa celým srdcom obrátite k Hospodinovi, ak odstránite spomedzi seba cudzie božstvá a aštarty, ak sa úprimne odovzdáte Hospodinovi a budete slúžiť výlučne jemu, vyslobodí vás z moci Filištíncov. ⁴ Nato Izraeliti odstránili baalov i aštarty a slúžili len Hospodinovi. ⁵ Samuel prikázal: Zhromaždite celý Izrael do Micpy a ja sa budem za vás modliť k Hospodinovi. ⁶ Keď sa zhromaždili do Micpy, čerpali vodu, vylievali ju pred Hospodinom, v ten deň sa tam postili a vyznávali: Zhrešili sme proti Hospodinovi. Samuel v Micpe súdil Izraelitov.

Víťazstvo nad Filištíncami

⁷ Keď sa Filištínci dozvedeli, že sa Izraeliti zhromaždili do Micpy, ich kniežatá napadli Izrael. Keď to Izraeliti počuli, dostali z nich strach. ⁸ Prosili Samuela: Neprestaň za nás volať o pomoc k Hospodinovi, nášmu Bohu, aby nás vyslobodil z moci Filištíncov. ⁹ Samuel vzal mladé jahňa a obetoval ho ako spaľovanú celostnú obeť Hospodinovi. Volal o pomoc pre Izrael a Hospodin mu dal odpoveď. ¹⁰ Keď Samuel prinášal Hospodinovi spaľovanú obeť, Filištínci napadli Izrael. V ten deň Hospodin spustil na Filištíncov veľké hromobitie a tak ich zmietol, že Izraelu podľahli. ¹¹ Nato Izraeliti vyrazili z Micpy, prenasledovali Filištíncov a porážali ich až po miesto poniže Bét-Káru. ¹² Vtedy vzal Samuel kameň, postavil ho medzi Micpu a Šén, nazval ho Eben-Ezer a povedal: Až potiaľto nám pomáhal Hospodin. ¹³ Filištínci boli takí pokorení, že sa už neodvážili vtrhnúť na územie Izraela. Kým Samuel žil, doliehala na Filištíncov Hospodinova ruka. ¹⁴ Mestá, ktoré Filištínci zabrali Izraelu od Ekrónu po Gat, sa vrátili späť. Túto oblasť vyslobodil Izrael z područia Filištíncov. Medzi Izraelom a Amorejčanmi vládol pokoj. ¹⁵ Samuel súdil Izrael po celý svoj život. ¹⁶ Každoročne sa vydával na okružnú cestu do Bételu, Gilgálu a Micpy a na všetkých týchto miestach súdil Izrael. ¹⁷ Potom sa vracal späť do Rámy, kde mal svoj dom, kde tiež súdil Izrael. Aj tam postavil oltár Hospodinovi.

Izrael si žiada kráľa

8 Keď Samuel zostarol, ustanovil svojich synov za sudcov Izraela. ² Jeho prvorodený syn sa volal Joel, druhý sa volal Abija. Boli sudcami v Beér-Šebe. ³ Synovia však nenasledovali jeho príklad, boli chamtiví, brali úplatky a prekrúcali právo. ⁴ Vtedy sa zhromaždili všetci starší Izraela, prišli k Samuelovi do Rámy ⁵ a povedali mu: Už si starý a tvoji synovia nechodia po твоjich cestách. Ustanov nám teda kráľa, ktorý by nás spravoval, ako to majú všetky národy. ⁶ Samuelovi sa však nepáčiło, keď hovorili: Daj nám kráľa, ktorý by nás spravoval. Samuel sa modlil k Hospodinovi. ⁷ Hospodin povedal Samuelovi: Poslúchni ľud vo všetkom, čo si žiada. Keď ma nechcú za kráľa, nepohrdli tebou, ale mnou. ⁸ Svedčia o tom všetky ich skutky, ktoré konali odvtedy, čo som ich vyviedol z Egypta, až dodnes, keď ma opustili a slúžili iným bohom. Podobne sa správajú aj voči tebe. ⁹ Poslúchni ich teda, no najprv ich upozorni a oznám im, aké bude mať ich budúci kráľ práva. ¹⁰ Samuel oznámil všetky Hospodinove slová ľudu, ktorý od neho žiadal kráľa. ¹¹ Povedal: Kráľ, ktorý vám bude vládnuť, dostane právo pobrať vám synov a postaviť ich k svojim vozom a medzi jazdcov, aby bežali pred jeho vozom. ¹² Dosadí ich za veliteľov tisícčlenných alebo päťdesiatčlenných útvarov, iní mu budú orať pôdu, konať žatevné práce, vyrábať zbrane a výstroj pre jeho vozy. ¹³ Vezme vaše dcéry za mastičkárk, kuchárky a pekárky. ¹⁴ Zaberie

vám najlepšie polia, vinice i olivové sady a dá ich svojim služobníkom. ¹⁵ Z obilia a viníc bude vymáhať desiatky a použije ich pre svojich dvoranov a sluhov. ¹⁶ Vezme vám sluhov a slúžky, najlepší dobytok, ako aj osly, a zaradí ich do svojich služieb. ¹⁷ Desiatky bude brať aj z vašich stád, aj vy sami mu budete slúžiť. ¹⁸ Keď budete raz kvôli svojmu kráľovi, ktorého si zvolíte, volať o pomoc, Hospodin sa vám vtedy neozve. ¹⁹ Ľud však nechcel poslúchnuť Samuela, lež vravel: Nie, nech nám vládne kráľ! ²⁰ Chceme byť ako ostatné národy. Nech nás spravuje kráľ. Pôjde pred nami a povedie nás do boja. ²¹ Samuel si vypočul všetky slová ľudu a predniesol ich Hospodinovi. ²² Hospodin povedal Samuelovi: Poslúchni ich a ustanov im kráľa. Nato povedal Samuel mužom Izraela: Chodte každý do svojho mesta!

Saul a stratené oslice

9 Z Benjamínovho kmeňa pochádzal istý muž menom Kíš. Bol synom Abiela, syna Cerórá, syna Bechorata, syna Afiacha. Tento zámožný Benjamínovec ² mal krásneho a statného syna Saula. Nikto z Izraelitov sa mu v kráse nevyrovnal, každého totiž prevyšoval o hlavu. ³ Saulovmu otcovi Kíšovi sa raz stratili oslice. Kíš povedal synovi Saulovi: Vezmi so sebou niektorého z mládencov a choď tie oslice pohľadať. ⁴ Tí pochodili Efrajimské pohorie i kraj Šališa, no nenašli ich. Prešli kraj Šaalím, ale bezvýsledne. Potom prešli územím Benjamína, ale márne. ⁵ Keď sa dostali na územie Cúf, Saul povedal svojmu mladému sluhovi, ktorý ho sprevádzal: Mali by sme sa vrátiť, aby sa môj otec nestrachoval o nás viac ako o tie oslice. ⁶ Ten mu však odvetil: V tomto meste sa práve zdržiava Boží muž. Je to muž vážený a všetko, čo predpovie, sa určite splní. Zájdime ta, možno nás usmerní, kam máme ísť. ⁷ Saul povedal mládencovi: Poďme teda! Čo prinesieme tomu mužovi? Chlieb z kapsy sa nám minul a Božiemu mužovi nemáme čo ponúknuť. Máme niečo pri sebe? ⁸ Mládenec odpovedal Saulovi: Mám pri sebe štvrtinu strieborného šekla. Keď ju dám Božiemu mužovi, usmerní nás, kam máme ísť. ⁹ Keď kedysi šiel niekto z Izraela hľadať Božie rozhodnutie, používal výraz: Poďme k vidcovi! Dnešného proroka volali predtým videc. ¹⁰ Saul povedal svojmu mládencovi: Dobre hovoríš, poďme k nemu. Tak prišli do mesta, kde býval Boží muž. ¹¹ Keď vystupovali po svahu do mesta, stretli dievčatá, ktoré šli po vodu. Spýtali sa ich: Je tu videc? ¹² Odpovedali im: Áno, je pred tebou. Len sa poponáhľaj, lebo práve dnes prišiel do mesta. Dnes má totiž ľud na výšine obeť s hostinou. ¹³ Keď vojdete do mesta, musíte ho zastihnúť prv, než sa odoberie na výšinu k jedlu. Ľud totiž nebude jesť, kým on nepríde. Pozvaní budú jesť až potom, keď on požehná obeť. Len chodte, práve ho zastihnute. ¹⁴ Tak vystúpili do mesta. Keď vchádzali do jeho stredu, šiel proti nim Samuel, ktorý sa poberal na výšinu. ¹⁵ Deň pred príchodom Saula zjavil Hospodin Samuelovi: ¹⁶ Zajtra o tomto čase pošlem k tebe muža z Benjamínovho územia. Toho pomazeš za vojvodu nad mojím izraelským ľudom. On ho vyslobodí z moci Filištíncov, lebo som zhládol na svoj ľud a jeho volanie o pomoc preniklo až ku mne. ¹⁷ Keď Samuel uvidel Saula, naznačil mu Hospodin: To je ten muž, o ktorom som sa zmienil, že bude vládnuť môjmu ľudu. ¹⁸ Saul pristúpil uprostred brány k Samuelovi a spýtal sa: Povedz mi, prosím, kde tu býva videc? ¹⁹ Samuel odpovedal Saulovi: Ja som videc. Vystúp predomnou na výšinu. Dnes budete so mnou jesť, ráno ta prepustím a oznámim ti všetko, čo máš na srdci. ²⁰ O oslice, čo sa ti pred tromi dňami stratili, sa už nestrachuj, lebo sa našli. Na koho však upiera Izrael všetky svoje túžby? Či nie na teba a na celý dom tvojho otca? ²¹ Saul však odvetil: Som len Benjamínovec. Pochádzam z najmenšieho izraelského kmeňa. Ako len môžeš niečo také povedať? ²² Potom Samuel priviedol Saula i jeho sluhu, zaviedol ich do siene a usadil

na čelné miesto. Pozvaných bolo okolo tridsať mužov. ²³ Samuel povedal kuchárovi: Daj mi ten kus, čo som ti včera kázal odložiť u seba. ²⁴ Kuchár vytiahol stehno i s chvostom a predložil to Saulovi. Samuel povedal: Poslúž si tým, čo zostalo a jedz. To bolo schované pre teba na túto príležitosť odvtedy, ako som povedal: Pozval som ľudí. V ten deň jedol Saul so Samuelom. ²⁵ Keď zostúpili z výšiny do mesta, zhováral sa Samuel so Saulom na streche. ²⁶ Včasráno za brieždenia zavolať Samuel Saulovi na strechu: Vstaň, vyprevadím ťa. Nato Saul vstal a obaja, on i Samuel, vyšli von. ²⁷ Keď došli na koniec mesta, povedal Samuel Saulovi: Pošli svojho sluhu pred nami. Ty však postoj na chvíľu, mám ti oznámiť Božie slovo.

Pomazanie Saula za kráľa

10 Samuel vzal nádobku s olejom, vylial mu ho na hlavu, pobožkal ho a vyhlásil: Týmto ťa sám Hospodin pomazal za vojvodu nad svojim dedičstvom. ² Keď teraz odídeš odo mňa, stretnieš pri Ráchelinom hrobe v Celcachu na Benjamínovom území dvoch mužov, ktorí ti povedia, že hľadané oslice sa už našli. Tvoj otec sa už nestará o ne, ale strachuje sa o vás. Kladie si otázku: Čo môžem urobiť pre svojho syna? ³ Keď odtiaľ pôjdeš ďalej, dostaneš sa k dubu Tabór. Tam ťa stretnú traja muži putujúci k Bohu do Bételu. Jeden ponesie tri kozlátá, druhý tri pečné chleba a tretí mech vína. ⁴ Pozdravia ťa a dajú ti dva chleby. Tie od nich prijmeš. ⁵ Potom prídeš na Boží pahorok, kde majú Filištínci strážne stanovište. Keď vojdeš do mesta, narazíš na zástup prorokov, ktorí budú schádzať z výšiny; pred nimi harfa, bubon, flauta a citara a budú v prorockom vytržení. ⁶ Vtedy ťa nadchne Hospodinov duch, dostaneš sa s nimi do prorockého vytrženia a premeníš sa na iného muža. ⁷ Keď sa u teba dostavia tieto znamenia, zachovaj sa podľa okolností, lebo Boh bude s tebou. ⁸ Zostúpiš predom mnou do Gilgálu, zidem ťa aj ja, aby som priniesol spaľované obety a obety spoločenstva. Vyčkáš sedem dní, kým prídem k tebe. Potom ti poviem, čo máš robiť. ⁹ Len čo sa Saul obrátil a odchádzal od Samuela, Boh mu premenil srdce na iné. V ten deň sa dostavili všetky tie znamenia. ¹⁰ Keď prišli odtiaľ do Gibey, šla mu v ústrety skupina prorokov. Vtedy sa ho zmocnil Boží Duch a on tiež vystupoval medzi nimi v prorockom vytržení. ¹¹ Všetci, ktorí ho predtým poznali a uvideli ho v prorockom vytržení, si vzájomne kládli otázku: Čo sa stalo Kíšovmu synovi? Či je aj Saul medzi prorokmi? ¹² Niektorí z tamjších ľudí sa spýtal: Kto je ich otec? Tak vzniklo úslovie: Či je aj Saul medzi prorokmi? ¹³ Keď doznelo prorocké vytrženie, odišiel na výšinu. ¹⁴ Vtedy sa Saulov strýko spýtal Saula i mládenca: Kadiaľ ste chodili? Dostal odpoveď: Hľadali sme oslice. Keď sme zistili, že ich niet, zašli sme k Samuelovi. ¹⁵ Strýko povedal Saulovi: Vyrozpáraj mi, prosím, čo vám hovoril Samuel. ¹⁶ Saul odpovedal svojmu strýkovi: Uistil nás o tom, že oslice sa našli. Strýkovi však neoznámil, čo mu Samuel vravel o kráľovstve.

Saul sa stal kráľom

¹⁷ Samuel zvolal k Hospodinovi do Micpy ľud ¹⁸ a Izraelitom povedal: Toto hovorí Hospodin, Boh Izraela: Ja som vyviedol Izrael z Egypta a vyslobodil vás z područia Egyptanov a všetkých kráľovstiev, čo vás utláčali. ¹⁹ Vy ste však zavrhlí svojho Boha, ktorý vás vyslobodzovať z každej pohromy a tiesne, a povedali ste: Ustanov nad nami kráľa. Postavte sa teraz pred Hospodina podľa kmeňov a oddielov. ²⁰ Samuel predvolal všetky kmene Izraela. Lós padol na Benjamínov kmeň. ²¹ Potom predvolal Benjamínov kmeň po rodinách. Lós padol na rodinu Matriho. Nakoniec bol vylosovaný Kíšov syn Saul. Keď ho však hľadali, nemohli ho nájsť. ²² Pýtali sa teda Hospodina, či ten muž ešte príde. Hospodin odpovedal: Tu sa skrýva medzi výzbrojou. ²³ Bežali teda a priviedli ho. Keď sa postavil medzi ľud,

každého prevyšoval o hlavu. ²⁴ Samuel povedal všetkému ľudu: Vidíte, koho si vyvolil Hospodin? Spomedzi ľudu sa mu nikto nevyrovná. Všetok ľud jasal a volal: Nech žije kráľ! ²⁵ Samuel potom oznámil ľudu práva kráľa, zapísal to do knihy a uložil pred Hospodinom. Nato prepustil všetok ľud, každého do svojho domu. ²⁶ Aj Saul odišiel domov do Gibey. Sprevádzala ho družina bojovníkov, ktorých srdca sa dotkol Boh. ²⁷ Niektorí ničomníci však vraveli: Ako nás môže on zachrániť? Pohrdli ním a nepriniesli mu dar. Saul sa tváril, že to nepočuje.

Víťazstvo nad Ammónčanmi

11 Ammónčan Nacháš pritiahol a utáboril sa oproti Jaběš-Gileádu. Všetci muži z Jaběša navrhli Nachášovi: Uzavri s nami zmluvu a budeme ti slúžiť. ² Ammónčan Nacháš však odpovedal: Uzavriem s vami zmluvu pod podmienkou, že každému z vás vylúpim pravé oko. Tým potupím celý Izrael. ³ Starší Jaběša mu povedali: Pozhovej nám sedem dní, aby sme rozoslali poslov po celom území Izraela, a ak sa nenájde nikto, čo by nám pomohol, vzdáme sa. ⁴ Keď prišli poslovia do Saulovej Gibey, vyrozprávali ľudu, čo sa stalo. Ľud sa pustil do žalostného náreku. ⁵ Vtom práve prichádzal z poľa Saul so svojimi voľmi. Spýtal sa: Čo sa stalo ľudu? Prečo narieka? Vyrozprávali mu o položení mužov Jaběša. ⁶ Keď o tom Saul počul, prenikol ho Boží duch a veľmi sa rozčúlil. ⁷ Vzal pár volov, rozsekal ich na kusy a po posloch rozoslal po celom území Izraela s výstrahou: Takto sa stane s dobytkom toho, kto nevytiahne do boja za Saulom a Samuelom. Vtedy padol na ľud strach pred Hospodinom a vytiahol do boja ako jeden muž. ⁸ Keď vykonal v Bezeke prehliadku, bolo tam trisťtisíc Izraelitov a tridsaťtisíc Júdovcov. ⁹ Poslovia, ktorí prišli, dostali správu: Odkážte mužom z Jaběš-Gileádu, že zajtra za slnečnej páľavy príde záchrana. Poslovia to šli oznámiť mužom z Jaběša a tí sa zaradovali. ¹⁰ Muži z Jaběša mu odkázali: Zajtra sa vám vzdáme. Potom môžete s nami urobiť, čo len chcete. ¹¹ Saul na druhý deň rozdelil ľud do troch skupín, ktoré v čase rannej stráže vtrhli doprostred tábora a bili Ammónčanov až do poludňajšej páľavy. Zvyšok vojska sa rozprchol, takže ani dvaja nezostali pospolu. ¹² Vtedy povedal ľud Samuelovi: Kto sa to spýtal, či nám kráľom má byť Saul? Vydajte tých mužov, nech ich zabijeme. ¹³ Saul však odvetil: V takýto deň neslobodno nikoho zabiť, lebo dnes Hospodin zachránil Izrael. ¹⁴ Nato Samuel vyzval ľud: Vyberme sa do Gilgálu a obnovme tam kráľovstvo. ¹⁵ Všetok ľud odišiel do Gilgálu a Saula tam vyhlásili za kráľa. V Gilgále priniesli pred Hospodina obety spoločenstva. Saul a všetci muži Izraela sa tam veľmi radovali.

Samuelova rozlúčka

12 Samuel povedal celému Izraelu: Vyhovel som vám vo všetkom, o čo ste ma žiadali, a ustanovil som nad vami kráľa. ² Odteraz vás povedie kráľ. Ja som zostarel a ošedivel. Moji synovia však, ako vidno, sú medzi vami. Viedol som vás od svojej mladosti až dodnes. ³ Som tu. Odpovedzte mi pred Hospodinom a jeho pomazaným: Vzal som niekomu vola alebo osla? Utláčal som niekoho alebo som mu ukrivdil? Vzal som od niekoho úplatok, aby som prižmúril oči? Ak áno, nahradím vám to! ⁴ Odpovedali mu: Neutláčal si nás, nekrivdil si nám ani si od nikoho nič nevzal. ⁵ Povedal im: Hospodin je svedkom proti vám a dnes je svedkom aj jeho pomazaný, že ste pri mne nič také nenašli. Odpovedali: Je svedkom. ⁶ Samuel povedal ľudu: Svedkom je Hospodin, ktorý ustanovil Mojžiša s Áronom a vyviedol vašich otcov z Egypta. ⁷ Teraz sa postavte, aby som vás súdil pred Hospodinom podľa všetkých jeho spravodlivých skutkov, ktoré preukázal vám i vašim otcom. ⁸ Keď

Jákob prišiel do Egypta a vaši otcovia volali k Hospodinovi o pomoc, poslal Mojžiša a Árona. Tí vyviedli odtiaľ vašich otcov a usadili ich na tomto mieste. ⁹ Oni však zabudli na Hospodina, svojho Boha, preto ich vydal do moci Siseru, veliteľa chacórskeho vojska, do moci Filištíncov a moábskeho kráľa, ktorí proti nim bojovali. ¹⁰ Vtedy sa dovolávali pomoci u Hospodina: Zhrešili sme, lebo sme opustili Hospodina a slúžili sme baalom a aštartám. Teraz nás vyslobod' z područia našich nepriateľov a budeme ti slúžiť. ¹¹ Hospodin poslal Jerubbaala, Bedána, Jefteho a Samuela, vyslobodzoval vás z moci okolitých nepriateľov, takže ste mohli bývať v bezpečí. ¹² Keď ste videli, že vás ohrozuje ammónsky kráľ Nacháš, povedali ste mi: Nie! Nech nám vládne kráľ! Vaším kráľom je predsa Hospodin, váš Boh. ¹³ Teraz tu máte kráľa, ktorého ste si zvolili a žiadali. Hospodin vám teda ustanovil kráľa. ¹⁴ Ak sa budete báť Hospodina, ak mu budete slúžiť a poslúchať ho, ak nebudete odporovať jeho príkazom, stanete sa nasledovníkmi Hospodina, vášho Boha, vy aj s kráľom, ktorý vám bude vládnuť. ¹⁵ Ak ho však nebudete poslúchať, ak budete odporovať jeho príkazom, Hospodinova ruka zasiahne proti vám i vašim otcom. ¹⁶ Ešte raz sa postavte a sledujte veľký div, ktorý vykoná Hospodin pred vami. ¹⁷ Práve prebieha žatva pšenice. Budem vyzývať Hospodina, aby zoslal hromobitie a dážď. Sami sa presvedčíte, že žiadať si kráľa je Hospodinovi obzvlášť protivné. ¹⁸ Samuel vyzýval Hospodina a on v ten deň zoslal hromobitie a dážď. Všetok ľud sa veľmi bál Hospodina a Samuela. ¹⁹ Všetci naliehali na Samuela: Pros Hospodina, svojho Boha, za svojich služobníkov, aby sme nepomreli. Ku všetkým svojim hriechom sme totiž pridali ďalšie zlo: Žiadali sme si kráľa. ²⁰ Samuel odpovedal ľudu: Nebojte sa! Spáchali ste síce všetko to zlo, len sa neodvracajte od Hospodina, ale slúžte mu celým srdcom. ²¹ Neobracajte sa k ničotám, ktoré neosožia, ani nezachraňujú; sú to len ničoty. ²² Hospodin nezavrhnú svoj ľud pre svoje veľké meno, lebo z vás chce mať svoj ľud. ²³ Nech sa to nestane, aby som zhrešil proti Hospodinovi a prestal sa za vás modliť. Chcem vás i ďalej učiť dobrej a pravej ceste. ²⁴ Len sa bojte Hospodina a celým srdcom mu verne slúžte. Uvážte, čo všetko pre vás urobil! ²⁵ No ak by ste páchali zlo, zahyniete aj so svojím kráľom.

Povstanie proti Filištíncom

13 Saul bol už rok kráľom. V druhom roku vlády nad Izraelom ² si zvolil spomedzi Izraela tritisíc mužov: dvetisíc ich bolo so Saulom v Michmáse a v Bételskom pohorí, tisíc s Jonatánom v Benjamínovej Gibei. Zvyšok ľudu poslal domov. ³ Jonatán pobil filištínsku hliadku v Gebe a Filištínci sa to dozvedeli. Saul dal trúbiť na roh po celej krajine a povedal: Nech počujú Hebreji! ⁴ Celý Izrael sa dopočul správu, že Saul pobil filištínsku hliadku. Tým sa Izrael sprotivil Filištíncom. Ľud dostal výzvu ísť za Saulom do Gilgálu. ⁵ Filištínci sa zhromaždili do boja proti Izraelu. Mali tridsaťtisíc vozov, šesťtisíc jazdcov a ľudu toľko ako piesku na morskom pobreží. Tí pritiahli a utáborili sa v Michmáse, východne od Bét-Avenu. ⁶ Keď izraelskí muži videli, že sú v tiesni a že sa k nim blíži nepriateľ, poukryvali sa do jaskýň, do skalných trhlín, do dutín a jám. ⁷ Hebreji prešli cez Jordán do krajiny Gádu a Gileádu. Saul zostával v Gilgále a ľud, čo prišiel za ním, sa chvel strachom. ⁸ Vyčkával ešte sedem dní do času, ktorý určil Samuel. Samuel však do Gilgálu neprichádzal a ľud sa začal rozchádzať. ⁹ Saul prikázal: Prineste mi spaľovanú obeť a obeť spoločenstva. Tak obetoval spaľovanú obeť. ¹⁰ Po jej skončení prišiel Samuel. Saul mu vyšiel v ústrety, aby ho pozdravil. ¹¹ Samuel sa spýtal: Čo si to urobil? Saul odvetil: Videl som, že ľud odo mňa odchádza, ty si na stanovený čas neprišiel a Filištínci sa zhromaždili v Michmáse. ¹² Pomyslel som si: Filištínci zídu teraz ku mne do Gilgálu a

dosiaľ som si nenaklonil Hospodinovu tvár. Tak som sa odhodlal priniesť spaľovanú obeť sám.¹³ Samuel povedal Saulovi: To bolo od teba nerozvážne. Nezachoval si príkaz, čo ti dal Hospodin, tvoj Boh. Hospodin by bol teraz natrvalo upevnil tvoju kráľovskú moc nad Izraelom.¹⁴ Takto tvoje kráľovstvo neobstojí. Hospodin si už našiel muža podľa svojho srdca a ustanovil ho za vojvodu svojho ľudu, pretože si nesplnil jeho príkaz.¹⁵ Nato Samuel vstal a odišiel z Gilgálu do Benjamínovej Gibey. Saul spočítal tých, čo zostali pri ňom; bolo ich asi šesťsto mužov.¹⁶ Saul, jeho syn Jonatán a ľud, čo zostal s nimi, sa usadil v Benjamínovej Gebe, kým Filištínci táborili v Michmáse.¹⁷ Z tábora Filištíncov vyrazila skupina záškodníkov v troch oddieloch. Jeden oddiel zamieril k Ofre a do kraja Šual,¹⁸ druhý sa vydal smerom k Bét-Chorónu a tretí k územia s výhľadom na Ceboímske údolie, obrátené k púšti.¹⁹ V celej izraelskej krajine sa nenašiel nijaký kováč. Filištínci si totiž povedali: Hebreji si nesmú zhotovovať meče ani kopije.²⁰ Preto všetci Izraeliti chodili k Filištíncom naostriť si pluh, motyku, sekeru alebo kosák.²¹ Naostrenie pluhu a motyky stálo jeden pím, naostrenie sekery a hrotu tretinu šekla.²² Keď došlo k boju, nikto z ľudu, čo bol so Saulom a Jonatánom, nemal pri sebe meč alebo kopiju. Mal ich len Saul a jeho syn Jonatán.²³ Hliadka Filištíncov vyšla k michmáskemu priesmyku.

Jonatánov hrdinský skutok

14 Raz povedal Saulov syn Jonatán svojmu zbrojnošovi: Poď, prenikneme k hliadke Filištíncov, ktorá je na druhej strane. Svojmu otcovi to však neoznámil.² Saul sa zdržoval na kraji Gibey pod granátovníkom v Migróne. Pri sebe mal okolo šesťsto mužov.³ Efód vtedy nosil Achija, syn Achitúba, brata Ikabóda, syna Pinchása, syna Eliho, Hospodinovho kňaza v Šile. Ľud však nevedel, že Jonatán odišiel.⁴ V priesmyku, ktorým sa Jonatán pokúšal preniknúť k hliadke Filištíncov, vyčnieval z jednej i z druhej strany skalný útes. Jeden sa volal Bocéc, druhý Senne.⁵ Jeden útes trčal strmo na sever oproti Michmásu, druhý od juhu oproti Gebe.⁶ Jonatán povedal svojmu zbrojnošovi: Poď, prenikneme k hliadke tých neobrezancov. Možno pre nás Hospodin niečo urobí. On predsa dokáže zvíťaziť pomocou mnohých i málopočetných.⁷ Zbrojnoš mu odvetil: Urob všetko, čo máš na mysli. Len choď, budem s tebou, nech akokoľvek rozhodneš.⁸ Jonatán navrhol: Mali by sme sa dostať k tým mužom a ukázať sa im.⁹ Ak nás vyzvú: Stojte, kým prideme k vám, zostaneme na svojom mieste a nevystúpime.¹⁰ No ak povedia: Vystúpte k nám hore, tak vystúpime, lebo nám ich Hospodin vydal do rúk. To nám bude znamením.¹¹ Obaja sa teda ukázali filištínskej hliadke. Tí si povedali: Pozrite, Hebreji vyliezajú z dier, kam sa poskrývali.¹² Muži z hliadky volali na Jonatána a jeho zbrojnoša: Poďte k nám hore, niečo vám povieme. Jonatán povedal svojmu zbrojnošovi: Poď za mnou hore, lebo ich Hospodin vydal do rúk Izraela.¹³ Jonatán šiel štvornožky hore a jeho zbrojnoš za ním. Filištínci padali pred Jonatánom a jeho zbrojnoš, čo šiel za ním, ich pozabíjal.¹⁴ To bol prvý útok Jonatána a jeho zbrojnoša; padlo tam asi dvadsať mužov na ploche pol jutra pola.

Saulovo víťazstvo nad Filištíncami

¹⁵ V tábore, na poli i všade medzi ľuďmi zavládol strach. Zľakla sa hliadka i záškodnícka skupina a zachvela sa aj zem. Toto všetko spôsobil Boh.¹⁶ Saulove hliadky v benjamínskej Gibei spozorovali, že sa dav motá sem a tam.¹⁷ Saul povedal tým, čo boli s ním: Dajte nastúpiť a zistite, kto z našich odišiel. Po nástupe sa zistilo, že chýba Jonatán i jeho zbrojnoš.¹⁸ Tu prikázal Saul Achijovi: Prines Božiu archu. Toho času bola totiž s Izraelitmi.¹⁹ Kým sa Saul zhováral s kňazom, hluk v tábore Filištíncov stále mohutnel. Preto povedal Saul kňazovi: Nechaj to tak!²⁰ Saul i všetok ľud, čo bol s ním, sa zoskupili a prišli na bo-

jisko. Zbadali však, že sa Filištínci vo veľkom zmätku vzájomne zabíjajú. ²¹ Hebreji, ktorí predtým stáli na strane Filištíncov a pritiahli s nimi do tábora, prebehli k tým Izraelitom, čo boli so Saulom a Jonatánom. ²² Keď sa všetci izraelskí muži, ktorí sa skrývali v Efrajimskom pohorí, dozvedeli, že sa Filištínci dali na útek, pridali sa potom aj oni do boja. ²³ Hospodin v ten deň vyslobodil Izrael a boj sa presunul až k Bét-Avenu.

Porušenie Saulovej prisahy

²⁴ Hoci izraelskí muži boli v ten deň unavení, Saul ich zaprisahal týmito slovami: Zlorecený bude ten, kto by do večera niečo zjedol prv, než sa pomstím svojim nepriateľom. Nikto z ľudu jedlo neokúsil. ²⁵ Všetok ľud vošiel do lesa, kde na zemi boli plásty medu. ²⁶ Keď ta ľud vošiel, zbadal, ako z nich tečie med, no nik z neho neochutnal. Ľud sa totiž bál porušiť prisahu. ²⁷ Jonatán nepočul, že jeho otec zaviazal ľud prisahou. Vzal palicu, čo mal v ruke, jej koniec strčil do plástu medu a ochutnal ho. Hneď sa mu rozjasnili oči. ²⁸ Ktosi z ľudu sa ozval: Tvoj otec zaviazal ľud touto prisahou: Zlorecený bude ten, kto by dnes niečo zjedol, aj keď ľud bol unavený. ²⁹ Jonatán povedal: Môj otec vrhá krajinu do nešťastia. Len sa pozrite, ako sa mi rozjasnili oči, keď som ochutnal trochu toho medu. ³⁰ Keby sa len ľud mohol dnes poriadne najesť z koristi, čo našiel u nepriateľov! Takto porážka Filištíncov nebude veľká. ³¹ V ten deň porážali Filištíncov od Michmásu po Ajalón, takže ľud bol krajne vyčerpaný. ³² Vrhol sa na korisť a odnášal si ovce, dobytok a telce, zarezával ich na zemi a jedol mäso aj s krvou. ³³ Saulovi oznámili: Pozri, ľudia hrešia proti Hospodinovi, keď jedia mäso aj s krvou. On povedal: Porušili ste vernosť. Ihneď privaľte ku mne veľký kameň. ³⁴ Saul pokračoval: Rozíďte sa medzi ľudí a povedzte im: Nech každý privedie ku mne svojho vola alebo svoju ovcu. Tu ich budete zabíjať a jesť, aby ste nehrešili proti Hospodinovi tým, že by ste jedli mäso s krvou. V tú noc každý z ľudu priviedol svojho vola a tam ho zabil. ³⁵ Saul postavil Hospodinovi oltár. Bol to prvý oltár, čo mu postavil. ³⁶ Saul povedal: Vyrazme v noci za Filištíncami a plieňme medzi nimi až do svitania. Neušetrim z nich nikoho. Odpovedali: Urob, čo uznáš za vhodné. Kňaz však navrhol: Pristúpme sem, k Bohu. ³⁷ Saul si pýtal radu od Boha: Mám prenasledovať Filištíncov? Vydáš ich do rúk Izraela? Boh mu však v ten deň nedal odpoveď. ³⁸ Vtedy Saul prikázal: Predstúpte sem všetci náčelníci ľudu a zistite, v čom spočíva náš dnešný hriech. ³⁹ Akože žije Hospodin, záchranca Izraela, aj keby šlo o môjho syna Jonatána, musel by zomrieť. Nikto z ľudu sa však neozval. ⁴⁰ Saul celému Izraelu prikázal: Postavte sa na jednu stranu, kým ja a môj syn Jonatán budeme na strane druhej. Ľud odpovedal Saulovi: Urob, čo uznáš za dobré. ⁴¹ Saul volal k Hospodinovi: Bože Izraela, daj mi jasnú odpoveď. Lós padol na Jonatána a Saula a ľud sa z toho dostal. ⁴² Saul prikázal: Losujte medzi mnou a mojim synom Jonatánom. Lós padol na Jonatána. ⁴³ Tu vyzval Saul Jonatána: Priznaj sa, čo si urobil! Jonatán sa priznal. Povedal: Koncom palice, čo som držal, som ochutnal trochu medu. Som pripravený zomrieť. ⁴⁴ Saul vyhlásil: Nech ma Boh prísne potresce, ak by si preto, Jonatán, nezomrel. ⁴⁵ Ľud sa spýtal Saula: Vari by mal zomrieť Jonatán, ktorý dosiahol toto skvelé víťazstvo v Izraeli? To teda nie! Akože žije Hospodin, nesmie sa mu skriviť ani vlas na hlave. Veď to, čo dnes vykonal, dosiahol s Božou pomocou. Ľud teda zachránil Jonatána, že nemusel zomrieť. ⁴⁶ Saul prestal prenasledovať Filištíncov a tí odišli domov.

Prehľad Saulovej vlády

⁴⁷ Keď sa Saul ujal kráľovskej moci nad Izraelom, bojoval proti všetkým okolitým nepriateľom: proti Moábčanom, proti Ammónčanom, proti Edómčanom, proti kráľom Coby a proti Filištíncom. Kam sa len obrátil, víťazil. ⁴⁸ Vytvoril vojenskú moc, porazil Amaléka a vyslobodil Izrael z područia tých, čo ho pustošili. ⁴⁹ Saulovi synovia boli: Jonatán, Jišvi a

Malki-Šua. Staršia z jeho dvoch dcér sa volala Merab a mladšia Michal.⁵⁰ Saulova žena sa volala Achinoam, Achimaacova dcéra. Veliteľ vojska sa volal Abnér, syn Saulovho strýka Néra.⁵¹ Saulov otec Kíš a Abnérov otec Nér boli synmi Abiela.⁵² Kým žil Saul, prebiehal krutý boj proti Filištíncom. Keď Saul uvidel nejakého zdatného a bojaschopného muža, zaradil ho do svojho vojska.

Vojna proti Amalékovi

15 Samuel povedal Saulovi: Hospodin ma poslal, aby som ťa pomazal za kráľa nad jeho ľudom, nad Izraelom. Vypočuj si slová Hospodina.² Takto vraví Hospodin zástupov: Beriem na zodpovednosť Amalékovi za to, čo vykonali Izraelitom, keď sa im pri východe z Egypta postavili do cesty.³ Choď teda, napadni Amalékovi a vykonaj na nich i na všetkom, čo majú, hubiacu kľatbu. Bez milosti pobi mužov i ženy, deti i dojčatá, dobytok i ovce, ťavy i osly!⁴ Saul zvolal ľud a v Telaíme vykonal jeho prehliadku. Bolo tam dvestotisíc pešiakov a desattisíc mužov z Judska.⁵ Saul prenikol k hlavnému mestu Amalékovi a v údolí umiestnil zálohu.⁶ Kénitom povedal: Odíďte spomedzi Amalékovi a vzdialte sa, aby som vás spolu s nimi nezničil. Vy ste sa správali ohľaduplne ku všetkým Izraelitom pri ich východe z Egypta. Nato sa Kéniti odpútali od Amalékovi.⁷ Saul zaútočil na Amaléka v úseku od Chavily po Šúr, ktorý je východne od Egypta.⁸ Agaga, kráľa Amalékovi, zajaľ živého a na všetok ľud zeme uvalil hubiacu kľatbu mečom.⁹ Saul a ľud ušetrili Agaga i najlepšie kusy stáda, dobytky, tučného statku a baranov. Čo malo nejakú cenu, ušetrili od kľatby. Nechceli to zničiť. Kľatbu vykonal len na tom, čo bolo bezcenné a bezvýznamné.¹⁰ Hospodin oslovil Samuela: ¹¹ Lútujem, že som Saula ustanovil za kráľa, lebo sa odo mňa odvrátil a moje príkazy nespľnil. Samuela to trápilo a celú noc volal k Hospodinovi.¹² Včasráno sa vybral Samuel na stretnutie so Saulom. Samuel dostal správu: Saul odišiel na Karmel, aby si tam postavil pamätník a potom sa obrátil a zišiel do Gilgálu.¹³ Keď Samuel prišiel, Saul ho pozdravil: Nech ťa požehná Hospodin! Jeho príkaz som splnil.¹⁴ Samuel však namietol: A čo to bláchanie oviec, ktoré ku mne dolieha? A čo to bučanie dobytky, ktoré počujem?¹⁵ Saul odpovedal: Priviedli ich od Amalékovi. Ľud totiž ušetril najlepšie kusy oviec a dobytky, aby to obetoval Hospodinovi, tvojmu Bohu. Na ostatnom sme však vykonali hubiacu kľatbu.¹⁶ Samuel prerušil Saula: Prestaň! Chcem ti oznámiť, čo mi dnes v noci oznámil Hospodin. On na to: Hovor.¹⁷ Samuel pokračoval: Hoci si o sebe zmýšľal skromne, stal si sa hlavou izraelských kmeňov a Hospodin ťa pomazal za kráľa nad Izraelom.¹⁸ Hospodin ťa vyslal na cestu, aby si na hriešnych Amalékovi vykonal hubiacu kľatbu a bojoval proti nim, kým ich celkom nevyhubíš.¹⁹ Prečo si neposlúchol Hospodina, ale si sa vrhol na korisť a urobil si, čo sa prieči Hospodinovi?²⁰ Saul odpovedal Samuelovi: Hospodina som predsa poslúchol. Dal som sa na výpravu, ktorou ma poveril, priviedol som kráľa Amalékovi Agaga a na Amalékovi som vykonal hubiacu kľatbu.²¹ No ľud si ponechal z koristi najlepšie kusy z oviec a dobytky podliehajúceho kľatbe, aby to v Gilgále obetoval Hospodinovi, tvojmu Bohu.²² Samuel však povedal: Vari si Hospodin obľúbil viac spaľované obety a obety s hostinou ako poslušnosť vlastnému slovu? Poslušnosť je lepšia než obeta, poddajnosť lepšia než tuk baranov.²³ Vzдорovitosť je ako hriech veštenia a vzbura ako kúzlo a úcta k terafim. Pretože si zavrhol slovo Hospodina, i on ťa zavrhol, aby si už nebol kráľom.²⁴ Nato Saul povedal Samuelovi: Zhrešil som, lebo som prestúpil príkaz Hospodina i tvoje slová. Báľ som sa ľudu, a preto som ho poslúchol.²⁵ Odpusť mi teda môj hriech a vráť sa so mnou, chcem sa klaňať Hospodinovi.²⁶ Samuel však odvetil Saulovi: Nevrátim sa s tebou. Zavrhol si Hospodinovo slovo a Hospodin zavrhol teba, aby si nebol

kráľom nad Izraelom. ²⁷ Keď sa Samuel chystal odísť, Saul ho chytil za okraj pláštá a ten sa odtrhol. ²⁸ Samuel mu povedal: Takto dnes Hospodin odtrhol Izraelské kráľovstvo od teba a dáva ho tvojmu blížnemu, lepšiemu než si ty. ²⁹ On, Sláva Izraela, predsa neklame a neľutuje. On nie je človek, aby ľutoval. ³⁰ Saul povedal: Zhrešil som. Teraz mi však preukáž úctu pred staršími môjho ľudu a pred Izraelom. Vráť sa so mnou, aby som sa šiel klaňať Hospodinovi, tvojmu Bohu. ³¹ Samuel sa vrátil, sprevádzal Saula a ten sa klaňal Hospodinovi. ³² Samuel prikázal: Privedte mi kráľa Amalékov Agaga. Ten prišiel pokojne, pomyslel si totiž: Určite mi nehrozí nebezpečenstvo trpkkej smrti. ³³ Samuel však povedal: Ako tvoj meč pripravoval ženy o ich deti, tak sa medzi ženami aj tvoja matka stane bezdetnou. Nato Samuel rozsekal Agaga pred Hospodinom v Gilgále. ³⁴ Potom Samuel odišiel do Rámy a Saul sa odobral domov do Gibey. ³⁵ Samuel až do dňa svojej smrti Saula už nevidel, no žiaľil za ním. Hospodin ľutoval, že ho urobil kráľom nad Izraelom.

Pomazanie Dávida

16 Hospodin povedal Samuelovi: Dokedy budeš smútiť za Saulom? Ja som ho zbavil vlády nad Izraelom. Naplň si roh olejom a choď. Posielam ťa k Izajovi z Betlehema, lebo medzi jeho synmi som si vyhládol kráľa. ² Samuel sa však vyhovárал: Ako by som ta mohol ísť? Dozvie sa to Saul a zabije ma. Hospodin povedal: Vezmi si so sebou jalovicu a vyhovoriš sa: Prišiel som obetovať Hospodinovi. ³ K obete prizveš aj Izaja. Dám ti vedieť, čo máš robiť. Za kráľa pomazeš toho, o ktorom ti poviem. ⁴ Samuel urobil, ako mu prikázal Hospodin. Keď prišiel do Betlehema, starší mesta mu vyľakaní vyšli v ústrety s otázkou: Znamená tvoj príchod niečo dobré? ⁵ Odvetil: Všetko je v poriadku. Prinášam obeť Hospodinovi. Posväťte sa a podte so mnou k obete s hostinou. Potom posvätil Izaja i jeho synov a pozval ich k obete s hostinou. ⁶ Keď ta prišli a Samuel uzrel Eliába, pomyslel si: Pred Hospodinom stojí iste jeho pomazaný. ⁷ Hospodin však povedal Samuelovi: Nehľad na jeho zovňajšok a vysokú postavu. To nie je ten pravý. Ja neposudzujem tak ako človek. Ten si všímá zovňajšok, Hospodin si však všímá srdce. ⁸ Potom zavola Izaj Abinadába a predstavil ho Samuelovi. Ten však povedal: Ani toho si Hospodin nezvolil. ⁹ Ďalej predstavil Izaj Šammu. Dostal odpoveď: Ani toho si Hospodin nezvolil. ¹⁰ Tak predstavil Izaj Samuelovi sedem svojich synov. Samuel však povedal Izajovi: Z nich si Hospodin nevyvolil ani jedného. ¹¹ Samuel sa spýtal Izaja: Sú to už všetci tvoji chlapci? Odpovedal: Chýba ešte najmladší, ale ten pasie ovce. Samuel nato povedal Izajovi: Pošli poňho a prived ho, lebo skôr si nesadneme, kým sem nepríde. ¹² Poslal teda poňho. Bol ryšavý, mal bystré oči a pekný vzhľad. Hospodin povedal: To je on, môžeš ho pomazať za kráľa. ¹³ Samuel vzal roh s olejom a pomazal ho v prítomnosti jeho bratov. Počnúc týmto dňom spočíval na Dávidovi Hospodinov duch. Samuel potom vstal a odišiel do Rámy.

Dávid na kráľovskom dvore

¹⁴ Hospodinov duch sa odvrátil od Saula a začal ho desiť zlý duch, ktorého poslal Hospodin. ¹⁵ Vtedy mu vraveli jeho služobníci: Vidno, že ťa trápi zlý duch od Boha. ¹⁶ Nech náš pán dá príkaz svojim služobníkom, čo ťa obsluhujú, aby vyhľadali niekoho, čo ovláda hru na citare. Ak by ťa niekedy prepadol zlý duch od Boha, zahrá ti na nej a uľaví sa ti. ¹⁷ Saul povedal svojim služobníkom: Obzrite sa mi po nejakom dobrom hudobníkovi a privedte mi ho! ¹⁸ Jeden z mládencov odpovedal: Videl som ktoréhosi syna Betlehemčana Izaja; ten vie hrať. Je to udatný bojovník, rozvážny v reči, urastený a Hospodin je s ním. ¹⁹ Saul odkázal po posluch Izajovi: Pošli mi svojho syna Dávida, ktorý je pri ovciach. ²⁰ Izaj vzal osla, naložil naňho chlieb, mech vína, jedno kozliatko a poslal to Saulovi po svojom synovi

Dávidovi. ²¹ Dávid prišiel k Saulovi a vstúpil do jeho služieb. Saul si ho veľmi obľúbil a tak sa stal jeho zbrojnošom. ²² Potom odkázal Saul Izajovi: Nech Dávid zostane u mňa, lebo si získal moju priazeň. ²³ Vždy, keď Saula prepadol zlý duch od Boha, vzal si Dávid gitaru a hral na nej. Saulovi sa uľavilo, cítil sa lepšie a zlý duch ho opustil.

Dávid a Goliáš

17 Filištínci si zhromaždili vojská do boja a sústredili ich v judskom Sochu. Utáborili sa v Efes-Dammíme, medzi Sochom a Azekou. ² Saul a izraelskí muži sa zhromaždili, utáborili sa v údolí Ela a zoradili sa do boja proti Filištíncom. ³ Filištínci zaujali postavenie na svahu jedného vrchu, Izraeliti na protilahlom svahu druhého vrchu; medzi nimi bolo údolie. ⁴ Z filištínskych radov vystupoval popredný bojovník z Gatu menom Goliáš, vysoký šesť laktov a jednu piad. ⁵ Na hlave mal bronzovú prilbu a oblečený bol do šupinatého panciera z bronzu, ktorý vážil päťtisíc šeklov. ⁶ Na nohách mal bronzové hole a na pleciah bronzový oštep. ⁷ Násada jeho kopije bola hrubá ako tkáčsky návoj a čepeľ jeho železnej kopije vážil šesťsto šeklov. Pred ním kráčal nosič jeho štítu. ⁸ Goliáš vystúpil a pokrikoval na izraelské bojové útvary: Načo ste vyšli a zoradili sa do boja? Som predsa Filištíнец a vy len Saulovi sluhovia. Vyberte si niekoho, čo by zišiel ku mne. ⁹ Ak v boji zvíťazí a zabije ma, budeme vašimi sluhami. No ak zvíťazím ja a zabijem ho, vy sa stanete našimi poddanými a budete nám slúžiť. ¹⁰ Filištíнец pokračoval: Dnes som potupil bojové rady Izraela. Pošlite mi niekoho na súboj. ¹¹ Keď Saul a celý Izrael tieto slová Filištínca počúvali, zdesili sa a veľmi sa báli. ¹² Dávid bol synom oného Efratana z judského Betlehema, ktorý sa volal Izaj a mal osem synov. Za čias Saula bol už starý na to, aby šiel s mužmi do boja. ¹³ Traja najstarší Izajovi synovia odišli so Saulom do vojny. Prvorodený sa volal Eliáb, druhý Abinadáb a tretí Šamma. ¹⁴ Dávid bol najmladší. Traja najstarší odišli teda so Saulom. ¹⁵ Dávid chodil k Saulovi a zase sa vracal pásť otcovo stádo v Betleheme. ¹⁶ Štyridsať dní včasráno i večer predstupoval ten Filištíнец a vystatoval sa. ¹⁷ Raz povedal Izaj svojmu synovi Dávidovi: Vezmi svojim bratom efu praženého zrna a týchto desať chlebov a bež s tým k bratom do tábora. ¹⁸ Týchto desať hrudiek syra zanes veliteľovi tisíciny. Navštív svojich bratov a vyrovnaj ich záloh. ¹⁹ Šli so Saulom a všetkými izraelskými mužmi bojovať v údolí Ela proti Filištíncom. ²⁰ Dávid včasráno vstal, ovce zveril strážcovi, prichystal sa a odišiel, ako mu prikázal Izaj. Do tábora prišiel práve vtedy, keď sa vojsko zoradilo do boja a vydávalo vojnový pokrik. ²¹ Izrael i Filištínci sa rozostavili do boja proti sebe. ²² Dávid dal svoj výstroj do opatery strážcovi a rýchlo sa zaradil. Keď ta prišiel, pýtal sa bratov, ako sa majú. ²³ Kým sa s nimi zhováral, predstúpil z radu Filištíncov ich popredný bojovník Goliáš z Gatu a opakoval tie isté slová. Dávid to počul. ²⁴ Keď všetci izraelskí muži uvideli toho muža, dali sa pred ním na útek a veľmi sa báli. ²⁵ Nejaký Izraelita povedal: Videli ste toho muža, čo vystupuje hore? Robí to preto, aby hanobil Izrael. Kráľ bohato odmení toho, kto ho zabije, dá mu svoju dcéru a jeho rodinu v Izraeli oslobodí od daní. ²⁶ Dávid sa spýtal mužov, ktorí pri ňom stáli: Čo dostane ten, čo zabije toho Filištínca a sníme potupu z Izraela? Ved' kto je tento filištínsky neobrezanec, aby hanobil bojové šíky živého Boha? ²⁷ Ľud mu podobne odpovedal: To a to dostane muž, ktorý ho zabije. ²⁸ Keď jeho najstarší brat Eliáb počul, ako sa zhovára s tými mužmi, rozhneval sa na Dávida a povedal: Načo si sem prišiel? Komu si zveril tých zopár oviec na púšti? Poznám tvoju namyslenosť a zlobu srdca. Prišiel si, aby si mohol sledovať boj. ²⁹ Dávid odvetil: Čo som vlastne urobil? Ved' som sa len pýtal. ³⁰ Nato sa od neho odvrátil a rovnako sa spýtal iného. Ľud mu odpovedal takisto ako prvý raz. ³¹ Dávidove slová vzbudili pozornosť; zopakovali ich pred Saulom a

ten si ho dal predviesť. ³² Dávid povedal Saulovi: Pre neho nech nikto nestráca odvahy. Tvoj služobník pôjde bojovať proti tomu Filištíncovi. ³³ Saul odrádzal Dávida: Nemôžeš ísť k tomu Filištíncovi a bojovať proti nemu. Si ešte len chlapec a on vojenčí od mladi. ³⁴ Dávid povedal Saulovi: Tvoj služobník pásaval otcovi stádo. Niekedy prišiel lev či medveď a odvliekol zo stáda ovcu; ³⁵ prenasledoval som ho, bil som ho a vytrhol som mu ju z tlamy. Keď sa mi postavil na odpor, chopil som ho za čelusť a bil som ho, kým som ho nezabil. ³⁶ Tvoj služobník zabil už leva i medveďa. Tento filištínsky neobrezanec dopadne podobne, lebo hanobil bojové šíky živého Boha. ³⁷ Dávid pokračoval: Hospodín, ktorý ma vytrhol z pazúrov leva a medveďa, vytrhne ma aj z ruky tohto Filištínca. Nato Saul povedal Dávidovi: Choď a Hospodín nech je s tebou! ³⁸ Saul obliekol Dávida do svojho bojového odevu. Na hlavu mu nasadil bronzovú prilbu a navliekol mu pancier. ³⁹ Dávid si prepásal odev jeho mečom a skúšal v tom chodiť, no nešlo mu to. Preto povedal Saulovi: Nevieť sa v tom pohybovať, nie som na to zvyknutý; a zložil to zo seba. ⁴⁰ Vzal si palicu, vybral si päť hladkých kamienkov z potoka a vložil ich do svojej pastierskej torby, ktorá mu slúžila na úschovu praku. S prakom v ruke postupoval k Filištíncovi. ⁴¹ Filištínec sa pomaly približoval k Dávidovi a pred ním šiel nosič jeho štítu. ⁴² Keď sa Filištínec lepšie pozrel a uvidel Dávida, pohrdol ním, lebo bol ešte mladý, ryšavý a pekného vzhľadu. ⁴³ Filištínec povedal Dávidovi: Vari som pes, že ideš proti mne s palicami? Nato preklínal Dávida v mene svojich bohov. ⁴⁴ Filištínec sa Dávidovi vyhrážal: Poď ku mne, nech tvojím telom nakrím nebeské vtáctvo a poľnú zver. ⁴⁵ Dávid odvetil Filištíncovi: Ideš proti mne s mečom, kopijou a oštepom, ja však idem proti tebe v mene Hospodina zástupov, Boha bojových šíkov Izraela, ktorého si hanobil. ⁴⁶ Dnes ťa vydá Hospodín do mojej moci, zabijem ťa a zotnem ti hlavu. Dnes nakrím mŕtvolami filištínskeho vojska nebeské vtáctvo a divú zver. Tak celá zem spozná, že Izrael má Boha. ⁴⁷ Celé toto zhromaždenie spozná, že Hospodín nepotrebuje k víťazstvu meč ani kopiju, lebo toto je boj Hospodina, ktorý vás vydá nám do rúk. ⁴⁸ Len čo sa Filištínec dostal celkom blízko Dávida, ten nemeškal, ale vybehol z bojového radu proti Filištíncovi. ⁴⁹ Dávid siahol do torby, vyňal z nej jeden kameň a prakom zasiahol Filištínca do čela. Kameň mu prerazil čelo a on padol tvárou na zem. ⁵⁰ Tak Dávid pomocou praku a kameňa, bez použitia meča porazil a zabil toho Filištínca. ⁵¹ Potom Dávid pribehol, postavil sa nad Filištínca, chytil jeho meč, vytiahol mu ho z pošvy, zabil ho a odtiaľ mu hlavu. Keď Filištínci videli, že ich hrdina padol, zutekali. ⁵² Muži Izraela a Júdu sa vzchopili a s bojovým krikom prenasledovali Filištíncov až po Gat a po brány Ekrónu. Pobití Filištínci ležali na ceste do Šaarajimu až po Gat a až po Ekrón. ⁵³ Keď Izraeliti prestali prenasledovať Filištíncov, vyplienili im tábor. ⁵⁴ Dávid vzal hlavu Filištínca, doniesol ju do Jeruzalema a jeho výzbroj si uložil do stanu. ⁵⁵ Keď Saul videl Dávida vychádzať proti onému Filištíncovi, spýtal sa veliteľa vojska Abnéra: Abnér, kto je otcom tohto mládenca? Abnér odpovedal: Kráľ môj, naozaj neviem. ⁵⁶ Kráľ povedal: Zisti, kto je jeho otec. ⁵⁷ Keď sa Dávid vracal po víťazstve nad Filištíncom, Abnér sa ho ujal a priviedol pred Saula. Hlavu Filištínca mal v ruke. ⁵⁸ Saul sa ho spýtal: Mladý muž, kto je tvoj otec? Dávid odpovedal: Som syn tvojho služobníka Izaja z Betlehema.

Jonatánovo priateľstvo s Dávidom

18 Keď Dávid skončil rozhovor so Saulom, Jonatán prilipol celou dušou k Dávidovi. Jonatán ho miloval ako samého seba. ² V ten deň si ho vzal Saul k sebe a znemožnil mu návrat k rodine. ³ Jonatán uzavrel s Dávidom zmluvu, pretože ho miloval ako samého seba. ⁴ Jonatán vyzliekol zo seba plášť a dal ho Dávidovi, podobne i svoj výstroj: meč, luk

a opasok. ⁵ Všade na svojich výpravách, kam ho vysielal Saul, mal Dávid úspech. Preto ho Saul postavil na čelo svojich bojovníkov. To sa páčilo všetkému ľudu i Saulovým služobníkom.

Saulova žiarlivosť

⁶ Pri ich návrate, keď sa po víťazstve nad Filištíncom Dávid vracal, vyšli ženy zo všetkých izraelských miest za spevu a tancov oproti kráľovi Saulovi s bubnami, s radostným spevom a hrou na hudobných nástrojoch. ⁷ Ženy pri tanci spievali: Saul porazil svoje tisíce, Dávid však svoje desaťtisíce! ⁸ Saul sa preto veľmi rozhneval. Tento popevok sa mu vôbec nepáčil. Povedal si: Dávidovi prisúdili desaťtisíce a mne len tisíce. Už mu len kráľovstvo chýba! ⁹ Od tohto dňa Saul stále zazeral na Dávda. ¹⁰ Na druhý deň prepadol Saula zlý duch od Boha, takže vystrájal vo svojom dome. Dávid ako obvykle hral na citare a Saul držal kopiju. ¹¹ Saul si povedal: Pribodnem Dávda k stene; a hodil kopiju. Dávid sa však dva razy uhol. ¹² Saul dostal z Dávda strach. S Dávidom bol totiž Hospodin, zatiaľ čo od Saula sa odvrátil. ¹³ Preto ho Saul odstránil zo svojho kruhu a ustanovil ho za tisícnika. Vychádzal teda a vracal sa na čele ľudu. ¹⁴ Na všetkých výpravách sa Dávidovi darilo a Hospodin bol s ním. ¹⁵ Keď Saul videl, že Dávid dosiahol veľký úspech, bál sa ho. ¹⁶ Všetci Izraeliti a Júdovci mali Dávda radi, lebo im bol vodcom pri výpravách a návratoch.

Dávid Saulovým zaťom

¹⁷ Saul povedal Dávidovi: Tu je moja najstaršia dcéra Merab. Dám ti ju za ženu, len mi statočne slúž a veď Hospodinove boje. Pritom si však myslel: Nech nepadne mojou rukou, ale rukou Filištíncov. ¹⁸ Dávid odpovedal Saulovi: Kto som ja a čo je môj rod, rodina môjho otca v Izraeli, aby som sa mohol stať kráľovým zaťom? ¹⁹ No keď už mali vydať Saulovu dcéru Merab za Dávda, dali ju za ženu Adrielovi z Mecholy. ²⁰ Do Dávda sa zamilovala Saulova dcéra Michal. Keď to oznámili Saulovi, súhlasil s tým. ²¹ Povedal si totiž: Vydám ju zaňho, aspoň mu bude osídлом a zasiahne ho ruka Filištíncov. Saul zopakoval Dávidovi ponuku: Dnes máš možnosť stať sa mojím zaťom. ²² Saul prikázal svojim služobníkom: Prehovorte nenápadne Dávda: Kráľ si ťa iste obľúbil a všetci jeho služobníci ťa majú radi. Mal by si sa stať kráľovým zaťom. ²³ Keď to Saulovi služobníci predniesli Dávidovi, ten namietal: Myslíte si, že sa len tak možno stať kráľovým zaťom? Veď som len chudobný a bezvýznamný človek. ²⁴ Služobníci oznámili Saulovi všetko, čo povedal Dávid. ²⁵ Saul poznamenal: Odkážte Dávidovi, že kráľ od neho nežiada veno, ale sto predkožíek Filištíncov, aby sa tak pomstil na svojich nepriateľoch. Saul sa nazdával, že prostredníctvom Filištíncov zasiahne Dávda. ²⁶ Jeho služobníci podali o tom Dávidovi správu. Dávid uvítal návrh, ako sa stať kráľovým zaťom. Ešte pred uplynutím stanoveného času ²⁷ sa Dávid so svojím mužstvom vydal na cestu. Medzi Filištíncami pobil dvesto mužov a ich predkožky v požadovanom počte predložil kráľovi, aby sa tak mohol stať jeho zaťom. Saul mu dal svoju dcéru Michal za ženu. ²⁸ Saul sa presvedčil, že Hospodin je s Dávidom a že jeho dcéra Michal Dávda miluje. ²⁹ Saul sa preto ešte viac bál Dávda a stal sa mu natrvalo nepriateľom. ³⁰ Filištínski velitelia naďalej podnikali bojové výpravy. Keď však vyrazili, Dávid bol úspešnejší než ostatní Saulovi služobníci. Tým sa Dávidovo meno veľmi preslávilo.

Saulove útoky proti Dávidovi

19 Saul oznámil synovi Jonatánovi a všetkým svojim služobníkom, že hodlá zabiť Dávda. Saulov syn Jonatán si však Dávda veľmi obľúbil, ² preto ho varoval: Môj otec Saul ťa chce zabiť. Maj sa teda ráno na pozore. Zostaň v úkryte. ³ Ja vyjdem na pole, kde budeš skrytý a postavím sa vedľa môjho otca. Budem sa s ním zhovárať o tebe. Ak niečo

zistím, dám ti to vedieť. ⁴ Jonatán sa pred svojím otcom Saulom zastával Dávida a hovoril: Nech sa kráľ nedopustí hriechu na svojom služobníkovi Dávidovi, veď ani on sa proti tebe neprehrešil, naopak, urobil ti veľmi užitočnú službu. ⁵ S nasadením vlastného života zabil Filištínca a tak dopomohol Hospodin celému Izraelu k veľkému víťazstvu. Sám si to videl a radoval si sa. Prečo by si sa mal prehrešiť vraždou nevinného a bezdôvodne zabiť Dávida? ⁶ Saul sa podvolil Jonatánovi a prisahal: Akože žije Hospodin, Dávida neslobodno zabiť. ⁷ Jonatán si zavolať Dávida a oboznámil ho s celým rozhovorom. Potom ho priviedol k Saulovi a Dávid mu slúžil ako predtým. ⁸ Keď znovu vypukla vojna, Dávid nastúpil do boja proti Filištíncom a pripravil im ťažkú porážku, takže sa pred ním dali na útek. ⁹ Saula však znova prepadol zlý duch od Hospodina. Ako tak sedel vo svojom dome s kopijou v ruke, Dávid hral na citare. ¹⁰ Saul sa pokúsil pribodnúť Dávida o stenu. Ten sa mu však uhol a Saul zasiahol kopijou stenu. Dávid sa v tú noc zachránil útekom. ¹¹ Saul poslal mužov do domu Dávida, aby ho strážili a ráno zabili. Michal, žena Dávida, ho varovala: Ak ešte tejto noci neujdeš do bezpečia, zajtra bude po tebe. ¹² Michal spustila Dávida oknom von a ten sa útekem zachránil. ¹³ Michal vzala domáceho bôžika, uložila ho do postele, na hlavu mu dala pletenec z kozej srsti a dala na to prikrývku. ¹⁴ Keď Saul poslal poslov, ktorí mali zatknúť Dávida, povedala: Je chorý. ¹⁵ Saul však znova poslal poslov, aby sa šli podívať na Dávida. Dostali príkaz: Prineste mi ho na posteli, aby som ho zabil. ¹⁶ Keď poslovia prišli, na posteli našli len domáceho bôžika. Vôkol hlavy mal pletenec z kozej srsti. ¹⁷ Saul dohovárал Michal: Prečo si ma oklamala a môjho nepriateľa nechala ujsť? Michal odvetila Saulovi: Vyhrážal sa mi smrťou, ak ho nepustím.

Dávid u Samuela

¹⁸ Dávid sa zachránil útekom. Prišiel k Samuelovi do Rámy a rozprával o všetkom, čo mu urobil Saul. On a Samuel odišli a bývali v Najóte. ¹⁹ Saul dostal správu: Dávid je v Najóte v Ráme. ²⁰ Saul nato vyslal poslov, aby Dávida chytili. Keď uvideli skupinu prorokov vo vytržení v popredí so Samuelom, Saulových poslov prenikol Boží duch a oni sa tiež dostali do vytrženia. ²¹ Hlásili to Saulovi a on poslal iných poslov. No aj tí sa dostali do vytrženia. Ešte tretí raz poslal poslov, ale aj oni prišli do vytrženia. ²² Napokon sa do Rámy vybral sám. Keď prišiel k vodnej nádrži, ktorá je v Sechu, vyzvedal sa, kde je Samuel a Dávid. Dostal odpoveď: Sú v Najóte v Ráme. ²³ Šiel teda do Najótu v Ráme. No aj jeho prenikol Boží duch, takže šiel v prorockom vytržení ďalej, kým neprišiel do Najótu v Ráme. ²⁴ Aj on sa povyzliekal a bol v prorockom vytržení pred Samuelom. Celý deň a celú noc ležal nahý. Preto sa hovorí: Je aj Saul medzi prorokmi?

Jonatánova služba Dávidovi

20 Dávid ušiel z Najótu v Ráme, prišiel k Jonatánovi a sťažoval sa: Čo som vykonal, čím som sa previnil a čím prehrešil, že ma tvoj otec chce pripraviť o život? ² Povedal mu: To iste nie! Nezmrieš. Môj otec dosiaľ nepodnikol nič dôležité ani bezvýznamné, aby sa mi s tým nezveril. Prečo by mi mal práve toto zatajiť? To je vylúčené! ³ Dávid ešte prisážno vyhlásil: Tvoj otec dobre vie, že som si získal tvoju náklonnosť. Preto si myslí, že o tom Jonatán nemusí vedieť, aby sa netrápil. No akože žije Hospodin a akože žiješ ty, od smrti ma delí iba krôčik. ⁴ Jonatán sa spýtal Dávida: Čo mám pre teba urobiť? ⁵ Dávid navrhol Jonatánovi: Zajtra bude nov mesiaca a ja mám ako obvykle sedieť s kráľom pri stole. Dovoľ mi odísť a skrývať sa v poli až do pozajtrajšieho večera. ⁶ Ak by som tvojmu otcovi veľmi chybal, povieš mu, že ťa Dávid naliehavo požiadal, aby smel hneď odísť do svojho mesta Betlehema, kde sa poriada výročná obeta s hostinou za celú rodinu. ⁷ Ak

povie: Dobre!, tvojmu služobníkovi nič nehrozí. Ak ho však ovládne hnev, potom vedz, že sa odhodlal na to najhoršie. ⁸ Urob svojmu služobníkovi láskavosť — uzavrel si predsť sa svojím služobníkom zmluvu pred Hospodinom — ak som sa nejakým previnil, zabi ma sám. Prečo by si ma mal vydať svojmu otcovi? ⁹ Jonatán odpovedal: To je vylúčené! Ak sa s istotou dozviem, že sa môj otec odhodlal na to najhoršie, či by som ťa nevaroval? ¹⁰ Dávid sa spýtal Jonatána: Kto mi však oznámi, ak ti otec odpovie tvrdo? ¹¹ Jonatán vyzval Dávida: Poď, vyjdeme do poľa. Odišli teda obaja. ¹² Jonatán uisťoval Dávida: Pred Hospodinom, Bohom Izraela, prisahám: Ak zistím u svojho otca, že v najbližšie dni o tomto čase sa Dávidova záležitosť priaznivo vyvíja, nebudem ti nič hlásiť. ¹³ No ak nie, nech Hospodin prísne potrestie Jonatána. Keby sa môj otec rozhodol naložiť s tebou čo najhoršie, prezradím ti to a pokojne ťa nechám odísť. Nech je Hospodin s tebou, ako bol s mojím otcom. ¹⁴ Zatiaľ, kým žijem, preukazuj mi priazeň Hospodinovu, aby som nezomrel. ¹⁵ Neodním svoju priazeň od môjho domu nikdy, ani vtedy, keď Hospodin do jedného vyplieni Dávidových nepriateľov z povrchu zeme. ¹⁶ Vtedy uzavrel Jonatán s Dávidovým domom zmluvu: Hospodin nech volá na zodpovednosť Dávidových nepriateľov. ¹⁷ Jonatán prisahou opätovne uistil Dávida o svojej láske. Miloval ho totiž ako samého seba. ¹⁸ Jonatán mu povedal: Zajtra je nov mesiaca a tvoju neúčasť si všimnú, lebo tvoje miesto bude prázdne. ¹⁹ Na tretí deň zájdi ďalej, príď na to miesto, kde si sa už raz skrýval, a zostaň tam pri kameni Ezel. ²⁰ Vystrelím popri ňom tri šípy, akoby som chcel zasiahnuť nejaký cieľ. ²¹ Potom pošlem mládenca s príkazom: Choď pohľadať tie šípy. Ak mu výslovne poviem: Šípy sú tu pri tebe, prines mi ich, vtedy môžeš prísť, nič ti nehrozí, akože žije Hospodin. ²² No ak mládenčovi poviem: Šípy sú ďalej od teba, vtedy odíď, lebo ťa posielala sám Hospodin. ²³ Pokiaľ ide o slovo, ktoré sme si ja a ty dali, vedz, že platí. Hospodin je natrvalo svedkom medzi mnou a tebou. ²⁴ Dávid sa teda skryl na poli. Keď nastal nov mesiaca, kráľ zasadol k hostine. ²⁵ Sedával vždy na obvyklom mieste pri stene. Jonatán vstal a Abnér si sadol vedľa Saula. Dávidovo miesto však zostalo prázdne. ²⁶ V ten deň Saul nič nepovedal. Pomyslel si totiž: Mohol sa nejakým znečistiť; nie je čistý. ²⁷ Keď i na druhý deň po nove mesiaca ostávalo Dávidovo miesto prázdne, spýtal sa Saul syna Jonatána: Prečo neprišiel Izajov syn ani včera, ani dnes k stolu? ²⁸ Jonatán odpovedal Saulovi: Dávid sa súrne vypýtal do Betlehema. ²⁹ Povedal: Daj mi voľno, lebo naša rodina má v meste obetu s hostinou. Pozval ma brat. S tvojím súhlasom chcem odísť a navštíviť svojich bratov. Preto sa nedostavil ku kráľovmu stolu. ³⁰ Vtedy sa Saul rozhneval na Jonatána a povedal mu: Ty syn odbojnej pobehlíce! Dobré viem, že si sa spriahol s Izajovým synom na hanbu sebe a svojej matke. ³¹ Kým bude Izajov syn žiť na zemi, neobstojíš ty ani tvoje kráľovstvo. Teraz pošli poňho, daj ho priviesť ku mne, lebo je synom smrti. ³² Jonatán sa spýtal svojho otca Saula: Prečo má zomrieť? Čo spáchal? ³³ Saul hodil po ňom kopiju, aby ho prebodol. Vtedy Jonatán pochopil, že jeho otec sa rozhodol Dávida zabiť. ³⁴ Preto roztrpčene vstal, odišiel od stola a na druhý deň mesiaca nič nejedol. Lutoval totiž Dávida, že jeho otec ho tak potupil. ³⁵ Ráno vyšiel Jonatán do poľa na stretnutie s Dávidom a šiel s ním malý chlapec. ³⁶ Prikázal mu: Bež pohľadať šípy, ktoré vystrelím. Kým chlapec bežal, vystrelil ponad neho šíp. ³⁷ Keď prišiel chlapec na miesto, kam Jonatán vystrelil šíp, zavolať na chlapca: Šíp by mal byť ďalej od teba. ³⁸ Jonatán znova zavolať na chlapca: Nestoj, poponáhľaj sa. Chlapec pozbieral šípy a prišiel k svojmu pánovi. ³⁹ Nevedel však, o čo ide; vedeli to iba Jonatán a Dávid. ⁴⁰ Jonatán dal svoju výzbroj chlapcovi, čo ho sprevádzal, a povedal mu: Choď, zanes to do mesta. ⁴¹ Keď chlapec odišiel, Dávid vstal od južnej strany úkrytu, padol tvárou na zem a trikrát sa poklonil. Potom sa obaja pobožkali a spoločne plakali, najmä Dávid. ⁴² Jonatán povedal Dávidovi: Choď v

pokoji a pamätaj, čo sme si obaja prisahali v Hospodinovom mene. Nech je Hospodin natrvalo svedkom medzi mnou a tebou, medzi mojím a tvojím potomstvom.

Dávid v Nóbe

21 Nato sa Dávid pobral preč a Jonatán sa vrátil do mesta. ² Dávid prišiel do Nóbu ku kňazovi Achimelechovi. Achimelech vyšiel ustráchaný v ústrety Dávidovi a spýtal sa ho: Prečo si sám a nikto nie je s tebou? ³ Dávid odvetil kňazovi Achimelechovi: Kráľ ma niečím poveril. Povedal mi: Nikto sa nesmie dozvedieť o tvojom poslaní, ktorým som ťa poveril. Mládencov som oboznámil s miestom, kde sa so mnou stretnú. ⁴ Máš teda dačo poruke? Daj mi päť chlebov alebo čo nájdeš. ⁵ Kňaz odvetil Dávidovi: Obyčajný chlieb nemám poruke, mám iba posvätný chlieb. Vyvarovali sa však mládenci aspoň styku so ženou? ⁶ Dávid odpovedal kňazovi: Už dávnejšie nemáme možnosť stykať sa so ženou. Keď sme odchádzali na výpravu, telá mládencov boli sväté. Toto je síce iba bežná výprava, ale v tomto ohľade sú i dnes čisti. ⁷ Nato mu kňaz dal predkladaný chlieb. Iného chleba tam totiž nebolo, okrem chlebov predkladaných pred Hospodina, ktoré sa v deň výmeny nahrádzali čerstvými. ⁸ V ten deň tam bol v istej veci pred Hospodinom jeden zo Saulových služobníkov, Edómčan Doég, vedúci spomedzi Saulových pastierov. ⁹ Dávid sa ešte spýtal Achimelecha: Nemáš poruke nejakú kopiju alebo meč? Nevzal som si ani meč, ani nijakú zbraň, lebo kráľova záležitosť bola súrna. ¹⁰ Kňaz povedal: Je tu meč Filištínca Goliáša, ktorého si zabil v údolí Ela. Je zavinutý do plášta za efódom. Ak chceš, vezmi si ho, lebo iného okrem neho tu niet. Dávid povedal: Tomu sa nič nevyrovná. Daj mi ho!

Dávid u kráľa Achíša

¹¹ Dávid sa v ten deň dal pred Saulom na útek a prišiel ku gatskému kráľovi Achíšovi. ¹² Achíšovi služobníci však povedali: Je to predsa Dávid, kráľ krajiny. To jemu spievali pri tanci: Saul porazil svoje tisíce, ale Dávid svoje desaťtisíce. ¹³ Dávid si vzal tie slová k srdcu a dostal strach z gatského kráľa Achíša. ¹⁴ Zmenil pred nimi svoje správanie, a keď ho chceli chytiť, v ich rukách predstieral pomätenosť, čmáral na krídla brány a púšťal po brade sliny. ¹⁵ Achíš povedal svojim služobníkom: Vidíte predsa, že je pomätený. Prečo ste mi ho priviedli? ¹⁶ Nemám azda dosť pomätenecov, že mi privádzate tohto, aby tu vystrájal? Ten má vojsť do môjho domu?

Dávidov potulný život

22 Dávid odtiaľ ušiel a uchýlil sa do jaskyne v Adulláme. Keď sa o tom dozvedeli jeho bratia a celá rodina, zašli za ním. ² Pripojili sa k nemu všetci prenasledovaní, všetci zadlžení a všetci nespokojní ľudia. Spolu ich bolo asi štyristo a on sa stal ich vodcom. ³ Odtiaľ odišiel Dávid do moábskej Micpy a moábskeho kráľa požiadal: Dovoľ, aby môj otec a moja matka zostali u vás, kým nezistím, ako so mnou naloží Boh. ⁴ Dávid ich priviedol k moábskemu kráľovi a bývali s ním, kým sa on zdržiaval v pevnosti. ⁵ Prorok Gád povedal Dávidovi: Nezdržiavaj sa v pevnosti, ale choď do Judska. Dávid šiel a prišiel do lesa Cheret.

Vyvráždenie kňazov v Nóbe

⁶ Saul sa dopočul, že Dávída videli aj s mužmi, čo boli s ním. Saul vtedy sedel pod tamarískou na výšine v Gibeí. V ruke mal kopiju a všetci jeho služobníci stáli okolo neho. ⁷ Saul povedal služobníkom, čo boli okolo neho: Dobré počúvajte, Benjamínovci. Neponúkal aj vám všetkým Izajov syn polia a vinice? Neustanovil aj vás všetkých za tisícnikov a stotníkov? ⁸ Všetci ste sa prisahali proti mne. Nebolo nikoho, kto by ma upozornil, že môj syn

uzavrel zmluvu s Izajovým synom. Nikto z vás nemal so mnou súcit a neprezradil, že môj syn podnikol môjho služobníka k vzbure, aby sledil za mnou, ako je to dodnes. ⁹ Vtom sa ozval Edómčan Doég, ktorý stál medzi Saulovými služobníkmi: Videl som Izajovho syna, keď prišiel do Nóbu k Achitúbovmu synovi Achimelechovi. ¹⁰ Pre neho žiadal radu od Hospodina a Dávidovi dal aj potraviny i meč Filištínca Goliáša. ¹¹ Nato si dal kráľ predvolať Achitúbovho syna, kňaza Achimelecha, i celú jeho rodinu, kňazov z Nóbu a tí všetci prišli ku kráľovi. ¹² Saul povedal: Syn Achitúba, dobre počúvaj. Ten odvetil: Tu som, pane. ¹³ Saul mu povedal: Prečo ste sa sprisahali proti mne, ty aj Izajov syn tým, že ste dali Dávidovi chlieb i meč a pre neho ste žiadali radu od Boha, aby povstal proti mne a chystal mi úklady, ako je to dnes? ¹⁴ Achimelech odvetil kráľovi: Máš medzi služobníkmi spoľahlivejšieho než je Dávid, kráľov zať a veliteľ tvojej telesnej stráže, ktorý požíva úctu v celom tvojom dome? ¹⁵ Či som sa iba dnes prvýkrát pre neho utiekal k Bohu o radu? Veru nie! Nech neupodozrieva kráľ svojho služobníka a celú moju rodinu. Veď tvoj služobník nemal o tom všetkom ani potuchy. ¹⁶ Kráľ mu však povedal: Achimelech, ty i celá tvoja rodina musíte zomrieť. ¹⁷ Kráľ prikázal bežcom, ktorí ho obklopovali: Obklúčte a pobite Hospodinových kňazov, lebo držia s Dávidom. Hoci vedeli, že je na úteku, neoznámili mi to. No služobníci kráľovi nechceli vystrieť ruku proti Hospodinovým kňazom a pozabíjať ich. ¹⁸ Kráľ povedal Doégovi: Prístup teda sám a pobi kňazov! Edómčan Doég pristúpil a sám ich pobil. V ten deň usmrtil osemdesiatpäť mužov, čo nosili ľanový efód. ¹⁹ Mečom vyhubil i kňazské mesto Nób, mužov i ženy, deti i dojčatá, voly, osly i ovce. ²⁰ Zachránil sa iba jeden syn Achimelecha, Achitúbovho syna, menom Ebjatár, ktorý ušiel k Dávidovi. ²¹ Ebjatár priniesol Dávidovi správu o tom, že Saul povraždil Hospodinových kňazov. ²² Dávid povedal Ebjatárovi: Už vtedy, keď tam bol Edómčan Doég, som vedel, že to určite udá Saulovi. Nesiem zodpovednosť za všetkých členov tvojej rodiny. ²³ Zostaň pri mne a neboj sa! Každý, kto ohrozuje môj život, ohrozuje aj tvoj život. Pri mne budeš v bezpečí.

Dávid v Keile

23 Dávidovi priniesli správu: Filištínci bojujú proti Keile a plienia humnú. ² Dávid si žiadal radu od Hospodina: Mám ísť a pobiť týchto Filištíncov? Hospodin Dávidovi odpovedal: Choď, pobiješ Filištíncov a zachrániš Keilu. ³ Dávidovi muži však namietali: Už tu v Judsku trpíme strachom, a čo v Keile, keď nastúpime proti bojovým útvarom Filištíncov? ⁴ Dávid sa znovu utiekal o radu u Hospodina. Hospodin mu odpovedal: Vstaň, zostúp do Keily, lebo ti Filištíncov vydám do rúk. ⁵ Dávid odišiel s mužmi do Keily, zaútočil na Filištíncov, odohnal im dobytok a pripravil im zdrviujúcu porážku. Tak Dávid oslobodil obyvateľov Keily. ⁶ Keď Achimelechov syn Ebjatár utekal k Dávidovi do Keily, niesol so sebou aj efód. ⁷ Saulovi hlásili, že Dávid vstúpil do Keily. Saul povedal: Boh mi ho vydal do moci. Tým, že vošiel do mesta, ktoré má bránu a závary, sám sa zatvoril. ⁸ Saul vyzval všetok ľud na bojovú výpravu proti Keile, aby Dávda i jeho družinu obľahli. ⁹ Keď sa Dávid dozvedel, že Saul mu chystá zákerný úder, prikázal kňazovi Ebjatárovi: Prinies efód. ¹⁰ Dávid povedal: Hospodin, Bože Izraela! Tvoj služobník počul, že Saul hodlá vstúpiť do Keily a pre neho chce zničiť mesto. ¹¹ Vydajú ma Keilčania do jeho rúk? Príde sem Saul, ako to počul tvoj služobník? Hospodin, Bože Izraela, oznám to svojmu služobníkovi. Hospodin odpovedal: On príde. ¹² Dávid sa spytoval: Vydali by Keilčania mňa i moju družinu Saulovi do rúk? Hospodin odpovedal: Vydali. ¹³ Potom Dávid a jeho šesťsto mužov odišli z Keily a potulovali sa z miesta na miesto. Keď Saul dostal správu, že sa Dávid stiahol z Keily, výpravu zrušil. ¹⁴ Dávid sa spočiatku zdržiaval na ťažko prístupných miestach na

púšti; potom aj v pohorí na púšti Zíf. Hoci Saul po celý ten čas sledil za ním, Boh mu ho nevydal do rúk. ¹⁵ Dávid si uvedomil, že cieľom Saulovej výpravy bolo pripraviť ho o život, a preto bol v Chorši na púšti Zíf. ¹⁶ Vtedy sa Saulov syn Jonatán vybral za Dávidom do Chorše, aby ho v Božom mene povzbudil. ¹⁷ Povedal mu: Neboj sa, lebo ruka môjho otca Saula ťa nedostihne. Staneš sa kráľom nad Izraelom a ja budem tvojím zástupcom. Vie to i môj otec Saul. ¹⁸ Obaja uzavreli zmluvu pred Hospodinom. Dávid zostal v Chorši a Jonatán odišiel domov. ¹⁹ Zífania prišli k Saulovi do Gibey so správou: Dávid sa skrýva u nás v Chorši v ťažko prístupných pevnostiach, a to na kopci Chachila, južne od Ješimóna. ²⁰ Ak teda, kráľ, sa ti tak veľmi žiada ta ísť, choď. My sa už postaráme, aby sa dostal do rúk kráľa. ²¹ Saul povedal: Ste požehnaní od Hospodina, lebo ste mali so mnou súcit. ²² Len chodte a vytrvalo pokračujte ďalej. Zistite presné miesto, kde sa zdržiava a osobu, ktorá ho tam videla. Počul som, že je veľmi ľstivý. ²³ Pozorne prehľadajte všetky skryše, kde by sa mohol skrýť, a vráťte sa ku mne so spoľahlivými údajmi. Potom pôjdem s vami, a ak bude v krajine, budem po ňom pátrať medzi všetkými ľudskými rodinami. ²⁴ Zífania odišli od Saula domov. Dávid sa vtedy so svojimi mužmi nachádzal na púšti Maón v Arabe, južne od Ješimóna. ²⁵ Saul so svojimi mužmi odišiel na prieskum. Keď to hlásili Dávidovi, zišiel nižšie ku skale a zdržiaval sa na púšti Maón. Dovoľ sa o tom Saul a tam prenasledoval Dávida. ²⁶ Pritom Saul postupoval po jednom úbočí vrchu, Dávid a jeho muži po druhom. Dávid musel urýchlene ujsť Saulovi. Saul a jeho muži obkľučovali Dávida a jeho mužov a chceli ich zajať. ²⁷ Vtom prišiel k Saulovi posol s odkazom: Ponáhľaj sa, lebo do krajiny vtrhli Filištínci. ²⁸ Saul prestal prenasledovať Dávida a šiel proti Filištíncom. Preto nazvali to miesto: Skala rozdelenia.

Dávidova veľkorysosť

24 Dávid odtiaľ odišiel a zdržiaval sa na ťažko prístupných miestach pri Ěn-Gedi. ² Keď sa Saul vrátil z prenasledovania Filištíncov, oznámili mu: Dávid je na púšti Ěn-Gedi. ³ Saul si vybral tritisíc mužov z celého Izraela a šiel pátrať po Dávidovi a jeho družine východne od Skál kozorožcov. ⁴ Tak prišiel ku košiarom oviec pri ceste, kde bola jaskyňa. Saul ta vošiel na potrebu. Dávid a jeho družina sedeli v úzadí jaskyne. ⁵ Muži hovorili Dávidovi: Toto je deň, o ktorom ti vravel Hospodin: Vydám ti do moci nepriateľa. Nalož s ním, ako sa ti páči! Dávid vstal a nebadane odrezal cíp Saulovho plášťa. ⁶ Mal však vyčítky svedomia, že odrezal cíp Saulovho plášťa. ⁷ Svojej družine povedal: Nech ma Hospodin chráni, aby som svojmu pánovi, Hospodinovmu pomazanému, niečo také vykonal a napadol ho. Je predsa Hospodinov pomazaný. ⁸ Týmito slovami zahriakol Dávid svoju družinu a nedovolil im postaviť sa proti Saulovi. Nato Saul opustil jaskyňu a odišiel svojou cestou. ⁹ Neskôr opustil jaskyňu i Dávid a zavolať za Saulom: Môj pán a kráľ! Saul sa obzrel a Dávid padol tvárou po zem a poklonil sa. ¹⁰ Dávid vyčítal Saulovi: Prečo dbáš na reči ľudí, ktorí tvrdia, že Dávid ťa chce zabiť. ¹¹ Práve v tento deň si sa presvedčil na vlastné oči, že ťa dnes v jaskyni vydal Hospodin do mojej moci. Muži naliehali, aby som ťa zabil, no ja som ťa ušetril. Povedal som si: Nepovstanem proti svojmu pánovi, lebo je to Hospodinov pomazaný. ¹² Otče môj, len sa dobre pozri na cíp svojho plášťa, čo mám v ruke. Z toho, že som ho odrezal a teba nezabil, sa môžeš presvedčiť, že ti nechcem škodiť ani ublížiť. Neprehrešil som sa proti tebe, ty však sledíš po mne, aby si ma pripravil o život. ¹³ Nech medzi mnou a tebou rozhodne Hospodin a nech nad tebou vykoná pomstu za mňa. Moja ruka sa ťa však nedotkne. ¹⁴ Ako hovorí staré príslovie: Zločinu sa dopúšťajú zločinci. No moja ruka sa ťa nedotkne. ¹⁵ Za kým sa to vypravil kráľ Izraela? Koho prena-

sleduješ? Zdochnutého psa, jednu blchu! ¹⁶ Nech teda rozhodne Hospodin a nech rozsúdi medzi mnou a tebou, nech preskúma a vedie môj spor, nech ma vyslobodí z tvojej moci. ¹⁷ Keď Dávid prestal dohovárať Saulovi, ten sa spýtal: Je to tvoj hlas, syn môj, Dávid? Saul sa pustil do hlasného náreku. ¹⁸ Dávidovi povedal: Ty si spravodlivejší než ja, lebo ty si mi preukázal dobro, ale ja som sa ti odplácal zlom. ¹⁹ Dnes si dokázal svoju dobrotu. Hospodin ma vydal do tvojej moci, ale ty si ma nezabil. ²⁰ Keď niekto stretne svojho nepriateľa, nechá ho len tak odísť? Nech ti Hospodin odplatí dobro, ktoré si mi dnes preukázal. ²¹ Teraz už viem naisto, že sa staneš kráľom a pod твоjím vedením bude kráľovská moc Izraela pevná. ²² Preto mi teraz odprisahaj pred Hospodinom, že nevyhubíš moje potomstvo a nevyhladiš moje meno z môjho rodu. ²³ Dávid to Saulovi odprisahal. Nato odišiel Saul domov a Dávid so svojimi mužmi vystúpili do skalného úkrytu.

Nabál a Abigajil

25 Keď Samuel zomrel, zhromaždil sa celý Izrael a oplakával ho. Pochovali ho v jeho dome v Ráme. Dávid potom vstal a odišiel na púšť Parán. ² Tam v Maóne bol veľmi bohatý muž, ktorý mal hospodárstvo v Karmeli. Mal tritisíc oviec a tisíc kôz a vtedy bol práve v Karmeli pri strihaní svojich oviec. ³ Ten muž sa volal Nabál a jeho žena Abigajil. Kým žena bola veľmi rozumná a pekná, muž bol surovec hrubého správania; bol to Kalébovec. ⁴ Keď sa Dávid na púšti dozvedel, že Nabál strihá svoje ovce, ⁵ dal desiatim mládencom príkaz: Vyjdite do Karmelu a pozdravte odo mňa Nabála. ⁶ Môjmu bratovi zaželajte: Maj sa dobre, i tvoj dom, i všetko, čo je tvoje! ⁷ Počúvam, že máš práve strihačov. Tvoji pastieri sa donedávna zdržovali pri nás. Nikdy sme im neublížili a nič sa im nestratilo po celý čas ich pobytu v Karmeli. ⁸ Spýtaj sa svojich pastierov a povedia ti! Nech si títo mládenci získajú tvoju priazeň. Prichádzame vo vhodnom čase. Obdaruj, prosím, svojich služobníkov a svojho syna Dávida niečím, čo máš poruke. ⁹ Dávidovi mládenci prišli, predniesli všetky tie slová Nabálovi a čakali. ¹⁰ Nabál sa však na Dávidových služobníkov osopil: Kto je Dávid a kto Izajov syn? Dnes je mnoho sluhov, čo ušli od svojich pánov. ¹¹ Mám azda vziať svoj chlieb, vodu a mäso zo zabitého stáda, čo je pripravené pre strihačov, a dať mužom, o ktorých ani neviem, odkiaľ sú? ¹² Dávidovi mládenci sa vydali na spiatočnú cestu. Pri svojom návrate mu vyrozprávali všetko, čo sa stalo. ¹³ Dávid prikázal družine: Nech si každý pripáše meč. Všetci vrátane Dávida si teda pripásali meč. Za Dávidom kráčalo okolo štyristo mužov a dvesto ich zostalo pri výstroji. ¹⁴ Ktosi z mládenčov však Nabálovu ženu Abigajil upozornil: Len si pováž! Dávid nechal po posloch pozdraviť nášho pána z púšte, ale ten ich odbil. ¹⁵ Tí muži sa k nám správali veľmi slušne. Neobťažovali nás a po celý čas, čo sme popri nich na poli chodievali, nič sa nám nestratilo. ¹⁶ Po celý čas, čo sme pri nich pásli ovce, nám boli vo dne i v noci hradbou. ¹⁷ Dôkladne teda považuj, čo urobíš, lebo o záhube nášho pána a celej jeho rodiny sa už rozhodlo. On je však taký zloduch, že sa s ním nedá rozprávať. ¹⁸ Abigajil vzala rýchlo dvesto chlebov, dva mechy vína, päť pripravených oviec, päť seí praženého zrna, sto priehrští sušených hrozienok i dvesto priehrští lisovaných fig. Naložila to na osly. ¹⁹ Sluhom prikázala: Chodte vopred, ja pôjdem za vami. Svojmu mužovi Nabálovi to však neoznámila. ²⁰ Keď išla na oslovi a schádzala krytá vrchom, oproti nej práve zostupoval Dávid a jeho muži, takže sa s nimi stretla. ²¹ Dávid práve hovoril: Veru som nadarmo strážil všetko, čo má Nabál na púšti. Zo všetkého, čo má, sa mu nič nestratilo. Odplatil sa mi zlým za dobré. ²² Nech Boh prisne potresce nepriateľov Dávida, ak zo všetkých Nabálových osôb mužského rodu niekoho ponechám do rána. ²³ Keď Abigajil zbadala Dávida, rýchlo zosadla z osla, padla pred ním na tvár a

poklonila sa po zem. ²⁴ Hodila sa mu k nohám a vravela: Môj pane, ja sama som na vine. Dovoľ prehovoriť tvojej služobnici, vypočuj jej slová. ²⁵ Nech si, prosím, môj pán nič nerobí z toho naničhodníka. Je taký, ako naznačuje jeho meno. Volá sa Nabál a bláznovstvo je v ňom. Ja však, tvoja služobnica, som nevidela mládenčov, ktorých si poslal, môj pane. ²⁶ Teraz však, môj pane, skutočnosť je taká, že ti Hospodin prekazil spáchať vraždu, aby si si sám vybavoval veci. Nech sú teda ako Nabál tvoji nepriatelia aj tí, čo sa snažia zahubiť môjho pána. ²⁷ Prijmi teraz tento dar, ktorý tvoja služobnica prináša svojmu pánovi. Nech slúži na úžitok mládencom, ktorí kráčajú v šlapajach môjho pána! ²⁸ Odpusť trúfalosť svojej služobnice! Hospodin určite postaví trvalý dom môjmu pánovi, lebo vedie Hospodinove boje a za celý čas tvojho účinkovania sa nenašlo na tebe nič zlého. ²⁹ Keby sa ťa niekto odvážil prenasledovať alebo ti siahať na život, tvoj život bude pojatý do zväzku živých u Hospodina, tvojho Boha. Život tvojich nepriateľov bude odmrštený ako z praku. ³⁰ Keď potom splní Hospodin môjmu pánovi všetko to dobré, čo o tebe povedal, ustanoví ťa za vojvodu nad Izraelom. ³¹ Nemusíš sa znepokojovať ani si vyčítať, že si preliat krv, aby si tak môj pán pomohol. Keď Hospodin preukáže môjmu pánovi dobro, spomeň si na svoju služobnicu. ³² Dávid odpovedal Abigajil: Nech je zvelebený Hospodin, Boh Izraela, ktorý mi ťa dnes poslal oproti. ³³ nech je požehnaná tvoja rozvážnosť, požehnaná buď aj ty sama, že si ma dnes odradila od úmyslu preliať krv a tak si pomôcť. ³⁴ Hospodin, Boh Izraela, mi prekazil zámer ublížiť ti. Keby si nebola hneď prišla a nevyšla mi oproti, celkom iste by Nabálovi nezostal do ranného svitu nikto z mužského rodu. ³⁵ Dávid od nej prijal prinesený dar a povedal jej: Choď pokojne domov. Vypočul som ťa a beriem na teba ohľad. ³⁶ Keď prišla Abigajil k Nabálovi, práve poriadal vo svojom dome hostinu, podobnú kráľovskej. Mal dobrú náladu a veľmi sa opil. Preto mu až do ranného svitu nič nepovedala. ³⁷ Ráno, keď Nabál vytriezvel, jeho žena mu vyrozprávala, čo sa stalo. Zrazu mu v hrudi zlyhalo srdce a stuhlo na kameň. ³⁸ Asi o desať dní Hospodin zasiahol Nabála, takže zomrel. ³⁹ Keď sa Dávid dopytal o Nabálovej smrti, zvolal: Nech je zvelebený Hospodin, ktorý rozriešil spor pre urážku, ktorú vyslovil Nabál, a že svojmu služobníkovi zabránil spáchať zločin. Tým vrátil Hospodin Nabálovu zlobu na jeho vlastnú hlavu. Dávid vyslovil Abigajil svoje prianie vziať si ju za ženu. ⁴⁰ Dávidovi služobníci prišli k Abigajil do Karmelu a povedali jej: Posiela nás k tebe Dávid, chce si ťa vziať za ženu. ⁴¹ Ona vstala, poklonila sa tvárou po zem a povedala: Tvoja služobnica je tu ako slúžka, pripravená umývať nohy služobníkom svojho pána. ⁴² Abigajil rýchlo vstala, vysadla na osla, v sprievode svojich piatich slúžok nasledovala poslov Dávida a stala sa jeho ženou. ⁴³ Dávid sa oženil aj s Achinoam z Jezreelu a obe sa stali jeho ženami. ⁴⁴ Saul dal svoju dcéru Michal, Dávidovu ženu, Paltimu, Lajšovmu synovi, ktorý bol z Gallímu.

Ďalšie prenasledovanie Dávida

26 Zifania prišli k Saulovi do Gibey so správou: Dávid sa skrýva na kopci Chachila oproti Ješimónu. ² Saul sa vybral na púšť Zíf. Spreádzalo ho tritisíc vybraných izraelských mužov, ktorí tam mali vyhľadať Dávida. ³ Saul sa utáboril na kopci Chachila pri ceste oproti Ješimónu. Dávid sa zdržiaval na púšti, keď zbadal, že Saul prišiel za ním na púšť. ⁴ Dávid vyslal mužov na výzvedy a presvedčil sa, že Saul je naozaj tam. ⁵ Nato sa Dávid odobral na miesto, kde táboril Saul. Uvidel miesto, kde sa uložil Saul a veliteľ jeho vojska Abnér, syn Néra. Saul ležal uprostred tábora a ľud táboril vôkol neho. ⁶ Dávid oslovil Chetitu Achimelecha a Cerujinho syna a Joábovho brata Abišaja: Kto zide so mnou k Saulovi do tábora? Abišaj odpovedal: Ja pôjdem s tebou. ⁷ Keď Dávid s Abišajom vnikli

v noci k ľudu, Saul ležal a spal uprostred tábora, kopiju mal zabodnutú do zeme blízko hlavy. Abnér a ľud ležali vôkol neho.⁸ Abišaj povedal Dávidovi: Boh ti dnes vydal do moci tvojho nepriateľa. Dovoľ teda, aby som ho jednou ranou pribodol kopijou na zem, druhý úder nemusím dať.⁹ Dávid však odvetil Abišajovi: Neublížuj mu! Kto smie beztrešne napadnúť Hospodinovho pomazaného?¹⁰ Dávid dodal: Akože žije Hospodin, len Hospodin ho môže zasiahnúť, a to tak, že zomrie prirodzenou smrťou alebo vytiahne do boja a v ňom zahynie.¹¹ Nech ma chráni Hospodin, aby som napadol jeho pomazaného. Vezmi mu teraz kopiju, čo má pri hlave, i poľnú fľašu a odíďme!¹² Dávid vzal kopiju a poľnú fľašu, čo mal Saul pri hlave, a odišli. Nikto nič nevidel, nikto o tom nevedel a nikto sa nezobudil. Všetci spali, lebo Hospodin zoslal na nich tvrdý spánok.

Dávidova veľkodušnosť

¹³ Potom prešiel Dávid na druhú stranu, zastal si na končiarí vrchu v dostatočnej vzdialenosti od nich¹⁴ a zavolať na ľud a na Abnéra, Nérovho syna: Abnér, odpovieš mi? Abnér odvetil: Kto si, že voláš na kráľa? ¹⁵ Dávid povedal Abnérovi: Si predsa muž, ktorému sa v Izraeli nikto nevyrovná! Prečo si nebdel nad svojím pánom, kráľom, keď ho ktosi z ľudu prišiel zabiť? ¹⁶ Čo si urobil, to nie je dobré. Akože žije Hospodin, zaslúžite si smrť, lebo ste nebdeli nad svojím pánom, Hospodinovým pomazaným. Len sa pozri, kde je kráľova kopija a poľná fľaša, čo mal pri hlave! ¹⁷ Saul spoznal Dávda po hlase a spýtal sa: Je to tvoj hlas, syn môj Dávid? Odpovedal: Áno, môj hlas, môj pán a kráľ! ¹⁸ Pokračoval: Prečo môj pán prenasleduje svojho služobníka? Čoho som sa dopustil a čo zlé som spáchal? ¹⁹ Nech si teraz môj pán a kráľ vypočuje slová svojho služobníka. Ak ťa proti mne popudil Hospodin, nech prijme láskavo vôňu obety. Ak to však boli ľudia, nech sú prekliati pred Hospodinom, lebo ma dnes vylúčili z účasti na Hospodinovom dedičstve, čím naznačili: Choď si slúžiť iným bohom! ²⁰ Nech moja krv teda neskropí zem ďaleko od Hospodina. Kráľ Izraela sa vybral hľadať jednu blchu tak, ako sa poľuje v horách na jarabicu. ²¹ Saul povedal: Zhrešil som. Vráť sa, syn môj Dávid! Už ti neublížim, lebo si si dnes vážil môj život. Veru nerozvážne som konal a veľmi som sa mylil. ²² Dávid povedal: Tu je kráľova kopija! Nech si niekto z mládenčov príde po ňu. ²³ Hospodin odplatí každému za jeho spravodlivosť a vernosť. On ťa dnes vydal do mojej moci, no nechcel som napadnúť Hospodinovho pomazaného. ²⁴ Vez, že ako som si dnes vážil tvoj život, tak si aj môj život váži Hospodin, ktorý ma vyslobodí z každej tiesne. ²⁵ Saul povedal Dávidovi: Buď požehnaný, syn môj Dávid! Svoj cieľ istotne dosiahaš. Dávid šiel potom svojou cestou a Saul sa vrátil domov.

Dávid u gatského kráľa Achíša

27 Dávid uvažoval: Možno ma Saul predsa len raz zabije. Najlepšie teda bude, keď sa hneď uchýlim do krajiny Filištíncov. Potom bude Saul márne po mne pátrať po celom území Izraela, a tak uniknem jeho ruke. ² Dávid sa vydal na cestu a prešiel so šesťsto mužmi, ktorí boli s ním, ku gatskému kráľovi Achíšovi, synovi Maócha. ³ V Gate pri Achíšovi sa usadil Dávid i jeho muži, každý so svojou rodinou, Dávid so svojimi dvoma ženami, s Achinoam z Jezreelu a s Abigajil z Karmelu, ženou po Nabálovi. ⁴ Keď Saulovi oznámili, že Dávid utiekol do Gatu, prestal po ňom pátrať. ⁵ Dávid povedal Achíšovi: Ak som si získal tvoju priazeň, nech ma umiestnia niekde na vidieku, kde by som sa usadil. Tvoj služobník nemusí bývať pri tebe v kráľovskom meste. ⁶ V ten deň mu dal Achíš Ciklag. Preto Ciklag dodnes patrí judským kráľom. ⁷ Dávidov pobyt na území Filištíncov trval vcelku rok a štyri mesiace.

Dávidove vpády do Negevu

⁸ Dávid so svojou družinou prepadával Gešúrcov, Girzejov a Amalékov, ktorí odpradáva

obývali územie, cez ktoré sa ide do Šúru a Egypta. ⁹ Dávid tú krajinu pustošil, neponechával nažive muža ani ženu, brával ovce i dobytok, osly, tavy i šatstvo a potom sa vracal k Achíšovi. ¹⁰ Na Achíšovu otázku: Koho ste dnes prepadli? Dávid odpovedal: Južnú časť Judska, južnú časť Jerachmeela a južnú časť Kénitov. ¹¹ Dávid nenechal nažive muža ani ženu. Nevodieval ich do Gatu, lebo si povedal: Mohli by o nás podať správu o tom, čo povystrájal a ako sa správal Dávid po celý čas svojho pobytu na území Filištíncov. ¹² Achíš však dôveroval Dávidovi, lebo si myslel: Dávid si získal takú zlú povest' u svojho izraelského ľudu, že navždy zostane mojím služobníkom.

Prípravy na boj proti Izraelitom

28 V tom čase zhromaždili Filištínci svoje vojská do boja proti Izraelu. Achíš povedal Dávidovi: Isté vieš, že sa musíš so mnou i so svojimi mužmi zúčastniť na vojenskej výprave. ² Dávid odpovedal Achíšovi: Určite sám spoznáš, čo dokáže tvoj služobník! Achíš povedal Dávidovi: Doživotne ťa ustanovujem za svojho telesného strážcu.

Saul v Ěn-Dóre

³ Samuel zomrel a celý Izrael ho oplakával. Pochovali ho v jeho meste, v Ráme. Saul odstránil z krajiny vyvolávačov duchov zomrelých a veštcov. ⁴ Keď sa Filištínci zhromaždili, utáborili sa v Šunéme. Saul zhromaždil celý Izrael a s ním sa utáboril v Gilbóe. ⁵ Keď Saul uvidel tábor Filištíncov, zľakol sa a srdce sa mu veľmi rozbúšilo. ⁶ Saul hľadal radu u Hospodina, ale ten mu neodpovedal ani v snoch, ani prostredníctvom urímu, ani prostredníctvom prorokov. ⁷ Svojím služobníkom povedal: Vyhľadajte mi nejakú vyvolávačku duchov, zájdem k nej a jej sa spýtam. Služobníci mu povedali: Jedna z tých, čo vyvolávajú duchov, je v Ěn-Dóre. ⁸ Saul sa prestrojil, obliekol si iné šaty, odišiel spolu s dvoma mužmi a v noci prišli k tej žene. Povedal jej: Vešti mi pomocou ducha mŕtveho. Vyvolaj mi sem toho, koho ti označím. ⁹ Žena mu však odpovedala: Isté vieš, čo urobil Saul a ako vyplienil z krajiny vyvolávačov duchov a veštcov. Prečo ma chceš pripraviť o život? Chceš ma zabiť? ¹⁰ Saul jej musel prisať na Hospodina: Akože žije Hospodin, za toto sa ti nič zlé nestane. ¹¹ Žena sa spýtala: Koho ti mám vyvolať? Odpovedal: Vyvolaj mi Samuela. ¹² Keď žena uzrela Samuela, prenikavo vykrikla a povedala Saulovi: Prečo si ma oklamal? Veď ty si Saul! ¹³ Kráľ jej povedal: Neboj sa! Čo vidíš? Žena odpovedala Saulovi: Akési božstvo vidím vystupovať zo zeme. ¹⁴ Ďalej sa jej spýtal: Ako vyzerá? Odpovedala: Vystupuje akýsi starec zahalený do pláštá. Saul si uvedomil, že je to Samuel. Poklonil sa tvárou po zem a vzdal mu poctu. ¹⁵ Samuel povedal Saulovi: Prečo ma znepokojuješ a vyvolávaš? Saul odpovedal: Som vo veľkej tiesni. Filištínci útočia proti mne, Boh sa odo mňa odvrátil a neodpovedá mi už ani prostredníctvom prorokov a snov. Zavolať som ťa, aby si mi povedal, čo mám robiť. ¹⁶ Samuel nato odvetil: Prečo sa pýtaš mňa, keď sám Hospodin od teba odstúpil a stal sa tvojím nepriateľom? ¹⁷ Hospodin iba koná, čo prostredníctvom mňa predpovedal. Vytrhol ti z ruky kráľovstvo a dal ho tvojmu blížnemu, Dávidovi. ¹⁸ Keďže si neposlúchol Hospodina a neupokojil si jeho pálčivý hnev proti Amalékom, preto s tebou Hospodin naloží dnes takto: ¹⁹ Spolu s tebou vydá Hospodin do rúk Filištíncov aj Izrael. Zajtra budeš i so svojimi synmi u mňa. Hospodin vydá Filištíncom do rúk aj izraelské vojsko. ²⁰ Tu sa odrazu Saul, ako bol dlhý, zvalil na zem. Samuelove slová ho vydesili. Okrem toho bol zoslabnutý, lebo celý deň a celú noc nič nejedol. ²¹ Vtedy pristúpila k Saulovi žena a keď videla, že je veľmi zdesený, povedala: Pozri, tvoja služobnica ťa poslúchla a svoj život vystavila nebezpečenstvu, lebo som poslúchla slová, ktoré si mi povedal. ²² Teraz poslúchni, prosím, aj ty svoju služobnicu. Prinesiem ti kúsok chleba, zajedz si, aby si sa posilnil a mohol sa vydať na cestu. ²³ On sa však zdráhal a povedal: Nebudem jesť. Jeho služobníci

i tá žena ho však vytrvalo ponúkali, kým ich neposlúchol. Potom vstal zo zeme a sadol si na posteľ. ²⁴ Žena mala doma vykrmené teľa. Hneď ho zabila, vzala aj múku, zamiesila ju a napiekla z nej nekvasené chleby. ²⁵ Predložila to Saulovi a jeho služobníkom. Tí sa najedli, vstali a ešte v tú noc odišli.

Dávidov odchod od Filištíncov

29 Filištínci zhromaždili všetky svoje vojská do Aféku, kým Izraeliti táborili pri prameni v Jezreeli. ² Filištínske kniežatá postupovali na čele stočlenných a tisícčlenných jednotiek, ale Dávid a jeho družina spolu s Achíšom šli poslední. ³ Filištínski velitelia sa pýtali: Čo sú to za Hebreji? Achíš im odpovedal: Je to predsa Dávid, služobník izraelského kráľa Saula, ktorý je už dlhší čas, ba roky mojím stúpencom. Odkedy prebehol ku mne, až dodnes mu nemôžem nič vyčítať. ⁴ Velitelia Filištíncov sa na neho rozhnevali a rozkazali mu: Pošli toho muža preč, nech sa vráti na miesto, ktoré si mu určil. Nech nejde s nami do boja, mohol by sa v boji obrátiť proti nám. Veď čím by si získal priazeň svojho pána, ak nie hlavami našich mužov? ⁵ Je to ten istý Dávid, ktorého ospevovali pri tanci: Saul pobil svoje tisíce, Dávid však svoje desaťtisíce. ⁶ Achíš si zavola Dávida a povedal mu: Akože žije Hospodin, si statočný a bol by som rád, keby si sa so mnou zúčastňoval na vojenských výpravách. Odvtedy, ako si prišiel ku mne, až dodnes som totiž nenašiel na tebe nič zlé. Lenže kniežatám sa nepozdávaš. ⁷ Vráť sa teda a choď v pokoji. Nerob nič proti filištínskym kniežatám. ⁸ Dávid povedal Achíšovi: Čo som urobil a čo môžeš vyčítať svojmu služobníkovi od nástupu do tvojich služieb dodnes, že nesmiem ísť do boja proti nepriateľom svojho pána, kráľa? ⁹ Achíš Dávidovi odvetil: Viem to. Páčiš sa mi, si ako Boží anjel. No filištínski velitelia trvali na tom, že nesmieš ísť s nami do boja. ¹⁰ Vstaň teda zavčasu ráno, ty i služobníci tvojho pána, čo prišli s tebou, a za brieždenia odíďte. ¹¹ Dávid so svojimi mužmi zavčasu ráno vstal a vydal sa na spiatočnú cestu do krajiny Filištíncov. Filištínci však vystupovali do Jezreelu.

Dávidova výprava proti Amalékom

30 Na tretí deň došiel Dávid so svojimi mužmi do Ciklagu. Amalékovia predtým vtrhli do Negevu a Ciklag dobyli a vypálili. ² Ženy, čo tam boli, i všetkých bez výnimky odviekli do zajatia a pokračovali v ceste. Nikoho však nezabili, len ich hnali. ³ Keď prišiel Dávid so svojimi mužmi k mestu, zistil, že je vypálené a že ich ženy, synovia a dcéry boli odvedení. ⁴ Dávid a ľud, čo ho sprevádzal, sa pustili do prenikavého náreku; plakali až do úplného vyčerpania. ⁵ Aj obe Dávidove ženy, Achinoam z Jezreelu a ženu po Nabálovi Abigajil z Karmelu, odviekli do zajatia. ⁶ Dávid sa tým dostal do tiesnivého polohy, lebo sa mu ľud vyhrážal ukameňovaním. Všetci boli totiž roztrpčení, každý pre svojho syna a dcéru. Dávid však našiel odvahu v Hospodinovi, svojom Bohu. ⁷ Dávid povedal kňazovi Ebjatarovi, Achimelechovmu synovi: Prinies mi efód! Ebjatar mu ho teda priniesol. ⁸ Dávid si pýtal odpoveď od Hospodina na otázku: Ak budem prenasledovať tú hordu, dohoním ju? Odpoveď znela: Prenasleduj ich, iste ich dohoníš a svojich vyslobodíš. ⁹ Dávid nato odišiel a s ním aj šesťsto mužov, ktorí ho sprevádzali; prišli k potoku Besór, kde sa niektorí zastavili. ¹⁰ Dávid pokračoval v prenasledovaní Amalékov so štyristo mužmi; dvesto príliš unavených mužov tam však zostalo. Tí sa nevládali prebrodiť cez potok Besór. ¹¹ V poli našli nejakého Egyptana a priviedli ho k Dávidovi. Dali sa mu najesť chleba a napiť vody. ¹² Dali mu aj trochu lisovaných fig a dve priehrstia sušených hrozienok. Keď si zajedol, pookrial, lebo už tri dni a tri noci neokúsil ani chlieb, ani vodu. ¹³ Dávid sa ho spýtal: Komu patríš a odkiaľ si? Odpovedal mu: Som mladý Egyptan, sluha istého

Amaléka. Keď som pred tromi dňami ochorel, môj pán ma prepustil. ¹⁴ Robili sme vpády do južnej oblasti Keretanov, do južnej oblasti Judska i do južnej oblasti Kalébovcov a vypálili sme Ciklag. ¹⁵ Dávid sa spýtal: Mohol by si ma k tej horde zaviesť? On odpovedal: Prisahaj mi na Boha, že ma nezabiješ a nevydáš môjmu pánovi, potom ťa k tej zberbe privediem. ¹⁶ Keď ho ta priviedol, Amalékovia boli roztrúsení po celom kraji. Jedli, pili a hodovali z celej tej veľkej koristi, ktorú pobrali z krajiny Filištíncov a z Judska. ¹⁷ Dávid ich zabíjal od rána do večera nasledujúceho dňa. Nikto z nich neušiel okrem štyristo mládencov, ktorí nasadli na ťavy a ušli. ¹⁸ Dávid zachránil všetko, čo Amalékovia pobrali, a vyslobodil i svoje dve ženy. ¹⁹ Nikto z nich nechýbal, ani deti, ani dospelí, ani synovia, ani dcéry. Korisť a všetko, čo im pobrali, priviedol Dávid späť. ²⁰ Dávid pobral všetky ovce a dobytok. Tí, čo ich hnali, a boli pred stádom, volali: To je Dávidova korisť! ²¹ Potom prišiel Dávid k tým dvesto mužom, ktorí pre vyčerpanosť nešli za ním a ktorých zanechal pri potoku Besór. Tí vyšli oproti Dávidovi a jeho mužom. Keď sa Dávid priblížil k ľuďom, spýtal sa, ako sa majú. ²² No všetci zlí a naničodní ľudia spomedzi tých, čo sprevádzali Dávida, sa ozvali: Tí, čo nešli s nami, nedostanú z koristi, ktorú sme získali. Každý dostane svoju ženu a svojho syna. Nech si ich odvedú a odídu. ²³ Dávid však povedal: Bratia moji, nerobte tak s tým, čo nám dal Hospodin. On nás zachránil a hordu, čo sa na nás vyrútila, nám vydal do rúk. ²⁴ S tým nemožno súhlasiť. Rovnaký podiel patrí bojovníkovi ako strážcovi výstroja. Spoločne sa podelia. ²⁵ To platilo odvtedy i ďalej a ustanovil to za právoplatný poriadok, platný v Izraeli dodnes. ²⁶ Keď prišiel Dávid do Ciklagu, poslal z tej koristi starším Judska, svojim priateľom a odkázal: Tu máte podiel z koristi od Hospodinových nepriateľov. ²⁷ Určený je pre tých, čo bývajú v Bételi, v Ramót-Negeve, v Jattíre, ²⁸ v Aroéri, v Sifmóte, v Eštemoe, ²⁹ v Rachále, v mestách Jerachmeelovcov, v mestách Kénitov, ³⁰ v Chorme, v Bór-Ašáne, v Atáchu, ³¹ v Hebrone a na všetkých miestach, ktoré Dávid navštevoval so svojimi mužmi.

Saulova smrť

31 Filištínci bojovali proti Izraelu. Izraelskí muži zutekali pred nimi a pobití padali na pohorí Gilbóa. ² Filištínci prenasledovali Saula a jeho synov. Filištínci zabili Saulových synov Jonatána, Abinadába a Malki-Šuu. ³ Boj proti Saulovi sa zosilnil. Dostihli ho lukostrelci a ťažko ho zranili. ⁴ Saul prikázal svojmu zbrojnošovi: Vytas meč a prebodni ma, aby neprišli tí neobrezanci, neprebodli ma a nezneuctili. Zbrojnoš však nechcel, lebo sa veľmi bál. Saul teda vzal svoj meč a hodil sa naň. ⁵ Keď zbrojnoš videl, že je Saul mŕtvy, aj on sa vrhol na svoj meč a zahynul s ním. ⁶ V ten deň spolu so Saulom zahynuli jeho traja synovia, jeho zbrojnoš a všetci jeho muži. ⁷ Keď izraelskí muži, ktorí boli na druhej strane údolia a za Jordánom, videli, že sa izraelskí muži dali na útek a že Saul i jeho synovia zahynuli, opustili mestá a utiekli. Prišli Filištínci a usadili sa v nich. ⁸ Na druhý deň prišli Filištínci olúpiť pobitých, našli Saula a jeho troch synov na pohorí Gilbóa. ⁹ Saulovi odtali hlavu a vzali jeho výzbroj. Oboje dali nosiť po krajine Filištíncov. Túto dobrú správu dali oznamovať v ich modlárskom chráme a medzi ľuďom. ¹⁰ Jeho výzbroj uložili v Ašartinom chráme a jeho mŕtve telo zavesili na hradby Bét-Šanu. ¹¹ Keď sa obyvatelia Jaběš-Gileádu dozvedeli, čo urobili Filištínci Saulovi, ¹² vybrali sa všetci bojovníci a po celonočnom pochode sňali mŕtve telo Saula a jeho synov z hradieb Bét-Šanu. Keď prišli do Jaběša, tam ich spálili. ¹³ Potom vzali ich kosti, pochovali ich v Jaběši pod tamariškou a sedem dní sa postili.

DRUHÁ SAMUELOVA KNIHA

Správa o Saulovej smrti

1 Po Saulovej smrti sa Dávid vrátil ako víťaz nad Amalékmi a pobudol dva dni v Ciklagu. ² Na tretí deň prišiel nejaký muž zo Saulovho tábora. Mal roztrhnuté šaty a hlavu posypanú prachom. Prišiel k Dávidovi, vrhol sa na zem a poklonil sa mu. ³ Dávid sa ho spýtal: Odkiaľ prichádzaš? Odpovedal mu: Utiel som z izraelského tábora. ⁴ Dávid mu povedal: Vyroprávaj mi, čo sa stalo. On odpovedal: Ľud ušiel z boja, mnohí padli a zahynuli. Padol aj Saul i jeho syn Jonatán. ⁵ Dávid sa spýtal mladého posla, ktorý mu to oznámil: Ako vieš, že Saul i jeho syn Jonatán zahynuli? ⁶ Mladý posol odpovedal: Náhodou som sa ocitol v pohorí Gilbóa a videl som, ako sa Saul opiera o svoju kopiju a vozy s jazdcami ho dohánajú. ⁷ Keď sa obzrel, uvidel ma a zavolať ma. Ozval som sa: Tu som. ⁸ Spýtal sa ma: Kto si? Odvetil som: Som Amalék. ⁹ Prikázal mi: Poď ku mne a doraz ma; zvíjam sa v krčoch, no ešte žijem. ¹⁰ Pristúpil som k nemu a zabil som ho. Vedel som totiž, že svoj pád neprežije. Potom som mu snal z hlavy korunu a z ramena náramok; priniesol som to sem k svojmu pánovi. ¹¹ Dávid si nato roztrhol šaty. Podobne urobili aj všetci muži, čo boli s ním. ¹² Smútili, plakali a postili sa až do večera pre Saula a jeho syna Jonatána, pre Hospodinov ľud a dom Izraela, pretože padli mečom. ¹³ Nato sa spýtal Dávid mladého posla, ktorý mu priniesol správu: Odkiaľ si? On odpovedal: Som syn istého Amaléka, pristáhovalca. ¹⁴ Dávid mu povedal: Ako si sa opovážil dotknúť a zabiť Hospodinovho pomazaného? ¹⁵ Dávid zavolať jedného z mládenčov a rozkázal: Poď sem a zabi ho. On sa oboril naňho a ten zomrel. ¹⁶ Dávid povedal: Nech vina za preliatu krv padne na tvoju hlavu, vlastné ústa ťa usvedčili, keď si povedal: Ja som zabil Hospodinovho pomazaného. Dávidov žalospev ¹⁷ Dávid zaspieval nad Saulom a Jonatánom žalospev. ¹⁸ Júdovcom prikázal, aby sa ho naučili ako Pieseň o luku. Je napísaná v Knihe úprimného: ¹⁹ Tvoj výkvet, Izrael, pobitý leží na твојіх výšinách! Ako len popadali hrdinovia! ²⁰ Nehovorte o tom v Gate, nehlásajte to v uliciach Aškalónu, nech sa netešia dcéry Filištíncov, nech nejasajú dcéry neobrezancov. ²¹ Vrchy Gilbóy, nech vás nezvlaží rosa ani dážď, polia nech nevydávajú obetné dary, lebo tam sa skropil štít hrdinov, Saulov štít, pomazaný nie olejom, ²² lež krvou pobitých, tukom hrdinov. Jonatánov luk nikdy neminul cieľ, Saul svoj meč nikdy netasil naprázdno. ²³ Saul a Jonatán, vzácní a drahí v živote, ani smrť ich nemohla rozdeliť. Rýchlejší boli než orly, udatnejší ako levy. ²⁴ Dcéry Izraela, oplakávajúte Saula! On vás odieval do purpuru a skvostu, zlatými šperkami šaty vám zdobieval. ²⁵ Ako popadali hrdinovia v boji! Na твојіх výšinách bol Jonatán zabýť! ²⁶ Žiaľ ma tiesni za tebou, brat môj Jonatán! Bol si mi nado všetko milý, jedinečná bola tvoja láska, väčšia ako láska žien. ²⁷ Ako len popadali hrdinovia! Zbrane vyšli nazmar!

Dávid judským kráľom

2 Potom sa Dávid spýtal Hospodina: Mám ísť do niektorého judského mesta? Hospodin mu odpovedal: Chod! Dávid sa opäť spýtal: Kam mám ísť? Odpoveď znela: Do Hebronu. ² Dávid ta šiel aj s obidvoma svojimi ženami, s jezreelskou Achinoam a Abigajil, ženou po Nabálovi Karmelskom. ³ Dávid si priviedol i svoju družinu, každého s rodinou. Usadili sa v hebronských mestách. ⁴ Nato prišli muži z Judska a pomazali tam Dávída za kráľa nad

domom Júdu. Dávidovi oznámili, že muži z Jaběš-Gileádu pochovali Saula. ⁵ Dávid poslal poslov k mužom z Jaběš-Gileádu s odkazom: Ste pozhnaní od Hospodina, že ste Saulovi, svojmu pánovi, preukázali láskavosť a pochovali ste ho. ⁶ Nech vám teraz Hospodin preukáže láskavosť a vernosť. Ja sa vám chcem odvdčiť za to, že ste to urobili. ⁷ Vzchopte sa teda a buďte silní! Saul, váš pán, zomrel. Dom Júdu ma však pomazal za svojho kráľa. Išbóšet izraelským kráľom ⁸ Abnér, syn Néra, vodca Saulovho vojska, vzal Saulovho syna Išbóšeta a odviezol ho do Machanajimu. ⁹ Ustanovil ho za kráľa nad Gileádom, nad Aššúrcami, nad Jezreelom, nad Efrajimom, nad Benjamínom a nad celým Izraelom. ¹⁰ Saulov syn Išbóšet mal štyridsať rokov, keď sa stal kráľom nad Izraelom a vládol dva roky. Dávida sa pridžal iba dom Júdu. ¹¹ Dávid bol kráľom v Hebrone nad domom Júdu spolu sedem rokov a šesť mesiacov. Boje medzi Izraelom a Júdom ¹² Abnér, syn Néra, sa vypravil so služobníkmi Saulovho syna Išbóšeta z Machanajimu do Gibeónu. ¹³ Zároveň odišiel na výpravu i Joáb, syn Ceruje, s Dávidovými služobníkmi a stretli sa pri Gibeónskom rybníku. Jedni sa rozložili na jednej strane rybníka, druhí na opačnej. ¹⁴ Abnér navrhol Joábovi: Nech vstanú mládenci a predvedú nám bojové hry! Joáb súhlasil. ¹⁵ Tak proti sebe nastúpili v rovnakom počte dvanásti za Benjamína, za Išbóšeta, Saulovho syna, a dvanásti za Dávidových služobníkov. ¹⁶ Každý uchopil svojho protivníka za hlavu a vrazil mu do boka meč. Padli spoločne. To miesto v Gibeóne nazvali Chelkat-Haccurím. ¹⁷ V ten deň sa strhol krutý boj, v ktorom Abnér s izraelskými mužmi utrpeli porážku od Dávidových služobníkov. ¹⁸ Boli tam traja Cerujini synovia: Joáb, Abišaj a Asael. Asael bol rýchlonohý ako divá gazela. ¹⁹ Asael prenasledoval Abnéra a neodbočil pritom ani napravo, ani naľavo. ²⁰ Abnér sa obzrel a spýtal sa: Si to ty, Asael? Ten odvetil: Veru som. ²¹ Abnér mu povedal: Uхни napravo alebo naľavo, chyt' niektorého mládencu a vezmi mu zbraň! Asael sa však prenasledovania nechcel vzdať. ²² Abnér znova varoval Asaela: Prestaň ma prenasledovať! Mám ťa zraziť na zem? Ako by som sa potom mohol pozrieť do očí tvojho brata Joába? ²³ Keď sa nedal odradiť, Abnér mu vrazil opačný koniec kopije do brucha, takže mu kopija vyšla chrbtom von. Asael padol a na mieste skončil. Tam, kde Asael padol a skončil, sa zastavil každý, kto tadiaľ šiel. ²⁴ Joáb a Abišaj prenasledovali Abnéra ďalej. Pri západe slnka prišli na kopec Amma, ktorý je naproti Gíachu smerom ku Gibeónskej púšti. ²⁵ Benjamínci sa zoskupili za Abnérom a rozostavili sa na vrchu jedného z pahorkov. ²⁶ Abnér zavolať na Joába: Musí stále pustošiť meč? Nechápeš, že koniec bude trpký? Kedy konečne rozkážeš ľudu, aby sa vrátil a neprenasledoval svojich bratov? ²⁷ Joáb odpovedal: Akože žije Boh, ak by si sa neozval, môj ľud by bol prenasledoval svojich bratov až do rána. ²⁸ Joáb zatrubil na roh, všetok ľud sa zastavil a prestal prenasledovať Izrael. Ďalej sa nebojovalo. ²⁹ Abnér so svojou družinou pochodoval celú noc cez Arabu, prebrodil sa cez Jordán, prešiel celým Bitrónom a dorazil do Machanajimu. ³⁰ Keď Joáb prestal prenasledovať Abnéra, zhromaždil všetok ľud a zistil, že z Dávidových služobníkov chýba devätnásť mužov a Asael. ³¹ Dávidovi služobníci však pobili z Benjamíncov a z Abnérovej skupiny tristošesťdesiat mužov. ³² Asaela previezli do Betlehema a pochovali ho v otcovom hrobe. Joáb so svojimi mužmi pochodoval celú noc a na úsvite bol v Hebrone.

Dávidovi synovia

3 Vojna medzi domom Saula a domom Dávida sa predlžovala. Dávid sa ustavične vzmaľhal, kým dom Saula stále upadal. ² Dávidovi sa v Hebrone narodili títo synovia: prvorodený bol Amnón, syn jezezeelskej Achinoam, ³ druhý bol Kileáb, syn Abigajil, ženy po Nabálovi Karmelskom, tretí bol Absolón, syn Maachy, dcéry gešúrskeho kráľa Talmaja, ⁴

štvrtý bol Adonija, syn Chaggít, piaty Šefatja, syn Abitál, ⁵ šiesty Jitreám, syn Dávidovej ženy Egly. Títo sa Dávidovi narodili v Hebrone.

Abnér na strane Dávida

⁶ Počas vojny medzi domom Saula a domom Dávida nadobudol vedúce postavenie v Saulovom dome Abnér. ⁷ Saul mal vedľajšiu ženu, Ajovu dcéru Ricpu. Išbóšet vyčítal Abnérovi: Prečo si vošiel k vedľajšej žene môjho otca? ⁸ Abnér sa veľmi rozhneval na Išbósetovu poznámku a spýtal sa: Som azda nejaká judská psia hlava? Dodnes preukazujem priazeň domu tvojho otca Saula, jeho bratom a priateľom. Do Dávidovej ruky som ťa nevydal a ty mi dnes vyčítaš môj hriešny pomer s tou ženou? ⁹ Nech mňa, Abnéra, Boh prísne potresce, ak by som nespľnil to, čím sa Hospodin prisážno zaviazal Dávidovi, ¹⁰ že Saulovmu domu odníme kráľovskú moc a Dávidov trón nad Izraelom a Júdom upevní od Dánu po Beér-Šebu. ¹¹ Išbóšet sa však zo strachu nezmožil ani na odpoveď Abnérovi. ¹² Potom Abnér poslal svojich zástupcov k Dávidovi s odkazom: Komu patrí krajina? Navrhol mu: Uzavri so mnou zmluvu a ja ti pomôžem nakloniť ti celý Izrael. ¹³ Dávid odpovedal: Dobré, uzavriem s tebou zmluvu. Mám však jednu podmienku: Neukazuj sa mi na oči, ak mi ešte predtým neprivedieš Saulovu dcéru Michal. ¹⁴ Dávid vyslal k Saulovmu synovi Išbóšetovi poslov s odkazom: Vráť mi moju ženu Michal, ktorú som získal za sto predkožíek Filištíncov. ¹⁵ Išbóšet dal pokyn, aby ju vzali jej mužovi Paltielovi, Lajišovmu synovi. ¹⁶ Jej muž ju sprevádzal. Šiel za ňou s plačom až po Bachurím. Abnér mu povedal: Vráť sa! A on sa vrátil. ¹⁷ Abnér pri rokovaní so staršími Izraela vyhlásil: Už dávnejšie ste chceli mať Dávida za kráľa. ¹⁸ Teraz to teda urobte, lebo Hospodin o Dávidovi predpovedal: Prostredníctvom svojho služobníka Dávida vyslobodím svoj izraelský ľud z moci Filištíncov a z moci všetkých jeho nepriateľov. ¹⁹ Abnér sa podobne vyjadril aj pred Benjamínovcami. Potom odišiel za Dávidom do Hebronu, aby mu oznámil všetko, na čom sa dohodol Izrael a celý dom Benjamína. ²⁰ Keď prišiel Abnér spolu s dvadsiatimi mužmi k Dávidovi do Hebronu, Dávid usporiadal hostinu preňho a pre jeho družinu. ²¹ Abnér Dávidovi navrhol: Podujmem sa na úlohu zhromaždiť ku kráľovi, môjmu pánovi, celý Izrael. Uzavrú s tebou zmluvu, aby si mohol nad všetkými vládnuť podľa želania. ^{22a} Nato Dávid prepustil Abnéra a ten v pokoji odišiel.

Smrť Abnéra

^{22b} Práve vtedy sa vracali Dávidovi služobníci s Joábom z vojnovej výpravy a priniesli so sebou veľkú korisť. Abnér však už nebol u Dávida v Hebrone, lebo ho prepustil a on odišiel v pokoji. ²³ Keď prišiel Joáb s celým vojskom, čo bolo s ním, upozornili ho, že Nérov syn Abnér prišiel ku kráľovi a ten ho nechal pokojne odísť. ²⁴ Joáb zašiel za kráľom a spýtal sa: Čo si to urobil? Prišiel k tebe Abnér, prečo si ho nechal len tak odísť? ²⁵ Poznáš Nérovho syna Abnéra. Prišiel, aby ťa oklamal, overil si miesta, kam chodieváš i odkiaľ sa vraciaš a vedel o všetkom, čo robíš. ²⁶ Keď Joáb odišiel od Dávida, vypravil za Abnérom poslov. Tí ho priviedli späť od studne Sira. Dávid však o tom nevedel. ²⁷ Keď sa Abnér vrátil do Hebronu, Joáb ho pod zámienkou rokovania zaviedol ďalej do brány a tam mu zasadil smrteľnú ranu do brucha odvetou za krv jeho brata Asaela. ²⁸ Keď sa o tom neskôr Dávid dozvedel, vyhlásil: Ja a moje kráľovstvo sme pred Hospodinom naveky bez viny za preliatu krv Nérovho syna Abnéra. ²⁹ Tá nech padne na hlavu Joába a celej jeho rodiny: Nech mu v dome nikdy nechýba osoba postihnutá výtokom, malomocenstvom, chodiaca o barlách, padlá v boji alebo trpiaca hladom! ³⁰ Joáb a jeho brat Abišaj zabili Abnéra, pretože počas boja v Gibeóne usmrtil ich brata Asaela. ³¹ Dávid prikázal Joábovi a všetkému ľudu, ktorý bol s ním: Roztrhnite si šaty, opášte sa vrecovinou a oplakávajte Abnéra. Kráľ Dávid šiel za marami. ³² Abnéra pochovali v Hebrone. Kráľ hlasno plakal nad Abnérovým hrobom;

plakal aj všetok ľud. ³³ Kráľ na počesť Abnéra predniesol žalospev: Musel Abnér zomrieť ako nejaký šialenec? ³⁴ Ruky si nemal sputnané, tvoje nohy neboli v okovách. Padol si ako zločincami zrazený. Nato sa všetok ľud nad ním znovu rozplakal. ³⁵ Potom prišli všetci k Dávidovi, aby mu ponúkli jedlo, kým bol ešte deň. Dávid sa však zaprisahal: Nech ma Boh prísne potresce, ak by som pred západom slnka okúsil chlieb alebo nejaké jedlo. ³⁶ Keď sa to všetok ľud dozvedel, páčilo sa mu to, ako sa mu páčilo všetko, čo urobil kráľ. ³⁷ V ten deň sa všetok ľud a celý Izrael presvedčili, že podnet na usmrtenie Abnéra, Nérovho syna, nevyšiel od kráľa. ³⁸ Kráľ povedal svojim služobníkom: Či neviete, že dnes padlo v Izraeli knieža, veľký muž? ³⁹ Hoci som pomazaný kráľ, dnes sa cítim zoslabnutý. Títo muži, Cerujini synovia, sú tvrdší než ja. Nech Hospodin odplatí zločincovi podľa jeho zloby.

Smrť Išbóšeta

4 Keď sa Saulov syn dozvedel, že Abnér v Hebrone zomrel, zronilo ho to a vydesilo celý Izrael. ² Saulov syn mal dvoch mužov, veliteľov útočných oddielov. Jeden sa volal Baana, druhý Recháb. Boli synmi Benjamínovca Rimmóna z Beerótu, lebo aj Beerót sa počíta k Benjamínovi. ³ Beerótčania ušli do Gittajimu a dodnes tam bývajú ako cudzinci. ⁴ Saulov syn Jonatán mal syna chromého na obe nohy. Mal päť rokov, keď prišla z Jezreelu správa o Saulovi a Jonatánovi. Jeho pestúnka ho vzala a dala sa na útek. Pri úteku sa tak ponáhlala, že jej spadol a ochrnul. Volal sa Mefibóšet. ⁵ Synovia Beerótčana Rimmóna, Recháb a Baana, sa vydali na cestu a za páľavy dňa vnikli do domu Išbóšeta, keď cez popoludnie spal na lôžku. ⁶ Vošli dnu do domu ako nosiči pšenice. Recháb a jeho brat Baana mu potom zasadili úder do brucha a utiekli. ⁷ Keď totiž vošli do domu, práve ležal na svojom lôžku v spálni. Prepadli ho, zabili a odrezali mu hlavu; potom ju vzali a celú noc šli smerom k Arabe. ⁸ Išbóšetovu hlavu priniesli Dávidovi do Hebronu a kráľovi povedali: Tu je hlava Išbóšeta, syna Saula, tvojho nepriateľa, ktorý ťa chcel zabiť. Dnes sa Hospodin vypomstil za môjho pána a kráľa nad Saulom a jeho potomstvom. ⁹ Dávid odpovedal Rechábovi a jeho bratovi Baanovi, synom Rimmóna z Beerótu, takto: Akože žije Hospodin, ktorý ma vyslobodil z každej tiesne, ¹⁰ raz mi už jeden oznámil Saulovu smrť v domnienke, že prináša dobrú správu. Toho som dal v Ciklagu chytiť a popraviť, tak som odmenil jeho hlásenie. ¹¹ Čo vtedy, keď podliaci zavraždia nevinného muža v jeho vlastnom dome na lôžku? Nemal by som vari teraz vymáhať od vás jeho krv a zahubiť vás? ¹² Dávid dal svojim mládencom príkaz, aby ich zabili. Tí im odsekli ruky i nohy a obesili ich pri rybníku v Hebrone. Išbóšetovu hlavu vzali a v Hebrone pochovali do Abnérovho hrobu.

Dávid kráľom nad celým Izraelom

5 Všetky izraelské kmene prišli k Dávidovi do Hebronu a vyhlásili: Pozri, sme tvoja kosť a tvoje telo. ² Už vtedy, keď bol kráľom nad nami Saul, ty si vodieval vojská Izraela a vracal sa s nimi. Tebe povedal Hospodin: Ty budeš pásť môj izraelský ľud a staneš sa jeho vládcom. ³ Všetci starší Izraela prišli ku kráľovi do Hebronu a kráľ Dávid tam s nimi uzavrel zmluvu pred Hospodinom. Nato pomazali Dávída za kráľa nad Izraelom. ⁴ Dávid mal tridsať rokov, keď sa stal kráľom, a vládol štyridsať rokov. ⁵ Sedem rokov a šesť mesiacov vládol nad Júdom v Hebrone, tridsaťtri rokov vládol nad celým Izraelom a Júdom v Jeruzaleme.

Dobytie Jeruzalema

⁶ Kráľ tiahol so svojimi mužmi na Jeruzalem proti Jebúsejom, obyvateľom toho kraja. Oni však odkázali Dávidovi: Sem sa nedostaneš, zaženú ťa slepi a chromí. Tým chceli naznačiť: Dávid sa sem nedostane. ⁷ Dávid však dobyl pevnosť Sion, to je Dávidovo mesto. ⁸ V

ten deň Dávid povedal: Kto chce biť Jebúsejov, nech napadne ich zdroj vody. Chromých a slepých Dávid z duše nenávidel. Preto sa hovorí: Slepý a chromý nevstúpi do chrámu. ⁹ Dávid sa usadil v pevnosti a nazval ju Dávidovo mesto. Obstavil ju od Milla smerom do vnútra. ¹⁰ Dávid sa ustavične vzťahoval a Hospodin, Boh zástupov, bol s ním. ¹¹ Týrsky kráľ Chirám vypravil k Dávidovi poslov. Spolu s nimi aj cédrové drevo, tesárov a murárov, aby Dávidovi postavili palác. ¹² Dávid si uvedomil, že Hospodin ho ustanovil za kráľa nad Izraelom a jeho kráľovskú moc povzniesol pre svoj izraelský ľud. Dávidovi synovia narodení v Jeruzaleme ¹³ Keď sa Dávid presťahoval z Hebronu, vzal si z Jeruzalema ďalšie vedľajšie ženy i manželky a narodili sa mu synovia a dcéry. ¹⁴ Toto sú mená detí, ktoré sa narodili v Jeruzaleme: Šammúa, Šobáb, Nátan a Šalamún, ¹⁵ Jibchár, Elišua, Nefeg a Jafia, ¹⁶ Elišama, Eljada a Elifelet.

Porážka Filištíncov

¹⁷ Keď sa Filištínci dozvedeli, že Dávida pomazali za kráľa nad Izraelom, vybrali sa všetci, aby sa ho zmocnili. Dávid sa to dopočul a utiahol sa do pevnosti. ¹⁸ Nato prišli Filištínci a rozložili sa v údolí Refajov. ¹⁹ Dávid sa pýtal Hospodina: Mám napadnúť Filištíncov? Vydáš mi ich do moci? Hospodin odpovedal Dávidovi: Napadni ich, lebo celkom iste ti ich vydám do moci. ²⁰ Dávid prišiel do Baal-Peracimu a tam ich porazil. Povedal: Hospodin roztrhol predo mnou mojich nepriateľov, ako keď voda trhá hrádze. Preto nazvali to miesto Baal-Peracim. ²¹ Filištínci tam zanechali svoje modly, ktoré Dávid a jeho muži odniesli. ²² Filištínci znova zaútočili a rozložili sa v údolí Refajov. ²³ Dávid sa obrátil na Hospodina a ten odpovedal: Neútoč proti nim spredu, ale obíď ich zozadu a napadni ich od balzamovníkov. ²⁴ Keď na vrcholoch balzamovníkov začuješ šuchot krokov, hneď zasiahni, lebo vtedy Hospodin vyjde pred tebou poraziť filištínske vojsko. ²⁵ Dávid urobil, ako mu prikázal Hospodin a porážal Filištíncov od Geby až po chotár Gezeru.

Archa zmluvy v Jeruzaleme

6 Dávid znova zhromaždil všetkých vybraných mužov Izraela v počte tridsaťtisíc. ² Vybíral sa so všetkým ľudom, ktorý bol s ním, do Baaly v Judsku, aby odtiaľ odniesol Božiu archu pomenovanú menom Hospodina zástupov, ktorý tróni nad cherubmi. ³ Božiu archu naložili na nový voz a vyniesli ju z Abinadábovho domu, ktorý bol na vršku. Abinadábovi synovia Uzza a Achjo riadili nový voz. ⁴ Pri prevoze Božej archy z Abinadábovho domu na vršku Achjo kráčal pred archou. ⁵ Dávid a celý dom Izraela tancovali pred Hospodinom za sprievodu rôznych nástrojov z cyprusového dreva, citár, hárf, bubienkov, hrkálók a cimbalov. ⁶ Keď prišli k Nachónovmu humnu, Uzza vystrel ruku k Božej arche, aby ju zadržal, lebo dobytok by ju bol prevrhol. ⁷ Hospodin sa rozhneval na Uzzu; pre jeho trúfalosť ho Boh tam usmrtil. Zomrel pri Božej arche. ⁸ Dávida hnevalo, že Hospodin pripravil Uzzu o život. Preto nazval to miesto Perac-Uzza a tak sa volá dodnes. ⁹ V ten deň dostal Dávid strach z Hospodina a povedal: Ako by Hospodinova archa mohla prísť ku mne!? ¹⁰ Preto Dávid nechcel priviezt Hospodinovu archu k sebe do Dávidovho mesta, ale ju dal dopraviť do domu Gatčana Obéd-Edóma. ¹¹ Tak zostala Hospodinova archa v dome Gatčana Obéd-Edóma tri mesiace. Hospodin požehnával Obéd-Edóma i celý jeho dom. ¹² Kráľovi Dávidovi oznámili, že Hospodin pre Božiu archu požehnáva dom Obéd-Edóma i všetko, čo má. Dávid šiel s radosťou odniesť Božiu archu z domu Obéd-Edóma do Dávidovho mesta. ¹³ Keď nosiči Hospodinovej archy urobili šesť krokov, obetoval býka a vykŕmené teľa. ¹⁴ Dávid, opásaný ľanovým efódom, tancoval z celej sily pred Hospodinom. ¹⁵ Dávid a celý dom Izraela vynášali Hospodinovu archu s radostným pokrikom a za zvuku rohu. ¹⁶ Keď Hospodinova archa vstupovala do Dávidovho mesta, Saulova dcéra Michal sa poze-

rala z okna. Keď videla kráľa Dávida poskakovať a tancovať pred Hospodinom, opovrhla ním v srdci. ¹⁷ Hospodinovu archu priniesli a položili na pripravené miesto uprostred stanu, ktorý pre ňu Dávid postavil. Dávid priniesol pred Hospodinom spaľované obety i obety spoločensva. ¹⁸ Keď dokončil prinášanie týchto obiet, požehnal ľud v mene Hospodina zástupov. ¹⁹ Potom všetkému ľudu, zhromaždeným Izraelitom, mužom i ženám, každému dal bochník chleba, datľový a hrozienkový koláč. Všetok ľud sa potom rozišiel domov. ²⁰ Keď sa Dávid vracal domov požehnať svoju rodinu, Saulova dcéra Michal mu vyšla oproti. Povedala: Kráľ Izraela sa dnes naozaj vyznamenal, keď sa ako nejaký nehanebník obnažoval pred očami služok svojich služobníkov. ²¹ Dávid jej odvetil: Bolo to na počesť Hospodina, ktorý dal prednosť mne pred tvojím otcom a celým jeho domom, keď ma ustanovil za vojvodu Izraela, Hospodinovho ľudu. ²² Chcem sa ešte hlbšie pokoriť než doteraz a ponížovať sa sám pred sebou. U služok však, o ktorých si hovorila, zostanem v úcte. ²³ Saulova dcéra Michal bola bezdetná až do svojej smrti.

Nátanovo proroctvo

7 Keď sa kráľ usadil vo svojom dome a keď mu Hospodin zabezpečil pokoj od všetkých okolitých nepriateľov, ² povedal prorokovi Nátanovi: Len sa pozri! Ja bývam v cédrovom dome, zatiaľ čo Božia archa medzi stanovými plachtami. ³ Nátan odpovedal kráľovi: Choď a urob všetko, čo máš na mysli, lebo Hospodin je s tebou. ⁴ Tej istej noci oslovil Hospodin Nátana: ⁵ Choď povedať môjmu služobníkovi Dávidovi: Takto vraví Hospodin: Ty mi chceš postaviť dom na bývanie? ⁶ Ved' v dome som nebyval odvtedy, ako som vyviedol Izraelitov z Egypta až dodnes, ale putoval som iba v stanovom príbytku. ⁷ Zmienil som sa čo i len slovom, kadial som prechádzal so všetkými Izraelitmi, niektorému z izraelských kmeňov, ktorému som prikázal viesť môj izraelský ľud: Prečo ste mi nepostavili cédrový dom? ⁸ Teraz povieš môjmu služobníkovi Dávidovi: Takto vraví Hospodin zástupov: Vzal som ťa z pastvy od oviec, aby si sa stal vojvodom môjho izraelského ľudu. ⁹ Sprevádzal som ťa všade, kam si šiel a vyhubil som všetkých tvojich nepriateľov. Preslávim tvoje meno ako meno pozemských veľikánov. ¹⁰ Svoju izraelskému ľudu určím miesto a usadím ho. Bude bývať na svojom mieste, nebude sa už chvieť, zlosynovia ho už nebudú utláčať, ako robievali predtým; ¹¹ odvtedy, ako som ustanovil sudcov nad svojím izraelským ľudom, budeš nažívať v pokoji so všetkými nepriateľmi. Hospodin ti oznamuje, že tebe on postaví dom. ¹² Keď nadíde tvoj čas a ty sa pripojiš k tvojim predkom, vzbudím ti potomka, čo vzíde z teba, a upevním jeho kráľovskú moc. ¹³ On postaví dom na počesť môjho mena a ja natrvalo upevním jeho kráľovský trón. ¹⁴ Budem mu otcom a on mi bude synom. Keď sa prevíní, potrescem ho palicou a údermi ako kohokoľvek z ľudí. ¹⁵ Svoju milosť mu však neodopriem, ako som ju odoprel Saulovi, ktorého som spredu teba odstránil. ¹⁶ Tvoj rod bude pevný a tvoje kráľovstvo trvalé predo mnou, tvoj trón bude navždy pevný. ¹⁷ Nátan hovoril Dávidovi presne podľa týchto slov a podľa celého tohto videnia.

Dávidova modlitba

¹⁸ Vtedy kráľ Dávid vstúpil, posadil sa pred Hospodinom a hovoril: Kto som ja, Pán, Hospodin, a čo je môj dom, že si ma doviedol až sem? ¹⁹ I to sa ti videlo primálo, Pán, Hospodin, hovoril si aj o ďalekej budúcnosti domu svojho služobníka. Takto ty obvykle zaobchádzaš s človekom, Pán, Hospodin? ²⁰ Čo k tomu má ešte Dávid dodať? Poznáš predsa svojho služobníka, Pán, Hospodin. ²¹ Pre svoje slovo a z vlastnej vôle si zariadil všetky tieto významné veci a oznámil si ich svojmu služobníkovi. ²² Preto si veľký, Pán, Hospodin. Nikto sa ti nevyrovná a nieto Boha okrem teba podľa všetkého toho, čo sme na vlastné uši počuli. ²³ Kto sa vyrovná tvojmu izraelskému ľudu, jedinému národu na svete,

ktorý si Boh prišiel vykúpiť, aby bol jeho ľudom? Preslávil si ho, vykonal si preň veľké a úžasné veci, keď si ho vykúpil z Egypta a vyhnal si spred svojho ľudu národy a ich bohov. ²⁴ Izraelský ľud si natrvalo určil za svoj a ty, Hospodin, si sa stal jeho Bohom. ²⁵ Teraz však, Hospodin, Bože, splň vždy slovo, ktoré si povedal o svojom služobníkovi a jeho dome. Urob, ako si sľúbil. ²⁶ Tak sa navždy preslávi tvoje meno a bude sa hovoriť: Hospodin zástupcov je Bohom Izraela. Dom tvojho služobníka Dávida bude pevný pred tebou. ²⁷ Sám si predsa, Hospodin zástupcov, Boh Izraela, zjavil svojmu služobníkovi: Postavím ti dom. Preto sa tvoj služobník odhodlal predniesť ti túto modlitbu. ²⁸ Nuž teda, Pán, Hospodin, ty si Boh a tvoje slová sú pravdivé. Svojmu služobníkovi si prisľúbil také dobrodenie. ²⁹ Ráč preto požehnať dom svojho služobníka, aby navždy trval pred tebou, lebo ty, Pán, Hospodin, si prehovoril. Nech tvoje požehnanie navždy sprevádza dom tvojho služobníka.

Dávidove vojenské výpravy

8 Potom Dávid porazil Filištíncov, pokoril ich a odobral im Meteg-Ammu. ² Porazil aj Moábčanov a premeral ich šnúrou; museli si lahnúť na zem a on ich premeral šnúrou. Dve dĺžky šnúry z nich určil na smrť a jednou dĺžkou šnúry odmeral tých, čo mali zostať nažive. Moábčania sa stali poddanými Dávida a odvádzali mu poplatok. ³ Dávid porazil i Hadad-Ezera, syna Rechóba, kráľa Coby, keď šiel ovládnuť Eufrat. ⁴ Dávid mu zajal tisíc sedemsto jazdcov a dvadsaťtisíc pešiakov. Ponechal si z toho sto konských záprahov, ostatné kone dal ochromiť. ⁵ Keď Aramejčania z Damasku prišli na pomoc Hadad-Ezerovi, kráľovi Coby, Dávid z nich pobil dvadsaťdva tisíc mužov. ⁶ Potom Dávid zriadil v damaskom Arame posádky. Tak sa stali Aramejčania poddanými Dávida, ktorí odvádzali poplatok. Hospodin pomáhal Dávidovi všade, kam šiel. ⁷ Dávid pobral zlaté štíty, čo mali služobníci Hadad-Ezerovi, a priniesol ich do Jeruzalema. ⁸ Z Hadad-Ezerových miest Betach a Berotaj pobral kráľ Dávid veľké množstvo bronzu. ⁹ Keď sa Tói, kráľ Chamátu, dozvedel, že Dávid porazil celé vojsko Hadad-Ezera, ¹⁰ vyslal svojho syna Joráma ku kráľovi Dávidovi, aby ho pozdravil a blahoželal mu k víťazstvu nad Hadad-Ezerom. Priniesol so sebou strieborné, zlaté a bronzové predmety. ¹¹ I tie zasvätil kráľ Dávid Hospodinovi spolu so striebrom a zlatom od rôznych podmanených národov: ¹² od Aramejčanov, Moábčanov, od Ammónčanov, Filištíncov, od Amalékov a z koristi Rechóbovho syna Hadad-Ezera, kráľa Coby. ¹³ Dávid sa preslávil aj tým, že pri svojom návrate pobil v Solňom údolí osemnásťtisíc Aramejčanov. ¹⁴ V Edómsku rozmiestnil posádky, a to všade. Takto sa všetci Edómčania stali Dávidovými poddanými. Hospodin pomáhal Dávidovi všade, kam sa len pohol.

Dávidovi hodnostári

¹⁵ Dávid vládol nad celým Izraelom a všetkému svojmu ľudu vysluhoval právo a spravodlivosť. ¹⁶ Cerujin syn Joáb velil vojsku, Achilúдов syn Jošafát bol kancelárom, ¹⁷ Achitúbov syn Cadók i Ebjatárov syn Achimelech boli kňazmi a Seraja bol pisárom. ¹⁸ Jojadov syn Benaja velil Kereťanom a Peletanom; i Dávidovi synovia boli kňazmi.

Dávid a Mefibóšet

9 Dávid sa spýtal: Zostal ešte niekto zo Saulovho domu? Chcel by som mu pre Jonatána preukázať láskavosť. ² K Saulovmu domu patrila sluha menom Ciba. Toho predvolali k Dávidovi a kráľ sa ho spýtal: Ty si Ciba? On odvetil: Som tvoj služobník. ³ Kráľ povedal: Nezostal už zo Saulovho domu nikto, komu by som mohol preukázať Božiu láskavosť? Ciba povedal kráľovi: Je tu ešte Jonatánov syn, chromý na obe nohy. ⁴ Kde je?, spýtal sa kráľ. Ciba mu odvetil: Je v Ló-Debáre v dome Machíra, Ammielovho syna. ⁵ Kráľ Dávid

ho dal previezť z Ló-Debáru, z domu Ammíelovho syna Machíra. ⁶ Keď sa Mefibóšet, Jonatánov syn a Saulov vnuk, dostavil k Dávidovi, padol na tvár a poklonil sa. Dávid zvolal: Mefibóšet! Ten odpovedal: Tu je tvoj služobník. ⁷ Dávid mu povedal: Neboj sa! Pre tvojho otca Jonatána ti chcem preukázať láskavosť. Vrátim ti všetky pozemky po tvojom starom otcovi Saulovi a budeš sa trvalo stravovať pri mojom stole. ⁸ On sa poklonil a povedal: Čo je tvoj služobník, že sa obraciaš k takému zdochnutému psovi, ako som ja? ⁹ Kráľ zavola Saulovho sluhu Cibu a povedal mu: Všetko, čo patrilo Saulovi a celému jeho domu, dávam vnukovi tvojho pána. ¹⁰ Ty, tvoji synovia a tvoji sluhovia mu budete obrábať pôdu a zberať úrodu, aby mal vnuk tvojho pána čo jesť. Mefibóšet, vnuk tvojho pána, sa bude trvalo stravovať pri mojom stole. Ciba mal pätnásť synov a dvadsať sluhov. ¹¹ Ciba povedal kráľovi: Tvoj služobník urobí presne tak, ako mu prikázal môj pán a kráľ. Mefibóšet teda jedával pri Dávidovom stole ako jeden z kráľových synov. ¹² Mefibóšet mal synčeka Michu. Všetci, čo bývali v Cibovom dome, boli Mefibóšetovi služobníci. ¹³ Mefibóšet býval v Jeruzaleme, lebo sa trvalo stravoval pri kráľovom stole. Kríval na obe nohy.

Zhanobenie Dávidových poslov

10 Potom zomrel kráľ Ammónčanov a po ňom sa ujal vlády jeho syn Chanún. ² Dávid si povedal: Prejavím Nachášovmu synovi Chanúnovi láskavosť, ako to urobil jeho otec mne. Prostredníctvom svojich služobníkov mu prejavil sústrasť nad jeho otcom. Keď prišli Dávidovi služobníci do krajiny Ammónčanov, ³ ammónski hodnostári svojmu pánovi Chanúnovi povedali: Nazdávaš sa, že si chce Dávid uctiť tvojho otca, keď ti posielá tešiteľov? Neposiela azda Dávid k tebe svojich služobníkov skôr preto, aby preskúmal mesto, presledil ho a zničil? ⁴ Nato Chanún chytil Dávidových služobníkov, oholil im polovicu brady, odrezal im polovicu šiat až po zadok a tak ich prepustil. ⁵ Keď to oznámili Dávidovi, poslal im naproti ľudí, lebo tí muži boli veľmi zhanobení. Kráľ odkázal: Zostaňte v Jerichu, kým vám nenarastú brady, potom sa vrátite.

Výprava proti Ammónčanom

⁶ Ammónčania si uvedomili, že si Dávida rozhnevali. Najali si Aramejčanov z Bét-Rechóbu, Aramejčanov z Coby, dvadsaťtisíc pešiakov, kráľa Maachy s tisíc mužmi a dvanásťtisíc mužov z Tóbu. ⁷ Keď sa to Dávid dozvedel, vypravil Joába s celým vojskom hrdinov. ⁸ Ammónčania zaujali bojové postavenie pri vchode do brány. Aramejčania z Coby, z Rechóbu, muži z Tóbu a Maachy stáli v poli samostatne. ⁹ Keď Joáb zbadal, že mu hrozí boj spredu i zozadu, vybral si z celého Izraela tých najlepších a postavil sa proti Aramejčanom. ¹⁰ Zvyšok ľudu zveril veleniu svojho brata Abišaja a nasmeroval ho proti Ammónčanom. ¹¹ Povedal mu: Ak budú mať Aramejčania nado mnou prevahu, prídeš mi na pomoc. Ak budú mať prevahu nad tebou Ammónčania, prídem ti pomôcť ja. ¹² Buď silný, vzbopme sa za náš ľud a za mestá nášho Boha! Hospodin nech urobí, čo uzná za dobré. ¹³ Joáb so svojím ľudom postupoval v boji proti Aramejčanom; tí však pred ním zutekali. ¹⁴ Keď Ammónčania videli, že sa Aramejčania dali na útek, zutekali pred Abišajom aj oni a stiahli sa do mesta. Joáb sa vrátil z boja proti Ammónčanom a prišiel do Jeruzalema.

Porážka Aramejčanov

¹⁵ Keď Aramejčania videli, že ich Izraeliti porazili, sústredili sa. ¹⁶ Hadad-Ezer vyslal poslov, aby získal Aramejčanov spoza Eufratu. Tí prišli do Chelámu na čele so Šobachom, veliteľom Hadad-Ezerovho vojska. ¹⁷ Keď to ohlásili Dávidovi, zhromaždil celý Izrael, prekročil Jordán a dorazil do Chelámu. Aramejčania sa zoradili do útoku a bojovali proti Dávidovi. ¹⁸ Aramejčania však utiekli pred Izraelitmi. Dávid zničil Aramejčanom sedemsto bojových vozov a pobil štyridsaťtisíc jazdcov. Veliteľa vojska Šobacha zranil tak, že tam

zomrel. ¹⁹ Keď všetci králi, podriadení Hadad-Ezerovi videli, že ich Izrael porazil, uzavreli s ním mier a slúžili mu. Aramejčania sa už báli ďalej pomáhať Ammónčanom.

Dávidov hriech

11 Na prelome roka, v čase kráľovských výprav, vyslal Dávid Joába a s ním svojich služobníkov i celý Izrael. Tí pobili Ammónčanov a obľahli Rabbu, zatiaľ čo Dávid zostal v Jeruzaleme. ² Keď večer vstal Dávid zo svojho lôžka a prechádzal sa po streche kráľovského paláca, uzrel ženu, ktorá sa kúpala. Bola to žena veľmi pekná. ³ Keď sa Dávid o ňu zaujímal, povedali mu: To je predsa Eliámova dcéra Batšeba, žena Chetitu Uriáša. ⁴ Dávid poslal poslov, aby ju priviedli. Keď k nemu prišla, on s ňou spal; práve predtým sa očistila od svojej mesačnej nečistoty. Potom sa vrátila domov. ⁵ Žena počala a odkázala Dávidovi: Som tehotná. ⁶ Dávid oznámil Joábovi: Pošli mi Chetitu Uriáša. Joáb ho poslal k Dávidovi. ⁷ Keď k nemu Uriáš prišiel, Dávid sa ho pýtal, ako sa má Joáb, ako sa má ľud a ako prebieha boj. ⁸ Dávid povedal Uriášovi: Choď domov a umy si nohy! Uriáš vyšiel z kráľovského paláca a za ním niesli kráľov dar. ⁹ Uriáš však nešiel domov, ale si ľahol ku vchodu do kráľovského paláca spolu s ostatnými služobníkmi svojho pána. ¹⁰ Dávidovi oznámili, že Uriáš neodišiel domov. Dávid sa ho spýtal: Prišiel si predsa z cesty. Prečo nejdeš domov? ¹¹ Uriáš odpovedal Dávidovi: Archa, Izrael i Júda bývajú v stanoch, môj pán Joáb a jeho služobníci tábora v poli, a ja by som mal ísť domov, aby som jedol, pil a spal so svojou ženou? Akože žiješ ty a tvoja duša, niečo také neurobím. ¹² Vtedy Dávid povedal Uriášovi: Zostaň tu ešte dnes, zajtra ťa prepustím. Uriáš teda zostal v Jeruzaleme v ten deň i v nasledujúci deň. ¹³ Dávid si ho pozval, aby s ním jedol a pil, a opil ho. Večer si šiel Uriáš ľahnúť na svoje lôžko spolu so sluhami svojho pána, domov však nešiel.

Uriášova smrť

¹⁴ Ráno napísal Dávid Joábovi list a poslal ho po Uriášovi. ¹⁵ V liste písal: Zaradte Uriáša do prednej línie, do najtuhšieho boja. Vy potom ustúpte, nech ho zasiahnu a zahynie. ¹⁶ Joáb pri obliehaní mesta zaradil Uriáša na miesto, o ktorom vedel, že ho bránia udatní protivníci. ¹⁷ Muži mesta vyrazili a zaútočili na Joába. Spomedzi ľudu padlo niekoľko Dávidových mužov a zahynul aj Chetita Uriáš. ¹⁸ Joáb poslal Dávidovi hlásenie o celkovom priebehu boja. ¹⁹ Posla však počul: Keď podáš kráľovi správu o celkovom priebehu boja, ²⁰ kráľ sa môže nahnevať a spýtať sa ťa: Prečo ste sa až natoľko priblížili k mestu? Nevedeli ste, že sa z hradieb strieľa? ²¹ Kto zabil Jerubbešetovho syna Abimelecha? Nebola to žena, čo na neho zhodila z hradieb mlynský kameň, takže zahynul v Tébeci? Prečo ste sa teda priblížili k hradbám? Vtedy povieš: Tvoj služobník Chetita Uriáš zahynul. ²² Posol odišiel a pri svojom príchode oznámil Dávidovi všetko, čo po ňom Joáb odkázal. ²³ Posol hlásil Dávidovi: Tí muži mali nad nami prevahu a vyrazili proti nám do boja, no my sme ich zatlačili ku vchodu do brány. ²⁴ Lukostrelci strieľali z hradieb na твоjich služobníkov a niektorí z kráľových služobníkov zahynuli. Zahynul i tvoj služobník Chetita Uriáš. ²⁵ Dávid povedal poslovi: Joábovi oznám: Netráp sa tým, lebo meč zasiahne toho či onoho. Zosilni svoj nápor na mesto a znič ho. Tak ho posmeľuj! ²⁶ Keď sa Uriášova žena dozvedela, že jej muž Uriáš zahynul, oplakávala ho. ²⁷ Keď uplynul čas smútku, dal ju Dávid doviest' do svojho paláca a stala sa jeho ženou. Potom mu porodila syna. Hospodinovi sa však Dávidov skutok nepáčil.

Nátan karhá Dávída

12 Hospodin poslal k Dávidovi Nátana. Ten prišiel k nemu a povedal: V jednom meste boli dvaja muži. Jeden bol bohatý a druhý chudobný. ² Boháč mal veľké množstvo

oviec a dobytku. ³ Chudobný mal iba ovečku, ktorú si kúpil. Choval ju a ona rástla spolu s ním a s jeho synmi. Jedávala z jeho skyvy, pila z jeho pohára a spávala mu v lone. Bola mu ako dcéra. ⁴ Raz dostal boháč návštevu. Lúto mu bolo vziať svoju ovcu alebo svoje dobytča a pripraviť to pocestnému, ktorý ho navštívil. Vzal teda ovcu chudobnému a pripravil ju hostovi. ⁵ Dávid sa veľmi nahneval na toho muža a povedal Nátanovi: Akože žije Hospodin, ten muž, čo to urobil, zasluhuje smrť. ⁶ Ovcu nahradí štvornásobne za to, že spáchal taký skutok a nemal zľutovanie. ⁷ Vtedy povedal Nátan Dávidovi: Ty si ten muž! Takto vraví Hospodin, Boh Izraela: Ja som ťa pomazal za kráľa nad Izraelom a vyslobodil ťa z moci Saula. ⁸ Dal som dom tvojho pána i jeho ženy do tvojho náručia. Dal som ti dom Izraela a dom Júdu. Keby to nestačilo, ešte k tomu pridám. ⁹ Prečo si znevážil Hospodinovo slovo a dopustil sa toho, čo sa mu nepáči? Chetitú Uriáša si dal odstrániť mečom a privlastnil si si jeho ženu. Jeho samého si dal zabiť mečom Ammónčanov. ¹⁰ Odteraz už meč nikdy neobide tvoj dom, lebo si ma znevážil a privlastnil si si ženu Chetitú Uriáša. ¹¹ Takto vraví Hospodin: Dopustím na teba pohromu, čo bude z tvojho vlastného domu. Pred očami ti odnímam tvoje ženy a dám ich tvojmu blízkeму. Ten bude s nimi ležať za bieleho dňa. ¹² Ty si konal tajne, ja to však urobím pred celým Izraelom a cez deň.

Dávidovo pokánie

¹³ Vtedy povedal Dávid Nátanovi: Zhrešil som proti Hospodinovi. Nátan odpovedal Dávidovi: Hospodin ti odpustil tvoj hriech, nezomrieš. ¹⁴ Pretože si tým popudil Hospodinových nepriateľov k rúhaniu, zomrie syn, ktorý sa ti narodí. ¹⁵ Keď Nátan odišiel domov, Hospodin dopustil chorobu na dieťa, ktoré Dávidovi porodila Uriášova žena. ¹⁶ Dávid prosil Boha za chlapca a prísne sa postil. Vrátil sa domov a celú noc ležal na zemi. ¹⁷ Starší jeho domu zastali nad ním a chceli ho zdvihnúť zo zeme, ale on odmietol a nechcel s nimi ani jesť. ¹⁸ Na siedmy deň dieťa zomrelo. Dávidovi služobníci sa mu báli oznámiť, že dieťa zomrelo. Hovorili si totiž: Kým dieťa ešte žilo, prihovárali sme sa mu, ale nás neposlúchol. Ako mu môžeme povedať, že dieťa zomrelo? Mohol by vykonať niečo zlé. ¹⁹ Dávid si všimol, že jeho služobníci si niečo šepkajú. Pochopil, že dieťa zomrelo. Spýtal sa ich: Zomrelo dieťa? Odpovedali: Zomrelo. ²⁰ Dávid vstal zo zeme, umyl sa, natrel sa masťou a preobliekol sa. Potom vošiel do Hospodinovho domu a klaňal sa. Nato odišiel domov a pýtal si jesť. Predložili mu pokrm a on jedol. ²¹ Služobníci sa ho spýtali: Čo to robíš? Kým dieťa žilo, postil si sa a plakal si. Keď však dieťa zomrelo, vstávaš a ideš jesť. ²² Odpovedal: Kým dieťa ešte žilo, postil som sa a plakal som, lebo som si myslel: Možno sa Hospodin nado mnou zmiluje a dieťa bude žiť. ²³ Teraz však, keď zomrelo, prečo by som sa mal posťiť? Môžem ho azda oživiť? Ja pôjdem za ním, ale ono sa ku mne nevráti. ²⁴ Potom Dávid potešoval svoju ženu Batšebu, vošiel k nej a spal s ňou. Keď porodila syna, dostal meno Šalamún. Hospodin ho miloval. ²⁵ Po prorokovi Nátanovi odkázal, že pre Hospodina mu majú dať meno Jedidjah.

Dobytie Rabby

²⁶ Joáb bojoval proti Rabbe Ammónčanov a dobyl kráľovské mesto. ²⁷ Joáb odkázal po posloch Dávidovi: Bojoval som proti Rabbe a dobyl som jej Vodné mesto. ²⁸ Teraz zhromaždi ostatok ľudu, obľahni mesto a obsaď ho, aby som ho sám neobsadil a nepomenoval svojím menom. ²⁹ Nato Dávid zhromaždil všetok ľud, odišiel k Rabbe, bojoval proti nej a dobyl ju. ³⁰ Z hlavy ich kráľa snal korunu, ktorej zlato vážilo talent a mala drahokam. Prešla na hlavu Dávida, ktorý z mesta vyviezol veľmi bohatú korisť. ³¹ Ľud, čo bol v ňom, odviedol, zaradil k pílám, k železným čakanom, železným sekerám a zamestnal ich v tehelni. Podobne naložil so všetkými mestami Ammónčanov. Potom sa Dávid i všetok ľud vrátili do Jeruzalema.

Amnón a Tamar

13 Neskôr sa stalo toto: Dávidov syn Absolón mal krásnu sestru menom Tamar, do ktorej sa zamiloval Dávidov syn Amnón. ² Amnón sa chorobne trápil pre svoju sestru Tamar. Bola totiž pannou a Amnónovi sa zdalo nemožné jej niečo urobiť. ³ Mal však priateľa Jonadába, syna Dávidovho brata Šimeu; bol to veľmi chytrý muž. ⁴ Spýtal sa Amnóna: Čím je to, kráľovský syn, že si každé ráno taký utrápený? Nepovieš mi to? Amnón mu povedal: Milujem Tamar, sestru môjho brata Absolóna. ⁵ Jonadáb mu poradil: Lahni si na lôžko a predstieraj chorobu. Keď ťa príde tvoj otec navštíviť, povedz mu: Dovoľ mojej sestre Tamar, aby mi dala jesť, pripravila predo mnou jedlo, aby som to videl a jedol z jej ruky. ⁶ Amnón si ľahol a predstieral chorobu. Keď ho prišiel kráľ navštíviť, povedal mu: Dovoľ mojej sestre Tamar, aby prišla a upiekla predo mnou dva koláče. Chcel by som jesť z jej ruky. ⁷ Dávid odkázal Tamar domov: Chod' do domu svojho brata Amnóna a priprav mu jedlo. ⁸ Keď Tamar prišla do domu svojho brata Amnóna, on ležal. Vzala cesto, vymiesila ho, urobila pred ním koláče a upiekla ich. ⁹ Potom vzala panvicu a predložila mu ich, ale on nechcel jesť. Amnón prikázal: Pošlite všetkých mužov preč odtiaľto. Všetci od neho odišli. ¹⁰ Tu Amnón povedal Tamar: Prines to jedlo do spálne. Budem jesť z tvojej ruky. Tamar vzala koláče, ktoré upiekla, a zanesla ich bratovi Amnónovi do spálne. ¹¹ Keď mu však predkladala jedlo, strhol ju a povedal jej: Poď si ku mne ľahnúť, sestra moja! ¹² Odpovedala mu: Nie, brat môj, nedopúšťaj sa na mne násilia. To sa predsa v Izraeli nerobí. Nedopúšťaj sa hanebnosti! ¹³ Kam sa podejem so svojou hanbou a teba budú mať v Izraeli za nemravníka. Porozprávaj sa však s kráľom, iste ti ma neodoprie. ¹⁴ On však nedbal a keďže bol mocnejší než ona, znásilnil ju. ¹⁵ Potom k nej Amnón začal cítiť nesmiernu nenávisť. Väčšia bola nenávisť, čo k nej cítil, než láska, ktorú k nej prechovával. Amnón jej povedal: Zober sa a chod! ¹⁶ Povedala mu: To, že ma vyháňaš, je ešte horšie než to, čo si na mne spáchal. On ju však nechcel počúvať. ¹⁷ Zavolať si mládenca, ktorý ho obsluhoval, a prikázal mu: Vyžen tú ženskú von a zamkni za ňou dvere! ¹⁸ Ona mala na sebe pestré vrchné rúcho, aké nosievali kráľovské dcéry za slobodna. Jeho sluha ju vyhnal von a zamkol za ňou dvere. ¹⁹ Tamar si posypala hlavu prachom, roztrhla si pestré vrchné rúcho, čo mala na sebe, položila si ruku na hlavu a kade šla, nariekala. ²⁰ Jej brat Absolón sa jej spýtal: Nebol s tebou tvoj brat Amnón? Teraz už sestra moja o tom nehovor. Je to tvoj brat, neber tú vec tak vážne. Tamar zostala opustená v dome svojho brata Absolóna. ²¹ Keď sa o tom všetkom dozvedel kráľ Dávid, veľmi sa nahneval. ²² Absolón sa už potom vôbec nezhováral s Amnónom. Nenávidel ho, pretože mu znásilnil sestru Tamar.

Absolónova pomsta

²³ O dva roky sa u Absolóna strihali ovce v Baal-Chacóre pri Efrajime a pozval všetkých kráľových synov. ²⁴ Absolón šiel za kráľom a povedal: U tvojho služobníka je práve strihačka oviec. Nech príde, prosím, kráľ so svojimi služobníkmi k tvojmu služobníkovi. ²⁵ Kráľ však Absolónovi odvetil: Nie, syn môj. Nemusíme ísť všetci, aby sme ti neboli na ťarchu. Hoci Absolón naliehal, nechcel ísť, ale požehnal ho. ²⁶ Absolón nato povedal: Keď nie, nech ide s nami môj brat Amnón. Kráľ sa spýtal: Prečo by mal ísť s tebou? ²⁷ Absolón však natoľko naliehal, že s ním pustil Amnóna i všetkých kráľových synov. ²⁸ Absolón prikázal svojim sluhom: Dávajte pozor! Keď bude mať Amnón dobrú náladu od vína, vtedy ho na môj povel napadnite a zabite. Nebojte sa! Príkaz máte odo mňa. Buďte smelí a udatní! ²⁹ Absolónovi sluhovia urobili s Amnónom, ako im prikázal. Vtedy všetci kráľovi synovia vstali, vysadli na svoje mulice a utiekli. ³⁰ Ešte boli na ceste, keď Dávid dostal správu: Absolón pobil všetkých kráľovských synov, nikto z nich neostal. ³¹ Nato kráľ vstal, roztrhol si šaty a ľahol si na zem. Všetci jeho služobníci stáli okolo neho s roztrhnutými šatmi. ³² Tu

sa ozval Jonadáb, syn Dávidovho brata Šimeu: Nech si môj pán nemyslí, že zabili všetkých mladých kráľovských synov. Zomrel iba Amnón. Absolón sa na to chystal odvtedy, ako mu Amnón zneuctil sestru Tamar. ³³ Nech sa teda kráľ, môj pán, netrápi predstavou, že zomreli všetci kráľovskí synovia. Zomrel iba Amnón. ³⁴ Absolón ušiel. Mládenec, ktorý mal stráž, sa zahľadel a zrazu uvidel početnú skupinu schádzať po úbočí. ³⁵ Jonadáb povedal kráľovi: To prichádzajú kráľovskí synovia. Stalo sa tak, ako povedal tvoj služobník. ³⁶ Len čo dohovoriť, prišli kráľovskí synovia a pustili sa do prenikavého náreku. I kráľ a všetci jeho služobníci sa dali do strhujúceho plaču. ³⁷ Absolón ušiel a pobral sa k Ammichúrovmu synovi Talmajovi, kráľovi Gešúru. Dávid smútil celý ten čas za svojím synom Amnónom. ³⁸ Absolón sa útekem dostal do Gešúru, kde pobudol tri roky. ³⁹ Kráľ Dávid zatúžil ísť k Absolónovi, lebo sa zmieril so smrťou Amnóna.

Absolónov návrat do Jeruzalema

14 Keď Cerujin syn Joáb vytušil, že sa kráľovi po Absolónovi cnie, ² dal si z Tekóy priviesť chytrú ženu a povedal jej: Predstieraj, že máš smútok, obleč si smútočné šaty, nenatieraj sa olejom a správaj sa ako žena, ktorá dlhý čas smúti za mŕtvym. ³ Potom pôjdeš ku kráľovi na rozhovor. Joáb ju poučil, čo má hovoriť. ⁴ Žena z Tekóy prišla ku kráľovi, padla tvárou na zem, poklonila sa a povedala: Kráľu, pomôž mi! ⁵ Kráľ sa jej spýtal: Čo ti je? Odvetila: Ach, som vdova, muž mi zomrel. ⁶ Tvoja služobnica mala dvoch synov. Tí sa medzi sebou v poli pohádali a keďže nebolo nikoho, čo by ich od seba bol odtrhol, jeden z nich udrel toho druhého a zabil ho. ⁷ Tu vystúpila celá rodina proti tvojej služobnici s vyhrážkou: Vydaj bratovraha, nech ho zabijeme za život zavraždeného brata a zničíme i jeho dediča. Chcu uhasiť iskru, ktorá mi zostala, aby po mojom mužovi nezostalo na zemi meno ani potomstvo. ⁸ Kráľ tej žene povedal: Chod domov, ja tú vec vybavím. ⁹ Žena z Tekóy však odvetila kráľovi: Pán môj a kráľ môj! Nech tá vina padne na mňa a na moju rodinu. Nech však kráľ a jeho trón zostanú bez viny. ¹⁰ Kráľ vyhlásil: Ak by ti niekto niečo vyčítal, prived' ho ku mne a nebude ťa už obťažovať. ¹¹ Ona dodala: Kráľ nech si, prosím, spomenie na Hospodina, svojho Boha, aby krvný pomstiteľ nepokračoval v skaze a nezničil môjho syna. Kráľ odpovedal: Akože žije Hospodin, tvojmu synovi sa neskriví ani vlasok na hlave. ¹² Žena pokračovala: Dovoľ svojej služobnici, aby smela niečo povedať svojmu pánovi, kráľovi. Ten povedal: Hovor! ¹³ Žena sa spýtala: Prečo zamýšľaš podobne proti Božiemu ľudu? Keď sa kráľ takto vyjadril, sám si priznáva vinu, že neumožnil návrat zapudeného. ¹⁴ Sme smrteľní. Sme ako voda vyliata na zem, ktorú nemožno zachytiť. Boh nechce život odňať, ale dôkladne zvažuje, či má vyhnanca zapuďiť. ¹⁵ Prišla som teda, aby som to môjmu kráľovi a pánovi povedala, lebo ma ľud vyľakal. Tvoja služobnica si povedala: Povieť to kráľovi. Možno splní žiadosť svojej služobnice. ¹⁶ Veď kráľ ma iste vypočuje a vyslobodí svoju služobnicu z moci muža, ktorý chce mňa i môjho syna vylúčiť z Božieho dedičstva. ¹⁷ Tvoja služobnica si povedala: Nech slovo môjho pána a kráľa prinesie uspokojenie. Veď môj pán a kráľ je ako Boží anjel: rozlišuje dobré od zlého. Hospodin, tvoj Boh, nech je s tebou. ¹⁸ Kráľ odvetil žene: Niečo sa ťa spýtam. Odpovedz pravdivo! Žena povedala: Nech len hovorí môj pán a kráľ. ¹⁹ Kráľ sa spýtal: Nie je v pozadí toho všetkého Joáb? Žena odpovedala: Ako ty žiješ, môj pán a kráľ, nemožno odbočiť od toho všetkého, čo si hovoril, napravo ani naľavo. Nuž, bol to tvoj služobník Joáb, ktorý mi dal príkaz a poučil tvoju služobnicu o všetkom, čo má hovoriť. ²⁰ Tvoj služobník Joáb to urobil preto, aby zmenil terajší stav. Môj pán je múdry ako Boží anjel; vie o všetkom, čo sa deje na zemi. ²¹ Kráľ povedal Joábovi: Dobré, vybavím túto vec. Chod' a prived späť mladého Absolóna. ²² Joáb padol tvárou na zem, klaňal sa a ďakoval kráľovi. Povedal: Dnes spoznáva tvoj služob-

ník, že našiel u teba, môj pán a kráľ, priazeň, lebo kráľ vyhovel prosbe svojho služobníka. ²³ Nato Joáb prišiel do Gešúru a priviedol Absolóna do Jeruzalema. ²⁴ Kráľ však povedal: Nech odíde do svojho domu, no nesmie sa mi ukázať na oči. Absolón sa uchýlil do svojho domu, ale kráľa neuvidel. ²⁵ V celom Izraeli nebol nikto taký krásny a obdivovaný ako Absolón. Od hlavy po päty nemal chybu. ²⁶ Vždy koncom roka si dával ostrihať hlavu. Dával sa strihať, lebo ho vlasy obťažovali. Ostrihané vlasy z jeho hlavy vážili totiž dvesto šeklov kráľovskej váhy. ²⁷ Absolónovi sa narodili traja synovia a jedna dcéra menom Tamar. Bola to krásna žena. ²⁸ Dva roky býval Absolón v Jeruzaleme bez toho, aby kráľa uvidel. ²⁹ Absolón vyzýval Joába, aby šiel s posolstvom ku kráľovi, ale ten nechcel k nemu ísť. Odkázal aj po druhý raz, no ani tak nechcel ísť. ³⁰ Potom povedal svojim sluhom: Pozrite sa, Joábovo pole susedí s mojím a je tam jačmeň. Chodte ho podpáliť! Absolónovi sluhovia to pole podpálili. ³¹ Nato Joáb zašiel do Absolónovho domu a spýtal sa ho: Prečo mi tvoji sluhovia podpálili pole? ³² Absolón odvetil Joábovi: Odkázal som ti predsa, aby si prišiel sem. Chcel som ťa poslať ku kráľovi so žiadosťou: Prečo som vlastne prišiel z Gešúru? Lepšie by mi bolo, keby som tam bol ešte zostal. Teraz však chcem vidieť kráľovu tvár. Ak som vinný, nech ma dá zabiť. ³³ Joáb predstúpil pred kráľa a oznámil mu to. Kráľ si predvolal Absolóna. Ten prišiel ku kráľovi, poklonil sa mu tvárou po zem a kráľ Absolóna pobožkal.

Absolónovo povstanie

15 Neskôr si Absolón zaobstaral voz, kone a päťdesiat mužov, ktorí mali bežať pred ním. ² Od skorého rána postával pri ceste, čo vedie k bráne. Každého, kto prišiel v nejakej veci ku kráľovi na súd, si Absolón zavolať a spýtal sa ho: Z ktorého si mesta? Keď mu povedal: Tvoj služobník pochádza z jedného z izraelských kmeňov, ³ Absolón mu odvetil: Pozri sa, hovoríš dobre a správne, no zo strany kráľa ťa nemá kto vypočuť. ⁴ Absolón dodal: Mňa by mali ustanoviť za sudcu v krajine! Spravodlivo by som rozhodol v každom spornom či súdnom prípade. ⁵ Keď sa niekto priblížil, aby sa mu poklonil, vystrel ruku, objal ho a pobožkal. ⁶ Tak sa správal Absolón ku všetkým Izraelitom, čo prichádzali ku kráľovi na súd. Takto ľstivo získaval srdce Izraelitov. ⁷ Po štyridsiatich rokoch povedal Absolón kráľovi: Rád by som šiel do Hebronu a splnil svoj slub, ktorý som dal Hospodinovi. ⁸ Tvoj služobník totiž za svojho pobytu v aramejskom Gešúre urobil tento slub: Ak ma Hospodin privedie späť do Jeruzalema, budem mu slúžiť. ⁹ Kráľ mu povedal: Pokojne si chod! On sa vychystal a odišiel do Hebronu. ¹⁰ Absolón rozoslal do všetkých kmeňov Izraela poslov s príkazom: Keď začujete zvuk rohu, zvolajte: Absolón sa stal kráľom v Hebrone! ¹¹ S Absolónom odišlo z Jeruzalema dvesto mužov. Boli pozvaní, nemali nijaké postranné úmysly a nič netušili. ¹² Keď mal prinášať obety, prizval si Absolón i Dávidovho poradcu Gilonca Achitofela z mesta Gilo. Sprisahanie mohutnelo a stále viac ľudí sa pridávalo k Absolónovi.

Dávidov útek z Jeruzalema

¹³ K Dávidovi prišiel posol a hlásil: Srdce izraelských mužov sa priklonilo k Absolónovi. ¹⁴ Dávid povedal všetkým svojim služobníkom, ktorí boli s ním v Jeruzaleme: Ihneď utečme, lebo inak sa pred Absolónom nezachránime. Rýchlo odíďme, aby nás neprekvapil, nepriniesol nám nešťastie a mesto nepobil mečom. ¹⁵ Služobníci povedali kráľovi: Nech sa náš pán a kráľ akokoľvek rozhodne, stojíme ti k službám. ¹⁶ Kráľ vyšiel pešo s celou svojou rodinou. Zanechal iba desať vedľajších žien, aby strážili palác. ¹⁷ Kráľ i všetok ľud odišli pešo. Pri poslednom dome zastali. ¹⁸ Všetci služobníci kráčali vedľa kráľa. Všetci Keretania, všetci Peletania a Gatčania v počte šesťsto mužov, ktorí prišli k nemu z Gatu, pochodovali pred kráľom. ¹⁹ Kráľ povedal Ittajovi z Gatu: Prečo ideš s nami aj ty? Vráť sa a zostaň pri

kráľovi. Veď si cudzinec, vyhnaný zo svojho domova.²⁰ Včera si prišiel a dnes ti mám dovoliť ísť s nami, keď ani sám neviem, kam mám ísť? Vráť sa a vezmi so sebou i svojich bratov. Nech ťa sprevádza milosť a vernosť!²¹ Ittaj odvetil kráľovi: Akože žije Hospodin a akože žiješ ty, môj pán a kráľ, všade tam, kde bude môj pán a kráľ, tam bude i tvoj služobník, či mŕtvy, alebo živý.²² Dávid povedal Ittajovi: Choď a prejdi! Ittaj z Gatu prešiel so všetkými svojimi mužmi a s celou svojou rodinou.²³ Celou krajinou sa ozýval veľký nárek, keď všetok ľud tade prechádzal. Kráľ prešiel cez Kidrónske údolie a všetok ľud sa pohol smerom na púšť.²⁴ Bol tam i Cadók a s ním všetci leviti, ktorí niesli archu Božej zmluvy. Keď ju zložili, Ebjatár prinášal obety, kým ľud celkom neodišiel z mesta.²⁵ Potom kráľ povedal Cadókovi: Odnes Božiu archu späť do mesta. Ak nájdem u Hospodina milosť a privedie ma späť, ukáže mi ju i svoj príbytok.²⁶ Ak povie: Nie som s tebou spokojný, nech naloží so mnou, ako uzná za dobré.²⁷ Kráľ povedal kňazovi Cadókovi: Pozri, vráť sa pokojne do mesta i so svojím synom Achimaacom a s Jonatánom, synom Ebjatára. Obaja vaši synovia nech sú s vami.²⁸ Pozrite, ja budem vyčkávať pri brodoch na púšti, kým od vás nepríde nejaká správa.²⁹ Cadók a Ebjatár odniesli Božiu archu späť do Jeruzalema a zostali tam.³⁰ Dávid vystupoval hore Olivovým vrchom a cestou plakal, hlavu mal zahalenú a šiel bosý. I všetok ľud, ktorý bol s ním, si zahalil hlavu a pri výstupe plakal.³¹ Dávidovi hlásili: Spolu s Absolónom je medzi sprisahancami aj Achitofel. Dávid povedal: Hospodin nech zmari Achitofelovu radu.³² Keď Dávid došiel na samý vrchol, kde uctievali Boha, šiel oproti nemu Arkýjec Chušaj s roztrhnutým rúchom a s prachom na hlave.³³ Dávid povedal: Ak pôjdeš so mnou, budeš mi len na ťarchu.³⁴ Ak sa však vrátiš do mesta a povieš Absolónovi: Kráľ, som tvoj služobník, predtým som slúžil tvojmu otcovi, teraz budem slúžiť tebe, tak môžeš zmariť Achitofelovu radu.³⁵ Budú tam s tebou kňazi Cadók a Ebjatár. Všetko, čo sa dozvieš v kráľovskom paláci, oznámiš kňazom Cadókovi a Ebjatárovi.³⁶ Tí tam majú pri sebe dvoch synov, Cadók Achimaaca a Ebjatár Jonatána. Po nich mi odkazujte všetko, čo sa dozviete.³⁷ Dávidov priateľ Chušaj sa vrátil do mesta práve vtedy, keď do Jeruzalema prichádzal Absolón.

Dávid a Ciba

16 Keď zašiel Dávid ďalej za vrchol, šiel mu oproti Mefibósetov sluha Ciba s párom osedlaných oslov. Viezol na nich dvesto chlebov, sto priehrstí sušených hrozienok, sto kusov čerstvého ovocia a mech vína.² Kráľ sa spýtal Cibu: Načo ti je to? Ciba odpovedal: Na osloch sa povezie kráľovská rodina; chlieb a čerstvé ovocie bude na požívenie mladým služobníkom a víno bude nápojom pre unavených na púšti.³ Kráľ sa spýtal: Kde je vnuk tvojho pána? Ciba kráľovi odvetil: Ten zostal v Jeruzaleme, lebo si povedal: Dnes mi dom Izraelov vráti otcovo kráľovstvo.⁴ Kráľ povedal Cibovi: Všetko, čo vlastní Mefibóset, pripadne tebe. Ciba povedal: Klaniam sa ti! Nech len nájdem u teba, môjho pána a kráľa, priazeň.

Dávid a Šimei

⁵ Keď sa kráľ Dávid blížil k Bachurímu, práve odtiaľ vychádzal muž zo Saulovho domu menom Šimei, syn Geru. Cestou stále zlorečil.⁶ Hádzal kamene do Dávida a do všetkých jeho služobníkov, hoci kráľa Dávida sprava i zľava obklopoval všetok ľud i všetci hrdinovia.⁷ Šimei ho takto preklínal: Strať sa, strať sa, vrah a lotor akýsi! ⁸ Hospodin ti odpláca za všetku krv, ktorú si preliel v dome Saula, namiesto ktorého si vládol. Hospodin odovzdáva kráľovstvo tvojmu synovi Absolónovi. Stíha ťa nešťastie, lebo si vrah.⁹ Cerujin syn Abišaj povedal kráľovi: Smie tento zdochnutý pes preklínať môjho pána a kráľa? Dovoľ, aby som zakročil a odťal mu hlavu.¹⁰ Kráľ mu však povedal: Čo ma po vás Cerujini synovia? On

preklína, lebo Hospodin mu povedal: Preklínaj Dávida! Kto mu smie povedať: Prečo to robíš? ¹¹ Dávid povedal Abišajovi a všetkým svojim služobníkom: Môj syn, ktorý je z môjho tela, mi ohrozuje život, tým skôr teda tento Benjamínovec. Nechajte ho, nech len zlorečí, lebo mu to prikázal Hospodin. ¹² Možno, že Hospodin si všimne moju biedu a odplatí sa mi dobrom za jeho dnešné preklínanie. ¹³ Dávid so svojimi mužmi pokračoval v ceste. Šimei šiel tesne popri ňom po svahu vrchu, cestou zlorečil, hádzal doňho kamene a trúsil prach. ¹⁴ Kráľ a všetci ľudia, čo ho sprevádzali, prišli unavení na miesto, kde si odpočinuli.

Absolón v Jeruzaleme

¹⁵ Absolón s celým izraelským mužstvom dorazil do Jeruzalema a Achitofel s ním. ¹⁶ Keď prišiel Dávidov priateľ Arkíjec Chušaj k Absolónovi, povedal mu: Nech žije kráľ! Nech žije kráľ! ¹⁷ Absolón sa spýtal Chušaja: To má byť tá priateľská láska? Prečo si nešiel s ním? ¹⁸ Chušaj odpovedal Absolónovi: Nechcem. Budem a zostanem s tým, koho si zvolil Hospodin, tento ľud a všetci Izraeliti! ¹⁹ Napokon, komuže slúžim? Predsa jeho synovi! Ako som slúžil tvojmu otcovi, tak budem slúžiť i tebe. ²⁰ Nato povedal Absolón Achitofelovi: Poradte sa, čo máme robiť! ²¹ Achitofel navrhol Absolónovi: Vojdi k vedľajším ženám svojho otca, ktoré zanechal, aby dozerali na palác. Celý Izrael sa dozvie, že si upadol do nemilosti svojho otca a upevní sa moc všetkých tvojich stúpcov. ²² Absolónovi postavili na streche stan a on verejne pred celým Izraelom súložil s vedľajšími ženami svojho otca. ²³ Rada, ktorú v ten čas poskytoval Achitofel, sa hodnotila ako Božie slovo. Za takú sa pokladala každá Achitofelova rada, ktorú dal Dávidovi či Absolónovi.

Chušaj marí Achitofelovu radu

17 Achitofel povedal Absolónovi: Dovoľ mi, aby som si vybral dvanásťtisíc mužov a dnes v noci začal prenasledovať Dávida. ² Prepadnem ho, kým je unavený a zamdlený. Predesím ho a všetok ľud, ktorý je s ním, sa rozprchá; osamelého kráľa potom zabijem ³ a všetok ľud privediem späť k tebe. Okrem muža, ktorého hľadáš, sa vrátia všetci a všetok ľud bude mať pokoj. ⁴ Absolón i všetci starší Izraela s týmto návrhom súhlasili. ⁵ Absolón však povedal: Zavolaj ešte Arkíjca Chušaja a vypočujeme si aj jeho mienku. ⁶ Keď prišiel Chušaj k Absolónovi, ten mu povedal: Achitofelovu mienku poznáme. Máme sa riadiť jeho návrhom? Ak nie, vyjadri sa ty! ⁷ Chušaj povedal Absolónovi: V tomto prípade Achitofelova rada nie je dobrá. ⁸ Chušaj pokračoval: Poznáš predsa svojho otca a jeho mužov. Sú to hrdinovia, roztrpčení ako medvedica v poli, ktorej vzali mláďatá. Tvoj otec je bojovník, ktorý nebude nocovať s ľudom. ⁹ Iste sa teraz skrýva v nejakej rokline alebo inde. Keby hneď na začiatku niekto z tvojich mužov padol, roznesie sa chýr, že ľud, ktorý ide za Absolónom, utrpel porážku. ¹⁰ Vtedy aj udatný bojovník so srdcom ako lev stratí odvahu, lebo celý Izrael vie, že tvoj otec je hrdina a jeho stúpenci sú smelí ľudia. ¹¹ Radím: Nech sa k tebe zhromaždí celý Izrael od Dánu po Beér-Šebu. Bude ich toľko ako piesku na morskom brehu a ty sám ich povedieš do boja. ¹² Napadneme ho, nech sa zdrúže kdekoľvek. Padneme naňho ako rosa na zem a neostane ani on, ani nikto z celej jeho družiny. ¹³ Keby sa uchýlil do mesta, celý Izrael prinesie k tomu mestu laná, strhneme ho do potoka a nenájde sa z neho ani kamienok. ¹⁴ Absolón a všetci muži Izraela vyhlásili: Lepšia je rada Arkíjca Chušaja než rada Achitofela. Hospodin sa rozhodol zmariť chytrácku radu Achitofela, aby tým Absolóna stihla pohroma.

Dávid za Jordánom

¹⁵ Chušaj oznámil kňazom Cadókovi a Ebjatárovi: Achitofel dal Absolónovi a starším Izraela takúto radu, ale ja som radil iné. ¹⁶ Teraz rýchlo pošlite Dávidovi správu a varujte ho: Dnes v noci sa nezdržuj na púšti pri brodoch, ale choď ďalej, aby sa kráľ a všetok ľud

s ním vyhli pohrome. ¹⁷ Jonatán a Achimaac vyčkávali pri Ěn-Rogeli. Nejaká slúžka im mala podať správu a oni ju mali oznámiť kráľovi Dávidovi. Nechceli sa totiž vstupom do mesta prezradiť. ¹⁸ Akýsi chlapec ich však zbadal a udal Absolónovi. Tí dvaja rýchlo odišli a v Bachuríme vošli do domu nejakého muža. Ten mal vo dvore cisternu, do ktorej sa spustili. ¹⁹ Žena vzala plachtu, rozostrela ju ponad cisternu a nasypala na ňu zrnú, takže nič nebolo podozrivé. ²⁰ Keď prišli Absolónovi služobníci k žene do domu, spýtali sa: Kde sú Achimaac a Jonatán? Žena im odpovedala: Odišli odtiaľto k vode. Keď ich hľadali a nenašli, vrátili sa do Jeruzalema. ²¹ Achimaac a Jonatán vyšli po ich odchode z cisterny a podali kráľovi Dávidovi správu s výstrahou: Vstaňte a rýchlo prejdite cez vodu, lebo proti vám tak radil Achitofel. ²² Dávid a všetci, čo boli s ním, vstali a prešli cez Jordán. Do úsvitu prešli cez Jordán všetci do jedného. ²³ Keď Achitofel videl, že sa nestalo podľa jeho rady, osedlal si osla a odišiel domov do svojho mesta. Dal si do poriadku domácnosť a obesil sa. Po smrti ho pochovali v hrobe jeho otca. ²⁴ Dávid prišiel do Machanajimu, kým Absolón so všetkými mužmi Izraela prechádzal cez Jordán. ²⁵ Miesto Joába ustanovil Absolón za veliteľa vojska Amasu. Amasa bol synom muža, ktorý sa volal izraelský Jitra. Mal pomer s Abigajil, dcérou Nacháša, sestrou Joábovej matky Ceruje. ²⁶ Izrael a Absolón sa utáborili v kraji Gileád. ²⁷ Keď prišiel Dávid do Machanajimu, Nachášov syn Šobi z Rabby Ammónčanov, Ammielov syn Machír z Ló-Debáru a Gileádčan Barzillaj z Rogelimu ²⁸ priniesli Dávidovi a ľudu, čo bol s ním, lôžka, misy, hlinený riad, pšenicu, jačmeň, múku, pražené zrnú, fazuľu, šošovicu, ²⁹ med, maslo, ovčie a kravský syr na požíven. Povedali si: Ľud je na púšti hladný, unavený a smädný.

Porážka Absolónovho vojska

18 Dávid vykonal prehliadku ľudu, ktorý bol s ním, a ustanovil nad ním veliteľov — tisícnikov a stotníkov. ² Tretinu ľudu zveril veleniu Joába, tretinu veleniu Abišaja, syna Ceruje a brata Joába, a tretinu veleniu Gatčana Ittaja. Potom povedal kráľ ľudu: Rád by som šiel s vami i ja. ³ Ľud však povedal: Nemôžeš ísť. V prípade ústupu si nás nebudú všimáť, ani keby z nás polovica zahynula. Ty si však za desaťtisíc našich! Lepšie by bolo, keby si nám pomáhal z mesta. ⁴ Kráľ odpovedal: Urobím, ako uznáte za dobré. Potom sa postavil k bráne a všetok ľud odchádzal po stovkách a tisícoch. ⁵ Kráľ prikázal Joábovi, Abišajovi a Ittajovi: Pre mňa buďte ohľaduplní voči mladému Absolónovi. Všetci počuli, čo prikázal kráľ všetkým veliteľom o Absolónovi. ⁶ Tak vyrazil ľud do poľa proti Izraelu a boj sa začal v Efrajimskom lese. ⁷ Dávidovi služobníci tam porazili izraelský ľud. V ten deň tam utrpeli ťažkú porážku so stratou dvadsaťtisíc mužov. ⁸ Boj sa rozšíril na celý tamojší kraj. V ten deň pohltil les viac ľudí než meč.

Absolónova smrť

⁹ Absolón pri jazde na mulici sa náhle ocitol pred Dávidovými služobníkmi. Keď sa mulica predierala pod konármi mohutného duba, Absolón sa zachytil hlavou na dube a zostal visieť vo vzduchu, kým mulica spod neho ušla. ¹⁰ Ktosi to videl a hlásil Joábovi: Videl som Absolóna visieť na dube. ¹¹ Joáb povedal mužovi, čo mu priniesol tú správu: Keď si ho videl, prečo si ho hneď tam nezrazil na zem? Bol by som ti dal desať šeklov striebra a jeden opasok. ¹² Muž odvetil Joábovi: Na kráľovho syna by som ruku nepoložil, ani keby mi na ruku odvážili tisíc šeklov striebra. Kráľ predsa dôrazne prízvukoval tebe, Abišajovi a Ittajovi: Opatrne zaobchádzajte s mladým Absolónom. ¹³ Keby som mu bol niečo zlé aj urobil, čo sa pred kráľom utajiť nedá, ty by si zostal stranou. ¹⁴ Joáb povedal: Nebudem tu s tebou strácať čas. Vzal si tri kopije a vrazil ich do srdca Absolóna, ktorý na dube ešte žil. ¹⁵ Potom obklopili Absolóna desiaty mládenci, Joábovi zbroyňosi, a dorazili ho.

¹⁶ Nato Joáb zatrúbil na roh a ľud prestal prenasledovať Izrael, lebo Joáb ľud zadržal. ¹⁷ Potom vzali Absolóna, hodili ho v lese do hlbkej jamy a zasypali ho hrbou skál. Všetci Izraeliti sa rozutekali, každý do svojho stanu. ¹⁸ Ešte kým Absolón žil, dal si v Kráľovskom údolí postaviť pamätník. Povedal si: Nemám syna, ktorý by pripomínal moje meno. Preto pomenoval ten pamätník po sebe. Dodnes sa volá Absolónov pamätník. ¹⁹ Cadókov syn Achimaac povedal: Mal by som odísť ku kráľovi a oznámiť mu radostnú správu, že ho Hospodin právom vyslobodil z moci jeho nepriateľov. ²⁰ Joáb mu odvetil: Dnes by si nebol vítaným zvestovateľom, urobíš to inokedy. Dnes nehlás nič, lebo zomrel kráľov syn. ²¹ Joáb prikázal jednému Kúšijcovi: Choď oznámiť kráľovi, čo si videl. Kúšijec sa Joábovi poklonil a odbehol. ²² Cadókov syn Achimaac opätovne naliehal na Joába: Nech to akokoľvek dopadne, pobežím i ja za Kúšijcom. Joáb mu povedal: Syn môj, načo by si mal ísť, i tak nedostaneš za to odmenu. ²³ Nech sa stane, čo chce, pôjdem! Povedal mu: Tak choď! Achimaac bežal cestou po rovine a Kúšijca predbehol. ²⁴ Dávid sedel medzi dvoma bránami; strážca však vyšiel na strechu brány na múr. Keď sa rozľiadol, zbadal osamelého bežca. ²⁵ Strážca zavolať a oznámil to kráľovi. Ten povedal: Keď je sám, prináša dobrú správu. Ako sa ten muž približoval, ²⁶ spozoroval strážca ďalšieho bežca a zavolať na vrátnika: Je tam ďalší osamelý bežec! Kráľ odvetil: Aj ten nesie dobrú správu! ²⁷ Strážca pokračoval: Zdá sa mi, že ten prvý bežec sa ponáša behom na Cadókovho syna Achimaaca. Kráľ povedal: To je statočný muž, prichádza s dobrou správou. ²⁸ Achimaac zvolal na kráľa: Všetko je v poriadku! Nato sa poklonil tvárou po zem a povedal: Nech je zvelebený Hospodin, tvoj Boh, ktorý vydal mužov, čo sa vzbúрили proti kráľovi, môjmu pánovi! ²⁹ Kráľ sa spýtal: Ako sa má mladý Absolón? Achimaac odvetil: Videl som veľký zmätok vo chvíli, keď Joáb vysielal kráľovho služobníka a tvojho sluhu, no neviem, čo to bolo. ³⁰ Kráľ povedal: Odstúp a staň si sem! Ten odstúpil a zostal stáť. ³¹ Zrazu prišiel Kúšijec a povedal: Nech si môj pán a kráľ vypočuje dobrú správu: Hospodin ťa dnes právom vyslobodil z moci všetkých vzbúrencov. ³² Kráľ sa spýtal Kúšijca: Ako sa má mladý Absolón? Kúšijec odpovedal: Nech údel tohto mladého muža stihne nepriateľov môjho pána a kráľa, ako i všetkých, čo zlomyseľne povstali proti tebe.

Dávidov žal za Absolónom

19 Kráľ s rozochvením vystúpil do hornej miestnosti nad bránou a plakal. Cestou vzlykal: Syn môj Absolón! Syn môj! Syn môj Absolón! Radšej som mal ja zomrieť namiesto teba. Absolón, syn môj, syn môj! ² Joábovi oznámili, že kráľ plače a žiali za Absolónom. ³ V ten deň sa pocit víťazstva zmenil celému vojsku na smútok. Toho dňa sa vojsko dozvedelo, že kráľ žiali za svojím synom. ⁴ Vtedy sa vojsko kradmo vracalo do mesta, ako to robia bojovníci, ktorí sa hanbia za svoj útek z boja. ⁵ Kráľ si zahalil tvár a prenikavo vzlykal: Syn môj Absolón! Absolón, syn môj, syn môj! ⁶ Vtedy vošiel dnu ku kráľovi Joáb a povedal: Dnes si potupil všetkých svojich služobníkov, ktorí dnešného dňa zachránili život tebe, tvojim synom i dcéram, tvojim ženám i vedľajším ženám. ⁷ Veď miluješ tých, čo ťa nenávidia a nenávidíš tých, čo ťa milujú. Dnes si dal totiž najavo, že ti nezáleží na hodnostároch a služobníkoch. Viem, že by si bol rád, keby Absolón bol zostal nažive a my všetci by sme dnes boli mŕtvi. ⁸ Vstaň teda, vyjdi von a povzbud' svojich služobníkov. Lebo prisahám na Hospodina, že ak nevyjdeš, nikto u teba tejto noci nezostane. To bude pre teba horšie než všetko, čo ťa od mladosti doteraz postretlo. ⁹ Kráľ vstal a posadil sa k bráne. Keď oznámili celému vojsku, že kráľ sedí v bráne, predstúpilo pred neho celé vojsko. Izrael sa však rozutekal, každý do svojho stanu. ¹⁰ Všade po izraelských kmeňoch sa všetci povadili. Hovorili: Kráľ nás vyslobodil z moci našich nepriateľov, vytrhol z moci Filištíncov a teraz musel ujsť

z krajiny pred Absolónom. ¹¹ Absolón však, ktorého sme pomazali za svojho vládcu, zahynul v boji. Prečo teda váhate urobiť niečo pre návrat kráľa? ¹² Kráľ Dávid odkázal kňazom Cadókovi a Ebjatárovi: Povedzte starším Judska: Prečo by ste mali byť poslední pri návrate kráľa domov? — Ved' kráľ sa dozvedel, čo hovoril celý Izrael. — ¹³ Vy ste moji bratia, moja kosť a moje telo. To chcete byť poslední pri návrate kráľa? ¹⁴ Amasovi povieť: Si moja kosť a moje telo. Nech ma Boh prísne potresce, ak sa namiesto Joába nestaneš navždy veliteľom môjho vojska. ¹⁵ Tým si jednoznačne získal srdce všetkých Júdovcov. Tí odkázali kráľovi: Vráť sa späť i so všetkými svojimi služobníkmi. ¹⁶ Keď sa kráľ vracal, prišiel k Jordánu. Júda prišiel do Gilgálu, aby šiel kráľovi oproti a previedol ho cez Jordán.

Šimei prosí o milosť

¹⁷ Nečakane prišiel i Benjamínovec Šimei, Gerov syn z Bachurímu, a šiel s judskými mužmi uvítať kráľa Dávida. ¹⁸ S ním bolo tisíc mužov z Benjamína, ďalej Ciba, služobník Saulovho domu, s ním pätnásť jeho synov a dvadsať jeho sluhov. Prišli k Jordánu prv než kráľ, ¹⁹ prešli cez brod, aby previedli rodinu kráľa a tak sa mu zapáčili. Keď sa kráľ chystal prejsť cez Jordán, padol pred ním Gerov syn Šimei ²⁰ a povedal mu: Nech mi to môj pán nepočíta za vinu a nepripomína si, ako sa zachoval tvoj služobník v deň, keď môj pán a kráľ vyšiel z Jeruzalema. Nech to kráľ neberie tak vážne. ²¹ Ved' ja, tvoj služobník, viem, že som sa prehrešil. Dnes však prichádzam prvý z celého domu Jozefovho, aby som ťa, svojho pána a kráľa, uvítal. ²² Vtom sa ozval Cerujin syn Abišaj: Nezaslúži si Šimei smrť za to, že preklíňal Hospodinovho pomazaného? ²³ Dávid však povedal: Čo mám s vami robiť, synovia Ceruje, že sa mi dnes staviate na odpor? Dnes by mal byť niekto v Izraeli vydaný na smrť? Nevieť azda, že som dnes kráľom nad Izraelom? ²⁴ Potom povedal Šimeimu: Nezmorieš! Kráľ mu to potvrdil prisahou.

Mefibóšet

²⁵ Aj Saulov syn Mefibóšet prišiel uvítať kráľa. Od kráľovho odchodu až po jeho šťastný návrat si neumýval nohy, neupravoval si bradu a nepral si šaty. ²⁶ Keď prišiel z Jeruzalema uvítať kráľa, ten mu povedal: Mefibóšet, prečo si nešiel so mnou? ²⁷ On odpovedal: Môj pán a kráľ, sluha ma oklamal. Tvoj služobník povedal: Osedlaj mi osla, poviezmi sa na ňom a odideš s kráľom, lebo tvoj služobník je chromý. ²⁸ On ohováral svojho služobníka na môjho pána a kráľa. Môj pán a kráľ je ako Boží anjel. Urob, ako sa ti páči. ²⁹ Ved' celá otcova rodina si od môjho pána a kráľa nezaslúži iné než smrť. Ty si však zaradil svojho služobníka medzi svojich spolustolovníkov. Akého práva by som sa mal u kráľa ešte dožadovať? ³⁰ Kráľ mu povedal: Načo toľké reči? Rozhodol som: Ty a Ciba si podelíte pozemky. ³¹ Mefibóšet odpovedal kráľovi: Nech si vezme hoci aj všetko, len keď sa môj pán a kráľ v pokoji vrátil domov.

Barzillaj

³² Gileádčan Barzillaj zišiel z Rogelimu, prišiel s kráľom až k Jordánu a pri Jordáne sa s ním rozlúčil. ³³ Barzillaj bol veľmi starý, mal osemdesiat rokov. Zaopatroval kráľa za jeho pobytu v Machanajime; bol to totiž veľmi zámožný muž. ³⁴ Kráľ navrhol Barzillajovi: Pokračuj so mnou v ceste a ja sa doma v Jeruzaleme o teba postarám. ³⁵ Barzillaj odpovedal kráľovi: Koľko rokov života mi zostáva, aby som šiel s kráľom do Jeruzalema? ³⁶ Dnes mám osemdesiat rokov. Viem ešte rozlíšiť medzi dobrým a zlým? Má tvoj služobník ešte chuť do jedenia a pitia? Môže ešte počúvať hlas spevákov a speváčok? Prečo by mal byť tvoj služobník na ťarchu svojmu pánovi a kráľovi? ³⁷ Tvoj služobník prejde s kráľom ešte kúsok cesty za Jordán, ale prečo by ma kráľ mal poctiť toľkou odmenou? ³⁸ Dovoľ, aby sa tvoj služobník vrátil a zomrel vo svojom meste pri hrobe svojho otca a svojej matky. Je tu však tvoj služobník Kimhám. On pôjde ďalej s mojím pánom a kráľom. Nalož s ním, ako sa ti páči.

³⁹ Kráľ povedal: Nech teda ide so mnou Kimhám a ja s ním naložím, ako budeš chcieť. Splním ti všetko, o čo ma požiadaš. ⁴⁰ Cez Jordán prešiel všetok ľud i kráľ. Potom kráľ po-
bozkal Barzillaja, požehnal ho a on sa vrátil domov. ⁴¹ Kráľ šiel ďalej do Gilgálu a Kimhám
s ním. Kráľa sprevádzal všetok ľud z Judska a polovica ľudu z Izraela. ⁴² Tu prišli ku kráľovi
všetci muži z Izraela a pýtali sa ho: Prečo si tá naši bratia, muži z Judska, privlastnili a cez
Jordán previedli kráľa, jeho rodinu a s ním všetkých Dávidových mužov? ⁴³ Všetci muži
z Judska nato odpovedali mužom z Izraela: To preto, že je nám príbuzný. Prečo sa pre to
hneváte? Odhryzli sme čosi z kráľa alebo sme ho uniesli? ⁴⁴ Izraeliti odpovedali Júdovcom:
Máme desaťkrát väčší nárok na kráľa, teda aj na Dávida, než vy. Prečo ste nás znevážili?
Naším prvoradým záujmom bolo priviesť späť nášho kráľa. Ale reč mužov z Judska bola
presvedčivejšia než reč mužov z Izraela.

Šebova vzbura

20 Bol tam vtedy aj naničhodník menom Šeba, syn Bichriho, Benjamínovec. Zatrúbil
na roh a zvolal: Nemáme podiel na Dávidovi, nemáme dedičstvo s Izajovým synom.
Každý do svojho stanu, Izrael! ² Všetci izraelskí muži prešli teda od Dávida k Šebovi,
synovi Bichriho, ale judskí muži od Jordánu po Jeruzalem stáli za svojím kráľom. ³ Keď
sa kráľ Dávid vrátil do svojho domu v Jeruzaleme, vzal tých desať vedľajších žien, ktoré
tam ponechal, aby dohliadali na dom, a dal ich do stráženého domu. Zaopatroval ich, ale
nestýkal sa s nimi. Do smrti boli zatvorené a žili ako vdovy. ⁴ Kráľ povedal Amasovi: Zvolaj
mi do troch dní judských mužov a buď tu aj ty! ⁵ Amasa šiel zvolať Júdovcov, ale nedodrжал
Dávidom stanovenú lehotu. ⁶ Vtedy povedal Dávid Abišajovi: Teraz nám bude Bichriho
syn Šeba nebezpečnejší než Absolón. Vezmi si služobníkov svojho pána a prenasleduj ho,
aby si nenašiel opevnené mestá a neunikol nám. ⁷ Joábovi muži, Kereťania, Peleťania a
všetci hrdinovia vyrazili za ním. Vyšli z Jeruzalema prenasledovať Bichriho syna Šebu. ⁸
Boli pri veľkej skale, ktorá je pri Gibeóne, keď k nim prichádzal Amasa. Joáb mal na sebe
vojenský odev s opaskom, na ktorom bol meč v pošve, pripnutý na bedrách. Meč mu pri
chôdzi vypadol. ⁹ Joáb sa Amasu opýtal: Ako sa máš, brat môj? Joáb pritom pravou rukou
chytil Amasu za bradu, akoby ho chcel pobožkať. ¹⁰ Amasa si nevšimol meč v Joábovej
ruke. Joáb mu ho vrazil do brucha a vnútornosti vypadli z neho na zem. Amasa skončil bez
ďalšej rany. Joáb však s bratom Abišajom prenasledovali Bichriho syna Šebu. ¹¹ Ktorýsi z
Joábových mládenčov zastal nad Amasom a zvolal: Kto je prívržencom Joába a hlási sa
k Dávidovi, za Joábo! ¹² Amasa sa váľal v krvi uprostred cesty. Keď ten muž videl, že sa
všetok ľud zastavuje, odtiahol Amasu z cesty na pole a hodil nanho rúcho. Videl totiž, že
sa pri ňom zastavuje každý chodec. ¹³ Len čo ho odpratali z cesty, ďalej všetci muži šli za
Joábo! prenasledovať Bichriho syna Šebu. ¹⁴ Ten prešiel všetkými izraelskými kmeňmi
až po Abél-Bét-Maachu. Všetci Bichriovci sa zhromaždili a šli tiež za ním. ¹⁵ Keď prišli
Joábovi ľudia, obklúčili ho v Abél-Bét-Maache a oproti mestu navršili násyp, ktorý sia-
hal až po vonkajší múr. Všetok ľud, čo bol s Joábo!m, sa pokúšal hradby podkopať a tak
ich zvaliť. ¹⁶ Vtom istá múdra žena z mesta zvolala: Dobré počúvajte! Povedzte Joábovi:
Pristúp bližšie, chcela by som s tebou hovoriť. ¹⁷ Keď sa k nej priblížil, spýtala sa žena:
Ty si Joáb? On odvetil: Som. Povedala mu: Vypočuj si slová svojej služobnice. On na to:
Počúvam. ¹⁸ Pokračovala: Kedysi sa hovorilo: O radu sa treba pýtať v Abéle a podľa nej sa
riaď. ¹⁹ Patrím k mierumilovným a verným Izraelitom. Ty však chceš zničiť mesto, matku
miest v Izraeli. Prečo chceš pohltiť Hospodinovo dedičstvo? ²⁰ Joáb odpovedal: Vôbec nie!
Nechcem ničť ani kaziť. ²¹ Všetko je inak. Muž z Efrajmského pohoria menom Šeba, syn
Bichriho, sa vzbúril proti kráľovi Dávidovi. Vydajte mi ho samého a ja odtiahnem od mes-

ta. Žena povedala Joábovi: Dobre, jeho hlavu ti prehodíme cez hradby. ²² Žena sa múdro spojila so všetkým ľudom. Tí Šebovi, Bichriho synovi, zoťali hlavu a hodili ju Joábovi. On zatrúbil na roh a odišli od mesta, každý do svojho stanu. Potom sa Joáb vrátil ku kráľovi do Jeruzalema.

Dávidovi hodností

²³ Joáb velil celému vojsku Izraela a Jojadov syn Benaja velil Keretanom a Peletanom. ²⁴ Adorám viedol nútené práce, Achilúdov syn Jošafát bol kancelárom. ²⁵ Šeja bol pisárom, Cadók a Ebjatár boli kňazmi. ²⁶ Jairovec Ira bol Dávidovým kňazom.

Pomsta Gibeónčanov

21 Za Dávidových čias trval tri roky za sebou hlad. Keď Dávid skúmal u Hospodina príčinu toho, dostal od neho odpoveď: Na Saulovi a jeho dome lipne krv, pretože pobili Gibeónčanov. ² Kráľ si predvolal Gibeónčanov a rokoval s nimi. Gibeónčania nepatrili k Izraelitom, ale boli zvyškom Amorejčanov. Izraelitov k nim viazala prísaha, ale Saul sa ich vo svojej horlivosti za Izraelitov a Júdovcov pokúšal vyhubiť. ³ Dávid sa spýtal Gibeónčanov: Čo mám pre vás urobiť a čím vás uzmieriť, aby ste žehnali Hospodinovmu dedičstvu? ⁴ Gibeónčania povedali: V prípade Saula a jeho domu nám nejde o striebro či zlato, ani o to, aby sme niekoho v Izraeli zabíjali. Nato im povedal: Čo navrhnete, to vám splním. ⁵ Povedali teda kráľovi: Nech nám za muža, ktorý nás chcel zničiť a vyhubiť, aby z nás na území Izraela nikto nezostal, ⁶ vydajú spomedzi jeho synov sedem mužov. My ich popravíme pred Hospodinom v Gibeí, kde vládol Saul, Hospodinov vyvolenec. Kráľ povedal: Vydám ich. ⁷ Kráľ však ušetril Mefibóšeta, Jonatánovho syna, Saulovho vnuka, pre prísahu pred Hospodinom, ktorá zaväzovala Dávida i Saulovho syna Jonatána. ⁸ Kráľ vzal dvoch synov Ajovej dcéry Ricpy, ktorých porodila Saulovi — Armoniho a Mefibóšeta — a piatich synov Saulovej dcéry Merab, ktorých porodila Adrielovi, synovi Barzillaja z Mecholy. ⁹ Vydal ich do moci Gibeónčanov, ktorí ich popravili na vrchu pred Hospodinom. Všetci siedmi padli naraz. Zahynuli v prvých dňoch žatvy, keď sa začal kosť jačmeň. ¹⁰ Ajova dcéra Ricpa vzala recovinu a mala ju rozostretú na skale od začiatku žatvy, až kým na nich nepadol dažď z neba. Nepripustila, aby sa na nich usadili vo dne nebeské vtáky a v noci divá zver. ¹¹ Keď Dávidovi oznámili, čo urobila Ajova dcéra Ricpa, vedľajšia žena Saula, ¹² šiel Dávid prevziať kosti Saulove a kosti jeho syna Jonatána od obyvateľov Jaběš-Gileádu, ktorí ich uniesli z námestia v Bét-Šane, kde ich predtým Filištínci povesili, keď v Gilbóe porazili Saula. ¹³ Odniesol odtiaľ kosti Saulove i kosti jeho syna Jonatána a pozbierali i kosti iných popravených. ¹⁴ Kosti Saula a jeho syna Jonatána pochovali v Cele, v kraji Benjamína, do hrobu Saulovho otca Kíša. Vykonali tak všetko, čo prikázal kráľ. Až potom prejavil Boh krajine svoju priazeň.

Boje proti Filištíncom

¹⁵ Znovu došlo k vojne Filištíncov proti Izraelitom. Dávid sa pustil so svojimi služobníkmi do boja proti Filištíncom; ale Dávid bol unavený. ¹⁶ Jišbi z Nóbu, ktorý pochádzal z rodu obrov a ktorého bronzová kopija vážila tristo šeklov, mal opásaný nový meč a chcel zabiť Dávida. ¹⁷ Prišiel mu však na pomoc Cerujin syn Abišaj, ktorý Filištínca ovalil a zabil. Vtedy zaprisahali muži Dávida: Nemôžeš sa s nami púšťať do boja, aby si nevyhasil sviecu Izraela. ¹⁸ Neskôr došlo znovu k boju proti Filištíncom v Góbe. Vtedy Sibbechaj z Chuše zabil Safa, ktorý bol z rodu obrov. ¹⁹ V ďalšom boji proti Filištíncom v Góbe zabil Elchanán, syn Jaré-Oregíma z Betlehema, Goliáša z Gatu, ktorý mal násadu na kopiju hrubú ako tkáčsky návoj. ²⁰ Pri opätovnom boji v Gate vystupoval obrovský muž, ktorý mal na rukách i nohách po šesť prstov, spolu dvadsaťštyri prstov. I ten pochádzal z rodu obrov. ²¹

Keď však hanobil Izrael, zabil ho Jonatán, syn Dávidovho brata Šimeu. ²² Títo štyria pochádzali z rodu obrov v Gate. Padli rukou Dávida a rukou jeho služobníkov.

Dávidova pieseň

22 Slová tejto piesne prednášal Dávid na počesť Hospodina v deň, keď ho vyslobodil z moci všetkých jeho nepriateľov a z moci Saula. ² Hovoril: Hospodin je moja skala, moja pevnosť, môj vysloboditeľ. ³ Môj Boh je moja skala, k nemu sa utiekam, môj štít, roh mojej spásy, moja pevnosť, moje útočisko: môj záchránca, zachránil si ma pred násilím. ⁴ Volám na Hospodina, ktorý je hoden chvály, som zachránený pred svojimi nepriateľmi. ⁵ Oblievali ma vlny smrti, prívaly záhuby ma vydesili. ⁶ Stiesnili ma putá podsvetia, nástrahy smrti šli mi v ústrety. ⁷ V úzkosti som volal k Hospodinovi, kričal som o pomoc k svojmu Bohu. Vo svojom chráme vypočul môj hlas, moje výkriky prenikli k jeho sluchu. ⁸ Zem sa pohla a zatriasla, zachveli sa základy nebies, pohli sa, lebo vzplanul hnevom. ⁹ Dym sa mu valil z nozdier, oheň z jeho úst pohlcoval, žeravé uhlíky blčali z neho. ¹⁰ Naklonil nebesia a zostúpil, pod nohami mal mrákavu. ¹¹ Niesol sa na cherubovi a letel, vznášal sa na krídlach vetra. ¹² Obklopil sa temnotou, z temných vôd a hustých oblakov si spravil stany. ¹³ Jeho jasom sa uhlíky vznietili do žerava. ¹⁴ Hospodin zahrmel z neba, Najvyšší sa ozval. ¹⁵ Vystrelil šípy a rozohnal ich, zmiatol ich bleskom. ¹⁶ Objavili sa morské dná, obnažili sa základy sveta, lebo si pohrozil, Hospodin, a zadul svojím rozhnevaným dychom. ¹⁷ Z výsosti vystrel ruku, uchopil ma a vytiahol z veľkej vody. ¹⁸ Zachránil ma pred mocným nepriateľom, pred tými, čo ma nenávidia, hoci boli silnejší než ja. ¹⁹ Vystúpil proti mne v deň môjho nešťastia, no Hospodin mi bol oporou. ²⁰ Poskytol mi priestor, vytiahol ma, lebo si ma obľúbil. ²¹ Hospodin ma odmenil podľa mojej spravodlivosti, odplatil mi podľa čistoty mojich rúk, ²² lebo som sa pridržal Hospodinových ciest, svojvoľne som sa neodvracal od svojho Boha. ²³ Veď všetky jeho právne predpisy mal som na zreteli, od jeho ustanovení som sa neodvrátil. ²⁴ Bezúhonne som sa ho pridržal a chránil sa previnenia. ²⁵ Hospodin mi odplatil podľa mojej spravodlivosti, podľa mojej čistoty, ktorú videl. ²⁶ Voči vernému si verný, voči šľachetnému šľachetný, ²⁷ voči úprimnému úprimný, ale zvráteného necháš v jeho zvrátenosti. ²⁸ Utlačaný ľud zachraňuješ, no svojím pohľadom pokoruješ povýšencov. ²⁹ Ty, Hospodin, si mojou sviecou, Hospodin mi osvecuje temnotu. ³⁰ S tebou prerazím nepriateľské šíky, so svojím Bohom preskočím i múr. ³¹ Božia cesta je dokonalá, Hospodinova reč je osvedčená. On je štítom každému, kto sa k nemu utieka. ³² Veď kto je Boh okrem Hospodina? Kto je skala, ak nie náš Boh? ³³ Boh mi je pevné útočisko, vedie ma cestou dokonalosti. ³⁴ Dal mi nohy, ako majú lane, a postavil ma na výšiny. ³⁵ Moje ruky vycvičil na boj a ramená naučil napínať bronzový luk. ³⁶ Dal si mi štít svojej spásy a tvoja láskavosť ma povzniesla. ³⁷ Mojim krokom si cestu uvoľnil, nevytkli sa mi členky. ³⁸ Budem prenasledovať svojich nepriateľov a nevrátim sa, kým ich nezničím. ³⁹ Celkom ich rozdrvím, už nevstanú, padnú mi pod nohy. ⁴⁰ Opásal si ma silou k boju, mojich odporcov si zohol podo mňa. ⁴¹ Rozohnal si mojich nepriateľov, umlčím tých, čo ma nenávidia. ⁴² Budú kričať o pomoc, no nik ich nezachráni, budú volať na Hospodina, ale neodpovie. ⁴³ Rozdrvím ich, budú ako zemský prach, pošliapem a udupem ich ako blato na ulici. ⁴⁴ Vyslobodíš ma od vzbúrencov, ustanovíš ma za hlavu národov. Služiť mi bude ľud, ktorý som ani nepoznal. ⁴⁵ Cudzinci sa mi budú zaliečať, poslúchnu ma na slovo. ⁴⁶ Cudzinci ochabnú, vytratia sa zo svojich bášť. ⁴⁷ Nech žije Hospodin! Kiež je velebená moja skala! Nech je vyvýšený Boh, skala mojej spásy! ⁴⁸ Bože, dožičil si mi pomstu, podmanil si mi národy. ⁴⁹ Môj vysloboditeľ od nepriateľov, dvíhaš ma nad mojich odporcov, vytrhávaš ma z moci násilníka. ⁵⁰ Hospodin, preto ťa budem chváliť medzi národmi a ospevovať tvoje meno žalmami. ⁵¹

Svojho kráľa veľkolepo zachraňuješ, prejavuješ priazeň svojmu pomazanému Dávidovi a jeho potomstvu naveky.

Dávidove posledné slová

23 Toto sú posledné Dávidove slová: Výrok Izajovho syna Dávida, výrok vysoko postaveného muža, pomazaného Bohom Jákoba, obľúbeného pevcu Izraela. ² Duch Hospodina hovorí vo mne a jeho reč mám na jazyku. ³ Boh Izraela hovorí, prihovára sa mi skala Izraela: Kto spravodlivo panuje nad ľuďmi a kto vládne v bázni pred Bohom, ⁴ je ako úsvit vychádzajúceho slnka, ako bezoblačné ráno, ako jasno po daždi, keď mládzda raší zo zeme. ⁵ Či môj dom pred Bohom taký nie je? Uzavrel so mnou večnú zmluvu, vo všetkom upravenú a bezpečnú. Je úplnou mojou spásou. Prečo by nesplnil i každú túžbu? ⁶ Všetci naničhodníci sú ako zaviate trnie, ktoré nikto neberie do ruky. ⁷ Kto sa ho chce dotknúť, použije železo či násadu kopije a na mieste ho spáli.

Dávidovi hrdinovia

⁸ Toto sú mená Dávidových hrdinov: Tachkemončan Jošéb-Baššebet, vodca trojky, ktorý zamával kopijou proti osemsto mužom a jedným šmahom ich zrazil. ⁹ Ďalší bol Eleazár, Achóachovec, syn Doda. Patril k trojici hrdinov. Bol s Dávidom, keď vyzývali Filištíncov, ktorí sa tam zišli do boja. Keď Izraeliti ustupovali, ¹⁰ on sa postavil na odpor a bil Filištíncov, dokiaľ vládol, kým mu od meča nezmeravela ruka. V ten deň pripravil Hospodin veľké víťazstvo. Ľud sa potom k nemu vrátil, ale už len olúpiť pobitých. ¹¹ Nasleduje Ageho syn Harárcan Šamma. Raz sa Filištínci zhromaždili pri Lechi, kde bola časť poľa plná šošovice. Keď ľud utekal pred Filištíncami, ¹² on sa postavil doprostred poľa, obrátil ho a Filištíncov porazil. Tak pripravil Hospodin veľké víťazstvo. ¹³ Raz tí traja z tridsiatich náčelníkov zostúpili počas žatvy k Dávidovi do jaskyne Adullám. Medzitým oddiel Filištíncov táboril v údolí Refajov. ¹⁴ Dávid bol vtedy v pevnosti a posádka Filištíncov v Betleheme. ¹⁵ Vtedy Dávid vyslovil želanie: Kto sa mi dá napiť vody zo studne, ktorá je pri Betlehemskej bráne? ¹⁶ Tí traja hrdinovia sa prebili cez tábor Filištíncov, načerpali vodu zo studne pri Betlehemskej bráne a priniesli ju Dávidovi. On sa však z nej nechcel napiť, ale vylial ju na počesť Hospodina. ¹⁷ Povedal: Chráň ma Hospodin niečo také urobiť! Ved' je to krv mužov, ktorí šli s nasadením vlastného života. Nechcel ju piť. To dokázali tí traja hrdinovia. ¹⁸ Abišaj, brat Joába, syna Ceruje, bol náčelníkom tridsiatich. Zamával kopijou proti tristo mužom a pobil ich, čím sa preslávil medzi tridsiatimi. ¹⁹ U tridsiatich požíval síce úctu a stal sa ich náčelníkom, ale tým trom sa nevyrovnal. ²⁰ Jojádov syn Benaja z Kabceelu bol udatným mužom, bohatým na skutky. On zabil dvoch moábskych hrdinov. Jedného dňa, keď snežilo, zišiel do jamy a zabil leva. ²¹ Zabil aj zdatného Egyptana. Ten mal síce v ruke kopiju, kým Benaja šiel k nemu s palicou. Egyptanovi vytrhol kopiju z ruky a tou ho zabil. ²² To vykonal Jojádov syn Benaja, čím sa preslávil medzi tridsiatimi hrdinami. ²³ Bol slávnejší než tí tridsiati, no tamtým trom sa nevyrovnal. Dávid ho zaradil do svojej telesnej stráže. ²⁴ K tridsiatim patrili Joábov brat Asael, Dodov syn Elchanán z Betlehema, ²⁵ Šamma z Charódu, Elik z Charódu, ²⁶ Chelec z Peletu, Ikkéšov syn Ira z Tekóy, ²⁷ Abíezer z Anatótu, Mebunnaj z Chuše, ²⁸ Achóachovec Calmón, Mahraj z Netofy, ²⁹ Baanov syn Cheleb z Netofy, Ribajov syn Ittaj z Gibey Benjamínovcov, ³⁰ Benaja z Piratónu, Hiddaj z Nachale-Gaasu, ³¹ Abí-Albón z Araby, Azmávet z Bachurímu, ³² Eljachba zo Šaalbónu, z Jašenových synov Jonatán, ³³ Šamma z Haráru, Šarárov syn Achiám z Haráru, ³⁴ Achasbajov syn Elifelet z Maachy, syn Gilonca Achitofela Eliám, ³⁵ Checraj z Karmelu, Paaraj z Arbu, ³⁶ Nátanov syn Jigál z Coby, Bani z Gádu, ³⁷ Ammónčan Celek,

Nachraj z Beerótu, zbrojnoš Cerujinho syna Joába, ³⁸ jitrijský Ira, jitrijský Garéb, ³⁹ Chetita Uriáš. Spolu tridsaťsedem.

Sčítanie ľudu

24 Hospodin sa znova rozhneval na Izrael. Naviedol proti nemu Dávida s výzvou: Chod' sčítať Izrael a Júdu. ² Kráľ prikázal Joábovi, veliteľovi vojska, ktoré bolo s ním: Prejdi po všetkých kmeňoch Izraela od Dánu po Beér-Šebu, vykonajte sčítanie ľudu, aby som vedel, koľko ho je. ³ Joáb však odvetil kráľovi: Nech Hospodin, tvoj Boh, rozmnoží ľud stonásobne, ako ho je, a môj pán a kráľ ho na vlastné oči uvidí. Ale prečo môj pán a kráľ tak nájstojí na tom? ⁴ Kráľ však trval na svojom príkaze, ktorý dal Joábovi a veliteľom vojska, a tak Joáb a veliteľia vojska odišli od kráľa vykonať súpis izraelského ľudu. ⁵ Prešli cez Jordán a utáborili sa v Aroéri, ktorý leží uprostred Gádskeho údolia smerom k Jazéru, južne od mesta. ⁶ Potom prišli do Gileádu, do krajiny Chetitov, do Kadéša, ďalej do Dán-Jaanu a do okolia Sidonu. ⁷ Dostali sa k pevnosti Týru a k všetkým chivvijským a kanaánskym mestám. Napokon sa odobrali do judského Negevu, do Beér-Šeby. ⁸ Tak pochodili celú krajinu a po deviatich mesiacoch a dvadsiatich dňoch sa vrátili do Jeruzalema. ⁹ Joáb odovzdal kráľovi súpis sčítaného ľudu. Izrael mal osemstotisíc bojovníkov, schopných narábať mečom a Júda mal päťstotisíc mužov. ¹⁰ Po sčítaní ľudu mal však Dávid výčitky svedomia. Dávid povedal Hospodinovi: Svojím konaním som sa dopustil ťažkého hriechu. Teraz však prosím, Hospodin: Odpusť svojmu služobníkovi jeho vinu, lebo som konal veľmi nerozvážne. ¹¹ Keď Dávid ráno vstal, oslovil Hospodin proroka Gáda, Dávidovho vidca: ¹² Odkáž Dávidovi: Takto vraví Hospodin: Ja ti dávam tri možnosti, jednu z nich si vyber a tú ti splním. ¹³ Gád prišiel k Dávidovi a oznámil mu: Má nastať v tvojej krajine sedem rokov hladu? Alebo chceš tri mesiace utekať pred svojimi nepriateľmi, ktorí ťa budú prenasledovať? Alebo má byť v tvojej krajine tri dni mor? Dobré si teda rozváž, akú odpoveď mám dať tomu, ktorý ma poslal. ¹⁴ Dávid povedal Gádovi: Som vo veľkých rozpakoch. Nech však radšej upadneme do ruky Hospodina, lebo jeho milosrdenstvo je veľké, len nech neupadnem do ruky človeka. ¹⁵ Tak dopustil Hospodin na Izrael mor od toho rána po stanovený čas, takže z ľudu od Dánu po Beér-Šebu zahynulo sedemdesiatisíc mužov. ¹⁶ Keď anjel vystrel ruku na Jeruzalem, aby ho nivočil, ulútilo sa Hospodinovi tej skazy a anjelovi, ktorý pustošil ľud, prikázal: Prestaň! Odtiahni ruku! Hospodinov anjel bol práve pri humne Jebúseja Aravnu. ¹⁷ Keď Dávid videl anjela, ako bije ľud, povedal Hospodinovi: Ja som zhrešil a sám som sa previnil. Čo však vykonalo toto stádo? Prosím, nech tvoja ruka zasiahne mňa a moju rodinu. ¹⁸ V ten deň prišiel Gád k Dávidovi a povedal mu: Vystúp hore a postav na humne Jebúseja Aravnu oltár Hospodinovi. ¹⁹ Dávid teda šiel podľa slova Gádovho, ako prikázal Hospodin. ²⁰ Aravna sa zahľadel a uvidel, že k nemu prichádza kráľ so svojimi služobníkmi. Aravna vyšiel a kráľovi sa poklonil tvárou po zem. ²¹ Spýtal sa: Prečo prichádza kráľ, môj pán, k svojmu služobníkovi? Dávid odvetil: Chcem kúpiť od teba humno a postaviť Hospodinovi oltár, aby sa od ľudu odvrátila pohroma. ²² Aravna povedal Dávidovi: Nech si ho môj pán a kráľ vezme a obetuje, ako sa mu páči. Pozri sa, je tu dobytok na spaľovanú obeť, mlátiace smyky a dobyčie jarmá na palivo. ²³ Ó, kráľ! Toto všetko ti ponúka Aravna. Kráľovi ešte povedal: Nech má v tebe Hospodin, tvoj Boh, zaľúbenie. ²⁴ Kráľ však Aravnovi povedal: To nie! Chcem ho od teba kúpiť a riadne zaplatiť. Nemôžem prinášať Hospodinovi, svojmu Bohu, spaľované obety, ktoré ma nič nestáli. Dávid kúpil to humno i ten dobytok za päťdesiat šeklov striebra. ²⁵ Dávid tam postavil oltár Hospodinovi a priniesol mu spaľované obety i obety spoločenstva. Potom sa Hospodin zmiloval nad krajinou a pohroma sa od Izraelitov odvrátila.

PRVÁ KNIHA KRÁĽOV

Dávidova staroba

1 Keď bol kráľ Dávid starý, v pokročilom veku, dávali na neho prikrývky, ale nezahrial sa. ² Služobníci mu odporúčali: Treba pohľadať pre kráľa, nášho pána, panenské dievča, ktoré by ho obsluhovalo a opatrovalo. Líhalo by pri ňom a tak by sa môj pán a kráľ zahrial. ³ Hľadali teda pekné dievča po celom území Izraela, až našli Šunémčanku Abišag a priviedli ju ku kráľovi. ⁴ To dievča bolo neobyčajne krásne. Opatrovalo a obsluhovalo kráľa, ale kráľ s ňou neobcoval.

Adonija chce byť kráľom

⁵ Chaggítin syn Adonija sa vystatoval: Vládnúť budem ja! Zaobstaral si bojové vozy, jazdcov a päťdesiat mužov, ktorí behali pred ním. ⁶ Otec mu nikdy nevyčítal: Prečo to robíš? Bol peknej postavy a narodil sa po Absolónovi. ⁷ Mal dohodu s Cerujínym synom Joábom a s kňazom Ebjatárom. Tí podporovali Adoniju. ⁸ No ani kňaz Cadók, ani Jojados syn Benaja, ani prorok Nátan, ani Šimei, ani Rei, ani Dávidovi hrdinovia neboli s Adonijom. ⁹ Adonija raz obetoval ovce, dobytok a vykrmené telce pri Eben-Zochelete, ktorý je pri Ěn-Rogeli. Pozval všetkých svojich bratov, kráľových synov i všetkých Júdovcov v službe kráľa. ¹⁰ Proroka Nátana, Benaju, hrdinov a svojho brata Šalamúna však nepozval.

Šalamún na tróne

¹¹ Nátan povedal Šalamúnovej matke Batšebe: Nepočula si, že Chaggítin syn Adonija sa bez vedomia nášho pána, Dávida, stal kráľom? ¹² Pod teda, poradím ti, ako zachrániš seba i svojho syna Šalamúna. ¹³ Choď, zájdi ku kráľovi Dávidovi a spýtaj sa ho: Či kráľ, môj pán, neprisahal svojej služobnici: Tvoj syn Šalamún bude po mne kráľom a on zasadne na môj trón? Prečo sa stal teda kráľom Adonija? ¹⁴ Kým sa tam budeš zhovárať s kráľom, prídem za tebou a potvrdím tvoje slová. ¹⁵ Nato sa Batšeba odobrala do izby ku kráľovi. Kráľ bol už veľmi starý a Šunémčanka Abišag ho opatrovala. ¹⁶ Batšeba úklonom pozdravila kráľa. Kráľ sa spýtal: Čo si želáš? ¹⁷ Odpovedala mu: Pán môj, prisahal si predsa svojej služobnici na svojho Boha Hospodina: Tvoj syn Šalamún sa stane po mne kráľom, on zasadne na môj trón. ¹⁸ Teraz sa však stal kráľom Adonija a ty, môj pán a kráľ, o tom ani nevieš. ¹⁹ Obetoval množstvo dobytky, vykrmených teliec a oviec. Pozval všetkých kráľovských synov, kňaza Ebjatára, veliteľa vojska Joába, no tvojho služobníka Šalamúna nepozval. ²⁰ K tebe sa upínajú oči celého Izraela, môj pán a kráľ, aby si im oznámil, kto zasadne ako nástupca na trón môjho pána a kráľa. ²¹ V prípade, že by sa môj pán a kráľ odobral k svojim predkom, mňa a môjho syna Šalamúna budú pokladať za hriešnikov. ²² Kým sa ešte zhovárala s kráľom, vstúpil prorok Nátan. ²³ Kráľovi oznámili: Je tu prorok Nátan. Keď predstúpil pred kráľa, poklonil sa mu tvárou po zem. ²⁴ Nátan sa potom spýtal: Môj pán a kráľ, ty si to povedal: Adonija sa stane mojím nástupcom a zasadne na môj trón? ²⁵ Dnes totiž odišiel dolu a obetoval množstvo dobytky, vykrmených teliec a oviec. Pozval si všetkých kráľovských synov, veliteľov vojska i kňaza Ebjatára; tí tam v jeho prítomnosti jedia, pijú a volajú: Nech žije kráľ Adonija! ²⁶ Mňa však, tvojho služobníka, ani kňaza Cadóka, ani Jojados syna Benaju, ani tvojho služobníka Šalamúna nepozval. ²⁷ Stalo sa tak azda z rozhodnutia môjho pána a kráľa? Svojich služobníkov si neupovedomil o tom, kto má ako nástupca môjho pána a kráľa zasadiť na trón. ²⁸ Vtedy sa kráľ Dávid ujal slova a povedal: Zavolajte mi

Batšebu! Keď prišla pred kráľa, zastala pred ním.²⁹ Kráľ prisážno vyhlásil: Akože žije Hospodin, ktorý ma vykúpil zo všetkých mojich útrap,³⁰ ešte dnes presadím to, k čomu som sa ti zaviazal prisahou na Hospodina, Boha Izraela, že mojím nástupcom, ktorý po mne zasadne na môj trón, bude tvoj syn Šalamún.³¹ Vtedy sa Batšeba poklonila tvárou po zem, vzdala kráľovi poctu a zvolala: Nech žije môj pán, kráľ Dávid, naveky!³² Potom kráľ Dávid prikázal: Zavolajte mi kňaza Cadóka, proroka Nátana a Jojadovho syna Benaju! Keď pred neho predstúpili,³³ kráľ im povedal: Vezmite so sebou služobníkov svojho pána, vysaďte môjho syna Šalamúna na mulicu a odvedte ho dolu ku Gichónu.³⁴ Tam ho kňaz Cadók a prorok Nátan pomazú za kráľa nad Izraelom. Nato zatrubte na roh a zvolajte: Nech žije kráľ Šalamún!³⁵ Vy pôjdete za ním. On príde a zasadne na môj trón namiesto mňa. Jeho som ustanovil za vojvodu nad Izraelom a Júdom.³⁶ Jojadov syn Benaja odpovedal kráľovi: Amen! Tak rozhodol Hospodin, Boh môjho pána a kráľa.³⁷ Ako bol Hospodin s mojím pánom a kráľom, nech je i so Šalamúnom a jeho trón nech vyvýši nad trón kráľa Dávida, môjho pána.³⁸ Kňaz Cadók, prorok Nátan, Jojadov syn Benaja, Kereťania a Peleťania zišli dolu, vysadili Šalamúna na mulicu kráľa Dávida a odviekli ho ku Gichónu.³⁹ Kňaz Cadók vzal z posvätného stanu roh s olejom a Šalamúna pomazal. Potom zatrubili a všetok ľud volal: Nech žije kráľ Šalamún!⁴⁰ Všetok ľud ho nasledoval, hral na píšťaly a radoval sa tak hlučne, že sa zem div nerozpukla.

Potlačenie vzbury

⁴¹ Počul to Adonija a všetci pozvaní, čo boli s ním, práve vtedy, keď skončili hostinu. Keď Joáb počul zvuk trúby, spýtal sa: Prečo je toľko hluku v meste?⁴² Ešte hovoril, keď zrazu prišiel Jonatán, syn kňaza Ebjatára. Adonija mu povedal: Len pod, si predsa udatný muž a nesieš dobrú správu.⁴³ Jonatán mu však odvetil: Naopak! Náš pán, kráľ Dávid, ustanovil za kráľa Šalamúna.⁴⁴ Kráľ s ním poslal kňaza Cadóka, proroka Nátana, Jojadovho syna Benaju, Kereťanov a Peleťanov. Tí ho vysadili na kráľovu mulicu.⁴⁵ Kňaz Cadók s prorokom Nátanom ho pri Gichóne pomazali za kráľa. Odtiaľ sa naradostení pobrali hore, takže sa celé mesto vzrušilo. To bol ten hluk, čo ste počuli.⁴⁶ Šalamún už sedí na kráľovskom tróne.⁴⁷ Ešte aj kráľovi služobníci prišli blahoželať nášmu pánovi, kráľovi Dávidovi: Nech tvoj Boh ešte viac preslávi meno Šalamúna než je tvoje a nech jeho trón vyvýši ešte viac ako tvoj! Kráľ sa na lôžku uklonil⁴⁸ a dodal: Nech je zvelebený Hospodin, Boh Izraela, že mi dnes dal vidieť nástupcu na mojom tróne!⁴⁹ Tu sa všetci Adonijovi hostia predesili, vstali a každý šiel svojou cestou.⁵⁰ Adonija mal zo Šalamúna strach. Vstal, odišiel a chytil sa rohov oltára.⁵¹ Šalamúnovi oznámili: Adonija má zrejme strach z kráľa Šalamúna, keď sa drží rohov oltára a žiada: Nech mi hneď teraz kráľ Šalamún odprisahá, že nedá stať mečom svojho služobníka.⁵² Šalamún odpovedal: Ak sa zachová čestne, ani vlas mu z hlavy nespadne. No ak sa zistí, že sa previnil, zomrie.⁵³ Potom ho dal kráľ Šalamún odvieť preč od oltára. Keď sa potom prišiel pokloniť kráľovi Šalamúnovi, Šalamún mu povedal: Choď domov!

Posledné Dávidove úpravy

2 Keď sa blížil čas Dávidovej smrti, prikázal svojmu synovi Šalamúnovi: ² Odchádzam ako každý pozemšťan. Ty však buď silný a zmužilý! ³ Zachovávaj povinnosti voči svojmu Bohu, Hospodinovi. Kráčaj po jeho cestách a dodržiavaj jeho ustanovenia, prikázania, právne predpisy a napomenutia tak, ako sú napísané v Mojžišovom zákone, potom budeš mať úspech v každom diele a všade, kam sa pohneš. ⁴ Tak splní Hospodin svoj sľub, ktorý mi dal: Ak budú tvoji synovia dbať na spôsob svojho života a budú verne chodiť pred mnou celým srdcom a celou dušou, budeš mať vždy niekoho na tróne Izraela. ⁵ Sám vieš, čo mi vyviedol Cerujin syn Joáb, ako sa zachoval k dvom veliteľom izraelských vojsk:

k Nérovmu synovi Abnérovi a k Jeterovmu synovi Amasovi. Zavraždil ich a v mieri sa dopustil vojnového krviprelievania, čím si poškvrnil bedrový opasok i obuv na nohách. ⁶ Riad sa vlastnou múdrosťou, no nedovoľ mu v pokojnej starobe zostúpiť do podsvetia. ⁷ K synom Gileádčana Barzillaja sa správaj láskavo. Nech sú tvojimi spolustolovníkmi, lebo oni sa zachovali podobne voči mne, keď som bol na úteku pred tvojím bratom Absolónom. ⁸ Je tu s tebou i Šimei, syn Benjamínovca Geru z Bachurímu. Ten ma zahrnul strašnými kliatbami vtedy, keď som sa uberal do Machanajimu. Potom ma prišiel vítať k Jordánu. Musel som mu prisahať na Hospodina: Nedám ťa stať mečom. ⁹ Teraz ho však nenechaj bez trestu. Pretože si múdry muž, nájdeš spôsob, ako ho odpratať s krvavými šedinami do podsvetia. ¹⁰ Potom sa Dávid uložil k svojim predkom a pochovali ho v Dávidovom meste. ¹¹ Dávid vládol nad Izraelom štyridsať rokov, a to v Hebrone sedem rokov a v Jeruzaleme tridsaťtri rokov. ¹² Šalamún zasadol na trón svojho otca Dávida a jeho kráľovstvo sa veľmi upevnilo.

Zúčtovanie s protivníkmi

¹³ Raz navštívil Chaggítin syn Adonija Šalamúnovu matku Batšebu. Ťa sa ho spýtala: Prichádzaš v pokoji? On odvetil: V pokoji. ¹⁴ Pokračoval: Mám k tebe prosbu. Ona povedala: Hovor! ¹⁵ On na to: Vieš to i sama, že kráľovstvo malo patriť mne a že mňa uznával celý Izrael za kráľa. Kráľovstvo sa však odvrátilo odo mňa a pripadlo môjmu bratovi, lebo ho dostal od Hospodina. ¹⁶ Mám teda k tebe jedinú prosbu, neodmietni ma! Ona povedala: Hovor! ¹⁷ On na to: Prihovor sa u kráľa Šalamúna, iste ťa neodmietne, aby mi dal Šunémčanku Abišag za ženu. ¹⁸ Batšeba mu odvetila: Dobre, prihovorím sa za teba u kráľa. ¹⁹ Keď prišla Batšeba ku kráľovi Šalamúnovi prihovoriť sa za Adoniju, kráľ ju uvítal a poklonil sa jej. Potom sa posadil na trón a ponúkol kreslo kráľovskej matke, takže mu sedela po pravici. ²⁰ Mám k tebe jedinú skromnú prosbu, neodmietni ma! Kráľ jej povedal: Len ju vyslov, matka moja, neodmietnem ťa. ²¹ Povedala: Nech dajú Šunémčanku Abišag za ženu tvojmu bratovi Adonijovi. ²² Kráľ Šalamún svojej matke odpovedal: Prečo žiadaš pre Adoniju len Šunémčanku Abišag? Žiadaj preňho i kráľovstvo, veď je mojím starším bratom a s ním je kňaz Ebjatár a Cerujin syn Joáb. ²³ Kráľ Šalamún prisahal na Hospodina: Nech ma Boh prisne potresce, ak Adonija za túto žiadosť nezaplatí svojím životom. ²⁴ Akože žije Hospodin, ktorý ma pevnne dosadil na trón môjho otca Dávida a ktorý mi podľa svojho prísľubu vybudoval dom, Adonija musí ešte dnes zomrieť. ²⁵ Kráľ Šalamún tým poveril Jojadovho syna Benaju, ktorý Adoniju zabil. ²⁶ Kňazovi Ebjatárovi kráľ povedal: Odíď na svoje polia do Anatótu, lebo ti hrozí smrť. Dnes ťa však nedám stať, lebo si nosil archu Pána, Hospodina, pred mojím otcom Dávidom a znášal si všetko, čo on. ²⁷ Tak znemožnil Šalamún Ebjatárovi byť kňazom Hospodina. Splnilo sa slovo Hospodina, ktoré vyriekol proti Eliho domu v Šile. ²⁸ Správa o tom sa dostala k Joábovi. Joáb sa totiž stal stúpencom Adoniju, aj keď Absolónovým stúpencom nebol. Utielol k Hospodinovmu stanu a chytil sa rohov oltára. ²⁹ Kráľovi Šalamúnovi oznámili, že Joáb utiekol k Hospodinovmu stanu a že je práve pri oltári. Šalamún dal Jojadovmu synovi Benajovi príkaz: Chod, zabi ho! ³⁰ Nato Benaja odišiel k Hospodinovmu stanu a povedal Joábovi: Na kráľov rozkaz vyjdi von! On však odvetil: Nie, tu chcem umrieť. Benaja oznámil kráľovi, čo povedal Joáb. ³¹ Kráľ mu povedal: Urob mu podľa jeho želania, zabi ho tam a pochovaj ho! Tak snímeš zo mňa a z mojej rodiny nevinnú krv, ktorú prelial Joáb. ³² Ním preliatu krv nech Hospodin uvalí na jeho hlavu, pretože zabil dvoch spravodlivejších a lepších mužov, než bol on. Bez vedomia môjho otca Dávida zavraždil mečom Nérovho syna Abnéra, veliteľa izraelského vojska, a Jeterovho syna Amasu, veliteľa judského vojska. ³³ Ich krv nech trvalo padne na hlavu Joába a na hlavu jeho potomstva. Avšak Dávid, jeho potomstvo, jeho dom a jeho

trón nech dostanú stály pokoj od Hospodina. ³⁴ Nato odišiel Jojadov syn Benaja, udrel ho a usmrtil. Potom ho pochovali v jeho dome na púšti. ³⁵ Miesto neho ustanovil kráľ nad vojskom Jojadovho syna Benaju a kňaza Cadóka kráľ ustanovil na miesto Ebjatára. ³⁶ Potom si dal kráľ predvolať Šimeiho. Povedal mu: Postav si v Jeruzaleme dom, tam bývaj a nikam sa odtiaľ nehni! ³⁷ Pamätaj, ak by si sa niekedy vzdialil a prekročil potok Kidrón, určite zomrieš! Sám si budeš na vine. ³⁸ Šimei odpovedal kráľovi: Slovo, ktoré si vyriekol, môj pán a kráľ, je dobré. Tvoj služobník sa ním bude riadiť. Tak sa Šimei zdržiaval dlhší čas v Jeruzaleme. ³⁹ Po troch rokoch ušli Šimeimu dvaja sluhovia ku gatskému kráľovi Achíšovi, Maachovmu synovi. Šimeimu oznámili: Tvoji sluhovia sú v Gate. ⁴⁰ Šimei vstal, osedlal si osla a odišiel do Gatu k Achíšovi hľadať svojich sluhov. Šimei odišiel a priviedol si z Gatu sluhov. ⁴¹ Šalamúnovi oznámili, že Šimei odišiel z Jeruzalema do Gatu a vrátil sa. ⁴² Kráľ si dal predvolať Šimeiho a povedal mu: Neprisahal som na Hospodina a nedal som ti výstrahu: Ak by si sa niekedy vzdialil, niekam odišiel, pamätaj si, že ťa určite stihne smrť?! Ty si na to odpovedal: Slovo, ktoré som počul, je dobré. ⁴³ Prečo si teda nedodrжал prísahu na Hospodina a príkaz, ktorý som ti dal? ⁴⁴ Kráľ Šimeimu ešte vyčítal: Uvedomuješ si všetko to zlo, ktoré si vedome napáchal na mojom otcovi Dávidovi? Hospodin obrátil všetko to zlo na tvoju hlavu. ⁴⁵ Kráľ Šalamún však bude požehnaný a Dávidov trón zostane pred Hospodinom trvalo pevný. ⁴⁶ Kráľ potom prikázal Jojadovmu synovi Benajovi, ten šiel, udrel ho, takže zomrel. Tak sa kráľovstvo pod vládou Šalamúna upevnilo.

Šalamúnov sen v Gibeóne

3 Šalamún vstúpil do príbuzenstva s faraónom, egyptským kráľom. Vzal si za ženu faraónovu dcéru a priviedol ju do Dávidovho mesta, kým nedokončil výstavbu svojho paláca, Hospodinovho chrámu a hradieb okolo Jeruzalema. ² Ľud však prinášal obety na výšinách, lebo dovtedy nebol ešte vybudovaný dom Hospodinovmu menu. ³ Šalamún miloval Hospodina. Riadil sa ustanoveniami svojho otca Dávida, ale prinášal a páliť kadidlo na výšinách. ⁴ Raz prišiel kráľ obetovať do Gibeónu, lebo to bola najvýznamnejšia výšina. Na tamojšom oltári obetoval Šalamún tisíc spaľovaných obiet. ⁵ V Gibeóne sa mu v noci vo sne zjavil Hospodin. Boh mu povedal: Žiadaj si, čo ti mám dať! ⁶ Šalamún odpovedal: Ty si preukázal veľkú priazeň svojmu služobníkovi Dávidovi, môjmu otcovi, lebo chodil pred tebou verne, správal sa k tebe spravodlivo a čestne. Zachoval si mu túto veľkú priazeň, keď si mu dal syna, ktorý dnes sedí na jeho tróne. ⁷ Nuž teda, Hospodin, môj Bože, ty si ustanovil svojho služobníka za kráľa po mojom otcovi Dávidovi. Ja som však mladý muž a neviem vládnuť. ⁸ Tvoj služobník žije medzi tvojím ľudom, ktorý si si vyvolil, ľudom takým početným, že ho nemožno pre množstvo spočítať ani zrátať. ⁹ Obdaruj svojho služobníka schopnosťou spravovať tvoj ľud a rozlišovať medzi dobrým a zlým. Kto by inak mohol spravovať tento taký mohutný ľud?! ¹⁰ Pánovi sa páčilo, že si Šalamún práve toto žiadal. ¹¹ Boh mu povedal: Pretože si žiadal toto, a nie dlhý vek, ani bohatstvo, ani život svojich nepriateľov, ale si si žiadal rozvahu pri spravovaní, ¹² urobím teda podľa tvojich slov. Dávam ti múdre a rozvážne srdce, takže tebe podobnému nebolo pred tebou a nebude ani po tebe. ¹³ Dám ti aj to, o čo si nežiadal: bohatstvo a slávu, aby sa ti po celý život nikto spomedzi kráľov nevyrovnal. ¹⁴ Ak budeš chodiť po mojich cestách, zachovávať moje ustanovenia a moje príkazy, ako to robil tvoj otec Dávid, predĺžim ti aj vek. ¹⁵ Nato sa Šalamún prebudil. Bol to iba sen. Potom odišiel do Jeruzalema, zastal pred archou Pánovej zmluvy, priniesol spaľované obety i obety spoločenstva a pre všetkých svojich služobníkov pripravil hostinu.

Šalamúnov súd

¹⁶ Raz prišli ku kráľovi dve neviestky a posadili sa pred neho. ¹⁷ Jedna povedala: Ó, pane

môj, ja a táto žena bývame v jednom dome. Ja som pri nej v dome porodila.¹⁸ Na tretí deň po mne porodila aj táto žena. Boli sme samy. Okrem nás dvoch nebol s nami v dome nikto iný.¹⁹ Syn tejto ženy však v noci zomrel, lebo ho priláhla.²⁰ O polnoci, kým tvoja služobnica spala, ona vstala, odtiahla mi od boku syna a uložila si ho do lona. Svojho mŕtveho syna však vložila mne do lona.²¹ Keď som ráno vstala nadojčiť si syna, bol už mŕtvy. Ráno som si ho lepšie prezrela a zistila som, že to nie je môj syn, ktorého som porodila.²² Druhá žena však tvrdila: To nie! Môj syn je ten živý a tvoj syn ten mŕtvy. Táto zase vravela: Čoby! Tvoj syn je ten mŕtvy a môj syn ten živý. Tak sa hádali pred kráľom.²³ Kráľ uvažoval: Táto tvrdí: Tento živý je môj syn a ten mŕtvy tvoj. Tamtá zase hovorí: To nie! Tento mŕtvy je tvoj a ten živý môj.²⁴ Kráľ prikázal: Doneste mi meč! Priniesli meč pred kráľa.²⁵ Nato povedal kráľ: Rozotnite to živé dieťa na dvojce a dajte polovicu jednej i druhej!²⁶ Tu zvolala žena, ktorej ten živý syn patrilo. Kráľovi povedala, pretože sa v nej ozval materinský súcit k vlastnému synovi: Pane môj, dajte jej to živé dieťa a nezabíjajte ho! Tá druhá však povedala: Rozotnite ho, nech nebude ani moje, ani tvoje!²⁷ Kráľ rozhodol: Živé dieťa dajte tejto a nezabíjajte ho! Ona je jeho matka.²⁸ Keď sa celý Izrael dozvedel o rozsudku, ktorý vyniesol kráľ, vážili si kráľa, lebo videli, že pri výkone práva je v ňom Božia múdrosť.

Šalamúnovi hodnostári

4 Šalamún sa stal kráľom nad celým Izraelom.² Toto boli jeho hodnostári: Cadókov syn Azarja bol kňazom,³ Šišovi synovia Elichoref a Achija boli pisári, Achilúdov syn Jošafát bol kancelárom,⁴ Jojadov syn Benaja bol veliteľom vojska, Cadók a Ebjatár boli kňazmi,⁵ Nátanov syn Azarja bol nad dozorcami, Nátanov syn Zabúd bol kňazom a kráľovým dôverníkom.⁶ Achišár bol správcom paláca a Abdov syn Adonirám viedol nútené práce.⁷ Šalamún mal nad celým Izraelom dvanásť dozorcov, ktorí zásobovali kráľa a jeho dvor. Každému pripadla raz v roku povinnosť postarať sa na mesiac o zásoby.⁸ Toto sú ich mená: Chúrov syn v Efrajimskom pohorí,⁹ Dekerov syn v Makaci, v Šaalbíme, v Bét-Šemeši, v Elóne a v Bét-Chanáne,¹⁰ Chesedov syn v Arubbóte. Jemu patrilo Socho a celý cheferský kraj.¹¹ Abinadabov syn spravoval celú Dórsku pahorkatinu. Za ženu mal Šalamúnovu dcéru Tafat.¹² Achilúdov syn Baana mal Taanach, Megiddo, celý Bét-Šeán, ktorý je vedľa Caretánu poniže Jezreel, od Bét-Šeánu po Abél-Mecholu, až za Jokmeám.¹³ Geberov syn bol v Ramót-Gileáde. Patrili mu stanové dediny Menašeho syna Jaíra v Gileáde, ďalej územie Argóbu, ktorý je v Bášane, šesťdesiat väčších miest s hradbami a bronzovými závorami.¹⁴ Iddov syn Achinadáb bol v Machanajime,¹⁵ Achimaac v Naftali. I on si vzal za ženu Šalamúnovu dcéru Basemat.¹⁶ Chušajov syn Baana bol v Ašéri a v Alóte,¹⁷ Parúachov syn Jošafát v Jissacháre,¹⁸ Šimei, Elov syn v Benjamíne,¹⁹ Uriho syn Geber v krajine Gileád, v krajine amorejského kráľa Sichóna a bášanského kráľa Óga. V krajine bol i jeden dozorca.²⁰ Júdocov a Izraelitov bolo toľko ako piesku pri mori. Mali čo jesť a piť a bolo im dobre.

Zásobovanie Šalamúnovho dvora

5 Šalamún vládol nad všetkými kráľovstvami od Eufratu po krajinu Filištíncov, ba až po hranice Egypta. Kým žil, boli mu poplatné a poddané.² Šalamún spotreboval denne na stravu tridsať kórov jemnej a šesťdesiat kórov hrubej múky,³ desať kusov vykŕmeného dobytky, dvadsať dobyčiat z pastvy, sto kusov oviec, okrem jeleňov, gaziel, antilop a vykŕmenej hydiny.⁴ Pretože vládol nad územím po Eufrat, od Tífsachu po Gazu, nad všetkými kráľmi územia pred Eufratom, mal pokoj od všetkých susedov.⁵ Počas celej vlády Šalamúna býval Júda a Izrael od Dánu až po Beér-Šebu bezpečne, každý pod svojim

viníc a pod svojím figovníkom. ⁶ Šalamún mal tajne pre štyridsaťtisíc koní do svojich vozov a dvanásťtisíc jazdcov. ⁷ Dozorcovia zásobovali kráľa Šalamúna a všetkých účastníkov kráľovho stola, a to každý v určený mesiac. Nesmeli nič zanedbať. ⁸ Aj jačmeň a slamu pre kone a ťažné záprahy dopravovali ta, kde bolo treba, každý podľa svojho poriadku.

Šalamúnova múdrosť

⁹ Boh obdaril Šalamúna múdrosťou, veľkou rozvahou a takým množstvom nápadov, ako je piesku na morskom pobreží. ¹⁰ Šalamúnova múdrosť prevýšila múdrosť celého Východu i všetku múdrosť Egypta. ¹¹ Bol múdrejší než ostatní ľudia, než Ezrachovec Etán alebo Hémán, Kalkól a Darda, synovia Machóla, takže povest o ňom prenikla ku všetkým okolitým národom. ¹² Zložil tritisíc prísloví a jeho piesní bolo tisícpäť. ¹³ Hovoril o stromoch, a to od libanonského cédra až po yzop, čo rastie na múre. Ďalej hovoril o zvieratách, o vtákoch, o plazoch a rybách. ¹⁴ Šalamúnovu múdrosť prichádzali počúvať ľudia zo všetkých národov a všetci pozemskí králi, ktorí sa dozvedeli o jeho múdrosti.

Prípravy na stavbu chrámu

¹⁵ Týrsky kráľ Chirám vyslal svojich služobníkov k Šalamúnovi s posolstvom, lebo sa dozvedel, že ho po jeho otcovi pomazali za kráľa. Chirám bol vždy Dávidovým priateľom. ¹⁶ Šalamún poslal Chirámovi odkaz: ¹⁷ Vieš, že môj otec Dávid nemohol postaviť dom na počesť Hospodina, svojho Boha, pre vojny s okolitými susedmi, kým mu ich Hospodin nepoložil pod nohy. ¹⁸ Teraz mi môj Boh, Hospodin, dožičil od okolia pokoj, takže mi nehrozí protivník ani žiadne nebezpečenstvo. ¹⁹ Preto hodlám postaviť dom na počesť Hospodina, svojho Boha, ako to naznačil Hospodin môjmu otcovi Dávidovi: Tvoj syn, ktorého po tebe dosadím na tvoj trón, ten postaví dom na počesť môjho mena. ²⁰ Prikáž teda, aby mi nastínali na Libanone cédre. Moji služobníci budú s tvojimi. Mzdu pre tvojich služobníkov odvediem podľa tvojej požiadavky. Iste vieš, že medzi nami niet takých odborníkov v ťažbe dreva, ako sú Sidončania. ²¹ Keď Chirám počul Šalamúnove slová, nadšene zvolal: Nech je dnes zvelebený Hospodin, že dal Dávidovi múdreho syna nad týmto takým početným ľudom. ²² Chirám poslal Šalamúnovi odpoveď: Vypočul som si tvoje posolstvo, ktorým sa obraciaš na mňa. Pokiaľ ide o cédrové a cyprusové drevo, môžem splniť všetky tvoje požiadavky. ²³ Moji služobníci ho siahnu z Libanonu až k moru, ja z neho dám urobiť plte a po mori ho dopravím na určené miesto. Tam ho dám rozrezať a sám si ho odtiaľ odvezieš. Ty zase splníš moju požiadavku: Budeš zásobovať môj dvor potravinami. ²⁴ Tak sa stal Chirám Šalamúnovým dodávateľom potrebného množstva cédrového a cyprusového dreva. ²⁵ Šalamún zas dodával na vydržiavanie Chirámovho dvora dvadsaťtisíc kórov pšenice a dvadsať kórov vylisovaného oleja. To dodával Šalamún každoročne Chirámovi. ²⁶ Hospodin obdaril Šalamúna múdrosťou, ako mu prisľúbil. Medzi Chirámom a Šalamúnom vládol pokoj. Uzavreli vzájomnú zmluvu. ²⁷ Kráľ Šalamún povolal na nútené práce ľudí z celého Izraela. Bolo ich tridsaťtisíc. ²⁸ Vysielali ich do Libanonu na mesačné zmeny po desaťtisíc mužov. Mesiac pobudli v Libanone a dva mesiace doma. Nútené práce viedol Adonirám. ²⁹ Šalamún mal sedemdesiattisíc nosičov nákladov a v pohorí osemdesiattisíc kamenárov. ³⁰ Okrem vedúcich úradníkov, ktorí dielo riadili, mal Šalamún tritisícristo mužov, ktorí dávali robotníkom príkazy. ³¹ Na kráľov príkaz nalámali balvany vybraného kameňa, aby mohli kvádrmi vyložiť základy chrámu. ³² Tie opracovali Šalamúnovi majstri, Chirámovi majstri a Gebalčania. Pripravovali drevo a kamene na stavbu chrámu.

Stavba chrámu

6 V štyristoosemdesiatom roku po odchode Izraelitov z Egypta, v štvrtom roku Šalamúnovej vlády nad Izraelom, v mesiaci zív, čo je druhý mesiac, začal Šalamún stavať Hos-

podinov dom. ² Dom, ktorý kráľ Šalamún staval Hospodinovi, bol šesťdesiat laktov dlhý, dvadsať široký a tridsať laktov vysoký. ³ Predsieň pred chrámovou budovou bola dlhá dvadsať laktov, rovnala sa šírke budovy, a pred chrámom bola široká desať laktov. ⁴ Do chrámu osadil orámované a zamrežované okná. ⁵ K bočným stenám chrámu, ako aj k zadnej stene, urobil poschodovú prístavbu; v celej prístavbe narobil komôrky. ⁶ Spodná časť prístavby bola široká päť laktov, prostredná časť šesť laktov a tretia časť bola široká sedem laktov. Zvonku po obvode chrámu dal postaviť oporné múry, aby sa chrámové steny nemuseli oslabiť. ⁷ Pri stavbe chrámu sa používali kamene opracované v lome, takže pri samotnej stavbe nebolo počuť ťažké kladivá ani dláta, nijaké železné nástroje. ⁸ Vchod do spodného podlažia bol z pravej strany budovy. Točitými schodmi sa vystupovalo do prostredného a z prostredného do tretieho podlažia. ⁹ Keď dobudoval chrám, pokryl ho cédrovými hradami a doskami. ¹⁰ Popri celej budove postavil prístavbu na každom poschodí päť laktov vysokú a cédrovými hradami ju spojil s chrámom. ¹¹ Vtedy Hospodin oslovil Šalamúna: ¹² Staviasz tento chrám. Ak sa budeš riadiť mojimi ustanoveniami, plniť moje právne predpisy, dodržiavať všetky moje prikázania a podľa nich sa správať, splním ti svoj sľub, čo som dal tvojmu otcovi Dávidovi. ¹³ Budem bývať uprostred Izraelitov a svoj izraelský ľud neopustím. ¹⁴ Tak dokončil Šalamún stavbu chrámu. ¹⁵ Jeho vnútorné steny obložil cédrovými doskami od podlahy po stropové trámy, teda vnútri chrámu dal od podlahy po stropové trámy drevené obloženie; podlahu domu pokryl cyprusovými doskami. ¹⁶ Dvadsať laktov od zadnej steny domu vybudoval priečku z cédrových dosák od podlahy po strop a vnútri postavil zadnú sieň, čiže veľsvätyňu. ¹⁷ Od bočnej strany meral chrám štyridsať laktov. ¹⁸ Vnútri domu prevládal céder, rezby popínavých rastlín a kvetinové vence. Všade bolo cédrové drevo, takže murivo nebolo vidieť. ¹⁹ Vnútri domu zriadil zadnú sieň, aby ta uložil archu Hospodinovej zmluvy. ²⁰ Pred zadnou sieňou dlhou dvadsať laktov, širokou dvadsať laktov a vysokou dvadsať laktov, ktorú obložil tepaným zlatom, urobil oltár z cédrového dreva. ²¹ Vnútro domu obložil Šalamún tepaným zlatom. Pred zadnú sieň, ktorú pozlátil, dal záves zo zlatých reťazí. ²² Celý dom obložil zlatom — úplne celý dom; aj celý oltár pri zadnej sieni obložil zlatom. ²³ Pred zadnú sieň zhotovil z olivového dreva dvoch cherubov desať laktov vysokých. ²⁴ Päť laktov malo jedno krídlo cheruba a päť laktov druhé krídlo cheruba. Rozpätie ich krídel bolo desať laktov. ²⁵ Desať laktov mal aj druhý cherub. Obaja cherubi mali tie isté rozmery a ten istý tvar. ²⁶ Jeden i druhý cherub bol desať laktov vysoký. ²⁷ Cherubov umiestnil uprostred vnútornej časti domu. Cherubi mali rozťahnuté krídla, takže sa krídlo jedného dotýkalo steny a krídlo druhého cheruba sa tiež dotýkalo steny. Uprostred domu sa ich krídla vzájomne dotýkali. ²⁸ Cherubov pozlátil. ²⁹ Všetky steny po obvode domu zvnútra i zvonku vyzdobil rezbami cherubov, paliem, kvetinových vencov. ³⁰ I podlahu domu vnútri i vonku pozlátil. ³¹ Vchod do zadnej siene osadil dverami z olivového dreva. Prah a zárubňa tvorili päťuholník. ³² Obe krídla dvier boli z olivového dreva. Vyzdobil ich rezbami cherubov, paliem, kvetinových vencov a pozlátil ich. Cherubov a palmy obtiahol zlatom. ³³ I pre chrámový vchod použil zárubne z olivového dreva, ale štvorhranné ³⁴ a dvojité dvere z cyprusového dreva. Jedno krídlo bolo dvojdielne a otáčalo sa. ³⁵ Povyrezával na to cherubov, palmy a kvetinové vence. Rezby obložil tepaným zlatom. ³⁶ Ďalej vybudoval stenu vnútorného nádvorja z troch vrstiev kvádrov a z vrstvy otesaných cédrov. ³⁷ Základy Hospodinovho domu boli položené v štvrtom roku v mesiaci zív. ³⁸ V jedenástom roku v mesiaci búl, teda v ôsmom mesiaci, bol chrám s celým príslušenstvom a zariadením dokončený. Šalamún ho staval sedem rokov.

Výstavba kráľovských budov

7 Svoj vlastný palác až do jeho úplného dokončenia staval Šalamún trinásť rokov. ² Postavil Dom libanonského lesa, sto laktov dlhý, päťdesiat laktov široký a tridsať laktov vysoký na štyroch radoch cédrových stĺpov. Na stĺpoch spočívali cédrové hrady. ³ Pokrytý bol cédrovým drevom nad trámami, ktoré spočívali na štyridsiatich piatich stĺpoch. Jeden rad ich mal pätnásť. ⁴ Orámované okná boli zoradené do troch radov, takže trikrát boli proti sebe, proti inému radu okien. ⁵ Všetky otvory a zárubne mali štvoruhlasté rámy, svetlík stál trikrát proti svetlíku. ⁶ Zhotovil aj stĺpovú sieň, päťdesiat laktov dlhá a tridsať laktov široká. Pred ňou bola predsieň so stĺpmi a schodiskom. ⁷ Urobil aj trónnu sieň, kde súdil, teda súdnu sieň. Od podlahy po strop bola pokrytá cédrovým drevom. ⁸ Budova, v ktorej býval, sa nachádzala na inom nádvorí, ďalej od siene, a bola vyhotovená v podobnom slohu. Podľa vzoru tejto siene Šalamún urobil aj dom pre faraónovu dcéru, ktorú si vzal za ženu. ⁹ Všetko bolo z ušľachtilých kameňov, z kvádrov, opracovaných na mieru pílou na líci i na rube, od základu až po rímsu a vonku až po veľké nádvorie. ¹⁰ Na základy slúžili ušľachtilé kamene, balvany, kamene desaťlaktové a osemľaktové. ¹¹ Nad tým spočívali tvarované ušľachtilé kamene a cédrové drevo. ¹² Veľké nádvorie malo po obvode tri vrstvy kamenných kvádrov a vrstvu otesaných cédrov, podobne ako vnútorné nádvorie Hospodínovho domu a jeho predsieň. ¹³ Kráľ Šalamún si najal Týrčana Churáma. ¹⁴ Bol synom istej vdovy z kmeňa Naftali, jeho otec bol Týrčan, obrábal bronz. Vynikal múdrosťou, bol vynachádzavý odborník pri zhotovovaní rôznych bronzových výrobkov. Prišiel za kráľom Šalamúnom a vykonal všetky požadované práce.

Zhotovenie chrámového zariadenia

¹⁵ Zhotovil dva bronzové stĺpy. Jeden stĺp bol osemnásť laktov vysoký a obvod mal dvanásť laktov, takisto i druhý stĺp. ¹⁶ Zhotovil i dve hlavice, uliate z bronzu, a nasadil ich na vrch stĺpov. Jedna i druhá hlavica bola vysoká päť laktov. ¹⁷ Na hlavice na vrchu stĺpov vyhotovil pletenec v tvare mriežok, točených povrázok a retiazok, a to po siedmich na jednu i druhú hlavicu. ¹⁸ Ďalej zhotovil granátové jablká, a to dva rady vôkol každého pletenca, ktoré mali zakrývať hlavice na vrchole stĺpov. To isté urobil aj na druhej hlavici. ¹⁹ Hlavice na vrchu stĺpov pred predsieňou mali tvar ľalie a veľkosť štyri lakte. ²⁰ Na oboch hlavicích stĺpov zhora pozdĺž vydutiny, ktorá vyčnievala po pletenec, bolo dvesto granátových jabĺk zoradených do kruhu. To platí aj pre druhú hlavicu. ²¹ Stĺpy postavil ku chrámovej predsieni. Postavil stĺp na južnú stranu a dal mu meno Jachín. Potom postavil stĺp na severnú stranu a nazval ho Boaz. ²² Stĺpy mali na vrchole tvar ľalie. Tým bola dokončená práca na stĺpoch. ²³ Zhotovil aj liate more, ktoré malo priemer desať laktov, bolo okrúhle a hlboké päť laktov. Obvod meral tridsať laktov. ²⁴ Poniže jeho lemu sa po celom obvode vinuli ozdoby popínavejších rastlín, desať na lakeť. Dva rady popínavejších rastlín obopínali dookola more a boli odliate spolu s ním. ²⁵ Stálo na dvanástich býkoch. Tri boli obrátené na sever, tri na západ, tri na juh a tri na východ. Na nich spočívalo more a všetky mali zadné časti obrátené do stredu. ²⁶ Bolo na dľaň hrubé a jeho okraj mal tvar kalichovej časti ľaliového kvetu. Malo objem dvetisíc batov. ²⁷ Ďalej zhotovil desať bronzových podvozok. Jednotlivé podvozky boli štyri lakte dlhé, štyri lakte široké a tri lakte vysoké. ²⁸ Podvozky sa skladali z rámu a z rámových priečok. ²⁹ Na priečkach medzi rámami boli zobrazené levy, býky a cherubi a na rámoch zhora i zdola levy, býky a visiace vence. ³⁰ Každý podvozok mal štyri bronzové kolesá a bronzové osi. Na štyroch rohoch mali pod nádržou rameno. Ramená boli uliate z druhej strany s vencami. ³¹ Jeho otvor zvnútra prečnieval obrubu o lakeť. Bol okrúhly, pevne vypracovaný s priemerom jeden a pol lakťa. Aj na otvore boli vyrezávané ozdoby. Jeho priečne lišty tvorili štvoruholníky, nie kruhy. ³² Pod lištami boli štyri kolesá a ich osi boli

na vozíku. Jednotlivé kolesá boli jeden a pol lakťa vysoké.³³ Mali podobné zloženie ako pri bojovom voze: osi, bahry, špice a hlavy. Všetko bolo uliate.³⁴ Na štyroch rohoch každého podvozka boli štyri ramená, ktoré z podvozka vyčnievali.³⁵ Na vrchu podvozka bola vôkol obruba pol lakťa vysoká a dolu na podvozku boli držadlá spojené priečkami.³⁶ Na povrchu drždíel a priečok vyryl podoby cherubov, levov a palmy na každé voľné miesto a dookola vence.³⁷ Takto zhotovil desať podvozkov. Všetky boli rovnako uliate, mali rovnakú veľkosť a tvar.³⁸ Zhotovil aj desať bronzových nádrží. Do každej sa zmestilo štyridsať batov a mala priemer štyri lakte. Každá nádrž bola na podvozku. Podvozkov bolo desať.³⁹ Päť z nich umiestnil na južnú stranu chrámu a päť na jeho severnú stranu. More umiestnil na východ od chrámu.⁴⁰ Churám potom zhotovil kotlíky, lopaty a krhličky. Tak dokončil Churám všetky práce, ktoré konal pre kráľa Šalamúna na Hospodinovom dome:⁴¹ dva stĺpy, guľovité hlavice na vrchole dvoch stĺpov, dva pletence na zakrytie dvoch guľovitých hlavíc na vrchole stĺpov,⁴² štyristo granátových jabĺk na oba pletence: dva rady granátových na každý pletenec na zakrytie dvoch guľovitých hlavíc na oboch stĺpoch,⁴³ desať podvozkov a desať nádrží na podvozkoch,⁴⁴ jedno more a pod ním dvanásť býkov,⁴⁵ hrnce, lopaty, krhličky a všetko náčinie, ktoré zhotovil Churám kráľovi Šalamúnovi pre Hospodinov dom. To všetko bolo z lesklého bronzu.⁴⁶ Kráľ to dal odlieť v jordánskom okolí v hlinisku medzi Sukkótom a Caretánom.⁴⁷ Pretože všetkých predmetov bolo ohromné množstvo, Šalamún netrval na ich vážení. Váha bronzu sa neskúmala.⁴⁸ Šalamún dal zhotoviť pre Hospodinov dom rôzne predmety: zlatý oltár, zlatý stôl, na ktorom sa predkladal chlieb,⁴⁹ päť svietnikov z rýdzeho zlata po južnej strane a päť svietnikov po severnej strane pred zadnou sieňou, zlaté kvety, lampy a kliešte,⁵⁰ misy, nože, krhličky, čaše a panvice z rýdzeho zlata. Zlaté bolo aj kovanie dvier vnútornej časti a dvere do chrámu.⁵¹ Tak sa skončili všetky práce, ktoré konal kráľ Šalamún na Hospodinovom dome. Šalamún dal potom preniesť všetky zasvätené dary svojho otca Dávida: striebro, zlato, ako aj iné predmety, a uložil ich medzi poklady Hospodinovho domu.

Prenesenie Hospodinovej archy

8 Vtedy zvolal Šalamún k sebe do Jeruzalema starších Izraela, všetkých kmeňových náčelníkov, predstaviteľov izraelských rodov, aby vyniesli z Dávidovho mesta, zo Siona, archu Hospodinovej zmluvy.² Ku kráľovi Šalamúnovi sa zhromaždili všetci muži Izraela počas slávnosti, čo býva v mesiaci etaním, teda v siedmom mesiaci.³ Keď sa zišli všetci starší Izraela, kňazi zdvihli archu⁴ a vyniesli Hospodinovu archu i stan stretávania a všetky posvätné predmety, ktoré boli v stane. Niesli to kňazi a leviti.⁵ Kráľ Šalamún a celá pospolitosť Izraela, čo sa k nemu zhromaždila, obetovali pred archou toľko oviec a dobytká, že sa to pre množstvo nedalo spočítať ani odhadnúť.⁶ Kňazi vniesli archu Hospodinovej zmluvy na jej miesto do zadnej siene chrámu, do veľsvätyne pod krídla cherubov.⁷ Cherubi mali krídla rozpäté ponad miesto vyhradené arche, takže zhora zastierali archu a jej žrde.⁸ Žrde boli také dlhé, že ich konce bolo vidieť zo svätyne pred zadnou sieňou chrámu, no nie zvonku. Zostali tam až dodnes.⁹ V arche boli iba dve kamenné tabule, ktoré ta vložil Mojžiš na Horebe, kde Hospodin uzavrel zmluvu s Izraelitmi po ich odchode z Egypta.¹⁰ Keď kňazi vychádzali zo svätyne, oblak naplnil Hospodinov dom,¹¹ takže kňazi nemohli konať službu pre oblak. To Hospodinova sláva naplnila jeho dom.¹² Vtedy povedal Šalamún: Hospodin sa rozhodol bývať v mrákave.¹³ Tak som ti postavil dom za obydlie, miesto na trvalé bývanie.

Šalamúnov prihovor k ľudu

¹⁴ Potom sa kráľ obrátil a pozdravil celé zhromaždenie Izraela. Celé zhromaždenie Izraela

prítom stálo. ¹⁵ Povedal: Nech je zvelebený Hospodin, Boh Izraela, ktorý vlastnou rukou splnil to, čo svojimi ústami sľúbil môjmu otcovi Dávidovi: ¹⁶ Odo dňa, keď som vyviedol svoj izraelský ľud z Egypta, nezvolil som si v žiadnom izraelskom kmeni mesto na stavbu domu, v ktorom by prebývalo moje meno, ale vyvolil som si Dávida, aby bol nad Izraelom, mojím ľudom. ¹⁷ Už môj otec Dávid zamýšľal postaviť dom na počesť mena Hospodina, Boha Izraela. ¹⁸ Hospodin však môjmu otcovi Dávidovi povedal: Správne si postupoval, keď si mal na mysli stavbu domu na počesť môjho mena. ¹⁹ Ten dom však nepostavíš ty, ale tvoj syn, ktorého splodíš. On postaví dom na počesť môjho mena. ²⁰ Hospodin svoj daný sľub splnil. Nastúpil som po svojom otcovi Dávidovi, zasadol som na trón Izraela, ako to sľúbil Hospodin, a postavil som dom na počesť mena Hospodina, Boha Izraela. ²¹ Pripravil som tam miesto pre archu, v ktorej je Hospodinova zmluva, ktorú uzavrel s našimi otcami, keď ich vyviedol z Egypta.

Šalamúnova modlitba

²² Potom sa postavil Šalamún pred Hospodinov oltár v prítomnosti celého zhromaždenia Izraela, vystrel dlane k nebu ²³ a hovoril: Hospodin, Bože Izraela, niet tebe podobného Boha ani hore na nebi, ani dole na zemi. Ty zachovávaš zmluvu a priazeň svojim služobníkom, ktorí sú ti celým srdcom oddaní. ²⁴ Ty si splnil svojmu služobníkovi Dávidovi, môjmu otcovi, čo si mu sľúbil. Sám si mu sľúbil a sám i splnil, ako to dnes vidno. ²⁵ Teraz však Hospodin, Bože Izraela, splň svojmu služobníkovi a môjmu otcovi Dávidovi aj prísľub, keď si povedal: Neostaneš bez nástupcu, ktorý by predtým mnou sedel na izraelskom tróne, pokiaľ tvoji synovia budú dbať na svoju cestu, aby sa správali tak ako ty. ²⁶ Teraz teda, Bože Izraela, nech sa teda dosvedčí pravdivosť tvojich slov, ktoré si dal svojmu služobníkovi a môjmu otcovi Dávidovi. ²⁷ Môže vôbec Boh prebývať na zemi? Veď samotné nebesia, ba ani najvyššie nebo ťa nemôžu obsiahnuť! Tým menej tento dom, ktorý som postavil. ²⁸ Skloň sa k modlitbe svojho služobníka a k jeho úpeniu, ó, Hospodin, Bože môj, aby si vypočul jeho úpenlivú modlitbu, ktorú ti tvoj služobník dnes predkladá. ²⁹ Nechže sú tvoje oči nocou-dňom upreté na tento dom, na miesto, o ktorom si sa vyslovil, že tam bude tvoje meno. Vypočuj modlitbu, ktorú ti tvoj služobník predkladá na tomto mieste. ³⁰ Počuj úpenlivé volanie svojho služobníka a svojho izraelského ľudu, keď sa budú modliť smerom k tomuto miestu. Vypočuj zo svojho nebeského sídla, a keď vypočuješ, odpusť! ³¹ Ak by sa niekto prehrešil voči svojmu blížnemu a ten ho bude žiadať, aby sa zaprisahal kľatbou, a ten príde zložiť prísahu pred tvoj oltár v tomto dome, ³² ty vypočuj v nebi, zakroč a rozsúd svojich služobníkov. Vinníka uznaj vinným a jeho vlastné počínanie uval na neho. Spravodlivého sa zastaň a odmeň ho, ako si zaslúži. ³³ Ak tvoj izraelský ľud utrpí od nepriateľov porážku, pretože zhrešil proti tebe, no potom by sa k tebe obrátil, vzýval tvoje meno, modlil sa a doprosoval sa ťa v tomto dome, ³⁴ ty v nebi ho vypočuj. Odpusť hriech svojho izraelského ľudu a priveď ho späť do jeho vlasti. ³⁵ Ak by sa zavrelo nebo a nebolo by dažďa, pretože zhrešili proti tebe, no potom by sa modlili smerom k tomuto miestu, vzývali by tvoje meno a odvrátili by sa od svojich hriechov, lebo si ich pokoril, ³⁶ ty v nebi, vypočuj ich. Odpusť hriech svojich služobníkov a svojho izraelského ľudu. Vyuč ich správnej ceste, po ktorej majú kráčať a zošli dážď svojej krajine, ktorú si dal svojmu ľudu za dedičstvo. ³⁷ Ak by zavládol v krajine hlad, mor, obilná hrdza, sneh, ak by sa vyskytli kobyľky či chrobač, ak by nepriateľ ohrozoval ľud vo vlastných bránach, za každej pohromy a v každej chorobe, ³⁸ každú modlitbu a úpenlivé volanie kohokoľvek zo všetkého tvojho izraelského ľudu, ak by pocítili výčitky svedomia a vystreli ruky k tomuto miestu, ³⁹ ty vo svojom nebeskom sídle vypočuj a odpusť! Zakroč a odpláť každému podľa jeho celkového správania, podľa ktorého spoznáš jeho srdce. Veď jedine ty poznáš srdce všetkých ľudských

synov, ⁴⁰ aby si ťa ctíli, kým len budú žiť v krajine, ktorú si dal našim otcom. ⁴¹ Keby aj cudzinec, ktorý nepatrí k tvojmu izraelskému ľudu, prišiel z ďalekej krajiny pre tvoje meno, ⁴² pretože cudzinci sa dozvedia o tvojom veľkom mene, o tvojej mocnej ruke a tvojom vystretom ramene, keby teda niekto z nich prišiel a modlil by sa smerom k tomuto domu, ⁴³ ty vo svojom nebeskom sídle vypočuj všetko, o čo bude k tebe cudzinec volať. Nech poznajú všetky národy zeme tvoje meno, uctia si ťa tak ako tvoj ľud Izrael a uvedomia si, že tento dom, ktorý som postavil, nesie tvoje meno. ⁴⁴ Ak by sa tvoj ľud vypravil do vojny proti svojmu nepriateľovi cestou, ktorou ho vyšleš, a modlil by sa k Hospodinovi smerom k mestu, ktoré si si vyvolil, a k domu, ktorý som postavil na počesť tvojho mena, ⁴⁵ vypočuj v nebi jeho modlitbu a úpenlivé volanie a urob nápravu. ⁴⁶ Ak by proti tebe zhrešili — lebo nieťo človeka, ktorý by nezhréšil — a ty sa na nich nahneváš a vydáš ich nepriateľovi, takže ich nepriatelia odvlčú ako zajatcov do ďalekej či blízkej nepriateľskej krajiny, ⁴⁷ no v krajine, kam boli odvlčení, vstúpia do seba, obrátia sa a budú ťa v krajine svojich väzňateľov prosiť o zmilovanie: Zhrešili sme, previnili sme sa, konali sme svojvoľne; ⁴⁸ ak by sa obrátili k tebe celým srdcom a celou dušou v krajine svojich nepriateľov, ktorí ich ťa odvliekli a modlili by sa k tebe, smerom k svojej vlasti, ktorú si dal ich otcom, k mestu, ktoré si si zvolil, a k domu, ktorý som postavil na počesť tvojho mena, ⁴⁹ ty vo svojom nebeskom sídle vypočuj ich modlitbu i úpenlivé volanie a urob nápravu. ⁵⁰ Odpusť svojmu ľudu, ktorý proti tebe zhrešil, a vzbud' u ich väzňateľov súcit, aby sa nad nimi zlutovali. ⁵¹ Veď sú tvojím ľudom a tvojím dedičstvom, ktoré si vyviedol z Egypta, z tej železnej pece. ⁵² Všimni si úpenlivé volanie svojho služobníka a vzdychy svojho izraelského ľudu, aby si počul všetko, o čo budú k tebe volať. ⁵³ Veď si ho oddelil za dedičstvo spomedzi všetkých národov zeme, ako si to prisľúbil prostredníctvom svojho služobníka Mojžiša, keď si vyviedol našich predkov z Egypta, ó, Pane, Hospodin!

Požehnanie a obety

⁵⁴ Keď Šalamún dokončil celú túto modlitbu k Hospodinovi, celú túto úpenlivú prosbu, vstal pred Hospodinovho oltára, kde kľáčať na kolenách s dlanami vystretými k nebu. ⁵⁵ Postavil sa a požehnal mohutným hlasom celé zhromaždenie Izraela: ⁵⁶ Nech je zvelebený Hospodin, ktorý dal odpočinok svojmu izraelskému ľudu celkom tak, ako sľúbil. Nevypadlo jediné slovo zo všetkých vzácných sľubov, ktoré sprostredkoval jeho služobník Mojžiš. ⁵⁷ Nech zostáva Hospodin, náš Boh s nami, ako býval s našimi otcami. Nech nás neopustí a nezavrhnne, ⁵⁸ ale nakloní si naše srdcia k sebe, aby sme kráčali po všetkých jeho cestách a dodržiavali všetky jeho prikázania, jeho ustanovenia a jeho právne predpisy, ktoré nariadil našim otcom. ⁵⁹ Tieto moje slová, ktorými som prosil Hospodína, nech sú Hospodinovi, nášmu Bohu blízke vo dne i v noci, aby vydobyl právo svojmu služobníkovi i svojmu izraelskému ľudu, kedykoľvek to potrebuje, ⁶⁰ aby tak všetky národy zeme poznali, že len Hospodin je Boh a nikto iný. ⁶¹ Oddajte sa srdcom úplne Hospodinovi, nášmu Bohu, aby ste chodili podľa jeho ustanovení a dodržiavali jeho prikázania ako dnes. ⁶² Potom kráľ a s ním celý Izrael priniesli obety Hospodinovi. ⁶³ Šalamún priniesol Hospodinovi ako obeť spoločenstva dvadsaťdva tisíc kusov dobytky a stodvadsaťtisíc oviec. Tak posvätil kráľ a všetci Izraeliti Hospodinov dom. ⁶⁴ V ten deň posvätil kráľ stred nádvorja, ktoré je pred Hospodinovým domom, lebo tam pripravil spaľovanú obeť, pokrmovú obeť a tučné kusy obiet spoločenstva. Bronzový oltár, ktorý bol pred Hospodinom, nestačil zvládnuť spaľované obety, pokrmové obety i tučné kusy obiet spoločenstva. ⁶⁵ V tom čase usporiadal Šalamún a s ním celý Izrael pred Hospodinom, naším Bohom, slávnosť. Zišlo sa mohutné zhromaždenie od cesty do Chamátu až po Egyptský potok. Slávilo sa dva razy po sedem dní, spolu štrnásť dní. ⁶⁶ Na ôsmy deň ľudí prepustili. Tí dobrorečili kráľovi a

odišli domov natešení s dobrou myslou za všetko dobrodenie, ktoré preukázal Hospodin svojmu služobníkovi Dávidovi a svojmu izraelskému ľudu.

Hospodin sa znovu zjaví Šalamúnovi

9 Keď Šalamún dokončil stavbu Hospodinovho domu, kráľovského paláca a všetkého, čo mienil vykonať, ² zjavil sa mu Hospodin druhý raz odvtedy, ako sa mu predtým zjavil v Gibeóne. ³ Hospodin mu povedal: Vypočul som tvoju modlitbu a tvoju úpenlivú prosbu, ktorými si sa ku mne utiekal. Posvätil som tento dom, ktorý si postavil, aby tam trvalo prebývalo moje meno. Moje oči a moje srdce tam budú ustavične. ⁴ Ak budeš chodievať predomnou tak, ako chodieval tvoj otec Dávid, bezúhonne a úprimne, konať tak, ako som ti prikázal, zachovávať moje ustanovenia a právne predpisy, ⁵ trvale upevním tvoj kráľovský trón nad Izraelom, ako som sľúbil tvojmu otcovi Dávidovi. Neostaneš na izraelskom tróne bez nástupcu. ⁶ Ak sa však vy i vaši synovia odvrátite odo mňa a nebudete dodržiavať moje prikázania a moje ustanovenia, ktoré som vám uložil, ale pôjdete slúžiť iným bohom a budete ich uctievať, ⁷ vyhubím Izrael z povrchu krajiny, ktorú som dal im, a dom, ktorý som zasvätil svojmu menu, zavrhnem od seba. Izrael sa stane odstrašujúcim príkladom a terčom posmechu pre všetky národy. ⁸ Pokiaľ ide o tento nádherný dom, zarazí sa a zhikne každý, kto prejde popri ňom. Na otázku: Prečo sa Hospodin takto zachoval k tejto krajine a k tomuto domu?, ⁹ dostanú odpoveď: Preto, že opustili svojho Boha, Hospodina, ktorý vyviedol ich otcov z Egypta, a pridržali sa iných bohov, uctievali ich a slúžili im. Preto Hospodin, ich Boh, dopustil na nich všetku túto pohromu.

Šalamún budovateľ

¹⁰ Po dvadsiatich rokoch, počas ktorých staval Šalamún obe budovy, Hospodinov dom a kráľovský palác, ¹¹ a počas ktorých dodával týrsky kráľ Chirám Šalamúnovi cédrové a cyprusové drevo i zlato, podľa všetkých jeho prianí, dal kráľ Šalamún Chirámovi dvadsať miest v Galilei. ¹² Chirám sa vybral z Týru prezrieť si tie mestá, ktoré mu dal Šalamún, no nepáčili sa mu. ¹³ Povedal: Brat môj, čo si mi to dal za mestá? Nazval ich menom Kabúl a tak sa tento kraj dodnes volá. ¹⁴ Chirám totiž poslal kráľovi stodvadsať talentov zlata. ¹⁵ Cieľom nútených prác, ktoré zaviedol kráľ Šalamún, bolo postaviť Hospodinov dom, vlastný palác, Millo, jeruzalemské múry, Chacór, Megiddo a Gezer. ¹⁶ Faraón, egyptský kráľ, sa vypravil, dobyl Gezer a vypálil ho. Kanaánčanov, obyvateľov mesta, pobil a dal ho do vena svojej dcéry, Šalamúnovej žene. ¹⁷ Potom Šalamún znovu vybudoval Gezer, Dolný Bét-Chorón, ¹⁸ Baalat, Tamár na púšti, ¹⁹ všetky zásobovacie mestá, čo mal, ďalej mestá pre vojnové vozy a jazdu i čo hodlal Šalamún postaviť v Jeruzaleme, na Libanone a na celom území, kde vládol. ²⁰ Všetok ľud, čo zostal z Amorejčanov, Chetitov, Perizzejcov, Chivvijov a Jebúsejov, ktorí nemali izraelský pôvod, ²¹ ich potomkov, ktorí po nich zostali v krajine a ktorých Izraeliti nestihli vyhubiť kľatbou, podrobil Šalamún až dodnes núteným prácam. ²² Z Izraelitov však Šalamún nikoho nezotročil, lebo tí mu slúžili ako vojaci, úradníci, hodnostári, dôstojníci, velitelia vojnových vozov a jazdeckta. ²³ Hlavných dozorcov nad Šalamúnovým dielom bolo päťstopäťdesiat. Tí viedli ľud, čo vykonával práce. ²⁴ Keď sa faraónova dcéra presťahovala z Dávidovho mesta do svojho domu, ktorý pre ňu postavil, dal sa budovať Millo. ²⁵ Šalamún prinášal trikrát do roka spaľované obety a obety spoločenstva na oltári, ktorý postavil Hospodinovi a páliť tymian pred ním. Tak dokončil chrám. ²⁶ Kráľ Šalamún vybudoval loďstvo v Ecjón-Geberi, ktorý je pri Elóte na pobreží Trstinového mora v Edómsku. ²⁷ Chirám vyslal na lode svojich služobníkov, skúsených námorníkov, k služobníkom Šalamúnovým. ²⁸ Plavili sa do Ofíru, odkiaľ priviezli štyristodvadsať talentov zlata a odovzdali to kráľovi Šalamúnovi.

Návšteva kráľovnej zo Šeby

10 Keď sa kráľovná zo Šeby dopočuła, čo Šalamún urobil pre meno Hospodina, prišla ho vyskúšať hlavolamami. ² Do Jeruzalema pricestovala s veľmi početným sprievodom, s ľavami, ktoré niesli voňavky i veľké množstvo zlata a drahokamy. Keď prišla k Šalamúnovi, rokovala s ním o všetkom, čo si zaumienila. ³ Šalamún jej však dal odpoveď na všetky otázky. Pre kráľa nebolo nič neriešiteľné, aby jej nevedel odpovedať. ⁴ Keď kráľovná zo Šeby uzrela všetku Šalamúnovu múdrosť, dom, ktorý postavil, ⁵ jedlá na jeho stole, miesta jeho hodnostárov, zdvorilosť jeho sluhov a ich odev, jeho čašníkov, spaľovanú obeť, ktorú prinášal v Hospodinovom dome, ostala celkom bez seba. ⁶ Povedala kráľovi: Pravdou je, čo som počula doma o твоjich slovách a o tvojej múdrosti. ⁷ Neverila som však správam, kým som neprišla a nepresvedčila sa. Ako vidno, neoznámili mi toho ani polovicu. Múdrostou a blahobytom si predstihol povest, ktorú som počula. ⁸ Môžu si blahoželat tvoji muži, tito tvoji služobníci, že ti ustavične slúžia a počúvajú tvoju múdrosť. ⁹ Nech je zvelebený Hospodin, tvoj Boh, ktorý si ťa obľúbil a dosadil na trón Izraela. Pretože Hospodin neskonalo miluje Izrael, ustanovil ťa za kráľa, aby si presadzoval právo a spravodlivosť. ¹⁰ Potom darovala kráľovi stodvadsať talentov zlata, veľké množstvo voňaviek a drahokamov. Nikdy sa už nedoviezlo toľko voňaviek, ako darovala kráľovná zo Šeby kráľovi Šalamúnovi. ¹¹ Aj Chirámove lode, ktoré privážali z Ofiru zlato, dovážali odtiaľ veľké množstvo algumového dreva a drahokamy. ¹² Algumové drevo použil kráľ na zábradlie pre Hospodinov dom a kráľovský palác, i na citary a harfy pre spevákov. Toľko algumového dreva sa už nikdy nedoviezlo, ba dnes ho už ani nevidieť. ¹³ Kráľ Šalamún splnil kráľovnej zo Šeby všetko, čo si len zažiadala. Okrem toho ju Šalamún aj kráľovsky obdaroval. Nato sa i so svojím služobníctvom odobrala do svojej vlasti.

Šalamúnovo bohatstvo

¹⁴ Zlato, ktoré sa dostávalo Šalamúnovi za jeden rok, vážilo šesťstošesťdesiatšesť talentov, ¹⁵ okrem príjmov od kupcov a zisku z karaván, od všetkých kráľov Arábie a od správco krajiny. ¹⁶ Kráľ Šalamún zhotovil dvesto štítov z tepaného zlata. Na jeden štít spotreboval šesťsto šeklov zlata. ¹⁷ Ďalej zhotovil tristo menších štítov z tepaného zlata. Na jeden štít spotreboval tri miny zlata. Kráľ ich uložil v Dome libanonského lesa. ¹⁸ Ďalej kráľ zhotovil veľký trón zo slonoviny a obložil ho rýdzim zlatom. ¹⁹ Trón mal šesť stupňov. Vzadu mal zaoblené záhlavie, po oboch stranách kresla mal operadlá a vedľa nich stála dvojica levov. ²⁰ Na šiestich stupňoch tam stálo z oboch strán dvanásť levov. Také niečo sa nezhotovilo pre žiadne kráľovstvo. ²¹ Všetky nádoby na pitie kráľa Šalamúna boli zlaté a všetky predmety Domu libanonského lesa boli z rýdzeho zlata. Striebro sa nepoužívalo. To za čias Šalamúna nemalo nijakú cenu. ²² Kráľ mal na mori spolu s Chirámovým loďstvom i námorské lode. Tie priplávali raz za tri roky a dovážali zlato, striebro, slonovinu, opice a pávy. ²³ Kráľ Šalamún prevyšoval bohatstvom a múdrosťou všetkých kráľov zeme. ²⁴ Celý svet navštevoval Šalamúna, aby počul jeho múdrosť, ktorú mu Boh vložil do srdca. ²⁵ Pritom každý priniesol aj nejaký dar: strieborné alebo zlaté nádoby, šatstvo, zbrane, voňavky, kone a mulice, a to rok čo rok. ²⁶ Kráľ Šalamún si zadovážil vozy a jazdcov, takže mal tisícštyristo vozov a dvanásťtisíc jazdcov. Rozmiestnil ich v mestách pre vojnové vozy a pri sebe v Jeruzaleme. ²⁷ Kráľ zadovážil v Jeruzaleme toľko striebra ako kamenia a cédrového dreva ako divých figovníkov, ktorých je na Nížine hojnosť. ²⁸ Kone sa pre Šalamúna dovážali z Egypta a z Kúy. Kráľovskí nakupovači ich dostávali z Kúy za bežnú cenu. ²⁹ Z Egypta sa bojový voz vyvážal za šesťsto šeklov striebra, kôň za stopäťdesiat. Tak sa ich prostredníctvom vyvážalo pre všetkých kráľov chetitských a sýrskych.

Šalamúnovo modlárstvo

11 Kráľ Šalamún miloval mnohé cudzinky: faraónovu dcéru, Moábčanky, Ammónčanky, Edómčanky, Sidončanky, Chetitky. ² Pochádzali z národov, o ktorých vydal Hospodin Izraelitom zákaz: Nestýkajte sa s nimi a ony nech sa nestýkajú s vami. Mohli by nakloniť vaše srdce k svojim bohom. Šalamún k nim prilipol láskou. ³ Mal sedemsto urodzených žien a tristo vedľajších žien. Jeho ženy mu odvrátili srdce. ⁴ Keď Šalamún zostarel, ženy v ňom vzbudili taký záujem o iné božstvá, že prestal byť plne oddaný svojmu Bohu Hospodinovi, ako bol jeho otec Dávid. ⁵ Šalamún chodil za Aštartou, bohyňou Sidončanov, za Milkómom, ohavou Ammónčanov. ⁶ Robil to, čo sa priecilo Hospodinovi, a nenásledoval naplno Hospodina ako jeho otec Dávid. ⁷ Vtedy postavil Šalamún na vrchu oproti Jeruzalemu výšinu Kemóšovi, ohave Moábčanov a Molochovi, ohave Ammónčanov. ⁸ To isté urobil pre všetky svoje ženy cudzinky, ktoré prinášali svojim božstvám kadidlové a iné obety. ⁹ Hospodin sa rozhneval na Šalamúna, pretože sa srdcom odklonil od neho, Boha Izraela, ktorý sa mu dvakrát zjavil, ¹⁰ a zakázal mu chodiť za inými bohmi. Ale on nezachoval, čo Hospodin prikázal. ¹¹ Hospodin povedal Šalamúnovi: Pretože sa ti stalo, že nezachovávaš moju zmluvu a moje ustanovenia, ktoré som ti prikázal, musím ti odňať kráľovstvo a dať ho tvojmu služobníkovi. ¹² Pre tvojho otca Dávda to síce neurobím, kým žiješ, ale odnímam z neho za vlády tvojho syna. ¹³ Ani jemu však nevezmem celé kráľovstvo. Jeden kmeň ponechám tvojmu synovi pre môjho služobníka Dávda a Jeruzalem, ktorý som si vyvolil.

Šalamúnovi nepriatelia

¹⁴ Hospodin vzbudil Šalamúnovi protivníka v Edómčanovi Hadadovi, ktorý pochádzal z edómskeho kráľovského rodu. ¹⁵ Za Dávidovho pobytu v Edóme sa vybral veliteľ vojska Joáb pochovať padlých, pričom pobil všetkých mužov v Edómsku. ¹⁶ Joáb tam totiž s celým Izraelom pobudol šesť mesiacov, kým nevyhubil všetkých mužov v Edómsku. ¹⁷ Hadad však ušiel s niektorými Edómčanmi zo služobníkov svojho otca a odišiel do Egypta. Hadad bol vtedy len chlapec. ¹⁸ Keď sa pohli z Midjánu, prišli do Paránu a pribrali si tamojších mužov. Potom prišli do Egypta k egyptskému kráľovi, faraónovi. Ten mu poskytol prístrešie, zabezpečil stravu a prideliť mu pôdu. ¹⁹ Hadad si získal značnú priazeň u faraóna, takže mu dal za ženu manželkinu sestru, sestru vznešenej pani Tachpenes. ²⁰ Tachpenesina sestra mu porodila syna Genubata. Tak sa dostal Genubat do faraónovho domu medzi faraónových synov. ²¹ Hadad sa v Egypte dopyčoval, že sa Dávid uložil k svojim predkom a že zomrel i veliteľ vojska Joáb. Hadad požiadal faraóna: Dovoľ mi odísť do svojej krajiny. ²² Faraón sa spýtal: Čo ti u mňa chýba, že zrazu chceš odísť do svojej krajiny? Odpovedal: Nič. No aj tak ma prepust'. ²³ Boh vzbudil Šalamúnovi ďalšieho protivníka v Eljadovom synovi Rezónovi, ktorý ušiel od svojho pána Hadad-Ezera, kráľa Coby. ²⁴ Obklopil sa mužstvom a stal sa veliteľom záškodníkov. Keď ich Dávid nivočil, odišli do Damasku, kde sa usadili a tam i vládli. ²⁵ Spolu s hrozbou, ktorú predstavoval Hadad, sa stal po celú Šalamúnovu vládu protivníkom Izraela. Staval sa voči Izraelu nepriateľsky a vládol nad Sýriou.

Jarobeámov odboj

²⁶ Aj Jarobeám, Nebátov syn, Efraťan z Ceredy, ktorého ovdovená matka sa volala Cerua, Šalamúnov služobník, sa vzbúril proti kráľovi. ²⁷ Vzburu proti kráľovi podnietila táto okolnosť: Šalamún budoval Millo a zahŕňal priehľben v meste svojho otca Dávda. ²⁸ Jarobeám bol veľmi schopný muž. Keď Šalamún videl, aký je ten mladík pracovitý, ustanovil ho za správcu nad všetkou nútenou prácou Jozefovho domu. ²⁹ Keď raz vyšiel Jarobeám z Jeruzalema, stretol ho na ceste prorok, Šilčan Achija. Mal na sebe nový plášť. Na poli boli len oni dvaja. ³⁰ Tu uchopil Achija nový plášť, čo mal na sebe, a roztrhal ho na dvanásť

kusov. ³¹ Jarobeámovi povedal: Vezmi si desať kusov, lebo takto vraví Hospodin, Boh Izraela: Odrhнем kráľovstvo od Šalamúna a tebe dám z neho desať kmeňov. ³² Zo všetkých izraelských kmeňov mu zostane len jeden. To pre môjho služobníka Dávida a Jeruzalem, mesto, ktoré som si vyvolil, zo všetkých izraelských kmeňov. ³³ Pretože ma opustili a uctievali sidonskú bohyňu Ašartu, moábskeho boha Kemóša a ammónskeho boha Milkóma. Nechodili po mojich cestách a zanedbávali to, čo uznávam za správne, totiž moje ustanovenia a právne predpisy; Šalamún konal ináč ako jeho otec Dávid. ³⁴ Kráľovstvo mu však z rúk nevytrhnem, ale ho ponechám doživotne kniežaťom, pre môjho služobníka Dávida, ktorého som si vyvolil a ktorý zachovával moje prikázania a ustanovenia. ³⁵ Z rúk jeho syna však odnímam kráľovstvo s desiatimi kmeňmi a dám ho tebe. ³⁶ Jeho synovi ponechám jeden kmeň, aby sa tak navždy uchovala svieca môjmu služobníkovi Dávidovi pred mnou v Jeruzaleme, v meste, ktoré som si vyvolil, aby tam zostávalo moje meno. ³⁷ Teba si však vezmem, aby si vládol nad všetkým, čo len chceš. Staneš sa kráľom nad Izraelom. ³⁸ Ak poslúchneš všetko, čo ti prikážem, ak budeš chodiť po mojich cestách, konať to, čo uznávam za správne, zachovávať moje ustanovenia a moje príkazy, ako to robil môj služobník Dávid, zostanem s tebou a postavím ti trvalý dom, ako som postavil Dávidovi, a dám ti Izrael. ³⁹ Pokorím tak síce Dávidovo potomstvo, no nie navždy. ⁴⁰ Šalamún sa pokúšal Jarobeáma usmrtiť. Ten sa však vzchopil a ušiel do Egypta k egyptskému kráľovi Šisakovi. V Egypte zostal až do Šalamúnovej smrti. ⁴¹ Ostatné Šalamúnove príbehy, všetko, čo vykonal, i jeho múdrosť, sú zapísané v Knihe Šalamúnových kroník. ⁴² Šalamún vládol v Jeruzaleme nad celým Izraelom štyridsať rokov. ⁴³ Keď sa Šalamún uložil k svojim predkom, pochovali ho v meste jeho otca Dávida. Po ňom sa stal kráľom jeho syn Rechabeám.

Rozpad jednotného kráľovstva

12 Rechabeám sa odobral do Síchemu, lebo ta prišiel celý Izrael, aby ho ustanovil za kráľa. ² Keď sa o tom dozvedel Nebátov syn Jarobeám z svojho pobytu v Egypte, kam ušiel pred kráľom Šalamúnom, vyčkával v Egypte. ³ Poslali poňho a pozvali ho naspäť. Jarobeám prišiel s celým zhromaždením Izraela a predstrel Rechabeámovi žiadosť: ⁴ Tvoj otec položil na nás ťažké jarmo. Ty nám teraz zmierni tvrdu službu svojho otca a ťažké jarmo, ktoré na nás uvalil, a my ti budeme slúžiť. ⁵ Odpovedal im: Odíďte a vráťte sa ku mne o tri dni. Ľud odišiel. ⁶ Kráľ Rechabeám sa radil so staršími, ktorí slúžili ešte jeho nebohému otcovi Šalamúnovi. Spýtal sa: Akú mám dať podľa vás odpoveď tomuto ľudu? ⁷ Povedali mu: Ak sa dnes podvolíš tomuto ľudu, keď im poslúžiš, vyhovieš im a sľúbiš im nápravu, budú ti stále slúžiť. ⁸ Nedbal však na radu, ktorú mu dávali starší, ale sa radil so svojimi rovesníkmi, ktorí mu slúžili. ⁹ Spýtal sa ich: Akú mám dať podľa vás odpoveď tomuto ľudu, ktorý mi predstrel žiadosť: Zmierni jarmo, ktoré na nás uvalil tvoj otec. ¹⁰ Jeho rovesníci mu navrhli: Takto povedz tomuto ľudu, ktorý sa k tebe obrátil so žiadosťou: Tvoj otec nám priťažil jarmo, ty nám ho však zmierni. Povedz im: Mám hrubší malíček, než mal môj otec bedrá. ¹¹ Môj otec vám teda uložil ťažké jarmo? Ja vám ho ešte priťažím! Môj otec vás švihal bičmi? Ja vás budem mlátiť korbáčmi! ¹² Keď sa na tretí deň dostavil Jarobeám a všetok ľud k Rechabeámovi, ako to prikázal kráľ, keď povedal: Vráťte sa ku mne na tretí deň, ¹³ kráľ dal ľudu tvrdú odpoveď. Nedbal na radu, ktorú mu dávali starší, ¹⁴ ale hovoril s nimi podľa rady mládenčov: Môj otec vám uložil ťažké jarmo? Ja vám ho ešte priťažím! Môj otec vás švihal bičmi? Ja vás budem mlátiť korbáčmi! ¹⁵ Kráľ ľudu nevyhovel. Tak to zariadil Hospodin, že sa splnilo jeho slovo, ktoré po Šilčanovi Achijovi odkázal Nebátovmu synovi Jarobeámovi. ¹⁶ Keď celý Izrael videl, že ho kráľ nevypočul, dal mu ľud túto odpoveď: Aký podiel máme v Dávidovi? Nemáme dedičstvo v Izajovom

synovi! Do svojich stanov, Izrael! Teraz sa, Dávid, staraj o svoj dom! Nato Izrael odišiel do svojich stanov.¹⁷ Rechabeám kraľoval iba nad Izraelitmi usadenými v judských mestách.¹⁸ Keď kráľ Rechabeám vyslal ta Adoráma, správcu nútených prác, celý Izrael ho kameňoval, kým neskončil. Samotný kráľ Rechabeám horko-ťažko nasadol na voz a ušiel do Jeruzalema.¹⁹ Tak sa vzbúril Izrael proti Dávidovmu domu a to trvá dodnes.²⁰ Keď sa všetok Izrael dozvedel, že sa Jarobeám vrátil, poslali poňho do zhromaždenia a ustanovili ho za kráľa nad celým Izraelom. Dávidovho domu sa okrem Júdovho kmeňa nezastal nikto.²¹ Keď prišiel Rechabeám do Jeruzalema, zhromaždil do boja proti domu Izraela celý Júdov dom a Benjamínov kmeň, spolu stoosemdesiatisíc vybraných vojakov, aby vrátili kráľovstvo Šalamúnovmu synovi Rechabeámovi.²² Boh vtedy oslovil Šemaju, Božieho muža:²³ Povedz Šalamúnovmu synovi Rechabeámovi, judskému kráľovi, celému Júdovmu domu, Benjamínovi a ostatnému ľudu:²⁴ Takto vraví Hospodin: Netiahnite do boja proti svojim bratom Izraelitom. Nech sa každý vráti domov, lebo ja som pôvodcom tohto rozdelenia. Tí poslúchli Hospodina a podľa jeho slova upustili od výpravy.

Jarobeámovo modlárstvo

²⁵ Jarobeám prebudoval Síchem v Efrajimskom pohorí a usadil sa v ňom. Odtiaľ potom odišiel a opevnil Penuel.²⁶ Jarobeám uvažoval: Za terajšieho stavu by mohlo kráľovstvo opäť pripadnúť Dávidovmu domu.²⁷ Ak by tento ľud chodil obetovať do Hospodinovho domu v Jeruzaleme, priklonilo by sa srdce tohto ľudu k ich pánovi, judskému kráľovi Rechabeámovi. Mňa by zabili a vrátili by sa k nemu.²⁸ Kráľ sa preto rozhodol zhotoviť dve zlaté telatá a ľudu povedal: Dost ste sa už nachodili do Jeruzalema. Tu máš, Izrael, svojich bohov, ktorí ťa vyviedli z Egypta.²⁹ Jedno umiestnil v Bételi a druhé dal do Dánu.³⁰ Toto opatrenie zvädzalo na hriech. Za jedným telatom musel ľud putovať až do Dánu.³¹ Zriadil i svätyne na výšinách a spomedzi obyčajného ľudu ustanovil kňazov, ktorí nepochádzali z Léviho rodu.³² V ôsmom mesiaci, pätnásteho dňa toho istého mesiaca, Jarobeám zaviedol sviatok podobný tomu, aký býval v Judsku, a na oltári obetoval spaľované obety. Takto urobil v Bételi, aby mohol obetovať telatám, ktoré zhotovil. V Bételi ustanovil kňazov pre výšiny, ktoré zriadil.³³ Vystúpil k oltáru, ktorý tam zriadil. Bolo to pätnásteho dňa ôsmeho mesiaca, v mesiaci podľa vlastného nápadu. Tak zaviedol pre Izraelitov sviatok a vystúpil k oltáru, aby vykonal kadidlovú obetu.

Prorocstvo proti bételskému oltáru

13 Práve vtedy, keď Jarobeám stál pri oltári, aby vykonal kadidlovú obetu, prišiel z Judska do Bételu Boží muž s odkazom od Hospodina.² Na Hospodinov pokyn zvolal proti oltáru: Oltár, oltár! Takto vraví Hospodin: Dávidovmu domu sa narodí syn menom Joziáš. Ten bude na tebe obetovať kňazov z výšin, ktorí budú na tebe konať kadidlové obety. Ba aj ľudské kosti budú na tebe páliť.³ Zároveň dal aj znamenie. Toto bude znamením, že hovoril Hospodin: Oltár sa roztrhne a popol z neho sa vysype.⁴ Keď kráľ Jarobeám počul hrozbu Božieho muža, ktorú vyslovil proti bételskému oltáru, pohrozil mu od oltára a prikázal: Chyťte ho! No ruka, ktorou sa vyhrážal, mu stuhla, takže ju nemohol pripažiť.⁵ Vtom sa roztrhol oltár a popol z neho sa vysypal podľa znamenia, ktoré na Hospodinov pokyn dal Boží muž.⁶ Tu sa ozval kráľ a Božiemu mužovi povedal: Pros svojho Boha, Hospodina, o zhovievavosť a pomodli sa za mňa, aby som ruku mohol pripažiť. Boží muž prosil Hospodina o zhovievavosť. Kráľ mohol potom ruku pripažiť a mal ju ako predtým.⁷ Nato povedal kráľ Božiemu mužovi: Vojdi so mnou do domu, občerstvíš sa a ja sa ti odmením.⁸ Boží muž však povedal kráľovi: Nepôjdem s tebou ani za polovicu tvojho domu. Na tomto mieste nesmiem jesť chlieb ani piť vodu.⁹ V Hospodinovom slove som dostal

prikaz: Nesmieš jesť chlieb ani piť vodu, ani sa vrátiť predošlou cestou.¹⁰ Odišiel teda inou cestou, a nie tou, ktorou prišiel do Bételu.

Boží muž a prorok

¹¹ V Bételi býval istý starý prorok. Jeho synovia prišli a vyrozprávali mu všetko, čo v ten deň vykonal v Bételi Boží muž, aj slová, ktoré povedal kráľovi. Keď to vyrozprávali svojmu otcovi,¹² ten sa ich spýtal: Ktorou cestou odišiel? Synovia mu ukázali cestu, ktorou odišiel Boží muž, čo prišiel z Judska.¹³ Nato povedal svojim synom: Osedlajte mi osla! Keď mu ho osedlali, vysadol naň¹⁴ a odišiel za Božím mužom. Našiel ho sedieť pod dubom a spýtal sa ho: Ty si ten Boží muž, čo prišiel z Judska? Odpovedal: Áno!¹⁵ Vyzval ho: Pod so mnou domov niečo si zajesť.¹⁶ On nato: Nesmiem sa s tebou vrátiť ani s tebou ísť. Na tomto mieste nesmiem s tebou jesť chlieb ani piť vodu,¹⁷ lebo som od Hospodina dostal prikaz: Nebudeš tam jesť chlieb ani piť vodu, ani sa nevrátiš cestou, ktorou si prišiel.¹⁸ On mu však povedal: Ja som tiež prorok ako ty a anjel ma na pokyn Hospodina oslovil: Prived ho späť do svojho domu, nech si zaje chleba a napije sa vody. Luhal mu.¹⁹ Vrátil sa teda s ním, jedol v jeho dome chlieb a napil sa vody.²⁰ Ako tak sedeli za stolom, Hospodin oslovil proroka, ktorý ho priviedol späť.²¹ Ten zvolal na Božieho muža, ktorý prišiel z Judska: Takto vraví Hospodin: Pretože si sa vzoprel Hospodinovmu rozkazu a nedodrži si zákaz, ktorý ti dal Hospodin, tvoj Boh,²² ale si sa vrátil, jedol si chlieb a pil vodu na mieste, o ktorom som ti hovoril, že tam nesmieš jesť chlieb a piť vodu, nedostane sa tvoje mŕtve telo do hrobu tvojich predkov.²³ Keď sa najedol a napil, osedlal osla prorokovi, ktorého vrátil z cesty.²⁴ Keď odišiel, stretol ho na ceste lev a usmrtil ho. Jeho mŕtvolu ležala na ceste a osol i lev stáli vedľa nej.²⁵ Práve šli okolo nejakí muži a uzreli mŕtvolu na ceste a vedľa nej stáť leva. Šli a vyrozprávali to v meste, kde býval starý prorok.²⁶ Keď sa to dopyčul prorok, ktorý ho vrátil z cesty, povedal: Je to Boží muž, ktorý sa vzoprel Hospodinovmu rozkazu. Hospodin ho preto vydal napospas levovi. Ten ho roztrhal a usmrtil podľa slova, ktoré mu dal Hospodin.²⁷ Potom prikázal svojim synom: Osedlajte mi osla! Keď mu ho osedlali,²⁸ odišiel a našiel mŕtvolu ležať na ceste. Osol i lev stáli vedľa mŕtvoly. Lev nezožral mŕtvolu ani neroztrhal osla.²⁹ Prorok zdvihol mŕtvolu Božieho muža, naložil ju na osla a odviezol späť. Tak prišiel starý prorok do mesta, aby ho oplakal a pochoval.³⁰ Jeho mŕtve telo uložil do svojho vlastného hrobu a žiaľil nad ním: Ach, brat môj!³¹ Po pohrebe povedal svojim synom: Keď zomriem, pochovajte ma do hrobu, v ktorom je pochovaný Boží muž. Moje kosti uložte vedľa jeho kostí.³² Určite sa splní hrozba, ktorú privola na prikaz Hospodina proti bételskému oltáru a proti všetkým svätyniam na výšinách, čo sú v mestách Samárie.³³ Ani po tejto udalosti sa Jarobeám neodvrátil od svojej zlej cesty, ale znovu dosadzoval spomedzi ľudu kňazov pre výšiny. Kto mal záujem, tomu zveril úrad kňaza na výšinách.³⁴ Týmto sa prehrešil dom Jarobeámov a musel byť zničený a vyhladený z povrchu zeme.

Koniec Jarobeámovej vlády

14 V tom čase ochorel Jarobeám syn Abija.² Jarobeám povedal svojej žene: Vstaň a prestroj sa, aby sa nepoznalo, že si Jarobeáмова žena. Choď do Šila, kde je prorok Achija, ktorý mi predpovedal, že sa stanem kráľom nad týmto ľudom.³ Vezmi so sebou desať chlebov, koláče, krčah medu a choď k nemu. On ti oznámi, čo bude s chlapcom.⁴ Jarobeáмова žena tak aj urobila. Vybrala sa, odišla do Šila a vošla do Achijovho domu. Achija už dobre nevidel, lebo mu starobou ochabol zrak.⁵ Vtedy povedal Hospodin Achijovi: Práve prichádza Jarobeáмова žena, aby sa u teba dopytovala na svojho chorého syna. Toto a toto jej povedz. Keď príde, bude vystupovať ako iná osoba.⁶ Keď Achija počul jej kroky, ako vchádzala do dverí, povedal: Vstúp, Jarobeáмова žena! Prečo sa pretvaruješ?

Poslaný som k tebe s neprijemnou správou. ⁷ Povedz Jarobeámovi: Takto vraví Hospodin, Boh Izraela: Pretože som ťa povýšil spomedzi ľudu a ustanovil som ťa za vojvodu nad mojím izraelským ľudom, ⁸ odtrhol som kráľovstvo od domu Dávidovho a dal som ho tebe. Ty si sa však nezachoval ako môj služobník Dávid, ktorý dodržiaval moje príkazy, ktorý ma nasledoval celým srdcom a konal len to, čo uznávam za správne. ⁹ Správal si sa horšie než všetci, ktorí boli pred tebou. Odišiel si a narobil si si iných bohov, liate modly, aby si ma nimi dráždil, na mňa si však zanevrel. ¹⁰ Preto zosielam na dom Jarobeáma pohromu a vyhladím Jarobeámovi všetko, čo je mužského rodu a v Izraeli všetkých otrokov a slobodných. Dôkladne vymetiem Jarobeámov dom, tak ako sa vymetá špina. ¹¹ Ak niekto z Jarobeámovho domu zomrie v meste, zožerú ho psy, ak zomrie na poli, pozobú ho nebeské vtáky, lebo prehovoril Hospodin. ¹² Ty sa však pober a chod' domov! Keď vstúpiš do mesta, dieťa zomrie. ¹³ Celý Izrael ho bude oplakávať a pochovávajú ho. Iba tento Jarobeámovec sa totiž dostane do hrobu, pretože iba na ňom z domu Jarobeáma našiel Hospodin, Boh Izraela, niečo dobré. ¹⁴ Hospodin si vzbudí nad Izraelom kráľa, ktorý vyhubí dom Jarobeáma, čo sa dnes alebo onedlho stane. ¹⁵ Hospodin zalomcuje s Izraelom, ako keď sa ohýba trstina vo vode. Vytrhne Izrael z tejto úrodnej pôdy, ktorú dal ich otcom a rozptýli ich za Eufrat, pretože si zhotovili ašery a tým dráždili Hospodina. ¹⁶ Vzdá sa Izraela pre hriechy Jarobeáma, ktoré spáchal a ktorými zvedol na hriech aj Izrael. ¹⁷ Nato sa Jarobeáмова žena vydala na cestu a prišla do Tirce. Len čo prekročila prah domu, chlapec zomrel. ¹⁸ Pochovali ho a všetok Izrael ho oplakával podľa Hospodinovho slova, ktoré sprostredkoval jeho služobník prorok Achija. ¹⁹ Ostatné Jarobeámove skutky, ako bojoval a vládol, sú zapísané v Kronike izraelských kráľov. ²⁰ Jarobeám vládol dvadsaťdva rokov. Keď sa uložil k svojim predkom, stal sa po ňom kráľom jeho syn Nadáb.

Rechabeáмова vláda v Judsku

²¹ Šalamúnov syn Rechabeám vládol v Judsku. Keď sa stal kráľom, mal štyridsaťjeden rokov. Sedemnášť rokov vládol v Jeruzaleme, v meste, ktoré si vybral Hospodin spomedzi všetkých kmeňov Izraela, aby tam položil svoje meno. Jeho matka, Ammónčanka, sa volala Naama. ²² Júda robil to, čo sa protivilo Hospodinovi a popudzoval ho viac než všetci jeho predkovia svojimi napáchanými hriechmi. ²³ Aj oni si zriaďovali výšiny, posvätné stĺpy a ašery na každom vyššom kopci a pod každým zeleným stromom. ²⁴ Aj zasvätení smilníci boli v krajine. Napodobňovali všetky ohavnosti národov, ktoré Hospodin vyhnal spreď Izraela. ²⁵ V piatom roku Rechabeámovej vlády vytiahol egyptský kráľ Šišak proti Jeruzalemu. ²⁶ Pobil poklady Hospodinovho domu, poklady kráľovského paláca a vôbec všetko. Vzal i všetky zlaté štíty, ktoré zhotovil Šalamún. ²⁷ Kráľ Rechabeám ich nahradil bronzovými a zveril ich veliteľom telesnej stráže, ktorí strážili vchod do kráľovského paláca. ²⁸ Kedykoľvek kráľ vstupoval do Hospodinovho domu, telesní strážcovia ich nosili a zase ich odkladali na strážnicu. ²⁹ Ostatné Rechabeámove skutky a všetko, čo konal, je verne zapísané v Kronike judských kráľov. ³⁰ Po celý ten čas bola medzi Rechabeámom a Jarobeámom vojna. ³¹ Rechabeám sa uložil k svojim predkom a pochovali ho v Dávidovom meste. Jeho matka, Ammónčanka, sa volala Naama. Po ňom sa stal kráľom Abijám.

Judský kráľ Abijám

15 V osemnástom roku vlády kráľa Jarobeáma, Nebátovho syna, sa stal kráľom nad Judskom Abijám. ² Vládol tri roky v Jeruzaleme. Jeho matka, Abišalóмова dcéra, sa volala Maacha. ³ Pokračoval vo všetkých hriechoch, ktorých sa pred ním dopúšťal jeho

otec. Jeho srdce nebolo úplne oddané Hospodinovi, jeho Bohu, ako srdce otca Dávida. ⁴ Iba pre Dávida mu dal Hospodin, jeho Boh, v Jeruzaleme sviecu, vzbudil mu totiž po ňom syna, a Jeruzalem nechal stáť, ⁵ pretože Dávid robil to, čo Hospodin uznáva za správne. Kým žil, neodchýlil sa od ničoho, čo mu prikázal, okrem prípadu Chetitu Uriáša. ⁶ Po celý jeho život bola vojna medzi ním a Jarobeámom. ⁷ Ostatné Abijámове skutky i všetko, čo vykonal, je zapísané v Kronike judských kráľov. Vojna medzi Abijámom a Jarobeámom pokračovala. ⁸ Keď sa Abijám uložil k predkom, pochovali ho v Dávidovom meste. Po ňom sa stal kráľom jeho syn Asa.

Judský kráľ Asa

⁹ V dvadsiatom roku izraelského kráľa Jarobeáma sa v Judsku ujal vlády kráľ Asa. ¹⁰ Štyridsaťjeden rokov kráľoval v Jeruzaleme. Jeho matka, Abišalómová dcéra, sa volala Maacha. ¹¹ Asa robil to, čo Hospodin uznáva za správne, ako jeho praotec Dávid. ¹² Z krajiny vyhostil zasvätených smilníkov a odstránil všetky modly, ktoré zhotovili jeho otcovia. ¹³ Ba aj vlastnú matku Maachu zbavil kráľovskej hodnosti, pretože zhotovila Ašere ohavnú modlu. Asa jej ohavnú modlu zotal a spálil v Kidrónskom údolí. ¹⁴ Výšiny síce nezmizli, no kým žil, bolo Asovo srdce úplne oddané Hospodinovi. ¹⁵ Do Hospodinovho domu vniesol posvätné dary svojho otca i svoje vlastné, a to striebro, zlato a náradie. ¹⁶ Medzi Asom a izraelským kráľom Bašom bola vojna počas ich života. ¹⁷ Izraelský kráľ Baša vytiahol proti Judsku a vybudoval Rámu, aby znemožnil judskému kráľovi Asovi každý vojenský pohyb. ¹⁸ Asa vzal všetko striebro a zlato, čo zostalo v pokladniciach Hospodinovho domu a kráľovského paláca, a odovzdal to svojim služobníkom. Nato ich kráľ Asa vyslal k sýrske-
mu kráľovi Ben-Hadadovi, synovi Tabrimmóna, syna Chezjóna, sídliacemu v Damasku, s odkazom: ¹⁹ Viaže nás vzájomná zmluva, ako bola medzi mojím a твоjim otcom! Tu ti posielam dar, striebro a zlato. Choď a zruš svoju zmluvu s izraelským kráľom Bašom, aby odtiahol odo mňa. ²⁰ Ben-Hadad poslúchol kráľa Asu a vyslal svojich veliteľov proti izraelským mestám. Dobil Ijón, Dán, Abél-Bét-Maachu, celý Kinneret a celú krajinu Naftali. ²¹ Keď sa to dopočul Baša, prestal opevňovať Rámu a zostal v Tirci. ²² Kráľ Asa vyzval všetkých Júdovcov, aby všetci bez výnimky poodnášali z Rámy kamene a drevo, ktoré používal Baša pri výstavbe. Kráľ Asa z nich vybudoval benjamínsku Gebu a Micpu. ²³ Všetky ostatné Asove skutky, všetko jeho hrdinstvo, všetko, čo vykonal, i mestá, ktoré vybudoval, je zapísané v Kronike judských kráľov. Treba dodať, že vo svojej starobe ochorel na nohy. ²⁴ Asa sa uložil k svojim predkom a bol k nim pochorovaný v meste jeho otca Dávida. Po ňom sa stal kráľom jeho syn Jošafát.

Izraelský kráľ Nadáb

²⁵ V druhom roku vlády judského kráľa Asu sa stal Nadáb, Jarobeámov syn, kráľom nad Izraelom a vládol nad ním dva roky. ²⁶ Robil to, čo je zlé pred Hospodinom. Chodil po ceste svojho otca a v jeho hriechu, na ktorý zvädzal Izrael. ²⁷ Proti nemu sa vzbúril Baša, Achijov syn, z Jissachárovho domu. V Gibbetóne, ktorý patril Filištincom, ho Baša zabil, keď Nadáb a celý Izrael obliehali mesto. ²⁸ Baša ho usmrtil v treťom roku vlády judského kráľa Asu a stal sa po ňom kráľom. ²⁹ Keď sa stal kráľom, vyvraždil celý Jarobeámov dom. Jarobeámovi neponechal nikoho, až ich úplne vykynožil podľa Hospodinovho slova, ktoré ohlásil prostredníctvom svojho služobníka, Šilčana Achiju. ³⁰ To pre Jarobeámove hriechy, ktoré spáchal a ktorými zvädzal Izrael na hriech pre vlastnú vzdorovitosť, ktorou dráždil Hospodina, Boha Izraela. ³¹ Ostatné Nadábove skutky a všetko, čo konal, je zapísané v Kronike izraelských kráľov. ³² Medzi Asom a izraelským kráľom Bašom bola vojna počas

celého ich života. Izraelský kráľ Baša ³³ V treťom roku vlády judského kráľa Asu sa stal kráľom nad celým Izraelom v Tirci na dvadsaťštyri rokov Achijov syn Baša. ³⁴ Robil to, čo bolo zlé pred Hospodinom, nasledoval Jarobeáma a jeho hriech, na ktorý zvädzal Izrael.

16 Vtedy povedal Hospodin Jehuovi, synovi Chananiho, proti Bašovi toto: ² Hoci som ťa pozdvihol z prachu a dosadil som ťa za knieža nad Izraelom, mojím ľudom, správal si sa ako Jarobeám a zvedol si môj izraelský ľud na hriech, aby ma svojimi hriechmi dráždil. ³ Preto ja teraz zmetiem Bašu i jeho dom a s jeho domom naložím ako s domom Nebátovho syna Jarobeáma. ⁴ Keď niekto z Bašovho príbuzenstva zomrie v meste, zožerú ho psy. Keď mu niekto zomrie na poli, pozobe ho nebeské vtáctvo. ⁵ Ostatné Bašove skutky, čo urobil, jeho hrdinstvo, sú zapísané v Kronike izraelských kráľov. ⁶ Baša sa uložil k svojim predkom a pochovali ho v Tirci. Po ňom sa stal kráľom jeho syn Ela. ⁷ Aj prostredníctvom proroka Jehua, syna Chananiho, oslovil Hospodin Bašu a jeho dom. Konal totiž to, čo bolo zlé pred Hospodinom, svojimi skutkami ho urážal, čím sa pripodobnil Jarobeámovmu domu, a preto ho určil na záhubu.

Izraelský kráľ Ela

⁸ V dvadsiatom šiestom roku vlády judského kráľa Asu sa stal v Tirci kráľom nad Izraelom Bašov syn Ela, a to na dva roky. ⁹ Proti nemu však povstal jeho služobník Zimri, veliteľ nad polovicou bojových vozov. Keď sa Ela v Tirci pri hodovaní opil v dome Arcu, správcu paláca v Tirci, ¹⁰ prišiel Zimri a zasadil mu smrteľný úder. Bolo to v dvadsiatom siedmom roku vlády judského kráľa Asu. Po ňom sa stal kráľom. ¹¹ Keď si ako kráľ zasadol na jeho trón, vyhubil celý Bašov dom a nenechal nikoho z mužského rodu, ani príbuzných, ani priateľov. ¹² Tak vyhubil Zimri celý Bašov dom podľa Hospodinovho slova, ktoré ohlásil Bašovi prostredníctvom proroka Jehua, ¹³ za všetky Bašove hriechy a za hriechy jeho syna Elu, ktoré napáchali a ktorými zvädzali na hriech Izrael, aby tak svojimi ničotnými modlami urážali Hospodina, Boha Izraela. ¹⁴ Ostatné Elove skutky a všetko, čo vykonal, je zapísané v Kronike izraelských kráľov.

Izraelský kráľ Zimri

¹⁵ V dvadsiatom siedmom roku vlády judského kráľa Asu stal sa v Tirci na sedem dní kráľom Zimri. Ľud sa vtedy rozložil táborom proti Gibbetónu, ktorý patrila Filištíncom. ¹⁶ Keď sa ľud v tábore dozvedel, že sa Zimri vzbúril a zabil aj kráľa, v ten deň ustanovil v tábore celý Izrael za kráľa nad sebou Omriho, veliteľa vojska. ¹⁷ Nato sa Omri a s ním celý Izrael stiahol z Gibbetónu a obľahli Tircu. ¹⁸ Keď Zimri zbadal, že mesto padlo, utiahol sa do pevnosti kráľovského paláca. Zapálil ju nad sebou a tak zahynul ¹⁹ za svoje hriechy, ktorých sa dopustil, keď konal to, čo bolo zlé pred Hospodinom, a keď chodil po ceste Jarobeáma a v jeho hriechu, ktorý sám páchal a zvädzal naň Izrael. ²⁰ Ostatné Zimriho skutky, vzburu, ktorú viedol, sú zapísané v Kronike izraelských kráľov. ²¹ Vtedy sa izraelský ľud rozdelil na dvojce: polovica ľudu chcela za kráľa dosadiť Ginatovho syna Tibniho, polovica však Omriho. ²² Stúpenci Omriho získali prevahu nad stúpcami Ginatovho syna Tibniho. Tibni zomrel a kráľom sa stal Omri.

Izraelský kráľ Omri

²³ V tridsiatom prvom roku vlády judského kráľa Asu sa stal Omri na dvanásť rokov kráľom nad Izraelom. V Tirci vládol šesť rokov. ²⁴ Potom odkúpil od Šemera za dva talenty striebra vrch Šomerón. Na vrchu staval a postavené mesto pomenoval podľa majiteľa toho vrchu Šemera Samáriou. ²⁵ Omri konal to, čo bolo zlé pred Hospodinom, ba bol horší než všetci jeho predchodcovia. ²⁶ Nasledoval Nebátovho syna Jarobeáma a jeho hriech, ktorým zvedol aj Izrael, aby tak svojimi ničotnými modlami urážali Hospodina, Boha Izraela. ²⁷

Ostatné Omriho skutky, čo vykonal, ako i hrdinstvo, ktoré dokázal, sú zapísané v Kronike izraelských kráľov. ²⁸ Keď sa Omri uložil k svojim predkom, pochovali ho v Samárii. Po ňom sa stal kráľom jeho syn Acháb.

Izraelský kráľ Acháb

²⁹ Omriho syn Acháb sa stal v tridsiatom ôsmom roku vlády judského kráľa Asu kráľom nad Izraelom. Omriho syn Acháb panoval v Samárii nad Izraelom dvadsaťdva rokov. ³⁰ Omriho syn Acháb konal to, čo bolo zlé pred Hospodinom, a to viac než všetci jeho predchodcovia. ³¹ Nestačilo mu, že chodil v hriechoch Nebátovho syna Jarobeáma, ale si vzal za ženu Izebel, dcéru Etbaala, kráľa Sidončanov, a chodieval slúžiť Baalovi a uctieval ho. ³² Pre Baala zriadil oltár v Baalovom dome, ktorý postavil v Samárii. ³³ Acháb zhotovil aj ašeru, ba v snahe urážať Hospodina, Boha Izraela, predstihol všetkých predošlých izraelských kráľov. ³⁴ Za jeho čias Chiel z Bételu vystaval Jericho. Za cenu svojho prvorodeného syna Abiráma položil jeho základy a za cenu Segúba, svojho najmladšieho syna, osadili jeho brány, a to podľa Hospodinovho slova, ktoré vyslovil Jozua, syn Núna.

Eliáš pri potoku Kerít

17 Vtedy povedal tišbejský Eliáš z Gileádu Achábovi: Akože žije Hospodin, Boh Izraela, ktorému slúžim, nebude po tieto roky ani rosy, ani dažďa, iba ak na moje slovo. ² Hospodin ho nato oslovil: ³ Odiď odtiaľto, obráť sa na východ a ukry sa pri potoku Kerít, ktorý je východne od Jordánu. ⁴ Z potoka budeš piť a krkavcom som prikázal, aby ťa tam živil. ⁵ Odišiel teda a urobil, ako prikázal Hospodin. Odišiel a usadil sa pri potoku Kerít, východne od Jordánu. ⁶ Krkavce mu prinášali ráno i večer chlieb a mäso a z potoka pil. ⁷ Onedlho však potok vyschol, lebo v krajine nebolo dažďa.

Eliáš v Sarepty

⁸ Hospodin oslovil Eliáša: ⁹ Zober sa a odiď do Sarepty, ktorá patrí Sidonu, a usad' sa tam. Prikázal som tam totiž jednej vdove, aby sa o teba starala. ¹⁰ Tak sa vybral do Sarepty. Keď prišiel k mestskej bráne, práve tam akási vdova zbierala drevo. Zavolať na ňu: Prines mi, prosím, trochu vody v nádobe, nech sa napijem. ¹¹ Keď ju šla nabráť, zavolať na ňu: Prines mi so sebou aj kúsok chleba. ¹² Povedala: Akože žije Hospodin, tvoj Boh, nemám nič upečené. Mám iba za hrsť múky v hrnci a trochu oleja v nádobe. Práve zbieram pár kúskov dreva a potom pôjdem niečo pripraviť sebe a svojmu synovi. Keď to zjeme, čaká nás smrť. ¹³ Eliáš jej však povedal: Neboj sa, choď a urob, čo si povedala. No urob z toho najprv malý posúch pre mňa a prines mi ho. Sebe a svojmu synovi ho pripravíš potom. ¹⁴ Lebo takto vraví Hospodin, Boh Izraela: Múky v hrnci neubudne ani nádoba s olejom sa nevyprázdni, kým Hospodin nezošle na zem dážď. ¹⁵ Odišla i urobila, ako prikázal Eliáš. Dlhší čas mala čo jesť ona, on i jej domácnosť. ¹⁶ Múky v hrnci neubúdalo ani nádoba s olejom sa nevyprázdňovala podľa Hospodinovho slova, ktoré vyslovil Eliáš. ¹⁷ Potom ochorel syn domácej paney. Jeho choroba bola natoľko vážna, že sa uňho nejavili známky života. ¹⁸ Eliášovi vyčítala: Čo si sa zastarel do mňa, Boží muž? Prišiel si mi pripomenúť vinu a usmrtiť mi syna? ¹⁹ Eliáš jej povedal: Daj mi svojho syna! Potom jej ho vzal z lona a vyniesol ho do hornej miestnosti, kde býval. Uložil ho na svoje lôžko ²⁰ a volal k Hospodinovi: Hospodin, Bože môj, chceš azda i na vdovu, u ktorej som hosťom, uvaliť nešťastie, keď jej usmrcuješ syna? ²¹ Potom sa tri razy sklonil nad dieťaťom a volal k Hospodinovi: Hospodin, Bože môj, oživ, prosím, toto dieťa. ²² Hospodin vypočul Eliáša, život sa vrátil do dieťaťa a ožilo. ²³ Nato vzal Eliáš to dieťa, preniesol ho z hornej miestnosti dnu a odovzdal ho jeho matke. Povedal: Pozri, tvoj syn žije! ²⁴ Žena odvetila Eliášovi: Teraz som spoznala, že si Boží muž a že slovo Hospodina, ktoré zvestuješ, je pravdivé.

18 Po dlhšom čase, v treťom roku oslovil Hospodin Eliáša: Chod' sa ukázať Achábovi, lebo chcem zoslať na zem dážď. ² Eliáš sa mu šiel ukázať. V Samárii sa však rozmohol hlad. ³ Acháb si zavolať Obadju, správcu paláca, ktorý bol horlivým ctiteľom Hospodina. ⁴ Keď Izebel hubila Hospodinových prorokov, Obadja sa ujal sto prorokov, ukryl ich po päťdesiatich mužoch v jaskyni a zaopatril ich chlebom a vodou. ⁵ Acháb prikázal Obadjovi: Zájdi ku všetkým vodným prameňom a ku všetkým potokom v krajine. Možno sa nájde tráva, aby sme uživilí kone i mulice a nemuseli zabíjať dobytok. ⁶ Nato si rozdelili územie, ktorým mali prejsť. Acháb sa pobral sám jednou cestou, Obadja sám druhou. ⁷ Obadja bol práve na ceste, keď zrazu stretol Eliáša. Keď ho spoznal, padol na tvár a spýtal sa: Si to ty, Eliáš, môj pane? ⁸ Odpovedal: Áno, som. Chod' povedať svojmu pánovi, že je tu Eliáš. ⁹ On na to: Čím som sa prehrešil, že vydávaš svojho služobníka na istú smrť Achábovi do rúk? ¹⁰ Akože žije Hospodin, tvoj Boh, niet národa ani kráľovstva, kam by ťa môj pán nebol poslal hľadať. Keď tvrdili, že ťa niet, muselo kráľovstvo alebo národ odprisahať, že ťa nenašli. ¹¹ A ty teraz hovoríš: Odkáž svojmu pánovi, že je tu Eliáš. ¹² Možno ťa po mojom odchode duch Hospodina odnesie neviem kam, ja však musím podať Achábovi hlásenie a ak ťa nenájde, zabije ma. Tvoj služobník je predsa od svojej mladosti ctiteľom Hospodina. ¹³ Azda oznámili môjmu pánovi, čo som vykonal, keď Izebel vraždila Hospodinových prorokov, ako som ukryl z nich sto mužov, po päťdesiatich v jaskyni a zaopatroval ich chlebom a vodou. ¹⁴ Ty však teraz vravíš: Odkáž svojmu pánovi, že je tu Eliáš. Veď ten ma zabije. ¹⁵ Eliáš povedal: Akože žije Hospodin zástupov, v službe ktorého stojím, dnes sa mu ukážem. ¹⁶ Obadja šiel v ústrety Achábovi a podal mu hlásenie. Nato vyšiel Acháb v ústrety Eliášovi. ¹⁷ Keď Acháb uzrel Eliáša, povedal mu: Ty si ten, čo vedie do nešťastia Izrael? ¹⁸ Odvetil: Nie ja, ale ty a tvoja rodina prinášate Izraelu nešťastie, lebo ste opustili príkazy Hospodina a pridŕžiavate sa baalov. ¹⁹ Teraz však zvolaj ku mne na vrch Karmel všetok Izrael a štyristopäťdesiat prorokov Baalových a štyristo prorokov Ašery, ktorí jedávajú zo stola Izebel. ²⁰ Acháb rozoslal pozvanie všetkým Izraelitom a zvolal prorokov na vrch Karmel. ²¹ Tu pristúpil Eliáš ku všetkému ľudu a povedal: Dokedy budete preskakovať na obe strany? Ak je Bohom Hospodin, nasledujte ho, ak je ním Baal, chodte za ním! Ľud mu nič neodpovedal. ²² Eliáš pokračoval v reči k ľudu: Zostal som už len sám ako prorok Hospodina, kým Baalových prorokov je štyristopäťdesiat. ²³ Nech nám dajú dvoch býčkov. Jedného z nich nech si vyberú, rozsekajú na kusy a položia na drevo, oheň však nech nezakladajú. Ja potom pripravím druhého býčka, položí ho na drevo a oheň nezaložím. ²⁴ Potom budete vyzývať svojho boha a ja Hospodina. Boh, ktorý odpovie ohňom, je pravý. Nato všetok ľud odpovedal: To je dobrý návrh! ²⁵ Eliáš vyzval Baalových prorokov: Vyberte si jedného býčka a keďže vás je väčšina, začnite prví. Potom vyzývajte svojho boha, no oheň nezakladajte. ²⁶ Vzali teda býčka, ktorého im dal, pripravili ho a od rána až do poludnia vyzývali Baala a volali: Baal, ozvi sa nám! Nikde však o ňom ani chýru, ani slychu, i keď poskakovali vôkol zhotoveného oltára. ²⁷ Na poludnie Eliáš posmešne poznamenal: Kričte hlasnejšie, je to predsa boh. Možno rozjímá alebo si musel odskočiť, alebo odcestoval. Azda drieme a treba ho zobudiť. ²⁸ Tak sa pustili do náramného kriku a podľa svojho zvyku bodali sa mečmi a oštepami, až ich krv zalievala. ²⁹ I neskôr popoludní zostali vo vytržení až do hodiny pokrmovej obety. O Baalovi však nikde ani chýru, ani slychu, ani náznaku. ³⁰ Vtedy povedal Eliáš všetkému ľudu: Pristúpte ku mne! Všetok ľud k nemu pristúpil a on opravil zrúcaný Hospodinov oltár. ³¹ Eliáš vzal dvanásť kameňov podľa počtu kmeňov synov Jáкова, ktorému Hospodin povedal: Tvoje meno bude Izrael. ³² Z

kameňov zbudoval oltár v Hospodinovom mene a vôkol neho vyhlbil priekopu s výsevnou plochou dvoch seí. ³³ Potom upravil drevo, rozsekal býčka a položil ho na drevo. ³⁴ Prikázal: Naplňte štyri krčahy vodou a vylejte na spaľovanú obeť a na drevo! Potom povedal: Zopakujte to! A oni to zopakovali. Znovu povedal: Urobte to i tretí raz! Urobili to i tretí raz. ³⁵ Voda sa roztekla vôkol oltára a naplnila priekopu. ³⁶ V čase pokrmovej obety pristúpil prorok Eliáš a povedal: Hospodin, Bože Abrahámov, Izákov a Izraelov, nech sa dnes spozná, že ty si Bohom v Izraeli a ja tvojím služobníkom, a že všetky tieto veci konám na tvoj pokyn. ³⁷ Odpovedz mi, Hospodin, odpovedz, aby tento ľud spoznal, že ty, Hospodin, si Boh a znovu si získavaš ich srdce. ³⁸ Vtom spadol Hospodinov oheň, strávil spaľovanú obeť, drevo, kamene i prach a vodu v priekope vysušil. ³⁹ Keď to všetok ľud uzel, padol na tvár a vyznával: Hospodin je Boh, Hospodin je Boh. ⁴⁰ Eliáš im prikázal: Pochytajte Baalových prorokov! Nech nikto z nich neunikne. Keď ich pochytili, odviezol ich Eliáš dolu k potoku Kíšón a tam ich pozabíjal. ⁴¹ Potom povedal Eliáš Achábovi: Vystúp hore, jedz a pi, lebo čujem hukot dažďa. ⁴² Acháb vystúpil hore, aby jedol a pil. Medzitým vyšiel Eliáš na vrchol Karmelu, sklonil sa po zem, vsunul si tvár medzi kolená ⁴³ a povedal svojmu sluhovi: Vyjdi hore a podívaj sa na more. Keď vyšiel a poobzeral sa, hlásil: Nič tam nie je! Kázal mu to sedemkrát zopakovať. ⁴⁴ Keď to bolo po siedme, hlásil: Z mora vystupuje obláčik ako ľudská dlaň. On na to: Odkáž Achábovi: Priahaj a zbehni dolu, aby ťa nezastihol dažď. ⁴⁵ Nebo sa postupne zatiahlo mrakmi, zadul vietor a spustil sa mohutný lejak. Acháb nasadol do voza a odišiel do Jezreelu. ⁴⁶ Hospodinova ruka bola s Eliášom. Podpásal si bedrá a uhaňal pred Achábom až po jezreelské rázcestie.

Eliášova púť k Horebu

19 Acháb oznámil Izebel všetko, čo vykonal Eliáš, aj to, ako pozabíjal mečom všetkých prorokov. ² Izebel poslala Eliášovi odkaz: Nech ma bohovia čo najprísnejšie potrescú, ak zajtra o tomto čase nenaložím s tvojím životom, ako si ty naložil s hociktorým z nich. ³ Keďže šlo Eliášovi o život, zo strachu vstal a odišiel do judskej Beér-Šeby, kde zanechal svojho sluhu. ⁴ Sám sa vydal na jednodňovú cestu púšťou. Keď prišiel, sadol si pod kručinu a žiadal si smrť. Povedal: Dosť už, Hospodin; vezmi si môj život, lebo nie som lepší než moji otcovia. ⁵ Potom si ľahol a zaspal pod kručinou. Zrazu sa ho dotkol anjel a povedal mu: Vstaň a jedz! ⁶ Poobzeral sa a tu pri hlave mal posúch, upečený na žeravých uhlíkoch, a krčah vody. Zajedol si, napil sa a zase si ľahol. ⁷ Nato sa ho anjel Hospodina druhý raz dotkol a povedal: Vstaň a jedz, čaká ťa dlhá cesta. ⁸ Vstal teda a najedol sa i napil a posilnený tým pokrmom putoval štyridsať dní a štyridsať nocí až na Boží vrch Horeb. ⁹ Tam vošiel do jaskyne, kde prenocoval. Tu ho oslovil Hospodin: Čo tu robíš, Eliáš? ¹⁰ Odvetil: Príliš som horlil za Hospodina, Boha zástupov, lebo Izraeliti opustili tvoju zmluvu, zrúcali tvoje oltáre a tvojich prorokov pozabíjali mečom, takže som zostal iba sám. Snažia sa však i mňa pripraviť o život. ¹¹ Dostal odpoveď: Vyjdi a postav sa na vrchu pred Hospodinom! Práve tade prechádzal Hospodin. Strhol sa mohutný a prudký víchor, ktorý vyvracal vrchy a drvil pred ním bralá. Hospodin však nebol vo víchre. Po ňom nastalo zemetrasenie, ale ani v ňom nebol Hospodin. ¹² Po zemetrasení prišiel oheň, ale Hospodin nebol v ohni. Po ohni sa ozval tichý a príjemný šelest. ¹³ Len čo ho Eliáš počul, zahľabal si tvár plášťom, vyšiel a postavil sa pred vchod do jaskyne. Vtom ho niekto oslovil: Čo tu robíš, Eliáš? ¹⁴ Odvetil: Príliš som horlil za Hospodina, Boha zástupov, lebo Izraeliti opustili tvoju zmluvu, zrúcali tvoje oltáre a tvojich prorokov pozabíjali mečom, takže som zostal iba sám. Snažia sa však i mňa pripraviť o život. ¹⁵ Hospodin mu povedal:

Vydaj sa na spiatočnú cestu smerom k Damaskej púšti. Keď ta prídeš, pomazeš Chazaela za sýrskeho kráľa, ¹⁶ Nimšio syna Jehua pomazeš za kráľa nad Izraelom a Šafátovho syna Elizea z Abél-Mecholy pomazeš za proroka ako svojho nástupcu. ¹⁷ Kto by unikal meču Chazaelovmu, toho usmrťí Jehu, a kto by unikal meču Jehuovmu, toho usmrťí Elizeus. ¹⁸ V Izraeli si ponechám sedemtisíc mužov, všetko takých, ktorých kolená sa neskláňali pred Baalom a ktorých ústa ho nebozkávali.

Pomazanie Elizea

¹⁹ Keď odtiaľ odišiel, stretol Šafátovho syna Elizea. Práve oral. Pred sebou mal dvanásť záprahov a sám bol za dvanástym. Eliáš prechádzal popri ňom a hodil naňho svoj plášť. ²⁰ Elizeus zanechal dobytok, rozbehol sa za Eliášom a povedal: Dovoľ mi, prosím, pobožkať otca i matku. Potom prídem za tebou. Odvetil mu: Chod', ale sa vráť! Veď čo mám s tebou robiť? ²¹ Nato sa vzdialil, vzal pár volov a obetoval ich. Na riade, ktorý ostal, uvaril mäso, rozdal ľudu a tí jedli. Potom vstal, nasledoval Eliáša a posluhoval mu.

Achábove vojny so Sýriou

20 Sýrsky kráľ Ben-Hadad zhromaždil celé svoje vojsko. Bolo s ním tridsaťdva kráľov, kone a bojové vozy. Dal sa na pochod, obľahol Samáriu a dobýjal ju. ² K izraelskému kráľovi Achábovi vystrojil poslov do mesta s odkazom: ³ Takto vraví Ben-Hadad: Tvoje striebro a tvoje zlato sú moje. Mne patria i tvoje ženy a obľúbení synovia. ⁴ Izraelský kráľ odpovedal: Súhlasím s tebou, pane môj, kráľu! Patrím ti so všetkým, čo mám. ⁵ Poslovia prišli znovu s požiadvkou: Toto si žiada Ben-Hadad: Doručil som ti odkaz, aby si mi vydal svoje striebro, svoje zlato, svoje ženy a svojich synov. ⁶ Zajtra teda o tomto čase pošlem k tebe svojich služobníkov, ktorí vykonajú prehliadku tvojho domu i domov tvojich služobníkov. Všetko, čo sa im zapáči, zhabú a vezmú. ⁷ Izraelský kráľ zvolal všetkých starších krajiny a povedal: Posúďte sami a uznáte, že chystá čosi nekalé. Veď poslať ku mne po moje ženy, mojich synov, po moje striebro i zlato, a ja som mu to neodoprel. ⁸ Všetci starší a všetok ľud mu odporúčali: Neposlúchni a nedovoľ! ⁹ Nato povedal Ben-Hadadovým poslom: Odkážte môjmu pánovi, kráľovi: Na všetko, čo si pôvodne od svojho služobníka žiadal, pristávam. No túto požiadavku splniť nemôžem. Poslovia šli zaniešať odpoveď. ¹⁰ Ben-Hadad mu odkázal: Nech ma bohovia potrestajú, ako chcú, ak zo Samárie zostane aspoň toľko prachu, aby sa ušlo za hrst každému z ľudu, čo ma nasleduje. ¹¹ Izraelský kráľ odpovedal: Nepatrí sa predčasne sa chváliť víťazstvom. ¹² Keď to kráľ pri popíjaní s kráľmi v stanoch počul, dal svojim služobníkom povel k nástupu. Tak nastúpili proti mestu. ¹³ Zrazu pristúpil k izraelskému kráľovi Achábovi akýsi prorok a povedal: takto vraví Hospodin: Vidíš celý ten mohutný dav? Ešte dnes ti ho vydám do rúk, aby si vedel, že ja som Hospodin. ¹⁴ Acháb sa ho spýtal: Kto sa toho ujme? Odpovedal: Takto vraví Hospodin: Mladé mužstvo krajových hodnostárov! Ďalej sa spýtal: Kto má zaútočiť? Povedal: Ty! ¹⁵ Nato vykonal prehliadku mladého mužstva krajových hodnostárov. Bolo ich dvestotridsaťdva. Po nich vykonal prehliadku všetkého ľudu. Všetkých Izraelitov bolo sedemtisíc. ¹⁶ Vyrazili na poludnie. Ben-Hadad sa už opíjal v stanoch s tridsiatimi dvoma kráľmi, ktorí mu prišli na pomoc. ¹⁷ Najprv vyrazilo mladé mužstvo krajových hodnostárov. Keď vyslal Ben-Hadad hliadku, tá mu hlásila, že akísi muži vyšli zo Samárie. ¹⁸ Povedal: Zajmite ich živých, či vyšli rokovať o mieri, alebo vytiahli do boja. ¹⁹ Z mesta vytiahli títo: mladé mužstvo krajových hodnostárov a za nimi vojsko. ²⁰ Každý zrazil svojho protivníka, na čo sa Sýřčania dali na útek. Izraeliti ich prenasledovali. Sýřský kráľ Ben-Hadad sa zachránil na koni i s jazdcami. ²¹ Vtedy vyrazil izraelský kráľ, vyradil mu kone i vozy a spôsobil Sýřčanom ťažkú

porážku. ²² Ten prorok pristúpil k izraelskému kráľovi a povedal mu: Chod', vyzbroj sa a pouvažuj, čo by si mal robiť, keď takto o rok vytiahne proti tebe sýrsky kráľ. ²³ Sýrskeho kráľa presviedčali jeho služobníci: Porazili nás, lebo majú boha vrchov. Ak budeme proti nim bojovať na rovine, zvíťazíme my! ²⁴ Urob toto opatrenie: Pozbav každého z tých kráľov velenia a na ich miesto dosad' ich zástupcov. ²⁵ Doplň si vojsko o počet padlých, podobne doplň i kone a vozy. Potom budeme proti nim bojovať na rovine. Iste zvíťazíme. Poslúchol ich a tak aj urobil.

Víťazstvo Izraela pri Aféku

²⁶ Na prelome roka zverboval Ben-Hadad Sýrčanov a vypravil sa do Aféku bojovať proti Izraelu. ²⁷ Izraeliti sa zoradili, zásobili sa potravou a pripravili sa na protiútok. Izraeliti sa utáborili proti nim ako dve malé stáda kôz, kým Sýrčania zaplavili zem. ²⁸ Tu pristúpil Boží muž a povedal izraelskému kráľovi: Takto vraví Hospodin: Pretože sú Sýrčania presvedčení, že Hospodin je bohom vrchov, a nie i bohom dolín, vydám ti tento mohutný dav do moci a spoznáte, že ja som Hospodin. ²⁹ Tak táborili oproti sebe sedem dní. Na siedmy deň sa však rozpútal boj a Izraeliti za jediný deň pobili stotisíc sýrskych pešiakov. ³⁰ Tí, čo zostali, utekali do mesta Afék, ale na dvadsaťsedemtisíc z nich sa zrútili hradby. Ben-Hadad utiekol, dostal sa do mesta, do tajného úkrytu. ³¹ Jeho služobníci mu hovorili: Počuli sme, že kráľi domu izraelského sú milosrdní. Nasadme si na bedrá vrecovinu a na hlavy povrázky a vyjdime k izraelskému kráľovi. Možno ti daruje život. ³² Nasadili si teda na bedrá vrecovinu a na hlavy povrázky, prišli k izraelskému kráľovi a povedali: Tvoj služobník Ben-Hadad ti odkazuje: Daruj mi, prosím, život. A on odvetil: Či ešte žije? Je mojím bratom! ³³ Tí muži to pokladali za dobré znamenie od neho, ihneď to využili a povedali: Ben-Hadad je tvojím bratom! Prikázal: Chodte a privedte ho! Ben-Hadad k nemu prišiel a on ho vysadil na voz. ³⁴ Povedal mu: Mestá, ktoré môj otec vzal tvojmu otcovi, ti vrátim. Môžeš si v Damasku zriadiť trhové ulice, tak ako kedysi môj otec v Samárii. Acháb odvetil: Na základe zmluvy ťa prepustím. Uzavrel s ním teda zmluvu a prepustil ho. ³⁵ Ktosi z prorockej družiny požiadal na popud Hospodina svojho priateľa: Dokalič ma! Ten muž ho však odmietol dokaličiť. ³⁶ Povedal mu: Pretože si neposlúchol Hospodinov hlas, len čo odo mňa odídeš, zadláví ťa lev. Keď od neho odišiel, nadabil naň lev a zabil ho. ³⁷ Potom vyhľadal iného muža a povedal mu: Dokalič ma! Ten muž ho poriadne dokaličil a doráňal. ³⁸ Prorok šiel a postavil sa kráľovi do cesty. Aby ho nepoznali, zakryl si páskou oči. ³⁹ Keď tade prechádzal kráľ, skríkol na neho: Tvoj služobník šiel do boja. Tu ktosi vybočil, priviedol ku mne akéhosi muža a prikázal: Tohto muža stráž! Ručíš mi za neho vlastným životom alebo mi zaplatíš talent striebra. ⁴⁰ Hoci sa mu tvoj služobník všemožne venoval, zrazu ho nebolo. Izraelský kráľ mu povedal: Vyniesol si tým sám nad sebou rozsudok. ⁴¹ Ten si však rýchlo strhol pásku z očí a izraelský kráľ spoznal, že patrí k prorokom. ⁴² Povedal mu: Takto vraví Hospodin: Pretože si prepustil muža, ktorého som určil na hubiacu kľiatbu, odpykáš si to za neho a tvoj ľud za jeho ľud. ⁴³ Nato odišiel izraelský kráľ mrzutý a podráždený. Tak prišiel do Samárie.

Nabótova vinica

21 Po týchto udalostiach sa stalo toto: Jezreelský Nabót mal vinicu v Jezreeli vedľa paláca samárijského kráľa Achába. ² Acháb navrhoval Nabótovi: Prepust' mi svoju vinicu. Hodila by sa mi na zeleninovú záhradu, lebo sa nachádza hneď pri mojom dome. Vymením ti ju za lepšiu alebo, ak by si radšej chcel, vyplatím ti jej kúpnu cenu v hotovosti. ³ Nabót však povedal Achábovi: Chráň ma Hospodin, aby som ti prepustil dedičstvo po

svojich otcach. ⁴ Acháb prišiel domov mrzutý a podráždený pre odpoveď, ktorú mu dal jezezeelský Nabót, keď povedal: Dedičstvo po svojich otcach ti neprepustím. Lahol si na lôžko, odvrátil tvár a neprijal jedlo. ⁵ Tu prišla k nemu jeho žena Izebel a spýtala sa ho: Čo sa stalo, že si mrzutý a nič nejješ? ⁶ Odvetil jej: Ale, mal som rozhovor s jezezeelským Nabótom. Navrhol som mu: Prepust' mi svoju vinicu za peniaze alebo, ak sa ti páči, vymením ti ju za inú. On sa však vyjadril: Svoju vinicu ti neprepustím. ⁷ Jeho žena Izebel mu povedala: Nad Izraelom vládneš predsa ty! Vstaň, najedz sa a buď dobrej mysle. Ja sama ti dám vinicu jezezeelského Nabóta. ⁸ Potom napísala v Achábovom mene listy, zapečatila ich jeho pečatou a poslala ich starším a šľachticom, čo bývali s Nabótom v jeho meste. ⁹ V listoch písala: Vyhláste pôst a Nabóta posadte do čela ľudu! ¹⁰ Posadte proti nemu dvoch podliakov. Tí nech dosvedčia, že sa rúhal Bohu i kráľovi. Potom ho vyvedte a kameňujte, kým nezomrie. ¹¹ Muži jeho mesta, starší i šľachtici, ktorí bývali s ním v tom meste, vykonal, ako im nariadila Izebel, ako bolo napísané v listoch, ktoré im poslala. ¹² Vyhlásili pôst a Nabóta posadili na čelo ľudu. ¹³ Nato prišli tí dvaja podliaci a zasadli oproti nemu. Verejne svedčili proti Nabótovi, že sa rúhal Bohu i kráľovi. Potom ho vyviedli za mesto a kameňovali ho, kým nezomrel. ¹⁴ Izebel odkázali: Nabót bol ukameňovaný a zomrel. ¹⁵ Keď sa Izebel dozvedela, že bol Nabót ukameňovaný a zomrel, povedala Achábovi: Vstaň, zaber vinicu jezezeelského Nabóta, ktorú ti nechcel dať za peniaze, lebo Nabót už nežije, je mŕtvy. ¹⁶ Len čo sa Acháb dopočul, že Nabót je mŕtvy, vstal, odišiel do vinice jezezeelského Nabóta a zabral ju. ¹⁷ Vtedy oslovil Hospodin tišbejského Eliáša: ¹⁸ Vstaň, zíd', aby si sa stretol s izraelským kráľom Achábovom zo Samárie. Je práve v Nabótovej vinici, kam odišiel, aby si ju privlastnil. ¹⁹ Povedz mu: Vraždil si a ešte i zaberáš? Ďalej mu povedz: Takto vraví Hospodin: Tam, kde psy lízali Nabótovu krv, budú lízať aj tvoju. ²⁰ Acháb povedal Eliášovi: Tak si ma našiel, nepriateľ môj? Odpovedal: Našiel, pretože si sa zapredal a robíš to, čo je zlé pred Hospodinom. ²¹ Nuž privedím na teba pohromu, zmetiem tvoje potomstvo; tebe, Achábovi, vykynoším všetkých, čo sú mužského rodu, otrokov i slobodných v Izraeli. ²² S tvojím domom naložím ako s domom Jarobeáma, Nebátovho syna, a s domom Bašu, Achijovho syna, za urážku, ktorej sa mi dostalo, a za to, že si na hriech zviedol Izrael. ²³ Aj o Izebel sa zmienil Hospodin: Izebel zožerú psy pri hradbách Jezreelu. ²⁴ Keď niekto z Achábovho príbuzenstva zomrie v meste, zožerú ho psy, keď zomrie na poli, rozdobe ho nebeské vtáctvo. ²⁵ Veru nikto nebol taký zapredanec ako Acháb, aby robil to, čo sa protivilo Hospodinovi. K tomu ho podnecovala jeho žena Izebel. ²⁶ Veľmi odpudivo pôsobil tým, že sa pridŕžoval modiel, celkom podľa vzoru Amorejčanov, ktorých Hospodin vyhnal spred Izraelitov. ²⁷ Keď počul Acháb tieto slová, roztrhol si šaty, navliekol si na holé telo vrecovinu, postil sa, spával vo vrecovine a správal sa skrúšene. ²⁸ Tu oslovil Hospodin tišbejského Eliáša: ²⁹ Videl si, že sa Acháb predom mnou pokoril? Pretože sa predom mnou pokoril, neprivedím tú pohromu za jeho čias, ale za čias jeho syna tak urobím.

Achábova výprava proti Ramót-Gileádu

22 Tri roky nebolo vojny medzi Sýriou a Izraelom. ² V treťom roku odišiel judský kráľ Jošafát k izraelskému kráľovi. ³ Izraelský kráľ povedal svojim služobníkom: Iste viete, že Ramót-Gileád patrí nám. My však odkladáme jeho prevzatie z rúk sýrskeho kráľa. ⁴ Potom sa spýtal Jošafáta: Pôjdeš so mnou do boja proti Ramót-Gileádu? Jošafát odpovedal izraelskému kráľovi: Som ako ty, môj ľud ako tvoj ľud, moje kone ako tvoje kone. ⁵ Jošafát navrhol izraelskému kráľovi: Pýtaj si najprv odpoveď v slove Hospodina. ⁶ Izraelský kráľ zhromaždil asi štyristo prorokov a spýtal sa ich: Mám sa pustiť do boja proti

Ramót-Gileádu alebo sa toho vzdať? Odpovedali: Chod! Pán ho vydá do moci kráľa. ⁷ Jošafát však podotkol: Nie je tu aj iný Hospodinov prorok, aby sme sa na neho obrátili? ⁸ Izraelský kráľ odvetil Jošafátovi: Je tu ešte jeden, prostredníctvom ktorého by sme sa mohli spýtať Hospodina. Ja ho však nenávidím, lebo mi neprorokuje nič dobré, ale iba zlé. Je to Micha, Jimlov syn. Jošafát však povedal: Kráľ by sa nemal takto vyjadrovať. ⁹ Nato si izraelský kráľ zavolať jedného dvorana a prikázal mu: Ihneď prived' Michu, Jimlovho syna! ¹⁰ Izraelský kráľ a judský kráľ Jošafát sedeli každý na svojom tróne slávnostne odiami na priestranstve pri Samárijskej bráne a všetci proroci pred nimi prorokovali. ¹¹ Kanaanov syn Cidkija si zhotovil železné rohy a volal: Takto vraví Hospodin: Nimi budeš vrázať do Sýrčanov, kým s nimi neskončuješ. ¹² Tak prorokovali všetci proroci: Vyprav sa proti Ramót-Gileádu a budeš mať úspech. Hospodin ho vydá do kráľovej moci. ¹³ Posol, ktorý šiel po Michu, ho prehováral: Pozri, predpovede prorokov sú jednoznačne priaznivé pre kráľa. Prispôsob si slová výroku niektorého z nich. Vyjadruj sa priaznivo. ¹⁴ Micha však odpovedal: Akože žije Hospodin, hovoriť budem to, čo mi on povie. ¹⁵ Keď prišiel ku kráľovi, ten sa ho spýtal: Micha, máme ísť do boja proti Ramót-Gileádu, alebo sa toho vzdať? Odpovedal mu: Vyprav sa a zvíťazíš. Hospodin ho vydá do moci kráľovej. ¹⁶ Kráľ ho však zahriakol: Kolkokrát ťa mám zaprisahať, aby si mi v Hospodinovom mene hovoril iba pravdu? ¹⁷ Micha pokračoval: Videl som celý Izrael rozptýlený po vrchoch ako ovce bez pastiera. Hospodin povedal: Zostali bez pánov. Každý sa môže pokojne vrátiť domov. ¹⁸ Izraelský kráľ povedal Jošafátovi: Nevravlel som ti, že mi nebude prorokovať nič dobrého, ale iba zlé? ¹⁹ Micha však povedal: Počuj teda slovo Hospodina: Videl som Hospodina sedieť na tróne a celý nebeský zástup stáť mu po pravicu a ľavicu. ²⁰ Hospodin sa spýtal: Kto navedie Achába, aby sa dal na výpravu a padol pri Ramót-Gileáde? Odznali rôzne návrhy. ²¹ Tu predstúpil akýsi duch, zastal pred Hospodinom a vyhlásil: Ja ho navediem! Hospodin sa ho spýtal: Ako? ²² Odpovedal: Odídem a stanem sa lživým duchom v ústach všetkých jeho prorokov. Hospodin povedal: Ty ho iste navedieš. Vyjdi a urob to! ²³ Hospodin teraz vložil zrejme lživého ducha do úst všetkých týchto prorokov, kým on sám ti ohlasuje pohromu. ²⁴ Tu pristúpil Kanaanov syn Cidkija, udril Michu po líci a spýtal sa ho: Kam šiel duch Hospodina odo mňa, aby sa zhováral s tebou? ²⁵ Micha odvetil: To sám uvidíš v deň, keď sa pôjdeš skryť do odláhlého úkrytu. ²⁶ Izraelský kráľ prikázal: Vezmi Michu a odveď ho k veliteľovi mesta Amónovi a ku kráľovmu synovi Joášovi. ²⁷ Zahlás: Toto prikazuje kráľ: Strčte ho do žalára a chovajte ho najnutnejšou dávkou chleba a vody, kým sa šťastne nevráti. ²⁸ Micha sa však ozval: Ak sa šťastne vrátiš, Hospodin skrze mňa nehovoril. A dodal: Čujte to, všetky národy!

Achábova smrť

²⁹ Izraelský kráľ a judský kráľ Jošafát sa vypravili proti Ramót-Gileádu. ³⁰ Izraelský kráľ navrhol Jošafátovi: Ja pôjdem do boja v prestrojení, ale ty si obleč svoje šaty. Izraelský kráľ sa prestrojil a tak šiel do boja. ³¹ Sýrsky kráľ však vydal tridsiatim dvom veliteľom bojových vozov prikaz: Neútočte proti malému ani proti veľkému, ale jedine proti izraelskému kráľovi. ³² Keď velitelia bojových vozov zbadali Jošafáta, pokladali ho za izraelského kráľa a zaútočili naňho. Jošafát volal o pomoc. ³³ Len čo zistili velitelia bojových vozov, že to nie je izraelský kráľ, odvrátili sa od neho. ³⁴ Vtom ktosi len tak napol luk a zasiahol izraelského kráľa medzi články brnenia. Ten prikázal svojmu pohoničovi: Obráť sa a vyvez ma z bojiska, lebo som ranený. ³⁵ Keďže sa v ten deň boj vystupňoval, kráľ musel zotrvať v bojovom voze proti Sýrčanom. Večer zomrel. Krv z rany stekala na dno voza. ³⁶ Pri západe slnka prebehol táborom pokrik: Každý do svojho mesta, každý do svojej krajiny! ³⁷ Kráľ zomrel!

Potom odišli do Samárie a tam ho pochovali. ³⁸ Keď pri samárijskom rybníku oplachovali voz, psy chlípali jeho krv a neviestky sa v nej umývali podľa Hospodinovho slova, ktoré vyriekol. ³⁹ Ostatné Achábove skutky, všetko čo vykonal, slonovinou ozdobený palác, ktorý postavil, všetky mestá, ktoré vybudoval, je zapísané v Kronike izraelských kráľov. ⁴⁰ Keď sa Acháb uložil k svojim predkom, stal sa po ňom kráľom jeho syn Achazja.

Judský kráľ Jošafát

⁴¹ Asov syn Jošafát sa stal kráľom nad Júdom vo štvrtom roku vlády izraelského kráľa Achába. ⁴² Jošafát mal tridsaťpäť rokov, keď sa stal kráľom a dvadsaťpäť rokov vládol v Jeruzaleme. Jeho matka, Šilchiho dcéra, sa volala Azuba. ⁴³ Chodil po všetkých cestách svojho otca Asu. Neodchýlil sa od nich, konal, čo Hospodin uznáva za správne. ⁴⁴ Výšiny však nezanikli, ľud na nich ešte obetoval a páčil tymian. ⁴⁵ Jošafát nažíval s izraelským kráľom v pokoji. ⁴⁶ Ostatné Jošafátove skutky, hrdinstvo, ktoré dokázal, jeho boje, sú zapísané v Kronike judských kráľov. ⁴⁷ Zvyšok zasvätených smilníkov, čo ešte zostal z čias jeho otca Asu, vyhostil z krajiny. ⁴⁸ V Edóme vtedy nemali kráľa, ale len kráľovského miestodržiteľa. ⁴⁹ Jošafát dal vybudovať zámorské loďstvo, ktoré sa malo plaviť do Ofíru po zlato. Lode však nevyplávali, lebo stroskotali v Ecjón-Geberi. ⁵⁰ Vtedy navrhol Achábov syn Achazja Jošafátovi: Moji sluhobníci by sa mohli plaviť s tvojimi. Jošafát s tým však nesúhlasil. ⁵¹ Jošafát odišiel k svojim predkom a bol pochovaný pri nich v meste jeho otca Dávida. Po ňom sa stal kráľom jeho syn Jorám.

Izraelský kráľ Achazja

⁵² Achábov syn Achazja sa stal kráľom nad Izraelom v Samárii v sedemnástom roku vlády judského kráľa Jošafáta. Nad Izraelom vládol dva roky. ⁵³ Robil to, čo je zlé pred Hospodinom. Chodil po ceste svojho otca, po ceste svojej matky a po ceste Nebátovho syna Jaro-beáma, ktorý strhol Izrael na hriech. ⁵⁴ Slúžil Baalovi a uctieval ho, čím urážal Hospodina, Boha Izraela, presne podľa vzoru svojho otca.

DRUHÁ KNIHA KRÁĽOV

1 Po Achábovej smrti sa vzbúril Moáb proti Izraelu. ² Achazja raz vypadol z balkóna svojej izby na poschodí v Samárii a zranil sa. Vypravil poslov s príkazom: Chodte sa poradiť k ekrónskemu bohu Baal-Zebúbovi, či vyviaznem z tohto úrazu. ³ Vtedy Hospodinov anjel povedal tišbejskému Eliášovi: Vstaň, vystúp, aby si sa stretol s poslami samárijského kráľa a povedz im: Vari niet v Izraeli Boha, že sa uchádzate o radu ekrónskeho boha Baal-Zebúba? ⁴ Preto takto vraví Hospodin: Z lôžka, na ktoré si vyšiel, už nezídeš, ale na ňom určite zomrieš. Nato Eliáš odišiel. ⁵ Keď sa poslovia vrátili, spýtal sa ich kráľ: Prečo ste už prišli späť? ⁶ Odpovedali mu: Stretol nás akýsi muž a povedal nám: Vráťte sa ku kráľovi, ktorý vás poslal, a odkážte mu: Takto vraví Hospodin: Vari niet v Izraeli Boha, že sa uchádzaš o radu ekrónskeho boha Baal-Zebúba? Preto z lôžka, na ktoré si vyšiel, už nezídeš, ale na ňom určite zomrieš. ⁷ Vyzvedal sa ich: Ako vyzeral ten muž, čo vás stretol a hovoril vám tieto slová? ⁸ Povedali mu: Mal plášť zo srsti a bedrá prepásané koženým opaskom. On na to: To bol tišbejský Eliáš. ⁹ Potom poslal po Eliáša veliteľa s päťdesiatčlenným oddielom. Keď prišiel k nemu, práve sedel na končiarí vrchu. Povedal mu: Boží muž, na kráľov rozkaz zíd' dolu! ¹⁰ Eliáš odpovedal veliteľovi päťdesiatčlenného oddielu: Ak som Boží muž, nech spadne oheň z neba a pohltí teba i tvoj päťdesiatčlenný oddiel. Vtom spadol z neba oheň a pohltil ho i s oddielom. ¹¹ Poslal po neho zase iného veliteľa s päťdesiatčlenným oddielom. Ten mu povedal: Boží muž, na kráľov rozkaz ihneď zíd' dolu! ¹² Eliáš však odpovedal: Ak som Boží muž, nech oheň spadne z neba a pohltí ťa i s oddielom. Vtom spadol z neba Boží oheň a pohltil ho i s päťdesiatčlenným oddielom. ¹³ Ešte i po tretí raz poslal veliteľa s päťdesiatčlenným oddielom. Keď tretí veliteľ vyšiel hore, kľakol si pred Eliášom na kolená a úpenlivo ho prosil: Boží muž, ber, prosím, ohľad na môj život i na životy týchto päťdesiatich služobníkov. ¹⁴ Z neba spadol oheň a pohltil dvoch predošlých veliteľov i s ich päťdesiatčlennými oddielmi. Teraz dokáž, že si ceníš môj život. ¹⁵ Tu Hospodinov anjel povedal Eliášovi: Zostúp s ním, neboj sa ho! Vstal teda a šiel s ním ku kráľovi. ¹⁶ Povedal mu: Takto vraví Hospodin: Pretože si vypravil poslov, aby sa uchádzali o radu u ekrónskeho boha Baal-Zebúba, akoby nebolo Boha v Izraeli a možnosti obrátiť sa na jeho slovo, nezídeš už z lôžka, na ktoré si vyšiel, ale na ňom určite zomrieš. ¹⁷ Aj zomrel podľa Hospodinovho slova, ktoré vyriekol Eliáš. Keďže nemal syna, stal sa po ňom kráľom jeho brat Jorám, a to v druhom roku judského kráľa Joráma, syna Jošafáta. ¹⁸ Ostatné Achazjove príbehy i jeho činnosť sú zapísané v Kronike izraelských kráľov.

Eliáš vzatý do neba

2 Keď mal Hospodin vziať vo víchrici Eliáša do neba, Eliáš s Elizeom práve odchádzali z Gilgálu. ² Eliáš povedal Elizeovi: Zostaň, prosím, tu, lebo ma Hospodin posla do Bételu. Elizeus však odvetil: Akože žije Hospodin a akože žiješ ty, neopustím ťa. Tak šli do Bételu. ³ Vtedy vyšli prorockí učenici, čo boli v Bételi, k Elizeovi a spýtali sa ho: Vieš, že dnes vezme Hospodin tvojho pána ponad tvoju hlavu? Povedal: Viem to i ja. Mlčte o tom! ⁴ Potom mu Eliáš povedal: Elizeus, zostaň, prosím, tu, lebo ma Hospodin posla do Jericha. Odvetil: Akože žije Hospodin a akože žiješ ty, neopustím ťa. Tak prišli do Jericha. ⁵ Tamojší prorockí učenici pristúpili k Elizeovi a spýtali sa ho: Vieš, že dnes vezme Hospo-

din tvojho pána ponad tvoju hlavu? Odvetil: Viem to i ja. Mlčte o tom! ⁶ Potom mu Eliáš povedal: Elizeus, zostaň, prosím, tu, lebo ma Hospodin poslať k Jordánu. Odpovedal: Akože žije Hospodin a akože žiješ ty, neopustím ťa. Tak šli obaja. ⁷ Päťdesiat spomedzi prorockých učeníkov šli a zastali obďaleč, kým oni dvaja stáli pri Jordáne. ⁸ Eliáš si vzal plášť, zvinul ho a udel ním na vodu. Tá sa rozostúpila na obe strany, takže obaja prešli po suchu. ⁹ Ako tak prechádzali, povedal Eliáš Elizeovi: Žiadaj si, čo ti mám urobiť, prv než budem od teba vzatý. Elizeus povedal: Nech spočinie na mne, prosím, dvojnásobný diel tvojho ducha. ¹⁰ Povedal: Ťažko splniteľnú vec si žiadaš. No ak ma uvidíš, ako budem od teba vzatý, stane sa to, inak však nie. ¹¹ Ako sa tak prechádzali a zhovárali, objavil sa zrazu ohnivý voz a ohnivé kone. Tie oddelili oboch od seba a Eliáš sa vo víchrici vznášal do neba. ¹² Elizeus to videl a kričal: Otec môj, otec môj, vozy Izraela a jeho jazda! Viac ho už nevidel. Nato vzal svoj odev a roztrhol ho na dvoje. ¹³ Potom zdvihol plášť, ktorý padol z Eliáša, vrátil sa a zastal na brehu Jordánu. ¹⁴ Vzal plášť, udel ním na vodu a zvolal: Kde je Hospodin, Boh Eliáša, i on sám? Keď udel na vodu, rozostúpila sa na obe strany a Elizeus prešiel. ¹⁵ Keď to videli prorockí učeníci v protitahľom Jerichu, rozhlásili, že duch Eliášov spočinul na Elizeovi. Šli ho uvítať, poklonili sa mu až po zem ¹⁶ a navrhli mu: Tu medzi tvojimi služobníkmi je päťdesiat odvážnych mužov. Môžu sa rozísť a pátrať po tvojom pánovi, či ho duch Hospodina neodvial a nezhodil na niektorý vrch alebo do niektorého údolia. Povedal: Netreba. ¹⁷ Keď však do omrzenia naliehali, privolil. Tak vyslali tých päťdesiatich mužov, ktorí ho tri dni hľadali, ale nenašli. ¹⁸ Potom sa k nemu vrátili, lebo sa zdržiaval v Jerichu. Povedal im: Vrať sa vám predsa, aby ste nechodili.

Elizeus ozdravuje vodu

¹⁹ Muži toho mesta vraveli Elizeovi: Ako náš pán vidí, mesto je dobré na bývanie, no voda je zamorená a kraj trpí potratmi. ²⁰ Povedal: Prineste mi novú misu a vložte do nej soľ. Keď ju priniesli, ²¹ poďišiel k vodnému prameňu, vsypal ta soľ a povedal: Takto vraví Hospodin: Ozdravujem túto vodu. Už nebude spôsobovať smrť ani potraty. ²² Tá voda je dodnes uzdravená podľa slova, ktoré vyriekol Elizeus.

Elizeus a zlé deti

²³ Odtiaľ sa pobral hore do Bételu. Ako tak vystupoval, vyšli z mesta uličníci a posmešne naňho volali: Poď hore, plešivec, poď hore, plešivec! ²⁴ Obrátil sa a keď ich uzel, prekliat ich menom Hospodina. Vtom sa vyrútili z hory dve medvedice a roztrhali z nich štyridsať-dva chlapcov. ²⁵ Odtiaľ prešiel Elizeus na vrch Karmel, odkiaľ sa vrátil do Samárie.

Izraelský kráľ Jorám

3 V osemnástom roku vlády judského kráľa Jošafáta sa stal v Samárii kráľom nad Izraelom Jorám, syn Achába. Vládal dvanásť rokov. ² Robil to, čo sa nepáči Hospodinovi, nie však až tak ako jeho otec a matka. Odstránil totiž Baalov posvätný stĺp, čo zhotovil jeho otec. ³ No naďalej sa pridržal hriechov Nebátovho syna Jarobeáma, ktorý zviedol Izrael na hriech, a nevzdal sa ich. ⁴ Moábsky kráľ Meša bol chovateľom oviec. Izraelskému kráľovi odvádzal stotisíc jahniat a vlnu zo stotisíc baranov. ⁵ Hneď po Achábovej smrti sa moábsky kráľ vzbúril proti izraelskému kráľovi. ⁶ Súčasne vyrazil kráľ Jorám zo Samárie a do boja nasadil celý Izrael. ⁷ Nato odoslal judskému kráľovi Jošafátovi odkaz: Moábsky kráľ sa proti mne vzbúril. Nešiel by si so mnou do boja proti Moábsku? Ten vyhlásil: Pôjdem. Som ako ty, môj ľud ako tvoj ľud a moje kone sú ako tvoje kone. ⁸ Spýtal sa: Ktorou cestou pôjdeme? Odpovedal: Cestou po Edómskej púšti. ⁹ Tak šiel kráľ izraelský, kráľ judský a kráľ edómsky. Po siedmich dňoch obchvatného pochodu zostalo vojsko i dobytok vzaďu bez

vody. ¹⁰ Vtedy izraelský kráľ zvolal: Beda, Hospodin si privolať troch kráľov, aby ich vydal do moci Moábu! ¹¹ Jošafát sa však spýtal: Nie je tu nejaký Hospodinov prorok, prostredníctvom ktorého by sme si vyžiadali radu Hospodina? Jeden zo služobníkov izraelského kráľa odvetil: Je tu Šafátov syn Elizeus, ktorý bol učeníkom Eliáša. ¹² Jošafát povedal: U toho je slovo Hospodina. Tak k nemu kráľ izraelský, Jošafát, a kráľ edómsky zašli.

Výprava proti Moábu

¹³ Elizeus povedal izraelskému kráľovi: Čo ma po tebe? Choď si k prorokom svojho otca a k prorokom svojej matky! Izraelský kráľ však odvetil: To nie! Ale Hospodin si privolať týchto troch kráľov, aby ich vydal do moci Moábčanov. ¹⁴ Elizeus nato povedal: Akože žije Hospodin zástupov, ktorému slúžim, keby som nebral ohľad na judského kráľa Jošafáta, vôbec by som si ťa nevšimol ani sa na teba nepozrel. ¹⁵ Teraz mi však privedte hudobníka. Kým hudobník hral, zmocňoval sa ho Hospodin. ¹⁶ Povedal: Takto vraví Hospodin: Vykop v tomto údolí plno jám. ¹⁷ Lebo takto vraví Hospodin: Nezacítite vietor ani neužijete dažď, a predsa sa toto údolie naplní vodou. Napijete sa vy, vaše stáda i váš dobytok. ¹⁸ Hospodinovi sa to však zdá primálo, preto vám vydá do rúk i Moábčanov. ¹⁹ Dobyjete všetky opevnené a všetky významnejšie mestá, postínate všetky ovocné stromy, upcháte všetky vodné pramene a všetku ornú pôdu znehodnotíte kameňmi. ²⁰ Ráno, keď sa prináša pokrmová obeta, sa zrazu priváľila do Edómu voda a zaplavila ten kraj. ²¹ Keď sa všetci Moábčania dozvedeli, že tí králi tiahnu proti nim do boja, povolali bez výnimky všetkých schopných brancov, ako i starších, a zaujali postavenie na hranici. ²² Skoro ráno, keď vyšlo slnko, uvideli Moábčania pred sebou krvavo sfarbenú vodu. ²³ Mysleli si: Je to krv! Tí králi mali medzi sebou nezhody a navzájom sa pobili. Teraz za koristou, Moáb! ²⁴ Prenikli k izraelskému táboru, ale Izraeliti sa vzbopili a porazili Moábčanov, ktorí sa pred nimi dali na útek. Oni však postupovali a porážali Moábčanov. ²⁵ Mestá zbúrali, všetku ornú pôdu zahádzali potrebnou dávkou kameňa, všetky pramene zasypali a postínali všetky ovocné stromy. Zostal už len Kír-Chareset s múrmi. Prakovníci ho však obklúčili a dobýjali. ²⁶ Keď moábsky kráľ videl, že sa náporu neubráni, pojal so sebou sedemsto mužov, aby sa s vytasenými mečmi presekal popri edómskom kráľovi, ale nedalo sa. ²⁷ Nato vzal svojho prvorodeného syna, nástupcu trónu, a obetoval ho na hradbách ako spaľovanú obeť. Vtedy proti Izraelu vzplanul hnev, takže museli od neho odtiahnuť a vrátiť sa do vlasti.

Div s olejom

4 Jedna žena, čo patrila prorockému učeníkovi, sa sťažovala Elizeovi: Tvoj služobník, môj muž, zomrel. Sám vieš, že tvoj služobník uctieval Hospodina. Prišiel však veriteľ a vzal mi obe deti za otrokov. ² Elizeus sa jej spýtal: Čo môžem pre teba urobiť? Povedz mi, čo máš doma? Odvetila: Tvoja služobnica nemá v celom dome nič, len nádobu oleja. ³ Povedal: Choď, vypožičaj si od všetkých susedov prázdne nádoby, nie málo. ⁴ Potom vojdí dnu, zavri za sebou a za svojimi synmi dvere, nalievaj do všetkých tých nádob a plné odlož. ⁵ Odišla od neho a zavrela dvere za sebou i za svojimi synmi. Tí jej podávali nádoby a ona nalievala. ⁶ Keď boli nádoby plné, povedala synovi: Podaj mi ďalšiu nádobu. Ten však odvetil: Ďalších už niet. Vtedy olej prestal tiecť. ⁷ Keď to šla oznámiť Božiemu mužovi, ten jej povedal: Choď predat olej a vyrovnaj si dlh. Zo zvyšku sa i so svojimi synmi uživiš.

Vzkriesenie chlapca

⁸ Raz prechádzal Elizeus cez Šuném. Tam bývala zámožná žena, ktorá mu ponúkla pohostenie. Zakaždým, keď tade prechádzal, zašiel ta na pohostenie. ⁹ Svojmu mužovi navrhla: Som presvedčená, že ten, čo okolo nás často chodíeva, je svätý Boží muž. ¹⁰ Mali by sme

na poschodí vymurovať izbičku, postaviť tu posteľ, stolík, stoličku a svietnik. Ak by k nám niekedy zavítal, uchýlil by sa tu. ¹¹ Jedného dňa tu prišiel a uchýlil sa do izby na poschodí, kde sa zložil. ¹² Svojmu sluhovi Gechazimu povedal: Zavolaj tú Šunémčanku. Zavolať ju a ona prišla k nemu. ¹³ Naznačil mu: Povedz jej: Preukazuješ nám naozaj všestrannú pozornosť. Čím by som sa ti mohol odslužiť? Mám sa za teba prihovoriť u kráľa alebo u veliteľa vojska? Ona však odvetila: Bývam predsa medzi svojimi. ¹⁴ Spýtal sa: Čo by sa tak dalo pre ňu urobiť? Gechazi povedal: Veď nemá syna a jej muž je už starý. ¹⁵ Dal si ju zavolať. Keď ju zavolať, ostala stáť pri vchode. ¹⁶ Povedal: O rok o takomto čase budeš si objímať synčeka. Ona však namietala: Nie, pane môj, Boží muž, nedoberaj si svoju služobnicu. ¹⁷ Tá žena však počala a porodila syna o rok a o tom čase, ako jej predpovedal Elizeus. ¹⁸ Keď chlapec podrástol, odišiel jedného dňa za svojím otcom k žencom. ¹⁹ Otcovi sa postažoval: Moja hlava, moja hlava! Ten prikázal sluhovi, aby ho odniesol k matke. ²⁰ Keď ho odniesol a odovzdal matke, syn jej sedel na kolenách až do poludnia, potom zomrel. ²¹ Ona vyšla hore, uložila ho na posteľ Božieho muža, zavrela za sebou a odišla. ²² Potom si zavolať muža a povedala: Nože mi pošli niektorého zo sluhov a nejakú oslicu. Musím sa čo najrýchlejšie dostať k Božiemu mužovi, potom sa vrátim. ²³ Spýtal sa: Prečo chceš ísť k nemu dnes? Veď nie je ani novmesiac, ani deň sobotného odpočinku. Odpovedala: To nič! ²⁴ Potom osedlala oslicu a svojmu sluhovi prikázala: Poháňaj a bež! Nespomaľuj jazdu, kým ti nepoviem. ²⁵ Tak prišla k Božiemu mužovi na vrch Karmel. Keď ju Boží muž z diaľky uvidel, svojmu sluhovi Gechazimu povedal: Pozri, to je tá Šunémčanka! ²⁶ Bež ju privítať a spýtaj sa jej, ako sa má ona, jej muž a dieťa. Odpovedala: Dobré. ²⁷ Keď prišla na vrch k Božiemu mužovi, objala mu nohy. Tu pristúpil Gechazi, aby ju odtiahol. Boží muž však povedal: Nechaj ju, lebo je roztrpčená. Hospodin mi to zatajil a neoznámil. ²⁸ Sťažovala sa: Žiadala som si vari syna od svojho pána? Či som nevravela: Nezavádzaj ma? ²⁹ Vtedy prikázal Gechazimu: Priprav sa na cestu. Vezmi so sebou svoju palicu a choď. Ak niekoho stretneš, nepozdravuj ho. Keď niekto pozdraví teba, neodpovedaj. Potom položíš chlapcovi na tvár svoju palicu. ³⁰ Chlapecova matka však povedala: Akože žije Hospodin a ako žiješ ty, neopustím ťa. Tak sa vybral a šiel za ňou. ³¹ Gechazi mal pred nimi náskok. Položil chlapcovi na tvár palicu, ten však nejavil nijaké známky života. Vrátil sa teda, aby sa s Elizeom stretol a oznámil mu, že sa chlapec neprebral. ³² Keď Elizeus vošiel do domu, chlapec už ležal mŕtvy na lôžku. ³³ Vošiel dnu, zatvoril za oboma dvere a modlil sa k Hospodinovi. ³⁴ Potom vyšiel hore, pritísal sa k dieťaťu, priložil si ústa na jeho ústa, oči na jeho oči a dlane na jeho dlane. Zostal nad ním sklonený, kým sa telo dieťaťa nezahrialo. ³⁵ Pre zmenu chodil sem-tam po dome, vyšiel hore a sklonil sa nad ním. Tu chlapec sedemkrát kýchol a otvoril oči. ³⁶ Elizeus zavolať Gechaziho a povedal mu, aby zavolať tú Šunémčanku. Zavolať ju. Keď prišla k nemu, povedal jej: Vezmi si svojho syna. ³⁷ Keď vstúpila, padla mu k nohám a poklonila sa mu až po zem. Potom si vzala syna a odišla.

Napravenie jedovatého jedla

³⁸ Keď sa Elizeus vrátil do Gilgálu, vládol v krajine hlad. Keď raz prorockí učeníci sedeli pred ním, povedal svojmu sluhovi: Postav veľký hrniec a priprav nejakú váru pre prorockých učeníkov. ³⁹ Jeden z nich odišiel na pole nazbierať zelinu. Našiel plnú popínavú rastlinu a nazbieral z nej plné šaty divých plodov. Keď prišiel, nakrájal ich do hrnca na varenie, ale oni o tom nevedeli. ⁴⁰ Keď to naliali mužom k jedlu a tí to jedlo ochutnali, skríkli: V hrnci je smrť, Boží muž! Nedalo sa to jesť. ⁴¹ Prikázal doniesť múku. Vsypal ju do hrnca a povedal: Nalievaj ľuďom. Tí jedli a v hrnci nebolo nič škodlivé.

Nasýtenie v Gilgále

⁴² Ktosi prišiel z Baal-Šališe a priniesol Božiemu mužovi z prvej úrody dvadsať bochníkov jačmenného chleba a zrna vo vreci. Povedal: Rozdaj to ľuďom, nech sa najedia. ⁴³ Jeho sluha však namietal: Toto mám predložiť sto ľuďom? On však nástojil: Len to daj ľuďom, nech jedia. Lebo takto vraví Hospodin: Najedia sa a ešte aj zvýši. ⁴⁴ Predložil im to teda. Najedli sa a podľa Hospodinovho slova aj zvýšilo.

Uzdravenie Naamána

5 Naamán, veliteľ vojska sýrskeho kráľa, bol zaslúžilým a váženým mužom u svojho pána, pretože skrze neho doprial Hospodin Sýrčanom víťazstvo. Ten muž, udatný hrdina, bol však malomocný. ² Raz vyrazili sýrske prepadové skupiny a v Izraeli zajali dievčatko. To slúžilo Naamánovej žene. ³ Raz povedalo svojej panej: Keby tak môj pán zašiel za prorokom, ktorý je v Samárii, ten by ho zbavil malomocenstva. ⁴ Naamán šiel a podrobne oboznámil svojho pána s tým, čo hovorilo dievča z Izraela. ⁵ Sýrsky kráľ povedal: Vyber sa a choď! Izraelskému kráľovi pošlem list. Vybral sa teda a vzal so sebou desať talentov striebra, šesťtisíc šeklov zlata i desať sviatočných šiat. ⁶ Izraelskému kráľovi doručil list tohto znenia: Spolu s týmto listom posielam ti svojho služobníka Naamána, aby si ho zbavil malomocenstva. ⁷ Keď izraelský kráľ prečítal ten list, roztrhol si šaty a zvolal: Som azda Boh, aby som usmrcoval alebo oživoval? Veď ten posiela ku mne niekoho, aby som ho zbavil malomocenstva. Posúďte len a zistíte, že hľadá proti mne zádrapku. ⁸ Keď sa Boží muž Elizeus dozvedel, že izraelský kráľ si roztrhol šaty, odkázal kráľovi: Prečo si si roztrhol šaty? Nech len príde ku mne. Pozná, že je v Izraeli prorok. ⁹ Naamán prišiel so svojimi koňmi i vozmi a zastal pri vchode od Elizeovho domu. ¹⁰ Elizeus mu po poslovi odkázal: Choď, umy sa sedemkrát v Jordáne a telo budeš mať opäť zdravé ako predtým. ¹¹ Naamán však nahnevane odišiel. Povedal: Myslel som si, že on sám vyjde, postaví sa, bude vzývať meno Hospodina, svojho Boha, zamáva rukou nad postihnutým miestom a tak ma zbaví malomocenstva. ¹² Nie sú azda damaské rieky Abana a Parpar lepšie než všetky vody izraelské? Nemohol som sa v nich umyť a ozdraviť? Zvrtol sa a nazlostený odišiel. ¹³ Tu pristúpili jeho služobníci a prehovárali ho: Otec môj, keby od teba prorok žiadal niečo náročné, iste by si to urobil. Či to neurobiš tým skôr, keď ti povedal: Umy sa a budeš čistý!? ¹⁴ Zostúpil teda, pohrúžil sa sedemkrát v Jordáne, ako to žiadal Boží muž, a jeho telo dostalo mladícku sviežosť. Bol čistý. ¹⁵ Nato sa vrátil s celým sprievodom k Božiemu mužovi. Keď prišiel, zastal pred ním a vyhlásil: Teraz som spoznal, že nikde inde niet Boha, iba v Izraeli. Teraz prijmi, prosím, od svojho služobníka dar. ¹⁶ Elizeus povedal: Akože žije Hospodin, ktorému slúžim, neprijmem. Hoci naliehal, odmietol prijať. ¹⁷ Vtedy Naamán povedal: Keď nie, dovoľ, aby sa tvojmu služobníkovi dostalo aspoň tolko prsti, čo uvezie pár mulíc, lebo tvoj služobník už nebude prinášať spaľované obety ani obetné dary iným bohom, jedine Hospodinovi. ¹⁸ Hospodin však nech dovolí svojmu služobníkovi výnimku. Keď môj pán vstúpi do Rimmónovho chrámu, aby sa tam klaňal, a oprie sa o moju ruku, ukloním sa zároveň i ja v chráme Rimmónovom. Ak by som sa teda v Rimmónovom chráme poklonil, nech to Hospodin svojmu služobníkovi odpustí. ¹⁹ Povedal mu: Choď v pokoji. Sotva zašiel od neho kus cesty, ²⁰ pomyslel si Gechazi, sluha Božieho muža Elizea: Veru môj pán lacno prepustil tohto sýrskeho Naamána, keď od neho nevzal nič z doneseného. Akože žije Hospodin, zabehnem za ním a niečo od neho vymámim. ²¹ Gechazi sa rozbehol za Naamánom. Keď Naamán zbadal, že za ním ktosi beží, zoskočil z voza a šiel mu oproti. Spýtal sa: Stalo sa niečo? ²² Odpovedal: Ale nie. Môj pán ma posiela

s odkazom: Práve teraz ma navštívili dvaja mladíci z prorockých učeníkov z Efrajimského pohoria. Daj pre nich, prosím, talent striebra a dvojce sviatočných šiat. ²³ Naamán odpovedal: Urob mi po vôli, zober dva talenty. Naliehal naňho, zviazal dva talenty striebra do dvoch vriec, k tomu sviatočné šaty a dal to svojim dvom sluhom, aby to pred ním niesli. ²⁴ Keď prišiel na kopec, prevzal to od nich a skryl v dome. Nato prepustil tých mužov a oni odišli. ²⁵ Sám prišiel a postavil sa pred pána. Elizeus sa ho spýtal: Odkiaľže, Gechazi? Odpovedal: Tvoj služobník nebol nikde. ²⁶ On nato: Nebol azda môj duch pri tom, keď sa ktosi na voze obrátil, aby sa stretol s tebou? Je vhodný čas nadobúdať si peniaze, šatstvo, olivové sady, vinice, ovce, dobytok, sluhov a slúžky? ²⁷ Preto natrvalo prilipne Naamánovo malomocenstvo k tebe a k tvojmu potomstvu. I vyšiel od neho malomocný, biely ako sneh.

Vynorená sekera

6 Prorockí učenici navrhli Elizeovi: Ako vidno, miesto, kde s tebou bývame, je nám prítiesné. ² Poďme k Jordánu a donesme si odtiaľ každý po jednom brvne a urobme si tam miesto na bývanie. Povedal: Chodte! ³ Tu sa niekto ohlásil: Prosím, poď aj ty so svojimi služobníkmi. Odvetil: Pôjdem. ⁴ Šiel s nimi. Keď prišli k Jordánu, stínali stromy. ⁵ Ako tak jeden stínal strom, železná časť sekery mu odpadla do vody. Nato s krikom zvolal: Môj pán, bola vypožičaná! ⁶ Boží muž sa spýtal: Kam spadlo to železo? Ukázali mu to miesto. Nato okliesnil konár, hodil ho ta a železo sa vynorilo. ⁷ Povedal: Zdvihni si ho! Ten sa načiahol a vzal si ho.

Elizeus zajíma Sýrčanov

⁸ Keď sýrsky kráľ viedol vojnu proti Izraelu, radieval sa so svojimi služobníkmi o presnom mieste táborenia. ⁹ Boží muž však izraelského kráľa varoval: Vyhybaj sa tomu miestu, lebo ta zostúpili Sýrčania. ¹⁰ Izraelský kráľ vyslal hliadku na miesto, ktoré mu Boží muž označil a pred ktorým ho varoval, takže bol ustavične v strehu. ¹¹ Tento výsledok znepokojoval sýrského kráľa. Zvolal si služobníkov a spýtal sa ich: Neprezradíte, kto z našich má spojenie s izraelským kráľom? ¹² Jeden z jeho služobníkov povedal: Nikto, môj pán a kráľ. To Elizeus, prorok v Izraeli, prezrádza izraelskému kráľovi zámery, ktoré zostavuješ vo svojej spálni. ¹³ Nato rozkázal: Chodte a zistite, kde sa práve zdržuje. Potom ho dám zatknúť. Hlásili mu: Je práve v Dotáne. ¹⁴ Vyslal ta kone, bojové vozy a silný oddiel. Tí dorazili v noci a mesto obklúčili. ¹⁵ Včasráno vstal sluha Božieho muža. Keď vyšiel von, videl, že vojsko s koňmi a vozmi obkľučuje mesto. Jeho sluha mu povedal: Beda, pán môj, čo si počneme? ¹⁶ Ten však odpovedal: Neboj sa! Máme viac spojencov než oni. ¹⁷ Potom sa Elizeus modlil: Hospodin, otvor mu, prosím, oči, aby videl. Tu otvoril Hospodin sluhoovi oči a ten uvidel zrazu vrch plný koní a ohnivých vozov vôkol Elizea. ¹⁸ Keď k nemu zostupovali, Elizeus sa modlil k Hospodinovi: Zaslep tento národ. Ten ich zaslepil podľa Elizeovho slova. ¹⁹ Elizeus im vtedy povedal: Nie ste na správnej ceste. Toto nie je to mesto. Poďte za mnou, zavediem vás k mužovi, ktorého hľadáte. Tak ich priviedol do Samárie. ²⁰ Len čo ta vstúpili, povedal Elizeus: Hospodin, otvor im oči, aby videli. Hospodin im otvoril oči a zbadali, že sú uprostred Samárie. ²¹ Keď ich izraelský kráľ uvidel, spýtal sa Elizea: Otec môj, mám ich dať pobiť? ²² Odpovedal: Nezabíjaj ich! Zabíjaš azda tých, ktorých sa zmocníš vlastným mečom a lukom? Predlož im chlieb a vodu, nech sa najedia a napijú. Potom nech odídu k svojmu pánovi. ²³ Usporiadal teda pre nich veľkú hostinu. Keď sa najedli a napili, prepustil ich a oni odišli k svojmu pánovi. Potom sýrske lúpežné oddiely prestali prepadávať Izrael.

Hlad v Samárii

²⁴ Neskôr sýrsky kráľ Ben-Hadad sústredil celé svoje vojsko, pritiahol a obľahol Samáriu.

²⁵ V dôsledku obliehania nastal v Samárii taký hlad, že oslia hlava stála osemdesiat šeklov striebra a štvrt kabu holubieho trusu päť šeklov striebra. ²⁶ Keď izraelský kráľ prechádzal po hradbách, ktorá si žena na neho volala: Pane môj, kráľu, pomôž! ²⁷ Odpovedal: Ak ti nepomôže Hospodin, akoby som ti mohol pomôcť ja? Azda troškou obilia alebo muštu? ²⁸ Kráľ sa jej spýtal: Čo chceš? Odvetila: Táto žena ma naviedla: Daj svojho syna, nech ho dnes zjeme. Môjho syna zjeme zajtra. ²⁹ Tak sme môjho syna uvarili a zjedli. Keď som jej na druhý deň povedala: Daj svojho syna, nech ho zjeme, ona si syna skryla. ³⁰ Keď kráľ počul slová tej ženy, roztrhol si šaty. Keď šiel po hradbách, ľud si všimol, že pod nimi má na tele vrecovinu. ³¹ Povedal: Nech ma Boh prisne potresce, ak nepríde dnes Šafátov syn Elizeus o hlavu. ³² Elizeus sedel doma a starší sedeli s ním, keď k nemu vyslal kohosi zo svojich ľudí. Prv než k nemu prišiel posol, Elizeus starším povedal: Je jasné, že tento vrachov syn kohosi posielal, aby mi stal hlavu. Dávajte pozor! Keď posol príde, zatvorte dvere a dverami ho vytlačte. Či za ním nepočuť kroky jeho pána? ³³ Ešte s nimi hovoril, keď k nemu zostúpil posol. Vyhlásil: Táto pohroma pochádza od Hospodina. Načo mám ešte čakať na Hospodina?

7 Vtedy povedal Elizeus: Čujte slovo Hospodina! Takto vraví Hospodin: Zajtra o tomto čase bude stať v Samárijskej bráne sea jemnej múky šekel a dve sey jačmeňa šekel. ² Ale dôstojník, kráľov pobočník, odvetil Božiemu mužovi: Aj keby Hospodin urobil na nebi otvory, či by sa to slovo splnilo? Ten však poznamenal: Nuž vlastnými očami to uvidíš, ale ješť z toho nebudeš. ³ Pri vchode do brány sa zdržiavali štyria malomocní muži. Tí sa vzájomne uzhodli: Čo sa tu máme až do smrti ponevierať? ⁴ Ak sa rozhodneme odísť do mesta, kde vládne hlad, zomrieme tam. Ak pobudneme tu, i tak zomrieme. Poďme a vpadnime do sýrskeho tábora. Ak nás ponechajú nažive, budeme žiť, ak nám siahnu na život, zomrieme. ⁵ Za súmraku sa rozhodli odísť do sýrskeho tábora. Keď prišli na jeho okraj, zistili, že tam nikoho niet. ⁶ Pán vzbudil v sýrskom tábore dojem, že počuli hrmot vozov, dupot koní a krik mohutného vojska. Všetci boli presvedčení, že si izraelský kráľ najal proti nim chetitských a egyptských kráľov, aby ich napadli. ⁷ Za súmraku sa rozhodli utiecť. Zanechali svoje stany, kone, osly i tábor v pôvodnom stave. Utiekli, aby sa zachránili. ⁸ Malomocní prišli na okraj tábora. Vnikli do jedného stanu, najedli sa a napili. Vyniesli odtiaľ striebro, zlato i šatstvo a odišli si to skryť. Opätovne vnikli do ďalšieho stanu, vyniesli odtiaľ veci a šli si to skryť. ⁹ Vzájomne si pritom vyčítali: Nerobíme správne. Tento deň je dňom dobrej zvesti, a my mlčíme. Ak budeme vyčkávať až do ranného svitu, obvinia nás. Poberme sa a poďme to oznámiť kráľovskému domu. ¹⁰ Keď prišli, zavolali na vrátnika mesta a hlásili: Vnikli sme do sýrskeho tábora, ale tam vôbec nikoho nebolo, ani stopy po človeku, iba priviazané kone i osly a stany v pôvodnom stave. ¹¹ Ten privolal ďalších vrátnikov a tí oznámili správu priamo kráľovskému domu. ¹² Kráľ v noci vstal a povedal svojim služobníkom: Povieť vám, čo na nás chystajú Sýrčania. Vedia, že hladujeme, preto odišli z tábora, aby sa skryli v poli. Predpokladajú, že tých, čo vyjdú z mesta, pochytajú živých a tak vniknú do mesta. ¹³ Jeden z jeho služobníkov podal návrh: Treba vziať päť koní, čo tu ešte zostali, a vyslať ich na prieskum. Iste ich je ako celkové množstvo Izraela, ktoré ešte zostalo, alebo ako celé množstvo Izraela, ktoré zahynulo. Pošleme ich a uvidíme. ¹⁴ Vzali si dva bojové vozy s koňmi a kráľ ich vyslal smerom k sýrskemu tábora s príkazom: Vydajte sa na prieskum! ¹⁵ Sledovali ich až po Jordán. Napodiv bola celá cesta plná šatstva a zbraní, ktoré Sýrčania v zmätku poodhadzovali. Poslovia po svojom návrate podali kráľovi hlásenie. ¹⁶ Nato ľud vyšiel a vydrancoval sýrsky tábor. Tak sa stalo podľa Hospodinovho slova,

že sea jemnej múky stála šekel striebra i dve sey jačmeňa stáli šekel striebra. ¹⁷ Kráľ zveril dozor pri bráne dôstojníkovi, svojmu pobočníkovi. Ľud ho však pošliapal, takže zomrel, ako to predpovedal Boží muž, ktorý sa tak vyslovil, keď k nemu prišiel kráľ. ¹⁸ Splnilo sa, čo predpovedal Boží muž kráľovi: Zajtra o tomto čase budú stáť v Samárijskej bráne dve sey jačmeňa šekel striebra i sea jemnej múky bude stáť šekel striebra. ¹⁹ Vtedy povedal dôstojník Božiemu mužovi: To by musel Hospodin narobiť na nebi otvory, aby sa to mohlo stať. Ten odpovedal: Na vlastné oči to uvidíš, ale ješť z toho nebudeš. ²⁰ Aj sa mu tak stalo: Ľud ho v bráne pošliapal, takže zomrel.

Šunémčankina pôda

8 Elizeus povedal žene, ktorej vzkriesil syna: Vstaň a presťahuj sa prechodne i s domácnosťou na iné miesto, lebo Hospodin privolať hlad. Ten už prišiel do krajiny na sedem rokov. ² Žena sa zariadila podľa slova Božieho muža. Odišla so svojou domácnosťou a sedem rokov prechodne bývala v krajine Filištíncov. ³ Po siedmich rokoch sa tá žena vrátila z krajiny Filištíncov a vybrala sa ku kráľovi domáhať sa svojho domu a poľa. ⁴ Kráľ sa práve zhováral so sluhom Božieho muža, Gechazim. Povedal: Nože mi rozprávaj o všetkých významných skutkoch, ktoré vykonal Elizeus. ⁵ Keď rozprával kráľovi o tom, ako vzkriesil mŕtveho, žena, ktorej vzkriesil syna, hlásila sa u kráľa o svoj dom a pole. Gechazi povedal: Môj pán a kráľ! To je tá žena a jej syn, ktorého vzkriesil Elizeus. ⁶ Kráľ požiadal ženu, aby mu to vyrozprávala. Potom jej kráľ prideliť jedného dvorana, ktorý mal zariadiť vrátenie všetkého, čo jej patrilo, i všetkého výnosu z poľa odo dňa, keď opustila krajinu, až po prítomnosť.

Elizeus a Chazael

⁷ Elizeus prišiel raz do Damasku, keď bol sýrsky kráľ Ben-Hadad chorý. Oznámili mu: Prišiel sem Boží muž. ⁸ Kráľ povedal Chazaelovi: Vezmi so sebou dar, vyhľadaj Božieho muža a prezveď sa u neho na slovo Hospodina, či prekonám túto chorobu. ⁹ Chazael ho šiel navštíviť. Vzal so sebou dar, rôzne cennosti z Damasku, náklad na štyridsať tiav. Tak prišiel a zastal pred ním s odkazom: Tvoj syn, sýrsky kráľ Ben-Hadad ma posíla k tebe s otázkou: Prekonám túto chorobu? ¹⁰ Elizeus mu odpovedal: Choď a povedz mu: Určite sa uzdravíš, no Hospodin mi zjavil, že istotne zomrie. ¹¹ Nato mu tvár strpela, veľmi ho to dojalo, až sa Boží muž rozplakal. ¹² Chazael sa spýtal: Prečo plače môj pán? Odpovedal: Lebo viem, akej ukrutnosti sa dopustiš voči Izraelitom. Ich pevnosti vypáliš, ich junákov pobiješ mečom, ich nemluvňatá poroztínaš a ich tehotné ženy rozpáraš. ¹³ Chazael namietal: Je tvoj služobník azda pes, aby sa dopustil toľkých ukrutností? Elizeus odvetil: Hospodin mi zjavil, že sa staneš sýrskym kráľom. ¹⁴ Potom odišiel od Elizea a prišiel k svojmu pánovi. Ten sa ho spýtal: Čo ti povedal Elizeus? Povedal: Uistil ma, že budeš žiť. ¹⁵ Na druhý deň si vzal prikrývku, namočil ju do vody a priložil mu ju na tvár, takže zomrel. Po ňom sa stal kráľom Chazael.

Judský kráľ Jorám

¹⁶ V piatom roku vlády izraelského kráľa Joráma, syna Achába, ba už za Jošafáta, judského kráľa, sa stal judským kráľom Jošafátov syn Jorám. ¹⁷ Mal tridsaťdva rokov, keď sa stal kráľom a v Jeruzaleme vládol osem rokov. ¹⁸ Chodil po ceste izraelských kráľov podľa Achábovho domu. Veď mal za ženu Achábovu dcéru! Robil to, čo sa protiví Hospodinovi. ¹⁹ Hospodin však nechcel vyhľadiť Júdu pre svojho služobníka Dávida. Prisľúbil mu totiž, že jemu a jeho potomkom navždy ponechá sviecu. ²⁰ Za jeho čias sa vymanil Edóm z područia Júdu a nastolil si vlastného kráľa. ²¹ Potom prešiel Jorám spolu so všetkými vozmi

do Caíru. V noci vstal a zaútočil na Edómčanov, ktorí ho i s veliteľmi bojových vozov obklúčili. Ľud sa stiahol do svojich stanov. ²² Tak sa stal Edóm až dodnes nezávislým od Júdu. Súčasne sa vtedy vymanila aj Libna. ²³ Ostatné Jorámове príbehy a všetko, čo vykonal, je zapísané v Kronike judských kráľov. ²⁴ Keď sa Jorám uložil k svojim predkom, pochovali ho k nim v Dávidovom meste. Po ňom sa stal kráľom jeho syn Achazja.

Judský kráľ Achazja

²⁵ V dvanástom roku vlády izraelského kráľa Joráma, syna Achába, sa stal judským kráľom Jorámov syn Achazja. ²⁶ Mal dvadsaťdva rokov, keď sa stal kráľom a vládol jeden rok v Jeruzaleme. Jeho matka, dcéra izraelského kráľa Omriho, sa volala Atalja. ²⁷ Chodil po ceste Achábovho rodu a robil to, čo sa protiví Hospodinovi. Patril predsa do Achábovej rodiny. ²⁸ Raz sa vybral s Achábovým synom Jorámom do boja proti sýrskemu kráľovi Chazaelovi pri Ramót-Gileáde. Sýrčania však Joráma porazili. ²⁹ Kráľ Jorám sa musel utiahnuť do Jezreelu, aby sa zotavoval z rán, ktoré mu zasadili Sýrčania v Ráme v boji so sýrskym kráľom Chazaelom. Achazja, syn judského kráľa Joráma, odišiel do Jezreelu navštíviť Achábovho syna Joráma, pretože bol ranený.

Pomazanie Jehua za kráľa

9 Prorok Elizeus si zavolať jedného z prorockých žiakov a povedal mu: Opáš si bedrá, vezmi si so sebou túto nádobku s olejom a choď do Ramót-Gileádu. ² Keď ta prídeš, vyhľadaj Jehua, syna Jošafáta, syna Nimšiho. Pôjdeš a vyvoláš ho spomedzi jeho bratov a odvedieš ho do osobitnej miestnosti. ³ Potom vezmeš nádobku, vyleješ mu olej na hlavu a vyhlásiš: Takto vraví Hospodin: Pomazal som ťa za kráľa nad Izraelom. Otvoríš dvere a bez meškania ujdeš. ⁴ Tak šiel ten sluha, sluha proroka, do Ramót-Gileádu. ⁵ Keď prišiel, veliteľia vojska práve zasadali. Ohlásil sa: Veliteľ, mám pre teba odkaz. Jehu sa spýtal: Pre koho z nás? Povedal: Pre teba veliteľ! ⁶ Vstal teda a keď vošiel dnu, vylial mu na hlavu olej a povedal: Takto vraví Hospodin, Boh Izraela: Pomazal som ťa za kráľa nad Izraelom, Hospodinovým ľudom. ⁷ Vyhľadiš dom Achába, svojho pána; tak pomstím krv mojich služobníkov prorokov a krv všetkých služobníkov Hospodina, ktorú preliala Izebel. ⁸ Zahynie celý Achábov dom. Vyhľadím Achábovi všetko mužského rodu: otrokov i slobodných v Izraeli. ⁹ S Achábovým domom naložím ako s domom Nebátovho syna Jarobeáma a ako s domom Achijovho syna Bašu. ¹⁰ Izebel zožerú psy na jezreelskom poli a nebude ju mať kto pochovať. Nato otvoril dvere a ušiel. ¹¹ Keď sa Jehu odobral k služobníkom svojho pána, prehovorili k nemu: Je všetko v poriadku? Prečo prišiel za tebou ten pomätenec? Povedal im: Sami viete, že aký človek, taká reč. ¹² Oni však na to: To nie je tak! Nože nám to prezrad! Povedal im, ako to skutočne bolo. Povedal mi: Takto vraví Hospodin. Pomazal som ťa za kráľa nad Izraelom. ¹³ Každý vzal hneď svoje šaty a podložil mu ich pod nohy na schody. Zatrúbili na roh a rozhlasovali: Jehu sa stal kráľom. ^{14a} Tak zosnoval Jehu, syn Jošafáta, syna Nimšiho sprisahanie proti Jorámovi.

Jehuov súd nad domom Achába

^{14b} Jorám vtedy spolu s celým Izraelom bránil Ramót-Gileád proti sýrskemu kráľovi Chazaelovi. ¹⁵ Kráľ Jorám sa uchýlil do Jezreelu, aby sa tam hojil z rán, ktoré mu zasadili Sýrčania, keď bojoval proti ich kráľovi Chazaelovi. Jehu vyhlásil: Ak s tým súhlasíte, nikto nesmie uniknúť z mesta a podať správu do Jezreelu. ¹⁶ Potom Jehu vysadol do bojového voza a odišiel do Jezreelu, lebo tam ležal Jorám. I Achazja, judský kráľ, prišiel navštíviť Joráma. ¹⁷ Strážny, čo stál na veži v Jezreeli, spozoroval blížiaci sa Jehuov oddiel a hlásil: Vidím nejaký oddiel. Jorám prikázal: Treba vziať jazdca, vyslať ho naproti nim a spýtať sa, či sa

niečo neprihodilo. ¹⁸ Keď jazdec odišiel oproti nim, povedal: Kráľ sa pýta, či je všetko v poriadku. Jehu však odvetil: Čo ťa do toho! Zarád sa za mňa. Strážny hlásil ďalej: Posol prišiel až k nim, ale sa nevracia. ¹⁹ Nato vyslal druhého jazdca. Ten prišiel k nim a povedal: Kráľ sa pýta, či je všetko v poriadku. Jehu však odvetil: Čo ťa do toho! Zarád sa za mňa. ²⁰ Strážny hlásil znovu: Prišiel až k nim, ale sa nevracia. Spôsob jazdy sa ponáša na Nimšeho syna Jehua, lebo sa šialene rúti. ²¹ Jorám prikázal zapriať. Zapriahol si voz a tak vyrazil izraelský kráľ Jorám i judský kráľ Achazja, každý na svojom voze. Vyrazili oproti Jehuovi, s ktorým sa stretli na pozemku jezreelského Nabóta. ²² Keď uzel Jorám Jehua, spýtal sa: Prihodilo sa niečo, Jehu? Ten však odvetil: Akoby nie! Stále sa tu páchajú smilstvá tvojej matky Izebel i mnohé jej čary. ²³ Jorám sa zvrtol a ušiel. Achazju varoval: Achazja, zrada! ²⁴ Jehu však natiahol luk a zasiahol Joráma medzi pleciami. Šíp mu prenikol srdce a on sa na voze zrútil. ²⁵ Svojmu pomocníkovi Bidkarovi prikázal: Vezmi ho a odprac na pozemok jezreelského Nabóta. Spomeň si: Keď sme spolu jazdili na jednom voze za jeho otcom Achábom, vyniesol nad ním Hospodin tento výrok: ²⁶ Zreteľne som videl prednádnom vyliatu krv Nabóta a jeho synov — znie výrok Hospodina. Preto ti odplatím na tomto pozemku — znie výrok Hospodina. Vezmi ho a odprac na ten pozemok podľa Hospodinovho slova. ²⁷ Keď to videl judský kráľ Achazja, uháňal smerom k Bét-Hagganu. Jehu ho však prenasledoval a prikázal: Aj toho zabite! Zasiahli ho vo voze na svahu Gúr pri Jibleáme. Stihol ujsť do Megidda, kde skončil. ²⁸ Jeho služobníci ho previezli do Jeruzalema a pochovali v Dávidovom meste do hrobky k jeho predkom. ²⁹ Achazja sa stal kráľom judským v jedenástom roku vlády Joráma, Achábovho syna.

Súd nad Izebel

³⁰ Keď prichádzal Jehu do Jezreelu, Izebel sa o tom dozvedela. Nalícila si oči, upravila si účes a vyzerala z okna. ³¹ Keď Jehu vchádzal do brány zvolala: Vitaj, Zimri, vrah svojho pána! ³² Jehu vzhliadol k oknu a spýtal sa: Kto je so mnou, kto? Niekoľkí dvorania naňho pozreli. ³³ Prikázal: Zhodte ju! Zhodili ju. Svojou krvou skropila stenu i kone, ktoré ju udupali. ³⁴ Potom vošiel dnu, najedol sa a napil. Povedal: Postarajte sa o túto prekliatu ženu a pochovejajte ju, bola totiž kráľovskou dcérou. ³⁵ Keď ju šli pochovať, našli z nej už len lebku, nohy a ruky. ³⁶ Vrátili sa a oznámili mu to. Povedal: Je to Hospodinovo slovo, ktorým prehovoril skrze svojho služobníka, tišbejského Eliáša. Na jezreelskom poli budú žrať psy Izebelino telo. ³⁷ Mŕtve telo Izebel bude ako hnoj na poli, na pozemku jezreelskom, takže už nikto nepovie: Toto je Izebel.

Súd nad Achábovou rodinou

10 Acháb mal v Samárii sedemdesiat synov. Jehu napísal a poslal zo Samárie jezreelským hodnostárom, starším a Achábovým vychovávateľom listy tohto znenia: ² Len čo dostanete tento list, keďže sú u vás synovia vášho pána, vozy, kone, opevnené mestá a výzbroj, ³ vyhľadajte si najlepšieho a najschopnejšieho zo synov svojho pána. Dosadte ho na trón ich otca a bojujte za dom svojho pána. ⁴ Tí sa náramne preľakli a uvažovali: Keď už dvaja králi pred ním neobstáli, akože obстоjíme my? ⁵ Správca paláca, veliteľ mesta, starší a vychovávatelia odkázali Jehuovi: Sme tvoji služobníci. Urobíme všetko, čo nám prikážeš. Nikoho za kráľa nedosadíme. Urob, čo uznáš za dobré. ⁶ Napísal im aj druhý list: Ak ste za mňa a chcete ma poslúchať, vezmite hlavy mužov, synov svojho pána a dostavte sa ku mne zajtra o tomto čase do Jezreelu. Kráľ mal sedemdesiat synov a vychovávali ich poprední mešťania. ⁷ Keď sa k nim dostal ten list, vzali kráľovských synov a zabili sedemdesiat mužov. Ich hlavy vložili do košov a poslali mu do Jezreelu. ⁸ Potom prišiel posol a hlásil mu,

že priniesli hlavy kráľovských synov. Prikázal: Nechajte ich uložené v dvoch hromadách až do rána pri vchode do brány! ⁹ Ráno vyšiel, zastal si a všetkému ľudu vyhlásil: Vy ste spravodliví. Ja som pôvodcom sprisahania proti svojmu pánovi a zabil som ho. Kto však pobil všetkých týchto? ¹⁰ Môžete sa teda presvedčiť, že ani jedno slovo, ktoré vyriekol Hospodin proti Achábovmu domu, neostalo bez účinku, ale Hospodin aj vykonal, čo skrze svojho služobníka Eliáša sľúbil. ¹¹ Nato Jehu pobil všetkých, ktorí ešte zostali Achábovej rodine v Jezreeli, ako i všetky jeho významnejšie osobnosti, jeho poradcov a jeho kňazov, takže nikomu nedovolil ujsť. ¹² Potom sa pobral a odišiel do Samárie. Keď bol na ceste pri pastierskom Bét-Ekede, ¹³ stretol Jehu bratov judského kráľa Achazju. Spýtal sa: Kto ste? Odpovedali mu: Sme Achazjovi bratia. Ideme navštíviť kráľových synov a synov vládkyne. ¹⁴ Prikázal: Pochytajte ich živých! Keď ich živých pochytili, pozabíjal ich, štyridsaťdva mužov pri cisterne v Bét-Ekede. Nikomu z nich nedovolil ujsť.

Jehu odstraňuje Baalovo modlárstvo

¹⁵ Keď odtiaľ odišiel, stretol Rechábovho syna Jonadába, ktorý ho šiel uvítať. Pozdravil ho a spýtal sa: Myslíš to so mnou tak úprimne, ako ja s tebou? Jonadáb odvetil: Áno! Ak áno, podaj mi ruku! Keď napriahol ruku, pritiahol ho k sebe na voz. ¹⁶ Vyzval ho: Poď so mnou a všimni si moju horlivosť za Hospodina. Tak ho prevážal na svojom voze. ¹⁷ Keď prišiel do Samárie, vyhubil úplne všetkých, čo tam ešte zostali po Achábovi, podľa slova Hospodina, ktoré povedal Eliášovi. ¹⁸ Jehu zhromaždil všetok ľud a vyhlásil: Acháb slúžil Baalovi nedostatočne, Jehu mu bude slúžiť dôkladnejšie. ¹⁹ Teraz zvolajte ku mne všetkých prorokov Baala, všetkých jeho ctiteľov a všetkých jeho kňazov. Nikto nesmie chýbať, lebo usporadúvam veľkolepú obetnú slávnosť na Baalovu počesť. Kto by sa nedostavil, nezostane nažive. Jehu v snahe vyhubiť všetkých Baalových ctiteľov použil lešť. ²⁰ Prikázal: Vyhláste slávnostné zhromaždenie na počesť Baala. Vyhlásili ho. ²¹ Jehu to zverejnil po celom Izraeli, takže sa zhromaždili všetci Baalovi ctitelia. Nechýbal nikto. Baalov dom sa postupne naplnil, až bol celkom plný. ²² Správcovi šatne prikázal vydať odev všetkým ctiteľom Baala. ²³ Potom vstúpil do Baalovho domu Jehu s Jonadábom, synom Rechába. Baalovým ctiteľom povedali: Dávajte pozor, aby tu s vami nebol niekto zo služobníkov Hospodina, ale iba samí Baalovi ctitelia. ²⁴ Nato išli pripraviť obetné dary a spaľované obety. Medzitým Jehu vonku rozmiestnil osemdesiat mužov, ktorých varoval: Ak by niekto nechal ujsť niektorého z mužov, ktorých som vám vydal do rúk, zaplatí to vlastným životom. ²⁵ Keď dokončil spaľovanú obetu, prikázal Jehu bežcom a veliteľom: Vojdite dnu, nech nikto neujde a bite ich! Keď ich pobili mečmi, bežci a velitelia ich povyhadzovali von. Potom vnikli do svätyne Baalovho domu, ²⁶ vyniesli odtiaľ posvätné stĺpy a spálili ich. ²⁷ Zbúrali i Baalov stĺp a strhli Baalov dom. Dodnes sa používa ako záchod. ²⁸ Tak odstránil Jehu Baala z Izraela. ²⁹ No hriechov Nebátovho syna Jarobeáma, ktorý zviedol na hriech Izrael — zlatých teliat v Bételi a v Dáne — sa Jehu nevzdal. ³⁰ Hospodin povedal Jehuovi: Pretože si postupoval dobre a robil to, čo uznávam za správne, s Achábovým domom si naložil celkom podľa môjho želania, tvoji potomkovia budú až do štvrtého pokolenia sedieť na tróne Izraela. ³¹ Jehu však zanedbával to, aby sa celým srdcom riadil zákonom Hospodina, Boha Izraela. Nevzdal sa hriechov Jarobeáma, ktorý na hriech zviedol Izrael. ³² V tom čase začal Hospodin uberať z územia Izraela. Chazael ho porážal po celom izraelskom pohraničí: ³³ východne od Jordánu, od Aroeru nad potokom Arnón až po Gileád a Bášan, celé územie Gileádu, Gádovcov, Rúbenovcov a Menašeovcov. ³⁴ Ostatné Jehuove príbehy, všetko, čo vykonal, a všetko jeho hrdinstvo je zapísané v Kronike izraelských kráľov. ³⁵ Keď

sa Jehu uložil k svojim predkom, pochovali ho v Samárii. Po ňom sa stal kráľom jeho syn Joacház. ³⁶ Jehu vládol nad Izraelom v Samárii dvadsaťosem rokov.

Ataljina vláda v Jeruzaleme

11 Keď Achazjova matka Atalja videla, že jej syn zomrel, rozhodla sa vyhubiť všetko kráľovo potomstvo. ² Jošeba, dcéra kráľa Joráma a Achazjova sestra, pochytila Joáša, Achazjovho syna, uniesla ho i s jeho dojkou spomedzi kráľovských synov, určených na smrť, do spálne a ukryla ho pred Ataljou, takže unikol smrti. ³ Zostal s ňou ukrytý v Hospodinovom dome šesť rokov, kým vládla Atalja nad krajinou. ⁴ V siedmom roku si Jojada pozval stotníkov, veliteľov telesnej stráže a bežcov, uviedol ich do Hospodinovho domu, kde s nimi uzavrel zmluvu. Zaviazal ich tam prísahou a predstavil im kráľovského syna. ⁵ Prikázal im: Vašou úlohou bude toto: Tretina z vás, ktorí nastupujete do služby v deň sobotného odpočinku, bude držať stráž pri kráľovskom paláci, ⁶ druhá tretina pri bráne Súra a tretina v bráne za budovou bežcov. V strážení budovy sa budete striedať. ⁷ Obe vaše zmeny, ktoré končia službu v deň sobotného odpočinku, budú pokračovať v stráží v Hospodinovom dome pri kráľovi. ⁸ Každý so zbraňou v ruke obklopí kráľa. Kto by vnikol do obranných radov, nech je usmrtený. Sprewádzajte kráľa, kam sa len pohne. ⁹ Stotníci sa riadili presne podľa príkazu kňaza Jojada. Každý vzal svoje mužstvo, tých, čo nastupovali v deň sobotného odpočinku do služby i tých, čo z nej odchádzali, a prišli ku kňazovi Jojadowi. ¹⁰ Kňaz vyzbrojil stotníkov kopijami a štítmí kráľa Dávida, čo boli v Hospodinovom dome. ¹¹ Bežci sa so zbraňou v ruke rozostavili vôkol kráľa od južnej po severnú stranu chrámu, pri oltári a pri chráme. ¹² Nato vyviedol kráľovho syna, nasadil mu korunu a odznak moci. Vyhlásili ho za kráľa, pomazali ho, tieskali rukami a prevolávali: Nech žije kráľ! ¹³ Keď Atalja počula krik bežcov a ľudu, vydala sa za ľudom do Hospodinovho domu. ¹⁴ Pozrela sa a uvidela kráľa stáť pri stĺpe podľa poriadku, veliteľov a trubačov pri kráľovi i všetok prostý ľud, ktorý plesal a trúbil na rohy. Atalja si roztrhla šaty a skríkla: Zrada, zrada! ¹⁵ Kňaz Jojada dal stotníkom, veliacim vojsku, rozkaz: Vyvedte ju von z radov. Kto by šiel za ňou, usmrťte ho mečom! Kňaz nástojil, aby nebola popravená v Hospodinovom dome. ¹⁶ Donútil ju zajať k miestu, kde vchádzajú kone do kráľovského paláca, a tam ju usmrtili.

Obnovenie zmluvy s Hospodinom

¹⁷ Jojada uzavrel zmluvu medzi Hospodinom, kráľom a ľudom, že budú ľudom Hospodina, ako aj zmluvu medzi kráľom a ľudom. ¹⁸ Nato všetok prostý ľud vtrhol do Baalovho domu a zbúral ho. Jeho oltáre a posvätné obrazy úplne roztrieskali a Mattána, Baalovho kňaza, zabili pred oltármi. Kňaz potom zriadil dozor nad Hospodinovým domom. ¹⁹ Potom vzal stotníkov, členov telesnej stráže, bežcov i všetok prostý ľud a odvedli kráľa poníže Hospodinovho domu. Cez bránu bežcov vošli do kráľovského paláca, kde zasadol na kráľovský trón. ²⁰ Všetok prostý ľud sa radoval a mesto sa upokojilo. Atalju usmrtili mečom v kráľovskom paláci.

Judský kráľ Joáš

12 Joáš mal sedem rokov, keď sa stal kráľom. ² Začal kraľovať v siedmom roku vlády Jehua a panoval štyridsať rokov v Jeruzaleme. Jeho matka, pôvodom z Beér-Šeby, sa volala Cibja. ³ Joáš robil po celý život to, čo uznáva Hospodin za správne. Usmerňoval ho totiž kňaz Jojada. ⁴ No výšiny ešte nezmizli. Ľud na nich stále obetoval a páliť tymian.

Oprava chrámu

⁵ Joáš povedal kňazom: Všetky peniaze z posvätných darov prinesených do Hospodinovho

domu, príspevok od jednotlivcov, vyrúbené dávky i všetky milodary obetované na ciele Hospodinovho domu ⁶ by mali prevziať kňazi, a to každý od svojho poplatníka. Oni by potom opravovali poškodené časti budovy, kdekoľvek sa vyskytnú. ⁷ Keďže ani do dvadsiateho tretieho roku vlády kráľa Joáša kňazi poškodené časti budovy neopravili, ⁸ predvolal si kráľ Joáš kňaza Jojadu i ostatných kňazov a vyčítal im: Prečo neopravujete poškodené časti domu? Odteraz nebudete brať peniaze od svojich poplatníkov, ale sa priamo vynaložia na opravu poškodených častí budovy. ⁹ Kňazi súhlasili s tým, že už nebudú vyberať peniaze od ľudu a ani sami opravovať poškodené časti chrámu. ¹⁰ Potom vzal kňaz Jojada jednu truhlicu, na jej vrchnáku vydľabal diery a umiestnil ju vedľa oltára, napravo od vchodu do Hospodinovho domu. Tí vkladali kňazi, čo strážili prahy, všetky peniaze, určené pre Hospodinov dom. ¹¹ Keď zistili, že je v truhlici hodne peňazí, prichádzal kráľovský pisár s veľkňazom, vysypali a spočítali peniaze, ktoré nazbierali v Hospodinovom dome. ¹² Prepočítanú sumu potom odvádzali priamo majstrom, ktorí boli poverení dozorom nad Hospodinovým domom. Tí nimi vyplácali tesárov, stavbárov, pracujúcich na Hospodinovom dome, ¹³ murárov a kamenárov. Nakupovali za ne i drevo, opracované kamene na opravu poškodených častí Hospodinovho domu a rôzne potreby na opravu domu. ¹⁴ Ale z peňazí, nazbieraných v Hospodinovom dome, sa nepoužilo na zhotovenie strieborných mís, nožov, kropeníciek, trúb alebo rôznych zlatých a strieborných predmetov. ¹⁵ Odvádzali ich totiž majstrom, ktorí za ne opravovali Hospodinov dom. ¹⁶ Od mužov, ktorým sa peniaze priamo odvádzali s tým, aby ich dávali pracovníkom, sa nežiadalo vyúčtovanie, pretože pracovali čestne. ¹⁷ Peniaze z obiet za vinu a peniaze z obiet za hriech neboli určené pre Hospodinov dom, ale patrili kňazom.

Joášova smrť

¹⁸ Vtedy vytiahol sýrsky kráľ Chazael do boja proti Gatu a dobyl ho. Chazael sa chystal napadnúť i Jeruzalem. ¹⁹ Kráľ Joáš pobral všetky posvätné dary, ktoré obetovali jeho predkovia Jošafát, Jorám a Achazja, judskí králi, vlastné posvätné dary, ako i všetko zlato, čo sa našlo v pokladniciach Hospodinovho domu i kráľovského paláca, a poslal to sýrskemu kráľovi Chazaelovi. Ten potom odtiahol od Jeruzalema. ²⁰ Ostatné Joášove príbehy i všetko, čo vykonal, je zapísané v Kronike judských kráľov. ²¹ Jeho služobníci povstali, vyvolali prevrat a Joáša zabili v Bét-Milló, keď schádzal do Silly. ²² Zabili ho jeho vlastní služobníci, Šimeatov syn Józakar a Šomérov syn Jozabád. Keď zomrel, pochovali ho k jeho predkom v Dávidovom meste. Po ňom sa stal kráľom jeho syn Amacija.

Izraelský kráľ Joacház

13 V dvadsiatom treťom roku vlády judského kráľa Joáša, syna Achazju, stal sa na sedemnást rokov v Samárii kráľom nad Izraelom Jehuov syn Joacház. ² Robil to, čo sa protivilo Hospodinovi: nasledoval hriechy Nebátovho syna Jarobeáma, ktorý zviedol na hriech Izrael, a nevzdal sa toho. ³ Vtedy vzplanul hnev Hospodina proti Izraelu. Za celé to obdobie ich vydával do moci sýrskeho kráľa Chazaela a do moci Chazaelovho syna Ben-Hadada. ⁴ Keď Joacház upokojil Hospodina, Hospodin ho vypočul. Videl totiž útlak, ktorý Izraelu spôsobil sýrsky kráľ. ⁵ Hospodin dal Izraelu záchrancu, takže sa vymanil zo sýrskej moci. Izraeliti mohli zas bývať vo svojich stanoch ako predtým. ⁶ No nevzdali sa hriechov domu Jarobeáma, ktorý zviedol na hriech Izrael. Ašera v Samárii zostávala. ⁷ Joacházovi ponechal z ľudu iba päťdesiat jazdcov, desať vozov a desatisíc pešiakov, lebo sýrsky kráľ ich zničil a obrátil na prach ako pri mlatbe. ⁸ Ostatné Joacházove príbehy, všet-

ko, čo vykonal, jeho hrdinstvo je zapísané v Kronike izraelských kráľov. ⁹ Keď sa Joacház uložil k svojim predkom, pochovali ho v Samárii. Po ňom sa stal kráľom jeho syn Joáš.

Izraelský kráľ Joáš

¹⁰ V tridsiatom siedmom roku vlády judského kráľa Joáša sa stal v Samárii na šestnásť rokov izraelským kráľom Joacházov syn Joáš. ¹¹ Robil, čo sa protiví Hospodinovi. Vôbec sa nevzdal hriechov Nebátovho syna Jarobeáma, ktorý zviedol na hriech Izrael, ale v nich pokračoval. ¹² Ostatné Joášove príbehy, všetko, čo vykonal, jeho hrdinstvo v boji proti judskému kráľovi Amacjovi, je zapísané v Kronike izraelských kráľov. ¹³ Keď sa Joáš uložil k svojim predkom, zasadol na trón Jarobeám. Joáša pochovali v Samárii k izraelským kráľom.

Elizeova smrť

¹⁴ Keď Elizeus upadol do smrteľnej choroby, prišiel k nemu izraelský kráľ Joáš. Rozplakal sa nad ním a zvolal: Otec môj, otec môj, vozy Izraela a jeho jazdci! ¹⁵ Elizeus mu povedal: Vezmi luk a šípy! Priniesol mu luk a šípy. ¹⁶ Izraelskému kráľovi prikázal: Napni luk! Keď to urobil, položil si Elizeus svoje ruky na ruky kráľove. ¹⁷ Prikázal: Otvor okno na východ! Otvoril. Elizeus nato: Vystrel! Vystrelil. Poznamenal: Je to víťazný šíp Hospodina a šíp víťazstva nad Sýriou. Pripravíš Sýrčanom v Afeku zdrvujúcu porážku. ¹⁸ Povedal ďalej: Vezmi šípy! Keď ich vzal, prikázal izraelskému kráľovi: Bodaj do zeme! Trikrát zabodol a prestal. ¹⁹ Boží muž sa preto na neho nahneval a zvolal: Mal si zabodnúť päť až šesťkrát. Spôsobil by si tým Aramu zdrvujúcu porážku. Takto iba tri razy porazíš Aram. ²⁰ Elizeus potom zomrel a pochovali ho. Nasledujúceho roku vtrhli moábski záškodníci do krajiny. ²¹ Raz, keď mali práve kohosi pochovať, zbadali záškodnícky oddiel. Hodili toho človeka do Elizeovho hrobu a odišli. Len čo sa ten človek dostal do styku s Elizeovými kosťami, ožil a vzpriamril sa. ²² Po celý čas Joacháza sýrsky kráľ Chazael utláčal Izrael. ²³ Hospodin sa však nad nimi zľutoval, prejavil im milosrdenstvo a naklonil sa k nim pre svoju zmluvu s Abrahámom, Izákom a Jákobom. Nechcel ich zničiť a dosiať ich od svojej tváre nezavrhol. ²⁴ Po smrti sýrskeho kráľa Chazaela sa stal jeho nástupcom syn Ben-Hadad. ²⁵ Joacházov syn Joáš znovu prevzal z moci Chazaelovho syna Ben-Hadada mestá, ktoré odňal jeho otcovi Joacházovi. Joáš ho tri razy porazil a tak získal späť izraelské mestá.

Judský kráľ Amacja

14 V druhom roku vlády izraelského kráľa Joáša, Joacházovho syna, sa stal judským kráľom Joášov syn Amacja. ² Mal dvadsaťpäť rokov, keď sa stal kráľom a dvadsaťdeväť rokov vládol v Jeruzaleme. Jeho matka, pôvodom z Jeruzalema, sa volala Joaddán. ³ Robil to, čo uznáva Hospodin za správne, svojmu praotcovi Dávidovi sa však nevyrovnal. Všetko robil tak ako jeho otec Joáš. ⁴ Výšiny však nezmizli, ľud na nich stále obetoval a páliť tymian. ⁵ Len čo mal kráľovstvo pevne v rukách, popravil svojich služobníkov, ktorí zabili kráľa, jeho otca. ⁶ Synov tých vrahov však nevydal na smrť, podľa toho, čo je napísané v knihe Mojžišovho zákona, kde Hospodin prikazuje: Otcovia nesmú byť vydaní na smrť pre synov ani synovia pre otcov, ale každý nech zomrie za vlastný hriech. ⁷ V Solňom údolí porazil desaťtisíc Edómčanov. V boji sa zmocnil Sely a premenoval ju na dnešný Jokteel. ⁸ Vtedy vypravil Amacja poslov k izraelskému kráľovi Joášovi, synovi Joacháza, syna Jehua, s odkazom: Poď, zmeriame si sily! ⁹ Izraelský kráľ Joáš odkázal judskému kráľovi Amacjovi: Bodliak na Libanone vyzval libanonský céder: Daj svoju dcéru môjmu synovi za ženu! Prebehla tade divá zver, čo je na Libanone, a pošliapala bodliak. ¹⁰ Po víťazstve nad Edómom ti vyrástla odvaha. Nabaž sa slávy a sed' doma! Prečo si zahrávaš s nešťastím? Preto, aby si padol ty a Júda s tebou? ¹¹ Amacja však neposlúchol. Tak pritiahol izraelský kráľ

Joáš. On i judský kráľ Amacja si zmerali sily pri Bét-Šemeši v Judsku. ¹² Júda však utrpel od Izraela porážku a každý zutekal do svojho stanu. ¹³ Judského kráľa Amacju, syna Joáša, syna Achazu, izraelský kráľ Joáš v Bét-Šemeši zajal. Potom vnikol do Jeruzalema, kde strhol jeho hradby od Efrajimskej brány až po Nárožnú bránu v dĺžke štyristo laktov. ¹⁴ Pobral všetko zlato a striebro, všetky predmety, čo sa našli v Hospodinovom dome a v pokladniciach kráľovského paláca i rukojemníkov, a vrátil sa do Samárie. ¹⁵ Ostatné Joášove príbehy, to, čo vykonal, jeho hrdinstvo i ako bojoval proti judskému kráľovi Amacjovi, je zapísané v Kronike izraelských kráľov. ¹⁶ Keď sa Joáš uložil k svojim predkom, pochovali ho v Samárii pri izraelských kráľoch. Po ňom sa stal kráľom jeho syn Jarobeám. ¹⁷ Judský kráľ Amacja, syn Joáša, žil po smrti izraelského kráľa Joáša, syna Joacháza, ešte pätnásť rokov. ¹⁸ Ostatné Amacjove príbehy sú zapísané v Kronike judských kráľov. ¹⁹ Keď proti nemu zosnovali v Jeruzaleme sprisahanie, utiekol do Lachíša. Vyslali však ľud do Lachíša a tam ho usmrtili. ²⁰ Potom ho previezli na koňoch a pochovali v Jeruzaleme, v Dávidovom meste, pri jeho predkoch. ²¹ Nato vzal všetok judský ľud Azarju, ktorý mal šesťnásť rokov, a ustanovil ho po jeho otcovi Amacjovi za kráľa. ²² Keď sa kráľ Amacja uložil k svojim predkom, vybudoval Elat a znovu ho pripojil k Judsku.

Izraelský kráľ Jarobeám

²³ V pätnástom roku vlády judského kráľa Amacju, Joášovho syna, vládol v Samárii štyridsaťjeden rokov izraelský kráľ Jarobeám, Joášov syn. ²⁴ Robil Hospodinovi naprotiveň. Nevzdal sa žiadneho z hriechov Nebátovho syna Jarobeáma, ktorý zviedol na hriech Izrael. ²⁵ Prinavrátil Izraelu územie od oblasti Chamátu až po More Araby podľa slova Hospodina, Boha Izraela, ktoré vyriekol prostredníctvom svojho služobníka Jonáša, syna Amittaja, proroka z Gat-Cheferu. ²⁶ Hospodin totiž videl veľmi biedne položenie Izraela, že niet východiska ani pre otroka, ani pre slobodného, a niet nikoho, kto by Izraelu pomohol. ²⁷ Avšak Hospodin sa nerozhodol vymazať spod nebies meno Izraela, a tak ho zachránil prostredníctvom Joášovho syna Jarobeáma. ²⁸ Ostatné Jarobeámove príbehy, všetko, čo vykonal, jeho hrdinstvo i ako bojoval a znovu pričlenil k Izraelu Damask a judský Chamát, je zapísané v Kronike izraelských kráľov. ²⁹ Keď sa Jarobeám uložil k svojim predkom, izraelským kráľom, stal sa po ňom kráľom jeho syn Zecharja.

Judský kráľ Azarja

15 V dvadsiatom siedmom roku vlády izraelského kráľa Jarobeáma sa stal judským kráľom Amacjov syn Azarja. ² Mal šesťnásť rokov, keď sa stal kráľom, a päťdesiatdva rokov vládol v Jeruzaleme. Jeho matka, pôvodom z Jeruzalema, sa volala sa Jecholja. ³ Robil to, čo Hospodin uznáva za správne, presne podľa vzoru svojho otca Amacju. ⁴ Výšiny však nezanikli. Ľud na nich ešte stále obetoval a páľil tymian. ⁵ Hospodin ranil kráľa, takže bol malomocný až do dňa svojej smrti. Býval v osobitnom dome. Kráľov syn Jotám viedol palác a spravoval prostý ľud. ⁶ Ostatné Azarjove príbehy i všetko, čo vykonal, je zapísané v Kronike judských kráľov. ⁷ Keď sa Azarja uložil k svojim predkom, pochovali ho k nim v Dávidovom meste. Po ňom sa stal kráľom jeho syn Jotám.

Izraelský kráľ Zecharja

⁸ V tridsiatom ôsmom roku vlády judského kráľa Azarju sa stal kráľom nad Izraelom v Samárii na šesť mesiacov Jarobeámov syn Zecharja. ⁹ Robil Hospodinovi naprotiveň podľa príkladu svojich otcov. Nevzdal sa hriechov Nebátovho syna Jarobeáma, ktorý zviedol Izrael na hriech. ¹⁰ Jabášov syn Šallúm sa proti nemu vzbúril, za prítomnosti ľudu ho zabil a po jeho smrti sa stal kráľom. ¹¹ Ostatné Zecharjove príbehy sú zapísané v Kronike izraelských

kráľov. ¹² Hospodinovo slovo, ktoré vyriekol o Jehuovi, znelo: Tvoji potomkovia budú až do štvrtého pokolenia sedieť na izraelskom tróne. Tak sa aj stalo.

Izraelský kráľ Šallúm

¹³ Jabéšov syn Šallúm sa stal kráľom v tridsiatom deviatom roku vlády judského kráľa Uzziyu. Vládol jeden mesiac v Samárii. ¹⁴ Potom Menachém, Gadiho syn, vytiahol z Tirce, vtrhol do Samárie, porazil Jabéšovho syna Šallúma, usmrtil ho a stal sa po ňom kráľom. ¹⁵ Ostatné Šallúmove príbehy, vzburu, ktorú vyvolal, možno nájsť zapísané v Kronike izraelských kráľov. ¹⁶ Vtedy Menachém rozdrvil Tappúach i všetko, čo v ňom bolo, aj jeho územie od Tirce odvetou za to, že mu neotvorili brány. Rozdrvil ho a všetky jeho tehotné ženy rozpáral.

Izraelský kráľ Menachém

¹⁷ V tridsiatom deviatom roku vlády judského kráľa Azarju sa stal kráľom nad Izraelom v Samárii na desať rokov Gadiho syn Menachém. ¹⁸ Robil Hospodinovi naprotiveň. Po celé svoje obdobie sa nevzdal hriechov Nebátovho syna Jarobeáma, ktorý zviedol Izrael na hriech. ¹⁹ Keď do krajiny vtrhol asýrsky kráľ Púl, Menachém mu dal tisíc talentov striebra, aby si tak zaistil jeho podporu na upevnenie vlastnej kráľovskej moci. ²⁰ Menachém rozvrhol tú sumu na všetkých zámožných Izraelitov na úhradu asýrskemu kráľovi, a to päťdesiat šeklov na osobu. Asýrsky kráľ nato odtiahol a nezdržoval sa v tamojšom kraji. ²¹ Ostatné Menachémove príbehy, všetko, čo vykonal, je zapísané v Kronike izraelských kráľov. ²² Keď sa Menachém uložil k svojim predkom, stal sa po ňom kráľom jeho syn Pekachja.

Izraelský kráľ Pekachja

²³ V päťdesiatom roku vlády judského kráľa Azarju sa stal v Samárii na dva roky kráľom nad Izraelom Menachémov syn Pekachja. ²⁴ Robil Hospodinovi naprotiveň. Nevzdal sa hriechov Nebátovho syna Jarobeáma, ktorý zviedol Izrael na hriech. ²⁵ Jeho pobočník Pekach, Remaljov syn, zosnoval proti nemu vzburu s päťdesiatimi Gileádovcami a zabil ho v opevnenej veži kráľovského paláca v Samárii, ako i Argóba a Arjeho. Keď ho zabil, stal sa po ňom kráľom. ²⁶ Ostatné Pekachjove príbehy, všetko, čo vykonal, je zapísané v Kronike izraelských kráľov.

Izraelský kráľ Pekach

²⁷ V päťdesiatom druhom roku vlády judského kráľa Azarju sa stal v Samárii na dvadsať rokov kráľom nad Izraelom Remaljov syn Pekach. ²⁸ Robil Hospodinovi naprotiveň. Nevzdal sa hriechov Nebátovho syna Jarobeáma, ktorý zviedol Izrael na hriech. ²⁹ Za čias izraelského kráľa Pekacha prišiel asýrsky kráľ Tiglat-Pileser, zabral Ijón, Abél-Bét-Maachu, Janóach, Kedeš, Chacór, Gileád, Galileu, celý kraj Naftali a ľud presídlil do Asýrie. ³⁰ Vtedy Elov syn Hošea roznietil vzburu proti Remaljovmu synovi Pekachovi a zabil ho. Po jeho smrti v dvadsiatom roku vlády Uzziyovho syna Jotáma sa stal po ňom kráľom. ³¹ Ostatné Pekachove príbehy i všetko, čo vykonal, je zapísané v Kronike izraelských kráľov.

Judský kráľ Jotám

³² V druhom roku vlády izraelského kráľa Pekacha, syna Remalju, sa stal kráľom Jotám, syn judského kráľa Uzziyu. ³³ Mal dvadsaťpäť rokov, keď sa stal kráľom, a šesťnásť rokov vládol v Jeruzaleme. Jeho matka, Cadókova dcéra, sa volala Jeruša. ³⁴ Robil to, čo Hospodin uznáva za správne, presne podľa vzoru svojho otca Uzziyu. ³⁵ Ibaže výšiny ešte nezanikli. Ľud stále obetoval a pálil na výšinách tymian. On postavil Hornú bránu Hospodinovho domu. ³⁶ Ostatné Jotámove príbehy i to, čo vykonal, je zapísané v Kronike judských kráľov. ³⁷ V tých časoch začal Hospodin posilať proti Judsku sýrskeho kráľa Recína a Remaljovho syna Pekacha. ³⁸ Jotám sa uložil k svojim predkom a pochovali ho k jeho predkom v meste svojho otca Dávida. Po ňom sa stal kráľom Acház.

Judský kráľ Acház

16 V sedemnástom roku vlády Remaljovho syna Pekacha sa stal kráľom Acház, syn judského kráľa Jotáma. ² Acház mal dvadsať rokov, keď sa stal kráľom, a šesťnásť rokov vládol v Jeruzaleme. Nerobil však to, čo uznáva jeho Boh Hospodin za správne po vzore jeho praotca Dávida. ³ Uberal sa cestou izraelských kráľov, ba i vlastného syna dal upáliť podľa ohavností národov, ktoré Hospodin vyhnal spred Izraelitov. ⁴ Obetoval a páliť kadidlo na výšinách, na kopcoch a pod každým zeleným stromom. ⁵ Vtedy vytiahol sýrsky kráľ Recín s izraelským kráľom Pekachom, synom Remalju, do boja proti Jeruzalemu. Acháza síce obľahli, ale nemohli ho zdolať. ⁶ V tom čase si sýrsky kráľ Recín pričlenil k Sýrii Elat a vytlačil odtiaľ Júdovcov. Potom prišli do Elatu Edómčania a dodnes tam bývajú. ⁷ Acház vypravil poslov k asýrskemu kráľovi Tiglat-Pileserovi s odkazom: Som tvoj služobník a tvoj syn. Príď ma vyslobodiť z hrsti sýrskeho a izraelského kráľa, ktorí povstali proti mne. ⁸ Acház vzal striebro a zlato, čo bolo v Hospodinovom dome a v pokladniciach kráľovského paláca, a poslal to ako dar asýrskemu kráľovi. ⁹ Asýrsky kráľ ho vypočul. Vytiahol proti Damasku, dobyl ho, jeho obyvateľov presídlil do Kíru a Recína zabil. ¹⁰ Keď odišiel kráľ Acház do Damasku na stretnutie s asýrskym kráľom Tiglat-Pileserom, všimol si tamojší oltár. Kráľ Acház poslal kňazovi Urijovi nákres oltára a model celého diela. ¹¹ Kňaz Urija postavil oltár podľa všetkých údajov, ktoré poslal kráľ Acház z Damasku. Kňaz Urija ho zhotovil ešte pred príchodom kráľa Acháza z Damasku. ¹² Keď sa kráľ vrátil z Damasku, uvidel ten oltár, podišiel k nemu a obetoval na ňom. ¹³ Priniesol svoju spaľovanú i pokrmovú obetu, vylial nápojovú obetu a krvou obiet spoločenstva pokropil oltár. ¹⁴ Bronzový oltár, ktorý stál pred Hospodinom medzi novým oltárom a Hospodinovým domom, posunul ďalej od priečelia chrámu a umiestnil ho severne od oltára. ¹⁵ Potom kráľ Acház kňazovi Urijovi prikázal: Na veľkom oltári budeš obetovať rannú spaľovanú obetu, večernú pokrmovú obetu, spaľovanú obetu kráľa s príslušnou pokrmovou obetou, ako i spaľovanú obetu všetkého prostého ľudu s príslušnými pokrmovými a nápojovými obetami. Všetku krv spaľovanej obety a všetku krv obetného daru vykrop naň. Bronzový oltár mi bude slúžiť na vyhľadávanie vešty. ¹⁶ Kňaz Urija urobil všetko podľa príkazu kráľa Acháza. ¹⁷ Kráľ Acház postŕhal lišty na vozíkoch a odstránil ich, vyňal umývadlá, more sponad bronzových býkov, ktoré boli pod ním a položil ho na kamennú dlažbu. ¹⁸ Pre asýrskeho kráľa odstránil z Hospodinovho domu i chodbu pre deň sobotného odpočinku, ktorú vybudovali v chráme, i kráľov vonkajší vchod do chrámu. ¹⁹ Ostatné Acházove príbehy i to, čo vykonal, je zapísané v Kronike judských kráľov. ²⁰ Acház sa uložil k svojim predkom a pochovali ho k nim v Dávidovom meste. Po ňom sa stal kráľom jeho syn Chizkija.

Izraelský kráľ Hošea

17 V dvanástom roku vlády judského kráľa Acháza sa stal v Samárii na deväť rokov izraelským kráľom Elov syn Hošea. ² Hospodinovi robil naprotiveň, no nie až tak ako predošlí izraelskí králi. ³ Proti nemu vytiahol asýrsky kráľ Šalmaneser, Hošea sa mu podrobil a odvádzal mu poplatok. ⁴ Asýrsky kráľ však odhalil Hošeovu zradu, pretože vypravil poslov k egyptskému kráľovi Sóovi a asýrskemu kráľovi prestal odvádzat pravidelný ročný poplatok. Asýrsky kráľ ho dal zatknúť a uväzniť. ⁵ Potom tiahol asýrsky kráľ celou krajinou, dorazil k Samárii a tri roky ju obliehal. ⁶ V deviatom roku vlády Hošeu dobyl asýrsky kráľ Samáriu a Izraelitov presídlil do Asýrie. Usadil ich v Chalachu, v Chabóre, pri rieke Gozán a v médskych mestách. ⁷ Stalo sa to preto, lebo Izraeliti hrešili proti Hospodinovi, svojmu Bohu, ktorý ich vyviedol z Egypta, z moci egyptského kráľa faraóna.

Oni však uctievali iných bohov,⁸ riadili sa zvyklosťami národov, ktoré Hospodin vyhnal spred Izraelitov, a zvykmi, ktoré zaviedli izraelskí králi.⁹ Izraeliti si osvojili spôsoby, ktoré neboli v súlade s Hospodinom, ich Bohom: stavali si výšiny vo všetkých svojich mestách, od strážnej veže po opevnené mesto.¹⁰ Na každom vyššom kopci a pod každým zeleným stromom si zriaďovali posvätné stĺpy a posvätné koly.¹¹ Tam na každej výšine pálili tymian ako národy, ktoré Hospodin spred nich vyhnal. Dopúšťali sa neprístojností, čím urážali Hospodina.¹² Slúžili modlám, čo im Hospodin výslovne zakázal robiť.¹³ Hospodin varoval Izrael i Júdu prostredníctvom všetkých svojich prorokov a všetkých vidcov: Vráťte sa zo svojich zlých ciest a zachovávajúce moje príkazy, moje ustanovenia celého zákona, ktorý som dal vašim otcom a ktorý som vám sprostredkoval mojimi služobníkmi prorokmi.¹⁴ Oni však neuposlúchli a boli tvrdošíjni ako ich otcovia, ktorí neverili Hospodinovi, svojmu Bohu.¹⁵ Zavrhli jeho ustanovenia a zmluvu, čo uzavrel s ich otcami, i svedectvá, ktorými si ich pripúťaval. Chodili za márnosťou, až sa sami stali márnosťou, a za okolitými národmi, hoci ich Hospodin zakázal napodobňovať.¹⁶ Opustili všetky prikázania svojho Boha Hospodina, narobili si liate modly, dvojce teliat, urobili si ašeru, uctievali všetky nebeské telesá a slúžili Baalovi.¹⁷ Vlastných synov a dcéry prevádzali cez oheň, zapodievali sa veštbumi, čarami a nechali sa zneužiť na činnosť, ktorá sa protiví Hospodinovi, čím ho urážali.¹⁸ Hospodin sa preto veľmi rozhneval na Izrael a odvrhol ho od seba, takže mu zostal len Júdov kmeň.¹⁹ Ale ani Júda nezachovával prikázania svojho Boha Hospodina, ale sa riadil zvyklosťami, ktoré zaviedol Izrael.²⁰ Preto Hospodin odvrhol celé potomstvo Izraela, pokoril ich a vydal napospas lupežníkom, kým ich úplne nezavrhol.²¹ Keď odtrhol Izraelitov od Dávidovho domu, za kráľa si ustanovili Nebátovho syna Jarobeáma. Jarobeám odvieďol Izraelitov od nasledovania Hospodina a zviedol na veľký hriech.²² Izraeliti si osvojili všetky hriechy, ktorých sa dopustil Jarobeám a nevzdali sa ich,²³ kým Hospodin neodlúčil od seba Izrael, ako to predpovedal prostredníctvom svojich služobníkov prorokov. Izrael presídlil z jeho vlasti do Asýrie, kde je dodnes.

Pôvod Samaritánov

²⁴ Asýrsky kráľ priviedol ľudí z Babylonu, Kúty, Avvy, Chamátu a zo Sefarvajimu a usadil ich v samárijských mestách namiesto Izraelitov. Zaujali Samáriu a usadili sa v jej mestách.²⁵ Sprvoti, keď sa ta usadili, Hospodina neuctievali. Preto na nich posielal Hospodin levy a tie ich dlávil.²⁶ Tak sa ponosovali asýrskemu kráľovi: Národy, ktoré si presídlil a usadil v samárijských mestách, nepoznajú povinnosti voči Bohu tej krajiny, a tak na nich poslal levy, a tie ich zabíjajú, pretože nepoznajú povinnosti voči Bohu tej krajiny.²⁷ Asýrsky kráľ prikázal: Pošlite ta jedného z kňazov, ktorých ste odtiaľ presídlili. Nech ide, usadí sa tam a nech ich poučí o povinnostiach voči Bohu tej krajiny.²⁸ Šiel teda jeden z kňazov, ktorých presídlili zo Samárie, usadil sa v Bételi a učil ich, ako majú uctievať Hospodina.²⁹ Každý národ si však zhotovil svojich vlastných bohov a uložil ich do svätyní na výšinách, ktoré zriadili Samaritáni, a to každý národ v mestách, v ktorých býval.³⁰ Muži z Babylonu si spravili Sukkót-Benóta, muži z Kúty Nergala, muži z Chamátu Ašimu.³¹ Avvania si spravili Nibchaza a Tartáka. Sefarvajimci si upalovali synov na počesť Adramelecha a Anammelecha, sefarvajimských bohov.³² I keď uctievali Hospodina, spomedzi seba si ustanovili kňazov pre výšiny. Tí konali pre nich službu vo svätyniach na výšinách.³³ Hospodina síce uctievali, ale slúžili i svojim bohom podľa zvyklostí národov, spomedzi ktorých boli presídlení.³⁴ Dodnes zotrvávajú v pôvodných zvykoch. Hospodina dôsledne neuctievajú ani sa neriadia jeho ustanoveniami, právnymi predpismi, zákonom a prikázaniami, ktoré vydal Hospodin synom Jáкова, ktorého pomenoval Izraelom.³⁵ Hospodin

uzavrel s nimi zmluvu a prikázal im: Neuctievajte iných bohov, neklaňajte sa im, neslúžte im, ani im neprinášajte obety. ³⁶ Uctieajte len Hospodina, ktorý vás vyviedol z Egypta s veľkou mocou a vystretým ramenom. Jemu sa klaňajte a jemu obetujte. ³⁷ Dodržiavajte stále ustanovenia, právne predpisy, zákon a príkaz, ktoré pre vás napísal. Iných bohov však neuctievajte. ³⁸ Na zmluvu, čo som s vami uzavrel, nezabúdajte a iných bohov neuctievajte. ³⁹ Uctieajte radšej svojho Boha Hospodina. On vás vyslobodí z moci všetkých vašich nepriateľov. ⁴⁰ Neposlúchli však, ale sa správali podľa svojich pôvodných zvyklostí. ⁴¹ Tieto národy uctievali síce Hospodina, no slúžili i svojim vytesaným modlám. Podobne sa správajú dodnes ich synovia a vnuci ako kedysi ich otcovia.

Judský kráľ Chizkija

18 V treťom roku vlády izraelského kráľa Hoše, Elovho syna, sa stal kráľom Chizkija, syn Acháza, judského kráľa. ² Mal dvadsaťpäť rokov, keď sa stal kráľom, a dvadsaťdeväť rokov vládol v Jeruzaleme. Jeho matka, Zecharjova dcéra, sa volala Abija. ³ Robil to, čo uznáva Hospodin za správne, presne podľa vzoru svojho praotca Dávida. ⁴ Odstránil výšiny, rozmlátil posvätné stĺpy, zotal posvätný kôl a rozbil bronzového hada, ktorého zhotovil Mojžiš. Až dovtedy mu totiž Izraeliti pálili tymian a nazvali ho Nechuštán. ⁵ Dúfal v Hospodina, Boha Izraela, a nikto spomedzi všetkých ďalších i predošlých judských kráľov sa mu nevyrovnal. ⁶ Pevne sa pridŕžoval Hospodina, neodstúpil od neho, ale zachovával prikázania, ktoré dal Hospodin Mojžišovi. ⁷ Hospodin bol s ním, takže mal úspech v každom svojom podujatí. Asýrskemu kráľovi sa vzoprel a nepoddal sa mu. ⁸ On to bol, kto porazil Filištíncov až po Gazu a jej územie, vrátane strážnej veže a opevneného mesta. ⁹ Vo štvrtom roku vlády kráľa Chizkiju, čo je siedmy rok vlády izraelského kráľa Hoše, Elovho syna, vytiahol asýrsky kráľ Šalmaneser proti Samárii a obľahol ju. ¹⁰ Po troch rokoch ju dobyli. Samária padla v šiestom roku vlády Chizkiju, čo je deviaty rok vlády izraelského kráľa Hoše. ¹¹ Asýrsky kráľ presídlil Izraelitov do Asýrie a usadil ich v Chalachu, Chabóre, pri rieke Gozán a v médskych mestách. ¹² To preto, že neposlúchali svojho Boha Hospodina, ale porušovali jeho zmluvu a všetko, čo prikázal Hospodinov služobník Mojžiš, zanedbávali a nekonali podľa toho. Sancheríbova výprava proti Judsku ¹³ V štrnástom roku vlády kráľa Chizkiju vytiahol asýrsky kráľ Sancheríb proti všetkým opevneným judským mestám a zmocnil sa ich. ¹⁴ Judský kráľ Chizkija odkázal asýrskemu kráľovi do Lachíša: Urobil som chybu. Odtiahni odo mňa. Čo mi naložíš, ponesiem. Asýrsky kráľ požadoval od judského kráľa Chizkiju tristo talentov striebra a tridsať talentov zlata. ¹⁵ Chizkija odovzdal všetko striebro, ktoré sa nachádzalo v Hospodinovom dome a v pokladniciach kráľovského paláca. ¹⁶ V tom čase olúpал Chizkija dvere Hospodinovho chrámu, ako i zárubne, ktoré sám judský kráľ Chizkija obložil, a odovzdal to asýrskemu kráľovi. ¹⁷ Asýrsky kráľ poslal z Lachíša ku kráľovi Chizkijovi do Jeruzalema hlavného veliteľa, hlavného dvorana a rabšaka so silným vojskom. Tí vytiahli a prišli k Jeruzalemu. Vyšli a zastali pri vodovode Horného rybníka, ktorý je na ceste k Valchárovmu poľu. ¹⁸ Dovoľávali sa kráľa. Vyšiel k nim však Chilkijov syn Eljakim, správca paláca, pisár Šebna a kancelár Joách, Asáf syn. ¹⁹ Rabšake na nich zavolať: Odkážte Chizkijovi: Takto vraví veľkráľ, kráľ asýrsky: Na čo sa ešte spoliehaš? ²⁰ Nazdávaš sa, že číre slovo je už radou a silou do boja? Na koho sa vlastne spoliehaš, že mi kladieš odpor? ²¹ Istotne sa spoliehaš na Egypt, na tú nalomenú trstinu! Kto sa však o ňu oprie, vnikne mu do dlane a prebodne ju. Taký je faraón, egyptský kráľ ku všetkým, čo sa na neho spoliehajú. ²² Možno mi poviete: Spoliehame sa na svojho Boha Hospodina. Bol to však práve Chizkija, čo odstránil jeho výšiny a oltáre a nariadil Judsku

a Jeruzalemu: Pred týmto oltárom v Jeruzalame sa budete klaňať. ²³ Teraz môžeš s mojím pánom, asýrskym kráľom, uzavrieť stávk. Dám ti dvetisíc koní, ak si na ne zoženies jazdcov. ²⁴ Ako by si sa mohol v boji zraziť čo len s najchatrnejším služobníkom môjho pána? Ty sa však pre vozy a jazdcov spoliehaš na Egypt. ²⁵ Nevypsal som sa predsa bez Hospodina proti tomuto mestu, aby som ho zničil. Hospodin mi povedal: Vyprav sa proti tejto krajine a znič ju! ²⁶ Vtedy povedal Eljakím, Chilkijov syn, Šebna a Joách rabšakovi: Hovor so svojimi služobníkmi radšej po aramejsky, veď tomu rozumieme. Nehovor však s nami po judsky pred ľudom, ktorý je na hradbách. ²⁷ Rabšake im však odpovedal: Vari ma môj pán poslal predniesť tieto slová vášmu pánovi a tebe? Nie azda mužom, ktorí sedia na hradbách a spolu s vami budú jesť svoje výkaly a piť svoj moč? ²⁸ Rabšake si zastal a kričal po judsky: Čujte odkaz veľkráľa, kráľa asýrskeho: ²⁹ Takto vraví kráľ: Nedajte sa balamutiť Chizkijom, pretože vás nemôže vyslobodiť z mojej moci. ³⁰ Nech vo vás Chizkija nevzbudzuje nádej v Hospodina tvrdením: Hospodin nás iste vyslobodí a toto mesto sa nedostane do moci asýrskeho kráľa. ³¹ Nepočúvajte Chizkiju, lebo takto vraví asýrsky kráľ: Vzdajte sa a prejdite ku mne! Tak bude každý jesť zo svojho viniča i figovníka a piť vodu zo svojej studne, ³² kým neprídem a nepoberiem si vás do krajiny, ako je vaša, do krajiny obilia a muštu, do krajiny chleba a viníc, do krajiny olív, oleja a medu. Zvoľte si život, a nie smrť! Preto nepočúvajte Chizkiju, lebo vás balamutí tvrdením: Hospodin nás vyslobodí. ³³ Vyslobodil azda niektorý z bohov národov svoju krajinu z moci asýrskeho kráľa? ³⁴ Kde sú bohovia Chamátu a Arpádu, kde bohovia Sefarvajimu, Heny a Ivy? Vyslobodili azda Samáriu z mojej moci? ³⁵ Ktorý zo všetkých tých bohov krajín si mohol vyslobodiť krajinu z mojej moci? Žeby Hospodin vyslobodil Jeruzalem z mojej moci? ³⁶ Ľud však mlčal a ani sa neozval, lebo mu kráľ zakázal odpovedať. ³⁷ Správca paláca Eljakím, Chilkijov syn, pisár Šebna a kancelár Joách, Asáfov syn, prišli v roztrhnutých šatách ku Chizkijovi a oznámili mu slová rabšaka.

Predpoveď o záchrane Jeruzalema

19 Keď to kráľ Chizkija počul, roztrhol si šaty, zaodel sa vrecovinou a vstúpil do Hospodinovho domu. ² Nato poslal správcu paláca Eljakíma, pisára Šebnu a starších spomedzi kňazov zaodiatych vrecovinou, za prorokom Izaiášom, synom Amóca. ³ Povedali mu: Takto vraví Chizkija: Tento deň je dňom súženia, trestu a potupy, lebo synovia majú vyjsť z lona, ale niet sily na pôrod. ⁴ Možno Hospodin, tvoj Boh, počúva hrozby rabšaka, ktorého poveril jeho pán, asýrsky kráľ, hanobiť živého Boha. Za hrozby, ktoré si počul, ho tvoj Boh Hospodin potrestá. Pomodli sa za zvyšok, ktorý tu ešte je. ⁵ Keď prišli služobníci kráľa Chizkiju k Izaiášovi, ⁶ ten im povedal: Odkážte svojmu pánovi: Takto vraví Hospodin: Neboj sa hrozieb, ktoré si počul a ktorými ma urážali pážatá asýrskeho kráľa. ⁷ Dám mu totiž vnuknutie. Počuje správu a vráti sa do svojej vlasti, kde ho dám stať mečom.

Nová výzva na kapituláciu

⁸ Keď sa rabšake vrátil, zastihol asýrskeho kráľa pri útoku na Libnu. Dozvedel sa totiž, že sa stiahol z Lachiša. ⁹ Dostal hlásenie o kúšskom kráľovi Tirhakovi: Maj sa na pozore! Vypravil sa do boja proti tebe! Znovu vypravil poslov ku Chizkijovi s odkazom: ¹⁰ Takto povedzte judskému kráľovi Chizkijovi: Nedaj sa zneužiť svojím Bohom, na ktorého sa spoliehaš v domnienke, že Jeruzalem nepadne do moci asýrskeho kráľa. ¹¹ Iste si počul, čo urobili asýrski králi rôznym krajinám, ktoré prepadli hubiacej kliatbe. Ty by si mal byť vyslobodený? ¹² Mohli azda bohovia národov, ktoré zničili moji otcovia, vyslobodiť Gozán, Charán, Recef a Edenovcov v Telassáre? ¹³ Kdeže je kráľ Chamátu, kráľ Arpádu, kráľ mesta Sefarvajimu, Heny a Ivy?

Chizkijova modlitba

¹⁴ Chizkija prevzal od poslov listy a prečítal ich. Potom vystúpil do Hospodinovho domu a rozložil ich pred Hospodinom. ¹⁵ Chizkija sa modlil k Hospodinovi: Hospodin, Bože Izraela, ktorý tróniš nad cherubmi! Ty jediný si Bohom všetkých pozemských kráľovstiev. Ty si utvoril nebesia i zem. ¹⁶ Nakloň, Hospodin, ucho a počúvaj. Otvor oči, Hospodin, a vid! Vypočuj si hrozby Sancheríba, ktoré odkázal, aby hanobil živého Boha. ¹⁷ Skutočne, Hospodin, asýrski králi spustošili národy a ich krajiny. ¹⁸ Ich bohov spálili a zničili, pretože to vôbec neboli bohovia, ale len dielo ľudských rúk, drevo a kameň. ¹⁹ Teraz však Hospodin, Bože, zachráň nás, prosím, z jeho moci. Nech všetky pozemské kráľovstvá poznajú, že ty, Hospodin, si jediný Boh.

Izaiášovo povzbudenie

²⁰ Vtedy odkázal Izaiáš, Amócov syn, Chizkijovi: Takto vraví Hospodin, Boh Izraela: Vypočul som si tvoju modlitbu vo veci asýrskeho kráľa Sancheríba. ²¹ Toto o ňom vyriekol Hospodin: Pohŕda tebou, vysmieva sa ti panna, dcéra Siona, potriasa za tebou hlavou dcéra Jeruzalema. ²² Koho si to hanobil a zneuctoval, na koho si sa osopil, pyšne pozdvihol svoje oči? Na Svätého Izraela! ²³ Svojimi poslami si hanobil Pána. Povedal si: Pomocou svojich početných vozov som dosiahol horské výšiny, zákutia Libanonu. Zoťal som jeho vysoké cédre, jeho skvelé cyprusy. Prenikol som do jeho odľahlých kútov, do jeho zalesnenej časti. ²⁴ Vykopal som studne a vypil cudzie vody, chodidlami som vysušil všetky kanály Egypta. ²⁵ Nepočul si? Oddávna som to pripravoval, od praveku to chystal, teraz uskutočňujem. Tak si mohol na hromadu trosiek zmeniť opevnené mestá. ²⁶ Ich bezmocní obyvatelia sa zdesili a zahanbili, zmenili sa ako poľná bylina a čerstvá zeleň, ako tráva na strechách, ako predčasne uschnuté obilie. ²⁷ Viem o tvojom odpočívaní i každom tvojom pohybe, i ako zúriš proti mne. ²⁸ Pretože zúriš proti mne a chýr o tvojej hrdosti sa mi dostal do uší, osadím ti do nozdier svoju obrúčku a do tvojich úst uzdu. Odvediem ťa späť cestou, ktorou si prišiel. ²⁹ Toto ti bude znamením: Tohto roku budete jesť z obilia, čo sa samo rozseje, v druhom roku to, čo z toho vzíde, a v treťom roku budete už siať a žať, sadiť vinice a užívať ich plody. ³⁰ Zvyšok Júdovho domu, ktorý sa zachráni, zapustí korene a vydá ovocie. ³¹ Lebo z Jeruzalema vyjde zvyšok a zachránení z vrchu Sion. Vykoná to Hospodinova horlivosť. ³² Preto takto vraví Hospodin o asýrskom kráľovi: Do tohto mesta sa nedostane ani šíp ta nevystrelí. Neprerazí doň štítom ani proti nemu nenavrší násyp. ³³ Vráti sa cestou, ktorou prišiel, do tohto mesta sa však nedostane — znie výrok Hospodina. ³⁴ Pre seba a svojho služobníka Dávida obránim toto mesto a zachránim ho. ³⁵ Tej istej noci vyšiel Hospodinov anjel a pobil v asýrskom tábore stoosemdesiatpäťtisíc mužov. Keď ľudia včasráno vstali, všade samé mŕtvolky. ³⁶ Nato sa asýrsky kráľ Sancheríb vydal na spiatočnú cestu a po svojom návrate sa usadil v Ninive. ³⁷ Keď konal pobožnosť v dome svojho boha Nisrócha, Adrammelech a Sarecer ho zabili mečom a unikli do krajiny Ararat. Po ňom sa stal kráľom jeho syn Esar-Chaddón.

Choroba a uzdravenie Chizkiju

20 V tom čase Chizkija smrteľne ochorel. Navštívil ho prorok Izaiáš, Amócov syn, a povedal mu: Takto vraví Hospodin: Daj do poriadku dom, lebo zomrieš, nezostaneš nažive. ² Chizkija sa obrátil tvárou k stene a takto sa modlil k Hospodinovi: ³ Ach, Hospodin, spomeň si, prosím, na to, že som verne a oddane chodil pred tebou a robil to, čo uznávaš za dobré. Nato sa Chizkija pustil do prenikavého náreku. ⁴ Izaiáš ešte nevyšiel z prostredného nádvorja, keď ho oslovil Hospodin: ⁵ Vráť sa a povedz Chizkijovi, vodcovi

môjho ľudu: Takto vraví Hospodin, Boh tvojho praotca Dávida: Vypočul som si tvoju modlitbu a videl som tvoje slzy. Nuž, uzdravím ťa. Na tretí deň vystúpiš do Hospodinovho domu. ⁶ K tvojmu veku pridám pätnásť rokov. Vyslobodím teba i toto mesto z hrsti asýrskeho kráľa. Pre seba a svojho služobníka Dávida toto mesto obránim. ⁷ Izaiáš nato prikázal: Použite figovú náplasť. Vzali a priložili ju na vred. Tak sa uzdravil. ⁸ Chizkija sa spýtal Izaiáša: Čo bude znamením, že ma Hospodin uzdraví a na tretí deň vystúpim do Hospodinovho domu? ⁹ Izaiáš odpovedal: Toto ti bude znamením od Hospodina, že splní, čo sľúbil: Má tieň postúpiť o desať stupňov alebo sa má o desať stupňov stiahnuť? ¹⁰ Chizkija odvetil: Lahšie tieň postúpi o desať stupňov, než sa o desať stupňov vráti. ¹¹ Prorok Izaiáš volal k Hospodinovi a on vrátil tieň na Acházových snečných hodinách o desať stupňov.

Babylonskí poslovia u kráľa Chizkiju

¹² V tom čase babylonský kráľ Berodach-Baladán, Baladánov syn, poslal Chizkijovi listy a dar, lebo sa dozvedel o jeho chorobe. ¹³ Chizkija poslov vypočul a ukázal im celú klenotnicu: striebro, zlato, balzamy, vzácny olej, svoju zbrojnicu i všetko, čo sa nachádzalo v jeho pokladniciach. Nebolo nič, čo by im Chizkija nebol ukázal vo svojom paláci a v celom svojom kráľovstve. ¹⁴ Prorok Izaiáš zašiel za kráľom Chizkijom a spýtal sa ho: Čo hovorili tí muži a odkiaľ prišli k tebe? Chizkija odpovedal: Prišli zďaleka, až z Babylonu. ¹⁵ Čo videli v tvojom paláci?, spýtal sa. Chizkija odvetil: Videli všetko, čo v ňom je. Nebolo ničoho v mojich pokladniciach, čo by som im nebol ukázal. ¹⁶ Nato povedal Izaiáš Chizkijovi: Počuj slovo Hospodina! ¹⁷ Blíži sa čas, keď všetko, čo sa nachádza v tvojom paláci a čo tvoji predkovia dodnes nahromadili, bude odylečené do Babylonu. Neostane tu nič, vraví Hospodin. ¹⁸ I niektorých tvojich synov, ktorí vzídu z teba, ktorých splodíš, odvedú a budú dvoranmi v paláci babylonského kráľa. ¹⁹ Chizkija na to odvetil Izaiášovi: Dobré je slovo Hospodina, ktoré si povedal! Pritom si pomyslel: Nech len vládne pokoj a bezpečnosť, kým ja žijem. ²⁰ Ostatné Chizkijove príbehy, všetky jeho hrdinstvá, to, ako vybudoval rybník a vodovod i ako zaviedol vodu do mesta, je zapísané v Kronike judských kráľov. ²¹ Keď sa Chizkija uložil k svojmu predkom, stal sa po ňom kráľom jeho syn Menašše.

Judský kráľ Menašše

21 Menašše mal dvanásť rokov, keď sa stal kráľom a päťdesiatpäť rokov vládol v Jeruzaleme. Jeho matka sa volala Chefcí-Bah. ² Robil Hospodinovi naprotieň podľa ohavností národov, ktoré Hospodin vyhnal spred Izraelitov. ³ Znovu vybudoval výšiny, ktoré zničil jeho otec Chizkija, zriadil Baalovi oltáre a zhotovil ašeru, ako to už urobil izraelský kráľ Acháb. Uctieval všetky nebeské telesá a slúžil im. ⁴ Postavil aj oltáre v Hospodinovom dome, o ktorom on sám vyhlásil: V Jeruzaleme si uložíim svoje meno. ⁵ Na oboch nádviariach Hospodinovho domu postavil oltáre všetkým nebeským telesám. ⁶ Dal si upáliť vlastného syna, zaoberal sa veštbou, robil čary, zaopatril si množstvo vyvolávačov duchov a vidcov, aby tak robili Hospodinovi naprotieň a urážali ho. ⁷ Ním zhotovenú sochu Ašery umiestnil v dome, o ktorom sa vyslovil Hospodin Dávidovi a jeho synovi Šalamúnovi: Do tohto domu a v Jeruzaleme, ktorý som si vyvolil spomedzi všetkých kmeňov Izraela, uložíim natrvalo svoje meno. ⁸ Nedopustím už, aby sa noha Izraela pohla z pôdy, ktorú som dal ich praotcom pod podmienkou, že budú dôsledne konať všetko, čo som im prikázal, podľa celého zákona, ktorý im vydal môj služobník Mojžiš. ⁹ Neposlúchli však. Menašše ich zviedol, takže páchali väčšie zlo než národy, ktoré Hospodin vyhubil spred Izraelitov. ¹⁰ Vtedy Hospodin odkazoval po svojich služobníkoch prorokoch: ¹¹ Pretože judský kráľ Menašše pácha tieto ohavnosti, dopustil sa väčšieho zla než predtým všetci

Amorejčania. Svojimi modlami zviedol na hriech i Júdu. ¹² Preto takto vraví Hospodin, Boh Izraela: Na Jeruzalem a na Judsko privediem pohromu. Každému, čo o nej počuje, zacvendží v oboch ušiach. ¹³ Na Jeruzalem vystriem meráciu šnúru ako na Samáriu i olovnicu ako na dom Achábov. Vytriem Jeruzalem, ako sa vytiera misa. Vytrie sa a preklopí. ¹⁴ Zvyšok svojho dedičstva zavrhnem a vydám ho do rúk jeho nepriateľov, takže ho všetci nepriatelia olúpia a vydrancujú. ¹⁵ To preto, že mi robili naprotiveň a urážali ma odo dňa, ako vyšli ich praotcovia z Egypta až dodnes. ¹⁶ Menaše preliat i veľmi mnoho nevinnej krvi, takže ňou zaplavil celý Jeruzalem. Okrem toho tu bol hriech, do ktorého zviedol i Júdu, aby tak robili Hospodinovi naprotiveň. ¹⁷ Ostatné Menašeho príbehy, všetko, čo vykonal, jeho hriech, ktorého sa dopustil, je zapísané v Kronike judských kráľov. ¹⁸ Keď sa Menaše uložil k svojim predkom, pochovali ho v záhrade paláca — v Uzzovej záhrade. Po ňom sa stal kráľom jeho syn Amón.

Judský kráľ Amón

¹⁹ Amón mal dvadsaťdva rokov, keď sa stal kráľom a vládol dva roky v Jeruzaleme. Jeho matka, dcéra Charúca z Jotby, sa volala Mešulmet. ²⁰ Robil Hospodinovi naprotiveň tak ako jeho otec Menaše. ²¹ Chodil po všetkých cestách, po ktorých chodil jeho otec, slúžil ako jeho otec modlám a uctieval ich. ²² Opustil Hospodina, Boha svojich otcov, a nechodil po jeho ceste. ²³ Amónovi služobníci sa proti nemu vzbúрили a usmrtili kráľa v jeho paláci. ²⁴ Prostý ľud však pobil všetkých, čo sa zúčastnili na vzbure proti kráľovi Amónovi a dosadil po ňom za kráľa jeho syna Joziáša. ²⁵ Ostatné Amónove príbehy i to, čo vykonal, je zapísané v Kronike judských kráľov. ²⁶ Pochovali ho do jeho hrobu v Uzzovej záhrade. Po ňom sa stal kráľom jeho syn Joziáš.

Judský kráľ Joziáš a objavenie knihy zákona

22 Joziáš mal osem rokov, keď sa stal kráľom a tridsaťjeden rokov vládol v Jeruzaleme. Jeho matka, dcéra Adaju z Bockatu, sa volala Jedida. ² Robil to, čo uznáva Hospodin za správne. Chodil po všetkých cestách svojho praotca Dávida a neodkláňal sa napravo ani naľavo. ³ V osemnástom roku vlády kráľa Joziáša poslal kráľ pisára Šafána, syna Acalju, syna Mešulláma, do Hospodinovho domu s poverením: ⁴ Zájdi za veľkňazom Chilkijom, aby spočítal peniaze, čo boli prinesené do Hospodinovho domu, ktoré vybrali od ľudu strážcovia prahu. ⁵ Nech to odovzdajú staviteľom v Hospodinovom dome a tí zas nech vyplácajú robotníkov, čo pracujú na oprave poškodených častí Hospodinovho domu: ⁶ tesárov, stavbárov, murárov, nech sa zakúpi drevo a opracované kamene na opravu domu. ⁷ Z čiastky, vydanéj im do rúk, netreba žiadať vyúčtovanie, lebo pracujú česťne. ⁸ Pritom veľkňaz Chilkija pisárovi Šafánovi podotkol: V Hospodinovom dome som našiel knihu zákona. Chilkija podal tú knihu Šafánovi, ktorý ju prečítal. ⁹ Keď prišiel pisár Šafán ku kráľovi, podal mu hlásenie: Tvoji služobníci zosypali peniaze nazbierané v chráme a odovzdali ich staviteľom v Hospodinovom dome. ¹⁰ Potom pisár Šafán oznámil kráľovi: Kňaz Chilkija mi dal akúsi knihu. A čítal z nej pred kráľom. ¹¹ Keď kráľ počul slová knihy zákona, roztrhol si šaty. ¹² Nato prikázal Chilkijovi, Šafánovmu synovi Achikámovi, Michajovmu synovi Achbórovi, pisárovi Šafánovi a kráľovskému služobníkovi Asajovi: ¹³ Chodte sa dopytovať Hospodina ohľadom mňa, ohľadom ľudu a celého Júdu na slová tejto objavej knihy. Veď veľký je Hospodinov hnev, ktorý vzplanul proti nám preto, že naši predkovia neposlúchali slová tejto knihy a vôbec sa neriadili tým, čo je tam o nás napísané. ¹⁴ Kňaz Chilkija, Achikám, Achbór, Šafán a Asaja navštívili prorokyňu Chuldu, ženu Šallúma, syna Tikvu, syna Charchasa, šatniara. Bývala v druhej štvrti Jeruzalema. Zhovárali sa s

ňou. ¹⁵ Povedala im: Takto vraví Hospodin, Boh Izraela: Povedzte mužovi, ktorý vás ku mne poslal: ¹⁶ Takto vraví Hospodin: Privediem pohromu na toto miesto i na jeho obyvateľov i všetky hrozby tej knihy, ktorú čítal judský kráľ, ¹⁷ pretože ma opustili, páľili tymian iným bohom, aby ma každým svojím skutkom urážali. Môj hnev sa roznieťil proti tomuto miestu a nezhasne. ¹⁸ Judskému kráľovi, ktorý vás poslal vyžiadať si Hospodinov posudok, odkážte: Takto vraví Hospodin, Boh Izraela, o slovách, ktoré si počul: ¹⁹ Vypočul som ťa, pretože sa ti obmäkčilo srdce a pokoril si sa pred Hospodinom, keď si počul, čo som hovoril proti tomuto miestu a proti jeho obyvateľom, že totiž prepadnú hrôze a kľiatbe, roztrhol si si šaty a nariekal si pred mnou. To je výrok Hospodina! ²⁰ Preto ťa pripojím k tvojim predkom, budeš v pokoji uložený do svojho hrobu, takže tvoje oči neuvidia všetku tú pohromu, ktorú privodím na toto miesto. Poslovia s tým oboznámili kráľa.

Joziašova náboženská obnova

23 Kráľ zvolal k sebe všetkých starších Judska a Jeruzalema. ² Vystúpil do Hospodinovho domu a s ním všetci judskí muži, obyvatelia Jeruzalema, kňazi, proroci, všetok ľud, chatrní i významní, a zverejnil všetky slová knihy zmluvy, nájdenej v Hospodinovom dome. ³ Potom sa kráľ postavil k stĺpu a uzavrel pred Hospodinom zmluvu, že ho budú nasledovať a zachovávať jeho prikázania, svedectvá a ustanovenia celým srdcom a celou bytosťou a plniť slová tejto zmluvy, napísané v tejto knihe. Všetok ľud sa postavil za zmluvu. ⁴ Kráľ nato prikázal veľkňazovi Chilkijovi, jeho zástupcom a strážcom prahu, aby povynášali z Hospodinovho chrámu všetky predmety zhotovené pre Baala, Ašeru a pre celý nebeský zástup. Dal to spáliť vonku za Jeruzalemom, na Kidrónskych poliach. Popol z nich dal odniesť do Bételu. ⁵ Odvolal modlárske kňazov, ktorých dosadili judskí králi, aby páľili kadidlo na výšinách v judských mestách a v okolí Jeruzalema, a odvolal aj tých, čo páľili tymian Baalovi, slnku, mesiacu, hviezdám zverokruhu a celému nebeskému zástupu. ⁶ Dal vyniesť z Hospodinovho domu ašeru von za Jeruzalem do Kidrónskeho údolia a tam ju dal spáliť. Rozdrvil to na prach a prach z toho rozmetal po hrobách prostého ľudu. ⁷ Zbúral obydľia zasvätených smilníkov, ktoré sa nachádzali v priestore Hospodinovho domu, kde tkali ženy závoje pre Ašeru. ⁸ Priviedol všetkých kňazov z judských miest, znesvätil výšiny, na ktorých páľili tymian kňazi, a to od Geby po Beér-Šebu. Zboril predmestské výšiny, čo stáli pri vchode do brány mestského veliteľa Jošuu a nachádzali sa po ľavej strane pri vstupe do mestskej brány. ⁹ Kňazi výšin nesmeli pristupovať k Hospodinovmu oltáru v Jeruzaleme, mohli iba jesť nekvasené chleby v kruhu svojich bratov. ¹⁰ Znesvätil i Tófet, ktorý je v údolí Ben-Hinnóm, aby si už nikto nemohol dať upáliť syna alebo dcéru na počesť Molocha. ¹¹ Odstránil kone, ktoré darovali judskí králi slnku, rozmiestnené od vchodu do Hospodinovho domu po sieň dvorana Netan-Melecha, v chrámovej prístavbe. Slnčné vozy spálil. ¹² Kráľ ďalej zbúral oltáre, ktoré boli na streche Acházovej nadstavby, ktoré zriadili judskí králi, ako i oltáre, ktoré zriadil Menašše na oboch nádvorách Hospodinovho domu. Keď ich odtiaľ odstránil, prach z nich vysypal do Kidrónskeho údolia. ¹³ Kráľ znesvätil i výšiny východne od Jeruzalema, južne od Vrchu záhuby, ktoré vybudoval izraelský kráľ Šalamún pre Aštartu, príšeru Sidončanov, pre Kemóša, príšeru moábsku, a pre Milkóma, ohavu Ammónčanov. ¹⁴ Rozmlátil kamenné stĺpy, postíňal ašery a jamy po nich vyplnil ľudskými kosťami. ¹⁵ Podobne urobil s bételským oltárom a s výšinou, čo zriadil Nebátov syn Jarobeám, ktorý zviadol Izrael na hriech. I ten oltár a výšinu rozťíkol. Svätýňu na výšine zničil ohňom na prach a ašeru spálil. ¹⁶ Keď sa Joziaš obzrel, uvidel tam na návrší hroby. Dal vybrať z hrobov kosti a spáliť ich na oltári. Tak ho znesvätil podľa Hospodi-

novho slova, čo vyriekol Boží muž, keď predpovedal tieto udalosti. ¹⁷ Potom sa spýtal: Čo to tam vidím za pomník? Muži mesta mu odvetili: To je hrob Božieho muža, ktorý prišiel z Judska a predpovedal tieto udalosti, ako ich napĺňaš na bételskom oltári. ¹⁸ Prikázal: Nechajte ho! Nech nikto neruší jeho kosti. Tak nechali jeho kosti neporušené spolu s kosťami proroka, ktorý prišiel zo Samárie. ¹⁹ Joziáš odstránil i všetky svätyne na výšinách, čo boli v samárijských mestách, ktoré zriadili izraelskí králi, aby urážali Hospodina. Naložil s nimi celkom tak ako v Bételi. ²⁰ Potom pozabýjal na oltároch všetkých kňazov tamojších výšin a páliť na nich ľudské kosti. Nato sa vrátil do Jeruzalema. ²¹ Kráľ prikázal všetkému ľudu: Zasväťte na počesť svojho Boha Hospodina Paschu, ako je to napísané v tejto knihe zmluvy. ²² Veď takáto Pascha sa neslávila od čias sudcov, ktorí spravovali Izrael, a za celé obdobie izraelských a judských kráľov. ²³ Až v osemnástom roku vlády kráľa Joziáša sa zasvätila taká Pascha na počesť Hospodina v Jeruzaleme. ²⁴ Joziáš odstránil i vyvolávačov duchov, veštcov, domácich bôžikov, príšerné a ohavné modly, ktoré bolo vídať po Judsku a v Jeruzaleme, aby sa tak splnili slová zákona, napísané v knihe, ktorú našiel kňaz Chilkija v Hospodinovom dome. ²⁵ Nikto z predošlých kráľov sa mu nevyrovnal, aby sa presne podľa Mojžišovho zákona obrátil k Hospodinovi celým srdcom, celou dušou a celou silou. Ani po ňom už nik nepovstal jemu podobný. ²⁶ Hospodin však jednako neupustil od svojho prudkého hnevu, ktorým vzplanul proti Júdovi za všetky urážky, ktoré mu spôsoboval Menašše. ²⁷ Hospodin povedal: Odvrhnem od seba i Júdu, ako som odvrhol Izrael, a toto mesto, Jeruzalem, ktoré som si vyvolil, zavrhnem, i dom, o ktorom som vyhlásil, že tam bude prebývať moje meno. ²⁸ Ostatné Joziášove príbehy i všetko, čo vykonal, je zapísané v Kronike judských kráľov. ²⁹ Za jeho čias sa vypravil faraón Necho, egyptský kráľ, na pomoc asýrskemu kráľovi k rieke Eufrat. Kráľ Joziáš sa postavil proti nemu. Ten však len čo ho zbadal, usmrtil ho v Megidde. ³⁰ Jeho služobníci ho mŕtveho naložili na voz, previezli ho z Megidda do Jeruzalema a pochovali v jeho hrobe. Nato vzal pospolitý ľud Joziášovho syna Joacháza, pomazal ho a dosadil po jeho otcovi za kráľa.

Judský kráľ Joacház

³¹ Joacház mal dvadsaťtri rokov, keď sa stal kráľom a tri mesiace vládol v Jeruzaleme. Jeho matka, dcéra Jirmeju z Libny, sa volala Chamutal. ³² Robil Hospodinovi naprotiveň, presne podľa vzoru svojich predchodcov. ³³ Faraón Necho ho spútal v Ríble, v chamátskom kraji, takže nemohol vládnuť v Jeruzaleme. Na krajinu uvalil pokutu sto talentov striebra a talent zlata. ³⁴ Faraón Necho dosadil za kráľa Joziášovho syna Eljakíma po jeho otcovi Joziášovi a pozmenil mu meno na Jojakím. Joacháza však vzal, odvliekol do Egypta, kde zomrel. ³⁵ Jojakím odvádzal faraónovi striebro a zlato. Musel však pre krajinu urobiť rozpis, aby tak mohol podľa faraónovej požiadavky odvádzat peniaze. Od každého z prostého ľudu vymáhal podľa výmeru striebro a zlato, aby to mohol odvieť faraónovi Nechovi. Judský kráľ Jojakím ³⁶ Jojakím mal dvadsaťpäť rokov, keď sa stal kráľom a jedenásť rokov vládol v Jeruzaleme. Jeho matka, Pedajova dcéra z Rummy, sa volala Zebida. ³⁷ Hospodinovi robil naprotiveň, presne podľa vzoru svojich predkov.

24 Za jeho čias pritiahol babylonský kráľ Nebukadnesar. Jojakím sa mu na tri roky podrobil. Potom sa opäť proti nemu vzbúril. ² Hospodin vysielal proti nemu záškodnícke skupiny Chaldejcov, Sýrčanov, Moábčanov a Ammónčanov. Vysielal ich proti Júdovi, aby ho ničili, podľa Hospodinovho slova, ktoré ohlásil o svojich služobníkoch prorokoch. ³ Zaiste to prišlo na Júdu z príkazu Hospodina, aby ho tak odvrhol od seba pre Menaššeho hriechy, ako i pre všetko, čo napáchal. ⁴ Hospodin mu nechcel odpustiť pre nevinnú krv,

ktorú preliat a zaplavil ňou Jeruzalem. ⁵ Ostatné Jojakímove príbehy i všetko, čo vykonal, je zapísané v Kronike judských kráľov. ⁶ Keď sa Jojakím uložil k svojim predkom, stal sa po ňom kráľom jeho syn Jojachín. ⁷ Egyptský kráľ zastavil výpravy zo svojej krajiny, lebo babylonský kráľ zabral všetko, čo patrilo egyptskému kráľovi: od Egyptského potoka po riekou Eufrat.

Judský kráľ Jojachín

⁸ Jojachín mal osemnásť rokov, keď sa stal kráľom a tri mesiace vládol v Jeruzaleme. Jeho matka, dcéra Elnatána z Jeruzalema, sa volala Nechušta. ⁹ Hospodinovi robil naprotiveň, rovnako ako robil jeho otec. ¹⁰ V tom čase pritiahli služobníci babylonského kráľa Nebukadnesara proti Jeruzalemu a mesto sa dostalo do stavu obliehania. ¹¹ Potom dorazil k mestu babylonský kráľ Nebukadnesar a jeho služobníci obliehali mesto. ¹² Nato sa judský kráľ Jojachín vrátane svojej matky, svojich služobníkov, hodnostárov a dvoranov vzdali babylonskému kráľovi. Babylonský kráľ ho zajal v ôsmom roku svojej vlády. ¹³ Odvliekol odtiaľ všetky poklady Hospodinovho domu i poklady kráľovského paláca a olúpал všetky zlaté predmety, ktoré pre Hospodinov chrám zhotovil izraelský kráľ Šalamún, ako povedal Hospodin. ¹⁴ Do vyhnanstva odvliekol celý Jeruzalem: všetkých hodnostárov, zaslúžilých bojovníkov, desiat tisíc zajatcov, všetkých tesárov a kováčov. Zostal iba prostý ľud. ¹⁵ Do Babylonu presťahoval Jojachína, kráľovu matku, kráľove ženy, jeho dvoranov a významné osobnosti krajiny. Odviedol ich do zajatia z Jeruzalema do Babylonu. ¹⁶ Babylonský kráľ presídlil do Babylonu celé vojsko v sile sedem tisíc mužov, tisíc tesárov a kováčov, všetko udatných bojovníkov. ¹⁷ Miesto neho babylonský kráľ dosadil za kráľa jeho strýka Mattanju a premenoval ho na Cidkiju.

Judský kráľ Cidkija

¹⁸ Cidkija mal dvadsaťjeden rokov, keď sa stal kráľom a jedenásť rokov vládol v Jeruzaleme. Jeho matka, dcéra Jirmeju z Libny, sa volala Chamutal. ¹⁹ Hospodinovi robil naprotiveň, presne tak ako Jojakím. ²⁰ To pre hnev Hospodina sa Jeruzalemu a Judsku stalo, že ich od seba zavrhol. Cidkija sa však vzbúril proti babylonskému kráľovi.

25 V deviatom roku jeho vlády, v desiatom mesiaci, desiateho dňa toho mesiaca pritiahol babylonský kráľ Nebukadnesar s celým svojím vojskom k Jeruzalemu. Utáboril sa pri ňom a vybudoval vôkol neho val. ² Mesto zostalo v stave obliehania až do jedenásťteho roku vlády kráľa Cidkiju. ³ Deviateho dňa štvrtého mesiaca, keď sa v meste natoľko rozmohol hlad, že prostý ľud nemal čo jesť, ⁴ došlo k prelomeniu mestských hradieb. Všetci vojaci ušli v noci bránou medzi zdvojenými hradbami popri kráľovskej záhrade, kým Chaldejci zvierali dookola mesto. Utekali smerom k Arabe. ⁵ Chaldejské vojsko sa rútilo za kráľom a dostihlo ho na jeriškých stepiach. Celé jeho vojsko ho opustilo. ⁶ Kráľa zajali, odvliekli k babylonskému kráľovi do Ribly a vyriekli nad ním rozsudok. ⁷ Cidkijových synov pred jeho očami postínali, Cidkiju dal oslepiť, sputať okovami a odvliecť do Babylonu.

Pád Jeruzalema

⁸ V siedmom dni piateho mesiaca a devätnásteho roku vlády kráľa Nebukadnesara prišiel do Jeruzalema veliteľ telesnej stráže Nebuzaradan, služobník babylonského kráľa. ⁹ Vypálil Hospodinov dom, kráľovský palác a všetky jeruzalemské domy, vypálil každú významnejšiu budovu. ¹⁰ Všetko chaldejské vojsko podliehajúce veliteľovi telesnej stráže strhlo obvodové hradby Jeruzalema. ¹¹ Veliteľ telesnej stráže Nebuzaradan odvliekol do vyhnanstva zvyšok ľudu, čo zostal v meste, zbehov, čo prebehli k babylonskému kráľovi a zvyšok z toho

javu. ¹² Časť nemajetnej vrstvy v krajine ponechal veliteľ telesnej stráže za vinohradníkov a roľníkov. ¹³ Bronzové stĺpy pred Hospodinovým domom, vozíky a bronzové more pri Hospodinovom dome Chaldejci roztĺkli a bronz odniesli do Babylonu. ¹⁴ Poberali i hrnce, lopaty, nože, panvice a všetko bohoslužobné náčinie z bronzu. ¹⁵ Veliteľ telesnej stráže pobral i kadidelnice a kropeničky, ktoré boli z čistého zlata alebo striebra. ¹⁶ Bronzu zo všetkých týchto predmetov, to jest z dvoch stĺpov, jedného mora a z vozíkov, ktoré zhotovil Šalamún pre Hospodinov dom, bolo množstvo, ktoré sa nedalo odvážiť. ¹⁷ Jeden stĺp bol vysoký osemnásť laktov a hlavica na ňom bola bronzová. Hlavica bola tri lakte vysoká. Po jej obvode bolo mriežkovanie a granátové jablká. Všetko to bolo z bronzu. Taký istý bol aj druhý stĺp s mriežkovaním. ¹⁸ Veliteľ telesnej stráže zajal i hlavného kňaza Seraju, druhého kňaza Cefanju a troch strážcov prahu. ¹⁹ Z mesta vzal jedného dvorana, ktorý bol vojenským veliteľom, päť mužov, ktorí mali blízky vzťah ku kráľovi a nachádzali sa v meste, ďalej vojvodcovho pisára, ktorý prostým ľuďom doplňoval stav vojska a šesťdesiat obyčajných mužov, ktorí boli v meste. ²⁰ Veliteľ telesnej stráže Nebuzaradan ich vzal a priviedol k babylonskému kráľovi do Ribly. ²¹ Tam v Ribli, v chamátskom kraji, ich dal babylonský kráľ popraviť. Tak sa Júda dostal do zajatia, preč zo svojej vlasti.

Gedalja správcom Judska

²² Babylonský kráľ Nebukadnesar ustanovil za správcu nad pozostalým ľuďom, ktorý ponechal v Judsku, Gedalju, syna Achikáma, syna Šafána. ²³ Keď sa všetci velitelia vojska i s mužstvom dozvedeli, že ho babylonský kráľ ustanovil za správcu, prišli za ním do Micpy. Boli to: Netanjov syn Jišmael, Karéachov syn Jochanán, Seraja, syn netofského Tanchumeta, Jaazanja, syn Maachátana, spolu so svojim mužstvom. ²⁴ Gedalja ich aj ich mužstvo prisážno uistoval: Nebojte sa chaldejskej poroby. Zostaňte v krajine, slúžte babylonskému kráľovi a budete sa mať dobre! ²⁵ V siedmom mesiaci prišiel Jišmael, syn Netanju, vnuk Elišamu, z kráľovského rodu, i s desiatimi mužmi a zabil Gedalju, Júdovcov i Chaldejcov, ktorí boli s ním v Micpe. ²⁶ Nato sa pobral všetok ľud, nízko či vyššie postavený, i velitelia vojska a odišli do Egypta, lebo sa báli Chaldejcov.

Jojachín omilostený

²⁷ V tridsiatom siedmom roku zajatia judského kráľa Jojachína, v dvanástom mesiaci, v dvadsiatom siedmom dni toho istého mesiaca, udelil babylonský kráľ Evíl-Merodach v roku svojho nastúpenia na trón milosť judskému kráľovi Jojachínovi a prepustil ho z väzenia. ²⁸ Správal sa k nemu priateľsky a dal mu vyššiu hodnosť, než mali králi, čo boli s ním v Babylone. ²⁹ Smel si odložiť väzenské šaty a po celý život sa pravidelne stravoval u neho. ³⁰ Po celý život sa mu dostávalo od kráľa stáleho zaopatrenia podľa každodennej potreby.

PRVÁ KNIHA KRONÍK

Rodokmeň od Adama po Izraela

1 Adam, Šét, Enóš, ² Kenán, Mahalalel, Jered, ³ Henoch, Matuzalem, Lemech, ⁴ Noach, Šém, Chám a Jefet. ⁵ Jefetovi synovia: Gomer, Magóg, Madaj, Javán, Tubal, Mešech a Tirás. ⁶ Gomerovi synovia: Aškenaz, Difat a Togarma. ⁷ Javánovi synovia: Eliša, Taršíš, Kitejci a Rodaním. ⁸ Chámovi synovia: Kúš, Micrajim, Pút a Kanaán. ⁹ Kúšovi synovia: Sába, Chavila, Sabta, Raema, Sabtecha. Raemovi synovia: Šeba a Dedán. ¹⁰ Kúšovi sa narodil Nimród. Stal sa prvým hrdinom na svete. ¹¹ Micrajim splodil: Lúdog, Anámov, Lehábov, Naftuchov, ¹² Patrusanov a Kaslucho, z ktorých pochádzajú Filištínci a Kaftóri. ¹³ Kanaán splodil Sidona, svojho prvorodeného, a Chéta, ¹⁴ ďalej Jebúsejov, Amorejčanov, Girgašejov, ¹⁵ Chivvíjov, Arkíjov, Sínejov, ¹⁶ Arvádov, Cemarov a Chamátov. ¹⁷ Šémovi synovia: Elám, Aššúr, Arpachšad, Lúd, Aram, Úc, Chúl, Geter a Mešech. ¹⁸ Arpachšad splodil Šelacha a Šelach splodil Ebera. ¹⁹ Eberovi sa narodili dvaja synovia. Jeden sa volal Peleg, lebo za jeho čias bola rozdelená zem, a jeho brat sa volal Joktán. ²⁰ Joktán splodil: Almodáda, Šelefa, Chacarmávea, Jaracha, ²¹ Hadoráma, Uzála, Diklu, ²² Ebála, Abimaela, Šebu, ²³ Ofíra, Chavilu a Jobába. Títo všetci boli synovia Joktána. ²⁴ Šém, Arpachšad, Šelach, ²⁵ Eber, Peleg, Reu, ²⁶ Serúg, Nachór, Terach, ²⁷ Abrám, inak Abrahám. ²⁸ Synovia Abraháma: Izák a Izmael. ²⁹ Ich rodokmeň je tento: Izmaelov prvorodenec Nebajót, ďalej Kedár, Adbeel, Mibsám, ³⁰ Mišma, Duma, Massa, Chadad, Tema, ³¹ Jetúr, Nafíš a Kédema. To boli Izmaelovi synovia. ³² Synovia, ktorých porodila Ketura, vedľajšia žena Abrahámo-va: Zimrán, Jokšán, Medán, Midján, Jišbák a Súach. Jokšanovi synovia: Šeba a Dedán. ³³ Midjánovi synovia: Efa, Éfer, Chanóch, Abida a Eldaa. Tí všetci boli synovia Ketury. ³⁴ Abrahám splodil ešte Izáka. Izákovi synovia: Ezáv a Izrael.

Edómčania a ich králi

³⁵ Ezávovi synovia: Elifaz, Reuel, Jeúš, Jalám a Korach. ³⁶ Elifazovi synovia: Temán, Omár, Cefi, Gatám, Kenaz, Timna a Amalék. ³⁷ Reuelovi synovia: Nachat, Zerach, Šamma a Mizza. ³⁸ Seírovi synovia: Lotán, Šobál, Cibeón, Ana, Dišón, Ecer a Dišan. ³⁹ Lotánovi synovia: Chori a Homám. Lotánova sestra bola Timna. ⁴⁰ Šobálovi synovia: Alján, Manachat, Ebál, Šefi a Onám. Cibeónovi synovia: Aja a Ana. ⁴¹ Anov syn bol Dišón. Dišónovi synovia: Chamrán, Ešbán, Jitrán a Kerán. ⁴² Ecerovi synovia: Bihán, Zaaván a Jaakán. Dišanovi synovia: Úc a Arán. ⁴³ Toto sú králi, ktorí panovali v Edómsku, prv než mali kráľa Izraeliti: Bela, syn Beóra. Jeho sídlo sa volalo Dinhaba. ⁴⁴ Po Belovej smrti kráľoval Zerachov syn Jobáb z Bocry. ⁴⁵ Po Jobábovej smrti kráľoval Chušám z krajiny Temáncov. ⁴⁶ Po Chušámovej smrti kráľoval Bedadov syn Hadad, ktorý porazil Midjánčanov na moáb-skom poli. Jeho sídlo sa volalo Avít. ⁴⁷ Po Hadadovej smrti kráľoval Samla z Masreky. ⁴⁸ Po Samlovej smrti kráľoval Šaúl z Rechobótu pri Veľrieke. ⁴⁹ Po Šaúlovej smrti kráľoval Achbórov syn Baal-Chanán. ⁵⁰ Po smrti Baal-Chanána kráľoval Hadad. Jeho sídlo sa volalo Pau a jeho žena sa volala Mehetabel, dcéra Matréd, vnučka Me-Zahába. ⁵¹ Po Hadadovej smrti vládli v Edóme náčelníci: náčelník Timna, náčelník Alva, náčelník Jetét, ⁵² náčelník Oholibama, náčelník Ela, náčelník Pinón, ⁵³ náčelník Kenaz, náčelník Temán, náčelník Mibcár, ⁵⁴ náčelník Magdiel a náčelník Irám. To boli edómski náčelníci.

Synovia Izraela

2 Toto sú Izraelovi synovia: Rúben, Šimeón, Lévi, Júda, Jissachár, Zebulún, ² Dán, Jozef, Benjamín, Naftali, Gád a Ašér.

Júdovi potomkovia

³ Júdovi synovia: Ěr, Onán a Šela, traja, ktorých mal so Šúovou dcérou, Kanaánčankou. Ěr, Júdov prvorodený, sa však znepáčil Hospodinovi, preto ho usmrtil. ⁴ Jeho nevesta Tamar mu porodila Pereca a Zeracha. Všetkých Júdových synov bolo päť. ⁵ Percovi synovia: Checrón a Chamúl. ⁶ Zerachovi synovia: Zimri, Etán, Hemán, Kalkól a Dara, spolu päť. ⁷ Karmiho syn bol Achár, ktorý priviedol Izrael do skazy tým, že nedodržel hubiacu kľatbu. ⁸ Etánovým synom bol Azarja. ⁹ Checrónovi sa narodili synovia: Jerachmeel, Rám a Kelubaj. ¹⁰ Rám splodil Amminadába, Amminadáb splodil Nachšóna, knieža Júdovcov. ¹¹ Nachšón splodil Salmu a Salma splodil Boaza. ¹² Boaz splodil Obéda, Obéd splodil Izaja. ¹³ Izaj splodil Eliába ako prvorodeného, Abinadába druhého, Šimeu tretieho, ¹⁴ Netaneela štvrtého, Radaja piateho, ¹⁵ Ocema šiesteho, Dávida siedmeho. ¹⁶ Ich sestry boli Ceruja a Abigajil. Synovia Ceruje: Abšaj, Joáb a Asael, traja. ¹⁷ Abigajil porodila Amasu a Amasovým otcom bol Izmaelita Jeter.

Kalébovi potomkovia

¹⁸ Kaléb, Checrónov syn, splodil so ženami Azubou a Jeriót týchto synov: Ješera, Šobába a Ardóna. ¹⁹ Po smrti Azuby si vzal Kaléb Efratu a tá mu porodila Chúra. ²⁰ Chúr splodil Uriho a Uri splodil Becaleela. ²¹ Potom vošiel Checrón k dcére Machíra, Gileádovho otca. Mal šesťdesiat rokov, keď si ju vzal, porodila mu Segúba. ²² Segúb splodil Jaira, ktorý mal dvadsaťtri miest v Gileádskom kraji. ²³ No Gešúrci a Aramejčania im odobrali Chavvót-Jair, Kenát a jeho osady, spolu šesťdesiat miest. Tí všetci sú synovia Machíra, Gileádovho otca. ²⁴ Po Checrónovej smrti vošiel Kaléb k Efrate, žene svojho otca Checróna, a porodila mu Aščúra, otca Tekóu. ²⁵ Synovia Jerachmeela, Checrónovho prvorodeného, boli: prvorodený syn Rám, ďalej Buna, Oren, Ocem a Achija. ²⁶ Jerachmeel mal aj druhú ženu menom Atara; tá bola Onámovou matkou. ²⁷ Synovia Ráma, Jerachmeelovho prvorodeného, boli: Maac, Jamín a Eker. ²⁸ Onámovi synovia boli: Šammaj a Jada. Šammajovi synovia: Nadáb a Abišúr. ²⁹ Abišúrova žena sa volala Abihajil. Tá mu porodila Achbána a Molída. ³⁰ Nadábovi synovia: Seled a Appajim. Seled nezanechal synov. ³¹ Appajimov syn bol Jišeí, syn Jišeio Šešán a syn Šešána Achlaj. ³² Synovia Jadu, Šammajovho brata: Jeter a Jonatán. Jeter nezanechal synov. ³³ Jonatánovi synovia: Pelet a Zaza. To boli synovia Jerachmeela. ³⁴ Šešán nemal synov, iba dcéry. Mal však egyptského sluhu menom Jarcha. ³⁵ Tomu dal svoju dcéru za ženu. Porodila mu Attaja. ³⁶ Attaj splodil Nátana, Nátan splodil Zabáda, ³⁷ Zabád splodil Eflála, Eflál splodil Obéda, ³⁸ Obéd splodil Jehua a Jehu splodil Azarju. ³⁹ Azarja splodil Cheleca, Chelec splodil Elasu, ⁴⁰ Elasa splodil Sismaja a Sismaj splodil Šallúma, ⁴¹ Šallúm splodil Jekamju a Jekamja splodil Elišamu. ⁴² Synovia Kaléba, Jerachmeelovho brata: prvorodený Meša, Zífov otec, a druhý syn Mareša, Chebrónov otec. ⁴³ Chebrónovi synovia: Korach, Tappúach, Rekem a Šema. ⁴⁴ Šema splodil Rachama, otca Jorkoáma a Rekem splodil Šammaja. ⁴⁵ Šammajovým synom bol Maón a Maón bol otcom Bét-Cúra. ⁴⁶ Efa, vedľajšia Kalébova žena, porodila Charána, Mocu a Gazéza. Charán splodil Gazéza. ⁴⁷ Jahdajovi synovia: Regem, Jotám, Gešán, Pelet, Efa a Šaaf. ⁴⁸ Maacha, Kalébova vedľajšia žena, porodila Šebera a Tirchanu. ⁴⁹ Ďalej porodila Šaafa, otca Madmannu, Ševu, otca Machbenu a otca Gibeu. Kalébova dcéra bola Achsa. ⁵⁰ Títo boli synovia Kaléba: Chúr, prvorodený Efraty, Šobál, otec Kirjat-Jearíma, ⁵¹ Salma, otec Betlehema, Charéf, otec Bét-Gadéra. ⁵² Šobál, otec Kirjat-Jearíma, mal synov: Haro-

eho a polovicu Menuchóťanov.⁵³ Rody Kirjat-Jearíma tvorili Jitrijci, Pútovcí, Šumátovci a Mišraovci. Z nich pochádzali Coreanci a Eštaulci.⁵⁴ Salmovi synovia: Betlehem, Netofania, Atarót-Bét-Joáb, druhá polovica Manachatejov, inak Coreancov.⁵⁵ Rody pisárov, ktorí bývali v Jabéci: Tiratovci, Šimeatovci a Suchatovci. Oni boli Kéniti, ktorí pochádzali od Chammata, otca domu Rechába.

Dávidovi potomkovia

3 Toto boli synovia Dávida, ktorí sa mu narodili v Hebrone: prvorodený Amnón od Jezreelčanky Achinoam, druhý Daniel od Karmelčanky Abigajil,² tretí Absolón od Maa-chy, dcéry gešúrskeho kráľa Talmaja, štvrtý Adonija, syn Chaggít,³ piaty Šefatja od Abitál, šiesty Jitreám od jeho ženy Egly.⁴ Šiesti sa mu narodili v Hebrone, kde vládol sedem rokov a šesť mesiacov; v Jeruzaleme vládol tridsaťtri rokov.⁵ Títo sa mu narodili v Jeruzaleme: Šimea, Šobáb, Nátan, Šalamún, štyria od Batšeby, Ammielovej dcéry,⁶ ďalej Jibchár, Elišama, Elifelet,⁷ Nogah, Nefeg, Jafia,⁸ Elišama, Eljada a Elifelet, deviatí.⁹ To všetko boli Dávidovi synovia okrem synov od vedľajších žien. Tamar bola ich sestrou.¹⁰ Šalamúnov syn bol Rechabeám a jeho syn Abija, jeho syn Asa, jeho syn Jošafát,¹¹ jeho syn Jorám, jeho syn Achazja, jeho syn Joáš,¹² jeho syn Amacja, jeho syn Azarja, jeho syn Jotám,¹³ jeho syn Acház, jeho syn Chizkija, jeho syn Menašše,¹⁴ jeho syn Amón, jeho syn Joziáš.¹⁵ Joziášovi synovia: prvorodený Jochanán, druhý Jojakím, tretí Cidkija, štvrtý Šallúm.¹⁶ Jojakímovi synovia: jeho syn Jechonja, jeho syn Cidkija.¹⁷ Synovia väzňa Jechonju: jeho syn Šealtiel,¹⁸ ďalej Malkirám, Pedaja, Šenaccar, Jekamja, Hošama a Nedabja.¹⁹ Pedajovi synovia: Zerubbábel a Šimei. Zerubbábelovi synovia: Mešullám, Chananja. Ich sestrou bola Šelomít.²⁰ Ďalej Chašuba, Ohel, Berechja, Chasadja a Jušab-Chesed, piati.²¹ Chananjovi synovia: Pelatja a Ješaja, Refajovi synovia, Arnánovi synovia, Obadjovi synovia, Šechanjovi synovia.²² Šechanjov syn: Šemaja. Šemajovi synovia: Chattúš, Jigál, Baríach, Nearja a Šafát, šiesti.²³ Nearjovi synovia: Eljoenaj, Chizkija a Azrikám, traja.²⁴ Eljoenajovi synovia: Hodavja, Eljašíb, Pelaja, Akkúb, Jochanán, Delaja a Anani, siedmi.

Ďalší Júdovi potomkovia

4 Júdovi synovia: Perec, Checrón, Karmi, Chúr a Šobál.² Reaja, Šobálov syn, splodil Jachata, Jachat splodil Achumaja a Lahada. To sú coreanské rody.³ Toto sú Etámovi synovia: Jezreel, Jišma a Jidbáš, ich sestra sa volala Haclelponi,⁴ ďalej Penuel, otec Gedóra, a Ezer, otec Chušu. To sú synovia Chúra, prvorodeného Efraty, otca Betlehema.⁵ Aščúr, otec Tekóu, mal dve ženy: Chelu a Naaru.⁶ Naara mu porodila Achuzzáma, Chefera, Temnovcov a Achaštarejcov. To sú synovia Naary.⁷ Synovia Chely: Ceret, Jecóchar, Et-nán.⁸ Kóc splodil Anúba, Haccobebu a rody Acharchela, Harúmovho syna.⁹ Jabbéc bol vo väčšej úcte než jeho bratia. Jeho matka mu dala meno Jabbéc so slovami: V bolesti som ho porodila.¹⁰ Jabbéc vyslovil Bohu Izraela želanie: Kiežby si ma požehnával a rozšíril moje územie. Tvoja ruka nech ma sprevádza a zbaví zlého, aby som nemal trápenie! Boh jeho prosbu splnil.¹¹ Kelúb, Šuchov brat, splodil Mechíra, Eštónovho otca.¹² Eštón splodil Bét-Rafu, Paséacha, Techinnu, otca Ír-Nacháša. To sú muži z Rechy.¹³ Kenazovi synovia: Otniel a Seraja. Synovia Otniela: Chatat a Meonotaj.¹⁴ Meonotaj splodil Ofru, Seraja splodil Joába, otca Gé-Charašíma, boli tam totiž remeselníci.¹⁵ Synovia Kaléba, Jefun-neho syna: Iru, Ela a Naam. Elov syn bol Kenaz.¹⁶ Jehallelelovi synovia: Zíf, Zifa, Tirja a Asarel.¹⁷ Ezrovi synovia: Jeter, Mered, Éfer a Jalón. Jeter splodil Mirjáma, Šammaja a Jišbácha, otca Ešemou.¹⁸ Jeho judská žena porodila Jereda, otca Gedóra, Chebera, otca

Socha, Jekutiela, otca Zanoácha. To sú synovia Bitje, faraónovej dcéry, ktorú si vzal Mered.¹⁹ Synovia Hodijovej ženy, sestry Nachama, otca Keilu Garmijského a Eštemou Maachát-skeho.²⁰ Šimónovi synovia: Amnón, Rinna, Ben-Chanán a Tilón. Jišeiho synovia: Zochét a Ben-Zochét.²¹ Synovia Šelu, Júdovho syna: Ér, otec Lechu, Lada, otec Marešu, a rody tkáčov ľanu z Bét-Ašbey,²² ďalej Jokím, muži z Kozeby Joáš a Saráf, ktorí vládli v Moábsku a vrátili sa do Lechemu. To sú však dávne príbehy.²³ Boli to hrnčiari a obyvatelia Netaímu a Gedery. Bývali tam pri kráľovi v jeho službe.

Šimeónovi potomkovia

²⁴ Šimeónovi synovia: Nemuel, Jamín, Jarífb, Zerach, Šaúl.²⁵ Jeho syn Šallúm, jeho syn Míbsám, jeho syn Mišma.²⁶ Synovia Mišmu: jeho syn Chammuel, jeho syn Zakkúr, jeho syn Šimei.²⁷ Šimei mal šesťnásť synov a šesť dcér, no jeho bratia neoplyvali synmi, takže všetky ich rody neboli také početné ako Júdovci.²⁸ Bývali v Beér-Šebe, v Molade v Chacar-Šuále,²⁹ v Bilhe, v Eceme, v Tolade,³⁰ v Betueli, v Chorme, v Ciklagu,³¹ v Bét-Markabóte, v Chacar-Sušíme, v Bét-Biri a v Šaarajime. To boli ich mestá až do Dávidovho kraľovania.³² Ich dediny boli: Etám, Ajin, Rimmón, Tóchen, Ašán, päť miest³³ a všetky dediny v okolí týchto miest až po Baal. To boli ich sídla. Mali i svoj rodový zoznam.³⁴ Mešobáb, Jamlách, Amacjov syn Joša,³⁵ Joel, Jehu, syn Jošibju, syna Seraju, syna Asiela,³⁶ Eljoenaj, Jaakoba, Ješochaja, Asaja, Adíel, Jesimíel, Benaja,³⁷ Ziza, syn Šifeiho, syna Allóna, syna Jedaju, syna Šimriho, syna Šemaju.³⁸ Títo menovaní boli kniežatami vo svojich rodoch. Ich rodiny sa veľmi rozmnožili.³⁹ Odišli smerom ku Gedóru a na východ údolia hľadať si pašu pre svoje stáda.⁴⁰ Našli výdatnú a dobrú pašu. Krajina na obe strany priestranná bola pokojná a bezpečná, lebo krajinu predtým obývali Chámovci.⁴¹ Títo označení menami prišli za čias judského kráľa Chizkiju, rozbili ich stany a na Meuncoch, ktorých tam našli, vykonali hubiacu kľatbu a tak je to dodnes. Usadili sa na ich mieste, lebo tam mali pastvu pre svoje stáda.⁴² Časť Šimeónovcov, asi päťsto mužov, odišla k seírskemu pohoriu. V ich čele stáli Pelatja, Nearja, Refaja, Uzzíel, Jišeiho synovia.⁴³ Pobili zvyšok obyvateľov po Amalékovi a bývajú tam dodnes.

Rúbenovi potomkovia

5 Synovia Rúbena, Izraelovho prvorodeného. Bol síce prvorodený, no keď zneuctil lôžko svojho otca, prvorodenstvo prešlo na synov Jozefa, Izraelovho syna, takže v rodovom zozname nevystupoval ako prvorodený.² Hoci mal Júda početnú prevahu nad svojimi bratmi, ba i vojvodca vyšiel z neho, prvorodenstvo pripadlo Jozefovi.³ Synovia Rúbena, Izraelovho prvorodeného: Chanóch, Pallu, Checrón a Karmi.⁴ Synovia Joelovi: jeho syn Šemaja, jeho syn Góg, jeho syn Šimei,⁵ jeho syn Micha, jeho syn Reaja, jeho syn Baal,⁶ jeho syn Beera, ktorého odvliekol asýrsky kráľ Tiglat-Pileser do zajatia. Bol kniežatom Rúbenovcov.⁷ Jeho bratia po rodoch, ako boli zapísaní do rodového zoznamu: predák Jeiel, ďalej Zecharja,⁸ Bela, syn Azáza, syna Šemu, Joelovho syna, ktorý obýval Aroér až po Nebó a Baal-Meón.⁹ Smerom na východ býval po okraj púšte, ktorá sa tiahne od rieky Eufrat. Mali totiž v Gileádskom kraji početné stáda.¹⁰ Za čias Saula viedli vojnu proti Hagrijcom. Tí padli do ich moci a nato sa usadili v ich stanoch na celej východnej strane Gileádu.

Gádovi potomkovia

¹¹ Gádovi synovia obývali oproti nim bášanský kraj až po Salchu.¹² Predákom bol Joel, druhý Šafám, ďalší Janaj a Šafát v Bášane.¹³ Ich rodní bratia boli: Michael, Mešullám, Šeba, Joraj, Jakán, Zía a Eber, siedmi.¹⁴ To boli synovia Abichajila, syna Churiho, syna

Jaróacha, syna Gileáda, syna Michaela, syna Ješišaja, syna Jachda, syna Búza. ¹⁵ Achi, syn Abdiela, syna Guniho, bol predákom ich rodín. ¹⁶ Bývali v Gileáde, v Bášane, v jeho osadách a na všetkých pastvinách Šarónu až po ich okraje. ¹⁷ Tí všetci boli zapísaní do rodového zoznamu za čias judského kráľa Jotáma a izraelského kráľa Jarobeáma. ¹⁸ Rúbenovci, Gádovci a východní Menaššovci boli udatní muži. Nosili štít a meč, ovládali lukostreľbu a mali vojnové skúsenosti. Bolo ich štyridsaťštyritisíc sedemstošesťdesiat bojovníkov. ¹⁹ Viedli vojnu proti Hagrijcom, proti Jetúrovi, Nafišovi a Nodábovi. ²⁰ Dostalo sa im proti nim pomoci, takže Hagrijci i všetci ich spojenci padli do ich moci, lebo keď v boji volali o pomoc k Bohu, dal sa uprosiť, pretože dúfali v neho. ²¹ Odviedli im stáda: päťdesiatisíc tiav, dvestopäťdesiatisíc oviec, dvetisíc oslov a stotisíc osôb. ²² Padlo i mnoho ranených, lebo to bol Boží boj. Na ich mieste bývali až do zajatia.

Príslušníci východnej časti kmeňa Menaše

²³ Príslušníci východnej časti kmeňa Menaše obývali územie od Bášanu po Baal-Chermón, totiž po Senír a pohorie Chermónu. Bolo ich mnoho. ²⁴ Toto boli predáci ich rodín: Éfer, Jišeí, Eliel, Azriel, Jirmeja, Hodavja a Jachdiel, udatní hrdinovia, slávni muži, predáci svojich rodín. ²⁵ Spreneverili sa však Bohu svojich otcov a dopúšťali sa smilstva s božstvami národov zeme, ktoré Boh pred nimi vyhladil. ²⁶ Boh Izraela prebudil ducha asýrskeho kráľa Púla, inak Tiglat-Pilesera, ktorý odvliekol do zajatia Rúbenovcov, Gádovcov i východnú časť kmeňa Menaše a priviedol ich do Chalachu, Chabóru, Hary a k rieke Gozán, kde sú dodnes.

Léviho potomkovia

²⁷ Léviho synovia boli Geršón, Kohát a Merari. ²⁸ Kohátovi synovia: Amráam, Jishár, Chebrón a Uzziel. ²⁹ Amráamovi synovia: Áron, Mojžiš, k tomu Mirjam. Áronovi synovia: Nadáb, Abihu, Eleazár a Itamár. ³⁰ Eleazár splodil Pinchása, Pinchás splodil Abišúu, ³¹ Abišúa splodil Bukkiho, Bukki splodil Uzziho, ³² Uzzi splodil Zerachju, Zerachja splodil Merajóta, ³³ Merajót splodil Amarju, Amarja splodil Achitúba, ³⁴ Achitúb splodil Cadóka, Cadók splodil Achimaaca, ³⁵ Achimaac splodil Azarju, Azarja splodil Jochanána, ³⁶ Jochánán splodil Azarju — to je ten, ktorý zastával kňazskú službu v chráme, čo v Jeruzaleme postavil Šalamún. ³⁷ Azarja splodil Amarju, Amarja splodil Achitúba, ³⁸ Achitúb splodil Cadóka, Cadók splodil Šallúma, ³⁹ Šallúm splodil Chilkiju, Chilkija splodil Azarju, ⁴⁰ Azarja splodil Seraju, Seraja splodil Joadáka, ⁴¹ Joadák však odišiel, keď dal Hospodin odvliect obyvateľov Júdu a Jeruzalema do zajatia prostredníctvom Nebukadnesara.

6 Léviho synovia: Geršóm, Kohát, Merari. ² Toto sú mená Geršómových synov: Libni a Šimeí. ³ Kohátovi synovia: Amráam, Jishár, Chebrón a Uzziel. ⁴ Merariho synovia: Machli a Muši. Toto sú rody Léviho podľa ich rodín: ⁵ Geršómov syn Libni, jeho syn Jachat, jeho syn Zimma, ⁶ jeho syn Joách, jeho syn Iddo, jeho syn Zerach, jeho syn Jeotraj. ⁷ Kohátovi synovia: jeho syn Amminadáb, jeho syn Korach, jeho syn Assír, ⁸ jeho syn Elkana, jeho syn Ebjasáf, jeho syn Assír, ⁹ jeho syn Tachat, jeho syn Uriel, jeho syn Uzzija, jeho syn Šaúl. ¹⁰ Elkanovi synovia: Amasaj a Achimót, ¹¹ jeho syn Elkana, jeho syn Cofaj, jeho syn Nachat, ¹² jeho syn Eliáb, jeho syn Jerochám, jeho syn Elkana, jeho syn Samuel. ¹³ Samuelovi synovia: prvorodený Joel a druhý Abija. ¹⁴ Merariho synovia: Machli, jeho syn Libni, jeho syn Šimeí, jeho syn Uzza, ¹⁵ jeho syn Šimea, jeho syn Chaggija, jeho syn Asaja. ¹⁶ Týmto zveril Dávid vedenie spevu v Hospodinovom dome, odkedy tam spočinula archa. ¹⁷ Pri speve sa konala služba pred príchodom stanu stretávania, kým nepostavil Šalamún v Jeruzaleme Hospodinov dom. Do služby nastupovali podľa svojho poriadku. ¹⁸ Do služby

nastupovali so svojimi synmi títo: zo synov Kohátových: spevák Hemán, syn Joela, syna Samuela, ¹⁹ syna Elkanu, syna Jerocháma, syna Elíela, syna Tóacha, ²⁰ syna Cúfa, syna Elkanu, syna Machata, syna Amasaja, ²¹ syna Elkanu, syna Joela, syna Azarju, syna Cefanju, ²² syna Tachata, syna Assíra, syna Ebjasáfa, syna Koracha, ²³ syna Jishára, syna Koháta, syna Léviho, syna Izraela. ²⁴ Jeho brat Asáf mu stál po pravici, bol synom Berechju, syna Šimeu, ²⁵ syna Michaela, syna Baaseju, syna Malkiju, ²⁶ syna Etniho, syna Zeracha, syna Adaju, ²⁷ syna Etána, syna Zimmu, syna Šimeiho, ²⁸ syna Jachata, syna Geršóma, syna Léviho. ²⁹ Merariho synovia, ich brata, stáli po ľavici: Etán, syn Kišiho, syna Abdiho, syna Mallúcha, ³⁰ syna Chašabju, syna Amacju, syna Chilkiju, ³¹ syna Amciho, syna Baniho, syna Šemera, ³² syna Machliho, syna Mušiho, syna Merariho, syna Léviho. ³³ Ich bratia leviti boli určení na rozličnú službu v príbytku Božieho domu. ³⁴ Áron a jeho synovia zapalovali obetu na oltári na spaľované obety a pálili tymian na kadidlovom oltári. Konali vo veľsvätyni všetky obrady na zmierenie pre Izrael, presne tak, ako to prikázal Boží služobník Mojžiš. ³⁵ Toto sú Áronovi synovia: jeho syn Eleazár, jeho syn Pinchás, jeho syn Abišúa, ³⁶ jeho syn Bukki, jeho syn Uzzi, jeho syn Zerachja, ³⁷ jeho syn Merajót, jeho syn Amarja, jeho syn Achitúb, ³⁸ jeho syn Cadók, jeho syn Achimaac. ³⁹ Toto sú ich sídla pri stanových príbytkoch na ich území: Losovaním pripadli kohátovskému rodu Áronovcov: ⁴⁰ Hebron v Judsku s príslušnými pastvinami. ⁴¹ Mestské pole však s príľahlými osadami dali Kalébovi, synovi Jefuneho. ⁴² Ďalej dali synom Áronovým útočiskové mestá: Hebron a Libnu s príslušnými pastvinami, Jattir, Eštemou s príslušnými pastvinami, ⁴³ Chiléz s príslušnými pastvinami, Debír s príslušnými pastvinami, ⁴⁴ Ašan s príslušnými pastvinami, Bét-Šemeš s príslušnými pastvinami. ⁴⁵ Od kmeňa Benjamín im pripadla Geba s príslušnými pastvinami, Alemet s príslušnými pastvinami, Anatót s príslušnými pastvinami. Všetkých miest, ktoré pripadli ich rodom, bolo trinásť. ⁴⁶ Ostatné rody Kohátovcov dostali lósom desať miest z polovice kmeňa Menaše. ⁴⁷ Geršómovcom pre ich rody pripadlo z kmeňov Jissachár, Ašér, Naftali a z kmeňa Menaše v Bášane trinásť miest. ⁴⁸ Pre rody Merariovcov pripadlo lósom z kmeňov Rúben, Gád a Zebulún dvanásť miest. ⁴⁹ Tak dali Izraeliti Léviomcom mestá s príslušnými pastvinami. ⁵⁰ Tieto zvlášť vyznačené mestá im lósom prideli z kmeňov Júda, Šimeón a Benjamín. ⁵¹ Príslušníci kohátovských rodov mali mestá na území kmeňa Efrajim. ⁵² Prideli im útočiskové mestá Síchem s príslušnými pastvinami v Efrajimskom pohorí, Gezer s príslušnými pastvinami, ⁵³ Jokmeám s príslušnými pastvinami, Bét-Chorón s príslušnými pastvinami, ⁵⁴ Ajalón s príslušnými pastvinami, Gat-Rimmón s príslušnými pastvinami. ⁵⁵ Z polovice kmeňa Menaše dostali ostatné rody Kohátovcov Anér s príslušnými pastvinami a Bilám s príslušnými pastvinami. ⁵⁶ Geršómovské rody dostali od druhej polovice kmeňa Menaše Golán v Bášane s príslušnými pastvinami a Aštarót s príslušnými pastvinami, ⁵⁷ od kmeňa Jissachár Kedeš s príslušnými pastvinami, Daberat s príslušnými pastvinami, ⁵⁸ Ramót s príslušnými pastvinami a Aném s príslušnými pastvinami, ⁵⁹ od kmeňa Ašér Mašál s príslušnými pastvinami, Abdón s príslušnými pastvinami, ⁶⁰ Chukók s príslušnými pastvinami a Rechób s príslušnými pastvinami, ⁶¹ od kmeňa Naftali: Kedeš v Galilei s príslušnými pastvinami, Chammón s príslušnými pastvinami a Kirjatajim s príslušnými pastvinami. ⁶² Ostatní Merariovci dostali od kmeňa Zebulún Rimmón s príslušnými pastvinami a Tabór s príslušnými pastvinami. ⁶³ Za Jordánom pri Jerichu, východne od Jordánu, od kmeňa Rúben dostali: Becer na púšti s príslušnými pastvinami, Jahcu s príslušnými pastvinami, ⁶⁴ Kedemót s príslušnými pastvinami a Mefaat s príslušnými pastvinami, ⁶⁵ od kmeňa Gád: Ramót-Gileád s príslušnými

pastvinami, Machanajim s príslušnými pastvinami, ⁶⁶ Chešbón s príslušnými pastvinami a Jazér s príslušnými pastvinami.

Jissachárovi potomkovia

7 Jissachárovi synovia: Tola, Puvva, Jašúb a Šimrón, štyria. ² Tolaovi synovia: Uzzi, Refaja, Jeriel, Jachmaj, Jibsám a Šemuel, predáci tolaovských rodín, udatní hrdinovia podľa svojich rodov. Za čias Dávida bol ich počet dvadsaťdvatisícšesťsto mužov. ³ Uzziho syn: Jizrachja. Jizrachjovi synovia: Michael, Obadja, Joel a Jiššija, piati, všetko predáci. ⁴ K nim patrili podľa ich rodov a rodín bojové vojenské oddiely, ktoré mali tridsaťšesťtisíc mužov. Mali totiž mnoho žien a synov. ⁵ Ich bratov zo všetkých Jissachárových rodov a do rodových zoznamov bolo zapísaných osemdesiatšesťtisíc udatných hrdinov.

Benjamínovi potomkovia

⁶ Benjamínovi synovia: Bela, Becher a Jedíael, traja. ⁷ Belovi synovia: Ecbón, Uzzi, Uzziel, Jerimót a Iri, päť rodinných predákov a udatných hrdinov. Rodový zoznam o nich udával dvadsaťdvatisíc tridsaťštyri mužov. ⁸ Becherovi synovia: Zemira, Joáš, Eliezer, Eljoenaj, Omri, Jeremót, Abija, Anatót a Alemet. Tí všetci sú synmi Bechera. ⁹ Zapísaných do rodových zoznamov, predákov rodín a udatných hrdinov bolo dvadsaťtisíc dvesto mužov. ¹⁰ Jedíaelov syn: Bilhán. Bilhánovi synovia: Jeúš, Benjamín, Ehúd, Kenaana, Zetán, Taršíš a Achišachar. ¹¹ Tito všetci sú Jedíaelovi synovia, predáci rodov, sedemnášťtisíc dvesto udatných hrdinov, pripravených zasiahnuť do boja. ¹² Írovi synovia: Šuppím a Chuppím. Synom Achéra bol Chuším.

Naftaliho potomkovia

¹³ Naftaliho synovia: Jachciél, Guni, Jecer a Šallúm, vnuci Bilhy.

Príslušníci západnej časti kmeňa Menaše

¹⁴ Menašeho syn: Asriel, ktorého porodila jeho aramejská vedľajšia žena. Porodila Machíra, otca Gileáda. ¹⁵ Machír oženil Chuppíma a Šuppíma. Jeho sestra sa volala Maacha a druhý syn sa volal Celofchád. Celofchád mal iba dcéry. ¹⁶ Machírova žena Maacha porodila syna a dala mu meno Pereš, jeho brat sa volal Šereš a jeho synovia Ulám a Rekem. ¹⁷ Ulámov syn bol Bedán. To sú synovia Gileáda, syna Machíra, syna Menašeho. ¹⁸ Jeho sestra Hammolechet porodila Išhóda, Abiezera a Machlu. ¹⁹ Šemidovi synovia: Achján, Šechem, Likchi a Aniám.

Efrajimovi potomkovia

²⁰ Efrajimovi synovia: Šutelach, jeho syn Bered, jeho syn Tachat, jeho syn Elada, jeho syn Tachat, ²¹ jeho syn Zabád, jeho syn Šutelach, Ezer a Elád. Povraždili ich však domáci muži z Gatu, lebo sa dohrnuli, aby ich obrali o stáda. ²² Ich otec Efrajim dlho smútil a bratia ho prišli potešiť. ²³ Nato vošiel k svojej žene, ktorá počala a porodila syna, ktorému dal meno Bería, lebo jeho dom stihlo nešťastie. ²⁴ Jeho dcéra bola Šeera; vybudovala Dolný i Horný Bét-Chorón a Uzzén-Šeeru. ²⁵ Jeho syn bol Refach a Rešef, jeho syn Telach, jeho syn Tachan, ²⁶ jeho syn Ladán, jeho syn Ammichúd, jeho syn Elišama, ²⁷ jeho syn Nún, jeho syn Jozua. ²⁸ Ich majetok a sídla boli: Bétel s príľahlými osadami, na východe Naarán, na západe Gezer s príľahlými osadami, Síchem s príľahlými osadami až po Ajju s príľahlými osadami. ²⁹ Menašeovci mali Bét-Šeán a jeho osady, Taanach a jeho osady, Megiddo a jeho osady, Dór a jeho osady. V nich bývali potomkovia Jozefa, Izraelovho syna.

Ašérovi potomkovia

³⁰ Ašérovi synovia: Jimna, Jišva, Jišvi a Bería. Serach bola ich sestrou. ³¹ Beríovi synovia: Cheber a Malkiel, ktorý bol otcom Birzajitu. ³² Cheber splodil Jafléta, Šoméra a Chotáma

a ich sestru Šuu. ³³ Jaflétovi synovia: Pasach, Bimhál a Ašvát. To sú Jaflétovi synovia. ³⁴ Šemerovi synovia: Achi, Rohga, Jechubba a Aram. ³⁵ Synovia jeho brata Helema: Cofach, Jimna, Šeleš a Amál. ³⁶ Cofachovi synovia: Súach, Charnefer, Šual, Beri, Jimra, ³⁷ Becer, Hód, Šamma, Šilša, Jitrán a Beera. ³⁸ Jeterovi synovia: Jefunne, Pispá a Ara. ³⁹ Ullovi synovia: Arach, Channíel a Ricja. ⁴⁰ Tí všetci boli Ašéovi synovia, predáci rodín, vyberaní udatní hrdinovia, popredné kniežatá. Podľa rodového zoznamu počet ozbrojencov do vojny bol dvadsaťšesťtisíc mužov.

Benjamínovi potomkovia

8 Benjamín splodil Belu, svojho prvorodenca, Ašbela druhého, Achracha tretieho, ² Nochu štvrtého a Rafu piateho. ³ Belovi synovia boli: Addár, Gera, Abihúd, ⁴ Abišúa, Naamán, Achóach, ⁵ Gera, Šefufán a Churám. ⁶ Toto sú Echúdovi synovia, predáci rodín obyvateľov Geby, ktorí ich presťahovali do Manachatu: ⁷ Naamán, Achija a Gera, ktorý ich presťahoval a splodil Uzzu a Achichúda. ⁸ Šacharajim splodil synov na moábskom poli po prepustení zien Chuším a Baary. ⁹ S Chodeš, svojou ženou, splodil Jobába, Cibju, Mešu, Malkáma, ¹⁰ Jeúca, Sachju a Mirmu. To boli jeho synovia, predáci rodín. ¹¹ S Chuším splodil Abitúba a Elpaala. ¹² Elpaalovi synovia: Eber, Mišeám a Šemed, ktorý vybudoval Óno a Lód s príľahlými osadami. ¹³ Bería a Šema boli predákmi rodín obyvateľov Ajalónu. Tí zahlnali na útek obyvateľov Gatu. ¹⁴ Achjo, Šašák, Jeremót, ¹⁵ Zebadja, Arád, ěder, ¹⁶ Michael, Jišpa a Jocha boli synmi Beriu. ¹⁷ Zebadja, Mešullám, Chizki, Cheber, ¹⁸ Jišmeraj, Jizlía a Jobáb boli synmi Elpaala. ¹⁹ Jakim, Zichri, Zabdi, ²⁰ Elienaj, Cilletaj, Eliel, ²¹ Adaja, Beraja a Šimrát boli Šimeiho synovia. ²² Jišpán, Eber, Eliel, ²³ Abdón, Zichri, Chanán, ²⁴ Chananja, Elám, Antotija, ²⁵ Jifdeja a Penuel boli Šašákov synovia. ²⁶ Šamšeraj, Šecharja, Atalja, ²⁷ Jaarešja, Elija a Zichri boli Jerochámovi synovia. ²⁸ Títo boli predáci rodín a podľa svojich rodov ako predáci bývali v Jeruzaleme. ²⁹ V Gibeóne bývali: otec Gibeónu Jeiel a jeho žena menom Maacha. ³⁰ Jeho prvorodený syn bol Abdón a ďalší: Cúr, Kíš, Baal, Nadáb, ³¹ Gedór, Achjo, Zecher ³² a Miklót, ktorý splodil Šimeu. Aj tí bývali u svojich bratov v Jeruzaleme, a to oproti nim. ³³ Nér splodil Kíša, Kíš splodil Saula, Saul splodil Jonatána, Malki-Šuu, Abinadába a Ešbaala. ³⁴ Jonatánov syn bol Meríb-Baal, ktorý splodil Michu. ³⁵ Michovi synovia boli: Pitón, Melech, Taréa a Acház. ³⁶ Acház splodil Joaddu, Joadda splodil Alemeta, Azmáveta a Zimriho a Zimri splodil Mocu. ³⁷ Moca splodil Binu, jeho syn bol Rafa, jeho syn Elasa, jeho syn Acél. ³⁸ Acél mal šesť synov. Ich mená sú: Azrikám, Bochrú, Jišmael, Šearja, Obadja a Chanán. Všetci tí boli Acélovi synovia. ³⁹ Synovia jeho brata ěška: jeho prvorodený Ulám, druhý Jeúš, tretí Elifelet. ⁴⁰ Ulámovi synovia boli udatní hrdinovia, lukostrelci. Mali mnoho synov a vnukov — stopäťdesiat. Tí všetci pochádzali z Benjamínovcov.

Obyvatelia Jeruzalema

9 Všetci Izraeliti sa dali zapísať do rodového zoznamu a dostali sa do Knihy izraelských a judských kráľov. Pre ich nevernosť ich odvliekli do Babylonu. ² Prvými usadlíkmi, čo bývali na svojom vlastníctve vo svojich mestách, boli niektorí Izraeliti, kňazi, leviti a chrámoví nevoľníci. ³ V Jeruzaleme bývali niektorí Júdovci, Benjamínovci, Efrajimovci a Menaššeoenci: ⁴ Utaj, syn Ammichúda, syna Omriho, syna Imriho, syna Baniho, z potomkov Pereca, Júdovho syna. ⁵ Zo Šilčanov: prvorodený Asaja a jeho synovia. ⁶ Zo Zerachovcov: Jeuel a ich bratia, šesťstodeväťdesiat mužov. ⁷ Z Benjamínovcov: Sallu, syn Mešulláma, syna Hodavju, syna Hassenuu, ⁸ ďalej Jibneja, syn Jerocháma, Ela, syn Uzziho,

syna Michriho, Mešullám, syn Šefatju, syna Reuela, syna Jibniju ⁹ a ich bratia podľa rodokmeňa, deväťstopäťdesiatšesť mužov. Všetci títo muži boli predákmi rodín. ¹⁰ Z kňazov: Jedaja, Jojaríb, Jachín, ¹¹ Azarja, syn Chilkiju, syna Mešulláma, syna Cadóka, syna Merajóta, syna Achitúba, predstaveného Božieho domu. ¹² Adaja, syn Jerocháma, syna Pašchúra, syna Malkiju, Maasaj, syn Adiéla, syna Jachzeru, syna Mešulláma, syna Mešillemíta, syna Imméra ¹³ a ich bratia, predáci rodín, tisícosemdesiatšesťdesiat schopných mužov na výkon služby v Božom dome. ¹⁴ Z levitov: Šemaja, syn Chaššúba, syna Azrikáma, syna Chašabju z Merariovcov. ¹⁵ Bakbakkar, Chereš, Galál, Mattanja, syn Michu, syna Zichriho, syna Asáfa, ¹⁶ Obadja, syn Šemaju, syna Galála, syna Jedutúna, Berechja, syn Asu, syna Elkanu, ktorý býval v netofských dedinách. ¹⁷ Vrátnici: Šallúm, Akkúb, Talmón, Achiman a ich bratia, Šallúm bol predákom. ¹⁸ Dosiaľ stráži pri východnej kráľovskej bráne. To sú vrátnici z tábora Léviovcov. ¹⁹ Šallúm, syn Koreho, syna Ebjasáfa, syna Koracha a bratia z jeho rodiny, Korachovci, mali na starosti strážnu službu pri prahoch stanu. Ich otcovia boli dozorcami pri vchode do Hospodinovho tábora. ²⁰ Eleazárov syn Pinchás bol kedysi ich predstaveným a Hospodin bol s ním. ²¹ Mešelemjov syn Zecharja bol vrátnikom pri vchode do stanu stretávania. ²² Všetkých tých, čo boli vybraní za vrátnikov prahov, bolo dvestodvanásť. Do rodového zoznamu sa dali zapísať vo svojich dedinách. Dávid a vice Samuel ich uviedli do úradu. ²³ Oni a ich synovia konali strážnu službu pri bránach Hospodinovho domu, stanového príbytku. ²⁴ Vrátnici boli na štyroch stranách: na východe, na západe, na severe a na juhu. ²⁵ V určitý čas sa mali ich bratia po dedinách dostaviť na sedem dní k nim, ²⁶ pretože títo štyria hlavní vrátnici boli stále zaujatí povinnosťou. Niektorí leviti spravovali komory a pokladnice Božieho domu. ²⁷ Nocúvali v okolí Božieho domu, pretože im patrila strážna služba a každé ráno museli otvárať. ²⁸ Niektorí mali na starosti bohoslužobné náčinie, mali ho priniesť presne toľko, koľko ho odniesli. ²⁹ Iní zas dozerali na rôzny riad a sväté predmety, na jemnú múku, na víno a olej, na kadidlo a vonné balzamy. ³⁰ Niektorí z kňazov miešali masť z balzamov. ³¹ Levita Mattitja, prvorodený Korachovca Šallúma, dostal poverenie na výrobu pečiva. ³² Podaktorí Kohátovci, ich bratia, mali na starosti prípravu predkladaných chlebov, ktoré sa mali vymieňať v každý deň sobotného odpočinku. ³³ Toto sú speváci, predáci levitských rodín. Bývali v komorách, oslobodení od iných povinností, lebo vo dne v noci museli zotrvať v práci. ³⁴ Títo boli predákmi levitských rodín podľa svojich rodov a ako takí bývali v Jeruzaleme.

Saulov rodokmeň

³⁵ V Gibeóne býval otec Gibeónu Jeiel, ktorého žena sa volala Maacha. ³⁶ Jeho prvorodený syn bol Abdón, ďalej Cúr, Kíš, Baal, Nér, Nadáb, ³⁷ Gedór, Achjo, Zecharja a Miklót. ³⁸ Miklót splodil Šimeáma. Aj oni bývali pri svojich bratoch v Jeruzaleme, a to oproti nim. ³⁹ Nér splodil Kíša, Kíš splodil Saula, Saul splodil Jonatána, Malki-Šuu, Abinadába a Ešbaala. ⁴⁰ Jonatánov syn bol Meríb-Baal a Meríb-Baal splodil Michu. ⁴¹ Michovi synovia: Pitón, Melech, Tachrea a Acház. ⁴² Acház splodil Jaru, Jara splodil Alemeta, Azmáveta a Zimriho. Zimri splodil Mocu, ⁴³ Moca splodil Binu. Jeho syn bol Refaja, jeho syn Elasa, jeho syn Acél. ⁴⁴ Acél mal šesť synov. Toto sú ich mená: Azrikám, Bochrú, Jišmael, Šearja, Obadja a Chanán. To boli Acélovi synovia.

Saulova smrť

10 Filištínci bojovali proti Izraelu. Izraeliti sa dali pred Filištíncami na útek a ranení popadali na vrchu Gilbóa. ² Filištínci pátrali po Saulovi a po jeho synoch a zabili mu synov Jonatána, Abinadába a Malki-Šuu. ³ Keď sa vyostril útok proti Saulovi, prekvapili

ho lukostrelci a zranili. ⁴ Vtedy prikázal Saul svojmu zbrojnošovi: Vytas meč a prebodni ma ním, aby ma tito neobrezanci, keď prídu, nezneuctili. Zbrojnoš sa však zdráhal, lebo sa veľmi bál. Nato sa meča chopil Saul a nabodol sa naň. ⁵ Keď jeho zbrojnoš videl, že Saul je mŕtvý, nabodol sa na meč aj on a zomrel. ⁶ Zahynul Saul, jeho traja synovia, celý jeho dom; zahynuli súčasne. ⁷ Keď všetci Izraeliti, čo bývali v údolí, videli, že bojovníci utekajú a že zahynul Saul a jeho synovia, opustili svoje mestá a ušli. Nato prišli Filištínci a usadili sa v nich. ⁸ Na druhý deň prišli Filištínci okradnúť pobitých a našli Saula i jeho synov, padlých na vrchu Gilbóa. ⁹ Vyzliekli ho, vzali jeho hlavu i výzbroj a dali kolovať po filištínskej krajine, aby s novinou oboznámili svoje modly a ľud. ¹⁰ Jeho výzbroj uložili v dome svojho boha a jeho lebku nastokli v Dagónovom dome. ¹¹ Keď všetci obyvatelia Jaběš-Gileádu počuli, čo všetko urobili Filištínci Saulovi, ¹² pobrali sa všetci odvážni, vzali mŕtve telo Saula i jeho synov a preniesli ich do Jaběša. Ich pozostatky pochovali v Jaběši pod cerom a postili sa sedem dní. ¹³ Tak skončil Saul pre svoju nevernosť voči Hospodinovi, lebo nezachovával jeho slovo, a aj preto, že sa domáhal rady u ducha zosnulého. ¹⁴ Keďže nehladal radu u Hospodina, vydal ho na smrť a kráľovstvo previedol na Izajovho syna Dávida.

Dávid kráľom celého Izraela

11 Celý Izrael sa zišiel k Dávidovi do Hebronu a vyhlásil: Sme predsa tvoja kosť a tvoje telo. ² Ty si viedol Izrael pri výprave i návrate aj predtým, než sa stal Saul kráľom, aj vtedy, keď kraľoval. Hospodin, tvoj Boh, ti povedal: Ty budeš spravovať môj izraelský ľud a staneš sa jeho vojvodcom. ³ Všetci starší Izraela prišli ku kráľovi do Hebronu, kde s nimi uzavrel Dávid pred Hospodinom zmluvu. Nato pomazali Dávida za kráľa nad Izraelom podľa Hospodinovho slova, vyrieknutého Samuelom.

Dobytie Jeruzalema

⁴ Dávid sa s celým Izraelom odobral k Jeruzalemu, ktorý sa predtým volal Jebús; jeho územie obývali Jebúseji. ⁵ Obyvatelia Jebúsu povedali Dávidovi: Sem sa nedostaneš! Dávid však dobyl pevnosť Sion, to je Dávidovo mesto. ⁶ Vtedy povedal Dávid: Kto prvý napadne Jebúsejov, stane sa hlavným veliteľom. Prvý vystúpil Cerujin syn Joáb a stal sa hlavným veliteľom. ⁷ Dávid sa usídlil v pevnosti, preto mesto nazvali podľa Dávida. ⁸ Dookola od Milló až po obvodové múry zbudoval mesto. Ostatok mesta obnovil Joáb. ⁹ Tak sa Dávid čoraz viac vzrástol a Hospodin zástupov bol s ním.

Dávidovi hrdinovia

¹⁰ Toto sú hlavní hrdinovia Dávida, ktorí sa spolu s celým Izraelom zasadili o to, aby ho uviedli do hodnosti kráľa nad Izraelom podľa Hospodinovho slova o Izraeli. ¹¹ Toto je zoznam Dávidových hrdinov: Jašobám, Chachmoniho syn, predák z trojice hrdinov. Ten sa oháňal kopijou proti trom stovkám mužov, ktorých prebodol v jednom boji. ¹² Ďalší bol Achóachovec Eleazár, Dodov syn. Patril k trojici hrdinov. ¹³ On bol s Dávidom v Pas-Dammíme, keď sa tam Filištínci zhromažďovali na boj. Bolo tam pole, obsiate jačmeňom. Keď ľud utekal pred Filištíncami, ¹⁴ on sa postavil do stredu toho poľa, uhájil ho, a vtedy Izraeliti porazili Filištíncov. Tak dopomohol Hospodin k veľkému víťazstvu. ¹⁵ Raz prišli traja z tridsiatich predákov k Dávidovi na skalú pri jaskyni Adullám. Filištínske vojsko vtedy táborilo v údolí Refajov. ¹⁶ Dávid bol práve v pevnosti, keď sa filištínska posádka nachádzala v Betleheme. ¹⁷ Tu zachvátila Dávida žiadosť a povedal: Kto ma napojí vodou zo studne, ktorá je v Betleheme pri bráne? ¹⁸ Tí traja sa prebojovali filištínskym táborom, načreli vody zo studne, ktorá je v bráne Betlehema, vzali ju a priniesli Dávidovi. Dávid ju však nechcel piť, ale vylial ju ako obeť Hospodinovi. ¹⁹ Povedal: Nech ma Boh chráni,

aby som to urobil! Mám azda piť krv týchto mužov? Veď s nasadením vlastných životov ju priniesli. A nechcel ju piť. To vykonalí tí traja hrdinovia. ²⁰ Joábov brat Abšaj bol predákom medzi tridsiatimi. Oháňal sa kopijou proti trom stovkám mužov, ktorých pobil, a bol povestný medzi tridsiatimi. ²¹ Medzi tridsiatimi požíval úctu a bol ich vodcom, no oným trom sa nevyrovnal. ²² Jojadov syn Benaja, udatný muž, bohatý na skutky, pochádzal z Kabceelu. On zabil dvoch moábskych hrdinov. Jedného dňa, keď snežilo, zišiel do jamy a zabil leva. ²³ Zabil aj ozrutného Egyptana, vysokého päť laktov. Hoci mal Egyptan v ruke kopiju ako tkáčsky návoj, prišiel k nemu len s palicou, vytrhol mu kopiju z ruky a zabil ho ňou. ²⁴ To vykonal Jojadov syn Benaja a preslávil sa tak medzi tridsiatimi hrdinami. ²⁵ Medzi tridsiatimi požíval úctu, ale onej trojici sa nevyrovnal. Dávid ho ustanovil za veliteľa svojej telesnej stráže. ²⁶ Ďalšími udatnými hrdinami boli: Joábov brat Asael, Dodov syn Elchanán z Betlehema, ²⁷ Šammót z Haróru, Chelec z Pelónu, ²⁸ Ikkéšov syn Ira z Tekóy, Abiezer z Anatótu, ²⁹ Sibbechaj z Chuše, Achóachovec Ilaj, ³⁰ Mahraj z Netófy, Baanov syn Cheled z Netofy, ³¹ Ribajov syn Itaj z benjamínskej Gibey, Benaja z Piratónu, ³² Churaj z Nachale-Gaasu, Abíel z Araby, ³³ Azmávet z Bachurímu, Eljachba zo Šaalbónu, ³⁴ Hašémovi synovia z Gizónu, Šageho syn Jonatán z Haráru, ³⁵ Sachárov syn Achiám z Haráru, Úrov syn Elifal, ³⁶ Chefer z Mechery, Achija z Pelónu, ³⁷ Checra z Karmelu, Naaraj, syn Ezbaja, ³⁸ Joel, brat Nátana, Mibchár, syn Hagriho, ³⁹ Ammónčan Celek, Nachraj z Berótu, zbrojnoš Cerujinho syna Joába, ⁴⁰ jitrijský Ira, jitrijský Garéb, ⁴¹ Chetita Uriáš, Achlajov syn Zabád, ⁴² Rúbenovec Adína, syn Šizu, rúbenovský predák nad tridsiatimi, ⁴³ Chanán, syn Maachu, mitnijský Jošafát, ⁴⁴ Uzziya z Aštarótu, Šama a Jeíel, synovia Chotáma z Aroéru, ⁴⁵ Jedíael, syn Šimriho a jeho brat Jocha z Tícu, ⁴⁶ Elíel z Machavímu, Elnaamovi synovia Jeribaj a Jošavja, Moábčan Jitma, ⁴⁷ Elíel, Obéd a Jaasiel z Coby.

12 Títo prišli k Dávidovi do Ciklagu, keď ešte nemal prístup k Saulovi, Kíšovmu synovi. Patrili k jeho hrdinom a spolubojovníkom. ² Boli vyzbrojení lukom, schopní pravcou i ľavicou hádzať kamene a strieľať šípy z luku. Pochádzali zo Saulových rodákov Benjamínovcov: ³ predák Achíezer a Joáš, synovia Šemau z Gibey, Jezíel a Pelet, synovia Azmáveta, Beracha a Jehu z Anatótu, ⁴ Jišmaja z Gibeónu, hrdina medzi tridsiatimi a ich veliteľ, ⁵ Jirmeja, Jachazíel, Jochanán, Jozabád z Gedery, ⁶ Eluzaj, Jerimót, Bealja, Šemarja, Šefatja z Charífu, ⁷ Elkana, Jiššija, Azarel, Joezer, Jašobám, Korachovci, ⁸ Joela, Zebadja, synovia Jerocháma z Gedóru. ⁹ Z Gádovcov prešli k Dávidovi do pevnosti na púšť udatní hrdinovia, osvedčení bojovníci, vyzbrojení štítom a kopijou. Vyzerali ako lev a boli rýchli ako gazely na vrchoch. ¹⁰ Predákom bol Ezer, Obadja bol druhý, Eliáb tretí, ¹¹ Mišmanna štvrtý, Jirmeja piaty, ¹² Attaj šiesty, Elíel siedmy, ¹³ Jochanán ôsmy, Elzabád deviaty, ¹⁴ Jirmeja desiaty, Machbannaj jedenásty. ¹⁵ Títo Gádovci boli veliteľmi vojska. Slabší velil sto vojakom, schopnejší celému pluku. ¹⁶ To oni prešli cez Jordán v prvom mesiaci, keď zaplavoval oba brehy, a rozohnali všetkých obyvateľov dolín na východ a na západ. ¹⁷ K Dávidovi do pevnosti prišli i niektorí Benjamínovci a Júdovci. ¹⁸ Dávid ich uvítal a vyhlásil: Ak prichádzate ku mne ako priatelia pomôcť mi, rád sa s vami spojím. Ak ste ma však prišli zraďiť nepriateľom, hoci mi nelipne na rukách násilie, nech na to zhliadne Boh našich otcov a potrestá to. ¹⁹ Vtedy duch vnukol Amasajovi, veliteľovi tridsiatich, slová: Sme tvoji, Dávid, sme s tebou, syn Izajov. Pokoj, pokoj tebe, i tomu, kto ti pomáha! Veď sám tvoj Boh ti pomáha. Nato ich Dávid prijal a urobil veliteľmi bojových jednotiek. ²⁰ Niektorí Menašševci sa pripojili k Dávidovi, keď vyšiel spolu s Filištíncami do boja proti Saulovi. Nepomáhali im však, lebo ho filištínske kniežatá po porade odvolali s odôvodnením: Mohol by

prebehnúť k Saulovi, svojmu pánovi, a my by sme prišli o hlavu. ²¹ Keď odišiel do Ciklagu, pridali sa k nemu Menašševci: Adnach, Jozabád, Jedíael, Michael, Jozabád, Elihu, Cille-taj, velitelia tisícov z Menaššeho. ²² Tí pomáhali Dávidovi v boji proti záškodníkovi. Keďže to všetko boli udatní hrdinovia, stali sa veliteľmi vojska. ²³ Deň čo deň prichádzali ľudia podporiť Dávida, až z nich vznikol mohutný tábor, podobný Božiemu táboru.

Dávidovo vojsko v Hebrone

²⁴ Toto je zoznam veliteľov vojska, ktorí prišli k Dávidovi do Hebronu, aby podľa Hospodinovho slova naňho preniesli Saulovo kráľovstvo. ²⁵ Júdovcov, ktorí nosili štít a kopiju, bolo šesťtisícosemsto do boja vystrojených mužov. ²⁶ Zo Šimeónovcov: sedemtisíc udatných bojovníkov. ²⁷ Z Léviuvcov: štyritisícšesťsto, ²⁸ ďalej vojvodca Áronovcov Jojada a s ním tritisíc sedemsto mužov, ²⁹ Cadók, mladý, ale udatný hrdina a jeho rodina, dvadsaťdva hodnostárov. ³⁰ Z Benjamínovcov, Saulových rodákov, tritisíc mužov. Väčšina z nich sa až dovtedy húževnato pridržala Saulovho domu. ³¹ Z Efrajimovcov dvadsaťtisícosemsto udatných hrdinov, preslávených vo svojich rodinách. ³² Z polovice kmeňa Menašše: osemnásťtisíc zvlášť vymenovaných, aby prišli dosadiť Dávida za kráľa. ³³ Z Jissachárovcov, ktorí pochopili, ako sa budú vyvíjať udalosti a vedeli, čo má Izrael robiť: dvesto predákov a pod ich velením všetci ich súkmeňovci. ³⁴ Zo Zebulúna: päťdesiat tisíc bojovníkov, pripravených do boja s rozličnými zbraňami, odhodlaných rásne zasiahnuť. ³⁵ Z Naftaliho: tisíc veliteľov a s nimi tridsaťsedemtisíc štítom a kopijou vyzbrojených mužov. ³⁶ Z Dánovcov: dvadsaťosem tisíc šesťsto do boja pripravených mužov. ³⁷ Z Ašéra: štyridsaťtisíc bojovníkov, pripravených do boja. ³⁸ Spoza Jordánu: z Rúbenovcov, Gádovcov a z polovice kmeňa Menašše stodvadsaťtisíc mužov, vyzbrojených rozličnými druhmi zbraní. ³⁹ Všetci títo bojovníci usporiadaní do oddielov prišli do Hebronu odhodlane, aby dosadili Dávida za kráľa nad celým Izraelom. Aj všetci ostatní Izraeliti boli jednomyseľne za to, aby nastolili Dávida za kráľa. ⁴⁰ Strávili tam pri Dávidovi tri dni, jedli a pili, lebo sa ich bratia o nich postarali. ⁴¹ Aj ich susedia až po Jissachára, Zebulúna a Naftaliho privádzali im na osloch, ťavách, muliciach a voloch potraviny: múčne jedlá, lisované figy, sušené hrozienka, víno, olej, hovädzí a drobný statok v hojnosti, lebo v Izraeli zavládla radosť.

Prevážanie Hospodinovej archy

13 Dávid mal poradu s tisícikmi, stotníkmi a všetkými náčelníkmi. ² Po nej navrhol celému zhromaždeniu Izraela: Ak uznáte za dobré a ak je to i vôľa Hospodina, nášho Boha, rozhlásili by sme po posluch ostatným našim bratom v rôznych krajoch Izraela — zároveň i kňazom a levitom na ich pastvinách —, aby sa k nám zhromaždili. ³ Prenesieme k nám archu nášho Boha, lebo za Saulových čias sme o ňu nejavili záujem. ⁴ Celé zhromaždenie s tým súhlasilo, lebo ten návrh všetok ľud pokladal za správny. ⁵ Dávid zhromaždil celý Izrael od egyptského Šichóru až po oblasť Chamátu, aby preniesli Božiu archu z Kirjat-Jearímu. ⁶ Dávid sa vybral s celým Izraelom do Baaly, inak do Kirjat-Jearímu v Judsku, aby stadiaľ vyniesli archu Boha, Hospodina, ktorý sa volá Tróniaci nad cherubmi. ⁷ Božiu archu prevádzali na novom voze z Abinadábovho domu. Uzza a Achjo riadili voz. ⁸ Dávid a celý Izrael tancovali pred Bohom z celej sily za spevov a zvuku citár, hárľ, bubnov, cimbalov a trúb. ⁹ Keď prišli ku Kidónovmu humnu, Uzza vystrel ruku, aby zadržal archu, lebo jej hrozilo, že ju voly prevrhnú. ¹⁰ Vtedy sa rozhneval Hospodin na Uzzu a zabil ho, lebo vystrel ruku na archu. Zomrel tam pred Bohom. ¹¹ Dávida zronilo, že Hospodin pretrhol Uzzovi život, preto sa dodnes to miesto nazýva Perc-Uzza. ¹² V ten deň dostal Dávid strach z Boha a povedal: Ako len dopravíme k sebe Božiu archu? ¹³ Ani

ju nedal preniesť k sebe do Dávidovho mesta, ale ju uložil v dome Gatčana Obéd-Edóma.
¹⁴ Tak zostala Božia archa tri mesiace v dome Obéd-Edóma. Hospodin požeňoval jeho domácnosť i všetko, čo mal.

Dávidov dom

14 Týrsky kráľ Chirám vypravil k Dávidovi poslov a poslal i cédrové drevo, murárov, tesárov, aby mu postavili palác. ² Potom spoznal Dávid, že ho za kráľa nad Izraelom potvrdil sám Hospodin a jeho kráľovstvo pre jeho ľud Izrael vysoko povzniesol. ³ V Jeruzaleme si Dávid pribral ďalšie ženy a splodil ďalších synov a dcéry. ⁴ Toto sú mená tých, čo sa mu narodili v Jeruzaleme: Šammúa, Šobáb, Nátan, Šalamún, ⁵ Jibchár, Elišua, Elpelet, ⁶ Nogah, Nefeg, Jafia, ⁷ Elišama, Beeljada, Elifelet.

Vládnutie nad Filištíncami

⁸ Keď sa Filištínci dopyčali, že bol Dávid pomazaný za kráľa nad celým Izraelom, pobrali sa ho všetci hľadať. Dávid sa to dozvedel a vyrazil proti nim. ⁹ Filištínci prišli a plienili v údolí Refajov. ¹⁰ Dávid si pýtal radu u Boha: Mám napadnúť Filištíncov? Vydáš mi ich do moci? Hospodin mu odpovedal: Len choď, vydám ich do tvojej moci. ¹¹ Tak postupovali do Baal-Peracím, kde ich Dávid porazil. Povedal: Prostredníctvom mňa prelomil Boh šíky mojich nepriateľov, ako keď voda prelomí hrádzu. Preto nazvali to miesto Baal-Peracím. ¹² Zanechali tam i svoje modly, ktoré dal Dávid spáliť. ¹³ Filištínci znovu plienili v údolí. ¹⁴ Keď sa Dávid spytoval Boha, dostal od neho odpoveď: Nechoď za nimi, ale ich obíď a napadni od balzamovníkov. ¹⁵ Len čo začuješ vo vrcholcoch balzamovníkov šuchot krokov, ihneď vyraz do boja, lebo to Boh vyšiel pred tebou poraziť vojsko Filištíncov. ¹⁶ Dávid poslúchol Boží príkaz a porážal vojsko Filištíncov od Gibeónu až po Gezer. ¹⁷ Povest' o Dávidovi sa rozniesla do všetkých krajín a Hospodin spôsobil, že sa ho báli všetky národy.

Služba levitov a spevákov pri Hospodinovej arche

15 V Dávidovom meste si Dávid postavil budovy, pripravil pre Božiu archu miesto, rozťahal nad ňou stan ² a vyhlásil: Nikto nesmie nosiť Božiu archu, iba leviti. Ich si totiž vyvolil Hospodin, aby ju nosili a vykonávali pri nej službu navždy. ³ Dávid zhromaždil celý Izrael do Jeruzalema, aby vyniesli Hospodinovu archu na miesto, ktoré pre ňu pripravil. ⁴ Nato zvolal Dávid Áronovcov a levitov: ⁵ z Kohátovcov predstaveného Uríela a stodvadsať jeho bratov, ⁶ z Merariovcov predstaveného Asaju a dvestodvadsať jeho bratov, ⁷ z Geršómovcov predstaveného Joela a stotridsať jeho bratov, ⁸ z Elicafánovcov predstaveného Šemaju a dvesto jeho bratov, ⁹ z Chebrónovcov predstaveného Eliela a osemdesiat jeho bratov, ¹⁰ z Uzzielovcov predstaveného Amminadába a stodvanásť jeho bratov. ¹¹ Potom povolal Dávid kňazov Cadóka a Ebjatára i levitov Uríela, Asaju, Joela, Šemaju, Eliela a Amminadába ¹² a prikázal im: Ste predstavenými levitských rodín. Posväťte sa spolu s vašimi bratmi a vyneste archu Hospodina, Boha Izraela, na miesto, ktoré som jej pripravil. ¹³ Pretože sa to predošlé dialo bez vás, dopustil na nás Hospodin, náš Boh, pohromu, lebo sme sa nedopytovali na jeho vôľu podľa predpisu. ¹⁴ Kňazi a leviti sa posvätili a vyniesli archu Hospodina, Boha Izraela. ¹⁵ Leviti niesli Božiu archu, ako prikázal Mojžiš, podľa Hospodinovho slova: so žrdami na pleciach. ¹⁶ Dávid prikázal levitským vodcom, aby určili svojich bratov za spevákov. Mali za sprievodu hudobných nástrojov — hárf, citár a cimbalov — vzbudzovať radostnú náladu. ¹⁷ Leviti ustanovili Hemána, Joelovho syna, a z jeho bratov Asáfa, Berechjovho syna, z Merariovcov, svojich bratov, Etána, Kušajaovho syna, ¹⁸ s nimi ich bratov, ktorí ich mali striedať: Zecharju mladšieho, Jaazíela, Šemiramóta, Jechié-

la, Unniho, Eliába, Benaju, Maaseju, Mattitju, Eliflehua, Mikneju, Obéd-Edóma, Jeíela, vrátnikov,¹⁹ spevákov: Hemána, Asáfa a Etána, aby hrali na bronzové cimbalý.²⁰ Zecharju, Aziela, Šemiramóta, Jechiela, Unniho, Eliába, Maaseju, Benaju s harfami pre vysoký hlas,²¹ Mattitju, Eliflehua, Mikneju, Obéd-Edóma, Jeíela, Azazju, aby s citarami viedli hlboký hlas.²² Kenanja, vedúci levitov, pri nosení mal riadiť prenášanie, lebo sa v tom vyznal.²³ Berechja a Elkana boli vrátnikmi pri arche.²⁴ Kňazi Šebanja, Jošafát, Netaneel, Amasaj, Zecharja, Benaja, Eliezer boli trubačmi pred Božou archou. Obéd-Edóm a Jechija boli vrátnikmi pri arche.

Prenesenie Hospodinovej archy na Sion

²⁵ Dávid, starší Izraela a tisícnici šli nadšene vyniesť archu Hospodinovej zmluvy z Obéd-Edómovho domu.²⁶ Pretože Boh pomáhal levitom, ktorí niesli archu Hospodinovej zmluvy, obetovali sedem býčkov a sedem baranov.²⁷ Dávid bol odetý do jemného ľanového plášťa i všetci leviti, ktorí niesli archu, speváci a Kenanja, vedúci pri prenášaní. Dávid mal na sebe ľanový efód.²⁸ Celý Izrael sprevádzal archu Hospodinovej zmluvy hlučne, za zvuku rohu, trúb a cimbalov, hrou na harfách a gitarách.²⁹ Keď archa Hospodinovej zmluvy vošla do Dávidovho mesta, Saulova dcéra Michal sa práve pozerala von oknom. Keď zbadala, ako kráľ Dávid poskakuje a tancuje, pohrdla ním v srdci.

16 Božiu archu preniesli a uložili v stane, ktorý pre ňu rozťahal Dávid. Potom prinášali pred Bohom spaľované obety a obety spoločenstva.² Keď Dávid dokončil spaľovanú obetu a obety spoločenstva, požehnal ľud v Hospodinovom mene.³ Potom nadelil všetkým Izraelitom, mužovi i žene, každému bochník chleba, datľový a hrozienkový koláč.⁴ Niektorých levitov určil na službu pred Hospodinovou archou, aby vyznávali, chválili a oslavovali Hospodina, Boha Izraela.⁵ Vedúcim bol Asáf, jeho zástupcom Zecharja; Jeíel, Šemiramót, Jechiél, Mattitja, Eliáb, Benaja, Obéd-Edóm a Jeíel hrali na harfách a gitarách, Asáf na cimbele.⁶ Kňazi Benaja a Jachaziel neprestajne hrali na trúbach pred archou Božej zmluvy.⁷ V ten deň Dávid prvý raz poveril Asáfa a jeho bratov, aby vzdávali vďaku Hospodinovi takto:⁸ Ďakujte Hospodinovi, vzyvajte jeho meno! Medzi národmi oznamujte jeho skutky!⁹ Spievajte mu, hrajte mu! Rozprávajte o všetkých jeho divoch!¹⁰ Chváľte sa jeho svätým menom! Nech sa raduje srdce tých, čo hľadajú Hospodina!¹¹ Dopytujte sa na Hospodina a jeho moc, ustavične hľadajte jeho tvár!¹² Spomínajte na divy, ktoré konal, na znamenia a na rozsudky jeho úst,¹³ vy, potomstvo Izraela, jeho služobníka, synovia Jáкова, jeho vyvolení!¹⁴ On, Hospodin, je náš Boh, jeho rozhodnutia platia na celej zemi.¹⁵ Večne pamätajte na jeho zmluvu, na slovo, ktoré prikázal tisícim pokoleniam.¹⁶ Uzavrel ju s Abrahámom a prisahou potvrdil Izákovi,¹⁷ ako zákon ju určil Jákovovi Izraelovi ako večnú zmluvu,¹⁸ keď povedal: Tebe dám krajinu Kanaán do dedičného vlastníctva.¹⁹ Keď vás bolo ešte malý počet, sotva hrstka, a boli ste v nej len cudzincami,²⁰ keď putovali od národa k národu a z jedného kráľovstva k inému ľudu,²¹ nedovolil, aby ich niekto utláčal, pre nich pokarhal aj kráľov:²² Nedotýkajte sa mojich pomazaných, neubližujte mojim prorokom!²³ Spievaj Hospodinovi, celá zem, deň čo deň ohlasujte jeho spásu!²⁴ Hovorte medzi pohanmi o jeho sláve, o jeho divoch medzi všetkými národmi,²⁵ lebo Hospodin je veľký a hoden všetkej chvály, báť sa ho treba viac než všetkých bohov.²⁶ Všetci pohanskí bohovia sú len modly, Hospodin však stvoril nebesia.²⁷ Predchádza ho velebná dôstojnosť, moc a radosť je tam, kde prebýva.²⁸ Rody národov, vzdávajte Hospodinovi, vzdávajte Hospodinovi slávu a moc!²⁹ Vzdávajte Hospodinovi slávu hodnú jeho mena! Prineste obetný dar a vstúpte pred neho! Kľaňte sa Hospodinovi v jeho svätej nádhere.³⁰ Chvej sa pred ním, celá zem!

Svet je založený pevne, nepohne sa! ³¹ Nech sa radujú nebesia a plesá zem, nech vravia medzi národmi: Hospodin je kráľom! ³² Nech hučí more i to, čo je v ňom! Nech jasá pole i všetko, čo je na ňom! ³³ Nech plesajú všetky lesné stromy pred Hospodinom, lebo prichádza súdiť zem. ³⁴ Ďakujte Hospodinovi, lebo je dobrý, lebo naveky trvá jeho milosť. ³⁵ Volajte: Zachráň nás, Bože, náš záchranca! Spomedzi pohanov nás zhromaždi a vyslobod', aby sme mohli ďakovať tvojmu svätému menu a honosiť sa tvojou chválou! ³⁶ Zvelebený buď Hospodin, Boh Izraela, od vekov až naveky! A všetok ľud odpovedal: Amen a Haleluja. ³⁷ Pred archou Hospodinovej zmluvy ponechal Asáfa a jeho bratov, aby tam ustavične konali službu podľa každodenného poriadku, ³⁸ ďalej Obéd-Edóma a jeho šesťdesiatosem bratov. Jedutúnov syn Obéd-Edóm a Chosa boli vrátnikmi. ³⁹ Kňaza Cadóka a kňazov, jeho bratov, ponechal pred príbytkom Hospodina na výšine v Gibeóne. ⁴⁰ Mali prinášať na oltári na spaľované obety Hospodinovi ustavične ráno i večer spaľované obety, a to presne tak, ako je predpísané v zákone Hospodina, ktorý prikázal Izraelu. ⁴¹ S nimi boli Hemán, Jedutún a ostatní vybraní a vymenovaní, aby vzdávali Hospodinovi vďaku za to, že naveky trvá jeho milosť. ⁴² Hemán a Jedutún mali pri sebe trúby a cimbaly a nástroje pre náboženské piesne. Jedutúnovci boli pri bráne. ⁴³ Potom sa všetok ľud rozišiel domov. Pobral sa i Dávid pozdraviť si rodinu.

Boží prísľub Dávidovi

17 Keď sa už Dávid usadil vo svojom paláci, povedal prorokovi Nátanovi: Ja síce bývam v cédrovom paláci, ale archa Hospodinovej zmluvy je len pod stanovými závesmi. ² Nátan odvetil Dávidovi: Urob všetko, čo máš na mysli, lebo Boh je s tebou. ³ Tej istej noci zaznelo slovo Boha Nátanovi: ⁴ Odkáž môjmu služobníkovi Dávidovi: Takto vraví Hospodin: Nie, nepostavíš mi dom na bývanie. ⁵ Veď som nebyval v dome odvtedy, ako som vyviedol Izrael, až dodnes, ale som sa sťahoval zo stanu do stanu a z príbytku do príbytku. ⁶ Keď som tak putoval s celým Izraelom, či som sa zmienil niektorým sudcom Izraela, ktorým som prikázal viesť môj ľud: Prečo mi nestaviate cédrový dom? ⁷ Môjmu služobníkovi Dávidovi teda odkáž: Takto vraví Hospodin zástupov: Vzal som ťa od pastvy, od zavracania oviec, aby si sa stal vojvodcom môjho izraelského ľudu. ⁸ Sprevádzal som ťa, kam si len šiel a vyhnať som spred teba všetkých tvojich nepriateľov. Urobím ťa slávnym, ako sú pozemskí veľikáni. ⁹ Určím miesto pre môj izraelský ľud, zasadím ho, takže bude mať svoj domov a nemusí sa už znepokojovať. Ničomníci nebudú s ním už tvrdo zaobchádzať ako predtým, ¹⁰ ako za čias, keď som ustanovil sudcov nad svojím izraelským ľudom. Pokorím všetkých tvojich nepriateľov. Oznamujem ti, že Hospodin postaví dom tebe. ¹¹ Keď nadíde čas tvojho odchodu k predkom, ustanovím ti nástupcu spomedzi vlastných synov a upevním mu kráľovstvo. ¹² On mi postaví dom a ja mu natrvalo upevním trón. ¹³ Budem mu otcom a on mi bude synom. Priazeň mu neodním, ako som ju odňal tvojmu predchodcovi, ¹⁴ ale ho ponechám vo svojom dome a vo svojom kráľovstve navždy, jeho trón bude vždy pevný. ¹⁵ Všetko, čo Nátan povedal Dávidovi, bolo v súlade s týmito slovami a celým týmto videním.

Dávidova ďakovná modlitba

¹⁶ Kráľ Dávid si šiel sadnúť pred Hospodina a zvolal: Ani ja, ani moja rodina sme si nezaslúžili to, že si ma doviedol až sem, Hospodin, Bože. ¹⁷ Ani to ti, Bože, nestačilo, ale si hovoril o budúcnosti domu svojho služobníka a pohliadol si na mňa, Hospodin, Bože, ako na významného človeka. ¹⁸ Čím môže Dávid ešte prispieť k sláve, ktorou si vyznačil svojho služobníka? Ty ho predsa poznáš. ¹⁹ Hospodin, pre svojho služobníka a podľa svojho srdca

si uskutočnil celé toto veľké dielo a oznámil si všetky významné udalosti.²⁰ Podľa toho, čo sme sami počuli, sa ti, Hospodin, nikto nevyrovná a okrem teba niet Boha.²¹ Kto je ako tvoj ľud Izrael, jediný národ na zemi, ktorý prišiel Boh vykúpiť za svoj ľud a preslávil sa veľkými a úžasnými skutkami, keď si vyhnal národy spred svojho ľudu, ktorý si vykúpil z Egypta?²² Svoj izraelský ľud si si navždy privlastnil a sám si sa, Hospodin, stal ich Bohom.²³ Nuž teda, Hospodin, nech prísľuby, ktoré si vyslovil o svojom služobníkovi a jeho dome, platia navždy. Čo si sľúbil, splň!²⁴ Nech tvoje meno nikdy nestráca platnosť a význam, aby sa hovorilo: Hospodin zástupov, Boh Izraela, je pre Izrael Bohom! A dom tvojho služobníka Dávida nech je pevný pred tebou.²⁵ Veď ty, Bože môj, si vyjavil svojmu služobníkovi, že mu postavíš dom. Preto sa tvoj služobník osmelil modliť sa pred tebou.²⁶ Teraz však, Hospodin, ty sám si Boh, keď si vyslovil o svojom služobníkovi tento priaznivý prísľub,²⁷ požehnaj láskavo dom svojho služobníka, aby vždy obstál pred tebou. Veď čo ty, Hospodin, požehnáš, je navždy požehnané.

Dávidove víťazstvá

18 Po nejakom čase porazil Dávid Filištíncov, podrobil si ich a odňal im Gat s priľahlými osadami.² Porazil aj Moáb, takže sa Moábčania stali Dávidovými poddanými a poplatníkmi.³ Ďalej porazil Dávid Hadad-Ezera, kráľa Coby, pri Chamáte, ktorý si šiel upevniť moc na rieke Eufkrat.⁴ Dávid mu odňal tisíc vozov, sedemtisíc jazdcov a dvadsaťtisíc pešiakov. Ochromil kone k bojovým vozom a ponechal len sto záprahov.⁵ Keď prišli Aramejčania z Damasku na pomoc Hadad-Ezerovi, kráľovi Coby, Dávid z nich pobil dvadsaťdvatisíc mužov a⁶ rozmiestnil v damaskom Arame posádky. Tak sa stali Aramejčania Dávidovými poplatníkmi. Hospodin pomáhal Dávidovi, kamkoľvek šiel.⁷ Dávid vzal zlaté štíty, čo používali Hadad-Ezerovi služobníci, a dopravil ich do Jeruzalema.⁸ Z Tibchatu a Kúnu, Hadad-Ezerových miest, nabral Dávid značné množstvo bronz. Z neho potom vyhotovil Šalamún bronzové more, stĺpy a bronzové predmety.⁹ Keď sa kráľ Chamátu Tóu dozvedel, že Dávid porazil celé vojsko Hadad-Ezera, kráľa Coby,¹⁰ vyslal svojho syna Hadoráma ku kráľovi Dávidovi, aby ho pozdravil a blahoželal mu k víťazstvu v boji proti Hadad-Ezerovi. Bol totiž s Hadad-Ezerom vo vojnovom stave. Poslal mu i rozličné zlaté, strieborné a bronzové predmety.¹¹ Tie zasvätil kráľ Dávid Hospodinovi spolu so striebrom a zlatom, ktoré priniesol od rôznych národov: od Edómčanov, Moábčanov, Ammónčanov, Filištíncov a Amalékov.¹² Abšaj, Cerujin syn, porazil v Solnom údolí osemnásťtisíc Edómčanov¹³ a po Edómsku rozmiestnil posádky. Tak si Dávid podrobil všetkých Edómčanov. Hospodin pomáhal Dávidovi, kamkoľvek šiel.¹⁴ Dávid vládol nad celým Izraelom a vysluhoval právo a spravodlivosť všetkému svojmu ľudu.¹⁵ Joáb, Cerujin syn, velil vojsku, Achilúdok syn Jošafát bol kancelárom,¹⁶ Achitúbok syn Cadók a Ebjatárov syn Abimelech boli kňazmi, Šavša bol pisárom,¹⁷ Jojadov syn Benaja velil Keretanom a Peletanom a Dávidovi synovia zaujímali popredné postavenie pri kráľovi.

Zhanobenie Dávidových poslov

19 Neskôr, keď zomrel ammónsky kráľ Nacháš, stal sa namiesto neho kráľom jeho syn.² Dávid uvažoval: Preukážem dobrú vôľu Nachášovmu synovi Chanúnovi, pretože i jeho otec sa tak zachoval ku mne. Tak vypravil Dávid poslov, aby mu vyslovili sústrasť nad smrťou jeho otca. Dávidovi služobníci prišli k Chanúnovi do krajiny Ammónčanov vysloviť sústrasť.³ Ammónski hodnostári však povedali Chanúnovi: Nazdávaš sa, že si chce Dávid uctiť pamiatku tvojho otca, keď k tebe posíla tešiteľov? Jeho služobníci prišli

k tebe skôr preto, aby preskúmali, prepátrali a presliedili krajinu. ⁴ Nato uchopil Chanún Dávidových služobníkov, oholil ich, odrezal im polovicu šiat až po rozkrok a prepustil ich. ⁵ Keď odišli, dostal Dávid hlásenie o tých mužoch. Vypravil im naproti poslov, lebo tí muži boli veľmi zhanobení. Kráľ odkázal: Zostaňte v Jerichu, kým vám nenarastú brady, až potom sa vráťte!

Dávidova odplata Ammónčanom

⁶ Keď Ammónčania vybadali, že sa Dávidovi zošklivili, Chanún a Ammónčania poslali tisíc talentov striebra, aby si najali vozy a jazdcov z Mezopotámie, z Aram-Maachy a z Coby. ⁷ Najali si tridsaťdvatisíc vozov i kráľa Maachy s jeho ľudom. Tí prišli a utáborili sa pred Medebou, kým Ammónčania sa dohrnuli zo svojich miest a nastúpili do boja. ⁸ Keď sa to dopočul Dávid, vyslal Joába s celým vojskom udatných hrdinov. ⁹ Ammónčania vyrazili a zoradili sa do boja pri vchode do ich mesta. Králi, čo prišli, stáli osobitne v poli. ¹⁰ Keď zbadal Joáb, že mu hrozí boj spredu i zozadu, vybral si z celého Izraela tých najschopnejších a rozostavil sa proti Aramejčanom do boja. ¹¹ Ostatok ľudu zveril veleniu svojho brata Abšaja a oni zaujali bojové postavenie proti Ammónčanom. ¹² Povedal: Ak by boli Aramejčania u mňa v presile, prídeš mi na pomoc. Ak by však u teba boli v presile Ammónčania, pomôžem ja tebe. ¹³ Buď udatný a udatne si počínajme za svoj ľud a za mestá svojho Boha. Hospodín nech urobí, čo uzná za dobré. ¹⁴ Joáb so svojím ľudom pritiahol k Aramejčanom do boja a tí pred ním zutekali. ¹⁵ Keď Ammónčania zbadali, že Aramejčania utekajú, dali sa na útek aj oni pred jeho bratom Abšajom a stiahli sa do mesta. Nato Joáb odišiel do Jeruzalema. ¹⁶ Keď Aramejčania videli, že ich Izraeliti porazili, vypravili poslov, ktorí priviedli Aramejčanov spoza Eufratu. Viedol ich Šofach, veliteľ Hadad-Ezerovho vojska. ¹⁷ Keď o tom dostal Dávid hlásenie, zhromaždil celý Izrael, prebrodil sa cez Jordán, postúpil k nim a prichystal sa proti nim do boja. Dávid sa pripravil na bojové stretnutie s Aramejčanmi, ktorí naňho zaútočili. ¹⁸ No Aramejčania pred Izraelitmi utiekli a Dávid pobil sedemtisíc jazdcov a štyridsaťtisíc pešiakov a usmrtil i veliteľa vojska Šofacha. ¹⁹ Keď Hadad-Ezerovi služobníci videli, že ich Izrael porazil, uzavreli s Dávidom mier a podriadili sa mu. Aramejčania už nikdy nechceli ísť na pomoc Ammónčanom.

Dobytie Rabby

20 Nasledujúceho roku, v čase kráľovských výprav, viedol Joáb ozbrojené sily a spustošil krajinu Ammónčanov. Potom prišiel k Rabbe a dobyl ju. Kým sa Dávid zdržiaval v Jeruzaleme, Joáb ju po dobytí zrúcal. ² Dávid sňal z hlavy ich kráľa korunu, ktorej zlato vážilo asi talent a bol v nej drahokam. Bola potom na Dávidovej hlave. Z mesta odvliekol úžasnú korisť. ³ Ľud, ktorý tam bol, vyviedol von a prideliť k pílam, železným čakanom a k sekerám. Tak naložil Dávid so všetkými ammónskymi mestami. Potom sa so všetkým ľudom vrátil do Jeruzalema.

Dávidove víťazstvá nad Filištíncami

⁴ Neskôr došlo pri Gezeri k boju proti Filištíncom. Vtedy Sibbechaj z Chuše zabil Safa, potomka Refajov, a tak boli Filištínci pokorení. ⁵ V ďalšom boji proti Filištíncom zabil Jaírov syn Elchanán Lachmiho, brata Goliáša z Gatu, ktorého drevená časť kopije bola ako tkáčsky návoj. ⁶ V inom boji, ktorý sa viedol pri Gate, bol aj ozrutný muž, čo mal po šesť, dovedna dvadsaťštyri prstov. I ten pochádzal z obrov. ⁷ Keď však hanobil Izrael, zabil ho Jonatán, syn Šimeu, Dávidovho brata. ⁸ Tí pochádzali z obrov v Gate. Padli rukou Dávida a jeho služobníkov.

Dávidovo sčítanie ľudu

21 Proti Izraelu povstal satan a naviedol Dávida, aby sčítal Izrael. ² Dávid prikázal Joábovi a hodnostárom ľudu: Chodte a spočítajte Izrael od Beér-Šeby po Dán. Prineste mi výsledok, aby som vedel, koľko ho je. ³ Joáb však namietal: Nech Hospodin stonásobne rozmnoží svoj ľud! Beztak sú všetci, môj pán a kráľ, sluhami môjho pána. Prečo si to môj pán žiada? Prečo by sa tým mal Izrael previniť? ⁴ Kráľov príkaz však Joába prinútil. Tak sa Joáb vydal na cestu, prešiel celý Izrael a prišiel do Jeruzalema. ⁵ Joáb oznámil Dávidovi výsledok sčítania ľudu: celý Izrael vykazoval milión stotisíc mužov, ktorí narábali mečom, a Júdovcov bolo štyristosedemdesiatisíc mužov, schopných narábať mečom. ⁶ Léviho a Benjamína medzi nich nezarátal, lebo kráľov príkaz sa Joábovi sprotivil. ⁷ Ani Bohu sa tá vec nepáčila, a preto Izrael potrestal. ⁸ Vtedy Dávid Bohu povedal: Veľmi som zhrešil, keď som vykonal sčítanie. Teraz, prosím, odpusť svojmu služobníkovi vinu, lebo som konal veľmi nerozvážne. ⁹ Hospodin povedal Dávidovmu vidcovi Gádovi: ¹⁰ Odkáž Dávidovi: Takto vraví Hospodin: Dávam ti na výber tri možnosti, jednu z nich si zvol' a ja ti ju splním. ¹¹ Nato odišiel Gád k Dávidovi a povedal mu: Takto vraví Hospodin: Vyber si: ¹² buď tri roky hladu, alebo tri mesiace porážok od tvojich nepriateľov, takže by ťa stíhal nepriateľov meč, alebo tri dni Hospodinovho meča, takže by v krajine nastal mor a anjel Hospodina by pustošil na celom území Izraela. Premysli si teda, čo mám odkázať tomu, ktorý ma poslal. ¹³ Dávid povedal Gádovi: Je mi veľmi úzko. Nech sa radšej dostanem do ruky Hospodina, lebo je nesmierne jeho milosrdenstvo, len nech sa nedostanem do ruky človeka. ¹⁴ Hospodin dopustil na Izrael mor, takže naň zahynulo sedemdesiatisíc Izraelitov. ¹⁵ Boh poslal na pustošenie Jeruzalema anjela. Keď anjel pustošil, Hospodin sa pozrel a olutoval pohromu. Pustošiacemu anjelovi prikázal: To stačí! Prestaň! Hospodinov anjel stál pri humne Jebúseja Ornána. ¹⁶ Keď sa Dávid rozhlíadal, uvidel medzi zemou a nebom stáť Hospodinovho anjela s vytaseným mečom v ruke, zamiereným na Jeruzalem. Vtedy padol Dávid i starší, odiati vrecovinou, na tvár. ¹⁷ Dávid povedal Bohu: Ja som nariadil sčítať ľud a dopustil sa zlého. Čo však urobilo toto stádo? Hospodin, Bože môj, treba potrestať mňa a moju rodinu, nie však tvoj ľud. ¹⁸ Vtedy odkázal Hospodinov anjel po Gádovi Dávidovi, aby šiel postaviť na humne Jebúseja Ornána Hospodinovi oltár. ¹⁹ Dávid odišiel na výzvu Gáda, ktorý hovoril v mene Hospodina. ²⁰ Keď sa Ornán obrátil, uzel anjela. Jeho štyria synovia, ktorí boli s ním, sa skryli. Ornán práve mlátil pšenicu. ²¹ Dávid sa pobral k nemu. Keď sa Ornán obzrel a uvidel Dávida, vyšiel z humna a poklonil sa mu tvárou po zem. ²² Dávid navrhol Ornánovi: Prepusť mi pozemok, na ktorom je humno, aby som na ňom postavil Hospodinovi oltár. Tak sa zastaví na ľude pohroma. Predaj mi ho za plnú cenu. ²³ Ornán odpovedal Dávidovi: Vezmi si ho. Nech môj pán, kráľ, urobí, čo uzná za vhodné. Pozri, dávam dobytok na spaľované obety, náradie na mlátenie ako palivo i pšenicu na pokrmovú obetu; všetko dávam. ²⁴ Kráľ Dávid však povedal Ornánovi: To nie! Odkúpim to len za plnú cenu. Neprinesiem predsa Hospodinovi to, čo je tvoje, ani nebudem obetovať spaľovanú obetu, ktorá ma nič nestojí. ²⁵ Dávid odvážil Ornánovi za ten pozemok šesťsto šeklov zlata. ²⁶ Dávid tam postavil Hospodinovi oltár, na ktorom prinášal spaľované obety a obety spoločenstva. Keď vzýval Hospodina, odpovedal mu zoslaním ohňa z neba na oltár na spaľované obety. ²⁷ Na príkaz Hospodina si anjel zastrčil meč do pošvy. ²⁸ Odvtedy, ako Dávid videl, že mu Hospodin na humne Jebúseja Ornána odpovedal, obetoval tam. ²⁹ Príbytok Hospodina, ktorý zhotovil Mojžiš na púšti, a oltár na spaľované obety sa vtedy nachádzali na výšine v Gibeóne. ³⁰ Dávid však nemohol k nemu zísť, aby sa poradil s Bohom, lebo ho vydesil meč Hospodinovho anjela.

Prípravy na stavbu chrámu

22 Dávid vyhlásil: Toto bude dom Hospodina, Boha, a tu bude mať Izrael oltár na spaľované obety. ² Dávid dal sústrediť cudzincov, ktorí boli v Izraeli, a určil kamenárov na okresávanie kamenných kvádrov na stavbu Božieho domu. ³ Dávid zaobstaral množstvo železa na klinec do krídel brán i na skoby, množstvo bronzu, ktoré sa nedalo odvážiť, ⁴ a nesmierne veľa cédrového dreva. Sidončania a Týrčania totiž dodávali Dávidovi mnoho cédrového dreva. ⁵ Dávid povedal: Môj syn Šalamún je ešte neskúsený mladík, dom však, ktorý sa má postaviť Hospodinovi, treba vybudovať tak, aby vzbudzoval obdiv a nádhru vo všetkých krajinách. Musím na to urobiť prípravy. Dávid zaobstaral ešte pred svojou smrťou množstvo materiálu. ⁶ Potom si zavolať syna Šalamúna a prikázal mu postaviť dom Hospodinovi, Bohu Izraela. ⁷ Dávid hovoril svojmu synovi Šalamúnovi: Sám som pomysľal postaviť dom menu Hospodina, svojho Boha. ⁸ Hospodin mi však vyčítal: Prelial si veľa krvi a zviedol urputné boje. Nepostavíš dom môjmu menu, lebo si predtým mnou prelial veľa krvi na zem. ⁹ Narodí sa ti však syn, ktorý prinesie pokoj. Zaistím mu mier od všetkých jeho okolitých nepriateľov. Veď sa bude volať Šalamún. Za jeho vlády dám Izraelu mier a spokojnosť. ¹⁰ On postaví môjmu menu dom. Bude mi synom a ja jemu otcom. Jeho kráľovský trón nad Izraelom natrvalo upevním. ¹¹ Teraz, syn môj, nech ťa sprevádza Hospodin, aby si úspešne vybudoval dom Hospodina, svojho Boha, ako o tebe povedal. ¹² Len nech ti dá Hospodin múdrosť a um. Nech ťa ustanoví nad Izraelom, aby si zachovával zákon Hospodina, svojho Boha. ¹³ Úspech dosiahneš vtedy, keď budeš dbať na plnenie ustanovení a právnych predpisov, ktoré vydal Hospodin Mojžišovi pre Izrael. Buď silný a odvážny! Neboj sa a nestrachuj! ¹⁴ Napriek svojim trápeniam som zaobstaral pre Hospodina dom stotisíc talentov zlata, milión talentov striebra a množstvo bronzu a železa, ktoré sa nedá zväziť, takže je toho hojnosť. Zadovažil som i drevo a kamene. K tomu musíš ešte pridať. ¹⁵ Máš pri sebe mnohých remeselníkov: kamenárov, tesárov a rôznych majstrov na každú prácu. ¹⁶ Zlata, striebra, bronzu a železa je nespočetné množstvo. Daj sa do práce a Hospodin nech je s tebou! ¹⁷ Nato vyzval Dávid všetkých izraelských hodnostárov, aby boli jeho synovi Šalamúnovi na pomoci: ¹⁸ Hospodin, váš Boh, je s vami a zaistil vám mier od okolia, lebo mi vydal do moci obyvateľov krajiny, ktorá musí poslúchať Hospodina a jeho ľud. ¹⁹ Teraz sa srdcom a celou bytosťou zamerajte na hľadanie Hospodina, svojho Boha. Dajte sa do stavby svätyne Hospodina, Boha, aby sa preniesla archa Hospodinovej zmluvy i posvätné náboženské predmety do domu, ktorý sa má postaviť na počesť Hospodinovho mena.

Zadelenie kňazov, levitov a úradníkov

23 Keď Dávid zostarol a mnoho prežil, ustanovil svojho syna Šalamúna za kráľa nad Izraelom. ² Zhromaždil všetkých izraelských hodnostárov, kňazov a levitov. ³ Spočítali levitov od tridsaťročných nahor. Ich počet bol tridsaťosemtisíc mužov. ⁴ Dávid povedal: Z nich som poveril riadením služby Hospodinovho domu dvadsaťštyritisíc, úradníkov a sudcov šesťtisíc, ⁵ vrátnikov štyritisíc a spevákov štyritisíc, tí mali chváliť Hospodina a hrať na nástrojoch, ktoré som zhotovil. ⁶ Dávid ich zadelil do tried podľa Léviho synov: Geršóna, Koháta a Merariho. ⁷ Ku Geršónovcom patrili: Ladán a Šimei. ⁸ Ladánovi synovia: predák Jechiél, Zetám a Joel, traja. ⁹ Šimeiho synovia: Šelomót, Chaziél a Harán, traja. Tí boli predákmi Ladánových rodín. ¹⁰ Šimeiho synovia: Jachat, Zina, Jeúš a Beria. To boli štyria Šimeiho synovia. ¹¹ Jachat bol predákom, Ziza druhým, Jeúš a Beria neoplývali synmi, takže tvorili jednu rodinu, jednu triedu. ¹² Kohátovi synovia: Amrám, Jishár, Chebrón a

Uzziel, štyria. ¹³ Amrámovi synovia: Áron a Mojžiš. Áron mal i so svojimi synmi za úlohu udržiavať neprestajne v posvätnom stave veľsvätyňu, páliť tymian pred Hospodinom, poslúhovať mu a v jeho mene stále požehnávať. ¹⁴ Synovia Božieho muža Mojžiša boli pripočítaní ku kmeňu Lévi. ¹⁵ Mojžišovi synovia boli Geršóm a Eliezer. ¹⁶ Synom Geršóma bol predák Šebuel. ¹⁷ Synom Eliezera bol predák Rechabja. Iných synov Eliezer nemal, zato Rechabja ich mal veľa. ¹⁸ Jishárov syn: predák Šelomót. ¹⁹ Chebrónovi synovia: predák Jerija, druhý Amarja, tretí Jachaziel, štvrtý Jekamám. ²⁰ Uzzielovi synovia: predák Micha, druhý Jiššija. ²¹ Merariho synovia: Machli a Muši. Machliho synovia: Eleazár a Kíš. ²² Eleazár zomrel bez synov, mal iba dcéry. Tie si pobrali Kíšovci, ich príbuzní. ²³ Mušiho synovia: Machli, Éder, Jeremót, traja. ²⁴ To boli Léviho synovia podľa jednotlivých rodín, rodinní predáci, ako boli zaradení v mennom zozname ich príslušníkov, zamestnaných v službe Hospodinovho domu od dvadsaťročných nahor. ²⁵ Dávid totiž povedal: Hospodin, Boh Izraela, dožičil svojmu ľudu mier a natrvalo sa usídlil v Jeruzaleme. ²⁶ Leviti už nemusia nosiť príbytok a rôzne predmety k jeho službe. ²⁷ Podľa posledných Dávidových úprav sa totiž započítavali Léviho synovia od dvadsiatich rokov a viac. ²⁸ Ich povinnosťou bude pomáhať Áronovcom v službe Hospodinovho domu, dozerať na nádvorí, na komory, udržiavať čistotu všetkého svätého, dohliadať na bohoslužobné úkony v chráme, ²⁹ ďalej starať sa o predkladané chleby, o jemnú múku, o pokrmovú obetu, o nekvasené posúchy, o panvicu, o miesenie cesta a o rôzne duté a dĺžkové miery. ³⁰ Každé ráno majú nastúpiť na oslavu a chválu Hospodina, podobne večer, ³¹ na každé prinášanie spaľovaných obetí pre Hospodina, a to cez dni sobotného odpočinku, na novmesiace a na sviatky v takom počte, ako to požaduje predpis o obetách. Majú ustavične slúžiť pred Hospodinom, ³² starať sa o službu v stane stretávania, ako i vo svätyni, a obsluhovať svojich bratov Áronovcov pri službe v Hospodinovom dome.

Triedy kňazov

24 Áronovi potomkovia mali svoje triedy. Áronovi synovia boli: Nadáb, Abihu, Eleazár a Itamár. ² Nadáb a Abihu zomreli prv než ich otec. Keďže nemali synov, kňazskú službu prevzali: Eleazár a Itamár. ³ Spolu s Cadókom, Eleazárovým potomkom, a Achimelechom, Itamárovým potomkom, im Dávid rozdelil služobné úlohy. ⁴ U Eleazárovcov sa našlo viac vedúcich osôb než u Itamárovcov. Vyriešili to tak, že Eleazárovci dostali šesťnásť a Itamárovci osem rodinných predákov. ⁵ Týchto i tamých podelili lósmi, pretože hodnostármi svätyne i hodnostármi Božími mali byť niektorí Eleazárovci a Itamárovci. ⁶ Pisár Šemaja, syn Netaneela, z Léviho kmeňa, ich zapísal v prítomnosti kráľa a hodnostárov: kňaza Cadóka, Achimelecha, Ebjatarovho syna, i predákov kňazských a levitských rodín. Raz bola vylosovaná rodina z Eleazára, raz zase jedna z Itamára. ⁷ Prvý lós padol na Jojaríba, druhý na Jedaju, ⁸ tretí na Charíma, štvrtý na Seoríma, ⁹ piaty na Malkiju, šiesty na Mijjamína, ¹⁰ siedmy na Kóca, ôsmy na Abiju, ¹¹ deviaty na Ješúu, desiaty na Šechanju, ¹² jedenásť na Eljašíba, dvanásť na Jakíma, ¹³ trinásť na Chuppu, štrnásť na Ješebába, ¹⁴ pätnásť na Bilgu, šesťnásť na Imméra, ¹⁵ sedemnásť na Chezíra, osemnásť na Happiccéca, ¹⁶ deväťnásť na Petachju, dvadsiaty na Jechezkela, ¹⁷ dvadsiaty prvý na Jachína, dvadsiaty druhý na Gamúla, ¹⁸ dvadsiaty tretí na Delaju, dvadsiaty štvrtý na Maazju. ¹⁹ To je ich služobné zaradenie na nástup do Hospodinovho domu podľa poriadku zavedeného ich praotcom Áronom podľa príkazu Hospodina, Boha Izraela. ²⁰ Ostatní leviti: Z Amrámových synov: Šubael, zo synov Šubaela: Jechdeja. ²¹ Pokiaľ ide o Rechabju, z jeho synov bol predákom Jiššija. ²² Z Jishárovcov: Šelomót: zo synov Šelomóta: Jachat. ²³

Hebronovi synovia: Jerija prvý, Amarja druhý, Jachaziél tretí, Jekamám štvrtý. ²⁴ Uzzielov syn: Micha, zo synov Michu: Šamír. ²⁵ Bratom Michu bol Jiššija. Zo synov Jiššiju: Zecharja. ²⁶ Merariho synovia: Machli a Muši a synovia Jaaziju, jeho syna. ²⁷ Merariho synovia po synovi Jaazijovi: Šoham, Zakkúr a Ibri. ²⁸ Z Machliho: Eleazár, ktorý nemal synov. ²⁹ Pokiaľ ide o Kíša, jeho synom bol Jerachmeel. ³⁰ Mušiho synovia: Machli, Éder a Jerimót. To sú leviti podľa svojich rodín. ³¹ Aj oni losovali spolu so svojimi bratmi Áronovcami v prítomnosti kráľa Dávida, Cadóka, Achimelecha a predákov kňazských a levitských rodín, a to popredné rodiny rovnako, ako aj ich menej významní bratia.

Chrámovi speváci

25 Dávid s vedúcimi služby vyčlenil na zvláštnu úlohu niektorých Asáfovcov, Hemánovcov a Jedutúnovcov, ktorí za sprievodu citár, hárf a cimbalov prorokovali. Zoznam mužov, vykonávajúcich túto službu: ² z Asáfovcov: Zakkúr, Jozef, Netanja, Asarela. Asáfovi synovia boli podriadení Asáfovi, ktorý na pokyn kráľa prorokoval. ³ Z Jedutúna: jeho synovia boli: Gedalja, Ceri, Ješaja, Chašabja a Mattitja, šiesti. Podliehali svojmu otcovi Jedutúnovi, ktorý prorokoval za sprievodu citary na chválu a oslavu Hospodina. ⁴ Z Hemána: jeho synovia boli: Bukkija, Mattanja, Uzziel, Šebuel, Jerimót, Chananja, Chanan, Eliáta, Giddalti, Romanti-Ezer, Jošbekaša, Mallóti, Hotír, Machaziót. ⁵ Tí všetci boli synovia kráľovho vidca Hemána, aby podľa Božieho slova zvelebovali jeho moc. Boh dal Hemánovi štrnásť synov a tri dcéry. ⁶ Všetci títo vystupovali pod vedením svojho otca pri speve v Hospodinovom dome za sprievodu cimbalov, hárf a citár, pri chrámovej bohoslužbe z poverenia kráľa. Toľko o Asáfovi, Jedutúnovi a Hemánovi. ⁷ Ich počet spolu s ich bratmi, školenými spevákmi na počesť Hospodina, vykazoval dvestoosemdesiatosem. ⁸ O poradie služby losovali, a to začiatočník i skúsený, majster i žiak. ⁹ Prvý lós vyšiel na Asáfovca Jozefa, na neho, na jeho synov a bratov, na dvanástich. Druhý na Gedalju, na neho, na jeho bratov a synov, na dvanástich. ¹⁰ Tretí na Zakkúra, na jeho synov a bratov, na dvanástich. ¹¹ Štvrtý na Jicriho, na jeho synov a bratov, na dvanástich. ¹² Piaty na Netanju, na jeho synov a bratov, na dvanástich. ¹³ Šiesty na Bukkiju, na jeho synov a bratov, na dvanástich. ¹⁴ Siedmy na Jesarelu, na jeho synov a bratov, na dvanástich. ¹⁵ Ôsmy na Ješaju, na jeho synov a bratov, na dvanástich. ¹⁶ Deviaty na Mattanju, na jeho synov a bratov, na dvanástich. ¹⁷ Desiaty na Šimeiho, na jeho synov a bratov, na dvanástich. ¹⁸ Jedenásty na Azarela, na jeho synov a bratov, na dvanástich. ¹⁹ Dvanásty na Chašabju, na jeho synov a bratov, na dvanástich. ²⁰ Trinásty na Šubaela, na jeho synov a bratov, na dvanástich. ²¹ Štrnásty na Mattitju, na jeho synov a bratov, na dvanástich. ²² Pätnásty na Jerimóta, na jeho synov a bratov, na dvanástich. ²³ Šestnásty na Chananju, na jeho synov a bratov, na dvanástich. ²⁴ Sedemnásty na Jošbekašu, na jeho synov a bratov, na dvanástich. ²⁵ Osemnásty na Chananiho, na jeho synov a bratov, na dvanástich. ²⁶ Devätnásty na Mallótiho, na jeho synov a bratov, na dvanástich. ²⁷ Dvadsiaty na Eliátu, na jeho synov a bratov, na dvanástich. ²⁸ Dvadsiaty prvý na Hotíra, na jeho synov a bratov, na dvanástich. ²⁹ Dvadsiaty druhý na Giddaltiho, na jeho synov a bratov, na dvanástich. ³⁰ Dvadsiaty tretí na Machazióta, na jeho synov a bratov, na dvanástich. ³¹ Dvadsiaty štvrtý na Romanti-Ezera, na jeho synov a bratov, na dvanástich.

Vrátnici a rôzni úradníci

26 K oddielom vrátnikov patrili: z Korachovcov: Asáfovec Mešelemja, Koreho syn. ² Synovia Mešelemju boli: prvorodený Zecharja, druhý Jedíael, tretí Zebadja, štvrtý

Jatniel, ³ piaty Elám, šiesty Jochanán, siedmy Eljehoenaj. ⁴ Synovia Obéd-Edóma: prvorodený Šemaja, druhý Jozabád, tretí Joách, štvrtý Sachár, piaty Netaneel, ⁵ šiesty Ammiel, siedmy Jissachár, ôsmy Peulletaj; Boh ho totiž požehnal. ⁶ Jeho synovi Šemajovi sa narodili synovia, ktorí zaujali vedúce postavenie v rodinách, lebo to boli udatní hrdinovia. ⁷ Šemajovi synovia: Otni, Refael, Obéd, Elzabád a jeho bratia Elihu a Semachja, boli to udatní muži. ⁸ Tí všetci pochádzali z Obéd-Edómčanov. Oni sami aj ich synovia a bratia boli udatní muži, schopní služby. Bolo ich šesťdesiatdva Obéd-Edómčanov. ⁹ Mešelemja mal osemnásť udatných synov a bratov. ¹⁰ Merariovec Chosa mal syna Šimriho, predáka, hoci nebol prvorodený, otec ho dosadil za predáka, ¹¹ Chilkiyu druhého, Tebalju tretieho, Zecharju štvrtého. Všetkých Chosových synov a bratov bolo trinásť. ¹² Tieto oddiely vrátnikov, predáci mužstva, ako aj ich bratia, mali povinnosť konať strážnu službu v Hospodinovom dome. ¹³ O každú bránu sa losovalo po rodinách, či bola málo, alebo veľmi početná. ¹⁴ Lós o východnú bránu pripadol Šelemjovi. Keď losovali, Zecharjovi, jeho synovi a múdremu poradcovi, pripadla lósom severná brána, ¹⁵ Obéd-Edómovi južná brána a jeho synom skladisko, ¹⁶ Šuppímovi a Chosovi západná brána Šallechet, odkiaľ vystupuje cesta nahor. Stráž stála vedľa stráže. ¹⁷ Na východnej strane bolo šesť levitov, na severnej strane denne štyria, na južnej denne štyria, pri skladisku dvaja, ¹⁸ pri Parbare na západe: štyria na ceste a dvaja pri Parbare. ¹⁹ To boli oddiely vrátnikov, zostavené z Korachovcov a Merariovcov. ²⁰ Ich bratia leviti spravovali zásoby Božieho domu a zasvätené poklady. ²¹ Potomkovia Geršónovca Ladána, predáci Ladánových rodín, sú Jechielovci. ²² Synovia Jechielovcov Zetám a jeho brat Joel spravovali poklady Hospodinovho domu. ²³ Amrámovcom, Jishárovcom, Chebrónovcom a Uzzielovcom ²⁴ bol predstavený nad pokladmi Šebuel, Geršómov syn, Mojžišov vnuk. ²⁵ Jeho brat Eliezer mal synov: Rechabju, Ješaju, Jórama, Zichriho a Šelomóta. ²⁶ Ten Šelomót a jeho bratia spravovali všetky zasvätené poklady, ktoré zasvätili kráľ Dávid, predáci rodín, tisícníci, stotníci a iní velitelia vojska. ²⁷ Čo pochádzalo z vojrovej koristi, to zasvätili pre údržbu Hospodinovho domu. ²⁸ Všetko, čo zasvätil videc Samuel, Kíšov syn Saul, Nérov syn Abnér a Cerujin syn Joáb, každý zasvätený dar spravoval Šelomót s bratmi. ²⁹ Jishárovci, Konanja a jeho synovia, boli určení na mimochrámovú činnosť v Izraeli, a to ako úradníci a sudcovia. ³⁰ Chebrónovci, Chašabja a jeho bratia, tisícsedemsto udatných mužov, zodpovedali za správu Izraela na západ od Jordánu, za všetky záležitosti Hospodina a za službu kráľovi. ³¹ Chebrónovci: predákom ich rodov a rodín bol Jerija. V štyridsiatom roku Dávidovej vlády pri ich previerke sa zistilo, že sú medzi nimi v gileádskom Jazére udatní hrdinovia. ³² Mal bratov, dvetisíc sedemsto udatných rodinných predákov. Tých ustanovil kráľ Dávid nad Rúbenovcami, Gádovcami a polovicou kmeňa Menaševcov vo všetkých veciach Božích a kráľovských.

Velitelia dvanástich oddielov

27 Izraeliti podľa svojho počtu, rodinní predáci, tisícníci, stotníci a úradníci, ktorí slúžili kráľovi v rôznych záležitostiach oddielov, ktoré sa striedali každý mesiac, po všetky mesiace roka. Každý taký oddiel mal dvadsaťštyritisíc mužov. ² Prvému oddielu v prvom mesiaci velil Jašobám, Zabdielov syn. Na jeho oddiel pripadalo dvadsaťštyritisíc mužov. ³ Patril k Percovcom a bol hlavným veliteľom všetkých vojsk v prvom mesiaci. ⁴ Nad oddielom druhého mesiaca bol Achóachovec Dodaj, ale vojvodcom oddielu bol Miklót. Na jeho oddiel pripadalo dvadsaťštyritisíc mužov. ⁵ Veliteľom tretieho oddielu v treťom mesiaci bol Benaja, syn hlavného kňaza Jojadu. Na jeho oddiel pripadalo dvadsaťštyritisíc mužov. ⁶ Tento Benaja patril ku skupine tridsiatich hrdinov a stal sa zároveň ich veliteľom.

Oddielu však velil jeho syn Ammizabád. ⁷ Štvrtým veliteľom na štvrtý mesiac bol Asael, Joábov brat, a po ňom jeho syn Zebadja. Jeho oddiel mal dvadsaťštyritisíc mužov. ⁸ Piatym veliteľom na piaty mesiac bol Jizrachovec Šamhút. Na jeho oddiel pripadalo dvadsaťštyritisíc mužov. ⁹ Šiestym na šiesty mesiac bol Ira, syn Tekóančana Ikkéša. Na jeho oddiel pripadalo dvadsaťštyritisíc mužov. ¹⁰ Siedmym na siedmy mesiac bol Pelónan Chelec z Efrajimovcov. Na jeho oddiel pripadalo dvadsaťštyritisíc mužov. ¹¹ Ôsmym na ôsmy mesiac bol Zerachovec Sibbechaj z Chuše. Na jeho oddiel pripadalo dvadsaťštyritisíc mužov. ¹² Deviatym na deviaty mesiac bol Anatótan Abíezer z Benjamínovcov. Na jeho oddiel pripadalo dvadsaťštyritisíc mužov. ¹³ Desiatym na desiaty mesiac bol Zerachovec Mahraj z Netofy. Na jeho oddiel pripadalo dvadsaťštyritisíc mužov. ¹⁴ Jedenástym na jedenásty mesiac bol Piratónčan Benaja z Efrajimovcov. Na jeho oddiel pripadalo dvadsaťštyritisíc mužov. ¹⁵ Dvanástym na dvanásty mesiac bol Netofan Cheldaj z Otniela. Na jeho oddiel pripadalo dvadsaťštyritisíc mužov.

Náčelníci izraelských kmeňov

¹⁶ Velenie izraelských kmeňov: Rúbenovcom velil knieža Eliezer, Zichriho syn, Šimeónovcom Šefatja, syn Maachu, ¹⁷ Léviomcom Chašabja, Kemuelov syn, Áronovcom Cadók, ¹⁸ Júdovcom Elihu z Dávidových bratov, Jissachárovcom Omri, Michaelov syn, ¹⁹ Zebulúnovcom Jišmaja, Obadjov syn, Naftaliomcom Jerimót, Azrielov syn, ²⁰ Efrajimovcom Hoša, Azazjov syn, západnej časti kmeňa Menaše Joel, Pedajov syn, ²¹ gileádskej časti Menašeho Jiddo, Zecharjov syn, Benjamínovcom Jaasiel, Abnérov syn, ²² Dánovcom Azarel, Jerochámov syn. To boli náčelníci izraelských kmeňov. ²³ Dávid neuviedol do zoznamu dvadsaťročné a mladšie osoby, lebo Hospodin slúbil, že rozmnoží Izrael a bude ho ako hviezd na nebi. ²⁴ Joáb, Cerujin syn, aj začal so sčítaním, ale ho nedokončil, lebo Izrael preň zastihol Boží hnev. Tak sa jeho výsledok ani nedostal do Kroniky kráľa Dávida.

Správcovia kráľovského majetku

²⁵ Kráľovské poklady spravoval Azmávet, Adielov syn, zásoby na poli, v mestách, na vídieku a vo vežiach Jonatán, Uzzijov syn. ²⁶ Polnohospodárskych robotníkov pri obrábaní pôdy riadil Ezri, Kelúbov syn. ²⁷ Vinice spravoval Šimei z Rámy a zásoby vína vo viniciach Šefámčan Zabdi. ²⁸ Za olivy a divé figovníky zodpovedal na Nížine Gederčan Baal-Chanán, za zásoby oleja Joáš, ²⁹ za hovädzí dobytok, ktorý sa pásol na Šaróne, Šarónčan Šitraj, za dobytok v údoliach Adlajov syn Šafát. ³⁰ Ťavy mal na starosti Izmaelita Obíl, oslice Meronotán Jechdeja. ³¹ Na drobné stáda dozeral Hagrijec Jazíz. Tí všetci boli správcami majetku kráľa Dávida. ³² Dávidov strýko Jonatán, vzdelaný muž, bol poradcom a pisárom. Spolu s Jechielom, Chachmoniho synom, vychovávali kráľových synov. ³³ Achitofel bol kráľovým poradcom, Arkíjec Chušaj kráľovým priateľom. ³⁴ Po Achitofelovi nasledovali: Benajov syn Jojada a Ebjatár. Veliteľom kráľovho vojska bol Joáb.

Posledné pokyny pre Šalamúna

28 Dávid zhromaždil do Jeruzalema všetkých izraelských hodnostárov: kmeňových náčelníkov a veliteľov oddielov, ktorí slúžili kráľovi, ďalej tisícnikov, stotníkov, správcov celého majetku i kráľovho stáda i jeho synov, dvoranov, hrdinov a všetkých udatných bojovníkov. ² Kráľ Dávid vstal a povedal: Bratia moji a ľud môj, vypočujte ma! Sám som pomýšľal postaviť príbytok pre archu Hospodinovej zmluvy ako podnož nášho Boha a vykonal som prípravy na stavbu. ³ Boh mi však povedal: Ty nemôžeš postaviť dom môjmu menu, lebo si ako bojovník prelial krv. ⁴ Hospodin, Boh Izraela, si z celej rodiny vyvolil mňa, aby som sa natrvalo stal kráľom nad Izraelom. Júdu si vyvolil za vojvodu, v Júdo-

vom dome zas moju rodinu a spomedzi mojich súrodencov sa mu zapáčilo mňa ustanoviť kráľom nad celým Izraelom. ⁵ Zo všetkých mojich synov — Hospodin ma totiž obdaril mnohými synmi — si vyvolil môjho syna Šalamúna, aby zasadol na trón Hospodinovho kráľovstva nad Izraelom. ⁶ Povedal mi: Tvoj syn Šalamún mi postaví dom i nádvorie, lebo som si ho vyvolil za syna a budem mu otcom. ⁷ Navždy upevním jeho kráľovstvo, ak bude svedomito uplatňovať moje príkazy a právne predpisy ako dnes. ⁸ Teraz pred zrakom celého Izraela a zhromaždenia Hospodina a v prítomnosti nášho Boha vás napomínam: Pozorne skúmajte všetky prikázania Hospodina, svojho Boha, aby ste mohli vlastníť túto krásnu krajinu a odovzdali ju do trvalého dedičstva svojim potomkom. ⁹ Ty však, Šalamún, syn môj, poznávaj otcovho Boha a slúž mu oddaným srdcom a ochotnou myslou, lebo Hospodin skúma všetky srdcia a pozná všetko, čo myseľ vytvorí. Ak ho budeš hľadať, dá sa ti nájsť, ak ho však opustiš, zavrhne ťa navždy. ¹⁰ Pováž teda, že si ťa zvolil Hospodin, aby si mu postavil murovanú svätyňu. Pusti sa smelo do práce! ¹¹ Potom odovzdal Dávid svojmu synovi Šalamúnovi plán predsieni, chrámových miestností, jeho úschovní, horných a vnútorných miestností a miestnosť pre vrchnák archy, ¹² ďalej plán vlastných nápadov o nádvo-riach Hospodinovho domu, o všetkých obvodových komorách, o pokladniciach Božieho domu a o pokladniciach pre zasvätené dary. ¹³ Poskytol údaje o kňazských a levitských triedach, o všetkých bohoslužobných úkonoch a všetkých bohoslužobných predmetoch v Hospodinovom dome. ¹⁴ Určil váhu zlata pre rôzne zlaté predmety používané pri jednotlivých službách, váhu striebra na rôzne strieborné predmety používané pri jednotlivých službách. ¹⁵ Stanovil váhu zlata na zlaté svietniky a na ich zlaté lampy podľa váhy jednotlivých svietnikov a ich lúč, striebra na svietniky podľa váhy svietnika a jeho lúč, podľa účelu jednotlivých svietnikov. ¹⁶ Navrhol primerané množstvo zlata na stoly pre predkladané chleby, na každý stôl zvlášť, a striebro na strieborné stoly, ¹⁷ na vidlice, kropeničky a kanvice čisté zlato, na zlaté poháre primerané množstvo zlata podľa počtu pohárov, na strieborné poháre striebra podľa počtu pohárov. ¹⁸ Na kadidlový oltár prikázal prečistené zlato podľa potrebnej váhy. Dal aj náčrt voza, zlatých cherubov, ktorí by rozprestretými krídlami zakrývali archu Hospodinovej zmluvy. ¹⁹ To všetko zapísala Hospodinova ruka, aby som mohol prezieravo pripraviť všetky stavebné práce. ²⁰ Nato povedal Dávid svojmu synovi Šalamúnovi: Pusti sa smelo a odvážne do práce! Neboj sa a nestrachuj, lebo Boh Hospodin, môj Boh, bude s tebou. Nenechá ťa a neopustí ťa, kým sa neskončí celé dielo na službu v Hospodinovom dome. ²¹ Máš triedy kňazov a levitov na každú službu na Božom dome. Budú s tebou pri každej práci, aby sa celá služba diala ochotne a rozvážne. Máš i hodnostárov a všetok ľud pre tvoje rôzne potreby.

Milodary na stavbu chrámu

29 Potom povedal kráľ Dávid celému zhromaždeniu: Môj syn Šalamún, jediný, ktorého si vyvolil Boh, je neskúsený mladík. Samo dielo je však rozsiahle, lebo tá veľkolepá budova nie je určená pre človeka, ale pre Hospodina, Boha. ² Podľa svojich možností som zaobstaral pre dom svojho Boha zlato na zlaté, striebro na strieborné, bronz na bronzové, železo na železné, drevo na drevené predmety, ďalej ónyxové kamene, kamene na výzdobu, kamene malachitové a pestrofarebné, rôzne drahokamy a množstvo mramoru. ³ Pretože mi záleží na dome svojho Boha, pridávam ešte z vlastného majetku zlato a striebro pre dom svojho Boha ako doplnok k tomu všetkému, čo som už zaobstaral pre svätyňu: ⁴ tritisíc talentov zlata ofírskej akosti, sedemtisíc talentov pretaveného striebra na obloženie stien miestností, ⁵ zlato na zlaté, striebro na strieborné predmety a pre rôznu

prácu umelcov. Kto by chcel dnes ochotne niečo obetovať Hospodinovi? ⁶ Predáci rodín a izraelských kmeňov, tisícnici, stotníci i kráľovskí úradníci prispeli svojimi milodarmi. ⁷ Na účely Božieho domu darovali päťtisíc talentov zlata, desaťtisíc dareíkov, desaťtisíc talentov striebra, osemnásťtisíc talentov bronzu a stotisíc talentov železa. ⁸ Kto mal nejaké drahokamy, daroval ich na poklad Hospodinovho domu do rúk Geršónovca Jechiela. ⁹ Ľud sa radoval z ich milodarov, lebo z celého srdca ochotne obetovali Hospodinovi. Ba i kráľ Dávid sa nesmierne radoval.

Dávidova ďakovná modlitba

¹⁰ Dávid dobrorečil Hospodinovi pred celým zhromaždením takto: Zvelebený buď Hospodin, Boh nášho praotca Izraela, od vekov až naveky! ¹¹ Tvoja je, Hospodin, veľkosť, moc, dôstojnosť, sláva i veleba. Patrí ti všetko na nebi i na zemi. Tvoje je, Hospodin, kráľovstvo; vypínaš sa nad všetkým ako hlava. ¹² Bohatstvo a česť sú od teba. Ty vládneš nad všetkým. V ruke máš silu a moc. Na tebe záleží, či urobíš niekoho veľkým a mocným. ¹³ Teraz však, Bože náš, ďakujeme ti a chválime tvoje slávne meno. ¹⁴ Ako to, že ja a môj ľud sme sa zmohli na toľké milodary? Keďže všetko od teba pochádza, dali sme ti vlastne z tvojho. ¹⁵ Pokladáš nás len za cudzincov a prišelcov, akými boli všetci naši predkovia. Náš pozemský čas je ako tieň bez nádeje. ¹⁶ Hospodin, Bože náš, všetka táto hojnosť, čo sme ti prichystali na stavbu domu pre tvoje sväté meno, pochádza od teba a tvoje je všetko. ¹⁷ Viem však, Bože môj, že skúmaš srdce a obľubuješ si úprimnosť. Z úprimného srdca som priniesol všetky tieto milodary a teraz pozorujem, že i tu prítomný tvoj ľud rád obetuje. ¹⁸ Hospodin, Bože našich praotcov Abraháma, Izáka a Izraela, zachovaj navždy takéto zmýšľanie svojho ľudu a jeho srdce pripútaj k sebe. ¹⁹ Šalamúnovi, môjmu synovi, daj pevné odhodlanie zachovávať tvoje prikázania, svedectvá i ustanovenia a vykonať všetko pri stavbe chrámovej budovy, na ktorú som robil prípravy. ²⁰ Potom Dávid vyzval celé zhromaždenie: Dobrorečte Hospodinovi, svojmu Bohu! Celé to zhromaždenie dobrorečilo Hospodinovi, Bohu svojich otcov, a hlbokým úklonom vzdávalo poctu Hospodinovi i kráľovi. ²¹ Prinášali Hospodinovi obetné dary a na druhý deň potom spaľované obety: tisíc býčkov, tisíc baranov, tisíc jahniat s príslušnými nápojovými obetami a obetných darov v hojnosti za celý Izrael. ²² V ten deň jedli a pili pred Hospodinom za veľkej radosti a opätovne vyhlásili Dávidovho syna Šalamúna za kráľa. Pomazali ho za Hospodinovo knieža a Cadóka pomazali za kňaza. ²³ Tak zasadol Šalamún na Hospodinov trón ako kráľ po svojom otcovi Dávidovi. Úspešne si počínal a celý Izrael ho poslúchal. ²⁴ Všetci hodnostári, významné osobnosti a synovia kráľa Dávida sa kráľovi Šalamúnovi podriadili. ²⁵ Hospodin vysoko vyzdvihol Šalamúna v očiach celého Izraela. Dal mu taký kráľovský lesk, aký pred ním nemal žiaden kráľ nad Izraelom. ²⁶ Dávid, Izajov syn, vládol nad celým Izraelom. ²⁷ Kraloval nad Izraelom spolu štyridsať rokov. V Hebrone vládol sedem rokov a v Jeruzaleme tridsaťtri rokov. ²⁸ Zomrel v úctyhodnej starobe, dosiahol vysoký vek, bohatstvo a slávu. Po ňom sa stal kráľom jeho syn Šalamún. ²⁹ Dávnejšie i novšie príbehy kráľa Dávida sú zapísané v Dejinách vidca Samuela, v Dejinách proroka Nátana a v Dejinách vidca Gáda. ³⁰ Hovorí o celej jeho vláde, o moci a o pomeroch, ktoré boli za neho v Izraeli a vo všetkých kráľovstvách krajín.

DRUHÁ KNIHA KRONÍK

Šalamúnova múdrosť

1 Šalamún, syn Dávidov, sa pevne ujal svojho kráľovstva, Hospodin, jeho Boh, bol s ním a náramne ho zveľadil. ² Šalamún vyzval celý Izrael, tisícnikov, stotníkov, sudcov, všetky kniežatá z celého Izraela, rodinných predákov, ³ a tak sa odobral s celým tým zhromaždením na výšinu v Gibeóne. Tam sa nachádzal Boží stan stretávania, ktorý zhotovil Mojžiš, Hospodinov služobník, na púšti. ⁴ Božiu archu dal však Dávid preniesť z Kirjat-Jearímu a umiestnil ju v Jeruzaleme, lebo tam pre ňu rozťahol stan. ⁵ Bronzový oltár, ktorý zhotovil Becaleel, syn Uriho, Chúrovho syna, stál tam pred príbytkom Hospodina, kde ho Šalamún a zhromaždenie vyhľadávali. ⁶ Šalamún tam pred Hospodinom obetoval na bronzovom oltári, ktorý stál pred stanom stretávania. Obetoval na ňom tisíc spaľovaných obiet. ⁷ Tej noci sa zjavil Šalamúnovi Boh a povedal mu: Žiadaj si, čo ti mám dať! ⁸ Šalamún povedal Bohu: Môjmu otcovi Dávidovi si preukázal veľkú milosť a mňa si po ňom ustanovil za kráľa. ⁹ Nech sa teda, Hospodin, Bože, splní tvoj prísľub, ktorý dostal môj otec Dávid. Ustanovil si ma predsa za kráľa nad ľudom, ktorého je toľko ako prachu na zemi. ¹⁰ Daj mi teda múdrosť a poznanie, aby som mohol viesť tento ľud. Veď kto by inak mohol spravovať tento tvoj významný ľud? ¹¹ Nato Boh povedal Šalamúnovi: Pretože si sa zaujímal o toto a nežiadal si si bohatstvo, poklady či slávu ani smrť svojich nepriateľov, ba ani dlhý vek, ale múdrosť a poznanie, ako viesť môj ľud, nad ktorým som ťa ustanovil kráľom, ¹² dostane sa ti múdrosti a poznania. Dám ti však i bohatstvo, poklady a slávu, akú nemali králi predošlí a nebudú mať ani tvoji nástupcovia. ¹³ Potom sa Šalamún odobral z výšiny, ktorá je v Gibeóne, od stanu stretávania do Jeruzalema a vládol nad Izraelom.

Šalamúnovo bohatstvo

¹⁴ Šalamún sústredil bojové vozy a jazdcov; mal tisícštyristo vozov a dvanásťtisíc jazdcov. Rozmiestnil ich v mestách pre bojové vozy a u seba v Jeruzaleme. ¹⁵ Kráľ zadovážil v Jeruzaleme toľko striebra a zlata ako kamenia, a cédrov ako divých figovníkov, ktoré hojne rastú na Nížine. ¹⁶ Pre Šalamúna dovážali kone z Egypta a z Kúy. Kráľovskí nakupovači ich preberali z Kúy za bežnú cenu. ¹⁷ Z Egypta dovážali voz za šesťsto a koňa za stopäťdesiat šeklov striebra. Tak sprostredkovali vývoz pre všetkých chetitských a sýrskych kráľov.

Prípravy na stavbu chrámu

¹⁸ Šalamún sa rozhodol postaviť na počesť mena Hospodina chrám a sebe kráľovský palác.

2 Šalamún vyčlenil sedemdesiatisíc nosičov nákladov, osemdesiatisíc kamenárskych robotníkov v pohorí a nad nimi tritisícšesťsto dozorcov. ² Šalamún odkázal týrskemu kráľovi Chirámovi: Zachovaj sa podobne ako v prípade môjho otca Dávida, keď si mu poslal cédre na stavbu jeho sídelného paláca. ³ Chcem totiž postaviť dom menu Hospodina, svojho Boha, zasvätiť mu ho, aby sa pred ním zapalovalo voňavé kadidlo, neprestajne predkladali chleby a prinášali spaľované obety: ráno i večer, v dňoch sobotného odpočinku, na novmesiace a na slávnosti Hospodina, nášho Boha. To je pre Izrael trvalo záväzná. ⁴ Dom, ktorý chcem postaviť, má byť veľkolepý, lebo náš Boh prevyšuje všetky božstvá. ⁵ Kto je však schopný postaviť mu dom? Veď samy nebesia, ba ani najvyššie nebo ho neobsiahnu. Ako by som mu mohol postaviť dom čo i len na zapalovanie kadidla pred ním? ⁶ Pošli mi

teraz nejakého umelca, ktorý sa vyzná v práci so zlatom, striebrom, bronzom, železom, s červeným purpurom, karmazínom a fialovým purpurom. Vyhotovil by rezby v spolupráci s umelcami, ktorých mám v Judsku a v Jeruzaleme, ktorých objednal môj otec Dávid. ⁷ Pošli mi z Libanonu cédrové, cyprusové a algumové brvná, lebo viem, že sa tvoji sluhovia vyznajú v stínaní libanonských stromov. Moji sluhovia budú pri tom s tvojimi, ⁸ aby mi prichystali dostatok dreva, lebo dom, ktorý chcem postaviť, má byť veľkolepý a nádherný. ⁹ Tvojim sluhom, rubáčom, čo budú stínať stromy, dodám na stravu dvadsaťtisíc kórov pšenice, dvadsaťtisíc kórov jačmeňa, dvadsaťtisíc batov vína a dvadsaťtisíc batov oleja. ¹⁰ Týrsky kráľ Chiráam odpovedal Šalamúnovi listom: Keďže Hospodin miluje svoj ľud, teba mu dal za kráľa. ¹¹ Ďalej uvádzal Chiráam: Buď zvelebený Hospodin, Boh Izraela, ktorý utvoril nebesia i zem, že dal kráľovi Dávidovi syna múdreho, rozvážneho a umného, ktorý postaví Hospodinovi dom a sebe kráľovský palác. ¹² Posielam ti teda múdreho muža, šikovného majstra Churám-Abiho, ¹³ syna ženy z dcér Dánových a otca Týřcana. Vyzná sa v práci so zlatom, striebrom, bronzom, železom, kamením, drevom, červeným a fialovým purpurom, s jemným plátom a karmazínom, vo vyhotovení rôznych rezieb a v riešení rozmanitých návrhov, ktoré zveria jemu, ako aj tvojim umelcom a umelcom môjho pána a tvojho otca Dávida. ¹⁴ Teraz nech pošle môj pán svojim sluhom slúbenú pšenicu, jačmeň, olej a víno. ¹⁵ My zas nastínáme v Libanone potrebné množstvo stromov. Preplavíme ich plátmi po mori do Jafy. Sám si ich potom prevezieš do Jeruzalema. ¹⁶ Šalamún spočítal všetkých prisťahovalcov, čo bývali v krajine Izrael po sčítaní, ktoré vykonal jeho otec Dávid. Bolo ich stopäťdesiattritisícšesťsto mužov. ¹⁷ Z nich určil sedemdesiattisíc za nosičov nákladov, osemdesiattisíc za kamenárskych robotníkov v pohorí a tritisícšesťsto za dozorcov, aby prideľovali ľudu prácu.

Stavba chrámu a jeho zariadenie

3 Šalamún začal stavať Hospodinov dom v Jeruzaleme na vrchu Morija, kde mal jeho otec Dávid zjavenie, na mieste, ktoré určil Dávid, na humne Jebúseja Ornána. ² Stavať začal druhého dňa v druhom mesiaci štvrtého roku svojej vlády. ³ Na stavbu Božieho domu Šalamún stanovil podľa staršej lakťovej miery tieto rozmery: dĺžku šesťdesiat lakťov a šírku dvadsať lakťov. ⁴ Predsieň v priečelí bola široká ako vlastná budova. Bola dlhá dvadsať lakťov a vysoká stodvadsať lakťov. Zvnútra ju pokryl čistým zlatom. ⁵ Veľkú sieň obložil cyprusovým drevom, obtiahol jemným zlatom a vyzdobil palmami a retiazkami. ⁶ Z dôvodu lesku obložil sieň drahokamami. Zlato bolo parvajimské. ⁷ Sieň, trámy, prahy i dvere pozlátil a po stenách povyrezával cherubov. ⁸ Potom vytvoril sieň veľsvätyne. Jej dĺžka sa rovnala šírke celého chrámu, teda dvadsiatim lakťom. Aj šírka merala dvadsať lakťov. Obložil ju znamenitým zlatom s váhou šesťsto talentov. ⁹ Klince zo zlata vážili päťdesiat šeklov. I horné miestnosti pozlátil. ¹⁰ Vo veľsvätyni zhotovil súsošie cherubov a pozlátil ho. ¹¹ Rozpätie krídel cherubov bolo dvadsať lakťov. Jedno päťlakťové krídlo sa dotýkalo steny budovy a druhé päťlakťové krídlo sa dotýkalo krídla druhého cheruba. ¹² Prvé päťlakťové krídlo druhého cheruba sa dotýkalo steny budovy, druhé päťlakťové krídlo sa dotýkalo krídla prvého cheruba. ¹³ Roztiahnuté krídla týchto cherubov merali dvadsať lakťov. Stáli na nohách tvárou k sieni. ¹⁴ Ďalej zhotovil oponu z fialového a červeného purpuru, z karmazínu i jemného plátna a zobrazil na ňu cherubov. ¹⁵ Pred budovu zhotovil dva stĺpy výšky tridsaťpäť lakťov a na ich vrchole päťlakťové hlavice. ¹⁶ V zadnej sieni urobil i ozdobné reťaze a zavesil ich na vrch stĺpov. Zhotovil i sto granátových jabĺk a pripevnil ich na reťaze. ¹⁷ Pred chrám postavil stĺpy; jeden sprava, druhý zľava. Pravý pomenoval Jachín, ľavý Boaz.

4 Ďalej zhotovil bronzový oltár, dvadsať laktov dlhý, dvadsať laktov široký a dvadsať laktov vysoký. ² Odľal i more s priemerom desať laktov, po obvode zaokrúhlené a hlboké päť laktov. Celkový jeho obvod meral tridsať laktov. ³ Po celom obvode pod ním ho obopínali podoby býkov v počte desať na lakeť a lemovali dookola more. Dva rady býkov boli odliate spolu s ním. ⁴ More spočívalo na dvanástich býkoch; tri boli obrátené na sever, tri na západ, tri na juh a tri na východ. Nad nimi bolo more a zadnou časťou boli obrátené dovnútra. ⁵ Bolo na dľaň hrubé a jeho okraj mal tvar kalicha alebo ľaliového kvetu. Malo objem tritisíc batov. ⁶ Zhotovil i desať umývadiel. Päť z nich dal napravo a päť naľavo, slúžili na umývanie. V nich sa oplachovalo to, čo patrilo k spaľovaným obetám. More však slúžilo kňazom na umývanie. ⁷ Ďalej urobil desať zlatých svietnikov podľa príslušného predpisu a umiestnil ich do chrámu: päť napravo a päť naľavo. ⁸ Zhotovil desať stolov a postavil ich do chrámu: päť napravo a päť naľavo, ďalej sto zlatých kropeničiek. ⁹ Vytvoril i nádvorie pre kňazov a veľké nádvorie, ako i dvere do nádvorí; ich krídla pokryl bronzom. ¹⁰ More postavil na pravú stranu, k juhovýchodu. ¹¹ Churám zhotovil i hrnce, lopaty a kropeničky. Tak Churám dokončil prácu, ktorú konal pre kráľa Šalamúna na Božom dome: ¹² dva stĺpy a guľaté hlavice na vrchu oboch stĺpov, dvoje mrežovanie na prekrytie oboch guľatých hlavíc na vrchu stĺpov, ¹³ štyristo granátových jabĺk pre obe mrežovania, a to po dva rady granátových jabĺk na jedno mrežovanie, aby prekryvali obe guľaté hlavice na vrchu stĺpov; ¹⁴ ďalej urobil podvozky a na ne nádrže, ¹⁵ jedno more a pod ním dvanásť býkov, ¹⁶ hrnce, lopaty, vidlice a ostatné potrebné predmety. Churám-Abi to vyhotovil kráľovi Šalamúnovi pre Hospodinov dom z lešteného bronzu. ¹⁷ V okolí Jordánu medzi Sukkótom a Ceredou ich dal kráľ odlievať v hlinených tvarovkách. ¹⁸ Všetkých týchto predmetov narobil Šalamún veľké množstvo, pretože sa na váhu bronzu nehládalo. ¹⁹ Šalamún dal zhotoviť celé zariadenie Božieho domu, a to zlatý oltár, stoly na predkladanie chlebov, ²⁰ svietniky a ich lampy z rýdzeho zlata, aby horeli podľa predpisu pred zadnou sieňou, ²¹ kvety, lampy, zlaté kliešte z rýdzeho zlata, ²² nože, kropeničky, čaše a panvice z rýdzeho zlata. Vnútorne krídla dverí do veľsvätyne, ako i dvere do chrámovej siene boli zo zlata.

5 Keď sa skončili všetky práce, ktoré vykonal Šalamún na Hospodinovom dome, vniesol dnu zasvätené dary svojho otca Dávida. Striebro, zlato a všetky predmety uložil do pokladníc Božieho domu.

Prevezenie archy do chrámu

² Potom Šalamún zvolal do Jeruzalema starších Izraela, všetkých kmeňových predákov, kniežatá izraelských rodín, aby preniesli z Dávidovho mesta, teda zo Siona, archu Hospodinovej zmluvy. ³ Ku kráľovi sa zhromaždili všetci izraelskí muži na sviatok, ktorý býva v siedmom mesiaci. ⁴ Keď sa dostavili všetci starší Izraela, leviti zdvihli archu ⁵ a niesli ju. Stan stretávania a všetky posvätné predmety v ňom vyniesli léviovskí kňazi. ⁶ Kráľ Šalamún a celá pospolitosť Izraela, čo sa k nemu dohrnula pred archou, obetovali toľko oviec a dobytky, že sa vôbec nedal zistiť ich počet. ⁷ Kňazi vniesli archu Hospodinovej zmluvy na určené miesto do zadnej siene chrámu, do veľsvätyne pod krídla cherubov. ⁸ Cherubi mali rozťahnuté krídla nad miestom, kde bola archa, a zhora zakrývali archu i jej žrde. ⁹ Žrde vyčnievali a ich konce boli viditeľné len od zadnej siene, zvonku neboli viditeľné. Sú tam až dodnes. ¹⁰ V arche boli iba dve tabule, ktoré ta vložil Mojžiš na Horebe, kde Hospodin uzavrel s Izraelitmi zmluvu pri ich východe z Egypta. ¹¹ Potom kňazi vyšli zo svätyne. Všetci prítomní kňazi sa posvätili bez ohľadu na ich zatriedenie. ¹² Všetci levitskí speváci zo skupiny Asáfovej, Hemánovej a Jedutúnovej so synmi a bratmi, odiati do jemného

plátna, stáli s cimbalmi, harfami a citarami východne od oltára. S nimi bolo stodvadsať kňazov — trubačov. ¹³ Trubači a speváci vystupovali súčasne, takže to vyznelo ako jednohlasná chvála a oslava Hospodina. Keď zaznel zvuk trúb, cimbalov i iných hudobných nástrojov a chválospev o Hospodinovi, že je dobrý, lebo naveky trvá jeho milosť, oblak naplnil Hospodinov dom. ¹⁴ Takže kňazi nemohli konať službu pre oblak, lebo Hospodinova sláva naplnila Boží dom.

Šalamúnova modlitba

6 Vtedy Šalamún zvolal: Hospodin sa vyslovil, že chce bývať v mrákave. ² Tak som ti postavil vladársky príbytok, miesto, kde budeš tróniť naveky. ³ Nato sa kráľ obrátil a požehnal celé zhromaždenie Izraela. Celé zhromaždenie Izraela pri tom stálo. ⁴ Zvolal: Buď zvelebený Hospodin, Boh Izraela, ktorý sám dal môjmu otcovi Dávidovi prísľub a sám ho i splnil. Povedal: ⁵ Odvtedy, ako som vyviedol svoj ľud z Egypta, nezvolil som si žiadne mesto spomedzi všetkých kmeňov Izraela, aby tam postavili dom, v ktorom by prebývalo moje meno. Nikoho som si ani nevyvolil, aby sa stal vojvodom nad mojím izraelským ľudom. ⁶ Zvolil som si len Jeruzalem, aby tam prebývalo moje meno, a vyvolil som si Dávida, aby vládol môjmu izraelskému ľudu. ⁷ Už môj otec Dávid pomysľal postaviť dom menu Hospodina, Boha Izraela. ⁸ Hospodin mu však povedal: Konal si správne, že si sa zaoberal myšlienkou postaviť môjmu menu dom. ⁹ Lenže ten dom nepostavíš ty, ale tvoj syn, ktorého splodíš. On postaví dom môjmu menu. ¹⁰ Hospodin svoj prísľub i splnil. Nastúpil som po svojom otcovi Dávidovi, zasadol som na trón Izraela, ako sľúbil Hospodin, a postavil som dom na počesť mena Hospodina, Boha Izraela. ¹¹ Vložil som ta i archu s Hospodinovou zmluvou, ktorú uzavrel s Izraelitmi.

Šalamúnovo požehnanie

¹² Potom sa postavil pred Hospodinov oltár v prítomnosti celého zhromaždenia Izraela a vystrel dlane. ¹³ Šalamún totiž zhotovil z bronzu vyvýšenú plošinu a umiestnil ju uprostred nádvorja; bola päť laktov dlhá, päť laktov široká a tri lakte vysoká. Postavil sa na ňu, pokľakol na kolena pred celým zhromaždením Izraela, vystrel dlane k nebu ¹⁴ a zvolal: Hospodin, Bože Izraela, niet ti podobného Boha na nebi ani na zemi. Ty zachovávaš zmluvu a milosť svojim služobníkom, ktorí sú ti bezvýhradne oddaní. ¹⁵ Svojmu služobníkovi Dávidovi, môjmu otcovi, si splnil daný sľub. Vlastnými ústami si sľúbil a vlastnou rukou si aj splnil, ako to dnes vidíme. ¹⁶ Teraz však Hospodin, Bože Izraela, splň svojmu služobníkovi Dávidovi, môjmu otcovi, i ďalší prísľub. Povedal si mu: Nebudeš bez nástupcu, ktorý by sedel na tróne Izraela, pokiaľ tvoji potomkovia budú dbať na svoju cestu a riadiť sa mojím zákonom, ako si sa ním riadil ty pred mnou. ¹⁷ Nuž teda, Hospodin, Bože Izraela, nech sa potvrdí spoľahlivosť tvojho slova, ktoré si dal svojmu služobníkovi Dávidovi. ¹⁸ Môže však skutočne bývať Boh s človekom na zemi? Veď samy nebesia, ba ani najvyššie nebo ťa neobsiahnu, tým menej tento dom, ktorý som postavil. ¹⁹ Ó, Hospodin, Bože môj, povšimni si modlitbu svojho služobníka a jeho úpenlivé volanie, aby si počul jeho kvílenie a modlitbu, ktorými sa tvoj služobník k tebe utieka. ²⁰ Nech sa tvoje oči dňom-nocou upierajú na tento dom, na miesto, o ktorom si sa zmienil, že tam uložíš svoje meno. Vypočuj modlitbu, ktorú ti tvoj služobník predloží na tomto mieste. ²¹ Splň prosby svojho služobníka i svojho izraelského ľudu, ktorými sa budú utiekať k tomuto miestu. Vypočuj ich zo svojho nebeského sídla, a keď vypočuješ, odpusť! ²² Ak sa niekto prehreší proti svojmu blížnemu a ten ho pod kliatbou donúti k prísaha, takže príde zložiť prísahu pred tvoj oltár v tomto dome, ²³ ty vypočuj z nebies, zasiahni a rozsúd svojich služobníkov. Vinníka uznaj vinným

a vlastné konanie mu uvaľ na hlavu. Zastaň sa spravodlivého a odpláť mu, ako si zaslúži.²⁴ Ak tvoj izraelský ľud utrpí od nepriateľa porážku — to preto, že zhrešil proti tebe —, po svojom obrátení však bude velebiť tvoje meno, modliť sa a doprosovať sa ťa v tomto dome,²⁵ vypočuj z nebies, odpusť hriech svojho izraelského ľudu a prived ho späť do zeme, ktorú si dal ich otcom.²⁶ Keď sa zavrú nebesia a nebude dažďa — to preto, že zhrešili proti tebe —, potom sa však budú modliť k tomuto miestu, velebiť tvoje meno a odvrátia sa od svojho hriechu, lebo si ich pokoril,²⁷ ty ich vypočuj z nebies, odpusť hriech svojich služobníkov a svojho izraelského ľudu. Vyuč ich správnej ceste, po ktorej majú kráčať, a zošli dážď na svoju zem, ktorú si dal svojmu ľudu do dedičného vlastníctva.²⁸ Keď zavládne v krajine hlad, mor, obilná hrdza, sneh, vyskytnú sa kobyľky či hmyz, bude ho sužovať nepriateľ priamo v jeho mestách, za každej pohromy a každej choroby,²⁹ každú modlitbu a každú úpenlivú prosbu, nech by pochádzala od hociktorého jednotlivca alebo celého tvojho ľudu Izraela, ak niekto pocíti svoju ranu i bolesť a vystrie dlane k tomuto domu,³⁰ ty ho vypočuj z nebies, z miesta, kde prebývaš, a odpusť! Odpláť každému podľa jeho celkového správania, poznáš predsa jeho srdce. Veď jedine ty poznáš srdce ľudí.³¹ Tak sa ťa budú báť a chodiť po tvojich cestách, kým len budú žiť na zemi, ktorú si dal našim otcom.³² No i cudzinca, ktorý nepochádza z tvojho izraelského ľudu, keď príde zďaleka pre tvoje veľké meno, tvoju mocnú ruku a vystreté rameno, keď príde a bude sa modliť smerom k tomuto domu,³³ ty vypočuj z nebies, z miesta, kde prebývaš, a urob všetko, o čo bude k tebe cudzinec volať, aby všetky národy zeme poznali tvoje meno, báli sa ťa ako tvoj ľud Izrael a uvedomili si, že tento dom, ktorý som postavil, je po tebe pomenovaný.³⁴ Keď sa tvoj ľud vypraví do vojny proti svojim nepriateľom cestou, ktorou ho vyšleš, a bude sa modliť k tebe smerom k tomuto mestu, ktoré si si zvolil, a k domu, ktorý som postavil tvojmu menu,³⁵ vypočuj z nebies ich modlitbu a ich úpenlivú prosbu a presad ich právo.³⁶ Keď proti tebe zhrešia — veď niet človeka, ktorý by nezhrešil —, ty sa na nich nahneváš a vydáš ich nepriateľovi, takže tí, čo ich zajali, odveľú ich do ďalekej či blízkej krajiny,³⁷ potom však v krajine, kam budú zavlčení, vstúpia do seba, obrátia sa v krajine tých, čo ich zajali, a budú ťa úpenlivo prosiť o zmilovanie: Zhrešili sme, previnili sme sa, konali sme svojvoľne.³⁸ Keď sa k tebe obrátia celým svojím srdcom a celou svojou dušou v krajine tých, čo ich zajali a odviekli, a budú sa modliť smerom k svojej vlasti, ktorú si dal ich otcom, k mestu, ktoré si si vyvolil, a k domu, ktorý som postavil tvojmu menu,³⁹ vypočuj z nebies, z miesta, kde prebývaš, ich modlitbu a úpenlivé prosby. Presad ich právo a odpusť svojmu ľudu, ktorý zhrešil proti tebe.⁴⁰ Teraz, Bože môj, upri svoj zrak a zbystri svoj sluch na modlitbu na tomto mieste.⁴¹ Nuž teda, Hospodin, Bože, povstaň k miestu svojho odpočinku, ty i archa tvojej moci. Tvoji kňazi, Hospodin, Bože, nech sa priodejú spásou a tvoji zbožní nech sa tešia z tvojej dobroty.⁴² Hospodin, Bože, neodmietni svojho pomazaného, rozpomeň sa na prejavy milosti voči svojmu služobníkovi Dávidovi!

Posviacka chrámu

7 Keď Šalamún dokončil modlitbu, zostúpil z nebies oheň a pohltil spaľovanú obeť i obetné dary a sláva Hospodinova naplnila dom.² Kňazi nemohli vstúpiť do Hospodinovho domu, lebo Hospodinov dom naplnila Hospodinova sláva.³ Keď všetci Izraeliti videli, ako zostupuje oheň a Hospodinova sláva na dom, klesli na dlažbu tvárou po zem, klaňali sa a vzdávali Hospodinovi chválu za to, že je dobrý a že jeho milosť trvá naveky.⁴ Potom kráľ a všetok ľud prinášali obety pred Hospodina.⁵ Kráľ Šalamún priniesol ako obetný dar dvadsaťdva tisíc kusov dobytky a stodvadsaťtisíc oviec. Tak posvätil kráľ i všetok

ľud Boží dom. ⁶ Kňazi stáli na svojich miestach i leviti s hudobnými nástrojmi na oslavu Hospodina, ktoré dal zhotoviť kráľ Dávid na velebu Hospodina, lebo jeho milosť trvá naveky. Zaznel Dávidov chválospev, kňazi oproti nim trúbili a všetok Izrael stál. ⁷ Šalamún posvätil stred nádvorja, ktoré je pred Hospodinovým domom, lebo tam preniesol spaľované i tučné časti obiet spoločenstva, pretože bronzový oltár, zhotovený Šalamúnom, nestačil na spaľované obety ani na pokrmové obety, ani na tučné kusy.

Slávnosť posvätenia chrámu

⁸ Vtedy Šalamún vyhlásil sedemdnňovú slávnosť. Zúčastnil sa na nej celý Izrael, mohutné zhromaždenie, ktoré sa zišlo od oblasti Chamátu po Egyptský potok. ⁹ Na ôsmy deň sa konalo slávnostné zhromaždenie, lebo posviacku oltára slávil sedem dní; slávnosť totiž trvala sedem dní. ¹⁰ Dvadsaťdruhého dňa siedmeho mesiaca prepustil ľud domov. Ten sa radoval a bol nadšený z dobrodenia, ktoré preukázal Hospodin Dávidovi, Šalamúnovi a svojmu izraelskému ľudu.

Božia odpoveď na Šalamúnovu modlitbu

¹¹ Keď Šalamún úspešne dobudoval Hospodinov dom, kráľovský palác i všetko, čo si zauzmenil zariadiť v Hospodinovom dome a vo svojom paláci, ¹² zjavil sa mu v noci Hospodin a povedal mu: Vypočul som tvoju modlitbu a toto miesto som si zvolil za dom na obetovanie. ¹³ Keď uzavriem nebesia, takže nebude dažďa, keď prikážem kobyľkám spustošiť zem, keď pošlem na svoj ľud mor, ¹⁴ a môj ľud, po mne pomenovaný, sa pokorí, bude sa ku mne utiekať a odvráti sa od svojich zlých ciest, vypočujem ho z nebies, odpustím mu hriech a jeho zem uzdravím. ¹⁵ Odteraz budem upierať zrak a zbystrím sluch na modlitbu na tomto mieste. ¹⁶ Teraz som si vyvolil a posvätil tento dom, aby tam vždy prebývalo moje meno. Moje oči a srdce tam budú bývať ustavične. ¹⁷ Ak budeš predou mnou chodiť ako tvoj otec Dávid, konať všetko, čo som ti prikázal, a zachovávať moje ustanovenia a právne predpisy, ¹⁸ upevním tvoj kráľovský trón, ako som sľúbil tvojmu otcovi Dávidovi: Nezostaneš bez vládnuceho nástupcu v Izraeli. ¹⁹ Ak sa však odvrátite, opustíte moje ustanovenia a prikázania, ktoré som vám vydal, ak pôjdete slúžiť iným bohom a budete ich uctievať, ²⁰ vyhladím vás z mojej pôdy, ktorú som vám dal. I tento dom, ktorý som zasvätil svojmu menu, zavrhnem, takže sa stane odstrašujúcim príkladom a terčom posmechu pre všetky národy. ²¹ Nad týmto veľkolepým domom sa zarazí každý okoloidúci. Na otázku: Prečo sa tak zachoval Hospodin k tejto krajine a k tomuto domu?, ²² dostanú odpoveď: Pretože opustili Hospodina, Boha svojich otcov, ktorý ich vyviedol z Egypta, a pridžžali sa iných bohov, uctievali ich a slúžili im. Preto na nich uviedol všetku túto pohromu.

Ďalšie Šalamúnove podujatia

8 Po dvadsiatich rokoch, počas ktorých staval Šalamún Hospodinov dom a vlastný palác, ² vybuľoval i mestá, ktoré mu dal Chiráam, a usadil tam Izraelitov. ³ Potom sa Šalamún vypravil do Chamát-Cóby a dobyl ju. ⁴ Vybuľoval Tadmór na púšti a všetky zásobovacie mestá, ktoré zriadil v Chamáte. ⁵ Ďalej prebuľoval Horný Bét-Chorón a Dolný Bét-Chorón na opevnené mestá s hradbami, bránami a závorami, ⁶ Baalat a všetky zásobovacie mestá, čo patrili Šalamúnovi, všetky mestá pre vojnové vozy a kone, vôbec všetko, čo chcel vybuľovať v Jeruzaleme, na Libanone a na celom území svojej ríše. ⁷ Všetok ľud, ktorý zostal po Chetitoch, Amorejčanoch, Perizzejcoch, Chivvijoch a Jebúsejoch, ktorý nemal izraelský pôvod, ⁸ potomkov tých, čo po nich zostali v krajine, ktorých Izraeliti úplne nevyhubili, podrobil Šalamún nútenej práci, čo trvá dodnes. ⁹ Z Izraelitov však Šalamún nikoho nezotročil. Tí boli vojakmi, dôstojníkmi, veliteľmi vojnových vozov a jazdy. ¹⁰ Kráľ

Šalamún mal ešte dvestopäťdesiat hlavných dozorcov, ktorí spravovali ľud. ¹¹ Faraónovu dcéru presťahoval Šalamún z Dávidovho mesta do domu, ktorý pre ňu postavil. Povedal si totiž: Moja žena nemôže bývať v dome izraelského kráľa Dávida, lebo sú to posvätné miesta, ktorými prechádzala Hospodinova archa. ¹² Vtedy Šalamún Hospodinovi obetoval spaľované obety na Hospodinovom oltári, ktorý postavil pri predsieni, ¹³ a to podľa každodenného poriadku prinášania obiet, podľa Mojžišovho príkazu na dni sobotného odpočinku, na novmesiac a na tri výročné slávnosti: na slávnosť Nekvasených chlebov, na slávnosť Týždňov a na slávnosť Stánkov. ¹⁴ Podľa nariadenia svojho otca Dávida zadelil kňazov do tried na vykonávanie ich služby a levitom určil povinnosti: viesť chválospevy a pomáhať kňazom v službe podľa každodenného poriadku. Ďalej zadelil vrátnikov do oddielov pre jednotlivé brány. Tak totiž znel príkaz Božieho muža Dávida. ¹⁵ Vôbec sa neodchyľili od kráľovho príkazu ohľadom kňazov, levitov a pokladov. ¹⁶ Tak sa dokončilo celé Šalamúnovo dielo, počnúc dňom založenia Hospodinovho domu až po jeho završenie, keď bol Hospodinov dom celkom hotový. ¹⁷ Vtedy sa Šalamún odobral do Ecjón-Geberu a Elótu na morskom pobreží Edómska. ¹⁸ Chirámu mu poslal po svojich sluhoch lode a skúsených námorníkov, ktorí sa so Šalamúnovými sluhami dostali do Ofiru. Nabrali odtiaľ štyristopäťdesiat talentov zlata a priniesli kráľovi Šalamúnovi.

Návšteva kráľovnej zo Šeby

9 Kráľovná zo Šeby počula chýr o Šalamúnovi a prišla do Jeruzalema, aby ho vyskúšala hlavolamami. Prišla s početným sprievodom a s ťavami, ktoré niesli balzamy, množstvo zlata a drahokamy. Keď prišla k Šalamúnovi, hovorila s ním o všetkom, čo si zaumienila. ² Šalamún jej však dal odpoveď na všetky jej otázky. Nebolo preňho nič záhadné, čo by nezodpovedal. ³ Keď kráľovná zo Šeby videla Šalamúnovu múdrosť, palác, ktorý postavil, ⁴ jedlú na jeho stole, miesta jeho hodnostárov, zdvorilosť obsluhovačov a ich odev, jeho čašníkov a ich odev i jeho schody, ktorými vystupoval do Hospodinovho domu, vyrazilo jej to dych. ⁵ Povedala kráľovi: Je pravda, čo som počula doma o твоjich slovách a tvojej múdrosti. ⁶ Ich slovám som však neverila, kým som neprišla a nepresvedčila sa. Ako vidím, väčšinu o tvojej múdrosti mi ani nepovedali. Prekonali si chýr, ktorý som počula. ⁷ Blažení sú tvoji muži i títo tvoji sluhovia, ktorí ti ustavične slúžia a počúvajú tvoju múdrosť. ⁸ Nech je zvelebený Hospodin, tvoj Boh, ktorý si ťa natoľko obľúbil, že ťa dosadil na svoj trón za kráľa pre Hospodina, tvojho Boha. Pretože tvoj Boh miluje Izrael, aby ho trvale upevnil, teba dosadil nad ním za kráľa, aby si vysluhoval právo a spravodlivosť. ⁹ Nato darovala kráľovi stodvadsať talentov zlata, veľké množstvo balzamu a drahokamy. Kráľ Šalamún už nikdy nemal toľko balzamu, ako vtedy, keď ho obdarovala kráľovná zo Šeby. ¹⁰ Aj Chirámovi a Šalamúnovi sluhovia, ktorí priviezli zlato z Ofiru, doviezli algumové drevo a drahokamy. ¹¹ Kráľ použil algumové drevo na schodisko Hospodinovho domu a kráľovského paláca, ako i na citary a harfy pre spevákov. Niečo podobné nebolo predtým vídať v Judsku. ¹² Kráľ Šalamún obdaroval kráľovnú zo Šeby všetkým, čo si zažiadala, okrem toho, čo sama priniesla kráľovi. Napokon sa i so svojimi sluhami pobrala do svojej vlasti.

Šalamúnovo bohatstvo a sláva

¹³ Váha zlata, ktoré priviezli Šalamúnovi za jeden rok, bola šesťstošesťdesiatšesť talentov ¹⁴ okrem toho, čo povinne odviedli kupci a obchodníci. Všetci králi Arábie a miestodržiteľia krajiny prinášali kráľovi Šalamúnovi zlato a striebro. ¹⁵ Kráľ Šalamún zhotovil dvesto veľkých štítov z tepaného zlata. Na jeden štít spotreboval šesťsto šeklov tepaného zlata. ¹⁶ Ďalej zhotovil tristo malých štítov z tepaného zlata. Na zhotovenie jedného štítu spotre-

boval tristo šeklov zlata. Kráľ ich uložil v Dome libanonského lesa. ¹⁷ Kráľ zhotovil i veľký trón zo slonoviny a obložil ho rýdzim zlatom. ¹⁸ Trón mal šesť stupňov a zlatú podnož, spojenú s trónom. Po oboch stranách sedadla boli operadlá a vedľa nich dvojica levov. ¹⁹ Na šiestich stupňoch tam z oboch strán stálo dvanásť levov. Také niečo sa nevyrobilo pre nijaké kráľovstvo. ²⁰ Všetky nádoby na pitie u kráľa Šalamúna boli zlaté a všetky predmety v Dome libanonského lesa boli z rýdzeho zlata. Striebro bolo za čias Šalamúna považované za nič. ²¹ Kráľ mal totiž lode, ktoré sa plavili s Chirámovými sluhami do zámoria. Raz za tri roky zámorské lode priplávali a dovážali zlato, striebro, slonovinu, opice a pávy. ²² Kráľ Šalamún prevyšil bohatstvom a múdrosťou všetkých kráľov zeme. ²³ Tí všetci chceli navštíviť Šalamúna, aby počuli jeho múdrosť, ktorú mu Boh vložil do srdca. ²⁴ Každý z nich priniesol i nejaký dar: strieborné a zlaté predmety, rúcha, zbrane, balzamy, kone, mulice, a to rok čo rok. ²⁵ Šalamún mal stajne pre štyritisíc koní, ďalej bojové vozy a dvanásttisíc jazdcov, ktorých rozmiestnil v mestách pre bojové vozy a u seba v Jeruzaleme. ²⁶ Vládol nad všetkými kráľmi od Eufratu po krajinu Filištíncov a po hranice Egypta. ²⁷ Zásluhou kráľa bolo v Jeruzaleme striebra ako kamenia a cédrov ako planých figovníkov, ktoré hojne rastú na Nížine. ²⁸ Kone dovážali Šalamúnovi z Egypta a z rôznych iných krajín. ²⁹ Ostatné Šalamúnove príbehy, a to staršie i novšie, sú zapísané v Dejinách proroka Nátana, v Proroctve Šilčana Achiju a vo Videní vidca Jeda o Jarobeámovi, Nebátovom synovi. ³⁰ Šalamún vládol v Jeruzaleme nad celým Izraelom štyridsať rokov. ³¹ Keď sa uložil k svojim predkom, pochovali ho v meste jeho otca Dávida. Po ňom sa stal kráľom jeho syn Rechabeám.

Rozpad jednotného kráľovstva

10 Rechabeám sa odobral do Sicheму, lebo tam prišiel celý Izrael, aby ho ustanovil za kráľa. ² Keď to počul Jarobeám, Nebátov syn, ktorý bol v Egypte, kam ušiel pred kráľom Šalamúnom, vrátil sa z Egypta. ³ Poslali poň a pozvali ho. Jarobeám i celý Izrael sa dostavili a vyslovili Rechabeámovi požiadavku: ⁴ Tvoj otec nám priťažil jarmo, ty nám teraz zmierni ťažkú službu svojho otca a tvrde jarmo, čo na nás uvalil, a budeme ti slúžiť. ⁵ Povedal im: Príďte si ku mne o tri dni po odpoveď. Nato sa ľud rozišiel. ⁶ Kráľ Rechabeám sa radil so starcami, ktorí slúžili jeho otcovi Šalamúnovi, kým ešte žil. Spýtal sa: Akú odpoveď mám podľa vás dať tomuto ľudu? ⁷ Navrhli mu: Ak budeš k tomuto ľudu milý a vládny, sľúbiš im zlepšenie ich stavu, budú ti slúžiť naďalej. ⁸ On však nedbal na radu, čo mu dali starci, ale sa radil so svojimi rovesníkmi, ktorí stáli v jeho službe. ⁹ Opýtal sa ich: Čo mi poradíte? Akú odpoveď mám podľa vás dať tomuto ľudu, ktorý predostrel požiadavku: Zmierni nám jarmo, ktoré na nás uvalil tvoj otec? ¹⁰ Jeho rovesníci mu navrhli: Takto odpovedz ľudu, ktorý ťa žiadal: Tvoj otec nám jarmo priťažil, ty nám ho zmierni. Odpovedz im: Mám hrubší malíček než môj otec bedrá. ¹¹ Môj otec vám nasadil ťažké jarmo? Ja k nemu ešte pridám! Môj otec vás šľahal bičmi? Ja vás budem trestať korbáčmi! ¹² Jarobeám a všetok ľud sa na tretí deň dostavili k Rechabeámovi podľa kráľovho príkazu: Príďte si ku mne na tretí deň po odpoveď! ¹³ Kráľ Rechabeám dal zamietavú odpoveď. Nedbal na radu starcov, ¹⁴ ale rokoval s nimi podľa rady mládenčov: Môj otec vám priťažil jarmo? Ja k nemu ešte pridám! Môj otec vás švihal bičmi? Ja vás budem trestať korbáčmi! ¹⁵ Kráľ ľudu nevyhovel. Stalo sa to však riadením Božím, aby tak Hospodin splnil svoje slovo, ktoré ohlásil po Šilčanovi Achijovi Nebátovmu synovi Jarobeámovi. ¹⁶ Keď celý Izrael videl, že ho kráľ nevypočul, dal mu túto odpoveď: Aký podiel máme na Dávidovi? Nemáme dedičstva v synovi Izajovom! Každý do svojho stanu, Izrael. Teraz si, Dávid, opatruj svoj dom. Nato sa všetok Izrael rozišiel domov. ¹⁷ Rechabeám vládol iba nad Izraelitmi, ktorí bývali

v judských mestách. ¹⁸ Keď kráľ Rechabeám vyslal Hadoráma, ktorý riadil nútené práce, Izraeliti ho ukameňovali, takže zomrel. Samotný kráľ Rechabeám ledva stihol nasadnúť na voz a ujsť do Jeruzalema. ¹⁹ Izrael tým vyvolal dosiaľ trvajúci rozkol v Dávidovom dome.

Rechabeám

11 Keď prišiel Rechabeám do Jeruzalema, zhromaždil do boja proti Izraelu dom Júdov a Benjamínov, stoosemdesiattisíc vybraných vojakov, aby znova získali kráľovstvo pre Rechabeáma. ² Vtedy oslovil Hospodin Božieho muža Šemaju: ³ Povedz judskému kráľovi Rechabeámovi, Šalamúnovmu synovi, a všetkým Izraelitom v Judsku a na území Benjamína: ⁴ Takto vraví Hospodin: Nechodte bojovať proti svojim bratom. Nech sa každý vráti domov, lebo táto vec pochádza odo mňa. Tí poslúchli Hospodinove slová a vzdali sa výpravy proti Jarobeámovi. ⁵ Rechabeám sa usadil v Jeruzaleme a vybudoval v Judsku opevnené mestá. ⁶ Vybudoval Betlehem, Etám, Tekóu, ⁷ Bét-Cúr, Socho, Adullám, ⁸ Gat, Marešu, Zíf, ⁹ Adorajim, Lachiš, Azeku, ¹⁰ Coreu, Ajalón a Hebron, ktoré sa stali opevnenými mestami v Judsku a na území Benjamína. ¹¹ Posilnil tieto pevnosti a umiestnil v nich veliteľov i zásoby potravín, oleja a vína. ¹² Do každého mesta dal štíty a kopije. Veľmi ich posilnil. Patrili mu Judsko a územie Benjamína. ¹³ Kňazi a leviti, ktorí pôsobili v celom Izraeli, pridali sa k nemu z každej oblasti. ¹⁴ Leviti totiž opustili svoje pastviny i svoj majetok a odišli do Judska, najmä do Jeruzalema, pretože ich Jarobeám a jeho synovia vylúčili z kňazskej služby pre Hospodina. ¹⁵ Ustanovil si vlastných kňazov pre výšiny a pre besov, aj pre telce, ktoré zhotovil. ¹⁶ Za nimi prišli zo všetkých izraelských kmeňov do Jeruzalema tí, čo sa úprimne rozhodli utiekať sa k Hospodinovi, Bohu Izraela, a prinášať obety jemu, Bohu svojich predkov. ¹⁷ Posilnili tak judské kráľovstvo a boli oporou Rechabeáma, Šalamúnovho syna, na tri roky, lebo tri roky kráčali po ceste Dávida a Šalamúna. ¹⁸ Rechabeám si vzal za ženu Machalat, dcéru Dávidovho syna Jerimóta a Abihajil, dcéry Izajovho syna Eliába. ¹⁹ Porodila mu synov Jeúša, Šemarju a Zahama. ²⁰ Po nej si vzal Maachu, dcéru Absolóna. Tá mu porodila Abiju, Attaja, Zizu a Šelomóta. ²¹ Zo všetkých svojich žien a vedľajších žien mal Rechabeám najradšej Maachu, dcéru Absolóna. Mal osemnásť žien a šesťdesiat vedľajších žien, s ktorými splodil dvadsaťosem synov a šesťdesiat dcér. ²² Abiju, syna Maachy, Rechabeám postavil do čela veliteľov, ktorí boli jeho bratmi, pretože ho chcel urobiť kráľom. ²³ Uvážlivo rozmiestnil ostatných svojich synov do rôznych krajov Judska a Benjamína, do všetkých opevnených miest. Zaistil im dostatok potravín a zaošetril ich množstvom žien.

Šišakov vpád do Judska

12 Keď si Rechabeám upevnil kráľovstvo a zmocnel, opustil spolu s celým Izraelom Hospodinov zákon. ² Pretože sa spreneverili Hospodinovi, vypravil sa v piatom roku vlády kráľa Rechabeáma proti Jeruzalemu egyptský kráľ Šišak ³ s tisícdväťsto vozmí a šesťdesiattisíc jazdcami. Ľudu, ktorý s ním prišiel z Egypta, Líbyčanov, Sukkijcov a Kúšijcov, bolo neprehľadné množstvo. ⁴ Dobyl opevnené mestá v Judsku a prenikol až k Jeruzalemu. ⁵ Vtedy prišiel prorok Šemaja k Rechabeámovi a k judským hodnostárom, ktorí sa pred Šišakom stiahli do Jeruzalema. Povedal im: Takto vraví Hospodin: Vy ste opustili mňa, preto i ja vás vydám do moci Šišaka. ⁶ Nato sa izraelskí hodnostári i kráľ pokorili a povedali: Hospodin je spravodlivý. ⁷ Keď Hospodin videl, že sa pokorili, oslovil Šemaju: Keďže sa pokorili, nevyhubím ich, ale im umožním záchranu, takže sa môj hnev na Jeruzalem nevyleje v osobe Šišaka. ⁸ Budú mu však poddaní, aby poznali ten rozdiel, čo

je slúžiť mne a slúžiť pozemským kráľovstvám. ⁹ Keď egyptský kráľ Šišak prepadol Jeruzalem, pobral poklady Hospodinovho domu i poklady kráľovského paláca. Pobral všetko, i zlaté štíty, ktoré zhotovil Šalamún. ¹⁰ Miesto nich zhotovil kráľ Rechabeám štíty bronzo-
vové a zveril ich veliteľom bežcov, ktorí strážili vchod do kráľovského paláca. ¹¹ Vždy, keď kráľ vchádzal do Hospodinovho domu, prichádzali bežci, ktorí ich niesli, a odniesli zas na strážnicu bežcov. ¹² Pretože sa Rechabeám pokoril, prestal sa naň Hospodin hnevať a úplne ho nezničil. I v Judsku bolo niečo dobré. ¹³ Kráľ Rechabeám pevne vládol v Jeruzaleme. Mal štyridsaťjeden rokov, keď sa stal kráľom a sedemnášť rokov vládol v Jeruzaleme, v meste, ktoré si vyvolil Hospodin spomedzi všetkých izraelských kmeňov, aby tam uložil svoje meno. Jeho matka, Ammónčanka, sa volala Naama. ¹⁴ Páchal zlo, pretože sa dôsledne nezaujímal o Hospodina. ¹⁵ Staršie i novšie udalosti Rechabeáma sú zapísané ako rodové zoznamy v Dejinách proroka Šemaju a vidca Idda. Po celé to obdobie bývali vojny medzi Rechabeámom a Jarobeámom. ¹⁶ Keď sa Rechabeám uložil k svojim predkom, pochovali ho v Dávidovom meste. Po ňom sa stal kráľom jeho syn Abija.

Abija

13 V osemnástom roku vlády kráľa Jarobeáma sa stal kráľom v Judsku Abija. ² Tri roky vládol v Jeruzaleme. Jeho matka, dcéra Uriela z Gibey, sa volala Michaja. Medzi Abijom a Jarobeámom došlo k vojne. ³ Abija vytiahol do boja s vojskom udatných bojovníkov, so štyristotisíc vybranými mužmi, kým Jarobeám sa vystrojil proti nemu s osemstotisíc vybranými mužmi, udatnými hrdinami. ⁴ Abija si zastal na vrchu Cemarajim v Efrajimskom pohorí a volal: Čujte ma, Jarobeám a celý Izrael! ⁵ Mali by ste vedieť, že Hospodin, Boh Izraela, navždy odovzdal kráľovstvo Dávidovi, jemu a jeho potomkom zmluvou soli. ⁶ Povstal však Nebátov syn Jarobeám, služobník Šalamúna, Dávidovho syna, a vzbúril sa proti svojmu pánovi. ⁷ Vtedy sa k nemu pridružili darebáci a ničomníci a ovplyvnili Šalamúnovho syna Rechabeáma, lebo bol ústupčivý mladík a nevládal im vzdorovať. ⁸ Myslíte si teraz, že keď vás je také veľké množstvo a sú s vami zlaté telce, ktoré vám Jarobeám zhotovil za bohov, budete môcť vzdorovať Hospodinovmu kráľovstvu, spravovanému Dávidovcami? ⁹ Či ste nevyhnali Hospodinových kňazov, Áronovcov a levitov a nenarobili si kňazov ako národy iných krajín? Veď každý, kto sa uchádzal o úrad s mladým býčkom alebo so siedmimi baranmi, stal sa kňazom toho, čo nie je Boh. ¹⁰ Naším Bohom je však Hospodin, ktorého sme neopustili. Kňazskú službu Hospodinovi zastávajú Áronovci a posluhujú im leviti. ¹¹ Ráno čo ráno a večer čo večer prinášajú Hospodinovi spaľované obety a voňavé kadidlo, dávajú na čistý stôl predkladané chleby a každý večer zažihajú lampy na zlatom svietniku. My zachovávame poriadok Hospodina, nášho Boha, ale vy ste ho opustili. ¹² Nuž, naším vodcom je Boh. Jeho kňazi dajú trúbami znamenie do útoku. Izraeliti, nebojte proti Hospodinovi, Bohu svojich otcov, lebo nepochodíte! ¹³ Jarobeám obchvatom previedol zálohu, aby ich napadli odzadu. Tak stáli pred Júdom a od chrbita mali zálohu. ¹⁴ Keď sa Júdovci obzreli, uvideli, že im hrozí boj spredu i zozadu. Vtedy volali k Hospodinovi o pomoc, kňazi trúbili na trúby ¹⁵ a judskí muži spustili bojový pokrik. Za ich pokriku Boh porazil Jarobeáma i celý Izrael pred Abijom a Júdovcami. ¹⁶ Nato sa Izraeliti dali na útek pred Júdovcami a Boh im ich vydal do moci. ¹⁷ Abija a jeho ľud im spôsobili zdruvujúcu porážku. Z Izraela padlo päťtisíc vybraných mužov. ¹⁸ Vtedy boli Izraeliti pokorení a Júdovci získali odvahu, lebo sa spoliehali na Hospodina, Boha svojich otcov. ¹⁹ Abija prenasledoval Jarobeáma a dobyl niektoré jeho mestá: Bétel a jeho príslahlé osady, Ješanu a jej príslahlé osady, Efrón a jeho príslahlé osady. ²⁰ Jarobeám sa za čias Abiju

už nevzchopil. Potom ho Hospodin ranil tak, že zomrel. ²¹ Abijova moc vzrastala. Vzal si štrnásť žien a splodil dvadsaťdva synov a šestnásť dcér. ²² Ostatné Abijove príbehy, jeho skutky a reči, sú zapísané vo Výklade proroka Idda. ²³ Keď sa Abija uložil k svojim predkom, pochovali ho v Dávidovom meste. Po ňom sa stal kráľom jeho syn Asa. Za jeho čias bol v krajine desať rokov mier.

Asa

14 Asa robil to, čo Hospodin, jeho Boh, uznáva za dobré a správne. ² Odstránil cudzie oltáre a výšiny, rozmlátil kamenné stĺpy a postíňal ašery. ³ Júdovcom prikázal utievať Hospodina, Boha svojich otcov, a riadiť sa zákonom a prikázaniami. ⁴ Zo všetkých judských miest odstránil výšiny a kadidlové oltáre. Počas jeho vlády bol v kráľovstve mier. ⁵ V Judsku budoval opevnené mestá, lebo v krajine bol mier. V tých rokoch nevypukla proti nemu vojna, lebo Hospodin mu dožičil mier. ⁶ Júdovi povedal: Vybudujme tieto mestá, postavme okolo nich hradby s vežami, bránami i závorami, kým je krajina naša, lebo sme sa utiekali k Hospodinovi, svojmu Bohu. Utekali sme sa k nemu a on nám dožičí pokoj od okolia. Tak úspešne budovali. ⁷ Asa mal vojsko z Júdovcov v počte trisťtisíc mužov, vyzbrojených veľkým štítom a kopijou, a z Benjamíncov v počte dvestoosemdesiat tisíc mužov, ktorí používali malé štíty a luk. To všetko boli udatní hrdinovia. ⁸ Kúšijec Zerach s miliónovým vojskom a s tristo vozmí sa vypravil proti nim a dorazil až k Mareši. ⁹ Asa vyšiel proti nemu a bojové postavenie zaujali v údolí Cefata pri Mareši. ¹⁰ Asa volal k Hospodinovi, svojmu Bohu: Hospodin, jedine ty môžeš pomôcť v boji medzi silným a bezmocným. Pomôž nám, Hospodin, Bože náš, veď na teba sa spoliehame a v tvojom mene sme nastúpili proti tomuto množstvu. Hospodin, ty si náš Boh. Proti tebe nikto neobstojí. ¹¹ V boji proti Asovi a Júdovi porazil Hospodin Kúšijcov, takže sa dali na útek. ¹² Asa spolu s ľudom ich prenasledovali až po Gerár. Padlo toľko Kúšijcov, že nikto z nich nezostal nažive, lebo boli rozdrvení pred Hospodinom a jeho táborem. Odniesli i veľké množstvo koristi. ¹³ Dobyli všetky mestá v okolí Geráru, lebo na ne dolahol strach z Hospodina. Tak vyplienili všetky tie mestá, pretože v nich bolo čo plieniť. ¹⁴ Zbúrali aj stany pre dobytok, odvliekli množstvo oviec i tiav a vrátili sa do Jeruzalema.

15 Boží duch dal vnuknutie Azarjovi, synovi Odéda. ² Ten sa postavil pred Asu a povedal mu: Čujte ma, Asa i celý Júda a Benjamín! Hospodin bude s vami, ak vy budete s ním. Ak ho budete hľadať, dá sa vám nájsť. Ak ho však opustíte, aj on opustí vás. ³ Dlhobol Izrael bez pravého Boha, bez vyučujúceho kňaza a bez zákona. ⁴ Keď sa však vo svojej biede obrátil k Hospodinovi, Bohu Izraela, a vzýval ho, dal sa mu nájsť. ⁵ Za oných čias sa nemohol nikto bezpečne pohybovať, lebo na obyvateľov všetkých krajín dolahli veľké nepokoje. ⁶ Dochádzalo ku zrážkam medzi jednotlivými národmi a mestami, lebo ich Boh rôznym súžením uvádzal do zmätku. ⁷ Vy však buďte rozhodní a nech vám neochabujú ruky, pretože za vašu prácu dostanete odmenu. ⁸ Keď Asa počul tieto slová, proroctvo proroka Azarju, syna Odéda, odhodlal sa odstrániť ohavné modly z celého Judska a územia Benjamína, ako i z miest, ktoré dobyl v Efrajimskom pohorí. Obnovil i oltár Hospodina, ktorý stál pred predsieňou Hospodinovho chrámu. ⁹ Nato zhromaždil všetkých Júdovcov i Benjamíncov a z Efrajima, Menašeho a Šimeóna tých, čo u nich prechodne bývali. Mnohí Izraeliti totiž prešli k nemu, keď videli, že je s ním Hospodin, jeho Boh. ¹⁰ Zhromaždili sa v Jeruzaleme v treťom mesiaci pätnásteho roku Asovej vlády. ¹¹ Toho dňa obetovali Hospodinovi z koristi, ktorú prihnali: sedemsto dobytčiat a sedemtisíc oviec. ¹²

Zmluvne sa zaviazali, že budú celým srdcom a celou dušou hľadať Hospodina, Boha svojich otcov. ¹³ Každý, kto by nehľadal Hospodina, Boha Izraela, mal byť usmrtený — malý či veľký, muž či žena. ¹⁴ Prisahali Hospodinovi hlasito a s plesaním, za zvuku trúb a rohov. ¹⁵ Všetci Júdovci sa radovali z tej prísahy, lebo prisahali celým srdcom, hľadali ho s nadšením a on sa im dal nájsť. Tak im Hospodin zaistil pokoj od okolia. ¹⁶ I matku Maachu pozbavil kráľ Asa postavenia vládkyne, pretože zhotovila pre Ašeru ohavnú modlu. Asa jej ohavnú modlu vyťal, dolámал a spálil v Kidrónskom údolí. ¹⁷ Hoci výšiny nevymizli z Izraela, Asovo srdce bolo po celý život dokonalé. ¹⁸ Priniesol do Božieho domu zasvätené dary svojho otca i svoje vlastné dary: striebro, zlato a rôzne predmety. ¹⁹ Až do tridsiateho piateho roku Asovej vlády nebolo vojny.

16 V tridsiatom šiestom roku Asovej vlády vytiahol izraelský kráľ Baša proti Judsku. Opevnil Rámu, aby znemožnil judskému kráľovi každý vojenský pohyb. ² Asa vybral z pokladníc Hospodinovho domu a kráľovského paláca striebro i zlato a poslal to sýrskemu kráľovi Ben-Hadadovi, sídliačemu v Damasku, s odkazom: ³ Máme medzi sebou zmluvu, ako ju mali i naši otcovia. Tu ti posielam striebro a zlato. Zruš svoju zmluvu s izraelským kráľom Bašom, aby odtiahol odo mňa. ⁴ Ben-Hadad vyhovel kráľovi Asovi a vypravil veliteľov svojho vojska proti izraelským mestám. Tí dobyli Ijón, Dán, Abél-Majim a všetky zásobovacie mestá Naftaliho. ⁵ Keď sa to dopočul Baša, prestal opevňovať Rámu a svoju prácu zastavil. ⁶ Nato kráľ Asa pojal všetkých Júdovcov a poodnášali z Rámy kamene i brvná, ktoré použil Baša a vybudoval z toho Gebu a Micpu. ⁷ Vtedy prišiel k judskému kráľovi Asovi videc Chanani. Povedal mu: Pretože si sa spoľahol na sýrskoho kráľa, a nie na Hospodina, svojho Boha, uniklo ti jeho vojsko z rúk. ⁸ Nemali Kúšijci a Líbyjčania mohutné vojsko s množstvom vozov a jazdcov? Keď si sa spoľahol na Hospodina, vydal ti ich do moci. ⁹ Lebo oči Hospodina pozorujú celú zem, aby posilnil tých, čo sú mu srdcom plne oddaní. Nerozvážne si v tom postupoval, lebo odteraz budeš musieť bojovať. ¹⁰ Asa sa nahneval na vidca a uvrhol ho do žalára do klady. Veľmi ho to rozzúrilo. V tom čase utláčal Asa niektorých ľudí. ¹¹ Staršie i novšie Asove deje sú zapísané v Knihe judských a izraelských kráľov. ¹² V tridsiatom deviatom roku svojej vlády Asa vážne ochorel na nohy. No ani vo svojej chorobe nehľadal pomoc u Hospodina, ale u lekárov. ¹³ Asa sa uložil k svojim predkom. Zomrel v štyridsiatom prvom roku svojej vlády. ¹⁴ Pochovali ho v jeho hrobe, ktorý si vytesal v Dávidovom meste. Uložili ho na lôžko, plné balzamov a zmesí rôznych masť a na jeho počesť zapálili mohutnú vatru.

Jošafát

17 Po ňom sa stal kráľom jeho syn Jošafát, ktorý rázne vystupoval proti Izraelovi. ² Do všetkých opevnených judských miest rozmiestnil vojsko a zriadil posádky v Judsku a v efrajimských mestách, ktoré dobyl jeho otec Asa. ³ Hospodin bol s Jošafátom, lebo chodil po počiatočných cestách svojho praotca Dávida. Neuctieval baalov, ⁴ ale Boha svojho otca, chodil v jeho prikázaniach inak ako Izrael. ⁵ Preto Hospodin upevnil pod jeho správou kráľovstvo a celý Júda Jošafáta obdarúval, takže získal veľké bohatstvo a slávu. ⁶ Keď mu na Hospodinových cestách vzrástla odvaha, odstránil z Judska výšiny a ašery. ⁷ V treťom roku svojej vlády poveril svojich hodnostárov Ben-Chajila, Obadju, Zecharju, Netaneela a Michaju vyučovať po judských mestách. ⁸ S nimi boli leviti: Šemaja, Netanja, Zebadja, Asael, Šemiramót, Jonatán, Adonija, Tobija a Tób-Adonija a s nimi kňazi Elišama a Jorám. ⁹ Tí vyučovali v Judsku. Mali so sebou knihu Hospodinovho zákona, pochodili

po všetkých judských mestách a vyučovali ľud. ¹⁰ Strach z Hospodina dopadol na všetky kráľovstvá krajín susediacich s Judskom, takže proti Jošafátovi nebojovali. ¹¹ I niektorí Filištínci prinášali Jošafátovi dary a peňažný poplatok. Arabi mu privádzali stáda drobného dobytká: sedemtisíc sedemsto baranov a sedemtisíc sedemsto capov. ¹² Jošafát sa čoraz viac vzmáhal. V Judsku budoval pevnosti a zásobovacie mestá. ¹³ V judských mestách konal rozsiahle práce. V Jeruzaleme mal vojakov, udatných hrdinov. ¹⁴ Toto je ich výkaz podľa rodín: Z Judska boli tisícnikmi: veliteľ Adna a s ním trisťtisíc udatných hrdinov; ¹⁵ jeho pobočník, veliteľ Jochanán a s ním dvesto osemdesiat tisíc mužov, ¹⁶ ďalší pobočník Amasja, syn Zichriho, dobrovoľne sa hlásiaci k Hospodinovi, a s ním dvesto tisíc udatných hrdinov. ¹⁷ Z Benjamína pochádzali: udatný hrdina Eljada a s ním dvesto tisíc mužov, vyzbrojených lukom a štítom; ¹⁸ jeho pobočník Jozabád a s ním sto osemdesiat tisíc ozbrojených vojakov. ¹⁹ Tí konali službu u kráľa, okrem tých, ktorých kráľ rozmiestnil po opevnených mestách v celom Judsku.

18 Jošafát mal nesmierne bohatstvo a slávu. Zošvagril sa s Achábom. ² Po niekoľkých rokoch zišiel k Achábovi do Samárie. Acháb obetoval na jeho počesť a pre jeho sprievod množstvo oviec a dobytká. Pritom ho navádzal na výpravu proti Ramót-Gileádu. ³ Izraelský kráľ Acháb sa spýtal Jošafáta, judského kráľa: Pôjdeš so mnou proti Ramót-Gileádu? Ten mu povedal: Ja rovnako ako ty, môj ľud ako tvoj ľud, pôjdeme spolu do vojny. ⁴ Jošafát však navrhol izraelskému kráľovi: Spýtaj sa najprv na Hospodinovo slovo. ⁵ Nato izraelský kráľ zhromaždil prorokov, spolu štyristo mužov, a spýtal sa ich: Máme ísť do boja proti Ramót-Gileádu alebo to nechať tak? Povedali: Chod, Boh ho vydá do moci kráľa.

Michovo proroctvo

⁶ Jošafát sa však spýtal: Nie je tu ešte nejaký Hospodinov prorok, na ktorého by sme sa obrátili o radu? ⁷ Izraelský kráľ povedal Jošafátovi: Je tu ešte jeden, prostredníctvom ktorého by sme sa mohli dopytovať Hospodina. Ja ho však nenávidím, lebo mi neprorokuje nič dobré, ale vždy len zlé. Je to Jimlov syn Micha. Jošafát poznamenal: Nepatrí sa tak kráľovi hovoriť. ⁸ Nato si izraelský kráľ zavolał jedného dvorana a prikázal mu: Prived' hneď Jimlovho syna Michu. ⁹ Izraelský kráľ a judský kráľ Jošafát sedeli každý na svojom tróne zaodiati v kráľovskom rúchu. Sedeli na humne pri vchode do Samárijskej brány a všetci proroci pred nimi prorokovali. ¹⁰ Kenaanov syn Cidkija si zhotovil železné rohy a volal: Takto vraví Hospodin: Nimi budeš klať Sýrčanov, kým ich nezničíš. ¹¹ Tak prorokovali všetci proroci: Vyras proti Ramót-Gileádu. Budeš mať úspech, lebo Hospodin ho vydá do moci kráľa. ¹² Posol, ktorý šiel po Michu, ho prehováral: Predpovede prorokov sú jednoznačne pre kráľa priaznivé. I tvoja predpoveď musí znieť ako jedného z nich. Predpovedaj úspech. ¹³ Micha však povedal: Akože žije Hospodin, budem hovoriť len to, čo mi povie môj Boh. ¹⁴ Keď prišiel ku kráľovi, ten sa ho spýtal: Micha, máme sa pustiť do boja proti Ramót-Gileádu, alebo to nechať tak? Odpovedal: Chodte a budete mať úspech, padnú vám do rúk. ¹⁵ Kráľ ho však zahriakol: Koľkokrát ťa mám zaprisahať, aby si mi v Hospodinovom mene hovoril iba pravdu? ¹⁶ Ten na to: Videl som všetok Izrael rozptýlený po vrchoch ako ovce bez pastiera. Hospodin povedal: Tí nemajú pána! Každý sa môže pokojne vrátiť domov. ¹⁷ Izraelský kráľ povedal Jošafátovi: Nevrať sa ti, že mi nebude prorokovať nič dobré, ale zlé? ¹⁸ Ten však pokračoval: Preto čujte slovo Hospodina: Videl som Hospodina sedieť na tróne a celé nebeské vojsko mu stálo po pravici i ľavici. ¹⁹ Hospodin sa spýtal: Kto navedie izraelského kráľa Achába, aby šiel na výpravu a pri Ramót-Gileáde padol? Odznali rôzne návrhy. ²⁰ Tu predstúpil akýsi duch, zastal si pred

Hospodinom a povedal: Ja ho navediem. Hospodin sa spýtal: Čím? ²¹ Odpovedal: Pôjdem a stanem sa živým duchom v ústach všetkých jeho prorokov. Povedal: Tebe sa ho podarí naviesť. Chod' a urob to! ²² Ako vidno, Hospodin vložil teraz živého ducha do úst týchto tvojich prorokov, kým on sám ti predpovedá nešťastie. ²³ Tu pristúpil Kenaanov syn Cidkija, udel Michu po líci a povedal: Kam odišiel odo mňa Hospodinov duch, aby hovoril s tebou? ²⁴ Micha odpovedal: To uvidíš, keď budeš pobehávať z izby do izby, aby si sa skryl. ²⁵ Izraelský kráľ prikázal: Chopte sa Michu a odveďte ho späť k veliteľovi mesta Amónovi a k princovi Joášovi. ²⁶ Zahláste: Takto prikazuje kráľ: Strčte ho do žalára a chovajte ho najnutnejšou dávkou chleba a vody, kým sa šťastne nevrátim. ²⁷ Micha však povedal: Keby si sa šťastne vrátil, nehovoril skrže mňa Hospodin. Pritom dodal: Čujte to všetci ľudia! ²⁸ Keď sa izraelský kráľ a judský kráľ Jošafát vypravili proti Ramót-Gileádu, ²⁹ navrhol izraelský kráľ Jošafátovi: Pustím sa do boja v prestrojení, ty si však svoj odev ponechaj. Izraelský kráľ sa prestrojil a tak šli do boja. ³⁰ Sýrsky kráľ prikázal veliteľom svojich bojových vozov: Neútočte proti nízko či vysoko postavenému, ale jedine proti izraelskému kráľovi. ³¹ Keď zbadali velitelia bojových vozov Jošafáta, mysleli si, že je to izraelský kráľ a zaútočili proti nemu. Vtedy Jošafát skríkol, Hospodin mu pomohol a Boh ich odpútal od neho. ³² Len čo zbadali velitelia bojových vozov, že to nie je izraelský kráľ, nechali ho tak. ³³ Tu ktosi len tak voslep vystrelil z luku a zasiahol izraelského kráľa medzi spojovacie remence a brnenie. Ten prikázal vozatajovi: Obráť sa a vyvez ma z bojiska, lebo som ranený. ³⁴ V ten deň sa boj proti Sýřčanom zostril, takže izraelský kráľ musel zostať vo voze až do večera a pri západe slnka skončil.

19 Judský kráľ Jošafát sa šťastne vrátil domov do Jeruzalema. ² Tu ho vyhľadal videc Jehu, syn Chananiho, a povedal kráľovi Jošafátovi: Musel si pomáhať bezbožníkovi a preukazovať lásku tým, čo nenávidia Hospodina? Preto sa na teba rozhneval Hospodin. ³ No našlo sa pri tebe i čosi dobré, lebo si odpratal z krajiny ašery a prejavil si úprimný záujem o Boha.

Ustanovenie sudcov

⁴ Jošafát sídlil v Jeruzaleme. Znovu však vyšiel medzi ľud od Beér-Šeby po Efrajimské pohorie a obracal ho k Hospodinovi, Bohu svojich otcov. ⁵ V krajine ustanovil sudcov všade po opevnených mestách Judska, a to v každom z nich. ⁶ Sudcom prikázal: Všímajte si svoju prácu, lebo pri súde nezastupujete človeka, ale Hospodina, ktorý je s vami pri vynášaní rozsudku. ⁷ Nech na vás spočinie bázeň pred Hospodinom. Konajte svedomite, lebo u Hospodina, nášho Boha, niet bezprávia, uprednostňovania ani úplatkárstva. ⁸ I v Jeruzaleme ustanovil Jošafát niektorých levitov, kňazov a niektorých predákov izraelských rodín pre súd Hospodina a pre spory obyvateľov Jeruzalema. ⁹ Prikázal im: Konajte s bázňou voči Hospodinovi, verne a oddane. ¹⁰ Pri každom spore, ktorý k vám príde od vašich spolubratov, bývajúcich vo svojich mestách, vo veci prelievania krvi, zákona, prikázaní, ustanovení a právnych predpisov, upozornite ich, aby sa neprevinili voči Hospodinovi a nezastihol vás i vašich bratov jeho hnev. Pri takomto postupe budete bez viny. ¹¹ Sám hlavný kňaz Amarja bude vašim nadriadeným vo všetkých záležitostiach Hospodina a Jišmaelov syn Zebadja, vojvodca Júdovho domu, vo všetkých kráľovských veciach. Leviti vám poslúžia za úradníkov. Pustite sa smelo do práce a Hospodin nech je s tým, kto je statočný.

Jošafátove víťazstvá

20 Neskôr Jošafáta napadli Moábčania, Ammónčania a s nimi niektorí Meunci. ² Jošafát dostal hlásenie: Mohutný dav spoza mora a zo Sýrie sa valí proti tebe a je už

v Chacecón-Tamáre, teda v Ěn-Gedi. ³ Jošafát sa prelakol, dopytoval sa Hospodina a po celom Judsku vyhlásil pôst. ⁴ Vtedy sa zhromaždili Júdovci, aby hľadali pomoc u Hospodina. I zo všetkých judských miest ho prišli vzývať. ⁵ Jošafát si zastal v zhromaždení Júdovcov a Jeruzalemčanov v Hospodinovom dome pred Novým nádvorím. ⁶ a zvolal: Hospodin, Bože našich otcov, či nie si Bohom na nebi a či nevládneš nad kráľovstvami všetkých národov? V tvojej ruke je moc a sila, nikto ti nemôže vzdorovať. ⁷ Bože náš, či si nevyhnal spred svojho izraelského ľudu obyvateľov tejto krajiny a či si ju navždy nedal potomstvu svojho priateľa Abraháma? ⁸ V nej sa usadili a postavili v nej svätýňu tvojmu menu. Povedali si: ⁹ Ak sa vyskytne nejaké zlo: meč súdu, mor či hlad a my predstúpime pred tento dom a pred teba — lebo v tomto dome prebýva tvoje meno — a budeme vo svojom trápení volať k tebe, ty nás vypočuješ a zachrániš. ¹⁰ Teraz sú tu Ammónčania, Moábčania a obyvatelia seírskeho pohoria, cez územie ktorých si Izraelu nedovolil prejsť, keď prichádzal z Egypta, ale sa im vyhol a nevyhubil ich. ¹¹ Ako sa nám len odplácajú! Prišli nás vyhnáť z tvojho vlastníctva, ktoré si nám prideliť. ¹² Bože náš, či ich nebudeš súdiť? Veď my sami nevládžeme vzdorovať tomuto úžasnému davu, ktorý tiahne proti nám, ani nevieme, čo si počať, k tebe upierame svoj zrak. ¹³ Všetci Júdovci stáli pred Hospodinom i so svojimi malými deťmi, ženami a synmi. ¹⁴ Vtedy dal Hospodinov duch v zhromaždení vnuknutie Jachazielovi, synovi Zecharju, syna Benaju, syna Jeíela, syna Mattanju, levitovi z Asáfovcov. ¹⁵ Ten prehovoril: Dobré počúvajte všetci Júdovci, obyvatelia Jeruzalema i kráľ Jošafát! Tak vám vraví Hospodin: Nebojte sa a nedeste sa tohto mohutného davu. Nebude to boj váš, ale Boží. ¹⁶ Zajtra sa pustíte do nich, keď budú vystupovať cíckym svahom. Zastihnute ich na konci údolia pred jeruelskou púšťou. ¹⁷ V tomto prípade nemusíte bojovať. Rozostavte sa a zostaňte stáť. Uvidíte, ako vás Hospodin zachráni. Júdovci a Jeruzalemčania, nebojte sa a nedeste sa! Zajtra vyrazíte proti nim a Hospodin bude s vami. ¹⁸ Jošafát sa sklonil tvárou po zem a všetci Júdovci i obyvatelia Jeruzalema padli pred Hospodinom na zem a vzdávali mu poctu. ¹⁹ Nato povstali leviti z Kohátovcov a Korachovcov, aby prenikavým hlasom chválili Hospodina, Boha Izraela. ²⁰ Včasráno vstali a vyrazili na Tekóanskú púšť. Pri ich odchode si Jošafát zastal a zvolal: Počúvajte ma Júdovci, a obyvatelia Jeruzalema! Verte v Hospodina, svojho Boha, a obstojíte! Verte jeho prorokom a šťastne sa vám povedie. ²¹ Keď sa poradil s ľuďom, ustanovil Hospodinových spevákov, ktorí mu v posvätnnej nádhere mali spievať chvály. Mali ísť pred ozbrojencami a prevolávať: Ďakujte Hospodinovi, lebo naveky trvá jeho milosť! ²² Len čo začali jasať a chválorečiť, nastražil Hospodin zálohy proti Ammónčanom, Moábčanom a obyvateľom seírskeho pohoria, ktorí napadli Judsko, takže utrpeli porážku. ²³ Ammónčania a Moábčania sa totiž postavili proti obyvateľom seírskeho pohoria, aby ich zničili použitím hubiacej klatby. ²⁴ Keď prišli Júdovci na miesto s výhľadom na púšť a pozreli sa na ten dav, videli na zemi už len mŕtvol. Neušiel nikto. ²⁵ Potom prišiel Jošafát so svojím ľuďom pobrať si korisť. Našli tam pri nich množstvo majetku, šatstva a cenných vecí. Nabrali si z toho viac, než mohli uniesť. Korisť bola taká veľká, že ju museli odnášať tri dni. ²⁶ Na štvrtý deň sa zhromaždili v údolí Beracha. Keďže tam dobrorečili Hospodinovi, dodnes sa to miesto nazýva údolím Beracha. ²⁷ Potom sa vrátili všetci judskí a jeruzalemskí muži na čele s Jošafátom radostne do Jeruzalema, lebo im Hospodin dožičil radosť z víťazstva nad nepriateľmi. ²⁸ Do Jeruzalema, k Hospodinovmu domu prišli s harfami, citarami a trúbami. ²⁹ Zdesenie z Boha ohromilo kráľovstvá všetkých krajín. Dopočuli sa totiž, že proti nepriateľom Izraela bojoval sám Hospodin. ³⁰ Jošafátovo kráľovstvo nažívalo v mieri a jeho Boh mu zaistil pokoj od okolia.

Koniec Jošafátovej vlády

³¹ Jošafát vládol nad Judskom. Mal tridsať rokov, keď sa stal kráľom a dvadsaťpäť rokov vládol v Jeruzaleme. Jeho matka, dcéra Šilchiho, sa volala Azuba. ³² Chodil po ceste svojho otca Asu a nevybočil z nej. Robil to, čo Hospodin uznáva za správne. ³³ Výšiny však nezmizli a ľud sa svojím zmýšľaním nepridržiaval výlučne Boha svojich otcov. ³⁴ Ostatné Jošafátove príbehy, staršie i novšie, sú zapísané v Dejinách Jehua, Chananiho syna, ktoré sa dostali do Knihy izraelských kráľov. ³⁵ Neskôr sa spojil judský kráľ Jošafát s izraelským kráľom Achazjom, ktorý ho navádzal na svojvoľné podujatia. ³⁶ Spojil sa s ním, aby stavali zámorské lode. Stavali ich v Ecjón-Geberi. ³⁷ Eliezer, syn Dodavahua z Mareše, prorokoval proti Jošafátovi: Pretože si sa spojil s Achazjom, Hospodin zmarí tvoje dielo! Lode stroškotali a nemohli odplávať do zámoria.

21 Keď sa Jošafát uložil k svojim predkom a bol v Dávidovom meste pochovaný, kráľom sa po ňom stal jeho syn Jorám.

Jorám

² Jorám mal bratov, Jošafátových synov: Azarju, Jechiela, Zecharju, Azarju, Michaela a Šefatju. Tí všetci boli synmi Jošafáta, kráľa Izraela. ³ Otec ich štedro obdaroval striebrom, zlatom, cennosťami i opevnenými mestami v Judsku. Kráľovstvo však dal Jorámovi, pretože bol prvorodený. ⁴ Keď Jorám prevzal po svojom otcovi kráľovstvo a upevnil si vládu, usmrtil mečom všetkých svojich bratov i niektorých izraelských hodnostárov. ⁵ Jorám mal tridsaťdva rokov, keď sa stal kráľom, a osem rokov vládol v Jeruzaleme. ⁶ Ubral sa cestou izraelských kráľov, podľa vzoru Achábovho domu, keď mal Achábovu dcéru za ženu. Robil, čo sa Hospodinovi nepáči. ⁷ Hospodin však nechcel zničiť Dávidov dom pre zmluvu, ktorú s ním uzavrel, a pre svoj prísľub, že jemu a jeho potomkom navždy ponechá sviecu. ⁸ Za jeho čias sa Edóm vymanil z judského područia a nastolil si vlastného kráľa. ⁹ Jorám sa tak vybral so svojimi veliteľmi a so všetkými bojovými vozmi. V noci zaútočil a bil Edómčanov. Tí však jeho aj veliteľov bojových vozov obklúčili. ¹⁰ Edóm sa dodnes stal nezávislým od Judska. Zároveň sa z jeho područia vymanila i Libna. To preto, že opustil Hospodina, Boha svojich otcov. ¹¹ Zriaďoval aj výšiny po judských návršiach, obyvateľov Jeruzalema vzádzal na modlárstvo a Júdu na odpadlivosť. ¹² Od proroka Eliáša dostal list tohto znenia: Takto vraví Hospodin, Boh tvojho praotca Dávida: Pretože si sa neuberal cestami svojho otca Jošafáta ani cestami judského kráľa Asu, ¹³ ale si kráčal cestou izraelských kráľov, vzádzal si k modlárstvu Júdu a obyvateľov Jeruzalema podľa príkladu modlárstva Achábovho domu; aj svojich bratov z vlastnej rodiny, ktorí boli lepší než ty, si vyvraždil, ¹⁴ tak i Hospodin zasadí ťažkú ranu tvojmu ľudu, tvojim synom, tvojim ženám a celému tvojmu imaniu. ¹⁵ Sám sa budeš zmietvať v ťažkej črevnej chorobe, kým ti od dlhotrvajúcej choroby nevyjdú vnútornosti. ¹⁶ Hospodin vznietil proti Jorámovi nepriateľstvo Filištíncov a Arabov, čo susedili s Kúšijcami. ¹⁷ Tí prepadli Judsko, vtrhli doň a odviekli všetok majetok, ktorý sa našiel v kráľovskom paláci, aj jeho synov a ženy, takže mu okrem najmladšieho Joacháza neostal žiaden syn. ¹⁸ Po všetkom tom ho trápil Hospodin nevyliciteľnou chorobou vnútorností. ¹⁹ Po dlhšom čase, koncom druhého roka, keď prišla posledná chvíľa, vyšli mu následkom choroby vnútornosti a skončil v hrozných bolestiach. Ľud mu však nezapálil na počesť vatru ako jeho predkom. ²⁰ Kráľom sa stal ako tridsaťdvaročný a osem rokov vládol v Jeruzaleme. Odišiel bez povšimnutia. Pochovali ho v Dávidovom meste, nie však v kráľovských hroboch.

Achazja

22 Obyvatelia Jeruzalema dosadili po ňom za kráľa jeho najmladšieho syna Achazju. Všetkých starších synov totiž vyvraždila skupina záškodníkov, ktorá s Arabmi vnikla do tábora. Tak sa stal kráľom Achazja, syn judského kráľa Joráma. ² Achazja mal štyridsať dva rokov, keď sa stal kráľom, a jeden rok vládol v Jeruzaleme. Jeho matka, Omriho dcéra, sa volala Atalja. ³ I on sa uberal cestami domu Achába, lebo jeho matka mu radila, aby konal svojvoľne. ⁴ Hospodinovi robil naproti ako Achábov dom, lebo po otcovej smrti sa mu oni stali poradcami na vlastnú skazu. ⁵ Na ich radu sa vypravil s izraelským kráľom Jorámom, synom Achába, do vojny proti sýrskemu kráľovi Chazaelovi do Ramót-Gileádu. Sýrčania Joráma zranili, ⁶ takže sa utiahol do Jezreelu, aby sa hojil z rán, ktoré utržil v Ráme, keď bojoval proti sýrskemu kráľovi Chazaelovi. Judský kráľ Achazja, syn Jorámov, zišiel do Jezreelu navštíviť Achábovho syna Joráma, pretože bol ranený. ⁷ Riadením Božím však návšteva u Joráma prispela k Achazjovmu pádu. Počas návštevy vyšiel s Jorámom do boja proti Jehuovi, synovi Nimšiho, ktorého pomazal Hospodin na vyhubenie Achábovho domu. ⁸ Keď Jehu vykonával súd nad Achábovým domom, našiel judských hodnostárov a synovcov Achazjových, ktorí mu slúžili, a vyvraždil ich. ⁹ Potom pátral po Achazjovi. Toho dolapili, keď sa skrýval v Samárii. Priviedli ho k Jehuovi a zabili. Pochovali ho však, lebo povedali: Bol synom Jošafata, ktorý hľadal Hospodina celým srdcom. V Achazjovej rodine nemal kto prevziať kráľovstvo.

Atalja

¹⁰ Keď Achazjova matka Atalja videla, že jej syn zomrel, rozhodla sa vyhubiť všetko potomstvo judského kráľovského domu. ¹¹ Ale kráľova dcéra Jošabat vzala Joáša, Achazjovho syna, uniesla ho spomedzi kráľovských synov, určených na smrť, a umiestnila ho i s jeho dojkou v spálni. Tam ho Jošabat, dcéra kráľa Joráma a žena kňaza Jojadu, pretože bola Achazjovou sestrou, ukryvala pred Ataljou, aby ho nemohla zabiť. ¹² Skrýval sa u nich v Božom dome šesť rokov, kým Atalja vládla v krajine.

23 V siedmom roku sa Jojada rozhodol konať. Pribral si stotníkov Azarju, syna Jerocháma, Jišmaela, syna Jochanána, Azarju, syna Obéda, Maaseju, syna Adaju a Elišafata, syna Zichriho, aby uzavreli zmluvu. ² Tí pochodili po Judsku, zhromaždili zo všetkých judských miest levitov i predákov izraelských rodín a prišli do Jeruzalema. ³ Celé to zhromaždenie uzavrelo v Božom dome zmluvu s kráľom. Jojada im povedal: Tu máte kráľovho syna! Ujme sa vlády, ako hovoril Hospodin o Dávidovom potomstve. ⁴ Toto vykonáte: Tretina z vás, z kňazov a levitov, ktorí nastupujú v deň sobotného odpočinku do služby, bude strážiť prahy, ⁵ tretina zostane v kráľovskom paláci a tretina pri Základovej bráne. Ostatný ľud zostane na nádvoriach Hospodinovho domu. ⁶ Nikto nesmie doň vstúpiť, jedine kňazi a leviti v službe. Tí môžu vstúpiť, lebo sú posvätení. Všetok ľud nech sa riadi Hospodinovou úpravou. ⁷ Leviti obklopia kráľa, každý so zbraňou v ruke. Keby niekto nepovoláný vošiel do chrámu, príde o život. Oni budú sprevádzať kráľa, keď bude vchádzať i keď bude vychádzať. ⁸ Leviti a všetci Júdovci vykonali všetko presne tak, ako prikázal kňaz Jojada. Každý si vzal svojich mužov, ktorí v deň sobotného odpočinku nastúpili do služby, ako aj tých, čo z nej v deň sobotného odpočinku odchádzali, lebo kňaz Jojada tie kňazské triedy neprepustil. ⁹ Kňaz Jojada nato rozdal stotníkom kopije, malé i veľké štíty po kráľovi Dávidovi, čo boli v Božom dome. ¹⁰ Všetok ľud s kopijami v rukách rozostavil okolo kráľa od južnej po severnú stranu domu, k oltáru a ku chrámu. ¹¹ Nato vyviedli kráľovho syna, nasadili mu korunu a odznak moci a vyhlásili ho za kráľa. Jojada a

jeho synovia ho pomazali a prevolávali: Nech žije kráľ! ¹² Keď Atalja začula krik ľudu, ktorý sa valil a oslavoval kráľa, pobrala sa za ním do Hospodinovho domu. ¹³ A čo nevidí: Kráľ stojí na podstavci pri vchode, hodnostári i trubači pri kráľovi a všetok prostý ľud sa veselí a vytrubuje. Speváci s hudobnými nástrojmi dávali znamenie na oslavu. Vtedy si Atalja roztrhla šaty a zvolala: Zrada, zrada! ¹⁴ Kňaz Jojada prikázal stotníkom, veliacim vojsku: Vyvedte ju von spomedzi zoradených vojakov a kto by ju nasledoval, zomrie mečom. Kňaz totiž povedal: Neusmrcujte ju v Hospodinovom dome! ¹⁵ Nato ju zatkli, odvedli ku vchodu Konskej brány kráľovského paláca a tam ju usmrtili. ¹⁶ Potom sa Jojada zmluvne zaviazal, že on, všetok ľud a kráľ budú Hospodinovým ľuďom. ¹⁷ Všetok ľud vtrhol do Baalovho domu a zbúral ho. Jeho oltáre a modly roztrieskali a Baalovho kňazu Mattána zabili pred oltármi. ¹⁸ Jojada zveril dozor nad Hospodinovým domom léviovským kňazom, ktorých zadelil Dávid na službu v Hospodinovom dome. Mali prinášať spaľované obety, ako je to napísané v zákone Mojžišovom, radostne a za spevu, ako to nariadil Dávid. ¹⁹ K bránam Hospodinovho domu ustanovil vrátnikov, aby nikto ničím znečistený nemohol vojsť dnu. ²⁰ Potom vzal so sebou stotníkov, urodzených, významné osobnosti i všetok pospolitý ľud a odvedol kráľa z Hospodinovho domu. Keď prešli Vyšnou bránou do kráľovského paláca, posadili kráľa na trón. ²¹ Všetok ľud v krajine sa radoval a mesto sa upokojilo. Atalju však usmrtili mečom.

Joáš

24 Joáš mal sedem rokov, keď sa stal kráľom, a štyridsať rokov vládol v Jeruzaleme. Jeho matka pochádzala z Beér-Šeby a volala sa Cibja. ² Kým kňaz Jojada žil, Joáš robil to, čo Hospodin uznáva za správne. ³ Jojada mu vybral dve ženy, takže splodil synov a dcéry. ⁴ Neskôr sa Joáš rozhodol obnoviť Hospodinov dom. ⁵ Zhromaždil kňazov a levitov a prikázal im: Vyjdite do judských miest a vyberajte od celého Izraela každoročne peniaze na opravu domu svojho Boha. So zbierkou sa poponáhľajte! No leviti sa neponáhľali. ⁶ Kráľ predvolal hlavného kňazu Jojadu a spýtal sa ho: Prečo si nepožadoval od levitov, aby odvádzali z Judska a Jeruzalema poplatok stanovený Hospodinovým služobníkom Mojžišom a zhromaždením Izraela pre stan svedectva? ⁷ Veď bezbožnica Atalja a jej synovia vtrhli do Božieho domu a všetky zasvätené dary Hospodinovho domu zneužili pre baalov. ⁸ Na kráľov príkaz zhotovili jednu truhlicu a postavili ju vonku pri bráne Hospodinovho domu. ⁹ Potom zverejnili po Judsku a Jeruzaleme, aby sa odvádzal Hospodinovi poplatok, ktorý na púšti pre Izrael určil Boží služobník Mojžiš. ¹⁰ Všetci hodnostári i všetok ľud radi prispievali a hádzali peniaze do truhlice, kým sa nenaplnila. ¹¹ Vždy, keď kráľ prikázal levitom, preniesli truhlicu na kráľovský dozorný úrad. Keď sa zistilo, že je v nej veľa peňazí, dostavil sa kráľov pisár a zástupca hlavného kňaza, truhlicu vyprázdniť a vrátili na jej miesto. Tak to robili pravidelne a nazbierali veľa peňazí. ¹² Kráľ a Jojada ich potom dávali vedúcemu robotníkov, ktorí pracovali v Hospodinovom dome. Na obnove a oprave Hospodinovho domu sa podieľali kamenári, tesári, ako i kovári železa a bronz. ¹³ Robotníci sa pustili do práce a dielo ich zásluhou napredovalo. Boží dom uviedli do pôvodného stavu a spevnili ho. ¹⁴ Keď boli hotoví, priniesli zvyšok peňazí pred kráľa a Jojadu. Použili ich na vybavenie Hospodinovho domu: na bohoslužobné a obetné predmety, na misy, zlatý a strieborný riad. Kým Jojada žil, v Hospodinovom dome sa pravidelne prinášali spaľované obety. ¹⁵ Jojada zostarol a vo vysokom veku zomrel. V čase úmrtia mal stotridsať rokov. ¹⁶ Pochovali ho v Dávidovom meste pri kráľoch, lebo urobil veľa dobrého pre Izrael, pre Boha a jeho chrám. ¹⁷ Po Jojadovej smrti prišli judskí hodnostári vzdať kráľovi poctu.

Kráľ im vyhovel. ¹⁸ Nato opustili dom Hospodina, Boha svojich otcov, a slúžili ašerám a modlám. Pre túto ich vinu postihol Boží hnev Judsko a Jeruzalem. ¹⁹ Vysielal k nim prorokov, aby ich obracali k Hospodinovi, ale neposlúchli, ani keď im hrozili. ²⁰ Vtedy dal Boží duch vnuknutie Zecharjovi, synovi kňaza Jojadu. Ten sa postavil pred ľud a dohovárať mu: Takto vraví Boh: Prečo prestupujete Hospodinove prikázania? Nebude sa vám dariť, lebo ste opustili Hospodina a on opustí vás. ²¹ Vzbúrili sa však proti nemu a na kráľov prikaz ho na nádvorí Hospodinovho domu ukameňovali. ²² Kráľ Joáš zabudol na dobrodenie, ktoré mu preukázal Zecharjov otec Jojada a zavraždil mu syna. Ten, keď umieral, zvolal: Nech na to Hospodin pohliadne a odplatí! ²³ Asi o rok vytiahlo proti nemu sýrske vojsko. Vtrhlo do Judska a Jeruzalema, vyhubilo medzi ľudom všetkých jeho hodnostárov a všetku korisť poslali kráľovi do Damasku. ²⁴ Hoci sýrske vojsko prišlo len so skromným počtom mužov, Hospodin im vydal do moci oveľa väčšie vojsko. To preto, že opustili Hospodina, Boha svojich otcov. Tak vykonalí súd nad Joášom. ²⁵ Keď od neho odtiahli a zanechali ho ťažko raneného, vzbúrili sa proti nemu vlastní služobníci pre vraždu syna kňaza Jojadu a zabili ho na lôžku. Keď zomrel, pochovali ho v Dávidovom meste, nie však v kráľovských hrobch. ²⁶ Títo sa proti nemu vzbúrili: Zabád, syn Ammónčanky Šimeat, a Jozabád, syn Moábčanky Šimrit. ²⁷ O jeho synoch, o výške ním zavedeného poplatku a o celkovej oprave Božieho domu sú záznamy vo Výklade Knihy kráľov. Po ňom sa stal kráľom jeho syn Amacja.

Amacja

25 Amacja mal dvadsaťpäť rokov, keď sa stal kráľom a dvadsaťdeväť rokov vládol v Jeruzaleme. Jeho matka, Jeruzalemcanka, sa volala Joaddán. ² Robil to, čo Hospodin uznáva za správne, no nie celým srdcom. ³ Len čo si upevnil v kráľovstve moc, povraždil tých svojich služobníkov, ktorí mu zabili otca, kráľa. ⁴ Ich synov však neusmrtil, a to podľa zákona Mojžišovej knihy, kde Hospodin prikazuje: Nezomrú otcovia za synov ani synovia za otcov, ale každý zomrie za svoj hriech. ⁵ Amacja zvolal Júdovcov a ustanovil podľa ich rodín tisícnikov a stotníkov pre všetkých Júdovcov a Benjamínovcov. Keď ich spočítal od dvadsaťročných nahor, zistil, že ich je tristotísíc vybraných bojovníkov, vyzbrojených kopijou a štítom. ⁶ Z Izraela si najal za sto talentov striebra stotísíc udatných hrdinov. ⁷ Tu prišiel k nemu nejaký Boží muž a povedal: Kráľ, izraelské vojsko nesmie tiahnuť s tebou, lebo Hospodin nie je s Izraelom ani so žiadnym Efrajimovcom. ⁸ Choď len sám a pusti sa smelo do boja, inak ti Boh môže spôsobiť pád pred nepriateľom! Pretože Boh má moc pomáhať i spôsobovať pád. ⁹ Amacja sa spýtal Božieho muža: Čo však bude so sto talentmi, ktoré som vynaložil na oddiel Izraelitov? Boží muž odpovedal: Hospodin ti môže dať oveľa viac. ¹⁰ Nato Amacja vyradil vojakov oddielu, ktorý k nemu prišiel z Efrajima, aby sa pobrali domov. Tí sa na Júdovcov veľmi rozhnevali a nazlostení sa vrátili domov. ¹¹ Amacja odvážne viedol svoj ľud. Odišiel do Solného údolia, kde pobil desaťtisíc Seířčanov. ¹² Júdovci zajali i desaťtisíc živých ľudí. Tých vyviedli na vrchol skaly a pozhadzovali ich odtiaľ, takže sa všetci rozdrúzgali. ¹³ Príslušníci oddielu, ktorý Amacja vylúčil z účasti na bojovej výprave, plienili po judských mestách od Samárie po Bét-Chorón. Tritisíc mužov pobili a získali bohatú korisť. ¹⁴ Keď sa neskôr Amacja po víťazstve nad Edómčanmi vrátil, priniesol si sošky seířských božstiev, postavil si ich, klaňal sa pred nimi a pálieval im kadidlo. ¹⁵ Vtedy sa rozhneval Hospodin na Amaciju a poslal k nemu proroka, ktorý mu vyčítal: Prečo sa utiekaš k božstvám ľudu, ktoré nemohli zachrániť z tvojej moci svoj vlastný ľud? ¹⁶ Kým ešte hovoril, zahriakol ho kráľ: Urobili sme ťa vari kráľovským poradcom? Prestaň! Prečo

ta majú zabiť? Prorok prestal, no ešte dodal: Viem, že Boh rozhodol o tvojej skaze, pretože si to urobil a neposlúchol si moju radu. ¹⁷ Judský kráľ Amacja mal poradu. Po nej odkázal izraelskému kráľovi Joášovi, synovi Joacháza, syna Jehua: Podme si zmerať sily! ¹⁸ Izraelský kráľ Joáš odkázal judskému kráľovi Amacjovi: Bodliak na Libanone vyzval libanonský céder: Daj svoju dcéru môjmu synovi za ženu! Prebehla tade divá zver, čo je na Libanone, a pošliapala bodliak. ¹⁹ Myslíš si: Porazil som Edóm. Teraz si namyslený a slávybažný. Len zostaň doma! Prečo sa rútiš do záhuby a privolávaš pád sebe i Judsku? ²⁰ Amacja však neposlúchol. Stalo sa to riadením Božím, aby ich vydal do moci Joášovej, pretože sa utiekali k edómskym božstvám. ²¹ Tak vytiahol izraelský kráľ Joáš a došlo k stretnutiu s judským kráľom Amacjom v judskom Bét-Šemeši. ²² Júdovci utrpeli od Izraelitov porážku a každý ušiel do svojich stanov. ²³ Izraelský kráľ Joáš zajaľ v Bét-Šemeši judského kráľa Amacju, syna Joáša, syna Joacháza, a dovliekol ho do Jeruzalema. Pritom zbúral hradby Jeruzalema od Efrajimskej brány po Nárožnú bránu v dĺžke štyristo lakťov. ²⁴ Pobral všetko zlato, striebro, všetky predmety, čo sa našli v Božom dome pri Obéd-Edómovi, poklady kráľovského paláca i rukojemníkov, a vrátil sa do Samárie. ²⁵ Judský kráľ Amacja, syn Joáša, žil po smrti izraelského kráľa Joáša, syna Joacháza ešte pätnásť rokov. ²⁶ Ostatné Amacjove príbehy, staršie i novšie, sú zapísané v Knihe judských a izraelských kráľov. ²⁷ Odvtedy, ako Amacja odpadol od Hospodina, zosnovali proti nemu v Jeruzaleme sprisahanie. Ušiel preto do Lachiša. Poslali však za ním do Lachiša a tam ho zabili. ²⁸ Potom ho previezli na koňoch a pochovali pri jeho predkoch v hlavnom meste Judska.

Uzzija

26 Všetok ľud Judska vzal Uzziju, ktorý mal šesťnásť rokov, a dosadil ho za kráľa po jeho otcovi Amacjovi. ² On vybudoval Elót a pripojil ho k Judsku potom, keď sa kráľ Amacja uložil k svojim predkom. ³ Uzzija sa stal ako šesťnásťročný kráľom a päťdesiatdva rokov vládol v Jeruzaleme. Jeho matka, Jeruzalemčanka, sa volala Jecholja. ⁴ Robil to, čo Hospodin uznáva za správne, celkom tak, ako robil jeho otec Amacja. ⁵ Za čias Zecharju, ktorý rozumel Božím videniam, hľadal Boha. Kým hľadal Hospodina, doprial mu Boh úspech. ⁶ Pustil sa do boja proti Filištíncom, zbúral hradby Gat, Jabne, Ašdódu a vybudoval mestá v oblasti Ašdódu a medzi Filištíncami. ⁷ Boh mu pomáhal proti Filištíncom, proti Arabom, ktorí bývali v Gúr-Baale proti Meuncom. ⁸ Ammónčania odvádzali Uzzijovi poplatok a povest' o ňom prenikla až po oblasť Egypta, lebo sa stal mimoriadne mocným. ⁹ Uzzija budoval veže v Jeruzaleme: Na Nárožnej bráne, na Údolnej bráne i na rohu a spevnil ich. ¹⁰ Vybudoval i veže na púšti a vyhlíbil i veľa cisterien, pretože mal na Nízine a na Rovine veľa stád, oráčov i vinárov v horských oblastiach a v sadoch, pretože mal rád pôdu. ¹¹ Uzzija mal i vojsko vycvičené na boj, pripravené vyraziť v útvaroch podľa počtu, ako ho zaznačil pisár Jeiel a úradník Maaseja pod dohľadom Chananju, ktorý patrila ku kráľovským hodnostárom. ¹² Celkový počet rodinných predákov bol dvetisícšesťsto udatných hrdinov. ¹³ Ich veleniu podliehalo vojsko v sile tristosedemtisícpäťsto bojovníkov, ktorí údernou mocou mali pomáhať kráľovi proti nepriateľom. ¹⁴ Celé to vojsko Uzzija vyzbrojil štítmí, kopijami, prilbami, brnením, lukmi a kamením do prakov. ¹⁵ V Jeruzaleme zhotovil dômyselne zostavené stroje, ktoré mali na vežiach a cimburí slúžiť na vrhanie šípov a veľkých kameňov. Povest' o ňom sa rozšírila ďaleko, lebo sa mu dostalo predivnej pomoci, takže sa stal mocným. ¹⁶ No keď sa stal mocným, natolko spyšnel, že ho to zahubilo. Spreneveril sa Hospodinovi, svojmu Bohu tým, že vstúpil do jeho chrámu, aby na kadidlovom oltári páľil kadidlo. ¹⁷ Azarja a s ním osemdesiat Hospodinových kňazov,

udatných mužov, vošlo za ním.¹⁸ Vzopreli sa kráľovi Uzzijovi a upozornili ho: Uzzija, páliť kadidlo Hospodinovi neprichodí tebe, ale na to vysväteným kňazom Áronovcom. Opusti svätyňu, lebo si sa spreneveril, a neposlúži ti to na slávu u Hospodina, Boha.¹⁹ Uzzija držal kadidelnicu na pálenie kadidla a nazlostil sa. Keď sa na kňazov rozhneval, objavilo sa mu na čele malomocenstvo za prítomnosti kňazov v Hospodinovom dome pri kadidlovom oltári.²⁰ Keď sa k nemu hlavný kňaz Azarja a ostatní kňazi obrátili, zistili mu na čele malomocenstvo. Ihneď ho odtiaľ vykázali, ba i sám sa ponáhlal vyjsť, lebo ho ranil Hospodin.²¹ Kráľ Uzzija ostal malomocný až do smrti. Ako malomocný býval v osobitnom dome. Bol totiž vylúčený z Hospodinovho domu. Jeho syn Jotám dozeral na kráľovský palác a spravoval ľud krajiny.²² Ostatné Uzzijove príbehy, staršie i novšie, opísal Amócov syn, prorok Izaiáš.²³ Keď sa Uzzija uložil k svojim predkom, pochovali ho k nim na poli pri kráľovských hroboch, lebo sa hovorilo, že bol malomocný. Po ňom sa stal kráľom jeho syn Jotám.

Jotám

27 Jotám mal dvadsaťpäť rokov, keď sa stal kráľom a šesťnásť rokov vládol v Jeruzaleme. Jeho matka, Cadókova dcéra, sa volala Jeruša.² Robil to, čo uznáva Hospodin za správne, celkom tak, ako robil jeho otec Uzzija, ibaže nevstúpil do Hospodinovho chrámu. Ľud však žil ďalej v skazenosti.³ On vybudoval Hornú bránu Hospodinovho domu a rozsiahle práce konal na hradbe Ófelu.⁴ V Judskom pohorí budoval mestá a v zalesnených krajoch staval pevnosti a veže.⁵ Bojoval proti kráľovi Ammónčanov a premohol ich, takže mu v tom roku Ammónčania odviekli sto talentov striebra, desaťtisíc kórov pšenice a desaťtisíc kórov jačmeňa. Toľko mu odvádzali Ammónčania v druhom i treťom roku.⁶ Jotám sa rozmáhal, pretože zotrval na svojich životných cestách pred Hospodinom, svojím Bohom.⁷ Ostatné Jotámove príbehy, všetky jeho boje a výpravy sú zapísané v Knihe izraelských a judských kráľov.⁸ Mal dvadsaťpäť rokov, keď sa stal kráľom, a šesťnásť rokov vládol v Jeruzaleme.⁹ Keď sa Jotám uložil k svojim predkom, pochovali ho v Dávidovom meste. Po ňom sa stal kráľom jeho syn Acház.

Acház

28 Acház mal dvadsať rokov, keď sa stal kráľom, a šesťnásť rokov vládol v Jeruzaleme. Nerobil však to, čo uznáva Hospodin za správne, ako jeho praotec Dávid,² lež uberal sa cestami izraelských kráľov, ba i modly ulial pre baalov.³ Pálil tymian v údolí Ben-Hinnóm a dal si upáliť synov podľa ohavností národov, ktoré Hospodin vyhnal pred Izraelitov.⁴ Obetoval a páliť tymian na výšinách, na kopcoch a pod každým zeleným stromom.⁵ Preto ho vydal Hospodin, jeho Boh, do moci kráľa Sýrčanov. Tí ho porazili, zmocnili sa veľkého počtu zajatcov a odviekli ich do Damasku. Padol i do moci izraelského kráľa, ktorý mu pripravil zdruvujúcu porážku.⁶ Remaljev syn Pekach pobil v Judsku za jediný deň stodvadsaťtisíc zdatných vojakov. To preto, že opustili Hospodina, Boha svojich otcov.⁷ Efrajimský hrdina Zichri zavraždil princa Maaseju, ďalej predstaveného paláca Azrikáma a kráľovho zástupcu Elkanu.⁸ Izraeliti odviekli od svojich bratov do zajatia dvestotisíc žien, synov a dcér. Nazbýjali si u nich i značnú korisť a odniesli ju do Samárie.⁹ Tam bol Hospodinov prorok menom Odéd, ktorý predstúpil pred vojsko, čo vchádzalo do Samárie. Povedal im: Iste sa rozhneval Hospodin, Boh vašich otcov, na Júdovcov, keď vám ich vydal do moci. Vy ste ich však vraždili tak zúriivo, že sa to dostalo až do neba.¹⁰ Zamýšľate podrobiť si Júdovcov a Jeruzalemčanov za otrokov a otrokyne. Tým ste sa sami prevínili proti Hospodinovi, svojmu Bohu.¹¹ Poslúchnite ma teda a prepustite svojich

zajatcov, ktorých ste vzali svojim bratom, inak pocítite páľavu Hospodinovho hnevu. ¹² Tu vyšli niektorí efrajimskí vodcovia: Jochanánov syn Azarja, Mešilemótov syn Berechja, Šallúm syn Jechizkija a Chadlajov syn Amasa proti tým, čo sa vracali z výpravy. ¹³ Povedali im: Nevodte sem zajatcov. Mohli by ste sa tým previniť proti Hospodinovi, ba ešte rozmnožiť svoje hriechy a previnenia. Aj tak máme mnoho vín a páľava hnevu dolieha na Izrael. ¹⁴ Ozbrojenci sa nato v prítomnosti hodnostárov a celého zhromaždenia vzdali zajatcov a koristi. ¹⁵ Zvlášť vymenovaní muži povstali, ujali sa zajatcov a z koristi zaodeli všetkých nahých. Keď ich zaodeli, zaobuli, nakrmili, napojili a ošetrili masťou, previezli všetkých vyčerpaných na osloch do Jericha, mesta paliem, k ich rodákovi a vrátili sa do Samárie. ¹⁶ V tom čase sa uchádzal kráľ Acház o pomoc u asýrskych kráľov. ¹⁷ Zároveň vtrhli Edómčania, prepadli Júdovcov a odvedli si zajatcov. ¹⁸ Filištínci zase pustošili na Nížine i v judskom Negeve mestá a dobyli Bét-Šemeš, Ajalón, Gederót, Socho s príslušnými osadami, Timnu s príslušnými osadami, Gimzo s príslušnými osadami a usadili sa tam. ¹⁹ Hospodin totiž pokoril Judsko pre Acháza, izraelského kráľa, pretože v Judsku uvoľnil mravy a dopustil sa sprenevery voči Hospodinovi. ²⁰ Tu pritiahol k nemu asýrsky kráľ Tiglat-Pileser, ktorý mu miesto pomoci priniesol útlak. ²¹ Hoci Acház vydrancoval Hospodinov dom, palác kráľa i hodnostárov a odovzdal to asýrskemu kráľovi, nepomohlo mu to. ²² V tiesnivom položení sa kráľ Acház ešte viac spreneveroval Hospodinovi tým, ²³ že obetoval bohom Damasku, ktorí ho porazili. Povedal si: Keďže bohovia sýrskych kráľov svojim pomohli, budem im obetovať, aby pomohli i mne. Tí však spôsobili jemu i celému Izraelu pád. ²⁴ Acház pozbieral predmety Božieho domu a rozťkol ich. Uzamkol dvere Hospodinovho domu a na každom nároží v Jeruzaleme si urobil oltáre. ²⁵ V každom judskom meste zriadil výšiny, aby sa páľilo kadidlo iným bohom, čím urážal Hospodina, Boha svojich otcov. ²⁶ Ostatné jeho príbehy i všetky jeho podujatia, staršie i novšie, sú zapísané v Knihe judských a izraelských kráľov. ²⁷ Keď sa Acház uložil k svojim predkom, pochovali ho v meste Jeruzalem, no do hrobov izraelských kráľov ho nevložili. Po ňom sa stal kráľom jeho syn Chizkija.

Chizkija

29 Chizkija mal dvadsaťpäť rokov, keď sa stal kráľom, a dvadsaťdeväť rokov vládol v Jeruzaleme. Jeho matka, Zecharjova dcéra, sa volala Abija. ² Robil to, čo uznával Hospodin za správne, celkom tak, ako to robieval jeho praotec Dávid. ³ V prvom mesiaci prvého roka svojej vlády otvoril dvere Hospodinovho domu a opravil ich. ⁴ Priviedol kňazov a levitov, zhromaždil ich na východnom nádvorí ⁵ a povedal im: Čujte ma, leviti! Teraz sa posväťte, posväťte i dom Hospodina, Boha svojich otcov, a povynášajte nečistotu zo svätyne. ⁶ Veď naši otcovia sa spreneverili, robili Hospodinovi, nášmu Bohu, naprotieň, opustili ho, odvrátili si tvár od príbytku Hospodina a otočili sa mu chrbtom. ⁷ Uzavreli i dvere do predsieni, pozhášali lampy, nepálili kadidlo a neprinášali spaľované obety vo svätyni Boha Izraela. ⁸ Preto sa Hospodin rozhneval na Judsko i Jeruzalem a urobil ich predmetom hrôzy, zdesenia a posmechu, ako to sami vidíte. ⁹ Preto padli naši otcovia mečom a naši synovia, naše dcéry a naše ženy sú v zajatí. ¹⁰ Teraz zamýšľam uzavrieť zmluvu s Hospodinom, Bohom Izraela, aby od nás odvrátil svoj prudký hnev. ¹¹ Nebuďte teda ľahostajní, synovia moji, lebo vás si vyvolil Hospodin, aby ste stáli pred ním a slúžili mu. Máte byť jeho služobníkmi a páliť mu kadidlo. ¹² Tu sa pustili do diela leviti. Z Kohátovcov: Machat, syn Amasaja a Joel, syn Azarju. Z Merariovcov: Kíš, syn Abdiho, a Azarja, syn Jehallela. Z Geršónovcov: Joách, syn Zimmu a Eden, syn Joácha. ¹³ Z Eli-

cafanovcov: Šimri a Jeiel. Z Asáfovcov: Zecharja a Mattanja. ¹⁴ Z Hemánovcov: Jechiel a Šimei. Z Jedutúnovcov: Šemaja a Uzziel. ¹⁵ Keď zhromaždili svojich bratov, posvätili sa a prišli na kráľov príkaz podľa Hospodinových slov vyčistiť jeho dom. ¹⁶ Kňazi vošli dovnútra Hospodinovho domu, aby ho vyčistili. Všetku nečistotu, čo našli v Hospodinovom chráme, povynášali na jeho nádvorie. Leviti to prevzali a odniesli k potoku Kidrón. ¹⁷ S posväcovaním začali v prvý deň prvého mesiaca a na ôsmy deň toho istého mesiaca sa dostali k Hospodinovej predsieni. Osem dní posväcovali Hospodinov dom a šestnásteho dňa prvého mesiaca boli hotoví. ¹⁸ Potom navštívili kráľa Chizkiju a hlásili: Vyčistili sme celý Hospodinov dom, oltár na spaľované obety s celým zariadením, stôl na predkladané chleby s celým príslušenstvom. ¹⁹ Všetky predmety, ktoré zavrhol kráľ Acház za svojej vlády, keď sa stal odpadlíkom od Boha, sme upratali a posvätili. Je to pred Hospodinovým oltárom. ²⁰ Včasráno zhromaždil kráľ Chizkija hodnostárov mesta a vyšiel do Hospodinovho domu. ²¹ Nato priviedol sedem býčkov, sedem baranov, sedem jahniat a sedem capov ako obetu za hriech, a to za kráľovstvo, za svätýňu a za Judsko. Áronovcom, kňazom, prikázal obetovať na Hospodinovom oltári. ²² Vtedy porážali dobytok, kňazi zachytávali krv a kropili ňou oltár. Zabíjali aj barany a krvou kropili oltár, zabíjali jahňatá a kropili krvou oltár. ²³ Potom priviedli pred kráľa a zhromaždenie capy ako obetu za hriech a položili na ne ruky. ²⁴ Kňazi ich zabíjali a ich krv prinášali na oltár ako obetu za hriech na zmierenie pre celý Izrael, lebo kráľ prikázal priniesť spaľovanú obetu a obetu za hriech pre celý Izrael. ²⁵ Do Hospodinovho domu postavil levitov s cimbalmi, harfami a citarami podľa príkazu Dávida, kráľovho vidca Gáda a proroka Nátana. Lebo tak to odkázal Hospodin po svojich prorokoch. ²⁶ Leviti stáli s dávidovskými hudobnými nástrojmi a kňazi s trúbami. ²⁷ Chizkija dal priniesť na oltár spaľovanú obetu. Súčasne so spaľovanou obetou zaznela pieseň Hospodinovi a zvučali trúby za sprievodu hudobných nástrojov izraelského kráľa Dávida. ²⁸ Celé to zhromaždenie vzdávalo poctu, znel spev a zvučali trúby. To všetko trvalo, kým sa neskončila spaľovaná obeta. ²⁹ Keď sa skončili spaľované obety, kráľ i všetci prítomní pokľakli a klaňali sa. ³⁰ Kráľ Chizkija s hodnostármi prikázal levitovi predniesť Hospodinovi chválospev na slová Dávida a vidca Asáfa. Tí radostne spievali chválospev, pokľakli a klaňali sa. ³¹ Potom vyhlásil Chizkija: Teraz ste spôsobilí na službu Hospodinovi. Pristúpte a prineste obetné dary a ďakovné obety Hospodinovmu domu. Zhromaždenie prinieslo obetné dary i ďakovné obety a tí štedrejši aj spaľované obety. ³² Počet spaľovaných obiet, ktoré prinieslo zhromaždenie, bol: sedemdesiat kusov hovädzieho dobytku, sto baranov a dvesto jahniat, to všetko na spaľovanú obetu Hospodinovi. ³³ Zasvätených darov bolo šesťsto kusov dobytku a tritisíc oviec. ³⁴ Kňazov však bolo málo, takže nestačili stahovať kože zo všetkých spaľovaných obiet. Vypomáhali im bratia leviti, kým sa neskončila práca a kňazi sa neposvätili. Leviti sa totiž horlivejšie posväcovali než kňazi. ³⁵ Aj spaľovaných obiet s tukom obiet spoločenstva a s nápojovými obetami k spaľovaným obetám bolo veľa. Tak sa obnovila služba v Hospodinovom dome. ³⁶ Chizkija i všetok ľud sa radovali z toho, čo im Boh pripraval, lebo sa to udialo nečakane rýchlo.

Svätenie Paschy

30 Potom pozval Chizkija celý Izrael a Júdu, ba napísal i listy Efrajimu a Menaššemu, aby prišli do Hospodinovho domu v Jeruzaleme sláviť Paschu na počesť Hospodina, Boha Izraela. ² Kráľ sa dohodol so svojimi hodnostármi a celým zhromaždením v Jeruzaleme, že v druhom mesiaci budú sláviť Paschu. ³ V riadnom čase ju totiž nemohli sláviť, lebo sa neposvätilo dosť kňazov a ani ľud sa nezhrromaždil do Jeruzalema. ⁴ Kráľ i

celé zhromaždenie s tým súhlasili. ⁵ Rozhodli sa, že zverejnia po celom Izraeli od Beér-Šeby po Dán pozvanie do Jeruzalema na účasť na Pasche na počesť Hospodina, Boha Izraela, lebo mnohí ju nesvätili podľa predpisu. ⁶ Poslovia s listami od kráľa a jeho hodnostárov pochodili celý Izrael a Judsko a podľa kráľovho príkazu vyzývali Izraelitov: Vráťte sa k Hospodinovi, Bohu Abraháma, Izáka a Izraela, aby sa on vrátil k vám, ku zvyšku tých, čo unikli z moci asýrskych kráľov. ⁷ Nebuďte ako vaši otcovia a bratia, ktorí sa spreneverili Hospodinovi, Bohu svojich otcov, takže ich vydal skaze, ako sami vidíte. ⁸ Nebuďte teraz vzdorovití ako vaši otcovia! Podajte Hospodinovi ruku! Vstúpte do jeho svätyne, ktorú navyždy posvätil. Služte Hospodinovi, svojmu Bohu, aby sa od vás odvrátil jeho prudký hnev! ⁹ Keď sa vrátite k Hospodinovi, vaši bratia a vaši synovia nájdu súcit u svojich väzňateľov a vrátia sa do tejto krajiny. Lebo Hospodin, váš Boh, je milostivý a súcitný a neodvráti si od vás tvár, keď sa k nemu obrátite. ¹⁰ Bežci chodili z mesta do mesta krajinou Efrajima, Menašeho až po Zebulún. Tí ich však posmeškovali a vysmievali sa im. ¹¹ Iba niektorí z Ašéra, Menašeho a Zebulúna prišli pokorne do Jeruzalema. ¹² I v Judsku zasiadol Boh, keď im dal jednomyselnosť, aby podľa Hospodinovho slova splnili príkaz kráľa a hodnostárov. ¹³ Tak sa v druhom mesiaci zhromaždilo do Jeruzalema množstvo ľudu svätiť slávnosť Nekvasených chlebov. Bolo to obrovské zhromaždenie. ¹⁴ Pustili sa odstraňovať oltáre, čo boli v Jeruzaleme. Odstránili aj všetky kadidlové oltáre a pohádzali ich do potoka Kidrón. ¹⁵ Na štrnásty deň druhého mesiaca zabíjali veľkonočného baránka. Kňazi a leviti sa s pocitom hanby posvätili a priniesli spaľované obety do Hospodinovho domu. ¹⁶ Stali si na svoje miesto podľa právneho predpisu a zákona Božieho muža Mojžiša. Kňazi kropili krv, ktorú im podávali leviti. ¹⁷ Pretože v zhromaždení bolo mnoho takých, čo sa neposvätili, leviti zabíjali veľkonočné baránky pre všetkých, ktorí neboli dosť čistí, aby ich zasvätili Hospodinovi. ¹⁸ Keďže sa mnohí ľudia, najmä z Efrajima, Menašeho, Jissachára a Zebulúna, neočistili a jedli veľkonočného baránka v rozpore s platným predpisom, modlil sa za nich Chizkija: Dobrotivý Hospodin, odpusť každému, ¹⁹ kto sa úprimne odhodlal vyzývať Boha Hospodina, Boha svojich otcov, i keď nie v tej čistote, akú vyžaduje svätyňa. ²⁰ Hospodin vypočul Chizkiju a uzdravil ľud. ²¹ Izraeliti, ktorí sa nachádzali v Jeruzaleme, slávili sedemdnňovú slávnosť Nekvasených chlebov veľmi radostne. Leviti a kňazi chválili Hospodina z celej sily deň čo deň. ²² Chizkija sa prívetivo prihovoral ku všetkým levitom, ktorí preukázali dobrú znalosť služby Hospodinovi. Sedem dní slávnostne hodovali, prinášali obety spoločenstva a vzdávali vďaku Hospodinovi, Bohu svojich otcov. ²³ Celé zhromaždenie sa rozhodlo, že bude svätiť ďalších sedem dní. Tak radostne slávili ďalších sedem dní. ²⁴ Judský kráľ Chizkija totiž daroval zhromaždeniu tisíc býčkov a sedemtisíc oviec. Hodnostári zasa darovali zhromaždeniu tisíc býčkov a desiat tisíc oviec. Posvätilo sa množstvo kňazov. ²⁵ Radovalo sa celé zhromaždenie Júdovcov: kňazi, leviti a celé zhromaždenie, zidené z Izraela vrátane prisťahovalcov, ktorí prišli z Izraela alebo bývali v Judsku. ²⁶ V Jeruzaleme zavládla veľká radosť, akej tam nebolo od čias izraelského kráľa Šalamúna, Dávidovho syna. ²⁷ Potom povstali léviovski kňazi a požehnali ľud. Ich hlas bol vypočutý a ich modlitba prenikla do neba, do jeho svätého príbytku.

Odstránenie modlárstva

31 Keď sa to všetko skončilo, pobrali sa všetci prítomní Izraeliti do judských miest a rozmlátili kamenné stĺpy, postínali ašery a úplne zbúrali výšiny i oltáre v celom Judsku, na území Benjamína, Efrajima a Menašeho. Potom sa všetci Izraeliti vrátili, každý na svoj majetok, do svojich miest. ² Chizkija zaradil kňazov a levitov do jednotlivých tried,

každého podľa kňazskej či levitskej služby: k spaľovanej obete, k obetám spoločenstva, k výkonu služby, ku vzdávaniu vďaky a chvály v bránach Hospodinových táborov.

Usporiadanie služby v chráme

³ Príspevok z kráľovského majetku slúžil na spaľované obety, a to na spaľované obety ráňajšie i večerné, na spaľované obety v dňoch sobotného odpočinku, ďalej na novmesiace a slávnosti, ako je to predpísané v Hospodinovom zákone. ⁴ Ľudu, obyvateľom Jeruzalema, prikázal odvádzať pre kňazov a levitov určenú čiastku, aby sa mohli pevne držať Hospodinovho zákona. ⁵ Keď sa tá výzva rozniesla, naznášali Izraeliti množstvo prvotín obilia, muštu, oleja, medu a rôznych poľných plodín. Priniesli i mnoho desiatkov zo všetkého. ⁶ Aj Izraeliti a Júdovci, bývajúci v judských mestách, odvádzali desiatok z dobytky a oviec, ako aj desiatok z darov zasvätených ich Bohu, Hospodinovi, a uložili to na hĺby. ⁷ V treťom mesiaci ich začali zakladať a v siedmom mesiaci skončili. ⁸ Keď prišiel Chizkija i hodnostári a uvideli tie hĺby, dobrorečili Hospodinovi a jeho ľudu, Izraelu. ⁹ Chizkija sa spýtal kňazov a levitov ohľadom tých hĺb. ¹⁰ Hlavný kňaz Azarja z Cadókovho domu mu odpovedal: Odkedy začali nosiť dary do Hospodinovho domu, najedli sme sa dosýta a ešte i veľa zostalo. Pretože Hospodin svoj ľud požehnal, zostalo toto množstvo. ¹¹ Chizkija dal pripraviť v Hospodinovom dome komory. Keď ich pripravili, ¹² verne vnášali dnu obety pozdvihovania, desiatky a zasvätené dary. Ich správcom bol levita Konanja, jeho zástupcom bol jeho brat Šimei. ¹³ Jechiél, Azazja, Nachat, Asael, Jerimót, Jozabád, Eliél, Jismachja, Machat a Benaja boli z poverenia kráľa Chizkiju a predstaveného Božieho domu Azarju dozorcami pod vedením Konanju a jeho brata Šimeiho. ¹⁴ Léviovec Kore, Jimnov syn, strážca východnej brány, spravoval milodary, určené Bohu. Mal z nich dávať na pozdvihované obety Hospodinovi a na najsvätejšie dary. ¹⁵ Jemu podliehali v kňazských mestách: Eden, Minjamin, Ješúa, Šemaja, Amarja a Šechanja, aby verne rozdeľovali svojim bratom podľa tried, nadriadenému i podriadenému. ¹⁶ Navyše aj osobám mužského pohlavia, ktoré boli uvedené v rodovom zozname od trojročných nahor, každému, kto prichádzal do Hospodinovho domu podľa každodenného poriadku do služby, podľa ich povinností a zadelenia. ¹⁷ Kňazské rodové zoznamy sa zostavovali podľa rodinného pôvodu a levitské rodové zoznamy od dvadsaťročných nahor podľa ich povinností a tried. ¹⁸ Zahŕňali aj všetky ich deti, ženy, synov, dcéry a celé zhromaždenie, uvedené v rodovom zozname, lebo sa verne posväcovali. ¹⁹ No kňazi Áronovci mali na pastvinách svojich miest všade po mestách zvlášť vymenovaných mužov, aby rozdeľovali podiely všetkým kňazom a všetkým levitom uvedeným v rodovom zozname. ²⁰ Takto konal Chizkija v celom Judsku. Robil to, čo bolo pred Hospodinom, jeho Bohom, dobré, správne a pravdivé. ²¹ Pri každom podujatí, ktoré začal v službe Božieho domu pre zákon a prikázania, sa pokúšal riadiť Bohom a konal všetko dôsledne a úspešne.

Sancheribov útok na Jeruzalem

32 Po týchto udalostiach a dôkazoch vernosti prišiel asýrsky kráľ Sancherib. Napadol Judsko, obľahol opevnené mestá s úmyslom zmocniť sa ich. ² Keď Chizkija videl, že prišiel Sancherib a chystá sa napadnúť Jeruzalem, ³ dohodol sa so svojimi hodnostármi a hrdinami, že upchajú vodné pramene, ktoré sú von za mestom. Tí mu poskytli pomoc. ⁴ Zhromaždilo sa množstvo ľudu a upchali všetky pramene i potok, ktorý pretekal stredom územia. Dôvodili: Prečo by mali asýrski králi, až prídu, nájsť toľko vody? ⁵ Potom sa pustil do opevňovania a opravil všetky poškodené hradby. Na nich vybuďoval veže a druhú vonkajšiu hradbu. Opevnil Millo v Dávidovom meste a zhotovil množstvo oštepov a štítov.

⁶ Nad ľudom ustanovil vojenských veliteľov, zhromaždil ich k sebe na priestranstvo pri mestskej bráne a takto ich povzbudzoval: ⁷ Budte silní a odvážni! Nebojte sa a nedeste sa pred asýrskym kráľom ani pred celým davom, ktorý ho sprevádza, lebo prevaha je na našej strane. ⁸ S ním je telesná sila, s nami je Hospodin, náš Boh, hotový nám pomôcť a viesť naše boje. Ľud sa spoľahol na slová judského kráľa Chizkiju. ⁹ Neskôr vyslal asýrsky kráľ Sancheríb svojich služobníkov do Jeruzalema, kým on sám s celou svojou vojenkou mocou bojoval proti Lachíšu. Judskému kráľovi Chizkijovi a všetkým Júdovcom v Jeruzaleme odkázal: ¹⁰ Takto vraví asýrsky kráľ Sancheríb: Na čo sa spoliehate, keď za obliehania zostávate v Jeruzaleme? ¹¹ Keď Chizkija vyhlasuje: Hospodin, náš Boh, nás vyslobodí z moci asýrskeho kráľa, tak vás zavádza, aby vás umoril hladom a smädom. ¹² Veď sám Chizkija odstránil jeho výšiny i oltáre a prikázal Judsku a Jeruzalemu: Pred jedným oltárom budete vzdávať pocty a na ňom páliť kadidlo. ¹³ Neviete, čo som urobil ja a moji otcovia národom všetkých krajín? Mohli bohovia národov krajín vyslobodiť svoju krajinu z mojej moci? ¹⁴ Ktorý zo všetkých bohov tých národov, ktoré moji otcovia použitím hubiacej kliatby vyhubili, mohol svoj ľud vyslobodiť z mojej moci? Môže vás azda váš Boh vyslobodiť z mojej moci? ¹⁵ Nech vás teda Chizkija neklame a nezavádza! Neverte mu, lebo ani jeden z bohov všetkých tých národov a kráľovstiev nemohol svoj ľud vyslobodiť z mojej moci ani z moci mojich otcov. Ani váš Boh vás z nej nevyslobodí. ¹⁶ Jeho sluhovia naďalej útočili slovami proti Hospodinovi, Bohu, a proti jeho služobníkovi Chizkijovi. ¹⁷ Napísal aj hanopisy na Hospodina, Boha Izraela, a hromžil proti nemu: Ako bohovia národov iných krajín nevyslobodili svoj ľud z mojej moci, tak z nej svoj ľud nevyslobodí ani Boh Chizkijov! ¹⁸ V judskej reči vykrikovali na jeruzalemský ľud, ktorý bol na hradbách, aby ho vydesili, zastrašili, a tak dobyli mesto. ¹⁹ O Bohu Jeruzalema sa vyjadrovali ako o bohoch národov zeme, diele ľudských rúk. ²⁰ Preto sa kráľ Chizkija a prorok Izaiáš, Amócov syn, modlili a úpenlivo volali k nebesiam. ²¹ Hospodin vyslal anjela, ktorý zničil v tábore asýrskeho kráľa, všetkých udatných hrdinov, vojvodcov a hodnostárov, takže sa so zahanbením vrátil do svojej vlasti. Keď potom vošiel do domu svojho boha, vlastní synovia ho zabili mečom. ²² Tak vyslobodil Hospodin Chizkiju a obyvateľov Jeruzalema z moci asýrskeho kráľa Sancheríba i z moci ostatných nepriateľov a zaistil mu pokoj od okolia. ²³ Mnohí prinášali do Jeruzalema Hospodinovi dary a judskému kráľovi Chizkijovi cennosti. Odvtedy si ho vysoko vážili všetky národy. ²⁴ V tom čase Chizkija smrteľne ochorel. Keď sa však modlil k Hospodinovi, dal mu odpoveď i znamenie. ²⁵ Chizkija sa neodplatil vďakou za prijaté dobrodenia, ale spyšnelo mu srdce. Preto sa Boh rozhneval na neho, na Judsko i Jeruzalem. ²⁶ Keď sa Chizkija a obyvatelia Jeruzalema kajali zo svojej pýchy, Hospodinov hnev ich nepostihol za jeho čias. ²⁷ Chizkija oplýval bohatstvom a slávou. Zhotovil si pokladnice na striebro, zlato, drahokamy, balzamy, štíty a na rôzne prepychové predmety. ²⁸ Mal sklady na úrodu obilia, muštu, oleja, tajne pre rôzne druhy dobytky a maštale pre stáda. ²⁹ Vybudoval si mestá, mal veľké stáda oviec a dobytky, lebo Boh ho zahrnul nesmiernym ímaním. ³⁰ Chizkija zasypal horný výtok vód Gichónu a zviedol ich po západnej strane Dávidovho mesta. Chizkijovi sa darilo v každom podujatí. ³¹ Iba v prípade, keď boli k nemu vyslaní poverenci babylonských kniežat, aby preskúmali znamenie, ktoré nastalo v krajine, ho Boh opustil, aby ho podrobil skúške a spoznal celé jeho zmýšľanie. ³² Ostatné Chizkijove príbehy a jeho zbožné skutky sú zapísané vo Videní proroka Izaiáša, syna Amóca, a v Knihe judských a izraelských kráľov. ³³ Chizkija sa uložil k svojim predkom, pochovali ho na svahu pri hrobách Dávidovcov. Keď zomrel, vzdali mu poctu všetci Júdovci a obyvatelia Jeruzalema. Po ňom sa stal kráľom jeho syn Menaše.

Menašše

33 Menašše mal dvanásť rokov, keď sa stal kráľom, a päťdesiatpäť rokov vládol v Jeruzaleme. ² Robil Hospodinovi naprotieň podľa ohavností národov, ktoré Hospodin vyhnal spred Izraelitov. ³ Obnovil výšiny, ktoré zručal jeho otec Chizkija, zriadil pre baalov oltáre, zhotovil ašery, uctieval celý nebeský zástup a slúžil mu. ⁴ Postavil oltáre v Hospodinovom dome, o ktorom sa Hospodin sám vyslovil: V Jeruzaleme zostane navždy moje meno. ⁵ Na oboch nádviach Hospodinovho domu postavil oltáre pre celý nebeský zástup. ⁶ V údolí Ben-Hinnóm dal synov previesť cez oheň, vykonával veštby, čary a zaklínania, priviedol vyvolávačov duchov a vykladačov. Hospodinovi robil všemožne naprotieň, aby ho tak urážal. ⁷ Vytesanú sochu modly umiestnil v Božom dome, o ktorom povedal Boh Dávidovi a jeho synovi Šalamúnovi: V tomto dome a v Jeruzaleme, ktorý som si zvolil spomedzi všetkých izraelských kmeňov, si navždy uložíť svoje meno. ⁸ Nedopustím, aby sa niekedy pohla noha Izraela z pôdy, ktorú som dal vašim otcom za predpokladu, že budú dbať na všetko, čo som im prostredníctvom Mojžiša prikázal, teda na celý zákon, na ustanovenia a právne predpisy. ⁹ Menašše zviedol Júdu i obyvateľov Jeruzalema na to, aby páchali väčšie zlo než národy, ktoré Hospodin vyhubil pred Izraelitmi. ¹⁰ Hospodin sa prihovárал Menaššemu a jeho ľudu, ale tí si to nevšímali. ¹¹ Preto na nich Hospodin priviedol veliteľov vojska asýrskeho kráľa. Tí Menaššeho dolapili, zachytili hákmi, sputnali okovami a odvliekli do Babylonu. ¹² Vo svojej tiesni sa doprosoval priazne Hospodina, svojho Boha, a veľmi sa pokoril pred Bohom svojich otcov. ¹³ Keď sa k nemu modlil, Hospodin sa dal uprosiť, vypočul jeho úpenlivé volanie a priviedol ho späť do Jeruzalema, do jeho kráľovstva. Tak spoznal Menašše, že iba Hospodin je pravý Boh. ¹⁴ Neskôr vybuďoval vonkajšie hradby Dávidovho mesta, západne od Gichónu, v údolí smerom k Rybnej bráne i vôkol Ófelu, a vystaval ich do výšky. Vo všetkých opevnených mestách v Judsku umiestnil veliteľov vojska. ¹⁵ Z Hospodinovho domu odstránil cudzie božstvá, sochu a všetky oltáre, ktoré predtým vybuďoval na návrší Hospodinovho domu i v Jeruzaleme. Všetko vyhádzal von z mesta. ¹⁶ Znovu zriadil Hospodinov oltár a obetoval na ňom obety spoločenstva a ďakovné obety. Vyzval Júdu, aby slúžil Hospodinovi, Bohu Izraela. ¹⁷ Ľud však i ďalej obetoval na výšinách, i keď Hospodinovi, svojmu Bohu. ¹⁸ Ostatné Menaššeho príbehy, jeho modlitba k Bohu, slová vidcov, ktorí sa k nemu prihovárali v mene Hospodina, Boha Izraela, sú zapísané v Príbehoch izraelských kráľov. ¹⁹ O jeho modlitbe a odpovedi na ňu, o všetkých jeho hriechoch, o nevere, o miestach, kde zriadil výšiny a zaviedol ašery i sochy, prv než sa pokoril, sa píše v Dejinách Chozaja. ²⁰ Keď sa Menašše uložil k svojim predkom, pochovali ho v jeho hrobe. Po ňom sa stal kráľom jeho syn Amón.

Amón

²¹ Amón mal dvadsaťdva rokov, keď sa stal kráľom, a dva roky vládol v Jeruzaleme. ²² Robil Hospodinovi naprotieň, podobne ako jeho otec Menašše. Amón obetoval všetkým tesaným modlám, ktoré zhotovil jeho otec Menašše, a slúžil im. ²³ Nepokoril sa pred Hospodinom ako jeho otec Menašše, čím Amón zväčšil svoju vinu. ²⁴ Jeho služobníci sa proti nemu vzbúрили a zavraždili ho v jeho paláci. ²⁵ Pospolitý ľud však pobil všetkých účastníkov vzbury proti kráľovi Amónovi a po ňom ustanovil za kráľa jeho syna Joziáša.

Joziáš

34 Joziáš mal osem rokov, keď sa stal kráľom, a tridsaťjeden rokov vládol v Jeruzaleme. ² Robil to, čo uznáva Hospodin za správne. Chodil po cestách svojho praotca Dávida a neodklonil sa napravo ani naľavo. ³ V ôsmom roku svojej vlády, ešte ako mladík, sa

začal zaujímať o Boha svojho praotca Dávida a v dvanástom roku začal očisťovať Judsko a Jeruzalem od výšin, ašer, tesaných a liatych modiel. ⁴ Za jeho prítomnosti zbúrali oltáre baalov, kadidlové oltáriky, ktoré boli na nich, posekal ašery, tesané a liate modly dolámal, rozdrvil a roztrúsil po hrobch tých, čo im obetovali. ⁵ Kosti kňazov spálil na ich oltároch a tak očistil Judsko a Jeruzalem. ⁶ V mestách Menašeho, Efrajima, Šimeóna až po Naftaliho a v ich okolitých rumoviskách ⁷ zbúral oltáre, ašery a tesané modly rozdrvil na prach. Na celom území Izraela povytínal všetky kadidlové oltáriky a vrátil sa do Jeruzalema. ⁸ V osemnástom roku svojej vlády, po očistení krajiny a chrámu, vyslal Šafána, Acaljovho syna, veliteľa mesta Maaseju a kancelára Joácha, Joacházovho syna, opraviť dom Hospodina, svojho Boha. ⁹ Keď prišli k veľkňazovi Chilkijovi, odovzdali peniaze, prinesené pre Boží dom, ktoré nazbierali leviti, strážcovia prahu, od Menašeho, Efrajima i celého zvyšku Izraela, ako i od celého Júdu, Benjamína a obyvateľov Jeruzalema. ¹⁰ Odovzdali ich dielovedúcim, ktorí mali dozor v Hospodinovom dome, a tí zas robotníkom zamestnaným v Hospodinovom dome na oprave poškodených častí chrámu. ¹¹ Z nich vyplácali tesárov a stavbárov, kupovali opracované kamene i drevo na krovy a hrady budov, ktoré judskí králi nechali spustnúť. ¹² Muži si konali prácu statočne. Jachat, Obadja, leviti z Merariovcov, Zecharja a Mešullám a leviti z Kohátovcov stáli nad nimi ako dozorcovia. Všetci leviti, čo ovládali hru na hudobných nástrojoch, ¹³ dozerali na nosičov nákladov a boli predstavenými všetkým robotníkom pri rozličnej práci. Niektorí leviti boli zas pisármi, úradníkmi a vrátnikmi.

Objavenie knihy zákona

¹⁴ Keď vynášali peniaze prinesené do Hospodinovho domu, objavil kňaz Chilkija knihu Hospodinovho zákona, vydaného prostredníctvom Mojžiša. ¹⁵ Chilkija oznámil pisárovi Šafánovi: V Hospodinovom dome som našiel knihu zákona. Chilkija odovzdal tú knihu Šafánovi, ¹⁶ Šafán zanesol knihu kráľovi a oznámil mu: Tvoji služobníci vykonali všetko, čo mali nariadené. ¹⁷ Vysypali peniaze, ktoré sa našli v Hospodinovom dome, a odovzdali ich dozorcovi a robotníkom. ¹⁸ Pisár Šafán ešte kráľovi podotkol: Kňaz Chilkija mi odovzdal nejakú knihu. Potom z nej Šafán čítal pred kráľom. ¹⁹ Keď kráľ počul slová zákona, roztrhol si šaty. ²⁰ Chilkijovi, Šafánovmu synovi Achikámovi, Michovmu synovi Abdónovi, pisárovi Šafánovi a kráľovmu služobníkovi Asajovi prikázal: ²¹ Chodte, dopytujte sa Hospodina na to, čo sa týka mňa i zvyšku Izraelitov a Júdovcov vzhľadom na obsah nájdenej knihy. Veď veľký je Hospodinov hnev, ktorý sa vylial na nás preto, že naši otcovia zanedbali jeho slovo a neriadili sa všetkým, čo stojí v tejto knihe. ²² Vtedy odišiel Chilkija a kráľom určení ľudia k prorokyni Chulde, žene Šallúma, syna Tokhata, Chasrovho syna, šatniara. Bývala v druhej štvrti Jeruzalema. Hovorili s ňou v tomto zmysle. ²³ Povedala im: Takto vraví Hospodin, Boh Izraela: Odkážte mužovi, ktorý vás ku mne poslal: ²⁴ Takto teda vraví Hospodin: Privodím pohromu na toto miesto a na jeho obyvateľov všetky kliatby, poznačené v knihe, z ktorej sa pred judským kráľom čítalo. ²⁵ Pretože ma opustili a pálili kadidlo iným bohom, aby ma každým svojím skutkom urážali, vyleje sa môj páľčivý hnev na toto miesto a nezhasne. ²⁶ Judskému kráľovi, ktorý vás poslal dopytovať sa Hospodina, odkážte: Takto vraví Hospodin, Boh Izraela, o slovách, ktoré si počul: ²⁷ Pretože sa ti obmäkčilo srdce, pokoril si sa pred Bohom, keď si počul jeho slová proti tomuto miestu a proti jeho obyvateľom, pokoril si sa pred mnou, roztrhol si si šaty a plakal si pred mnou, i ja som ťa vypočul — znie výrok Hospodina. ²⁸ Pripojím ťa k tvojim predkom, v pokoji ťa uložia do hrobu, takže neuzrieš všetku tú pohromu, čo privodím na toto miesto a na jeho obyvateľov. Podali o tom kráľovi správu. ²⁹ Kráľ dal zvolať všetkých starších Judska a

Jeruzalema. ³⁰ Nato vystúpil do Hospodinovho domu kráľ i všetci muži Judska i obyvatelia Jeruzalema, kňazi, leviti a všetok ľud bez ohľadu na postavenie. Prečítal pred nimi nahlas všetky slová Knihy zmluvy, nájdenej v Hospodinovom dome. ³¹ Potom si kráľ stal na svoje miesto a uzavrel pred Hospodinom zmluvu, že budú nasledovať Hospodina a zachovávať jeho prikázania, svedectvá a ustanovenia bez výhrad, celou bytosťou a plniť slová zmluvy, zapísané v tejto knihe. ³² Zaviazal k tomu všetkých, čo boli v Jeruzaleme a na Benjamínovom území. Obyvatelia Jeruzalema konali podľa zmluvy Boha, Boha svojich otcov. ³³ Joziáš odstránil všetky ohavnosti zo všetkých krajov, čo patrili Izraelitom, a všetkým, čo bývajú v Izraeli, uložil povinnosť slúžiť Hospodinovi, svojmu Bohu. Kým žil, neodklonili sa od Hospodina, Boha svojich otcov.

Svätenie Paschy

35 Joziáš slávil v Jeruzaleme Paschu na počesť Hospodina. Veľkonočného baránka zabili štrnásteho dňa prvého mesiaca. ² Kňazom určil ich povinnosti a pobádal ich k službe v Hospodinovom dome. ³ Levitom, ktorí vyučovali celý Izrael a boli pre Hospodina posvätení, prikázal: Uložte svätú archu do domu, ktorý postavil izraelský kráľ Šalamún, Dávidov syn. Už ju nemusíte nosiť na pleciach. Teraz slúžte Hospodinovi, svojmu Bohu, a jeho izraelskému ľudu! ⁴ Zoskupte sa podľa rodín na triedy podľa predpisu izraelského kráľa Dávida a jeho syna Šalamúna. ⁵ Rozostavte sa vo svätyni podľa rodinného začlenenia k svojim bratom z ľudu, a to pre každú skupinu jedno oddelenie lévijskej rodiny. ⁶ Zabite veľkonočného baránka! Posväťte sa a baránka pripravte i svojim bratom, aby sa tak splnilo slovo Hospodina, dané prostredníctvom Mojžiša. ⁷ Joziáš priniesol pre pospolitý ľud ako obetný dar drobné stádo: ovce a kozlatá, spolu tridsattisíc kusov, k tomu tritisíc kusov dobytká ako dar pre všetkých účastníkov Paschy. Pochádzalo to z kráľovho majetku. ⁸ Jeho hodnostári tiež priniesli milodary pre ľud, kňazov a levitov. Chilkíja, Zecharja, Jechiel, predstavení Božieho domu, darovali kňazom na Paschu dvetisícšesťsto baránkov a tristo kusov dobytká. ⁹ Konanja, Šemaja a Netaneel, jeho bratia, ďalej Chašabja, Jeiel a Jozabád, levitskí hodnostári, darovali levitom na Paschu päťtisíc oviec a päťsto kusov dobytká. ¹⁰ Keď sa zriadila služba, kňazi si stali na svoje miesto a leviti sa zoradili do tried podľa kráľovho príkazu. ¹¹ Potom zabíjali veľkonočné baránky, kňazi kropili krv, čo od nich prevzali, a leviti sťahovali kožu. ¹² Spaľovanú obeť však odkladali stranou, aby sa dala skupinám rodín prostého ľudu a tie ju obetovali Hospodinovi, ako sa o tom píše v Mojžišovej knihe. To isté urobili s dobytkom. ¹³ Veľkonočného baránka piekli podľa predpisu na ohni a zasvätené dary varili v hrncoch, v kotlíkoch a v misách a hneď roznášali všetkému pospolitému ľudu. ¹⁴ Potom ho pripravili sebe a kňazom, pretože kňazi Áronovci boli zaujatí prinášaním spaľovaných obiet a tukov až do noci. Leviti to nachystali sebe a kňazom, Áronovcom. ¹⁵ Speváci Asáfovci stáli na svojom mieste podľa príkazu Dávida, Asáfa, Hemána a kráľovho vidca Jedutúna. Ani vrátnici pri jednotlivých bránach nemuseli prerušiť službu, lebo ich bratia leviti im pripravili jedlo. ¹⁶ V ten deň sa zriadila celá služba na počesť Hospodina zasvätením Paschy a prinášaním spaľovaných obiet na Hospodinovom oltári podľa nariadenia kráľa Joziáša. ¹⁷ Prítomní Izraeliti svätili v tom čase Paschu a slávnosť Nekvasených chlebov sedem dní. ¹⁸ Podobná Pascha sa v Izraeli nesvätila od čias proroka Samuela. Žiaden izraelský kráľ nesvätil takú Paschu ako Joziáš, kňazi, leviti, celý Júda, prítomní Izraeliti a obyvatelia Jeruzalema. ¹⁹ Táto Pascha sa svätila v osemnástom roku Joziášovej vlády.

Joziášov koniec

²⁰ Po všetkom tom, ako dal Joziáš do poriadku chrám, vypravil sa egyptský kráľ Necho do boja ku Karkemišu pri Eufrate. Joziáš vyrazil proti nemu. ²¹ Ten však vyslal k nemu poslov s odkazom: Čo ťa je do mňa, judský kráľ? Nevypravil som sa dnes proti tebe, ale proti domu, s ktorým vediem vojnu. Boh mi prikázal, aby som sa ponáhlal. Ustúp Bohu, ktorý je so mnou, aby ťa nezničil! ²² Joziáš mu však neustúpil, ale sa odvážil naňho zaútočiť. Nedbal na Nechove slová, hoci pochádzali od Boha, ale vyrazil do boja na rovine pri Megidde. ²³ Kráľa Joziáša však strelci zasiahli. Kráľ prikázal svojim služobníkom: Odvedte ma, lebo som ťažko ranený. ²⁴ Služobníci ho preniesli z bojového voza a na druhom voze dopravili do Jeruzalema, kde zomrel. Pochovali ho v hrobch jeho predkov. Celé Judsko a Jeruzalem smútili za Joziášom. ²⁵ Jeremiáš zložil o Joziášovi žalospev. Dodnes ospevujú všetci speváci a speváčky svojimi žalospevmi Joziáša. Stalo sa to v Izraeli zvykom. Možno ich nájsť zapísané v Žalospevoch. ²⁶ Ostatné Joziášove príbehy, prejavy jeho zbožnosti v zhode so zákonom Hospodina, ²⁷ dávnejšie i novšie príbehy, sú zapísané v Knihe izraelských a judských kráľov.

Joacház

36 ¹ Ľud, čo bol v krajine, vzal Joziášovho syna Joacháza a po jeho otcovi ho ustanovil v Jeruzaleme za kráľa. ² Joacház mal dvadsaťtri rokov, keď sa stal kráľom, a v Jeruzaleme vládol tri mesiace. ³ Egyptský kráľ ho v Jeruzaleme zosadil z vlády a na krajinu uvalil pokutu sto talentov striebra a talent zlata. ⁴ Egyptský kráľ dosadil za kráľa nad Judskom a Jeruzalemom jeho brata Eljakima a zmenil mu meno na Jojakim. Jeho brata Joacháza dal Necho odviecť do Egypta.

Jojakim

⁵ Jojakim mal dvadsaťpäť rokov, keď sa stal kráľom, a jedenásť rokov vládol v Jeruzaleme. Hospodinovi, svojmu Bohu, robil naprotiveň. ⁶ Babylonský kráľ Nebukadnesar sa vypravil proti nemu, sputnal ho okovami a odviekol do Babylonu. ⁷ I niektoré predmety z Hospodinovho domu odniesol Nebukadnesar do Babylonu a uložil ich vo svojom chráme. ⁸ Ostatné Jojakimove príbehy, ohavnosti, ktoré páchal, a ďalšie zistenia o ňom sú zapísané v Knihe izraelských a judských kráľov. Po ňom sa stal kráľom jeho syn Jojachín.

Jojachín

⁹ Jojachín mal osem rokov, keď sa stal kráľom, a tri mesiace i desať dní vládol v Jeruzaleme. Hospodinovi robil naprotiveň. ¹⁰ Po uplynutí roka ho dal kráľ Nebukadnesar spolu so vzácnymi predmetmi Hospodinovho domu dopraviť do Babylonu. Za kráľa nad Judskom a Jeruzalemom ustanovil jeho brata Cidkiju.

Cidkija

¹¹ Cidkija mal dvadsaťjeden rok, keď sa stal kráľom, a jedenásť rokov vládol v Jeruzaleme. ¹² Hospodinovi, svojmu Bohu, robil naprotiveň. Nepokoril sa pred prorokom Jeremiášom, hovorcom Hospodina. ¹³ Dokonca sa vzbúril proti kráľovi Nebukadnesarovi, ktorý ho zaviazal prísahou na Boha. Tvrdosť sa vzpieral a zanovite odmietal návrat k Hospodinovi, Bohu Izraela. ¹⁴ Ba i všetci vedúci kňazi a ľud sa stávali čoraz viac nevernejší. Nasledovali rôzne ohavnosti národov, čím poškvrnili dom, ktorý si Hospodin posvätil v Jeruzaleme. ¹⁵ Hospodin, Boh ich otcov, im po svojich posloch dávalčas výstrahu, lebo mal súcit so svojím ľudom a svojím príbytkom. ¹⁶ Tí však zosmiešňovali Božích poslov, pohrdali jeho slovami a potupovali jeho prorokov, až sa hnev Hospodina natoľko vystupňoval proti ľudu, že mu už nebolo pomoci. ¹⁷ Priviedol na nich chaldejského kráľa, ktorý vo svätyni pobil

mečom ich mládencov, neušetril mládenca ani pannu, ani starca, ani veľmi zostarnutého človeka. Všetkých vydal do jeho moci. ¹⁸ Všetko veľké i malé náčinie Božieho domu, poklady Hospodinovho domu, poklady kráľa a jeho hodnostárov, všetko to odniesol do Babylonu. ¹⁹ Potom zapálili Boží dom, strhli hradby Jeruzalema a všetky jeho paláce spálili. Tak vyšli všetky vzácnosti navnivoč. ²⁰ Tých, čo unikli meču, presídlil do Babylonu. Tam museli jemu a jeho synom slúžiť ako otroci až do nástupu perzskej vlády. ²¹ Tak sa splnilo slovo Hospodina, vyrieknuté Jeremiášom: Kým si krajina nevynahradí svoje dni sobotného odpočinku. Po celý čas, kým bola pustá, odpočívala, aby sa naplnilo sedemdesiat rokov. ²² V prvom roku perzského kráľa Kýra — aby sa tak splnilo Hospodinovo slovo, vyrieknuté Jeremiášom — dal Hospodin vnuknutie perzskému kráľovi Kýrovi, ktorý dal rozhlásiť po celom kráľovstve, a to i písomne: ²³ Takto vraví perzský kráľ Kýros: Hospodin, Boh nebies, mi odovzdal všetky kráľovstvá zeme a poveril ma, aby som mu postavil dom v Jeruzaleme, ktorý je v Judsku. Ak niekto spomedzi vás pochádza z jeho ľudu, Hospodin, jeho Boh, nech je s ním a nech sa dá na cestu!

EZDRÁŠ

Kýrov výnos

1 V prvom roku perzského kráľa Kýra, aby sa splnilo slovo Hospodina, vyslovené Jeremiášovými ústami, Hospodin vzbudil ducha perzského kráľa Kýra a on dal v celom svojom kráľovstve vyhlásiť — a to aj písomne — toto: ² Takto hovorí perzský kráľ Kýros: Hospodin, Boh nebies, mi dal všetky kráľovstvá zeme a on ma poveril, aby som mu postavil dom v Jeruzaleme, ktorý je v Judsku. ³ Kto spomedzi vás patrí k jeho ľudu, nech je jeho Boh s ním, nech sa vydá do Jeruzalema, ktorý je v Judsku, a nech buduje dom Hospodina, Boha Izraela; to je ten Boh, ktorý je v Jeruzaleme. ⁴ Každého, kto zostal na ktoromkoľvek mieste, kde býva ako cudzinec, nech podporia miestni obyvatelia striebrom, zlatom, majetkom a dobytkom spolu s dobrovoľnými darmi na Boží dom, ktorý je v Jeruzaleme! ⁵ A tak sa vybrali rodoví náčelníci Júdu a Benjamína, kňazi a leviti a vôbec každý, v kom Boh vzbudil svojho ducha, aby šiel a stavali Hospodinov dom, ktorý bol v Jeruzaleme. ⁶ Všetci navôkol ich podporili striebornými nádobami, zlatom, majetkom, dobytkom a drahocennosťami, okrem všetkého, čo darovali dobrovoľne. ⁷ Kráľ Kýros vydal nádoby Hospodinovho domu, ktoré Nebukadnesar odviekol z Jeruzalema a uložil v dome svojho Boha. ⁸ Perzský kráľ Kýros ich vydal prostredníctvom pokladníka Mitredáta a ten ich prepočítané odovzdal judskému kniežaťu Šešbaccarovi. ⁹ Toto je ich počet: tridsať zlatých mís, tisíc strieborných mís, dvadsaťdeväť nožov, ¹⁰ tridsať zlatých čiaš, štyristodesať druhoradých strieborných čiaš, tisíc iných nádob; ¹¹ všetkých nádob zo zlata a striebra bolo päťtisícštyristo. Toto všetko niesol Šešbaccar so zajatcami, ktorí išli z Babylonu do Jeruzalema.

Návrat do Jeruzalema

2 Toto sú príslušníci provincie, ktorí šli z vyhnanstva, zajatci, ktorých odviekol babylonský kráľ Nebukadnesar do Babylonu. Vrátili sa do Jeruzalema a do Judska, každý do svojho mesta; ² tí, čo prišli so Zerubbábelom, Ješúom, Nechemjom, Serajom, Reelajom, Mordochajom, Bilšánom, Mispárom, Bigvajom, Rechúmom a Baanom. Počet mužov izraelského ľudu: ³ potomkov Paróšových bolo dvetisícstosedemdesiatdva, ⁴ Šefatjových tristosedemdesiatdva, ⁵ Arachových sedemstosedemdesiatpäť, ⁶ potomkov Pachat-Moábových po Ješúovi a Joábovi bolo dvetisícosemstodvanásť, ⁷ potomkov Elámových bolo tisícdvestopäťdesiatštyri, ⁸ Zattuových deväťstoštyridsaťpäť, ⁹ Zakkajových sedemstošesťdesiat, ¹⁰ Baniho šesťstoštyridsaťdva, ¹¹ Bebajových šesťstodvadsaťtri, ¹² Azgádových tisícdvestodvadsaťdva, ¹³ Adonikámových šesťstošesťdesiatšesť, ¹⁴ Bigvajových dvetisícpäťdesiatšesť, ¹⁵ Adínových štyristopäťdesiatštyri; ¹⁶ potomkov Atérových po Jechizkijovi bolo deväťdesiatosem, ¹⁷ Becajových trisťstodvadsaťtri, ¹⁸ Jorových stodvanásť, ¹⁹ Chašumových dvestodvadsaťtri, ²⁰ Gibbárových deväťdesiatpäť. ²¹ Betlehemčanov bolo stodvadsaťtri, ²² Netofanov päťdesiatšesť, ²³ Anatóťanov stodvadsaťosem, ²⁴ Azmáveťanov štyridsaťdva, ²⁵ Kirjat-Jearímčanov, Kefirčanov a Beerótčanov sedemstoštyridsaťtri, ²⁶ Rámčanov a Gebanov šesťstodvadsaťjeden, ²⁷ Michmásanov stodvadsaťdva, ²⁸ Bételčanov a Ajanov dvestodvadsaťtri, ²⁹ Nebóanov päťdesiatdva, ³⁰ Magbíšanov stopäťdesiatšesť, ³¹ ostatných Elámcov tisícdvestopäťdesiatštyri, ³² Charímovcov trisťstodvadsať, ³³ Lódčanov, Chadídčanov a Ňčanov sedemstodvadsaťpäť, ³⁴ Jerišanov tristoštyridsaťpäť, ³⁵ Senaancov tritisícšesťstotridsať.

³⁶ Kňazi: Jedajovcov, patriacich k Ješúovmu domu, bolo deväťstosedemdesiattri, ³⁷ Immérovcov tisícpäťdesiatdva, ³⁸ Paščúrovcov tisícvestoštyridsaťsedem, ³⁹ Charímovcov tisíc-sedemnášť. ⁴⁰ Leviti: potomkov Ješúu a Kadmíela po Hodavjovi bolo sedemdesiatštyri. ⁴¹ Speváci: potomkov Asáfových bolo stodvadsaťosem. ⁴² Vrátnici: potomkov Šallúmových, Atérových, Talmónových, Akkúbových, Chatitových, Šobajových bolo stotridsaťdeväť. ⁴³ Nevoľníci chrámu: Cichaovci, Chasufovci, Tabbaóťania, ⁴⁴ Kerósovci, Siahovci, Padónovci, ⁴⁵ Lebanovci, Chagabovci, Akkúbovci, ⁴⁶ Chagábovci, Šamlajovci, Chanánovci, ⁴⁷ Giddélovci, Gacharovci, Reajovci, ⁴⁸ Recínovci, Nekodaovci, Gazzámovci, ⁴⁹ Uzzovci, Pa-séachovci, Besajovci, ⁵⁰ Asnovci, Meunímovci, Nefusímovci, ⁵¹ Bakbúkovci, Chakufovci, Charchúrovci, ⁵² Baclútovci, Mechidovci, Charšovci, ⁵³ Barkósovci, Siserovci, Temachovci, ⁵⁴ Neciachovci a Chatifovci; ⁵⁵ potomkovia Šalamúnových služobníkov: Sotajovci, Sofe-retovci, Perudovci, ⁵⁶ Jalovci, Darkónčania, Giddélovci, ⁵⁷ Šefatjovci, Chattílovci, Poche-ret-Hacebajímovci a Amiovci; ⁵⁸ všetkých chrámových nevoľníkov a potomkov Šalamúnových služobníkov bolo tristodeväťdesiatdva. ⁵⁹ Aj títo vyšli z Těl-Melachu, Těl-Charše, Kerúbu, Addánu a Imméru, lenže nevedeli preukázať rod svojich otcov a svoj pôvod, či sú z Izraela: ⁶⁰ šesťstopäťdesiatdva Delajových, Tobijových a Nekodaových potomkov. ⁶¹ Z potomkov kňazov: Chobajovci a Kócovci; potomkovia Barzillaja, ktorý si vzal za ženu jednu z dcér Gileádčana Barzillaja, a bol nazvaný ich menom. ⁶² Tí hľadali svoj zápis v rodovom zozname, ale pretože ho nenašli, vylúčili ich z kňazstva. ⁶³ Kráľov miestodržiteľ im zakázal jesť z najsvätejších vecí, pokiaľ kňaz s urím a tummím nezaujme svoje miesto. ⁶⁴ Celé toto spoločenstvo dovedna tvorilo štyridsaťdvatisíctristošesťdesiat osôb, ⁶⁵ okrem ich sluhov a ich služok, ktorých bolo sedemtisícristotridsaťsedem; ďalej s nimi bolo dvesto spevákov a speváčok. ⁶⁶ Koní mali sedemstotridsaťšesť, mulíc dvestoštyridsaťpäť, ⁶⁷ tiav štyristotridsaťpäť a oslov šesťtisíc-sedemstodvadsať. ⁶⁸ Poniektorí rodoví náčelníci po svojom príchode k Hospodinovmu domu, ktorý je v Jeruzaleme, venovali dobrovoľné dary na Boží dom, aby ho zasa postavili na tom mieste, kde stál. ⁶⁹ Podľa svojich možností prispeli na dielo chrámu šesťdesiatjedentisíc drachiem v zlate, päťtisíc mín v striebre a sto kňazských rúch. ⁷⁰ Tak sa teda kňazi, leviti a poniektorí z ľudu usadili tu; speváci, vrátnici a nevoľníci chrámu vo svojich mestách; celý Izrael býval vo svojich mestách.

Stavba oltára

3 Keď sa blížil siedmy mesiac, vtedy, keď už Izraeliti boli vo svojich mestách, zišiel sa do jedného ľud v Jeruzaleme. ² Jocadákov syn Ješúa so svojimi druhmi, kňazmi, a Še-altielov syn Zerubbábel so svojimi druhmi sa rozhodli postaviť oltár Bohu Izraela, aby na ňom prinášali spaľované obety, ako je napísané v zákone Božieho muža Mojžiša. ³ Oltár postavili na jeho pôvodných základoch, hoci mali strach pred obyvateľstvom okolitých krajín, a prinášali na ňom spaľované obety Hospodinovi ráno i večer. ⁴ Slávili tiež slávnosť Stánkov podľa predpisu a deň čo deň prinášali spaľované obety v stanovenom počte, ako žiadal predpis na príslušný deň, ⁵ a po nich ustavičnú spaľovanú obetu, obety na novmesia-ce, ďalej na všetky výročné slávnosti Hospodina, ktoré sa svätili, a vždy, keď niekto obetoval Hospodinovi dobrovoľnú obetu. ⁶ Od prvého dňa siedmeho mesiaca začali Hospodinovi prinášať spaľované obety, hoci ešte neboli položené základy chrámu Hospodina. ⁷ Dali peniaze kamenárom a tesárom, stravu, nápoj a olej Sidončanom a Týrčanom, aby dopravili cédrové drevo z Libanonu po mori k Jafé podľa povolenia, ktoré mali od perzského kráľa Kýra. ⁸ V druhom roku po svojom návrate k Božiemu domu do Jeruzalema, v druhom mesiaci Šealtielov syn Zerubbábel a Jocadákov syn Ješúa s ostatnými svojimi druhmi, kňazmi,

levitmi a so všetkými, ktorí prišli zo zajatia do Jeruzalema, začali práce a poverili levitov od dvadsiatich rokov nahor riadením práce na Hospodinovom dome.⁹ A tak nastúpil Ješúa, jeho synovia a jeho bratia, Kadmiel a jeho synovia s Júdovými potomkami do jedného a riadili tých, čo pracovali na stavbe Božieho chrámu; takisto Chenádádovi synovia a ich synovia a ich bratia, leviti.¹⁰ Keď stavitelia kládli základy Hospodinovho chrámu, pozvali kňazov, aby sa postavili vo svojom rúchu s trúbami, aj levitov, synov Asáfa, s cimbalmi, aby velebili Hospodina podľa vzoru izraelského kráľa Dávida.¹¹ Striedavo chválili a velebili Hospodina spevom: Lebo je dobrý, lebo jeho milosrdenstvo trvá naveky nad Izraelom. Všetok ľud sa ozýval veľkým jasotom a chválil Hospodina, že bol položený základ Hospodinovho domu.¹² Mnohí z kňazov, levitov a rodových náčelníkov, tí starší, ktorí videli predošlý chrám, však veľmi nariekali, keď pred ich očami kládli základ tohto chrámu. Mnohí sa zas ozývali natešeným hlasom,¹³ takže nik nevedel rozoznať hlasitý radostný krik od hlasitého plaču ľudu, lebo veľmi hlasne kričal a bolo ho počuť ďaleko.

Pozastavenie stavby

4 Keď sa dopočuli Júdovi a Benjamínovi protivníci, že navrátenci zo zajatia stavajú chrám Hospodinovi, Bohu Izraela,² prišli k Zerubbábelovi a rodovým náčelníkom a povedali im: Chceli by sme s vami stavať, lebo aj my uctieame vášho Boha a obetujeme mu od čias asýrského kráľa Esar-Chaddóna, ktorý nás sem doviedol.³ Lenže Zerubbábel, Ješúa a iní náčelníci izraelských rodín im odvetili: Vy a my nesmieme spolu stavať dom nášmu Bohu, ale iba my sami stavíme Hospodinovi, Bohu Izraela, ako nám rozkázal perzský kráľ, kráľ Kýros.⁴ Tak sa stalo, že ľud tejto krajiny sa usiloval odobrať chuť do práce judskému ľudu. Zastrášovali ich, aby nestavali.⁵ Okrem toho podplácali radcov, aby marili ich predsavzatie. Tak to bolo po všetky dni perzského kráľa Kýra, až kým nekraloval perzský kráľ Dárius.

Žaloby na Židov

⁶ Za kralovania Ahasvéra, na začiatku jeho kralovania napísali žalobu na judských a jeruzalemských obyvateľov.⁷ V časoch Artaxerxa písal zaš Bišlám, Mitredát a Tabeel so svojimi ostatnými spolupracovníkmi perzskému kráľovi Artaxerxovi. Listina bola napísaná aramejským písmom a bola preložená do aramejčiny.⁸ Kancelár Rechúm a pisár Šimšaj zostavili kráľovi Artaxerxovi správu o Jeruzaleme tohto znenia:⁹ Kancelár Rechúm, pisár Šimšaj, ostatní ich spolupracovníci — sudcovia, nižší úradníci, dozorcovia a správcovia, ľudia z Uruku, Babylonu, Šušanu, teda Elámci¹⁰ a ostatné národy, ktoré veľký a slávny Asnappar zajal a usadil v samárijských mestách a na ostatnom Záriechi.¹¹ Toto je odpis listu, ktorý mu poslali: Kráľovi Artaxerxovi; tvoji služobníci, ľudia spoza Rieky, a tak ďalej.¹² Nech je kráľovi známe, že Židia, ktorí sa vybrali od teba sem hore, prišli k nám do Jeruzalema, mesta spurného a zlého, a opäť ho stavajú a opevňujú hradbami a opravujú zbúraniská.¹³ Nech je teda kráľovi známe, že ak bude toto mesto postavené a jeho hradby budú opravené, nebudú odvádzať ani daň, ani dávku, ani clo a nakoniec to bude na škodu kráľom.¹⁴ Nuž a keďže solíme soľou paláca, nepatrí sa, aby sme sa ďalej prizerali na poškodzovanie kráľa. Preto teraz podávame kráľovi túto správu,¹⁵ aby hľadali v kronikách tvojich otcov. Veď v kronikách nájdeš a dozvieš sa, že toto mesto je mestom odbojným a škodí kráľom, ba i podrobeným krajinám, a že v ňom robievali vzbury odpradáva, a preto bolo toto mesto spustošené.¹⁶ Upozorňujeme teda kráľa, že ak toto mesto bude postavené a jeho hradby budú obnovené, nebudeš mať, veru, na Záriechi účasť.

Pozastavenie stavebných prác

¹⁷ Kráľ poslal kancelárovi Rechúmovi, pisárovi Šimšajovi a ostatným ich spolupracovní-

kom, ktorí bývali v Samárii, a iným na Záriečí, túto odpoveď: Pokoj, a tak ďalej.¹⁸ Obžalobný spis, ktorý ste nám poslali, bol jasne prečítaný v mojej prítomnosti.¹⁹ Na môj rozkaz hľadali a našli, že sa toto mesto odpradáva vzpieralo proti kráľom a že v ňom dochádzalo k odbojom a vzburám²⁰ a že v Jeruzaleme bývali mocní králi a panovali nad všetkými územiami, čo sú za Riekou, a platila sa im daň, poplatok a clo.²¹ Preto teraz vydajte rozkaz, aby sa zabránilo tým mužom stavať toto mesto, kým nevydám iný rozkaz.²² Varujte sa postupovať v tej veci nedbanlivo, aby z toho nevzrástla škoda v kráľov neprospech.²³ Keď odpis nariadenia kráľa Artaxerxa prečítali pred Rechúmom, pred pisárom Šimšajom a pred ich spolupracovníkmi, vybrali sa napochytr k Židom do Jeruzalema a z vládnej moci im rozkázali prestať.²⁴ Tak bola zastavená práca na Božom príbytku v Jeruzaleme a nerobilo sa až do druhého roku kraľovania perzského kráľa Dária.

Obnovenie stavby chrámu

5 Prorok Aggeus a Iddov syn Zachariáš však prorokovali v mene Boha Izraela, ktorý vládol nad nimi, tým Židom, ktorí boli v Judsku a v Jeruzaleme.² Šealtielov syn Zerubbábel a Joadákov syn Ješúa sa vzbopili a začali stavať Boží dom v Jeruzaleme. Ruka v ruke s nimi pracovali Boží proroci a podporovali ich.³ V tom čase k nim prišiel vládár Záriečia Tattenaj, Šetar-Bozenaj a ich spolupracovníci a opýtali sa ich: Kto vám dovolil stavať tento chrám a opravovať tieto hradby? ⁴ Ďalej sa ich spytovali: Ako sa volajú muži, čo stavajú túto budovu? ⁵ Božie oko však spočívalo na starších Židoch, a tak im neprerušili prácu, kým sa nepredostrie správa Dáriovi a kým odtiaľ nedostanú rozhodnutie o tom.

Otázka miestodržiteľa u Dária

⁶ Odpis listu, ktorý poslal vládár Záriečia Tattenaj, Šetar-Bozenaj, ich spolupracovníci a správcovia spoza Rieky kráľovi Dáriovi. ⁷ Poslali mu správu a v nej bolo napísané toto: Kráľovi Dáriovi dokonalý pokoj! ⁸ Nech je známe kráľovi, že sme sa vypravili do judskej krajiny k domu veľkého Boha. Stavajú ho z kamenných kvádrov. Steny obkladajú drevom. Pracuje sa usilovne na tom diele a ono im rastie pod rukami. ⁹ Opýtali sme sa teda starších a takto sme im vraveli: Kto vám dovolil stavať tento chrám a opravovať tieto hradby? ¹⁰ Opýtali sme sa ich aj na ich mená, aby sme ti dali vedieť, aj sme zaznačili mená mužov, ktorí sú ich náčelníkmi. ¹¹ Odpovedali nám takto: My sme služobníci Boha nebies a zeme a staviame tento chrám, ktorý bol postavený už dávno pred mnohými rokmi. Staval ho a aj postavil veľký izraelský kráľ. ¹² Potom však, keď naši praotcovia popudili k hnevu Boha nebies, vydal ich do rúk babylonského kráľa, Chaldejca Nebukadnesara, ktorý zbúral tento chrám a ľud presídlil do Babylonu. ¹³ Kráľ Kýros však vydal v prvom roku panovania nad Babylonom nariadenie postaviť tento Boží dom. ¹⁴ Ba ešte aj zlaté a strieborné nádoby, ktoré patrili Božiemu domu a ktoré Nebukadnesar pobral z jeruzalemského chrámu a odniesol do babylonského chrámu, kráľ Kýros vyniesol z babylonského chrámu a odovzdal ich istému mužovi menom Šešbaccar, ktorého vymenoval za miestodržiteľa, ¹⁵ a povedal mu: Vezmi tieto nádoby, choď a ulož ich v jeruzalemskom chráme! Nech sa stavia Boží dom na tom mieste, kde stál! ¹⁶ Nuž a tento Šešbaccar došiel, postaral sa o základy Božieho domu v Jeruzaleme a odvtedy sa stavia dosiaľ, ale dostavaný nie je. ¹⁷ Teraz, ak kráľ uzná za dobré, nech sa pátra v kráľovskej klenotnici tam v Babylone, či je to tak, že kráľ Kýros vydal rozkaz stavať Boží dom v Jeruzaleme. Nech nám teda kráľ pošle rozhodnutie v tejto veci!

Dáriovo nariadenie

6 Vtedy kráľ Darius vydal rozkaz hľadať v klenotnici písomnosti, uložené tam v Babylone. ² Aj sa našiel v panovníckom sídle Ekbatana, ktoré leží v médskej provincii, jeden

zvítok, kde bolo napísané: Pamätný záznam: ³ V prvom roku svojho kraľovania rozkázal kráľ Kýros vo veci Božieho domu v Jeruzaleme: Nech sa stavia tento chrám ako miesto, na ktoré sa prinášajú obety spoločenstva a ohňové obety na základoch, ktoré znesú jeho výšku šesťdesiat laktov a jeho šírku šesťdesiat laktov. ⁴ Tri vrstvy sú z kamenných kvádrov a potom jedna vrstva z dreva. Náklady nech uhradí kráľovský dvor. ⁵ Aj zlaté a strieborné nádoby, ktoré patrili Božiemu domu a ktoré Nebukadnesar zobral z chrámu v Jeruzaleme a doniesol do Babylonu, nech vrátia a nech prídu späť do jeruzalemského chrámu! Zlož ich v Božom dome!

Povolenie k stavbe chrámu

⁶ Teraz teda Tattenaj, miestodržiteľ na Záriačí, a Šetar-Bozenaj so svojimi spolupracovníkmi i správcovia spoza Rieky, chodte odtiaľ preč! ⁷ Nechajte, nech sa pracuje na tom Božom dome! Nech židovský miestodržiteľ a ich starší stavajú ten Boží dom tam, kde stál predtým. ⁸ Týmto vydávam rozkaz o tom, ako sa máte zachovať k židovským starším, ktorí stavajú ten Boží dom: Nech sa z kráľovských príjmov, z toho, čo vynáša daň Záriačia, bez okolkov vyplácajú náklady tým mužom, aby dielo neviazlo. ⁹ A čo treba, býčky, barany a jahňatá na spaľované obety Bohu nebies, zrno, soľ, víno a či olej nech sa im každodenne dáva bez akéhokoľvek klamstva, o čo požiadajú jeruzalemskí kňazi, ¹⁰ aby prinášali Bohu nebies milé obety a modlili sa za blažený život kráľa a jeho rodiny. ¹¹ Ďalej sa vydáva z mojej strany rozkaz: Ktokoľvek by nedodržiaval toto nariadenie, nech vytrhnú z jeho domu trámy, nech ho vztýčia a nech ho naň pribijú a jeho dom nech je z trestu obrátený na rumovisko! ¹² Boh, ktorý tam dáva prebývať svojmu menu, nech zvrhne každého kráľa a ľudí, ktorí by sa odvážili toto nedodržiavať a zbúrať ten Boží dom v Jeruzaleme! Ja, Dárius, som vydal tento rozkaz. Nech sa prísne dodržiava!

Dokončenie stavby chrámu

¹³ Tattenaj, miestodržiteľ na Záriačí, Šetar-Bozenaj a ich spolupracovníci urobili presne podľa toho, ako im odpovedal kráľ Dárius. ¹⁴ Židovskí starší teda mohli ďalej stavať a práca im išla od ruky, ako predpovedal prorok Aggeus a Iddov syn Zachariáš. Podľa nariadenia Boha Izraela a podľa nariadenia perzských kráľov Kýra, Dária a Artaxerxa pokračovali v stavbe až do dokončenia. ¹⁵ Tak dokončili Boží dom do tretieho dňa mesiaca adár v šiestom roku kraľovania kráľa Dária.

Posvätenie chrámu

¹⁶ Potom Izraeliti, kňazi, leviti a ostatní, čo prišli zo zajatia, oslávili natešení posvätenie Božieho domu. ¹⁷ Pri posviacke Božieho domu obetovali sto býkov, dvesto baranov, štyristo baránkov a dvanásť capov na obetu za hriech, za celý Izrael podľa počtu izraelských kmeňov. ¹⁸ Potom zadelili kňazov po ich triedach, takisto levitov po ich oddeleniach na Božiu službu v Jeruzaleme, ako sa píše v Mojžišovej knihe.

Slávenie sviatkov

¹⁹ Vtedy tí, čo prišli zo zajatia, slávil Paschu štrnásteho dňa prvého mesiaca. ²⁰ Keďže kňazi a leviti sa do jedného očistili, všetci boli čistí, a tak mohli zabíjať veľkonočného baránka všetkým, čo prišli zo zajatia, aj svojim bratom kňazom, aj sebe. ²¹ Izraeliti teda jedli veľkonočného baránka, a to nielen tí, čo prišli zo zajatia, ale aj všetci, čo sa oddelili od poškrvny pohanov tej krajiny a pridali sa k nim, aby hľadali Hospodina, Boha Izraela. ²² Slávil aj slávnosť Nekvasených chlebov sedem dní v radosť, lebo Hospodin ich obdaroval radosťou. Naklonil k nim srdce asýrskeho kráľa, aby posilňoval ich ruky na stavbe domu Boha, Boha Izraela.

Ezdrášov rodokmeň

7 Po týchto udalostiach počas vlády perzského kráľa Artaxerxa prišiel Ezdráš, syn Seraju, syna Azarju, syna Chilkiju, ² syna Šallúma, syna Cadóka, syna Achitúba, ³ syna Amarju, syna Azarju, syna Merajóta, ⁴ syna Zerachju, syna Uzziho, syna Bukkiho, ⁵ syna Abišúu, syna Pinchása, syna Eleazára, syna najvyššieho kňaza Árona.

Ezdrášova cesta domov

⁶ Tento Ezdráš vyšiel z Babylonu. Bol zákonníkom, skúseným v Mojžišovom zákone, ktorý dal Hospodin, Boh Izraela. Keďže bola nad ním ruka Hospodina, jeho Boha, kráľ mu dával všetko, o čo žiadal. ⁷ Zároveň putoval do Jeruzalema húf Izraelitov, kňazov, levitov, spevákov, vrátnikov a nevoľníkov chrámu v siedmom roku kráľa Artaxerxa. ⁸ Do Jeruzalema došiel v piatom mesiaci, v siedmom roku tohto kráľa. ⁹ Na prvý deň prvého mesiaca bol totiž určený odchod z Babylonu a v prvý deň piateho mesiaca sa dostal do Jeruzalema, lebo na ňom spočívala dobrotivá ruka jeho Boha. ¹⁰ Ezdráš si totiž zaumienil skúmať Hospodinov zákon, plniť ho a učiť izraelský ľud ustanovenia a právne predpisy.

Kráľovo splnomocnenie pre Ezdráša

¹¹ Toto je odpis listiny, ktorú dal kráľ Artaxerxes kňazovi Ezdrášovi, zákonníkovi, znalcovi Hospodinových príkazov a nariadení pre Izrael: ¹² Artaxerxes, kráľ kráľov, kňazovi Ezdrášovi, učenému v zákone nebeského Boha, pozdrav a tak ďalej. ¹³ Ja vydávam rozkaz, že každý, kto by v mojom kráľovstve mal vôľu — či z izraelského ľudu, či z jeho kňazov, či z levitov — ísť do Jeruzalema, môže sa vybrať s tebou. ¹⁴ Kráľ a jeho siedmi radcovia ťa posielajú preskúmať stav vecí v Judsku a v Jeruzaleme, ako žiada zákon tvojho Boha, čo máš v ruke, ¹⁵ a dopraviť striebro so zlatom, ktoré kráľ a jeho radcovia dobrovoľne venovali Bohu Izraela, ktorého príbytok je v Jeruzaleme, ¹⁶ aj všetko striebro a zlato, ktoré nájdeš v celej babylonskej provincii popri dobrovoľnom dare ľudu a kňazov, venovanom domu ich Boha v Jeruzaleme. ¹⁷ Preto za toto striebro bezodkladne nákup býky, barany a baránky s príslušnými pokrmovými a nápojovými obetami a obetuj ich na oltári domu vášho Boha v Jeruzaleme! ¹⁸ To, čo ty a tvoji bratia usúdite, že by bolo dobré spraviť so striebrom a zlatom, ktoré bude nazvyš, spravte podľa vôle svojho Boha. ¹⁹ Nádobu, ktoré dostávaš pre službu v dome tvojho Boha, odovzdaj pred Bohom v Jeruzaleme! ²⁰ Ostatné, čo ešte treba pre dom tvojho Boha, čo ti bude ešte treba vynaložiť, uhrad' z kráľovskej pokladnice! ²¹ Ja, kráľ Artaxerxes, týmto nariaďujem všetkým pokladníkom na Zárieči: Všetko, o čo by vás požiadal kňaz Ezdráš, znalec zákona nebeského Boha, treba bez okolkov splniť ²² do sto talentov striebra, do sto kórov pšenice, do sto batov vína, do sto batov oleja a soli bez vyúčtovania! ²³ Všetko, čo sa žiada podľa rozhodnutia nebeského Boha, treba presne splniť pre dom nebeského Boha, aby azda nevzbĺkol hnevom proti kráľovej ríši a proti jeho synom. ²⁴ Ďalej vám oznamujeme, že nik nemá právo uvaliť daň, dávku či clo ani na kňazov, ani na levitov, spevákov, vrátnikov, chrámových nevoľníkov, ani na nijakých služobníkov tohto Božieho domu. ²⁵ Ty, Ezdráš, podľa toho, ako prikazuje múdrosť tvojho Boha, ktorú máš v rukách, vymenuj sudcov vedno s obhajcami, aby vysluhovali právo všetkému ľudu na Zárieči, totiž tým, čo poznajú zákon tvojho Boha; a kto by ho nepoznal, toho učte! ²⁶ Každý, kto by neposlúchol zákon tvojho Boha a zákon kráľa, nech je bez okolkov odsúdený alebo na smrť, alebo do vyhnanstva, alebo na peňažnú pokutu, alebo do žalára!

Ezdrášova ďakovná modlitba

²⁷ Nech je zvelebený Hospodin, Boh našich otcov, ktorý vnukol kráľovi do srdca, aby okrášlil Hospodinov dom v Jeruzaleme ²⁸ a naklonil ku mne milosť kráľa, jeho radcov a všetkých mocných kniežat kráľa. Ja teda, posilnený rukou Hospodina, svojho Boha, ktorá bola nado mnou, zhromaždil som popredných z Izraela, aby išli so mnou.

Zoznam navrátenecov s Ezdrášom

8 Toto sú predáci rodín, zapísaní do rodového zoznamu, ktorí vyšli so mnou za kraľovania kráľa Artaxerxa z Babylonu: ² Z Pinchášových synov Geršóm, z Itamárových synov Daniel, z Dávidových synov Chattúš, ³ Šechanov syn. Z Parošových synov Zecharja a s ním zapísaných v rodovom zozname stopäťdesiat mužov. ⁴ Z Pachat-Moábových synov: Zerachjov syn Eljehoenaj a s ním dvesto mužov. ⁵ Zo Zattúových synov: Jachazielov syn Šechanja a s ním tristo mužov. ⁶ Z Adínových synov: Jonatánov syn Ebed a s ním päťdesiat mužov. ⁷ Z Elámových synov: Ataljov syn Ješaja a s ním sedemdesiat mužov. ⁸ Zo Šefatjových synov: Michaelov syn Zebadja a s ním osemdesiat mužov. ⁹ Z Joábových synov: Jechielov syn Obadja a s ním dvestoosemnásť mužov. ¹⁰ Z Baniových synov: Josifov syn Selomót a s ním stošesťdesiat mužov. ¹¹ Z Bebajových synov: Bebajov syn Zecharja a s ním dvadsaťosem mužov. ¹² Z Azgádových synov: Hakkatánov syn Jochanán a s ním stodesať mužov. ¹³ Z Adonikámových synov poslední a volajú sa Elifelet, Jeiel a Šemaja a s nimi šesťdesiat mužov. ¹⁴ Z Bigvajových synov Utaj a Zabúd a s nimi sedemdesiat mužov.

Zhromaždenie pri rieke

¹⁵ Zhromaždil som ich k rieke, čo tečie do Ahavy, a pobudli sme tam tri dni. Keď som sa rozhlídal po ľuďoch a kňazoch, nenašiel som medzi nimi ani jediného levitu. ¹⁶ Vtedy som poslal po predákov a učiteľov, po Eliezera, Ariela, Šemaju, Elnatána, Nátana, Zecharju a Mešulláma a po učiteľov Jariba a Elnatána. ¹⁷ Rozkázal som im, aby šli k Iddovi, predstavenému v obci Kasifja, a vložil som im do úst slová, ktorými sa bolo treba prihovoriť Iddovi a jeho bratom, nevoľníkom chrámu v obci Kasifja, aby k nám priviedli služobníkov pre dom nášho Boha. ¹⁸ Keďže nad nami bola dobrotivá ruka nášho Boha, priviedli nám veľmi učeného muža zo synov Machliho, Léviho syna, Izraelovho syna, totiž Šerebju, a jeho synov s jeho bratmi, spolu osemnástich, ¹⁹ ďalej Chašabju a s ním Ješaju z Merariho synov, jeho bratov a ich synov, spolu dvadsiatich, ²⁰ a z nevoľníkov chrámu, ktorých dal Dávid a kniežatá na službu levitom, dvestodvadsať nevoľníkov chrámu. Títo všetci boli zaznačení podľa mena.

Posledné prípravy na cestu do vlasti

²¹ Potom som tam pri rieke Ahave vyhlásil pôst, aby sme sa pokorili pred svojim Bohom a vyprosili si od neho šťastnú cestu pre seba, pre svoje deti i pre celý svoj majetok. ²² Hanbil som sa totiž prosiť kráľa o vojsko a jazdu na našu ochranu pred nepriateľom na ceste. Veď sme vyhlásili kráľovi: Ruka nášho Boha vládne nad všetkými tými, čo ho vyhľadávajú na svoje dobro, ale jeho mohutný hnev zasahuje všetkých, čo ho opúšťajú. ²³ Postili sme sa teda a prosili sme o to svojho Boha a dal sa nám uprosiť. ²⁴ Potom som vybral dvanástich z popredných kňazov, Šerebju a Chašabju a s nimi desiatich spomedzi ich bratov. ²⁵ Potom som im odvážil striebro, zlato a nádoby, posvätný dar pre dom nášho Boha, ktorý obetoval kráľ, jeho radcovia, jeho kniežatá a všetci Izraeliti, koľko ich tam bolo. ²⁶ Odvážil som im teda do rúk šesťstopäťdesiat hrivien striebra, sto hrivien strieborného náčinia, zlata tiež sto hrivien, ²⁷ ďalej dvadsať zlatých džbánov po tisíc dareikov a dve nádoby z lesklého bronzu, vzácné ako zlato. ²⁸ Pritom som im povedal: Vy ste zasvätení Hospodinovi, i tieto nádoby sú posvätné, aj striebro so zlatom je obetný dar Hospodinovi, Bohu vašich otcov. ²⁹ Opatrujte ich a strážte, kým ich neodvážite pred predstavenými kňazov, levitov a pred predstavenými izraelských rodov v Jeruzaleme, v komorách Hospodinovho domu! ³⁰ Kňazi a leviti prevzali odvážené striebro, zlato a nádoby, aby ich dopravili do Jeruzalema, do domu nášho Boha.

Príchod do Jeruzalema

³¹ Dvanásteho dňa prvého mesiaca sme sa pohli od rieky Ahavy a uberali sme sa do Je-

ruzalema. Ruka nášho Boha bola nad nami. On nás na ceste chránil pred nepriateľmi a zbojníkmi. ³² Tak sme prišli do Jeruzalema a ostali sme tam tri dni. ³³ Na štvrtý deň potom Meremótovi, synovi kňaza Uriju, odvážili striebro, zlato a nádoby v dome nášho Boha. Ďalej tam bol Pinchášov syn Eleázár a okrem týchto boli prítomní aj leviti, Ješúov syn Jozabád a Binnújov syn Noadja. ³⁴ Aj podľa počtu aj podľa váhy všetko súhlasilo. Celkovú váhu hneď aj zapísali. ³⁵ Vyhncanci, čo prišli zo zajatia, priniesli spaľované obety Bohu Izraela, dvanásť býčkov za celý Izrael, deväťdesiatšesť baranov, sedemdesiatsedem baránkov, dvanásť capov na obetu za hriech; toto všetko priniesli Hospodinovi ako spaľovanú obetu. ³⁶ Potom odovzdali kráľove nariadenia kráľovským miestodržiteľom a povereným správcom za Riekou, ktorí podporovali ľud i Boží dom.

Manželstvá s pohankami

9 Keď sa toto vykonal, pristúpili ku mne predstavení so slovami: Izraelský ľud ani kňazi, ani leviti sa neoddelili od národov týchto krajín, totiž od Kanaánčanov, Chetitov, Perizzejcov, Jebúsejov, Ammónčanov, Moábčanov, Egypťanov a Amorejčanov, a konajú podľa ich ohavností. ² Vzali si za ženy z ich dcér pre seba i svojich synov a pomiešali sväté potomstvo s národmi tých krajín. Kniežatá a predstavení sa prehrešili dokonca prví. ³ Keď som to počul, roztrhol som si rúcho a plášť, trhal som si vlasy z hlavy a bradu a sedel som veľmi rozrušený. ⁴ Poschádzali sa ku mne všetci, čo sa báli slova Boha Izraela pre priestupok tých, čo prišli zo zajatia. Ja som však sedel rozrušený až do večernej obety.

Ezdrášova modlitba

⁵ Počas večernej obety som však skončil kajúci obrad, s roztrhnutým rúchom a plášťom som sa hodil na kolená, rozprestrel som ruky k Hospodinovi, svojmu Bohu, ⁶ a vavrľal som: Môj Bože, pýrim sa a hanbím sa pozdvihnúť svoju tvár k tebe, môj Bože, lebo naše neprávosti nám prerástli cez hlavu a naše previnenia siahajú až po nebesia. ⁷ Od čias našich otcov až po dnešný deň sme sa veľmi previnovali. Pre naše neprávosti sme boli my, naši králi i naši kňazi vydaní do rúk kráľov cudzích krajín, pod meč, do zajatia, za korisť a na verejnú hanbu, ako je to aj dnes. ⁸ Teraz sa Hospodin, náš Boh, na chvíľočku nad nami zmiloval, aby nám ponechal zachránených, aby nám dovolil uchýtiť sa na svojom posvätnom mieste, aby nám náš Boh rozžiariť oči a dal nám trocha pookriať v našej porobe. ⁹ Hoci sme boli otrokmi, náš Boh nás neopustil v našej porobe, ale nám priaznivo naklonil perzských kráľov, takže nám umožnil pookriať. Mohli sme opäť vybudovať dom nášho Boha a postaviť ho z rozvalín. Bol našou ochranou v Judsku a v Jeruzaleme. ¹⁰ Čo ti však, náš Bože, po tom všetkom povedať? Veď sme opustili tvoje prikázania, ¹¹ ktoré si nám dal prostredníctvom svojich služobníkov, prorokov, keď si povedal: Krajina, do ktorej idete, aby ste ju dedične zaujali, je zem poškvrnená nečistotou národov tých krajín, pre ohavnosť tých, čo ju od jedného konca po druhý naplnili svojou nečistotou. ¹² Nedávajte teda svoje dcéry za ich synov, ani neberte ich dcéry svojim synom! Nikdy sa neusilujte o ich blaho a dobro, aby ste boli čoraz mocnejší, požívali výhody krajiny a poručili ju svojim synom až naveky. ¹³ Po tom všetkom, čo prišlo na nás pre naše zlé skutky a pre naše veľké previnenie, Ty, Bože náš, si nás ušetril viac než by sme si zaslúžili za svoje neprávosti a ponechal si nám tento zvyšok zachránených. ¹⁴ Neslobodno sa nám vykrúcať a porušovať tvoje prikazy, nesmieme sa spríbuzniť s tými ohavnými národmi. Veď či by si sa nerozhneval na nás do vykynoženia, takže by nik nezostal nažive a neunikol skaze? ¹⁵ Hospodin, Bože Izraela, ty si spravodlivý, takže sme tu dnes ako zvyšok zachránených. Hľa, my sme pred tebou obťaženi takou vinou, že nik pred tebou pre to neobstojí!

Prepustenie pohanských žien

10 Kým sa Ezdráš modlil a kým sa vyznával s plačom, ležiac dolu tvárou pred Božím domom, poschádzal sa k nemu veľký zástup Izraelitov, mužov, žien a detí a ľud usedavo plakal. ² Vtedy sa ozval Šechanja, syn Jechiela z Elámovcov, a povedal Ezdrášovi: Spreneverili sme sa proti svojmu Bohu tým, že sme si vzali za ženy cudzinky z národov krajiny, ale ešte je nádej pre Izrael. ³ Zaviazme sa teraz zmluvou svojmu Bohu, že zapudíme všetky ženy, aj deti, ktoré sa im narodili, keď ty, pane, a tí, čo sa boja prikázania nášho Boha, odporúčate tak urobiť. Nech sa teda postupuje podľa zákona! ⁴ Vstaň, lebo ty to musíš nariadiť, a my ti pomôžeme! Pusti sa mužne do toho! ⁵ Ezdráš teda vstal a vyzval popredných kňazov, levitov a celú izraelskú pospolitosť, aby prisahali, že sa zaväzujú konať podľa tohto slova. Tak aj prisahali. ⁶ Ezdráš sa zdvihol spreď Božieho domu, išiel do izby Eljašibovho syna Jochanána a tam prenocoval. Nejedol však chlieb a nepil vodu, lebo žiaľil pre hriech tých, čo prišli zo zajatia. ⁷ Potom vyhlásili po Judsku a po Jeruzaleme, aby sa všetci navrátenci zišli do Jeruzalema. ⁸ Každému, kto sa nedostaví do troch dní podľa uznesenia vrchnosti a starších, nech kliatba stihne celý jeho majetok a on sám nech je vylúčený z obce tých, čo prišli zo zajatia!

Súhlas zideného ľudu

⁹ Do troch dní sa zišli do Jeruzalema všetci judskí a benjamínski muži. Bolo to v deviatom mesiaci, dvadsiateho dňa toho mesiaca. Celý národ sedel na priestranstve pred Božím domom a triasol sa pre samotnú vec i pre lejaky. ¹⁰ Vtedy vstal kňaz Ezdráš a povedal im: Spreneverili ste sa tým, že ste sa poženili s cudzinkami a tak ste rozmnožili previnenie izraelského ľudu. ¹¹ Preto sa teraz vyznajte Hospodinovi, Bohu svojich otcov, urobte mu po vôli a oddelte sa od národov tejto krajiny a od cudzinek! ¹² Celé zhromaždenie odpovedalo veľkým hlasom: Sme povinní urobiť tak, ako nám hovoríš. ¹³ No ľud je početný, je čas dažďov a nevydržíme stáť vonku. Okrem toho to nie je práca na jeden deň ani na dva, lebo sme sa veľmi mnohí previnili v tejto veci. ¹⁴ Preto prosíme, nech naši predstavení zastupujú celú obec a všetci, čo sa v našich mestách poženili s cudzinkami, prídu v určenom čase so staršími a so sudcami jednotlivých miest, kým sa od nás neodvráti páľava hnevu nášho Boha pre túto vec. ¹⁵ Iba Asaelov syn Jonatán a Tikvov syn Jachzeja sa vzopreli proti tomu; Mešullám a levita Šabbetaj ich podporovali. ¹⁶ No navrátenci tak urobili. Kňaz Ezdráš si vybral mužov, predstavených rodov podľa jednotlivých rodín. Všetci boli zaznačení podľa mena. Zasadli v prvý deň desiateho mesiaca a skúmali tú vec. ¹⁷ Do prvého dňa prvého mesiaca skončili prípady všetkých, čo sa poženili s cudzinkami.

Menoslov previnilcov

¹⁸ Vyšlo najavo, že z kňazských synov si pobrali cudzie ženy títo: zo synov Joadákovho syna Ješúu a z jeho bratov: Maaseja, Eliezer, Jaríb a Gedalja. ¹⁹ Zaručili sa, že svoje ženy prepustia a že za svoju vinu obetujú barana zo stáda. ²⁰ Z Immérových synov: Chanani a Zebadja. ²¹ Z Charímových synov: Maaseja, Elija, Šemaja, Jechiel a Uzzija. ²² Z Paščúrových synov: Eljoenaj, Maaseja, Jišmael, Netaneel, Jozabád a Elasa. ²³ Z levitov Jozabád, Šimej, Kelaja zvaný Kelita, Petachja, Jehuda a Eliezer. ²⁴ Zo spevákov Eljašib a z vrátnikov Šallúm, Telem a Uri. ²⁵ Ďalej z izraelského ľudu: z Parošových synov: Ramja, Jizzija, Malkija, Mijjamín, Eleazár, Malkija a Benaja. ²⁶ Z Elámových synov: Mattanja, Zecharja, Jechiel, Abdi, Jeremót a Elija. ²⁷ Zo Zattuových synov: Eljoenaj, Eljašib, Mattanja, Jeremót, Zabád a Aziza. ²⁸ Z Bebajových synov: Jochanán, Chananja, Zabbaj, Atlaj. ²⁹ Z Baniho synov: Mešullám, Mallúch, Adaja, Jašúb, Šeál, Jeremót. ³⁰ Z Pachat-Moábových synov: Adna, Kelál, Benaja, Maaseja, Mattanja, Becaleel, Binnúj a Menaše. ³¹ Z Charí-

mových synov: Eliezer, Jiššija, Malkija, Šemaja, Šimeón, ³² Benjamín, Mallúch, Šemarja. ³³ Z Chašumových synov: Mattenaj, Mattatta, Zabád, Elifelet, Jeremaj, Menašše, Šimei. ³⁴ Z Baniho synov: Maadaj, Amráam, Uel, ³⁵ Benaja, Bedja, Kelúhi, ³⁶ Vanja, Meremót, Eljašib, ³⁷ Mattanja, Mattenaj, Jaasáv, ³⁸ Bani, Binnúj, Šimei, ³⁹ Šelemja, Nátan, Adaja, ⁴⁰ Machnadbaj, Šašaj, Šaraj, ⁴¹ Azarel, Šelemja, Šemarja, ⁴² Šallúm, Amarja a Jozef. ⁴³ Z Nebóových synov: Jeíel, Mattitja, Zabád, Zebina, Jaddaj, Joel a Benaja. ⁴⁴ Títo všetci si vzali cudzinky. Boli medzi nimi už aj také, ktoré mali deti.

www.BibleZdarma.eu/sk

NEHEMIAŠ

Jeruzalem po návrate zo zajatia

1 Príbehy Nehemiáša, Chachaljovho syna. V mesiaci kislév dvadsiateho roku som bol v pevnosti v Šušane. ² Vtedy prišiel Chanani, jeden z mojich bratov, s niekoľkými mužmi z Judska. Spytoval som sa ich na zvyšok Židov, ktorí sa už vrátili zo zajatia, a na Jeruzalem. ³ Odpovedali mi: Zvyšok tých, čo sa vrátili zo zajatia, je v tamojšej provincii vo veľkej núdzi a potupe. Hradby Jeruzalema sú zbúrané a jeho brány pohltil oheň. ⁴ Keď som počul tie slová, sadol som si, plakal som a smútil niekoľko dní. Postil som sa a modlil pred Bohom nebies.

Nehemiášova kajúca modlitba

⁵ Vzdychal som: Ach, Hospodin, Bože nebies, veľký a hrozný Bože, ktorý zachovávaš zmluvu a milosť voči tým, čo ťa milujú a zachovávajú tvoje prikázania. ⁶ Nech sú tvoje uši pozorné a tvoje oči otvorené, aby si počul modlitbu svojho služobníka, ktorú stále odriekam pred tebou dňom i nocou za Izraelitov, tvojich služobníkov. Vyznávam hriechy Izraelitov, ktoré sme proti tebe páchali. Aj ja, aj dom môjho otca sme hrešili. ⁷ Hrubo sme sa proti tebe previnili a nezachovávali sme prikázania, ustanovenia a právne predpisy, ktoré si prikázal svojmu služobníkovi Mojžišovi. ⁸ Spomeň si, prosím, na slovo, ktoré si prikázal svojmu služobníkovi Mojžišovi: Ak sa spreneveríte, rozptýlim vás medzi národy. ⁹ Ak sa však ku mne navrátite, budete zachovávať moje prikázania a budete podľa nich konať, keby ste boli zahnaní čo i na kraj neba, zhromaždím vás odtiaľ a privediem na miesto, ktoré som si vyvolil, aby tam prebývalo moje meno. ¹⁰ Veď oni sú tvoji služobníci a tvoj ľud, ktorý si vykúpil svojou veľkou silou a mocnou rukou. ¹¹ Ach, Pane, nech tvoje ucho pozorne vy počuje modlitbu tvojho služobníka a modlitbu tvojich služobníkov, ktorí sa ochotne boja tvojho mena. Dopraj dnes úspech svojmu služobníkovi a daj, aby našiel zľutovanie u tohto muža. Bol som totiž kráľovým hlavným čašníkom.

Povolenie k návratu a budovaniu

2 V mesiaci nisán v dvadsiatom roku kráľa Artaxerxa, keď víno bolo práve pred ním, vzal som to víno a podal kráľovi. Keďže som pred ním nebol smutný, ² kráľ sa ma opýtal: Prečo máš smutnú tvár? Veď nie si chorý. Nie je to nič iné ako smútok v srdci. Veľmi som sa preľakol. ³ Odpovedal som kráľovi: Nech žije kráľ naveky! Ako nemám byť smutný, keď mesto, kde sú hroby mojich otcov, je zrúcané a jeho brány pohltit oheň? ⁴ Nato mi kráľ povedal: Čo tým myslíš? Medzitým som sa modlil k Bohu nebies. ⁵ Kráľovi som povedal: Ak sa to kráľovi páči a ak je ti tvoj služobník milý, pošli ma do Judska, do mesta, kde sú hroby mojich otcov, aby som ho vybudoval. ⁶ Vtedy sa ma kráľ opýtal — a kráľovná sedela vedľa neho: Ako dlho ti potrvá cesta a kedy sa vrátiš? Kráľ uznal za správne vyslať ma, keď som mu udal určitý čas. ⁷ Povedal som kráľovi: Ak to kráľ pokladá za dobré, nech mi dajú odporúčajúce listy pre miestodržiteľov v Záriečí, ktorí mi zabezpečia sprievod, kým neprídem do Judska, ⁸ a odporúčajúci list Asáfovi, správcovi kráľovských lesov, aby mi dodal drevo na zhotovenie brán chrámovej pevnosti, na hradby mesta a na dom, do ktorého sa mám nasťahovať. Kráľ mi vyhovel, lebo dobrotivá ruka môjho Boha bola nado mnou. ⁹ Prišiel som

k miestodržiteľom v Záriečí a predložil som im kráľove odporúčajúce listy. Kráľ so mnou poslal aj veliteľov vojska a jazdcov.¹⁰ Keď sa to dozvedel Sanballat Chorónsky a ammónsky sluha Tobija, nesmierne ich zlostilo, že prišiel človek, ktorý sa usiluje o blaho Izraelitov.

Nočná obhliadka múrov

¹¹ Prišiel som do Jeruzalema a pobudol som tam tri dni. ¹² Potom som v noci vstal, ja i niekoľko mužov so mnou, ale nikomu som neoznámil, čo mi môj Boh vnukol vykonať pre Jeruzalem. Nemal som so sebou nijaké zviera okrem toho, na ktorom som jazdil. ¹³ V noci som vyšiel Údolnou bránou k Dračiemu prameňu až k Hnojnej bráne a skúmal som hradby Jeruzalema, ktoré boli samá trhlina, a ktorého brány pohltil oheň. ¹⁴ Prešiel som k Pramennej bráne a ku Kráľovskému rybníku. Zviera však so mnou nemalo kadiaľ prejsť. ¹⁵ Preto som pešo v noci vystupoval údolím a skúmal som hradby. Potom som sa obrátil a vošiel som Údolnou bránou a tak som sa vrátil späť. ¹⁶ Predáci však nevedeli, kam som šiel, ani čo robím. Ani Židom ani kňazom, ani šľachticom, ani predákom, ani ostatným robotníkom som dovtedy nič neoznámil.

Rozhodnutie stavať hradby

¹⁷ Potom som im povedal: Sami vidíte zlé polozenie, v ktorom sa nachádzame, že Jeruzalem je zbúraný a jeho brány sú zničené ohňom. Nože, postavme hradby Jeruzalema, aby sme neboli ďalej na posmech. ¹⁸ Keď som im rozpovedal o ruke môjho Boha, ako dobrotivo vládla nado mnou, i o kráľových slovách, ktoré mi oznámil, povedali: Vzchopme sa a dajme sa do stavby! Nato priložili ruky k dobrému dielu. ¹⁹ Keď to počul Sanballat Chorónsky, ammónsky sluha Tobija a Arab Gešem, posmievali sa nám a pohrdavo nám vraveli: Čože to robíte? Chystáte azda vzburu proti kráľovi? ²⁰ Nato som im odvetil: Sám Boh nebies nám dá úspech a my, jeho služobníci, sa pustíme do práce a budeme stavať. Vy však nemáte ani podiel, ani nárok, ani pamiatku v Jeruzaleme.

Zoznam obnovovateľov hradieb

3 Veľkňaz Eljašib a jeho bratia sa dali do práce a vystavali Ovciu bránu. Sami ju obnovili a osadili jej vráta. Obnovili ju po vežu Mea a potom po vežu Chananel. ² Vedľa neho stavali muži z Jericha a vedľa nich staval Imriho syn Zakkúr. ³ Rybnú bránu stavali Senaovi synovia. Oni ju vystužili trámami, osadili jej vráta i jej zvislé a priečne závary. ⁴ Vedľa nich opravoval Meremót, syn Uriju, vnuk Kóca. Vedľa neho opravoval Mešullám, syn Berechju, vnuk Mešezabela. Vedľa neho opravoval Cadók, syn Baanu. ⁵ Vedľa neho opravovali Tekóania. Ich šľachtici však nesklonili šije k práci pre svojho Pána. ⁶ Starú bránu opravoval Paséachov syn Jojada a Besodjov syn Mešullám. Oni ju vystužili trámami, osadili jej vráta, i jej zvislé a priečne závary. ⁷ Vedľa nich opravoval Melatja Gibeónsky a meronotský Jadón, muži z Gibeónu a Micpy, ktorí podliehali miestodržiteľovi v Záriečí. ⁸ Vedľa nich opravoval Charchajov syn Uzziel, jeden zo zlatníkov. Vedľa neho opravoval Chananja, jeden z mastičkárov. Tí spevnili jeruzalemské hradby po Širokú hradbu. ⁹ Vedľa nich opravoval Chúrov syn Refaja, predstavený polovice jeruzalemského obvodu. ¹⁰ Vedľa neho, oproti svojmu domu, opravoval Charumafov syn Jedaja. Vedľa neho opravoval Chašabnejov syn Chattúš. ¹¹ Ďalší úsek aj Pecnú vežu opravoval Charimov syn Malkija a Pachat-Moábov syn Chaššúb. ¹² Vedľa neho opravoval Hallochíšov syn Šallúm, predstavený polovice jeruzalemského obvodu, i so svojimi dcérami. ¹³ Údolnú bránu opravoval Chanún a obyvatelia Zanáochu. Oni ju postavili, osadili jej vráta i jej zvislé a priečne závary. Opravili aj tisíc laktov hradby až po Hnojnú bránu. ¹⁴ Hnojnú bránu opravoval Rechábov syn Malkija, predstavený bét-keremského obvodu. On ju postavil, osadil jej vráta i jej zvis-

lé a priečne závory. ¹⁵ Pramennú bránu opravoval Kol-Chozeho syn Šallún, predstavený micpianskeho obvodu. On ju postavil, zastrešil, osadil jej vráta i jej zvislé a priečne závory. Opravil aj steny rybníka Šelach pri kráľovskej záhrade, až po schody vedúce z Dávidovho mesta. ¹⁶ Za ním opravoval Azbúkov syn Nechemja, predstavený polovice bét-cúrskeho obvodu, až oproti dávidovským hrobom, po umelú vodnú nádrž a po Dom hrdinov. ¹⁷ Za ním opravovali leviti pod vedením Baniho syna Rechúma. Vedľa nich opravoval za svoj obvod Chašabja, predstavený polovice keilského obvodu. ¹⁸ Za nimi opravovali ich bratia pod vedením Chenadádrov syna Bavvaja, predstaveného druhej polovice keilského obvodu. ¹⁹ Vedľa nich opravoval Ješúov syn Ezer, predstavený Micpy. Opravil ďalší úsek oproti miestu, kadiaľ sa vystupuje k zbrojnému skladu v rohu hradby. ²⁰ Za ním Zabbajov syn Baruch usilovne opravoval ďalší úsek od rohu hradby až po vchod do domu veľkňaza Eljašiba. ²¹ Za ním Meremót, syn Uriju, vnuk Kóca, opravoval ďalší úsek od vchodu až po koniec Eljašibovho domu. ²² Za ním opravovali kňazi, muži z Okolia. ²³ Za nimi Benjamín a Chaššúb opravovali oproti svojim domom. Za nimi Azarja, syn Maaseju, vnuk Ananju opravoval vedľa svojho domu. ²⁴ Za ním opravoval Chenadádrov syn Binnúj ďalší úsek od Azarjovho domu po ohyb hradby, až po roh. ²⁵ Uzajov syn Palál opravoval oproti ohybu hradby a veže, ktorá vyčnieva nad horným kráľovským palácom pri nádvorí väznice. Za ním opravoval Paróšov syn Pedaja. ²⁶ Chrámoví nevoľníci bývali na Ófele a opravovali až po miesto oproti Vodnej bráne na východe a po vyčnievajúcu vežu. ²⁷ Za nimi opravovali Tekóania ďalší úsek pred veľkej vyčnievajúcej veže až po hradbu na Ófele. ²⁸ Povyše Konskej brány opravovali kňazi, každý oproti svojmu domu. ²⁹ Za nimi opravoval oproti svojmu domu Immérov syn Cadók a za ním opravoval strážca Východnej brány Šechanjov syn Šemaja. ³⁰ Za ním opravoval ďalší úsek Šelemjov syn Chananja a Caláfov šiesty syn Chanún. Za nimi opravoval oproti svojmu príbytku Berechjov syn Mešullám. ³¹ Za ním opravoval Malkija, jeden zo zlatníkov, až po dom chrámových nevoľníkov a kupcov oproti Strážnej bráne až po prístrešok na rohu. ³² Medzi prístreškom na rohu a Ovčou bránou opravovali zlatníci a kupci.

Nástrahy nepriateľov

³³ Keď sa Sanballat dopyčul, že stavíme hradby, vzplanul hnevom a veľmi sa namrzal. Posmieval sa Židom ³⁴ a pred svojimi súkmeňovcami a pred samárijským vojskom hovoril: Čo to robia títo úbohí Židia? Dovolia im to? Budú môcť obetovať? Dokončia to za deň? Či z hromady zrúcaním oživlia kamene? Veď sú spálené. ³⁵ Ammónčan Tobija stál vedľa neho a povedal: Nech len stavajú. Líška im zrúti kamennú hradbu, ak na ňu vyskočí. ³⁶ Počuj, Bože náš, ako nami pohrdajú. Vráť ich potupovanie na ich hlavy a vydaj ich ako lup do krajiny, kde budú v zajatí. ³⁷ Neprikrývaj ich vinu, nedovoľ zmazať ich hriech pred seba, lebo brojili proti tým, čo stávali. ³⁸ My sme však stávali hradby ďalej. Celé hradby boli pospájané do polovice výšky a ľud bol ochotný pracovať.

4 Keď sa Sanballat a Tobija, ako aj Arabi, Ammónčania a Ašdódania dopyčuli, že obnovujú hradieb Jeruzalema postupuje a že sa začali zapchávať trhliny, veľmi sa nazlostili. ² Všetci spolu sa sprisahali, že pôjdu bojovať proti Jeruzalemu a že v ňom spôsobia zmätok. ³ Modlili sme sa k svojmu Bohu a na obranu pred nimi sme vo dne i v noci stávali proti nim stráž. ⁴ Vtedy Júdovci hovorili: Ochabuje nosičova sila, ruín je priveľa a my nevládžeme dobudovať hradby. ⁵ Naši protivníci hovorili: Nič nebudú vedieť, nič nezbadajú skôr ako prídeme medzi nich, pobijeme ich a zastavíme prácu. ⁶ Židia, ktorí bývali v ich blízkosti,

prišli a varovali nás aspoň desaťkrát: Kamkoľvek sa obrátite, odvráť sa idú proti nám! ⁷ Preto som na nižšie položených otvorených miestach za hradbami rozostavil podľa rodov ľud s ich mečmi, oštepami a lukmi. ⁸ Keď som to videl, vstal som a prehovoril som k šľachticom, predákom a ostatnému ľudu: Nebojte sa ich! Pamätajte na veľkého a hrozného Pána a bojujte za svojich bratov, synov i dcéry, za ženy aj za domácnosti.

Ozbrojené zabezpečenie práce

⁹ Keď naši nepriatelia počuli, že sa to prezradilo a Boh zmaril ich zámer, všetci sme sa mohli vrátiť ku hradbám, každý k svojej práci. ¹⁰ Od toho dňa polovica mojich mládencov pracovala na stavbe, kým druhá polovica držala oštep, štít, luku a panciere a velitelia stáli za celým domom Júdu. ¹¹ Tí, čo stavali hradby, aj tí, čo nosili a nakladali bremená, jednou rukou pracovali na stavbe a druhou držali zbraň. ¹² Každý, kto staval, mal na bedrách pripásaný svoj meč a takto staval, kým trubač stál vedľa mňa. ¹³ Šľachticom, predákom aj ostatnému ľudu som povedal: Práca je veľa a je rozsiahla, no my sme roztrúsení po hradbách, vzdialení jeden od druhého. ¹⁴ Zhromažďte sa k nám na miesto, kde začujete zvuk trúby. Náš Boh bude bojovať za nás. ¹⁵ Tak sme pracovali na diele od východu rannej zory až do východu hviezd, kým polovica držala kopije. ¹⁶ V tom čase som nariadil ľudu: Nech každý so svojím sluhom nocuje v Jeruzaleme a tak nám v noci pomôžu strážiť a cez deň pracovať. ¹⁷ Nikto z nás — ani ja, ani moji bratia, ani sluhovia, ani muži zo stráže, ktorí patrili k môjmu sprievodu —, sme si nevyzliekali šaty, ale každý mal svoju zbraň poruke.

Ponosy vykorisťovaných

5 Ľud, najmä ženy, začali hlasno volať o pomoc k svojim židovským krajanom. ² Niektorí sa sťažovali: Svojich synov a dcéry musíme dávať do zálohu, aby sme dostali obilie, najedli sa a mohli prežiť. ³ Iní hovorili: Svoje polia, vinice a domy dávame do zálohu, aby sme dostali obilie v tomto hlade. ⁴ Ďalší zase vraveli: Na zaplatenie dane kráľovi za svoje polia a vinice sme si museli požiť peniaze. ⁵ Veď my sme takí istí ľudia ako naši súkmeňovci, ich synovia sú takí istí ako naši synovia, a predsa musíme predávať vlastných synov a vlastné dcéry do otroctva — a niektoré z našich dcér sú už zotročené — sme však bezmocní. Naše polia a vinice patria iným.

Odpustenie dlhov

⁶ Keď som počul ich volanie o pomoc a tieto slová, veľmi som sa nahneval. ⁷ Rozhodol som sa, že vezmem na zodpovednosť šľachticov a predákov a dohovorím im: Vy úžerníčite na úkor svojich bratov. Zvolal som proti nim veľké zhromaždenie ⁸ a povedal som im: My sme podľa svojich možností vykúpili z otroctva svojich židovských bratov, ktorí boli predaní pohanom. Vy však sami predávate do otroctva svojich bratov a ich potom predávajú nám. Nato umĺkli a nenašli slova. ⁹ Ďalej som povedal: Nedobre robíte. Nechcete chodiť v bázni pred naším Bohom bez toho, aby nás pohanovia, naši nepriatelia, potupovali? ¹⁰ Veď i ja, moji bratia i moji sluhovia im požičiavame peniaze a obilie. Odpustme im tento dlh! ¹¹ Vráťte im teda ešte dnes ich polia, vinice, olivy a domy, ako aj úrok z peňazí, obilia, muštu a oleja, čo ste im požičali. ¹² Nato odvetili: Vráťme a nebudeme od nich nič požadovať. Urobíme, ako vravíš. Zavolať som kňazov, pred ktorými som ich zaviazal prisahou, že budú konať podľa tohto sľubu. ¹³ Vytriasol som aj záhyby svojho rúcha a povedal som: Nech Boh takto vytrasie z domu i majetku každého, kto nedodrží toto slovo. Nech bude takto vytrasený a prázdny. Nato celý zbor prisvedčil: Amen! Potom oslavovali Hospodina. A ľud urobil, ako sľúbil.

Nehemiášova obetavosť

¹⁴ Od toho dňa, keď ma kráľ ustanovil za miestodržiteľa v Judsku, teda počas dvanástich rokov — od dvadsiateho do tridsiateho druhého roku kráľa Artaxerxa — ani ja, ani moji bratia sme si nenárokovali miestodržiteľské dávky. ¹⁵ Predchádzajúci miestodržiteľia, moji predchodcovia, zatažovali ľud a vyberali od neho denne na chlieb a víno po štyridsať šeklov striebra. Aj ich sluhovia zneužívali svoju moc nad ľudom, ale ja som tak nerobil z bázne pred Bohom. ¹⁶ Podieľal som sa i na práci na hradbách. Nekúpili sme pole, ale všetci moji služobníci sa zapojili do práce. ¹⁷ Pri mojom stole jedávali Júdovci a predáci, okolo stopäťdesiat osôb, ako aj ľudia, ktorí k nám prichádzali z okolitých národov. ¹⁸ Denne sa pripravoval jeden vól, šesť vybraných oviec, aj hydinu mi pripravovali a raz za desať dní hojne rozličného vína, no miestodržiteľský plat som nepožadoval, lebo služba zatažovala tento ľud. ¹⁹ Pamätaj na mňa, Bože môj, na moje dobro, na všetko, čo som urobil pre tento ľud!

Pokusy odstrániť Nehemiáša

6 Keď oznámili Sanballatovi, Tobijovi a Arabovi Gešemovi i ostatným našim nepriateľom, že som vybudoval hradby a neostali na nich trhliny, hoci vráta do brán som do tých čias ešte neosadil, ² Sanballat a Gešem mi odkázali: Poď, poraďme sa spolu v niekto-rej dedine na rovine Ono. Zamýšľali mi však urobiť niečo zlé. ³ Ja som k nim však poslal poslov s odkazom: Musím vykonať veľkú prácu, preto ta nemôžem prísť. Prečo by sa mala práca prerušiť iba preto, že ju opustím, aby som zišiel k vám? ⁴ Podobným spôsobom mi poslali odkaz štyri razy, no ja som im odpovedal rovnako. ⁵ Sanballat podobne poslal ku mne svojho sluha aj piaty raz. Ten mal v ruke otvorený list, ⁶ v ktorom bolo napísané: Počuť medzi národmi — aj Gešem to tvrdí —, že sa ty a Júdovci zamýšľate vzbúriť, preto staviaš hradby. Podľa týchto rečí sa chceš sám stať ich kráľom. ⁷ Vraj si ustanovil aj prorokov, aby v Jeruzaleme o tebe prevolávali: Judsko má kráľa! Takú správu môžu oznámiť kráľovi. Poď teda, poradíme sa spolu! ⁸ Nato som odkázal: Nič z toho, čo tvrdíš, sa nestalo. Sám si si to vymyslel. ⁹ Tí všetci nás chceli zastrašiť. Hovorili si: Ich ruky ochabnú v práci a tá sa nedokončí. Tak teda, Bože, posilni moje ruky!

Falošný prorok

¹⁰ Vošiel som do domu Šemaju, Delajovho syna, Mehetabelovho vnuka, ktorý žil oddelene. Povedal mi: Poďme do Božieho domu, do vnútra chrámu, zavrime dvere chrámu, lebo sa ťa chystajú zabiť, v noci sa ťa chystajú zabiť! ¹¹ Ja som však odvetil: Môže niekto ako ja utiecť? Môže niekto ako ja vojsť do chrámu a zostať nažive? Nevojdem. ¹² Zbadal som, že ho Boh neposlal, ale proroctvo o mne vyslovil preto, lebo ho Tobija a Sanballat najali za odmenu. ¹³ Bol najatý, aby som dostal strach, urobil to a prehrešil sa. Použili by to na šírenie zlej povesti o mne, aby ma mohli hanobiť. ¹⁴ Pamätaj, Bože môj, na Tobiju a Sanballata, na tieto ich skutky aj na prorokyňu Noadju a ostatných prorokov, ktorí ma zastrašovali!

Dokončenie opravy hradieb

¹⁵ Tak boli dvadsiateho piateho elúla hradby dohotovené za päťdesiatdva dní. ¹⁶ Keď sa to všetci naši nepriatelia dopočuli a uvideli to všetky okolité pohanské národy, veľmi zma-lomyselneli. Uvedomili si, že toto dielo sa uskutočnilo s pomocou nášho Boha. ¹⁷ V tých-to dňoch judskí šľachtici popísali mnoho listov a odosielali ich Tobijovi. Tobijove zase dochádzali im. ¹⁸ Veď mnohí v Judsku s ním boli spojení prisahou. Bol zaťom Šechanju, Arachovho syna, a jeho syn Jochanán si vzal dcéru Mešulláma, Berechjovho syna. ¹⁹ Aj o jeho dobrých vlastnostiach hovorili predtým mnou a moje slová donášali jemu. Tobija posie-lal listy, aby ma zastrašoval.

Stráženie brán

7 Keď boli hradby dostavané, dal som osadiť vráta. Boli ustanovení aj vrátnici, speváci a leviti. ² Velením nad Jeruzalemom som poveril svojho brata Chananiho a veliteľa pevnosti Chananju, lebo bol spoľahlivejší a bohabojnejší ako mnohí iní. ³ Rozkázal som im: Nech neotvárajú brány Jeruzalema, kým slnko nezačne hriať. Nech vráta nezatvoria a nezamknú, dokiaľ slnko nezapadne za more. Obyvatelia Jeruzalema nech sa postavia do stráže: jedni na strážne miesto a druhí pred vlastný dom.

Zoznam tých, čo sa vrátili so Zerubbábelom

⁴ Mesto bolo rozsiahle a veľké, ale bývalo v ňom málo ľudí a domy neboli postavené. ⁵ Vtedy mi môj Boh vnukol, aby som zhromaždil šľachticov, predstavených i ľud a zapísal ich podľa rodov. Nasiel som rodový zoznam tých, čo sa vrátili na začiatku, a v ňom bolo napísané: ⁶ Toto sú ľudia z provincie, ktorí sa vrátili zo zajatia, do ktorého ich odvliekol babylonský kráľ Nebukadnesar. Vrátili sa do Jeruzalema a Judska, každý do svojho mesta. ⁷ Prišli so Zerubbábelom, Ješúom, Nechemjom, Azarjom, Raamjom, Nachamánim, Mordochajom, Bilsánom, Misperetom, Bigvajom, Nechúmom a Baanom. Zoznam mužov izraelského ľudu: ⁸ Parošových potomkov bolo dvetisícstosedemdesiatdva, ⁹ Šefatjových tristosedemdesiatdva, ¹⁰ Arachových šesťstopäťdesiatdva, ¹¹ Pachat-Moábových, teda Ješúových a Joábových, dvetisícosemstoosemnať, ¹² Elámových tisícdeväťdesiatštyri, ¹³ Zattuových osemstoštyridsaťpäť, ¹⁴ Zakkajových sedemstošesťdesiat, ¹⁵ Binnújových šesťstoštyridsaťosem, ¹⁶ Beabajových šesťstodvadsaťosem, ¹⁷ Azgádových dvetisícristodvadsaťdva, ¹⁸ Adonikámových šesťstošesťdesiatšesť, ¹⁹ Bigvajových dvetisícšesťdesiatšesť, ²⁰ Adínových šesťstopäťdesiatpäť, ²¹ Atérových, teda Chizkijových, deväťdesiatosem, ²² Chašumových tristosťdvadsaťosem, ²³ Becajových tristosťdvadsaťštyri, ²⁴ Charífových stodvanásť, ²⁵ Gibeónových deväťdesiatpäť, ²⁶ mužov z Betlehema a Netofy stosedemdesiatosem, ²⁷ z Anatótu stodvadsaťosem, ²⁸ z Bét-Azmavetu štyridsaťdva, ²⁹ z Kirjat-Jearimu, Kefiry a Beerótu sedemstoštyridsaťtri, ³⁰ z Rámy a Geby šesťstodvadsaťjeden, ³¹ z Michmásu stodvadsaťdva, ³² z Bételu a Aja stodvadsaťtri, ³³ z druhého Nebóa päťdesiatdva, ³⁴ potomkov druhého Eláma tisícdeväťdesiatštyri, ³⁵ Charímových tristosťdvadsať, ³⁶ mužov z Jericha tristoštyridsaťpäť, ³⁷ mužov z Lód-Chadída a z Óna sedemstodvadsaťjeden, ³⁸ potomkov Senaových tritisícdeväťstotridsať. ³⁹ Kňazi: Jedajových potomkov z Ješúovej rodiny bolo deväťstosedemdesiattri, ⁴⁰ Immérových tisícpäťdesiatdva, ⁴¹ Pašchúrových tisícdeväťdesiatšesť, ⁴² Charímových tisícdeväťdesiatšesť. ⁴³ Leviti: potomkov Ješúu, teda Kadmiela a Hodvu, bolo sedemdesiatštyri. ⁴⁴ Speváci: potomkov Asáfa bolo stoštyridsaťosem. ⁴⁵ Vrátnici: Šallúmových, Atérových, Talmónových, Akkúbových, Chatitových, Šobajových potomkov bolo stotridsaťosem. ⁴⁶ Chrámoví nevoľníci boli: potomkovia Cichu, Chasufu, Tabbaóta, ⁴⁷ Kerósa, Síu, Padóna, ⁴⁸ Lebanu, Chagabu, Šalmaja, ⁴⁹ Chanána, Giddéla, Gachara, ⁵⁰ Reaja, Recína, Nekodu, ⁵¹ Gazzáma, Uzzu, Paséacha, ⁵² Besaja, Meuníma, Nefusíma, ⁵³ Bakbúka, Chakufu, Charchúra, ⁵⁴ Baclíta, Mechidu, Charšu, ⁵⁵ Barkósa, Siseru, Temacha, ⁵⁶ Neciacha a Chatifu. ⁵⁷ Potomkovia Šalamúnových služobníkov boli: potomkovia Sotaja, Sofereta, Peridu, ⁵⁸ Jalu, Darkóna, Giddéla, ⁵⁹ Šefatju, Chattíla, Pocheret-Haccebajíma a Amóna. ⁶⁰ Všetkých chrámových nevoľníkov a potomkov Šalamúnových služobníkov bolo tristosťdeväťdesiatdva. ⁶¹ Tí prišli z Tél-Melachu, Tél-Charše, Kerúbu, Addónu a z Imméru, no nemohli dokázať, že ich otcovský rod a pôvod je z Izraela. ⁶² Delajových, Tobijových a Nekodaových potomkov bolo šesťstoštyridsaťdva. ⁶³ Z kňazov potomkovia Chobaja, Kóca a Barzillaja, ktorý si vzal za ženu jednu z dcér Gileádčana Barzillaja a volal sa podľa ich mena, ⁶⁴ hľadali svoju listinu rodového zoznamu. Keď sa však nenašla, boli vyhlásení za

nevhodných na kňazskú službu. ⁶⁵ Miestodržiteľ im povedal, že nesmú byť z najsvätejších vecí, kým nebude ustanovený kňaz, ktorý sa bude dopytovať pomocou urím a tummím.

Majetok a milodary navrátenecov

⁶⁶ Celé spoločenstvo dovedna tvorilo štyridsaťtisícšesťdesiat ľudí ⁶⁷ okrem otrokov a otrokyň, ktorých bolo sedemtisícšesťdesiatšesť. Mali aj dvestoštyridsaťpäť spevákov a speváčok. Koní mali sedemtisícšesť, mulíc dvestoštyridsaťpäť, ⁶⁸ tŕiav mali štyristotridsaťpäť, oslov šesťtisícšesťdesiatdva. ⁶⁹ Niekoľkí z predákov rodov prispeli na dielo: miestodržiteľ pridal k chrámovému pokladu tisíc zlatých drachiem, päťdesiat kropeníc a päťtisícšesťdesiat kňazských rúch. ⁷⁰ Z predákov rodov prispeli na poklad určený pre dielo dvadsaťtisíc zlatých drachiem a dvetisícšesťdesiat mín striebra. ⁷¹ Toho, čo daroval zvyšok ľudu, bolo dvadsaťtisíc zlatých drachiem, dvetisíc mín striebra a šesťdesiatšesťdesiat kňazských rúch. ⁷² Nato sa kňazi, leviti, vrátnici, speváci, ako aj niektorí z ľudu usídlili v Jeruzaleme, chrámoví nevoľníci i celý Izrael zasa vo svojich mestách. Keď nadišiel siedmy mesiac, Izraeliti už boli vo svojich mestách.

Prečítanie zákona

8 Všetok ľud do jedného sa zhromaždil na námestie pred Vodnou bránou. Vyzvali zákonníka Ezdráša, aby priniesol knihu Mojžišovho zákona, ktorý Hospodin prikázal Izraelu. ² Kňaz Ezdráš v prvý deň siedmeho mesiaca priniesol zákon pred zhromaždenie mužov, žien a tých, ktorí boli schopní rozumieť, čo počujú. ³ Čítal z neho na námestí pred Vodnou bránou od svitania do poľudnia pred mužmi, ženami a tými, čo boli schopní rozumieť. Pozornosť všetkých bola upriamená na knihu zákona. ⁴ Zákonník Ezdráš stál na vyvýšenom drevenom podstavci, ktorý na ten účel zhotovili. Vedľa neho stál po pravici Mattitja, Šema, Anaja, Urija, Chilkija, Maaseja a po ľavici Pedaja, Míšael, Malkija, Chašum, Chašbaddana, Zecharja a Mešullám. ⁵ Ezdráš otvoril knihu pred všetkým ľudom, lebo stál vyššie. Keď knihu otvoril, všetok ľud povstal. ⁶ Ezdráš dobrorečil Hospodinovi, veľkému Bohu. Všetok ľud pozdvihol ruky a odpovedal: Amen, amen! Padli na kolená a klaňali sa Hospodinovi tvárou až po zem. ⁷ Ješúa, Bani, Šerebja, Jamín, Akkúb, Šabbetaj, Hodija, Maaseja, Kelita, Azarja, Jozabád, Chanán, Pelaja a leviti vysvetľovali ľudu zákon. Ľud stál na svojom mieste. ⁸ Čítali z knihy Božieho zákona, odsek za odsekom, a vysvetľovali zmysel, aby ľudia chápali, čo sa čítalo.

Smútok ľudu

⁹ Vtedy kráľovský miestodržiteľ Nehemiáš, kňaz a zákonník Ezdráš i leviti, ktorí poučovali ľud, povedali všetkému ľudu: Tento deň je zasvätený Hospodinovi, vášmu Bohu. Nesmúte a neplaťte! Všetok ľud totiž plakal, keď počul slová zákona. ¹⁰ Ďalej im povedal: Chodte, jedzte dobroty, pite sladké nápoje a pošlite niečo aj tým, čo nemajú nič pripravené, lebo tento deň je zasvätený nášmu Pánovi. Nebudte smutní, lebo radosť Hospodina je vašim útočiskom. ¹¹ Aj leviti upokojovali všetok ľud: Utíšite sa, lebo tento deň je posvätný. Nebudte smutní! ¹² Vtedy všetok ľud odišiel jesť, piť, posielat dary a usporiadať veľkú radostnú slávnosť, lebo pochopil slová, ktoré mu oznámili.

Svätenie slávnosti Stránkov

¹³ Na druhý deň sa zhromaždili predáci rodín všetkého ľudu, kňazi aj leviti k zákonníkovi Ezdrášovi, aby sa ďalej oboznámili so slovami zákona. ¹⁴ V zákone, ktorý Hospodin prikázal prostredníctvom Mojžiša, našli napísané, že Izraeliti majú počas slávnosti v siedmom mesiaci bývať v stanoch ¹⁵ a že majú vyhlásiť a rozhlásiť vo všetkých mestách i v Jeruzaleme: Vyjdite do hôr, prineste ratolesti šľachtených i planých olív, ratolesti myrtné, palmové

aj ratolesti iných listnatých stromov na zhotovenie stanov, ako je napísané. ¹⁶ Vtedy ľudia vyšli, doniesli ratolesti a zhotovili si stany, každý na svojej streche, na svojich dvoroch, na nádvorí Božieho domu, na námestí pri Vodnej bráne i na námestí pri Efrajimskej bráne. ¹⁷ Tak si celé spoločenstvo tých, čo sa vrátili zo zajatia, zhotovilo stany a bývalo v nich. Izraeliti tak totiž nerobili od čias Jozuu, syna Núna, až po onen deň. Zavládla preveľká radosť. ¹⁸ Každodenne, od prvého až do posledného dňa, sa čítala kniha Božieho zákona. Sedem dní svätili slávnosť a na ôsmy deň sa podľa nariadenia konalo slávnostné zhromaždenie.

Kajúca modlitba ľudu

9 Na dvadsiaty štvrtý deň toho istého mesiaca sa Izraeliti zhromaždili. Oblečení do vrecoviny a posypaní zemou sa postili. ² Potomkovia Izraela sa oddelili od všetkých cudzincov, postavili sa a vyznávali svoje hriechy aj previnenia svojich otcov. ³ Povstali na svojich miestach, keď štvrtinu dňa čítali v knihe zákona Hospodina, svojho Boha, a štvrtinu dňa sa vyznávali a klaňali Hospodinovi, svojmu Bohu. ⁴ Potom sa Ješúa, Bani, Kadmiel, Šebanja, Bunni, Šerebja, Bani a Kenáni postavili na stupienok pre levitov a hlasno vyzývali Hospodina, svojho Boha. ⁵ Leviti Ješúa, Kadmiel, Bani, Chašabneja, Šerebja, Hodija, Šebanja a Petachja povedali: Povstaňte, dobrorečte Hospodinovi, svojmu Bohu, od vekov až naveky! Nech dobrorečia tvojmu slávnemu menu, ktoré je vyvýšené nad každé dobrorečenie a chválu. ⁶ Ty si jediný, Hospodin, ty si stvoril nebesia, nebesia nebies a všetky ich zástupy, zem a všetko, čo je na nej, moria i všetko, čo je v nich. Ty všetkému dávaš život a nebeské zástupy sa ti klaňajú. ⁷ Ty, Hospodin, si Boh, ktorý si vyvolil Abrahámu, vyviedol si ho z Úru Chaldecov a dal si mu meno Abrahám. ⁸ Keď si zistil, že jeho srdce je ti verné, uzavrel si s ním zmluvu, že krajinu Kanaánčanov, Chetitov, Amorejčanov, Perizzejcov, Jebúsejov a Gírgašejev dáš jeho potomstvu. Dodržal si svoje slovo, lebo si spravodlivý. ⁹ Videl si biedu našich otcov v Egypte, vypočul si ich volanie o pomoc pri Trstinovom mori. ¹⁰ Urobil si znamenia a divy na faraónovi, na všetkých jeho služobníkoch i na celom ľude jeho krajiny, pretože si vedel, že sa voči nim správajú spupne. Tým si si urobil meno, aké máš dodnes. ¹¹ Rozdelil si pred nimi more a uprostred mora prešli po suchu, ale ich prenasledovateľov si vrhol do hlbín ako kameň do rozbúrených vôd. ¹² Vo dne si ich vodil oblakovým stĺpom a ohnivým stĺpom v noci, aby si im osvetľoval cestu, ktorou mali ísť. ¹³ Zostúpil si na vrch Sinaj, hovoril si s nimi z neba a dal si im správne nariadenia, spoľahlivé zákony, dobré ustanovenia a prikázania. ¹⁴ Oboznámil si ich so svojim svätým dňom sobotného odpočinku a dal si im prostredníctvom svojho služobníka Mojžiša prikázania, ustanovenia a zákony. ¹⁵ Dal si im chlieb z neba, keď trpeli hladom, aj vodu si vyviedol zo skaly, keď boli smädní. Kázal si im, aby išli a zabrali do vlastníctva krajinu, o ktorej si so zdvihnutou rukou prisahal, že im ju dáš. ¹⁶ Avšak oni, naši otcovia, spýšneli, zatvrdili sa a nepočúvali tvoje príkazy, ¹⁷ nechceli ťa poslúchať a nepamätali na tvoje predivné skutky, ktoré si konal s nimi. Zatvrdili si šíje, vzali si do hlavy, že sa vrátia do svojho otroctva v Egypte. Ty si však Boh, ktorý odpúšťa, ktorý je milostivý a milosrdný, dlho zhovievajúci a bohatý v milosti, a tak si ich neopustil. ¹⁸ Hoci si odliali podobu teľaťa a povedali: Toto je tvoj boh, ktorý ťa vyviedol z Egypta! a hoci sa dopúšťali veľkého rúhania, ¹⁹ ty si ich vo svojom preveľkom milosrdenstve neopustil na púšti. Oblakový stĺp od nich neodstúpil vo dne, ale viedol ich cestou, ani ohnivý stĺp v noci, lež osvetľoval im cestu, ktorou mali ísť. ²⁰ Dal si im svojho dobrého ducha, aby ich priviedol k rozumu. Ich ústam si neodoprel svoju mannu a dal si im vodu, keď mali smäť. ²¹ Štyridsať rokov si ich opatroval na púšti, nemali nedostatok. Plášte sa im nezodrali ani nohy im neopuchli. ²² Dal si im kráľovstvá a národy,

rozdělil si im ich až po okraj a oni zabrali krajinu Sichóna, krajinu chešbónskeho kráľa i krajinu bášanského kráľa Óga. ²³ Rozmnožil si ich synov ako nebeské hviezdy a voviedol si ich do krajiny, o ktorej si prisľúbil ich otcom, že vojdú do nej a zaberú ju do vlastníctva. ²⁴ Synovia vošli, zabrali do vlastníctva krajinu a ty si pred nimi pokoril obyvateľov krajiny, Kanaánčanov, a vydal si im do rúk ich kráľov a národy krajiny, aby s nimi naložili, ako sa im páčilo. ²⁵ Obsadili opevnené mestá a úrodnú pôdu, zabrali príbytky plné dobrých vecí, vykopané studne, vinice, olivové sady a množstvo ovocných stromov. Jedli, nasýtili sa, stučneli a užívali si vďaka tvojej veľkej dobrote. ²⁶ No spriechli sa, vzbúrili sa proti tebe, tvoj zákon zavrhlí a povraždili tvojich prorokov, ktorí ich nabádali, aby sa navrátili k tebe. Dopúšťali sa veľkého rúhania. ²⁷ Preto si ich vydal napospas protivníkom a tí ich sužovali. Keď vo chvíľach súženia volali k tebe o pomoc, ty si ich vypočul z nebies. Podľa svojho veľkého milosrdenstva si im dával záchrancov, ktorí ich vyslobodzovali z rúk ich protivníkov. ²⁸ Len čo si vydýchli, opäť páchali, čo sa ti nepáči. Keď si ich vydal napospas ich nepriateľom a tí ich prenasledovali, znova volali k tebe. Ty si ich podľa svojho milosrdenstva vypočul z neba a mnohokrát vyslobodil. ²⁹ Napomínal si ich, aby sa vrátili k tvojmu zákonu, ale oni spyšneli, neposlúchali tvoje prikázania a hrešili proti tvojim právnym predpisom, ktorých dodržiavaním človek žije. No oni vzdorovito mykli plecami, zatvrdili sa a neposlúchali. ³⁰ Veľa rokov si k nim bol zhovievavý, napomínal si ich svojím duchom prostredníctvom svojich prorokov, no neposlúchali, a preto si ich vydal do rúk národov krajín. ³¹ Avšak pre svoje hojné milosrdenstvo si s nimi neskoncoval, ani si ich neopustil, lebo ty si milostivý a milosrdný Boh. ³² Teraz však, Bože náš, veľký, mocný a hrozný Bože, ktorý zachovávaš zmluvu a priazeň, nepodceňuj všetky útrapy, ktoré zastihli nás, našich kráľov, naše kniežatá, našich kňazov, našich prorokov, našich otcov a všetok tvoj ľud od čias asýrskych kráľov až dodnes. ³³ Ty si spravodlivý vo všetkom, čo nás zastihlo, lebo ty si konal verne, ale my sme si počínali bezbožne. ³⁴ Naši králi, naše kniežatá, naši kňazi a naši otcovia neplnili tvoj zákon, nedbali na tvoje príkazy a na tvoje výstrahy, ktorými si ich varoval. ³⁵ Vo svojom kráľovstve napriek mnohým tvojim dobrodeniam, ktoré si im preukazoval, a v rozľahlej úrodnej krajine, ktorú si im dal, ti neslúžili, ani sa neodvrátili od svojich zlých skutkov. ³⁶ Hľa, my sme dnes otrokmi. V krajine, ktorú si dal našim otcom, aby požívali jej ovocie a jej dobré veci, hľa, v tej sme otrokmi. ³⁷ Jej hojná úroda patrí kráľom, ktorých si ustanovil nad nami za naše hriechy. Tí podľa svojej ľubovôle panujú nad našimi telami aj nad naším dobytkom. Sme vo veľkom súžení.

Obnovenie zmluvy s Bohom

10 Pre toto všetko uzatvárame písomne pevnú dohodu spečatenú našimi kniežatami, našimi levitmi a našimi kňazmi. ² Listinu spečatili: miestodržiteľ Nehemiáš, syn Chachalju, a Cidkija, ³ Seraja, Azarja, Jirmeja, ⁴ Paščúr, Amarja, Malkija, ⁵ Chattús, Šebanja, Mallúch, ⁶ Charím, Meremót, Obadja, ⁷ Daniel, Ginnetón, Baruch, ⁸ Mešullám, Abija, Mijjamín, ⁹ Maazja, Bilgaj, Šemaja; to boli kňazi. ¹⁰ Leviti: Ješúa, syn Azanju, Binnúj zo synov Chenadádoých, Kadmiel ¹¹ a jeho bratia, Šebanja, Hodija, Kelita, Pelaja, Chanán, ¹² Micha, Rechób, Chašabja, ¹³ Zakkúr, Šerebja, Šebanja, ¹⁴ Hodija, Bani a Beninu. ¹⁵ Predáci ľudu: Paroš, Pachat-Moáb, Elám, Zattu, Bani, ¹⁶ Bunni, Azgád, Beba, ¹⁷ Adonija, Bigvaj, Adín, ¹⁸ Atér, Chizkija, Azzúr, ¹⁹ Hodija, Chašum, Becaj, ²⁰ Charíf, Anatót, Nebaj, ²¹ Magpiáš, Mešullám, Chezír, ²² Mešežabel, Cadók, Jaddúa, ²³ Pelatja, Chanán, Anaja, ²⁴ Hošea, Chananja, Chaššúb, ²⁵ Hallochész, Pilcha, Šobék, ²⁶ Rechúm, Chašabna, Maaseja, ²⁷ Achija, Chanán, Anán, ²⁸ Mallúch, Charím, Baana.

Závazok neuzatvárať miešané manželstvá

²⁹ Ostatný ľud, kňazi, leviti, vrátnici, speváci, chrámoví nevoľníci a všetci, ktorí sa oddelili od národov pohanských krajín a pridali sa k Božiemu zákonu, ich ženy, synovia, dcéry, všetci, ktorí boli schopní chápať, ³⁰ pripojili sa k svojim vznešeným bratom, zaviazali sa kľatbou a prisahou, že sa budú riadiť Božím zákonom, ktorý bol vydaný prostredníctvom Božieho služobníka Mojžiša, a budú zachovávať a plniť všetky príkazy Hospodina, nášho Pána, jeho právne predpisy a jeho ustanovenia: ³¹ Svoje dcéry nevydáme za pohanov v krajine a ich dcéry nebudeme brať pre svojich synov. ³² Ak pohanía prinesú na predaj svoj tovar alebo akékoľvek obilie v deň sobotného odpočinku, neprevezmeme to od nich ani v deň sobotného odpočinku, ani v iný posvätný deň. Siedmeho roku sa zriekneme úrody i akéhokoľvek vymáhania dlhov.

Závazok odvádzať poplatky

³³ Ďalej si ukladáme za povinnosť dávať za seba tretinu šekla ročne na službu v dome nášho Boha ³⁴ na predkladané chleby, na ustavičnú pokrmovú obetu, na ustavične spaľovanú obetu, na obety v dňoch sobotného odpočinku, v novmesiaci a na výročné slávnosti, na posvätné dary, na obety za hriech, určené na získanie zmierenia Izraela, a na všetku prácu v dome nášho Boha. ³⁵ Ďalej my, kňazi, leviti aj ľud určujeme lósom spôsob darovania dreva, ktoré prinesieme každoročne podľa rodín v stanovený čas do domu nášho Boha, aby horelo na oltári Hospodina, nášho Boha, ako je napísané v zákone. ³⁶ Zaväzujeme sa prinášať každoročne prvotiny zo svojho poľa, prvotiny z každého ovocia všetkých stromov do Hospodinovho domu. ³⁷ Podobne budeme prinášať do domu nášho Boha kňazom konajúcim službu v dome nášho Boha to, čo je prvorodené z našich synov a zvierat, ako je napísané v zákone, prvorodené zo svojho hovädzieho dobytku i oviec. ³⁸ Prvotiny zo svojho zamiesneného cesta a svoje pozdvižované dávky, prvotiny zo všetkých ovocných stromov, muštu i oleja budeme prinášať kňazom do komôr domu nášho Boha, desiatky zo svojho poľa zase levitom. Leviti vyberú totiž desiatky po všetkých našich vidieckych mestách. ³⁹ Keď leviti vyberajú desiatky, nech je s levitmi aj kňaz, áronovský potomok. Potom leviti zanesú desiatok z desiatkov do domu nášho Boha do skladiskových komôr. ⁴⁰ Do komôr mali totiž Izraeliti i leviti prinášať dávky obilia, muštu i oleja. Tam sú nádoby sväte, službukonajúci kňazi, vrátnici a speváci. Nebudeme zanedbávať dom svojho Boha.

Osídlenie Jeruzalema vidieckym ľudom

11 Predáci ľudu bývali v Jeruzaleme a ostatný ľud losoval, aby každý desiaty išiel bývať do svätého mesta Jeruzalema a deviaty zostali v iných mestách. ² Ľud žehnal všetkým, ktorí sa dobrovoľne odhodlali bývať v Jeruzaleme. ³ Toto sú predáci provincie, ktorí bývali v Jeruzaleme a judských mestách. Každý býval na svojom vlastníctve po svojich mestách: Izraeliti, kňazi, leviti, chrámoví nevoľníci a potomkovia Šalamúnových služobníkov. ⁴ V Jeruzaleme bývali niektorí z Júdovcov a Benjamínovcov. Z Júdovcov: Ataja, syn Uzziju, syna Zecharju, syna Amarju, syna Šefatju, syna Mahalalela z Perecových potomkov, ⁵ Maaseja, syn Barucha, syna Kol-Chozeho, syna Chazaju, syna Adaju, syna Jojaríba, syna Zecharju, syna Šilčana. ⁶ Všetkých Perecových potomkov, čo bývali v Jeruzaleme, bolo štyristošesťdesiatosem udatných mužov. ⁷ Toto sú zase Benjamínovci: Sallu, syn Mešulláma, syna Joéda, syna Pedaju, syna Kolaju, syna Maaseju, syna Itiela, syna Ješaju. ⁸ Ďalej Gabbaj a Sallaj, spolu deväťstodvadsaťosem. ⁹ Joel, syn Zichriho, bol ich predstavený, a Jehuda, syn Hassenuu, bol druhý nad mestom. ¹⁰ Z kňazov: Jedaja, syn Jojaríba, Jachín, ¹¹ Seraja, syn Chilkiju, syna Mešulláma, syna Cadóka, syna Merajóta, syna Achitúba, bol

predstavený Božieho domu, ¹² a ich bratia, ktorí konali službu v chráme. Bolo ich osemstodvadsaťdva. Ďalej Adaja, syn Jerocháma, syna Pelalju, syna Amciho, syna Zecharju, syna Pašchúra, syna Malkiju, ¹³ a jeho bratia, predáci rodín. Tých bolo dvestoštyridsaťdva. Amašsaj, syn Azarela, syna Achzaja, syna Mešillemóta, syna Imméra, ¹⁴ a ich bratia, udatní hrdinovia; tých bolo stodvadsaťosem. Ich predstaveným bol Zabdiel, syn Haggadolíma. ¹⁵ Z levitov: Šemaja, syn Chaššúba, syna Azrikáma, syna Chašabju, syna Bunniho, ¹⁶ Šabbetaj a Jozabád z levitských predákov, ktorí dozerali na vonkajšie práce pri Božom dome, ¹⁷ Mattanja, syn Michu, syna Zabdiho, syna Asáfa — ten prvý začínal chválospev pri modlitbe, Bakbukja, ako druhý medzi svojimi bratmi, a Abda, syn Šammúu, syna Galála, syna Jedutúna. ¹⁸ Všetkých levitov vo svätom meste bolo dvestoosemdesiatštyri. ¹⁹ Vrátnici: Akkúb, Talmón a ich bratia, ktorí strážili pri bránach. Tých bolo spolu stosedemdesiatdva. ²⁰ Ostatní Izraeliti, kňazi i leviti boli vo všetkých judských mestách, každý na svojom dedičstve. ²¹ Chrámoví nevoľníci bývali na Ófele; Cicha a Gišpa boli nadradenými chrámovým nevoľníkom. ²² Predstavený levitov v Jeruzaleme bol Uzzi, syn Baniho, syna Chašabju, syna Mattanju, syna Michu, z potomkov Asáfa, ktorí spievali pri službe v Božom dome. ²³ Platil pre nich kráľovský príkaz a pevná dohoda pre spevákov o tom, čo kto mal robiť vo svoj deň. ²⁴ Petachja, syn Mešezabela, z potomstva Zeracha, syna Jehudu, bol kráľovským pobočníkom vo všetkých veciach, ktoré sa týkali ľudu.

Mestá Júdovcov a Benjamínovcov

²⁵ Niektorí z Júdovcov sa usadili v osadách na svojich poliach v Kirjat-Arbe a priľahlých dedinách, Dibóne a priľahlých dedinách, v Jakabceele a priľahlých osadách, ²⁶ v Ješúe, Molade a v Bét-Pelete, ²⁷ v Chacar-Šuále, Beér-Šebe a priľahlých dedinách, ²⁸ v Ciklagu, Mechone a priľahlých dedinách, ²⁹ v Ěn-Rimmóne, v Corei a Jarmúte, ³⁰ v Zanáochu, Adulláme a priľahlých dedinách, v Lachiši a na jeho poliach, v Azeke a priľahlých dedinách. Tak sa usadili od Beér-Šeby až po údolie Hinnóm. ³¹ Príslušníci Benjamína bývali, počnúc od Geby, v Michmáse, Ajji, Bételi a priľahlých dedinách, ³² v Anatóte, Nóbe, Ananji, ³³ Chacóre, Ráme, Gittajime, ³⁴ Chadíde, Ceboíme, Neballáte, ³⁵ Lóde, Óne a v Údolí remeselníkov. ³⁶ Z levitov sa niektoré judské skupiny pripojili k Benjamínovcom.

Leviti a kňazi, ktorí sa vrátili so Zerubbábelom

12 Toto sú kňazi a leviti, ktorí sa vrátili so Zerubbábelom, Šealtielovým synom: Ješúa, Seraja, Jirmeja, Ezra, ² Amarja, Mallúch, Chattúš, ³ Šechanja, Rechúm, Meremót, ⁴ Iddo, Ginnetój, Abija, ⁵ Mijjamín, Maadja, Bilga, ⁶ Šemaja, Jojarib, Jedaja, ⁷ Sallu, Amók, Chilkija, Jedaja. To boli predáci kňazov a ich bratov za dní Ješúu. ⁸ Leviti: Ješúa, Binnúj, Kadmiel, Šerebja, Jehuda a Mattanja, ktorý mal so svojimi bratmi na starosti ďakovné piesne. ⁹ Ich bratia Bakbukja a Unni stáli v službe oproti nim. ¹⁰ Ješúa splodil Jojakíma, Jojakím splodil Eljašíba a Eljašíb splodil Jojadu. ¹¹ Jojada splodil Jonatána, Jonatán splodil Jaddúu.

Kňazské rodiny za Jojakíma

¹² V dňoch Jojakíma boli kňazmi títo predáci rodín: za Serajovu rodinu Meraja, za Jirmejovu Chananja, ¹³ za Ezrovu Mešullám, za Amarjovu Jochanán, ¹⁴ za Mallúchovu Jonatán, za Šebanjovu Jozef, ¹⁵ za Charímovu Adna, za Merajótovu Chelkaj, ¹⁶ za Iddovu Zecharja, za Ginnetónovu Mešullám, ¹⁷ za Abijovu Zichri, za Minjaminovu a Moadjovu Piltaj, ¹⁸ za Bilgovu Šammúa, za Šemajovu Jonatán, ¹⁹ za Jojaribovu Mattenaj, za Jedajovu Uzzi, ²⁰ za Sallajovu Kallaj, za Amókovu Eber, ²¹ za Chilkijovu Chašabja, za Jedajovu Netaneel.

Zoznam levitov do čias veľ'kňaza Jochanána

²² Leviti, predáci kňazských rodín, boli spísaní za čias Eljašiba, Jojadu, Jonatána a Jaddúu až po kraľovanie perzského Dária. ²³ Pri Léviovcoch boli predáci rodín vpísaní do Knihy letopisov až po dni Jochanána, Eljašibovho syna. ²⁴ Predáci levitov boli: Čašabja, Šerebja, Ješúa, Binnúj, Kadmiel a ich bratia, ktorí stáli pri chválospevoch a ďakovných piesňach podľa rozkazu Božieho muža Dávida oproti nim, skupina pri skupine. ²⁵ Mattanja, Bakbukja, Obadja, Mešullám, Talmón a Akkúb boli strážnikmi, ktorí konali službu vrátnikov v skladiskách pri bránach. ²⁶ Tí boli za dní Jojakíma, syna Ješúu, syna Joadáka, za čias miestodržiteľa Nehemiáša a kňaza-zákonníka Ezdráša.

Posviacka jeruzalemských hradieb

²⁷ Pri posviacke hradieb Jeruzalema vyhľadali levitov na všetkých miestach a priviedli ich do Jeruzalema, aby vykonali radostnú posviacku s ďakovnými piesňami, spevmi, cimbalmi, harfami a citarami. ²⁸ Tu sa zhromaždili príslušníci spevákov tak z okolia Jeruzalema, ako aj z osád Netofanov, ²⁹ z Bét-Gilgálu, zo strání Geby a Azmávetu; speváci si totiž vystavali osady okolo Jeruzalema. ³⁰ Keď sa kňazi a leviti očistili, očistili aj ľud, brány a hradby. ³¹ Potom som poslal judské kniežatá hore na hradby a zriadil som dva veľké ďakovné zbory a slávnostné sprievody. Jeden šiel napravo po hradbe smerom k Hnojnej bráne. ³² Za nimi šiel Hošaja s polovicou judských kniežat, ³³ Azarja, Ezra, Mešullám, ³⁴ Jehuda, Benjamín, Šemaja, Jirmeja ³⁵ a niektorí z kňazov s trúbami: Zecharja, syn Jonatána, syna Šemaju, syna Mattanju, syna Michaju, syna Zakkura, syna Asáfa, ³⁶ jeho súkmeňovci Šemaja, Azarel, Milalaj, Gilalaj, Maaj, Netaneel, Jehuda a Chanani hrali na hudobných nástrojoch Božieho muža Dávida a zákonník Ezdráš bol pred nimi. ³⁷ Pri Pramennej bráne vystupovali priamo po schodoch Dávidovho mesta pri výstupe na hradby ponad Dávidovým domom až po Vodnú bránu na východe. ³⁸ Druhý ďakovný zbor sa uberal naľavo a ja za ním s polovicou ľudu po múre popri Pecnej veži až k Širokej hradbe, ³⁹ ďalej ponad Efrajimskú bránu, Starú bránu, Rybnú bránu, vežu Chananel a vežu Mea až po Ovčiu bránu a zastal pri bráne väznice. ⁴⁰ Obe skupiny vzdávajúcich vďaku sa postavili v Božom dome aj so mnou i s polovicou šľachty, ⁴¹ i kňazi Eljakím, Maaseja, Minjamin, Michaja, Eljoenaj, Zecharja, Chananja s trúbami, ⁴² i Maaseja, Šemaja, Eleazár, Uzzi, Jochanán, Malkija, Elám a Ezer. Speváci sa dali do spevu pod vedením Jizrachju. ⁴³ V ten deň prinášali početné obety a radovali sa, lebo Boh im spôsobil radosť. Aj ženy a deti plesali a prejavy radosti Jeruzalema sa ozývali naďaleko. ⁴⁴ V ten deň poverili niektorých mužov dozorom nad komorami, pokladnicou, dávkami, prvotinami a desiatkami, aby v nich zhromaždili zákonité podiely pre kňazov a levitov z mestských polí, lebo Júda mal radosť zo službukonajúcich kňazov a levitov. ⁴⁵ Oni bdeli nad bohoslužbou a nad službou očisťovania, podobne speváci a vrátnici podľa príkazu Dávida a jeho syna Šalamúna. ⁴⁶ Už dávno, za čias Dávida a Asáfa, jestvovali totiž vedúci spevákov aj oslavné a ďakovné piesne Bohu. ⁴⁷ Za dní Zerubbábel a Nehemiáša celý Izrael odovzdával podiely pre spevákov a vrátnikov, ako to každý deň vyžadoval; dávali posvätné dary levitom, leviti zase dávali posvätné dary Áronovým synom.

Vylúčenie Ammónčanov a Moábčanov

13 V tom čase čítali ľudu verejne z Mojžišovej knihy a našli v nej napísané, že Ammónčan a Moábčan nikdy nesmie vstúpiť do Božieho zhromaždenia, ² pretože Izraelitom nevyšli v ústrety s chlebom a vodou, ale najali proti nim Bileáma, aby ich preklínal. Náš Boh však zmenil kliatbu na požehnanie. ³ Keď počuli ten zákon, oddelili všetkých miešancov od Izraela.

Odstránenie Tobiju z chrámu

⁴ Ešte predtým kňaz Eljašib, ktorý bol správca siení domu nášho Boha a bol Tobijov príbuzný, ⁵ prepožičal mu veľkú miestnosť, kde predtým ukladali pokrmové obety, kadidlo, nádoby, desiatky obilia, muštu a oleja, čo patrilo levitom, spevákom a vrátnikom, ako aj pozdvihované obety pre kňazov. ⁶ Keď sa toto všetko dialo, nebol som v Jeruzaleme. V tridsiatom druhom roku babylonského kráľa Artaxerxa som totiž odcestoval ku kráľovi a po istom čase som si vyžiadal od neho voľno. ⁷ Keď som prišiel do Jeruzalema a dozvedel som sa o zlej veci, ktorú pre Tobiju spáchal Eljašib — zariadil totiž pre neho miestnosť vo dvoranách domu nášho Boha — ⁸ veľmi sa mi to nepáčilo a dal som vyhodiť všetko Tobijovo domáce zariadenie z miestnosti. ⁹ Miestnosť som prikázal očistiť a znova tam vnieť náradie Božieho domu, pokrmové obety a kadidlo.

Nariadenie desiatkov

¹⁰ Dozvedel som sa tiež, že levitom sa neodovzdávalo to, čo im patrí, na čo sa službukonajúci leviti a speváci rozutekali, každý na svoje pole. ¹¹ Vtedy som pokarhal predstavených a opýtal som sa: Prečo je Boží dom opustený? Potom som ich zhromaždil a postavil na ich miesta. ¹² Vtedy všetci Júdovci prinášali desiatky obilia, muštu i oleja do zásobární. ¹³ Za dozorcú nad skladiskami som určil kňaza Šelemju, zákonníka Cadóka, z levitov Pedaju a za ich pobočníka Chanána, syna Zakkúra, syna Mattanju, lebo ich pokladali za spoľahlivých. Ich úlohou bolo rozdeľovať čiastky svojim bratom. ¹⁴ Pamätaj preto na mňa, Bože môj, a nevymaž z pamäti moje dobrodenie, ktoré som preukázal domu svojho Boha a jeho službe.

Znesväčovanie dňa sobotného odpočinku

¹⁵ V tých dňoch som videl, že v Judsku v deň odpočinku lisujú víno, zväzajú hromady obilia, na osly nakladajú bremená a v deň sobotného odpočinku privážajú do Jeruzalema aj víno, hrozno, figy a rozličný náklad. Vystríhal som ich, keď v takýto deň predávali potraviny. ¹⁶ Týrčania, ktorí tam bývali, privážali v deň sobotného odpočinku ryby a predávali rozličný tovar Júdovcom i v Jeruzaleme. ¹⁷ Vtedy som pokarhal judských šľachticov a opýtal som sa ich: Čo to za veľké zlo páchate, keď znesväcujete deň sobotného odpočinku? ¹⁸ Nerobili tak už vaši otcovia, takže náš Boh uviedol na nás aj na toto mesto všetku tú pohromu? Vy však privolávate na Izrael ešte väčší hnev tým, že znesväcujete deň sobotného odpočinku. ¹⁹ Len čo sa v bránach Jeruzalema začalo stmievať pred dňom sobotného odpočinku, rozkázal som, aby brány zatvorili. Prikázal som tiež, aby ich neotvorili skôr ako po dni sobotného odpočinku. Spomedzi svojich sluhov som postavil niektorých k bránam, aby sa v deň sobotného odpočinku nedostal dnu nijaký náklad. ²⁰ Potom kupci a predavači rozmanitého tovaru prenocovali raz alebo dva razy mimo Jeruzalema. ²¹ Vtedy som ich napomenul a povedal im: Prečo nocujete pred hradbami? Ak to urobíte ešte raz, siahnem na vás! Odvtedy v deň sobotného odpočinku neprichádzali. ²² Levitom som prikázal, aby sa očisťovali, keď išli strážiť brány, aby sa deň sobotného odpočinku svätí. Pamätaj na mňa, môj Bože, i pre toto a zmiluj sa nado mnou pre svoju veľkú milosť.

Opatrenia proti cudzím ženám

²³ V tých istých dňoch som videl Júdovcov, ktorí sa oženili s Ašdódankami, Ammónčankami a Moábčankami. ²⁴ Polovica ich detí hovorila po ašdódsky a nevedeli hovoriť po judsky, iba rečou niektorého iného národa. ²⁵ Preto som sa s nimi pohádal — zlorečil som im, niektorých mužov som zbil, vysmial som ich a zaprisahal na Boha: Nevydávajte svoje dcéry za ich synov a neberte ich dcéry pre svojich synov ani pre seba! ²⁶ Či nezhrsľil týmto izraelský kráľ Šalamún? Medzi mnohými národmi nebolo kráľa, ako bol on; bol miláčikom

svojho Boha a on ho ustanovil za kráľa nad celým Izraelom, a predsa aj jeho zviadli na hriech ženy, cudzinky. ²⁷ Či musíme o vás počúvať, že páchate všetko toto veľké zlo a že ste sa spreneverili svojmu Bohu, keď sa ženíte s cudzinkami? ²⁸ Jeden zo synov Jojadu, syna veľkňaza Eljašiba, bol zaťom Sanballata Chorónskeho. Preto som ho od seba odohnal. ²⁹ Pamätaj na nich, môj Bože, pre poškvrnenie kňazstva a pre zmluvu kňazov a levitov!

Záver knihy

³⁰ Tak som ich očistil od všetkého, čo je cudzie, zriadil som poriadok služby pre kňazov a levitov, každému podľa druhu jeho práce, ³¹ aj dodávanie dreva a prvotín v určený čas. Pamätaj na mňa, môj Bože, na moje dobro!

Ahasvérova hostina

1 Stalo sa to za dní Ahasvéra; bol to ten Ahasvér, ktorý kraloval od Indie až po Kúš nad stodvadsiatimi siedmimi krajinami. ² Vtedy, keď kráľ Ahasvér sedel na svojom kráľovskom tróne, ktorý bol v pevnosti v Šušane, ³ v treťom roku svojho kralovania, usporiadal hostinu pre všetkých svojich hodnostárov a svojich služobníkov: perzských a médských vojenských činiteľov, šľachticov a krajinských miestodržiteľov. ⁴ Dlho, stoosemdesiat dní, im ukazoval bohatstvo svojho slávneho kráľovstva a veľkosť i nádheru svojej moci. ⁵ Keď sa skončili tie dni, kráľ usporiadal pre všetok ľud, ktorý bol v pevnosti v Šušane, od najväčšieho po najmenšieho, sedemdnňovú hostinu na záhradnom nádvorí kráľovského paláca. ⁶ Záclony z bavlny a fialového purpuru boli zavesené na šnúrach z jemného lanu a červeného purpuru, na strieborných krúžkoch a mramorových stĺpoch; zlaté a strieborné lôžka boli na mozaikovej dlažbe z alabastru a mramoru, z perlete a drahokamov. ⁷ Nápoje sa podávali v zlatých nádobách, ktoré sa neustále zamieňali za iné; i kráľovského vína bol dostatok, ako sa na kráľa patrí. ⁸ Popíjali podľa pokynu, že nikoho nemožno nútiť, lebo kráľ prikázal všetkým hodnostárom svojho paláca, aby každému splnili želanie. ⁹ Aj kráľovná Vašti usporiadala hostinu pre ženy v paláci, ktorý patrila kráľovi Ahasvérovi.

Neposlušnosť kráľovnej Vašti

¹⁰ Keď sa na siedmy deň kráľovi srdce rozveselilo vínom, nariadil Mehumánovi, Biztovi, Charbonovi, Bigtovi, Abagtovi, Zetarovi a Karkasovi, siedmim eunuchom obsluhujúcim kráľa Ahasvéra, ¹¹ aby priviedli kráľovnú Vašti s korunou na hlave pred kráľa, aby ukázal národom a hodnostárom jej krásu; bola totiž krásna. ¹² Kráľovná Vašti však odmietla prísť, ako jej rozkázal kráľ prostredníctvom svojich eunuchov. Vtedy sa kráľ veľmi rozhneval a vzplanula v ňom zlosť. ¹³ Kráľ sa spýtal mudrcov, ktorí sa vyznali v pomeroch, lebo tak sa kráľova záležitosť predkladala všetkým znalcom zákonov a predpisov; ¹⁴ najbližšie mu boli Karšena, Šetár, Admata, Taršiš, Meres, Marsena, Memuchán, sedem perzských a médských hodnostárov, ktorí mali prístup ku kráľovi a zastávali popredné miesta v kráľovstve: ¹⁵ Čo sa má stať podľa zákona s kráľovnou Vašti, keď nesplnila príkaz kráľa Ahasvéra doručený eunuchmi? ¹⁶ Vtedy povedal Memuchán kráľovi a hodnostárom: Kráľovná Vašti neurazila len kráľa, ale aj všetkých hodnostárov a všetky národy v krajinách kráľa Ahasvéra. ¹⁷ Medzi všetkými ženami sa rozchýri, čo povedala kráľovná, takže budú pohŕdať svojimi mužmi a povedia si: Kráľ Ahasvér rozkázal, aby k nemu priviedli kráľovnú Vašti, a ona neprišla! ¹⁸ Keď sa o slovách kráľovnej dozvedia perzské a médske manželky hodnostárov, ešte dnes budú takisto hovoriť so svojimi manželmi. Z toho vznikne mnoho urážok a hnevu. ¹⁹ Ak to kráľ uzná za vhodné, nech vydá kráľovské nariadenie, ktoré sa zapíše medzi perzské a médske zákony a nech sa neprestupuje: Vašti už nesmie prísť pred kráľa Ahasvéra a on odovzdá jej kráľovskú hodnosť inej žene, lepšej než je ona. ²⁰ Keď počujú kráľov rozkaz vydaný pre celú jeho veľkú ríšu, potom všetky manželky si budú ctiť svojich manželov, od najväčšieho po najmenšieho. ²¹ Memuchánova rada sa zapáčila kráľovi i hodnostárom a kráľ urobil podľa nej: ²² rozposlal listy do všetkých svojich krajín, do každej krajiny jej vlastným písmom a každému národu v jeho vlastnej reči, aby každý muž bol pánom svojho domu a hovoril svojím rodným jazykom.

Ester kráľovnou

2 Keď sa potom utíšila zlosť kráľa Ahasvéra, spomenul si na Vašti, na to, čo urobila, i na to, čo sa uznieslo o nej. ² Potom povedali kráľovské pážatá, ktoré ho obsluhovali: Nech vyhladajú pre kráľa dievčatá, panny krásneho vzhľadu. ³ Nech kráľ ustanoví zmocnencov po všetkých krajinách kráľovstva, aby zhromaždili všetky dievčatá, panny krásneho vzhľadu, do háremu v pevnosti Šušan k Hegajovi, kráľovmu eunuchovi, strážcovi žien. On im dá prípravky na skrášľovanie. ⁴ To dievča, ktoré sa zapáči kráľovi, nech sa stane kráľovnou namiesto Vašti. Kráľovi sa zapáčila táto rada a urobil tak. ⁵ V pevnosti Šušan bol Žid, ktorý sa volal Mordochaj, syn Jaíra, syna Šimeiho, syna Kíša. Bol to Benjamínovec, ⁶ odvrátený do zajatia z Jeruzalema so zajatcami odvrátenými spolu s judským kráľom Jechonjom, ktorých dal odvliecť babylonský kráľ Nebukadnesar. ⁷ Mordochaj vychovával Hadassu, totiž Ester, dcéru svojho strýka, lebo nemala ani otca, ani matku. Dievča malo peknú postavu a bolo krásne na pohľad. Keď jej zomreli otec i matka, vzal si ju Mordochaj za svoju. ⁸ Keď vyhlásili kráľov výrok a zákon, začali zhromažďovať mnohé dievčatá v pevnosti Šušan k Hegajovi. Vtedy vzali aj Ester do kráľovského paláca pod ochranu Hegaja, strážcu žien. ⁹ Dievča sa mu zapáčilo a získalo si jeho priazeň. Hneď jej dal prípravky na skrášľovanie, šperky a dal jej sedem pekných dievčat z kráľovského paláca, aby ju obsluhovali. Pridelil jej i jej dievčatám najlepšiu časť háremu. ¹⁰ Ester nepovedala nič o svojom národe a o svojom pôvode, pretože Mordochaj jej prikázal, aby o tom nehovorila. ¹¹ Mordochaj sa prechádzal každý deň pred nádvorím háremu, aby sa dozvedel, ako sa má Ester a čo sa s ňou deje. ¹² Potom prišiel rad na každú devu, aby vošla ku kráľovi Ahasvérovi, keď ju predtým dvanásť mesiacov pripravovali podľa zákona pre ženy. Tak dlho totiž trvali prípravy: šesť mesiacov ich natierali myrhovým olejom, šesť mesiacov balzamami a líčidlami. ¹³ Až potom vchádzala deva ku kráľovi. Všetko, čo si zažiadala, dostala, aby si to vzala so sebou z háremu do kráľovského paláca. ¹⁴ Večer ta išla a ráno sa vrátila do druhého háremu ku kráľovmu eunuchovi Šaaszgazovi, strážcovi vedľajších žien. Ku kráľovi sa už nedostala, iba ak si ju obľúbil, a ak bola zavolaná podľa mena. ¹⁵ Keď prišiel rad na Ester, dcéru Abichajila, strýka Mordochaja — ten si ju vzal za vlastnú —, aby vošla ku kráľovi, nežiadala nič, len čo jej povedal Hegaj, kráľovský eunuch, strážca žien. Ester si aj tak získala priazeň všetkých, čo sa na ňu pozreli. ¹⁶ Potom vzali Ester ku kráľovi Ahasvérovi do jeho kráľovského paláca desiateho mesiaca, totiž v mesiaci tebét, v siedmom roku jeho kráľovania. ¹⁷ Kráľ si zamiloval Ester viac ako všetky ženy a získala si viac jeho priazne ako všetky panny. Položil jej kráľovskú korunu na hlavu a ustanovil ju za kráľovnú namiesto Vašti. ¹⁸ Potom kráľ usporiadal veľkú hostinu pre všetkých svojich hodnostárov a svojich služobníkov na počesť Ester. Vyhlásil úľavy krajinám a rozdával dary s kráľovskou štedrosťou.

Mordochaj odhaluje sprisahanie

¹⁹ Keď panny zhromažďovali po druhý raz, sedel Mordochaj v kráľovskej bráne. ²⁰ Ester ešte stále nepovedala nič o svojom pôvode a o svojom národe, ako jej prikázal Mordochaj. Ester sa správala podľa príkazu Mordochajovho, kým bola v jeho opatere. ²¹ Keď Mordochaj sedával v kráľovskej bráne, rozhnevali sa Bigtán a Tereš, dvaja kráľovskí eunuchovia spomedzi strážcov vchodu, a chceli pozdvihnúť ruku proti kráľovi Ahasvérovi. ²² Mordochaj sa však o tom dozvedel a oznámil to kráľovnej Ester a ona to povedala kráľovi v mene Mordochaja. ²³ Záležitosť sa vyšetrila a dokázala. Oboch strážcov obesili a zapísali to v kráľovej prítomnosti do kroník.

Hamánove úklady proti Židom

3 Potom kráľ Ahasvér poctil Hamána, Hammedatovho syna, Agagovca, a povýšil ho tým, že postavil jeho kreslo nad všetkých svojich hodnostárov. ² Aj všetci kráľovskí

služobníci, ktorí boli v kráľovskej bráne, kľakali a klaňali sa pred Hamánom, lebo tak rozkázal kráľ. Mordochaj však ani neklakal, ani sa neklaňal. ³ Kráľovskí služobníci v kráľovskej bráne dohovárali Mordochajovi: Prečo porušuješ kráľovský príkaz? ⁴ Dohovárali mu každý deň, ale neposlúchol ich. Oznamili teda Hamánovi, aby zistil, či obstojí Mordochajovo odôvodnenie. Oznamil im totiž, že je Žid. ⁵ Hamán si všimol, že Mordochaj pred ním ani neklaká, ani sa neklania a nahneval sa. ⁶ Natolko ním opovrhol, že sa mu mánilo pozdvihnúť ruku len proti Mordochajovi. Keď mu oznámili, z akého národa je Mordochaj, Hamán hľadal spôsob, ako vyhubiť všetkých Židov, teda Mordochajov národ, v celom Ahasvérovom kráľovstve. ⁷ V prvom mesiaci, totiž v mesiaci nisán, v dvanástom roku vlády kráľa Ahasvéra, padol púr, totiž lós, pred Hamánom, aby veštil budúcnosť z jedného dňa na druhý a mesiac za mesiacom, totiž po mesiac adár. ⁸ Hamán povedal kráľovi Ahasvérovi: Jestvuje jeden národ, ktorý je síce rozptýlený, ale predsa oddelený medzi národmi vo všetkých krajinách tvojho kráľovstva. Ich zákony sú odlišné od zákonov všetkých národov, ani kráľovskými zákonmi sa neriadia, takže pre kráľa nie je výhodné nechať ich na pokoji. ⁹ Ak to kráľ uzná za vhodné, nech sa vydá písomný príkaz, aby ich vyhubili. Desäťtisíc talentov striebra zaplatím do rúk úradníkov, aby ich odvedli do kráľovských pokladníc. ¹⁰ Vtedy kráľ snal zo svojej ruky pečatný prsteň a dal ho Agagovcovi Hamánovi, synovi Hammedata, nepriateľovi Židov. ¹¹ Kráľ povedal Hamánovi: Dajú ti peniaze i ten národ, aby si mohol s ním naložiť, ako sa ti bude páčiť. ¹² Trinásteho dňa prvého mesiaca zavolali kráľovských pisárov a tí napísali všetko, ako rozkázal Hamán kráľovským satrapom a miestodržiteľom v každej krajine a kniežatám každého národa, každej krajine jej písmom a každému národu jeho rečou. Bolo to napísané v mene kráľa Ahasvéra a zapečatené kráľovým pečatným prsteňom. ¹³ Tak poslali listiny po rýchlych posloch do všetkých krajín kráľovstva, aby vyhubili, zabíjali a zničili všetkých Židov od chlapca až po starca, deti i ženy v jeden deň: trinásteho dňa v dvanástom mesiaci, totiž v mesiaci adár. Korisť po nich sa môže rozobrať. ¹⁴ Odpis tejto listiny sa má vydať ako zákon v každej krajine, má byť zverejnený pre všetky národy, aby boli pripravené na ten deň. ¹⁵ Rýchli poslovia ihneď vybehli podľa kráľovho slova, len čo bol vydaný zákon v pevnosti v Šušane. Potom kráľ i Hamán si zasadli piť, zatiaľ čo v meste Šušane nastalo zdesenie.

Mordochajov plán záchrany

4 Mordochaj sa dozvedel o všetkom, čo sa stalo. Roztrhol si šaty, obliekol si vrecovinu a hlavu si posypal popolom. Vyšiel do mesta a veľmi hlasne a žalostne nariekal. ² Tak prišiel po kráľovskú bránu, pretože do kráľovskej brány sa nesmelo vojsť vo vrecovinovom odeve. ³ Všade, v každej provincii, kamkoľvek sa dostal kráľovský rozkaz, totiž jeho zákon, konali Židia veľké smútočné obrady s pôstom, plačom a smútkom; vrecovina a popol sa stali lôžkom mnohých. ⁴ Potom prišli dvorné dámy Ester i jej eunuchovia a oznámili jej to. Kráľovná sa veľmi zarmútila a poslala šaty, aby obliekli Mordochaja a snali z neho vrecovinu. Ale on nechcel privoliť. ⁵ Preto Ester zavolať Hatácha, jedného z kráľovských eunuchov, aby sa dostavil k nej. Rozkázala mu ísť za Mordochajom, aby sa dozvedela, čo sa deje a prečo si tak počína. ⁶ I vyšiel Hatách k Mordochajovi na námestie pred kráľovskú bránu. ⁷ Mordochaj mu oznámil všetko, čo sa mu prihodilo, aj presný údaj o sume peňazí, ktoré sľúbil Hamán odvieť do kráľovských pokladníc za vyhubenie Židov. ⁸ Dal mu jeden odpis zákona, ktorý bol vyhlásený v Šušane o ich vyhubení, aby ho ukázal Ester. Nech jej to oznámia, nech jej odovzdá príkaz, aby vošla ku kráľovi prosiť ho o milosť a prihovoriť sa u neho za svoj národ. ⁹ Hatách prišiel a oznámil Ester všetko, čo povedal Mordochaj. ¹⁰ Ester po Hatáchovi odkázala Mordochajovi: ¹¹ Všetci kráľovskí služobníci, ba i ľud krá-

lových krajín, vedia, že pre každého muža i ženu, ktorí by vošli ku kráľovi do vnútorného dvora bez pozvania, platí jediný zákon: usmrtiť. Len ten, ku ktorému kráľ vystrie svoje zlaté žezlo, zostane nažive. Mňa však už tridsať dní nevolali, aby som vošla ku kráľovi. ¹² Potom Mordochajovi odovzdal Esterin odkaz. ¹³ Mordochaj odkázal Ester: Nemysli si, že so svojím životom vyviazneš v kráľovskom paláci jediná zo všetkých Židov. ¹⁴ Ak budeš v tejto chvíli mlčať, úlava a záchrana príde Židom odinakiaľ, ale ty a tvoja rodina zahyniete. Ktovie, či si nedosiahla kráľovskú hodnosť práve pre takú chvíľu, ako je táto? ¹⁵ Ester znova odkázala Mordochajovi: ¹⁶ Choď, zhromaždi všetkých Židov, ktorých nájdeš v Šušane, a postite sa za mňa. Nejedzte a nepite tri dni a tri noci. Ja sa tiež budem so svojimi dvornými dámami takto postiť. Potom pôjdem ku kráľovi, hoci to nie je v súlade so zákonom. Ak mám zahnúť, zahyniem. ¹⁷ Mordochaj odišiel a zariadil všetko, ako mu prikázala Ester.

Ester u kráľa Ahasvéra

5 Na tretí deň si Ester obliekla kráľovské rúcho a postavila sa do vnútorného nádvorcia kráľovského paláca oproti kráľovmu sídlu. Kráľ práve sedel v kráľovskom paláci na tróne, ktorý bol oproti vchodu. ² Keď kráľ videl kráľovnú Ester stáť na nádvorí, získala si jeho priazeň. Kráľ vystrel k Ester zlaté žezlo, ktoré držal v ruke. Ester pristúpila a dotkla sa hlavice žezla. ³ Kráľ sa jej spýtal: Čo je s tebou, kráľovná Ester? Aké máš želanie? Aj keby to bola polovica kráľovstva, dostaneš to. ⁴ Ester odpovedala: Ak je to kráľovi vhod, nech príde kráľ i Hamán dnes na hostinu, ktorú som mu prichystala. ⁵ Kráľ povedal: Ponáhľajte sa k Hamánovi, aby sa vyplnilo Esterino želanie. Potom prišiel kráľ i Hamán na hostinu, ktorú Ester vystrojila. ⁶ Keď popíjali víno, kráľ povedal Ester: Akú máš prosbu? Splní sa. Aké máš želanie? Aj keby to bola polovica kráľovstva, dostaneš to. ⁷ Ester odpovedala: Mám prosbu i želanie. ⁸ Ak som získala priazeň u kráľa, a ak je to kráľovi vhod dať mi, o čo prosím, urobiť, čo si želim, nech príde kráľ i Hamán znova na hostinu, ktorú pre nich pripravím. Zajtra urobím podľa kráľovských slov.

Hamán pripravuje popravu Mordochaja

⁹ V ten deň odišiel Hamán veselý a v dobrej nálade. Keď však uzrel Mordochaja v kráľovskej bráne, že ani nepovstal, ani sa pred ním netriasol, veľmi sa naňho nazlostil. ¹⁰ Ale Hamán sa ovládol a šiel domov. Pozval priateľov i svoju ženu Zereš. ¹¹ Potom im Hamán porozprával o sláve svojho bohatstva, o tom, ako má veľa synov a o všetkom, čím ho kráľ povýšil a vyzdvihol nad kráľovských hodnostárov a služobníkov. ¹² Hamán pokračoval: Dokonca aj kráľovná Ester pozvala na hostinu, ktorú usporiadala, iba kráľa a mňa. Aj na zajtra som k nej pozvaný spolu s kráľom. ¹³ Ale to všetko je nanič, keď vidím Žida Mordochaja sedieť v kráľovskej bráne. ¹⁴ Jeho žena Zereš a všetci jeho priatelia mu povedali: Nech urobia šibenicu, vysokú päťdesiat laktov. Ráno povedz kráľovi, aby na ňu obesili Mordochaja. Len choď veselo s kráľom na hostinu! Taká reč sa páčila Hamánovi a dal pripraviť šibenicu.

Povýšenie Mordochaja

6 Tej noci kráľ nemohol zaspáť. Preto rozkázal, aby mu doniesli Knihu záznamov o pamätihodných udalostiach. Čítali z nej kráľovi. ² Zistili, že bolo zapísané, ako Mordochaj oznámil o Bigtánovi a Terešovi, dvoch kráľových eunuchoch, ktorí strážili prah, že chceli zabiť kráľa Ahasvéra. ³ Kráľ sa opýtal: Akú poctu a či povýšenie za to dostal Mordochaj? Kráľovské pázaty, ktoré ho obsluhovali, povedali: Nedostal nič. ⁴ Vtedy sa kráľ opýtal: Kto je na nádvorí? Práve vtedy vošiel Hamán na vonkajšie nádvorie kráľovského paláca

požiadať kráľa, aby Mordochaja obesili na šibenici, ktorú mu Hamán pripravil. ⁵ Kráľovské pážatá mu povedali: Hľa, Hamán je na nádvorí. Kráľ povedal: Nech vojde. ⁶ Hamán vošiel. Kráľ sa ho opýtal: Čo treba urobiť tomu, koho chce kráľ poctiť? Hamán si pomyslel: Komu inému by chcel kráľ preukázať poctu než mne? ⁷ Hamán odpovedal kráľovi: Nech každému, koho chce kráľ poctiť, ⁸ prinesú kráľovské rúcho, do ktorého sa oblieka iba kráľ, a nech privedú koňa, na ktorom jazdí len kráľ, a nech mu dajú na hlavu kráľovskú korunu. ⁹ Nech mu niektorý z najvyšších kráľovských hodnostárov odovzdá rúcho i koňa a nech oblečie toho, komu chce kráľ preukázať poctu. Nech ho posadia na koňa na námestí a nech volajú pred ním: Takto poctia toho, koho chce kráľ vyznamenať. ¹⁰ Vtedy kráľ povedal Hamánovi: Hneď zober rúcho a koňa, o ktorých si hovoril, a pocti tak Žida Mordochaja, ktorý sedí v kráľovskej bráne. Nevynechaj nič z toho, čo si povedal. ¹¹ Hamán vzal rúcho i koňa a obliekol Mordochaja, posadil ho na koňa na námestí a volal pred ním: Takto poctia toho, koho chce kráľ vyznamenať! ¹² Mordochaj sa vrátil do kráľovskej brány. Hamán sa ponáhlal domov smutný, so zahalenou tvárou ¹³ a rozpovedal svojej žene Zereš i všetkým svojim priateľom, čo sa mu stalo. Jeho radcovia a manželka Zereš mu povedali: Ak Mordochaj, ktorý je začiatkom tvojho pádu, pochádza zo židovského rodu, nepremôžeš ho, ale určite mu podľahneš. ¹⁴ Ešte sa s ním zhovárali, keď prišli kráľovskí eunuchovia, aby odviedli Hamána na hostinu, ktorú pripravila Ester.

Hamánov pád a smrť

7 Kráľ i Hamán prišli znovu popíjať s kráľovnou Ester. ² Druhého dňa, keď pili víno, kráľ sa zase spýtal Ester: Aké máš želanie, kráľovná Ester? Aj keby to bola polovica kráľovstva, dostaneš to. ³ Kráľovná Ester odpovedala: Ak som získala tvoju priazeň, ó, kráľ, a ak je to kráľovi prijateľné, nech mi je darovaný život na moje želanie a život môjho národa na moju žiadosť. ⁴ Boli sme totiž predaní — ja i môj národ —, aby nás vyhubili, zabíjali a zničili. Keby sme mali byť len predaní za otrokov a otrokyne, mlčala by som, lebo naše nešťastie by nestálo za to, aby sa kráľ pre to trápil. ⁵ Kráľ Ahasvér povedal kráľovnej Ester: Kto a kde je ten, kto hodlá také niečo urobiť? ⁶ Ester odpovedala: Tým zarytým nepriateľom je tento zlomyselný Hamán. Hamán nato zostal celý ohromený pred kráľom a kráľovnou. ⁷ Vtedy kráľ nahnevane vstal od popíjania vína a šiel do záhrady pri paláci. Hamán vstal, aby si vyprosil život od kráľovnej Ester, lebo videl, že kráľ rozhodol o jeho záhube. ⁸ Keď sa kráľ vrátil zo záhrady pri paláci do miestnosti, v ktorej popíjali víno, Hamán práve padal na lôžko, na ktorom odpočívala Ester. Kráľ sa spýtal: Či azda ešte chceš znásilniť kráľovnú za mojej prítomnosti v dome? Keď to slovo vyšlo z kráľových úst, zakryli Hamánovi tvár. ⁹ Vtedy povedal Charbona, jeden z eunuchov, kráľovi: Tu je šibenica, ktorú prichystal Hamán pre toho Mordochaja, ktorý prehovoril v kráľov prospech. Stojí v Hamánovom dome a je vysoká päťdesiat lakťov. Kráľ povedal: Obeste ho na ňu! ¹⁰ Tak obesili Hamána na tú šibenicu, ktorú prichystal Mordochajovi, a kráľov hnev sa utišil.

Kráľovský výnos v prospech Židov

8 V ten istý deň kráľ Ahasvér odovzdal kráľovnej Ester dom Hamána, protivníka Židov. Mordochaj prišiel pred kráľa, lebo Ester mu oznámila, čím jej je Mordochaj. ² Kráľ sňal svoj pečatný prsteň, ktorý odobral Hamánovi, a dal ho Mordochajovi. Ester ustanovila Mordochaja nad Hamánovým domom. ³ Ester sa ďalej prihovárala pred kráľom, padla mu k nohám, plakala a prosila ho o zľutovanie, aby odvrátil pohromu, ktorú prichystal Agagovec Hamán, i to, čo zosnoval proti Židom. ⁴ Kráľ vystrel k Ester zlaté žezlo, Ester po-

vstala, postavila sa pred kráľa ⁵ a povedala: Ak je to kráľovi prijateľné a ak som získala jeho priazeň, ak je správne, čo hovorím kráľovi a ak som milá v jeho očiach, nech napíšu, aby sa odvolali listiny — úklady Agagovca Hamána, Hammedatovho syna, ktoré napísal na zničenie Židov vo všetkých kráľovských krajinách. ⁶ Veď ako sa môžem dívať na skazu, ktorá má dolahnúť na môj ľud? Ako by som sa mohla dívať na skazu môjho rodu? ⁷ Kráľ Ahasvér povedal kráľovnej Ester a Židovi Mordochajovi: Hľa, Ester som dal dom Hamána, ktorého obesili na šibenicu preto, že vystrel svoju ruku proti Židom. ⁸ Vy napíšete v mene kráľa Židom, čo sa vám zdá najlepšie, a zapečatíte to kráľovským pečatným prsteňom. Listinu napísanú v mene kráľa a zapečatenú kráľovským pečatným prsteňom nemožno totiž odvolať. ⁹ V tom čase, v treťom mesiaci, totiž v mesiaci siván, dvadsiateho tretieho dňa toho mesiaca, zavolali kráľovských pisárov. Tí napísali všetko tak, ako prikázal Mordochaj Židom, satrapom, miestodržiteľom a kniežatám na územiach, ktoré sa tiahnu od Indie až po Kúš, stodvadsiatim siedmim krajinám, každej krajine v jej písme a každému národu v jeho reči, aj Židom ich písmom a v ich reči. ¹⁰ Dal to napísať v mene kráľa Ahasvéra, zapečatil kráľovským pečatným prsteňom a rozoslal listiny rýchlymi poslami, ktorí jazdili na vládnych plnokrvných koňoch najlepšieho chovu. ¹¹ Kráľ v listine dovolil Židom v každom meste, aby sa zhromaždili a zničili všetko vojsko národa a krajiny, ktorá by ich sužovala, aj deti a ženy, a korisť po nich aby si rozobrali — ¹² v jednom a tom istom dni vo všetkých provinciách kráľa Ahasvéra, v trinástom dni dvanásteho mesiaca, totiž v mesiaci adár. ¹³ Odpis tejto listiny má byť vydaný ako zákon vo všetkých krajinách, zverejnený všetkým národom, aby Židia boli pripravení na ten deň a mohli sa pomstiť svojim nepriateľom. ¹⁴ Rýchli poslovia, ktorí jazdili na vládnych plnokrvných koňoch, sa ihneď cvalom vydali na cestu podľa kráľovho rozkazu, len čo bol vydaný zákon v meste Šušan.

Radosť Židov

¹⁵ Mordochaj odišiel od kráľa v kráľovskom rúchu z fialového purpuru a bavlny, s veľkou zlatou korunou a v plášti z jemného ľanu a červeného purpuru. Mesto Šušan jasalo a radovalo sa. ¹⁶ Židia sa dožili svetla a radosti, veselosti a pocty. ¹⁷ V každej krajine i v každom meste, všade, kam sa dostalo kráľovské slovo a jeho zákon, mali Židia radosť a veselosť, hostiny a sviatok. Mnohí z národov tých krajín sa pridávali k Židom, lebo doláhol na nich strach pred Židmi.

Pomsta nad nepriateľmi

9 V dvanástom mesiaci, totiž v mesiaci adár, trinásteho dňa, keď mal byť vykonaný kráľovský rozkaz, totiž jeho zákon, v deň, keď nepriatelia dúfali, že sa zmocnia Židov, došlo k zvratu: Židia sa zmocnili tých, čo ich nenávideli. ² Židia sa zhromaždili vo svojich mestách vo všetkých krajinách kráľa Ahasvéra, aby zasadili úder tým, čo im chceli zle. Nikto neobstál pred nimi, lebo strach pred nimi doláhol na všetky národy. ³ Všetky kniežata provincií, satrapovia, miestodržiteľia a kráľovskí úradníci podporovali Židov, lebo doláhol na nich strach pred Mordochajom. ⁴ Mordochaj mal veľký vplyv v kráľovskom paláci a povest' o ňom sa rozniesla po všetkých krajinách, pretože Mordochaj nadobúdal stále väčší vplyv. ⁵ Židia pobili všetkých svojich nepriateľov: bili ich mečom a hubili. Urobili svojim nepriateľom, čo sa im zachcelo. ⁶ V pevnosti Šušan Židia povraždili päťsto mužov. ⁷ Aj Paršandátu, Dalpóna, Aspatu, ⁸ Porátu, Adalju, Aridatu, ⁹ Parmaštu, Arisaja, Aridaja a Vajzatu, ¹⁰ desať synov Hamána, Hammedatovho syna, protivníka Židov, zabili, ale na korisť nesiahli. ¹¹ V ten deň došlo ku kráľovi hlásenie o počte zavraždených v pevnosti Šušan. ¹² Kráľ povedal kráľovnej Ester: V pevnosti Šušan Židia povraždili päťsto mužov a desať

Hamánových synov. Čo asi urobili v ostatných kráľových provinciách? Máš nejaké želanie, aby sa ti splnilo? Máš ešte nejakú prosbu, aby som ti ju vyplnil? ¹³ Ester povedala: Ak je to kráľovi prijateľné, nech je ešte zajtra dovolené Židom v Šušane, aby konali podľa zákona platného dnes. Desať synov Hamánových nech obesia na šibenici! ¹⁴ Kráľ prikázal, aby sa to splnilo. V Šušane bol vydaný zákon a desať Hamánových synov obesili. ¹⁵ Šušanskí Židia sa teda zhromaždili aj štrnásteho dňa mesiaca adára a v Šušane pobili tristo mužov; ale na korisť nesiahli. ¹⁶ Aj ostatní Židia v kráľových provinciách sa zhromaždili, postavili sa na obranu svojich životov, zbavili sa svojich nepriateľov a z tých, čo ich nenávideli, pobili sedemdesiatpäťtisíc ľudí, ale na korisť nesiahli. ¹⁷ Bolo to trinásteho dňa mesiaca adára a štrnásteho dňa toho mesiaca si odpočinuli. Urobili si ho dňom hodovania a radosti. ¹⁸ Židia v Šušane sa zhromaždili trinásteho dňa toho mesiaca aj štrnásteho dňa toho mesiaca a pätnásteho dňa toho mesiaca odpočívali. Urobili si ho dňom hodovania a radosti. ¹⁹ Preto rozptýlení Židia, ktorí bývajú v odlahlých mestách, slávia štrnásty deň mesiaca adár s radosťou a hodovaním ako sviatočný deň, v ktorý si navzájom posielajú dary.

Ustanovenie o slávnosti Purím

²⁰ Potom Mordochaj spísal všetky tieto udalosti a rozoslal listiny všetkým Židom vo všetkých krajinách kráľa Ahasvéra, blízkym i vzdialeným, ²¹ aby ich zaviazal sláviť štrnásty deň mesiaca adára a pätnásty deň toho mesiaca ²² každý rok ako dni, v ktorých sa Židia zbavili svojich nepriateľov, a mesiac, ktorý sa im zmenil zo žiaľu na radosť a zo smútku na sviatok, — aby ich svätili ako dni hodovania a radosti a vzájomného obdarúvania sa a obdarovania chudobných. ²³ Tak teda Židia prijali ako zvyk to, čo začali robiť, a to, čo im napísal Mordochaj. ²⁴ Lebo Agagovec Hamán, Hammedatov syn, protivník všetkých Židov, strojil úklady Židom, aby ich zničil, a hodil púr, totiž lós, aby ich vyhladil. ²⁵ Keď však Ester vstúpila pred kráľa, ten dal rozkaz, dokonca písomne, aby zmenil jeho zlý zámer, ktorý osnoval proti Židom, aby sa obrátil proti nemu, aby obesili jeho i jeho synov na šibenici. ²⁶ Preto nazvali tieto dni Purím podľa slova púr; podľa všetkých slov tohto listu, podľa toho, ako to videli a prežili. ²⁷ Židia to prijali ako povinnosť a odovzdali to i svojmu potomstvu a všetkým, čo sa k nim pripojili, že neprestanú tak robiť každý rok v tých dvoch dňoch podľa platného predpisu a v ustanovenom čase, ako bolo zapísané. ²⁸ Tieto dni sa pripomínajú a zachovávajú v každom pokolení a v každej rodine, v každej krajine a v každom meste. Tieto dni Purím nevymiznú u Židov a pamiatka na ne nezanikne v ich potomstve. ²⁹ Potom kráľovná Ester, Abichajilova dcéra, spolu so Židom Mordochajom písala ešte raz s plnou záväznosťou, aby potvrdila list o Purím. ³⁰ Poslala listy všetkým Židom do stodvadsiatichsiedmich krajín Ahasvérovho kráľovstva, slová pokoja a pravdy, ³¹ aby potvrdila záväznosť dní Purím v určenom čase, ako ustanovil Žid Mordochaj a kráľovná Ester, aby urobili záväznými pre seba i pre svoje potomstvo slová o pôstoch a nárekoch. ³² Rozkaz Ester urobil záväznými tieto slová o Purím a bol zapísaný do kníh.

Mordochajova sláva a chvála

10 Kráľ Ahasvér podrobil núteným prácam pevninu i morské ostrovy. ² Všetky jeho významné a hrdinské činy i presná správa o veľkosti Mordochaja, ktorého kráľ povýšil, sú zapísané v Kronikách médijských a perzských kráľov. ³ Žid Mordochaj bol totiž druhý po kráľovi Ahasvérovi, bol veľmi vplyvný medzi Židmi a obľúbený u množstva svojich súkmeňovcov, lebo sa usiloval o dobro svojho ľudu a hovorieval v prospech svojho rodu.

JÓB

Prológ

Zbožnosť a blahobyt Jóba

1 V krajine Úc žil jeden muž, ktorý sa volal Jób. Bol to bezúhonný, priamy človek, ktorý sa bál Boha a stránil sa zlého. ² Narodilo sa mu sedem synov a tri dcéry. ³ Do jeho vlastníctva patrilo sedemtisíc oviec, tritisíc tiav, päťsto volských záprahov, päťsto oslíc a veľké množstvo služobníctva. Tento muž bol významnejší než všetci ľudia Východu. ⁴ Jeho synovia jeden po druhom, každý vo svoj určený deň, usporadúvali domáce hostiny, na ktoré pozývali aj svoje tri sestry, aby jedli a pili. ⁵ Vždy, keď sa skončili dni hostiny, Jób posielal po nich a posväcoval ich. Včasráno vstával, obetoval spaľovanú obeť za každého z nich, pretože si povedal: Možno moji synovia zhrešili a rúhali sa Bohu vo svojej mysli. Jób to takto robieval ustavične.

Prvá skúška Jóba

⁶ Jedného dňa, keď Boží synovia predstúpili pred Hospodina, prišiel medzi nich aj satan. ⁷ Hospodin sa opýtal satana: Odkiaľ prichádzaš? Satan odpovedal: Z potuliek a pochôdzok po zemi. ⁸ Vtedy Hospodin povedal satanovi: Dobre si si všimol môjho služobníka Jóba? Veď na zemi niet nikoho ako on, kto by bol bezúhonný a priamy, bál sa Boha a stránil sa zlého. ⁹ Satan odpovedal Hospodinovi: Neoplatí sa azda Jóbovi báť sa Boha? ¹⁰ Či si všade dookola neohradil jeho, jeho dom i všetko, čo má? Prácu jeho rúk si požehnal a jeho stáda sa rozrástli po celej krajine. ¹¹ Veď len vystri svoju ruku a udri do všetkého, čo má, či sa ti nebude do očí rúhať!? ¹² Hospodin odvetil satanovi: Pozri, všetko, čo mu patrí, je v твоjich rukách, len nesiahaj na jeho osobu. Vtedy satan odišiel spred Hospodina. ¹³ Jedného dňa, keď Jóbovi synovia a dcéry jedli, pili víno v dome svojho prvorodeného brata, ¹⁴ prišiel k Jóbovi posol a hlási: Voly orali a oslice sa pásli popri nich, ¹⁵ keď zaútočili Šebania a pobrali ich. Paholkov pozabíjali mečom a len ja sám som unikol, aby som ti to povedal. ¹⁶ Ten ešte hovoril a už prichádza ďalší a oznamuje: Boží oheň padol z neba, vzbĺkol medzi ovcami a paholkami a spálil ich. Len ja sám som unikol, aby som ti to povedal. ¹⁷ Aj on ešte hovoril a už prichádza ďalší a oznamuje: Chaldejci vyslali tri oddiely, prepadli ťavy a pobrali ich. Sluhov pozabíjali mečom a len ja sám som unikol, aby som ti to povedal. ¹⁸ Aj tento ešte hovoril a už prichádza ďalší a oznamuje: Tvoji synovia a tvoje dcéry jedli a pili víno v dome svojho prvorodeného brata, ¹⁹ keď zrazu sa cez púšť prihnala víchrica a udrela na všetky štyri oporné múry domu, ktorý padol na mladých a zabil ich. Len ja sám som unikol, aby som ti to povedal. ²⁰ Vtedy Jób vstal, roztrhol si plášť, ostrihal si hlavu, padol na zem, klaňal sa ²¹ a povedal: Nahý som vyšiel zo života matky a nahý sa ta vrátim. Hospodin dal a Hospodin vzal, nech je požehnané meno Hospodina. ²² Keď sa toto všetko dialo, Jób nezhrešil a neprisúdil Bohu nič nenáležité.

Druhá skúška Jóba

2 Jedného dňa, keď Boží synovia predstúpili pred Hospodina, prišiel medzi nich aj satan, aby sa ukázal Hospodinovi. ² Hospodin sa pýta satana: Odkiaľ prichádzaš? Satan hovorí: Z potuliek a pochôdzok po zemi. ³ Vtedy Hospodin povedal satanovi: Dobré si si

všimol môjho služobníka Jóba? Veď na zemi niet nikoho ako on, kto by bol taký bezúhonný a priamy, bál sa Boha a stránil sa zlého. Ešte stále sa drží svojej bezúhonnosti, hoci si ma proti nemu nahovoril, aby som ho bez príčiny ničil. ⁴ Satan odpovedal Hospodinovi: Kožu za kožu a všetko, čo človek má, dá za svoj život. ⁵ Veď len polož naňho svoju ruku a dotkni sa jeho kostí a jeho tela, či sa ti nebude do očí rúhať!? ⁶ Hospodin odpovedal satanovi: Nech je teda v tvojich rukách, len ušetri jeho život. ⁷ Potom satan odišiel spred Hospodina a ranil Jób boľavými vredmi od hlavy po päty. ⁸ Vzal si teda črep, aby sa ním škrabal, a pritom sedel v popole. ⁹ Manželka mu povedala: Čo sa ešte stále pridŕžaš svojej bezúhonnosti? Rúhaj sa Bohu a zomri! ¹⁰ Jób jej odpovedal: Rozprávaš ako nejaká bláznivá žena. Či len dobré budeme prijímať od Boha a zlé nie? Keď sa toto všetko dialo, Jób ústami nezhrešil.

Traja priatelia u Jóba

¹¹ Keď sa traja Jóbovi priatelia dopočuli o všetkom nešťastí, ktoré ho postihlo, každý z nich sa vydal na cestu. Elifaz z Temánu, Bildad zo Súachu a Cofar z Naamy sa stretli, aby mu išli prejavit sústrasť a potešili ho. ¹² Keď ho zazreli z diaľky, ani ho nespoznali. Vtedy nahlas zaplakali, všetci si roztrhli šaty a vyhadzovali prach, aby im padal na hlavu. ¹³ Nato si sadli k nemu na zem a bez slova sedeli sedem dní a sedem nocí, pretože videli to veľké trápenie.

Rozhovor s priateľmi

Jób preklína deň svojho narodenia

3 Potom sa Jób ozval a zlorečil dňu svojho narodenia, ² keď povedal: ³ Nech zhynie deň, keď som sa narodil, a tá noc, čo povedala: Chlapec sa počal. ⁴ Nech stemnie ten deň, nech sa oň nezaujíma Boh zhora, nech naň nezasvieti ani lúč svetla. ⁵ Nech si ho kúpi tma, nech na ňom spočinie tieň smrti a nech sa ho cez deň zmocnia chmáry. ⁶ Tú noc nech schytia temnoty, nech sa neraduje medzi dňami roka a nech sa nezaráta do počtu mesiacov. ⁷ Nech je tá noc neplodná, nech v nej nezaznie nijaký jasot, ⁸ nech ju preklínajú tí, čo zlorečia dňu, čo sú schopní zobudiť Leviatana. ⁹ Nech sa stemnejú jej večerné hviezdy a nech márne čaká na svetlo, lebo ho neuvidí, ani keď ranná zora otvorí viečka, ¹⁰ pretože mi neuzavrela brány materského lona a neskryla predomnou trápenie. ¹¹ Prečože som sa nenarodil mŕtvy, nezahynul som, len čo som vyšiel z lona matky? ¹² Prečo ma vzali na kolená a načo ma nadávali prsia? ¹³ Veď teraz by som nerušene ležal, spal a odpočíval ¹⁴ s pozemskými kráľmi a ich radcami, ktorí si stavajú hrobky, ¹⁵ alebo s kniežatami, čo majú zlato a plnia si domy striebrom. ¹⁶ Alebo — tak ako potratený a zakopaný plod, vôbec by som nebol, tak ako deti, čo nikdy nevideli svetlo. ¹⁷ Tam bezbožníci prestávajú zúriť a odpočívajú vysilení. ¹⁸ Všetkým väzňom tam dajú pokoj, nepočujú hlas dozorců. ¹⁹ Je tam malý aj veľký; a otrok je slobodný od svojich pánov. ²⁰ Prečo zmorený dostáva svetlo a načo je život zatrpknutým v duši, ²¹ čo čakajú na smrť, ktorá neprichádza? Hľadajú ju síce viac ako ukryté poklady, ²² čo sa radujú, ba plesajú, keď nájdu hrob. ²³ Prečo dostáva svetlo muž, pred ktorým je skrytá vlastná cesta, a za ktorým ju Boh uzavrel? ²⁴ Lebo mal by som jesť, ja však vzdychám a môj nárek sa valí ako voda. ²⁵ Veď ma postihlo to, čoho som sa hrozil, a to, čoho som sa bál, prichádza na mňa. ²⁶ Nemám pokoj, utíšenie ani oddych, ale prišiel zmätok.

Prvá reč Elifaza

4 Nato Elifaz z Temánu odpovedal takto: ² Znesieš pokus o príhovor? Neunaví ťa to? Kto by sa však dokázal zdržať slov? ³ Veď ty si mnohých poučal a slabé ruky si posilno-

val. ⁴ Tvoje slová stavali na nohy toho, kto sa potkol a podlamujúce sa kolená si upevňoval. ⁵ Nuž a teraz, keď to prišlo na teba, si netrzeplivý, dotklo sa ťa to a si vyľakaný. ⁶ Či ti tvoja zbožnosť nie je istotou a bezúhonnosť tvojich ciest nádejou? ⁷ Len sa rozpomeň, či niekto nevinný zahynul, a kde boli úprimní ľudia vykynožení? ⁸ Ako to ja vidím: tí, čo orú nepravosť a sejú trápenie, ich aj žnú. ⁹ Zhynú od Božieho dychu a vietor jeho hnevu s nimi skoncuje. ¹⁰ Levica reve, počuť leví hlas, ale zuby levičat sú vylámané. ¹¹ Starý lev hynie bez koristi a mláďatá levice sa rozutekali. ¹² No ku mne sa prikradlo slovo a moje ucho zachytilo jeho šepot. ¹³ Pri dumaní o nočných videniach, keď padá na ľudí hlboký spánok, ¹⁴ pochytili ma strach a triaška a naplnili hrôzou všetky moje kosti. ¹⁵ Nejaký duch prešiel predomnou, až sa mi chlpy na tele zježili. ¹⁶ Zastal, ale nepoznal som jeho zjav, podobu som mal pred očami. Bolo ticho, keď som začul hlas: ¹⁷ Môže byť smrteľník spravodlivejší ako Boh a muž čistejší ako jeho Tvorca? ¹⁸ Keď sa ani na svojich sluhov nespolieha a svojich anjelov obviňuje z omylu, ¹⁹ o čo skôr tých, čo bývajú v domoch z hlíny a základy majú v prachu. Rýchlejšie ako mole ich vykántria, ²⁰ bití sú od rána do večera, pre ľahostajnosť zahynú naveky! ²¹ Vari nie je vytrhnutý ich stanový kolík? Zomierajú, ale bez múdrosti.

5 Len volaj, či ti niekto odpovie. Na koho zo svätých sa obrátiš? ² Blázna zabije hnev a nerozumného usmrtí väsen. ³ Videl som, ako blázon zapúšťa korene, ale znenazdajky je jeho obydlie vyvrátené. ⁴ Jeho synovia sú ďaleko od záchrany, sú utláčaní v bráne a niet toho, kto by ich ratoval. ⁵ Čo nažne, to poje hladný a suché snopy mu poberú, po jeho bohatstve dychtia smädni. ⁶ Veď z prachu nevyrastá nešťastie a zo zeme neklíči trápenie. ⁷ Naozaj, človek sa rodí na trápenie, ako iskry vyletujú nahor. ⁸ Radšej by som hľadal Boha a Bohu by som predložil svoj prípad: ⁹ tomu, ktorý koná veľkolepé veci, ktoré nemožno prebádať, a podivuhodné skutky, ktoré nemožno spočítať. ¹⁰ On dáva dážď na povrch zeme a zosiela vodu na polia, ¹¹ aby ponížených postavil na výšiny a smútiacich pozdvihol do bezpečia. ¹² Marí zámary chytrákov, takže ich ruky nedosiahnu úspech. ¹³ Prichytí múdrych v ich chytráctve, takže rada úskočných sa vždy ukáže ako unáhlená. ¹⁴ Cez deň narazia na tmú a napoludnie hmatajú ako v noci. ¹⁵ On zachraňuje chudobného pred mečom, ústami a rukou mocného, ¹⁶ a tak má chudobný nádej a nepravosť zatvorené ústa. ¹⁷ Aký blahoslavený je človek, ktorého Boh karhá! Nuž nepohrdaj výchovou Všemohúceho, ¹⁸ lebo on pôsobí bolesť, ale aj obväzuje, zraňuje, ale jeho ruky aj liečia. ¹⁹ Zo šiestich úzkostí ťa vyslobodí, v siedmich sa ťa nedotkne zlé. ²⁰ V čase hladu ťa vykúpi zo smrti a v čase vojny z moci meča. ²¹ Budeš skrytý pred bičom jazyka a nebudeš sa báť násilia, že príde. ²² Vysmeješ sa násiliu i hladomoru. Ani divej zveri sa neboj, ²³ veď máš zmluvu s kameňmi na poli a poľná zver uzavrela s tebou mier. ²⁴ Budeš vedieť, že tvoj stan je bezpečný, a keď preveríš svoj príbytok, nič mu nebude chybať. ²⁵ Presvedčíš sa, že máš množstvo detí a tvojho potomstva je sťa trávy na poli. ²⁶ K svojmu hrobu dôjdeš v zrelom veku, ako keď sa zväzajú snopy v pravý čas. ²⁷ Nuž takto to je, prebádali sme to a je to tak. Načúvaj, aj ty si to uvedom!

Druhá reč Jóba

6 Nato Jób odpovedal takto: ² Kiežby dôkladne zväžili môj žal a celé moje trápenie položili na váhy! ³ Veď teraz by prevážilo piesok mora. Preto sú moje slová neuvážené. ⁴ Veď mám v sebe šípy Všemohúceho, môj duch pije ich jed, zoskupili sa proti mne hrôzy od Boha. ⁵ Hika vari divý osol nad zelenou trávou, a či vól ručí nad svojím krmivom? ⁶ Či sa jedlo bez chuti neosolí? Má azda vaječný bielok chuť? ⁷ Ja sa toho odmietam čo len dotknúť, je to pre mňa, ako keď sa skazí chlieb. ⁸ Kiežby sa uskutočnila moja žiadosť a Boh

splnil moju nádej, ⁹ že by sa Bohu páčilo rozmliaždiť ma, vystrieť ruku a vytnúť ma. ¹⁰ Vtedy by som ešte mal útechu a poskočil by som si zmietaný v krčoch. Nech nešetří! Veď som nezaprel slová Svätého. ¹¹ Mám azda toľko sily, že môžem čakať a toľko času, že môžem byť trpezlivý? ¹² Je moja sila ako sila kameňa a moje telo pevné ako bronz? ¹³ Hľa, nemôžem si sám pomôcť a nemám už nádej na úspech. ¹⁴ Kto odopiera láskavosť priateľovi, opúšťa bázeň pred Všemohúcim. ¹⁵ Moji bratia sklamali ako vysychajúci potok. Vzďaľujú sa ako odtekajúce rieky ¹⁶ zakalené ľadom a roztopeným snehom. ¹⁷ Časom vysychajú a strácajú sa, v horúčave miznú zo svojho miesta. ¹⁸ Karavány odbočia zo svojej cesty, dostanú sa do pustatiny a hynú. ¹⁹ Vyčkávali na karavány z Temy, na cestujúcich zo Šeby čakali s nádejou, ²⁰ no vyšli na hanbu, lebo sa na ne spoliehali, išli ďalej a boli sklamaní. ²¹ Teraz ste totiž vy ničomní, pozeráte na ten des a ste prestrašení. ²² Azda som povedal: Niečo mi dajte!? alebo: Zo svojho dajte za mňa úplatok!? ²³ Alebo: Vyslobodte ma z ruky protivníka a vykúpte ma z moci ukrutníkov!? ²⁴ Poučte ma a stíchнем, vysvetlite mi, kde som zblúdil. ²⁵ Aké bolestné sú úprimné reči, čo mi to vlastne vyčítate? ²⁶ Či zamýšľate chytať ma za slová, vari len tak do vetra hovorí zúfalec? ²⁷ Losujete o sirotu a kupčíte s ľuďmi. ²⁸ Teraz sa, prosím, obráťte ku mne, či vám do tváre budem klamať, ²⁹ otočte sa teda, nech sa nestane krivda, obráťte sa ešte, veď tu ide o moju spravodlivosť! ³⁰ Azda je na mojom jazyku nepravosť, vari podnebie mojich úst nerozozná skazenosť?

7 Či nie je údelom človeka na zemi boj? Jeho dni sú ako dni nádenníka, ² ako otrok dychtí po chládku, ako nádenník baží po výplate. ³ Tak mi bol daný do dedičstva chladný svit mesiaca a boli mi nadelené noci útrap. ⁴ Keď si ľahnem, vravím: Kedy už vstanem? Ale večer sa preťahuje a zunuje sa mi prehadzovanie až do úsvitu. ⁵ Telo sa mi oblieklo do červov, moja koža popraskala ako hruda suchej zeme a mokvá. ⁶ Moje dni prebehli rýchlejšie ako tkáčsky čln a skončili sa v beznádeji. ⁷ Spomeň si, že môj život je len závan vetra, moje oko sa nevráti pozrieť sa na krásu. ⁸ Neuzrie ma oko toho, kto sa na mňa pozerá. Uprieš na mňa zrak, ale už ma niet. ⁹ Ako sa rozplynul oblak a zmizol, tak ten, kto zostupuje do podsvetia, už nevystúpi. ¹⁰ Už sa nevráti do svojho domu a doma ho nespoznajú. ¹¹ Takže ja si nejdem krotiť ústa, prehovorím z bolesti svojho ducha, s trpkou dušou sa budem sťažovať. ¹² Som azda more alebo morská obluda, že nado mnou ustanovuješ stráž? ¹³ Keď vravím: V posteli sa mi uľaví a lôžko ponesie môj nárek, ¹⁴ vtedy ma snami desíš a strašíš vidinami, ¹⁵ takže moja duša volí zadusenie, radšej volí smrť ako život. ¹⁶ Mám toho dosť! Večne žiť aj tak nebudem! Nechaj ma, veď moje dni sú len márnosť! ¹⁷ Čo je človek, že ho máš za takého veľkého a venuješ mu takú pozornosť, ¹⁸ že ho ráno čo ráno navštevuješ a každú chvíľu skúmaš? ¹⁹ Dokedy neodvrátiš odo mňa svoj zrak? Nenecháš ma ani kým neprehltnem slinu! ²⁰ Čo ti spôsobím, ak by som zhrešil, ty strážca ľudí? Prečo si si ma postavil za terč, takže som sám sebe na ťarchu? ²¹ Prečo mi neodpustiš môj hriech a neprepáčiš moju vinu? Teraz si ľahnem do prachu, ty ma budeš hľadať, ale už ma nebude.

Prvá reč Bildada

8 Nato Bildad zo Šúachu odpovedal takto: ² Dokedy budeš takto hovoriť? Veď tvoje reči sú ako víchor. ³ Vari Boh prekrúca právo alebo Všemohúci spravodlivosť? ⁴ Ak tvoji synovia proti nemu zhrešili, tak ich vydal do moci ich vlastného priestupku. ⁵ Ak však ty budeš horlivo hľadať Boha a o milosť prosiť Všemohúceho, ⁶ ak si čistý a úprimný, tak teraz povstane pre teba a obnoví tvoj spravodlivý príbytok ⁷ a hoci tvoje začiatky boli nepatrné, tvoja budúcnosť sa preveľmi rozmôže. ⁸ Len sa opýtaj predchádzajúceho pokolenia a zisti si

výsledky skúmania ich otcov,⁹ veď my sme tu len včerajší a nemáme poznanie, lebo naše dni na zemi sú len tieň.¹⁰ Vari ťa oni nepoučia? Porozprávajú ti to a povedia, čo majú na srdci.¹¹ Vyrastie azda trstina tam, kde nie je močiar? Rozmnoží sa šachorina bez vody?¹² Keď sa ešte zelená, keď sa ešte nezrezáva, prv ako každá iná tráva vyschne.¹³ Tak pochodia všetci, ktorí zabúdajú na Boha, a nádej podliaka zhynie.¹⁴ Jeho nádej je ako babie leto a jeho dúfanie ako pavučina.¹⁵ Spoľahne sa na svoj dom, ale ten neobstojí, bude ho spevňovať, ale nevydrží.¹⁶ Na slnku je plný miazgy a jeho výhonok sa vypína nad záhradou.¹⁷ Jeho korene sa prepletajú kopou kamenia, kamenný dom si vyhľadávajú.¹⁸ Ak ho odpracú z jeho miesta, bude zapierať: Nikdy som ťa nevidel.¹⁹ Taká je teda radosť jeho cesty a z prachu pučia ďalší takí.²⁰ Nuž Boh nezavrhnú bezúhonného ani neposilní ruku tých, čo robia zlo.²¹ Celkom naplní tvoje ústa smiechom a tvoje pery radostným pokrikom.²² Tí, čo ťa nenávidia, musia sa obliecť do hanby, a stan bezbožných — toho už niet.

Tretia reč Jóba

9 Nato Jób odpovedal takto:² Pravdaže, viem, že je to tak, veď ako môže byť smrteľník spravodlivý pred Bohom?³ Ak sa mu zachce viesť s ním spor, z tisíc otázok mu neodpovie ani na jednu.⁴ On je múdry v srdci, odvážny a silný. Kto sa mu vzoprel a ostal celý?⁵ Prenáša hory, ony však nevedia, že to ich vo svojom hneve prevrátil,⁶ otriasa zemou, až sa pohne z miesta, chvejú sa jej stĺpy,⁷ prikazuje slnku, takže nevychádza, a hviezdy uzatvára pod pečať.⁸ On sám rozprestiera nebesia a kráča na morských vlnách,⁹ je tvorcom Veľkého voza aj Orióna, Plejád aj súhvezdí juhu.¹⁰ On koná také veľkolepé veci a nespočetné obdivuhodné skutky, že sa nedajú preskúmať.¹¹ Tu prejde popri mne, ale ho nevidím, minie ma, ale ho nevnímam.¹² Keď on niečo uchyťí, kto mu v tom zabráni? Kto mu povie: Čo to robíš!?¹³ Boh neodvráti svoj hnev. Pred ním sa zhrbili aj pomáhači Rahaba,¹⁴ ako by som mu teda ja mohol odvrávať? Ako by som pred ním vyberal slová?¹⁵ Ani keby som bol spravodlivý, neodpovedal by som, len by som svojho Sudcu prosil o milosť.¹⁶ Keby som zavolať a on by aj odpovedal, neverím, že počúval môj hlas.¹⁷ Ten, ktorý ma búrkou mrzačí a bezdôvodne množí moje rany,¹⁸ vydýchnuť mi nedá, len horkými kúskami ma sýti.¹⁹ Pokiaľ ide o silu, tak on je nezdolný, ak ide o súd, kto ho tam predvolá?²⁰ Hoci by som aj bol spravodlivý, moje vlastné ústa ma vyhlásia za vinného, aj keď som bezúhonný, ony to prekrúčia.²¹ Som bezúhonný! O dušu mi nejde! Život sa mi protiví.²² Je mi to jedno. Preto som povedal: On aj bezúhonnému, aj bezbožnému chystá koniec.²³ Keď bič niekoho v okamihu usmrtí, on sa z pokušenia nevinných len vysmieva.²⁴ Krajina je vydaná do moci bezbožného, no on oči sudcom zakrýva. Ak nie on, tak kto teda?²⁵ Moje dni sú rýchlejšie ako bežec, ušli a nič dobré nevideli.²⁶ Prebehli ako člny z trstia, ako keď sa orol vrhne na korisť.²⁷ Ak si poviem: Kiež zabudnem na svoje ponosy, vyhľadám si tvár a usmejem sa,²⁸ mám strach zo všetkých svojich útrap, lebo viem, že ma nenecháš bez trestu.²⁹ Ja budem uznaný vinným, načo mi je táto márna námaha?³⁰ Keby som sa umyl aj snehovo čistou vodou a ruky si očistil v ľúhu,³¹ aj tak ma potopíš v jame, že sa mi zhnusia aj vlastné šaty.³² Ja predsa nie som mu roveň, aby som sa mohol ozvať: Podme spolu na súd!³³ Niet toho, kto by medzi nami rozhodol, kto by na oboch svoju ruku položil.³⁴ Nech odvráti odo mňa svoju palicu, nech ma nedeší jeho hrôza,³⁵ potom prehovorím a nebudem sa ho báť, lebo môj prípad je iný.

10 Z tej duše sa mi zhnusil život, vypustím zo seba svoju sťažnosť, z horkej duše prehovorím.² Poviem Bohu: Neodsudzuj ma! Daj mi vedieť, prečo vedieš so mnou spor!³

Je to podľa teba dobré, že utláčaš a opovrhuješ dielom svojich dlaní, a že radu bezbožných svetlom zalievaš? ⁴ Máš azda oči človeka a zrak smrteľníka? ⁵ Či sú tvoje dni ako dni človeka a tvoje roky ako dni muža, ⁶ že sa usiluješ nájsť u mňa previnenie a pátraš po mojom hriechu? ⁷ Hoci aj vieš, že nie som vinný a niet nikoho, čo by ma vytrhol z tvojej ruky? ⁸ Tvoje ruky ma sformovali, celého ma pospájali, a teraz ma pohltíš? ⁹ Pamätaj, prosím, že si ma utvoril ako hlinu a vraciaš ma do prachu. ¹⁰ Či si ma nezliat ako mlieko a nenechal zraziť sa ako syr? ¹¹ Priedel si ma mäsom a kožou, z kostí a šliach si ma utkal. ¹² Dal si mi život, milosť a tvoja starostlivosť strážila môjho ducha. ¹³ Tieto veci si ukrýval v srdci, viem, že toto si mal v úmysle, ¹⁴ že ak hreším, spozoruješ to a nenecháš ma bez trestu. ¹⁵ Keď som sa previnil, beda mi! Keby som aj konal spravodlivo, ani tak nemôžem pozdvihnúť hlavu, lebo som sýty potupy. Len sa pozri na tú moju biedu! ¹⁶ Ak zdvihnem hlavu, lovíš ma ako lev a obratom ma prekvapíš. ¹⁷ Staviasť nových svedkov a znásobuješ svoj hnev proti mne. Neustále útoky a vojna sú mojim údelom. ¹⁸ Tak prečo si ma vyviedol z lona matky? Skonal by som, ani jedno oko by to nezbadalo. ¹⁹ Bol by som, ako keby ma nikdy nebolo, prevezený z maternice rovno do hrobu. ²⁰ Nie je vari poskromne mojich dní? Tak teda prestaň a nechaj ma, nech trochu pookrejem, ²¹ kým pôjdem a nevrátim sa do ríše tmy a tieňov smrti, ²² do ríše takej tmy, ako je čern šera smrti, ríše bez poriadku, kde je žiara svetla ako temno tmy.

Prvá reč Cofara

11 Nato Cofar z Naamy odpovedal takto: ² Oстане vari také množstvo slov bez odpovede?! Azda sa ten, čo má plno rečí, obháji? ³ Či tvoje blábotanie umlčí mužov? Budeš sa posmievať, a nikto ťa nezahriakne? ⁴ Veď si povedal: Moje učenie je rýdze a v твоjich očiach som čistý. ⁵ Kiežby Boh prehovoril, otvoril proti tebe ústa ⁶ a porozprával ti tajomstvá múdrosti, lebo sú priveľmi zložité, aby si to pochopil. Vedz teda, že Boh ti odpúšťa viac, ako sa previniš. ⁷ Preskúmaš azda Boha a či bez zvyšku vystihneš dokonalosť Všemohúceho? ⁸ Je vyššia ako nebesia. Čo teda chceš robiť? Je hlbšia ako podsvetie. Čo teda môžeš vedieť? ⁹ Jej miera je dlhšia ako zem a širšia sťa more. ¹⁰ Ak sa priženie, dá ťa uväzniť a zvolá súd, kto mu v tom zabráni? ¹¹ Veď on vie, kto sú ničomníci, a keď vidí nepravosť, vari jej nevenuje pozornosť? ¹² Tupec môže tak nadobudnúť ostrovtip, ako sa divému oslovi môže narodiť človek. ¹³ Ak pripravíš svoje srdce a k nemu vystrieš svoje dlane, ¹⁴ ak vzdiališ nepravosť od svojej ruky a v tvojom stane nebude prebývať bezprávie, ¹⁵ potom pozdvihneš svoju nepoškvrnenú tvár, budeš pevným odliatkom z bronzu a nebudeš sa báť. ¹⁶ Zabudneš totiž na trápenie, spomenieš si naň ako na vodu, ktorá odtekla. ¹⁷ Nad poludnie bude život jasnejší, temnota bude ako ráno. ¹⁸ Potom budeš dúfať, lebo je nádej, rozhladneš sa a uložíš sa v bezpečí. ¹⁹ Natiahneš sa a nikto ťa nebude znepokojovať a mnohí si ťa budú chcieť získať. ²⁰ Bezbožní však stratia zrak, ich útočisko padne a ich nádejou je, že vydýchnu dušu.

Štvrtá reč Jóba

12 Nato Jób odpovedal takto: ² Vy ste naozaj ľudia, ako sa patrí, a s vami vymrie múdrosť! ³ Aj ja mám toľko rozumu ako vy, nie som od vás horší, veď komu to nie je jasné? ⁴ Svojmu priateľovi som na posmech, ja, ktorý Boha vzývam a dostal som od neho odpoveď. Som na posmech, hoci som spravodlivý a bezúhonný. ⁵ Myšlienky tých, čo sú v bezpečí, opovrhujú nešťastím pripraveným pre tých, ktorým sa trasú nohy. ⁶ Na pokoji sú stany ničiteľov, v bezpečí sú tí, čo rozhorčujú Boha, čo by chceli Boha mať v hrsti. ⁷ Všet už

len zvierať sa opýtaj a poučia ťa, nebeského vtáctva a porozpráva ti, ⁸ alebo rastlínstva zeme a vyučí ťa, morské ryby ti to vyrozprávajú. ⁹ Kto by medzi nimi nevedel, že to urobila ruka Hospodina? ¹⁰ V jeho ruke je duša všetkého živého a duch každého ľudského tela. ¹¹ Či ucho neskúma slová ako podnebie úst ochutnáva jedlo? ¹² Či u starcov je múdrosť a či dĺžka dní znamená rozumnosť? ¹³ Len Boh má múdrosť a moc, jemu patrí rada a rozumnosť. ¹⁴ Veď čo on zrúca, viac sa nevybuduje, koho on zavrie, tomu viac neotvorí. ¹⁵ Ak zastaví vodu, tá vyschne, ale keď ju pošle, prevráti zem. ¹⁶ On má silu aj zdravý rozum, jemu patrí zvedený aj zvodca. ¹⁷ Radcov necháva ísť bosých a zo sudcov robí bláznov, ¹⁸ tresty kráľov ruší a kráľov priaha do roboty. ¹⁹ Kňazov necháva ísť bosých a vykoreňuje prastaré rody. ²⁰ Pripravuje o reč tých, na ktorých sa spoliehame, starcov zbavuje súdnosti. ²¹ Na kniežatá vylieva pohrdanie a opasky mocných ničí. ²² Odkrýva nepreskúmané hlbiny tmy a na svetlo vynáša tieň smrti. ²³ Necháva národy vyrásť a hubí ich, rozširuje ich a potom odprace. ²⁴ Odoberá rozum vodcom národov zeme, necháva ich blúdiť v pustatinách bez ciest ²⁵ a tak hmatajú v tme bez svetla a dopúšťa, aby blúdili ako opití.

13 Nuž to všetko videlo moje oko, moje ucho to počulo a pochopilo. ² Čo vy viete, viem aj ja, nezaostávam za vami. ³ Ja však budem hovoriť so Všemohúcim a chcem sa obhajovať pred Bohom, ⁴ zatiaľ čo vy zliepate lži. Naničhodní lekári ste všetci! ⁵ Kiež by ste čušali, to by bola vaša múdrosť! ⁶ Len si vypočujte moje dôvody a pozorujte moju obhajobu. ⁷ Budete azda luháť pre Boha a podvádzať v jeho prospech? ⁸ Chytáte mu stranu? Za Boha vediete spor? ⁹ Dopadne to dobre, ak vás preverí? Alebo ho chcete oklamať, ako klamete človeka? ¹⁰ Celkom isto vás pokarhá, ak mu potajomky budete chytať stranu. ¹¹ Nevydesí vás jeho vznešenosť a nepadne na vás z neho hrôza? ¹² Vaše pamätihodné výroky sú príslovia z popola, vaše hradby sú len z hlíny. ¹³ Buďte chvíľu ticho, nech prehovorím ja, nech sa so mnou stane čokoľvek! ¹⁴ Načo v zuboch nesiem svoje telo a v hrsti držím svoj život? ¹⁵ Veď nech ma aj zabije, nebudem už čakať, ale budem obhajovať pred ním svoje cesty. ¹⁶ Aj to mi bude na spásu, pretože pred ním nepríde nehanebník. ¹⁷ Vydržte počúvať moju reč a môj výklad nech vám vojde do uší! ¹⁸ Tu teda predkladám svoj spor, viem, že budem mať pravdu. ¹⁹ Ktože by sa chcel so mnou priet? Lebo ak teraz budem mlčať, zahyniem. ²⁰ Iba dve veci mi nerob a nebudem sa viac pred tebou skrývať: ²¹ Vzdial odo mňa svoju ruku, tvoja hrôza nech ma nedesí! ²² Potom zavolaj a ja odpoviem, alebo ja prehovorím a ty mi odpovieš. ²³ Koľko mám previnení a hriechov? Daj mi poznať môj zločin a hriech! ²⁴ Prečo ukrývaš svoju tvár a pokladáš ma za svojho nepriateľa? ²⁵ Hrozíš vari rozvriatemu lístiu a prenasleduješ suchú slamu? ²⁶ Veď si proti mne zapisuješ trpké veci a dávaš mi dediť viny mladosti. ²⁷ Zasekávaš mi nohy do kladu, dozeráš na všetky moje chodníky, značkuješ moje chodidlá, ²⁸ hoci človek sa rozpadne ako bŕtlavina, ako šaty, ktoré rozožrali mole.

14 Zo ženy zrodený človek žije len krátko, ale je sýty nepokoja. ² Rozkvitne ako kvet a zvädnne, zmizne ako tieň a neostane stáť. ³ Ty však na takého upieraš oko a privádzaš ho proti sebe na súd. ⁴ Kto urobí z nečistého čisté? Nikto! ⁵ Ak sú mu vymierané dni a u teba je počet jeho mesiacov, hranice, ktoré si mu vymedzil, neprekročí. ⁶ Nedívaj sa na neho, nech si vydýchne, kým ho ako nádenníka deň nepoteší. ⁷ Veď aj strom má nádej, ak ho vytnú, ešte vyrastie a jeho výhonok nezanikne. ⁸ Ak aj jeho koreň zostarne v zemi a jeho kmeň odumrie v prachu, ⁹ len čo zacíti vodu, vypučí a ako priesada vyženie mládnik. ¹⁰ Keď však zomrie muž, ostane ležať, keď zahynul človek, kde je? ¹¹ Ako keď sa voda stratí z mora

a rieka opadne a vyschne, ¹² tak aj človek, ak si ľahol, už nevstane. Kým budú nebesia, ľudia sa zo svojho spánku nepreberú a nevstanú. ¹³ Kiežby si ma uschoval v podsvetí a ukryl ma, kým tvoj hnev neprestane, vymeral by si mi lehotu a potom si na mňa spomenul. ¹⁴ Ak muž umrie, azda zase ožije? Každý deň svojho boja by som vyčkával, kedy príde striedanie! ¹⁵ Ty by si zavolať a ja by som ti odpovedal, túžil by si po diele svojich rúk. ¹⁶ Teraz by si síce rátal moje kroky, ale nevšímaj by si si môj hriech. ¹⁷ Môj zločin by bol zapečatený vo vreci a moju nepravosť by si zatrel. ¹⁸ Dokonca aj hora sa zrúti a rozpadne a bralo sa posunie zo svojho miesta. ¹⁹ Kamene sa drobia pôsobením vody, jej príval vymieľa pôdu, ty však hubíš nádej človeka. ²⁰ Raz a navždy ho premôžeš a musí odísť, zmeníš mu tvár a pošleš ho preč. ²¹ Ak sú jeho synovia vážení, nedozvie sa, ak sú bezvýznamní, nepozná to, ²² ale aj tak ho celé telo bolí a jeho duša nad ním smúti.

Druhá reč Elifaza

15 Nato Elifaz z Temánu odpovedal takto: ² Odpovedá vari múdry človek vedomosťami vzatými z vetra alebo si plní vnútro východným vetrom, ³ dôvodí slovom, ktoré neosoží, a rečami, ktoré neprospejú? ⁴ Veď ty dokonca rušíš bázeň a maríš rozjímanie pred Bohom! ⁵ Tvoja nepravosť totiž učí tvoje ústa a vyberáš si výrazy prefikancov. ⁶ Vlastné ústa ťa odsúdia, nie ja, vlastné pery svedčia proti tebe. ⁷ Vari si sa narodil ako prvý človek na svete a bol si počatý prv ako vrch? ⁸ Azda si počúval na porade u Boha a len na seba obmedzuješ múdrosť? ⁹ Čo také vieš, čo nevieme my? Čo poznáš, s čím my nie sme oboznámení? ¹⁰ Medzi nami je aj šedivý, aj starší človek, vekom dôstojnejší než tvoj otec. ¹¹ Alebo sa ti máli Božia útecha a slovo, ktoré k tebe mierne hovorí? ¹² Prečo ťa strháva srdce a prečo sa ti iskria oči, ¹³ takže svoje dychčanie obraciaš proti Bohu a vravíš, čo máš na jazyku? ¹⁴ Čo je človek, že by mal byť čistý a čo tvor narodený zo ženy, že by mal byť spravodlivý? ¹⁵ Veď Boh sa ani na svojich svätých nespolieha a ani nebesia nie sú čisté v jeho očiach, ¹⁶ kdežby ešte odporný a skazený muž, ktorý pije nepravosť ako vodu!? ¹⁷ Poučím ťa, len ma vypočuj! Vyrozprávam, čo som videl. ¹⁸ To, čo mudrci hlásajú a neukryli to od čias svojich otcov. ¹⁹ Im samým bola daná krajina a cudzinec pomedzi nich neprechádzal. ²⁰ Bezbožník sa každý deň zmieta strachom a počet rokov je pred násilníkom skrytý. ²¹ Zvuk hrôzy znie v jeho ušiach, v období pokoja príde naňho zhubca. ²² Na návrat z tmy sa nespolieha, je vyhliadnutý pre meč. ²³ Vandruje za chlebom — kde asi je? Vie, že deň tmy je mu už pripravený. ²⁴ Desí ho trápenie a zdoláva ho trýzeň ako kráľa pripraveného na útok. ²⁵ To preto, lebo proti Bohu vystrel svoju ruku a hrdí sa pred Všemohúcim. ²⁶ Rúti sa tvrdohlavo proti nemu pod ochranou pevných štítov, ²⁷ pretože tvár si pokryl tukom a na páse sa obložil sadlom. ²⁸ Potom musel bývať v rozváľaných mestách, v neobývaných domoch pripravených na zbúranie. ²⁹ Nezbohatne a jeho majetok neobstojí ani jeho klasy sa nebudú nakláňať k zemi. ³⁰ Neunikne temnotám, jeho výhonky vyschnú od plameňa, dychom vlastných úst zanikne. ³¹ Nech sa nespolieha na márnosť! Bude zmätený, pretože za odmenu dostane márnosť. ³² Jeho dni sa predčasne naplnia a jeho vetva sa nezazelená. ³³ Ako vinič zhodí svoje nedozreté plody, ako oliva nechá opadnúť svoje kvety, ³⁴ lebo spolok pokrytcov je jalový a oheň stravuje stany úplatkárov. ³⁵ Plodom ich ľarchavosti je trápenie a rodia bezprávie, ich vnútro je vždy pripravené na zradu.

Piata reč Jóba

16 Nato Jób odpovedal takto: ² Veľa takého som už počul, všetci ste len takí sužujúci tešitelia. ³ Či už bude koniec rečiam do vetra, alebo čo ťa dráždi, že sa ozývaš? ⁴ Aj

ja by som vedel hovoriť ako vy, keby ste boli na mojom mieste, hromadiť slová proti vám a pokyvovať nad vami hlavou. ⁵ Posilňoval by som vás ústami a už pohyb mojich perí by vám ulavil. ⁶ Ak prehovorím, moja bolesť nepoľaví, ak prestanem, čoho sa tým zbavím? ⁷ Veď práve teraz ma celkom vyčerpal. Vyhubil si celé moje spoločenstvo. ⁸ Schmatol si ma, stal si sa svedkom, ktorý sa postavil proti mne, moja bieda na mňa žaluje. ⁹ Jeho hnev ma roztrhal, nenávidel ma a škripal na mňa zubami. Môj nepriateľ zaostruje na mňa oči. ¹⁰ Na široko roztvorili proti mne ústa, hanebne ma udierali po lícach, všetci do jedného sa proti mne spolčujú. ¹¹ Boh ma vydáva napospas výrastkovi, do rúk bezbožníkov ma odovzdáva. ¹² Bol som v bezpečí, ale mnou zatriasol, chytil ma za šiju a roztrieskal, postavil si ma ako terč. ¹³ obkľučujú ma jeho lukostrelci, krája moje oblčky a nemá zľutovanie, na zem vylievajú moju žlč. ¹⁴ Zasadzuje mi úder za úderom, rúti sa proti mne ako bohatier. ¹⁵ Na kožu som si ušil vrecovinu, svoj roh som zaboril do prachu. ¹⁶ Tvár mi sčervenela od plaču a na viečkach mám tieň smrti, ¹⁷ hoci v mojich dlaniach niet násilia a moja modlitba je čistá. ¹⁸ Zem, neprikry moju krv, nech pre môj nárek niet úkrytu. ¹⁹ Veď aj teraz — môj svedok je v nebesiach, ten, čo sa za mňa prihovára, je na výsostiach. ²⁰ Priatelia sa mi vysmievajú, moje oko roní slzy pred Bohom. ²¹ Kiež niekto obháji muža pred Bohom, človeka pred jeho priateľom. ²² Veď prejde len niekoľko rokov a vydám sa na cestu, z ktorej sa nevrátim.

17 Môj duch je zlomený, moje dni vyhasli, ostal mi len hrob. ² Okolo mňa je samý posmeškar a moje oko spočíva na ich uštipačnosťach. ³ Záloh za mňa nechaj u seba! Veď kto by sa zveril ako ručiteľ do mojich rúk?! ⁴ Ich srdce si zbavil úsudku, preto ich nepovýšiš. ⁵ Ak niekto za odmenu udáva priateľov, oči jeho synov oslepnú. ⁶ Dal ma ľuďom ako porekadlo, preto si pred mnou ľudia odplývajú. ⁷ Oko mi zoslablo od plaču a všetky údy môjho tela sú ako tieň. ⁸ Úprimní sú z toho zhrození a nevinní sa rozohňujú proti pokrytci. ⁹ Spravodlivý sa pridržá svojej cesty a ten, čo má čisté ruky, ešte zosilnie. ¹⁰ Vy všetci však znovu podte sem, hoci múdreho medzi vami nenájdem. ¹¹ Moje dni prešli, moje plány, túžby môjho srdca, sú zničené! ¹² Zamieňajú noc za deň, svetlo je vraj blízko tmy. ¹³ Ak dúfam, podsvetie mi bude domovom, v tme si usteliem posteľ, ¹⁴ hrob oslovím: Ty si môj otec! Červom poviem: Moja matka a moja sestra! ¹⁵ Kde je teda moja nádej? Moja nádej — kto ju ešte uvidí? ¹⁶ Zostúpi k závorám podsvetia, keď si spolu odpočinieme v prachu.

Druhá reč Bildada

18 Nato Bildad zo Šúachu odpovedal takto: ² Dokedy budete loviť slová? Najprv sa pochopme, až potom sa rozprávajme! ³ Prečo nás považujete za dobytok? Prečo sme nečistí vo vašich očiach? ⁴ Ty, čo sa vlastným hnevom ničíš, či pre teba má spustnúť zem a bralo sa pohnúť z miesta? ⁵ Bezbožníkom predsa vyhasne svetlo a plameň ich ohňa nevydá žiaru. ⁶ Svetlo slabne v jeho stane a kahanec nad ním vyhasne. ⁷ Jeho rázne kroky sa skrátia a jeho vlastné plány ho odstavia. ⁸ Pretože vlastné nohy ho ženú do siete a chodí nad pascou. ⁹ Za päťu sa chytí do osídel, zmocní sa ho nastražená slučka. ¹⁰ V zemi je mu skrytý povraz a na chodníku klepec. ¹¹ Zôkol-vôkol ho lakajú hrôzy, stíhajú ho na každom kroku. ¹² Nech sa celkom vysilí a nech mu nešťastie stojí po boku. ¹³ Nech si pojedá vlastnú kožu, jeho údy nech požíra prvorodený syn smrti. ¹⁴ Vytrhnú ho z bezpečia jeho stanu a poženú ku kráľovi hrôz. ¹⁵ Jeho stan bude obývaný bez neho, na jeho príbytok sa vysype síra. ¹⁶ Zdola mu schnú korene, navrchu vädnú vetvy. ¹⁷ Jeho pamiatka na zemi vyhynula, jeho meno je široko-ďaleko neznáme. ¹⁸ Vyhodia ho zo svetla do tmy, vyženú ho zo sveta. ¹⁹ Nebude mať potomstvo ani plod vo svojom ľude, ani nikoho, kto by ho prežil v jeho prí-

bytkoch.²⁰ Deň jeho nešťastia predesí ľudí na západe a na východe sa ich zmocní triaška.²¹ Naozaj to takto býva s príbytkami nespravodlivých a s miestom toho, kto nepozná Boha.

Šiesta reč Jóba

19 Nato Jób odpovedal takto: ² Dokedy mi budete trápiť dušu a trýzniť ma slovami? ³ Už je to desiaty raz, čo ste ma znevážili, nehanbíte sa a ubližujete mi. ⁴ Aj keby som naozaj bol zblúdiť, je to moja vec. ⁵ Ak sa naozaj nado mňa povyšujete a zdôvodňujete moju potupu, ⁶ vedzte teda, že to Boh ma poškodil a zamotal do svojej siete. ⁷ Veď keď kričím: Pomoc!, nedostávam odpoveď, dovolávam sa pomoci, ale spravodlivosti sa nedovoľám. ⁸ Cestu mi zarúbal, takže neprejdem a chodníky mi zahalil tmou. ⁹ Česť mi vyzliekol a snal mi korunu z hlavy. ¹⁰ Na všetkých stranách ma rúca, takže odchádzam, moju nádej vytrhol ako strom. ¹¹ Jeho hnev vzbĺkol proti mne, pokladá ma za svojho nepriateľa. ¹² Jeho oddiely spolu prichádzajú, urovnali si cestu proti mne a utáborili sa okolo môjho stanu. ¹³ Bratov odo mňa vzdialil a moji známi sa mi celkom odcudzili. ¹⁴ Príbuzní sa ma zriekli a dôverní priatelia na mňa zabudli. ¹⁵ Hostia v mojom dome a moje slúžky ma pokladajú za cudzieho, pre nich som iba cudzozemcom. ¹⁶ Volám na svojho otroka, ten mi však neodpovedá, vlastnými ústami sa ho doprosujem. ¹⁷ Môj dych je odporný aj vlastnej žene a hnusím sa vlastným súrodencom. ¹⁸ Dokonca aj chlapci mnou pohŕdajú, len čo vstanem, už mi odvrávajú. ¹⁹ Protivím sa všetkým svojim dôverníkom, tí, ktorých som miloval, sa obrátili proti mne. ²⁰ Koža a mäso sa mi lepia na kosti, len o vlások som unikal smrti. ²¹ Vy, priatelia moji, zľutujte, zľutujte sa nado mnou! Veď ma zasiahla Božia ruka! ²² Prečo ma tak ako Boh prenasledujete? Veď z môjho tela sa nenasýtite! ²³ Kiežby sa moje slová zapisovali, kiežby sa dostali do knihy, ²⁴ železným rydlom a olovom naveky boli vyryté do kameňa! ²⁵ Ja viem, že môj Vykupiteľ žije a nakoniec sa postaví nad prachom! ²⁶ Aj potom, keď moja koža bude takto zodratá, zo svojho tela uvidím Boha, ²⁷ svojimi očami ho pri sebe uvidím — nie niekto cudzí. Moje vnútro už hynie túžbou. ²⁸ Lebo potom poviete: Prečo by sme ho mali prenasledovať? Keďže je však koreň veci vo mne, ²⁹ vy sa bojte meča! Hnev je totiž mečom na nepravosti, aby ste spoznali, že jestvuje súd!

Druhá reč Cofara

20 Nato Cofar z Naamy odpovedal takto: ² Preto sa moje myšlienky ozývajú a preto sa ponáhlam, ³ lebo počúvam karhanie, ktoré ma potupuje, pretože mi odpovedá vietor bez rozumu. ⁴ Vari oddávna nevieš, odvtedy, čo je človek na zemi, ⁵ že jasot bezbožníkov je len krátky a že radosť podliaka trvá len okamih? ⁶ Aj keď jeho povýšenie vystúpi až do nebies a jeho hlava dosiahne oblaky, ⁷ navždy sa pominie ako jeho vlastný vykal. Tí, čo to uvidia, povedia: Kdeže je? ⁸ Odletí ako sen a viac ho nenájdu, zaženú ho ako nočné vídenie. ⁹ Oko, ktoré ho pozorovalo, už ho neuvidí ani jeho miesta neuzrie. ¹⁰ Jeho synovia sa budú uchádzať o priazeň bedárov a vlastnými rukami odovzdá svoj majetok. ¹¹ Jeho kosti boli plné mladíckej sily, ale aj tá si s ním ľahne do prachu. ¹² Hoci mu je zlo sladké v ústach, predsa si ho skrýva pod jazykom, ¹³ je k nemu zhovievavý a neopúšťa ho, ponecháva si ho v ústach, aby ho vychutnal. ¹⁴ Jedlo sa mu zmení v črevách a stane sa v jeho útrobach jedom kobry. ¹⁵ Bohatstvo zhltoť, ale vydávi ho, Boh mu ho z brucha vypudí. ¹⁶ Bude pridávaný jedom kobry, zabije ho jazyk zmije. ¹⁷ Nech sa nekochá v bystrinách vôd ani v potokoch medzi smotany. ¹⁸ Vráti, čo získal, a neprehltne to, má obrovský zisk, ale sa z neho neteší, ¹⁹ lebo rozdrvil chudobných, opustil ich a ulúpil dom, hoci ho nestaval. ²⁰ Keďže sa s ničím neuspokojil, nezachráni ho to, po čom túžil. ²¹ Jeho žravosti nikto neunikol, preto

jeho blahobyt nebude trvalý. ²² V období nadbytku bude v tiesni, dopadne na neho moc utrpenia. ²³ Nech si len brucho plní, Boh mu doň pošle páľavu svojho hnevu a zaplaví ho ňou vo chvíli, keď si bude zajedať. ²⁴ Keď bude utekať pred železnou zbraňou, prebodne ho šíp z bronzu. ²⁵ Tasí zbraň, ale šíp mu prenikol cez chrbát a žľčníkom mu preniká ligotavá čepeľ. Je mu beda! ²⁶ Úplná temnota je prichystaná pre jeho poklady, strávi ho oheň, ktorý nikto nerozdúchal, zle dopadne ten, kto prežije v jeho stane. ²⁷ Nebesia zjavia jeho vinu a zem sa postaví proti nemu. ²⁸ Plody práce jeho domu zavlčú do cudziny, rozlejú sa v deň Božieho hnevu. ²⁹ Takýto údel určil Boh bezbožníkovi, takéto dedičstvo dostane od Boha za svoje reči.

Siedma reč Jóna

21 Nato Jón odpovedal takto: ² Dobre počúvajte, čo hovorím, a to bude od vás mne na útechu. ³ Vydržte ešte, keď budem hovoriť! Až keď dohovorím, potom sa posmieajte! ⁴ Vari je moja sťažnosť určená ľuďom? Ak nie, ako by som nemal byť netrepezlivý? ⁵ Obráťte sa ku mne a zasnite! Dajte si ruku na ústa! ⁶ Keď si na to spomeniem, chytá ma hrôza a moje telo zachvacuje triaška. ⁷ Prečo bezbožní ľudia žijú, dosahujú vysoký vek, ba dokonca nadobúdajú veľký majetok? ⁸ Ich deti sú zabezpečené, sú s nimi a oni sa tešia pohľadom na ne. ⁹ Ich domy majú pokoj od strachu a Božia palica im nehrozí. ¹⁰ Jeho býk oplodňuje bez ťažkostí, jeho krava sa otelí a nepotratí. ¹¹ Svojich chlapcov vypúšťajú ako stádo a ich deti si poskakujú v tanci. ¹² Spievajú pri bubne a harfe a radujú sa pri zvuku flauty. ¹³ Svoje dni dožívajú v blahobyt a náhle zostupujú do podsvetia. ¹⁴ Bohu povedali: Odíď od nás, my nechceme poznať tvoje cesty! ¹⁵ Kto je Všemohúci, že by sme mu mali slúžiť? Čo nám prospeje, ak na neho budeme naliehať s prosbami? ¹⁶ Nuž, svoj blahobyt nemajú vo vlastných rukách. Ďaleko nech je odo mňa zmýšľanie bezbožných! ¹⁷ Ako často vyhasne kahanec bezbožných? Ako často príde na neho nešťastie? Ako často ho Boh bude ničiť vo svojom hneve? ¹⁸ Ako často sú sťa slama vo vetre a sťa plevy, ktoré unáša víchor? ¹⁹ Odkladá Boh nešťastie pre jeho synov? Nech vyplati jeho, aby vedel, ako je to! ²⁰ Nech vidí na vlastné oči svoju skazu a nech pije z hnevu Všemohúceho! ²¹ Čo mu už záleží na dome, keď bude po ňom a počet jeho mesiacov sa skončil? ²² Možno vari učiť Boha poznatkom, keď on sám tých najvyšších súdi? ²³ Nieкто zomiera v plnom rozkvetení síl, bezstarostný a v pokoji, ²⁴ jeho nádoby sú plné mlieka a jeho kostná dreň sa obnovuje. ²⁵ Iný zomiera so zaprknutou dušou a neužil si blahobytu. ²⁶ Obaja si lahnú do prachu, kde ich pokryjú červy. ²⁷ Nuž, ja poznám vaše myšlienky a viem, aké úklady proti mne kujete, ²⁸ lebo vravíte: Kde je dom urodzeného a kde je stan obývaný bezbožníkmi? ²⁹ Azda ste sa nespýtali pocestných a neporozumeli ste ich svedectvám, ³⁰ že v deň nešťastia býva ušetrený zlý človek, že v deň veľkého hnevu bývajú zachránení? ³¹ Kto mu povie do očí, ako sa správal, a za to, čo urobil, kto sa mu odplatí? ³² Do hrobu ho dôstojne ponesu a pri hrobke budú držať stráž. ³³ Sladké sú mu hrudy pohrebiska, všetci kráčajú za ním. Tí, čo idú pred ním, sú bez počtu. ³⁴ Akože ma chcete potešiť nezmyslami? Vaše odpovede sú samý podvod!

Tretia reč Elifaza

22 Nato Elifaz z Temánu odpovedal takto: ² Môže azda muž osožiť Bohu? Ved' aj múdry osoží len sebe! ³ Vari má Všemohúci potešenie z toho, keď si spravodlivý, alebo má z tvojich bezúhonných ciest úžitok? ⁴ Vari ťa posudzuje podľa tvojej bohabojnosti a podľa toho sa s tebou súdi? ⁵ Či nie je priveľká tvoja zloba a tvoje neprávosti nemajú konca? ⁶ Ved' bezdôvodne berieš záloh od svojich bratov a nahým vyzliekaš šaty. ⁷ Nenapojíš

ustatého vodou a hladnému odopierať chlieb. ⁸ Krajinu bude vlastniť ten, kto je pracovitý, a ten, koho Boh milostivo prijal, bude v nej bývať. ⁹ Ty si však vdovy naprázdno posielal preč a ramená sirôt si lámal. ¹⁰ Preto ťa obklopujú nástrahy a opantáva náhly strach ¹¹ alebo taká tma, že nevidíš a záplava vody ťa zakryje. ¹² Vari nie je Boh na výšinách nebies? Pozri len na najvzdialenejšie hviezdy — ako sú vysoko! ¹³ Ty však hovoríš: Čože Boh vie? Môže vari súdiť cez mraky? ¹⁴ Oblaky sú mu úkrytom, preto nevidí, tak si kráča po nebeskej klenbe. ¹⁵ Chceš sa azda držať pradávnych ciest, po ktorých chodili lotri, ¹⁶ čo boli predčasne vytrhnutí a ich základy odplavila rieka? ¹⁷ Bohu hovoria: Odstúp od nás! Čo im teda urobí Všemohúci? ¹⁸ No on im naplnil domy dobrými vecami. Aj tak nech sú však odo mňa ďaleko plány bezbožných! ¹⁹ Spravodliví to uvidia, budú sa tešiť a nevinný sa im vysmeje: ²⁰ Či to nie je tak, že naši odporcovia sú zničení a ich zvyšky pohltil oheň? ²¹ Zblíž sa s Bohom a budeš mať pokoj. Potom zakúsiš blahobyť. ²² Prijmi poučenie z jeho úst a vezmi si k srdcu jeho slová. ²³ Ak sa vrátiš k Všemohúcemu, zveladí ťa. Vzdiaľ nepravosť od svojho stanu ²⁴ a zahod' zlato do prachu, zlato z Ofiru pokladaj za riečny štrk! ²⁵ Vtedy bude Všemohúci tvojím zlatom a tvojím vyberaným striebrom. ²⁶ Potom sa budeš tešiť zo Všemohúceho a pozdvihneš tvár k Bohu. ²⁷ Poprosíš ho a vypočuje ťa a ty splníš, čo si mu sľúbil. ²⁸ Čo rozhodneš, to sa stane, a nad tvojimi cestami zažiarí svetlo. ²⁹ Keď budú iní sklúčení, povieš: Hor sa! Veď on zachráni tých, ktorým sa únavou zatvárajú oči! ³⁰ Vyslobodí toho, kto nie je bez viny, bude zachránený pre čistotu tvojich rúk.

Ôsma reč Jóba

23 Nato Jób odpovedal takto: ² Aj dnes sú moje myšlienky trpké, ale svoje vzdychanie ovládam. ³ Keby som len vedel, kde ho nájsť! Išiel by som až do jeho príbytku, ⁴ predložil by som mu svoj spor a ústa by som mal plné dôkazov. ⁵ Rád by som spoznal slová, ktorými odpovie, a pochopil, čo mi oznámi. ⁶ Azda by sa z celej sily so mnou prel? Nie! Len by si ma všimol. ⁷ Tam uňho môže priamy človek uvádzať dôvody. Tam by som navždy unikol svojmu sudcovi. ⁸ Nuž, ale keď kráčam vpred, niet ho, keď idem späť, nenachádzam ho, ⁹ keď koná naľavo, nevidím ho, keď zahne napravo, nespozorujem ho. ¹⁰ Veď on dobre vie, kadiaľ chodím, keď ma preskúša, vyjdem ako zlato. ¹¹ Jeho stopy sa držala moja noha, jeho cestou som šiel a neodbočil. ¹² Jeho príkaz neopúšťam, jeho slová si cením nad vlastné zásady. ¹³ Drží sa jedného, kto ho presvedčí? Veď si robí, čo sa mu zachce. ¹⁴ No on splní to, čo mi určil a na mysli má ešte veľa takýchto vecí. ¹⁵ Preto sa jeho prítomnosti desím, len čo na to pomyslím, trasiem sa pred ním. ¹⁶ To Boh moje srdce skormútil a Všemohúci mi nahnal hrôzu. ¹⁷ Veď ma nenivočí tma ani vlastný výzor, ktorý pokrýva temnota.

24 Prečo Všemohúci skryl svoj čas a prečo ani tí, čo ho poznajú, nevidia jeho dni? ² Hriešnici prekladajú medze, kradnú stáda a pasú ich, ³ odvedú sirotám osla, vdove na záloh vezmú voľa, ⁴ chudobných odstrkujú z cesty, všetci bedári krajiny sa musia skrývať. ⁵ Vychádzajú na púšť za prácou ako divé osly. Ako potravu pre svoje deti hľadajú korisť na stepi. ⁶ Po nociach žnú na poli a paberujú vo vinici bezbožníka. ⁷ Nocujú nahí, bez odevu, nemajú prikrývku ani keď je chladno. ⁸ Zmäcaní horským lejakom sú bez úkrytu a túlia sa ku kameňu. ⁹ Sirotu odtŕhajú od prs a dávajú ju ako záloh za chudobného. ¹⁰ Chodia nahí, bez odevu a o hlade snopy znášajú. ¹¹ Lisujú olej medzi múrmí, v lisoch šliapu hrozno, ale ostávajú smädní. ¹² Z mesta počuť ston umierajúcich a duša ranených volá o pomoc, ale Boh si ich modlitbu nevšímá. ¹³ Oni boli medzi tými, čo sa vzbúрили proti svetlu, neuznávali jeho cesty, ani nezotrávali na jeho chodníkoch. ¹⁴ Už na úsvite vstáva

vrah, zabije úbožiaka a chudobného, a v noci je z neho zlodej. ¹⁵ Oko cudzoložníka vyčkáva na súmrak a hovorí si: Ani oko ma nezbadá. Navyše, tvár si prikryje závojom. ¹⁶ Potme vnikajú do domov a rabujú ich, cez deň sa zamknú, svetlo nepoznajú. ¹⁷ Pre nich všetkých je ráno vtedy, keď nastane temná tma, lebo sa poznajú s hrôzami temnoty. ¹⁸ Lahko ich odnesie voda, ich podiel v krajine je prekliaty, do ich viníc nezamieri lisovač hrozna. ¹⁹ Ako sucho a horúčava pohltí roztopený sneh, tak pohltí podsvetie hriešnikov. ²⁰ Nech zabudne na nich lono matky, nech sú sladkí pre červa a už sa viac nespomínajú. Ako drevo nech je polámaná nepravosť! ²¹ S neplodnou, ktorá nerodí, zle zaobchádzali, ani vdove nič dobré neurobili. ²² Boh svojou mocou pri živote udržuje mocných, povstanú, hoci už v život nedúfali. ²³ Poskytne im bezpečie, a oni sa na to spoľahnú, ale jeho oči pozorujú ich cesty. ²⁴ Na chvíľu sú povýšení a niet ich, upadnú tak ako všetko a vädnu ako klas. ²⁵ Či to nie je tak? Kto ma usvedčí zo lži? Kto moje slová vyvráti?

Tretia reč Bildada

25 Nato Bildad zo Šúachu odpovedal takto: ² Jemu patrí vláda a pred ním treba mať strach, na svojich výšinách si zabezpečuje pokoj. ³ Vari sa dajú spočítať jeho zástupy? Nad kým by nevychádzalo jeho svetlo? ⁴ Ako by mohol byť smrteľník spravodlivý pred Bohom a čistý ten, kto je zrodený zo ženy? ⁵ Dokonca ani mesiac nie je dosť jasný a hviezdy dosť čisté v jeho očiach! ⁶ A čo ešte človek, ktorý je ako červ; ľudský syn, čo je len červíkom?!

Deviata reč Jába

26 Nato Jób odpovedal takto: ² Ako si len pomohol tomu, kto nemá síl! Rameno bezmocného si ratoval! ³ Ako si len poradil nemúdremu a naplno prejavil porozumenie! ⁴ Komu si narozprával slová a v akom duchu to hovoríš? ⁵ Duchovia mŕtvych sa chvejú dolu, pod vodami, aj všetci, čo tam prebývajú. ⁶ Pred ním je podsvetier obnažené a ríša smrti nie je prikrytá. ⁷ On rozprestiera sever nad prázdnotou, zem zavesil nad ničím. ⁸ Vodu viaže vo svojich mrakoch a oblak sa pod ňou neroztrhne. ⁹ Pohľad na trón zakrýva tak, že rozostiera nad ním svoj oblak. ¹⁰ Vodnú hladinu obkolesuje medzou až tam, kde hraničí svetlo a tma. ¹¹ Nebeské stĺpy sa chvejú a sú ohrozené jeho pohrozením. ¹² Svojou mocou rozbúrila more a svojou bystrosťou roztrieskala Rahaba. ¹³ Jeho duch okrášľil nebesia, jeho ruka prebodla unikajúceho hada. ¹⁴ Pozri, toto sú len útržky jeho konania, začuli sme o tom len šepkanie. Kto však pochopí hromový hlas jeho hrdinskej sily?

27 Jób pokračoval vo svojich výrokoch takto: ² Tak, ako že žije Boh, ktorý mi odňal právo, a Všemohúci, ktorý mi roztrpčil dušu, ³ kým ešte dýcham a Boží dych je v mojich nozdrách, ⁴ moje pery nevyslovia nepravosť a môj jazyk nevypovie lož. ⁵ V nijakom prípade vám nedám za pravdu! Kým nezomriem, svojej bezúhonnosti sa nevzdám! ⁶ Svoju spravodlivosť som pevne uchopil a nepustím ju, moje srdce mi nevyčíta nijaký z mojich dní. ⁷ Môj nepriateľ nech je ako bezbožník a môj protivník ako zločinec. ⁸ Lebo akú nádej na korisť má podliak, keď Boh ukoristí jeho dušu? ⁹ Azda Boh počuje jeho krik, keď bude v úzkych? ¹⁰ Vari sa môže tešiť zo Všemohúceho a neustále vzývať Boha? ¹¹ Ukážem vám, čo je v Božej moci, neskryjem, ako si počína Všemohúci. ¹² Veď vy všetci ste to videli, tak prečo ste tak veľmi nadutí? ¹³ Toto je údol bezbožníka od Boha a dedičstvo, ktoré dostanú násilníci od Všemohúceho: ¹⁴ Ak má aj mnoho synov, má ich pre meč a jeho potomstvo sa nenasyti chleba. ¹⁵ Tých, čo ho prežijú, smrť pochová, jeho vdovy ho nebudú oplakávať. ¹⁶

Aj keď nahromadí striebra ako prachu a šatstva ako hliny,¹⁷ pripraví to pre spravodlivého, ktorý si ho oblečie, a striebro pre nevinného, ktorý si ho podelí.¹⁸ Dom si postavil ako pavúk a z listia si urobil prístrešok.¹⁹ Boháč si ľahne, ale už nikdy viac to neurobí, prv ako by otvoril oči, niet ho.²⁰ Hrôza ho zastihne ako povodeň, víchrica ho zachytí uprostred noci.²¹ Odnesie ho prudký vietor z východu a je preč, z miesta, kde sa nachádzal, zmetie ho.²² Keď sa na neho nemilosrdne vrhne, ozlomkrky z jeho moci uniká.²³ Budú nad ním spínať ruky a vypískajú ho z miesta, kde bol.

Pieseň o múdrosti

28 Jestvuje nálezisko striebra a miesto, kde sa prečisťuje zlato.² Železo sa ťaží zo zeme a meď sa taví z rudy.³ Človek prekonáva tmú a v najvzdialenejších miestach vyhľadáva kamene ukryté v temnote.⁴ Šachtu hľbia ďaleko od obývaných miest, zabudnutí bez pôdy pod nohami visia a hojdajú sa ďaleko od ľudí.⁵ Zem, z ktorej inak pochádza chlieb, je v hĺbke spustošená akoby ohňom.⁶ Jej skaly sú ložiskom zafirov a sú tam zrnká zlata.⁷ Chodník ta ani dravec nepozná a oko jastraba ta nedovídi.⁸ Pyšné šelmy po ňom nešliapali ani lev sa po ňom neprechádzal.⁹ Človek siahol rukou po tvrdom kameni a od základov vyvracia vrchy,¹⁰ do skál vytesal chodby a tak jeho oko uvidelo všetko, čo je drahocenné.¹¹ Zamedzil presakovanie riek a to, čo je skryté, vyniesol na svetlo.¹² No múdrosť — kde ju možno nájsť? Sídlo rozumnosti — kde sa nachádza? ¹³ Človek nepozná jej cenu a v krajine živých sa nenachádza.¹⁴ Prahlbina hovorí: Vo mne sa nenachádza. More hovorí: U mňa jej niet.¹⁵ Nedá sa zaplatiť rýdzim zlatom a striebro nevyváža jej cenu.¹⁶ Nedá sa vymeniť ani za zlato z Ofiru, ani za drahocenný onyx alebo zafír.¹⁷ Nedá sa porovnať so zlatom ani s drahým sklom, ani vymeniť za predmety zo zlata.¹⁸ Koraly a krištál sa ani nespomenú, cena múdrosti je nad perly.¹⁹ Nedá sa porovnať s kúšskym topásom ani čistým zlatom vyvážiť.²⁰ No a táto múdrosť — odkiaľ prichádza? A sídlo rozumnosti — kde sa nachádza? ²¹ Pred očami všetkých živých je zahalená, skrytá aj pred vtáctvom nebies.²² Abaddon a smrť povedali: Len správa o nej sa nám dostala do uší.²³ Boh však rozumie jej ceste a on vie, kde ju možno nájsť.²⁴ Ved' on až do končín zeme dovidí, pozoruje všetko pod nebom.²⁵ Keď určil vetru jeho váhu a mierkou vody odmeral,²⁶ keď dažďu stanovil poriadok a blesku s hromom určil cestu,²⁷ už vtedy ju videl a o nej rozprával, pevne ju ustanovil a preskúmal.²⁸ Človeku potom povedal: Pozri, bázeň pred Pánom, to je múdrosť, a strániť sa zlého — to je rozumnosť.

Jóbove reči k Bohu

29 Jób pokračoval vo svojich výrokoch takto: ² Kiežby mi bolo ako v dávnych mesiacoch, ako v dňoch, keď bdel nado mnou Boh, ³ keď nad mojou hlavou žiarila jeho svieca a ja som pri jeho svetle kráčal temnotou, ⁴ ako v dňoch mojej mladosti, keď bola Božia priazeň nad mojím stanom, ⁵ keď bol ešte so mnou Všemohúci a moje deti okolo mňa, ⁶ keď sa moje kroky kúpali v smotane, ba aj moja skala vydávala prúdy oleja. ⁷ Keď som prechádzal mestskou bránou a keď som na námestí zaujímal svoj stolec, ⁸ mladíci, hneď ako ma zbadali, skryli sa, starci vstali a ostali stáť. ⁹ Kniežatá sa zdržiavali slov a ústa si zakryli dlaňou. ¹⁰ Vládcom zlyhával hlas a jazyk sa im lepil na podnebie. ¹¹ Ucho, ktoré ma počulo, mi blahorečilo a oko, ktoré ma videlo, mi prisvieďčalo, ¹² pretože som zachraňoval úbožiaka volajúceho o pomoc, aj sirotu, aj toho, kto nemal nijakého pomocníka. ¹³ Zostupovalo na mňa požehnanie hynúcich a srdce vdovy som dokázal rozjasať. ¹⁴ Zaodieval som sa spravodlivosťou a ona zaodievala mňa, môj súd bol pre mňa ako plášť s turbanom.

¹⁵ Očami som bol pre slepého a nohami pre chromého. ¹⁶ Chudobným som bol otcom a spor toho, koho som nepoznal, som preskúmal. ¹⁷ Tesáky nešľachetného som vylamoval, zo zubov som mu vytrhával korist. ¹⁸ Povedal som si: skonám spolu so svojím hniezdom a rozmnožím svoje dni ako fénix. ¹⁹ Môj koreň sa rozrástá pri vode a v mojich vetvách bude nocovať rosa. ²⁰ Moja sláva je svieža a luk v mojej ruke vrhá šíp za šípom. ²¹ Počúvali ma, čakali a pri mojej rade umlkli. ²² Po mojej reči sa už neozvali, moje slovo padalo na nich ako rosa, ²³ čakali na mňa ako na dážď a naširoko otvárali ústa ako pre jarnú spŕšku. ²⁴ Usmial som sa na nich, keď nemali dôveru. Svetlo mojej tváre neodmietli. ²⁵ Cestu som im určoval a stal som sa im vodcom. Sedel som ako kráľ medzi šikmi, ako ten, kto potešuje zronených.

30 Teraz sa mi však smejú mladší odo mňa a tí, ktorých otcov som nechcel postaviť ani ku psom svojho stáda. ² Načo by mi bola sila ich rúk? Veď ich sviežosť zhynula. ³ Pre biedu a krutý hlad vyjedajú step, nedávno spustenú pustatinu. ⁴ Vytrhávajú slez pri krikoch a koreň jalovca je im chlebom. ⁵ Ľudia ich spomedzi seba vyhánajú, kričia na nich ako na zlodějov, ⁶ musia bývať v úžľabinách riek, v podzemných dierach a skalných puklinách. ⁷ Medzi krikmi pokrikujú, túlia sa v prhlave. ⁸ Hlupáci a niktoši, vyprášili ich z krajiny. ⁹ A teraz o mne spievajú a posmešne hovoria. ¹⁰ S odporom sa odo mňa vzdalujú a neváhajú naplŕť mi do tváre. ¹¹ Pretože Boh moju tetivu uvoľnil a ponížil ma, zbavili sa predou mnou všetkých zábran. ¹² Po mojej pravici povstáva zberba tých, čo mi podrážajú nohy, vršia proti mne cesty nešťastia. ¹³ Rozryli môj chodník, aby ma zahubili, darí sa im, hoci im nikto nepomáha. ¹⁴ Prichádzajú akoby cez široký prielom, ako pri búrke sa valia dnu. ¹⁵ Dopadla na mňa hrôza, moja česť uniká ako vietor a moja spása sa miňa sťa oblak. ¹⁶ Teraz sa moja duša vo mne rozliala, zachvacujú ma dni trápenia. ¹⁷ V noci mi vrta v kostiach, moje trýznivé bolesti nikdy neutichajú. ¹⁸ Násilím mi berie odev, uchopil ma ako pás tuniky. ¹⁹ Hodil ma do blata, som podobný prachu a popolu. ²⁰ Volám k tebe o pomoc, ale mi neodpovedáš, stojím tu, ale si ma nevšímaš. ²¹ Zmenil si sa a si ku mne nelútostný, silou svojej ruky mi odporuješ. ²² Dvíhaš ma do vetra a nechávaš ma na ňom jazdiť ako na koni, nechávaš ma zmiznúť v búrke. ²³ Viem, že ma vrátiš smrti, zhromaždisku všetkých živých. ²⁴ Veď či k núdznemu ruku nevztiahneš, keď v nešťastí kričí o pomoc? ²⁵ Vari som neplakal nad tými, ktorých deň bol ťažký a duša mi nežialila nad chudobným? ²⁶ Očakával som dobré, prišlo zlé, dúfal som vo svetlo a prišla tma. ²⁷ Vnútornosti vo mne vrú a neutichajú, stretli ma dni nešťastia. ²⁸ Zarmútený kráčam bez jasu slnka, v zhromaždení vstávam a kričím o pomoc. ²⁹ Stal som sa bratom šakalov, spoločníkom pštrosov. ³⁰ Koža na mne černie, kosti ma pália od horúčky. ³¹ Moja harfa sa stala nástrojom žiaľu, moja flauta hlasom náreku.

31 So svojimi očami som uzavrel zmluvu, ako by som sa teda mohol obzerať za pan-nou? ² Aký je za to údel od Boha z výsosti a aké dedičstvo od Všemohúceho na výšinách? ³ Či nešľachetným nehrozí skaza a páchatelovi bezprávia nešťastie? ⁴ Vari sa on nepozerala na moje cesty a všetky moje kroky nepočíta? ⁵ Ak som si počínal nečestne, ak sa moja noha ponáhľala zraďiť, ⁶ potom nech ma Boh odváži na váhach spravodlivosti a nech zvie, že som bezúhonný. ⁷ Ak sa môj krok odchýlil od cesty a moje srdce šlo za tým, čo oči vidia, a na moje dlane prilipla nejaká škvrna, ⁸ nech potom iný zje, čo ja zasejem a moje potomstvo nech je vykorenené! ⁹ Ak ma srdce zviedlo za ženou až tak, že som striehol pri susedových dverách, ¹⁰ nech moja žena melie pre iného a iní nech sa nad ňou skláňajú. ¹¹ Veď to je nehanebnosť a previnenie, ktoré patrí na súd, ¹² bol by to oheň spaľujúci až

po Abaddon, ktorý ničí od koreňa všetko, čo som získal. ¹³ Ak som svojmu sluhovi alebo služke pri spore so mnou odoprel právo, ¹⁴ čo urobím, keď Boh povstane a ako budem odpovedať, keď ma bude skúmať? ¹⁵ Vari ten, čo ma v matke utvoril, neutvoril aj jeho? Nie je to ten istý, ktorý nás stvárnil v lone matky? ¹⁶ Ak som sa od želaní chudobných odvracal, ak som oči vdovy nechal vyhasnúť, ¹⁷ ak som sám jedával svoj krajec chleba a sirota z neho nejedla ¹⁸ — veď od mladosti ma vychovával ako otec a od lona mojej matky viedol —; ¹⁹ ak som sa díval na hynúceho bez odevu a na chudobného bez prikrývky, ²⁰ ak mi nedobrorečili jeho bedrá, ak sa nezohrial vlnou pri strihaní mojich oviec, ²¹ ak som sa rukou zahnal na sirotu, lebo som sa spoliehal na pomoc v bráne, ²² nech mi rameno z pleca odpadne a ruka sa mi z kĺbu vylomí. ²³ Veď pohroma od Boha je mojím postrachom, nemôžem znieť jeho vznešenosť. ²⁴ Ak som svoju dôveru vkladal do zlata a žltému kovu som hovoril: Ty si moja nádej, ²⁵ ak som sa tešil, že mám veľké bohatstvo, že moja ruka nadobudla veľký zisk, ²⁶ ak som videl žiarieť slnečné svetlo a mesiac ako nádherne putuje po oblohe, ²⁷ ak ma tajne zviedlo moje srdce, takže som im rukou poslal bozk, ²⁸ aj to by bolo previnenie, ktoré patrí na súd, pretože tým by som zaprel Boha z výsosti. ²⁹ Vari som mal radosť z nešťastia človeka, čo ma nenávidel, a jasal som, keď ho stihlo zlé? ³⁰ Nedovolil som svojim ústam zhrešiť tým, že by som bol na neho zvolával kliatbu. ³¹ Vari hovorili chlapi v mojom stane: Kiežby nám dal z mäsa, veď nie sme sytí!? ³² Cudzinec nikdy nenocoval na ulici, pocestnému som vždy otvoril dvere. ³³ Ak som skrýval svoje hriechy, ako to robia ľudia, a tak som v hrudi utajil svoju vinu, ³⁴ potom nech mlčím a nevyjdem z dverí, veď by som sa triasol pred veľkým davom a bál by som sa pohľadania príbuzných! ³⁵ Kiežby ma niekto počúval! Tu je moje posledné slovo! Nech mi Všemohúci odpovie! Žalobný spis svojho odporcu ³⁶ by som určite na pleci niesol a priviazal by som si ho na hlavu ako veniec! ³⁷ O všetkých svojich krokoch by som mu porozprával a ako vojvodca by som k nemu pristúpil! ³⁸ Ak proti mne kričí moja roľa a vedno s ňou jej brázdy plačú, ³⁹ ak som z jej úrody jedol a nezaplatil a jej majiteľov umoril, ⁴⁰ nech namiesto pšenice bodláč zarodí a namiesto jačmeňa burinu. Tu sa končia slová Jóba.

Elihuove reči

Prvá Elihuova reč

32 Vtedy títo traja muži prestali hovoriť s Jóbom, pretože sa považoval za spravodlivého. ² Nato vzplanul hnevom Elihu z Búzu, Barachelov syn z Rámovho rodu. Vzplanul hnevom proti Jóbovi, pretože sa robil spravodlivejším ako Boh. ³ Jeho hnev vzplanul aj proti jeho trom priateľom, pretože nenašli odpoveď a Jóba odsudzovali ako bezbožníka. ⁴ Elihu so svojou rečou k Jóbovi čakal, pretože ostatní boli vekom starší ako on. ⁵ Elihu videl, že títo traja nemajú nijakú odpoveď, preto vzplanul hnevom. ⁶ Elihu z Búzu, Barachelov syn, prehovoril teda takto: Som mladý a vy ste už vo veku, preto som sa obával predložiť vám svoju mienku. ⁷ Povedal som si: Nech prehovorí vek a množstvo rokov nech učí múdrosti. ⁸ No je to duch v človeku a dych Všemohúceho, ktorý ľudí učí rozumnosti. ⁹ Dlhovekí nie sú vždy múdri a starší nie vždy rozumejú tomu, čo je správne. ¹⁰ Preto vravím: Vypočuj ma, nech i ja predložím svoju mienku! ¹¹ Čakal som na vaše slová, na váš dôvtip som sluch nastavil. Kým vy ste hľadali slová, ¹² pozorne som vás sledoval, ale nenašiel sa taký, čo by Jóba usvedčil, ani niet medzi vami takého, kto by mu odpovedal. ¹³ Nehovorte: Našli sme múdrosť. Boh odveje Jóba, nie človek! ¹⁴ Keďže svoje slová nenamieril proti mne, ani ja mu nebudem vašimi slovami odpovedať. ¹⁵ Sú zmätení, už sa

neozývajú, nenachádzajú slov. ¹⁶ Mám čakať, keď prestali hovoriť, keď zastali a už neodpovedajú? ¹⁷ Ponúknem aj ja svoju odpoveď, vyjadrím aj ja svoju mienku, ¹⁸ pretože som plný slov, duch v mojom vnútri ma núti hovoriť. ¹⁹ Moje vnútro je ako uzatvorené víno, ako nové vínne mechy, ktoré idú prasknúť. ²⁰ Budem hovoriť a uľaví sa mi, svoje pery otvorím a budem odpovedať. ²¹ Nikoho nebudem zvyhodňovať, ani nikomu nebudem lichotiť, ²² lebo to neviem. Ak len trochu zalichotím, nech ma môj Stvoriteľ odstráni!

33 Ty však, Jób, vypočuj si moje slová a nastav sluch všetkým mojim výrokom. ² Pozri, otvoril som ústa a jazyk v mojich ústach hovorí. ³ Moje slová sú z priameho srdca, moje pery vyjadria jasné poznanie. ⁴ Duch Boží ma utvoril a dych Všemohúceho mi dáva život. ⁵ Odpovedz mi, ak môžeš, priprav sa a postav sa pred mňa! ⁶ Pozri sa, i ja som pred Bohom taký ako ty, aj ja som stvárnený z hlíny. ⁷ Nemusíš mať zo mňa hrôzu a môj nátlak na teba nedoláhne. ⁸ Isteže som počul, čo si povedal, hlas tvojich slov ku mne neprestajne dolieha: ⁹ Som čistý a bez hriechu, som nevinný a niet vo mne nepravosti. ¹⁰ Nachádza proti mne zámienky, pokladá ma za svojho nepriateľa. ¹¹ Nohy mi zatvára do klady, stráži všetky moje chodníky. ¹² Pozri sa, odpoviem ti, v tomto nemáš pravdu, pretože Boh je väčší než človek. ¹³ Prečo s ním vedieš spor, keď nijakým slovom neodpovedáš? ¹⁴ Veď Boh prehovorí raz i druhý raz, ale ty to nespozoruješ. ¹⁵ Vo sne, v nočnom videní, keď na ľudí prichádza hlboký spánok, v driemotách na lôžku, ¹⁶ vtedy ľuďom otvára ucho a spečatuje v nich svoje varovania, ¹⁷ aby odvrátil človeka od toho, čo koná, a uchránil muža od povýšenosti, ¹⁸ aby zadržal jeho dušu nad jamou a jeho život pred smrťou strelou. ¹⁹ Karhaný je bolesťou na lôžku a ustavičným pálením v kostiach, ²⁰ takže pociťuje odpor k chlebu a hrdlo odmieta aj pochúťky. ²¹ Jeho telo sa navidomoštráca a vystupujú mu kosti, ktoré inak nevidno. ²² Jeho duša sa približuje k jame a jeho život k poslom smrti. ²³ Ak je pri ňom anjel, jeden z tisíc, ktorý oznamuje človeku, čo je pre neho správne, ²⁴ Boh sa nad ním zmluje a povie: Vykúp ho, nech nezostúpi do hrobu, našiel som výkupné. ²⁵ Jeho telo bude sviežejšie ako v detstve a do dní svojej mladosti sa navráti. ²⁶ Modliť sa bude k Bohu a on sa k nemu skloní, s jasotom uzrie jeho tvár a on vráti človeku jeho spravodlivosť. ²⁷ Spievať bude pred ľuďmi a povie: Zhrešil som a prekrútil, čo je správne, no on mi to neodplatil. ²⁸ Vykúpil moju dušu, nemusí ísť do hrobu, môj život uvidí svetlo. ²⁹ Nuž toto všetko robí Boh s človekom dvakrát, ba aj trikrát, ³⁰ aby jeho dušu uchránil od hrobu, aby ho osvietilo svetlo života. ³¹ Dávaj pozor, Jób, počúvaj ma! Mlč a ja budem hovoriť! ³² Ak máš čo povedať, odpovedz mi! Hovor, veď by som bol rád, keby si mal pravdu! ³³ Ak nemáš čo povedať, počúvaj ma! Mlč a naučím ťa múdrosti!

Druhá Elihuova reč

34 Elihu znova prehovoril takto: ² Počúvajte moje slová, vy múdri, i vy znalci, venujte mi pozornosť! ³ Veď ucho preveruje slová tak, ako podnebie ochutnáva jedlo. ⁴ Zvoľme si to, čo je správne, spoločne poznajme, čo je dobré! ⁵ Jób totiž povedal: Som spravodlivý a Boh mi odňal právo. ⁶ Protiprávne som vyhlásený za luhára, moja rana je neliečiteľná, hoci som nezhrešil. ⁷ Kto je taký hrdina ako Jób, čo pije výsmech ako vodu, ⁸ spája sa s tými, čo páchajú bezprávie, a chodí s bezbožnými mužmi? ⁹ Veď povedal: Človeku nič neosoží, keď má záľubenie v Bohu. ¹⁰ Preto vy, rozvážni muži, počúvajte ma! Podlosť je ďaleko od Boha a bezprávie od Všemohúceho! ¹¹ Veď človeku odpláca podľa jeho skutkov a s každým zaobchádza podľa jeho ciest. ¹² Boh iste nekoná bezbožne a Všemohúci neprekrúca právo. ¹³ Kto mu dal do opatery zem a kto celý svet pred ním

položil? ¹⁴ Keby svoje srdce upriamil len na seba a svojho ducha i dych späť k sebe vzal, ¹⁵ všetko živé by zaraz skonalo a človek by sa do prachu vrátil. ¹⁶ Ak teda máš rozum, počúvaj toto, venuj pozornosť mojim slovám. ¹⁷ Vari ten, kto nenávidí právo, bude vládnuť, alebo chceš obviníť z bezbožnosti Spravodlivého a Mocného? ¹⁸ Azda sa kráľovi hovorí: Ty naničhodník! a kniežatám: Vy bezbožníci!? — ¹⁹ hovorí sa tak tomu, čo nenadŕža vládcom a neuprednostňuje bohatého pred chudobným, pretože oni všetci sú dielom jeho rúk. ²⁰ Náhle umierajú. O polnoci sa ľud trasie a hynie, mocný je odstránený bez zásahu človeka. ²¹ Jeho oči sú upreté na cesty každého človeka všetky jeho kroky pozoruje. ²² Niet takej tmy ani takej temnoty, kde by sa páchatelia bezprávia poskrývali, ²³ pretože nie je v moci človeka, kedy má prísť na Boží súd. ²⁴ Bez vyšetrovania ničí mocných a iných stavia namiesto nich. ²⁵ Poznajúc ich skutky, zvrhne ich za noci, takže ležia rozdrvení. ²⁶ Pre ich bezbožnosti ich trestá na takom mieste, kde to ľudia vidia. ²⁷ To všetko preto, lebo sa od neho odvrátili a o nijakej z jeho ciest neuvažovali, ²⁸ takže sa pred neho dostalo volanie bedárov a začul volanie chudobných. ²⁹ Keď zachováva pokoj, kto ho obviní? Keď skryje svoju tvár, kto ho zbadá? On predsa bdie nad všetkými národmi a ľuďmi, ³⁰ aby nekraľoval nehanebník ani nikto z tých, čo zvädzajú ľud. ³¹ Či sa Bohu hovorí: Znášal som trest, už sa viac neprehreším; ³² nauč ma veci, ktoré nevidím, ak som páchal zlo, už ho neurobím? ³³ Má vari on odplácať, ako chceš ty, lebo jeho rozhodnutie si odmietol? Ty si musíš volieť, nie ja! Takže hovor, čo vieš! ³⁴ Rozumní ľudia a aj múdri, čo ma počúva, mi povedia, ³⁵ že Jób hovorí bez rozmyslu a jeho slová nie sú prezieravé. ³⁶ Nech je Jób až do úplného konca skúšaný, pretože odpovedá ako ničomníci, ³⁷ k svojmu hriechu pridáva vzburu, dvíha dlane na obranu a množí slová proti Bohu.

Tretia Elihuova reč

35 Elihu znova prehovoril takto: ² Vari to považuješ za správne, keď hovoríš: Moja spravodlivosť je väčšia ako Božia? ³ Hovoríš: Čo z toho máš? Čo mi prospeje, keď nehreším? ⁴ Odpoviem tebe a zároveň i tvojim priateľom: ⁵ Zahľad sa na nebo a pozoruj, sleduj oblaky, sú vyššie ako ty! ⁶ Ak si zhrešil, čo mu tým urobíš? A čo mu spôsobíš množstvom priestupkov? ⁷ Ak si spravodlivý, čo mu tým daš, alebo čo z tvojej ruky prijme? ⁸ Tvoja bezbožnosť platí len na takého, ako si ty, a na človeka tvoja spravodlivosť. ⁹ Pre častý útlak ľudia kričia, spod nadvlády mocných volajú o pomoc. ¹⁰ Človek sa však nepýta: Kde je Boh, môj Tvorca, ten, čo dáva piesne v noci, ¹¹ ten, čo nás poučuje viac ako pozemskú zver a robí múdrejšími nad nebeské vtáctvo? ¹² Tam kričia, ale on pre pýchu zlých neodpovedá. ¹³ Boh určite nevypočuje prázdne reči, Všemohúci si ich nevšímne, ¹⁴ tým skôr tak urobí, keď povieš, že ho nevidíš. Spor mu predložili, len naň čakaj! ¹⁵ Teraz, keďže jeho hnev nič netrestá a nedbá príliš na pochabosť, ¹⁶ Jób môže márne otvárať ústa a množiť slová bez rozmyslu.

Štvrtá Elihuova reč

36 Elihu ďalej hovoril: ² Vydrž trochu a budem ti rozprávať, lebo ešte je čo povedať v prospech Boha. ³ Svoje poznanie zďaleka prinášam, svojmu Tvorcovi dám za pravdu. ⁴ Moje slová neklamú a pred tebou je ten, čo má dokonalé poznanie. ⁵ Boh je mocný, ale nikým neopovrhuje; mocný je v sile svojej múdrosti. ⁶ Nenechá žiť bezbožného, ale zabezpečuje právo biednych. ⁷ Neodvracia zrak od spravodlivého. Kráľov navždy posadí na trón, aby ich vyvyšil. ⁸ Ak sú spútaní v okovách a povrazmi trápenia poviazaní, ⁹ oznamuje im ich čin a priestupok, lebo boli pyšní. ¹⁰ Otvára im ucho na napomenutie a hovorí,

aby sa odvrátili od nepravosti. ¹¹ Ak ho poslúchnu a budú mu slúžiť, dokončia svoje dni v blahobyte a svoje roky prežijú príjemne. ¹² No ak nepočúvnu, strelou zahynú, znenazdajky skonajú. ¹³ Ľudia skazeného srdca vyvolávajú hnev a nevolajú o pomoc, ani keď sú ním spútaní. ¹⁴ Ich duša zomiera v mladosti a život strácajú medzi zasvätenými smilníkmi. ¹⁵ Biedneho pre jeho biedu vyslobodí, pre útlak mu ucho otvára. ¹⁶ Veď aj teba odvábil z tlamy súženia na šírinu, kde už niet útlaku a kde tvoj stôl bude plný dobrôt. ¹⁷ Keďže sa na teba vzťahuje odsúdenie bezbožného, súd a právo ťa zastihnú. ¹⁸ Nech ťa hnev nezvedie k výsmechu, nech ťa neodradí veľkosť výkupného. ¹⁹ Vari sa zbavíš úzkosti krikom či vypätím všetkých síl? ²⁰ Nedychti po noci, v ktorej národy opustia svoje miesta! ²¹ Daj si pozor, neobrát sa k nepravosti, lebo potom zakúsiš utrpenie. ²² Pozri, Boh koná vznešene vo svojej moci, kto je taký učiteľ ako on? ²³ Kto mu určuje cestu a kto hovorí: Krivdu si spáchal? ²⁴ Pamätaj, že máš vyvyšovať jeho dielo, ktoré ospievali ľudia. ²⁵ Každý človek naň hľadí, smrteľník naň zrak z diaľky upiera. ²⁶ Zaiste, Boh je veľký a my ho nepoznáme, počet jeho rokov je nepreskúmateľný. ²⁷ Priťahuje kvapky vody, čo sa potom z hmly zrážajú ako dážď, ²⁸ ktorý dávajú oblaky a hojne prší na ľudí. ²⁹ Vie niekto pochopiť rozpínanie oblakov, hromobitie z jeho stanu? ³⁰ Rozprestrel nad ním svetlo a prikryl hlbiny mora. ³¹ Pretože nimi spravuje národy aj jedlo dáva v hojnosti. ³² Dlane si vyzbrojuje bleskom, prikazuje mu zasiahnuť útočníka. ³³ Hovorí o ňom jeho hrmenie, ktoré vzbudzuje hnev proti nepravosti.

37 Zaiste sa mi pri tom trasie srdce, zo svojho miesta ide vyskočiť. ² Dobré počúvajte burácanie jeho hlasu, dunenie, ktoré vychádza z jeho úst. ³ Pod celé nebo ho vypustí, jeho svetlo sa dostane do všetkých kútov zeme. ⁴ Potom jeho zvuk zarachotí, vznešeným hlasom zahrmí hrom, bleskom nebráni, keď počuť jeho hlas. ⁵ Boží hlas záhadne hrmí, koná veľké veci, ale my ich nepoznáme. ⁶ Snehu hovorí: Padaj na zem. Dážď i lejak dokazujú jeho moc. ⁷ Na ruku každého človeka dáva pečať, aby všetci ľudia jeho dielo poznali. ⁸ Zver zalieza do brlohu, vo svojich norách prebýva. ⁹ Z komnaty vychádza víchrica, so severnými vetrami prichádza chlad. ¹⁰ Božím dychom vzniká ľad a vodná hladina zamrzá. ¹¹ Vlahou obťažkava oblak a mrak rozptyľuje blesky. ¹² Tento kolobeh sa ustavične opakuje podľa jeho príkazov, aby sa splnilo všetko, čo im na povrchu celej zeme prikazuje. ¹³ Zosiela to buď ako trest, alebo na prospech jeho zeme ako prejav milosrdenstva. ¹⁴ Toto počúvaj, Jób, postoj a uvažuj o Božích divoch! ¹⁵ Vari vieš, ako im Boh dáva príkazy, že jeho oblak vydáva svetlo? ¹⁶ Vari vieš, ako sa vznášajú oblaky, úžasné diela toho, ktorý je dokonalý v poznaní, ¹⁷ ktorého šat sa rozohreje, keď sa zem vetrom z juhu upokojí? ¹⁸ Môžeš ako on roztahovať oblaky pevné ako liate zrkadlo? ¹⁹ Daj nám poznať, čo mu máme povedať, pre tmu sa nevieme pripraviť. ²⁰ Azda mu niekto povie: Chcem hovoriť!? Vari povedal, že chce byť pohltený? ²¹ Teraz však nevidno svetlo, ono zasvieti medzi mrakmi, keď zaveje víťor a prečistí ich. ²² Zo severu prichádza zlatistá nádhera, okolo Boha je hrozivá veleba. ²³ Všemohúceho nenachádzame, veľká je jeho moc; právom a veľkostíou svojej spravodlivosti neublízuje. ²⁴ Preto sa ho ľudia boja, na nikoho, kto je múdry vo vlastných očiach, neberie ohľad.

Božie reči a Jóbove odpovede

Prvá Božia reč

38 Takto odpovedal Hospodin Jóbovi z búrky: ² Ktože to zatemňuje zámer nevedomými slovami? ³ Opáš si teda bedrá ako chlap, budem sa ťa pýtať a ty ma poučíš.

⁴ Kde si bol, keď som kládol základy zeme? Povedz, ak niečo rozumné o tom vieš! ⁵ Kto určil jej rozmery? — Ved' to vieš! — Kto nad ňou natiahol meráciu šnúru? ⁶ Do čoho sú zapustené jej podstavce, kto položil jej uholný kameň, ⁷ keď ranné hviezdy spoločne jasali a všetci Boží synovia radostne výskali? ⁸ Kto uzatvoril more vrátami, keď vyvrelo z lona zeme, ⁹ keď som mu dal oblak za odev a temné mračno ho obvinulo, ¹⁰ keď som mu stanovil medzu, a dal závoru a vráta, ¹¹ keď som povedal: Potiaľto smieš prísť, ďalej nie, tu sa zlomí pýcha tvojich vlŕn? ¹² Azda si niekedy v živote dal rozkaz ránu a dal si poznať rannej zore jej miesto, ¹³ aby uchopila zem za okraje a boli z nej vytraseení zločinci? ¹⁴ Vtedy sa zem mení ako hlina pod pečatným valčekom a všetko sa ukáže vo farbe ako šaty. ¹⁵ Bezbožným bude však svetlo odoprené a ich pozdvižené rameno bude zlomené. ¹⁶ Vari si došiel až k prameňom mora a po dne prahlbiny si sa prechádzal? ¹⁷ Azda sa ti odkryli brány smrti, na vráta tieňa smrti si pozeral? ¹⁸ Uvedomil si si šírku zeme? Povedz, ak si ju celú spoznal! ¹⁹ Kde je cesta k príbytku svetla a kde má miesto tma? ²⁰ Vedel by si ju odviesť k jej hranici a preskúmať chodníky k jej domu? ²¹ Určite to vieš, ved' vtedy si sa narodil a veľký je už počet tvojich dní! ²² Došiel si k zásobám snehu a videl si zásoby ľadovca, ²³ ktoré udržujem na čas úzkosti, na deň boja a vojny? ²⁴ Kadiaľ vedie cesta ta, kde sa delí svetlo, a odkiaľ sa ženie východný vietor na zem? ²⁵ Kto utvoril korytá pre povodeň a kto pripravil cestu pre búrkové mračno, ²⁶ aby pršalo na ľudoprázdnu krajinu, na púšť, kde niet človeka, ²⁷ aby sa napojili spustošené a pusté miesta a vzišla mladá tráva? ²⁸ Vari má dážď otca, alebo kto splodil kvapky rosy? ²⁹ Z čieho lona vyšiel ľad a kto porodil nebeský srieň? ³⁰ Voda stuhne na kameň a zamrzne hladina nad hlbinou. ³¹ Zviažeš vari Plejády reťazami alebo uvoľníš povrazy Orióna? ³² Vyvedieš azda v pravý čas hviezdy zverokruhu a určíš dráhu Veľkého a Malého voza? ³³ Poznáš azda zákony nebies a určuješ ich vládu na zemi? ³⁴ Keď zakričíš na oblak, pokryje ťa záplava vôd? ³⁵ Posieľaš azda po blesky, aby prišli a povedali: Tu sme! ³⁶ Kto dal ibisovi múdrosť alebo kto dal kohútovi rozum? ³⁷ Kto vo svojej múdrosti poráta oblaky a kto povylieva nebeské mechy, ³⁸ takže prach stuhne ako zliatina a hrudy zeme sa zlepia? ³⁹ Vari ty pre levicu ulovíš korisť a nasýtiš hlad levícat, ⁴⁰ keď sa krčia v ležoviskách a striehnu skryté v húštine? ⁴¹ Kto pripraví krkavcovi úlovok, keď jeho mláďatá volajú k Bohu a blúdia bez potravý?

39 Poznáš čas vrhu kozorozcov? Pozoruješ pôrodné bolesti jeleníc? ² Počítaš mesiace, kým donosia mladé a poznáš čas ich vrhu? ³ Schúlia sa, vrhnú mladé, bolesti sa zbavia. ⁴ Ich mláďatá mocnejú, voľne rastú, odbehnú a viac sa k nim nevrátia. ⁵ Kto pustil divého osla na slobodu a kto rozviazal opraty stepnému oslovi? ⁶ Za domov som mu určil step a za príbytok solnú pláň. ⁷ Ruch mesta je mu na smiech, krik pohoniča nepočúva, ⁸ na vrchoch sledí po paši a vyhľadáva každú zeleň. ⁹ Bude azda byvol ochotný slúžiť ti a strávi noc pri tvojich jasiach? ¹⁰ Priviažeš byvola povrazom, aby oral a v dolinách za tebou bránil? ¹¹ Vari sa spoľahneš na neho, lebo má veľkú silu a ponecháš mu svoju prácu? ¹² Veríš mu, že ti obilie privezie a zhromaždí na holohumnici? ¹³ Krídlo pštrosice si veselo trepoce, nie je to však perut ani perie bociana, ¹⁴ lebo vajcia necháva na zemi a v prachu ich zohrieva, ¹⁵ zabúda, že ich noha môže rozšliapnuť a poľná zver zadlaviť. ¹⁶ So svojimi mláďatami zaobchádza tvrdo, akoby jej ani nepatrili, nebojí sa, že jej námaha vyjde nazmar. ¹⁷ Pretože Boh jej dal zabudnúť na múdrosť a nedal jej účasť na rozumnosti. ¹⁸ No len čo sa zdvihne a vyrazí, koňovi s jazdcom sa vysmeje. ¹⁹ Azda si ty dal silu koňovi a zaodel si jeho šiju hrivou? ²⁰ Bude ti vari skákať ako kobyľka? Jeho prudké fľkanie pôsobí strach. ²¹ Hrabe v údolí a teší sa, je plný sily a vytiahne proti zbroji. ²² Vysmieva sa strachu, nedá sa vyľakať,

pred mečom neustúpi. ²³ Tulec, blyskáva kopija a šíp na ňom hrkocú. ²⁴ S hrmotom a zúrivo sa ženie po zemi, neobstojí, keď zaznie zvuk rohu. ²⁵ Pri zvuku rohu zaerdzí a zďaleka vetrí boj, pokrik veliteľov a vojnovú vravu. ²⁶ Podľa tvojho rozumu to azda sokol vzlieta a smerom na juh rozprestiera krídla? ²⁷ To na tvoje slovo sa orol vysoko vznáša a vysoko si stavia hniezdo? ²⁸ Na brale býva a hniezdi, na skalných výbežkoch má pevnosť. ²⁹ Potravu odtiaľ vyhľadáva, jeho oči ďaleko dovidia. ³⁰ Jeho mládatá vyciavajú krv a tam, kde sú mŕtvy, je aj on.

40 Hospodin znova prehovoril k Jóbovi takto: ² Bude sa vari hašterivý hádať so Všemohúcim? Ten, kto obžalúva Boha, nech odpovie! Jóbova odpoveď ³ Jób odpovedal Hospodinovi takto: ⁴ Pozri, čože ti ja taký nepatrný odpoviem? Kladiem si ruku na ústa. ⁵ Raz som prehovoril, ale už sa neozvem, ba aj druhý raz, ale už nebudem pokračovať. Druhá Božia reč ⁶ Vtedy Hospodin odpovedal Jóbovi z búrky takto: ⁷ Opáš si teda bedrá ako chlap, budem sa ťa pýtať a ty ma poučíš. ⁸ Naozaj chceš zrušiť môj rozsudok? Chceš obviniť mňa, aby si ty bol spravodlivý? ⁹ Máš azda také rameno ako Boh? Buráčaš vari takým hlasom ako on? ¹⁰ Nuž, ozdob sa velebou a vznešenosťou, zaodej sa slávou a nádherou. ¹¹ Vylej svoj prekypujúci hnev, vzhliadni na všetkých povýšených a poníž ich! ¹² Pozri na všetkých povýšených a pokor ich, pošliap bezbožníkov všade, kde sa nachádzajú! ¹³ Všetkých ich zahrab do prachu, obviaž im tváre na zabudnutých miestach. ¹⁴ Potom ťa aj ja pochválím, že ťa zachránila tvoja vlastná pravica. ¹⁵ Pozri na behemóta, ktorého som utvoril tak ako teba; žerie trávu ako dobytok. ¹⁶ Pozri, v jeho bedrách je sila, v brušných svaloch má svoju moc. ¹⁷ Svoj chvost vzpriamuje ako céder, šlachy na jeho stehnách sú pospletané. ¹⁸ Jeho kosti sú ako trubice z bronzu, jeho hnáty sú ako železné tyče. ¹⁹ Stojí na začiatku Božích ciest, len jeho Tvorca sa môže k nemu s mečom priblížiť. ²⁰ Vrchy mu poskytujú potravu tam, kde sa všetka poľná zver hráva. ²¹ Ležiava pod lotosmi, v úkryte z trstiny a v močarisku. ²² Prikrývajú ho lotosy, robia mu tieň, obklopujú ho riečne vrby. ²³ Rieka môže byť prudká, ale on sa nelaká; má istotu, aj keď sa mu Jordán valí do papule. ²⁴ Chytí ho niekto spredu, hákom mu nos prepichne? ²⁵ Vytiahneš Leviatana udicou, zviažeš mu jazyk povrazom? ²⁶ Pretiahneš mu cez nozdry povraz z trstia, prepichneš mu čelusť hákom? ²⁷ Vari ťa bude prosiť, bude s tebou nežne hovoriť? ²⁸ Uzavrie s tebou zmluvu, aby si si ho vzal navždy za otroka? ²⁹ Budeš sa s ním hrať ako s vtáčatom, priviažeš ho pre svoje dievčatá? ³⁰ Budú s ním kupčiť obchodníci, rozdelia si ho medzi sebou kupci? ³¹ Dopicháš mu kožu bodcami a jeho hlavu harpunami? ³² Polož naňho dľaň! Pamätaj na boj! Viac to neurobiš!

41 Nádej, že ho budeš mať, je klamlivá. Či už pohľad na jeho zjav nevyvoláva mdlobu? ² Nikto nie je taký odvážny, aby sa proti nemu postavil. Kto by už potom predomnou obstál? ³ Kto mi niečo prvý dal, aby som sa mu musel odmeniť? Veď všetko pod nebom mi patrí. ⁴ Nebudem mlčať o jeho údoch ani o jeho obrovskej sile, ani o kráse jeho vzrastu. ⁵ Kto ho zbavil panciera, kto prenikol za dvojité rad jeho zubov? ⁶ Kto otvoril vráta jeho papule? Vokolo jeho zubov je hrôza. ⁷ Jeho chrbát je ako rady štítov, sú tesne uzavreté a zapečatené. ⁸ Jeden k druhému tak priliehajú, že ani vietor neprenikne medzi ne. ⁹ Navzájom sú pospájané, sú zopnuté, nedajú sa rozdeliť. ¹⁰ Keď kýchnu, zapáľuje sa svetlo, oči má ako riasy rannej zory. ¹¹ Z papule mu vychádzajú pochodne, prskajú ohnivé iskry. ¹² Z nozdier sa mu valí dym ako spod rozdúchaného kotla alebo ako z trstia. ¹³ Jeho dych rozpaľuje uhlíky, z papule mu šľahá plameň. ¹⁴ V jeho šiji prebýva sila, hrôza pred ním tancuje. ¹⁵ Laloky jeho tela k sebe priliehajú, sú na ňom ako odliate, netrasú sa. ¹⁶ Jeho srdce je tvrdé

sťa skala, nepoddajné ako spodný mlynský kameň. ¹⁷ Keď vstane, mocní sa strachujú, keď ničí, strácajú hlavu. ¹⁸ Ak ho aj meč zasiahne, bezvýsledne, podobne kopija, šíp aj oštep. ¹⁹ Železo považuje za slamu, bronz za práchnivé drevo. ²⁰ Strela z luku ho nedonúti zutekať, kamene z praku sa na ňom menia na plevy. ²¹ Kyjak mu pripadá ako steblo, chveniu oštep sa iba smeje. ²² Naspodu má akoby ostré črepiny, ťahá sa v blate ako mlátiaci cep. ²³ Hlbinu sťa hrniec do varu uvádza, more používa ako flaštičku na voňavku. ²⁴ Za sebou zanecháva žiarivú dráhu, takže prahlbina pripomína šedivú hlavu. ²⁵ Na zemi ho nemožno k ničomu pripodobniť, tak je utvorený, že nepozná strach. ²⁶ Na všetko pyšné pozerá zhora, kráľom je nad všetkými šelmami.

Jóbova odpoveď

42 Nato Jób odpovedal Hospodinovi takto: ² Spoznal som, že môžeš všetko, a že nijaký plán nie je pre teba neuskutočniteľný. ³ Kto tu pre neznalosť zakrýva múdre rozhodnutie? Preto odpovedám: Ja som hovoril o veciach, ktoré som nechápal, a o divoch, o ktorých neviem. ⁴ Vypočuj ma, prosím, a ja prehovorím. Budem ti klást otázky a ty ma poučíš. ⁵ Chýr o tebe sa mi dostal do ucha, ale teraz ťa na vlastné oči vidím. ⁶ Preto odvolávam svoje slová a kajám sa v prachu a v popole.

Epilóg

⁷ Potom, keď Hospodin dopovedal Jóbovi tieto slová, Elifazovi z Temánu povedal: Môj hnev vzplanul proti tebe a tvojim dvom spoločníkom, lebo ste nehovorili o mne správne, tak ako môj služobník Jób. ⁸ Preto teda si vezmite sedem býčkov a sedem baranov, choďte k môjmu služobníkovi Jóbovi a prineste za seba spaľovanú obeť. Môj sluha Jób sa bude za vás modliť, lebo len pre neho nebudem zaobchádzať s vami podľa vášho bláznovstva, pretože ste nehovorili o mne ako môj sluha Jób. ⁹ Potom Elifaz z Temánu, Bildad zo Šúa-chu a Cofar z Naamy urobili tak, ako im Hospodin povedal. Nato Hospodin vzal ohľad na Jób. ¹⁰ Hospodin zmenil Jóbov údel vtedy, keď sa modlil za svojich blížnych. Potom dal Hospodin Jóbovi dvojnásobok všetkého, čo vlastnil. ¹¹ Vtedy k nemu prišli všetci jeho bratia, sestry a všetci niekdajší známi, aby s ním jedli chlieb v jeho dome. Prejavili mu sústrasť a potešovali ho pre všetko zlé, čo Hospodin na neho dopustil. Každý z nich mu daroval jednu kesitu a jeden zlatý prsteň. ¹² Ďalšie Jóbove dni Hospodin požehnal ešte väčšmi ako predchádzajúce. Mal štrnásťtisíc oviec a šesťtisíc tiav, tisíc volských záprahov a tisíc oslíc. ¹³ Mal sedem synov a tri dcéry. ¹⁴ Jednej dal meno Jemima, druhú pomenoval Kecia a tretiu nazval Keren-Happúch. ¹⁵ V celej krajine nebolo krajších žien ako boli Jóbove dcéry. Aj im dal otec dedičstvo medzi ich bratmi. ¹⁶ Jób potom žil stoštyridsať rokov, videl svojich synov a vnukov až do štvrtého pokolenia. ¹⁷ Napokon Jób zomrel starý a sýty životom.

ŽALMY

Prvá kniha Žalmov (1-41)

Blahoslavený ten, kto nechodí podľa rady bezbožných

1 Blahoslavený ten, kto nechodí podľa rady bezbožných, nestojí na ceste hriešnikov, nesedáva v kruhu posmešnikov, ² ale záľubu má v zákone Hospodina, o jeho zákone rozjíma dňom i nocou. ³ Bude ako strom zasadený pri vodných tokoch, čo úrodu dáva vo svojom čase, jeho lístie nevädne a všetko, čo robí, darí sa mu. ⁴ Inak je to s bezbožníkmi, tí sú ako plevy, ktoré odnáša vietor. ⁵ Preto bezbožníci neobstoja pred súdom ani hriešnici v zhromaždení spravodlivých. ⁶ Hospodin pozná cestu spravodlivých, no cesta bezbožníkov vedie do záhuby.

Prečo sa búria národy

2 Prečo sa búria národy a ľudia vymýšľajú daromnosti? ² Spolčujú sa pozemskí králi, vládovia sa spolu radia proti Hospodinovi a jeho pomazanému: ³ Roztrhnime putá a odhodme ich povrazy! ⁴ Ten, ktorý tróni na nebesiach, smeje sa, Pán sa im vysmieva. ⁵ Vtedy v hneve prehovorí, svojou prchkosťou ich vyľaká: ⁶ Ja som ustanovil svojho kráľa na Sione, na svojom svätom vrchu. ⁷ Oznamujem rozhodnutie Hospodina. Povedal mi: Ty si môj syn, ja som ťa dnes splodil. ⁸ Požiadaj ma a dám ti národy ako dedičstvo, končiny zeme do vlastníctva. ⁹ Rozbiješ ich železným prútom, roztľčieš ako hlinenú nádobu. ¹⁰ Králi, buďte teda rozumní, sudcovia zeme, dajte sa poučiť! ¹¹ S bážňou slúžte Hospodinovi! Jasajte s chvením! ¹² Bozkávajte syna, aby sa nerozhneval a aby ste nezahynuli na ceste, lebo jeho hnev veľmi ľahko vzplanie. Blahoslavení sú všetci, čo sa k nemu utiekajú.

Hospodin, ako veľa je mojich nepriateľov

3 Dávidov žalm. Keď utekal pred svojím synom Absolónom. ² Hospodin, ako veľa je mojich nepriateľov, mnohí povstávajú proti mne. ³ Mnohí hovoria o mne: Ani Boh mu nepomôže! — Sela — ⁴ Ty však, Hospodin, si môj štít, si moja sláva; pozdvihuješ mi hlavu. ⁵ Nahlas volám k Hospodinovi a on mi odpovie zo svojho svätého vrchu. — Sela — ⁶ Lahnem si, zaspím a prebudím sa, lebo Hospodin ma podoprie. ⁷ Nebojím sa mnohotísicového zástupu, ktorý ma obkľučuje. ⁸ Povstaň, Hospodin, zachráň ma, môj Boh! Veď ty si rozbil čeluste mojim nepriateľom a povyrážal si zuby bezbožníkom. ⁹ Hospodin je záchranou. Nech tvoje požehnanie spočinie na tvojom ľude. — Sela —

Keď volám, vypočuj ma

4 Zbormajstrovi pri hre na strunovom nástroji. Dávidov žalm. ² Keď volám, vypočuj ma, môj spravodlivý Bože! Ty si mi uľavoval v tiesni. Zmiluj sa nado mnou; počuj moju modlitbu! ³ Ľudia, dokedy budete tupiť moju česť, milovať daromnosti a vyhľadávať lož? — Sela — ⁴ Pochopte, Hospodin pre zbožného robí divy. Hospodin počuje, keď volám k nemu. ⁵ Chvejte sa a nehrešte; uvažujte na lôžku a zmlknite! — Sela — ⁶ Prinášajte správne obety a dôverujte Hospodinovi! ⁷ Mnohí sa pýtajú: Kto nám ukáže niečo dobré? Hospodin, nech nás osvieti svetlo tvojej tváre! ⁸ Dal si mi do srdca väčšiu radosť, než majú

oni z hojnosti obilia a maštu. ⁹ V pokoji si ľahnem a zaspím, lebo len ty sám, Hospodin, dávaš bezpečný príbytok.

Hospodin, počuj moje slová

5 Zbormajstrovi na flaute. Dávidov žalm. ² Hospodin, počuj moje slová, všimni si môj vzdych! ³ Vypočuj moje hlasné volanie, Kráľ môj a Boh môj, lebo sa k tebe modlím! ⁴ Hospodin, ty zrána počuješ môj hlas. Ráno ti pripravím obetu a počkám. ⁵ Ty predsa nie si božstvo, čo sa v bezbožnosti kochá, u teba nešlachetný nemá miesta. ⁶ Povýšenci pred tebou neobstoja; nenávidíš všetkých, čo páchajú nepravosť. ⁷ Vyhubiš ľuhárov; krvilačný a klamár sa Hospodinovi protiví. ⁸ Ja však z tvojej veľkej milosti smiem vojsť do tvojho domu, s bážňou pred tebou sa budem klaňať v tvojom svätom chráme. ⁹ Hospodin, veď ma svojou spravodlivosťou navzdory mojim protivníkom. Urovnaj svoju cestu predou mnou! ¹⁰ Veď na ich ústa nieto spoľahnutia, ich vnútro — samá skaza, ich hrdlo — otvorený hrob, ich jazyk — samá úlisnosť. ¹¹ Bože, odhaľ ich vinu! Nech padnú pre svoje zámery! Rozožení ich pre mnohé vzbury, lebo ti odporovali. ¹² Nech sa radujú všetci, čo sa k tebe utiekajú, a nech naveky plesajú! Ochraňuj ich a nech jasajú v tebe tí, čo milujú tvoje meno. ¹³ Ty, Hospodin, žehnáš spravodlivého. Chrániš ho priazňou ako štítom.

Netrestaj ma, Hospodin

6 Zbormajstrovi pri hre na osemstrunovom nástroji. Dávidov žalm. ² Netrestaj ma, Hospodin, vo svojom hneve a vo svojom rozhorčení ma nekarhaj! ³ Zmiluj sa nado mnou, Hospodin, lebo chradnem, uzdrav ma, Hospodin, lebo mi kosti meravejú. ⁴ Moja duša je veľmi vystrašená a ty, Hospodin, dokedy...? ⁵ Obráť sa, Hospodin, vysloboď moju dušu, zachráň ma svojou milosťou! ⁶ V smrti si na teba nikto nespomenie. Kto ťa v podsvetí oslávi? ⁷ Už ma vyčerpalo vzlykanie, každú noc plačom kropím svoje lôžko, slzami zmáčavam svoju posteľ. ⁸ Žiaľ mi oko zoslabil, kalí ho množstvo mojich protivníkov. ⁹ Vzdialť sa všetci, čo páchate nepravosť, lebo Hospodin počul môj plač. ¹⁰ Hospodin počul moju úpenlivú prosbu. Hospodin prijal moju modlitbu. ¹¹ Veľmi sa zahanbia a prestrašia všetci moji nepriatelia. Odídu v náhlom zahanbení.

Hospodin, môj Bože, k tebe sa utiekam

7 Dávidov žalospev, ktorý spieval Hospodinovi pre Benjamínovca Kúša. ² Hospodin, môj Bože, k tebe sa utiekam. Zachráň ma pred všetkými, čo ma prenasledujú, a vysloboď ma, ³ aby ma neroztrhali ako lev a nebolo by pomoci ani záchrany. ⁴ Hospodin, môj Boh, ak som to urobil, ak je na mojich rukách bezprávie, ⁵ ak som sa dobrodincovi odplatil zlom či bezdôvodne obral svojho protivníka, ⁶ nech nepriateľ prenasleduje a dosiahne moju dušu, zašľiapne môj život do zeme a moju česť zhodí do prachu. — Sela — ⁷ Povstaň, Hospodin, vo svojom hneve! Postav sa proti zúrivosti mojich protivníkov! Prebud' sa k súdu, ktorý si prikázal, môj Bože! ⁸ Nech ťa obklúči zástup národov, zasadni nad nimi na výsosti! ⁹ Hospodin bude súdiť národy. Súď ma, Hospodin, podľa mojej spravodlivosti a neviny! ¹⁰ Skoncuje so zlobou bezbožníkov, podpor spravodlivého, spravodlivý Bože, ktorý skúmaš srdcia i obličky. ¹¹ Boh mi je štítom. On je záchrancou ľudí úprimného srdca. ¹² Boh je spravodlivý sudca. On dáva výstrahu každý deň. ¹³ Ak sa človek neobrátí, ak si ostrí meč, napína luk a chystá sa strieľať, ¹⁴ na seba chystá smrtonosnú zbraň a pripravuje si ohnivé šípy. ¹⁵ Hľa, počne nepravosť, nosí trápenie a porodí lož. ¹⁶ Kope jamu, vyhlbi ju, ale spadne do priehlbne, ktorú prichystal. ¹⁷ Čím iných chce trápiť, to padne na jeho hlavu, čím iných

trýzniť chce, zosype sa mu na temeno. ¹⁸ Oslavovať budem Hospodina pre jeho spravodlivosť a ospevovať meno Hospodina, Najvyššieho.

Hospodin, Pán náš

8 Zbormajstrovi. Na nápev: Pri lisocho. Dávidov žalm. ² Hospodin, Pán náš, aké vznešené je tvoje meno na celej zemi! Velebnosť svoju vyvýšil si nad nebesia. ³ Z úst detí a dojčiat si si pripravil chválu proti svojim odporcom, aby si umlčal nepriateľa i pomstiteľa. ⁴ Keď hľadím na tvoje nebesia, dielo tvojich prstov, na mesiac a hviezdy, ktoré si upevnil, pýtam sa: ⁵ Čo je človek, že naňho pamätáš, a syn človeka, že sa ho ujímaš? ⁶ Urobil si ho len o niečo menším než nebeské bytosti. Korunoval si ho slávou a dôstojnosťou. ⁷ Ustanovil si ho za vládcu nad dielom svojich rúk, všetko si mu položil pod nohy: ⁸ všetky ovce, kozy a dobytok aj divú zver, ⁹ nebeské vtáctvo, morské ryby, všetko to, čo pláva morskými cestami. ¹⁰ Hospodin, Pán náš, aké vznešené je tvoje meno na celej zemi!

Oslavovať budem Hospodina celým srdcom

9 Zbormajstrovi na nápev Mútlabbén. Dávidov žalm. (alef) ² Oslavovať budem Hospodina celým srdcom. Chcem vyrozprávať všetky tvoje obdivuhodné skutky. ³ Budem sa radovať a jasať v tebe, ospevovať budem tvoje meno, Najvyšší. (bét) ⁴ Moji nepriatelia ustúpia, potknú sa a zhytnú pred tebou, ⁵ lebo si obhájil moje právo a rozriešil môj spor. Zasadol si na trón, Sudca spravodlivý. (gimel) ⁶ Pokarhal si pohanov a zahubil bezbožníka, ich meno si vytrel na večné veky. ⁷ Po nepriateľoch zostali navždy len trosky, zbúral si ich mestá, niet po nich ani pamiatky. (hé) ⁸ Hospodin však tróni naveky, súdny stolec má pripravený. ⁹ On bude spravodlivo súdiť svet, národy rozsúdi podľa práva. (vav) ¹⁰ Hospodin je útočiskom utláčanému, útočiskom v čase súženia. ¹¹ V teba dúfajú tí, čo poznajú tvoje meno, veď ty, Hospodin, neopúšťaš tých, čo ťa hľadajú. (zajin) ¹² Ospevujte Hospodina, ktorý tróni na Sione, zvestujte národom jeho skutky. ¹³ Veď ten, ktorý pomstí krv, pamätá na ubiedených, nezabúda na ich kvílenie. (chét) ¹⁴ Zmiluj sa nado mnou, Hospodin! Pozri, ako ma sužujú tí, čo ma nenávidia. Vytrhni ma z brán smrti, ¹⁵ aby som mohol hlásať všetku tvoju velebnosť v bránach dcéry Siona a plesať, že si ma zachránil. (tét) ¹⁶ Pohania padli do jamy, ktorú vykopali, noha im uviazla v sieti, ktorú nastražili. ¹⁷ Hospodin sa dal poznať pri súde, ktorý konal; bezbožník uviazol v diele svojich rúk. — Higgajón. — Sela — (jód) ¹⁸ Do podsvetia sa prepadnú bezbožníci, všetci pohania, ktorí zabúdajú na Boha. (kaf) ¹⁹ Chudobný však nezostane natrvalo zabudnutý, ani nádej utrápených nikdy nezhyynie. ²⁰ Povstaň, Hospodin, nech sa človek nevystatuje, nech sú pohania súdení pred tvojou tvárou. ²¹ Zastráš ich, Hospodin, nech zvedia pohania, že sú len ľuďmi. — Sela —

Hospodin, prečo si tak ďaleko

10 (lamed) Hospodin, prečo si tak ďaleko a prečo sa skrývaš v čase súženia? ² Spupnosť bezbožníka spaľuje chudobného. Nech sa chytí do nástrah, ktoré pripravil. ³ Bezbožník sa vystatuje svojimi záľubami, chváli lakomca a pohŕda Hospodinom. ⁴ Bezbožník hovorí povýšene: Boh sa nestará, Boha niet. Také je celé jeho zmýšľanie. ⁵ Úspešné sú jeho cesty v každom čase. Tvoje súdy sú pre neho privysoko. Soptí proti všetkým svojim protivníkom. ⁶ Myslí si: Nepohnem sa. Z pokolenia na pokolenie nič zlé ma nestihne. (pé) ⁷ Ústa má plné kľatby, klamu a násilia, na jazyku trápenie a nepravosť. ⁸ Sedáva na postriežke za ohradou, v úkrytoch vraždí nevinného, očami sledí po bezbranných. (ajin) ⁹ V húštine striehne ako v úkryte lev. Striehne, aby sa zmocnil biedneho. Zmocní sa biedneho,

vtiahne ho do siete. ¹⁰ Plazí sa a krčí, nešťastníci padajú do jeho pazúrov. ¹¹ Myslí si: Boh zabudol, skryl si tvár, nikdy to neuvidí. (kóf) ¹² Hospodin, Bože, povstaň, zdvihni svoju ruku! Nezapúďaj na ubiedených! ¹³ Prečo smie bezbožník znevažovať Boha a myslieť si: Ty to nevyskúmaš? (réš) ¹⁴ Ty však vidíš trápenie a žiaľ, hľadáš a berieš to do svojich rúk. Bezbranný sa spolieha na teba, ty pomáhaš sirote. (šín) ¹⁵ Zlom rameno bezbožného a zlého človeka. Jeho bezbožnosť vypátraš, nič ti neunikne. ¹⁶ Hospodin je kráľom na večné veky, pohania zmiznú z jeho krajiny. (tav) ¹⁷ Vypočúvaš túžbu pokorných, Hospodin, posilňuješ ich srdce, nakláňaš k nim ucho. ¹⁸ Brániš právo siroty i zdeptaného. Pozemský človek už nebude naháňať strach.

V Hospodinovi nachádzam útočisko

11 Zbormajstrovi. Dávidov. V Hospodinovi nachádzam útočisko. Ako mi môžete povedať: Ulet' si, vtáča, na svoj vrch! ² Pozri, bezbožníci už luk napínajú, šíp si kladú na tetivu, aby za tmy strieľali na úprimných. ³ Keď sa základy rozvrátia, čo si počne spravodlivý? ⁴ Hospodin je vo svojom svätom chráme, Hospodinov trón je na nebesiach, jeho oči hľadajú, jeho pohľad skúma ľudí. ⁵ Hospodin skúma spravodlivého i bezbožného. Z duše nenávidí toho, kto má záľubu v násilí. ⁶ Dážď žeravého uhlia a síry spustí na bezbožníkov, horúci vietor bude ich údelom. ⁷ Hospodin je predsa spravodlivý, miluje spravodlivé skutky. Úprimnívidia jeho tvár.

Pomôž, Hospodin, lebo zbožného už niet

12 Zbormajstrovi na osemstrunovom nástroji. Dávidov žalm. ² Pomôž, Hospodin, lebo zbožného už niet a spomedzi ľudí miznú verní. ³ Klamú sa navzájom úlisnými perami a neúprimným srdcom. ⁴ Nech Hospodin zničí všetky úlisné pery i chvastavý jazyk tých, ⁵ čo hovoria: V našom jazyku je sila, máme predsa ústa. Kto je našim pánom? ⁶ Pre útlak biednych, pre vzdychy úbohých povstanem teraz — hovorí Hospodin — zachránim tých, ktorými pohŕdajú. ⁷ Hospodinove slová sú rydze ako striebro tavené v hlinenej forme, sedemkrát prečistené. ⁸ Hospodin, ty ich ochrániš, aj nás navždy zachrániš pred týmto pokolením; ⁹ hoci vôkol nás chodia bezbožníci a medzi ľuďmi sa rozmáha podlosť.

Dokedy ešte, Hospodin, budeš na mňa zabúdať?

13 Zbormajstrovi. Dávidov žalm. ² Dokedy ešte, Hospodin, budeš na mňa zabúdať? Navždy? Dokedy budeš predou mnou skrývať svoju tvár? ³ Dokedy mám v duši nosiť starosť a v srdci dennodenne žiaľ? Dokedy sa bude nepriateľ vypínať nado mnou? ⁴ Hospodin, môj Bože, pohliadni a odpovedz mi! Rozjasni mi oči, aby som neusnul spánkom smrti, ⁵ aby môj nepriateľ nepovedal: Premohol som ho! Moji protivníci budú jasať, ak sa sklátim. ⁶ Ja však dúfam v tvoju milosť, moje srdce plesá nad tvojou spásou. Budem ospevovať Hospodina, lebo mi urobil dobre.

Blázon si v srdci hovorí: Boha niet!

14 Zbormajstrovi. Dávidov žalm. Blázon si v srdci hovorí: Boha niet! Konajú skazonosne a ohavne, niet nikoho, kto by konal dobro. ² Hospodin hľadá z neba na ľudí, díva sa, či je aspoň niekto rozumný, kto hľadá Boha. ³ Všetci poblúdili, všetci sa zvrhli, niet nikoho, kto by konal dobro, niet ani jediného. ⁴ Nevedia azda všetci páchatelia neprávosti, čo zožierajú môj ľud, akoby jedli chlieb, a Hospodina nevzývajú, ⁵ že raz sa budú strachom chvieť? Boh je totiž s pokolením spravodlivého. ⁶ Zámery biedneho tupíte, ale jeho útočis-

kom je Hospodin. ⁷ Kiežby zo Siona prišla spása Izraela! Keď Hospodin zmení údel svojho ľudu, Jákob zajasá, Izrael sa poteší.

Hospodin, kto smie byť hosťom v tvojom stane?

15 Dávidov žalm. Hospodin, kto smie byť hosťom v tvojom stane? Kto môže bývať na tvojom svätom vrchu? ² Ten, kto žije bezúhonne, kto koná spravodlivo, kto zo srdca pravdu hovorí, ³ kto neškodí jazykom, kto neubližuje druhému, kto netupí blížneho, ⁴ kto pohŕda podliakom, kto ctí si tých, čo sa boja Hospodina, kto prísahu nezmení, hoci by utrpel škodu, ⁵ kto peniaze nepožičiava na úrok a proti nevinnému sa nedá podplatiť. Ten, kto takto koná, nikdy sa neskláti.

Ochraňuj ma, Bože

16 Pamätný Dávidov zápis. Ochraňuj ma, Bože, k tebe sa utiekam! ² Hovorím Hospodinovi: Ty si môj Pán! Bez teba niet šťastia pre mňa. ³ Vo svätých, slávných tejto krajiny, nachádzam všetku svoju záľubu. ⁴ Množia sa útrapy tých, čo bežia k iným bohom; neprinesiem im krvavú obeť, ich mená ani na pery nevezmem. ⁵ Hospodin, moje dedičstvo a kalich, ty si záruka môjho údelu. ⁶ Na utešených miestach pripadla mi výmera, veľmi sa mi páči moje dedičstvo. ⁷ Velebím Hospodina, ktorý mi radí, aj v noci mi to pripomínajú obličky. ⁸ Stále si predstavujem Hospodina, keď mi je po pravici, neklátim sa. ⁹ Preto sa srdce teší a duša mi plesá, ba aj telo bude v bezpečí, ¹⁰ lebo ma nenecháš v podsvetí a svojmu zbožnému nedáš uzrieť porušenie. ¹¹ Dávaš mi poznať cestu života, plnosť radosti v tvojej prítomnosti. Po tvojej pravici je večná blaženosť.

Vypočuj, Hospodin, spravodlivú žiadosť

17 Dávidova modlitba. Vypočuj, Hospodin, spravodlivú žiadosť, venuj pozornosť môjmu volaniu! Nakloň sluch k mojej modlitbe plynúcej z perí, čo neklamú. ² Ty sám rozhodni o mne, tvoje oči vidia, čo je správne. ³ Skúmaš mi srdce, pozoruješ ma v noci, skúšaš ma a nijakú nepravosť si nenašiel, ani úmysel, ktorý by prešiel cez pery. ⁴ Podľa slova tvojich úst o ľudských činoch vyhybal som sa chodníkom násilníka. ⁵ Kráčal som v tvojich šlapajach, nohy sa mi nepošmykli. ⁶ K tebe volám, Bože, lebo mi odpovieš, nakloň mi svoje ucho, počuj, čo hovorím. ⁷ Ukáž divy svojho milosrdenstva, ty, ktorý svojou pravcou zachraňuješ tých, čo sa k tebe utiekajú pred nepriateľmi. ⁸ Chráň ma ako zrenicu oka! Skry ma v tóni svojich krídel ⁹ pred bezbožníkmi, ktorí chcú na mne spáchať násilie, pred úhlavnými nepriateľmi, čo ma zúrivo obkľučujú. ¹⁰ Srdce im obrástlo tukom, ich ústa hovoria povýšene. ¹¹ Sledujú ma, už ma obkľučujú, upierajú na mňa oči, aby ma zrazili k zemi, ¹² ako lev, keď chce roztrhať korisť, ako levíča, ktoré striehne v úkryte. ¹³ Povstaň, Hospodin, predíď ho a zraz! Svojím mečom ma zachráň pred bezbožníkom ¹⁴ a svojou rukou, Hospodin, z moci ľudí, ktorých údelom je len tento život. Naplň im brucho zo svojich zásob a nasýt ich synov; prebytok nechajú svojim deťom. ¹⁵ Ja však v spravodlivosti uzriem tvoju tvár, keď sa prebudím, nasýtim sa tvojou podobou.

Vrúcne ťa milujem

18 Zbormajstrovi. Od Hospodinovho služobníka Dávida, ktorý spieval túto pieseň Hospodinovi, keď ho vyslobodil z moci všetkých jeho nepriateľov i zo Saulovej ruky. ² Hovoril: Vrúcne ťa milujem, Hospodin, moja sila! ³ Hospodin je moja skala, moja pevnosť a môj vysloboditeľ; môj Boh je moje bralo, k nemu sa utiekam; môj štít, roh mojej

spásy a môj hrad. ⁴ Volám k Hospodinovi, ktorý je hoden chvály, budem zachránený pred svojimi nepriateľmi. ⁵ Zovreli ma putá smrti, prívaly záhuby ma vylákali. ⁶ Stiesnili ma putá podsvetia, nástrahy smrti šli mi v ústrety. ⁷ V úzkosti volám k Hospodinovi, kričím o pomoc k svojmu Bohu. Vo svojom chráme vypočuje môj hlas, moje výkriky preniknú k jeho sluchu. ⁸ Zem sa pohla a zatriasla, zachveli sa základy vrchov, pohli sa, lebo vzplanul hnevom. ⁹ Dym sa mu valil z nozdier, oheň z jeho úst pohlcoval, žeravé uhlíky blčali z neho. ¹⁰ Naklonil nebesia a zostúpil a mrákavu mal pod nohami. ¹¹ Niesol sa na cherubovi a letel, vznášal sa na krídlach vetra. ¹² Zo tmy si spravil skrýšu, z temných vôd a hustých oblakov stan. ¹³ Pred jeho jasom hnali sa mračná, krupobitie i uhlie žeravé. ¹⁴ Hospodin zahrnel na nebesiach, Najvyšší vydal hlas, krupobitie i uhlie žeravé. ¹⁵ Vystrelil svoje šípy a rozohnal ich, zmiatol ich množstvom bleskov. ¹⁶ Objavili sa riečiská a obnažili sa základy sveta, lebo si pohrozil, Hospodin, a zadul si rozhnevaným dychom. ¹⁷ Z výsosti vystrel ruku, uchopil ma a vytiahol z veľkej vody. ¹⁸ Zachránil ma pred mocným nepriateľom, pred tými, čo ma nenávidia, hoci boli silnejší než ja. ¹⁹ Vystúpili proti mne v deň môjho nešťastia, no Hospodin mi bol oporou. ²⁰ Poskytol mi priestor, vytrhol ma, lebo si ma obľúbil. ²¹ Hospodin ma odmenil podľa mojej spravodlivosti, odplatil mi podľa čistoty mojich rúk, ²² lebo som sa pridržiaval Hospodinových ciest, svojvoľne som sa neodvracal od svojho Boha. ²³ Veď všetky jeho práva som mal na zreteli, od jeho ustanovení nedal som sa odvrátiť. ²⁴ Bezúhonne som sa ho pridržiaval a chránil sa previnenia. ²⁵ Hospodin mi odplatil podľa mojej spravodlivosti, podľa čistoty mojich rúk pred jeho očami. ²⁶ Voči vernému si verný, voči šľachetnému šľachetný, ²⁷ voči úprimnému úprimný, ale zvráteného prenecháš jeho zvrátenosti. ²⁸ Ty predsa zachraňuješ utláčaný ľud, no oči povýšencov nútiš sklopiť. ²⁹ Hospodin, ty zapaľuješ moju sviecu. Môj Boh mi presvecuje temnotu. ³⁰ S tebou iste prerazím nepriateľské šíky, so svojím Bohom preskočím aj múr. ³¹ Božia cesta je dokonalá, Hospodinova reč je osvedčená. On je štítom každému, kto sa k nemu utieka. ³² Veď kto je Boh okrem Hospodina? Kto je Skala, ak nie náš Boh? ³³ Boh, ktorý ma opásal silou a vedie ma cestou dokonalosti, ³⁴ dal mi nohy jeleňa a postavil ma na výšiny. ³⁵ Moje ruky vycvičil na boj, moje ramená sú ako napnutý bronzový luk. ³⁶ Dal si mi štít svojej spásy, tvoja pravica bola mi oporou a tvoja blahosklonnosť ma zveladila. ³⁷ Mojim krokom si cestu uvoľnil, nevytkli sa mi členky. ³⁸ Budem prenasledovať svojich nepriateľov, dostihnem ich a nevrátim sa, kým ich celkom nezničím. ³⁹ Zdrvím ich, už nevstanú. Padnú mi pod nohy. ⁴⁰ Opásal si ma bojovou silou, mojich odporcov si zohol podo mňa. ⁴¹ Daroval si mi šíje nepriateľov, umlčím tých, čo ma nenávidia. ⁴² Budú kričať o pomoc, ale nik ich nezachráni, budú volať na Hospodina, no neodpovie. ⁴³ Ako vietor rozviera prach, tak ich rozptýlim, pošliapem ich ako blato na ulici. ⁴⁴ Vyslobodíš ma zo vzbury ľudu, ustanovíš ma za hlavu národov. Bude mi slúžiť ľud, ktorý som nepoznal. ⁴⁵ Poslúchnu ma na slovo, cudzinci sa mi budú zaliečať. ⁴⁶ Cudzinci ochabnú a vytratia sa zo svojich bášt. ⁴⁷ Nech žije Hospodin! Nech je požehnaná moja Skala! Nech je vyvýšený Boh, moja spása! ⁴⁸ Bože, dožičil si mi pomstu, podmanil si mi národy. ⁴⁹ Môj Vysloboditeľ z rúk nepriateľov, dvíhaš ma nad mojich odporcov, vytrhávaš ma z moci násilníka. ⁵⁰ Hospodin, preto ťa budem chváliť medzi národmi a ospevovať tvoje meno žalmami. ⁵¹ Svojho kráľa veľkolepo zachraňuješ, prejavuješ priazeň svojmu pomazanému, Dávidovi a jeho potomstvu naveky.

Nebesia rozprávajú o Božej sláve

19 Zbormajstrovi. Dávidov žalm. ² Nebesia rozprávajú o Božej sláve, obloha hlása dielo jeho rúk. ³ Deň dňu odovzdáva správu, noc noci zvestuje poznanie ⁴ bez reči, bez slov, nepočúť ich hlas. ⁵ Ich posolstvo znie po celej zemi a ich oznamy doletia až po kon-

činy sveta. Postavil na nich slnku stan. ⁶ Ono vychádza ako ženích zo svojho príbytku, teší sa ako hrdina, čo beží do cieľa. ⁷ Na jednom kraji nebies vychádza, na druhom zapadá; nič sa neskryje pred jeho páľavou. ⁸ Hospodinov zákon je dokonalý, občerstvuje dušu. Hospodinovo rozhodnutie je spoľahlivé, neskúseného robí múdym. ⁹ Hospodinove príkazy sú správne, srdce naplňajú radosťou. Hospodinov príkaz je jasný, očiám dáva svetlo. ¹⁰ Bázeň pred Hospodinom je čistá, zostáva naveky; Hospodinove výroky sú pravdivé, všetky sú spravodlivé. ¹¹ Vzácnějšíe sú ako zlato, ako množstvo rýdneho zlata; sladšie sú ako med, ako med z plástov. ¹² Napomínajú aj tvojho služobníka; kto ich zachováva, má hojnú odmenu. ¹³ Kto si uvedomuje svoje poblúdenia? Zbav ma aj skrytých vín. ¹⁴ Ochráň svojho sluhu aj pred spupnými, aby ma neovládli. Potom budem bez úhony, zbavený veľkého hriechu. ¹⁵ Nech ti je príjemná reč mojich úst a úvahy môjho srdca pred tebou, Hospodin, moja Skala a môj Vykupiteľ!

Nech ťa v deň súženia vypočuje Hospodin

20 Zbormajstrovi. Dávidov žalm. ² Nech ťa v deň súženia vypočuje Hospodin, nech ťa ochraňuje meno Jákovohu Boha! ³ Nech ti pošle pomoc zo svätyne, nech ťa podoprie zo Siona! ⁴ Nech sa rozpamätá na všetky tvoje obetné dary, nech so záľubou prijme tvoju spaľovanú obeť! — Sela — ⁵ Nech ti dá, čo si tvoje srdce žiada, nech splní každý tvoj zámer! ⁶ Nech zaplesáme nad tvojím víťazstvom a v mene svojho Boha vztýčíme zástavu! Nech Hospodin splní všetky tvoje prosby! ⁷ Teraz viem, že Hospodin dá zvíťaziť svojmu pomazanému, odpovie mu zo svojho svätého neba mocnými činmi svojej víťaznej pravice. ⁸ Títo sa spoliehajú na vozy, tamtí na kone, my si však pripomíname meno Hospodina, nášho Boha. ⁹ Oni klesnú a padnú, no my povstaneme a zostaneme vzpriamení. ¹⁰ Hospodin, pomôž kráľovi, vypočuj nás, keď budeme volať k tebe!

Hospodin, kráľ sa teší z tvojej sily

21 Zbormajstrovi. Dávidov žalm. ² Hospodin, kráľ sa teší z tvojej sily. Ako len jasá nad tvojou záchranou! ³ Splnil si mu túžbu srdca, neodoprel si mu žiadosť pier. — Sela — ⁴ Vyšiel si mu v ústrety so štedrým požehnaním, na hlavu si mu položil korunu z rýdneho zlata. ⁵ Prosil ťa o život, dal si mu ho na dlhý čas, naveky, navždy. ⁶ Preslávil si ho svojím víťazstvom, zaodel si ho dôstojnosťou a velebou. ⁷ Urobil si ho stálym zdrojom požehnania, blažiš ho radosťou z tvojej prítomnosti. ⁸ Kráľ dôveruje Hospodinovi, z milosti Najvyššieho nezakolíše. ⁹ Tvoja ruka nájde všetkých tvojich nepriateľov, tvoja pravica dostihne tých, čo ťa nenávidia. ¹⁰ Spáliš ich ako ohnivá pec, len čo sa zjavíš, Hospodin. Vo svojom hneve ich pohltíš, oheň ich strávi. ¹¹ Vykoreníš ich rod zo zeme a ich potomstvo spomedzi ľudí, ¹² lebo osnovali zlo proti tebe, vymýšľali nástrahy, ale nič nemohli. ¹³ Donútiš ich na útek, keď svoj luk napneš proti nim. ¹⁴ Vyvyš sa, Hospodin, vo svojej sile! Tvoju hrdinskú moc chceme ospevovať a oslavovať.

Bože môj, Bože môj! Prečo si ma opustil?

22 Zbormajstrovi na nápev: Jelenica rannej zory. Dávidov žalm. ² Bože môj, Bože môj! Prečo si ma opustil? Ďaleko si od mojej spásy, ďaleko od môjho kriku. ³ Bože môj, volám vo dne — neodpovedáš. Volám v noci — neviem sa utíšiť. ⁴ Ty, Svätý, tróniš nad chválami Izraela. ⁵ Naši otcovia dúfali v teba, dúfali, a ty si ich vyslobodzoval. ⁶ Volali k

tebe, a boli zachránení. Dúfali v teba, a neboli zahanbení. ⁷ Som ako červ, nie ako človek; ľudom som na posmech, ba aj vlastní ma zavrhlí. ⁸ Všetci, čo ma vidia, posmievajú sa mi, uškŕňajú sa, pokyvujú hlavou: ⁹ Spoláhol sa na Hospodina, mal by ho zachrániť. Nech ho vytrhne, veď má v ňom záľubu. ¹⁰ Veď ty si ma vytiahol z lona matky, na jej prsiach dával si mi nádej. ¹¹ Od svojho zrodu odkázaný som na teba, ty si môj Boh už od lona matky. ¹² Nebuď ďaleko odo mňa, blíží sa súženie a niet toho, kto by pomohol. ¹³ Obklúčilo ma mnoho býčkov, bášanské býky ma obštúpili. ¹⁴ Roztvorili tlamu proti mne ako dravý a revúci lev. ¹⁵ Som ako rozliata voda, uvoľnili sa mi všetky kosti. Moje srdce je ako vosk, roztopilo sa vo mne. ¹⁶ Hrdlo mi vyschlo ako črepiny, jazyk sa mi prilepil na podnebie, vrhol si ma do prachu smrti. ¹⁷ Psy ma obklúčili, zovrela ma tlupa zlosynov, prebodli mi ruky a nohy. ¹⁸ Môžem si spočítať všetky kosti. Oni sa prizerajú, oči si pasú na mne. ¹⁹ Delia si moje rúcho, o môj odev losujú. ²⁰ Ty sa však nevzdáš, Hospodin, Sila moja, ponáhľaj sa mi na pomoc! ²¹ Zachráň mi pred mečom život, to jediné, čo mám, z moci psov. ²² Vytrhni ma z tlamy ľavej, spreď rohov byvolov! — A ty si ma vypočul. ²³ Svojim bratom chcem ohlasovať tvoje meno, v zhromaždení ťa chcem chváliť. ²⁴ Vy, čo sa bojíte Hospodina, chváľte ho! Celé Jakobovo potomstvo, oslavujte ho! Celé Izraelovo potomstvo, majte pred ním bázeň! ²⁵ Veď on neopovrhol biednym úbožiakom ani sa ho neštít. Neodvrátil od neho svoju tvár; vypočul ho, keď volal o pomoc. ²⁶ Od teba pochádza môj chválospev vo veľkom zhromaždení. Pred bohabojnými splním svoje sľuby. ²⁷ Pokorní sa dosýta najedia. Tí, čo hľadajú Hospodina, budú ho chváliť. Nech navždy žijú vaše srdcia! ²⁸ Všetky končiny zeme sa rozpomenú a vrátia sa k Hospodinovi. Všetky kmene národov budú sa ti klaňať. ²⁹ Hospodinovi patrí vláda, on panuje nad národmi. ³⁰ Pred ním sa sklonia všetci mocní zeme, pred ním padnú všetci, čo zostupujú do prachu zeme, tí, čo si nemôžu zachovať život. ³¹ Potomstvo mu bude slúžiť. O Pánovi bude rozprávať budúcim pokoleniam. ³² Bude prichádzať a zvestovať jeho spravodlivosť budúcemu ľudu: On to urobil.

Hospodin je môj pastier

23 Dávidov žalm. Hospodin je môj pastier, nič mi nechýba. ² Vodí ma na zelené pastviny, privádza ma k tichým vodám. ³ Obnovuje mi život, vodí ma správnymi cestami pre svoje meno. ⁴ Hoc by som šiel temným údolím, nebudem sa báť zlého. Veď ty si so mnou, tvoj prút a tvoja palica sú mi útechou. ⁵ Prestieraš mi stôl pred mojimi protivníkmi, hlavu mi natieraš olejom, môj kalich preteká. ⁶ Áno, dobrota a milosť budú ma sprevádzať po všetky dni môjho života. Vracat sa budem do Hospodinovho domu, pokiaľ budem žiť.

Hospodinovi patrí zem

24 Dávidov žalm. Hospodinovi patrí zem i to, čo ju naplňa, svet i tí, čo ho obývajú. ² Veď on ho založil na moriach a upevnil na vodných prúdoch. ³ Kto smie vystúpiť na vrch Hospodina? Kto sa smie postaviť na jeho svätom mieste? ⁴ Ten, kto má ruky nevinné a srdce čisté; ten, kto sa neobracia k márnosti, ani falošne neprisahá. ⁵ Ten si odnesie požehnanie od Hospodina a ospravedlnenie od Boha svojej spásy. ⁶ To je pokolenie tých, čo sa na neho vypyťujú, čo vyhľadávajú, teba, Bože Jakobov. — Sela — ⁷ Brány, zdvihnite hlavice! Prastaré vchody, zdvihnite sa, aby mohol vojsť Kráľ slávy! ⁸ Kto je ten Kráľ slávy? Hospodin, silný a mocný, Hospodin, vojnový hrdina. ⁹ Brány, zdvihnite hlavice! Prastaré vchody, zdvihnite sa, aby mohol vojsť Kráľ slávy! ¹⁰ Ktože je ten Kráľ slávy? Hospodin zástupov. On je ten Kráľ slávy! — Sela —

Na teba čakám, Hospodin

25 Dávidov. (alef) Na teba čakám, Hospodin, k tebe pozdvihujem dušu, môj Bože. (bét) ² V teba som dúfal, nech nie som zahanbený, nech moji nepriatelia nejasajú nado mnou. (gimel) ³ Nebudú zahanbení ani tí, čo čakajú na teba. Zahanbení budú tí, čo sa pre nič za nič dopúšťajú nevery. (dalet) ⁴ Hospodin, daj mi poznať svoje cesty! Nauč ma kráčať po tvojich chodníkoch! (hé) ⁵ Veď ma svojou pravdou a vyučuj ma, lebo ty si Boh mojej spásy, na teba čakám deň čo deň. (vav) ⁶ Pamätaj, Hospodin, na svoje zľutovanie a milosť, ktoré trvajú od vekov. (zajin) ⁷ Na hriechy mojej mladosti a na moju odbojnosť nespomínaj! Pamätaj na mňa svojou milosťou, lebo si dobrotivý, Hospodin. (chét) ⁸ Hospodin je dobrý a úprimný, preto učí hriešnikov svojej ceste. (tét) ⁹ Vedie pokorných podľa práva, učí pokorných svojej ceste. (jód) ¹⁰ Všetky chodníky Hospodina sú milosrdenstvo a vernosť pre tých, čo zachovávajú jeho zmluvu a rozhodnutia. (kaf) ¹¹ Pre svoje meno, Hospodin, odpusť mi vinu, lebo je veľká. (lamed) ¹² Kto je ten človek, ktorý sa bojí Hospodina? Ukáže mu cestu, ktorú si má vybrať. (mém) ¹³ Pokojne bude spávať a jeho potomstvo zdedí krajinu. (nún) ¹⁴ Hospodin je priateľ tých, čo sa ho boja, a oboznamuje ich so svojou zmluvou. (samech) ¹⁵ Stále upieram oči na Hospodina, lebo on mi vyslobodzuje nohy zo siete. (ajin) ¹⁶ Obráť sa ku mne a zmiluj sa nado mnou, lebo som osamelý a biedny. (pé) ¹⁷ Útrapy môjho srdca sa rozmnožili. Vyveď ma z mojich úzkostí! (cadé) ¹⁸ Pozri sa na moju biedu a trápenie! Sním zo mňa všetky hriechy! (rés) ¹⁹ Pozri, koľko mám nepriateľov! Ukľutne ma nenávidia. (šin) ²⁰ Ochraňuj mi život a vysloboď ma! Nech sa nemusím hanbiť, že sa utiekam k tebe. (tav) ²¹ Bezúhonnosť a statočnosť ma ochraňujú, lebo dúfam v teba. ²² Bože, vykúp Izrael zo všetkých jeho útrap!

Súd' ma, Hospodin

26 Dávidov. Súd' ma, Hospodin, lebo som žil bezúhonne a dúfal som neochvejne v Hospodina. ² Skúmaj ma, Hospodin, a skúšaj, ohňom mi prepáľ ľadviny a srdce! ³ Tvoje milosrdenstvo mám stále pred očami, žijem podľa tvojej pravdy. ⁴ Nevysedával som s ničomníkmi, neschádzal som sa s pokrytcami. ⁵ Nenávidel som spoločnosť zlosynov, k bezbožníkom si ani nesadnem. ⁶ Na znak nevinnosti si umývam ruky, smiem chodiť okolo tvojho oltára, Hospodin, ⁷ aby som ťa mohol chváliť piesňou vďaky a rozprávať o tvojich obdivuhodných skutkoch. ⁸ Hospodin! Milujem dom, v ktorom prebývaš, a miesto, kde je príbytok tvojej slávy. ⁹ Nezatrať moju dušu s hriešnikmi, môj život s krvilačnými ľuďmi. ¹⁰ Na ich rukách lipne hanebnosť, ich pravica je samý úplatok. ¹¹ Ja však budem žiť bezúhonne. Vykúp ma a zmiluj sa nado mnou! ¹² Moja noha stojí na rovine. V zhromaždeniach budem chváliť Hospodina.

Hospodin je moje svetlo a moja spása

27 Dávidov. Hospodin je moje svetlo a moja spása. Koho sa mám báť? Hospodin je útočisko môjho života. Pred kým sa mám triasť? ² Keď sa ku mne priblížili zlosynovia, aby ma zhltili, vtedy sa moji utláčatelia a nepriatelia potkli a padli. ³ Aj keby sa proti mne postavil vojenský tábor, nezľakne sa moje srdce. Aj keby sa proti mne strhla vojna, stále budem dúfať. ⁴ Len jedno som žiadal od Hospodina, len o to sa snažím, aby som smel bývať v jeho dome po všetky dni svojho života, aby som mohol rozjímať o dobrote Hospodina a obdivovať jeho chrám. ⁵ Veď ma schová vo svojom úkryte v deň pohromy. Ukryje ma v skrýši svojho stanu, postaví ma vysoko na skalu. ⁶ Už teraz pozdvihne moju hlavu nad nepriateľov vókol mňa. V jeho stane prinesiem obety s plesaním. Spievať a hrať

budem Hospodinovi. ⁷ Počúvaj, Hospodín, môj hlas, keď volám, zmiluj sa nado mnou a vypočuj ma! ⁸ Moje srdce ti pripomína tvoje slová: Hľadajte moju tvár! Hľadám tvoju tvár, Hospodín. ⁹ Neskrývaj svoju tvár pred mnou! Neodvracaj sa v hneve od svojho služobníka! Ty si mi pomáhal. Nezavrhní a neopust ma, Bože mojej spásy! ¹⁰ Keby ma otec i matka opustili, Hospodín by sa ma ujal. ¹¹ Hospodín, ukáž mi svoju cestu! Navzdory mojim protivníkom veď ma po priamom chodníku. ¹² Nevydaj ma napospas utláčateľom, veď sa proti mne postavili falošní svedkovia; srší z nich krutosť. ¹³ Napriek tomu verím, že uzriem Hospodinovu dobrotu v krajine živých. ¹⁴ Očakávaj Hospodina! Buď silný! Nech je pevné tvoje srdce. Očakávaj Hospodina!

Hospodín, volám k tebe!

28 Dávidov. Hospodín, volám k tebe! Skala moja, nemlč! Ak budeš mlčať, budem sa podobáť tým, čo zostupujú do hrobu. ² Počuj môj úpenlivý hlas, keď volám k tebe o pomoc a spínam ruky k tvojej veľsvätyni. ³ Nezarad ma medzi bezbožníkov a páchatelov bezprávia. S blížnymi sa vládne zhovárajú, ale v srdci majú zlobu. ⁴ Nalož s nimi podľa ich skutkov, podľa ich zlých činov. Nalož s nimi podľa diela ich rúk, odpláť im podľa ich zásluh. ⁵ Oni predsa nechápu skutky Hospodina ani dielo jeho rúk. Zničí ich a neobnoví. ⁶ Nech je zvelebený Hospodín, lebo vypočul moje úpenlivé volanie o pomoc. ⁷ Hospodín je moja sila a môj štít. Moje srdce mu dôveruje. Dostalo sa mi pomoci a srdce mi zaplesalo. Vďaka ho oslavujem piesňou. ⁸ Hospodín je sila svojho ľudu a útočisko spásy jeho pomazaného. ⁹ Spas ľud svoj! Požehnaj svoje dedičstvo! Buď mu pastierom naveky!

Zvelebujte Hospodina, synovia Boží

29 Dávidov žalm. Zvelebujte Hospodina, synovia Boží, zvelebujte Hospodinovu slávu a moc! ² Velebte slávu Hospodinovho mena! Kľaňajte sa Hospodinovi v jeho svätej nádhere. ³ Hlas Hospodina znie nad vodami, slávny Boh zahrnel, Hospodín sa ozval nad mohutnými vodami. ⁴ Hlas Hospodina je mocný. Hlas Hospodina je veľkolepý. ⁵ Hlas Hospodina láme cédre. Hospodín vyvracia libanonské cédre. ⁶ Prinúti Libanon, aby skákal ako teľa, a Sirjon ako byvolie mláďa. ⁷ Hlas Hospodina kreše ohnivé plamene. ⁸ Hlas Hospodina otriasa púšťou. Hospodín otriasa púšťou Kadeš. ⁹ Hlas Hospodina urýchljuje pôrod jeleníc a lesy zbavuje lístia. V jeho chráme všetko volá: Sláva! ¹⁰ Hospodín trónil nad potopou, Hospodín tróni ako kráľ naveky. ¹¹ Hospodín dáva silu svojmu ľudu. Hospodín požehnáva svoj ľud pokojom.

Hospodín, chválim Ťa

30 Žalm. Pieseň pri posviacke chrámu. Dávidov. ² Hospodín, chválim Ťa, lebo si ma zachránil. Nedovolil si, aby moji nepriatelia jasali nado mnou. ³ Hospodín, môj Bože, volal som k tebe o pomoc a uzdravil si ma. ⁴ Hospodín, vyviedol si ma z podsvetia. Zachoval si ma pri živote, aby som nezostúpil do hrobu. ⁵ Oslavujte Hospodina hudbou, vy, jeho zbožní, chváľte jeho svätú pamiatku! ⁶ Jeho hnev trvá chvíľku, jeho milosť však po celý život. Plač môže trvať do noci, s ránom však prichádza plesanie. ⁷ Keď som bol v bezpečí, povedal som si: Nikdy sa nezachvejem. ⁸ Hospodín, tvoja priazeň ma pozdvihla na pevný vrch. Zmocnil sa ma strach, keď si skryl svoju tvár. ⁹ Hospodín, volám k tebe. Úpenlivo prosím svojho Pána o milosť: ¹⁰ Čo by si mal z môjho života, keby som zostúpil do hrobu? Chváľil by Ťa prach? Oznámil by tvoju vernosť? ¹¹ Počúvaj, Hospodín! Zmiluj sa nado mnou! Hospodín, pomôž mi! ¹² Môj nárek si zmenil na tanec. Vyzliekol si mi smú-

točný šat a odel si ma radosťou, ¹³ aby nikdy neutíchla oslavná pieseň pre teba. Hospodin, môj Bože, navždy ťa chcem velebiť.

Hospodin, k tebe som sa utiekal

31 Zbormajstrovi. Dávidov žalm. ² Hospodin, k tebe som sa utiekal, nech nie som nikdy zahanbený. Zachráň ma svojou spravodlivosťou! ³ Nakloň ku mne svoje ucho! Čím skôr ma zachráň! Buď mi opevnenou skalou, pevnosťou mojej spásy. ⁴ Veď ty si moja skala, moja pevnosť, pre svoje meno ma veď a sprevádzaj. ⁵ Vyslobod' ma zo siete, ktorú mi nastavili. Ty si predsa moja pevnosť. ⁶ Svojho ducha zverujem do tvojej ruky. Vykúpil si ma, Hospodin, verný Bože. ⁷ Nenávidím tých, čo uctievať márne modly. Ja dúfam len v Hospodina. ⁸ Smiem jasať a radovať sa z tvojej milosti. Zhliadol si na moju biedu, vedel si o mne, keď som bol v duševnej tiesni. ⁹ Nevydal si ma do ruky nepriateľa, postavil si mi nohy na voľné priestranstvo. ¹⁰ Hospodin, zmiluj sa nado mnou, lebo som v tiesni! Moje oči, duša i telo ochabli od žiaľu. ¹¹ Môj život sa mína v žiali a moje roky v stonaní. Vlastnou vinou mi opadla sila a moje kosti skrehli. ¹² Všetci moji odporcovia, najmä susedia, ma potupujú. Som postrachom svojim známym. Tí, čo ma vidia na verejnosti, utekajú predou mnou. ¹³ Vypadol som im z mysle ako mŕtvy. Podobám sa na rozbitú nádobu. ¹⁴ Počul som predsa šepkanie mnohých: Hrôza zo všetkých strán! Spolčili sa proti mne, radia sa, ako by mi vzali život. ¹⁵ Ja len tebe dôverujem, Hospodin. Povedal som: Ty si môj Boh. ¹⁶ V tvojej ruke je môj čas. Vytrhni ma z moci nepriateľov a prenasledovateľov. ¹⁷ Rozjasni tvár nad mojím služobníkom. Zachráň ma svojou milosťou! ¹⁸ Hospodin, nedaj ma zahanbiť, veď som volal k tebe. Bezbožníci sa zahanbia, umlknú v podsvetí. ¹⁹ Nech onemejú lživé pery, čo hovoria naduto, nehanebne a pohŕdavo proti spravodlivému. ²⁰ Aká nesmierna je tvoja добрota! Uchoval si ju pre tých, čo sa ťa boja. Preukázal si ju tým, čo sa zjavne utiekajú k tebe. ²¹ Schováš ich vo svojom úkryte pred ľudskou zákernosťou. Skryješ ich vo svojom príbytku pred svárliвыми jazykmi. ²² Hospodin je zvelebený, lebo mi zázračne prejavil milosť v obliehanom meste. ²³ V úzkosti som si povedal: Odvrhnutý som pred tvou tvárou. Ty si však vypočul môj úpenlivý hlas, keď som k tebe volal o pomoc. ²⁴ Milujte Hospodina všetci jeho zbožní. Hospodin chráni verných, no vrchovato odpláca povýšencom. ²⁵ Všetci, čo očakávate Hospodina, buďte silní a nech je pevné vaše srdce.

Blahoslavený, komu je priestupok odpustený

32 Dávidov. Poučný žalm. Blahoslavený, komu je priestupok odpustený a hriech pri-krytý. ² Blahoslavený človek, ktorému Hospodin nepočíta vinu a v ktorého duchu niet podvodu. ³ Kým som mlčal, chradli moje kosti a celý deň som nariekal. ⁴ Veď dňom i nocou doliehala na mňa tvoja ruka. Moja životná sila vysychala ako v letnej páľave. — Sela — ⁵ Vyznal som ti svoj hriech a nezatajil svoju vinu. Povedal som: Vyznám Hospodinovi svoje priestupky. Ty si potom odpustil vinu môjho hriechu. — Sela — ⁶ Nech sa preto k tebe modlí každý zbožný, kým ťa možno nájsť, aby ho veľké záplavy nedosiahli. ⁷ Ty si moja skrýša. Ochrániš ma pred súžením, zahrnieš ma radosťou zo spásy. — Sela — ⁸ Poučím ťa a ukážem ti cestu, ktorou máš kráčať. Poradím ti a budem ťa mať na očiach. ⁹ Nebuďte bez rozumu ako kôň a mulica, ktorých silu treba krotiť uzdou a zubadlom, inak ich neovládaš. ¹⁰ Bezbožník má mnoho bolesti, ale ten, kto dúfa v Hospodina, bude zahrnutý milosťou. ¹¹ Radujte sa a jasajte v Hospodinovi, spravodliví! Plesajte všetci, čo máte úprimné srdce!

Spravodliví, plesajte v Hospodinovi!

33 Spravodliví, plesajte v Hospodinovi! Statočným pristane chválospev. ² Oslavujte Hospodina gitarou, hrajte mu na desaťstrunovej harfe! ³ Spievajte mu novú pieseň, krásne a hlasno rozozvučte struny! ⁴ Hospodinovo slovo je naozaj úprimné a všetky jeho skutky sú pravdivé. ⁵ Miluje spravodlivosť a právo. Hospodinova milosť naplní zem. ⁶ Hospodinovým slovom boli utvorené nebesia a dychom jeho úst všetky ich zástupy. ⁷ Zhromaždil morské vody ako do priehrady, oceány vliat do nádrží. ⁸ Nech sa celá zem bojí Hospodina, nech sa ho obávajú všetci obyvatelia sveta, ⁹ lebo povedal — a stalo sa, rozkázal — a povstal svet. ¹⁰ Hospodin marí zámery národov, navnívoč privádza úmysly ľudí. ¹¹ Hospodinove zámery sú večné, úmysly jeho srdca pretrvávajú pokolenia. ¹² Blahoslavený národ, ktorého Bohom je Hospodin, ľud, ktorý si on vyvolil za dedičstvo. ¹³ Hospodin hľadá z nebies, vidí všetkých ľudí. ¹⁴ Z miesta, kde tróni, pozoruje všetkých obyvateľov zeme. ¹⁵ Ten, ktorý každému zvlášť stvárnil srdce, všima si všetky ich skutky. ¹⁶ Kráľa nezachráni veľké vojsko, hrdinu neoslobodí veľká sila. ¹⁷ Kôň je klamná pomoc, nezachraňuje ani svojou veľkou silou. ¹⁸ Hospodinovo oko spočíva na tých, čo sa ho boja, na tých, čo očakávajú jeho milosť, ¹⁹ aby zachránil ich dušu pred smrťou a ich život v čase hladu. ²⁰ Naša duša očakáva Hospodina, on je naša pomoc a náš štít. ²¹ V ňom sa raduje naše srdce, lebo dúfame v jeho sväté meno. ²² Hospodin, nech je tvoja milosť nad nami tak, ako ťa očakávame!

Zvelebovať budem Hospodina v každom čase

34 Dávidov. Keď predstieral pomätenosť pred Abimelechom, ktorý ho odohnal a on odišiel. (alef) ² Zvelebovať budem Hospodina v každom čase, ústami ho budem ustavične chváliť. (bét) ³ Hospodinom sa budem chváliť, pokorní to počujú a zaradujú sa. (gimel) ⁴ Oslavujte so mnou Hospodina, spoločne vyvyšujeme jeho meno! (dalet) ⁵ Hľadal som Hospodina, odpovedal mi, vytrhol ma zo všetkých hrôz. (hé) ⁶ Tí, čo ho uzrú, budú žiarit, ich tváre sa nezapýria. (zajin) ⁷ Tento úbožiak volal, Hospodin ho vypočul a vyslobodil ho zo všetkých súžení. (chét) ⁸ Hospodinov anjel táborí okolo bohabojných a vyslobodí ich. (tét) ⁹ Skúste a presvedčte sa, aký dobrý je Hospodin. Blahoslavený muž, čo sa utieka k nemu. (jód) ¹⁰ Bojte sa Hospodina jeho svätí, lebo tým, čo sa ho boja, nič nechýba. (kaf) ¹¹ Levícatá môžu biediť a hladovať, ale tým, čo hľadajú Hospodina, nič dobré nebude chýbať. (lamed) ¹² Podte, synovia, počúvajte ma, nech vás naučím bázni pred Hospodinom! (mém) ¹³ Kto je ten muž, čo si obľúbil život a miluje dni, v ktorých by zažil dobro? (nún) ¹⁴ Chráň si teda jazyk pred zlom, svoje pery pred lživými rečami, (samech) ¹⁵ odvráť sa od zla, konaj dobro, hľadaj pokoj a usiluj sa oň! (ajin) ¹⁶ Hospodinove oči hľadia na spravodlivých, jeho uši počujú ich volanie o pomoc. (pé) ¹⁷ Hospodin čelí zločincom, aby vyhladil ich pamiatku zo zeme. (cadé) ¹⁸ Tých, čo volajú o pomoc, Hospodin počuje, z každého súženia ich vyslobodzuje. (kóf) ¹⁹ Hospodin je s tými, čo majú skrúsené srdce, zachraňuje tých, čo majú ubitého ducha. (rés) ²⁰ Mnohé zlo musí vytrpieť spravodlivý, Hospodin ho však z každého vyslobodí. (šín) ²¹ Chráni mu všetky kosti, ani jediná sa mu nezlomí. (tav) ²² Zloba usmrťí bezbožníka. Kto nenávidí spravodlivého, bude pykať. ²³ Hospodin vykúpi dušu svojich služobníkov. Nikto z tých, čo sa utiekajú k nemu, nebude pykať.

Hospodin, spor sa s tými, čo so mnou vedú spor

35 Dávidov. Hospodin, spor sa s tými, čo so mnou vedú spor, napadni tých, čo mňa napádajú! ² Uchop veľký a malý štít! Vstaň a pomôž mi! ³ Vztyč kopiju a zataras cestu tým, čo ma prenasledujú. Povedz mi: Ja som tvoja spása. ⁴ Nech sa hanbia a pyria

tí, čo mi siahajú na život. Nech zahanbení ustúpia, čo snujú zlo proti mne. ⁵ Nech sú ako plevy vo vetre, nech ich Hospodinov anjel rozoženie! ⁶ Nech je ich cesta tmavá a klzká, nech ich Hospodinov anjel prenasleduje. ⁷ Veď mi bezdôvodne nastavili sieť, bez príčiny kopali jamu, aby ma dostali. ⁸ Nech ho nečakane stihne záhuba a sám nech uviazne v sieti, ktorú nastavil, nech ta spadne a zahynie! ⁹ Moja duša bude však jasať v Hospodinovi, bude sa tešiť z jeho spásy. ¹⁰ Celá moja bytosť nech povie: Hospodin, kto je ako ty?! Zachraňuješ slabšieho pred silnejším, chudobného a bedára pred tým, čo ho zdiera. ¹¹ Povstávajú podlí svedkovia a vypytyjú sa ma na to, o čom ani neviem. ¹² Zlým sa mi odplácajú za dobré, som ako sirota. ¹³ Keď oni boli chorí, ja som sa odel vrecovinou a koril pôstom. Kiežby sa mi modlitba za nich vrátila späť! ¹⁴ Chodieval som k chorému ako k priateľovi či bratovi, smútil som ako za matkou, zármutok ma zronil. ¹⁵ Oni sa však zhrkli a radovali sa z môjho pádu. Bitkári, ktorých som nepoznal, zbehli sa proti mne a bez prestania ma tupili. ¹⁶ Rúhali sa, škodoradosne sa mi posmievali a cerili na mňa zuby. ¹⁷ Pane! Dokedy sa budeš na to dívať? Zachráň mi život pred ich pustošením, to jediné, čo mám, pred levícami. ¹⁸ Budem ťa zvelebovať vo veľkom zhromaždení, chváliť ťa budem pred početným ľudom. ¹⁹ Nech sa neradujú nado mnou podlí nepriatelia, nech nepožmurkávajú tí, čo ma bezdôvodne nenávidia. ²⁰ Veď to, čo hovoria, neslúži pokoju. Šíria klamstvá o tichých v krajine. ²¹ Naširoko otvárajú ústa proti mne a hovoria: Dobré ti tak! Vidíme to na vlastné oči. ²² Hospodin, ty si to videl. Nemlč! Pane, nevzdaluj sa odo mňa! ²³ Prebuď sa a postav sa za moje právo, za môj spor, Boh môj a Pán môj! ²⁴ Hospodin, môj Bože, súď ma podľa svojej spravodlivosti! Nech sa neradujú nado mnou. ²⁵ Nech si nemyslia: Dobré mu tak, to sme chceli! Nech nepovedia: Prehltli sme ho. ²⁶ Nech sa zahanbia a zapýria všetci, čo sa tešia z môjho nešťastia. Nech sa odejú hanbou a potupou tí, čo sa povyšujú nado mňa. ²⁷ Nech plesajú a tešia sa tí, čo mi žičia spravodlivosť. Nech ustavične hovoria: Veľký je Hospodin, ktorý doprial pokoj svojmu služobníkovi. ²⁸ Môj jazyk bude hlásať tvoju spravodlivosť a šíriť chválu o tebe deň čo deň.

V srdci bezbožníka prehovára zloba

36 Zbormajstrovi. Od Hospodinovho sluhu Dávida. ² V srdci bezbožníka prehovára zloba a Božia bázeň chýba pred jeho očami. ³ Je príliš samolúby, aby uznal a znenávidel svoju vinu. ⁴ Slová jeho úst sú samá podlosť a klam. Prestal konať rozvážne a správne. ⁵ Na svojom lôžku vymýšľa nepravosť. Dáva sa na nedobré cesty, neštíti sa zlého. ⁶ Hospodin, tvoje milosrdenstvo siaha po nebesia a tvoja vernosť až k oblakom. ⁷ Tvoja spravodlivosť je ako Božie vrchy, tvoje právo je ako morské hlbiny. Ty, Hospodin, zachraňuješ ľudí i zver. ⁸ Bože, aká vzácna je tvoja milosť! Ľudia sa utiekajú do tône tvojich krídel. ⁹ Sytia sa hojnosťou tvojho domu, napájajú ich z riavy tvojich slastí. ¹⁰ Veď u teba je prameň života. V tvojom svetle uvidíme svetlo. ¹¹ Zachovaj svoju milosť tým, čo ťa poznajú, a spravodlivosť tým, čo majú úprimné srdce. ¹² Nech ma nepošliape noha pyšného a neodoženie ma ruka bezbožníkov. ¹³ Tam padli páchatelia nepravosti, zrútili sa a nemôžu vstať.

Nerozčuľuj sa nad ničomníkmi

37 Dávidov. (alef) Nerozčuľuj sa nad ničomníkmi, nežiarli na páchatelov bezprávia! ² Veď rýchlo uschnú ako tráva a zvädnú ako zelená bylina. (bét) ³ Dúfaj v Hospodina a konaj dobro, bývaj vo vlastnej krajine a zachovávaj vernosť. ⁴ Raduj sa v Hospodinovi a dá ti, po čom túži tvoje srdce. (gimel) ⁵ Zver svoju cestu Hospodinovi, dôveruj mu a on sa o všetko postará. ⁶ Tvojej spravodlivosti dá vyjsť ako svetlu a tvojmu právu ako jasnému

poludniu. (dalet) ⁷ Utíš sa pred Hospodínom, vyčkaj na neho a nerozčuľuj sa nad tým, kto má úspech, a nad tým, kto je zákerný. (hé) ⁸ Prestaň sa hnevať a zanechaj zlosť! Nerozčuľuj sa, vedie to len k zlému! ⁹ Veď ničomníci budú vyhubení, ale tí, čo očakávajú Hospodina, budú vlastníť krajinu. (vav) ¹⁰ Ešte chvíľku a bude po bezbožníkovi, budeš hľadať, kde je, a nenájdeš ho. ¹¹ Pokorní však budú vlastníť zem a budú sa radovať z hojnosti pokoja. (zajin) ¹² Bezbožník kladie nástrahy spravodlivému, cerí na neho zuby. ¹³ Pán sa mu smeje, lebo vidí, že príde jeho deň. (chét) ¹⁴ Bezbožníci tasia meče a napínajú luky, aby zrazili bedára a chudobného a pozabíjali tých, čo žijú statočne. ¹⁵ Vlastný meč im vnikne do srdca a luky sa im polámu. (tét) ¹⁶ Lepšie je to málo, čo má spravodlivý, než hojnosť, čo majú mnohí bezbožníci, ¹⁷ lebo ramená bezbožníkov budú polámané, ale spravodlivých podoprie Hospodin. (jód) ¹⁸ Hospodin pozná dni bezúhonných a ich dedičstvo bude trvať večne. ¹⁹ Nebudú zahanbení v zlých časoch, v dňoch hladu sa nasýtia. (kaf) ²⁰ No bezbožníci zahynú. Nepriatelia Hospodina sa pominú ako pôvab lúk, rozplynú sa ako dym. (lamed) ²¹ Bezbožník si požičia, ale nevráti, spravodlivý má však súčiť a rozdáva. ²² Tí, ktorých požeňuje Boh, budú vlastníť zem a tí, ktorých preklína, budú vyhubení. (mém) ²³ Hospodin upevňuje kroky človeka, v jeho ceste má záľubu. ²⁴ Ak spadne, nezostane ležať, lebo mu Hospodin podoprie ruku. (nún) ²⁵ Bol som mladý a zostarol som, no spravodlivého som nevidel opusteného ani jeho potomstvo žobrať o chlieb. ²⁶ Vždy má súčiť, požičiava a jeho potomstvo bude požehnané. (samech) ²⁷ Odvráť sa od zla, konaj dobro a bývaj tu naveky! ²⁸ Veď Hospodin miluje právo, neopustí svojich zbožných, (ajin) naveky ich zachová, ale potomstvo bezbožných bude vyhubené. ²⁹ Spravodliví budú vlastníť krajinu, budú v nej bývať naveky. (pé) ³⁰ Ústa spravodlivého hovoria múdrosť, jeho jazyk vyslovuje právo. ³¹ V srdci má zákon svojho Boha, jeho kroky sa nezachvejú. (cadé) ³² Bezbožník striehne na spravodlivého, usiluje sa ho usmrtiť. ³³ Hospodin ho nenechá v jeho rukách, nedopustí, aby ho súd vyhlásil za vinného. (kóf) ³⁴ Dúfaj v Hospodina, pridržaj sa jeho cesty. Povýši ťa, aby si zaujal krajinu. Vtedy budeš svedkom záhuby bezbožníkov. (reš) ³⁵ Videl som ukrutného bezbožníka, vypínal sa ako zelený strom. ³⁶ Pominul sa, pozrite, niet ho! Hľadal som ho, ale nenašiel sa. (šin) ³⁷ Zachovávaj bezúhonnosť a dbaj o úprimnosť, lebo budúcnosť patrí pokojamilovnému. ³⁸ Odbojníci budú celkom vyhubení, budúcnosťou bezbožných je záhuba. (tav) ³⁹ Spása spravodlivých je od Hospodina, on je pevnosťou v čase súženia. ⁴⁰ Hospodin im pomôže a vyslobodí ich, oslobodí ich od bezbožníkov, zachráni ich, lebo sa utiekajú k nemu.

Hospodin, netrestaj ma vo svojom hneve

38 Dávidov žalm na spomienku. ² Hospodin, netrestaj ma vo svojom hneve, nekarhaj ma vo svojom rozhorčení. ³ Veď tvoje šípy uviazli vo mne a tvoja ruka doľahla na mňa. ⁴ Pre tvoj hrozný hnev niet zdravého miesta na mojom tele, ani moje kosti nie sú v poriadku pre môj hriech. ⁵ Veď previnenia mi prerástli cez hlavu. Je to ťažké bremeno, ťažšie, než unesiem. ⁶ Páchnu a hnisajú mi rany pre moju nerozvážnosť. ⁷ Zohnutý som a veľmi sklúčený, smutne sa vlečiem celý deň, ⁸ lebo mám bedrá celkom zapálené a zdravého miesta niet na mojom tele. ⁹ Som otupený a nesmierne zdrvený, kviliacim srdcom nariekam. ¹⁰ Pane, predostrel som ti každé svoje želanie a moje vzdychanie nie je skryté pred tebou. ¹¹ Srdce sa mi prudko rozbúchalo. Sila ma opustila. A svetlo mojich očí? Aj to zhaslo. ¹² Moji milí a priatelia neuniesli moju chorobu. Moji príbuzní stoja obďaleč. ¹³ Tí, čo za mnou sľedia, nastavili mi pascu. Tí, čo mi chcú zle, radili sa, ako ma zničia. Celé dni vymýšľajú úklady, ¹⁴ ale ja som ako hluchý. Nepočujem. Som ako nemý, čo ústa neotvorí. ¹⁵

Som ako človek, čo nepočuje, a nevie sa brániť ústami. ¹⁶ Hospodin, teba očakávam. Pán, môj Boh, ty mi odpovieš. ¹⁷ Preto som mohol povedať: Nech sa už neradujú nado mnou a keď sa potknem, nech sa nevystatujú nado mnou. ¹⁸ Veď už takmer padám a moja bolesť trvá ustavične. ¹⁹ Preto vyznávam svoju vinu a trápim sa pre svoj hriech. ²⁰ Moji nepriatelia sú živí a mocní. Mnoho je tých, čo ma neprávom nenávidia, ²¹ odplácajú sa mi zlým za dobré a napádajú ma za snahu o dobro. ²² Hospodin, neopust' ma! Bože môj, nevzdaluj sa odo mňa! ²³ Ponáhľaj sa mi na pomoc, Pán, moja spása!

Dám pozor na svoje správanie

39 Pre zbormajstra Jedutúna. Dávidov žalm. ² Povedal som: Dám pozor na svoje správanie, aby som nezrehšil jazykom. Budem držať ústa na uzde, kým je bezbožník pri mne. ³ Odmĺčal som sa, bol som celkom ticho, no moja bolesť sa rozjatrila. ⁴ Srdce sa mi rozpáľilo v hrudi. Oheň vzplanul pri rozjímaní. Musel som prehovoriť. ⁵ Hospodin, daj mi poznať, kedy skonám, a aký je počet mojich dní, aby som si uvedomil, aký som pominuteľný. ⁶ Hľa, dal si mi času na piaľ a dĺžka môjho života pre teba je ako nič. Každý človek je len akoby vánok, aj keď pevne stojí. — Sela — ⁷ Človek pobieha sem i ta ako tieň, vzrušuje sa pre zbytočnosti, hromadí, hoci nevie, kto to zoberie. ⁸ Na čo by som mal teda čakať, Pane? Moja nádej sa upiera k tebe, ⁹ zbav ma každej viny. Nevydávaj ma bláznovi na posmech. ¹⁰ Zmlknem a neotvorím ústa, lebo ty konáš. ¹¹ Odvráť odo mňa svoje tresty, hyniem pod údermi tvojej ruky. ¹² Za previnenie napomínaš ľudí trestom, ako moľ ničíš to, po čom túžia. Veru, každý človek je len vánok. — Sela — ¹³ Hospodin, vypočuj moju modlitbu! Venuj pozornosť môjmu volaniu o pomoc! Nemlč, keď slzy prelievam! Veď pre teba som len cudzinec, iba pútnik ako všetci moji otcovia. ¹⁴ Odvráť svoj pohľad odo mňa, aby som pookrial, skôr než odídem a už ma nebude.

Túžobne som očakával Hospodina

40 Zbormajstrovi. Dávidov žalm. ² Túžobne som očakával Hospodina, sklonil sa ku mne a počul moje volanie o pomoc. ³ Vytiahol ma z jamy hrôzy, z bahna a blata. Nohy mi postavil na skalu a spevňuje moje kroky. ⁴ Do úst mi vkladá novú pieseň, chválospev na nášho Boha. Mnohí to uvidia, budú sa báť a dúfať v Hospodina. ⁵ Blahoslavený muž, ktorý svoju nádej vkladá do Hospodina a neobracia sa k nafúkancom ani k tým, čo sa uchylujú ku klamstvu. ⁶ Veľa divov si vykonal, Hospodin, môj Bože, a v твоjich zámeroch s nami sa ti nik nevyrovná. Chcel by som to hlásať a vyrozprávať, je toho však viac, než sa dá spočítať. ⁷ Obetu ani dary si nepraješ, ale otvoril si mi uši. Spaľovanú obetu ani obetu za hriech si nežiadal. ⁸ Vtedy som povedal: Hľa, prichádzam. Vo zvitku je napísané o mne, ⁹ že mám plniť tvoju vôľu. A to chcem, Bože môj, vo svojom vnútri mám tvoj zákon. ¹⁰ Radostne som oznámil spravodlivosť vo veľkom zhromaždení. Nezavrel som svoje ústa, Hospodin, ty to vieš. ¹¹ Nenechal som si tvoju spravodlivosť pre seba. Rozprával som o tvojej vernosti a spáse. Neutajil som tvoju milosť a pravdu pred veľkým zhromaždením. ¹² Ty, Hospodin, neodopieraj mi svoje milosrdenstvo! Tvoje milosrdenstvo a vernosť nech ma ustavične chránia! ¹³ Zovreli ma ťažkosti, ktorým niet počtu. Doláhli na mňa moje viny, nemôžem pre ne ani vzhliadnuť. Je ich viac ako vlasov na mojej hlave, až strácam odvahu. ¹⁴ Hospodin, ráč ma vyslobodiť! Hospodin, ponáhľaj sa mi na pomoc! ¹⁵ Nech sa zahanbia a zapýria všetci, čo ma chcú pripraviť o život. Nech odtiahnu zahanbene tí, čo sa tešia z môjho nešťastia. ¹⁶ Nech zmeravejú od hanby tí, čo mi posmešne hovoria: Tak ti

treba! ¹⁷ Nech sa v tebe tešia a radujú všetci, čo ťa hľadajú. Tí, čo milujú tvoju spásu, nech vždy hovoria: Hospodin je veľký. ¹⁸ Som síce biedny a úbohý, ale Pán na mňa myslí. Ty si moja pomoc a záchrana, môj Bože, neváhaj!

Blahoslavený, kto myslí na bedára

41 Zbojmajstrovi. Dávidov žalm. ² Blahoslavený, kto myslí na bedára. Hospodin ho zachráni v deň nešťastia. ³ Hospodin ho ochráni a zachová ho nažive, bude blahoslavený na zemi. Nevydá ho pažravosti nepriateľov. ⁴ Hospodin ho posilní na lôžku chorých a celkom ho zbaví choroby. ⁵ Povedal som: Hospodin, zmiluj sa nado mnou! Uzdrav ma! Zhrešil som proti tebe. ⁶ Moji nepriatelia o mne zlomyseľne hovoria: Kedyže už zomrie? Kedy zanikne jeho meno? ⁷ Keď ma niekto navštívi, hovorí prázdne reči, hromadí zlobu, vyjde von a ohovára ma. ⁸ Všetci, čo ma nenávidia, spolu si o mne šušajú a zamýšľajú zlo proti mne. ⁹ Doľahla naňho zlá choroba; kto takto uľahol, už nevstane. ¹⁰ Ba aj môj priateľ, ktorému som dôveroval, čo jedával môj chlieb, sa odo mňa odvrátil. ¹¹ Ty však, Hospodin, zmiluj sa nado mnou, pomôž mi vstať, aby som sa im odplatil. ¹² Podľa toho poznám, že ma máš rád, keď môj nepriateľ nebude nado mnou jasať. ¹³ Ty sa ma ujmeš, lebo som bezúhonný, postavíš ma navždy pred seba. ¹⁴ Nech je zvelebený Hospodin, Boh Izraela, od vekov až naveky. Amen. Amen.

Druhá kniha Žalmov (42–72)

Ako laň dychtí po bystrinách

42 Zbojmajstrovi. Poučný žalm Korachovcov. ² Ako laň dychtí po bystrinách, tak moja duša dychtí po tebe, Bože. ³ Moja duša má smäd po Bohu, po živom Bohu. Kedy pôjdem a uzriem Božiu tvár? ⁴ Slzy mi bývajú chlebom dňom i nocou, keď sa ma každý deň pýtajú: Kde je tvoj Boh? ⁵ Spomínam na to a dušu si vylievam, ako som chodieval so zástupom a vodieval do Božieho domu slávnostný zástup so zvučným plesaním a s vďakou. ⁶ Prečo si sklúčená, moja duša, prečo sa znepokojuješ? Čakaj na Boha, ešte mu budem ďakovať, svojmu Spasiteľovi, svojmu Bohu. ⁷ Moja duša je sklúčená, preto sa rozpomínam na teba z krajiny jordánskej, z končiarov Chermónu, z vrchu Micár. ⁸ Hlbina hlbine ozýva sa na hukot tvojich vodopádov. Všetky tvoje príboje a vlny valia sa cezo mňa. ⁹ Vo dne mi Hospodin preukazuje milosť, v noci je mi jeho pieseň modlitbou k Bohu môjho života. ¹⁰ Poviem Bohu, svojej Skale: Prečo si na mňa zabudol? Prečo mám chodiť v smútku utláčaný nepriateľom? ¹¹ Kosti ma smrteľne bolia a protivníci ma ešte tupia, keď sa ma pýtajú každý deň: Kde je tvoj Boh? ¹² Prečo si sklúčená, moja duša, prečo sa znepokojuješ? Čakaj na Boha, ešte mu budem ďakovať, svojmu Spasiteľovi, svojmu Bohu.

Obháj moje právo, Bože

43 Obháj moje právo, Bože, a ujmi sa môjho sporu s neverným ľudom! Zachráň ma pred lstivým a podlým človekom! ² Ty si mi, Bože, útočiskom. Prečo si ma zavrhol? Prečo mám chodiť v smútku pre útlak nepriateľa? ³ Zošli svoje svetlo a svoju pravdu, nech ma vedú! Nech ma dovedú na tvoj svätý vrch, k tvojim príbytkom. ⁴ Potom pristúpim k Božiemu oltáru, k Bohu svojej radosti; zaplesám a na harfe ťa budem oslavovať, Bože, môj Bože! ⁵ Prečo si sklúčená, moja duša, prečo sa znepokojuješ? Čakaj na Boha, ešte mu budem ďakovať, svojmu Spasiteľovi, svojmu Bohu.

Bože, na vlastné uši sme počuli

44 Zbormajstrovi. Poučný žalm Korachovcov. ² Bože, na vlastné uši sme počuli, naši otcovia nám o tom rozprávali, čo si vykonal za ich čias, v dávnych časoch. ³ Svojou rukou si vyhnal pohanov, ich si však osadil; na národy si zoslal pohromu, svoj ľud si však poslal na ich miesto. ⁴ Veď nie vlastným mečom zaujali krajinu, nie vlastné rameno im pomohlo k víťazstvu, ale tvoja pravica, tvoje rameno a svetlo tvojej tváre, lebo si ich miloval. ⁵ Bože, ty si môj Kráľ! Prikáž, aby Jákob bol zachránený! ⁶ S tebou prekoleme svojich protivníkov, v tvojom mene udupeme svojich nepriateľov. ⁷ Nespoliehaj sa na svoj luk a môj meč ma nezachráni, ⁸ lebo ty si nás zachránil pred protivníkmi a zahanbil si tých, čo nás nenávideli. ⁹ Bohom sa chválime deň čo deň a tvoje meno budeme chváliť naveky. — Sela — ¹⁰ Predsa si nás zavrhol, vystavil potupe a nevedieš do boja naše vojská. ¹¹ Donútil si nás ustúpiť pred protivníkom a tí, čo nás nenávidia, nás olúpili. ¹² Vydal si nás ako ovce napospas a rozptýlil si nás medzi národy. ¹³ Predal si svoj ľud pod cenu a nič si na tom nezískal. ¹⁴ Vystavil si nás potupe našich susedov, posmechu a hane nášho okolia. ¹⁵ Urobil si nás prislovím medzi pohanmi; národy krútia hlavou nad nami. ¹⁶ Deň čo deň je predomnou moja potupa a hanba mi pokryla tvár ¹⁷ pre reči utrhača a posmievača, pre pohľad nepriateľa a pomstiteľa. ¹⁸ To všetko prišlo na nás, hoci sme na teba nezabudli, neporušili sme tvoju zmluvu. ¹⁹ Naše srdce sa neodvrátilo od teba ani náš krok nevybočil z tvojho chodníka, ²⁰ aj keď si nás spustošil na mieste šakalov a prikryl temnotou. ²¹ Keby sme boli zabudli na meno nášho Boha a vystierali ruky k cudziemu bohu, ²² či by to Boh nebol postrehol? On predsa pozná tajomstvá srdca! ²³ Pre teba nás vraždia deň čo deň, majú nás za ovce na zabitie. ²⁴ Zbud' sa! Prečo spíš, Pane? Precitni, nezavrhní nás navždy! ²⁵ Prečo si skrývaš tvár? Zabúdaš na našu biedu a útlak? ²⁶ Veď naša duša sa rozptýlila do prachu, naše telo splynulo so zemou. ²⁷ Vstaň a pomôž nám, vykúp nás pre svoju milosť!

Srdce mi prekypuje krásnymi slovami

45 Zbormajstrovi. Na nápev: L'alie. Poučný žalm Korachovcov. Pieseň lásky. ² Srdce mi prekypuje krásnymi slovami, prednesiem svoje verše kráľovi. Môj jazyk je ako pero zručného pisára. ³ Ty si najkrajší z ľudských synov, z tvojich pier plynie milota. Preto ťa Boh požehnal naveky. ⁴ Hrdina, pripáš si na bedrá meč, velebu a dôstojnosť! ⁵ Nech sa ti vydarí cesta, nasadni do voza. Bojuj za pravdu a zneváženu spravodlivosť! Nech ťa tvoja pravica učí úžasným skutkom. ⁶ Tvoje ostré šípy zasiahnu srdcia nepriateľov kráľa, národy sa ti poddajú. ⁷ Tvoj trón je trón od Boha na večné veky a žezlo tvojho kráľovstva je žezlom práva. ⁸ Miluješ spravodlivosť a nenávidíš bezbožnosť, preto ťa hojnejšie pomazal Boh, tvoj Boh, olejom radosti ako tvojich druhov. ⁹ Každé tvoje rúcho vonia myrhou, od aloy a kasie. Z palácov zdobených slonovinou ťa rozveseľuje hudba strún. ¹⁰ Kráľovské dcéry sú medzi tvojimi vyvolenými, po tvojej pravici je kráľovná ozdobená zlatom z Ofíru. ¹¹ Počúvaj, dcéra, dávaj pozor a zbystrí sluch, zabudni na svoj ľud a na otcovský dom! ¹² Sám kráľ zatúžil po tvojej kráse. On je tvoj pán, skloň sa pred ním. ¹³ Dcéry z Týru ti prinesú dary, poprední z ľudu budú sa uchádzať o tvoju priazeň. ¹⁴ Kráľovská dcéra v paláci je samá nádhera, jej rúcho je pretkávané zlatom. ¹⁵ V pestrých šatách ju uvádzajú ku kráľovi; za ňou ti privedú panny, jej družice. ¹⁶ Sprevádza ich radostný jasot; tak vstúpia do kráľovského paláca. ¹⁷ Namiesto otcov budeš mať synov, ustanovíš ich za kniežatá po celej krajine. ¹⁸ Tvoje meno budem pripomínať všetkým pokoleniam. Preto ťa národy budú oslavovať na večné veky.

Boh je naše útočisko a sila

46 Zbormajstrovi. Od Korachovcov. Pieseň pre vysoký hlas. ² Boh je naše útočisko a sila, osvedčená pomoc v súženiach. ³ Preto sa nebudeme báť, hoci by sa zem pre-

vrátila a vrchy by sa klátili uprostred mora, ⁴ hoci by hučali a penili sa jeho vody a vrchy by sa triasli, keď sa vzdúje more. — Sela — ⁵ Rieka svojimi ramenami potešuje Božie mesto, sväté príbytky Najvyššieho. ⁶ Boh je uprostred neho, nepohne sa; Boh mu pomôže na úsvite. ⁷ Národy hučali, kráľovstvá sa otriasali. Vydal hlas a zem sa rozplynula. ⁸ Hospodin zástupov je s nami. Jákobov Boh je náš hrad. — Sela — ⁹ Poďte a hľadte na skutky Hospodina, ktorý koná úžasné veci na zemi: ¹⁰ zastavuje vojny až po končiny zeme, zlomí luk, poláme kopiju, bojové vozy spáli v ohni. ¹¹ Prestaňte! Uznajte, že ja som Boh! Som vyvýšený medzi národmi, som vyvýšený na zemi. ¹² Hospodin zástupov je s nami. Jákobov Boh je náš hrad. — Sela —

Tlieskajte, všetky národy

47 Zbormajstrov. Žalm Korachovcov. ² Tlieskajte, všetky národy, nadšene pozdravujte Boha, ³ lebo Hospodin, Najvyšší, vzbudzuje bázeň. On je veľký Kráľ nad celou zemou. ⁴ Podmaňuje nám národy a kmene nám podrobuje pod nohy. ⁵ Vybral nám dedičný podiel, slávu Jáкова, ktorého si zamiloval. — Sela — ⁶ Boh vystúpil hore za jasotu, Hospodin za zvuku trúby. ⁷ Ospevujte Boha, ospevujte! Ospevujte nášho Kráľa, ospevujte! ⁸ Veď Boh je Kráľom celej zeme, ospevujte ho poučnými žalmami! ⁹ Boh kraľuje nad národmi, Boh sedí na svojom svätom tróne. ¹⁰ Kniežatá národov sa zhromaždili s ľudom Abrahámovho Boha, lebo Bohu patria ochranné štíty zeme. On je veľmi vyvýšený.

Veľký je Hospodin

48 Pieseň. Žalm Korachovcov. ² Veľký je Hospodin a hoden veľkej chvály. V meste nášho Boha je jeho svätý vrch. ³ Na radosť celej zeme krásne sa vypína vrch Sion, severný výbežok, mesto veľkého Kráľa. ⁴ Boh sa v jeho palácoch osvedčil ako spoľahlivá ochrana. ⁵ Králi sa totiž zišli, pritiahli spoločne, ⁶ no keď sa rozhladi, užasli a v zmätku zutekali. ⁷ Tam sa ich zmocnila triaška, bolesť ako tej, ktorá rodí; ⁸ ako keď východný vietor triešti zámorské lode. ⁹ Čo sme počuli, to sme aj videli v meste Hospodina zástupov, v meste nášho Boha: Boh ho upevnil naveky. — Sela — ¹⁰ V tvojom chráme, Bože, rozjímame o tvojej milosti. ¹¹ Ako tvoje meno, Bože, tak i tvoja chvála sa šíri až po končiny zeme. Tvoja pravica je plná spravodlivosti. ¹² Pre tvoje súdy raduje sa vrch Sion a judské dcéry jasajú. ¹³ Prejdite okolo Siona! Zrátajte jeho veže! ¹⁴ Dôkladne si prezrite jeho opevnenie! Prejdite jeho palácmi, aby ste mohli rozprávať budúcemu pokoleniu, ¹⁵ že tento Boh je na večné veky naším Bohom. On nás bude večne viesť.

Čujte to, všetky národy

49 Zbormajstrov. Žalm Korachovcov. ² Čujte to, všetky národy, zbystrite sluch, všetci obyvatelia sveta, ³ jednoduchí i vznešení, bohatí spolu s chudobnými! ⁴ Moje ústa vyslovia múdre výroky a úvahy môjho srdca budú rozumné. ⁵ Nakloním ucho k prísloviu, za zvuku harfy vyjavím svoju záhadu. ⁶ Prečo sa mám báť v zlých dňoch, keď ma tiesni zločinnosť záškodníkov, ⁷ ktorí sa spoliehajú na svoj majetok a vystatujú sa veľkým bohatstvom? ⁸ Nikto nemôže vykúpiť ani brata, ani za seba dať Bohu cenu zmierenia, ⁹ lebo priveľké je výkupné za život. Navždy sa musí zrieť toho, ¹⁰ že bude žiť naveky a že nikdy neužrie hrob. ¹¹ Veď vidí, že zomierajú múdri, hynie blázon i nerozumný a svoje bohatstvo nechávajú iným. ¹² Navždy majú v hrobe svoj domov a príbytok z rodu na rod, hoci pozemky pomenovali svojím menom. ¹³ Človek si v blahobyte ani neodpočinie, je ako zviera, ktoré hynie. ¹⁴ Taký je úděl tých, čo si nerozvážne dôverujú, aj ich nasledovníkov, čo schvaľujú ich reči. — Sela — ¹⁵ Rútia sa do podsvetia ako ovce, smrť im bude pastierom.

Zostúpia priamo do hrobu, ich podoba sa rozplynie v podsvetí, zostanú bez svojich príbytkov. ¹⁶ Mňa však vykúpi Boh, vytrhne ma z moci podsvetia. — Sela — ¹⁷ Nemaj obavy, ak niekto bohatne a množí blahobyť svojho domu; ¹⁸ veď keď zomrie, nič si nevezme so sebou; jeho blahobyť nezostúpi za ním. ¹⁹ Aj keď si zažíva navráva: Chvália ťa, že si si dobre počínal! — ²⁰ predsa pôjde k pokoleniu svojich predkov, ktorí už nikdy neuvidia svetlo. ²¹ Človek v blahobyte to nechápe, je ako zvier, ktoré hynie.

Boh, Boh Hospodin

50 Asáfov žalm. Boh, Boh Hospodin, hovorí a oslovuje zem od východu slnka až po jeho západ. ² Zo Siona, z dokonalej krásy skvie sa Boh. ³ Náš Boh prichádza a nemlčí. Pred ním pustoší oheň a vôkol neho zúri búrka. ⁴ Zhora volá na nebo a zem, chce súdiť svoj ľud. ⁵ Zhromaždíte mi mojich zbožných, čo so mnou uzavreli zmluvu pri obete. ⁶ Nebesia hlásajú jeho spravodlivosť, lebo Boh sám je sudcom. — Sela — ⁷ Počúvaj, ľud môj, chcem prehovoriť, chcem svedčiť proti tebe, Izrael! Ja som Boh, tvoj Boh. ⁸ Nekarhám ťa pre tvoje obety, veď stále sú tvoje spaľované obety predou mnou. ⁹ Nevezmem býčka z tvojho domu ani capy z tvojich košiarov, ¹⁰ lebo moja je všetka lesná zver a na vrchoch dobytká na tisíce. ¹¹ Poznám všetko vtáčstvo hôr, moje je všetko, čo sa hýbe na poliach. ¹² Ak by som bol hladný, nepovedal by som to tebe, veď môj je svet so všetkým, čo je v ňom. ¹³ Či jedávam mäso býkov a pijem krv capov? ¹⁴ Prines Bohu obetu vďaky a splň Najvyššiemu svoje sľuby! ¹⁵ Vyzývaj ma v deň súženia, ja ťa zachránim a ty mi vzdáš úctu. ¹⁶ Bezbožnému však Boh hovorí: Ako to, že odriekaš moje ustanovenia a berieš do úst moju zmluvu, ¹⁷ ale nenávidíš napomenutie a odmietaš moje slová?! ¹⁸ Keď vidíš zlodēja, spriahaš sa s ním a s cudzoložníkmi sa spolčuješ. ¹⁹ Ústa prepožičiavaš na zlé a tvoj jazyk snuje klamstvo. ²⁰ Vysedávaš a ohováraš svojho brata, syna vlastnej matky hanobiš. ²¹ Toto stváraš, a ja mám mlčať? Myslíš si, že som ako ty? Obviňujem ťa a vyčítam ti to. ²² Pochopte to vy, čo zabúdate na Boha, aby som vás nemusel roztrhať a nik by vás nezachránil. ²³ Kto prinesie obetu vďaky, ten ma ctí. Kto sa pridrža správnej cesty, tomu ukážem Božiu záchranu.

Bože, zmiluj sa nado mnou

51 Zbormajstrovi. Žalm Dávida, ² keď prišiel k nemu prorok Nátan, pretože vošiel k Batšebe. ³ Bože, zmiluj sa nado mnou podľa svojej milosti! Pre svoje veľké milosrdenstvo zotri moje ťažké priestupky! ⁴ Dôkladne zo mňa zmy moju vinu, očisti ma od môjho hriechu! ⁵ Veď ja viem o svojich previneniach, svoj hriech mám stále na mysli. ⁶ Proti tebe samému som zhrešil, urobil som, čo pokladáš za zlé. Preto si spravodlivý v tom, čo hovoríš, čistý, keď súdiš. ⁷ Naozaj som sa narodil v neprávosti a matka ma počala v hriechu. ⁸ Hľa, ty obľubuješ pravdu vo vnútri človeka, dávaš mi poznať hĺbku múdrosti. ⁹ Zbav ma hriechu yzopom a budem čistý, umy ma a budem belší ako sneh! ¹⁰ Daj mi počuť slová radosti a potešenia, nech zajasajú kosti, čo si zdrvil. ¹¹ Zakry si tvár pred mojimi hriechmi a zotri všetky moje viny! ¹² Stvor mi čisté srdce, Bože, obnov vo mne pevného ducha! ¹³ Neodvrhni ma od seba, neodnímaj mi svojho svätého ducha! ¹⁴ Vráť mi radosť z tvojej spásy a podopri ma duchom poslušnosti! ¹⁵ Chcem učiť neverných tvojimi cestami, aby sa hriešnici obrátili k tebe. ¹⁶ Vytrhni ma z viny krviprelievania, Bože, Boh mojej spásy, nech zaplesá môj jazyk nad tvojou spravodlivosťou! ¹⁷ Pane, otvor mi pery a moje ústa budú ohlasovať tvoju chválu. ¹⁸ Veď nemáš záľubu v obete a keby som priniesol spaľovanú obetu, nepáčila by sa ti. ¹⁹ Skrúšený duch, to je obeta Bohu; skrúšeným a zdrveným srdcom nepohrdaš, Bože. ²⁰ Svojou priazňou preukáž dobro Sionu, vybuduj múry Jeruzalema! ²¹

Potom si oblúbiš náležité obety, spaľované obety a celostné obety. Vtedy budú obetovať býčky na tvojom oltári.

Prečo sa chváliš zlom, ty hrdina?

52 Zbormajstrovi. Dávidov poučný žalm. ² Po tom, čo Edómčan Doég prišiel oznámiť Saulovi: Dávid vošiel do domu Achimelecha. ³ Prečo sa chváliš zlom, ty hrdina? Božia milosť predsa trvá po všetky dni! ⁴ Vymýšľáš skazu, tvoj jazyk je ako ostrá britva, ty podvodník! ⁵ Miluješ väčšmi zlé než dobré, väčšmi lož než slová pravdy. — Sela — ⁶ Miluješ každé skazonosné slovo, ty jazyk podvodný! ⁷ Veď Boh ťa navždy zrazí, schmatne, vytrhne zo stanu a vykorení zo zeme živých. — Sela — ⁸ Uzrú to spravodliví, budú sa báť, budú sa mu však vysmievať: ⁹ Pozrite! Muž, ktorý nechcel mať oporu v Bohu, lež spoliehal sa na svoje veľké bohatstvo, cítil sa mocný vo svojej zvrátenosti. ¹⁰ Ja som však v Božom chráme ako čerstvá oliva, dúfam v Božiu milosť na večné veky. ¹¹ Budem ti ďakovať naveky, že si tak konal. V kruhu tvojich zbožných dúfam v tvoje meno, lebo je dobré.

Blázon si hovorí: Boha niet!

53 Zbormajstrovi. Podľa Machalat. Dávidov poučný žalm. ² Blázon si hovorí: Boha niet! Takí si počinajú zvrátene a ohavne, nikto nekoná dobro. ³ Boh z nebies hľadí na ľudí, aby videl, či sa nájde niekto rozumný, čo hľadá Boha. ⁴ Odpadli všetci, do jedného sú skazení, nikto nekoná dobro, ani len jediný. ⁵ Nevedia to azda páchatelia nepravosti, ktorí zožierajú môj ľud, akoby jedli chlieb, ale Boha nevzývajú? ⁶ Veľmi sa zľakli tam, kde sa niet čoho báť. Veď Boh rozmetal kosti tých, čo ťa tiesnili. Zahanbia sa, lebo ich Boh zavrhol. ⁷ Kiež príde zo Siona spása Izraela! Keď Boh zmení osud svojho ľudu, Jákob zajasá, Izrael sa poteší.

Pomôž mi, Bože, pre svoje meno

54 Zbormajstrovi pri hre na strunovom nástroji. Dávidov poučný žalm, ² ktorý vznikol, keď Zífania prišli a oznámili Saulovi: Dávid sa skrýva u nás. ³ Pomôž mi, Bože, pre svoje meno, svojou mocou prisúď mi právo! ⁴ Počuj, Bože, moju modlitbu, počúvaj reči mojich úst! ⁵ Povstali totiž proti mne cudzinci, na život mi siahajú násilníci, čo neberú ohľad na Boha. — Sela — ⁶ Boh mi však pomáha, Pán ma udržiava pri živote. ⁷ Zlo nech sa obráti na mojich protivníkov! Znič ich, lebo ty si verný! ⁸ Ochotne ti budem obetovať a zveľbovať tvoje meno, Hospodin, lebo je dobré. ⁹ Veď on ma vytrhol z každého súženia a moje oko sa môže zvysoka dívať na nepriateľov.

Počúvaj, Bože, moju modlitbu

55 Zbormajstrovi pri hre na strunovom nástroji. Dávidov poučný žalm. ² Počúvaj, Bože, moju modlitbu, neskrývaj sa pred mojou úpenlivou prosbou! ³ Pozorne ma vypočuj a odpovedz mi! Som znepokojený a vzdychám ⁴ pre krik nepriateľa a útlak bezbožníka. Vháňajú ma do nešťastia a napádajú ma v hneve. ⁵ Srdce sa mi zviera v hrudi, ovládli ma hrôzy smrti. ⁶ Strach a chvenie prišli na mňa. Premohla ma hrôza. ⁷ Povedal som si: Kiežby som mal krídla holubice! Odletel by som a býval inde. ⁸ Naozaj by som ďaleko zaletel a býval na púšti. — Sela — ⁹ Ponáhľal by som sa do bezpečia pred prudkým vetrom, pred víchricou. ¹⁰ Zmät ich, Pane, jazyky im rozdeľ, lebo v meste vidím násilie a hádky. ¹¹ Dňom i nocou ho obchádzajú po hradbách, uprostred neho je ničomnosť a utrpenie. ¹² Skaza je v jeho strede. Z jeho ulíc nemizne útlak a klam. ¹³ Keby ma tupil nepriateľ, to by som

zniesol. Keby sa nado mnou vypínal nenávisník, pred ním by som sa skryl. ¹⁴ Si to však ty, človek ako ja, môj druh a dôverný priateľ, ¹⁵ s ktorým ma spájalo milé priateľstvo. Spolu sme chodievali v jasavom sprievode do Božieho domu. ¹⁶ Nech ich stihne smrť! Zaživa nech zostúpia do podsvetia, lebo v ich príbytkoch i v nich je plno zloby! ¹⁷ No ja budem volať k Bohu a Hospodin ma zachráni. ¹⁸ Večer, ráno i napoludnie vzdychám a nariekam. On počuje môj hlas. ¹⁹ Vyslobodí ma z boja, aby som mal pokoj, hoci sú mnohí proti mne. ²⁰ Boh ma vypočuje. Ten, čo tróni od večnosti, ich pokorí, — Sela — lebo zmeniť sa nechcú a Boha sa neboja. ²¹ Zaháňa sa rukou na pokojných ľudí, znesväcuje svoju zmluvu, ²² jeho ústa sú hladšie než maslo, no bojovné srdce má. Nad olej jemnejšie sú jeho slová, sú to však vytasené meče. ²³ Zlož svoje starosti na Hospodina, on sa o teba postará. Nikdy nedopustí, aby sa spravodlivý sklátil. ²⁴ Ty ich však, Bože, vrhneš do jamy záhuby. Krvilační a podvodní ľudia sa nedožijú ani polovice svojich dní. No ja dúfam v teba.

Bože, zmiluj sa nado mnou

56 Zbormajstrovi, na nápev: Zamĺknutá holubica diaľav. Pamätný Dávidov zápis, keď ho Filištínci chytili v Gate. ² Bože, zmiluj sa nado mnou, lebo sledí za mnou človek, deň čo deň ma napáda a utláča. ³ Denne sledia za mnou protivníci, mnoho je tých, čo pyšne broja proti mne. ⁴ V deň, keď som preľaknutý, spolieham sa na teba. ⁵ V Boha, ktorého slovo chválim, v tohto Boha dúfam, nebojím sa. Čo mi môže urobiť telo? ⁶ Deň čo deň prekrúcajú moje slová, vymýšľajú o mne len zlé. ⁷ Spoločujú sa a striehnu, striehnu na moje kroky, chcú ma pripraviť o život. ⁸ Pre nepravosť im nedaj uniknúť! Vrhni ich, Bože, do hnevu národov! ⁹ O mojej biede máš záznam, do svojej nádoby daj moje slzy. Či v tvojej knihe nie je o nich záznam? ¹⁰ Raz moji nepriatelia ustúpia, v deň, keď zavolám o pomoc. Tak poznám, že Boh je pri mne. ¹¹ V Boha, ktorého slovo chválim, v Hospodina, ktorého slovo chválim, ¹² v toho Boha dúfam, nebojím sa. Čo mi môže urobiť človek? ¹³ Na mne je, Bože, splniť, čo som ti sľúbil, prinášam ti obety vdaky, ¹⁴ lebo si ma vytrhol zo smrti, ba aj moje nohy si zachránil od úrazu, aby som smel chodiť pred Bohom vo svetle živých.

Zmiluj sa nado mnou, Bože!

57 Zbormajstrovi na nápev: Nezahub! Pamätný Dávidov zápis, keď utiekol do jaskyne pred Saulom. ² Zmiluj sa nado mnou, Bože! Zmiluj sa nado mnou, lebo k tebe sa utieka moja duša a v tŕni tvojich krídel nachádzam útočisko, kým nepominie pohroma. ³ K Bohu volám, k Najvyššiemu, k Bohu, ktorý koná za mňa. ⁴ Zošle pomoc z neba, zachráni ma, zahanbí tých, čo ma dychtivo prenasledujú. — Sela — Boh zošle svoje milosrdenstvo a vernosť. ⁵ Musím ležať medzi levmi, z ktorých srší oheň, medzi ľuďmi, ktorých zuby sú ošpepy a šípy, ich jazyk je ostrý meč. ⁶ Vyvýš sa, Bože, nad nebesia, tvoja sláva nech je nad celou zemou! ⁷ Mojím nohám nastavili sieť, moja duša je sklúčená, vykopali mi jamu, samí však spadli do nej. — Sela — ⁸ Moje srdce je pripravené, Bože, moje srdce je pripravené spievať ti a hrať. ⁹ Prebuď sa, moja duša, prebuď sa, harfa, citara, nech zobudím rannú zoru! ¹⁰ Budem ti ďakovať, Pane, medzi ľuďmi, ospevovať ťa medzi národmi, ¹¹ lebo veľké je tvoje milosrdenstvo, až po nebesia, tvoja vernosť až po oblaky. ¹² Vyvýš sa, Bože, nad nebesia, tvoja sláva nech je nad celou zemou!

Naozaj hovoríte spravodlivo, mocipáni?

58 Zbormajstrovi na nápev: Nezahub! Pamätný Dávidov zápis. ² Naozaj hovoríte spravodlivo, mocipáni? A súdite podľa práva, ľudskí synovia? ³ Naopak, v srdci vymýš-

late neprávosť, rukami razíte cestu násiliu v krajine. ⁴ Odcudzili sa bezbožníci, blúdia od narodenia, od lona matky klamú. ⁵ Majú v sebe jed ako hady. Sú ako hluchá zmija, ktorá si zapcháva uši, ⁶ aby nepočula hlas zaklínača, čarodejníka skúseného v zaklínaní. ⁷ Bože, zuby im povyrážaj z úst! Polám chrup levícatám, Hospodin! ⁸ Nech sa stratia ako rozliata voda! Keď namieria, nech sa im šípy otupia! ⁹ Nech sú ako slimák v rozklade, ako potratený plod, čo neuзrel svit slnka! ¹⁰ Skôr než sa na burine stačia rozrásť trne, sviežej či uschnutej, nech ich zmetie víchor! ¹¹ Poteší sa spravodlivý, keď uvidí pomstu, zmočí si nohy v krvi bezbožníka. ¹² Ľudia povedia: Predsa má odmenu spravodlivý. Predsa jestvuje Boh, čo súdi na zemi.

Môj Bože, oslobod' ma od nepriateľov!

59 Zbormajstrovi na nápev: Nezahub! Pamätný Dávidov zápis, keď Saul poslal strážiť jeho dom, aby ho usmrtili. ² Môj Bože, oslobod' ma od nepriateľov! Zachráň ma pred tými, čo povstávajú proti mne! ³ Oslobod' ma od páchatelov neprávosti, zachráň ma pred tými, čo prelievajú krv! ⁴ Veď mi striehnu na život, mocní ma napádajú, hoci som sa neprevinil, ani nezhrešil, Hospodin. ⁵ Som bez viny, oni však pribiehajú a chystajú sa. Vstaň, poď mi v ústrety a pozri sa! ⁶ Ty však, Hospodin, Boh zástupov, Boh Izraela, prebud' sa, potrestaj všetkých pohanov! Nezmiluj sa nad nikým z vierolomných zradcov! — Sela — ⁷ Vracajú sa po večeroch, zavýjajú sťa psy, pobejú okolo mesta. ⁸ Ústa sa im penia, medzi perami majú meče. Veď ktože počuje? ⁹ Ty sa im však, Hospodin, smeješ, vysmievaš sa všetkým pohanom. ¹⁰ Moja sila, budem sa ťa pridržať, lebo ty, Bože, si mi pevnosťou. ¹¹ Môj milostivý Boh vyjde mi v ústrety, Boh mi dovolí hľadiť na mojich protivníkov. ¹² Nezabíjaj ich, aby môj ľud nezabudol. Rozožen ich svojou silou a zvrhni ich! Pane, ty si náš štít! ¹³ Hriechom ich úst je vyrieknuté slovo. Nech uviaznu vo vlastnej pýche pre kľatbu a lož, čo vyslovia! ¹⁴ Skoncuj s nimi v hneve! Skoncuj, nech ich niet! Nech vedia, že Boh vládne v Jákobovi až do končín zeme. — Sela — ¹⁵ Vracajú sa po večeroch, zavýjajú sťa psy, pobejú okolo mesta. ¹⁶ Túľajú sa za potravou, štekajú, ak sa nenasýtia. ¹⁷ Ja však budem ospevovať tvoju silu, za rána budem plesať nad tvou milosťou, lebo si mi bol pevnosťou, útočiskom, keď mi bolo úzko. ¹⁸ Moja sila, kiež ťa oslavujem, lebo ty, Bože, si moja pevnosť, môj milostivý Boh.

Bože, zavrhol si nás a rozohnal

60 Zbormajstrovi na nápev: Lalia svedectva. Pamätný Dávidov zápis na poučenie, ² keď bojoval proti mezopotámskym Aramečanom z Coby. Keď sa Joáb vrátil a v Solňom údolí porazil dvanásťtisíc Edómčanov. ³ Bože, zavrhol si nás a rozohnal; hneval si sa, no opäť nás zjednot'! ⁴ Zatriasol si krajinou a rozštiepil si ju. Zaceľ jej trhliny, lebo sa otriasa. ⁵ Tvrdé skúšky si dopustil na svoj ľud, napojil si nás vínom závratu. ⁶ Dal si znamenie tým, čo sa ťa boja, aby mohli ujsť pred lukom. — Sela — ⁷ Zachráň nás svojou pravickou a vypočuj nás, aby boli vyslobodení tvoji obľúbenci. ⁸ Boh prehovoril vo svojej svätyni: Víťazoslávne rozdelím Siche, rozmeriam údolie Sukkót. ⁹ Mne patrí Gileád, mne patrí Menaše. Efrajim je prilba mojej hlavy, Judsko je moja berla. ¹⁰ Moábsko je moje umývadlo, na Edómsko hodím svoj sandál, Filištínsko nech nado mnou zaplesá. ¹¹ Kto ma uvedie do opevneného mesta? Kto ma zavedie do Edómska? ¹² Či si nás ty, Bože, nezavrhol, a teda, Bože, nebudeš viesť naše zástupy? ¹³ Udeľ nám pomoc proti utláčateľom, lebo ľudská pomoc je márna. ¹⁴ S Bohom budeme udatní. On rozšliape našich utláčateľov.

Počuj, Bože, moje kvílenie

61 Zbormajstrovi pri hre na strunovom nástroji. ² Dávidov. ² Počuj, Bože, moje kvílenie, pozoruj moju modlitbu! ³ Z končín zeme volám k tebe sklúčeným srdcom. Vyved ma na skalu, čo je pre mňa privysoká. ⁴ Veď si mi býval útočiskom, pevnou vežou pred nepriateľom. ⁵ Kiež v tvojom stane bývam naveky, kiež nájdem útočisko v tóni tvojich krídel. — Sela — ⁶ Bože, ty si počul moje sľuby, dal si dedičstvo tým, čo sa boja tvojho mena. ⁷ Pridaj dni k dňom kráľovým, nech jeho roky trvajú z pokolenia na pokolenie, ⁸ nech večne tróni pred Bohom. Prikáž, aby ho milosrdenstvo a vernosť chránili. ⁹ Kiež teda navždy ospevujem tvoje meno a svoje sľuby plním deň čo deň!

Len v Bohu sa moja duša upokojí

62 Pre zbormajstra Jedutúna. Dávidov žalm. ² Len v Bohu sa moja duša upokojí, lebo od neho je moja spása. ³ Len on je moja skala, moja spása a moja pevnosť. Nebudem príliš otrasený. ⁴ Dokedy budete dorážať na človeka a všetci mu hroziť vraždou? Je ako ste na spadnutie, ako múr, čo sa rúca. ⁵ Len o tom sa radia, ako ho strhnúť z výšky. Milujú lož. Ústami žehnajú, no srdcom preklínajú. — Sela — ⁶ Len v Bohu sa moja duša upokojí, lebo od neho je moja nádej. ⁷ Len on je moja skala, moja spása a moja pevnosť. Nebudem otrasený. ⁸ V Bohu je moja spása a moja česť. Skalou mojej sily a mojím útočiskom je Boh. ⁹ Ľudia, dúfajte v neho v každom čase, vylievajte si pred ním srdce! Boh je naším útočiskom. — Sela — ¹⁰ Ľudskí synovia sú ako dych, ľudia sú len klam. Na váhach sú všetci spolu ľahší ako dych. ¹¹ Nespoliehajte sa na útlak, nevkladajte márnú nádej do zbojstva. Ak pribúda majetok, neupínajte k nemu srdce. ¹² Raz prehovoril Boh, dvoje som z toho vyrozumel: Bohu patrí moc, ¹³ u teba, Pane, je milosť, lebo ty odplácaš každému podľa jeho skutkov.

Bože, ty si môj Boh! Hľadám ťa za úsvitu

63 Dávidov žalm, keď bol na Judskej púšti. ² Bože, ty si môj Boh! Hľadám ťa za úsvitu, moja duša prahne po tebe. Po tebe túži moje telo ako suchá a pustá zem bez vody. ³ Tak ťa chcem uzrieť vo svätyni, aby som videl tvoju moc a slávu. ⁴ Veď tvoja milosť je lepšia ako život, moje pery ťa budú velebiť. ⁵ Budem ťa žehnať po celý život, v tvojom mene budem dvíhať ruky. ⁶ Tukom a olejom sa sýti moja duša, moje pery jasajú, moje ústa ťa chvália. ⁷ Na svojom lôžku myslím na teba, pri výmene stráži o tebe rozjímam. ⁸ Veď si mi pomáhal, v tóni tvojich krídel môžem plesať. ⁹ K tebe sa duša privinula, tvoja pravica ma podopiera. ¹⁰ Tí, čo chystajú záhubu mojej duši, vojdú do hlbín zeme. ¹¹ Vydání moci meča za pokrm budú šakalom. ¹² Kráľ sa však bude radowať v Bohu. Chváliť sa môže každý, kto naňho prisahá, luhárom budú ústa zapchaté.

Počuj, Bože, môj hlasný nárek!

64 Zbormajstrovi. Dávidov žalm. ² Počuj, Bože, môj hlasný nárek! Chráň mi život pred hrozbou nepriateľa! ³ Ukry ma pred tlupou zlosynov, pred zúrivosťou páchatelov neprávosti, ⁴ čo si jazyk brúsia ako meč, jedovaté slová chrliť ako šípy, ⁵ aby z úkrytu zasiahli statočného. Zrazu naňho bez obáv vystrelia. ⁶ Utvrdzujú sa v zlom zámere, dovŕávajú sa, že nastavia osídla, a hovoria: Kto nás uvidí? ⁷ Snujú podlosti, zatajujú zosnovaný úmysel, veď vnútro a srdce človeka je hlboké. ⁸ No Boh ich zasiahne šípm, zrazu budú sami ranení. ⁹ Vlastný jazyk im prichystá pád. Kto ich uvidí, pokrúti hlavou. ¹⁰ Všetci ľudia sa prelknú, zvestovať budú skutok Boha, pochopia jeho konanie. ¹¹ Spravodlivý sa poteší v Hospodinovi, k nemu sa bude utiekať. Ním sa budú chváliť všetci, čo majú úprimné srdce.

Tebe, Bože, patrí chválospev na Sione

65 Zbormajstrovi. Dávidov žalm. Pieseň. ² Tebe, Bože, patrí chválospev na Sione, a tebe treba plniť sľuby. ³ K tebe, ktorý počuješ modlitbu, prichádzajú všetci. ⁴ Ak nás premáhajú neprávosti, ty nám odpúšťaš naše priestupky. ⁵ Blahoslavený, koho si vyvolíš, komu dovoľíš prísť k tebe, aby prebýval na твоjich nádvoriach. Nasýtme sa dobrotou tvojho domu, svätosťou tvojho chrámu. ⁶ Zázrakmi tvojej spravodlivosti nám odpovieš, Bože, naša spása, nádej všetkých končín zeme i diaľav za morom. ⁷ Ty upevňuješ vrchy svojou silou, opásaný si mocou, ⁸ tíšiš hukot morí, hukot vln i hluk národov. ⁹ Obyvatelia končín sa boja твоjich znamení. Plesanie pôsobíš tam, kde svitá ráno a zmráka sa večer. ¹⁰ Navštevuješ zem a zvlazuješ ju, hojne ju zúrodňuješ. Božie riečisko je plné vody. Pripravuješ im obilie. Áno, takto sa staráš o zem: ¹¹ zalievaš jej brázdy, zarovnávaš jej hrudy, dažďom ju kypriš a požehnávaš jej porast. ¹² Rok korunuješ svojou dobrotou, z твоjich šľapajú vyviera tuk. ¹³ Púštne pasienky sú plné vlahy, kopce sa opášu jasotom. ¹⁴ Lúky sa zdobia stádami, doliny sa odievajú obilím, zvučia plesaním a spevom.

Hlasne jasaj Bohu, celá zem!

66 Zbormajstrovi. Pieseň. Žalm. Hlasne jasaj Bohu, celá zem! ² Spievajte na slávu jeho mena, jeho slávu šírite chválospevom! ³ Povedzte Bohu: Úžasné sú tvoje skutky! Taká nesmierna je tvoja moc, že ti pochlebujú tvoji nepriatelia. ⁴ Nech sa ti klania celá zem, nech ťa ospevujú, nech ospevujú tvoje meno! — Sela — ⁵ Podťe a pozrite na Božie diela, úžasné sú jeho skutky pre ľudí. ⁶ Premenil more na súš, cez rieku prešli pešo. Radujme sa teda v ňom! ⁷ Svojou mocou vládne večne, svojím zrakom sleduje národy. Nech sa odbojníci nepovyšujú! — Sela — ⁸ Národy, veľbte nášho Boha, nech o ňom zaznie hlasný chválospev! ⁹ On nás zachoval pri živote, nedopustil, aby sa nám nohy klátili. ¹⁰ Veď ty si nás, Bože, skúšal, prečistil, ako sa čistí striebro. ¹¹ Vohnal si nás do siete, priveľmi si nám zaťažil bedrá. ¹² Dovolil si, aby nám ľudia chodili po hlave. Prešli sme ohňom i vodou, no doviedol si nás k hojnosti. ¹³ Do tvojho domu vojdem so spaľovanými obetami, splním ti svoje sľuby, ¹⁴ ktoré vyriekli moje pery a v súžení vyslovili moje ústa. ¹⁵ Prinesiem ti tučné spaľované obety s obetným dymom baranov, pripravím ti býky a capy. — Sela — ¹⁶ Podťe a počúvajte, všetci bohabojní, rozpoviem vám, čo mi urobil Boh. ¹⁷ Svojimi ústami som k nemu volával, svojím jazykom som ho velebil. ¹⁸ Keby som bol mal v srdci zlý úmysel, Pán by ma nebol vypočul. ¹⁹ Boh ma však vypočul, všimol si hlas mojej modlitby. ²⁰ Nech je zvelebený Boh, ktorý neodmietol moju modlitbu a neodoprel mi svoju milosť.

Nech je nám Boh milostivý a žehná nás

67 Zbormajstrovi pri hre na strunový nástroj. Žalm. Pieseň. ² Nech je nám Boh milostivý a žehná nás, nech medzi nami zažiarí jeho tvár! — Sela — ³ Nech tvoju cestu a tvoju spásu poznajú na zemi všetky národy! ⁴ Nech ťa velebia, Bože, národy, nech ťa velebia všetci ľudia! ⁵ Nech národy plesajú a radujú sa, že ich súdiš nestranne a vedieš národy na zemi. — Sela — ⁶ Nech ťa velebia, Bože, národy, nech ťa velebia všetci ľudia! ⁷ Zem vydala svoju úrodu, Boh nás žehná, náš Boh. ⁸ Boh nás požehnáva. Nech sa ho boja všetky končiny zeme!

Boh povstane a jeho nepriatelia sa rozpáchnu

68 Zbormajstrovi. Dávidov žalm. Pieseň. ² Boh povstane a jeho nepriatelia sa rozpáchnu, zutekajú pred ním tí, čo ho nenávidia. ³ Ako býva odviaty dym, tak ich rozože-

nieš; ako sa pri ohni rozpúšťa vosk, tak zahynú bezbožní pred Bohom. ⁴ Spravodliví sa však tešia a jasajú, pred Bohom radostne plesajú. ⁵ Spievajte Bohu, ospevujte jeho meno, upravte cestu tomu, ktorý sa nesie na oblakoch! Plesajte pred ním, lebo jeho meno je Hospodin! ⁶ Otcom sirôt a obhajcom vdov je Boh vo svojom svätom príbytku. ⁷ Boh pripravuje domov osamelým, väzňov privádza k blahobytu, ale odbojníci zostanú vo vyprahnutom kraji. ⁸ Bože, keď si šiel na čele svojho ľudu, keď si kráčal pustatinou, — Sela — ⁹ otriasala sa zem, nebo sa rozpršalo pred Bohom, pred Bohom zo Sinaja, pred Bohom, Bohom Izraela. ¹⁰ Hojným dažďom, Bože, zvlážil si svoje dedičstvo, čo bolo zomdleté, to si osviežil. ¹¹ Tam nachádza tvoje tvorstvo príbytok, vo svojej добрôte, Bože, pripravil si ho pre biednych. ¹² Pán prikázal hovoriť a veľký je zástup zvestovateliek víťazstva: ¹³ Utekajú králi vojsk, utekajú a pani domu delí korisť. ¹⁴ Zostanete ležať medzi košiarimi? Postriebrené sú krídla holubice, jej perute sú zo žltkastého zlata. ¹⁵ Keď Všemohúci rozháňal kráľov, snežilo na Calmóne. ¹⁶ Vrchovina Bášan je vrchovinou božstiev, vrchovina Bášan má mnoho štítov. ¹⁷ Prečo vy, strmé štíty, zazeráte na vrch, na ktorom chce bývať Boh? Skutočne, Hospodin tam bude sídliť navrávalo! ¹⁸ Božích vozov sú desattisíce, nespočetné tisíce, na nich prišiel Pán zo Sinaja do svätyne. ¹⁹ Vystúpil si na výšinu, priviedol si zajatcov, ľud si prijal do daru, ešte aj odbojníkov, aby si trónil, Hospodin, Bože! ²⁰ Nech je velebený Pán deň čo deň, on nesie naše bremená. Boh je naša spása. — Sela — ²¹ Náš Boh je Boh záchrany, Hospodin, Pán, má východisko zo smrti. ²² Áno, Boh rozdrví hlavu svojim nepriateľom, vlasaté temeno tomu, kto zotrváva vo vinách. ²³ Pán povedal: Privediem ťa späť z Bášanu, privediem ťa späť z hlbín mora, ²⁴ aby si si opláchol nohy v krvi, aby sa aj jazyku tvojich psov ušlo z nepriateľov. ²⁵ Bože, bolo vidieť tvoje spievody, spievody môjho Boha, Kráľa, ísť do svätyne. ²⁶ Vpredu šli speváci, vzadu hudobníci, uprostred devy s bubienkami. ²⁷ V zhromaždeniach zvelebujte Boha, Hospodina, vy, čo pochádzate z Izraela! ²⁸ Na čele je najmenší kmeň, Benjamín, je tu zástup kniežat Júdu, sú tu kniežatá Zebulúna, kniežatá Naftaliho. ²⁹ Dokáž, Bože, svoju moc! Potvrď, Bože, čo si vykonal pre nás ³⁰ zo svojho chrámu nad Jeruzalemom! Králi ti budú prinášať dary. ³¹ Obor sa na zver v trstí, na stádo býkov s telcami národov. Pošliap tých, čo bažia po striebre, rozožen bojachtivé národy! ³² Prídu veľmoži z Egypta, Kús vystrie ruky k Bohu. ³³ Kráľovstvá zeme, spievajte Bohu, ospevujte Pána, — Sela — ³⁴ ktorý sa nesie na nebesiach, na nebesiach odvekých! Čujte, ako znie jeho hlas, jeho mocný hlas! ³⁵ Zvestujte Božiu moc! Jeho vznešenosť je nad Izraelom, jeho moc je v oblakoch. ³⁶ Boh vzbudzuje úžas vo svojich svätyniach. On je Boh Izraela, ktorý dáva ľudu moc a silu. Nech je zvelebený Boh!

Zachráň ma, Bože

69 Zbormajstrovi na nápev: L'alie. Dávidov. ² Zachráň ma, Bože, lebo voda mi siaha až po hrdlo. ³ Topím sa v hlbokom bahne, nemám sa na čo postaviť. Dostal som sa do hlbokých vôd, prúd ma odnáša. ⁴ Volanie ma vyčerpalo, hrdlo mi vyschlo, oči pohasli očakávaním na môjho Boha. ⁵ Viac ako vlasov na mojej hlave je tých, čo ma bez príčiny nenávidia. Mocní sú tí, čo ma chcú zničiť, podlí nepriatelia. — Mám nahradiť, čo som neulúpil? — ⁶ Bože, ty poznáš moju nerozumnosť, nie sú ti skryté moje previnenia. ⁷ Nech sa nemusia hanbiť za mňa tí, čo v teba dúfajú, Pane, Hospodin zástupov! Nech sa nemusia cítiť ponížení pre mňa tí, čo ťa hľadajú, Boh Izraela! ⁸ Veď pre teba znášam potupu a hanba mi pokrýva tvár. ⁹ Za cudzieho ma pokladajú vlastní bratia, cudzincom som pre synov svojej matky, ¹⁰ lebo horlenie za tvoj dom ma strávilo a hany tých, čo ťa tupia, padli na mňa. ¹¹ Keď som plakal a v pôste si trápil dušu, vyšiel som na posmech. ¹² Keď som si

obliekol vrecovinu, stal som sa im posmešným príslovím. ¹³ Ohovárajú ma tí, čo vysedávajú v bráne, posmešne si o mne pospevujú tí, čo sa opíjajú. ¹⁴ Ja sa však k tebe modlím, Hospodin, v príhodnom čase. Bože, odpovedz mi vernou pomocou pre svoju veľkú milosť! ¹⁵ Vytiahni ma z bahna, aby som sa neutopil! Oslobod' ma od tých, čo ma nenávidia, zachráň ma z hlbokých vôd, ¹⁶ aby ma neodniesol vodný prúd, aby ma nepohltila hlbina a studňa nezavrela ústa nado mnou. ¹⁷ Ozvi sa mi, Hospodin, lebo tvoja milosť je dobrotvivá. Pre svoje hojné zľutovanie obráť sa ku mne. ¹⁸ Neskrývaj svoju tvár pred svojím sluhom, lebo som v tiesni. Rýchlo sa mi ozvi! ¹⁹ Priblíž sa ku mne a vykúp ma. Vyslobod' ma napriek mojim nepriateľom. ²⁰ Ty vieš, ako ma hania, zahanbujú a tupia, máš pred sebou všetkých mojich protivníkov. ²¹ Pohana mi zlomila srdce, až som z toho chorý. Očakával som súcit, ale márne, tých, čo by potešili, no nebolo ich. ²² Do jedla mi pridávali jed, smäd mi uháľali octom. ²³ Nech im je stôl pascou a ich obetné jedlá osídlo! ²⁴ Nech sa im zatemnia oči, aby nevideli, a navždy im ochrom bedrá! ²⁵ Vylej na nich svoje roztrpčenie, nech ich zasiahne páľava tvojho hnevu! ²⁶ Nech ich tábor spustne, nech v ich stanoch nikto nebýva! ²⁷ Veď prenasledujú toho, koho si už ranil, hovoria o bolesti tých, ktorých si zasiahol. ²⁸ K ich vine pridaj vinu, nech nemajú prístup k tvojej spravodlivosti. ²⁹ Nech sú vytretí z knihy života, nech nie sú zapísaní medzi spravodlivých. ³⁰ Ja som však biedny a trápim sa, tvoja spása, Bože, nech ma pozdvihne. ³¹ Piesňou chcem chváliť Božie meno a velebiť ho chválospevom. ³² Hospodinovi to bude milšie než býk, než rohatý býček s raticami. ³³ Uvidia to pokorní a potešia sa. Nech ožije srdce vám, ktorí hľadáte Boha, ³⁴ lebo Hospodin počuje chudobných, nepohŕda svojimi, keď sú uväznení. ³⁵ Chváľte ho, nebesia i zem, more i všetko, čo sa v ňom hmýri, ³⁶ lebo Boh zachráni Sion a znova vybuduje judské mestá. Jeho sluhovia tam budú bývať a stanú sa vlastníkmí. ³⁷ Potomkovia to zdedia a bývať tam budú milovníci jeho mena.

Bože, ponáhľaj sa zachrániť ma!

70 Zbormajstrovi. Dávidov. Na spomienku. ² Bože, ponáhľaj sa zachrániť ma! Hospodin, ponáhľaj sa mi pomôcť! ³ Nech sa zahanbia a zapýria tí, čo ma chcú pripraviť o život. Nech s hanbou ustúpia tí, čo sa tešia z môjho nešťastia. ⁴ Nech sa zahanbení odvrátia tí, čo sa mi posmievajú. ⁵ Nech sa tešia a radujú v tebe všetci, čo ťa hľadajú, a tí, čo tvoju spásu milujú, nech vždy hovoria: Boh je veľký! ⁶ Ja som však úbohý a chudobný, Bože, ponáhľaj sa ku mne! Ty si moja pomoc, môj vysloboditeľ, Hospodin, nemeškaj!

K tebe sa utiekam, Hospodin

71 K tebe sa utiekam, Hospodin, nech nie som nikdy zahanbený! ² Svojou spravodlivosťou ma zachráň a vyslobod'! Nakloň ku mne svoje ucho a pomôž mi! ³ Buď mi skalným útočiskom, kam smiem kedykoľvek prísť. Rozhodol si, že ma zachrániš, lebo ty si moja skala a moja pevnosť. ⁴ Môj Bože, vyslobod' ma z ruky bezbožníka, z hrsti zvrhlika a násilníka! ⁵ Veď ty si moja nádej, Pane, Hospodin, tebe dôverujem od mladosti. ⁶ Na teba som odkázaný od života matky, od lona matky si mojou ochranou. O tebe stále znie môj chválospev. ⁷ Pre mnohých som ako zázrak, ty si mi však pevným útočiskom. ⁸ Moje ústa sú plné chvály o tebe, dennodenne ťa oslavujú. ⁹ Nezavrhuju ma v čase staroby, keď mi ubúda síl, neopúšťaj ma! ¹⁰ Veď moji nepriatelia sa spolu radia a tí, čo po mne sledia, o mne hovoria: ¹¹ Boh ho opustil. Prenasledujte a chyťte ho, nik ho nezachráni. ¹² Bože, nevzdaľuj sa odo mňa! Môj Bože, ponáhľaj sa mi pomôcť! ¹³ Nech v hanbe zahynú tí, čo mi útočia na život. Nech hanba a potupa zahalia tých, čo mi chcú uškodiť. ¹⁴ Ja ťa však stále očakávam a

stále viac ťa budem chváliť. ¹⁵ Moje ústa budú rozprávať o tvojej spravodlivosti, každý deň o твоjich spásnych skutkoch, aj keď ich neviem spočítať. ¹⁶ Prichádzať budem s chválou mocných skutkov Pána, Hospodina. Pripomínať budem tvoju, len tvoju spravodlivosť. ¹⁷ Bože, učil si ma od mladosti a ja dosiaľ hlásam tvoje obdivuhodné skutky. ¹⁸ Ani keď zostarnem a zošedviem, neopúšťaj ma, Bože, kým neoboznámim s твоjím mocným ramenom všetky budúce pokolenia. ¹⁹ Tvoja moc a tvoja spravodlivosť, Bože, siahajú k výšinám. Vykonali si veľké veci, Bože, kto sa ti vyrovná? ²⁰ Dal si mi okúsiť mnohé súženia a biedy, no znova ma oživíš a vyvedieš z hĺbín zeme. ²¹ Zveľadiš moju dôstojnosť a znova ma potešíš. ²² Aj ja ti budem ďakovať hrou na harfe za tvoju vernosť, môj Bože. Ospevovať ťa budem pri citare, Svätý Izraela! ²³ Nech plesajú moje pery, keď ťa budem oslavovať, i moja duša, ktorú si vykúpil. ²⁴ Aj môj jazyk nech hovorí celý deň o tvojej spravodlivosti, lebo sa zahanbili a zapýrili tí, čo mi chystali nešťastie.

Bože, zver svoju právomoc kráľovi

72 Šalamúnov. Bože, zver svoju právomoc kráľovi, kráľovmu synovi svoju spravodlivosť. ² Nech spravodlivo súdi tvoj ľud a твоjich biednych podľa práva. ³ Nech vrchy prinášajú ľudu pokoj a pahorky spravodlivosť. ⁴ Nech biednym z ľudu prisúdi právo, nech pomôže chudobným a rozdrví utláčateľa. ⁵ Nech sa ťa boja pri svite slnka i mesiaca z pokolenia na pokolenie. ⁶ Ako keď dažď padá na pokosenú líuku a ako rosa zavlažuje zem, ⁷ tak nech za dní jeho vlády kvitne spravodlivosť a nech je hojnosť pokoja, kým nezanikne mesiac. ⁸ Nech vládne od mora k moru, od Rieky až po okraje zeme. ⁹ Nech sa koria pred ním jeho protivníci, jeho nepriatelia nech lížu prach. ¹⁰ Králi Taršisa a ostrovov nech prinesú dary, králi Šeby a Sáby nech prinesú poplatky. ¹¹ Nech sa mu klaňajú všetci králi, nech mu slúžia všetky národy. ¹² On zachráni chudobného, ktorý volá o pomoc, biedneho i toho, ktorému nik nepomáha. ¹³ Zmilúva sa nad slabým a biednym a zachraňuje život chudobných. ¹⁴ Z útľaku a násilia im vykupuje dušu, ich krv je vzácna v jeho očiach. ¹⁵ Nech žije! Nech mu dávajú zlato zo Šeby! Nech sa vždy zaňho modlia, nech mu každodenne dobrorečia! ¹⁶ Nech je v krajine hojnosť obilia, nech sa vlní na vrchoch kopcov. Nech prináša ovocie ako Libanon, nech rozkvitajú mestá ako tráva zeme. ¹⁷ Nech jeho meno trvá naveky, nech jeho meno prekvitá, kým trvá slnko. Nech mu dobrorečia, nech ho blahoslavia všetky národy! ¹⁸ Nech je zvelebený Hospodin, Boh, Boh Izraela! Jediné on koná divy. ¹⁹ Nech je zvelebené jeho slávne meno naveky a nech jeho sláva naplní celú zem! Amen, amen. ²⁰ Končia sa modlitby Dávida, Izajovho syna.

Tretia kniha Žalmov (73–89)

Aký dobrý je Boh k Izraelu

73 Asáfov žalm. Aký dobrý je Boh k Izraelu, k tým, čo majú čisté srdce! ² No moje nohy takmer odbočili, kroky sa mi skoro sklzli. ³ Závidel som totiž pyšným, keď som videl, ako si bezbožníci pokojne žijú. ⁴ Veď ich nič netrápi, telo majú zdravé a vypasené. ⁵ Lopotu smrteľníkov nepoznajú, nebývajú postihnutí ako iní ľudia. ⁶ Preto nosia pýchu ako náhrdelník, odievajú sa rúchom násilia. ⁷ Oko im z tuku vyčnieva, srdce majú plné výmyslov. ⁸ Posmieľajú sa a zlomyseľne hovoria, povýšene hrozia násilím. ⁹ Ústa dvíhajú proti nebu, jazyk im behá po zemi. ¹⁰ Preto sa ľud k nim obracia a dychtivo sa napája. ¹¹ Hovorí: Ako sa to dozvie Boh? Pozná to Najvyšší? ¹² Naozaj, takí sú bezbožníci: stále bez obáv hromadia majetok. ¹³ Zbytočne som teda dbal o čistotu srdca a ruky si umýval v ne-

vine. ¹⁴ Dennodenne som bitý, každé ráno bývam trestaný. ¹⁵ Keby som si povedal: Budem teda hovoriť ako oni, spreneveril by som sa pokoleniu tvojich synov. ¹⁶ Keď som uvažoval, ako tomu porozumieť, zdalo sa mi to ťažké. ¹⁷ Len keď som vošiel do Božej svätyne, pochopil som, ako skončia. ¹⁸ Veru, staviaš ich na klzké miesta, necháš ich padnúť do záhuby. ¹⁹ Ako rýchlo vyjdú navnivoč, zmiznú, hrôzou zahynú! ²⁰ Ako po prebudení zmizne sen, tak, Pane, zavrhnesh ich obraz, keď sa zobudíš. ²¹ Keď sa mi srdce roztrpčovalo a pichalo ma v ľadvinách, ²² bol som hlupák, človek bez rozumu, bol som pred tebou ako dobytča. ²³ Ja však zostávam stále s tebou, držiš ma za pravicu. ²⁴ Budeš ma viesť podľa svojho zámeru a potom ma prijmeš do slávy. ²⁵ Koho mám v nebi? Keď som s tebou, v ničom na zemi nemám záľubu. ²⁶ Aj keď mi chradne telo i srdce, Boh mi naveky bude skalou srdca i údelom. ²⁷ Tí, čo sa od teba vzdalujú, zahynú. Zničíš každého, kto sa ti spreneverí. ²⁸ Mňa však Božia blízkosť blaží. V Pánovi, Hospodinovi, mám útočisko, preto ohlasujem všetky tvoje skutky.

Prečo si nás, Bože, navždy zavrhol?

74 Poučný žalm. Asáf. Prečo si nás, Bože, navždy zavrhol? Prečo tvoj hnev horí proti ovciam tvojej pastviny? ² Rozpomeň sa na svoj ľud, ktorý si si dávno získal, na svoj dedičný kmeň, ktorý si vykúpil, na vrch Sion, kde prebývaš. ³ Vykroč k večným zrúcaninám! Nepriateľ vo svätyni všetko spustošil. ⁴ Tvoji protivníci revali uprostred tvojho zhromaždiska, svoje znaky vztýčili namiesto našich znakov. ⁵ Vyzeralo to tak, ako keď sa v húštine stromov dovysoka dvíhajú sekery. ⁶ Všetky rezbárske diela zničili sekerou a kladivom. ⁷ Tvoju svätyňu vypálili, príbytok tvojho mena zneuctili do základu. ⁸ Mysleli si: Vyhubíme ich úplne! Vypálili všetky Božie zhromaždiská v krajine. ⁹ Svoje znaky už nevidíme, niečo už proroka; nikto z nás nevie, dokedy. ¹⁰ Bože, dokedy sa bude utláčať rúhať? Smie nepriateľ trvalo urážať tvoje meno? ¹¹ Prečo svoju ruku sťahuješ späť? Zdvihni z lona svoju pravicu a skoncuju s tým! ¹² Boh je oddávna mojím kráľom, on koná spasné skutky na zemi. ¹³ Ty si svojou silou rozdvojil more, vodným obludám si porozbýjal hlavy. ¹⁴ Rozdrvil si hlavy Leviatana, dal si ho za pokrm žralokom. ¹⁵ Otvoril si prameň i potok, vysušil si mohutné riečne riavy. ¹⁶ Tvoj je deň, tvoja je i noc, určil si miesto nebeským svetlám i slnku. ¹⁷ Ty si určil všetky hranice zeme, leto i zimu si ty stanovil. ¹⁸ Rozpomeň sa, Hospodin, nepriateľ ťa hanobí a bláznivý ľud zavrhol tvoje meno. ¹⁹ Nevydaj dravcom dušu svojej hrdličky, na život svojich biednych nikdy nezabudni. ²⁰ Hľaď na zmluvu, lebo zákutia zeme stali sa peľochmi násilia! ²¹ Nech utláčaný neodchádza s hanbou, nech biedni a chudobní chvália tvoje meno! ²² Vstaň, Bože, rozrieš svoj spor, rozpomeň sa, ako ťa blázon hanobí celý deň! ²³ Nezabudni na krik svojich protivníkov, na stále mocnejší hukot svojich odporcov.

Velebíme ťa, Bože, velebíme!

75 Zbormajstrovi na nápev: Nezahub! Asáf. Pieseň. ² Velebíme ťa, Bože, velebíme! Tvoje meno je blízko, rozprávajú o tom tvoje divy. ³ Ja určím čas, keď budem súdiť spravodlivo. ⁴ Hoc sa zem so všetkými obyvateľmi chveje, ja sám som upevnil jej stĺpy. — Sela — ⁵ Chvastúňom hovorím: Nevychvaľujte sa! Bezbožníkom: Nedvíhajte rohy! ⁶ Nedvíhajte si rohy dovysoka, nehovorte s drzo vypätou šijou! ⁷ Veď ani od východu, ani od západu, ani od púšte neprichádza povýšenie. ⁸ Len Boh je sudca: jedného poníži, druhého povýši. ⁹ Áno, v Hospodinovej ruke je kalich s penivým okoreným vínom; z neho nalieva a všetci bezbožníci zeme ho aj s kalom vypijú do dna. ¹⁰ Ja však budem plesať

navěky, ospevovať budem Boha Jákovovho. ¹¹ Postínam všetky rohy bezbožníkov a vyvýšia sa rohy spravodlivého.

Boh je známy v Judsku

76 Zbormajstrovi pri hre na strunovom nástroji. Asáfov žalm. Pieseň. ² Boh je známy v Judsku, veľké je jeho meno v Izraeli. ³ V Šaléme je jeho stan, na Sione má svoj príbytok. ⁴ Tam polámal ohnivé šípy s lukmi, štít a meč, vojnové zbrane. — Sela — ⁵ Jasom a velebou prevyšuješ vrchy odveké. ⁶ Udatní hrdinovia stali sa korisťou, spia svojím spánkom; všetkým bojovníkom ochabli ruky. ⁷ Tvoja hrozba, Bože Jákovov, omráčila jazdca i koňa. ⁸ Ty si hrozný. Kto obstojí pred tebou, len čo sa rozhneváš? ⁹ Z neba si oznámil súd, zem sa zľakla a stíchla, ¹⁰ keď Boh povstal, aby súdil, aby zachránil všetkých ubiedených na zemi. — Sela — ¹¹ Áno, teba musí chváliť aj hnev človeka a zvyšok hnevu spútaš. ¹² Dávajte sľuby Hospodinovi, svojmu Bohu, a splňajte ich! Nech všetci vôkol neho prinášajú dary tomu, ktorý vzbudzuje bázeň. ¹³ Kniežatá zbavuje odvahy, hrozný je pre kráľov zeme.

Úpenlivo volám k Bohu

77 Pre zbormajstra Jedutúna. Asáfov žalm. ² Úpenlivo volám k Bohu, volám k Bohu a on ma vypočuje. ³ V deň svojho súženia sa pýtam Pána, v noci neúnavne vystieram ruky. Moja duša odmieta útechu. ⁴ Rozpomínam sa na Boha a vzdychám, rozjímam a môj duch sa trápi. — Sela — ⁵ Viečka mi držiš otvorené, som rozrušený, nemôžem ani hovoriť. ⁶ Premýšlam o dávnych dňoch, o rokoch pradávnych. ⁷ V noci si spomínam, ako som hrával na strunách, premýšlam a môj duch uvažuje: ⁸ Zavrhuje vari Pán navěky a neprejaví už priazeň? ⁹ Navždy sa skončila jeho milosť a prestane hovoriť ďalším pokoleniam? ¹⁰ Zabudol Boh na zmilovanie, odoprel v hneve svoje milosrdenstvo? — Sela — ¹¹ Povedal som si: Je to moja bolesť. Zmeniť to môže pravica Najvyššieho. ¹² Chcem sa rozpomínať na Hospodinove skutky, premýšľať o твоjich dávnych divoch. ¹³ Uvažovať chcem o všetkých твоjich činoch, rozmyšľať o твоjich skutkoch. ¹⁴ Bože, tvoja cesta je svätá! Ktorý boh je taký veľký ako náš Boh? ¹⁵ Ty si Boh, ktorý robí divy! Svoju moc si dal poznať národom. ¹⁶ Mocným ramenom si vykúpil svoj ľud, Jákovových a Jozefových synov. — Sela — ¹⁷ Videli ťa vody, Bože, videli ťa vody a rozochveli sa, ba aj hlbiny sa zvrátili. ¹⁸ Z oblakov sa valila voda, v mračnách duneli hromy a tvoje šípy lietali. ¹⁹ Tvoj hrom zaburácal vo víchrici, svet osvecovali blesky, zem sa triasla a chvela. ²⁰ Tvoja cesta viedla morom, tvoj chodník cez šire vody, no tvoje stopy nebolo vidieť. ²¹ Svoj ľud si viedol ako stádo Mojžišovou a Áronovou rukou.

Ľud môj, počúvaj moje poučenie!

78 Asáfov poučný žalm. Ľud môj, počúvaj moje poučenie! Svoje ucho nakloň k slovám mojich úst. ² Chcem hovoriť príslovia, vyrozprávať záhadné príbehy dávnych čias, ³ čo sme počuli a poznáme, o čom nám otcovia rozprávali. ⁴ Nezatajíme ich deťom, budúcemu pokoleniu rozpovieme slávne skutky Hospodina, jeho moc a divy, ktoré urobil. ⁵ Jákovovi určil ustanovenia, Izraelovi dal zákon a našim otcom prikázal, aby s ním oboznamovali svoje deti, ⁶ aby o ňom vedelo aj budúce pokolenie, deti, čo sa narodí. Tie budú o tom ďalej rozprávať svojim deťom, ⁷ aby dôverovali Bohu, nezabúdali na Božie skutky a zachovávali jeho prikázania, ⁸ aby neboli ako ich predkovia, pokolenie vzdorovité a neposlušné, pokolenie s nestálym srdcom, ktorého duch nebol verný Bohu. ⁹ Lukom vyzbrojení Efrajimovci zutekali v deň boja. ¹⁰ Nezachovávali zmluvu s Bohom a odmietali žiť podľa jeho zákona. ¹¹ Zabudli na jeho skutky a na divy, ktoré im ukázal. ¹² Pred ich otcami robil

divy v egyptskej krajine na coanskom poli. ¹³ Rozdelil more a previedol ich, vodu postavil ako val. ¹⁴ Vo dne ich vodieval oblakom a svetlom ohňa v noci. ¹⁵ Rozštíepil skaly na púšti a hojne ich napájal ako z podzemného vodstva, ¹⁶ vyviedol riavy zo skaly a vody nechal tiecť prúdom. ¹⁷ No oni ďalej hrešili proti nemu, na púšti sa priečili Najvyššiemu. ¹⁸ V myslí pokúšali Boha, žiadali pokrm podľa svojich chútok. ¹⁹ Reptali proti Bohu a hovorili: Môže Boh prestrieť stôl na púšti? ²⁰ Skalu síce uderel tak, že tiekli vody a prúdili potoky, no môže dať aj chlieb a svojmu ľudu pripraviť aj mäso? ²¹ Počul to Hospodin a rozhneval sa; vzplanul oheň proti Jákobovi, hnev vyšľahol aj proti Izraelovi, ²² lebo nedôverovali Bohu, nedúfali v jeho pomoc. ²³ Zhora rozkázal mračnám a uvoľnil vráta nebies; ²⁴ mannu im zosielal ako dážď, aby sa najedli, dával im nebeské obilie. ²⁵ Sýtiť sa smeli anjelským chlebom. Stravu im poslal do sýtosti. ²⁶ Na nebi uvoľnil východný vietor a južný prihnal svojou mocou. ²⁷ Spustil na nich spŕšku mäsa ako prach, okrídlené vtáctvo ako morský piesok. ²⁸ Spustil ho doprostred tábora, okolo ich príbytkov. ²⁹ Najedli, ba presýtili sa; doprial im, čo si žiadali. ³⁰ Nestihli uspokojiť svoju žiadostivosť, jedlo mali ešte v ústach, ³¹ keď Boží hnev vzplanul proti nim, pozabíjal ich popredných mužov a pozrážal junač Izraela. ³² Napriek tomu ďalej hrešili a neverili jeho divom. ³³ V márnosti teda ukončil ich dni a v predčasnom skone ich roky. ³⁴ Kedykoľvek ich trestal smrťou, hľadali ho, opätovne vyhľadávali Boha; ³⁵ rozpamätávali sa, že Boh je im skalou, Boh, Najvyšší, je ich vykupiteľ. ³⁶ Ústami ho však klamali, jazykom mu luhali, ³⁷ ani svojím srdcom neboli pri ňom, nezostali verní jeho zmluve. ³⁸ On však bol milosrdný, odpúšťal vinu, nedopustil záhuby, často odvracal svoj hnev, neprejavil všetku svoju prchkosť. ³⁹ Pamätal, že sú telo, vietor, ktorý zaduje a nevracia sa. ⁴⁰ Čo sa mu len navzpierali na púšti a natrápili ho na pustatine! ⁴¹ Znova pokúšali Boha, zarmucovali Svätého Izraela. ⁴² Nepripomínali si jeho mocnú ruku ani deň vyslobodenia z útľaku, ⁴³ keď dával svoje znamenia v Egypte, keď konal divy na coanskom poli. ⁴⁴ Ramená riek a toky premenil na krv, aby sa nemohli napiť. ⁴⁵ Poslal na nich hmyz, aby ich štípal, žaby, aby ich škodili. ⁴⁶ Ich úrodu vydal napospas hmyzu a plody ich námahy kobyľkám. ⁴⁷ Ich vinič zbíl krupobitím a sykomyry ľadovcom. ⁴⁸ Ich dobytok vydal krupobitiu a ich stáda bleskom. ⁴⁹ Poslal na nich páľavu svojho hnevu, prudkého hnevu, prchlosti a súženia, húf poslov záhuby. ⁵⁰ Uvoľnil cestu svojmu hnevu, ich duše neušetril pred smrťou, ich život vydal napospas morovej nákaze. ⁵¹ V Egypte pozabíjal všetko prvorodené, prvotiny plodnej sily v Chámových stanoch. ⁵² Svoj ľud však viedol ako ovce. Púšťou ich sprevádzal ako stádo, ⁵³ bezpečne ich vodil, nemuseli sa báť, no ich nepriateľov pohltilo more. ⁵⁴ Priviedol ich k svojmu svätému územiu, k vrchu, čo získala jeho pravica. ⁵⁵ Vyhnať národy pred nich, meračským lanom im rozdelil dedičnú krajinu a v stanoch pohanov ubytoval izraelské kmene. ⁵⁶ Pokúšali však Boha, Najvyššieho, vzdorovali mu a nedbali na jeho ustanovenia. ⁵⁷ Odklonili sa a spreneverili ako ich otcovia, zlyhali ako nespoľahlivý ľuk. ⁵⁸ Urážali ho na obetných výšinách a modlami ho podnecovali do žiarlivosti. ⁵⁹ Boh to počul, rozhneval sa a úplne zavrhol Izrael. ⁶⁰ Opovrhol príbytkom v Šile, stanom, v ktorom prebýval medzi ľuďmi. ⁶¹ Svoju moc vydal do zajatia a svoju okrasu do rúk protivníka. ⁶² Svoj ľud vydal meču a zanevrel na svoje dedičstvo. ⁶³ Ich mládenčov strávil oheň, ich pannám nespievali svadobné piesne, ⁶⁴ ich kňazi padli mečom a ich vdovy neplakali. ⁶⁵ Pán však precitol ako zo spánku, ako hrdina rozjarený vínom. ⁶⁶ Odrazil svojich protivníkov a vystavil ich večnej potupe. ⁶⁷ Zavrhol Jozefov stan ani Efrajimov kmeň si nevyvolil, ⁶⁸ no vyvolil si Júdov kmeň, vrch Sion, ktorý miloval. ⁶⁹ Postavil svätýňu pevne ako nebesia, ako zem, ktorú založil naveky. ⁷⁰ Vyvolil si Dávida, svojho sluhu, vzal ho od ovčích košiarov, ⁷¹ odvieďol ho od dojných oviec, aby pásol Jáкова, jeho ľud, a Izrael, jeho dedičstvo. ⁷² Pásol ich s bezúhonným srdcom, skúsenou rukou ich vodil.

Bože, do tvojho dedičstva vtrhli pohanía

79 Asáfov žalm. Bože, do tvojho dedičstva vtrhli pohanía, poškvrnili tvoj svätý chrám a Jeruzalem zmenili na rumovisko. ² Mŕtvolý tvojich služobníkov vydali za pokrm nebeským vtákom, telá tvojich zbožných dravej zveri. ³ Ich krv prelievali ako vodu okolo Jeruzalema a nemal ich kto pochovať. ⁴ Svojím susedom sme sa stali terčom potupy, svojmu okoliu sme na posmech a hanu. ⁵ Dokedy ešte, Hospodin? Chceš sa stále hnevať? Dokedy bude tvoja žiarlivosť horieť ako oheň? ⁶ Vylej svoje rozhorčenie na pohanov, ktorí ťa neuznávajú, na kráľovstvá, čo nevzývajú tvoje meno! ⁷ Veď zožierali Jáкова a pustošili jeho obydlia. ⁸ Nevycítaj nám viny predkov, ponáhľaj sa nám v ústrety so svojím zľutovaním, lebo sme úplne bezmocní. ⁹ Pomôž nám, Bože, naša spása, pre slávu svojho mena! Vyslobod' nás a odpusť nám hriechy pre svoje meno! ¹⁰ Prečo majú pohanía vraviť: Kde je ich Boh? Nech pohanía pred našimi očami poznajú pomstu za preliatu krv tvojich sluhov! ¹¹ Nech k tebe prenikne vzdychanie zajatých! Mocou svojho ramena zachovaj synov odsúdených na smrť. ¹² Naším susedom sedemnásobne odplať do lona hanobenie, ktorým ťa tupili, Pane! ¹³ My, tvoj ľud, ovce na tvojej pastve, budeme ti ďakovať naveky, z pokolenia na pokolenie rozprávať o tvojich chvályhodných činoch.

Pastier Izraela, počuj nás

80 Zbormajstrovi. Na nápev: Lalie. Asáfovo svedectvo. Žalm. ² Pastier Izraela, počuj nás, ty, ktorý vedieš Jozefa ako stádo a tróniš nad cherubmi, zaskvej sa ³ pred Efrajimom, Benjamínom a Menasšem! Prebuď svoju moc a príď nás zachrániť! ⁴ Obnov nás, Bože, rozjasni svoju tvár a budeme zachránení! ⁵ Hospodin, Boh zástupov, dokiaľ sa budeš hnevať napriek modlitbe svojho ľudu? ⁶ Krmil si ich chlebom slz, z čaše plnej slz si ich napájal. ⁷ Urobil si nás predmetom sporu našich susedov, naši nepriatelia si z nás robia posmech. ⁸ Obnov nás, Boh zástupov, rozjasni svoju tvár a budeme zachránení. ⁹ Vinič si vzal z Egypta, vyhnal si národy a zasadil si ho. ¹⁰ Pripravil si mu pôdu, zapustil korene a rozrástol sa po krajine. ¹¹ Svojím tieňom zahalil vrchy, svojimi ratolesťami Božie cédre. ¹² Svoje vetvy vyhnal až k moru a výhonky až k Rieke. ¹³ Prečo si zbúral jeho ohrady? Aby ho kmásali všetci, čo idú povedľa? ¹⁴ Diviak z lesa ho obžiera a poľná zver ho spása. ¹⁵ Vráť sa, Boh zástupov, zhliadni z neba, pozri, ujmi sa tohto viniča, ¹⁶ kmeňa, ktorý zasadila tvoja pravica, syna, ktorého si vychoval. ¹⁷ Tí, čo ho vypálili a obsekali, nech zahynú pred hrozbou tvojho pohľadu. ¹⁸ Drž ruku nad mužom svojej pravice, nad synom človeka, ktorého si vychoval. ¹⁹ Neodstúpime od teba, zachovaj nás pri živote a budeme vyzývať tvoje meno. ²⁰ Obnov nás, Hospodin, Boh zástupov, rozjasni svoju tvár a budeme zachránení!

Plesajte v Bohu, on je naša sila!

81 Zbormajstrovi. Na nápev: Pri lisoch. Asáfov. ² Plesajte v Bohu, on je naša sila! Zvuč-
ne jasajte Jákovovmu Bohu! ³ Zaspievajte, zabubnujte, rozozvučte gitaru a harfu! ⁴ Nech zaznie roh pri nove mesiaca, pri jeho splne v deň našej slávnosti! ⁵ Také je ustanovenie pre Izraela a prikázanie Jákovovho Boha. ⁶ Také pravidlo dal Jozefovi, keď vytiahol proti Egyptu. Počul som reč, ktorú som nepoznal: ⁷ Sňal som mu bremeno z plic a ruky zbavil ťažkého koša. ⁸ V súzení si ma vyzýval a vyslobodil som ťa, za hromobitia som ti odpovedal, pri vodách meribských som ťa vyskúšal. — Sela — ⁹ Počuj, ľud môj, usvedčujem ťa, kiežby si ma poslúchol, Izrael! ¹⁰ Nebudeš mať iného boha, nebudeš sa klaňať cudziemu bohu! ¹¹ Ja som Hospodin, tvoj Boh, ja som ťa vyviedol z egyptskej krajiny. Roztvor ústa a ja ich naplním. ¹² Môj ľud však nedbal na môj hlas, Izrael ma neposlúchol. ¹³ Nechal

som ich teda v tvrdosti ich srdca, nech idú podľa svojich zámerov. ¹⁴ Keby ma bol môj ľud poslúchol, keby bol Izrael chodil po mojich cestách, ¹⁵ rýchlo by som bol pokoril jeho nepriateľov a svojou rukou zasiahol jeho odporcov. ¹⁶ Zalievali by sa mu tí, čo nenávidia Hospodina, a ich osud by trval naveky. ¹⁷ Bol by som ich krmil tou najlepšou pšenickou a sýtil medom zo skaly.

Boh sa postavil v zhromaždení bohov

82 Asáfov žalm. Boh sa postavil v zhromaždení bohov, uprostred bohov súdi: ² Dokeď chcete súdiť nespravodlivo a nadŕžať bezbožníkom? — Sela — ³ Prisúďte právo utláčanému a sirote, poníženému a chudobnému vymáhajte spravodlivosť. ⁴ Ochráňte utláčaného a chudobného, vytrhnite ho z moci bezbožníkov! ⁵ Nič nevedia, nič nechápu, chodia v temnote. Chvejú sa všetky základy zeme. ⁶ Povedal som: Bohovia ste, všetci ste synmi Najvyššieho. ⁷ Vy tiež pomriete ako ostatní ľudia, padnete ako hociktoré knieža. ⁸ Vstaň, Bože, súď zem, veď všetky národy sú tvojím vlastníctvom!

Bože, nezostaň ticho, nemlč

83 Pieseň. Asáfov žalm. ² Bože, nezostaň ticho, nemlč, Bože, nedopraj si pokoj! ³ Veď tvoji nepriatelia sa búria, tí, čo ťa nenávidia, dvíhajú hlavu. ⁴ Proti tvojmu ľudu kujú zákerné plány, radia sa proti tým, ktorých chrániš. ⁵ Hovoria: Podme, vyhubme ich, aby neboli národom, nech sa už meno Izrael nikdy nespomenie! ⁶ Svorne sa radili, uzavreli zmluvu proti tebe ⁷ stany Edómčanov a Izmaelitov, Moábčanov a Hagrijcov, ⁸ Gebal, Ammón a Amalékom, Filištínsko a obyvatelia Týru. ⁹ Pripojili sa k nim aj Asýřania, poslali sa stali Lótovým synom. — Sela — ¹⁰ Zaobchádzaj s nimi ako s Midjánom, ako so Siserom, ako s Jabinom pri potoku Kišón, ¹¹ keď boli zabití pri Ěn-Dóre a stali sa hnojom zeme. ¹² Zaobchádzaj s ich kniežatami ako s Orébom a Zeébom, so všetkými ich vodcami ako so Zebachom a Calmunnom, ¹³ s tými, čo hovorili: Zaberme Božie pastviny. ¹⁴ Môj Bože, zaobchádzaj s nimi ako so zvráteným prachom, ako s plevami vo vetre. ¹⁵ Ako oheň spaľuje les, ako plameň stravuje hory, ¹⁶ tak ich svojou búrkou prenasleduj a svojou víchricou ich vyľakaj! ¹⁷ Tváre im naplň hanbou, Hospodin, aby hľadali tvoje meno. ¹⁸ Nech sú navždy zahanbení a preľaknutí, nech sa hanbou zapýria a nech zahynú! ¹⁹ Nech vedia, že ty si ten, ktorý sa volá Hospodin, len ty si najvyšší na celej zemi.

Aké milé sú tvoje príbytky

84 Zbormajstrovi. Na nápev: Pri lisoch. Žalm Korachovcov. ² Aké milé sú tvoje príbytky, Hospodin zástupov! ³ Moja duša sa umára túžbou po nádvoiriach Hospodina; moje srdce i telo plesajú v ústrety živému Bohu. ⁴ Veď aj vrabec si nájde domov a lastovička hniezdo, kde si kladie mláďatá pri tvojich oltároch, Hospodin zástupov, môj kráľ a môj Boh. ⁵ Blahoslavení tí, čo bývajú v tvojom dome a ustavične ťa chvália. — Sela — ⁶ Blahoslavený človek, čo má silu v tebe, ten, čo sa vydáva na púť. ⁷ Keď prechádzajú vyschnutým údolím, menia ho na prameň, aj jesenný dážď ho pokrýva požehnaním. ⁸ Cestou im stále pribúda sil, veď na Sionevidia Boha. ⁹ Hospodin, Boh zástupov, počuj moju modlitbu, načúvaj, Bože Jáko! — Sela — ¹⁰ Zášťita naša, Bože, pohliadni, pozri sa na tvár svojho pomazaného! ¹¹ Jeden deň v tvojich nádvoiriach je lepší než inde tisíc. Radšej zostanem na prahu domu svojho Boha, než by som mal bývať v stanoch bezbožníkov. ¹² Hospodin, Boh, je slnkom a štítom, milosť a slávu dáva Hospodin; neodopiera dobro tým, čo žijú bezúhonne. ¹³ Hospodin zástupov, blahoslavený človek, čo dúfa v teba!

Hospodin, preukázal si milosť svojej krajine

85 Zbormajstrovi. Žalm Korachovcov. ² Hospodin, preukázal si milosť svojej krajine, zmenil si údel Jáкова. ³ Odpustil si vinu svojho ľudu a prikryl všetky jeho hriechy. — Sela — ⁴ Odvrátil si všetku svoju prchkosť a zmiernil svoj prudký hnev. ⁵ Obnov nás, Bože našej spásy, odlož svoju nevôľu voči nám! ⁶ Chceš sa na nás večne hnevať? Chceš svoj hnev z pokolenia na pokolenie prenášať? ⁷ Či nás znova neoživíš, aby sa tvoj ľud mohol z teba radovať? ⁸ Ukáž nám, Hospodin, svoje milosrdenstvo a daj nám svoju spásu! ⁹ Chcem počuť, čo hovorí Boh, Hospodin. Hovorí o pokoji pre svoj ľud a pre svojich zbožných. Len aby sa nevrátili zase k bláznovstvu. ¹⁰ Jeho spása je naozaj blízka tým, čo sa ho boja. Nech jeho sláva prebýva v našej krajine! ¹¹ Milosrdenstvo a vernosť sa stretnú, spravodlivosť a pokoj sa pobožkajú. ¹² Vernosť vypučí zo zeme, spravodlivosť bude hľadiť z neba. ¹³ Hospodin dá požehnanie a naša zem vydá svoju úrodu. ¹⁴ Predchádzať ho bude spravodlivosť a zanechá stopy na jeho ceste.

Nakloň svoj sluch, Hospodin, a odpovedz mi

86 Dávidova modlitba. Nakloň svoj sluch, Hospodin, a odpovedz mi, lebo som úbohý a chudobný. ² Ochraňuj ma, veď som ti oddaný. Pomôž mi, svojmu služobníkovi; predsa si môj Boh, spolieham sa na teba! ³ Zmiluj sa nado mnou, Pane, veď celý deň volám k tebe! ⁴ Obveseľ dušu svojho služobníka, k tebe ju, Pane, povznášam. ⁵ Ty si dobrý, Pane, ochotný odpúšťať. Oplývaš milosťou voči tým, čo k tebe volajú. ⁶ Hospodin, nakloň ucho k mojej modlitbe, všimaj si môj úpenlivý hlas. ⁷ Volám ťa, keď som v tiesni, a ty mi odpovieš. ⁸ Nikto medzi bohmi sa ti nevyrovná, Pane, ani tvojim dielam. ⁹ Všetky národy, ktoré si utvoril, prídu sa ti pokloniť, Pane, a uctiť tvoje meno. ¹⁰ Ty si veľký a konáš divy, ty jediný si Boh. ¹¹ Vyuč ma, Hospodin, svojej ceste a budem žiť podľa tvojej pravdy. Upriam moju myseľ na bázeň pred tvojím menom. ¹² Chcem ti ďakovať, Pane, môj Bože, celým srdcom a navždy velebiť tvoje meno. ¹³ Veľká je tvoja milosť voči mne, vyslobodil si ma z hlbín podsvetia. ¹⁴ Bože, napadli ma pyšní ľudia, tlupa násilníkov striehne na mňa, na teba nedbajú. ¹⁵ Ty však, Pane, si Boh milosrdný a milostivý, zhovievavý, plný lásky a vernosti. ¹⁶ Obráť sa ku mne a zmiluj sa nado mnou, obdaruj svojho služobníka silou, zachráň syna svojej služobnice! ¹⁷ Daj mi znamenie svojej priazne, nech moji nepravníci zahanbení vidia, že ty, Hospodin, mi pomáhaš a potešuješ ma.

Jeho základy sú na posvätných vrchoch

87 Od Korachovcov. Žalm. Pieseň. Jeho základy sú na posvätných vrchoch. ² Hospodin miluje brány Siona viac než všetky príbytky Jáкова. ³ Slávne chyry idú o tebe, Božie mesto. — Sela — ⁴ Z tých, čo ma poznajú, spomeniem Rahab a Babel, ba aj Filištínsko, Týrus a Kús, tí všetci sa tu narodili. ⁵ O Sione sa povie: Ten i onen sa tam narodil a sám Najvyšší ho upevnil. ⁶ Hospodin pri súpise národov pripomenie: Tento sa tam narodil. — Sela — ⁷ Dajú sa do spevu a tanca: Pre mňa všetko z teba pramení.

Hospodin, Boh mojej spásy

88 Pieseň. Žalm Korachovcov. Zbormajstrovi na nápev: Machalat leannót. Poučný žalm Hemána Ezrachovca. ² Hospodin, Boh mojej spásy, k tebe volám dňom i nocou. ³ Kiež moja modlitba prenikne k tebe, nakloň ucho k môjmu náreku! ⁴ Moja duša sa presýtila trápením, môj život sa už dotkol podsvetia. ⁵ Počítajú ma k tým, čo zostupujú do hrobu, som ako muž bez sily. ⁶ Mám miesto medzi mŕtvymi, zabitými, čo ležia v hrobe, na

ktorých si už nespomenieš, ktorí sú ti vytrhnutí z ruky. ⁷ Vrhol si ma do najhlbšej jamy, do najtemnejších hĺbín. ⁸ Dolahol na mňa tvoj hnev, zmietlo ma tvoje vlnobitie. — Sela — ⁹ Vzdialil si odo mňa mojich známych, sprotivil si ma pred nimi. Som uväznený, nemôžem vyjsť. ¹⁰ Zrak mi zármutkom slabne. Celý deň volám k tebe, Hospodin, vystieram k tebe ruky. ¹¹ Či mŕtvym budeš robiť divy? Vstanú azda tieň mŕtvych, aby ťa chválili? — Sela — ¹² Dá sa v hrobe hovoriť o tvojej milosti a v ríši smrti o tvojej vernosti? ¹³ Vie sa v temnote o твоjich divoch, o tvojej spravodlivosti v krajine zabudnutia? ¹⁴ Ja však volám k tebe o pomoc, Hospodin, hneď zrána sa k tebe vznáša moja modlitba. ¹⁵ Prečo si zavrhol moju dušu, Hospodin, a skrývaš svoju tvár pred mnou? ¹⁶ Od mladosti som zúbožený a hyniem, znášam tvoje hrôzy a som bezradný. ¹⁷ Tvoj prudký hnev sa preválil cezo mňa a tvoje hrozivé zásahy ma zničili. ¹⁸ Valia sa na mňa každodenne ako voda, obkľučujú ma zo všetkých strán. ¹⁹ Vzdialil si odo mňa priateľa a druhu, spoločníkom sa mi stala temnota.

Milosrdenstvo Hospodina chcem ospevovať naveky

89 Poučný žalm Etána Ezrachovca. ² Milosrdenstvo Hospodina chcem ospevovať naveky, tvoju vernosť hlásať svojimi ústami z pokolenia na pokolenie. ³ Povedal som: Tvoje milosrdenstvo je postavené naveky, tvoja vernosť je pevná ako nebesia. ⁴ Uzavrel som zmluvu so svojim vyvoleným, prisahal som Dávidovi, svojmu služobníkovi: ⁵ Naveky upevním tvoj rod, postavím ti trón pre všetky pokolenia. — Sela — ⁶ Nebesia chvália tvoje divy, Hospodin, a tvoju vernosť zhromaždenie svätých. ⁷ Veď kto sa nad oblakmi vyrovná Hospodinovi? Kto z nebesťanov sa podobá Hospodinovi? ⁸ Boh v kruhu svätých budiť strach. Veľký a hrozný je pre všetkých vôkol neho. ⁹ Hospodin, Boh zástupov, kto je ako ty? Mocný si, Hospodin, obklopený vernosťou. ¹⁰ Ty ovládaš pyšné more, krotíš jeho vzduté vlny. ¹¹ Ty si prebodol a rozdupal Rahaba, silným ramenom si rozohnal svojich nepriateľov. ¹² Tvoje sú nebesia, tvoja je zem, založil si svet a všetko, čo je na ňom. ¹³ Ty si stvoril sever i juh, Tabór a Chermón plesajú v tvojom mene. ¹⁴ Máš mocné rameno, silná je tvoja ruka, pozdvihnutá tvoja pravica. ¹⁵ Spravodlivosť a právo sú základom tvojho trónu, milosrdenstvo a vernosť predchádzajú tvoju tvár. ¹⁶ Blahoslavený ľud, ktorý vie jasat', kráčajú vo svetle tvojej tváre, Hospodin. ¹⁷ V tvojom mene sa tešia celý deň, tvojou spravodlivosťou sa honosia, ¹⁸ lebo ty si ozdobou ich moci, tvojou priazňou rastie naša sila. ¹⁹ Hospodin je náš štít, náš kráľ, Svätý Izraela. ²⁰ Kedysi vo vídení si prehovoril k svojim verným takto: Poskytol som pomoc hrdinovi, vyvoleného z ľudu som povýšil. ²¹ Našiel som svojho služobníka Dávida, pomazal som ho svojim svätým olejom. ²² Pevne ho bude držať moja ruka a posilní ho moje rameno. ²³ Nepriateľ ho nezaskočí, nešlachetný ho nepokorí. ²⁴ Rozdrvím pred ním jeho nepriateľov, porazím tých, čo ho nenávidia. ²⁵ Moja vernosť a milosrdenstvo budú s ním, mojím menom sa vyvýši jeho roh. ²⁶ Položím jeho ruku na more a jeho pravicu na veľtoky. ²⁷ Bude ma vzývať: Ty si môj Otec, môj Boh a skala mojej spásy. ²⁸ Ustanovím ho za prvorodeného, za najvyššieho medzi kráľmi zeme. ²⁹ Svoje milosrdenstvo mu zachovám naveky, verne s ním dodržím zmluvu. ³⁰ Naveky zachovám jeho rod, jeho trón bude trvať, kým budú nebesia. ³¹ Ak jeho synovia opustia môj zákon a nebudú sa správať podľa môjho práva, ³² ak moje ustanovenia znesvätia a nezachovávajú moje príkazy, ³³ prútom potrestám ich vzburu a ranami ich vinu. ³⁴ Svoje milosrdenstvo však od neho neodvrátim ani svoju vernosť nezruším. ³⁵ Neznesviť svoju zmluvu, nezmením, čo mi vyšlo z úst. ³⁶ Raz navždy som na svoju svätosť prisahal, že nesklamem Dávida: ³⁷ Jeho rod bude trvať naveky, jeho trón bude pred mnou ako slnko. ³⁸ Naveky bude stáť pevne ako mesiac, verný svedok nad oblakmi. — Sela — ³⁹ Ty si ho však predsa zavrhol a odmietol, nahneval si sa na svojho

pomazaného. ⁴⁰ Zmluvu so svojím služobníkom si zrušil a jeho korunu si až po zem zneuctil. ⁴¹ Zbúral si všetky jeho múry, jeho pevnosti si zmenil na rozvaliny. ⁴² Drancovali ho všetci, čo šli povedľa, bol na potupu svojim susedom. ⁴³ Povýšil si pravicu jeho protivníkov, rozveselil si všetkých jeho nepriateľov. ⁴⁴ Otupil si ostrie jeho meča, nedovolil si, aby obstál v boji. ⁴⁵ Pozbavil si ho lesku, jeho trón si zrazil na zem. ⁴⁶ Skrátil si dni jeho mladosti, hanbou si ho priedel. — Sela — ⁴⁷ Dokedy ešte, Hospodin? Budeš sa skrývať naveky? Bude tvoj hnev blčať ako oheň? ⁴⁸ Rozpomeň sa, aký je ľudský vek! Akých pomínuteľných si stvoril všetkých ľudí! ⁴⁹ Kto kedy žil tak, že neuzrel smrť a zachránil si dušu z moci podsvetia? — Sela — ⁵⁰ Kde sú, Pane, predchádzajúce prejavy tvojho milosrdenstva, o ktorých si prisahal Dávidovi vo svojej vernosti? ⁵¹ Rozpomeň sa, Pane, na potupenie svojich sluhov. V hrudi nosím pohanenie od národov, ⁵² ktorým tvoji nepriatelia, Hospodin, tupia každú stopu tvojho pomazaného. ⁵³ Nech je zvelebený Hospodin naveky! Amen. Amen.

Štvrtá kniha Žalmov (90–106)

Pane, býval si nám príbytkom

90 Modlitba Mojžiša, Božieho muža. Pane, býval si nám príbytkom z pokolenia na pokolenie. ² Skôr ako sa vrchy zrodili, skôr než vznikla zem a svet, od vekov naveky ty si Boh. ³ Človeka vraciaš do prachu, hovoríš: Vráťte sa, synovia človeka. ⁴ Veď tisíc rokov je v твоjich očiach ako včerajšok, čo sa pominul, ako čas nočnej stráže. ⁵ Odplavuješ ich, sú ako sen, ako tráva, čo pučí zrána; ⁶ zrána rozkvitá a rastie, na večer vädne a uschýna. ⁷ Od hnevu tvojho hynieme; desí nás tvoja prchkosť. ⁸ Kladiáš si naše viny pred seba, tajnosti do svetla svojej tváre. ⁹ Všetky dni naše miznú v tvojom hneve, roky sa nám končia ako vzdych. ¹⁰ Počet našich rokov býva sedemdesiat, pri väčšej sile aj osemdesiat; ich pýchou je len lopota a strasť, rýchlo sa pominú a my odlietame. ¹¹ Ako by sa nebál tvojej prchkosti, kto pozná silu tvojho hnevu? ¹² Nauč nás počítat naše dni, aby sme získali múdre srdce. ¹³ Vráť sa, Hospodin! Dokedy? Preukáž milosť svojim sluhom! ¹⁴ Nasýt nás zrána svojou milosťou, aby sme každý deň radostne plesali. ¹⁵ Tolko dní nás potešuj, koľko bolo dní poníženia a rokov, počas ktorých nám bolo zle. ¹⁶ Zjav svoje dielo na svojich sluchoch a na ich synoch svoju veľbu. ¹⁷ Lásťavosť Pána, nášho Boha, nech je nad nami. Upevni dielo našich rúk, upevni dielo našich rúk!

Kto býva v úkryte Najvyššieho

91 Kto býva v úkryte Najvyššieho, odpočívá v tóni Všemohúceho, ² nech povie Hospodinovi: Moje útočisko a moja pevnosť je môj Boh, v ktorého dúfam. ³ On ťa vyslobodí z osídla lovca a zo zhubného moru. ⁴ Perutou svojou ťa prikryje, útočisko nájdeš pod jeho krídlami, štítom a úkrytom je jeho vernosť. ⁵ Príšery nočnej nemusíš sa báť, ani šípu, čo letí vo dne, ⁶ ani moru, čo sa prikráda v tmách, ani náказы, čo pustoší napoludnie. ⁷ Keby ti po boku padli tisíce a desattisíce po pravici, teba to nezasiahne. ⁸ Len čo otvoriš oči, uzrieš odplatu bezbožných. ⁹ Ak máš útočisko v Hospodinovi, u Najvyššieho svoj príbytok, ¹⁰ nič zlé sa ti nestane, nijaká pohroma sa k tvojmu stanu nepriblíži. ¹¹ Veď on svojim anjelom prikáže, aby ťa chránili na všetkých твоjich cestách. ¹² Na rukách ťa budú nosiť, aby si si neudrel nohu o kameň. ¹³ Po levovi a zmiji budeš kráčať, pošliapeš levíča i draka. ¹⁴ Vyslobodím ho, lebo sa ma pridrža, ochránim ho, lebo pozná moje meno. ¹⁵ Keď ma bude vzývať, odpoviem mu, v súžení budem s ním, vytrhnem ho a oslávim. ¹⁶ Nasýtim ho dlhým životom, ukážem mu svoju spásu.

Dobré je chváliť Hospodina

92 Žalm. Pieseň na deň sobotného odpočinku. ² Dobré je chváliť Hospodina, ospevovať tvoje meno, Najvyšší; ³ hneď zrána hlásať tvoju milosť a tvoju vernosť v noci ⁴ hudbou na desaťstrunovej lutne, na harfe za zvuku citary. ⁵ Potešil si ma, Hospodin, svojimi skutkami; plesám nad dielami твоjih rúk. ⁶ Aké veľkolepé sú tvoje diela, Hospodin, aké nesmierne hlboké tvoje myšlienky! ⁷ Nerozumný človek o tom nič nevie, blázon to nechápe. ⁸ Aj keď bezbožníci rastú ako tráva a všetci zločinci prekvitajú, predsa sú určení na večnú záhubu. ⁹ Ty však, Hospodin, večne si vyvýšený. ¹⁰ Veď tvoji nepriatelia, Hospodin, veď tvoji nepriatelia zahynú. Všetci zločinci budú rozohnaní. ¹¹ Môj roh si vyvýšil ako roh byvola, pomazal si ma čerstvým olejom. ¹² Moje oko pozoruje mojich protivníkov, moje uši počujú o tých, čo broja proti mne. ¹³ Spravodlivý prekvitá ako palma, košatie ako libanonský céder. ¹⁴ Tí, čo sú zasadení v dome Hospodina, budú prekvitať na nádvoríach nášho Boha. ¹⁵ Aj v šedinách prinesú plody, zostanú svieži a čerství, ¹⁶ aby hlásali, že Hospodin je priamy, je mojou skalou, nepravosti v ňom niet.

Hospodin kraluje, odel sa velebou

93 Hospodin kraluje, odel sa velebou. Hospodin sa odel, opásal sa mocou. Svet je pevne založený, nepohne sa. ² Tvoj trón je pevný od vekov, ty si od večnosti. ³ Rieky pozdvihli, Hospodin, rieky pozdvihli svoj hlas, rieky zvyšujú svoj hukot. ⁴ Nad hukot mnohých vôd i nad príboj mora vznešenejší je Hospodin na výsostiach. ⁵ Tvoje rozhodnutia sú naozaj spoľahlivé. Tvojmu domu patrí svätosť na dlhé časy, Hospodin.

Boh pomsty, Hospodin

94 Boh pomsty, Hospodin, Boh pomsty, zaskvej sa! ² Povstaň, Sudca zeme, pyšným daj odplatu! ³ Dokedy, Hospodin, budú bezbožníci, dokedy budú bezbožníci jasať? ⁴ Hovoria rúhavo a vyzývavo, vystatujú sa všetci zločinci. ⁵ Šliapu po tvojom ľude, Hospodin, utláčajú tvoje dedičstvo. ⁶ Vraždia vdovy a cudzincov, zabíjajú siroty. ⁷ Hovoria: Hospodin to nevidí, Jákobov Boh si to nevšíma. ⁸ Majte rozum, vy tupci z ľudu! Vy nerozumní, kedy zmúdriete? ⁹ Či nepočuje ten, kto stvoril ucho? Či nevidí ten, kto stvárnil oko? ¹⁰ Či netrešťa ten, kto karhá národy? Veď on učí človeka múdrosť! ¹¹ Hospodin pozná zmyšľanie človeka, vie, že je len číra márnosť. ¹² Blahoslavený, koho ty, Hospodin, karháš, vyučuješ podľa svojho zákona, ¹³ aby si mu doprial utíšenie v zlých dňoch, zatiaľ čo bezbožníkovi sa kope jama. ¹⁴ Veď Hospodin svoj ľud nezavrhne, neopustí svoje dedičstvo. ¹⁵ Na súde opäť zavládne spravodlivosť, pôjdu za ňou všetci, čo majú úprimné srdce. ¹⁶ Kto sa ma zastane proti zlosynom? Kto sa postaví za mňa proti páchatelom bezprávia? ¹⁷ Keby mi nebol pomohol Hospodin, takmer by som sa bol ocitol v ríši ticha. ¹⁸ Keď hovorím: Noha sa mi klže, tvoja milosť ma podopiera, Hospodin. ¹⁹ Keď mi príval starostí zviera vnútro, tvoja útecha dušu mi oblaží. ²⁰ Či môže byť твоjim spojencom trón skazy, čo pod zdaním práva pácha samú krivdu? ²¹ Úskočne ohrozujú život spravodlivého a obviňujú nevinnú krv. ²² No Hospodin je mojou pevnosťou, môj Boh skalnou skryšou. ²³ Odplatí im ich nepravosť, ich vlastnou zlobou ich zničí, zničí ich Hospodin, náš Boh.

Podťe, plesajme pred Hospodinom

95 Podťe, plesajme pred Hospodinom, zvučne oslavujme Skalu našej spásy! ² Predstúpme vďačne pred jeho tvár, zvučne ho vlebme žalmami! ³ Veď Hospodin je veľký Boh, veľký Kráľ nad všetkými božstvami. ⁴ Hlbiny zeme má vo svojej ruke, patria

mu končiare vrchov. ⁵ Jeho je more, sám ho utvoril, aj pevnine dali tvar jeho ruky. ⁶ Podte, skloňme sa, v úcte sa pokloňme, pokľaknime pred Hospodinom, svojím Tvorcom. ⁷ Ved' on je náš Boh, my sme ľud jeho pastvy, ovce, čo jeho ruka vedie. Kiežby ste dnes počuli jeho hlas: ⁸ Nezatvrdzujte si srdce ako v Meribe, ako na púšti v deň Massy, ⁹ kde ma vaši otcovia pokúšali a skúšali, hoci videli moje činy. ¹⁰ Štyridsať rokov sa mi protivilo toto pokolenie. Povedal som: Je to ľud, čo blúdi srdcom, nepozná moje cesty. ¹¹ V hneve som teda prisahal: Nevojdu do môjho pokoja!

Spievajte Hospodinovi novú pieseň

96 Spievajte Hospodinovi novú pieseň, spievaj Hospodinovi, celá zem! ² Spievajte Hospodinovi, zveľubujte jeho meno, deň čo deň ohlasujte jeho spásu! ³ Hovorte medzi pohanmi o jeho sláve, o jeho divoch medzi všetkými národmi, ⁴ lebo Hospodin je veľký a hoden všetkej chvály, báť sa ho treba viac než všetkých bohov. ⁵ Všetci pohanskí bohovia sú len modly, Hospodin však stvoril nebesia. ⁶ Predchádza ho veleba a dôstojnosť, moc a nádhera je v jeho svätyni. ⁷ Rodiny národov, vzdávajte Hospodinovi, vzdávajte Hospodinovi slávu a moc! ⁸ Vzdávajte Hospodinovi slávu hodnú jeho mena! Prineste obetný dar a vstúpte do jeho nádvorí! ⁹ Kľaňajte sa Hospodinovi v jeho svätej nádhere. Chvej sa pred ním, celá zem! ¹⁰ Hlášajte medzi pohanmi: Hospodin kraluje! Svet je založený pevne, nepohne sa! On súdi národy spravodlivo. ¹¹ Nech sa radujú nebesia a plesá zem, nech hučí more i to, čo je v ňom! ¹² Nech jasá pole i všetko, čo je na ňom! Nech plesajú všetky lesné stromy ¹³ pred Hospodinom, lebo prichádza, prichádza súdiť zem. On bude spravodlivo súdiť svet a národy podľa svojej pravdy.

Hospodin kraluje! Nech plesá zem

97 Hospodin kraluje! Nech plesá zem, nech sa radujú mnohé ostrovy! ² Zahaluje ho oblak a mrákava, spravodlivosť a právo sú základom jeho trónu. ³ Predchádza ho oheň a vôkol spaľuje jeho protivníkov. ⁴ Jeho blesky osvecujú svet, zem to vidí a chveje sa. ⁵ Vrchy sa topia ako vosk pred Hospodinom, pred Pánom celej zeme. ⁶ Nebesia zvestujú jeho spravodlivosť a všetky národy vidia jeho slávu. ⁷ Zahanbia sa všetci, čo slúžia modlám a chvascú sa svojimi bôžikmi. Skloňte sa pred ním všetci bohovia! ⁸ Sion to počuje a teší sa, judské dcéry plesajú nad tvojimi súdmi, Hospodin. ⁹ Ved' ty, Hospodin, si najvyšší na celej zemi, nesmierne vyvýšený nad všetkých bohov. ¹⁰ Vy, ktorí milujete Hospodina, nenávidte zlo! On chráni život svojich verných a vytrháva ich z ruky bezbožných. ¹¹ Spravodlivému svitne svetlo a radosť ľuďom úprimného srdca. ¹² Spravodliví, tešte sa v Hospodinovi a oslavujte jeho sväté meno!

Spievajte Hospodinovi novú pieseň

98 Žalm. Spievajte Hospodinovi novú pieseň, lebo vykonal veci zázračné: zvíťazil svojou pravcou, svojím svätým ramenom. ² Hospodin oznámil svoju spásu, svoju spravodlivosť zjavil pred očami národov. ³ Spomenul si na svoje milosrdenstvo, na vernosť domu Izraela. Všetky končiny zeme uzreli spásu nášho Boha. ⁴ Plesaj Hospodinovi, celá zem! Jasajte, tešte sa, spievajte, ⁵ spievajte Hospodinovi pri citare, pri citare nech zaznie spev! ⁶ Za zvuku trúb a rohov plesajte pred Hospodinom, Kráľom! ⁷ Nech hučí more i to, čo je v ňom, svet i tí, čo na ňom bývajú! ⁸ Nech rieky zatlieskajú rukami a s nimi nech aj vrchy plesajú ⁹ pred Hospodinom, lebo prichádza súdiť zem. On bude spravodlivo súdiť svet a národy podľa práva.

Hospodin kraluje! Národy sa trasú

99 Hospodin kraluje! Národy sa trasú. Tróni nad cherubmi; zem sa chveje. ² Hospodin na Sione je veľký, vyvýšený nad všetky národy. ³ Nech chvália tvoje meno, veľké a úžasné, lebo je sväté! ⁴ Moc kráľa spočíva na láske k právu. Ty si ustanovil právny poriadok, vykonáš právo a spravodlivosť v Jákobovi. ⁵ Vyvyšujte Hospodina, nášho Boha, klaňajte sa pred jeho podnožkou — je svätý! ⁶ Mojžiš a Áron boli medzi jeho kňazmi, Samuel medzi tými, čo vzyvali jeho meno. Vzyvali Hospodina a on im odpovedal. ⁷ Hovorieval s nimi z oblačného stĺpa, zachovávali jeho rozhodnutia, ustanovenia, ktoré im dal. ⁸ Hospodin, Boh náš, ty si im odpovedal, býval si pre nich odpúšťajúcim Bohom i pomstiteľom ich nepravostí. ⁹ Vyvyšujte Hospodina, nášho Boha! Klaňajte sa smerom k jeho svätému vrchu, lebo svätý je Hospodin, náš Boh.

Plesaj Hospodinovi, celá zem!

100 Žalm ďakovnej obety. Plesaj Hospodinovi, celá zem! ² Radostne slúžte Hospodinovi, prichádzajte pred neho s jasotom! ³ Vedzte, že Hospodin je Boh, on nás utvoril, patríme mu, sme jeho ľud, ovce jeho pastviny. ⁴ Vstúpte do jeho brán s vďakou a s chválospevom do jeho nádvorí, ďakujte mu, dobrorečte jeho menu, ⁵ lebo Hospodin je dobrý, jeho milosť trvá naveky a jeho vernosť z pokolenia na pokolenie!

O milosti a súde chcem spievať

101 Dávidov žalm. O milosti a súde chcem spievať, teba chcem ospevovať, Hospodin! ² Chcem byť rozvážny na ceste dokonalosti. Kedy prídeš ku mne? Budem žiť v bezúhonnosti srdca vo svojom dome. ³ Neupriami pohľad na vec ničomnú. Počítanie odpadlíkov nenávidím, nezláka ma. ⁴ Nech je ďaleko odo mňa prevrátenosť srdca; o zle nechcem ani vedieť. ⁵ Kto tajne ohovára blížneho, toho umlčím. Kto má pyšné oči a naduté srdce, toho neznesiem. ⁶ Zrak upieram na verných v krajine, aby bývali so mnou. Kto chodí bezúhonne, ten mi bude slúžiť. ⁷ V mojom dome nebude bývať ten, kto koná úskočne. Kto klame, predom mnou neobstojí. ⁸ Každé ráno umlčím všetkých bezbožníkov v krajine. Z Hospodinovho mesta odstránim všetkých, čo páchajú nepravosť.

Hospodin, počuj moju modlitbu

102 Modlitba biedneho, keď je zúfalý a vylieva si žiaľ pred Hospodinom. ² Hospodin, počuj moju modlitbu, kiezť moje volanie k tebe prenikne! ³ Neskrývaj svoju tvár predom mnou v deň súženia, nakloň ku mne ucho, keď volám, rýchlo mi odpovedz! ⁴ Veď moje dni sa rozplynuli ako dym, kosti mám žeravé ako pahreba. ⁵ Srdce mi usychá ako pokosená tráva, aj chlieb už zabúdam jesť. ⁶ Od samého vzdychania mi telo vyschlo na kosť. ⁷ Podobám sa pelikánovi na púšti, som ako sova v rozvalinách. ⁸ Bdiem a som ako osamelé vtáča na streche. ⁹ Celý deň ma tupia moji nepriatelia, znevažujú ma tí, čo proti mne zúria. ¹⁰ Veď popol jem ako chlieb, nápoj si riedim slzami ¹¹ pre tvoj veľký hnev a tvoju rozhorčenosť, lebo si ma zodvihol a odhodil. ¹² Moje dni sú ako predĺžený tieň, usychám ako bylina. ¹³ Ty však, Hospodin, zostávaš naveky, tvoja pamiatka je z pokolenia na pokolenie. ¹⁴ Ty povstaneš, zľutuješ sa nad Sionom, lebo je čas prejaviť mu priazeň, nadišla tá chvíľa. ¹⁵ Tvoji sluhovia milujú jeho kamene, ľútosť ich zvieria nad jeho troskami. ¹⁶ Bát sa budú pohania tvojho mena, Hospodin, a všetci králi zeme tvojej slávy, ¹⁷ pretože Hospodin znova vystavia Sion a ukáže sa vo svojej sláve. ¹⁸ Skloní sa k modlitbe opustených a nepohrdne ich modlitbou. ¹⁹ Nech sa to zapíše pre budúce pokolenia, aby znova stvorený ľud

chválil Hospodina, ²⁰ že pozrel zo svojej vznešenej svätyne, že Hospodin hľadel z neba na zem, ²¹ aby počul kvílenie väzňov a vyslobodil odsúdených na smrť, ²² aby meno Hospodina oznámili na Sione a jeho chválu v Jeruzaleme, ²³ keď sa zhromaždia národy a kráľovstvá, aby slúžili Hospodinovi. ²⁴ Na ceste mi podlomil silu, skrátil moje dni. ²⁵ Hovorím: Môj Bože, neber ma v polovici mojich dní! Tvoje roky pretrvávajú z pokolenia na pokolenie. ²⁶ Pradávnो si založil zem, aj nebesia sú dielo tvojich rúk. ²⁷ Tie sa pominú, ty ostaneš, všetko sa rozpadne ako rúcho, vymeníš ich ako odev, zmenia sa. ²⁸ Ty si však ten istý a tvoje roky sú bez konca. ²⁹ Synovia tvojich služobníkov budú bývať bezpečne a ich potomstvo bude stáť pevne pred tebou.

Dobroreč Hospodinovi, moja duša

103 Dávidov. Dobroreč Hospodinovi, moja duša, celé moje vnútro jeho svätému menu! ² Dobroreč Hospodinovi, moja duša, nezabúdaj na nijaké z jeho dobrodení! ³ On ti odpúšťa všetky previnenia, on ťa uzdravuje zo všetkých chorôb. ⁴ Zachraňuje ti život zo záhuby, on ťa venčí milosťou a milosrdenstvom. ⁵ Dobrom nasycuje tvoj život, mladosť sa ti obnovuje ako orlovi. ⁶ Hospodin koná spravodlivé skutky, dáva právo všetkým utláčaným. ⁷ Svoje cesty dal poznať Mojžišovi, Izraelitom svoje skutky. ⁸ Hospodin je milostivý a milosrdný, zhovievavý a bohatý na milosť. ⁹ Nebude stále vyhľadávať spor, nebude sa večne hnevať. ¹⁰ Nezaobchádza s nami podľa našich hriechov, ani nám neodpláca podľa previnení. ¹¹ Ako vysoko je nebo nad zemou, tak jeho milosť prevyšuje tých, čo sa ho boja. ¹² Ako je vzdialený východ od západu, tak vzdľahuje od nás naše neprávosti. ¹³ Ako sa otec zmilúva nad synmi, tak sa Hospodin zmilúva nad tými, čo sa ho boja. ¹⁴ On vie, ako sme utvorení, pamätá, že sme prach. ¹⁵ Človek, ktorého dni sú ako tráva, kvitne ako poľný kvet; ¹⁶ sotva ho vietor ovanie, už ho niet, prázdne miesto po ňom ostáva. ¹⁷ No Hospodinova milosť je od vekov naveky nad tými, čo sa ho boja, jeho spravodlivosť spočíva na detných deťoch, ¹⁸ na tých, čo zachovávajú jeho zmluvu a pamätajú na jeho príkazy, aby ich plnili. ¹⁹ Hospodin si na nebi upevnil trón, nad všetkým vládne jeho kráľovská moc. ²⁰ Dobrorečte Hospodinovi jeho anjeli, silní hrdinovia, čo jeho príkazy plníte a poslúchate hlas jeho slova! ²¹ Dobrorečte Hospodinovi všetky jeho zástupy, jeho služobníci, čo plníte jeho vôľu! ²² Dobrorečte Hospodinovi všetky jeho diela na všetkých miestach, kde panuje! Dobroreč Hospodinovi, moja duša!

Dobroreč Hospodinovi, moja duša!

104 Dobroreč Hospodinovi, moja duša! Hospodin, môj Boh, nesmierne si veľký! Nádherou a velebou si sa zaodel. ² Zahľadá sa svetlom ako plášťom, rozpínaš nebo ako stan. ³ Príbytky si staviaš na vodách, z oblakov si robíš voz, na perutiach vetra sa uberáš. ⁴ Vichry robíš poslami, plamene ohňa služobníkmi. ⁵ Zem si založil na pilieroch, nezachveje sa nikdy. ⁶ Záplavou si ju pokryl ako rúchom, vody stáli nad vrchmi. ⁷ Pred tvojou hrozbou odtiekli, tvoj hromový hlas ich vyľakal. ⁸ Keď sa vynorili vrchy, klesli do dolín, na miesto, ktoré si im vymedzil. ⁹ Postavil si im hrádzu, ktorú neprekročia, aby znova nepokryli zem. ¹⁰ Pramene vypúšťaš do potokov, čo tečú medzi vrchmi, ¹¹ napájajú všetku poľnú zver; z nich si divé osly uhášajú smäd. ¹² Nad nimi hniezdi nebeské vtáctvo, spomedzi lístia sa ozýva jeho hlas. ¹³ Zo svojich príbytkov zvlažuješ vrchy, ovocím tvojho diela sa syti zem. ¹⁴ Trávu nechávaš rásť pre dobytok, aj byliny, čo človek pestuje, aby zo zeme získal obživu, ¹⁵ aj víno, čo srdce človeka rozveselí, olej, aby sa skvela tvár, a chlieb, aby posilnil srdce človeka. ¹⁶ Hojnosť vlahy majú stromy Hospodina, libanonské cédre, ktoré

zasadil. ¹⁷ V nich hniezdia vtáky, v cyprusoch má domov bocian. ¹⁸ Výšiny vrchov patria kozorožcom a v skalách majú skryšu damany. ¹⁹ Utvoril mesiac, aby určoval čas; slnko vie, kedy má zapadať. ²⁰ Privádzaš tmú, nastáva noc, vtedy sa hybe všetka lesná zver. ²¹ Levičatá revú za korisťou, od Boha žiadajú potravu. ²² Pri východe slnka sa schúlia a líhajú si do brlohov. ²³ Človek ide za svojou prácou, za tým, čo robí do večera. ²⁴ Ako veľa je tvojich diel, Hospodin! Všetky si múdro utvoril; zem je plná tvojho tvorstva. ²⁵ Tu je more, veľké, širošie, hmýri sa v ňom nespočítateľné množstvo živočíchov, malých i veľkých. ²⁶ Plavia sa po ňom lode a Leviatan, ktorého si utvoril, aby sa v ňom hral. ²⁷ To všetko čaká na teba, že im dáš načas potravu. ²⁸ Dávaš im, zbierajú, otváraš ruku, sýtia sa dobrotami. ²⁹ Keď skrývaš tvár, preláknú sa; keď ich zbavuješ dychu, hynú, vracajú sa do prachu. ³⁰ Keď svojho ducha poslaš, sú stvorené, tak obnovuješ povrch zeme. ³¹ Naveky sláva Hospodinovi! Nech sa raduje Hospodin zo svojich diel! ³² Keď pozrie na zem, chveje sa; dotkne sa vrchov, dymí sa z nich. ³³ Spievať chcem Hospodinovi, kým žijem, ospevovať chcem svojho Boha, kým tu budem. ³⁴ Kiež mu je príjemná moja pieseň! Budem sa radovať v Hospodinovi. ³⁵ Kiež vyhynú hriešnici na zemi! Kiežby už nebolo bezbožných! Dobroreč Hospodinovi, moja duša! Haleluja!

Ďakujte Hospodinovi, vyzývajte jeho meno!

105 Ďakujte Hospodinovi, vyzývajte jeho meno! Medzi národmi oznamujte jeho skutky! ² Spievajte mu, hrajte mu! Rozprávajte o všetkých jeho divoch! ³ Chváľte sa jeho svätým menom! Nech sa raduje srdce tých, čo hľadajú Hospodina! ⁴ Dopytujte sa na Hospodina a jeho moc, ustavične hľadajte jeho tvár! ⁵ Spomínajte na divy, ktoré konal, na znamenia a na rozsudky jeho úst, ⁶ vy, potomstvo Abraháma, jeho služobníka, synovia Jáкова, jeho vyvolení! ⁷ On, Hospodin, je náš Boh, jeho rozhodnutia platia na celej zemi. ⁸ Večne pamätá na svoju zmluvu, na slovo, ktoré prikázal tisícim pokoleniam. ⁹ Uzavrel ju s Abrahámom a prisahou potvrdil Izákovi, ¹⁰ ako zákon ju určil Jákovovi, Izraelovi ako večnú zmluvu, ¹¹ keď povedal: Tebe dám krajinu Kanaán do dedičného vlastníctva. ¹² Keď ich bol ešte malý počet, sotva hrstka, a boli v nej len cudzincami, ¹³ keď putovali od národa k národu, z jedného kráľovstva k inému ľudu, ¹⁴ nedovolil, aby ich niekto utláčal, pre nich pokarhal aj kráľov: ¹⁵ Nedotýkajte sa mojich pomazaných, neubližujte mojim prorokom! ¹⁶ Skôr než na krajinu dopustil hlad a pozbavil ich chleba, ¹⁷ poslal pred nimi muža, Jozefa, ktorého predali do otroctva. ¹⁸ Nohy mu zovreli do okov, hrdlo mu zvierali v železách, ¹⁹ kým sa nesplnilo jeho slovo, kým reč Hospodina nepotvrdila jeho nevinu. ²⁰ Kráľ rozkázal, aby ho rozviazali, vládca národov ho oslobodil. ²¹ Ustanovil ho za pána svojho domu, za vládcu nad celým svojím majetkom, ²² aby poučal jeho kniežatá podľa svojej vôle a jeho starcov učil múdrosti. ²³ Potom prišiel do Egypta Izrael, Jákob bol hosťom v Chámovej krajine. ²⁴ Svoj ľud urobil veľmi plodným a silnejším, než boli jeho protivníci, ²⁵ ktorým zvrátil srdce tak, že nenávideli jeho ľud a zákerne sa správali k jeho služobníkovi. ²⁶ Poslal Mojžiša, svojho služobníka, aj Árona, ktorého si vyvolil. ²⁷ Predvádzali uprostred nich jeho znamenia a divy v Chámovej krajine. ²⁸ Poslal tmú a zotmelo sa, a predsa sa protivili jeho slovám. ²⁹ Ich vody premenil na krv a rybám dal zahynúť. ³⁰ Množstvo žiab zaplavilo krajinu, ba aj kráľovské komnaty. ³¹ Povedal a prileteli muchy, komáre na celé ich územie. ³² Krupobitie zoslal miesto dažďa, plamene ohňa na ich krajinu. ³³ Zničil im vinič i figovníky, polámal stromy na ich území. ³⁴ Povedal a prileteli kobyľky, nespočetné roje pažravého hmyzu. ³⁵ Požrali im všetku zeleň v krajine, požrali poľné plodiny. ³⁶ V krajine im pozabíjal všetko prvorodené, prvotinu každej sily. ³⁷ Svojich však vyviedol so striebrom a zlatom,

slabocha v ich kmeňoch nebolo. ³⁸ Egypt sa radoval, keď vychádzali, lebo z nich padal naň strach. ³⁹ Rozprestrel oblak ako prikrývku, ohňom im osvecoval noc. ⁴⁰ Keď žiadali, nahnal im prepelice, sýtil ich nebeským chlebom. ⁴¹ Otvoril skalu a prúdom tiekla voda, valila sa ako rieka pustým územím. ⁴² Pamätal na svoje sväté slovo, na Abraháma, svojho služobníka. ⁴³ Radosne vyviedol svoj ľud, svojich vyvolených s plesaním. ⁴⁴ Dal im krajiny pohanov, dostali plody lopoty národov, ⁴⁵ aby dbali na jeho ustanovenia a zachovávali jeho zákony. Haleluja!

Ďakujte Hospodinovi, lebo je dobrý

106 Haleluja! Ďakujte Hospodinovi, lebo je dobrý, lebo naveky trvá jeho milosť. ² Kto vyrozpráva mocné skutky Hospodina, kto rozhlási všetku chválu o ňom? ³ Blahoslavení, čo zachovávajú právo, čo v každom čase žijú spravodlivo. ⁴ Hospodin, rozpomeň sa na mňa z lásky k svojmu ľudu, navštív ma svojou spásou, ⁵ aby som videl blaho tvojich vyvolených, aby som sa tešil z radosti tvojho národa, aby som sa chválil tvojím dedičstvom. ⁶ Hrešili sme ako naši otcovia, páchali sme nepravosť, bezbožne sme si počínali. ⁷ Naši otcovia v Egypte sa nepoučili z tvojich divov, nepripomínali si tvoju hojnú milosť, búril sa pri mori, pri Trstinovom mori. ⁸ On ich však zachránil pre svoje meno, aby ukázal svoju moc. ⁹ Pohrozil Trstinovému moru a ono vyschlo, hlbunami ich previedol ako púšťou. ¹⁰ Zachránil ich z ruky nenávisníka, vykúpil ich z ruky nepriateľa. ¹¹ Ich protivníkov zaplavili vody, nezostal z nich jediný. ¹² Vtedy uverili jeho slovám a spievali mu chválospev. ¹³ Čoskoro však zabudli na jeho skutky, nečakali na jeho rozhodnutie. ¹⁴ Podľahli žiadostivosti na púšti, v pustom kraji pokúšali Boha. ¹⁵ Dal im teda, čo si žiadali, dopustil však, aby chradli. ¹⁶ V tábore závideli Mojžišovi aj Áronovi, Hospodinovmu svätému. ¹⁷ Otvorila sa zem a pohltila Datána, pokryla zberbu Abiráma. ¹⁸ Proti tejto zberbe vzbĺkol oheň, bezbožníkov strávil plameň. ¹⁹ Pri Horebe si spravili tela, uctievali uliatu modlu. ²⁰ Svoju slávu zamenili za podobu býka, čo žerie trávu. ²¹ Zabudli na Boha, ktorý ich zachránil a v Egypte robil veľké veci, ²² zázraky v Chámovej krajine, úžasné skutky pri Trstinovom mori. ²³ Už vyhlásil, že ich vyhubí, keby sa Mojžiš, jeho vyvolený, v roztržke nebol postavil pred neho, aby odvrátil jeho pustošivý hnev. ²⁴ Pohrdli vytúženou krajinou, neverili jeho slovu, ²⁵ reptali vo svojich stanoch, neposlúchli hlas Hospodina. ²⁶ Na prisahu proti nim pozdvihol svoju ruku, že ich na tej púšti nechá popadať, ²⁷ ich potomstvo rozoženie medzi pohanov a rozpráši do všetkých krajín. ²⁸ Spriahli sa s Baal-Peórom, jedli z obiet prinášaných mŕtvym bohom. ²⁹ Dráždili ho svojimi činmi, preto ich postihla pohroma. ³⁰ Povstal Pinchás, vykonal rozsudok a pohroma prestala. ³¹ To sa mu počítalo za spravodlivosť z pokolenia na pokolenie až naveky. ³² Rozhnevali ho pri meribských vodách; aj Mojžiš pre nich zle pochodil, ³³ tak ho rozčúlili, že jeho ústa vyriekli nerozvážnosť. ³⁴ Nevyhubili národy, ako im rozkázal Hospodin, ³⁵ lebo sa pomiešali s pohanmi a osvojili si ich spôsoby: ³⁶ slúžili aj ich modlám, tie sa im stali osídлом; ³⁷ obetovali svojich synov i svoje dcéry démonom; ³⁸ prelievali nevinnú krv, krv svojich synov a dcér, ktoré obetovali kanaánskym modlám, a zem bola poškvrnená krvou. ³⁹ Poškvrnili sa vlastnými skutkami; vlastnými činmi porušili vernosť. ⁴⁰ Hospodin zahorel hnevom proti svojmu ľudu, sprotivil si svoje dedičstvo. ⁴¹ Vydal ich do rúk pohanov, vládli nad nimi ich nenávisníci. ⁴² Nepriatelía ich utláčali a dostali do područia. ⁴³ Mnohokrát ich vyslobodil, svojvoľne mu však odporovali, vo svojej nepravosti stále upadali. ⁴⁴ Zhladal však na ich úzkosť, počul ich nárek. ⁴⁵ Pre nich si pripomenul svoju zmluvu, pre hojnosť svojej milosti mal s nimi súcit. ⁴⁶ Vzbudil k nim ľútosť vo všetkých, čo ich zajali. ⁴⁷ Zachráň nás, Hospodin, Boh náš, spomedzi pohanov nás zhromaždi,

aby sme mohli ďakovať tvojmu svätému menu a honosiť sa tvojou chválou! ⁴⁸ Zvelebený buď Hospodin, Boh Izraela, od vekov až naveky! Všetok ľud nech povie: Amen! Haleluja!

Piata kniha Žalmov (107–150)

Ďakujte Hospodinovi, lebo je dobrý

107 Ďakujte Hospodinovi, lebo je dobrý, lebo jeho milosrdenstvo trvá naveky. ² Takto nech hovoria tí, ktorých Hospodin vykúpil, ktorých vykúpil z ruky protivníka ³ a zhromaždil ich z krajín západu a východu, severu a juhu. ⁴ Blúdili pustatinou a po púšti, nenašli cestu k obývanému mestu. ⁵ Bývali hladní a smädní, klesali na duchu. ⁶ Vo svojom súžení volali k Hospodinovi a on ich vytrhol z úzkostí. ⁷ Viedol ich priamou cestou, aby prišli k obývanému mestu. ⁸ Nech ďakujú Hospodinovi za jeho milosť, za jeho divy s ľuďmi, ⁹ lebo smädných napojil a hladných nasýtil dobrotami. ¹⁰ Tým, čo sedeli v tme a temnote spútaní biedou a železami, ¹¹ pretože sa vzpierali Božím výrokom a pohŕdali radou Najvyššieho, ¹² pokoril ich srdce utrpením. Potkli sa a nemali pomocníka. ¹³ Vo svojom súžení volali k Hospodinovi a on ich zachránil z úzkostí, ¹⁴ vyviedol ich z tmy a temnoty a roztrhol im putá. ¹⁵ Nech ďakujú Hospodinovi za jeho milosť, za jeho divy s ľuďmi, ¹⁶ lebo rozlámал bronzové dvere a preťal železné závary. ¹⁷ Hlupáci pre svoje hriešne cesty a pre svoje viny trpeli. ¹⁸ Všetok pokrm sa im z duše sprotivil a priblížili sa k bránam smrti. ¹⁹ Vo svojom súžení volali k Hospodinovi a on ich zachránil z úzkostí. ²⁰ Poslal svoje slovo a uzdravil ich a z hrobu ich vyslobodil. ²¹ Nech ďakujú Hospodinovi za jeho milosť, za jeho divy s ľuďmi. ²² Nech prinášajú obety vdaky a jeho skutky rozhlasujú s plesaním. ²³ Tí, čo zišli k moru na lode a slúžia na širých vodách, ²⁴ videli Hospodinove diela a jeho divy v hlbine. ²⁵ Na jeho slovo nastala víchrica a zdvihla morské vlny. ²⁶ Vznášali sa k nebu, klesali do hlbín, duša sa im chvela v nebezpečenstve. ²⁷ Tackali sa a motali ako opilec, všetka ich múdrosť bola v koncoch. ²⁸ Vo svojom súžení volali k Hospodinovi a on ich vyviedol z úzkostí. ²⁹ Víchricu zmenil na vánok, vlny sa utíšili. ³⁰ Potešili sa, že všetko stíchlo, a on ich privedol do vytúženého prístavu. ³¹ Nech ďakujú Hospodinovi za jeho milosť, za jeho divy s ľuďmi. ³² Nech ho vyvyšujú v zhromaždení ľudu, nech ho chvália v rade starších. ³³ On premieňa rieky na púšť a vodné žriedla na vyprahnutú zem, ³⁴ úrodnú zem na solnú púšť pre zlobu jej obyvateľov. ³⁵ On premieňa púšť na jazerá a vyprahnutú zem na vodné žriedla. ³⁶ Tam usadil hladných a oni založili mesto na obývanie. ³⁷ Obsiali polia, vysadili vinice a pozberali hojnú úrodu. ³⁸ Požehnal ich a veľmi sa rozmnožili. Nedopustil, aby im z dobytky ubudlo. ³⁹ Potom sa však ich počet zmenšil, hrbili sa pod útlakom, nešťastím a súžením. ⁴⁰ On vylial opovrhnutie na kniežatá a nechal ich blúdiť pustatinou bez cesty. ⁴¹ Chudobného sa však ujal, jeho rody rozmnožil ako stádo. ⁴² Uvidia to úprimní, potešia sa a každej neprávosti sa zavru ústa. ⁴³ Kto je múdry, nech si to zapamätá; nech si všíma milostivé skutky Hospodina!

Moje srdce je pripravené, Bože

108 Pieseň. Dávidov žalm. ² Moje srdce je pripravené, Bože, spievať ti a hrať, veď ty si moja sláva. ³ Prebud' sa harfa, citara, nech zobudím rannú zoru! ⁴ Budem ti ďakovať, Hospodin, medzi ľuďmi a ospevovať ťa medzi národmi, ⁵ lebo veľké je tvoje milosrdenstvo, siahá nad nebesia, tvoja vernosť až po oblaky. ⁶ Vyvyš sa, Bože, nad nebesia, tvoja sláva nech je nad celou zemou! ⁷ Zachráň nás svojou pravicom a vypočuj nás, aby boli vyslobodení tvoji obľúbenci. ⁸ Boh prehovoril vo svojej svätyni: Víťazoslávne rozdelím Si-

chem, rozmeriam údolie Sukkót. ⁹ Mne patrí Gileád, mne patrí Menašše, Efrajim je prilba mojej hlavy, Judsko je moja berla. ¹⁰ Moábsko je moje umývadlo, na Edómsko hodím svoj sandál, nad Filištínskym víťazne zaplesám. ¹¹ Kto ma uvedie do opevneného mesta? Kto ma zavedie do Edómska? ¹² Či si nás, Bože, nezavrhol? Bože, vari nebudeš viesť naše zástupy? ¹³ Udeľ nám pomoc proti utláčateľom, lebo ľudská pomoc je márna. ¹⁴ S Bohom budeme udatní. On rozšliape našich utláčateľov.

Boh mojej chvály, nemlč

109 Zbormajstrovi. Dávidov žalm. Boh mojej chvály, nemlč, ² lebo sa otvorili proti mne bezbožné a ľstivé ústa. Hovorili proti mne lživým jazykom. ³ Zasypali ma slovami nenávisti, bez príčiny bojujú proti mne. ⁴ Za lásku sa mi odplácajú nepriateľstvom, kým ja sa modlím. ⁵ Za dobré sa mi odplácajú zlým a nenávisťou za lásku. ⁶ Ustanov nad ním bezbožníka, žalobca nech mu stojí po pravici! ⁷ Nech ho súd uzná vinným, nech je hriechom jeho modlitba. ⁸ Jeho dňi nech je čím menej, jeho úrad nech prevezme iný. ⁹ Jeho synovia nech osirejú, jeho žena nech ovdovie. ¹⁰ Jeho synovia nech sa potulujú a žobrujú, nech zo svojich rumovísk chodia prosiť. ¹¹ Nech ho veriteľ pripraví o všetko, čo má, nech cudzí ulúpia, čo s námahou získal. ¹² Nech mu nikto nezachová priazeň, nech sa nikto nezmiluje nad jeho sirotami. ¹³ Nech je vyplienené jeho potomstvo, nech je ich meno vytreté už v druhom pokolení. ¹⁴ Nech sa vina jeho otcov pripomína Hospodinovi, hriech jeho matky nech nie je vymazaný. ¹⁵ Nech ich má Hospodin stále pred očami, nech ich pamiatku vyhladí zo zeme, ¹⁶ pretože nepamätal na skutky lásky, prenasledoval úbožiaka a chudobného v snahe usmrtiť človeka skrušeného srdca. ¹⁷ Rád vyslovoval kľatbu — nech dopadne naňho! Nedožičil požehnanie — nech sa vzdiali od neho! ¹⁸ Obliekal si kľatbu ako odev, nech vnikne do neho ako voda, ako olej do jeho kostí. ¹⁹ Nech mu je odevom, do ktorého sa halí, opaskom, ktorým sa stále opasuje. ²⁰ Toto nech je odplata od Hospodina mojim protivníkom, tým, čo zle hovoria proti mne. ²¹ Ty však, Hospodin, Pán, vytrhni ma pre česť svojho mena a nalož so mnou podľa dobroty svojej milosti, ²² lebo som úbohý, chudobný a srdce mám zranené. ²³ Musím odísť ako tieň, ktorý sa predlžuje, som ako strasená kobyľka. ²⁴ Kolená sa mi podlamujú od pôstu, z tela sa mi vytratil tuk. ²⁵ Som im na posmech, hľadia na mňa a potriasajú hlavou. ²⁶ Pomôž mi, Hospodin, môj Boh! Zachráň ma podľa svojho milosrdenstva! ²⁷ Nech zvedia, že to bola tvoja ruka, že si to urobil ty, Hospodin. ²⁸ Oni nech preklínajú — ty však žehnaj! Povstanú a zahanbia sa, tvoj služobník sa však bude radovať. ²⁹ Nech si moji žalobníci oblečú potupu, nech ich ako plášť halí hanba. ³⁰ Veľmi budem ďakovať Hospodinovi svojimi ústami, medzi mnohými ho budem chváliť, ³¹ lebo chudobnému stojí po pravici, aby ho zachránil pred tými, čo ho súdia.

Výrok Hospodina môjmu Pánovi

110 Dávidov žalm. Výrok Hospodina môjmu Pánovi: Sed po mojej pravici, kým nepoložím tvojich nepriateľov za podnožku tvojim nohám. ² Žezlo tvojej moci vystrie Hospodin zo Siona. Panuj uprostred svojich nepriateľov! ³ Tvoj ľud príde dobrovoľne v deň, keď povoláš do boja; v nádhere svätyne ako rosa z lona úsvitu sa objaví tvoje mužstvo. ⁴ Hospodin prisahal a neľutuje: Ty si kňaz naveky na spôsob Melchisedeka. ⁵ Pán je po tvojej pravici; v deň svojho hnevu rozdrví kráľov. ⁶ Bude súdiť uprostred národov, bude tam plno mŕtvol. Rozdrví hlavy mnohých krajín. ⁷ Cestou sa napije z potoka, vďaka čomu vztyčí hlavu.

Ďakujem Hospodinovi z celého srdca

111 Haleluja! (alef) Ďakujem Hospodinovi z celého srdca (bét) v kruhu úprimných, v zhromaždení. (gimel) ² Veľké sú skutky Hospodina, (dalet) skúmajú ich všetci, čo v nich majú záľubu. (hé) ³ Nádherné a velebné je jeho dielo, (vav) jeho spravodlivosť bude trvať navždy. (zajin) ⁴ Zastil pamiatku svojim divom; (chét) milostivý a milosrdný je Hospodin. (tét) ⁵ Dal pokrm tým, čo sa ho boja, (jód) na svoju zmluvu bude večne pamätať. (kaf) ⁶ Silu svojich skutkov oznámil svojmu ľudu: (lamed) a dal mu dedičstvo pohanov. (mém) ⁷ Pravda a právo sú diela jeho rúk, (nún) všetky jeho príkazy sú spoľahlivé. (samech) ⁸ Pevné sú na večné veky, (ajin) utvorené sú podľa pravdy a práva. (pé) ⁹ Vykúpenie poslal svojmu ľudu, (cadé) naveky ustanovil svoju zmluvu, (kóf) jeho meno je sväté a hrozné. (rés) ¹⁰ Počiatok múdrosti je bázeň pred Hospodinom; (sín) rozumní sú všetci, čo takto žijú. (tav) Jeho chvála trvá navždy.

Blahoslavený muž, ktorý sa bojí Hospodina

112 Haleluja! (alef) Blahoslavený muž, ktorý sa bojí Hospodina (bét) a v jeho príkazoch má veľkú záľubu. (gimel) ² Jeho potomstvo bude mocné na zemi, (dalet) pokolenie úprimných bude požehnané. (hé) ³ Hojnosť a bohatstvo je v jeho dome, (vav) jeho spravodlivosť trvá navždy. (zajin) ⁴ Úprimným zasvitne svetlo v tme, (chét) veď Boh je milostivý, milosrdný a spravodlivý. (tét) ⁵ Dobrý je ten, čo sa zľutúva, požičiava (jód) a spravuje veci rozvážne, (kaf) ⁶ nikdy sa nezachveje. (lamed) Vo večnej pamäti bude spravodlivý. (mém) ⁷ Nezlakne sa zlej správy, (nún) jeho srdce je pevné, dúfa v Hospodina. (samech) ⁸ Jeho srdce je neochvejné, nebude sa báť, (ajin) kým neuzrie pád svojich protivníkov. (pé) ⁹ Štedro dáva chudobným, (cadé) jeho spravodlivosť bude trvať navždy, (kóf) jeho moc slávne vynikne. (rés) ¹⁰ Uzrie to bezbožník a nazlostí sa, (sín) škripať bude zubami a zrúti sa. (tav) Túžba bezbožníkov vyjde nazmar.

Chváľte, Hospodinovi služobníci

113 Haleluja! Chváľte, Hospodinovi služobníci, chváľte meno Hospodina! ² Nech je velebené meno Hospodina odteraz až naveky! ³ Od východu slnka až po jeho západ Hospodinovo meno je hodné chvály. ⁴ Hospodin je vyvýšený nad všetky národy, jeho sláva siaha nad nebesia. ⁵ Kto je ako Hospodin, náš Boh, ktorý sídli vysoko ⁶ a hľadá do hĺbín neba i zeme? ⁷ On z prachu dvíha slabého, zo smetiska povyšuje biedneho, ⁸ aby ho posadil medzi kniežatá, kniežatá svojho ľudu. ⁹ Neplodnej umožňuje bývať v dome ako šťastnej matke synov. Haleluja!

Keď Izrael vychádzal z Egypta

114 Keď Izrael vychádzal z Egypta, dom Jákobov spomedzi ľudu cudzieho jazyka, ² Júda sa stal Božou svätynou, Izrael Božím vladárstvom. ³ More to videlo a ušlo, Jordán ustúpil, ⁴ vrchy poskakovali ako barance a pahorky ako jahňatá. ⁵ Čo ti je, more, že si ušlo, a tebe, Jordán, že si ustúpil? ⁶ Vrchy, prečo poskakujete ako barance? Pahorky, prečo skáčete ako jahňatá? ⁷ Chvej sa, zem, pred Pánom, pred Bohom Jáкова, ⁸ ktorý mení skalú na jazero a kmeň na pramene vôd.

Nie nám, Hospodin, nie nám

115 Nie nám, Hospodin, nie nám, ale tvojmu menu patrí česť pre tvoje milosrdenstvo a pre tvoju vernosť! ² Prečo majú hovoriť pohania: Kde je ich Boh? ³ Náš

Boh je na nebesiach, všetko robí podľa svojej vôle. ⁴ Ich modly sú striebro a zlato, dielo ľudských rúk. ⁵ Majú ústa, ale nehovoria, majú oči, ale nevidia, ⁶ majú uši, ale nepočujú, majú nosy, ale nečuchajú, ⁷ majú ruky, ale nehmatajú, majú nohy, ale nechodia, z hrdla hláska nevydajú. ⁸ Podobní im budú tí, čo ich zhotovujú, všetci, čo sa na ne spoliehajú. ⁹ Izrael, dúfaj v Hospodina! On je tvojou pomocou a štítom. ¹⁰ Áronovci, dúfajte v Hospodina! On je vašou pomocou a štítom. ¹¹ Hospodinovi ctelia, dúfajte v Hospodina! On vám je pomocou a štítom. ¹² Hospodin na nás pamätá, žehná nás; žehná dom Izraelov, žehná dom Áronov, ¹³ žehná tých, čo ctia Hospodina, malých i veľkých. ¹⁴ Kiež vás rozmnoží Hospodin, vás i vašich synov! ¹⁵ Požehnání, ktorí patríte Hospodinovi. On utvoril nebo i zem. ¹⁶ Nebesia patria Hospodinovi, zem dal ľuďom. ¹⁷ Mŕtvi nebudú chváliť Hospodina, nikto z tých, čo zostupujú do hrobového ticha, ¹⁸ ale my budeme dobrorečiť Hospodinovi odteraz až naveky. Haleluja!

Milujem Hospodina, lebo počul môj úpenlivý hlas

116 Milujem Hospodina, lebo počul môj úpenlivý hlas, ² lebo naklonil ku mne svoje ucho, keď som k nemu volal. ³ Zovreli ma putá smrti, prepadli ma úzkosti podsvetia, znášam len súženie a žiaľ. ⁴ Vzyval som však meno Hospodina. Prosím, Hospodin, zachráň mi život! ⁵ Hospodin je milostivý a spravodlivý, náš Boh sa zľutúva. ⁶ Hospodin chráni bezbranných, bol som bezmocný a pomohol mi. ⁷ Upokoj sa, moja duša, lebo Hospodin ti dobre urobil. ⁸ Zachránil si ma pred smrťou, moje oko pred slzami, moju nohu pred úrazom. ⁹ Pred Hospodinom budem chodiť v krajine živých. ¹⁰ Uveril som, preto hovorím: Bol som veľmi pokorený. ¹¹ V úzkosti som si povedal: Každý človek klame. ¹² Čím sa odvdáčim Hospodinovi za všetko dobré, čo mi urobil? ¹³ Pozdvihnem kalich spásy a budem vzývať meno Hospodina. ¹⁴ Čo som Hospodinovi sľúbil, splním pred všetkým jeho ľudom. ¹⁵ V Hospodinových očiach je vzácna smrť jeho zbožných. ¹⁶ Hospodin, som tvoj služobník, som tvoj služobník, syn tvojej služobnice. Rozviazal si mi putá. ¹⁷ Prinesiem ti obeť vďaky a budem vzývať meno Hospodina. ¹⁸ Čo som Hospodinovi sľúbil, splním pred všetkým jeho ľudom, ¹⁹ v nádвориach Hospodinovho domu, v tvojom strede, Jeruzalem. Haleluja!

Chváľte Hospodina, všetky národy

117 Chváľte Hospodina, všetky národy, oslavujte ho, všetci ľudia, ² lebo je nesmierne jeho milosrdenstvo voči nám a vernosť Hospodina až naveky! Haleluja!

Ďakujte Hospodinovi, lebo je dobrý

118 Ďakujte Hospodinovi, lebo je dobrý, lebo jeho milosrdenstvo trvá naveky. ² Nech povie Izrael: Jeho milosrdenstvo trvá naveky. ³ Nech povie dom Áronov: Jeho milosrdenstvo trvá naveky. ⁴ Nech povedia tí, čo sa boja Hospodina: Jeho milosrdenstvo trvá naveky. ⁵ V tiesni som vzyval Hospodina a Hospodin mi odpovedal a vyslobodil ma. ⁶ Hospodin je so mnou, nebojím sa. Čo mi urobí človek? ⁷ Hospodin je so mnou, medzi mojimi pomocníkmi, pohrdavo sa pozriem na tých, čo ma nenávidia. ⁸ Lepšie je utiekať sa k Hospodinovi, ako spoliehať sa na človeka. ⁹ Lepšie je utiekať sa k Hospodinovi, ako spoliehať sa na kniežatá. ¹⁰ Obklúčili ma všetky národy, ale v mene Hospodina som ich odrazil. ¹¹ Obklúčili ma, áno, obklúčili zovšadiaľ, ale v mene Hospodina som ich odrazil. ¹² Obklúčili ma ako včely, zhasli ako plameň z trnia, ale v mene Hospodina som ich odrazil. ¹³ Prudko na mňa dorážali, aby som padol, ale Hospodin mi pomohol. ¹⁴ Hospodin je

moja sila a pieseň, stal sa mi záchranou. ¹⁵ Hlas plesania nad záchrancom znie v stanoch spravodlivých. Hospodinova pravica mocne zasiahla. ¹⁶ Hospodinova pravica sa pozdvihla, Hospodinova pravica mocne zasiahla. ¹⁷ Neumriem, budem žiť a vyrozprávam skutky Hospodina. ¹⁸ Veľmi ma potrestal Hospodin, smrti ma však nevydal. ¹⁹ Otvorte mi brány spravodlivosti, vojdem nimi a poďakujem sa Hospodinovi. ²⁰ Toto je Hospodinova brána, ňou vchádzajú spravodliví. ²¹ Ďakujem ti, že si ma vypočul, že si sa mi stal záchranou. ²² Kameň, ktorý stavitelia zavrhlí, stal sa uholným kameňom. ²³ Stalo sa to na pokyn Hospodina: je to vec v našich očiach obdivuhodná. ²⁴ Toto je deň, ktorý urobil Hospodin, plesajme a radujme sa v ňom! ²⁵ Hospodin, prosím, pomôž! Hospodin, prosím, dopraj úspech! ²⁶ Požehnaný, kto prichádza v mene Hospodina! Žehnáme vás z Hospodinovho domu. ²⁷ Hospodin je Boh, osvecuje nás. Zoradte slávnostný sprievod s vetvami až k rohom oltára. ²⁸ Ty si môj Boh, ďakujem ti; vyvyšujem ťa, môj Bože! ²⁹ Ďakujte Hospodinovi, lebo je dobrý, lebo jeho milosrdenstvo trvá naveky.

Blahoslavení, čo žijú bezúhonne

119 (alef) Blahoslavení, čo žijú bezúhonne a správajú sa podľa Hospodinovho zákona. ² Blahoslavení, čo sa pridávajú jeho prikázani a hľadajú ho celým srdcom, ³ čo nepáchajú nepravosť, ale chodia po jeho cestách. ⁴ Vydal si svoje rozkazy, aby sa dôsledne dodržiavali. ⁵ Kiež sú moje cesty pevne zamerané, aby som zachoval tvoje ustanovenia! ⁶ Vtedy sa nezahanbím, keď budem brať ohľad na všetky tvoje prikázania. ⁷ Z úprimného srdca ti budem ďakovať, keď sa naučím tvoje spravodlivé predpisy. ⁸ Tvoje ustanovenia chcem zachovávať, len ma nikdy neopust! (bét) ⁹ Ako si mladý človek zachová čistotu? Keď sa bude držať tvojho slova. ¹⁰ Celým srdcom som ťa hľadal; nedopust, aby som odbočil od tvojich príkazov! ¹¹ V srdci som si skryl tvoju reč, aby som proti tebe nehrešil. ¹² Velebený buď, Hospodin! Nauč ma svoje ustanovenia! ¹³ Svojimi perami vymenúvam všetky výroky tvojich úst. ¹⁴ Život podľa tvojich prikázani ma teší viac než všetko bohatstvo. ¹⁵ O tvojich rozkazoch rozjímam, chcem mať na zreteli tvoje chodníky. ¹⁶ V tvojich ustanoveniach mám záľubu, na tvoje slovo nezabúdam. (gimel) ¹⁷ Rob dobre svojmu sluhovi, aby som žil a zachovával tvoje slovo! ¹⁸ Otvor mi oči, aby som videl divy tvojho zákona! ¹⁹ Som len hosť na zemi, neskrývaj predou mnou svoje príkazy! ²⁰ Duša sa mi ustavične umára túžbou za tvojimi predpismi. ²¹ Pyšných karháš; prekliati sú tí, čo odbočujú od tvojich príkazov. ²² Zbav ma hany a opovrhnutia, lebo sa pridržam tvojich prikázani. ²³ Hoci kniežatá zasadaajú a dohovárajú sa proti mne, tvoj sluha premýšľa o tvojich predpisoch. ²⁴ Tvoje rozhodnutia sú mi potešením, sú mojimi radcami. (dalet) ²⁵ Do prachu je stiesnená moja duša; oživ ma podľa svojho slova. ²⁶ Vyrozprával som ti o svojich cestách — odpovedal si mi. Nauč ma svoje ustanovenia. ²⁷ Daj mi pochopiť cestu tvojich príkazov, aby som premýšľal o tvojich predivných skutkoch. ²⁸ Duša mi slzí od žiaľu, pozdvihni ma svojím slovom. ²⁹ Odvráť ma od klamlivej cesty, z milosti daruj mi svoj zákon. ³⁰ Zvolil som si cestu pravdy, tvoje právne predpisy mám pred sebou. ³¹ Držím sa tvojich rozhodnutí, nedovoľ ma zahanbiť, Hospodin! ³² Budem bežať cestou tvojich príkazov, lebo si mi srdce posilnil. (hé) ³³ Ukáž mi, Hospodin, cestu svojich ustanovení, dôsledne sa jej budem pridržať. ³⁴ Daj mi pochopiť svoj zákon, aby som sa ho pridržal a zachovával ho celým srdcom. ³⁵ Voď ma cestou svojich prikázani, lebo v tom mám záľubu. ³⁶ Nakloň moje srdce k tvojim rozhodnutiam, nie k ziskuchtivosti. ³⁷ Odvráť moje oči, aby nehľadeli na márnosť, oživ ma na svojej ceste. ³⁸ Splň svojmu sluhovi svoj sľub, čo vedie k bázni pred tebou. ³⁹ Odvráť od mňa potupu, ktorej sa obávam, lebo tvoje rozhodnutia sú dobré. ⁴⁰ Po tvojich rozkazoch

túžim, oživ ma svojou spravodlivosťou. (vav) ⁴¹ Kiež tvoja milosť, Hospodin, zostúpi na mňa, i tvoja spása, ako si povedal, ⁴² aby som odpovedal tomu, kto ma potupuje, lebo dôverujem tvojmu slovu. ⁴³ Neber mi nikdy z úst slovo pravdy, lebo čakám na tvoje rozhodnutie. ⁴⁴ Ustavične chcem plniť tvoj zákon, naveky, navždy. ⁴⁵ Voľne sa budem prechádzať, lebo dbám na tvoje rozkazy. ⁴⁶ Pred kráľmi budem hovoriť o твоjich rozhodnutiach a nebudem sa hanbiť. ⁴⁷ Budem mať záľubu v твоjich príkazoch, ktoré som si zamiloval. ⁴⁸ Vystieram ruky k твоjim príkazom, ktoré som si zamiloval, a budem rozjímať o твоjich ustanoveniach. (zajin) ⁴⁹ Pamätaj na slovo, ktoré si dal tvojmu sluhovi, v ňom si mi dal nádej. ⁵⁰ V mojom pokorení mi je útechou, že tvoja reč ma oživí. ⁵¹ Pyšní sa mi náramne posmievajú, no ja sa od tvojho zákona neodchýlim. ⁵² Rozpomínam sa, Hospodin, na tvoje odveké rozhodnutia a teším sa. ⁵³ Rozhorčil som sa nad bezbožníkmi, ktorí opúšťajú tvoj zákon. ⁵⁴ Tvoje ustanovenia sú mi piesňami v príbytku, kde som hosťom. ⁵⁵ V noci spomínam na tvoje meno, Hospodin, chcem zachovávať tvoj zákon. ⁵⁶ To je môj údel, lebo sa pridržam твоjich rozkazov. (chét) ⁵⁷ Povedal som, Hospodin, моjim údelom je zachovávať tvoje slová. ⁵⁸ Celým srdcom hľadám tvoju priazeň, podľa svojho sľubu sa zmiluj nadou. ⁵⁹ Premýšľam o svojich cestách, chcem kráčať podľa твоjich napomenutí. ⁶⁰ Ponáhľam sa a neotálam zachovávať tvoje príkazy. ⁶¹ Povrazy bezbožných ma spútavajú, ale na tvoj zákon nezabúdam. ⁶² O polnoci vstávam, aby som ťa oslavoval pre tvoje spravodlivé rozhodnutia. ⁶³ Som druhom všetkých, čo sa ťa boja a plnia tvoje rozkazy. ⁶⁴ Hospodin, plná je zem tvojho milosrdenstva; nauč ma svoje ustanovenia! (tét) ⁶⁵ Preukázal si dobro tvojmu služobníkovi, Hospodin, podľa svojho slova. ⁶⁶ Uč ma доброте, múdrosti a poznaniu, lebo dôverujem твоjim príkazom. ⁶⁷ Kým som nebol pokorený, blúdil som; teraz však zachovávam tvoju reč. ⁶⁸ Ty si dobrý a preukazuješ dobro, nauč ma svoje ustanovenia. ⁶⁹ Pyšní ma neprávom obviňujú, ja sa však celým srdcom pridržam твоjich rozkazov. ⁷⁰ Ich srdce je necitlivé ako sadlo, ja však mám záľubu v tvojom zákone. ⁷¹ Bolo to dobre, že som bol pokorený, aby som sa naučil tvoje predpisy. ⁷² Zákon твоjich úst je mi vzácnejší než tisíce v zlate a striebre. (jód) ⁷³ Tvoje ruky ma utvorili a upevnili, pomôž mi pochopiť a naučiť sa tvoje príkazy. ⁷⁴ Tí, čo sa ťa boja, mavidia a potešia sa, pretože čakám na tvoje slovo. ⁷⁵ Viem, Hospodin, že tvoje rozhodnutia sú spravodlivé, právom si ma pokoril. ⁷⁶ Kiež ma poteší tvoja milosť, ako si sľúbil tvojmu služobníkovi. ⁷⁷ Kiež sa prejaví na mne tvoje zľutovanie, aby som žil, lebo tvoj zákon je моjim potešením. ⁷⁸ Kiež sú zahanbení pyšní, že mi bezdôvodne krivdili; ja však rozjímam o твоjich rozkazoch. ⁷⁹ Kiež sa vrátia ku mne tí, čo sa ťa boja, tí, čo tvoje rozhodnutia poznajú. ⁸⁰ Kiež je moje srdce bezúhonne podľa твоjich predpisov, aby som nebol zahanbený. (kaf) ⁸¹ Duša mi prahne po tvojej spase, čakám na tvoje slovo. ⁸² Oči mi prahnú po tvojej reči, keď sa pýtam: Kedy ma potešíš? ⁸³ Hoci som ako mech v dyme, nezabúdam na tvoje ustanovenia. ⁸⁴ Koľko dní ostáva tvojmu služobníkovi? Kedy odsúdiš tých, čo ma prenasledujú? ⁸⁵ Pyšní mi prichystali jamy — tí, čo nežijú podľa tvojho zákona. ⁸⁶ Všetky tvoje príkazy sú spoľahlivé. Pomôž mi! Bez príčiny ma prenasledujú. ⁸⁷ Takmer by ma boli odstránili zo zeme; ja som však neopustil tvoje rozkazy. ⁸⁸ Podľa svojej milosti ma oživ, aby som zachovával príkázania твоjich úst. (lamed) ⁸⁹ Hospodin, naveky pevne stojí v nebesiach tvoje slovo. ⁹⁰ Z pokolenia na pokolenie trvá tvoja vernosť; zem si upevnil a stojí. ⁹¹ Všetko stojí dodnes podľa твоjich predpisov a všetko ti slúži. ⁹² Keby mi tvoj zákon nebol útechou, bol by som zahynul vo svojom pokorení. ⁹³ Nikdy nezabudnem na tvoje rozkazy, lebo nimi si ma oživil. ⁹⁴ Tvoj som, zachráň ma, lebo skúmam tvoje rozkazy. ⁹⁵ Striehnú na mňa bezbožní, aby ma zahubili; no ja si všimam tvoje napomenutia. ⁹⁶ Videl som, že každá dokonalosť má medze, tvoj príkaz je však bez

medzí. (mém) ⁹⁷ Ako len milujem tvoj zákon! Celý deň o ňom rozjímam. ⁹⁸ Tvoje príkazy ma robia múdrejším, než sú moji nepriatelia, lebo sú moje naveky. ⁹⁹ Múdrejší som než všetci moji učitelia, lebo rozjímam o tvojich prikázaniach. ¹⁰⁰ Som rozvážnejší než starci, lebo plním tvoje rozkazy. ¹⁰¹ Pred každým krivolakým chodníkom zdržiavam svoje nohy, aby som zachovával tvoje slovo. ¹⁰² Od tvojich rozhodnutí sa neodchyľujem, lebo ty ma poučáš. ¹⁰³ Akú sladkú chuť má tvoja reč, mojim ústam je sladšia ako med. ¹⁰⁴ Tvoje rozkazy ma robia múdrejším, preto nenávidím každý chodník lži. (nún) ¹⁰⁵ Sviecou mojej nohe je tvoje slovo, svetlom môjmu chodníku. ¹⁰⁶ Prisahal som a chcem to dodržať, že zachovám tvoje spravodlivé rozhodnutia. ¹⁰⁷ Hospodin, som príliš pokorený, oživ ma podľa svojho slova. ¹⁰⁸ Hospodin, kiež sú ti milé obety mojich úst; nauč ma svoje predpisy. ¹⁰⁹ Život mám stále ohrozený, no na tvoj zákon nezabúdam. ¹¹⁰ Bezbožníci mi prichystali osídlo, od tvojich rozkazov sa však neodchyľujem. ¹¹¹ Tvoje príkazy sú mi dedičstvom naveky, lebo mi potešujú srdce. ¹¹² V srdci som sa rozhodol plniť tvoje ustanovenia navždy, až do konca. (samech) ¹¹³ Nenávidím nerozhodných, ale tvoj zákon milujem. ¹¹⁴ Ty si moje útočisko a záštita, na tvoje slovo čakám. ¹¹⁵ Vzdialte sa odo mňa, zlostníci, chcem sa pridržať príkazov svojho Boha. ¹¹⁶ Podopieraj ma podľa svojej reči, aby som žil, nezahanbi ma v mojej nádeji. ¹¹⁷ Podporuj ma a budem zachránený, ustavične budem dbať na tvoje ustanovenia. ¹¹⁸ Zavrhuješ všetkých, čo sa vzdalujú od tvojich ustanovení, lebo ich zmyšľanie je lživé. ¹¹⁹ Všetkých bezbožníkov zeme odstraňuješ ako trosku, preto milujem tvoje prikázania. ¹²⁰ Telo sa mi strachom chveje, bojím sa tvojich súdov. (ajin) ¹²¹ Konám podľa práva a spravodlivosti, nevydaj ma mojim utláčateľom. ¹²² Zabezpeč blaho svojho služobníka, aby ma pyšní neutláčali! ¹²³ Oči mi hynú túžbou po tvojej spásе, po tvojej spravodlivej reči. ¹²⁴ Nalož so svojím služobníkom podľa svojej milosti, nauč ma svoje ustanovenia. ¹²⁵ Som tvojím služobníkom, urob ma chápaným, aby som poznal tvoje prikázania. ¹²⁶ Hospodin, je čas zasiahnuť, tvoj zákon sa porušuje. ¹²⁷ Milujem tvoje prikázania viac ako zlato, viac ako rýdze zlato. ¹²⁸ Všetky tvoje rozkazy pokladám za správne, nenávidím každý chodník lži. (pé) ¹²⁹ Tvoje príkazy sú obdivuhodné, preto ich moja duša zachováva. ¹³⁰ Výklad tvojich slov osvecuje, neskúsených robí rozumnými. ¹³¹ Dychtivo otvárať ústa, lebo túžim po tvojich prikázaniach. ¹³² Obráť sa ku mne, zmiluj sa nado mnou, ako robíš tým, čo milujú tvoje meno. ¹³³ Upevni moje kroky svojím výrokom, nedovoľ, aby ma ovládla nejaká neprávosť. ¹³⁴ Vykúp ma z útľaku ľudí, aby som dodržal tvoje rozkazy. ¹³⁵ Rozjasni svoju tvár nad svojím služobníkom, nauč ma svoje ustanovenia. ¹³⁶ Moje oči ronía prúdy slz, lebo tvoj zákon sa nedodržiava. (cadé) ¹³⁷ Spravodlivý si, Hospodin, tvoje rozhodnutia sú správne. ¹³⁸ Rozkázal si, aby tvoje príkazy boli spravodlivé a úplne spoľahlivé. ¹³⁹ Horlenie za teba ma stravuje, moji protivníci zabudli na tvoje slová. ¹⁴⁰ Tvoja reč je rýdza, tvoj služobník ju miluje. ¹⁴¹ Som malý a opovrhnutý, no na tvoje rozkazy nezabúdam. ¹⁴² Tvoja spravodlivosť je spravodlivosť večná, tvoj zákon je pravda. ¹⁴³ Súženie a úzkosť na mňa doliehajú, no tvoje príkazy sú mi potešením. ¹⁴⁴ Spravodlivosť tvojich príkazov je večná, urob ma chápaným, aby som žil. (kóf) ¹⁴⁵ Z celého srdca volám, odpovedz mi, Hospodin, budem sa pridržať tvojich ustanovení. ¹⁴⁶ K tebe volám, zachráň ma, chcem plniť tvoje príkazy. ¹⁴⁷ Pred svitaním vstávam, o pomoc volám, na tvoje slovo čakám. ¹⁴⁸ Moje oči sa budia skôr než nočné stráže a premýšľam o tom, čo si povedal. ¹⁴⁹ Vo svojej milosti ma vypočuj, Hospodin, zachovaj mi život podľa svojho práva! ¹⁵⁰ Blížia sa ku mne tí, čo sa ženú za podlosťou, vzdalujú sa od tvojho zákona. ¹⁵¹ Ty, Hospodin, si blízko, všetky tvoje predpisy sú pravda. ¹⁵² Dávno viem z tvojich prikázaní, že si ich ustanovil naveky. (rés) ¹⁵³ Pozri na moje pokorenie a vytrhni ma, lebo som nezabudol na tvoj zákon. ¹⁵⁴ Rozsúď môj spor a zastaň sa ma,

zachovaj ma pri živote, ako si povedal. ¹⁵⁵ Spása je ďaleko od bezbožníkov, lebo sa nezaujímajú o tvoje ustanovenia. ¹⁵⁶ Tvoje zľutovanie, Hospodin, je veľké, oživ ma podľa svojich rozhodnutí. ¹⁵⁷ Mnoho je tých, čo ma prenasledujú a sužujú, ale od tvojich príkazov sa neodchýlim. ¹⁵⁸ S odporom hľadím na odpadlíkov, lebo nezachovávajú tvoje slovo. ¹⁵⁹ Vidíš, že milujem tvoje rozkazy, Hospodin, podľa svojho milosrdenstva mi zachovaj život! ¹⁶⁰ Podstatou tvojho slova je pravda, tvoje spravodlivé rozhodnutia sú večné. (šín) ¹⁶¹ Kniežatá ma prenasledujú bez príčiny, moje srdce sa však bojí len tvojho slova. ¹⁶² Z tvojej reči sa radujem ako ten, kto nachádza hojnú korisť. ¹⁶³ Nenávidím lož, protiví sa mi, tvoj zákon milujem. ¹⁶⁴ Sedemkrát za deň ťa chválím za tvoje spravodlivé sudy. ¹⁶⁵ Tí, čo milujú tvoj zákon, majú hojnosť pokoja, nemajú sa o čo potknúť. ¹⁶⁶ V nádeji očakávam tvoju spásu, Hospodin, a plním tvoje príkazy. ¹⁶⁷ Moja duša sa pridŕža tvojich príkazov, veľmi ich milujem. ¹⁶⁸ Pridŕžam sa tvojich rozkazov a predpisov, ty poznáš všetky moje cesty. (tav) ¹⁶⁹ Hospodin, nech moje volanie prenikne k tebe, urob ma chápaným podľa svojho slova. ¹⁷⁰ Kiež dôjde k tebe moja úpenlivá prosba, vyslobod' ma podľa svojho sľubu. ¹⁷¹ Nech moje pery prekypujú chválou, lebo ma učíš zachovávať svoje ustanovenia. ¹⁷² Kiež môj jazyk ospevuje tvoju reč, lebo všetky tvoje príkazy sú spravodlivé. ¹⁷³ Kiež mi tvoja ruka pomôže, lebo som si vyvolil tvoje rozkazy. ¹⁷⁴ Hospodin, túžim po tvojej spase, tvoj zákon je mi potešením. ¹⁷⁵ Kiež moja duša žije a chváli ťa, kiež mi tvoje sudy pomáhajú. ¹⁷⁶ Blúdím ako stratená ovca. Hľadaj svojho služobníka, veď som nezabudol na tvoje prikázania.

K Hospodinovi som volal v súžení

120 Pútnická pieseň. K Hospodinovi som volal v súžení a on mi odpovedal. ² Hospodin, zachráň ma pred lživými perami a úlisným jazykom. ³ Čo si zaslúžiš, čo ťa stihne, ty jazyk úlisný? ⁴ Ostré šípy hrdinu so žeravým uhlím z borievčia. ⁵ Beda mi, že musím žiť ako hosť v Mešechu, bývať v stanoch Kedáru! ⁶ Pridlho už bývam s tými, čo nenávidia pokoj. ⁷ Kým ja hovorím o pokoji, oni chystajú boj.

Svoje oči dvíham k vrchom

121 Pútnická pieseň. Svoje oči dvíham k vrchom. Odkiaľ mi príde pomoc? ² Moja pomoc je od Hospodina, ktorý vytvoril nebo i zem. ³ Nedopustí, aby sa ti noha zachvela. Nedrieme tvoj strážca. ⁴ Nedrieme veru ani nespí ten, čo stráži Izrael. ⁵ Hospodin je tvoj strážca. Hospodin je ti záštitou po pravici. ⁶ Slnko ti cez deň neublíži ani mesiac v noci. ⁷ Hospodin ťa ochráni pred každým zlom, on ti ochráni život. ⁸ Hospodin bude chrániť tvoj odchod i príchod odteraz až naveky.

Potešil som sa, keď mi povedali

122 Pútnická Dávidova pieseň. Potešil som sa, keď mi povedali: Pôjdeme do Hospodinovho domu! ² Naše nohy už stoja v tvojich bránach, Jeruzalem. ³ Jeruzalem je vystavaný ako mesto pospájané do jediného celku. ⁴ Ťa vystupujú kmene, kmene Hospodina, podľa príkazu pre Izrael velebiť meno Hospodina. ⁵ Tam stoja súdne stolce, stolce Dávidovho domu. ⁶ Jeruzalemu vyprosujte pokoj. Kiež v pokoji žijú tí, čo ťa milujú! ⁷ Kiež je pokoj na tvojich hradbách, istota v tvojich palácoch! ⁸ Pre svojich bratov a priateľov hovorím: Pokoj v tebe! ⁹ Pre dom Hospodina, nášho Boha, chcem prosieť o tvoje blaho.

Svoje oči dvíham k tebe

123 Pútnická pieseň. Svoje oči dvíham k tebe, čo tróniš na nebesiach. ² Ako oči sluhov hľadia na ruku svojich pánov, ako oči slúžky na ruku svojej panej, tak hľadia

naše oči na Hospodina, nášho Boha, kým sa nezmluje nad nami. ³ Zmluj sa nad nami, Hospodin, zmluj sa nad nami, lebo sme presýtení opovrhovaním. ⁴ Naša duša je presýtená posmechom sebaistých, pohrdaním pyšných.

Keby Hospodin nebol s nami

124 Pútnická Dávidova pieseň. Keby Hospodin nebol s nami, nech povie Izrael — ² keby Hospodin nebol s nami, keď proti nám povstali ľudia, ³ boli by nás zaživa pohltili, keď vzbĺkol ich hnev proti nám. ⁴ Voda by nás bola zatopila, jej prívál by sa bol cez nás prevalil. ⁵ Vzduťaté vody by sa boli cez nás prevalili. ⁶ Nech je velebený Hospodin, že nás nevydal za korisť ich zubom! ⁷ Naša duša je ako vtáča, ktoré uniklo z osídla vtáčnika. Osídlo sa roztrhlo a my sme unikli. ⁸ Naša pomoc je v mene Hospodina, stvoriteľa neba i zeme.

Tí, čo sa spoliehajú na Hospodina

125 Pútnická pieseň. Tí, čo sa spoliehajú na Hospodina, sú ako vrch Sion: nepohne sa, trvá naveky. ² Ako sú vrchy vôkol Jeruzalema, tak je Hospodin vôkol svojho ľudu odteraz až naveky. ³ Nespočinie teda žezlo bezbožnosti nad územím spravodlivých, aby spravodliví nesiahli po bezpráví. ⁴ Hospodin, dobre rob dobrým, tým, čo majú úprimné srdce! ⁵ Nech však tých, čo sa dávajú na krivolaké cesty, Hospodin zaženie aj s páchatelmi neprávosti! Pokoj nad Izraelom!

Ked' Hospodin zmenil údel Siona

126 Pútnická pieseň. Ked' Hospodin zmenil údel Siona, boli sme ako vo sne. ² Vtedy sme mali ústa plné smiechu a jazyk plesania. Vtedy sa medzi pohanmi hovorilo: Hospodin urobil pre nich veľké veci! ³ Hospodin urobil pre nás veľké veci, radovali sme sa. ⁴ Zmeň náš údel, Hospodin, ako riečiska v Negeve! ⁵ Tí, čo rozsievajú so slzami, budú žať s plesaním. ⁶ S plačom vychádza ten, čo rozsieva semeno; s plesaním sa však vráti a donesie snopy.

Ak Hospodin nestavia dom

127 Pútnická pieseň. Šalamúnova. Ak Hospodin nestavia dom, márne sa namáhajú tí, čo ho stavajú; ak Hospodin nestráži mesto, márne bedlí strážnik. ² Márne za- včasu vstávate, neskoro si líhate a jedávate chlieb tvrdej námahy; on zatiaľ svojmu milému dáva spánok. ³ Dedičstvo Hospodina sú synovia, odmena je plod života. ⁴ Čím sú šípy v ruke hrdinu, tým sú synovia splodení v mladosti. ⁵ Blahoslavený muž, ktorý si nimi naplnil tulec; nevyjde na hanbu, keď bude rokovať s nepriateľmi v bráne.

Blahoslavený každý, kto sa bojí Hospodina

128 Pútnická pieseň. Blahoslavený každý, kto sa bojí Hospodina, kto chodí po jeho cestách. ² Keď sa budeš živiť v práce svojich rúk, budeš blažený a dobre sa ti bude vodiť. ³ Tvoja žena bude v tvojom dome ako úrodný vinič; tvoji synovia budú okolo tvojho stola ako mladé olivy. ⁴ Hľa, takto bude požehnaný muž, ktorý sa bojí Hospodina. ⁵ Nech ťa požehná Hospodin zo Siona, aby si videl blaho Jeruzalema po všetky dni svojho života ⁶ a uzrel synov svojich synov. Pokoj nad Izraelom!

Často ma sužovali od mladosti

129 Pútnická pieseň. Často ma sužovali od mladosti — nech povie Izrael — ² často ma sužovali od mladosti, ale ma nepremohli. ³ Oráči mi orali po chrbte, vyorávali

dlhé brázdy. ⁴ Spravodlivý je Hospodin, rozťal povrazy bezbožníkov. ⁵ Nech sa zahanbia a ustúpia všetci, čo nenávidia Sion. ⁶ Nech sú ako tráva na strechách, ktorá uschne skôr, než ju vytrhnú, ⁷ ktorou si kosec nenaplní hrst ani náruč ten, kto viaže snopy. ⁸ Okolo-
idúci nepovedia: Nech na vás spočinie požehnanie Hospodina! Žehnáme vás v mene
Hospodina.

Z hlbín volám k tebe, Hospodin

130 Pútnická pieseň. Z hlbín volám k tebe, Hospodin. ² Pane, počuj môj hlas; keď
tvoje ucho pozorne vypočuje hlas môjho vzdychania. ³ Ak si budeš, Hospodin,
v pamäti uchovávať neprávosti, Pane, kto obstojí? ⁴ Ty však máš moc odpúšťať, aby cítili
bázeň pred tebou. ⁵ Čakám na Hospodina. Moja duša čaká na jeho slovo. ⁶ Moja duša
čaká na Pána viac ako strážcovia na ráno, viac ako strážcovia na ráno. ⁷ Izrael, čakaj na
Hospodina, lebo od Hospodina je milosť a od neho je plné vykúpenie. ⁸ On vykúpi Izrael
zo všetkých jeho neprávostí.

Hospodin, moje srdce nie je pyšné

131 Pútnická Dávidova pieseň. Hospodin, moje srdce nie je pyšné, moje oči nie sú
hrdé. Nejdem za veľkými vecami ani za tým, čo nemôžem dosiahnuť. ² Radšej
som si utíšil a upokojil dušu, ako sa nasýtené dieťa utíši pri matke. Moja duša je ako
nasýtené dieťa. ³ Izrael, čakaj na Hospodina odteraz až naveky.

Hospodin, pamätaj na Dávida

132 Pútnická pieseň. Hospodin, pamätaj na Dávida, na všetko, čo podstúpil, ² keď
prisahal Hospodinovi a dal sľub Jákobovmu Mocnému: ³ Nevojdem do sta-
nu, v ktorom bývam, neľahnem si na lôžko, na ktorom odpočívam, ⁴ očiam nedoprajem
spánok ani viečkam zdiemnutie, ⁵ kým Hospodinovi nenájdem miesto, príbytok Jáko-
bovmu Mocnému. ⁶ Počuli sme, že archa zmluvy je v Efrate, našli sme ju na Jaarských
nivách. ⁷ Vojdime do jeho príbytkov, klaňajme sa pri podnožke jeho nôh. ⁸ Vstaň, Hospo-
din, zaujmi miesto svojho odpočinku, ty i archa tvojej moci! ⁹ Nech sa tvoji kňazi odejú
spravodlivosťou a tvoji zbožní nech plesajú. ¹⁰ Pre svojho služobníka Dávida neodmietni
svojho pomazaného. ¹¹ Hospodin prisahal vernosť Dávidovi, neodstúpi od nej: Jedného
potomka z tvojho rodu posadím po tebe na trón. ¹² Ak tvoji synovia dodržia moju zmluvu
i prikázania, ktoré ich naučím, potom ich synovia na večné veky budú sedieť na tvojom
tróne. ¹³ Veď Hospodin si vyvolil Sion, chcel ho mať za príbytok: ¹⁴ Toto bude miesto
môjho odpočinku na večné veky; tu budem bývať, lebo som si ho želal. ¹⁵ Jeho pokrm
bohato požehnám, jeho chudobných nasýtím chlebom. ¹⁶ Jeho kňazov odejem spásou
a jeho zbožní nadšene zaplesajú. ¹⁷ Postarám sa, aby tam vyrástol Dávidov roh, horiacu
sviecu pripravím svojmu pomazanému. ¹⁸ Hanbou odejem jeho nepriateľov, na ňom sa
však bude ligotať kráľovská koruna.

Aké je dobré a milé

133 Pútnická Dávidova pieseň. Aké je dobré a milé, keď sú bratia spolu! ² Je to sťa
najvzácnejší olej na hlavu, čo steká na bradu, na Áronovu bradu, čo steká na
okraj jeho rúcha. ³ Je to sťa rosa na Chermóne, čo padá na sionské vrchy. Tam udeľuje
Hospodin požehnanie a život naveky.

Dobrorečte Hospodinovi

134 Pútnická pieseň. Dobrorečte Hospodinovi všetci jeho služobníci, čo v noci stojaci bedlíte v Hospodinovom dome. ² Pozdvihnite ruky k svätyni a dobrorečte Hospodinovi. ³ Nech ťa zo Siona požehnáva Hospodin, ktorý utvoril nebo i zem!

Chváľte meno Hospodina

135 Haleluja! Chváľte meno Hospodina, chváľte ho, služobníci Hospodina, ² ktorí stojíte v Hospodinovom dome, na nádvoriach domu nášho Boha. ³ Chváľte Hospodina, lebo Hospodin je dobrý, ospevujte jeho meno, lebo je lúbezné. ⁴ Hospodin si totiž vyvolil Jáкова, Izrael za svoje vlastníctvo. ⁵ Ja viem, že Hospodin je veľký; náš Pán prevyšuje všetkých bohov. ⁶ Hospodin koná, čo chce, na nebi i na zemi, v moriach i vo všetkých hĺbinách. ⁷ Z odľahlých končín privádza oblaky, bleskami sprevádza dážď, vypúšťa vietor zo svojich skrýš. ⁸ On pozabíjal egyptských prvorodencov od ľudí po dobytok; ⁹ zoslal znamenia a zázraky tebe, Egypt, faraónovi a všetkým jeho služobníkom. ¹⁰ Porazil mnohé národy a pozabíjal mocných kráľov: ¹¹ Sichóna, kráľa amorejského, Óga, kráľa bášanského, a všetky kráľovstvá Kanaánu. ¹² Ich krajinu dal do dedičstva, do dedičstva Izraelu, svojmu ľudu. ¹³ Hospodin, tvoje meno je večné, pamiatka na teba, Hospodin, je z pokolenia na pokolenie. ¹⁴ Hospodin obráni svoj ľud, nad svojimi služobníkmi sa zľutuje. ¹⁵ Modly pohanov sú striebro a zlato, výtvor ľudských rúk. ¹⁶ Majú ústa, ale nemôžu hovoriť. Majú oči, ale nemôžu vidieť. ¹⁷ Majú uši, ale nemôžu počuť, ani v ich ústach niet dychu. ¹⁸ Im sa budú podobáť ich tvorcovia, každý, kto sa na ne spolieha. ¹⁹ Dom Izraela, dobroreč Hospodinovi! Dom Árona, dobroreč Hospodinovi! ²⁰ Dom Léviho, dobroreč Hospodinovi! Vy, čo sa bojíte Hospodina, dobrorečte Hospodinovi! ²¹ Pochválený buď Hospodin zo Siona, ten, ktorý prebýva v Jeruzaleme! Haleluja!

Ďakujte Hospodinovi, lebo je dobrý

136 Ďakujte Hospodinovi, lebo je dobrý, lebo jeho milosrdenstvo trvá naveky. ² Ďakujte Bohu bohov, lebo jeho milosrdenstvo trvá naveky. ³ Ďakujte Pánovi pánov, lebo jeho milosrdenstvo trvá naveky. ⁴ Jedine on koná veľké divy, lebo jeho milosrdenstvo trvá naveky. ⁵ Dômyselne utvoril nebesia, lebo jeho milosrdenstvo trvá naveky. ⁶ Na vodách rozprestrel zem, lebo jeho milosrdenstvo trvá naveky. ⁷ Utvoril veľké svetlá, lebo jeho milosrdenstvo trvá naveky. ⁸ Slnko má vládnuť vo dne, lebo jeho milosrdenstvo trvá naveky. ⁹ Mesiac a hviezdy majú vládnuť v noci, lebo jeho milosrdenstvo trvá naveky. ¹⁰ Pozabíjal egyptských prvorodencov, lebo jeho milosrdenstvo trvá naveky. ¹¹ Odtiaľ vyviedol Izrael, lebo jeho milosrdenstvo trvá naveky. ¹² Mocnou rukou a vystretým ramenom, lebo jeho milosrdenstvo trvá naveky. ¹³ Rozdelil Trstinové more, lebo jeho milosrdenstvo trvá naveky. ¹⁴ Previedol ním Izrael, lebo jeho milosrdenstvo trvá naveky. ¹⁵ Faraóna i s vojskom vrhol do Trstinového mora, lebo jeho milosrdenstvo trvá naveky. ¹⁶ Svoj ľud viedol púšťou, lebo jeho milosrdenstvo trvá naveky. ¹⁷ Porazil veľkých kráľov, lebo jeho milosrdenstvo trvá naveky. ¹⁸ Pozabíjal mocných kráľov, lebo jeho milosrdenstvo trvá naveky. ¹⁹ Amorejského kráľa Sichóna, lebo jeho milosrdenstvo trvá naveky. ²⁰ Bášanského kráľa Óga, lebo jeho milosrdenstvo trvá naveky. ²¹ Ich krajinu dal do dedičstva, lebo jeho milosrdenstvo trvá naveky. ²² Do dedičstva svojmu služobníkovi Izraelovi, lebo jeho milosrdenstvo trvá naveky. ²³ Spomenul si na nás v našom ponížení, lebo jeho milosrdenstvo trvá naveky. ²⁴ Oslobodil nás od našich protivníkov, lebo jeho milosrdenstvo trvá naveky. ²⁵ Všetkým tvorom dáva pokrm, lebo jeho milosrdenstvo trvá naveky. ²⁶ Ďakujte Bohu nebies, lebo jeho milosrdenstvo trvá naveky.

Pri babylonských riekach

137 Pri babylonských riekach, tam sme sedávali a plakávali, keď sme spomínali na Sion. ² Tam sme na vrby vešali svoje citary. ³ Tí, čo nás ta odviekli, žiadali, aby sme im zaspievali; radostný spev chceli tí, čo nás sužovali: Zaspievajte nám sionské piesne! ⁴ Ako by sme mohli spievať pieseň Hospodina v cudzej krajine? ⁵ Keby som zabudol na teba, Jeruzalem, nech sa zabudne na moju pravicu! ⁶ Nech sa mi jazyk prilepí na podnebie, ak sa nerozpamätám na teba, ak mi Jeruzalem nebude vrcholom radosti. ⁷ Pripomeň, Hospodin, synom Edómu deň Jeruzalema, keď volali: Zbúrajte, zbúrajte ho do základov! ⁸ Dcéra Babylonu, ty ničiteľka, blažený, kto ti primerane odplatí, čo si nám spôsobila! ⁹ Blažený, kto tvoje deti pochyťá a roztrieska o skalu.

Ďakujem ti z celého srdca

138 Dávidov. Ďakujem ti z celého srdca a pred božstvami ťa ospevujem. ² Vrhám sa na tvár pred tvojím svätým chrámom a oslavujem tvoje meno pre tvoje milosrdenstvo a vernosť, lebo si nadovšetko zvelebil svoje meno a svoje slovo. ³ Keď som volal k tebe, odpovedal si mi, dodal si mi odvalu a posilnil si ma. ⁴ Budú ti ďakovať, Hospodin, všetci králi zeme, keď vypočujú slová tvojich úst. ⁵ Budú ospevovať Hospodinove cesty, lebo veľká je Hospodinova sláva. ⁶ Hospodin je na výsostiach, a predsa hľadá na poníženieho, pyšného však zďaleka pozná. ⁷ Aj keď som v súžení, ty ma zachováš pri živote, ruku vystieraš proti hnevu mojich nepriateľov, tvoja pravica ma zachráni. ⁸ Hospodin dokončí svoj zámer so mnou. Hospodin, tvoje milosrdenstvo trvá naveky. Neopúšťaj dielo svojich rúk!

Hospodin, ty ma skúmaš a poznáš

139 Zbormajstrovi. Dávidov žalm. Hospodin, ty ma skúmaš a poznáš. ² Ty vieš o mne, či si sadám a či vstávam, i môj úmysel zďaleka poznáš. ³ Ty pozoruješ, či chodím, či ležím, o všetkých mojich cestách vieš. ⁴ Ešte nemám slovo na jazyku a ty, Hospodin, už vieš, čo chcem povedať. ⁵ Obkľučuješ ma zo všetkých strán, svoju ruku kladieš na mňa. ⁶ Žasnem nad tvojím poznaním, je privysoko, nedosiahnem ho. ⁷ Kam by som odišiel pred tvojím Duchom, kam by som utiekol pred tvojou tvárou? ⁸ Keby som vystúpil na nebesia, si tam, keby som si ustlal v podsvetí, si tam. ⁹ Keby som mal krídla rannej zory a usadil by som sa pri najvzdialenejšom mori, ¹⁰ aj ta by ma priviedla tvoja ruka a tvoja pravica by sa ma ujala. ¹¹ Keby som povedal: Možno ma skryje tma, ale aj noc bude svetlom vôkol mňa, ¹² veď nijaká tma nie je dosť tmavá; noc ti svieti ako deň, tma ti je sťa svetlo. ¹³ Veď ty si mi vytvoril ľadviny, v matkinom živote si ma utkal. ¹⁴ Ďakujem ti, že si ma predivne vytvoril; tvoje skutky sú obdivuhodné, to si veľmi dobre uvedomujem. ¹⁵ Moje kosti neboli skryté pred tebou, keď som vznikol v skrytosti, utkávaný v najspodnejších častiach zeme. ¹⁶ Tvoje oči ma videli už v zárodku, všetko to bolo zapísané v tvojej knihe; dni boli určené, skôr než ktorýkoľvek z nich nastal. ¹⁷ Ako si vážim tvoje myšlienky, Bože, aký nesmierny je ich počet. ¹⁸ Keby som ich mal spočítat, bolo by ich ako piesku. Len čo sa zobudím, som s tebou. ¹⁹ Kiežby si, Bože, zabil bezbožníka! Vzdialte sa odo mňa, krvilační muži! ²⁰ Tí sa na teba ľstivo odvolávajú a zneužívajú tvoje meno. ²¹ Hospodin, nemám azda nenávidieť tých, čo teba nenávidia? Nemám si vari sprotiviť tým, čo povstávajú proti tebe? ²² Nenávidím ich, naskrze ich nenávidím, stali sa mi nepriateľmi. ²³ Skúmaj ma, Bože, a poznaj moje srdce, skúšaj ma a poznaj moje zmyšľanie! ²⁴ Hľaď, či som na ceste trápenia a veď ma cestou večnosti!

Zbav ma, Hospodin, zlého človeka

140 Zbormajstrovi. Žalm. Dávidov. ² Zbav ma, Hospodin, zlého človeka, chráň ma pred násilníkom, ³ pred tými, čo v srdci myslia len na zlé, každý deň vyvolávajú rozbroje. ⁴ Brúsia si jazyky ako hady, na perách majú jed ako vretenice. — Sela — ⁵ Hospodin, ochraňuj ma pred rukami bezbožníka, zachovaj ma pred násilníkmi, čo mi chcú podraziť nohy. ⁶ Pyšní mi nastavili slučku, sieť z povrazov mi rozprestrelí pri ceste, nachystali mi osídla. — Sela — ⁷ Hovorím Hospodinovi: Ty si môj Boh! Počuj hlas môjho vzdychania, Hospodin! ⁸ Hospodin, Pán, moja mocná spása, hlavu mi kryješ v deň boja. ⁹ Hospodin, nesplň želania bezbožníka, nedovoľ, aby sa uskutočnili jeho zámery, nech sa nevypína. — Sela — ¹⁰ Kiež na hlavu tých, čo ma obkľučujú, padne nešťastie, ktoré privoľávajú na iných. ¹¹ Nech padne na nich žeravé uhlie, nech ich Boh vrhne do hlbín, aby nevstali. ¹² Ohovárač nech neobstojí v krajine, násilníka nech postihne nešťastie, aby padol. ¹³ Viem, že Hospodin rozrieši spor biedneho, chudobným vymôže právo. ¹⁴ Len spravodliví budú chváliť tvoje meno, úprimní budú bývať pred tvou tvárou.

Hospodin, k tebe volám

141 Dávidov žalm. Hospodin, k tebe volám, ponáhľaj sa ku mne; počuj môj hlas, keď volám k tebe! ² Nech je moja modlitba pred tebou ako kadidlo, moje zdvihnuté ruky ako večerná obeta. ³ Hospodin, postav mi k ústam stráž a hliadku k dverám mojich pier. ⁴ Nedovoľ, aby sa moje srdce priklonilo k zlému a dopustilo sa bezbožnosti s páchatelmi nepravosti, aby som nemal záľubu v ich pôžitkoch. ⁵ Keď ma udrie spravodlivý, je to milosť, keď ma pokarhá, je to olej na hlavu; moja hlava to neodmietne. Napriek ich zlobe moja modlitba trvá. ⁶ Keď padnú do tvrdých rúk svojich sudcov, budú počuť, aké vládne sú moje slová. ⁷ Ako keď sa orie a brázdí zem, tak sa zosýpajú naše kosti do hrdla podsvetia. ⁸ Hospodin, Pán, k tebe hľadia moje oči, v teba dúfam, nezbav ma života. ⁹ Chráň ma pred nástrahou, ktorú prichystali, aj pred osídlami páchatelov nepravosti. ¹⁰ Nech bezbožníci spoločne padnú do vlastných sietí, kým ja prejdem.

Nahlas volám k Hospodinovi

142 Dávidov poučný žalm. Modlitba, keď bol v jaskyni. ² Nahlas volám k Hospodinovi, nahlas volám k Hospodinovi o zmilovanie. ³ Pred ním vylievam svoj žal, rozprávam o svojom súžení. ⁴ Keď môj duch chradne, ty aj vtedy poznáš môj chodník. Na ceste, ktorou idem, mi nastavili osídlo. ⁵ Pozri sa napravo a uvidíš: nikto ma nechce poznať. Nemám kam utiecť, nikto sa o môj život nestará. ⁶ Hospodin, k tebe volám, hovorím: Ty si moje útočisko, môj podiel v krajine žijúcich! ⁷ Pozoruj môj nárek, lebo som veľmi zubožený. Oslobod' ma od tých, čo ma prenasledujú, lebo sú mocnejší než ja. ⁸ Vyved' ma zo žalára, aby som chválil tvoje meno! Spravodliví ma obstúpia, keď sa ma ujmeš.

Hospodin, počuj moju modlitbu

143 Dávidov žalm. Hospodin, počuj moju modlitbu, počúvaj moje úpenlivé prosby, odpovedz mi pre svoju pravdu, pre svoju spravodlivosť. ² Nesúď sa so svojím služobníkom; veď pred tebou nikto zo živých nie je spravodlivý. ³ Nepriateľ ma prenasleduje, môj život zráža k zemi, do temnôt ma posadil ako tých, čo dávno zomreli. ⁴ Duch môj chradne, srdce mi tuhne. ⁵ Myslím na zašlé dni, rozjímam o všetkých твоjich skutkoch, uvažujem o diele твоjich rúk. ⁶ K tebe vystieram svoje ruky; moja duša túži po tebe ako zem po vode. — Sela — ⁷ Čím skôr mi odpovedz, Hospodin, duch môj ochabuje; neskrý-

vaj svoju tvár predo mnou, aby som sa nepodobal tým, čo zostupujú do hrobu. ⁸ Hneď zrána mi prejav svoju milosť, lebo v teba dúfam. Daj mi poznať cestu, ktorou mám ísť, lebo k tebe pozdvihujem svoju dušu. ⁹ Oslobod' ma od mojich nepriateľov, Hospodin, u teba hľadám útočisko. ¹⁰ Nauč ma plniť tvoju vôľu, veď ty si môj Boh. Kiež ma tvoj dobrý duch vedie po rovnej zemi. ¹¹ Hospodin, pre svoje meno zachováš ma nažive, pre svoju spravodlivosť ma vyvedieš z úzkosti. ¹² Pre svoju milosť zničíš mojich nepriateľov, odstrániš všetkých, čo ma sužujú, veď som tvoj služobník.

Nech je zvelebený Hospodin, moja skala

144 Dávidov. Nech je zvelebený Hospodin, moja skala, ktorý učí moje ruky bojovať, moje prsty viesť vojnu. ² Moje milosrdenstvo a moja pevnosť, môj hrad a môj záchranca, môj štít, ktorým sa kryjem. On mi podmaňuje môj ľud. ³ Hospodin, čože je človek, že sa k nemu priznávaš; a syn človeka, že naňho myslíš? ⁴ Človek sa podobá vánku, jeho dni sú ako miznúci tieň. ⁵ Hospodin, nakloň nebesia a zostúp, dotkni sa vrchov, aby sa z nich dymilo! ⁶ Zasiahni bleskom a rozpráš ich, vystrel šípy a zmät' ich! ⁷ Vystri ruku z výsosti, vytrhni ma a vyslobod' z veľkých vôd, z rúk cudzincov, ⁸ ktorých ústa hovoria lož, ktorých pravica je zradná. ⁹ Bože, budem ti spievať novú pieseň, na desaťstrunovej harfe ti budem hrať. ¹⁰ Ty, ktorý pomáhaš kráľom, čo zachraňuješ svojho služobníka Dávida pred zhubným mečom, ¹¹ zachráň ma a vytrhni ma z rúk cudzincov, ktorých ústa hovoria lož, ktorých pravica je zradná. ¹² Kiež sú šťastní naši synovia vo svojej mladosti ako urastené štepy, naše dcéry ako stĺpy tesané podľa chrámového vzoru. ¹³ Naše sýpkys nech sú plné, nech dávajú hojnosť všetkého. Našich oviec nech sú na tisíce, na desaťtisíce na našich pasienkoch, ¹⁴ náš dobytok nech je plodný. Nech nás nepostihne nešťastie ani odvrátenie, ani žalostný nárek na uliciach. ¹⁵ Blahoslavený ľud, ktorému sa takto vodí, blahoslavený ľud, ktorého Bohom je Hospodin!

Budem ťa vyvyšovať, môj Boh a kráľ

145 Dávidov chválospev. (alef) Budem ťa vyvyšovať, môj Boh a kráľ, dobrorečiť tvoju menu na večné veky. (bét) ² Deň čo deň ti budem dobrorečiť, chváliť tvoje meno na večné veky. (gimel) ³ Veľký je Hospodin, hoden každej chvály, jeho veľkosť sa nedá vystihnúť. (dalet) ⁴ Pokolenie pokoleniu chváli tvoje činy, hlása tvoje hrdinské skutky. (hé) ⁵ Úchvatnú slávu tvojej veleby a tvoje zázračné diela chcem ospevovať. (vav) ⁶ Hovoriť budú o moci tvojich úžasných skutkov, ja chcem rozprávať o tvojich veľkých činoch. (zajin) ⁷ Budú šíriť pamiatku tvojej veľkej dobroty a plesáť nad tvojou spravodlivosťou. (chét) ⁸ Hospodin je milostivý a milosrdný, zhovievavý a láskyplný. (tét) ⁹ Hospodin je dobrotivý voči všetkým, zľutúva sa nad všetkými stvoreniami. (jód) ¹⁰ Nech ťa chvália, Hospodin, všetky tvoje skutky, nech ti dobrorečia tvoji verní. (kaf) ¹¹ Nech hovoria o tvojom slávnom kráľovaní, nech rozprávajú o tvojej moci, (lamed) ¹² aby sa ľudia dozvedeli o tvojich hrdinských skutkoch a o slávnej nádhere tvojho kráľovstva. (mém) ¹³ Tvoje kráľovstvo pretrvá všetky veky, tvoja vláda všetky pokolenia. (samech) ¹⁴ Hospodin podopiera všetkých padajúcich, dvíha všetkých sklúčených. (ajin) ¹⁵ Na teba sa upierajú oči všetkých, ty im dávaš pokrm v pravý čas. (pé) ¹⁶ Otváraš svoju ruku a ochotne sytiš všetko, čo žije. (cadé) ¹⁷ Hospodin je spravodlivý vo všetkom, čo koná, a milostivý vo všetkých svojich skutkoch. (kóf) ¹⁸ Hospodin je blízky všetkým, čo ho vzývajú, všetkým, čo ho vzývajú úprimne. (rés) ¹⁹ Plní želanie tých, čo sa ho boja, počuje, keď volajú o pomoc, a pomáha im. (šin) ²⁰ Hospodin chráni všetkých, čo ho milujú, ale všetkých bezbožníkov zahubí. (tav) ²¹ Moje ústa budú chváliť Hospodina, a všetko tvorstvo nech dobrorečí jeho svätému menu ...na večné veky.

Chváľ, duša moja, Hospodina!

146 Haleluja! Chváľ, duša moja, Hospodina! ² Chváliť budem Hospodina, kým žijem, hrať a spievať budem svojmu Bohu po celý život. ³ Nespoliehajte sa na kniežatá, na človeka, lebo nemôže pomôcť. ⁴ Keď vyjde z nich duch, vrátia sa do zeme, v ten deň padnú ich plány. ⁵ Blahoslavený ten, komu pomáha Boh Jáкова, kto sa spolieha na Hospodina, svojho Boha. ⁶ On utvoril nebo, zem, more a všetko, čo je v nich. On zachováva vernosť naveky. ⁷ On obhaja právo utláčaných, hladným dáva chlieb. Hospodin vyslobodzujú väzňov. ⁸ Hospodin dáva slepým zrak, Hospodin dvíha sklúčených, Hospodin miluje spravodlivých. ⁹ Hospodin chráni cudzincov, ujíma sa sirotu a vdovu, ale marí zámery bezbožníkov. ¹⁰ Hospodin bude kraľovať naveky. Sion, tvoj Boh bude vládnuť z pokolenia na pokolenie. Haleluja!

Aké dobré je ospevovať nášho Boha

147 Haleluja! Aké dobré je ospevovať nášho Boha, je to príjemné a patrí sa ho chváliť. ² Hospodin buduje Jeruzalem a zhromažďuje rozhnaných z Izraela; ³ uzdravuje skrúsených srdcom a obväzuje im rany. ⁴ On určil počet hviezd a všetky volá po mene. ⁵ Veľký a všemocný je náš Pán, jeho múdrosť je nesmierna. ⁶ Hospodin sa ujíma pokorných, bezbožných ponízuje až po zem. ⁷ Spievajte Hospodinovi pieseň vďaky, spievajte nášmu Bohu pri zvuku citary. ⁸ Nebesia zahaľuje mračnami, na zem zosiela dážď, vršky odieva trávou. ⁹ Dobytku dáva krmivo a mladým havranom, čo si krákaním žiadajú. ¹⁰ Nekochá sa v sile koňa, nemá záľubu v svaloch muža. ¹¹ Hospodin má záľubu v tých, čo sa ho boja, v tých, čo očakávajú jeho milosť. ¹² Jeruzalem, oslavuj Hospodina, Sion, chváľ svojho Boha! ¹³ On spevnil závery tvojich brán, požehnal tvojich synov v tebe. ¹⁴ Tvojimi hraniciami zabezpečuje pokoj, syti ťa najlepšou pšenitou. ¹⁵ Posiela na zem svoju reč, rýchlo sa šíri jeho slovo. ¹⁶ On sype sneh ako vlnu, srieň rozsýpa ako popol, ¹⁷ ľadovec rozhadzuje ako odrobiny chleba. Kto odolá jeho mrazu? ¹⁸ Pošle slovo, nastáva odmäk, zošle vietor, a vody prúdia. ¹⁹ Svoje slovo oznámil Jákovovi, svoje ustanovenia a rozhodnutia Izraelovi. ²⁰ Neurobil tak inému národu, preto nepoznali jeho rozhodnutia. Haleluja!

Chváľte Hospodina z nebies

148 Haleluja! Chváľte Hospodina z nebies, chváľte ho na výsostiach! ² Chváľte ho, všetci jeho anjeli, chváľte ho, všetky jeho zástupy! ³ Chváľte ho, slnko i mesiac, chváľte ho, všetky jagavé hviezdy! ⁴ Chváľte ho, nebesia nebies i vody, ktoré sú nad nebesami! ⁵ Kiež chvália meno Hospodina, lebo on rozkázal a boli stvorené. ⁶ Postavil ich na večné veky; vydal rozkaz, ktorý nepominie. ⁷ Chváľte Hospodina zo zeme: morské obludy i všetky oceány, ⁸ oheň, ľadovec, sneh i hmla, víchrica, čo spĺňa jeho slovo, ⁹ vrchy a všetky pahorky, ovocné stromy a všetky cédre, ¹⁰ divá zver a všetok dobytok, plazy a okridlené vtáctvo, ¹¹ pozemskí králi a všetky národy, kniežatá a všetci sudcovia zeme, ¹² mládenci a panny, starí i mladí! ¹³ Kiež chvália meno Hospodina, lebo len jeho meno je vyvýšené; jeho veleba je nad zemou i nebom. ¹⁴ Vyvýšil roh svojho ľudu na chválu všetkých svojich verných, Izraelitov, ľudu, ktorý mu je blízky. Haleluja!

Spievajte Hospodinovi novú pieseň

149 Haleluja! Spievajte Hospodinovi novú pieseň, chválospev o ňom v zhromaždení zbožných. ² Nech sa teší Izrael zo svojho Stvoriteľa, nech synovia Siona jasajú nad svojím Kráľom. ³ Nech tancom chvália jeho meno, nech mu spievajú pri zvuku bubna

a citary. ⁴ Hospodin má záľubu vo svojom ľude, pokorných ozdobí spásou. ⁵ Nech zbožní jasajú v sláve, nech plesajú na svojich lôžkach. ⁶ Nech svojím hrdlom velebia Boha a v ruke majú dvojsečný meč, ⁷ aby sa pomstili pohanom a potrestali národy, ⁸ aby ich kráľov spúťali reťazami a ich šľachticov železnými okovami, ⁹ aby ich súdili podľa písaného práva. Je to česť pre všetkých jeho zbožných. Haleluja!

Chváľte Boha v jeho svätyni

150 Haleluja! Chváľte Boha v jeho svätyni, chváľte ho na jeho vznešenej oblohe! ² Chváľte ho pre jeho hrdinské skutky, chváľte ho pre jeho nesmiernu veľkosť! ³ Chváľte ho zvukom trúby, chváľte ho harfou a gitarou! ⁴ Chváľte ho bubnom a tancom, chváľte ho lýrou a flautou! ⁵ Chváľte ho ľubozvučnými cimbalmi! Chváľte ho dunivými cimbalmi! ⁶ Nech všetko, čo dýcha, chváli Hospodina! Haleluja!

PRÍSLOVIA

Zámer knihy

1 Príslovia Šalamúna, Dávidovho syna, izraelského kráľa, ² ako spoznať múdrosť a správnu výchovu, ako pochopiť rozumné výroky, ³ ako si zabezpečiť vynikajúce vzdelanie, spravodlivosť, právo a statočnosť, ⁴ aby neskúsení ľudia získali rozvážnosť a mladík poznanie a obozretnosť. ⁵ Nech múdry počúva a obohatí sa o vedomosti, nech rozumný získa skúsenosť, ⁶ aby pochopil príslovia a prirovnania, slová mudrcov a ich záhady. ⁷ Bázeň pred Hospodinom je začiatkom poznania, múdrosťou a výchovou len blázni pohŕdajú.

Výstrahy synovi

⁸ Syn môj, počúvaj otcovo napomenutie a nepodceňuj matkino poučenie, ⁹ lebo oni sú pôvabným vencom na tvojej hlave a náhrdelníkom na tvojom krku. ¹⁰ Syn môj, keby ťa hriešnici navádzali na zlé, neprivoľ. ¹¹ Keby vraveli: Pod s nami, striehnime a prelejme krv a bez príčiny strojme úklady nevinnému. ¹² Zhltnime ľudí zaživa ako podsvetie, úplne celých, ako keď zostupujú do hrobu. ¹³ Získame tak všetok cenný majetok; naplníme si domy korisťou. ¹⁴ Spoj svoj osud s naším a všetci budeme mať jeden mesec. ¹⁵ Syn môj, nekráčaj s nimi po ceste, zadrž nohu od ich chodníka. ¹⁶ Veď ich nohy utekajú za zlom a ponáhľajú sa prelievať krv. ¹⁷ — Nadarmo sa rozťahuje sieť, keď to vtáky vidia. — ¹⁸ Oni však striehnú na vlastnú krv a proti sebe stroja úklady. ¹⁹ Také sú chodníky každého, kto baží po zisku: príde o život.

Múdrosť napomína

²⁰ Múdrosť na ulici kričí, hlasne volá na námestiach, ²¹ na baštách znie jej volanie a v mestských bránach prednáša reči: ²² Vy neskúsení, dokedy budete mať radi prostoduchosť, a dokedy sa budú posmešníci schuti vysmievať a blázni nenávidieť poznanie? ²³ Venujte pozornosť mojim výčitkám! Hľa, vylejem na vás svojho ducha, oznámim vám svoje slová. ²⁴ Pretože som vás volala, a vy ste sa vzpierali, vystrela som ruku, no nikto si to nevšímal, ²⁵ odmietli ste každú moju radu a na moje výčitky ste nedbali, ²⁶ aj ja sa budem z vašej záhuby smiať a posmievať sa, keď na vás doľahne strach, ²⁷ keď ako búrka príde na vás záhuba a váš zánik sa priženie sťa víchrica, keď na vás doľahne úzkosť a súženie. ²⁸ Potom budú na mňa volať, ale ja sa neozvem, budú ma vyhľadávať, no nenájdu ma, ²⁹ pretože nenávideli poznanie, nezvolili si bázeň pred Hospodinom, ³⁰ moju radu odmietli a pohrdli každou mojou výčitkou. ³¹ Nech sa len najedia plodov svojho konania a nasýtia sa svojimi zámermi. ³² Neskúsených totiž zabije ich poblúdenie a bláznov zahubí ich bezstarostnosť; ³³ kto však mňa počúva, bude žiť v bezpečí, pokojne bez strachu zo zla.

Ovocie múdrosti

2 Syn môj, ak prijmeš moje výroky, ak budeš zachovávať moje prikázania ² a napínať ucho za múdrosťou, prikláňať svoje srdce za rozumnosťou, ³ keď budeš prosieť o rozum, hlasne sa dovolávať rozumnosti, ⁴ ak ju budeš hľadať ako striebro a slediť za ňou ako za skrytými pokladmi, ⁵ potom porozumieš bázni pred Hospodinom a nájdeš Božie poznanie. ⁶ Hospodin totiž dáva múdrosť a z jeho úst vychádza poznanie a rozumnosť. ⁷ Poskytne pomoc statočným, bude štítom tým, čo konajú čestne, ⁸ ustráži chodníky práva a bude dohliadať na cestu zbožných. ⁹ Potom porozumieš spravodlivosti a právu, statočnosti a všetkému, čo

vedie k dobru,¹⁰ lebo múdrosť ti vojde do srdca a poznanie ti oblaží dušu.¹¹ Rozvaha bude nad tebou bdieť a rozumnosť ťa bude strážiť,¹² aby ťa uchránila od zlej cesty, od človeka, čo vraví zvrátenosti.¹³ Od tých, čo zanechali priame chodníky a vykročili na temné cesty,¹⁴ čo sa tešia z konania zla a radostne jasajú nad najhoršími zvrátenosťami.¹⁵ Od tých, ktorých cesty sú pokrivené a krivolaké sú ich chodníky;¹⁶ zachráni ťa od cudzej ženy a od cudzinky s lískavými rečami,¹⁷ ktorá zanechala priateľa svojej mladosti a zabudla na zmluvu svojho Boha.¹⁸ Jej dom sa nakláňa k smrti, jej cesty vedú k duchom mŕtvych.¹⁹ Nevráti sa nikto z tých, čo zašli k nej, nevzkročia viac na chodníky života.²⁰ Preto sa uberaj cestou dobrých a drž sa chodníka spravodlivých.²¹ Veď len statoční budú bývať v krajine a bezúhonní v nej zostanú,²² no bezbožníci budú vyťatí z krajiny a neverní budú z nej vykorenení.

Múdrosť a Božia bázeň

3 Syn môj, nezabudni na moju náuku a tvoje srdce nech dodržiava moje príkazy,² lebo ti predĺžia dni a roky života a pridajú ti pokoj.³ Milosrdenstvo a vernosť nech ťa neopustia. Priviaž si ich na krk, napíš si ich na tabuľu srdca⁴ a získaš si tak priazeň a dobrú povesť v očiach Boha a ľudí.⁵ Dôveruj celým srdcom Hospodinovi a nespoliehaj sa na svoj rozum.⁶ Na všetkých svojich cestách ho poznávaj a on sám ti urovná chodníky.⁷ Nerob sa múdrom vo svojich očiach, ale maj bázeň pred Hospodinom a odvráť sa od zla.⁸ Uzdraví sa tvoje telo a vzpružia sa tvoje kosti.⁹ Ucti si Hospodina zo svojho majetku a z prvotín každej úrody;¹⁰ potom sa tvoje sýpkky naplnia obilím a tvojimi lismi bude pretekať mušť.¹¹ Syn môj, neodvrhuj Hospodinovu výchovu a nezarmucuj sa pre jeho karhanie,¹² lebo Hospodin karhá toho, koho miluje, ako otec syna, ktorého má rád.

Cena múdrosti

¹³ Blažený človek, čo našiel múdrosť, a muž, čo získal rozumnosť!¹⁴ Veď získať ju je lepšie, než vlastniť striebro, jej zisk je nad rýdze zlato.¹⁵ Je cennejšia ako šperky a nevyrovná sa jej nič z toho, čo máš rád.¹⁶ V jej pravici je dlhý vek, v ľavici zasa bohatstvo a sláva.¹⁷ Jej cesty sú príjemné a všetky jej chodníky sú pokoj.¹⁸ Je stromom života pre tých, čo sa ňou posilňujú, blažení sú tí, čo sa jej pridržajú.¹⁹ Múdrostou položil Hospodin základy zeme, nebesia upevnil rozumnosťou.²⁰ Pomocou jeho poznania sa roztvorili hlbiny a z oblakov padala rosa.²¹ Syn môj, nespúšťaj to z očí a zachovaj si múdrosť a rozvahu.²² Budú pre teba životom, ozdobou na tvojom krku.²³ Potom pôjdeš bezpečne svojou cestou a noha sa ti nepotkne.²⁴ Keď si budeš líhať, nebudeš sa strachovať, uložíš sa a bude sa ti sladko spať.²⁵ Neboj sa náhlej hrôzy ani nivočenia zo strany svojvoľných, že prídu,²⁶ lebo Hospodin sa ti stane oporou a nohu ti uchráni pred pascou.

Láska k blížnym

²⁷ Neodopri dobro tým, čo si ho zaslúžia, ak je v tvojej moci konať ho.²⁸ Nehovor svojmu blížnemu: Choď, príď opäť zajtra, potom ti dám, a pritom to máš.²⁹ Nezamýšľaj nič zlé proti svojmu blížnemu, ktorý býva v bezpečí pri tebe.³⁰ Nehádaj sa bezdôvodne s človekom, ak ti neurobil nič zlé.³¹ Nezávid' násilníkovi a nezvoľ si nijakú z jeho ciest,³² lebo podlý človek sa protiví Hospodinovi, ktorý k priamym ľuďom prechováva dôveru.³³ Kliatba Hospodina spočíva na dome bezbožníka, no príbytok spravodlivých požehnáva.³⁴ Posmeškárom sa vysmieva, no poníženým udeľuje milosť.³⁵ Múdri zdedia slávu, kým hlupáci si odnesú hanbu.

Otcovské poučenie

4 Počúvajte, synovia, poučenie otca a usilujte sa spoznať rozumnosť.² Veď vám dávam dobré poučenie, neopúšťajte preto moju náuku!³ Veď aj ja som bol dieťaťom svojho

otca, útlý a jediný v očiach mojej matky, ⁴ poučal ma a vravel mi: Tvoje srdce nech sa pevne drží mojich slov, zachovávaj moje príkazy a budeš žiť. ⁵ Získaj múdrosť, nadobudni rozumnosť, nezabudni na moje slová a neodkloň sa od nich. ⁶ Neopušť ju a bude ňa chrániť, miluj ju a bude ňa strážiť. ⁷ Začiatkom múdrosti je toto: získaj múdrosť, za všetko, čo si nadobudol, kúp si rozumnosť. ⁸ Povznes ju a povýši ňa, pociť ňa, ak si ju privinieš. ⁹ Položí ti na hlavu pôvabný veniec, obdarí ňa vzácnou korunou. ¹⁰ Počúvaj a prijmi moje výroky, syn môj, a znásobia sa ti roky života. ¹¹ Poučam ňa o ceste múdrosti, vediem ňa po chodníkoch počestnosti. ¹² Keď kráčaš, neskrátia sa tvoje kroky, keď budeš utekať, nepotkneš sa. ¹³ Drž sa pevne výchovy, nepusti sa jej, zachovávaj ju, veď ona je tvoj život. ¹⁴ Nenastúp na chodník bezbožných a nekráčaj po ceste zlých ľudí. ¹⁵ Vyhni sa jej a nekráčaj po nej, odvráť sa od nej a obíď ju. ¹⁶ Veď oni nejdú spať, kým neurobia zlo, nepremôže ich spánok, kým niekomu nepodrazia nohy, ¹⁷ jedia chlieb zloby a pijú víno násilia. ¹⁸ Chodník spravodlivých je ako svetlo brieždenia, ktorého jas prechádza do plného dňa. ¹⁹ Chodník bezbožníkov je sťa temnota, nevedia, na čom sa potknú. ²⁰ Syn môj, dávaj pozor na moje slová, nakloň svoje ucho k mojim výrokom! ²¹ Nespúšťaj ich z očí, chráň si ich v hĺbke srdca. ²² Veď sú životom pre tých, čo ich nachádzajú, sú zdravím pre celé ich telo. ²³ Pri plnej ostrážitosti si stráž srdce, lebo z neho vychádza život. ²⁴ Odstráň faloš zo svojich úst a úskočné pery nech sú ďaleko od teba. ²⁵ Nech tvoje oči hľadia priamo, tvoj pohľad nasmeruj pred seba. ²⁶ Vyrovnaj chodník pre svoje nohy a všetky tvoje cesty nech sú isté. ²⁷ Nezaboč doprava ani doľava, odvráť nohu od zla.

Varovanie pred cudzou ženou

5 Syn môj, všimni si moju múdrosť, k mojej rozumnosti nakloň svoje ucho, ² aby si si zachoval rozvahu a tvoje pery uchránili poznanie. ³ Pery cudzej ženy síce pretekajú medom, jej ústa sú slizkejšie než olej, ⁴ ale jej koniec je horký ako palina a ostrý ako dvojsečný meč. ⁵ Jej nohy zostupujú k smrti, jej kroky vedú do podsvetia, ⁶ nedrží sa cesty života, ale jej chodníky blúdia a ona nevie kam. ⁷ Preto ma teraz, synovia, počúvajte a neodkláňajte sa od výrokov mojich úst. ⁸ Vzdial' od nej svoju cestu a nepribližuj sa k dverám jej domu, ⁹ aby si tak svoju česť nevydal iným a svoje roky surovcovi, ¹⁰ aby sa cudzí nenasytili tvojou mocou a dom cudzinca neobohatili tvojou námahou. ¹¹ Inak budeš na konci stenať, keď bude hynúť celé tvoje telo. ¹² Potom povieš: Ako som len nenávidel napomínanie a moje srdce pohrdalo výčitkami, ¹³ nepočúval som hlas svojich učiteľov a nenakláňal som si ucho k tým, čo ma učili. ¹⁴ Takmer som upadol do všetkého zla uprostred zhromaždenia a spoločenstva.

Láska k vlastnej žene

¹⁵ Pi vodu z vlastnej studne, vodu vyvierajúcu z tvojej studničky! ¹⁶ Majú sa vylievať von tvoje pramene a po uliciach potoky vôd? ¹⁷ Nech patria len tebe samému, a nie aj cudzincom! ¹⁸ Nech je požehnaný tvoj prameň, raduj sa zo ženy svojej mladosti! ¹⁹ Je sťa by utešená laň a pôvabná srna; nech ňa opájajú jej prsia po celý čas, ustavične sa kochaj v jej láske. ²⁰ Prečo by si sa mal kochať v cudzej žene, syn môj, prečo by si mal objímať ňadrá inej? ²¹ Veď pred Hospodinom sú cesty každého človeka, on zvažuje všetky jeho kroky. ²² Bezbožníka dolapia jeho vlastné neprávosti, bude zovretý v putách svojich hriechov. ²³ Zomrie, lebo sa mu nedostalo výchovy, bude sa zmietat' pre svoju veľkú hlúposť.

Proti zárukám

6 Syn môj, ak si sa zaručil za svojho blízkeho a zaviazal si sa za cudzieho človeka, ² ak si sa zaplietol do výrokov svojich úst, a chytil si sa do rečí svojich úst, ³ urob toto, syn

môj, aby si sa zachránil: pretože si padol do rúk svojho blížneho, choď, poníž sa a naliehaj na svojho blížneho. ⁴ Nedožič spánok očiam ani zdiemnutie mihalniciam! ⁵ Unikni ako gazela z ruky poľovníka, ako vtáča z ruky vtáčkara.

Proti lenivosti

⁶ Lenivec, zájdi k mravenisku, pozoruj cestičky mravca a zmúdrej. ⁷ Hoci nemá vodcu, predstaveného ani vládcu, ⁸ v lete si pripravuje potravu, cez žatvu si zhromažďuje pokrm.

⁹ Lenivec, dokedy budeš vyspávať, kedy vstaneš zo spánku? ¹⁰ Ešte si pospať, zdiemnuť trochu, ešte si zložiť ruky a odpočívať — ¹¹ no chudoba príde k tebe ako tulák a núdza sťa ozbrojený muž.

Proti falošnosti

¹² Naničhodník, podliak je ten, čo si vykračuje s falošnosťou v ústach, ¹³ žmurká okom, naznačuje nohami, ukazuje prstami, ¹⁴ vo svojom zvrátenom srdci snuje neustále zlo a rozosieva zvady. ¹⁵ Preto ho náhle postihne záhuba, zaraz bude zničený a nebude mu pomoci.

Sedem ohavností

¹⁶ Šesť vecí nenávidí Hospodin, sedem je pre neho ohavnosťou: ¹⁷ pyšné oči, falošný jazyk, ruky, čo prelievajú nevinnú krv, ¹⁸ srdce, čo snuje podlé plány, nohy, čo náhlivo bežia za zlom, ¹⁹ falošný svedok, čo šíri lži, a ten, čo vyvoláva zvady medzi bratmi.

Proti cudzoložstvu

²⁰ Syn môj, dodržiavaj prikázania svojho otca a neopúšťaj poučenie svojej matky! ²¹ Priväzuj si ich stále na srdce, obopni si ich okolo hrdla! ²² Na твоjich cestách ťa budú viesť, keď zaspíš, budú ťa strážiť, keď sa prebudíš, budú sa ti prihovárať. ²³ Prikázanie je totiž lampou, poučenie svetlom, výčitky pri výchove sú cestou života — ²⁴ uchráni ťa od zlej ženy a od úlisného jazyka cudzinky. ²⁵ Nebaž v srdci po jej kráse, nedaj sa opantať jej mihalnicami.

²⁶ Veď prostitútke stačí aj peceň chleba, no žena iného muža chce uloviť vzácny život. ²⁷ Môže vari muž v hrudi držať oheň a nespáliť si odev? ²⁸ Môže azda človek chodiť po žeravom uhli a nepopáliť si nohy? ²⁹ Takto pochodí ten, čo vychádza k žene svojho blížneho, nebude bez viny, ktokoľvek sa jej dotkne. ³⁰ Ľudia neopovrhnu zlodejom, ktorý kradne, aby sa nasýtil, keď hladuje, ³¹ ale keď ho chytia, nahradí to sedemnásobne, dá celý majetok svojho domu. ³² Ten, čo cudzoloží so ženou, stratil rozum, kto to robí, zničí sám seba. ³³ Postihnú ho rany a potupa, jeho hanba nebude zotrená. ³⁴ Veď žiarlivosť rozzúri muža, nedá sa uprosiť v deň pomsty. ³⁵ Nepristúpi na nijaké výkupné, neuspokojí sa, aj keby si znásobil úplatok.

Výzva na múdrosť

7 Syn môj, drž sa mojich slov, moje prikázania si uchovaj! ² Dbaj na moje prikazy a budeš žiť, na moje poučenie ako na zrenicu oka! ³ Priviaž si ich na prsty, napíš si ich na tabuľu srdca! ⁴ Povedz múdrosti: Ty si moja sestra, rozumnosť pomenuj: Príbuzná — ⁵ a uchráni ťa od cudzej ženy, od cudzinky s úlisnými rečami. ⁶ Keď som bol v okne, spoza mriežky som pozeral, ⁷ hľadel som na neskúsených, spoznal som medzi mladíkmi jedného, čo stratil rozum. ⁸ Prešiel ulicou za roh, vykračoval cestou k jej domu ⁹ za večerného súmraku, keď prichádzala temná noc. ¹⁰ Zrazu mu akási žena vyšla v ústrety, v odevе prostitútky a so zákerným zámerom; ¹¹ bola hlučná a zanovitá, jej nohy nemali v jej dome pokoja. ¹² Hneď bola na ulici a hneď zasa na námestí, na každom rohu striehla. ¹³ Zmocnila sa ho, pobožkala ho a nehanebne mu povedala: ¹⁴ Obety spoločenstva mám priniesť, dnes splním svoje sľuby. ¹⁵ Preto som ti vyšla v ústrety, hľadala som ťa usilovne, aby som ťa našla. ¹⁶ Prikrýla som svoje lôžko plachtami, pestrofarebnými látkami z egyptského plátna. ¹⁷ Navoňala som

svoju posteľ myrhou, aloou a škoricou. ¹⁸ Podť, spíjajme sa milovaním až do rána, potešujme sa láskaním! ¹⁹ Veď muž nie je doma, odišiel na ďalekú cestu. ²⁰ Vzal si mešec s peniazmi, príde domov, keď bude mesiac v splne. ²¹ Zviedla ho mnohým presvedčaním a zväbila ho líškavými rečami. ²² Zrazu išiel za ňou ako vôl, keď ho vedú na jatku, ako jeleň, čo sa chytá do pasce, ²³ kým mu šíp neprebodne pečeň, ako vtáča, čo sa vrhá do siete a nevie, že mu ide o život. ²⁴ A teraz, deti, počúvajte ma a dávajte pozor na slová mojich úst: ²⁵ Nech ti srdce neodbočí na jej cesty a netúlaj sa po jej chodníkoch! ²⁶ Veď je mnoho obetí, čo priviedla k pádu, a veľký počet tých, čo zmárnila. ²⁷ Jej dom je cesta do podsvetia, čo zostupuje do komnát smrti.

Volanie múdrosti

8 Vari múdrosť nevolá a rozum nevydáva svoj hlas? ² Na vrchole výšin popri ceste a na rázcestí stojí, ³ pri bránach, čo vedú do mesta, vo vchodoch dverí hlasito volá: ⁴ Na vás volám, muži, môj hlas znie ľudom! ⁵ Vy, neskúsení, osvojte si rozvážnosť, a vy, hlúpi, naučte sa rozlišovať! ⁶ Počúvajte len, veď podstatné veci rozpoviem a moje pery sa otvoria tomu, čo je správne. ⁷ Áno, moje podnebie vypovie pravdu, ale nepravosť je ohavná mojim perám. ⁸ Spravodlivé sú všetky reči mojich úst, niet v nich klamstva ani podvodu. ⁹ Všetky sú pochopiteľné pre rozumného človeka a pravdivé pre tých, čo nadobudli poznanie. ¹⁰ Prijmite moje napomenutie radšej ako striebro a poznanie radšej ako rýdze zlato. ¹¹ Lebo múdrosť je cennejšia než šperky, nevyrovňajú sa jej nijaké vytúžené veci.

Predstavenie múdrosti

¹² Ja, múdrosť, bývam s rozvážnosťou a našla som schopnosť rozlišovať. ¹³ Mať bázeň pred Hospodinom znamená nenávidieť zlo. Neznášam pýchu, nadutosť, cestu zla a ústa, čo prekrúcajú. ¹⁴ Mám dobrú radu a úspech, ja som rozumnosť a mám silu. ¹⁵ S mojou pomocou králi kralujú a kniežatá vydávajú správne ustanovenia. ¹⁶ S mojou pomocou vládnu vladári, vznešení a všetci spravodliví sudcovia. ¹⁷ Milujem tých, čo ma milujú. Tí, čo ma túžobne hľadajú, nachádzajú ma. ¹⁸ Pri mne nájdu bohatstvo a česť, trvalý blahobyt a spravodlivosť. ¹⁹ Moje plody sú lepšie než zlato, než rýdze zlato, a moja úroda je lepšia než číre striebro. ²⁰ Chodím po ceste spravodlivosti, po chodníkoch práva, ²¹ aby som zadovážila majetok tým, čo ma milujú, a naplnila ich pokladnice.

Pôvod múdrosti

²² Hospodin ma utvoril na začiatku svojho diela, pred svojimi dávnymi skutkami. ²³ Od večnosti som ustanovená, od začiatku, prv ako povstala zem. ²⁴ Ešte neboli priepastné hlbiny, zrodila som sa, keď ešte neboli pramene bohaté na vodu. ²⁵ Predtým, ako boli umiestnené vrchy, prv ako kopce som sa zrodila, ²⁶ kým neutvoril zem, priestranstvá a prvotný prach sveta. ²⁷ Keď upevňoval nebesia, bola som tam, keď vymedzoval obzor nad hlbínami, ²⁸ keď umiestňoval hore oblaky, keď mohutneli pramene hlbín, ²⁹ keď moru vymedzoval jeho hranice, aby sa vody neprelievali cez brehy, keď vyznačoval základy zeme, ³⁰ vtedy som stála verne po jeho boku. Deň čo deň som bola jeho potešením a hrávala som sa pred ním po celý čas, ³¹ hrala som sa vo svete, na jeho zemi a tešila som sa medzi ľuďmi.

Pozvanie múdrosti

³² Počúvajte ma teda, synovia! Blahoslavení sú, čo kráčajú po mojich cestách. ³³ Počujte napomenutie, aby ste zmúdreli, nezanedbávajte ho! ³⁴ Blahoslavený človek, čo ma počúva, keď bedlí deň čo deň pri mojich dverách a stráži pri verajach mojich brán! ³⁵ Veď kto ma nájde, nájde život a získa priazeň Hospodina. ³⁶ Kto však proti mne hreší, škodí sebe, všetci, čo ma nenávidia, milujú smrť.

Múdrosť pozýva na hostinu

9 Múdrosť si postavila dom, sedem stĺpov vytesala. ² Pozabíjala dobytok, namiešala víno aj stôl prestrela. ³ Vyslala svoje slúžky a z najvyššieho bodu mesta volá: ⁴ Kto je prostoduchý, nech zabočí sem! Nerozumným hovorí: ⁵ Podte, jedzte z môjho jedla a pite z vína, čo som namiešala! ⁶ Zanechajte prostoduchosť a budete žiť, kráčajte po ceste rozumnosti. ⁷ Kto dohovára posmeškárovi, utrži hanbu, kto karhá bezbožníka, potupu. ⁸ Nekarhaj posmeškára, aby ťa neznenávidel, pokarhaj múdreho a bude ťa mať rád. ⁹ Porad' múdremu a bude ešte múdrejší, pouč spravodlivého a rozšíri si poznanie. ¹⁰ Začiatkom múdrosti je bázeň pred Hospodinom, v poznaní Najsvätejšieho spočíva rozumnosť. ¹¹ Veď vďaka mne sa rozmnožia tvoje dni a pridajú sa ti roky života. ¹² Ak si múdry, sám pre seba si múdry, ak si však posmešník, sám sa budeš zodpovedať.

Hlúposť napodobňuje Múdrosť

¹³ Pani Hlúposť je nepokojná, neviazaná, ničomu nerozumie. ¹⁴ Vysedáva pri dverách svojho domu na najvyššom bode mesta, ¹⁵ aby pozvala okoloidúcich, čo kráčajú priamo svojimi cestami. ¹⁶ Kto je prostoduchý, nech zabočí sem! Nerozumným hovorí: ¹⁷ Ukradnutá voda je sladká, jedlo požívané v skrytosti je chutné. ¹⁸ Lenže nevie, že sú tam duchovia mŕtvych a že jej hostia sú v hĺbinách podsvetia.

Prvá Šalamúnova zbierka prísloví (10,1–24,22)

10 Šalamúnove príslovia. Múdry syn potešuje otca, ale hlúpy syn zarmucuje matku. ² Bezbožne získané poklady neprinášajú úžitok, spravodlivosť však vyslobodzuje zo smrti. ³ Hospodin nedopustí, aby spravodlivý hladoval, no žiadostivosť bezbožníkov zapudí. ⁴ Lenivá ruka spôsobuje chudobu, kým ruka usilovných obohacuje. ⁵ Kto zhromažďuje v lete úrodu, je múdry syn, kto však cez žatvu vyspáva, je syn, čo robí hanbu. ⁶ Na hlave spravodlivého spočinie hojné požehnanie, lež ústa bezbožníkov zastierajú násilie. ⁷ Pamiatka spravodlivého je požehnaním, ale meno bezbožníkov sa rozplynie. ⁸ Múdry srdcom prijíma príkazy, no uvravený blázon padne. ⁹ Kto kráča bezúhonne, kráča bezpečne, kým ten, čo chodí pomýlenými cestami, bude poznaný. ¹⁰ Kto žmurká okom, spôsobuje bôľ, no uvravený blázon padne. ¹¹ Ústa spravodlivého sú prameňom života, ale ústa bezbožníkov zastierajú násilie. ¹² Nenávisť vyvoláva rozbroje, kým láska zakrýva všetky prehrešky. ¹³ Na perách rozumného je múdrosť, na chrbte nerozumného však palica. ¹⁴ Múdri uchovávajú poznanie, lež ústa blázna prinášajú skazu. ¹⁵ Majetok boháča je jeho opevneným mestom, kým skazou núdzných je ich chudoba. ¹⁶ Odmena spravodlivého vedie k životu, no zisk bezbožníka k hriechu. ¹⁷ Na ceste života je ten, čo zachováva napomenutia, kto si však nevšíma dohováranie, blúdi. ¹⁸ Lživé pery zakrývajú nenávisť, kto šíri klebety, je hlupák. ¹⁹ Kto má veľa rečí, nie je bez prehešku, no ten, čo ovláda svoje pery, je rozumný. ²⁰ Čire striebro je jazyk spravodlivého, ale srdce bezbožníkov za veľa nestojí. ²¹ Pery spravodlivého zasycujú mnohých, blázni však hynú pre nerozumnosť. ²² Hospodinovo požehnanie obohacuje a neprináša nijaké trápenie. ²³ Tak ako pre hlupáka je zábavou páchanie zla, tak múdrosť je radosťou pre rozumného muža. ²⁴ Čoho sa bezbožník desí, to sa mu stane, ale spravodlivým sa želanie splní. ²⁵ Keď sa preženie víchrica, bezbožník neobstojí, no základ spravodlivého je trvalý. ²⁶ Ako ocot pre zuby a dym pre oči je lenivec pre tých, čo mu dávajú prácu. ²⁷ Bázeň pred Hospodinom predlžuje dni, kým roky bezbožníkov sa skracujú. ²⁸ Nádej spravodlivých vyvoláva radosť, no nádej bezbožníkov sa pomíne. ²⁹ Hospodinova cesta je pevnosťou pre bezúhonného, skazou pre tých, čo páchajú nepravosť. ³⁰ Spravodlivý sa nikdy nepohne, bezbožníci nebudú bývať v krajine. ³¹ Ústa spravodlivého plodia

múdrost', ale zvrátený jazyk bude odrezaný.³² Pery spravodlivého vedia, čo je milé, lež ústa bezbožníkov, čo je zvrátené.

11 Falošná váha sa protiví Hospodinovi, záleží mu na presnom závaží.² Keď príde pýcha, príde aj hanba, zatiaľ čo pokorní vlastnia múdrost'.³ Bezúhonnosť vedie statočných, podlosť zničí zradcov.⁴ V deň hnevu neosoží bohatstvo, kým spravodlivosť zachraňuje pred smrťou.⁵ Spravodlivosť vyrovnáva cestu bezúhonnému, bezbožník však upadá pre vlastnú zlobu.⁶ Spravodlivosť zachraňuje statočných, zradcovia sa chytia do pasce svojich žiadostivostí.⁷ Keď zomiera bezbožník, stráca sa jeho nádej a očakávanie ničomníkov vyjde navnicoč.⁸ Spravodlivý sa vyslobodí z úzkosti a jeho miesto zaujme bezbožník.⁹ Rúhavý človek ničí svojho blížneho ústami, spravodliví sa však zachránia poznaním.¹⁰ Keď sa darí spravodlivým, mesto jasá, pri zániku bezbožníkov plesá.¹¹ Požehnaním statočných sa zveľaduje mesto, ústami bezbožníkov však pustne.¹² Svojím blížnym pohŕda nerozumný, rozumný človek však mlčí.¹³ Kto chodí a ohovára, prezrádza tajnosti, no spoľahlivý človek ich udrží v sebe.¹⁴ Kde chyba vedenie, tam ľud upadá, v množstve radcov však spočíva záchrana.¹⁵ Kto sa zaručí za cudzieho, veľmi si uškodí, ale kto nenávidí záruky, je v bezpečí.¹⁶ Šlachetná žena nadobúda česť, kým násilníci získajú bohatstvo.¹⁷ Sám sebe robí dobre milosrdný človek, no ukrutník trýzni vlastné telo.¹⁸ Bezbožník získava klamnú odplatu, no ten, čo seje spravodlivosť, opravdivú odmenu.¹⁹ Áno, spravodlivosť vedie k životu, kto sa však pachtí za zlom, smeruje k smrti.²⁰ Skazení srdcom sa Hospodinovi protivia, lež bezúhonní v správaní sa mu páčia.²¹ Ruku na to, že zlý človek neunikne trestu, potomstvo spravodlivých je však zachránené.²² Ako zlatý krúžok v svinskom rypáku je žena pekná, ale rozmarná.²³ Túžbou spravodlivých je len dobro, nádejou bezbožníkov je iba hnev.²⁴ Jeden rozhadzuje a ešte mu pribúda, kým druhý šetrí viac ako treba a zakúša núdzu.²⁵ Štedrý človek zbohatne a kto dáva piť druhému, sám dostane piť.²⁶ Toho, kto zadržiava obilie, budú ľudia preklínať, lež požehnanie je na hlave toho, čo ho predáva.²⁷ Kto usilovne hľadá dobro, nájde priazeň, no kto vyhľadáva zlo, k tomu vstúpi.²⁸ Kto dôveruje vo svoje bohatstvo, sám padne, kým spravodliví budú pučať ako listie.²⁹ Ten, kto sužuje svojich domácich, zdedí vietor, blázon bude slúžiť múdremu.³⁰ Ovocie spravodlivého je strom života, múdry je ten, čo získava duše.³¹ Pozri, ak spravodlivý dostane odplatu tu na zemi, o čo viac bezbožník a hriešnik!

12 Ten, kto rád prijme napomenutie, miluje poznanie, kto nenávidí výčitku, je hlupák.² Dobrák získava priazeň od Hospodina, ale prefikaneho muža odsúdi.³ V zlobe človek nenájde oporu, no koreň spravodlivých sa nepohne.⁴ Statočná žena je vencom svojho muža, no nehanebnica je ako hnis v jeho kostiach.⁵ Myšlienky spravodlivých sú správne, ale zámery bezbožníkov sú ľstivé.⁶ Slová bezbožníkov striehnu po živote, kým ústa statočných sú im na záchranu.⁷ Zvrhni bezbožníkov a nebude ich, dom spravodlivých však obstoí.⁸ Človeka chvália podľa jeho rozumnosti, ale zvráteným srdcom budú pohŕdať.⁹ Lepšie je tomu, čo je málo váženým a má sluhu, ako tomu, čo sa robí váženým, hoci nemá chlieb.¹⁰ Spravodlivý pozná potreby svojho dobytku, lež vnútro bezbožníkov je neľútostné.¹¹ Kto obrába svoju pôdu, nasýti sa chlebom, kto sa však zháňa za zbytočnosťami, stratil rozum.¹² Bezbožník baží za koristou zlých ľudí, no koreň spravodlivých prinesie úrodu.¹³ Do previnenia svojich perí sa chytí ničomník, kým spravodlivý sa vymaní z úzkosti.¹⁴ Z ovocia svojich slov sa každý nasýti dobrom a človek dostane odplatu podľa svojich skutkov.¹⁵ Blázni sa zdá jeho cesta správna, lež ten, čo si dá poradiť, je múdry.¹⁶ Blázon

prejaví svoj hnev hneď, no rozvážny prehliadne urážku. ¹⁷ Kto šíri pravdu, hovorí, čo je správne, ale falošný svedok hovorí lži. ¹⁸ Kto bezohľadne rozpráva, akoby bodal mečom, lež jazyk múdrych prináša uzdravenie. ¹⁹ Pravdivé pery obstoja vždy, falošný jazyk však len chvíľku. ²⁰ V srdci tých, čo snujú zlo, je podvod, kým v tých, čo šíria pokoj, je radosť. ²¹ Spravodlivému sa neprihodi nijaká nepravosť, bezbožníci však zakúsia zlo. ²² Lživé pery sa protivia Hospodinovi, lež páčia sa mu tí, čo sa verne správajú. ²³ Rozvážny človek skrýva, čo vie, no srdce bláznov vykrikuje hlúposti. ²⁴ Ruka usilovných bude vládnuť, ale lenivosť vedie k nútenej práci. ²⁵ Nepokoj v srdci ubíja človeka, láskavé slovo ho však potešuje. ²⁶ Spravodlivý skúma cestu svojho blížneho, ale bezbožníci na svojej ceste blúdia. ²⁷ Lenivec si neupečie svoj úlovok, kým vzácnym vlastníctvom človeka je usilovnosť. ²⁸ Na ceste spravodlivosti je život, v smere jej chodníka nesmrteľnosť.

13 Múdry syn, to je otcova výchova, no posmešník nepočúva výčitky. ² Z ovocia svojich slov každý zakúsi dobro, zradcovia však bažia po násilí. ³ Ten, kto si dáva pozor na ústa, chráni si život, no tomu, čo si naširoko otvára ústa, hrozí pohroma. ⁴ Duša lenivca túži a nemá nič, ale duša usilovných je úplne spokojná. ⁵ Spravodlivý nenávidí falošné slová, kým bezbožný koná nehanebne a opovržlivo. ⁶ Spravodlivosť stráži toho, kto kráča bezúhonnou cestou, lež hriešnika zvalí bezbožnosť. ⁷ Nieкто sa robí bohatým, a nemá nič, iný sa robí chudobným, a má veľa majetku. ⁸ Výkupným za život človeka je jeho bohatstvo, no bedár nedbá na hrozbu. ⁹ Svetlo spravodlivých jasne žiari, zatiaľ čo lampa bezbožníkov zhasína. ¹⁰ Pýcha vyvoláva iba roztržku, ale tí, čo si dajú poradiť, vlastnia múdrosť. ¹¹ Nečestne nadobudnutý majetok sa stráca, no tomu, čo ho po troche zbiera, sa zväčší. ¹² Oddaľovaním nádeje chorľavie srdce, kým splnená túžba je stromom života. ¹³ Kto slovom pohŕda, uškodí sám sebe, no kto má v úcte prikázanie, bude odmenený. ¹⁴ Náuka múdrego je prameňom života, odvádza od smrtonosných pascí. ¹⁵ Dobrý názor si získava priazeň, zradcovia však zotrávajú na svojej ceste. ¹⁶ Každý rozvážny koná rozumne, zatiaľ čo hlupák šíri bláznovstvo. ¹⁷ Neverný posol upadá do nešťastia, ale verný vyslanec prináša uzdravenie. ¹⁸ Chudoba s hanbou postihnú toho, čo nedbá na napomínanie, no ten, čo prijíma pokarhanie, bude poctený. ¹⁹ Splnená túžba lahodí duši, lež bláznom sa protiví vyhybať zlu. ²⁰ Kto chodí s múdrymi, bude múdry, ale kto sa drží bláznov, zle pochodí. ²¹ Hriešnikov stíha nešťastie, no odmena spravodlivých je šťastím. ²² Dobrák zanechá dedičstvo svojim vnukom, majetok hriešnika sa však zachová pre spravodlivého. ²³ Veľa obživy môže priniesť pole chudobného, no nespravodlivosť mu ho uchváti. ²⁴ Kto šetrí palicu, nenávidí syna, kto ho však miluje, včas ho vychováva. ²⁵ Spravodlivý sa naje dosýta, ale brucho bezbožníkov zíva prázdnotou.

14 Múdra žena si buduje dom, ale hlúpa ho vlastnými rukami rúca. ² Kto kráča čestne, má bázeň pred Hospodinom, no pohŕda ním ten, čo sa správa scestne. ³ V ústach blázna vyrastá pýcha, lež pre múdrych sú pery ochranou. ⁴ Kde niet volov, válov je prázdny, kým sila býka zabezpečí veľkú úrodu. ⁵ Pravdivý svedok neklame, falošný svedok však rozširuje lži. ⁶ Posmešník hľadá múdrosť, ale nadarmo, no pre rozumného je poznanie ľahko dostupné. ⁷ Odíď spred hlúpeho muža, veď z jeho pier nedočkáš sa poznania. ⁸ Múdrostou rozvážneho je pochopiť, kam ide, bláznovstvom hlupákov je podvod. ⁹ Blázni sa vysmieľajú z obety za hriech, no statočných sprevádza Božia priazeň. ¹⁰ Srdce pozná vlastnú trpkosť a nikto cudzí sa s ním nedelí o radosť. ¹¹ Dom bezbožníkov bude zničený, ale stan statočných bude prekvitať. ¹² Niektorá cesta sa človeku vidí ako správna, no napokon je to

cesta k smrti. ¹³ Aj v smiechu môže srdce zabolieť, a radosť sa môže skončiť v zármutku. ¹⁴ Vierolomný sa nasýti zo svojich ciest a dobrý človek zasa z tých svojich. ¹⁵ Neskúsený človek verí hocičomu, no rozvážny svoje kroky zvažuje. ¹⁶ Múdry sa obáva a stráni sa zla, hlúpy sa však povzbudzuje a verí si. ¹⁷ Prchký robí hlúposti a prefikaneho muža budú nenávidieť. ¹⁸ Neskúsení dedia hlúposť, no rozvážnych korunuje poznanie. ¹⁹ Zlí sa skláňajú pred dobrými a bezbožníci v bránach spravodlivého. ²⁰ Chudobného nenávidí aj jeho blízny, no bohatý má priateľov nadostač. ²¹ Kto svojím blíznym pohŕda, hreší, kým ten, čo má súcit s biednymi, je blažený. ²² Neblúdia azda tí, čo snujú zlo? Milosrdenstvo a vernosť však sprevádza tých, čo chystajú dobro. ²³ Každá námaha prináša zisk, no prázdne reči len núdzu. ²⁴ Korunou múdrych je ich bohatstvo, ale bláznovstvo hlupákov zostane bláznovstvom. ²⁵ Pravdivý svedok zachraňuje životy, lež ten, čo vraví lož, je podvodník. ²⁶ V bázni Hospodina je pevná nádej, pre svoje deti je útočiskom. ²⁷ Bázeň Hospodina je prameňom života, slúži na únik z osídel smrti. ²⁸ V množstve ľudu spočíva kráľova sláva, ale v ubúdani národa vladárova záhuba. ²⁹ Trpezlivý oplýva rozumnosťou, kým prchký vychvaľuje bláznovstvo. ³⁰ Pokojné srdce dodá telu život, no žiarlivosť je nákazou v kostiach. ³¹ Ten, čo utláča biedneho, potupuje svojho Tvorcu, cíť ho však ten, kto sa nad chudobným zľutúva. ³² Bezbožníka zavrhnú jeho vlastná zloba, ale spravodlivý dôveruje aj v hodine smrti. ³³ Múdrosť prebýva v srdci rozumného človeka, a čo je vo vnútri bláznov, možno poznať. ³⁴ Spravodlivosť pozdvihuje národ, no hriech je pre národy hanbou. ³⁵ Priazeň kráľa požíva múdry sluha, jeho hnev však postihne nehanebníka.

15 Vlúdna odpoveď odvracia zlosť, urážlivé slovo vzbudzuje hnev. ² Jazyk múdrych obľubuje poznanie, ale ústa bláznov chrlia hlúposti. ³ Oči Hospodina sú všade, hľadajú na zlých aj dobrých. ⁴ Ušľachtilá reč je stromom života, falošná však zraňuje ducha. ⁵ Blázon pohŕda otcovou výchovou, kto však prijíma pokarhanie, koná rozumne. ⁶ V dome spravodlivého je veľká hojnosť, no neúspech postihne zisk bezbožníka. ⁷ Pery múdrych rozširujú poznanie, no nie tak srdce hlupákov. ⁸ Obeta bezbožníkov sa Hospodinovi protiví, kým modlitba statočných sa mu páči. ⁹ Hospodinovi sa protiví cesta bezbožníka, miluje však toho, kto kráča za spravodlivosťou. ¹⁰ Prísny trest zastihne toho, čo sa spúšťa z cesty, ten, čo neznáša napomínanie, zomrie. ¹¹ Podsvetie aj ríša smrti sú pred Hospodinom odhalené, o čo viac potom srdcia ľudí!? ¹² Posmešník nemá rád toho, kto mu niečo vyčíta, za múdrymi však nepôjde. ¹³ Veselé srdce rozjasňuje tvár, kým bolesť srdca ubíja ducha. ¹⁴ Srdce rozumného vyhľadáva poznanie, ústa bláznov sa však vyžívajú v hlúposti. ¹⁵ Všetky dni utrápeného sú zlé, no radostné srdce má neprestajné hody. ¹⁶ Lepšie je mať málo a bázeň pred Hospodinom, než veľký poklad a preň nepokoj. ¹⁷ Lepší je pokrm zo zeleniny tam, kde je láska, ako vykrmený vól tam, kde je nenávisť. ¹⁸ Vznetlivý človek vyvolá zvyadu, zatiaľ čo trpezlivý spor utiňuje. ¹⁹ Cesta lenivca je stáby zahataná trním, no chodník statočných je upravený. ²⁰ Múdry syn robí radosť otcovi, no hlúpy človek pohŕda matkou. ²¹ Bláznovstvo je pre nerozumného radosťou, rozumný však kráča priamo. ²² Nazmar vyjdú zámery bez rady, no vydaria sa vďaka mnohým radcom. ²³ Radosťou pre človeka je dávať odpovede. Aké dobré je slovo v pravý čas! ²⁴ Životná púť vedie rozumného človeka hore, aby sa vyhol podsvetiu, čo je dole. ²⁵ Hospodin zbúra dom pyšných, no upevní medzu vdovy. ²⁶ Podľa zámery sú pre Hospodina ohavnosťou, kým príjemné slová sú pre neho čisté. ²⁷ Kto baží po nečestnom zisku, trápi svoju rodinu, ten však, čo nenávidí úplatky, bude žiť. ²⁸ Srdce spravodlivého zvažuje, čo povedať, ústa bezbožníkov však chrlia zlobu. ²⁹ Hospodin je ďaleko od bezbožníkov, no modlitbu spravodlivých vypočuje. ³⁰ Žiarivý pohľad

rozveselí srdce, dobrá správa dodá silu. ³¹ Ucho, čo počúva blahodarné napomenutie, bude prebývať v kruhu múdrych. ³² Kto odmieta výchovu, sám sebou pohŕda, lež kto si všíma napomenutie, získa rozumnosť. ³³ Bázeň pred Hospodinom vychováva k múdrosti, slávu predchádza pokora.

16 Človek vo svojom srdci plánuje, odpoveď však prichádza od Hospodina. ² Človeku sa všetky jeho cesty javia sice, no pohnútky zvažuje Hospodin. ³ Zver svoje diela Hospodinovi a podaria sa tvoje zámery. ⁴ Hospodin koná všetko podľa svojho zámeru, podobne aj bezbožník, ale pre deň pohromy. ⁵ Hospodinovi sa protiví každý namyslenec zaručene ho trest neminie. ⁶ Milosrdenstvo a vernosť zotiera vinu, bázeň pred Hospodinom odvracia zlo. ⁷ Ak sa Hospodinovi páčia cesty človeka, zmieri s ním aj jeho nepriateľov. ⁸ Lepšie je málo získané spravodlivo, ako veľké zisky nadobudnuté neprávom. ⁹ Človek v srdci zvažuje svoju cestu, no Hospodin jeho kroky usmerňuje. ¹⁰ Božie rozhodnutie je na perách kráľa, jeho ústa sa nespreneveria na súde. ¹¹ Presné váhy a miery patria Hospodinovi, všetky závažia v mešci sú jeho dielom. ¹² Kráľom sa protiví hriešne konanie, lebo trón sa upevňuje spravodlivosťou. ¹³ Králi majú v obľube spravodlivé pery, milovaný je ten, čo hovorí pravdu. ¹⁴ Kráľov hnev je posol smrti, múdry muž ho uzmierni. ¹⁵ V jase tváre kráľa sa zrači život, jeho priazeň je ako oblak jarného dažďa. ¹⁶ O čo lepšie je získať múdrosť ako rýdze zlato a nadobudnúť rozumnosť namiesto striebra! ¹⁷ Cesta statočných sa vyhýba zlu, chráni si život ten, čo stráži svoju púť. ¹⁸ Skazu predchádza pýcha a pád predchádza namyslený duch. ¹⁹ Skrúšenému duchom je lepšie byť s poníženými, ako deliť sa s pyšnými o korisť. ²⁰ Šťastie nájde ten, kto uvažuje o číne, blažený je ten, čo sa spolieha na Hospodina. ²¹ Múdreho srdcom budú volať rozumný, prívetivá reč rozširuje poznatky. ²² Rozum je prameňom života pre toho, čo ho má, no bláznovstvo je trestom pre bláznov. ²³ Srdce múdreho dáva rozvahu jeho ústam, rozširuje poznatky na jeho perách. ²⁴ Príjemné slová sú medový plást, sladkosť pre dušu a vzpruženie pre kosti. ²⁵ Niektorá cesta sa človeku zdá správna, nakoniec však vedie k smrti. ²⁶ Nadšenie robotníka pracuje za neho, pohýňajú ho jeho hladné ústa. ²⁷ Ničomný človek snuje zlo, na jeho perách je akoby bľiaci oheň. ²⁸ Zvrátený človek vyvoláva zradu, ohovárač rozdeľuje dôverných priateľov. ²⁹ Násilník zvädza blízkeho a vedie ho nedobrou cestou. ³⁰ Kto zatvára oči, myslí na zvrátenosti, ten, čo zlo vykonal, zoviera pery. ³¹ Šediny sú nádherná koruna, získava sa čestným správaním. ³² Lepšie je byť trpezlivý ako hrdina, lepší je ten, čo sa ovláda, než ten, čo dobyje mesto. ³³ Lós sa síce hádže do náprsného vrečka, každé rozhodnutie je však od Hospodina.

17 Lepší je kúsok suchého chleba v pokoji ako dom plný obetných hostín so zvadou. ² Múdry sluha bude vládnuť nad pánovým synom, čo robí hanbu, a s bratmi sa rozdelí o dedičstvo. ³ Taviaca nádoba je na striebro a pec na zlato, srdcia však skúša Hospodin. ⁴ Ničomník počúva podlé pery, klamár nakláňa sluch k zlomyseľnému jazyku. ⁵ Kto si robí posmech z bedára, rúha sa jeho Tvorcovi, kto sa raduje z nešťastia, toho neminie trest. ⁶ Korunou starcov sú ich vnuci a ozdobou synov ich otcovia. ⁷ Nepristanú hlupákovi zbytočné reči, o to menej lživé reči vládcovi. ⁸ Úplatok je v očiach darcu ako talizman, kamkoľvek sa obráti, má úspech. ⁹ Kto prehliadne previnenie, usiluje sa o lásku, kto ďalej o ňom rozpráva, rozdeľuje priateľov. ¹⁰ Vyčítka zapôsobí na rozumného viac ako sto palíc na blázna. ¹¹ Zlý vyhľadáva iba vzburu, no proti nemu bude vyslaný ukrutný posol. ¹² Radšej stretnúť medvedicu zbavenú mláďat ako blázna v jeho šílenstve. ¹³ Nešťastie neopustí dom toho, kto sa za dobré odpláca zlým. ¹⁴ Začiatok zvady je ako vypustenie vôd, a tak zanechaj

hádku skôr, ako vybuchne. ¹⁵ Vyhlásenie bezbožníka za spravodlivého a spravodlivého za bezbožníka — jedno aj druhé sa Hospodinovi protiví. ¹⁶ Načo sú peniaze v ruke blázna? Kúpi si múdrosť? Veď nemá rozum! ¹⁷ Priateľ preukazuje lásku v každom čase, v čase súženia sa z neho rodí brat. ¹⁸ Človek, čo stratil rozum, si tlape dlaňou a dáva záruku za svojho blížneho. ¹⁹ Previnenie má rád ten, čo miluje hádky, ten, kto zvyšuje svoju bránu, vyhľadáva zánik. ²⁰ Kto má skazené srdce, nenájde šťastie, kto má falošný jazyk, upadne do nešťastia. ²¹ Kto splodil pomäteného, je zarmútený, otec nezakúsi radosť z hlupáka. ²² Radosné srdce napomáha uzdravenie, no sklúčený duch vysušuje kosti. ²³ Bezbožník berie bokom úplatok, a tak prekrúca chodníky práva. ²⁴ Na tvári rozumného sa zrači múdrosť, ale oči blázna hľadia na kraj zeme. ²⁵ Bláznivý syn prináša svojmu otcovi len trápenie a horkosť tej, čo ho porodila. ²⁶ Nie je dobré pokutovať spravodlivého ani biť urodzených za ich statočnosť. ²⁷ Kto sa krotí v reči, nadobúda poznanie, pokojný duchom je rozumný človek. ²⁸ Ak mlčí, aj pochábla pokladajú za múdreho, a za rozumného, keď má zatvorené pery.

18 Kto sa oddeľuje od druhých, uspokojuje svoje chůtky, brojí proti každej dobrej rade. ² Blázon nemá záľubu v rozumnosti, ale vo vyjadrovaní svojich myšlienok. ³ Tam, kde vkročí bezbožník, prichádza aj opovrhnutie a s hanbou potupa. ⁴ Slová z ľudských úst sú hlboké vody, prameň múdrosti je rozvodnený potok. ⁵ Nie je dobré nadržiavať bezbožníkovi a odstrániť spravodlivého na súde. ⁶ Pery privádzajú blázna do hádky, jeho ústa volajú po bitke. ⁷ Ústa sú bláznovi na skazu a jeho pery sú pre neho pascou. ⁸ Slová klebetníka sú ako maškrtky, schádzajú až na dno žalúdka. ⁹ Aj ten, kto je vo svojej práci nedbanlivý, je bratom ničiteľa. ¹⁰ Hospodinovo meno je pevná veža, spravodlivý do nej zuteká a je v bezpečí. ¹¹ Majetok pre boháča je ako opevnené mesto, javí sa mu sťa nedostupná hradba. ¹² Skazu predchádza namyslené srdce človeka, slávu však predchádza pokora. ¹³ Odpovedať skôr, ako si vypočul, je hlúpe a hanebné. ¹⁴ Ten, čo má mužného ducha, zvládne chorobu, kto však znesie duchom zroneného? ¹⁵ Rozumné srdce získava poznanie a ucho múdrych ho vyhľadáva. ¹⁶ Dar kliesni cestu človeku, privádza ho k mocným. ¹⁷ Kto prvý rieši svoj spor, zdá sa spravodlivý, kým nepríde jeho blížny a nepreverí ho. ¹⁸ Lós zakončuje zvady a rozsudzuje mocnárov. ¹⁹ Urazený brat je nedostupnejší než opevnené mesto, zvady sú ako závary pevnosti. ²⁰ Z ovocia úst sa syti vnútro človeka, úroda pier ho nasýti. ²¹ Smrť a život sú v područí jazyka, tí, čo ho milujú, najedia sa jeho plodov. ²² Kto našiel ženu, našiel dobro a zadovážil si priazeň Hospodina. ²³ Chudobný prosí o zmilovanie, no bohatý odpovie drsno. ²⁴ Niekto má priateľov, čo sú mu na škodu, je však aj taký priateľ, čo sa pripúta viac než brat.

19 Lepší je chudobný kráčajúci v bezúhonnosti, než človek s falošnými perami, ktorý je blázon. ² Nikto nie je dobrý bez poznania, kto sa náhli, dopúšťa sa hriechu. ³ Bláznovstvom si človek podvracia cestu, jeho srdce sa hnevá na Hospodina. ⁴ Bohatstvo získava veľa priateľov, biedny však príde o svojho priateľa. ⁵ Falošného svedka trest neminie a ten, čo rozširuje lži, neutečie. ⁶ Mnohí pochlebujú urodzenému človeku a každý je priateľom toho, kto je štedrý. ⁷ Bedára nenávidia všetci jeho bratia, o čo skôr sa vzdialia od neho priatelia! Aj keď za nimi volá, niet ich. ⁸ Kto získava poznanie, má rád seba, kto koná rozumne, bude sa mu dobre vodiť. ⁹ Falošného svedka trest neminie a ten, čo rozširuje lži, zahynie. ¹⁰ Nie je vhodné, aby blázon žil v blahobyte, a už vôbec nie, aby otrok panoval nad kniežatami. ¹¹ Rozumnosť robí človeka zhovievavým, je mu ctou povzniesť sa nad previnením. ¹² Kráľov hnev je ako rev mladého leva, no ako rosa na tráve je jeho priazeň.

¹³ Bláznivý syn je nešťastím pre otca a škriepky ženy sú ako ustavičné kvapkание vody. ¹⁴ Dom i majetok je dedičstvom po otcoch, rozumná žena však pochádza od Hospodina. ¹⁵ Lenivosť pohruzuje do hlbokého spánku, ten, čo zaháľa, bude hladovať. ¹⁶ Kto zachováva prikázanie, zachová si život, kto sa nestará o svoje cesty, zomrie. ¹⁷ Kto sa zľutuje nad biednym, požičiava Hospodinovi, ktorý mu odplatí jeho dobročinnosť. ¹⁸ Trestaj svojho syna, kým máš nádej, nedaj sa tak strhnúť, že by si ho usmrtil! ¹⁹ Kto srší hnevom, zaslúži si pokutu, ak mu ju však odpustíš, iba zväčšíš zlo. ²⁰ Počúvaj radu a prijmi výčitku, napokon zmúdreš. ²¹ V ľudskom srdci je síce veľa zámerov, no rozhodnutie Hospodina pretrvá. ²² Od človeka sa žiada vernosť, preto je na tom lepšie bedár ako podvodník. ²³ Bázeň pred Hospodinom vedie k životu, spokojne spí ten, čo ju má, nezasiahne ho nešťastie. ²⁴ Lenivec strčí ruku do misy, ale k ústam ju už nepritiahne. ²⁵ Udri posmievača a neskúsený sa stane rozvážnym, vyčítaj rozumnému a získa poznanie. ²⁶ Kto týra otca a vyháňa matku, je odporný a nehanebný syn. ²⁷ Syn môj, len prestaň počúvať výčitky a vzdialíš sa od rozumných slov. ²⁸ Ničomný svedok sa vysmieva z práva, ústa bezbožníkov hltajú nepravosť. ²⁹ Na posmievačov sú nachystané súdy na chrby bláznov údery.

20 Víno je posmievač a opojný nápoj výtržník, nie je múdry nik, koho premôžu. ² Hrozba kráľa je ako rev mladého leva, ten, kto ho rozhnevá, hreší proti sebe samému. ³ Pre človeka je ctou vyvarovať sa sporu, no každý blázon vybuchne. ⁴ Lenivcovi sa nechce orať na jeseň, ale cez žatvu žobre a nič nemá. ⁵ Zámary v srdci človeka sú hlboké vody, rozumný človek z nich čerpá. ⁶ Mnoho ľudí sa chváli svojou vernosťou, ale ktože nájde spoľahlivého muža? ⁷ Spravodlivý kráča v bezúhonnosti, blažené sú jeho deti, ktoré zanechal. ⁸ Kráľ, čo sedí na sudcovskom stolci, preosieva svojím zrakom všetko zlé. ⁹ Kto môže povedať: Ja som si srdce očistil, som čistý od hriechu? ¹⁰ Dvojaké závažie a dvojaká miera — oboje sa protiví Hospodinovi. ¹¹ Už chlapec svojimi skutkami dáva najavo, či je čisté a správne jeho konanie. ¹² Aj počúvajúce ucho, aj vidiace oko utvoril Hospodin. ¹³ Nemiluj spánok, aby si neschudobnel, ale maj oči otvorené a nasýtiš sa chlebom. ¹⁴ Zlé, je to zlé!, vraví, kto kupuje, no keď odíde, už sa tým chváli. ¹⁵ Jestvuje síce zlato a veľa rubínov, drahocenným skvostom sú však pery plné poznania. ¹⁶ Zadrž odev toho, kto sa zaručuje za cudzinca, a od toho, čo za cudzinku, vezmi zálohu! ¹⁷ Človeku je lahodný podvodom nadobudnutý chlieb, no napokon má ústa plné štrku. ¹⁸ Plány pripravuj po porade, boj ved' s rozvahou! ¹⁹ Vyvrátda tajnosti, kto chodí a ohovára, nezačínaj si preto s tárjom. ²⁰ Kto zlorečí otcovi alebo matke, tomu zhasne jeho lampa v hustej tme. ²¹ Majetok na začiatku rýchlo nadobúdaný napokon nebude požehnaný. ²² Nehovor: Odplatím sa za zlé! Dúfaj v Hospodina a zachráni ťa. ²³ Dvojaké závažie sa Hospodinovi protiví, falošná váha nie je dobrá. ²⁴ Kroky muža vedie Hospodin, ako môže človek svojej ceste rozumieť? ²⁵ Pascou pre človeka je nerozvážne vyriechnuť: Je to sväté!, a iba potom zvažovať sľuby. ²⁶ Múdry kráľ preosieva bezbožníkov a drví ich mlátiacim kolesom. ²⁷ Hospodin stráži dych človeka, skúma všetky zákutia vnútra. ²⁸ Milosrdenstvo a vernosť ochraňujú kráľa, milosrdenstvom podopiera svoj trón. ²⁹ Ozdobou mladých je ich sila, okrasou starcov sú šediny. ³⁰ Zraňujúce údery vyčistia zlo a rany zákutia vnútra.

21 Srdce kráľa je ako prúd vody v Hospodinovej ruke, odvedie ho, kamkoľvek chce. ² Človeku sa vidí každá cesta správna, lenže srdcia posudzuje Hospodin. ³ Presadzovať spravodlivosť a právo sa Hospodinovi páči viac ako obeta. ⁴ Povýšenecký pohľad a naduté srdce, hoci sú lampou pre bezbožníkov, sú hriechom. ⁵ Plány usilovného iste vedú k

zisku, no k nedostatku smeruje každý, kto sa náhli. ⁶ Poklady získané falošným jazykom sú prchavou parou pre tých, čo hľadajú smrť. ⁷ Bezbožníkov zachváti záhuba, pretože odmietajú konať podľa práva. ⁸ Kľukatá je cesta vinníka, ale konanie čistého je správne. ⁹ Lepšie je bývať v kúte na streche ako s hašterivou ženou v jednom dome. ¹⁰ Duša bezbožníka dychtí po zle, blížny nenájde v jeho očiach zľutovanie. ¹¹ Keď trestajú posmešníka, neskúsený múdreje, keď poučajú múdreho, získava poznanie. ¹² Spravodlivý pozoruje dom bezbožníka a vrhá bezbožníkov do záhuby. ¹³ Kto si ucho zapcháva pred krikom bedára, aj keď bude volať, nebude vypočutý. ¹⁴ Dar v skrytosti krotí hnev, úplatok vo vrecku prudkú zlosť. ¹⁵ Presadzovať právo je pre spravodlivého radosť, no pre páchatelov neprávosti je hrôza. ¹⁶ Človek, čo zblúdil z cesty rozvážnosti, bude spočívať v zhromaždení duchov mŕtvych. ¹⁷ Kto obľubuje radovánky, bude trieť núdzu, kto má rád víno a olej, nezbohatne. ¹⁸ Výkupným za spravodlivého je bezbožník a za statočného zradca. ¹⁹ Lepšie je bývať v pústej krajine ako s hašterivou a mrzutou ženou. ²⁰ V príbytku múdreho je vzácny poklad a olej, hlupák ich však premrhá. ²¹ Kto sa usiluje o spravodlivosť a milosrdenstvo, nachádza život, spravodlivosť a slávu. ²² Múdry vystúpi do mesta hrdinov a zbúra baštu, na ktorú sa spoliehali. ²³ Kto si stráži ústa a jazyk, stráži svoju dušu pred úzkosťami. ²⁴ Pyšný nafúkanec, nazývaný posmešník, vyčíňa vo svojej bezočivej pýche. ²⁵ Žiadostivosť usmrť lenivca, lebo jeho ruky sa štitia práce. ²⁶ Celý deň žiada viac a viac, spravodlivý však rozdáva a nešetří. ²⁷ Obeta bezbožníkov je ohavnosť, tým skôr, keď sa obetuje so zlým úmyslom. ²⁸ Falošný svedok zahynie, dobrý poslucháč však bude vždy vypovedať. ²⁹ Bezbožník vystupuje s bezočivou tvárou, statočný však dáva pozor na svoju cestu. ³⁰ Nijaká múdrosť ani rozumnosť, ani rada neplatia pred Hospodinom. ³¹ Kôň je pripravený na deň boja, ale víťazstvo dáva Hospodin.

22 Dobré meno je viac ako veľké bohatstvo, priazeň je lepšia než striebro a zlato. ² Boháč a bedár sa v niečom stretajú: obaja sú dielom Hospodina. ³ Rozvážny človek vidí zlo a ukryje sa, neskúsení idú ďalej a doplatia na to. ⁴ Odmenou za pokoru a bázeň pred Hospodinom je bohatstvo, sláva a život. ⁵ Trne a osídla sú na ceste zvráteného človeka, no kto si chráni život, zďaleka sa im vyhne. ⁶ Pouč chlapca na začiatku jeho cesty a neodchýli sa od nej ani v starobe. ⁷ Boháč panuje nad chudobnými, dlžník je otrokom veriteľa. ⁸ Kto seje nepravosť, bude žať skazu a prút jeho hnevu sa pomíne. ⁹ Kto hľadá vlúdny okom, bude požehnaný, lebo dáva bedárovi zo svojho chleba. ¹⁰ Odožen posmešníka a pomíne zvada, prestane svár a hanba. ¹¹ Kto má rád čisté srdce a láskavé pery, bude priateľom kráľa. ¹² Oči Hospodina chránia poznanie, on vyvracia slová zradcu. ¹³ Lenivec hovorí: Vonku je lev, na námestí by ma zadlával! ¹⁴ Ústa cudzích žien sú hlbokou jamou, na koho sa Hospodin rozhnevá, padne do nej. ¹⁵ Pochabosť väzí v srdci chlapca, ale trestajúca palica ju odtiaľ vyženie. ¹⁶ Kto zdiera bedára, aby sa obohatil, a dáva boháčovi, iste zakúsi núdzu.

Výroky múdrych

¹⁷ Nakloň svoj sluch, počúvaj slová múdrych a upriam svoje srdce na moje poznatky. ¹⁸ Veď bude príjemné, ak si ich zachováš vo svojom vnútri, zrazu sa dostanú na tvoje pery. ¹⁹ Dnes ťa poučam, áno teba, aby si sa spoliehal na Hospodina. ²⁰ Vari som ti nenapísal tridsať výrokov, rád a poučení, ²¹ aby som ti dal spoznať istotu pravdivých slov a aby si správne odpovedal tým, čo ťa posielajú? ²² Nezdieraj bedára, lebo je chudobný, a nešliap po biednom v bráne, ²³ lebo Hospodin sa ujme ich sporu a okradne o život ich okrádačov. ²⁴ Nepriateľ sa s hnevľivým mužom a nestýkaj sa s prchkým chlapcom, ²⁵ aby si sa neprispôbil jeho chodníkom a nenastražil si pascu sám sebe. ²⁶ Nepatri k tým, čo podávajú ruku a dávajú

záruku za dlhy, ²⁷ ak ich nemáš z čoho splatiť. Prečo má niekto vziať tvoje lôžko spod teba? ²⁸ Nepohni medzi prastarú, ktorú založili tvoji otcovia. ²⁹ Videl si muža zručného v práci? Bude stať pred kráľmi, nebude slúžiť obyčajným ľuďom.

23 Keď si zasadneš s panovníkom k jedlu, dobre si všímaj, čo máš pred sebou, ² a prilož si nôž na hrdlo, ak máš priveľkú chuť. ³ Nebaž po jeho pochútkach, sú klamlivým pokrmom. ⁴ Za bohatstvom sa nežeň, prestaň z vlastného uváženia. ⁵ Len čo na ňom očami spočíneš, už ho niet, veď zrazu si nasadí krídla a odletí sta orol k nebesiam. ⁶ Nejedz chlieb nepravníka a nebaž po jeho pochútkach! ⁷ On si totiž v mysli všetko zrása: Jedz a pi, — vraví ti, ale jeho srdce ti nie je naklonené. ⁸ Vyvrátiš sústo, čo si prehltol, a svoje vlúdne slová zmárniš. ⁹ Nehovor nič pred bláznom, keď počúva, lebo pohrdne tvojimi rozumnými slovami. ¹⁰ Nepohni medzi prastarú a nezasahuj do poľa sirôt, ¹¹ veď ich zástanca je mocný, on sa ujme ich sporu proti tebe.

Otcovské napomenutia

¹² Upriam svoje srdce na výchovu a svoje uši na poučné výroky. ¹³ Nezdráhaj sa potrestať chlapca, veď nezomrie, keď ho udrieš prútom. ¹⁴ Ty ho síce udrieš prútom, ale zachrániš mu život od podsvetia. ¹⁵ Syn môj, ak bude múdre tvoje srdce, aj moje srdce sa bude radovať ¹⁶ a moje vnútro bude plesáť, keď budú tvoje pery hovoriť, čo je správne. ¹⁷ Nech nehorlí tvoje srdce proti hriešnikom, ale vždy radšej za bázeň pred Hospodinom, ¹⁸ lebo iste jestvuje budúcnosť a tvoja nádej nevyjde nazmar. ¹⁹ Počúvaj, syn môj, a buď múdry, veď svoje srdce rovnou cestou. ²⁰ Nezdržuj sa medzi pijanmi vína ani medzi tými, čo hltajú mäso. ²¹ Veď pijan a pažravec vyjdú na mizinu, do handier ich odejú driemoty. ²² Poslúchaj svojho otca, on ťa splodil, a nepohŕdaj svojou matkou, keď zostarla. ²³ Kúp si pravdu a nepredaj múdrosť, výchovu a rozumnosť. ²⁴ Od radosti jasá otec spravodlivého, kto splodil múdreho, raduje sa z neho. ²⁵ Nech sa raduje tvoj otec a tvoja mať, nech jasá ťa, čo ťa porodila. ²⁶ Daj mi, syn môj, svoje srdce, nech si tvoje oči obľúbia moje cesty. ²⁷ Veď jamou hlbokou je neviestka a úzkou studňou cudzinka. ²⁸ Aj ona strojí úklady ako zbojník a množí neverných medzi ľuďmi.

Portrét opilca

²⁹ Komu zostane bedákanie a komu jojkanie? Komu zvady, komu sťažnosti? Komu rany bez príčiny? Komu mútné oči? ³⁰ Tým, čo vysedávajú pri víne a chodia ochutnávať miešané víno. ³¹ Nepozerať na víno, ako sa červenie, ako iskrí v pohári a hladko sa šmýka, ³² no nakoniec uhryzne ako had a poštiepe ako zmija. ³³ Tvoje oči budú vidieť čudné veci a tvoje srdce bude hovoriť zvrátene. ³⁴ Budeš ako ten, čo leží na šírom mori, ako ten, čo leží na vrchole sťažňa. ³⁵ Udreli ma — povieš — no nič ma nebolí, zbili ma, ale nič necítim. Kedy sa zobudím, aby som zasa niečo našiel?

Rady do života

24 Nezávid' zlým ľuďom a nežiadať si byť s nimi, ² lebo ich srdce pomýšľa na záhubu, ich pery hovoria o trápení. ³ Múdrostou sa buduje dom a rozumnosťou sa upevňuje. ⁴ Poznaním sa naplňujú komory rozmanitým drahým a skvelým majetkom. ⁵ Múdry bojovník je mocnejší než silák, učený prevyšuje toho, čo sa robí silným, ⁶ lebo pod múdрым vedením budeš viesť svoj boj a v množstve poradcov spočíva záchrana. ⁷ Múdrosť je prívysoká pre blázna, v bráne neotvorí svoje ústa. ⁸ Toho, kto premýšľa, ako páchať zlo, budú volať intrigán. ⁹ Úklady blázna sú hriech, posmievať sa ľuďom protiví. ¹⁰ Ak ochabneš v čase súženia, tvoja sila je malá. ¹¹ Zachraňuj vedených na smrť a bráň tých, čo sa tackajú

na popravisko. ¹² Ak povieš: Pozri, my sme to nevedeli, vari ten, čo skúma srdcia, tomu nerozumie, a ten, čo stráži tvoju dušu, to nevie? On odplatí človeku podľa jeho skutkov. ¹³ Jedz, syn môj, med, lebo je dobrý, a medový plást je pre tvoje podnebie sladký. ¹⁴ Vedz, že taká istá je múdrosť pre tvoju dušu. Ak si ju našiel, máš budúcnosť a tvoja nádej nevyjde nazmar. ¹⁵ Bezbožník, nestroj úklady príbytku spravodlivého, nenič miesto, kde odpočíva. ¹⁶ Veď spravodlivý, aj keď sedemkrát padne, opäť vstane, ale bezbožníci sa budú v nešťastí potkýnať. ¹⁷ Neteš sa, keď padne tvoj nepriateľ, a keď sa potkne, nech ti srdce neplesá, ¹⁸ aby to Hospodin nevidel — bolo by to v jeho očiach zlé — a odvrátil by od neho svoj hnev. ¹⁹ Nerozčuľuj sa pre tých, čo robia zlo, nezáviď bezbožníkom! ²⁰ Veď zlý človek nemá budúcnosť a svieca bezbožníkov zhasne. ²¹ Boj sa Hospodina, syn môj, aj kráľa, a nespochuj sa s nestálymi ľuďmi, ²² lebo náhle môže prísť na nich pohroma; ktože vie, aké nešťastie tí dvaja privedú?

Druhý dodatok

²³ Aj tieto príslovia pochádzajú od múdrych: Nie je dobré nadržiavať ľuďom na súde. ²⁴ Toho, čo povie bezbožníkovi: Si spravodlivý, budú ľudia preklínať a národy mu budú zlorečiť, ²⁵ tým však, čo ho pokarhajú, bude sa vodiť dobre a spočinie na nich hojné požehnanie. ²⁶ Na pery bozkáva ten, kto dáva priamu odpoveď. ²⁷ Urob si svoju robotu vonku, vykonaj si ju na poli a potom si postavíš dom. ²⁸ Nesvedč bez dôvodu proti svojmu blížnemu a nezavádzaj svojimi perami. ²⁹ Nehovor: Ako urobil mne, tak urobím aj ja jemu, každému odplatím podľa jeho skutkov. ³⁰ Prešiel som okolo poľa lenivého muža a popri vinici človeka, čo stratil rozum. ³¹ A hľa, bola celkom zarastená bodľáčim, jej povrch pokrývala prhláva a jej kamenný múr bol rozváľaný. ³² Keď som na to hľadel, vzal som si to k srdcu, videl som a vzal som si z toho ponaučenie: ³³ Ešte si pospať, zdriemnuť trochu, ešte si zložiť ruky a odpočívať — ³⁴ no chudoba príde k tebe ako tulák a núdza ako ozbrojený muž.

Druhá Šalamúnova zbierka prísloví (25–29)

25 Aj toto sú Šalamúnove príslovia, ktoré spísali muži judského kráľa Chizkiju. ² Božou slávou je veci skrývať, slávou kráľov veci skúmať. ³ Tak ako výšku nebies a hĺbku zeme ani srdce kráľov nemožno preskúmať. ⁴ Odstráň zo striebra trosku a tepcovi striebra sa nádoba podarí. ⁵ Odstráň bezbožníka pred kráľa a upevní sa jeho trón v spravodlivosti. ⁶ Nevystatuj sa pred kráľom a nepostav sa na miesto velmožov, ⁷ lebo je lepšie, keď ti povedia: Vystúp sem, než keď ťa ponížia pred urodzeným človekom, ktorého tvoje oči videli. ⁸ Nechoď unáhle pred súd! Čože si napokon počneš, keď ťa tvoj blížny zahanbí? ⁹ Veď svoj spor s blížnym, ale neprežraď tajomstvo iného, ¹⁰ lebo ti to bude vyčítat ten, čo to počuje, a zlá povest sa od teba neodvráti. ¹¹ Sta zlaté jablká na striebornom podnose je slovo vyrieknuté v pravý čas. ¹² Ako zlatý krúžok a klenot z rýdzeho zlata je karhajúci mudrc pre vnímavý sluch. ¹³ Ako chladivý sneh v čase žatvy je spoľahlivý posol pre tých, čo ho posielajú, pretože občerství dušu svojich pánov. ¹⁴ Oblaky s vetrom, ale bez dažďa, to je človek, čo sa chváli darom, ktorý nedá. ¹⁵ Trpezlivosťou možno presvedčiť vodcu, vlúdny jazyk láme kosti. ¹⁶ Našiel si med? Jedz s mierou, aby si sa ho neprejedol a nevyvrátil si ho. ¹⁷ Len občas vstúp nohou do domu blížneho, aby sa ťa nepresýtil a neznenávidel ťa. ¹⁸ Ako kyjak, meč a ostrý šíp je človek, čo krivo svedčí proti blížnemu. ¹⁹ Ako zlomený zub a vytknutá noha je spoliehanie sa na zradcu v čase súženia. ²⁰ Ako niekto, čo si vyzlieka kabát v chladný deň či leje ocot do lúhu, je ten, čo spieva piesne sklúčenému srdcu. ²¹ Ak ten, čo ťa nenávidí, je hladný, daj mu jesť chlieb, ak je smädný, daj mu napiť vody; ²² tým nahrnieš žeravé uhlie na jeho hlavu a Hospodin ťa odmení. ²³ Severný vietor prináša dážď a

pokútna reč hnevlivé pohľady. ²⁴ Lepšie je bývať v kúte na streche ako s hašterivou ženou v jednom dome. ²⁵ Ako studená voda pre vyprahnuté hrdlo je dobrá správa z ďalekého kraja. ²⁶ Ako zmútený prameň a znečistená studňa je spravodlivý, čo ustupuje bezbožníkovi. ²⁷ Ješť priveľa medu nie je dobré ani skúmať slávu iných slávu neprinesie! ²⁸ Mesto zbúrané, bez hradieb, to je muž, čo sa neovláda.

26 Ako k letu nepatrí sneh a k žatve dážď, nepristane bláznovi češť. ² Ako preletovanie vrabca a poletovanie lastovičky ani bezdôvodná kľatba nedosiahne cieľ. ³ Bič na koňa, uzda na osla a palica na chrbát bláznov. ⁴ Neodpovedaj bláznovi podľa jeho bláznovstva, aby si nebol ako on. ⁵ Odpovedz bláznovi podľa jeho bláznovstva, aby sa sám sebe nezdal múdry. ⁶ Nohy si odtína a okúsi násilie ten, čo posielal odkazy po bláznovi. ⁷ Ako slabé nohy chromého je príslovie v ústach bláznov. ⁸ Ako kameň vložený do praku je pocta preukázaná bláznovi. ⁹ Ako trň, čo sa zadrel opilcovi do ruky, je príslovie v ústach bláznov. ¹⁰ Ako strelec, čo chce všetko trafiť, je ten, čo najíma blázna alebo tulákov. ¹¹ Ako sa pes vráti k tomu, čo vyvráti, opakuje blázon svoje bláznovstvo. ¹² Videl si muža, čo sa sám sebe zdá múdry? Blázon má viac nádeje než on. ¹³ Lenivec hovorí: Na ceste je levíča, lev sa poneviera po námestiach. ¹⁴ Dvere sa otáčajú na svojich pántoch a lenivec na svojom lôžku. ¹⁵ Lenivec siahne rukou do misy a unaví sa, kým ju vráti k ústam. ¹⁶ Lenivec si pripadá múdrejší než sedem rozumne odpovedajúcich. ¹⁷ Psa chytá za uši ten, čo sa zamieša do sporu, ktorý sa ho netýka. ¹⁸ Ako pomätený, čo strieľa ohnivé šípy a smrtonosné strely, ¹⁹ je človek, ktorý klame svojho blížneho a hovorí: Veď ja som len žartoval! ²⁰ Keď nieto dreva, vyhasne oheň, keď niet klebetníka, utíchne zvada. ²¹ Ako uhlie pahrebu a drevo oheň, tak roznieti škriepny človek spor. ²² Slová klebetníka sú ako maškrty, schádzajú až na dno žalúdka. ²³ Ako postriebrená hlinená nádoba sú lichotivé pery so zlým srdcom. ²⁴ Kto nenávidí, pretvaruje sa perami, no vo svojom vnútri prechováva lešť. ²⁵ Keď hovorí prívětivým hlasom, never mu, veď v jeho srdci je sedmoraká ohavnosť, ²⁶ a hoci nenávisť podvodne zakryje, v zhromaždení sa zjaví jeho zloba. ²⁷ Kto inému jamu kope, sám do nej padne, kto kotúľa balvan, na toho sa zvalí. ²⁸ Falošný jazyk nenávidí tých, čo zasiahol, úlisné ústa privodia pád.

27 Nechváľ sa zajtrajškom, lebo nevieš, čo deň zrodí. ² Nech ťa chváli iný, nie tvoje ústa, cudzí človek, nie tvoje pery! ³ Kameň je ťažký aj piesok niečo váži, ale hnev blázna od oboch je ťažší. ⁴ Rozhorčenie je kruté, hnev je sťa povodeň, kto však obstojí pred žiarlivosťou? ⁵ Lepšie je priame karhanie ako skrývaná láska. ⁶ Dobré mienené sú údery milujúceho a hojné sú bozky toho, kto nenávidí. ⁷ Syty šliape po pláste medu, hladnému je však každá horkosť sladká. ⁸ Ako vták, čo odletí ďaleko od svojho hniezda, je muž, čo sa zatúla ďaleko od svojho príbytku. ⁹ Olej a kadidlo rozveseľujú srdce, slasť z priateľa je viac ako vlastná rada. ¹⁰ Neopúšťaj svojho priateľa ani priateľa svojho otca, keď ťa však stihne nešťastie, nechod' do príbytku svojho brata, lebo lepší je blízky sused než vzdialený brat. ¹¹ Buď múdry, syn môj, a rozveseľ moje srdce, aby som mohol odpovedať tomu, čo mi robí výčitky. ¹² Rozvážny človek vidí nebezpečenstvo a skryje sa, neskúsení doplácajú na to, že idú ďalej. ¹³ Šaty zadrž tomu, čo sa zaručí za cudzieho, ak za cudziu ženu, vezmi od neho záloh! ¹⁴ Tomu, kto včasráno hlučne dobrorečí blížnemu, bude sa to považovať za zlorečenie. ¹⁵ Ustavičný lejak v daždivom dni a hašterivá žena sú si podobné, ¹⁶ kto ju chce zvládnuť, chce zvládnuť vietor a chytiť olej pravicom. ¹⁷ Železo sa brúsi železom a jeden človek obrusuje druhého. ¹⁸ Kto sa stará o figovník, bude ješť ovocie, kto stráži svojho pána, bude poctený.

¹⁹ Ako voda odráža tvár, tak srdce odráža človeka. ²⁰ Podsvetie a ríša smrti sa nenasýtia a nenasýtia sa ani oči človeka. ²¹ Ako taviaca nádoba striebro a pec zlato, tak človeka preveria ústa, čo ho chvália. ²² Keby si blázna tlčikom rozdrvil medzi obilím v mažiari, bláznovstvo ho neopustí. ²³ Poznaj dobre stav tvojho stáda a venuj pozornosť čriedam, ²⁴ veď hojnosť nebude navždy ani koruna pre všetky pokolenia. ²⁵ Keď sa pokosí tráva a ukáže sa nová zeleň, po horách sa zberá mláďa; ²⁶ z baránkov máš odev, za capov kúpiš pole, ²⁷ máš dosť kozieho mlieka na svoju obživu, na obživu svojej rodiny i na živobytie svojich slúžok.

28 Bezbožník uteká, hoci ho nik neprenasleduje, spravodlivý sa však cíti bezpečný ako mladý lev. ² Pri vzbure v krajine je mnoho vodcov, no len rozumný a osvedčený muž udrží poriadok. ³ Chudobný muž, čo utláča núdzných, je sťa ubíjajúci dážď, po ktorom niet chleba. ⁴ Tí, čo opúšťajú zákon, chvália bezbožníkov, tí, čo zákon dodržiavajú, im odporujú. ⁵ Zlí ľudia nerozumejú právu, no tí, čo hľadajú Hospodina, všetko chápu. ⁶ Lepší je chudobný kráčajúci bezúhonne, než boháč, ktorého cesty sú zvrátené. ⁷ Kto zachováva zákon, je rozumný syn, kto sa spolčuje s pažravcami, robí hanbu svojmu otcovi. ⁸ Kto rozmnožuje svoj majetok úrokmi a úžerou, zhromažďujeho pre toho, čo sa zmlúva nad núdznyimi. ⁹ Ak si niekto zapcháva uši, aby nepočul zákon, jeho modlitba je ohavnosťou. ¹⁰ Kto zvädza statočných na zlú cestu, sám padne do jamy a bezúhonní nadobudnú dobré dedičstvo. ¹¹ Boháč sa zdá sám sebe múdry, ale bedár, čo má rozum, ho prehliadne. ¹² Keď spravodliví jasajú, je to veľká sláva, keď však bezbožníci povstanú, ľudia sa skrývajú. ¹³ Kto tají svoje previnenia, nebude mať úspech, kto ich však vyzná a zanechá, dosiahne milosrdenstvo. ¹⁴ Blahoslavený človek, čo si ustavične zachováva bázeň, ale kto si zatvrdzuje srdce, dostane sa do nešťastia. ¹⁵ Ako revúci lev a túlavý medveď je svojvoľný panovník nad biednym ľudom. ¹⁶ Vladár, čo stratil súdnosť, spôsobuje mnoho útlaku, no ten, čo nenávidí neoprávnený zisk, bude dlho žiť. ¹⁷ Človek poškvrnený ľudskou krvou bude až do smrti unikať. Nech ho nik nepodporí! ¹⁸ Kto kráča bezúhonne, bude zachránený, no ten, čo chodí po zvrátených cestách, zrazu padne. ¹⁹ Kto obrába svoju pôdu, nasýti sa chlebom, kto sa zháňa za daromnicami, zasýti sa chudobou. ²⁰ Spoľahlivý človek bude zahrnutý požehnaním, ale toho, kto chce rýchle zbohatnúť, neminie trest. ²¹ Nie je dobré nadržiat ľuďom, veď za kus chleba sa previní ne jeden človek. ²² Závistlivec sa naháňa za majetkom, no netuší, že doľahne na neho bieda. ²³ Kto napomína človeka, neskôr nájde u neho viac priazne ako ten, čo sa mu líška jazykom. ²⁴ Kto zdiera svojho otca i matku a hovorí, že to nie je previnenie, je spoločníkom ničiteľa. ²⁵ Chamtivec vyvoláva hádky, ale kto dúfa v Hospodina, bude sa vzmaňať. ²⁶ Kto sa spolieha na seba, je hlupák, kto však kráča podľa múdrosti, bude zachránený. ²⁷ Kto dáva chudobnému, nebude mať nedostatok, no toho, čo si zakrýva pred ním oči, postihne veľa kliatob. ²⁸ Keď bezbožníci povstanú, ľudia sa skrývajú, keď hynú, pribúdajú spravodliví.

29 Človek, čo si aj po viacerých napomenutiach zatvrdí šiju, zrazu sa zlomí a nebude nápravy. ² Keď pribúda spravodlivých, národ sa raduje, no keď bezbožný vládne, ľud vzdychá. ³ Kto miluje múdrosť, poteší svojho otca, ale ten, čo chodí za pobehticami, premrha majetok. ⁴ Kráľ právom upevní krajinu, no spustoší ju ten, kto ju daňami vydiera. ⁵ Človek, čo lichotí svojmu blížnemu, napína sieť pod jeho nohy. ⁶ V hriechu zlého človeka je pasca, spravodlivý však plesá a raduje sa. ⁷ Spravodlivý pozná právo bedárov, no bezbožník nemá pre také poznanie pochopenie. ⁸ Posmešníci poburujú mesto, kým múdri odvracajú hnev. ⁹ Keď sa múdry muž súdi s bláznom, ten zúri alebo sa bez prestania smeje. ¹⁰ Krvi-

lační nenávidia bezúhonného, kým statoční sa mu usilujú zachrániť život. ¹¹ Hlupák všetok svoj hnev vyleje, ale múdry ho nakoniec v sebe utíši. ¹² Ak vládca počúva lživé slová, všetci jeho sluhovia budú bezbožní. ¹³ Bedár a utláčateľ majú jedno spoločné: to, že do očí oboch vnáša svetlo Hospodin. ¹⁴ Ak kráľ spravodlivo súdi bedárov, jeho trón sa upevní naveky. ¹⁵ Palica a pokarhanie dáva múdrosť, no samopašné dieťa robí hanbu svojej matke. ¹⁶ Kde pribudnú bezbožníci, previnenia sa rozmnožia a spravodliví uvidia ich pád. ¹⁷ Starostlivo vychováva syna; on ti dožičí pokoj a dopraje potešenie tvojej duši. ¹⁸ Bez zjavenia sa ľud stáva bezuzdným, no kto zákon zachováva, je blažený. ¹⁹ Otroka nemožno vychovávať slovami, hoci rozumie, nereaguje. ²⁰ Videl si muža, čo veľa narozpráva? Blázon má viac nádeje než on. ²¹ Kto rozmaznáva svojho sluha od jeho mladosti, napokon bude mať príživníka. ²² Hnevľivý človek vyvoláva hádky, prchký chlap kopí previnenia. ²³ Človeka poníži jeho povýšenosť, ale ponížený duchom okúsi slávu. ²⁴ Kto sa spolčuje so zlodejom, samého seba nenávidí; počuje kliatbu, a predsa to neoznámi. ²⁵ Kto sa trasie pred ľuďmi, kladie si pascu, ale kto dôveruje Hospodinovi, bude v bezpečí. ²⁶ Mnohí sa usilujú nakloniť si vládara, ale iba Hospodin udeľuje právo človeku. ²⁷ Spravodlivým sa protiví podlý človek a bezbožníkovi sa sprotiví ten, čo ide priamou cestou.

Agúrove príslovia

30 ¹ Slová Agúra, Jakeho syna. Výrok tohto muža vyneseny Itielovi, Itielovi a Uchálovi. ² Och, som hlúpy viac než ktokoľvek iný a nemám ľudský rozum, ³ nenaučil som sa múdrosti a nemám ani poznanie o Najsvätejšom. ⁴ Kto vystúpil do neba a odtiaľ zostúpil? Kto do svojej hrsti vietor nazbieral? Kto zabalil vodu do plášťa? Ktože vytýčil všetky končiny zeme? Ako sa volá a ako sa volá jeho syn? Isto to vieš! ⁵ Každá Božia reč je preverená, je štítom tým, čo sa k nemu utiekajú. ⁶ Nepridávaj nič k jeho slovám, aby ťa nepotrestal a neusvedčil z klamstva. ⁷ O dve veci ťa prosím, neodopri mi ich prv, než zomriem: ⁸ Vzdiaľ odo mňa klamstvo a lživé slovo! Nedávaj mi chudobu ani bohatstvo, udeľ mi toľko chleba, koľko potrebujem, ⁹ aby som sa nepresýtil, nezaprel ťa a nepovedal: Kto je Hospodin? Aby som neschudobnel a nekradol a nezneuctil tak meno svojho Boha. ¹⁰ Neohováraj sluhu pred jeho pánom, aby ťa neprekliadal, aby si ty neniesol trest. ¹¹ Je pokolenie, čo preklína svojho otca a svoju matku nežehná; ¹² pokolenie, čo sa pokladá za čisté a pritom nie je obmyté od špiny; ¹³ pokolenie — ako len povýšene hľadá a namyslene žmurká viečkami! ¹⁴ Je pokolenie, čo má zuby ako meče a čeluste sťa nože, aby pohltilo biednych zo zeme a chudobných spomedzi ľudí.

Číselné príslovia

¹⁵ Pijavica má dve dcéry, kričia: Daj, daj! Sú tri veci, čo sa nikdy nenasýtia, totiž štyri, čo nepovedia Dosť!: ¹⁶ podsvetie a neplodné lono, zem stále smädná po vode a oheň, čo nikdy nepovie: Dosť! ¹⁷ Oko, čo sa posmieva otcovi, a pohŕda poslušnosťou voči matke, vydobú havrany z údolia a zožerú ho orlie mláďatá. ¹⁸ Tieto tri veci sú mi podivné, vlastne štyri, čo nechápem: ¹⁹ cestu orla na nebi, cestu hada po skale, cestu lode po morskej hlbine a cestu muža k dievčaťu. ²⁰ Taká je aj cesta cudzoložnice: naje sa, utrie si ústa a povie: Neurobila som nič neprístojné. ²¹ Pred tromi vecami sa chveje zem, vlastne štyri uniesť nemôže: ²² sluhu, čo kraľuje, hlupáka, čo pažravo hltá chlieb, ²³ nehanebnicu, čo sa vydáva, a služku, čo zaberie miesto svojej paney. ²⁴ Tieto štyri, hoci drobné zemské tvory, sú výnimočne múdre: ²⁵ mravce — národ bez sily, a predsa si v lete vedia pripraviť potravu; ²⁶ damany — národ bez moci, a vedia si stavať brlohy v skale; ²⁷ kobyľky, hoci nemajú kráľa, predsa všetky tiahnu v šíkoch; ²⁸ jašteričky, hoci ich môžeš vziať do rúk, predsa bývajú v kráľovských palácoch. ²⁹

Títo traja vznešene vykračujú, vlastne štyria, čo pyšne pochodujú: ³⁰ lev, najmocnejší medzi zvieratami, neustúpi pred ničím, ³¹ nafúkaný kohút aj cap a kráľ na čele svojho ľudu. ³² Ak si hlúpy a vyťahuješ sa alebo ak strojíš zlo, daj si ruku na ústa! ³³ Veď šľahaním smotany vznikne maslo, úder na nos spôsobí krvácanie a nával hnevu vyvolá spor.

Lemuelove slová

31 Slová kráľa Lemuela a výpovede, ktorými ho poučala jeho matka. ² Ó, syn môj, ó, syn môjho života! Ó, syn mojich sľubov! ³ Nevydávaj svoju silu ženám a svoj údel tým, ktoré ničia kráľov. ⁴ Nepatrí sa kráľom, Lemuel, kráľom sa nepatrí piť víno a panovníkom opojný nápoj, ⁵ aby azda pri popíjaní nezabudli na príkazy a neprekrútili právo všetkých chudobných. ⁶ Dávajte opojný nápoj hynúcemu a víno tým, čo majú trpký život, ⁷ nech sa napije a zabudne na svoju chudobu a nech si už na svoju núdzu nespomenie! ⁸ Otvor svoje ústa namiesto nemého a za práva všetkých slabých. ⁹ Otvor svoje ústa, spravodlivo súď a zastávaj sa práva chudobných a núdzných!

Chvála statočnej ženy

(alef) ¹⁰ Kto nájde ženu statočnú? Je omnoho cennejšia než perly. (bét) ¹¹ Srdce jej muža jej dôveruje, nebude mu chýbať zisk. (gimel) ¹² Hospodári mu dobre, nie zle, po celý svoj život. (dalet) ¹³ Dbá o dostatok vlny a ľanu, vlastnými rukami s chuťou pracuje. (hé) ¹⁴ Podobá sa lodiam kupcov, svoj chlieb priváza zďaleka. (vav) ¹⁵ Vstáva ešte za noci, aby dala pokrm svojmu domu a príkazy svojim slúžkam. (zajin) ¹⁶ Vyhliadne si pole a kúpi ho, z ovocia svojich rúk vysádza vinicu. (chét) ¹⁷ Bedrá si silou opáše a posilní si ramená. (tét) ¹⁸ Okusuje, aké dobré je jej počínanie, jej lampa v noci nezhasína. (jód) ¹⁹ Jej ruky siahajú po praslici, jej dlane sa chopia vretena. (kaf) ²⁰ Svoju dlaň otvára chudobnému a k núdznemu svoje ruky vystiera. (lamed) ²¹ Nebojí sa o svoj dom, keď sneží, lebo všetci v dome majú po dva odevy. (mém) ²² Narobila si prikrývky, jej odev je z jemného ľanu a purpuru. (nún) ²³ Jej manžel je známy v bránach, keď zasadá so staršími krajiny. (samech) ²⁴ Vyrába a predáva plátno, kupcom dodáva opasky. (ajin) ²⁵ Sila a dôstojnosť sú jej odevom, s úsmevom sa díva na nastávajúci deň. (pé) ²⁶ Ústa otvára v múdrosti a na jazyku má láskavé poučenie. (cadé) ²⁷ Dozerá na chod domácnosti a neje z chleba povaláčov. (kóf) ²⁸ Keď vstanú jej synovia, blahorečia jej, aj jej muž ju zahŕňa pochvalou: (rés) ²⁹ Statočne si vedú mnohé ženy, ale ty ich všetky predstihneš! (šin) ³⁰ Pôvab je klamlivý a krása prchavá, ale žena, čo má bázeň pred Hospodinom, zasluhuje si chválu. (tav) ³¹ Dajte jej z ovocia jej rúk, nech ju chvália v bránach jej skutky!

KOHELET — KAZATEĽ

1 Slová Kazateľa, Dávidovho syna, kráľa v Jeruzaleme.

Námet knihy

² Márnosť márností, povedal Kazateľ, márnosť márností, všetko je márnosť. ³ Aký zisk zostane človeku pri všetkej jeho námahe, ktorou sa namáha pod slnkom? ⁴ Pokolenie odchádza, pokolenie prichádza, zem však stále zostáva. ⁵ Slnko vychádza, slnko zapadá, náhli sa na svoje miesto, tam, kde zasa vyjde. ⁶ Vietor veje na juh, obracia sa na sever, stále krúži a krúži, vo svojich okruhoch sa vietor vracia. ⁷ Všetky potoky tečú do mora, ale more sa nepreplní. Na miesto, kam potoky tečú, ta sa vracajú, aby tiekli znova. ⁸ Všetky veci unavujú, keď ich človek nedokáže slovami vystihnúť. Oko sa nenasyti pozeraním, ani ucho sa nenaplní počúvaním. ⁹ Čo bolo, to bude, a čo sa robilo, to sa bude robiť. Niet nič nového pod slnkom. ¹⁰ Ak by aj niekto o niečom povedal: Pozri, toto je nové! — už dávno to bolo v časoch, ktoré boli pred nami. ¹¹ Predošlé veci nezostanú v pamäti, ani na to, čo príde, nebudú spomínať tí, čo budú žiť neskôr.

Kráľova skúsenosť

¹² Ja, Kazateľ, som bol kráľom nad Izraelom v Jeruzaleme. ¹³ Predsavzal som si, že budem múdro hľadať a skúmať všetko, čo sa robí pod nebom: ťažkú úlohu dal Boh ľudským synom, aby sa ňou umárali. ¹⁴ Videl som všetky skutky, ktoré sa robia pod slnkom, a hľa, všetko je márnosť a honba za vetrom. ¹⁵ To, čo je krivé, nemožno narovnať, a s tým, čo chýba, nemožno počítať. ¹⁶ Pomyslel som si: Získal som väčšiu a hojnejšiu múdrosť ako všetci, ktorí pred mnou vládli nad Jeruzalemom, a moje srdce zakúsilo veľa múdrosti a poznania. ¹⁷ Predsavzal som si, že spoznám múdrosť a poznanie, hlúposť i bláznovstvo. Zistil som však, že aj to je honba za vetrom. ¹⁸ Veď pri mnohej múdrosti je mnoho mrzutosti a kto zväčšuje poznanie, zväčšuje bolesť.

Márnosť bohatstva a radosti

2 Pomyslel som si: Nože, choď, vyskúšaj radosť, užij dobré veci! Veď aj to je márnosť. ² O smiechu som povedal: Pochabosť; o radosti: Čo tá dokáže? ³ Vymyslel som si, že svoje telo budem osviežovať vínom, moje srdce sa však bude riadiť múdrosťou. Chopím sa i hlúposti, až kým neuvidím, kde je pre ľudských synov to dobro, ktoré majú robiť pod nebom počas svojho života. ⁴ Zveľadil som svoje diela: postavil som si domy, vysadil som si vinice, ⁵ urobil som si záhrady a parky, vysadil som v nich rozmanité ovocné stromy, ⁶ urobil som si jazerá, aby zavlažovali les rastúcich stromov. ⁷ Zadovážil som si otrokov a otrokyne, mal som aj domácich sluhov, vlastnil som veľa dobytky a oviec, viac ako všetci, ktorí boli pred mnou v Jeruzaleme. ⁸ Nahromadil som si aj striebro a zlato, poklady cudzích kráľov a krajín. Zadovážil som si spevákov, speváčky i rozkoš ľudských synov — množstvo žien. ⁹ Vzrástol a rozmohol som sa viac ako ktokoľvek, kto bol pred mnou v Jeruzaleme. Navyše moja múdrosť stála pri mne. ¹⁰ Čokoľvek si moje oči želali, nič som im neodoprel, nebránil som svojmu srdcu v žiadnej radosti, lebo srdce sa mi radovalo z celej mojej námahy a to bol môj podiel zo všetkej mojej námahy. ¹¹ No keď som sa pozeral na celú moju činnosť, ktorú vykonali moje ruky, a na námahu, ktorú som na ňu vynaložil, a hľa — všetko bola márnosť a honba za vetrom. Niet trvalého zisku pod slnkom.

Márnosť múdrosti

¹² Obzeral som sa, aby som videl múdrosť, bláznovstvo a hlúposť. Veď čo bude robiť človek, ktorý príde po kráľovi? To, čo robili dávno iní. ¹³ Videl som, že múdrosť má takú výhodu pred hlúposťou, akú výhodu má svetlo pred tmou: ¹⁴ múdry má svoje oči na hlave, ale hlupák chodí v tme. Viem však aj to, že ich stihne rovnaký údel. ¹⁵ Potom som si pomyslel: Ak aj mňa stretne údel hlupáka, načo som sa potom stal nadmieru múdрым? Pomyslel som si, že aj to je márnosť, ¹⁶ lebo niet stálej spomienky ani na múdreho, ani na hlupáka. V nasledujúcich dňoch sa na všetko zabudne. Ako to, že múdry zomiera rovnako ako hlupák?! ¹⁷ Znenávidel som život, lebo zle na mňa doliehalo to, čo sa robí pod slnkom, veď všetko je márnosť a honba za vetrom.

Márnosť námahy

¹⁸ Znenávidel som všetku svoju námahu, ktorou som sa umáral pod slnkom, ktorú zanechám človeku, čo príde po mne. ¹⁹ Ktovie, či bude múdry alebo hlúpy? Zmocní sa však všetkého, s čím som sa namáhal a v čom som bol múdry pod slnkom — aj to je márnosť. ²⁰ Odvrátil som sa, aby som zúfal nad celou svojou námahou, ktorou som sa namáhal pod slnkom. ²¹ Je totiž človek, ktorý sa namáhal múdro, umne a šikovne, ale svoj podiel odovzdá niekomu, kto sa s tým nenamáhal — aj to je márnosť a veľké zlo. ²² Veď čo zostáva človeku z celej jeho námahy a zhonu, ktorými sa umáral pod slnkom, ²³ keď každý jeho deň je boľavou ranou a mrzutosť je jeho zamestnaním, ba ani v noci si jeho srdce neodpočínie? Aj toto je márnosť. ²⁴ Pre človeka nie je nič lepšie, ako keď je, pije a pri svojej námahe si dožičí dobré veci. Videl som, že aj to pochádza z Božej ruky. ²⁵ Veď kto môže jesť a užívať bez neho? ²⁶ Človeku, ktorý sa mu páči, dal múdrosť, poznanie i radosť. Hriešnemu však dal za úlohu zbierať, hromadiť a dávať tomu, kto sa Bohu páči. Aj to je márnosť a honba za vetrom.

Všetko má svoj čas

3 Všetko má určenú chvíľu a každá záležitosť pod nebom má vhodný čas: ² je čas narodiť sa a čas zomrieť, čas sadiť a čas vytrhať zasadené, ³ čas zabíjať a čas liečiť, čas rúcať a čas stavať, ⁴ čas plakať a čas smiať sa, čas žiaľiť a čas tancovať, ⁵ čas rozhadzovať kamene a čas zbierať kamene, čas objímať a čas zanechať objímanie, ⁶ čas hľadať a čas strácať, čas uschovávať a čas odhadzovať, ⁷ čas trhať a čas zošívaj, čas mlčať a čas hovoriť, ⁸ čas milovať a čas nenávidieť, čas vojny a čas mieru. ⁹ Aký trvalý zisk zostane pracujúcemu z toho, s čím sa namáha?

Boh a údel človeka

¹⁰ Všimol som si zamestnanie, ktoré dal Boh ľudským synom, aby sa ním zapodievali. ¹¹ Všetko krásne urobil vo svojom čase, aj večnosť im dal do mysle, ale dielo, ktoré Boh koná, človek od začiatku až do konca nevystihne. ¹² Spoznal som, že nie je pre nich nič lepšie, ako sa radovať a konať vo svojom živote dobro. ¹³ Aj to, ak niekto môže jesť a piť a zakúsiť dobro popri svojej námahe, je Boží dar. ¹⁴ Spoznal som, že všetko, čo Boh koná, trvá naveky. Nemožno k tomu nič pridať ani z toho nemožno ubrať, Boh tak urobil, aby sa ho ľudia báli. ¹⁵ Čo je, je už dávno. Čo má byť, bolo už dávno. Boh však vyhľadáva, čo sa pominulo.

Bezprávie a márnosť

¹⁶ Ďalej som videl pod slnkom: kde má byť právo, tam je svojvôľa; kde má byť spravodlivosť, tam je bezprávie. ¹⁷ Pomyslel som si: Spravodlivého aj svojvoľného bude súdiť Boh. Určil čas na každú príležitosť a na každý skutok. ¹⁸ Pomyslel som si: Je to kvôli ľudským synom, aby ich Boh skúšal, a tak videli, že je to s nimi ako so zvieratami. ¹⁹ Veď údel ľud-

ských synov a údel zvierat je rovnaký: ako zomrie jeden, tak zomrie i druhý, jeden dych je pre všetkých. Človek nemá prednosť pred zvieratami, lebo všetko je márnosť. ²⁰ Všetko ide na jedno miesto, všetko vzišlo z prachu a všetko sa do prachu vracia. ²¹ Kto vie, či ľudský duch vystupuje nahor a duch zvierat zostupuje nadol do zeme? ²² Videl som, že nie je nič lepšie, ako keď sa človek raduje z toho, čo koná, lebo to je jeho podiel, veď kto mu umožní, aby videl, čo bude po ňom?

4 Obrátil som sa a videl som všelijaké útlaky, ktoré sa páchajú pod slnkom: hľa, slzy utláčaných — a tešiteľ a pre nich niet. Násilie trpeli z rúk svojich utláčateľov — a nik ich nepotešil. ² Za šťastnejších ako tí, čo dosiaľ žijú, som nazval mŕtvych, ktorí dávno zomreli. ³ No lepšie ako týmto obom je tomu, kto ešte nie je, kto nevidí zlé skutky, ktoré sa páchajú pod slnkom.

Úspech a márnosť

⁴ Videl som všetku námahu a všetku vydarenú prácu, ako vzbudzuje vzájomnú závišť. Aj to je márnosť a honba za vetrom. ⁵ Hlupák založí svoje ruky a pojedá svoje vlastné mäso. ⁶ Lepšia je hrst pokoja ako dlane plné námahy a honby za vetrom. ⁷ Obrátil som sa a videl som márnosť pod slnkom: ⁸ Osamelý človek, ktorý nemá nikoho, nemá ani syna, ani brata, no niet konca všetkej jeho námahy, ani jeho oko sa nenasýti bohatstvom — pre koho sa namáham a ukracujem sa o dobro? Aj to je márnosť, je to zlá úloha. ⁹ Dvom je lepšie ako jednému, lebo majú dobrú odmenu za svoju námahu. ¹⁰ Ak padnú, jeden druhého zodvihne. Beda však samotnému, keď padne, a niet druhého, kto by ho zodvihol. ¹¹ Aj dvom, keď ležia, je teplo, ale jeden sa ako zahreje? ¹² Jednotlivca možno premôcť, dvaja sa však už postavia na odpor, ale trojitá šnúra sa tak rýchlo nepretrhne. ¹³ Lepší je chudobný, ale múdry mladík ako starý, ale hlúpy kráľ, ktorý sa už nevie dať varovať. ¹⁴ Vyšiel totiž z väzenia, aby bol kráľom, aj keď sa vo svojej krajine narodil chudobný. ¹⁵ Videl som všetkých živých, ktorí chodia pod slnkom, spolu s mladíkom — následníkom, ktorý má po ňom nastúpiť. ¹⁶ Nebolo konca všetkému ľudu, všetkým tým, čo boli pred nimi. Tí však, čo prídu neskôr, sa z neho nebudú radovať, lebo aj to je márnosť a honba za vetrom.

Správna služba Bohu

¹⁷ Daj si pozor na svoje kroky, keď pôjdeš do Božieho domu! Priblížiť sa a počúvať je lepšie, ako keď obeť prinášajú hlupáci, lebo nevedia, že robia zle.

5 Neuvážene neotváraš ústa a tvoje srdce nech sa nenáhli vyrieť slovo pred Bohom, lebo Boh je v nebi a ty si na zemi, preto nech je málo tvojich slov. ² Po mnohej námahy prichádza sen a hlas hlupáka je v mnohých slovách. ³ Ak dáš Bohu sľub, nemeskaj ho splniť, lebo v hlupákoch nemá zaľúbenie. Čo sľúbiš, splň! ⁴ Lepšie je, ak nesľubuješ, ako keď sľúbiš, a nesplníš. ⁵ Nedovoľ ústam, aby ti telo zvädzali na hriech, a nehovor pred Božím poslom, že to bol omyl. Prečo sa má Boh rozhnevať pre tvoju reč a zničiť dielo tvojich rúk? ⁶ Pri množstve snov a márností je totiž aj mnoho slov, tak sa Boha boj! ⁷ Keď v krajine uvidíš utláčanie chudobného, porušovanie práva a spravodlivosti, nečuduj sa, lebo na vysokého dozerá ešte vyšší a nad nimi sú ešte vyšší. ⁸ Všetok zisk krajiny z obrobenej zeme patrí kráľovi. ⁹ Kto miluje striebro, striebra sa nenasýti, a kto miluje hojnosť, nikdy nemá dosť. Aj to je márnosť. ¹⁰ Keď sa rozmáha majetok, pribúdajú aj tí, čo z neho jedia. Aký osov má z toho majiteľ? Iba toľko, že jeho oči naň hľadia. ¹¹ Sladký je spánok sluhu, či sa naje málo alebo veľa, ale sýtosť nedá boháčovi zaspať. ¹² Je aj ďalší neduh, ktorý som videl pod slnkom: bohatstvo, ktoré majiteľovi nahonobili na jeho nešťastie. ¹³ Zlým počínaním

sa to bohatstvo stratí. Syn, ktorého splodí, nebude mať nič v ruke.¹⁴ Ako vyšiel z tela svojej matky, tak sa nahý vráti, pôjde ako prišiel. Neodnesie si nič zo svojej námahy, čo by uniesol v ruke.¹⁵ Je aj ďalší neuh: každý odíde, ako prišiel, čo získa, keď sa bude namáhavo hnať za vetrom? ¹⁶ Po všetky svoje dni v tme jedával, v mnohej mrzutosti, chorobe a podráždenosti.¹⁷ Hľa, čo som ja videl — dobro, ktoré je pekné: jesť, piť a vidieť dobro v celej svojej námahe, ktorou sa človek namáha pod slnkom počas vymeraných dní života, ktoré mu dal Boh, lebo to je jeho podiel.¹⁸ Každý človek, ktorému Boh dal bohatstvo, poklady, umožnil mu z toho užívať, zobrať si podiel a radovať sa vo svojej námahe, dostal Boží dar,¹⁹ pretože človek príliš nemyslí na dni svojho života, lebo Boh radostou zamestnáva jeho srdce.

Ďalšie dôsledky bohatstva

6 Je zlo, ktoré som videl pod slnkom, a veľa je ho na ľuďoch: ² Je to človek, ktorému Boh dal bohatstvo, poklady, slávu a jeho duša nemá nedostatok v ničom, po čom by túžil, ale Boh mu nedožičí, aby z toho užíval, lebo niekto cudzí to užíva. Je to márnosť a zlá choroba.³ Keby niekto splodil aj sto detí, žil by mnoho rokov a jeho roky by mali mnoho dní, ale jeho duša by sa dobra nenasýtila, ba ani pohrebu by sa mu nedostalo, tak o ňom hovorím: Potratený plod je na tom lepšie ako on.⁴ V márnosti totiž prišiel, v tme odíde a jeho meno je zahalené tmou.⁵ Nevidel slnko, ani ho nepoznal, skôr taký má pokoj ako ten druhý,⁶ ktorý aj keby žil dvetisíc rokov, dobro by nevidel. Či nejdú všetci na jedno miesto?

Márne túžby človeka

⁷ Všetka námaha človeka je kvôli ústam, ale duša sa nemôže upokojiť.⁸ Veď akúže má výhodu múdry pred hlupákom, akúže bedár, ktorý vie, ako má v živote chodiť? ⁹ Lepšie je pozeráť očami, ako blúdiť dušou, aj to je márnosť a honba za vetrom.¹⁰ Čo bolo, dávno bolo pomenované, a je známe, že človek sa nemôže súdiť s tým, kto je mocnejší než on.¹¹ Mnohé slová totiž množia márnosť a čo to osoží človeku? ¹² Kto totiž vie, čo je dobré pre človeka v stanovenom počte dní jeho márneho života, ktoré prežije ako tieň? Veď kto oznámi človeku, čo bude po ňom pod slnkom?

Čo je lepšie?

7 Lepšie je dobré meno ako vzácny olej, lepší deň smrti ako deň narodenia.² Lepšie než ísť do domu hodovania je ísť do domu zármutku, v ktorom skončí každý človek. Kým žije, nech si to vezme k srdcu.³ Lepšia je mrzutosť ako smiech, lebo aj pri zachmúrenej tvári môže byť srdcu dobre.⁴ Srdce múdrych je v dome zármutku, ale srdce bláznov v dome radosti.⁵ Lepšie je počúvať napomínanie múdreho, než počúvať chválospev bláznov.⁶ Smiech bláznov je ako praskot trnia pod hrncom. Aj to je márnosť.⁷ Utláčanie ohlúpi múdreho a úplatok kazí srdce.⁸ Lepší je koniec veci ako jej začiatok, trpezlivá myseľ je lepšia než povýšenecká.⁹ Nenáhli sa v duchu za mrzutosťou, lebo mrzutosť spočíva v hrudi bláznov.¹⁰ Nehovor: Ako to, že minulé dni boli lepšie ako tieto? Z múdrosti sa na to nepýtaš.¹¹ Múdrost je dobrá s dedičstvom, je výhodou pre tých, čo vidia slnko.¹² Byť v tieni múdrosti je totiž ako byť v tieni peňazí a ziskom z poznania múdrosti je to, že dáva život tým, čo ju vlastnia.¹³ Pozri na Božie dielo! Kto môže narovnať, čo on skrivil? ¹⁴ V dobrý deň užívaj dobro a v zlý deň pozri: tak prvý, ako aj druhý urobil Boh na to, aby človek nezistil, čo príde po ňom.

Stredná cesta

¹⁵ To všetko som videl počas mojich márných dní: je spravodlivý, ktorý hynie, hoci je spra-

vodlivý, a svojvoľný, ktorý dlho žije, hoci je zlý. ¹⁶ Nebuď veľmi spravodlivý a nerob sa príliš múdrom, prečo by si sa mal zničiť? ¹⁷ Nebuď príliš svojvoľný a nebuď hlúpy, prečo by si mal zomrieť, keď ešte nenastal tvoj čas? ¹⁸ Dobré bude, keď sa toho pridržíš, ba ani tamtoho sa nepustiš, veď kto sa bojí Boha, unikne tomu všetkému. ¹⁹ Múdrost posilňuje múdreho viac ako desiati mocní, ktorí sú v meste. ²⁰ Niet totiž na zemi spravodlivého človeka, ktorý robí dobre a nehreší. ²¹ Nevenuj pozornosť všetkým rečiam, ktoré sa hovoria, aby si nepočul svojho sluhu, ako ťa preklína, ²² veď tvoje srdce vie, že aj ty si mnohokrát preklínal iných. ²³ To všetko som múdro preskúmal a povedal som: Chcem získať múdrosť! — ale ona bola odo mňa vzdialená. ²⁴ Ďaleké je všetko, čo bolo, hlboké, prehlboké, kto to nájde?

Ženské zvydy

²⁵ Poobzeral som sa a svoju myseľ som obrátil, aby som spoznal, skúmal a hľadal múdrosť a zmysel; a spoznal som aj svojvôľu, bláznovstvo, hlúposť a pomätenosť. ²⁶ Dospel som k tomuto: Trpkéjšia ako smrť je žena, ktorá je osídлом, jej srdce sieťou a jej ruky putami. Kto sa Bohu páci, unikne jej, kto však hreší, toho polapí. ²⁷ Hľa, toto som objavil, povedal Kazateľ: Porovnával som jedno s druhým, aby som našiel zmysel, ²⁸ po ktorom ešte túžila moja duša, no nenašiel som ho. Z tisíc ľudí som našiel jedného poriadneho, ale žena medzi nimi nebola. ²⁹ Iba k tomuto som dospel: Boh urobil ľudí priamymi, oni však hľadajú samé úskoky.

Úcta ku kráľovi

8 Kto je ako múdry a kto pozná význam vecí? Múdrost rozjasňuje človeku tvár, ale tvrdosť jeho tvár mení. ² Dbaj na rozkaz kráľa, a to pre prísahu Bohu. ³ Neponáhľaj sa odísť pred jeho tváre, neprihováraj sa v zlej veci, lebo všetko, čo chce, urobí. ⁴ Veď slovo kráľa je mocné a kto mu povie: Čo robíš? ⁵ Kto zachováva prikázanie, neoblúbi si zlú vec, srdce múdreho pozná čas aj spôsob. ⁶ Každá záľuba má svoj čas a spôsob, hoci na človeka dolieha veľa zla, ⁷ lebo nikto nevie, čo bude. Kto mu oznámi, ako bude? ⁸ Niet človeka, ktorý by vládol vetru a mohol ho zadržať, nikto nemá moc nad dňom smrti, z toho boja niet úniku, ani svojvôľa nezachráni toho, kto ju pácha.

Nepochopiteľné Božie cesty

⁹ To všetko som videl, keď som sa venoval všetkému, čo sa deje pod slnkom v čase, keď človek vládne nad druhým človekom na jeho škodu. ¹⁰ Pritom som videl pochovaných svojvoľníkov, ktorí prichádzali i odchádzali zo svätého miesta, avšak tí, čo konali správne, upadli v meste do zabudnutia. Aj to je márnosť! ¹¹ Keďže sa rozsudok nad zlým skutkom nevykonáva rýchlo, v ľudských srdciach rastie odvaha konať zlo, ¹² veď hriešnik pácha zlo stokrát a predĺži sa mu život. Ja však viem, že bohabojným bude dobre, tým, ktorí majú bázeň pred Bohom. ¹³ Svojvoľníkovi však dobre nebude, nepredĺžia sa ako tieň dni tomu, u koho niet bázne pred Bohom. ¹⁴ Aj takáto márnosť sa deje na zemi: sú spravodliví, ktorým sa vodí, akoby robili skutky svojvoľníkov, a sú svojvoľníci, ktorým sa vodí, akoby robili skutky spravodlivých. Povedal som: aj toto je márnosť! ¹⁵ Chválil som teda radosť, lebo pre človeka nie je nič lepšie pod slnkom ako jesť, piť a radovať sa. Toto ho bude sprevádzať v jeho námahe, počas dní jeho života, ktoré mu dal Boh pod slnkom. ¹⁶ Keď som sa dal na poznávanie múdrosti a na pozorovanie námahy, ktorá sa koná na zemi, že človek ani vo dne, ani v noci nemá spánok na očiach, ¹⁷ videl som všetky Božie skutky, takže človek nemôže vystihnúť dianie, ktoré sa deje pod slnkom. Človek sa bude totiž namáhať, aby ho našiel, ale ho nenájde, aj keby múdry hovoril, že ho pozná, nájsť ho nemôže.

Rovnaký údel všetkých

9 Tomuto všetkému som sa venoval, toto všetko som preskúmal: spravodliví a múdri, ako aj ich skutky sú v Božích rukách, aj láska, aj nenávisť, lebo ľudia nevedia, čo všetko je pred nimi. ² Všetko je pre všetkých rovnaké, ten istý údel má aj spravodlivý, aj svojvoľný, dobrý, čistý aj nečistý, obetujúci aj ten, kto neobetuje. Dobrý aj hriešnik sú na tom rovnako, aj ten, kto prisahá, aj ten, kto sa prísahy bojí. ³ To je zlé vo všetkom, čo sa deje pod slnkom, že ten istý údel majú všetci. Ľudské srdce je plné zla, je v ňom bláznovstvo po celý život a potom ide k mŕtvym. ⁴ Ten totiž, kto patrí ešte medzi živých, má nádej, lebo živý pes je na tom lepšie ako mŕtvy lev. ⁵ Živí vedia, že zomrú, ale mŕtvi nevedia nič. Niet pre nich viac odmeny, lebo ich pamiatka je zabudnutá. ⁶ Aj ich láska, aj ich nenávisť, aj ich horlivosť dávno zanikli a nemajú už podiel na ničom, čo sa deje pod slnkom. ⁷ Chod, jedz v radosť svoj chlieb, pi svoje víno s dobrou myslou, lebo Boh si dávno obľúbil tvoje konanie. ⁸ V každom čase nech sú tvoje šaty biele, nech olej nechýba na tvojej hlave. ⁹ Užívaj život so ženou, ktorú miluješ, po všetky dni tvojho márneho života, ktoré ti Boh dal pod slnkom, po všetky dni tvojej márnosti, lebo to je tvoj podiel v živote a v tvojej námahe pod slnkom. ¹⁰ Všetko, čo tvoja ruka nájde k práci, urob podľa svojej sily, lebo niet práce ani uvažovania, ani poznania a múdrosti v podsvetí, do ktorého ideš.

Životné prekážky

¹¹ Opäť som videl pod slnkom: nie rýchli vyhrávajú beh ani hrdinovia boj, ani múdri nezískavajú vždy chlieb, ani rozvážni bohatstvo, ani rozumní priazeň, lebo neprajný čas a nehoda môže zastihnúť ich všetkých. ¹² Veď človek aj tak nepozná svoj čas, ako ryby, ktoré sa chytia do zlej siete, ako vtáky chytené do osídla. Im sú podobní ľudskí synovia, polapení v zlý čas, ktorý ich zrazu postretnie. ¹³ Aj túto múdrosť som videl pod slnkom a bola pre mňa priveľká: ¹⁴ Bolo malé mesto, v ktorom bolo málo mužov. Tu prišiel k nemu veľký kráľ, obklúčil ho a vystaval proti nemu veľké obliehacie veže. ¹⁵ Našiel sa v ňom chudobný múdry muž a svojou múdrosťou zachránil mesto. Žiaden človek si však na toho chudobného muža nespomenul. ¹⁶ Ja som však povedal: Lepšia je múdrosť než sila, ale múdrosťou chudobného sa pohŕda a jeho slová nikto nevypočuje. ¹⁷ Slová múdrych, vypočuté v pokoji, znamenajú viac ako krik toho, kto vládne nad hlupákmi. ¹⁸ Lepšia je múdrosť ako nástroje boja. Jediný hriešnik zničí mnoho dobrého.

Životné skúsenosti

10 Ako mŕtve muchy spôsobia, že olej voňavkára páchne a kvasí, tak trocha hlúposti účinkuje viac ako múdrosť a česť. ² Múdry má srdce na pravom mieste, hlúpy však na nesprávnom. ³ Hlupákovi chýba rozum, aj keď kráča po ceste a všetkým ukazuje, že je blázon. ⁴ Ak sa proti tebe dvíha vládca hnev, neopúšťaj svoje miesto, lebo miernosť zabraňuje mnohým hriechom. ⁵ Zlo, ktoré som videl pod slnkom, je omyl vychádzajúci od vládcu: ⁶ hlupák bol dosadený na vysoké miesta, schopní však sedia v ponížení. ⁷ Videl som sluhov, ktorí jazdili na koňoch, ale aj kniežatá, ktoré chodili ako sluhovia po zemi. ⁸ Kto kope jamu, môže do nej spadnúť; kto rúca múr, môže ho uštipnúť had; ⁹ kto láme kamene, môže sa nimi poraniť; kto rúbe drevo, môže utrpieť úraz. ¹⁰ Keď niekomu otupie železo a nenabrúsi ostrie, musí vynaložiť väčšiu silu, ale oveľa lepšie je použiť múdrosť. ¹¹ Ak had uštipne pred zakliatím, zaklínač je zbytočný. ¹² Slová z úst múdreho sú prívetivé, ale pery hlupáka zničia jeho samého: ¹³ Počiatkom slov jeho úst je pochabosť a koniec jeho reči je zlé šialenstvo. ¹⁴ Hlupák množí slová, hoci človek nemôže vedieť, čo bude a čo sa stane, keď bude po ňom. Ktože mu to oznámi? ¹⁵ Blázna tak unavuje jeho námaha, že nepozná

ani cestu do mesta. ¹⁶ Beda ti krajina, ak je tvojím kráľom mladík a tvoje kniežatá zrána hodujú. ¹⁷ Blažená si krajina, ak je tvojím kráľom ušľachtilý muž a tvoje kniežatá hodujú v pravý čas, aby sa posilnili, a nie opľjali. ¹⁸ Pri veľkej nedbanlivosti sa prepadáva krov, pri nečinnosti rúk zateká do domu. ¹⁹ Chlieb sa pripravuje na potešenie, víno rozveselí život a peniaze umožnia všetko. ²⁰ Ani vo svojej mysli nezloreč kráľovi, ani vo svojej spálni nezloreč bohatému, lebo nebeský vták rozšíri ten hlas a okrídlenec oznámi to slovo.

Činorodý život

11 Púšťaj svoj chlieb po vodnej hladine, lebo po mnohých dňoch ho nájdeš. ² Daj podiel siedmim aj ôsmim, lebo nevieš, čo zlé sa stane na zemi. ³ Ak sa naplnia oblačky, vylejú na zem dážď, ak padne strom na juh alebo sever, ostane na tom mieste, kam spadol. ⁴ Kto sleduje, či fúka vietor, nebude siať, a kto hľadá na oblačky, nebude žať. ⁵ Ako nepoznáš cestu vetra, nevieš, ako sa tvoria kosti v lone tehotnej ženy, tak nepoznáš konanie Boha, ktorý všetko spôsobuje. ⁶ Zrána rozsievaj svoje semeno a do večera nenechaj svoju ruku nečinnú, lebo nevieš, čo sa vydarí: to či ono, alebo či oboje bude dobré.

Rady mladým ľuďom

⁷ Sladké je svetlo a očiám lahodí vidieť slnko. ⁸ Ak bude žiť človek mnoho rokov, počas všetkých nech sa raduje; nech pamätá na dni temnosti, lebo tých bude veľa. Všetko, čo príde, je márnosť. ⁹ Raduj sa, mladík, vo svojej mladosti, nech sa ti srdce rozveseľuje v mladých dňoch! Kráčaj cestami, ktorými ťa povedie tvoje srdce a kam si žiadajú tvoje oči! No vedz, že za všetko toto ťa Boh predvolá na súd. ¹⁰ Odstráň mrzutosť zo svojho srdca a odháňaj zlo od tela, lebo mladosť a čerň vlasov je márnosť.

12 Pamätaj na svojho Stvoriteľa v dňoch svojej mladosti, kým neprídu zlé dni a nepriblížia sa roky, keď povieš: Nemám v nich záľubu. ² Skôr než sa zatmie slnko, svetlo, mesiac a hviezdy a oblačky sa vrátia po daždi, ³ vtedy sa strážcovia domu budú triasť, skrivia sa silní muži, čo melú, prestanú pracovať, lebo ich bude málo, a zatemnia sa, čo vyzerajú z okien. ⁴ Zavrú sa dvere na ulicu, stlmí sa hlas mlyna a zmení sa na hlas vtáka. Aj piesne budú znieť tlmene. ⁵ Vyvýšeniny budú vzbudzovať strach a cesta bude postrachom. Rozkvitne mandľovník, kobyľka stratí silu, kapary sa minú účinku. Človek totiž ide do svojho večného domu a na ceste sa zoskupujú smútiaci. ⁶ Skôr než sa roztrhne strieborný motúzik a rozbije sa zlatá čaša, roztriešti sa džbán nad prameňom, poláme sa koleso na studni, ⁷ prach sa vráti do zeme, tak ako bol, a duch sa vráti k Bohu, ktorý ho dal. ⁸ Márnosť márností, povedal Kazateľ, všetko je márnosť. ⁹ Okrem toho, že Kazateľ bol mudrc, vyučoval ľud poznaniu, uvažoval, skúmal a usporadúval mnohé príslovia. ¹⁰ Kazateľ sa usiloval nájsť vhodné slová, spoľahlivo napísané slová pravdy. ¹¹ Ako ostne sú slová múdrych a ako vbité klince sú zbierky prísloví — jeden pastier ich dal. ¹² Okrem týchto vecí, syn môj, maj sa na pozore! Písaniu kníh nieto konca-kraja a mnohé premýšľanie unavuje telo. ¹³ Slovo na záver všetkého, čo si počul: Boha sa boj a jeho prikázania zachovávaj, lebo toto je povinnosť každého človeka! ¹⁴ Boh predvolá na súd každý čin, všetko, čo je skryté, či je to dobré, alebo zlé.

VELPIEŠŇ

1 Velpieseň Šalamúna. ² Kiežby ma vybozkával bozkami svojich úst! Veď tvoje nežnosti lepšie sú ako víno. ³ Pre vôňu tvojich výborných olejov — tvoje meno je ako vzácny olej — preto ťa devy milujú. ⁴ Tiahni ma za sebou, pobežme! Do svojich komnát ma voviedol kráľ. Budeme plesať a tešiť sa z teba, budeme spomínať na tvoje nežnosti viac ako na víno. Vskutku ťa milujú! ⁵ Čierna som, no predsa pôvabná, dcéry jeruzalemské, ako stany Kedáru, ako stanové závesy kmeňa Šalma. ⁶ Neobzerajte si ma, že som počerná, že ma slnko opálilo. Synovia mojej matky sa na mňa nahnevali a urobili ma strážkyňou vinice. Svoju vinicu som si však neustrážila. ⁷ Prezrad' mi, ty, čo ťa z tej duše milujem, kde budeš pásť, kde budeš cez obed odpočívať? Veď prečo mám prechádzať pri stádach tvojich druhov? ⁸ Ak to azda nevieš, ty, najkrajšia zo žien, vydaj sa po stopách oviec, pas svoje kozliatka pri pastierskych kolibách. ⁹ K svojej kobyľe v záprahu faraónovom prirovnávam ťa, priateľka moja. ¹⁰ Pôvabné sú tvoje líca s ozdobami i tvoja šija s perlovým náhrdelníkom. ¹¹ Zhotovíme ti zlaté retiazky so striebornými guľôčkami. ¹² Kým je kráľ na svojom ležadle, môj nard svoju vôňu vydáva. ¹³ Milý môj je pre mňa myrhovým vrecúškom, čo mi leží medzi ňadrami. ¹⁴ Milý môj je pre mňa hennovým strapcom v én-gedských viniciach. ¹⁵ Ach, krásna si, priateľka moja, aká si krásna, tvoje oči sú ako holubice. ¹⁶ Ach, krásny si, milý môj, a ľubezný, aj naše lôžko je samá zeleň. ¹⁷ Náš dom má krovy z cédrov, naše stropy sú z cyprusov.

2 Som ruža šarónska, ľalia údolí. ² Ako ľalia medzi bodliakmi je moja priateľka medzi devami. ³ Ako jablňo v lesnom poraste je môj milý medzi mládeňcami. Po jeho tóni som veľmi túžila, sadla som si a jeho ovocie je sladké pre moje podnebie. ⁴ Zaviedol ma do vínnej pivnice, jeho vlajkou nado mnou bola láska. ⁵ Posilnite ma hrozienkovými koláčmi, osviežte ma jablkami, lebo som chorá od lásky. ⁶ Lavicu svoju má pod mojou hlavou a pravícou ma objíma. ⁷ Zaprisahávam vás, dcéry jeruzalemské, pri gazelách alebo laniach, neprebúdajte a nerozniecujte lásku, kým sa jej to nebude páčiť! ⁸ Čuť môjho milého, hľa, to on prichádza. Po vrchoch skáče, po kopcoch poskakuje. ⁹ Môj milý je podobný gazele alebo jelenčatu. Hľa, on stojí za naším múrom, nazerá cez okno, díva sa cez mreže. ¹⁰ Ozval sa môj milý a povedal mi: Vstaň, moja priateľka, kráska moja, a pod! ¹¹ Pozri, veď zima prešla, dážď ustal, odtiahol preč. ¹² Kvety sa zjavujú na zemi, čas spevu sa priblížil, aj hlas hrdličky počuť v našom kraji. ¹³ Na figovníku rastú mladé plody a kvety viniča rozdávať vôňu. Vstaň, moja priateľka, kráska moja, a pod! ¹⁴ Holubica moja v trhlínach skál, skrytá v skalných previsoch, ukáž mi svoju tvár, dožič mi čuť tvoj hlas, veď tvoj hlas je príjemný a tvoja tvár ľubezná. ¹⁵ Pochyťajte nám líšky, lištičky maličké, čo ničia vinice. Veď naše vinice už kvitnú. ¹⁶ Milý môj patrí mne a ja jemu, tomu, čo pasie medzi ľaliami. ¹⁷ Prv ako zovanie deň a stratia sa tieň, obráť sa, milý môj, buď podobný gazele alebo jelenčatu na béterských vrchoch!

3 Na svojom lôžku som po nociach hľadala toho, ktorého ľúbi moja duša. Hľadala som ho, ale som ho nenašla. ² Vstanem teda a obídem mesto. Na uliciach a námestiach pohľadám toho, ktorého ľúbi moja duša. Hľadala som ho, ale som ho nenašla. ³ Našli ma strážcovia, čo obchádzajú mesto: Nevideli ste toho, ktorého ľúbi moja duša? ⁴ Len kúsok

som odišla od nich a našla som toho, ktorého ľubi moja duša. Chytila som ho a nepustím, kým ho neprivediem do domu svojej matky, do izby tej, ktorá ma počala. ⁵ Zaprisahávam vás, dcéry jeruzalemské, pri gazelách alebo laniach, neprebádzajte a neroznecujte lásku, kým sa jej to nebude páčiť! ⁶ Ktože je tá, čo vystupuje z púšte ako stĺpy dymu, ovanutá vôňou myrhy a kadidla, väčšmi ako všetko korenie obchodníka? ⁷ Hľa, lôžko Šalamúna! Vôkol neho šesťdesiat hrdinov z hrdinov Izraela. ⁸ Všetci ovládajú meč, sú vycvičení na boj, každý má meč po boku pre nočný postrach. ⁹ Kráľ Šalamún si zhotovil prenosný trón z libanonského dreva. ¹⁰ Stĺpiky urobil strieborné, operadlo zlaté, sedadlo purpurové, jeho vnútro vykladané láskou jeruzalemských dcér. ¹¹ Vyjdite a pozrite, sionské dcéry, na kráľa Šalamúna, na korunu, ktorou ho matka korunovala v deň jeho svadby, v deň, keď mu plesalo srdce.

4 Ach, krásna si, priateľka moja, aká si krásna, tvoje oči sú holubice skryté pod závojom, tvoje vlasy sú ako stádo kôz, ktoré sa ženie z gileádskych vrchov, ² tvoje zuby sú ako stádo ostrihaných oviec, ktoré vychádzajú z kúpeľa, každá z nich má po dvoje jahniatok, žiadnej mláďa nechýba. ³ Pery máš ako šarlátovú niť a tvoja reč je príjemná. Tvoje sluchy za závojom sú ako krížalky granátového jablka. ⁴ Tvoj krk je ako Dávidova veža, vystavaná po vrstvách z kameňov, tisíc štítov na nej visí, všetko štíty hrdinov. ⁵ Tvoje dve ňadrá sú ako dve mláďatá, gazelie dvojčky, čo sa pasú medzi ľaliami. ⁶ Prv ako zavanie deň a stratia sa tiene, vyjdem si na myrhový vrch a na kadidlový pahorok. ⁷ Celá si krásna, priateľka moja, a škvrny na tebe niet. ⁸ Príď z Libanonu, snúbenica, príď, z Libanonu zostúp! Opusti končiar Amany, štít Seníru a Chermónu, dúpätá levov a vrchy leopardov. ⁹ Uchvátila si mi srdce, sestra moja, snúbenica, očarila si ma jediným pohľadom, jedinou retiazkou svojho náhrdelníka. ¹⁰ Aké len krásne sú tvoje nežnosti, sestra moja, snúbenica! Tvoje nežnosti sú lepšie ako víno a vôňa tvojich olejov je nad všetky balzamy. ¹¹ Na tvojich perách medová sladkosť, snúbenica, med a mlieko sú pod tvojím jazykom a vôňa tvojich šiat je ako vôňa Libanonu. ¹² Si zavretá záhrada, sestra moja, snúbenica, záhrada zavretá, prameň zapečatený. ¹³ Výhonky tvoje sú granátovníkovým sadom s výborným ovocím, s hennou a nardom, ¹⁴ nardom a šafranom, puškvorcom a škoricou, so všetkými kadidlovými drevinami, myrhou a aloou, najlepšími z balzamových kríkov. ¹⁵ Si záhradný prameň, studňa živej vody zurčiacej z Libanonu. ¹⁶ Prebuď sa, sever, a príď, juh, prevej moju záhradu, rozvoňaj jej balzamové kríky. Nech vojde môj milý do svojej záhrady a okúsi jej výborné plody.

5 Vošiel som do svojej záhrady, sestra moja, snúbenica, oberám svoju myrhu i s balzomom, ochutnávam svoj medový plást, pijem svoje víno a mlieko. Jedzte, priatelia, pite, opájajte sa nežnosťami! ² Spím, ale srdce mi bdie. Môj milý klope: Otvor mi, sestra moja, priateľka moja, holubica moja, moja dokonalá, lebo hlavu mám celú od rosy, kadere svoje od nočných kropaj. ³ Sukňu som si vyzliekla, mám si ju azda znova obliecť? Nohy som si umyla, mám si ich azda znova zašpiniť? ⁴ Milý môj cez okno natiahol ruku a moje vnútro zatúžilo po ňom. ⁵ Vstala som otvoriť môjmu milému, z mojich rúk kvapkala myrha, cez prsty myrha mi pretekala na rukoväť závoje. ⁶ Otvorila som môjmu milému, ale môj milý už odbehol, odišiel. Keď hovoril, bola som ako bez seba. Hľadala som ho, ale nenašla, volala som ho, ale neodpovedal mi. ⁷ Našli ma však strážcovia, ktorí obchádzajú mesto. Strážcovia hradieb ma zbili, doráňali, aj plášť zo mňa strhli. ⁸ Zaprisahávam vás, dcéry jeruzalemské: Ak nájdete môjho milého, čo mu oznámite? To, že som chorá od lásky! ⁹ O čo je tvoj milý lepší než iní, ty, najkrajšia zo žien? O čo je tvoj milý lepší než iní, keď nás

tak zaprisahávaš? ¹⁰ Môj milý je svieži a červenolící, najlepší z tisícov. ¹¹ Jeho hlava je sta lesknúce sa rýdze zlato. Jeho kadere sú ako strapce datľovej palmy, čierne ako havran. ¹² Jeho oči sú ako holubice nad vodnými bystrinami, v mlieku vykúpané, sta vsadené drahokamy. ¹³ Jeho líca sú balzamová hriadka zarastená voňavými bylinkami. Jeho pery sú lalie, rosia myrhu, ktorá preteká. ¹⁴ Jeho ruky sú ako zlaté prúty vykladané drahokamom. Jeho brucho je slonovinový skvost obložený zafirmi. ¹⁵ Jeho stehná sú stĺpy z bieleho mramoru položené na zlatých podstavcoch. Jeho výzor je ako Libanon, vzácny je sta cédre. ¹⁶ Jeho podnebie je presladké, celý je príťažlivý. Taký je môj milý, taký je môj priateľ, dcéry jeruzalemské!

6 Kam šiel tvoj milý, ty, najkrajšia zo žien, kam sa tvoj milý obrátil? S tebou ho pohladáme. ² Môj milý zostúpil do svojej záhrady, k balzamovým záhonom, aby pásol medzi záhradami a natrhal lalie. ³ Ja patrím svojmu milému a môj milý zase mne, on pasie uprostred lalí. ⁴ Krásna si, priateľka moja, ako Tirca, pôvabná ako Jeruzalem, hrozná ako vojsko so vztýčenými zástavami. ⁵ Odvráť odo mňa svoje oči, lebo ma vzrušujú. Tvoje vlasy sú ako stádo kôz, čo zostupujú z Gileádu. ⁶ Tvoje zuby sú ako stádo oviec, ktoré vychádzajú z kúpeľa. Každá z nich má po dvoje mláďat. Žiadnej mláďa nechýba. ⁷ Ako krížalky granátového jablka sú tvoje sluchy za závojom. ⁸ Šesťdesiat je kráľovien, osemdesiat vedľajších žien a diev bez počtu, ⁹ ale moja holubica je jediná, moja bezchybná, jedináčka svojej matky, čistá pre tú, čo ju porodila. Videli ju devy a nazvali ju šťastnou, kráľovne i vedľajšie ženy ju oslavovali. ¹⁰ Kto je tá, čo sa díva nadol ako zora, krásna ako luna, jasná ako slnko, hrozná ako vojsko so vztýčenými zástavami? ¹¹ Zišla som do orechových záhrad, uvidieť púčiky v údolí, pozrieť sa, či už vinič vyháňa a či už kvitnú granátovníky. ¹² Ani som si neuvedomila, vzali ma do vozov Amminadába.

7 Vráť sa, vráť sa, Šulamitka, vráť sa, vráť sa, nech ťa vidíme! Čo chcete na Šulamitke vidieť? Nuž jej tanec v táboroch! ² Aké krásne sú tvoje kroky v sandáloch, kniežacia dcéra. Krivky tvojich bokov sú ako náhrdelník, dielo majstrovských rúk. ³ Tvoje brucho je obľá nádoba, nech nechýba korenené víno! Tvoje lono je hromada pšenice, lemovaná ľaliami. ⁴ Tvoje dve ňadrá sú ako dve mláďatá, gazelie dvojčky. ⁵ Tvoj krk je ako veža zo slonoviny. Tvoje oči — rybníky v Češbóne pri bráne Bat-Rabbím. Tvoj nos je ako libanonská veža, čo hľadá k Damasku. ⁶ Tvoja hlava je na tebe ako Karmel a vrkoče tvojej hlavy ako purpur. Kráľ je uväznený v tvojich kučerách. ⁷ Aká si krásna, aká ľúbezna, láska, pri rozkošiach. ⁸ Vzrastom sa podobáš palme a ňadrami hroznovým strapcom. ⁹ Povedal som: Vyleziem na palmu, chytím sa jej konárov. Nech sú tvoje ňadrá ako hroznové strapce a vôňa tvojho dychu ako voňavé jablká. ¹⁰ Tvoje podnebie je ako najlepšie víno, ktoré môjmu milému naozaj chutí a spôsobí, že aj pery spiacich prehovorí. ¹¹ Ja patrím môjmu milému a on po mne túži! ¹² Poď, milý môj, vyjdeme do poľa, spávať budeme v dedinách, ¹³ včasráno vstaneme kvôli viniciam, pozrieme, či už vyháňa vinič, či sa už otvárajú kvety, či už kvitnú granátovníky. Tam ti chcem dať svoju lásku. ¹⁴ Mandragory vydávajú vôňu, pri našich dverách sú všetky vzácne plody, nové i staré. Tebe som ich zachovala, milý môj.

8 Kiež by si bol mojím bratom, ktorý sal z prs mojej matky! Keby som ťa na ulici stretla a vybozkávala ťa, nik by mnou neopovrhoval. ² Vzala by som ťa a viedla do domu mojej matky. Ty by si ma učil a ja by som ťa napojila koreneným vínom, muštom z granátových jablk. ³ Lavicu svoju má pod mojou hlavou a pravicou ma objíma. ⁴ Zaprisahávam vás,

dcéry jeruzalemské, neprebúdzajte a neroznecujte lásku, kým sa jej to nebude páčiť. ⁵ Kto to vystupuje z púšte, opierajúc sa o svojho milého? Pod jabloňou som ťa vzrušovala. Tam tvoja matka dostala bolesti pri tvojom narodení, tam zlahla v pôrodných bolestiach tá, čo ťa zrodila. ⁶ Polož si ma ako pečatidlo na svoje srdce, ako pečatidlo na svoje rameno, lebo láska je mocná ako smrť a vášň krutá ako podsvetie. Jej žiara je ohnivá ako najsilnejší plameň. ⁷ Lásku nemôže uhasiť množstvo vody, ani rieky ju nemôžu odplaviť. Ak by chcel niekto dať za lásku všetko bohatstvo svojho domu, veľmi by ním pohrdli. ⁸ Máme malú sestru, ešte nemá prsníky. Čo urobíme s našou sestrou v deň, keď o ňu požiadajú? ⁹ Ak je hradbou, vybudujeme na nej strieborné cimburie, ak je bránou, zatarasíme ju cédrovou doskou. ¹⁰ Ja som hradba a moje prsia sú veže! Vtedy som sa pre neho stala tou, ktorá vychádza s ponukou pokoja. ¹¹ Šalamún mal vinicu v Baal-Hamóne, tú vinicu zveril strážcom. Každý by dal za jej plody tisíc strieborných. ¹² Moju vinicu, tú, čo mi patrí, mám pred sebou. Šalamún, nechaj si svojich tisíc i dvesto pre strážcov jeho ovocia. ¹³ Druhovia, ktorí sedávajú v záhradách, pozorne vnímajú tvoj hlas. Dovoľ aj mne načúvať! ¹⁴ Milý môj, uteč, buď podobný gazele alebo mladému jeleňovi na balzamových vrchoch!

IZAIÁŠ

I. časť knihy Izaiáša

Hrozby a prísluby

1 Videnie Izaiáša, Amócovho syna, ktoré prijal o Judsku a Jeruzaleme v dňoch Uzziju, Jotáma, Acháza a Chizkiju, judských kráľov.

Nevďačný ľud

² Počujte, nebesá, počúvaj, zem, lebo Hospodin hovorí: Synov som vychoval a vyvýšil, oni sa mi však spreneverili. ³ Vól pozná svojho gazdu, osol jasle svojho pána, ale Izrael nepozná, môj ľud nechápe. ⁴ Beda hriešnemu národu, ľudu zaťaženému vinou, potomstvu zločincov, skazeným synom. Opustili Hospodina, pohrdli Svätým Izraela, celkom sa odcudzili. ⁵ Kde vás ešte udrieť, keď sa tak búrite? Hlava je celá boľavá, srdce je úplne vysilené. ⁶ Nič nie je na ňom zdravé, od hlavy po päty samá modrina, jazva a čerstvá rana, opuchnutá, neobviazaná a neošetrená olejom. ⁷ Vaša krajina sa stala púšťou, vaše mestá sú do tla vypálené, vašu pôdu pred očami vyžierajú cudzinci, je spustošená, cudzinci ju rozvrátili. ⁸ Dcéra Siona zostala ako búdka vo vinici, ako chatrč na uhorkovom poli, ako obliehané mesto. ⁹ Keby nám Hospodin zástupov nenechal malý zvyšok, boli by sme ako Sodoma, podobali by sme sa Gomore.

Pravá bohoslužba

¹⁰ Kniežatá Sodomy, počujte Hospodinovo slovo, ľud Gomory, čuj poučenie nášho Boha. ¹¹ Načo mi je množstvo vašich obiet? — povie Hospodin. Som nasýtený spaľovanými obetami baranov, tukom vykúreného dobytká, nemám v oblube krv býčkov, baránkov a capov. ¹² Keď prichádzate pred moju tvár, kto vás o to žiada, aby ste šliapali moje nádvorie? ¹³ Neprinášajte už bezcennú obeť, odporné je mi kadidlo, novmesiac, deň sobotného odpočinku a zvolané zhromaždenia. Nemôžem vystáť zlo so slávnostnými zhromaždeniami! ¹⁴ Vaše novmesiace a sviatky z duše nenávidím, stali sa mi bremenom, zunovalo sa mi ich prinášanie. ¹⁵ Aj keď vystriete dlane, odvrátim od vás svoj zrak; aj keď sa budete veľa modliť, nebudem počúvať, lebo vaše ruky sú plné krvi. ¹⁶ Obmyte sa, očistite sa, odstráňte mi spred očí vaše zlé skutky; prestaňte robiť zlo, ¹⁷ učte sa robiť dobro, domáhajte sa práva, pomáhajte utláčanému, vymôžte právo sirote, obhajujte vdovu! ¹⁸ Podte, vyjasníme si to! — hovorí Hospodin. Keby boli vaše hriechy ako šarlát, zbeľjú sťa sneh, a keby boli červené ako purpur, budú ako vlna. ¹⁹ Ak budete ochotne poslúchať, budete jesť dobré dary zeme. ²⁰ Ak sa však budete zdráhať a protiviť, pohltí vás meč, lebo prehovorili Hospodinove ústa.

Očista Jeruzalema

²¹ Ako sa z verného mesta stala neviestka? Bolo plné práva, prebývala v ňom spravodlivosť, no teraz sú v ňom vrahovia. ²² Tvoje striebro sa znehodnotilo, tvoje víno je zriadené vodou. ²³ Tvoje kniežatá sú vzbúrenci, spolok zlodějov, všetci milujú úplatok, ženú sa za odmenami, sirôt sa nezastanú a žaloba vdovy k nim nepríde. ²⁴ Preto výrok Pána, Hospodina zástupov, Izraelovho Mocného, znie: Beda, vyvrším sa na svojich protivníkoch, vypomstím sa na svojich nepriateľoch. ²⁵ Obrátim proti tebe svoju ruku, lúhom vyplavím tvoju nečistotu, odstránim všetok odpad. ²⁶ Vrátim ti sudcov, ako boli kedysi, aj tvojich poradcov ako

voľakedy. Potom ťa nazvú spravodlivým mestom, mestom vernosti.²⁷ Sion bude vykúpený súdom a jeho obrátení spravodlivosťou.²⁸ Záhube vzbúrencom a hriešnikom! Tí, čo opustia Hospodina, zahynú.²⁹ Zahanbíte sa pre posvätné duby, po ktorých ste tak túžili, budete sa pyriť za záhrady, ktoré ste si vybrali.³⁰ Budete ako dub, z ktorého opadáva lístie, ako záhrada, ktorá je bez vody.³¹ Mocnár bude ako pazderie a jeho dielo ako iskra, oboje bude horieť a nik ich nezahasí.

Mesiášske kráľovstvo pokoja

2 Slovo o Judsku a Jeruzaleme, ktoré vo videní prijal Izaiáš, Amócov syn.² V budúcnosti bude pevne stáť vrch Hospodinovho domu na vrchole hôr vyvýšený nad pahorky. Budú k nemu prúdiť všetky národy³ a putovať mnohé kmene a povedia si: Podme, vystúpme na Hospodinov vrch, do domu Jákovovho Boha, aby nás poučil o svojich cestách a my budeme kráčať po jeho chodníkoch. Veď zo Siona vyjde zákon, Hospodinovo slovo z Jeruzalema.⁴ On bude súdiť medzi národmi a naprávať mnohé kmene, takže si z mečov ukujú radlice, zo svojich kopijí vinárske nože. Národ proti národu nepozdvihne meč a už sa nebudú cvičiť v boji.⁵ Povstaň, Jákovov dom, kráčajme vo svetle Hospodina!

Hospodinov deň

⁶ Zavrhol si Jákovov dom, svoj ľud, lebo má plno jasnovidcov z Východu a veštcov ako Filištínci, spoločujú sa s deťmi cudzincov.⁷ Jeho krajina je plná striebra a zlata, nespočetné sú jeho poklady. Jeho krajina je plná koní, jeho vozom niet konca.⁸ Jeho krajina je plná modiel, klaňajú sa dielu svojich rúk, ktoré urobili ich prsty.⁹ Človek sa zohýňa, každý sa klania, ale ty im neodpusti! ¹⁰ Vojdi do skaly, ukry sa do prachu zo strachu pred Hospodinom, pred slávou jeho vznešenosti.¹¹ Pyšné oči človeka sa sklopia, hrdosť ľudí bude pokorená. V ten deň bude vyvýšený jedine Hospodin,¹² lebo to bude deň Hospodina zástupov proti všetkým pyšným a povýšeným, aj proti všetkému vyvýšenému — to bude znížené.¹³ Proti všetkým libanonským cédom, vysokým a hrdým, proti všetkým bášanským dubom,¹⁴ proti všetkým vysokým vrchom, proti všetkým hrdým kopcom,¹⁵ proti každej vysokej veži, proti každej kamennej hradbe,¹⁶ proti všetkým zámorským lodiam a proti akejkolvek honosnej kráse.¹⁷ Pokorená bude pýcha človeka a ponížená bude povýšenosť ľudí. V ten deň bude vyvýšený jedine Hospodin¹⁸ a modly úplne zmiznú.¹⁹ Vojdú do skalných jaskýň a do dier pod povrchom zo strachu pred Hospodinom a pred velebou jeho slávy, keď povstane, aby vydesil zem.²⁰ V ten deň človek odhodí myšiam a netopierom svojich strieborných a zlatých bôžikov, ktorých si urobil, aby sa im klaňal.²¹ Zaliezol do skalných trhlín a do puklín brál od strachu pred Hospodinom a pred velebou jeho slávy, až povstane, aby vydesil zem.²² Nemajte už nič s človekom, ktorý žije. Veď za čo sa pokladá?

Rozvrat a trest

3 Hľa, Pán, Hospodin zástupov, odníma Jeruzalemu a Judsku všetku oporu a podporu, všetku zásobu chleba a všetku zásobu vody,² hrdinu i bojovníka, sudcu i proroka, vešťa i starca,³ veliteľa päťdesiatich i hodnostára, poradcu, zručného umelca a znalca v zaklínaní.⁴ Za kniežatá im dám chlapcov a zavládne nad nimi samopaš.⁵ V ľude bude utláčať jeden druhého, každý svojho blížneho, chlapec bude bezočivý k starcovi a podliak k váženému mužovi.⁶ Nieкто chytí svojho brata v dome otca a povie: Máš plášť, buď naším vodcom a vládni nad touto rozvalinou! ⁷ V ten deň odpovie taktó: Nebudem vašim liečiteľom, veď v mojom dome niet chleba ani plášťa, neurobíte zo mňa vodcu ľudu! ⁸ Jeruzalem sa totiž rúca, Judsko padá, lebo ich reč a skutky sú proti Hospodinovi, čím provokujú jeho vzneše-

ný pohľad. ⁹ Výzor ich tváre ich usvedčuje, svoj hriech rozhlasujú ako Sodoma, neskrývajú ho. Beda im! Sami si privolávajú nešťastie. ¹⁰ Povedzte spravodlivým, že sa im bude dobre vodiť; budú jesť ovocie svojich skutkov. ¹¹ Beda bezbožným, bude sa im zle vodiť; dostanú odmenu podľa skutkov svojich rúk. ¹² Utláčateľmi môjho ľudu sú deti a ženy nad ním panujú. Ľud môj, tvoji vodcovia sú zvodcovia, cestu, ktorou kráčaš, mätú. ¹³ Hospodín vstáva, aby riešil spor, dvíha sa, aby súdil národy. ¹⁴ Hospodín začína súd nad staršími svojho ľudu a jeho kniežatami: Vy ste spásli vinicu, v dome máte korisť od úbožiaka. ¹⁵ Čo s vami? Gniavite môj ľud a drvíte tváre úbožiakov — znie výrok Pána, Hospodina zástupov.

Pýcha sionských dcér

¹⁶ Hospodín hovorí: Pretože sa dcéry Siona vyvyšujú, vykračujú si, natahujú krk, očami blúdžia sem a ta, kráčajú zvodnou chôdzou a cengajú retiazkami na nohách: ¹⁷ Pán dá opraviť temenu dcér Siona, Hospodín obnaží ich čelo. ¹⁸ V ten deň Pán odstráni ozdoby: šperky z nôh, diademy a mesiačiky, ¹⁹ náušnice, náramky a závoje, ²⁰ turbany, retiazky z nôh, stužky, voňavky a talizmany, ²¹ prstene a krúžky z nosa, ²² rúcha, plášte, šatky a vrecúška, ²³ zrkadlá, košielky, čelenky a štóly. ²⁴ Namiesto vône bude zápach a miesto opaska povraz; namiesto kučier bude plešina, miesto nádherných šiat vrecovina a namiesto krásy vypálený znak. ²⁵ Tvoji muži padnú mečom a tvoji hrdinovia vo vojne. ²⁶ Kvíliť a smútiť budú brány mesta, vyľudnené bude sedieť na zemi.

4 V ten deň sa sedem žien chopí jedného chlapa a povedia: Vlastný chlieb budeme jesť a svoje šaty si oblečieme, len nech nás volajú tvojím menom, zbav nás našej potupy!

Zvyšok Jeruzalema

² V ten deň bude Hospodinov výhonok chválou a slávou, plod zeme pýchou a ozdobou pre zachránených z Izraela. ³ Kto zostane na Sione a kto prežije v Jeruzaleme, bude sa volať svätým. Všetci, čo sú zapísaní v Jeruzaleme pre život, ⁴ keď Pán zmyje špinu dcér Siona, keď duchom súdu a stravujúcim dychom zo stredu Jeruzalema odstráni krv. ⁵ Nad každým miestom vrchu Siona a nad jeho zhromaždením Hospodín stvorí oblak, čo cez deň dymí a v noci žiari plamenným ohňom. Áno, nad celou slávou bude baldachýn ⁶ a stan, čo poskytne tónu v horúčave dňa a je útočiskom a úkrytom pred víchricou a dažďom.

Pieseň o vinici

5 Zaspievam svojmu milému pieseň môjho milého o jeho vinici. Vinicu mal môj milý na úrodnom úbočí. ² Skypril ju, vyzbieral z nej kameň, vysadil ju viničom, v strede postavil vežu a do skaly vytesal lis. Potom čakal, že zarodí hrozno, ale zarodila plánky. ³ Teraz však, obyvateľ Jeruzalema a muž Judska, rozsúďte medzi mnou a mojou vinicou! ⁴ Čo som ešte mal urobiť pre svoju vinicu, a neurobil som? Čakal som, že zarodí hrozno, prečo teda zarodila plánky? ⁵ Teraz vám chcem oznámiť, čo urobím svojej vinici: zvalím jej plot, aby ju spásli, zrútim jej ohradu, aby ju pošliapali. ⁶ Skončujem s ňou. Nebude orezávaná ani okopávaná, takže vzíde trnie a bodľácie, aj oblakom prikážem, aby ju nekropili dažďom. ⁷ Veď vinicou Hospodina zástupov je dom Izraela, mužovia Judska sú jeho utešeným sedom. Čakal na právo — a hľa, krviprelievania, na spravodlivosť — a hľa, volanie o pomoc.

Šestoro beda

⁸ Beda tým, čo hromadia dom na dom a pole k poľu pripájajú, takže niet miesta a sami zostanete bývať uprostred krajiny! ⁹ V ušiach mi znie prísaha Hospodina zástupov: Veru, mnohé domy spustnú a tie veľké a krásne zostanú neobývané. ¹⁰ Desať jutár vinice urodí jeden bat a chómer osiva prinesie efu. ¹¹ Beda tým, čo sa včasráno zháňajú za opojným

nápojom, až do zotmenia ich rozpaľuje víno! ¹² Citara, harfa, bubon, flauta i víno — ich hostiny; na skutky Hospodina nehladia a dielo jeho rúk nevidia. ¹³ Takže môj ľud pôjde do zajatia pre svoju nevedomosť, jeho urodzení zomrú od hladu a pospolitý ľud umorí smäd. ¹⁴ Preto podsvetie otvorí svoje hrdlo, naplno roztvorí svoju tlamu a zostúpia doň vznešení i pospolitý ľud, tí, čo sú hluční a jasajú. ¹⁵ Tak bude človek pokorený, každý bude ponížený, oči povýšených sa sklopia. ¹⁶ Pri súde bude povýšený Hospodin zástupov, Svätý, Boh ukáže svoju svätosť v spravodlivosti. ¹⁷ Ako na svojej pastve sa budú pásť baránky, ovce sa budú sýtiť medzi ruinami. ¹⁸ Beda tým, čo si trest priťahujú nepravosťou a hriech vlečú povrazmi na vozoch! ¹⁹ Hovoria: Nech sa ponáhľa, nech urýchli svoje dielo, aby sme ho videli! Nech sa priblíži a príde rozhodnutie Svätého Izraela, nech ho spoznáme! ²⁰ Beda tým, čo zlé nazývajú dobrým a dobré zlým, čo tmu pokladajú za svetlo a svetlo za tmu, horké pokladajú za sladké a sladké za horké. ²¹ Beda tým, čo sú vo vlastných očiach múdri a sami pred sebou rozumní! ²² Beda hrdinom v pití vína a silákom v miešaní opojných nápojov, ²³ ktorí za úplatok vyhlásia zločinca za nevinného a za odmenu odnímu právo od spravodlivých! ²⁴ Lebo ako jazyky ohňa stravujú plevy a seno sa stráca v plameni, tak zhnije ich koreň a ich kvet vzlietne ako prach, pretože odmietli poučenie Hospodina zástupov a opovrhli rečou Svätého Izraela.

Príchod vzdialeného nepriateľa

²⁵ Preto vzplanul Hospodinov hnev proti vlastnému ľudu, vystrel proti nemu svoju ruku a udrel ho. Hory sa budú triasť a mŕtvoly budú ako smetí na uliciach. Napriek všetkému sa neodvracia jeho hnev, jeho ruka je ešte vystretá. ²⁶ Potom vztýči znak ďalekému národu, zapíska naň od končín zeme, a hľa, príde náhle, rýchlo. ²⁷ Nikto v ňom nie je unavený ani sa nepotkyna, nespí, ani nedrieme, opasok na jeho bedrách sa nerozopne, ani remienok na obuvi sa neroztrhne. ²⁸ Jeho šípy sú ostré, všetky luky napnuté, kopytá jeho koní sú ako kremeň a jeho kolesá ako víchrica. ²⁹ Rev má ako levica, reve ako levíčatá, ručí, uchytí korisť, odnesie ju a nik mu ju nevytrhne. ³⁰ V ten deň bude nad ním hučať ako hukot mora. Pozrite na zem, hľa, hustá tma aj svetlo sa zatmie v jej mrákave!

Povolanie proroka

6 V roku, keď zomrel kráľ Uzzija, videl som Pána sedieť na vysokom a vznešenom tróne. Okraje jeho rúcha naplňali chrám. ² Nad ním stáli serafi. Každý mal po šesť krídel: dvoma si zakrývali tvár, dvoma si zakrývali nohy a dvoma lietali. ³ Jeden druhému volal: Svätý, svätý, svätý je Hospodin zástupov, celá zem je plná jeho slávy. ⁴ Prahy dverí sa zachveli od hlasu volajúceho a chrám sa naplnil dymom. ⁵ Povedal som: Beda mi, som stratený, lebo som muž s nečistými perami a bývam medzi ľuďom s nečistými perami a moje oči videli kráľa, Hospodina zástupov. ⁶ Priletel ku mne jeden zo serafov, v ruke mal žeravý uhlík, ktorý vzal kliešťami z oltára. ⁷ Dotkol sa mi perí a povedal: Hľa, toto sa dotklo tvojich perí, zmizla tvoja vina a tvoj hriech je odstránený. ⁸ Potom som počul hlas Pána, ktorý povedal: Koho mám poslať, kto ta pôjde? Povedal som: Hľa, tu som, pošli mňa! ⁹ Povedal: Chod a povedz tomuto národu: Počúvajte, len počúvajte, ale nerozumejte, hľadte, len sa dívajte, ale nechápte! ¹⁰ Urob bezcitným srdce tohto ľudu, zapchaj mu uši a zastre oči, aby očami nevidel a ušami nepočul, aby jeho srdce nechápalo, neobrátil sa a nevyzdrazil. ¹¹ Povedal som: Dokedy, Pane? Povedal: Dovtedy, kým nespustnú mestá a budú bez obyvateľov a domy bez ľudí, kým sa zem nestane púšťou. ¹² Hospodin ďaleko odvedie ľudí a v krajine nastane veľké spustošenie. ¹³ Ak v nej zostane ešte desatina, bude spálená ako posvätné stromy — terebint a dub, z ktorých pri stínaní zostane iba kmeň. Ich peň je sväté semeno.

Znamenie pre Acháza

7 V časoch judského kráľa Acháza, syna Jotáma, Uzzijovho syna, sýrsky kráľ Recín a izraelský kráľ Pekach, Remaljov syn, vytiahli do boja proti Jeruzalemu, ale nevládali ho poraziť. ² Vtedy oznámili Dávidovmu domu: Sýria obsadila Efrajima. Rozochvelo sa jeho srdce i srdce jeho ľudu, ako sa stromy lesa chvejú od vetra. ³ Vtedy Hospodin povedal Izaiášovi: Chodte ty a tvoj syn Šear-Jašúb v ústrety Acházovi až na koniec vodovodu Horného rybníka, na cestu k Poľu práča. ⁴ Povedz mu: Daj si pozor a upokoj sa, neboj sa, nech ti srdce neochabne pre tie dve ohorené dymiace poľená, pre vášnivý hnev Recína a Aramu a kvôli Remaljovmu synovi. ⁵ Pretože Aram, Efrajim a syn Remalju sa dohodli proti tebe a povedali si: ⁶ Vytiahnime proti Judsku a zastrašme ho, získajme ho na svoju stranu a ustanovme v ňom za kráľa Tabeelovho syna! ⁷ Toto hovorí Pán, Hospodin: Neuskutoční sa to, nestane sa tak, ⁸ aj keď hlavou Aramu je Damask a hlavou Damasku Recín! O šesťdesiatpäť rokov bude Efrajim zničený, nebude národom, ⁹ aj keď hlavou Efrajima je Samária a hlavou Samárie syn Remalju! Ak neuveríte, neobstojíte!

Emanuel

¹⁰ Hospodin dodal pre Acháza tieto slová: ¹¹ Žiadaj si znamenie od Hospodina, svojho Boha, či hlboko v podsvetí, či hore na výsostiach! ¹² Acház však povedal: Nebudem žiadať, nebudem pokúšať Hospodina. ¹³ Potom prorok povedal: Počúvaj, dom Dávidov! Či vám nestačí obťažovať ľudí, že obťažujete ešte aj môjho Boha? ¹⁴ Preto sám Pán vám dá znamenie: Hľa, panna počne a porodí syna a dá mu meno Emanuel. ¹⁵ Smotanu a med bude jesť, kým nebude vedieť rozoznávať zlé od dobrého, ¹⁶ lebo skôr, ako by ten chlapec vedel rozoznávať zlé od dobrého, bude opustená zem, ktorej dvoch kráľov sa ty obávaš. ¹⁷ Hospodin privedie na teba, na tvoj ľud a na dom tvojho otca také dni, akých nebolo odo dňa, keď sa Efrajim odtrhol od Judska — totiž asýrskeho kráľa. ¹⁸ V ten deň Hospodin zapíska na muchy, ktoré sú v končinách riek Egypta, a na včely, ktoré sú v Asýrii. ¹⁹ Prídu a všetky sa usadia v spustnutých údoliach, v skalných trhlínach, v každom trní a na každom pasienku. ²⁰ V ten deň britvou najatou spoza Eufratu Pán asýrskym kráľom oholí hlavu a chlpy nôh, ba ostrihá aj bradu. ²¹ V ten deň si človek bude chovať kravičku a dve ovečky, ²² pretože budú dávať mnoho mlieka, bude jesť smotanu. Každý, kto zostane v krajine, bude jesť smotanu a med. ²³ V ten deň každé miesto, na ktorom je tisíc viničných kmeňov za tisíc strieborných, zmení sa na trnie a bodľáče. ²⁴ Budú tam chodiť so šípmi a s lukom, lebo celá krajina bude trnín a bodľáčím. ²⁵ Na nijaké úbočia okopávané motykou nev kročíš zo strachu pred trnín a bodľáčím. Stanú sa miestom, na ktoré sa vyháňa dobytok, po ktorom šliapu ovce.

Prorokov syn znamením

8 Hospodin mi povedal: Vezmi veľkú tabuľu a napíš na ňu čitateľným písmom: Mahér-Šalál-Cháš-Baz! ² Privolal som si hodnoverných svedkov, kňazov Uriju a Jeberechjovho syna Zecharju. ³ Keď som sa potom priblížil k prorokyni, počala a porodila syna. Hospodin mi povedal: Nazvi ho Mahér-Šalál-Cháš-Baz! ⁴ Prv než chlapec bude vedieť zavolať: Otec môj, mama moja!, odnesú bohatstvo z Damasku a korisť zo Samárie pred asýrskeho kráľa.

Vody Šilóachu

⁵ Hospodin dodal pre mňa ešte tieto slová: ⁶ Pretože tento ľud zavrhol vody Šilóachu, ktoré tečú tíško, a teší sa z Recína a Remaljovho syna, ⁷ preto, hľa, Pán privedie na nich dravé a veľké vody Eufratu — asýrskeho kráľa s celou jeho slávou, vystúpi nad svoje riečiská a

pretečie všetky svoje brehy. ⁸ Zabočí do Judska, rozvodní sa a preleje cez brehy, bude siahať až po krk a rozpäté ramená naplnia tvoju krajinu, Emanuel, po celej šírke.

Nádej v Bohu

⁹ Spoločujte sa, národy, zúrte, deste sa, počúvajte všetky diaľavy sveta, zbrojte, ale deste sa, zbrojte, ale deste sa! ¹⁰ Pripravujte plán, ale stroskotá, navrhňte niečo, ale neuskutoční sa to, pretože Boh je s nami. ¹¹ Takto mi povedal Hospodín, keď ma mocne uchopil za ruku a varoval ma, aby som nešiel cestou tohto ľudu. ¹² Nenazývajte sprisahaním všetko, čo tento ľud nazýva sprisahaním a čoho sa bojí, vy sa nebojte ani sa nestrachujte! ¹³ Hospodina zástupov pokladajte za svätého, jeho sa bojte a pred ním sa strachujte! ¹⁴ On bude svätyňou a kameňom úrazu, skalou na potknutie pre obidva domy Izraela, sieťou a osídлом pre obyvateľov Jeruzalema. ¹⁵ Mnohí sa oň potknú, padnú a rozbijú sa, padnú do pasce a chytia sa.

Dočasné zmĺknutie proroka

¹⁶ Zamlč svedectvo a zapečať náuku medzi mojimi učeníkmi. ¹⁷ Budem čakať na Hospodina, ktorý si zakryl tvár pred Jákobovým domom, a budem dúfať v neho. ¹⁸ Hľa, ja a deti, ktoré mi dal Hospodín, sme v Izraeli znakmi a znameniami od Hospodina zástupov, ktorý býva na vrchu Sion. ¹⁹ Keď vám povedia: Dopytujte sa duchov zomrelých a veštcov, ktorí šušajú a šepocú, tak im povedzte: Či sa ľud nemá pýtať svojho Boha, ale mŕtvych, aby živí ²⁰ mali náuku a svedectvo?! Ak nebudú hovoriť takto, budú ako tí, pre ktorých niet úsvitu. ²¹ Prejde krajinou zatažený a hladný, a keď bude vyhľadávaný, rozhnevá sa a bude zlorečiť svojmu kráľovi i svojmu Bohu. Pozrie sa hore, ²² potom sa pozrie na zem a vidí len úzkosť a tmú, tiesnivú temnotu a strašnú temnotu.

Mesiášske kráľovstvo

²³ Nebude tma tam, kde je teraz súženie. Predtým bola znevážená krajina Zebulún a Naftali, potom sa však preslávi prímorskou cestou, Zajordánskom a pohanskou Galileou.

9 Ľud, čo kráča vo tmách, uvidí veľké svetlo, nad tými, čo bývajú v krajine temnoty, zažiarí svetlo. ² Rozmnožil si ich jasot, zväčšil si ich radosť. Radujú sa pred tebou, ako sa raduje pri žatve, ako sa jásajú pri delení koristi. ³ Jarmo, čo ho ťaží, palicu na jeho chrbte a prút jeho utláčateľa si zlámal ako v dňoch Midjánčanov. ⁴ Každá obuv, ktorej dupot otriasa zemou, a každý krvou zmáčaný plášť budú spálené a strávi ich oheň. ⁵ Lebo chlapček sa nám narodil, daný je nám syn, na jeho pleciah bude spočívať vláda a jeho meno bude Obdivuhodný radca, Mocný Boh, Večný Otec, Knieža pokoja. ⁶ Miera jeho vlády a pokoj nebude mať konca na Dávidovom tróne a v jeho kráľovstve, ktoré upevní a posilní právom a spravodlivosťou odteraz až naveky. Horlivosť Hospodina zástupov to urobí.

Súd nad severným kráľovstvom Izraela

⁷ Pán zoslal slovo proti Jákobovi a dopadlo na Izrael. ⁸ Dozvedel sa to všetok ľud, Efrajim a obyvatelia Samárie, ktorí v namyslenosti a pýche srdca hovoria: ⁹ Tehly sa zrútili, budeme stavať z kamenných kvádrov; plané figovníky povytínali, nahradíme ich cédrmi. ¹⁰ Hospodín však vzbudí proti nemu nepriateľov — Recína, a popudí jeho odporcov. ¹¹ Sýriu od východu a Filištíncov od západu, aby požírali Izrael naplno otvorenými ústami. Napriek tomu všetkému sa však jeho hnev neodvracia a jeho ruka je ešte vystretá. ¹² Ľud sa však neobrátil k tomu, čo ho bil, nehľadali Hospodina zástupov. ¹³ Vtedy Hospodín odsekne Izraelu hlavu i chvost, palmovú ratolesť a trstinu v jeden deň. ¹⁴ Starec a hodnostár sú hlavou a prorok, čo učí lož, je chvostom. ¹⁵ Vodcovia tohto ľudu sú zvodcami a tí, čo sa dajú nimi viesť, sú odsúdení na záhubu. ¹⁶ Preto Pán nemá radosť z jeho mladíkov a nezmiluje sa nad jeho sirotami a vdovami, lebo všetko sú to bezbožníci a zločinci a ústa každého hovoria

bláznovstvá. Pri tom všetkom sa však neodvracia jeho hnev, jeho ruka je ešte vystretá.¹⁷ Ved' zloba horela ako oheň, čo stravuje trnie a bodľácie a zapaluje lesnú húštinu, až sa zdvíhajú kúdoly dymu.¹⁸ Hnevom Hospodina zástupov sa spaľuje krajina a jej ľud je ako potrava pre oheň; nik nemá zlúťovanie so svojím bratom.¹⁹ Zahryzne napravo, ale zostane hladný, alebo naľavo, no nenasyti sa. Každý pojedá mäso z vlastného ramena,²⁰ Menašše Efrajima a Efrajim Menaššeho a obaja spoločne vystupujú proti Júdovi. Napriek tomu všetkému sa však neodvracia jeho hnev, jeho ruka je ešte vystretá.

10 Beda tým, čo ustanovujú nespravodlivé zákony, a pisárom, ktorí horľivo vypisujú rozkazy utláčať,² aby úbožiakom odopreli prístup k súdu a biednych môjho ľudu obrali o právo, aby sa vdovy stali ich korisťou a mohli olúpiť siroty.³ Čo však urobíte v deň trestu a pri skaze, čo príde zďaleka? Ku komu sa budete utiekať o pomoc a komu zanecháte svoje bohatstvo?⁴ Nič iné im nezostáva, len sa zohnúť medzi väzňami alebo padnúť medzi zabitých. Napriek tomu všetkému sa však neodvracia jeho hnev, jeho ruka je ešte vystretá.

Hrozba Asýrii

⁵ Beda Asýrii, ktorá je palicou môjho hnevu, ten prút v jej rukách — to je môj hnev.⁶ Posielam ju na bezbožný národ, proti môjmu ľudu, na ktorý sa hnevám a prikazujem jej, aby ho ukoristila ako korisť a ulúpila ako lup, aby ho pošliapala ako blato na uliciach.⁷ No Asýria tak neuvažuje, jej srdce tak nerozmýšľa, ale zamýšľa zničiť a vyhubiť nemálo národov.⁸ Lebo hovorí: Nie sú všetky moje kniežatá dovedna kráľmi? ⁹ Nie je Kalno ako Karkemiš? Nie je Chamát ako Arpád? Nie je Samária ako Damask? ¹⁰ Ak zasiahla moja ruka kráľovstvá bôžikov, hoci mali viac modiel ako Jeruzalem a Samária,¹¹ ako som urobil Samárii a jej modlám, či tak neurobím Jeruzalemu a jeho modlám? ¹² Keď Pán dokončí celé svoje dielo na vrchu Sion a v Jeruzaleme, potrestá pyšný výplod srdca asýrskeho kráľa a povýšenecký pohľad jeho očí.¹³ Pretože povedala: Konala som silou svojej ruky a svojou múdrosťou, lebo som rozumná. Odstránila som hranice ich národov, ukoristila som ich poklady a ako krutovládca som zvrhla tých, čo sedeli na tróne.¹⁴ Moja ruka našla bohatstvá národov ako hniezdo a ako sa rabujú opustené vajcia, tak som vyrabovala celú krajinu. Nebolo toho, čo by zatrepotal krídlami, otvoril zobák a zapišťal.¹⁵ Môže sa sekera povyšovať nad toho, kto ňou rúbe, a píla vyvyšovať nad toho, kto ju ťahá? Ako keby palica hýbala tými, čo ju dvíhajú, a prút dvíhal toho, kto nie je drevom! ¹⁶ Preto Pán, Hospodin zástupov, zošle chradnutie na jej vypasených a pod jej slávou bude bľať oheň ako požiar.¹⁷ Svetlo Izraela bude ohňom a jeho Svätý bude plameňom, bude horieť a za jediný deň strávi jej trnie a bodľač.¹⁸ aj slávu jej lesa a ovocného sadu, počnúc dušou a končiac telom, ako keď chorý chradne.¹⁹ Zvyšok stromov z jej lesa bude počtom taký, že ho spočíta aj dieťa.²⁰ V ten deň sa zvyšok Izraela a zachránení z Jákobovho domu už nebudú opierať o toho, čo ich bije, ale budú sa verne opierať o Hospodina, Svätého Izraela.²¹ Zvyšok sa vráti, zvyšok Jákobov k mocnému Bohu.²² Aj keby bolo tvojho ľudu, Izrael, ako morského piesku, len zvyšok z neho sa vráti. Záhuba je stanovená, preteká spravodlivosť.²³ Stanovenú záhubu totiž vykoná Pán, Hospodin zástupov, uprostred celej zeme.²⁴ Preto takto hovorí Pán, Hospodin zástupov: Ľud môj, čo bývaš na Sione, neboj sa Asýrie. Bije ťa palicou a prút dvíha na teba, ako to bolo v Egypte.²⁵ Lebo už len chvíľu a môj veľký hnev ustane, no dovtedy ich môj hnev úplne zničí.²⁶ Hospodin zástupov vzbudí proti nej svoj bič, ako keď bil Midjánčanov pri skale Oréb a svoju palicu pozdvihne nad more, ako to bolo v Egypte.²⁷ V ten deň spadne jej bremeno z jeho pliec a jej jarmo z tvojej šíje — sňaté jarmo ustúpi blahobytu.

Postup asýrskeho vojska

²⁸ Ide na Ajjat, prechádza cez Migrón, v Michmáse si necháva výzbroj, ²⁹ prechádza cez priesmyk, v Gebe strávi noc. Ráma sa trasie, Saulova Gibeá je na úteku. ³⁰ Krič z celého hrdla, dcéra Gallímu! Počúvaj, Lajša! Odpovedz jej, Anatót! ³¹ Madmena uteká, obyvatelia Gebímu unikajú do bezpečia. ³² Ešte dnes zastane v Nóbe, pohrozí rukou vrchu dcéry Siona, pahorku Jeruzalema. ³³ Hľa, Pán, Hospodin zástupov, zhadzuj konáre násilím; čo má vysoký vzrast, je stínané, čo je vyvýšené, zníži sa. ³⁴ Lesnú húštinu postína sekerou a Libanon vo svojej nádhere padne.

Mesiášske kráľovstvo

11 Z Izajovho pňa vzíde ratolesť a z jeho koreňov vyrastie výhonok. ² Spočinie na ňom duch Hospodina, duch múdrosti a rozumu, duch rady a sily, duch poznania a Hospodinovej bázne. ³ V bázni pred Hospodinom bude mať záľubu, nebude súdiť podľa vonkajšieho zdaní ani nebude rozhodovať podľa toho, čo predtým počul, ⁴ ale spravodlivo bude súdiť slabých a nestranne rozhodovať o ponížených v krajine. Palicou svojich úst bude biť násilníkov, dychom svojich pier usmrtí bezbožníka. ⁵ Spravodlivosť bude opaskom na jeho bedrách a vernosť bude remeňom na jeho drieku. ⁶ Vlk bude ako hosť baránka, leopard bude odpočívať vedľa kozlaťa. Teliatko, levíča a vykŕmený vól budú spolu a malý chlapec ich bude zaháňať. ⁷ Jalovica sa bude pásť s medveďom, ich mláďatá budú spolu polihovať a lev bude žrať slamu ako vól. ⁸ Nemluvňa sa bude hrať nad dierou zmije a bábätko rukou siahne do diery vretenice. ⁹ Nikde na mojom svätom vrchu nebudú robiť zle ani škodiť, lebo zem sa naplní poznaním Hospodina, ako sa more naplnia vodami. ¹⁰ V ten deň začnú prúdiť národy ku koreňu Izaja, ktorý sa týči ako zástava pre národy a jeho príbytok sa stane slávnym. ¹¹ V ten deň Pán opäť pozdvihne ruku, aby vykúpil zvyšok svojho ľudu, ktorý zostal v Asýrii a Egypte, v Patróse a Kúši, v Eláme a Šinári, v Chamáte a na ostrovoch mora. ¹² Vztýči zástavu pre národy, zhromaždí rozhnaných z Izraela a roztrúsených z Judska pozbiera po štyroch svetových strán. ¹³ Pominie žiarlivosť Efrajima, nepriatelia Judska budú vyhubení, Efrajim nebude žiarliť na Judsko a Judsko nebude utláčať Efrajim. ¹⁴ Vrhnú sa na plecía Filištíncov na západe, spolu olúpia synov Východu; Edóm a Moábsko budú ziskom ich rúk a synovia Ammóna ich budú poslúchať. ¹⁵ Hospodin vysuší záliv egyptského mora, zaženie sa rukou proti Eufratu a svojim horúcim vetrom ho rozbije na sedem potokov, takže ho bude možné prejsť v sandáloch. ¹⁶ Takú cestu bude mať zvyšok jeho ľudu, čo zostane v Asýrii, akú mal Izrael, keď vychádzal z Egypta.

Vďakyvzdanie

12 V ten deň povieš: Ďakujem ti, Hospodin, lebo hoci si sa na mňa hneval, svoj hnev si odvrátil a potešil si ma. ² Veď Boh je moja spása, dôverujem mu a nezľaknem sa, lebo moja sila a pieseň je Hospodin, Hospodin sa mi stal spásou. ³ S radosťou budete čerpať vodu z prameňov spásy. ⁴ V ten deň poviete: Ďakujte Hospodinovi, vyzývajte jeho meno, zvestujte jeho skutky medzi národmi, pripomínajte, že jeho meno je slávne. ⁵ Ospevujte Hospodina, lebo veľkolepo konal, nech je to známe po celej zemi. ⁶ Plesaj a jasaj, obyvateľka Siona, lebo veľký uprostred teba je Svätý Izraela!

Prorocktvá proti národom

Prorocktvá proti Babylonu

13 Výrok proti Babylonu, ktorý vo videní prijal Izaiáš, Amócov syn. ² Na pustom vrchu zdvihnite zástavu, hlasno na nich volajte, mávajte rukou, nech vojdú bránami knie-

žat. ³ Ja som vydal rozkaz svojim zasvätencom a pre svoj hnev som zavolať svojich hrdinov, ktorí jasnú nad mojou veľbou. ⁴ Hukot na vrchoch ako od množstva ľudu, hrmot kráľovstiev zhromaždených národov. To Hospodin zástupov robí prehliadku šiku pripraveného do boja. ⁵ Prichádzajú z ďalekej krajiny, od končín nebies: Hospodin a nástroje jeho hnevu, aby zničili celú zem. ⁶ Kvíľte, lebo blízko je Hospodinov deň, lebo príde ako skaza od Všemohúceho. ⁷ Preto sklesnú všetky ruky a ochabne každé ľudské srdce. ⁸ Preľaknú sa, zachvátia ich kŕče a bolesti, budú sa zvíjať ako rodička, s hrôzou budú pozeráť jeden na druhého: tvár im bude horieť plameňom. ⁹ Hľa, deň Hospodina prichádza, ukrutný, s hrôzou a rozpáleným hnevom, aby urobil zo zeme zborenisko a jej hriešnikov z nej vyhubil! ¹⁰ Pretože hviezdy nebies a ich súhvezdia nevydajú svetlo, slnko sa zatmie pri východe a mesiac sa nezaskvie svetlom. ¹¹ Potrestám vo svete zločin a na zločincoch ich vinu. Urobím koniec nadutosti pyšných a pokorím hrdosť násilníkov. ¹² Človeka urobím vzácnnejším ako rýdze zlato a ľudí sťa zlato z Ofiru. ¹³ Preto zatrasiem nebesami a zem sa pohne zo svojho miesta pre rozhorčenosť Hospodina zástupov v deň, keď vzplanie jeho hnev. ¹⁴ Vtedy sa každý vráti k vlastnému národu ako splašená gazela a ako ovce, ktoré nik nechráni, a každý bude bežať do svojej krajiny. ¹⁵ Každý, koho dopadnú, bude prebodnutý a každý, koho dochytiť, padne mečom. ¹⁶ Pred ich očami im rozdrví deti, vyplienia im domy a znásilnia ženy. ¹⁷ Hľa, ja vzbudím proti nim Médov, ktorí si necenia striebro a v zlato nemajú záľubu. ¹⁸ Ich kuše rozdrví mladíkov a nezľutujú sa nad plodom života, ich oko sa nezmlúje nad deťmi. ¹⁹ Babylon, ozdoba kráľovstiev, pyšná okrasa Chaldejcov, pochodí, ako keď Boh rozvrátil Sodomu a Gomoru. ²⁰ Neobývaný bude navždy, neosídlený po všetky pokolenia; Arab si tam nepostaví stan a pastieri sa tam neusídlia. ²¹ Bude tam sídliť púštna zver, ich domy zaplnia sovy; budú sa tam zdržiavať pštrosy a besy tam budú poskakovať. ²² Hyeny budú zavýjať v ich palácoch a šakaly v chrámoch rozkoše. Zakrátko príde jeho čas, jeho dni sa nepredlžia.

Pád babylonského kráľa

14 Hospodin sa zmlúje nad Jákobom a znova si vyvolí Izrael a dá im odpočinúť v ich vlastnej krajine. Cudzinci sa k nim pripoja a pridávajú sa k Jákobovmu domu. ² Národy ich vezmú a privedú na ich miesto. Dom Izraelov si z nich na pôde Hospodina urobí sluhov a služky; zajmú tých, čo ich zajali, a budú utláčať svojich utláčateľov. ³ V deň, keď ti Hospodin dá odpočinúť od únavy, zmätku a ukrutného otroctva, ktorým ťa zotročil, ⁴ prednesieš túto posmešnú pieseň proti babylonskému kráľovi a povieš: Pozri, ako skončil tyran, ako sa skončilo násilie! ⁵ Hospodin zlomil prút bezbožníkov a žezlo vládarov, ⁶ čo zlostne bilo národy neprestajnými údermi, podmaňovalo si v hneve národy neľútostným sužovaním. ⁷ Oddychuje, odpočívá celá zem, prepuká jasotom. ⁸ Aj cyprusy a libanonské cédre sa tešia kvôli tebe, od chvíle, čo si padol, hovoria si: Nepríde k nám už drevorubač. ⁹ Zospodu sa podsvetie znepokojí kvôli tebe a vyjde ti v ústrety, keď prídeš, kvôli tebe zobudí tiene všetkých mŕtvych mocnárov zeme, zdvihne z trónov všetkých kráľov národov. ¹⁰ Títo všetci sa ozvú, prehovorí k tebe: Aj ty si bez sily ako my, stal si sa nám podobným! ¹¹ Do podsvetia je zvrhnutá tvoja hrdosť za zvuku tvojich hárf. Pod tebou lezie chrobač a červy sú tvojou prikrývkou. ¹² Ako si padla z neba, žiarivá zornička! Zrazený si na zemi, vládca nad národmi! ¹³ Ved' v srdci si si povedal: Do nebies vystúpim, až nad Božie hviezdy vyvýšim svoj trón, sídliť chcem na vrchu zhromaždenia, na najkrajnejšom severe. ¹⁴ Vystúpim do výšin oblakov, prirovnám sa k Najvyššiemu. ¹⁵ Do podsvetia si však zvrhnutý, do najhlbšej jamy. ¹⁶ Tí, čo ťa uzrú, obzrú si ťa a pomyslia si o tebe: Vari toto je ten muž,

čo rozbúril zem, zatriasol kráľovstvami, ¹⁷ čo svet obrátil na pustatinu, jeho mestá zrúcal a svojich väzňov neprepustil? ¹⁸ Všetci králi národov bez výnimky spočívajú v sláve, každý vo svojom dome. ¹⁹ Ty si však vyhodенý zo svojho hrobu ako odporná ratolesť, pokrytá zabíjacími, prebodnutými mečom, ktorých hodili do kamennej jamy ako pošliapanú mŕtvolu. ²⁰ Nepriдруžíš sa k nim v hrobe, lebo si zničil vlastnú krajinu, svoj vlastný ľud si vyvraždil. Nikdy nik nespomenie potomstvo zločincov. ²¹ Postavte popravisko jeho synom pre vinu ich otcov, aby nepovstali a nepodmanili si zem a nezaplňli svet mestami. ²² Povstanem proti nim — znie výrok Hospodina zástupov — a vyhubím v Babylone meno tých, čo zostali, rod i potomstvo — znie výrok Hospodina — ²³ a obrátim ho na príbytok ježov a na mláky vód a vymetiem ho ničiacou metlou — znie výrok Hospodina zástupov.

Pád Asýrie

²⁴ Takto prisahal Hospodin zástupov: Ako som zamýšľal, tak sa stane a ako som rozhodol, tak aj bude, ²⁵ že zlomím Asýriu v mojej krajine, na mojich vrchoch ju pošliapem, takže sa vzdiali od nich jej jarmo a jej bremeno spadne z ich ramien. ²⁶ Toto je ustanovenie platné pre celú zem a ruka vystretá proti všetkým národom. ²⁷ Hospodin zástupov rozhodol, ktože to prekazí? Jeho ruka je vystretá, ktože ju odvráti?

Výrok proti Filištínsku

²⁸ V roku smrti kráľa Acháza odznel tento výrok: ²⁹ Neteš sa ty, Filištínsko celé, že sa zlomil prút toho, čo ťa bil, lebo z koreňa hada vyjde vretenica a jej plodom bude okrídlený drak. ³⁰ Potom budú prvorodení pást bedárov a chudobní budú sídlit' v bezpečí, tvoj koreň však hladom usmrťm a tvojich pozostalých pozabijam. ³¹ Kvíľ, brána, plač, mesto, des sa celé Filištínsko, lebo zo severu prichádza dym a nikto neodchádza z jeho šíkov. ³² A aká bude odpoveď poslom tohto národa? To, že Hospodin založil Sion a na ňom sa ukryjú biedni jeho ľudu.

Výrok proti Moábu

15 Výrok proti Moábu. Vskutku v noci bol zničený, Ár-Moáb bol spustošený, naozaj v noci bol zničený, Kír-Moáb bol spustošený. ² Dibón vystupuje do chrámu, na výšiny plakať, na Nebó a do Medeby, Moáb žiali. Na každej hlave je plešina, každá brada je oholená, ³ na jeho uliciach sa obliekajú do vrecoviny, na jeho strechách a námestiach všetci kvíli, začínajú plakať. ⁴ Češbón a Elale kričia, ich hlas počuť až po Jahac, preto sa ozbrojenci Moábu trasú, celí sa chvejú. ⁵ Moje srdce kričí kvôli Moábu, jeho utečenci sú až po Coar, v Eglat-Šelišiji. S plačom vystupujú po lúchitských úbočiach, na ceste do Choronajimu sa stupňuje nárek nad skazou. ⁶ Nimrímske vody spustnú, vyschla tráva, nová nerastie, niet viac zelene. ⁷ Preto to, čo im zostalo a čo si zachránili, nesú za Vrbový potok. ⁸ Krik sa vznášal okolo hraníc Moábu, jeho kvílenie dosiahlo až Eglajim, až po Beér-Elím počuť jeho kvílenie. ⁹ Vody Dimónu sú plné krvi, a predsa zošlem na Dimón ďalšie pohromy: leva pošlem na zachránených Moábu i na tých, čo zostanú v krajine.

Záchrana je na Sione

16 Pošlite baránka vládcovi krajiny zo Sely cez púšť k vrchu dcéry Siona. ² Ako vyplašené vtáča, vyhnané z hniezda, budú dcéry Moábu pri brodoch Arnónu. ³ Porad', urob rozhodnutie; premeň na noc svoj tieň na pravé poľudnie, skry utečencov a neprezrádzaj vyhnancom! ⁴ Nech u teba bývajú utečenci z Moábu, buď im útočiskom pred ničiteľom! Veď zmizol násilník, skončilo sa ničenie, zahynul utláčateľ krajiny! ⁵ V Dávidovom stane bude milosrdenstvom upevnený trón a bude na ňom verne sedieť sudca, ktorý hľadá právo

a usiluje sa o spravodlivosť. ⁶ Počuli sme o pýche veľmi hrdého Moábu, o jeho nadutosti, pýche a prechkosti, jeho vystatovanie je nanič. ⁷ Preto bude žiaľť Moáb, pre Moáb budú žiaľť všetci. Za hrozienskými koláčmi Kír-Charesetu vzlykajú porazení. ⁸ Vyschli úbočia Chešbónu, vinič Sibmy, vládcovia národov pošliapali jeho ratolesti, ktoré siahali až k Jazéru, blúdili v púšti, jeho výhonky sa rozvetvovali, prekročili more. ⁹ Preto budem plakať, ako plače Jazér, nad viničom Sibmy, polievam ťa slzami, Chešbón a Elale, lebo jasot pri твоjich letných obaračkách a pri žatve utíchol. ¹⁰ Z ovocných sádov zmizla radosť a plesanie, vo viniciach nejasajú ani nevyskajú. Niet nikoho, kto by šliapaním lisoval hrozno, jasot ustal. ¹¹ Preto sa moje vnútro rozochvelo pre Moáb ako harfa, moje útroby pre Kír-Cheres. ¹² Aj keď Moáb vynaloží námahu, ukáže sa na výšinách a vojde modliť sa do svojej svätyne, nič mu to nepomôže. ¹³ Toto je slovo, ktoré kedysi Hospodin vyslovil nad Moáбом. ¹⁴ Teraz však povedal Hospodin takto: Za tri roky, ako sa rátajú roky nádenníka, bude znevážená sláva Moabu napriek jeho veľkému množstvu. Tých, čo prežijú, bude veľmi málo a budú slabí.

Výrok proti Damasku a Izraelu

17 Výrok proti Damasku: Hľa, Damask prestane byť mestom, bude iba hľbou zrúcanín. ² Opustené zostanú mestá Aroéru, slúžiť budú stádam, ktoré tam budú polihovať a nikto ich nevyplaší. ³ Zanikne pevnosť Efrajima a kráľovstvo Damasku. So zvyškom Aramu to bude ako so slávou synov Izraela — znie výrok Hospodina zástupov. ⁴ V ten deň sa zmenší sláva Jáкова, jeho tučné telo schudne. ⁵ Bude ako kosec, ktorý žne steblá a do náručia berie klasy, bude ako ten, čo paberkuje klasy v údolí Refajov. ⁶ Zostanú z neho iba zvyšky, ako keď ráňajú olivy, dve-tri bobuľky na samom vrcholci, štyri-päť na vetvách stromu — znie výrok Hospodina, Boha Izraela. ⁷ V ten deň človek uprie pohľad na svojho Tvorcu, očami bude hľdať na Svätého Izraela. ⁸ Už neuprie zrak na oltáre, na dielo svojich rúk, nebude hľdať na to, čo vytvorili jeho prsty, ani na ašery, ani na kadidlové oltáre. ⁹ V ten deň budú jeho opevnené mestá puste ako lesy a vrcholy kopcov, opustené pred príchodom synov Izraela, stanú sa pustatinou. ¹⁰ Veď si zabudla na Boha, ktorý ťa zachraňuje, na svoju pevnú Skalu si si nespomenula, preto si len sad' rozkošné sady a vysádzaj ich cudzou sadenicou! ¹¹ Aj keď im v deň sadenia dáš vyrásť a ráno semeno vzklíči, zber ti predsa unikne v deň choroby a nevyliciteľnej bolesti. ¹² Beda! Hukot mnohých národov, hučia ako burácajúce moria. Hučanie národov, buracajú ako dravé vody. ¹³ Národy buracajú ako hukot veľkých vôd, no on ich zahriakne a utečú ďaleko, budú ako plevy hnané vetrom po horách a ako krútnava vo víchrici. ¹⁴ Večer, hľa, hrôza a pred svitaním ich už niet. To je úděl tých, čo nás olupujú, a osud tých, čo nás vykorisťujú.

Výrok proti Kúšu

18 Beda ti, zem bzučiacich krídel, čo je za riekami Kúšu, ² čo posiela poslov po mori, po vode na člnoch z papyrusu! Chodte, rýchli poslovia, k urastenému národu s hladkou kožou, k ľudu, ktorého sa široko-ďaleko obávajú, k národu bľabotajúcemu a dobyvačnému, kde rieky brázdia krajinu. ³ Všetci obyvatelia sveta, vy, čo žijete na zemi, hľadte, keď sa zdvihne zástava na vrchoch, a počúvajte, keď sa ozve trúba! ⁴ Lebo takto mi povedal Hospodin: Zostanem pokojný, zo svojho miesta budem hľdať ako prenikavá páľava na poludnie, ako oblak rosy v horúčave žatvy. ⁵ Pred obaračkou, keď odkvitne kvet a v strapci dozreje hrozno, vinárskym nožom odreže plané výhonky a ratolesti odstráni, obstrihá. ⁶ Všetci budú ponechaní horskému vtáctvu a poľnej zveri, budú sa nimi živiť dravé vtáky v

lete a všetka poľná zver v zime. ⁷ V tom čase urastený národ s hladkou kožou, ľud, ktorého sa široko-ďaleko obávajú, národ blábotajúci a dobyvačný, ktorého krajinu brázdia rieky, prinesie Hospodinovi zástupov dar na miesto, kde prebýva meno Hospodina zástupov, na vrch Sion.

Výrok proti Egyptu

19 Výrok proti Egyptu: Hľa, Hospodin sa nesie na rýchlom oblaku a ide do Egypta. Modly Egypta sa pred ním trasú a srdce Egypta sa v hrudi roztápa. ² Popudím Egyptanov medzi sebou, budú bojovať brat proti bratovi, priateľ proti priateľovi, mesto proti mestu, kráľovstvo proti kráľovstvu. ³ Egypt stratí odvahu, prekážim ich plány a prídu sa vyzveďať k modlám, k zaklínačom, vyvolávačom duchov a veštom. ⁴ Vydám Egypt do rúk krutých pánov, mocný kráľ bude nad nimi vládnuť — znie výrok Pána, Hospodina zástupov. ⁵ Budú vysušené vody mora, rieka úplne vyschne. ⁶ Jej prítoky budú páchnuť, rieky Egypta klesnú a vyschnú, šachorie a trstina zvädnú. ⁷ Pri Níle aj pri ústí Nílu budú púste miesta, všetok porast Nílu uschne, zmizne, viac ho nebude. ⁸ Rybári budú žiaľiť, smútiť budú všetci, čo hádžu udicu do Nílu, tí, čo spúšťajú sieť na vodu, budú chradnúť. ⁹ Zahanbia sa tí, čo spracúvajú ľan, zblednú tí, čo ho češú a pradu. ¹⁰ Zdrvení budú tí, čo ho majú tkať, všetci, čo pracujú za mzdu, budú zarmútení. ¹¹ Aké sú len bláznivé kniežatá Coanu, ako hlúpo radia múdri radcovia faraóna. Ako môžete vraviť faraónovi: Som syn mudrcov, syn dávných kráľov? ¹² Kdeže sú tvoji mudrci? Nech ti oznámia a dajú vedieť, ako rozhodol Hospodin zástupov o Egypte. ¹³ Zbláznili sa kniežatá Coanu, kniežatá Memfisu sa dali zviest, tí, čo boli oporou jeho kmeňov, zavádzajú Egypt. ¹⁴ Hospodin zamiešal medzi nich ducha rozvratu, nechajú zblúdiť Egypt vo všetkom jeho konaní, sú ako opilec, ktorý sa tacká v tom, čo vyvrátil. ¹⁵ Egyptu sa nepodari nijaké dielo, či ho vykoná hlava alebo chvost, palmová ratolesť alebo trstina. ¹⁶ V ten deň bude Egypt ako ženy; bude sa triasť a báť hroziacej ruky Hospodina zástupov, ktorou sa zaženie proti nemu. ¹⁷ Judská krajina bude pre Egypt postrachom; keď ju pred ním niekto čo len spomenie, bude sa báť, pretože Hospodin zástupov takto o ňom rozhodol. ¹⁸ V ten deň bude v egyptskej krajine päť miest, ktoré budú hovoriť kanaánskym jazykom a prisahať na Hospodina zástupov; jedno z nich sa bude volať Zničené mesto. ¹⁹ V ten deň bude Hospodinov oltár v strede egyptskej krajiny a Hospodinov posvätný stĺp pri jej hranici. ²⁰ Bude znamením a svedectvom Hospodinovi zástupov v egyptskej krajine: Ak budú proti utláčateľom volať k Hospodinovi, pošle im záchrancu, aby ich bránil a vyslobodil. ²¹ Hospodin sa dá poznať Egyptanom. V ten deň Egyptania spoznajú Hospodina a budú mu slúžiť obetami a darmi, dajú Hospodinovi sľuby a splnia ich. ²² Hospodin bude biť Egyptanov, bude ich biť, ale ich aj uzdraví. Obrátia sa totiž k Pánovi; nechá sa nimi uprosiť a uzdraví ich. ²³ V ten deň bude viesť cesta z Egypta do Asýrie, takže Asýřania budú chodiť do Egypta a Egyptania do Asýrie; Egyptania spolu s Asýřanmi budú slúžiť Pánovi. ²⁴ V ten deň bude Izrael tretí popri Egypte a Asýrii; budú uprostred zeme požehnaním, ²⁵ ktorým bude žehnať Hospodin zástupov: Buď požehnaný, môj ľud Egypt, i dielo mojich rúk, Asýria, a moje dedičstvo, Izrael.

Prorokov symbolický čin

20 V roku, keď do Ašdódu prišiel tartan, ktorého ta poslal asýrsky kráľ Sargon, bojoval proti Ašdódu a zmocnil sa ho. ² V tom čase prehovoril Hospodin prostredníctvom Izaiáša, Amócovho syna, takto: Choď, vyzleč si vrecovinu z bedier, vyzuj si obuv z nôh! On tak urobil a chodil nahý a bosý. ³ Vtedy Hospodin povedal: Ako môj služobník Izaiáš

chodil nahý a bosý tri roky na znamenie a ako predzvesť pre Egypt a Kúš, ⁴ tak nahých a bosých s odhaleným zadkom odvedie asýrsky kráľ egyptských zajatcov a kúšskych prisídlencov, mladíkov i starcov na hanbu Egypta. ⁵ Vydesia sa a budú sa hanbiť za Kúš, svoju nádej, a za Egypt, svoju ozdobu. ⁶ Obyvatelia pobrežia v ten deň povedia: Tak sa to skončilo s našou nádejou, ku ktorej sme sa utiekali o pomoc, aby sme boli oslobodení od asýrskeho kráľa. Akože by sme my sami unikli?

Výrok proti Babylonu

21 Výrok o prímorskej pustatine: Ako sa víchrice ženú po Negeve, tak to príde z pustatiny, z obávanéj krajiny. ² Dostal som hrozné videnie: Zradca zrádza, plieniteľ plieni. Povstaň, Elám! Médsko, obliehaj! Urobím koniec všetkému stonu. ³ Preto sa naplnia moje bedrá bolesťou, chytia ma bolesti ako rodičku. Som sklúčený, keď o tom počúvam, som vystrašený, keď to vidím. ⁴ Mysel' mi blúdi, hrôzou sa trasiem, súmrak, po ktorom som túžil, zmenil sa na postrach. ⁵ Prikrýva sa stôl, prestiera sa obrus, je sa a pije. Povstaňte, kniežatá, pomažte si štít! ⁶ Takto ku mne prehovoril Pán: Choď, postav hliadku! A čo vidí, nech oznámi! ⁷ Keď vidí jazdcov, záprahy koní, jazdcov na osloch a jazdcov na ťavách, nech hľadá pozorne, veľmi pozorne. ⁸ Vtedy ten, čo hliadkoval, zvolal: Pane, na stráži stojím celý deň, na hliadku sa staviam každú noc. ⁹ Hľa, prichádza muž z jazdy, s ním záprahy koní, oznamuje a hovorí: Padol, padol Babylon a všetky podoby jeho bohov sú roztrepané na zemi. ¹⁰ Môj zdrvený a rozptýlený ľud, čo som počul od Hospodina zástupov, Boha Izraela, to vám oznamujem.

Výrok proti Edómu

¹¹ Výrok proti Dume: Volá ku mne zo Seíru: Strážnik, koľko ešte zostáva z noci, strážnik, koľko z noci uplynulo? ¹² Strážnik hovorí: Prichádza ráno, ale ešte je noc. Ak sa chcete vyzvedieť, vyzvedajte sa, znova sa vráťte.

Výrok proti Arábii

¹³ Výrok proti Arábii: Karavány Dedánčanov, v húštine Arábie budete nocovať. ¹⁴ Obyvatelia krajiny Tema, prineste vodu v ústrety smädnému, utečencom vychádzajte v ústrety s chlebom, ¹⁵ veď ušli pred mečom, pred vytaseným mečom, pred napnutým lukom a pred zápalom boja. ¹⁶ Takto mi povedal Pán: Do roka, ako sú roky nádenníka, skončí sa všetka sláva Kedáru. ¹⁷ Počet zostávajúcich lukov bojovníkov Kedáru bude nepatrný, lebo Hospodin, Boh Izraela, prehovoril.

Výrok proti Jeruzalemu

22 Výrok o Údolí videnia: Čože ti je, že si celé vystúpilo na strechy, ² mesto plné kriku, mesto rozbúrené a jasajúce? Tvojich mŕtvych neprebodli mečom, nepadli v boji. ³ Všetci tvoji náčelníci ušli spolu a zajali ich bez použitia luku; všetkých tvojich, čo našli, do jedného zajali, hoci ušli ďaleko. ⁴ Preto hovorím: Nepozerajte na mňa, budem horko plakať. Neusilujte sa ma potešovať nad skazou dcéry môjho ľudu! ⁵ Veď je to deň zmätku, podrobenia a chaosu, deň Pána, Hospodina zástupov, v Údolí videnia. Podkopávajú sa múry a k hore zaznieva krik o pomoc. ⁶ Elám zdvihol tulec, má bojovníkov na vozoch i jazdcov; Kír odkryl štít. ⁷ Tvoje nádherné údolia sú plné vozov, jazdci zaujali postavenie pred bránami, ⁸ Júdovi bola odňatá záštita. V ten deň ste pozerali na výzbroj Lesného domu ⁹ a videli ste, že Dávidovo mesto má mnoho trhlín. Zhromažďovali ste vodu do Dolného rybníka, ¹⁰ počítali ste domy Jeruzalema, rúcali ste domy na spevnenie hradieb, ¹¹ medzi hradbami ste urobili nádrž na vodu Starého rybníka. Nepozerali ste však na toho,

čo to urobil, a toho, čo to oddávna tvoril, ste nevideli. ¹² V ten deň vás Pán, Hospodin zástupov, vyzval, aby ste plakali a nariekali, oholili si hlavu a obliekli si vrecovinu, ¹³ ale namiesto toho radosť a jasot, zabíjate dobytok, zarezávajú ovce, jete mäso a pijete víno: Jedzme a pime, lebo zajtra zomrieme. ¹⁴ Vtedy Hospodin zástupov vyjavil môjmu sluchu: Iste sa vám neodpustí táto vina, dokiaľ nepomriete, povedal Pán, Hospodin zástupov.

Šebna a Eljakím

¹⁵ Takto hovorí Pán, Hospodin zástupov: Chod', zájdi za Šebnom, správcom paláca, a povedz mu: ¹⁶ Čo tu hľadáš a koho tu máš, že si si tu vytesal hrob? Vytesal si svoj hrob vysoko, do skaly si vysekal svoj príbytok. ¹⁷ Hospodin ťa však násilne odvrhne, hrdina, pevne sa ťa zmocní, ¹⁸ tuho ťa zovrie, ako loptu ťa odhodí do širšej krajiny. Tam zomrieš, tam skončia tvoje slávne vozy, ty hanba domu tvojho pána. ¹⁹ Vytlačím ťa z tvojho miesta, z tvojho úradu ťa zhodím. ²⁰ V ten deň zavolám na svojho služobníka Eljakíma, syna Chilkiju, ²¹ oblečiem ho do tvojej tuniky, opášem ho tvojím pásom a odovzdám mu tvoju moc, bude otcom pre obyvateľov Jeruzalema a pre dom Júdu. ²² Na plecيا mu dám kľúč od Dávidovho domu, keď otvorí, nikto nezatvorí a keď zatvorí, nikto neotvorí. ²³ Zatlčiem ho ako kolík na pevné miesto, stane sa slávnym trónom pre dom svojho otca. ²⁴ Zavesia naň celú ťarchu domu jeho otca, výhonky a výrastky, všetky malé nádoby od misiek až po všetky krčahy. ²⁵ V ten deň — znie výrok Hospodina zástupov — kolík osadený na pevnom mieste sa pohne, zlomí sa a padne, odstránená bude ťarcha, ktorá bola na ňom, lebo Hospodin prehovoril.

Výrok proti Týru

23 Výrok proti Týru: Kvíľte, lode zámorské, lebo sú zničené domy; dozvedeli sa o tom, keď prišli z krajiny Kittejcov. ² Zmlknite, obyvatelia pobrežia, sidonskí kupci, moreplavci, ktorí ťa naplňali. ³ Cez veľké vody prichádzalo zrno zo Šichóru, úroda od Nílu bola jeho ziskom, stal sa tržnicou národov. ⁴ Hanbi sa, Sidon, lebo prehovorilo more i morská pevnosť: Nemala som pôrodné bolesti ani som nerodila, nevychovala som mladíkov ani som sa nevenovala pannám. ⁵ Keď príde o tom správa do Egypta, budú sklúčení z toho, čo počujú o Týre. ⁶ Chodte do Taršiša, kvíľte, obyvatelia pobrežia! ⁷ To je to vaše jasadúce mesto, ktoré má pôvod odpradávna a ktoré viedli jeho nohy usadiť sa v dialavách? ⁸ Kto takto rozhodol o Týre, čo odovzdával koruny, ktorého kupci boli kniežatami a obchodníci uznávaní na zemi? ⁹ Rozhodol to Hospodin zástupov, aby pokoril pýchu a všetku náheru a pohrdol všetkými uznávanými zeme. ¹⁰ Obrábaj svoju krajinu, dcéra Taršiša, prístavu už niet! ¹¹ Hospodin vystrel svoju ruku nad more, zatriasol kráľovstvami, vydal rozkaz proti Kanaánu zničiť jeho pevnosti. ¹² Povedal: Už viac nebudeš plesať, utláčaná panna, dcéra Sidonu! Vstaň, preplav sa ku Kittejcovi, ale ani tam nebudeš mať pokoj. ¹³ Pozri na krajinu Chaldecov, tento národ tu už nie je, Asýria ju urobila miestom pre púštnu zver. Postavili obliehacie veže, zrúcali jej paláce, mesto obrátili na ruiny. ¹⁴ Kvíľte, lode zámorské, lebo vaše pevnosti sú zničené. ¹⁵ V ten deň sa na Týrus zabudne na sedemdesiat rokov, čo je dĺžka života jedného kráľa. Po sedemdesiatich rokoch bude s Týrom tak ako v piesni o neviestke: ¹⁶ Vezmi gitaru, obchádzaj mesto, zabudnutá neviestka, pekne hraj, veľa spievaj, nech si spomenú na teba. ¹⁷ Po sedemdesiatich rokoch Hospodin navštívi Týrus, ktorý sa vráti k svojmu zárobku a bude smilniť so všetkými kráľovstvami sveta na zemi. ¹⁸ Jeho zisk a zárobok sa však stane svätým vlastníctvom Hospodina. Nebude sa hromadiť ani ukladať, ale bude patriť tým, čo bývajú pred Hospodinom, aby sa do sytosti najedli a dobre sa obliekli.

Boží súd nad svetom

24 Hľa, Hospodin robí zem pustou a prázdnu, rozvracia jej tvárnosť a rozptyľuje jej obyvateľov. ² Rovnako bude na tom ľud i kňaz, sluha i jeho pán, slúžka i jej pani, predavač i kupec, ten, čo požičiava, i ten, čo dlhuje, veriteľ i dlžník. ³ Zem bude celkom vyludnená a vyplienená, lebo Hospodin vyriekol toto slovo. ⁴ Zem smúti a vysychá, svet chradne a vädne, vysokopostavení z ľudu na zemi upadajú. ⁵ Zem poškvrnili jej obyvatelia, tí, čo prestupovali zákony, prekračovali ustanovenia, porušovali večnú zmluvu. ⁶ Preto kliatba zožiera zem, pykajú tí, čo na nej bývajú; preto zhoreli obyvatelia zeme, ľudí zostalo málo. ⁷ Mušť smúti, vinič usychá, všetci, čo sa radovali, vzdychajú. ⁸ Utíchla veselosť bubnov, prestal jasot plesajúcich, utíchla veselosť citary. ⁹ Pri speve nepijú víno, opojný nápoj pijanom zhorkne. ¹⁰ Zničené je opustené mesto, zavretý je každý dom, nevojdeš doň. ¹¹ Na uliciach je nárek pre víno, všetka radosť vyhasla, z krajiny sa vytratila veselosť. ¹² V meste zostala spúšť, brána je rozbitá na kúsky. ¹³ Tak bude uprostred zeme medzi národmi, ako keď sa zrážajú olivy, ako pri paberkovaní, keď sa končí obaračka. ¹⁴ Oni pozdvihnú svoj hlas, zaplesajú, aj od západu budú jasat nad velebou Hospodina. ¹⁵ Preto aj na východe vzdajte Hospodinovi úctu, na morských ostrovoch vyvyšujte meno Hospodina, Boha Izraela. ¹⁶ Od končín zeme sme počuli chválospevy: Sláva Spravodlivému! Ja som však povedal: Strácam sa, strácam, beda mi! Zradcovia zrádzajú, vierolomní sa dopúšťajú veľkej zrady. ¹⁷ Strach, jama a pasca na teba, obyvateľ zeme. ¹⁸ Kto by unikol tomu strachu, padne do jamy, kto by vyšiel z jamy, chyti sa do pasce. Otvoria sa priepusty na výsosti a základy zeme sa zatrasú. ¹⁹ Zem sa celkom dopuká, úplne sa rozlomí, celá sa bude triasť. ²⁰ Zem sa bude tacať ako opilec, bude sa otriasať ako chatrč; doľahne na ňu jej previnenie, spadne a viac nevstane. ²¹ V ten deň Hospodin potrestá nebeské zástupy na výsosti aj zemských kráľov na zemi. ²² Spolu budú zhromaždení ako väzni v jame, zavretí pod zámkom a po mnohých dňoch potrestaní. ²³ Zahanbí sa mesiac, slnko sa zapýri, lebo Hospodin zástupov je kráľom na vrchu Siona i v Jeruzaleme a pred svojimi staršími má slávu.

Chválospev vykúpených

25 Hospodin, ty si môj Boh, zvelebujem ťa, chválim tvoje meno, lebo si uskutočnil obdivuhodné veci, tvoje odveké plány sú verné a pravdivé. ² Veď si zmenil mesto na kopu trosiek, opevnené mesto na zrúcaninu. Paláca cudzincov v meste už navždy niet, nebude vybudovaný. ³ Preto ti mocný ľud bude vzdávať úctu, mestá krutých národov sa ťa budú báť. ⁴ Veď si bol pevnosťou pre chudobného, baštou pre biedneho v jeho úzkosti, úkrytom pred búrkou, tieňom v horúčave, lebo dych tyranov je ako lejak, čo šľahá múr, ⁵ ako horúčava na suchej zemi. Umlčal si hluk cudzincov ako páľavu v tieni mraku, stlmil si spev tyranov. ⁶ Hospodin zástupov pripravil na tomto vrchu všetkým národom hostinu s vybranými jedlami a vínami, s výdatnými jedlami a najlepšimi vínami. ⁷ Na tomto vrchu odstráni závoj, ktorý zahaľuje všetkých ľudí, prikrývku, čo zakrýva všetky národy. ⁸ Navždy pohltí smrť a Pán, Hospodin, zotrie slzu z každej tváre, odstráni potupu svojho ľudu z celej zeme, lebo Hospodin prehovoril. ⁹ V ten deň sa povie: Hľa, on je náš Boh, v neho sme dúfali, on nás spasi! On je Hospodin, v neho sme dúfali, jasajme a radujme sa z jeho spásy! ¹⁰ Hospodinova ruka spočinie na tomto vrchu a Moáb bude pošliapaný namiesto neho, ako býva utlačená slama na hnojisku. ¹¹ Bude z neho natahovať ruky, ako ich rozťahuje plavec pri plávaní, zrazí jeho pýchu aj šikovnosť jeho rúk. ¹² Tvoje vysoké opevnené múry zníži, zrazí, zvrhne na zem až do prachu.

26 V ten deň sa bude v judskej krajine spievať táto pieseň: Pevné mesto máme, záchranou sú mu vystavané múry a hradby. ² Otvorte brány, nech vojde spravodlivý ľud, čo zachováva vernosť ³ a má nezlomnú myseľ. Daruj mu pokoj, pokoj, veď v teba dúfa. ⁴ Dúfajte v Hospodina po všetky veky, pretože Hospodin, len Hospodin je skala vekov. ⁵ Preto znížil obyvateľov výšin a mesto vyvýšené zrazil, až na zem ho zrazil, zvrhol ho až do prachu. ⁶ Pošliapu ho nohy utláčaných, kroky biednych.

Modlitba v tiesni

⁷ Cesta spravodlivého je priama, ty vyrovnávaš chodník spravodlivého. ⁸ Na ceste tvojich súdov, Hospodin, dúfame v teba, tvoje meno a spomienka na teba je túžbou duše. ⁹ Moja duša túži po tebe za noci, aj duch v mojom vnútri ťa hľadá za úsvitu. Keď svoje súdy vykonávaš na zemi, obyvatelia sveta sa priučajú spravodlivosti. ¹⁰ Keď sa však bezbožnému preukáže milosť, nepriučí sa spravodlivosti. V krajine čestných bude konať zvrátene, neuvidí Hospodinovu vznešenosť. ¹¹ Hospodin, tvoja ruka je zdvihnutá, ale nevidia ju. Nech vidia tvoju horlivosť za ľud a nech sa hanbia, nech oheň strávi tvojich nepriateľov. ¹² Hospodin, ty nám daruješ pokoj, veď aj všetky naše diela si za nás urobil! ¹³ Hospodin, náš Boh, vládli nám iní páni než ty, ale my vyznávame iba tvoje meno. ¹⁴ Zosnulí neožijú, tieň mŕtvych nepovstanú; potrestal si ich a vyhubil, vymazal si každú spomienku na nich. ¹⁵ Rozmnožil si národ, Hospodin, rozmnožil si národ, preslávil si sa, rozšíril si všetky hranice krajiny. ¹⁶ Hospodin, v úzkosti volali k tebe, v tiesni tíško prosili, keď si ich trestal. ¹⁷ Ako keď má tehotná žena porodiť, zvíja sa a kričí v bolestiach, takí sme boli aj my pred tebou, Hospodin. ¹⁸ Počali sme, zvíjali sme sa a porodili sme vietor. Nepriniesli sme záchranu krajine a nevyšli z nás nijakí obyvatelia sveta. ¹⁹ Tvoji mŕtvi budú žiť, ich telá vstanú. Prebudte sa a plesajte, vy, čo ležíte v prachu! Veď tvoja rosa je rosou svetla a zem vydá tieň mŕtvych. ²⁰ Poď, môj ľud, vstúp do svojich izieb, zatvor za sebou dvere, na chvíľu sa skry, kým nepominie hnev. ²¹ Pozri, Hospodin vychádza zo svojho príbytku, aby potrestal vinu obyvateľov krajiny. Zem odhalí krv vyliatu na nej a nebude už skrývať zabitých.

27 V ten deň Hospodin krutým mečom, veľkým a mocným, potrestá Leviatana, unikajúceho hada, Leviatana, skrúteného hada, a zabije draka z mora.

Hospodinova vinica

² V ten deň bude vinica úrodná, ospevujte ju! ³ Ja, Hospodin, ju strážim, ustavične ju polievam, aby ju nepoškodili, v noci i vo dne ju strážim. ⁴ Hnev neprechovávam. Keby mi zarodila trnie a bodľácie, spolu by som ich spálil, vydal by som sa do boja proti nej; ⁵ alebo nech sa chopí mojej ochrany, nech uzavrie so mnou mier, nech mier so mnou uzavrie. ⁶ V budúcich dňoch Jákob zapustí korene, Izrael zakvitne a rozvinie sa, celý svet naplní ovocím. ⁷ Či ho udrel, ako udrel tých, čo udierali jeho? Vari bol zabitý, ako boli zabíjať jeho vrahovia? ⁸ Spor s ním Boh ukončil odvrhnutím, vyhnanstvom, zmietol ho svojím prudkým dychom, ako keď fúka východný vietor. ⁹ Takto bude uzmierená vina Jáкова, tak sa odstráni všetko ovocie jeho hriechu. Keď rozdrví všetky oltárne kamene na vápenec, nebudú už stáť ašery ani kadidlové oltáre. ¹⁰ Opevnené mesto osirie, bude prázdny príbytkom, opusteným ako púšť. Telce sa tam budú pásť, odpočívať a nivočiť jeho vetvy. ¹¹ Keď jeho konáre uschnú, polámu sa, prídu ženy a spália ich, lebo je to nechápavý ľud. Preto sa nad ním jeho Stvoriteľ nezmiluje, jeho Tvorca ho neomilostí.

Návrat rozptýlených

¹² V ten deň Hospodin vymláti klasy od Eufratu až po Egyptský potok, vy však, Izraeliti, budete pozbieraní jeden po druhom. ¹³ V ten deň sa rozozvučí veľká trúba a prídu tí, čo

hynuli v asýrskej krajine, tí, čo boli rozptýlení v egyptskej krajine, budú sa klaňať Hospodinovi na svätom vrchu v Jeruzaleme.

Šestoro beda

Výstraha Samárii

28 Beda pyšnej korune opilcov Efrajima, jeho preslávenej krásy, zvädnutej ako kvet, ktorá je na hlave úrodného údolia ovládaného vínom. ² Pozrite, Pán má kohosi silného a mocného, podobného lejaku s ľadovcom a ničivej víchrici, je ako príval mohutných zaplavujúcich vôd; Pán ho vrhol na zem. ³ Nohami bude pošliapaná pyšná koruna opilcov Efrajima, ⁴ jeho preslávená krása bude vädnuším kvetom na hlave úrodného údolia; bude ako skorá figa pred zberom. Len čo ju niekto uvidí, chytí ju do ruky a zhltnie. ⁵ V ten deň bude Hospodin zástupov nádhernou korunou a vencom slávy pre zvyšok svojho ľudu. ⁶ Tomu, čo zasadá na súde, vnukne spravodlivosť a dodá silu tým, čo zatlačia boj k bráne.

Výstraha Jeruzalemu

⁷ Aj títo blúdia od vína, tackajú sa od opojného nápoja, kňaz i prorok blúdia od opojného nápoja, sú zmätení z vína, tackajú sa od opojného nápoja, mocú sa pri videní, pri vynášaní rozsudku sa kníšu. ⁸ Všetky stoly sú plné zvratkov a špiny, čistého miesta niet. ⁹ Koho chce viesť k poznaniu? Koho učí chápať posolstvo? Oddojčených? Odstavených od prs? ¹⁰ Lebo je to príkaz za príkazom, príkaz za príkazom, pravidlo za pravidlom, pravidlo za pravidlom, trocha sem, trocha tam. ¹¹ Zajakavou rečou a cudzím jazykom bude hovoriť tomuto národu ¹² ten, čo im hovoril: Tu je odpočinok, dožičte pokoj unavenému, tu je úlava! Ale nechceli počúvať. ¹³ Preto im zaznie slovo Hospodina: Príkaz za príkazom, príkaz za príkazom, pravidlo za pravidlom, pravidlo za pravidlom, trocha sem, trocha tam! Nech si len idú, no zvalia sa dozadu, dolámu sa, padnú do osídla a budú uväznení. ¹⁴ Preto počúvajte Hospodinovo slovo, posmievači, čo vládnete nad týmto ľudom v Jeruzaleme. ¹⁵ Pretože vy hovoríte: Uzavreli sme zmluvu so smrťou, dohodu sme urobili s podsvetím. Aj keď tu bude práskajúci bič, nezasiahne nás, lebo z klamstva sme si urobili útočisko a skrývame sa za lož. ¹⁶ Preto takto hovorí Pán, Hospodin: Hľa, ja položím kameň na Sione, kameň osvedčený, uholný, vzácny, pevne založený. Kto uverí, nebude bezradný. ¹⁷ Právo ustanovím ako mieru a spravodlivosť ako váhu, ľadovec zmetie útočisko lži a úkryt zaplavia vody. ¹⁸ Vaša zmluva so smrťou bude zrušená, vaša dohoda s podsvetím neobstoí. Keď na vás príde plieskajúci bič, budete ním ubití. ¹⁹ Kedykoľvek vás postihne, zachváti vás, lebo ráno čo ráno, vo dne i v noci na vás dolahne; bude ťažké porozumieť posolstvu. ²⁰ Lôžko je prikrátke, nedá sa na ňom vystrieť, prikrývka je úzka, nedá sa ňou prikryť. ²¹ Veď Hospodin povstane ako na vrchu Peracím a rozohní sa ako v údolí Gibeón, aby uskutočnil svoje dielo, zvláštne dielo, aby vykonal svoju prácu — nezvyčajnú prácu. ²² Nevysmievajte sa však, aby vám nespevneli putá, lebo som počul o skaze, o tom, čo rozhodol Pán, Hospodin zástupov, nad celou zemou.

Podobenstvo o roľníkovi

²³ Dávajte pozor a počúvajte môj hlas, sústreďte sa a počúvajte moju reč! ²⁴ Ak chce oráč siať, či celý deň len orie, brázdí a bráni svoju pôdu? ²⁵ Či nerozhodí kôpor a neroztrúsi rascu, keď vyrovná jej povrch, či nezaseje pšenicu a jačmeň na označené miesto a špaldu k medzi? ²⁶ Správne ho učí, poučá jeho Boh. ²⁷ Veď kôpor sa nemláti mláťačkou ani koleso voza sa nekrúti po rasci, ale prútom sa vytĺka kôpor, palicou rasca. ²⁸ Obilie na chlieb treba pomlieť, veď sa nemôže len donekonečna mlátiť, ak sa naň aj nasmerujú kolesá vozov i kone, nepomelú ho. ²⁹ Aj to pochádza od Hospodina zástupov; svoj zámer uskutočňuje obdivuhodne, zveľaďuje múdrosť.

Obliehanie Jeruzalema

29 Beda, Ariel, Ariel, mesto, kde táboril Dávid. Pridávajte rok k roku, sviatky nech sa striedajú. ² Budem sužovať Ariela, nastane vzdychanie a ston. Jeruzalem mi bude ako Ariel. ³ Utáborím sa proti tebe, zovriem ťa dookola valom a postavím proti tebe násyp. ⁴ Pokorený zo zeme budeš hovoriť, tvoja reč bude tlmene znieť z prachu, ako duch mŕtveho zo zeme zaznie tvoj hlas a z prachu tvoja šepotavá reč.

Záchrana Jeruzalema

⁵ Zástup tvojich nepriateľov bude ako nepatrný prach, množstvo násilníkov ako plevy, ktoré odveje. Stane sa to náhle, nečakane. ⁶ Hospodin zástupov ťa navštíví veľkým hukotom, v hrmení a v zemetrasení, búrkou a víchricou, plameňom stravujúceho ohňa. ⁷ Ako sen a nočné videnie bude množstvo všetkých národov, ktoré bojujú proti Arielovi, všetkých, čo útočia naňho a na jeho pevnosť a utláčajú ho. ⁸ Ako keď sa hladnému sníva, že je, ale keď sa prebudi, nie je nasýtený, alebo ako keď sa smädnému sníva, že pije, ale keď sa prebudi, je zmorený a smädný, tak pochodí množstvo všetkých národov, čo bojujú proti vrchu Sion.

Duchovná slepota ľudu

⁹ Žasnite a zostaňte v údive, zakryte si oči, nech nevidíte. Sú opití, ale nie od vína, tackajú sa, ale nie od opojného nápoja, ¹⁰ pretože Hospodin vylial na vás ducha tvrdého spánku, zavrel vaše oči, proroci, zahalil vaše hlavy, vidci. ¹¹ Každé videnie bude pre vás ako slová zapečatenej knihy. Keď ju dajú tomu, čo vie čítať, a povedia mu: Prečítaj to! — povie: Nemôžem, veď je zapečatená. ¹² Keď dajú knihu tomu, čo nevie čítať, a povedia mu: Prečítaj to! — povie: Nevieť čítať. ¹³ Pán povedal: Pretože sa mi tento ľud chce stať blízkym iba svojimi ústami a ctí si ma iba svojimi perami, no jeho srdce je ďaleko odo mňa a jeho bázeň voči mne je naučeným ľudským príkazom, ¹⁴ opäť budem konať divy pre tento ľud, div za divom, a múdrosť jeho mudrcov sa stratí, rozumnosť jeho rozumných sa skryje.

Proti zlým úmyslom

¹⁵ Beda tým, čo pred Hospodinom hlboko ukrývajú svoj zámer, svoje skutky v tme a hovoria: Kto nás vidí a kto o nás vie? ¹⁶ Je to vaša zvrátenosť! Či možno hrnčiara hodnotiť ako hlinu? Môže dielo povedať svojmu tvorcovi: Nevytvoril si ma!? Povie azda váza hrnčiarovi: Nič nechápe!? ¹⁷ Nebude to už zakrátko, že sa Libanon zmení na ovocný sad a ten sad budú pokladať za les? ¹⁸ V ten deň hluchí budú počuť slová knihy, oči slepých precitnú z temnoty a tmy. ¹⁹ Ponížení sa opäť budú radovať v Hospodinovi a najbiednejší z ľudí budú plesať vo Svätom Izraela. ²⁰ Veď zmizne násilník, zhynie posmievač a vyhubení budú všetci, čo zamýšľali konať nepravosť, ²¹ čo obviňovali človeka pre jedno slovo, čo sudcovi v bráne kládli osídla, čo za nič súdili spravodlivého. ²² Preto Hospodin, ktorý vykúpil Abraháma, hovorí Jákobovmu domu takto: Odteraz sa už Jákob nebude hanbiť, jeho tvár už nezbledne. ²³ Lebo keď uvidí svoje deti, dielo mojich rúk vo svojom strede, posväti moje meno, posväti Svätého Jákobovho, v bázni sa bude triasť pred Bohom Izraela. ²⁴ Zblúdení duchom získajú poznanie, reptajúci prijímú poučenie.

Egypt nie je záchranou pre Izrael

30 Beda odbojným synom, ktorí snujú plány, ale bezo mňa — znie výrok Hospodina —, uzatvárajú spojenectvo, ale nie v mojom duchu, takže hromadia hriech na hriech. ² Zostupujú do Egypta bez toho, aby sa ma pýtali, hľadajú silu a útočisko u faraóna a skrývajú sa v tieni Egypta. ³ Útočisko u faraóna vám bude na hanbu a skrýša v tieni Egypta na potupu. ⁴ Jeho kniežatá sú v Coane a jeho poslovia sa dostali do Chanésu, ⁵ všetci sa sklamá v národe, ktorý im neosoží; nebude im na pomoc ani na prospech, ale na

hanbu a potupu.⁶ Výrok o zvieratách Negevu: Cez krajinu úzkosti a strachu, kde žije lev i levica, vretenica a okrídlený drak, na chrbtoch oslov vlečú svoje bohatstvo a na hrboch tiav svoje poklady k národu, čo im neosoží.⁷ Egypt je ničota a jeho pomoc prázdnota, preto som mu dal meno Nehybný plaz.⁸ Teraz choď, napíš to pred nimi na tabuľku, zaznač to do knihy a zostane to v budúcných dňoch ako svedectvo naveky!⁹ Veď je to národ odbojný, sú to lživí synovia, synovia, čo nechcú počuť poučenie Hospodina,¹⁰ čo vravia vidcom: Nedívajte sa! a tým, čo majú dar videnia: Neukazujte nám, čo je správne, len nám pochlebujte a zavádzajte nás,¹¹ odstúpte z cesty, uhnite z chodníka, odstráňte spred nás Svätého Izraela!¹² Veď takto hovorí Svätý Izraela: Preto, že ste opovrhli týmto slovom, dúfate v násilie a zvrátenosť a spoliehate sa na ne.¹³ Táto neprávosť sa vám stane otvorenou trhlinou na vysokom múre, čo sa už-úž zosype, jeho pád príde zrazu a náhle.¹⁴ Rozbije sa ako hlinený krčah, nelútostne tresknutý, takže sa v jeho črepoch nenájde úlomok na odoberanie ohňa z vatry alebo načieranie vody z mláky.¹⁵ Takto hovorí Pán, Hospodin, Svätý Izraela: V obrátení a upokojení bude vaša záchrana, v stíšení a dôvere bude vaša sila, ale vy nechcete,¹⁶ hovoríte: Nie! Utečme na koňoch! — Budete teda utekať! Na rýchlych koňoch uháňajme! Rýchli budú aj vaši prenasledovatelia!¹⁷ Tisíc z vás zuteká pred hrozbou jedného a pred hrozbou piatich utečiete všetci, kým nezostanete ako opustený stožiar na vrchole hory a ako znak na pahorku.

Omilostenie Jeruzalema

¹⁸ Preto Hospodin čaká, aby sa zmiloval nad vami, a vstáva, aby vás omilostil, veď Hospodin je Bohom práva. Blahoslavení sú všetci, čo ho očakávajú.¹⁹ Ľud na Sione, ty, čo bývaš v Jeruzaleme, nebudeš viac plakať. Iste sa nad tebou zľutuje, keď budeš k nemu volať; keď ťa bude počuť, odpovie ti.²⁰ Pán vám síce dával chlieb úzkosti a vodu útlaku, ale tvoj učiteľ sa už neschová. Na vlastné oči uvidíš svojho učiteľa²¹ a na vlastné uši budeš počuť za sebou slovo: Toto je cesta, kráčajte po nej!, — hoci ty by si chcel ísť napravo alebo naľavo.²² Nečistými sa ti stanú tvoje modly potiahnuté striebrom a pozlátené uliate sošky. Ako nečisté ich odhodíš a povieš: Von!²³ Zošle dážď na tvoje osivo, ktoré zaseješ na poli, a chlieb z úrody poľa bude výdatný a výživný. V ten deň sa bude pásť tvoje stádo na širéj lúke.²⁴ Voly a osly, čo obrábajú zem, budú zrať výdatné solené krmivo zo zrna preosiatego lopatou a vejačkou.²⁵ Na každom vysokom vrchu a na každom vyvýšenom kopci budú potoky, vodné prúdy v deň veľkého vraždenia, keď budú padať veže.²⁶ Svetlo mesiaca bude ako svetlo slnka, svetlo slnka bude sedemkrát silnejšie ako svetlo siedmich dní; v deň, keď Hospodin obviaže zlomeninu svojho ľudu a vylieči mu uštedrené rany.

Súd nad Asýriou

²⁷ Hľa, Hospodinovo meno prichádza zďaleka, — jeho planúci hnev je ako ťažký kúdol, jeho pery sú plné hnevu, jeho jazyk ako stravujúci oheň,²⁸ jeho dych je ako rozvodnený potok, čo siaha až po krk, aby ničivým otrasom zatriasol národmi a na čeluste národov nasadil uzdu, čo ich privedie k poblúdeniu.²⁹ Budete spievať ako v noci, keď sa svätí sviatok, a zo srdca sa budete radovať ako ten, čo kráča s flautou na Hospodinov vrch ku Skale Izraela.³⁰ Hospodin sa ohlásí svojím vznešeným hlasom a ukáže, ako jeho rameno spočívne v prudkom hneve a v plameni stravujúceho ohňa, v prietrži mračien a v krupobití.³¹ Asýria sa zdesí Hospodinovho hlasu, keď udrie palicou;³² a každý úder palice, ktorý jej zasadí Hospodin, bude sprevádzať zvuk bubnov a hárf. V prudkom boji bude proti nim bojovať.³³ Oddávna je už prichystané miesto na spálenie, aj pre kráľa je pripravené, je to hlboké ohnisko s veľkou hrbou dreva, ktoré Hospodinov dych rozpáli ako prúd sýry.

Proti spojenectvu s Egyptom

31 Beda tým, čo zostupujú po pomoc do Egypta, spoliehajú sa na kone, zakladajú si na vozoch, lebo ich je mnoho, a na jazdcoch, lebo sú veľmi mocní, ale u Svätého v Izraeli pomoc nehľadajú, Hospodina sa nedopytujú. ² Lenže aj on je múdry. Privedie zlo, svoje slová neodvolá; povstane proti domu zločincov a proti pomocníkom páchatelov zla. ³ Egypťania sú ľudia, nie Boh, ich kone sú telo, nie duch. Až Hospodin vystrie svoju ruku, potkne sa pomocník, padne aj ten, komu pomáhal, a všetci spolu zahynú. ⁴ Hospodin prehovoril ku mne takto: Ako lev i levíča ručia nad svojou korisťou — hoci by na nich kričali mnohí pastieri, ich hlasu sa nezláknú a pred ich krikom sa nestiahnu —, tak zostúpi Hospodin zástupov, aby bojoval na vrchu Sion, na jeho vyvýšenine. ⁵ Ako vznášajúce sa vtáky, tak zatieni Hospodin zástupov Jeruzalem, ochráni ho a vyslobodí, ušetrí ho a zachráni. ⁶ Synovia Izraela, vráťte sa k tomu, od ktorého ste sa úplne odvrátili, ⁷ lebo v ten deň každý zavrhnú svojich strieborných a zlatých bôžikov, ktorých zhotovili vaše ruky na hriech. ⁸ Asýria padne, ale nie mečom človeka, strávi ju meč, ale nie ľudský. Aj keď unikla meču, jej mládenci budú zotročení. ⁹ Jej skala sa od hrôzy rozsype, jej vodcov predesí zástava, — znie výrok Hospodina, ktorý má oheň na Sione, pec má v Jeruzaleme.

Kráľovstvo spravodlivosti

32 Kráľ bude spravodlivo panovať, kniežatá budú vládnuť podľa práva. ² Každý z nich bude ako skryša pred vetrom a úkryt pred lejakom, budú ako vodné prúdy na suchom mieste, ako tieň mohutnej skaly vo vyprahnutej krajine. ³ Oči tých, čo vidia, nebudú zastreté a uši tých, čo počujú, budú načúvať. ⁴ Srdce unáhlených nadobudne rozvahu a jazyk zajakavých odrazu prehovorí správne. ⁵ Blázna už nebudú volať šľachetným ani podliaka nenazvú statočným. ⁶ Veď blázon hovorí bláznovstvo a jeho srdce snuje nepravosť, koná bezbožne a rúhavo hovorí proti Hospodinovi, hladného necháva lačniť a smädnému nedopraje nápoj. ⁷ Prostriedky podliaka sú zlé, strojí úklady, ako by zničil biedneho falošnými rečami, hoci chudobný sa dovoľáva práva. ⁸ Šľachetný zmýšľa šľachetne a v šľachetnosti vytrvá.

Výstraha ženám

⁹ Sebavedomé ženy, vstaňte a počúvajte môj hlas! Láhkoverné dcéry, čujte moju reč! ¹⁰ Do roka a do dňa sa budete triasť, vy láhkoverné, vinobranie sa už skončilo, oberačka viac nebude. ¹¹ Chvejte sa, vy sebavedomé, traste sa, láhkoverné! Vyzlečte sa a obnažte, opášte si bedrá. ¹² Bite sa do prs, pretože nádherné polia, úrodný vinič, ¹³ pôda môjho ľudu zarastie trnám a bodľáčim, áno, aj všetky jasajúce domy i plesajúce mesto. ¹⁴ Palác bude opustený, hluk mesta umĺkne, návršie so strážnou vežou sa navždy stane vyprahnutým miestom, pasienkom stád na radosť divých oslov.

Čas spásy

¹⁵ Až bude na nás vyliaty duch z výsosti, z púšte sa stane ovocný sad a ten sad budú pokladať za les. ¹⁶ Na púšti bude prebývať právo, v sade sa usídlí spravodlivosť. ¹⁷ Pokoj bude dielom spravodlivosti a jej výsledkom bude pohoda i bezpečnosť naveky. ¹⁸ Môj ľud bude bývať v pokojných príbytkoch, v bezpečných obydliach, na miestach bezstarostného odpočinku, ¹⁹ aj keby les zničilo krupobitie a mesto bolo úplne zničené. ²⁰ Blahoslavení ste, keď sejete všade tam, kde je vlaha, a voly a osly necháivate voľne pobehovať.

Hospodin zachráni Sion

33 Beda ti, ktorý ničíš, a sám nie si zničený, ty, čo zrádzaš, a teba nezrádzajú. Keď skončíš ničenie, budeš zničený, a keď završíš zradu, budeš zradený. ² Hospodin, zmiluj

sa nad nami, očakávame ťa, každé ráno buď našou silou a v čase súženia našou spásou. ³ Pred dunivým hlasom ujdú ľudia, keď ty povstaneš, rozprchnú sa národy. ⁴ Vašu korisť vám uchmatnú, ako keď odlietajú kobyľky, potom sa vrhnú na ňu, ako sa kobyľky vrhajú na úrodu. ⁵ Vyvýšený je Hospodin, lebo býva na výsostiach, Sion naplní právom a spravodlivosťou. ⁶ On bude istotou tvojich čias, bohatstvom spásy, múdrosti a poznania. Bázeň pred Hospodinom bude tvoj poklad. ⁷ Hľa, hrdinovia bedákajú na ulici a poslovia pokoja horko plačú. ⁸ Pusté sú cesty, niet pútnikov na chodníkoch, zmluva sa zrušila, mestá sú zavrhnuté a človeka nepokladajú za nič. ⁹ Chradnúca zem smúti, Libanon je zahanbený, napadnutý voškami, Šarón je vysušený ako step, Bášan a Karmel zhadzujú listie. ¹⁰ Teraz povstanem, hovorí Hospodin, teraz sa vyvýšim, teraz sa pozdvihnem. ¹¹ Počnete seno a porodíte plevy, váš dych je oheň, ktorý vás strávi. ¹² Národy budú vypálené ako vápno, ako posekané trnie budú spálené v ohni. ¹³ Vy, vzdialení, čujte, čo som urobil, a vy, blízki, presvedčte sa o mojej moci. ¹⁴ Hriešnici sa trasú na Sione, bezbožníkov zachvacuje strach. Kto z nás môže bývať pri stravujúcom ohni? Kto z nás môže bývať pri večných plameňoch? ¹⁵ Ten, čo kráča podľa spravodlivosti a hovorí úprimne, odmieta zisk z útľaku, kto odmieta rukami sa dotknúť úplatku, zapcháva si uši, aby nepočul o krvi a zatvára si oči, aby nevidel zlo, ¹⁶ ten bude bývať na výšinách, skalná pevnosť bude jeho útočiskom, dostane svoj chlieb a ustavične bude mať vodu.

Návrat do Jeruzalema

¹⁷ Tvoje oči uvidia kráľa v jeho nádhere, uvidia rozsiahlu krajinu. ¹⁸ Tvoje srdce bude spomínať na hrôzu: Kde je ten, čo počítal? Kde je ten, čo vážil? Kde je ten, čo zratúval veže? ¹⁹ Neuvidíš bezočivý národ, národ s nejasnou a nezrozumiteľnou rečou, so zajakavým jazykom, ktorému nemožno rozumieť. ²⁰ Hľad' na Sion, miesto našich sviatkov, tvoje oči uvidia Jeruzalem, bezpečný príbytok, neprenosný stan, jeho kolíky sa nikdy nevytiahnu, ani jeden jeho povraz neroztrhnú. ²¹ Tam je náš vznešený Hospodin, miesto širokých riečnych prúdov, cez ktoré sa nepreplaví veslami hnané plavidlo ani mocná loď sa cezeň nepreplaví. ²² Lebo Hospodin je náš sudca, Hospodin je náš zákonodarca, Hospodin je náš kráľ, on nás spasí. ²³ Tvoje povrazy sú uvoľnené, neudržia stožiar na podstavci, nerozvinú zástavu. Vtedy sa bude deliť veľká korisť a ulúpia z nej aj tí, čo krivajú. ²⁴ Nikto z obyvateľov nepovie: Som chorý. Ľudu, čo tam býva, odpustí sa vina.

Edóm a Sion

Súd nad Edómom

34 Národy, pristúpte a počúvajte, načúvajte, ľudia! Nech počúva zem a to, čo ju naplnia, svet a všetko, čo z neho vzišlo. ² Lebo Hospodin je nahnevaný na všetky národy, je rozhorčený na všetky ich vojská, podrobil ich kľatbe záhuby, vydal ich na zabitie. ³ Ich zabití budú pohodení, z ich mŕtvol bude vychádzať zápach, vrchy rozmoknú od ich krvi. ⁴ Všetky nebeské zástupy ochabnú, nebesia sa zvinú ako zvitek a celé ich vojsko zoslabne, ako keď vädne listie z viniča a padá ako z figovníka. ⁵ Veď môj meč v nebesiach sa už dost opojil, hľa, dopadne na Edóm, aby súdil ľud určený na záhubu. ⁶ Meč Hospodina sa presýtil krvou, stučnel z tuku, z krvi býkov a capov, z tuku obličiek baranov, lebo Hospodin koná obeť v Bocre a veľké krviprelievanie v edómskej krajine. ⁷ Padnú s nimi aj byvoly, býčky i býky, ich zem presiakne krvou a ich pôda sa zasytí tukom. ⁸ Veď prišiel deň Hospodinovej pomsty, rok odplaty pre spor Siona. ⁹ Jeho potoky sa zmenia na smolu, prach na síru a jeho krajina bude horieť ako smola. ¹⁰ V noci ani vo dne nevyhasne, neustále bude z nej vystupovať dym, z pokolenia na pokolenie bude pustá, nik cez ňu už nikdy neprejde. ¹¹ Zaujme

ju pelikán a jež, sova a krkavec budú v nej bývať, rozťahne nad ňou meráciu šnúru pustoty a olovnicu prázdnoty. ¹² Jej veľmoži budú volať: Niet kráľovstva! a všetky jej kniežatá zmiznú. ¹³ Trnám zarastú jej paláce, prhlavou a bodľáčim jej pevnosti, bude príbytkom šakalov a obydlím pštrosov. ¹⁴ Zíde sa púštna zver s hyenami, bes zavolá na svojho druhu, utiahne sa tam líliť a odpočinie si. ¹⁵ Zahniezdi sa tam sova, znesie vajcia, vyľahnu sa mláďatá a zoskupí ich k sebe. Zaiste sa tam zhromaždia supy jeden po druhom. ¹⁶ Skúmajte v Hospodinovej knihe a čítajte: Nikto z nich nebude chýbať, vzájomne sa nebudú vyhľadávať, lebo to prikázali Hospodinove ústa a jeho duch ich zhromaždil. ¹⁷ On sám ich vylosoval, jeho ruka im meracou šnúrou rozdelila krajinu. Navždy ju budú vlastníť, z pokolenia na pokolenie tam budú bývať.

Návrat verných na Sion

35 Teš sa, plaň a pustatina, plesaj, púšť a rozkvitni ako šafran! ² Prekvitať bude a plesať, áno, zaplesá a zajasá, prijme slávu Libanonu, nádheru Karmelu a Šarónu. Ony uvidia Hospodinovu slávu, velebu nášho Boha. ³ Pozdvihnite ochabnuté ruky, upevňujte podlomené kolená! ⁴ Povedzte malomyselným: Vzchopte sa, nebojte sa! Pozrite, váš Boh! Príde s pomstou, Božou odplatou, on sám príde, aby vás zachránil. ⁵ Vtedy sa otvoria oči slepých aj uši hluchých sa otvoria. ⁶ Vtedy chromý bude skákať ako jeleň a jazyk nemého zaplesá, lebo vyvrú vody na púšti a potoky na pustatine. ⁷ Vyschnutá zem sa stane jazerom, vyprahnutá pôda prameňom vôd a na mieste, kde odpočívali šakaly, bude tráva, trstie a šašina. ⁸ Bude tam chodník, cesta, tá, čo sa bude volať svätou cestou, po ktorej nečistý neprejde, bude iba pre môj ľud, čo po nej pôjde, a jednoduchí na nej nezblúdia. ⁹ Nebude tam lev a nevstúpi na ňu dravá zver; nijaká sa tam nenájde, iba vykúpení tade pôjdu. ¹⁰ Vrátia sa tí, ktorých vyslobodil Hospodin, s jasotom prídu na Sion. Večná radosť bude na ich tvárach, veselosť a jasot získajú a pominie smútok a vzdychanie.

Asýrsky vpád

Výprava Sancheríba proti Jeruzalemu

36 V štrnástom roku kráľa Chizkiju pritiahol asýrsky kráľ Sancheríb proti všetkým opevneným mestám Judska a zaujal ich. ² Asýrsky kráľ poslal rabšakaa z Lachiša ku kráľovi Chizkijovi s početným vojskom do Jeruzalema. Postavil sa pri vodovode Horného rybníka, na ceste, ktorá vedie k Poľu práča. ³ Vyšiel k nemu správca paláca Eljakím, syn Chilkiju, pisár Šebna a kancelár Joách, syn Asáfa. ⁴ Rabšake im povedal: Povedzte Chizkijovi: Takto hovorí veľký kráľ, asýrsky kráľ: Čo je to, do čoho skladáš dôveru? ⁵ Nazdávaš sa, že samo slovo je už rada a sila do boja? Na koho sa spoliehaš, že sa búriš proti mne? ⁶ Spoliehaš sa na tú nalomenú trstinu, na Egypt, ktorá tomu, kto sa o ňu opiera, vojde do dlane a prepichne ju? Taký je faraón, egyptský kráľ, ku všetkým, ktorí sa na neho spoliehajú. ⁷ Ak mi hovoríš: Hospodinovi, nášmu Bohu, dôverujeme! — Či to nie je ten, ktorého výšiny a oltáre odstránil Chizkija a potom povedal Judsku a Jeruzalemu: Pred týmto oltárom sa budete klaňať? ⁸ Stav sa teda s mojím pánom, asýrskym kráľom! Dám ti dvetisíc koní, si schopný dať na ne jazdcov? ⁹ Potom ako by si odrazil čo len najmenšieho miestodržiteľa z najmenších služobníkov môjho pána, aj keď sa spoliehaš na Egypt, na jeho vozy a jazdcov? ¹⁰ Či som teraz bez Hospodina pritiahol do tejto krajiny, aby som ju zničil? Veď Hospodin mi povedal: Vytiahni proti tejto krajine a znič ju. ¹¹ Vtedy Eljakím, Šebna a Joách odvetili rabšakovi: Rozprávaj sa so svojimi služobníkmi po aramejsky, lebo my tak rozumieme. Nehovor s nami po judsky pred ľudom, ktorý je na hradbách! ¹² Rab-

šake odpovedal: Či ma môj pán poslal, aby som hovoril tieto slová tvojmu pánovi a tebe, a nie mužom, čo sedia na múre, aby spolu s vami jedli svoje výkaly a pili svoj moč? ¹³ Potom sa rabšake postavil a silným hlasom zvolal po judsky: Čujte slová veľkého kráľa, asýrskeho kráľa! ¹⁴ Takto hovorí kráľ: Nech vás Chizkija neklame, lebo vás nemôže oslobodiť. ¹⁵ Nech vám Chizkija nedodáva nádej v Hospodina, keď hovorí: Určite nás Hospodin vyslobodí a toto mesto sa nedostane do ruky asýrskeho kráľa. ¹⁶ Nepočúvajte Chizkiju, lebo asýrsky kráľ hovorí takto: Uzavrite so mnou zmluvu a vyjdite ku mne! Potom každý bude jesť svoje hrozno, každý bude jesť svoje figy a každý bude piť vodu zo svojej studne, ¹⁷ kým neprídem a neodvediem vás do krajiny, ako je vaša, do krajiny obilia a muštu, do krajiny chleba a viníc. ¹⁸ Nech vás Chizkija nezavádza, keď hovorí: Hospodin nás vyslobodí! Azda niektorý spomedzi bohov národov vyslobodil svoju krajinu z rúk asýrskeho kráľa? ¹⁹ Kde sú bohovia Chamátu a Arpádu? Kde sú bohovia Sefarvajimu? Či vyslobodili Samáriu z mojej ruky? ²⁰ Ktorý zo všetkých bohov týchto krajín vyslobodil svoju krajinu z mojej ruky? A vari Hospodin vyslobodí Jeruzalem z mojej ruky? ²¹ Stíchli a neodpovedali ani slova, lebo tak znel kráľov rozkaz: Neodpovedajte mu! ²² Vtedy prišiel Chilkijov syn Eljakím, správca paláca, pisár Šebna a kancelár Joách, syn Asáfa, k Chizkijovi s roztrhnutým rúchom a oznámili mu slová rabšaka.

Izaiáš povzbudzuje kráľa

37 Keď si to kráľ Chizkija vypočul, roztrhol si šaty, obliekol si vrecovinu a šiel do Hospodinovho domu. ² Potom poslal správcu paláca Eljakíma, pisára Šebnu a starších z kňazov oblečených do vrecoviny k prorokovi Izaiášovi, synovi Amóca. ³ Povedali mu: Takto hovorí Chizkija: Tento deň je deň úzkosti, trestu a hanby, lebo deti sú pripravené vyjsť z lona, ale niet sily na pôrod. ⁴ Možno Hospodin, tvoj Boh, počuje slová rabšaka, ktorého poslal asýrsky kráľ, jeho pán, aby potupil živého Boha, a potrestá ho za slová, ktoré počul Hospodin, tvoj Boh. Pomodli sa za zvyšok, ktorý tu ešte je. ⁵ Keď prišli služobníci kráľa Chizkiju k Izaiášovi, ⁶ ten im povedal: Toto povedzte svojmu pánovi: Takto hovorí Hospodin: Nemaj strach z rečí, čo si počul, ktorými sa mi rúhali pážatá asýrskeho kráľa. ⁷ Hľa, ja vkladám do neho ducha, že keď počuje správu, vráti sa do svojej krajiny a dám mu padnúť mečom vo vlastnej krajine. ⁸ Keď sa rabšake vrátil, našiel asýrskeho kráľa bojovať proti Libne; dopočul sa totiž, že odtiahol z Lachíša. ⁹ O kúšskom kráľovi Tirhakovi počul: Vytiahol do boja proti tebe! Keď sa dozvedel, poslal k Chizkijovi poslov s odkazom: ¹⁰ Judskému kráľovi Chizkijovi povedzte toto: Nech ťa nesklame tvoj Boh, v ktorého dúfaš, keď hovoríš, že Jeruzalem sa nedostane do rúk asýrskeho kráľa. ¹¹ Sam si počul, čo urobili asýrski králi všetkým krajinám, keď vykonali na nich vojnovú kľatbu. A ty by si mal byť vyslobodený? ¹² Či bohovia tých národov, ktorým priniesli skazu moji otcovia, mohli vyslobodiť Gozán, Charán, Recef, synov Edena v Telassáre? ¹³ Kde je kráľ Chamátu, kráľ Arpádu a kráľ mesta Sefarvajim alebo Heny a Ivvy?

Chizkijova modlitba

¹⁴ Chizkija prevzal písmo z ruky poslov, prečítal ho, potom vystúpil do Hospodinovho domu a rozprestrel ho pred Hospodinom. ¹⁵ A Chizkija sa modlil k Hospodinovi takto: ¹⁶ Hospodin zástupov, Boh Izraela, ktorý tróniš nad cherubmi! Ty jediný si Boh nad všetkými kráľovstvami zeme, ty si utvoril nebesia i zem. ¹⁷ Hospodin, nakloň svoje ucho a počúvaj! Hospodin, otvor svoje oči a pozri; počuj všetky Sancheribove slová, ktoré odkázal, aby sa rúhal živému Bohu. ¹⁸ Vskutku, Hospodin, asýrski králi zničili všetky krajiny a ich zem. ¹⁹ Ich bôžikov pohádzali do ohňa, lebo oni nie sú Boh, ale sú dielo ľudských rúk, drevo a

kameň, preto ich mohli zničiť. ²⁰ Tak teda, Hospodin, náš Boh, vyslobod' nás z jeho ruky, nech všetky kráľovstvá zeme poznajú, že ty, Hospodin, si jediný.

Izaiáš oznamuje záchranu

²¹ Vtedy Izaiáš, Amócov syn, poslal Chizkijovi odkaz: Takto hovorí Hospodin, Boh Izraela: Prosil si ma kvôli asýrskemu kráľovi Sancheríbovi. ²² Toto je slovo, ktoré povedal Hospodin o ňom: Pohŕda tebou, posmieva sa ti, panna, dcéra Siona, pokyvuje za tebou hlavou, dcéra Jeruzalema. ²³ Komu si sa rúhal a posmieval? Proti komu si zvyšoval svoj hlas a pyšne dvíhal svoje oči? Proti Svätému Izraela! ²⁴ Prostredníctvom svojich sluhov si sa rúhal svojmu Pánovi a povedal si: S množstvom svojich vozov som vystúpil na najvyššie vrchy, na najvzdialenejšiu časť Libanona. Zoťal som jeho vysoké cédre, jeho vybrané cyprusy. Vystúpil som na jeho najvyšší končiar a do jeho hustého lesa. ²⁵ Kopal som a pil som vodu, šlapajami nôh som vysušil všetky rieky Egypta. ²⁶ Nepočul si o tom? Oddávna som to pripravoval. Od dávnych dní som to zamýšľal a teraz som to uskutočnil: preto si mohol zmeniť opevnené mestá na spustnuté zrúcaniny. ²⁷ Ich obyvatelia boli bezmocní, triasli sa a vyšli na hanbu, boli ako poľná tráva, ako čerstvá zeleň, ako burina na strechách, čo uschne skôr, než vyrastie. ²⁸ Ja viem o tvojom odpočinku, o tvojom príchode i odchode, aj o tom, ako si zúril proti mne. ²⁹ Pretože si zúril proti mne a tvoja nadutosť sa mi dostala do uší, vložím ti do nosa svoj krúžok a do úst svoju uzdu a privediem ťa späť po ceste, ktorou si šiel. ³⁰ A toto bude znamením: Tento rok budete jesť, čo vyrastie bez sejby, druhý rok, čo vyrastie nadivoko, ale na tretí rok sejte a žnite, sadte vinice a jedzte ich ovocie. ³¹ Zvyšok Júdovho domu, ktorý zostal, dole zapustí korene a hore prinesie ovocie. ³² Lebo z Jeruzalema vzíde zvyšok a z vrchu Sion zostatok tých, čo prežili. Vykoná to horlivosť Hospodina zástupov. ³³ Preto takto hovorí Hospodin o asýrskom kráľovi: Nevkročí do tohto mesta, ani šíp ta nevystrelí, ani štítom naň nezaútočí, ani násyp proti nemu nenavší. ³⁴ Vráti sa po ceste, ktorou prišiel, ale do tohto mesta nevkročí — znie výrok Hospodina. ³⁵ Budem brániť toto mesto, aby som ho zachránil kvôli sebe samému a kvôli Dávidovi, svojmu služobníkovi. ³⁶ Vtedy vyšiel Hospodinov anjel a v asýrskom tábore pozabíjal stoosemdesiatpäťtisíc ľudí. Keď ľudia skoro ráno vstali, všade boli samé mŕtvolky. ³⁷ Potom sa asýrsky kráľ Sancherib pobral a vrátil sa bývať do Ninive. ³⁸ Keď sa raz klaňal v chráme svojho boha Nisrócha, jeho synovia Adrammelech a Sarecer ho zabili mečom a sami utiekli do krajiny Ararat. Po ňom panoval jeho syn Esar-Chaddón.

Uzdravenie Chizkiju a jeho chválospev

38 V tých dňoch Chizkija smrteľne ochorel. Vtedy prišiel k nemu prorok Izaiáš, Amócov syn, a povedal mu: Takto hovorí Hospodin: Vydaj nariadenia svojmu domu, lebo zomrieš, neostaneš nažive! ² Nato sa Chizkija obrátil tvárou k stene a modlil sa k Hospodinovi. ³ Hovoril: Ach, Hospodin, spomeň si, ako som verne a celým srdcom kráčaľ pred tvou tvárou a robil som, čo je dobré v твоjich očiach. Chizkija sa nahlas rozplakal. ⁴ Vtedy Izaiášovi zaznelo Hospodinovo slovo: ⁵ Choď a povedz Chizkijovi: Takto hovorí Hospodin, Boh tvojho otca Dávida: Vypočul som tvoju modlitbu, videl som tvoje slzy. Pridám teda k tvojmu veku ešte pätnásť rokov. ⁶ Vyslobodím teba i toto mesto z rúk asýrskeho kráľa a budem toto mesto ochraňovať. ⁷ A toto ti bude znamením od Hospodina, že Hospodin splní slovo, ktoré ti dal. ⁸ Pozri, o desať stupňov vrátim tieň, ktorý postúpil po stupňoch Acházových slnečných hodín. Slnko sa potom vrátilo na slnečných hodinách o desať stupňov, o ktoré predtým postúpilo. ⁹ Ďakovná pieseň júdskeho kráľa Chizkiju, keď bol chorý a vyzdravel zo svojej choroby. ¹⁰ Ja som povedal: V polovici svojich dní musím

odísť, do brán podsvetia som vykázaný na zvyšok mojich rokov. ¹¹ Povedal som: Neuvidím Hospodina v krajine živých, neuzriem už človeka medzi obyvateľmi sveta. ¹² Môj príbytok je strhnutý, odťahuje sa odo mňa sťa pastiersky stan. Ako tkáč som dotkal svoj život, veď si ma odstrihol od vlákna. Vo dne v noci ma vydávaš napospas. ¹³ O pomoc volám až do rána. Ako lev drví všetky moje kosti, vo dne v noci ma vydávaš napospas. ¹⁴ Pišтім ako lastovička, kvílím ako holubica. Moje oči meravo hľadia do výšky: Pane, som v tiesni, zastaň sa ma! ¹⁵ Čo môžem hovoriť? Veď čo mi on povedal, to aj urobil. Budem ťa chváliť po všetky svoje roky, aj keď mám horkosť v duši. ¹⁶ Pane, žijem, lebo moje srdce dôveruje tebe, len v tom je život môjho ducha. Uzdrav ma a dopraj mi žiť! ¹⁷ Hľa, moja veľká trpkosť mi dodala pokoj. Ty si mi zachránil život pred hrobom záhuby, lebo všetky moje hriechy si zahodil za chrbát. ¹⁸ Veď podsvetie ťa nebude velebiť ani smrť ťa nebude chváliť a tí, čo zostupujú do hrobu, už nedúfajú v tvoju vernosť. ¹⁹ Len živý, živý ťa velebí ako ja dnes; otec synom zvestuje tvoju vernosť. ²⁰ Hospodin ma zachránil, preto chcem hrať na strunové nástroje po všetky dni svojho života pred Hospodinovým domom. ²¹ Vtedy Izaiáš povedal: Nech vezmú figový koláč, nech ho priložia na vred a uzdraví sa. ²² Nato Chizkija povedal: Čo bude znamením, že pôjdem do Hospodinovho domu?

Babylonskí poslovia u Chizkiju

39 V tom čase babylonský kráľ Merodach-Baladán, Baladánov syn, poslal Chizkijovi listy a dar; dopyčul sa totiž, že bol chorý a vyzdravel. ² Chizkija sa tomu potešil a ukázal im klenotnicu, striebro a zlato, balzamy a vzácny olej i celú svoju zbrojnicu, ako aj všetko, čo sa nachádzalo v jeho pokladniciach. Nebolo vecí, ktorú by im nebol ukázal vo svojom paláci a v celom svojom kráľovstve. ³ Prorok Izaiáš potom prišiel ku kráľovi Chizkijovi a povedal mu: Čo hovorili títo ľudia a odkiaľ prišli? Chizkija odpovedal: Prišli ku mne z ďalekej krajiny, z Babylonu. ⁴ Pýtal sa ďalej: Čo videli v tvojom dome? Chizkija odpovedal: Videli všetko, čo je v mojom dome, nebolo nič, čo by som im nebol ukázal v mojich pokladniciach. ⁵ Nato Izaiáš povedal Chizkijovi: Počúvaj slovo Hospodina zástupov! ⁶ Príde čas a všetko, čo je v tvojom dome a čo nazhromaždili tvoji otcovia až do tohto dňa, odnesú do Babylonu. Nič nezostane, hovorí Hospodin. ⁷ Aj z tvojich synov, ktorí budú pochádzať z teba, ktorých splodíš, vezmú a budú komorníkmi v paláci babylonského kráľa. ⁸ Chizkija povedal Izaiášovi: Dobré je slovo Hospodina, ktoré si povedal. Myslel si však: Bude pokoj a bezpečnosť, pokiaľ budem žiť.

II. časť knihy Izaiáša

Zajatých čaká návrat

40 Potešujte, potešujte môj ľud, vraví váš Boh. ² Hovorte k srdcu Jeruzalema a volajte mu, že sa skončila jeho otrocká služba, že je odčinená jeho vina, že dostal z rúk Hospodina dvojnásobný trest za všetky svoje hriechy. ³ Hlas volá: Na púšti pripravte cestu Hospodinovi, v stepi urovnajte chodník nášmu Bohu! ⁴ Každé údolie nech sa zdvihne, každý vrch a kopec nech sa zníži. Všetko nerovné nech sa vyrovná a nech sa vyrovnajú hrbole, ⁵ lebo sa zjaví Hospodinova sláva a naraz ju uzrú všetci; lebo prehovorili ústa Hospodina. ⁶ Hlas vraví: Volaj! Nato som povedal: Čo mám volať? Všetko, čo má telo, je ako tráva a všetka jeho nádhera je sťa poľný kvet. ⁷ Tráva uschne, kvet zvädne, ak ho ovanie dych Hospodina. Naozaj, ľudia sú ako tráva. ⁸ Tráva uschne, kvet zvädne, ale slovo nášho Boha pretrvá naveky. ⁹ Vystúp na vysoký vrch, ohlasovateľ radostnej zvesti Sionu, mocne pozdvihni svoj hlas, ohlasovateľ radostnej zvesti Jeruzalemu! Hlasno volaj, neboj sa, po-

vedz judským mestám: Hľa, váš Boh! ¹⁰ Pozri, Pán, Hospodin, prichádza v moci, vládne svojím ramenom. Hľa, nesie odmenu a jeho pláca ide pred ním. ¹¹ Ako pastier bude pásť svoje stádo, svojím ramenom ho zhromaždí, baránky vezme do náručia a tie, čo pridávajú, nežne bude viesť.

Veľkosť Stvoriteľa

¹² Kto kedy priehrstím odmeral vody mora, kto piadou premeral nebesá, kto vtesnal všetok prach zeme do merice a odvážil vrchy na váhe a pahorky na vázkach? ¹³ Kto obsiahol ducha Hospodina a kto ho svojou radou poučal? ¹⁴ S kým sa radil, kto ho poučal, kto ho učil ceste práva, kto mu dával vedomosti a dal mu spoznať cestu chápania? ¹⁵ Hľa, národy sú sťa kvapka z vedra, pokladajú sa za prášok na vázkach. Hľa, ostrovy zavážia ako zrnko piesku, ¹⁶ Libanon nestačí na založenie ohňa a jeho zverina nestačí na spaľovanú obeť. ¹⁷ Všetky národy sú pred ním ničím, pokladá ich za ničotu. ¹⁸ Ku komu pripodobníte Boha? A akú podobu postavíte vedľa neho? ¹⁹ Modlu, tú uleje remeselník, zlatník ju obtiahne zlatom a prirobí striebornú retiazku. ²⁰ Kto je chudobný a nemá na takú obeť, vyberie si drevo, ktoré nepráchnivie, vyhľadá schopného remeselníka, aby postavil modlu, ktorá sa nekláti. ²¹ Neviete to? Nepočuli ste to? Nebolo vám to zvestované od počiatku? Nepochopili ste základy zeme? ²² Ten, čo tróni nad klenbou zeme, ktorej obyvatelia sú ako kobyľky, ten, čo roztahuje nebesá ako závoj a rozprestiera ich ako stan na bývanie, ²³ ten obracia mocnárov navnivoč a pozemských vládcov mení na ničotu. ²⁴ Ešte nie sú zasadení ani zasiati, ešte nezapustil koreň do zeme ich kmeň, už ich oveje a usychajú a víchor ich odnáša ako slamu. ²⁵ Ku komu ma chcete prirovnať, aby som mu bol podobný? — hovorí Svätý. ²⁶ Pozdvihnite oči a pozrite, kto to stvoril! Ten, čo vyvádza nebeské zástupy v plnom počte, všetkých volá po mene; pre jeho veľkú silu a nesmiernu moc nebude chýbať ani jeden.

Povzbudenie slabých

²⁷ Prečo hovoríš Jákob, prečo vravíš, Izrael: Skrytá je moja cesta pred Hospodinom a moje právo uniká môjmu Bohu? ²⁸ Či nevieš? Nepočul si? Hospodin je večný Boh, ktorý stvoril končiny zeme; neunaví sa, neustane, jeho múdrosť nemožno preskúmať. ²⁹ On dáva silu unavenému a bezmocnému veľkú udatnosť. ³⁰ Mladíci sa unavia a ustanú, mládenci sa potkávajú na každom kroku. ³¹ Tí však, čo očakávajú Hospodina, dostávajú novú silu, ako orly stúpajú na krídlach, budú utekať a neustanú, pôjdu a nevyčerpajú sa.

Povolanie Kýra

41 Odmlčte sa predou mnou ostrovy, nech si národy obnovia svoju silu, nech sa priblížia a povedia: Spoločne chceme predstúpiť pred súd. ² Kto vzbudí od východu toho, ktorému ide na každom kroku v ústrety víťazstvo, ktorý si podrobí národy a podmaní kráľovstvá, a ktoré jeho meč premieňa na prach a jeho luk ich rozmetá ako slamu? ³ Prenasleduje ich, nerušene postupuje, jeho nohy akoby nechodili po ceste. ⁴ Kto to vykonal a spôsobil? Ten, čo od začiatku povoláva pokolenia, ja, Hospodin, som prvý a budem aj s poslednými — ja som to! ⁵ Ostrovy to videli a zhrozili sa, končiny zeme sa trasú, približujú sa a prichádzajú. ⁶ Každý pomáha svojmu blížnemu a svojmu bratovi hovorí: Buď silný! ⁷ Kováč posmeľuje zlatníka a zlatotepec hovorí o spoji tomu, čo kuje na nákovce: je dobrý! Modlu upevnil klineciami, aby sa nekývala.

Ochrana Izraela

⁸ Ty však, Izrael, môj služobník, Jákob, ktorého som si vyvolil, potomstvo Abraháma, môjho miláčika, ⁹ ktorého som priviedol z končín zeme, teba som povolal z najvzdialenejších končín a povedal som ti: Ty si môj služobník, teba som si vyvolil a nezavrhol. ¹⁰ Neboj

sa, veď som s tebou, neobzeraj sa, veď ja som tvoj Boh, posilním ťa a určite ti pomôžem, veď ťa podopieram spravodlivou pravcou. ¹¹ Hľa, zahanbia sa a na posmech vyjdú všetci, čo sa zlostia na teba a v ničotu sa obrátia a zahynú tí, čo majú s tebou spor. ¹² Budeš ich hľadať, ale nenájdeš tých, čo sa s tebou hádajú, v ničotu a márnosť sa premenia tí, čo broja proti tebe. ¹³ Ja som Hospodin, tvoj Boh, ktorý ťa drží za pravcu a hovorí ti: Neboj sa, ja ti pomáham. ¹⁴ Neboj sa, červík Jákob, chrobáček Izrael! Ja ti pomáham — znie výrok Hospodina —, tvoj vykupiteľ je Svätý Izraela. ¹⁵ Hľa, urobím z teba mlátiaci smyk, nový a s mnohými ostrými zubmi, rozdrvíš a rozmlátiš vrchy a pahorky premeníš na plevy. ¹⁶ Preoseješ ich, vietor ich uchytí a víchrica ich rozmetie. Ty však budeš stále plesať v Hospodinovi, budeš sa chváliť Svätým Izraela. ¹⁷ Biedni a chudobní hľadajú vodu, a niet jej. Ich jazyk vysychá od smädu. Ja, Hospodin, im odpoviem, ja, Boh Izraela, ich neopustím. ¹⁸ Na pustých úbočiach vytvorím rieky a uprostred údolia pramene, púšť zmením na jazero a suchú zem na vodné žriedla. ¹⁹ Na púšti zasadím céder, akáciu, myrtu a olivu. V stepi zasadím cyprus, platan a spolu s nimi jedľu. ²⁰ Nech vidia a spoznajú, nech uvažujú a pochopia všetci dovedna, že to urobila ruka Hospodina a Svätý Izraela to stvoril.

Bezmocnosť modiel

²¹ Predneste svoj spor, hovorí Hospodin, predložte svoje dôkazy, hovorí kráľ Jákoba. ²² Nech predstúpia a nech nám oznámia, čo sa má stať! Oznámte, čo bolo na začiatku, a vezmeme si to k srdcu, nech spoznáme ich koniec; alebo nám zvestujte, čo príde! ²³ Oznámte, čo príde v budúcnosti, a tak spoznáme, že vy ste bohovia! Urobte niečo dobré alebo zlé, budeme sa spolu triasť a báť. ²⁴ Hľa, vy ste menej ako nič, a vaše dielo je nanič, ohavný je ten, čo si vás volí.

Správa o Kýrovom víťazstve

²⁵ Vzbudil som ho od severu a on prišiel, od východu slnka bol povolaný v mojom mene. Pošliapie vladárov ako blato, ako hrnčiar šliape hlinu. ²⁶ Kto to oznamoval od začiatku, aby sme to vedeli, a oddávna, aby sme povedali: Má pravdu? Veď nik to neoznámil, nik to nezvestoval, nik nepočul vašu reč. ²⁷ Ako prvý som hlásal Sionu: Hľa, tu sú! A Jeruzalemu dám hlásateľa radostnej zvesti. ²⁸ Hľadím, a niet nikoho, niet medzi nimi radcov, aby odpovedali, keď sa ich opýtam. ²⁹ Hľa, všetci sú ničota a ich skutky sú ničím, prázdny vietor sú ich uliate sochy.

Prvá pieseň o Hospodinovom služobníkovi

42 Hľa, môj služobník, podporujem ho, môj vyvolený, ktorého som si oblúbil. Svojho ducha som vložil na neho, prinesie právo národom. ² Nebude kričať ani nezvýši hlas, nedá počuť svoj hlas na ulici. ³ Nalomenú trstinu nedolomí, hasnúci knôťik nedohasí, podľa pravdy bude súdiť. ⁴ Neochabne a nepodlomí sa, kým nezaloží právo na zemi. Na jeho náuku čakajú ostrovy. ⁵ Takto hovorí Boh, Hospodin, ktorý stvoril nebesá, rozvinul ich a rozprestrel zem s jej porastom, dáva na nej dych ľudu a vzduch tým, čo po nej chodia: ⁶ Ja, Hospodin, som ťa povolal v spravodlivosti, uchopil som ťa za ruku, stvárnil som ťa a urobil som ťa zmluvou ľudu, svetlom pohanov, ⁷ aby sa slepým otvorili oči, aby väzni boli vyvedení zo žalára a z väznice tí, čo sedia v temnote. ⁸ Ja som Hospodin, to je moje meno. Svoju slávu nedám inému ani svoju chválu modlám. ⁹ Hľa, prvé veci sa splnili, ja však oznamujem nové, zvestujem ich skôr, ako vyklíčia.

Nová pieseň

¹⁰ Vy, čo sa plávate po mori, aj všetko, čo ho naplňa, ostrovy a ich obyvatelia, spievajte Hospodinovi novú pieseň a jeho chválospev od končín zeme. ¹¹ Nech jasá púšť s jej mestami i

osady s obyvateľmi Kedáru, nech plesajú obyvatelia Sely, nech jasajú z vrcholu hôr. ¹² Nech vzdávajú česť Hospodinovi a jeho chválu nech oznámia ostrovom. ¹³ Hospodin vyjde ako bohatier, rozhorlí sa ako bojovník, hlasno volá, kričí do boja a vrhá sa na nepriateľov.

Pán bude viesť slepých

¹⁴ Bol som ticho oddávna, mlčal som, premáhal som sa. Budem kričať, ako tá, čo rodí, vzdychať a lapať po dychu zároveň. ¹⁵ Spustoším vrchy a kopce, vysuším všetku ich zeleň, rieky zmením na ostrovy a močiare vysuším. ¹⁶ Slepých budem viesť po ceste im neznámej, budem ich viesť po neznámych chodníkoch. Pred nimi premením tmu na svetlo, hrboľaté cesty na rovinu. To sú veci, ktoré urobím a neodstúpim od nich. ¹⁷ Ustúpia späť a zapýria sa hanbou tí, čo sa spoliehajú na modly, a tí, čo hovoria liatym sochám: Vy ste naši bohovia. ¹⁸ Počúvajte hluchí, slepí otvorte oči, aby ste videli. ¹⁹ Kto je slepý, ak nie môj služobník? Kto je hluchý ako môj posol, ktorého posielam? Kto je slepý ako môj obľúbenec a hluchý ako služobník Hospodina? ²⁰ Videl si mnohé veci, ale nevšimol si si ich, a pri otvorených ušiach si nepočul. ²¹ Hospodinovi sa zapáčilo pre svoju spravodlivosť zveladiť a osláviť svoju náuku. ²² Je to však ľud olúpený a ozbjáňaný. Všetci sú chytaní v dierach a ukrytí vo väzniciach, stali sa korisťou a niet vysloboditeľa, sú lupom a nik nepovie: Vráť ich. ²³ Kto z vás to sluchom zachytil a spozornel, aby počúval, čo nastane? ²⁴ Kto vydal ako korisť Jáкова a Izrael lupičom? Či to nebol Hospodin, proti ktorému sme hrešili? Ale oni nechceli kráčať po jeho cestách a nepočúvali jeho náuku. ²⁵ Preto vylial na Izrael svoj rozhorčený hnev a vojnové násilie, pálił ho zo všetkých strán, ale on nechápal, spaľoval ho, no neuvažoval o tom.

43 A teraz, takto hovorí Hospodin, tvoj stvoriteľ, Jákov, tvoj tvorca, Izrael: Neboj sa, ved' som ťa vykúpil. Zavolať som ťa po mene, ty si môj. ² Keď budeš prechádzať cez vody, budem s tebou, a keď cez rieky, nezaplavia ťa. Keď pôjdeš cez oheň, nepopáliš sa a plameň ťa nespáli. ³ Ved' ja som Hospodin, tvoj Boh, Svätý Izraela, tvoj spasiteľ. Dal som Egypt ako výkupné za teba, Kúš a Sábu namiesto teba. ⁴ Pretože si v mojich očiach vzácny, drahý, milujem ťa, ľudí dám namiesto teba a národy za tvoj život. ⁵ Neboj sa, ved' som s tebou, tvoje potomstvo privediem od východu, zhromažďím ťa od západu. ⁶ Severu poviem: Vyďaj! A juhu: Nedrž! Prived' mojich synov zďaleka a moje dcéry od končín zeme, ⁷ všetkých, čo nosia moje meno, ktorých som stvoril na svoju slávu, utvoril a urobil.

Hospodin je jediný Boh

⁸ Vyved' slepý ľud, hoci má oči, a hluchých, hoci majú uši. ⁹ Nech sa spolu zhromaždia všetky národy a nech sa zídu ľudia. Kto z nich to oznámi? Nech nám zvestujú prvé veci, nech si postavia svedkov a obhája sa. Nech počúvajú a povedia: Je to pravda. ¹⁰ Vy ste mi svedkami — znie výrok Hospodina —, môj služobník, ktorého som si vyvolil, aby ste spoznali, uverili mi a pochopili, že som to ja. Predo mnou nebol utvorený boh a ani po mne nebude. ¹¹ Ja som Hospodin a okrem mňa niet spasiteľa. ¹² Ja som oznamoval, zachraňoval a zvestoval, a niet medzi vami cudzieho boha. Vy ste mi svedkami — znie výrok Hospodina —, ja som Boh. ¹³ A oteraz ním budem, niet nikoho, kto by čokoľvek vytrhol z mojej ruky. Kto zvráti to, čo urobím?

Nové stvorenie

¹⁴ Takto hovorí Hospodin, váš vykupiteľ, Svätý Izraela: Pošlem pre vás do Babylonu, odstránim všetky závary a jasot Chaldecov zmením na nárek. ¹⁵ Ja som Hospodin, váš Svätý, stvoriteľ Izraela, váš kráľ. ¹⁶ Takto hovorí Hospodin, ktorý urobil cestu cez more a chodník cez divé vody, ¹⁷ ktorý vyvádza vozy, kone a mocné zástupy: Ležia spolu, nevstanú, vyhasli,

dotleli ako knôť. ¹⁸ Nespomínajte predchádzajúce veci a o dávnych nerozmýšľajte. ¹⁹ Hľa, robím čosi nové, teraz to kľúči, či to nebadáte? Áno, urobím cestu na púšti a rieky na pustatine. ²⁰ Bude ma uctievať poľná zver, šakaly a pštrosy, lebo som priviedol vodu na púšť a rieky na pustatinu, aby som napojil svoj ľud, svojho vyvoleného. ²¹ Ľud, ktorý som vytvoril, bude rozhlasovať moju chválu.

Nevďačný Izrael

²² Nevzýval si ma, Jákob, bol si zo mňa unavený, Izrael. ²³ Nepriniesol si mi baránka na spaľované obety a svojimi obetami s hostinou si ma neuctieval. Neobťažoval som ťa po-krmovou obetou a nezaťažoval som ťa spaľovaním kadidla. ²⁴ Nekúpil si mi vonnú trstinu za peniaze, tukom svojich obiet s hostinou si ma nenasytil, ale obťažoval si ma svojimi hriechmi a anavoval si ma svojimi neprávostami. ²⁵ Ja, ja som ten, čo zotiera tvoje previnenia kvôli sebe a nespomeniem si na tvoje hriechy. ²⁶ Pripomeň mi to, súdme sa spolu, ty hovor, aby si sa obhájil. ²⁷ Tvoj prvý otec zhršil a tvoji prostredníci ma zradili. ²⁸ Znesvätil som tvoje sväté kniežatá, do kliatby som dal Jáкова a Izrael na potupu.

Hospodin požehnáva potomkov Izraela

44 Teraz počúvaj, Jákob, môj služobník, Izrael, ktorého som si vyvolil. ² Takto hovorí Hospodin, tvoj tvorca, ten, čo ťa stvárnil a od matkinho lona ti pomáha. Neboj sa, môj služobník, Jákob, Ješurún, ktorého som si vyvolil. ³ Lebo vylejem vodu na smädnú pôdu a vodné toky na suš. Vylejem svojho ducha na tvoje potomstvo a svoje požehnanie na твоjich potomkov. ⁴ Vyrastú ako tráva uprostred vôd, ako vrby na brehoch potokov. ⁵ Jeden povie: Patrím Hospodinovi, druhý sa nazve menom Jáкова, iný napíše rukou: Hospodinov a nazve sa menom Izraela.

Len Hospodin je Boh

⁶ Takto hovorí Hospodin, kráľ Izraela, jeho osloboditeľ, Hospodin zástupov: Ja som prvý a posledný, okrem mňa niet Boha. ⁷ Kto je ako ja, nech sa ozve, nech mi to oznámi a predstrie. Kto oznámil budúcnosť oddávna? Nech mu len ohlásia to, čo príde. ⁸ Nebojte sa, netraste sa! Vari som vám to už predtým nezvestoval a neoznánil? Vy ste mi svedkami. Či jestvuje Boh okrem mňa? Niet nijakej skaly, o nijakej neviem. Nerozumnosť modlárstva ⁹ Všetci tvorcovia modiel sú ničomníci a to, v čom majú záľubu, nič neosoží. Ich svedkovia nič nevidia ani netušia, že by sa mali hanbiť. ¹⁰ Kto by stvárnil boha a ulial jeho podobu, aby mu neosožila? ¹¹ Hľa, všetci jeho prívrženci sa zahanbia, veď aj majstri sú len ľudia. Nech sa všetci zhromaždia, postavia. Nech sa vospolok preľaknú a zahanbia. ¹² Kováč kuje železo, opracúva ho v ohni, stvárnjuje ho kladivom, kuje ho mocným ramenom. Vyhladne pritom a vysilí sa, nepije vodu a unaví sa. ¹³ Tesár natahuje šnúru, vymeriava drevo, vyznačuje obrisy, zakrešluje kružidlom, až mu dá podobu muža, vznešeného človeka, aby mohol prebývať v chráme. ¹⁴ Zotne si cédre, vezme si cyprus a dub, vyberie si spomedzi lesných stromov, zasadí borovicu, no vzrast jej dá dažď. ¹⁵ Drevo slúži človeku ako palivo, vezme z neho a zohreje sa, založí oheň a napečie chlieb; aj boha z neho urobí a klania sa mu, urobí modlu a uctieva ju. ¹⁶ Polovicu spáli v ohni, položí na ňu mäso, čo bude jesť, pečie pečienku a nasýti sa. Pritom sa zohreje a povie si: Zohrial som sa, keď som sa díval do žiaru ohňa. ¹⁷ Zo zvyšku si urobí boha ako modlu, uctieva ju a klania sa jej, modlí sa k nej a hovorí: Vyslobod' ma, veď ty si môj boh! ¹⁸ Nevedia a nechápu, lebo neschopné sú ich oči, aby videli a ich srdcia, aby chápali. ¹⁹ Nevezme si to k srdcu, nechápe to, preto neuvažuje takto: Polovicu dreva som spálil na ohni, nad jeho žeravým uhlím som napiekol chlieb, upiekol som mäso a dosýta som sa najedol. Zo zvyšku som urobil ohavnosť, klaňal som sa polenu. ²⁰ Pasie sa na popole, srdce ho klame a zväzda. Nezachráni sa a nepovie: Nie je lož, čo mám v pravici?

Hospodin je vykupiteľ

²¹ Jákob, spomeň si na tieto veci, Izrael, veď ty si môj služobník. Utvoril som ťa, si mojím služobníkom, Izrael, nezabudnem na teba. ²² Zotriem tvoje zločiny ako oblak a ako mrak tvoje hriechy. Vráť sa ku mne, lebo som ťa vykúpil. ²³ Jasajte, nebesá, lebo Hospodin to urobil. Jasajte, hlbiny zeme, s jasotom zaznejte, vrchy, les a všetky stromy v ňom, lebo Hospodin vyslobodil Jáкова a v Izraelovi sa oslávil.

Kýros, pastier Hospodina

²⁴ Takto hovorí Hospodin, tvoj vykupiteľ, ktorý ťa stvárnňoval od matkinho lona. Ja, Hospodin, tvorím všetko, ja sám rozťahujem nebesá a rozprestieram zem. Kto mi pomáha? ²⁵ Rozbíjam predpovede falošných prorokov, z veštcov robím bláznov, znemožňujem mudrcov a prekrúcam ich poznanie. ²⁶ Utvrdzujem slovo svojho služobníka a uskutočňujem rady svojich poslov. Hovorím Jeruzalemu: Budeš obývaný a judským mestám: Budete vybudované; ich zrúcaniny zdvihnem. ²⁷ Hlbočine hovorím: Vyschni! Tvoje rieky vysuším. ²⁸ Kýra volám môj pastier. On splní každé moje želanie. Povie Jeruzalemu: Budeš vybudovaný! A chrámu: Budú založené tvoje základy!

Kýros, Hospodinov pomazaný

45 Takto hovorí Hospodin svojmu pomazanému, Kýrovi, ktorého som uchopil za pravú ruku, aby som pred ním pošliapal národy a uvoľnil opasky z bedier kráľov, aby som pred ním otvoril vráta a brány nezostali zatvorené. ² Ja pôjdem pred tebou a vyrovnam kopce, bronzové vráta rozlámam a železné závery dolám. ³ Vydám ti poklady ukryté v temnotách a cennosti zo skryš, aby si vedel, že ja som Hospodin, Boh Izraela, ktorý ťa volám po mene. ⁴ Kvôli môjmu sluhovi Jákovovi a kvôli Izraelu, môjmu vyvolenému, som ťa pomenoval, a hoci si ma nepoznal, dal som ti čestné meno. ⁵ Ja som Hospodin, iného niet. Okrem mňa niet Boha. Opásal som ťa, hoci si ma nepoznal, ⁶ aby si od východu slnka i od jeho západu uvedomili, že okrem mňa niet iného. Ja som, Hospodin, iného niet. ⁷ Utváram svetlo a tvorím tmu. Pôsobím blaho a tvorím biedu. Ja, Hospodin, to všetko tvorím. ⁸ Roste, nebesá, zhora a z oblakov nech sa leje spravodlivosť, otvor sa, zem, nech sa urodí spása. Spolu s ňou nech vypučí spravodlivosť. Ja, Hospodin, som to všetko stvoril. ⁹ Beda tomu, kto sa háda so svojím tvorcom, hlinený črep s hrnciarom. Môže hlina tomu, kto ju stvárnňuje, povedať: Čo robíš? V tvojej práci niet zručnosti. ¹⁰ Beda tomu, kto povie otcovi: Načo plodíš? a žene: Načo rodiš? ¹¹ Takto hovorí Hospodin, Svätý Izraela a jeho tvorca: Chcete sa ma pýtať na mojich synov a rozhodovať o diele mojich rúk? ¹² Ja som utvoril zem a na nej som stvoril človeka. Ja som vlastnými rukami rozťahal nebesia a všetkým ich zástupom som dal príkaz. ¹³ Ja som ho vzbudil v spravodlivosti, vyrovnam všetky jeho cesty. On postaví moje mesto a prepustí mojich zajatcov bez platenia a darov, hovorí Hospodin zástupov. ¹⁴ Takto hovorí Hospodin: Výtazok Egypta a zisk Kúsu i Sábania, urastení muži, prídu k tebe a budú tvoji. Za tebou pôjdu v okovách, pred tebou sa sklonia a k tebe sa budú modliť: Len u teba je Boh, ničotou sú bohovia. ¹⁵ Naozaj, ty si Boh, ktorý sa skrýva, Boh Izraela, spasiteľ. ¹⁶ Zahanbia sa a všetci budú potupení. Spoločne vyjdú na hanbu tvorcovia modiel. ¹⁷ Hospodin spasí Izrael večnou spásou. Nezahanbíte sa, nebudete potupení na večné veky. ¹⁸ Lebo takto hovorí Hospodin, stvoriteľ nebies, on je Boh, ktorý utvoril zem, urobil ju, on ju upevnil; nestvoril ju pustú, ale na bývanie ju utvoril: Ja som Hospodin a iného niet. ¹⁹ Nehovoril som v skrytosti, v temnom kúte zeme. Nepovedal som Jákovmu potomstvu: Hľadajte ma v pustých zákutiach. Ja som Hospodin. Hovorím, čo je správne, oznamujem, čo je pravdivé. ²⁰ Zhromaždite sa a pridte, pristúpte spolu,

zachránení spomedzi národov. Nechápaví sú tí, čo nosia svoje drevené modly a modlia sa k bohu, ktorý nepomôže. ²¹ Oznámte to, predložte a poradte sa spolu: Kto toto zvestoval od začiatku a oznamoval oddávna? Či nie ja som Hospodin? Iného Boha okrem mňa niet. Okrem mňa niet Boha pravého a zachraňujúceho. ²² Obráťte sa ku mne a zachráňte sa, všetky končiny zeme, lebo ja som Boh a iného niet! ²³ Na seba som prisahal, z mojich úst vyšla spravodlivosť, slovo, ktoré sa nevráti: Predo mnou sa skloní každé koleno a prisahať bude každý jazyk. ²⁴ Len v Hospodinovi — povedia mi — je spravodlivosť a moc. K nemu prídu a zahanbia sa všetci, čo proti nemu horlili. ²⁵ Vďaka Hospodinovi získa spravodlivosť, v ňom bude oslávené celé potomstvo Izraela.

Bezmocnosť modiel

46 Bél padol na kolená, nakláňa sa Nebó. Ich modly sa dostali na zvieratá a dobytok, to, čo ste nosili vy, nesú ako bremeno ustaté zvieratá. ² Naklonili sa, spolu klesli na kolená, nevládali zachrániť bremeno. Oni sami idú do zajatia. ³ Počúvajte ma, dom Jákobov a celý zvyšok domu Izraela: Vy, čo ste nosení od matkinho života a dvíhaní od matkinho lona. ⁴ Ja som až do vašej staroby ten istý, až do šedín, ja vás budem nosiť. Ja som konal, ja vás budem niesť, ja vás budem nosiť a vyslobodím. ⁵ Ku komu ma prirovnáte, primeriate a pripodobníte, aby sme boli rovní? ⁶ Tí, čo sypú zlato z mešca a na váhe vážia striebro, najmú zlievača a on z toho urobí boha. Koría sa mu a klaňajú. ⁷ Zdvihnú ho na plece a budú ho niesť. Keď ho zložia, zostane stáť a nepohne sa z miesta. Ak niekto k nemu volá, neodpovedá, z jeho úzkosti ho nevyslobodí. ⁸ Pamätajte na to a vzmužte sa, vezmite si to k srdcu, odpadlíci! ⁹ Pamätajte na predchádzajúce veci od večnosti, lebo ja som Boh a iného Boha niet a nikto nie je ako ja. ¹⁰ Od počiatku oznamujem budúcnosť, od pradávna to, čo sa ešte nestalo. Hovorím: Môj zámer trvá, všetko čo chcem, urobím. ¹¹ Od východu volám dravého vtáka, z ďalekej krajiny muža, ktorý splní môj zámer. Čo som povedal, to iste vyplním, čo som naplánoval, to určite urobím. ¹² Počúvajte ma, vy povýšení v srdci, čo ste ďaleko od spravodlivosti. ¹³ Priblížil som svoju spravodlivosť, nie je ďaleko a moja spása nebude meškať. Na Sione dám spásu a Izraelu svoju slávu.

Súd nad Babylonom

47 Zostúp a sadni si do prachu, panna, dcéra Bábelu. Sadni si na zem, bez trónu, dcéra Chaldejcov. Lebo nebudú ťa viac volať nežná a jemná. ² Vezmi mlynské kamene a meľ múku. Odhaľ si závoj, vyhrň si sukňu, obnaž lýtka a prebroď rieky. ³ Odhalí sa tvoja nahota a ukáže sa aj tvoja hanba. Vykonám pomstu a nik sa nepostaví proti mne. ⁴ Meno nášho vykupiteľa je: Hospodin zástupcov, Svätý Izraela. ⁵ Sed ticho a uchýľ sa do tmy, dcéra Chaldejcov, lebo ťa viac nebudú volať: Pani kráľovstiev. ⁶ Hneval som sa na tvoj ľud, znešťvil som svoje dedičstvo a dal som ti ich do rúk, nezmilovala si sa nad nimi, aj starcov si veľmi zatažila svojím jarmom. ⁷ Ty si povedala: Stále budem paňou. Nevzala si si to k srdcu, nepamätala si na budúcnosť. ⁸ Teraz počuj toto: Ó, nežná, ty, čo tróniš v bezpečí, čo si myslíš: Ja a nik iný. Nezostanem vdovou a nespoznám stratu detí. ⁹ Oboje ťa postihne v okamihu, v jeden deň: strata detí aj vdovstvo ťa úplne zasiahnu napriek mnohým tvojim čarom a pri veľkej sile tvojich kúzel. ¹⁰ Spoliehala si sa na svoju zlobu. Povedala si: Nikto ma nevidí. Tvoja múdrosť a tvoje vedomosti, tie ťa zviadli. Myslela si si: Ja a nikto iný. ¹¹ Príde na teba nešťastie, nepoznáš však jeho pôvod. Dopadne na teba skaza, nebudeš sa jej môcť zbaviť. Záhuba príde na teba tak náhle, že sa ani nenazdáš. ¹² Postav sa so svojimi čarami a s množstvom svojich kúzel, ktorými si sa unúvala od mladosti! Možno sa

ti to podarí, azda naženieš strach. ¹³ Si unavená z tvojich mnohých radcov, nech sa teda postavia. Nech ti pomôžu tí, čo pozorujú nebo a sledujú hviezdy. Tí, čo mesiac čo mesiac oznamujú, čo má prísť na teba. ¹⁴ Hľa, budú ako pleva, oheň ich spáli. Nezachráni sa život od plameňov, lebo to nie je uhlie na zohrievanie ani svetlo, pri ktorom si možno posediť. ¹⁵ Tak sa ti stane s tými, o ktorých si sa starala, s ktorými si obchodovala od mlada. Každý sa poberie svojou cestou, nebude toho, kto by ťa zachránil.

Minulé a budúce veci

48 Čuj toto, Jákobov dom, — tí, čo sa volajú Izrael, čo vyšli z lona Júdu, tí, čo prisahajú na meno Hospodina a chvália Boha Izraela, ale nie v pravde a spravodlivosti. ² Volajú sa podľa svätého mesta, spoliehajú sa na Boha Izraela, ktorý sa volá Hospodin zástupcov. ³ Predchádzajúce veci som oznámil už dávno, vyšli z mojich úst, dal som ich vedieť. Konal som náhle a splnili sa. ⁴ Vedel som, že si zatvrdený, šlachou zo železa je tvoja šija a tvoje čelo je z bronzu. ⁵ Oznámil som ti to už dávno. Skôr než sa tak stalo, dal som ti to vedieť, aby si nepovedal: Urobila to moja modla, moja vyrezávaná podoba a moja liata socha to tak prikázali. ⁶ Počul si to, všimni si všetko! Či práve vy to nemáte oznamovať? Odteraz ti zvestujem nové a skryté veci, o ktorých nevieš. ⁷ Teraz sa tvoria, nie oddávna, predtým si o nich nepočul, aby si nepovedal: Hľa, vedel som o nich. ⁸ Ani si nepočul, ani si nevedel, oddávna si si neotvoril uši. Veď som vedel, že si veľmi neverný a od materského lona sa voláš vzbúrencom. ⁹ Pre svoje meno oddalujem svoj hnev a kvôli svojej sláve umierňujem sa voči tebe, aby som ťa nezničil. ¹⁰ Hľa, čistil som ťa, ale nie ako striebro, skúšal som ťa v peci biedy. ¹¹ Kvôli sebe, len kvôli sebe to urobím. Veď ako by sa mohlo znesvätiť moje meno? Svoju slávu inému nedám.

Povolanie Kýra

¹² Počúvaj ma, Jákob a Izrael, môj povolany: Ja som to, ja som prvý a ja som aj posledný. ¹³ Veď moja ruka založila zem a moja pravica roztiahla nebesia. Ja som na ne zavolať a povstali spolu. ¹⁴ Zhromažďujte sa všetci a čujte: Kto z nich to oznámil? Koho miluje Hospodin, toho túžbu vyplní na Babylone a na potomkoch Chaldejcov. ¹⁵ Ja, ja som hovoril a povolal som ho, priviedol som ho a on urobí svoju cestu úspešnou. ¹⁶ Poďte ku mne a počujte toto: Nikdy som nehovoril v skrytosti. Od času, čo sa tak deje, som pri tom. A teraz Pán, Hospodin, poslal mňa a svojho ducha. ¹⁷ Takto hovorí Hospodin, tvoj vykupiteľ, Svätý Izraela: Ja som Hospodin, tvoj Boh. Učím ťa, čo ti osoží, viem ťa po ceste, ktorou máš ísť. ¹⁸ Keby si si všímal moje rozkazy, tvoj pokoj by bol ako rieka a tvoja spravodlivosť ako morské vlny. ¹⁹ Tvojho potomstva by bolo ako piesku a plodov tvojho lona ako jeho zrníek. Nebolo by vyhubené ani zničené jeho meno pred mnou. ²⁰ Vyjdite z Babelu a ujdite z Chaldejska. Jasavým hlasom to oznamujte a hlásajte, rozneste to až do končín zeme, hovorte: Hospodin vykúpil svojho služobníka Jáкова. ²¹ Netrpeli smäd, keď ich viedol po púšti, dal pre nich vyvierat vodu zo skaly, rozštiepil skalu a vystrekla voda. ²² Niet pokoja, hovorí Hospodin bezbožným.

Druhá pieseň o Hospodinovom služobníkovi

49 Počúvajte ma, ostrovy, dávajte pozor, národy zďaleka. Hospodin ma povolal od materského lona, od života matky ma volal mojím menom. ² Urobil mi ústa ako ostrý meč, v tieni svojej ruky ma skryl. Urobil ma ostrým šípom a skryl ma do svojho tulca. ³ Povedal mi: Si môj služobník, Izrael, tebou sa oslávim. ⁴ Ja som však povedal: Darmo som sa namáhal, márne a zbytočne som mrhal svojou silou. A predsa je moje právo u Hospodina

a moja odmena u môjho Boha. ⁵ Nato však hovorí Hospodin, ktorý si ma od materského lona stvárnil za služobníka, aby sa Jákob vrátil k nemu a Izrael pri ňom zhromaždil. Som oslávený v očiach Hospodina a môj Boh sa mi stal silou. ⁶ Povedal: To je málo, že si mojím služobníkom, aby si povzniesol Jákobove kmene a priviedol späť zachránených Izraela. Ustanovujem ťa za svetlo národov, aby si bol mojou spásou až do končín zeme. ⁷ Takto Hospodin, vykupiteľ Izraela, jeho Svätý hovorí opovrhnutému, národmi odvrhnutému otrokovi panovníkov: Králi to uvidia a vstanú, kniežatá sa sklonia kvôli Hospodinovi, ktorý je verný, kvôli svätému Izraela, ktorý ťa vyvolil. ⁸ Takto hovorí Hospodin: V čase priazne ti odpoviem a v deň spásy ti pomôžem. Ochránim ťa a ustanovím ťa za zmluvu národa, aby si pozdvihol krajinu a vrátil spustošené dedičstvo. ⁹ Aby si povedal vážnom: Vyjdite! A tým, čo sú v tme: Ukážte sa! Pozdĺž ciest sa budú pásť a na všetkých holiach budú mať pastvu. ¹⁰ Nebudú hladní ani smädní, nezničí ich úpal ani slnko, lebo ten, čo sa nad nimi zľutoval, bude ich viesť a pri prameňoch vôd ich napojí. ¹¹ Každý vrch premením na cestu a moje chodníky sa vyvýšia. ¹² Hľa, títo prichádzajú zďaleka, tamtí od severu a západu a tí zasa z krajiny Sinim. ¹³ Plesajte, nebesá, jasaj, zem, plesaním zaznejte, vrchy, lebo Hospodin potešil svoj ľud, zľutoval sa nad svojimi poníženými.

Útecha pre Sion

¹⁴ Sion však povedal: Hospodin ma opustil, Pán na mňa zabudol. ¹⁵ Či môže zabudnúť žena na svoje nemluvňa a nezľutovať sa nad synom svojho lona? Keby aj na neho zabudla, ja na teba nezabudnem. ¹⁶ Do dlaní som si ťa vyryl, tvoje hradby mám stále pred sebou. ¹⁷ Náhle došli tvoji stavitelia a tí, čo ťa búrali a pustošili, odišli od teba. ¹⁸ Poobzeraj sa dookola a hľad: Všetci sa zhromaždili a prišli k tebe. Ako žijem — znie výrok Hospodina —, všetkých si dáš na seba ako ozdobu, opášeš sa nimi ako nevesta. ¹⁹ Lebo tvoje zrúcaniny, rumoviská, tvoja spustošená krajina bude odteraz tesná pre obyvateľov, tí, čo ju ničili, sa vzdialia. ²⁰ Znova a znova ti budú nahlas hovoriť synovia, o ktorých si prišla: Tesné mi je to miesto. Ustúp mi, aby som sa mohol usadiť. ²¹ Povieš si: Kto mi len týchto porodil? Bola som bezdetná a neplodná, zajatá a odvrhnutá. Ktože ich vychoval? Hľa, ja som zostala sama, kde boli títo? ²² Takto hovorí Pán, Hospodin: Hľa, zdvihnem svoju ruku k národom, k ľuďom pozdvihnem svoju zástavu. Tvojich synov prinesú v náručí a tvoje dcéry donesú na pleciach. ²³ Králi budú tvojimi pestúnmi a ich kňazné tvojimi dojčkami. Tvárou na zemi sa budú koríť pred tebou, budú lízať prach tvojich nôh a ty spoznáš, že ja som Hospodin, ktorý nedopustí, aby boli zahanbení tí, čo v neho dúfajú. ²⁴ Či možno vziať korisť hrdinovi? Možno vyslobodiť toho, ktorého zajaľ násilník? ²⁵ Hospodin však hovorí takto: Vezme sa, čo si ukoristil hrdina a korisť násilníka bude vyslobodená. Ja budem viesť spor s tým, čo sa sporí s tebou a ja vyslobodím tvojich synov. ²⁶ Tvojich tyranov nakŕmim ich telom, ako muštom sa opoja vlastnou krvou. Tak sa každý dozvie, že ja som Hospodin, tvoj vysloboditeľ a vykupiteľ, Jákobov Mocný.

Hospodin nezapudil Izrael

50 Takto hovorí Hospodin: Kde je prepúšťací list vašej matky, ktorým som ju prepustil? Alebo ktorému z mojich veriteľov som vás predal? Hľa, pre svoje viny ste boli predaní a pre vaše zločiny bola prepustená vaša matka. ² Prečo? Prišiel som a nebolo nikoho. Volal som a nikto sa neozval. Azda je moja ruka prikrátka na vykúpenie? Či nemám dosť sily vyslobodzovať? Hľa, mojím pokarhaním vysuším more a rieky zmením na púšť, ryby v nich budú hynúť od smädu a zapáchať, lebo v nich niet vody. ³ Nebesá odievam čierňavou a z vrecoviny im robím odev.

Tretia pieseň o Hospodinovom služobníkovi

⁴ Pán, Hospodin, mi dal jazyk učeníkov, aby som vedel unaveného posilniť slovom. Ráno čo ráno mi prebúdza ucho, aby som počúval ako učenici. ⁵ Pán, Hospodin, mi otvoril ucho a ja som sa nebúril, späť som neustúpil. ⁶ Chrbát som nastavil tým, čo bili, a líce tým, čo mi trhali bradu, tvár som si nezakryl pred potupou a slinou. ⁷ Pán, Hospodin, mi však pomáha, preto nebudem potupený. Preto som si zatvrdil tvár sťa kmeň a viem, že nebudem zahanbený. ⁸ Blízko je ten, čo mi vymôže spravodlivosť. Kto chce so mnou viesť spor? Postavme sa zoči-voči! Kto je mojím žalobcom? Nech pristúpi ku mne! ⁹ Hľa, Pán, Hospodin, mi pomáha, kto ma obviní? Hľa, všetci sa zoderú ako rúcho, mole ich zožerú. ¹⁰ Kto z vás sa bojí Hospodina, nech počúva hlas jeho služobníka. Kto kráča v tmách a nemá svetla, nech dúfa v meno Hospodina a spolieha sa na svojho Boha! ¹¹ Hľa, všetci, čo zakladáte oheň a zapalujete fakle, vstúpte do svetla svojho ohňa a medzi fakle, ktoré ste zapálili. Z mojej ruky sa vám to dostalo, ľahnute si na miesto bolesti.

Obnova Siona

51 Počúvajte ma, vy, čo sa usilujete o spravodlivosť a hľadáte Hospodina. Pozrite na skalu, z ktorej ste vykresaní a na hĺbku studne, z ktorej ste vykopaní. ² Pozrite na Abraháma, vášho otca, a na Sárú, vašu rodičku. Veď bol sám, keď som ho povolal, požehnal a rozmnožil. ³ Áno, Hospodin sa zľutúva nad Sionom, potešuje všetky jeho zrúcaniny. Jeho púšť zmení na Eden a jeho step na Hospodinovu záhradu. Jasanie a radosť zavládne na ňom, vzdávanie vďaky a hlas piesne. ⁴ Pozorne ma počúvaj, môj ľud, národy, dávajte pozor! Veď náuka vychádza odo mňa a svoje právo ustanovím za svetlo národov. ⁵ Blízko je moja spravodlivosť, vychádza moja spása a moje rameno bude súdiť národy. Na mňa budú čakať ostrovy a dúfať budú v moje rameno. ⁶ Pozdvihnite oči k nebesiam a pozrite dole na zem, lebo nebesá sa rozplynú ako dym a zem sa rozpadne ako odev. Podobne pomrú jej obyvatelia. Moja spása však bude trvať naveky a moja spravodlivosť nezanikne. ⁷ Počúvajte ma, vy, čo poznáte spravodlivosť, ľud, čo má v srdci moju náuku: Nebojte sa ľudskej potupy, ich hanenie nech vás neubíja, ⁸ lebo moľ ich zožerie ako odev a ako vlnu ich zožerie červ. Moja spravodlivosť však bude trvať naveky a moja spása z pokolenia na pokolenie.

Volanie o pomoc

⁹ Zobuď sa, zobuď sa a obleč si moc, rameno Hospodina! Zobuď sa ako v dávnych dňoch, ako za starodávnych pokolení! Nie si to ty, čo rozťal Rahaba a prebodol draka? ¹⁰ Nie si to ty, čo vysušil more, vody veľkej priepasti, a čo z morskej hlbiny spravil cestu na prechod vykúpeným? ¹¹ Vyslobodení Hospodinom sa vrátia a s jasotom prídu na Sion. Na ich hlavách bude ustavičná radosť, jasanie a radosť ich bude nasledovať, smútok a vzdychanie prestanú.

Tešiteľ Hospodin

¹² Ja, ja som ten, čo vás potešuje. Kto si ty, že sa bojíš človeka, ktorý zomrie a ľudského tvora, čo sa pomíne ako tráva? ¹³ Zabudol si na Hospodina, tvojho Tvorca, ktorý rozostrel nebesá a založil zem. Traseš sa neustále, celý deň pred hnevom utláčateľa, ktorý sa pripravuje nivočiť. Kde je však zlosť utláčateľa? ¹⁴ Spútany sa náhle oslobodí, nezomrie v jame a nebude mu chýbať chlieb. ¹⁵ Ja som Hospodin, tvoj Boh, ktorý víri more, takže sa vlny búria. Hospodin zástupov je moje meno. ¹⁶ Svoje slová vložím do tvojich úst a schovám ťa v tieni svojej ruky, aby som upevnil nebesá, založil zem a povedal Sionu: Ty si môj ľud. ¹⁷ Prebuď sa, prebuď sa, vstávaj, Jeruzalem, ktorý si z ruky Hospodina pil z kalicha jeho hnevu, pil si a vyprázdnil si pohár závratu. ¹⁸ Zo všetkých synov, ktorých splodil, niet toho, kto by ho viedol. Zo všetkých synov, ktorých vychoval, niet toho, čo by ho držal za ruku. ¹⁹

Tieto dve veci ťa zastihli. Kto smúti za tebou? Skaza, pustošenie, hlad a meč. Kto ťa môže potešiť? ²⁰ Tvoji synovia bezmocne ležia, na rohu každej ulice ako antilopy v sieti, plní Hospodinovho hnevu a karhania tvojho Boha. ²¹ Preto počuj toto, ty pokorený a opojený, nie však vínom. ²² Takto hovorí tvoj Pán, Hospodin, tvoj Boh, ktorý bráni svoj ľud: Hľa, beriem z tvojej ruky pohár závratu a kalich svojho hnevu. Už z neho nebudeš piť. ²³ Vložím ho do ruky tvojich trýzniteľov, ktorí ti hovorili: Skloň sa, aby sme prešli! Zo svojho chrbta si spravil podlahu ako ulicu pre chodcov.

Koniec poroby

52 Prebuď sa, prebuď sa, Sion, obleč si svoju moc, obleč si svoje slávnostné šaty, sväté mesto Jeruzalem, lebo už nevstúpi do teba neobrezaný a nečistý človek. ² Stras zo seba prach a vstaň, zajatý Jeruzalem, roztrhni putá na svojej šiji, zajatá dcéra Siona, ³ lebo takto hovorí Hospodin: Zadarmo ste boli predaní, nie za peniaze budete vykúpení. ⁴ Lebo takto hovorí Pán, Hospodin: Do Egypta, do cudziny šiel kedysi bývať môj ľud a napokon ho utlačala Asýria. ⁵ A teraz čo s vami? — znie výrok Hospodina. Zadarmo bol vzatý môj ľud. Vystatujú sa tí, čo nad ním vládnu — znie výrok Hospodina. Ustavične, celý deň potupujú moje meno. ⁶ Preto v ten deň môj ľud spozná moje meno, že ja som ten, čo hovorí: Tu som!

Ohlásenie spásy

⁷ Aké milé sú na vrchoch nohy posla, ktorý oznamuje pokoj, posla blaha, ktorý ohlasuje spásu a hovorí Sionu: Tvoj Boh kraluje! ⁸ Čuj, tvoji strážcovia zvyšujú hlas, spoločne sa radujú, lebo na vlastné oči vidia návrat Hospodina na Sion. ⁹ Plesajte, zrúcaniny Jeruzalema, spoločne sa radujte, lebo Hospodin potešil svoj ľud, vykúpil Jeruzalem. ¹⁰ Hospodin si obnažil sväté rameno pred očami všetkých pohanov a všetky končiny zeme uvidia spásu nášho Boha. ¹¹ Preč, preč, vyjdite odtiaľ! Nečistého sa nedotýkajte! Vyjdite spomedzi nich, očistite sa, vy, ktorí nosíte Hospodinove nádoby. ¹² Nevychádzajte však náhlivo a neodchádzajte s chvatom, lebo Hospodin kráča pred vami, Boh Izraela uzatvára vaše rady.

Štvrtá pieseň o Hospodinovom služobníkovi

¹³ Hľa, môj služobník bude mať úspech, bude vyvýšený, vyzdvihnutý a veľmi zvelebený. ¹⁴ Ako sa nad ním mnohí začudovali; jeho výzor je neludsky znetvorený a jeho tvár sa nepodobá človeku, ¹⁵ tak ho budú obdivovať mnohé národy a králi si pred ním zatvoria ústa, lebo uvidia, o čom sa im nehovorilo a spoznajú, čo nepočuli.

53 Kto uveril tomu, čo sme hovorili z počutia? Komu sa zjavilo rameno Hospodina? ² Vyrástol pred ním ako výhonok, ako koreň zo suchej zeme. Nemá podobu ani krásu, aby sme na neho hľadeli, ani výzor, aby sme po ňom túžili. ³ Opovrhnutý a opustený ľuďmi, muž bolesti, ktorý poznal utrpenie, pred ktorým si zakrývajú tvár, opovrhnutý, a my sme si ho nevážili. ⁴ Naozaj, on niesol naše choroby a naše bolesti ho obťažili. My sme si mysleli, že je ranený, Bohom doudieraný a opovrhnutý. ⁵ On však bol prebodnutý za naše hriechy, zdrvený za naše neprávosti. Trest, ktorý nám priniesol pokoj, spočinul na ňom a pre jeho rany sa nám dostalo uzdravenie. ⁶ Všetci sme blúdili ako ovce, každý išiel svojou cestou, ale Hospodin na neho uvalil neprávosti nás všetkých. ⁷ Bol trápený a on sa nechal ponižovať, neotvoril ústa, ako baránok vedený na zabitie; neotvoril ústa ako ovca, ktorá onemie pred strihačom. ⁸ Zo zovretia a súdu bol vzatý. Kto uvažuje o jeho pokolení? Veď bol vyťatý z krajiny živých, pre nepravosť svojho ľudu bol ranený. ⁹ Dali mu hrob s bezbožníkmi a s bohatým našiel smrť, hoci nepáchal násilie a v jeho ústach nebola leš.

¹⁰ Hospodinovi sa zapáčilo zdrviť ho utrpením. Ak položí svoj život ako obeť za vinu, uvidí potomstvo, predĺži si život a skrze neho sa podarí Hospodinov zámer. ¹¹ Po útrapách svojho života uvidí svetlo, nájde uspokojenie svojím poznaním. Mój spravodlivý služobník ospravedlní mnohých, vezme na seba ich viny. ¹² Preto mu dám podiel s mnohými a s početnými si rozdelí koristi, lebo až na smrť vydal svoj život a pripočítali ho k zločincom, hoci on niesol hriechy mnohých a prihovárал sa za zločincov.

Stála Božia láska

54 Zaplesaj neplodná, čo si nerodila, zajasaj a výskaj, hoci si nepoznala pôrodné bolesti, lebo bude viac synov opustenej ako synov vydatej, hovorí Hospodin. ² Rozširuj miesto pre svoj stan, rozťahuj plachty svojich príbytkov, nezužuj ich, naťahuj svoje povrazy a upevňuj stanové kolíky! ³ Veď napravo aj naľavo sa rozšíriš. Tvoje potomstvo ovládne národy a obsadí spustnuté mestá. ⁴ Neboj sa, lebo nebudeš zahanbená, nehanbi sa, lebo nebudeš potupená. Veď zabudneš na hanbu svojej mladosti a na potupu svojho vdovstva si už nespomenieš. ⁵ Tvojím manželom je predsa tvoj Tvorca, Hospodin zástupcov je jeho meno. Tvojím vykupiteľom je Svätý Izraela, nazýva sa Bohom celej zeme. ⁶ Veď Hospodin ťa povolal ako opustenú a duchom skormútenú ženu. Možno zapudiť ženu mladosti? — hovorí tvoj Boh. ⁷ Opustil som ťa na malý okamih, ale veľkým milosrdenstvom ťa zhromaždím. ⁸ V návale hnevu som na okamih skryl svoju tvár pred tebou, ale večnou milosťou sa nad tebou zľutúvam, hovorí tvoj vykupiteľ, Hospodin. ⁹ Pripadá mi to ako za dní Noacha, keď som prisahal, že Noachove vody už nezaplavia zem, tak teraz prisahám, že sa nebudem na teba hnevať ani ťa nebudem karhať. ¹⁰ Aj keby sa vrchy pohlili a kopce kolísali, moja milosť sa nepohne od teba a moja zmluva pokoja sa nezakolíše, hovorí Hospodin, ktorý sa zľutúva nad tebou. ¹¹ Ty biedna, zmietaná bez útechy. Pozri, ja pri kladení mením tvoje kamene na malachit a tvoje základy na zafír. ¹² Tvoje ochranné múry urobím z rubína, tvoje brány z karbunkulu a tvoje hradby zo vzácnych kameňov. ¹³ Všetci tvoji potomkovia budú učeníkmi Hospodina a budú žiť vo veľkom pokoji. ¹⁴ V spravodlivosti budeš upevnená, ďaleko sa drž od útľaku, aby si sa nemusela báť, a od hrôzy, aby sa nepriblížila k tebe. ¹⁵ Pozri, ak ťa napadnú, nemá to nič spoločné so mnou, kto proti tebe zaútočí, padne pred tebou. ¹⁶ Hľa, ja som stvoril kováča, čo rozducháva uhlie v ohni a svojou zručnosťou vyrába zbrane. Ja som stvoril ničiteľa, aby ničil. ¹⁷ Nijaká zbraň vyrobená proti tebe sa nevydarí a každý jazyk, ktorý povstane proti tebe, usvedčíš na súde. Toto je dedičstvo služobníkov Hospodina a dobrodenie odo mňa — znie výrok Hospodina.

Hospodinova večná zmluva

55 Podťe všetci smädní k vode! Aj vy, čo ste bez peňazí, podťe! Kupujte a jedzte, podťe a kupujte, kupujte zadarmo bez platenia víno aj mlieko. ² Prečo dávate peniaze za to, čo nie je chlieb, a vašu robotu za to, čo nenasyti? Pozorne ma počúvajte a budete jesť dobroty, vaše hrdlo si v hojnosti pochutí. ³ Nakloňte si uši a podťe ku mne, počúvajte a budete žiť. Uzavriem s vami večnú zmluvu, preukážem milosrdenstvo prisľúbené Dávidovi. ⁴ Hľa, urobil som ho svedkom pre ľudí, ich kniežaťom a vládcom. ⁵ Hľa, privolaš národ, ktorý nepoznáš. Národy, čo ťa nepoznajú, pribehnú k tebe, kvôli Hospodinovi, tvojmu Bohu, Svätému Izraela, lebo ťa oslávil.

Sila Hospodinovho slova

⁶ Hľadajte Hospodina, kým sa dá nájsť, volajte ho, dokiaľ je nablízku. ⁷ Bezbožný nech zanechá svoju cestu a hriechy svoje zmýšľanie. Nech sa vráti k Hospodinovi a on sa nad ním

zmluje; k nášmu Bohu, lebo on veľa odpúšťa. ⁸ Veď moje myšlienky nie sú vaše myšlienky a vaše cesty nie sú moje cesty — znie výrok Hospodina. ⁹ Lebo ako nebesá prevyšujú zem, tak prevyšujú moje cesty vaše cesty a moje myšlienky vaše myšlienky. ¹⁰ Lebo ako padá dážď a sneh z neba a nevráti sa ta, ale zavláži zem, zúrodní ju a dá jej vyklíčiť, vydá semeno na siatie a chlieb na jedenie, ¹¹ tak sa stane s mojím slovom, ktoré mi vyjde z úst. Nevráti sa ku mne naprázdno, pretože urobí to, čo som si želal, a dosiahne to, kvôli čomu som ho poslal. ¹² Preto vyjdete s radosťou a v pokoji vás vyvedú. Vrchy a kopce budú pred vami s radosťou plesať a všetky poľné stromy budú tleskať rukami. ¹³ Namiesto bodľacia vyrastie cyprus, namiesto prhlavy vyrastie myrta. Bude to na slávu Hospodinovho mena, na večné znamenie, čo sa nepominie.

III. časť knihy Izaiáša

Spása pre cudzincov

56 Takto hovorí Hospodin: Zachovajte právo a vysluhujte spravodlivosť, lebo blízko je moja spása, už príde, a moja spravodlivosť sa ukáže. ² Blažený človek, čo tak koná, a ľudský tvor, čo sa toho pridržá, zachováva deň sobotného odpočinku, neznesväcuje ho, dáva si pozor na ruku, aby neurobila nič zlé. ³ Nech nehovorí cudzinec, ktorý sa pripojil k Hospodinovi: Hospodin ma iste vylúči zo svojho ľudu — a eunuch nech nehovorí: Hľa, ja som suchý strom. ⁴ Preto takto hovorí Hospodin eunuchom, ktorí zachovávajú moje dni sobotného odpočinku, volia si to, v čom mám záľubu, a pridržajú sa mojej zmluvy: ⁵ Vo svojom dome a medzi svojimi múrmi im dám pomník s menom. Čo je lepšie ako synovia a dcéry? Dám im večné meno, ktoré nebude odstránené. ⁶ Cudzincov, ktorí sa pripoja k Hospodinovi, aby mu slúžili a milovali Hospodinovo meno, aby sa mu stali služobníkmi, všetkých, čo zachovávajú deň sobotného odpočinku, neznesväcujú ho a pridržávajú sa mojej zmluvy, ⁷ aj ich zavediem na svoj svätý vrch a rozveselím ich vo svojom dome modlitby. Ich spaľované obety a obety s hostinou budú prijaté na mojom oltári, veď môj dom sa bude nazývať domom modlitby pre všetky národy. ⁸ Výrok Pána, Hospodina, ktorý zhromažďuje roztratených Izraela: K jeho zhromaždeným zhromaždím ešte ďalších.

Nesvedomíť pastieri

⁹ Všetky poľné a lesné zvieratá, podte žrať! ¹⁰ Všetci strážcovia sú slepí, nechápu, všetci sú nemé psy, nevládu brechať, blúznia, vylihujú, radi si zdriemnu. ¹¹ Sú to pažravé psy, nevedia sa nasýtiť, sú to pastieri, nevedia chápať. Každý si robí po svojom, všetci bez výnimky idú za svojím ziskom: ¹² Podte, hovoria si, prinesiem víno, opíme sa z piva, zajtra bude ako dnes a mnoho sa ešte zvýši.

57 Spravodlivý hynie, ale nikto si to neberie k srdcu. Zbožní ľudia sú vzatí a nikto nechápe, že spravodlivý človek bol vzatý prv, ako zavládne zlo, ² a odchádza do pokoja. Na svojich lôžkach odpočívajú tí, čo idú priamou cestou.

Proti modlárom

³ Pristúpte sem, vy synovia čarodejnice, potomstvo cudzoložnice a neviestky! ⁴ Na kom sa zabávate, proti komu otvárate ústa a vyplazujete jazyk? Či nie ste deťmi hriechu a pokolením klamstva? ⁵ Vy, čo horíte vášňou medzi dubmi, pod každým zeleným stromom a zabíjate deti v údoliach pod skalnatými trhlinami. ⁶ Medzi vyhladenými kameňmi údolia je tvoja čiastka, ony sú tvojím podielom. Aj im si vylievala nápojovú obetu, prinášala pokrmovú obetu. V tom mám nájsť potešenie? ⁷ Na vysokom vŕchnievajúcom vrchu si si rozložila svoje lôžko a aj tam si vystupovala obetovať obetu s hostinou. ⁸ Za dvere a veraje

si si postavila svoj pomník, ďaleko odo mňa si sa odhaľovala, vystupovala si na svoje lôžko a rozširovala si ho, dohovárala si sa s nimi, milovala si ich lôžko, a pozerala si sa na pomník. ⁹ K Molochovi si chodila s olejom, zhromažďovala si si voňavky a poslov si posielala veľmi ďaleko, hlboko až k podsvetiu. ¹⁰ Po mnohých cestách si sa unavovala a nepovedala si: Je to daromné. Našla si životnú silu, preto si neochabovala. ¹¹ Koho si sa strchovala a bála, keď si klamala? Na mňa si si nespomenula ani k srdcu si si to nevzala. Ja som však zamíkol a mlčal, nebála si sa ma. ¹² Ja oznámim tvoju spravodlivosť a tvoje skutky, no neosožia ti. ¹³ Keď budeš volať o pomoc, nech ti pomôžu hŕby tvojich bôžikov. Všetkých ich však vietor odnesie, vánok uchytí. Kto sa však ku mne utieka, zdedí krajinu a bude vlastniť môj svätý vrch.

Záchrana biednych

¹⁴ On hovorí: Navádzajte, navádzajte, urovnávajte cestu, odstráňte prekážky z cesty môjho ľudu, ¹⁵ lebo takto hovorí Najvyšší a Vznešený, čo tróni večne a sväté je jeho meno. Prebývam na vysokom a svätom mieste so skrúseným a pokorným v duchu, aby som oživil ducha pokorných a srdce skrúsených. ¹⁶ Lebo nebudem sa večne sporiť ani sa nebudem ustavične hnevať, veď ochabol predou mnou duch aj duše, ktoré som utvoril. ¹⁷ Hneval som sa pre jeho hriech chamtivosti, bil som ho so zakrytou tvárou a zlostil som sa. On však odvrátený išiel cestou svojho srdca ¹⁸ a jeho cesty som videl. Ja ho však uzdravím, budem ho viesť, odmením ho útechou. A smútiacim za ním ¹⁹ kladiem na pery plod chvály. Pokoj, pokoj ďalekému i blízkeму — hovorí Hospodin — ja ich uzdravím. ²⁰ Bezbožní sú však ako rozbúrené more, ktoré sa nemôže upokojiť a jeho vody vyplávajú bahno a blato. ²¹ Niet pokoja pre bezbožných, hovorí môj Boh.

Pravý pôst

58 Volaj z plného hrdla a neustávaj, zvyš svoj hlas ako trúba. Oznám môjmu ľudu jeho nepravosť a Jákobovmu domu jeho hriechy. ² Veď dennodenne sa ma dopytujú a túžia poznať moje cesty, ako ľud, ktorý koná spravodlivo a neopúšťa Božie právo. Žiadajú odo mňa spravodlivé súdy a túžia po mojej blízkosti. ³ Prečo sa postíte, keď to nevidíš? Koríme sa a nevnímaš to. Pozri však, v deň svojho pôstu idete za svojim potešením a preháňate tých, čo ťažko pracujú. ⁴ Veď sa len preto postíte, aby ste sa vadili a škriepili a búšili zlostnou päsťou. Nepostíte sa ako v deň, keď chcete, aby váš hlas bolo počuť na výsostiach. ⁵ Či toto je pôst, v ktorom mám záľubu, a deň, keď sa človek korí? Či treba hlavu skláňať ako trstina? Vrecovinu v popole si ustielat? Či toto možno nazvať pôstom a dňom milým Hospodinovi? ⁶ Toto je pôst, ktorý sa mi páči: Uvoľňovať nespravodlivo nasadené putá, rozlámať jarmo otroctva, prepustiť utláčaných na slobodu a rozbiť každé jarmo, ⁷ lámať svoj chlieb hladujúcemu, zaviesť do domu biednych tulákov. Preto, keď uvidíš nahého, zaodej ho a pred svojím príbuzným sa neskrývaj. ⁸ Vtedy zažiarí tvoje svetlo ako zora a tvoja rana sa rýchlo zacíli. Pred tebou pôjde tvoja spravodlivosť a za tebou Hospodinova sláva. ⁹ Vtedy budeš volať a Hospodin ti odpovie, budeš volať o pomoc a on ti povie: Tu som! Ak odstrániš zo svojho stredy jarmo, ukazovanie prstom a zlomyseľné reči, ¹⁰ ak sa k hladnému štedro zachováš, ubitú dušu nasýtiš, potom vyjde vo tme tvoje svetlo a tvoja temnota bude ako poludnie. ¹¹ Hospodin ťa bude neprestajne sprevádzať, tvoju dušu nasýti na vyprahnutých miestach, spevní ti kosti a budeš ako zavlažovaná záhrada a vodný prameň, ktorého vody ťa nesklamú. ¹² Vybudujú sa tvoje dávne rumoviská, bude sa stavať na základoch dávnych pokolení. Budú ťa volať Opravár trhlín, a Obnovovateľ ulíc na obývanie. ¹³ Ak v deň sobotného odpočinku, v môj svätý deň, odvrátiš nohy od konania toho, čo sa ti páči, ak deň

sobotného odpočinku budeš volať rozkošou, ak Hospodinov svätý deň bude tvojou slávou, a budeš ho sláviť tak, že sa nevydáš na svoje cesty a nebudeš robiť to, čo sa ti páči a viesť plané reči, ¹⁴ nájdeš rozkoš v Hospodinovi. Umožním ti vznášať sa nad výšinami zeme a nasýtiť ťa dedičstvom tvojho otca Jáкова, lebo ústa Hospodina prehovorili.

Hospodinova ruka

59 Pozri, ruka Hospodina nie je taká krátka, aby nemohla zachraňovať, a jeho ucho nie je také nedoslýchavé, žeby nepočulo. ² Sú to vaše viny, čo sa stali prekážkou medzi vami a vašim Bohom, a vaše hriechy zakryli jeho tvár pred vami, takže nepočuje, ³ lebo vaše dlane sú poškvrnené krvou, vaše prsty vinou, vaše pery hovoria lož a váš jazyk premieľa zvrátenosti. ⁴ Niet toho, kto by predvolával na súd podľa práva a súdil poctivo. Spoliehajú sa na ničomnosť a hovoria nezmysly, počnú zlobu a rodia skazu. ⁵ Liahnu vreteničie vajíčka a snujú pavučiny, kto je z ich vajíčok, zomrie a z prasknutého sa vykluje vretenica. ⁶ Z ich pavučín nebude šat, nezakryjú sa tým, čo utkali. Ich výtvor je dielo záhuby, v ich dlaniach je skutok násilia. ⁷ Ich nohy bežia za zlom, náhlia sa preliať nevinnú krv. Ich myšlienky sú myšlienky skazy, pustošenie a ničenie je na ich cestách. ⁸ Nepoznajú cestu pokoja, niet práva v ich napredovaní. Svoje chodníky si pokrivil, kto po nich kráča, nepozná pokoj. ⁹ Preto je ďaleko od nás právo a spravodlivosť nás nedostihne, očakávame svetlo, a hľa, tma, čakáme na žiaru, no putujeme v temnote. ¹⁰ Ako slepí ohmatávame stenu, tápeme ako ten, čo nemá oči, napoludnie sa potkýname ako za súmraku a medzi zdravými sme ako mŕtvi. ¹¹ Všetci mrmleme ako medvede, ustavične hrkútame ako holuby, očakávame právo a niet ho, spásu, no je od nás ďaleko. ¹² Lebo mnoho našich previnení je pred tebou a naše hriechy svedčia proti nám. Áno, naše previnenia sú pri nás a svoje viny poznáme. ¹³ Vzbura a zapieranie Hospodina, odklon od nasledovania nášho Boha, násilné a odbojné reči, výmysly a prejavy zo srdca plného lži. ¹⁴ Právo je zatlačené do úzadia a spravodlivosť stojí bokom, naozaj, pravda sa potkýna na ulici a statočnosť nemôže vstúpiť. ¹⁵ Chýba pravda a kto sa vyhyba zlu, stáva sa korisťou. Hospodin to videl a nepáčilo sa mu, že niet práva. ¹⁶ Videl, že niet nikoho, a zhrozil sa, že niet nikoho, kto by zasiahol. Pomocníkom mu bolo jeho rameno a podržala ho jeho spravodlivosť. ¹⁷ Zaodel sa spravodlivosťou ako pancierom a prilbu spásy mal na hlave. Obliekol sa do rúcha pomsty a ako plášťom sa zaodel horlivosťou. ¹⁸ Odplatí im podľa skutkov, hnevom svojim nepriateľom a hanbou svojim protivníkom. Aj ostrovom odplatí za ich skutky. ¹⁹ Hospodinovho mena sa budú báť od západu a jeho slávy od východu slnka, lebo sa priženie ako dravá rieka, ktorú uňaša Hospodinov dych. ²⁰ K Sionu príde ako vykupiteľ, kvôli tým, čo sa v Jákovovi odvrátili od hriechu — znie výrok Hospodina. ²¹ Čo sa mňa týka, toto je moja zmluva s nimi — hovorí Hospodin. Môj duch, ktorý je nad tebou, a moje slová, čo som ti vložil do úst, nezmiznú z tvojich úst ani z úst tvojich potomkov, ani z úst potomkov tvojho potomstva — odtiaľ až naveky — hovorí Hospodin.

Sláva nového Jeruzalema

60 Vstaň, zasvieť, lebo prichádza tvoje svetlo a Hospodinova sláva vychádza nad tebou. ² Lebo hľa, tma bude pokrývať zem a temnota národy, ale nad tebou vyjde Hospodin a jeho sláva sa zjaví nad tebou. ³ Národy prídu k tvojmu svetlu a králi k tvojej vychádzajúcej žiare. ⁴ Pozdvihni oči vôkol a pozri, všetci sa zišli a prišli k tebe. Tvoji synovia prídu zďaleka a tvoje dcéry prinesú v náručí. ⁵ Vtedy uvidíš a zažiariš, zachveje a rozšíri sa tvoje srdce, lebo sa k tebe obráti bohatstvo mora a blahobyť národov príde k tebe. ⁶ Záplava tiav

ta pokryje, ich mláďatá z Midjánu a z Efy, všetci prídu zo Šeby, prinesú zlato a kadidlo a budú zvestovať chvályhodné skutky Hospodina. ⁷ Všetky stáda Kedáru sa zhromaždia k tebe, baránky z Nebajót ti budú slúžiť a vystúpia ako lúbezná obeta na môj oltár a tak oslávim svoj slávny dom. ⁸ Kto sú títo? Letia ako oblak, ako holuby k svojim holubníkom. ⁹ Áno, mňa očakávajú ostrovy a zámorské lode na čele, aby ti priviezli synov zďaleka, s nimi ich striebro a zlato kvôli menu Hospodina, tvojho Boha, kvôli Svätému Izraela, lebo ťa oslávil. ¹⁰ Cudzí synovia vybudujú tvoje múry a ich králi ti budú slúžiť. Áno, bil som ťa vo svojom hneve, ale vo svojej priazni som sa zmiloval nad tebou. ¹¹ Tvoje brány budú neustále otvorené, vo dne ani v noci ich nezatvorím, aby ti priniesli blahobyť národov pod vedením svojich kráľov. ¹² Národ a kráľovstvo, čo ti nebudú slúžiť, budú zničené, národy budú úplne vyhladené mečom. ¹³ Sláva Libanonu — cyprus spolu s platanom a jedľou prídu k tebe na výzdobu miesta mojej svätyne a urobím dôstojným miesto pre svoje nohy. ¹⁴ Synovia tvojich utláčateľov prídu zohnutí k tebe a všetci, čo tebou opovrhli, sklonia sa k šľapajam tvojich nôh. Budú ťa volať Mesto Hospodina, Sion Svätého Izraela. ¹⁵ Miesto toho, aby si bol opustený, nenávidený a nikým nenavštevovaný, urobím ťa pýchou naveky, radostou pre všetky pokolenia. ¹⁶ Budeš sať mlieko národov a požívať prsia kráľov. Spoznáš, že ja som Hospodin, tvoj spasiteľ, tvoj vykupiteľ, Jákobov Mocný. ¹⁷ Namiesto bronzu prinesiem zlato a namiesto železa prinesiem striebro, namiesto dreva bronz a namiesto kameňov železo. Za tvojho správcu ustanovím pokoj a za tvojho vládcu spravodlivosť. ¹⁸ Nebude viac počuť o násilí v tvojej krajine ani o pustošení a skaze na tvojom území. Svoje múry budeš nazývať spásou a svoje brány chválou. ¹⁹ Slnko ti nebude viac svetlom vo dne ani mesiac so svojím jasom ti nebude svietiť v noci, ale Hospodin ti bude svetlom naveky a tvoj Boh tvojím jasom. ²⁰ Tvoje slnko už nezapadne a z tvojho mesiaca nebude ubúdať, lebo Hospodin ti bude svetlom naveky a dni tvojho zármutku sa skončia. ²¹ Tvoj ľud, všetci budú spravodliví, naveky budú vlastníť krajinu, ratolesť môjho sadu, dielo mojich rúk, ktorým sa oslávim. ²² Z malého sa stane veľký rod a z nepatrného mocný národ. Ja, Hospodin, urobím to rýchlo, vo vhodnom čase.

Mesiášske dobrodenia

61 Duch Pána, Hospodina, je nado mnou, lebo ma Hospodin pomazal, poslal ma hlásať radostnú zvesť chudobným, obviazať rany tým, čo majú skrúsené srdce, zvestovať slobodu zajatcom a väzneným prepustenie, ² ohlásiť rok Hospodinovej priazne, deň pomsty nášho Boha na potešenie všetkým zarmúteným, ³ aby som na sionských zarmútených položil turban namiesto popola, olej radosti namiesto smútku a slávnostné rúcho namiesto sklesnutého ducha. Budú ich volať dubmi spravodlivosti, sedom Hospodina, aby sa on oslávil. ⁴ Vybudujú dávne rumoviská, postavia zrúcaniny predkov, obnovia spustošené mestá, zrúcaniny mnohých pokolení. ⁵ Povstanú cudzinci a budú pásť vaše stáda, cudzozemci budú vašimi roľníkmi a vinohradníkmi. ⁶ Vy sa však budete volať kňazmi Hospodina, budú vás volať služobníkmi nášho Boha. Budete požívať blahobyť národov a ich sláva sa stane vašou chválou. ⁷ Namiesto vašej hanby zdedíte dvojnásobok, namiesto potupy sa budete radovať z vášho podielu, lebo vo svojej krajine budete mať dvojnásobok, budete mať večnú radosť. ⁸ Ja, Hospodin, milujem právo, nenávidím lup prinesený na spaľovanú obeť, verne ich odmením podľa skutkov a uzavriem s nimi večnú zmluvu. ⁹ Známe bude ich pokolenie medzi pohanmi a ich potomstvo medzi národmi. Všetci, čo ich uvidia, spoznajú, že sú potomstvom, ktoré požehnáva Hospodin. ¹⁰ Radostne budem jasať v Hospodinovi, duša mi zaplesá v mojom Bohu, pretože ma zaodel rúchom spásy, plášťom

spravodlivosti ma zahaliť; ako ženícha, čo ako kňaz nosí plátený turban a ako snúbenicu okrášlenú skvostmi. ¹¹ Lebo ako zem vyháňa svoje rastliny a ako záhrada dá vyklíčiť svojmu semenu, tak Pán, Hospodin, dá vyklíčiť spravodlivosti a chvále pred všetkými národmi.

Spása Siona

62 Kvôli Sionu nebudem mlčať a kvôli Jeruzalemu nezostanem ticho, kým nevyjde ako jas jeho spravodlivosť a jeho spása nezažiari ako fakľa. ² Národyvidia tvoju spravodlivosť a všetci králi tvoju slávu. Budú ťa volať novým menom, ktorým ťa označia Hospodinove ústa. ³ Budeš nádhernou korunou v ruke Hospodina, kráľovským turbanom v dlani svojho Boha. ⁴ Už ti viac nepovedia: Opustená a tvojkej krajine: Spustošená, lebo ťa budú volať: Oblúbená a tvoju krajinu: Vydatá, lebo v tebe má Hospodin zalúbenie a tvoja krajina sa za neho vydá. ⁵ Ako si mladík berie pannu, tak si ťa vezme tvoj staviteľ a ako sa ženích teší z nevesty, tak sa bude z teba tešiť tvoj Boh. ⁶ Na tvoje múry, Jeruzalem, som postavil hliadky. Po celý deň a po celú noc neutíchnu. Vy, čo vyznávate Hospodina, nedoprajte si pokoj! ⁷ Nedajte mu pokoj, kým nepostaví Jeruzalem a neurobí ho chválou na zemi. ⁸ Hospodin prisahal na svoju pravicu a na svoje mocné rameno: Nevydám viac tvoje obilie za pokrm tvojim nepriateľom ani cudzinci nebudú piť tvoj mušť, pre ktorý si sa namáhal. ⁹ Len tí, čo ho zbierali, budú z neho jesť a budú chváliť Hospodina. Len tí, čo ho oberali, budú ho piť v nádvoiriach mojej svätyne. ¹⁰ Prejdite, prejdite bránami, pripravte cestu pre ľud. Urovnajte, urovnajte chodník, vyberajte kamene a vztýčte zástavu nad národy. ¹¹ Hľa, Hospodin oznamuje až po končiny zeme: Povedzte dcére Siona: Hľa, tvoj spasiteľ prichádza! Hľa, jeho odmena je s ním a jeho odplata pred ním! ¹² Budú ich volať svätý ľud, vykúpení Hospodina, a teba budú volať Vyhľadávaná, Mesto neopustené.

Zničenie Edómu

63 Kto to prichádza z Edómu a v ohnivom rúchu z Bocry? Čo sa skvie vo svojom odevu, čo vykračuje v plnej sile? — Ja som ten, čo hovorí správne a zasadzuje sa za spásu. ² Prečo je tvoje rúcho červené a prečo sú tvoje šaty ako odev toho, čo šliape v lise? ³ Sám som šliapal v lise a z národov pri mne nebol nikto, vo svojom hneve som ich pošliapal a udupal vo svojom rozhorčení, až prúd krvi z nich striekal na môj šat a celé rúcho som si poškvŕnil. ⁴ Deň pomsty bol v mojom srdci, prišiel rok môjho vykúpenia. ⁵ Obzeral som sa, ale pomocníka nebolo, znechutený som sa díval, nebol však nikto, kto by ma podporil. Vtedy mi pomohlo moje rameno, moje rozhorčenie, to ma podporilo; ⁶ šliapal som národy vo svojom hneve, opil som ich svojím rozhorčením, a ich krv som prúdom vylial na zem.

Žalospiev spoločenstva

⁷ Dobrodenia Hospodina chcem spomínať, chvályhodné skutky Hospodina za všetko, čo nám Hospodin poskytol. Za jeho veľkú dobrotu k domu Izraela, ktorú preukázal ako svoje zľutovanie a za množstvo svojich dobrodení. ⁸ On povedal: Sú predsa môj ľud, synovia, ktorí nesklamú. A stal sa im spasiteľom ⁹ vo všetkom ich súžení. Ani posol, ani anjel, no on sám ich zachránil vo svojej láske a zhovievavosti, on ich vykúpil, pozdvihol ich a niesol, po všetky dni, od nepamäti. ¹⁰ Oni sa však búrili a zarmucovali jeho svätého ducha, preto sa obrátil proti nim ako nepriateľ, sám proti nim bojoval. ¹¹ Spomenul si však na dávne dni, na Mojžiša a jeho ľud. Kde je ten, čo vyviedol z mora pastiera svojho stáda? Kde je ten, čo mu vložil do vnútra svojho svätého ducha, ¹² čo viedol za pravicu Mojžiša svojím slávnym ramenom, čo rozdelil vody pred nimi, aby si urobil meno večným, ¹³ a čo ich viedol hlbínami ako kone v púšti bez potknutia? ¹⁴ Duch Hospodina ich viedol do pokoja, ako keď

dobytok zostupuje do údolia. Tak si viedol svoj ľud, aby si svoje meno urobil slávnym. ¹⁵ Pozri z neba a hľad' zo svojho svätého a slávneho príbytku! Kde je tvoja horlivosť a odvaha? Pohnutie tvojho vnútra a tvoj súcit voči mne sú zdržanlivé. ¹⁶ Naším otcom si predsa ty, lebo Abrahám o nás nevie a Izrael nás nepozná. Ty, Hospodin, si náš otec, náš vykupiteľ je oddávna tvoje meno. ¹⁷ Prečo nás, Hospodin, odkláňaš od svojich ciest; zatvrdzuješ naše srdcia pred bážňou voči tebe? Vráť sa pre svojich služobníkov, pre tvoje dedičné kmene. ¹⁸ Na krátky čas tvoj svätý ľud ovládli naši nepriatelia, pošliapali tvoju svätýňu. ¹⁹ Stali sme sa tými, akoby si oddávna nevládol nad nami a nad ktorými sa neprevolávalo tvoje meno. Kiežby si roztrhol nebesia, zostúpil a vrchy by sa pred tebou rozliali.

64 Ako keď oheň spaľuje raždie a zovrie vodu, tak daj poznať svoje meno svojim nepriateľom. Nech sa trasú pred tebou národy. ² Keď si robil divy, neočakávali sme ich a zostúpil si, pred tebou sa vrchy rozliali. ³ Od vekov nebolo počuť ani slychať, ani oko nevidelo, žeby iný boh okrem teba urobil niečo pre toho, kto v neho dúfa. ⁴ Ty stretáš toho, čo s radosťou koná spravodlivosť a na tvojich cestách spomína na teba. Hľa, ty si sa hneval, ale my sme ďalej hrešili, no oddávna na tvojich cestách môžeme byť spasení. ⁵ Všetci sme boli ako nečistí, všetky naše spravodlivé skutky boli ako poškrvrnené rúcho, všetci sme zvädli ako listie, naše viny nás odnášali ako vietor. ⁶ Nikto nevzýva tvoje meno, neprebúdza sa, aby sa pripútal k tebe, lebo si pred nami skryl svoju tvár a nechal si nás v moci našich vín. ⁷ Teraz však, Hospodin, ty si náš otec, my sme hlina a ty si náš tvorca, všetci sme dielom tvojej ruky. ⁸ Nehnevaj sa priveľmi, Hospodin, nespomínaj už viac vinu. Hľa, pozri, všetci sme tvoj ľud. ⁹ Tvoje sväté mestá sa stali púšťou, Sion sa stal púšťou a Jeruzalem rumoviskom. ¹⁰ Naš svätý a slávny dom, v ktorom ťa chválili naši otcovia, stal sa zhoreniskom a všetko, čo nám bolo milé, stalo sa zbúraniskom. ¹¹ Azda chceš byť, Hospodin, po tom všetkom zdržanlivý? Chceš mlčať a tak veľmi nás ponížovať?

Osud dobrých a zlých

65 Dal som sa hľadať tým, čo sa na mňa nepýtali, dal som sa nájsť tým, čo ma nehľadali. Tu som, tu som, povedal som národu, čo nevzýval moje meno. ² Celý deň som vystieral ruky k vzdorovitému ľudu kráčajúcemu za vlastnými výmyslami po ceste, čo nie je dobrá. ³ K ľuďom, čo ma ustavične otvorene provokujú, čo obetujú v záhradách a na tehlách pália kadidlo, ⁴ čo vysedávajú v hrobch a nocujú v jaskyniach mŕtvych, jedávajú bravčové mäso a v nádobách majú vývar z nečistých vecí, ⁵ čo hovoria: Zostaň tam, kde si, nepribližuj sa ku mne, lebo som sa oddelil od teba. Oni sú dymom v mojom nose, ohňom, čo horí po celý deň. ⁶ Hľa, predomnou je napísané: Nebudem mlčať, kým neodplatím. Odplatím im mierou vrchovatu. ⁷ Vaše hriechy spolu s hriechmi vašich otcov, ktorí pálili kadidlo na vrchoch a na vysočinách ma hanili, hovorí Hospodin, mierou vrchovatu odplatím ich dávne skutky.

Požehnanie verných

⁸ Takto hovorí Hospodin: Tak ako sa nájde mušť v strapci a povedia: Neznič ho, lebo v ňom je požehnanie, tak urobím kvôli svojim služobníkom, aby nebolo zničené všetko. ⁹ Vyvediem potomstvo z Jáкова a z Júdu, vlastníka svojich vrchov. Budú ich vlastniť moji vyvolení a moji služobníci tam budú bývať. ¹⁰ Šarón bude pastvou pre stáda a údolie Achór pasienkom pre dobytok, pre môj ľud, ktorý ma hľadá. ¹¹ Vy, čo ste opustili Hospodina, čo ste zabudli na môj svätý vrch, čo ste prestierali stôl pre Gáda a nalievali miešané víno pre Meniho, ¹² určím vás pod meč, všetci sa zhrbíte na popravu, lebo som volal, ale neodpove-

dali ste, hovoril som, ale nepočúvali ste, robili ste to, čo pokladám za zlé, a vybrali ste si to, čo sa mi nepáči. ¹³ Preto takto hovorí Pán, Hospodin: Hľa, moji služobníci budú jesť, ale vy budete hladovať. Hľa, moji služobníci budú piť, ale vy budete smädní. Hľa, moji služobníci sa budú radovať, ale vy sa budete hanbiť. ¹⁴ Hľa, moji služobníci budú plesať v radosti srdca, ale vy budete volať v žalosti srdca a budete kvíliť v skrúsenosti ducha. ¹⁵ Zanecháte svoje meno ako kľatbu pre mojich vyvolených. Pán, Hospodin, ťa usmrtí, ale svojich služobníkov nazve iným menom. ¹⁶ Kto ťa bude žehnať v krajine, bude ťa žehnať Bohom, ktorý je verný. Kto bude prisahať na krajinu, bude prisahať na Boha, ktorý je verný. Budú totiž zabudnuté predchádzajúce súzenia a naozaj ukryté pred mojimi očami, ¹⁷ lebo hľa, ja tvorím nové nebesia a novú zem, na predchádzajúce sa viac nebude spomínať a ani neprídu na myseľ. ¹⁸ Tešte sa však a ustavične jasajte nad tým, čo tvorím, lebo pozrite, ja tvorím jasajúci Jeruzalem a radujúci sa ľud v ňom. ¹⁹ Jasám v Jeruzaleme a radujem sa z jeho ľudu, nebude v ňom viac počuť hlas plaču a kvílenia. ²⁰ Nebude tam viac dieťa, čo žije len pár dní, ani starec, ktorý by nezakúsil plnosť svojich dní. Mladík zomrie ako storočný, ale storočný hriešnik bude prekliaty. ²¹ Budú stavať domy a bývať v nich, budú vysádzať vinice a jesť ich plody. ²² Nepostavia, aby iný býval, nevysadia, aby iný jedol, lebo vek stromu sa rovná veku môjho ľudu a prácu svojich rúk budú požívať moji vyvolení. ²³ Nebudú sa nadarmo namáhať ani nebudú rodiť v stave nečakanej hrôzy, lebo oni a ich potomkovia s nimi sú pokolením požehnaných od Hospodina. ²⁴ Prv ako budú volať, ja odpoviem, dokiaľ budú hovoriť, budem počúvať. ²⁵ Vlk a baránok sa budú spolu pásť, lev ako vól bude žrať slamu, ale pokrmom hada bude naďalej prach. Nebudú robiť zle a nebudú ničiť na celom mojom svätom vrchu, hovorí Hospodin.

Márnosť bohoslužby pokrytcov

66 Takto hovorí Hospodin: Nebesia sú mojim trónom a zem podnožkou pre moje nohy. Aký je to dom, čo mi postavíte, a aké miesto mi dáte na odpočinok? ² Veď všetky tieto veci urobila moja ruka a všetky sú moje, znie výrok Hospodina. Na toho zhladnem, kto je pokorný, má skrúseného ducha a trasie sa pred mojim slovom. ³ Ten, čo zabíja vola, akoby zabíjal človeka, kto obetuje jahňa, akoby vykrúcal krk psovi, kto prináša pokrmovú obeť, akoby obetoval bravčovu krv, kto páli kadidlo, akoby žehnal modlu. Tak ako si oni zvolili vlastné chodníky a v ohavnostiach sa kochali, ⁴ aj ja si zvolím ich nešťastie a privediem na nich hrôzy. Pretože som volal, a nik neodpovedal, hovoril som, ale nepočúvali, robili, čo je zlé v mojich očiach, a vyvolili si to, v čom nemám záľubu.

Budúca sláva Jeruzalema

⁵ Počujte slovo Hospodina, vy, čo sa chvejete pred jeho slovom. Vaši bratia, ktorí vás nenávidia, čo vás odstrkujú pre moje meno, hovoria: Nech Hospodin ukáže svoju slávu, nech vidíme vašu radosť! Oni však budú zahanbení. ⁶ Hlasný hrmot sa ozýva z mesta, hluk z chrámu. Je to hlas Hospodina; spláca odplatu svojim nepriateľom. ⁷ Prv než prišli bolesti, porodila, prv než prišli na ňu kŕče, privedla na svet chlapca. ⁸ Kto kedy niečo také počul? Kto kedy niečo také videl? Či sa zrodí zem za jeden deň? Či sa naraz narodí celý národ? Veď rodila aj porodila dcéra Siona svojich synov. ⁹ Či ja otvorím život a nedám zrodiť sa dieťaťu? — hovorí Hospodin. Či ja, čo umožňujem zrod dieťaťa, uzavriem lono? — hovorí tvoj Boh. ¹⁰ Radujte sa s dcérou jeruzalemskou! Plesajte v nej všetci, čo ju milujete. Tešte sa s ňou preveľmi všetci, čo sa nad ňou rmútite, ¹¹ aby ste mohli sať a nasýtiť sa z prís jej útechy, aby ste mohli čo najviac vypíť a potešiť sa z ňadra jej slávy. ¹² Lebo takto hovorí Hospodin: Hľa, ja privádzam k nej pokoj ako rieku a slávu národov ako rozvodnený potok. Budete

sať, v náručí vás budú nosiť a na kolenách vás budú láskať. ¹³ Ako keď niekoho potešuje matka, tak vás ja budem potešovať; v Jeruzaleme budete potešení. ¹⁴ Uvidíte to a zaraduje sa vám srdce a vaše kosti ožijú ako zeleň a vyjde najavo, že ruka Hospodina je s jeho služobníkmi, ale jeho nepriateľov odsudzuje. ¹⁵ Lebo hľa, Hospodin príde v ohni a jeho vozy sú ako víchor, aby sa odplatil v horlivosti za svoj hnev a za svoju hrôzu v plameňoch ohňa. ¹⁶ Lebo hľa, ohňom a svojím mečom sa bude Hospodin súdiť s každým tvorom a mnoho bude tých, čo Hospodin prebodne. ¹⁷ Tí, čo sa posväcujú a očisťujú na ceste do záhrad, nasledujú vodcu v strede, a tí, čo jedia mäso z prasiat, z ohavných zvierat a myši, spolu zahynú — znie výrok Hospodina. ¹⁸ Ja však poznám ich skutky aj myšlienky. Prídem zhromaždiť všetky národy a jazyky; prídu a uvidia moju slávu. ¹⁹ Položím medzi nich znamenie a z tých, čo unikli, vyšlem k národom Taršíša, Pútu a Lúdu, ktorí naťahujú luk, k národom Tubalu, Javánu a ďalekých ostrovov, ktorí nepočuli o mne správu a nevideli moju slávu, budú ohlasovať moju slávu medzi pohanmi. ²⁰ Všetkých vašich bratov zo všetkých národov prinesú na koňoch, na vozoch, nosidlách, muliciach a ťavách ako obeť pre Hospodina na môj svätý vrch do Jeruzalema, hovorí Hospodin; tak ako prinášajú Izraeliti pokrmovú obeť v čistej nádobe do Hospodinovho domu. ²¹ Aj z nich si povyberám kňazov a levitov, hovorí Hospodin. ²² Lebo ako nové nebesia a nová zem, ktoré ja tvorím, stoja predou mnou — znie výrok Hospodina —, tak bude trvať vaše potomstvo a vaše meno. ²³ Stane sa, že pri každom novmesiaci a dni sobotného odpočinku sa každý príde pokloniť predou mňa, hovorí Hospodin. ²⁴ Vyjdú a budú hladieť na mŕtvolu mužov, ktorí sa postavili proti mne. Áno, ich červ neumrie a oheň nevyhasne. Každému budú odpudzujúci.

JEREMIÁŠ

Proroctvá proti Judsku

Úvod

1 Reči Jeremiáša, syna Chilkiju, spomedzi kňazov v Anatóte v Benjamínovej krajine. ² Hospodin k nemu prehovoril v dňoch judského kráľa Joziáša, Amónovho syna, v trinástom roku jeho vlády ³ a v dňoch judského kráľa Jojakíma, Joziášovho syna, až do konca jedenásteho roka judského kráľa Cidkiju, Joziášovho syna, až do odvlечения Jeruzalema v piatom mesiaci.

Povolanie proroka

⁴ Slovo Hospodina mi zaznelo takto: ⁵ Skôr než som ťa utvoril v matkinom živote, poznal som ťa; skôr než si vyšiel z lona, posvätil som ťa; ustanovil som ťa za proroka národom. ⁶ Povedal som: Pane môj, Hospodine, veď neviem hovoriť, lebo som ešte len chlapec. ⁷ Hospodin mi však povedal: Nehovor: Ja som chlapec, lebo pôjdeš, ku komukoľvek ťa pošlem a povieš všetko, čo ti prikážem! ⁸ Neboj sa ich, veď som s tebou, aby som ťa vyslobodil — znie výrok Hospodina. ⁹ Potom Hospodin vystrel ruku a dotkol sa mi úst. Hospodin mi povedal: Pozri, vložil som svoje slová do tvojich úst. ¹⁰ Ustanovil som ťa dnes nad národmi a nad kráľovstvami, aby si vytrhával a rúcal, ničil a plienil, aby si budoval a sadiť.

Dve videnia pri povolani

¹¹ Potom mi zaznelo slovo Hospodina takto: Čo vidíš, Jeremiáš? Ja som odpovedal: Vidím prút mandľovníka. ¹² Hospodin mi povedal: Dobre si videl, pretože bdiem nad svojím slovom, aby som ho splnil. ¹³ Potom mi zaznelo slovo Hospodina druhý raz takto: Čo vidíš? Povedal som: Vidím prekypujúci hrniec a jeho otvor je od severu. ¹⁴ Hospodin mi povedal: Od severu sa valí pohroma na všetkých obyvateľov krajiny. ¹⁵ Veď zavolám na všetky kmene kráľovstiev na severe — znie výrok Hospodina. Prídu a každý si postaví trón pred vchodom do brán Jeruzalema proti všetkým hradbám dookola a proti všetkým judským mestám. ¹⁶ Potom vynesiem svoj rozsudok nad nimi pre všetku ich zlobu, pretože ma opustili, pálili kadidlo cudzím bohom a klaňali sa výtvoru svojich rúk. ¹⁷ Ty si však opáš bedrá, vstaň a povedz im všetko, čo som ti prikázal! Nemaj pred nimi strach, aby som ťa nimi nenastrašil! ¹⁸ Pozri, ja som ťa dnes urobil opevneným mestom, železným stĺpom a bronzovou hradbou proti celej krajine, proti kráľom Judska a jeho kniežatám, proti jeho kňazom a ľudu krajiny. ¹⁹ Budú proti tebe bojovať, ale nepremôžu ťa, lebo ja som s tebou — znie výrok Hospodina —, aby som ťa zachránil.

Sľubný začiatok

2 Slovo Hospodina mi zaznelo takto: ² Choď a krič do uší Jeruzalema: Toto hovorí Hospodin: Spomínam si na lásku tvojej mladosti, na ľúbosť z čias tvojich zásnub, keď si ma nasledoval po púšti v krajine bez siatiny. ³ Izrael bol svätým Hospodinovi, prvotinou jeho úrody, všetci, čo z nej jedli, museli za to pykať, nešťastie ich postihlo — znie výrok Hospodina.

Vierolomnosť

⁴ Čujte slovo Hospodina, dom Jákobov i všetky rody domu Izraela! ⁵ Takto hovorí Hos-

podin: Akú nepravosť na mne našli vaši otcovia, že sa vzdialili odo mňa? Šli za márnosťou a vyšli na márnosť. ⁶ Nehovorili: Kde je Hospodin, ktorý nás vyviedol z Egypta, ktorý nás viedol po púšti, po krajine stepí a roklín, po krajine vyprahnutej a temnej, po krajine, ktorou nikto neprejde, ktorú človek neobýva? ⁷ Voviedol som vás do krajiny sádov, aby ste sa živili jej plodmi a dobrotami. Prišli ste a moju krajinu ste poškvrnili, moje dedičstvo ste zohavili. ⁸ Kňazi sa nepýtali: Kde je Hospodin? Hoci sa vyznali v zákone, mňa nepoznali, pastieri sa proti mne vzbúрили, proroci v mene Baala vešteli a chodili za tými, čo nie sú ničím osozní. ⁹ Preto sa ešte budem s vami pravotiť — znie výrok Hospodina —, i s deťmi vašich detí sa budem pravotiť.

Veľkosť viny

¹⁰ Prejdite ostrovy Kittejcov a rozhlíadnite sa, pošlite do Kedáru a skúmajte dôkladne, všimnite si, či sa niečo také stalo. ¹¹ Či si nejaký národ zmenil bohov? — hoci to ani bohovia neboli. Môj ľud však zamenil svoju slávu za čosi, čo neosoží. ¹² Žasnite nad tým, nebesá, zhrozte sa úžasne — znie výrok Hospodina. ¹³ Dvoch zločinov sa dopustil môj ľud, mňa opustil, prameň živej vody, aby si vykopal cisterny, cisterny popraskané, ktoré neudržia vodu.

Následky nevernosti

¹⁴ Či je Izrael otrokom alebo doma narodeným sluhom? Prečo sa stal koristou? ¹⁵ Levy naňho revú, ozývajú sa. Jeho krajinu obrátili na pustatinu, jeho mestá sú vypálené a neobývané. ¹⁶ Aj synovia Memfisu a Tachpanchésu ťa vypásli až po temeno. ¹⁷ Či ti to nezapríčiniло tvoje odpadnutie od Hospodina, tvojho Boha, keď ťa viedol cestou? ¹⁸ Načo ideš do Egypta? Napiť sa azda vody z Nílu? Načo ideš do Asýrie? Napiť sa azda vody z Eufratu? ¹⁹ Tvoja zloba ťa potrestá a tvoje nevernosti ťa skárajú. Spoznaj a viď, aké trpké a zlé je to, že si opustil Hospodina, svojho Boha, a nemáš zo mňa strach — znie výrok Pána, Hospodina zástupcov.

Modloslužba

²⁰ Už dávno si polámala svoje jarmo, roztrhala si svoje putá a povedala si: Nebudem otročiť! Na každom vysokom kopci a pod každým zeleným stromom sa rozvaľuješ, ty neviestka. ²¹ Zasadil som ťa ako šľachtенý vinič, len pravé semeno. Ako si sa mi mohla premeniť na planý a cudzí vinič? ²² Keby si sa umyla aj lúhom a použila veľa mydla, škvrna tvojej viny zostane predou mnou — znie výrok môjho Pána, Hospodina. ²³ Ako môžeš hovoriť: Ne-poškvrnila som sa, za baalmi som nechodila? Pozri na svoju cestu v údolí, spoznaj, čo si urobila, ty ľahká ťava, čo strečkuje po ceste, ²⁴ divá oslica, navyknutá na púšť, čo v roztúženosti vetří, kto ju uspokojí v jej rui? Kto ju hľadá, neunaví sa, nájde ju v jej mesiaci. ²⁵ Daj si pozor, aby si nezostala bosá a tvoje hrdlo nevysmädlo. Ty však hovoríš: Darmo je! Nie! Veď milujem cudzincov a budem za nimi chodiť.

Následky modlárstva

²⁶ Ako sa zahanbí prichytený zlodej, tak sa zahanbí dom Izraela, oni, ich králi, kniežatá, ich kňazi i proroci, ²⁷ ktorí drevu hovoria: Ty si môj otec a skale: Ty si ma zrodila. Ku mne sa však obracajú chrbtom, a nie tvárou. Ak sa im zle vodí, vtedy volajú: Povstaň a zachráň nás! ²⁸ Kde sú tvoji bohovia, čo si si urobil? Nech vstanú a zachránia ťa, keď budeš v núdzi! Koľko je tvojich miest, toľko je tvojich bohov, Judsko! ²⁹ Prečo sa so mnou pravotíte? Všetci ste sa mi spreneverili — znie výrok Hospodina. ³⁰ Darmo som bil vašich synov, neprijali moje napomenutie. Váš meč požieral vašich prorokov ako dravý lev. ³¹ Toto pokolenie, vy si všímajte slovo Hospodina: Stal som sa azda pre Izrael púšťou alebo krajinou strašných temnôt? Ľud môj, prečo hovoríš: Chceme byť voľní, už nepôjdeme k tebe? ³² Či panna

zabudne na svoju ozdobu, nevesta na svoj opasok? Môj ľud však zabudol na mňa už od dávnych dní.

Boží súd

³³ Ako dobre si len upravuješ cestu, aby si vyhľadala lásku! Tak si si aj na zločiny navykla na svojich cestách. ³⁴ Aj na obrubách ti našli krv nevinných chudobných, hoci si ich neprišla pri vlámaní. Napriek tomu všetkému hovoríš: ³⁵ Som nevinná, jeho hnev sa odvrátil odo mňa. Tu som, posúdim ťa, pretože tvrdíš: Nezhrešila som. ³⁶ Čo sa tak veľmi náhlíš zmeniť svoju cestu? Aj s Egyptom vyjdeš na hanbu, ako si vyšla na hanbu s Asýriou. ³⁷ Aj odtiaľ vyjdeš s rukami nad hlavou. Keďže Hospodin zavrhol tvoje opory, s nimi neuspeješ.

Možnosť obrátenia

3 Potom mi zaznelo slovo Hospodina takto: Ak muž prepustí svoju ženu a ona odíde od neho, potom sa oddá inému mužovi, či sa ešte vráti k nej? Či nie je táto krajina celkom poškvrnená? Ty si smilnila s mnohými priateľmi a máš sa vrátiť ku mne? — znie výrok Hospodina. ² Pozdvihni si oči k holiam a pozri tam, kde si nebola poškvrnená. Vysedávala si na cestách ako Arab na púšti. Znesvätila si krajinu smilstvami a svojimi zločinmi. ³ Prestali dažďe a nebolo ani neskorého dažďa. Ty si však mala čelo ako neviestka, vôbec si sa nehanbila. ⁴ Pravda, teraz voláš na mňa: Otče, ty si predsa môj priateľ od mladosti. ⁵ Či budeš natrvalo prechovávať hnev? Či sa budeš navždy hnevať? Takto hovoríš, ale robíš zle, ako len vládzeš.

Hriech Izraela a Júdu

⁶ V dňoch kráľa Joziáša mi Hospodin povedal: Videl si, čo robila izraelská odpadlíčka? Chodila na každý vysoký vrch a pod každý zelený strom a tam smilnila. ⁷ Myslel som si: Po všetkom, čo popáchala, vráti sa ku mne; ale nevrátila sa. Videla to však jej sestra, judská nevernica. ⁸ Videla, že som odohnal preč izraelskú odpadlíčku, pretože cudzoložila, a dal som jej prepúšťací list, no judská nevernica, jej sestra, sa nebála, šla a smilnila aj ona. ⁹ Svojím vyzývavým smilstvom znesvätila celú krajinu a cudzoložila s kameňom i drevom. ¹⁰ Ani po tom všetkom sa jej neverná judská sestra nevrátila ku mne s úprimným srdcom, ale falošne — znie výrok Hospodina. ¹¹ Hospodin mi povedal: Izraelská odpadlíčka je spravodlivejšia ako judská nevernica. ¹² Choď, volaj tieto slová smerom k severu a hovor: Vráť sa, izraelská odpadlíčka! — znie výrok Hospodina. Moja tvár sa na vás nebude mračiť, veď ja som milostivý — znie výrok Hospodina —, nebudem sa hnevať navždy. ¹³ Len uznaj svoju vinu, že si sa spreneverila Hospodinovi, svojmu Bohu, že si blúdila na svojich cestách za cudzími bohmi, pod každý zelený strom, na môj hlas si však nedbala — znie výrok Hospodina.

Obrátenie Júdu

¹⁴ Vráťte sa, odpadlíci — znie výrok Hospodina —, lebo ja som váš Pán. Vezmem vás po jednom z mesta a po dvoch z rodu a privediem vás na Sion. ¹⁵ Dám vám pastierov podľa svojho srdca a budú vás pásť rozumne a obozretne. ¹⁶ Keď sa budete množiť a plodiť v krajine v tých dňoch — znie výrok Hospodina —, nebudú už hovoriť: Archa Hospodinovej zmluvy! Nikto nebude na ňu myslieť, nebude ju spomínať ani po nej túžiť, ani ju viac nezhotovia. ¹⁷ V tom čase Jeruzalem budú volať trónom Hospodina a zhromaždia sa k nemu všetky národy do Jeruzalema pre meno Hospodina a nebudú už chodiť podľa svojho zatvrdeného zlého srdca. ¹⁸ V tých dňoch príde dom Júdu k domu Izraela a vrátia sa spolu zo severnej krajiny do krajiny, ktorú som dal vašim otcom ako dedičné vlastníctvo.

Nevďak Izraela

¹⁹ Ja som však povedal: Ako ťa zaradím medzi synov a dám ti vytúženú krajinu, najskvostnejšie dedičstvo národov? Povedal som: Budete ma volať: Otče môj a neodvrátite sa od mňa. ²⁰ No ako neverná žena opúšťa svojho druhu, tak ste ma neverne opustili vy, dom Izraela — znie výrok Hospodina.

Vyznanie viny

²¹ Hlas počuť na holiach, úpenlivý plač synov Izraela, lebo si pokrivali cesty, zabudli na Hospodina, svojho Boha. ²² Vráťte sa, odpadlíci, vyliečim vás z odpadlícva. Pozri, prichádzame k tebe, lebo ty si Hospodin, náš Boh. ²³ Naozaj, klamom sú kopce, lomoz na vrchoch. Naozaj v Hospodinovi, našom Bohu, je spása Izraela. ²⁴ Hanba pohltila mozole našich otcov od našej mladosti, ich ovce, dobytok, synov i dcéry. ²⁵ Ležíme vo svojej hanbe, pokrýva nás naša potupa, lebo sme zhrešili proti Hospodinovi, nášmu Bohu, my aj naši otcovia od našej mladosti až podnes a neposlúchali sme Hospodina, nášho Boha.

Omilostenie

4 Ak sa chceš obrátiť, Izrael — znie výrok Hospodina —, vráť sa ku mne! Ak odstrániš spredo mňa svoje ohavnosti a nebudeš blúdiť, ² ale budeš prisahať: Na živého Hospodina! poctivo, pravdivo a spravodlivo, vtedy sa ním budú žehnať národy a ním sa budú chváliť. ³ Takto hovorí Hospodin ľudu Judska a Jeruzalema: Preorte si úhor a nesejte do trnia! ⁴ Obrežte sa pre Hospodina, odstráňte predkožku svojho srdca, muži Judska a obyvatelia Jeruzalema, aby nevyšľahol môj hnev ako oheň a nehorel neuhasiteľne pre zlobu vašich skutkov.

Hrozba vojny

⁵ Oznamte v Judsku, rozhláste v Jeruzaleme a povedzte: Trúbt v krajine na roh, volajte z celej sily a hovorte: Zhromaždite sa a pôjdeme do opevnených miest! ⁶ Vztyčte zástavu na Sione, utekajte a nezastavujte sa, lebo privediem nešťastie od severu a veľkú záhubu. ⁷ Vystúpil lev zo svojej hústiny, vyrazil ničiteľ národov, vyšiel zo svojho miesta, aby tvoju krajinu premenil na púšť. Tvoje mestá budú zničené, zostanú bez obyvateľov. ⁸ Preto oblečte si vrecovinu, plačte a nariekajte, lebo páľčivý Hospodinov hnev sa od nás neodvrátil. ⁹ V ten deň — znie výrok Hospodina — kráľ i kniežatá stratia odvahu, kňazi strpnu a proroci zmeravejú. ¹⁰ Povedia: Ach, Pane, Hospodin, veľmi si sklamal ľud i Jeruzalem. Veď si povedal: Budete mať pokoj; no teraz meč ohrozuje život. ¹¹ V tom čase sa bude hovoriť tomuto ľudu a Jeruzalemu: Horúci vietor z hôľ, z púšte sa valí na dcéru môjho ľudu, nie nato, aby previeval a čistil. ¹² Veľmi zúrivý víchor mi odtiaľ prichádza, teraz i ja vyhlásim nad nimi svoj rozsudok. ¹³ Pozri, blíži sa ako oblaky, jeho vozy sú ako víchrica, jeho kone sú rýchlejšie ako orly. Beda nám, sme stratení! ¹⁴ Očisti si, Jeruzalem, srdce od zloby, aby si sa zachránil. Dokedy budeš v sebe uchovávať zločinné plány? ¹⁵ Veď z Dánu prichádza správa a zlá správa z Efrajimskeho pohoria. ¹⁶ Pripomeňte národom, ohláste Jeruzalemu: Dobyvatelia prichádzajú z ďalekej krajiny a dvíhajú hlas proti judským mestám. ¹⁷ Obkľučujú ho poľní strážcovia, pretože mi vzdoroval — znie výrok Hospodina. ¹⁸ Tvoje cesty a skutky ti to spôsobili. Toto je tvoja zloba! Aká je len trpká! Preniká ti až do srdca.

Nárek proroka

¹⁹ Hruď moja, hruď moja, bolesťou sa zvíjam! Steny môjho srdca! Srdce sa mi búri, mlčať nemôžem. Veď moja duša počuje zvuk trúby, bojový pokrik. ²⁰ Skazu za skazou hlásia, lebo celá krajina je zničená. Náhle pustnú moje stany, v okamihu moje stanové závesy. ²¹ Dokedy mám hladieť na zástavu a počúvať zvuk trúby? ²² Veď hlúpy je môj ľud, nepoznáva

ma. Sú to synovia nerozumní, nechápaví. Múdri sú, keď chcú páchať zlo, ale dobro konať nevedia. ²³ Pozeral som na krajinu, no bola pustá a prázdna, na nebesá, no ich svetla nebolo. ²⁴ Pozeral som na vrchy, chveli sa a všetky kopce sa klátili. ²⁵ Pozeral som, no človeka nebolo, i všetko nebeské vtáctvo odletelo. ²⁶ Pozeral som na ovocný sad, stal sa púšťou a zrútili sa všetky jeho mestá pred Hospodinom, pred jeho páľčivým hnevom. ²⁷ Veď takto hovorí Hospodin: Celá krajina sa stane pustatinou, ale úplne ju nezničím. ²⁸ Pre toto bude žiaľť krajina a hore stmavnú nebesá, lebo som vyriekol, čo zamýšľam, neľutujem to a neodstúpim od toho. ²⁹ Pred hrmotom jazdcov a lukostrelcov uteká celé mesto, vchádzajú do húštín a vyliezajú na bralá. Všetky mestá sú opustené a niet v nich obyvateľov. ³⁰ Čo chceš robiť, ty, spustošená, že sa obliekaš do purpuru, zdobíš sa zlatým šperkom a zvýrazňuješ si oči líčidlom? Darmo sa krášliš! Tvoji milenci tebou opovrhujú, číhajú ti na život. ³¹ Veď počujem akoby výkrik rodičky akoby stonanie prvorodičky, hlas dcéry Siona, ktorá vzdychá a zalamuje rukami: Ach, beda mi, som bezmocná, vydaná vrahom napospas!

Skazenosť Jeruzalema

5 Prebehnite ulicami Jeruzalema, pozerajte, skúmajte a hľadajte po jeho námestiach, ak nájdete niekoho, kto by konal podľa práva a dodržiaval vernosť, tak mu odpustím. ² Aj keď hovoria: Akože žije Hospodin! určite prisahajú falošne. ³ Hospodin, či tvoje oči nehľadajú vernosť? Udreľ si ich, ale zostali bezcitní, ničil si ich, ale neprijali karhanie, zatvrdili sa väčšmi ako kameň a zdráhali sa obrátiť. ⁴ Ja som však povedal: Sú to len úbožiaci, prihlúpi, lebo nepoznajú cestu Hospodina, právny poriadok svojho Boha. ⁵ Zájdem k vysokopostaveným a budem s nimi hovoriť, tí predsa poznajú cestu Hospodina, právny poriadok svojho Boha. Aj tí však polámali jarmo a roztrhali povrazy.

Spustošenie krajiny

⁶ Preto ich lev z lesa pobije, vlk zo stepi ich znivočí, leopard striehne na ich mestá, každého, kto z nich vykročí, roztrhá, pretože sa rozmnožili ich hriechy a závažné sú ich zvrátenosti. ⁷ Ach, ako ti to mám odpustiť? Tvoji synovia ma opustili a prisahali na tých, čo nie sú bohovia. Sýtil som ich, oni však cudzoložili, v dome neviestky sa schádzali. ⁸ Sú to vypasené a bujné žrebce, každý erdží za ženou svojho blízkeho. ⁹ Či toto nemám potrestať — znie výrok Hospodina — a či sa na takomto národe nemám vypomstiť?

Súd

¹⁰ Vystúpte na jeho viničné terasy a ničte, ale úplne ich nezničte. Odstráňte jeho ratolesti, lebo nepatria Hospodinovi. ¹¹ Dom Izraela a dom Júdu sa mi úplne spreneverili — znie výrok Hospodina. ¹² Zapreli Hospodina a hovorili: Niet ho! Nepride na nás nešťastie, neuzrieme ani meč, ani hlad. ¹³ Proroci sú ako vietor a jeho slovo nie je v nich; tak nech sa im stane. ¹⁴ Preto takto hovorí Hospodin, Boh zástupov: Pretože hovoria takéto reči, zmením tento ľud na drevo a svoje slová v твоjich ústach na oheň, ktorý ich strávi. ¹⁵ Dom Izraela, z diaľky privediem proti tebe národ — znie výrok Hospodina —, národ vytrvalý, pradávny, národ, ktorého jazyk nepoznáš a nerozumieš, čo hovorí. ¹⁶ Jeho tulec je ako otvorený hrob, samí hrdinovia. ¹⁷ Požerie tvoju zatvu i tvoj chlieb, požerie твоjich synov i tvoje dcéry, požerie tvoje ovce i tvoj dobytok, požerie tvoje hrozno i tvoje figy, mečom dobyje tvoje opevnené mestá, na ktoré sa spoliehaš: ¹⁸ No ani v tie dni — znie výrok Hospodina — vás úplne nezničím. ¹⁹ Ak potom povedia: Prečo nám Hospodin, náš Boh, toto všetko urobil?, povedz im: Ako ste ma vy opustili a slúžili ste cudzím bohom vo svojej krajine, tak vy budete slúžiť cudzincom v krajine, ktorá vám nepatrí.

Nerozumný a lakomý národ

²⁰ Toto oznámte v Jákobovom dome a vyhláste to aj v Judsku: ²¹ Počuj toto, národ hlúpy a nerozumný! Majú oči, ale nevidia, majú uši, ale nepočujú. ²² Či sa ma nebojíte? — znie výrok Hospodina. Či sa netrasiete predou mnou? Moru som určil piesok za breh ako večnú hrádzu, ktorú neprekročí. Hoci dorážajú jeho vlny, nič nezmôžu, hoci hučia, neprekročia ju. ²³ Tento národ však má srdce vzdorovité a odbojné; odvrátili sa a odišli. ²⁴ Ani si nepomysleli: Bojme sa Hospodina, nášho Boha, ktorý v pravý čas dáva dážď, dážď jesenný i jarný, aj týždne určené na žatvu nám zachováva. ²⁵ Vaše viny to narušili, vaše hriechy vás pozbavili dobra. ²⁶ Aj v mojom ľude sa nájdu svojvoľníci, čo zhrbení striehnu ako poľovníci, stavajú osídla na chytanie ľudí. ²⁷ Ako je kôš plný vtákov, tak sú ich domy plné podvodu; preto sa zveľadili a obohatili. ²⁸ Stučneli a vypásli sa, ešte aj zlými rečami prekypujú. Súdný spor nevedú, o pravotu siroty nemajú záujem, a súdny spor chudobných neriešia. ²⁹ Či toto nemám potrestať — znie výrok Hospodina — a či sa na takomto národe nemám vypomstiť? ³⁰ Hroza a ohavnosť sa deje v krajine. ³¹ Proroci prorokujú klamstvo a kňazi vládnu na vlastnú päsť, môjmu ľudu sa to však páči. Čo urobíte, keď sa to skončí?

Súd nad Jeruzalemom

6 Utekajte, Benjamínovci, sprostred Jeruzalema! V Tekóe zatrubte na roh, nad Bét-Ke-remom zdvihnite znamenie na poplach, lebo od severu hrozí nešťastie a veľká skaza. ² Krásnu a rozmaznanú dcéru Siona zničím. ³ Prídu k nej pastieri so svojimi stádami, postavia okolo nej stany a každý vypasie svoje okolie. ⁴ Chystajte sa na boj proti nej! Povstaňte, vytiahnite na poludnie! Beda nám, lebo deň sa skláňa a večerné tieň sa predlžujú. ⁵ Povstaňte, tiahnite v noci a spustošme jej paláce! ⁶ Veď takto hovorí Hospodin zástupov: Vyruďte stromy a navšte proti Jeruzalemu násyp. Je to mesto, ktoré si zaslúži potrestanie, veď je v ňom samé násilie. ⁷ Ako zo studne vyviera voda, tak z neho vyviera zloba. Ozýva sa v ňom násilie a útlak, pred sebou mám stále chorobu a ranu. ⁸ Prijmi napomenutie, Jeruzalem, aby sa moja duša nevzdialila od teba, aby som z teba neurobil púšť, neobývanú krajinu.

Nekajúcnosť

⁹ Toto hovorí Hospodin zástupov: Ako dôkladne sa paberkuje vo vinici, tak sa stane so zvyškom Izraela. Prilož si ruku ako vinohradník na jeho výhonky. ¹⁰ Komu mám hovoriť a koho varovať, čo by ma počúval? Ucho majú neobrezané, nemôžu vnímať. Slovo Hospodina majú na posmech, nemajú v ňom záľubu. ¹¹ Naplnený som hnevom Hospodina, nevládzem ho viac držať. Vylejem ho na dieťa na ulici a na hlúchik zhromaždených mladíkov. Aj muža chytia so ženou, starca s tým, čo doplnil vek. ¹² Ich domy si poberú iní, aj polia a ženy, lebo vystriem ruku proti obyvateľom krajiny — znie výrok Hospodina. ¹³ Veď všetci, od najmenšieho až po najväčšieho, sú veľkí ziskuchtivci, od proroka až po kňaza, všetci podvádzajú. ¹⁴ Ranu môjho ľudu liečia povrchne. Hovoria: Pokoj, pokoj. Pokoja však niet. ¹⁵ Budú zahanbení, lebo sa dopúšťajú ohavnosti, vôbec sa totiž nehanbia, ani červenat sa nevedia. Preto padnú s tými, čo musia padnúť, padnú, až ich navštívim — znie výrok Hospodina.

Trvalý odboj ľudu

¹⁶ Takto hovorí Hospodin: Zastavte sa na cestách, pozerajte a skúmajte dávne chodníky. Kde je dobrá cesta, po nej choďte a nájdete odpočinok pre svoju dušu. Odpovedali však: Nepôjdeme! ¹⁷ Postavil som nad vami strážcov: Načúvajte hlasu trúby! Odpovedali však: Nebudeme načúvať! ¹⁸ Preto čujte, národy, a poznaj, pospolitosti, čo sa s nimi stane. ¹⁹ Počuj,

zem! Pozri, ja privediem na tento ľud pohromu ako ovocie ich zámerov. Veď moje slová neposlúchali a mojím zákonom opovrhli. ²⁰ Načo mi je kadidlo zo Šeby a voňavá trstina z ďalekej krajiny? Vo vašich spaľovaných obetách nemám záľubu, ani vaše obety s hostinou nemám rád. ²¹ Preto takto hovorí Hospodin: Staviam tomuto ľudu prekážky a potknú sa o ne; zahynú otcovia spolu so synmi i susedia spolu zahynú.

Nepriateľ zo severu

²² Takto hovorí Hospodin: Pozri, zo severnej krajiny prichádza ľud, od končín zeme dvíha sa veľký národ. ²³ Berú luk a oštep, sú ukrutní a nelútostní, ich hlas hučí ako more, cválajú na koňoch vystrojení ako muž do boja proti tebe, dcéra Siona. ²⁴ Počuli sme o ňom chýr, ruky nám ochabli, úzkosť nás zovrela i bolesť ako rodičku. ²⁵ Nechodte von na pole ani po ceste nekráčajte, lebo meč nepriateľa a hrôza je naokolo. ²⁶ Dcéra môjho ľudu, odej sa do vrecoviny, váľaj sa v popole, smúť ako za jedináčikom, trpko nariekaj: Náhle prišiel proti nám ničiteľ! ²⁷ Ustanovil som ťa, aby si skúšal a skúmal môj ľud, aby si spoznal a preskúšal ich cesty. ²⁸ Všetci sú vzdorovití vzbúrenci, chodia a ohovárajú, sú ako bronz a železo, všetci sú skazení. ²⁹ Mech fučí, z ohňa vypadáva olovo, tavič nadarmo taví, zločinci sa nedajú oddeliť. ³⁰ Nazývajú ich odhodným striebrom, pretože Hospodin ich odhodil.

Reč o chráme

7 Slovo, ktoré zaznelo od Hospodina Jeremiášovi: ² Postav sa do brány Hospodinovho domu a oznám tam toto slovo. Povedz: Počujte slovo Hospodina, všetci Júdovci, ktorí cez tieto brány prichádzate klaňať sa Hospodinovi. ³ Takto hovorí Hospodin zástupov, Boh Izraela: Napravte svoje cesty a svoje skutky, aby som vás mohol nechať bývať na tomto mieste. ⁴ Nespoliehajte sa však na takéto klamlivé reči: Hospodinov chrám, Hospodinov chrám, Hospodinov chrám je toto! ⁵ Ak skutočne napravíte svoje cesty a skutky, ak naozaj budete uplatňovať právo medzi ľuďmi, ⁶ ak nebudete utláčať cudzinca, sirotu a vdovu, ak nebudete na tomto mieste prelievať nevinnú krv a ak nebudete chodiť za cudzími bohmi na vlastnú škodu, ⁷ potom vás nechám bývať na tomto mieste, v krajine, ktorú som dal vašim otcom od vekov naveky. ⁸ Lenže vy sa spoliehate na klamlivé slová, ktoré neprinesú úžitok. ⁹ Či chcete kradnúť, vraždiť, falošne prisahať, páliť Baalovi kadidlo a behať za cudzími bohmi, ktorých nepoznáte, ¹⁰ a potom prísť a postaviť sa pred mňa v tomto dome, ktorý sa nazýva mojím menom, a hovoriť: Sme v bezpečí!, len aby ste mohli naďalej robiť všetky tieto ohavnosti? ¹¹ Či tento dom, ktorý sa nazýva mojím menom, je vo vašich očiach pelech lotrov? Ja sám som to videl, znie výrok Hospodina. ¹² Chodte len na moje miesto, ktoré je v Šile, kde som predtým pripravil príbytok pre svoje meno, a pozrite, čo som z neho urobil pre zločinnosť môjho ľudu, Izraela. ¹³ Teraz však, pretože ste robili všetky tieto skutky, znie výrok Hospodina, keď som k vám neustále hovoril, nepočúvali ste, a keď som vás volal, neodpovedali ste, ¹⁴ naložím s týmto domom, ktorý sa nazýva mojím menom a na ktorý sa vy spoliehate, s miestom, ktoré som dal vám a vašim otcom, ako som naložil so Šilom. ¹⁵ Odožením vás spreď seba, ako som odohnal všetkých vašich bratov, celé potomstvo Efrajima.

Uctievanie Kráľovnej nebies

¹⁶ Ty sa však neprihováraš za tento ľud, nevysielaj za nich prosby a modlitby, neobracaj sa, lebo ťa nevypočujem. ¹⁷ Či nevidíš, čo robia po judských mestách a po uliciach Jeruzalema? ¹⁸ Deti zbierajú drevo, otcovia zakladajú oheň, ženy miesia cesto na koláče pre Kráľovnú nebies. Pripravujú nápojové obety cudzím bohom, aby ma zarmucovali. ¹⁹ Urážajú mňa? — znie výrok Hospodina. — Nerobia hanbu skôr sami sebe? ²⁰ Preto takto hovorí Pán,

Hospodin: Môj hnev a moje rozhorčenie vylejem na toto miesto, na ľudí, na dobytok, na stromy poľa a plody zeme; bude horieť a nevyhasne.

Poslušnosť, nie obety

²¹ Takto hovorí Hospodin zástupov, Boh Izraela: Hromadte spaľované obety na obety s hostinou a jedzte mäso. ²² Vaším otcom som nehovoril ani neprikazoval vtedy, keď som ich vyviedol z Egypta, o spaľovaných obetách a obetách s hostinou. ²³ Dal som im iba tento príkaz: Poslúchajte môj hlas a budem vaším Bohom a vy budete mojim ľudom. Kráčajte po každej ceste, ktorú vám prikazujem, aby sa vám dobre vodilo. ²⁴ Oni ma však nepočúvali, neboli ochotní zbystriť sluch, vzdorovito kráčali vo svojom zlom zmýšľaní a obrátili sa ku mne chrbtom, a nie tvárou. ²⁵ Odo dňa, keď vaši otcovia vyšli z Egypta, neustále až podnes som k nim posielal svojich služobníkov, prorokov, ²⁶ ale nepočúvali ma a neboli ochotní zbystriť sluch, zatvrdili si šíju a boli horší ako ich otcovia. ²⁷ Keď im povieš všetky tieto slová, nebudú ťa počúvať, ak na nich zavolaš, neodpovedia ti. ²⁸ Povedz im teda: Toto je národ, ktorý neposlúcha Hospodina, svojho Boha, ani nie je ochotný prijať výstrahu. Zahynula vernosť a vytratila sa z ich úst.

Zločin modlárstva

²⁹ Ostrihaj si vlasy a odhod' ich, na holiach zaspievaj žalospev! Hospodin zavrhol a odhodil pokolenie, na ktoré sa hnevá. ³⁰ Veď Júdovci robili, čo sa mi nepáči — znie výrok Hospodina. Svoje ohavnosti umiestnili v dome, ktorý sa nazýva mojim menom, aby ho poškvrnili. ³¹ Vybudovali obetnú výšinu Tófet, ktorá je v údolí Ben-Hinnóm, aby tam mohli páliť svojich synov a dcéry ohňom, čo som im neprikázal, čo mi ani na myseľ neprišlo. ³² Preto prídu dni — znie výrok Hospodina —, že už sa nebude hovoriť Tófet ani údolie Ben-Hinnóm, ale Údolie vraždenia a v Tófete sa bude pochovávať pre nedostatok miesta. ³³ Mŕtvolý tohto ľudu budú pokrmom nebeských vtákov a poľnej zveri a nebude nikoho, kto by ich odplašil. ³⁴ Odstránim z miest Júdu a z jeruzalemských ulíc hlas radosti a hlas veselosti, hlas ženícha a hlas nevesty, a krajina sa stane rumoviskom.

8 V tom čase — znie výrok Hospodina — vyberú kosti ľudských kráľov, kosti kniežat, kosti kňazov, kosti prorokov, kosti obyvateľov Jeruzalema z ich hrobov ² a rozložia ich pred slnkom, mesiacom a celým nebeským zástupom, ktoré milovali, ktorým slúžili, s ktorými chodili, ktorých sa vypytovali a ktorým sa klaňali. Nepozbierajú ich, ani nepochovávajú, poslúžia ako hnoj na pole. ³ Milšia bude smrť ako život všetkým zvyškom, ktoré zostanú z tohto zločinného rodu, na každom mieste, kam ich vyženiem — znie výrok Hospodina zástupov.

Nenapraviteľný ľud

⁴ Povieš im: Takto hovorí Hospodin: Ak niekto padne, či nevstane? Ak sa niekto odvráti, či sa nevráti späť? ⁵ Prečo sa tento ľud, odpadnutý Jeruzalem, sústavne odvracia? Pridržiavajú sa klamstva a zdráhajú sa obrátiť. ⁶ Načúval som a počul som: Nehovoria pravdu, nikto neľutuje svoj zločin, aby povedal: Čo som to urobil? Každý beží ďalej ako kôň, ktorý sa ženie do boja. ⁷ Aj bocian pod nebom pozná svoj čas; hrdlička, lastovička a žeriav dodržiavajú čas svojho príchodu, ale môj ľud nepozná Hospodinov právny poriadok. ⁸ Ako môžete povedať: Múdri sme a zákon Hospodina máme? Lenže na lož ho mení ľživé pero pisárov. ⁹ Mudrci budú zahanbení, predesení a chytia ich. Opovrhli slovom Hospodina, akú múdrosť to majú? ¹⁰ Preto ich ženy vydám iným, ich polia dobyvateľom, veď od najmenšieho až po najväčšieho všetci sú veľkí ziskuchtivci, od proroka až po kňaza, všetci podvádzajú. ¹¹ Ranu dcéry môjho ľudu liečia ľahkovážne. Hovoria: Pokoj, pokoj. Pokoja však niet. ¹² Budú

zahanbení, lebo sa dopúšťajú ohavnosti, vôbec sa totiž nehanbia, ani červenať sa nevedia. Preto padnú s tými, čo musia padnúť, padnú, až ich navštívim — znie výrok Hospodina. ¹³ Chcem obrať ich úrodu — znie výrok Hospodina —, niet však hrozna na viniči, ani fig na figovníku, ešte mu aj lístie uvädlo. Vydám ich tým, ktorí tadiaľ prechádzajú.

Strašný súd

¹⁴ Prečo sedíme? Zhromaždíme sa, poďme do opevnených miest, aby sme tam zahynuli! Veď Hospodin, náš Boh, nás zničí a napojí nás jedovatou vodou, lebo sme sa prehrešili proti Hospodinovi. ¹⁵ Čakáme na pokoj, dobra však niet, na čas uzdravenia, ale tu je hrôza. ¹⁶ Od Dánu počuť fŕkanie koní, erdzanie jeho mocných tátošov otriasa celou zemou. Prídu a vyžerú celú krajinu, to, čoho je plná, mesto i jeho obyvateľov. ¹⁷ Pošlem proti vám hadov, vretenice, na ktoré neúčinkuje zaklínanie, a budú vás štípať — znie výrok Hospodina.

Žiaľ proroka

¹⁸ Zmocňuje sa ma neliečiteľný žiaľ, moje srdce je choré. ¹⁹ Dcéra môjho ľudu volá o pomoc z ďalekej krajiny: Či nie je Hospodin na Sione? Či nie je na ňom jeho Kráľ? Prečo ma len popudzovali svojimi modlami a cudzími ničotami? ²⁰ Prešla žatva, pominulo leto, ale my nie sme zachránení! ²¹ Pre rany dcéry môjho ľudu som zronený, smútim, hrôza sa ma zmocňuje. ²² Či niet balzamu v Gileáde? Niet tam azda lekára? Prečo niet uzdravenia pre dcéru môjho ľudu? ²³ Kiežby som mal hlavu plnú vody a moje oko bolo prameňom slz, aby som mohol oplakávať vo dne i v noci pobitých dcéry môjho ľudu.

9 Kiežby som mal na púšti prístrešie, kde nocujú pútnici, aby som mohol opustiť svoj ľud a odísť od neho. Veď všetci sú cudzoložníci a zberba zradcov. ² Napínajú si jazyk ako luk, klamstvo, nie však vernosť, zavládlo v krajine. Páchajú jeden zločin za druhým, mňa však neuznávajú — znie výrok Hospodina. ³ Každý nech sa chráni pred svojim blížnym, nedôverujte ani svojmu bratovi, lebo každý brat je zbabelý podvodník a každý priateľ prichádza a ohovára. ⁴ Všetci sa navzájom podvádžajú, nehovoria pravdu, učia svoj jazyk hovoriť lož, vyčerpávajú sa zvrátenosťou. ⁵ Tvoj príbytok je uprostred podvodu. Pri podvádzaní o mne nechcú vedieť — znie výrok Hospodina. ⁶ Preto takto hovorí Hospodin zástupov: Hľa, ja ich tavím a skúmam, veď akože mám konať zoči-voči ich zločinnosti? ⁷ Ich jazyk je smrtiaci šíp, ich ústa hovoria leš. Pokoj, hovorí niekto priateľovi, v srdci však chystá úklad. ⁸ Či ich nemám za to potrestať — znie výrok Hospodina —, azda sa nemám pomstiť na takomto národe?

Žalospev

⁹ Plačem a bedákam nad vrchmi a nad pastvinami púšte žalostím, nikto tade neprejde, lebo sú vypálené, nepočuť hlas stád, od nebeských vtákov až po dobytok, všetko sa rozpŕchlo, odišlo. ¹⁰ Jeruzalem obrátim na rumovisko, na príbytok šakalov. Z judských miest urobím neobývanú pustatinu. ¹¹ Kto je taký múdry, že si to vezme k srdcu a oznámi, čo mu hovorili ústa Hospodina? Prečo hynie krajina ako vypálená púšť, cez ktorú nikto neprejde? ¹² Hospodin povedal: Pretože opustili môj zákon, ktorý som im dal, neposlúchali ma a nešli za mnou, ¹³ išli však za svojim zatvrdeným srdcom a za baalmi, čomu ich príučali ich otcovia, ¹⁴ preto Hospodin zástupov, Boh Izraela, hovorí toto: Hľa, nakŕmim tento ľud palinou a napojím ich otrávenou vodou. ¹⁵ Rozptýlim ich medzi národy, ktoré nepoznajú oni ani ich otcovia, a pošlem na nich meč, dokiaľ ich nevyhubím. ¹⁶ Takto hovorí Hospodin zástupov: Uvažujte a zavolajte nariekajúce ženy, nech prídu a po najmúdrejšie pošlite, aby prišli. ¹⁷ Nech sa ponáhľajú a nad nami nariekajú, nech naše oči ronía slzy a nech kvapká voda spod našich mihalníc. ¹⁸ Veď nárek počuť zo Siona: Akí sme zničení a veľmi zahanbení!

Krajinu musíme opustiť, naše príbytky sú vyvrátené. ¹⁹ Počujte, ženy, slovo Hospodina, vaše uši nech prijímajú slová jeho úst. Naučte svoje dcéry nariekať a každá svoju priateľku žalostiť. ²⁰ Veď smrť vchádza cez naše okná, vniká do našich palácov, kynozí deti z ulice a mladíkov z námestí. ²¹ Vrav: Takto znie výrok Hospodina: Ľudské mŕtvolý ako hnoj padajú na pole, ako snop za žencom a nikto ich nezbiera. ²² Takto hovorí Hospodin: Múdry nech sa nechváli svojou múdrosťou, silák nech sa nehonosí svojou silou a boháč svojim bohatstvom. ²³ Kto sa však chváli, nech sa chváli tým, že je rozumný a pozná mňa, lebo ja som Hospodin, ktorý uskutočňuje milosrdenstvo, právo a spravodlivosť na zemi, veď v tom mám záľubu, znie výrok Hospodina. ²⁴ Hľa, blíži sa čas — znie výrok Hospodina —, keď potrestám všetkých, ktorí, hoci sa dávajú obrezať, predsa sú neobrezaní: ²⁵ Egypt, Júdu, Edom, Ammónčanov, Moáb a všetkých, ktorí si strihajú sluchy a bývajú na púšti, pretože všetky tieto národy vlastne sú neobrezané, aj celý dom Izraela, keďže nemajú obrezané srdce.

Proti modlárstvu

10 Počujte slovo, ktoré hovorí Hospodin, Boh domu Izraela: ² Takto hovorí Hospodin: Nepriúčajte sa ceste národov a nebeských znamení sa neľakajte, lebo ich sa ľakajú národy. ³ Veď modly národov sú márnosťou. Je to iba drevo, sekerou zoťaté v lese, dielo vytvorené rukou umelca. ⁴ Zdobia ich striebrom a zlatom, upevňujú ich klincami a kladivami, aby sa neknísali. ⁵ Sú ako strašiak na uhorkovom poli, nehovoria a musia ich nosiť, lebo nechodia. Nebojte sa ich, pretože nemôžu škodiť, no ani dobro nevládsu konať. ⁶ Nikto nie je ako ty, Hospodin, ty si veľký, veľká je moc tvojho mena. ⁷ Kto by sa ťa nebál, Kráľ národov? Áno, teba sa treba báť, lebo nik sa ti nevyrovná spomedzi všetkých mudrcov národov vo všetkých kráľovstvách. ⁸ Všetci sú hlúpi a pochabí, dajú sa usmerňovať márnosťami, čírym drevom, ⁹ tepaným striebrom, dovezeným z Taršíša, a zlatom z Ufázu, dielom rúk remeselníka a zlievača, odetým do červeného a fialového purpuru. Veď to všetko je dielo zručných umelcov. ¹⁰ No Hospodin je pravý Boh, on je živý Boh a večný Kráľ. Pred jeho hnevom trasie sa zem, národy nevydržia jeho zlosť. ¹¹ Takto budete o nich hovoriť: Bohovia, ktorí nestvorili nebesá a zem, sa stratia zo zeme i spod nebies. ¹² Svojou mocou stvoril zem, svojou múdrosťou vytvoril svet a svojou rozumnosťou rozpál nebesá. ¹³ Keď sa ozve jeho hromový hlas, zahučia vody na nebesiach a od končín zeme dvíha oblaky, k dažďu vrhá blesky a zo svojich komôr vypúšťa vietor. ¹⁴ Každý človek je hlúpy, bez rozumu, každý zlievač model vyšiel na posmech, lebo jeho modly sú klam a ducha v nich niet. ¹⁵ Sú ničotou a výtvorom na posmech a v čase, keď ich postihne trest, budú zničené. ¹⁶ Údel Jáкова nie je takýto, ním je Stvoriteľ všetkého a Izrael je jeho vlastným kmeňom, Hospodin zástupov je jeho meno.

Súd a ponosa

¹⁷ Pozbieraj svoj uzlík zo zeme, obyvateľka obliehaného mesta. ¹⁸ Veď takto hovorí Hospodin: Tentoraz ako z praku vymrštím obyvateľov krajiny, dopustím na nich úzkosť, aby ma našli. ¹⁹ Beda mi, som dokaličený, moja rana je bolestivá. Ja som povedal: To je moja choroba, znesiem ju. ²⁰ Môj stan je spustošený, všetky povrazy sú roztrhané. Synovia ma opustili, niet ich. Niet toho, kto by mi stan znova postavil a rozvinul moje plachty. ²¹ Pastieri boli hlúpi a Hospodina nehládali, preto ani nemali úspech a všetky ich stáda sú rozohnané. ²² Čuj, prichádza akási správa, veľké dunenie zo severnej krajiny, aby judské mestá boli premenené na púšť, na brloh šakalov. ²³ Viem, Hospodin, že človek nemá v moci svoju cestu, že nikto, kto chodí, neusmerňuje svoje kroky. ²⁴ Karhaj ma, Hospodin, ale mierne, nie vo

svojom hneve, aby si ma nezničil. ²⁵ Svoj pálcivý hnev vylej na národy, ktoré ťa nepoznajú, a na pokolenia, ktoré nevzývajú tvoje meno. Veď vyjedali Jáкова, vyjedali ho, zničili ho a spustošili jeho nivy.

Porušenie zmluvy

11 Slovo, ktoré zaznelo od Hospodina Jeremiášovi: ² Čujte slová tejto zmluvy, hovorte ľuďom Judska a obyvateľom Jeruzalema. ³ Takto hovorí Hospodin, Boh Izraela: Prekliaty je človek, ktorý neposlúcha slová tejto zmluvy, ⁴ ktorú som dal vašim otcom v čase, keď som ich vyviedol z Egypta, zo železnej pece. Vtedy som povedal: Poslúchajte môj hlas, robte všetko, čo som vám prikázal, a budete mojím ľuďom a ja budem vašim Bohom. ⁵ Tak splním prísahu, ktorou som sa zaviazal vašim otcom, že im dám krajinu, ktorá oplyva mliekom a medom, ako je to dnes. Vtedy som odpovedal: Amen, Hospodin! ⁶ Potom mi Hospodin povedal: Rozhlás všetky tieto slová v judských mestách a na uliciach Jeruzalema. Tam povieš: Počúvajte slová tejto zmluvy a zachovávajúte ich. ⁷ Veď som veľmi prízvukoval vašim otcom, a to vtedy, keď som ich vyviedol z Egypta, a až po tento deň som stále zdôrazňoval toto: Poslúchajte môj hlas! ⁸ Oni však nepočúvali, ani nezbystrili sluch, ale každý kráča v tvrdosti svojho zlého srdca. Splním na nich všetky slová tejto zmluvy, ktorú som im dal, aby ju zachovávali, ale nerobili tak. ⁹ Hospodin mi povedal: U Júdovcov a obyvateľov Jeruzalema sa zistilo sprisahanie. ¹⁰ Vrátili sa k hriechom dávnych otcov, odpreli poslúchať moje slová, ba chodili za inými bohmi, aby im slúžili. Dom Izraela a dom Júdu porušili zmluvu, ktorú som uzavrel s ich otcami. ¹¹ Preto takto hovorí Hospodin: Zošlem na nich nešťastie, pred ktorým nebudú môcť uniknúť, potom budú ku mne volať, ale nevypočujem ich. ¹² Judské mestá a obyvatelia Jeruzalema pôjdu a budú volať o pomoc bohov, ktorým pálili kadidlo; tí ich však v čase nešťastia nezachránia. ¹³ Koľko je tvojich miest, toľko je tvojich bohov, Júda, a koľko je ulíc v Jeruzaleme, toľko oltárov ste postavili Hanbe, oltárov na pálenie kadidla Baalovi. ¹⁴ Ty však nepros za tento ľud, nepredkladaj zaň prosbu ani modlitbu, lebo keď budú ku mne volať vo svojom nešťastí, nevypočujem ich. ¹⁵ Čo chce môj miláčik v mojom dome, kde iba úklady strojí? Či sľuby a posvätné mäso odstránia tvoje nešťastie, že opäť budeš môcť plesať? ¹⁶ Zelenou olivou, okrášlenou krásnym ovocím pomenoval ťa Hospodin. V hukote veľkej búrky zapálil na nej oheň a spálil jej vetvy. ¹⁷ Hospodin zástupov, ktorý ťa zasadil, pohrozil ti nešťastím pre zlo domu Izraela a domu Júdu, ktorého sa dopúšťali, aby mňa urážali, a pálili kadidlo Baalovi.

Úklady rodákov

¹⁸ Hospodin ma poučil a pochopil som to, keď mi ukázal ich skutky. ¹⁹ Bol som ako krotký baránok vedený na zabitie, ani som nevedel, že stroja proti mne úklady: Zničme strom v jeho miazge, vykoreňme ho zo zeme živých, aby sa nespomínalo jeho meno. ²⁰ Hospodin zástupov, ty súdiš spravodlivo a skúmaš obličky i srdce. Kiežby som uvidel tvoju pomstu na nich, veď tebe som postúpil svoj spor. ²¹ Preto takto hovorí Hospodin ľuďom v Anatóte, ktorí číhajú na môj život a pritom hovoria: Neprorokuj v mene Hospodina a nezomrieš našou rukou. ²² Preto takto hovorí Hospodin zástupov: Veru, navštívim ich. Mladíci pomrú mečom, ich synovia a dcéry zas pomrú hladom. ²³ Nezostane z nich ani zvyšok, lebo privediem nešťastie na ľudí v Anatóte v roku ich navštívenia.

12 Hospodin, ty si v práve, keď sa s tebou súdim. Predsa chcem s tebou hovoriť o práve. Prečo je úspešná cesta svojvoľných? Všetci, ktorí sa dopúšťajú nevery, si žijú pokojne. ² Zasadil si ich, už sa zakorenili, rástli a priniesli aj ovocie. Si blízky ich ústam,

ale ďaleký ich srdcu. ³ Ty však, Hospodin, poznáš ma i vidíš, skúmaš, aké je moje srdce voči tebe. Veď ich ako stádo na zabitie a posväť ich pre deň zabíjania. ⁴ Dokedy bude smútiť krajina a vädnúť zeleň všetkých polí? Pre zlobu jej obyvateľov hynú zvieratá i vtáctvo, lebo hovoria: Nevidí našu budúcnosť.

Hospodinova odpoveď

⁵ Keď ťa už beh s pešiakmi unavuje, ako sa do toho pustíš s koňmi? Keď si trúfaš iba v pokojnej krajine, čo budeš robiť v húštine Jordánu? ⁶ Veď aj tvoji bratia, dom tvojho otca, aj tí sa odvrátili od teba a veľmi kričia za tebou. Never im, aj keď privetivo hovoria k tebe. ⁷ Opustil som svoj dom, zavrhol som svoje dedičstvo. Vydal som miláčika svojej duše do rúk jeho nepriateľov. ⁸ Moje dedičstvo sa ku mne správa ako lev v lese; pozdvihlo proti mne svoj hlas, preto ho nenávidím. ⁹ Moje dedičstvo je strakatý vták, dravci sú okolo neho. Nože, zhromaždíte všetku poľnú zver, podte k žrádlu. ¹⁰ Mnohí pastieri mi zničili vinicu, pošliapali mi dedičstvo, môj rozkošný podiel obrátili na zničenú púšť. ¹¹ Obrátili ju na púšť, smúti predou mnou spustošená, celá krajina je zničená, nikto si to však neberie k srdcu. ¹² Na všetky holé kopce na púšti prichádzajú ničitelia, lebo Hospodin má meč, ktorý požiera od jedného konca zeme po druhý. Nič živé nezostane na pokoji. ¹³ Siali pšenicu, ale žali trnie, namáhali sa, ale nič nezískali. Vyšli na posmech so svojou úrodou pre planúci hnev Hospodina.

Proti zlým susedom Júdsk

¹⁴ Takto hovorí Hospodin: O všetkých zlých susedoch, ktorí siahli na dedičstvo, ktoré som dal svojmu ľudu, Izraelu, vravím: Vytrhnem ich z ich krajiny a Júdov dom vytrhnem spomedzi nich. ¹⁵ Keď ich vytrhnem, znova sa zľutujem nad nimi a každého vrátim k jeho dedičstvu, každého do jeho krajiny. ¹⁶ Potom, až sa priučia cestám môjho ľudu a budú prisahať na moje meno — akože žije Hospodin — tak ako oni naučili môj ľud prisahať na Baala, vyrastú uprostred môjho ľudu. ¹⁷ Ak však nebudú počúvať, ten ľud určite vykorením a zničím — znie výrok Hospodina.

Podobenstvo o opasku

13 Takto mi povedal Hospodin: Choď, kúp si ľanový opasok a polož si ho na bedrá, ale nedaj ho do vody. ² Kúpil som si teda opasok podľa Hospodinovho slova a položil som si ho na bedrá. ³ Potom mi zaznelo slovo Hospodina po druhý raz takto: ⁴ Vezmi si opasok, ktorý si si kúpil a máš ho na bedrách, vstaň, choď k Eufratu a tam ho ukry v skalnej trhlíne. ⁵ Šiel som, ukryl som ho pri Eufrate, ako mi prikázal Hospodin. ⁶ Po uplynutí mnohých dní mi Hospodin povedal: Vstaň, choď k Eufratu a vezmi odtiaľ opasok, ktorý som ti ta prikázal ukryť. ⁷ Šiel som teda k Eufratu, vyhrabal som opasok a vzal z miesta, kde som ho ukryl. Opasok už bol skazený, nebol na nič. ⁸ Vtedy prehovoril ku mne Hospodin: ⁹ Takto hovorí Hospodin: Rovnako pokazím pýchu Júdu a veľkú pýchu Jeruzalema. ¹⁰ Tento zlý národ, ktorý sa zdráha počúvať moje slová a so zatvrdnutým srdcom chodí za cudzími bohmi, aby im slúžil a klaňal sa im, dopadne ako tento opasok, ktorý nie je súci na nič. ¹¹ Veď ako sa vinie opasok na bedrách muža, tak som privinul celý dom Izraela a celý dom Júdu — znie výrok Hospodina —, aby bol mojím ľuďom, slávou môjho mena, mojím cieľom, mojou ozdobou, ale neposlúchli.

Podobenstvo o džbánoch

¹² Povedz im tieto slová: Takto hovorí Hospodin, Boh Izraela: Každý džbán sa naplní vínom. Nato ti povedia: Či nevieme, že každý džbán sa naplní vínom? ¹³ Povedz im: Takto hovorí Hospodin: Hľa, ja uvediem do opitosti všetkých obyvateľov tejto krajiny, kráľov,

ktorí sedia na Dávidovom tróne, kňazov a prorokov i všetkých obyvateľov Jeruzalema. ¹⁴ Roztľčiem ich, muža o muža, otcov i synov spolu — znie výrok Hospodina. Bez ohľadu, bez zhovievavosti, bez ľútosti ich zničím.

Proti pýche

¹⁵ Počúvajte, zbystrite sluch, nevystatujte sa, pretože takto hovorí Hospodin: ¹⁶ Vzdajte Hospodinovi, svojmu Bohu, chválu, kým sa nezotmie a kým vám nohy nenarazia na vrchy v súmraku. Budete čakať na svetlo, zmení ho však na tmú, urobí ho temnotou. ¹⁷ Ak toto neposlúchnete, v skrytosti bude plakať moja duša a pre vašu pýchu bude usedavo nariekať, moje oči budú roniť slzy, lebo Hospodinovo stádo je v zajatí.

Zajatie Judska

¹⁸ Povedz kráľovi a kráľovnej: Posadte sa nižšie, pretože vám z hlavy spadne vaša nádherná koruna. ¹⁹ Mestá juhu sú uzavreté, nikto ich neotvorí. Odveľú celé Judsko, odveľú úplne.

Zajatie — trest za hriech

²⁰ Pozdvihnite zrak a hľadte na tých, čo prichádzajú zo severu! Kdeže je stádo, ktoré ti bolo zverené, tvoje nádherné ovce? ²¹ Čo povieš, keď sa ti stane, že nad tebou ustanovia za pohlavárov tých, ktorých si sama učila? Či ťa nezachvátia bolesti rodičky? ²² Ak si povieš: Prečo ma toto postihlo? Pre tvoj veľký hriech zdvihli ti sukne, spôsobili ti násilie. ²³ Či môže Kúšijec zmeniť farbu svojej kože a leopard svoje škvrny? Ako dokážete konať dobro vy, navyknutí na zlobu? ²⁴ Rozožiením ich ako plevy, ktoré poletujú vo vetre z púšte. ²⁵ Toto je tvoj lós, tvoj podiel, ktorý som ti vymeral — znie výrok Hospodina —, lebo si na mňa zabudla a spoliehala si sa na klamstvo. ²⁶ Ja ti však tvoju sukňu vyhrniem na tvár, aby bolo vidieť tvoju hanbu, ²⁷ tvoje cudzoložstvo, tvoje erdzania, tvoje hanebné smilstvá! Na kopcoch, na poli videl som tvoje ohavnosti. Beda ti, Jeruzalem, že sa nechceš očistiť! Ako dlho to ešte potrvá?

Veľké sucho

14 Slovo, ktoré povedal Hospodin Jeremiášovi o suchu: ² Smúti Júda, tí, čo sú v jeho bránach, sú unavení a sedia v smútku na zemi. Ozýva sa bolestný výkrik Jeruzalema. ³ Ich vznešení ľudia poslali sluhov po vodu, tí šli k cisternám, vodu nenašli a vrátili sa s prázdnyimi nádobami. Sú zahanbení a potupení, zahalujú si hlavy, ⁴ pretože pôda je popraskaná, lebo nebolo dažďa v krajine; roľníci sú zahanbení, zahalujú si hlavy. ⁵ Aj jelenica na poli rodí, no opúšťa mláďa, lebo niet zelene. ⁶ Divé osly stoja na holiach, lapajú vzduch ako šakaly. Oči im hasnú, lebo niet zelenej potravy. ⁷ Ak naše viny hovoria proti nám, konaj, Hospodin, kvôli svojmu menu. Veď mnoho je našich odvrátení, ktorými sme sa prehešili proti tebe. ⁸ Nádej Izraela, jeho záchranca v čase úzkosti, prečo si v krajine ako cudzinec, ako pútnik, čo sa uchýli na noc? ⁹ Prečo si ako zastrašený človek, ako silák, ktorý nevládze zachrániť? Hospodin, ty si medzi nami, voláme sa podľa tvojho mena, neopúšťaj nás! ¹⁰ Takto hovorí Hospodin o tomto ľude: Radi sa potulujú, nohy si nešetria. Hospodin nemá v nich záľubu, teraz si spomenul na ich vinu a trestá ich hriechy.

Proti falošným prorokom

¹¹ Hospodin mi povedal: Neprihováraj sa za dobro tohto ľudu! ¹² Keď sa budú postiť, nevy počujem ich prosbu, keď prinesú spaľovanú alebo pokrmovú obeť, neoblúbim si ich. Znivočím ich mečom, hladom a morom. ¹³ Povedal som: Ach, Pane, Hospodin, proroci im hovoria: Neuvidíte meč, nepostihne vás hladomor, lebo vám dám pravý pokoj na tomto mieste. ¹⁴ Hospodin mi odpovedal: Proroci v mojom mene prorokujú lož. Neposlal som ich, nič som im neprikázal ani som k nim nehovoril. Prorokujú vám falošné videnie, ni-

čomné veštenie a výmysly svojho srdca. ¹⁵ Preto Hospodin hovorí o prorokoch, ktorí prorokujú v jeho mene: Hoci som ich neposlal, hovoria: Meč a hlad nebudú v tejto krajine. Títo proroci zahynú mečom a hladom. ¹⁶ Ľudí, ktorým oni prorokujú, postihne hlad a meč, budú pohodení na uliciach Jeruzalema a nebude nikoho, kto by ich pochoval, ani ich ženy, synov a dcéry. Ich zlobu vylejem na nich.

Prorokov žiaľ

¹⁷ Povieš im túto reč: Moje oči ronía slzy a slzia v noci i vo dne, pretože pannu, dcéru môjho ľudu, postihla veľká skaza, veľmi bolestná rana. ¹⁸ Ak vyjdem na pole, hľa, prebodnutí mečom; ak vojdem do mesta, hľa, muky od hladu! Veď prorok i kňaz chodia bezradne po krajine.

Žiaľ ľudu

¹⁹ Azda si celkom zavrhol Júdu alebo sa tvojej duši zošklivil Sion? Prečo si nás zbíl a niet pre nás uzdravenia? Čakáme na pokoj, dobra však niet, na čas uzdravenia, ale tu je hrôza.

²⁰ Poznáme, Hospodin, svoju vinu, zlobu našich otcov, veď sme hrešili proti tebe. ²¹ Nezarvni nás pre svoje meno, neznevažuj trón svojej slávy! Pamätaj na svoju zmluvu s nami a nezruš ju! ²² Či sú medzi ničotnými modlami národov také, ktoré dávajú dážď? Alebo dajú nebesia pršky? Či nie si to ty, Hospodin, Bože náš? V teba dúfame, lebo ty si utvoril toto všetko.

Neodvratná záhuba

15 Hospodin mi povedal: Aj keby stál predou mnou Mojžiš a Samuel, tomuto ľudu nebudem naklonený. Pošli ich preč odo mňa, nech odídu. ² Ak sa ťa spýtajú: Kam pôjdeme? Odpovieš im: Takto hovorí Hospodin: Kto si zaslúži smrť, na smrť, kto si zaslúži meč, pod meč, kto si zaslúži hladomor, na smrť hladom, kto si zaslúži zajatie, do zajatia. ³ Štyri veci privediem proti vám — znie výrok Hospodina: meč, aby zabíjal, psy, aby trhali, nebeské vtáky a zver zeme, aby žrali a ničili. ⁴ Urobím ich postrachom pre všetky kráľovstvá zeme za to, čo judský kráľ Menaše, syn Chizkiju, popáchal v Jeruzaleme. ⁵ Kto sa zmiluje nad tebou, Jeruzalem? Kto ťa bude ľutovať? Kto sa k tebe vráti opýtať sa: Ako sa máš? ⁶ Ty si ma odvrhol — znie výrok Hospodina —, obrátil si sa mi chrbtom. Preto vystriem ruku proti tebe, zničím ťa, lebo ma zunovalo zľutúvať sa. ⁷ Budem ich previevať vejačkou v bránach krajiny. Pozbavím ich detí, znivočím svoj ľud, nevrátili sa zo svojich ciest. ⁸ Ich vdov bude viac ako piesku pri mori, proti matkám mladíkov privediem ničiteľa napoludnie, náhle na nich uvalím hrôzu a zdesenie. ⁹ Uvädne sedemnásobná rodička, vydýchne dušu, ešte počas dňa zájde jej slnko, zahanbená bude a potupená. Čo z nich zvýši, to vydám meču pred ich nepriateľmi — znie výrok Hospodina.

Žaloby proroka

¹⁰ Beda mi, matka moja, že si ma porodila, muža škriepok a muža hádok pre celú krajinu. Nepožičiaval som ani pôžičku neprijímal, všetci ma však preklínajú. ¹¹ Naozaj, Hospodin, či som ti dobre neslúžil? Či som ťa úpenlivo neprosil v čase nešťastia a úzkosti i za nepriateľa? ¹² Či možno zlámať železo, železo zo severu, a bronz? ¹³ Tvoj majetok a tvoje poklady dám na lúpenie bez náhrady za všetky tvoje hriechy na celom tvojom území. ¹⁴ Urobím ťa otrokom tvojich nepriateľov v krajine, ktorú nepoznáš, lebo môj hnev sa rozpálil a blčí proti vám. ¹⁵ Ty to vieš, Hospodin, pamätaj na mňa a navštív ma, pomsti sa za mňa na mojich nepriateľoch, pre svoju zhovievavosť nedaj ma uchvátiť, vedz, že pre teba znášam potupu. ¹⁶ Našli sa tvoje slová a zjedol som ich, tvoje slová sú mi rozkošou a radostou srdca, veď sa nazývam tvojím menom, Hospodin, Bože zástupov. ¹⁷ Nevysedávam v kruhu

rozjarených, aby som plesal. Pred tvou rukou sedím osamelý, lebo si ma naplnil svojím hnevom. ¹⁸ Prečo má byť moja bolesť trvalá, moja rana nevyliciteľná a nechce sa zahojiť? Či chceš byť pre mňa klamným potokom, ktorého voda je nespoľahlivá? ¹⁹ Preto takto hovorí Hospodin: Ak sa obrátiš ku mne, navrátim ťa k sebe, budeš stáť pred mnou, ak budeš oddeľovať vzácne od bezcenného, budeš akoby mojimi ústami. Oni nech sa obrátia k tebe, ale ty sa neobracaj k nim! ²⁰ Urobím ťa pre tento ľud pevnou bronzovou hradbou. Budú proti tebe bojovať, ale nepremôžu ťa, lebo ja som s tebou, aby som ťa zachránil a oslobodil — znie výrok Hospodina. ²¹ Vyslobodím ťa z ruky zločincov a vykúpim ťa z ruky ukrutníkov.

Jeremiáš — obraz nešťastného národa

16 Potom mi zaznelo slovo Hospodina takto: ² Nevezmi si manželku, nemaj synov ani dcéry na tomto mieste. ³ Takto hovorí Hospodin o synoch a dcérach narodených na tomto mieste, aj o matkách, ktoré ich zrodili, a o ich otcoch narodených v tejto krajine: ⁴ Budú zomierať vo veľkých bolestiach, neoplačú ich ani nepochovávajú, na tejto zemi budú ako hnoj, zahynú mečom a hladom, ich mŕtvolky budú pokrmom nebeských vtákov a divej zveri. ⁵ Hospodin totiž hovorí toto: Nevkroč do domu smútku, nechod' ta naiekať ani im nevyslov sústrast', pretože som tomuto ľudu odobral svoj pokoj — znie výrok Hospodina — aj milosť a zľutovanie. ⁶ Veľkí i malí pomrú v tejto krajine, nepochovávajú ich, neoplačú ich, nikto si pre nich neurobí smútočné zárezy na tele ani si na znak smútku nevyholí lysinu. ⁷ Nebudú lámať smútočný chlieb, nikto ich nepoteší nad mŕtvym, ani im nedajú piť kalich útechy nad ich otcom a matkou. ⁸ Nevkroč ani do domu hodovania, aby si s nimi sedel, jedol a pil. ⁹ Lebo toto hovorí Hospodin zástupov, Boh Izraela: Z tohto miesta pred vašimi očami odstránim vo vašich dňoch hlas plesania, hlas radosti, hlas ženícha a nevesty. ¹⁰ Keď oznámiš všetky tieto slová tomuto ľudu a oni sa ťa spýtajú: Prečo nám Hospodin oznamuje všetko toto nešťastie? Aká je naša vina a náš hriech, ktorého sme sa dopustili proti Hospodinovi, nášmu Bohu? ¹¹ Odpovieš im: Pretože mňa opustili vaši otcovia — znie výrok Hospodina — a chodili za cudzími bohmi, slúžili im a klaňali sa im. Mňa však opustili a môj zákon nezachovávali. ¹² No vy ste konali ešte horšie ako vaši otcovia, lebo každý z vás kráča podľa svojho zatvrdeného a zlého srdca bez toho, aby ma počúval. ¹³ Preto vás vyženiem z tejto krajiny do krajiny, ktorú ste nepoznali ani vy, ani vaši otcovia, a budete tam slúžiť cudzím bohom vo dne i v noci, pretože vám neudelím milosť. ¹⁴ Preto prídu dni — znie výrok Hospodina —, keď už nebudete hovoriť: Akože žije Hospodin, ktorý vyviedol synov Izraela z Egypta, ¹⁵ ale len: Akože žije Hospodin, ktorý vyviedol synov Izraela zo severnej krajiny a zo všetkých krajín, do ktorých som ich rozhnaľ, a ja ich privediem späť do krajiny, ktorú som dal ich otcom. ¹⁶ Hľa, pošlem po mnohých rybárov — znie výrok Hospodina —, ktorí ich vychytajú. Potom pošlem po mnohých lovcov a tí ich pochytajú na všetkých vrchoch, na všetkých kopcoch a vo všetkých skalných trhlínach. ¹⁷ Veď mám oči na všetkých ich cestách, pred mnou sa neskryjú, ani ich vina nie je skrytá pred mojimi očami. ¹⁸ Najprv dvojnásobne odplatím ich vinu a ich hriech, pretože zne-svätili moju krajinu mŕtvolami svojich ohavností a svojimi ohavnosťami naplnili moje dedičstvo. ¹⁹ Hospodin, moja sila a moja pevnosť, moje útočisko v deň úzkosti! K tebe prídu národy od končín zeme a povedia: Len klamstvo dedili naši otcovia, iba ničoty, ktoré nič neosožia. ²⁰ Či si môže človek robiť bohov? Veď to nie sú bohovia! ²¹ Preto ja ich poučím, tentoraz im dám spoznať svoju moc a silu a spoznajú, že moje meno je Hospodin.

Hriech Judska

17 Hriech Judska je napísaný železným rydlom a diamantovým hrotom, je vyrytý do tabule ich srdca a na rohy ich oltárov, ² lebo ich synovia zachovávajú svoje modlárske oltáre a svoje ašery pri zelených stromoch na vysokých pahorkoch. ³ Vrch môj, na širom poli, tvoj majetok, všetky tvoje poklady vydám za korisť ako odplatu za hriech páchaný na celom tvojom území. ⁴ Budeš sa musieť vzdať svojho dedičstva, ktoré som ti dal. Urobím ťa otrokom tvojho nepriateľa v krajine, ktorú nepoznáš. Rozdúchali ste totiž oheň môjho hnevu, ktorý bude večne horieť.

Poučenie o dôvere

⁵ Toto hovorí Hospodin: Prekliaty je muž, ktorý dôveruje človekovi a spolieha sa na telo, jeho srdce sa však odvracia od Hospodina. ⁶ Bude ako borievka na stepi, neuvidí prichádzať dobro, bude prebývať na rozpálených miestach púšte, v krajine soľnej a neobývanej. ⁷ Požehnaný je muž, ktorý dôveruje Hospodinovi a ktorého nádejou je Hospodin. ⁸ Bude ako strom zasadený pri vode, svoje korene zapustí pri potoku, nebude sa báť, že príde horúčava, jeho listie zostane zelené. V suchom roku bude bez obáv a neprestane rodiť ovocie. ⁹ Nadovšetko klamlivé je srdce, je nenapraviteľné, kto sa v ňom vyzná? ¹⁰ Ja, Hospodin, skúmam srdce a skúšam obličky, aby som každého odmenil podľa jeho ciest, podľa ovocia jeho skutkov. ¹¹ Podobný jarabíci, ktorá sedí na vajciach, ale mladé nevyvedie, je ten, kto nespravodlivo zhrňa bohatstvo; v polovici svojich dní ho musí opustiť a nakoniec sa zblázni. ¹² Trón slávy, vyvýšený od počiatku, je miesto našej svätyne. ¹³ Hospodin, ty si nádej Izraela. Všetci, čo ťa opúšťajú, budú zahanbení. Tí, čo sa vzdalujú od teba, budú zapísaní do zeme, lebo opustili prameň živej vody — Hospodina.

Prorokova prosba

¹⁴ Uzdrav ma, Hospodin, a budem uzdravený, zachráň ma a budem zachránený, lebo ty si moja chvála. ¹⁵ Pozri, títo mi hovoria: Kde je slovo Hospodina? Nech sa splní! ¹⁶ Nenaliehal som na teba so zlým úmyslom a po nešťastnom dni som netúžil. Ty vieš, čo vychádza z mojich úst, je to zjavné pred tebou. ¹⁷ Nebuď pre mňa postrachom, ty si mojím útočiskom v deň nešťastia. ¹⁸ Nech sa hanbia tí, čo ma prenasledujú, len nech sa ja nehanbím. Nech sa trasú oni, len nech sa ja netrasiem. Prived' na nich deň nešťastia, znič ich dvojnásobným úderom.

Zasvätenie dňa sobotného odpočinku

¹⁹ Toto mi povedal Hospodin: Chod' a postav sa do brány synov ľudu, ktorou vchádzajú a vychádzajú judskí králi, a do všetkých brán Jeruzalema, ²⁰ a povedz im: Počujte slovo Hospodina, judskí králi a všetci obyvatelia Jeruzalema, ktorí vchádzate touto bránou. ²¹ Toto hovorí Hospodin: Dávajte na seba pozor: V deň sobotného odpočinku nenoste náklad a neprinášajte ho do brán Jeruzalema. ²² V deň sobotného odpočinku nevynášajte bremeno ani zo svojich domov a nekonajte nijakú prácu, ale zasväťte deň sobotného odpočinku, ako som prikázal vašim otcom. ²³ Oni však ani nepočúvali, ani nezbystrili sluch, ale tvrdohlavosť sa vzopreli, ani neposlúchli a ani neprijali výstrahu. ²⁴ Ak ma budete počúvať — znie výrok Hospodina — a v deň sobotného odpočinku nebudete vynášať bremená cez brány tohto mesta, deň sobotného odpočinku aj zasväťte a nebudete v ňom konať nijakú prácu, ²⁵ potom budú prechádzať bránami tohto mesta kniežatá a králi, ktorí budú sedieť na Dávidovom tróne, povezu sa na vozoch a koňoch, králi i kniežatá, muži Judska, obyvatelia Jeruzalema, a toto mesto bude vždy obývané. ²⁶ Z judských miest, z okolia Jeruzalema, z Benjamínovej krajiny, z Nížiny, z Pohoria, ako aj z Negevu budú prichádzať ľudia a budú prinášať spaľovanú obeť, obeť s hostinou, pokrmovú obeť, kadidlo a ďakovnú obeť tiež

prinesú do Hospodinovho domu. ²⁷ Ak neposlúchnete môj príkaz o zasvätení dňa sobotného odpočinku, ale budete nosiť bremená a s nimi vchádzať do brán Jeruzalema, potom zošlem na jeho brány oheň, ktorý nezhasne, a spáli jeruzalemské paláce.

Podobenstvo o hrnčiarovi

18 Slovo, ktoré zaznelo Jeremiášovi od Hospodina: ² Vstaň, choď do hrnčiarovho domu a tam ti oznámim svoje slová. ³ Zostúpil som teda do hrnčiarovho domu; práve pracoval na hrnčiarskom kruhu. ⁴ Nádobu, ktorú vyrábal z hliny, sa v hrnčiarových rukách pokazila. Znova z nej urobil inú nádobu, ako uznal za správne. ⁵ Hospodin ku mne prehovoril takto: ⁶ Či ja nemôžem s vami urobiť ako tento hrnčiar? — znie výrok Hospodina. Ako je hlina v ruke hrnčiara, tak ste vy, dom Izraela, v mojej ruke. ⁷ Raz pohrozím niektorému národu alebo niektorému kráľovstvu, že ho vykorením a zničím. ⁸ Ak sa však ten národ odvráti od zla, ktoré som mu vyčítal, potom upustím od nešťastia, ktoré som mu zamýšľal urobiť. ⁹ Inokedy zas oznámim niektorému národu alebo kráľovstvu, že ho znova vybudujem a vysadím. ¹⁰ Ak však bude robiť, čo je predou mnou zlé a nebude ma poslúchať, vtedy olutujem to dobro, čo som mu zamýšľal urobiť. ¹¹ Teraz povedz mužom Judska a obyvateľom Jeruzalema: Toto hovorí Hospodin: Chystám pre vás nešťastie a pripravujem proti vám plán. Každý nech sa vráti zo svojej zlej cesty a nech napravi svoje cesty a skutky! ¹² Odpovedali: Darmo! My máme pred sebou svoje vlastné plány a každý z nás chce konať podľa svojho zlého zatvrdeného srdca.

Nepochopiteľné odpadnutie Izraela

¹³ Toto hovorí Hospodin: Spýtajte sa národov, či niekto počul čosi podobné. Hroznú vec urobila panna Izrael. ¹⁴ Môže sa zo skaly Sirjónu stratiť libanonský sneh? Vyschnú azda tieto cudzie, studené a zurčiacie vody? ¹⁵ Môj ľud však na mňa zabudol, spaľoval kadidlo ničomným bôžikom, ktorí mu na jeho cestách, na dávných chodníkoch spôsobili, aby sa potkol a chodil bočnými chodníkmi, po neupravenej ceste, ¹⁶ aby zmenil svoju krajinu na púšť, na večný posmech. Ktokoľvek ňou prejde, zhrozí sa a pokrúti hlavou. ¹⁷ Rozožením ich pred nepriateľmi ako východný vietor, ukážem im chrbát, nie tvár, v deň ich pohromy.

Nástrahy proti Jeremiášovi

¹⁸ Povedali: Podťe a vymyslime nejaké plány proti Jeremiášovi. Veď u kňaza nezanikla múdrosť ani rada u mudrca, ani reč u proroka. Podťe, porazíme ho jazykom. ¹⁹ Pozri na mňa, Hospodin, a počuj hlas mojich protivníkov! ²⁰ Môže byť dobro odmenené zlom? Veď pre mňa vykopalí jamu! Spomeň si, že som stál pred tebou, aby som hovoril pre ich dobro a odvrátil od nich tvoj hnev. ²¹ Preto vydaj ich synov hladu a vydaj ich moci meča, nech sú ich ženy bezdetné a ovdovené, ich mužov nech zmární smrť a ich mladíkov nech porazí meč v boji. ²² Z ich domov nech sa ozýva kvílenie, keď náhle privedieš na nich zástup ničiteľov, lebo vykopalí jamu, aby ma polapili, a osídla nastavili mojim nohám. ²³ Ty však, Hospodin, poznáš všetky ich vražedné plány proti mne. Neodpusti im ich vinu, ani ich hriech nezotri pred svojou tvárou! Nech padajú pred tebou a v čase svojho hnevu konaj proti nim.

Rozbitý krčah

19 Toto hovorí Hospodin: Choď, kúp hlinený krčah u hrnčiara, vezmi so sebou niektorých starších z ľudu a starších z kňazov. ² Potom sa pober do údolia Ben-Hinnóm, ktoré je pri vchode Hrnčiarskej brány, a tam vyhlásiš slová, ktoré ti budem hovoriť. ³ Povieš: Počujte Hospodinovo slovo, judskí králi a obyvatelia Jeruzalema! Toto hovorí Hospodin zástupov, Boh Izraela: Na toto miesto privediem také nešťastie, že každému,

kto o ňom počuje, zacvendží v ušiach. ⁴ Veď ma opustili, toto miesto mi odcudzili, pálili tam kadidlo cudzím bohom, ktorých nepoznali ani ich otcovia, ani judskí králi, a toto miesto naplnili nevinnou krvou. ⁵ Baalovi budovali výšiny, aby svoje deti pálili v ohni ako spaľovanú obeť Baalovi, čo som im neprikázal, nenariadil, ba ani mi to neprišlo na myseľ. ⁶ Preto prídu dni — znie výrok Hospodina —, keď sa toto miesto už nebude volať Tófet a údolie Ben-Hinnóm, ale Údolie vraždenia. ⁷ Na tomto mieste urobím bezradným Júdu a Jeruzalem, pobijem ich mečom pred ich nepriateľmi, rukou tých, ktorí im siahajú na život. Ich mŕtvolu vydám za pokrm nebeským vtákom a zverí zeme. ⁸ Na hrôzu a na posmech obrátim toto mesto; každý, kto pôjde popri ňom, zhrozí sa a zhúkne nad všetkými jeho ranami. ⁹ Budem ich kŕmiť mäsom z ich synov a mäsom z ich dcér. Každý bude jesť mäso svojho blízkeho pri obliehaní a v núdzi, keď ich budú zviazať ich nepriatelia a budú im siahnať na život. ¹⁰ Potom rozbi krčah pred očami mužov, ktorí pôjdu s tebou. ¹¹ Povedz im: Toto hovorí Hospodin zástupov: Takto rozbijem tento ľud a toto mesto, ako sa rozbila hlinená nádoba, ktorú nemožno opraviť. V Tófete sa bude pochovávať, lebo inde nebude miesto na pochovávanie. ¹² Tak zaobchodím s týmto miestom — znie výrok Hospodina — a s jeho obyvateľmi. Toto mesto urobím podobným Tófetu. ¹³ Domy Jeruzalema a domy judských kráľov budú poškrvrnené ako miesto Tófet; totiž všetky domy, na ktorých strechách pálili kadidlo celému nebeskému zástupu a cudzím bohom prinášali nápojové obety. ¹⁴ Keď sa Jeremiáš vrátil z Tófetu, kam ho poslal Hospodin prorokovať, postavil sa na nádvorie Hospodinovho domu a povedal všetkému ľudu: ¹⁵ Toto hovorí Hospodin zástupov, Boh Izraela: Na toto mesto a na všetky okolité mestá privediem každú pohromu, ktorou som im hrozil, lebo si zatvrdili šiju a nepočúvali moje slová.

Pašchúr uväzní Jeremiáša

20 Kňaz Pašchúr, syn Imméra, dozorca a predstavený v Hospodinovom dome, počul Jeremiáša prorokovať tieto slová. ² Pašchúr dal proroka Jeremiáša zbiť a zovrieť do klady, ktorá bola vedľa hornej Benjamínskej brány pri Hospodinovom dome. ³ Nasledujúce ráno Pašchúr Jeremiáša z klady prepustil. Jeremiáš mu povedal: Hospodin ťa nebude volať Pašchúr, ale Hrôza naokolo. ⁴ Toto ti hovorí Hospodin: Urobím z teba hrôzu pre teba a pre všetkých, ktorí ťa milujú; padnú mečom svojich nepriateľov a tvoje oči sa budú na to dívať. A celé Judsko vydám do ruky babylonského kráľa; odvečie ich do Babylonu a pobije ich mečom. ⁵ Všetok majetok tohto mesta, všetko jeho imanie, všetky jeho drahocennosti, všetky poklady judských kráľov vydám do rúk ich nepriateľov, vyplienia ich, vezmú a odnesú do Babylonu. ⁶ Ty, Pašchúr, a všetci obyvatelia tvojho domu, pôjdete do babylonského zajatia. Pôjdeš do Babylonu a tam zomrieš, tam pochovajú teba i všetkých, ktorí ťa milujú a ktorým si falošne prorokoval.

Vnútorňý zápas proroka

⁷ Zvábil si ma, Hospodin, a dal som sa zväbiť, mocne si ma pritiahol k sebe a premohol si ma. Celý deň som na posmech, každý sa mi posmieva. ⁸ Kedykoľvek hovorím, musím kričať: Násilie a lúpež! musím volať. Veď Hospodinovo slovo mi celý deň prináša potupu a výsmech. ⁹ Povedal som: Nebudem ho pripomínať a nepoviem už ani slovo v jeho mene. V srdci ma však slovo páli ako blčiaci oheň, zadržiavaný v mojich kostiach. Snažil som sa ho v sebe zadržať, ale nevládal som. ¹⁰ Počúvam zlomyseľné šepkanie mnohých: Hrôza je naokolo! Udajte ho! Udáme ho! Všetci moji priaznivci striehnu na moje potknutie. Azda sa dá zviešť, premôžeme ho a vypomstíme sa na ňom. ¹¹ Hospodin je so mnou ako mocný hrdina, preto sa moji prenasledovatelia potknú a nič nezmôžu. Utržia hanbu, že

nič nedosiahli, na ich večnú potupu sa nezabudne. ¹² Hospodin zástupov, ktorý skúmaš spravodlivého, ktorý vidíš do obličiek i srdca, chcem vidieť, ako sa na nich vypomstíš, veď tebe som zveril svoj spor. ¹³ Spievajte Hospodinovi, oslavujte Hospodina, lebo vytrhol život úbožiaka z ruky zločincov. ¹⁴ Prekliaty deň, v ktorom som sa narodil! Deň, keď ma porodila moja matka, nech nie je požehnaný! ¹⁵ Prekliaty muž, ktorý oznámil môjmu otcovi: Narodilo sa ti dieťa, chlapec! a naplnil ho radosťou. ¹⁶ Nech je ten muž ako mestá, ktoré Hospodin bez milosti rozvrátil. Ráno nech počuje krik a napoludnie poplašné znamenie, ¹⁷ lebo ma neusmrtil v matkinom lone, aby sa mi matka stala hrobom a jej lono aby zostalo so mnou navždy tehotné. ¹⁸ Prečo som vyšiel z matkinho lona? Aby som videl trápenie a žiaľ? Aby sa v hanbe míňali moje dni?

Jeremiášova odpoveď Cidkijovi

21 Slovo, ktoré zaznelo Jeremiášovi od Hospodina, keď kráľ Cidkija poslal k nemu Malkijovho syna Pašchúra a kňaza Cefanju, Maasejovho syna, so žiadosťou: ² Dopytuj sa Hospodina o nás, či babylonský kráľ Nebukadnesar zaútočí proti nám, a či Hospodin naloží s nami podľa svojich zázračných skutkov, aby od nás odtiahol. ³ Jeremiáš im však povedal: Toto povedzte Cidkijovi: ⁴ Toto hovorí Hospodin, Boh Izraela: Určite obrátim vo vašich rukách vojnové zbrane, ktorými vy bojujete proti babylonskému kráľovi a proti Chaldejcom, ktorí vás obliehajú vonku za múrmi, a zhromaždím ich uprostred tohto mesta. ⁵ Ja sám budem bojovať proti vám vystretou rukou, mocným ramenom, hnevom, zlosťou a veľkou prchkosťou. ⁶ Raním obyvateľov tohto mesta, ľudí i dobytok ťažkým morom, takže pomrú. ⁷ Potom — znie výrok Hospodina — vydám judského kráľa Cidkiju, jeho sluhov i ľud, aj tých, ktorých nepostihol v tomto meste mor, meč alebo hlad, do ruky babylonského kráľa Nebukadnesara, do ruky ich nepriateľov a do ruky tých, ktorí striehnu na ich život. On ich pobije ostrím meča bez ľútosti, bez súcitu a bez milosrdenstva.

Cesta života a cesta smrti

⁸ Tomuto ľudu povedz: Toto hovorí Hospodin: Predkladám vám cestu života a cestu smrti. ⁹ Kto zostane v tomto meste, zomrie mečom, od hladu alebo na mor. Kto z neho vyjde a vzdá sa Chaldejcom, ktorí vás obliehajú, zostane nažive; život mu bude korisťou. ¹⁰ Obrátil som svoju tvár proti tomuto mestu; nie však s dobrým, ale so zlým úmyslom — znie výrok Hospodina. Dostane sa do ruky babylonského kráľa a ten ho vypáli.

Napomenutie kráľovskému domu

¹¹ Domu judského kráľa povedz: Počujte slovo Hospodina, ¹² Dávidov dom! Toto hovorí Hospodin: Od rána súďte spravodlivo, vyslobodzujte poškodeného z ruky utláčateľa, aby pre zlobu vašich zlých skutkov nevzbĺkol môj hnev ako oheň, nerozhorel sa tak, že ho nikto neuhasí.

Proti mestu

¹³ Pozri, som proti tebe, obyvateľka údolia, skala na rovine — znie výrok Hospodina. Vy hovoríte: Kto na nás zaútočí, kto vnikne do našich príbytkov? ¹⁴ Potrestám vás podľa ovocia vašich skutkov — znie výrok Hospodina. Zapálím oheň v jej lese a ten strávi celé jej okolie.

Výstraha kráľovskému rodu

22 Toto hovorí Hospodin: Zostúp do domu judského kráľa a tam povedz toto slovo. ² Povieš: Počuj slovo Hospodina, judský kráľ, ktorý sedíš na Dávidovom tróne, ty, tvoji sluhovia a tvoj ľud, vy, ktorí vchádzate cez tieto brány. ³ Toto hovorí Hospodin:

Uplatňujte právo a spravodlivosť, vyslobodte okrádaného z ruky násilníka, cudzinca, sirotu a vdovu nepoškodujte a neutláčajte, nevinnú krv neprelievajte na tomto mieste. ⁴ Ak budete naozaj dodržiavať toto slovo, králi, ktorí sedia na Dávidovom tróne, budú vchádzať cez brány tohto domu, povezú sa na vozoch a koňoch, oni, ich sluhovia a ich ľud. ⁵ Ak však nebudete počúvať tieto slová, prisahám na seba — znie výrok Hospodina —, tento dom bude rumoviskom. ⁶ Veď toto hovorí Hospodin o dome judského kráľa: Gileádom si mi, temenom Libanonu, obrátim ťa však na púšť, na neobývané mestá. ⁷ Zasväťím ničiteľov proti tebe, mužov so zbraňou, vyrúbu tvoje vyberané cédre a pohádzu ich do ohňa. ⁸ Mnohé národy prejdú popri tomto meste a jeden druhého sa bude pýtať: Prečo Hospodin takto urobil s týmto veľkým mestom? ⁹ Odpovedia im: Pretože opustili zmluvu s Hospodinom, svojím Bohom, a klaňali sa cudzím bohom a slúžili im.

O Šallúmovi — Joacházovi

¹⁰ Nežiaľte za zomrelým, nenariekajte nad ním, radšej žiaľte za odchádzajúcim, lebo sa už nevráti a neuvidí svoj rodný kraj. ¹¹ Toto hovorí Hospodin o Joziášovom synovi Šallúmovi, judskom kráľovi, ktorý panoval namiesto svojho otca Joziáša a odišiel z tohto mesta: Už sa sem viac nevráti, ¹² ale na mieste, kam ho odvedli, zomrie a už neuvidí túto krajinu.

Proti Jojakímovi

¹³ Beda tomu, kto stavia dom nespravodlivo a svoje horné izby bez práva, kto svojho blížneho núti slúžiť zadarmo a nedá mu zaslúženú mzdu, ¹⁴ kto hovorí: Postavím si rozľahlý dom a priestranné horné izby! Vyseká si okná, dom obloží cédrom a zafarbí na červeno. ¹⁵ Stal si sa kráľom, aby si sa pyšil cédrom? Či tvoj otec nejedol a nepil? Uplatňoval však právo a spravodlivosť a mal sa dobre. ¹⁶ Dopomáhal k právu biednemu a chudobnému a mal sa dobre. Neznamená to poznať mňa? — znie výrok Hospodina. ¹⁷ Ty však nemáš oči a srdce pre iné ako pre vlastný zisk, pre prelievanie nevinnnej krvi, pre útlak a vydieranie. ¹⁸ Preto toto hovorí Hospodin judskému kráľovi Jojakímovi, Joziášovmu synovi: Nebudú za ním žiaľiť: Ach, brat môj! Ach, sestra! Nebudú za ním žiaľiť: Ach, pane! Ach, veličenstvo! ¹⁹ Pochovajú ho ako osla: vyvlečú ho a vyhodia von za brány Jeruzalema.

Proti dcére Jeruzalema

²⁰ Vystúp na Libanon a krič, aj na Bášane vydaj svoj hlas a krič z Abarímu, veď sú porazení všetci tvoji milenci. ²¹ Prihovárал som sa ti, keď si bola v bezpečí, ale povedala si: Nechcem počuť! To je tvoje správanie od mladosti — nepočúvala si môj hlas. ²² Všetkých tvojich pastierov bude pásť vietor, tvoji milenci pôjdu do zajatia. Vtedy sa budeš hanbiť a budeš potupená pre svoje zlé skutky. ²³ Ty, ktorá bývaš na Libanone, ktorá hniezdiš na cédroch, ako len budeš stonáť, keď prídu na teba pôrodné bolesti, krčie ako na rodičku.

Proti Konjovi

²⁴ Ako žijem — znie výrok Hospodina —, keby Jojakímov syn Konja, judský kráľ, bol pečatným prsteňom na mojej pravici, strhol by som ho odtiaľ. ²⁵ Vydám ťa do ruky tých, čo striehnu na tvoj život, do ruky tých, ktorých sa bojíš, do ruky Nebukadnesara, babylonského kráľa, a do ruky Chaldejcov. ²⁶ Odvrhnem teba i tvoju matku, ktorá ťa porodila, do cudzej krajiny, v ktorej ste sa nenarodili, a tam aj zomriete. ²⁷ Do krajiny však, do ktorej sa túžia vrátiť vaše duše, sa nevrátia. ²⁸ Je azda tento muž, Konja, bezcennou a odhodanou nádobou, náradím, ktoré nikto nechce? Prečo on a jeho potomstvo sú odvrhnutí, zahodení do krajiny, ktorú nepoznajú? ²⁹ Krajina, krajina, krajina, počuj Hospodinovo slovo! ³⁰ Toto hovorí Hospodin: Zapište tohto muža ako bezdetného, ako človeka, ktorý nemal úspech vo svojich dňoch, lebo nikomu z jeho potomstva sa nepodarí sedieť na Dávidovom tróne a znova panovať v Judsku.

Proti zlým pastierom

23 Beda pastierom, ktorí nechávajú hynúť a rozháňajú stádo mojej pastviny — znie výrok Hospodina. ² Preto hovorí Hospodin, Boh Izraela, proti pastierom, ktorí pasú môj ľud: Vy ste rozohнали a rozptýlili moje stádo a nedohliadali ste naň. Ja vás navštívim pre vaše zlé skutky — znie výrok Hospodina. ³ Ja pozbieram zvyšky svojho stáda zo všetkých krajín, kam som ich roztrúsil, a opäť ich privediem na ich pastvu, bude sa im dariť a rozmnožia sa. ⁴ Dám im pastierov, ktorí ich budú pásť, nebudú sa viac obávať alebo strachovať a nebude z nich chýbať — znie výrok Hospodina.

Dávidov potomok

⁵ Hľa, prídu dni — znie výrok Hospodina —, že vzbudím Dávidovi spravodlivý výhonok. Bude panovať ako kráľ, bude si múdro počínať a v krajine bude konať podľa práva. ⁶ Za jeho dní Júda dosiahne spásu, Izrael bude bývať v bezpečí. Toto je meno, ktorým sa budú volať: Hospodin je naša spravodlivosť. ⁷ Preto hľa, blíži sa čas — znie výrok Hospodina —, keď už nebudú hovoriť: Akože žije Hospodin, ktorý vyviedol synov Izraela z Egypta, ⁸ ale: Akože žije Hospodin, ktorý vyviedol a priviedol potomstvo Izraelovho domu zo severnej krajiny a zo všetkých krajín, do ktorých ich rozhnal. Vrátia sa do vlastnej krajiny.

Výroky o falošných prorokoch

⁹ O prorokoch: Srdce mi puká v hrudi, trasú sa mi všetky kosti, som ako opitý človek, ako muž premožený vínom pred Hospodinom a pred jeho svätými slovami. ¹⁰ Veď zem je preplnená cudzoložníkmi, pre kľatbu smúti krajina, vysychajú stepné pastviny. Náhlia sa za zlým, ich silou je bezprávie. ¹¹ Veď prorok i kňaz sa znesvätili, ba aj v mojom dome som našiel ich bezprávie — znie výrok Hospodina. ¹² Preto ich cesta bude klzká, vo tme sa potknú a padnú na nej. Zošlem na nich nešťastie v roku ich potrestania — znie výrok Hospodina. ¹³ U prorokov Samárie som síce videl neprístojnú vec: prorokovali v mene Baala a zavádzali môj ľud, Izrael. ¹⁴ No u jeruzalemských prorokov som videl ohavnosť: dopúšťali sa cudzoložstva a podvodu, utvrďovali zločincov, aby nezanechali hriech. Pre mňa sú všetci ako Sodoma a jeho obyvatelia ako Gomora. ¹⁵ Preto Hospodin zástupov hovorí o prorokoch toto: Veru nakrmím ich palinou a napojím ich otrávenou vodou, lebo od jeruzalemských prorokov prešla bezbožnosť na celú krajinu. ¹⁶ Toto hovorí Hospodin zástupov: Nepočúvajte slová prorokov, ktorí vám prorokujú, oni vás totiž zavádzajú. Hovoria iba vidinu vlastného srdca, ale nie to, čo je z Hospodinových úst. ¹⁷ Tým, ktorí opovrhujú Hospodinovým slovom, stále hovoria: Budete mať pokoj! Každému, kto kráča so zatvrdnutým srdcom, hovoria: Nepríde na vás pohroma! ¹⁸ Veď kto stál v Hospodinovej rade, aby videl a počul jeho slovo? Kto si všimal a počúval jeho slovo? ¹⁹ Hľa, Hospodinova víchrica! Vzplanul hnev a víchor zúri nad hlavou bezbožníkov. ²⁰ Hospodinov hnev sa neodvráti, kým nevykoná a nesplní plány svojho srdca. V posledných dňoch to jasne pochopíte! ²¹ Neposlal som týchto prorokov, oni sa však ponáhľajú; nehovoril som k nim, oni predsa prorokujú. ²² Keby boli medzi mojimi radcami, oznámili by moje slová môjmu ľudu, odvrátili by ich od ich zlej cesty a od ich zlých skutkov. ²³ Som Bohom iba zblízka? — znie výrok Hospodina — a zďaleka už nie som Boh? ²⁴ Ak sa niekto akokoľvek skryje, či ho nevidím? — znie výrok Hospodina. Či ja nenapíňam nebesá i zem? — znie výrok Hospodina. ²⁵ Počul som, čo hovoria proroci, ktorí prorokujú v mojom mene klamstvo. Hovoria: Mal som sen! Mal som sen! ²⁶ Dokedy to bude takto? Je azda niečo v srdci prorokov, ktorí prorokujú klamstvo, čo sami vymysleli? ²⁷ Nazdávajú sa, že svojimi snami, ktoré si medzi sebou rozprávajú, uvedú moje meno v mojom ľude do zabudnutia, ako ich otcovia zabudli na moje meno pre Baala? ²⁸ Prorok, ktorý má sen, nech rozpráva iba sen, kto však má moje

slovo, nech moje slovo podáva pravdivo. Čo má spoločné slama so zrnom? — znie výrok Hospodina. ²⁹ Či nie je moje slovo ako oheň — znie výrok Hospodina — a ako kladivo, čo drví skalu? ³⁰ Preto ja som proti prorokom — znie výrok Hospodina —, ktorí si navzájom kradnú moje slová. ³¹ Som proti prorokom — znie výrok Hospodina —, ktorí svoju reč prednášajú ako môj výrok. ³² Som proti tým prorokom, ktorí snívajú lži — znie výrok Hospodina —, rozprávajú o nich a môj ľud svojím klamstvom a chvastúnstvom uvádzajú do omylu. Ja som ich predsa neposlal ani nepoveril a vôbec tomuto ľudu nebudú na osoh — znie výrok Hospodina.

Hospodinovo bremeno

³³ Ak sa ťa spýta tento ľud, prorok alebo kňaz: Čo je Hospodinovo bremeno?, odpovieš im: Vy ste bremeno, preto vás odhodím — znie výrok Hospodina. ³⁴ Keď prorok, kňaz alebo niekto z ľudu povie: Bremeno Hospodina!, potrestám toho človeka i jeho dom. ³⁵ Takto navzájom medzi sebou hovorte: Čo odpovedal Hospodin? Čo povedal Hospodin? ³⁶ Hospodinovo bremeno viac nespomínajte, lebo pre každého je bremenom jeho slovo. Prekrútili ste slová živého Boha, Hospodina zástupov, nášho Boha. ³⁷ Toto povieš prorokovi: Čo ti odpovedal Hospodin? alebo: Čo povedal Hospodin? ³⁸ Ak však budete hovoriť: Bremeno Hospodina, tak Hospodin odpovie: Keďže ste použili toto slovo — Bremeno Hospodina, hoci som vám zakázal, aby ste hovorili: Bremeno Hospodina, ³⁹ určite zodvihnem a odhodím od seba vás i mesto, ktoré som dal vám i vašim otcom. ⁴⁰ Zahrniem vás večnou hanbou a večnou potupou, na ktorú sa nezapadne.

Dobré a zlé figy

24 Hospodin mi dal videnie: Dva koše s figami stáli pred Hospodinovým chrámom — stalo sa to potom, keď babilonský kráľ Nebukadnesar v Jeruzaleme zajal Jechonju, judského kráľa, Jojakimovho syna, ako aj judské kniežatá, remeselníkov i zámočníkov a odviezol ich do Babylonu — ² v jednom koši boli veľmi dobré figy, ako skoré figy, v druhom koši boli veľmi zlé figy, také zlé, že sa nedali jesť. ³ Hospodin sa ma spýtal: Jeremiáš, čo vidíš? Povedal som: Figy. Dobré figy sú veľmi dobré. Zlé sú však také zlé, že sa nedajú jesť. ⁴ Vtedy mi zaznelo slovo Hospodina: ⁵ Toto hovorí Hospodin, Boh Izraela: Ako na tieto dobré figy, tak chcem láskavo zhliadnuť na judských zajatcov, ktorých som poslal z tohto miesta do krajiny Chaldecov. ⁶ Dobrotivo upriem na nich svoj zrak a navrátim ich do tejto krajiny. Znova ich vybudujem, ale nezrúcam, zasadím ich, ale nevytrhám. ⁷ Dám im také srdce, aby ma poznali, veď ja som Hospodin; budú teda mojím ľuďom a ja budem ich Bohom, lebo sa obrátia ku mne celým svojím srdcom. ⁸ Ako sa nakladá so zlými figami, ktoré sú také zlé, že sa nedajú jesť — znie výrok Hospodina —, tak naložím s Cidkijom, judským kráľom, jeho kniežatami a zvyškom Jeruzalema, ktorý zostal v tejto krajine, a tými, ktorí zostali v Egypte. ⁹ Urobím ich postrachom a nešťastím pre všetky kráľovstvá zeme, hanbou a odstrašujúcim príkladom, terčom posmechu a kľatbou na každom mieste, kde ich zaženiem. ¹⁰ Zošlem na nich meč, hlad a mor, kým nebudú vyhubení z krajiny, ktorú som dal im a ich otcom.

Predpoveď o babilonskom zajati

25 Toto je slovo, ktoré zaznelo Jeremiášovi o celom judskom ľude vo štvrtom roku judského kráľa Jojakima, Joziášovho syna — bol to prvý rok babilonského kráľa Nebukadnesara — ² a ktoré prorok Jeremiáš oznámil všetkému judskému ľudu a všetkým obyvateľom Jeruzalema: ³ Od trinásteho roka judského kráľa Joziáša, Amónovho syna,

až dodnes je to dvadsaťtri rokov, čo mi zaznievalo Hospodinovo slovo. Hovoril som vám ho bez prestania, ale nepočúvali ste ma. ⁴ Hospodin k vám stále posielal všetkých svojich služobníkov, prorokov, ale vy ste ich neposlúchali ani ste nezbystrili sluch, aby ste počuli: ⁵ Odvráťte sa každý od svojej zlej cesty a od svojich zlých skutkov, potom budete bývať v krajine, ktorú dal Hospodin vám a vašim otcom na večné veky. ⁶ Nechodte za cudzími bohmi, aby ste im slúžili a klaňali sa im, nedráždite ma výtvorom svojich rúk a ja vám nebudem robiť zle. ⁷ Vy ste ma však neposlúchali — znie výrok Hospodina —, ale hnevali ste ma výtvorom svojich rúk na vaše nešťastie. ⁸ Toto hovorí Hospodin zástupov: Pretože ste nepočúvali moje slová, ⁹ pošlem po všetky kmene severu — znie výrok Hospodina — aj po babylonského kráľa Nebukadnesara, môjho sluhu, a privediem ich proti tejto krajine, proti jej obyvateľom a proti okolitým národom, uvalím na nich kliatbu a obrátim ich na hrôzu, posmech a trvalé pustošenie. ¹⁰ Odstránim spomedzi nich hlas plesania, hlas radosti, hlas ženicha, hlas nevesty, zvuk mlynského kameňa a svetlo lampy. ¹¹ Celá táto krajina sa stane púšťou a hrôzou a tieto národy budú sedemdesiat rokov slúžiť babylonskému kráľovi. ¹² Keď sa naplní tých sedemdesiat rokov, potrescem babylonského kráľa a ten ľud — znie výrok Hospodina — pre ich hriech, ako aj krajinu Chaldejcov, a premením ju na večnú pustatinu. ¹³ Na tú krajinu zošlem na vyplnenie všetkých mojich slov, ktoré som vyslovil proti nej, všetko, čo je napísané v tejto knihe, ako prorok Jeremiáš prorokoval proti všetkým národom. ¹⁴ Zotročia ich mnohé národy a mocní králi a tak im odplatím podľa ich skutkov a podľa diela ich rúk.

Boží hnev proti národom

¹⁵ Toto mi povedal Hospodin, Boh Izraela: Vezmi z mojej ruky tento kalich s vínom hnevu a daj z neho piť všetkým národom, ku ktorým ťa posielam. ¹⁶ Napijú sa, budú sa tackať a budú šalieť pred mečom, ktorý na nich pošlem. ¹⁷ Vzal som teda kalich z Hospodinovej ruky a napojil som všetky národy, ku ktorým ma Hospodin poslal: ¹⁸ Jeruzalem, mestá Judska, jeho kráľov i kniežatá, aby som ich premenil na rumovisko, na predmet údesu, posmechu a kliatby, ako je to dnes. ¹⁹ Napojil som i faraóna, egyptského kráľa, jeho služobníkov, jeho kniežatá a všetok jeho ľud, ²⁰ celú zmiešaninu národov, všetkých kráľov krajiny Úc, všetkých kráľov krajiny Filištíncov, Aškalón, Gazu, Ekrón a zvyšky Ašdódu, ²¹ Edóm, Moáb a Ammónčanov, ²² všetkých kráľov Týru, všetkých kráľov Sidonu, kráľov pobrežia, ktoré je za morom; ²³ Dedán, Temu, Búz a všetkých, ktorí si holia sluchy, ²⁴ všetkých kráľov Arábie a všetkých kráľov zmiešaných národov, ktoré obývajú púšť; ²⁵ všetkých kráľov Zimri, všetkých kráľov Elámu a všetkých kráľov Médska; ²⁶ všetkých kráľov severu, blízkych i od seba vzdialených, a všetky kráľovstvá sveta, ktoré sú na povrchu zeme. Kráľ Šešach však bude piť po nich. ²⁷ Povieš im: Toto hovorí Hospodin zástupov, Boh Izraela: Pite a opite sa, dávte a padnite, takže nepovstanete pre meč, ktorý posielam na vás. ²⁸ Ak sa budú zdráhať vziať si z tvojej ruky kalich a piť, potom im povieš: Toto hovorí Hospodin zástupov: Musíte piť! ²⁹ Hľa, v meste, ktoré sa nazýva podľa môjho mena, začínam s pohromou a vy by ste mali byť ušetrení? Nebudete ušetrení, lebo ja privolám meč proti všetkým obyvateľom zeme — znie výrok Hospodina zástupov. ³⁰ Ty im prorokuj všetky tieto slová a povedz im: Hospodin skríkne z výsosti, zo svojho svätého príbytku vydá svoj hlas, hlasne skríkne nad svojou nivou, veselo zvolá ako lisovači hrozna na všetkých obyvateľov zeme. ³¹ Dunenie prenikne až do končín zeme, lebo Hospodin má spor s národmi, súdi sa s každým telom, svojvoľníkov vydá meču — znie výrok Hospodina. ³² Toto hovorí Hospodin zástupov: Hľa, pohroma ide z národa na národ, veľká búrka sa dvíha od končín zeme. ³³ V ten deň budú Hospodinom prebodnutí ležať od jedného konca zeme až po druhý; neoplačú ich,

nepozbierajú ani nepochovajú, budú hnojom na povrchu poľa. ³⁴ Kvíľte, pastieri, a kričte, zvíjajte sa, vodcovia stáda, pretože sa naplnil čas, aby vás zarezali; rozpraším vás a budete padať ako vzácne nádoby. ³⁵ Niet útočiska pre pastierov ani úniku pre vodcov stáda. ³⁶ Čuj krik pastierov, kvílenie vodcov stáda, lebo Hospodin pustoší ich pastvu, ³⁷ hynú pokojné nivy pre pálčivý Hospodinov hnev. ³⁸ Lev opustil svoju húštinu, lebo ich krajina sa stala pustatinou pre ničiaci meč a pre jeho pálčivý hnev.

Proroctvá spásy pre Izrael a Júdu a scény zo života Jeremiáša

Reč v chráme

26 Na začiatku vlády judského kráľa Jojakíma, Joziášovho syna, zaznelo od Hospodina toto slovo: ² Toto hovorí Hospodin: Postav sa na nádvorie Hospodinovho domu a povedz proti všetkým judským mestám, ktoré sa prichádzajú pokloniť do Hospodinovho domu, všetky slová, ktoré som ti rozkázal povedať proti nim. Nevynechaj ani slovo! ³ Možno poslúchnu a každý sa vráti zo svojej zlej cesty a ja oľutujem nešťastie, ktoré zamýšľam dopustiť na nich pre ich zlé skutky. ⁴ Povieš im: Toto hovorí Hospodin: Ak ma nebudete poslúchať, aby ste konali podľa môjho zákona, ktorý som vám predložil, ⁵ ak nebudete počúvať slová mojich služobníkov, prorokov, ktorých vám ustavične posielam, hoci ich nepočúvate, ⁶ tak urobím tomuto domu ako Šilu a toto mesto urobím kľatbou pre všetky národy zeme. ⁷ Kňazi, proroci a všetok ľud počuli Jeremiáša hovoriť všetky tieto slová v Hospodinovom dome. ⁸ Keď Jeremiáš oznámil, čo mu kázal povedať Hospodin všetkému ľudu, chytili ho kňazi, proroci a všetok ľud a povedali: Musíš zomrieť! ⁹ Prečo si prorokoval v Hospodinovom mene, že sa tomuto domu stane ako Šilu a že toto mesto spustne a bude neobývané? Všetok ľud, ktorý bol v Hospodinovom dome, sa zhromaždil okolo Jeremiáša. ¹⁰ Keď sa judské kniežatá dopočuli o týchto slovách, vybrali sa z kráľovského paláca do Hospodinovho domu a posadili sa pri vchode Novej brány Hospodinovho domu. ¹¹ Vtedy kňazi a proroci povedali kniežatám a všetkému ľudu: Tento muž si zaslúži rozsudok smrti, pretože prorokoval proti tomuto mestu, ako ste počuli na vlastné uši. ¹² Jeremiáš povedal všetkým kniežatám a všetkému ľudu: Hospodin ma poslal prorokovať proti tomuto domu a proti tomuto mestu všetky slová, ktoré ste počuli. ¹³ Teraz napravte svoje cesty a svoje skutky a poslúchnite hlas Hospodina, svojho Boha. Potom Hospodin oľutuje nešťastie, ktoré vyslovil proti vám. ¹⁴ Ja som predsa vo vašich rukách, urobte so mnou, čo pokladáte za dobré a správne. ¹⁵ Len si dobre uvedomte, že ak ma usmríte, uvalíte nevinnú krv na seba, na toto mesto i na jeho obyvateľov, lebo Hospodin ma k vám naozaj poslal, aby som vám verejne povedal všetky tieto slová. ¹⁶ Nato kniežatá a všetok ľud povedali kňazom a prorokom: Tento človek si nezaslужuje smrť, lebo k nám hovoril v mene Hospodina, nášho Boha. ¹⁷ Spomedzi starších krajiny povstali muži a povedali všetkému zhromaždenému ľudu: ¹⁸ V dňoch judského kráľa Chizkiju bol prorokom Micheáš z Morešetu. Ten povedal všetkému judskému ľudu: Toto hovorí Hospodin zástupov: Sion zorú ako pole, Jeruzalem bude rumoviskom a chrámový vrch lesným rumoviskom. ¹⁹ Usmrtil ho azda judský kráľ Chizkija alebo niekto z Judska? Či sa nebál Hospodina a neprosil ho, takže Hospodin oľutoval nešťastie, ktoré vyslovil proti nim? Či máme urobiť taký veľký zločin proti sebe samým?

Smrť proroka Uriju

²⁰ Aj iný muž prorokoval v mene Hospodina, totiž Šemajov syn Urija z Kirjat-Jearímu. Ten prorokoval proti tomuto mestu a proti tejto krajine rovnako, ako hovoril Jeremiáš. ²¹ Jeho slová počul kráľ Jojakím, všetci jeho dôstojníci a všetky kniežatá. Kráľ sa ho usiloval

usmrtiť. Keď sa to Urija dopočul, bál sa a ušiel do Egypta. ²² Kráľ Jojakím poslal svojich ľudí do Egypta, a to Achbórovho syna Elnatána a s ním iných mužov. ²³ Tí vyviedli Uriju z Egypta a priviedli ho ku kráľovi Jojakímovi. Ten ho dal usmrtiť mečom a jeho mŕtvolu dal hodiť do hrobu obyčajných ľudí. ²⁴ Šafánov syn Achikám však držal ochrannú ruku nad Jeremiášom, aby ho nevydali do rúk ľudu na usmrtenie.

Babylonské jarmo

27 Na začiatku vlády judského kráľa Jojakíma, Joziášovho syna, zaznelo Jeremiášovi od Hospodina toto slovo: ² Takto ku mne prehovoril Hospodin: Urob si povrazy i jarmo a daj si ich na šíju. ³ Pošli ich edómskemu kráľovi, moábskemu kráľovi, ammónskemu kráľovi, týrskemu kráľovi a sidonskému kráľovi prostredníctvom poslov, ktorí prišli do Jeruzalema k judskému kráľovi Cidkijovi, ⁴ a odovzdaj im pre ich pánov tento príkaz: Toto hovorí Hospodin zástupov, Boh Izraela: Svojim pánom povedzte toto: ⁵ Ja som svojou veľkou mocou a vystretým ramenom utvoril zem, človeka i zver, čo sú na zemi, a dal som ju tomu, komu som chcel. ⁶ Ja som však teraz dal všetky tie krajiny do ruky môjho služobníka, babylonského kráľa Nebukadnesara, dal som mu aj poľnú zver, aby mu slúžila. ⁷ Všetky národy majú slúžiť jemu, jeho synovi a jeho vnukovi, kým nepríde čas aj pre jeho krajinu, keď si ju mnohé národy a veľkí králi podmania. ⁸ Avšak národ alebo kráľovstvo, ktoré nebude chcieť slúžiť jemu, babylonskému kráľovi Nebukadnesarovi, a nevloží šíju do jarma babylonského kráľa, budem trestať mečom, hladom a morom, kým ho úplne nevydám do jeho ruky — znie výrok Hospodina. ⁹ Vy preto nepočúvajte svojich prorokov, veštcov, vykladačov snov, hádačov z mrakov a čarodejníkov, ktorí vám hovoria: Nebudete slúžiť babylonskému kráľovi. ¹⁰ Veď vám prorokujú klamstvo, aby vás vzdialilo z vašej pôdy. Tak vás rozožením a zahyniete. ¹¹ Národ však, ktorý vloží svoju šíju do jarma babylonského kráľa a bude mu slúžiť, ponechám na jeho pôde — znie výrok Hospodina —, bude ju obrábať a na nej bývať. ¹² Judskému kráľovi Cidkijovi som povedal tie isté slová: Vložte si šíju do jarma babylonského kráľa, slúžte jemu a jeho ľudu a ostanete nažive. ¹³ Prečo by mal teba i tvoj ľud usmrtiť meč, hlad a mor, ako povedal Hospodin o národe, ktorý nebude slúžiť babylonskému kráľovi? ¹⁴ Nepočúvajte reči prorokov, ktorí vám hovoria: Nebudete slúžiť babylonskému kráľovi. Prorokujú vám klamstvo. ¹⁵ Veď ja som ich neposlal — znie výrok Hospodina —, ale oni falošne prorokujú v mojom mene, aby som vás vyhnal a zahynuli by ste vy aj proroci, ktorí vám prorokujú. ¹⁶ Kňazom a všetkému ľudu som povedal: Toto hovorí Hospodin: Nepočúvajte slová svojich prorokov, ktorí vám prorokujú: Hľa, nádoby Hospodinovho domu sa čoskoro vrátia z Babylonu. Oni vám prorokujú lož. ¹⁷ Nepočúvajte ich, slúžte babylonskému kráľovi a ostanete nažive. Prečo by sa toto mesto malo stať zboreniskom? ¹⁸ Ak sú proroci a ak majú pri sebe slovo Hospodina, nech radšej naliehavo žiadajú Hospodina zástupov, aby sa do Babylonu nedostali nádoby, ktoré ešte zostali v Hospodinovom dome, v dome judského kráľa a v Jeruzaleme. ¹⁹ Veď toto hovorí Hospodin zástupov o stĺpoch, o mori, o podvozkoch a o ostatnom náradí, ktoré zostalo v tomto meste ²⁰ a ktoré nevzal babylonský kráľ Nebukadnesar, keď odviezol do zajatia z Jeruzalema do Babylonu judského kráľa Jechonju, Jojakímovho syna, ako aj všetkých šľachticov Judska a Jeruzalema. ²¹ Toto hovorí Hospodin zástupov, Boh Izraela, o nádobách, ktoré zostali v Hospodinovom dome a v dome judského kráľa v Jeruzaleme: ²² Budú odnesené do Babylonu a tam zostanú až do dňa, keď sa o ne postarám — znie výrok Hospodina —, dám ich vyniesť a navrátiť na toto miesto.

Jeremiáš a Chananja

28 V tom istom roku, na začiatku vlády judského kráľa Cidkiju, v piatom mesiaci štvrtého roka, povedal mi Chananja, Azzúrov syn, prorok z Gibeónu, v Hospodinovom dome v prítomnosti kňazov a všetkého ľudu: ² Toto hovorí Hospodin zástupov, Boh Izraela: Zlomil som jarmo babylonského kráľa. ³ O dva roky vrátim na toto miesto všetky nádoby Hospodinovho domu, ktoré vzal z tohto miesta babylonský kráľ Nebukadnesar a odniesol do Babylonu. ⁴ Judského kráľa Jechonju, Jojakímovho syna, a všetkých judských zajatcov, ktorí odišli do Babylonu, privediem späť na toto miesto — znie výrok Hospodina —, lebo zlámem jarmo babylonského kráľa. ⁵ Nato prorok Jeremiáš v prítomnosti kňazov a všetkých ľudí, ktorí stáli v Hospodinovom dome, oslovil proroka Chananju. ⁶ Prorok Jeremiáš povedal: Amen! Kiež tak urobí Hospodin! Nech Hospodin dá, aby sa splnili tvoje slová, ktoré si prorokoval, aby sa vrátili všetky nádoby Hospodinovho domu a všetci zajatci z Babylonu na toto miesto. ⁷ Vypočuj si však toto slovo, ktoré ja hovorím verejne tebe i všetkému ľudu: ⁸ Odpradáva boli predtým mnou a pred tebou proroci, ktorí prorokovali mnohým krajinám a veľkým kráľovstvám vojnu, nešťastie a mor. ⁹ Až keď sa splní prorocká predpoveď, spozná sa, či proroka, ktorý predpovedal pokoj, poslal naozaj Hospodin. ¹⁰ Vtedy prorok Chananja vzal jarmo zo šije proroka Jeremiáša a zlámal ho. ¹¹ V prítomnosti všetkého ľudu Chananja povedal: Toto hovorí Hospodin: Takto zlámem do dvoch rokov jarmo babylonského kráľa Nebukadnesara na šiji všetkých národov. Nato prorok Jeremiáš odišiel svojou cestou. ¹² Po tom, čo prorok Chananja zlámal jarmo na šiji proroka Jeremiáša, prehovoril Hospodin k Jeremiášovi: ¹³ Chod' a Chananjovi povedz toto: Toto hovorí Hospodin: Drevené jarmo si zlámal. Namiesto neho však urobím jarmo železné. ¹⁴ Veď toto hovorí Hospodin zástupov, Boh Izraela: Železné jarmo položím na šiju všetkých týchto národov, aby slúžili babylonskému kráľovi Nebukadnesarovi. Budú mu teda slúžiť. Dal som mu aj poľnú zver. ¹⁵ Prorok Jeremiáš povedal prorokovi Chananjovi: Počúvaj, Chananja, Hospodin ťa neposlal, ty si však zapríčinil, že sa tento ľud spolieha na lož. ¹⁶ Preto Hospodin hovorí toto: Hľa, ja ťa odstránim z povrchu zeme. Ešte v tomto roku zomrieš, pretože si hlásal vzburu proti Hospodinovi. ¹⁷ Prorok Chananja zomrel v siedmom mesiaci toho istého roka.

List babylonským zajatcom

29 Toto je znenie listu, ktorý poslal prorok Jeremiáš z Jeruzalema do zajatia odvlečeným starcom, kňazom, prorokom a všetkým ľuďom, ktorých Nebukadnesar odviezol z Jeruzalema do Babylonu. ² Stalo sa to potom, keď kráľ Jechonja, kráľovná, dvorania, judské a jeruzalemské kniežatá, remeselníci a zámočníci museli opustiť Jeruzalem. ³ Poslal ho prostredníctvom Šafánovho syna Elasu a Chilkijovho syna Gemarju, ktorých vyslal judský kráľ Cidkija k Nebukadnesarovi, babylonskému kráľovi, do Babylonu: ⁴ Toto hovorí Hospodin zástupov, Boh Izraela, všetkým odvlečeným, ktorých som poslal do zajatia z Jeruzalema do Babylonu: ⁵ Stavajte domy a bývajte v nich, vysádzajte záhrady a jedzte ich plody. ⁶ Berte si ženy a plodte synov a dcéry, ženite svojich synov a vydávajte svoje dcéry, aby plodili synov a dcéry, aby sa tam rozmnožili a neumenšovali sa. ⁷ Usilujte sa o blaho mesta, kam som vás poslal do zajatia, modlite sa zaň k Hospodinovi, pretože od jeho blaha závisí aj vaše blaho. ⁸ Toto hovorí Hospodin zástupov, Boh Izraela: Nech vás neklamú vaši proroci, ktorí sú medzi vami, ani vaši veštcí, nedajte ani na svoje sny, ktoré sa vám prisnávajú, ⁹ lebo vám lživo prorokujú v mojom mene. Neposlal som ich — znie výrok Hospodina. ¹⁰ Takto totiž hovorí Hospodin: Až sa naplní pre Babylon sedemdesiat rokov, navštívim vás

a splním vám svoj prísľub, že vás privediem späť na toto miesto. ¹¹ Ja poznám svoje zámery, ktoré mám s vami — znie výrok Hospodina — sú to zámery pokoja, a nie nešťastia; dám vám budúcnosť a nádej. ¹² Keď budete ku mne volať, keď prídete a budete sa ku mne modliť, vypočujem vás. ¹³ Budete ma hľadať a nájdete ma, lebo ma budete hľadať celým svojím srdcom. ¹⁴ Dám sa vám nájsť — znie výrok Hospodina —, zmením váš údel, zhromaždím vás spomedzi všetkých národov a zo všetkých miest, kam som vás rozptýlil — znie výrok Hospodina — a vrátim vás na miesto, odkiaľ som vás odviezol do zajatia. ¹⁵ Vy hovoríte: Hospodin nám vzbudil prorokov v Babylone. ¹⁶ Toto však hovorí Hospodin o kráľovi, ktorý sedí na Dávidovom tróne, i o všetkom ľude, ktorý býva v tomto meste, i o vašich bratoch, ktorí neodišli s vami do zajatia: ¹⁷ Toto hovorí Hospodin zástupov: Hľa, ja na nich pošlem meč, hlad a mor a spôsobím, že budú ako odporne figy, ktoré sú také zlé, že sa nedajú jesť. ¹⁸ Budem ich stíhať mečom, hladom a morom, spôsobím, že budú pre všetky kráľovstvá zeme predmetom úžasu, kľatby, hrôzy, posmechu a potupy pre všetky národy, kam som ich vyhnal, ¹⁹ pretože nepočúvali moje slová — znie výrok Hospodina, keď som im posielal svojich služobníkov, prorokov. Posielal som ich opätovne, ale neposlúchli ste — znie výrok Hospodina. ²⁰ Tak počujte slovo Hospodina, vy, všetci odvečení, ktorých som poslal z Jeruzalema do Babylonu. ²¹ Toto hovorí Hospodin zástupov, Boh Izraela, o Achábovi, synovi Kolaju, a Cidkijovi, synovi Maaseju, ktorí vám v mojom mene falošne prorokovali: Vydám ich do ruky babylonského kráľa Nebukadnesara a ten ich zabije pred vašimi očami. ²² Z ich prípadu bude odvodená pre všetkých judských zajatcov, ktorí sú v Babylone, táto kľatba: Nech s tebou Hospodin naloží ako s Cidkijom a ako s Achábom, ktorých babylonský kráľ upražil na ohni, ²³ pretože páchali bláznovstvo v Izraeli, cudzoložili so ženami svojich blížnych a v mojom mene hovorili lživé slovo, ktoré som im neprikázal. Viem to a som toho svedkom — znie výrok Hospodina.

Jeremiáš proti Šemajovi

²⁴ Nechelámcovi Šemajovi povieš: ²⁵ Toto hovorí Hospodin zástupov, Boh Izraela: Pretože si vo svojom mene poslal list všetkému ľudu, ktorý je v Jeruzaleme, i kňazovi Cefanjovi, synovi Maaseju, i všetkým kňazom v tomto znení: ²⁶ Hospodin ťa ustanovil za kňazu namiesto kňaza Jojadu, aby si dozeral v Hospodinovom dome na každého šialenca, ktorý sa vydáva za proroka, aby si ho dal do klady a okov. ²⁷ Preto si teda nepokarhal Anatófana Jeremiáša, ktorý vám prorokuje? ²⁸ Veď on nám odkázal do Babylonu: Bude to dlho trvať! Stavajte domy, bývajte v nich, vysádzajte záhrady a jedzte ich plody. ²⁹ Kňaz Cefanja osobne prečítal tento list prorokovi Jeremiášovi. ³⁰ Nato zaznelo Jeremiášovi slovo Hospodina: ³¹ Odkáž všetkým zajatcom: Toto hovorí Hospodin o Nechelámcovi Šemajovi: Pretože vám Šemaja prorokoval, hoci som ho neposlal, a zapríčinil, že sa spoliehate na lož, ³² Hospodin hovorí toto: Hľa, ja potrescem Nechelámca Šemaju a jeho potomstvo. Nebude mať nikoho, kto by býval uprostred tohto ľudu, a neuvidí blaho, ktoré pripravujem pre môj ľud — znie výrok Hospodina —, pretože hlásal vzburu proti Hospodinovi.

Budúca spása

30 Toto je slovo, ktoré zaznelo Jeremiášovi od Hospodina: ² Toto hovorí Hospodin, Boh Izraela: Napíš si do knihy všetky slová, ktoré som ti povedal. ³ Hľa, blíži sa čas — znie výrok Hospodina —, keď zmením údel svojho ľudu, Izraela i Judska, hovorí Hospodin, a navrátim ich do krajiny, ktorú som dal ich otcovi a oni ju prevezmú do vlastníctva. ⁴ Toto sú slová, ktoré hovoril Hospodin o Izraeli a Judsku: ⁵ Takto hovorí Hospodin: Počuli sme vystrašený hlas, vládne úzkosť a pokoja niet. ⁶ Pýtajte sa a pozrite, či môže muž

porodiť. Prečo teda vidím, že každý muž má ruky na bedrách ako rodička? Každá tvár sa zmenila, zbledla. ⁷ Beda, lebo veľký je tento deň, niet mu podobného, čas úzkosti pre Jáko-
ba, ale bude z neho vyslobodený. ⁸ V ten deň — znie výrok Hospodina zástupov — dolá-
mem jarmo na tvojej šiji a roztrhám tvoje povrazy. Nebudú už slúžiť cudzincom, ⁹ ale budú
slúžiť Hospodinovi, svojmu Bohu, a svojmu kráľovi Dávidovi, ktorého im ustanovím. ¹⁰ Ty
sa však neboj, môj služobník Jákob — znie výrok Hospodina —, nestrachuj sa, Izrael, lebo
hľa, vyslobodím ťa z diaľky a tvoje potomstvo z krajiny jeho zajatia. Jákob sa vráti a bude
žiť v pokoji, bez starostí a nik ho nevystraší. ¹¹ Ja som s tebou — znie výrok Hospodina —,
aby som ťa zachránil. Veď skončujem so všetkými národmi, medzi ktoré som ťa rozptýlil,
iba s tebou neskončujem. Potrestám ťa podľa práva, skutočne ťa nenechám bez trestu. ¹²
Toto hovorí Hospodin: Nezahojiteľný je tvoj úraz a boľavá je tvoja rana. ¹³ Niet nikoho,
kto by presadil tvoje právo, niet lieku na tvoj vred, nezaceľuje sa ti. ¹⁴ Všetci, čo ťa milovali,
na teba zabudli, nevyhľadávajú ťa, veď udrel som ťa ako nepriateľ, prísny pokarhaním,
pre veľkosť tvojej viny a množstvo tvojich hriechov. ¹⁵ Čo kričíš pre svoj úraz? Tvoja bolesť
je nevyliciteľná. Pre veľkosť tvojej viny a množstvo tvojich hriechov som ti to urobil. ¹⁶
Avšak všetci, čo ťa pozerajú, budú zožratí, všetci, čo ťa utláčajú, pôjdu do zajatia, tí, čo ťa
plienia, stanú sa korisťou, a všetkých, čo ťa olupujú, vydám za lup. ¹⁷ Uzdravím ťa, vylicím
ťa z tvojich rán — znie výrok Hospodina —, veď ťa volajú Odohnaná, to je dcéra Siona,
ktorú nikto nehľadá.

Obnova národa

¹⁸ Toto hovorí Hospodin: Určite zmením údol Jákobových stanov, zľutujem sa nad jeho
príbytkami. Mesto bude opäť vybudované na svojom návrší a palác bude stáť na pôvod-
nom mieste. ¹⁹ Bude z nich zaznievať chválospev vďaka a hlas tých, čo sa tešia. Rozmnožím
ich, neumenšia sa, dám im takú česť, že nebudú pokladaní za bezvýznamných. ²⁰ Jeho sy-
novia budú ako kedysi, jeho pospolitosť sa upevní pred mnou a potrescem všetkých jeho
utláčateľov. ²¹ Bude mať mocnára z vlastných radov, jeho panovník vyjde z jeho stredy.
Pripustím ho k sebe a on sa ku mne priblíži. Veď kto nasadí svoj život, aby sa ku mne pri-
blížil? — znie výrok Hospodina. ²² Budete mojím ľudom a ja budem vašim Bohom. ²³ Hľa,
víchor Hospodina, planie hnev, ženie sa víchrica, ktorá sa krúti nad hlavami svojvoľníkov.
²⁴ Neodvráti sa Hospodinov páľčivý hnev, kým nevykoná a nesplní zámery svojho srdca.
Na konci dní to pochopíte.

Milosť zachráni národ

31 V tom čase — znie výrok Hospodina — budem Bohom všetkým rodom Izraela a
ony budú mojím ľudom. ² Toto hovorí Hospodin: Na púšti našiel milosť národ, kto-
rý unikol meču. Izrael šiel, aby dosiahol svoj odpočinok. ³ Zďaleka sa mi zjavil Hospodin:
Miloval som ťa večnou láskou, preto som ti zachoval priazeň. ⁴ Opäť ťa vybudujem, budeš
vystavaná, panna izraelská. Znova sa ozdobíš svojimi bubnami, vyjdeš tancovať v kole tých,
čo sa tešia. ⁵ Opäť budeš vysádzať vinice na vrchoch Samárie. Tí, čo budú sadiť, budú aj
užívať. ⁶ Príde deň, keď budú kričať strážnici na Efrajimskom pohorí: Hor sa, vystúpme na
Sion, k Hospodinovi, nášmu Bohu!

Návrat zo zajatia

⁷ Toto hovorí Hospodin: Radostne jasajte nad Jákobom, plesajte nad popredným náro-
dom! Oznamujte, oslavujte a hovorte: Hospodin vyslobodil svoj ľud, zvyšok Izraela. ⁸ Hľa,
privediem ich zo severnej krajiny a zhromaždím ich z končín zeme. Bude medzi nimi

slepý a chromý, tehotná žena i rodička; vrátia sa ako veľký zástup.⁹ Prídu s plačom, s prosbou o zmilovanie. Povediem ich a privediem ich k potokom vôd, po rovnnej ceste, kde sa nepotknú, lebo som otec Izraela a Efrajim je môj prvorođený.

Zmena žiaľu na radosť

¹⁰ Národy, čujte slovo Hospodina, zvestujte ho na ďalekých ostrovoch a hovorte: Ten, čo Izrael rozptýlil, ho zhromaždí, a bude ho strážiť ako pastier svoje stádo. ¹¹ Pretože Hospodin vykúpil Jáкова a vyslobodil ho z ruky silnejšieho, ako je on. ¹² Prídu a zaplesajú na výšine Siona, budú sa hrnúť k добрôte Hospodina, k obilii, muštu a oleju, k mládatám oviec a dobytká. Ich duša bude ako zavlažená záhrada, už sa nebudú trápiť. ¹³ Vtedy sa bude tešiť panna v tanci, mladíci a starci pospolu. Ich smútok obrátim na radosť, po žiali ich poteším a rozveselím. ¹⁴ Kňazov občerstvím najlepšimi vecami a môj ľud sa nasýti mojim dobrodením — znie výrok Hospodina.

Ráchelin žiaľ

¹⁵ Toto hovorí Hospodin: Čuj, v Ráme počuť nariekanie, prehorký plač. Ráchel oplakáva svojich synov, nedá sa potešiť pre svojich synov, lebo ich už niet. ¹⁶ Toto hovorí Hospodin: Zadrž vzlykanie i slzy v očiach, lebo tvoja námaha dostane odmenu — znie výrok Hospodina —, vrátia sa z nepriateľskej krajiny. ¹⁷ Tvoje potomstvo má nádej — znie výrok Hospodina —, synovia sa vrátia na svoje územie. ¹⁸ Zreteľne počujem nariekať Efrajim: Karhal si ma a ja som sa dal karhať ako neskrotený býček. Prived' ma späť a navrátim sa, veď ty si Hospodin, môj Boh. ¹⁹ Keď som sa odvrátil, obanoval som to, keď som to pochopil, bil som sa po bedrách, hanbil som sa, červenal, lebo som niesol hanbu svojej mladosti. ²⁰ Či nie je Efrajim mojim drahým synom alebo roztomilým dieťaťom? Kedykoľvek hovorím proti nemu, musím si ho pripomínať, preto sa moje vnútro kvôli nemu chveje, musím sa nad ním zmilovať — znie výrok Hospodina.

Výzva k návratu

²¹ Postav si milníky, urob si smerovky! Premýšľaj nad upravenou cestou, nad cestou, po ktorej si šla. Vráť sa, izraelská panna, vráť sa do týchto svojich miest! ²² Dokedy budeš blúdiť, odpadlícka dcéra? Čosi nové stvorí Hospodin v krajine: žena sa bude uchádzať o muža.

Požehnanie budúcich čias

²³ Toto hovorí Hospodin zástupov, Boh Izraela: V judskej krajine a v jej mestách až zmením ich údel, ešte budú hovoriť toto slovo: Niva spravodlivosti, posvätný vrch, nech ťa požehná Hospodin! ²⁴ Budú tam bývať spolu Júda a všetky jeho mestá, roľníci aj tí, čo tiahnu so stádami. ²⁵ Občerstvím unavenú dušu a každú roztúženú dušu uspokojím. ²⁶ Nato som sa zobudil a poobzeral — môj sen bol sladký. ²⁷ Hľa, blíži sa čas — znie výrok Hospodina —, keď obsejem dom Izraela a dom Júdu semenom ľudí a semenom zvierat. ²⁸ Ako som nad nimi bedlil, keď som mal vytrhávať, rúcať, plieniť, ničiť a privodiť nešťastie, tak budem bedliť, keď budem mať budovať a sadiť — znie výrok Hospodina. ²⁹ V tých dňoch nebudú viac hovoriť: Otcovia jedli nezrelé hrozno a synom střípli zuby. ³⁰ Každý zomrie pre svoj hriech, každému človeku stúpnu zuby, keď bude jesť nezrelé hrozno.

Nová zmluva

³¹ Hľa, blíži sa čas — znie výrok Hospodina —, keď uzavriem novú zmluvu s domom Izraela a s domom Júdu. ³² Nie takú zmluvu, akú som uzavrel s vašimi otcami, keď som ich chopil za ruku, aby som ich vyviedol z Egypta. Oni totiž moju zmluvu porušili, hoci som bol ich Pánom — znie výrok Hospodina. ³³ Toto však bude zmluva, ktorú uzavriem s domom Izraela po týchto dňoch — znie výrok Hospodina. Svoj zákon vložím do ich vnútra a vpíšem ho do ich srdca. Budem im Bohom a oni budú mojim ľudom. ³⁴ Už sa nebudú

navzájom poučovať a brat bratovi nebude hovoriť: Poznajte Hospodina!, lebo všetci ma budú poznať, od najmenšieho až po najväčšieho — znie výrok Hospodina —, pretože im odpustím viny a na ich hriech nebudem viac spomínať.

Nový národ

³⁵ Toto hovorí Hospodin, ktorý dáva dňu slnko za svetlo, noci určuje mesiac a hviezdy, aby svietili, vzdúva more, takže hučia jeho vlny, Hospodin zástupov je jeho meno: ³⁶ Ak sa tieto poriadky spredu mňa stratia — znie výrok Hospodina —, potom aj potomstvo Izraela prestane byť národom predou mnou po všetky dni. ³⁷ Toto hovorí Hospodin: Ak sa dajú zmerať hore nebesá a dolu preskúmať základy zeme, potom ja zavrhnem celé potomstvo Izraela pre všetko, čo urobili — znie výrok Hospodina.

Nový Jeruzalem

³⁸ Hľa, blíži sa čas — znie výrok Hospodina —, keď bude mesto vystavané pre Hospodina od veže Chananel až po Nárožnú bránu ³⁹ a meracia šnúra sa potiahne ďalej ku kopcu Garéb a zakrúti sa ku Goe. ⁴⁰ Celé Údolie mŕtvov a obetného popola, všetky polia až po potok Kidrón a po roh Konskej brány na východ, budú zasvätené Hospodinovi. Nikdy už nebudú zbúrané a zrúcané.

Kúpa poľa — obraz obnovy

32 Slovo, ktoré zaznelo Jeremiášovi od Hospodina v desiatom roku judského kráľa Cidkiju — to bol osemnásť rok Nebukadnesara. ² Vtedy vojsko babylonského kráľa obliehalo Jeruzalem. Prorok Jeremiáš bol uväznený na nádvorí stráže, ktoré bolo v paláci judského kráľa. ³ Keď ho judský kráľ Cidkija uväznil, vyčítal mu: Prečo prorokuješ? Toto hovorí Hospodin: Hľa, vydám toto mesto do ruky babylonského kráľa a dobyje ho? ⁴ Judský kráľ Cidkija neunikne z ruky Chaldejcov, určite sa dostane do ruky babylonského kráľa, bude sa s ním zhovárať z tváre do tváre a uvidí ho zoči-voči. ⁵ Odvedie Cidkiju do Babylonu, kde zostane, kým ho nenavštívim — znie výrok Hospodina. Ak aj budete bojovať proti Chaldejcom, neuspejete. ⁶ Jeremiáš povedal: Takto mi zaznelo slovo Hospodina: ⁷ Hľa, príde k tebe Chanamel, syn môjho strýka Šallúma, a povie: Kúp si moje pole, ktoré je v Anatóte, veď ty máš podľa príbuzenstva prednostné právo na jeho zakúpenie. ⁸ Podľa Hospodinovho oznámenia aj prišiel ku mne Chanamel, syn môjho strýka, na nádvorie stráže a povedal mi: Kúp si moje pole, ktoré je v Anatóte na území Benjamína, veď ty máš prednostné právo na kúpu. Kúp si ho. Vtedy som spoznal, že to bolo Hospodinovo slovo. ⁹ Kúpil som teda pole od Chanamela, syna môjho strýka, ktoré je v Anatóte, a zaplatil som zaň striebro vo váhe sedemnášť šeklov. ¹⁰ Napísal som kúpnopredajnú zmluvu, zapečatil som ju, odovzdal svedkom na overenie a na váhe som odvážil striebro. ¹¹ Vzal som kúpnopredajnú zmluvu, zapečatenú podľa práva a poriadku, aj jej overený odpis. ¹² Kúpnopredajnú zmluvu som dal Baruchovi, Nerijovmu synovi, vnukovi Machsejovmu, pred očami svojho bratanca Chanamela a pred očami svedkov, ktorí podpísali kúpnopredajnú zmluvu pred očami všetkých Júdovcov, ktorí sedeli na nádvorí stráže. ¹³ Pred ich očami som Baruchovi prikázal: ¹⁴ Toto hovorí Hospodin zástupov, Boh Izraela: Vezmi tieto listiny, túto zapečatenú a otvorenú kúpnopredajnú zmluvu, vlož ich do hlinenej nádoby, aby sa zachovali po mnohé dni. ¹⁵ Veď toto hovorí Hospodin zástupov, Boh Izraela: V tejto krajine sa ešte budú kupovať domy, polia a vinice. ¹⁶ Keď som odovzdal kúpnopredajnú zmluvu Nerijovmu synovi Baruchovi, takto som sa modlil k Hospodinovi: ¹⁷ Ach, Pane, Hospodin, pozri, ty si svojou veľkou mocou a vystretým ramenom utvoril nebesá a zem, tebe nijaký div nie je nemožný. ¹⁸ Tisícim preukazuješ milosť, ale vinu otcov odplatíš do lona ich synom, ktorí

prídu po nich. Si Boh najvyšší a najmocnejší, ktorého meno je Hospodin zástupov. ¹⁹ Si veľký v múdrosti a mocný v skutkoch, tvoje oči dozerajú na všetky cesty ľudských synov, aby si každému odplatil podľa jeho cesty a podľa ovocia jeho skutkov. ²⁰ Robil si znamenia a divy v Egypte a podnes ich robíš v Izraeli i medzi ľuďmi, čím si si urobil meno, ktoré máš podnes. ²¹ Znameniami a divmi, svojou mocnou rukou, vystretým ramenom a veľkou hrôzou si vyviedol svoj ľud, Izrael, z Egypta. ²² Dal si im túto krajinu, ktorú si prisáhaže slúbil ich otcovi, a ktorá oplýva mliekom a medom. ²³ Prišli a obsadili ju, ale nepočúvali tvoj hlas a nechodili podľa tvojho zákona, ani nerobili nič z toho, čo si im prikázal robiť, preto si dopustil, aby ich postihlo celé toto nešťastie. ²⁴ Pozri, násypy siahajú až po mesto, aby ho zaujali a dostalo sa do rúk Chaldejcov, ktorí naň útočia mečom, hladom a morom. Plní sa, čo si povedal a ty to vidíš. ²⁵ Teraz si mi povedal, Hospodin, môj Pane: Kúp si to pole za striebro a pozvi k tomu svedkov, hoci mesto sa aj tak dostane do rúk Chaldejcov. ²⁶ Jeremiašovi zaznelo od Hospodina toto slovo: ²⁷ Pozri, ja som Hospodin, Boh celého tvorstva, je pre mňa azda nejaká vec nemožná? ²⁸ Preto hovorí Hospodin toto: Hľa, ja vydám toto mesto do rúk Chaldejcov a do ruky Nebukadnesara, babylonského kráľa, a on ho obsadí. ²⁹ Chaldejci, ktorí útočia na toto mesto, vtrhnú doň, podpália ho, vypália aj domy, na ktorých strechách pálili kadidlo Baalovi a prinášali nápojové obety cudzím bohom, len aby ma dráždili. ³⁰ Veď Izraeliti a Júdovci od mladosti robili len to, čo sa mi nepáči, veď Izraeliti ma iba dráždili skutkami svojich rúk — znie výrok Hospodina. ³¹ Toto mesto odo dňa, keď ho postavili, až podnes ma iba hnevalo a zlostilo. Preto ho musím odstrániť spred svojej tváre ³² pre všetku zlobu Izraelitov a Júdovcov, ktorú popáchali sami, ich králi a kniežatá, kňazi a proroci, muži Judska a obyvatelia Jeruzalema. ³³ Obrátili sa ku mne chrbtom, nie tvárou, a hoci som ich stále poučoval, nepočúvali, neprijali výčitku, ³⁴ ba umiestnili svoje ohavnosti v dome, ktorý sa volá mojím menom, aby ho poškvrnili. ³⁵ Postavili výšiny Baalovi v údolí Ben-Hinnóm, aby prevádzali ohňom svojich synov a svoje dcéry na počesť Molocha, hoci som im to nekázal, ani na myseľ mi neprišlo, že by sa mali dopustiť takej ohavnosti, a tak zviadli Júdu na hriech. ³⁶ Preto teraz Hospodin, Boh Izraela, takto hovorí o tomto meste, o ktorom vy hovoríte, že sa dostane do ruky babylonského kráľa pomocou meča, hladu a moru: ³⁷ Hľa, ja ich pozbieram zo všetkých krajín, do ktorých som ich roztrúsil vo svojom hneve, vo svojej zlosti a veľkej rozhorčenosti, privediem ich na toto miesto a usadím ich do bezpečia. ³⁸ Budú mi ľuďmi a ja im budem Bohom. ³⁹ Dám im jedno srdce a jednu cestu, aby sa ma báli po všetky dni, pre svoje dobro a pre dobro svojich synov. ⁴⁰ Uzavriem s nimi večnú zmluvu, že im neprestanem preukazovať dobro a vložím im do srdca svoju bázeň, aby sa odo mňa neodvrátili. ⁴¹ Budem mať z nich radosť, aby som im preukazoval dobro celým svojím srdcom a celou svojou dušou a skutočne ich zasadil v tejto krajine. ⁴² Veď takto hovorí Hospodin: Ako som privedol všetku túto pohromu na toto mesto, tak privediem naň aj všetko dobro, o ktorom som im hovoril. ⁴³ Bude sa teda kupovať pole v tejto krajine, o ktorej vy hovoríte: Je spustošená, bez ľudí a zvierat a dostáva sa do rúk Chaldejcov. ⁴⁴ Opäť sa budú kupovať polia za striebro, písať kúpnopredajné zmluvy, budú sa pečatiť a overovať svedkami v krajine Benjamína, v okolí Jeruzalema, v judských mestách, v mestách na Pohorí, v mestách na Nížine a v mestách v Negeve, až obrátim ich údel — znie výrok Hospodina.

Krajšia budúcnosť Judska a Jeruzalema

33 Hospodinovo slovo zaznelo Jeremiašovi po druhýkrát, keď bol ešte vo väzení na nádvorí stráže: ² Toto hovorí Hospodin, ktorý tvorí zem, Hospodin, ktorý ju stvár-

ňuje a upevňuje; jeho meno je Hospodin. ³ Volaj ku mne a odpoviem ti, oznámim ti veľké a neprístupné veci, ktoré nepoznáš. ⁴ Toto hovorí Hospodin, Boh Izraela, o domoch tohto mesta a o domoch judských kráľov, ktoré zručali na násypy a proti meču ⁵ tí, čo idú bojovať proti Chaldejcom, aby ich naplnili mŕtvolami ľudí, ktorých som pobil vo svojom hneve a vo svojej zlosti, pretože som pred týmto mestom zakryl svoju tvár pre ich veľkú zlobu. ⁶ Áno, obviažem mu rany, vyliečim, uzdravím a odkryjem im poklady pokoja a pravdy. ⁷ Zmením údel Judska a údel Izraela a vybudujem ich ako predtým. ⁸ Očistím ich od každého hriechu, ktorým sa previnili proti mne, a odpustím im všetky hriechy, ktorými sa previnili proti mne, keď odpadli odo mňa. ⁹ Jeruzalem mi bude na radosť, slávu a chválu pred všetkými národmi zeme, keď počujú o všetkom dobre, ktoré som im preukázal. Budú sa báť a triasť pre všetko dobro a pre všetok pokoj, čo som mu dal. ¹⁰ Toto hovorí Hospodin: Na tomto mieste, o ktorom vy hovoríte, že je pusté, bez ľudí a bez zvierat, v judských mestách a na uliciach Jeruzalema, ktoré sú spustošené, bez ľudí, bez zvierat, bez obyvateľov, ešte bude počuť ¹¹ hlas plesania a hlas radosti, hlas ženicha a hlas nevesty, hlas tých, čo hovoria: Oslavujte Hospodina zástupov, pretože Hospodin je dobrý, jeho milosť trvá naveky, a tých, ktorí prinášajú obetu vďaky do Hospodinovho domu. Zmením totiž údel krajiny a bude ako na počiatku, povedal Hospodin. ¹² Toto hovorí Hospodin zástupov: Na tomto spustošenom mieste, bez ľudí a zvierat a vo všetkých jeho mestách budú opäť nivy pastierov, na ktorých budú odpočívať stáda. ¹³ V mestách na Pohorí, v mestách na Nížine i v mestách v Negeve, v krajine Benjamín, v okolí Jeruzalema a v judských mestách budú ešte prechádzať stáda oviec rukami toho, kto ich bude počítať, hovorí Hospodin. ¹⁴ Hľa, blíži sa čas — znie výrok Hospodina —, keď uskutočním to dobré slovo, ktoré som prisľúbil domu Izraela a domu Júdu. ¹⁵ V tých dňoch a v tom čase dám Dávidovi vyrásť spravodlivý výhonok, ktorý bude vykonávať v krajine právo a spravodlivosť. ¹⁶ V tých dňoch Júda dosiahne spásu, v Jeruzaleme bude bývať v bezpečí a budú ho volať: Hospodin, naša spravodlivosť. ¹⁷ Veď toto hovorí Hospodin: V tých dňoch Dávidovi nebude chýbať muž, ktorý zasadne na trón domu Izraela, ¹⁸ a levitským kňazom nebude chýbať muž v mojej službe, ktorý bude prinášať spaľovanú obetu, páliť pokrmovú obetu a prinášať obetu s hostinou po všetky dni. ¹⁹ Jeremiášovi zaznelo slovo Hospodina: ²⁰ Toto hovorí Hospodin: Ak sa môže zrušiť moja zmluva s dňom a moja zmluva s nocou, takže nebude deň a noc v pravom čase, ²¹ potom sa zruší aj moja zmluva s Dávidom, mojím sluhom, že nebude mať syna, ktorý by kraloval na jeho tróne, a zmluva s levitskými kňazmi, ktorí mi majú slúžiť. ²² Ako nemožno spočítať zástupy nebies a odmerať piesok mora, tak rozmnožím potomstvo Dávida, môjho sluhu, a levitov, ktorí mi slúžia. ²³ Jeremiášovi zaznelo slovo Hospodina: ²⁴ Či si nespozoroval, čo hovorí tento ľud: Dva rody, ktoré si Hospodin vyvolil, tie aj zavrhol? Opovrhujú mojím ľudom a nepovažujú ho ani za pohanský národ. ²⁵ Toto hovorí Hospodin: Ak som neustanovil zmluvu s dňom a nocou, ak som nedal svoje zákony zemi a nebesiam, ²⁶ tak zavrhnem potomstvo Jáкова a svojho sluhu Dávida a z jeho potomstva nevezmem panovníka nad potomstvom Abraháma, Izáka a Jáкова. Zmením však ich údel a zmilujem sa nad nimi.

Výstraha Cidkijovi

34 Slovo, ktoré zaznelo Jeremiášovi od Hospodina, keď Nebukadnesar, babylonský kráľ, a celé jeho vojsko, všetky kráľovstvá zeme, ktoré boli v jeho područí, a všetky národy bojovali proti Jeruzalemu a proti všetkým jeho mestám: ² Toto hovorí Hospodin, Boh Izraela: Choď a hovor s judským kráľom Cidkijom. Povedz mu: Toto hovorí Hos-

podin: Hľa, toto mesto som vydal do ruky babylonského kráľa a on ho vypáli. ³ Ani ty sa nevyslobodíš z jeho ruky, určite ťa chytia a vydajú do jeho ruky; zoči-voči uvidíš babylonského kráľa, bude s tebou hovoriť z tváre do tváre a pôjdeš do Babylonu. ⁴ Judský kráľ Cidkija, vypočuj si slovo Hospodina: Toto ti hovorí Hospodin: Nezmrieš mečom! ⁵ Zomrieš v pokoji. Ako zapalovali vatry pri pohrebe tvojich otcov, predošlých kráľov, ktorí boli pred tebou, tak budú zapalovať vatry aj pri tvojom pohrebe a budú nad tebou nariekať: Ach, pane! Veď ja som povedal to slovo — znie výrok Hospodina. ⁶ Prorok Jeremiáš povedal judskému kráľovi Cidkijovi všetky tieto slová v Jeruzaleme, ⁷ zatiaľ čo vojsko babylonského kráľa bojovalo proti Jeruzalemu a proti zvyšným judským mestám: proti Lachišu a Azeke. Tie sa totiž udržali ako pevnosti medzi judskými mestami.

Zotročenie prepustených otrokov

⁸ Slovo, ktoré zaznelo Jeremiášovi od Hospodina, keď kráľ Cidkija uzavrel zmluvu so všetkým ľudom, ktorý bol v Jeruzaleme, že vyhlási prepustenie, ⁹ podľa ktorého každý prepustí na slobodu svojho hebrejského otroka a svoju hebrejskú otrokyňu, aby nikto z Júdovcov už neotročil svojmu bratovi. ¹⁰ Všetky kniežatá a všetci ľudia, ktorí pristúpili na zmluvu, že každý prepustí na slobodu svojho otroka a svoju otrokyňu, ani ich už viac nebude zotročovať, poslúchli a prepustili ich. ¹¹ Potom však otrokov a otrokyne, predtým prepustených na slobodu, opäť priviedli a násilne z nich urobili otrokov a otrokyne. ¹² Tu zaznelo Jeremiášovi slovo od Hospodina: ¹³ Toto hovorí Hospodin, Boh Izraela: Ja sám som uzavrel zmluvu s otcami vtedy, keď som ich vyviedol z Egypta, z domu otroctva, ¹⁴ že po siedmich rokoch každý prepustí na slobodu svojho hebrejského brata, ktorý sa mu predal. Šesť rokov ti bude slúžiť, potom ho prepustíš zo služby u teba na slobodu. Vaši otcovia ma však nepočúvali, nezbystrili sluch. ¹⁵ Vy ste sa teraz obrátili, urobili ste, čo uznávam za správne, keď každý vyhlásil svojmu blížnemu, že dostáva slobodu, a predto mnou, v dome, ktorý sa nazýva mojím menom, ste uzavreli zmluvu. ¹⁶ Potom ste však znova znesvätili moje meno, keď ste opäť priviedli svojho otroka alebo otrokyňu, ktorým ste dali úplnú slobodu, a donútili ste ich, aby u vás zostali ako otroci a otrokyne. ¹⁷ Preto takto hovorí Hospodin: Vy ste ma neposlúchli a nevyhlásili ste prepustenie na slobodu každý svojmu bratovi a svojmu blížnemu. Teraz ja vyhlasujem vám prepustenie — znie výrok Hospodina — meču, moru a hladu, a urobím vás postrachom pre všetky kráľovstvá zeme. ¹⁸ Mužom, ktorí prestúpili moju zmluvu a nedodržali podmienky zmluvy, ktorú uzavreli predto mnou, urobím ako teľaťu, ktoré roztali na dvojce a prechádzali medzi jeho časťami. ¹⁹ Judské a jeruzalemské kniežatá, dvoranov i kňazov a všetkých ľudí krajiny, ktorí prechádzali medzi jeho časťami, ²⁰ vydám do ruky ich nepriateľov a do ruky tých, čo im striehnu na život, takže ich mŕtvolu budú pokrmom pre nebeské vtáky a poľnú zver. ²¹ Aj judského kráľa Cidkiju a jeho kniežatá vydám do ruky ich nepriateľov a do ruky tých, čo striehnu na ich život, do rúk vojska babylonského kráľa, ktoré od vás odtiahlo. ²² Hľa, vydám rozkaz — znie výrok Hospodina — a vrátim ich k tomuto mestu, budú naň útočiť, zaujmú ho a spália a judské mestá zmením na neobývanú pustatinu.

Poslušnosť Rechábovcov

35 Slovo, ktoré v dňoch judského kráľa Jojakíma, Joziášovho syna, zaznelo Jeremiášovi od Hospodina: ² Choď k domu Rechábovcov, prehovor s nimi, zaveď ich do Hospodinovho domu, do niektorej z jeho miestností, a ponúkni ich vínom. ³ Vzal som teda Jaazanju, syna Jirmeju, syna Chabaccinu a jeho bratov, všetkých jeho synov a celú rodinu Rechábovcov ⁴ a priviedol som ich do Hospodinovho domu, do miestnosti synov

Božieho muža Chanána, Jigdaljovho syna, ktorá bola vedľa miestnosti kniežat, nad izbou strážcu prahu Maaseju, Šallúmovo syna. ⁵ Predložil som pred synov domu Rechábovcov plné čaše vína i kalichy a vyzval som ich: Pite víno! ⁶ Povedali mi: Nepijeme víno. Rechábov syn Jonadáb, náš otec, nám povedal: Nikdy nepite víno, ani vy, ani vaši synovia, ⁷ ani nestavajte domy, nesejte semeno, nesadte a nevlastnite vinice, bývajte v stanoch po všetky vaše dni, aby ste sa dožili mnohých dní tu na zemi, na ktorej ste pútnici. ⁸ Poslúchame hlas nášho otca Jonadába, Rechábovho syna, vo všetkom, čo nám prikázal, preto po celý život nepijeme víno ani my, ani naši synovia, ani naše ženy, ani naše dcéry, ⁹ ani nestaviame domy na bývanie, nemáme vinice, ani polia, ani osivo. ¹⁰ Bývame v stanoch, poslúchame a konáme všetko, čo nám prikázal náš otec Jonadáb. ¹¹ Keď však vojsko babylonského kráľa Nebukadnesara pritiahlo proti krajine, povedali sme: Podte, vojdieme do Jeruzalema pred vojskom Chaldejcov a pred vojskom Sýrčanov, a tak sme zostali v Jeruzaleme. ¹² Jeremiášovi zaznelo Hospodinovo slovo: ¹³ Toto hovorí Hospodin zástupov, Boh Izraela: Chod' a povedz mužom Judska a obyvateľom Jeruzalema: Či si nechcete vziať poučenie a nebudete počúvať moje slová? — znie výrok Hospodina. ¹⁴ Príkaz Rechábovho syna Jonadába, ktorý zakázal svojim synom piť víno, sa zachováva až podnes, pretože poslúchajú príkaz svojho otca. Ja k vám neustále hovorím, ale ma neposlúchate. ¹⁵ Stále k vám posielam svojich služobníkov, prorokov, s odkazom: Odvráťte sa všetci od svojej zlej cesty, napravte svoje skutky a nechodte za cudzími bohmi, aby ste im slúžili. Potom budete bývať v krajine, ktorú som dal vám i vašim otcom. Vy ste však nezbystrili sluch a neposlúchali ste ma. ¹⁶ Synovia Jonadába, Rechábovho syna, zachovávali príkaz svojho otca, ktorý im dal, ale tento ľud ma neposlúchal. ¹⁷ Preto toto hovorí Hospodin, Boh zástupov, Boh Izraela: Na Júdu a na všetkých obyvateľov Jeruzalema dopustím všetko nešťastie, ktorým som im hrozil, pretože som k nim hovoril, ale neposlúchali, volal som, ale neodpovedali. ¹⁸ Domu Rechábovcov však Jeremiáš povedal: Toto hovorí Hospodin zástupov, Boh Izraela: Pretože ste poslúchali príkaz svojho otca Jonadába a všetko ste konali tak, ako vám prikázal, ¹⁹ takto hovorí Hospodin zástupov, Boh Izraela: Rod Jonadába, Rechábovho syna, ktorý mi slúži po celý život, nevyhynie.

Opätovné napísanie Jeremiášovho proroctva

36 Vo štvrtom roku judského kráľa Jojakíma, Joziášovho syna, zaznelo Jeremiášovi od Hospodina toto slovo: ² Vezmi si knižný zvitok a napíš naň všetky slová, ktoré som ti povedal o Izraeli, o Júdovi a o všetkých národoch odo dňa, keď som ti začal hovoriť, odo dní Joziáša až podnes. ³ Keď sa dom Júdu dopočuje o všetkom nešťastí, ktoré mu chystám urobiť, azda sa každý odvráti od svojej zlej cesty. Potom odpustím ich viny a ich hriech. ⁴ Jeremiáš teda zavolať Barucha, Nerijovho syna, a ten podľa Jeremiášovho rozprávania zapísal do knižného zvitku všetky slová, ktoré Hospodin povedal Jeremiášovi. ⁵ Jeremiáš prikázal Baruchovi: Mne bránia, ja nemôžem ísť do Hospodinovho domu. ⁶ Chod' teda ty a prečítaj zo zvitku, čo si napísal podľa môjho rozprávania, Hospodinove slová pred ľudom v Hospodinovom dome aj pred všetkými Júdovcami, ktorí prídu zo svojich miest v pôstnom dni. ⁷ Azda prenikne ich úpenlivá prosba pred Hospodinom a každý sa odvráti od svojej zlej cesty, lebo veľký je hnev a zlosť, ktorou Hospodin pohrozil tomuto ľudu. ⁸ Nerijov syn Baruch urobil všetko tak, ako mu prikázal prorok Jeremiáš, a v Hospodinovom dome z knihy prečítal Hospodinove slová. ⁹ V piatom roku judského kráľa Jojakíma, Joziášovho syna, v deviatom mesiaci, vyhlásili pôst pred Hospodinom pre všetok ľud v Jeruzaleme a pre všetok ľud, ktorý prišiel zo svojich judských miest do Jeruzalema. ¹⁰ Vtedy v Hospi-

novom dome, v izbe Gemarju, syna pisára Šafána, na hornom nádvorí pri vchode do Novej brány Hospodinovho domu, Baruch prečítal z knihy Jeremiášove slová všetkému ľudu. ¹¹ Michaja, syn Gemarju, syna Šafána, vypočul z knihy všetky Hospodinove slová. ¹² Zišiel do kráľovského domu, do pisárovej izby, kde práve zasadali všetky kniežatá: pisár Elišama, Šemajov syn Delaja, Achbórov syn Elnatán, Šafánov syn Gemarja, Chananjov syn Cidkija a všetky ostatné kniežatá. ¹³ Michaja im oznámil všetky slová, ktoré počul, keď ich Baruch z knihy nahlas čítal ľudu. ¹⁴ Vtedy všetky kniežatá poslali k Baruchovi Jehudiho, syna Netanju, syna Šelemju, syna Kúšioho, s odkazom: Zober do ruky zvitok, z ktorého si čítal ľudu, a pod! Baruch, Nerijov syn, vzal zvitok do ruky a šiel k nim. ¹⁵ Povedali mu: Sadni si a čítaj pred nami! Nato Baruch čítal pred nimi. ¹⁶ Keď si vypočuli všetky slová, preľaknutí pozerali jeden na druhého a povedali Baruchovi: Všetky tieto slová musíme oznámiť kráľovi! ¹⁷ Vypytovali sa ho: Povedz nám, ako si napísal všetky tieto slová? Podľa jeho rozprávania? ¹⁸ Baruch im povedal: Všetky tieto slová mi povedal a ja som ich atramentom zapísal do knihy. ¹⁹ Nato kniežatá povedali Baruchovi: Choď, schovaj sa aj ty, aj Jeremiáš, aby nikto nevedel, kde ste. ²⁰ Potom prišli ku kráľovi na nádvorie, zvitok však nechali v izbe pisára Elišamu. So všetkým oboznámili kráľa. ²¹ Kráľ poslal Jehudiho, aby priniesol zvitok. Jehudi ho vzal z izby pisára Elišamu a čítal ho pred kráľom a pred všetkými kniežatami, ktoré stáli vedľa kráľa. ²² Kráľ sedel v zimnom dome — bol deviaty mesiac — a na ohnisku pred ním horel oheň. ²³ Keď Jehudi prečítal tri alebo štyri stĺpce, kráľ ich odrezal písárskym nožom a hádzal do ohňa na ohnisku, kým nezhořel celý zvitok. ²⁴ Kráľ a všetci jeho služobníci, ktorí počúvali všetky tie slová, sa však nezľakli, ani si neroztrhli rúcho. ²⁵ Hoci Elnatán, Delaja a Gemarja naliehali na kráľa, aby zvitok nepálil, neposlúchol ich. ²⁶ Kráľ prikázal Jerachmeelovi, kráľovmu synovi, Serajovi, Azrielovmu synovi, a Šelemjovi, Abdeelovmu synovi, aby chytili pisára Barucha a proroka Jeremiáša. No Hospodin ich ukryl. ²⁷ Keď kráľ spálil zvitok so slovami, ktoré napísal Baruch podľa Jeremiášovho rozprávania, Jeremiášovi zaznelo slovo Hospodina: ²⁸ Znova si vezmi iný zvitok a napíš naň všetky predchádzajúce slová z prvého zvitku, ktorý spálil judský kráľ Jojakím. ²⁹ O judskom kráľovi Jojakímovi povedz: Toto hovorí Hospodin: Ty si spálil ten zvitok a povedal si: Prečo si naň napísal, že babylonský kráľ určite príde, zničí túto krajinu a odstráni z nej ľud i zver? ³⁰ Preto o judskom kráľovi Jojakímovi Hospodin hovorí toto: Nebude mať nikoho, kto by zasadol na Dávidov trón, a jeho mŕtvoľa bude pohodená vo dne na horúčave a v noci na mraze. ³¹ Potrescem jeho, jeho potomstvo i jeho sluhov pre ich previnenia a privediem na nich, na obyvateľov Jeruzalema a na mužov Judska všetko nešťastie, ktorým som im hrozil, no neposlúchali. ³² Jeremiáš teda vzal iný zvitok a dal ho pisárovi Baruchovi, Nerijovmu synovi. Ten naň podľa Jeremiášovho rozprávania napísal všetky slová knihy, ktorú judský kráľ Jojakím spálil na ohni, a ešte pridal mnohé podobné slová.

Kráľovi poslovia u Jeremiáša

37 Namiesto Jojakímovho syna Konju sa stal kráľom Joziášov syn Cidkija. Babylonský kráľ Nebukadnesar ho ustanovil za kráľa v Judsku. ² No ani on sám, ani jeho služobníci, ani ľud krajiny nepočúvali slová Hospodina, ktoré oznamoval prostredníctvom proroka Jeremiáša. ³ Tu kráľ Cidkija poslal Šelemjovho syna Jehuchala a kňaza Cefanju, Maasejovho syna, k prorokovi Jeremiášovi s odkazom: Modli sa za nás k Hospodinovi, nášmu Bohu! ⁴ Jeremiáš sa voľne pohyboval medzi ľudom, ešte ho nedali do väzenia. ⁵ Vtedy faraónovo vojsko vyrazilo z Egypta. Keď sa však o tom dopyčali Chaldejci, ktorí obliehali Jeruzalem, odťahli od Jeruzalema. ⁶ Prorokovi Jeremiášovi zaznelo slovo Hoso-

dina: ⁷ Toto hovorí Hospodin, Boh Izraela: Toto povedz judskému kráľovi, ktorý vás poslal ku mne vypytovať sa: Hľa, faraónovo vojsko, ktoré vám vyšlo na pomoc, sa vráti do svojej krajiny, do Egypta. ⁸ Chaldejci sa však vrátia, zaútočia na toto mesto, zaujmú ho a vypália ohňom. ⁹ Toto hovorí Hospodin: Neklamte samých seba, keď si myslíte: Chaldejci od nás konečne odišli. Veď oni neodišli. ¹⁰ Aj keby ste porazili celé vojsko Chaldejcov, ktoré bojuje proti vám, a zostalo by z nich niekoľko ranených mužov, každý by sa zdvihol vo svojom stane a ohňom by spalili toto mesto.

Uväznenie Jeremiáša

¹¹ Keď pred faraónovým vojskom odtiahlo od Jeruzalema vojsko Chaldejcov, ¹² Jeremiáš vyšiel z Jeruzalema a chcel odísť do kraja Benjamíncov, aby tam prevzal dedičný podiel medzi ľuďmi. ¹³ Keď bol v Benjamínskej bráne, bol tam veliteľ stráže menom Jirija, syn Šelemju, syna Chananju. Ten zadržal proroka Jeremiáša a vyčítal mu: Ty chceš prebehnúť k Chaldejcom! ¹⁴ Jeremiáš odpovedal: To je lož! Ja nechcem prebehnúť k Chaldejcom! Jirija ho však nepočúval, chytil Jeremiáša a zaviedol ho pred kniežatá. ¹⁵ Kniežatá sa rozzúrili na Jeremiáša, dali ho zbiť a uvrhli ho do väzenia v dome pisára Jonatána; urobili z neho totiž väznicu. ¹⁶ Jeremiáš sa tak dostal do klenutej časti domu s cisternou. Tam musel Jeremiáš zostať mnoho dní. ¹⁷ Kráľ Cidkija poslal poňho, dal ho vyviešť a vo svojom dome sa ho kráľ potajomky vypytoval: Je nejaký výrok od Hospodina? Jeremiáš povedal: Je, a ešte dodal: Dostaneš sa do ruky babylonského kráľa. ¹⁸ Nato sa Jeremiáš opýtal kráľa Cidkiju: Čím som sa previnil proti tebe, proti tvojim služobníkom a proti tomuto tvojmu ľudu, že ste ma uvrhli do väzenia? ¹⁹ Kde sú vaši proroci, ktorí vám prorokovali: Babylonský kráľ nepríde proti nám a proti tejto krajine? ²⁰ Teraz, môj pán a kráľ, počúvaj, nech k tebe prenikne moja úpenlivá prosba: Nevráť ma do domu pisára Jonatána, aby som tam nezemrel. ²¹ Kráľ Cidkija vydal rozkaz, aby Jeremiáša držali pod dozorom na nádvorí stráže a z Pekárskej ulice mu denne dávali peceň chleba, kým sa v meste neminie všetok chlieb. Jeremiáš tak zostal na nádvorí stráže.

Vyslobodenie Jeremiáša z cisterny

38 Mattánov syn Šefatja, Pašchúrov syn Gedalja, Šelemjov syn Juchal a Malkijov syn Pašchúr počuli slová, ktoré Jeremiáš hovoril všetkému ľudu: ² Toto hovorí Hospodin: Kto zostane v tomto meste, zomrie mečom, od hladu alebo na mor; kto však prejde k Chaldejcom, zostane nažive. Jeho život mu bude ako korisť a bude žiť. ³ Toto hovorí Hospodin: Toto mesto sa určite dostane do rúk vojska babylonského kráľa, ktorý ho zaujme. ⁴ Vtedy kniežatá povedali kráľovi: Tohto muža treba usmrtiť! Takto podlamuje bojaskopnosť mužov, ktorí ešte zostali v tomto meste, ako aj odolnosť všetkého ľudu, keď im hlása také reči. Veď tento človek nehľadá blaho tohto ľudu, ale iba nešťastie. ⁵ Kráľ Cidkija povedal: Hľa, je vo vašich rukách! Niet takého kráľa, ktorý by proti vám niečo zmohol. ⁶ Vzali teda Jeremiáša a hodili ho do cisterny kráľovho syna Malkiju, ktorá bola na nádvorí stráže. Jeremiáša po povrazoch spustili do cisterny, kde nebola voda, iba blato. Tak sa Jeremiáš ponoril do blata. ⁷ Kúšijec, eunuch Ebed-Melech, ktorý bol vtedy v kráľovskom dome, sa dopočul, že Jeremiáša spustili do cisterny. Kráľ práve sedel v Benjamínskej bráne. ⁸ Keď vychádzal Ebed-Melech z kráľovského domu, povedal kráľovi: ⁹ Pane môj, kráľ, títo muži sa dopustili veľkého zla všetkým tým, čo urobili prorokovi Jeremiášovi, keď ho spustili do cisterny. Zomrie tam od hladu, lebo v meste už niet chleba. ¹⁰ Nato kráľ rozkázal Kúšijcovi Ebed-Melechovi: Vezmi odtiaľto troch mužov a vytiahnite proroka Jeremiáša z cisterny, skôr ako zomrie. ¹¹ Ebed-Melech vzal so sebou mužov, šiel do kráľovského domu, dolu

do skladu, vzal odtiaľ handry zo šiat a staré zdrapy a spustil to po povrazoch Jeremiášovi do cisterny. ¹² Kúšijec Ebed-Melech zavolaľ na Jeremiáša: Daj si tieto handry a zdrapy pod pazuchy, pod povrazy! Jeremiáš tak urobil. ¹³ Povrazmi ťahali Jeremiáša a vytiahli ho z cisterny. Potom zostal Jeremiáš na nádvorí stráže. ¹⁴ Kráľ Cidkija dal priviesť proroka Jeremiáša k sebe, k tretiemu vchodu Hospodinovho domu. Tu povedal kráľ Jeremiášovi: Chcem sa ťa na niečo opýtať. Nič mi však nezamlčuj! ¹⁵ Jeremiáš povedal Cidkijovi: Neza-biješ ma, ak ti to prezradím? Ak ti dám radu, ty ma aj tak neposlúchneš. ¹⁶ Kráľ Cidkija sa potom tajne zaprisahal Jeremiášovi a povedal: Akože žije Hospodin, ktorý nám dal tento život, nedám ťa usmrtiť ani ťa nevydám do rúk tých mužov, ktorí bažia po tvojom živote. ¹⁷ Nato Jeremiáš povedal Cidkijovi: Toto hovorí Hospodin, Boh zástupov, Boh Izraela: Ak sa poddáš kniežatám babylonského kráľa, zachrániš si život a toto mesto nevypália ohňom a budeš žiť ty aj tvoj dom. ¹⁸ Ak sa však nepoddáš kniežatám babylonského kráľa, potom sa mesto dostane do ruky Chaldejcov, vypália ho ohňom a ani ty sa nevyslobodíš z ich rúk. ¹⁹ Kráľ Cidkija povedal Jeremiášovi: Ja sa obávam Júdovcov, ktorí prešli k Chaldejcom, aby ma nevydali do ich rúk. Tí by ma vyviedli na posmech. ²⁰ Jeremiáš povedal: Nevydajú ťa! Počúvni Hospodinov hlas, o ktorom ti ja hovorím. Povedie sa ti dobre a budeš žiť. ²¹ V prípade, že budeš odmietať vzdať sa, zjavil mi Hospodin toto slovo: ²² Všetky ženy, ktoré zostanú v dome judského kráľa, vyvedú ku kniežatám babylonského kráľa a budú hovoriť: Zvábili ťa a premohli tvoji dôverní priatelia, no keď ti nohy uviazli v blate, oni sa stiahli späť. ²³ Všetky tvoje ženy i tvojich synov vyvedú Chaldejcom a ty sa nevyslobodíš z ich rúk, padneš do ruky babylonského kráľa a toto mesto bude vypálené ohňom. ²⁴ Nato Cidkija povedal Jeremiášovi: Nezmrieš, ak sa nikto nedozvie o týchto slovách. ²⁵ Ak sa kniežatá dopočujú, že som s tebou hovoril, prídu k tebe a budú sa ťa pypytovať: Povedz nám, čo si hovoril kráľovi, a aj to, čo hovoril kráľ; netaj to pred nami, neusmrtíme ťa, ²⁶ vtedy im po-vedz: Kráľovi som predložil prosbu, aby ma neposielal späť do Jonatánovho domu, aby som tam nezomrel. ²⁷ Všetky kniežatá prišli k Jeremiášovi a pypytovali sa. On im však povedal všetko tak, ako mu kázal kráľ. Ponechali ho na pokoji, odišli od neho, pretože nikto z nich nepočul ten rozhovor s kráľom. ²⁸ Jeremiáš potom zostal na nádvorí stráže až do dňa, keď sa zmocnili Jeruzalema. Toto sa stalo počas dobývania Jeruzalema.

Pád Jeruzalema

39 V deviatom roku judského kráľa Cidkiju, v desiatom mesiaci pritiahol babylonský kráľ Nebukadnesar a všetko jeho vojsko k Jeruzalemu a obkľúčili ho. ² V jedenástom roku Cidkiju, v štvrtom mesiaci, v piaty deň toho mesiaca vpadli do mesta. ³ Dostali sa ta všetky kniežatá babylonského kráľa a usadili sa v Strednej bráne: Nergal-Sarecer, Sam-gar-Nebu, Sar-Sechím, hlavný dvoran, Nergal-Sarecer, hlavný mág, a všetky ostatné kniežatá babylonského kráľa. ⁴ Keď ich judský kráľ Cidkija a všetci bojovníci uvideli, opustili mesto a v noci utekali po ceste, ktorá vedie ku kráľovskej záhrade cez bránu medzi dvoma múrmi smerom k Arabe. ⁵ Vojsko Chaldejcov ich však prenasledovalo, Cidkiju chytili na jerišských stepiach, zajali ho a odviedli k babylonskému kráľovi Nebukadnesarovi do Ribly v krajine Chamát. Tam vyniesol nad ním rozsudok. ⁶ Babylonský kráľ dal v Rible pobiť Cidkijových synov pred jeho očami; babylonský kráľ dal pobiť aj všetkých judských šľachticov. ⁷ Potom Cidkiju oslepil, spútal ho okovami a dal ho odviešť do Babylonu. ⁸ Po-tom Chaldejci vypálili kráľovský palác aj domy obyvateľstva a zrúcali múry Jeruzalema. ⁹ Zvyšok ľudu, ktorý zostal v meste, a utečencov, ktorí prešli k nemu, a ostatné obyvateľstvo dal odviešť veliteľ stráže Nebuzaradan do Babylonu. ¹⁰ Tých najbiednejších, ktorí nič ne-

mali, ponechal veliteľ osobnej stráže Nebuzaradan v Judsku a vtedy im dal vinice a polia. Oslobodenie Jeremiáša ¹¹ Babylonský kráľ Nebukadnesar prikázal veliteľovi osobnej stráže Nebuzaradanovi ohľadne Jeremiáša: ¹² Ujmi sa ho, dohliadaj naňho, nenakladaj s ním zle, zaobchádzaj s ním tak, ako si on povie. ¹³ Veliteľ osobnej stráže Nebuzaradan, hlavný dvoran Nebúšazban a hlavný mág Nergal-Sarecer, ako aj všetky kniežatá babylonského kráľa ¹⁴ dali priviesť Jeremiáša z nádvorja stráže a odovzdali ho Gedaljovi, synovi Achikáma, syna Šafána, aby ho odviedol domov. Tak zostal medzi ľuďmi. ¹⁵ Keď bol Jeremiáš uväznený na nádvorí stráže, zaznelo mu slovo Hospodina: ¹⁶ Choď a povedz Kúšijcovi Ebed-Melechovi: Toto ti hovorí Hospodín zástupcov, Boh Izraela: Pozri, splním svoju výstrahu o tomto meste na jeho nešťastie, nie na dobro; splnia sa pred tebou v ten deň. ¹⁷ Teba však vyslobodím v ten deň — znie výrok Hospodina —, nedostaneš sa do rúk mužov, z ktorých máš strach. ¹⁸ Určite ťa vyslobodím, nepadneš mečom, svoj život budeš mať ako korisť, pretože si mi dôveroval — znie výrok Hospodina.

Jeremiáš u Gedalju

40 Slovo, ktoré zaznelo od Hospodina Jeremiášovi, keď ho prepustil veliteľ telesnej stráže Nebuzaradan z Rámy. Keď sa ho ujal, bol spútaný reťazami medzi ostatnými jeruzalemskými a judskými zajatcami, ktorých zajímali do Babylonu. ² Veliteľ telesnej stráže vzal Jeremiáša a povedal mu: Hospodín, tvoj Boh, predpovedal nešťastie tomuto mestu. ³ Hospodín splnil a urobil, ako povedal, lebo ste hrešili proti Hospodinovi a neposlúchali ste ho, preto vás postihol tento údel. ⁴ Hľa, dnes ťa vyslobodím z reťazí, ktoré máš na rukách. Ak sa ti páči ísť so mnou do Babylonu, poď, budem na teba dozerať. Ak sa ti nepozdáva ísť so mnou do Babylonu, zostaň tu! Pozri, celá krajina je pred tebou, choď, kde uznáš za dobré a správne. ⁵ Ak chceš radšej zostať tu, choď ku Gedaljovi, synovi Achikáma, syna Šafána, ktorého babylonský kráľ ustanovil nad judskými mestami, bývaj s ním medzi ľuďmi, alebo choď, kamkoľvek sa ti zapáči ísť. Potom mu dal veliteľ telesnej stráže potraviny a dary na cestu a prepustil ho. ⁶ Jeremiáš odišiel k Achikámovmu synovi Gedaljovi do Micpy a býval s ním uprostred ľudu, ktorý zostal v krajine. ⁷ Všetci velitelia oddielov, ktorí sa zdržiavali v poli so svojím mužstvom, sa dozvedeli, že babylonský kráľ ustanovil Achikámovho syna Gedalju na čelo krajiny, že mu zveril aj mužov, ženy, deti a bedárov krajiny, ktorých neodviedli do Babylonu. ⁸ Ku Gedaljovi do Micpy prišiel Netanjov syn Jišmael, Jochanán a Jonatán, synovia Karéacha, Seraja, syn Tanchumeta, a synovia Efaja z Netofy, Jezanja, syn Maacháfana; prišli aj so svojimi ľuďmi. ⁹ Gedalja, syn Achikáma, syna Šafána, sa im a ich mužom zaprisahal: Nebojte sa slúžiť Chaldejcom, zostaňte v krajine a slúžte babylonskému kráľovi a bude vám dobre. ¹⁰ Pozrite, ja bývam v Micpe ako zástupca pred Chaldejcami, ktorí prichádzajú k nám. Vy pozbierajte úrodu vína, ovocia a oleja, uložte to do svojich nádob a bývajte vo svojich mestách, ktoré si osadíte. ¹¹ Aj Júdovci, ktorí bývali v Moábsku, medzi Ammónčanmi, v Edómsku a v rôznych krajinách, počuli, že babylonský kráľ nechal zvyšky z Júdu a ustanovil na ich čelo Gedalju, syna Achikáma, syna Šafána. ¹² Potom sa všetci Júdovci vrátili zo všetkých miest, kam sa rozprchli, prišli do Judska ku Gedaljovi do Micpy a pozbierali veľmi veľa vína a zrelého ovocia.

Zavraždenie Gedalju

¹³ Karéachov syn Jochanán a všetci velitelia oddielov, ktoré sa zdržiavali v poli, prišli ku Gedaljovi do Micpy ¹⁴ a povedali mu: Vieš, že ammónsky kráľ Baalís poslal Netanjovho syna Jišmaela, aby ťa zabil? No Achikámov syn Gedalja im neveril. ¹⁵ Karéachov syn Jochanán potajomky povedal Gedaljovi v Micpe: Pôjdem a zabijem Netanjovho syna Jiš-

maela, nikto sa to nedozvie. Prečo by ťa mal zabiť? To by sa rozpráhli všetci Júdovci, ktorí sa zhromaždili okolo teba, a zvyšky Júdu by zahynuli. ¹⁶ Achikámov syn Gedalja však povedal Karéachovmu synovi Jochanánovi: Nerob to! Veď ty hovoríš lož o Jišmaelovi.

41 V siedmom mesiaci prišiel Jišmael, syn Netanju, syna Elišamu, z kráľovského rodu, a s ním kráľovskí veľmoži a desať mužov ku Gedaljovi, synovi Achikáma, do Micpy; tam v Micpe spolu jedli. ² Vtedy povstal Netanjov syn Jišmael, aj desiati muži, čo boli s ním, napadli mečom Gedalju, syna Achikáma, syna Šafána, a zabili toho, koho babylonský kráľ ustanovil nad krajinou. ³ Jišmael pobil aj všetkých Júdovcov, ktorí boli s Gedaljom v Micpe, aj Chaldejcov, bojovníkov, ktorí sa tam nachádzali.

Zavraždenie samárijských pútnikov

⁴ Na druhý deň po zabití Gedalju, keď ešte nikto nič nevedel, ⁵ prišli zo Síchemu, zo Šila a zo Samárie muži — osemdesiat mužov — s oholenými bradami, v roztrhanom rúchu, so zárezmi, v rukách mali dary na pokrmovú obeť a kadidlo a chceli to zanieť do Hospodinovho domu. ⁶ Vtedy im z Micpy vyšiel v ústrety Netanjov syn Jišmael a pri chôdzi plakal. Keď sa s nimi stretol, povedal im: Poďte ku Gedaljovi, Achikámovmu synovi! ⁷ Keď prišli do stredu mesta, Netanjov syn Jišmael s mužmi, ktorí boli s ním, ich rozsekal a pohádzal do cisterny. ⁸ Našlo sa medzi nimi desať mužov, ktorí povedali Jišmaelovi: Nezabíjaj nás, lebo máme na poli ukryté zásoby pšenice, jačmeňa, oleja a medu. Nechal ich a nezabil ich spolu s ich bratmi. ⁹ Cisterna, do ktorej dal Jišmael pohádzať mŕtvolky všetkých mužov, ktorých pobil s Gedaljom, bola tá, ktorú dal urobiť kráľ Asa pred vpádom izraelského kráľa Bašu; Netanjov syn Jišmael ju naplnil mŕtvami. ¹⁰ Potom Jišmael zajaľ celý zvyšok ľudu, čo zostal v Micpe, kráľovské dcéry i všetok ľud, čo zostal v Micpe, nad ktorým ustanovil Nebuzaradan, veliteľ telesnej stráže, Gedalju, Achikámovho syna. Keď ich Netanjov syn Jišmael zajaľ, odišiel a chcel prejsť k Ammónčanom. ¹¹ Keď Jochanán, syn Karéacha, a všetci velitelia oddielov, ktorí boli s ním, počuli o všetkých zločinoch, ktorých sa dopustil Netanjov syn Jišmael, ¹² vzali všetkých mužov a vyšli do boja proti Netanjovmu synovi Jišmaelovi. Našli ho pri veľkých vodách pri Gibeóne. ¹³ Keď všetok ľud, ktorý bol s Jišmaelom, zazrel Karéachovho syna Jochanána a všetkých veliteľov oddielov, ktorí boli s ním, zaradoval sa. ¹⁴ Všetok ľud, ktorý zajaľ Jišmael z Micpy, sa vrátil a šiel ku Karéachovmu synovi Jochanánovi. ¹⁵ Netanjov syn Jišmael sa s ôsmimi mužmi pred Jochanánom zachránil a odišiel k Ammónčanom. ¹⁶ Potom Karéachov syn Jochanán a všetci velitelia oddielov, ktorí boli s ním, zobrali celý zvyšok ľudu, ktorý priviedol späť Netanjov syn Jišmael z Micpy po tom, čo zabil Gedalju, Achikámovho syna, teda udatných mužov, bojovníkov, ženy, deti a eunuchov, ktorých priviedol späť z Gibeónu. ¹⁷ Odišli a zdržiavali sa v hostinci Kimhám, ktorý je pri Betleheme. Odtiaľ chceli ujsť do Egypta ¹⁸ pred Chaldecami, lebo sa ich báli, keďže Netanjov syn Jišmael zabil Achikámovho syna Gedalju, ktorého babylonský kráľ ustanovil nad krajinou.

Útek do Egypta

42 Tu pristúpili všetci velitelia oddielov, Karéachov syn Jochanán a Hošajov syn Jezanja, i všetok ľud, od najmenšieho po najväčšieho, ² a povedali prorokovi Jeremiášovi: Prijmi našu prosbu a modli sa k Hospodinovi, tvojmu Bohu, za nás, za všetok tento zvyšok, veď nás iba málo zostalo z množstva, ako nás vidíš na vlastné oči. ³ Hospodin, tvoj Boh, nech nám oznámi, ktorou cestou máme ísť a čo máme robiť. ⁴ Prorok Jeremiáš im povedal: Počul som. Hľa, budem sa modliť k Hospodinovi, vášmu Bohu, ako si žiadate,

a oznámim vám všetko, čo vám odpovie Hospodin. Nič pred vami nezatajím. ⁵ Oni však Jeremiášovi odpovedali: Nech je Hospodin proti nám pravdivý a verný svedok, ak nebudeme všetko robiť tak, ako nám Hospodin, tvoj Boh, po tebe odkáže. ⁶ Či to bude dobré alebo zlé, budeme počúvať hlas Hospodina, svojho Boha, ku ktorému ťa posielame, aby sa nám dobre vodilo; chceme počúvať hlas Hospodina, svojho Boha. ⁷ Po desiatich dňoch zaznelo Jeremiášovi Hospodinovo slovo. ⁸ Ten zavolať Karéachovho syna Jochanána, všetkých veliteľov oddielov, ktoré boli s ním, a všetok ľud od najmenšieho až po najväčšieho ⁹ a povedal im: Toto hovorí Hospodin, Boh Izraela, ku ktorému ste ma poslali, aby som mu predložil vašu prosbu. ¹⁰ Ak natrvalo ostanete v tejto krajine, znova vás vybudujem a nevrúcám, zasadím vás a nevytrhám, lebo som oľutoval zlo, ktoré som vám spôsobil. ¹¹ Nebojte sa babylonského kráľa, pred ktorým sa strachujete, nebojte sa ho — znie výrok Hospodina —, keď som ja pri vás, aby som vás chránil a vyslobodil z jeho ruky. ¹² Ja vás obdarím milosrdenstvom a on sa zmiluje nad vami a navráti vás na vašu pôdu. ¹³ Ak si však myslíte: Nezostaneme v tejto krajine a nebudeme počúvať hlas Hospodina, svojho Boha, ¹⁴ a povieť: Nie, pôjdeme do Egypta, kde nevidíme vojnu, ani nebudeme počuť hlas trúby, ani nebudeme pociťovať hlad po chlebe, tam budeme bývať, ¹⁵ potom počujte Hospodinovo slovo, zvyšky Júdu. Toto hovorí Hospodin zástupov, Boh Izraela: Ak naozaj obraciate tvár k Egyptu a chcete tam bývať, ¹⁶ potom v Egypte zasiahne vás meč, ktorého sa bojíte, a hlad, pred ktorým máte strach, tam v Egypte sa vás zmocní a tam pomriete. ¹⁷ Všetci muži, ktorí sú odhodlaní ísť do Egypta, aby tam bývali ako cudzinci, pomrú tam mečom, od hladu a na mor. Nikto z nich neunikne, nezachráni sa pred zlom, ktoré na nich dopustím. ¹⁸ Toto hovorí Hospodin zástupov, Boh Izraela: Ako sa vylial môj hnev a moje rozhorčenie na obyvateľov Jeruzalema, tak sa moja prchkosť vyleje na vás, ak pôjdete do Egypta, takže sa stanete kliatbou, hrôzou, zlorečením a hanbou a toto miesto viac nevidíte. ¹⁹ Hospodin k vám, zvyškom Júdu, hovoril: Nechodte do Egypta! Dobre si uvedomte, že dnes som vás varoval! ²⁰ Veď zavádzate samých seba. Vy ste ma poslali k Hospodinovi, svojmu Bohu, keď ste hovorili: Modli sa za nás k Hospodinovi, nášmu Bohu, a všetko nám oznám tak, ako ti povie Hospodin, náš Boh, a urobíme to. ²¹ Dnes som vám to oznámil, ale vy nepočúvate hlas Hospodina, svojho Boha, a všetko, čo vám prostredníctvom mňa odkázal. ²² Teraz si však dobre uvedomte, že pomriete mečom, od hladu a na mor na mieste, kam chcete odísť bývať ako cudzinci.

Odvlečenie Jeremiáša do Egypta

43 Jeremiáš dohovoria všetkému ľudu všetky slová Hospodina, ich Boha, s ktorými ho k nim poslal Hospodin, ich Boh, teda všetky tieto slová. ² Tu Hošajov syn Azarja, Karéachov syn Jochanán a všetci odbojní muži povedali Jeremiášovi: Hovoríš lož! Hospodin, náš Boh, ťa neposlal s týmto odkazom: Nechodte ako cudzinci bývať do Egypta. ³ Nerijov syn Baruch ťa hucká proti nám, chce nás vydať do ruky Chaldecov, aby nás usmrtili, alebo odviekli do Babylonu. ⁴ Karéachov syn Jochanán, všetci velitelia oddielov i všetok ľud nepočúvali hlas Hospodina, aby zostali v Judsku. ⁵ Karéachov syn Jochanán a všetci velitelia oddielov vzali všetky zvyšky Júdu zo všetkých národov, kde boli rozptýlené, aby v Judsku bývali ako cudzinci — ⁶ čiže mužov, ženy, deti, kráľovské dcéry a všetkých, ktorých ponechal veliteľ telesnej stráže Nebuzaradan pri Gedaljovi, synovi Achikáma, syna Šafána, ako aj proroka Jeremiáša a Nerijovho syna Barucha — ⁷ a odišli do Egypta, lebo nepočúvali Hospodinov hlas. Došli až po Tachpanchés. ⁸ V Tachpanchése zaznelo Jeremiášovi Hospodinovo slovo: ⁹ Vezmi si do rúk veľké kamene, ukry ich pod dlažbu z tehličiek pri

vchode do faraónovho domu v Tachpanchése, ale tak, aby to videli judskí muži. ¹⁰ Povedz im: Toto hovorí Hospodin zástupov, Boh Izraela: Hľa, pošlem a privediem babylonského kráľa Nebukadnesara, môjho služobníka, aby som postavil jeho trón na tieto kamene, ktoré som ukryl, a na nich rozťahne svoj baldachýn. ¹¹ Príde a porazí Egypt. Kto si zaslúži smrť, pôjde na smrť, kto zajatie, do zajatia, kto meč, pod meč. ¹² Založí oheň v egyptských chrámoch, vypáli ich a odvieče ich bohov do zajatia. Vyčistí Egypt, ako si pastier vyčistí odev, a potom odtiaľ v pokoji odíde. ¹³ Rozmláti stĺpy Chrámu Slnka, ktorý je v Egypte, vypáli chrámy egyptských bohov.

Hriech a trest utečencov

44 Slovo, ktoré zaznelo Jeremiášovi pre všetkých Júdovcov, ktorí bývajú v Egypte a usadili sa v Migdóle, Tachpanchése, Nófe a v krajine Patrós. ² Toto hovorí Hospodin zástupov, Boh Izraela: Vy ste videli všetko nešťastie, ktoré som dopustil na Jeruzalem a na všetky judské mestá. Pozrite, dnes sú spustošené a niet v nich obyvateľov ³ pre zlobu, ktorej sa dopúšťali. Dráždili ma, keď chodili páliť kadidlo a slúžiť cudzím bohom, ktorých nepoznali ani oni, ani vy, ani vaši otcovia. ⁴ Posielal som k vám stále svojich služobníkov, prorokov, s odkazom: Nepáchajte túto ohavnosť, ktorú nenávidím. ⁵ Oni však nepočúvali, nezbystrili sluch, aby sa odvrátili od svojej zloby a nepálili kadidlo cudzím bohom. ⁶ Preto vzkypela moja prchkosť a môj hnev vzbĺkol proti judským mestám a uliciam Jeruzalema, takže sa stali zrúcaninou a púšťou, ako sú dnes. ⁷ Teraz hovorí Hospodin, Boh zástupov, Boh Izraela, toto: Prečo páchate proti sebe samým také veľké zlo? Chcete vyhubiť z Júdu mužov i ženy, deti i dojčatá, aby z vás nezostal ani zvyšok, ⁸ keď ma popudzujete dielami svojich rúk a pálite kadidlo cudzím bohom v Egypte, kam ste prišli bývať ako cudzinci? Chcete sa vyhubiť, aby ste sa stali kľatbou a potupou medzi všetkými národmi zeme? ⁹ Azda ste zabudli na zločiny svojich otcov, na zločiny judských kráľov, na zločiny ich kniežat, na svoje vlastné zločiny a na zločiny svojich žien, ktoré páchali v Judsku a na uliciach Jeruzalema? ¹⁰ Dodnes sa nepokorujú, neboja sa a nekráčajú podľa môjho zákona a podľa mojich nariadení, ktoré som dal im a ich otcom. ¹¹ Preto Hospodin zástupov, Boh Izraela, hovorí toto: Svoju tvár obrátim proti vám na vašu skazu, chcem vyhubiť celé Judsko. ¹² Vezmem zvyšky obyvateľov Judska, ktorí uskutočnili svoje rozhodnutie odísť do Egypta a bývať tam ako cudzinci. V Egypte však všetci zahynú, padnú mečom, pomrú od hladu, od najmenšieho po najväčšieho; pomrú mečom a od hladu. Stanú sa kľatbou, hrôzou, zlorečením a hanbou. ¹³ Potrescem tých, čo bývajú v Egypte, ako som potrestal Jeruzalem mečom, hladom a morom. ¹⁴ Zo zvyšku Júdovcov, ktorí prišli do Egypta, aby tam bývali ako cudzinci, nikto neunikne ani sa nezachráni. Nevrátia sa do Judska, aj keby túžili sa ta vrátiť a bývať tam. Navrátia sa len tí, čo uniknú. ¹⁵ Nato všetci muži, ktorí vedeli, že ich ženy pália kadidlo cudzím bohom, a všetky ženy, ktoré tam stáli vo veľkom zástupe, ako aj všetok ľud, ktorý býval v Egypte a v Patróse, odpovedal Jeremiášovi: ¹⁶ V tom, čo si nám povedal v Hospodinovom mene, ťa neposlúchneme. ¹⁷ Naopak, budeme robiť všetko, čo sme sľúbili, že budeme páliť kadidlo Kráľovnej nebies a prinášať nápojové obety, ako sme to robili my, naši otcovia, naši králi a naše kniežatá v judských mestách a na uliciach Jeruzalema. Vtedy sme mali chleba dosýta, viedlo sa nám dobre a nezažili sme nešťastie. ¹⁸ Odkedy sme prestali páliť kadidlo Kráľovnej nebies a prinášať jej nápojové obety, všetkého máme nedostatok a hynieme mečom a od hladu. ¹⁹ Keď pálime kadidlo Kráľovnej nebies a prinášame jej nápojové obety — povedali ženy —, deje sa niečo bez vedomia mužov, že pečieme obetné koláče, ktoré ju napodobujú, a prinášame jej nápojové obety? ²⁰ No Jere-

miáš povedal všetkému ľudu, mužom, ženám a všetkým ľuďom, ktorí mu tak odpovedali: ²¹ Nebolo to práve kadidlo, ktoré ste pálili v judských mestách a po uliciach Jeruzalema, vy, vaši otcovia, vaši králi, vaše kniežatá a ľud krajiny, na čo sa rozpamätal Hospodin, čo doľahlo na jeho srdce? ²² Hospodin už nevládal znášať vaše zločinné skutky a vaše ohavnosti, ktorých ste sa dopúšťali. Preto sa vaša krajina stala zbúraniskom, hrôzou a kľatbou bez obyvateľov, akou je dnes. ²³ Pretože ste pálili kadidlo, hrešili ste proti Hospodinovi a nepočúvali ste Hospodinov hlas, nekráčali ste podľa jeho zákona, podľa jeho nariadení a svedectiev, preto vás postihlo toto nešťastie, ako je to dnes. ²⁴ Jeremiáš ďalej povedal všetkému ľudu a všetkým ženám: Počujte Hospodinovo slovo, všetci Júdovci, ktorí ste v Egypte: ²⁵ Toto hovorí Hospodin zástupov, Boh Izraela: To, čo ste vy i vaše ženy svojimi ústami sľúbili, to ste svojimi rukami aj splnili. Hovoríte: Splníme svoje sľuby, ktoré sme zložili, budeme páliť kadidlo Kráľovnej nebies a prinášať jej nápojové obety. Len si skladajte sľuby a plňte svoje slovo! ²⁶ Preto všetci Júdovci, ktorí ste v Egypte, počujte Hospodinovo slovo: Prisahám na svoje veľké meno — znie výrok Hospodina —, že v celom Egypte nebude nikoho z Júdovcov, kto by hovoril: Akože žije Pán, Hospodin! ²⁷ Pozrite, budem bdieť nad nimi, ale na záhubu, nie na dobro, a všetci judskí muži, ktorí sú v Egypte, budú zomierať mečom a hladom, kým nevyhynú. ²⁸ Tí, čo uniknú meču, iba niekoľkí muži, vrátia sa z Egypta do Judska. Potom spozná každý zo zvyšku Júdu, ktorý prišiel bývať do Egypta, či slovo sa splní, či moje, alebo ich. ²⁹ Toto vám bude znamením — znie výrok Hospodina —, že vás navštívim na tomto mieste, aby ste vedeli, že určite sa na vás splnia moje slová o vašom nešťastí. ³⁰ Toto hovorí Hospodin: Ja vydám egyptského kráľa, faraóna Chofru, do rúk jeho nepriateľov a do rúk tých, čo striehnú na jeho život, ako som vydal judského kráľa Cidkiju do ruky Nebukadnesara, babylonského kráľa, jeho nepriateľa, ktorý striehne na jeho život.

Prorockto o Baruchovi

45 Slovo, ktoré prorok Jeremiáš povedal Nerijovmu synovi Baruchovi, keď vo štvrtom roku judského kráľa Jojakíma, Joziášovho syna, napísal podľa Jeremiášovho rozprávania do knihy tieto slová: ² Baruch, toto ti hovorí Hospodin, Boh Izraela: ³ Povedal si: Beda mi, lebo Hospodin mi pridáva k bolesti žiaľ. Som unavený od vzdychania a upokojenie nenachádzam. ⁴ Povieš mu: Toto hovorí Hospodin: Pozri, čo som vybudoval, rúcam a čo som zasadil, vytrhávam, celú krajinu. ⁵ Ty žiadaš veľké veci! Nežiadať si ich! Lebo na každého človeka dopustím nešťastie — znie výrok Hospodina —, tebe však dám život ako korisť na každom mieste, kamkoľvek pôjdeš.

Prorocktá proti národom

Proti Egyptu

46 Slovo Hospodina, ktoré zaznelo prorokovi Jeremiášovi proti národom. ² O Egypte; proti vojsku egyptského kráľa, faraóna Necha, ktoré bolo pri rieke Eufrat v Karke-miši, a ktoré porazil babylonský kráľ Nebukadnesar vo štvrtom roku judského kráľa Jojakíma, Joziášovho syna. ³ Pripravte malý a veľký štít, nastúpte do boja! ⁴ Osedlajte kone, nasadajte, jazdci! Nastúpte v prilbách, naostrite kopije, oblečte si brnenie! ⁵ Prečo to vidím? Sú prestrašení a ustupujú naspäť. Ich hrdinovia sú bití, ozlomkrky utekajú, ani sa neobzerajú, hrôza je naokolo — znie výrok Hospodina. ⁶ Rýchly bežec neutečie a hrdina neunikne. Na severe, pri brehu rieky Eufrat, sa potknú a padnú. ⁷ Kto to stúpa ako Níl, ako rieky, ktorých vody sa vlnia? ⁸ Egypt stúpa ako Níl, ako rieky, ktorých vody sa vlnia. Hovorí:

Budem stúpať a zaplavím zem, zničím mesto a jeho obyvateľov.⁹ Vyrazte, tátoše! Rúťte sa, vozy! Nech vyjdú hrdinovia, Kúšijci a Pútania, čo nosia štít, a Lúdvovia, čo nosia a napínajú luk!¹⁰ Tento deň je pre Pána, Hospodina zástupov, deň pomsty, aby sa pomstil na svojich protivníkoch. Meč bude hľtať a nasýti sa, opojí sa ich krvou, veď obeť s hosťinou bude mať Pán, Hospodin zástupov, v severnej krajine pri rieke Eufrat.¹¹ Vystúp do Gileádu a prines balzam, panna, dcéra Egypt! Zbytočne hromadiš lieky, pre teba niet uzdravenia.¹² Národy počúvajú o tvojej hanbe, tvoj krik plní krajinu, lebo hrdina sa potkol o hrdinu, obaja naraz padli.¹³ Slovo, ktoré Hospodin povedal prorokovi Jeremiášovi o tom, že babylonský kráľ Nebukadnesar príde poraziť Egypt.¹⁴ Oznámte v Egypte, vyhláste v Migdóle, vyhláste v Nófe a v Tachpanchése, povedzte: Nastúp a chystaj sa, lebo meč požíra tvoje okolie.¹⁵ Prečo je zvrhnutý tvoj silák? Neobstál, lebo Hospodin ho zvrhol.¹⁶ Spôsobil, že mnohí sa potkli, jeden cez druhého padol. Jeden druhému hovorí: Hore sa! Vráťme sa k svojmu ľudu a do krajiny, kde sme sa narodili, pred pustošiacim mečom!¹⁷ Egyptského kráľa, faraóna, nazvite: Burácanie, ktoré prepáslo svoj čas!¹⁸ Ako žijem — znie výrok Kráľa, ktorý sa volá Hospodin zástupov —, príde ten, kto je ako Tabór medzi vrchmi a ako Karmel nad morom.¹⁹ Priprav si svoje veci do zajatia, obyvateľka, dcéra Egypt, lebo Nóf sa stane pustatinou, bude zbúraný a bez obyvateľov.²⁰ Nádhernou jalovicou je Egypt, no ovad zo severu už prichádza, prichádza.²¹ Aj žoldnier i v jeho strede sú ako vykrmené telce, ale aj tí sa obrátia, naraz utečú, nezastavia sa, lebo dopadne na nich deň pohromy, čas ich navštívenia.²² Pôjde ako syčiaci had, keď naňho pôjdu so silou, sekerami ho napadnú ako drevorubači.²³ Jeho les vyrúbu — znie výrok Hospodina —, hoci je nepreniknuteľný. Bude ich viac ako kobyliiek, nebude ich možné spočítať.²⁴ Potupená bude dcéra Egypta, dostane sa do rúk severného národa.²⁵ Hospodin zástupov, Boh Izraela, hovorí: Potrestám boha Amóna z Téb, aj faraóna, aj Egypt, jeho bohov, jeho kráľov; faraóna i tých, čo sa naňho spoliehajú.²⁶ Vydám ich do ruky tých, čo striehnu na ich život, do ruky babylonského kráľa Nebukadnesara a do ruky jeho sluhov. Potom však bude zase obývaný ako za dávnych čias — znie výrok Hospodina.²⁷ Ty sa však neboj, môj služobník Jákob, nestrachuj sa, Izrael, lebo hľa, vyslobodím ťa z diaľky a tvoje potomstvo z krajiny jeho zajatia. Jákob sa vráti a bude žiť v pokoji, bez starostí a nik ho nevydesí.²⁸ Ty sa však neboj, môj služobník Jákob — znie výrok Hospodina —, veď ja som s tebou a skončujem so všetkými národmi, medzi ktoré som ťa vyhnal. S tebou však neskončujem, potrestám ťa podľa práva, skutočne ťa nenechám bez trestu.

Proti Filištíncom

47 Hospodinovo slovo, ktoré zaznelo prorokovi Jeremiášovi o Filištíncoch, prv než faraón porazil Gazu.² Toto hovorí Hospodin: Pozri, vody vystupujú od severu, stávajú sa rozvodneným potokom, zaplavujú krajinu i všetko, čo je v nej, mesto i jeho obyvateľov. Ľudia kričia o pomoc, kvília všetci obyvatelia krajiny,³ pre hlučný dupot konských kopýt, pre hrmot jeho vozov a hrkot kolies. Otcovia sa neobracajú k deťom, lebo im klesajú ruky,⁴ pre deň, ktorý prišiel zničiť všetkých Filištíncov, vyhubiť Týrus a Sidon, všetky zvyšky ich spojencov, lebo Hospodin premôže Filištíncov, zvyšky ostrova Kaftór.⁵ Na Gazu príde plešivosť, Aškalón bude zničený. Zvyšky Anákovcov, dokedy si budete robiť krvavé zárezy? ⁶ Ach, Hospodinov meč, dokedy si nedopraješ odpočinku? Stiahni sa do svojej pošvy, upokoj sa, prestaň! ⁷ Ako by mohol odpočívať? Veď Hospodin mu dal rozkaz proti Aškalónu a proti morskému pobrežiu, tam ho poslal.

48 O Moábsku. Toto hovorí Hospodin zástupov, Boh Izraela: Beda mestu Nebó, lebo bude zničené, zahanbený a podmanený bude Kirjatajim! Zhanobená a zrúcaná bude skalná pevnosť. ² Pýcha Moábska už nejestvuje, v Chešbóne mu pripravujú nešťastie. Podťe, zničme ho, nech už nie je národom! Aj ty, Madmén, zmĺkneš, za tebou tiahne meč. ³ Z Choronajimu počut krik o pomoc: Veľké násilie a skaza! ⁴ Moábsko je rozbité, jeho malíčkí kričia o pomoc. ⁵ Po úbočí Luchítu vystupuje veľký plač, na svahu Choronajimu počut krik pre skazu: ⁶ Utekajte, zachráňte si život, budete ako borievka na púšti. ⁷ Pretože si sa spoliehal na svoje diela a poklady, aj ty budeš podmanený. Kemoš pôjde do zajatia, jeho kňazi spolu s kniežatami. ⁸ Ničiteľ vnikne do každého mesta, ani jedno mesto sa nezachráni. Zničené bude údolie a úbočie spustne, ako povedal Hospodin. ⁹ Dajte krídla Moábsku, nech sa letiac vzdiali! Jeho mestá sa stanú púšťou, obyvateľov v nich nebude. ¹⁰ Prekliaty, kto bude vykonávať Hospodinovo dielo nedbanlivo, prekliaty, kto svoj meč nechce zakrvať. ¹¹ Bezstarostne si žil Moáb od mladosti, odpočíval ako víno na svojich kvasniciach, neprelieval sa z nádoby do nádoby a do zajatia nešiel. Preto si zachoval svoju chuť a jeho vôňa sa nezmenila. ¹² Preto hľa, blíži sa čas — znie výrok Hospodina —, keď pošlem proti nemu vinárov, ktorí ho stočia, jeho nádoby vyprázdnia a jeho krčahy porozbájajú. ¹³ Na hanbu vyjde Moáb pre Kemóša, ako vyšiel na hanbu dom Izraela pre Bétel, ktorému dôveroval. ¹⁴ Ako môžete hovoriť: Sme hrdinovia a mocní muži súci do boja? ¹⁵ Ničiteľ Moába vchádza do jeho miest, výkvet jeho mládeže ide na jatky — znie výrok Kráľa, ktorý sa volá Hospodin zástupov. ¹⁶ Blíži sa skaza Moábska, jeho nešťastie sa veľmi ponáhľa. ¹⁷ Lutujte ho, všetci susedia, všetci, ktorí poznáte jeho meno, hovorte: Ako sa zlomila silná palica, berla krásna! ¹⁸ Zostúp zo svojej slávy, seď o smáde, obyvateľka, dcéra Dibónu, veď ničiteľ Moábska prichádza na teba, zrúca tvoje pevnosti. ¹⁹ Postav sa na cestu a pozoruj, obyvateľka Aroeru, pýtaj sa bežcov a utečencov. Povedz: Čo sa stalo? ²⁰ Na hanbu vyšlo Moábsko, je plné hrôzy; kvíľte a kričte, oznámte v Arnóne, že Moábsko je zničené. ²¹ Príde súd na rovinatý kraj, na Cholón, na Jahcu a na Mefaat, ²² na Dibón, na Nebó a na Bét-Diblatajim, ²³ na Kirjatajim, Bét-Gamúl a na Bét-Meón, ²⁴ na Kerijót, na Bocru a na všetky ďaleké i blízke mestá Moábska. ²⁵ Odrezaný je roh Moábska, jeho rameno je zlomené — znie výrok Hospodina. ²⁶ Opoj ho, lebo sa vyvyšoval nad Hospodina. Nech sa Moáb vála v tom, čo vyvrátil, nech je sám na posmech. ²⁷ Či ti nebol Izrael na posmech? Či ho prichytili medzi zlodejmi, že si nad ním posmešne pokyvoval hlavou, kedykoľvek si o ňom hovoril? ²⁸ Opustite mestá, bývajte v skaliskách, obyvateľia Moábska, buďte ako holub, čo hniezdi na okraji priepasti. ²⁹ Počuli sme o pýche Moába, veľmi je nadutý, o jeho namyslenosti a pýche, o jeho hrdosti a povýšeneckom srdci. ³⁰ Ja poznám — znie výrok Hospodina — jeho spupnosť, jeho táranie je bezobsažné a jeho konanie bezcieľné. ³¹ Preto kvílím nad Moábskom, volám o pomoc pre celé Moábsko, vzdychám nad ľuďmi v Kír-Cherese. ³² Oplakávam ťa viac ako Jazér, vinič Sibmy, tvoje ratolesti prerástli more, siahali až k Jazéru. Do tvojej letnej obračky a vinobrania vpadol ničiteľ. ³³ Stratila sa radosť i plesanie z ovocného sadu a z Moábska. Vínu z lisov urobím koniec, ten, čo šliape v lise, už nebude lisovať, pokrik už nebude radostným pokrikom. ³⁴ Krik z Chešbónu zaznieva až po Elale, až po Jahac vydávajú svoj hlas, od Coaru po Choronajim, po Eglat-Šelišiju; veď aj vody Nimrímu sa zmenia na púšť. ³⁵ V Moábsku skončujem s tými — znie výrok Hospodina —, čo vystupujú na výšinu a tam pália kadidlo svojim bohom. ³⁶ Preto srdce mi vzdychá nad Moábskom ako flauta, moje srdce vzdychá nad ľuďmi v Kír-Cherese ako flauta, lebo stratia všetko, čo im zostane. ³⁷ Veď každá hlava bude plešivá, každá brada oholená, na

všetkých rukách budú zárezy a na bedrách vrecovina.³⁸ Na všetkých strechách v Moábsku a na jeho uliciach bude iba nárek, lebo som rozbil Moábsko ako nádobu, ktorá sa nikomu nepáči — znie výrok Hospodina.³⁹ Aké je len rozbité! Kvíľte! Ako sa len Moáb s hanbou obracia chrbtom! Moábsko vyšlo na posmech a hrôzu pred všetkými jeho susedmi.⁴⁰ Veď toto hovorí Hospodin: Kto si príletí ako orol, rozprestrie krídla nad Moábskom.⁴¹ Zajaté budú mestá, zabrané pevnosti. Srdce moábskych hrdinov bude v ten deň ako srdce ženy pri pôrodných bolestiach.⁴² Moáb bude zničený, nebude už národom, pretože sa vyvyšoval nad Hospodina.⁴³ Postrach, priepasť, pasca, pre teba, obyvateľ Moábska — znie výrok Hospodina.⁴⁴ Kto unikne postrachu, padne do priepasti, a kto vyjde z priepasti, chytí sa do pasce. Toto dopustím na Moábsko v roku jeho potrestania — znie výrok Hospodina.⁴⁵ V tóni Chešbónu zostanú vysilení utečenci. Veď oheň vyšľahne z Chešbónu a plameň z domu Sichóna, pohltí sluchy Moába a temeno hlučného ľudu.⁴⁶ Beda ti, Moábsko, zahynie ľud Kemóša, lebo ti vezmú synov do väzenia a dcéry do zajatia.⁴⁷ V budúcnosti však zmením údel Moábska — znie výrok Hospodina. Potiaľto je súd nad Moábskom.

Proti Ammónčanom

49 O Ammónsku. Toto hovorí Hospodin: Či Izrael nemá synov? Či nemá dediča? Prečo Milkóm zaberá územie Gáda a jeho ľud sa usadil v jeho mestách? ² Preto, hľa, blíži sa čas — znie výrok Hospodina —, keď dám zaznieť vojnovému pokriku proti Rabbe Ammónčanov, keď sa stane hromadou zrúcanín, jej dediny vyhoria a Izrael po nich znova zaberie svoje dedičné vlastníctvo, hovorí Hospodin.³ Kvíľ, Chešbón, lebo je zničený Aj. Volajte o pomoc, dediny Rabby, opáste sa vrecovinou, nariekajte a pobehte po kamenných ohradách, lebo Milkóm pôjde do zajatia spolu s kňazmi a kniežatami.⁴ Čo sa pýšiš údoliami, v ktorých je hojnosť vody, odpadlícka dcéra? Spoliehaš sa na svoje poklady a hovoríš si: Kto sa mi vyrovná? ⁵ Privediem na teba strach — znie výrok Pána, Hospodina zástupov — zo všetkých strán. Rozprchnete sa, každý svojou stranou, nikto nezhrmaždí utečencov.⁶ Potom zmením údel Ammónčanov — znie výrok Hospodina.

Proti Edómčanom

⁷ O Edómsku. Toto hovorí Hospodin zástupov: Či v Temáne už niet múdrosti? Či sa rada rozumných stratila? Či je ich múdrosť zmarená? ⁸ Utečte, vzdialte sa, zostúpte bývať do roklin, obyvatelia Dedánu, lebo na Ezáva dopustím nešťastie, v čase, keď ho navštívim.⁹ Ak prídu k tebe obrači hrozna, nenechajú ani paberky; ak prídu zlodeji v noci, narobia škody, koľko budú chcieť.¹⁰ Veď ja urobím prehliadku u Ezáva, objavím jeho skryše, nedokáže sa schovať. Zahynie jeho potomstvo i príbuzenstvo, aj jeho susedia. Nik nepovie:¹¹ Zanechaj svoje siroty, ja sa o ne postarám a tvoje vdovy sa môžu na mňa spoľahnúť.¹² Veď toto hovorí Hospodin: Tí, ktorým nebolo súdené piť kalich, musia ho piť, a ty by si mal zostať bez trestu? Nezostaneš bez trestu, ale určite ho budeš piť!¹³ Na seba som prisahal — znie výrok Hospodina: Bocra bude predmetom hrôzy a hanby, bude spustošeným miestom a kľatbou a všetky jej mestá budú zrúcaninami naveky.¹⁴ Počul som správu od Hospodina: Posol je poslaný medzi národy: Zhromaždite sa a podte proti nemu, vyrazte do boja!¹⁵ Urobil som ťa malým medzi národmi a opovrhnutým medzi ľuďmi.¹⁶ Hrôza, ktorú si šíril, ťa oklamala, aj pýcha tvojho srdca, teba, čo bývaš v skalných jaskyniach a obsadzuješ vysoké kopce. Keby si si postavil hniezdo tak vysoko ako orol, aj odtiaľ ťa zrazím — znie výrok Hospodina.¹⁷ Edóm bude predmetom hrôzy, každý, kto prejde popri ňom, sa zhrozí a zhúkne nad všetkými jeho ranami.¹⁸ Ako pri vyvrátení Sodomy, Gomory a susedných miest — hovorí Hospodin — nik tam nebude bývať, neusadí sa tam človek.

¹⁹ Hľa, ako lev vystupuje z húštiny Jordánu na trvalé pastviny, tak ich v okamihu odiaľ odožením a ustanovím nad ním svojho vyvoleného. Veď kto je ako ja, kto ma môže brať na zodpovednosť? Kto je ten pastier, čo obstojí predou mnou? ²⁰ Preto počujte rozhodnutie Hospodina, ktoré chystá proti Edómu, a jeho zámery, ktoré má proti obyvateľom Temánu. Áno, odvliečú ich ako najmenšie kusy zo stáda, ich pastviny sa zhrozia nad nimi. ²¹ Pri ich páde sa zatrasie zem, ich krik o pomoc bude počuť pri Trstinovom mori. ²² Pozri, dvíha sa ako orol a vzlieta, rozprestiera svoje krídla nad Bocrou a srdce hrdinov Edómu bude v ten deň ako srdce ženy, ktorá rodí.

Proti Damasku

²³ O Damasku. V hanbe je Chamát a Arpád, pretože počuli zlú správu, chvejú sa od strachu ako more, ktoré sa nemôže utíšiť. ²⁴ Skleslý je Damask, dáva sa na útek, hrôza sa ho chytá, úzkosť a bolesti sa ho zmocňujú ako rodičky. ²⁵ Akože, nebolo azda opustené vychválené mesto, moje rozkošné sídlo? ²⁶ Preto jeho mladíci budú padať na jeho námestiach a v ten deň zahynú všetci bojovníci — znie výrok Hospodina zástupov. ²⁷ Na múroch Damasku zapálím oheň a ten pohltí paláce Ben-Hadada.

Proti Kedáru a Chacóru

²⁸ O Kedáre a kráľovstvách Chacóru, ktoré porazil babylonský kráľ Nebukadnesar. Toto hovorí Hospodin: Povstaňte, vytiahnite proti Kedáru, zničte synov Východu! ²⁹ Ich stany a stáda poberú, ich stanové plachty a všetko ich náradie; aj ich ťavy si vezmú a budú na nich volať: Hrôza zo všetkých strán! ³⁰ Utečte, rýchlo bežte, zostúpte bývať do roklín, obyvatelia Chacóru — znie výrok Hospodina —, lebo babylonský kráľ Nebukadnesar vyniesol proti vám rozhodnutie, vymyslel proti vám plán. ³¹ Povstaňte, vytiahnite proti bezstarostnému národu, ktorý býva v bezpečí — znie výrok Hospodina —, nemá dvere ani závery, býva osamote. ³² Ich ťavy budú lupom a množstvo ich stád korisťou. Rozhádzem ich do všetkých vetrov, tých, čo si strihajú sluchy, a privediem na nich nešťastie zo všetkých strán — znie výrok Hospodina. ³³ Chacór bude príbytkom šakalov, pustatinou naveky, nik tam nebude bývať, neusadí sa tam človek.

Proti Elámu

³⁴ Hospodinovo slovo, ktoré zaznelo prorokovi Jeremiášovi proti Elámu na začiatku vlády judského kráľa Cidkiju. ³⁵ Toto hovorí Hospodin zástupov: Veru, zlámam luk Elámu, jeho hlavnú silu. ³⁶ Proti Elámcom privediem štyri vetry zo štyroch končín nebies a roztrúsím ich do týchto štyroch vetrov, takže nebude národa, ku ktorému by nešli utečenci Elámu. ³⁷ Elámcom predesím pred ich nepriateľmi a pred tými, čo im striehnú na život. Privediem na nich nešťastie, svoj páľčivý hnev — znie výrok Hospodina — a pošlem za nimi meč, kým ich nezničím. ³⁸ Potom postavím v Eláme svoj trón, odstránim odtiaľ kráľa i kniežatá — znie výrok Hospodina. ³⁹ Na konci dní však zmením údel Elámu — znie výrok Hospodina.

Proti Babylonu

50 Slovo, ktoré prostredníctvom proroka Jeremiáša povedal Hospodin proti Babylonu, proti krajine Chaldejcov: ² Oznamte medzi národmi a rozhláste, zdvihnite zástavu a rozhláste, nebojte sa a povedzte: Podmanený je Babylon, zahanbený je Bél, zrútil sa Mar-duk. Vyšli na hanbu jeho obrazy, zrútili sa jeho modly. ³ Veď tiahne proti nemu národ zo severu, ten urobí z jeho krajiny pustatinu, nikto v nej nebude bývať, ľud i zver z nej utečú, odídu. ⁴ V tých dňoch a v tom čase — znie výrok Hospodina — prídu Izraeliti a Júdovci spolu, pôjdu s plačom a budú hľadať Hospodina, svojho Boha. ⁵ Budú sa vypytovať na Sion,

upriamia sa na cestu: Podte, spojme sa s Hospodinom, večnou, nezabudnuteľnou zmluvou! ⁶ Môj ľud bol blúdiacim stádom, ich pastieri ich zavádzali, zavracali ich do vrchov, putovali z vrchu na pahorok, zabudli na svoj košiar. ⁷ Požieral ich každý, kto ich našiel; ich nepriatelia hovorili: Nepreviníme sa, veď oni hrešili proti Hospodinovi, nive spravodlivosti, nádeji ich otcov, proti Hospodinovi! ⁸ Utečte z Babylonu, z krajiny Chaldejcov! Vydite, buďte ako capy pred stádom! ⁹ Lebo ja pohnem a privediem proti Babylonu zhromaždenie veľkých národov zo severnej krajiny, zoradia sa proti nemu a podmania si ho. Ich šípy budú ako obratný hrdina, ktorý sa nevracia naprázdno. ¹⁰ Chaldejsko sa stane koristou, nasýtia sa všetci, čo ho budú plieniť — znie výrok Hospodina. ¹¹ Len sa tešte a jasajte, vy, ktorí olupujete moje dedičstvo, len poskakujte ako jalovice na pažití a erdžite ako žrebce! ¹² Veľmi sa zahanbí vaša matka, červenat sa bude vaša rodička! Naozaj, posledný bude medzi národmi, bude púšťou, stepou, pustatinou. ¹³ Pre Hospodinov hnev nebude viac obývaný, stane sa úplnou pustatinou, každý, kto prejde popri Babylone, sa zhrozí, zhíkne nad všetkými jeho ranami. ¹⁴ Zoradte sa dookola proti Babylonu, všetci, čo napínate luk, strielajte doňho, nešetrite šípy, lebo sa prehrešil voči Hospodinovi! ¹⁵ Spustite proti nemu zo všetkých strán bojový pokrik! Dvíha ruky, jeho piliere padajú, jeho hradby sa rúcajú, lebo je to Hospodina pomsta. Pomstite sa na ňom, ako robil on, tak urobte jemu! ¹⁶ Zahubte rozsievачa z Babylonu aj toho, čo sa v čase žatvy chytá kosáka. Pred ničiacim mečom sa každý obráti k svojmu ľudu a každý pobeží do svojej krajiny. ¹⁷ Izrael je vyplašená ovca, ktorú zahnali levy: Najprv ho požieral asýrsky kráľ, potom mu babylonský kráľ Nebukadnesar zlámal kosti. ¹⁸ Preto Hospodin zástupov, Boh Izraela, hovorí toto: Určite potrestám babylonského kráľa a jeho krajinu, ako som potrestal asýrskeho kráľa. ¹⁹ Izrael však vrátim na jeho nivy, bude pásť na Karmeli a v Bášane; na Efrajimskom pohorí a v Gileáde sa nasýti. ²⁰ V tých dňoch a v tom čase — znie výrok Hospodina — budú hľadať vinu Izraela, ale nebude jej, a hriechy Júdu, ale nenájdu ich, lebo odpustím tým, ktorých ponechám. ²¹ Vytiahni proti krajine Meratajim a proti obyvateľom Pekódu, nivoč a vykonaj na nich hubiacu kliatbu — znie výrok Hospodina —, urob všetko, ako som ti prikázal. ²² Vojnový pokrik je v krajine a veľká pohroma. ²³ Ako sa rozbito a polámalo kladivo celej zeme, ako sa stal Babylon predmetom hrôzy medzi národmi! ²⁴ Nastavil som ti osídlo a chytil si sa, Babylon, ani si to nezbadal. Našli ťa a polapili, lebo si sa vyzývavo správal voči Hospodinovi. ²⁵ Hospodin otvoril svoju zbrojnicu a vytiahol nástroje svojho hnevu, lebo toto je dielo Pána, Hospodina zástupov, v krajine Chaldejcov. ²⁶ Pritiahnite proti nemu od končín zeme, otvorte jeho sýpky, navršte ho ako hromady obilia a vykonajte na ňom hubiacu kliatbu, aby z neho nič nezostalo. ²⁷ Pobite všetky jeho mladé býky, nech idú na jatku! Beda im, lebo prišiel ich deň, čas ich trestu. ²⁸ Počuj, ako utečenci a zachránení z babylonskej krajiny oznamujú na Sione pomstu Hospodina, nášho Boha, pomstu za jeho chrám. ²⁹ Zavolajte proti Babylonu mnohých, ktorí napínajú luk! Utáberte sa okolo neho, aby preňho nebolo úniku. Odplatte mu podľa jeho skutkov, urobte s ním všetko tak, ako on robil vám, lebo sa vystatoval proti Hospodinovi, proti Svätému Izraela. ³⁰ Preto jeho mladíci popadajú na námestiach a všetci jeho bojovníci zahynú v ten deň — znie výrok Hospodina. ³¹ Pozri, som proti tebe, ty trúfalec — znie výrok Pána, Hospodina zástupov —, lebo prišiel tvoj deň, čas tvojho navštívenia. ³² Trúfalec sa potkne, padne, nebude toho, kto by ho zodvihol. Založím oheň v jeho mestách, ten strávi celé jeho okolie. ³³ Toto hovorí Hospodin zástupov: Utláčaní sú Izraeliti a s nimi aj Júdovci. Tí, čo ich zajali, držia ich pevne, zdráhajú sa ich prepustiť. ³⁴ Ich vykupiteľ je však mocný, jeho meno je Hospodin zástupov. On povedie ich spor, aby krajinu upokojil a obyvateľov Babylonu znepokojil. ³⁵ Meč na Chaldejcov — znie výrok Hospodina —, na

obyvateľov Babylonu, na jeho kniežatá a jeho mudrcov! ³⁶ Meč na veštcov, nech vyzerajú ako hlupáci, meč na jeho hrdinov, nech si zúfajú! ³⁷ Meč na jeho kone a vozy a na všetkých miešancov, ktorí sú medzi nimi, nech sú ako ženy! Meč na jeho poklady, nech sú vydrancované! ³⁸ Suchota na jeho vody, nech vyschnú, lebo je to krajina tesaných modiel a pri strašidlách upadajú do bludu! ³⁹ Preto tam bude žiť púštna zver so šakalmi, budú v ňom prebývať pštrosy, nebude už nikdy osídlený ani obývaný po všetky pokolenia. ⁴⁰ Podobne ako som vyvrátil Sodomu a Gomoru a susedné mestá — znie výrok Hospodina —, nik tam nebude bývať, neusadí sa tam človek. ⁴¹ Pozri, od severu prichádza ľud, veľký národ a mnohí králi, dvíhajú sa z najkrajnejších končín zeme. ⁴² Chytajú sa luku a oštepú, sú ukutní a bez milosti, ich hlas hučí ako more a nesú sa na koňoch. Sú vystrojení ako muž do boja, proti tebe, dcéra Babylonu. ⁴³ Babylonský kráľ počul správu, ochabli mu ruky, úzkosť sa ho zmocnila i bolesť ako rodičky. ⁴⁴ Hľa, ako lev vystupuje z húštiny Jordánu na trvalé pastviny, tak ich v okamihu odtiaľ odožením a ustanovím nad ním svojho vyvoleného. Veď kto je ako ja, kto ma môže brať na zodpovednosť? Kto je ten pastier, čo obstojí predomnou? ⁴⁵ Preto počujte rozhodnutie Hospodina, ktoré chystá proti Babylonu, a jeho zármery, ktoré má proti krajine Chaldejcov. Áno, odvliečú ich ako najmenšie kusy zo stáda, ich pastvina sa zhrozí nad nimi. ⁴⁶ Od volania: Podmanený je Babylon! sa trasie zem a krik počuť medzi národmi.

51 Toto hovorí Hospodin: Hľa, vzbudím proti Babylonu a proti obyvateľom Chaldejska ničivý vietor. ² Pošlem do Babylonu previevačov a tí ho prevejú, prečistia krajinu. Obsadia ho zo všetkých strán v deň nešťastia. ³ Strelec nech nenapína svoj luk, nech sa nevypína vo svojom brnení. Nešetrite jeho mladíkov, vykonajte hubiacu kliatbu nad celým jeho vojskom. ⁴ Nech padajú pobodaní v krajine Chaldejcov a prebodnutí na jej uliciach. ⁵ Veď Izrael a Júda nebudú ako vdova opustení svojím Bohom, Hospodinom zástupov. Ich krajina je plná viny pred Svätým Izraela. ⁶ Utečte z Babylonu, každý nech si zachráni život, aby ste nezahynuli pre jeho vinu, lebo pre Hospodina je to čas pomsty a odplaty za jeho skutky. ⁷ Zlatým kalichom bol Babylon v ruke Hospodina, opájal celú zem, z jeho vína pili národy, preto sa pomiatli. ⁸ Náhle padol Babylon a roztrieskal sa, kvílil nad ním, prineste balzam na jeho ranu, azda sa uzdraví. ⁹ Liečili sme Babylon, ale neuzdravil sa. Opustite ho! Podme, každý do svojej krajiny! Veď až po nebesá siaha súd nad ním a dvíha sa k oblakom. ¹⁰ Hospodin vyviedol na svetlo našu spravodlivú vec. Podte, ohlasujme na Sione dielo Hospodina, nášho Boha! ¹¹ Ostrite šípy, naplňte tulce! Hospodin vzbudí ducha médskeho kráľov, lebo proti Babylonu smeruje jeho úmysel zničiť ho. Veď je to Hospodinova pomsta, pomsta za jeho chrám. ¹² Proti babylonským hradbám zdvihnite zástavu, zosilnite stráž, rozostavte hliadky, posilnite zálohy, lebo Hospodin má svoj úmysel, aj ho vykoná, to, čo povedal o obyvateľoch Babylonu. ¹³ Ty, čo bývaš nad veľkými vodami, v hojnosti pokladov, prišiel tvoj koniec, naplnila sa miera tvojho zisku. ¹⁴ Hospodin zástupov prisahal sám na seba: Naplním ťa ľuďmi ako kobyolkami, spustia nad tebou víťazný pokrik. ¹⁵ Zem utvoril svojou mocou, svet postavil svojou múdrosťou a svojím dôvtipom rozprestrel nebesá. ¹⁶ Keď zaznie jeho hromový hlas, zahučia vody na nebesiach, od končín zeme dvíha oblaky, k dažďu vrhá blesky a zo svojich komôr vypúšťa vietor. ¹⁷ Každý človek je hlúpy, bez rozumu, každý zlievač modiel vyšiel na posmech, lebo jeho modly sú klam a ducha v nich niet. ¹⁸ Ničotou sú, dielom na posmech, v čase svojho navštívenia zahynú. ¹⁹ Takýto nie je údel Jáкова, ním je Tvorca všetkého a Izrael je jeho vlastný kmeň, Hospodin zástupov je jeho meno. ²⁰ Si mojím kladivom, výzbrojou, tebou rozdrvím národy a tebou zničím kráľovstvá.

²¹ Tebou rozdrvím koňa i jeho jazdca, tebou rozdrvím voz i pohoniča, ²² tebou rozdrvím muža i ženu, tebou rozdrvím starca i chlapca, tebou rozdrvím mládenca i pannu, ²³ tebou rozdrvím pastiera i jeho stádo, tebou rozdrvím oráča i jeho záprah, tebou rozdrvím miestodržiteľov i správcov. ²⁴ Odplatím Babylonu a všetkým obyvateľom Chaldejska všetko ich zlo, ktoré popáchali na Sione, pred vašimi očami — znie výrok Hospodina. ²⁵ Pozri, som proti tebe, vrch nivočenia — znie výrok Hospodina —, ktorý nivočíš celú zem. Vystriem svoju ruku proti tebe, zrútím ťa zo skál a urobím ťa vypáleným vrchom. ²⁶ Nevezmú z teba uholný kameň ani kameň do základov. Budeš večnou pustatinou — znie výrok Hospodina. ²⁷ Zdvihnite zástavu v krajine, zatrúbte na rohu medzi národmi, posväťte národy proti nemu, zvolajte proti nemu kráľovstvá: Ararat, Minni, Aškenaz, postavte proti nemu vojenského pisára, žňte kone ako roj kobyliiek. ²⁸ Posväťte národy proti nemu, médskeho kráľa s jeho miestodržiteľmi, so všetkými jeho správcami a s celou krajinou, nad ktorou vládne. ²⁹ Zem sa zatrasie a zachveje, lebo sa plní Hospodinov zámer proti Babylonu, aby urobil babylonskú krajinu neobývanou pustatinou. ³⁰ Hrdinovia Babylonu prestali bojovať, sedia na ťažko prístupných miestach, vyschla im sila, stali sa ženami. Jeho príbytky podpálili a jeho závary polámali. ³¹ Bežec predbieha bežca a posol predbieha posla, aby oznámili babylonskému kráľovi, že okrajová časť jeho mesta je dobytá. ³² Brody sú obsadené, trstie na močiaroch je vypálené, bojovníci sú zdesení. ³³ Toto hovorí Hospodin zástupcov, Boh Izraela: Dcéra Babylonu je ako holohumnica, keď po nej šliapu, o chvíľu príde na ňu čas žatvy. ³⁴ Zožral ma, strávil ma babylonský kráľ Nebukadnesar a odložil ma ako prázdnu nádobu. Prehltol ma ako drak, naplnil si brucho mojimi pochútkami a vypláchol ma. ³⁵ Nepravosť spáchaná na mne a mojom tele nech prejde na Babylon, hovorí obyvateľka Siona, a moja krv na obyvateľov Chaldejska, hovorí Jeruzalem. ³⁶ Preto toto hovorí Hospodin: Hľa, ja povediem tvoj spor, ja ťa pomstím. Vysuším jeho more a jeho pramene nechám vyschnúť. ³⁷ Babylon bude hromadou skál, príbytkom šakalov, predmetom hrôzy a posmechu, bude bez obyvateľov. ³⁸ Spolu budú revať ako levy, vrčať ako mládatá levíc. ³⁹ Keď sa rozohnia, pripravím im hostinu, opojím ich, že budú jasať, potom však zaspia večným spánkom a neprebudia sa — znie výrok Hospodina. ⁴⁰ Povediem ich ako baránky na zabitie, ako barany s capmi. ⁴¹ Ako bol dobytý a podmanený Šešach, chvála celej zeme, ako sa stal Babylon predmetom hrôzy medzi národmi! ⁴² More vystúpilo proti Babylonu, prikryl ho príval vln. ⁴³ Jeho mestá sa stali predmetom hrôzy, vyprahnutou krajinou, stepou, krajinou, v ktorej nikto nebyva, cez ktorú človek neprejde. ⁴⁴ Navštívím Béla v Babylone a vytiahnem mu z úst, čo prehltol. Nebudú sa viac k nemu hrnúť národy, hradba Babylonu padne. ⁴⁵ Ľud môj, vyjdí spomedzi nich! Každý nech si zachraňuje život pred páľčivým hnevom Hospodina. ⁴⁶ Nestrácajte odvahu a nebojte sa zvesti, ktorú počúť v krajine, keď v jednom roku príde jeden chýr a v druhom roku zas iný chýr, keď bude v krajine násilie a vládár bude proti vládarovi. ⁴⁷ Preto, hľa, blíži sa čas, keď potrestám modly Babylonu, zahanbí sa celá jeho krajina a všetci jeho zranení popadajú v ňom. ⁴⁸ Zaplesajú nad Babylonom nebesá i zem a všetko, čo je na nich, lebo od severu prídu proti nemu ničitelia — znie výrok Hospodina. ⁴⁹ Aj Babylon musí padnúť pre prebodnutých Izraela, lebo aj pre Babylon padali prebodnutí celej zeme. ⁵⁰ Vy, čo ste unikli meču, chodte bez zastavenia, spomeňte si z diaľky na Hospodina, nech vám príde na myseľ Jeruzalem. ⁵¹ Hanbíme sa, lebo sme museli počúvať potupovanie, naša tvár je pokrytá pohanou, pretože cudzinci vnikli do svätých priestorov Hospodinovho domu. ⁵² Preto, hľa, blíži sa čas — znie výrok Hospodina —, keď potrestám jeho modly a v celej jeho krajine budú stonať ranení. ⁵³ Keby Babylon vystúpil na nebesá a na výsostiach upevnil svoju moc, predsa odo mňa prídu naň ničitelia — znie výrok Hospo-

dina. ⁵⁴ Čuj volanie o pomoc z Babylonu a veľký lomož z krajiny Chaldejcov! ⁵⁵ Veď Hospodin pustoší Babylon, odstráni z neho hlasnú vravu. Jeho vlny sa valia ako veľké vody, šíri sa ich hukot. ⁵⁶ Ničitelia prichádzajú proti nemu, proti Babylonu, jeho hrdinov chytia, polámu im luky, veď Hospodin je Bohom odplaty, určite im odplatí. ⁵⁷ Opojím jeho kniežatá i mudrcov, jeho miestodržiteľov, správcov a hrdinov, potom zaspia večným spánkom a neprebudia sa — znie výrok Kráľa, ktorý sa volá Hospodin zástupov. ⁵⁸ Toto hovorí Hospodin zástupov: Široké hradby Babylonu budú zrúcané do základov a jeho vysoké brány budú spálené ohňom, takže národy sa umárajú nadarmo a kmene sa namáhajú pre oheň.

Kniha o zničení Babylonu

⁵⁹ Poverenie, ktoré prorok Jeremiáš dal Serajovi, synovi Neriju, syna Machseju, keď šiel s judským kráľom Cidkijom do Babylonu vo štvrtom roku jeho panovania. Seraja sa staral o ubytovanie. ⁶⁰ Jeremiáš zapísal do jednej knihy predpoveď o všetkom nešťastí, ktoré malo prísť na Babylon, všetky tieto slová napísané proti Babylonu. ⁶¹ Jeremiáš povedal Serajovi: Keď prídeš do Babylonu, hľad' prečítať všetky tieto slová, ⁶² a povedz: Hospodin, ty si pohrozil tomuto miestu, že ho vyvrátiš, že ho viac nebude, nebude v ňom obyvateľov — ani ľudí, ani zvierat — bude večnou pustatinou. ⁶³ Keď dočítaš knihu, priviaž o ňu kameň, hod' ju do stredu Eufratu ⁶⁴ a povedz: Takto sa ponorí Babylon a nepovstane z nešťastia, ktoré naň ja privediem, ale zahynie. Potiaľto sú Jeremiášove slová.

Dodatok

Údel Cidkiju, Jeruzalema a kráľovstva

52 Cidkija mal dvadsaťjeden rokov, keď začal kráľovať a jedenásť rokov bol kráľom v Jeruzaleme. Jeho matka bola Chamutal, dcéra Jirmeju z Libny. ² Robil, čo sa nepáčilo Hospodinovi, celkom tak, ako robil aj Jojakim. ³ Pre Hospodinov hnev došlo v Jeruzaleme a v Judsku k tomu, že ich zavrhol spred svojej tváre. Cidkija sa vzbúril proti babylonskému kráľovi. ⁴ V deviatom roku jeho kráľovania, v desiatom mesiaci, desiateho dňa toho mesiaca, pritiahol babylonský kráľ Nebukadnesar a celé jeho vojsko proti Jeruzalemu, utáboril sa proti nemu, vybudovali okolo neho val. ⁵ Mesto bolo obliehané až do jedenásteho roku kráľa Cidkiju. ⁶ Na deviaty deň štvrtého mesiaca, keď sa v meste rozmohol hlad a nebolo chleba pre ľud v krajine, ⁷ vznikol prielom do mesta a všetci bojovníci ušli. V noci vyšli z mesta po ceste, ktorá medzi dvoma múrmi viedla k bráne, ktorá bola pri kráľovskej záhrade, a utekali k Arabe, hoci Chaldejci obliehali mesto zo všetkých strán. ⁸ Vojsko Chaldejcov však prenasledovalo kráľa Cidkiju. Dohonili ho na jeriškých stepiach. Všetci jeho bojovníci od neho utiekli. ⁹ Kráľa zajali a odviedli ho k babylonskému kráľovi do Ribly v krajine Chamát a ten nad ním vyniesol rozsudok. ¹⁰ Babylonský kráľ dal zabíť Cidkijových synov pred jeho očami a v Rible dal pozabíjať aj všetky judské kniežatá. ¹¹ Cidkijovi oslepil oči, spútal ho okovami. Potom ho babylonský kráľ odviedol do Babylonu, kde ho vrhol do žalára, a tam bol až do dňa svojej smrti. ¹² V piatom mesiaci, na desiaty deň mesiaca, v devätnástom roku babylonského kráľa Nebukadnesara, prišiel veliteľ telesnej stráže Nebuzaradan, ktorý stával v osobnej službe babylonského kráľa v Jeruzaleme, ¹³ podpálil Hospodinov chrám, vypálil kráľovský palác, všetky jeruzalemské domy a všetky veľké budovy. ¹⁴ Celé chaldejské vojsko, ktoré bolo s veliteľom osobnej stráže, zrúcalo všetky hradby okolo Jeruzalema. ¹⁵ Veliteľ telesnej stráže Nebuzaradan odviedol do zajatia chudobných z ľudu, aj zvyšok ľudí, ktorí zostali v meste, i zbehov, ktorí prebehli k babylonskému kráľovi. ¹⁶ Z chudobných ľudí krajiny však veliteľ telesnej stráže Nebuzaradan ponechal niektorých ako vinohradníkov a roľníkov. ¹⁷ Bronzové stĺpy, ktoré patrili k Hospodinovmu chrámu, vozíky

a bronzové more, ktoré bolo v Hospodinovom chráme, Chaldejci polámali a všetok bronz odviezli do Babylonu.¹⁸ Vzali aj hrnce, lopaty, nože, kropeničky, kadidlové panvice a všetky bronzové nádoby, ktoré sa používali pri bohoslužbe.¹⁹ Veliteľ telesnej stráže vzal misy, panvice na uhlie, kropeničky, hrnce, svietniky, kadidlové panvice a misky na nápojové obety, či boli zo zlata alebo zo striebra,²⁰ obidva stĺpy, jedno more a dvanásť bronzových býkov pod morom, ktoré dal zhotoviť kráľ Šalamún pre Hospodinov chrám. Bronz všetkých týchto predmetov sa nedal ani odvážiť.²¹ Pokiaľ ide o stĺpy: každý bol osemnásť laktov vysoký a mal obvod dvanásť laktov. Bol na štyri prsty hrubý a vnútri dutý.²² Na ňom bola bronzová hlavica. Každá hlavica bola päť laktov vysoká. Mriežkovanie a granátové jablká boli dookola hlavice. Všetko bolo z bronzu. Takisto mal granátové jablká aj druhý stĺp.²³ Granátových jabĺk na vonkajšej strane bolo deväťdesiatšesť. Celkovo bolo na mriežkovaní sto granátových jabĺk.²⁴ Veliteľ telesnej stráže odviezol veľkňaza Seraju a druhého kňaza Cefanju a troch strážcov prahu.²⁵ Z mesta vzal jedného dvorana, ktorý bol veliteľom bojovníkov, ďalej sedem mužov z osobnej kráľovej služby, ktorí sa nachádzali v meste, vojvodcovho pisára, ktorý vykonával odvody medzi ľudom krajiny, a šesťdesiat mužov z ľudu krajiny, ktorí sa nachádzali v meste.²⁶ Veliteľ telesnej stráže Nebuzaradan ich zajaľ a odviezol k babylonskému kráľovi do Ribly.²⁷ Babylonský kráľ ich dal pobiť; usmrtil ich v Rible v krajine Chamát. Júda musel odísť do zajatia zo svojej pôdy.²⁸ Toto je ľud, ktorý odviezol Nebukadnesar do zajatia v siedmom roku svojho kráľovania: tritisícdvadsaťtri Júdovcov,²⁹ v osemnástom roku Nebukadnesara osemstotridsaťdva osôb z Jeruzalema,³⁰ v dvadsiatom treťom roku Nebukadnesara veliteľ telesnej stráže Nebuzaradan odviezol do zajatia sedemstoštyridsaťpäť Júdovcov, celkovo štyritisícšesťsto duší.

Milosť pre Jojachína

³¹ V tridsiatom siedmom roku po zajatí judského kráľa Jojachína, dvadsiateho piateho dňa dvanásteho mesiaca, babylonský kráľ Evíl-Merodach omilostil judského kráľa Jojachína a prepustil ho z väzenia.³² Hovoril s ním láskavo a jeho trón pozdvihol nad tróny kráľov, ktorí boli s ním v Babylone.³³ Zmenil mu väzenské šaty a jedával s ním stále, pokiaľ žil.³⁴ Svoje zaopatrenie, trvalé zaopatrenie, dostával od babylonského kráľa podľa každodennej potreby po celý život, až kým nezomrel.

EZECHIEL

Výroky proti Jeruzalemu a Judsku

Povolanie za proroka

1 V tridsiatom roku, piateho dňa štvrtého mesiaca, keď som bol medzi zajatými pri rieke Kebár, otvorili sa nebesá a mal som videnia od Boha. ² Piateho dňa toho istého mesiaca — bol to piaty rok po odvedení kráľa Jojachína do zajatia — ³ jasne zaznelo slovo Hospodina kňazovi Ezechielowi, synovi Búziho, v Chaldejsku pri rieke Kebár. Tam nad ním spočinula ruka Hospodina. ⁴ Videl som, ako sa prihnal búrlivý vietor od severu i veľký oblak a plápolajúci oheň s jasom dookola. Uprostred toho ohňa sa niečo lesklo ako mosadzné zrkadlo. ⁵ Z jeho stredu vystupovali podoby štyroch živých bytostí, ktoré mali ľudský výzor. ⁶ Každá mala štyri tváre a každá z nich mala štvoro krídel. ⁷ Ich nohy boli rovné, ale chodidlá boli ako telacie a jagali sa ako bronzové zrkadlo. ⁸ Pod svojimi krídlami na štyroch stranách mali ľudské ruky. Mali štyri tváre a ich štyri krídla ⁹ sa navzájom dotýkali. Pri chôdzi sa neobracali, lebo vždy šli tvárou vpred. ¹⁰ Spredu vyzerala ich tvár ako ľudská, po pravej strane všetky štyri mali leviu tvár, po ľavej strane všetky štyri mali býčiu tvár a zozadu všetky štyri mali orliu tvár. ¹¹ Také boli ich tváre. Ich krídla boli vzopäté nahor, takže krídlami sa vzájomne dotýkali a dvoma si zakrývali telá. ¹² Všetky šli tvárou vpred ta, kam chcel ísť duch. Keď šli, neobracali sa. ¹³ Medzi štyrmi bytosťami bolo niečo, čo vyzeralo ako žeravé uhličky, ako fakle, ktoré sa pohybovali medzi živými bytosťami. Oheň vydával žiaru a z ohňa šľahali blesky. ¹⁴ Živé bytosti pobehovali sem a tam, takže vyzerali ako blesky. ¹⁵ Keď som hľadel na tie živé bytosti, pri každej som videl po jednom kolese na zemi. ¹⁶ Vzhľad kolies a ich zhotovenie pripomínali lesk chryzolitú a všetky štyri mali tú istú podobu. Zhotovené boli tak, že vyzerali akoby koleso bolo v kolese. ¹⁷ Mohli ísť na všetky štyri strany, v chode sa neobracali. ¹⁸ Mali bahry a videl som, že ich bahry boli dookola plné očí na všetkých štyroch kolesách. ¹⁹ Keď živé bytosti šli, pohybovali sa aj kolesá vedľa nich. Keď sa živé bytosti vzniesli zo zeme, vzniesli sa aj kolesá. ²⁰ Kam chcel ísť duch, ta sa pohli aj kolesá. Vzniesli sa súčasne, lebo duch bytostí bol v kolesách. ²¹ Keď šli bytosti, pohli sa aj kolesá. Keď bytosti zastali, zastali aj kolesá. Keď sa vzniesli zo zeme, vzniesli sa aj kolesá, lebo duch bytostí bol v kolesách. ²² Nad hlavami živých bytostí bolo čosi ako pevná klenba, ktorá bola leskom podobná ligotavému kryštálu a bola rozprestretá zhora nad ich hlavami. ²³ Pod klenbou boli ich krídla rozpäté, pričom jedno sa dotýkalo druhého. Dve krídla každej bytosti zakrývali ich telá. ²⁴ Keď šli, počul som šum krídel ako hučanie veľkej vody, ako hlas Všemohúceho, ako hluk vojenského tábora. Keď bytosti zastali, zvesili krídla. ²⁵ Vždy, keď zaznel hlas sponad klenby, ktorá bola nad ich hlavami, zastali a zvesili krídla. ²⁶ Zhora nad klenbou, ktorá bola nad ich hlavami, bola podoba trónu, ktorý vyzeral ako drahokam zafír. Na podobe trónu bola zhora postava, ktorá vyzerala ako človek. ²⁷ Potom som videl lesk, akoby lesk mosadzného zrkadla, ktorý vyzeral ako oheň aj zvonka aj zvnútra až hore k miestu, ktoré vyzeralo ako bedrá. Avšak ďalej od miesta, ktoré vyzeralo ako bedrá, videl som niečo podobné ohňu, čo bolo obklopené jagotom. ²⁸ Vyzeralo to ako dúha, ktorá býva na oblaku za daždivého dňa. Tak vyzerala podoba Hospodinovej slávy. Keď som ju videl, padol som na tvár a počúval som hlas, ktorý ma oslovil.

Poverenie proroka

2 Povedal mi: Človeče, postav sa na nohy! Chcem s tebou hovoriť. ² Keď hovoril so mnou, vstúpil do mňa duch, postavil ma na nohy a ja som počúval toho, ktorý hovoril so mnou. ³ Povedal mi: Človeče, posielam ťa k Izraelitom, k odbojnému národu, ktorý sa vzbúril proti mne. Oni ako aj ich otcovia odpadli odo mňa až do tohto dňa. ⁴ Synovia majú drzú tvár a zatvrdnuté srdce. Práve k nim ťa posielam. Oslovuj ich: Takto vraví Pán, Hospodin! ⁵ Oni si však — či poslúchnu, alebo odmietnu, lebo sú domom vzdoru — uvedomia, že bol medzi nimi prorok. ⁶ Ty však, človeče, neboj sa ich ani ich rečí. Neboj sa, aj keby ťa obklopovali bodliaky a trne, hoci by si sedel aj na škorpiónoch. Neboj sa ich rečí, neľakaj sa ich, lebo sú domom vzdoru. ⁷ Hovor im moje slová, či poslúchnu, alebo odmietnu, lebo sú domom vzdoru.

Knižný zvitok

⁸ Ty však, človeče, počúvaj, čo ti hovorím: Nebuď vzdorovitý ako dom vzdoru! Otvor ústa a zjedz, čo ti dávam! ⁹ Keď som sa pozrel, práve sa vystrela ku mne ruka a v nej bol knižný zvitok. ¹⁰ Rozvinula ho predo mnou. Bol popísaný aj na prednej, aj na zadnej strane a mal nadpis: Nárek, vzdych a beda.

3 Povedal mi: Človeče, zjedz všetko, čo máš pred sebou! Zjedz tento zvitok, choď a oslov dom Izraela! ² Nato som otvoril ústa a on mi dal zjesť ten zvitok ³ a povedal mi: Človeče, nakrm si brucho a naplň si vnútro týmto zvitkom, ktorý ti dávam. Keď som ho zjedol, bol v mojich ústach sladký ako med.

Ťažkosť prorockej služby

⁴ Povedal mi: Človeče, vyber sa, choď k domu Izraela a hovor mu moje slová, ⁵ veď nie si poslaný k ľudu s nezrozumiteľnou rečou a ťažkým jazykom, ale k domu Izraela. ⁶ Nie si poslaný k mnohým národom s nezrozumiteľnou rečou a ťažkým jazykom, ktorých reči nerozumieš. Keby som ťa poslal k takým národom, určite by ťa poslúchli. ⁷ Dom Izraela ťa však nebude chcieť počúvať — lebo mňa nechcú počúvať. Celý dom Izraela je tvrdohlavý a má zatvrdnuté srdce. ⁸ Pozri, urobil som tvoju tvár takou tvrdou, ako je ich tvár, a tvoje čelo takým tvrdým, ako je ich čelo. ⁹ Dal som ti čelo ako diamant, tvrdšie ako kremeň. Neboj sa ich ani sa ich neľakaj, aj keď sú domom vzdoru. ¹⁰ Potom mi povedal: Človeče, všetky moje reči, ktoré ti poviem, si vezmi k srdcu a počúvaj ušami! ¹¹ Vyber sa teda, choď k zajatým, k synom svojho ľudu a zhovárať sa s nimi. Povedz im: Takto vraví Pán, Hospodin! — či poslúchnu, alebo odmietnu. ¹² Vtedy ma duch vyzdvihol a začul som hrmot veľkého zemetrasenia, keď sa Hospodinova sláva pohla zo svojho miesta, ¹³ i šum krídel živých bytostí, ktoré sa tesne dotýkali, súčasne s nimi i hrkot kolies a hrmot veľkého zemetrasenia. ¹⁴ Duch ma zdvihol, uchvátil ma, a tak som šiel zatrpknutý a vzrušený v duchu; zatiaľ ruka Hospodina mocne doliehala na mňa. ¹⁵ Tak som došiel k zajatým do Těl-Abíbu, ktorí bývali pri rieke Kebár, a pobudol som tam, kde oni bývali; omráčený som bol medzi nimi sedem dní.

Prorok ako strážca

¹⁶ Po siedmich dňoch mi zaznelo slovo Hospodina: ¹⁷ Človeče, ustanovil som ťa za strážcu domu Izraela. Keď počuješ slovo z mojich úst, varuj ho v mojom mene. ¹⁸ Keď ja poviem bezbožnému: Určite zomrieš, a ty ho nebudeš varovať a nepovieš nič, aby si varoval bezbožného pred jeho bezbožnou cestou, aby sa zachoval nažive, ten bezbožný zomrie pre svoju nepravosť, ale za jeho krv budem volať na zodpovednosť teba. ¹⁹ Ak napomenieš bezbožného, ale on sa neodvráti od svojej bezbožnosti a od svojej bezbožnej cesty, on

zahynie pre svoju nepravosť, ale ty si zachrániš život. ²⁰ Keď sa však spravodlivý odvráti od svojej spravodlivosti a dopustí sa nepravosti, a ja mu spôsobím taký pád, že zomrie, ak si ho nevaroval, zomrie pre svoj hriech a nebudú sa pripomínať jeho spravodlivé skutky, ktoré robil, ale za jeho krv budem volať na zodpovednosť teba. ²¹ Ak napomenieš spravodlivého, aby spravodlivý nehrešil, a on by nehrešil, určite bude žiť, pretože sa dal napomenúť, a ty si zachrániš život.

Prorokovo mlčanie

²² Spočinula tam nado mnou ruka Hospodina. Povedal mi: Vstaň, zíd' do údolia a tam budem hovoriť s tebou. ²³ Nato som vstal a zišiel som do údolia. Hľa, stála tam Hospodinova sláva, podobná sláve, ktorú som videl pri rieke Kebár. Padol som na tvár. ²⁴ Potom vošiel do mňa duch, postavil ma na nohy, oslovil ma a povedal mi: Choď, zavri sa vo svojom dome! ²⁵ Ty však, človeče, hľad' položia na teba povrazy a spútajú ťa nimi, takže nebudeš môcť vychádzať medzi nich. ²⁶ Jazyk ti prílepím k podnebiu, onemieš a nebudeš ich môcť napomínať, lebo sú domom vzdoru. ²⁷ Keď však budem hovoriť s tebou, otvorím ti ústa a potom ich oslovíš: Takto vraví Pán, Hospodin...! Kto poslúchne, nech poslúchne, a kto odmietne, nech odmietne, lebo sú domom vzdoru.

Symbolický náznak súdu

4 Ty však, človeče, vezmi si tehlu, polož ju pred seba a nakresli na ňu mesto Jeruzalem. ² Daj sa do jeho obliehania: vybuduj proti nemu val a navrš proti nemu násyp; postav proti nemu tábory a umiestni proti nemu dookola baranidlá. ³ Vezmi si železnú panvicu, postav ju ako železnú stenu medzi seba a mesto a pevne upri svoj pohľad proti nemu. Bude teda v stave obliehania a ty ho budeš obliehať. Bude to znamením pre dom Izraela. ⁴ Lahni si na ľavý bok a polož naň vinu domu Izraela. Koľko dní preležíš na ňom, toľko dní budeš znášať ich vinu. ⁵ Roky ich viny ti určí zodpovedajúcim počtom dní: tristodeväťdesiat dní budeš znášať vinu domu Izraela. ⁶ Keď to ukončíš, ľahneš si druhý raz, a to na pravý bok, a budeš znášať vinu domu Júdovho štyridsať dní. Určil som ti vždy jeden deň za jeden rok. ⁷ Upri teda pevne svoj pohľad i svoje obnažené rameno na obliehanie Jeruzalema a prorokuj proti nemu. ⁸ Hľa, poviazem ťa povrazmi, aby si sa nemohol obracať z boka na bok, skôr než skončíš obliehanie. ⁹ Naber si pšenicu, jačmeň, bôb, šošovicu, proso a špaldu; daj to do jednej nádoby a priprav si z toho chlieb. Podľa počtu dní, ktoré preležíš na svojom boku, budeš to jesť: tristodeväťdesiat dní. ¹⁰ Tvoj pokrm, ktorý budeš jesť, má denne vážiť dvadsať šeklov na deň. Budeš ho jedávať raz denne v určený čas. ¹¹ Aj vodu budeš piť podľa miery: šestinu hína. Budeš ju piť raz za deň. ¹² Aj jačmenný posúch budeš jedávať, ale pečený pred ich očami na ľudských výkaloch. ¹³ Potom mi Hospodin povedal: Tak budú jedávať Izraeliti svoj nečistý chlieb medzi národmi, medzi ktoré ich zaženiem. ¹⁴ Vtedy som povedal: Ach, Pane, Hospodin, ja som sa doteraz nikdy nepoškvrnil, zdochlinu ani zverou roztrhané mäso som nejedol od mladosti až doteraz. Skazené mäso som ešte nevzal do úst. ¹⁵ Vtedy mi povedal: Pozri sa, dal som ti hovädzí hnoj namiesto ľudských výkalov. Na ňom si budeš pripravovať chlieb. ¹⁶ Potom mi povedal: Človeče, hľa, polámem palicu na nosenie chleba v Jeruzaleme, a budú jesť odvážený chlieb s ustarostenosťou, aj mierou vymeranú vodu budú piť s hrôzou, ¹⁷ aby trpeli nedostatkom chleba a vody, aby sa desili všetci rovnako a hynuli pre svoje viny.

Štvoraké vlasy

5 Ty však, človeče, vezmi si ostrý meč! Použi ho ako holičskú britvu a ohol' si hlavu i bradu; potom si vezmi váhy a rozdeľ chlpy. ² Tretinu spál v ohni v strede mesta, keď

sa skončia dni obliehania. Potom vezmi druhú tretinu a rozsekaj ju mečom okolo mesta. Tretiu tretinu roztrús do vetra a ja vytrasím za nimi meč. ³ Vezmi však z toho trošku a zaviaz to do podolka svojho rúcha. ⁴ No aj z toho ešte vezmi, hoď to do ohňa a spál. Z toho vyšľahne plameň na celý dom Izraela.

Odôvodnenie súdu

⁵ Takto vraví Pán, Hospodin: Tento Jeruzalem som umiestnil do stredy národov a okolo neho som rozmiestnil krajiny. ⁶ Predsa sa však bezbožnejšie spriechil mojim nariadeniam ako pohanania a mojim ustanoveniam viac ako krajiny okolo neho, lebo odmietli moje nariadenia a nesprávali sa podľa mojich ustanovení. ⁷ Preto takto vraví Pán, Hospodin: Keďže ste boli vzdorovitejší ako pohanania, ktorí sú okolo vás, podľa mojich ustanovení ste sa nesprávali, moje nariadenia ste neplnili, ba ani len podľa poriadkov pohanov, ktorí sú okolo vás, ste nekonali. ⁸ Preto takto vraví Pán, Hospodin: Hľa, aj ja som proti tebe a uprostred teba vykonám rozsudky pred očami národov. ⁹ Za všetky tvoje ohavnosti naložím s tebou, ako som ešte nenaložil a ako už nikdy nenaložím s nikým. ¹⁰ Preto otcovia budú ješ' medzi sebou synov a synovia budú ješ' svojich otcov. Vykonám na tebe rozsudky a čo z teba zostane, roztrúsím do všetkých vetrov! ¹¹ Ako žijem — znie výrok Pána, Hospodina —, pretože si poškrvil moju svätýňu svojimi všelijakými ošklivosťami a všelijakými ohavnosťami, preto i ja budem holiť. Môj zrak sa nezľutuje a nebudem mať súcit. ¹² Tretina z teba pomrie na mor a pohynie hladom uprostred teba; tretina padne mečom okolo teba a tretinu roztrúsím do všetkých vetrov; a vytrasím meč za nimi. ¹³ Tak sa završí môj hnev, utíšim si na nich svoju prchkosť a upokojím sa. Keď vyplním na nich svoju prchkosť, uvedomia si, že ja, Hospodin, som hovoril vo svojom horlení. ¹⁴ Urobím z teba rumovisko a potupu medzi pohanmi, ktorí sú okolo teba, pred zrakom každého, kto tadial' prejde. ¹⁵ Budeš na potupu národom okolo seba a ako posmešné príslovie na výstrahu a na úžas, keď vykonám na tebe rozsudky v hneve a v prchkosti a s prchkým trestom. Ja, Hospodin, som hovoril. ¹⁶ Keď vystrelím proti nim svoje zlé šípy hladu, aby spôsobili skazu, vystrelím ich, aby som vás zničil. Pridám vám hlad a polámem vám palicu na nosenie chleba. ¹⁷ Pošlem na vás hlad a dravú zver a tie ťa pripravia o deti. Aj mor a krviprelievanie prejde cez teba, ba aj meč privediem proti tebe. Ja, Hospodin, som hovoril.

Prorockto proti vrchom Izraela

6 Takto mi zaznelo slovo Hospodina: ² Človeče, obráť sa tvárou k izraelským vrchom a prorokuj proti nim. ³ Povedz: Vy, izraelské vrchy, počúvajte slovo Pána, Hospodina! Takto vraví Pán, Hospodin, vrchom a pahorkom, rieciskám a údoliam: Hľa, ja privodím na vás meč a znivočím vaše obetné výšiny. ⁴ Vaše oltáre spustnú, vaše kadidlové oltáre budú rozbité a vašich pobitých pohádzem pred vaše modly. ⁵ Mŕtvolý Izraelitov hodím pred ich modly. Vaše kosti roztrúsím okolo vašich oltárov. ⁶ Všade, kde bývate, budú mestá porúcané a výšiny spustnú. Vaše oltáre budú teda spustošené, vaše modly budú rozbité a zaniknú. Vaše kadidlové oltáre budú zbúrané a bude odstránené, čo ste si spravili. ⁷ Koho prebodnú, padne medzi vami. Potom spoznáte, že ja som Hospodin.

⁸ Keď budete rozptýlení po krajinách, ponechám si z vás zvyšok medzi národmi. Budete mať takých, ktorí uniknú meču. ⁹ Tí, ktorí z vás uniknú, rozpomenú sa na mňa medzi národmi, kam boli odvedení do zajatia. Zlomím ich smilné srdce, ktoré odstúpilo odo mňa, a oslepím ich oči, ktoré chlipne hľadeli za svojimi modlami. Zhnusia sa sami sebe pre svoje zlo, pre všetky svoje ohavnosti. ¹⁰ Až keď dopustím na nich túto pohromu, potom spoznajú, že ja som Hospodin a nadarmo som nehovoril.

¹¹ Takto vraví Pán, Hospodin: Zatlieskaj, dupni nohou a povedz: Ach, beda domu Izraela pre všetky zlé ohavnosti! Padnú mečom, pomrú hladom a umrú na mor. ¹² Ten, čo bude ďaleko, zomrie na mor; ten, čo bude blízko, padne mečom; ten, čo zostane a bude obklúčený, zomrie hladom. Takto si vylejem na nich svoju zlosť. ¹³ Potom spoznáte, že ja som Hospodin, keď ich prebodnutí budú ležať medzi ich modlami, okolo ich oltárov na každom vysokom kopci, na všetkých temenách vrchov i pod každým zeleným stromom a pod každým košatým dubom, na mieste, kde svojim modlám obetovali udobrujúce vonné obety. ¹⁴ Vystriem proti nim svoju ruku a krajinu obrátim na pustatinu a na hrôzu na všetkých ich sídlach od púšte až po Riblu. Potom spoznajú, že ja som Hospodin.

Blizkosť konca

7 Opäť mi zaznelo slovo Hospodina: ² Ty, človeče: Takto vraví Pán, Hospodin, zemi izraelskej: Nadišiel koniec, koniec pre všetky štyri strany krajiny. ³ Teraz prišiel koniec pre teba. Pošlem na teba svoj hnev; budem ťa súdiť podľa tvojich ciest a privodím na teba všetky tvoje ohavnosti. ⁴ Moje oko sa nezmiluje nad tebou a nebudem mať súcit s tebou, ale privodím na teba trest za tvoje cesty, keďže tvoje ohavnosti sú naďalej uprostred teba. Potom poznáte, že ja som Hospodin. ⁵ Takto vraví Pán, Hospodin: Pohroma za pohromou prichádza. ⁶ Prichádza koniec, koniec prichádza; prebúdz sa proti tebe. ⁷ Hľa, prichádza tvoj pád, obyvateľ krajiny; nadišiel čas, blízko je deň zdesenia, a nie výskania po vrchoch. ⁸ Teraz už čoskoro vylejem na teba svoju prchkosť a vyplním na tebe svoj hnev, budem ťa súdiť podľa tvojich ciest a privodím na teba trest za všetky tvoje ohavnosti. ⁹ Moje oko sa nezmiluje nad tebou a neušetrím ťa; podľa tvojich ciest uvalím na teba trest, kým tvoje ohavnosti budú uprostred teba. Potom poznáte, že ja som Hospodin, ktorý vás bije. ¹⁰ Tu, hľa, je ten deň! Práve prichádza. Prišiel pád! Bezočivosť kvitne, spupnosť klíči. ¹¹ Násilie vyrástlo ako palica bezbožnosti; nikto z nich neostane, nič z ich hojnosti, nič z ich nádhery, nebude v nich vznešenosti. ¹² Prichádza čas, blíži sa deň. Nech sa kupujúci neraduje a predávajúci nech netrúchli, lebo na všetko ich bohatstvo prichádza páľčivý hnev. ¹³ Lebo predavač sa nevráti k tomu, čo predal, i keby ostali nažive, lebo páľčivý hnev prichádza na celé ich bohatstvo. Nevráti sa, lebo pre svoju vinu si nikto neudrží život. ¹⁴ Zaznela trúba a všetko je pripravené, ale niet nikoho, kto by šiel do boja, lebo môj páľčivý hnev príde na všetko ich bohatstvo. ¹⁵ Meč bude vonku, vnútri mor a hlad. Kto bude na poli, zomrie mečom, a toho, kto bude v meste, pohltí hlad a mor. ¹⁶ A ak uniknú utečenci, budú na vrchoch ako holubice z údolí: každý z nich zomrie pre svoju vinu. ¹⁷ Všetky ruky ochabnú a všetky kolená sa roztečú ako voda. ¹⁸ Opášu sa vrecovinou a zastrie ich triaška. Na každej tvári bude zahanbenie, na všetkých hlavách lysina. ¹⁹ Svoje striebro vyhádzu na ulice a svoje zlato budú pokladať za nečistotu. Ich striebro a zlato ich nebude môcť zachrániť v deň Hospodinovho hnevu. Nenasýtia sa a svoje vnútornosti nenaplnia, lebo to bolo pohnútkou k ich previneniu. ²⁰ Ozdobné klenoty z neho používali na márnomyseľnosť a urobili si z neho svoje ohavné modly, svoje ošklivosti. Preto som im ho zmenil na nečistotu. ²¹ A vydám ho do rúk cudzincov ako lup a bezbožným zeme ako korisť, a tí ho znesvätia. ²² Odvrátim od nich svoju tvár; nech znesvätia moje vzácne miesto; vlamači vtrhnú do neho a znesvätia ho. ²³ Chystaj reťaz, lebo krajina je plná krvavých rozsudkov a mesto je plné násilia. ²⁴ Potom dovediem najhoršie národy a tie vezmú do vlastníctva ich domy; urobím koniec pýche mnohých a ich svätyne budú znesvätené. ²⁵ Prichádza tieseň. Budú hľadať spásu, ale jej nebude. ²⁶ Pohroma za pohromou bude nasledovať a správa za správou bude prichádzať. Vtedy budú vyhľadávať videnie u proroka, ale zanikne poučenie u kňaza aj rada

skúsených starcov.²⁷ Kráľ bude truchliť, knieža si oblečie zdesenie a ruky pospolitého ľudu strpnu strachom. Naložím s nimi podľa ich ciest a budem ich súdiť podľa ich spôsobu súdenia. Potom poznajú, že ja som Hospodin.

Modlárstvo v jeruzalemskom chráme

8 V šiestom roku, v šiestom mesiaci, piateho dňa toho mesiaca som sedel vo svojom dome a starší z Judska sedeli predou mnou. Potom tam na mňa doľahla ruka Pána, Hospodina.² Uvidel som postavu, ktorá vyzerala ako muž: od bedier dolu vyzerala ako oheň a od bedier vyššie vyzerala ako žiara, ako mosadzné zrkadlo.³ Potom vystrel niečo ako ruku a uchopil ma za kadere na hlave; duch ma zdvihol medzi zem a nebo a v božských videniach preniesol do Jeruzalema ku vchodu do vnútornej brány, obrátenej na sever, kde bol podstavec sochy žiarlivosti, ktorá vyvoláva žiarlivosť.⁴ Hľa, bola tam sláva Boha Izraela a podobala sa zjavu, ktorý som videl v údolí.⁵ Potom mi povedal: Človeče, pozri sa na sever! Keď som sa pozrel na sever, hľa, tu bol severne od brány hneď pri vchode oltár sochy žiarlivosti.⁶ Povedal mi: Človeče, či vidíš, čo robia? Veľké ohavnosti, ktoré tu pácha dom Izraela, ma vyhánajú z mojej svätyne. Uvidíš však ešte väčšie ohavnosti.⁷ Keď ma doviedol ku vchodu do nádvorja, uvidel som dieru v múre.⁸ Povedal mi: Človeče, preraz ten múr! Keď som prerazil múr, hľa, bol tam vchod.⁹ Povedal mi: Vojdi a pozri sa na strašné ohavnosti, ktoré tu páchajú.¹⁰ Keď som vošiel, videl som, že tam boli rôzne podoby plazov a zvierat, ohavných bytostí a všetkých model domov Izraela, vyryté dookola na stene.¹¹ Stálo pred nimi sedemdesiat mužov spomedzi starších domu Izraela a uprostred nich stál Jaazanja, syn Šafána. Každý mal v ruke kadidelnicu a vôňa z oblaku kadidla vystupovala nahor.¹² Povedal mi: Videl si, človeče, čo páchajú starší domu Izraela v tme, každý vo svojej miestnosti s modlou? Vravja si totiž: Hospodin nás nevidí. Hospodin opustil krajinu.¹³ Potom mi povedal: Počkaj ešte a uvidíš väčšie ohavnosti, ktoré páchajú.¹⁴ Priviedol ma ku vchodu do brány Hospodinovho domu obrátenej na sever. Tam sedeli ženy a oplakávali Tammúza.¹⁵ Povedal mi: Videl si, človeče? Počkaj ešte a uvidíš väčšie ohavnosti, než sú tieto.¹⁶ Priviedol ma do vnútorného nádvorja Hospodinovho domu, a hľa, pri vchode do Hospodinovho chrámu, medzi predsieňou a oltárom, bolo asi dvadsaťpäť mužov obrátených chrbtom k chrámu Hospodina a tvárou k východu. Boli obrátení na východ a klaňali sa slnku.¹⁷ Povedal mi: Videl si to, človeče? Či je primálo pre dom Júdu páchať ohavnosti, ktorých sa tu dopúšťajú? Veď naplnili krajinu násilím; znova ma popudzujú k hnevu. Hľa, prikladajú si k nosu viničové ratolesti.¹⁸ Preto aj ja budem konať v prchkosti, moje oko sa nezmiluje ani nebudem mať súcit. Hoci budú hlasno volať na mňa, nevypočujem ich.

Potrestanie modlárov a označenie verných

9 Zvolal mi do uší mocným hlasom: Blíži sa potrestanie mesta. Každý nech má v ruke ničivú zbraň!² Nato prišlo šesť mužov od Hornej brány obrátenej na sever a každý mal ničiaci nástroj v ruke. Uprostred nich bol muž oblečený do ľanového rúcha a pri svojich bedrách mal písacie potreby. Keď prišli, postavili sa vedľa bronzového oltára.³ Sláva Boha Izraela sa vzniesla sponad cheruba, na ktorom spočívala, ku prahu chrámu. Vtedy zvolal na muža oblečeného do ľanového rúcha, ktorý mal písacie potreby pri svojich bedrách.⁴ Hospodin mu povedal: Prejdi mestom, stredom Jeruzalema, a označ znakmi čelá mužov, ktorí vzdychajú a stenajú pre všetky ohavnosti, ktoré sa páchajú v ňom.⁵ Na vlastné uši som ho počul hovoriť tamtým šiestim: Prejdite cez mesto za ním a bite! Nech sa nezmiluje vaše oko a nemajte súcit.⁶ Zabíjajte starca, mládenca aj pannu, dieťa aj ženu, kým

ich nevyhubíte! Nepriblížite sa však k nikomu, na kom je znak! Začnite od mojej svätyne! Vtedy začali od starcov, ktorí boli pred chrámom. ⁷ Povedal im: Poškvrňte dom a naplňte nádvorie pobitými! Vyjdite! Keď vyšli, zabíjali v meste. ⁸ Kým zabíjali, a ja som zostal sám, padol som na tvár a volal som: Ach, Pane, Hospodin, či chceš zničiť celý zvyšok Izraela, keď vylievaš svoju prchkosť na Jeruzalem? ⁹ Povedal mi: Vina domu Izraela a Júdu je náramne veľká a krajina je plná krviprelievania, mesto je plné prekrúcania práva. Hovorí si totiž: Hospodin opustil krajinu! Hospodin nevidí! ¹⁰ Čo sa mňa týka, moje oko sa nezmiľuje ani nebudem mať súcit; odplatím im za ich cesty. ¹¹ Potom sa muž oblečený do ľanového rúcha, ktorý mal písacie potreby pri svojich bedrách, vrátil so správou a povedal: Vykonal som, ako si mi rozkázal.

Hospodinova sláva nad cherubmi

10 Pozrel som sa na oblohu, ktorá bola nad hlavou cherubov ako zafirový kameň. Ukázalo sa nad nimi niečo, čo vyzeralo ako trón. ² Vtedy povedal mužovi oblečenému do ľanového rúcha: Vojdi do priestoru medzi kolesami pod cherubmi, naplň si priehŕstie žeravými uhlíkmi spomedzi cherubov a roztrús ich na mesto. Potom vošiel pred mojimi očami. ³ Keď muž vstupoval, cherubi stáli na pravej strane domu. Oblak naplnil vnútorné nádvorie. ⁴ Hospodinova sláva sa vzniesla sponad cherubov na prah chrámu. Chrám sa naplnil oblakom a nádvorie bolo plné žiary Hospodinovej slávy. ⁵ Šum krídel cherubov bolo počuť až do Vonkajšieho nádvorja ako hlas Všemohúceho Boha, keď hovorí. ⁶ Keď rozkázal mužovi oblečenému do ľanového rúcha: Vezmi oheň spomedzi cherubov!, ten vošiel a postavil sa vedľa kolesa. ⁷ Cherub vystrel ruku spomedzi cherubov k ohňu, ktorý bol medzi cherubmi. Nabral z neho a dal do priehŕstia tomu, kto bol oblečený do ľanového rúcha. Ten ho vzal a vyšiel. ⁸ Cherubom bolo vidieť podobu ľudskej ruky pod ich krídlami. ⁹ Keď som sa prizrel, vedľa cherubov som videl štyri kolesá — po jednom kolese vedľa každého cheruba. Kolesá vyzerali ako jagot chryzolit. ¹⁰ Pokiaľ ide o vzhľad, mali všetky štyri rovnakú podobu, ako keby bolo koleso v kolese. ¹¹ Keď išli, mohli sa pohybovať na všetky štyri strany; no nemuseli sa za chodu obracať, lebo šli smerom, na ktorý bol obrátený ich predok. Neobracali sa, keď išli. ¹² Celé ich telo, aj ich chrbát, ruky, krídla i kolesá dookola boli plné očí — a to pri všetkých štyroch kolesách. ¹³ Kolesá boli pomenované, ako som počul, vírivými kolesami. ¹⁴ Každý mal štyri tváre: prvá tvár bola tvárou cheruba, druhá tvár bola tvárou človeka, tretia bola tvárou leva a štvrtá tvárou orla. ¹⁵ Potom sa cherubi vzniesli nahor. Boli to živé bytosti, ktoré som videl pri rieke Kebár. ¹⁶ Keď cherubi šli, kolesá šli vedľa nich; keď cherubi zdvihli krídla, aby sa vzniesli zo zeme, kolesá sa neobracali vedľa nich. ¹⁷ Keď zastali, zastali aj ony; a keď sa vzniesli, vzniesli sa aj ony, lebo v nich bol duch živej bytosti. ¹⁸ Hospodinova sláva vyšla sponad prahu chrámu a zastala nad cherubmi. ¹⁹ Potom cherubi zdvihli krídla a pri svojom odchode sa vzniesli zo zeme pred mojimi očami. Kolesá boli vedľa nich. No pri vchode do Východnej brány Hospodinovho domu zastali a sláva Boha Izraela bola nad nimi. ²⁰ Boli to živé bytosti, ktoré som videl pod Bohom Izraela pri rieke Kebár, a spoznal som, že to boli cherubi. ²¹ Každý mal štyri tváre, každý mal štyri krídla a pod krídlami bola podoba ľudských rúk. ²² Ich tváre vyzerali ako tváre, ktoré som videl pri rieke Kebár. Každý šiel smerom svojej tváre.

Súd nad predákmi ľudu

11 Duch ma zdvihol a doniesol k Východnej bráne Hospodinovho chrámu. Hľa, vo vchode do brány bolo dvadsaťpäť mužov. Medzi nimi som videl Jaazanju, Azzú-

rovho syna, a Pelatju, Benajovho syna, kniežatá ľudu. ² Povedal mi: Človeče, toto sú muži, ktorí vymýšľajú nepravosť a ktorí dávajú zlú radu v tomto meste. ³ Hovoria: Čoskoro sa nebudú stavať domy. Mesto je hrncom a my sme mäsom. ⁴ Preto prorokuj proti nim, prorokuj, človeče! ⁵ Vtedy sa ma zmocnil Hospodinov duch a povedal mi: Hovor: Takto vraví Hospodin: Tak ste hovorievali, dom Izraela, ja viem, čo vám prišlo na myseľ. ⁶ Zväčšili ste počet svojich zabitých v tomto meste a naplnili ste jeho ulice zabitými. ⁷ Preto takto vraví Pán, Hospodin: Vaši zabití, ktorých telá ste naukladali v meste, sú mäsom, a mesto je hrncom. Vás však vyvediem z jeho stredu. ⁸ Obávate sa meča, a predsa privodím na vás meč — znie výrok Pána, Hospodina. ⁹ Vyvediem vás z neho, vydám vás do ruky cudzincov a vykonám na vás rozsudky: ¹⁰ padnete mečom. Budem vás súdiť na hranici Izraela. Potom spoznáte, že ja som Hospodin. ¹¹ Mesto vám nebude hrncom, ani vy v ňom nebudete mäsom. Budem vás súdiť na hranici Izraela. ¹² Potom spoznáte, že ja som Hospodin, v ktorého ustanoveniach ste nechodili ani ste neplnili moje nariadenia, ale konali ste podľa predpisov národov, ktoré sú okolo vás. ¹³ Kým som prorokoval, zomrel Pelatja, Benajov syn. Vtedy som padol na tvár a zvolal som mocným hlasom: Ach, Pane, Hospodin, chceš úplne zničiť zvyšok Izraela?

Zaslúbenie obnovenia

¹⁴ Vtedy mi zaznelo slovo Hospodina: ¹⁵ Človeče, o tvojich bratoch, tvojich príbuzných a o celom dome Izraela hovoria obyvatelia Jeruzalema: Sú ďaleko od Hospodina, táto krajina je daná do vlastníctva nám. ¹⁶ Preto povedz: Takto vraví Pán, Hospodin: Vskutku, ja som ich vyhnal ďaleko medzi národy a rozptýlil som ich po krajinách, ale budem im svätynou na krátky čas v krajinách, do ktorých prišli. ¹⁷ Preto povedz: Takto vraví Pán, Hospodin: Potom vás zhromaždím spomedzi národov a pozbieram vás z krajín, do ktorých ste boli rozptýlení; dám vám pôdu Izraela. ¹⁸ Keď tam prídu, odstránia z nej všetky jej mrzké a ohavné modly. ¹⁹ Potom im dám jedno srdce a nového ducha vložím do ich vnútra. Odstránim kamenné srdce z ich tela a vložím im srdce z mäsa, ²⁰ aby chodili podľa mojich ustanovení, aby zachovávali moje nariadenia a plnili ich. Oni budú mojim ľuďom a ja budem ich Bohom, ²¹ avšak na hlavu tých, ktorých srdce sa pridŕža mrzkých a ohavných modiel, uvalím trest za ich cesty — znie výrok Pána, Hospodina.

Odchod Hospodinovej slávy

²² Cherubi zdvihli svoje krídla a kolesá sa pohli zároveň s nimi, kým sláva Boha Izraela bola nad nimi. ²³ Potom Hospodinova sláva odišla z mesta nahor a zastala na vrchu vychodne od mesta. ²⁴ Potom ma duch zdvihol a prostredníctvom Božieho ducha ma zanesol vo videní do Chaldejska k zajatým. Potom odišlo odo mňa videnie, ktoré som mal. ²⁵ Vyrozprával som zajatým všetko, čo mi Hospodin dal prežiť vo videní.

Prorokov symbolický čin

12 Potom mi zaznelo slovo Hospodina: ² Človeče, bývaš uprostred domu vzdoru, ktorý má oči, aby videl, ale nevidí, má uši, aby počúval, ale nepočuje, lebo je domom vzdoru. ³ Ty však, človeče, zhotov si pútnický výstroj! Vystáň sa akoby do zajatia vo dne pred ich očami a odsťahuj sa zo svojho miesta na iné miesto pred ich očami. Azda to pochopia, hoci sú domom vzdoru. ⁴ Svoj výstroj vynes ako výstroj do zajatia vo dne pred ich očami. Večer vyjdi pred ich očami ako tí, čo idú do vyhnanstva. ⁵ Pred ich očami prebúraj stenu a potom vyjdi cez ňu. ⁶ Pred ich očami vynášaj veci na pleci, za tmavej noci vyjdi a zakry si tvár, aby si nevidel krajinu, lebo som ťa dal za znamenie pre dom Izraela. ⁷ Vykonaj som, ako mi bolo rozkázané: výstroj som vyniesol ako výstroj do zajatia vo dne a večer som

vlastnoručne prebúral stenu. Za tmy som vynášal veci, na pleci som ich nosil pred ich očami. ⁸ Potom mi za rána zaznelo slovo Hospodina: ⁹ Človeče, či sa ťa nespýtal dom Izraela, dom vzdoru: Čo robíš? ¹⁰ Povedz im: Takto vraví Pán, Hospodin: Tento výrok sa vzťahuje na knieža v Jeruzaleme i na všetkých z domu Izraela, ktorí tam bývajú. ¹¹ Povedz: Ja som znamením pre vás. Ako som urobil ja, tak sa stane im: pôjdu do vyhnanstva ako zajatci. ¹² Knieža, ktoré je uprostred nich, bude niesť svoj výstroj na pleci za tmy a odíde. Prebúra stenu, aby mohlo vyjsť. Zakryje si tvár, aby svojím zrakom nevidelo krajinu. ¹³ Rozostriem naň svoju sieť, bude chytené do mojich osídel a dovediem ho do Babylonu, krajiny Chaldejcov. Neuvidí ju, zomrie tam. ¹⁴ Všetkých, ktorí sú okolo neho, jeho pomocníkov i všetky jeho húfy rozptýlim do vetrov všetkých smerov a vytasím za nimi meč. ¹⁵ Potom spoznajú, že ja som Hospodin, keď ich rozptýlim medzi národy a roztrúsím po krajinách. ¹⁶ Ponechám si z nich malý počet mužov, ktorí uniknú meču, hladu a moru, aby mohli rozprávať o všetkých svojich ohavnostiach medzi národmi, do ktorých prídu. Vtedy spoznajú, že ja som Hospodin. ¹⁷ Potom mi zaznelo slovo Hospodina: ¹⁸ Človeče, s chvením budeš jesť svoj chlieb a svoju vodu budeš piť s trasením a úzkosťou. ¹⁹ Ľudu krajiny povedz: Takto vraví Pán, Hospodin, o obyvateľoch Jeruzalema v Izraeli: Svoj chlieb budú jesť s úzkosťou a svoju vodu budú piť s hrôzou; lebo ich krajina spustne pre množstvo násilia všetkých tých, čo v nej žijú. ²⁰ Mestá, ktoré boli obývané, budú ležať pusté a krajina bude púšťou. Potom spoznáte, že ja som Hospodin.

Hrozba pohŕdačom

²¹ Potom mi zaznelo slovo Hospodina: ²² Človeče, aké to máte porekadlo o krajine Izraela, že dni plynú a zo všetkých videní nie je nič? ²³ Preto im povedz: Takto vraví Pán, Hospodin: Skoncujem s týmto porekadlom a už ho nebudú používať v Izraeli. Povedz im však: Blížia sa dni, keď sa splní každé videnie. ²⁴ Nebude totiž už nijaké márne videnie ani pochlebovačské veštenie v dome Izraela, ²⁵ ale prehovorím ja, Hospodin. Čo poviem, to sa splní a už sa neoddieli. Ešte za vašich dní, dom vzdoru, prehovorím a svoje slovo splním — znie výrok Pána, Hospodina. ²⁶ Potom mi zaznelo slovo Hospodina: ²⁷ Človeče, dom Izraela hovorí: Videnie, ktoré on má, sa vzťahuje na vzdialené dni a prorokuje o ďalekých dobách. ²⁸ Preto im povedz: Takto vraví Pán, Hospodin: Neoddieli sa už žiadne moje slovo. Slovo, ktoré vypoviem, sa splní — znie výrok Pána, Hospodina.

Nepraví proroci a prorokyne

13 Potom mi zaznelo slovo Hospodina: ² Človeče, prorokuj proti izraelským prorokom, ktorí prorokujú, a povedz tým, čo prorokujú z vlastného srdca: Počujte slovo Hospodina! ³ Takto vraví Pán, Hospodin: Beda bláznivým prorokom, ktorí idú za vlastným duchom bez toho, že by niečo videli. ⁴ Tvoji proroci sú ako líšky na zručaninách, Izrael. ⁵ Nevstúpili ste do trhlín a nepostavili ste múr okolo domu Izraela, aby obstál vo vojne v deň Hospodina. ⁶ Vidia márnosť, vešia lož tí, čo hovoria: Tak znie výrok Hospodina!, hoci Hospodin ich neposlal, a čakajú na to, že on vyplní klamné slovo. ⁷ Nie je márne videnie, ktoré vidíte, a lživá veštbá, ktorú hlásate, a pritom hovoríte: Tak znie výrok Hospodina!? Ale ja som neprehovoril.

⁸ Preto takto vraví Pán, Hospodin: Pretože hovoríte márnosť a mávate klamné videnia, som proti vám — znie výrok Pána, Hospodina. ⁹ Moja ruka bude proti prorokom, ktorí mávajú klamné videnia a vešia lož. Nemôžu patriť do spoločenstva môjho ľudu ani nebudú zapísaní do zoznamu domu Izraela, ani nevojdú na pôdu Izraela. Potom poznáte, že ja som Pán, Hospodin. ¹⁰ Preto, a len preto, že zavádzali môj ľud a hovorili: Pokoj!, keď

nebolo pokoja, a keď ľud stavia stenu, oni ju zatierajú hlinenou omietkou, ¹¹ povedz tým omietkarom, že odpadne. Príde zaplavujúci lejak, zošlem krupobitie a strhne sa búrlivý vietor. ¹² Keď padne stena, iste vám povedia: Kde je hlinená omietka, ktorou ste omietali? ¹³ Preto takto vraví Pán, Hospodin: Vo svojej prchkosti spôsobím búrlivý víchor, zaplavujúci lejak vo svojom hneve a krupobitie v prchkosti na zničenie. ¹⁴ Zrútim stenu, ktorú ste omietli hlinenou omietkou, zvalím ju na zem, takže bude odkrytý jej základ. Padne, v nej zahyniete aj vy a potom poznáte, že ja som Hospodin. ¹⁵ Keď si úplne vylejem prchkosť na stenu a na tých, čo ju omietajú hlinenou omietkou, potom vám poviem: Nieto steny, ani tých, čo ju omietali, ¹⁶ totiž prorokov Izraela, ktorí prorokovali o Jeruzaleme a ktorí mali preň videnia o pokoji, hoci nebolo pokoja — znie výrok Pána, Hospodina.

¹⁷ Ty však, človeče, upri svoju tvár proti dcéram svojho ľudu, ktoré prorokujú z vlastného srdca, a prorokuj proti nim! ¹⁸ Povedz: Takto vraví Pán, Hospodin: Beda tým, ktoré zošívajú čarodejnícke obvazy pre každé zápästie a zhotovujú závoje na hlavu akejkolvek veľkosti, aby ulovili ľudské životy. Či budete loviť životy môjho ľudu a svoje životy, aby ste udržali nažive sami seba? ¹⁹ Znesvätili ste ma u môjho ľudu za hrst jačmeňa a za kus chleba, aby ste vydali na smrť osoby, ktoré nemali zomrieť, a zachovali ste nažive osoby, ktoré nemali žiť, pretože ste luhali môjmu ľudu, ktorý počúva lož.

²⁰ Preto takto vraví Pán, Hospodin: Hľa, ja budem proti vašim čarodejníckym obvazom, ktorými lovíte ľudské životy ako vtáky, postŕham ich z vašich ramien a prepustím ako vtáky tie osoby, ktoré ste ulovili. ²¹ Roztrhám i vaše závoje a vytrhnem svoj ľud z vašej ruky; nebudú viac vo vašej ruke koristou. Potom poznáte, že ja som Hospodin. ²² Pretože srdce spravodlivého privádzate klamom do zúfalstva, zatiaľ čo ja som mu nespôsobil bolesť, a pretože posilňujete ruky bezbožného, aby sa nevrátil zo svojej zlej cesty, a tak ostal nažive, ²³ nebudete mať klamné videnia ani veštbu, ani nebudete už viac veštiť; ja sám vytrhnem svoj ľud z vašej ruky. Vtedy poznáte, že ja som Hospodin.

Odpoveď modloslužobníkom

14 Potom prišli za mnou niektorí zo starších Izraela a sadli si pred mňa. ² Vtedy mi zaznelo slovo Hospodina: ³ Človeče, títo muži prijali do srdca svoje modly a tým si položili pred seba previnenie, aby sa oň potkli. Môžem im dovoliť, aby sa ma dopytovali? ⁴ Preto hovor s nimi a povedz im: Takto vraví Pán, Hospodin: Každému z domu Izraela, ktorý prijal modly do srdca a tým si položil pred seba previnenie, aby sa potkol a potom príde za prorokom, tomu ja, Hospodin, odpoviem primerane podľa množstva jeho modiel, ⁵ aby som uchopil za srdce dom Izraela, ktorý sa odvrátil odo mňa pre všetky svoje modly. ⁶ Preto povedz domu Izraela: Takto vraví Pán, Hospodin: Obráťte sa a odvráťte sa od svojich modiel a odvráťte si tvár od všetkých svojich ohavností! ⁷ Ktokoľvek sa totiž z domu Izraela alebo z cudzincov, ktorí sa zdržujú v Izraeli, odvráti odo mňa, prijme modly do srdca a položí pred seba previnenie, aby sa potkol, a potom príde za prorokom, aby sa mňa o sebe dopytoval, tomu ja, Hospodin, sám odpoviem: ⁸ obrátim svoju tvár proti tomu človeku, urobím ho znamením a porekadlom a vyhubím spomedzi svojho ľudu. Potom spoznáte, že ja som Hospodin. ⁹ Ak by sa prorok dal podviešať a vyslovil by prorocké slová, ja, Hospodin, som podviedol toho proroka. Potom vystriem svoju ruku proti nemu a vyhubím ho zo svojho izraelského ľudu. ¹⁰ Obaja ponесú trest za svoju vinu: vina toho, kto sa dopytoval, bude rovnaká ako vina proroka, ¹¹ aby dom Izraela už nezblúdil odo mňa, aby sa už neznečisťovali svojimi všelijakými previneniami. Potom mi budú ľudom a ja im budem Bohom — znie výrok Pána, Hospodina.

Záhuba Jeruzalema

¹² Potom mi zaznelo slovo Hospodina: ¹³ Človeče, ak krajina zheší proti mne tým, že sa mi spreneverí, vystriem proti nej ruku a polámam jej palicu na nosenie chleba, pošlem na ňu hlad a vyhubím z nej človeka i dobytok. ¹⁴ Aj keby boli uprostred nej títo traja muži: Noach, Daniel a Jób, oni sami by si zachránili život svojou spravodlivosťou — znie výrok Pána, Hospodina. ¹⁵ Keby som krajinou previedol dravú zver a pripravil by som ju o deti, takže by sa stala pustatinou, takže nikto by ňou neprechádzal pre dravú zver, ¹⁶ a títo traja muži by boli uprostred nich, ako žijem — znie výrok Pána, Hospodina —, nezachránia ani synov, ani dcéry, iba oni sami sa zachránia; krajina ostane pustatinou. ¹⁷ Alebo ak by som uviedol meč na túto krajinu a povedal by som: Meč, prejdi krajinou! a vyhubil by som z nej ľudí i zvieratá, ¹⁸ a keby oni traja mužovia boli v nej, ako žijem — znie výrok Pána, Hospodina —, nezachránia si ani synov, ani dcéry, iba oni sami sa zachránia. ¹⁹ Alebo keby som poslal mor na tú krajinu a krvavo by som vylial na ňu svoju prchkosť a vykynožil by som z nej ľudí i zvieratá, ²⁰ ale Noach, Daniel a Jób by boli uprostred nej, ako žijem — znie výrok Pána, Hospodina —, nezachránili by ani syna, ani dcéru, len oni sami by si svojou spravodlivosťou zachránili vlastný život. ²¹ Takto však vraví Pán, Hospodin: I keby som poslal proti Jeruzalemu svoje štyri prísne prejavy súdu — meč, hlad, dravú zver a mor —, aby som z neho vykynožil ľudí i zvieratá, ²² zostali by v ňom zachránení, ktorí vyvedú synov a dcéry. Keď vyjdú k vám a uvidíte ich život aj ich skutky, budete sa tešiť z nešťastia, ktoré som uviedol na Jeruzalem, z toho všetkého, čo som naň uviedol. ²³ Potešia vás, keď uvidíte ich život a ich skutky; poznáte, že bez príčiny som neurobil všetko, čo som v ňom urobil — znie výrok Pána, Hospodina.

Jeruzalem ako neužitočný vinič

15 Potom mi zaznelo slovo Hospodina: ² Človeče, o čo je vinič lepší než iné stromy a ratolest' viniča lepšia než stromy lesa? ³ Možno vziať z neho drevo a použiť ho na náradie? Či vezmú z neho kolík na zavesenie náčinia? ⁴ Veru, ohňu sa dáva na strávenie. Keď oheň strávil oba jeho konce a jeho stred zotlel, či je ešte súci na niečo? ⁵ Veď ani kým bol celý, nedal sa použiť na nič. O to menej sa potom môže použiť na niečo, keď ho strávil oheň a keď zotlel. ⁶ Preto Pán, Hospodin, hovorí toto: Ako som medzi stromami lesa urobil s viničom to, že som ho dal ohňu na strávenie, tak som urobil s obyvateľmi Jeruzalema. ⁷ Upiem svoju tvár proti nim: dostanú sa z ohňa, ale oheň ich pohltí! Potom spoznáte, že ja som Hospodin, keď obrátim svoju tvár proti vám. ⁸ Potom krajinu zmením na pustatinu, pretože sa dopúšťali nevernosti — znie výrok Pána, Hospodina.

Neverná žena

16 Potom mi zaznelo slovo Hospodina: ² Človeče, oznám Jeruzalemu jeho ohavnosť! ³ Povedz: Takto vraví Pán, Hospodin, Jeruzalemu: Podľa svojho pôvodu a rodu pochádzaš z Kanaánu: tvoj otec bol Amorejčan a tvoja matka bola Chetitka. ⁴ Vo chvíli tvojho narodenia, v deň, keď si sa narodila, neodrezali tvoju pupočnú šnúru, na očistenie ťa neumyli vodou ani ťa neposolili soľou, ani ťa nezavinuli do plienok. ⁵ Oko sa nad tebou nezľutovalo, aby ti vykonalo čo len niečo z toho zo súcitu voči tebe, ale pohodili ťa na šire pole, keď si sa narodila. ⁶ Keď som prešiel okolo teba a videl som ťa trepotieť sa vo vlastnej krvi, povedal som ti, keď si ležala vo svojej krvi: Ostaň nažive! ⁷ Vzrastaj ako poľný kvet! Ty si aj vyrástla, dospela a dozrela si do veku zrelosti. Prsia sa ti vyvinuli a vlasy ti narástli. Bola si však holá a nahá. ⁸ Keď som prešiel okolo teba a videl som, že nadišiel tvoj čas, čas

lásky, zastrel som ťa okrajom svojho pláštá, zakryl som tvoju nahotu, prisahal som ti lásku a uzavrel som s tebou zmluvu — znie výrok Pána, Hospodina — a tak si sa stala mojou.⁹ Poumýval som ťa vodou, opláchol som z teba krv a pomazal som ťa olejom.¹⁰ Zaodel som ťa pestrofarebným rúchom, obul som ti obuv z tachašovej kože, zavinul som ťa do jemného ľanu a zahalil hodvábom.¹¹ Ozdobil som ťa šperkami; dal som ti na ruku náramky i náhrdelník na krk.¹² Potom som ti dal krúžok do nosa i náušnice na tvoje uši i nádhernú korunu na tvoju hlavu.¹³ Keď si sa vyzdobila zlatom a striebrom a tvojím odevom bol jemný ľan, hodváb a pestrofarebné rúcho, keď si jedávala jemnú múku, med a olej, preveľmi si opeknela a bola si súcna na kráľovskú hodnosť.¹⁴ Šíril sa o tebe chýr medzi národmi pre tvoju krásu, lebo bola dokonalá pre nádheru, ktorou som ťa ja vystrojil — znie výrok Pána, Hospodina.¹⁵ Avšak spolažila si sa na svoju krásu, smilnila si pre svoj chýr a zahrňovala si smilstvom každého. Oddala si sa každému, kto šiel okolo.¹⁶ Potom si vzala zo svojich šiat, zhotovila si si pestré obetné výšiny a na nich si smilnila. Také niečo sa ešte nevyskytlo ani sa nevyskytne.¹⁷ Pobrала si svoje ozdobné predmety z môjho zlata a striebra, ktoré som ti daroval, zhotovila si si mužské podoby a smilnila si s nimi.¹⁸ Vzala si pestrofarebné látky, zakryla si ich nimi; môj olej a moje kadidlo si položila pred ne; ¹⁹ i môj chlieb, ktorý som ti dal, jemnú múku i olej i med, ktorými som ťa krmil, a kládla si to pred ne ako príjemnú vôňu — znie výrok Pána, Hospodina.²⁰ Potom si pobrала svojich synov i svoje dcéry, ktorých si mi porodila, a obetovala si ich modlám za pokrm. Či bolo málo tvojho smilstva, ²¹ že si zabíjala mojich synov a dala si ich im, aby ich previedli cez oheň? ²² Pri všetkých svojich ohavnostiach a pri svojom smilstve si si nespomenula na dni svojej mladosti, keď si bola nahá a holá, keď si sa trepotala vo vlastnej krvi.²³ Po všetkej tvojej zlobe beda, beda ti! — znie výrok Pána, Hospodina.²⁴ Zhotovila si si vyvýšeninu na oltárnom podstavci a zriadila si si výšinu na každom priestranstve; ²⁵ pri každom rázcestí si si postavila výšinu, zohavila si svoju krásu a ponúkala si sa každému, čo prechádzal okolo; rozmnožovala si svoje smilstvo.²⁶ Potom si smilnila s Egypťanmi, so svojimi susedmi statného tela a rozmnožovala si svoje smilstvo, aby si ma popudzovala.²⁷ Preto som proti tebe vystrel ruku, obmedzil som tvoje právo a vydal som ťa žiadostivosti dcér Filištíncov, ktoré ťa nenávidia a ktoré sa hanbili za tvoje hanebné správanie.²⁸ Potom si smilnila s Asýřčanmi, pretože si bola nenásytná. Smilnila si s nimi, ale ani tak si sa neuspokojila.²⁹ Potom si ešte viac smilnila: až po krajinu kupcov, po Chaldejsko, ale ani týmto si sa neuspokojila.³⁰ Aké len roztúžené bolo tvoje srdce — znie výrok Pána, Hospodina —, keď si všetko páchala ako skutky rozpustilej neviestky, ³¹ keď si zhotovila vyvýšeninu na oltárnom podstavci pri každom rázcestí a výšinu si si zriaďovala na každom priestranstve. Nebola si ako obyčajná neviestka; pohrdla si odmenou za smilstvo.³² Cudzoložná žena miesto svojho muža berie cudzích.³³ Všetkým neviestkam dávajú odmenu, ale ty si dávala dary svojim milencom a obdarovala si ich, aby vchádzali za tvojím smilstvom k tebe zo všetkých strán.³⁴ Pri tebe, pri tvojom smilstve, to bolo opačne ako pri iných ženách: nechodili za tebou smilniť — ty si dávala odmenu, teda však nedávali odmenu. Pri tebe to bolo opačne.

Trest za nevernosť

³⁵ Preto, neviestka, počuj slovo Hospodina! ³⁶ Takto vraví Pán, Hospodin: Pretože si odhalovala svoje telo a tvoja hanba bola odhalená pri tvojom smilstve s tvojimi milencami a s tvojimi ohavnými modlami a pre krv tvojich detí, ktoré si im dala, ³⁷ zhromaždím všetkých tvojich milencov, ktorým si sa páčila, i všetkých, ktorých si milovala, so všetkými, ktorých si nenávidela, zhromaždím ich proti tebe zo všetkých strán a odkryjem im tvoju nahotu, takže uvidia celú tvoju hanbu.³⁸ Potom ťa budem súdiť podľa predpisov o cudzoložniciach

a o tých, čo preliali krv, a za krv uvalím na teba svoj hnev a svoju žiarlivosť. ³⁹ Vydám ťa do ich rúk, zbúrajú ti vyvýšeninu na oltárnom podstavci, zrúcajú ti výšiny, vyzlečú ťa z tvojich šiat, poberú ti ozdoby a nechajú ťa holú a nahú. ⁴⁰ Privedú proti tebe zhromaždenie, ukameňujú ťa, rozsekajú ťa svojimi mečmi, ⁴¹ spália tvoje domy ohňom a vykonajú na tebe rozsudky pred očami mnohých žien. Tak zamedzím tvoje smilstvo a nebudeš viac dávať odmenu za smilstvo. ⁴² Tak utíšim na teba svoj hnev a moja žiarlivosť odstúpi od teba; ja sa upokojím a nebudem sa viac hnevať. ⁴³ Pretože si nepamätala na dni svojej mladosti, ale tým všetkým si ma popudzovala, preto, pozri, aj ja som priviedol na teba odplatu za tvoje skutky — znie výrok Pána, Hospodina. Nepáchala si hanebnosť so všetkými svojimi ohavnosťami? ⁴⁴ Hľa, každý skladateľ posmešných veršov bude skladať verše o tebe: Aká matka, taká dcéra! ⁴⁵ Si dcérou svojej matky, ktorá odohnala muža i synov, a si sestrou svojich sestier, ktoré odohnali mužov i synov — veď vaša matka bola Chetitka a váš otec bol Amorejčan. ⁴⁶ Tvoja staršia sestra je Samária so svojimi dcérami, ktorá býva na severe, tvoja mladšia sestra, ktorá býva na juhu, je Sodoma so svojimi dcérami. ⁴⁷ Ty si však nielen chodila po ich cestách a páchala ich ohavnosti. To sa ti mánilo a na svojich cestách si konala horšie než ony. ⁴⁸ Ako žijem — znie výrok Pána, Hospodina —, Sodoma, tvoja sestra, ani jej dcéry nerobili tak, ako si robila ty a tvoje dcéry. ⁴⁹ Pozri, toto bola vina tvojej sestry Sodomy: pýcha, prebytok chleba a bezstarostný pokoj i so svojimi dcérami, ale biednemu a chudobnému ruku nepodala. ⁵⁰ Spyšneli a páchali ohavnosť predom mnou, preto som ich odstránil, keď som to videl. ⁵¹ Pritom sa Samária nedopustila ani polovice tvojich hriechov; ty si rozmnožila svoje ohavnosti viac ako ony a ospravedlnila si svoje sestry všetkými svojimi nehanebnosťami, ktoré si páchala. ⁵² Aj ty znášaj svoju potupu, pretože si nastúpila na miesto svojich sestier svojimi hriechmi, ktorými si sa dopustila viacerých ohavností ako ony. Sú spravodlivejšie ako ty. Aj ty sa teda hanbi a znášaj svoju potupu za to, že si ospravedlnila svoje sestry! ⁵³ Zmením ich údel, údel Sodomy a jej dcér, i údel Samárie a jej dcér, aj tvoj údel zmením uprostred nich, ⁵⁴ aby si niesla svoju potupu a hanbila sa za všetko, čo si popáchala, im na potechu. ⁵⁵ Tvoja sestra Sodoma a jej dcéry sa vrátia do predchádzajúceho stavu. Aj Samária a jej dcéry sa vrátia do predchádzajúceho stavu. Ty i tvoje dcéry sa vrátite do svojho predošlého stavu. ⁵⁶ Nebola tvoja sestra Sodoma výstražnou správou v deň tvojej pýchy, ⁵⁷ skôr ako bola odkrytá tvoja zloba, ako za čias, keď ťa potupovali Sýrčanky a znevažovali ťa Filištinky okolo teba? ⁵⁸ Následky za svoju hanebnosť a za svoje ohavnosti budeš znášať — znie výrok Hospodina. ⁵⁹ Veď takto vraví Pán, Hospodin: Naložím s tebou, ako si ty konala, keď si znevážila prísahu a zrušila zmluvu. ⁶⁰ Potom sa však rozpomeniem na svoju zmluvu s tebou, uzavretú v dňoch tvojej mladosti, a ustanovím ti večnú zmluvu. ⁶¹ Vtedy si spomenieš na svoje cesty a budeš sa hanbiť, keď vezmem tvoje sestry, väčšie ako ty i menšie ako ty, a dám ti ich za dcéry, ale nie na základe zmluvy uzavretej s tebou. ⁶² Ja ustanovím svoju zmluvu s tebou a spoznáš, že ja som Hospodin, ⁶³ aby si si spomenula a zahanbila sa, aby si už viac neotvárala ústa pre svoju potupu, keď ti odpustím všetko, čo si popáchala — znie výrok Pána, Hospodina.

Podobenstvo o orlovi a viniči

17 Potom mi zaznelo slovo Hospodina: ² Človeče, povedz hádanku, zostav podobenstvo domu Izraela ³ a povedz: Takto vraví Pán, Hospodin: Veľký orol s veľkými krídlami, dlhými brkami, úplne pokrytý pestrým perím, priletel na Libanon a vzal vrchovec cédra, ⁴ jeho vrcholný výhonok odlomil, zanesol ho do krajiny kupcov a zložil v meste obchodníkov. ⁵ Potom nabral zo semena krajiny a dal ho do úrodnej pôdy, vzal

ho k hojným vodám, zasadil ho ako vrbu. ⁶ Vypučalo a stalo sa bujným viničom nízkeho vzrastu, ktorý mal obracať letorasty k nemu a jeho korene mali byť pod ním. Tak sa stal viničom, vyhánal konáre a vystieral výhonky. ⁷ Bol však aj iný veľký orol s veľkými krídlami a mnohým perím. Pozri, vinič vystieral k nemu svoje korene a letorasty obracal k nemu, aby ho zvlažoval lepšie ako záhon, na ktorom bol zasadený. ⁸ Bol predsa zasadený na dobrom poli, pri hojných vodách, aby sa rozvetvil a prinášal úrodu, aby sa stal nádherným viničom. ⁹ Povedz: Takto vraví Pán, Hospodin: Vydará sa? Či onen nevytrhá jeho korene a neobtrhá jeho ovocie, takže vyschne aj jeho vypučané lístie? Nebude treba ani mocné rameno, ani množstvo ľudu, aby ho zdvihli z jeho koreňov. ¹⁰ Zasadený je, ale či sa vydará? Nevyschne azda, keď ho ovanie východný vietor? Vyschne na záhone, kde rástol. ¹¹ Potom mi zaznelo slovo Hospodina: ¹² Povedz domu vzdoru: Či nevíete, čo to znamená? Povedz: Prišiel babylonský kráľ do Jeruzalema, vzal jeho kráľa i kniežatá a zaviedol ich k sebe do Babelu. ¹³ Vzal jedného z kráľovského rodu, uzavrel s ním zmluvu a zaviazal ho prísahou, ale vznešených z krajiny odvedol, ¹⁴ aby kráľovstvo bolo ponížené a nemohlo povstať, aby zachovávalo zmluvu s ním, a tak obstálo. ¹⁵ Ale vzpriechil sa mu a poslal svojich poslov do Egypta, aby mu dali kone a mnoho ľudu. Vydará sa? Či unikne ten, čo tak robí? Môže sa zachrániť ten, čo ruší zmluvu? ¹⁶ Ako žijem — znie výrok Pána, Hospodina —, zomrie v sídle kráľa, ktorý ho dosadil za kráľa, ktorého prísahu znevážil a ktorého zmluvu zrušil, u neho zomrie v Bábeli. ¹⁷ Ani faraón mu nebude pomáhať s veľkým vojskom a ohromným množstvom ľudu vo vojne, keď navršia násyp a vybudujú val, aby vyhasili mnoho životov. ¹⁸ Znevážil prísahu, zrušil zmluvu a hoci na to dal ruku, predsa tieto veci vykonal. Neunikne! ¹⁹ Preto takto vraví Pán, Hospodin: Ako žijem: za mne danú prísahu, ktorú znevážil, a za moju zmluvu, ktorú porušil, privodím trest na jeho hlavu. ²⁰ Rozostriem na neho svoju sieť a chytiť sa do môjho osídla, dovediem ho do Babelu; tam sa budem s ním súdiť pre nevernosť, ktorej sa dopustil voči mne. ²¹ A všetci jeho vybraní vo všetkých jeho húfoch padnú mečom a tí, čo zostanú, budú rozptýlení do všetkých vetrov; tak spoznáte, že ja, Hospodin, som hovoril. ²² Takto vraví Pán, Hospodin: Potom vezmem z vysokého cédrového vrchovca a zasadím ho; z vrchovca jeho výhonkov odlomím mládnik a zasadím ho na vysoký a vyčnievajúci vrch. ²³ Na vysokom vrchu Izraela ho zasadím, vyženie vetvy, prinesie ovocie a stane sa nádherným cédom. Budú bývať pod ním všetky vtáky s rozličným perím, v tóni jeho vetiev budú prebývať. ²⁴ Potom všetky poľné stromy spoznajú, že ja som Hospodin a ja som ponížil vysoký strom a vyvýšil som nízky strom, že ja som vysušil ešte zelený strom a priviedol som k rozkvetu suchý strom. Ja, Hospodin, som povedal a splním to!

Osobná zodpovednosť za hriechy

18 Potom mi zaznelo slovo Hospodina: ² Ako to, že na pôde Izraela používate takéto príslovie: Otcovia jedli nezrelé hrozno, ale synom střípli zuby? ³ Ako žijem — znie výrok Pána, Hospodina —, nebudete mať ani používať takéto príslovie v Izraeli! ⁴ Mne patria všetky osoby — tak osoby otcov ako osoby synov — mne patria! Osoba, ktorá hreší, zomrie! ⁵ Ak je niekto spravodlivý a uskutočňuje právo a spravodlivosť, ⁶ nejedáva na vrchoch, oči nedvíha k modlám domu Izraela ani nepoškvŕňuje ženu svojho blízkeho, ani sa nepriblíži k žene, keď je nečistá, ⁷ ak nikoho neutláča a vracia dlžníkovi jeho záloh, nedopúšťa sa lúpeže, svoj chlieb dáva hladnému a nahého zaodieva rúchom, ⁸ ak nepožičiava na úžeru a neberie úrok, od bezprávia odťahuje svoju ruku a spravodlivo rozsudzuje medzi ľuďmi, ⁹ ak sa správa podľa mojich ustanovení a zachováva moje nariadenia a úprimne ich plní, je spravodlivý a určite bude žiť — znie výrok Pána, Hospodina. ¹⁰ No ak splodí syna

násilníka, ktorý prelieva krv a dopúšťa sa niektorého z týchto hriechov, ¹¹ hoci otec tieto veci nekoná, ale on jedáva na vrchoch, ženu blízneho poškrvňuje, ¹² biedneho a chudobného utláča, dopúšťa sa lúpeže, nevracia záloh a k modlám dvíha svoje oči, pácha ohavnosť, ¹³ dáva na úžeru a berie úrok — ostane ten nažive? Nebude žiť! Spáchal všetky tieto ohavnosti. Určite zomrie a jeho krv bude na ňom. ¹⁴ Ak splodí syna, ktorý uvidí všetky hriechy svojho otca, ktoré popáchal, ale sa bojí a nekoná podobne, ¹⁵ teda na vrchoch nejedáva, svoj zrak nedvíha k modlám domu Izraela, ženu blízneho nepoškrvňuje ¹⁶ ani nikoho neutláča, ani nezadržiava záloh, ani sa nedopúšťa lúpeže, zo svojho chleba udeľuje hladnému a nahého zaodiava rúchom, ¹⁷ od bezprávia odťahuje svoju ruku, neberie úžeru ani úrok, moje nariadenia plní, chodí podľa mojich ustanovení, ten nezomrie za vinu svojho otca. Určite bude žiť. ¹⁸ Jeho otec, ktorý sa dopúšťal útľaku, dopúšťal sa lúpeže na bratovi a uprostred svojho ľudu robil, čo nebolo dobré; ten, hľa, zomrie za svoju vinu. ¹⁹ Namietali ste: Prečo nenesie syn zodpovednosť za vinu svojho otca? Syn predsa uskutočňoval právo a spravodlivosť, zachovával všetky moje ustanovenia, a keďže ich uskutočňoval, určite bude žiť! ²⁰ Osoba, ktorá hreší, zomrie! Syn neponesie zodpovednosť za vinu svojho otca ani otec neponesie zodpovednosť za vinu syna. Spravodlivosť spravodlivého bude na jednom a vina bezbožného bude na druhom. ²¹ Ak sa bezbožný odvráti od akéhokoľvek svojho hriechu, ktorý páchal, a bude zachovávať všetky moje ustanovenia, uskutočňovať právo a spravodlivosť, určite bude žiť. Nezomrie! ²² Nijaké priestupky, ktorých sa dopustil, sa mu nebudú pripomínať. Bude žiť pre svoju spravodlivosť, ktorú konal. ²³ Či azda môžem mať záľubu v smrti bezbožného — znie výrok Pána, Hospodina —, a nie v tom, aby sa odvrátil od svojej cesty a ostal nažive? ²⁴ Ak sa spravodlivý odvráti od svojej spravodlivosti, ak spácha nepravosť podobnú ohavnostiam, ktoré páchal bezbožný, ak to robí, môže žiť? Nijaká jeho spravodlivosť, ktorú vykonal, sa nebude pripomínať pre jeho nevernosť, ktorej sa dopustil, ale zomrie pre svoj hriech, ktorý spáchal. ²⁵ Avšak namietate: Pánova cesta nie je správna! Počúvajte, dom Izraela! Nie sú správne moje cesty? Nie sú nesprávne vaše cesty? ²⁶ Ak sa spravodlivý odvráti od svojej spravodlivosti a pácha nepravosť a preto zomrie, zomrie pre svoju nepravosť, ktorej sa dopustil. ²⁷ Ak sa bezbožný odvráti od svojej bezbožnosti, ktorú páchal, a bude uskutočňovať právo a spravodlivosť, ten si zachová dušu pre život. ²⁸ Keď uvidí a odvráti sa od všetkých svojich priestupkov, ktorých sa dopúšťal, určite bude žiť, nezomrie. ²⁹ Dom Izraela však namieta: Pánova cesta nie je správna. Nie sú správne moje cesty, dom Izraela? Nie sú nesprávne vaše cesty? ³⁰ Preto, dom Izraela, každého z vás budem súdiť podľa vašich ciest — znie výrok Pána, Hospodina. Obráťte sa, odvráťte sa od všetkých svojich hriechov, potom vás nepravosť neprivedie k pádu. ³¹ Odhodte od seba všetky svoje hriechy, ktorých ste sa dopúšťali, a utvorte si nové srdce a nového ducha. Veď prečo máte pomrieť, dom Izraela?! ³² Veď nemám záľubu v smrti toho, kto musí zomrieť — znie výrok Pána, Hospodina. Obráťte sa a žite!

Žalospev nad kráľovským domom

19 Ty však zaspievaj žalospev o kniežatách Izraela ² a povedz: Kto bola tvoja matka? Levica, ktorá odpočívala medzi levmi, medzi levíčatami si vychovala mláďatá. ³ Odchovala si jedno z mláďat, stalo sa mladým levom. Naučil sa trhať korisť a požírať ľudí. ⁴ Národy o ňom počuli, do ich jamy bol lapený, doviedli ho za háky v čelustiach do Egypta. ⁵ Keď čakajúca levica videla, že zahynula jej nádej, vzala iné zo svojich mláďat a mladým levom ho urobila. ⁶ Kráčal uprostred levov, stal sa mladým levom. Naučil sa trhať korisť a požírať ľudí. ⁷ Zrúcal ich paláce a spustošil ich mestá; pred jeho zvukným revom desila sa

krajina, i čo bolo v nej. ⁸ Zhromaždili sa proti nemu národy z okolitých krajín, rozostreli na neho svoju sieť, lapený bol do ich jamy. ⁹ Dali ho do kletky, za háky v čelustiach ho priviedli k babylonskému kráľovi, doviedli ho v sieť, aby viac nebolo počuť jeho rev po vrchoch Izraela. ¹⁰ Tvoja matka bola ako vinič vo vinici, zasadený pri vodách, bol úrodný a rozvetvený od hojných vôd. ¹¹ Mal silné prúty, súce na vladárske žezlo, vysoko vyčnieval spomedzi vetiev, bol viditeľný pre svoju výšku, pre svoje mnohé ratolesti. ¹² Bol však vytrhnutý v prchkosti, zhodený na zem a východný vietor ho vysušil; jeho plody boli okmášané a uschli mocné prúty; strávil ho oheň. ¹³ Teraz bol presadený na púšť, do krajiny suchej a vyprahnutej. ¹⁴ Potom vyšľahol oheň z prúta, strávil jeho výhonky i ovocie a niet už na ňom silného prúta na vladárske žezlo. Toto je žalospiev a bude žalospievom.

Neposlušnosť Izraela

20 V siedmom roku, v piatom mesiaci, desiatego dňa toho mesiaca prišli mužovia spomedzi starších Izraela dopytovať sa Hospodina a sadli si pred oči. ² Vtedy mi zaznelo slovo Hospodina: ³ Človeče, hovor so staršími Izraela a povedz im: Takto vraví Pán, Hospodin: Prišli ste sa ma dopytovať? Ako žijem, nedovolím, aby ste sa ma dopytovali — zníže výrok Pána, Hospodina. ⁴ Chceš ich súdiť, chceš súdiť, človeče? Oznam im ohavnosť ich otcov. ⁵ a povedz im: Takto vraví Pán, Hospodin: Toho dňa, keď som si vyvolil Izrael, zdvihol som ruku, prisahal som potomstvu Jákobovho domu a dal som sa im poznať v Egypte. Vtedy som zdvihol ruku a prisahal som: Ja som Hospodin, váš Boh! ⁶ V ten deň som zdvihol ruku k prisahy, že ich vyvediem z Egypta do krajiny, ktorú som pre nich vyhliadol, ktorá oplýva mliekom a medom. Bola najkrajšia zo všetkých krajín. ⁷ Povedal som im: Každý nech odvrhne svoje ohavné modly, ku ktorým upieral oči, a nech sa neposkrvňuje egyptskými modlami. Ja som Hospodin, váš Boh. ⁸ Oni sa však vzopreli a nechceli ma počúvať. Nikto neodvrhol ohavné modly, ku ktorým upieral oči, ani neopustil egyptské modly. Vtedy som povedal, že vylejem na nich svoju prchkosť, kým neskončí môj hnev proti nim v Egypte. ⁹ Konal som tak pre svoje meno, aby nebolo znesvätené v očiach národov, medzi ktorými boli oni, pred ktorých zrakmi som sa im dal spoznať, keď som ich viedol z Egypta. ¹⁰ Keď som ich vyvedol z Egypta a doviedol na púšť, ¹¹ vydal som im svoje ustanovenia a oboznámil ich so svojimi nariadeniami, ktorých plnením má človek žiť. ¹² Dal som im aj svoje dni sobotného odpočinku, aby boli znamením medzi mnou a nimi, aby poznali, že ja, Hospodin, ich posväcujem. ¹³ Dom Izraela sa mi však vzoprel na púšti. Nechodili podľa mojich ustanovení a zavrhlí moje nariadenia, plnením ktorých má človek žiť; i moje dni sobotného odpočinku veľmi znesväcovali. Vtedy som povedal, že na púšti vylejem na nich svoju prchkosť, až kým ich nezničí. ¹⁴ Konal som tak pre svoje meno, aby nebolo znesvätené v očiach národov, pred ktorých zrakmi som ich vyvedol. ¹⁵ Predsa však som zdvihol ruku a prisahal som proti nim na púšti, že ich nedoviedem do krajiny, ktorú som im dal, ktorá oplýva mliekom a medom a je najkrajšia zo všetkých krajín, ¹⁶ pretože zavrhlí moje nariadenia, nechodili podľa mojich ustanovení a moje dni sobotného odpočinku znesväcovali, lebo ich srdce išlo za ich modlami. ¹⁷ No moje oči sa zmilovali nad nimi, takže som ich nezničil, ani som s nimi neskoncoval na púšti. ¹⁸ Ich synom na púšti som povedal: Nechodte podľa ustanovení svojich otcov ani ich nariadenia nezachovávajú, ani sa neposkrvňujte ich modlami! ¹⁹ Ja som Hospodin, váš Boh! Chodte podľa mojich ustanovení, zachovávajújte moje nariadenia a plňte ich, ²⁰ svätte moje dni sobotného odpočinku, ktoré budú znamením medzi mnou a medzi vami, aby ste poznali, že ja som Hospodin, váš Boh. ²¹ Synovia sa mi však vzopreli: nechodili podľa mojich nariadení, ani

nezachovávali a neplnili moje nariadenia, plnením ktorých má človek žiť; znesvätili i moje dni sobotného odpočinku. Tak som povedal, že vylejem na nich svoju prchkosť, kým sa na púšti neprestanem na nich hnevať. ²² Predsa som si stiahol ruku späť a konal som pre svoje meno, aby nebolo znesvätené v očiach národov, pred zrakmi ktorých som ich vyvedol. ²³ No zdvihol som ruku a prisahal som proti nim na púšti, že ich rozptýlim medzi národy a že ich roztrúsím po krajinách, ²⁴ pretože neplnili moje nariadenia a zavrhlí moje ustanovenia, znesvätili moje dni sobotného odpočinku a svoje oči upierali k modlám svojich otcov. ²⁵ Preto som im aj ja vydal nedobré ustanovenia a nariadenia, ktorých plnením nebudú žiť. ²⁶ Poškvrňoval som ich vlastnými darmi, keď všetko prvorodené prevádzali cez oheň, aby som ich predesil, aby spoznali, že ja som Hospodin. ²⁷ Preto hovor, človeče, k domu Izraela a povedz im: Takto vraví Pán, Hospodin: Aj týmto sa mi rúhali vaši otcovia: svojou nevernosťou, ktorej sa dopúšťali voči mne. ²⁸ Keď som ich doviedol do krajiny, o ktorej som im so zdvihnutou rukou prisahal, že im ju dám, a uzreli nejaký vysoký kopec alebo akýkoľvek košatý strom, prinášali tam svoje obety a odovzdávali tam svoje popudzujúce obetné dary, kládli tam svoje obety príjemnej vône a obetovali tam svoje nápojové obety. ²⁹ Ja som im však povedal: Na akú výšinu to chodievate? Preto sa to až do dnešného dňa volá Výšina.

Očistný Boží súd

³⁰ Preto povedz domu Izraela: Takto vraví Pán, Hospodin: Či sa budete poškvrňovať podľa spôsobu svojich otcov a či chcete smilne nasledovať svoje ohavné modly? ³¹ Aj donášaním svojich darov, prevádzaním svojich synov cez oheň ste sa poškvrňovali pri všetkých svojich modlách až dodnes, a ja by som vám mal dovoliť, aby ste sa ma dopytovali, dom Izraela? Ako žijem — znie výrok Pána, Hospodina —, nedovolím vám, aby ste sa ma dopytovali. ³² To, čo vám prichádza na um, zaručene sa nestane, totiž, keď hovoríte: Budeme ako pohania a rody v iných krajinách a budeme vzývať drevo a kameň! ³³ Ako žijem — znie výrok Pána, Hospodina —, ja budem kraľovať nad vami pevnou rukou, vystretým ramenom a prchkosťou, ktorú na vás vylejem. ³⁴ Vyvediem vás spomedzi národov a zhromaždím vás z krajín, do ktorých som vás rozptýlil pevnou rukou, vystretým ramenom a prchkosťou, ktorú som na vás vylial. ³⁵ Zavediem vás na púšť národov a tam sa budem s vami súdiť tvárou v tvár. ³⁶ Ako som sa súdil s vašimi otcami na púšti Egypta, tak sa budem súdiť s vami — znie výrok Pána, Hospodina. ³⁷ Prevediem vás pod pastierskou palicou a uvediem vás do zväzku zmluvy. ³⁸ No vylúčim z vás tých, ktorí sa mi vzpierajú a protivia. Vyvediem ich síce z krajiny, v ktorej žijú ako cudzinci, ale na pôdu Izraela nedôjdu. Potom spoznáte, že ja som Hospodin. ³⁹ Vy však, dom Izraela — tak hovorí Pán, Hospodin —, ak ma nechcete počúvať, každý nech ide za svojimi modlami a slúži im. Neznesväcujte však už moje sväté meno svojimi darmi a svojimi modlami. ⁴⁰ Na mojom svätom vrchu, na vysokom vrchu Izraela — znie výrok Pána, Hospodina —, tam mi bude slúžiť celý dom Izraela, všetci, ktorí sú v krajine. Tam ich milostivo prijmem a budem vyhľadávať vaše pozdvižované dávky i prvotiny vašich darov so všetkými vašimi posvätnými darmi. ⁴¹ Pre príjemnú vôňu obiet vás milostivo prijmem, keď vás vyvediem spomedzi národov a zhromaždím z krajín, do ktorých som vás roztrúsil. Dokážem pred zrakmi pohanov, že som Svätý ⁴² a spoznáte, že ja som Hospodin, keď vás uvediem na pôdu Izraela, do krajiny, o ktorej som so zdvihnutou rukou prisahal, že ju dám vašim otcom. ⁴³ Tam sa rozpomeniete na svoje cesty i na všetky svoje skutky, ktorými ste sa poškvrňovali, a sami sebe sa budete hnúť pre všetky svoje zlé skutky, ktoré ste popáchali. ⁴⁴ Potom spoznáte, že ja som Hospodin, keď to urobím s vami pre svoje meno, a nie podľa vašich zlých ciest ani podľa vašich zlých skutkov, dom Izraela — znie výrok Pána, Hospodina.

Podobenstvo o lesnom požiari

21 Potom mi zaznelo slovo Hospodina: ² Človeče, obráť sa tvárou na juh, káž proti juhu, prorokuj proti lesu na Negevskom poli; ³ povedz Negevskému lesu: Čuj slovo Hospodina! Takto vraví Pán, Hospodin: Pozri, roznieť v tebe oheň, ktorý strávi v tebe každý zelený strom i každý suchý strom, takže jeho plameň nebude možné uhasiť. Popáľia sa ním všetky tváre od juhu až po sever. ⁴ Všetci uvidia, že ja, Hospodin, som ho tak zapálil, že nezhasne. ⁵ Potom som povedal: Ach, Pane, Hospodin, oni o mne hovoria: Či neprednáša stále podobenstvá?

Meč proti Jeruzalemu

⁶ Potom mi zaznelo slovo Hospodina: ⁷ Človeče, obráť sa tvárou k Jeruzalemu a káž proti svätyniam, prorokuj proti izraelskej pôde ⁸ a povedz jej: Takto vraví Pán, Hospodin: Pozri, som proti tebe, vytiahnem svoj meč z pošvy a vyhubím z teba spravodlivého i bezbožného. ⁹ Keďže vyhubím spomedzi teba spravodlivého i bezbožného, vyjde môj meč z pošvy proti všetkým od juhu po sever. ¹⁰ Všetci spoznajú, že ja, Hospodin, som vytiahol svoj meč z pošvy. Späť sa už nevráti. ¹¹ Ty, človeče, vzdychaj, akoby si mal polámané bedrá! Trpko vzdychaj pred ich očami. ¹² Keď ťa oslovia: Prečo vzdycháš?, povedz: Pre zvesť, čo má prísť. Vtedy stratí odvahu každé srdce, ochabnú všetky ruky, každý duch zmalátnie a všetky kolenná sa roztečú ako voda. Pozri, príde a splní sa — znie výrok Pána, Hospodina. ¹³ Potom mi zaznelo slovo Hospodina: ¹⁴ Človeče, prorokuj a povedz: Takto vraví Pán: Meč, meč je naostrený aj vyleštený, ¹⁵ naostrený, aby zabíjal; vyleštený, aby sa jagal ako blesk. Máme sa tešiť? Syn môj, pohrdol si palicou i každou radou. ¹⁶ Dal som ho vyleštiť, aby sa dal chytiť do ruky; meč je naostrený a vyleštený, aby ho dali katovi do rúk. ¹⁷ Krič a kvíľ, človeče, lebo meč bude proti môjmu ľudu, ten bude proti všetkým kniežatám Izraela. Prepadnú meču aj s mojím ľudom, preto udri sa po bedrách. ¹⁸ Veď skúška je tu; ak aj opovrhuješ palicou, prečo by sa to nestalo? — znie výrok Pána, Hospodina. ¹⁹ Ty však, človeče, prorokuj a tleskaj rukami, nech príde meč dvakrát či trikrát. Je to meč na tých, čo budú pobití, veľký meč na tých, čo budú pobití. Bude krúžiť okolo nich, ²⁰ aby si srdce zúfalo a padli mnohí. Pri všetkých bránach som nariadil vraždenie mečom. Ach, je pripravený, aby sa blýskal, vyleštený, aby zabíjal! ²¹ Švihaj napravo, rúbaj naľavo, kam je obrátené tvoje ostrie! ²² Ja tiež zatlieskam a utíšim svoju prchkosť. Ja, Hospodin, som to povedal.

Meč babylonského kráľa

²³ Potom mi zaznelo slovo Hospodina: ²⁴ Aj ty, človeče, nakresli si dve cesty, aby mohol prísť meč babylonského kráľa; obe nech vychádzajú z jednej krajiny. Ukazovateľ smeru postav na začiatok cesty k mestu; ²⁵ nakresli cestu, aby meč mohol prísť proti Rabbe Ammónčanov a proti Judsku i opevnenému Jeruzalemu. ²⁶ Babylonský kráľ totiž stojí na križovatke, rázcestí oboch ciest, aby si dal veštiť: vytriasa šípy, dopytuje sa domácich bôžikov, skúma pečeň. ²⁷ V jeho pravici je vešteký lós pre Jeruzalem, aby umiestnil baranidlá, otvoril ústa k vražednému povelu, zdvihol hlas na vojnový pokrik; aby postavili baranidlá proti bránam, navršili násyp, vybudovali val. ²⁸ V očiach tých, čo zložili sväté prisahy, to bude ako klamná veštbá. On im však pripomenie vinu, aby mohli byť pochytaní. ²⁹ Preto takto vraví Pán, Hospodin: Pretože mi pripomínate svoju vinu, vaše priestupky sú odhalené, vaše hriechy možno vidieť vo všetkých vašich skutkoch, pretože ste mi prišli na myseľ, budete pre ne pochytaní. ³⁰ Tebe však, knieža v Izraeli, hanebný bezbožník, ktorého deň prichádza v čase konečného trestu, ³¹ takto vraví Pán, Hospodin: Odlož turban! Zlož korunu! Nič neostane tak, ako je. Čo je nízke, bude vyvýšené, a čo je vysoké, bude znížené. ³² Na trosky, trosky, trosky zmením mesto! Ani to však nezostane, keď príde ten, ktorému patrí súd, lebo jemu ho odovzdám.

Meč proti Ammónčanom

³³ Ty, človeče, prorokuj a povedz: Takto vraví Pán, Hospodin, o Ammónčanoch a o ich výsmechu: Povedz: Meč, meč je vytasený, aby zabíjal. Je vyleštený na ničenie, aby sa blýskal, ³⁴ aby ho vtedy, keď o tebe videli lož a veštili klam, položili na šíju hanebných bezbožníkov, ktorých deň prichádza, čas posledného trestu. ³⁵ Schovaj ho do pošvy! Na mieste, kde si bola stvorená, ammónska dcéra, v krajine tvojho pôvodu ťa budem súdiť. ³⁶ Vylejem na teba svoj hnev, zapálím proti tebe oheň svojej zlosti a vydám ťa do moci surových mužov, ktorí sú majstrami v ničení. ³⁷ Budeš potravou ohňa, tvoja krv bude tiecť po krajine. Neopomenú si už na teba, lebo ja, Hospodin, som hovoril.

Krvavá vina a ohavnosti Jeruzalema

22 Potom mi zaznelo slovo Hospodina: ² Či ty, človeče, budeš súdiť? Budeš súdiť krvílačné mesto? Oznám mu teda všetky jeho ohavnosti. ³ Povedz: Takto vraví Pán, Hospodin: Je to mesto, v ktorého strede sa prelieva krv, aby nastal jeho čas, a zhotovuje si modly, aby sa poškrvnilo! ⁴ Krvou, ktorú si vylievalo, si sa previniло; modlami, ktoré si zhotovilo, si sa poškrvnilo, a priblížilo si si dni súdu, takže nastal koniec tvojich rokov. Preto som ťa vydal národom na zhanobenie a všetkým krajinám na posmech. ⁵ Blízke i ďaleké mestá sa ti budú vysmievat'. Máš poškrvnené meno a si plné zmätku. ⁶ Pozri, v tebe žili kniežatá Izraela, aby na vlastnú päsť každý prelieval krv. ⁷ Otca i matku znevažovali v tebe. Na cudzincovi sa uprostred teba dopúšťali násilia. Sirotu i vdovu utláčali v tebe. ⁸ Mojimi svätymi si pohrdlo a znesvätilo si moje dni sobotného odpočinku. ⁹ Žili v tebe ohovárači, aby prelievali krv, jedávali na vrchoch pri obetách a páchali hanebnosti v tvojom strede. ¹⁰ V tebe odkrývali otcovu nahotu, v tebe znásilňovali ženy nečisté pre krvotok. ¹¹ V tebe páchal jeden muž ohavnosť so ženou druhého, iný muž hanebným spôsobom poškrvňoval synovu ženu a iný zas znásilňoval svoju sestru, dcéru svojho otca. ¹² V tebe prijímali úplatok, aby mohli prelievať krv; bralo si úzeru a úrok, násilne si vymáhalo zisk od svojho blížneho, no na mňa si zabudlo — znie výrok Pána, Hospodina. ¹³ Preto udriem pásťou na tvoj zisk, ktorý si dosiahol, i na krviprelievanie, ktoré bolo v tebe. ¹⁴ Obstojí tvoje srdce? Budú tvoje ruky dosť silné v tie dni, keď zakročím proti tebe? Ja, Hospodin, som povedal a splním. ¹⁵ Potom ťa roztrúsím medzi národy, rozptýlim ťa po krajinách, a tak odstránim z teba tvoju nečistotu. ¹⁶ Samo sa znesvätiš v očiach národov a spoznáš, že ja som Hospodin.

Podobenstvo o taviacej peci

¹⁷ Potom mi zaznelo slovo Hospodina: ¹⁸ Človeče, dom Izraela sa mi zmenil na trosku. Všetko v ňom — bronz, cín, železo i olovo — sa mi uprostred pece premenilo na trosku po tavení striebra. ¹⁹ Preto takto vraví Pán, Hospodin: Pretože ste sa všetci premenili na trosku, zhromažďím vás do Jeruzalema. ²⁰ Ako sa zhromažďuje striebro, bronz, železo, olovo a cín do pece, aby v nej rozduchali oheň, a tak ho roztavili, tak vás ja zhromažďím vo svojom hneve a vo svojej prchkosti. Nahromadím a roztavím vás. ²¹ Zhromažďím vás, budem na vás dúchať oheň svojej zlosti a roztavíte sa v ňom. ²² Ako sa roztaví striebro v peci, tak sa roztavíte aj vy v ňom. Potom spoznáte, že ja, Hospodin, som na vás vylial svoju prchkosť.

Vina všetkých vrstiev národa

²³ Potom mi zaznelo slovo Hospodina: ²⁴ Človeče, povedz: Ty si krajina neočistená a nezvlažená dažďom v deň hnevu. ²⁵ Jej kniežatá uprostred nej sú ako revúci lev, keď trhá korisť: požírajú ľudské životy, berú poklady a vzácnosti, rozmnožujú počet vdov uprostred nej. ²⁶ Jej kňazi násilne prekrúcajú môj zákon, znesväcujú moje svätyne, nerozlišujú medzi

svätým a nesvätým, neučia robiť rozdiel medzi nečistým a čistým, pred mojimi dňami sobotného odpočinku si zakrývajú oči, a tak som znesvätený uprostred nich.²⁷ Jej kniežatá uprostred nej sú ako vlci: trhajú korisť, sú schopní preliať krv, hubiť ľudské životy, len aby dosiahli zisk.²⁸ Jej proroci im to zatierajú omietkou, keď podávajú klamné videnia, a vešia im lož, keď hovoria: Takto vraví Pán, Hospodin!, hoci Hospodin neprehovoril.²⁹ Trápia útlakom pospolitý ľud, nasilu uchvacujú lup, ponížujú biedneho i chudobného i cudzinca protiprávne utláčajú.³⁰ Keď som spomedzi nich hľadal aspoň jedného muža schopného vystať múr a postaviť sa do trhliny pred moju tvár za krajinu, aby nebola zničená, nenašiel som ho.³¹ Preto som vylial na nich svoj pálcivý hnev. Skoncoval som s nimi ohňom svojej zlosti. Tak som uviedol na ich hlavy trest, aký si zaslúžili — znie výrok Pána, Hospodina.

Podobenstvo o dvoch sestrách

23 Potom mi zaznelo slovo Hospodina: ² Človeče, boli dve ženy, dcéry jednej matky.³ Už vo svojej mladosti smilnili v Egypte. Tam ich chytali za prsníky a ohmatávali ich panenské prsia.⁴ Staršia sa volala Ohola a jej mladšia sestra Oholiba. Boli moje a porodili synov i dcéry. Ich mená majú tento význam: Ohola je Samária a Oholiba je Jeruzalem.⁵ Ohola smilnila, kým bola mojou, a zahorela túžbou po svojich milencoch, Asýřčanoch, ktorí sa k nej blížili,⁶ po miestodržiteľoch a predstavených, oblečených do fialového purpuru. Boli to všetko krásni mládenci, jazdci, ktorí jazdili na koňoch.⁷ Vydala sa im na smilstvo. Všetko to boli vyberaní Asýřčania. Pri každom, po kom zahorela túžbou, poškrvňovala sa jeho nečistými modlami.⁸ No nezanechala ani svoje smilstvá s Egyptanmi, lebo v čase jej mladosti s ňou spávali. Oni ohmatávali jej panenské prsia a uspokojovali si svoju smilnú žiadosť na nej.⁹ Preto som ju vydal do rúk jej milencov, do rúk Asýřčanov, po ktorých zahorela túžbou.¹⁰ Oni odkryli jej ohanbie, pobrali jej synov i dcéry, zabili ju mečom a jej meno sa stalo výstrahou pre ženy. Tak vykonali na nej svoj súd.¹¹ Hoci to videla jej sestra Oholiba, predsa sa ešte horšie oddala svojej zmyselnej žiadosti než ona. Jej smilstvo prekonalo smilstvá jej sestry.¹² Zahorela túžbou po Asýřčanoch, po miestodržiteľoch a predstavených, ktorí sa k nej blížili skvostne oblečení, po jazdcoch, ktorí jazdili na koňoch. Boli to všetko krásni mládenci.¹³ Videl som, že sa poškrvnila. Obe konali rovnako.¹⁴ Ba ona ešte stupňovala svoje smilstvo: keď videla mužov nakreslených na stene, obrazy Chaldecov nakreslených červenou farbou,¹⁵ opásaných opaskom na bedrách, čo všetci vyzerali ako dôstojníci, obraz Babylončanov, ktorých vlasťou bolo Chaldejsko,¹⁶ zahorela túžbou po nich svojím pohľadom a poslala k nim poslov do Chaldejska.¹⁷ Tak Babylončania vošli k nej na lôžko lásky a poškrvnili ju svojím smilstvom. Keď sa nimi poškrvnila, naraz odvrátila od nich svoju žiadosť.¹⁸ Keď urobila zjavným svoje smilstvo a keď odkryla svoje ohanbie, vtedy som sa odvrátil od nej, ako som sa odvrátil od jej sestry.¹⁹ Ona však vystupňovala svoje smilstvo, keď sa rozpomenula na dni svojej mladosti, keď smilnila v Egypte,²⁰ a zahorela túžbou po milencoch, ktorých úd je ako úd oslov a ktorých výron je ako výron žrebčov.²¹ Potom si zatúžila po hanebnosti svojej mladosti, keď ťa Egyptania chytali za bradavky kvôli tvojim mladistvým prsiam.²² Preto, Oholiba — takto vraví Pán, Hospodin —, popudím proti tebe tvojich milencov, od ktorých sa tvoja žiadosť odvrátila, a dovediem ich na teba zo všetkých strán:²³ Babylončanov i všetkých Chaldecov, Pekódov, Šóancov i Kóancov, s nimi všetkých Asýřčanov, krásnych mládenčov, miestodržiteľov a predstavených, dôstojníkov, ktorí sa blížia k tebe, všetkých, ktorí jazdili na koňoch,²⁴ a prídu proti tebe od severu, s vozmí a kolesami, s húfom národov, s pavézou, so štítom, s prilbou, a postaví sa proti tebe dookola. Prenehám im súd a budú ťa súdiť podľa svojich

práv.²⁵ Budem na teba žiarliť a budú s tebou prchko nakladať. Odrežú ti nos a uši a tvoje potomstvo padne mečom. Poberú tvojich synov a dcéry a čo ostane z teba, strávi oheň.²⁶ Vyzlečú ti šaty a poberú ti ozdoby.²⁷ Zastavím tvoje hanebné správanie a smilstvo z Egypta; nezdvihneš k nim oči a na Egypt si už nespomenieš.²⁸ Veď takto vraví Pán, Hospodin: Vydávam ťa do rúk tých, ktorých nenávidíš, do rúk tých, od ktorých sa odvrátila tvoja žiadosť.²⁹ Budú s tebou nenávisťne nakladať, poberú ti všetky zárobky, nechajú ťa holú, nahú a s odkrytým ohanbím, s tvou hanebnosťou a smilstvami.³⁰ To ti urobia pre tvoju smilnú túžbu po národoch, pretože si sa poškrvnila ich modlami.³¹ Chodila si cestou svojej sestry, preto som dal jej kalich do tvojej ruky.³² Takto vraví Pán, Hospodin: Kalich svojej sestry budeš piť, hlboký, široký a mnoho sa doň zmestí. Budeš na výsmech a posmech,³³ naplnená opojením a žiaľom. Kalich hrôzy a pustošenia je kalichom tvojej sestry Samárie.³⁴ Vypiješ ho a vychlípeš, olíšeš jeho okraje a doškriabeš si psia, lebo ja som to povedal — znie vyrok Pána, Hospodina.³⁵ Preto takto vraví Pán, Hospodin: Pretože si zabudla na mňa a zahodila si ma za chrbát, aj ty znášaj trest za svoju nehanebnosť a smilstvo.³⁶ Hospodin mi povedal: Človeče, či budeš súdiť Oholu a Oholibu? Oznam im teda ich ohavnosti: ³⁷ cudzoložili, krv je na ich rukách, cudzoložili so svojimi modlami a svojich synov, čo mi porodili, previedli im cez oheň na pokrm.³⁸ Ešte toto mi vykonali: v rovnaký deň poškrvnili moju svätyňu a znesväcovali moje dni sobotného odpočinku.³⁹ Keď si pobili synov pre svoje modly, toho istého dňa prišli do mojej svätyne, aby ju poškrvnili. Pozri, toto robili v mojom dome.⁴⁰ Dokonca, keď poslali poslov za mužmi, ktorí prišli zďaleka — ku komukolvek bol vyslaný posol, ten prišiel —, kvôli nim si sa poumývala, nalíčila si si obočie a ozdobil sa šperkmi.⁴¹ Sadla si si na nádherné lôžko a prestretý stôl bol pred ním. Moje kadidlo a olej si naň položila.⁴² Bol tam zvuk bezstarostného davu. Ku chlapom z množstva ľudu priviedli ešte pijanov z púšte; dali náramky na ruky žien a nádhernú korunu na ich hlavy.⁴³ Vtedy som povedal: Oddávna si zvykla na cudzoložstvo; budú s ňou naďalej páchať smilstvo.⁴⁴ Vtedy vchádzali k nej, ako sa vchádza k neviestke; tak vchádzali k Ohole a Oholibe, k nehanebným ženám.⁴⁵ Spravodliví muži ich však budú súdiť podľa právnych predpisov o cudzoložniciach a právnych predpisov o tých, čo preliali krv, pretože ony cudzoložili a mali krv na svojich rukách.⁴⁶ Veď takto vraví Pán, Hospodin: Nech privedú proti nim zhromaždenie ľudu a nech ich vydajú napospas násiliu a lúpeži.⁴⁷ Nech ich zhromaždenie ukameňuje a rozseká mečmi; nech pozabíjajú ich synov s dcérami a ich domy nech podpália.⁴⁸ Zastavím nehanebnosti v krajine, aby sa všetky ženy dali poučiť a nepočínali si hanebne.⁴⁹ Potrestajú vás za vaše nehanebnosti a budete pokutované, lebo ste hrešili svojimi modlami. Potom spoznáte, že ja som Pán, Hospodin.

Podobenstvo o hrdzavom hrnci

24 Slovo Hospodina zaznelo mi v deviatom roku, desiateho dňa v desiatom mesiaci:² Človeče, poznač si meno dnešného dňa: presne v tento deň sa vrhol babylonský kráľ na Jeruzalem.³ Vyslov podobenstvo o dome vzdoru a povedz im: Takto vraví Pán, Hospodin: Postav hrniec, postav, aj vody nalej doň.⁴ Polož doň kusy mäsa, samé dobré kusy, stehno i lopatku, naplň ho vyberanými kosťami.⁵ Vezmi z najlepších oviec a podlož pod ním. Povar jeho kusy, nech sa varia, a var aj kosti v ňom.⁶ Preto takto vraví Pán, Hospodin: Beda mestu krviprelievania, hrncu, v ktorom je hrdza a z ktorého hrdza nezide. Kus po kuse to povytahuj z neho; bez losovania o poradí.⁷ Totiž krv, ktorú prelialo, je v ňom, lebo ju vylialo na holú skalu. Nevylialo ju na zem, aby ju pokryl prach.⁸ Vylial som ním preliatu krv na holú skalu, aby nebola prikrytá a vzbudil som tak hnev a vykonal pomstu.⁹ Preto

takto vraví Pán, Hospodin: Beda mestu krviprelievania! Aj ja nakladím veľkú hranicu dreva. ¹⁰ Naznášaj dreva, roznieť oheň, dovar mäso, vylej polievku a kosti zhoria. ¹¹ Postav ho prázdny na pahrebu, aby sa rozhorúčil, rozžeravil sa jeho kov, roztavila sa v ňom jeho nečistota a stratila sa jeho hrdza. ¹² Nadarmo som sa ustával a keďže množstvo jeho hrdze neschádza z neho, do ohňa s jeho hrdzou! ¹³ Poškvrnila si sa svojou nehanebnosťou a hoci som ňu očisťoval, predsa nie si očistená od svojej nečistoty. Nebudeš už čistá, kým neutiším svoju prchkosť na tebe. ¹⁴ Ja, Hospodin, som to povedal, príde to. Splním to, nenechám to bez povšimnutia, nezmilujem sa ani sa nezľutujem. Podľa tvojich ciest a podľa tvojich skutkov budú ťa súdiť — znie výrok Pána, Hospodina.

Smrť prorokovej manželky

¹⁵ Potom mi zaznelo slovo Hospodina: ¹⁶ Človeče, beriem ti náhlou smrťou, čo je najvzácnejšie tvojim očiam. Nesmúť však a neplač! Nevyroň ani slzu! ¹⁷ Tíško vzdychaj a nedrž smútok za mŕtvou! Turban si zaviaž a sandále si obuj na nohy! Nezakry si ani fúzy, ani chlieb smútku nejedz! ¹⁸ Ráno som to vyrozprával ľudu. Večer mi zomrela žena. Potom ráno som splnil, čo mi bolo prikázané. ¹⁹ Ľudia mi hovorili: Či nám nevysvetlíš, čo to znamená pre nás, že si takto počináš? ²⁰ Odpovedal som im: Zaznelo mi slovo Hospodina: ²¹ Povedz domu Izraela: Takto vraví Pán, Hospodin: Poškvrním svoju svätyniu, vašu pyšnú pevnosť, čo je najvzácnejšie vašim očiam a po čom túži vaša duša. Vaši synovia i vaše dcéry, ktorých ste zanechali, padnú mečom. ²² Budete si počínať tak, ako si počinám ja: nezakryjete si fúzy, ani chlieb smútku nebudete jesť. ²³ Turbany budete mať na hlavách a sandále na nohách. Nebudete ani žalostiť, ani plakať, ale budete chradnúť pre svoje viny a budete vzdychať jeden druhému. ²⁴ Tak vám bude Ezechiel znamením, keď budete robiť všetko, čo robil on. Keď to príde, spoznáte, že ja som Pán, Hospodin. ²⁵ Ty, človeče, v ten deň, keď im odnímam ich pevnosť, ktorej krása im bola radosťou, čo bolo najvzácnejšie ich očiam a túžbou ich srdc — ich synov a ich dcéry, ²⁶ v ten deň príde k tebe utečenec a oznámi to tvojim ušiam. ²⁷ V ten deň sa ti otvoria ústa, budeš hovoriť s utečencom, nebudeš už nemý, a tak im budeš znamením. Potom spoznáš, že ja som Hospodin.

Výroky proti národom

Hrozba Ammónčanom

25 Potom mi zaznelo slovo Hospodina: ² Človeče, obráť sa tvárou k Ammónčanom, prorokuj proti nim ³ a povedz im: Počujte slovo Pána, Hospodina! Takto vraví Pán, Hospodin: Pretože posmešne hovoríš o mojej svätyni, že je znesvätená, o pôde Izraela, že spustla, a o Júdovom dome, že odišiel do zajatia, ⁴ vydám ťa do vlastníctva ľuďom Východu. Rozložia u teba svoje stanové tábory, postavia si u teba svoje príbytky, pojedia tvoje ovocie a vypijú ti mlieko. ⁵ Rabbu vydám za pastvinu ťavám a sídla Ammónčanov za ležisko ovciam. Potom spoznáte, že ja som Hospodin. ⁶ Veď takto vraví Pán, Hospodin: Pretože si rukami tľeskal a nohami dupotal a zo srdca si sa radoval a úplne si pohrdal pôdou Izraela, ⁷ vystriem ruku proti tebe, vydám ťa ako lup národom, vykynožím ťa spomedzi národov, vykynožím ťa z krajín a vyhubím. Potom spoznáš, že ja som Hospodin.

Hrozba Moábčanom a Edómčanom

⁸ Takto vraví Pán, Hospodin: Pretože Moáb a Seír hovoriť: Hľa, Júdov dom je ako ostatné národy, ⁹ otvorím obranný val Moábska a bude bez miest, bez všetkých jeho miest, bez ozdoby krajiny od Bét-Ješimótu a Baal-Meónu po Kirjatajim. ¹⁰ Dám to ľuďom Východu aj s Ammónčanmi do vlastníctva, aby sa nespomínali Ammónčania medzi národmi. ¹¹ Na Moábčanoch vykonám súd, a potom spoznáš, že ja som Hospodin. ¹² Takto vraví Pán,

Hospodin: Pretože sa Edóm kruto pomstil Júdovmu domu, veľmi sa previnil, keď sa pomstil na nich, ¹³ takto vraví Pán, Hospodin: Vystriem ruku proti Edómu a vykynoží z neho človeka i dobytok, zmením ho na zrúcaniny od Temánu po Dedán, takže padnú mečom. ¹⁴ Svoju pomstu proti Edómu vykonám prostredníctvom svojho ľudu Izraela, ktorý naloží s Edómom podľa svojho hnevu a svojej prchkosti. Vtedy spoznajú moju pomstu — znie výrok Pána, Hospodina.

Hrozba Filištíncom

¹⁵ Takto vraví Pán, Hospodin: Pretože Filištínci konali z pomsty a kruto sa pomstili s opovrhnutím v srdci, s odvekým nepriateľstvom, ¹⁶ takto vraví Pán, Hospodin: Vystriem ruku proti Filištíncom, vykynoží Kereťanov a zničím ostatok obyvateľov morského pobrežia. ¹⁷ Vykonám na nich veľké skutky pomsty s trestami z prchkosti. Vtedy spoznajú, že ja som Hospodin, keď uvalím na nich svoju pomstu.

Žalospev nad Týrom

26 V jedenástom roku prvého dňa prvého mesiaca mi zaznelo slovo Hospodina: ² Človeče, pretože sa Týrus posmešne vyjadruje o Jeruzaleme: Zbúraná je brána národov, pripadne mne. Nech sa naplním tým, čo je v troskách! ³ Preto takto vraví Pán, Hospodin: Pozri, som proti tebe, Týrus. Privediem proti tebe mnohé národy tak, ako more vyhadzuje svoje vlny. ⁴ Zničia hradby Týru a zrúcajú jeho veže. Odmetiem z neho prach a zmením ho na holú skalú. ⁵ Bude miestom na sušenie sietí uprostred mora, lebo ja som to povedal — znie výrok Pána, Hospodina —, stane sa korisťou národom. ⁶ Aj jeho dcéry, ktoré sú na poli, budú vyvražené mečom a potom spoznajú, že ja som Hospodin. ⁷ Takto totiž vraví Pán, Hospodin: Hľa, privediem k Týru babylonského kráľa Nebukadnesara zo severu, kráľa kráľov, s koňmi, bojovými vozmi, jazdcami, veľkým nasadením síl a mnohým ľudom. ⁸ Tvoje dcéry na poli vyvráždi mečom, postaví proti tebe val, navrší proti tebe násyp a zodvihne proti tebe štít. ⁹ Úder dobývacích baranov nasmeruje na tvoje hradby a tvoje veže zrúca svojimi železnými nástrojmi. ¹⁰ Pokryje ťa prach od záplavy jeho koní; od hrmoty jazdcov, kolies a vozov sa budú otriasať tvoje hradby, keď bude vchádzať do твоich brán, ako sa vchádza do mesta po prerazení hradieb. ¹¹ Kopytami svojich koní pošliape všetky tvoje ulice, tvoj ľud vyvráždi mečom a tvoje mocné kamenné stĺpy zvrhne na zem. ¹² Vyrabujú tvoje bohatstvo a vyplienia, čo si získal obchodom, zbúrajú tvoje hradby, zrúcajú aj tvoje vzácne domy, tvoje kamene, tvoje drevo a tvoj prach pohádzu do vody. ¹³ Zastavím hluk твоich piesní a nebude už počuť zvuk твоich citár. ¹⁴ Zmením ťa na holú skalú, budeš miestom na sušenie sietí, nebudeš už vybudovaný, lebo ja, Hospodin, som povedal — znie výrok Pána, Hospodina. ¹⁵ Takto vraví Týru Pán, Hospodin: Či sa nezatrasú ostrovy od rachoty твоеho hlučného pádu, keď budú stonať tvoji smrteľne ranení? ¹⁶ Potom zostúpia zo svojich trónov všetky prímorské kniežatá, zložia si plášte a vyzlečú si aj pestré rúcha. Oblečú si hrôzu, sadnú na zem, budú sa vzrušením chvieť a desiť nad tebou. ¹⁷ Potom sa pustia do žalospevu nad tebou a povedia ti: Ako si zmizlo z mora, preslávené mesto, ktoré bývalo mocné na mori, ono i jeho obyvatelia, ktorí šíрили strach po celej pevnine. ¹⁸ Teraz sa trasú ostrovy pre deň твоеho pádu a zmätené sú ostrovy, ktoré sú na mori, pre твоеj zánik. ¹⁹ Takto totiž vraví Pán, Hospodin: Keď ťa premením na spustnuté mesto, ako sú mestá, ktoré sú neobývané, keď vyvediem proti tebe prahlbinu, takže ťa pokryjú mnohé vody, ²⁰ zavrhnem ťa spolu so zostupujúcimi do záhrobia k pravekému ľudu a umiestnim ťa v podzemnej krajine ako praveké zrúcaniny s tými, čo zostúpili do záhrobia, aby si už nemohlo bývať a zaujať miesto v krajine živých. ²¹ Pripravím ti hrozný koniec, aby ťa už nebolo. Budú ťa hľadať, ale už ťa nikdy nenájdu — znie výrok Pána, Hospodina.

Žalospev nad zničením Týru

27 Potom mi zaznelo slovo Hospodina: ² Človeče, zaspievaj žalospev o Týre ³ a povedz Týru: Ty, čo bývaš pri vstupe na more, obchodníčka národov na mnohých ostrovoch, takto vraví Pán, Hospodin: Týrus, povedal si o sebe: Som dokonale krásna loď! ⁴ Uprostred mora je tvoje územie, tvoji stavitelia ťa dokonale vystavali. ⁵ Zo senírskeho cyprusu zhotovili všetky tvoje dosky, vzali céder z Libanonu, aby urobili stožiar na tebe. ⁶ Z bášanských dubov ti zhotovili veslá, tvoju palubu urobili zo slonoviny a z cyprusov z kittejských ostrovov. ⁷ Z pestrého egyptského jemného ľanu bola tvoja plachta a slúžila ti ako zástava. Fialový a červený purpur z ostrovov Eliša tvoril tvoje prístrešie. ⁸ Obyvatelia Sidonu a Arvádu ti boli veslármi, tvoji múdri muži, Týrus, boli pri tebe, oni boli tvojimi kormidelníkmi. ⁹ Starší Gebalu a jeho múdri muži ti opravovali trhliny. Všetky morské lode a ich námorníci bývali v tebe, aby robili výmenný obchod. ¹⁰ Ľudia z Perzie, Lúdu a Pútu boli bojovníkmi v tvojom vojsku, pri tebe si vešali štíty i prilby, oni ti dodávali lesk. ¹¹ Arvádi boli v tvojom vojsku dookola na твоjich hradbách a Gamádi boli na твоjich vežiach. Svoje okruhle štíty vešali dookola na tvoje hradby. Oni dopĺňali tvoju krásu. ¹² Taršiš bol odberateľom všetkého тvojho bohatstva. Za striebro, železo, cín a olovo predávali tebou dodaný tovar. ¹³ Javán, Tubal a Mešech obchodovali s tebou. Za otrokov a bronzové náčinie predávali tebou dodaný tovar. ¹⁴ Z Bét-Togarmy ti za tebou dodaný tovar predávali ťažké a jazdecké kone a mulice. ¹⁵ Rodosania obchodovali s tebou a obyvatelia mnohých ostrovov boli tvojimi dodávateľmi. Platili ti slonovinou a ebenovým drevom. ¹⁶ Edómčania kupovali množstvo твоjich výrobkov. Malachitom, červeným purpurom, pestrým tkanivom, jemným plátnom, koralmi a rubínmi platili za tebou dodaný tovar. ¹⁷ Júdovci a Izraeliti obchodovali s tebou. Minnitskou pšenitou, olivami, skorými figami, medom, olejom a balzomom platili za tebou dodaný tovar. ¹⁸ Damašťania boli odberateľmi množstva твоjich výrobkov a тvojho veľkého bohatstva. Víno z Chelbónu, vlnu z Caháru ¹⁹ a víno z Uzálu dávali za tebou dodaný tovar. Železné výrobky, kasia a vonná trstina prichádzali výmenou za tebou dodaný tovar. ²⁰ Dedáňčania obchodovali s tebou s látkou na sedlá. ²¹ Arabi a všetky kedárske kniežatá skupovali pre teba jahňatá, barany a capy. Skupovali ich pre teba. ²² Obchodníci zo Šeby a Raemy kupovali u teba: najlepší balzam, všetky druhy drahokamov a zlato dodávali za tebou dodaný tovar. ²³ Charán, Kanne a Eden, priekupníci zo Šeby, Asýria i celé Médsko kupovali u teba. ²⁴ Oni boli dodávateľmi nádherných odevov, plášťov z fialového purpuru, pestrých látok, dvojfarebných kobercov a pletených i točených povrazov na тvoj trh. ²⁵ Zámorské lode boli akoby karavány s твоjím tovarom. Tak si bol príliš plný a slávny uprostred morí. ²⁶ Po šírom mori ťa plavili tvoji veslári, no východný vietor ťa doláme uprostred morí. ²⁷ Tvoje bohatstvo, tebou dodávaný tovar, tebe dodávaný tovar, tvoji námorníci a tvoji kormidelníci, opravári trhlín a tí, čo obchodovali s твоjím tovarom, i všetci tvoji bojovníci, ktorí sú v tebe, a všetok ľud, ktorý je uprostred teba, padnú doprostred mora v deň тvojho pádu. ²⁸ Pre bedákanie твоjich kormidelníkov zachvejú sa pobrežné kraje. ²⁹ Zo твоjich lodí zostúpia všetci, čo narábajú veslom. Námorníci, všetci morskí kormidelníci zastanú na súši. ³⁰ Nad tebou budú nariekať, trpkó bedákať a budú hádzať prach na svoje hlavy, budú sa váľať v popole. ³¹ Kvôli tebe si vyholia lysinu, opášu sa vrecovinou a budú plakať nad tebou s trpkým srdcom v trpkom žalospeve. ³² Dajú sa do náreku nad tebou a žalostiť budú nad tebou: Bol už niekto ako Týrus zničený uprostred mora? ³³ Keď sa тvoj tovar dostával na breh, nasycoval mnohé národy. Množstvom svojho bohatstva a dodávaného tovaru si obohacoval zemských kráľov. ³⁴ Teraz budeš stroskotancom na mori, v hĺbinách vôd. Tvoj tovar a všetok zhromaždený ľud sa potopí s tebou. ³⁵

Všetci obyvatelia ostrovov sa zdesia nad tebou a ich kráľom dupkom vstanú vlasy, budú mať vydesené tváre. ³⁶ Kupci medzi národmi zhíknu nad tebou. Hrozný koniec ťa stihne a už ťa nikdy viac nebude.

Súd nad týrskym kráľom

28 Potom mi zaznelo slovo Hospodina: ² Človeče, povedz týrskemu kniežaťu: Takto vraví Pán, Hospodin: Pretože je tvoje srdce namyslené, hovoríš: Som Boh, obývam sídlo bohov uprostred mora. Si však človek, a nie Boh. Len vo svojej myslí si sa pokladal za Boha. ³ Hľa, múdrejší si ako Daniel, nič tajné ti nie je skryté. ⁴ Svojou múdrosťou a rozvahou si si nadobudol bohatstvo, nadobudol si zlato a striebro do svojich pokladníc. ⁵ Vďaka mnohej múdrosti vo svojom obchodovaní rozmnožil si svoje bohatstvo a tvoje srdce sa vystatovalo svojím bohatstvom. ⁶ Preto takto vraví Pán, Hospodin: Pretože si sa vo svojej myslí pokladal za rovného Bohu, ⁷ privediem proti tebe cudzie násilnícke národy. Tie vytasia svoje meče proti krásе tvojej múdrosti a znesvätia tvoj lesk. ⁸ Zvrhnú ťa do jamy a zomrieš, ako zomierajú tí, čo sú prebodnutí uprostred mora. ⁹ Či potom povieš pred svojimi vrahmi: Som Boh? Veď ty si človek — a nie Boh — v rukách tých, ktorí ťa smrteľne rania. ¹⁰ Zomrieš smrťou neobrezancov, rukou cudzincov, lebo ja som to povedal — znie výrok Pána, Hospodina.

Žalospev nad týrskym kráľom

¹¹ Potom mi zaznelo slovo Hospodina: ¹² Človeče, zaspievaj žalospev o týrskom kráľovi a povedz o ňom: Takto vraví Pán, Hospodin: Bol si pečatou dokonalosti, plný múdrosti a dokonalý v krásе. ¹³ Bol si v Božej záhrade, v Edene. Bol si odetý rozličnými drahokamami: rubínom, topásom, diamantom, chryzolitom, ónyxom, jaspisom, zafírom, malachitom a smaragdcom. Tie boli rukou umelca vsadené do zlata a boli pripravené v deň tvojho stvorenia. ¹⁴ Urobil som ťa jagavým cherubom — strážcom. Bol si na svätom Božom vrchu, prechádzal si sa medzi ohnivými kameňmi. ¹⁵ Bezchybne si si počínal odo dňa svojho stvorenia až dovtedy, kým sa nezistila zvrátenosť pri tebe. ¹⁶ Pri mnohorakom obchodovaní si sa naplnil násilím a zhrešil si. Vtedy som ťa v nemilosti vyhnal z Božieho vrchu a cherub — strážca ťa odstránil spomedzi ohnivých kameňov. ¹⁷ Srdce ti spýšnelo pre tvoju krásu, prišiel si o múdrosť kvôli lesku. Zhodil som ťa na zem, postavil som ťa pred kráľov, aby mali potešenie z pohľadu na teba. ¹⁸ Množstvom svojich vín, svojím nepoctivým obchodovaním znesvätil si svoje svätyne. Vyviedol som z teba oheň a ten ťa strávil. Zmenil som ťa na popol na zemi pred očami všetkých, ktorí ťa videli. ¹⁹ Všetci, čo ťa poznali medzi národmi, zdesili sa nad tebou. Hrozný koniec ťa stihol, a už ťa viac nebude.

Súd nad Sidonom

²⁰ Potom mi zaznelo slovo Hospodina: ²¹ Človeče, obráť sa tvárou k Sidonu, prorokuj proti nemu ²² a povedz: Takto vraví Pán, Hospodin: Hľa, ja som proti tebe, Sidon, a oslávim sa uprostred teba. Potom spoznajú, že ja som Hospodin, keď na ňom vykonám súd a ukážem na ňom svoju svätosť. ²³ Zošlem na neho mor, krv bude na jeho uliciach a padnú pobití uprostred neho, a to mečom proti nemu zo všetkých strán. Potom spoznajú, že ja som Hospodin. ²⁴ Pre dom Izraela už nebude zhubným trňom ani bolesť spôsobujúcim bodláčim nik z tých, ktorí bývajú okolo neho a pohŕdajú ním. Tak spoznajú, že ja som Pán, Hospodin.

Návrat a blaho Izraela

²⁵ Takto vraví Pán, Hospodin: Keď zhromaždím dom Izraela spomedzi národov, kde bol rozptýlený, a dokážem pred zrakmi pohanov, že som Svätý, budú bývať na svojej pôde,

ktorú som dal svojmu služobníkovi Jákobovi. ²⁶ Budú na nej bezpečne bývať, budú stavať domy a vysádzať vinice, a budú bývať bezpečne, keď vykonám súd nad všetkými, ktorí nimi zo všetkých strán pohrdajú. Potom spoznajú, že ja som Hospodin, ich Boh.

Predpoveď o skaze Egypta

29 V desiatom roku, v desiatom mesiaci, dvanásteho dňa toho mesiaca mi zaznelo slovo Hospodina: ² Človeče, obráť sa tvárou k faraónovi, egyptskému kráľovi, prorokuj proti nemu a proti celému Egyptu. ³ Povedz: Takto vraví Pán, Hospodin: Hľa, ja som proti tebe, faraón, egyptský kráľ, veľký krokodíl, ktorý vylihuje uprostred svojich nílskych ramien a ktorý hovorí: Níl je môj, urobil som si ho pre seba. ⁴ Dám háky do tvojich čelustí, prílepím ryby tvojich nílskych ramien na tvoje šupiny a vytiahnem ťa z tvojich nílskych ramien spolu so všetkými rybami tvojich nílskych ramien, ktoré sa prílepili na tvoje šupiny. ⁵ Vyhodím na púšť teba i všetky ryby tvojich nílskych ramien. Padneš na šire pole, nepozbierajú ťa a nepochovávajú. Dám ťa za pokrm poľnej zveri a nebeskému vtáctvu. ⁶ Potom spoznajú všetci obyvatelia Egypta, že ja som Hospodin, pretože bývali trstinovou oporou domu Izraela. ⁷ Keď ťa chytia do ruky, zlomíš sa a roztrháš im celé plece. Keď sa oprú o teba, polámeš sa a roztrasieš im celé bedrá. ⁸ Preto takto vraví Pán, Hospodin: Hľa, privediem proti tebe meč a vykynozím z teba ľudí i dobytok. ⁹ Potom sa Egypt stane púšťou a zbúraniskom. Vtedy spoznajú, že ja som Hospodin. Faraón, keďže hovoríš: Níl je môj, urobil som si ho pre seba, ¹⁰ ja som proti tebe a proti tvojim nílskym ramenám. Zmením Egypt na rumovisko, na púšť od Migdólu po Sevéne, ba až po hranicu Kúšu. ¹¹ Neprejde ňou ani ľudská noha, ani zvieracia noha neprejde ňou a nebude obývaná štyridsať rokov. ¹² Egypt zmením na púšť uprostred spustošených krajín, jeho mestá uprostred zrúcaných miest budú púšťou štyridsať rokov. Egyptanov rozprášim medzi národy a roztrúsim ich po krajinách. ¹³ Takto totiž vraví Pán, Hospodin: Po štyridsiatich rokoch zhromaždím Egyptanov spomedzi národov, medzi ktoré boli zahnaní. ¹⁴ Zmením údel Egyptanov a privediem ich naspäť do krajiny Patrós, do krajiny ich pôvodu, a budú podradným kráľovstvom. ¹⁵ Bude podradnejšie ako iné kráľovstvá a nebude sa viac vyvyšovať nad národy. Zmenším ich tak, že nebudú môcť ovládať iné národy. ¹⁶ Nebudú už znamenať pre dom Izraela predmet dôvery, ktorý by pripomínal ich vinu, že sa kedysi obracali k nim. Potom spoznajú, že ja som Pán, Hospodin.

Odmena pre babylonského kráľa

¹⁷ V dvadsiatom siedmom roku, v prvom mesiaci, prvého dňa toho mesiaca mi zaznelo slovo Hospodina: ¹⁸ Človeče, babylonský kráľ Nebukadnesar donúti svoje vojsko vynaložiť veľkú námahu proti Týru. Každá hlava oplešivela a každé plece je odreté, ale odmenu nemá ani on, ani jeho vojsko od Týru za námahu, ktorú vynaložil proti nemu. ¹⁹ Preto takto vraví Pán, Hospodin: Hľa, Egypt vydám napospas babylonskému kráľovi Nebukadnesarovi. Poodnáša jeho bohatstvo, poberie jeho koristi, ulúpi jeho lup a to bude odmena pre jeho vojsko. ²⁰ Ako odmenu za námahu vynaloženú proti Týru som mu dal Egypt, pretože poznal pre mňa — znie výrok Pána, Hospodina. ²¹ Toho dňa spôsobím, aby vyrástol roh domu Izraela a tebe dovoľím otvoriť ústa medzi nimi. Potom spoznajú, že ja som Hospodin.

Predpoveď o páde Egypta

30 Potom mi zaznelo slovo Hospodina: ² Človeče, prorokuj a povedz: Takto vraví Pán, Hospodin: Kvíľte! Beda tomu dňu! ³ Veď blízko je deň, blízko je deň Hospodina, bude to zamračený deň, bude to čas pre národy. ⁴ Príde meč na Egypt a chvenie zachváti

Kúš, keď v Egypte budú padať zabití, poberú jeho bohatstvo a jeho základy budú zrúcané. ⁵ Kúš, Pút, Lúd, všetky cudzie národy, Kúb i ľudia spojeneckej krajiny spolu s ním padnú mečom. ⁶ Takto vraví Hospodin: Vtedy Egyptu padnú jeho podopieratelia a jeho mocná pýcha klesne. Od Migdólu až po Sevéné budú v ňom padať mečom — znie výrok Pána, Hospodina. ⁷ Spustne uprostred spustošených krajín a jeho mestá budú uprostred rozrúca-
ných miest. ⁸ Potom spoznajú, že ja som Hospodin, keď založím oheň v Egypte a dolámu sa všetci jeho pomocníci. ⁹ Toho dňa vyjdú na lodkách poslovia spredu mňa, aby prestrašili bezstarostný Kúš. V deň skazy Egypta ich zachváti chvenie, lebo, hľa, prichádza! ¹⁰ Takto vraví Pán, Hospodin: Prostredníctvom babylonského kráľa Nebukadnesara skončujem s prepychom Egypta. ¹¹ On a jeho ľud s ním, najkrutejší z národov, budú privedení zničiť krajinu. Vytasia svoje meče proti Egyptu a krajinu naplnia pobitými. ¹² Potom vysuším nílске ramená a predám krajinu do ruky zlých ľudí, spustoším krajinu i čo je v nej prostredníctvom cudzincov. Ja, Hospodin, som to povedal. ¹³ Takto vraví Pán, Hospodin: Potom zničím modly a urobím koniec bôžikom z Memfisu. Nebude viac kniežat v Egypte a privodím strach na Egypt. ¹⁴ Spustoším Patrós, založím oheň v Coane a vykonám súd v Tébach. ¹⁵ Vylejem si zlosť na Sín, pevnosť Egypta, a zničím tébsky dav. ¹⁶ Založím oheň v Egypte, v krčoch sa bude zvíjať Sín, v Tébach prerazia hradby a Memfis budú sužovať za jasného dňa. ¹⁷ Mladíci z Onu a Pi-Besetu padnú mečom a devy pôjdu do zajatia. ¹⁸ V Tachpanchése sa zatmie deň, keď tam zlámem žezlo Egypta. Potom tam prestane jeho mocná pýcha, pokryje ho mrak a jeho dcéry pôjdu do zajatia. ¹⁹ Keď vykonám súd v Egypte, spoznajú, že ja som Hospodin. ²⁰ V jedenástom roku, v prvom mesiaci, siedmeho dňa toho mesiaca mi zaznelo slovo Hospodina: ²¹ Človeče, zlomil som rameno faraóna, egyptského kráľa. Pozri, nebolo obviazané, aby sa uzdravilo. Nebol naň priložený obväz na zosilnenie, aby vládol uchopiť meč. ²² Preto takto vraví Pán, Hospodin: Hľa, ja som proti faraónovi, egyptskému kráľovi, a polámem jeho ramená, mocné i nalomené, a vyrazím mu meč z ruky. ²³ Rozptýlim Egyptánov medzi národy a roztrúsím ich po krajinách. ²⁴ Posilním však ramená babylonského kráľa, vložím mu svoj meč do ruky a zlámem ramená faraónove, takže bude pred ním stenať, ako stená na smrť ranený. ²⁵ Posilním ramená babylonského kráľa, ale ramená faraóna klesnú. Potom spoznajú, že ja som Hospodin, keď vložím svoj meč do ruky babylonského kráľa a keď ho vytasi proti Egyptu. ²⁶ Vtedy rozptýlim Egyptánov medzi národy a roztrúsím ich po krajinách. Potom spoznajú, že ja som Hospodin.

Podobenstvo o cédro

31 V jedenástom roku, v treťom mesiaci, prvého dňa toho mesiaca mi zaznelo slovo Hospodina: ² Človeče, povedz faraónovi, egyptskému kráľovi, a jeho davu: Komu sa podobáš vo svojej veľkosti? ³ Hľa, Asýria bola ako libanonský céder s krásnymi vetvami poskytujúcimi lesnú tóňu, ktorý vysoko vyčnieva. Medzi oblakmi bol jeho vrchovec. ⁴ Vody mu dávali veľkosť a prahlbina mu dávala výšku. Svoje prúdy vysielala ku všetkým stromom na poli. ⁵ Preto vzrastom bol vyšší ako ostatné stromy na poli. Jeho vetvy sa rozmnožili a jeho konáre sa predlžovali množstvom vody v jeho výhonkoch. ⁶ Na jeho vetvách hniezdili všetky nebeské vtáky. Pod jeho konármi sa rodili všetky poľné zvieratá. V jeho tóni bývali všetky početné národy. ⁷ Bol krásny vo svojej veľkosti, dĺžkou svojich ratolestí, lebo jeho koreň siahal k hojnej vode. ⁸ Cédre v Božej záhrade sa mu nevyrovnali, nijaké cyprusy neboli mu podobné vetvami, ani platan nemal ratolesti ako on. Nijaký strom v Božej záhrade sa mu nepodobal krásou. ⁹ Skrášľil som ho množstvom jeho ratolestí, takže mu závideli

všetky stromy Edenu, ktoré boli v Božej záhrade. ¹⁰ Preto takto vraví Pán, Hospodin: Pretože bol taký vysoký svojím vzrastom, svojím vrcholom siahla medzi oblaky a jeho srdce spýšelo pre vlastnú veľkosť, ¹¹ vydal som ho do rúk najmocnejšiemu medzi národmi, aby s ním naložil podľa jeho bezbožnosti. Zavrhol som ho. ¹² Potom ho vytali cudzinci, najukrutnejší z národov, a odhodili ho. Jeho ratolesti popadali na vrchy a do všetkých údolí. Jeho vetvy boli polámané vo všetkých riečiskách zeme. Všetky národy zeme vystúpili z jeho tieňa a zavrhl ho. ¹³ Na jeho vyvrátenom kmeni bývali všetky nebeské vtáky a na jeho vetvách bola všetka poľná zver. ¹⁴ To preto, aby nijaké stromy pri vode nerástli privysoko a nesiahali svojimi vrcholkami k oblakom a aby sa nijaký vodou napájaný strom nevyvyšoval nad iné, lebo všetci sú vydaní na smrť do najnižších hlbín zeme, medzi ľudí, čo zostupujú do hrobu. ¹⁵ Takto vraví Pán, Hospodin: Toho dňa, keď zostupoval do podsvetia, zahalil som prahlbinu do smútku pre neho, zadržal som jej prúdy, mnohé vody prestali tiecť, pre neho som zahalil Libanon do čierneho a všetky poľné stromy preň uvädli. ¹⁶ Rachotom jeho pádu som otriasol národy, keď som ho zrútil do podsvetia k tým, čo zostupujú do hrobu. V najnižších hĺbkinách zeme sa potešili všetky stromy Edenu, najlepší výber Libanonu, všetko, čo je napájané vodou. ¹⁷ Aj tie zostúpili s ním dolu do podsvetia k tým, čo boli zabíjajúci mečom, a ich potomkovia, čo bývali v jeho tieni, boli rozptýlení medzi národy. ¹⁸ Komu sa podobáš vznešenosťou a veľkosťou medzi stromami Edenu? Predsa len budeš zavrhnutý so stromami Edenu do najnižších hlbín zeme. Budeš ležať medzi neobrezanými, s tými, čo boli pobíjajúci mečom. To je faraón a všetok jeho dav — znie výrok Pána, Hospodina.

Žalospevy nad faraónom

32 V dvanástom roku, v dvanástom mesiaci, prvého dňa toho mesiaca zaznelo mi slovo Hospodina: ² Človeče, zaspievaj žalospev o faraónovi, egyptskom kráľovi, a povedz mu: Podobal si sa levíčaťu medzi národmi, bol si ako krokodíl v nílskych tokoch, brodil si sa vo svojich prúdoch, kalil si vodu svojimi nohami a mútil si ich prúdy. ³ Takto vraví Pán, Hospodin: Rozostriem na teba svoju sieť s húfom mnohých národov a vytiahnu ťa svojou vlečnou sieťou. ⁴ Hodím ťa na zem, na šíre pole ťa vrhnem a usídlim na tebe všetko nebeské vtáctvo, tebou nasýtím zver celej zeme. ⁵ Vložím tvoje mäso na vrchy a tvojou mŕtvolou naplním údolia. ⁶ Napojím krajinu твоjím výtokom a tvojou krvou až po vrchy, takže korytá potokov sa tebou naplnia. ⁷ Keď vyhasneš, zakryjem nebesá a zatemním na nich hviezdy. Slnko zakryjem oblakom a mesiac už nevydá svoje svetlo. ⁸ Všetky svetelné telesá na nebi pre teba zatemním a zošlem tmu na tvoju krajinu — znie výrok Pána, Hospodina. ⁹ Zarmútim srdce mnohých národov, keď privediem твоjich zajatcov medzi národy do krajín, ktoré si nepoznal. ¹⁰ Tvojm údelom predesím mnohé národy a ich králi stúpnu nad tebou, keď zamávam proti nim svojím mečom. Budú sa stále triasť o svoj život v deň тvojho pádu. ¹¹ Veď takto vraví Pán, Hospodin: Meč babylonského kráľa príde na teba! ¹² Tvoj dav zrazím mečmi hrdinov — všetci z nich sú násilnícke národy. Porazia pýchu Egypta a celý jeho dav bude vyhladený. ¹³ Vyhubím všetky jeho zvieratá z mnohých vôd, ľudská noha ich už nezakalí ani kopytá zvierat ich nezamúti. ¹⁴ Ich vody vyčistím, aby ich rieky tiekli ako olej — znie výrok Pána, Hospodina. ¹⁵ Keď zmením Egypt na púšť, zbavím krajinu všetkého, čo ju naplňa. Keď pobijem v nej všetkých, ktorí v nej bývajú, potom spoznajú, že ja som Hospodin. ¹⁶ To je žalospev a budú ho spievať. Dcéry národov ho budú spievať. Budú ho spievať nad Egyptom a nad celým jeho davom — znie výrok Pána, Hospodina. ¹⁷ V dvanástom roku, pätnásteho dňa prvého mesiaca zaznelo mi slovo Hospodina: ¹⁸ Človeče, nariekaj nad davom Egypta a zhoď ho, jeho i dcéry mocných národov

do najspodnejších častí zeme, k tým, čo zostupujú do hrobu. ¹⁹ Od koho si milší? Zostúp a ľahni si k neobrezaným! ²⁰ Padnú medzi pobitých mečom. Meč je pripravený. Budú ležať pri nich s celým ich davom. ²¹ Silní hrdinovia budú hovoriť o ňom so svojimi pomocníkmi zo stredu podsvetia: Zostúpili, ležia neobrezaní, sú prebodnutí mečom. ²² Tam je Aššúr i celá jeho družina. Jeho hroby sú okolo neho. Všetci sú pobití, padli mečom. ²³ Dali mu hrob v najzadnejšej časti jamy a jeho družina je okolo jeho hrobu, všetci pobití, ktorí padli mečom, ktorí šíriť strach v krajine živých. ²⁴ Tam je Elám i celý jeho dav je okolo jeho hrobu. Všetci sú pobití, padli mečom. Zostúpili neobrezaní do najspodnejšej časti zeme, ktorí šíriť pred sebou strach v krajine živých. Znášajú svoju potupu s tými, čo zostúpili do hrobu. ²⁵ Dali mu lôžko uprostred prebodnutých so všetkým jeho davom. Okolo sú jeho hroby. Všetci sú neobrezaní, padli mečom, lebo šíriť strach v krajine živých. Teraz znášajú svoju potupu s tými, čo zostupujú do hrobu. Sú položení medzi pobitých. ²⁶ Tam je Mešech, Tubal i všetok jeho dav okolo jeho hrobu. Všetci sú neobrezaní, padli mečom, lebo šíriť strach v krajine živých. ²⁷ Nebudú ležať s hrdinami, ktorí padli v praveku, ktorí zostúpili do podsvetia so svojim vojenským výstrojom a ktorým dali meče pod ich hlavy a štíty sú na ich kostiach, lebo strach z hrdinov bol v krajine živých. ²⁸ Ty však budeš zdrený medzi neobrezanými a budeš ležať s tými, čo boli pobití mečom. ²⁹ Tam je Edóm, jeho králi a všetky jeho kniežatá, ktorí boli pri svojej veľkej sile pripojení k tým, čo boli prebodnutí mečom. Ležia pri neobrezaných a pri tých, ktorí zostupujú do hrobu. ³⁰ Tam sú všetky kniežatá severu a všetci Sidončania, ktorí zostúpili s prebodnutými. Napriek strachu, ktorý spôsobili svojim hrdinstvom, vyšli na hanbu. Ľahli si ako neobrezaní s tými, čo padli mečom, a znášajú potupu s tými, čo zostupujú do hrobu. ³¹ Týchto uvidí faraón a poteší sa nad celým svojím davom. Faraón a celé jeho vojsko sú mečom pobití — znie výrok Pána, Hospodina. ³² Veď som šíril strach z neho v krajine živých, a tak faraón i celý jeho dav bol uložený medzi neobrezaných, ktorí boli pobití mečom — znie výrok Pána, Hospodina.

Obnova ľudu

Prorok strážcom ľudu

33 Potom mi zaznelo slovo Hospodina: ² Človeče, hovor k synom svojho ľudu a povedz im: Keď privodím meč na krajinu, ľud krajiny vezme niekoho spomedzi seba a ustanoví si ho za strážcu. ³ Keď spozoruje, že prichádza meč na krajinu, nech zatrúbi na roh a varuje ľud. ⁴ Ak niekto počuje zvuk rohu, ale nedá sa varovať, príde meč a zasiahne ho, tak jeho krv padne na jeho hlavu. ⁵ Počul zvuk rohu, a nedal sa varovať, jeho krv padne naňho. Keby sa bol dal varovať, bol by si zachránil život. ⁶ Keď však strážca uvidí, že prichádza meč, ale nezatrúbi na roh, takže ľud nebude varovaný, ak príde meč a pripraví ich o život, bude síce zasiahnutý svojou vinou, avšak jeho krv budem požadovať z ruky strážcu. ⁷ Človeče, teba som ustanovil za strážcu domu Izraela. Ak počuješ slovo z mojich úst, varuj ich v mojom mene. ⁸ Ak poviem bezbožnému: Bezbožný, určite zomrieš!, ale ty nepovieš nič, aby si varoval bezbožného pred jeho spôsobom života, ten bezbožný zomrie pre svoju vinu, ale jeho krv budem požadovať z tvojej ruky. ⁹ No ak budeš bezbožného varovať pred jeho spôsobom života, aby sa odvrátil od neho, ale neodvráti sa od svojho spôsobu života, on zomrie pre svoju vinu, ale ty si si zachránil život.

Hospodin proti smrti hriešnika

¹⁰ Ale ty, človeče, povedz domu Izraela: Takto hovorievate: Ako ostaneme nažive, keď naše priestupky a hriechy nás zatažujú a my hynieme pre ne? ¹¹ Povedz im: Ako žijem — znie výrok Pána, Hospodina —, nemám záľubu v smrti bezbožného, ale v tom, že sa bezbožný

odvráti od svojho spôsobu života a bude žiť. Odvráťte sa, odvráťte od svojich zlých spôsobov života! Prečo máte vymrieť, dom Izraela? ¹² Ty však, človeče, povedz synom svojho ľudu: Spravodlivosť nezachráni spravodlivého v deň, keď spácha priestupok; ani bezbožný nepadne pre bezbožnosť v ten deň, keď sa odvráti od svojej bezbožnosti; ani spravodlivý nemôže žiť v deň, keď sa dopustí svojho hriechu. ¹³ Ak poviem spravodlivému: Určite ostaneš nažive!, ale on sa spoľahne na svoju spravodlivosť a spácha zločin, nijaké jeho spravodlivé skutky sa nepripomenú, ale zomrie pre svoj zločin, ktorý spáchal. ¹⁴ Ak poviem bezbožnému: Určite zomrieš! a on sa odvráti od svojho hriechu a bude uskutočňovať právo a spravodlivosť, ¹⁵ takže bezbožný vráti záloh a nahradí, čo ulúpil, ak sa bude spravovať ustanoveniami života, aby nespáchal zločin, určite bude žiť a nezomrie. ¹⁶ Nijaké jeho hriechy, ktorých sa dopustil, sa mu nebudú pripomínať. Uskutočňoval právo a spravodlivosť, určite bude žiť. ¹⁷ Avšak synovia tvojho ľudu hovoria: Pánova cesta nie je správna. Pritom nie je správna ich cesta. ¹⁸ Ak sa spravodlivý odvráti od svojej spravodlivosti a dopustí sa nepravosti, preto zomrie. ¹⁹ Ak sa bezbožný odvráti od svojej bezbožnosti a bude uskutočňovať právo a spravodlivosť, tak preto bude žiť. ²⁰ A predsa hovoríte: Pánova cesta nie je správna. Každého z vás budem súdiť podľa jeho spôsobu života, dom Izraela!

Pád Jeruzalema

²¹ V dvanástom roku, v desiatom mesiaci, piateho dňa mesiaca nášho zajatia prišiel ku mne utečenec z Jeruzalema a povedal: Mesto je dobyté! ²² Večer pred príchodom utečenca bola nado mnou Hospodinova ruka. On mi otvoril ústa na ten čas, keď tamten prišiel ráno ku mne. Tak sa mi otvorili ústa, takže som už nebol nemý.

Nemiestne nároky

²³ Potom mi zaznelo slovo Hospodina: ²⁴ Človeče, obyvatelia týchto zrúcanín na pôde Izraela hovoria: Abrahám bol jediný, a predsa zabral do vlastníctva krajinu. Nás je však mnoho, teda nám bola daná krajina do vlastníctva. ²⁵ Preto im povedz: Takto vraví Pán, Hospodin: Jete mäso s krvou a oči pozdvihujete k svojim modlám, prelievate krv, a predsa chcete vziať krajinu do vlastníctva? ²⁶ Spoliehate sa na svoj meč, páchate ohavnosť a jeden poškrvňuje ženu druhého, a predsa chcete vziať krajinu do vlastníctva? ²⁷ Takto im povedz: Takto vraví Pán, Hospodin: Ako žijem: Tí, čo sú v zrúcaninách, padnú mečom. Tých, čo sú na poli, dám za potravu divej zveri. Tí, čo sú na ťažko prístupných miestach a v jaskyniach, pomrú na mor. ²⁸ Zmením krajinu na púšť a pustatinu, zanikne jej pyšná sila a vrchy Izraela spustnú natoľko, že nebude mať kto nimi prechádzať. ²⁹ Potom spoznajú, že ja som Hospodin, keď zmením krajinu na púšť a pustatinu za všetky ohavnosti, ktoré spáchali.

Proti nedôsledným poslucháčom

³⁰ Človeče, synovia tvojho ľudu vravia medzi sebou proti tebe popri múroch a pri vchodoch do domov. Jeden hovorí druhému a brat bratovi: Podte a počujte, aká reč vychádza od Hospodina! ³¹ Prichádzajú k tebe, ako sa schádza ľud, pred tebou sedia ako môj ľud, počúvajú tvoje slová, ale nekonajú podľa nich. Veď svojimi ústami ukazujú mnoho lásky, ale v ich ústach je lož a ich srdce túži len po zisku. ³² Hľa, ty si pre nich ako ten, čo spieva piesne o láske pekným hlasom a čo vie dobre hrať na strunovom nástroji. Počúvajú tvoje reči, ale nekonajú podľa nich. ³³ Keď sa toto splní, a určite sa to splní, spoznajú, že bol medzi nimi prorok.

Proti zlým vládcom ľudu

34 Potom mi zaznelo slovo Hospodina: ² Človeče, prorokuj proti pastierom Izraela! Prorokuj a povedz tým pastierom: Takto vraví Pán, Hospodin: Beda pastierom

Izraela, ktorí pasú samých seba! Či pastieri nemajú pásť stádo? ³ Jete tuk, odievate sa vl-nou, zabíjate tučné zvieratá, ale stádo nepasiete. ⁴ Slabé ste neposilňovali, choré neliečili, poranené neobväzovali, porozháňané nezavracali, ani stratené nevyhľadávali, ale ovládali ste ich mocou a násilím. ⁵ Rozpáchli sa, boli bez pastiera, slúžili za potravu všelijakej divej zveri a boli rozptýlené. ⁶ Moje ovce blúdili po všetkých vysokých kopcoch. Moje ovce sú rozptýlené po celej širšej krajine, ale ich nik nehľadá. ⁷ Preto, pastieri, počúvajte slovo Hospodina: ⁸ Ako žijem — znie výrok Pána, Hospodina —, pretože moje stádo sa stalo ko-ristou a moje ovce slúžili za pokrm všelijakej divej zveri, pretože nebolo pastiera a pastieri sa nestarali o moje stádo, ale pásli samých seba, a moje stádo nepásli — ⁹ preto, pastieri, počúvajte slovo Hospodina: ¹⁰ Takto vraví Pán, Hospodin: Hľa, ja som proti pastierom, budem požadovať svoje stádo z ich ruky a nedovolím im pásť stádo. Pastieri už nebudú vypásť samých seba, lebo vytrhnem svoje ovce z ich úst a už im viac nebudú pokrmom. ¹¹ Takto totiž vraví Pán, Hospodin: Hľa, tu som, pozhľadávam svoje ovce a postarám sa o ne. ¹² Ako sa pastier stará o svoje stádo v deň, keď je uprostred svojho rozptýleného stáda, tak sa aj ja postarám o svoje ovce a vytrhnem ich zo všetkých miest, do ktorých boli zahnané za oblačného a tmavého dňa. ¹³ Vyvediem ich spomedzi národov, zhromažďím ich z krajín, dovediem ich na vlastnú pôdu a budem ich pásť na izraelských vrchoch, v údoliach riek a na všetkých osídlených miestach krajiny. ¹⁴ Na dobrej paši ich budem pásť a na vysokých izraelských vrchoch bude ich pastvina. Tam budú líhať na dobrej pastve a na výživnej paši sa budú pásť na vrchoch Izraela. ¹⁵ Ja sám budem pásť svoje stádo a ja mu umožním odpočívať — znie výrok Pána, Hospodina. ¹⁶ Stratené vyhladám, porozháňané zavrátim, poranené obviažem a choré posilním, ale tučné a silné vyhubím. Budem ich pásť, ako sa patrí. ¹⁷ Ty však, moje stádo, takto vraví Pán, Hospodin: Hľa, ja budem rozsudzovať medzi ovcou a ovcou a medzi baranmi a capmi. ¹⁸ Je vám to málo, že vypásate najlepšiu pašu, ale ostatnú šliapete nohami; že pijete čistú vodu, ale ostatnú kalíte nohami? ¹⁹ Potom moje stádo musí vypásť to, čo bolo došliapané vašimi nohami, a musí vypíť vodu, čo bola skalená vašimi nohami? ²⁰ Preto takto im vraví Pán, Hospodin: Hľa, ja budem rozsudzovať medzi tučnými ovcami a chudými ovcami, ²¹ pretože bokom i plecóm odtláčate a svojimi rohami odstrkáвате všetky slabé kusy dotiaľ, kým ich nepovyháňate. ²² Zachránim svoje ovce, aby už neboli koristou, a budem rozsudzovať medzi ovcou a ovcou. ²³ Ustanovím nad nimi jedného pastiera a ten ich bude pásť: svojho služobníka Dávida. On ich bude pásť a on im bude pastierom. ²⁴ Ja, Hospodin, budem ich Bohom a môj služobník Dávid bude knieža-ťom uprostred nich. Ja, Hospodin, som to povedal. ²⁵ Uzavriem s nimi zmluvu o pokoji a vyhubím zlú zver z krajiny, takže budú bývať bezpečne na púšti a budú spať v lesoch. ²⁶ Udelím požehnanie im a okoliu svojho pahorka a zošlem dážď v primeraný čas. Budú to požehnané dažde! ²⁷ Potom poľný strom vydá svoje ovocie i zem vydá svoju úrodu, a budú na svojej pôde v bezpečí. Potom spoznajú, že ja som Hospodin, keď polámem ihlice ich jarma a zachránim ich z ruky tých, ktorí si ich podmanili. ²⁸ Nebudú už koristou národov, nebude ich žrať divá zver, ale budú bývať bezpečne a nikto ich nevyplaší. ²⁹ Zriadiť pre nich slávny sad a nebudú už zachvátení hladom v krajine, nebudú znášať potupovanie od pohanov. ³⁰ Potom spoznajú, že ja, Hospodin, ich Boh, som s nimi a že oni, dom Izraela, sú mojím ľudom — znie výrok Pána, Hospodina. ³¹ Vy, moje stádo, ste ovcami mojej pastvy a ja som váš Boh — znie výrok Pána, Hospodina.

Súd nad Edómom

35 Potom mi zaznelo slovo Hospodina: ² Človeče, obráť sa tvárou k pohoriu Seír a prorokuj proti nemu. ³ Povedz mu: Takto vraví Pán, Hospodin: Hľa, som proti tebe,

Seír, vystriem ruku proti tebe a zmením ťa na púšť a pustatinu. ⁴ Tvoje mestá zmením na zrúcaniny, ty sa staneš púšťou a spoznáš, že ja som Hospodin. ⁵ Keďže máš oddávna nepriateľský postoj, synov Izraela si vydal napospas meču v čase ich nešťastia, v čase ich posledného trestu za vinu, ⁶ preto, ako žijem — znie výrok Pána, Hospodina —, obrátim ťa na krv a krv ťa bude prenasledovať; pretože si sa krvou previnil, krv ťa bude prenasledovať. ⁷ Seír zmením na púšť a pustatinu a vykynozím z neho toho, kto prechádza a vracia sa späť. ⁸ Jeho pohorie zaplním jeho prebodnutými. Na tvoje pahorky aj do tvojich údolí i do tvojich riečísk popadajú pobití mečom. ⁹ Navždy z teba urobím púšť a tvoje mestá nebudú obývané. Potom spoznáte, že ja som Hospodin. ¹⁰ Lebo hovoríš: Oba národy i obe krajiny budú moje a budem ich vlastniť, hoci je tam Hospodin. ¹¹ Preto, ako žijem — znie výrok Pána, Hospodina —, chcem nakladať s tebou podľa tvojho hnevu a podľa tvojej žiarlivosti, ktorej si sa dopúšťal z nenávisťi k nim; dám sa im spoznať, keď ťa budem súdiť. ¹² A spoznáš, že ja som Hospodin. Počul som všetky rúhania, ktoré si vyslovil proti vrchom Izraela: Sú spustošené, nám sú dané za pokrm. ¹³ Svojimi ústami ste sa chvastali proti mne, opovážlivo ste hovorili proti mne. Ja som to počul. ¹⁴ Takto hovorí Pán, Hospodin: Ako si sa tešil, že celá krajina je púšťou, tak ja naložím s tebou; ¹⁵ ako sa tešíš, že budeš vlastniť dom Izraela, ktorý spustol, tak ja naložím s tebou. Vrch Seír bude púšťou, i celý Edóm. Potom spoznajú, že ja som Hospodin.

Útecha vrchom Izraela

36 Ty však, človeče, prorokuj o izraelských vrchoch a povedz: Izraelské vrchy, počúvajte slovo Hospodina: ² Takto hovorí Pán, Hospodin: Pretože nepriateľ hovorí o vás: Haha, večné výšiny sa stali naším vlastníctvom!, ³ preto prorokuj a povedz: Takto hovorí Pán, Hospodin: Pretože túžili a dychtili po vás zo všetkých strán, aby ste sa stali vlastníctvom ostatných národov, keďže ste sa dostali na klebetné a ohováračské pery ľudí, ⁴ preto, izraelské vrchy, počújte slovo Pána, Hospodina: Takto hovorí Pán, Hospodin vrchom, pahorkom, riečiskám i údoliam, spustnutým zrúcaninám a opusteným mestám, ktoré sa stali okolitým národom korisťou a predmetom výsmechu. ⁵ Toto hovorí Pán, Hospodin: Naozaj, s ohňom svojej žiarlivosti som hovoril proti ostatným národom i proti celému Edómu, lebo si vzali moju krajinu do vlastníctva s radosťou celého srdca a s hlbokým opovrhnutím, aby ju mohli vlastniť a lúpiť. ⁶ Preto prorokuj o pôde Izraela a povedz vrchom, pahorkom, riečiskám, údoliam: Takto hovorí Pán, Hospodin: Hľa, ja prehovorím vo svojej žiarlivosti a vo svojom hneve, pretože znášate od národov potupu. ⁷ Preto takto hovorí Pán, Hospodin: Ja dvíham ruku k prísaha: Naozaj, národy, ktoré sú okolo vás, ponесú svoju potupu. ⁸ Avšak vy, izraelské vrchy, vyženiete svoje vetvy a budete donášať ovocie môjmu izraelskému ľudu, lebo čoskoro príde domov. ⁹ Hľa, prídem k vám, obrátim sa k vám, budete obrobené a obsiate; ¹⁰ na vás rozmnožím ľudí, celý dom Izraela; mestá budú obývané a čo je zrúcané, bude nanovo vystavané. ¹¹ Na vás rozmnožím ľudí i zvieratá, takže sa budú množiť a plodiť, a osadím vás ako za vašich starých čias, naložím s vami lepšie ako kedykoľvek predtým a spoznáte, že ja som Hospodin. ¹² Spôsobím, aby kráčali po vás ľudia, teda môj izraelský ľud. Vezmú vás do vlastníctva, vtedy budete ich dedičným vlastníctvom a nebudete ich nikdy pripravovať o deti. ¹³ Takto vraví Pán, Hospodin: Pretože vám hovorí: Ty požíraš ľudí a pripravuješ svoje národy o deti!, ¹⁴ preto nebudeš nikdy požírať ľudí a nebudeš pripravovať svoj národ o deti — znie výrok Pána, Hospodina. ¹⁵ Nedovolím už, aby zaznievalo o tebe potupovanie od pohanov, ani nebudeš viac znášať hanobenie národov, ani svoj národ nebudeš viac pripravovať o deti — znie výrok Pána, Hospodina.

Obnovenie Izraela

¹⁶ Potom mi zaznelo slovo Hospodina: ¹⁷ Človeče, kým býval Izrael na svojej pôde, znečisťoval ju svojím spôsobom života a svojimi skutkami, takže predou mnou bol jeho spôsob života ako nečistota mesačného krvácania. ¹⁸ Vtedy som si vylial na vás svoj pálcivý hnev pre krv, ktorú preliali v krajine, pretože ju modlami znečistili. ¹⁹ Rozptýlil som ich medzi národy a boli roztrúsení po krajinách; súdil som ich podľa ich spôsobu života a skutkov. ²⁰ Ale kamkoľvek prišli k národom, znesvätili moje sväté meno, keď sa o nich hovorilo: Títo sú Hospodinovým ľudom a vyšli z jeho krajiny. ²¹ Vtedy ma pojal súcit s nimi pre moje sväté meno, ktoré dom Izraela znesvätil medzi národmi, ku ktorým prišli. ²² Preto povedz domu Izraela: Takto vraví Pán, Hospodin: Nekonám kvôli vám, dom Izraela, ale kvôli svojmu svätému menu, ktoré ste znesvätili medzi národmi, ku ktorým ste prišli. ²³ Posvätim svoje veľké meno, znesvätené medzi národmi, ktoré ste znesvätili medzi nimi, a pohanské národy spoznajú, že ja som Hospodin — znie výrok Pána, Hospodina —, keď dokážem na vás pred ich zrakmi, že som Svätý. ²⁴ Poberiem vás z národov, zhromaždím zo všetkých krajín a dovediem na vašu pôdu. ²⁵ Potom vás pokropím čistou vodou a budete očistení od všetkých svojich poskvŕn, i od všetkých modiel vás očistím. ²⁶ Dám vám nové srdce a nového ducha do vášho vnútra; odstránim kamenné srdce z vášho tela a dám vám srdce z mäsa. ²⁷ Dám svojho ducha do vášho vnútra a spôsobím, aby ste chodili podľa mojich ustanovení, zachovávali a plnili moje nariadenia. ²⁸ Žiť budete v krajine, ktorú som dal vašim otcom, budete mojim ľudom a ja budem vašim Bohom. ²⁹ Keď vás oslobodím od všetkých vašich poskvŕn, potom prívolám obilie, rozmnožím ho a nedopustím na vás hlad. ³⁰ Rozmnožím ovocie stromov i výnos poľa, aby ste nikdy nemuseli znášať hanobenie pre hladovanie medzi národmi. ³¹ Spomeniete si na zlé spôsoby svojho života a na svoje skutky, ktoré neboli dobré, a budete sa hnušiť sami sebe pre svoje previnenia a pre svoje ohavnosti. ³² Nie kvôli vám konám — znie výrok Pána, Hospodina —, to nech je vám známe. Hanbite sa a červenajte za svoje spôsoby života, dom Izraela! ³³ Takto vraví Pán, Hospodin: V ten deň, keď vás očistím od všetkých previnení, osídlim mestá a nanovo vystavím, čo je zrúcané. ³⁴ Spustnutá krajina bude obrábaná miesto toho, že bývala púšťou pred očami okoloidúcich. ³⁵ Budú hovoriť: Táto spustošená krajina je ako záhrada Eden — zrúcané, spustošené a zbúrané mestá sú opevnené a obývané. ³⁶ Národy, ktoré ostanú okolo vás, poznajú, že ja, Hospodin, som zbúrané vystaval a spustošené vysadil. Ja, Hospodin, som predpovedal a splním to. ³⁷ Takto vraví Pán, Hospodin: Ešte v tomto sa dám uprosiť domu Izraela, aby som im to vyplnil: ľud pri nich rozmnožím ako ovce. ³⁸ Ako posvätné ovce, ako ovce v Jeruzaleme počas slávností, tak zástupy ľudí zaplnia zrúcané mestá. Potom poznajú, že ja som Hospodin.

Videnie suchých kostí

37 Hospodinova ruka bola nado mnou a Hospodin ma v duchu vyviedol a zložil ma do stredu údolia, ktoré bolo plné kostí. ² Povodil ma okolo nich. Bolo ich v údolí mnoho. Boli veľmi suché. ³ Povedal mi: Človeče, môžu tieto kosti ožiť? Povedal som: Pane, Hospodin, ty to vieš! ⁴ Povedal mi: Prorokuj o týchto kostiach a povedz im: Suché kosti, čujte slovo Hospodina! ⁵ Takto vraví Pán, Hospodin, týmto kostiam: Hľa, ja vovediem do vás ducha a ožijete, ⁶ položím na vás šlachy a obložím vás mäsom, natiahnem na vás kožu a dám do vás ducha; ožijete a spoznáte, že ja som Hospodin. ⁷ Prorokoval som, ako som dostal príkaz. Keď som prorokoval, nastal šum a hrkot a kosti sa približovali jedna k druhej. ⁸ Videl som, že boli na nich šlachy, i mäso narástlo a zvrchu ich potiahla koža; ale

duch v nich nebol. ⁹ Povedal mi: Prorokuj o duchu, prorokuj, človeče, a povedz mu: Takto vraví Pán, Hospodin: Duch, príď od štyroch vetrov a dýchni na týchto pobitých, aby ožili. ¹⁰ Keď som prorokoval, ako mi prikázal, vošiel do nich duch, ožili a postavili sa na nohy. Bol to veľmi veľký huf. ¹¹ Povedal mi: Človeče, tieto kosti znamenajú celý dom Izraela. Oni, pravda, hovoria: Suché sú naše kosti a zhynula naša nádej; sme stratení. ¹² Preto prorokuj a povedz im: Takto vraví Pán, Hospodin: Hľa, ja otvorím vaše hroby, vyvediem vás z nich ako svoj ľud a privediem na pôdu Izraela. ¹³ Potom spoznáte, že ja som Hospodin, keď otvorím vaše hroby a keď vás vyvediem z vašich hrobov ako svoj ľud. ¹⁴ Vložím do vás svojho ducha, ožijete a zložím vás na vašu pôdu; potom spoznáte, že ja, Hospodin, som povedal i splním to — znie výrok Pána, Hospodina.

Zjednotenie Izraela

¹⁵ Potom mi zaznelo slovo Hospodina: ¹⁶ Ty však, človeče, vezmi si kus dreva a napíš naň: Júdovi a Izraelitom s ním spojeným. Potom vezmi ďalšie drevo a napíš naň: Drevo Efrajimovo Jozefovi a s ním spojenému celému domu Izraela. ¹⁷ Spoj ich jedno s druhým do jedného dreva a budú jedno v tvojej ruke. ¹⁸ Keď sa ti prihovoria synovia tvojho ľudu: Vysvetlíš nám, čo znamenajú tieto veci pre teba?, ¹⁹ povedz im: Takto vraví Pán, Hospodin: Hľa, ja beriem Jozefovo drevo, ktoré je v ruke Efrajima, i s ním spojené kmene Izraela, položím naň Júdovo drevo, urobím z nich jedno drevo a budú jedno v mojej ruke. ²⁰ Drevá, na ktoré budeš písať, budeš mať vo svojej ruke pred ich očami. ²¹ Povedz im: Takto vraví Pán, Hospodin: Hľa, ja poberiem Izraelitov spomedzi národov, kam odišli, zhromaždím ich odvsadiaľ a privediem na vlastnú pôdu. ²² Urobím z nich jeden národ v krajine na izraelských vrchoch a jeden kráľ bude kráľom všetkých; nebudú už dvoma národmi, ani sa nebudú deliť na dve kráľovstvá. ²³ Nikdy sa nebudú poškrvňovať svojimi modlami ani svojimi ohavnosťami, ani nijakými priestupkami a ja ich zachránim zo všetkých bydlísk, v ktorých hrešili. Očistím ich a budú mojim ľudom a ja budem ich Bohom. ²⁴ Môj služobník Dávid bude kráľom nad nimi a jediným pastierom pre všetkých. Budú chodiť podľa mojich nariadení, zachovávať moje ustanovenia a plniť ich. ²⁵ Budú bývať v krajine, ktorú som dal svojmu služobníkovi Jákobovi a v ktorej bývali vaši otcovia; naveky budú bývať na nej oni a ich synovia i synovia ich synov. Môj služobník Dávid bude naveky ich kniežaťom. ²⁶ Uzavriem s nimi zmluvu o pokoji, bude to pre nich večná zmluva. Usadím ich a rozmnožím a naveky dám svoju svätýňu do ich stredy. ²⁷ Môj príbytok bude u nich, ja budem ich Bohom a oni budú mojim ľudom. ²⁸ Potom národy spoznajú, že ja som Hospodin, ktorý posväcuje Izrael; moja svätýňa bude uprostred nich naveky.

Hrozba Gógovi a prísľub Izraelu

38 Potom mi zaznelo slovo Hospodina: ² Človeče, obráť sa tvárou ku krajine Magóg proti Gógovi, veľkniežaťu Mešechu a Tubalu, prorokuj proti nemu ³ a povedz: Takto vraví Pán, Hospodin: Hľa, som proti tebe, Góg, veľknieža Mešechu a Tubalu. ⁴ Vrátim ťa späť, dám ti háky do čelustí a vyvediem teba i celé tvoje vojsko, kone i jazdcov, všetkých úplne vystrojených, veľký oddiel s pavézami a štítmi, všetkých, ktorí narábajú mečmi. ⁵ Perzia, Kúš a Pút sú s nimi, všetci so štítom a prilbou. ⁶ Gomer a všetky jeho hordy, Bét-Togarma, najvzdialenejší sever i všetky jeho hordy, mnohé národy sú s tebou. ⁷ Priprav sa a vystroj so všetkými oddielmi, ktoré sa zhromaždili k tebe, a buď im strážou. ⁸ Po mnohých dňoch budeš vyzvaný, v posledné roky prídeš do krajiny, ktorá unikla meču, k ľudu zhromaždenému z mnohých národov — totiž na izraelské vrchy, ktoré boli stálym zbúraniskom — a ktorý je teraz vyvedený z národov. Všetci bývajú bezpečne. ⁹ Vystúpiš

ako búrka, prídeš ako oblak zakryť krajinu, ty i všetky tvoje hordy. Mnohé národy budú s tebou. ¹⁰ Takto vraví Pán, Hospodin: Toho dňa ti prídu na um myšlienky, vymyslíš zlomyseľný plán ¹¹ a povieš: Vystúpim proti otvorenej krajine a prídem na pokojných ľudí, ktorí bývajú bezpečne. Všetci žijú bez hradieb a závor a nemajú ani dvere. ¹² Chceš získať korisť, odňať lup a svoju ruku obrátiť k zrúcaninám, ktoré sú znova obývané, aj proti ľudu, zhromaždenému z národov, ktorý znova nadobudol dobytok, majetok a býva na vyvýšenom strede zeme. ¹³ Šeba a Dedán a ich kupci, Taršíš a všetci jeho kupci ti povedia: Prichádzaš získať korisť, ulúpiť lup? Zhromaždil si svoj húf, aby si poodnášal striebro i zlato, aby si pobral dobytok a majetok, a tak získal ohromnú korisť? ¹⁴ Preto, človeče, prorokuj a povedz Gógovi: Takto hovorí Pán, Hospodin: Naozaj, v ten deň, keď môj ľud Izrael bude bývať bezpečne, pohneš sa ¹⁵ a prídeš zo svojho miesta na najvzdialenejšom severe, ty i mnohé národy s tebou, samí jazdci na koňoch, mohutný húf a veľké vojsko. ¹⁶ Prídeš na môj izraelský ľud ako oblak zakryť krajinu. Bude to v posledných dňoch. Privediem ťa preto na moju krajinu, aby ma národy poznali, keď sa na tebe, Góg, dokážem svätým pred ich očami. ¹⁷ Takto vraví Pán, Hospodin: Si ty to, o ktorom som hovorieval v predchádzajúcich dňoch prostredníctvom svojich služobníkov, izraelských prorokov, ktorí v týchto dňoch a rokoch prorokovali, že ťa privediem proti nim? ¹⁸ V ten deň, teda v deň, keď vstúpi Góg na pôdu Izraela — znie výrok Pána, Hospodina —, moja prchkosť vzplanie v mojom hneve. ¹⁹ Vo svojej horlivosti a v ohni svojej prchkosti som povedal: Naozaj, v ten deň bude veľké zemetrasenie na pôde Izraela, ²⁰ takže sa predomnou zachvejú morské ryby, nebeské vtáky, poľná zver i každý plaz, ktorý sa plazí po zemi, i všetci ľudia, ktorí sú na zemi. Vrchy sa zrútia a skalné svahy i všetky hradby padnú na zem. ²¹ Privolám proti nemu všetky druhy hrôzy — znie výrok Pána, Hospodina —, každý meč sa obráti proti vlastnému bratovi. ²² Morom a krviprelieváním sa budem s ním súdiť. Zaplavujúci dážď, krupobitie, oheň a síru zošlem na neho i na jeho hordy i na mnohé národy, ktoré budú s ním. ²³ Dokážem svoju veľkosť i svätosť a dám sa poznať pred očami mnohých národov; potom spoznajú, že ja som Hospodin.

39 Ty však, človeče, prorokuj proti Gógovi a povedz: Takto vraví Pán, Hospodin: Som proti tebe, Góg, veľknieža Mešechu a Tubalu. ² Vrátim ťa a povediem ako dieťa. Pritiahnem ťa z najvzdialenejšieho severu a privediem na izraelské vrchy. ³ Vyrazím ti luk z ľavej ruky a vytrasiem ti šípy z pravej ruky. ⁴ Padneš na izraelských vrchoch, ty i všetky tvoje hordy a národy, ktoré budú s tebou. Dravým vtákom, rozličným druhom okrídlených vtákov a poľnej zveri ťa vydám za potravu. ⁵ Na širom poli padneš, lebo ja som to povedal — znie výrok Pána, Hospodina. ⁶ Ja vyšlem oheň proti Magógu a bezstarostným obyvateľom ostrovov; potom spoznajú, že ja som Hospodin. ⁷ Avšak svoje sväté meno urobím známym uprostred svojho izraelského ľudu, nedám im už znesvätiť svoje sväté meno a národy spoznajú, že ja, Hospodin, som Svätý v Izraeli. ⁸ Hľa, príde to a splní sa — znie výrok Pána, Hospodina. To je deň, o ktorom som hovoril. ⁹ Potom vyjdú obyvatelia izraelských miest, zapália a spália výzbroj, štíty, pavézy, luky, šípy, kyjaky a kopije; budú ich páliť sedem rokov. ¹⁰ Nebudú nosiť drevo z poľa ani ho nebudú rúbať z lesov, pretože budú kúriť výzbrojou, a získajú korisť od tých, čo od nich získavali korisť, a ozbíjajú tých, čo ich zbíjali — znie výrok Pána, Hospodina. ¹¹ V ten deň dám Gógovi miesto na hrob v Izraeli v údolí Abarím, východne od mora. Tak sa uzavrie údolie pre tých, ktorí ním prechádzajú. Tam pochovávajú Góga i celý jeho dav a budú ho volať Údolie Gógovho davu. ¹² Dom Izraela ich bude pochovávať sedem mesiacov, aby očistil krajinu. ¹³ Všetok ľud krajiny ich pochová

a bude im to na chválu v deň, keď sa oslávim — znie výrok Pána, Hospodina. ¹⁴ Vyberú mužov a poveria ich, aby prechádzali krajinou, aby pochovávali tých, čo zostali na povrchu zeme, aby ju očistili. Majú ich hľadať počas siedmich mesiacov. ¹⁵ Keď budú prechádzať krajinou a uvidia ľudské kosti, postaví pri nich znak, kým ich hrobári nepochovajú do Údolia Gógovho davu. ¹⁶ Preto dokonca aj mesto sa bude volať Hamona. Tak očistia krajinu. ¹⁷ Ty však, človeče — takto hovorí Pán, Hospodin —, povedz všetkým okrídleným vtákom a všetkej poľnej zveri: Zhromaždite sa a prídte, poschádzajte sa zo všetkých strán k mojej obete s hostinou, ktorú vám ja pripravím, k veľkej obete na izraelských vrchoch. Budete jesť mäso a piť krv. ¹⁸ Budete jesť mäso hrdinov a piť krv oblastných kniežat, baranov, jahniat, capov, býčkov i všetkého vykrmeného dobytká z Bášanu. ¹⁹ Z mojej obety s hostinou, ktorú som vám pripravil, najete sa tuku do sýtosti a napijete sa krvi do opojenia. ²⁰ Nasýtite sa pri mojom stole koňmi i jazdcami, hrdinami i všetkými bojovníkmi — znie výrok Pána, Hospodina. ²¹ Potom rozšírim svoju slávu medzi národy a všetky národy uvidia môj súd, ktorý som vykonal, i moju ruku, ktorú som na ne položil. ²² Od toho dňa navždy spozná dom Izraela, že ja, Hospodin, som jeho Bohom. ²³ Aj pohanské národy spoznajú, že dom Izraela sa dostal do zajatia vlastnou vinou, pretože sa spreneveril voči mne. Skryl som svoju tvár pred nimi a vydal som ich napospas ich protivníkom, takže všetci padli mečom. ²⁴ Naložil som s nimi podľa ich nečistoty a previnení a skryl som svoju tvár pred nimi. ²⁵ Preto takto vraví Pán, Hospodin: Teraz zmením údel Jáкова, zľutujem sa nad celým domom Izraela a budem horliť za svoje sväté meno. ²⁶ Zabudnú na svoju potupu a na všetku svoju spreneveru, ktorej sa dopustili voči mne, keď budú bezpečne bývať na svojej pôde a nikto ich nevyľaká. ²⁷ Keď ich navrátim spomedzi národov a zhromaždím z krajín ich nepriateľov a pred očami mnohých národov ukážem na nich, že som svätý, ²⁸ vtedy spoznajú, že ja som Hospodin, ich Boh, pretože som ich najprv odviezol do zajatia medzi národy, ale potom ich zhromaždím na ich pôdu a nenechám nikoho z nich v cudzine. ²⁹ Už nikdy neskryjem svoju tvár pred nimi, lebo vylejem svojho ducha na dom Izraela — znie výrok Pána, Hospodina.

Nový Jeruzalem

Videnie nového chrámu

40 V dvadsiatom piatom roku nášho zajatia, na začiatku roka, desiateho dňa prvého mesiaca, v štrnástom roku po dobytí mesta, práve v ten deň bola nado mnou Hospodinova ruka. Zaviedol ma ² v božských videniach do Izraela a postavil na veľmi vysoký vrch. Bolo na ňom z južnej strany čosi ako stavba mesta. ³ Zaviedol ma tam, a hľa, bol tam muž, ktorý vyzeral ako z bronzu. V ruke mal ľanovú šnúru a trstinu na meranie. Stál v bráne. ⁴ Ten muž mi povedal: Človeče, dobre sa pozeraj, pozorne počúvaj a sústreď myseľ na všetko, čo ti ukážem, lebo kvôli tomu si musel sem prísť, aby som ti to ukázal. Všetko, čo uvidíš, oznám domu Izraela. ⁵ Hľa, z vonkajšej strany budovy bol múr všade dookola a muž mal v ruke šesťlaktovú trstinu na meranie. Každý lakeť bol o dľaň dlhší ako obyčajný lakeť. Hrúbku múru nameral jednu trstinu a výšku jednu trstinu. ⁶ Potom ma zaviedol k bráne, ktorej priečelie smerovalo na východ, vystúpil po jej schodoch a zmeral prah brány: bol široký jednu trstinu a druhý prah bol široký jednu trstinu. ⁷ Strážnica bola jednu trstinu dlhá a jednu trstinu široká. Priestor medzi strážnicami meral päť lakťov. Prah brány smerujúci dovnútra k predsieni brány meral jednu trstinu. ⁸ Zmeral predsieň brány do vnútra: jedna trstina. ⁹ Zmeral predsieň brány: osem lakťov. Jej piliere boli dlhé dva lakte. Predsieň brány smerovala dovnútra. ¹⁰ Východná brána mala tri strážnice z jednej i z druhej stra-

ny. Všetky tri mali rovnaký rozmer, aj piliere mali rovnaký rozmer na oboch stranách. ¹¹ Zmeral šírku otvoru brány: desať laktov; dĺžku brány: trinásť laktov. ¹² Pred strážnicami bola ohrada, jeden lakeť na jednej strane a jeden lakeť na druhej strane. Strážnica bola šesť laktov na jednej strane a šesť laktov na druhej strane. ¹³ Zmeral bránu od zadnej steny strážnice na jednej strane po zadnú stranu strážnice na druhej strane: šírka bola dvadsaťpäť laktov. Dvere boli naproti sebe. ¹⁴ Potom zmeral predsieň: šesťdesiat laktov. Okolo predsieni brány bolo nádvorie. ¹⁵ Od priečelia vchodu do brány až po priečelie vnútri položenej predsieni bolo päťdesiat laktov. ¹⁶ Na strážniciach dookola boli zamrežované okná, i na ich pilieroch dookola vnútri brány. Práve tak na jej predsieni znútra boli dookola okná. Na pilieroch boli palmy. ¹⁷ Potom ma zaviedol na vonkajšie nádvorie, a hľa, boli tam komory. Nádvorie všade dookola bolo vydláždené. Na dlažbe bolo tridsať siení. ¹⁸ Dlaždice sa pripájali na boky brány podľa dĺžky brán. To bola spodná dlažba. ¹⁹ Potom odmeral priestor od priečelia spodnej brány k priečeliu vnútornej brány: sto laktov na východ a na sever. ²⁰ Aj na vonkajšej nádvornej bráne, ktorá smerovala na sever, odmeral dĺžku i jej šírku. ²¹ Jej strážnice boli tri na jednej a tri na druhej strane i jej piliere. Predsieň mala rozmery ako v prvej bráne, teda päťdesiat laktov bola jej dĺžka a dvadsaťpäť laktov šírka. ²² Jej okná, predsieň i jej palmy mali rozmery ako pri bráne obrátenej na východ. Po siedmich schodoch sa vystupovalo hore k nej a jej predsieň ležala smerom dovnútra. ²³ Brána vnútorného nádvorja ležala oproti severnej bráne, ako aj pri východnej bráne. Muž nameral od brány po bránu sto laktov. ²⁴ Potom ma viedol na juh, a hľa, bola tu brána obrátená na juh. Potom zmeral strážnice, jej piliere i jej predsieň. Mali tie isté rozmery ako predchádzajúce. ²⁵ Okná na nej i na jej predsieni boli dookola ako predchádzajúce. Päťdesiat laktov bola jej dĺžka a dvadsaťpäť laktov šírka. ²⁶ Sedem schodov tvorilo jej výstup, jej predsieň smerovala dovnútra. Mala palmy na svojich pilieroch na oboch stranách. ²⁷ Brána vnútorného nádvorja bola obrátená na juh. Od brány po bránu nameral sto laktov. ²⁸ Potom ma zaviedol do vnútorného nádvorja cez južnú bránu a zmeral južnú bránu. Mala rozmery ako predchádzajúce. ²⁹ Jej strážnice, piliere i jej predsieň mali tie isté rozmery ako predchádzajúce. Aj na nej, aj na jej predsieni boli dookola okná. Päťdesiat laktov bola jej dĺžka a dvadsaťpäť laktov šírka. ³⁰ Predsiene boli dookola. Mali dĺžku dvadsaťpäť laktov a šírku päť laktov. ³¹ Jej predsieň ležala smerom k vonkajšiemu nádvoriu, na jej pilieroch boli palmy a osem schodov tvorilo jej výstup. ³² Potom ma zaviedol do vnútorného nádvorja smerom k východu. Keď zmeral bránu, nameral tie isté rozmery. ³³ Jej strážnice, jej piliere i jej predsieň mali tie isté rozmery ako predchádzajúce. Mala okná všade dookola, ako aj svoju predsieň. Bola päťdesiat laktov dlhá a dvadsaťpäť laktov široká. ³⁴ Jej predsieň smerovala k vonkajšiemu nádvoriu. Na jej pilieroch boli palmy na oboch stranách a osem schodov tvorilo jej výstup. ³⁵ Potom ma zaviedol k severnej bráne. Nameral tie isté rozmery ako na predchádzajúcich. ³⁶ Jej strážnice, jej piliere i jej predsieň mali tie isté rozmery. Mala okná dookola i predsieň na oboch stranách. Bola päťdesiat laktov dlhá a dvadsaťpäť laktov široká. ³⁷ Jej predsieň smerovala k vonkajšiemu nádvoriu. Na jej pilieroch boli palmy na oboch stranách a osem schodov tvorilo jej výstup.

Obetné stoly a komory pre kňazov

³⁸ Bola tam komora, ktorej vchod bol v predsieni brány. Tam umývali spaľovanú obeť. ³⁹ V predsieni brány boli dva stoly z jednej strany a dva stoly z druhej strany, aby sa na nich dali zabíjať spaľované obety, obeť za hriech a obeť za vinu. ⁴⁰ Na vonkajšej strane pri výstupe, pri vchode severnou bránou boli dva stoly, na druhej strane predsieni brány boli dva stoly: ⁴¹ štyri stoly tu a štyri stoly tam po stranách pri vchode brány, spolu osem stolov, na ktorých

zabíjali. ⁴² Štyri stoly na spaľované obety boli z kamenných kvádrov, poldruha lakťa dlhé, poldruha lakťa široké a lakeť vysoké. Na ne kládli náčinie, ktorým zabíjali spaľovanú obeť i obeť s hostinou. ⁴³ Okraje na dlaň široké boli dookola upevnené a dovnútra zahnuté. Prinesené mäso na obeť sa kládlo na stoly. ⁴⁴ Na vonkajšej strane vnútornej brány boli dve komory vo vnútornom nádvorí: jedna na boku severnej brány — s priečelím smerujúcim na juh, a druhá na boku južnej brány — s priečelím smerujúcim na sever. ⁴⁵ Povedal mi: Táto komora, ktorej priečelie smeruje na juh, je určená pre kňazov vykonávajúcich službu v chráme. ⁴⁶ Komora, ktorej priečelie smeruje na sever, je určená kňazom vykonávajúcim službu pri oltári. To sú potomkovia Cadókovi, ktorí spomedzi Léviocov smú predstúpiť pred Hospodina, aby mu slúžili. ⁴⁷ Potom zmeral nádvorie. Bolo sto lakťov dlhé a sto lakťov široké, teda bol to štvorec. Oltár stál pred chrámovou budovou.

Chrám a vonkajšie budovy

⁴⁸ Potom ma zaviedol do predsieni chrámu a zmeral piliere v predsieni: päť lakťov na každej strane. Šírka brány bola štrnásť lakťov, bočné steny brány boli na tri lakte na oboch stranách. ⁴⁹ Dĺžka predsieni bola dvadsať lakťov a šírka dvanásť lakťov. Hore sa vystupovalo po desiatich schodoch. Pri pilieroch boli stĺpy, jeden z jednej a druhý z druhej strany.

41 Potom ma zaviedol do chrámu a zmeral piliere: boli šesť lakťov široké z jednej strany a šesť lakťov široké z druhej strany podľa šírky stanu. ² Šírka vchodu bola desať lakťov. Bočné steny vchodu boli päť lakťov z jednej strany a päť lakťov z druhej strany. Nameral štyridsať lakťov jeho dĺžky a dvadsať lakťov šírky. ³ Vstúpil dovnútra a zmeral pilier pri vchode: dva lakte. Vchod mal šesť lakťov a bočné steny vchodu sedem lakťov. ⁴ Potom nameral dvadsať lakťov dĺžky a dvadsať lakťov šírky ako v chrámovej sieni a povedal mi: To je veľsvätyňa! ⁵ Zmeral múr budovy: šesť lakťov. Šírka prístavby okolo chrámu bola štyri lakte. ⁶ Bočné komory, komora nad komorou boli trikrát nad sebou po tridsať. Na stene chrámu boli výstupky pre bočné komory dookola, ktoré slúžili ako nosníky. Neboli to nosníky v múre chrámovej budovy. ⁷ Tak sa bočné komory rozširovali od poschodia po poschodie, ako sa rozširovali komory z poschodia na poschodie všade okolo chrámu. Preto sa šírka budovy nahor rozširovala. Zo spodného poschodia sa mohlo vystupovať na najvyššie poschodie aj cez stredné poschodie. ⁸ Videl som okolo chrámu dookola vyvýšenú dlažbu ako podklad bočných komôr s dĺžkou celej jednej trstiny, teda šesť lakťov. ⁹ Hrúbka múru na vonkajších komorách bola päť lakťov a voľný priestor medzi bočnými komorami chrámu ¹⁰ a komorami bol zôkol-vôkol budovy dvadsať lakťov široký. ¹¹ Vchody z prístavby viedli na voľný priestor: jeden na sever a jeden na juh. Šírka voľného priestoru bola päť lakťov zôkol-vôkol. ¹² Zadná stavba pred ohradeným priestorom na západnej strane bola široká sedemdesiat lakťov, múr stavby bol hrubý päť lakťov zôkol-vôkol a jeho dĺžka bola deväťdesiat lakťov. ¹³ Zmeral budovu chrámu: sto lakťov dĺžky. Ohradený priestor dvora so zadnou stavbou a s jej múrmi bol dlhý sto lakťov. ¹⁴ Aj šírka priečelia chrámovej budovy a ohradeného priestoru na východnej strane bola sto lakťov. ¹⁵ Zmeral dĺžku zadnej stavby pred ohradeným priestorom, ktorý bol na zadnej strane i so svojimi múrmi z jednej i druhej strany: sto lakťov. Vnútorný chrámový priestor, vnútorná časť a vonkajšia predsieň ¹⁶ boli obložené doskami a všetky tri mali zamrežované okná a dookola výstupky. Hore oproti prahu bol chrám obložený drevom zôkol-vôkol, od podlahy až po okná. Tak boli okná zakryté ¹⁷ až ponad vchod a až po vnútornú časť chrámu i zvonka. Na všetkých stenách dookola ¹⁸ z vnútornej i vonkajšej strany boli podoby cherubov a paliem. Palma bola vždy medzi dvoma cherubmi. Každý cherub mal dve tváre: ¹⁹ ľudskú tvár smerom k jednej

palme a leviu tvár smerom k druhej palme. Boli zhotovené po celom chráme zôkol-vôkol.²⁰ Od zeme až nad dvere boli po stenách chrámu cherubi i palmy.²¹ Chrám mal štvorhran-
né veraje. Pred svätyňou bolo niečo, čo vyzeralo²² ako oltár z dreva. Bol tri lakte vysoký,
dva lakte dlhý. Jeho rohy, podstavec i steny boli z dreva. Povedal mi: To je stôl, ktorý je
pred Hospodinom.²³ Chrám mal dvojkrídlové dvere. Aj svätyňa²⁴ mala dvojkrídlové dve-
re. Dvere mali dve otáčavé krídla. Jedny i druhé dvere mali po dve dverové krídla.²⁵ Na
dverách chrámu boli cherubi a palmy ako po stenách. Na priečelí predsieni zvonku bola
zhotovená strieška.²⁶ Zamrežované okná a palmy boli na jednej i na druhej strane bočných
stien predsieni i na prístavbách chrámu a prístrešiach.

Stavby v nádvoriach

42 Potom ma vyviedol do vonkajšieho nádvorja, po ceste smerujúcej na sever, a pri-
viedol ma ku komore, ktorá bola pred ohradeným priestorom a oproti stavbe sme-
rujúcej na sever.² Spredu bola dlhá sto laktov na severnej strane a široká päťdesiat laktov.
³ Naproti dvadsiatim laktom vnútorného nádvorja a naproti dlažbe vonkajšieho nádvorja
boli galérie, jedna oproti druhej v troch poschodiach.⁴ Pred komorou dovnútra bola chod-
ba desať laktov široká a sto laktov dlhá, ale jej vchody boli na severnej strane.⁵ Vrchné ko-
mory stavby boli užšie ako spodné a prostredné, lebo galérie uberali z nich priestor.⁶ Boli
totiž trojposchodové a nemali stĺpy ako stĺpy na nádvoriach. Preto sa zužovali v pomere
k spodným a stredným, od prízemja počnúc.⁷ Múr, ktorý sa vonku tiahol rovnobežne s
komorami smerom k vonkajšiemu nádvorju a naproti komorám, bol dlhý päťdesiat laktov,
⁸ lebo dĺžka komôr, ktoré boli na vonkajšom nádvorí, bola päťdesiat laktov, kým komory
naproti chrámu boli sto laktov dlhé.⁹ Pod tými komorami bol vchod od východu, ak chcel
niekto vojsť k nim z vonkajšieho nádvorja.¹⁰ Po šírke múru nádvorja aj od juhu pred ohrade-
ným priestorom a pred zadnou stavbou boli tiež komory.¹¹ Pred nimi bola chodba a
vyzerali ako severne položené komory. Boli také dlhé a také široké ako ony a rovnaké boli
aj ich východy, rovnaké bolo ich usporiadanie a rovnaké boli ich vchody.¹² Tak ako dvere
komôr ležali na južnej strane, boli aj dvere na začiatku chodby, totiž chodby pozdĺž stavby,
kadiaľ sa prichádza od východu.¹³ Povedal mi: Severné komory a južné komory naproti
ohradenému priestoru sú sväté siene, kde kňazi, ktorí sa približujú k Hospodinovi, majú
jedávať najsvätejšie dary. Tam majú ukladať najsvätejšie dary, a to pokrmovú obeť, obeť
za hriech a obeť za vinu, lebo toto miesto je sväté.¹⁴ Ak kňazi prichádzajú do svätyne,
nesmú odtiaľ vychádzať do vonkajšieho nádvorja, ale tam si musia zložiť rúcha, v ktorých
konajú službu, lebo tie sú sväté. Majú si najprv obliecť iné šaty, aby potom mohli vyjsť na
miesto, ktoré je určené pre ľud.

Chrámový obvod

¹⁵ Keď domerol vnútro chrámu, vyviedol ma k východnej bráne a premeriaval celý obvod
chrámu.¹⁶ Meracou trstinou premeral východnú stranu. Trstinou nameral päťsto laktov.
Potom sa obrátil¹⁷ a meracou trstinou zmeral severnú stranu: päťsto laktov. Potom sa
obrátil¹⁸ a meracou trstinou premeral južnú stranu: päťsto laktov.¹⁹ Obrátil sa na západ
a meracou trstinou nameral päťsto laktov.²⁰ Meral na všetkých štyroch stranách: Múr
dookola bol dlhý päťsto laktov a päťsto laktov široký, aby oddeľoval svätý priestor od oby-
čajného.

Návrat Hospodinovej slávy

43 Potom ma zaviedol k bráne, ktorá smeruje na východ.² Hľa, sláva Boha Izraela
prichádzala z východu a jej hukot bol ako hukot mnohých vôd. Zem žiarila jeho

slávou. ³ Zjav, ktorý som videl, vyzeral ako ten, ktorý som videl, keď prichádzal zničiť mesto, a podobal sa zjavu, ktorý som videl pri rieke Kebár. Vtedy som padol na tvár, ⁴ ale Hospodinova sláva prichádzala do chrámu cez bránu, ktorá smerovala na východ. ⁵ Duch ma zdvihol a preniesol do vnútorného nádvorja. Chrám sa naplnil Hospodinovou slávou. ⁶ Kým muž stál vedľa mňa, počul som niekoho hovoriť ku mne z chrámu. ⁷ Povedal mi: Človeče, toto je miesto môjho trónu a miesto mojich nôh, kde chcem bývať naveky uprostred Izraela. Ale dom Izraela viac nesmie poškrvňovať moje sväté meno, ani oni, ani ich králi svojím smilným modlárstvom, ani mŕtvoly svojich kráľov, keď zomrú; ⁸ pretože svoje prahy položili vedľa môjho prahu a svoje veraje položili vedľa mojich verají, takže len múr bol medzi mnou a medzi nimi, a tým moje sväté meno poškrvňovali svojimi ohavnosťami, ktoré páchali; preto som ich vo svojom hneve vyhubil. ⁹ Teraz nech odstránia odo mňa svoje smilné modlárstvo i mŕtvoly svojich kráľov a ja budem bývať medzi nimi naveky. ¹⁰ Ty však, človeče, opíš domu Izraela tento chrám, jeho vzhľad a podobu, aby sa zahanbili pre svoje previnenia. ¹¹ Ak sa zahanbia za všetko, čo popáchali, ukáž im nákres chrámu, jeho zariadenia, východy i vchody, a tak celý jeho nákres i všetky jeho poriadky a zákony, a opíš ich pred ich očami; nech zachovávajú všetky jeho úpravy a všetky poriadky a nech ich plnia. ¹² Toto je zákon o chráme: Na temene vrchu celé ohraničené územie zôkol-vôkol je svätosväté. To je zákon o chráme.

Oltár

¹³ Toto sú rozmery oltára v laktoch, pričom sa počíta lakeť dlhší o šírku dlane, ako je obyčajný lakeť: jeho podstavec je jeden lakeť vysoký a jeden lakeť široký a jeho obruba zôkol-vôkol je na jednu piad. Toto je výška oltára: ¹⁴ Od podstavca na zemi až po spodný výstupok budú dva lakte a šírka jeden lakeť. A od malého výstupku k veľkému výstupku sú štyri lakte a šírka lakeť. ¹⁵ Ohnisko je štyri lakte a od ohniska nahor sú štyri rohy. ¹⁶ Ohnisko je dvanásť laktov dlhé, dvanásť laktov široké do štvorca. ¹⁷ Veľký výstupok má štrnásť laktov dĺžky, štrnásť laktov šírky do štvorca a obruba okolo neho je pol lakťa. Podstavec je na lakeť dookola a jeho schody sú obrátené na východ. ¹⁸ Povedal mi: Človeče, takto hovorí Pán, Hospodin: Toto sú úpravy o oltári na deň, keď sa bude zhotovovať, aby sa na ňom mohla obetovať spaľovaná obeta a kropiť naň krv. ¹⁹ Odovzdaj levitským kňazom, ktorí pochádzajú z potomstva Cadókovho a ktorí pristupujú ku mne — znie výrok Pána, Hospodina —, aby mi slúžili, odovzdaj býčka za hriech. ²⁰ Vezmi z jeho krvi a vylej na štyri rohy oltára a na štyri uhly výstupku i na okrajovú obrubu; tak ho očisti a získaš mu zmierenie. ²¹ Potom vezmi býčka na obetu za hriech a spál ho na určenom mieste chrámu mimo svätyne. ²² Na druhý deň prines bezchybného capa ako obetu za hriech; oltár očisti tak, ako bol očistený býčkom. ²³ Keď skončíš očisťovanie, prines bezchybného býčka a bezchybného barana zo stáda. ²⁴ Predlož ich Hospodinovi; kňazi nech ich posypú solou a obetujú Hospodinovi ako spaľovanú obetu. ²⁵ Sedem dní každodenne priprav capa ako obetu za hriech i býčka a barana zo stáda; priprav bezchybné zvieratá. ²⁶ Sedem dní budú získavať zmierenie oltára, očisťovať ho a posväcovať. ²⁷ Keď sa skončia tie dni, teda ôsmeho dňa a neskôr, budú môcť kňazi prinášať na oltár svoje spaľované obety a obety spoločenstva: obľúbim si vás — znie výrok Pána, Hospodina.

Zatvorená východná brána

44 Potom ma priviedol naspäť k vonkajšej bráne svätyne, obrátenej na východ. Tá však bola zatvorená. ² Hospodin mi povedal: Táto brána bude zatvorená. Nesmie sa otvárať a nikto ňou nesmie vchádzať, lebo Hospodin, Boh Izraela, ňou vošiel; teda bude

zatvorená. ³ Iba knieža, pretože je kniežatom, sa smie usadiť v nej, aby jedol pokrm pred Hospodinom; predsieňou pri bráne smie vojsť a po tej istej ceste smie vyjsť.

Poučenie o službe v chráme

⁴ Potom ma viedol severnou bránou k priečeliu chrámu. A videl som, že Hospodinova sláva naplňovala Hospodinov dom. Vtedy som padol na tvár. ⁵ I povedal mi Hospodin: Človeče, dávaj pozor, očami hľad' a ušami počúvaj všetko, čo ti hovorím o všetkých ustanoveniach o Hospodinovom dome, o všetkých jeho zákonoch. Dávaj pozor na vchody do domu a na všetky východy zo svätyne. ⁶ Povedz vzdorovitému domu Izraela: Takto vraví Pán, Hospodin: Dost' bolo už všetkých vašich ohavností, dom Izraela! ⁷ Voviedli ste cudzincov, ľudí neobrezaného srdca i tela do mojej svätyne, aby znesvätili môj dom, keď ste mi obetovali chlieb, tuk i krv a všetkými svojimi ohavnosťami ste zrušili moju zmluvu. ⁸ Nekonalí ste službu v mojej svätyni, ale iným ste zverili službu v mojej svätyni. ⁹ Takto vraví Pán, Hospodin: Nijaký cudzinec neobrezaného srdca a tela nesmie vstúpiť do mojej svätyne; nijaký cudzinec, ktorý žije medzi Izraelitmi. ¹⁰ Ale leviti, ktorí sa vzdialili odo mňa, keď blúdil Izrael, a aj oni zablúdili odo mňa za svojimi modlami, budú znášať trest za svoje previnenie: ¹¹ budú konať službu v mojej svätyni ako strážnici pri bránach chrámu a ako chrámoví služobníci. Oni budú pre ľud zabíjať spaľovanú obeť i obeť s hostinou a budú mu stáť k službe. ¹² Pretože im slúžili pred ich modlami a domu Izraela dali popud k vine, zdvihol som svoju ruku k prísaha proti nim — znie výrok Pána, Hospodina —, budú znášať trest za svoju vinu. ¹³ Nesmú sa priblížiť ku mne, aby mi konali kňazskú službu, nesmú sa priblížiť ani k tomu, čo mi je sväté, ani k najsvätejším darom; ponесú svoju potupu za svoje ohavnosti, ktoré páchali. ¹⁴ Určím ich na to, aby vykonávali službu v chráme pri všetkej práci a pri všetkom, čo sa v ňom koná. ¹⁵ Avšak levitskí kňazi z potomstva Cadóka, ktorí konali službu v mojej svätyni, keď Izraeliti zablúdili odo mňa, tí smú ku mne pristúpiť, aby mi slúžili, a budú stáť v službe pred mnou, obetovať mi tuk i krv — znie výrok Pána, Hospodina. ¹⁶ Oni môžu vstúpiť do mojej svätyne a priblížiť sa k môjmu stolu, aby mi slúžili, a tak konali moju službu. ¹⁷ Keď však vstúpia do brány na vnútornom nádvorí, musia si obliecť ľanové rúcho; nesmú mať na sebe nič vlnené pri konaní služby v bránach na vnútornom nádvorí v chráme. ¹⁸ Ľanové turbany budú mať na hlavách a ľanové spodky budú mať na bedrách. Nesmú sa opásť ničím, čo vyvoláva potenie. ¹⁹ Keď budú vychádzať do vonkajšieho nádvoría k ľudu, musia si vyzliecť rúcha, v ktorých konajú službu, a uložiť ich do komôr pri svätyni. Musia sa preobliecť do iných šiat, aby svojimi rúchami nepreniesli svätosť na ľud.

Nariadenie pre kňazov

²⁰ Hlavu si nesmú oholiť ani nesmú nechať vlasy voľne visieť, ale vlasy na hlave si pristrihnú. ²¹ Nijaký kňaz nesmie piť víno pri vstupe do vnútorného nádvoría. ²² Ani vdovu, ani zahnanú si nesmú vziať za ženu, ale len panny z potomstva domu Izraela; ale vdovu, ktorá je vdovou po kňazovi, si smú vziať. ²³ Budú učiť ľud rozlišovať medzi svätým a obyčajným a rozoznávať medzi nečistým a čistým. ²⁴ V sporných prípadoch majú súdiť; podľa mojich právnych nariadení majú súdiť. Musia zachovávať moje zákony i moje nariadenia na všetky moje sviatky, moje dni sobotného odpočinku majú pokladať za sväté. ²⁵ Nesmú vstúpiť k mŕtvemu človeku, aby sa nepoškvrnili; iba kvôli otcovi alebo kvôli matke, alebo kvôli synovi alebo kvôli dcére, kvôli bratovi a kvôli sestre, ak nebola vydatá za muža, sa smú poškvrniť. ²⁶ Po svojom očistení majú si pripočítať sedem dní ²⁷ a v deň, keď znova vojdú do svätyne, do vnútorného nádvoría konať službu vo svätyni, musia priniesť obeť za svoj hriech — znie výrok Pána, Hospodina. ²⁸ Budú mať dedičné vlastníctvo, ja budem

ich dedičným vlastníctvom. Nedajte im vlastníctvo v Izraeli, lebo ja som ich vlastníctvom. ²⁹ Pokrmovú obetu, obetu za hriech i obetu za vinu budú oni jedávať, ako aj všetko, čo prepadlo kľatbe v Izraeli, má patriť im. ³⁰ Aj najlepšie prvotiny zo všetkého a všetky dávky zo všetkého, čo dávate, majú patriť kňazom. I prvotiny svojho zarobeného cesta dajte kňazovi, aby spočinulo požehnanie na vašom dome. ³¹ Kňazi nesmú byť nijakú zdochlinu ani roztrhané z vtáctva, ani z dobytky.

Posvätný obvod

45 Potom rozdelíte krajinu lósom do dedičného vlastníctva; ako dávku na počet Hospodina musíte oddeliť posvätný obvod z krajiny, dlhý dvadsaťpäťtisíc lakťov a široký dvadsaťtisíc lakťov. Ten je posvätný na celom svojom území zókol-vókol. ² Z tohto územia je pre svätyňu určený štvorec dĺžky päťsto lakťov a šírky päťsto lakťov; dookola bude päťdesiat lakťov voľného priestoru. ³ Z vymeranej plochy odmeraj kus v dĺžke dvadsaťpäťtisíc lakťov a v šírke desaťtisíc lakťov, a tam má byť svätyňa, najsvätejšie miesto. ⁴ To je svätá časť krajiny; má patriť kňazom, ktorí konajú službu vo svätyni, ktorí pristupujú k Hospodinovej službe; bude im to miestom pre domy a posvätným miestom pre svätyňu. ⁵ Pás dlhý dvadsaťtisíc lakťov a široký desaťtisíc lakťov bude patriť levitom, ktorí konajú službu v chráme. Bude ich vlastníctvom na obytné mestá. ⁶ Mestu do vlastníctva dajte plochu širokú päťtisíc lakťov a dlhú dvadsaťpäťtisíc lakťov primerane posvätnej dávke. Bude to patriť celému domu Izraela. ⁷ Kniežatu dajte územie po oboch stranách posvätnej dávky a pri vlastníctve mesta, na západnej strane na západ a na východnej strane na východ; dĺžka nech je primeraná podielu jedného kmeňa od západnej hranice po východnú hranicu ⁸ krajiny. To bude jeho vlastníctvo v Izraeli; potom moje kniežatá nebudú nikdy viac utláčať môj ľud, ale krajinu dajú domu Izraela pre jeho kmene.

Miery a dávky na obety

⁹ Takto vraví Pán, Hospodin: Už dosť, kniežatá Izraela! Odstráňte násilie a útlak a usku-točňujte právo a spravodlivosť! Prestaňte vydierať môj ľud — znie výrok Pána, Hospodina. ¹⁰ Majte spravodlivú váhu, spravodlivú efu a spravodlivý bat. ¹¹ Efa a bat majú mať jednotnú mieru. Bat tvorí desatinu chómeru a efa desatinu chómeru. Miera sa má určiť podľa chómeru. ¹² Šekel má dvadsať gér. Päť šeklov má byť päť šeklov a desať šeklov má byť desať šeklov; päťdesiat šeklov má byť vašou minou. ¹³ Toto je podávaná obeta, ktorú máte odovzdávať: šestina efy z chómeru pšenice a šestina efy z chómeru jačmeňa. ¹⁴ Toto je predpis o oleji — olej sa meria batom: desatina batu z kóru; lebo desať batov je chómer i kór. ¹⁵ Jedna ovca z dvesto kusov drobného stáda, zo stád Izraela na pokrmovú, spaľovanú obetu a na obety spoločenstva na získanie zmierenia pre nich — znie výrok Pána, Hospodina. ¹⁶ Všetok ľud krajiny je povinný túto dávku odvádzať kniežatu v Izraeli. ¹⁷ Knieža bude mať povinnosť prinášať spaľované obety, pokrmové obety, nápojové obety, vo sviatky a novmesiace a v dňoch sobotného odpočinku, vo všetky výročné slávnosti domu Izraela. On bude prinášať obetu za hriech i pokrmovú obetu, i spaľovanú obetu, i obety spoločenstva na získanie zmierenia pre dom Izraela.

Pascha a slávnosť Stánkov

¹⁸ Takto vraví Pán, Hospodin: V prvom mesiaci, v prvý deň mesiaca vezmi bezchybného býčka a očisti svätyňu od hriechu. ¹⁹ Kňaz nech naberie z krvi obety za hriech a vyleje na veraje chrámu, na štyri uhly oltárnej obruby a na veraje brány do vnútorného nádvorja. ²⁰ Podobne urob siedmeho dňa toho mesiaca kvôli tým, čo sa omylom alebo z nevedomosti previnili; tak získate zmierenie pre chrám. ²¹ V prvom mesiaci, štrnásteho dňa mesiaca

budete sláviť Paschu; sedem dní budete jesť nekvasené chleby. ²² V ten deň má knieža obetovať za seba i za všetok ľud krajiny býčka ako obetu za hriech. ²³ Počas siedmich dní slávnosti sa bude každodenne obetovať Hospodinovi spaľovaná obeta zo siedmich býčkov a siedmich baranov bez chyby a denne jeden cap na obetu za hriech. ²⁴ A na pokrmovú obetu nech obetuje efu na býčka a efu na barana a hín oleja na efu. ²⁵ V siedmom mesiaci, pätnásteho dňa mesiaca vo sviatok nech podobne ako za oných sedem dní pripraví obetu za hriech, spaľovanú obetu i pokrmovú obetu a olej.

Deň sobotného odpočinku a novmesiaca

46 Tak hovorí Pán, Hospodin: Brána do vnútorného nádvorja, obrátená na východ, bude šesť pracovných dní zatvorená, ale v deň sobotného odpočinku i v deň novmesiaca sa otvorí. ² Vtedy nech knieža vstúpi cez predsieň brány zvonku a nech sa zastaví pri verajach brány. Kňazi prinesú jeho spaľovanú obetu i jeho obetu spoločenstva. Knieža nech sa klania na prahu brány, a potom odíde. Ale brána sa nezatvorí až do večera. ³ Ľud krajiny nech sa klania pred Hospodinom pri vchode do onej brány cez dni sobotného odpočinku i cez novmesiace. ⁴ Spaľovaná obeta, ktorú prinesie knieža Hospodinovi v deň sobotného odpočinku, bude šesť bezchybných baránkov a jeden bezchybný baran; ⁵ pokrmová obeta bude efa na barana, a pokrmová obeta na baránka toľko, koľko má naporúdzi, spolu s hínom oleja na efu. ⁶ V deň novmesiaca bezchybný býček, šesť baránkov a jeden baran; musia byť bezchybné. ⁷ Efu na býčka a efu na barana nech pripraví ako pokrmovú obetu, a na baránka, koľko má naporúdzi, spolu s hínom oleja na efu.

Rozličné pokyny pri obetách

⁸ Keď príde knieža, nech vstúpi cez predsieň brány a tou istou cestou nech vyjde von. ⁹ Keď vo výročnej slávnosti ľud krajiny príde pred Hospodina, keď vojde severnou bránou klaňať sa, nech vyjde južnou bránou, a ten, kto vojde južnou bránou, nech vyjde severnou bránou. Nech sa nevracia tou istou bránou. ¹⁰ Knieža nech vojde medzi nich, keď prídu, a keď vyjdú, nech vyjde aj on. ¹¹ Na sviatky a slávnosti má byť táto pokrmová obeta: efa na býčka a efa na barana, avšak na baránky, koľko má naporúdzi, a k tomu hín oleja na efu. ¹² Keď knieža bude pripravovať dobrovoľnú spaľovanú obetu alebo obetu spoločenstva ako dobrovoľnú obetu pre Hospodina, vtedy mu otvorí bránu obrátenú na východ a prinesie svoju spaľovanú obetu i svoju obetu spoločenstva, ako sa prináša v deň sobotného odpočinku. Potom vyjde; po jeho odchode bránu zatvorí. ¹³ Jednoročného bezchybného baránka priprav pre Hospodina každodenne ako spaľovanú obetu; každé ráno ho obetuj! ¹⁴ K tomu priprav každé ráno ako pokrmovú obetu šestinu efy a k tomu tretinu hína oleja na pokropenie jemnej múky ako pokrmovú obetu pre Hospodina. To sú večne platné ustanovenia o ustavičnej spaľovanej obete. ¹⁵ Teda pripravujte baránka, pokrmovú obetu a olej každé ráno ako ustavičnú spaľovanú obetu.

Dedičné vlastníctvo kniežaťa

¹⁶ Takto vraví Pán, Hospodin: Keď knieža dá dar niektorému zo svojich synov zo svojho dedičného vlastníctva, bude to patriť jeho synom; bude to ich dedičným vlastníctvom. ¹⁷ Keď dá dar zo svojho vlastníctva niektorému zo svojich služobníkov, bude mu to patriť až do roku prepúšťania na slobodu a potom sa to navráti kniežaťu. Len dedičstvo jeho synov bude im patriť. ¹⁸ Knieža nesmie vziať z vlastníctva ľudu, aby ho vytlačil z vlastníctva. Zo svojho vlastníctva prideli dedičstvo svojim synom, aby nik z môjho ľudu nebol vyhnaný zo svojho vlastníctva.

Obetná kuchyňa

¹⁹ Potom ma doviedol vchodom, ktorý je na boku brány, ku svätým komorám určeným pre kňazov, obráteným na sever; vzađu bol priestor v kúte na západ. ²⁰ Povedal mi: To je priestor, v ktorom budú kňazi variť obetu za vinu a obetu za hriech a kde budú piecť pokrmovú obetu, aby to nemuseli vynášať do vonkajšieho nádvorja, a tak nepreniesli svätosť na ľud. ²¹ Potom ma vyviedol do vonkajšieho nádvorja a previedol ma po štyroch rohoch nádvorja. V každom rohu nádvorja bolo malé nádvorie. ²² Vo všetkých štyroch rohoch boli malé nádvorja štyridsať laktov dlhé a tridsať laktov široké. Mali rovnaké rozmery. ²³ Kamenná ohrada bola na nich pri všetkých štyroch dookola a miesta na varenie boli urobené na spodku kamennej ohrady. ²⁴ Povedal mi: To sú kuchyne na varenie, kde majú chrámoví služobníci variť obetu na hostinu pre ľud.

Prameň v chráme

47 Potom ma zaviedol späť ku chrámovému vchodu, a tu, hľa, voda vyvierala na východ spod prahu chrámu, lebo priečelie chrámu bolo obrátené na východ. Voda vytekala spod pravej strany chrámu, južne od oltára. ² Potom ma vyviedol cez severnú bránu von a obrátil ma smerom k vonkajšej bráne, obrátenej na východ; voda vyvierala z južnej strany. ³ Keď muž vyšiel na východ s meracou šnúrou v ruke, nameral tisíc laktov a previedol ma po vode. Vody bolo po členky. ⁴ Potom nameral tisíc laktov a previedol ma cez vodu. Vody bolo po kolená. A zas nameral tisíc laktov a previedol ma. Vody bolo po pás. ⁵ Potom zas nameral tisíc laktov. Bol to potok, ktorý sa nedal prebrodiť, lebo voda bola príhlboká; voda, cez ktorú sa muselo plávať, potok, ktorý nemožno prebrodiť. ⁶ Opýtal sa ma: Videl si, človeče? Potom ma viedol späť pozdĺž brehu rieky. ⁷ Keď som sa vrátil, na brehu rieky bolo veľmi mnoho stromov, a to na oboch stranách. ⁸ Povedal mi: Táto voda tečie do východnej oblasti a steká k Arabe. Keď sa vleje do mora so slanou vodou, jeho vody sa uzdravia. ⁹ Každá živá bytosť, ktorá sa hýbe tam, kam príde rieka, bude žiť. Potom bude mnoho rýb, lebo kamkoľvek sa tieto vody dostanú, iné vody sa uzdravia, a bude žiť všetko, k čomu rieka príde. ¹⁰ Potom zastanú pri mori rybári od Ěn-Gedi až po Ěn-Eglajim. Bude to miesto na sušenie sietí. Bude tu veľmi veľa druhov rýb práve tak ako vo Veľkom mori. ¹¹ Jeho močiare a mláky však nebudú uzdravené; budú ponechané na sol. ¹² Na oboch brehoch rieky vyrastú rozličné ovocné stromy; ich listie nezvädne, ani ich ovocie sa nepominie. Každý mesiac budú rodiť nové, lebo voda rieky vyteká zo svätyne. Ovocie stromov bude slúžiť na pokrm a ich listie na lieky.

Hranice krajiny

¹³ Takto hovorí Pán, Hospodin: Toto sú hranice, v ktorých rozdelíte do vlastníctva krajinu dvanástim kmeňom Izraela. Jozef dostane dva podiely. ¹⁴ Dostanete ju do dedičného vlastníctva jeden ako druhý. Zdvihol som totiž ruku k prísahe, že ju dám vašim otcom, a tak vám pripadne táto krajina do vlastníctva. ¹⁵ Toto sú hranice krajiny na severnej strane: Od Veľkého mora smerom k Chetlónu až po Cedád, ¹⁶ Chamát, Berota, Sibrajim, ktoré je medzi územím Damasku a Chamátu, po Chacér-Tikón, ktorý je na hranici Chavránu. ¹⁷ Toto je hranica od mora po Chacar-Enón; pritom územia Damasku a Chamátu majú ležať na sever. To je severná strana. ¹⁸ Východná strana: Od Chacar-Ěnonu, ktoré leží medzi Chavránom a Damaskom, medzi Gileádom a Izraelom, hranicu bude tvoriť Jordán až po Východné more a po Tamár. To je východná strana. ¹⁹ Južná strana: od Tamáru až po vody Meribat-Kaděš, po potok pri Veľkom mori. To je južná strana. ²⁰ Západná strana: Veľké more vytvorí hranicu až naproti Chamátu. To je západná strana.

Nové rozdelenie krajiny

²¹ Túto krajinu si rozdelte podľa izraelských kmeňov. ²² Lósom si ju rozdelte ako dedičné vlastníctvo pre seba i pre cudzincov, ktorí sa zdržujú u vás a ktorí splodia synov medzi vami. Pokladajte ich za domáce obyvateľstvo medzi Izraelitmi. Spolu s vami majú lósom dostať dedičné vlastníctvo medzi izraelskými kmeňmi. ²³ Cudzincovi dajte dedičné vlastníctvo v kmeni, v ktorom sa zdržuje — znie výrok Pána, Hospodina.

48 Toto sú mená kmeňov: V severných končinách od mora chetlónskou cestou až po prístup do Chamátu, po Chacar-Enán — pričom územie Damasku zostáva na severe, popri Chamáte a pozdĺž tejto hranice od východnej strany až po západnú stranu: Dán dostane jeden diel. ² Pri území Dána od východnej strany až po západnú stranu: Ašér dostane jeden diel. ³ Pri území Ašéra od východnej strany po západnú stranu: Naftali dostane jeden diel. ⁴ Pri území Naftaliho od východnej strany až po západnú stranu: Menašše dostane jeden diel. ⁵ Pri území Menaššeho od východnej strany po západnú stranu: Efrajim dostane jeden diel. ⁶ Pri území Efrajima od východnej strany po západnú stranu: Rúben dostane jeden diel. ⁷ Pri území Rúbena od východnej strany po západnú stranu: Júda dostane jeden diel. ⁸ Pri území Júdu od východnej strany až po západnú stranu bude dávka územia ako dávka, ktorú máte venovať: dvadsaťpäťtisíc laktov šírky i dĺžky ako jeden z dielov od východnej strany po západnú stranu. Svätyňa bude v jeho strede. ⁹ Územie dávky, ktoré máte venovať Hospodinovi, bude dlhé dvadsaťpäťtisíc laktov a široké desaťtisíc laktov. ¹⁰ Toto územie posvätné dávky, ktoré máte venovať, má patriť týmto: Kňazom na severe dvadsaťpäťtisíc laktov dĺžky, na západe desaťtisíc laktov šírky, na východe desaťtisíc laktov šírky a na juhu dvadsaťpäťtisíc laktov dĺžky a uprostred bude svätyňa Hospodina. ¹¹ Vysväteným kňazom z potomstva Cadóka, ktorí konali moju službu a ktorí neblúdili vtedy, keď blúdili Izraeliti, ako zblúdili leviti, ¹² im má patriť územie dávky darované z území krajiny ako najsvätejšie pri území levitov. ¹³ Levitom má patriť podobné územie, ako je územie kňazov: dvadsaťpäťtisíc laktov dĺžky a desaťtisíc laktov šírky. Spolu dvadsaťpäťtisíc laktov dĺžky a dvadsaťtisíc laktov šírky. ¹⁴ Nesmú predať z toho ani zameniť nesmú, aby neprešla táto najlepšia časť krajiny na iného, lebo je svätá pre Hospodina. ¹⁵ No zvyšok, široký päťtisíc laktov pozdĺž dvadsaťpäťtisíc laktov, nebude posvätný, ale bude patriť mestu na bývanie a na pastviny. Mesto bude uprostred neho. ¹⁶ Toto budú jeho rozmery: severná strana štyritisícpäťsto laktov, južná strana štyritisícpäťsto laktov, východná strana štyritisícpäťsto laktov a západná strana štyritisícpäťsto laktov. ¹⁷ Mestské pastvisko má mať dvestopäťdesiat laktov na sever, na juh dvestopäťdesiat, na východ dvestopäťdesiat a na západ dvestopäťdesiat laktov. ¹⁸ Zvyšok dĺžky pozdĺž územia posvätné dávky pre svätyňu, na východe desaťtisíc laktov a desaťtisíc laktov na západe, bude pozdĺž územia dávky pre svätyňu. Jeho výnos má poslúžiť na obživu tým, ktorí slúžia v meste. ¹⁹ Tí, ktorí pracujú v meste, majú byť zo všetkých kmeňov Izraela. ²⁰ Celé územie dávky bude dlhé dvadsaťpäťtisíc laktov a široké dvadsaťpäťtisíc laktov; štvorcové územie máte venovať ako posvätné dávkové územie spolu s vlastníctvom mesta. ²¹ Čo zostalo, má patriť kniežatu: po oboch stranách územia posvätné dávky a mestského vlastníctva pozdĺž oných dvadsaťpäťtisíc laktov posvätné dávky až po východnú hranicu a na západ pozdĺž oných dvadsaťpäťtisíc laktov po západnú hranicu; podobne ako kmeňové diely, má to patriť kniežatu. Územie posvätné dávky a chrámová svätyňa majú ležať uprostred toho. ²² Vlastníctvo levitov a vlastníctvo mesta majú byť v strede medzi tým, čo patrí kniežatu. To, čo patrí kniežatu, má byť medzi územím Júdu a Benjamína. ²³ Ostatné kmene: od východnej strany až po západ-

nú stranu dostane jeden diel Benjamín. ²⁴ Pri území Benjamína od východnej strany až po západnú stranu dostane jeden diel Šimeón. ²⁵ Pri území Šimeóna od východnej strany až po západnú stranu dostane jeden diel Jissachár. ²⁶ Pri území Jissachára od východnej strany až po západnú stranu dostane jeden diel Zebulún. ²⁷ Pri území Zebulúna od východnej strany až po západnú stranu dostane jeden diel Gád. ²⁸ Pri území Gáda na južnej strane na juh bude hranica od Tamáru až po vody Meribat-Kaděš, po potok pri Veľkom mori. ²⁹ Toto je krajina, ktorú lósom podelíte kmeňom Izraela ako dedičné vlastníctvo, a toto sú ich diely — znie výrok Pána, Hospodina.

Jeruzalemské brány

³⁰ Toto sú východy z mesta: Zo severnej strany, ktorá meria štyritisícpäťsto laktov, ³¹ mestské brány sú pomenované podľa izraelských kmeňov. Na severe tri brány: jedna brána Rúbenova, jedna brána Júdova a jedna brána Léviho. ³² Na východnej strane, ktorá meria štyritisícpäťsto laktov, budú tri brány: Jozefova, Benjamínova a Dánova. ³³ Na južnej strane, ktorá meria štyritisícpäťsto laktov, budú tri brány: Šimeónova, Jissachárova a Zebulúnova. ³⁴ Na západnej strane, ktorá meria štyritisícpäťsto laktov, budú tri brány: Gádova, Ašérova a Naftaliho. ³⁵ Obyvod bude osemnásťtisíc laktov. Meno mesta odteraz bude: Hospodin je tam.

DANIEL

Skúšky viery

Daniel a jeho priatelia

1 V treťom roku kraľovania judského kráľa Jojakíma prišiel babylonský kráľ Nebukadnesar k Jeruzalemu a obľahol ho. ² Pán mu vydal do rúk judského kráľa Jojakíma i časť náčinia Božieho domu. Odniesol ich do krajiny Šinár, do domu svojho boha. Nádoby zanesol do klenotnice svojho boha. ³ Potom kráľ povedal svojmu hlavnému dvoranovi Ašpenazovi, aby spomedzi Izraelitov z kráľovského potomstva a zo šľachticov priviedol ⁴ mladíkov bez akejkoľvek chyby, pekných na pohľad, nadaných vo všetkej múdrosti, zbehlých a učenlivých, ktorí by boli schopní slúžiť v kráľovskom paláci, aby ich vyučoval chaldejskému písmu a reči. ⁵ Kráľ im určil denný prídel z kráľovského pokrmu a z vína, ktoré on sám pil. Dal ich tri roky vychovávať a po uplynutí tohto času mali zastávať službu pred kráľom. ⁶ Spomedzi Júdocov boli medzi nimi: Daniel, Chananja, Míšael a Azarja. ⁷ Hlavný dvoran ich premenoval: Danielovi dal meno Béltsaccar, Chananjovi Šadrach, Míšaelovi Mešach a Azarjovi Abéd-Nego. ⁸ Daniel si zaumienil, že sa nepoškvrní kráľovskou stravou ani vínom, ktoré píjaval kráľ. Požiadal hlavného dvorana o dovoľenie, aby sa nemusel poškvrňovať. ⁹ Boh dal, aby Daniel našiel u hlavného dvorana priazeň a milosrdenstvo. ¹⁰ Hlavný komorník povedal Danielovi: Bojím sa svojho pána, kráľa, ktorý vám pridelený pokrm a nápoj. Keď zbadá, že vyzeráte horšie ako ostatní mladíci, vaši vrstovníci, dosiahnete u kráľa, že prídem o hlavu. ¹¹ Daniel odpovedal dozorcovi, ktorého hlavný komorník určil nad ním a nad Chananjom, Míšaelom a Azarjom: ¹² Len vyskúšaj svojich služobníkov počas desiatich dní. Nech nám dávajú jesť zeleninu a piť vodu. ¹³ Potom porovnaj, ako vyzeráme my a ako mladíci, ktorí jedli kráľov prídel stravy. Podľa toho, čo uvidíš, nalož so svojimi služobníkmi. ¹⁴ Dozorca ich slovo vypočul a skúšal to s nimi desať dní. ¹⁵ Po desiatich dňoch videl, že vyzerali lepšie a boli silnejší ako ostatní mladíci, ktorí jedli pokrm z kráľovho prídelu. ¹⁶ Dozorca odnášal ich prídel a víno, ktoré mali piť, a dával im zeleninu. ¹⁷ Boh dal týmto štyrom mladíkom schopnosť poznať a pochopiť každé písmo a múdrosť. Danielovi okrem toho dal schopnosť porozumieť každé videnie a každý sen. ¹⁸ Po uplynutí dní, ktoré kráľ určil, aby ich predviedli, hlavný komorník ich priviedol pred Nebukadnesara. ¹⁹ Kráľ sa s nimi zhováral a medzi všetkými sa nenašiel nikto ako Daniel, Chananja, Míšael a Azarja. ²⁰ V každej veci, na ktorú sa ich kráľ pýtal a v ktorej šlo o múdrosť, zistil, že desaťkrát prevyšujú všetkých čarodejníkov a veštcov v celom jeho kráľovstve. ²¹ Daniel tam zostal až do prvého roku kráľa Kýra.

Nebukadnesarov sen o soche

2 V druhom roku svojho kraľovania mal Nebukadnesar sny. Jeho duch sa znepokojil a nemohol spať. ² Kráľ rozkázal zavolať veštcov, zaklínačov, čarodejníkov a Chaldejcov, aby mu porozprávali jeho sny. Prišli a postavili sa pred kráľa. ³ Kráľ im povedal: Snívam sa mi a môj duch je znepokojený túžbou poznať ten sen. ⁴ Chaldejci povedali kráľovi po aramejsky: Kráľ, ži naveky! Rozpovedz svojim služobníkom svoj sen a my ti vysvetlíme jeho význam. ⁵ Kráľ Chaldejcom odpovedal: Slovo, ktoré vychádza odo mňa, je nezmeniteľné:

Ak mi nevyrozprávate môj sen a jeho význam, rozsekám vás na kusy a vaše domy obrátim na rumovisko. ⁶ Ak mi však porozprávate sen a vysvetlíte jeho význam, dostanete odo mňa dary, odmenu a veľkú poctu. Porozprávajte mi teda sen a jeho význam! ⁷ Odpovedali mu druhý raz: Nech kráľ rozpovie sen svojim služobníkom a my mu vysvetlíme jeho význam. ⁸ Kráľ odpovedal: Viem s istotou, že len chcete získať čas, lebo vidíte, že moje slovo je nemenné. ⁹ Ak mi nevyrozprávate sen, možno si o vás myslieť len jedno: dohodli ste sa navzájom, že predto mnou budete hovoriť lži, až kým sa nezmenia časy. Rozpovedzte mi teda sen a budem vedieť, že mi môžete podať aj jeho výklad. ¹⁰ Chaldejci odpovedali kráľovi: Niet na zemi človeka, ktorý by bol schopný vysvetliť kráľovu záležitosť, lebo nijaký veľký a mocný kráľ nežiada niečo také od mága, zaklínača alebo Chaldejca. ¹¹ Vec, ktorú kráľ žiada, je ťažká a nik iný ju nedokáže vysvetliť kráľovi okrem bohov. Tí však neprebývajú medzi smrteľníkmi. ¹² Kráľ sa preto veľmi rozhneval, ba rozzúril a rozkázal zahubiť všetkých babylonských mudrcov. ¹³ Nato vydali nariadenie pozabíjať mudrcov a hľadali aj Daniela a jeho druhov, aby ich zabili. ¹⁴ Daniel však rozumne poradil veliteľovi kráľovej telesnej stráže Arjóchovi, ktorý sa chystal pozabíjať babylonských mudrcov. ¹⁵ Opýtal sa kráľovského zmocnenca Arjócha: Prečo je nariadenie kráľa také naliehavé? Nato Arjóch na všetko Daniela upozornil ¹⁶ a Daniel si vyžiadal od kráľa čas, aby mu mohol podať výklad. ¹⁷ Daniel odišiel do svojho domu a so všetkým oboznámil svojich druhov Chananju, Mísaela a Azarju, ¹⁸ nech pre toto tajomstvo vyprosia milosrdenstvo od Boha nebies, aby Daniela a jeho druhov nevyhubili s ostatnými mudrcmi Babylonu. ¹⁹ Potom sa Danielovi v nočnom videní odhalilo tajomstvo. Daniel dobrorečil Bohu nebies ²⁰ a hovoril: Nech je požehnané Božie meno od vekov až naveky, lebo jeho je múdrosť aj sila. ²¹ On mení obdobia a časy, zosadzuje a ustanovuje kráľov, dáva múdrosť múdrym a poznanie tým, čo chápu, ²² on odhaľuje hlboké a skryté veci, vie, čo je v tme, a svetlo s ním prebýva. ²³ Tebe, Bože mojich otcov, vzdávam vďaku a chválu, že si mi dal múdrosť a odvahu, a teraz si mi dal spoznať to, o čo sme ťa prosili, lebo si nám vysvetlil kráľovu otázku. ²⁴ Daniel teda išiel k Arjóchovi, ktorého kráľ poveril vyhubením babylonských mudrcov, a povedal mu: Nevyhub babylonských mudrcov, zaveď ma pred kráľa a ja mu sen vyložím. ²⁵ Nato Arjóch urýchlene predviedol Daniela pred kráľa a povedal mu: Našiel som muža z judských zajatcov, ktorý by mohol kráľovi rozpovedať sen a jeho význam. ²⁶ Kráľ povedal Danielovi, ktorého meno je Bélšaccar: Máš schopnosť vyrozprávať mi sen, ktorý som mal, a vysvetliť mi ho? ²⁷ Daniel kráľovi odpovedal: Tajomstvo, ktoré kráľ žiada, nie sú schopní kráľovi vysvetliť mudrci, zaklínači, mágovia ani veštcí. ²⁸ Je však Boh na nebi, ktorý odhaľuje tajomstvá a oboznámi kráľa Nebukadnesara s tým, čo príde v neskorších dňoch. Toto je tvoj sen a videnia, ktoré ti prebiehali hlavou na lôžku: ²⁹ Kráľ, na lôžku ti prichádzali myšlienky o tom, čo sa má udiť neskôr. Ten, čo odhaľuje tajomstvá, dal ti vedieť, čo bude. ³⁰ Čo sa mňa týka, toto tajomstvo mi nebolo odhalené preto, že by moja múdrosť prevyšovala všetky živé tvory, ale aby bol kráľ oboznámený s významom sna a spoznal myšlienky srdca. ³¹ Ty, kráľ, videl si akúsi mohutnú sochu. Tá socha bola veľká a jej lesk bol veľmi silný; stála pred tebou a jej výzor naháňal strach. ³² Jej hlava bola z rýdzeho zlata, prsia a ramená zo striebra, brucho a bedrá z bronz. ³³ Jej nohy boli zo železa a chodidlá čiastočne zo železa a čiastočne z hliny. ³⁴ Díval si sa, až sa bez zásahu rúk odštiepil kameň a zasiahol chodidlá sochy, čo boli zo železa a z hliny, a rozdrvil ich. ³⁵ Potom sa železo, hlina, bronz, striebro a zlato naraz rozdrvili a boli ako plevy z letnej holohumnice; zdvihol ich vietor a nikde sa už nenašli. Z kameňa, čo zasiahol sochu, stal sa veľký vrch a zaplnil celú zem. ³⁶ Toto je sen a kráľovi podáme jeho výklad. ³⁷ Ty, kráľ, si najväčší kráľ, ktorého Boh nebies obdaro-

val silou, mocou a vznešenosťou. ³⁸ Tebe dal do rúk ľudí, poľnú zver a nebeské vtáctvo na každom mieste, kde prebývajú, a nechal ťa nad nimi všetkými vládnuť: Ty si hlava zo zlata. ³⁹ Po tebe povstane iné kráľovstvo, menšie ako tvoje, a ďalšie, tretie kráľovstvo z bronzu, ktoré bude vládnuť na celej zemi. ⁴⁰ Štvrté kráľovstvo bude mocné ako železo, ktoré drví a rozdrúžga všetko, a ako železo, čo toto všetko rozbíja, bude drviť a rozbíjať. ⁴¹ To, že si videl chodidlá a prsty čiastočne z hrnciarskej hliny a čiastočne zo železa, znamená, že kráľovstvo bude rozdelené. Bude v ňom niečo z pevnosti železa, pretože si videl železo premiešané s ílovitou hlinou. ⁴² Prsty chodidiel čiastočne zo železa a čiastočne z hliny znamenajú, že kráľovstvo bude sčasti mocné a sčasti krehké. ⁴³ To, že si videl železo zmiešané s ílovitou hlinou, znamená, že sa síce budú medzi sebou miešať, ale nebudú súdržní, tak ako sa železo nespojí s hlinou. ⁴⁴ V dňoch týchto kráľov Boh nebies dá povstať kráľovstvu, ktoré bude trvať naveky, nebude zničené a nebude patriť inému ľudu. Rozdrví všetky tie kráľovstvá a skoncuje s nimi, ono však bude stáť naveky. ⁴⁵ To, že si videl kameň odštiepený z hory bez zásahu rúk, ktorý rozdrvil železo, bronz, hlinu, striebro a zlato, znamená, že veľký Boh oboznámi kráľa s tým, čo nastane. Sen je pravdivý a jeho výklad je spoľahlivý. ⁴⁶ Nato kráľ Nebukadnesar padol tvárou na zem, klaňal sa Danielovi a rozkázal, aby mu priniesli nekrvavú kadidlovú obeť. ⁴⁷ Kráľ Danielovi odpovedal: Naozaj, tvoj Boh je Najvyšší Boh, Pán kráľov, ten, čo odhaľuje tajomstvá, keďže si bol schopný odhaliť toto tajomstvo. ⁴⁸ Potom kráľ Daniela povýšil, dal mu premnoho veľkých darov, ponechal mu vládu nad celou babylonskou provinciou a urobil ho hlavným predstaveným všetkých babylonských mudrcov. ⁴⁹ Daniel si od kráľa vyžiadal, aby do spravovania babylonskej provincie zaradil Šadracha, Mešacha a Abéd-Nega; sám Daniel však ostal na kráľovskom dvore.

Danielovi priatelia v ohnivej peci

3 Kráľ Nebukadnesar dal zhotoviť zlatú sochu. Jej výška bola šesťdesiat laktov, jej šírka šesť laktov. Dal ju postaviť na roviny Dura v babylonskej provincii. ² Kráľ Nebukadnesar zvolal satrapov, predákov, veľmožov, členov rady, správcov pokladnice, sudcov, súdnych úradníkov a všetkých, čo majú moc v jednotlivých provinciách, aby prišli na slávnostné posvätenie sochy, ktorú dal postaviť. ³ Potom sa všetci satrapovia, predáci, veľmoži, členovia rady, správcovia pokladnice, sudcovia, súdni úradníci a všetci, čo majú moc v jednotlivých provinciách, zhromaždili na posviacku sochy, ktorú dal postaviť kráľ Nebukadnesar. Zastali pred sochou, ktorú dal Nebukadnesar postaviť. ⁴ Hlásateľ hlasno volal: Prikazuje sa vám, ľud rozličných národností a jazykov: ⁵ Vždy, keď začujete zvuk rohu, píšťaly, citary, harfy, lutny, skupiny nástrojov alebo akúkoľvek hudbu, padnete a budete sa klaňať podobe zlatej sochy, ktorú dal postaviť kráľ Nebukadnesar. ⁶ Kto by však nepadol a neklaňal sa, v tú chvíľu ho hodia do pece rozpálenej ohňom. ⁷ Preto v okamihu, keď ľud všetkých národov začul zvuk rohu, píšťaly, citary, harfy, lutny, skupiny nástrojov alebo akúkoľvek hudbu, všetok ľud rôznych národností a jazykov sa klaňal podobe sochy, ktorú dal postaviť kráľ Nebukadnesar. ⁸ Nato však prišli niektorí Chaldejci a ohovárali Židov. ⁹ Vraveli kráľovi Nebukadnesarovi: Kráľ, ži naveky! ¹⁰ Ty, kráľ, vydal si nariadenie, aby každý, kto počuje zvuk rohu, píšťaly, citary, harfy, lutny, skupiny nástrojov alebo akúkoľvek hudbu, padol a klaňal sa zlatej soche. ¹¹ Kto by však nepadol a neklaňal sa, majú ho hodiť do ohňom rozpálenej pece. ¹² Sú tu však istí Židia, ktorých si ustanovil na správu babylonskej provincie — Šadrach, Mešach a Abéd-Nego. Títo muži, kráľ, si nevšímajú nariadenie, ktoré si vydal. Neuctievajú tvojich bohov a neklaňajú sa zlatej soche, čo si dal postaviť. ¹³ Potom Nebukadnesar v zúrivom hneve rozkázal, aby priviedli Šadracha, Mešacha a Abéd-Nega.

Nato týchto mužov predviedli pred kráľa. ¹⁴ Nebukadnesar im povedal: Je pravda, Šadrach, Mešach a Abéd-Nego, že mojich bohov neuctievate a neklaniate sa podobe zlatej sochy, ktorú som dal postaviť? ¹⁵ Či ste teraz pripravení, len čo začujete zvuk rohu, píšťaly, citary, harfy, lutny, skupiny nástrojov alebo akúkoľvek hudbu, padnúť a klaňať sa soche, ktorú som dal urobiť? Ak sa nebudete klaňať, okamžite vás hodia do ohňom rozpálenej pece. Ktorý boh by vás mohol vyslobodiť z mojej moci? ¹⁶ Šadrach, Mešach a Abéd-Nego odpovedali kráľovi: Nebukadnesar, my sa nepotrebujeme pred tebou obhajovať. ¹⁷ Ak nás náš Boh, ktorého uctieваме, chce zachrániť z ohňom rozpálenej pece a z tvojej moci, kráľ, vyslobodí nás. ¹⁸ Ak aj nie, vedz, kráľ, že tvojich bohov si nebudeme uctievať a zlatej soche, ktorú si dal postaviť, nebudeme sa klaňať. ¹⁹ Nato Nebukadnesara naplnil hnev, výraz jeho tváre sa voči Šadrachovi, Mešachovi a Abéd-Negovi zmenil a dal rozkaz rozpáliť pec sedemkrát viac, ako to bývalo zvykom. ²⁰ Chlapom, mocným mužom zo svojho vojska, rozkázal zviazať Šadracha, Mešacha a Abéd-Nega, aby ich hodili do ohňom rozpálenej pece. ²¹ Potom týchto mužov oblečených v plášťoch, sukniciach a s pokrývkou hlavy zviazali a tak ich hodili do ohňom rozpálenej pece. ²² Pretože kráľov rozkaz bol naliehavý a pec bola veľmi rozpálená, plameň ohňa usmrtil tých, čo priniesli Šadracha, Mešacha a Abéd-Nega. ²³ Traja muži, Šadrach, Mešach a Abéd-Nego však zviazaní padli do ohňom rozpálenej pece. ²⁴ Nato sa kráľ Nebukadnesar preľakol, rýchlo vstal a spýtal sa svojich radcov: Či sme nehodili do horiacej pece troch zviazaných mužov? Odpovedali kráľovi: Isteže, kráľ! ²⁵ Ten však povedal: Hľa, vidím uprostred ohňa chodiť štyroch nezviazaných mužov, ktorí neutrpeli nijakú ujmu, a vzhľad toho štvrtého je podobný synovi bohov. ²⁶ Vtedy Nebukadnesar pristúpil k dverám rozpálenej pece a povedal: Šadrach, Mešach a Abéd-Nego, služobníci Najvyššieho, Boha, vyjdite von! Potom Šadrach, Mešach a Abéd-Nego vyšli spomedzi plameňov. ²⁷ Satrapovia, predáci, veľmoži a kráľovskí radcovia sa zhromaždili a hľadeli na týchto mužov, nad ktorých telami plameň nemal moc, ktorým sa ani vlas na hlave nespálil, ani ich odev nepodľahol zmene a neprešiel na nich pach ohňa. ²⁸ Nebukadnesar povedal: Nech je zvelebený Boh Šadracha, Mešacha a Abéd-Nega, ktorý poslal svojho anjela a zachránil svojich služobníkov, ktorí v neho verili, ktorí neposlúchli kráľov rozkaz a obetovali svoje telá, len aby nemuseli uctievať nijakého iného boha okrem svojho Boha a nemuseli sa mu klaňať. ²⁹ Vydávam teda nariadenie, že ak sa ktokoľvek z ľudu akéhokoľvek národa a jazyka bude rúhať Bohu Šadracha, Mešacha a Abéd-Nega, nech je rozsekaný na kusy a jeho dom nech obrátia na rumovisko; lebo niet iného boha, ktorý by bol schopný takto zachraňovať. ³⁰ Potom kráľ povýšil v babylonskej provincii Šadracha, Mešacha a Abéd-Nega.

Nebukadnesarov sen o strome

³¹ Kráľ Nebukadnesar ľudu všetkých národností a jazykov bývajúcich po celej zemi: Nech sa u vás rozhojní pokoj! ³² Je pre mňa potešením oznámiť znamenania a zázraky, ktoré so mnou urobil Najvyšší, Boh. ³³ Aké veľké sú jeho znamenania a aké mocné sú jeho zázraky! Jeho kráľovstvo je večným kráľovstvom a jeho vláda trvá z pokolenia na pokolenie.

4 Ja, Nebukadnesar, som bezstarostne žil vo svojom dome, dobre sa mi darilo v mojom paláci. ² Mal som sen a ten ma vydesil; obrazy videnia prechádzajúce mojou hlavou, keď som ležal na lôžku, ma rozrušili. ³ Vydal som rozkaz, aby pred mňa priviedli všetkých mudrcov Babylonu, ktorí mi mali podať výklad sna. ⁴ Potom prišli mágovia, zaklínači, Chaldejci a veštcí. Rozpovedal som im sen, no oni mi jeho význam nevedeli vysvetliť. ⁵ Nakoniec však pred mňa predstúpil Daniel, ktorý sa volá Béltšaccar, podľa mena môjho boha, v ktorom je duch svätých bohov, a rozpovedal som pred ním sen: ⁶ Béltšaccar, pred-

stavený mágov, viem, že je v tebe duch svätých bohov a že nijaké tajomstvo pre teba nie je príťažké. Vypočuj môj sen, ktorý som videl, a povedz mi, čo znamená! ⁷ Toto sú videnia, ktoré mi prechádzali hlavou na mojom lôžku: Pozerám, a hľa, uprostred zeme bol strom a bol veľmi vysoký. ⁸ Strom rástol a mohutnel, jeho výška siahala k nebesiam a bolo ho vidieť od konca celej zeme. ⁹ Jeho lístie bolo nádherné a mal hojnosť plodov, bol na ňom pokrm pre všetkých. Pod ním našla tieň poľná zver a v jeho konároch prebývali nebeské vtáky. Z neho sa živili všetky živé tvory. ¹⁰ Opäť som mal videnia, ktoré mi prechádzali hlavou na mojom lôžku: Hľa, strážca, svätý, zostúpil z nebies. ¹¹ Hlasno volal a hovoril: Vytnite strom a osekajte mu konáre! Straste jeho lístie a pozrážajte jeho plody! Nech utečie zver spod neho aj vtáctvo z jeho konárov! ¹² Nechajte však v zemi peň aj s jeho koreňmi, v obruči zo železa a z bronzu, v poľnej tráve. Nech ho kropí nebeská rosa a nech má so zverou podiel na zelenom poraste zeme. ¹³ Nech sa jeho ľudské srdce premení, nech dostane srdce zvieracie a nech nad ním ubehne sedem období. ¹⁴ Tento rozkaz je rozhodnutím strážcov, požiadavka je slovom svätých, takže živí môžu poznať, že Najvyšší panuje v kráľovstve človeka, že ho dáva, komu len chce, a môže nad ním ustanoviť aj najbiednejšieho z ľudí. ¹⁵ Tento sen som videl ja, Nebukadnesar, a ty, Béltšaccar, daj mi vysvetlenie, pretože nijaký z mudrcov môjho kráľovstva nebol schopný vysvetliť mi jeho význam. Ty to však vieš, lebo v tebe je duch svätých bohov. ¹⁶ Nato Daniel, ktorého meno je Béltšaccar, ostal na chvíľu vystrašený, vlastné myšlienky ho vyľakali. Kráľ mu povedal: Béltšaccar, nech ťa neľaká sen a jeho výklad! Béltšaccar odpovedal: Pán môj, nech sen ostane pre tvojich neprajníkov a jeho význam pre tvojich nepriateľov! ¹⁷ Ten strom, ktorý si videl, ktorý rástol a zmocnel, ktorého výška siahala po nebesá a bol viditeľný na celej zemi, ¹⁸ ktorého lístie bolo nádherné a mal hojnosť plodov, na ktorom bol pokrm pre všetkých, pod ktorým prebývala poľná zver a v ktorého konároch sídlili nebeské vtáky, ¹⁹ to si ty, kráľ. Ty si rástol a mohutnel, tvoja veľkosť vzrástla a dosiahla nebesá a tvoja moc končiny zeme. ²⁰ Kráľ videl strážcu, svätého, zostupovať z nebies, ktorý hovoril: Vytnite strom a zničte ho. Peň s jeho koreňmi však nechajte v zemi v obruči zo železa a z bronzu, v poľnej tráve, nech ho kropí nebeská rosa a nech má podiel so zverou, až kým nad ním neuplynie sedem období. ²¹ Toto je výklad, kráľ, a je to aj rozhodnutie Najvyššieho, ktoré prichádza na môjho pána, kráľa: ²² Vyženú ťa spomedzi ľudí a budeš prebývať s poľnou zverou. Budeš sa živiť trávou ako dobytok a bude ťa kropiť nebeská rosa. Sedem období ti uplynie, kým nepoznáš, že Najvyšší je vládcom v kráľovstve človeka, a že ho dáva, komu len chce. ²³ To, že vo sne povedali, aby bol stromu ponechaný peň s jeho koreňmi, znamená: Kráľovstvo bude ďalej pevné a zostane tvoje, až pochopíš, že vládcom sú nebesia. ²⁴ Preto, kráľ, prijmi moju radu: Zanechaj svoje hriechy, konaj dobročinnosť a svoje previnenia nahraď milosrdenstvom voči chudobným, azda sa predĺži trvanie tvojho blaha. ²⁵ To všetko postihlo kráľa Nebukadnesara. ²⁶ Keď sa kráľ po uplynutí dvanástich mesiacov prechádzal na streche kráľovského paláca Babylonu, ²⁷ hovoril: Či toto nie je veľký Babylon, ktorý som vybudoval svojou veľkou mocou ako kráľovské sídlo slúžiace vznešenosti môjho majestátu? ²⁸ Ešte bolo slovo v kráľových ústach, keď z neba zaznel hlas: Týka sa to teba, kráľ Nebukadnesar: Kráľovstvo ti bolo odňaté! ²⁹ Vyženú ťa spomedzi ľudí, budeš prebývať s poľnou zverou a budeš sa živiť trávou ako dobytok. Sedem období ti uplynie, kým nepoznáš, že Najvyšší je vládcom v kráľovstve človeka a že ho dáva, komu len chce. ³⁰ V tú chvíľu sa vyplnilo slovo na Nebukadnesarovi. Bol vyhnaný spomedzi ľudí, krmil sa trávou ako dobytok a jeho telo kropila nebeská rosa, až pokiaľ nemal vlasy dlhé ako orlie perie a nechty ako vtácie pazúry. ³¹ Po uplynutí stanoveného času som ja, Nebukadnesar, pozdvihol oči k nebu a môj rozum sa mi vrátil. Dobrorečil som

Najvyššiemu, chválil som a oslavoval večne živého, lebo jeho vláda je večnou vládou a jeho kráľovstvo trvá z pokolenia na pokolenie. ³² Všetci, čo obývajú zem, sú pred ním považovaní za nič, on podľa svojej ľubovôle nakladá s vojskom nebies a obyvateľmi zeme. Nie je nik, kto by mu mohol v niečom zabrániť alebo mu povedať: Čo robíš? ³³ Vtedy sa mi vrátil rozum a ku vznešenosti môjho kráľovstva sa mi vrátil skvejúci sa majestáť. Moji radcovia a veľmoži ma vyhľadali, opäť ma dosadili do môjho kráľovstva a k mojej predchádzajúcej veľkosti sa mi pridalo ešte viac. ³⁴ Teraz ja, Nebukadnesar, chválim, vyvyšujem a oslavujem Kráľa nebies, ktorého všetky činy sú správne, ktorého cesty sú spravodlivé a ktorý môže pokoriť tých, čo kráčajú v pýche.

Belšaccarova hostina

5 Kráľ Belšaccar usporiadal veľkú hostinu pre svojich tisíc veľmožov a pil s nimi víno. ² Belšaccar pri ochutnávaní vína rozkázal priniesť nádoby zo zlata a striebra, ktoré jeho otec Nebukadnesar odniesol z jeruzalemského chrámu, aby z nich mohol piť kráľ, jeho veľmoži, jeho manželky aj vedľajšie ženy. ³ Priniesli teda nádoby zo zlata, ktoré odniesli z chrámu, Božieho domu, ktorý je v Jeruzaleme, a pil z nich kráľ, jeho veľmoži, jeho manželky aj vedľajšie ženy. ⁴ Pili víno a vzdávali chválu bohom zo zlata, striebra, bronzu, železa, dreva a kameňa. ⁵ V tej chvíli vystúpili do popredia prsty ľudskej ruky a oproti svietniku písali na omietku steny kráľovského paláca. Kráľ sa pozeral na ruku, ktorá písala. ⁶ Vtedy kráľ zbledol od strachu, jeho myšlienky ho vyľakali, podlomili sa mu nohy a roztriasli kolenná. ⁷ Kráľ hlasno zvolal, aby priviedli zaklínačov, Chaldejcov a veštcov. Kráľ povedal babylonským mudrcom: Ktokoľvek prečíta tento nápis a podá mi jeho výklad, oblečú ho do purpuru, na krku bude nosiť zlatú reťaz a bude vládnuť ako tretí v kráľovstve. ⁸ Nato prišli všetci kráľovi mudrci, no nevedeli prečítať nápis a vysvetliť kráľovi jeho význam. ⁹ Kráľ Belšaccar sa veľmi vyľakal, zbledol od strachu a jeho veľmoži ostali zmätení. ¹⁰ Na slová kráľa a jeho veľmožov vstúpila do hodovnej miestnosti kráľovná a povedala: Kráľ, ži naveky! Nech ťa nevyľakajú tvoje myšlienky, nemusíš blednúť od strachu. ¹¹ V tvojom kráľovstve je muž, v ktorom je duch svätých bohov a ktorý už za čias tvojho otca preukázal osvietenosť, chápanosť a múdrosť. Kráľ Nebukadnesar, tvoj otec, ho ustanovil za predstaveného mágov, zaklínačov, Chaldejcov a veštcov, ¹² lebo výnimočný duch, poznanie, chápanosť, schopnosť vysvetľovať sny, rozlúštiť hádanky a riešiť problémy, prejavili sa v tomto Danielovi, ktorému kráľ dal meno Bělšaccar. Nech teraz zavolajú Daniela a nech podá výklad. ¹³ Potom Daniela priviedli pred kráľa a kráľ povedal Danielovi: Si ty ten Daniel z judských zajatcov, ktorých kráľ, môj otec, priviedol z Judska? ¹⁴ Počul som o tebe, že je v tebe duch svätých bohov a že si preukázal osvietenosť, chápanosť a výnimočnú múdrosť. ¹⁵ Priviedli preto mňa mudrcov a zaklínačov, aby prečítali tento nápis a oboznámili ma s jeho významom, no neboli schopní podať jeho výklad. ¹⁶ Ja som však o tebe počul, že si schopný vykladať a riešiť problémy. Ak mi teda môžeš prečítať tento nápis a vysvetliť jeho význam, oblečú ťa do purpuru, na krku budeš nosiť zlatú reťaz a budeš vládnuť ako tretí v kráľovstve. ¹⁷ Nato Daniel odpovedal kráľovi: Nechaj si svoje dary a svoje odmeny daj inému. Nápis však kráľovi prečítam a oboznámim ho aj s jeho významom. ¹⁸ Pokiaľ ide o teba, kráľ, Najvyšší Boh dal tvojmu otcovi Nebukadnesarovi kráľovstvo, veľkosť, vznešenosť a majestáť. ¹⁹ Pre veľkosť, ktorou ho obdaroval, triasli sa pred ním strachom ľudia všetkých národov a jazykov, lebo koho chcel, toho zabil, a koho chcel, toho nechal žiť. Koho chcel, toho povýšil, a koho chcel, toho pokoril. ²⁰ Keď mu srdce spyšnelo a jeho duch sa namyslene zatvrdil, bol zosadený z kráľovského trónu a jeho vznešenosť mu bola odňatá. ²¹ Vyhnali ho spomedzi

ľudí, jeho srdce sa stalo podobným zvieraciemu. Býval s divými oslami, krmili ho trávou ako dobytok a jeho telo kropila nebeská rosa, až kým nepoznal, že Najvyšší, Boh, je vládcom v kráľovstve človeka a že nad ním ustanovuje, koho chce. ²² Ty, jeho syn Belšaccar, nemal si pokorné srdce, hoci si o všetkom vedel. ²³ Vyvyššoval si sa nad Pána nebies, doniesli pred teba nádoby jeho domu a ty, tvoji veľmoži, tvoje manželky aj vedľajšie ženy ste z nich pili víno. Vzdával si vďaky bohom zo striebra a zlata, bronzu, železa, dreva a kameňa, ktorí nevidia, nepočujú a nevnímajú, no Boha, v ktorého rukách je tvoj dych a všetky tvoje cesty, si neoslavoval. ²⁴ Preto on poslal ruku, ktorá napísala tieto slová. ²⁵ Nápis znie takto: Mené mené tekél ufarsín. ²⁶ Toto je výklad týchto slov: mené — Boh spočítal tvoje kráľovanie a ukončil ho; ²⁷ tekél — bol si odvážený na váhach a ukázalo sa, že si nedostatočný; ²⁸ perés — tvoje kráľovstvo bolo rozdelené a odovzdané Médom a Peržanom. ²⁹ Nato Belšaccar rozkázal, aby Daniela zaodeli do purpuru, dali mu na krk zlatú reťaz a vyhlásili, že má dostať v kráľovstve tretiu najvyššiu hodnosť. ³⁰ V tú noc chaldejského kráľa Belšaccara zabili.

Daniel v jame levov

6 Kráľovstvo dostal médsky Dárius, keď mal šesťdesiatdva rokov. ² Dárius uznal za vhodné ustanoviť nad kráľovstvom stodvadsať satrapov, aby boli rozložené po celom kráľovstve, ³ a nad nimi troch vysokých úradníkov, z ktorých jeden bol Daniel. Im satrapovia podávali správy, aby neobťažovali kráľa. ⁴ Daniel časom vynikol nad vysokými úradníkmi aj satrapmi, pretože mal výnimočného ducha a kráľ zamýšľal ustanoviť ho nad celým kráľovstvom. ⁵ Vysokí úradníci a satrapovia sa usilovali nájsť proti Danielovi dôvod na obžalobu v záležitosti kráľovstva. Nemohli však nájsť nijaký dôvod ani zlý počin, pretože Daniel bol dôveryhodný a nedopúšťal sa nijakej nebanlivosti ani zlého konania. ⁶ Nato títo muži povedali: Proti Danielovi nenájdeime nijaký dôvod na obžalobu, len ak by sme ho našli v súvislosti so zákonom jeho Boha. ⁷ Potom sa vysokí úradníci a satrapovia vo veľkom počte zhromaždili u kráľa a povedali mu: Kráľ Dárius, či naveky! ⁸ Všetci vysokí úradníci tvojho kráľovstva, predáci, satrapovia, radcovia a veľmoži sa uzniesli, že kráľ by mal vydať rozkaz, prísne rozhodnutie, takýto zákaz: Každého, kto by v priebehu tridsiatich dní požiadal o niečo akéhokoľvek boha alebo človeka okrem teba, kráľ, hodia do jamy levov. ⁹ Takže, kráľ, vydaj takéto rozhodnutie a podpíš ho aj ako písomný rozkaz, ktorý sa nemôže zmeniť podľa zákona Médov a Peržanov, ktorý nemožno zrušiť. ¹⁰ Kráľ Dárius teda vydal taký rozkaz písomne. ¹¹ Keď sa Daniel dozvedel, že písomný rozkaz je podpísaný, išiel do svojho domu. Okná hornej izby smerujúce k Jeruzalemu boli otvorené. Trikrát denne si tam kľakol na kolená, modlil sa a vzdával vďaky pred svojím Bohom tak, ako to robieval predtým. ¹² Vtedy ta vtrhli tí muži a našli Daniela modliť sa a vyprosovať si priazeň od Boha. ¹³ Potom prišli pred kráľa a pripomenuli mu rozkaz: Kráľ, či si nevydal písomný rozkaz, že kohokoľvek, kto by v priebehu tridsiatich dní požiadal o niečo akéhokoľvek boha alebo človeka okrem teba, kráľ, hodia do jamy levov? Kráľ odpovedal: To slovo platí ako zákon Médov a Peržanov, ktorý nemožno zrušiť. ¹⁴ Potom povedali kráľovi: Daniel, jeden z judských zajatcov, nevenuje pozornosť tebe, kráľ, ani tvojmu príkazu, ktorý si podpísal, ale trikrát denne vyslovuje svoju prosbu. ¹⁵ Keď kráľ počul túto reč, nepáčilo sa mu to a zaumienil si, že Daniela zachráni. Až do západu slnka sa usiloval o jeho záchranu. ¹⁶ Vtedy sa tí muži nahrnuli ku kráľovi a povedali mu: Vedz kráľ, že u Médov a Peržanov je nezmeniteľné každé nariadenie, ktoré vydal kráľ! ¹⁷ Potom kráľ vydal rozkaz. Priviedli Daniela a hodili ho do jamy levov. Kráľ povedal Danielovi: Boh, ktorému ustavične slúžiš, ťa zachráni. ¹⁸ Priniesli kameň a umiestnili ho nad otvor jamy a kráľ ju zapečatil svojím pečat-

ným prsteňom aj pečatnými prsteňmi svojich veľmožov, aby sa v Danielovom prípade nič nemohlo zmeniť. ¹⁹ Potom kráľ išiel do svojho paláca a strávil noc v pôste, bez rozptýlenia a spánku. ²⁰ Za svitania kráľ vstal a ponáhlal sa k jame levov. ²¹ Keď sa blížil k jame, kde bol Daniel, volal k nemu žalostným hlasom: Daniel, služobník živého Boha, bol tvoj Boh, ktorému ustavične slúžiš, schopný zachrániť ťa od levov? ²² Daniel kráľovi odpovedal: Kráľ, ži naveky! ²³ Môj Boh poslal svojho anjela a zatvoril tlamy levov, takže mi neublížili, lebo videl, že som nevinný, a ani pred tebou, kráľ, som sa nedopustil nijakej neprávosti. ²⁴ Potom sa kráľ veľmi zaradoval a rozkázal, aby vytiahli Daniela z jamy. Daniela vytiahli z jamy a nenašli na ňom nijakú ujmu, pretože veril svojmu Bohu. ²⁵ Kráľ rozkázal priviesť tých, čo ohovárali Daniela, a hodili ich do jamy levov aj s deťmi a ženami. Ešte ani nedopadli na dno jamy, už sa ich zmocnili levy a rozdrvili im kosti. ²⁶ Potom kráľ Dárius napísal ľuďom všetkých národností a jazykov, ktorí obývajú celú zem: Nech sa rozhojní váš pokoj. ²⁷ Vydal som príkaz, aby sa na celom území môjho kráľovstva ľudia báli Danielovho Boha, lebo on je živý Boh, ktorý je naveky, jeho kráľovstvo je nezničiteľné a jeho vláda bude trvať až do konca. ²⁸ On zachraňuje a vyslobodzuje a robí znamenia a zázraky na nebi aj na zemi. On zachránil Daniela z moci levov. ²⁹ Daniel mal úspech za kraľovania Dária aj za kraľovania perzského Kýra.

Videnia posledných vecí

Štyri šelmy a Syn človeka

7 V prvom roku babylonského kráľa Belšaccara mal Daniel sen. Práve keď ležal na svojom lôžku, mal vo svojej mysli videnia. Podstatné veci svojho sna zapísal. ² Daniel povedal: Vo svojom nočnom videní som videl, ako štyri nebeské vetry rozbúrili veľké more. ³ Z mora vystúpili štyri veľké šelmy, líšiace sa jedna od druhej. ⁴ Prvá bola ako lev, no mala krídla orla. Hľadel som na ňu, a tu jej ošklbali krídla. Zdvihli ju zo zeme, postavili na nohy ako človeka a dostala ľudské srdce. ⁵ Vtedy sa objavila iná, druhá šelma, podobná medvedovi. Postavili ju do popredia. V tlamy medzi zubami mala tri rebrá; povedali jej takto: Vstaň a zožer mnoho mäsa! ⁶ Potom som hľadel ďalej a hľa, objavila sa ďalšia šelma, podobná leopardovi. Na chrbte mala štyri krídla ako vtáky a mala štyri hlavy. Dostala moc. ⁷ Potom som v nočných videniach zbadal štvrtú šelmu. Vzbudzovala strach a hrôzu, bola nesmierne mocná. Mala veľké železné zuby, ktorými hltala a drúzgala, zvyšok podupala nohami. Líšila sa od všetkých ostatných šeliem, ktoré boli pred ňou. Mala desať rohov. ⁸ Pozoroval som tieto rohy, keď tu zrazu vyrástol medzi nimi ďalší, malý roh. Tri z predchádzajúcich rohov pred ním boli vylomené. Tento roh mal oči, ako majú ľudia, a jeho ústa sa vyjadrovali veľikášsky. ⁹ Pozeral som sa, až boli napokon postavené tróny a Odveký si zasadol. Jeho odev bol biely ako sneh a vlasy jeho hlavy boli ako čistá vlna. Jeho trónom boli ohnivé plamene a jeho kolesami bol plápolajúci oheň. ¹⁰ Ohnivá rieka vyvierala a vytekala spredu neho. Tisíce tisícov mu posluhovali a desaťtisíce desiat tisícov stáli pred ním. Súd zasadol a knihy sa otvorili. ¹¹ Potom som hľadel na roh, ktorý hovoril silácke reči. Pozeral som, kým tá šelma nebola usmrtená. Jej telo bolo zničené a vydané na spálenie ohňom. ¹² Aj ostatným šelmám bola odňatá moc, no ešte na istý čas im bola určená dĺžka života. ¹³ V nočnom videní som videl: S nebeskými oblakmi prichádzal ktosi ako Syn človeka. Priblížil sa až k Odvekému, priviedli ho pred neho. ¹⁴ Bola mu odovzdaná moc a sláva i kráľovstvo, aby mu slúžili ľudia každého národa i jazyka. Jeho moc je večná, nikdy nepominie, a jeho kráľovstvo nebude nikdy zničené. ¹⁵ Pre tieto veci som sa ja, Daniel, rozrušil a videnia, ktoré mi prešli hlavou, ma vyľakali. ¹⁶ Pristúpil som k jednému z prítomných, aby som sa

ho opýtal na zmysel toho všetkého. Prehovoril teda ku mne a dal mi poznať zmysel týchto vecí: ¹⁷ Štyri veľké šelmy znamenajú, že na zemi povstanú štyria králi. ¹⁸ Kráľovstvo však dostanú svätí Najvyššieho a kráľovstvo si udržia navždy, na veky vekov. ¹⁹ Potom som chcel poznať vysvetlenie o štvrtej šelme, ktorá sa líšila od ostatných. Vzbudzovala veľký strach, jej zuby boli zo železa, jej pazúry z bronzu, hltala, drúzgala a zvyšok podupala svojimi nohami. ²⁰ Chcel som aj vysvetlenie o desiatich rohoch, ktoré mala na hlave, a o tom ďalšom, ktorý vyrástol a pred ktorým tri iné vypadli. Tento roh mal oči a ústa, ktoré hovorili pyšne, a podľa výzoru bol väčší než ostatné. ²¹ Hľadel som ďalej a tento roh rozpútal vojnu so svätými a víťazil nad nimi, ²² až napokon prišiel Odveký a súd bol odovzdaný svätým Najvyššieho, pretože nadišiel čas, aby kráľovstvo prevzali svätí. ²³ Takto prehovoril: Štvrtá šelma, to bude štvrté kráľovstvo na zemi, ktoré bude odlišné od všetkých ostatných kráľovstiev. Pohltí celú zem, pošliape a rozdrúgza. ²⁴ Desať rohov znamená, že z tohto kráľovstva povstane desať kráľov. Ešte ďalší povstane po nich, bude odlišný od tých predchádzajúcich a zosadí troch kráľov. ²⁵ Bude hovoriť slová proti Najvyššiemu, bude sužovať svätých Najvyššieho, bude sa pokúšať zmeniť posvätné obdobia a predpisy. Do jeho ruky budú vydaní na čas a časy a polovicu času. ²⁶ Zasadne však súd a vezme mu moc ničiť a hubiť až do konca. ²⁷ Kráľovstvo, moc a vznešenosť kráľovstiev pod šírym nebom bude zverené ľudu svätých Najvyššieho. Jeho kráľovstvo bude večné, všetky mocnosti mu budú slúžiť a budú ho poslúchať. ²⁸ Tu sa končí rozprávanie. Mňa, Daniela, veľmi vyľakali vlastné myšlienky a tvár sa mi zmenila, no všetko toto som si nechal pre seba.

Cap a baran

8 V treťom roku vlády kráľa Belšaccara, ja, Daniel, prijal som zjavenie vo videní po tom, ktoré som mal predtým. ² Keď som pozeral, v tom videní som sa nachádzal v opevnenom meste Šušan v provincii Elám pri rieke Uláj. ³ Keď som zdvihol zrak, videl som jedného barana s dvoma rohmi stáť pri rieke. Jeho rohy boli dlhé, ale jeden bol dlhší ako druhý; ten dlhší však vyrástol neskôr. ⁴ Videl som toho barana kľať na západ, sever i juh. Nijaké zviera pred ním neobstálo a nik sa nemohol vyslobodiť z jeho moci. Robil, čo sa mu páčilo, a vzdával sa. ⁵ Keď som sa díval, zo západu prichádzal cap ponad celú zem, ale zeme sa nedotýkal. Ten cap mal výrazný roh medzi očami. ⁶ Prišiel až k dvojrohému baranovi, ktorého som videl stáť pri rieke, a v návale svojej sily sa na neho vyrútil. ⁷ Videl som, ako sa prihnal k baranovi, rozzúrila sa naň, barana nabral a zlomil mu obidva rohy. Baran nemal silu odolať mu. Cap ho zrazil na zem a podupal ho. Nikto nezachránil barana z jeho moci. ⁸ Cap sa veľmi vzdol. Keď bol na vrchole svojej moci, veľký roh sa mu vylomil a na jeho mieste vystúpili štyri nápadné rohy na štyri svetové strany. ⁹ Z jedného z nich vyšiel ďalší malý roh, ktorý sa neobyčajne zväčšoval smerom na juh, východ a k Nádhernej krajine. ¹⁰ Keď vyrástol až po nebeské zástupy, zvrhol na zem niečo z toho množstva, aj z hviezd, a pošliapal ich. ¹¹ Dorástol až na knieža tých zástupov, zrušil ustavičnú obeť a zbúral miesto jeho svätyne. ¹² Do vzbury proti ustavičnej obete bolo nasadené vojsko. Pravdu zmietol na zem a čo robil, podarilo sa mu. ¹³ Vtedy som počul hovoriť jedného svätého. Iný svätý sa pýtal toho, ktorý hovoril: Dokedy bude platiť to videnie o ustavičnej obete, o pustošiacей vzbure a o vydaní svätyne, po ktorej šliape vojsko? ¹⁴ Odpovedal: Až keď prejde dvetisícristo večerov a rán, bude svätyňa opäť obnovená. ¹⁵ Keď som ja, Daniel, vnímal to videnie a usiloval som sa mu porozumieť, stál predou mnou niekto ako muž. ¹⁶ Počul som ľudský hlas nad Ulájom. Ten zavolať: Gabriel, vysvetli mu to videnie! ¹⁷ Potom pristúpil k miestu, kde som stál. Keď sa približoval, bol som ohromený a padol

som na tvár. Prihovoril sa mi: Pochop, človeče, že to videnie sa týka konca času.¹⁸ Keď som mnou hovoril, ležal som v bezvedomí tvárou na zemi. Potom sa ma dotkol, postavil ma, kde som bol,¹⁹ a povedal: Dám ti vedieť, čo sa stane pri poslednom hroznom hneve, lebo sa to týka stanoveného konca.²⁰ Dvojrohý baran, ktorého si videl, to sú králi Médskia a Perzie.²¹ Chlpatý cap je grécky kráľ a veľký roh medzi jeho očami je prvý kráľ.²² Vylomený roh, na ktorého mieste vyrástli štyri ďalšie, predstavuje štyri kráľovstvá, ktoré povstanú z jeho národa, ale nedosiahnu jeho silu.²³ V posledných dňoch ich kraľovania, keď dôjdu k svojmu koncu spupní, povstane kráľ s bezočivou tvárou, ktorý sa vyzná v úkladoch.²⁴ Bude oplývať silou, a nielen silou. Spôsobí nezvyčajnú skazu a vydará sa, čo bude konať. Zničí mocných. Aj proti svätému ľudu²⁵ bude namierená jeho dômyselnosť a bude úspešný pre seba v jeho ruke. Vo svojom srdci sa bude vypínať a nenápadne zničí mnohých. Keď sa však postaví proti kniežatu kniežat, bude zlomený bez ľudského zásahu.²⁶ Videnie o večere a ráne, o tom, čo ti bolo povedané, je pravdivé. Ty však to videnie udržuj v tajnosti, lebo sa týka vzdialenej budúcnosti.²⁷ Ja, Daniel, som ochorel na niekoľko dní. Potom som vstal a konal som službu u kráľa. Žasol som nad tým videním, ale nikto to na mne nezbadal.

Danielova modlitba

9 V prvom roku Dária, Ahasvérovho syna z médskeho rodu, ktorý sa stal kráľom nad chaldejským kráľovstvom,² v prvom roku jeho vlády som ja, Daniel, premýšľal nad Písmami o počte rokov, ktoré majú podľa Hospodinovho slova prorokovi Jeremiášovi uplynúť, kým bude Jeruzalem v troskách, totiž sedemdesiat rokov.³ Potom som sa obrátil tvárou k Pánu Bohu, aby som v modlitbe vrúcne prosil o zmilovanie. Pritom som sa postil vo vrecovine a v popole.⁴ Modlil som sa k Hospodinovi, svojmu Bohu, a vyznával som: Ó, Pane, veľký a mocný Bože, ktorý verne zachovávaš zmluvu s tými, čo ťa milujú a dodržiavajú tvoje prikázania.⁵ Zhrešili sme a bezbožne konali zlo. Vzopreli sme sa a odklonili sme sa od tvojich prikázaní a príkazov.⁶ Neposlúchali sme tvojich služobníkov prorokov, ktorí hovorili v tvojom mene našim kráľom, našim kniežatám, našim otcom a všetkému ľudu krajiny.⁷ Tebe, Pane, patrí spravodlivosť, ale na nás je až dodnes zrejma hanba; postihla každého judského muža, obyvateľov Jeruzalema a všetkých Izraelitov, blízkych i vzdialených, vo všetkých krajinách, kam si ich vyhnal pre nevernosť, ktorej sa dopustili proti tebe.⁸ Hospodin, hanba nám, našim kráľom, našim kniežatám a našim otcom, lebo sme zhrešili proti tebe.⁹ U Pána, nášho Boha, je milosrdenstvo a odpustenie. Búrili sme sa proti nemu¹⁰ a neposlúchali sme hlas Hospodina, nášho Boha, aby sme kráčali podľa zákonov, ktoré nám predložil prostredníctvom svojich služobníkov prorokov.¹¹ Celý Izrael prestúpil tvoj zákon a odvrátil sa, aby nepočul tvoj hlas. Tak nás postihla kliatba a prisaha zapísaná v zákone Mojžiša, Božieho služobníka, lebo sme zhrešili proti nemu.¹² Splnil svoje slovo, ktoré vyslovil proti nám a proti našim vládcam, že privodí na nás také veľké nešťastie. Veď to, čo sa udialo v Jeruzaleme, nestalo sa nikde pod celým nebom.¹³ Ako je napísané v Mojžišovom zákone, tak prišlo na nás všetko to nešťastie. My sme neprosili o priazeň Hospodina, nášho Boha, ani sme sa k nemu neobrátili od svojich nepravostí, aby sme sa sústredili na tvoju pravdu.¹⁴ Hospodin však bedlil a dopustil na nás nešťastie. Hospodin, náš Boh, je spravodlivý vo všetkom, čo robí, ale my sme neposlúchali jeho hlas.¹⁵ Teraz, Pane, Bože náš, ktorý si mocnou rukou vyviedol svoj ľud z Egypta a urobil si známym svoje meno, ako ho máš aj dnes, zhrešili sme a konali sme bezbožne.¹⁶ Pane, nech sa pre všetku tvoju spravodlivosť odvráti tvoj veľký hnev od tvojho mesta Jeruzalema, od tvojho svätého vrchu. Pre naše hriechy a pre viny našich otcov sa Jeruzalem a tvoj ľud stali potupou pre všetkých

okolo nás. ¹⁷ Teraz však, Bože náš, vypočuj modlitbu svojho služobníka a jeho prosby o zmilovanie pre seba samého, Pane, rozjasni svoju tvár nad spustošenou svätyňou. ¹⁸ Bože môj, nakloň svoje ucho a počúvaj. Otvor svoje oči a pozri na naše zničené mesto, ktoré nesie tvoje meno. Svoje prosby ti nepredkladáme pre svoju spravodlivosť, ale pre tvoje veľké milosrdenstvo. ¹⁹ Pane, počúvaj! Pane, odpusť! Pane, vypočuj a konaj! Nemeškaj, kvôli sebe samému, Bože môj, lebo tvoje mesto a tvoj ľud nesú tvoje meno.

Vysvetlenie sedemdesiatich týždňov

²⁰ Pokorne som sa modlil, vyznával som svoj hriech a vinu môjho ľudu, Izraela, a predkladal som Hospodinovi, svojmu Bohu, prosbu za Boží svätý vrch. ²¹ Kým som sa ešte modlil, Gabriel, ten muž, ktorého som videl predtým vo videní, priblížil sa ku mne v čase večernej pokrmovej obety. ²² Pristúpil a takto ku mne prehovoril: Daniel, práve som vyšiel, aby som ti dal plné poznanie. ²³ Keď si sa začal modliť, vyšlo slovo a ja som prišiel, aby som ti ho oznámil, lebo si vzácny Bohu. Pochop to slovo a rozumej videniu: ²⁴ Sedemdesiat týždňov je stanovených pre tvoj ľud a pre tvoje sväté mesto na ukončenie priestupku, na skoncovanie s hriechom, na odpustenie viny, na privedenie večnej spravodlivosti, na zapečatenie prorockého videnia a na pomazanie svätyne svätých. ²⁵ Preto vedz a pochop: Odvtedy, čo zaznelo slovo o návrate a vybudovaní Jeruzalema až po pomazanie kniežata, uplynie sedem týždňov. Za šesťdesiatdva týždňov bude opäť vybudované námestie a priekopa. Budú to však časy súženia. ²⁶ Po šesťdesiatich dvoch týždňoch bude zabitý pomazaný, a nebude ho. Mesto a svätyňa zničí ľud kniežata, ktoré príde. Potopa s nimi skoncuje a až do konca vojny bude trvať pustošenie. ²⁷ Za jeden týždeň mnohým nanúti zmluvu. Uprostred týždňa zastaví spaľovanú a pokrmovú obetu. Na ich mieste bude ohavná modla až po stanovené rozhodnutie o konci pustošiteľa.

Muž v ľanovom odeve

10 V treťom roku vlády perzského kráľa Kýra bolo zjavené slovo Danielovi, ktorý sa volal Béltšaccar. Bolo to pravdivé, ale ťažké slovo. To slovo i výklad prijal v tomto videní. ² V tých dňoch som ja, Daniel, truchlil tri týždne. ³ Nejedol som chutný pokrm, ani mäso a víno sa mi nedostalo do úst. Vôbec som sa nepomazal olejom, až kým neprešli tri týždne. ⁴ Dvadsiateho štvrtého dňa prvého mesiaca som bol na brehu veľkej rieky Tigris. ⁵ Keď som zodvihol zrak, videl som nejakého muža oblečeného do ľanového odevu s pásom zo zlata z Ufázu na bedrách. ⁶ Jeho telo bolo ako chryzolit a jeho tvár bola podobná blesku. Jeho oči boli ako ohnivé fakle, jeho ramená a nohy ako lesk bronzu a jeho hlas ako hrmenie. ⁷ Len ja sám, Daniel, som mal to videnie. Muži, ktorí boli so mnou, ho nevideli, ale prepadla ich veľká hrôza a dali sa na útek do úkrytu. ⁸ Zostal som teda sám a sledoval som to veľké videnie. Neostala však vo mne sila. Môj dôstojný výzor sa zmenil na nepoznanie a sila ma celkom opustila. ⁹ Vtom som počul jeho hlas. Vzápätí som v bezvedomí padol tvárou na zem. ¹⁰ Tu sa ma dotkla ruka, zatriasla mnou, takže som sa zdvihol na kolená a dlane. ¹¹ Povedal mi: Daniel, vzácny muž, venuj pozornosť slovám, ktoré ti hovorím. Postav sa na svoje miesto, pretože teraz som poslaný za tebou. Kým mi to hovoril, s chvením som sa postavil. ¹² Potom mi povedal: Neboj sa, Daniel, lebo od prvého dňa, keď si sa rozhodol porozumieť a pokoriť sa pred svojím Bohom, tvoje slová boli vypočuté a ja som kvôli tomu prišiel. ¹³ Knieža perzského kráľovstva sa však stávalo proti mne dvadsaťjeden dní. Ale Michael, jeden z najvyšších kniežat, mi prišiel na pomoc. Zanechal som ho tam s kniežatom perzského kráľovstva. ¹⁴ a prišiel som, aby som ťa poučil o tom, čo sa má stať tvojmu ľudu v budúcich dňoch, lebo je to videnie, ktoré sa vzťahuje na tieto dni. ¹⁵ Kým mi tieto slová ho-

voril, sklonil som sa po zem a onemel som. ¹⁶ Vtom sa mi niekto ako ľudská bytosť dotkol pier a otvoril mi ústa, takže som prehovoril k tomu, čo stál predou mnou: Pán môj, pri tom videní sa ma zmocnili krče a neudržal som si silu. ¹⁷ Ako by mohol služobník môjho pána hovoriť teraz s mojím pánom? Od toho času ma opustila sila, ba ani dych vo mne nezostal. ¹⁸ Opäť sa ma dotkol ten, čo vyzeral ako človek, a dodal mi silu. ¹⁹ Povedal: Neboj sa, vzácny človeče! Pokoj s tebou! Vzchop sa! Buď pevný! Keď takto ku mne hovoril, vzchopil som sa a povedal som: Hovor, pán môj, lebo si ma posilnil. ²⁰ Spýtal sa: Či vieš, prečo som prišiel za tebou? Ale teraz sa vrátim bojovať s perzským kniežatom. Ja odchádzam, ale práve prichádza grécke knieža. ²¹ Oznámim ti však, čo je napísané v Knihe pravdy: Okrem vášho kniežata Michaela niet nikoho, kto by ma vedel posilňovať proti týmto.

Vysvetlenie o konci času

11 V prvom roku médskeho Dária som stál pri ňom, aby som mu pomáhal a ochraňoval ho. ² Teraz ti však oznámim pravdu. V Perzii povstanú ešte traja králi. Štvrtý si nahromadí viac bohatstva ako ostatní. Keď sa posilní svojím bohatstvom, vyburcuje všetko proti gréckemu kráľovstvu. ³ Objaví sa bohatiersky kráľ. Bude mocne vládnuť a robiť, čo sa mu zapáči. ⁴ No ako rýchlo povstal, tak bude jeho kráľovstvo rozbité a rozdelené na štyri svetové strany. Nie však medzi jeho potomkov. Nebude to už taká ríša, akej vládol on, lebo jeho kráľovstvo bude vyvrátené a dostane sa iným, mimo nich. ⁵ Zmocnie kráľ juhu, ale jedno z jeho kniežat bude silnejšie ako on a bude panovať. Jeho vláda bude nesmierna. ⁶ Po niekoľkých rokoch sa spoja: dcéra kráľa juhu príde za kráľom severu, aby urobila dohodu. Neudrží si však svoju moc, ani jej potomstvo neprežije. Bude vydaná ona, jej sprievodcovia, jej syn i ten, ktorý bol jej oporou. ⁷ Na jeho mieste vzíde z jej koreňov výhonok. Vytiahne proti vojsku, vstúpi do pevnosti kráľa severu a dokáže na nich svoju moc. ⁸ Do zajatia v Egypte odviečie aj ich bohov, liate modly, vzácne nádoby, striebro a zlato. Na niekoľko rokov nechá kráľa severu na pokoji. ⁹ Ten potom vnikne do kráľovstva kráľa juhu, ale vráti sa do svojej krajiny. ¹⁰ Jeho synovia budú bojovať. Zhromaždia veľké množstvo vojska, ktoré bude postupovať a preženie sa ako povodeň. Bude bojovať ďalej až po jeho pevnosť. ¹¹ Kráľ juhu sa rozhorčí. Vytiahne do boja proti kráľovi severu. On postaví veľké vojsko, ale bude vydané do rúk toho druhého. ¹² Keď to vojsko odviečú, jeho srdce spyšnie. Porazí desaťtisíce, ale prevahu nezíska. ¹³ Kráľ severu sa vráti a postaví ešte väčšie vojsko než predtým. Po určitom čase, po niekoľkých rokoch, pritiahne s veľkým vojskom a s mnohým majetkom. ¹⁴ V tých časoch mnohí povstanú proti kráľovi juhu. Aj rozvášnení synovia tvojho ľudu sa pozdvihnú, aby sa potvrdilo videnie, ale padnú. ¹⁵ Kráľ severu pritiahne, navrší násyp a zaujme opevnené mesto. Južné sily neobstoja. Ani vybraní z jeho ľudu nebudú mať silu odolávať. ¹⁶ Ten, čo vytiahol proti nemu, bude robiť, čo sa mu zachce, a nikto pred ním neobstojí. Zastaví sa aj v Nádhernej krajine a všetko bude v jeho ruke. ¹⁷ Zaujmieni si ovládnuť celé jeho kráľovstvo. Uzatvorí s ním mierovú dohodu a dá mu dcéru za ženu, aby ho zničila. To sa však nestane, neuskutoční sa to. ¹⁸ Potom sa zamiera na ostrovy a mnohé obsadí. No jeden vojvodca urobí koniec jeho výsmechu, no nielen to, potupu mu odplatí. ¹⁹ Obráti teda pozornosť na pevnosti jeho krajiny, ale potkne sa, padne a stratí sa. ²⁰ Na jeho miesto sa postaví iný, ktorý privedie vyberača s kráľovskou slávou. Po niekoľkých dňoch sa však zlomí, no nie hnevom ani bojom. ²¹ Na jeho miesto nastúpi opovrhnutý muž bez udelenia kráľovskej hodnosti. Nenápadne pritiahne a úskokmi sa zmocní kráľovstva. ²² Vojenské oddiely sa pred ním odplavia a budú rozbité, ako aj knieža zmluvy. ²³ Keď uzavrie spojenectvá, bude si počínať ľstivo. Dostane sa k moci pomocou malej časti národa.

²⁴ Pritiahne do najbohatších a najúrodnejších krajov a bude robiť, čo nerobili jeho otcovia ani otcovia jeho otcov. Medzi svojich rozhodí lup, korisť a majetok. Proti opevneným mestám bude snovať plány, ale len do určitého času. ²⁵ Vyburcuje svoju silu a srdce s veľkým vojskom proti kráľovi juhu. Aj kráľ juhu sa pustí do boja s veľkým a nesmierne početným vojskom. Neobstojí však, lebo budú proti nemu strojiť úklady. ²⁶ Zlomia ho tí, čo jedávajú jeho pokrm. Zničia jeho vojsko a mnohí padnú prebodnutí. ²⁷ Obaja zlomyseľní králi budú pri jednom stole hovoriť lož. Nebude to však osožiť, lebo koniec má prísť v určenom čase. ²⁸ Vráti sa do svojej krajiny s veľkou korisťou a so srdcom zaujatým proti svätej zmluve. Bude konať a vráti sa do svojej krajiny. ²⁹ V stanovenom čase opäť vpadne na juh, ale tentoraz to nebude tak ako po prvýkrát. ³⁰ Keď proti nemu pritiahnu lode Kittejcov, stratí odvahu a ustúpi. Rozzúri sa a bude konať proti svätej zmluve. Keď sa vráti, bude si všímať tých, čo opúšťajú svätú zmluvu. ³¹ Jeho vojská povstanú a znesvätia svätyňu i pevnosť. Odstránia ustavičnú obeť a postavia ohavnú modlu. ³² Tých, čo prestupujú zmluvu, Istivo zvedie. No ľudia, ktorí poznajú svojho Boha, posilnia sa a budú konať. ³³ Múdri z ľudu budú mnohých poučać, ale za istý čas zaváhajú pre meč, oheň, zajatie a plienenie. ³⁴ Keď klesnú, dostane sa im malej pomoci a mnohí sa k nim úlisne pripoja. ³⁵ Aj niektorí z múdrych v skúške zneistejú pre triedenie a očistu medzi nimi až do konca čias, totiž do určeného času. ³⁶ Kráľ bude konať svojvoľne, bude sa vyvyšovať a vypínať nad každého boha. Aj proti Bohu bohov bude hovoriť opovážlivé veci. Bude úspešný, až kým sa nedovŕši hnev, lebo sa splní to, čo bolo určené. ³⁷ Nebude sa starať o Boha svojich otcov. Ani miláčikovi žien, ani nijakému inému bohu nebude prejavovať úctu, lebo sa bude vypínať nad všetkých. ³⁸ Namiesto toho bude uctievať zlatom, striebrom, drahokamami a klenotmi boha pevností, boha, ktorého jeho otcovia nepoznali. ³⁹ Zasadí sa za obrancov pevností. Ľud, ktorý uzná cudzieho boha, obdarí poctami. Dá im vládnuť nad mnohými a za odmenu im prideliť pôdu. ⁴⁰ Na konci času sa stretne v boji s kráľom juhu, ale kráľ severu proti nemu vyrazí s vozmi, jazdcami a mnohými loďami. Vpadne do krajov a preženie sa nimi ako povodeň. ⁴¹ Príde aj do Nádhornej krajiny. Mnohé krajiny padnú. Z jeho ruky však uniknú Edóm, Moáb i poprední z Ammónčanov. ⁴² Rozprestrie svoju moc nad krajinami. Ani Egypt neunikne. ⁴³ Bude spravovať zlaté a strieborné poklady a všetky vzácnosti Egypta. Aj Líbyjčania a Kúšijci za ním budú kráčať. ⁴⁴ Keď ho vystrašia správy z východu a zo severu, vytiahne s veľkou zúrivosťou, aby zničil a vyhladil mnohých. ⁴⁵ Osadí svoje kráľovské stany medzi morom a medzi nádherným svätým vrchom. Dôjde však k svojmu koncu a nik mu nepomôže.

Vzkriesenie a odplata

12 V tom čase povstane veľké knieža, Michael, ochranca synov tvojho ľudu. Nastane čas súženia, akého nebolo od začiatku národa až doteraz. V tom čase však bude zachránený tvoj ľud i každý, kto sa nájde zapísaný v knihe. ² Mnohí z tých, čo spia v prachu zeme, sa zobudia: jedni pre večný život, ale druhí na večné zavrhnutie a hanbu. ³ Múdri sa budú skvieť ako jas oblohy a tí, čo mnohých privedú k spravodlivosti, budú ako hviezdy na večné veky.

Zapečatenie zjavenia

⁴ Ty však, Daniel, zachovaj tieto slová v tajnosti a zapečať knihu až po koniec času. Mnohí odpadnú a zlo sa rozmnoží. ⁵ Ja, Daniel, videl som stáť dvoch ďalších mužov, jedného na tomto brehu a druhého na druhom brehu rieky. ⁶ Tu jeden prehovoril k mužovi oblečenému do ľanového rúcha, ktorý bol nad vodami rieky: Kedy nastane koniec týchto podivuhodných udalostí? ⁷ Nato som počul muža oblečeného do ľanového rúcha, ktorý bol nad

vodami rieky. Pozdvihol svoju pravicu i ľavicu k nebu a prisahal na veĎne Źivého: Bude to trvať Ďas, dva Ďasy a pol Ďasu, kým dôjde ku koncu moc znesvätiteľa a týmto sa všetko zavŕši. ⁸ VypoĎul som si to, ale nerozumel som. Spýtal som sa teda: Pán môj, aký bude záver týchto vecí? ⁹ Odpovedal: Daniel, choď, pretože slová sú drĎané v tajnosti a zapeĎatené do posledných Ďias. ¹⁰ Mnohí sa oĎistia, vybielia a budú zdokonalení, ale svojvoľní budú konať svojvoľne. Ani jeden bezboĎný sa nepouĎí, no múdri porozumejú. ¹¹ Od Ďasu zastavenia ustaviĎnej obety a postavenia ohavnej modly uplynie tisícdvestodevätĎesiat dní. ¹² Blahoslavený, kto v dôvere preĎká tisícristotridsaťpäť dní. ¹³ Ty vľak choď v ústrety koncu. Budeľ odpoĎívať a vstaneľ, aby sa naplnil tvoj údel na konci dní.

www.BibleZdarma.eu/sk

1 Slovo Hospodina, ktoré prehovorilo k Ozeášovi, synovi Beeriho, v období judských kráľov Uzziju, Jotáma, Acháza a Chizkiju a v čase izraelského kráľa Jarobeáma, Joášovho syna.

Symbolické manželstvo proroka

² Začiatok Hospodinovej reči prostredníctvom Ozeáša. Hospodin povedal Ozeášovi: Vezmi si smilnú ženu a maj deti zo smilstva, lebo krajina strašne smilní, odvrátila sa od Hospodina. ³ Vzal si teda Gomer, dcéru Diblajima. Tá počala a porodila mu syna. ⁴ Vtedy mu Hospodin povedal: Daj mu meno Jezreel, lebo onedlho potrestám dom Jehuov za krviprelievanie v Jezreeli a potom urobím koniec kráľovstvu Izraela. ⁵ V ten deň zlomím luk Izraelov v údolí Jezreel. ⁶ Potom opäť počala a porodila dcéru. Vtedy mu povedal: Daj jej meno Neomilostená, pretože už viac nebudem mať súcit s domom Izraela — veľmi sa mi protivia. ⁷ Nad domom Júdu sa však zľutujem a prídem im na pomoc ako Hospodin, ich Boh, ale nie s lukom a mečom ani s koňmi so záprahom, teda nie bojom. ⁸ Potom, čo odstavila Neomilostenú, počala a porodila syna. ⁹ Vtedy povedal: Daj mu meno Nie môj ľud, lebo vy nie ste mojím ľudom a ja nie som vašim Bohom.

Prísľub časov blaha

2 Izraelitov bude počtom ako piesku v mori, ktorý nemožno zväžiť ani spočítať. Miesto toho, aby im hovorili: Vy nie ste môj ľud, budú im hovoriť: deti živého Boha. ² Potom sa zhromaždia spolu Júdovci a Izraeliti, ustanovia si jedného vodcu a vyjdú z krajiny. To bude veľký deň Jezreel. ³ Povedzte vašim bratom: Môj ľud a vašim sestrám: Omilostená.

Izrael porušuje vzťah s Bohom

⁴ Žalujte svoju matku, obžalujte ju, že nie je mojou ženou, a tak ani ja nie som jej mužom. Nech si odstráni z tváre znaky smilstva a z prs znaky cudzoložstva! ⁵ Ak nie, vyzlečiem ju donaha a vystavím ju takú, akou bola v deň svojho narodenia. Obrátim ju na pustatinu, spravím ju podobnú vyprahnutej zemi, nechám ju zomrieť od smädu. ⁶ Nad jej deťmi sa nezmilujem, keďže sú to deti zo smilstva, ⁷ lebo ich matka smilnila, ich rodička sa dopustila hanebnosti, veď hovorievala: Pôjdem za svojimi milencami, za tými, čo mi dávajú chlieb a vodu, vlnu a ľan, olej a nápoje. ⁸ Preto hľa! Zahradím jej cestu trnami a ohradím ju múrom, takže nenájde svoje chodníky. ⁹ Vydá sa za svojimi milencami, ale nedostihne ich, bude ich hľadať, ale nenájde ich. Vtedy povie: Vrátim sa k svojmu prvému mužovi, lebo vtedy mi bolo lepšie ako teraz. ¹⁰ Ona však nevie, že to ja som jej dával obilie, mušt a čerstvý olej. Dal som jej mnoho striebra a zlata, ale venovala ho Baalovi. ¹¹ Preto si vezmem späť svoje obilie, až príde jeho čas, a svoj mušt, keď príde jeho obdobie. Odnímam od nej svoju vlnu a ľan, určené na zakrytie jej nahoty. ¹² Teraz odhalím jej nehanebnosť pred očami všetkých jej milencov a nikomu sa nepodará zachrániť ju z mojej moci. ¹³ Urobím koniec všetkým jej radostiam — sviatkom, oslavám novmesiaca, dňom sobotného odpočinku a všetkým slávnostným príležitostiam. ¹⁴ Zničím jej vinič aj figovníky, o ktorých hovorí: Je to poplato, ktorým ma vyplácajú moji milenci. Nechám ich zarásť lesom a potom ich požerie divá zver. ¹⁵ Potrestám ju za dni zasvätené baalom, keď im prinášala kadidlové obety, zdobila

sa náušnicami a šperkami a chodila za svojimi milencami, na mňa však zabúdala — znie výrok Hospodina.

Boh obnovuje svoj vzťah k Izraelu

¹⁶ Preto, hľa, vyvábim ju, zavediem na púšť a prehovorím k jej srdcu. ¹⁷ Odtiaľ jej dám vinice a údolie Achór ako bránu nádeje a odtiaľ mi odpovie ako v dňoch svojej mladosti, ako vtedy, keď vychádzala z Egypta. ¹⁸ V ten deň — znie výrok Hospodina — bude ma volať: Môj muž, a nebude ma viac volať: Môj Baal. ¹⁹ Odvrátim mená baalov od jej úst, viac nebudú spomínaní menom. ²⁰ Vtedy uzavriem zmluvu s divou zverou, nebeským vtáctvom a plazmi zeme. Luk a meč, teda boj, odstránim zo zeme a usadím ich v bezpečí. ²¹ Zasnúbim si ťa naveky, zasnúbim si ťa v spravodlivosti, práve, láske a v milosrdenstve. ²² Zasnúbim si ťa vo vernosti a ty spoznáš Hospodina. ²³ Vtedy odpoviem — znie výrok Hospodina —, odpoviem nebesám a ony zasa odpovedia zemi, ²⁴ zem odpovie obiliu, muštu a oleju a oni odpovedia Jezreelu. ²⁵ Zasejem si ju v krajine a zmilujem sa nad Neomilostenou, poviem Nie môjmu ľudu: Ty si môj ľud a on povie: Môj Boh.

Cena za zmierenie s Bohom

3 Hospodin mi opäť povedal: Miluj ženu, ktorá miluje zlo a cudzoloží, práve tak ako Hospodin miluje Izraelitov, ktorí sa obracajú k iným bohom a majú radi hroziakové koláče. ² Kúpil som ju teda za pätnásť strieborných, chómer jačmeňa a letek vína. ³ Povedal som jej: Dlhو zostaneš u mňa. Nebudeš smilniť a nebudeš mať muža a ani ja s tebou nebudem mať nič, ⁴ lebo dlhо zostanú Izraeliti bez kráľa, kniežat, bez obety, maceby, efódu a terafím. ⁵ Potom sa Izraeliti obrátia a budú hľadať Hospodina, svojho Boha, a Dávida, svojho kráľa. S bážňou sa obrátia k Hospodinovi a jeho добрote v čase, ktorý príde.

Súd nad kňazmi

4 Počúvajte slovo Hospodina, Izraeliti! Hospodin vedie spor s obyvateľmi krajiny, lebo niet vernosti, milosrdenstva ani poznania Boha v krajine. ² Preklínanie, podvody, vraždy, krádeže a cudzoložstvo prelomili svoje hrádze: všade je samá krv. ³ Preto smúti krajina, lebo ochabuje všetko, čo v nej prebýva: divá zver aj nebeské vtáctvo, dokonca aj morské ryby hynú. ⁴ Nech nikto nevedie s nikým spor a nech nikto nikoho neodsudzuje! To s tebou mám spor, kňaz! ⁵ Ty sa potkýnaš vo dne a aj prorok sa s tebou potkýna v noci. Zničím tvoju matku. ⁶ Môj ľud je zničený pre nevedomosť. Keďže ty si odmietol poznanie, odmietam ťa ako svojho kňaza. Zabudol si na zákon svojho Boha, ja tiež zabudnem na tvojich potomkov — ⁷ o čo viac sa množia, o to viac hrešia proti mene. Ich dôstojnosť zmením na potupu! ⁸ Krmia sa hriechom môjho ľudu a túžia po jeho vine. ⁹ Ako bude s ľuďom, tak bude aj s kňazom. Potrestám ho za jeho cesty a odplatím mu jeho skutky. ¹⁰ Budú jesť, ale nenasytia sa, budú smilniť, ale nerozmnožia sa, lebo opustili Hospodina ¹¹ v prospech smilstva. Hriech izraelského ľudu Víno a mušt odoberajú rozum môjmu ľudu, ¹² dopytuje sa svojho dreva a jeho palica mu dáva rady, lebo duch smilstva ich zväzda z cesty a oni sa smilnením odvracajú od svojho Boha. ¹³ Na temene vrchov prinášajú obety, na výšinách pália kadidlo — pod dubom, topoľom a cerom, lebo ich tieň je príjemný; preto vaše dcéry smilnia a vaše snúbenice páchajú cudzoložstvo. ¹⁴ Nepotrestám však za to ani vaše dcéry, ani vaše snúbenice, lebo muži chodia do ústrania s neviestkami a so zasvätenými smilnicami prinášajú obety. Ľud, ktorý to nechápe, bude zničený. ¹⁵ Ak smilníš ty, Izrael, nech sa nepreviňuje Júda. Nechodte do Gilgálu, neputujte do Bét-Avenu, neprisahajte: Na živého Hospodina prisahám! ¹⁶ Ako vzdorovitá jalovica vzdoruje Izrael, má ho azda Hospodin

pásť na rozľahlej pastvine ako baránka? ¹⁷ Efrajim je spolčený s modlami, nechaj ho; ¹⁸ ich hostiny sa pominuli. Neustále smilnil, v hriešnej láske mal opakovanú záľubu; potupa prevýšila ich pýchu. ¹⁹ Vietor ho zabalí do svojich krídel a poniesie hanbu za svoje obety.

Súd nad vodcami Izraela

5 Počujte toto, kňazi, dávajte pozor, dom Izraela, aj kráľovský palác, nakloňte si svoje ucho, lebo vás sa týka tento súd! Pre Micpu sa stali osidlom, na Tabóre rozprestretou sieťou, ² v Šittíme vyhlbili jamu, ale ja ich všetkých potrestám. ³ Ja poznám Efrajima, Izrael sa predom mnou neukryl. Ty si smilnil, Efrajim, poškrvnil si Izrael. ⁴ Ich skutky im nedovoľujú vrátiť sa k svojmu Bohu; je v nich duch smilstva, takže nepoznajú Hospodina. ⁵ Vlastná pýcha Izraela ho usvedčuje do očí. Efrajim sa potkýna na vlastných previneniach a potkýna sa s nimi aj Júda. ⁶ So svojimi ovcami a dobytkom idú hľadať Hospodina, ale nenájdu ho, stiahol sa od nich. ⁷ Zradili Hospodina, lebo plodili cudzích synov; teraz ich však novmesiac strávi aj s ich vlastníctvom.

Bratovražedná vojna izraelských kmeňov

⁸ Trúbite na roh v Gíbej, na trúbu v Ráme, kričte na poplach v Bét-Avene — už sú za tebou, Benjamín! ⁹ Efrajim spustne v deň, keď ho budem karhať, medzi kmeňmi Izraela oznámim výrok, ktorý bude spoľahlivý. ¹⁰ Vodcovia Júdu sú ako tí, čo posúvajú medzu, vylejem na nich svoj hnev ako vodu. ¹¹ Efrajim bude utlačený, rozdrvený pri súde, lebo bol ochotný kráčať za nezmyslom. ¹² Budem ako moľ pre Efrajim a ako červotoč pre dom Júdu. ¹³ Keď Efrajim zbadal svoju chorobu a Júda svoju ranu, Efrajim išiel do Asýrie, Júda vyslal poslov k veľkému kráľovi. Ten vás však nemôže uzdraviť, ani vyliečiť vašu ranu, ¹⁴ lebo to ja som ako lev pre Efrajima a ako levíča pre dom Júdu. Ja, áno ja, roztrhám a odídem, odnesiem preč bez nádeje na záchranu.

Modlitba pokánia a Božia odpoveď

¹⁵ Odídem, vrátim sa späť na svoje miesto, až kým nevyznajú svoju vinu. Potom budú hľadať moju tvár, úporne ma budú hľadať vo svojej úzkosti:

6 Podte, vráťte sa k Hospodinovi! On nás totiž roztrhal a on nás aj uzdraví, on nás udelí a on nás aj obviaže. ² Po dvoch dňoch nás oživí, na tretí deň nás vzkriesi a budeme žiť pred jeho tvárou, ³ spoznáme ho a budeme sa usilovať o poznanie Hospodina. Jeho východ je istý ako východ rannej zory a jeho príchod je pre nás ako príchod dažďa, jesenného a jarného dažďa, ktorý zvlažuje zem. ⁴ Čo si s tebou počať, Efrajim? Čo si s tebou počať, Júda? Veď vaše milosrdenstvo je ako ranný oblak, alebo ako rosa, čo sa hneď stratí. ⁵ Preto som ich okresával prostredníctvom prorokov, zabíjal som ich slovami svojich úst. Moje právo vychádza ako svetlo; ⁶ lebo milosrdenstvo chcem, a nie obetu, poznanie Boha viac ako spaľované obety.

Neverný Boží ľud

⁷ Oni však porušili zmluvu v Adame, tam ma zradili. ⁸ Gileád je mestom zločincov so stopami po krvi. ⁹ Ako tlupa číhajúcich záškodníkov je spolok kňazov, zabíjajú na ceste do Síchemu; áno, páchajú nehanebnosti! ¹⁰ V dome Izraela som videl strašnú vec: je tam smilstvo Efrajima, poškrvnil sa Izrael. ¹¹ Aj tebe, Júda, nastane žatva, keď zmením údol Izraela.

7 Keď uzdravím Izrael, bude odhalená vina Efrajima a zlé skutky Samárie. Ako len podvodne konajú! Zlodej sa vkráda dnu, vonku plienia záškodníci. ² Nemyslia však na to, že ja si pamätám ich zlé činy. Ich skutky ich obklopujú, mám ich priamo pred sebou.

Sprisahanie proti kráľovskému dvoru

³ Skazenosťami obveseľujú kráľa a svojimi podvodmi jeho veľmožov. ⁴ Všetci sú cudzoložníci, sú ako pec rozpálená pekárom, ktorý prestal bdiť, keď zamiesil cesto a čaká na jeho vykysnutie. ⁵ V deň nášho kráľa veľmoži pochoreli rozpálením vínom, čo natiahlo svoju ruku k posmievačom. ⁶ Veru, prikrádajú sa so srdcom rozžeraveným ako pec pri strojení úkladov — ich pekár spí po celú noc, ráno však vzbĺkne ako planúci oheň. ⁷ Všetci sú rozpálení ako pec a stravujú svojich sudcov. Všetci ich králi padajú, nikto z nich ku mne nevolá.

Pomýlená politika Izraela

⁸ Efrajim je medzi národmi, mieša sa s nimi. Efrajim je posúch, ktorý pri pečení neotočili na druhú stranu. ⁹ Jeho silu stravujú cudzinci, ale on o tom nevie, je posiaty šedinami, ale ani o tom nevie. ¹⁰ Vlastná pýcha usvedčuje Izrael priamo do tváre, ale neobrátia sa k Hospodinovi, svojmu Bohu, a napriek tomu všetkému ho nehľadajú. ¹¹ Efrajim sa stal podobný holubici: sú dôverčiví, bez rozumu, privolávajú Egypt, kráčajú do Asýrie. ¹² Keď pôjdu, rozprestriem na nich svoju sieť, znesiem ich dolu ako nebeských vtákov a budem ich trestať, ako počulo ich zhromaždenie. ¹³ Beda im, lebo odo mňa odstúpili, skaza na nich, lebo sa vzbúrili proti mne! Ja som ich vykúpil, oni však o mne hovoria lži, ¹⁴ ani ku mne nevolajú z hĺbky svojho srdca, len kvília na svojich lôžkach, kvôli obliu a muštu si robia na tele zárezy a vzdorujú mi. ¹⁵ Ja som ich napomínal, posilňoval ich ramená, ale oni proti mne kujú zlé plány. ¹⁶ Obracajú sa k ničote, sú ako nespoľahlivý luk. Mečom padnú ich veľmoži pre svoj bezočivý jazyk, ten bude ich výsmechom v Egypte.

Porušenie zmluvy

8 Roh k ústam! Hospodin je ako orol krúžiaci nad domom: Porušili moju zmluvu a vzbúrili sa proti môjmu zákonu, ² hoci ku mne kričia: Boh Izraela, my ťa poznáme! ³ Izrael zavrhol toho, ktorý je dobrý, bude ho stíhať nepriateľ. ⁴ Ustanovili si kráľov, no nie podľa mojej vôle, ustanovili si kniežatá, ale bez môjho vedomia. Zo svojho striebra a zlata si spravili modly, aby boli vykynožení. ⁵ Zavrhujem tvoje tela, Samária; môj hnev blčí proti nim — dokedy budú neschopní očistenia ⁶ synovia Izraela? Telo nie je Boh; zhotovil ho remeselník. Veru, tela Samárie bude rozbité na kúsky. ⁷ Sejú vietor a budú žať víchricu. Vyrastie steblo bez zrna, nebude sa z neho robiť múka; ak by sa aj robila, zhltnú ju cudzinci. ⁸ Izrael je pohltený, teraz sú medzi národmi ako nikým nechcená nádoba. ⁹ Keď vystupovali do Asýrie, osamelého divého osla Efrajima si najímali milenci; ¹⁰ ale hoci ich najímajú medzi národmi, teraz ich zhromaždím a zakrátko prestanú pomazávať kráľa veľmožov. ¹¹ Keďže Efrajim rozmnožil oltáre, stali sa pre neho oltármi na hriech. ¹² Napísal som im množstvo svojich zákonov, no pokladajú ich za cudzie. ¹³ Ako obety obetujú moje dary, jedia mäso — Hospodin v nich nemá záľubenie. Teraz si spomenie na ich vinu a potrestá ich hriechy — oni sa vrátia do Egypta. ¹⁴ Izrael zabudol na svojho Tvorcu a staval chrámy, Júda rozmnožoval opevnené mestá. Zošlem však oheň na jeho mestá a ten stráví jeho pevnosti.

Izrael korisťou národov

9 Neteš sa, Izrael, nejasaj, ľud môj, lebo smilnením si odpadol od Boha. Miloval si dary za smilstvo na každom obilnom humne. ² Humno ani vínný lis ich nenasyti a mušt ich oklame. ³ Nebudú prebývať v krajine Hospodina, Efrajim sa vráti do Egypta a v Asýrii budú jesť nečistý pokrm. ⁴ Nebudú odlievať víno pre Hospodina, svojimi obetami si nezískajú jeho priazeň — stanú sa pre nich chlebom smútku a každý, kto ho bude jesť, sa poškrvni. Áno, ich chlieb je len pre nich samých, nedostane sa do Hospodinovho domu. ⁵

Čo chcete robiť v deň slávnosti, v deň Hospodinovho sviatku? ⁶ Aj keď ujdú pred záhubou, zhromaždia ich Egypt, Memfis ich pochová. Ich vzácne striebro zarastie burinou, trnie ich vyženie z vlastných stanov. ⁷ Prišli dni trestu, prišli dni odplaty, zle sa bude zaobchádzať s Izraelom. Prorok je blázon, šialencom je muž ducha, lebo sú početné tvoje hriechy a veľký je tvoj odpor. ⁸ Je azda Efrajim bdelym strážcom a ľud môjho Boha prorokom? Pasca je nastražená na všetkých jeho cestách, nevráživosť vládne v dome jeho Boha. ⁹ Hlboké je ich porušenie, ako za dní Gibey, spomenie si na ich vinu, potrestá ich hriechy.

Odvvrnutie Efrajima

¹⁰ Ako vinič na púšti našiel som Izrael, ako na skorú figu na figovníku v jej prvom čase hľadel som na jeho otcov. Oni išli do Baal-Peóru, zasvätili sa Hanbe, stali sa ohavnosťou ako ich milenc. ¹¹ Efrajimova sláva odletí ako vták. Nebudú plodiť ani rodiť, ani neotehotnejú. ¹² Aj keď vychovávajú svojich synov, vezmem ich od nich, aby u nich nebolo ľudí. Veru, beda im, keď sa od nich odvrátim. ¹³ Efrajim — videl som, ako svoje deti urobil korisťou pre lovca, ako Efrajim vyviedol svoje deti na zabitie. ¹⁴ Daj im, Hospodin — čo by si im tak dal? — Daj im neplodné lono a vyschnuté prsia! ¹⁵ Všetko ich zlo sa prejavilo v Gilgále, áno, tam som ich znenávidel. Pre skazenosť ich skutkov ich vyženiem zo svojho domu; viac ich nebudem milovať, všetci ich veľmoži sú tvrdošíjni. ¹⁶ Efrajim je ubitý, jeho korene vyschli, už neprinesú ovocie; ale aj keby rodili, usmrťím vytúžené ovocie ich lona. ¹⁷ Môj Boh ich zavrhne, lebo ho nepočúvali, a stanú sa zblúdilcami medzi národmi.

Zánik kráľovstva a hriešneho kultu

10 Izrael je bujný vinič a rodí primerane veľa ovocia. Čím viac ovocia však nesie, tým viac oltárov množí, o čo je jeho krajina lepšia, o to lepšie robí aj posvätné stĺpy. ² Ich srdce je falošné, no teraz zaplatia za svoju vinu. On rozláme ich oltáre a zničí ich posvätné stĺpy. ³ Teraz hovoria: Nemáme kráľa; nebojme sa Hospodina, a kráľ — čože nám môže urobiť? ⁴ Sú vyslovované slová, prisahá sa bez zmyslu, uzatvárajú sa zmluvy, rozsudok vzhádza ako jedovatá burina na brázdach oráčiny. ⁵ O tela Bét-Avenu sa trasú obyvatelia Samárie, smúti za ním jeho ľud aj jeho modlárske kňazi; trasú sa pre jeho slávu, lebo odstúpila od neho. ⁶ Aj ono bude odnesené do Asýrie ako obeta veľkému kráľovi. Stud zožne Efrajim, hanbiť sa bude Izrael za svoje plány. ⁷ Samária bude zničená; jej kráľ je podobný trieske plávajúcej na vode. ⁸ Spustošené budú výšiny Ávenu, hriech Izraela, trnie a bodľacie vyrastie na ich oltároch. Vtedy povedia vrchom: Prikryte nás! a kopcom: Padnite na nás! ⁹ Odo dní Gibey sa tiahne hriech Izraela; tam zastali. Či ich nezastihne v Gibeí vojna proti synom bezprávia? ¹⁰ Prichádzam, aby som ich potrestal; zhromaždia sa proti nim národy pri treste za ich dvojité vinu. ¹¹ Efrajim je cvičená jalovica, ktorá rada mláti obilie, a ja som vložil dobré jarmo na jej šíju. Zapriahnem Efrajima, Júda bude orať, Jákob bude brániť. ¹² Zasejte si spravodlivosť, žňte ovocie milosrdenstva, preorte si úhor. Je čas hľadať Hospodina, až kým nepríde a nezavlaží vás spravodlivosťou. ¹³ Zaorávali ste podlosť, nepravosť ste zožívali, jedli ste ovocie lži, lebo si sa spoliehal na svoju jazdu, na množstvo svojich udatných bojovníkov. ¹⁴ Povstane však rozbroj v tvojom ľude a všetky tvoje pevnosti budú zničené, tak ako zničil Šalman Bét-Arbél v čase vojny; vtedy bola ubitá na smrť matka skláňajúca sa nad deťmi. ¹⁵ Tak naložím s vami, Bétel, pre veľké zlo, ktoré konáte. Na úsvite izraelský kráľ načisto skončí.

Sklamaná otcovská láska Boha

11 Keď bol Izrael mladý, miloval som ho, z Egypta som povolal svojho syna. ² Ako som ich volal, tak sa vzdalovali odo mňa, baalom prinášali obety a modlám pálili kadidlo.

³ Sám som učil chodiť Efrajima, brával som ich na svoje ramená, no nepoznali, že som ich uzdravoval. ⁴ Povrazmi ľudskosti som ich ťahal, lanami lásky, bol som pre nich ako ten, čo im nadľahčuje jarmo nad čeľuste, skláňal som sa k nemu a dával som mu jesť. ⁵ Nevráti sa do Egypta, no Asýria mu bude kráľom, lebo sa odmietli kajať. ⁶ Meč bude krúžiť v jeho mestách, zničí jeho falošných prorokov a strávi ich pre ich zámery. ⁷ Môj ľud má sklon odvrátiť sa odo mňa, Baal je ten, ku ktorému volajú, spoločne ho vyvyšujú.

Božia láska premáha nevernosť

⁸ Ako by som ťa mohol vydať, Efrajim, teba sa vzdať, Izrael? Ako by som ťa mohol vydať ako Admu a naložiť s tebou ako s Cebojímom? Moja myseľ sa obracia proti mne a všetky moje pocity ľutosti sa rozpalujú. ⁹ Nedám priechod svojmu páľčivému hnevu, nezničím znova Efrajim, lebo ja som Boh, a nie človek, Svätý uprostred teba, neprídem vo vzrušení hnevu. ¹⁰ Budú kráčať za Hospodinom, on zareve ako lev. Áno, zareve a nato s triaškou pribehnú synovia od západu. ¹¹ Pribehnú s triaškou ako vták z Egypta, ako holubica z Asýrie; potom im dám príbytok v ich vlastných domoch — znie výrok Hospodina.

Izrael je nespolehlivý

12 Klamstvom ma obohnal Efrajim, podvodom dom Izraela, aj Júda sa stále potuluje s bohmi, svätým božstvom ostáva verný. ² Efrajim je pastierom vetra, za východným vetrom sa ženie celý deň, množí lož a násilie. Uzatvárajú zmluvu s Asýriou, olej je dopravný do Egypta. ³ Hospodin má spor s Júdom, chce strestať Jáka podľa jeho ciest, podľa jeho skutkov mu dať odplatu. ⁴ V lone matky uchopil brata za pätu, vo svojej sile zápasil s Bohom, ⁵ zápasil s anjelom a premohol ho, plakal a prosil o milosť. V Bételi ho našiel, tam sa s ním rozprával. ⁶ Hospodin je Boh zástupov, Hospodin je jeho meno. ⁷ Ty sa teda navráť k svojmu Bohu, zachovávaj milosrdenstvo a spravodlivosť, dychtivo očakávaj svojho Boha bez prestania! ⁸ Kanaán má v ruke falošné váhy, miluje podvod. ⁹ Efrajim zasa povedal: Ako som len zbohatol, nahonobil som si majetok; nič z toho, čo som spôsobil, ma nezastihne, žiadne zlo, ktorým som sa prehresil. ¹⁰ Ja som však Hospodin, tvoj Boh, ktorý ťa vyviedol z Egypta, znovu ťa ubytujem v stanoch ako v dňoch stretávania na púšti. ¹¹ Hovoril som k prorokom, dal som im mnohé videnia a prostredníctvom prorokov som hovoril v obrazoch. ¹² S Gileádom je ničomnosť, akí sú len prázdni! V Gilgále obetovali dobytku a ich oltáre sú tak ako hromada kameňa na brázde oráčiny. ¹³ Jákob utiekol do stepí Aramu, Izrael slúžil, aby dostal ženu. Za ženu strážil stáda. ¹⁴ Prostredníctvom proroka Hospodin vyviedol Izrael z Egypta a prostredníctvom proroka ho strážil. ¹⁵ Trpké rozhorčenie spôsobil Efrajim, preto jeho Pán naňho nechá uvaliť jeho vlastnú krv a vráti mu potupu, ktorú spôsobil.

Smrť Efrajima

13 Keď Efrajim hovoril, nastala hrôza — bol vyvýšený v Izraeli, previnil sa však s Baalom a zomrel. ² Teraz ešte stále pokračujú v hriechu a zo svojho striebra si vyrábajú liate modly: modly podľa vlastného chápania, diela remeselníkov — všetky z nich; hovoria: Obetujte im! Ľudia dokonca bozkávajú telá. ³ Preto budú ako ranný oblak, ako rosa, čo sa hneď stratí, ako plevy odviaté z humna alebo dym z komína. ⁴ Ja som Hospodin, tvoj Boh, ktorý ťa vyviedol z Egypta. Iného Boha, ako som ja, nepoznáš a záchranca mimo mňa nejestvuje. ⁵ Pásol som ťa na púšti vo vyschnutej zemi. ⁶ Ako som ich pásol, nasýtili sa; nasýtili sa a spyšnelo im srdce, preto na mňa zabudli. ⁷ Budem teda pre nich ako lev, ako leopard budem číhať na ceste. ⁸ Napadnem ich ako medvedica olúpená o mláďa a rozorvem

im hruď, chrániacu srdce. Zožeriem ich tam ako levica, poľná zver ich roztrhá. ⁹ Zničím ťa, Izrael, ktože ti môže pomôcť? ¹⁰ Kde je tvoj kráľ a tvoji sudcovia, aby ťa zachránili vo všetkých твоjich mestách? Tí, o ktorých si hovoril: Daj mi kráľa a veľmožov! ¹¹ Dal som ti kráľa vo svojom hneve a beriem ho vo svojom rozhorčení. ¹² Zviazaná je vina Efrajima a uschovaný je jeho hriech. ¹³ Bolesti rodičky prišli kvôli nemu; je to syn nemúdry, lebo sa nedostal včas na opustenie jej lona. ¹⁴ Vykúpil som ich zo spárov podsvetia, vyslobodil som ich zo smrti. Kde sú tvoje rany moru, smrť? Kde je tvoj osteň, podsvetie? ¹⁵ Aj keď sa mu darí medzi bratmi, priženie sa východný vietor, vietor od Hospodina sa zdvihne z púšte a vysuší jeho žriedlo, vysuší jeho pramene. On vylúpi poklad všetkých vytúžených vecí.

14 Samária nesie vinu za vzburu proti svojmu Bohu, padne pod mečom: ich deti budú rozsekané na kusy a tehotné ženy budú rozpárané.

Návrat a nový život pre Izrael

² Vráť sa, Izrael, k Hospodinovi, svojmu Bohu, veď si sa potkýnal na vlastnej vine! ³ Vezmite so sebou slová a vráťte sa k Hospodinovi, povedzte mu: Odpusť nám každú vinu, vezmi všetko, čo je dobré, a my zaplatíme ovocím našich perí. ⁴ Asýria nás nezachráni. Nebudeme jazdiť na koňoch a nepovieme už dielu našich rúk: Naši bohovia!, lebo v tebe je zľutovanie nad sirotou. ⁵ Vyliečim ich odpadnutie, budem ich slobodne milovať, lebo sa odvrátil od nich môj hnev. ⁶ Budem pre Izrael ako rosa, i rozkvitne ako ľalia a zapustí korene ako Libanon. ⁷ Bude vyháňať nové výhonky, bude krásny ako oliva a bude rozvoniavať ako Libanon. ⁸ Tí, čo prebývajú v jeho tóňi, budú opäť žiť ako obilie, vyženú ratolesti ako vinič a jeho chýr bude ako chýr libanonského vína. ⁹ Efrajim — čo ešte chce s modlami? Sám ho vypočujem a dohliadnem naňho. Som ako svieži cyprus, to odo mňa si dostal svoje plody. ¹⁰ Kto je múdry, nech tieto veci pochopí a kto je chápavý, nech ich spozná. Lebo priame sú cesty Hospodinove; spravodliví po nich kráčajú, no hriešnici sa na nich potkýňajú.

Výzva na nárek

1 Slovo Hospodina, ktoré zaznelo Joelovi, synovi Petuela. ² Zbystrite sluch všetci obyvatelia krajiny. Počujte toto, starší, stalo sa niečo podobné za vašich čias alebo za čias vašich otcov? ³ Rozprávajte o tom svojim synom a vaši synovia svojim synom a ich synovia ďalšiemu pokoleniu. ⁴ Čo ostalo po húseniciach, požrali kobyľky; čo ostalo po kobyľkách, požrali chrústy; čo ostalo po chrústoch, požrali koníky. ⁵ Prebudte sa, opilci, a plačte! Kvíľte, všetci pijani vína, nad mladým vínom, lebo vám je odňaté od úst. ⁶ Veď k mojej krajine pritiahol národ, mocný a bez počtu. Má zuby ako lev a tesáky ako levica. ⁷ Môj vinič zmenil na púšť, polámaval moje figovníky, olúpaval ich a zahodil, ich ratolesti zbeleli. ⁸ Kvíľ ako vrecovinou opášaná panna v smútku nad snúbencom svojej mladosti. ⁹ Vystane obetný dar i nápojová obeta v Hospodinovom dome. Trúchlia kňazi, ktorí slúžia Hospodinovi. ¹⁰ Spustošené je pole, trúchli roľa, lebo je znivočené obilie. Vyschol mušt a vysušil sa olej. ¹¹ Oráči, môžete sa hanbiť! Vinohradníci, kvíľte kvôli pšenici a jačmeňu, lebo žatva na poli vyšla navnivoč. ¹² Vinič vyschol, figovník zvädol, granátovník, palma, jablňo a všetky stromy na poli povysychali. Veď povysychalo to, z čoho ľudia mávali radosť.

Výzva na pokánie

¹³ Kňazi, opášte sa a nariekajte! Vy, ktorí obsluhujete oltár, kvíľte! Vstúpte a nocujte v smútočnej vrecovine, služobníci môjho Boha! Veď domu vášho Boha sa odopiera pokrmová i nápojová obeta. ¹⁴ Vyhláste posvätný pôst! Zvolajte slávnostné zhromaždenie! Zhromaždite starších, všetkých obyvateľov krajiny do domu Hospodina, vášho Boha, a volajte o pomoc k Hospodinovi! ¹⁵ Ach, ten deň! Blízko je deň Hospodina! Príde ako skaza od Všemohúceho. ¹⁶ Či nie je nám priamo pred očami odňatý pokrm, radosť a jasot z domu nášho Boha? ¹⁷ Semeno sa scvrklo pod hrudami, stodoly spustli, sýpky sa zbúrili, lebo obilie uschlo. ¹⁸ Ach, ako bučí dobytok, trápia sa stáda rožného statku, lebo nemajú pašu; aj stáda oviec hynú. ¹⁹ K tebe, Hospodin, volám, lebo oheň strávil stepné pastviny a plameň spálil všetky stromy na poli. ²⁰ Aj poľné zvieratá po tebe prahnú, lebo vyschli vodné toky a oheň strávil stepné pastviny.

Deň Hospodina

2 Zatrúbte na roh na Sione, kričte na poplach na mojom svätom vrchu, nech sa trasú všetci obyvatelia krajiny, lebo prichádza deň Hospodina. Áno, blízko je ² deň tmy a temnoty, deň hustých oblakov a mrákavy. Ako ranný úsvit po vrchoch rozprestiera sa početný a mocný ľud, jemu podobný nebol od vekov ani po ňom nebude až do čias najvzdialenejších pokolení. ³ Pred ním zožiera oheň, za ním spaľuje plameň. Ako záhrada Eden je pred ním celá krajina a za ním znivočená púšť. Nič neutečie pred ním. ⁴ Vzhľadom sa podobajú koňom a bežia ako tátoše. ⁵ Sú ako rachot vozov, keď poskakujú po končiaroch vrchov. Sú ako praskot blčiaceho ohňa, ktorý spaľuje slamu. Sú ako mocný ľud, ktorý je pripravený na boj. ⁶ Národy sa chvejú pred nimi a tváre všetkých blednú. ⁷ Bežia ako hrdinovia, vystupujú na hradby ako bojovníci. Každý ide svojou cestou, neodchyľuje sa od svojej dráhy. ⁸ Nikto nevráza do druhého, každý ide svojím smerom, i cez strely sa neprestajne

rútia. ⁹ Vtrhnú do mesta, vybehnú na hradby, vystúpia na domy, vlezú ako zlodej cez okná. ¹⁰ Pred nimi sa zatrasie zem, nebesá sa zachvejú, slnko a mesiac stemnejú a hviezdy stratia svoj jas. ¹¹ Hospodin vydá povel svojmu vojsku, lebo jeho tábor je veľmi veľký a mocní sú tí, čo splnia jeho rozkaz. Preto je deň Hospodina veľký a veľmi hrozný. Kto ho môže zničiť?

Výzva na pokánie

¹² Teraz však — znie výrok Hospodina — vráťte sa ku mne celým srdcom, v pôste, plači a náreku! ¹³ Roztrhnite si srdcia, a nie rúcha, vráťte sa k Hospodinovi, svojmu Bohu! Veď je milostivý a milosrdný, trpezlivý a veľmi ľútostivý, lebo mu je ľúto spôsobiť pohromu. ¹⁴ Ktovie, či sa opäť nezľutuje a nezanechá za sebou požehnanie, takže bude pokrmová i nápojová obeta pre Hospodina, vášho Boha. ¹⁵ Zatrúbite na roh na Sione! Vyhláste posvätný pôst, zvoľajte slávnostné zhromaždenie! ¹⁶ Zhromaždite ľud, posväťte zbor, zvoľajte starších, zhromaždite malé deti i dojčatá! Nech vyjde ženích zo svojej izby i nevesta zo svojej komôrky. ¹⁷ Medzi predsieňou a oltárom nech plačú kňazi, služobníci Hospodina, a nech prosia: Ušetri, Hospodin, svoj ľud, a nevydaj na potupu svoj dedičný podiel, aby sa pohanania z neho nevysmievali. Prečo by mali vraviť medzi národmi: Kdeže je ich Boh?

Božia odpoveď na pokánie ľudu

¹⁸ Vtedy sa Hospodin rozhorlil za svoju krajinu a zľutuje sa nad svojím ľudom. ¹⁹ Hospodin dá odpoveď svojmu ľudu: Hľa, posielam vám obilie, mušt i olej a nasýtite sa tým. Viac vás už nevydám na potupu medzi pohanmi. ²⁰ Vzdialim od vás nepriateľa zo severu a zažením ho do vyprahnutej a pustej krajiny: jeho predný zástup do Východného mora a jeho zadný zástup do Západného mora. Jeho zápach sa bude roznášať a hnilobný pach bude vystupovať, lebo si počínal velikášsky. ²¹ Neboj sa, zem, plesaj a raduj sa, lebo Hospodin vykoná veľké veci. ²² Neboj sa, poľná zver, lebo stepné pastviny sa rozзелenejú, lebo stromy prinesú ovocie. Figovník a vinič vydajú bohatú úrodu. ²³ Synovia Siona, jasajte a tešte sa z Hospodina, svojho Boha, veď vám dá spásonosný dážď, zošle vám jesenný i jarný dážď ako prv, ²⁴ takže humná budú plné obilia, lisy budú pretekať muštom a olejom. ²⁵ Vynahradím vám roky, v ktorých žrali kobyľky a chrústy, koníky i húsenice, moje veľké vojsko, ktoré som poslal na vás. ²⁶ Jedávať budete dosýta a chváliť meno Hospodina, svojho Boha, ktorý sa k nám tak obdivuhodne správal. Môj ľud nebude navždy zahanbený. ²⁷ Spoznáte, že ja som uprostred Izraela, že ja som Hospodin, váš Boh, a nieť iného; a môj ľud nebude navždy zahanbený.

Vyliatie Božieho ducha

3 Potom vylejem svojho ducha na každého človeka. Vaši synovia a vaše dcéry budú prorokovať. Vaši starci budú mávať sny, vaši mládenci budú mávať videnia. ² Aj na otrokov a otrokyne vylejem v tých dňoch svojho ducha. ³ Dám znamenia na nebi i na zemi, krv, oheň a stĺpy dymu. ⁴ Slnko sa zmení na tmú a mesiac na krv, skôr než príde veľký a hrozný deň Hospodina. ⁵ Každý, kto bude vzývať jeho meno, bude zachránený, lebo na vrchu Sion a v Jeruzaleme bude záchrana, ako prisľúbil Hospodin. Medzi vyslobodenými budú tí, ktorých Hospodin povolá.

Súd nad národmi

4 Veď, hľa, v tých dňoch a v tom čase, keď zmením údel Júdu a Jeruzalema, ² zhromaždím všetky národy, zavediem ich do Údolia Jošafát a tam sa budem s nimi súdiť pre môj ľud a pre moje dedičstvo, pre Izrael, pretože ho rozptýlili medzi pohanov, moju krajinu rozkúskovali ³ a o môj ľud losovali. Chlapca dávali za neviestku a dievča predávali za víno,

aby mohli piť. ⁴ Čo ste pre mňa vy, Týrus a Sidon i všetky oblasti Filištínska? Chcete sa mi odplatiť za nejaký skutok? Ak sa chcete odplatiť mne, veľmi rýchlo vrátim odplatu na vaše hlavy. ⁵ Veď ste pobrali moje striebro a zlato a moje najkrajšie klenoty ste zanesli do svojich chrámov. ⁶ Júdovcov a Jeruzalemčanov ste predávali Grékom, aby ste ich odstránili z ich územia. ⁷ Hľa, ja ich povzbudím k návratu z miesta, na ktoré ste ich predali, a vašu odplatu vrátim na vaše hlavy. ⁸ Vašich synov a vaše dcéry dám do rúk Júdovcov a oni ich predajú Šebanom, ďalekému národu, lebo Hospodin prehovoril. ⁹ Rozhláste to medzi národmi, vyhláste svätú vojnu! Prebudte hrdinov! Nech prídu a vystúpia všetci bojovníci! ¹⁰ Prekujzte svoje pluhové radlice na meče a svoje vinárske nože na oštepý! Slabý nech povie: Som hrdina! ¹¹ Ponáhľajte sa! Podte, všetky okolité národy a zhromaždite sa tam. Zošli ta, Hospodin, svojich hrdinov! ¹² Nech sa prebudia a nech vystúpia národy do Údolia Jošafát, lebo tam si zasadnem, aby som súdil všetky okolité národy. ¹³ Chopte sa kosáka, lebo dozrela žatva; podte, šliapte, lebo lis je plný, pretekajú kade, lebo ich zlomyselnosť je veľká. ¹⁴ Davy a davy sú v Údolí rozhodnutia, lebo blízko je deň Hospodina v Údolí rozhodnutia. ¹⁵ Slnko a mesiac sa zatmejú a hviezdy stratia svoj jas. ¹⁶ Hospodin skríkne zo Siona a z Jeruzalema vydá svoj hlas, takže sa zachvejú nebesá i zem.

Doba Hospodinovej spásy

Hospodin je však útočiskom pre svoj ľud a pevnosťou pre Izraelitov. ¹⁷ Vtedy spoznáte, že ja som Hospodin, váš Boh, a že prebývam na Sione, na svojom svätom vrchu. Jeruzalem bude svätý a cudzinci nebudú viac cezeň prechádzať. ¹⁸ V ten deň budú vrchy vlhnúť muštom, pahorky budú pretekať mliekom a vo všetkých vodných korytách Judska bude tiecť voda. Prameň bude vytekať z Hospodinovho domu a bude napájať Údolie akácií. ¹⁹ Egypt sa stane pustatinou a Edóm pustou stepou za násilie nad Júdovcami, ktorých nevinnú krv vylievali v ich krajine. ²⁰ Judsko však ostane naveky a Jeruzalem z pokolenia na pokolenie. ²¹ Pomstím ich nepomstenú krv, lebo Hospodin býva na Sione.

AMOS

Nadpis

1 Slová Amosa, jedného z chovateľov oviec v Tekóe, o tom, čo videl o Izraeli za čias judského kráľa Uzziyu a za čias izraelského kráľa Jarobeáma, Joášovho syna, dva roky pred zemetrasením.

Úvod k Božiemu súdu

² Povedal: Hospodin hlasne kričí zo Siona, ozýva sa z Jeruzalema, takže vädnú nivy pastierov a usychá vrchol Karmelu.

Hriech a trest Damasku

³ Takto hovorí Hospodin: Pre tri previnenia Damasku, ba pre štyri, neodvrátim to, pretože mlátili Gileád železnými smykmi. ⁴ Zošlem oheň na dom Chazaela, aby pohltil pevnosti Ben-Hadada. ⁵ Rozbijem závoru Damasku, vyplienim obyvateľov Údolia Avenu a toho, čo drží žezlo Bét-Edenu, a do kirskeho zajatia pôjde ľud Aramejčanov — hovorí Hospodin.

Hriech a trest Gazy

⁶ Takto hovorí Hospodin: pre tri previnenia Gazy, ba pre štyri, neodvrátim to, pretože odvliekli všetkých do zajatia, aby ich vydali napospas Edómu. ⁷ Zošlem oheň na hradby Gazy, aby pohltil jej pevnosti. ⁸ Vyhubím obyvateľov Ašdódu a toho, čo drží žezlo Aškalónu, obrátim svoju ruku proti Ekrónu a zhynie zvyšok Filištíncov — hovorí Pán, Hospodin.

Hriech a trest Týru

⁹ Takto hovorí Hospodin: Pre tri previnenia Týru, ba pre štyri, neodvrátim to, lebo vydali všetkých napospas Edómu a na bratskú zmluvu nepamätali. ¹⁰ Zošlem oheň na hradby Týru, aby pohltil jeho pevnosti.

Hriech a trest Edómu

¹¹ Takto hovorí Hospodin: Pre tri previnenia Edómu, ba pre štyri, neodvrátim to, pretože prenasledoval svojho brata mečom a udusil v sebe súcit, aby jeho hnev trval naveky, a svoju zlosť stále prechovával. ¹² Preto vrhnem oheň na Temán a pohltí pevnosti Bocy.

Hriech a trest Ammónu

¹³ Takto hovorí Hospodin: Pre tri previnenia Ammónčanov, ba pre štyri, neodvrátim to, lebo párali tehotné ženy Gileádu, aby rozšírili svoje hranice. ¹⁴ Preto roznietim oheň na hradbách Rabby a pohltí jej pevnosti za bojového pokriku v deň vojny, za búrky v deň víchrice. ¹⁵ Ich kráľ pôjde do zajatia spolu so svojimi kniežatami — hovorí Hospodin.

Hriech a trest Moábu

2 Takto hovorí Hospodin: Pre tri previnenia Moábu, ba pre štyri, neodvrátim to, lebo na vápno spálili kosti edómskeho kráľa. ² Zošlem oheň na Moáb a pohltí pevnosti Kerijótu a zomrie Moáb v hluku za bojového pokriku, za zvuku rohu. ³ Vytnem vládcu z jeho stredy a všetky jeho kniežatá pobijem spolu s ním — hovorí Hospodin.

Hriech a trest Júdu

⁴ Takto hovorí Hospodin: Pre tri previnenia Júdu, ba pre štyri, neodvrátim to, lebo zavrhlí Hospodinov zákon a nezachovávali jeho prikázania. Dali sa oklamať svojimi modlami, za ktorými chodili ich otcovia. ⁵ Preto zošlem oheň na Júdu a pohltí pevnosti Jeruzalema.

Hriech a trest Izraela

⁶ Takto hovorí Hospodin: Pre tri previnenia Izraela, ba pre štyri, neodvrátim to, lebo za peniaze predávajú spravodlivého a chudobného za pár sandálov. ⁷ Dychtia aj po prachu zeme na hlave bedárov a krivia cestu biednych. Syn i otec k tomu istému dievčatu chodia, a tak znesväcujú moje sväté meno. ⁸ Na rúchach vzatých do zálohy sa váľajú pri každom oltári a zhabané víno si popíjajú v dome svojho boha. ⁹ Pritom ja som pred nimi vyhubil Amorejčanov, ktorí boli vysokí sťa cédre a silní ako duby. Predsa som zničil ich ovocie hore a ich korene dolu. ¹⁰ Veď ja som vás vyviedol z Egypta a viedol som vás púšťou štyridsať rokov, aby ste sa zmocnili krajiny Amorejčanov. ¹¹ Aj prorokov som vzbudil z vašich synov a nazirejov z vašich mládencov. Nie je to tak, Izraeliti? — znie výrok Hospodina. ¹² Vy ste však vínom opájali nazirejov a prorokom ste prikazovali: Neprorokujte! ¹³ Preto, hľa, rozkolíšem zem pod vami, ako sa kolíše voz naplnený snopmi. ¹⁴ Rýchlemu nepomôže útek, silný si nepomôže silou, ani hrdina sa nebude vedieť zachrániť. ¹⁵ Lukostrelec neobstojí, rýchlonohý sa nezachráni, ani jazdec si nezachráni život. ¹⁶ Aj ten, čo je najodvážnejší medzi hrdinami, nahý zuteká v onen deň — znie výrok Hospodina.

Vyvolenie je zodpovednosť

3 Čujte slovo, ktoré Hospodin hovorí o vás, Izraeliti — o všetkých rodoch, ktoré som vyviedol z Egypta: ² Iba vás som poznal zo všetkých rodov zeme, preto vás potrescem za všetky vaše previnenia. ³ Či idú dvaja spolu, ak sa nedohodli? ⁴ Či zareve lev v lese, ak nemá korisť? Či sa ozve leviča zo svojej skrýše, ak nič nechtylo? ⁵ Či padne vták do osídla na zem, ak niet preň návnady? Či sa vymrští pasca zo zeme, keď nič nechtyla? ⁶ Či zaznie v meste trúba, a ľud sa nenaláká? Či sa stane v meste niečo zlé, ak by to Hospodin nedopustil? ⁷ Veru neurobí Pán, Hospodin, nič bez toho, aby nezjavil svoj zámer svojim služobníkom, prorokom. ⁸ Lev reve, kto by sa nebál? Pán, Hospodin, hovorí, kto by neprorokoval? ⁹ Rozhlasujte z pevností v Ašdóde a z pevností v Egypte a povedzte: Zhromaždíte sa na vrchy Samárie a všimnite si v nej veľký zhon i útlak v jej strede. ¹⁰ Veď nevedia konať správne — znie výrok Hospodina —, bezprávie a útlak hromadia vo svojich pevnostiach. ¹¹ Preto takto hovorí Pán, Hospodin: Nepriateľ obklúči krajinu, pozbaví ňu sily a spustošené budú tvoje pevnosti. ¹² Takto hovorí Hospodin: Ako keď pastier zachráni z tlamy leva iba lýtka alebo kus ucha, tak sa zachránia Izraeliti, čo bývajú v Samárii na nádherných pohovkách a damaských lôžkach. ¹³ Čujte a svedčte v Jákobovom dome — znie výrok Pána, Hospodina, Boha zástupov —, ¹⁴ lebo v deň môjho navštívenia, keď potrescem previnenia Izraela, potrescem i Bétel za jeho oltáre, zlomené budú rohy oltára a padnú na zem. ¹⁵ Potom zrútim zimným domom letný dom a rozsypú sa domy zo slonoviny a mnoho domov zmizne — znie výrok Hospodina.

Boží súd nad boháčkami Samárie

4 Čujte toto slovo, kravy bášanské, čo ste na hore Samárie, a čo utláčate bezbranných a násilie páchate na chudobných a hovoríte svojim pánom: Doneste, chceme piť! ² Prisaahal Pán, Hospodin, vo svojej svätosti: Hľa, prídu na vás dni, keď vás vyzdvihnú na hákoch a vaše potomstvo na rybárskej udici. ³ Trhlinami vyjdete jedna za druhou a vyhodia vás na Harmón — znie výrok Hospodina. ⁴ Choďte do Bételu a hrešte, do Gilgálu a hrešte ešte viac, prinášajte ráno svoje obety a na tretí deň svoje desiatky. ⁵ Pálte z kvasu ďakovnú obetu a ohlasujte nahlas dobrovoľné dary, lebo tak to máte radi, Izraeliti — znie výrok Pána, Hospodina. ⁶ Spôsobil som, že ste nemali nič pod zub po všetkých vašich mestách a

mali ste nedostatok chleba na všetkých vašich miestach, a predsa ste sa neobrátili ku mne — znie výrok Hospodina. ⁷ Zadržal som vám aj dážď tri mesiace pred žatvou. Dával som dážď na jedno mesto, nad druhým mestom som nedal pršať. Na jednu roľu pršalo a roľa, na ktorú nepršalo, vyschla. ⁸ Tackali sa dve-tri mestá do iného mesta, aby sa napili vody, ale neuhasili svoj smäd. A predsa ste sa neobrátili ku mne — znie výrok Hospodina. ⁹ Bil som vás hrdzou a sneťou, vysušil som vaše záhrady a vaše vinice, vaše figovníky a olivy obžrali kobyľky, a predsa ste sa neobrátili ku mne — znie výrok Hospodina. ¹⁰ Poslal som na vás mor ako na Egypt, porazil som mečom vašich mládenčov i vaše kone boli odvečnené. Nechal som, aby vystúpil zápach vášho tábora k vášmu nosu, a predsa ste sa neobrátili ku mne — znie výrok Hospodina. ¹¹ Vyvrátil som vás, ako som vyvrátil Sodomu a Gomoru, takže ste boli sťa ohorok, vytrhnutý z ohňa, a predsa ste sa neobrátili ku mne — znie výrok Hospodina. ¹² Takto s tebou urobím Izrael. Keďže s tebou takto urobím, priprav sa na stretnutie so svojim Bohom, Izrael! ¹³ Veď ten, čo utvára vrchy a tvorí vietor a človeku oznamuje, čo myslí, čo robí ranný svit temnotou a kráča po výšinách zeme, sa volá Hospodin, Boh zástupov!

Žalospev nad Izraelom

5 Čujte toto slovo, dom Izraela, ktoré prednášam proti vám sťa žalospev: ² Padla izraelská panna a nepovstane viac, zvalená leží vo svojej krajine, nemá ju kto zodvihnúť. ³ Lebo tak vraví Pán, Hospodin: Mestu, čo vytiahlo s tisícmi, ostane iba sto. A tomu, čo vytiahlo so stomi, zostane desať pre dom Izraela. ⁴ Lebo takto hovorí Hospodin domu Izraela: Hľadajte mňa a budete žiť! ⁵ Nevyhľadávajte Bétel a nevstupujte do Gilgálu ani do Beér-Šeby neprechádzajte, lebo Gilgál pôjde do zajatia a Bétel vyjde navníhoč. ⁶ Hľadajte Hospodina a budete žiť! Kiež nezachváti oheň a nestrávi Jozefov dom, potom by už nikto neuhasil Bétel. ⁷ Beda tým, čo na palinu menia právo a spravodlivosť hádžu o zem. ⁸ Ten, čo tvorí Plejády a Orión, mení temnotu na ranný svit a deň zatemňuje v noc, ktorý volá morské vody a vylieva ich na povrch zeme, volá sa Hospodin. ⁹ Zablsnúť dá skaze nad silným a spustošeniu nad pevnosťou. ¹⁰ Nenávidia toho, kto ich karhá v bráne a oškľiví sa im ten, kto hovorí pravdu. ¹¹ Pretože šliapete po chudobnom a dávky beriete od neho v obilí: staviate si síce domy z tesaného kameňa, ale nebudete v nich bývať, a hoci ste si nasadili krásne vinice, nebudete piť ich víno. ¹² Viem totiž, že vašich previnení je mnoho a ťažké sú vaše hriechy: utláčate spravodlivého, vyberáte výkupné a pri súde odstrkujete biednych. ¹³ Preto rozumný v taký čas mlčí, lebo je to zlý čas. ¹⁴ Hľadajte dobro, a nie zlo, aby ste žili, a vtedy Hospodin, Boh zástupov, bude s vami, tak ako hovoríte. ¹⁵ Nenávidte zlo a milujte dobro a obnovte právo na súde. Azda sa zmiluje Hospodin, Boh zástupov, nad zvyškom Jozefa. ¹⁶ Preto takto hovorí Hospodin, Boh zástupov, Pán: Na všetkých námestiach zaznie nárek a po všetkých uliciach budú volať: Beda, beda! Pozvú roľníkov k smútku a k náreku speváka žalospevu. ¹⁷ Aj vo všetkých viniciach zaznie nárek, lebo prejdem uprostred teba — hovorí Hospodin. ¹⁸ Beda tým, čo si žiadajú deň Hospodina! Načože je vám deň Hospodina? Je tmou, a nie svetlom! ¹⁹ Ako keby niekto utekal pred levom a na medveďa by narazil alebo prišiel by domov, oprel sa rukou o stenu a had by ho uštipol. ²⁰ Či nie je tmou deň Hospodina, a nie svetlom? Je mrákavou a nemá lesku! ²¹ Nenávidím, zavrhum vaše sviatky a nemôžem cítiť vaše slávnostné zhromaždenia. ²² Keď mi totiž prinášate spaľované a pokrmové obety, tie neoblubujem a obetu spoločenstva z vášho vykrmeného dobytká ani neokúsím. ²³ Odstráň odo mňa hlučnosť tvojich piesní, brnkánie tvojich hárf nechcem počúvať. ²⁴ Ale nech prúdi ako voda právo a spravodlivosť ako nevysychajúci potok! ²⁵ Či ste mi

prinášali na púšti obety a dary po štyridsať rokov, dom Izraela? ²⁶ No poniesiete Sikkúta, vášho kráľa, a Kijjúna, vaše modly a hviezdu svojich bohov, ktorých ste si urobili. ²⁷ Potom vás odvediem do zajatia za Damask, hovorí Hospodin, ktorý sa volá Boh zástupov.

Proti hýrivosti popredných Izraela

6 Beda bezstarostným zo Siona a tým, čo sa bezpečne cítia na vrchu Samárie, popredným prvého z národov, ku ktorým prichádza dom Izraela, aby sa poradil. ² Prejdite do Kalne a pozerajte; chodte odtiaľ do veľkého Chamátu a zídte do Gatú Filištíncov. Či ste na tom lepšie od týchto kráľovstiev, alebo či je väčšie ich územie ako vaše? ³ Za ďaleký pokladáte deň pohromy a približujete si žezlo násilia. ⁴ Beda tým, čo vylihujujú na lôžkach zo slonoviny a vyvaľujú sa na svojich pohovkách, jedia jahňatá zo stáda a telce zo stajní. ⁵ Vyskajú pri zvuku harfy, vymýšľajú si hudobné nástroje ako Dávid. ⁶ Z obetných čias popijajú víno a najlepším olejom sa natierajú, ale nesmútiť nad troskami Jozefa. ⁷ Preto teraz pôjdu do zajatia na čele zajatcov a prestane plesanie tých, čo sa bavia. ⁸ Prisahal Pán, Hospodin, na seba — znie výrok Hospodina, Boha zástupov: Oškľiví sa mi pýcha Jáкова, nenávidím jeho pevnosti. Vydám napospas mesto i čo je v ňom. ⁹ Potom sa stane, že ak zostane desať mužov v jednom dome, aj tí zomrú. ¹⁰ Keď ho zdvihne jeho príbuzný a jeho spaľovač, aby vyniesol jeho kosti z domu, povie tomu, čo je v zadnej časti domu: Je tam ešte niekto s tebou? Ten odpovie: Nie! Potom povie: Ticho! Lebo neslobodno spomínať meno Hospodina. ¹¹ Lebo hľa, Hospodin prikazuje a rozbije veľký dom na rozvaliny a malý dom na trosky. ¹² Či bežia kone po bralách a či orú more volmi? No vy ste premenili právo na blen a ovocie spravodlivosti na palinu. ¹³ Vy, čo sa tešíte z Ló-Debáru, a vravíte: či sme nedobyli Karnajim vlastnou silou? ¹⁴ Ale hľaď, vzbudím proti vám národ, dom Izraela, — znie výrok Hospodina, Boha zástupov — a budú vás utláčať od vstupu do Chamátu až po potok Araba.

Videnie kobyliiek

7 Toto mi ukázal Pán, Hospodin: Tvoril kobyľky, keď začala rásť mláďza, a hľa, bola to mláďza po kráľovskej kosbe. ² Keď mali zožrať všetku zeleň krajiny, povedal som: Pane, Hospodin, odpusť! Ako obstojí Jákob? Ved' je primálny. ³ Hospodin sa zľutoval v tej veci. Nestane sa!, riekol Hospodin. ⁴ Toto mi ukázal Pán, Hospodin: Hľa, Pán, Hospodin, vyhlásil súd ohňom a ten pohltil veľkú priepasť a pohltil i diel zeme. ⁵ Vtedy som povedal: Pane, Hospodin, prestaň, prosím! Ako obstojí Jákob? Ved' je primálny. ⁶ Hospodin sa zľutoval: Ani to sa nestane, riekol Pán, Hospodin. ⁷ Toto mi ukázal: Hľa, Pán stál pri múre postavenom podľa olovnice a v ruke mal olovnicu. ⁸ Potom mi povedal Hospodin: Čo vidíš, Amos? Odpovedal som: Olovnicu. Pán povedal: Hľa, kladiem olovnicu do stredu môjho izraelského ľudu. Už mu viac neodpustím. ⁹ Spustnú výšiny Izáka, izraelské svätyne budú zrúcané a proti Jarobeámovmu domu postavím sa s mečom. ¹⁰ Vtedy bételský kňaz Amacija poslal izraelskému kráľovi Jarobeámovi odkaz: Amos zosnoval proti tebe sprisahanie uprostred domu Izraela. Krajina nemôže zniesť všetky jeho reči. ¹¹ Amos totiž hovorí: Jarobeám zahynie mečom a Izrael určite pôjde zo svojej krajiny do zajatia. ¹² Potom povedal Amacija Amosovi: Videc, choď, uteč do Judska, tam jedz chlieb a tam prorokuj! ¹³ V Bételi však už viac neprorokuj, lebo je to kráľova svätyňa a kráľovský chrám. ¹⁴ Nato odpovedal Amos Amacjovi: Ja nie som prorok ani prorocký učeník, ale pastier a pestovateľ fig. ¹⁵ Hospodin ma však vzal od stáda a riekol mi: Choď, prorokuj proti môjmu izraelskému ľudu. ¹⁶ Teraz však počuj slovo Hospodina: Ty vravíš: Neprorokuj proti Izraelu a

nevešti proti Izákovmu domu! ¹⁷ Preto takto hovorí Hospodin: Tvoja žena sa stane v meste neviestkou, tvoji synovia i tvoje dcéry padnú mečom a tvoje pole rozdelia meračskou šnúrou; ty sám zomrieš na nečistej pôde a Izrael zo svojej zeme pôjde do zajatia.

Videnie koša s ovocím

8 Toto mi ukázal Pán, Hospodin: Hľa, kôš zrelého ovocia. ² Povedal: Čo vidíš, Amos? Odpovedal som: Kôš zrelého ovocia. Vtedy mi povedal Hospodin: Prišiel koniec na môj izraelský ľud, už mu viac neodpustím. ³ V ten deň budú znieť chrámové spevy ako kvílenie — znie výrok Pána, Hospodina —, na každom mieste bude mnoho mŕtvol, ktoré ticho pohodia. ⁴ Čujte toto, vy, ktorí gniavite bedárov a nivočíte chudobných krajiny, ⁵ vra- viac: Kedy prejde novmesiac, aby sme mohli predávať obilie, a deň sobotného odpočinku, aby sme otvorili obilnice, zmenšovali mieru a zvyšovali cenu i podvádžali falošnou váhou, ⁶ aby sme za peniaze kupovali núdznych a bedárov za pár sandálov, aby sme plevy predávali ako zrno? ⁷ Hospodin prisahal na Jákobovu pýchu: Ani na jeden z vašich činov nezabudnem! ⁸ Či sa nemusí preto i zem zachvieť a smútiť každý jej obyvateľ, zdvihnúť sa celá ako Níl a zmietat' sa i klesnúť ako veľtok Egypta? ⁹ V ten deň sa stane — znie výrok Pána, Hospodina —, že dám zapadnúť slnku na poludnie a zahalím temnotou zem za jasného dňa. ¹⁰ Na smútok premením vaše slávnosti a na žalospevy všetky vaše piesne; vrecovinou pokryjem všetky bedrá a každú hlavu plešinou; a urobím to ako smútok za jedináčikom a koniec toho ako trpký deň. ¹¹ Hľa, prichádzajú dni — znie výrok Pána, Hospodina —, keď pošlem na zem hlad. Nie hlad po chlebe ani smäd po vode, ale po počúvaní Hospodinových slov. ¹² Putovať budú od mora k moru, od severu k východu sa budú túlať a hľadať slovo Hospodina, ale ho nenájdu. ¹³ V ten deň omdlejú od smädu krásne panny i mládenci. ¹⁴ Tí, čo prisahajú na modly Samárie a vravia: Akože žije tvoje božstvo, Dán, akože žije tvoja cesta, Beér-Šeba! Padnú a nepovstanú viac.

Videnie zničenia chrámu a Judska

9 Videl som Pána stáť pri oltári a riekol: Udri na hlavicu, že sa prahy zatrasú! Zrúť ich všetkým na hlavy a tých, čo zostanú, ja pobijem mečom; ani jeden z nich neunikne, nezachráni sa ani jeden. ² Keby prenikli do podsvetia, aj odtiaľ ich moja ruka vezme; a keby vystúpili aj na nebesá, aj odtiaľ ich zvrhnem. ³ Keby sa skryli na vrchole Karmelu, aj tam ich vyhladáam a poberiem ich. Aj keby sa na dno mora skryli pred mojim zrakom, aj tam prikážem hadovi, aby ich uštipol. ⁴ Aj keby šli do zajatia pred svojimi nepriateľmi, aj tam prikážem meču, aby ich pobil. Upriem na nich svoj zrak na ich skazu a nie na ich dobro. ⁵ Pán, Hospodin zástupcov, dotýka sa zeme a tá sa rozplýva, a trúchlia všetci jej obyvatelia; zdvihne sa celá zem ako Níl a klesne ako veľtok Egypta. ⁶ Ten, kto na nebesiach stavia svoje siene a základy svojej klenbe položil na zem, ten, kto privoláva morské vody a vy- lieva ich na povrch zeme, sa volá Hospodin! ⁷ Či nie ste pre mňa, vy, Izraeliti, toľko ako Kúšijci? — znie výrok Hospodina. Nevyviedol som Izrael z Egypta, Filištíncov z Kaftóru a Aramečzanov z Kíru? ⁸ Hľa, oči Pána, Hospodina, sú upreté na hriešne kráľovstvo; vyhla- dím ho z povrchu zeme. No nezničím úplne dom Jáкова — znie výrok Hospodina —, ⁹ lebo hľa, vydám rozkaz a zatrasiem domom Izraela medzi všetkými národmi, ako sa trasie riečicou, takže ani kamienok neprepadne na zem. ¹⁰ Pod mečom zomrú všetci hriešnici môjho ľudu, ktorí hovoria: Nepriblíži sa, nezasiahne nás pohroma.

Prísľub obnovy

¹¹ V ten deň postavím rozpadnutý stan Dávida, zacementím jeho trhliny a postavím jeho ruiny. Vybudujem ho ako za dávnych čias, ¹² aby zaujali zvyšok Edómu a všetkých národov, nad

ktorými znie moje meno — znie výrok Hospodina, ktorý to vykoná. ¹³ Hľa, prichádzajú dni — znie výrok Hospodina —, keď oráč dohoní ženca a lisovač hrozna rozsievača; vrchy budú vlnnúť muštom a všetky kopce roztekať sa. ¹⁴ Potom zmením údel môjho ľudu, Izraela: vystavajú spustošené mestá a budú v nich bývať, vysadia vinice a budú piť ich víno, narobia si záhrad a budú jesť ich ovocie. ¹⁵ Zasadím ich do ich pôdy a nebudú už vytrhnutí z pôdy, ktorú som im dal, vraví Hospodin, tvoj Boh.

www.BibleZdarma.eu/sk

ABDIÁŠ

Súd nad Edómom

1 Videnie Abdiášovo. Takto vraví Pán, Hospodin, o Edómsku, keď poslal posla k národom s odkazom: Hor sa, povstaňme do boja proti nemu! Počuli sme správu od Hospodina: ² Hľa, urobím ťa maličkým medzi národmi a budeš veľmi opovrhnutý. ³ Pýcha tvojho srdca ťa oklamala, lebo prebývaš v trhlínach skál, vo svojom vysokom sídle. Myslíš si o sebe: Ktože ma zvrhne na zem? ⁴ Keby si sa vzniesol vysoko sťa orol a keby si si aj medzi hviezdy položil hniezdo, zvrhnem ťa odtiaľ — znie výrok Hospodina. ⁵ Keby zloději prišli k tebe a noční lupiči, aby ťa spustošili, či nenakradnú potiaľ, aby mali dosť? Keby oberači prišli k tebe, či nezanechajú paberky? ⁶ Ako prehľadali Ezáva! Ako poprezerali jeho skryté poklady! ⁷ Až na hranicu ťa vyhnali. Všetci tvoji spojenci ťa sklamali. Premohli ťa tvoji priatelia. Tí, čo jedia tvoj chlieb, stavajú na teba pascu; niečo v nich rozumnosti. ⁸ Ba veru v ten deň — znie výrok Hospodina — vyhubím múdrych z Edómu, rozumnosť z vrchu Ezávovho! ⁹ Potom sa predesia tvoji hrdinovia, Temán, pretože vyplienim všetkých z vrchu Ezávovho pre vraždu, ¹⁰ pre násilie na tvojom bratovi Jákobovi, prikryje ťa hanba a vyhynieš na večnosť. ¹¹ V deň, keď si sa postavil proti nemu, v deň, keď cudzinci zajímali jeho vojsko, cudzozemci vošli mu do brán a o Jeruzalem losovali, aj ty si bol jedným z nich. ¹² Nekochaj sa teda na svojom bratovi v deň jeho nešťastia, neraduj sa nad Júdovcami v deň ich záhuby, ani si nerozdrapuj ústa v deň úzkosti. ¹³ Nevchádzaj do brány môjho ľudu v deň jeho skazy, ani sa nekochaj z jeho nešťastia v deň jeho skazy, nevzťahuj ruku na jeho imanie v deň jeho skazy. ¹⁴ Nestavaj sa ani na rázcestia, aby si hubil jeho ubehlíkov, a nevyzrádaj jeho utečencov v deň súženia. ¹⁵ Blízko je totiž deň Hospodina proti všetkým národom. Ako si ty robil, tak sa stane tebe. Tvoj čin ti padne naspäť na hlavu. ¹⁶ Lebo ako ste pili na mojom svätom vrchu, tak budú piť ustavične všetky národy; piť budú a hltat; a budú, akoby ich nikdy nebolo bývalo. ¹⁷ Na vrchu Sion však bude záchrana a bude posvätným miestom; dom Jákobov sa zmocní svojich majetkov. ¹⁸ Dom Jákobov bude ohňom, dom Jozefov plameňom, dom Ezávov slamou. Zapália ho, pohlția, no nik sa nezachráni z domu Ezávovho, lebo Hospodin to povedal. ¹⁹ Potom zaberú Negev, pohorie Ezávovo a Nížinu, kraj Filištíncov, zaberú aj kraj Efrajima i kraj Samárie. Benjamín zaberie Gileád. ²⁰ Zajatci z izraelského vojska zaberú kraj Kanaánčanov až po Sareptu a jeruzalemskí zajatci, ktorí sú v Sefarade, zaberú mestá Negevu. ²¹ Potom záchrancovia vystúpia na vrch Sion, aby súdili vrch Ezávov. Potom bude kráľovstvo patriť Hospodinovi.

JONÁŠ

Povolanie a neposlušnosť proroka

1 Raz zaznelo slovo Hospodina Jonášovi, Amittajovmu synovi: ² Vstaň, choď do Ninive, do veľkého mesta, a volaj proti nemu, lebo jeho zloba vystúpila pred oči. ³ Jonáš vstal, aby ušiel pred tváre Hospodina do Taršiša. Zišiel do Jafy a našiel loď, ktorá práve odchádzala do Taršiša. Zaplatil cestovné a zišiel do nej, aby s nimi odišiel pred tváre Hospodina do Taršiša.

Jonáš a námorníci

⁴ Hospodin však zoslal smerom k moru veľký vietor, takže sa na mori strhla veľká búrka. Zdalo sa, že loď stroskotá. ⁵ Námorníci sa zľakli a každý volal o pomoc k svojmu bohu. Potom pohádzali do mora náklad, ktorý bol na lodi, aby ju odľahčili. Jonáš však zišiel do vnútra lode, ľahol si a hlboko zaspal. ⁶ Prišiel k nemu kapitán a povedal mu: Ako to, že spíš?! Vstaň a volaj k svojmu Bohu! Azda si Boh na nás spomenie, aby sme nezahynuli. ⁷ Cestujúci sa dohovorili: Poďte, losujme, aby sme sa dozvedeli, pre koho nás stihlo toto zlo. Hodili lósy a lós padol na Jonáša. ⁸ Povedali mu: Nože nám povedz, pre koho nás stihlo toto zlo! Aké je tvoje zamestnanie a odkiaľ prichádzaš? Z ktorej si krajiny a z ktorého si národa? ⁹ Povedal im: Som Hebrej a mám bázeň pred Hospodinom, Bohom nebies, ktorý utvoril more a súš. ¹⁰ Vtedy mužov zachvátila veľká bázeň a povedali mu: Čo si to spáchal?! Vedeli totiž, že je na úteku pred tváre Hospodina, lebo im to povedal. ¹¹ Spýtali sa ho: Čo máme s tebou urobiť, aby sa more pod nami utišilo? More sa totiž búrilo čoraz väčšími. ¹² Odpovedal im: Chyťte ma, hodte do mora a more pod vami sa utíši, lebo viem, že pre mňa vás postihla táto veľká búrka. ¹³ Potom muži veslovali, aby sa vrátili k pevnine, ale nemohli, lebo more sa proti nim búrilo čoraz väčšími. ¹⁴ Potom volali k Hospodinovi a hovorili: Ach, Hospodin, nech nezahynieme kvôli životu tohto muža a neuvaľ na nás nevinne vyliatu krv. Veď ty si Hospodin a urobil si, ako sa ti páčilo. ¹⁵ Nato chytili Jonáša, hodili ho do mora a more prestalo zúriť. ¹⁶ Mužov zachvátila veľká bázeň pred Hospodinom. Obetovali Hospodinovi obeť a zaviazali sa sľubmi.

Modlitba a druhé povolanie Jonáša

2 Potom Hospodin prikázal veľkej rybe, aby Jonáša zhltila. Jonáš bol v bruchu ryby tri dni a tri noci. ² Jonáš sa z brucha ryby modlil k Hospodinovi, svojmu Bohu. ³ Hovoril: K Hospodinovi som volal zo svojho súženia a on ma vypočul. Z útrov podsvetia som kričal o pomoc, ty si začul môj hlas. ⁴ Hodil si ma do hlbiny uprostred šíreho mora, aby ma obklúčil prúd. Všetky tvoje príboje a vlny sa nado mnou prevali. ⁵ Ja som však povedal: Som zahnaný pred tvojimi očami. Ako ešte uzriem tvoj svätý chrám? ⁶ Obklopila ma voda až po hrdlo, obklúčila ma hlbina, chaluha mi ovinula hlavu ⁷ pri základoch vrchov. Zostúpil som do krajiny, ktorej závery sa za mnou zavreli naveky. Ty si však vytiahol môj život z jamy, Hospodin, Bože môj. ⁸ Keď vo mne chradla duša, spomenul som si na Hospodina, moja modlitba prišla k tebe, do tvojho svätého chrámu. ⁹ Tí, čo uctievať ničotné modly, opúšťajú toho, ktorý je verný. ¹⁰ Ja ti však chcem obetovať s hlasným chválospevom a chcem splniť, čo som sľúbil. Spása je u Hospodina. ¹¹ Hospodin povedal rybe, aby vyvrátila Jonáša na suchú zem.

3 Potom zaznelo slovo Hospodina Jonášovi druhýkrát: ² Vstaň, choď do Ninive, do veľkého mesta, a zvestuj mu posolstvo, ktoré ti poviem. ^{3a} Jonáš vstal a šiel do Ninive podľa Hospodinovho slova.

Pokánie v Ninive

^{3b} Ninive bolo veľké mesto pred Bohom, na tri dni chôdze. ⁴ Jonáš vošiel do mesta, prešiel deň chôdze a volal: Ešte štyridsať dní a Ninive bude rozvrátené. ⁵ Ninivčania uverili Bohu, vyhlásili pôst a obliekli sa do vrecoviny od najväčšieho až po najmenšieho. ⁶ Táto vec sa dotkla ninivského kráľa. Ten vstal z trónu, zložil plášť, obliekol si vrecovinu a sadol si do prachu. ⁷ V Ninive dal vyhlásiť: Na základe nariadenia kráľa a jeho hodnostárov nech ani ľudia, ani zvieratá, ani dobytok, ani ovce nič neokúsia, nech sa nepasú a nepijú vodu! ⁸ Nech sa aj ľudia aj zvieratá oblečú do vrecoviny a nech hlasno volajú k Bohu. Nech sa každý odvráti od svojej zlej cesty a od násilia, ktoré má na rukách. ⁹ Kto vie? Boh môže zmeniť svoj zámer, aby sa zmiloval a môže sa odvrátiť od svojho páľčivého hnevu, aby sme nezahynuli. ¹⁰ Boh videl ich konanie, že sa odvrátili od svojich zlých ciest. Potom Boh oľutoval zlo, o ktorom povedal, že ho vykoná nad nimi, a neurobil to.

Jonášovo reptanie a Božia odpoveď

4 Jonáš to pokladal za veľmi zlé a nahneval sa. ² Potom sa modlil k Hospodinovi: Ach, Hospodin, či som to nepovedal, kým som bol vo svojej krajine? Preto som chcel predtým ujsť do Taršíša, lebo som vedel, že ty si Boh milostivý, ľútostivý, zhovievavý a bohatý v dobrote. Ty oľutuješ pohromu. ³ Tak teda, Hospodin, vezmi mi život, lebo je pre mňa lepšie zomrieť ako žiť. ⁴ Hospodin sa ho spýtal: Či je to správne, že si sa rozhneval? ⁵ Jonáš vyšiel z mesta a usadil sa východne od neho. Urobil si tam striešku a sedel pod ňou v tóni, aby videl, čo sa stane v meste. ⁶ Hospodin, Boh, však prikázal ricínovníku a ten vyrástol nad Jonášom, aby mal tieň nad hlavou a tak ho vytrhol z nevoľe. Jonáš sa nad ricínovníkom veľmi zaradoval. ⁷ Na druhý deň na svitaní však Boh prikázal červovi, aby napadol ricínovník a ten vyschol. ⁸ Keď vyšlo slnko, prikázal Boh, aby fúkal východný vietor a slnko pražilo Jonášovi na hlavu, takže omdlieval a prial si smrť, keď hovoril: Lepšie mi je zomrieť ako žiť. ⁹ Boh povedal Jonášovi: Či si sa právom rozhneval pre ricínovník? On odpovedal: Právom som sa rozhneval až na smrť. ¹⁰ Tu riekol Hospodin: Tebe je ľúto ricínovníka, pri ktorom si sa nenamáhal a ktorý si nepestoval, ktorý za noc vyrástol a za noc zahynul. ¹¹ Mne zasa nemá byť ľúto Ninive, veľkého mesta, v ktorom je viac ako stodvadsaťtisíc ľudí, ktorí nevedia rozlíšiť pravú a ľavú ruku, a mnoho dobytky?

MICHEÁŠ

Hospodinov súd

1 Slovo Hospodina, ktoré bolo určené Micheášovi z Morešetu v čase judských kráľov Jotáma, Acháza a Chizkiju, ktoré prijal vo videní o Samárii a o Jeruzaleme. ² Počujte, všetky národy, dávaj pozor, zem i tí, čo ju zaplňajú. Nech je Pán, Hospodin, svedkom proti vám, Pán zo svojho svätého chrámu, ³ lebo hľa, Hospodin vychádza zo svojho miesta, zostupuje a kráča po výšinách zeme. ⁴ Vrchy sa rozplynú pod ním a údolia sa rozštiepia. Budú ako vosk pri ohni a ako vody vyliate na svah. ⁵ Všetko toto je pre Jákobovu vinu a pre hriechy domu Izraela. Kto je za vinou Jáкова? Či nie Samária? A kto za výšinami Judska? Či nie Jeruzalem? ⁶ Zo Samárie urobím trosky, pole zmením na vinicu. Jej kamene pohádzem do údolia a obnažím jej základy. ⁷ Všetky jej tesané modly budú rozbité a všetky jej dary za smilstvo budú spálené v ohni. Všetky jej modly spustoším, lebo si to nazhromaždila z darov za smilstvo, a tak sa opäť zmenia na dary za smilstvo. ⁸ Nad týmto musím nariekať a kvíliť, chodiť nahý a bosý, smútiť ako šakaly a trúchliť ako pštrosy. ⁹ Neliečiteľná je totiž jej rana, lebo siaha až po Judsko. Zasiahla už bránu môjho ľudu, samotný Jeruzalem.

Žalospev nad Judskom

¹⁰ Neoznamujte to v Gate a vôbec neplačte. V Bét-Leafre sa váľajte v prachu. ¹¹ Daj sa na cestu, obyvateľka Šafiru, v nahote a v hanbe nevyšla z mesta obyvateľka Caanánu. Nárek Bét-Ecelu vezme vám pôdu spod nôh. ¹² Keď obyvateľka Marótu čakala dobro, zostúpilo zlo od Hospodina až po bránu Jeruzalema. ¹³ Zapriahaj do voza, obyvateľka Lachíša! To je začiatok hriechu dcéry Siona, lebo v tebe sa našli viny Izraela. ¹⁴ Preto dáš rozlúčkové dary pre Morešet-Gat. Domy Achzíbu oklamú izraelského kráľa. ¹⁵ Privediem ešte na teba dobyvateľa, obyvateľka Mareše. Až do Adullámu sa dostane sláva Izraela. ¹⁶ Vyhoľ si lysinu a ostrihaj sa pre svojich rozkošných synov, rozšir si svoju lysinu ako sup, lebo odišli od teba do zajatia.

Beda utláčateľom

2 Beda tým, čo vymýšľajú nepravosť a plánujú zlo na svojich lôžkach. Keď svitne ráno, uskutočňujú ho, lebo majú moc v rukách. ² Dychtia po poliach a uchvacujú ich, túžia po domoch a zaberajú ich. Utláčajú človeka i jeho domácnosť, jeho samotného i jeho vlastníctvo. ³ Preto takto hovorí Hospodin: Hľa, ja vymyslím zlo proti tejto čeliadke, z ktorého nevytiahnete svoju šiju, z ktorého nevybrádnete, lebo to bude zlý čas. ⁴ V ten deň zložia proti vám príslovie, zaznie žalostné bedákanie a povedia: Sme úplne zničení. Podiel môjho ľudu bol rozdelený meracou šnúrou a nikto mu ho nevracia. Naše polia boli rozdelené odpadlíkovi. ⁵ Preto nebudeš mať nikoho, kto by ti meracou šnúrou určil podiel v zbore Hospodina. ⁶ Nekážte! Tak kážu oni: O takých veciach netreba kázať! Nezasiahne nás potupa. ⁷ Či je prekliaty Jákov dom? Či je duch Hospodina netrepezlivý? Či sú toto jeho skutky? Či nie sú moje slová dobrotivé voči tomu, kto chodí v úprimnosti? ⁸ Vy však povstávate proti môjmu ľudu ako nepriateľ, strhávate plášť z tých, ktorí pokojne kráčajú okolo bez úmyslu bojovať. ⁹ Vyháňate ženy môjho ľudu z ich príjemných domov, ich deťom navždy odnímate moju ozdobu. ¹⁰ Vstaňte a chodte! Tu niet miesta na odpočinok! Pre

vašu nečistotu vás stihne záhuba, hrozná záhuba. ¹¹ Keby niekto podľa vetra hovoril lož: Budem ti veštiť pri víne a opojnom nápoji! — to by bol veštec pre tento ľud!

Zaslúbenie pozostalým

¹² Istotne ťa úplne pozbieram, Jákob, istotne zhromaždím zvyšok Izraela. Zhromaždím ich ako ovce v košiari, ako stádo na jeho pastve. Bude sa to hmýriť ľuďmi. ¹³ Pred nimi pôjde ten, čo razí cestu. Keď prerazia a prejdú bránou, vyjdú von. Ich kráľ pôjde pred nimi a Hospodin na ich čele.

Súd nad hodnostármi

3 Ja som však povedal: Počujte, hodnostári Jáкова a náčelníci domu Izraela: Či nemáte práve vy poznať právo? ² Nenávidíte dobro a milujete zlo. Z ľudí trháte kožu a z ich kostí mäso. ³ Požierajú mäso môjho ľudu, sťahujú z neho kožu a lámu jeho kosti. Krájajú ho ako do hrnca, ako mäso do kotla. ⁴ Potom budú kričať k Hospodinovi, ale neodpovie im; v tom čase skryje si tvár pred nimi, pretože páchali zlé skutky.

Súd nad prorokmi

⁵ Takto hovorí Hospodin proti prorokom, ktorí zavádzajú môj ľud, ktorí — ak majú čo hrýzť zubami — volajú: Pokoj! Vyhlasujú však svätú vojnu proti tomu, kto im nič nedá do úst. ⁶ Preto na vás doláhne noc bez videnia a nastane vám tma bez veštby. Slnko zapadne nad prorokmi a nastane im čierny deň. ⁷ Vtedy sa zahanbia vidci a zapýria sa veštcí; všetci si zakryjú ústa, lebo Boh nedá odpoveď. ⁸ Ja som však naplnený silou Hospodinovho ducha, práva a moci, aby som oznamoval Jákobovi jeho priestupok a Izraelu jeho hriech.

Súd nad Jeruzalemom

⁹ Počujte toto, hodnostári Jákobovho domu a náčelníci domu Izraela, ktorým sa právo protiví a ktorí všetko rovné krívite, ¹⁰ ktorí budujete Sion krvou a Jeruzalem bezprávím. ¹¹ Jeho predáci súdia za úplatok. Jeho kňazi poučajú za odmenu. Jeho proroci vešia za peniaze. Prítom sa spoliehajú na Hospodina a vravia: Či Hospodin nie je medzi nami? Nič zlé sa nám nestane. ¹² Preto pre vás bude Sion zoraný na pole, Jeruzalem sa zmení na zrúcaniny a chrámové návršie na lesnaté výšiny.

Nový Jeruzalem

4 Keď sa však raz zmenia časy, bude vrch Hospodinovho domu pevný na čele vrchov a bude vyšší než pahorky. Potom sa pohnú k nemu národy. ² Mnohí pohania poputujú a povedia: Podťe, vystúpme na Hospodinov vrch, k domu Boha Jákobovho, aby nás učil svojim cestám a aby sme chodili po jeho chodníkoch. Zo Siona totiž vyjde náuka a slovo Hospodina z Jeruzalema. ³ On bude rozsudzovať medzi mnohými národmi a určovať právo mocným a ďalekým národom. Potom si prekurujú meče na pluhové radlice a oštepý na vinárske nože. Nepozdvihne národ proti národu meč a nebudú sa už učiť vojne. ⁴ Každý bude sedieť pod svojím viničom a pod svojím figovníkom a nik ho nevydesí, lebo ústa Hospodina zástupov prehovorili. ⁵ Aj keď všetky národy chodia v mene svojich bohov, my však budeme chodiť v mene Hospodina, nášho Boha, na večné veky. ⁶ V ten deň — znie výrok Hospodina — pozbieram, čo kríva, zhromaždím, čo je zahnané a s čím som zle nakladal. ⁷ Z toho, čo kríva, urobím zvyšok a z toho, čo je zahnané, mocný národ. Hospodin bude kraľovať nad nimi na vrchu Sion odteraz až naveky. ⁸ Ty, Migdal-Éder, pahorok dcéry Siona, dostaví sa a vráti sa k tebe predchádzajúca vláda, kráľovstvo pre dcéru Jeruzalema.

Súženie a záchrana Siona

⁹ Prečo teraz tak hlasno kričíš? Či nie je kráľ v tebe? Či zahynul tvoj radca, že ťa zovreli

bolesti ako rodičku? ¹⁰ Zvíjaj sa a tlač, dcéra Siona, ako rodička, lebo teraz musíš vyjsť z mesta a budeš bývať na poli. Pôjdeš až do Babylonu, tam budeš zachránená. Tam ťa vykúpi Hospodin z ruky tvojich nepriateľov. ¹¹ Teraz sa však zhromažďujú proti tebe mnohé národy a hovoria: Nech je znesvätená a nech sa kochajú naše oči na Sione. ¹² Ony však nepoznajú Hospodinove zámery a nechápu jeho úmysel, lebo zhromaždil ich ako snopy do stodoly. ¹³ Vstaň a mláť, dcéra Siona, lebo tvoje rohy zmením na železo a tvoje kopytá na bronz, takže rozdrvíš mnohé národy. Podrobíš kľatbe ich korisť pre Hospodina a ich silu pre Pána celej zeme. ¹⁴ Teraz si však urob krvavé zárezy, zbojnícka dcéra. Dostali sme sa do obliehania. Palicou budú biť po líci sudcu Izraela.

Mesiáš z Betlehema

5 Ty však, Betlehem, Efrata, hoci si najmenší medzi judskými rodinami, z teba mi vyjde ten, ktorý je určený za vládcu v Izraeli. Jeho pôvod je v dávnoweku, v odvekých časoch. ² Preto ich vydá napospas až dovtedy, kým rodička porodí a zvyšok jeho bratov sa vráti k Izraelitom. ³ Vystúpi a bude pást mocou Hospodina a velebnosťou mena Hospodina, svojho Boha. Budú bývať bezpečne, lebo teraz bude veľký až po končiny zeme. ⁴ On bude pokojom. Ak by prišla Asýria do našej krajiny a vstúpila by na našu pôdu, postavíme proti nej sedem pastierov a osem kniežat z ľudu. ⁵ Oni budú spravovať Asýriu mečom a Nimródovu krajinu vytasenou zbraňou. On nás zachráni pred Asýriou, ak by prišla do našej krajiny a vstúpila by na naše územie.

Jákovov zvyšok a národy

⁶ Vtedy bude zvyšok Jákovov uprostred mnohých národov ako rosa od Hospodina, ako dažď na trávu, ktorý neskladá nádej v človeka a nečaká na ľudských synov. ⁷ Zvyšok Jákovov bude medzi národmi, uprostred mnohých národov, ako lev medzi divými zvieratami a ako mladý lev v stáde oviec: kade prejde, rozšliape, roztrhá tak, že to nik nezachráni. ⁸ Nech je tvoja ruka vyvýšená nad tvojimi protivníkmi a nech sú vyhubení všetci tvoji nepriatelia. ⁹ V ten deň — znie výrok Hospodina — vyhubím kone spomedzi teba a zničím tvoje bojové vozy. ¹⁰ Vyhubím mestá tvojej krajiny a zrúcam všetky tvoje pevnosti. ¹¹ Vyhubím tvoje čary z tvojich rúk a nebudeš mať veštcov; ¹² vyhubím tvoje tesané modly aj posvätné stĺpy spomedzi teba. Nebudeš sa už klaňať dielu svojich rúk. ¹³ Odhodím spomedzi teba tvoje ašery a spustoším tvoje mestá. ¹⁴ S hnevom a prchkosťou vykonám pomstu na národoch, ktoré nechceli poslúchnuť.

Chodenie s Bohom

6 Počujte, čo hovorí Hospodin: Povstaň! Začni súdny spor pred vrchmi. Nech pahorky počujú tvoj hlas! ² Počujte, vrchy, Hospodinov súdny spor, aj vy, pevné základy zeme! Hospodin totiž vedie spor so svojím ľudom, súdi sa s Izraelom. ³ Ľud môj, čo som ti urobil, čím som ťa zatažil? Odpovedz mi! ⁴ Veď som ťa vyviedol z Egypta, vykúpil som ťa z domu otrokov; poslal som pred tebou Mojžiša, Árona a Mirjam. ⁵ Ľud môj, rozpomeň sa, čo zamýšľal moábsky kráľ Balák a čo mu odpovedal Beórov syn Bileám, čo sa dialo od Šittímu po Gilgál. Vtedy spoznáš Hospodinove spravodlivé skutky. ⁶ S čím mám predstúpiť pred Hospodina a skloniť sa pred Bohom výsosti? Mám predstúpiť pred neho so spalovanými obetami a s jednoročnými teľcami? ⁷ Má Hospodin záľubu v tisícoch baranov a v desaťtisícach potokov oleja? Mám dať svojho prvorodeného za svoj priestupok, plod svojho tela za svoj hriech? ⁸ Hospodin ti oznámil, človeče, čo je dobré a čo žiada od teba: len zachovávať právo, milovať láskavosť a v pokore chodiť so svojím Bohom.

Oklamani klamári

⁹ Čuj, Hospodin privoláva mestu — a je múdre báť sa tvojho mena: Počujte, kmene a zbor mesta! ¹⁰ Ešte sú hriešne poklady v dome bezbožníka aj prekliata, skúpa efa. ¹¹ Mám ja za poctivé vyhlásiť podvodné váhy a mešec s falošným závažím? ¹² Boháči tohto mesta sú plní násilia. Jeho obyvatelia hovoria lož, v ústach majú podvodný jazyk. ¹³ Preto som ťa aj ja začal biť, pustošiť za tvoje hriechy. ¹⁴ Budeš jesť, ale sa nenasýtiš a ostaneš naďalej hladný, keď si aj niečo odložíš nabok, nič nezachrániš, lebo čo by si chcel zachrániť, vydám napospas meču. ¹⁵ Budeš siať, ale žat nebudeš, vylišuješ olivy, ale olejom sa nepotrieš, vytlačíš aj mušt, ale víno piť nebudeš. ¹⁶ Držíš sa ustanovení Omriho a všetkých skutkov domu Achábovho. Vy sa spravujete ich radami. Preto ťa vydám na spustošenie a obyvateľov mesta na posmech. Budete znášať pohanenie od cudzích národov.

Mravná skaza

7 Beda mi! Som ako po letnej obaračke ovocia. Som ako paberky po obaračke hrozna. Niet totiž strapca na jedenie, niet skorých fig, po ktorých túži srdce. ² Vymizli zbožní z krajiny; niet úprimného medzi ľuďmi, všetci sa chystajú preliewať krv. Jeden na druhého poľuje sieťou. ³ Ich ruky sú upriamené na zlo, aby ho obratne vykonali: knieža i sudca žiadajú úplatok a mocný rozhoduje podľa vlastnej túžby, a tak prevracajú právo. ⁴ Najlepší z nich je ako bodliak a najstatočnejší z nich je ako trňový plot. Nastal deň tvojho trestu; teraz bude zmätok medzi nimi. ⁵ Neverte blížnemu; nedôverujte priateľovi! Chráň sa otvoriť ústa aj pred tou, ktorú máš v náručí. ⁶ Lebo syn znevažuje otca, dcéra povstáva proti svojej matke, nevesta proti svokre; nepriateľmi človeka sú jeho domáci. ⁷ Ja však chcem hľadiť na Hospodina, čakať budem na Boha svojej spásy. Môj Boh ma vypočuje.

Nádej na Božiu milosť

⁸ Neraduj sa nado mnou, nepriateľka moja! Ak som padol, povstanem, ak sedím v tme, Hospodin mi je svetlom. ⁹ Musím znášať Hospodinov hnev, lebo som sa prehrešil proti nemu, dokiaľ neurovná môj spor a nepomôže mi k právu. Vyvedie ma na svetlo a uzriem jeho spravodlivosť. ¹⁰ Potom to uvidí moja nepriateľka, a hanba pokryje tú, čo mi hovorila: Kde je Hospodin, tvoj Boh? Moje oči sa popasú na nej, keď bude pošliapaná sťa blato na uliciach. ¹¹ To bude deň budovania tvojich múrov, v ten deň rozšíri tvoje hranice. ¹² V ten deň prídu k tebe od Asýrie po Egypt, od Egypta po Eufrat, od jedného mora k druhému a od jedného vrchu k druhému, ¹³ hoci zem bola pustatinou pre jej obyvateľov, pre ovocie ich skutkov. ¹⁴ Pas svoj ľud svojou berlou, ovce svojho dedičstva, ktoré bývajú osamote v lese uprostred ovocného sadu. Nech sa pasú v Bášane a Gileáde ako za starodávnych čias. ¹⁵ Ukážem im predivné veci ako v dňoch, keď si vychádzal z Egypta. ¹⁶ Uvidia to národy a zahanbia sa, stratia všetku svoju moc, položia ruku na ústa, uši im ohluchnú. ¹⁷ Prach budú lízať ako had, podobne ako zemské plazy. S chvením vyjdú zo svojich sídel, obrátia sa v strachu k Hospodinovi, nášmu Bohu, budú sa ťa báť. ¹⁸ Kto je Boh ako ty, ktorý odpúšťa viny, ktorý prehliada priestupky zvyšku svojho dedičstva? Nezostáva navždy pri svojom hneve, lebo v tom má záľubu, že udeľuje milosť. ¹⁹ Zľutuje sa opäť nad nami, rozšliape naše viny a uvrhne do hlbín mora všetky naše hriechy. ²⁰ Ty preukážeš vernosť Jákobovi a Abrahámovi milosťou, ako si prisahal našim otcom od dávnych čias.

NAHUM

Božia moc nad nepriateľom

1 Výrok o Ninive. Kniha videnia Nahuma z Elköšu. ² Hospodin je horlivý a trestajúci Boh. Pomstiteľom je Hospodin, vládca rozhorčený. Hospodin odpláca svojim protivníkom a s hnevom prenasleduje svojich nepriateľov. ³ Hospodin je zhovievavý a veľkodušný, ale vinníka nenechá bez trestu. Vo víchre a búrke je jeho cesta a oblak je prachom pod jeho nohami. ⁴ Pohrozí moru a vysuší ho, aj všetky rieky vysuší. Bášan a Karmel upadajú, aj kvet Libanonu vädne. ⁵ Vrchy sa pred ním trasú a pahorky vlnia, dvíha sa pred ním zem, svet a všetci, ktorí v ňom bývajú. ⁶ Kto odolá jeho zlosti? Kto obstojí pred pálavou jeho hnevu? Jeho prchkosť sála ako oheň, až skaly pred ním pukajú. ⁷ Hospodin je dobrý, je pevnosťou v deň súženia. Priznáva sa k tým, ktorí v ňom majú útočisko. ⁸ Prudkou povodňou urobí koniec tomu miestu a jeho nepriateľov bude stíhať tmou. ⁹ Čo zamýšľate proti Hospodinovi? On spôsobí koniec — súženie druhýkrát nenastane. ¹⁰ Ako natrvalo pospľietané trnie a ako opilci spíť do nemoty budú celkom spálení ako suché plevy. ¹¹ Veď z teba vyšiel ten, ktorý zamýšľal zlé proti Hospodinovi, ničomný radca. ¹² Takto vraví Hospodin: Aj keď sú pri sile a početní, budú skosení a zaniknú. Ak som ťa ponížoval, už ťa viac neponížim. ¹³ Teraz polámam jeho jarmo, ktoré je na tebe, a spretfham tvoje putá. ¹⁴ Hospodin vydal rozkaz proti tebe: Nebude viac potomstva z tvojho mena! Z domu tvojich bohov odstránim vyrezávané a liate modly; pripravím ti hrob, lebo si naničhodný.

Zničenie Ninive

2 Hľa, na vrchoch nohy blahozvesta, ktorý ohlasuje pokoj. Svätý, Júda, svoje sviatky a plň svoje sluby. Nepríde už viac na teba ničomník; je úplne vyhladený. ² Zhubca tiahne proti tebe. Len stráž pevnosť a sleduj cestu! Priprav sa a pozbieraj sily! ³ Veď Hospodin obnoví Jákobovu dôstojnosť ako vinicu Izraela, keďže ich votrelci vyplienili a zničili ich výhonok. ⁴ Štít jeho hrdinov sa červenie, bojovníci sú odetí do šarlátu. Železné vozy iskria v deň ním určený a cyprusy sa otriasajú. ⁵ Vozy sa šialené rútia ulicami a uháňajú námesťami. Vyzerajú ako fakle a mihajú sa ako blesky. ⁶ Spomenie si na svojich mocných. Keď sa neistou chôdzou budú náhliť k hradbám, už tam postavili ochranný kryt. ⁷ Stavidlá riek sú otvorené a chrám sa rúca. ⁸ Je určené: Obnažená bude odvlečená do zajatia. Jej služby nariajú ako holubice a bijú sa v prsia. ⁹ Ninivčania boli oddávna ako jazerá plné vody — teraz však unikajú. Zastavte sa, stojte! Nik sa však neohliadne. ¹⁰ Drancujte striebro, rabujte zlato! Zásobám niet konca. Vzácnějšíe sú než všetky poklady. ¹¹ Pustatina, pustina, všetko je spustošené! Zronené srdcia a podlomené kolená. Všetci sa trasú a všetky tváre zbledli. ¹² Kde je leví brloh a tá obecná pastva, kam prichádzal lev, levica a leviča? Už sa ich nik nebojí. ¹³ Ty, lev, ktorý si vo veľkom trhával pre svoje mláďatá a hrdúsil pre svoje levice, úlovkom zaplníš svoje brlohy a koristou svoje pelechy, ¹⁴ som proti tebe — znie výrok Hospodina zástupov. Ninivské bojové vozy spálím do tla a tvoje levíčatá strávi meč. Vyhladím tvoju korisť zo zeme a hlas tvojich poslov už nebude počuť.

Príčiny Božieho súdu

3 Beda mestu krviprelievania! Je samá lož, plná koristi, rabovaniu niet konca. ² Praskot biča a hrkot kola, cval koní a hrnot vozov. ³ Jazdci sa pohli. Meče sa blýskajú a kopije

sa lesknú. Mnoho je pobitých. Hromada mŕtvol. Mŕtvych tiel bez počtu, až sa o ne potkynajú. ⁴ Pre mnohé smilstvo, neviestka, očarujúca majsterka kúzel, ktorá okúzliла národy smilnením a pokolenia čarami, ⁵ som proti tebe — znie výrok Hospodina zástupov. Vyhrniem ti sukňu až po tvár. Ukážem národom tvoju nahotu a kráľovstvám tvoju hanbu. ⁶ Nakydám na teba odpornú špinu, potupím ťa a vystavím ťa na pranier. ⁷ Ktoľvek ťa uvidí, utečie od teba a povie: Ninive je spustošené! Kto ho opláče? Kde ti mám hľadať tešiteľov? ⁸ Si vari lepšie než Téby na Níle obklopené vodami, ktorého hradbou bolo more a múrom voda? ⁹ Mocný Kúš i nekonečný Egypt, Pút aj Líbyjčania mu boli na pomoci. ¹⁰ Jeho tiež stihlo vyhnanstvo, odišiel do zajatia. Aj jeho deti boli rozdrvené na rohoch všetkých ulíc. O jeho šľachticoch sa tiež losovalo a všetci jeho hodnostári boli spútaní reťazami. ¹¹ Aj ty sa opiješ a budeš na nepoznanie. Aj ty budeš hľadať záštitu pred nepriateľom. ¹² Všetky tvoje pevnosti sú ako figovníky s včasnými plodmi. Ak sa nimi potrasie, spadnú do úst toho, kto chce jesť. ¹³ Tvojím ľuďom sú ženy uprostred teba. Nepriateľom sa brány tvojej krajiny otvoria dokorán. Oheň strávi tvoje závory. ¹⁴ Načerpaj si vodu na čas obliehania. Upevni si svoje pevnosti. Šliap blato, mies maltu a spevni to formou na tehly. ¹⁵ Tam ťa strávi oheň, zotne meč, zožerie ťa ako črvoč; nech sa vyrojiš ako chrobač, hmýriš sa ako kobyľky, ¹⁶ hoci by tvojich priekupníkov bolo viac než hviezd na nebi. Kobyľky zaútočia a odletia. ¹⁷ Tvoje kniežatá sú ako kobyľky a tvoji úradníci ako roje, ktoré v nepriaznivý čas zaliezajú do ohrád; keď slnko vyjde, uletia. Kam? Na neznáme miesto. ¹⁸ Kráľ Asýrie, tvoji pastieri zaspali a tvoji mocní si políhali. Tvoj ľud je rozohnaný po vrchoch a nik ho nezhromaždí. ¹⁹ Nezhojí sa tvoja bieda — tvoja bolestivá rana. Každý, kto bude počúvať správu o tebe, škodoradostne zatlieska. Veď koho neminula tvoja ustavičná zloba?

HABAKUK

Chaldejci — nástroj Božieho súdu

1 Toto je výrok, ktorý prorok Habakuk prijal videním. ² Dokedy ešte budem volať o pomoc, Hospodín, a ty ma nevypočuješ? Volám na teba: Násilie!, ale nepomáhaš. ³ Prečo mi dávaš vidieť krivdu, aj sám sa pozeráš na trápenie? Skaza a ukrutnosť je predou mnou. Aj spor vzniká a hádka povstáva. ⁴ Preto je zákon neúčinný a právo nevychádza na svetlo, lebo bezbožník obkľučuje spravodlivého. Právo je preto prekrucované. ⁵ Pohliadnite na národy a vidte! Len sa pozrite a zastaňte v údive, lebo za vašich dní konám dielo, ktorému by ste neverili, keby vám ho rozpovedali. ⁶ Vzbudím totiž Chaldejcov — národ vzdorovitý a dravý, ktorý prejde šíravou zemou, aby zaujal príbytky, ktoré nie sú jeho. ⁷ Je hrozný a príšerný. Právo a vysoké postavenie odvodzuje od seba. ⁸ Jeho kone sú rýchlejšie než leopardy a divokejšie než vlci za súmraku. Jeho jazdci uháňajú. Zďaleka sa priženú jeho kone, priletia ako orol, ktorý sa náhli za korisťou. ⁹ Každý z nich ide za násilím, dychtivo mieri vpred na východ a zhromažďuje zajatcov, ktorých je ako piesku. ¹⁰ Tento národ sa vysmieva z kráľov, kniežatá sú mu na posmeh, z každej pevnosti sa smeje — navrší zeminu a zaujme ju. ¹¹ Potom sa preženie ako víťor a prevíní sa tým, že vlastná sila mu bude bohom.

Boh je spravodlivý

¹² Či ty nie si od vekov, Hospodín, môj Boh, môj Svätý? Nezomrieme! Hospodín, poveril si ho súdom; Skala, uložil si mu trestať. ¹³ Tvoje oči sú príliš čisté, aby sa dívali na zlo. Ty sa nemôžeš pozeráť na trápenie! Prečo hľadáš na neverných a mlčíš, keď bezbožný pohlcuje spravodlivejšieho od neho? ¹⁴ Ľudí si urobil podobných morským rybám a plazom, ktoré nemajú vládcu. ¹⁵ Všetky ich chytá na udicu, vlečie vo svojej sieti a zhromažďuje do svojho čereňa; raduje sa z toho a jasá. ¹⁶ Preto obetuje svojej sieti a svojmu čereňu páli kadidlo, lebo má z nich tučný podiel a výdatný pokrm. ¹⁷ Vari bude neustále vyprázdňovať sieť a nelútostne vraždiť národy?

Prorok má zapísať videnie

2 Zaujmem svoje stanovište, postavím sa na stráž a budem hliadkovať, aby som videl, čo mi povie, a ako mi odpovie na moje výčitky. ² Potom mi Hospodín odpovedal a riekol: Zreteľne zapíš videnie na tieto tabule, aby ním čitateľ zrakom ľahko prebehol. ³ Videnie totiž už speje k naplneniu. Neodvratne a neomylnne sa schyľuje ku koncu. Keby sa oddialilo, vyčkávaj naň, lebo sa určite splní a nebude meškať. ⁴ Pozri sa na pyšného! Jeho duša nie je úprimná, kým spravodlivý žije zo svojej viery.

Pätoraké beda

⁵ Pyšný násilník je zradný ako víno. Nič nedosiahne ten, ktorého žiadosti sú široké ako podsvetie; ako smrť nikdy nemá dost, hoci by aj k sebe pozhňal všetky národy a zhromaždil všetkých ľudí. ⁶ Či títo všetci nebudú vznášať na jeho adresu porekadlá, posmešné pesničky a poznámky? Či nepovedia: Beda tomu, kto zhrabúva, čo nepatrí jemu! — Dokedy ešte? — Aj tomu, kto vymáha dlhy. ⁷ Azda náhle nepovstanú tvoji veritelia? Či sa nezburcujú tí, čo sa triasli strachom z teba? Potom ty budeš ich korisťou ⁸ za to, že si plienil mnohé národy. Tí, čo z ľudu zostali, ťa olúpia pre ľudskú krv a násilie páchané na zemi, v mestách a na všetkých ich obyvateľoch. ⁹ Beda tomu, kto zhrabúva mrzký zisk pre svoj dom a svoje hniezdo si vysoko stavia, aby bol uchránený od nešťastia. ¹⁰ Zosnoval si si han-

bu pre vlastný dom; tým, že kynožíš mnohé národy, pripravuješ sa o život ty sám. ¹¹ Kameň z múru volá o pomoc a trám z drevenej podpory odpovedá. ¹² Beda tomu, kto mesto stavia z krvi a nepravosťou ho podopiera. ¹³ Či to nie je od Hospodina zástupov, keď sa ľudia vyčerpávajú pre oheň a národy sa namáhajú pre nič za nič? ¹⁴ Zem bude naplnená poznáním Hospodinovej slávy, ako sú moria zaliate vodami. ¹⁵ Beda tomu, čo svojich blízkych napája a čo primiešava jed svojej zlosti, aby ich opil a díval sa na ich nahotu. ¹⁶ Nasýtiš sa potupou namiesto slávy. Pi aj ty a tras sa! Aj na teba sa vyleje čaša v Hospodinovej pravici a potupa dôjde na tvoju slávu. ¹⁷ Zaplaví ťa násilie páchané na Libanone; násilnosti na zvieratách ťa predesia; to máš za preliatu ľudskú krv a násilie v krajine, v meste a na všetkých obyvateľoch. ¹⁸ Čo zmôže vyrezávaná modla, čo stvárnil jej tvorca, liata modla, lživý radca, že sa tvorca spolieha na svoj výtvor a zhotovuje nemých bôžikov?! ¹⁹ Beda tomu, čo drevo hovorí: Precitni! a nemému kameňu: Zobuď sa! Či to môže poradiť? Pozri sa, veď je to potiahnuté zlatom a striebrom a nemá to v sebe nijakého ducha. ²⁰ Hospodin je vo svojom svätom chráme. Zmlkni pred ním, celá zem!

Prorokov žalm

3 Modlitba proroka Habakuka — žalospev. ² Hospodin, počul som chýr o tebe a užasol som nad твоjím dielom. Zachovaj ho v najbližších rokoch, v tento čas ho ohlasuj; v nepokoji pamätaj na zľutovanie. ³ Boh prichádza z Temánu, Svätý z vrchu Parán. — Sela — Jeho veleba prikryla nebesá a zem je plná jeho oslavy. ⁴ Žiari ako svetlo. Z rúk mu vychádzajú lúče, v nich sa skrýva jeho sila. ⁵ Pred ním ide mor a hneď za ním sa ťahá skaza. ⁶ Zastal, premeriava zem a pohľadom dáva do pohybu národy. Pradávné vrchy sa rozpadávajú, večné kopce sa prepádávajú. Jemu patria cesty večnosti. ⁷ Stany Kušanu vidím v súžení, šiatre Midjánu sa otriasajú. ⁸ Či proti potokom vzplanul Hospodin hnevom? Alebo či vylievaš svoju zlosť na rieky? Či si sa azda rozvášnil proti moru, keď riadiš svoje kone a víťazné vozy? ⁹ Tvoj luk je pripravený na splnenie prísah. — Sela — Riekami si rozbrázdil zem. ¹⁰ Vrchy sa pri pohľade na teba zviňajú. Prechádza prietrž mračien; hlbina sa ozýva a zdvíha svoje ruky. ¹¹ Slnko a mesiac zostali vo svojom obydli. Odtiahli pred svetlom твоjich šíпов a leskom tvojej kopije. ¹² Rozhorčený vykračuješ po zemi a nahnevaný šliapeš po národoch. ¹³ Vytiahol si kvôli záchrane svojho ľudu a svojho pomazaného. Dom svojvoľného zdrvíš odvrchu a obnažíš ho od základu, až na skalú. — Sela — ¹⁴ Svojimi šípmi si prerazil hlavy jeho vodcov, čo sa prehneli ako smršť, aby nás rozprášili, čo jasali ako pri vyžieraní bedára v skrýši. ¹⁵ So svojimi koňmi si vstúpil na more, do víru mohutných vôd. ¹⁶ Keď o tom počúvam, celý sa trasím a jachcem, akoby mi do kostí vstúpil rozvrat, aj kolená sa mi podlamujú. Pokojne očakávam deň súženia, ktorý zastihne ľud, čo na nás útočí.

Radosť napriek súženiu

¹⁷ Aj keby figovník nevypučal a vinič nezarodil, hoci by oliva vyschla a na poliach sa nič neurodilo; aj keby z košiara zmizlo stádo a v maštali by nebol dobytok, ¹⁸ ja sa však budem radowať v Hospodinovi a jasať v Bohu mojej spásy. ¹⁹ Pán, Hospodin, je mojou silou. Dal mi nohy lane a vyvádza ma na moje výšiny.

Zbormajstrovi pri hre na strunovom nástroji.

SOFONIÁŠ

Súd nad národmi a Judskom

1 Slovo Hospodina, ktoré zaznelo k Sofoniášovi, synovi Kúšiho, syna Gedalju, syna Amaru, syna Chizkiju, za dní judského kráľa Joziáša, Amónovho syna. ² Dočista odstránim zo zemského povrchu všetko — znie výrok Hospodina. ³ Zmetiem ľudí i zvieratá, zmetiem nebeské vtáctvo i morské ryby, pohoršenie s bezbožnými. Vyhladím aj človeka na zemi — znie výrok Hospodina. ⁴ Svoju ruku vystriem proti Judsku i proti všetkým obyvateľom Jeruzalema. Vyhladím z tohto miesta pozostatky po Baalovi a meno modlárskeho kňazov; ⁵ aj tých, čo sa na strechách klaňajú nebeskému zástupu, tých, čo sa pred Hospodinom klaňajú a prisahajú, ale sa zaprisahávajú aj na Milkóma; ⁶ tých, čo sa odklonili od Hospodina, čo nehľadajú Hospodina ani sa k nemu neobracajú.

Hospodinov deň je blízko

⁷ Ticho pred Pánom, Hospodinom, lebo deň Hospodina je blízko! Hospodin už pripravil obetu, posvätil tých, čo pozval. ⁸ V deň Hospodinovej obety potrestám kniežatá a kráľovských synov a všetkých, čo si obliekajú cudzokrajné rúcho. ⁹ V ten deň potrestám všetkých, čo preskakujú prah, tých, čo naplňajú dom svojich pánov násilím a ľstou. ¹⁰ V ten deň — znie výrok Hospodina — ozve sa ston od Rybnej brány, z druhej strany kvílenie a silný lomoz od pahorkov. ¹¹ Kvíľte, obyvatelia dolného mesta, lebo všetok ľud kupcovz bude umlčaný, všetci, čo vážia striebro, budú vyhladení. ¹² V tom čase prehľadám s lampami Jeruzalem a potrestám mužov, usadených vo svojej bezstarostnosti, tých, čo si v srdci hovoria: Hospodin neurobí ani dobré, ani zlé. ¹³ Ich bohatstvo sa stane korisťou a ich domy spustnú. Vybudujú si domy, ale nezabývajú sa, a hoci si vysadia vinice, víno z nich piť nebudú. ¹⁴ Blízko je ten veľký Hospodinov deň, veľmi rýchlo sa blíži. V deň Hospodina sa bude zúfalo volať: Bojovník tam kričí! ¹⁵ Ten deň bude dňom hnevu, súženia a tiesne, dňom spúšte a skazy, dňom tmy a temna, dňom oblakov a mrákav, ¹⁶ dňom trúbenia a bojového pokriku proti opevneným mestám a proti vyvýšeným cimburiam. ¹⁷ Na ľudí zošlem súženie a budú tápať ako slepi, lebo zhręšili proti Hospodinovi; ich krv bude rozliata ako prach a ich vnútornosti budú ako výkaly. ¹⁸ Ani ich striebro ani zlato ich nebude môcť zachrániť v deň Hospodinovho hnevu. Jeho ohnivá žiarlivosť strávi celú zem; rýchly a úplný koniec iste spôsobí všetkým obyvateľom na zemi.

Výzva na pokoru pred Bohom

2 Zhromaždite sa a spamätajte, vy, národ bez hanby, ² skôr než sa naplní výnos a deň preletí ako pleva, predtým, než na vás dôjde pálava Hospodinovho hnevu, prv, ako vás zastihne deň Hospodinovho hnevu. ³ Hľadajte Hospodina, všetci pokorní zeme, vy, čo konáte podľa jeho práva. Hľadajte spravodlivosť, hľadajte pokoru, azda sa skryjete v deň Hospodinovho hnevu.

Súd nad národmi

⁴ Gaza bude opustená a spustne aj Aškalón. Ašdód na pravé poludnie vyludnia a vykorenený bude aj Ekrón. ⁵ Beda obyvateľom pobrežného pásma, národu Kereťanov — slovo Hospodina je proti vám; Kanaán, krajina Filištíncov, tak ťa zničím, že budeš bez obyvate-

lov. ⁶ Pobrežné pásmo sa stane miestom pasienkov, kolíb pre pastierov a košiarov pre ovce. ⁷ Pobrežie pripadne zvyšku Júdovho domu. Tam sa budú pásť a večer sa budú ukladať v aškalónskych domoch, lebo ich navštívi Hospodin, ich Boh, a zmení ich údel. ⁸ Počul som, ako Moáb urážal a Ammónčania hanobili, ako potupovali môj ľud a vypínali sa aj za hranicami. ⁹ Preto ako žijem — znie výrok Hospodina zástupov, Boha Izraela — Moáb bude ako Sodoma a Ammónčania ako Gomora, miestom buriny, soľnou jamou a pustatinou naveky. Zvyšok môjho ľudu ich vyplieni a ostatok môjho národa ich získa do vlastníctva. ¹⁰ To majú za svoju pýchu, že potupovali ľud Hospodina zástupov a vypínali sa nad ním. ¹¹ Hospodin bude neúprosný voči nim, zvrhne všetkých bohov na zemi. Bude sa mu klaňať každý na svojom mieste, aj všetky ostrovy národov. ¹² Vy, Kúšijci, budete tiež prebodnutí mojim mečom. ¹³ Vystrie svoju ruku proti severu a zničí Asýriu; Ninive spustne, zmení ho na vyprahnutú púšť. ¹⁴ Uprostred nej si budú líhať stáda, aj všetka divá zver, aj pelikán i sova sa uložia medzi jeho stĺpy. Ich vreskot bude sa ozývať v oknách. Na prahu sú trosky, cédrový obklad je strhnutý. ¹⁵ Toto je to jasavé mesto, ktoré si žilo v bezpečí a hovorilo si: Ja som a nik iný!? Akou hrôzou sa stalo, zvieracím brlohom! Každý, kto prejde okolo, zahvízda a kývne rukou.

Súd nad Jeruzalemom

3 Beda spurnému, poškvrennému a násilníckemu mestu! ² Nepočúva hlas, napomenutie neprijíma, Hospodinovi nedôveruje, k svojmu Bohu sa nechce priblížiť. ³ Jeho kniežatá uprostred neho sú revúcimi levmi, jeho sudcovia sú vlci za večera, čo nenechajú nič do rána. ⁴ Jeho proroci sú namyslení podvodníci, jeho kňazi znesväcujú, čo je sväté, porušujú zákon. ⁵ Spravodlivý Hospodin je uprostred neho, krivdu nerobí, ráno čo ráno vynáša na svetlo svoj súd bez prestania, ten však, čo pácha bezprávie, hanbu nepozná. ⁶ Vyhľadel som národy, ich cimburia spustli. Zničil som ich ulice, nikto nimi neprechádza, ich mestá sú vyplienené, vyľudnené, bez obyvateľov. ⁷ Povedal som: Maj bázeň predom mnou, prijmi napomenutie! Nech jeho príbytok nezanikne pre nič z toho, čím ho potrestám. Ony však už za skorého rána všetko pokazili svojimi skutkami.

Trest a obrátenie národov

⁸ Preto čakajte na mňa — znie výrok Hospodina —, na deň, keď povstanem kvôli svedectvu. Veď to je môj rozsudok: pozbierať národy, zhromaždiť kráľovstvá, vyliat' na nich svoju zlosť, celú pálavu svojho hnevu. Moja ohnivá žiarlivosť strávi celú zem. ⁹ Vtedy dám národom čisté pery, aby všetci vzývali Hospodinovo meno a svorne mu slúžili. ¹⁰ Z druhej strany kúšskych riek mi moji vyznavači, moja rozptýlená dcéra prinesie dar. ¹¹ V ten deň sa nebudeš hanbiť za žiadne skutky, ktorými si sa mi spreneverila. Odstránim totiž z tvojho stredy pyšných, čo jasajú, nebudeš sa už vyvyšovať na mojom svätom vrchu. ¹² Ponechám uprostred teba úbohý a biedny ľud, bude hľadať útočisko v Hospodinovom mene. ¹³ Zvyšok Izraela sa nebude dopúšťať nepravosti, ani hovoriť lož; v ich ústach nebude ľsti. Budú sa pásť a odpočívať, a nik ich nevyplaší.

Výzva na plesanie

¹⁴ Plesaj, dcéra Siona, výskaj, Izrael! Raduj sa a jasaj celým srdcom, dcéra Jeruzalema! ¹⁵ Hospodin odvrátil rozsudok nad tebou, vyhnal tvojich nepriateľov. Kráľ Izraela, Hospodin, je uprostred teba, neboj sa viac zlého. ¹⁶ V ten deň povedia Jeruzalemu: Neboj sa, Sion, nech neochabnú tvoje ruky! ¹⁷ V tvojom strede je Hospodin, tvoj Boh, hrdina, čo zachraňuje, radostne nad tebou jasá, svojou láskou ťa tíš, zvučne nad tebou plesá. ¹⁸ Pozbieram

strápených, čo nemajú sviatky, veď sú z teba; jarmo a potupa je na nich.¹⁹ Hľa, v tom čase sa porátam so všetkými, čo ťa utláčali, zachránim chromých a rozptýlených zhromažďím, ich hanbu zmením na chválu a dobré meno po celej zemi.²⁰ V ten čas vás privediem, vtedy vás zhromažďím, dám vám meno a chválu medzi všetkými ľuďmi na zemi a váš údel zmením pred vašimi zrakmi — hovorí Hospodin.

www.BibleZdarma.eu/sk

AGGEUS

Výzva na stavbu chrámu

1 V druhom roku kráľa Dária, v prvý deň šiesteho mesiaca, zaznelo slovo Hospodina prostredníctvom proroka Aggea judskému miestodržiteľovi Zerubbábelovi, Šealtielovmu synovi, a veľkňazovi Jošuovi, Jocadákovmu synovi. ² Takto hovorí Hospodin zástupov: Tento ľud vraví: Ešte neprišiel čas stavať Hospodinov dom. ³ Potom zaznelo slovo Hospodina prostredníctvom proroka Aggea takto: ⁴ Či vám už nastal čas bývať v obkladaných domoch, zatiaľ čo tento dom je v troskách? ⁵ Teraz však takto hovorí Hospodin zástupov: Pouvažujte nad svojimi cestami. ⁶ Sejete mnoho, ale zväzate málo. Jete, ale nenasýtite sa. Pijete, ale smäd si nehasíte. Obliekate sa, ale nezohrejte sa. Kto dostáva mzdu, dáva ju do deravého meša. ⁷ Takto hovorí Hospodin zástupov: Pouvažujte nad svojimi cestami. ⁸ Vystúpte do hôr, dovezte drevo a stavajte dom. Oblúbim si ho a budem oslávený, hovorí Hospodin. ⁹ Očakávali ste mnoho, ale je z toho málo. Keď ste to doviezli domov, ja som to odľúkol. Prečo? — pýta sa Hospodin zástupov. Pre môj dom, ktorý je v troskách. Každému z vás však ide len o vlastný dom. ¹⁰ Preto nebesá nad vami odopreli rosu a zem odoprela úrodu. ¹¹ Privolal som suchotu na zem, na vrchy a na obilie, na mušt a na olej, na všetko, čo vydáva zem, na človeka i na dobytok a na všetko, čo sa získava rukami. ¹² Zerubbábel, Šealtielov syn, a veľkňaz Jošua, Jocadákov syn, a všetok ostatný ľud poslúchli hlas Hospodina, svojho Boha, a slová proroka Aggea, lebo ho poslal Hospodin, ich Boh, a ľud sa bál Hospodina. ¹³ Hospodinov posol Aggeus prehovoril k ľudu z Hospodinovho poverenia: Ja som s vami, znie výrok Hospodina. ¹⁴ Potom Hospodin povzbudil ducha judského miestodržiteľa Zerubbábela, Šealtielovho syna, ducha veľkňaza Jošuu, Jocadákovho syna, a ducha všetkého ostatného ľudu, takže sa dali do práce na dome Hospodina zástupov, svojho Boha, ¹⁵ dvadsiateho štvrtého dňa šiesteho mesiaca.

Prísľub slávy nového chrámu

2 V druhom roku kráľa Dária, ¹ dvadsiateho prvého dňa siedmeho mesiaca zaznelo slovo Hospodina prostredníctvom proroka Aggea takto: ² Spýtaj sa judského miestodržiteľa Zerubbábela, Šealtielovho syna, a veľkňaza Jošuu, Jocadákovho syna, a ostatného ľudu: ³ Kto ostal medzi vami z tých, ktorí videli tento dom v jeho prvotnej sláve? A ako ho vidíte teraz? Či sa nezdá vašim očiam ako holé nič? ⁴ Vzmuž sa však teraz, Zerubbábel — znie výrok Hospodina! Vzmuž sa, veľkňaz Jošua, syn Jocadáka! Vzmuž sa, všetok ľud krajiny — znie výrok Hospodina! Pracujte, lebo ja som s vami — znie výrok Hospodina zástupov: ⁵ Toto je zmluva, čo som uzavrel s vami pri vašom odchode z Egypta, že môj duch ostane medzi vami, nebojte sa! ⁶ Lebo takto hovorí Hospodin zástupov: Bude to len o malú chvíľu a ja zatrasiem nebom a zemou, i morom a suchou zemou. ⁷ Keď zatrasiem i všetkými národmi, prídu skvosty všetkých národov a naplním tento dom slávou, hovorí Hospodin zástupov. ⁸ Moje je striebro, moje je zlato — znie výrok Hospodina zástupov. ⁹ Budúca sláva tohto domu bude väčšia ako predchádzajúca — hovorí Hospodin zástupov — a na tomto mieste budem udeľovať pokoj — znie výrok Hospodina zástupov.

Prísľub Božieho požehnania

¹⁰ Dvadsiateho štvrtého dňa deviateho mesiaca, v druhom roku Dária, zaznelo slovo Hos-

podina prorokovi Aggeovi: ¹¹ Takto hovorí Hospodin zástupov: Vyžiadať si od kňazov poučenie o takejto veci: ¹² Keby niekto v záhybe svojho rúcha niesol posvätené mäso a záhybom svojho rúcha by sa dotkol chleba, niečoho vareného, vína, oleja alebo akéhokoľvek pokrmu, či to bude potom posvätené? Kňazi odpovedali: Nie! ¹³ Nato sa opýtal Aggeus: Keby sa niekto poškrvnený mŕtvolou dotkol toho všetkého, či to bude potom poškrvnené? Kňazi odpovedali: Bude poškrvnené. ¹⁴ Nato odpovedal Aggeus: Takto je to aj s týmto ľudom a takto je to aj s týmto národom predom mnou — znie výrok Hospodina — a takto je to aj s každým dielom ich rúk. Čokoľvek tam obetujú, je poškrvnené. ¹⁵ Teraz však pozorujte, čo sa bude diať odo dneška a ďalej! Ako sa vám vodilo predtým, než bol položený kameň ku kameňu na Hospodinovom chráme? ¹⁶ Ak niekto prišiel k hrbe obilia o dvadsiatich mericiach, bolo ich len desať. Ak niekto prišiel k lisu набраť päťdesiat dieží, bolo ich len dvadsať. ¹⁷ Bil som vás hrdzou a sneťou, krupobitím som bil prácu vašich rúk, ale ste sa neobrátili ku mne — znie výrok Hospodina. ¹⁸ Nože pozorujte odo dneška a ďalej, od dvadsiateho štvrtého dňa deviateho mesiaca, teda odo dňa, keď bol položený základ Hospodinovho chrámu, pozorujte: ¹⁹ Či je ešte zrno v sýpke? Veď ani vinič, ani figovník, ani granátovník, ani oliva ešte nerodia! Odo dneška budem požehnávať.

Prísľub Zerubbábelovi

²⁰ Potom, dvadsiateho štvrtého dňa toho istého mesiaca, zaznelo po druhý raz slovo Hospodina k Aggeovi takto: ²¹ Povedz judskému miestodržiteľovi Zerubbábelovi: Ja zatrasiem neбом i zemou, ²² prevrátim kráľovské tróny, zničím silu pohanských kráľovstiev a prevrátim vozy aj ich jazdcov. Kone a ich jazdci sa zrútiа, každý padne na meč druhého. ²³ V ten deň — znie výrok Hospodina zástupov — vezmem ťa, služobník môj Zerubbábel, Šealtielov syn, — znie výrok Hospodina — a urobím ťa pečatným prsteňom, lebo som si teba vyvolil — znie výrok Hospodina zástupov.

ZACHARIÁŠ

Výzva na obrátenie

1 V ôsmom mesiaci druhého roku Dáriovej vlády zaznelo slovo Hospodina k prorokovi Zachariášovi, synovi Berechju, Iddovho syna, takto: ² Hospodin sa veľmi hnevá na vašich otcov. ³ Povedz im teda: Takto hovorí Hospodin zástupov: Vráťte sa ku mne — znie výrok Hospodina zástupov — a ja sa vrátim k vám, hovorí Hospodin zástupov. ⁴ Nebuďte ako vaši otcovia, ku ktorým volali skorší proroci: Takto hovorí Hospodin zástupov: Odvráťte sa teda od svojich zlých ciest a od svojich zlých skutkov; no nepočúvali a nevšímali si ma — znie výrok Hospodina — ⁵ a vaši otcovia, kde sú? A proroci — vari budú žiť večne? ⁶ A či moje slová a ustanovenia, ktoré som nariadil svojim sluhom prorokom, nezasiahli vašich otcov? Vtedy sa obrátili a raveli: Ako sa Hospodin zástupov rozhodol, čo s nami urobí podľa našich ciest a skutkov, tak s nami aj urobil.

Prvé videnie: Jazdec a kone

⁷ V dvadsiatom štvrtom dni jedenásteho mesiaca — mesiaca šebát — v druhom roku Dária zaznelo slovo Hospodina k prorokovi Zachariášovi, synovi Berechju, Iddovho syna, takto: ⁸ Videl som v noci: Hľa, ktosi sedel na ryšavom koni. Stál medzi myrtami v hlbine a za ním boli ryšavé, plavé a biele kone. ⁹ Spýtal som sa: Pane, čo sú tieto veci? Odpovedal mi anjel, ktorý so mnou hovoril: Ja ti ukážem, čo sú. ¹⁰ Muž, čo stál medzi myrtami, odpovedal takto: To sú tí, ktorých Hospodin poslal prechádzať zemou. ¹¹ Hospodinovmu anjelovi, ktorý stál medzi myrtami, odvetili: Prechádzali sme zemou a videli sme, že celá zem je pokojná. ¹² Hospodinov anjel odpovedal takto: Hospodin zástupov, dokedy sa nechceš zmlúvať nad Jeruzalemom a nad judskými mestami, na ktoré sa hneváš už sedemdesiat rokov? ¹³ Hospodin odpovedal anjelovi, ktorý so mnou hovoril, dobré a potešujúce slová. ¹⁴ Nato mi anjel, ktorý so mnou hovoril, povedal: Ohlasuj, že takto hovorí Hospodin zástupov: Veľmi horlím za Jeruzalem a za Sion ¹⁵ a veľmi sa hnevám na seabavedomé národy, ktoré napomáhali zlo, keď som sa iba trochu hneval. ¹⁶ Preto takto hovorí Hospodin: Obrátim sa k Jeruzalemu s milosrdenstvom, bude v ňom vybudovaný môj dom — znie výrok Hospodina zástupov — a nad Jeruzalemom sa natiahne meracia šnúra. ¹⁷ Ďalej hlásaj: Takto hovorí Hospodin zástupov: Moje mestá budú ešte oplývať dobrom, Hospodin ešte poteší Sion a opäť si vyvolí Jeruzalem.

Druhé videnie: Štyri rohy a štyria remeselníci

2 Pozdvihol som zrak, pozrel som a videl som štyri rohy. ² Nato som sa spýtal anjela, ktorý so mnou hovoril: Čo je to? Odpovedal mi: To sú rohy, ktoré rozmetali Judsko, Izrael a Jeruzalem. ³ Potom mi Hospodin ukázal štyroch remeselníkov. ⁴ Spýtal som sa: Čo sa títo chystajú robiť? Odpovedal mi: Tie rohy sú tí, čo rozmetali Judsko, že nik nezdvihol hlavu, ale títo ich prišli zastrašiť a zvrhnúť rohy národov, čo zdvihli roh proti Judsku, aby ho rozmetali.

Tretie videnie: Muž s meracím povrazom

⁵ Pozdvihol som zrak, pozrel som a videl som muža, čo držal v ruke merací povraz. ⁶ Nato som sa spýtal: A ty kam ideš? Odpovedal mi: Premerať Jeruzalem, chcem vidieť, aký bude široký a aký dlhý. ⁷ Potom vyšiel anjel, ktorý so mnou hovoril, a iný anjel mu

vyšiel v ústrety. ⁸ Povedal mu: Bež a povedz tomu mladíkovi: Jeruzalem sa zaplní a otvorí pre množstvo ľudí, aj zvieratá budú v ňom. ⁹ A ja — znie výrok Hospodina — budem ohnivou hradbou okolo neho a slávou uprostred neho. ¹⁰ Beda, beda! Utekajte zo severnej krajiny — znie výrok Hospodina —, lebo som vás rozptýlil ako štyri nebeské vetry — znie výrok Hospodina. ¹¹ Beda! Zachráň sa Sion, ty, čo bývaš u babylonskej dcéry! ¹² Lebo takto hovorí Hospodin zástupov, ktorý ma na svoju slávu poslal k národom, čo vás vyplienili. Lebo kto sa vás dotkne, dotýka sa zrenice môjho oka. ¹³ Hľa, zaženiem sa na nich rukou a stanú sa korisťou svojich sluhov; vtedy spoznáte, že ma poslal Hospodin zástupov. ¹⁴ Plesaj a raduj sa, dcéra Siona, pozri, prichádzam a budem bývať uprostred teba — znie výrok Hospodina. ¹⁵ V ten deň sa pripoja k Hospodinovi mnohé národy a budú mojím ľudom a budem bývať uprostred teba; vtedy spoznáš, že ma k tebe poslal Hospodin zástupov. ¹⁶ Potom Hospodin vezme Judsko do vlastníctva ako svoj dedičný podiel vo svätej zemi a zasa si vyvolí Jeruzalem. ¹⁷ Stíš sa pred Hospodinom, každé stvorenie, lebo vychádza zo svojho svätého príbytku!

Štvrté videnie: Veľkňaz Jošua

3 Potom mi ukázal veľkňaza Jošua, ktorý stál pred Hospodinovým anjelom. Po jeho pravici stál satan, aby na neho žaloval. ² Hospodin povedal satanovi: Nech ťa Hospodin pokarhá, satan! Nech ťa pokarhá Hospodin, ktorý si vyvolil Jeruzalem! Či on nie je obhoro-
rok, vytrhnutý z ohňa? ³ Jošua bol oblečený v špinavom odevu a stál pred anjelom. ⁴ Tým, čo stáli pred ním, odvetil: Vyzlečte mu špinavý odev! Jemu povedal: Pozri, sňal som z teba tvoju vinu, aby som ťa obliekol do slávnostného rúcha! ⁵ Potom povedal: Položte mu na hlavu čistý turban! Vtedy mu položili na hlavu čistý turban a obliekli ho do šiat; Hospodinov anjel pritom stál. ⁶ Hospodinov anjel prisvedčil Jošuovi: ⁷ Takto hovorí Hospodin zástupov: Ak budeš kráčať po mojich cestách a budeš zachovávať, čím som ťa poveril, aj ty budeš obhajovať môj dom a strážiť moje nádvorie, umožním ti prístup medzi tých, čo tu stoja. ⁸ Počúvaj teda, veľkňaz Jošua, ty aj tvoji druhovia, čo sedia pred tebou, lebo títo muži sú znamením. Pozri, privádzam svojho sluhu, zvaného Výhonok. ⁹ Hľa, tu je kameň, ktorý som položil pred Jošuu: jeden kameň a na ňom sedem očí. Ja vyryjem naň znak — znie výrok Hospodina zástupov — a odstránim vinu tejto krajiny za jediný deň. ¹⁰ V ten deň — znie výrok Hospodina zástupov — navzájom sa budú pozývať pod vinič a figovník.

Piate videnie: Svietnik medzi olivami

4 Potom sa vrátil anjel, čo so mnou hovoril, a zobudil ma ako človeka, ktorého budia zo sna. ² Spýtal sa ma: Čo vidíš? Odpovedal som: Vidím svietnik celý zo zlata s nádobkou navrchu. Je na ňom sedem lúčov a sedem lievikov pre lampy hore. ³ Pri ňom sú dve olivy, jedna napravo od nádoby a druhá naľavo. ⁴ Opýtal som sa a povedal som anjelovi, čo so mnou hovoril: Čo je to, pán môj? ⁵ Anjel, čo so mnou hovoril, mi odpovedal: Nevieš, čo to znamená? Povedal som: Nie, pán môj. ⁶ Odvetil mi: To je Hospodinovo slovo Zerubbábelovi: Nie silou ani mocou, ale mojím duchom! — znie výrok Hospodina zástupov. ⁷ Kto si ty, veľký vrch? Pred Zerubbábelom budeš rovinou! On vynesie hlavný kameň za pokriku: Milosť, milosť pre neho! ⁸ Potom mi zaznelo slovo Hospodina: ⁹ Zerubbábelove ruky založili tento dom, jeho ruky ho dokončia a spoznáš, že ma k vám poslal Hospodin zástupov. ¹⁰ Kto pohŕda dňom malých začiatkov? Zarádajú sa, keď uvidia v Zerubbábelovej ruke kameň a olovnicu. Tých sedem, to sú Hospodinove oči, čo prechádzajú celou zemou. ¹¹ Nato som sa spýtal: Čo znamenajú tie dve olivy napravo a naľavo od svietnika?

¹² Aj druhýkrát som sa ozval a opýtal som sa ho: Čo znamenajú dve olivové ratolesti, čo vyprázdňujú zo seba zlato dvoma zlatými rúrkami? ¹³ Odpovedal mi: Nevieš, čo je to? Povedal som: Nie, pán môj. ¹⁴ Nato povedal: To sú dvaja synovia pomazaní olejom, čo stoja pred Pánom celej zeme.

Šieste videnie: Letiaci zvitok

5 Znovu som zodvihol zrak, pozrel som a videl som letiaci zvitok. ² Spýtal sa ma: Čo vidíš? Odpovedal som: Vidím letiaci zvitok, jeho dĺžka je dvadsať laktov a šírka desať laktov. ³ Povedal mi: To je kľatba, ktorá vychádza na celú krajinu; každý zlodej a každý, kto krivo prisahá, ňou bude odtiaľto odstránený. ⁴ Vyvediem ju — znie výrok Hospodina zástupov —, vojde do domu zlodeja a do domu toho, kto krivo prisahá v mojom mene; usadí sa v jeho dome a úplne ho zničí — jeho trámy aj jeho kamene.

Siedme videnie: Žena v efe

⁵ Potom vyšiel anjel, ktorý hovoril so mnou, a povedal mi: Zodvihni zrak a pozri, čo to vychádza! ⁶ Spýtal som sa: Čo je to? Odpovedal: To sa ukazuje efa. A pokračoval: To je zjav celej krajiny. ⁷ Vtom sa zdvihla olovená pokrievka a jedna žena sedela uprostred efy. ⁸ Povedal: Toto je bezbožnosť. Sotil ju do efy a jej otvor zakryl oloveným poklopom. ⁹ Zodvihol som zrak, pozrel som a videl som prichádzať dve ženy: vieter im dvíhal krídla — mali totiž krídla podobné krídlam bociana — zdvihli efu medzi zem a nebo. ¹⁰ Vtedy som sa spýtal anjela, ktorý hovoril so mnou: Kam berú tú efu? ¹¹ Odpovedal mi: Chcú jej postaviť dom v krajine Šinár. Keď ho pripravia, tam ju položia na jej podstavec.

Ôsme videnie: Štyri vozy s koňmi

6 Znova som zodvihol zrak, pozrel som a videl som štyri vozy vystupovať spomedzi dvoch vrchov; vrchy boli bronzové. ² V prvom voze boli ryšavé kone, v druhom čierne, ³ v treťom biele a vo štvrtom voze kone strakaté a mocné. ⁴ Ozval som sa a spýtal som sa anjela, ktorý hovoril so mnou: Čo je to, pán môj? ⁵ Anjel mi odvetil: To sú štyri nebeské vetry, ktoré vychádzajú z miesta, kde stáli pred Pánom celej zeme. ⁶ Voz s čiernymi koňmi ide do severnej krajiny, za nimi vychádzajú biele kone, strakaté však idú do južnej krajiny. ⁷ Vyšli mocné a usilovali sa prejsť krížom-krážom zem. Povedal: Chodte, prejdite zemou! A tak prešli zem krížom-krážom. ⁸ Potom na mňa zavolať a riekol mi: Pozri sa, tie, čo idú do severnej krajiny, mi v severnej krajine upokoja ducha.

Koruna pre veľkňaza

⁹ Potom mi zaznelo slovo Hospodina: ¹⁰ Vezmi od zajatcov, z pokolenia Cheldaja, Tobiju a Jedaju, čo prišli z Babylonu, a choď v ten istý deň do domu Jošiju, syna Cefanju, ¹¹ a vezmi striebro a zlato. Urob korunu a polož ju na hlavu veľkňaza Jošuu, syna Jocadáka. ¹² Povedz mu: Takto hovorí Hospodin zástupov: Pozri, muž, ktorého meno je Výhonok, vyrastie na svojom mieste a vybuduje Hospodinov chrám. ¹³ On vybuduje Hospodinov chrám, poctia ho slávou a bude sedieť a panovať na svojom tróne; kňaz bude pri jeho tróne a medzi obooma bude zhoda. ¹⁴ Koruna bude v Hospodinovom chráme pamiatkou na Chelema, Tobiju, Jedaju a Chéna, synov Cefanju. ¹⁵ Aj tí, čo sú vzdialení, prídu a budú budovať Hospodinov chrám. A tak poznáte, že ma k vám poslal Hospodin zástupov. Stane sa to, ak budete pozorne počúvať hlas Hospodina, svojho Boha.

Pravý pôst

7 Vo štvrtom roku kráľa Dária, štvrtý deň deviateho mesiaca kislév, zaznelo slovo Hospodina Zachariášovi. ² Vtedy Bét-El poslal Sarecera, Regem-Melecha a jeho mužov

uzmieriť Hospodina ³ a spýtať sa kňazov, ktorí sú pri dome Hospodina zástupov, a prorokov: Mám plakať a postiť sa v piatom mesiaci, ako som to robil už toľké roky? ⁴ Nato mi zaznelo slovo Hospodina zástupov: ⁵ Povedz všetkému ľudu krajiny i kňazom: Keď sa postíte a nariekate v piatom a siedmom mesiaci — a je to už sedemdesiat rokov —, naozaj sa postíte kvôli mne? ⁶ A keď jete a pijete, či nie kvôli sebe jete a pijete? ⁷ Či to nie sú slová, ktoré ohlasoval Hospodin prostredníctvom dávnych prorokov, keď bol Jeruzalem obývaný a žil v pokoji, aj s okolitými mestami, a keď bol obývaný Negev aj Nížina? ⁸ Potom slovo Hospodina zaznelo Zachariášovi: ⁹ Takto hovorí Hospodin zástupov: Na súde spravodlivo súďte a preukazujte si navzájom milosrdenstvo a láskavosť! ¹⁰ Vdovy, siroty, cudzincov a chudobných neutláčajte a vo svojich srdciach nezmýšľajte zle jeden o druhom! ¹¹ Nevenovali mu však pozornosť, obrátili sa chrbtom a zapchali si uši, aby nepočuli. ¹² Srdce si zatvrdili ako diamant a nepočúvali zákon ani slová, ktoré im Hospodin zástupov poslal prostredníctvom svojho ducha cez dávnych prorokov. Preto ich postihol veľký hnev Hospodina zástupov. ¹³ Keď volal, nepočúvali. Tak nech si len volajú, nebudem ich počúvať, hovorí Hospodin zástupov. ¹⁴ A rozptýlil som ich medzi všetky národy, ktoré nepoznali. Krajina po nich spustla tak, že už nechodili sem a tam. Takto urobili nádhernú zem pustatinou.

Prísľub pre zvyšok ľudu

8 Potom mi zaznelo slovo Hospodina zástupov: ² Takto hovorí Hospodin zástupov: Veľmi horlím za Sion, veľkým hnevom zaň horlím. ³ Takto hovorí Hospodin: Vrátim sa na Sion a budem bývať uprostred Jeruzalema. Vtedy sa Jeruzalem bude volať Verné mesto a vrch Hospodina zástupov Svätý vrch. ⁴ Takto hovorí Hospodin zástupov: Ešte budú na uliciach Jeruzalema sedieť starci a starency; každý s palicou v ruke pre svoj vysoký vek. ⁵ A ulice mesta budú plné chlapcov a dievčat hrajúcich sa na jeho uliciach. ⁶ Takto hovorí Hospodin zástupov: Ak je to nemožné v očiach zvyšku tohto ľudu v jeho dňoch, vari to bude nemožné aj v mojich očiach? — znie výrok Hospodina zástupov. ⁷ Takto hovorí Hospodin zástupov: Hľa, ja zachránim svoj ľud z krajiny východu a z krajiny západu slnka. ⁸ Privediem ho, takže bude bývať v Jeruzaleme. Bude mojím ľudom a ja budem jeho Bohom v pravde a spravodlivosti. ⁹ Takto hovorí Hospodin zástupov: Nech spevnejú ruky vás, čo v týchto dňoch počúvate tieto slová z úst prorokov, ktorí boli pri tom, keď sa kládol základ domu Hospodina zástupov, aby sa postavil chrám. ¹⁰ Lebo pred tými dňami nebola pláca pre človeka, ani žiadne krmivo pre dobytok. Kto odchádzal alebo prichádzal, nemal pokoj od nepriateľov: obrátil som všetkých ľudí proti sebe. ¹¹ Teraz však nebudem k zvyšku tohto ľudu taký ako v predchádzajúcich dňoch — znie výrok Hospodina zástupov. ¹² Semenom bude pokoj, vinič prinesie ovocie, zem vydá svoju úrodu, nebesá dajú svoju rosu a toto všetko dám do dedičstva zvyšku tohto ľudu. ¹³ Ako ste boli kľatbou medzi národmi, dom Júdov a dom Izraelov, tak vás vyslobodím a budete požehnaním. Nebojte sa, nech spevnejú vaše ruky! ¹⁴ Lebo takto hovorí Hospodin zástupov: Ako som zamýšľal robiť vám zle, keď ma vaši otcovia hnevali — hovorí Hospodin zástupov —, a nezľutoval som sa, ¹⁵ tak som si opäť v týchto dňoch zaumienil robiť dobre Jeruzalemu a Júdovmu domu. Nebojte sa! ¹⁶ Toto sú príkazy, ktoré máte zachovávať: Hovorte každý pravdu svojmu blížnemu, vo svojich bránach nastoľujte pravdu, právo a pokoj, ¹⁷ nech nik nezmýšľa vo svojom srdci zle proti svojmu blížnemu a nemilujte krivú prisahu, lebo toto všetko sú veci, ktoré nenávidím — znie výrok Hospodina. ¹⁸ Potom mi zaznelo slovo Hospodina zástupov: ¹⁹ Takto hovorí Hospodin zástupov: Pôst štvrtého, pôst piateho, pôst siedmeho a pôst

desiateho mesiaca budú pre Júdov dom dňami plesania, radosti a veselej oslavy. Preto milujte pravdu a pokoj! ²⁰ Takto hovorí Hospodin zástupov: Ešte prídu národy a obyvatelia veľkých miest ²¹ a obyvatelia jedného mesta pôjdu do druhého a povedia: Poďme, vyberme sa uzmiert' Hospodinovu tvár a hľadať Hospodina zástupov; pôjdem aj ja! ²² Pôjdu mnohí ľudia a mocné národy hľadať Hospodina zástupov do Jeruzalema a uzmiert' Hospodinovu tvár. ²³ Takto hovorí Hospodin zástupov: V tých dňoch sa chopí desať mužov z národov všetkých jazykov obruby odevu judského muža, pevne ho uchopia a povedia: Chceme ísť s vami, lebo sme počuli, že s vami je Boh.

Očista pohanských národov

9 Výrok. Slovo Hospodina proti krajine Chadrách a Damasku, jeho príbytku, lebo Hospodinovi patrí hlavné mesto Aramu a všetky izraelské kmene. ² Aj Chamát s ním hraničí, aj Týrus a Sidon, hoci sú veľmi múdre. ³ Týrus si postavil opevnenie, nakopil striebra sťa prachu a rýdzeho zlata ako blata na uliciach. ⁴ Hľa, Pán sa ho zmocní, zrazí jeho bohatstvo do mora a mesto pohltí oheň. ⁵ Aškalón to uvidí a bude sa báť, Gaza sa bude hrozne zviňať, aj Ekrón, lebo jeho nádej zvädla; kráľ Gazy zahynie a Aškalón nebude obývaný. ⁶ V Ašdóde budú bývať miešanci a ukončím pýchu Filištíncov. ⁷ Odstránim z jeho úst krv, spomedzi zubov ich ohavnosti. Aj on zostane pre nášho Boha a bude ako vodca v Judsku a Ekrón ako Jebúseji. ⁸ Utáborím sa pred svojím domom ako hliadka pred tými, čo tiahnu sem a tam a neobsadí ich už utláčateľ, lebo teraz už ja sám budem dozerať.

Mesiáš, knieža pokoja

⁹ Hlasne plesaj, dcéra Siona, zvučne jasaj, dcéra Jeruzalema. Pozri, tvoj kráľ prichádza k tebe, je spravodlivý a prináša víťazstvo, je pokorný a jazdí na oslovi, na osliatku, mláďati oslice. ¹⁰ Vyničím vozy z Efrajima a kone z Jeruzalema, vytratia sa bojové kuše; bude hlásať pokoj národom, jeho vláda siaha od mora až k moru a od Rieky až do končín zeme. ¹¹ A tebe pre krv tvojej zmluvy vyvediem zajatcov zo studne, v ktorej niet vody. ¹² Vráťte sa do pevnosti, zajatci nádeje; dnes oznamujem: Dvojnásobne ti odplatím. ¹³ Lebo si natiahnem Júdu ako luk, Efrajima vložím doň ako šíp; povzbudím tvojich synov, Sion, proti tvojim synom, Javán, urobím ťa podobným hrdinskému meču. ¹⁴ Hospodin sa zjaví nad nimi, jeho šíp vyrazí sťa blesk, Pán, Hospodin, zatrúbi na roh, bude postupovať v južných víchroch. ¹⁵ Hospodin zástupov bude štítom nad nimi, zhltnú kamene z praku, budú po nich šliapať, budú piť krv ako víno a naplnia sa ako kropenička a ako rohy oltára. ¹⁶ V ten deň ich zachráni Hospodin, ich Boh, ako stádo svojho ľudu, lebo budú ako drahokamy členky, žiariace nad jeho zemou. ¹⁷ Veď čo je jeho šťastie a čo jeho krása? Obilie prospeje mladíkom a mušť pannám.

Pád nepriateľa — obnova Izraela

10 Proste Hospodina o dažď v čase jarného dažďa! Hospodin utvára búrkové mračná, dáva do nich výdatný dažď a každému trávu na poli. ² Lebo bôžikovia hovorili nezmysly, veštcí videli klamstvá, vykladajú prázdné sny a márne potešujú. Preto ľudia odtiahli ako stádo, sú pokorení, lebo niet pastiera. ³ Proti pastierom vzbĺkol môj hnev a vodcov stáda navštívim. Lebo Hospodin zástupov navštívil svoje stádo, dom Júdu; urobil ich podobnými svojmu nádhernému vojnovému tátošovi. ⁴ Bude z neho uholný kameň, bude z neho kolík, bude z neho bojová kuša. Z neho vyjde každý utláčateľ. ⁵ Budú ako hrdinovia vo vojne, ktorí šliapu blato ulíc. Budú bojovať, lebo Hospodin je s nimi a zahanbia aj jazdcov na koňoch. ⁶ Posilním Júdov dom a Jozefov dom zachránim, privediem ich späť,

veď som ich omilostil. Budú, akoby som ich nezavrhol, lebo ja, Hospodin, som ich Boh a vypočujem ich. ⁷ Efrajimovci budú ako hrdinovia, srdce sa im zaraduje sťa od vína. Ich synovia tovidia a budú sa tešiť, srdce im bude plesať v Hospodinovi. ⁸ Zapískam na nich a zhromaždím ich, lebo som ich vykúpil, bude ich tak veľa, ako ich bývalo. ⁹ Rozosejem ich medzi národy a v dialavách budú na mňa spomínať, budú žiť so svojimi synmi a vrátia sa. ¹⁰ Privediem ich späť z egyptskej krajiny a z Asýrie ich zhromaždím, privediem ich do krajiny Gileád a Libanon, no nebude pre nich dosť miesta. ¹¹ Keď pôjdu cez more úzkosti, on zrazí vlny do mora a vyschnú všetky hlbiny Nílu, zrúti sa pýcha Asýrie a zmizne berla Egypta. ¹² Posilním ich v Hospodinovi a budú spolu kráčať v jeho mene, — znie výrok Hospodina.

11 Otvor, Libanon, svoje brány, nech oheň hltá tvoje cédre! ² Plač, cyprus, lebo padol céder: tí, čo boli mocní, spustli. Bedákajte, duby Bášanu, lebo poľahol neprístupný les. ³ Počúvaj! Bedákajú pastieri, lebo spustla ich nádhra. Počuj, revú levícatá, lebo spustla pýcha Jordánu.

Podobenstvo o pastieroch

⁴ Takto hovorí Hospodin, môj Boh: Pas stádo určené na zabitie, ⁵ ktoré majitelia beztrestne zabíjajú. Jeho kupci po jednom hovoria: Nech je zvelebený Hospodin, zbohatol som. Jeho pastieri sa nad ním nezľutujú. ⁶ Ani ja sa už nezľutujem nad obyvateľmi krajiny — znie výrok Hospodina. Pozri, vydám každého človeka do ruky jeho blízneho a do ruky jeho kráľa. Rozdrví krajinu, ale ja z ich ruky nikoho nevytrhnem. ⁷ Pásol som stádo určené na zabitie pre kupcov s ovcami. A vzal som dve palice: jednu som nazval Priazeň, druhej som dal meno Jednota, a tak som pásol stádo. ⁸ V jednom mesiaci som odstránil troch pastierov. Stratil som s nimi trpezlivosť a aj oni cítili voči mne znechutenie. ⁹ I povedal som: Nebudem vás pásť. Čo má zomrieť, nech zomrie; čo má zahynúť, nech zahynie, a tie, čo zostanú, nech si vzájomne obžierajú mäso. ¹⁰ Vzal som svoju palicu — Priazeň a zlomil som ju; tým som zrušil svoju zmluvu, ktorú som uzavrel so všetkými národmi. ¹¹ V ten deň bola zrušená. Vtedy kupci s ovcami, čo ma pozorovali, spoznali, že je to slovo Hospodina. ¹² Povedal som im: Ak uznáte za dobré, dajte mi moju mzdu, ak nie, nechajte tak! Odvážili mi teda mzdu: tridsať strieborných. ¹³ Hospodin mi povedal: Hoď ju do pokladnice! — tú cennú mzdu, ktorou ma ocenili. Vzal som teda tridsať strieborných a hodil som ich do pokladnice v Hospodinovom dome. ¹⁴ Potom som zlomil druhú palicu — Jednota, a tým som zrušil bratstvo medzi Júdom a Izraelom. ¹⁵ I riekol mi Hospodin: Ešte raz si vezmi výstroj hlúpeho pastiera! ¹⁶ Hľaď, ja vzbudím v krajine pastiera, čo sa neobzrie o tie, čo hynú; nebude hľadať tie, čo sa stratili, nebude hojiť poranené a nebude sa starať o zdravé. Z tučných bude jesť mäso a postrha im paprčky. ¹⁷ Beda hlúpemu pastierovi, čo opúšťa stádo; meč proti jeho ramenu a proti jeho pravému oku. Jeho rameno úplne vyschne a jeho pravé oko celkom vyhasne.

Úzkosť Jeruzalema

12 Výrok. Hospodinovo slovo proti Izraelu. Tak znie výrok Hospodina, ktorý rozprestel nebesá a založil zem, ktorý utvoril ducha v človeku: ² Pozri, ja urobím Jeruzalem čašou opojenia pre všetky okolité národy; ale bude to platiť aj pre Judsko, keď bude obliehať Jeruzalem. ³ V ten deň urobím Jeruzalem ťaživým kameňom pre všetky národy. Všetci, čo ho budú dvíhať, sa celkom dorážajú. Všetky národy zeme sa zhromaždia proti nemu. ⁴ V ten deň — znie výrok Hospodina — postihnem každého koňa splašenostou

a každého jeho jazdca šialenstvom, ale nad Júdovým domom budem mať otvorené oči a všetky kone národov raním slepotou. ⁵ Vtedy si vodcovia Júdu pomyslia: Sila obyvateľov Jeruzalema spočíva v Hospodinovi zástupov, ich Bohu. ⁶ V ten deň urobím vodcov Júdu podobnými rozpáleným kotlom na dreve i ohnivej fakli medzi snopmi; budú pohlcovať všetky okolité národy napravo i naľavo, ale Jeruzalem ostane ďalej na svojom mieste, v Jeruzaleme. ⁷ Hospodin zachráni najprv Júdove stany, aby sa sláva Dávidovho domu a sláva obyvateľov Jeruzalema nezväčšila na úkor Judska. ⁸ V ten deň bude Hospodin štítom pre obyvateľov Jeruzalema. Potkýnajúci sa medzi nimi bude v ten deň ako Dávid a Dávidov dom bude na ich čele ako Boh, ako Hospodinov anjel.

Nárek nad Mesiášom

⁹ V ten deň vyhladáam a vyhladím všetky národy, ktoré pôjdu proti Jeruzalemu. ¹⁰ No na Dávidov dom a na obyvateľov Jeruzalema vylejem ducha milosti a úpenlivých prosieb. Potom budú hľadiť na mňa, ktorého prebodli. Budú nad ním nariekať, ako sa narieka nad jedináčikom, a bedákať, ako sa bedáka nad prvorodeným. ¹¹ V ten deň nastane veľký nárek v Jeruzaleme ako nárek nad Hadaď-Rimónom v údolí pri Megidde. ¹² Krajina bude nariekať, každý rod osobitne. Rod Dávidovho domu osobitne a jeho ženy zvlášť; rod Náatanovho domu osobitne a jeho ženy zvlášť; ¹³ rod Léviho domu osobitne a jeho ženy zvlášť; rod Šimeiho osobitne a jeho ženy zvlášť. ¹⁴ Všetky ostatné rody osobitne a ich ženy zvlášť.

Zánik modloslužby a falošných prorokov

13 V ten deň bude otvorený prameň pre Dávidov dom a pre obyvateľov Jeruzalema na očistu z hriechu a nečistoty. ² V ten deň — znie výrok Hospodina zástupov — vyhubím z krajiny meno modiel a nebudú na ne viac spomínať. Aj prorokov a ducha nečistoty odstránim z krajiny. ³ Ak bude ešte niekto prorokovať, jeho otec a matka, ktorí ho zrodili, mu povedia: Neostaneš nažive, lebo si v mene Hospodina hovoril lož. Prebodne ho otec i matka, ktorí ho zrodili, pretože prorokoval. ⁴ V ten deň sa zahanbia proroci, každý za svoje videnie, keď budú prorokovať, a neoblečú si srstený plášť na oklamanie druhých. ⁵ Každý povie: Ja nie som prorok, som len človek, čo obrába pôdu, veď pôdu vlastným už od mlada. ⁶ Ak sa ho niekto spýta: Čo sú to za rany na tvojej hrudi?, odpovie: Tie som utržil v dome mojich priateľov. Očista Božieho ľudu ⁷ Meč, povstaň proti môjmu pastierovi a proti mužovi, čo mi je blízky — znie výrok Hospodina zástupov. Udri pastiera a stádo sa rozpráchni! K maličkým však obrátim svoju ruku. ⁸ Z celej krajiny — znie výrok Hospodina — dve tretiny zomrú, zahynú, ale tretina z nej zostane. ⁹ Tú tretinu prevediem cez oheň a pretavím ich, ako sa taví striebro, a vyskúšam ich, ako sa skúša zlato. Budú vyzývať moje meno, ja ich vypočujem. Poviem: To je môj ľud, a on povie: Hospodin je môj Boh.

Hospodin — kráľ celej zeme

14 Hľa, prichádza deň Hospodina, vtedy sa v tvojom strede bude deliť korisť. ² Zhromažďím všetky národy k Jeruzalemu do boja, zaujmú mesto, domy vyplnia, ženy znásilnia. Polovica mesta pôjde do zajatia, ale zvyšok ľudu mesta nevyničia. ³ Potom Hospodin vytiahne a bude bojovať proti tým národom, ako bojoval v deň vojny. ⁴ Jeho nohy v ten deň zastanú na Olivovom vrchu, ktorý leží na východ od Jeruzalema, a Olivový vrch sa rozštípi napoly — od východu na západ — a utvorí sa veľmi veľké údolie. Polovica vrchu sa posunie na sever a polovica na juh. ⁵ Vtedy budete utekať do údolia medzi mojimi vrchmi, lebo toto horské údolie bude siahať až k Acalu. Budete utekať, ako ste bežali pred zemetrasením v dňoch judského kráľa Uzziju. Vtedy príde Hospodin, môj Boh, a všetci

jeho svätí s ním. ⁶ V ten deň nebude svetlo ani zima, ani mráz. ⁷ Bude to jediný deň známy iba Hospodinovi. Nebude to ani deň, ani noc, ale vo večernom čase bude svetlo. ⁸ V ten deň bude z Jeruzalema vytekať živá voda, polovica do mora na východ a polovica do mora na západ. Tak to bude v lete i v zime. ⁹ Hospodin bude kráľom nad celou zemou. V ten deň bude jediný Hospodin a jeho meno jediné. ¹⁰ Celá krajina sa zmení na step, ktorá siaha od Geby po Rimmón na juh od Jeruzalema. Ten bude vyčnievať a ostane na svojom mieste od Benjamínskej brány až po miesto starobylej Nárožnej brány a od veže Chananel až po Kráľovské lisy. ¹¹ Budú v ňom bývať a nezasiahne ho vojnová kľatba. Jeruzalem bude bývať v bezpečí. ¹² Toto bude rana, ktorou Hospodin udrie všetky národy, čo bojovali proti Jeruzalemu: bude sa im rozkladať telo, hoci budú stáť na nohách, oči im vyhnijú v jamkách a jazyk im zhynie v ústach. ¹³ V ten deň zošle na nich Hospodin veľký zmätok: jeden schmatne ruku druhého a jeho ruka sa obráti proti nemu. ¹⁴ Aj Júda bude bojovať proti Jeruzalemu. Nahromadí sa bohatstvo všetkých okolitých národov: zlato, striebro a šatstvo v nesmiernom množstve. ¹⁵ A rana, čo zasiahne kone, mulice, ťavy, osly a všetky zvieratá, ktoré budú v ich táboroch, bude taká istá. ¹⁶ No všetci, čo ostanú z rozličných národov, ktoré tiahli proti Jeruzalemu, rok čo rok budú putovať, aby sa poklonili kráľovi, Hospodinovi zástupov a svätili slávnosť Stánkov. ¹⁷ Ak niektoré z týchto pokolení nevystúpia do Jeruzalema pokloniť sa kráľovi, Hospodinovi zástupov, nebude im pršať. ¹⁸ Ak nevystúpi a nepríde ani pokolenie Egyptanov, nebude pršať ani im. Zastihne ich rana, ktorou Hospodin udrie národy, čo nevystúpia svätiť slávnosť Stánkov. ¹⁹ Toto bude trest za hriech Egypta a za hriech všetkých národov, čo nevystúpia svätiť slávnosť Stánkov. ²⁰ V ten deň bude na zvončekoch koní nápis: Zasvätený Hospodinovi. A hrnce v Hospodinovom dome budú ako obetné nádoby pred oltárom. ²¹ Každý hrniec v Jeruzaleme a v Judsku bude zasvätený Hospodinovi zástupov. Všetci obetujúci prídu a vezmú si z nich a v nich budú variť, takže v ten deň už nebude kupcov v dome Hospodina zástupov.

MALACHIÁŠ

Božia láska k Izraelu

1 Prorocký výrok. Hospodinovo slovo Izraelitom prostredníctvom Malachiáša: ² Miloval som vás, hovorí Hospodin, vy sa však pýtate: Čím si nám prejavil lásku? Či Ezáv nebol Jákobovým bratom? — znie výrok Hospodina — a predsa som si zamiloval Jáкова. ³ Ezáva som však znenávidel. Preto som jeho vrchy zmenil na pustatiny, jeho dedičné územie som dal stepným šakalom. ⁴ Ak Edóm vraví: Sme spustošení, ale z rozvalín budeme znova stavať, Hospodin zástupov však hovorí: Nech si len stavajú, ja budem rúcať! Budú ich volať územím svojvôle, ľuďom, na ktorý sa Hospodin naveky hnevá. ⁵ Keď to uvidíte na vlastné oči, sami poviete: Veľkosť Hospodina siaha až za hranice Izraela.

Výčitky kňazom

⁶ Syn si ctí otca, sluha svojho pána. Ak som teda otec, kde je úcta voči mne? Ak som pán, kde je bázeň predom mnou? — Hospodin zástupov sa pýta vás, kňazov, ktorí znevažujete moje meno a ešte sa pýtate: Čím znevažujeme tvoje meno? ⁷ Na môj oltár prinášate poškvrnený chlieb a pýtate sa: Čím sme ťa poškvrnili? Tým, že vravíte: Hospodinov stôl nie je taký dôležitý. ⁸ Keď na obetu prinášate slepé zviera, nie je to nič zlé? Keď prinášate chromé a choré, nie je to nič zlé? Zanes to svojmu miestodržiteľovi, či sa mu zapáčiš a či ťa prijme! — vraví Hospodin zástupov. ⁹ Proste teda Boha, aby sa zmiloval nad nami. Vaše ruky to robievali. Ako sa mu to má páčiť? — pýta sa Hospodin zástupov. ¹⁰ Kiežby niekto z vás zavrel dvere, aby ste nadarmo nezapaľovali oheň na mojom oltári. Nemám záľubu vo vás, vraví Hospodin zástupov, ani obetný dar neprijmem z vašich rúk. ¹¹ Od východu slnka po jeho západ moje meno bude veľké medzi národmi. Na každom mieste budú prinášať môjmu menu kadidlo a čistý obetný dar. Veľké bude totiž moje meno medzi národmi, vraví Hospodin zástupov. ¹² Vy ho však znesväcujete, keď vravíte, že Pánov stôl možno poškvrňovať a pokrm, čo je na ňom, nie je taký dôležitý. ¹³ Hovoríte: Aké trápenie? A všetko zľahčujete — vraví Hospodin zástupov. Prinášate ulúpené, chromé a choré zvieratá ako obetné dary. Mohol by som to s potešením prijať z vašej ruky? — vraví Hospodin. ¹⁴ Zlorečený je podliak, ktorý má v stáde samca, sľúbi ho, ale Pánovi obetuje chybné. Veď ja som veľký Kráľ, vraví Hospodin zástupov, moje meno budí bázeň medzi národmi.

Hrozba kňazom

2 Teraz teda vám, kňazom, znie toto rozhodnutie: ² Ak neposlúchnete a nevezmete si k srdcu, že máte vzdávať česť môjmu menu — vraví Hospodin zástupov —, tak zošlem na vás kľiatbu a vaše požehnanie preklajem. Veď som ho už aj preklial, lebo nikto z vás si to neberie k srdcu. ³ Ja pokarhám vaše potomstvo a vrhnem vám kal do tváre, kal vašich sviatočných obiet. Vynesú vás aj s nimi. ⁴ Potom poznáte, že toto rozhodnutie som vám poslal ja, aby sa zachovala moja zmluva s Lévim — vraví Hospodin zástupov. ⁵ Moja zmluva s ním znamenala život a pokoj. Dal som mu toto: bázeň, aby sa ma bál a mal úctu pred mojím menom. ⁶ Z jeho úst vychádzalo pravdivé naučenie, nepravosť nemal na perách, v pokoji a úprimnosti chodil so mnou a mnohých odvrátil od nepravostí. ⁷ Veď pery kňaza majú strážiť poznanie; z jeho úst sa očakáva naučenie, lebo on je poslom Hospodina zástupov. ⁸ Vy ste však odbočili z cesty, svojím učením ste mnohých doviedli k pádu; porušili

ste levitskú zmluvu — vraví Hospodin zástupov. ⁹ Preto som vás vydal na opovrhnutie a poníženie ste pred celým ľudom, lebo nezachováate moje cesty a vo veciach zákona niektorým ľudom nadržiate.

Proti zmiešaným manželstvám a rozvodu

¹⁰ Či nemáme všetci jedného otca? Či nás nestvoril jeden Boh? Prečo sme si navzájom vierolomní a znesväcujeme zmluvu svojich otcov? ¹¹ Vierolomne koná Júda, ohavnosť sa pácha v Izraeli i v Jeruzaleme. Júda znesvätil svätýňu, ktorú Hospodin miluje; oženil sa s dcérou cudzieho božstva. ¹² Kiež tomu, kto sa toho dopúšťa, Hospodin vyhubí z Jákobových stanov svedka i obhajcu, ako aj toho, kto prináša obetný dar Hospodinovi zástupov. ¹³ Dopúšťate sa aj ďalšej veci: Hospodinov oltár zmáčate slzami, plačete a vzdycháte, lebo už nehľadá na obetu, aby niečo so záľubou prijal z vašich rúk. ¹⁴ Pýtate sa: Prečo? Preto, že Hospodin je svedkom medzi tebou a ženou tvojej mladosti, ktorej si sa spreneveril, hoci ona ti je družkou a ženou podľa zmluvy. ¹⁵ Či on nevytvoril jednotu a nedal zo svojho Ducha? O čo má teda v tejto jednote ísť? O Božie potomstvo. Preto dajte pozor na seba, nespreneverujte sa žene svojej mladosti. ¹⁶ Každý nech nenávidí rozvod, vraví Hospodin, Boh Izraela, nech na svojom rúchu prikryje násilie, vraví Hospodin zástupov. Dajte teda pozor na seba, nespreneverujte sa. ¹⁷ Unavujete Hospodina svojimi rečami. Pýtate sa: Čím ho unavujeme? Tým, že vravíte: Každý, kto pácha zlo, páči sa Hospodinovi, takých má rád; alebo: Kde je Boh práva?

Posol zmluvy

3 Pozrite, posielam svojho posla, on mi pripraví cestu. Vtedy zrazu príde do svojho chrámu Pán, ktorého hľadáte; príde posol zmluvy, po ktorom túžite — vraví Hospodin zástupov. ² Kto však znesie deň jeho príchodu? Kto obstojí, keď sa on ukáže? Bude ako oheň taviča, ako lúh bieliča. ³ Tavič sa posadí a prečistí striebro, prečistí Léviho synov a pretaví ich ako zlato a striebro, budú patriť Hospodinovi a správnym spôsobom prinášať obetné dary. ⁴ Obetné dary Júdu a Jeruzalema budú príjemné Hospodinovi, ako za dávnych dní, ako v dávnych rokoch. ⁵ Prídem vás však súdiť, hneď usvedčím čarodejníkov, cudzoložníkov, krivoprísahníkov a tých, čo nádenníkovi ukracujú mzdu, utláčajú vdovu a sirotu, tých, čo cudzinca zbavujú práva a neboja sa ma — vraví Hospodin zástupov.

Výzva na pravú zbožnosť

⁶ Ja, Hospodin, som sa nezmenil, ani vy ste neprestali byť synmi Jákobovými. ⁷ Už za čias svojich otcov ste sa odchýlili od mojich ustanovení a nezachovávali ste ich. Vráťte sa ku mne a ja sa vrátim k vám — vraví Hospodin zástupov. Pýtate sa: Ako sa máme vrátiť? ⁸ Smie človek okrádať Boha? Vy ma okrádate. Pýtate sa: O čo ťa okrádame? O desiatky a pozdvihované obetné dary. ⁹ Preto vás stíha kliatba, lebo ma okrádate, celý tento národ. ¹⁰ Prinášajte celé desiatky do zásobárne. Keď bude potrava v mojom dome, potom ma vyskúšajte — vraví Hospodin zástupov —, či vám neotvorím okná nebies a nevylejem na vás nadmieru požehnaní. A bude po nedostatku. ¹¹ Kvôli vám zabránim škodcom, aby vám neskazili plodiny zeme. Na poli nebude vinič bez plodov — vraví Hospodin zástupov. ¹² Blahoslaviť vás budú všetky národy, lebo budete obľúbenou krajinou — vraví Hospodin zástupov.

Význam zbožnosti

¹³ Príliš opovážlivé sú vaše slová proti mne — vraví Hospodin. Pýtate sa: Čo hovoríme proti tebe? ¹⁴ Vravíte: Daromné je slúžiť Bohu. Čo máme z toho, že sme zachovávali jeho nariadenia a že sme chodili v smútku pred Hospodinom zástupov?! ¹⁵ Blahoslavíme teda

spupných. Darí sa im, hoci konajú svojvoľne, pokúšajú Boha, a predsa uniknú. ¹⁶ Vtedy sa zhovárali medzi sebou tí, čo sa boja Hospodina. Hospodin to pozoroval a počul. Pred ním bola písaná pamätná kniha o tých, čo sa boja Hospodina a ctia si jeho meno. ¹⁷ Budú mi — hovorí Hospodin zástupov — v deň, ktorý chystám, zvláštnym vlastníctvom. Budem k nim zhovievavý, ako je zhovievavý otec k synovi, ktorý mu slúžil. ¹⁸ Potom uvidíte rozdiel medzi spravodlivým a svojvoľníkom, medzi tým, kto Bohu slúži, a tým, kto mu neslúži.

Deň Hospodina a prísľub o Eliášovi

¹⁹ Pozri, prichádza deň, horiaci ako pec, keď sa všetci spupní a všetci svojvoľníci stanú strniskom. Prichádzajúci deň ich spáli — vraví Hospodin zástupov. Nenechá po nich ani koreň, ani vetvu. ²⁰ Vám však, ktorí sa bojíte môjho mena, vyjde slnko spravodlivosti a zdravie bude v jeho lúčoch, potom vyjdete a budete poskakovať ako teľce vypustené zo stajne. ²¹ Pošliapete svojvoľníkov, lebo v ten deň, ktorý chystám, budú popolom pod vašimi nohami — vraví Hospodin zástupov. ²² Pamätajte na zákon môjho služobníka Mojžiša, ktorému som na Horebe pre celý Izrael vydal ustanovenia a právne predpisy. ²³ Ja vám pošlem proroka Eliáša, prv ako príde veľký a hrozný deň Hospodina. ²⁴ On obráti srdce otcov k synom a srdce synov k otcom, aby som pri svojom príchode neuvalil na zem kľatbu.

NOVÁ ZMLUVA

www.BibleZdarma.eu/sk

EVANJELIUM PODĽA MATÚŠA

Rodokmeň Ježiša Krista

1 Rodokmeň Ježiša Krista, syna Dávida, syna Abraháma. ² Abrahám splodil Izáka, Izák splodil Jáкова, Jákok splodil Júdu a jeho bratov, ³ Júda s Tamar splodil syna Pereca a Zeracha, Perec splodil Checróna, Checrón splodil Ráma, ⁴ Rám splodil Amminadába, Amminadáb splodil Nachšóna, Nachšón splodil Salmóna. ⁵ Salmón s Ráchab splodil syna Boaza, Boaz s Rút splodil Obéda, Obéd splodil Izaja, ⁶ Izaj splodil kráľa Dávida. Dávid splodil s Uriášovou manželkou Šalamúna, ⁷ Šalamún splodil Rechabeáma, Rechabeám splodil Abiju, Abija splodil Asáfa, ⁸ Asáf splodil Jošafáta. Jošafát splodil Joráma, Jorám splodil Uzziju, ⁹ Uzzija splodil Jotáma, Jotám splodil Acháza, Acház splodil Chizkiju, ¹⁰ Chizkija splodil Menašeho, Menaše splodil Amosa, Amos splodil Joziáša, ¹¹ Joziáš splodil Jechonju a jeho bratov za babylonského zajatia. ¹² Po babylonskom zajatí Jechonja splodil Šealtíela, Šealtíel splodil Zerubbábela, ¹³ Zerubbábel splodil Abiúda, Abiúd splodil Eljakíma, Eljakím splodil Azora, ¹⁴ Azor splodil Cadóka, Cadók splodil Achíma, Achím splodil Eliúda, ¹⁵ Eliúd splodil Eleazára, Eleazár splodil Matana, Matan splodil Jáкова, ¹⁶ Jákok splodil Jozefa, manžela Márie, z ktorej sa narodil Ježiš, nazývaný Kristus. ¹⁷ A tak všetkých pokolení od Abraháma po Dávida bolo štrnásť, od Dávida po babylonské zajatie štrnásť a od babylonského zajatia po Krista štrnásť.

Narodenie Ježiša Krista

¹⁸ S narodením Ježiša Krista to bolo takto: Jeho matka Mária bola zasnúbená s Jozefom. Skôr však, ako sa zišli, ukázalo sa, že počala z Ducha Svätého. ¹⁹ Jej muž Jozef bol však spravodlivý a nechcel ju verejne vystaviť hanbe. Rozhodol sa teda tajne ju prepustiť. ²⁰ Keď o tom uvažoval, zjavil sa mu vo sne Pánov anjel a povedal: Jozef, syn Dávida, neboj sa prijať Máriu, svoju ženu. Veď to, čo sa v nej počalo, je z Ducha Svätého. ²¹ Porodí syna a dáš mu meno Ježiš, lebo on zachráni svoj ľud z jeho hriechov. ²² Toto všetko sa stalo, aby sa splnilo, čo Pán povedal prostredníctvom proroka: ²³ Hľa, panna počne a porodí syna a dajú mu meno Emanuel, čo v preklade znamená: Boh s nami. ²⁴ Keď Jozef precitol zo spánku, urobil, ako mu prikázal Pánov anjel, a prijal svoju manželku. ²⁵ Nepoznal ju však, kým neporodila syna, ktorému dal meno Ježiš.

Návšteva mudrcov

2 Keď sa za čias kráľa Herodesa v judskom Betleheme narodil Ježiš, prišli do Jeruzalema mudrci z východu. ² Pýtali sa: Kde je ten práve narodený židovský kráľ? Videli sme totiž na východe jeho hviezdu a prišli sme sa mu pokloniť. ³ Keď to počul kráľ Herodes, rozrušil sa a s ním aj celý Jeruzalem. ⁴ Zvolal všetkých veľkňazov a zákonníkov ľudu a vypytoval sa ich, kde sa má narodiť Mesiáš. ⁵ Odpovedali mu: V judskom Betleheme, tak ako to napísal prorok: ⁶ A ty, Betlehem, v judskej krajine, vôbec nie si najmenší medzi judskými poprednými mestami, lebo z teba vyjde vodca, ktorý bude pastierom môjho ľudu, Izraela. ⁷ Vtedy Herodes zavolał potajomky mudrcov a dôkladne sa ich vypytoval, kedy sa im zjavila hviezda. ⁸ Poslal ich do Betlehema a povedal: Chodte a podrobne zistite všetko o tom dieťati. Keď ho nájdete, oznámte mi to, aby som sa mu aj ja šiel pokloniť. ⁹ Oni vy-

počuli kráľa a odišli. A hľa, hviezda, ktorú videli na východe, išla pred nimi, až zastala nad miestom, kde bolo dieťaťko. ¹⁰ Keď uvideli hviezdu, naplnila ich veľmi veľká radosť. ¹¹ Vošli do domu, uvideli dieťaťko s jeho matkou Máriou. Padli na zem a klaňali sa mu. Otvorili svoje klenotnice a obetovali mu dary: zlato, kadidlo a myrhu. ¹² Na pokyn vo sne, aby sa nevracali k Herodesovi, inou cestou sa vrátili do svojej krajiny.

Útek do Egypta a vraždenie detí v Betleheme

¹³ Po ich odchode sa Jozefovi zjavil vo sne Pánov anjel a povedal: Vstaň, vezmi dieťaťko i jeho matku a uteč do Egypta! Zostaň tam tak dlho, kým ti nepoviem. Herodes bude totiž hľadať dieťaťko, aby ho zmáril. ¹⁴ A tak Jozef vstal, vzal za noci dieťaťko i jeho matku a odišiel do Egypta. ¹⁵ Zostal tam až do Herodesovej smrti, aby sa splnilo to, čo povedal Pán ústami proroka: Z Egypta som povolal svojho syna. ¹⁶ Keď potom Herodes zbadal, že ho mudrci oklamali, veľmi sa nahneval. Dal povraždiť v Betleheme a na celom okolí všetkých chlapcov do dvoch rokov, a to podľa času, na ktorý sa dôkladne povypytoval mudrcov. ¹⁷ Vtedy sa splnilo, čo povedal prorok Jeremiáš: ¹⁸ Hlas bolo počuť v Ráme, plač a veľký nárek. Ráchel oplakávala svoje deti a nechcela sa dať potešiť, lebo ich už niet.

Návrat z Egypta

¹⁹ Po Herodesovej smrti sa Pánov anjel vo sne zjavil Jozefovi v Egypte ²⁰ a povedal: Vstaň, vezmi dieťaťko a jeho matku a vráť sa do izraelskej krajiny, lebo tí, čo chceli vziať život dieťaťku, pomreli. ²¹ Jozef vstal, vzal dieťaťko i jeho matku a vrátil sa do izraelskej krajiny. ²² Keď však počul, že Archelaos kráľuje v Judsku namiesto svojho otca Herodesa, bál sa tam ísť. Na pokyn zo sna odišiel do Galiley. ²³ Tam sa usadil v meste, ktoré sa volalo Nazaret. Tak sa splnilo to, čo hovorili proroci, že sa bude volať Nazaretský.

Ján Krstiteľ

3 V tých dňoch vystúpil Ján Krstiteľ, ktorý kázal v judskej púšti: ² Kajajte sa, lebo sa priblížilo nebeské kráľovstvo. ³ Je to ten, o ktorom bolo povedané ústami proroka Izaiáša: Hlas volajúceho na púšti: Pripravte cestu Pánovi, vyrovnávajte mu chodníky. ⁴ Ján mal odev z ťavej srsti a kožený opasok okolo bedier. Živil sa kobyľkami a medom divých včiel. ⁵ Vtedy prichádzali k nemu obyvatelia Jeruzalema, ba celého Judska a celého okolia Jordánu. ⁶ Vyznávali svoje hriechy a on ich krstil v rieke Jordán. ⁷ Keď zbadal, že aj mnohí farižeji a saduceji prichádzajú k jeho krstu, povedal im: Vreteničie plemeno, kto vám ukázal, ako uniknúť pred budúcim hnevom? ⁸ Prinášajte ovocie primerané pokániam ⁹ a nemyslíte si, že si môžete povedať: Máme otca Abraháma. Lebo hovorím vám, že Boh môže stvoriť Abrahámovi deti aj z týchto kameňov. ¹⁰ Sekera je už položená na korene stromov. Každý strom, ktorý neprináša dobré ovocie, bude vyťatý a hodený do ohňa. ¹¹ Ja vás síce krstím vodou na pokánie, ale ten, čo prichádza po mne, je mocnejší ako ja. Nie som hoden ani len nosiť mu sandále. On vás bude krstiť Duchom Svätým a ohňom. ¹² Má v ruke vejačku a prečistí namlátené zrno; pšenicu zhromaždí do sýpky, no plevy spáli v neuhasiteľnom ohni.

Pokrstenie Ježiša

¹³ Vtedy prišiel Ježiš z Galiley k Jordánu za Jánom, aby sa mu dal pokrstiť. ¹⁴ Ján mu však chcel v tom zabrániť a povedal: Ja by som sa mal tebe dať pokrstiť, a ty prichádzaš ku mne? ¹⁵ Ale Ježiš mu odpovedal: Nechaj to teraz! Patrí sa nám vykonať všetko, čo je spravodlivé. A tak mu Ján už nebránil. ¹⁶ Po krste Ježiš hneď vystúpil z vody. Vtom sa mu otvorili nebesa a videl Božieho Ducha, ktorý stá holubica zostupoval naňho. ¹⁷ A z neba zaznel hlas: Toto je môj milovaný Syn, v ktorom som našiel zalúbenie.

Pokúšanie na púšti

4 Nato Duch viedol Ježiša na púšť, aby ho tam diabol pokúšal. ² Ježiš sa postil štyridsať dní a štyridsať nocí, až napokon celkom vyhladol. ³ Prišiel k nemu pokušiteľ a povedal: Ak si Boží Syn, rozkáž, aby sa z týchto kameňov stali chleby. ⁴ On mu však odpovedal: Je napísané: Človek bude žiť nielen z chleba, ale z každého slova, ktoré vychádza z Božích úst. ⁵ Diabol ho potom vzal do svätého mesta, postavil ho na chrámovej cimburie ⁶ a povedal mu: Ak si Boží Syn, vrhni sa dolu. Veď je napísané: Svojim anjelom prikáže o tebe, a vezmú ťa na ruky, aby si si neudrel nohu o kameň. ⁷ Ježiš mu odpovedal: Napísané je však aj: Nebudeš pokúšať Pána, svojho Boha. ⁸ Nato ho diabol vzal na veľmi vysoký vrch, ukázal mu všetky kráľovstvá sveta a ich slávu ⁹ a povedal mu: Toto všetko ti dám, ak padneš predomnou a budeš sa mi klaňať. ¹⁰ Vtedy mu Ježiš odpovedal: Odíď, satan! Lebo je napísané: Pánovi, svojmu Bohu sa budeš klaňať a jedine jemu budeš slúžiť. ¹¹ Tu ho diabol opustil a vtom prišli anjeli, ktorí mu posluhovali.

Začiatky činnosti v Galilei

¹² Keď Ježiš počul, že Jána uväznili, odobral sa do Galiley. ¹³ Zanechal Nazaret a usadil sa v prímorskom Kafarnaume na území Zabulóna a Neftalima, ¹⁴ aby sa splnilo, čo povedal prorok Izaiáš: ¹⁵ Krajina Zabulón a krajina Neftalim, na ceste k moru za Jordánom, pohanská Galilea. ¹⁶ Ľud bývajúcí v temnotách uvidel veľké svetlo a tým, čo sedeli v tmavej krajine smrti, vyšlo svetlo. ¹⁷ Odytedy začal Ježiš kázať: Kajte sa, lebo sa priblížilo nebeské kráľovstvo.

Povolanie prvých učeníkov

¹⁸ Keď Ježiš išiel popri Galilejskom mori, uvidel dvoch bratov: Šimona, ktorý sa volal Peter, a jeho brata Ondreja, ako hádzali sieť do mora. Boli totiž rybári. ¹⁹ Zavolať ich: Poďte za mnou a urobím z vás rybárov ľudí. ²⁰ Obaja hneď nechali sieť a nasledovali ho. ²¹ O kúsok ďalej videl druhých dvoch bratov, Jakuba, Zebedejovho syna, a jeho brata Jána, ako so svojím otcom Zebedejom opravovali na lodi sieť. Aj ich povolal ²² a oni hneď nechali loď aj otca a nasledovali ho.

Účinkovanie v Galilei

²³ Ježiš chodil po celej Galilei a učil v ich synagógach. Kázal evanjelium o kráľovstve a uzdravoval každý neduh a každú chorobu medzi ľuďmi. ²⁴ Chýr o ňom sa rozšíril po celej Sýrii. Prinášali k nemu všetkých chorých, postihnutých rôznymi neduhmi a utrpením, posadnutých, námesačných a ochrnutých. A on ich uzdravoval. ²⁵ Išli za ním mnohé zástupy z Galiley a Desatmestia, z Jeruzalema, Judska a Zajordánska.

Reč na vrchu

5 Keď Ježiš videl zástupy, vystúpil na vrch, sadol si a jeho učeníci pristúpili k nemu. ² Prehovoril a začal ich učiť:

Blahoslavenstvá

³ Blahoslavení chudobní v duchu, lebo ich je nebeské kráľovstvo. ⁴ Blahoslavení plačúci, lebo oni budú potešení. ⁵ Blahoslavení tichí, lebo oni budú dedičmi zeme. ⁶ Blahoslavení hladní a smädní po spravodlivosti, lebo oni budú nasýtení. ⁷ Blahoslavení milosrdní, lebo im sa dostane milosrdenstva. ⁸ Blahoslavení čistého srdca, lebo oni uvidia Boha. ⁹ Blahoslavení tvorcovia pokoja, lebo oni sa budú volať Božími synmi. ¹⁰ Blahoslavení prenasledovaní pre spravodlivosť, lebo ich je nebeské kráľovstvo. ¹¹ Blahoslavení ste, keď vás budú pre mňa haniať, prenasledovať a všetko zlé na vás ľživo hovoriť. ¹² Radujte sa a veselte sa, lebo v nebesiach máte veľkú odmenu. Veď takto prenasledovali prorokov, ktorí boli pred vami.

Soľ zeme a svetlo sveta

¹³ Vy ste soľ zeme. Ak soľ stratí slanú chuť, čím ju osolia? Už nie je na nič súca, len ju vyhodíť, aby ľudia po nej šliapali. ¹⁴ Vy ste svetlo sveta. Mesto, ktoré leží na vrchu, sa nedá ukryť. ¹⁵ Ani lampu nezažnú a nepostavia pod mericu, ale na svietnik, aby svietila všetkým v dome. ¹⁶ Nech tak svieti vaše svetlo pred ľuďmi, aby videli vaše dobré skutky a oslavovali vášho Otca, ktorý je v nebesiach!

O zákone

¹⁷ Nemyslite si, že som prišiel zrušiť zákon alebo prorokov. Neprišiel som zrušiť, ale naplniť. ¹⁸ Amen, hovorím vám: Pokiaľ sa nepominie nebo a zem, nepominie sa ani najmenšie písmenko, ani jediná čiarka zo zákona, kým sa všetko nestane. ¹⁹ Kto by teda zrušil čo len jedno z týchto najmenších prikázaní a učil by tak ľudí, bude označený za najmenšieho v nebeskom kráľovstve. Kto ich však bude zachovávať a učiť, bude označený za veľkého v nebeskom kráľovstve. ²⁰ Hovorím vám, že nikdy nevojdete do nebeského kráľovstva, ak vaša spravodlivosť neprevýši spravodlivosť zákonníkov a farizejov.

Nezabíjaj

²¹ Počuli ste, že otcom bolo povedané: Nezabíjaj! Kto by však zabil, musí ísť pred súd. ²² Ale ja vám hovorím: Každý, kto sa hnevá na brata, musí ísť pred súd. Kto by povedal bratovi: Hlupák, musí ísť pred veľradu. Kto by povedal: Blázon, musí ísť do ohnivého pekla. ²³ Keby si teda prinášal dar na oltár a tam by si sa rozpamätal, že tvoj brat má niečo proti tebe, ²⁴ nechaj svoj dar tam pred oltárom a odíď; najprv sa zmier so svojim bratom a až potom príď a obetuj svoj dar. ²⁵ Pokonaj sa rýchlo so svojim protivníkom, kým si s ním na ceste. Inak ťa tvoj protivník odovzdá sudcovi, sudca strážnikovi a uvrhne ťa do väzenia. ²⁶ Amen, hovorím ti: Nev्यjdeš odtiaľ, kým nezaplatíš do posledného haliera.

O cudzoložstve

²⁷ Počuli ste, že bolo povedané: Nescudzoložíš! ²⁸ Ja vám však hovorím: Každý, kto sa žiadostivo pozerá na ženu, už s ňou v srdci scudzoložil. ²⁹ Ak ťa teda pravé oko zväzda na hriech, vylúp ho a zahod'. Lepšie obideš, ak zahynie jeden tvoj úd, ako keby celé tvoje telo bolo uvrhnuté do pekla. ³⁰ A ak ťa zväzda na hriech pravá ruka, odsekní ju a zahod'. Lepšie obideš, ak zahynie jeden tvoj úd, ako keby celé tvoje telo prišlo do pekla.

O rozvode

³¹ Bolo povedané: Kto by prepustil svoju manželku, nech jej dá prepúšťací list. ³² Ja vám však hovorím: Každý, kto by prepustil svoju manželku - okrem dôvodu smilstva - vystavuje ju cudzoložstvu, a kto sa ožení s prepustenou, cudzoloží.

O prísaha

³³ Ďalej ste počuli, že otcom bolo povedané: Nebudeš krivo prisaháť, ale splníš Pánovi svoje prísahy. ³⁴ Ja vám však hovorím, aby ste vôbec neprisahali; ani na nebo, lebo je Božím trónom, ³⁵ ani na zem, lebo je podnožkou jeho nôh, ani na Jeruzalem, lebo je mestom veľkého Kráľa. ³⁶ Neprisahaj ani na svoju hlavu, lebo nemôžeš ani jeden vlas urobiť bielym alebo čiernym. ³⁷ Vaša reč nech je: Áno - áno, nie - nie. Čo je navyše, pochádza od zlého.

O odplate

³⁸ Počuli ste, že bolo povedané: Oko za oko a zub za zub. ³⁹ Ja vám však hovorím: Neprotivte sa zlému! Naopak: Tomu, kto ťa udrie po pravom líci, nadstav aj ľavé. ⁴⁰ Tomu, kto sa chce s tebou súdiť a vziať ti spodné rúcho, nechaj aj plášť. ⁴¹ Ak ťa bude dakto nútiť niesť náklad jednu míľu, choď s ním dve. ⁴² Kto ťa prosí, tomu daj a neodvracaj sa od toho, kto si chce od teba požičať.

O láske k nepriateľom

⁴³ Počuli ste, že bolo povedané: Milovať budeš svojho blízkeho a nenávidieť svojho nepriateľa. ⁴⁴ Ja vám však hovorím: Milujte svojich nepriateľov a modlite sa za tých, ktorí vás prenasledujú, ⁴⁵ aby ste boli synmi svojho Otca v nebesiach. Lebo on dáva vychádzať slnku nad zlými aj nad dobrými a zosiela dážď na spravodlivých aj nespravodlivých. ⁴⁶ Veď keď budete milovať iba tých, čo vás milujú, aká vám patrí odmena? Či to isté nerobia aj mýtnici? ⁴⁷ A ak budete pozdravovať iba svojich bratov, čo robíte navyše? Či to isté nerobia aj pohania? ⁴⁸ Vy teda budte dokonalí, ako je dokonalý váš nebeský Otec.

O almužne

6 Dajte si pozor, aby ste neprejavovali svoju zbožnosť pred ľuďmi len preto, aby vás obdivovali, lebo nedostanete odmenu od vášho Otca, ktorý je v nebesiach. ² Keď teda dávaš almužnu, nevytrubuj pred sebou, ako to robia pokrytci v synagógach a na uliciach, aby ich ľudia oslavovali. Amen, hovorím vám: Už majú svoju odmenu. ³ Ale keď ty dávaš almužnu, nech nevie tvoja ľavá ruka, čo robí tvoja pravá ruka, ⁴ aby tvoja almužna zostala skrytá. A tvoj Otec, ktorý vidí aj to, čo je skryté, ti odplatí.

O modlitbe

⁵ Keď sa modlíte, nebuďte ako pokrytci. Tí pri modlitbe radi stoja v synagógach a na rohoch námestí, aby urobili na ľudí dojem. Amen, hovorím vám: Už majú svoju odmenu. ⁶ Ale keď sa ty modlíš, vojdí do svojej izbičky, zavri za sebou dvere a modli sa k svojmu Otcovi, ktorý je v skrytosti. A tvoj Otec, ktorý vidí aj to, čo je skryté, ti odplatí. ⁷ Pri modlitbe nehovorte priveľa ako pohania, ktorí si myslia, že budú vypočutí pre svoju mnohohovravnosť. ⁸ Nenapodobňujte ich teda! Veď váš Otec vie, čo potrebujete, skôr ako ho prosíte.

Pánova modlitba

⁹ Vy sa teda modlite takto: Otče náš, ktorý si na nebesiach, posväť sa meno tvoje, ¹⁰ príď kráľovstvo tvoje, buď vôľa tvoja ako v nebi, tak i na zemi. ¹¹ Chlieb náš každodenný daj nám dnes ¹² a odpusť nám naše viny, ako i my odpúšťame svojim vinníkom. ¹³ A neuveď nás do pokušenia, ale zbav nás zlého. ¹⁴ Lebo ak vy odpustíte ľuďom ich poklesky, aj vám odpustí váš nebeský Otec. ¹⁵ Ale ak vy neodpustíte ľuďom, ani vám váš nebeský Otec neodpustí vaše poklesky.

O pôste

¹⁶ Keď sa postíte, netvárite sa zachmúrene ako pokrytci. Tí zanedbávajú svoj výzor, aby bolo ľuďom zjavné, že sa postia. Amen, hovorím vám: Oni už majú svoju odmenu. ¹⁷ Keď sa však ty postíš, natri si hlavu olejom a tvár si umy, ¹⁸ aby nie ľudia videli, že sa postíš, ale tvoj Otec, ktorý je v skrytosti. A tvoj Otec, ktorý vidí aj to, čo je v skrytosti, ti odplatí.

O pokladoch v nebesiach

¹⁹ Nezhromažďujte si poklady na zemi, kde ich zožiera hrdza a mole a kde zloději vnikajú a kradnú. ²⁰ Zhromažďujte si poklady v nebi, kde ich nezožiera ani hrdza, ani mole, a kde zloději nevnikajú a nekradnú. ²¹ Veď kde je tvoj poklad, tam bude aj tvoje srdce. ²² Lampou tela je oko. Ak teda bude tvoje oko čisté, celé tvoje telo bude plné svetla. ²³ Ale ak tvoje oko bude zakalené, celé tvoje telo bude plné tmy. Ak teda svetlo v tebe je tmou, aká veľká bude sama tma! ²⁴ Nikto nemôže slúžiť dvom pánom. Buď jedného bude nenávidieť a druhého milovať, alebo k jednému bude lipnúť a druhým pohrdať. Nemôžete slúžiť Bohu i mamone.

O ustarostenosti

²⁵ Preto vám hovorím: Nebuďte ustarostení o svoj život, čo budete jesť a piť, ani o svoje telo, čo si oblečiete. Či nie je život viac ako jedlo a telo viac ako odev? ²⁶ Pozrite sa na nebeské vtáky: nesejú, nežnú, nezhrmažďujú obilie do sýpok, a váš nebeský Otec ich živí. Či vy nie ste oveľa viac ako ony? ²⁷ A kto z vás si môže svojou ustarostenosťou predĺžiť život čo len o jediný laket? ²⁸ A prečo ste takí ustarostení o oblečenie? Pozorujte poľné ľalie, ako rastú: nenamáhajú sa a nepradú. ²⁹ No hovorím vám: Ani Šalamún sa v celej svojej sláve neoblekal tak ako hociktorá z nich. ³⁰ Keď teda Boh takto oblieka trávu na poli, ktorá dnes je a zajtra ju hodia do pece, či neoblečie oveľa skôr vás, vy maloverní? ³¹ Nehovorte teda ustarostene: Čo budeme jesť? Čo budeme piť? Čo si oblečieme? ³² Veď toto všetko zháňajú pohania; a váš nebeský Otec predsa vie, že to všetko potrebujete. ³³ Hľadajte však najprv Božie kráľovstvo a jeho spravodlivosť a toto všetko sa vám pridá. ³⁴ Nebuďte teda ustarostení o zajtrajšok, lebo zajtrajšok sa o seba postará. Každý deň má dosť vlastného trápenia.

O odsudzovaní iných

7 Nesúďte, aby ste neboli súdení. ² Lebo akým súdom súdite, takým budete súdení. Akou mierou meriate, takou sa nameria vám. ³ A prečo vidíš smietku v oku svojho brata a brvno vo vlastnom oku nezbadáš? ⁴ Alebo ako môžeš povedať svojmu bratovi: Dovoľ, vyberiem ti smietku z oka! – a pozri, v oku máš brvno? ⁵ Pokrytec, vyber najprv brvno z vlastného oka a potom uvidíš, ako vybrať smietku z oka svojho brata. ⁶ Nedávajte, čo je sväté, psom a nehádzte svoje perly pred svine, aby ich nepošliapali nohami, neobrátili sa a neroztrhali vás!

O vypočutí modlitieb

⁷ Proste a dostanete, hľadajte a nájdete, klopte a otvorí sa vám. ⁸ Veď každý, kto prosí, dostáva, kto hľadá, nachádza, a tomu, kto klope, sa otvorí. ⁹ Kto z vás je taký človek, že by dal synovi kameň, keď si prosí chlieb, ¹⁰ alebo že by mu dal hada, keď si prosí rybu? ¹¹ Keď teda vy, hoci ste zlí, viete dávať dobré dary svojim deťom, o čo skôr dá dobré dary váš nebeský Otec tým, čo ho prosia!

O spolunažívaní

¹² Všetko, čo chcete, aby ľudia robili vám, robte aj vy im. V tom je celý zákon i proroci. ¹³ Vchádzajte tesnou bránou! Veď priestranná brána a široká cesta vedú do záhuby a mnoho je tých, čo ňou vchádzajú. ¹⁴ Do života vedie tesná brána a úzka cesta, a málo je tých, čo ju nachádzajú.

O falošných prorokoch

¹⁵ Dajte si pozor na falošných prorokov, ktorí prichádzajú k vám v ovčom rúchu, no vnútri sú to draví vlci. ¹⁶ Po ovoci ich poznáte. Vari oberajú z trnia hrozno alebo z bodľáča figy? ¹⁷ Tak každý dobrý strom rodí dobré ovocie a zlý strom rodí zlé ovocie. ¹⁸ Dobrý strom nemôže rodiť zlé ovocie, ani zlý strom nemôže rodiť dobré ovocie. ¹⁹ Každý strom, ktorý nerodí dobré ovocie, vytnú a hodia do ohňa. ²⁰ Po ich ovoci ich teda poznáte. ²¹ Nie každý, kto mi hovorí: Pane, Pane! vojde do nebeského kráľovstva, ale iba ten, kto plní vôľu môjho Otca, ktorý je v nebesiach. ²² Mnohí mi povedia v ten deň: Pane, Pane, či sme v tvojom mene neprorokovali? Nevyháňali sme v tvojom mene démonov? Nerobili sme v tvojom mene mnoho mocných činov? ²³ Vtedy im vyhlásim: Nikdy som vás nepoznal. Odídte od mňa, páchatelia nepravosti!

O dvoch staviteľoch

²⁴ A tak každý, kto počúva tieto moje slová a plní ich, bude sa podobat' múdremu mužovi,

ktorý si postavil dom na skale. ²⁵ Spustil sa lejak, prihnali sa vody, strhol sa víchor a oborili sa na ten dom, ale nezrútil sa, lebo mal základy na skale. ²⁶ No každý, kto počúva tieto moje slová a neplní ich, bude sa podobáť na nerozumného muža, ktorý si postavil dom na piesku. ²⁷ Spustil sa lejak, prihnali sa rieky, strhol sa víchor a oborili sa na ten dom a dom padol a jeho zrúcanina bola veľká.

Záver

²⁸ Keď Ježiš skončil túto reč, zástupy žasli nad jeho učením. ²⁹ Učil ich totiž ako taký, čo má moc, a nie ako ich zákonníci.

Uzdravenie malomocného

8 Keď Ježiš zostúpil z vrchu, išli za ním veľké zástupy. ² Tu prišiel k nemu malomocný, klaňal sa mu a hovoril: Pane, ak chceš, môžeš ma očistiť. ³ On vystrel ruku, dotkol sa ho a povedal: Chcem, buď čistý. A hneď bol čistý od malomocenstva. ⁴ Ježiš mu potom povedal: Hľad, aby si o tom nikomu nehovoril. Chod' však, ukáž sa kňazovi a obetuj dar, ako prikázal Mojžiš - im na svedectvo.

Uzdravenie stotníkovho sluha

⁵ Keď vošiel do Kafarnauma, prišiel k nemu stotník a prosil ho: ⁶ Pane, môj sluha leží doma ochrnutý a hrozne sa trápi. ⁷ Ježiš mu odpovedal: Prídem a uzdravím ho. ⁸ Stotník mu na to povedal: Pane, nie som hoden, aby si vošiel pod moju strechu. Ale povedz iba slovo a môj sluha ozdravie. ⁹ Veď aj ja som podriadený človek a mne sú zasa podriadení vojaci. Keď poviem jednému: Chod!, tak ide, a druhému: Pod!, tak príde, a svojmu sluhovi: Urob to!, tak to urobí. ¹⁰ Keď to Ježiš počul, začudoval sa a povedal tým, čo išli za ním: Amen, hovorím vám, že u nikoho v Izraeli som nenašiel takú veľkú vieru. ¹¹ No hovorím vám, že mnohí prídu od východu i západu a budú stolovať s Abrahámom, Izákom a Jákobom v nebeskom kráľovstve, ¹² ale synovia kráľovstva budú vyhodení von do tmy. Tam bude plač a škripanie zubami. ¹³ Potom Ježiš povedal stotníkovi: Chod' a nech sa ti stane tak, ako si uveril. V tej chvíli jeho sluha ozdravel.

Uzdravenie mnohých chorých

¹⁴ Keď Ježiš prišiel do Petrovho domu, videl jeho testinú ležať v horúčke. ¹⁵ Dotkol sa jej ruky a horúčka ju opustila. Vstala a obsluhovala ho. ¹⁶ Keď sa zvečerilo, priniesli mu mnohých posadnutých démonmi. On slovom vyhnal duchov a uzdravil všetkých trpiacich, ¹⁷ aby sa splnilo to, čo povedal prorok Izaiáš: On vzal na seba naše slabosti a niesol naše choroby.

Nasledovanie Ježiša

¹⁸ Keď Ježiš videl zástup okolo seba, rozkázal preplaviť sa na druhý breh. ¹⁹ Tu prišiel nejaký zákonník a povedal mu: Učiteľ, pôjdem za tebou všade, kam sa len obrátiš. ²⁰ Ježiš mu však odpovedal: Líšky majú svoje nory a nebeské vtáky hniezda, Syn človeka však nemá kde hlavu skloniť. ²¹ Iný z jeho učeníkov mu povedal: Pane, dovoľ mi najprv odísť a pochovať si otca. ²² Ježiš mu však povedal: Nasleduj ma, a nechaj mŕtvym pochovávať svojich mŕtvych.

Utišenie búrky

²³ Potom nastúpil na loďku a jeho učeníci za ním. ²⁴ Zrazu sa na mori strhla taká veľká búrka, že vlny sa valili na loďku. Ježiš však spal. ²⁵ Pristúpili k nemu a zobudili ho: Pane, zachráň nás, hynieme! ²⁶ On im však povedal: Čo ste takí bojazliví, vy maloverní? Potom vstal, pohrozil víchru a moru a zavládlo hlboké ticho. ²⁷ Ľudia hovorili s úžasom: Ktože je to, že víchor a more ho poslúchajú?

Uzdravenie posadnutých v gadarskom kraji

²⁸ Keď prišiel na druhý breh do gadarského kraja, vybehli proti nemu dvaja posadnutí, ktorí vyšli z hrobových jaskýň. Tak zúrili, že sa nikto neodvážil prejsť po tej ceste. ²⁹ Zrazu vykriekli: Čo ťa do nás, Boží Syn? Prišiel si nás sem trápiť pred určeným časom? ³⁰ Obďaleč sa pásla veľká črieda sviň. ³¹ Démoni ho posili: Ak nás už vyháňaš, pošli nás do tej čriedy sviň. ³² On im to dovolil: Chodte! Vtom vyšli a vošli do sviň. Nato sa celá črieda začala rútiť dolu úbočím do mora a zahynula vo vode. ³³ Pastieri ušli, a keď prišli do mesta, porozprávali všetko, aj udalosť s posadnutými. ³⁴ Tu celé mesto vyšlo v ústrety Ježišovi. Keď ho stretli, posili ho, aby odišiel z ich kraja.

Uzdravenie ochrnutého

9 Ježiš nastúpil na loďku, preplaval sa na druhý breh a prišiel do svojho mesta. ² Tu k nemu priniesli ochrnutého človeka, ktorý ležal na lôžku. Ježiš, vidiac ich vieru, povedal ochrnutému: Dúfaj, syn môj, odpúšťajú sa ti hriechy. ³ Vtom si však niektorí zákonníci povedali: Tento človek sa rúha! ⁴ Ježiš poznal ich myšlienky a povedal: Prečo zle zmýšľate vo svojich srdciach? ⁵ Čo je ľahšie? Povedať: Odpúšťajú sa ti hriechy, alebo povedať: Vstaň a chod! ⁶ Ale aby ste vedeli, že Syn človeka má moc odpúšťať hriechy na zemi, povedal ochrnutému: Vstaň, vezmi si lôžko a chod domov! ⁷ A on vstal a odišiel domov. ⁸ Keď to videli zástupy, zmocnila sa ich bázeň a oslavovali Boha, že dal takúto moc ľuďom.

Povolanie Matúša

⁹ Keď Ježiš odtiaľ odišiel, videl na colnici sedieť istého človeka, ktorý sa volal Matúš. Povedal mu: Nasleduj ma! Matúš vstal a išiel za ním. ¹⁰ Keď potom stoloval v dome, prišli ta aj mnohí colníci a hriešnici a stolovali s ním a s jeho učeníkmi. ¹¹ Keď to videli farizeji, hovorili jeho učeníkom: Ako to, že váš učiteľ jedáva s mytíkmi a hriešnikmi? ¹² On to počul a povedal: Lekára nepotrebujú zdraví, ale chorí. ¹³ Chodte a naučte sa, čo to znamená: Milosrdenstvo chcem, a nie obeť. Neprišiel som povolať spravodlivých, ale hriešnikov.

O pravom pôste

¹⁴ Tu prišli k nemu Jánovi učeníci a povedali mu: My a farizeji sa často postíme. Prečo sa tvoji učeníci nepostia? ¹⁵ Ježiš odpovedal: Či môžu svadobníci smútiť, kým je s nimi ženích? Príde však čas, keď im vezmú ženícha a až potom sa budú postiť. ¹⁶ Nikto predsa neprišiva záplatu z novej látky na staré šaty. Veď taká výplň natrhne šaty a diera sa len zväčší. ¹⁷ Ani nové víno nenalievajú do starých mechov, lebo mechy sa roztrhajú a aj víno vytečie, aj mechy sa zničia. Nové víno však vlievajú do nových mechov a zachová sa oboje.

Jairova dcéra a chorá žena

¹⁸ Keď im to hovoril, prišiel k nemu istý popredný muž, poklonil sa mu a povedal: Moja dcéra práve skonala. Ale poď, polož na ňu ruku a ožije. ¹⁹ Ježiš vstal a išiel za ním so svojimi učeníkmi. ²⁰ Vtedy znenazdania odzadu pristúpila k nemu istá žena, ktorá dvanásť rokov trpela na krvotok. A dotkla sa obruby jeho rúcha. ²¹ Povedala si totiž: Ak sa dotknem čo len jeho rúcha, ozdravím. ²² Ježiš sa obrátil, zbadal ju a povedal: Dúfaj, dcéra! Tvoja viera ťa uzdravila. Od tej chvíle bola žena zdravá. ²³ Keď Ježiš prišiel do domu popredného muža a videl tých, čo pískali, a rozrušený zástup, ²⁴ povedal: Odíďte, lebo dievča nezomrelo, ale spí. Oni ho vysmiali. ²⁵ Keď sa zástup vzdialil, Ježiš vošiel dnu, chytil dievča za ruku a ono vstalo. ²⁶ Chýr o tom sa rozniesol po celom kraji.

Uzdravenie dvoch slepcov

²⁷ Keď Ježiš odtiaľ odchádzal, išli za ním dvaja slepci, ktorí volali: Zmiluj sa nad nami, Syn Dávidov! ²⁸ Keď vstúpil do domu, slepci pristúpili k nemu a Ježiš sa ich spýtal: Veríte, že

to môžem urobiť? Odpovedali mu: Áno, Pane. ²⁹ Nato sa dotkol ich očí a povedal: Nech sa vám stane podľa vašej viery. ³⁰ Oči sa im otvorili a Ježiš ich prísne varoval: Dbajte o to, aby sa to nikto nedozvedel. ³¹ Oni však vyšli a rozniesli chýr o ňom po celom kraji.

Uzdravenie nemého

³² Keď vychádzali, priviedli k nemu nemého človeka, posadnutého démonom. ³³ Po tom, čo Ježiš vyhnal démona, nemý prehovoril. Zástupy sa čudovali a hovorili: Niečo také sa v Izraeli ešte nikdy nestalo! ³⁴ Farizeji však hovorili: S pomocou vládcu nad démonmi vyháňa démonov.

Žatva je veľká

³⁵ Ježiš chodil po všetkých okolitých mestách a dedinách. Učil v ich synagógach, hlásal evanjelium o kráľovstve a uzdravoval každú chorobu a každý neduh. ³⁶ Pri pohľade na zástupy mu ich prišlo ľúto, lebo boli zbadačení a sklesnutí ako ovce bez pastiera. ³⁷ Vtedy povedal svojim učeníkom: Žatva je síce veľká, ale robotníkov málo. ³⁸ Proste preto Pána žatvy, aby vyslal robotníkov na svoju žatvu.

Vyvolenie Dvanástich

10 Zvolal si dvanástich učeníkov a dal im moc nad nečistými duchmi, takže ich mohli vyháňať a uzdravovať každú chorobu a každý neduh. ² Mená dvanástich apoštolov sú: prvý Šimon, nazývaný Peter, a jeho brat Ondrej, Jakub, Zebedejov syn, a jeho brat Ján, ³ Filip a Bartolomej, Tomáš a mytník Matúš, Jakub Alfejev a Tadeáš, ⁴ Šimon Kanaánsky a Judáš Iskariotský, ktorý ho zradil.

Vyslanie Dvanástich

⁵ Týchto Dvanástich vyslal Ježiš a prikázal im: Nechodte na cestu k pohanom a nevojďte do mesta Samaritánov. ⁶ Chodte radšej za ovcami, ktoré sa stratili z domu Izraela. ⁷ Chodte a ohlasujte: Priblížilo sa nebeské kráľovstvo. ⁸ Chorých uzdravujte, mŕtvych kriesťte, malomocných očisťujte, démonov vyhánajte. Zadarmo ste dostali, zadarmo dávajte. ⁹ Neberte si do opaskov ani zlaté, ani strieborné, ani medené peniaze, ¹⁰ neberte si ani kapsu na cestu, ani dvojé šiat, ani sandále, ani palicu. Veď robotník si zaslúži svoj pokrm. ¹¹ Keď prídete do ktoréhokolvek mesta alebo dediny, spýtajte sa, kto z nich je hoden prijať vás. Uňho zostaňte až do svojho odchodu. ¹² Keď budete vchádzať do domu, pozdravte ho. ¹³ Ak ten dom bude toho hoden, nech naň zostúpi váš pokoj. Ak toho nebude hoden, nech sa váš pokoj vráti k vám. ¹⁴ Z toho domu alebo mesta, kde vás neprijmú a nebudú počúvať vaše slová, odíďte a pri odchode si straste prach z nôh. ¹⁵ Amen, hovorím vám: V deň súdu bude ľahšie sodemskej a gomorskej krajine ako onomu mestu.

Predpoveď prenasledovania

¹⁶ Hľa, posielam vás ako ovce medzi vlkov. Budte teda opatrní ako hady a jednoduchí ako holubice. ¹⁷ Majte sa na pozore pred ľuďmi! Budú vás totiž vydávať do moci súdov a budú vás bičovať vo svojich synagógach. ¹⁸ Aj pred vládarov a kráľov vás budú pre mňa vodiť, aby ste vydali svedectvo im aj pohanom. ¹⁹ Keď vás vydajú súdu, nestarajte sa, čo a ako máte hovoriť. Lebo v tej chvíli vám bude dané, čo máte povedať. ²⁰ Veď to nebudete hovoriť vy, ale Duch vášho Otca bude hovoriť vo vás. ²¹ Brat vydá na smrť brata a otec dieťa; deti povstanú proti rodičom a usmrťia ich. ²² Všetci vás budú nenávidieť pre moje meno. Kto však vytrvá až do konca, bude spasený. ²³ Keď vás budú prenasledovať v jednom meste, utečte do druhého. Amen, hovorím vám, že nepochodíte všetky mestá Izraela, kým nepríde Syn človeka. ²⁴ Učeník nie je nad učiteľa ani sluha nad svojho pána. ²⁵ Stačí, keď je žiak ako jeho učiteľ a sluha ako jeho pán. Keďže Belzebulom nazývali pána domu, o čo skôr potom jeho domácich!

Koho sa báť

²⁶ Nebojte sa ich teda! Veď nič nie je zahalené, čo sa neodhalí a nič nie je skryté, čo sa nestane známym. ²⁷ Čo vám hovorím potme, hovorte na svetle, a čo počujete len pošepky do ucha, rozhlasujte zo striech. ²⁸ Nebojte sa tých, čo zabíjajú telo, ale dušu nemôžu zabiť. Bojte sa skôr toho, kto môže aj dušu aj telo zahubiť v pekle. ²⁹ Nepredávajú sa vari dva vrabce za halier? Ale ani jeden z nich nepadne na zem bez vedomia vášho Otca. ³⁰ Vám sú však spočítané aj všetky vlasy na hlave. ³¹ Nebojte sa teda! Vy ste cennejší ako mnoho vrabcov. ³² Každého, kto mňa vyzná pred ľuďmi, vyznám i ja pred svojim Otcom, ktorý je v nebesiach. ³³ Toho však, kto by ma zaprel pred ľuďmi, zapriem aj ja pred svojim Otcom, ktorý je v nebesiach.

Cena vyznávačstva - odmena

³⁴ Nenazdávajte sa, že som prišiel priniesť pokoj na zem. Neprišiel som priniesť pokoj, ale meč. ³⁵ Lebo som prišiel postaviť syna proti otcovi, a dcéru proti matke a nevestu proti svokre ³⁶ a vlastní domáci budú človeku nepriateľmi. ³⁷ Kto miluje otca alebo matku viac ako mňa, nie je ma hoden. A kto miluje syna alebo dcéru viac ako mňa, nie je ma hoden. ³⁸ Kto neberie na seba svoj kríž a nasleduje ma, nie je ma hoden. ³⁹ Kto nájde svoj život, stratí ho, a kto stratí svoj život pre mňa, nájde ho. ⁴⁰ Kto vás prijíma, mňa prijíma, a kto mňa prijíma, prijíma toho, ktorý ma poslal. ⁴¹ Kto prijíma proroka ako proroka, dostane odmenu proroka. Kto prijíma spravodlivého ako spravodlivého, dostane odmenu spravodlivého. ⁴² A kto by dal piť jednému z týchto maličkých čo len za pohár čerstvej vody ako môjmu učeníkovi; amen, hovorím vám, nepríde o svoju odmenu.

11 Keď Ježiš skončil s poučovaním svojich dvanástich učeníkov, odišiel odtiaľ učiť a kázať po okolitých mestách.

Poslovia Jána Krstiteľa

² Keď Ján počul v žalári o Kristových skutkoch, poslal k nemu svojich učeníkov, ³ aby sa ho spýtali: Ty si ten, čo má prísť, alebo máme čakať iného? ⁴ Ježiš im odpovedal: Chodte a oznámte Jánovi, čo počujete a vidíte: ⁵ Slepí vidia, chromí chodia, malomocní sa očisťujú, hluchí počujú, mŕtvi vstávajú a chudobným sa ohlasuje evanjelium. ⁶ Blahoslavený je, kto sa nepohoršuje na mne. ⁷ Zatiaľ čo odchádzali, začal Ježiš hovoriť zástupom o Jánovi: Čo ste vyšli na púšť vidieť? Azda trstinu zmietanú vetrom? ⁸ Alebo čo ste vyšli vidieť? Vari človeka oblečeného do jemných šiat? Veď tí, čo nosia jemné šaty, bývajú v kráľovských domoch. ⁹ Alebo čo ste vyšli vidieť? Proroka? Áno, hovorím vám, niečo viac ako proroka. ¹⁰ Toto je ten, o ktorom je napísané: Hľa, posielam pred tvárou svojho posla, ktorý pripraví cestu pred tebou. ¹¹ Amen, hovorím vám: Medzi narodenými zo ženy nepovstal nikto väčší ako Ján Krstiteľ. Ale aj ten najmenší v nebeskom kráľovstve je väčší ako on. ¹² Od dní Jána Krstiteľa až doteraz nebeské kráľovstvo trpí násilie a násilníci sa ho zmocňujú. ¹³ Veď všetci proroci i zákon prorokovali až po Jána. ¹⁴ A ak to chcete prijať: On je Eliáš, ktorý má prísť. ¹⁵ Kto má uši, nech počúva!

Hriešne pokolenie

¹⁶ K čomu prirovnám toto pokolenie? Podobá sa deťom, ktoré sedia na námestiach a kričia jedny na druhé: ¹⁷ Pískali sme vám, a vy ste netancovali, nariekali sme, a vy ste nezalamovali rukami. ¹⁸ Prišiel Ján, ktorý ani nejedol, ani nepil, a hovoria: Je posadnutý. ¹⁹ Prišiel Syn človeka, ktorý je a pije, a vravia: Hľa, pažravec a pijan, priateľ mytníkov a hriešnikov. Ospravedlnením múdrosti sa stali jej činy.

Hrozba nekajúcim mestám

²⁰ Nato začal karhať mestá, v ktorých urobil väčšinu svojich divov, pretože sa nekajali: ²¹ Beda ti, Chorazin! Beda ti, Betsaida! Veď keby sa v Týre a Sidone boli stali divy, aké sa stali u vás, dávno by sa boli kajali vo vrecovine a v popole. ²² Hovorím vám: V súdny deň bude ľahšie Týru a Sidonu ako vám. ²³ A ty, Kafarnaum, vari sa budeš vyvyšovať až do neba? Až do pekla zostúpiš! Veď keby sa v Sodome boli stali divy, aké sa stali v tebe, bola by pretrvala až dodnes. ²⁴ Hovorím vám však, že v deň súdu bude ľahšie sodomskej krajine ako tebe.

Evanjelium sa zjavuje najmenším

²⁵ V tom čase povedal Ježiš: Velebím ťa, Otče, Pán neba a zeme, že si toto skryl pred múdrymi a rozumnými, a zjavil si to tým najmenším. ²⁶ Áno, Otče, tak sa ti to zapáčilo. ²⁷ Všetko mi odovzdal môj Otec. Nikto nepozná Syna, iba Otec a ani Otca nepozná nikto, iba Syn a ten, komu to chce Syn zjaviť. ²⁸ Podte ku mne všetci, ktorí sa namáhate a ste preťažení; ja vám dám odpočinúť. ²⁹ Vezmite na seba moje jarmo a učte sa odo mňa, lebo som tichý a pokorný srdcom, a nájdete odpočinutie pre svoje duše. ³⁰ Veď moje jarmo je príjemné a bremeno ľahké.

Trhanie klasov v sobotu

12 V tom čase šiel Ježiš v sobotu cez obilné pole. Učeníci boli hladní, a tak začali trhať klasy a jesť. ² Zbadali to farizeji a povedali mu: Pozri, tvoji učeníci robia to, čo nie je dovolené robiť v sobotu. ³ On im však povedal: Nečítali ste, čo urobil Dávid, keď bol hladný aj so svojou družinou? ⁴ Ako vošiel do Božieho domu a ako jedli posvätné chleby, ktoré nesmel jesť ani on, ani tí, čo boli s ním, iba sami kňazi? ⁵ Alebo či ste nečítali v zákone, že v sobotný deň kňazi v chráme znesväcujú sobotu, a sú bez viny? ⁶ Hovorím vám: Tu je niečo viac ako chrám. ⁷ Keby ste boli spoznali, čo znamená: Milosrdenstvo chcem, a nie obetu, neboli by ste odsúdili nevinných. ⁸ Veď Syn človeka je pánom nad sobotou.

Uzdravenie v sobotu

⁹ Keď odtiaľ odišiel, prišiel do ich synagógy. ¹⁰ Tam bol človek, ktorý mal vyschnutú ruku. Opýtali sa Ježiša: Je dovolené v sobotu uzdravovať? To preto, aby ho mohli obžalovať. ¹¹ On im povedal: Nájde sa medzi vami človek, ktorý má jedinu ovcu, a tá by mu v sobotu spadla do jamy, a on by ju nechtyl a nevytiahol? ¹² A o koľko je človek cennejší ako ovca! Preto v sobotu je dovolené dobre robiť. ¹³ Nato povedal tomu človeku: Vystri ruku! Vystrel ju teda a bola zasa zdravá ako tá druhá. ¹⁴ Farizeji však vyšli von a radili sa o ňom, ako ho zahubiť.

Boží služobník

¹⁵ Keď sa Ježiš o tom dozvedel, odišiel odtiaľ. Mnohí išli za ním a on všetkých uzdravil. ¹⁶ Prísne im však prikázal, aby o ňom verejne nehovorili. ¹⁷ To preto, aby sa splnilo, čo bolo povedané ústami proroka Izaiáša: ¹⁸ Hľa, môj služobník, ktorého som si vyvolil, môj milovaný, v ktorom mám zaľúbenie. Na neho vložím svojho Ducha a on oznámi právo národom. ¹⁹ Nebude sa škriepiť, ani kričať, na uliciach nikto nepočuje jeho hlas. ²⁰ Nalomenú trstinu nedolomí a tlejúci knôt nedohasí, kým nedopomôže právu k víťazstvu. ²¹ V jeho meno budú dúfať národy.

Ježiš a Belzebul

²² Nato priviedli k nemu posadnutého démonom, ktorý bol slepý a nemý. Uzdravil ho, takže nemý hovoril a videl. ²³ Zástupy žasli a hovorili: Či to nie je Dávidov syn? ²⁴ Keď to farizeji počuli, povedali: Tento vyháňa démonov iba mocou Belzebula, vládcu démonov.

²⁵ On poznal ich myšlienky a povedal im: Každé kráľovstvo vnútorne rozdelené pustne, a nijaké mesto alebo dom vnútorne rozdelený neobstojí. ²⁶ Ak aj satan vyháňa satana, je vnútorne rozdelený - ako obstojí jeho kráľovstvo? ²⁷ Ak ja vyhánam démonov mocou Belzebula, čou mocou ich vyhánajú vaši synovia? Preto oni budú vašimi sudcami. ²⁸ Ale ak vyhánam démonov mocou Božieho Ducha, potom k vám už prišlo Božie kráľovstvo. ²⁹ Veď ako môže niekto vojsť do domu silného muža a zmocniť sa jeho vecí, ak najprv toho silného muža nespúta? Iba potom môže vylúpiť jeho dom. ³⁰ Kto nie je so mnou, je proti mne, a kto so mnou nezhrmažďuje, rozhadzuje. ³¹ Preto vám hovorím: Každý hriech a rúhanie bude ľuďom odpustené, ale rúhanie proti Duchu nebude odpustené. ³² A kto by povedal slovo proti Synovi človeka, tomu bude odpustené. Kto by však hovoril proti Duchu Svätému, tomu nebude odpustené ani v tomto veku, ani v budúcom.

Strom a ovocie

³³ Ak zasadíte dobrý strom, aj jeho ovocie bude dobré, no ak zasadíte planý strom, aj jeho ovocie bude plané. Veď strom poznať po ovocí. ³⁴ Vreteničie plemeno, ako môžete hovoriť dobre, keď ste zlí? Lebo ústa hovoria to, čím je naplnené srdce. ³⁵ Zatiaľ čo dobrý človek vynáša dobré veci z dobrého pokladu, zlý človek vynáša zlé veci zo zlého pokladu. ³⁶ Hovorím vám však, že v deň súdu sa ľudia budú zodpovedať za každé prázdne slovo, ktoré vyrieknu. ³⁷ Na základe svojich slov budeš ospravedlnený a na základe svojich slov budeš odsúdený.

Žiadanie znamenia

³⁸ Vtedy mu niektorí zákonníci a farizeji odpovedali: Učiteľ, chceme od teba vidieť znamenie. ³⁹ On im však odpovedal: Zlé a cudzoložné pokolenie vyhľadáva znamenie, no znamenie nedostane, iba ak znamenie proroka Jonáša: ⁴⁰ Tak ako bol Jonáš v útrobach veľkej ryby tri dni a tri noci, tak bude aj Syn človeka v lone zeme tri dni a tri noci. ⁴¹ Mužovia z Ninive povstanú na súde s týmto pokolením a odsúdia ho, lebo oni sa kajali na Jonášovo kázanie. A hľa, tu je ktosi väčší ako Jonáš! ⁴² Kráľovná z juhu vystúpi na súde s týmto pokolením a odsúdi ho, pretože prišla z končín zeme vypočuť si Šalamúnovu múdrosť. A hľa, tu je ktosi väčší ako Šalamún!

Návrat nečistého ducha

⁴³ Keď nečistý duch vyjde z človeka, blúdi po vyschnutých miestach. Hľadá odpočinok, ale ho nenachádza. ⁴⁴ Vtedy si povie: Vrátim sa do svojho domu, odkiaľ som vyšiel. Keď ta príde, nájde ho prázdny, vyzametáný a vyzdobený. ⁴⁵ Vtedy odíde a vezme so sebou sedem iných duchov, horších ako on, vojdú dnu a usadia sa tam. A stav toho človeka býva na konci horší ako na začiatku. Takto to bude aj s týmto zlým pokolením.

Matka a Ježišovi bratia

⁴⁶ Zatiaľ čo Ježiš hovoril k zástupom, vonku stála jeho matka a bratia a chceli s ním hovoriť. [⁴⁷ Ktosi mu povedal: Pozri, tvoja matka a tvoji bratia stoja vonku a chcú sa s tebou rozprávať.] ⁴⁸ No on tomu, čo mu to hovoril, odpovedal: Kto je moja matka a kto sú moji bratia? ⁴⁹ Ukázal rukou na svojich učeníkov a povedal: Hľa, moja matka a moji bratia! ⁵⁰ Lebo každý, kto plní vôľu môjho Otca, ktorý je v nebesiach, ten mi je bratom, sestrou i matkou.

Podobenstvo o rozsievачovi

13 V ten deň vyšiel Ježiš z domu a posadil sa pri mori. ² Okolo neho sa zhromaždili také veľké zástupy, že musel nastúpiť na loď a sadnúť si, kým celý zástup stál na brehu. ³ Hovoril im veľa v podobenstvách: Hľa, rozsievач vyšiel siať. ⁴ Keď sial, niektoré

zrná padli na kraj cesty. Prileteli vtáky a pozobali ich. ⁵ Druhé padli na skalnatú pôdu, kde nemali dostatok zeme. Tie vzišli rýchlo, lebo neboli hlboko v zemi, ⁶ no potom, keď vyšlo slnko, obilie zahorelo, a pretože nemalo koreň, vyschlo. ⁷ Iné zrná padli do trnia, ale trnie vyrástlo a udusilo ich. ⁸ Niektoré zrná padli do dobrej pôdy a priniesli úrodu: jedny stonásobnú, druhé šesťdesiatnásobnú a ďalšie tridsaťnásobnú. ⁹ Kto má uši, nech počúva!

Dôvod reči v podobenstvách

¹⁰ Učeníci pristúpili k Ježišovi a opýtali sa ho: Prečo im hovoríš v podobenstvách? ¹¹ On odpovedal: Preto, že vám je dané poznať tajomstvá nebeského kráľovstva, ale im nie je dané. ¹² Lebo kto má, tomu sa pridá a bude mať nadbytok. Kto však nemá, tomu vezmú aj to, čo má. ¹³ V podobenstvách im hovorím preto, že pozerajú, ale nevidia, počúvajú, ale nepočujú a ani nechápu. ¹⁴ Plní sa na nich Izaiášovo proroctvo: Budete počúvať a počúvať, ale nebudete rozumieť, budete hľadiť a hľadiť, ale nebudete vidieť. ¹⁵ Tomuto ľudu otupelo srdce: ušami ťažko počujú a oči si zažmúri, aby očami nevideli a ušami nepočuli, aby srdcom neporozumeli a neobrátili sa - aby som ich neuzdravil. ¹⁶ Ale vaše oči sú blahoslavené, že vidia, a vaše uši, že počujú. ¹⁷ Amen, hovorím vám, že mnohí proroci a správodliví túžili vidieť, čo vy vidíte, a nevideli, a počuť, čo vy počujete, a nepočuli.

Vysvetlenie podobenstva o rozsievачovi

¹⁸ Vy teda počúvajte podobenstvo o rozsievачovi: ¹⁹ Ku každému, kto počúva slovo o kráľovstve a nechápe ho, prichádza Zlý a uchytí to, čo mu bolo zasiate do srdca. U toho človeka bolo zrno zasiate na kraj cesty. ²⁰ Na skalnatú pôdu bolo zrno zasiate u toho, kto počúva slovo a hneď ho s radosťou prijíma, ²¹ no nemá koreň, a tak je len chvíľkový. Keď nastane súženie alebo prenasledovanie pre slovo, hneď odpadne. ²² Do trnia bolo zrno zasiate u toho, kto slovo počúva, ale denné starosti a omámenie bohatstvom udusia slovo, takže ostane bez úrody. ²³ Do dobrej pôdy bolo zrno zasiate u toho, kto počúva slovo a chápe ho. Ten potom prináša úrodu: jeden stonásobnú, druhý šesťdesiatnásobnú a tretí tridsaťnásobnú.

O kúkoli medzi pšenicom

²⁴ Predniesol im iné podobenstvo: Nebeské kráľovstvo je podobné človeku, ktorý na svojom poli zasial dobré semeno. ²⁵ Kým však ľudia spali, prišiel jeho nepriateľ, nasial kúkol medzi pšenicu a odišiel. ²⁶ Keď vyrástlo steblo a vyháňalo do klasu, ukázal sa aj kúkol. ²⁷ Sluhovia prišli k hospodárovi a povedali mu: Pane, či si na svoje pole nezasial dobré semeno? Kde sa potom vzal kúkol? ²⁸ On im odpovedal: To urobil nepriateľ. Sluhovia sa ho spýtali: Chceš, aby sme išli a vyzbierali ho? ²⁹ On však odpovedal: Nie! Aby ste pri zbieraní kúkola nevytrhali súčasne aj pšenicu. ³⁰ Nechajte oboje rásť spolu až do žatvy. V čase žatvy poviem žencom: Vyzbierajte najprv kúkol a zviažte ho do snopov na spálenie, ale pšenicu zvezte do mojej stodoly.

O horčičnom zrnku a kvase

³¹ Ježiš im rozpovedal aj iné podobenstvo: Nebeské kráľovstvo je podobné horčičnému zrnku, ktoré človek vzal a zasial na svojom poli. ³² Hoci je zo všetkých semienok najmenšie, keď vyrastie, je väčšie ako všetky byliny a stáva sa z neho strom, takže prilietajú nebeské vtáky a hniezdia v jeho konároch. ³³ Povedal im ďalšie podobenstvo: Nebeské kráľovstvo je podobné kvasu, ktorý vzala žena a zamiesila do troch meríc múky, takže všetko nakyslo. ³⁴ Toto všetko hovoril Ježiš zástupom v podobenstvách. Bez podobenstiev im nehovoril nič, ³⁵ aby sa splnilo, čo bolo povedané ústami proroka: Otvorím svoje ústa v podobenstvách, vyrozprávam, čo bolo skryté od založenia sveta.

Vysvetlenie podobenstva o kúkoli

³⁶ Vtedy rozpustil zástupy a vošiel do domu. Tam prišli za ním jeho učeníci a prosili ho: Vysvetli nám podobenstvo o kúkoli na poli. ³⁷ On im odpovedal: Ten, kto seje dobré semeno, je Syn človeka ³⁸ a pole je svet. Dobré semeno sú synovia kráľovstva, kúkoľ sú synovia Zlého, ³⁹ nepriateľ, čo ho nasial, je diabol, žatva je koniec sveta a ženci sú anjeli. ⁴⁰ Ako teda zbierajú kúkoľ a pália v ohni, tak bude na konci sveta. ⁴¹ Syn človeka pošle svojich anjelov, a tí vyzbierajú z jeho kráľovstva všetky pohoršenia i tých, čo páchajú neprávosť, ⁴² a hodia ich do ohnivej pece. Tam bude plač a škripanie zubami. ⁴³ Vtedy spravodliví zažiaria ako slnko v kráľovstve svojho Otca. Kto má uši, nech počuje!

O poklade a perle

⁴⁴ Nebeské kráľovstvo je podobné pokladu ukrytému na poli. Keď ho človek našiel, skryl ho, od radosti šiel a predal všetko, čo mal, a kúpil to pole. ⁴⁵ Nebeské kráľovstvo je ďalej podobné kupcovi, ktorý hľadal krásne perly. ⁴⁶ Keď objavil jednu drahocennú perlu, odišiel, predal všetko, čo mal, a kúpil ju.

O sieti

⁴⁷ Nebeské kráľovstvo sa ďalej podobá sieti spustenej do mora, ktorá zachytila ryby každého druhu. ⁴⁸ Keď sa naplnila, vytiahli ju na breh, sadli si, dobré povyberali do nádob a zlé vyhodili von. ⁴⁹ Tak to bude aj na konci sveta: Vyjdú anjeli, oddelia zlých od spravodlivých ⁵⁰ a uvrhnú ich do ohnivej pece. Tam bude plač a škripanie zubami.

Nové a staré

⁵¹ Pochopili ste to všetko? Odpovedali mu: Áno. ⁵² Nato im povedal: Preto každý zákoník, ktorý sa stal učeníkom nebeského kráľovstva, je ako hospodár, ktorý vynáša zo svojho skladu nové i staré veci.

Odmietnutie Ježiša v Nazarete

⁵³ Keď Ježiš dokončil tieto podobenstvá, odišiel odtiaľ. ⁵⁴ Prišiel do svojej domoviny a tam učil v synagóge, takže ľudia sa veľmi čudovali a hovorili: Odkiaľ má takúto múdrosť a mocné činy? ⁵⁵ Nie je to syn tesára? Nevola sa jeho matka Mária a jeho bratia Jakub, Jozef, Šimon a Júda? ⁵⁶ A nežijú u nás aj všetky jeho sestry? Odkiaľ to potom všetko má? ⁵⁷ A pohoršovali sa nad ním. Ježiš im však povedal: Prorok býva zaznávaný iba v domovine a vo vlastnom dome. ⁵⁸ Pre ich nevieru neurobil tam mnoho divov.

Smrť Jána Krstiteľa

14 V tom čase sa tetrarcha Herodes dopyčul o Ježišovi. ² Svojim sluhom povedal: Toto je Ján Krstiteľ! Vstal z mŕtvych, a preto pôsobia v ňom zázračné sily. ³ Herodes totiž chytil Jána a v putách ho vrhol do žalára pre Herodiadu, manželku svojho brata Filipa. ⁴ Lebo mu Ján povedal: Nie je ti dovolené mať ju za manželku. ⁵ Preto ho chcel zabiť, ibaže sa bál ľudu, lebo ho pokladali za proroka. ⁶ Na Herodesove narodeniny dcéra Herodiady tancovala uprostred hostí a zapáčila sa Herodesovi, ⁷ takže jej pod prísahou sľúbil dať, čo si len zažiadala. ⁸ Na pokyn svojej matky povedala: Daj mi tu na mise hlavu Jána Krstiteľa. ⁹ Kráľ sa zarmútil, ale pre prísahu a kvôli hosťom rozkázal, aby jej ju dali. ¹⁰ A tak dal Jána v žalári stať. ¹¹ Jeho hlavu priniesli na mise, dali ju dievčaťu a ono ju zaneslo svojej matke. ¹² Jánovi učeníci prišli, vzali jeho mŕtve telo a pochovali ho. Potom to išli oznámiť Ježišovi.

Nasýtenie piatich tisícov

¹³ Keď to Ježiš počul, odišiel na lodi a utiahol sa do ústrania na osamelé miesto. Zástupy sa o tom dopyčuli a z miest išli pešo za ním. ¹⁴ Keď vystúpil z lode a videl veľký zástup ľudí, prišlo mu ich ľúto a uzdravoval ich chorých. ¹⁵ Keď sa zvečeralo, pristúpili k nemu

učeníci a povedali: Toto je odláhlé miesto a čas pokročil. Prepust' teda zástupy, nech si idú do dedín nakúpiť jedlo. ¹⁶ Ježiš im však povedal: Nemusia nikam chodiť, vy im dajte jesť. ¹⁷ Oni mu odpovedali: Máme tu iba päť chlebov a dve ryby. ¹⁸ Vyzval ich: Prineste mi ich sem! ¹⁹ Zástupom rozkázal posadať si na trávnu, vzal tých päť chlebov a dve ryby, pozdvihol oči k nebu, dobrorečil, lámal a dával učeníkom chleby a učeníci zástupom. ²⁰ Všetci jedli a nasýtli sa, ba nazbierali aj dvanásť plných košov zvyškov. ²¹ Len mužov, ktorí jedli, bolo asi päťtisíc; okrem nich tam boli aj ženy a deti.

Ježiš kráča po vode

²² Nato hneď prikázal učeníkom nastúpiť na loď a ísť pred ním na druhú stranu, kým nerozpustí zástupy. ²³ Keď rozpustil zástupy, vystúpil na vrch do samoty modliť sa. Keď sa zvečerilo, bol tam sám. ²⁴ Loď bola vzdialená od brehu už mnoho stadií a zmietali ňou vlny, pretože vietor fúkal proti nim. ²⁵ Počas štvrtej nočnej stráže prišiel k nim Ježiš, kráčajúc po mori. ²⁶ Keď ho učeníci videli kráčať po mori, prestrašení hovorili: To je prízrak! A od strachu kričali. ²⁷ Ale Ježiš sa im hneď ozval: Vzmužte sa! Ja som to! Nebojte sa! ²⁸ Peter mu odpovedal: Pane, ak si to ty, rozkáž mi, aby som prišiel k tebe po vode! ²⁹ On povedal: Pod! Peter vystúpil z lode, kráčal po vode a šiel k Ježišovi. ³⁰ Ale keď videl, že vietor je silný, zľakol sa, začal sa topiť a kričal: Pane, zachráň ma! ³¹ Ježiš hneď vystrel ruku, chytil ho a povedal mu: Maloverný, prečo si pochyboval? ³² Len čo vstúpili na loď, vietor utíchol. ³³ Tí, čo boli na lodi, klaňali sa mu a hovorili: Naozaj si Boží Syn.

Uzdravovanie v Genezarete

³⁴ Keď sa preplavili na druhý breh, zakotvili pri Genezarete. ³⁵ Obyvatelia toho kraja ho spoznali a rozchýrili to po celom okolí. Nato k nemu prinášali všetkých chorých. ³⁶ Prosili ho, aby sa smeli dotknúť aspoň obruby jeho rúcha. Tí, čo sa ho dotkli, ozdraveli.

Tradícia starších

15 Vtedy prišli k Ježišovi farizeji a zákonníci z Jeruzalema a spýtali sa: ² Prečo tvoji učeníci prestupujú tradíciu starších? Ved' si neumývajú ruky, keď idú jesť chlieb! ³ On im odpovedal: A vy prečo prestupujete Božie prikázanie pre svoju tradíciu? ⁴ Ved' Boh povedal: Cti svojho otca aj matku! A: Kto zlorečí otcovi alebo matke, musí zomrieť. ⁵ Vy však hovoríte: Človek, ktorý by povedal otcovi alebo matke: To, čo by si mal dostať odo mňa, je dar - ⁶ ten už vraj nemusí ctiť svojho otca. Takto ste zbavili platnosti Božie slovo pre svoju tradíciu. ⁷ Pokrytci, dobre o vás prorokoval Izaiáš, keď povedal: ⁸ Tento ľud ma ctí perami, ale jeho srdce je odo mňa ďaleko. ⁹ Zbytočne ma však uctievať, lebo ako náuku podávajú ľudské príkazy. ¹⁰ Nato zavolať zástup a povedal im: Počujte a pochopte! ¹¹ Človeka nepoškrvňuje to, čo vchádza do úst, ale čo vychádza z úst, to poškrvňuje človeka. ¹² Tu prišli učeníci a povedali mu: Vieš, že sa farizeji pohoršili, keď počuli to slovo? ¹³ On im odpovedal: Každá rastlina, ktorú nezasadil môj nebeský Otec, bude vykorenená. ¹⁴ Nechajte ich! Sú to slepí vodcovia slepých. Ak však slepý vedie slepého, obaja padnú do jamy. ¹⁵ Peter mu nato povedal: Vysvetli nám toto podobenstvo! ¹⁶ On odpovedal: Či ste ešte aj vy takí nechápaví? ¹⁷ Nerozumiete, že všetko, čo vchádza do úst, príde do žalúdka a vylúči sa do stoky? ¹⁸ No to, čo vychádza z úst, pochádza zo srdca a poškrvňuje človeka. ¹⁹ Zo srdca totiž pochádzajú zlé myšlienky, vraždy, cudzoložstvá, smilstvá, krádeže, falošné svedectvá a rúhania. ²⁰ To sú veci, ktoré človeka poškrvňujú, ale jesť neumytými rukami človeka nepoškrvňuje.

Viera kanaánskej ženy

²¹ Odtiaľ sa Ježiš pobral do okolia Týru a Sidonu. ²² Tu vyšla istá kanaánska žena z toho

kraja a kričala: Zmiluj sa nado mnou, Pane, Syn Dávidov! Moja dcéra je hrozne posadnutá démonom. ²³ On jej však neodpovedal ani slovo. Jeho učeníci prišli a prosili ho: Zbav sa jej, lebo kričí za nami. ²⁴ Odpovedal im: Som poslaný iba k ovciam, ktoré sa stratili z domu Izraela. ²⁵ No ona prišla, klaňala sa mu a hovorila: Pane, pomôž mi! ²⁶ On jej však povedal: Nie je dobré vziať chlieb deťom a hodiť ho šteňatám. ²⁷ No ona povedala: Áno, Pane, veď aj šteňatá sa živia odrobinami, ktoré padajú zo stola ich pánov. ²⁸ Vtedy jej Ježiš povedal: Žena, veľká je tvoja viera! Nech sa ti stane, ako si želáš! A v tú hodinu jej dcéra ozdravela.

Uzdravovanie pri Galilejskom mori

²⁹ Keď Ježiš odtiaľ odišiel, prišiel ku Galilejskému moru. Vystúpil na vrch a tam si sadol.

³⁰ Prišli k nemu veľké zástupy, ktoré mali so sebou chromých, mrzákov, slepých, nemých a mnoho iných. Kládli mu ich k nohám a on ich uzdravoval. ³¹ Ľudia sa čudovali, keď videli, že nemí hovoria, mrzáci sú zdraví, chromí chodia a slepí vidia. A oslavovali Boha Izraela.

Nasýtenie štyroch tisícov

³² Ježiš si zavola učeníkov a povedal im: Lúto mi je tohto zástupu. Už tri dni zotrávajú so mnou a nemajú čo jesť. Hladných ich nechcem poslať domov, aby nepoomdlievali po ceste. ³³ Učeníci mu odpovedali: Kde vziať tu na pustatine toľko chleba, aby sme nasýtili taký veľký zástup? ³⁴ Ježiš sa spýtal: Koľko chlebov máte? Odpovedali: Sedem a niekoľko rybičiek. ³⁵ Nato rozkázal zástupom posadať si na zem. ³⁶ Vzal tých sedem chlebov aj ryby, vzdal vďaku, lámal a dával učeníkom a učeníci zástupom. ³⁷ Všetci jedli a nasýtili sa, ba nazbierali ešte plných sedem košov zvyškov. ³⁸ Tých, ktorí jedli, bolo štyritisíc mužov, okrem žien a detí. ³⁹ Potom zástupy rozpustil, nastúpil na loď a prišiel do kraja Magadan.

Spor o znamenie

16 ¹ Nato prišli farizeji a saduceji a pokúšali ho. Žiadali, aby im ukázal znamenie z neba. ² On im však odpovedal: Keď nastane večer, hovoríte: Bude pekne, nebo sa červenie. ³ A ráno: Dnes bude nečas, nebo je červené a zachmúrené. Vzhľad oblohy viete posúdiť a znamenia čias nevíete? ⁴ Zlé a cudzoložné pokolenie si žiada znamenie, ale znamenie nedostane, iba ak Jonášovo znamenie. Nechal ich tam a odišiel.

Kvas farizejov a saducejov

⁵ Keď učeníci išli na druhý breh, zabudli si vziať chlieb. ⁶ Ježiš im povedal: Dajte si pozor a vyvarujte sa kvasu farizejov a saducejov. ⁷ Premýšľali teda a hovorili: Nevzali sme si chlieb. ⁸ Ježiš to spoznal a povedal: Maloverní, čo rozmýšľate o tom, že nemáte chlieb? ⁹ Ešte nechápate, a ani sa nepamätáte na tých päť chlebov pre päťtisíc ľudí a koľko košov ste nazbierali? ¹⁰ Ani na sedem chlebov pre štyritisíc ľudí a koľko košíkov ste nazbierali? ¹¹ Ako to, že nerozumiете, že som vám nehovoril o chlebe? Varujte sa však kvasu farizejov a saducejov. ¹² Vtedy pochopili, že im nehovoril, aby sa varovali kvásku, ale učenia farizejov a saducejov.

Petrovo vyznanie

¹³ Keď Ježiš prišiel do končín Cézarej Filipovej, opýtal sa svojich učeníkov: Za koho pokladajú ľudia Syna človeka? ¹⁴ Odpovedali: Jedni za Jána Krstiteľa, druhí za Eliáša, iní za Jeremiáša alebo za jedného z prorokov. ¹⁵ Opýtal sa ich: A vy ma za koho pokladáte? ¹⁶ Šimon Peter odpovedal: Ty si Kristus, Syn živého Boha. ¹⁷ Ježiš mu odpovedal: Blahoslavený si, Šimon, syn Jonáša, lebo ti to nezjavilo telo a krv, ale môj Otec, ktorý je v nebesiach. ¹⁸ A ja ti hovorím: Ty si Peter a na tej skale postavím svoju Cirkev a pekelné brány ju nepremôžu. ¹⁹ Dám ti kľúče od nebeského kráľovstva; čo zviažeš na zemi, bude zviazané aj v nebi, a čo rozviažeš na zemi, bude rozviazané aj v nebi. ²⁰ Vtedy učeníkom prikázal, aby nikomu nehovorili, že on je Kristus.

Predpoved' smrti a vzkriesenia

²¹ Odvtedy začal Ježiš poukazovať svojim učeníkom na to, že musí ísť do Jeruzalema a mnoho trpieť od starších, veľkňazov a zákonníkov, bude zabitý a na tretí deň vzkriesený.

²² Peter ho vzal bokom a začal mu dohovárať: Nech ti je Boh milostivý, Pane! To sa ti nemesie stať! ²³ Ale on sa obrátil a povedal Petrovi: Choď za mňa, satan! Si mi na pohoršenie, lebo nemyslíš na Božie veci, ale na ľudské.

Nasledovanie Ježiša

²⁴ Vtedy povedal Ježiš svojim učeníkom: Ak niekto chce ísť za mnou, nech zaprie sám seba, vezme svoj kríž a nasleduje ma. ²⁵ Lebo kto by chcel zachrániť svoj život, stratí ho, a kto by stratil svoj život pre mňa, nájde ho. ²⁶ Veď čo osoží človeku, ak získa hoci celý svet, ale utrpí škodu na duši? Alebo čo človek dá ako protihodnotu za svoju dušu? ²⁷ Lebo Syn človeka príde v sláve svojho Otca so svojimi anjelmi a vtedy odmení každého podľa jeho skutkov. ²⁸ Amen, hovorím vám, že niektorí z tých, čo tu stoja, neokúsia smrť, kým neuvidia Syna človeka prichádzať v jeho kráľovstve.

Ježišovo premenenie

17 O šesť dní vzal Ježiš Petra, Jakuba a jeho brata Jána a vyviedol ich na vysoký vrch do samoty. ² Tam sa pred nimi premenil: tvár sa mu zaskvela sťa slnko a rúcho mu zbelelo ako svetlo. ³ A hľa, ukázali sa im Mojžiš a Eliáš a zhovárali sa s ním. ⁴ Peter na to povedal Ježišovi: Pane, je dobre, že sme tu. Ak chceš, urobím tu tri stany: jeden tebe, jeden Mojžišovi a jeden Eliášovi. ⁵ Kým ešte hovoril, zastrel ich jasný oblak a vtom bolo z oblaku počuť hlas: Toto je môj milovaný Syn, ktorého som si obľúbil. Jeho počúvajte. ⁶ Keď to učeníci počuli, padli na tvár a veľmi sa báli. ⁷ Ježiš však prišiel, dotkol sa ich a povedal: Vstaňte a nebojte sa! ⁸ Keď pozdvihli oči, nevideli nikoho, iba samého Ježiša. ⁹ Keď schádzali z vrchu, prikázal im Ježiš: Nehovorte nikomu o tom videní, kým Syn človeka nebude vzkriesený z mŕtvych. ¹⁰ Učeníci sa ho opýtali: Prečo teda zákonníci hovoria, že najprv musí prísť Eliáš? ¹¹ On odpovedal: Áno, Eliáš príde a všetko obnoví. ¹² Ba, hovorím vám, že Eliáš už prišiel, a nespoznali ho, ale urobili s ním, čo chceli. Takisto bude od nich trpieť aj Syn človeka. ¹³ Vtedy učeníci porozumeli, že im hovoril o Jánovi Krstiteľovi.

Uzdravenie posadnutého chlapca

¹⁴ Keď prišli k zástupu, pristúpil k Ježišovi istý človek, padol na kolená ¹⁵ a prosil ho: Pane, zmiluj sa nad mojím synom, lebo je námesačný a veľmi trpí; často padá do ohňa a často do vody. ¹⁶ Priviedol som ho k твоjim učeníkom, ale oni ho nemohli uzdraviť. ¹⁷ Ježiš odpovedal: Ó, neveriace a skazené pokolenie! Dokedy ešte budem s vami? Dokedy vás budem znášať? Privedte mi ho sem! ¹⁸ Ježiš mu pohrozil a démon z neho vyšiel. Od tej chvíle bol chlapec zdravý. ¹⁹ Potom prišli učeníci k Ježišovi a osamote sa ho spýtali: Prečo sme ho nemohli vyhnáť my? ²⁰ On im odpovedal: Pre vašu malú vieru. Amen, hovorím vám: Keby ste mali vieru čo i len ako horčičné semienko a povedali by ste tomuto vrchu: Prejdi odtiaľto tam!, tak prejde, a nič pre vás nebude nemožné.

Druhá predpoved' utrpenia a vzkriesenia

²² Keď sa zišli v Galilei, povedal im Ježiš: Syn človeka bude vydaný do rúk ľudí, ²³ zabijú ho, ale tretieho dňa bude vzkriesený. A oni sa veľmi zarmútili.

Platenie chrámovej dane

²⁴ Keď prišli do Kafarnauma, pristúpili k Petrovi vyberači chrámovej dane a povedali: Váš učiteľ neplatí chrámovú daň? ²⁵ Platí, odpovedal. Keď vošiel do domu, predišiel ho Ježiš otázkou: Čo myslíš, Šimon: Od koho vyberajú pozemskí králi clo alebo daň - od svojich

synov, alebo od cudzích? ²⁶ Keď odpovedal, že od cudzích, povedal mu Ježiš: Synovia sú teda oslobodení. ²⁷ Ale aby sme ich nepohoršili, choď k moru a hod' udicu. Prvú rybu, ktorá sa chyť, vezmi, otvor jej ústa, a nájdeš tam peniaz. Ten vezmi a daj im ho za mňa a za seba.

Najväčší v Božom kráľovstve

18 V tú hodinu prišli učeníci k Ježišovi s otázkou: Kto je najväčší v nebeskom kráľovstve? ² On si zavolať dieťa, postavil ho do stredu medzi nich ³ a povedal: Amen, hovorím vám, že ak sa neobráťite a nebudete ako deti, nikdy nevojдете do nebeského kráľovstva. ⁴ Kto sa teda pokorí ako toto dieťa, ten je najväčší v nebeskom kráľovstve. ⁵ A kto by prijal jedno takéto dieťa v mojom mene, mňa prijíma.

O zvädzaní na hriech

⁶ Pre toho, kto by zviedol na hriech jedného z týchto malých, čo veria vo mňa, by bolo lepšie, keby mu zavesili na krk mlynský kameň a potopili ho do morských hĺbín. ⁷ Beda svetu pre pohoršenie. Pohoršenia síce musia prísť, ale beda človeku, skrze ktorého pohoršenie prichádza. ⁸ Ak ťa zvädza tvoja ruka alebo noha, odtni ju a odhod' od seba. Lepšie ti bude, ak vojdeš do života okypťený alebo chromý, než aby si mal obidve ruky alebo obidve nohy, a hodili by ťa do večného ohňa. ⁹ A ak ťa zvädza tvoje oko, vylúp ho a odhod' od seba. Lepšie ti bude, keď vojdeš do života s jedným okom ako s dvoma očami, a hodili by ťa do ohnivého pekla. ¹⁰ Varujte sa, aby ste nepohrdali ani jedným z týchto maličkých. Lebo vám hovorím, že ich anjeli v nebesiach stále hľadajú na tvár môjho Otca v nebesiach.

O stratenej ovci

¹² Čo si myslíte: Keby mal niekto sto oviec a jedna z nich by zabľúdila, či nenechá tých deväťdesiatdeväť na vrchoch a nepôjde hľadať tú, ktorá zabľúdila? ¹³ A ak sa mu ju podarí nájsť, amen, hovorím vám, že sa bude z nej viac radovať ako z tých deväťdesiatich deviatich, čo nezabľúdili! ¹⁴ Takisto nie je vôľa vášho Otca v nebesiach, aby zahynul čo len jeden z týchto maličkých.

Správanie v cirkvi

¹⁵ Keby sa prehrešil tvoj brat, choď za ním a napomeň ho medzi štyrmi očami. Ak ťa poslúchne, získal si svojho brata. ¹⁶ Ak ťa neposlúchne, vezmi so sebou ešte jedného alebo dvoch, aby každá výpoveď bola založená na svedectve dvoch alebo troch svedkov. ¹⁷ Ak by ani ich neposlúchol, povedz to cirkvi. Ak by neposlúchol ani cirkev, nech ti je ako pohan alebo mýtnik. ¹⁸ Amen, hovorím vám: Čokoľvek zviažete na zemi, bude zviazané v nebi, a čokoľvek rozviažete na zemi, bude rozviazané v nebi. ¹⁹ Amen, opäť vám hovorím: Ak dvaja z vás budú na zemi jednomyselne prosiť o čokoľvek, dostanú to od môjho Otca, ktorý je v nebesiach. ²⁰ Lebo kde sú zhromaždení dvaja alebo traja v mojom mene, tam som ja medzi nimi.

Podobenstvo o nemilosrdnom sluho

²¹ Vtedy pristúpil k nemu Peter a povedal: Pane, keď sa brat prehreší proti mne, koľkokrát mu mám odpustiť? Či až sedem ráz? ²² Ježiš mu odpovedal: Hovorím ti, nie sedem ráz, ale až sedemdesiatkrát sedem. ²³ Preto sa nebeské kráľovstvo podobá kráľovi, ktorý chcel účtovať so svojimi sluhami. ²⁴ Keď začal účtovať, priviedli mu jedného, ktorý mu bol dlžný desaťtisíc talentov. ²⁵ Pretože mu ich nemohol vrátiť, pán rozkázal predať jeho, jeho ženu, deti i všetko čo mal, a dlh splatiť. ²⁶ Tu mu sluha padol k nohám a na kolenách ho prosil: Pozhovej mi a všetko ti vrátim. ²⁷ Pán sa nad sluhom zľutoval, prepustil ho a dlh mu odpustil. ²⁸ Len čo ten sluha odišiel, stretol jedného zo svojich spoluuhov, ktorý mu bol dlžný sto denárov. Chytil ho, škrtil a volal: Vráť, čo si dlžen! ²⁹ Spolu sluha mu padol k

nohám a prosil ho: Pozhovej mi a vrátim ti.³⁰ Ten však nebol ochotný, ale odišiel a dal ho do väzenia, kým mu nesplatí dlžobu.³¹ Keď jeho spolusluhovia videli, čo sa stalo, veľmi sa zarmútili. Išli a oznámili svojmu pánovi všetko, čo sa stalo.³² Tu si ho pán zavola a povedal mu: Ty zlý sluha, odpustil som ti celý dlh, pretože si ma prosil.³³ Nemal si sa teda aj ty zľutovať nad svojím spolusluhom, ako som sa ja zľutoval nad tebou? ³⁴ Jeho pán sa rozhneval a odovzdal ho mučiteľom, dokiaľ nesplatí celú dlžobu.³⁵ Tak aj môj nebeský Otec urobí vám, ak neodpustíte každý zo srdca svojmu bratovi.

O prepustení manželky

19 Keď Ježiš skončil tieto reči, odobral sa z Galiley a prišiel do judského kraja za Jordánom.² Išli za ním veľké zástupy a on ich uzdravoval.³ Tu k nemu prišli farizeji a pokúšali ho: Dovoľené je mužovi prepustiť svoju manželku pre akúkoľvek príčinu? ⁴ Odpovedal im: Či ste nečítali, že od počiatku ich Stvoriteľ stvoril ako muža a ženu? ⁵ A ďalej hovoril: Preto opustí človek otca a matku a pripojí sa k svojej manželke a budú dvaja jedno telo.⁶ A tak už nie sú dvaja, ale jedno telo. Čo teda Boh spojil, človek nech nerozlučuje.⁷ Oni mu povedali: Prečo teda Mojžiš prikázal dať prepúšťací list a prepustiť ju? ⁸ Nato Ježiš povedal: Mojžiš vám dovolil prepustiť manželku pre tvrdosť vášho srdca, ale od začiatku to nebolo tak.⁹ Hovorím vám, že kto prepustí manželku, ak len nie pre smilstvo, a vezme si inú, cudzoloží.¹⁰ Učeníci mu povedali: Ak je to takto medzi mužom a ženou, je lepšie neženit sa.¹¹ On im odpovedal: Nie všetci chápu toto slovo, len tí, ktorým je to dané.¹² Sú totiž ľudia neschopní manželstva, ktorí sa tak narodili zo života matky; iní sú neschopní manželstva, lebo ich takými urobili ľudia; ďalší sú neschopní manželstva, lebo sa sami urobili takými pre nebeské kráľovstvo. Kto to môže pochopiť, nech pochopí.

Požehnávanie malých detí

¹³ Vtedy k nemu prinášali deti, aby na ne kladol ruky a modlil sa. Učeníci im však dohovárali.¹⁴ No Ježiš povedal: Nechajte deti a nebráňte im prichádzať ku mne, lebo takým patrí nebeské kráľovstvo.¹⁵ Potom na ne kladol ruky a odišiel odtiaľ.

Bohatý mládenec

¹⁶ Tu k nemu ktosi prišiel a povedal: Učiteľ, čo dobré mám robiť, aby som mal večný život? ¹⁷ Ježiš mu odpovedal: Čo sa ma pýtaš na dobro? Jeden je Dobrý! Ak však chceš vojsť do života, zachovávaj prikázania.¹⁸ A ktoré?, opýtal sa ho. Ježiš mu povedal: Tieto: Nezabiješ! Nescudzoložíš! Nepokradneš! Nevydáš krivé svedectvo!¹⁹ Cti svojho otca a svoju matku! A: Milovať budeš svojho blížneho ako seba samého!²⁰ Mládenec mu povedal: Toto všetko som zachovával. Čo mi ešte chýba? ²¹ Ježiš mu odpovedal: Ak chceš byť dokonalý, choď, predaj svoj majetok, rozďaj chudobným a budeš mať poklad v nebi. Potom príď a nasleduj ma.²² Keď mládenec počul toto slovo, odišiel smutný, lebo mal veľký majetok.

Nebezpečenstvo bohatstva

²³ Tu Ježiš povedal svojim učeníkom: Amen, hovorím vám, že bohatý ťažko vojde do nebeského kráľovstva.²⁴ Znova vám hovorím: Lahšie je ťave prejsť uchom ihly ako bohatému vojsť do Božieho kráľovstva.²⁵ Keď to počuli učeníci, povedali vo veľkom úžase: Kto potom môže byť spasený? ²⁶ Ježiš sa na nich zahľadel a povedal im: Ľuďom je to nemožné, ale Bohu je všetko možné.²⁷ Vtedy mu Peter povedal: Pozri, my sme opustili všetko a nasledovali sme ťa. Čo za to budeme mať? ²⁸ Ježiš im odpovedal: Amen, hovorím vám: Pri obnovení sveta, keď Syn človeka zasadne na trón svojej slávy, aj vy, ktorí ste ma nasledovali, zasadnete na dvanásť trónov a budete súdiť dvanásť kmeňov Izraela.²⁹ Každý, kto pre moje meno opustil domy alebo bratov, alebo sestry, alebo otca, alebo matku, alebo deti, alebo

polia, dostane stonásobne viac a bude dedičom večného života. ³⁰ Ale mnohí prví budú poslednými a poslední prvými.

Robotníci vo vinici

20 Lebo nebeské kráľovstvo sa podobá hospodárovi, ktorý vyšiel na úsvite najat' si robotníkov do vinice. ² Dohodol sa s robotníkmi za denár na deň a poslal ich do svojej vinice. ³ Keď vyšiel okolo tretej hodiny, videl iných postávať na námestí a povedal im: ⁴ Chodte aj vy do mojej vinice a dám vám, čo bude spravodlivé. ⁵ A oni šli. Znova vyšiel okolo šiestej a deviatej hodine a urobil tak isto. ⁶ Keď vyšiel okolo jedenástej a našiel iných postávať, povedal im: Čo tu stojíte celý deň a zaháľate? ⁷ Povedali mu: Keď nás nikto nenajal! Hovorí im: Chodte aj vy do vinice. ⁸ Keď sa zvečierilo, povedal majiteľ vinice svojmu správcovi: Zavolaj robotníkov a vyplať im mzdu, všetkým od posledných až po prvých! ⁹ Keď prišli tí, čo boli najatí o jedenástej, dostali po denári. ¹⁰ Tí, čo prišli prví, mysleli si, že dostanú viac. No aj oni dostali po denári. ¹¹ Vzali ho, ale reptali proti hospodárovi: ¹² Títo poslední pracovali jedinu hodinu, ale ty si ich postavil na roveň nám, čo sme znášali bremeno a horúčavu dňa. ¹³ On však povedal jednému z nich: Priateľu, nekrivdím ti! Nedohodol si sa so mnou za denár? ¹⁴ Vezmi, čo je tvoje, a chod! Ja však chcem tomuto poslednému dať toľko, koľko tebe. ¹⁵ Nemám azda právo urobiť so svojím, čo chcem? Alebo zazeráš na mňa, že som dobrý? ¹⁶ Tak budú poslední prvými a prví poslednými.

Tretia predpoveď utrpenia

¹⁷ Keď Ježiš vystupoval do Jeruzalema, vzal si osve dvanástich učeníkov a cestou im hovoril: ¹⁸ Hľa, vystupujeme do Jeruzalema a Syn človeka bude vydaný veľkňazom a zákonníkom. Odsúdia ho na smrť ¹⁹ a vydajú pohanom, aby ho vysmiali, zbičovali a ukrižovali; a tretieho dňa bude vzkriesený.

Žiadosť matky Zebedejových synov

²⁰ Vtedy k nemu pristúpila matka Zebedejových synov so svojimi synmi, klaňala sa a prosila ho o niečo. ²¹ On sa jej opýtal: Čo chceš? Povedala mu: Povedz, aby títo moji dvaja synovia v tvojom kráľovstve sedeli jeden po tvojej pravicí a druhý po tvojej ľavici. ²² Ježiš však odpovedal: Neviete, čo si želáte! Môžete piť kalich, ktorý mám piť ja? Povedali mu: Môžeme. ²³ Odpovedal im: Môj kalich síce budete piť, ale dať sedieť po mojej pravicí alebo ľavici nie je mojou vecou. To dostanú tí, ktorým to pripravil môj Otec. ²⁴ Keď to počuli ostatní desiat, namrzeli sa na oboch bratov. ²⁵ Ježiš ich však zavolať k sebe a povedal: Viete, že vládovia panujú nad národmi a mocníci ich utláčajú. ²⁶ Medzi vami to tak nebude! Ale kto sa chce stať medzi vami veľkým, bude vašim sluhom. ²⁷ Kto sa chce stať medzi vami prvý, bude vašim otrokom. ²⁸ Aní Syn človeka neprišiel dať sa obsluhovať, ale slúžiť a dať svoj život ako výkupné za mnohých.

Uzdravenie dvoch slepcov

²⁹ Keď vychádzali z Jericha, išiel za ním veľký zástup. ³⁰ A hľa, pri ceste sedeli dvaja slepci. Keď počuli, že tade ide Ježiš, zvolali: Pane, Syn Dávidov, zmiluj sa nad nami. ³¹ Zástup ich okríkal, aby mlčali. Oni tým hlasnejšie kričali: Pane, Syn Dávidov, zmiluj sa nad nami. ³² Ježiš zastal, zavolať ich a opýtal sa: Čo chcete, aby som vám urobil? ³³ Odpovedali mu: Pane, nech sa nám otvoria oči! ³⁴ Ježiš sa zľutoval nad nimi a dotkol sa ich očí. Hneď začali vidieť a nasledovali ho.

Slávnostný vstup do Jeruzalema

21 Keď sa priblížili k Jeruzalemu a prišli do Betfagé k Olivovému vrchu, vtedy Ježiš poslal dvoch učeníkov ² a povedal im: Chodte do dediny, čo je pred vami, a hneď

nájdete priviazanú oslicu a s ňou osliatko. Odviažte ich a privedte mi ich! ³ A keby vám niekto niečo hovoril, povedzte: Pán ich potrebuje. A hneď ich pošle. ⁴ To sa stalo, aby sa splnilo, čo bolo povedané ústami proroka: ⁵ Povedzte dcére Siona: Hľa, tvoj kráľ prichádza k tebe, tichý, ktorý jazdí na oslici a na oslíkovi, mládati ťažného zvieraťa. ⁶ Učeníci šli a urobili, ako im Ježiš prikázal. ⁷ Priviedli oslicu aj oslíka, pokládli na ne svoje plášte a on si na ne sadol. ⁸ Veľký zástup prestieral na cestu svoje plášte, iní odsekávali ratolesti zo stromov a prestierali ich na cestu. ⁹ A zástupy, čo šli pred ním i za ním, volali: Hosanna Synovi Dávidovmu! Požehnaný, ktorý prichádza v mene Pánovom! Hosanna na výsostiach! ¹⁰ Keď Ježiš vošiel do Jeruzalema, v celom meste nastal rozruch. Pýtali sa: Kto je to? ¹¹ A zástupy im odpovedali: To je prorok Ježiš, ten z galilejského Nazareta.

Vyčistenie chrámu

¹² Ježiš vošiel do chrámu a vyhnal všetkých, čo predávali a kupovali v chráme. Peňazomencom poprevracal stoly, predavačom holubov lavice ¹³ a povedal im: Je napísané: Môj dom sa bude volať domom modlitby. Ale vy z neho robíte pelech lotrov. ¹⁴ V chráme k nemu prišli slepí a chromí. A on ich uzdravoval. ¹⁵ Keď veľkňazi a zákonníci videli divy, ktoré robil, i deti, ktoré volali v chráme: Hosanna Synovi Dávidovmu!, nahnevali sa ¹⁶ a povedali mu: Počuješ, čo hovoria? Ježiš im odpovedal: Pravdaže! Nikdy ste nečítali: Z úst batoliat a dojčenciev pripravil si si chválu? ¹⁷ Nato ich opustil, vyšiel von z mesta do Betánie a tam prenocoval.

Preklatie figovníka

¹⁸ Keď sa ráno vracal do mesta, pocítil hlad. ¹⁹ Pri ceste uvidel figovník, prišiel k nemu, ale nenašiel na ňom nič, iba samé listie. Povedal mu: Nech sa na tebe už nikdy viac neurodí ovocie! A figovník hneď vyschol. ²⁰ Pri pohľade na to sa učeníci čudovali: Ako to, že figovník tak zrazu vyschol?! ²¹ Ježiš im odpovedal: Amen, hovorím vám: Ak budete mať vieru a nebudete pochybovať, urobíte nielen to, čo som urobil s figovníkom, ale ak poviete aj tomuto vrchu: Zdvihni sa a hoď sa do mora!, stane sa to. ²² A dostanete všetko, o čo budete v modlitbe s vierou prosiť.

Spor o Ježišovej moci

²³ Keď prišiel do chrámu a učil, pristúpili k nemu veľkňazi a starší ľudia a pýtali sa: Akou mocou toto robíš a kto ti dal túto moc? ²⁴ Ježiš im odpovedal: Aj ja sa vás na niečo opýtam. Ak mi na to odpoviete, aj ja vám poviem, akou mocou to robím. ²⁵ Odkiaľ bol Jánov krst? Z neba, či od ľudí? Oni medzi sebou uvažovali: Ak povieme, že z neba, povie nám: Prečo ste mu teda neuverili? ²⁶ Ale ak povieme, že od ľudí, musíme sa báť zástupu, lebo Jána všetci pokladajú za proroka. ²⁷ Odpovedali teda Ježišovi: Nevieme. Tu im povedal: Ani ja vám nepoviem, akou mocou toto robím.

Podobenstvo o dvoch synoch

²⁸ Čo myslíte? Istý človek mal dvoch synov. Prišiel k prvému a povedal: Syn môj, choď dnes pracovať do vinice. ²⁹ Ale ten mu odpovedal: Nechce sa mi. Neskôr to však olutoval a šiel. ³⁰ Prišiel teda k druhému a povedal to isté. Ten síce odpovedal: Idem, pane, ale nešiel. ³¹ Kto z tých dvoch splnil otcovu vôľu? Povedali: Prvý. Ježiš im odpovedal: Amen, hovorím vám, že colníci a neviestky vás predchádzajú do Božieho kráľovstva. ³² Lebo Ján k vám prišiel cestou spravodlivosti, no neuverili ste mu, ale colníci a neviestky mu uverili. Vy ste to videli, ale ani potom ste neprejavili ľútosť a neuverili ste mu.

Podobenstvo o zlých vinohradníkoch

³³ Počujte iné podobenstvo! Istý hospodár vysadil vinicu, ohradil ju plotom, vykopal v nej lis a postavil vežu. Potom ju prenajal vinohradníkom a odcestoval. ³⁴ Keď sa priblížil čas obračky, poslal k vinohradníkom svojich sluhov, aby prevzali úrodu. ³⁵ Vinohradníci však

pochytali jeho sluhov, jedného zbili, druhého zabili a ďalšieho ukameňovali. ³⁶ Hospodár poslal opäť iných sluhov, viac ako predtým, ale urobili im to isté. ³⁷ Napokon k nim poslal svojho syna, pretože si myslel: Iste budú mať k môjmu synovi úctu. ³⁸ Pri pohľade na syna si však vinohradníci povedali: Toto je dedič! Podte, zabime ho a jeho dedičstvo bude naše. ³⁹ Chytili ho, vyhodili von z vinice a zabili ho. ⁴⁰ Keď potom príde majiteľ vinice, čo urobí tým vinohradníkom? ⁴¹ Povedali mu: Zlých bez milosti zahubí a vinicu prenajme iným vinohradníkom, ktorí mu budú načas odovzdávať úrodu. ⁴² Ježiš im povedal: Nikdy ste nečítali v Písmach: Kameň, ktorý stavitelia zavrhlí, stal sa uholným kameňom. Pán to urobil, je to obdivuhodné v našich očiach? ⁴³ Preto vám hovorím, že vám bude odňaté Božie kráľovstvo a bude dané národu, ktorý bude prinášať úrodu. ⁴⁴ Kto padne na ten kameň, doláme sa, a na koho padne on, toho rozmliaždi. ⁴⁵ Keď veľkňazi a farizeji počuli tieto jeho podobenstvá, pochopili, že hovorí o nich. ⁴⁶ Chceli ho chytiť, len sa báli zástupov, lebo ho pokladali za proroka.

Podobenstvo o svadbe kráľovho syna

22 Ježiš im zase hovoril v podobenstvách: ² Nebeské kráľovstvo sa podobá kráľovi, ktorý vystrojil svadbu svojmu synovi. ³ Poslal sluhov, aby zavolali pozvaných na svadbu. Tí však nechceli prísť. ⁴ Opäť poslal iných sluhov so slovami: Povedzte pozvaným: Hostinu som už prichystal, voly a kŕmny dobytok som pozabíjal a všetko je hotové. Podte na svadbu! ⁵ Pozvaní však na to nedbali a odišli, jeden na svoje pole, druhý za svojím obchodom. ⁶ Ostatní pochytili jeho sluhov, zhanobili ich a zabili. ⁷ Tu sa kráľ rozhneval, poslal svoje vojská, zničil vrahov a ich mesto vypálil. ⁸ Potom povedal svojim sluhom: Svadba je pripravená, ale pozvaní jej neboli hodní. ⁹ Choďte teda na rázcestia a koho nájdete, pozvite ho na svadbu. ¹⁰ Sluhovia vyšli na cesty a zhromaždili všetkých, ktorých našli, zlých aj dobrých, a svadobná sieň sa naplnila hodovníkmi. ¹¹ Keď kráľ vošiel pozrieť na hodovníkov, videl tam človeka, ktorý nebol oblečený do svadobného rúcha. ¹² Povedal mu: Priateľ môj, ako si sem vošiel, veď nemáš svadobné rúcho? On onemel. ¹³ Vtedy kráľ povedal sluhom: Zviažte mu nohy a ruky a vyhodte ho von do tmy. Tam bude plač a škripanie zubami. ¹⁴ Lebo je veľa povolaných, ale málo vyvolených.

Spor o dani

¹⁵ Vtedy farizeji odišli a dohodli sa, ako ho podchytiť v reči. ¹⁶ Poslali k nemu svojich učeníkov a herodiánov so slovami: Učiteľ, vieme, že hovoríš pravdu a pravdivo učíš Božie cesty. Neberieš ohľad na nikoho, lebo sa nepozeraš na osobu človeka. ¹⁷ Povedz nám teda, čo si myslíš: Je dovolené platiť daň cisárovi, alebo nie? ¹⁸ Ježiš spoznal ich zlomyseľnosť a povedal: Čo ma pokúšate, pokrytci? ¹⁹ Ukážte mi peniaz, ktorým sa platí daň! - A tak mu priniesli denár. ²⁰ Opýtal sa ich: Čí je tento obraz a nápis? ²¹ Cisárov, odpovedali mu. Nato im povedal: Odovzdávajte teda cisárovi, čo je cisárovo, a Bohu, čo je Božie! ²² Keď to počuli, začudovali sa, nechali ho a odišli.

Spor o zmŕtvychvstaní

²³ V ten deň prišli k nemu saduceji, ktorí tvrdia, že niet zmŕtvychvstania, a opýtali sa ho: ²⁴ Učiteľ, Mojžiš povedal: Ak niekto zomrie bez detí, jeho brat si ako najbližší príbuzný vezme jeho ženu a splodí svojmu bratovi potomka. ²⁵ Bolo u nás sedem bratov. Prvý sa oženil a umrel, a pretože nemal potomka, zanechal ženu svojmu bratovi. ²⁶ Podobne aj druhý a tretí, až po siedmeho. ²⁷ Napokon po všetkých zomrela aj žena. ²⁸ Nuž ktorého ženou z tých siedmich bude pri zmŕtvychvstaní? Veď ju mali všetci! ²⁹ Ježiš im však odpovedal: Blúdite, lebo nepoznáte Písma ani Božiu moc. ³⁰ Veď pri zmŕtvychvstaní sa ľudia ani

neženia, ani nevýdávajú, ale sú ako anjeli v nebi. ³¹ Či ste nečítali o zmŕtvychvstaní, čo vám povedal Boh: ³² Ja som Boh Abraháma, Boh Izáka a Boh Jáкова? Veď on nie je Bohom mŕtvych, ale živých. ³³ Keď to počuli zástupy, žasli nad jeho učením.

Veľké prikázanie

³⁴ Keď farizeji počuli, že umlčal saducejov, zišli sa ³⁵ a jeden z nich, znalec zákona, sa spýtal, aby ho pokúšal: ³⁶ Učiteľ, ktoré je najväčšie prikázanie v zákone? ³⁷ A on mu odpovedal: Milovať budeš Pána, svojho Boha, celým svojím srdcom a celou svojou dušou a celou svojou myslou. ³⁸ To je veľké a prvé prikázanie. ³⁹ Druhé je mu podobné: Milovať budeš svojho blízkeho ako seba samého. ⁴⁰ Na týchto dvoch prikázaniach spočíva celý zákon i proroci.

Spor o Dávidovom synovi

⁴¹ Keď sa farizeji zišli, opýtal sa ich Ježiš: ⁴² Čo si myslíte o Kristovi? Čí syn je? Dávidov, odpovedali mu. ⁴³ Povedal im: Ako ho potom Dávid v Duchu nazýva Pánom, keď hovorí: ⁴⁴ Pán povedal môjmu Pánovi: Sadni si po mojej pravici, kým ti nepoložím nepriateľov pod nohy? ⁴⁵ Ak ho teda Dávid volá Pánom, ako to, že je jeho synom? ⁴⁶ A nikto mu nevedel odpovedať ani slovo. Od toho dňa sa ho už nikto viac neodvážil pýtať.

Odhalenie farizejov a zákonníkov

23 Vtedy Ježiš povedal zástupom a svojim učeníkom: ² Na Mojžišovu stolicu zasadli zákonníci a farizeji. ³ Robte teda a zachovávajúte všetko, čo vám hovoria, ale podľa ich skutkov nekonajte. Lebo oni len hovoria, ale nerobia. ⁴ Zväzujú ťažké bremená, ktoré nemožno uniesť, a kladú ich ľuďom na plecia, ale sami nechcú nimi ani prstom pohnúť. ⁵ Všetky svoje skutky konajú iba preto, aby ich ľudia videli. Rozširujú svoje modlitbové remienky a zväčšujú si strapce na rúchach. ⁶ Majú radi popredné miesta na hostinách a prvé stolice v synagógach, ⁷ pozdravy na námestiach, a aj to, keď ich ľudia oslovujú: Rabbi! ⁸ Vy sa však nedávajte volať: Rabbi, lebo jeden je váš Učiteľ a vy všetci ste bratia. ⁹ Ani otcom nevolajte nikoho na zemi, lebo len jeden je váš Otec, ten v nebesiach. ¹⁰ Ani sa nedávajte volať vodcami, lebo len jeden je váš Vodca, Kristus. ¹¹ Najväčší z vás bude vašim sluhom. ¹² Kto sa bude povyšovať, bude ponížený, a kto sa poníži, bude povýšený. ¹³ Beda vám, zákonníci a farizeji, pokrytci! Zatvárate nebeské kráľovstvo pred ľuďmi. Sami doň nevchádzate, a tým, čo by chceli vojsť, nedovoľíte. ¹⁴ Beda vám, zákonníci a farizeji, pokrytci! Obchádzate more i zem, aby ste získali jedného novoverca, a keď sa ním stane, urobíte z neho syna pekla, dva razy horšieho ako ste sami. ¹⁵ Beda vám, slepí vodcovia, ktorí hovoria: Kto by prisahal na chrám, to nič nie je, ale toho, kto by prisahal na chrámové zlato, toho to už zaväzuje. ¹⁶ Blázni a slepci, čože je väčšie: zlato, či chrám, ktorý to zlato posväcuje? ¹⁷ Alebo: Kto by prisahal na oltár, to nič nie je. Ale toho, kto by prisahal na dar na ňom, to ho už zaväzuje. ¹⁸ Slepci, čože je väčšie: dar, alebo oltár, ktorý ten dar posväcuje? ¹⁹ Kto teda prisahá na oltár, prisahá naň i na všetko, čo je na ňom. ²⁰ A kto prisahá na chrám, ten prisahá naň i na toho, kto v ňom prebýva. ²¹ A kto prisahá na nebo, prisahá na Boží trón i na toho, kto na ňom sedí. ²² Beda vám, zákonníci a farizeji, pokrytci! Dávate desiatky z mäty, kôpru a rasce, ale zanedbali ste to, čo je závažnejšie v zákone: spravodlivosť, milosrdenstvo a vernosť. Toto bolo treba robiť, ale tamto zanedbávať. ²³ Slepí vodcovia, komára preciedzate, ale ťavu prehltate! ²⁴ Beda vám, zákonníci a farizeji, pokrytci! Čistíte čašu a misu zvonka, ale vnútri sú plné lúpeže a nemiernosti. ²⁵ Slepý farizej, očisti najprv vnútro čaše, aby sa stal čistým aj jej vonkajšok. ²⁶ Beda vám, zákonníci a farizeji, pokrytci! Podobáte sa obieleným hrobom, ktoré sa zvonku zdajú pekné, ale vnútri sú plné umrlčích kostí a všelijakej nečistoty. ²⁷ Tak aj vy sa zvonka zdáte ľuďom spravodlivými, zatiaľ čo vnútri ste

plní pokrytectva a neprávosti. ²⁹ Beda vám, zákonníci a farizeji, pokrytci! Staviate hrobky prorokom a ozdobujete pomníky spravodlivých. ³⁰ Hovoríte: Keby sme boli žili za dní našich otcov, neboli by sme s nimi prelievali krv prorokov. ³¹ Takto sami proti sebe svedčíte, že ste synmi tých, čo povraždili prorokov. ³² Dovŕšte teda mieru svojich otcov! ³³ Hadí, vreteničie plemeno! Ako uniknete odsúdeniu do pekla? ³⁴ Preto, hľa, ja k vám posielam prorokov, múdrych ľudí a zákonníkov. Vy niektorých z nich zabijete a ukrižujete, iných budete bičovať vo svojich synagógach a prenasledovať z mesta do mesta, ³⁵ aby prišla na vás všetka spravodlivá krv, vyliata na zem, počnúc krvou spravodlivého Ábela až po krv Zachariáša, Barachiášovho syna, ktorého ste zavraždili medzi chrámom a oltárom. ³⁶ Amen, hovorím vám, to všetko príde na toto pokolenie.

Nárek nad Jeruzalemom

³⁷ Jeruzalem, Jeruzalem, ktorý vraždíš prorokov a kameňuješ tých, čo boli poslaní k tebe! Koľko ráz som chcel zhromaždiť tvoje deti, ako sliepka zhromažďuje svoje kuriatka pod krídla, ale nechceli ste! ³⁸ Hľa, váš dom vám zostáva spustnutý. ³⁹ Lebo hovorím vám: Odteraz ma nevidíte dovtedy, kým nebudete hovoriť: Požehnaný, ktorý prichádza v mene Pánovom!

Predpoveď skazy chrámu

24 Po tom, čo Ježiš vyšiel z chrámu a odchádzal odtiaľ, pristúpili k nemu jeho učeníci a ukazovali mu chrámové stavby. ² On im však povedal: Vidíte toto všetko? Amen, hovorím vám, že tu neostane kameň na kameni, všetko bude zbúrané.

Znamená konca

³ Keď sedel na Olivovom vrchu a boli sami, pristúpili k nemu jeho učeníci a spýtali sa ho: Povedz nám, kedy sa to stane a čo bude znamením tvojho príchodu a konca sveta. ⁴ Ježiš im odpovedal: Dajte si pozor, aby vás nikto nezviedol. ⁵ Lebo mnohí prídu v mojom mene a povedia: Ja som Kristus. A mnohých zvedú. ⁶ Budete počuť vojnový ryk a chýry o bojoch. Hľadte, aby ste sa nepreľakli. Lebo to musí byť, ale ešte nie je koniec. ⁷ Lebo povstane národ proti národu a kráľovstvo proti kráľovstvu, miestami budú hladomory a zemetrasenia. ⁸ Ale to všetko je začiatok útrap. ⁹ Potom vás vystavia súženiu, budú vás vraždiť a všetky národy vás budú nenávidieť pre moje meno. ¹⁰ Vtedy sa mnohí pohoršia, budú sa navzájom udávať a nenávidieť. ¹¹ Povstane aj mnoho falošných prorokov a zvedú mnohých. ¹² A pretože sa rozmnoží nepravosť, v mnohých vychladne láska. ¹³ Kto však vytrvá do konca, bude spasený. ¹⁴ A toto evanjelium o kráľovstve sa bude hlásať po celom svete na svedectvo všetkým národom. A potom príde koniec. ¹⁵ Keď teda uvidíte stáť na svätom mieste ohavnosť spustošenia, o ktorej bolo povedané ústami proroka Daniela - kto číta, nech pochopí -, ¹⁶ vtedy tí, čo budú v Judsku, nech ujdú do hôr. ¹⁷ Kto bude na streche, nech nezostupuje vziať si niečo z domu, ¹⁸ a kto bude na poli, nech sa nevracia vziať si plášť. ¹⁹ V tých dňoch beda ťarchavým a dojčiacim ženám. ²⁰ Modlite sa, aby ste nemuseli utekať v zime alebo v sobotu, ²¹ lebo vtedy bude veľké súženie, akého nebolo od počiatku sveta až doteraz a ani viac nebude. ²² A keby tie dni neboli skrátené, nikto by sa nezachránil, ale kvôli vyvoleným sa tie dni skrátia. ²³ Keby vám vtedy niekto povedal: Hľa, tu je Kristus, alebo: Tam je - neverte! ²⁴ Lebo vystúpia falošní mesiási a falošní proroci a budú robiť veľké znamenia a zázraky, aby zviedli - ak je to možné - aj vyvolených. ²⁵ Hľa, vopred vám o tom hovorím. ²⁶ Ak vám teda povedia: Hľa, je na pustatine - nevychádzajte! Hľa, je vnútri domu - neverte! ²⁷ Lebo ako blesk vzplanie na východe a zažiarí až po západ, tak to bude s príchodom Syna človeka. ²⁸ Kde bude mŕtvola, tam sa zhromaždia supy.

Príchod Syna človeka

²⁹ Hneď po súzení tých dní slnko sa zatmie a mesiac nevydá svoj jas, hviezdy budú padať z neba a nebeské mocnosti sa budú chvieť. ³⁰ Vtedy sa na nebi zjaví znamenie Syna človeka. Všetky kmene zeme budú nariekať a uzrú Syna človeka prichádzať na nebeských oblakoch s veľkou mocou a slávou. ³¹ On pošle svojich anjelov s veľkou poľnicou a tí zhromaždia jeho vyvolených zo štyroch strán sveta, od jedného kraja nebies až po druhý.

Poučenie z figovníka

³² Od figovníka si vezmite poučenie: Keď jeho ratolesť mladne a vyháňa lístie, viete, že leto je blízko. ³³ Tak aj vy, keď uvidíte toto všetko, vedzte, že je blízko, pred dvermi. ³⁴ Amen, hovorím vám, že sa nepominie toto pokolenie, kým sa to všetko nestane. ³⁵ Nebo a zem sa pominú, ale moje slová sa nikdy nepominú. ³⁶ No o tom dni a o tej hodine nevie nik, ani nebeskí anjeli, ani Syn, iba Otec.

Výzva bedliť

³⁷ Lebo ako bolo za dní Noacha, tak bude aj pri príchode Syna človeka. ³⁸ Ako totiž v dňoch pred potopou ľudia jedli a pili, ženili sa a vydávali až do toho dňa, keď Noach vošiel do korábu, ³⁹ a nič nebadali, až prišla potopa a zmietla všetkých, tak bude aj pri príchode Syna človeka. ⁴⁰ Vtedy dvaja budú na poli: Jeden bude vzatý a druhý ponechaný. ⁴¹ Dve ženy budú mlieť na mlyne: Jedna bude vzatá a druhá ponechaná. ⁴² Bedlite teda, lebo nevíete, v ktorý deň príde váš Pán. ⁴³ Uvedomte si predsa, že keby hospodár vedel, o ktorej nočnej stráži príde zlodej, bedlil by a nedovolil by mu vlúpať sa do domu. ⁴⁴ Preto aj vy buďte pripravení, lebo Syn človeka príde v hodinu, o ktorej sa nenazdáte.

Podobenstvo o vernom a nevernom sluho

⁴⁵ Kto je teda verný a múdry sluha, ktorého ustanovil pán nad svojim služobníctvom, aby im dával načas pokrm? ⁴⁶ Blahoslavený sluha, ktorého pán pri svojom príchode nájde tak robiť. ⁴⁷ Amen, hovorím vám: Ustanoví ho nad celým svojím majetkom. ⁴⁸ Ale keby si zlý sluha povedal v duchu: Môj pán mešká, ⁴⁹ a začal by biť svojich spolusluhov, jesť a piť s opilcami - ⁵⁰ pán toho sluhu príde v deň, keď to nečaká, a v hodinu, o ktorej sa nenazdá, ⁵¹ rozsekne ho vo dvoje a určí mu údel s pokrytcami. Tam bude plač a škripanie zubami.

Podobenstvo o desiatich pannách

25 Vtedy sa nebeské kráľovstvo bude podobať desiatim pannám, ktoré si vzali lampy a vyšli v ústrety ženíchovi. ² Päť z nich bolo pochabých a päť rozumných. ³ Pochabé si vzali lampy, ale olej si so sebou nevzali. ⁴ Rozumné si však vzali s lampami v nádobkách aj olej. ⁵ Keď ženích dlho neprichádzal, na všetky prišli driemoty a zaspali. ⁶ O polnoci sa rozľahol krik: Hľa, ženích! Vyjdite mu v ústrety! ⁷ Vtedy sa zobudili všetky panny a pripravovali si lampy. ⁸ Tu pochabé povedali rozumným: Dajte nám zo svojho oleja, lebo naše lampy hasnú! ⁹ No rozumné odpovedali: Nie! Aby azda nebolo málo aj nám, aj vám, chodte radšej k predavačom a kúpte si! ¹⁰ No kým išli kupovať olej, prišiel ženích, a tie, čo boli pripravené, vošli s ním na svadbu; a dvere sa zavreli. ¹¹ Napokon prišli aj ostatné panny a povedali: Pane, pane, otvor nám! ¹² On im však odpovedal: Amen, hovorím vám, nepoznám vás. ¹³ Bedlite teda, lebo nevíete dňa ani hodiny!

Podobenstvo o talentoch

¹⁴ Bude to tak, ako keď ktosi odchádzal na cestu, zavolať si sluhov a zveril im svoj majetok; ¹⁵ jednému dal päť talentov, druhému dva a ďalšiemu jeden - každému podľa jeho schopností - a odcestoval. ¹⁶ Ten, čo dostal päť talentov, šiel, obchodoval s nimi a získal ďalších päť. ¹⁷ Podobne aj ten s dvoma získal ďalšie dva. ¹⁸ Ale ten, čo dostal jeden, odišiel, vykopal

jamu a peniaze svojho pána ukryl. ¹⁹ Po dlhom čase sa pán týchto sluhov vrátil a začal s nimi účtovať. ²⁰ Keď prišiel ten, čo dostal päť talentov, priniesol ďalších päť a povedal: Pane, zveril si mi päť talentov a hľa, získal som ďalších päť. ²¹ Pán mu povedal: Správne, dobrý a verný sluha! Bol si verný nad málom, ustanovím ťa nad mnohým. Vojdi do radosti svojho pána! ²² Prišiel aj ten, čo dostal dva talenty a povedal: Pane, zveril si mi dva talenty a hľa, získal som ďalšie dva. ²³ Pán mu povedal: Správne, dobrý a verný sluha! Bol si verný nad málom, ustanovím ťa nad mnohým. Vojdi do radosti svojho pána! ²⁴ Predstúpil aj ten, čo dostal jeden talent a povedal: Pane, vedel som, že si tvrdý človek. Žneš, kde si nesial, a zbieraš, kde si nerozsýpal. ²⁵ Preto som zo strachu odišiel a tvoj talent som skryl v zemi. Pozri, tu máš, čo je tvoje! ²⁶ Pán mu odpovedal: Zlý a lenivý sluha! Vedel si, že žnem, kde som nesial, a zbieram, kde som nerozsýpal. ²⁷ Mal si teda dať moje peniaze peňažníkom a ja by som si bol po návrate vzal svoj majetok aj s úrokom. ²⁸ Vezmite mu teda talent a dajte tomu, čo má desať talentov. ²⁹ Lebo každému, kto má, sa pridá a bude mať hojnosť. Ale kto nemá, tomu sa odoberie aj to, čo má. ³⁰ A toho neužitočného sluhu vyhodte von do tmy. Tam bude plač a škripanie zubami.

O poslednom súde

³¹ Keď príde Syn človeka vo svojej sláve a s ním všetci anjeli, zasadne na trón svojej slávy. ³² Vtedy sa pred ním zhromaždia všetky národy. On oddelí jedných od druhých, ako pastier oddeľuje ovce od capov. ³³ Ovce si postaví napravo a capov naľavo. ³⁴ Potom kráľ povie tým po pravici: Podte, požehnání môjho Otca, zaujmite kráľovstvo, ktoré je vám pripravené od založenia sveta. ³⁵ Lebo som bol hladný a dali ste mi jesť, bol som smädný a dali ste mi piť, prišiel som ako cudzinec a prichýlili ste ma, ³⁶ bol som nahý a priodeli ste ma, bol som chorý a navštívili ste ma, bol som vo väzení a prišli ste za mnou. ³⁷ Vtedy mu povedia spravodliví: Pane, kedy sme ťa videli hladného a nakrmili sme ťa, alebo smädného a dali sme ti piť? ³⁸ Kedy sme ťa videli ako cudzinca a prichýlili sme ťa, alebo nahého a priodeli sme ťa? ³⁹ Kedy sme ťa videli chorého alebo vo väzení a prišli sme za tebou? ⁴⁰ Kráľ im odpovie: Amen, hovorím vám: Čokoľvek ste urobili jednému z týchto mojich najmenších bratov, mne ste urobili. ⁴¹ Potom povie aj tým po ľavici: Odídte odo mňa, zlodejní, do večného ohňa, ktorý je pripravený diabľovi a jeho anjelom. ⁴² Lebo som bol hladný a nedali ste mi jesť, bol som smädný a nedali ste mi piť, ⁴³ prišiel som ako cudzinec a neprichýlili ste ma, bol som nahý a nepriodeli ste ma, bol som chorý a vo väzení a nenavštívili ste ma. ⁴⁴ Vtedy mu aj oni odpovedia: Pane, kedy sme ťa videli hladného alebo smädného, alebo ako cudzinca, alebo nahého, alebo chorého, alebo vo väzení a neposlúžili sme ti? ⁴⁵ Tu im on odpovie: Amen, hovorím vám: Čokoľvek ste neurobili jednému z týchto najmenších, ani mne ste neurobili. ⁴⁶ A títo pôjdu do večného trápenia, ale spravodliví do večného života.

Uznesenie zabiť Ježiša

26 Keď Ježiš dokončil všetky tieto slová, povedal svojim učeníkom: ² Viete, že o dva dni nastáva Veľká noc, a Syn človeka bude vydaný, aby ho ukrižovali. ³ Vtedy sa zhromaždili veľkňazi a starší ľud v dvorane veľkňaza, ktorý sa volal Kajfáš, ⁴ a uzniesli sa, že sa leťou zmocnia Ježiša a zabijú ho. ⁵ Hovorili však: Nie vo sviatok, aby nevznikla vzbura medzi ľudom.

Pomazanie v Betánii

⁶ Keď bol Ježiš v Betánii v dome Šimona Malomocného, ⁷ pristúpila k nemu žena s alabastrovou nádobou drahocenného oleja a vyliala mu ho na hlavu, keď sedel za stolom.

⁸ Keď to videli učeníci, namrzene hovorili: Načo takéto plytvanie? ⁹ Mohlo sa to draho

predať a rozdať chudobným. ¹⁰ Ježiš to spozoroval a povedal im: Prečo trápíte túto ženu? Veď mi urobila dobrý skutok. ¹¹ Lebo chudobných máte stále medzi sebou, ale mňa nemáte vždy. ¹² Keď vyliala ten olej na moje telo, urobila to na môj pohreb. ¹³ Amen, hovorím vám: Kdekoľvek na celom svete sa bude zvestovať toto evanjelium, bude sa hovoriť na jej pamiatku aj o tom, čo urobila.

Judášova zrada

¹⁴ Vtedy odišiel jeden z Dvanástich, menom Judáš Iškariotský, k veľkňazom ¹⁵ a povedal: Čo mi dáte, ak vám ho zradím? Oni mu určili tridsať strieborných. ¹⁶ Od tej chvíle hľadal príležitosť ho zraadiť.

Posledná večera

¹⁷ V prvý deň nekvasených chlebov prišli učeníci k Ježišovi a opýtali sa: Kde chceš, aby sme ti pripravili večeru veľkonočného baránka? ¹⁸ On odpovedal: Choďte do mesta k istému človekovi a povedzte mu: Majster odkazuje: Môj čas je blízko. U teba budem sláviť veľkonočnú večeru so svojimi učeníkmi. ¹⁹ Učeníci urobili, ako im Ježiš prikázal, a pripravili veľkonočnú večeru. ²⁰ Keď sa zvečeralo, zasadol s Dvanástimi k stolu. ²¹ Keď jedli, povedal: Amen, hovorím vám, že jeden z vás ma zradí. ²² Veľmi sa zarmútili a začali sa ho jeden po druhom vypytovať: Som to azda ja, Pane? ²³ On odpovedal: Kto si so mnou namočil ruku v mise, ten ma zradí. ²⁴ Syn človeka síce ide, ako je o ňom napísané, ale beda človeku, ktorý zrádza Syna človeka. Pre toho človeka by bolo lepšie, keby sa vôbec nebol narodil. ²⁵ Nato povedal Judáš, ktorý ho zrádza: Či som to ja, Rabbi? Odpovedal mu: Ty si to povedal.

Ustanovenie Pánovej večere

²⁶ Keď jedli, vzal Ježiš chlieb a dobrorečil, lámal ho a dával učeníkom so slovami: Vezmite, jedzte, toto je moje telo. ²⁷ Potom vzal kalich, vzdal vďaku a dal im ho so slovami: Pite z neho všetci, ²⁸ lebo toto je moja krv zmluvy, ktorá sa vylieva za mnohých na odpustenie hriechov. ²⁹ Hovorím vám: Odteraz už nebudem piť z tohto plodu viniča až do toho dňa, keď ho budem s vami piť nový v kráľovstve svojho Otca. ³⁰ Nato zaspievali chválospev a vyšli na Olivový vrch.

Výstraha Petrovi

³¹ Vtedy im Ježiš povedal: Vy všetci sa tejto noci nado mnou pohoršíte, lebo je napísané: Budem biť pastiera a ovce stáda sa rozprchnú. ³² Ale po svojom vzkriesení vás predídem do Galiley. ³³ Peter mu však povedal: Aj keby sa všetci nad tebou pohoršili, ja sa nikdy nepohorším. ³⁴ Ježiš mu odpovedal: Amen, hovorím ti, že tejto noci, skôr ako kohút zaspieva, tri razy ma zaprieš. ³⁵ Peter mu povedal: Aj keby som mal s tebou zomrieť, nikdy ťa nezapriem. Podobne hovorili aj ostatní učeníci.

Modlitba v Getsemanskej záhrade

³⁶ Vtedy Ježiš prišiel s nimi na miesto, ktoré sa volá Getsemani, a povedal učeníkom: Sadnite si, kým odidem tamto a pomodlím sa. ³⁷ Vzal so sebou Petra i dvoch Zebedejových synov a začal počítovať zármutok a úzkosť. ³⁸ Vtedy im povedal: Moja duša je smutná až na smrť. Zostaňte tu a bedlite so mnou. ³⁹ Trochu poodišiel, padol na tvár a modlil sa: Otče môj, ak je možné, nech ma minie tento kalich. No nie ako ja chcem, ale ako ty. ⁴⁰ Keď sa vrátil k učeníkom, našiel ich spať. Povedal teda Petrovi: To ste nemohli ani hodinu so mnou bedliť? ⁴¹ Bedlite a modlite sa, aby ste neupadli do pokušenia. Duch je síce ochotný, ale telo slabé. ⁴² Odišiel druhý raz a modlil sa: Otče môj, ak ma tento kalich nemôže minúť a musím ho vypíť, nech sa stane tvoja vôľa! ⁴³ Keď sa vrátil, zasa ich našiel spať, lebo sa im oči zatvárali od únavy. ⁴⁴ A tak ich nechal, znova odišiel a tretí raz sa modlil tými istými slovami. ⁴⁵ Potom sa vrátil k učeníkom a povedal im: Teraz už spite a odpočívajte! Hľa,

priblížila sa hodina a Syn človeka je vydaný do rúk hriešnikov. ⁴⁶ Vstaňte, poďme! Hľa, priblížil sa môj zradca.

Zajatie Ježiša

⁴⁷ Kým ešte hovoril, prišiel Judáš, jeden z Dvanástich, a s ním veľký zástup s mečmi a kyjmi od veľkňazov a starších ľudu. ⁴⁸ Jeho zradca im dal znamenie: Koho pobožkám, to je on. Toho chyťte! ⁴⁹ Hneď nato pristúpil k Ježišovi a povedal: Buď pozdravený, Rabbi! A pobožkal ho. ⁵⁰ Ježiš mu povedal: Priateľ môj, načo si prišiel? Tu pristúpili, položili na Ježiša ruky a zmocnili sa ho. ⁵¹ A hľa, jeden z tých, čo boli s Ježišom, vystrel ruku, vytasil meč, udel veľkňazovho sluhu a odťal mu ucho. ⁵² Vtedy mu Ježiš povedal: Vráť svoj meč na jeho miesto! Lebo všetci, čo sa chytajú meča, mečom zahynú. ⁵³ Alebo si myslíš, že nemôžem požiadať svojho Otca a že on by mi hneď neposlal viac ako dvanásť plukov anjelov? ⁵⁴ Ale ako by sa potom splnili Písma, že sa to tak musí stať? ⁵⁵ V tej hodine povedal Ježiš zástupom: Vyšli ste ma zajať s mečmi a kyjmi ako zločincina. Denne som sedával a učil v chráme, a nezajali ste ma. ⁵⁶ Toto všetko sa však stalo, aby sa naplnili prorocké Písma. Vtedy ho všetci učeníci opustili a zutekali.

Ježiš pred veľradou

⁵⁷ Tí, čo Ježiša zajali, odviedli ho k veľkňazovi Kajfášovi, kde sa zhromaždili zákonníci a starší. ⁵⁸ Peter ho však zďaleka sledoval až na nádvorie veľkňaza. Vošiel dnu a sadol si k sluhom, aby videl, ako sa to skončí. ⁵⁹ Veľkňazi a celá veľrada zháňali krivé svedectvo proti Ježišovi, aby ho mohli usmrtiť. ⁶⁰ Nenašli ho však, hoci prišlo mnoho falošných svedkov. Napokon prišli dvaja ⁶¹ a hovorili: Tento povedal: Môžem zbúrať Boží chrám a za tri dni ho postaviť. ⁶² Tu vstal veľkňaz a opýtal sa ho: Nič neodpovedáš na to, čo títo svedčia proti tebe? ⁶³ Ježiš však mlčal. Veľkňaz mu povedal: Zapisahám ťa na živého Boha, aby si nám povedal, či si ty Kristus, Boží Syn. ⁶⁴ Ježiš mu odpovedal: Ty si to povedal, ale hovorím vám: Odteraz uvidíte Syna človeka sedieť po pravici Moci a prichádzať na nebeských oblakoch. ⁶⁵ Vtedy si veľkňaz roztrhol rúcho a povedal: Rúhal sa! Načo ešte potrebujeme svedkov? Práve teraz ste počuli rúhanie! ⁶⁶ Čo o tom súdite? Oni odpovedali: Hoden je smrti! ⁶⁷ Potom mu pľuli do tváre, bili ho po hlave a iní ho ťkali palicami, ⁶⁸ a hovorili: Prorokuj nám, Mesiáš, kto ťa udel!

Peter zapiera Ježiša

⁶⁹ Peter sedel vonku na nádvorí. Prišla k nemu jedna slúžka a povedala: Aj ty si bol s Ježišom Galilejským! ⁷⁰ Ale on zaprel pred všetkými: Nevie, o čom hovoríš. ⁷¹ Keď vyšiel k bráne, uvidela ho iná a povedala tým, čo tam boli: Tento bol s Ježišom Nazaretským! ⁷² On znova zaprel s prísahou: Nepoznám toho človeka. ⁷³ O chvíľu prišli tí, čo tam stáli, a povedali Petrovi: Veru, aj ty si jeden z nich! Veď aj tvoje nárečie ťa prezrádza! ⁷⁴ Vtedy sa začal zaklínať a zapisahávať: Nepoznám toho človeka! Vtom zaspieval kohút. ⁷⁵ Tu sa Peter rozpamätal na Ježišovo slovo: Skôr ako kohút zaspieva, tri razy ma zaprieš. Vyšiel von a horko zaplakal.

Ježiš pred Pilátom

27 Na úsvite všetci veľkňazi a starší ľudu vyniesli rozhodnutie proti Ježišovi, že ho treba usmrtiť. ² A tak ho spúťali, odviedli a vydali vladárovi Pilátovi.

Judášov koniec

³ Keď zradca Judáš videl, že Ježiša odsúdili, rozľútostený vrátil tridsať strieborných veľkňazom a starším ⁴ so slovami: Zhrešil som, lebo som zradil nevinnú krv. Ale oni mu povedali: Čo nás do toho? To je tvoja vec! ⁵ On odhodil strieborné peniaze do chrámu a vzdialil

sa. Potom odišiel a obesil sa. ⁶ Veľkňazi vzali peniaze a povedali: Neslobodno ich dať do chrámovej pokladnice, lebo je to cena za krv. ⁷ Po porade kúpili za ne hrnčiarovo pole na pochovávanie cudzincov. ⁸ Preto sa to pole až dodnes volá Pole krvi. ⁹ Vtedy sa splnilo to, čo povedal prorok Jeremiáš: Vzali tridsať strieborných, cenu toho, ktorého takto ocenili synovia Izraela, ¹⁰ a dali ich za hrnčiarovo pole, ako mi prikázal Pán.

Ježiš pred Pilátom

¹¹ Ježiša postavili pred vladára. Vladár sa ho spýtal: Ty si kráľ Židov? Ježiš odpovedal: Ty to hovoríš! ¹² A keď ho veľkňazi a starší obviňovali, nič neodpovedal. ¹³ Vtedy sa ho Pilát pýtal: Nepočuješ, čo všetko svedčia proti tebe? ¹⁴ Ale on mu neodpovedal ani na jediné slovo, takže sa vladár veľmi čudoval. ¹⁵ Na sviatky mal vladár vo zvyku prepúšťať jedného väzňa, ktorého si zástup vyžiadala. ¹⁶ Vtedy tam mali aj povestného väzňa, ktorý sa volal Barabbáš. ¹⁷ Keď sa zhromaždili, opýtal sa ich Pilát: Ktorého vám mám prepustiť: Barabbáša alebo Ježiša, ktorý sa volá Kristus? ¹⁸ Vedel totiž, že ho vydali zo závesti. ¹⁹ Keď Pilát sedel na súdnej stolici, odkázala mu jeho žena: Nemaj nič s tým spravodlivým! Mnoho som dnes vo sne pre neho vytrpela. ²⁰ Veľkňazi a starší však naviedli zástupy, aby si žiadali Barabbáša a Ježiša zahubili. ²¹ Vladár sa ich opýtal: Ktorého z tých dvoch chcete, aby som vám prepustil? Odpovedali: Barabbáša. ²² Pilát im povedal: Čo teda mám urobiť s Ježišom, ktorý sa volá Kristus? Všetci odpovedali: Ukrižovať ho! ²³ On namietal: A čo zlé urobil? Ale oni tým väčšmi kričali: Ukrižovať ho! ²⁴ Keď Pilát videl, že už nič nepomôže, ba že pobúrenie ešte silnie, vzal vodu, umyl si ruky pred zástupom a vyhlásil: Ja nemám vinu na tejto krvi. To je vaša vec! ²⁵ A všetok ľud odpovedal: Jeho krv na nás a na naše deti! ²⁶ Vtedy im prepustil Barabbáša, Ježiša však dal zbičovať a vydal ho, aby ho ukrižovali.

Vojaci sa vysmievajú Ježišovi

²⁷ Vladárovi vojaci vzali Ježiša do vládnej budovy a zhromaždili okolo neho celú kohortu. ²⁸ Vyzliekli ho a obliekli do purpurového plášťa, ²⁹ z trnia uplietli veniec a nasadili mu ho na hlavu. Do pravej ruky mu dali trstinu, padali pred ním na kolena a posmievali sa mu: Buď pozdravený, židovský kráľ! ³⁰ Pľuli naňho, brali mu trstinu a bili ho po hlave. ³¹ Keď sa mu naposmievali, vyzliekli mu plášť a obliekli jeho rúcho. Potom ho odvedli, aby ho ukrižovali.

Ukrižovanie Ježiša

³² Ako vychádzali, stretli človeka z Cyrény, menom Šimon. Toho prinútili niesť Ježišov kríž. ³³ Tak prišli na miesto zvané Golgota - to znamená Lebka, ³⁴ a dali mu piť víno zmiešané so žľčou. Ale keď to ochutnal, nechcel piť. ³⁵ Keď ho ukrižovali, hodili lós a rozdelili si jeho rúcho. ³⁶ Potom si posadali a strážili ho. ³⁷ Nad hlavu mu dali nápis s udaním jeho viny: Toto je Ježiš, kráľ Židov. ³⁸ Spolu s ním vtedy ukrižovali aj dvoch zločincov: jedného sprava a druhého zľava. ³⁹ Tí, čo tade prechádzali, rúhali sa mu, výsmešne potriasali hlavou ⁴⁰ a hovorili: Ty, čo zbúraš chrám a za tri dni ho postavíš! Zachráň sám seba, ak si Syn Boží, a zostúp z kríža! ⁴¹ Podobne sa mu posmievali aj veľkňazi so zákonníkmi a staršími: ⁴² Iných zachraňoval, sám seba nemôže zachrániť! Je kráľom Izraela, nech teraz zostúpi z kríža a uveríme v neho! ⁴³ Dúfal v Boha, nech ho teraz vyslobodí, ak ho má rád! Ved' povedal: Som Boží Syn! ⁴⁴ Takisto ho potupovali aj zločinci, ktorí boli ukrižovaní s ním.

Ježišova smrť

⁴⁵ Od šiestej hodiny nastala tma po celej zemi, až do deviatej hodiny. ⁴⁶ Okolo deviatej hodiny zvolal Ježiš silným hlasom: Ēli, Ēli, lema sabachthani?, čo znamená: Bože môj, Bože môj, prečo si ma opustil? ⁴⁷ Keď to počuli niektorí z tých, čo tam stáli, povedali: Volá Eliáša! ⁴⁸ Jeden z nich hneď odbehol a vzal špongiu, naplnil ju octom, nasadil na trstinu a dával mu piť. ⁴⁹ Ale ostatní hovorili: Nechaj to, nech vidíme, či ho Eliáš príde vyslobodiť.

⁵⁰ Ale Ježiš znova zvolal mocným hlasom a vypustil ducha. ⁵¹ A hľa, chrámová opona sa roztrhla na dvojce odvrchu až naspodok, zem sa triasla a skaly pukali. ⁵² Otvorili sa hroby a mnohé telá zosnulých svätých boli vzkriesené. ⁵³ A keď vyšli z hrobov po jeho vzkriesení, prišli do svätého mesta a ukázali sa mnohým. ⁵⁴ Keď stotník a tí, čo s ním strážili Ježiša, videli zemetrasenie a všetko, čo sa dialo, veľmi sa preľakli a povedali: Toto bol naozaj Boží Syn! ⁵⁵ Zobďaleč sa prizerali mnohé ženy, ktoré nasledovali Ježiša z Galiley a poslúchovali mu. ⁵⁶ Bola medzi nimi Mária Magdaléna, Mária Jakubova a Jozefova matka, i matka Zebedejových synov.

Ježišov pohreb

⁵⁷ Keď sa zvečerilo, prišiel zámožný človek z Arimatie menom Jozef, ktorý bol tiež Ježišovým učeníkom. ⁵⁸ Zašiel k Pilátovi a poprosil ho o Ježišovo telo. Pilát rozkázal, aby mu ho vydali. ⁵⁹ Jozef vzal telo, zavinul ho do čistého plátna ⁶⁰ a uložil vo svojom novom hrobe, ktorý si vytesal v skale. Ku vchodu do hrobu privalil veľký kameň a odišiel. ⁶¹ Bola tam Mária Magdaléna a iná Mária; sedeli oproti hrobu.

Stráž pri hrobe

⁶² Na druhý deň po prípravnom dni sa zhromaždili veľkňazi a farizeji k Pilátovi ⁶³ a povedali: Pane, spomenuli sme si, že ten zvodca, kým ešte žil, povedal: Po troch dňoch vstanem z mŕtvych. ⁶⁴ Rozkáž teda zabezpečiť hrob až do tretieho dňa, aby neprišli jeho učeníci, neukradli ho a nepovedali ľudu, že bol vzkriesený z mŕtvych. A tak posledný blud bude horší ako prvý. ⁶⁵ Pilát im povedal: Máte stráž, choďte a strážte ho, ako viete. ⁶⁶ Tak odišli a zabezpečili hrob: zapečatili kameň a postavili stráž.

Vzkriesenie Ježiša

28 Po sobote, keď sa brieždilo na prvý deň týždňa, prišla Mária Magdaléna a iná Mária pozrieť hrob. ² A hľa, nastalo veľké zemetrasenie, lebo Pánov anjel zostúpil z neba. Prišiel, odvalil kameň a posadil sa naň. ³ Jeho vzhľad bol ako blesk a jeho rúcho biele ako sneh. ⁴ Strážcovia sa pred ním triasli od strachu. Ostali ako mŕtvi. ⁵ Ale anjel sa prihovoral ženám: Vy sa nebojte! Viem totiž, že hľadáte Ježiša, ktorý bol ukrižovaný. ⁶ Niet ho tu, lebo bol vzkriesený, ako povedal. Podte, pozrite si miesto, kde ležal. ⁷ A rýchlo choďte povedať jeho učeníkom, že bol vzkriesený z mŕtvych a predchádza vás do Galiley. Tam ho uvidíte. Hľa, povedal som vám! ⁸ Rýchlo odišli od hrobu a so strachom i s veľkou radosťou to bežali oznámiť jeho učeníkom. ⁹ Vtom sa Ježiš stretol s nimi a povedal: Buďte pozdravení! Ony pristúpili, objali mu nohy a klaňali sa mu. ¹⁰ Vtedy im Ježiš povedal: Nebojte sa! Choďte, oznámte mojim bratom, aby išli do Galiley. Tam ma uvidia!

Správa stráže

¹¹ Keď sa ženy vzdialili, niektorí zo stráže prišli do mesta a oznámili veľkňazom všetko, čo sa stalo. ¹² Tí sa zišli so staršími a po porade dali vojakom veľa peňazí ¹³ so slovami: Hovorte: V noci prišli jeho učeníci a ukradli ho, kým sme my spali. ¹⁴ A keby sa to dopočul vládca, my ho prehovoríme a zariadime, aby ste nemali ťažkosti. ¹⁵ Vojaci vzali peniaze a urobili, ako ich poučili. A tieto reči sú rozšírené medzi Židmi až do dnešných dní.

Vyslanie učeníkov

¹⁶ Jedenásti učeníci odišli do Galiley na vrch, kam im rozkázal Ježiš. ¹⁷ Keď ho uvideli, klaňali sa mu. No niektorí pochybovali. ¹⁸ Ježiš pristúpil a povedal im: Daná mi je všetka moc na nebi aj na zemi. ¹⁹ Choďte teda a získavajte mi učeníkov vo všetkých národoch a krstíte ich v mene Otca i Syna i Svätého Ducha ²⁰ a naučte ich zachovávať všetko, čo som vám prikázal. A hľa, ja som s vami po všetky dni až do konca sveta.

EVANJELIUM PODĽA MARKA

Ján Krstiteľ

1 Začiatok evanjelia Ježiša Krista, Božieho Syna. ² Ako je napísané u proroka Izaiáša: Hľa, posielam pred tebou svojho posla, aby ti pripravil cestu. ³ Hlas volajúceho na púšti: Pripravte cestu Pánovi, vyrovajte mu chodníky! - ⁴ tak vystúpil Ján Krstiteľ na púšti a kázal krst pokánia na odpustenie hriechov. ⁵ Prichádzala celá ľudská krajina i všetci Jeruzalemčania. Krstil ich v rieke Jordán a oni vyznávali svoje hriechy. ⁶ Ján nosil odev z ťavej srsti a okolo bedier kožený opasok. Živil sa kobyškami a poľným medom. ⁷ Kázal: Po mne prichádza mocnejší ako ja. Nie som hoden zohnúť sa a rozviazať mu remienok na sandáloch. ⁸ Ja som vás krstil vodou, no on vás bude krstiť Duchom Svätým.

Krst Ježiša

⁹ V tých dňoch prišiel Ježiš z galilejského Nazareta a Ján ho pokrstil v Jordáne. ¹⁰ Keď vystupoval z vody, videl roztvorené nebesá a Ducha, ktorý ako holubica zostupoval na neho. ¹¹ Vtom z nebies zaznel hlas: Ty si môj milovaný Syn, v tebe mám zaľúbenie.

Pokúšanie Ježiša

¹² Hneď nato ho Duch hnal na púšť. ¹³ Na púšti bol štyridsať dní a satan ho pokúšal. Žil medzi divou zverou a anjeli mu slúžili.

Začiatok Ježišovho pôsobenia

¹⁴ Keď Jána uväznili, prišiel Ježiš do Galiley a hlásal Božie evanjelium. ¹⁵ Vrazil: Naplnil sa čas a priblížilo sa Božie kráľovstvo. Kajať sa a verte v evanjelium!

Povolanie prvých učeníkov

¹⁶ Keď prechádzal popri Galilejskom mori, videl, ako Šimon a jeho brat Ondrej spúšťajú sieť do mora, keďže boli rybári. ¹⁷ Ježiš ich oslovil: Poďte za mnou a urobím z vás rybárov ľudí. ¹⁸ Hneď zanechali siete a nasledovali ho. ¹⁹ Keď odišiel trochu ďalej, videl Zebedejovho syna Jakuba a jeho brata Jána, ako na lodi opravovali siete. ²⁰ Hneď ich povolal. Oni zanechali svojho otca Zebedeja s nádeníkmi na lodi a odišli za ním.

Ježiš v kafarnaumskej synagóge

²¹ Tak prišli do Kafarnauma. Hneď v sobotu vošiel Ježiš do synagógy a učil. ²² Žasli nad jeho učením, lebo ich učil ako ten, čo má moc, a nie ako zákonníci. ²³ Práve vtedy bol v ich synagóge človek posadnutý nečistým duchom. Ten vykrikoval: ²⁴ Čo ťa do nás, Ježiš Nazaretsky? Prišiel si nás zahubiť? Viem, kto si: Boží Svätý. ²⁵ No Ježiš mu pohrozil slovami: Mlč a vyjdí z neho! ²⁶ Vtom nečistý duch človekom zalomcoval a s veľkým krikom z neho vyšiel. ²⁷ Všetci sa čudovali a medzi sebou sa dohadovali: Čo je to? Nové učenie s mocou. Rozkazuje aj nečistým duchom a poslúchajú ho. ²⁸ A zvest o ňom sa rýchle rozniesla po celom galilejskom kraji.

Uzdravenie Petrovej testinej a iných

²⁹ Len čo vyšli zo synagógy, vošli s Jakubom a Jánom do Šimonovho a Ondrejovho domu. ³⁰ Šimonova testiná ležala v horúčke. Hneď mu o nej povedali. ³¹ Ježiš k nej pristúpil, chytil ju za ruku a pomohol jej vstať. Horúčka ju opustila a ona ich obsluhovala. ³² Keď slnko zapadlo a nastal večer, prinášali k nemu všetkých chorých a posadnutých zlými duchmi. ³³ Celé mesto sa zhromaždilo pri dverách. ³⁴ Ježiš vtedy uzdravil mnohých postihnutých,

ktorých trápili rozličné choroby, vyhnal mnohých zlých duchov a nedovolil im hovoriť, lebo ho poznali.

Cesta po Galilei

³⁵ Nadránom, zavčasu, ešte za tmy vstal a vyšiel von. Odobral sa na osamelé miesto a tam sa modlil. ³⁶ Šimon a tí, čo boli s ním, sa ponáhľali za ním. ³⁷ Keď ho našli, povedali mu: Všetci ťa hľadajú! ³⁸ On im povedal: Poďme inde, do blízkych mestečiek, aby som aj tam kázal; veď nato som prišiel. ³⁹ Chodil po celej Galilei, kázal v ich synagógach a vyhánal zlých duchov.

Uzdravenie malomocného

⁴⁰ Tu prišiel k nemu malomocný a prosil ho na kolenách: Ak chceš, môžeš ma očistiť. ⁴¹ Ježiš sa nad ním zľutoval, vystrel ruku, dotkol sa ho a povedal mu: Chcem, buď čistý! ⁴² Jeho malomocenstvo hneď zmizlo a bol očistený. ⁴³ Prísne ho napomenul a hneď ho poslal preč. ⁴⁴ Povedal mu: Hľaď, aby si nikomu nič nepovedal, ale choď, ukáž sa kňazovi a prines obetu za svoje očistenie, ako prikázal Mojžiš - im na svedectvo. ⁴⁵ Lenže on po svojom odchode začal o tom veľa rozprávať a rozchyrovať, čo sa stalo, takže Ježiš už nemohol verejne vojsť do mesta a zdržiaval sa vonku na osamelých miestach. No i tak za ním zovšadiaľ prichádzali.

Uzdravenie ochrnutého

2 Po niekoľkých dňoch sa znovu vrátil do Kafarnauma. Roznieslo sa, že je v dome. ² Nahrnulo sa ta veľa ľudí, takže už nemali miesta ani pred dvermi. A Ježiš im hlásal slovo. ³ Vtedy k nemu prišli štyria, ktorí priniesli ochrnutého človeka. ⁴ Pretože sa k nemu pre množstvo ľudí nemohli dostať, otvorili strechu tam, kde bol Ježiš, a otvorom spustili lôžko, na ktorom ležal ochrnutý. ⁵ Keď Ježiš videl ich vieru, povedal ochrnutému: Syn môj, odpúšťajú sa ti hriechy! ⁶ Sedeli tam aj niektorí zákonníci a vo svojom vnútri uvažovali: ⁷ Čo to tento človek hovorí? Rúha sa! Odpúšťať hriechy môže jedine Boh. ⁸ Ježiš hneď svojím duchom spoznal, že takto uvažujú a spýtal sa: Prečo takto uvažujete vo svojom vnútri? ⁹ Čo je ľahšie? Povedať ochrnutému: Odpúšťajú sa ti hriechy - alebo povedať: Vstaň, vezmi si lôžko a choď! ¹⁰ Aby ste však vedeli, že Syn človeka má moc odpúšťať hriechy na zemi, povedal ochrnutému: ¹¹ Hovorím ti, vstaň, vezmi si lôžko a choď domov! ¹² On vstal, vzal si lôžko a pred očami všetkých odišiel. Všetci žasli, velebili Boha a hovorili: Čosi také sme ešte nikdy nevideli.

Povolanie Léviho

¹³ Opäť vyšiel k moru. Prichádzali k nemu celé zástupy a on ich učil. ¹⁴ Cestou zbadal Alfejovho syna Léviho, ktorý pracoval na mýtnici. Povedal mu: Nasleduj ma! On vstal a nasledoval ho. ¹⁵ Keď bol potom Ježiš na hostine v jeho dome, stolovali s ním a jeho učeníkmi mnohí mýtnici a hriešnici, lebo bolo mnoho tých, čo ho nasledovali. ¹⁶ Keď zákonníci zo skupiny farizejov videli, že jedáva s hriešnikmi a mýtnikmi, vyčítali jeho učeníkom: Prečo jedáva s mýtnikmi a hriešnikmi? ¹⁷ Keď to Ježiš začul, povedal im: Lekára nepotrebujú zdraví, ale chorí. Neprišiel som volať spravodlivých, ale hriešnikov.

Spor o pôst

¹⁸ Jánovi učeníci a farizeji sa postili. Niektorí prichádzali za ním s otázkou: Prečo sa Jánovi učeníci a učeníci farizejov postia, a tvoji učeníci sa nepostia? ¹⁹ Ježiš im povedal: Môžu sa azda svadobní hostia na svadbe postiť v prítomnosti ženícha? Kým je ženích s nimi, nemôžu sa postiť. ²⁰ Príde však čas, keď im vezmú ženícha a vtedy, v ten deň, sa budú postiť. ²¹ Nikto predsa neprišívá záplatu z ešte nepratej látky na staré šaty, lebo nový prišitý kus

sa od starého odtrhne a diera sa zväčší. ²² Nik nenalieva nové víno do starých mechov, lebo mladé víno mechy roztrhne a vyjde nazmar aj víno, aj mechy, ale nové víno patrí do nových mechov.

Trhanie klasov v sobotu

²³ Raz v sobotu Ježiš prechádzal cez obilné pole. Cestou jeho učeníci začali trhať klasy.

²⁴ Farizeji mu hovorili: Pozri, robia v sobotu, čo neslobodno. ²⁵ On im povedal: Nikdy ste nečítali, čo urobil Dávid, keď bol hladný a nemal čo jesť on i tí, čo boli s ním? ²⁶ Ako za veľkňaza Abiatára vstúpil do Božieho domu, jedol posvätné chleby a dal i tým, čo boli s ním, hoci to bolo dovolené jesť len kňazom? ²⁷ I povedal im: Sobota bola ustanovená pre človeka, a nie človek pre sobotu! ²⁸ Preto Syn človeka je pánom aj nad sobotou.

Uzdravenie muža s ochrnutou rukou

3 Keď znova vošiel do synagógy, bol tam človek s ochrnutou rukou. ² Pozorne ho sledovali, či nezačne uzdravovať v sobotu, aby ho mohli obžalovať. ³ A Ježiš človekovi s nehybnou rukou prikázal: Postav sa do stredu! ⁴ A povedal im: Je dovolené v sobotu robiť dobre alebo zle, život zachrániť alebo zničiť? Oni však mlčali. ⁵ Vtedy si ich s hnevom premeral a zarmútený nad ich bezcitným srdcom povedal tomu človeku: Vystri ruku! On ju vystrel. A jeho ruka ozdravela. ⁶ Farizeji hneď odišli a začali sa radiť s herodiánmi, ako ho zabiť.

Ježiš uzdravuje pri mori

⁷ Ježiš sa so svojimi učeníkmi uchýlil k moru. Nasledoval ho veľký zástup z Galiley a Judska, ⁸ z Jeruzalema, Idumey a spoza Jordánu, ba hrnul sa k nemu i veľký zástup z okolia Týru a Sidonu, lebo sa dopočuli, čo robí. ⁹ Vtedy povedal učeníkom: Pripravte mi loďku, aby ma zástupy netlačili. ¹⁰ Pretože mnohých uzdravil, všetci, čo trpeli nejakou chorobou, sa k nemu predierali, aby sa ho dotkli. ¹¹ Keď ho zbadať nečistí duchovia, padali pred ním a kričali: Ty si Syn Boží! ¹² On im však prísne prikázal, aby ho neprežrádzali.

Vyvolenie Dvanástich

¹³ Potom vystúpil na vrch a pozval k sebe tých, ktorých sám chcel. A oni prišli k nemu.

¹⁴ Vtedy ustanovil Dvanástich, ktorých nazval apoštolmi, aby boli s ním a mohol ich posilať kázať ¹⁵ a aby mali moc vyháňať zlých duchov. ¹⁶ Toto sú Dvanásti, ktorých ustanovil: Šimon, ktorému dal meno Peter, ¹⁷ Jakub Zebedejov a Ján, Jakubov brat - ktorým dal meno Boanérgeš, čo značí synovia hromu, ¹⁸ ďalej Ondrej, Filip, Bartolomej, Matúš, Tomáš, Jakub Alfejov, Tadeáš, Šimon Kanaánsky ¹⁹ a Judáš Iškariotský, ktorý ho aj zradil. Ježiš a Belzebul ²⁰ Potom vošiel do domu a znova sa zišiel zástup, takže si nemohli ani chleba zajať. ²¹ Keď sa to dopočuli jeho príbuzní, prišli, aby ho odvedli, lebo hovorili, že sa pomiatol. ²² Zákonníci, ktorí zišli z Jeruzalema, tvrdili: Je posadnutý Belzebulom a mocou vládcu zlých duchov vyháňa zlých duchov. ²³ Zavolať ich k sebe a hovoriť im v podobenstvách: Ako môže satan vyháňať satana? ²⁴ Ak je nejaké kráľovstvo vnútorne rozdelené, také kráľovstvo nemôže obstáť. ²⁵ Ak je nejaký dom vnútorne rozdelený, taký dom nemôže obstáť. ²⁶ Ak satan povstal proti sebe a je rozdelený, neobstojí, a je s ním koniec. ²⁷ Nik nemôže vniknúť do domu siláka a okradnúť ho o jeho veci, ak toho siláka najprv nezviaže; a potom môže vylúpiť jeho dom. ²⁸ Amen, hovorím vám: Všetky hriechy a rúhania, ktorých sa ľudia dopustia, im budú odpustené. ²⁹ Kto by sa však rúhal Duchu Svätému, tomu nebude odpustené naveky, ale je vinný večným hriechom. ³⁰ Lebo hovorili: Je posadnutý nečistým duchom.

Pravá Ježišova rodina

³¹ Vtom prišla jeho matka a jeho bratia. Zostali vonku a dali si ho zavolať. ³² Okolo neho sedelo množstvo ľudí. Oznámili mu: Vonku ťa hľadá tvoja matka a tvoji bratia. ³³ On im odpovedal: Kto je moja matka a moji bratia? ³⁴ Prešiel pohľadom po okolosediacich a povedal: Hľa, moja matka i moji bratia! ³⁵ Lebo mojím bratom, sestrou a matkou je každý, kto plní Božiu vôľu!

Podobenstvo o rozsievačovi

4 Ježiš zasa začal učiť pri mori. Okolo neho sa zhromaždil taký veľký zástup, že musel nastúpiť na loď na mori; sadol si, a celý zástup zostal na brehu mora. ² Učil ich mnohým veciam v podobenstvách a vo svojom učení im hovoril: ³ Počúvajte! Rozsievač vyšiel siať. ⁴ Keď rozsieval, časť zrna padla na kraj cesty, prileteli vtáky a pozobali ho. ⁵ Iné padlo na skalnatú pôdu, kde nemalo dostatok zeme. Rýchlo vzišlo, lebo nebolo hlboko v zemi. ⁶ Keď potom vyšlo slnko, spálilo ho a pretože nemalo koreň, uschlo. ⁷ Ďalšie padlo medzi bodľačie. Bodľačie sa rozrástlo a udusilo ho, takže neprinieslo úrodu. ⁸ A iné padlo do dobrej pôdy, vzišlo, vyrástlo a prinieslo úrodu: niektoré tridsaťnásobnú, iné šesťdesiatnásobnú a ďalšie stonásobnú. ⁹ A Ježiš dodal: Kto má uši na počúvanie, nech počúva!

Význam a účel podobenstiev

¹⁰ Keď bol potom sám, tí, čo boli okolo neho spolu s Dvanástimi, sa ho pýtali, čo znamenajú podobenstvá. ¹¹ Povedal im: Vám je dané poznať tajomstvo Božieho kráľovstva, ale tým, čo sú vonku, sa všetko podáva v podobenstvách, ¹² aby hľadeli, hľadeli, ale nevideli, počúvali, počúvali, ale nechápali, aby sa azda neobrátili a nebolo im odpustené.

Vysvetlenie podobenstva o rozsievačovi

¹³ Potom im povedal: Nerozumiete tomuto podobenstvu? Ako potom pochopíte všetky ostatné podobenstvá? ¹⁴ Rozsievač rozsieva slovo. ¹⁵ To zrno vedľa cesty sú tí, čo ho počúvajú, ale hneď prichádza satan a oberá ich o slovo zasiat do nich. ¹⁶ Podobne je to aj s tými, u ktorých je zasiat do skalnatej pôdy: keď slovo počujú, hneď ho s radosťou prijímajú, ¹⁷ no nemajú v sebe koreň, sú chvíľkoví, a keď potom príde súženie alebo prenasledovanie za slovo, hneď odpadnú. ¹⁸ A u iných je zasiat do bodľačia. Oni slovo síce počúvajú, ¹⁹ ale svetské starosti, vábenie bohatstva a žiadostivosť po ostatných veciach prenikajú dovnútra a slovo udusia, takže zostáva bez úžitku. ²⁰ Nakoniec sú takí, u ktorých je zasiat do dobrej pôdy: slovo počúvajú, prijímajú a prinášajú úžitok tridsaťnásobný, šesťdesiatnásobný, ba aj stonásobný.

Podobenstvo o lampe

²¹ Ďalej im povedal: Vari je lampa nato, aby ju položili pod mericu alebo pod posteľ? Či nie je nato, aby ju postavili na svietnik? ²² Nič nie je také skryté, aby nebolo odhalené, a nič také utajené, aby to nevyšlo najavo. ²³ Kto má uši na počúvanie, nech počúva!

O meraní

²⁴ Ďalej im hovoril: Dávajte si pozor, čo počúvate! Akou mierou meriate, takou vám bude odmerané, ba ešte aj pridané, ²⁵ lebo kto má, tomu bude pridané, a kto nemá, tomu bude odňaté i to, čo má.

Podobenstvo o rastúcom zrne

²⁶ Ďalej povedal: S Božím kráľovstvom je to tak, ako keď človek zaseje zrno do zeme. ²⁷ Či spí, alebo bdie, vo dne i v noci zrno klíči a rastie, ani sám nevie ako. ²⁸ Zem sama od seba prináša úrodu: najprv steblo, potom klas a nakoniec plno zrn v klase. ²⁹ Keď potom úroda dozreje, hneď priloží kosák, lebo nastala žatva.

Podobenstvo o horčičnom zrnku

³⁰ A pokračoval: K čomu prirovnáme Božie kráľovstvo alebo akým podobenstvom ho znázorníme? ³¹ Je ako horčičné zrnko, ktoré je po zasiatí do zeme najmenšie zo všetkých zŕn na zemi, ³² ale zasiate vzíde a býva mohutnejšie ako iné rastliny a vyháňa také veľké konáre, že v jeho tieni môžu hniezdiť nebeské vtáky.

Záver podobenstiev

³³ Ježiš im hlásal slovo mnohými takýmito podobenstvami, podľa toho, ako boli schopní počúvať. ³⁴ Bez podobenstva im ani nehovoril, ale svojim učeníkom osamote všetko vysvetľoval.

Utišenie búrky na mori

³⁵ V ten deň, keď sa zvečeralo, im povedal: Prejdime na druhý breh! ³⁶ Nato opustili zástup a jeho vzali so sebou, tak ako bol, na loď. Spreádzali ho aj iné lode. ³⁷ Tu sa strhla silná búrka s víchricou a vlny sa valili na loď, takže sa loď už naplňala. ³⁸ Ježiš však spal na vankuši v zadnej časti lode. Zobudili ho a povedali mu: Učiteľ, nedbáš, že hynieme? ³⁹ On vstal, pohrozil víchru a prikázal moru: Mlč, utíš sa! Vtedy víchor ustal a nastalo veľké ticho. ⁴⁰ A im povedal: Čo ste takí vystrašení? Ešte stále nemáte vieru? ⁴¹ Prenikol ich veľký strach a jeden druhému hovorili: Ktože je to, že ho počúva i víctor, i more?

Posadnutý v gerazskom kraji

5 Prišli na druhý breh mora do gerazského kraja. ² Sotva vystúpil z lode, hneď mu vyšiel oproti z hrobov akýsi človek s nečistým duchom. ³ Býval v hroboch a nik ho už nevládol sputnať ani reťazami. ⁴ Často ho sice ľudia sputnali putami a reťazami, no on si reťaze postrhľal a putá rozlámal. Nik nemal silu skrotiť ho. ⁵ Stále, v noci i vo dne zúriivo kričal medzi hrobmi a na horách a tľkol sa kameniami. ⁶ Keď z diaľky zbadal Ježiša, príbehol a padol pred ním na zem. ⁷ Potom silným hlasom vykrikoval: Čo ťa do mňa, Ježiš, Syn Boha, Najvyššieho? Zaprisahám ťa na Boha, netráp ma! ⁸ Ježiš mu totiž prikazoval: Nečistý duch, vyjdi z tohto človeka! ⁹ A spýtal sa ho: Ako sa voláš? On povedal: Volám sa Légia, lebo je nás mnoho. ¹⁰ A úpenlivo ho prosil, aby ich z toho kraja neposielal preč. ¹¹ Na úpätí hory sa pásla veľká črieda sviň. ¹² Zlí duchovia ho prosili: Pošli nás do sviň, nech vojdeme do nich! ¹³ A dovolil im to. Nečistí duchovia vyšli a vošli do sviň. Črieda - asi dvetisíc kusov - sa rútila úbočím do mora a utopila sa v mori. ¹⁴ Pastieri sa rozutekali a priniesli o tom správu do mesta a do osád. Ľudia sa zbehli pozrieť, čo sa stalo. ¹⁵ Keď prišli k Ježišovi a zbadali, že muž, ktorý bol posadnutý zlým duchom Légia, sedí oblečený a je pri rozume, preľakli sa. ¹⁶ Očiti svedkovia im rozprávali, čo sa stalo s posadnutým i so sviňami. ¹⁷ A začali Ježiša prosiť, aby odišiel z ich kraja. ¹⁸ Keď nastupoval na loď, prosil ho človek, čo bol predtým posadnutý zlým duchom, aby mohol ísť s ním. ¹⁹ Ježiš mu to však nedovolil, ale mu povedal: Choď domov k svojim a porozprávaj im, čo všetko ti urobil Pán a ako sa nad tebou zmiloval. ²⁰ Nato odišiel a začal v Desiatmestí rozhlasovať, aké veľké veci mu vykonal Ježiš. A všetci sa čudovali. Jairova dcéra a trpiaca žena ²¹ Keď sa Ježiš opäť preplavil loďou na druhý breh, zhromaždil sa okolo neho pri mori veľký zástup. ²² Tu prišiel k nemu jeden z predstavených synagógy menom Jairos. Len čo uzel Ježiša, padol mu k nohám ²³ a úpenlivo ho prosil: Dcéрка mi skonáva. Pod', polož na ňu ruky, aby vyzdravela a žila! ²⁴ Ježiš s ním odišiel. Hrnulo sa za ním množstvo ľudí, ktorí ho tlačili zo všetkých strán. ²⁵ Bola tam istá žena, ktorá dvanásť rokov trpela na krvotok. ²⁶ Veľa vytrpela od mnohých lekárov, minula na to celý svoj majetok, ale nič jej to neosožilo, ba stav sa jej neustále zhoršoval. ²⁷ Keď sa dopyčula o Ježišovi, pretisla sa zástupom a odzadu sa dotkla jeho odevu, ²⁸ lebo si povedala: Ak sa dotknem

čo len jeho rúcha, budem uzdravená! ²⁹ Krvácanie sa hneď zastavilo, takže na tele pocítila, že z neduhu je vyliečená. ³⁰ Ježiš hneď poznal, že vyšla z neho sila. Obrátil sa k zástupu a opýtal sa: Kto sa dotkol môjho rúcha? ³¹ Jeho učeníci mu povedali: Vidiš, že sa ľudia na teba tlačia, a ty sa ešte pýtaš: Kto sa ma dotkol? ³² Ale on sa poobzeral dookola, aby videl tú, ktorá to urobila. ³³ Žena vedela, čo sa s ňou stalo; ustrašená a rozochvená prišla bližšie, hodila sa pred ním na kolená a rozpovedala celú pravdu. ³⁴ On ju oslovil: Dcéra, tvoja viera ťa zachránila. Choď v pokoji, buď zbavená svojho trápenia. ³⁵ Kým ešte hovoril, prišli ľudia z domu predstaveného synagógy so správou: Tvoja dcéra zomrela, načo ešte obťažuješ učiteľa? ³⁶ Keď Ježiš začul tieto slová, povedal predstavenému synagógy: Neboj sa, len ver! ³⁷ Nikomu inému nedovolil, aby ho sprevádzal, len Petrovi, Jakubovi a Jakubovmu bratovi Jánovi. ³⁸ Keď prišli do domu predstaveného synagógy, videl veľký rozruch, plačúcich a nariekajúcich. ³⁹ Vošiel dnu a povedal im: Prečo robíte taký rozruch a plačete? Dieťa nezomrelo, ale spí. ⁴⁰ A vysmiali ho. No Ježiš všetkých vyhnal, vzal so sebou otca a matku dieťaťa aj tých, čo boli s ním, a vošiel do izby, kde ležalo dieťa. ⁴¹ Chytil dieťa za ruku a povedal mu: Talitha kum! Čo v preklade znamená: Dievča, hovorím ti, vstaň! ⁴² Dievča hneď vstalo a začalo chodiť. Malo totiž dvanásť rokov. Vtedy sa všetkých zmocnil ohromný úžas. ⁴³ Ježiš im dôrazne kládol na srdce, že sa to nikto nesmie dozvedieť a povedal im, aby dali dievčaťu jesť.

Ježiš v Nazarete

6 Potom odtiaľ odišiel a vrátil sa do svojej domoviny. Učeníci ho nasledovali. ² Keď nadišla sobota, začal učiť v synagóge. Počúvalo ho množstvo ľudí, ktorí sa s prekvapením pýtali: Odkiaľ to ten človek má? Aká je to múdrosť, ktorej sa mu dostalo? Aké mocné činy sa dejú jeho rukami! ³ Nie je to azda ten tesár, syn Márie a brat Jakuba, Jozesa, Júdu a Šimona? A nežijú jeho sestry medzi nami? I pohoršovali sa na ňom. ⁴ Nato im Ježiš povedal: Proroka si uctia všade, len nie vo svojej domovine, medzi svojimi príbuznými a vo vlastnom dome. ⁵ Nemohol tam vykonať nijaký zázrak, ibaže na niektorých chorých položil ruky a uzdravil ich. ^{6a} A čudoval sa ich neviere.

Vyslanie dvanástich apoštolov

^{6b} Potom chodil po okolitých dedinách a vyučoval. ⁷ Zavolať si Dvanástich, začal ich posilať po dvoch a dal im moc nad nečistými duchmi. ⁸ Prikazoval im, aby si na cestu okrem palice nič nebrali; ani chlieb, ani kapsu, ani peniaze do opaska, ⁹ na nohy si mali obúť len sandále a nemali si obliekať dvojce šiat. ¹⁰ Ďalej im hovoril: Keď vojdete niekde do domu, zostaňte tam dovtedy, kým z toho miesta neodídete. ¹¹ Ak vás na niektorom mieste neprijmú a nebudú chcieť vypočuť, odíďte odtiaľ. A straste si prach z nôh ako svedectvo pre nich. ¹² Vyšli teda a vyzývali na pokánie. ¹³ Vyhnali mnohých zlých duchov, pomazali olejom veľa chorých a uzdravili ich.

Smrť Jána Krstiteľa

¹⁴ Dopyčul sa o ňom kráľ Herodes, lebo jeho meno sa stalo známym. Šíril sa takéto reči: Ján Krstiteľ vstal z mŕtvych, preto v ňom pôsobia mocné sily! ¹⁵ Iní však tvrdili: Je to Eliáš! A ďalší hovorili: Je to prorok, ako jeden z dávnych prorokov. ¹⁶ Keď to počul Herodes, povedal: To Ján, ktorého som dal stať, vstal z mŕtvych. ¹⁷ Herodes totiž prikázal Jána chytiť a vrhnúť v putách do väzenia pre Herodiadu, manželku svojho brata Filipa, pretože si ju vzal za ženu. ¹⁸ Ján totiž Herodesovi dohovárал: Nesmieš žiť so ženou svojho brata. ¹⁹ Preto Herodias zanevrela na Jána a chcela ho zabiť, ale nemohla. ²⁰ Herodes sa totiž Jána bál, lebo

si uvedomoval, že je to spravodlivý a svätý muž, a chránil ho. Keď ho počúval, často bol v rozpakoch, no predsa ho rád počúval. ²¹ Vhodná chvíľa nastala, keď Herodes usporiadal na svoje narodeniny hostinu pre svojich veľmožov, veliteľov a významné osobnosti z Galiley. ²² Keď potom ta vstúpila dcéra Herodiady a tancovala, zapáčila sa Herodesovi i spoluhostiteľom. Kráľ ponúkol dievčaťu: Žiadaj si odo mňa, čo len chceš, a dám ti. ²³ Aj sa jej na to zaprisahal: Čokoľvek si odo mňa budeš žiadať, dám ti, hoci by to bola aj polovica môjho kráľovstva. ²⁴ Ona odišla a opýtala sa matky: Čo si mám žiadať? Matka jej povedala: Hlavu Jána Krstiteľa. ²⁵ Dievča sa hneď ponáhlalo dnu ku kráľovi a vyslovilo želanie: Chceme, aby si mi hneď dal na mise hlavu Jána Krstiteľa. ²⁶ Kráľ sa hlboko zarmútil, ale pre prísahu a kvôli spoluhostiteľom ju nechcel odmietnuť. ²⁷ Kráľ hneď poslal kata a prikázal priniesť Jánovu hlavu. Ten odišiel a stal ho v žalári, ²⁸ priniesol jeho hlavu na mise, odovzdal ju dievčaťu a dievča ju dalo svojej matke. ²⁹ Keď sa to dozvedeli Jánovi učeníci, prišli, vzali jeho mŕtve telo a uložili ho do hrobu.

Nasýtenie piatich tisícov

³⁰ Apoštoli sa zišli k Ježišovi a oznámili mu všetko, čo robili a učili. ³¹ Povedal im: Podľa vy sami do ústrania na osamelé miesto a trochu si odpočinite! Stále tam totiž prichádzalo a odchádzalo množstvo ľudí, takže sa nemali kedy ani najesť. ³² Odplavili sa teda loďou na pusté miesto do ústrania. ³³ Mnohí videli, že odchádzajú, a zbehlí sa ta pešo zo všetkých miest a predbehli ich. ³⁴ Keď Ježiš vystúpil z lode, videl početný zástup a zľutoval sa nad nimi, lebo boli ako ovce bez pastiera. Začal ich učiť mnohým veciam. ³⁵ Keď už čas značne pokročil, pristúpili k nemu jeho učeníci a povedali: Toto je pusté miesto a je už veľa hodín. ³⁶ Rozpusť ľudí, aby sa rozišli po okolitých osadách a dedinách a nakúpili si nejaké jedlo. ³⁷ Ale on im povedal: Vy im dajte jesť! Opýtali sa ho: Máme ísť nakúpiť chlieb za dvesto denárov a dať ľuďom jesť? ³⁸ On sa ich však opýtal: Koľko máte chlebov? Chodte sa pozrieť! Keď to zistili, povedali: Päť chlebov a dve ryby. ³⁹ Ježiš všetkých vyzval, aby si v skupinách posadali na zelený trávnik. ⁴⁰ Posadali si v skupinách po sto a po päťdesiat. ⁴¹ Potom vzal tých päť chlebov i obe ryby, pozdvihol zrak k nebu, dobrorečil, lámal chleby a podával učeníkom, aby ich rozdávali ľuďom. Aj dve ryby rozdelil všetkým. ⁴² Všetci jedli a nasýtili sa. ⁴³ A ešte nazbierali dvanásť plných košov zvyškov z chlebov a rýb. ⁴⁴ Tých, čo jedli z chlebov, bolo päťtisíc mužov.

Ježiš kráča po vode

⁴⁵ Hneď potom prinútil svojich učeníkov nastúpiť na loď a ísť vopred na druhý breh do Betsaidy, kým on rozpustí zástup. ⁴⁶ Keď ich prepustil, vybral sa na vrch modliť sa. ⁴⁷ Nastal večer a loď bola uprostred mora; on sám bol na zemi. ⁴⁸ Videl ich vyčerpaných od veslovania, lebo vietor dul v protismere. Pred úsvitom šiel k nim, kráčajúc po mori, a chcel ísť popri nich. ⁴⁹ Keď ho videli kráčať po mori, vykriklí, domnievali sa totiž, že je to príznak. ⁵⁰ Všetci ho totiž videli a preľakli sa. On sa im však hneď prihovril: Vzmužte sa! Ja som! Nebojte sa! ⁵¹ Potom nastúpil k nim na loď a vietor sa utíšil. Od úžasu zostali celkom ohromení. ⁵² Nepochopili totiž udalosť s chlebmí; ich srdce bolo otupené.

Uzdravovanie v Genezarete

⁵³ Keď sa preplavili na druhý breh, pristáli pri Genezarete. ⁵⁴ Len čo vystúpili z lode, ľudia ho hneď spoznali. ⁵⁵ Rozbehli sa teda po celom okolí a na miesta, o ktorých počuli, že práve tam je, začali prinášať chorých na nosidlách. ⁵⁶ A kamkoľvek vkročil - do dedín, miest alebo osád - ľudia kladli chorých na námestia. Prosili ho, aby sa mohli dotknúť aspoň obruby jeho rúcha. Všetci, čo sa ho dotkli, boli uzdravení.

O čistote a nečistote

7 Potom sa k nemu zhromaždili farizeji a niektorí zákonníci, čo prišli z Jeruzalema. ² Všimli si, že niektorí z jeho učeníkov jedia chlieb nečistými, to znamená neumytými, rukami. ³ Farizeji a všetci židia dodržiavajú totiž tradície predkov a nezačnú jesť, kým si až po zápastie neumyjú ruky. ⁴ Po návrate z trhu nejedia, kým sa neobmyjú. Je aj veľa ďalších zvykov, ktoré prijali a ktorých sa pridržajú: oplachovanie pohárov a šálok, hrncov a medených nádob. ⁵ Preto sa ho farizeji a zákonníci spýtali: Prečo tvoji učeníci nedodržiavajú tradície predkov a jedia chlieb nečistými rukami? ⁶ On im odpovedal: Veru, výstižné pro-roctvo o vás pokrytcoch vyslovil Izaiáš, ako je napísané: Tento ľud ma ctí perami, ale jeho srdce je odo mňa ďaleko. ⁷ Zbytočne ma však uctievať, lebo ľudské príkazy podávajú ako náuku. ⁸ Opustili ste Božie prikázanie a pridržate sa ľudského podania. ⁹ A dodal: Šikovne rušíte Božie prikázanie, aby ste zachovávali svoju tradíciu. ¹⁰ Veď už Mojžiš povedal: Cti si svojho otca a svoju matku! A: Kto zlorečí otcovi alebo matke, musí zomrieť. ¹¹ No vy hovoríte: Ak niekto povie otcovi alebo matke: To, čím ti mám pomáhať, je korban, čiže obetný dar, ¹² už mu viac nič nedovolíte urobiť pre otca alebo matku. ¹³ Takto tradíciou, ktorú odovzdávate ďalej, rušíte Božie slovo. A robíte veľa podobných vecí. ¹⁴ Keď znova zavolať zástup, povedal im: Všetci ma počúvajte a pochopte! ¹⁵ Človeka nemôže poškrvniť to, čo doňho vchádza zvonku, ale čo z neho vychádza, to ho poškrvňuje. ¹⁷ Keď odišiel od zástupu a vošiel do domu, učeníci sa ho pýtali na zmysel podobenstva. ¹⁸ Povedal im: Tak aj vy ste nechápavi? Nerozumiete, že človeka nemôže poškrvniť, čo vchádza doňho zvonka? ¹⁹ Veď to mu nepreniká do srdca, ale vchádza do žalúdka a odtiaľ vychádza do stoky. Tým vyhlásil všetky pokrmy za čisté. ²⁰ A dodal: Človeka poškrvňuje to, čo z človeka vychádza! ²¹ Zvnútra, totiž z ľudského srdca, vychádzajú zlé myšlienky, smilstvá, krádeže, vraždy, ²² cudzoložstvá, chamtivosť, podlosť, podvody, neviazanosť, závistlivé pohľady, rúhania, pýcha, pochabosť. ²³ Všetko toto zlo vychádza zvnútra a poškrvňuje človeka.

Viera Syrofeničanky

²⁴ Ježiš vstal a odišiel odtiaľ do končín Týru. Vstúpil do domu, no nechcel, aby sa to niekto dozvedel. Svoju prítomnosť však nemohol utajiť. ²⁵ Hneď sa o ňom dopyčula žena, ktorej dcéra bola posadnutá nečistým duchom. Prišla a padla mu k nohám. ²⁶ No tá žena bola pohanka, rodom Syrofeničanka a prosila ho, aby vyhnal z jej dcéry zlého ducha. ²⁷ On jej však povedal: Dovoľ, aby sa najskôr nasýtili deti. Nie je dobré brať chlieb deťom a hádzat šteňatám. ²⁸ Žena mu odpovedala: Iste, Pane, lenže aj šteňatá sa živia pod stolom omrvinkami po deťoch. ²⁹ Nato jej povedal: Pre toto slovo choď, zlý duch tvoju dcéru opustil. ³⁰ Keď sa vrátila domov, našla ležať dieťa v posteli a zlý duch bol preč.

Uzdravenie hluchonemého

³¹ Potom odišiel z týrskeho kraja a cez Sidon prišiel ku Galilejskému moru naprieč dekapolským krajom. ³² Ta mu privedli hluchého a takmer nemého človeka. Poprosili ho, aby naň položil ruku. ³³ Vzal ho bokom od zástupu, vložil mu prsty do uší, dotkol sa slinou jeho jazyka, ³⁴ pohliadol k nebu, vzdychol a povedal mu: Effatha, čo znamená: Otvor sa! ³⁵ Hneď sa mu otvorili uši a puto jazyka sa uvoľnilo, takže správne rozprával. ³⁶ Ježiš im dôrazne prikázal, aby to nikomu nepovedali. Ale čím väčší im to zakazoval, tým viac to rozhlasovali ³⁷ a s nesmiernym údivom hovorili: Všetko robí dobre! Aj hluchým dáva sluch a nemým reč!

Nasýtenie štyroch tisícov

8 V tých dňoch, keď opäť bol s ním početný zástup a nemali čo jesť, zavolať si učeníkov a povedal im: ² Lúto mi je zástupu; sú so mnou už tri dni a nemajú čo jesť. ³ Ak

ich pošlem domov hladných, poomdlievajú na ceste, lebo niektorí z nich prišli zďaleka. ⁴ Učeníci mu odpovedali: Kto a ako by mohol tu na pustatine obstaráť chlieb, aby toľkých nasýtil? ⁵ Opýtal sa ich: Koľko máte chlebov? Odpovedali: Sedem. ⁶ Nato ľudom prikázal, aby si posadali na zem. Ježiš vzal tých sedem chlebov, dobrorečil, lámal a podával svojim učeníkom, aby ich rozdeľovali. Oni ich rozdali zástupu. ⁷ Mali aj niekoľko rybičiek. Aj tie požehnal a kázal ich rozdať. ⁸ Ľudia sa nasýtili, ba pozbierali sedem košov nalámaných chlebov, ktoré zvýšili. ⁹ Ľudí bolo asi štyritisíc. Nakoniec zástup rozpustil. ¹⁰ Hneď nato nasadol so svojimi učeníkmi na loď a priplával do Dalmanutského kraja.

Spor o znamenia

¹¹ Prišli k nemu farizeji a začali sa s ním hádať. Pokúšali ho; žiadali od neho znamenie z neba. ¹² Zhlboka si vzdychol a spýtal sa: Prečo toto pokolenie žiada znamenie? Amen, hovorím vám, toto pokolenie nijaké znamenie nedostane! ¹³ Nechal ich, znova nastúpil na loď a preplavil sa na druhý breh.

Kvas farizejov a kvas Herodesa

¹⁴ Učeníci si zabudli vziať chlieb. Na lodi mali so sebou iba jeden chlieb. ¹⁵ Vystríhal ich: Dajte si pozor, vyhýbajte sa kvasu farizejov a kvasu Herodesa! ¹⁶ Oni hovorili medzi sebou o tom, že nemajú chlieb. ¹⁷ Ježiš si to všimol a povedal im: Prečo hovoríte, že nemáte chlieb? Stále nerozumiете a nechápete? Máte zatvrdnuté srdce? ¹⁸ Máte oči - a nevidíte? Máte uši - a nepočujete? Nepamätáte sa, ¹⁹ koľko plných košov zvyškov chleba ste pozbierali vtedy, keď som rozlámal päť chlebov piatim tisícom? Odpovedali mu: Dvanásť. ²⁰ A keď som rozdelil sedem chlebov štyrom tisícom, koľko plných košíkov zvyškov chleba ste nazbierali? Odpovedali: Sedem. ²¹ Nakoniec dodal: Ešte stále nechápate?

Uzdravenie slepca v Betsaide

²² Potom prišli do Betsaidy. Priviedli k nemu slepca a prosili, aby sa ho dotkol. ²³ Chytil slepca za ruku a vyviedol ho von za dedinu. Naslinil mu oči, položil naňho ruky a spýtal sa ho: Vidiš niečo? ²⁴ A on otvoril oči a povedal: Vidím ľudí; vyzerajú ako stromy, ale chodia. ²⁵ Znovu mu položil ruky na oči a on začal vidieť. Slepce ozdravel a všetko videl úplne jasne. ²⁶ Potom ho poslal domov a prikázal mu: Ale do dediny nechod!

Petrovo vyznanie

²⁷ Ježiš sa vybral aj s učeníkmi do dedín pri Cézarei Filipovej. Cestou sa svojich učeníkov spýtal: Za koho ma ľudia pokladajú? ²⁸ Odpovedali mu: Za Jána Krstiteľa, niektorí za Eliáša a iní za jedného z prorokov. ²⁹ On sa ich opýtal: A za koho ma pokladáte vy? Peter mu odpovedal: Ty si Kristus! ³⁰ No Ježiš im dôrazne prikázal, aby o ňom pred nikým nehovorili.

Prvá Ježišova predpoveď smrti a vzkriesenia

³¹ Potom ich začal učiť, že Syn človeka musí mnoho trpieť. Zavrhnú ho starší, veľkňazi i zákonníci, zabijú ho, ale na tretí deň vstane z mŕtvych. ³² Hovoril im to celkom otvorene. Peter ho odviedol nabok a začal mu dohovárať. ³³ Ježiš sa obrátil k učeníkom a Petra poľakchal: Choď za mňa, satan, lebo nemáš zmysel pre Božie veci, len pre ľudské.

Nasledovanie Ježiša

³⁴ Ježiš zavolať k sebe zástup aj s učeníkmi a povedal im: Kto chce ísť za mnou, nech zaprie sám seba, vezme svoj kríž a nasleduje ma! ³⁵ Lebo kto by si chcel zachrániť život, stratí ho. Kto však stratí svoj život pre mňa a pre evanjelium, zachráni si ho. ³⁶ Veď čo osoží človeku, ak získa aj celý svet, ale premárni svoj život? ³⁷ Za čo môže človek získať svoj život? ³⁸ Kto sa pred týmto cudzoložným a hriešnym pokolením bude hanbiť za mňa a za moje slová, za toho sa bude hanbiť aj Syn človeka, keď príde v sláve svojho Otca so svätými anjelmi.

9 A dodal: Amen, hovorím vám: Niektorí z tých, čo tu stoja, určite neokúsia smrť, kým neuvidia prichádzať Božie kráľovstvo s mocou.

Ježišovo premenenie

² O šesť dní vzal Ježiš so sebou Petra, Jakuba a Jána a vyviedol ich do ústrania na vysoký vrch. Tam sa pred nimi premenil. ³ Rúcho mu tak zbelelo, že by ho nijaký bielič na svete nevedel tak vybieliť. ⁴ A zjavil sa im Eliáš s Mojžišom a rozprávali sa s Ježišom. ⁵ Vtedy Peter povedal Ježišovi: Učiteľ, dobre je nám tu! Postavme tri stany – jeden tebe, jeden Mojžišovi a jeden Eliášovi. ⁶ Ani nevedel, čo povedať, lebo sa prelakli. ⁷ Tu sa utvoril oblak, zatienil ich a z oblaku zaznel hlas: Toto je môj milovaný Syn! Jeho počúvajte! ⁸ Keď sa spamätali a rozohliadli okolo seba, nevideli už nikoho, len Ježiša. ⁹ Keď zostupovali z vrchu, prikázal im, aby nikomu nerozprávali, čo videli, kým Syn človeka nevstane z mŕtvych. ¹⁰ Oni zachovali tento príkaz, len sa jeden druhého pýtali, čo to znamená vstať z mŕtvych. ¹¹ Jeho sa pýtali: Prečo zákonníci tvrdia, že najprv musí prísť Eliáš? ¹² Opovedal im: Najprv príde Eliáš a všetko obnoví. Ale prečo je potom o Synovi človeka napísané, že bude veľa trpieť a budú ním opovrhovať? ¹³ Vám však hovorím: Eliáš už prišiel, no urobili s ním to, čo sa im zachcelo – ako je o ňom napísané.

Uzdravenie posadnutého chlapca

¹⁴ Keď sa vrátili k ostatným učeníkom, videli, že sa okolo nich zhrkol veľký zástup a že zákonníci sa s nimi hádajú. ¹⁵ Len čo ho videli, všetci ľudia užasli. Bežali mu naproti, aby ho pozdravili. ¹⁶ Ježiš sa ich pýtal: Prečo sa s nimi hádate? ¹⁷ Jeden zo zástupu mu odpovedal: Učiteľ, priviedol som ti svojho syna, posadnutého duchom nemoty. ¹⁸ Keď ho to pochytil, ústa sa mu spenia, škripe zubami a chradne. Už som požiadal tvojich učeníkov, aby z neho vyhnali zlého ducha, ale nevládali. ¹⁹ Ježiš im odpovedal: Neveriace pokolenie! Ako dlho ešte budem s vami? Dokedy vás budem znášať?! Privedte chlapca ku mne! ²⁰ Priviedli ho teda k nemu. Keď duch uvidel Ježiša, hneď chlapcom zalomcoval. Chlapec sa zrútil na zem, zvíjal sa a z úst sa mu valila pena. ²¹ Ježiš sa pýtal jeho otca: Odkedy sa mu to stáva? On odpovedal: Od detstva. ²² A veľa ráz hodil chlapca do ohňa i do vody, aby ho zmárnil. Ak môžeš niečo urobiť, zľutuj sa nad nami a pomôž nám! ²³ Ježiš mu odpovedal: Ak môžeš?! Pre toho, kto verí, je všetko možné. ²⁴ Chlapcov otec hneď zvolal: Verím, pomôž mojej neviere! ²⁵ Ježiš si všimol, že sa zbiehajú ľudia. Pohrozil nečistému duchu slovami: Duch nemoty a hluchoty, prikazujem ti: Vyjdi z neho a nikdy viac sa doňho nevracaj! ²⁶ Duch vykrikol, silne chlapcom zalomcoval a vyšiel. Chlapec vyzeral ako mŕtvy, takže si mnohí mysleli, že zomrel. ²⁷ Ale Ježiš ho chytil za ruku, zdvihol ho a chlapec vstal. ²⁸ Keď Ježiš vošiel do domu a boli sami, učeníci sa ho pýtali: Prečo sme ho nemohli vyhnáť my? ²⁹ Povedal im: Tento druh nemožno vyhnáť ničím, iba modlitbou.

Druhá Ježišova predpoveď

³⁰ Odišli odtiaľ a prechádzali Galileou. Nechcel však, aby o tom niekto vedel. ³¹ Učil totiž svojich učeníkov a hovoril im: Syn človeka je vydaný do rúk ľudí, zabijú ho, a keď ho zabijú, po troch dňoch vstane z mŕtvych. ³² Oni tie slová nechápali a spýtať sa ho báli.

Spor učeníkov o prvenstvo

³³ Tak prišli do Kafarnauma. Keď už bol v dome, pýtal sa ich: O čom ste sa cestou zhovárali? ³⁴ Oni však mlčali. Cestou sa totiž dohadovali, kto z nich je väčší. ³⁵ Ježiš si sadol, zavolať si Dvanástich a povedal im: Kto chce byť prvý, nech je posledný zo všetkých a nech slúži všetkým! ³⁶ Potom vzal dieťa, postavil ho do prostriedku, zobral ho na ruky a povedal: ³⁷ Kto prijíma jedno takéto dieťa v mojom mene, mňa prijíma. A kto mňa prijíma, neprijíma mňa, ale toho, ktorý ma poslal.

Skutky v Kristovom mene

³⁸ Ján mu povedal: Učiteľ, videli sme niekoho, kto v tvojom mene vyhánal zlých duchov. Bránili sme mu, pretože nechodil s nami. ³⁹ Ježiš však povedal: Nebráňte mu! Ak niekto bude konať mocný čin v mojom mene, nemôže mi hneď nato zlorečiť. ⁴⁰ Veď kto nie je proti nám, je s nami! ⁴¹ Ktokoľvek vám podá pohár vody, pretože patríte Kristovi, amen, hovorím vám, nepríde o svoju odmenu.

Varovanie pred zvädzaním

⁴² Kto by navádzal na hriech jedného z takýchto malých, čo veria vo mňa, pre toho by bolo lepšie, keby mu na krk zavesili mlynský kameň a hodili ho do mora. ⁴³ Ak ťa zvädza na hriech tvoja ruka, odtni ju! Lepšie je pre teba, ak vojdeš do života zmrzačený, ako keby si prišiel s oboma rukami do pekla, do neuhasiteľného ohňa. ⁴⁵ Ak ťa zvädza na hriech tvoja noha, odtni ju. Pre teba je lepšie, ak vojdeš do života chromý, ako by si mal byť s oboma nohami vrhnutý do pekla. ⁴⁷ Ak ťa zvädza na hriech tvoje oko, vylúp si ho; lepšie ti bude, ak vojdeš do Božieho kráľovstva jednooký, než ako by ťa mali s oboma očami vrhnúť do pekla, ⁴⁸ kde ich červ neumiera a oheň nevyhasína. ⁴⁹ Každý bude solený ohňom. ⁵⁰ Soľ je dobrá; ak však soľ stratí svoju slanosť, čím ju osolíte? Majte v sebe soľ a žite spolu v pokoji!

O rozvode

10 Potom sa odtiaľ odobral a odišiel na územie Judska a za Jordán. Znova sa k nemu schádzali zástupy a on ich učil, ako mal vo zvyku. ² Tu prišli farizeji a pokúšali ho otázkou, či smie muž prepustiť manželku. ³ Odpovedal im: Čo vám prikázal Mojžiš? ⁴ Odpovedali: Mojžiš dovolil napísať prepúšťací list a prepustiť ju. ⁵ Ježiš im však povedal: Takéto ustanovenie vám napísal pre tvrdosť vášho srdca. ⁶ No už na začiatku ich Boh stvoril ako muža a ženu. ⁷ Preto muž opustí svojho otca i matku a pripojí sa k svojej manželke ⁸ a dvaja budú jedno telo. Takže potom už nie sú dvaja, ale jedno telo. ⁹ Čo teda Boh spojil, človek nech nerozlučuje. ¹⁰ V dome sa ho na to učeníci znovu pýtali. ¹¹ Povedal im: Kto by prepustil svoju manželku a vzal si inú, dopúšťa sa voči nej cudzoložstva. ¹² Podobne sa dopúšťa cudzoložstva manželka, ktorá svojho muža opustí a vydá sa za iného.

Ježiš - priateľ detí

¹³ K Ježišovi prinášali deti, aby sa ich dotkol. Učeníci im však dohovárali. ¹⁴ Keď to Ježiš zbadal, rozhorčil sa a povedal im: Nechajte deti prichádzať ku mne a nebráňte im, lebo takým patrí Božie kráľovstvo. ¹⁵ Amen, hovorím vám: Kto neprijme Božie kráľovstvo ako dieťa, nevojde doň. ¹⁶ Bral deti do náručia, kládol na ne ruky a požehnával ich.

Bohatý mládenec

¹⁷ Keď sa vydával na cestu, ktosi k nemu pribehol, padol pred ním na kolená a pýtal sa ho: Učiteľ dobrý, čo mám robiť, aby som získal podiel na večnom živote? ¹⁸ Ježiš mu povedal: Prečo ma nazývaš dobrým? Nik nie je dobrý, iba jediný - Boh! ¹⁹ Poznáš prikázania: Nezabiješ, nescudzoložíš, nepokradneš, nebudeš krivo svedčiť, nebudeš podvádzať, cti si svojho otca a svoju matku. ²⁰ On mu však povedal: Učiteľ, toto všetko som zachovával od svojej mladosti. ²¹ Vtedy sa Ježiš naňho s láskou zahľadel a povedal mu: Jedno ti chýba. Choď, predaj všetko, čo máš, daj chudobným a budeš mať poklad v nebi. Potom príď a nasleduj ma! ²² Po týchto slovách mládenec zosmutnel a zarmútený odišiel, lebo mal mnoho majetku.

O majetku

²³ Ježiš sa rozhliadol po svojich učeníkoch a povedal im: Ako ťažko sa dostanú bohatí do Božieho kráľovstva! ²⁴ Učeníci sa zarazili nad jeho slovami, ale Ježiš im to zopakoval ešte

raz: Deti, ako ťažko je vojsť do Božieho kráľovstva! ²⁵ Ľahšie prejde ťava uchem ihly, ako vojde boháč do Božieho kráľovstva. ²⁶ Oni sa ešte viac zhrozili a medzi sebou si hovorili: Kto potom môže byť spasený? ²⁷ Ježiš sa na nich zažíval a povedal: Ľuďom je to nemožné, ale Bohu nie; lebo Bohu je všetko možné. ²⁸ Tu sa ozval Peter: Pozri, my sme opustili všetko a nasledovali sme ťa. ²⁹ Ježiš odpovedal: Amen, hovorím vám: Niet nikoho, kto opustil dom, bratov alebo sestry, matku alebo otca, deti alebo polia pre mňa a pre evanjelium, ³⁰ aby nedostal teraz v tomto čase stonásobne viac – domy, bratov, sestry, matky, deti i polia hoci s prenasledovaním – a v budúcom veku večný život. ³¹ Mnohí prví budú poslední a poslední budú prví.

Tretia Ježišova predpoveď

³² Kráčali cestou hore do Jeruzalema a Ježiš išiel pred nimi. Boli znepokojení a tí, čo ich nasledovali, mali strach. Znova vzal k sebe Dvanástich a začal im hovoriť, čo sa má s ním stať: ³³ Pozrite, vystupujeme do Jeruzalema a Syn človeka bude vydaný veľkňazom a zákonníkom. Odsúdia ho na smrť, vydajú pohanom, ³⁴ budú sa mu vysmievať a plávať na neho. Zbičujú ho a zabijú, ale po troch dňoch vstane z mŕtvych.

Prosba Zebedejových synov

³⁵ Vtedy prišli k nemu Zebedejovi synovia Jakub a Ján s prosbou: Učiteľ, chceme, aby si nám splnil, o čo ťa požiadame. ³⁶ Ježiš sa opýtal: Čo chcete, aby som pre vás urobil? ³⁷ Odpovedali mu: Daj, aby sme sedeli v tvojej sláve jeden po tvojej pravicí a druhý po ľavicí. ³⁸ No on im povedal: Neviete, čo si žiadate. Môžete piť z kalicha, z ktorého ja pijem, alebo byť pokrstení krstom, ktorým som ja pokrstený? ³⁹ Oni odpovedali: Môžeme. Nato Ježiš povedal: Z kalicha, z ktorého ja pijem, budete piť. Aj krstom, ktorým som pokrstený, budete pokrstení. ⁴⁰ Ale dať sedieť po mojej pravicí alebo po ľavicí nie je mojou vecou. Tie miesta patria tým, pre ktorých boli pripravené. ⁴¹ Keď to počuli ostatní desiat, začali sa mrziť na Jakuba a Jána. ⁴² Ježiš si ich zavolať a povedal im: Viete, že tí, ktorých pokladajú za mocných, ovládajú národy, a tí, čo sú v očiach ľudí veľkí, ich utláčajú. ⁴³ Medzi vami to tak nebude! Kto sa bude chcieť stať medzi vami veľký, bude vaším služobníkom, ⁴⁴ a kto chce byť medzi vami prvý, bude sluhom všetkých. ⁴⁵ Lebo ani Syn človeka neprišiel, aby sa dal obsluhovať, ale aby sám slúžil a dal svoj život ako výkupné za mnohých.

Uzdravenie slepca pri Jerichu

⁴⁶ Prišli do Jericha. Keď Ježiš vychádzal s učeníkmi a početným zástupom z Jericha, sedel pri ceste slepý žobrák, Timaiov syn Bartimej. ⁴⁷ Keď slepec začul, že je to Ježiš Nazaretský, začal volať: Ježiš, Syn Dávidov, zmiluj sa nado mnou! ⁴⁸ Mnohí mu dohovárali, aby mlčal, ale on kričal ešte hlasnejšie: Syn Dávidov, zmiluj sa nado mnou! ⁴⁹ Ježiš sa zastavil a povedal: Zavolajte ho! Nato slepca privolali a povedali mu: Dúfaj! Vstaň, volá ťa! ⁵⁰ A on zhodil plášť, vyskočil a prišiel k Ježišovi. ⁵¹ Ježiš sa ho spýtal: Čo chceš, aby som ti urobil? Slepce mu povedal: Rabbúni, aby som videl. ⁵² Tu mu Ježiš povedal: Chod', tvoja viera ťa uzdravila! A slepý hneď videl a šiel po ceste za ním.

Triumfálny príchod do Jeruzalema

11 Keď sa blížili k Jeruzalemu, pri Betfagé a Betánii blízko Olivového vrchu poslal dvoch svojich učeníkov ² a prikázal im: Chodte do dediny pred vami. Hneď ako ta vojdete, nájdete priviazané osliatko, na ktorom dosiaľ nikajý človek nesedel. Odviažte ho a priveďte! ³ Ak sa vás niekto spýta: Čo to robíte?, odpovedzte: Pán ho potrebuje, ale hneď ho sem zasa vráti. ⁴ Učeníci išli, našli osliatko uviazané o bránku vonku na ceste a odviazali ho. ⁵ Niektorí z tých, čo tam stáli, sa ich opýtali: Čo to robíte, prečo odväzujete osliatko?

⁶ No keď povedali, ako im hovoril Ježiš, nechali ich. ⁷ Učeníci priviedli osliatko k Ježišovi. Prehodili naň svoje plášte a on si naň sadol. ⁸ Mnohí prestierali na cestu svoje plášte a iní hádzali ratolesti nasekané v poli. ⁹ Tí, čo šli pred ním i za ním, volali: Hosanna! Požehnaný, ktorý prichádza v mene Pánovom! ¹⁰ Požehnané kráľovstvo nášho otca Dávida, ktoré prichádza! Hosanna na výsostiach! ¹¹ Potom vošiel do Jeruzalema, do chrámu. Všetko si poprezeral a pretože už bol večer, odišiel s Dvanástimi do Betánie.

Prekliatie figovníka

¹² Keď na druhý deň odišli z Betánie, dostal hlad. ¹³ Vtom z diaľky zbadal figovník plný lístia. Šiel sa pozrieť, či na ňom niečo nenájde. Keď sa k nemu priblížil, okrem listov našiel nič, lebo nebol čas fig. ¹⁴ Povedal mu: Nech z teba už nikto nikdy viac neje ovocie. Jeho učeníci to počuli.

Vyčistenie chrámu

¹⁵ Tak prišli do Jeruzalema. Keď vstúpil do chrámu, začal vyháňať tých, čo v chráme predávali a kupovali. Peňazomencom poprevracal stoly a predavačom holubov pulty. ¹⁶ Nedovolil, aby niekto niečo prenášal cez chrám. ¹⁷ Učil ich a hovoril: Či nie je napísané: Môj dom sa bude nazývať domom modlitby pre všetky národy? Vy ste však z neho urobili pelech lotrov! ¹⁸ Počuli to veľknazi a zákonníci a hľadali spôsob, ako ho zahubiť. Báli sa ho však, lebo všetok ľud obdivoval jeho učenie. ¹⁹ Keď sa zvečerilo, odišli z mesta.

Poučenie od figovníka

²⁰ Zavčas ráno, keď prechádzali okolo figovníka, všimli si, že je od koreňa celkom vyschnutý. ²¹ Vtedy sa Peter rozpomenul a povedal mu: Majster, pozri! Figovník, ktorý si preklial, vyschol. ²² Ježiš im odpovedal: Majte vieru v Boha! ²³ Amen, hovorím vám, keby niekto prikázal tomuto vrchu: Zdvihni sa a zrúť sa do mora!, a nezapochyboval by v srdci, ale veril by, že čo vyslovil, sa stane, splní sa mu to. ²⁴ Preto vám hovorím: Všetko, o čo sa modlíte a prosíte, verte, že ste dostali a budete mať. ²⁵ Keď sa chystáte na modlitbu, odpúšťajte všetko, čo proti niekomu máte, aby aj vám váš Otec na nebesiach odpustil vaše previnenia.

Spor o Ježišovu právomoc

²⁷ Zase sa vrátili do Jeruzalema. Keď prechádzal chrámom, prišli k nemu veľkňazi, zákonníci a starší ²⁸ a položili mu otázku: Akou mocou to robíš? Alebo kto ti dal moc, aby si to robil? ²⁹ Ježiš im povedal: Dám vám jednu otázku. Ak mi odpoviete, aj ja vám poviem, akou mocou to robím. ³⁰ Bol Jánov krst z neba, alebo od ľudí? Odpovedzte mi! ³¹ A oni medzi sebou uvažovali takto: Ak povieme, že z neba, povie: Prečo ste mu teda neuverili? ³² Ale povedať: Od ľudí, báli sa zástupu, lebo všetci pokladali Jána za proroka. ³³ Preto Ježišovi odpovedali: Nevieme. A Ježiš im povedal: Ani ja vám teda nepoviem, akou mocou robím tieto veci.

Podobenstvo o zlých vinohradníkoch

12 A začal hovoriť v podobenstvách: Človek vysadil vinicu, ohradil ju plotom, pod lis vykopal žľab a postavil vežu. Potom vinicu prenajal vinohradníkom a odcestoval. ² V čase obračky poslal k vinohradníkovi sluhu, aby od nich prevzal podiel z výnosu vinice. ³ No oni ho chytili, zbili a poslali späť naprázdno. ⁴ Znova k nim poslal iného sluhu. Tomu rozbili hlavu a potupili ho. ⁵ Nato poslal ďalšieho, toho zabili. Aj mnoho iných; jedných zbili, iných zabili. ⁶ Mal ešte jedného milovaného syna. Nakoniec k nim poslal aj toho, pretože si povedal: Iste budú mať rešpekt pred mojím synom! ⁷ No vinohradníci si povedali: Toto je dedič! Podťe, zabime ho a dedičstvo bude naše! ⁸ Tak ho chytili, zabili a vyhodili z vinice. ⁹ Čo potom urobí majiteľ vinice? Príde, zahubí vinohradníkov a vinicu dá iným.

¹⁰ Či ste nečítali v Písme: Kameň, ktorý stavitelia zavrhlí, stal sa uholným kameňom. ¹¹ Pán to urobil, je to obdivuhodné v našich očiach? ¹² Snažili sa ho zmocniť, lebo pochopili, že to podobenstvo povedal o nich. Mali však strach pred ľuďmi, preto ho nechali a odišli.

Spor o dani

¹³ Poslali k nemu niekoľkých farizejov a herodiánov, aby ho podchytili v reči. ¹⁴ Tí prišli a povedali mu: Učiteľ, vieme, že hovoríš pravdu a neberieš ohľad na nikoho, lebo sa nepozeralaš na osobu človeka, ale učíš verne Božej ceste. Je dovolené dávať daň cisárovi, či nie? Máme dávať, alebo nemáme dávať? ¹⁵ On však spoznal ich pokrytectvo a odpovedal im: Prečo ma pokúšate? Prineste mi denár, aby som ho videl! ¹⁶ Keď mu ho priniesli, spýtal sa ich: Či je to obraz a nápis? Odpovedali: Cisárov! ¹⁷ A Ježiš im povedal: Čo je cisárovo, dajte cisárovi, a čo je Božie, Bohu! Veľmi sa tomu čudovali.

Spor o vzkriesenie

¹⁸ Prišli k nemu saduceji, ktorí tvrdia, že vzkriesenie nejestvuje, a spýtali sa ho: ¹⁹ Učiteľ, Mojžiš nám napísal: Ak niekomu zomrie brat a zanechá po sebe manželku bez dieťaťa, nech sa s ňou ožení jeho brat a splodí svojmu bratovi potomstvo. ²⁰ Bolo sedem bratov. Oženil sa prvý, zomrel a nezanechal potomstvo. ²¹ Vzal si ju druhý, zomrel a ani on nezanechal potomstvo. Rovnako tretí. ²² A tak postupne ani jeden z nich nezanechal potomstvo. Ako posledná zo všetkých zomrela aj žena. ²³ Komu z nich bude patriť žena pri vzkriesení, keď vstanú? Ved' siedmi ju mali za ženu! ²⁴ Ježiš im odpovedal: Neblúdite preto, že nepoznáte Písmo, ani Božiu moc? ²⁵ Ved' keď ľudia vstanú z mŕtvych, nebudú sa ani ženit, ani vydávať, ale budú ako nebeskí anjeli. ²⁶ Pokiaľ ide o vzkriesenie, nečítali ste v Mojžišovej knihe o horiacom kre, ako povedal Boh Mojžišovi: Ja som Boh Abraháma, Boh Izáka a Boh Jáкова? ²⁷ Ved' Boh nie je Bohom mŕtvych, ale živých! Veľmi blúdite!

Veľké prikázanie

²⁸ Jeden zo zákonníkov, ktorý vypočul tento spor, podišiel bližšie, lebo si všimol, že Ježiš im odpovedal výstižne. Spýtal sa ho: Ktoré prikázanie je zo všetkých najdôležitejšie? ²⁹ Ježiš odpovedal: Najdôležitejšie je toto: Počuj, Izrael! Pán, náš Boh, je jediný Pán! ³⁰ Milovať budeš Pána, svojho Boha, celým svojím srdcom, celou dušou, celou myslou a celou silou! ³¹ Druhé je toto: Milovať budeš svojho blízkeho ako seba samého! Iného väčšieho prikázania ako sú tieto, niet. ³² Zákonník mu povedal: Správne, učiteľ, povedal si pravdu! Jediný je a okrem neho iného niet! ³³ A: Milovať ho celým srdcom, celým rozumom i celou silou a milovať blízkeho ako seba samého je viac ako všetky spaľované a ostatné obety. ³⁴ Keď Ježiš videl, že múdro odpovedal, povedal mu: Nie si ďaleko od Božieho kráľovstva. Potom sa ho už nik neodvážil vyptávať.

Spor o Dávidovho syna

³⁵ Keď Ježiš učil v chráme, povedal: Ako môžu zákonníci tvrdiť, že Kristus je Dávidovým synom? ³⁶ Ved' sám Dávid povedal vo Svätom Duchu: Pán povedal môjmu Pánovi: Sadni si po mojej pravici, kým ti nepoložím nepriateľov pod nohy! ³⁷ Sám Dávid ho nazýva Pánom, ako potom môže byť jeho synom? A veľký zástup ho s radosťou počúval.

Výstraha pred zákonníkmi

³⁸ Keď Ježiš učil, hovoril im: Varujte sa zákonníkov, čo radi chodia v dlhých rúchach, vyžadujú pocty na námestiach, ³⁹ popredné sedadlá v synagógach a čestné miesta na hostinách, ⁴⁰ čo vyjedajú domy vdov a naoko sa dlho modlia. Takých postihne prísnejší trest!

Obeta chudobnej vdovy

⁴¹ Ježiš si sadol oproti chrámovej pokladnici a pozoroval, ako do nej ľudia hádžu peniaze. Mnohí majetní dávali veľa. ⁴² Tu prišla jedna chudobná vdova a vhodila dve drobné min-

ce, dovedna kvadrans. ⁴³ Zavolať si učeníkov a povedal im: Amen, hovorím vám, že táto chudobná vdova dala viac ako všetci ostatní, ktorí hádzali do pokladnice. ⁴⁴ Všetci tam dali zo svojho prebytku, ona však pri svojej chudobe dala všetko, čo mala na svoje živobytie.

Predpoveď skazy chrámu

13 Keď Ježiš vychádzal z chrámu, povedal mu jeden z jeho učeníkov: Pozri, učiteľ, aké kamene a aké stavby! ² Ježiš odpovedal: Vidíš tieto mohutné stavby? Nezostane tu kameň na kameni, všetko bude zbúrané.

Začiatok útrap

³ Keď potom sedel na Olivovom vrchu oproti chrámu a boli sami, pýtali sa Peter, Jakub, Ján a Ondrej: ⁴ Povedz nám, kedy sa to stane a aké bude znamenie toho, že sa to všetko začína plniť? ⁵ Nato im Ježiš začal hovoriť: Dajte si pozor, aby vás nikto nezviedol. ⁶ Mnohí prídu v mojom mene a budú vám hovoriť: Ja som! - a zvedú mnohých. ⁷ Keď budete počuť správy o vojnách a chýry o bojoch, neľakajte sa! To sa musí stať, ale to ešte nebude koniec. ⁸ Národ povstane proti národu, kráľovstvo proti kráľovstvu. Na mnohých miestach budú zemetrasenia a nastane hlad. To bude začiatok útrap. ⁹ Vy sa však majte na pozore. Pre mňa vás budú vydávať súdom, budú vás v synagógach biť, budete stáť pred vládcami a kráľmi, aby ste im vydali svedectvo. ¹⁰ Ale najskôr sa musí hlásať evanjelium všetkým národom. ¹¹ Keď vás budú viesť, aby vás vydali, nerobte si vopred starosti, čo budete hovoriť. Ale hovorte to, čo vám v tej chvíli bude dané. Lebo nebudete hovoriť vy, ale Duch Svätý. ¹² Brat vydá na smrť brata a otec dieťa. Aj deti sa postaví proti rodičom a pripraví ich o život. ¹³ Všetci vás budú nenávidieť pre moje meno. Kto však vydrží do konca, bude spasený.

Veľké súženie

¹⁴ Keď uvidíte ohavnosť spustošenia na mieste, kde nemá byť - kto číta, nech rozumie - vtedy tí, čo budú v Judsku, nech utekajú do hôr. ¹⁵ Kto bude na streche, nech neschádza vziať si niečo z domu. ¹⁶ A kto bude na poli, nech sa nevracia domov vziať si šaty. ¹⁷ Beda ťarchavým ženám a matkám, ktoré budú v tých dňoch pridávať. ¹⁸ Modlite sa, aby sa to nestalo v zime! ¹⁹ V tých dňoch totiž bude také súženie, aké od počiatku, keď Boh stvoril svet, až doteraz nebolo a ani nebude. ²⁰ A keby Pán tie dni neskrátil, nikto by sa nezachránil. Ale pre vyvolených, ktorých si vybral, skrátil tie dni. ²¹ Ak vám vtedy niekto povie: Pozrite, tu je Kristus!, alebo: Hľa, tam je! - neverte. ²² Prídu totiž falošní mesiási a falošní proroci, ktorí budú robiť znamenia a divy, aby, pokiaľ možno, zviedli vyvolených. ²³ Vy si však dajte pozor. Všetko som vám vopred povedal.

Príchod Syna človeka

²⁴ V tých dňoch, po tom súžení, zatmie sa slnko a mesiac nevydá svet. ²⁵ Z neba budú padať hviezdy a mocnosti, ktoré sú v nebesiach, sa budú chvieť. ²⁶ Vtedy uvidia Syn človeka prichádzať na oblakoch s veľkou mocou a slávou. ²⁷ Vtedy vyšle anjelov a zhromaždí svojich vyvolených zo štyroch svetových strán, od kraja zeme až po kraj neba.

Poučenie z figovníka

²⁸ Od figovníka si vezmite poučenie! Keď jeho ratolesť omladne a objavia sa listy, viete, že leto je blízko. ²⁹ Tak aj vy, keď zbadáte, že sa toto deje, vedzte, že je blízko, pred dvermi. ³⁰ Amen, hovorím vám, že toto pokolenie sa nepominie, kým sa toto všetko nestane. ³¹ Nebo i zem sa pominú, ale moje slová sa nikdy nepominú. ³² O tom dni alebo hodine však nevie nikto - ani anjeli v nebi, ani Syn, iba Otec.

Výzva bedliť

³³ Majte sa na pozore, bedlite! Veď nevíete, kedy príde ten čas. ³⁴ Je to ako s človekom,

ktorý odcestoval z domu a svojim služobníkom určil, čo majú robiť. Každému dal prácu a vrátnikovi prikázal, aby bedlil. ³⁵ Bedlite teda, lebo nevieťte, kedy príde pán domu, či večer, uprostred noci, alebo keď zaspieva kohút, alebo ráno. ³⁶ Nech vás nenájde spať, keď príde nečakane! ³⁷ Čo hovorím vám, hovorím všetkým: Bedlite!

Úklady proti Ježišovi

14 Boli dva dni pred Veľkou nocou a sviatkom nekvasených chlebov. Veľkňazi a zákonníci hľadali spôsob, ako by sa úskokom zmocnili Ježiša a zabili ho. ² Hovorili totiž: Len nie vo sviatok, aby nevznikla medzi ľuďom vzbura.

Pomazanie v Betánii

³ Keď bol Ježiš v Betánii v dome Šimona Malomocného a sedel za stolom, prišla žena s alabastrovou nádobou vzácného voňavého oleja z pravého nardu. Rozbila alabaster a olej mu vyliala na hlavu. ⁴ Niektorí namrzene šomrali: Načo také plytvanie olejom? ⁵ Veď tento voňavý olej sa mohol prediť za viac ako tristo denárov a peniaze sa mohli dať chudobným. A osopovali sa na ňu. ⁶ Ale Ježiš povedal: Dajte jej pokoj! Prečo ju trápíte? Veď mi preukázala dobrý skutok. ⁷ Chudobných predsa máte vždy medzi sebou. Keď im chcete pomôcť, môžete to vždy urobiť. Ale mňa nemáte vždy. ⁸ Urobila, čo mohla. Už vopred pomazala moje telo na pohreb. ⁹ Amen, hovorím vám: Kdekoľvek na svete sa bude ohlasovať evanjelium, bude sa na jej pamiatku hovoriť aj o tom, čo vykonala.

Dohoda o zrade

¹⁰ Nato Judáš Iškariotský, jeden z Dvanástich, odišiel k veľkňazom s úmyslom Ježiša zraďiť. ¹¹ Potešili sa, keď to počuli, a sľúbili mu peniaze. Judáš hľadal vhodnú príležitosť, ako ho zraďiť.

Príprava Poslednej večere

¹² Prvý deň sviatku nekvasených chlebov, keď sa zabíjal veľkonočný baránok, hovorili učeníci Ježišovi: Kde chceš, aby sme šli pripraviť veľkonočného baránka? Kde ho chceš jesť? ¹³ Poslal dvoch svojich učeníkov a povedal im: Chodte do mesta. Tam vás stretne človek, ktorý bude niešť krčah vody. Chodte za ním. ¹⁴ A páňovi domu, do ktorého vojde, povedzte: Učiteľ odkazuje: Kde je miestnosť, v ktorej budem s učeníkmi jesť veľkonočného baránka? ¹⁵ A on vám ukáže zariadenú a pripravenú veľkú hornú sieň. Tam nám nachystajte. ¹⁶ Učeníci odišli. Keď prišli do mesta, našli všetko tak, ako im povedal, a pripravili veľkonočného baránka.

Označenie zradcu

¹⁷ Keď sa zvečerilo, prišiel s Dvanástimi. ¹⁸ Potom, ako zaujali miesto pri stole a jedli, Ježiš povedal: Amen, hovorím vám, jeden z vás ma zradí - ten, čo je so mnou. ¹⁹ Zosmutneli a začali sa ho jeden po druhom pýtať: Vari ja? ²⁰ On im však povedal: Jeden z Dvanástich, ktorý si so mnou namáča chlieb v tej istej mise. ²¹ Syn človeka síce ide, ako je o ňom napísané, ale beda tomu človeku, ktorý zradza Syna človeka. Pre toho človeka by bolo lepšie, keby sa nebol narodil.

Posledná večera

²² Keď jedli, vzal chlieb a dobrorečil, lámal ho a dával im so slovami: Vezmite, toto je moje telo! ²³ Potom vzal kalich, vzdal vďaku, dal im a všetci z neho pili. ²⁴ A povedal im: Toto je moja krv novej zmluvy, ktorá sa vylieva za mnohých. ²⁵ Amen, hovorím vám, že už nikdy nebudem piť z plodu viniča, a to až do toho dňa, keď ho budem piť nový v Božom kráľovstve.

Výstraha Petrovi

²⁶ Keď zaspievali chválospev, vyšli na Olivový vrch. ²⁷ Vtedy im Ježiš povedal: Všetci sa po-

horšíte, lebo je napísané: Udriem pastiera a ovce sa rozprchnu.²⁸ Ale po svojom vzkriesení vás predídem do Galiley.²⁹ Peter mu povedal: Aj keď sa všetci pohoršia, ja nie!³⁰ Ježiš mu povedal: Amen, hovorím ti, že túto noc, skôr ako kohút dvakrát zaspieva, ma tri razy zaprieš.³¹ Peter však pokračoval: Aj keby som mal s tebou zomrieť, nezapriem ťa. A podobne hovorili všetci.

Modlitba v Getsemani

³² Prišli na miesto zvané Getsemani. A prikázal svojim učeníkom: Sadnite si sem, kým sa pomodlím.³³ Nato vzal so sebou Petra, Jakuba a Jána. Doľahla naňho hrôza a úzkosť.³⁴ Povedal im: Moja duša je veľmi smutná - až na smrť. Zostaňte tu a bedlite!³⁵ Trochu od nich poodišiel, padol na zem a modlil sa, aby ho, ak je možné, minula táto hodina.³⁶ Hovoril: Abba, Otče, tebe je všetko možné! Vezmi odo mňa tento kalich. No nie ako ja chcem, ale ako chceš ty.³⁷ Prišiel k učeníkom a našiel ich spať. Petrovi povedal: Šimon, spíš? Ani len jednu hodinu si nevládal bdieť?³⁸ Bedlite a modlite sa, aby ste neprišli do pokušenia. Duch je síce ochotný, ale telo je slabé.³⁹ Znova odišiel a modlil sa tými istými slovami.⁴⁰ Keď sa vrátil, zasa ich našiel spať; ich oči sa im od únavy zatvárali. Nevedeli, čo mu odpovedať.⁴¹ Prišiel aj tretí raz a povedal im: Ešte stále spíte a odpočívate? Už dost! Prišla hodina - hľa, Syn človeka je vydaný do rúk hriešnikov.⁴² Vstaňte, poďte! Hľa, ten, ktorý ma zrádza, je blízko.

Zajatie Ježiša

⁴³ Ešte ani nedohovoril, už prichádzal Judáš, jeden z Dvanástich, a s ním zástup od veľkňazov, zákonníkov a starších, vyzbrojený mečmi a kyjmi.⁴⁴ Jeho zradca sa s nimi predtým dohovoria na znamení. Povedal im: Ten, ktorého pobožkám, to je on. Chyťte ho a obozretne odvedte.⁴⁵ Keď prišiel, hneď pristúpil k nemu a povedal: Rabbi! A pobožkal ho.⁴⁶ Vtedy na Ježiša položili ruky a zmocnili sa ho.⁴⁷ Tu jeden z okolostojacich vytasil meč, udrel veľkňazovho sluhu a odťal mu ucho.⁴⁸ Ježiš im povedal: Vyšli ste na mňa ako na lotra s mečmi a kyjmi, aby ste ma zajali? ⁴⁹ Denne som učil u vás v chráme a nezajali ste ma. Ale musí sa splniť Písmo.⁵⁰ Vtedy ho všetci opustili a rozutekali sa.⁵¹ Šiel za ním akýsi mladík s plachtou, prehodnou na holom tele. Chytili ho,⁵² on však plachtu pustil a utiekol nahý.

Ježiš pred veľradou

⁵³ Potom odviedli Ježiša k veľkňazovi, kde sa zhromaždili všetci veľkňazi, starší a zákonníci.⁵⁴ Peter ho z diaľky nasledoval až po nádvorie veľkňaza. Tam si sadol medzi stráž a zohriev sa pri ohni.⁵⁵ Veľkňaz i celá veľrada hľadali proti Ježišovi svedectvo, aby ho mohli usmrtiť, ale nenachádzali.⁵⁶ Mnohí síce proti nemu falošne svedčili, ale ich výpovede sa nezhodovali.⁵⁷ Niektorí vystúpili a falošne proti nemu svedčili:⁵⁸ Počuli sme, ako hovorí: Ja zbúram tento chrám postavený rukami a za tri dni vybudujem nový, nie rukami postavený.⁵⁹ Ale ani tieto svedectvá neboli rovnaké.⁶⁰ Vtedy vstal veľkňaz, postavil sa uprostred nich a spýtal sa Ježiša: Nič neodpovedáš na to, čo títo svedčia proti tebe? ⁶¹ On však mlčal a nič neodpovedal. Veľkňaz sa ho znova spýtal: Si ty Mesiáš, syn Požehnaného? ⁶² Nato Ježiš odpovedal: Ja som. Uvidíte Syna človeka sedieť po pravici Moci a prichádzať s nebeskými oblakmi.⁶³ Vtom si veľkňaz roztrhol rúcho a povedal: Načo ešte potrebujeme svedkov? ⁶⁴ Počuli ste rúhanie. Čo na to poviete? Nato všetci rozhodli, že si zasluhuje smrť.⁶⁵ Niektorí naňho začali plúť, zakrývali mu tvár, bili ho po hlave a kričali naňho: Prorokuj! A aj sluhovia ho začali udierať po tvári.

Peter zapiera Ježiša

⁶⁶ Keď bol Peter dolu na nádvorí, prišla jedna zo služok veľkňaza.⁶⁷ Len čo zbadala Petra, ako sa zohrieva, pozrela naňho a povedala mu: Aj ty si bol s tým Nazaretčanom, Ježišom.⁶⁸ On to však zaprel a povedal: Nič o tom neviem, ba vôbec nechápem, čo hovoríš. A

vyšiel von pred nádvorie. Vtom zaspieval kohút. ⁶⁹ Keď ho slúžka zazrela, začala znova hovoriť okolostojacim: Aj tento je jeden z nich. ⁷⁰ Peter však opäť zaprel. Po malej chvíli aj okolostojaci hovorili Petrovi: Veruže si jeden z nich, veď si Galilejčan. ⁷¹ On sa však začal zaklínať a zaprisahávať: Človeka, o ktorom hovoríte, nepoznám! ⁷² Vtedy sa ozval kohút po druhý raz. Tu si Peter spomenul na slová, ktoré mu Ježiš povedal: Skôr než kohút dvakrát zaspieva, tri razy ma zaprieš; chytil sa za hlavu a premohol ho plač.

Ježiš pred Pilátom

15 Hneď na úsvite sa zišli veľkňazi so zákonníkmi a staršími i celá veľrada. Ježiša spúťali, odviekli a odovzdali Pilátovi. ² Pilát sa ho spýtal: Si ty kráľ Židov? On mu odpovedal: Sám to hovoríš. ³ Veľkňazi ho obviňovali z mnohých vecí. ⁴ Pilát mu znova položil otázku: Nič neodpovedáš? Pozri, čo všetko na teba žalujú. ⁵ Ježiš však nič neodpovedal, takže sa Pilát čudoval.

Ježiš odsúdený na smrť

⁶ Na sviatky im prepúšťal na slobodu jedného z väzňov, o ktorého žiadali. ⁷ S povstalcami, ktorí sa pri vzbure dopustili vraždy, bol vo väzení muž menom Barabbáš. ⁸ Zástup vystúpil hore, žiadal si to, čo im Pilát vždy robieval. ⁹ Pilát im povedal: Chcete, aby som vám prepustil toho kráľa Židov? ¹⁰ Lebo vedel, že veľkňazi ho vydali len zo závesti. ¹¹ Veľkňazi však poštvali zástup, aby si žiadal prepustiť radšej Barabbáša. ¹² Ale Pilát sa znova obrátil na nich a spýtal sa: A čo mám teda urobiť s tým, ktorého nazývate kráľom Židov? ¹³ Vtedy znovu zvolali: Ukrižuj ho! ¹⁴ Pilát im povedal: Čo zlého urobil? Oni však ešte hlasnejšie kričali: Ukrižuj ho! ¹⁵ Vtedy Pilát, aby vyhovel ľudu, prepustil Barabbáša, no Ježiša dal zbičovať a vydal ho, aby ho ukrižovali.

Výsmech vojakov

¹⁶ Vojaci ho vyviedli do nádvorja vládnej budovy a zvolali celú kohortu. ¹⁷ Obliekli ho do purpurového pláňa, na hlavu mu nasadili korunu upletenú z trnia, ¹⁸ a začali ho pozdravovať: Nech žije židovský kráľ! ¹⁹ Trstinou ho bili po hlave, pľuli naňho, klakali pred ním a vzdávali mu úctu. ²⁰ Keď sa mu dosť naposmievali, vyzliekli mu purpurový plášť a znova mu obliekli jeho šaty. Potom ho vyviedli, aby ho ukrižovali.

Ukrižovanie

²¹ Istého Šimona z Cyrény, otca Alexandra a Rúfa, ktorý práve prichádzal z poľa, prinútili, aby mu niesol kríž. ²² Viedli ho na miesto Golgota, čo v preklade znamená Miesto lebky. ²³ Dávali mu víno zmiešané s myrhou, ale Ježiš to neprijal. ²⁴ Pribili ho na kríž a jeho šaty si rozdelili; lósom určili, kto čo dostane. ²⁵ Boli tri hodiny, keď ho ukrižovali. ²⁶ Jeho vinu označili nápisom: Kráľ Židov. ²⁷ Spolu s ním ukrižovali aj dvoch lotrov: jedného sprava a druhého zľava. ²⁸ Okoloidúci sa mu rúhali, potriasali hlavami a hovorili: Hej ty, čo zbúraš chrám a za tri dni ho postavíš! ²⁹ Zachráň seba samého a zostúp z kríža! ³⁰ Podobne sa mu posmievali aj veľkňazi a so zákonníkmi si hovorili: Iných zachraňoval a sám sebe nemôže pomôcť. ³¹ Kristus, kráľ Izraela! Nech teraz zostúpi z kríža, aby sme videli a uverili! Potupovali ho aj tí, čo boli ukrižovaní spolu s ním.

Ježišova smrť

³² O šiestej hodine nastala tma po celej zemi až do deviatej hodiny. ³³ O deviatej Ježiš zvolal mocným hlasom: Eloi, Eloi - lema sabachthani? Čo v preklade znamená: Bože môj, Bože môj, prečo si ma opustil? ³⁴ Keď to niektorí z okolostojacich počuli, povedali: Pozrite, volá Eliáša. ³⁵ Ktosi odbehol, namočil špongiu do octu, nastokol ju na trstinovú tyč, dával mu piť a hovoril: Nechajte ho, uvidíme, či ho príde Eliáš sňať. ³⁶ No Ježiš zvolal mocným

hlasom a vydýchol. ³⁸ Chrámová opona sa roztrhla na dvojce odhora až nadol. ³⁹ A keď stotník, ktorý stál neďaleko, videl, ako dodýchal, vyhlásil: Tento človek bol určite Boží Syn! ⁴⁰ Zobďaleč sa dívali ženy, medzi nimi Mária Magdaléna, Mária, matka Jakuba mladšieho a Jozesa, ako aj Salomé. ⁴¹ Všetky ho sprevádzali a posluhovali mu, ešte keď bol v Galilei. Boli tam aj mnohé iné, ktoré sa spolu s ním vydali na cestu do Jeruzalema.

Ježišov pohreb

⁴² Keď sa zvečierilo a bol prípravný deň pred sobotou, ⁴³ prišiel Jozef z Arimatie, vážený člen veľrady, ktorý tiež očakával Božie kráľovstvo. S odvahou predstúpil pred Piláta a vyžiadal si Ježišovo telo. ⁴⁴ Pilát sa však zadivil, že Ježiš už zomrel. Predvolal si stotníka a spýtal sa, či už dávno zomrel. ⁴⁵ Keď mu to stotník potvrdil, daroval Jozefovi mŕtve telo. ⁴⁶ Jozef kúpil jemné plátno, sňal ho z kríža, zavinul ho do plátna a uložil do hrobu vytesaného v skale. K otvoru hrobu privalil kameň. ⁴⁷ Mária Magdaléna a Jozesova matka Mária sa dívali, kde ho položili.

Vzkriesenie Ježiša

16 Keď sa skončila sobota, Mária Magdaléna, Mária Jakubova a Salomé nakúpili vonnave oleje, aby ho išli pomazať. ² Na úsvite prvého dňa po sobote, hneď po východe slnka prišli k hrobu. ³ Hovorili si medzi sebou: Kto nám odvalí kameň od vchodu do hrobu? ⁴ Keď sa lepšie prizreli, videli, že kameň je už odvalený. Bol totiž veľmi veľký. ⁵ Vošli do hrobu a napravo videli sedieť mládenca oblečeného do bieleho rúcha. Zľakli sa. ⁶ No on im povedal: Neľakajte sa! Hľadáte Ježiša Nazaretského, toho ukrižovaného? Niet ho tu - bol vzkriesený. Hľa, miesto, kde ho položili. ⁷ Ale chodte a povedzte jeho učeníkom, aj Petrovi, že vás predchádza do Galiley. Tam ho uvidíte, ako vám povedal. ⁸ Nato rýchlo vybehli a utekali od hrobu, pretože sa ich zmocnila úžasná hrôza a boli ako bez seba. Ale nikomu nič nepovedali, lebo sa báli.

Kánonický dodatok evanjelia

⁹ Keď v prvý deň po sobote včasráno vstal, zjavil sa najprv Márii Magdaléne, z ktorej kedysi vyhnal sedem zlých duchov. ¹⁰ Ona to bežala oznámiť tým, čo bývali s ním, ktorí teraz trúchlili a plakali. ¹¹ Keď počuli, že žije a že ho videla, neverili tomu. ¹² Potom sa dvom z nich zjavil v inej podobe na ceste, keď išli na vidiek. ¹³ Vrátili sa a oznámili to ostatným. Ani im neverili. ¹⁴ Napokon sa zjavil Jedenástim, keď stolovali. Vyčítal im nevieru a tvrdosť srdca, pretože neuverili tým, čo ho videli vzkrieseného. ¹⁵ Povedal im: Choďte do celého sveta a ohlasujte evanjelium všetkému stvoreniu. ¹⁶ Kto uverí a dá sa pokrstiť, bude spasený. Kto však neuverí, bude odsúdený. ¹⁷ Tých, čo veria, budú sprevádzať tieto znamenia: V mojom mene budú vyháňať zlých duchov a hovoriť novými jazykmi. ¹⁸ Budú brať do rúk hadov a keď vypijú aj niečo smrtonosné, neuškodí im. Na chorých budú klást ruky a oni ozdravejú. ¹⁹ Keď im to Pán Ježiš povedal, bol vzatý do neba a zasadol po Božej pravici. ²⁰ Oni sa rozišli a všade kázali. Pán im pomáhal a slovo potvrdzoval znameniami, ktoré ich sprevádzali.

(Kratší záver evanjelia)

[Všetko, čo im bolo prikázané, bezodkladne oznámili tým, čo boli s Petrom. Cez nich sám Ježiš vyslal od východu až na západ svätú a nehynúcu zvesť o večnej spáse. Amen.]

EVANJELIUM PODĽA LUKÁŠA

Úvod

1 Hoci sa už viacerí pokúšali vyrozprávať rad-radom udalosti, ktoré sa u nás stali, ² ako nám to podali tí, čo boli od začiatku očitými svedkami a služobníkmi slova, ³ predsa som aj ja uznal za dobré dôkladne a sústavne prebádať všetko od začiatku a napísať ti, vznešený Teofil, ⁴ aby si poznal spoľahlivosť náuky, do ktorej ťa zasvätili.

Zvestovanie narodenia Jána Krstiteľa

⁵ Za dní judského kráľa Herodesa žil istý kňaz menom Zachariáš z Abiášovej kňazskej triedy. Jeho manželka bola z Áronových dcér a volala sa Alžbeta. ⁶ Obaja boli spravodliví pred Bohom, bezúhonne si počínali podľa Pánových prikazov a ustanovení. ⁷ Nemali však deti, lebo Alžbeta bola neplodná a obaja boli už v pokročilom veku. ⁸ Raz, keď Zachariáš konal pred Bohom kňazskú službu podľa poriadku svojej triedy, ⁹ podľa obyčaje kňazskej služby pripadol na neho lós, aby vošiel do Pánovho chrámu a zapálil kadidlo. ¹⁰ Počas kadidlovej obety sa vonku modľilo veľké množstvo ľudu. ¹¹ Zachariášovi sa zjavil Pánov anjel, ktorý stál po pravej strane kadidlového oltára. ¹² Pri pohľade na neho sa Zachariáš preľakol a zmocnila sa ho hrôza. ¹³ Ale anjel mu povedal: Neboj sa, Zachariáš, tvoja prosba bola vypočutá. Tvoja manželka Alžbeta ti porodí syna a dáš mu meno Ján. ¹⁴ Budeš sa radosť a plesáť, a mnohí sa potešia z jeho narodenia. ¹⁵ Veď bude veľký pred Pánom, nebude piť víno ani opojné nápoje a bude plný Ducha Svätého už v matkinom lone. ¹⁶ Mnohých z izraelských synov obráti k Pánovi, ich Bohu. ¹⁷ On sám pôjde pred ním v Eliášovom duchu a v jeho sile, aby obrátil srdcia otcov k deťom a neposlušných k múdrosti spravodlivých, a prichystal tak Pánovi pripravený ľud. ¹⁸ Zachariáš povedal anjelovi: Podľa čoho to poznám? Veď ja som starec a moja manželka je v pokročilom veku. ¹⁹ Anjel mu odpovedal: Ja som Gabriel, ktorý stojí pred Bohom, a má poslanie prehovoriť s tebou a odovzdať ti túto radostnú zvesť. ²⁰ Hľa, onemieš a nebudeš schopný prehovoriť až do dňa, keď sa to stane, lebo si neuveril mojim slovám, ktoré sa splnia vo svojom čase. ²¹ Ľud čakal na Zachariáša a čudoval sa, že sa tak dlho zdržiava v chráme. ²² Keď však vyšiel, nebol už schopný k nim prehovoriť. A tak spoznali, že mal v chráme videnie; dával im len znamenia a zostal nemý. ²³ Len čo sa skončili dni jeho kňazskej služby, odišiel domov. ²⁴ Po týchto dňoch jeho manželka Alžbeta počala a skrývala sa päť mesiacov. Hovorila: ²⁵ Toto mi urobil Pán v dňoch, keď milostivo zhliadol, aby ma zbavil hanby pred ľuďmi.

Zvestovanie narodenia Ježiša Krista

²⁶ V šiestom mesiaci poslal Boh anjela Gabriela do galilejského mesta Nazareta, ²⁷ k panne zasnúbenej mužovi menom Jozef, z domu Dávidovho. Meno panny bolo Mária. ²⁸ Keď vošiel k nej, povedal: Raduj sa, milosti plná! Pán s tebou. ²⁹ Ona sa zarazila nad jeho rečou a rozmyšľala, čo tento pozdrav znamená. ³⁰ Anjel pokračoval: Neboj sa, Mária, našla si milosť u Boha. ³¹ Hľa, počneš, porodiš syna a dáš mu meno Ježiš. ³² On bude veľký. Bude sa volať synom Najvyššieho a Pán, Boh, mu dá trón jeho otca Dávida. ³³ Bude kráľovať nad Jákobovým domom naveky a jeho kráľovstvu nebude konca. ³⁴ Mária odpovedala anjelovi: Ako sa to stane? Veď ja nepoznám muža. ³⁵ Anjel jej odpovedal: Duch Svätý zostúpi na teba a zatŕni ťa moc Najvyššieho, a preto aj dieťa bude sväté a bude sa volať Božím Synom.

³⁶ Pozri, aj tvoja príbuzná Alžbeta, ktorú pokladali za neplodnú, počala vo svojej starobe

syna a je už v šiestom mesiaci, aj keď o nej hovorili, že je neplodná, ³⁷ lebo u Boha nič nie je nemožné. ³⁸ Na to Mária odpovedala: Som služobnica Pána, nech sa mi stane podľa tvojho slova. A anjel od nej odišiel.

Mária na návšteve u Alžbety

³⁹ V tých dňoch sa Mária vydala na cestu a ponáhľala sa do judského mesta v hornatom kraji. ⁴⁰ Vošla do Zachariášovho domu a pozdravila Alžbetu. ⁴¹ Keď Alžbeta počula Máriin pozdrav, pohlo sa dieťa v jej lone a Alžbetu naplnil Duch Svätý. ⁴² Zvolala hlasno: Požehnaná si medzi ženami a požehnaný je plod tvojho lona! ⁴³ Ako to, že matka môjho Pána prichádza ku mne? ⁴⁴ Hľa, len čo mi v ušiach zaznel tvoj pozdrav, od radosti sa pohlo dieťa v mojom lone. ⁴⁵ Blahoslavená, ktorá uverila, lebo sa splní, čo jej oznámil Pán.

Máriin chválospev

⁴⁶ Vtedy Mária prehovorila: Velebí moja duša Pána ⁴⁷ a môj duch zajasal v Bohu, mojom Spasiteľovi, ⁴⁸ lebo zhlíadol na poníženosť svojej služobnice. Hľa, odteraz ma budú blahoslaviť všetky pokolenia, ⁴⁹ pretože veľké veci mi urobil ten, ktorý je mocný, a sväté je jeho meno, ⁵⁰ a jeho milosrdenstvo je z pokolenia na pokolenie s tými, čo sa ho boja. ⁵¹ Prejavil silu svojím ramenom; rozptýlil tých, čo v srdci pyšne zmýšľajú; ⁵² mocnárov zosadil z trónov a povýšil ponížených. ⁵³ Hladných nasýtil dobrotami a boháčov prepustil naprázdno. ⁵⁴ Ujal sa Izraela, svojho služobníka, lebo pamätá na milosrdenstvo, ⁵⁵ ako sľúbil našim otcom: Abrahámovi a jeho potomstvu naveky. ⁵⁶ Mária zostala s Alžbetou asi tri mesiace a potom sa vrátila domov.

Narodenie Jána Krstiteľa

⁵⁷ Alžbete nadišiel čas pôrodu i porodila syna. ⁵⁸ Keď jej známi a príbuzní počuli, že ju Pán obdaroval milosrdenstvom, radovali sa s ňou. ⁵⁹ Na ôsmy deň prišli obrezať dieťa a chceli ho nazvať otcovým menom – Zachariáš. ⁶⁰ Ale matka povedala: Nie, bude sa volať Ján. ⁶¹ Oni hovorili: Veď nemáš v rodine nikoho, kto by sa tak volal. ⁶² Obrátili sa na jeho otca, ako ho chce pomenovať. ⁶³ On požiadal o tabuľku a napísal: Jeho meno je Ján. Všetci sa tomu čudovali. ⁶⁴ Hneď sa mu otvorili ústa, rozviazal jazyk i prehovoril, a velebil Boha. ⁶⁵ Vtedy sa všetkých susedov zmocnil strach a po celom hornatom judskom kraji sa rozprávalo o týchto udalostiach. ⁶⁶ Všetci, čo to počuli, kladli si otázku: Čím len bude tento chlapec? Bola s ním totiž ruka Pánova.

Zachariášovo proroctvo

⁶⁷ Jeho otec Zachariáš, naplnený Duchom Svätým, prorokoval takto: ⁶⁸ Požehnaný Pán, Boh Izraela, lebo navštívil a vykúpil svoj ľud ⁶⁹ a vzbudil nám mocného Spasiteľa v dome svojho služobníka Dávida, ⁷⁰ ako oddávna hovoril ústami svojich svätých prorokov, ⁷¹ že nás oslobodí od našich nepriateľov a z rúk všetkých, čo nás nenávidia. ⁷² Preukázal milosrdenstvo našim otcom a rozpamätal sa na svoju svätú zmluvu, ⁷³ na prísahu, ktorou sa zaviazal nášmu otcovi Abrahámovi; ⁷⁴ umožní nám, aby sme po vyslobodení z rúk nepriateľov slúžili mu bez strachu ⁷⁵ vo svätosti a v spravodlivosti pred jeho tvárou po všetky naše dni. ⁷⁶ A ty, chlapec, budeš sa volať prorokom Najvyššieho, lebo pôjdeš pred Pánom, aby si pripravil jeho cesty; ⁷⁷ a dal poznať jeho ľudu spásu v odpustení hriechov ⁷⁸ z hĺbky svojho milosrdenstva, vďaka ktorému nás navštívi Prichádzajúci z výsosti, ⁷⁹ aby sa zjavil tým, čo sedia v tme a v tône smrti, a upriamil naše kroky na cestu pokoja. ⁸⁰ Chlapec rástol a mocnel na duchu. Žil na púšti až do dňa, keď verejne vystúpil pred Izraelom.

Narodenie Ježiša Krista

2 V tých dňoch cisár Augustus vydal príkaz vykonať súpis ľudu na celom svete. ² Tento prvý súpis sa konal, keď v Sýrii vládol Kyrenios. ³ A všetci sa šli dať zapísať – každý do

svojho mesta. ⁴ Vybral sa aj Jozef z galilejského mesta Nazareta do Judska, do Dávidovho mesta Betlehema, lebo pochádzal z domu a rodu Dávida, ⁵ aby sa zapísal so svojou snúbenicou Máriou, ktorá bola v požehnanom stave. ⁶ Kým sa tam zdržiavali, nadišiel čas jej pôrodu. ⁷ A porodila svojho prvorodeného syna. Zavinula ho do plienok a uložila do jasiel, lebo v útulku pre nich nebolo miesta. ⁸ V tom kraji boli pastieri, ktorí v noci bdeli na poli a strážili svoje stádo. ⁹ Zastal pri nich Pánov anjel a ožiarila ich Pánova sláva. Zmocnil sa ich veľký strach. ¹⁰ Ale anjel im povedal: Nebojte sa! Zvestujem vám veľkú radosť, ktorá bude radosťou pre všetkých ľudí, ¹¹ lebo v Dávidovom meste sa vám dnes narodil Spasiteľ, Kristus Pán. ¹² Toto vám bude znamením: Nájdete dieťaťko zavinuté do plienok a uložené v jasiach. ¹³ A hneď s anjelom sa objavilo množstvo nebeských zástupov, ktoré chválili Boha a volali: ¹⁴ Sláva Bohu na výsostiach a na zemi pokoj ľuďom, ktorých on miluje. ¹⁵ Len čo sa anjeli vrátili do neba, pastieri sa rozhodli: Poďme teda do Betlehema a pozrime, čo sa tam stalo – čo nám oznámil Pán. ¹⁶ Poponáhľali sa a našli Máriu, Jozefa a dieťaťko uložené v jasiach. ¹⁷ Keď to uvideli, vyrozprávali, čo im bolo povedané o tomto dieťati. ¹⁸ Všetci, čo to počuli, čudovali sa tomu, čo im rozprávali pastieri. ¹⁹ Ale Mária si všetky tie slová zachovala v srdci a premýšľala o nich. ²⁰ Pastieri sa potom vrátili, oslavovali a velebili Boha za všetko, čo počuli a videli, ako im bolo povedané. ²¹ Keď uplynulo osem dní a bolo ho treba obrezať, dali mu meno Ježiš, ktorým ho anjel nazval skôr, ako bol počatý v matkinom lone.

Predstavenie Ježiša v chráme

²² Keď uplynuli dni ich očisťovania podľa Mojžišovho zákona, odniesli ho do Jeruzalema, aby ho predstavili Pánovi, ²³ lebo Pánov zákon predpisuje, že každý mužský potomok, ktorý otvára život matky, má byť zasvätený Pánovi. ²⁴ A aby obetovali pár hrdličiek alebo dva holúbky, ako káže Pánov zákon. ²⁵ V Jeruzaleme vtedy žil človek menom Simeon. Bol to človek spravodlivý a bohabojný, očakával potechu Izraela a Duch Svätý bol s ním. ²⁶ Duch Svätý mu zjavil, že nezomrie, kým neuvidí Pánovho Mesiáša. ²⁷ Z vnuknutia Ducha prišiel do chrámu. A keď rodičia prinášali dieťa Ježiša, aby splnili, čo predpisoval zákon, ²⁸ aj on si vzal dieťa do náručia a velebil Boha slovami: ²⁹ Teraz, Pane, prepustiš v pokoji svojho služobníka podľa svojho slova, ³⁰ lebo moje oči uvideli tvoju spásu, ³¹ ktorú si pripravil pred tvárou všetkých národov: ³² svetlo na zjavenie pre pohanov a slávu pre tvoj ľud Izrael. ³³ Jeho otec i matka boli prekvapení slovami, ktoré o ňom počuli. ³⁴ Simeon ich požehnal a jeho matke Márii povedal: Hľa, tento je určený mnohým v Izraeli na pád a na povstanie i na znamenie, ktorému budú odporovať ³⁵ – a tvoju vlastnú dušu prenikne meč –, aby vyšlo najavo zmýšľanie mnohých srdcí. ³⁶ Vtedy žila aj prorokynia Anna, Fanuelova dcéra z Ašerovho kmeňa. Mala už pokročilý vek. Keď sa vydala, žila s mužom sedem rokov. ³⁷ potom do osemdesiatich štyroch rokov ako vdova. Neodchádzala z chrámu, vo dne v noci slúžila Bohu pôstom a modlitbami. ³⁸ Práve v tej chvíli prišla aj ona, velebila Boha a všetkým, čo očakávali vykúpenie Jeruzalema, rozprávala o dieťati. ³⁹ Keď vykonali všetko podľa Pánovho zákona, vrátili sa do Galiley, do svojho mesta Nazareta. ⁴⁰ Chlapec rástol a mocnel, plný múdrosti, a Božia milosť bola s ním.

Chlapec Ježiš v chráme

⁴¹ Jeho rodičia každoročne putovali do Jeruzalema na veľkonočné sviatky. ⁴² Keď mal dvanásť rokov, tiež sa ta vybrali na sviatky, ako bývalo zvykom. ⁴³ Po uplynutí sviatočných dní, keď sa vracali domov, chlapec Ježiš zostal v Jeruzaleme a jeho rodičia o tom nevedeli. ⁴⁴ Keďže sa domnievali, že je niekde v sprievode, prešli deň cesty, potom ho hľadali medzi príbuznými a známymi. ⁴⁵ Keď ho nenašli, vrátili sa do Jeruzalema a hľadali ho tam. ⁴⁶ Po troch dňoch ho našli v chráme, ako sedí medzi učiteľmi, počúva ich a vypytuje sa. ⁴⁷ Všetci,

čo ho počúvali, boli ohromení jeho rozumnosťou a odpoveďami. ⁴⁸ Keď ho zbadali, stŕpli od údivu a jeho matka mu povedala: Dieťa moje, čo si nám to urobil? Pozri, tvoj otec a ja sme ťa s úzkosťou hľadali. ⁴⁹ On im odpovedal: Ako to, že ste ma hľadali? Či ste nevedeli, že sa mám zaoberať tým, čo patrí môjmu Otcovi? ⁵⁰ No oni jeho slovu neporozumeli. ⁵¹ Vrátil sa s nimi, prišiel do Nazareta a bol im poslušný. Jeho matka však uchovávala všetky jeho slová vo svojom srdci. ⁵² A Ježiš napredoval v múdrosti, veku a obľube u Boha i u ľudí.

Vystúpenie Jána Krstiteľa

3 V pätnástom roku vlády cisára Tibéria, keď Pontský Pilát spravoval Judeu, Herodes bol tetrarchom v Galilei, jeho brat Filip tetrarchom na území Iturey a Trachonitidy a Lyzaniáš bol tetrarchom v Abiléne, ² za veľkňazov Annáša a Kajfáša zaznelo na púšti Božie slovo Jánovi, synovi Zachariáša. ³ Chodil po celom okolí Jordánu a hlásal krst pokánia na odpustenie hriechov, ⁴ ako je napísané v knihe výrokov proroka Izaiáša: Hlas volajúceho na púšti: Upravte cestu Pánovi, vyrovnajte mu chodníky! ⁵ Každá dolina bude zasýpaná, každý vrch a kopec sa zníži, čo je krivé, bude priame, čo je hrboľaté, bude rovnou cestou. ⁶ A každý tvor uvidí Božiu spásu. ⁷ Zástupom, ktoré prichádzali k nemu, aby ich pokrstil, povedal: Hadie plemeno, kto vám ukázal, ako uniknúť pred prichádzajúcim hnedom? ⁸ Prinášajte teda ovocie svedčiace o vašom pokání a nezačínajte medzi sebou hovoriť: Naším otcom je Abrahám. Lebo hovorím vám, že Boh môže aj z týchto kameňov stvoriť Abrahámovi potomkov. ⁹ Veď sekera je už priložená na koreň stromov. A tak každý strom, čo neprináša dobré ovocie, vytnú a hodia na oheň. ¹⁰ Zástupy sa ho spýtali: Čo teda máme robiť? ¹¹ On im odpovedal: Kto má dvoje šiat, nech sa rozdelí s tým, čo nemá, a kto má dosť jedla, nech urobí podobne. ¹² Aj mytníci prichádzali dať sa pokrstiť a hovorili mu: Učiteľ, čo máme robiť? ¹³ On im odpovedal: Nevymáhajte viac, ako vám patrí. ¹⁴ Vojaci sa ho spýtali: A čo máme robiť my? Tým povedal: Nikoho netrýznite ani nevydierajte, uspokojte sa so svojim žoldom! ¹⁵ Ľud žil v očakávaní a všetci vo svojom srdci uvažovali o Jánovi, že azda on je Mesiáš. ¹⁶ Ale Ján všetkým odpovedal: Ja vás krstím vodou. Prichádza však mocnejší ako ja. Ja nie som hoden rozviazať mu ani remienok na obuvi. On vás bude krstiť Duchom Svätým a ohňom. ¹⁷ V ruke má vejačku, aby vyčistil humno a pšenicu zhromaždil do svojej sýpky. Plevy však spáli v neuhasiteľnom ohni. ¹⁸ Ešte všelijako ináč povzbudzoval ľud a hlásal mu evanjelium. ¹⁹ Keď však pokarhal tetrarchu Herodesa pre Herodiadu, manželku jeho brata, a za všetko zlo, čo popáchal, Herodes ²⁰ dovŕšil všetko tým, že uvrhol Jána do väzenia.

Pokrstenie Ježiša

²¹ Keď sa všetok ľud dával krstiť a keď už bol pokrstený aj Ježiš, ktorý sa modlil, otvorilo sa nebo ²² a Duch Svätý zostúpil na neho v podobe holubice. Z neba zaznel hlas: Ty si môj milovaný Syn, v tebe mám zaľúbenie.

Rodokmeň Ježiša Krista

²³ Keď Ježiš začal účinkovať, mal asi tridsať rokov. Nazdávali sa, že je synom Jozefa. Jeho predkami boli: Heli, ²⁴ Matat, Lévi, Melchi, Jannai, Jozef, ²⁵ Matatiáš, Amos, Naum, Hesli, Nagge, ²⁶ Mahat, Matatiáš, Semein, Josech, Joda, ²⁷ Johannan, Resa, Zerubbábel, Šealtiel, Neri, ²⁸ Melchi, Addi, Kosam, Elmadam, Ér, ²⁹ Jesus, Eliezer, Jorim, Matat, Lévi, ³⁰ Simeon, Júda, Jozef, Jonam, Eliakim, ³¹ Melea, Mena, Matat, Nátan, Dávid, ³² Izaj, Obéd, Boaz, Salmón, Nachšón, ³³ Amminadáb, Admin, Arni, Checρόn, Perc, Júda, ³⁴ Jákob, Izák, Abrahám, Terach, Nachór, ³⁵ Serúg, Reu, Peleg, Éber, Šelach, ³⁶ Kainam, Arfaxad, Šém,

Noach, Lemech, ³⁷ Matuzalem, Henoch, Jered, Mahalalel, Kénan, ³⁸ Enóš, Šét, Adam. Ten bol od Boha.

Pokúšanie Ježiša

4 Ježiš sa vrátil od Jordánu plný Ducha Svätého. Duch ho vodil štyridsať dní po púšti ² a diabol ho pokúšal. Počas týchto dní nič nejedol, až celkom vyhladol. ³ Vtedy mu diabol povedal: Ak si Boží Syn, povedz tomuto kameňu, aby sa stal chlebom. ⁴ Ježiš mu odpovedal: Je napísané, že človek nebude žiť iba z chleba. ⁵ Potom ho diabol vyviedol na vysoký vrch, ukázal mu v okamihu všetky kráľovstvá sveta ⁶ a povedal: Tebe dám všetku túto moc a slávu, lebo patrí mne, a dám ju tomu, komu chcem. ⁷ Ak sa mi teda pokloníš, to všetko bude tvoje. ⁸ Ježiš mu odpovedal: Je napísané: Pánovi, svojmu Bohu sa budeš klaňať a len jemu budeš slúžiť. ⁹ Potom ho zaviedol do Jeruzalema. Tam ho postavil na chrámové cimburie a hovoril mu: Ak si Boží Syn, skoč odtiaľto. ¹⁰ Veď je napísané: Svojim anjelom prikáže o tebe, aby ťa chránili. ¹¹ A: Oni ťa vezmú na ruky, aby si si neudrel nohu o kameň. ¹² Ježiš mu odpovedal: Je povedané: Nebudeš pokúšať Pána, svojho Boha. ¹³ Keď diabol skončil všetky svoje pokúšania, načas od neho odišiel.

Začiatok Ježišovej činnosti

¹⁴ Ježiš sa v moci Ducha vrátil do Galiley a zvesť o ňom sa rozšírila po celom okolí. ¹⁵ Učil tam v ich synagógach a všetci ho oslavovali.

Ježiš v Nazarete

¹⁶ Prešiel do Nazareta, kde vyrastal a podľa svojho zvyku v sobotu vošiel do synagógy. Keď vstal, aby čítal, ¹⁷ podali mu knihu proroka Izaiáša. Knihu rozvinul na tom mieste, kde bolo napísané: ¹⁸ Duch Pánov je nado mnou, lebo ma pomazal zvestovať chudobným evanjelium a uzdravovať skrúsených srdcom. Poslal ma oznámiť zajatým prepustenie, slepým vrátiť zrak, utláčaných prepustiť ¹⁹ a vyhlásiť milostivý rok Pánov. ²⁰ Nato zvinul knihu, vrátil ju sluhovi a sadol si. Oči všetkých v synagóge sa upreli naňho. ²¹ On pokračoval: Dnes sa splnilo Písmo, ktoré ste práve počuli. ²² Všetci mu prisviedčali a obdivovali jeho láskavú reč, ktorá plynula z jeho úst. A hovorili si: Či to nie je Jozefov syn? ²³ A Ježiš im hovoril: Iste mi povieť toto príslovie: Lekár, uzdrav sám seba! Aj tu, vo svojej domovine urob to, o čom sme počuli, že sa stalo v Kafarnaume. ²⁴ On však povedal: Amen, hovorím vám, že nijaký prorok nie je vzácny vo svojej domovine. ²⁵ Pravdu vám hovorím: Za čias Eliáša, keď sa nebo na tri roky a šesť mesiacov zavrelo a v celej krajine nastal veľký hlad, bolo v Izraeli mnoho vdov. ²⁶ Ale Eliáš nebol poslaný k nijakej inej, iba k vdove do sidonskej Sarepty. ²⁷ A za čias proroka Elizea bolo v Izraeli mnoho malomocných. No nikto z nich nebol očistený, iba Naamán zo Sýrie. ²⁸ Keď to počuli, všetkých v synagóge zachvátil hnev. ²⁹ Vstali a hnali ho von z mesta. Vyviedli ho až na kraj vrchu, na ktorom bolo postavené ich mesto, aby ho odtiaľ zhodili. ³⁰ Ale on prešiel pomedzi nich a odišiel.

Uzdravenie posadnutého

³¹ Potom zišiel do galilejského mesta Kafarnaum. Tam po sobotách vyučoval. ³² Obdivovali ho a žasli nad jeho rečami, lebo v jeho slove bola moc. ³³ V synagóge bol človek posadnutý duchom nečistého démona, ktorý silným hlasom vykrikol: ³⁴ Čo ťa do nás, Ježiš Nazaretský? Prišiel si nás zahubiť? Viem, kto si. Si Boží Svätý. ³⁵ Ježiš pohrozil démonovi: Mlč a vyjdí z neho! Démon hodil človeka medzi nich, potom z neho vyšiel, ale neublížil mu. ³⁶ Všetkých sa zmocnila hrôza a hovorili si medzi sebou: Čo je to za slovo, že takou mocou a silou rozkazuje nečistým duchom a tí vychádzajú? ³⁷ A zvesť o ňom sa rozšírila po celom tom kraji.

Uzdravenie Petrovej testinej

³⁸ Vstal, odišiel zo synagógy a vošiel do Šimonovho domu. Šimonova testiná mala vysokú horúčku a prosili za ňu. ³⁹ Zastal nad ňou, pohrozil horúčke a tá prestala. Ihneď vstala a posluhovala im. ⁴⁰ Pri západe slnka k nemu všetci privádzali chorých, ktorí trpeli rozličnými neduhmi. Na každého z nich kládol ruky a uzdravoval ich. ⁴¹ Z mnohých vychádzali démoni a kričali: Ty si Boží Syn. Ale on im pohrozil a nedovolil im hovoriť, lebo vedeli, že je Mesiáš. ⁴² Keď sa rozodnilo, vyšiel von a utiahol sa na osamelé miesto. Zástupy ho hľadali. Prišli až k nemu a zdržiavali ho, aby od nich neodchádzal. ⁴³ No on im odpovedal: Aj iným mestám musím hlásať Božie kráľovstvo, lebo na to som poslaný. ⁴⁴ A kázal v ľudských synagógach.

Povolanie prvých učeníkov

5 Raz, keď stál pri Genezaretskom jazere, tlačil sa k nemu zástup, aby počúval Božie slovo. ² Vtedy videl pri brehu stáť dve loďky. Rybári z nich vystúpili a prali si siete. ³ Ježiš vstúpil do jednej loďky, ktorá patrila Šimonovi, a požiadal ho, aby trochu odrazil od brehu. Potom si sadol a z loďky učil zástupy. ⁴ Keď dokončil, povedal Šimonovi: Zatiahni na hlbinu a spustite siete na lov. ⁵ Šimon mu odpovedal: Učiteľ, celú noc sme sa namáhali a nič sme nechytli, ale na tvoje slovo spustím siete. ⁶ Len čo tak urobili, chytili veľké množstvo rýb, až sa im trhali siete. ⁷ Preto dali znamenie spoločníkom z druhej loďky, aby im prišli pomôcť. Tí prišli a naplnili obe loďky tak, že sa až ponárali. ⁸ Keď to videl Šimon Peter, padol Ježišovi k nohám a povedal: Pane, odíď odo mňa, lebo som hriešny človek. ⁹ Jeho aj ostatných sa totiž zmocnila hrôza nad úlovkom rýb. ¹⁰ Zhrozili sa aj Jakub a Ján, Zebedejovi synovia, ktorí boli Šimonovými spoločníkmi. Nato povedal Ježiš Šimonovi: Neboj sa, odt teraz budeš loviť ľudí. ¹¹ Keď loďky prirázili k brehu, zanechali všetko a šli za ním.

Uzdravenie malomocného

¹² Keď bol Ježiš v ktoromsi meste, objavil sa pred ním človek s pokročilým malomocenstvom. Len čo zazrel Ježiša, padol na tvár a prosil ho: Pane, ak chceš, môžeš ma očistiť. ¹³ On vystrel ruku, dotkol sa ho a povedal: Chcem, buď čistý! A malomocenstvo z neho ihneď zmizlo. ¹⁴ Prikázal mu, aby nikomu o tom nehovoril. A potom mu povedal: Chod! Ukáž sa kňazovi! Prines obeť za svoje očistenie tak, ako to prikázal Mojžiš, na svedectvo pre nich! ¹⁵ Chýr o ňom sa šíril viac a viac. Schádzali sa celé zástupy, aby ho počúvali a dali sa uzdraviť zo svojich neduhov. ¹⁶ On sa však utiahol do samoty a tam sa modlil.

Uzdravenie ochrnutého

¹⁷ Istého dňa, keď Ježiš učil, sedeli okolo neho farizeji a zákonníci, ktorí sa poschádzali zo všetkých galilejských a judských dedín i z Jeruzalema. Pánova moc bola s ním, aby uzdravoval. ¹⁸ Vtom muži prinášali na nosidlách ochrnutého, a pokúšali sa ho vniesť a položiť pred neho. ¹⁹ Keď pre zástup nenašli priechod, kadial by ho vniesli, vystúpili na strechu a otvorom cez hlinenú povalu ho aj s nosidlami spustili priamo pred Ježiša. ²⁰ Keď videl ich vieru, povedal: Človeče, odpúšťajú sa ti hriechy. ²¹ Zákonníci i farizeji začali uvažovať a hovorili si: Kto je to, že sa takto rúha? Kto môže odpustiť hriechy okrem Boha? ²² Ale Ježiš poznal ich myšlienky a povedal im: Ako to zmýšľate vo svojich srdciach? ²³ Čo je ľahšie povedať: Odpúšťajú sa ti hriechy alebo povedať: Vstaň a chod!? ²⁴ Aby ste však vedeli, že Syn človeka má na zemi moc odpúšťať hriechy - povedal ochrnutému: Hovorím ti, vstaň, vezmi si lôžko a chod domov! ²⁵ Ten sa pred nimi postavil na nohy, vzal svoje lôžko, velebil Boha a odišiel domov. ²⁶ Všetkých sa zmocnil úžas. Oslavovali Boha a naplnení bážňou si hovorili: Dnes sme videli naozaj zázračné veci.

Povolanie Léviho

²⁷ Po týchto udalostiach vyšiel von a uzrel na mýtnici sedieť mýtnika menom Lévi a povedal mu: Pod' za mnou! ²⁸ Lévi tam nechal všetko, vstal a šiel za ním. ²⁹ Lévi mu vo svojom dome pripravil veľkú hostinu. Bol tam veľký zástup mýtnikov a iných, ktorí s nimi stolovali. ³⁰ Farizeji a zákonníci reptali a hovorili jeho učeníkom: Prečo jete a pijete s mýtníkmi a hriešnikmi? ³¹ Ježiš im povedal: Lekára nepotrebujú zdraví, ale chorí. ³² Neprišiel som pozývať spravodlivých, ale hriešnikov, aby sa kajali.

Otázka pôstu

³³ Povedali mu: Jánovi učeníci sa často postia a modlia, podobne aj učeníci farizejov; ale tí tvoji jedia a pijú. ³⁴ Ježiš im odpovedal: Nemôžete žiadať, aby sa svadobní hostia postili, kým je ženích s nimi. ³⁵ No prídu dni, keď im ženícha vezmú a vtedy sa budú postiť. ³⁶ Povedal im aj podobenstvo: Nikto neodtrhne látku z nového odevu a neprišíje ju na starý odev, lebo ináč by potrhala nový odev a nová záplata by sa k starému nehodila. ³⁷ Ani nikto nenalievá mladé víno do starých mechov, lebo nové víno by mechy potrhalo. Vytieklo by a aj mechy by sa zničili. ³⁸ Mladé víno treba nalievať do nových mechov. ³⁹ A vôbec, kto sa už napil starého vína, nemá chuť na mladé. Povie si: Staré je lepšie.

Spor o sobote

6 V istú sobotu prechádzal Ježiš cez obilné pole. Jeho učeníci trhali klasy, rukami si mrvili zrno a jedli. ² Niektorí z farizejov proti tomu namietali: Prečo robíte v sobotu to, čo nie je dovolené? ³ Ježiš im odpovedal: Či ste nečítali, čo urobil Dávid, keď bol hladný on i jeho družina? ⁴ Ako vošiel do Božieho domu, vzal a jedol predkladané chleby. A dal z nich aj svojej družine, hoci ich nemal jesť nikto, okrem kňazov. ⁵ A dodal: Syn človeka je pánom aj nad sobotou.

Uzdravenie človeka v sobotu

⁶ V inú sobotu vošiel Ježiš do synagógy a učil. Bol tam istý človek s vyschnutou pravou rukou. ⁷ Zákonníci a farizeji striehli na Ježiša, či bude aj v sobotu uzdravovať. Hľadali, z čoho by ho mohli obžalovať. ⁸ On vedel o ich zmýšľaní a preto človeku s vyschnutou rukou povedal: Vstaň a postav sa do stredu. On vstal a postavil sa. ⁹ Ježiš im povedal: Pýtam sa vás, je dovolené v sobotu robiť dobre, alebo zle, zachrániť život, alebo ho zničiť? ¹⁰ Poobzeral sa po všetkých a tomu človeku povedal: Vystri ruku. Keď tak urobil, ruka mu ozdravela. ¹¹ Zmocnila sa ich zlosť a radili sa, čo urobiť s Ježišom.

Vyvolenie Dvanástich

¹² V tých dňoch vyšiel na vrch modliť sa a celú noc zotrval v modlitbách k Bohu. ¹³ Keď sa rozodnilo, zavolať si svojich učeníkov, vybral z nich dvanástich a nazval ich apoštolmi. Boli to ¹⁴ Šimon, ktorého nazval Petrom, jeho brat Ondrej, Jakub a Ján, Filip a Bartolomej, ¹⁵ Matúš, Tomáš, Jakub Alfejov, Šimon, ktorého volali Horlivec, ¹⁶ Júda Jakubov a Judáš Iškariotský, ktorý sa stal zradcom.

Zástupy nasledujú Ježiša

¹⁷ Keď s nimi zostúpil, zastal na rovine a s ním aj veľký zástup jeho učeníkov i veľké množstvo ľudu z celého Judska a Jeruzalema, i z týrskeho a sidonského pobrežia. ¹⁸ Prišli ho počúvať a dať sa uzdraviť zo svojich chorôb. Ozdraveli i tí, ktorých trápili nečistí duchovia. ¹⁹ Ba každý zo zástupu sa ho usiloval dotknúť, lebo z neho vychádzala sila, ktorá všetkých uzdravovala.

Blahoslavenstvá a výstrahy

²⁰ So zrakom upretým na svojich učeníkov povedal: Blahoslavení chudobní, lebo vaše je

Božie kráľovstvo. ²¹ Blahoslavení, ktorí teraz hladujete, lebo budete nasýtení. Blahoslavení, ktorí teraz plačete, lebo sa budete smiať. ²² Blahoslavení ste, keď vás budú ľudia nenávidieť a vylúčia vás spomedzi seba, keď vás potupia a ako zlo zavrhnú vaše meno pre Syna človeka. ²³ V ten deň sa radujte a plesajte, lebo v nebi vás čaká veľká odmena. Veď to isté robili ich otcovia prorokom. ²⁴ No beda vám, boháčom, lebo vy máte svoje radosti už teraz. ²⁵ Beda vám, ktorí ste teraz nasýtení, lebo budete hladovať. Beda vám, ktorí sa teraz smeje- te, lebo budete plakať a bedákať. ²⁶ Beda vám, ak by vás všetci ľudia chválili. Veď práve tak robili ich otcovia falošným prorokom.

Láska k nepriateľom

²⁷ No vám, čo ma počúvate, hovorím: Milujte svojich nepriateľov! Robte dobre tým, ktorí vás nenávidia. ²⁸ Žehnajte tých, ktorí vám zlorečia a modlite sa za tých, ktorí vás potupujú. ²⁹ Tomu, kto ťa udrie po líci, nastav aj druhé. A tomu, čo ti berie plášť, neodopri ani šaty. ³⁰ Každému, kto ťa prosí, daj a nevymáhaj od takého, kto ti ničeo vzial. ³¹ Ako chcete, aby ľudia robili vám, tak robte aj vy im! ³² Keby ste milovali len tých, čo vás milujú, akú vďaku si zaslúžite? Veď aj hriešnici milujú tých, ktorí ich milujú. ³³ Veď keby ste robili dobre len tým, čo vám dobre robia, akú vďaku si zaslúžite? Veď to isté robia aj hriešnici. ³⁴ Keby ste požičiavali tým, od ktorých očakávate, že vám to vrátia, akú vďaku si zaslúžite? Aj hriešnici požičiavajú hriešnikom, aby to zasa dostali späť. ³⁵ Ale milujte svojich nepriateľov! Robte im dobre! Požičiavajte a nič za to nečakajte! Tak bude hojná vaša odmena a budete synmi Najvyššieho, lebo on je dobrý aj k nevďačným a zlým. ³⁶ Buďte milosrdní, ako je milosrdný aj váš Otec.

Odsudzovanie druhého

³⁷ Nesúďte a nebudete súdení! Neodsudzujte a nebudete odsúdení! Odpúšťajte a bude vám odpustené! ³⁸ Dávajte a bude dané aj vám – mieru dobrú, natlačenú, natrasenú a vrchovatú vám dajú do lona. Akou mierou meriate, takou bude namerané aj vám. ³⁹ A povedal im aj prirovnanie: Môže viesť slepý slepého? Nepadnú azda obaja do jamy? ⁴⁰ Žiak nie je nad učiteľa. No každý, kto je vyučený, bude ako jeho učiteľ. ⁴¹ Ako to, že vidíš smietku v oku svojho brata, a brvno vo svojom oku nebadáš? ⁴² Ako môžeš povedať svojmu bratovi: Brat môj, dovoľ, nech ti vyberiem smietku z oka, a pritom sám nevidíš brvno vo svojom oku? Ty pokrytec, najprv vyhoď brvno zo svojho oka, až potom uvidíš, ako vybrať smietku z oka svojho brata.

Strom a ovocie

⁴³ Niet dobrého stromu, čo rodí zlé ovocie, a niet ani zlého stromu, čo prináša dobré ovo- cie. ⁴⁴ Každý strom možno poznať po ovocí. Veď z trnia sa nenazbierajú figy ani hrozno z ostružín. ⁴⁵ Dobrý človek vynáša dobro z dobrého pokladu srdca a zlý človek vynáša zlo zo zlého srdca, lebo jeho ústa hovoria to, čím je preplnené jeho srdce.

Dvaja stavitelia

⁴⁶ Prečo ma oslovujete: Pane, Pane, a nerobíte to, čo hovorím? ⁴⁷ Komu sa podobá ten, kto prichádza ku mne, počúva moje slová a plní ich? Ukážem vám: ⁴⁸ Podobá sa človeku, ktorý stavil dom. Kopal hlboko a základy položil na skale. Keď prišla povodeň, privalil sa prúd na ten dom, ale nemohol ním pohnúť, lebo bol pevne postavený. ⁴⁹ Kto však moje slová počúva a neplní ich, podobá sa človeku, ktorý postavil dom na zemi bez základov. Keď sa privalil prúd na taký dom, zrútil sa a zostalo z neho iba veľké rumovisko.

Uzdravenie stotníkovho sluhu

7 Keď skončil svoju reč k ľuďom, ktorí ho počúvali, vošiel do Kafarnauma. ² Tam mal istý stotník sluhu, ktorého si veľmi cenil, a ten bol na smrť chorý. ³ Keď sa stotník dozvedel

o Ježišovi, poslal k nemu niekoľkých židovských starších s prosbou, aby prišiel a zachránil mu sluhu. ⁴ Tí prišli k Ježišovi a naliehavo ho prosili: Zaslúži si, aby si mu to urobil. ⁵ Veď miluje náš národ, a postavil nám synagógu. ⁶ Ježiš išiel teda s nimi. Keď už bol neďaleko jeho domu, stotník poslal k nemu priateľov s odkazom: Pane, neunúvaj sa, lebo nie som hoden, aby si vošiel pod moju strechu. ⁷ Nepovažoval som sa preto ani za hodného prísť k tebe. Ale povedz len slovo a môj sluha ozdravie. ⁸ Veď aj ja som človek podriadený vrchnosti a mám pod sebou vojakov. Keď poviem jednému: Choď, tak ide. A druhému: Poď sem, tak príde. A svojmu sluhovi: Urob to, tak to urobí. ⁹ Keď to Ježiš počul, prekvapil sa. Obrátil sa k zástupu, ktorý išiel za ním, a povedal: Hovorím vám, takú vieru som nenašiel ani v Izraeli. ¹⁰ Keď sa poslovia vrátili domov, našli sluhu zdravého.

Vzkriesenie syna naimskej vdovy

¹¹ Hneď nato odišiel do mesta, ktoré sa nazývalo Naim. Šli s ním jeho učeníci a veľký zástup ľudí. ¹² Keď sa priblížil k mestskej bráne, práve vynášali mŕtveho. Bol to jediný syn matky, ktorá bola vdova. Sprevádzal ju početný zástup ľudí z mesta. ¹³ Keď ju Pán uzel, prišlo mu jej ľúto. I povedal jej: Neplač! ¹⁴ Potom pristúpil k máram a dotkol sa ich. Nosiči zastali a on povedal: Mládeňec, hovorím ti, vstaň! ¹⁵ Mŕtvy sa posadil a začal hovoriť. Ježiš ho odovzdal matke. ¹⁶ Všetkých sa zmocnil strach. Oslavovali Boha: Veľký prorok povstal medzi nami a Boh navštívil svoj ľud. ¹⁷ Táto zvesť sa o ňom rozniesla po celom Judsku a okolí.

Poslovia Jána Krstiteľa

¹⁸ O tom všetkom priniesli Jánovi zvesť jeho učeníci. Ján poslal k Pánovi dvoch svojich učeníkov ¹⁹ s otázkou: Ty si ten, čo má prísť, alebo máme čakať iného? ²⁰ Keď učeníci prišli k nemu, povedali: Ján Krstiteľ nás poslal k tebe opýtať sa, či si ty ten, ktorý má prísť, alebo máme čakať na iného? - ²¹ Práve v tú hodinu mnohých uzdravil z neduhov, chorôb, z moci zlých duchov a mnohým slepým daroval zrak. ²² Odpovedal im teda: Choďte, oznámte Jánovi, čo ste videli a počuli: Slepí vidia, chromí chodia, malomocní sa očisťujú, hluchí počujú, mŕtvi vstávajú z mŕtvych a chudobným sa hľasa evanjelium. ²³ Blahoslavený je ten, čo sa na mne nepohorší.

Ježišovo svedectvo o Jánovi

²⁴ Keď Jánovi poslovia odišli, Ježiš začal zástupom hovoriť o Jánovi: Vyšli ste na púšť. Čo chcete vidieť? Trstinu zmietanú vetrom? ²⁵ Alebo čo ste vyšli vidieť? Človeka oblečeného do jemných šiat? Veď takí, čo sa skvostne obliekajú a žijú v prepychu, bývajú v kráľovských palácoch. ²⁶ Čo teda chcete vidieť? Proroka? Veru, hovorím vám, viac ako proroka. ²⁷ Veď o ňom je napísané: Hľa, posielam svojho posla pred tvojou tvárou a on pripraví cestu pred tebou. ²⁸ Hovorím vám, že medzi tými, čo sa narodili zo ženy, nie je nikto väčší ako Ján. No ten, kto je v Božom kráľovstve menší, je väčší ako on. ²⁹ A všetci, čo ho počúvali, dokonca aj mytníci, uznali Božiu spravodlivosť, keď prijali Jánov krst. ³⁰ Ale farizeji a zákonníci odmietli Boží zámer, keď neprijali jeho krst. ³¹ Ku komu prirovnám ľudí tohto pokolenia, komu sa podobajú? ³² Sú ako deti, ktoré sedia na námestí a pokrikujú na seba: Pískali sme vám - a netancovali ste, nariekali sme - a neplakali ste. ³³ Prišiel Ján Krstiteľ, nejedol chlieb a nepil víno, a hovoríte o ňom: Je posadnutý zlým duchom. ³⁴ Prišiel Syn človeka, je a pije, a hovoríte o ňom: Žráč a pijan, priateľ mytníkov a hriešnikov. ³⁵ No múdrosť ospravedlňuje všetky jej deti.

Hriešna žena

³⁶ Jeden z farizejov ho pozval k stolu. Vošiel teda do farizejovho domu a sadol si. ³⁷ V tom meste žila istá hriešnica. Keď sa dozvedela, že stoluje v dome farizeja, priniesla alabastrovú

nádobku s voňavým olejom. ³⁸ S plačom pristúpila odzadu k jeho nohám, začala mu ich máčať slzami a utierať svojimi vlasmi. Bozkávala mu nohy a natierala ich voňavým olejom. ³⁹ Keď to videl farizej, ktorý ho pozval, povedal si: Keby to bol prorok, vedel by, čo je to za ženu, ktorá sa ho dotýka, vedel by, že je to hriešnica. ⁴⁰ Ježiš mu povedal: Šimon, chcem ti niečo povedať. On mu odpovedal: Učiteľ, povedz. ⁴¹ Istý veriteľ mal dvoch dlžníkov. Jeden mu dlhoval päťsto denárov, druhý päťdesiat. ⁴² Keď nemali z čoho vrátiť, obom im odpustil. Ktorý z nich ho bude mať radšej? ⁴³ Myslím si, odpovedal Šimon, že ten, ktorému odpustil viac. Ježiš odpovedal: Správne si povedal. ⁴⁴ Nato sa obrátil k žene a Šimonovi povedal: Vidíš túto ženu? Vošiel som do tvojho domu a nedal si mi vodu na nohy, no táto žena mi slzami zmáčala nohy a svojimi vlasmi ich poutierala. ⁴⁵ Nepobozkal si ma, ona však odvtedy, ako som vošiel, neprestala mi bozkávať nohy. ⁴⁶ Hlavu si mi olejom nepotrel, zatiaľ čo ona mi natierala nohy voňavým olejom. ⁴⁷ Preto ti hovorím: Odpúšťajú sa jej mnohé hriechy, lebo veľmi milovala. Komu sa málo odpúšťa, ten málo miluje. ⁴⁸ A jej povedal: Odpúšťajú sa ti hriechy. ⁴⁹ Vtedy tí, čo s ním stolovali, začali si hovoriť: Ktože je to, že aj hriechy odpúšťa? ⁵⁰ On však povedal žene: Tvoja viera ťa zachránila. Choď v pokoji!

Ženy v Ježišovom sprievode

8 Potom chodil po mestách a dedinách, kázal a hlásal evanjelium o Božom kráľovstve a boli s ním Dvanásť ² i niektoré ženy, ktoré uzdravil od zlých duchov a chorôb. Boli to: Mária, zvaná Magdaléna, z ktorej vyšlo sedem démonov, ³ potom Jana, manželka Herodesovho správcu Chúzu, ďalej Zuzana a mnohé iné, ktoré im pomáhali svojím majetkom.

Podobenstvo o rozsievačovi a štvorakej pôde

⁴ Keď sa zišiel veľký zástup a schádzali sa k nemu ľudia z miest, rozpovedal im toto podobenstvo: ⁵ Rozsievač vyšiel rozsievať semeno. Ako sial, jedno zrno padlo vedľa cesty. Tam ho pošliapali a nebeské vtáky ho pozobali. ⁶ Druhé padlo na skalú. Vzrástlo, ale uschlo, lebo nemalo vlahu. ⁷ Ďalšie padlo do trnia, ale to vzrástlo a udusilo ho. ⁸ Iné padlo do dobrej pôdy. Vyrástlo a prinieslo stonásobnú úrodu. Keď to povedal, zvolal: Kto má uši na počúvanie, nech počúva! ⁹ Jeho učeníci sa ho pýtali: Čo znamená toto podobenstvo? ¹⁰ On im nato povedal: Vám bolo dané poznať tajomstvá Božieho kráľovstva, ostatným je dané len v podobenstvách, aby hľadeli, a nevideli, počúvali, a nechápali.

Vysvetlenie podobenstva

¹¹ Podobenstvo znamená toto: Zrno je Božie slovo. ¹² Na kraji cesty sú tí, čo počúvajú; potom prichádza diabol a vezme slovo z ich srdca, aby neuverili a neboli spasení. ¹³ Zrno, čo padlo na skalú, to sú tí, čo slovo s radosťou počúvajú, prijímajú ho, ale nemajú korene. Veria len načas a počas skúšky odpadajú. ¹⁴ Zrno, čo padlo do trnia, to sú tí, čo počúvajú, ale v živote ich udusia starosti, bohatstvo a rozkoše života, takže úrodu neprinesú. ¹⁵ Zrno, čo padlo do dobrej pôdy, to sú tí, ktorí počúvajú slovo s dobrým a šlachetným srdcom. Zachovávajú ho a vytrvalo prinášajú ovocie.

Podobenstvo o lampe

¹⁶ Nikto nezažne lampu, aby ju prikryl nádobou alebo položil pod posteľ. Ale postaví ju na svietnik, aby tí, čo vchádzajú, videli svetlo. ¹⁷ Lebo nič nie je také skryté, aby nevyšlo najavo, ani také utajené, aby sa neprezradilo a nedostalo sa na verejnosť. ¹⁸ Dávajte pozor, keď počúvate. Veď kto má, tomu sa pridá, ale kto nemá, tomu sa vezme aj to, o čom sa nazdáva, že má.

Ježišova rodina

¹⁹ Prišla za ním jeho matka a jeho bratia, ale pre zástup sa k nemu nemohli dostať. ²⁰ Ozná-

mili mu: Tvoja matka a tvoji bratia stoja vonku a chceli by ťa vidieť. ²¹ On im však povedal: Mojou matkou a mojimi bratmi sú tí, čo počúvajú Božie slovo a uskutočňujú ho.

Utišenie búrky

²² Jedného dňa nastúpil Ježiš s učeníkmi na loď a povedal im: Prejdime na druhú stranu jazera. Keď odrazili od brehu ²³ a plavili sa, zaspal. Vtedy sa spustila na jazero búrka. Loď sa naplňovala vodou. Dostali sa do nebezpečenstva. ²⁴ Pristúpili k nemu a zobudili ho slovami: Učiteľ, učiteľ, hynieme! Keď sa zobudil, pohrozil vetru a vlnám, tie sa upokojili a nastalo bezvetrie. ²⁵ Nato im povedal: Kde je vaša viera? So strachom a údivom si hovorili: Kto je to, že rozkazuje i vetrom, i moru a poslúchajú ho?

Ježiš v kraji Gerazénov

²⁶ Pripravili sa do gerazského kraja, ktorý je oproti Galilei. ²⁷ Keď vystúpil na breh, vyšiel oproti nemu nejaký muž z mesta posadnutý zlými duchmi. Už dávnejšie sa neobliekal, nebyval v dome, ale sa zdržiaval v hrobách. ²⁸ Keď zbadal Ježiša, s krikom padol pred neho a volal mocným hlasom: Ježiš, Syn najvyššieho Boha, nechaj ma! Prosím ťa, nemuč ma! ²⁹ Rozkázal totiž nečistému duchu, ktorý ho mal už dlhý čas v moci, aby z toho človeka vyšiel. Nohy mu sputávali okovami aj reťazami a strážili ho. Ale on putá roztrhal a démon ho hnal na púste miesto. ³⁰ Ježiš sa ho spýtal: Ako sa voláš? Légia, odpovedal, pretože vošlo do neho mnoho démonov. ³¹ A tí ho žiadali, aby ich neposielať do pekelných priepasti. ³² Neďaleko na svahu sa pásala veľká črieda svin. Prosili ho teda, aby im dovolil vojsť do nich. On im to dovolil. ³³ Vtedy zlí duchovia vyšli z človeka do svin. Nato sa črieda vrhla dolu úbočím do jazera a utopila sa. ³⁴ Keď pastieri videli, čo sa stalo, utiekli a rozchýrili to po meste i po vidieku. ³⁵ A ľudia sa šli pozrieť, čo sa stalo. Prišli k Ježišovi. Človeka, z ktorého vyšli zlí duchovia, našli pri Ježišových nohách oblečeného a pri zdravom rozume. Prenikla ich hrôza. ³⁶ Tí, čo to videli, porozprávali im, ako bol posadnutý uzdravený. ³⁷ Všetci obyvatelia gerazského kraja ho žiadali, aby od nich odišiel, lebo sa ich zmocnil veľký strach. Vstúpil teda do loďky a vrátil sa. ³⁸ Muž, z ktorého vyšli zlí duchovia, ho prosil, aby smel zostať s ním. Ale Ježiš ho poslal preč so slovami: ³⁹ Vráť sa domov a porozprávaj, aké veľké veci ti urobil Boh. Odišiel teda a rozchýril po celom meste, aké veľké veci mu urobil Ježiš.

Vzkriesenie Jairovej dcéry

⁴⁰ Keď sa Ježiš vrátil, privítalo ho množstvo ľudí, ktorí ho už dávno čakali. ⁴¹ Tu prišiel muž menom Jairo, ktorý bol predstaveným synagógy. Padol Ježišovi k nohám a prosil ho, aby šiel do jeho domu. ⁴² Umierala jeho jediná, dvanásťročná dcéra. Ako šiel, ľudia sa naňho tlačili. ⁴³ Bola medzi nimi žena, ktorá už dvanásť rokov krvácala. Celý svoj majetok minula na lekárov, ale vyliečiť ju nevedel ani jeden. ⁴⁴ Odzadu pristúpila k Ježišovi, dotkla sa obruby jeho šiat a krvácanie sa ihneď zastavilo. ⁴⁵ Ježiš sa pýtal: Kto sa ma to dotkol? Keď sa nikto nepriznával, Peter povedal: Učiteľ, to ľudia sa tisnú na teba a tlačia ťa. ⁴⁶ Ale Ježiš povedal: Voľakto sa ma dotkol, lebo som pocítil, že zo mňa vyšla sila. ⁴⁷ Keď žena videla, že sa to neutají, rozochvená pristúpila k nemu, padla mu k nohám a pred všetkými ľuďmi sa priznala, prečo sa ho dotkla a ako sa ihneď uzdravila. ⁴⁸ Ježiš jej povedal: Dcéra, tvoja viera ťa uzdravila. Chod' v pokoji. ⁴⁹ Kým ešte hovoril, prišiel ktosi z domu predstaveného synagógy a povedal: Tvoja dcéra umrela. Neunúvaj učiteľa! ⁵⁰ Keď to Ježiš počul, povedal: Neboj sa! Len ver a bude zachránená. ⁵¹ Keď prišiel k domu, nikomu nedovolil vojsť dnu, iba Petrovi, Jánovi, Jakubovi, ako aj otcovi a matke dievčata. ⁵² Všetci plakali a kvílili nad ňou. Ježiš však povedal: Neplačte! Neumrela, ale spí. ⁵³ No oni ho vysmiali, lebo vedeli, že umrela. ⁵⁴ Chytil ju za ruku a zvolal: Dievča, vstaň! ⁵⁵ Vtom sa jej duch vrátil a ona hneď vstala. Ježiš prikázal, aby jej dali jesť. ⁵⁶ Rodičia dievčata strpli od úžasu. On im však rozkázal, aby nikomu nehovorili, čo sa stalo.

Vyslanie Dvanástich

9 Ježiš si zavolať Dvanástich a dal im silu a moc nad všetkými zlými duchmi, ako aj moc uzdravovať z neuhov. ² Poslal ich hlásať Božie kráľovstvo a liečiť chorých. ³ Povedal im: Nič si neberte na cestu; ani palicu, ani kapsu, ani chlieb, ani peniaze, ani dvojce šiat. ⁴ Vždy, keď vojdete do niektorého domu, zostaňte tam a odtiaľ choďte ďalej. ⁵ Keby vás niekde neprijali, odíďte z toho mesta a straste si prach z nôh ako svedectvo proti nim. ⁶ Vyšli teda, porozchádzali sa po dedinách, všade hlásali evanjelium a uzdravovali.

Herodesov nepokoj

⁷ Tetrarcha Herodes počul o všetkom, čo sa dialo, a bol v rozpakoch, lebo jedni hovorili: Ján vstal z mŕtvych, ⁸ iní, že sa zjavil Eliáš, a ďalší, že vstal z mŕtvych jeden z dávnych prorokov. ⁹ Herodes povedal: Jána som dal stať. Kto je potom ten, o kom počúvam takéto veci? A chcel ho vidieť.

Rozmnoženie chlebov

¹⁰ Apoštoli sa vrátili. Vyrozmnožovali mu všetko, čo robili. Vzal ich so sebou a odišli sami do mesta, ktoré sa volá Betsaida. ¹¹ Keď sa to zástupy dozvedeli, šli za ním. On ich prijal, rozprával im o Božom kráľovstve a uzdravoval tých, čo to potrebovali. ¹² Pretože sa začalo schyľovať k večeru, pristúpili k nemu Dvanásti a povedali: Rozpusť zástup, nech sa rozídu do okolitých dedín a osád. Tam nech si nájdu nocľah i jedlo, lebo tu sme na pustom mieste. ¹³ On im povedal: Vy im dajte jesť! Ale oni hovorili: Nemáme viac ako päť chlebov a dve ryby. Iba ak by sme šli nakúpiť jedlo pre všetkých tých ľudí. ¹⁴ Bolo tam asi päťtisíc mužov. Ale on povedal svojim učeníkom: Pousádzajte ich do skupín asi po päťdesiat! ¹⁵ Urobili to, a všetkých usadili. ¹⁶ Potom vzal päť chlebov a dve ryby, pozdvihol oči k nebu a požehnal ich. Lámal a dával svojim učeníkom, aby ich rozdávali zástupu. ¹⁷ Všetci jedli a nasýtili sa, ba z nalámaných zvyškov sa nazbieralo ešte dvanásť košov.

Petrovo vyznanie a prvá predpoveď utrpenia

¹⁸ Raz sa osamote modlil. Boli s ním jeho učeníci. Opýtal sa ich: Za koho ma ľudia pokladajú? ¹⁹ Oni odpovedali: Za Jána Krstiteľa, iní za Eliáša a ďalší hovoria, že vstal z mŕtvych jeden z dávnych prorokov. ²⁰ A za koho ma pokladáte vy?, opýtal sa ich. Peter odpovedal: Za Božieho Mesiáša. ²¹ No on ich dôrazne žiadal, aby to nikomu nepovedali, ²² a dodal: Syn človeka musí mnoho trpieť, byť zavrhnutý staršími, veľkňazmi a zákonníkmi. Musí byť zabitý a tretieho dňa vzkriesený.

Nasledovanie Ježiša

²³ Všetkým potom povedal: Kto chce ísť za mnou, nech zaprie sám seba! Každý deň nech vezme svoj kríž a nasleduje ma. ²⁴ Lebo kto by chcel svoju dušu zachrániť, stratí ju. Ale kto stratí svoju dušu pre mňa, zachráni si ju. ²⁵ Veď čo osoží človeku, keby celý svet získal a samého seba by stratil či poškodil? ²⁶ Lebo kto sa bude hanbiť za mňa a za moje slová, za toho sa bude hanbiť Syn človeka, keď príde v sláve svojej i Otcovej a svätých anjelov. ²⁷ Amen, hovorím vám: Niektorí z vás, čo tu stoja, neokúsia smrť, kým neuvidia Božie kráľovstvo.

Premenenie na vrchu

²⁸ Asi osem dní po týchto slovách vzal so sebou Petra, Jána a Jakuba a vystúpil na vrch modliť sa. ²⁹ Počas modlitby sa jeho tvár zmenila a jeho odev zažiaril belobou ako blesk. ³⁰ A hľa, rozprávali sa s ním dvaja muži - Mojžiš a Eliáš. ³¹ Zjavili sa v sláve a hovorili o jeho smrti, ktorú mal podstúpiť v Jeruzaleme. ³² Petra a tých, čo boli s ním, premohol hlboký spánok. Keď sa prebudili, videli jeho slávu a tých dvoch mužov, čo tam stáli. ³³ Kým sa s ním ľúčili, povedal Peter Ježišovi: Učiteľ, je dobré, že sme tu. Urobme tu tri stany: jeden

tebe, jeden Mojžišovi a jeden Eliášovi. Nevedel však, čo vraví. ³⁴ A kým to hovoril, utvoril sa oblak a zahalil ich. Keď sa ocitli v oblaku, zmocnil sa ich strach. ³⁵ Z oblaku zaznel hlas: Toto je môj vyvolený Syn, jeho počúvajte. ³⁶ A keď hlas doznel, ostal Ježiš sám. V tých dňoch zachovali mlčanie a nikomu nehovorili o tom, čo videli.

Uzdravenie posadnutého chlapca

³⁷ Na druhý deň zostúpili z vrchu. V ústrety mu prišlo množstvo ľudí. ³⁸ Tu akýsi muž zo zástupu vykrikol: Učiteľ, prosím ťa, pozri na môjho syna, moje jediné dieťa! ³⁹ Zmocňuje sa ho zlý duch, takže z ničoho nič vykrikuje, lomcuje ním, až sa mu pení z úst; takto ho trýzni a len ťažko ho opúšťa. ⁴⁰ Prosil som tvojich učeníkov, aby ho vyhnali, ale nemohli. ⁴¹ Ježiš povedal: Neveriace a skazené pokolenie, dokedy mám byť ešte s vami a znášať vás? Prived' sem svojho syna! ⁴² Ako chlapec prichádzal, zlý duch ho zvalil a lomcoval ním. Ježiš pohrozil nečistému duchu, uzdravil chlapca a vrátil ho otcovi. ⁴³ Všetci žasli nad veľkou Božou mocou.

Druhá predpoveď utrpenia

Keď sa všetci čudovali, čo všetko robil, povedal svojim učeníkom: ⁴⁴ Počúvajte a dobre si zapamätajte tieto slová: Syn človeka bude vydaný do rúk ľudí. ⁴⁵ Oni však to slovo nepochopili a jeho zmysel im zostal skrytý; preto nerozumeli, no báli sa ho na to slovo spýtať.

Spor o prvenstvo

⁴⁶ Padla medzi nimi otázka, kto z nich je najväčší. ⁴⁷ Ale Ježiš poznal ich zmýšľanie. Vzal dieťa, postavil ho vedľa seba ⁴⁸ a povedal: Kto prijme v mojom mene toto dieťa, mňa prijíma. A kto mňa prijíma, prijíma toho, ktorý ma poslal. Lebo kto je medzi vami najmenší, ten je veľký. ⁴⁹ Vtedy Ján povedal: Učiteľ, videli sme, ako ktosi v tvojom mene vyháňa zlých duchov. Bránili sme mu v tom, pretože nepatrí medzi nás. ⁵⁰ Nebráňte mu - odpovedal Ježiš -, lebo kto nie je proti vám, je za vás!

Nepohostinní Samaritáni

⁵¹ Keď sa napĺňali dni, keď mal byť povýšený, pevne sa rozhodol ísť do Jeruzalema. ⁵² Poslal pred sebou poslov, aby mu pripravili nocľah. Prišli do samaritánskej dediny, ⁵³ tam ho však neprijali, lebo jeho cieľom bol Jeruzalem. ⁵⁴ Keď to videli učeníci Jakub a Ján, povedali: Pane, máme povedať, aby zostúpil oheň z neba a zničil ich? ⁵⁵ On sa obrátil k nim a pokarhal ich. ⁵⁶ A odišli do inej dediny.

Nasledovanie Ježiša

⁵⁷ Raz, keď šli po ceste, ktosi mu povedal: Pôjdem za tebou, kamkoľvek pôjdeš. ⁵⁸ Ježiš mu odpovedal: Líšky majú svoje nory a nebeské vtáky hniezda, ale Syn človeka nemá kde hlavu skloniť. ⁵⁹ Iného zas vyzval: Poď za mnou! On odpovedal: Pane, dovoľ mi najprv odísť a pochovať si otca. ⁶⁰ Ale Ježiš mu povedal: Nechaj, nech si mŕtvi pochováajú mŕtvych. Ale ty choď a zvestuj Božie kráľovstvo! ⁶¹ A iný zas hovoril: Pane, pôjdem za tebou, ale najprv mi dovoľ rozlúčiť sa s rodinou. ⁶² Ježiš odpovedal: Kto položí ruku na pluh a obzerá sa späť, nie je súci pre Božie kráľovstvo.

Vyslanie učeníkov

10 Potom určil sedemdesiatdvan iných a rozoslal ich pred sebou po dvoch do každého mesta a osady, kam chcel sám ísť. ² I povedal im: Žatva je veľká, ale robotníkov je málo. Proste preto Pána žatvy, aby poslal robotníkov na svoju žatvu! ³ Chodte! Hľa, posielam vás ako baránkov medzi vlkov. ⁴ Neberte si mešec ani kapsu, ani obuv! Cestou sa pri pozdrave s nikým nezdržujte! ⁵ Keď vojdete do niektorého domu, najprv povedzte: Pokoj tomuto domu! ⁶ Ak tam bude syn pokoja, spočinie na ňom váš pokoj. Ak nie, vráti

sa k vám. ⁷ Zostaňte potom v tom dome! Jedzte a pite, čo majú, lebo robotník je hoden svojej mzdy. Nechodte z domu do domu! ⁸ Keď vojdete do ktoréhokoľvek mesta a prijímú vás, jedzte, čo vám predložia. ⁹ Uzdravujte tam chorých a hlásajte im: Priblížilo sa k vám Božie kráľovstvo. ¹⁰ Ak prídete do niektorého mesta a neprijímú vás, vyjdite do jeho ulíc a vyhláste: ¹¹ Striasame na vás aj prach, čo sa nám vo vašom meste prílepil na nohy. Vedzte však, že sa priblížilo Božie kráľovstvo. ¹² Hovorím vám, že Sodomčanom bude v ten deň ľahšie ako tomu mestu. Beda neveriacim mestám ¹³ Beda ti, Chorazin! Beda ti, Betsaida! Lebo keby sa v Týre a Sidone boli stali zázraky, aké sa stali u vás, dávno by sedeli v popole oblečení v kajúcom rúchu a kajali sa. ¹⁴ Ale Týru a Sidonu bude na súde ľahšie ako vám. ¹⁵ A ty, Kafarnaum, vari sa budeš vyvyšovať až do neba? Zrútiš sa do podsvetia! ¹⁶ Kto vás počúva, mňa počúva. Kto vami pohŕda, mnou pohŕda. A kto pohŕda mnou, pohŕda tým, ktorý ma poslal.

Návrat učeníkov

¹⁷ Sedemdesiati dvaja sa vrátili a s radosťou hovorili: Pane, v tvojom mene sa nám podávajú aj zlí duchovia! ¹⁸ On im povedal: Videl som satana padať z neba ako blesk. ¹⁹ Dal som vám moc šliapať po hadoch a škorpiónoch i nad všetkou mocou nepriateľa. Nič vám neuškodí. ²⁰ No neradujte sa z toho, že sa vám podávajú duchovia, ale radujte sa z toho, že vaše mená sú zapísané v nebi.

Ježiš velebí Otca

²¹ V tej hodine zaplesal Ježiš v Duchu Svätom: Zvelebujem ťa, Otče, Pán neba i zeme, že si tieto veci skryl pred múdrymi a rozumnými a zjavil si ich maličkým. Áno, Otče, tebe sa tak páčilo. ²² Môj Otec mi odovzdal všetko. A nik nevie, kto je Syn, iba Otec. Ani kto je Otec, iba Syn a ten, komu to Syn bude chcieť zjaviť. ²³ Potom sa obrátil osobitne k učeníkom a povedal: Blahoslavené oči, ktoré vidia, čo vy vidíte, ²⁴ lebo hovorím vám: Mnohí proroci a králi chceli vidieť, čo vy vidíte, ale nevideli, a počuť, čo vy počúvate, ale nepočuli.

Milosrdný Samaritán

²⁵ Tu vystúpil jeden znalec zákona a pokúšal Ježiša: Učiteľ, čo mám robiť, aby som sa stal dedičom večného života? ²⁶ Ježiš sa ho opýtal: A čo je napísané v zákone? Ako tam čítaš? ²⁷ On odpovedal: Milovať budeš Pána, svojho Boha, z celého svojho srdca, celej svojej duše, celej svojej sily a z celej svojej mysle, a svojho blížneho ako seba samého! ²⁸ Správne si odpovedal, povedal mu Ježiš. Toto rob a budeš žiť! ²⁹ Ale on, aby sa ospravedlnil, ďalej sa pýtal Ježiša: A kto je môj blížny? ³⁰ Nato Ježiš začal rozprávať: Istý človek zostupoval z Jeruzalema do Jericha a dostal sa do rúk zbojníkov. Tí ho ozbíjali, doráňali, nechali ho polomŕtveho a odišli. ³¹ Náhodou šiel touto cestou kňaz, ktorý ho síce videl, no obišiel ho. ³² Takisto aj levita: keď prišiel na to miesto a uvidel ho, obišiel ho. ³³ No prišiel k nemu aj istý pocestný, Samaritán. Keď ho uvidel, prišlo mu ho ľúto. ³⁴ Pristúpil k nemu, nalial mu na rany olej a víno a obviazal mu ich. Potom ho vyložil na svoje dobytča, zaviezol do hostinca a postaral sa o neho. ³⁵ Na druhý deň vybral dva denáre, dal ich hostinskému a povedal: Staraj sa oňho; ak na neho vynaložíš viac, na spiatočnej ceste ti to zaplatím. ³⁶ Kto podľa teba z tých troch sa stal blížnym tomu, čo padol do rúk zbojníkov? ³⁷ On povedal: Ten, čo mu preukázal milosrdenstvo. A Ježiš povedal: Chod' a rob podobne!

Mária a Marta

³⁸ Ako išli ďalej, vošiel do jednej dediny, kde ho prijala do domu istá žena menom Marta. ³⁹ Mala sestru, ktorá sa volala Mária. Tá si sadla Pánovi k nohám a počúvala jeho slová. ⁴⁰ Marta však mala plné ruky práce s obsluhou. Zrazu zastala a povedala: Pane, nedbáš, že ma sestra nechá samu obsluhovať? Povedz jej, aby mi pomohla! ⁴¹ Pán jej však povedal:

Marta, Marta, staráš sa a znepokojuješ pre mnohé veci, ⁴² a potrebné je len jedno. Mária si vybrala dobrý podiel, ktorý sa jej neodníme.

Modlitba Pána

11 Raz sa Ježiš na niektorom mieste modlil. Keď skončil, povedal mu jeden z jeho učeníkov: Pane, nauč nás modliť sa, ako Ján naučil svojich učeníkov. ² Ježiš im povedal: Keď sa modlíte, hovorte: Otče, posväť sa tvoje meno, príď tvoje kráľovstvo. ³ Chlieb náš každodenný dávaj nám každý deň, ⁴ a odpusť nám naše hriechy, ako aj my odpúšťame každému svojmu dlžníkovi. A neuveď nás do pokušenia.

Podobenstvo o neodbytnom priateľovi

⁵ A potom im povedal: Nieкто z vás má priateľa. Pôjde k nemu o polnoci a povie mu: Priateľ, požičaj mi tri chleby, ⁶ lebo prišiel ku mne priateľ z cesty a nemám ho čím ponúknuť. ⁷ A on zvnútra odpovie: Neobťažuj ma! Dvere sú už zamknuté a deti sú už so mnou v posteli. Nemôžem vstať a dať ti. ⁸ Hovorím vám: Keď aj nevstane a nedá mu preto, že je jeho priateľom, vstane a dá mu, čo potrebuje, pre jeho neodbytnosť.

O dôvere pri modlitbe

⁹ A ja vám hovorím: Proste a dostanete! Hľadajte a nájdete! Klopte a otvoria vám. ¹⁰ Lebo každý, kto prosí, dostane, kto hľadá, nájde, a kto klope, tomu otvoria. ¹¹ Vari je medzi vami otec, ktorý by dal svojmu synovi kameň, keď ho prosí o chlieb? Alebo hada, keď ho prosí o rybu? ¹² Alebo mu podá škorpióna, keď si pýta vajce? ¹³ Keď teda vy, hoci ste zlí, viete dávať dobré dary svojim deťom, o čo skôr dá nebeský Otec Ducha Svätého tým, čo ho prosia!

Ježiš a Belzebul

¹⁴ Raz vyhánal zlého ducha, ktorý bol nemý. Keď zlý duch vyšiel, nemý prehovoril. Ľudia žasli, ¹⁵ ale niektorí z nich hovorili: Mocou Belzebula, kniežaťa zlých duchov, vyháňa zlých duchov. ¹⁶ Iní ho pokúšali tým, že žiadali od neho znamenie z neba. ¹⁷ Ale on poznal ich úmysly a povedal im: Každé vnútorné rozdelené kráľovstvo spustne a rozdelený dom sa zrúti. ¹⁸ Ak je aj satan vnútorné rozdelený, akože môže obstať jeho kráľovstvo? Vy hovoríte, že ja vyhánam zlých duchov pomocou Belzebula. ¹⁹ No ak ja vyhánam zlých duchov pomocou Belzebula, čím ich potom vyhánajú vaši synovia? Preto oni budú vašimi sudcami. ²⁰ Ale ak ja Božím prstom vyhánam zlých duchov, potom k vám prišlo Božie kráľovstvo. ²¹ Keď dobre vyzbrojený muž stráži svoj dvor, jeho majetok je v bezpečí. ²² Ale keď ho prepadne silnejší ako on a premôže ho, ten mu odoberie zbraň, na ktorú sa spoliehal, a korisť rozdelí. ²³ Kto nie je so mnou, je proti mne; a kto so mnou nezhrmažďuje, ten rozhadzuje.

Návrat nečistého ducha

²⁴ Keď nečistý duch vyjde z človeka, blúdi po miestach bez vody a hľadá odpočinok. Keď ho nenájde, povie si: Vrátim sa do svojho domu, odkiaľ som vyšiel. ²⁵ Keď ta príde, nájde dom vymetený a vyzdobený. ²⁶ Odíde, vezme sedem iných duchov, horších, ako je sám, vojdú do domu a usídlia sa tam. A tak je s tým človekom nakoniec horšie, ako bolo na začiatku. ²⁷ Keď to hovoril, jedna žena zo zástupu pozdvihla svoj hlas a povedala: Blahoslavený život, ktorý ťa nosil, a prsia, ktoré ťa pridávali. ²⁸ On však odpovedal: Blahoslavení sú skôr tí, čo počúvajú a zachovávajú Božie slovo.

Jonášovo znamenie

²⁹ Keď sa schádzali zástupy, hovoril im: Toto pokolenie je zlé pokolenie. Žiada znamenie, ale nedostane ho, iba ak znamenie proroka Jonáša. ³⁰ Lebo ako sa Jonáš stal znamením pre Ninivčanov, tak bude aj Syn človeka pre toto pokolenie. ³¹ Kráľovná z juhu vystúpi na súde proti mužom tohto pokolenia a odsúdi ich, lebo ona prišla až z konca zeme počúvať

Šalamúnovu múdrosť. A hľa, tu je niekto väčší ako Šalamún. ³² Mužovia z Ninive vystúpia na súde proti tomuto pokoleniu a odsúdia ho, lebo oni sa kajali na Jonášovo kázanie. A hľa, tu je niekto väčší ako Jonáš.

Podobenstvo o svetle

³³ Nik nezažne lampu a nepostaví ju do kúta alebo pod mericu, ale na svietnik, aby tí, čo vchádzajú, videli svetlo. ³⁴ Lampou tela je tvoje oko. Ak bude tvoje oko čisté, bude celé tvoje telo vo svetle. Ale ak sa zakalí, bude aj tvoje telo v tme. ³⁵ Hľaď teda, aby svetlo, čo je v tebe, nebolo tmou. ³⁶ Ak bude celé tvoje telo vo svetle, a ani jedna jeho časť nebude v tme, celé bude jasné, ako keď ťa lampa ožiari svojim svetlom.

Reč proti farizejom

³⁷ Keď ešte hovoril, poprosil ho istý farizej, aby u neho obedoval. Ježiš vošiel a posadil sa k stolu. ³⁸ Farizej sa začudoval, keď videl, že sa pred obedom neumyl. ³⁹ Pán mu povedal: Vy farizeji čistíte čašu a misu zvonka, ale vaše vnútro je plné lúpeže a nepravosti. ⁴⁰ Hlupáci, či ten, čo stvoril vonkajšok, nestvoril aj vnútro? ⁴¹ Ale čo je vnútri, rozdajte ako almužnu a všetko vám bude čisté. ⁴² Beda vám, farizeji, lebo dávate desiatky z mäty, ruty a z každej zeleniny, ale spravodlivosť a Božiu lásku obchádzate! Toto bolo treba robiť a tamto nezanedbávať! ⁴³ Beda vám, farizeji, lebo máte radi prvé miesta v synagógach a pozdravy na námestiach! ⁴⁴ Beda vám, lebo ste ako neoznačené hroby a ľudia ani nevedia, že po nich chodia! ⁴⁵ Vtedy mu ktorýsi zo zákonníkov povedal: Učiteľ, keď takto hovoríš, potupuješ aj nás. ⁴⁶ On mu odpovedal: Aj vám, zákonníkom, beda! Lebo zaťažujete ľudí bremenami, ktoré nemožno uniesť, ale sami sa tých bremien ani jediným prstom nedotknete. ⁴⁷ Beda vám, lebo staviate prorokom náhrobky, kým vaši otcovia ich vraždili. ⁴⁸ Takto ste svedkami, ktorí schvaľujú činy svojich otcov. Oni ich vraždili a vy im staviate náhrobky. ⁴⁹ Preto aj Božia múdrosť vyriekla: Pošlem k nim prorokov a apoštolov. Niektorých z nich budú vraždiť a iných prenasledovať. ⁵⁰ A tak sa toto pokolenie bude zodpovedať za krv všetkých prorokov, čo bola vyliata od založenia sveta; ⁵¹ od krvi Ábela až po krv Zachariáša, ktorý zahynul medzi oltárom a chrámom. Áno, hovorím vám: Toto pokolenie sa bude zodpovedať. ⁵² Beda vám, zákonníci, pretože ste prevzali kľúč poznania; sami ste nevošli a tým, čo chceli vojsť, ste v tom zabránili. ⁵³ Keď odtiaľ odchádzal, zákonníci a farizeji začali naňho prudko dorážať a dotieravo sa ho na všeličo vypytovať. ⁵⁴ Strojili mu úklady, aby ho chytili za slovo.

Varovanie pred kvasom farizejov

12 Medzitým sa zhlukli tisícové zástupy, takže ľudia až šliapali po sebe. Ježiš začal hovoriť najprv svojim učeníkom: Chráňte sa kvasu farizejov, čiže pokrytectva. ² Veď nič nie je také skryté, aby raz nebolo odhalené, a nič nie je natolko utajené, aby raz nevyšlo najavo. ³ Lebo čo ste povedali v tme, budú počuť na svetle. Čo ste v komôrkach pošepli do ucha, budú rozhlasovať zo striech.

Koho sa báť

⁴ Vám, svojim priateľom, hovorím: Nebojte sa tých, čo zabíjajú telo a potom už nič viac nemôžu urobiť! ⁵ Ukážem vám, koho sa máte báť. Bojte sa toho, ktorý zabije a má moc uvrhnúť do pekla. Áno, hovorím vám: Toho sa bojte! ⁶ Či nepredávajú päť vrabcov za dva haliere? A Boh ani na jedného z nich nezabúda. ⁷ Vy však máte spočítané aj vlasy na hlave. Nebojte sa, vy ste drahší ako mnoho vrabcov.

Odvaha vyznávať Krista

⁸ Hovorím vám: Každého, kto mňa vyzná pred ľuďmi, toho aj Syn človeka vyzná pred

Božími anjelmí. ⁹ Kto ma však zaprie pred ľuďmi, bude zaprený pred Božími anjelmí. ¹⁰ Každému, kto povie slovo proti Synovi človeka, bude odpustené. Tomu však, kto sa bude rúhať Duchu Svätému, sa neodpustí. ¹¹ Keď vás budú vodiť do synagóg, pred úrady a vrchnosti, netrápajte sa, ako a čím sa budete brániť, ¹² lebo Duch Svätý vás v tej chvíli poučí, čo máte hovoriť.

Podobenstvo o chamtivom boháčovi

¹³ Ktosi zo zástupu mu povedal: Učiteľ, povedz môjmu bratovi, aby sa so mnou rozdelil o dedičstvo. ¹⁴ On mu odpovedal: Človeče, kto ma ustanovil na to, aby som vynášal rozsudky alebo delil? ¹⁵ A pokračoval: Dajte pozor a vyvarujte sa akejkoľvek chamtivosti po nadbytku! Lebo život človeka nezávisí od jeho majetku a hojnosti. ¹⁶ A potom im povedal toto podobenstvo: Istému boháčovi prinieslo pole hojnú úrodu. ¹⁷ Rozmýšľal a hovoril si: Čo urobím? Veď nemám kam pozvážať úrodu. ¹⁸ Potom si povedal: Urobím toto: Zrúcam svoje sýpky a postavím väčšie. Tam potom uložíť všetko obilie i svoj majetok a ¹⁹ poviem si: Duša, máš veľa majetku na mnoho rokov. Odpočívaj, jedz, pi a vesel sa! ²⁰ Ale Boh mu povedal: Blázon! Ešte tejto noci požiadajú o tvoj život a komu ostane to, čo si nahonobil? ²¹ Tak bude s každým, kto zhrňa poklady pre seba, a nie je bohatý v Bohu.

Dôvera v Boha

²² A svojim učeníkom povedal: Preto vám hovorím: Nerobte si starosti o život, čo budete jesť, ani o telo, čo si oblečiete. ²³ Veď život je viac ako pokrm a telo viac ako odev. ²⁴ Pozrite sa na havrany! Nesejú ani neznú. Nemajú ani komoru, ani stodolu, a Boh ich živí. O čo viac ste vy ako vtáky! ²⁵ A kto z vás si môže svojou ustarostenosťou predĺžiť život čo len o lakeť? ²⁶ Ak teda nevládzete ani to najmenšie, prečo ste ustarostení o ostatné? ²⁷ Zamyslite sa nad ľaliami, ako rastú. Nepradú a netkajú. Hovorím vám, že ani Šalamún sa v celej svojej sláve neobliekal tak, ako jedna z nich. ²⁸ Keď teda Boh na poli takto oblieka trávu, ktorá dnes je a zajtra ju hodia do pece, o čo skôr sa postará o vás, maloverní! ²⁹ Ani vy sa teda neumárajte otázkami, čo budete jesť a čo budete piť. Nebuďte utrápení! ³⁰ Veď toto všetko zháňajú národy tohto sveta. Váš Otec predsa vie, že to potrebujete. ³¹ Hľadajte však jeho kráľovstvo a toto sa vám pridá. ³² Neboj sa, maličké stádo, lebo sa zapáčilo vášmu Otcovi dať vám kráľovstvo. ³³ Predajte, čo máte, a rozdajte ako almužnu! Urobte si mešce, ktoré sa nezoderú, nevycherateľný poklad v nebi, kde sa zlodej nedostane a kde moľ neničí. ³⁴ Lebo kde je váš poklad, tam bude aj vaše srdce.

Výzva bedliť

³⁵ Majte bedrá opásané a lampy zažaté! ³⁶ Buďte podobní ľuďom, ktorí čakajú na svojho pána, keď sa má vrátiť zo svadby, aby mu otvorili hneď, ako príde a zaklope. ³⁷ Blahoslavení sú sluhovia, ktorých pán nájde bedliť. Amen, hovorím vám: Opáše sa, posadí ich k stolu, pristúpi a bude ich obsluhovať. ³⁸ Či príde pred polnocou alebo až nad ránom a nájde ich bedliť, sú blahoslavení. ³⁹ Uvedomte si: Keby hospodár vedel, v ktorú hodinu príde zlodej, nedovolil by mu vlásť sa do svojho domu. ⁴⁰ Aj vy buďte pripravení, lebo Syn človeka príde v hodinu, o ktorej sa nenazdáte.

Podobenstvo o vernom sluhovi

⁴¹ Peter mu povedal: Pane, toto podobenstvo hovoríš iba nám alebo aj všetkým? ⁴² Pán mu odpovedal: Kto je teda verný a rozumný správca, ktorého pán ustanovil nad svojimi služobníkmi, aby im načas dával určenú stravu? ⁴³ Blahoslavený sluha, ktorého pán pri svojom príchode nájde robiť tak. ⁴⁴ Pravdivo vám hovorím: Ustanoví ho nad všetkým, čo má. ⁴⁵ Ale keby si ten sluha v srdci povedal: Môj pán mešká a nechodí, a začal by biť sluhov a služky, jesť a opíjať sa, ⁴⁶ pán toho sluhu príde v deň, keď to najmenej čaká, a v hodinu, o ktorej

netuší. Rozpoltí ho a dá mu podiel s nevernými. ⁴⁷ Ten sluha, ktorý poznal vôľu svojho pána, no nepripravil sa a neplnil jeho vôľu, bude veľmi bitý. ⁴⁸ Ten však, ktorý ju nepoznal a urobil by niečo, čo si zaslúži bitku, bude menej bitý. Od každého, kto mnoho dostal, bude sa mnoho žiadať. Od toho, komu veľa zverili, budú aj viac žiadať.

Ježiš - príčina rozdelenia

⁴⁹ Oheň som prišiel vrhnúť na zem. A čo chcem? Len aby už vzbĺkol! ⁵⁰ Krstom mám byť pokrstený a ako je mi úzko, kým sa to nestane! ⁵¹ Myslíte si, že som prišiel darovať na zemi pokoj? Nie, hovorím vám, ale rozdelenie. ⁵² Lebo odteraz sa päť ľudí v jednom dome rozdelí: traja proti dvom a dvaja proti trom. ⁵³ Rozdelia sa otec proti synovi a syn proti otcovi, matka proti dcére a dcéra proti matke, svokra proti neveste a nevesta proti svokre.

Poznať znamenie čias

⁵⁴ Potom povedal zástupom: Keď zbadáte na západe vystupovať oblak, hneď hovoríte, že pride lejak. A býva to tak. ⁵⁵ A keď veje južný vietor, hovoríte, že bude horúčava. A býva. ⁵⁶ Pokrytci, vzhľad zeme a neba viete rozoznať. Ako to, že neviete rozoznať terajší čas? Zmieriť sa s protivníkom ⁵⁷ Prečo sami od seba neviete posúdiť, čo je spravodlivé? ⁵⁸ Keď ideš so svojim protivníkom pred vrchnosť, usiluj sa s ním cestou pokonať, aby ťa nezavliekol k sudcovi. Lebo sudca ťa vydá drábovi a dráb ťa uvrhne do väzenia. ⁵⁹ Hovorím ti: Nevyjdeš odtiaľ, kým nevrátiš aj posledný halier.

Výzva na pokánie

13 V tom čase prišli za ním nejakí ľudia a rozprávali mu o Galilejčanoch, ktorých krv zmiešal Pilát s ich obetami. ² On im odpovedal: Myslíte si, že spomínaní Galilejčania, ktorí tak trpeli, boli väčší hriešnici ako ostatní Galilejčania? ³ Nie, hovorím vám, ale ak nebudete robiť pokánie, všetci podobne zahyniete. ⁴ Alebo si myslíte, že tí osemnásti, na ktorých padla veža v Siloe a zabila ich, boli väčší vinníci ako ostatní Jeruzalemčania? ⁵ Nie, hovorím vám, ale ak nebudete robiť pokánie, všetci zahyniete takisto.

Podobenstvo o neplodnom figovníku

⁶ A povedal toto podobenstvo: Istý človek mal vo viníci zasadený figovník. Keď prišiel hľadať na ňom ovocie, nič nenašiel. ⁷ Preto povedal vinohradníkovi: Pozri, už tri roky chodím hľadať na tomto figovníku ovocie, no nič nenachádzam. Vytni ho! Načo zbytočne vyčerpáva zem? ⁸ On mu odpovedal: Pane, nechaj ho ešte tento rok. Okopem ho a pohnojím. ⁹ Možno nabudúce prinesie ovocie. Ak nie, vytnes ho.

Uzdravenie zhrbenej ženy

¹⁰ V istú sobotu učil v ktorejси synagóge. ¹¹ Bola tam žena, osemnásť rokov posadnutá duchom nevládnosti. Bola zhrbená a nemohla sa vôbec narovnať. ¹² Keď ju Ježiš zbadal, zavolať si ju a povedal jej: Žena, si oslobodená od svojej nevládnosti. ¹³ Položil na ňu ruky, ona sa hneď vzpriamila a oslavovala Boha. ¹⁴ Ale predstavený synagógy, pobúrený nad tým, že ju Ježiš uzdravil v sobotu, povedal zástupu: Je šesť dní, keď treba pracovať. V týchto dňoch prichádzajte a dávajte sa uzdravovať, a nie v sobotný deň! ¹⁵ Pán mu odpovedal: Pokrytci! Či každý z vás neodvážuje svojho vola alebo osla od jasiel a nevodí ho napájať aj v sobotu? ¹⁶ A či túto Abrahámovu dcéru, ktorú satan osemnásť rokov držal spútanú, nebolo treba z toho puta vyslobodiť v sobotný deň? ¹⁷ Keď to povedal, všetci jeho protivníci sa zahanbili, ale celý zástup sa radoval zo všetkých zázračných skutkov, ktoré Ježiš konal.

Podobenstvo o horčičnom zrnku a o kvase

¹⁸ Potom povedal: Čomu sa podobá Božie kráľovstvo, k čomu ho prirovnám? ¹⁹ Podobá sa horčičnému zrnku, ktoré človek vzal a zasial vo svojej záhrade, kde vyrástlo na veľký strom

a nebeské vtáky hniezdili na jeho konároch. ²⁰ A ďalej hovoril: K čomu prirovnať Božie kráľovstvo? ²¹ Podobá sa kvasu, ktorý žena vzala a zarobila do troch mier múky, až všetko nakyslo.

Tesná brána

²² Ježiš prechádzal cestou do Jeruzalema cez mestá i dediny a učil. ²³ Ktosi sa ho spýtal: Pane, je málo tých, čo budú spasení? On im povedal: ²⁴ Usilujte sa vojsť tesnou bránou, lebo mnohí, hovorím vám, sa budú usilovať vojsť, ale nebudú vládvať. ²⁵ Keď hospodár vstane a zavrie dvere a vy zostanete stáť vonku, budete klopať na dvere a volať: Pane, otvor nám! Ale on vám odpovie: Nepoznám vás. Odkiaľ ste? ²⁶ A vy povieť: Jedli a pili sme s tebou a učil si na našich uliciach. ²⁷ Ale on vám povie: Nepoznám vás. Odkiaľ ste? Všetci páchatelia neprávosti, odstúpte odo mňa! ²⁸ Tam bude plač a škripanie zubami, keď uvidíte, že Abrahám, Izák, Jákob a všetci proroci sú v Božom kráľovstve, ale vy ostanete vyhodení vonku. ²⁹ A mnohí budú prichádzať od východu i západu, od severu i juhu a budú stolať v Božom kráľovstve. ³⁰ A tak sú poslední, čo budú prvými, a sú prví, čo budú poslednými.

Výrok o Herodesovi

³¹ V tú hodinu prišli niektorí farizeji a hovorili mu: Choď odtiaľto preč, lebo Herodes ťa chce zabiť. ³² Odpovedal im: Choďte a povedzte tej líške: Hľa, vyhánam démonov. Dnes i zajtra uzdravujem, a tretieho dňa dokončím svoje dielo. ³³ Ale dnes, zajtra i pozajtra musím ísť ďalej, lebo nie je možné, aby prorok zahynul mimo Jeruzalema.

Nárek nad Jeruzalemom

³⁴ Jeruzalem, Jeruzalem, ktorý zabíjaš prorokov a kameňuješ tých, čo boli k tebe poslaní! Koľko ráz som chcel zhromaždiť tvoje deti ako sliepka svoje kuriatka pod krídla, a nechceli ste. ³⁵ Hľa, váš dom vám ostáva pustý. A hovorím vám: Neuvidíte ma, kým nepríde čas, keď povieť: Požehnaný, ktorý prichádza v mene Pánovom.

Uzdravenie chorého na vodnatieľku

14 ¹ Raz v sobotu vošiel do domu ktoréhosi popredného farizeja, aby s ním stoloval, a oni ho pozorovali. ² A hľa, bol tam pred ním akýsi človek, chorý na vodnatieľku. ³ Tu sa Ježiš obrátil k zákonníkom a farizejom so slovami: Je v sobotu dovolené uzdravovať, či nie? ⁴ Oni však mlčali. Dotkol sa chorého, uzdravil ho a prepustil. ⁵ I povedal im: Ak niekomu z vás spadne do studne syn alebo vól, vari ho nevytiahne hneď v sobotný deň? ⁶ A oni neboli schopní mu na to odpovedať.

Prvé a posledné miesto

⁷ Keď zbadal, ako si pozvaní vyberajú popredné miesta, povedal im toto podobenstvo: ⁸ Ak ťa niekto pozve na svadbu, nesadaj si na prvé miesto, aby medzi pozvanými nebol niekto vzácnejší, ako si ty, ⁹ a príde ten, čo pozval teba i jeho, a povie ti: Uvoľni mu miesto! A ty by si s hanbou odišiel na posledné miesto. ¹⁰ Ale keď ťa pozvú, choď a sadni si na posledné miesto. Potom príde ten, čo ťa pozval, a povie ti: Priateľu, postúp vyššie! Vtedy ti prejaví poctu pred všetkými spolustolovníkmi. ¹¹ Veď každý, kto sa povyšuje, bude ponížený, a kto sa ponízuje, bude povýšený. ¹² A tomu, ktorý ho pozval, povedal: Keď dávaš obed alebo večeru, nepozývaj svojich priateľov, bratov, príbuzných alebo bohatých susedov, aby sa nestalo, že ťa aj oni pozvú a mal by si odplatu. ¹³ Keď robíš hostinu, pozvi chudobných, mrzákov, chromých a slepých! ¹⁴ A budeš blahoslavený, lebo oni sa ti nemajú čím odplatiť, a tak dostaneš odplatu pri vzkriesení spravodlivých.

Podobenstvo o veľkej večeri

¹⁵ Počul to jeden zo spolustolujúcich a povedal mu: Blahoslavený, kto bude jesť chlieb v

Božom kráľovstve. ¹⁶ On mu na to porozprával toto: Jeden človek pripravil veľkú večeru a pozval mnohých. ¹⁷ Keď prišiel čas večere, poslal svojho sluhu, aby oznámil pozvaným: Podte, už je všetko pripravené. ¹⁸ No naraz sa všetci začali vyhovárať. Prvý mu povedal: Kúpil som pole a musím si ho ísť obzrieť. Prosím ťa, ospravedlň ma! ¹⁹ Druhý povedal: Kúpil som päť párov volov a idem ich vyskúšať. Prosím ťa, ospravedlň ma! ²⁰ Další zas povedal: Oženil som sa, preto nemôžem prísť. ²¹ Keď sa sluha vrátil, oznámil to svojmu pánovi. Vtedy sa pán domu rozhneval a povedal svojmu sluhovi: Vyjdi rýchlo na cesty a do ulíc mesta a priveď sem chudobných a mrzákov, slepých a chromých! ²² Sluha povedal: Pane, stalo sa, ako si rozkázal, ale ešte je miesto. ²³ Nato pán povedal sluhovi: Vyjdi na poľné cesty a medzi ohrady! Koho stretneš, donúť ho vojsť, aby sa naplnil dom. ²⁴ Lebo hovorím vám, že ani jeden z tých, čo boli pozvaní, neokúsi moju večeru.

Podmienky učeníctva

²⁵ Raz išli s ním veľké zástupy. On sa k nim obrátil a povedal: ²⁶ Ak niekto prichádza ku mne a nemá v nenávisti svojho otca i matku, ženu a deti, bratov a sestry, ba aj svoj život, nemôže byť mojim učeníkom. ²⁷ Lebo kto ide za mnou a nenesie svoj kríž, nemôže byť mojim učeníkom. ²⁸ Keď niekto z vás chce stavať vežu, či si najprv nesadne a neprepočíta náklady, či bude mať aj na jej dokončenie? ²⁹ Aby sa mu všetci nezačali posmievajú, keď uvidia, že položil základy, a pritom nemá na dokončenie stavby: ³⁰ Tento človek začal stavať a nebol schopný dokončiť. ³¹ Alebo keď má ísť kráľ do boja s iným kráľom, či si najprv nesadne a neporadí sa, či sa môže s desiatimi tisícami postaviť proti tomu, ktorý ide proti nemu s dvadsiatimi tisícami? ³² Ak nie, vyšle posolstvo, kým je jeho protivník ešte ďaleko, a vyžiada si podmienky mieru. ³³ Tak nikto z vás nemôže byť mojim učeníkom, ak sa nezriekne všetkého, čo má.

O soli

³⁴ Soľ je dobrá. Ale ak aj soľ stratí chuť, ako opäť získa svoju slanosť? ³⁵ Nehodí sa ani do zeme, ani do hnoja, a preto ju vyhodí. Kto má uši na počúvanie, nech počúva.

Podobenstvo o stratenej ovci

15 Približovali sa k nemu všetci mýtnici a hriešnici, aby ho počúvali. ² Farizeji a zákonníci však reptali: Tento prijíma hriešnikov a jedáva s nimi. ³ Vtedy im povedal toto podobenstvo: ⁴ Ak niekto z vás má sto oviec a jednu z nich stratí, či nenechá deväťdesiatdeväť na púšti a nevydá sa za stratenou, kým ju nenájde? ⁵ A keď ju nájde, položí si ju s radosťou na plec. ⁶ Príde domov, zvolá priateľov a susedov a povie im: Radujte sa so mnou, lebo som našiel svoju stratenú ovcu. ⁷ Hovorím vám: Tak aj v nebi bude väčšia radosť nad jedným hriešnikom, ktorý robí pokánie, ako nad deväťdesiatimi deviatimi spravodlivými, ktorí pokánie nepotrebujú.

Podobenstvo o stratenej drachme

⁸ Alebo: Keď má nejaká žena desať drachiem a jednu drachmu stratí, či nezapáli lampu, nevymetie a neprehľadá dôkladne dom, kým ju nenájde? ⁹ Keď ju nájde, zvolá priateľky a susedky a povie: Radujte sa so mnou! Našla som stratenú drachmu. ¹⁰ Hovorím vám: Taká radosť je aj medzi Božími anjelmi nad jedným hriešnikom, ktorý robí pokánie.

Podobenstvo o stratenom synovi

¹¹ A pokračoval: Istý človek mal dvoch synov. ¹² Mladší z nich povedal otcovi: Otec, daj mi podiel z majetku, ktorý mi patrí. A otec im majetok rozdelil. ¹³ Po niekoľkých dňoch si mladší syn všetko vzal, odišiel do ďalekej krajiny a tam svoj majetok hýrivým životom premárnil. ¹⁴ Keď všetko premrhal, nastal v tej krajine veľký hlad a on začal trpieť núdzu.

¹⁵ Išiel teda a uchytil sa u jedného obyvateľa krajiny. Ten ho poslal na svoje pole pásť svine. ¹⁶ Túžil nasýtiť sa aspoň strukmi, čo žrali svine, ale ani tie mu nikto nedal. ¹⁷ Vstúpil do seba a povedal si: Koľko nádenníkov môjho otca má chleba nazvyš, a ja tu hyniem od hladu. ¹⁸ Vstanem, pôjdem k svojmu otcovi a poviem mu: Otec, zhrešil som proti nebu aj proti tebe. ¹⁹ Nie som viac hoden volať sa твоjím synom. Prijmi ma ako jedného zo svojich nádenníkov. ²⁰ Vstal teda a šiel k svojmu otcovi. Ešte bol ďaleko, keď ho otec zbadal. Zľutoval sa nad ním, pribehol k nemu, hodil sa mu okolo krku a vybozkával ho. ²¹ Syn mu povedal: Otec, zhrešil som proti nebu i proti tebe. Nie som viac hoden volať sa твоjím synom. ²² Ale otec povedal svojim sluham: Prineste rýchlo najkrajšie rúcho a oblečte ho! Dajte mu prsteň na ruku a obuv na nohy! ²³ Vezmite vykrmené teľa a zabite ho! Jedzme a radujme sa, ²⁴ lebo tento môj syn bol mŕtvý, a ožil. Bol stratený, a našiel sa. A všetci sa začali radovať. ²⁵ Starší syn bol na poli. Keď sa vracal a bol už blízko domu, počul hudbu a tanec. ²⁶ Zavolať si jedného zo sluhov a vyzvedal sa, čo sa deje. ²⁷ Sluha odpovedal: Vrátil sa tvoj brat. Tvoj otec zabil vykrmené teľa, lebo sa vrátil zdravý. ²⁸ Starší syn sa však nahneval a nechcel vojsť. Ale otec vyšiel a prehováral ho. ²⁹ On však odpovedal otcovi: Pozri, toľko rokov ti slúžim, nikdy som neprestúpil tvoj príkaz, a mne si nikdy nedal ani kozliatko, aby som sa zabavil so svojimi priateľmi. ³⁰ No keď prišiel tento tvoj syn, ktorý ti premárnil tvoj majetok s neviestkami, pre neho si zabil vykrmené teľa. ³¹ Ale otec mu povedal: Syn môj, ty si stále so mnou a všetko, čo mám, je tvoje. ³² Ale teraz sa patrí veseliť a radovať, lebo tento tvoj brat bol mŕtvý, a ožil, bol stratený, a našiel sa.

Podobenstvo o nepoctivom správcovi

16 A svojim učeníkom povedal: Bol bohatý človek, ktorý mal správcu majetku. Toho obžalovali, že mu rozhadzuje majetok. ² Zavolať si ho a povedal mu: Čo to o tebe počúvam? Vydaj počet zo svojho šafárenia, lebo už nemôžeš byť ďalej správcom. ³ Správca si povedal: Čo budem robiť, keď ma pán zbavuje správcovstva? Kopať nevládzem, žobrať sa hanbím. ⁴ Viem, čo urobím, aby ma prijali do svojich domov, keď stratím správcovstvo. ⁵ Po jednom k sebe volal dlžníkov svojho pána. Prvého sa pýtal: Koľko dlhuješ môjmu pánovi? ⁶ Ten odpovedal: Sto batov oleja. Povedal mu: Vezmi si svoj úpis, sadni si a rýchlo napíš päťdesiat. ⁷ Potom sa opýtal iného: A ty koľko dlhuješ? Odpovedal: Sto kórov pšenice. Tomu povedal: Tu máš svoj dlžobný úpis a napíš osemdesiat. ⁸ Pán pochválil nepoctivého správcu, že si počínal prezieravo. Veď synovia tohto sveta sú voči seberovným prezieravejší, než synovia svetla. ⁹ Aj ja vám hovorím: Robte si priateľov pomocou nespravodlivej mamonyd, aby vás, keď sa raz pominie, prijali do večných príbytkov. ¹⁰ Kto je verný v malom, je verný aj vo veľkom, a kto je nespravodlivý v malom, je nespravodlivý aj vo veľkom. ¹¹ Ak ste teda neboli verní v nespravodlivej mamone, kto vám zverí pravé bohatstvo? ¹² A ak ste neboli verní v cudzom, kto vám dá, čo je vaše? ¹³ Nijaký sluha nemôže slúžiť dvom pánom. Buď jedného bude nenávidieť a druhého milovať, alebo jedného sa bude pridŕžať a druhým pohrdne. Nemôžete slúžiť Bohu aj mamone.

Zákon a Božie kráľovstvo

¹⁴ Toto všetko počúvali aj farizeji, ktorí mali radi peniaze, a posmievali sa mu. ¹⁵ Ale on im povedal: Vy sa robíte pred ľuďmi spravodlivými, ale Boh pozná vaše srdcia, lebo čo je u ľudí vznešené, je ohavnosťou pred Bohom. ¹⁶ Zákon a proroci sú až po Jána. Odtedy sa ohlasuje Božie kráľovstvo a každý sa doň násilne tlačí. ¹⁷ No ľahšie sa pominie nebo i zem, ako by zo zákona vypadla jediná čiarka. ¹⁸ Každý, kto prepúšťa svoju manželku a berie si inú, cudzoloží, a kto si berie ženu, ktorú iný muž prepustil, cudzoloží.

Podobenstvo o boháčovi a Lazárovi

¹⁹ Bol bohatý človek. Obliekal sa do purpuru a kmentu a deň čo deň skvostne hodoval. ²⁰ Pri jeho bráne líhaval akýsi žobrák menom Lazár, plný vredov. ²¹ Túžil nasýtiť sa odpadkami z boháčovho stola, ale iba psy prichádzali a lízali mu vredy. ²² Ten chudák umrel a anjeli ho zanesli do Abrahámovho lona. Zomrel aj boháč a pochovali ho. ²³ Potom v pekle v mukách pozdvihol oči a zďaleka uzrel Abraháma a Lazára v jeho lone. ²⁴ I zvolal: Otec Abrahám, zľutuj sa nado mnou a pošli Lazára, nech si namočí aspoň konček prsta vo vode a ovláži mi jazyk, lebo sa v tomto plameni hrozne trápiť. ²⁵ No Abrahám odpovedal: Syn môj, rozpomeň sa, že ty si za svojho života dostával všetko dobré a Lazár zasa zlé. Teraz on sa tu teší a ty sa trápiš. ²⁶ A okrem toho je medzi nami a vami veľká priepasť, takže nik – čo ako by chcel – nemôže prejsť odtiaľto k vám ani stamodtiaľ prekročiť k nám. ²⁷ Tu povedal: Prosím ťa, otče, pošli ho do domu môjho otca. ²⁸ Mám totiž piatich bratov. Nech im vydá svedectvo, aby sa nedostali aj oni na toto miesto múk. ²⁹ Abrahám mu odpovedal: Majú Mojžiša a prorokov, nech ich poslúchajú. ³⁰ Ale on povedal: Nie, otec Abrahám. Ale ak príde niekto z mŕtvych, budú sa kajať. ³¹ Odpovedal mu: Ak neposlúchajú Mojžiša a prorokov, nedajú sa presvedčiť, ani keby niekto vstal z mŕtvych.

O zvädzaní

17 Potom povedal svojim učeníkom: Nie je možné, aby neprišli pohoršenia, ale beda tomu, skrze koho pohoršenia prichádzajú. ² Lepšie by bolo, keby mu na šiju zavesili mlynský kameň a hodili ho do mora, než aby zviedol jedného z týchto maličkých. ^{3a} Dávajte si pozor!

O odpúšťaní

^{3b} Ak sa tvoj brat prehreší, pokarhaj ho! Ak robí pokánie, odpusť mu! ⁴ A čo by sa aj sedem ráz za deň proti tebe prehrešil a sedem ráz sa k tebe vrátil a povedal by: Lutujem!, odpusť mu!

Sila viery

⁵ Apoštoli povedali Pánovi: Daj nám väčšiu vieru! ⁶ Pán povedal: Ak by ste mali vieru ako horčicné zrnko a povedali by ste tejto moruši: Vytrhni sa aj s koreňom a presad sa do mora!, poslúchla by vás.

Neužitoční sluhovia

⁷ Ak máte sluhu, ktorý orie, alebo pasie, kto z vás mu povie, keď sa vráti z poľa: Poď a hneď si sadni k stolu! ⁸ Vari mu skôr nepovie: Priprav mi večeru, opáš sa a obsluhuj ma, kým sa ja nenajem a nenapijem. Ty budeš jesť a piť až potom. ⁹ Či azda bude ďakovať sluhovi, že urobil, čo mu rozkázal? ¹⁰ Tak aj vy, keď urobíte všetko, čo vám bolo prikázané, povedzte: Sme neužitoční sluhovia. Urobili sme, čo sme boli povinní urobiť.

Uzdravenie desiatich malomocných

¹¹ Na ceste do Jeruzalema prechádzal Ježiš cez Samáriu a Galileu. ¹² Keď vchádzal do jednej dediny, stretol desať malomocných mužov. Už zďaleka zastali ¹³ a hlasno kričali: Ježiš, Učiteľ, zmiluj sa nad nami! ¹⁴ Keď ich uvidel, povedal im: Chodte a ukážte sa kňazom! A keď odchádzali, boli očistení. ¹⁵ Jeden z nich, len čo spozoroval, že je uzdravený, vrátil sa a silným hlasom oslavoval Boha. ¹⁶ Pri Ježišových nohách padol na tvár a ďakoval mu. Bol to Samaritán. ¹⁷ Vtedy Ježiš povedal: Neboli vari očistení desiat? Kde sú ostatní deviat? ¹⁸ Nenašiel sa nik okrem tohto cudzinca, čo by sa bol vrátil a oslavoval Boha? ¹⁹ A jemu povedal: Vstaň a choď. Tvoja viera ťa zachránila.

Príchod Božieho kráľovstva

²⁰ Keď sa ho farizeji pýtali, kedy príde Božie kráľovstvo, odpovedal im: Príchod Božieho

kráľovstva sa nedá spozorovať. ²¹ Ani nepovedia: Hľa, tu je!, alebo: Tamto je! Lebo Božie kráľovstvo je medzi vami. ²² A učeníkom povedal: Prídu dni, keď si budete žiadať vidieť jeden z dní Syna človeka, ale neuvidíte. ²³ Vtedy vám povedia: Hľa, tam je! Hľa, tu je! Ale vy nechodte, nebežte za nimi! ²⁴ Lebo ako blesk, keď sa zabľýska, ožiari všetko od jedného konca pod nebom až po druhý, tak bude aj Syn človeka vo svoj deň. ²⁵ Ale najprv musí mnoho trpieť a byť zavrhnutý týmto pokolením. ²⁶ Ako bolo za dní Noachových, tak bude aj za dní Syna človeka. ²⁷ Jedli, pili, ženili sa a vydávali až do dňa, keď Noach vošiel do korábu. Vtedy prišla potopa a všetkých zahubila. ²⁸ Podobne bolo za dní Lótových: jedli, pili, kupovali, predávali, sadili, stavali. ²⁹ V deň, keď Lót vyšiel zo Sodomy, Boh zoslal oheň a síru z neba a všetkých zahubil. ³⁰ Tak bude aj v deň, keď sa zjaví Syn človeka. ³¹ Kto bude v ten deň na streche a svoje veci bude mať v dome, nech pre ne nezostupuje. Ani ten, čo bude na poli, nech sa nevracia. ³² Rozpomeňte sa na Lótovu ženu. ³³ Kto sa bude usilovať zachovať si život, stratí ho, ale kto ho stratí, ten si ho zachová. ³⁴ Hovorím vám: V tú noc budú dvaja na jednej posteli. Jeden bude vzatý a druhý ostane. ³⁵ Dve budú spolu mlieť. Jedna bude vzatá, druhá ostane. ³⁷ Opýtali sa ho: Kde, Pane? On im povedal: Kde bude telo, tam sa zhromaždia aj supy.

Podobenstvo o vdove a sudcovi

18 Rozpovedal im podobenstvo o tom, že sa treba stále modliť a neochabovať. ² V jednom meste bol sudca, ktorý sa nebál Boha, ani človeka sa nehanbil. ³ V tom meste bola aj vdova, ktorá k nemu chodila s prosbou: Zastaň sa ma proti môjmu protivníkovi! ⁴ On síce dlho nechcel, no potom si povedal: Čo sa aj Boha nebojím a človeka sa nehanbím, ⁵ zastanem sa tej vdovy, keď ma už toľko unúva. Nech ma napokon nedokaličí! ⁶ A Pán dodal: Všimnite si, čo povedal ten nespravodlivý sudca! ⁷ Či sa Boh nezastane svojich vyvolených, ktorí k nemu volajú dňom i nocou? Vari bude meškať s pomocou pre nich? ⁸ Hovorím vám: Hneď sa ich zastane. Ale či Syn človeka nájde vieru na zemi, keď príde?

Farizej a mýtnik

⁹ Tým, čo si namýšľali, že sú spravodliví a inými pohrdali, povedal toto podobenstvo: ¹⁰ Dvaja muži vošli do chrámu modliť sa. Jeden bol farizej, druhý mýtnik. ¹¹ Farizej stál a takto sa v duchu modlil: Bože, ďakujem ti, že nie som ako ostatní ľudia: vydierači, nespravodliví, cudzoložníci alebo ako tento mýtnik. ¹² Postím sa dva razy do týždňa, dávam desiatky zo všetkého, čo získam. ¹³ Mýtnik však stál opodiaľ a neodvážil sa ani len oči zdvihnúť k nebu, bil sa do prs a hovoril: Bože, buď milostivý mne hriešnemu. ¹⁴ Hovorím vám: Tento odišiel domov ospravedlnený, a tamten nie. Lebo každý, kto sa povyšuje, bude ponížený, a kto sa ponízuje, bude povýšený.

Ježiš - priateľ detí

¹⁵ Prinášali mu aj batolať, aby sa ich dotýkal. Keď to videli učeníci, dohovárali im. ¹⁶ Ale Ježiš ich privolať a povedal: Dovoľte deťom prichádzať ku mne a nebráňte im, lebo takým patrí Božie kráľovstvo. ¹⁷ Amen, hovorím vám: Kto neprijme Božie kráľovstvo tak ako dieťa, nevojde doň.

Bohatý mládenec

¹⁸ Istý popredný muž sa ho opýtal: Dobrý učiteľ, čo mám robiť, aby som sa stal dedičom večného života? ¹⁹ Ježiš mu odpovedal: Prečo ma nazývaš dobrým? Nikto nie je dobrý, iba jeden - Boh. ²⁰ Poznáš prikázania: Nescudzoložíš! Nezabiješ! Nepokradneš! Nepovieš krivé svedectvo! Cti si svojho otca a svoju matku! ²¹ On však povedal: Toto všetko som zachovával od mladosti. ²² Keď to Ježiš počul, povedal mu: Ešte jedno ti chýba. Predaj

všetko, čo máš, rozďaj chudobným a budeš mať poklad v nebesiach. Potom príď a nasleduj ma! ²³ Keď to počul, veľmi sa zarmútil, lebo bol nesmierne bohatý. ²⁴ Keď Ježiš videl, že zosmutnel, povedal: Ako ťažko vchádzajú do Božieho kráľovstva tí, čo majú majetky! ²⁵ Lahšie je totiž ťave prejsť cez ucho ihly, ako boháčovi vojsť do Božieho kráľovstva. ²⁶ A tí, čo to počuli, povedali: Kto teda môže byť spasený? ²⁷ On im odpovedal: Čo je nemožné ľuďom, je možné Bohu. ²⁸ Tu Peter povedal: Pozri, my sme opustili, čo sme mali, a išli sme za tebou. ²⁹ On im povedal: Amen, hovorím vám: Niet nikoho, kto opustí dom, či ženu, bratov, rodičov alebo deti pre Božie kráľovstvo, ³⁰ aby v tomto čase neprijal mnohonásobne viac a v budúcom veku večný život.

Tretia predpoveď utrpenia

³¹ Vtedy si vzal so sebou Dvanástich a povedal im: Hľa, vystupujeme do Jeruzalema a vyplní sa o Synovi človeka všetko, čo napísali proroci. ³² Vydajú ho pohanom, vysmejú ho, potupia a oplujú. ³³ Zbičujú ho a zabijú, ale on na tretí deň vstane z mŕtvych. ³⁴ Lenže oni ničomu z toho nerozumeli a zmysel týchto slov im zostal skrytý a nechápali, čo povedal.

Uzdravenie slepca pri Jerichu

³⁵ Keď sa Ježiš blížil k Jerichu, pri ceste sedel akýsi slepec a žobral. ³⁶ Keď počul, že tadiaľ prechádza zástup, vypytoval sa, čo je to. ³⁷ Povedali mu, že prichádza Ježiš Nazaretský. ³⁸ Tu vykrikol: Ježiš, Syn Dávidov, zmiluj sa nado mnou! ³⁹ Tí, čo šli vpredu, mu dohovárali, aby mlčal, ale on kričal ešte hlasnejšie: Syn Dávidov, zmiluj sa nado mnou! ⁴⁰ Vtom Ježiš zastal a povedal, aby ho priviedli. Keď sa priblížil, opýtal sa ho: ⁴¹ Čo chceš, aby som ti urobil? On odpovedal: Pane, aby som videl! ⁴² A Ježiš mu povedal: Pozeraj! Tvoja viera ťa zachránila. ⁴³ Hneď začal vidieť, nasledoval ho a oslavoval Boha. Všetok ľud, ktorý to videl, vzdával Bohu chválu.

Zachej

19 Potom vošiel do Jericha a prechádzal cezeň. ² A tu bol muž, menom Zachej, ktorý bol hlavným mýtnikom a bol bohatý. ³ Túžil uvidieť Ježiša, aby vedel, kto to je, no pre zástupy ho nemohol zazrieť, lebo bol malej postavy. ⁴ Bežal teda napred a vyliezol na divý figovník, aby ho odtiaľ videl, lebo tadiaľ mal ísť. ⁵ Keď Ježiš prišiel na to miesto, pozrel hore a povedal mu: Zachej, poď chytro dolu, lebo dnes musím zostať v tvojom dome. ⁶ On chytro zliezol a s radosťou ho prijal. ⁷ Všetci, ktorí to videli, reptali: K hriešnemu človeku si vošiel oddýchnuť. ⁸ Ale Zachej povedal Pánovi: Pane, polovicu svojho majetku dávam chudobným a ak som niekoho v niečom oklamal, vrátim to štvornásobne. ⁹ Ježiš mu odpovedal: Dnes prišla spása do tohto domu, veď aj on je Abrahámovým synom. ¹⁰ Lebo Syn človeka prišiel hľadať a spasiť, čo zahynulo.

Podobenstvo o desiatich hrivnách

¹¹ Keď to počúvali, pridali ešte podobenstvo, lebo bol blízko Jeruzalema a oni si mysleli, že už-už sa zjaví Božie kráľovstvo. ¹² Povedal teda: Istý šľachtic odchádzal do ďalekej krajiny prevziať kráľovstvo a potom sa mal vrátiť. ¹³ Zavolať si desať sluhov, dal im desať hrivien a povedal im: Obchodujte s nimi, kým neprídem. ¹⁴ Ale občania ho nenávideli a vyslali za ním posolstvo s odkazom: Nechceme, aby tento človek nad nami kráľoval. ¹⁵ Keď prevzal kráľovstvo a vrátil sa, dal si zavolať sluhov, ktorým dal peniaze, aby zistil, koľko ktorý obchodovaním získal. ¹⁶ Prišiel prvý a povedal: Pane, tvoja hrivna získala desať hrivien. ¹⁷ On mu povedal: Správne, dobrý sluha, pretože si bol verný v nepatrnej veci, ujmi sa vlády nad desiatimi mestami! ¹⁸ Prišiel druhý a povedal: Pane, tvoja hrivna vynesla päť hrivien. ¹⁹ Tomu povedal: Ty vládni nad piatimi mestami! ²⁰ Iný prišiel a hovoril: Pane, hľa, tu je

tvoja hrivna. Mal som ju uloženú v šatke. ²¹ Bál som sa ťa, lebo si prísny človek. Berieš, čo si si neuložil, a žneš, čo si nezasial. ²² Tomu povedal: Zlý sluha! Budem ťa súdiť podľa toho, čo si povedal. Vedel si, že som prísny človek, že beriem, čo som si neuložil, a žnem, čo som nezasial. ²³ Prečo si teda nedal moje peniaze peňažníkom a ja by som si ich bol po návrate vybral aj s úrokmi? ²⁴ A prítomným povedal: Vezmite mu hrivnu a dajte ju tomu, čo má desať. ²⁵ Oni mu povedali: Pane, veď ten má desať hrivien! ²⁶ Hovorím vám: Každému, kto má, bude pridané, ale kto nemá, tomu sa vezme aj to, čo má. ²⁷ A napokon, mojich nepriateľov, čo nechceli, aby som nad nimi kraľoval, privedte sem a pobite ich predou mnou.

Slávnostný vstup do Jeruzalema

²⁸ Po týchto slovách kráčal vpredu a uberal sa do Jeruzalema. ²⁹ Keď sa priblížil k Betfagé a Betánii, k vrchu, ktorý sa volá Olivový, poslal dvoch učeníkov ³⁰ so slovami: Chodte do dediny, ktorá je naproti. Len čo do nej vojdete, nájdete priviazané osliatko, na ktorom ešte nikto nikdy nesedel. Odviažte ho a privedte! ³¹ Ak sa vás niekto spýta: Prečo ho odvádzate?, odpovedzte takto: Pán ho potrebuje. ³² Tí, ktorých poslal, odišli a našli všetko tak, ako im povedal. ³³ Keď odvádzovali osliatko, povedali im jeho majitelia: Prečo odvádzate osliatko? ³⁴ Oni odpovedali: Pán ho potrebuje. ³⁵ Osliatko priviedli k Ježišovi, prehodili cezeň svoje plášte a posadili naň Ježiša. ³⁶ Ako šiel, na cestu prestierali svoje plášte. ³⁷ Keď sa približoval k úpätiu Olivového vrchu, začal celý zástup učeníkov silným hlasom radostne chváliť Boha za všetky zázraky, ktoré videli. ³⁸ Volali: Požehnaný, ktorý prichádza ako kráľ v mene Pánovom! Pokoj na nebi a sláva na výsostiach! ³⁹ Vtedy mu niektorí farizeji zo zástupu povedali: Učiteľ, napomeň svojich učeníkov! ⁴⁰ On však odpovedal: Hovorím vám: Ak budú títo mlčať, kamene budú kričať.

Plač nad Jeruzalemom

⁴¹ Keď sa už priblížil a uzrel mesto, zaplakal nad ním ⁴² a povedal: Kiežby si aj ty, aspoň v tento deň, spoznalo, čo ti prináša pokoj! Teraz je to však skryté pred tvojimi očami. ⁴³ Lebo prídu na teba dni, keď ťa tvoji nepriatelia oboženú valom, obklúčia ťa a zovrú zo všetkých strán. ⁴⁴ Zrovnajú ťa so zemou i tvoje deti v tebe, a nenechajú ti kameň na kameni, pretože si nepoznalo čas svojho navštívenia.

Vyčistenie chrámu

⁴⁵ Keď vošiel do chrámu, začal vyháňať predavačov ⁴⁶ a povedal im: Je napísané: Môj dom bude domom modlitby. A vy ste z neho urobili pelech lotrov. ⁴⁷ A deň čo deň učil v chráme. No veľkňazi, zákonníci a vodcovia ľudu sa ho usilovali zahubiť. ⁴⁸ Nevedeli však, čo robiť, lebo všetok ľud na ňom lípol a počúval ho.

Pôvod Kristovej moci

20 Jedného dňa, keď Ježiš učil ľud v chráme a ohlasoval evanjelium, pristúpili k nemu veľkňazi a zákonníci so staršími ² a povedali mu: Povedz nám, akou mocou to robíš, alebo kto ti dal túto moc? ³ On im odpovedal: Aj ja sa vás niečo opýtam. Povedzte mi: ⁴ Jánov krst bol z neba a či od ľudí? ⁵ Oni uvažovali a medzi sebou si hovorili: Ak povieme, že z neba, povie: Prečo ste mu neuverili? ⁶ Ale ak povieme: Od ľudí, všetok ľud nás ukameňuje, lebo ľud je presvedčený, že Ján je prorok. ⁷ Odpovedali teda, že nevedia, odkiaľ. ⁸ A Ježiš im povedal: Teda ani ja vám nepoviem, akou mocou to robím.

Podobenstvo o zlých vinohradníkoch

⁹ Potom začal rozprávať ľuďom toto podobenstvo: Istý človek vysadil vinicu, prenajal ju vinohradníkom a na dlhý čas odcestoval. ¹⁰ Keď prišiel čas, poslal k vinohradníkom sluhu, aby mu dali podiel z úrody vinice. Ale vinohradníci ho zbili a poslali späť s prázdny

rukami. ¹¹ Potom k nim poslal druhého sluhu. Aj toho zbili, potupili a vrátili s prázdnyimi rukami. ¹² Poslal aj tretieho a aj toho dorážali a vyhodili. ¹³ Vtedy pán vinice povedal: Čo mám robiť? Pošlem svojho milovaného syna. K nemu azda budú mať úctu. ¹⁴ No keď ho vinohradníci zazreli, poradili sa medzi sebou a povedali si: To je dedič. Zabijeme ho, aby dedičstvo ostalo nám. ¹⁵ Vyvliekli ho z vinice a zabili. Čo im potom urobí pán vinice? ¹⁶ Príde, týchto vinohradníkov zahubí a vinicu dá iným. Keď to počuli, povedali: Ešteže čo! ¹⁷ On sa na nich zahľadel a povedal: Čo to teda znamená, keď je napísané: Kameň, čo staviteľia zavrhlí, stal sa uholným kameňom? ¹⁸ Každý, kto padne na ten kameň, doláme sa a na koho ten kameň padne, toho rozmliaždi. ¹⁹ Zákonníci a veľkňazi sa usilovali už v tú hodinu dostať ho do svojich rúk, ibaže sa báli ľudu. Uvedomili si totiž, že toto podobenstvo povedal o nich.

Spor o dani

²⁰ Striehli na neho a poslali sľedičov, ktorí predstierali, že sú spravodliví, aby ho podchytili v reči a mohli ho vydať moci a súdu vladára. ²¹ Spýtali sa ho: Učiteľ, vieme, že správne hovoríš a učíš, neuprednostňuješ nikoho, ale učíš Božiu cestu podľa pravdy. ²² Smieme platiť cisárovi daň, či nie? ²³ On však spoznal ich lesť a povedal im: ²⁴ Ukážte mi denár! Čí obraz a nápis je na ňom? Oni odpovedali: Cisárov. ²⁵ Na to im povedal: Dávajte teda cisárovi, čo je cisárovo, a Bohu, čo je Božie! ²⁶ Nepodarilo sa im podchytiť ho v reči pred ľudom. Užasli nad jeho odpoveďou a zamĺkli.

Spor o vzkriesení

²⁷ Prišli k nemu niektorí saduceji, ktorí popierajú zmŕtvychvstanie, a spýtali sa ho: ²⁸ Učiteľ, Mojžiš nám napísal toto: Ak niekomu zomrie brat, ktorý mal ženu, ale ostal bezdetný, vezme si ju za manželku jeho brat a svojmu bratovi splodí potomstvo. ²⁹ Bolo sedem bratov. Prvý sa oženil a zomrel bezdetný. ³⁰ Vzal si ju druhý, ³¹ potom tretí a takto všetci siedmi. No všetci pomreli a nezanechali deti. ³² Napokon zomrela aj žena. ³³ Ktorému z nich teda bude tá žena po vzkriesení manželkou? Veď bola manželkou siedmich. ³⁴ Ježiš im povedal: Deti terajšieho veku sa ženía a vydávajú. ³⁵ Ale tí, čo budú uznaní za hodných dosiahnuť budúci vek a zmŕtvychvstanie, už sa viac neženía ani nevydávajú. ³⁶ Už ani umrieť nemôžu, lebo sú ako anjeli a sú Božími synmi, pretože sú synmi vzkriesenia. ³⁷ A že mŕtvi naozaj vstanú, naznačil aj Mojžiš pri kre, keď Pána nazýva Bohom Abraháma, Izáka a Jáкова. ³⁸ A Boh nie je Bohom mŕtvych, ale živých, lebo pre neho všetci žijú. ³⁹ Tu niektorí zákonníci povedali: Učiteľ, dobre si povedal. ⁴⁰ A už sa ho neodvážili na nič vypytovať. Mesiáš, Dávidov syn a Pán ⁴¹ Ježiš im povedal: Ako môžu hovoriť, že Mesiáš je Dávidov syn? ⁴² Veď sám Dávid v knihe Žalmov hovorí: Pán povedal môjmu Pánovi: Sed po mojej pravici, ⁴³ kým tvojich nepriateľov nespravím podnožkou tvojich nôh. ⁴⁴ Dávid ho teda volá Pánom. Ako potom môže byť jeho synom?

Varovanie pred zákonníkmi

⁴⁵ Keď ho všetok ľud počúval, svojim učeníkom povedal: ⁴⁶ Chráňte sa zákonníkov, ktorí radi chodia v dlhých rúchach, majú radi pozdravy na námestiach, predné sedadlá v synagógach a prvé miesta na hostinách. ⁴⁷ Vyjedajú domy vdov a predstierajú, že sa dlho modlievajú. Stihne ich prísnejší súd.

Dar vdovy

21 Keď sa rozhliadol, zbadal boháčov, ako hádzu svoje dary do chrámovej pokladnice. ² Videl aj akúsi chudobnú vdovu, ako ta hodila dve drobné mince, ³ a povedal: Veru, hovorím vám, táto chudobná vdova vhodila viac ako všetci. ⁴ Lebo oni dali časť zo svojho nadbytku, ale ona pri svojej chudobe dala všetko, čo mala, celé svoje živobytie.

Zničenie chrámu

⁵ Keď niektorí hovorili o chráme, ako je vyzdobený krásnymi kameňmi a ďakovnými darmi, povedal: ⁶ Prídu dni, keď z toho, čo vidíte, nezostane kameň na kameni. Všetko bude zničené.

Znamenia a prenasledovanie

⁷ Opýtali sa ho: Učiteľ, kedy to bude? Aké bude znamenie, keď sa to začne diať? ⁸ On odpovedal: Dajte si pozor, aby vás nezviedli. Prídu totiž mnohí a budú v mojom mene hovoriť: Ja som to! a: Ten čas je už blízko!, no nechodte za nimi! ⁹ A keď budete počuť o vojnách a nepokojoch, neľakajte sa! Najprv musí prísť toto, ale koniec nebude hneď. ¹⁰ Potom im povedal: Národ povstane proti národu a kráľovstvo proti kráľovstvu. ¹¹ Budú veľké zemetrasenia a miestami hlad a mor, hrôzy a veľké znamenia z neba. ¹² Ale pred tým všetkým vztiahnu na vás ruky a budú vás prenasledovať. Vydajú vás na súd a uväznia. Budú vás vláčiť pred kráľov a vládarov pre moje meno. ¹³ To sa vám stane, aby ste vydávali svedectvo. ¹⁴ Zaujmiete si teda, že si nebudete dopredu robiť starosti, ako sa brániť. ¹⁵ Ja vám totiž dám výrečnosť a múdrosť, ktorej ani všetci vaši protivníci nebudú môcť odolávať a protirečiť. ¹⁶ Zradia vás aj rodičia, bratia, príbuzní a priatelia a niektorých z vás aj usmrtia. ¹⁷ Všetci vás budú nenávidieť pre moje meno. ¹⁸ Ale ani vlas sa vám z hlavy nestratí. ¹⁹ Ak vytrváte, získate život.

Skaza Jeruzalema

²⁰ Keď uvidíte, že vojská obkľučujú Jeruzalem, vedzte, že je blízko jeho spustošenie. ²¹ Vtedy tí, čo budú v Judsku, nech ujdú do hôr. Tí však, čo budú v meste, nech z neho odídu a tí, čo budú na vidieku, nech doň nevchádzajú. ²² Lebo to sú dni pomsty, aby sa splnilo všetko, čo je napísané. ²³ Beda ťarchavým ženám a tým, čo budú v tie dni pridávať! Lebo bude veľké súženie na zemi a hnev proti tomuto ľudu. ²⁴ Ľudia budú padať pod ostrím meča, odvedú ich do zajatia medzi všetky národy a po Jeruzaleme budú šliapať pohanovia, kým sa nenaplnia časy pohanov.

Príchod Syna človeka

²⁵ Na slnku, na mesiaci i na hviezdach budú znamenia. Národy na zemi budú plné úzkosti a zmätku z burácania mora a vlnobitia. ²⁶ Ľudia budú zmierať strachom a očakávaním toho, čo príde na svet, lebo nebeské mocnosti sa budú chvieť. ²⁷ Vtedy uvidia Syna človeka prichádzať v oblaku s veľkou mocou a slávou. ²⁸ Keď sa toto začne diať, vzpriamte sa, zodvihnite hlavy, lebo sa blíži vaše vykúpenie.

Poučenie z figovníka

²⁹ Povedal im toto podobenstvo: Pozrite na figovník a na všetky stromy! ³⁰ Keď vidíte, že pučia, viete, že leto je už blízko. ³¹ Tak aj vy, keď uvidíte, že sa toto deje, vedzte, že je blízko Božie kráľovstvo. ³² Amen, hovorím vám: Nepominie sa toto pokolenie, kým sa to všetko nestane. ³³ Nebo a zem sa pominú, ale moje slová sa nepominú.

Výzva bedliť

³⁴ Dávajte si pozor, aby vaše srdcia neotťaželi obžerstvom, opilstvom a starosťami o tento život, aby vás ten deň neprekvapil; ³⁵ príde totiž ako osídlo na všetkých, čo bývajú na povrchu celej zeme. ³⁶ Preto bedlite celý čas a modlite sa, aby ste mohli uniknúť všetkému, čo má prísť, a postaviť sa pred Syna človeka.

Ježišove posledné dni

³⁷ Cez deň učil v chráme, ale na noc vychádzal von a zdržiaval sa na vrchu, ktorý sa volá Olivový. ³⁸ A všetok ľud sa zavčas rána hrnul k nemu do chrámu, aby ho počúval.

Judášova zrada

22 Blížili sa sviatky nekvasených chlebov, ktoré sa nazývajú Pascha. ² Veľkňazi a zákonníci hľadali spôsob, ako ho zabiť. Báli sa však ľudu. ³ Vtedy vošiel satan do Judáša, ktorý sa volal Iskariotský a bol z počtu Dvanástich, ⁴ i šiel a dohovoriť sa s veľkňazmi a veliteľmi chrámovej stráže, ako im ho vydá. ⁵ Tí sa potešili a dohodli sa, že mu dajú peniaze. ⁶ On súhlasil a hľadal vhodnú príležitosť, aby im ho vydal, keď s ním nebude zástup.

Príprava veľkonočnej večere

⁷ Prišiel deň nekvasených chlebov, keď mal byť zabitý veľkonočný baránok. ⁸ Ježiš poslal Petra a Jána a povedal im: Chodte a pripravte nám veľkonočného baránka. ⁹ Oni sa ho spýtali: Kde chceš, aby sme ho pripravili? ¹⁰ Odpovedal im: Keď budete vchádzať do mesta, stretnete vás človek, ktorý bude niesť džbán vody. Chodte za ním do domu, kde vojde. ¹¹ A majiteľovi domu povedzte: Učiteľ ti odkazuje: Kde je miestnosť, v ktorej mám so svojimi učeníkmi jesť veľkonočného baránka? ¹² On vám ukáže pripravenú veľkú hornú sieň. Tam ho pripravte! ¹³ Odišli teda a všetko našli tak, ako im povedal. A pripravili veľkonočného baránka.

Posledná večera

¹⁴ Keď prišla hodina, zaujal s učeníkmi miesto pri stole. ¹⁵ Tu im Ježiš povedal: Veľmi som túžil jesť s vami tohto veľkonočného baránka, skôr ako budem trpieť, ¹⁶ lebo hovorím vám: Už ho viac nebudem jesť, kým sa nenaplní v Božom kráľovstve. ¹⁷ Potom vzal kalich, dobrorečil a povedal: Vezmite a rozdeľte si ho medzi sebou, ¹⁸ lebo hovorím vám: Odteraz už nebudem piť z plodu viniča, kým nepríde Božie kráľovstvo. ¹⁹ Potom vzal chlieb, dobrorečil, lámal ho a dával im, hovoriac: Toto je moje telo, ktoré sa vydáva za vás. Toto robte na moju pamiatku. ²⁰ A podobne po večeri vzal kalich a hovoril: Tento kalich je nová zmluva v mojej krvi, ktorá sa vylieva za vás. ²¹ A hľa, ruka môjho zradcu je s mojou na stole. ²² Syn človeka síce ide, ako je určené, ale beda človeku, ktorý ho zrádza! ²³ A oni sa medzi sebou hádali, kto z nich je ten, čo to urobí.

Spor o prvenstvo

²⁴ Vznikla medzi nimi aj hádka, kto z nich je najväčší. ²⁵ Povedal im: Králi národov panujú nad národmi, a tí, čo majú nad nimi moc, si hovoria dobrodinci. ²⁶ Vy tak nerobte! Kto je medzi vami najväčší, nech je ako najmenší a vodca nech je ako služobník. ²⁷ Lebo kto je väčší? Ten, čo sedí za stolom, či ten, čo obsluhuje? Nie ten, čo sedí? Ale ja som medzi vami ten, čo obsluhuje. ²⁸ Vy ste však v mojich skúškach zostali pri mne. ²⁹ A ja vám dávam kráľovstvo, ako ho mne dal môj Otec, ³⁰ aby ste jedli a pili pri stole v mojom kráľovstve, sedeli na trónoch a súdili dvanásť kmeňov Izraela.

Výstraha Petrovi

³¹ Šimon, Šimon, hľa, satan si vás vyžiadal, aby vás preosial ako pšenicu. ³² Ale ja som za teba prosil, aby tvoja viera neochabla. A ty, až sa raz obrátiš, posilňuj svojich bratov. ³³ On mu však povedal: Pane, som hotový ísť s tebou aj do väzenia, aj na smrť. ³⁴ Ale Ježiš mu povedal: Hovorím ti, Peter, dnes kohút nezaspieva, kým tri razy nezaprieš, že ma poznáš. ³⁵ Potom im povedal: Keď som vás poslal bez mešca, bez kapsy a bez obuvi, či vám niečo chýbalo? Oni odpovedali: Nič. ³⁶ A on nato: Ale odteraz, kto má mešec, nech si ho vezme, podobne aj kapsu, a kto nemá, nech predá svoje šaty a kúpi si meč. ³⁷ Lebo hovorím vám, že sa musí na mne splniť, čo je napísané: A pripočítali ho k zločincom. Všetko sa o mne plní. ³⁸ Oni však povedali: Pane, pozri, tu sú dva meče. On im na to povedal: To stačí. Getsemani ³⁹ Potom vyšiel von a ako zvyčajne odobral sa na Olivový vrch, a učeníci ho nasledovali. ⁴⁰ Keď prišiel na miesto, povedal im: Modlite sa, aby ste neupadli do pokušenia!

⁴¹ Sám sa od nich vzdialil asi natoľko, čo by kameňom dohodil, padol na kolena a modlil sa: ⁴² Otče, ak chceš, odvráť odo mňa tento kalich, no nech sa stane nie moja, ale tvoja vôľa! ⁴³ Tu sa mu zjavil anjel z neba a posilňoval ho. ⁴⁴ V smrteľnej úzkosti sa modlil ešte vrúcnejšie a jeho pot stekal na zem ako kvapky krvi. ⁴⁵ Keď vstal od modlitby a prišiel k učeníkom, našiel ich spať unavených od zármutku. ⁴⁶ A povedal im: Čo spíte? Vstaňte a modlite sa, aby ste neupadli do pokušenia! ⁴⁷ Kým to hovoril, prichádzal k nemu zástup. Vpredu išiel jeden z Dvanástich, ktorý sa volal Judáš. Priblížil sa k Ježišovi, aby ho pobožkal. ⁴⁸ Ježiš mu povedal: Judáš, bozkom zrádzaš Syna človeka? ⁴⁹ Keď tí, čo boli okolo neho, videli, čo sa chystá, spýtali sa: Pane, máme udrieť mečom? ⁵⁰ A jeden z nich udrel veľkňazovho sluhu a odťal mu pravé ucho. ⁵¹ Ale Ježiš povedal: Prestaňte! Potom sa dotkol jeho ucha a uzdravil ho. ⁵² Vtedy povedal Ježiš veľkňazom, veliteľom chrámovej stráže a starším, čo prišli za ním: Ako na lotra ste vyšli na mňa s mečmi a kyjmi. ⁵³ Denne som bol s vami v chráme a nevztiahli ste na mňa ruky. Ale toto je vaša hodina a moc tmy.

Peter zapiera Ježiša

⁵⁴ Potom ho chytili a voviedli do veľkňazovho domu. Peter ho zďaleka nasledoval. ⁵⁵ Uprostred nádvorja rozložili oheň a posadali si. Aj Peter si sadol medzi nich. ⁵⁶ Tu si ho všimla jedna slúžka, ako sedí pri ohni. Zadávala sa na neho a povedala: Aj tento bol s ním. ⁵⁷ Ale on zaprel a povedal: Žena, nepoznám ho. ⁵⁸ O chvíľu ho uzrel iný a povedal: Aj ty si z nich. Potom Peter povedal: Človeče, nie som. ⁵⁹ Asi po hodine ktosi iný tvrdil: Naozaj, aj ten bol s ním, veď je Galilejčan. ⁶⁰ Ale Peter povedal: Človeče, neviem, čo hovoríš. A vtom, skôr ako to dohovoriť, zaspieval kohút. ⁶¹ Vtedy sa Pán obrátil, pozrel na Petra a Peter sa rozpamätal na Pánovo slovo, ktoré mu povedal: Skôr ako dnes zaspieva kohút, tri razy ma zaprieš. ⁶² Peter vyšiel von a žalostne sa rozplakal.

Potupovanie Ježiša

⁶³ Muži, ktorí držali Ježiša, sa mu posmievali a bili ho. ⁶⁴ Zakrývali ho a vypytovali sa ho: Hádaj, kto ťa udrel! ⁶⁵ A mnoho ďalších rúhavých slov vyslovili proti nemu.

Ježiš pred veľradou

⁶⁶ Keď sa rozvidnilo, zišli sa starší z ľudu, veľkňazi a zákonníci, predviedli ho pred veľradu ⁶⁷ a hovorili: Ak si Mesiáš, povedz nám to! On im odpovedal: Aj keď vám poviem, neuveríte. ⁶⁸ A keď sa aj spýtam, neodpoviete mi. ⁶⁹ Ale odteraz bude Syn človeka sedieť po pravici Božej moci. ⁷⁰ Tu všetci povedali: Si teda Boží Syn? Odpovedal im: Vy hovoríte, že som. ⁷¹ Oni povedali: Načo ešte potrebujeme svedectvo? Sami sme to počuli z jeho úst.

Ježiš pred Pilátom

23 Nato celé zhromaždenie vstalo, odviedli ho k Pilátovi ² a začali ho obžalovať: Tohto sme pristihli, ako rozvracal náš národ, zakazoval dávať dane cisárovi a hovoril o sebe, že je Mesiáš, kráľ. ³ Pilát sa ho spýtal: Ty si židovský kráľ? On mu odpovedal: Ty to hovoríš. ⁴ Pilát povedal veľkňazom a zástupom: Na tomto človeku nenachádzam žiadnu vinu. ⁵ Ale oni naliehali a hovorili: Búri ľud, keď učí po celom Judsku, počnúc Galileou až sem.

Ježiš pred Herodesom

⁶ Keď to Pilát počul, spýtal sa, či je tento človek z Galiley. ⁷ Keď sa dozvedel, že patrí pod právomoc Herodesa, poslal ho k Herodesovi, ktorý bol práve v tých dňoch v Jeruzaleme. ⁸ Keď Herodes videl Ježiša, veľmi sa zaradoval. Veď už dávno ho chcel vidieť, pretože o ňom počul, a dúfal, že ho uvidí urobiť nejaký zázrak. ⁹ Doliehal naňho mnohými otázkami, ale on mu neodpovedal. ¹⁰ Stáli tam aj veľkňazi a zákonníci a nástojčivo na neho žalo-

vali. ¹¹ Herodes so svojimi vojakmi ním opovrhol, urobil si z neho posmech, dal ho obliecť do žiarivého odevu a poslal ho späť k Pilátovi. ¹² V ten deň sa Herodes a Pilát spriatelili; predtým boli totiž nepriateľmi.

Odsúdenie Ježiša

¹³ Pilát zvolal veľkňazov, popredných mužov a ľud ¹⁴ a povedal im: Priviedli ste mi tohto človeka ako buriča ľudu. Ja som ho pred vami vypočul a nenašiel som na tomto človekovi nijakú vinu, z ktorej ho obviňujete. ¹⁵ Ale ani Herodes, lebo nám ho poslal späť. Neurobil teda nič, za čo by si zasluhoval smrť. ¹⁶ Potrestám ho teda a prepustím. ¹⁸ Tu naraz všetci skríkli: Preč s ním! Prepust' nám Barabbáša! ¹⁹ Toho väznili za akúsi vzburu v meste a za vraždu. ²⁰ Pilát k nim znova prehovoril, lebo chcel Ježiša prepustiť. ²¹ Ale oni kričali: Ukrižuj! Ukrižuj ho! ²² Prehovoril k nim tretí raz: Ale čo zlé urobil? Nenašiel som na ňom nijakú vinu, za ktorú by zasluhoval smrť. Preto ho potrestám a prepustím. ²³ Ale oni na neho dorážali veľkým krikom a žiadali, aby ho dal ukrižovať. Ich krik prevládol. ²⁴ Pilát sa rozhodol vyhovieť ich žiadosti. ²⁵ Prepustil teda toho, ktorý bol uväznený za vzburu a vraždu, kým Ježiša vydal ich zvoli.

Ukrižovanie Ježiša

²⁶ Keď ho odvádzali, zastavili istého Šimona z Cyrény, ktorý sa vracal z poľa, a položili naňho kríž, aby ho niesol za Ježišom. ²⁷ Nasledoval ho veľký zástup ľudu i žien, ktoré nad ním kvílili a oplakávali ho. ²⁸ Ježiš sa obrátil k ženám a povedal: Dcéry jeruzalemské, neplačte nado mnou, ale radšej plačte samy nad sebou a nad svojimi deťmi, ²⁹ lebo hľa, prichádzajú dni, v ktorých sa bude vravieť: Blahoslavené neplodné, loná, čo nerodili, a prsia, čo nepridávali. ³⁰ Vtedy začnú hovoriť vrchom: Padnite na nás, a kopcom: Prikryte nás! ³¹ Veď ak toto robia so zeleným stromom, čo sa bude diať so suchým? ³² Spolu s ním viedli na popravu aj dvoch zločincov. ³³ Keď prišli na miesto, ktoré sa volá Lebka, ukrižovali ho a s ním aj zločincov: jedného sprava, druhého zľava. ³⁴ Ježiš povedal: Otče, odpusť im, lebo nevedia, čo robia. Potom si rozdelili jeho šaty a losovali o ne. ³⁵ Ľud tam stál a díval sa. Poprední muži sa mu vysmievali a hovorili: Iných zachraňoval, nech zachráni aj seba, ak je vyvolený Boží Mesiáš. ³⁶ Posmievali sa mu aj vojaci, ktorí prišli a podávali mu ocot. ³⁷ Hovorili: Zachráň sa, ak si židovský kráľ! ³⁸ Nad ním bol nápis: Toto je židovský kráľ. ³⁹ Jeden z tých zločincov, ktorí viseli na kríži, sa mu rúhal a hovoril: Nie si ty Mesiáš? Zachráň seba i nás! ⁴⁰ No druhý ho zahriakol: Ani ty sa nebojíš Boha, hoci si takisto odsúdený? ⁴¹ Lenže my spravodlivo dostávame zaslúžený trest, ale on neurobil nič zlé. ⁴² Potom povedal: Ježiš, rozpomeň sa na mňa, keď prídeš do svojho kráľovstva. ⁴³ Ježiš mu odpovedal: Amen, hovorím ti: Dnes budeš so mnou v raji.

Ježišova smrť

⁴⁴ Bolo okolo šiestej hodiny a nastala po celej zemi tma až do deviatej hodiny. ⁴⁵ Slnko sa zatmelilo a chrámová opona sa napoly roztrhla. ⁴⁶ Tu zvolal Ježiš silným hlasom: Otče, do tvojich rúk porúčam svojho ducha. Keď to povedal, dokonale. ⁴⁷ Keď stotník videl, čo sa stalo, oslavoval Boha a hovoril: Naozaj, tento človek bol spravodlivý. ⁴⁸ A celé zástupy, ktoré sa zbegli na toto divadlo a videli, čo sa stalo, bili sa do prs a vracali sa domov. ⁴⁹ Všetci jeho známi však stáli obďaleč. Aj ženy, ktoré ho nasledovali z Galiley, na to pozerali.

Ježišov pohreb

⁵⁰ Tu istý muž menom Jozef, člen veľrady, dobrý a spravodlivý muž ⁵¹ z judského mesta Arimatie, ktorý nesúhlasil s ich rozhodnutím ani konaním a očakával Božie kráľovstvo, ⁵² prišiel k Pilátovi a vyžiadal si Ježišovo telo. ⁵³ Keď ho sňal, zavinul ho do plátna, uložil do hrobu vytesaného v skale, v ktorom ešte nikto nikdy neležal. ⁵⁴ Bol prípravný deň a už

nastávala sobota. ⁵⁵ Sprevádzali ho ženy, ktoré prišli s Ježišom z Galiley. Videli hrob aj to, ako bolo uložené jeho telo. ⁵⁶ Potom sa vrátili a pripravili voňavé oleje a masti. Ale v sobotu podľa príkazu zachovali pokoj.

Vzkriesenie Ježiša

24 ¹ V prvý deň po sobote včasráno prišli k hrobu a priniesli voňavé oleje, čo si pripravili. ² Kameň našli odvalený od hrobu. ³ Keď vošli dnu, telo Pána Ježiša nenašli. ⁴ Ako nad tým rozpačito uvažovali, zastali pri nich dvaja muži v žiarivom odeve. ⁵ Ženy sa preľakli a sklonili tváre k zemi. Ale muži im povedali: Prečo hľadáte živého medzi mŕtvymi? ⁶ Niet ho tu, bol vzkriesený. Spomeňte si, ako vám hovoril, keď bol ešte v Galilei: ⁷ Syn človeka musí byť vydaný do rúk hriešnikom a ukrižovaný, ale tretieho dňa musí vstať z mŕtvych. ⁸ Tu si spomenuli na jeho slová, ⁹ vrátili sa od hrobu a všetko porozprávali Jedennástim a všetkým ostatným. ¹⁰ Bola to Mária Magdaléna, Jana a Mária Jakubova a s nimi aj ostatné, ktoré to rozprávali apoštolom. ¹¹ Ale tým sa zdali tieto slová ako blúznenie a neverili im. ¹² No Peter vstal a bežal k hrobu. Keď sa nahol, videl tam len plachty. Odišiel domov s úžasom nad tým, čo sa to stalo.

Cesta do Emauz

¹³ V ten istý deň dvaja z nich išli do dediny zvanej Emauzy, ktorá bola od Jeruzalema vzdialená na šesťdesiat stadií. ¹⁴ A rozprávali sa o všetkom, čo sa udialo. ¹⁵ Ako sa tak zhovárali a vzájomne uvažovali, priblížil sa k nim sám Ježiš a šiel s nimi. ¹⁶ Ich oči boli zastreté, aby ho nespoznali. ¹⁷ I spýtal sa ich: O čom sa takto idúcky rozprávate? Oni sa zronení zastavili a ¹⁸ jeden z nich, menom Kleofáš, mu povedal: Ty si vari jediný návštevník Jeruzalema, ktorý nevie, čo sa tam po tieto dni stalo! ¹⁹ On sa ich spýtal: A čo? Odpovedali mu: To, čo sa stalo s Ježišom Nazaretským, ktorý bol prorok, mocný v čine i v reči pred Bohom, aj pred všetkými ľuďmi. ²⁰ Ako ho veľkňazi a naši poprední muži dali odsúdiť na smrť a ukrižovali. ²¹ A my sme dúfali, že on vykúpi Izrael. Dnes je však už tretí deň, ako sa to všetko stalo. ²² Niektoré z našich žien nás aj vylakali. Pred svitaním boli pri hrobe, ²³ a keď nenašli jeho telo, prišli a tvrdili, že sa im zjavili anjeli a tí im hovorili, že žije. ²⁴ Niektorí z našich išli k hrobu a zistili, že je to tak, ako povedali ženy. No jeho nevideli. ²⁵ Ježiš im povedal: Vy nechápaví a leniví srdcom uveriť všetko, čo hovorili proroci! ²⁶ Či nemusel Kristus toto všetko pretrpieť a tak vojsť do svojej slávy? ²⁷ A počnúc od Mojžiša a od všetkých prorokov, vykladal im, čo sa naňho vzťahovalo vo všetkých Písmach. ²⁸ Tak sa priblížili k dedine, do ktorej sa uberali, a on sa tváril, že ide ďalej. ²⁹ Ale oni naňho naliehali: Zostaň s nami, lebo sa zvečerieva a deň sa schýlil. Vošiel teda, aby zostal s nimi. ³⁰ Keď sedel s nimi pri stole, vzal chlieb, dobrorečil, lámal a podával im. ³¹ Vtom sa im otvorili oči a spoznali ho. Ale on im zmizol. ³² Tu si povedali: Či nehořelo naše srdce, keď sa s nami cestou rozprával a vysvetľoval nám Písma? ³³ A ešte v tú hodinu vstali a vrátili sa do Jeruzalema. Tam našli zhromaždených Jedennástich a ostatných, čo boli s nimi. ³⁴ Títo hovorili: Pán naozaj vstal z mŕtvych a ukázal sa Šimonovi. ³⁵ Aj oni porozprávali, čo sa im cestou stalo a ako ho spoznali pri lámaní chleba.

Ježiš sa zjavuje učeníkom

³⁶ Kým o tom hovorili, on sám sa postavil uprostred nich a povedal im: Pokoj vám! ³⁷ Preľaknutí a prekvapení sa domnievali, že vidia ducha. ³⁸ Povedal im: Čo sa ľakáte a prečo máte v srdci pochybnosti? ³⁹ Pozrite na moje ruky a nohy, že som to ja! Dotknite sa ma a presvedčte sa! Veď duch nemá mäso a kosti – ale ja, ako vidíte, mám. ⁴⁰ Keď to povedal, ukázal im ruky a nohy. ⁴¹ Pretože tomu stále od veľkej radosti neverili a čudovali sa, pove-

dal im: Máte tu niečo na zjedenie? ⁴² Podali mu kúsok pečenej ryby. ⁴³ Vzal si a jedol pred nimi. ⁴⁴ Potom im hovoril: Toto sú moje slová, ktoré som vám povedal, kým som bol ešte s vami: Musí sa vyplniť všetko, čo je o mne napísané v Mojžišovom zákone, Prorokoch a Žalmod. ⁴⁵ Vtedy im otvoril myseľ, aby chápali Písma, ⁴⁶ a povedal im: Tak je napísané, že Kristus bude trpieť, tretieho dňa vstane z mŕtvych ⁴⁷ a v jeho mene sa bude všetkým národom, počnúc od Jeruzalema, hlásať pokánie na odpustenie hriechov. ⁴⁸ Vy ste toho svedkami. ⁴⁹ Hľa, ja na vás zosielam, čo slúbil môj Otec. Vy však zostaňte v meste, kým nebudete zahalení mocou z výsosti.

Nanebovstúpenie

⁵⁰ Potom ich vyviedol von až k Betánii, zdvihol ruky a požehnal ich. ⁵¹ Keď ich žehnal, vzdialil sa od nich a vznášal sa do neba. ⁵² Oni sa mu klaňali a s veľkou radosťou sa vrátili do Jeruzalema. ⁵³ Stále boli v chráme, chválili a vebili Boha.

EVANJELIUM PODĽA JÁNA

Prológ

1 Na počiatku bolo Slovo, to Slovo bolo u Boha a to Slovo bolo Boh. ² Ono bolo na počiatku u Boha. ³ Ním vzniklo všetko a bez neho nevzniklo nič z toho, čo jestvuje. ⁴ V ňom bol život a život bol svetlom ľudí. ⁵ A to svetlo vo tme svieti, ale tma ho nepohltila. ⁶ Od Boha bol poslaný človek; volal sa Ján. ⁷ Prišiel ako svedok vydať svedectvo o svetle, aby všetci prostredníctvom neho uverili. ⁸ On nebol svetlom, ale prišiel vydať svedectvo o tom svetle. ⁹ Bolo tu pravé svetlo, čo osvecuje každého človeka, to prichádzalo do sveta. ¹⁰ Bol vo svete a svet ním vznikol, ale svet ho nespoznal. ¹¹ Do svojho vlastného prišiel, ale jeho vlastní ho neprijali. ¹² Tým však, čo ho prijali a veria v jeho meno, dal moc stať sa Božími deťmi; ¹³ tí, čo sa nenarodili ani z krvi, ani z telesnej žiadosti, ani z vôle muža, ale z Boha. ¹⁴ To Slovo sa stalo telom a prebývalo medzi nami a my sme videli jeho slávu, slávu, akú má od Otca jednorodený Syn, plný milosti a pravdy. ¹⁵ Ján vydal o ňom svedectvo a volal: To je ten, o ktorom som povedal: Ten, čo prichádza po mne, je predom mnou, lebo bol prv ako ja. ¹⁶ Z jeho plnosti sme my všetci prijali, a to milosť za milosťou. ¹⁷ Zákon bol totiž daný skrze Mojžiša, no milosť a pravda prišli skrze Ježiša Krista. ¹⁸ Boha nikto nikdy nevidel. Jednorodený Boží, ktorý je v lone Otca, nám ho zjavil.

Svedectvo Jána Krstiteľa

¹⁹ Toto je Jánovo svedectvo: Keď Židia z Jeruzalema poslali k nemu kňazov a levitov, aby sa ho opýtali: Kto si ty? ²⁰ On vyznal a nezaprel. Vyznal: Ja nie som Mesiáš. ²¹ Pýtali sa ho: Čo teda? Si Eliáš? Povedal: Nie som. - Si azda ten prorok? Odpovedal: Nie. ²² Povedali mu teda: Tak kto si? Aby sme dali odpoveď tým, čo nás poslali. Čo hovoríš sám o sebe? ²³ Povedal: Ja som hlas volajúceho na púšti: Vyrovnajte Pánovu cestu, ako povedal prorok Izaiáš. ²⁴ Tí vyslaní boli spomedzi farizejov. ²⁵ Opýtali sa ho: Prečo teda krstíš, keď nie si Mesiáš ani Eliáš, ani prorok? ²⁶ Ján im odpovedal: Ja krstím vodou, ale medzi vami stojím ten, ktorého vy nepoznáte, ²⁷ ten, čo prichádza po mne; ja nie som hoden rozviazať mu remienok na obuvi. ²⁸ Toto sa stalo v Betánii za Jordánom, kde Ján krstil. ²⁹ Keď na druhý deň videl, ako Ježiš prichádza k nemu, povedal: Hľa, Baránok Boží, ktorý sníma hriech sveta. ³⁰ To je ten, o ktorom som povedal: Po mne prichádza muž, ktorý je predom mnou, pretože bol skôr ako ja. ³¹ Ja som ho nepoznal, ale preto som prišiel a krstím vodou, aby sa stal známym Izraelu. ³² A Ján svedčil: Videl som Ducha, ktorý ako holubica zostupoval z neba a spočíval na ňom. ³³ Ja som ho nepoznal, ale ten, čo ma poslal krstiť vodou, mi povedal: Na koho uvidíš zostupovať Ducha a spočívať na ňom, to je ten, čo krstí Duchom Svätým. ³⁴ A ja som videl a vydávam svedectvo, že toto je Boží Syn.

Povolanie učeníkov

³⁵ Na druhý deň Ján zasa stál s dvomi zo svojich učeníkov, ³⁶ a keď zbadal Ježiša, ktorý šiel okolo, povedal: Hľa, Baránok Boží! ³⁷ Tí dvaja učeníci počuli, čo hovorí, a šli za Ježišom. ³⁸ Ježiš sa obrátil a keď videl, že idú za ním, opýtal sa ich: Čo hľadáte? Oni mu povedali: Rabbi - čo v preklade znamená Učiteľ -, kde bývaš? ³⁹ Povedal im: Podte a uvidíte! Šli teda, videli, kde býva, a zostali v ten deň u neho. Bolo to okolo desiatej hodiny. ⁴⁰ Jeden z tých dvoch, čo to počuli od Jána a šli za Ježišom, bol Ondrej, brat Šimona Petra. ⁴¹ Ten našiel

najprv svojho brata Šimona a povedal mu: Našli sme Mesiáša, čo v preklade znamená Pomazaný.⁴² Priviedol ho k Ježišovi. Ježiš sa naňho zahľadel a povedal: Ty si Šimon, Jánov syn. Budeš sa volať Kéfas, čo v preklade znamená Skala.⁴³ Na druhý deň sa Ježiš rozhodol odísť do Galiley. Našiel Filipa a povedal mu: Nasleduj ma!⁴⁴ Filip bol z Betsaidy, Ondrejovho a Petrovho mesta.⁴⁵ Filip našiel Natanaela a povedal mu: Našli sme toho, o ktorom písal Mojžiš v Zákone i proroci, Ježiša, Jozefovho syna z Nazareta.⁴⁶ Nato mu povedal Natanael: Z Nazareta? Čo odtiaľ môže byť dobré? Filip mu odpovedal: Pod' a uvidíš!⁴⁷ Keď Ježiš videl prichádzať Natanaela, povedal o ňom: Hľa, pravý Izraelita, v ktorom nieto lesti!⁴⁸ Natanael sa ho opýtal: Odkiaľ ma poznáš? Ježiš mu odpovedal: Skôr ako ťa Filip zavolať, videl som ťa, keď si bol pod figovníkom.⁴⁹ Natanael mu povedal: Rabbi, ty si Boží Syn, ty si kráľ Izraela!⁵⁰ Ježiš mu povedal: Veríš len preto, lebo som ti povedal, že som ťa videl pod figovníkom? Uvidíš väčšie veci ako tieto.⁵¹ Potom mu povedal: Amen, amen, hovorím vám, uvidíte otvorené nebo a Božích anjelov vystupovať a zostupovať na Syna človeka.

Kniha znamení

Svadba v Káne

2 Na tretí deň bola svadba v Káne Galilejskej a bola tam aj Ježišova matka.² Na svadbu pozvali aj Ježiša a jeho učeníkov.³ Keď sa minulo víno, povedala Ježišovi jeho matka: Nemajú vína.⁴ Ježiš jej odpovedal: Čo mňa a teba do toho, žena? Ešte neprišla moja hodina.⁵ Nato jeho matka povedala obsluhujúcim: Urobte všetko, čo vám povie!⁶ Podľa židovských predpisov o očisťovaní tam stálo šesť kamenných nádob na vodu, každá na dve či tri miery.⁷ Ježiš povedal obsluhujúcim: Naplňte nádoby vodou! A naplnili ich až po okraj.⁸ Potom im povedal: Teraz načrite a zaneste starejšiemu! A oni zanesli.⁹ Keď starejší ochutnal vodu, zmenenú na víno, nevedel, odkiaľ je, no obsluhujúci, čo naberali vodu, to vedeli. Zavolať si ženícha¹⁰ a povedal mu: Každý človek podáva najprv dobré víno a potom, keď si hostia vypijú, horšie. Ty si však zachoval dobré víno až doteraz.¹¹ Tento začiatok svojich znamení urobil Ježiš v Káne Galilejskej a zjavil svoju slávu. A jeho učeníci v neho uverili.¹² Po tejto udalosti zišiel do Kafarnauma so svojou matkou, bratmi i svojimi učeníkmi a zostali tam niekoľko dní.

Očistenie chrámu

¹³ Blížila sa židovská Veľká noc a Ježiš vystúpil do Jeruzalema.¹⁴ V chráme našiel tých, čo predávali dobytok, ovce a holuby, i peňazomencov, čo tam sedeli.¹⁵ Urobil si z povrázkov bič a všetkých vyhnal z chrámu, aj ovce a voly. Peňazomencom rozhádzal peniaze a poprevracal stoly¹⁶ a tým, čo predávali holuby, povedal: Odneste to odtiaľto! Nerobte tržnicu z domu môjho Otca!¹⁷ Tu si jeho učeníci spomenuli, že je napísané: Horlivosť za tvoj dom ma stravuje.¹⁸ Židia sa ho pýtali: Aké znamenie nám ukážeš, že to smieš robiť?¹⁹ Ježiš im odpovedal: Zbúrajte tento chrám a ja ho za tri dni postavím.²⁰ Židia však hovorili: Štyridsaťšesť rokov stavali tento chrám a ty ho postavíš za tri dni?²¹ No on hovoril o chráme svojho tela.²² Po jeho vzkriesení si jeho učeníci spomenuli, že to hovoril, a uverili Písmu i slovu, ktoré Ježiš povedal.

Ježiš pozná všetkých

²³ Keď bol cez veľkonočné sviatky v Jeruzaleme, mnohí uverili v jeho meno, lebo videli znamenia, ktoré robil.²⁴ Ježiš sa im však sám nezdôveroval, pretože on poznal všetkých²⁵ a od nikoho nepotreboval svedectvo o ľuďoch. Sám totiž vedel, čo je v človekovi.

Ježiš a Nikodém

3 Medzi farizejmi bol jeden človek, volal sa Nikodém, bol to popredný muž medzi Židmi. ² On prišiel v noci k Ježišovi a povedal mu: Rabbi, vieme, že si učiteľ, ktorý prišiel od Boha, lebo nikto nemôže robiť také znamenia, aké robíš ty, ak nie je s ním Boh. ³ Ježiš mu odpovedal: Amen, amen, hovorím ti: Ak sa niekto nenarodí znova, nemôže uzrieť Božie kráľovstvo. ⁴ Nikodém mu povedal: Ako sa môže narodiť človek, keď je starý? Či môže druhý raz vojsť do lona svojej matky a narodiť sa? ⁵ Ježiš odpovedal: Amen, amen, hovorím ti: Ak sa niekto nenarodí z vody a z Ducha, nemôže vojsť do Božieho kráľovstva. ⁶ Čo sa narodilo z tela, je telo, a čo sa narodilo z Ducha, je duch. ⁷ Nečuduj sa, že som ti povedal: Musíte sa znova narodiť. ⁸ Vietor veje, kam chce; počuješ jeho hlas, ale nevieš, odkiaľ prichádza a kam ide. Tak je to s každým, kto sa narodil z Ducha. ⁹ Na to mu Nikodém odpovedal: Ako sa to môže stať? ¹⁰ Ježiš mu odpovedal: Ty si učiteľ v Izraeli a toto nevieš? ¹¹ Amen, amen, hovorím ti: O tom, čo vieme, hovoríme, a čo sme videli, o tom vydávame svedectvo, ale vy neprijímate naše svedectvo. ¹² Ak neveríte, keď vám hovorím o pozemských veciach, akože uveríte, keď vám budem hovoriť o nebeských? ¹³ Nik nevystúpil do neba, jedine ten, čo zostúpil z neba, Syn človeka. ¹⁴ A ako Mojžiš vyzdvihol hada na púšti, tak musí byť vyzdvihnutý aj Syn človeka, ¹⁵ aby každý, kto v neho verí, mal večný život. ¹⁶ Veď Boh tak miloval svet, že dal svojho jednorodeného Syna, aby nik, kto verí v neho, nezahynul, ale mal večný život. ¹⁷ Lebo Boh neposlal Syna na svet, aby svet odsúdil, ale aby ho spasil. ¹⁸ Kto verí v neho, nie je odsúdený. Kto neverí, už je odsúdený, pretože neuveril v meno jednorodeného Božieho Syna. ¹⁹ Súd je v tom, že svetlo prišlo na svet, ale ľudia milovali väčšmi tmu než svetlo, lebo ich skutky boli zlé. ²⁰ Veď každý, kto robí zle, nenávidí svetlo a nejde na svetlo, aby jeho skutky nevyšli najavo. ²¹ Kto však koná pravdu, ide na svetlo, aby sa ukázalo, že jeho skutky sú vykonané v Bohu.

Posledné Jánovo svedectvo

²² Potom prišiel Ježiš so svojimi učeníkmi do judskej krajiny. Tam s nimi pobudol a krstil. ²³ Krstil však aj Ján, a to v Ainóne blízko Salimu, lebo tam bolo veľa vody. Ľudia ta prichádzali a dávali sa krstiť. ²⁴ Ján totiž vtedy ešte nebol uväznený. ²⁵ Medzi Jánovými učeníkmi a istým Židom vznikla hádka o očisťovaní. ²⁶ Prišli k Jánovi a povedali mu: Rabbi, ten, čo bol s tebou za Jordánom a o ktorom si vydal svedectvo, krstí a všetci prichádzajú k nemu. ²⁷ Ján odpovedal: Človek si nič nemôže vziať sám, ak mu to nebolo dané z neba. ²⁸ Vy všetci mi môžete dosvedčiť, že som povedal: Ja nie som Mesiáš, ale som poslaný pred ním. ²⁹ Kto má nevestu, je ženích. Ženíchov priateľ, ktorý stojí a počúva ho, sa veľmi raduje zo ženíchovho hlasu. Tá moja radosť je úplná. ³⁰ On musí rásť a ja sa musím umenšovať.

Syn prichádza zhora

³¹ Kto prichádza zhora, je nad všetkými. Kto je zo zeme, patrí zemi a hovorí pozemsky. Kto prichádza z neba, je nad všetkými ³² a svedčí o tom, čo videl a počul, ale nikto neprijíma jeho svedectvo. ³³ Kto prijal jeho svedectvo, potvrdil, že Boh je pravdivý. ³⁴ Veď ten, koho Boh poslal, hovorí Božie slová, pretože Boh dáva Ducha bez miery. ³⁵ Otec miluje Syna a všetko mu dal do rúk. ³⁶ Kto verí v Syna, má večný život. Kto však odmieta Syna, neužrie život, ale spočíva na ňom Boží hnev.

Ježiš a Samaritánka

4 Keď sa Ježiš dozvedel, že farizeji počuli, ako získava a krstí viac učeníkov než Ján, ² hoci Ježiš sám nekrstil, ale jeho učeníci, ³ opustil Judsko a odišiel znova do Galiley. ⁴ Musel však prejsť cez Samáriu. ⁵ Dostal sa tak do samaritánskeho mesta menom Sychar, blízko

pozemku, ktorý dal Jákob svojmu synovi Jozefovi. ⁶ Tam bola Jákobova studňa. Ježiš bol ustatý z cesty, a tak si sadol k studni. Bolo asi šesť hodín. ⁷ Tu prišla istá samaritánska žena nabráť si vody. Ježiš jej povedal: Daj sa mi napiť! ⁸ Jeho učeníci totiž odišli do mesta nakúpiť potravu. ⁹ Samaritánka mu povedala: Ako to, že ty, Žid, žiadaš odo mňa, Samaritánky, aby som sa ti dala napiť? Židia sa totiž so Samaritánmi nestýkajú. ¹⁰ Ježiš jej na to povedal: Keby si vedela o Božom dare a kto je ten, čo ti hovorí: Daj sa mi napiť!, ty by si požiadala jeho a on by ti dal živú vodu. ¹¹ Žena mu povedala: Pane, ani vedro nemáš a studňa je hlboká; odkiaľ teda vezmeš tú živú vodu? ¹² Si azda väčší, ako náš otec Jákob, ktorý nám dal túto studňu a pil z nej on, jeho synovia i jeho dobytok? ¹³ Ježiš jej povedal: Každý, kto pije z tejto vody, bude opäť smädný. ¹⁴ Kto sa však napije z vody, ktorú mu dám ja, nikdy nevysmädne. Ale voda, ktorú mu dám, stane sa v ňom prameňom vody prúdiacej do večného života. ¹⁵ Žena mu povedala: Pane, daj mi tej vody, aby som už nebola smädná a nemusela sem chodiť po vodu. ¹⁶ On jej povedal: Choď, zavolaj si muža a príď sem! ¹⁷ Žena mu odpovedala: Nemám muža. Nato jej Ježiš povedal: Správne si povedala: Nemám muža; ¹⁸ lebo si mala piatich mužov a ten, ktorého máš teraz, nie je tvoj muž. To si povedala pravdu. ¹⁹ Žena mu odpovedala: Pane, vidím, že si prorok. ²⁰ Naši otcovia sa klaňali Bohu na tomto vrchu, ale vy hovoríte, že v Jeruzaleme je miesto, kde sa mu treba klaňať. ²¹ Ježiš jej odpovedal: Ver mi, žena, že prichádza hodina, keď sa nebudete klaňať Otcovi ani na tomto vrchu, ani v Jeruzaleme. ²² Vy sa klaniate tomu, čo nepoznáte; my sa klaniame tomu, čo poznáme, pretože spása je zo Židov. ²³ Ale prichádza hodina - a už je tu -, keď praví ctiteľia budú sa klaňať Otcovi v Duchu a pravde. Veď aj Otec hľadá takýchto ctiteľov. ²⁴ Boh je Duch a tí, čo sa mu klaňajú, musia sa klaňať v Duchu a pravde. ²⁵ Žena mu povedala: Viem, že prichádza Mesiáš, nazývaný Kristus; keď príde on, všetko nám oznámi. ²⁶ Ježiš jej povedal: Ja som to - ten, čo sa rozpráva s tebou. ²⁷ Vtom prišli jeho učeníci a divili sa, že sa rozpráva so ženou, ani jeden však nepovedal: Čo od nej chceš? alebo: Prečo sa s ňou rozprávaš? ²⁸ Žena tam nechala svoj džbán, odišla do mesta a hovorila ľuďom: ²⁹ Poďte sa pozrieť na človeka, ktorý mi povedal všetko, čo som urobila! Nebude to Mesiáš? ³⁰ Vyšli teda z mesta a prišli k nemu. ³¹ Medzitým ho učeníci prosili: Rabbi, jedz! ³² On im však povedal: Ja mám jesť pokrm, o ktorom vy neviete. ³³ Tu si hovorili učeníci medzi sebou: Vari mu niekto priniesol jesť? ³⁴ Ježiš im povedal: Mojim pokrmom je plniť vôľu toho, čo ma poslal, a dokonáť jeho dielo. ³⁵ Vari nehovoríte i vy sami: Ešte štyri mesiace a príde žatva? Hovorím vám, zdvihnite oči a pozrite na polia, že sa už belejú k žatve! ³⁶ Žnec už dostáva mzdu a zbiera úrodu pre večný život, aby sa rozsievateľ aj žnec spolu radovali. ³⁷ Lebo v tomto má pravdu príslovie: Jeden rozsieva a druhý žne. ³⁸ Ja som vás poslal žať to, na čom ste nerobili. Iní sa namáhali a vy ste vstúpili do ich práce. ³⁹ Mnohí Samaritáni z toho mesta uverili v neho pre slovo ženy, ktorá svedčila: Povedal mi všetko, čo som urobila. ⁴⁰ Keď teda prišli k nemu Samaritáni, prosili ho, aby ostal u nich. Ostal tam dva dni. ⁴¹ A ešte omnoho viac ich uverilo pre jeho slovo. ⁴² A ženy povedali: Veríme už nie preto, čo si povedala; veď sme sami počuli a vieme, že toto je naozaj Spasiteľ sveta.

Uzdravenie syna úradníka

⁴³ Po dvoch dňoch odišiel odtiaľ do Galiley. ⁴⁴ Sám Ježiš totiž dosvedčil, že prorok nemá úctu vo svojej domovine. ⁴⁵ Keď teda prišiel do Galiley, Galilejčania ho prijali, lebo videli všetko, čo vykonal cez sviatky v Jeruzaleme, keďže aj oni boli na slávnostiach. ⁴⁶ Prišiel teda znova do Kány Galilejskej, kde premenil vodu na víno. Istý kráľovský úradník v Kafarnaume mal chorého syna. ⁴⁷ Keď počul, že Ježiš prišiel z Judska do Galiley, vybral sa k nemu a prosil ho, aby prišiel a uzdravil mu syna, ktorý už umieral. ⁴⁸ Ježiš mu povedal: Keby ste nevideli znamenia a divy, neuverili by ste. ⁴⁹ Kráľovský úradník mu odpovedal:

Pane, poď, kým mi dieťa neumrie! ⁵⁰ Ježiš mu povedal: Chod', tvoj syn žije! Ten človek uveril Ježišovým slovám a odišiel. ⁵¹ Ešte bol na ceste, keď mu vyšli naproti sluhovia a oznámili mu, že jeho dieťa žije. ⁵² Opýtal sa ich na hodinu, v ktorú sa dieťaťu uľavilo. Odpovedali mu: Včera o siedmej hodine mu prestala horúčka. ⁵³ Tu otec spoznal, že to bolo práve v tú hodinu, keď mu Ježiš povedal: Tvoj syn žije. A uveril on i všetci v jeho dome. ⁵⁴ Toto bolo už druhé znamenie, ktoré urobil Ježiš, keď prišiel z Judska do Galiley.

Uzdravenie chorého pri rybníku

5 Potom bol židovský sviatok a Ježiš vystupoval do Jeruzalema. ² V Jeruzaleme pri Ovčej bráne je rybník po hebrejsky nazývaný Betesda, s piatimi stĺporadiami. ³ V nich ležalo množstvo chorých, slepcov, chromých, ochrnutých. ⁵ Bol tam človek, chorý už tridsaťosem rokov. ⁶ Keď ho Ježiš videl ležať a spoznal, že je už dlho chorý, opýtal sa ho: Chceš vyzdraviť? ⁷ Chorý mu odpovedal: Pane, nemám človeka, čo by ma zanesol do rybníka, keď sa zvíří voda; kým ta dôjdem sám, zostúpí predom mnou iný. ⁸ Ježiš mu povedal: Vstaň, zober si lôžko a chod! ⁹ A ten človek okamžite ozdravel, vzal si lôžko a chodil. V ten deň však bola sobota, ¹⁰ a tak Židia dohovárali uzdravenému: Je sobota, nesmieš nosiť lôžko! ¹¹ Ale on im odpovedal: Ten, čo ma uzdravil, mi povedal: Zober si lôžko a chod! ¹² Oni sa ho spýtali: Ktože je ten človek, čo ti povedal: Zober si lôžko a chod!? ¹³ Ale uzdravený nevedel, kto je to, lebo Ježiš sa vzdialil zo zástupu, ktorý sa zišiel na tom mieste. ¹⁴ Potom Ježiš našiel tohto človeka v chráme a povedal mu: Pozri, ozdravel si! Už nehreš, aby sa ti nestalo niečo horšie! ¹⁵ Uzdravený odišiel a povedal Židom, že je to Ježiš, kto ho uzdravil. ¹⁶ Židia prenasledovali Ježiša aj za to, že to robil v sobotu. ¹⁷ Ale Ježiš im povedal: Môj Otec pracuje doteraz, aj ja pracujem. ¹⁸ Preto sa Židia ešte väčšmi usilovali zabiť ho, lebo nielenže rušil sobotu, ale aj Boha nazýval svojím Otcom a robil sa rovným Bohu.

Ježiš - sudca a darca života

¹⁹ Ježiš im povedal: Amen, amen, hovorím vám: Syn nemôže nič robiť sám od seba, len to, čo vidí robiť Otca. Lebo čo robí Otec, to podobne robí aj Syn. ²⁰ Veď Otec miluje Syna a ukazuje mu všetko, čo sám robí. A ukáže mu väčšie skutky ako tieto, aby ste sa čudovali. ²¹ Lebo ako Otec kriesi a oživuje mŕtvych, tak aj Syn oživuje, koho chce. ²² Veď Otec nikoho ani nesúdi, kŕi celý súd odovzdal Synovi, ²³ aby si všetci ctili Syna, ako si ctia Otca. Kto si nectí Syna, nectí si ani Otca, ktorý ho poslal. ²⁴ Amen, hovorím vám: Kto počúva moje slovo a verí tomu, ktorý ma poslal, má večný život a nejde na súd, ale prešiel zo smrti do života. ²⁵ Amen, amen, hovorím vám: Prichádza hodina, ba už je tu, keď mŕtvi počujú hlas Božieho Syna a tí, čo ho počujú, budú žiť. ²⁶ Lebo ako Otec má život sám v sebe, tak dal aj Synovi, aby aj on mal život sám v sebe. ²⁷ A dal mu aj moc súdiť, pretože je Synom človeka. ²⁸ Nečudujte sa, že prichádza hodina, keď všetci v hrobách počujú jeho hlas ²⁹ a tí, čo robili dobre, budú vzkriesení pre život, kým tí, čo páchali zlo, budú vzkriesení na odsúdenie. ³⁰ Ja nemôžem nič robiť sám od seba. Súdim, ako počujem, a môj súd je spravodlivý, pretože nehľadám svoju vôľu, ale vôľu toho, ktorý ma poslal.

Svedectvá o Ježišovi

³¹ Ak sám svedčím o sebe, moje svedectvo nie je pravdivé. ³² Iný však svedčí o mne a ja viem, že svedectvo, ktoré o mne vydáva, je pravdivé. ³³ Vy ste sa obrátili na Jána a on vydal svedectvo pravde. ³⁴ Ja však neprijímam svedectvo od človeka, ale toto hovorím preto, aby ste boli spasení. ³⁵ On bol sviecou, ktorá horela a svietila, a vy ste sa chceli chvíľu veselieť pri jej svetle. ³⁶ Ja však mám väčšie svedectvo, ako je Jánovo, totiž skutky, ktoré mi dal Otec, aby som ich vykonal. Samy skutky, ktoré konám, svedčia o mne, že ma poslal Otec. ³⁷ A Otec, ktorý ma poslal, sám vydal svedectvo o mne. Vy ste nikdy nepočuli jeho hlas,

ani nevideli jeho tvár ³⁸ a jeho slovo nezostáva vo vás, lebo neveríte tomu, ktorého poslal. ³⁹ Skúmate Písma, lebo si myslíte, že v nich máte večný život, a práve ony svedčia o mne. ⁴⁰ Lenže vy nechcete prísť ku mne, aby ste mali život. ⁴¹ Slávu od ľudí neprijímam, ⁴² ale vás som poznal, že nemáte v sebe Božej lásky. ⁴³ Ja som prišiel v mene svojho Otca, a neprijímate ma. Keby prišiel niekto iný vo svojom vlastnom mene, prijali by ste ho. ⁴⁴ Ako môžete veriť vy, ktorí prijímate slávu jedni od druhých, a nehladáte slávu od jediného Boha?! ⁴⁵ Nemyslíte si, že ja budem na vás žalovať u Otca. Vaším žalobcom je Mojžiš, do ktorého ste vložili svoju nádej. ⁴⁶ Lebo keby ste verili Mojžišovi, verili by ste aj mne, veď on písal o mne. ⁴⁷ Ale ak neveríte jeho písmam, akože uveríte mojim slovám?!

Nasýtenie zástupu

6 Potom Ježiš odišiel na druhú stranu Galilejského, čiže Tiberiadskeho mora. ² Šiel za ním veľký zástup ľudí, pretože videli znamenia, ktoré robil na chorých. ³ Ježiš vystúpil na vrch a posadil sa tam so svojimi učeníkmi. ⁴ Blížila sa Pascha, židovský sviatok. ⁵ Keď Ježiš pozdvihol oči a videl, že k nemu prichádza veľký zástup, povedal Filipovi: Kde nakúpime chleba, aby sa títo najedli? ⁶ Ale to povedal preto, že ho chcel vyskúšať, lebo sám vedel, čo urobí. ⁷ Filip mu odpovedal: Ani za dvesto denárov chleba nebude dosť, aby sa každému ušlo aspoň trochu. ⁸ Jeden z jeho učeníkov, Ondrej, brat Šimona Petra, mu povedal: ⁹ Je tu chlapec, ktorý má päť jačmenných chlebov a dve ryby; ale čo je to pre toľkých? ¹⁰ Ježiš prikázal: Usadte ľudí! Na tom mieste bolo mnoho trávy. Posadalo si tam teda okolo päťtisíc mužov. ¹¹ Ježiš vzal chleby, dobrorečil a rozdával sediacim; podobne aj z rýb toľko, koľko chceli. ¹² Keď sa nasýtili, povedal svojim učeníkom: Pozbierajte nalámané zvyšky, aby nič nevyšlo nazmar! ¹³ Po tých, čo jedli, pozbierali teda nalámané zvyšky jačmenných chlebov a naplnili nimi dvanásť košov. ¹⁴ Ľudia, ktorí videli znamenie, čo vykonal Ježiš, hovorili: Toto je naozaj prorok, ktorý má prísť na svet. ¹⁵ Keď Ježiš spoznal, že chcú prísť a zmocniť sa ho, aby ho urobili kráľom, odišiel znova na vrch, aby bol celkom sám.

Ježiš chodí po mori

¹⁶ Keď sa zvečierilo, zišli jeho učeníci k moru, ¹⁷ nastúpili na loď a plavili sa na druhú stranu mora do Kafarnauma. Bola už tma a Ježiš sa k nim ešte nevrátil. ¹⁸ More sa búril, keďže dul silný vietor. ¹⁹ Odplavili sa asi na dvadsaťpäť až tridsať stadií, keď zbadali Ježiša kráčať po mori a približovať sa k lodi. Naľakali sa. ²⁰ On im však povedal: Ja som to, nebojte sa! ²¹ Chceli ho vziať na loď, ale loď čoskoro pristála pri brehu, ku ktorému sa plavili.

Ježiš - chlieb života

²² Na druhý deň si zástup, čo zostal na druhej strane mora, všimol, že tam bola iba jediná loďka a že Ježiš nenastúpil na loď so svojimi učeníkmi, ale že učeníci odišli sami. ²³ Prišli aj iné loďky z Tiberiady blízko k miestu, kde jedli chlieb po tom, čo Pán dobrorečil. ²⁴ Keď zástup videl, že tam nie je ani Ježiš, ani jeho učeníci, nastúpili aj oni na loďky, prišli do Kafarnauma a hľadali Ježiša. ²⁵ Keď ho našli na druhej strane mora, povedali mu: Rabbi, kedy si sa sem dostal? ²⁶ Ježiš im odpovedal: Amen, amen, hovorím vám: Nehľadáte ma preto, že ste videli znamenia, ale preto, že ste jedli z chlebov a nasýtili ste sa. ²⁷ Neusilujte sa o pomimuteľný pokrm, ale o pokrm, ktorý zostáva pre večný život a ktorý vám dá Syn človeka. Lebo jeho označil Otec, Boh, svojou pečatou. ²⁸ Oni mu povedali: Čo máme robiť, aby sme konali Božie skutky? ²⁹ Ježiš im odpovedal: Toto je Boží skutok, aby ste verili v toho, ktorého on poslal. ³⁰ Na to mu povedali: Aké znamenie urobíš, aby sme videli a uverili ti? Čo urobíš? ³¹ Naši otcovia jedli mannu na púšti, ako je napísané: Dal im jesť chlieb z neba. ³² Ježiš im povedal: Amen, amen, hovorím vám: Nie Mojžiš vám dal chlieb z neba, ale môj Otec vám dáva ten pravý chlieb z neba, ³³ pretože Boží chlieb

je ten, čo zostupuje z neba a dáva svetu život. ³⁴ Oni mu povedali: Pane, vždy nám dávaj tento chlieb! ³⁵ Ježiš im odpovedal: Ja som chlieb života. Kto prichádza ku mne, nebude hladovať a kto verí vo mňa, nebude smädný. Nikdy. ³⁶ No povedal som vám, že hoci ste ma videli, neveríte. ³⁷ Všetci, ktorých mi dáva Otec, prídu ku mne, a toho, kto prichádza ku mne, neodožením. ³⁸ Veď som nezostúpil z neba, aby som plnil svoju vôľu, ale vôľu toho, ktorý ma poslal. ³⁹ A vôľou toho, ktorý ma poslal, je, aby som nestratil nikoho z tých, čo mi dal, ale aby som ich vzkriesil v posledný deň. ⁴⁰ Veď to je vôľa môjho Otca, aby každý, kto vidí Syna a verí v neho, mal večný život a ja ho vzkriesim v posledný deň. ⁴¹ Tu Židia reptali proti nemu, pretože povedal: Ja som chlieb, ktorý zostúpil z neba, ⁴² a namietali: Vari to nie je Ježiš, syn Jozefov, ktorého otca a matku poznáme? Ako to, že teraz hovorí: Zostúpil som z neba? ⁴³ Ježiš im odpovedal: Nešomrite medzi sebou! ⁴⁴ Nikto nemôže prísť ku mne, ak ho nepritiahne Otec, ktorý ma poslal. A ja ho vzkriesim v posledný deň. ⁴⁵ U prorokov je napísané: Všetci budú poučení od Boha. Každý, kto počul Otca a dal sa ním poučiť, prichádza ku mne. ⁴⁶ Nie že by niekto bol videl Otca; Otca videl iba ten, kto je od Boha. ⁴⁷ Amen, amen, hovorím vám: Kto verí, má večný život. ⁴⁸ Ja som chlieb života. ⁴⁹ Vaši otcovia jedli mannu na púšti a pomreli. ⁵⁰ Toto je ten chlieb, ktorý zostupuje z neba, aby nezomrel nik, kto bude z neho jesť. ⁵¹ Ja som ten živý chlieb, ktorý zostúpil z neba. Ak niekto je z tohto chleba, bude žiť naveky. A chlieb, ktorý ja dám, je moje telo za život sveta. ⁵² Nato sa začali Židia medzi sebou hádať a hovorili: Ako nám tento môže dať jesť svoje telo? ⁵³ Ježiš im povedal: Amen, amen, hovorím vám: Ak nebudete jesť telo Syna človeka a piť jeho krv, nebudete mať v sebe život. ⁵⁴ Kto je moje telo a pije moju krv, má večný život a ja ho vzkriesim v posledný deň. ⁵⁵ Veď moje telo je pravý pokrm a moja krv je pravý nápoj. ⁵⁶ Kto je moje telo a pije moju krv, zostáva vo mne a ja v ňom. ⁵⁷ Ako mňa poslal živý Otec a ja žijem z Otca, aj ten, čo mňa je, bude žiť zo mňa. ⁵⁸ Toto je ten chlieb, ktorý zostúpil z neba, a nie aký jedli otcovia a pomreli. Kto je tento chlieb, bude žiť naveky. ⁵⁹ To povedal, keď vyučoval v synagóge v Kafarnaume.

Účinky Ježišovej reči

⁶⁰ Vtedy mnohí z jeho učeníkov, čo to počuli, povedali: Tvrdá je táto reč. Kto ju môže počúvať? ⁶¹ Keďže Ježiš sám vedel, že jeho učeníci proti tomu šomrú, povedal im: Toto vás pohoršuje? ⁶² A čo až uvidíte Syna človeka vystupovať ta, kde bol predtým? ⁶³ Duch oživuje, telo nič neosoží! Slová, ktoré som vám povedal, sú Duch a život. ⁶⁴ No medzi vami sú niektorí, čo neveria. Ježiš totiž vedel od začiatku, ktorí neveria a kto ho zradí. ⁶⁵ A dodal: Preto som vám povedal, že nikto nemôže prísť ku mne, ak mu to nebude dané od Otca.

Petrovo vyznanie

⁶⁶ Preto mnohí z jeho učeníkov ho opustili a viac s ním nechodili. ⁶⁷ Tu povedal Ježiš Dvanástim: Aj vy chcete odísť? ⁶⁸ Odpovedal mu Šimon Peter: Pane, ku komu by sme šli? Ty máš slová večného života ⁶⁹ a my sme uverili a spoznali, že ty si Boží Svätý. ⁷⁰ Ježiš im odpovedal: Nevývolil som si vás azda Dvanástich? No jeden z vás je diabol. ⁷¹ Povedal to o Judášovi, synovi Šimona Iškariotského. Ten ho totiž mal zradiť - jeden z Dvanástich.

Ježiš na slávnosti stánkov

7 Potom Ježiš chodil po Galilei. Nechcel totiž chodiť po Judsku, lebo Židia ho chceli zabiť. ² Blížil sa však židovský sviatok, slávnosť stánkov. ³ Tu mu jeho bratia povedali: Odíď odtiaľto a choď do Judska, aby aj tvoji učeníci videli skutky, ktoré konáš! ⁴ Veď nikto nerobí nič v skrytosti, ale chce byť verejne známy. Ak robíš takéto veci, ukáž sa svetu. ⁵ Totiž ani jeho bratia neverili v neho. ⁶ Ježiš im povedal: Môj čas ešte nenastal, ale pre vás je stále vhodný čas. ⁷ Vás nemôže svet nenávidieť, ale mňa nenávidí, pretože o ňom sved-

čím, že skutky, ktoré koná, sú zlé.⁸ Vy chodte na sviatky! Ja na tieto sviatky nejdem, lebo môj čas sa ešte nenaplnil.⁹ Toto im povedal a zostal v Galilei.¹⁰ Keď jeho bratia odišli na sviatky, šiel aj on, no nie verejne, ale akoby potajomky.¹¹ Židia ho na slávnostiach hľadali a hovorili: Kdeže je? ¹² Aj v zástupoch sa o ňom veľa rozprávalo. Jedni vraveli: Je dobrý! Iní tvrdili: Nie je, iba čo zväzda ľud! ¹³ Nik však o ňom nehovoril verejne zo strachu pred Židmi.

Ježiš vyučuje v chráme

¹⁴ Keď už prešla polovica sviatkov, vystúpil Ježiš hore do chrámu a vyučoval. ¹⁵ Židia sa čudovali a hovorili: Ako to, že sa tento vyzná v Písmach, hoci sa neučil? ¹⁶ Ježiš im odpovedal: Moje učenie nie je moje, ale toho, ktorý ma poslal. ¹⁷ Ak niekto chce plniť jeho vôľu, spozná, či je toto učenie z Boha, alebo či hovorím sám od seba. ¹⁸ Kto hovorí sám od seba, hľadá svoju vlastnú slávu. Ale kto hľadá slávu toho, ktorý ho poslal, ten je pravdivý a niet v ňom nepravosti. ¹⁹ Či vám Mojžiš nedal zákon? Nik z vás však zákon neplní. Prečo ma chcete zabiť? ²⁰ Zástup odpovedal: Si posadnutý démonom. Ktože ťa chce zabiť? ²¹ Ježiš im odpovedal: Jeden skutok som vykonal a všetci sa čudujete. ²² Pretože vám Mojžiš dal obriezku - hoci nepochádza od Mojžiša, ale od otcov - obrezávajú človeka aj v sobotu. ²³ Ak človek prijíma obriezku v sobotu, aby sa neporušil Mojžišov zákon, prečo sa potom hneváte na mňa, že som v sobotu uzdravil celého človeka? ²⁴ Nesúďte podľa vzhľadu, ale súďte spravodlivo! ²⁵ Nato sa ozvali niektorí Jeruzalemčania: Či to nie je ten, ktorého chcú zabiť? ²⁶ Pozrite, hovorí verejne, a nič mu nepovedia. Vari už aj poprední muži naozaj spoznali, že je to Mesiáš? ²⁷ Lenže o tomto vieme, odkiaľ je, keď však príde Mesiáš, nik nebude vedieť, odkiaľ je. ²⁸ Keď Ježiš učil v chráme, zvolal: Aj ma poznáte, aj viete, odkiaľ som. No ja som neprišiel sám od seba, ale pravdivý je ten, ktorý ma poslal, a toho vy nepoznáte. ²⁹ Ja ho poznám, lebo som od neho a on ma poslal. ³⁰ Chceli ho teda chytiť, ale nik nepoložil na neho ruku, lebo ešte neprišla jeho hodina. ³¹ Mnohí zo zástupu však uverili v neho a hovorili: Urobí azda Mesiáš, keď príde, viac znamení ako tento?

Úklady farizejov proti Ježišovi

³² Farizeji počuli, že to zástup hovorí o ňom. Veľkňazi a farizeji poslali sluhov, aby ho chytali. ³³ No vtedy povedal Ježiš: Ešte krátky čas som s vami a potom pôjdem k tomu, ktorý ma poslal. ³⁴ Budete ma hľadať, a nenájdete ma; kde som ja, ta vy prísť nemôžete. ³⁵ Vtedy si Židia medzi sebou hovorili: Kam chce odísť, že ho nenájdeme? Chce ísť azda do gréckej diaspóry a učiť Grékov? ³⁶ Čo je to za reč, ktorú povedal: Budete ma hľadať, a nenájdete ma; kde som ja, ta vy prísť nemôžete?

Živá voda

³⁷ Posledný veľký deň sviatkov Ježiš vstal a zvolal: Ak je niekto smädný, nech príde ku mne a nech sa napije ten, ³⁸ kto verí vo mňa. Ako hovorí Písmo: Prúdy živé vody budú tiecť z jeho vnútra. ³⁹ To povedal o Duchu, ktorého mali prijať tí, čo v neho uveria. Duch totiž ešte nebol, lebo Ježiš ešte nebol oslávený.

Spory o Ježišovi

⁴⁰ Niektorí zo zástupu, čo počuli tieto slová, povedali: Je to naozaj prorok. ⁴¹ Iní tvrdili: Je to Mesiáš! Ďalší však namietali: Vari Mesiáš príde z Galiley? ⁴² Či Písmo nehovorí, že Mesiáš vzíde z Dávidovho potomstva, z mestečka Betlehema, v ktorom býval Dávid? ⁴³ A tak vznikla v zástupe preňho roztržka. ⁴⁴ Niektorí z nich ho chceli chytiť, ale nik nepoložil na neho ruku. ⁴⁵ Sluhovia sa vrátili k veľkňazom a farizejom a tí sa ich opýtali: Prečo ste ho neprivedli? ⁴⁶ Sluhovia odpovedali: Človek takto nikdy nehovoril. ⁴⁷ Tu im farizeji vyčítali: Hádam ste sa nedali aj vy zvieť? ⁴⁸ Uveril v neho azda niekto z popredných mužov alebo z farizejov? ⁴⁹ Ale tento zástup, ktorý nepozná zákon, je prekliaty! ⁵⁰ Tu im povedal

Nikodém, jeden z nich, ktorý bol predtým za Ježišom: ⁵¹ Či náš zákon súdi človeka, skôr než ho vypočuje a zistí, čo robí? ⁵² Odpovedali mu: Nie si aj ty z Galiley? Skúmaj Písma a uvidíš, že z Galiley prorok nepovstane. ⁵³ A každý odišiel do svojho domu.

Cudzoložnica

8 Ježiš odišiel na Olivový vrch. ² Včasráno znova vošiel do chrámu a všetok ľud prichádzal k nemu. Sadol si a vyučoval ich. ³ Tu zákonníci a farizeji priviedli ženu pristihnutú pri cudzoložstve. Postavili ju do prostriedku ⁴ a povedali mu: Učiteľ, túto ženu pristihli priamo pri cudzoložstve. ⁵ Mojžiš nám v zákone prikázal takéto ženy ukameňovať. Čo teda povieš ty? ⁶ Týmito slovami ho pokúšali, aby ho mohli obžalovať. Ježiš sa však zohol a písal prstom po zemi. ⁷ Keď sa ho neprestávali vypytovať, vzpriamil sa a povedal im: Kto z vás je bez hriechu, nech prvý hodí do nej kameň! ⁸ A znova sa zohol a písal po zemi. ⁹ Keď to počuli, po jednom - počnúc najstaršími - odchádzali. A tak zostal sám so ženou, čo stála v prostriedku. ¹⁰ Ježiš sa vzpriamil a opýtal sa jej: Žena, kde sú? Nik ťa neodsúdil? ¹¹ Odpovedala: Nikto, Pane! Ježiš jej povedal: Ani ja ťa neodsudzujem. Chod' a odteraz už nehreš!

Ježiš - svetlo sveta

¹² Potom k nim Ježiš znova prehovoril: Ja som svetlo sveta. Kto mňa nasleduje, nebude chodiť v tme, ale bude mať svetlo života. ¹³ Farizeji mu však povedali: Ty sám svedčíš o sebe; tvoje svedectvo nie je pravdivé. ¹⁴ Ježiš im odpovedal: Hoci sám svedčím o sebe, moje svedectvo je pravdivé, pretože viem, odkiaľ som prišiel a kam idem. Vy však neviete, odkiaľ prichádzam, ani kam idem. ¹⁵ Vy súdite podľa tela, ja nesúdím nikoho. ¹⁶ Ak však súdim, môj súd je pravdivý, pretože nesúdím sám, ale so mnou i Otec, ktorý ma poslal. ¹⁷ Aj vo vašom zákone je napísané, že svedectvo dvoch ľudí je pravdivé. ¹⁸ O sebe svedčím ja a svedčí o mne aj Otec, ktorý ma poslal. ¹⁹ Nato mu povedali: Kde je tvoj Otec?! Ježiš odpovedal: Nepoznáte ani mňa, ani môjho Otca. Keby ste poznali mňa, poznali by ste aj môjho Otca. ²⁰ Tieto slová povedal pri pokladnici, keď učil v chráme. A nikto ho nechytíl, lebo ešte neprišla jeho hodina.

Výstraha neveriacim Židom

²¹ Tu im znova povedal: Ja odchádzam a budete ma hľadať a zomriete vo svojom hriechu. Kam ja odchádzam, tam vy nemôžete prísť. ²² Vtedy Židia povedali: Azda sa len nezabije, keď hovorí: Kam ja odchádzam, tam vy nemôžete prísť? ²³ A povedal im: Vy ste zdola, ja som zhora. Vy ste z tohto sveta, ja nie som z tohto sveta. ²⁴ Preto som vám povedal, že zomriete vo svojich hriechoch. Ak totiž neuveríte, že Ja som, zomriete vo svojich hriechoch. ²⁵ Opýtali sa ho teda: Kto si ty? Ježiš im odpovedal: Od začiatku to, čo vám hovorím. ²⁶ Mám o vás veľa čo povedať a súdiť, ale ten, čo ma poslal, je pravdivý a ja hovorím svetu to, čo som počul od neho. ²⁷ Oni však neporozumeli, že im hovorí o Otcovi. ²⁸ Ježiš im teda povedal: Keď vyzdvihnete Syna človeka, vtedy spoznáte, že Ja som a že nič nerobím sám od seba, ale hovorím tak, ako ma naučil Otec. ²⁹ A ten, čo ma poslal, je so mnou. Nenechal ma samého, pretože ja robím vždy to, čo sa jemu páči.

Pravda oslobodzuje

³⁰ Keď to hovoril, mnohí v neho uverili. ³¹ Vtedy povedal Ježiš Židom, ktorí v neho uverili: Ak vy zostanete v mojom slove, budete naozaj mojimi učeníkmi, ³² poznáte pravdu a pravda vás vyslobodí. ³³ Odpovedali mu: Sme potomkovia Abraháma a nikdy sme nikomu neslúžili. Ako to, že ty hovoríš: Stanete sa slobodnými? ³⁴ Ježiš im odpovedal: Amen, amen, hovorím vám: Každý, kto pácha hriech, je otrokom hriechu. ³⁵ A otrok nezostáva v dome natrvalo. Syn zostáva navždy. ³⁶ Ak vás teda Syn vyslobodí, budete naozaj slobodní. ³⁷ Viem, že ste Abrahámovo potomstvo, a predsa ma chcete zabiť, lebo sa moje slovo vo vás

neujíma. ³⁸ Ja hovorím to, čo som videl u Otca, a vy robíte to, čo ste počuli od svojho otca. ³⁹ Odpovedali mu: Naším otcom je Abrahám! Ježiš im povedal: Ak ste Abrahámove deti, mali by ste robiť Abrahámove skutky! ⁴⁰ Teraz však chcete zabiť mňa - človeka, ktorý vám povedal pravdu, ktorú počul od Boha. Toto Abrahám neurobil. ⁴¹ Vy robíte skutky svojho otca. Povedali mu: My sme sa nenarodili zo smilstva; máme jediného Otca, Boha. ⁴² Ježiš im povedal: Keby bol Boh váš Otec, milovali by ste ma, veď ja som vyšiel a prichádzam od Boha. Neprišiel som sám od seba, ale on ma poslal. ⁴³ Prečo nechápete moju reč? - Preto, že nemôžete počúvať moje slovo. ⁴⁴ Vaším otcom je diabol a chcete plniť žiadosti svojho otca. On bol od počiatku vrahom ľudí a nestál v pravde, lebo v ňom niet pravdy. Keď hovorí lož, hovorí z toho, čo mu je vlastné, pretože je luhár a otec lži. ⁴⁵ Mne však neveríte, pretože ja hovorím pravdu. ⁴⁶ Kto z vás ma usvedčí z hriechu? A keď hovorím pravdu, prečo mi neveríte? ⁴⁷ Kto je z Boha, počúva Božie slová. Vy nepočúvate preto, lebo nie ste z Boha.

Ježiš a Abrahám

⁴⁸ Židia mu odpovedali: Nehovoríme vari dobre, že si Samaritán, a že si posadnutý zlým duchom? ⁴⁹ Ježiš sa ohradil: Ja nie som posadnutý zlým duchom, ale ctím si Otca, a vy ma znevažujete. ⁵⁰ Ja nehladám svoju slávu; je však ten, kto ju pre mňa hľadá a ten súdi. ⁵¹ Amen, amen, hovorím vám: Ak niekto zachováva moje slovo, neuzrie smrť naveky. ⁵² Židia mu povedali: Teraz sme spoznali, že si posadnutý démonom. Abrahám zomrel, aj proroci, a ty hovoríš: Ak niekto zachováva moje slovo, neokúsi smrť naveky. ⁵³ Si azda väčší ako náš otec Abrahám, ktorý zomrel? Aj proroci pomreli. Kým sa robíš? ⁵⁴ Ježiš odpovedal: Ak sám seba oslavujem, moja sláva nestojí za nič. Je tu môj Otec, ktorý ma oslavuje a o ktorom hovoríte: On je naším Bohom! ⁵⁵ Vy ste ho nepoznali. No ja ho poznám. Keby som povedal, že ho nepoznám, bol by som luhárom, podobne ako vy. Ale ja ho poznám a zachovávam jeho slovo. ⁵⁶ Váš otec Abrahám zaplesal, že uvidí môj deň; aj videl a zaradoval sa. ⁵⁷ Židia mu povedali: Ešte nemáš päťdesiat rokov a videl si Abraháma? ⁵⁸ Ježiš im odpovedal: Amen, amen, hovorím vám: Skôr ako bol Abrahám, Ja som! ⁵⁹ Tu zdvihli kamene a chceli ich hádzať do neho. Ježiš sa však skryl a vyšiel z chrámu.

Uzdravenie slepého od narodenia

9 Ako šiel, zbadať človeka slepého od narodenia. ² Jeho učeníci sa ho opýtali: Rabbi, kto zhršil, že sa narodil slepý? On, či jeho rodičia? ³ Ježiš odpovedal: Ani on, ani jeho rodičia nezhršili, ale stalo sa to preto, aby sa na ňom zjavili Božie skutky. ⁴ My musíme konať skutky toho, ktorý ma poslal, dokiaľ je deň; prichádza noc, keď nik nemôže pracovať. ⁵ Kým som na svete, som svetlo sveta. ⁶ Keď to povedal, naplul na zem, urobil zo sliny blato, potrel mu ním oči ⁷ a povedal mu: Choď, umy sa v rybníku Siloe, čo v preklade znamená Poslaný. Odišiel teda, umyl sa a šiel vidiaci. ⁸ Susedia a tí, čo ho predtým vidali žobrať, povedali: Nie je to ten, čo tu sedával a žobral? Jedni tvrdili: Je to on! ⁹ Iní hovorili: Nie je, len sa na neho podobá. On sám povedal: Ja som to! ¹⁰ Opýtali sa ho teda: Ako to, že sa ti otvorili oči? ¹¹ On odpovedal: Človek menom Ježiš urobil blato, potrel mi oči a povedal: Choď k Siloe a umy sa! Šiel som teda, a keď som sa umyl, začal som vidieť. ¹² Opýtali sa ho: Kde je ten človek? Odpovedal: Neviem. ¹³ Toho predtým slepého zaviedli k farizejom. ¹⁴ Ale v ten deň, keď Ježiš urobil blato a otvoril mu oči, bola sobota. ¹⁵ Preto sa ho aj farizeji opýtali, ako začal vidieť. Povedal im: Priložil mi na oči blato, umyl som sa a vidím. ¹⁶ Tu niektorí z farizejov povedali: Ten človek nie je z Boha, lebo nezachováva sobotu. Iní však hovorili: Ako môže hriešny človek robiť takéto znamenia? A vznikla medzi nimi roztržka. ¹⁷ Opýtali sa teda znova toho slepého: Čo hovoríš o ňom ty? Veď tebe

otvoril oči! A on odpovedal: Je prorok! ¹⁸ Židia však neverili, že bol slepý a že začal vidieť, kým si nezavolali jeho rodičov. ¹⁹ Opýtali sa ich: Je toto ten váš syn, o ktorom hovoríte, že sa narodil slepý? Ako to, že teraz vidí? ²⁰ Jeho rodičia odpovedali: Vieme, že toto je náš syn a že sa narodil slepý. ²¹ Ale nevieme, ako to, že teraz vidí, a nevieme ani to, kto mu otvoril oči. Jeho sa opýtajte. Má svoje roky, sám bude hovoriť o sebe. ²² Rodičia tak hovorili preto, lebo sa báli Židov. Židia sa totiž už uzniesli, že každého, kto by ho vyznával ako Mesiáša, vylúčia zo synagógy. ²³ Preto rodičia uzdraveného povedali: Má svoje roky, jeho sa opýtajte! ²⁴ Zavolali teda toho človeka, ktorý bol slepý, druhý raz a vyzvali ho: Vzdaj Bohu slávu! My vieme, že ten človek je hriešny. ²⁵ On však odpovedal: Či je hriešny, neviem, ale jedno viem, že som bol slepý a teraz vidím. ²⁶ Spýtali sa ho teda: Čo ti urobil? Ako ti otvoril oči? ²⁷ Odpovedal im: Už som vám to povedal, a nepočúvali ste. Prečo to chcete počuť znova? Chcete sa azda aj vy stať jeho učeníkmi? ²⁸ Vynadali mu a povedali: Ty si jeho učeník, my sme Mojžišovi učeníci. ²⁹ My vieme, že s Mojžišom hovoril Boh, ale o tomto nevieme, ani odkiaľ je. ³⁰ Ten človek povedal: Práve to je čudné, že vy neviete odkiaľ je, a mne otvoril oči. ³¹ Vieme, že Boh hriešnikov nevypočuje, ale vypočuje toho, kto je bohobojný a plní jeho vôľu. ³² Nikdy nebolo počuť, že by slepému od narodenia niekto otvoril oči. ³³ Keby on nebol od Boha, nemohol by nič urobiť. ³⁴ Odpovedali mu: Ty si sa celý v hriechoch narodil a ideš nás poučať? A vyhnali ho von.

Duchovná slepota

³⁵ Ježiš sa dospel, že ho vyhodili. Vyhľadal ho a povedal mu: Ty veríš v Syna človeka? ³⁶ Ten mu odpovedal: A kto je to, Pane, aby som v neho veril? ³⁷ Ježiš mu povedal: Už si ho videl; je to ten, čo sa s tebou rozpráva. ³⁸ A on povedal: Verím, Pane, a klaňal sa mu. ³⁹ Tu Ježiš povedal: Súdiť som prišiel na tento svet, aby tí, čo nevidia, videli, a tí, čo vidia, oslepli. ⁴⁰ Počuli to farizeji, ktorí boli pri ňom, a povedali mu: Vari sme aj my slepí? ⁴¹ Ježiš im odpovedal: Keby ste boli slepí, nemali by ste hriech. Vy však hovoríte: Vidíme, a tak váš hriech zostáva.

Ježiš - Dobrý pastier

10 Amen, amen, hovorím vám: Kto nevchádza do ovčince dverami, ale prelieza inokadiaľ, je zlodej a zbojník. ² Kto však vchádza dverami, je pastier oviec. ³ Tomu vrátnik otvára a ovce počúvajú jeho hlas. On volá svoje ovce po mene a vyvádza ich. ⁴ Keď vyženie všetky svoje ovce, kráča pred nimi a ony ho nasledujú, lebo poznajú jeho hlas. ⁵ Cudzieho však nebudú nasledovať, ale ujdú od neho, lebo cudzí hlas nepoznajú. ⁶ Ježiš im povedal toto prirovnanie, oni však nepochopili, o čom im to hovoril. ⁷ Ježiš im znova povedal: Amen, amen, hovorím vám: Ja som dvere k ovciam. ⁸ Všetci, čo prišli predom mnou, sú zlo-deji a zbojníci, ale ovce ich nepočúvali. ⁹ Ja som dvere. Kto vojde cezo mňa, bude spasený. Bude vchádzať i vychádzať a nájde pastvu. ¹⁰ Zlodej prichádza, len aby kradol, zbíjal a hubil. Ja som prišiel, aby mali život, a to v hojnej miere. ¹¹ Ja som dobrý pastier. Dobrý pastier kladie svoj život za ovce. ¹² Nájomník a ten, kto nie je pastier a ovce nie sú jeho, keď vidí prichádzať vlka, opúšťa ovce a uteká. A vlk ich chytá a rozháňa. ¹³ Veď on je len nájomník a nezáleží mu na ovciach. ¹⁴ Ja som dobrý pastier. Poznám svoje a moje poznajú mňa. ¹⁵ Ako mňa pozná Otec, aj ja poznám Otca a svoj život dávam za ovce. ¹⁶ Mám aj iné ovce, ktoré nie sú z tohto ovčince. Aj tie musím priviesť. Budú počúvať môj hlas a bude jedno stádo a jeden pastier. ¹⁷ Otec ma preto miluje, že dávam svoj život, aby som ho opäť prijal. ¹⁸ Nik mi ho neberie, ja ho dávam sám od seba. Mám moc dať ho a mám moc zasa ho prijať. Taký príkaz som dostal od svojho Otca. ¹⁹ Pre tieto slová zasa nastala roztržka medzi Židmi.

²⁰ Mnohí z nich hovorili: Je posadnutý zlým duchom a šalie. Čo ho počúvate? ²¹ Iní zasa namietali: To nie sú reči posadnutého. Môže azda zlý duch otvárať oči slepým?

Ježiš na sviatkoch posvätenia chrámu

²² V Jeruzaleme boli vtedy sviatky posvätenia chrámu. Bola zima. ²³ Ježiš sa prechádzal v chráme v Šalamúnovej stĺpovej sieni. ²⁴ Obstúpili ho Židia a povedali mu: Dokedy nás chceš ešte držať v napätí? Ak si Mesiáš, povedz nám to otvorene! ²⁵ Ježiš im odpovedal: Povedal som vám, a neveríte. Skutky, ktoré ja konám v mene svojho Otca, svedčia o mne. ²⁶ Ale vy neveríte, lebo nie ste z mojich oviec. ²⁷ Moje ovce počúvajú môj hlas. Ja ich poznám a ony ma nasledujú. ²⁸ Ja im dávam večný život a nezahynú naveky, nik mi ich nevytrhne z ruky. ²⁹ Môj Otec, ktorý mi ich dal, je väčší než všetci, a nikto ich nemôže vytrhnúť Otcovi z ruky. ³⁰ Ja a Otec sme jedno. ³¹ Židia znova zdvihli kamene, aby ho kameňovali. ³² Ježiš im povedal: Ukázal som vám veľa dobrých skutkov od Otca, pre ktorý z nich ma kameňujete? ³³ Židia mu odpovedali: Nekameňujeme ťa za dobrý skutok, ale za rúhanie a preto, že sa robíš Bohom, hoci si len človek. ³⁴ Ježiš im odpovedal: Či vo vašom zákone nie je napísané: Ja som povedal: Bohovia ste? ³⁵ Ak nazval bohmi tých, ku ktorým zaznelo Božie slovo - a Písmo nemožno zrušiť! -, ³⁶ ako teda, že tomu, ktorého Otec posvätil a poslal na svet, hovoríte: Rúhaš sa!, len preto, že som povedal: Som Boží Syn? ³⁷ Ak nekonnám skutky svojho Otca, neverte mi. ³⁸ Ale ak ich konám, aj keď neveríte mne, verte tým skutkom, aby ste spoznali a vedeli, že Otec je vo mne a ja v Otcovi. ³⁹ Tu ho znova chceli chytiť, ale on sa im vymkol z rúk. ⁴⁰ Opäť odišiel za Jordán, na miesto, kde Ján pôvodne krstil, a zostal tam. ⁴¹ Mnohí prišli za ním a hovorili: Ján síce neurobil nijaké znamenie, ale všetko, čo o ňom Ján povedal, je pravda. ⁴² A mnohí tam v neho uverili.

Lazárova smrť

11 Bol chorý istý Lazár z Betánie, z dediny Márie a jej sestry Marty. ² Bola to tá Mária, ktorá pomazala Pána myrhou a poutierala mu nohy svojimi vlasmi. Jej brat Lazár bol chorý. ³ Sestry teda poslali Ježišovi odkaz: Pane, ten, ktorého máš rád, je chorý. ⁴ Keď to Ježiš počul, povedal: Táto choroba nie je na smrť, ale na Božiu slávu, aby ňou bol oslávený Boží Syn. ⁵ Ježiš mal rád Martu, jej sestru i Lazára. ⁶ Keď teda počul, že Lazár je chorý, zostal na mieste, kde bol, ešte dva dni. ⁷ Potom povedal učeníkom: Poďme znova do Judska! ⁸ Učeníci mu povedali: Rabbi, teraz ťa chceli Židia kameňovať, a zasa ta ideš? ⁹ Ježiš odpovedal: Či nemá deň dvanásť hodín? Kto chodí vo dne, nepotkýna sa, pretože vidí svetlo tohto sveta. ¹⁰ Ale ak niekto chodí v noci, potkýna sa, lebo v nej nie je svetlo. ¹¹ Toto povedal a ešte dodal: Náš priateľ Lazár zaspal, no ja ho idem zobudiť. ¹² Učeníci mu povedali: Pane, ak zaspal, ozdravie. ¹³ Ježiš však hovoril o jeho smrti, a oni si mysleli, že hovorí o obyčajnom spánku. ¹⁴ Vtedy im Ježiš otvorene povedal: Lazár zomrel. ¹⁵ Pre vás sa radujem, že som tam nebol, aby ste uverili. No poďme k nemu! ¹⁶ Tu povedal Tomáš, nazývaný Didymos, ostatným učeníkom: Poďme teda aj my, aby sme zomreli s ním!

Ježiš - vzkriesenie a život

¹⁷ Keď ta Ježiš prišiel, dozvedel sa, že Lazár je už štvrtý deň v hrobe. ¹⁸ Betánia bola blízko Jeruzalema, vzdialená asi na pätnásť stadií. ¹⁹ Mnohí Židia prišli k Marte a Márii potešiť ich v žiali nad bratom. ²⁰ Keď Marta počula, že prichádza Ježiš, vyšla mu naproti. Mária však ostala doma. ²¹ Marta povedala Ježišovi: Pane, keby si tu bol býval, nebol by mi brat zomrel. ²² Ale aj teraz viem, že o čokoľvek by si prosil Boha, Boh ti to dá. ²³ Ježiš jej povedal: Tvoj brat vstane z mŕtvych! ²⁴ Marta mu povedala: Viem, že vstane pri vzkriesení v posledný deň. ²⁵ Povedal jej Ježiš: Ja som vzkriesenie a život. Kto verí vo mňa, aj keď zomrie,

bude žiť. ²⁶ Nik neumrie naveky, kto žije a verí vo mňa. Veríš tomu? ²⁷ Povedala mu: Áno, Pane, ja som uverila, že ty si Kristus, Boží Syn, ktorý mal prísť na svet.

Ježišov plač

²⁸ A len čo to povedala, zavolala sestru Máriu a potajomky jej povedala: Učiteľ je tu a volá ťa. ²⁹ Ako to Mária počula, rýchlo vstala a šla k nemu. ³⁰ Ježiš ešte totiž nevošiel do dediny, ale bol stále na mieste, kde mu vyšla Marta naproti. ³¹ Keď Židia, ktorí boli s ňou v dome a potešovali ju, videli, že Mária rýchlo vstala a vyšla von, pobrali sa za ňou, lebo si mysleli, že odchádza k hrobu plakať. ³² Keď Mária prišla na miesto, kde bol Ježiš, a zbadala ho, padla mu k nohám a povedala: Pane, keby si bol býval tu, nebol by mi brat zomrel. ³³ Keď Ježiš videl, že plače a že plačú aj Židia, ktorí prišli s ňou, zachvel sa v duchu a vzrušený ³⁴ sa pýtal: Kde ste ho položili? Povedali mu: Pane, pod' sa pozriete! ³⁵ Ježiš zaplakal. ³⁶ Tu povedali Židia: Hľa, ako ho mal rád! ³⁷ Niektorí z nich však hovorili: Vari ten, čo otvoril oči slepému, nemohol zabrániť Lazárovej smrti?

Vzkriesenie Lazára

³⁸ Ježiš sa znova rozochvel a pristúpil k hrobu. Bola to jaskyňa uzavretá kameňom. ³⁹ Ježiš povedal: Odvalte kameň! Marta, sestra mŕtveho, mu povedala: Pane, už páchne, veď je už štyri dni mŕtvy! ⁴⁰ Ježiš jej odpovedal: Nepovedal som ti, že ak uveríš, uvidíš Božiu slávu? ⁴¹ Odvalili teda kameň. Ježiš pozdvihol oči k nebu a povedal: Otče, ďakujem ti, že si ma vypočul. ⁴² Ja som vedel, že ma vždy vypočuješ, ale pre zástup, ktorý tu stojí, som to povedal, aby uverili, že si ma ty poslal. ⁴³ Keď to povedal, zvolal silným hlasom: Lazár, pod' von! ⁴⁴ A mŕtvy vyšiel. Nohy a ruky mal ovinuté plátnom a jeho tvár bola obviazaná šatkou. Ježiš im povedal: Rozviažte ho a nechajte ho odísť!

Veľrada rokuje o Ježišovi

⁴⁵ Vtedy mnohí zo Židov, ktorí prišli k Márii a videli, čo urobil, uverili v neho. ⁴⁶ Niektorí z nich však odišli k farizejom a porozprávali im, čo Ježiš urobil. ⁴⁷ Nato zvolali veľkňazi a farizeji veľradu a povedali: Čo robiť? Veď tento človek robí mnoho znamení! ⁴⁸ Ak ho necháme tak, všetci v neho uveria, príde Rimania a zničia nám toto miesto i národ. ⁴⁹ Ale jeden z nich, Kajfáš, ktorý bol v tom roku veľkňazom, im povedal: Vy nič neviete ⁵⁰ a ani nechápete, že je pre vás užitočnejšie, aby zomrel jeden človek za ľud a aby nezahynul celý národ. ⁵¹ To však nepovedal sám od seba, ale ako veľkňaz v tom roku prorokoval, že Ježiš má zomrieť za národ. ⁵² A nielen za národ, ale aj preto, aby zhromaždil dovedna rozptýlené Božie deti. ⁵³ A od toho dňa boli rozhodnutí, že ho zabijú. ⁵⁴ Preto sa Ježiš už nepohyboval verejne medzi Židmi, ale odišiel odtiaľ do kraja blízko púšte, do mesta nazývaného Efratim, a tam sa zdržiaval aj s učeníkmi. ⁵⁵ Blízko bola židovská Veľká noc a mnohí z toho kraja pred Veľkou nocou vystupovali do Jeruzalema očistiť sa. ⁵⁶ Hľadali teda Ježiša, a keď postávali v chráme, medzi sebou si hovorili: Čo myslíte? Príde vôbec na sviatky? ⁵⁷ No veľkňazi a farizeji vydali nariadenie, že ak sa niekto dozvie, kde je, má to oznámiť, aby ho mohli chytiť.

Pomazanie Ježiša v Betánii

12 Šesť dní pred Veľkou nocou prišiel Ježiš do Betánie, kde býval Lazár, ktorého vzkriesil z mŕtvych. ² Pripravili mu tam hostinu. Marta posluhovala a Lazár bol medzi tými, ktorí s ním stolovali. ³ Mária vzala libru veľmi drahej pravej nardovej myrhy, pomazala Ježišovi nohy a poutierala mu ich svojimi vlasmi. A dom sa naplnil vôňou myrhy. ⁴ Tu jeden z jeho učeníkov, Judáš Iškariotský, ktorý ho mal zradiť, povedal: ⁵ Prečo nepredali túto masť za tristo denárov a nedali ich chudobným? ⁶ Ale to nepovedal preto, že mu šlo o chudobných, ale preto, že bol zlodej, a pretože mal pokladničku a brával z toho,

čo do nej vkladali. ⁷ Ježiš však povedal: Nechaj ju, urobila to na deň môjho pohrebu! ⁸ Veď chudobných máte vždy medzi sebou, ale mňa vždy nemáte! ⁹ Medzitým sa veľké množstvo Židov dozvedelo, že Ježiš je tam, a prišli nielen kvôli nemu, ale aj preto, aby videli Lazára, ktorého vzkriesil z mŕtvych. ¹⁰ Veľkňazi sa teda dohodli zabiť aj Lazára, ¹¹ pretože pre neho mnohí Židia odchádzali a uverili v Ježiša.

Slávnostný vstup do Jeruzalema

¹² Na druhý deň sa veľké množstvo ľudí, ktorí prišli na sviatky, dopyčovalo, že Ježiš prichádza do Jeruzalema. ¹³ Nabrali palmových ratolestí, vyšli mu v ústrety a volali: Hosanna, Požehnaný, ktorý prichádza v mene Pánovom, kráľ Izraela! ¹⁴ Ježiš si našiel osliatko, posadil sa naň, ako je napísané: ¹⁵ Neboj sa, dcéra Siona, hľa, tvoj kráľ prichádza, sediac na osliatku! ¹⁶ Jeho učeníci tomu spočiatku nerozumeli, ale keď bol Ježiš oslávený, rozepamätali sa, že to bolo napísané o ňom a že sa tak stalo. ¹⁷ Zástup, ktorý bol s ním vtedy, keď vyvolal Lazára z hrobu a keď ho vzkriesil z mŕtvych, vydával o tom svedectvo. ¹⁸ Preto mu vyšiel v ústrety veľký zástup, lebo počuli, že urobil toto znamenie. ¹⁹ Vtedy si farizeji hovorili medzi sebou: Vidíte, že nič nezmôžete. Hľa, svet odišiel za ním!

Gréci prozelyti chcú vidieť Ježiša

²⁰ Niektorí z tých, čo prišli na sviatky vykonať poklonu Bohu, boli Gréci. ²¹ Pristúpili k Filipovi, ktorý bol z galilejskej Betsaidy, a prosili ho: Pane, chceme vidieť Ježiša! ²² Filip šiel a povedal to Ondrejovi. Ondrej a Filip to šli povedať Ježišovi. ²³ Ježiš im povedal: Prišla hodina, aby bol oslávený Syn človeka. ²⁴ Amen, amen, hovorím vám: Ak pšeničné zrno, ktoré padne do zeme, neodumrie, zostane samo. Ale ak odumrie, prinesie veľkú úrodu. ²⁵ Kto miluje svoj život, stratí ho, a kto svoj život na tomto svete nenávidí, zachová si ho pre večný život. ²⁶ Ak mi niekto slúži, nech ma nasleduje, a kde som ja, tam bude aj môj služobník. Ak mi niekto slúži, toho Otec počú.

Predpoveď utrpenia a oslávenia

²⁷ Teraz je moja duša vzrušená. Čo mám povedať: Otče, zachráň ma pred touto hodinou? Ale veď práve pre túto hodinu som prišiel. ²⁸ Otče, osláv svoje meno! Tu zaznel z neba hlas: Už som oslávil a ešte oslávim. ²⁹ A zástup, ktorý tam stál a počul to, hovoril: Zahrmelo. Iní praveli: Prehovoril k nemu anjel. ³⁰ Ježiš povedal: Nie kvôli mne zaznel tento hlas, ale kvôli vám. ³¹ Teraz je súd nad týmto svetom, teraz bude knieža tohto sveta vyhodené von. ³² A ja, keď budem vyzdvihnutý zo zeme, všetkých pritiahnem k sebe. ³³ To povedal, aby naznačil, akou smrťou má zomrieť. ³⁴ Zástup mu odvrával: My sme počuli zo Zákona, že Mesiáš zostane naveky! Ako to, že ty hovoríš, že Syn človeka musí byť vyzdvihnutý? Kto je to ten Syn človeka? ³⁵ Ježiš im povedal: Ešte krátky čas je svetlo medzi vami. Kráčajte, kým máte svetlo, aby vás nezastihla tma, lebo kto potme kráča, nevie, kam ide. ³⁶ Kým máte svetlo, verte v svetlo, aby ste sa stali synmi svetla! Keď to Ježiš povedal, odišiel a ukryl sa pred nimi.

Neviera Židov

³⁷ Hoci pred nimi Ježiš urobil toľké znamenia, neuverili v neho, ³⁸ aby sa naplnilo slovo, ktoré povedal prorok Izaiáš: Pane, kto uveril nášmu kázaniu a komu bolo zjavené Pánovo rameno? ³⁹ Preto nemohli uveriť, lebo Izaiáš inde povedal: ⁴⁰ Oslepil im oči a zatvrdil im srdce, aby očami nevideli a srdcom nespoznali a neobrátili sa, a aby som ich neuzdravil. ⁴¹ Toto povedal Izaiáš, lebo videl jeho slávu a hovoril o ňom. ⁴² Predsa však aj mnohí z poprednejších mužov uverili v neho, ale nepriznali sa k tomu pre farizejov, aby ich nevylúčili zo synagógy; ⁴³ lebo mali radšej ľudskú slávu ako Božiu. ⁴⁴ Ježiš zvolal: Kto verí vo mňa, nie vo mňa verí, ale v toho, ktorý ma poslal. ⁴⁵ A kto vidí mňa, vidí toho, ktorý ma poslal. ⁴⁶ Ja som prišiel na svet ako svetlo, aby nik, kto vo mňa verí, neostal v tme. ⁴⁷ Ak niekto počúva

moje slová a nezachováva ich, ja ho nesúdím, lebo som neprišiel svet odsúdiť, ale spasiť. ⁴⁸ Kto mnou pohŕda a neprijíma moje slová, má svojho sudcu. Slovo, ktoré som hovoril, bude ho súdiť v posledný deň. ⁴⁹ Ved' ja som nehovoril sám zo seba, ale Otec, ktorý ma poslal, mi prikázal, ako mám hovoriť a čo mám povedať. ⁵⁰ A ja viem, že jeho prikázanie je večný život. Čo teda hovorím, hovorím tak, ako mi to povedal Otec.

Kniha hodiny a slávy

Umývanie nôh učeníkom

13 Bolo pred sviatkami Veľkej noci. Pretože Ježiš vedel, že prišla jeho hodina, aby odišiel z tohto sveta k Otcovi, a preto, že miloval svojich, ktorí boli na svete, prikázal im dokonalú lásku. ² Pri večeri, keď diabol už vložil do srdca Judáša, syna Šimona Iškariotského, aby ho zradil, ³ Ježiš vo vedomí toho, že Otec mu dal všetko do rúk a že od Boha vyšiel a k Bohu odchádza, ⁴ vstal od večere, odložil si vrchný odev, vzal si zásteru a opásal sa. ⁵ Potom nalial do umývadla vodu a začal umývať učeníkom nohy a utierať ich zásterou, ktorou bol opásaný. ⁶ Tak prišiel k Šimonovi Petrovi. Ten mu povedal: Pane, ty mi chceš umývať nohy? ⁷ Ježiš mu odpovedal: Čo ja robím, to ty teraz nechápeš, ale neskôr pochopíš. ⁸ Peter mu povedal: Nikdy mi nebudeš umývať nohy! Ježiš mu odpovedal: Ak ťa neumyjem, nebudeš mať so mnou podiel. ⁹ Šimon Peter mu povedal: Pane, teda nielen nohy, ale aj ruky a hlavu! ¹⁰ Ježiš mu odpovedal: Ten, kto sa okúpal, nepotrebuje sa už umývať, iba ak nohy; inak je celý čistý. Aj vy ste čistí, ale nie všetci. ¹¹ Vedel totiž, kto ho zradí, preto povedal: Nie všetci ste čistí. ¹² Keď im umyl nohy a obliekol si vrchný plášť, znova sa posadil k stolu a povedal im: Uvedomujete si, čo som vám urobil? ¹³ Vy ma nazývate Učiteľ a Pán, a dobre hovoríte, lebo to som. ¹⁴ Keď som vám teda ja, Pán a Učiteľ, umyl nohy, aj vy si máte navzájom umývať nohy. ¹⁵ Dal som vám príklad, aby ste aj vy robili tak, ako som urobil ja vám. ¹⁶ Amen, amen, hovorím vám, sluha nie je väčší ako jeho pán. Ani posol nie je väčší ako ten, kto ho poslal. ¹⁷ Ak to viete, ste blahoslavení, keď tak aj konáte. ¹⁸ Nehovorím to o vás všetkých. Ja viem, ktorých som si vyvolil; ale aby sa naplnilo Písmo: Ten, čo je môj chlieb, zdvihol proti mne päťu. ¹⁹ Hovorím vám to už teraz, skôr ako sa to stane, aby ste uverili potom, keď sa to stane, že Ja som. ²⁰ Amen, amen, hovorím vám: Kto prijíma toho, koho ja pošlem, mňa prijíma, a kto mňa prijíma, prijíma toho, ktorý ma poslal.

Označenie zradcu

²¹ Keď to Ježiš povedal, zachvel sa v duchu a vyhlásil: Amen, amen, hovorím vám, jeden z vás ma zradí. ²² Učeníci sa pozreli v rozpakoch jeden na druhého, o kom to hovorí. ²³ Jeden z jeho učeníkov, ktorého Ježiš miloval, bol za stolom po Ježišovom boku. ²⁴ Jemu dal Šimon Peter znamenie, aby sa opýtal, o kom to hovorí. ²⁵ On sa naklonil k Ježišovej hrudi, a opýtal sa ho: Pane, kto je to? ²⁶ Ježiš odpovedal: Ten, komu podám namočenú skyvu. Potom namočil skyvu, vzal ju a podal Judášovi, synovi Šimona Iškariotského. ²⁷ A po tom kúsku chleba vošiel do Judáša satan. Tu mu Ježiš povedal: Čo chceš urobiť, urob čím skôr. ²⁸ Nikto zo stolujúcich však nerozumel, prečo mu to povedal. ²⁹ Pretože Judáš mal pokladničku, niektorí si mysleli, že mu Ježiš povedal: Nakúp, čo potrebujeme na sviatky!, alebo aby dal niečo chudobným. ³⁰ Judáš vzal kúsok chleba a vyšiel von. Bola noc.

Nové prikázanie

³¹ Keď Judáš vyšiel, Ježiš povedal: Teraz je oslávený Syn človeka a Boh je oslávený v ňom. ³² A keď je v ňom oslávený, aj Boh ho oslávi v sebe a oslávi ho čoskoro. ³³ Deti, už len krátko budem s vami. Budete ma hľadať, ale ako som povedal Židom, aj vám teraz hovorím: Kam ja idem, tam vy nemôžete ísť. ³⁴ Nové prikázanie vám dávam, aby ste sa navzájom milovali; ako som ja miloval vás, aby ste sa aj vy navzájom milovali. ³⁵ Podľa toho všetci spoznajú, že ste moji učeníci, ak budete mať lásku jeden k druhému.

Predpoved' Petrovho zapretia

³⁶ Šimon Peter sa ho opýtal: Pane, kam ideš? Ježiš mu odpovedal: Kam ja idem, tam teraz so mnou ísť nemôžeš. No pôjdeš za mnou neskôr! ³⁷ Peter mu povedal: Pane, prečo nemôžem ísť za tebou teraz? Aj život za teba položím! ³⁸ Ježiš mu odpovedal: Život za mňa položíš? Amen, amen, hovorím ti, kohút ešte ani nezaspieva, a ty ma tri razy zaprieš!

Ježiš - cesta, pravda a život

14 Nech sa vám srdce neznepokojuje! Verte v Boha, verte aj vo mňa! ² V dome môjho Otca je mnoho príbytkov. Keby to tak nebolo, bol by som vám azda povedal, že vám idem pripraviť miesto? ³ Keď odídem a pripravím vám miesto, zasa prídem a vezmem vás k sebe, aby ste aj vy boli tam, kde som ja. ⁴ A cestu, kam idem, poznáte. ⁵ Tomáš mu povedal: Pane, nevieme, kam ideš. Ako môžeme poznať cestu? ⁶ Ježiš mu povedal: Ja som cesta, pravda i život. Nik neprichádza k Otcovi, ak len nie skrze mňa. ⁷ Ak ste ma spoznali, budete poznať aj môjho Otca. Odteraz ho už poznáte a videli ste ho. ⁸ Ozval sa Filip: Pane, ukáž nám Otca a to nám postačí! ⁹ Ježiš mu povedal: Filip, toľký čas som s vami a nespoznal si ma? Kto videl mňa, videl aj Otca. Ako to, že teraz hovoríš: Ukáž nám Otca? ¹⁰ Neveríš, že ja som v Otcovi a Otec je vo mne? Slová, ktoré vám hovorím, nehovorím sám od seba, ale Otec, ktorý zostáva vo mne, koná svoje skutky. ¹¹ Verte mi, že ja som v Otcovi a Otec je vo mne! ¹² Ak nie pre iné, aspoň pre tie skutky verte! Amen, amen, hovorím vám, že aj ten, kto verí vo mňa, bude konať skutky, aké ja konám, ba bude konať ešte väčšie, lebo ja idem k Otcovi ¹³ a urobím všetko, o čo budete prosiť v mojom mene, aby Otec bol oslávený v Synovi. ¹⁴ Keď ma budete o niečo prosiť v mojom mene, ja to urobím.

Prislúbenie Ducha Svätého

¹⁵ Ak ma milujete, budete zachovávať moje prikázania. ¹⁶ A ja budem prosiť Otca a on vám dá iného Tešiteľá, aby bol s vami až naveky - ¹⁷ Ducha pravdy, ktorého svet nemôže prijať, pretože ho nevidí, ani nepozná. Vy ho poznáte, veď zostáva pri vás a bude vo vás. ¹⁸ Nenechám vás ako siroty, prídem k vám. ¹⁹ Ešte máličko a svet ma už viac neuvidí. Ale vy ma uvidíte, pretože ja žijem, aj vy budete žiť. ²⁰ V ten deň spoznáte, že ja som vo svojom Otcovi a vy ste vo mne a ja vo vás. ²¹ Kto prijal moje prikázania a zachováva ich, ten ma miluje. A kto mňa miluje, toho bude milovať aj môj Otec; aj ja ho budem milovať a zjavím mu seba samého. ²² Júda - no nie ten Išariotský - sa ho opýtal: Čo sa stalo, Pane, že sa chceš dať poznať nám, a nie svetu? ²³ Ježiš mu odpovedal: Ak ma niekto miluje, bude zachovávať moje slovo a môj Otec ho bude milovať. A prídem k nemu a urobíme si u neho príbytok. ²⁴ Kto ma nemiluje, nezachováva moje slová. A slovo, ktoré počujete, nie je moje, ale Otca, ktorý ma poslal. ²⁵ Toto som vám povedal, kým som ešte s vami. ²⁶ No Tešiteľ, Duch Svätý, ktorého pošle Otec v mojom mene, ten vás naučí všetko a pripomenie vám všetko, čo som vám hovoril. ²⁷ Pokoj vám zanechávam, svoj pokoj vám dávam, ale ja vám ho dávam, nie ako svet dáva. Nech sa vám srdce neznepokojuje a neľaká. ²⁸ Počuli ste, že som vám povedal: Odídem a prídem k vám. Keby ste ma milovali, radovali by ste sa, že idem k Otcovi, pretože Otec je väčší ako ja. ²⁹ Povedal som vám to teraz, prv ako sa to stane, aby ste uverili, keď sa to stane. ³⁰ Už vám nebudem veľa hovoriť. Prichádza totiž knieža tohto sveta. Nič vo mne mu nepatrí. ³¹ Aby svet poznal, že milujem Otca, robím tak, ako mi prikázal Otec. Vstaňte, poďme odtiaľto!

Ježiš - pravý vinič

15 Ja som pravý vinič a môj Otec je vinohradník. ² Každú ratolesť na mne, ktorá neprináša ovocie, odrezáva, a každú, ktorá prináša ovocie, čistí, aby prinášala viac ovocia.

³ Vy ste už čisti pre slovo, ktoré som vám povedal. ⁴ Zostaňte vo mne a ja vo vás. Podobne ako ratolesť nemôže prinášať ovocie sama od seba, ak nezostane na viniči, tak ani vy, ak nezostanete vo mne. ⁵ Ja som vinič a vy ratolesti. Kto zostáva vo mne a ja v ňom, prináša veľa ovocia, pretože bezo mňa nemôžete nič urobiť. ⁶ Ak niekto nezostáva vo mne, vyhodí ho von ako ratolesť a uschne. Potom ich pozbierajú, hodia do ohňa a zhoria. ⁷ Ak zostávate vo mne a ak aj moje slová zostávajú vo vás, proste, čo len chcete, a stane sa vám. ⁸ Môj Otec je oslávený tým, že prinášate veľa ovocia a že sa stávate mojimi učeníkmi. ⁹ Ako si mňa zamiloval Otec, tak som si zamiloval aj ja vás. Zostaňte v mojej láske! ¹⁰ Ak budete zachovávať moje prikázania, zostanete v mojej láske, ako aj ja som zachoval prikázania svojho Otca a zostávam v jeho láske. ¹¹ Toto som vám povedal, aby moja radosť bola vo vás a aby vaša radosť bola úplná. ¹² To je moje prikázanie, aby ste sa milovali navzájom tak, ako som vás miloval ja. ¹³ Nikto nemá väčšej lásky ako ten, čo svoj život kladie za svojich priateľov. ¹⁴ Vy ste moji priatelia, ak robíte, čo vám prikazujem. ¹⁵ Už vás nenazývam sluhami, pretože sluha nevie, čo robí jeho pán. Nazval som vás priateľmi, pretože som vám oznámil všetko, čo som počul od svojho Otca. ¹⁶ Nie vy ste si vyvolili mňa, ale ja som si vyvolil vás a ustanovil som vás, aby ste šli a prinášali ovocie, aby vaše ovocie zostávalo, a aby vám Otec dal všetko, o čo ho budete prosiť v mojom mene. ¹⁷ Prikazujem vám, aby ste sa navzájom milovali.

Nenávisť sveta

¹⁸ Ak vás svet nenávidí, vedzte, že mňa nenávidel skôr ako vás. ¹⁹ Keby ste boli zo sveta, svet by miloval, čo je jeho; keďže však nie ste zo sveta, ale ja som si vás vyvolil zo sveta, preto vás svet nenávidí. ²⁰ Spomeňte si na slová, ktoré som vám povedal: Sluha nie je väčší ako jeho pán. Ak mňa prenasledovali, budú prenasledovať aj vás. Ak zachovávali moje slovo, budú zachovávať aj vaše. ²¹ No to všetko budú konať proti vám pre moje meno, pretože nepoznajú toho, čo ma poslal. ²² Keby som nebol prišiel a nebol im hovoril, nemali by hriech, ale teraz nemajú výhovorku pre svoj hriech. ²³ Kto mňa nenávidí, nenávidí aj môjho Otca. ²⁴ Keby som medzi nimi nebol konal skutky, aké nikto iný nekonal, nemali by hriech. Teraz však videli, a predsa znenávideli aj mňa, aj môjho Otca. ²⁵ Ale to preto, aby sa naplnilo slovo, napísané v ich zákone: Nenávideli ma bez príčiny. ²⁶ Keď príde Tešiteľ, ktorého vám ja pošlem od Otca, Duch pravdy, ktorý vychádza od Otca, ten bude vydávať o mne svedectvo. ²⁷ Aj vy budete svedčiť, pretože ste od začiatku so mnou.

16 Toto som vám povedal, aby ste sa nepohoršovali. ² Vylúčia vás zo synagóg, ba prichádza hodina, keď sa každý, kto vás zabije, bude nazdávať, že tým slúži Bohu. ³ A budú to robiť preto, lebo nepoznali Otca ani mňa. ^{4a} Ale povedal som vám to preto, aby ste si spomenuli, keď príde tá hodina, že som vám to hovoril.

Pôsobenie Ducha Svätého

^{4b} Spočiatku som vám to nehovoril, lebo som bol s vami. ⁵ Teraz však odchádzam k tomu, ktorý ma poslal, a nikto z vás sa ma nepýta: Kam ideš? ⁶ Ale pretože som vám to povedal, smútok vám naplnil srdce. ⁷ Ja vám však hovorím pravdu: Pre vás je lepšie, keď odídem. Ak totiž neodídem, Tešiteľ k vám nepríde. Ak však odídem, pošlem ho k vám. ⁸ No keď príde, ukáže svetu, čo je hriech, čo spravodlivosť a súd. ⁹ Hriech je v tom, že neveria vo mňa, ¹⁰ spravodlivosť v tom, že idem k Otcovi a viac ma už nevidíte, a ¹¹ súd v tom, že knieža tohto sveta je už odsúdené. ¹² Ešte vám mám toho veľa povedať, ale teraz to nemôžete zniesť. ¹³ Keď však príde on, Duch pravdy, uvedie vás do celej pravdy, lebo nebude hovoriť sám od seba, ale bude hovoriť, čo bude počuť. Bude vám zvestovať aj to, čo príde. ¹⁴ On oslávi mňa, lebo z môjho vezme a zvestuje vám. ¹⁵ Všetko, čo má Otec, je moje, preto som vám povedal, že z môjho vezme a zvestuje vám.

Ježišov odchod a príchod

¹⁶ O chvíľu ma už nevidíte a o chvíľu ma opäť uvidíte. ¹⁷ Tu si niektorí z jeho učeníkov medzi sebou hovorili: Čo to znamená, keď nám hovorí: O chvíľu ma už nevidíte a o chvíľu ma opäť uvidíte, a: Idem k Otcovi? ¹⁸ Hovorili teda: Čo to znamená, keď hovorí: O chvíľu? Nevieme, čo hovorí. ¹⁹ Ježiš spoznal, že sa ho chcú niečo opýtať, a povedal im: Pýtate sa jeden druhého, prečo som povedal: O chvíľu ma už nevidíte a o chvíľu ma opäť uvidíte? ²⁰ Amen, amen, hovorím vám, že vy budete plakať a nariekať, ale svet sa bude radowať. Vy budete zarmútení, ale váš zármutok sa premení na radosť. ²¹ Keď žena rodí, je sklúčená, lebo prišla jej hodina. Len čo však porodí dieťa, nespomína viac na úzkosť pre radosť, že na svet prišiel človek. ²² Aj vy máte teraz zármutok, ale zasa vás uvidím a srdce sa vám bude radowať a vašu radosť vám nikto nezvezme. ²³ V ten deň sa ma nebudete na nič pýtať. Amen, amen, hovorím vám, keď budete Otca o niečo prosiť v mojom mene, dá vám to. ²⁴ Doteraz ste v mojom mene o nič neprosili. Proste teda a dostanete, aby vaša radosť bola úplná!

Ježišovo víťazstvo nad svetom

²⁵ Toto som vám hovoril v obrazoch, ale prichádza hodina, keď vám už nebudem hovoriť v obrazoch, ale budem vám o Otcovi rozprávať otvorene. ²⁶ V ten deň budete prosiť v mojom mene a nehovorím vám, že ja budem prosiť Otca za vás. ²⁷ Veď sám Otec vás miluje, lebo vy ste milovali mňa a uverili ste, že som vyšiel od Boha. ²⁸ Vyšiel som od Otca a prišiel som na svet; a znova opúšťam svet a idem k Otcovi. ²⁹ Jeho učeníci povedali: Hľa, teraz už hovoríš otvorene a nevyjadruješ sa v obrazoch. ³⁰ Teraz vieme, že vieš všetko a nepotrebuješ, aby sa ťa niekto opytoval. Preto veríme, že si vyšiel od Boha. ³¹ Ježiš im odpovedal: Teraz veríte? ³² Hľa, prichádza hodina, ba už prišla, keď sa rozpráchnete na všetky strany, a mňa necháte samého. Ale nie som sám, lebo Otec je so mnou. ³³ Toto som vám povedal, aby ste našli vo mne pokoj. Na svete máte súženie, ale dúfajte, ja som premohol svet!

Ježišova veľkňazská modlitba

17 Keď to Ježiš povedal, zdvihol oči k nebu a hovoril: Otče, prišla hodina; osláv svojho Syna, aby Syn oslávil teba. ² A ako si mu dal moc nad každým telom, tak nech on dá večný život všetkým, ktorých si mu dal. ³ A večný život je v tom, aby poznali teba, jediného, pravého Boha i toho, ktorého si poslal, Ježiša Krista. ⁴ Ja som ťa oslávil na zemi tým, že som dokonal dielo, ktoré si mi dal vykonať. ⁵ A teraz ty, Otče, osláv ma u seba slávou, ktorú som mal pri tebe, skôr ako povstal svet! ⁶ Zjavil som tvoje meno ľuďom, ktorých si mi dal zo sveta. Boli tvoji, dal si ich mne a zachovali tvoje slovo. ⁷ Teraz spoznali, že všetko, čo si mi dal, je od teba; ⁸ lebo slová, ktoré si dal ty mne, odovzdal som im, oni ich prijali a spoznali v pravde, že som vyšiel od teba a uverili, že si ma ty poslal. ⁹ Prosím za nich. Neprosím za svet, ale za tých, ktorých si mi dal, lebo sú tvoji. ¹⁰ A všetko, čo je moje, je tvoje, a čo je tvoje, je moje a ja som v nich oslávený. ¹¹ Už viac nie som vo svete, ale oni sú vo svete a ja idem k tebe, Svätý Otče, zachovávaj ich v tvojom mene, ktoré si mi dal, aby boli jedno ako my. ¹² Kým som bol s nimi, ja som ich zachovával v tvojom mene, ktoré si mi dal. Ochránil som ich a nikto z nich sa nestratil, iba syn zatratenia, aby sa splnilo Písmo. ¹³ Teraz idem k tebe a toto hovorím vo svete, aby mali v sebe moju radosť, a to úplnú. ¹⁴ Dal som im tvoje slovo a svet ich znenávidel, pretože nie sú zo sveta, ako ani ja nie som zo sveta. ¹⁵ Neprosím, aby si ich vzal zo sveta, ale aby si ich ochránil pred zlým. ¹⁶ Nie sú zo sveta, ako ani ja nie som zo sveta. ¹⁷ Posväť ich v pravde; tvoje slovo je pravda! ¹⁸ Ako si ma ty poslal do sveta, tak som ich aj ja poslal do sveta. ¹⁹ A posväčujem sa pre nich, aby aj oni boli posvätení v pravde. ²⁰ Neprosím však len za nich, ale aj za tých, ktorí skrze ich

slovo uveria vo mňa; ²¹ aby všetci boli jedno, ako ty, Otče, si vo mne a ja v tebe, aby aj oni boli v nás, aby svet veril, že si ma ty poslal. ²² A slávu, ktorú si dal mne, dal som ja im, aby boli jedno, ako sme my jedno - ²³ ja v nich a ty vo mne, aby boli tak dokonale jedno, aby svet poznal, že si ma ty poslal a zamiloval si si ich tak ako mňa. ²⁴ Otče, chcem, aby aj tí, ktorých si mi dal, boli so mnou tam, kde som ja; aby videli moju slávu, ktorú si mi dal, pretože si ma miloval ešte pred stvorením sveta. ²⁵ Spravodlivý Otče, svet ťa nepoznal, ale ja som ťa poznal a aj títo poznali, že si ma ty poslal. ²⁶ Ohlásil som im tvoje meno a ešte ho ohlásim, aby v nich bola láska, ktorou si ma miloval a aby som ja bol v nich.

Zajatie Ježiša

18 Keď to Ježiš povedal, vyšiel so svojimi učeníkmi za potok Cedrón, kde bola záhrada. Vošiel do nej on i jeho učeníci. ² O tom mieste však vedel aj Judáš, jeho zradca, lebo Ježiš sa tam často schádzal so svojimi učeníkmi. ³ Judáš vzal kohortu vojakov aj sluhov veľkňazov a farizejov a prišli ta s faklami, lampášmi a zbraňami. ⁴ No Ježiš, pretože vedel o všetkom, čo sa malo s ním stať, podišiel a opýtal sa ich: Koho hľadáte? ⁵ Odpovedali mu: Ježiša Nazaretského. On im povedal: Ja som! Aj Judáš, jeho zradca, bol s nimi. ⁶ Len čo im Ježiš povedal: Ja som!, cúvli a padli na zem. ⁷ Znova sa ich teda opýtal: Koho hľadáte? Odpovedali: Ježiša Nazaretského! ⁸ Ježiš odpovedal: Povedal som vám: Ja som! Ak teda mňa hľadáte, týchto nechajte odísť! ⁹ Aby sa naplnilo slovo, ktoré povedal: Z tých, ktorých si mi dal, nestratil som ani jedného. ¹⁰ Vtedy Šimon Peter, ktorý mal meč, vytasil ho, sekol ním veľkňazovho sluhu a odťal mu pravé ucho. Ten sluha sa volal Malchos. ¹¹ Ale Ježiš povedal Petrovi: Schovaj meč do pošvy! Azda nemám vypiť kalich, ktorý mi dal Otec?

Ježiš pred veľkňazom

¹² Oddiel vojakov s veliteľom a sluhovia Židov chytili Ježiša, zviazali ho ¹³ a odvedli najprv k Annášovi; bol totiž testom Kajfáša, ktorý bol v tom roku veľkňazom. ¹⁴ A práve Kajfáš poradil Židom, že bude lepšie, keď jeden človek zomrie za ľud.

Peter zapiera Ježiša

¹⁵ Šimon Peter spolu s iným učeníkom nasledoval Ježiša. Ten učeník bol známy veľkňazovi a vošiel s Ježišom do veľkňazovho nádvorja. ¹⁶ Peter však stál vonku pri dverách. Potom ten druhý učeník, ktorý sa poznal s veľkňazom, vyšiel, prehovoril s vrátničkou a voviedol Petra. ¹⁷ Tu vrátnička povedala Petrovi: Nie si aj ty jeden z učeníkov toho človeka? Peter odpovedal: Nie som. ¹⁸ Stáli tam aj sluhovia a pomocníci, ktorí si nakládli oheň a zohrievali sa, lebo bola zima. Bol tam s nimi aj Peter a zohrieval sa.

Vypočúvanie Ježiša

¹⁹ Veľkňaz sa vypytoval Ježiša na jeho učeníkov a na jeho učenie. ²⁰ Ježiš mu odpovedal: Ja som svetu hovoril verejne. Vždy som učil v synagóge a v chráme, kde sa schádzajú všetci Židia a nič som nehovoril tajne. ²¹ Prečo sa teda spytuješ mňa? Opýtaj sa tých, čo počúvali, čo som im hovoril! Oni vedia, čo som hovoril! ²² Keď to povedal, jeden z pomocníkov, ktorý tam stál, udrel Ježiša po tvári a povedal: Takto odpovedáš veľkňazovi? ²³ Ježiš mu odpovedal: Ak som zle povedal, vydaj svedectvo o zlom, ale ak dobre, prečo ma biješ? ²⁴ Potom ho Annáš zviazaného poslal k veľkňazovi Kajfášovi.

Opätovné Petrovo zapretie

²⁵ Šimon Peter stál a zohrieval sa. Opýtali sa ho: Nie si aj ty jeden z jeho učeníkov? On zaprel a povedal: Nie som. ²⁶ Jeden z veľkňazových sluhov, príbuzný toho, ktorému Peter odťal ucho, povedal: Vari som ťa nevidel s ním v záhrade? ²⁷ Peter však znova zaprel - a hneď nato zaspieval kohút.

Ježiš pred Pilátom

²⁸ Od Kajfáša odvedli Ježiša do vládnej budovy. Bolo včasráno. Oni však nevošli do vládnej budovy, aby sa nepoškvrnili a aby mohli jesť veľkonočného baránka. ²⁹ Pilát teda vyšiel von k nim a opýtal sa: Akú žalobu vznášate proti tomuto človeku? ³⁰ Odpovedali mu: Keby nebol zločincom, nevydávali by sme ti ho. ³¹ Pilát im odpovedal: Vezmite si ho vy a súďte podľa svojho zákona! Židia mu na to: My nemáme právo nikoho usmrtiť, ³² aby sa naplnilo Ježišovo slovo, ktorým naznačil, akou smrťou má zomrieť. ³³ Pilát teda opäť vošiel do vládnej budovy, predvolal si Ježiša a opýtal sa ho: Ty si kráľ Židov? ³⁴ Ježiš odpovedal: Hovoríš to sám od seba, alebo ti to o mne povedali iní? ³⁵ Pilát odpovedal: Vari som ja Žid? Tvoj národ a veľkňazi mi ťa vydali. Čo si vykonal? ³⁶ Ježiš odpovedal: Moje kráľovstvo nie je z tohto sveta. Keby moje kráľovstvo bolo z tohto sveta, moji služobníci by sa za mňa bili, aby som nebol vydaný Židom. Lenže moje kráľovstvo nie je odtiaľto. ³⁷ Nato mu Pilát povedal: Tak predsa si kráľ? Ježiš odpovedal: Ty hovoríš, že som kráľ. Ja som sa nato narodil a nato som prišiel na svet, aby som vydal svedectvo pravde. Každý, kto je z pravdy, počuje môj hlas. ³⁸ Pilát mu povedal: Čo je pravda?! Ako to povedal, opäť vyšiel k Židom a vyhlásil pred nimi: Ja na ňom nenachádzam nijakú vinu. ³⁹ Je však u vás zvykom, že vám na Veľkú noc prepúšťam jedného väzňa. Chcete teda, aby som vám prepustil židovského kráľa? ⁴⁰ Oni znova skriekli: Nie toho, ale Barabbáša! Barabbáš bol však zbojník.

Ježiš odsúdený na smrť

19 Nato vzal Pilát Ježiša a dal ho zbičovať. ² Vojaci uplietli z trnia korunu a položili ju Ježišovi na hlavu, obliekli ho do purpurového plášťa, ³ prichádzali k nemu a hovorili: Nech žije kráľ Židov! A bili ho po tvári. ⁴ Potom Pilát znova vyšiel a povedal im: Pozrite, vediem vám ho von, aby ste spoznali, že na ňom nenachádzam nijakú vinu. ⁵ Tu vyšiel Ježiš von s trňovou korunou a v purpurovom plášti. Pilát im povedal: Hľa, človek! ⁶ Len čo ho veľkňazi a ich sluhovia zazreli, kričali: Ukrižuj ho! Ukrižuj! Pilát im povedal: Vezmite si ho a vy ho ukrižujte! Lebo ja na ňom nenachádzam vinu! ⁷ Židia mu odpovedali: My máme zákon a podľa toho zákona musí zomrieť, lebo sa vydával za Božieho Syna. ⁸ Keď to Pilát počul, ešte viac sa vystrašil. ⁹ Znova vošiel do vládnej budovy a povedal Ježišovi: Odkiaľ si? Ale Ježiš mu neodpovedal. ¹⁰ Pilát mu povedal: Ty sa so mnou nerozprávaš? Neuvedomuješ si, že mám moc prepustiť ťa a mám moc ťa aj ukrižovať? ¹¹ Ježiš mu odpovedal: Nemal by si nado mnou nijakú moc, keby ti to nebolo dané zhora. Preto ten, kto ma vydal tebe, má väčší hriech. ¹² Od tej chvíle sa Pilát usiloval prepustiť ho, ale Židia kričali: Ak tohto prepustiš, nie si cisárov priateľ. Lebo každý, kto sa robí kráľom, protiví sa cisárovi. ¹³ Keď teda Pilát počul tieto slová, vyviedol Ježiša von, posadil sa na súdnu stolicu, na miesto menované Litostrótos, po hebrejsky Gabbata. ¹⁴ Bol prípravný deň pred Veľkou nocou a bolo okolo šiestej hodiny. Tu prehovoril k Židom: Hľa, váš kráľ! ¹⁵ Nato oni začali kričať: Preč s ním, preč s ním! Ukrižuj ho! Pilát im povedal: Vášho kráľa mám ukrižovať? Veľkňazi odpovedali: Nemáme kráľa, iba cisára! ¹⁶ Tak im ho teda vydal, aby ho ukrižovali.

Ukrižovanie Ježiša

Prevzali teda Ježiša. ¹⁷ Niesol si kríž a šiel na miesto nazývané Lebka, po hebrejsky Golgota. ¹⁸ Tam ho ukrižovali a spolu s ním aj iných dvoch, z jednej i z druhej strany, a Ježiša uprostred. ¹⁹ Pilát napísal aj nápis a dal ho zavesiť na kríž. Bolo tam napísané: Ježiš Nazaretský, kráľ Židov. ²⁰ Tento nápis čítalo mnoho Židov, lebo miesto, kde Ježiša ukrižovali, bolo blízko mesta. Bol napísaný po hebrejsky, po latinsky a po grécky. ²¹ Židovskí veľkňazi hovorili Pilátovi: Nepíš „kráľ Židov“, ale „On povedal: Som kráľ Židov“. ²² Pilát však od-

povedal: Čo som napísal, to som napísal. ²³ Keď vojaci Ježiša ukrižovali, vzali jeho vrchné rúcho a rozdelili ho na štyri časti, každému vojakovi jednu. Vzali aj jeho spodný odev, ktorý však bol nezošívany, ale odhora nadol vcelku utkaný. ²⁴ Preto si medzi sebou povedali: Netrhajme ho, ale losujeme oň, či bude! Tým sa naplnilo Písmo: Rozdelili si moje rúcho a o môj odev hodili lós. A vojaci to tak aj urobili.

Matka zverená učeníkovi

²⁵ Pri Ježišovom kríži stála jeho matka, sestra jeho matky, Mária Kleofášova a Mária Magdaléna. ²⁶ Keď Ježiš zbadal matku a pri nej učeníka, ktorého miloval, povedal matke: Žena, hľa, tvoj syn! ²⁷ Potom povedal učeníkovi: Hľa, tvoja matka! A od tej hodiny si ju učeník vzal k sebe.

Ježišova smrť

²⁸ Potom, keďže Ježiš vedel, že je už všetko dokonané, povedal, aby sa splnilo Písmo: Som smädný! ²⁹ Bola tam nádobka plná octu. Nastokli teda špongiu nasiaknutú octom na yzopovú palicu a podali mu ju k ústam. ³⁰ Keď Ježiš okúsil ocot, povedal: Je dokonané! Naklonil hlavu a odovzdal ducha. ³¹ Pretože bol prípravný deň, Židia požiadali Piláta, aby dal ukrižovaným polámať kosti a sňať ich, aby ich telá nezostali na kríži v sobotu, lebo na tú sobotu pripadal veľký sviatok. ³² Prišli teda vojaci a polámali nohy prvému i druhému, čo boli s ním ukrižovaní. ³³ Keď však prišli k Ježišovi a videli, že je už mŕtvy, nepolámali mu nohy, ³⁴ ale jeden z vojakov mu prebodol kopijou bok, odkiaľ hneď vyšla krv a voda. ³⁵ Ten, čo to videl, vydal o tom svedectvo a jeho svedectvo je pravdivé. On vie, že hovorí pravdu - aby ste aj vy verili. ³⁶ Stalo sa to preto, aby sa splnilo Písmo: Kosť mu nebude zlomená. ³⁷ A zasa inde Písmo hovorí: Uvidia, koho prebodli.

Ježišov pohreb

³⁸ Potom Jozef z Arimatie, ktorý bol Ježišovým učeníkom - ale tajným zo strachu pred Židmi, - požiadal Piláta, aby mu dovolil sňať Ježišovo telo. Pilát dovolil. Šiel teda a sňal jeho telo. ³⁹ Prišiel aj Nikodém, ten, čo prvý raz navštívil Ježiša v noci, a priniesol asi sto libier myrhy zmiešanej s aloou. ⁴⁰ Vzali Ježišovo telo a zavinuli ho aj s voňavými masťami do plachiet, ako je u Židov zvykom pochovávať. ⁴¹ Na mieste, kde ho ukrižovali, bola záhrada a v záhrade nový hrob, v ktorom ešte nikto neležal. ⁴² Tam teda uložili Ježiša, lebo bol prípravný deň Židov a hrob bol blízko.

Ježišovo vzkriesenie

20 V prvý deň týždňa, včasráno, keď bola ešte tma, prišla k hrobu Mária Magdaléna a videla, že kameň je od hrobu odvalený. ² Bežala teda a prišla k Šimonovi Petrovi a k druhému učeníkovi, ktorého mal Ježiš rád, a povedala im: Vzali Pána z hrobu a nevieme, kam ho položili. ³ Peter a ten druhý učeník šli k hrobu. ⁴ Bežali obaja spolu, ibaže druhý učeník bežal rýchlejšie ako Peter, takže prišiel k hrobu prvý. ⁵ Keď sa nahol, videl tam ležať plachty, ale dnu nevošiel. ⁶ Vzápätí za ním prišiel aj Šimon Peter, vošiel do hrobu a videl ležať plachty ⁷ aj šatku, ktorú mal Ježiš na hlave. Tá však nebola medzi plachtami, ale zvinutá osobitne na inom mieste. ⁸ Vtedy vošiel aj ten druhý učeník, ktorý prišiel k hrobu prvý. Videl a uveril. ⁹ Ešte totiž nerozumeli Písmu, že má vstať z mŕtvych. ¹⁰ Potom sa učenici vrátili domov.

Zjavenie Ježiša Márii Magdaléne

¹¹ Mária však stála vonku pri hrobe a plakala. Ako tak plakala, nahla sa do hrobu ¹² a videla dvoch anjelov v bielom sedieť tam, kde predtým ležalo Ježišovo telo; jedného pri hlave, druhého pri nohách. ¹³ Tí jej povedali: Žena, čo plačeš? Odpovedala im: Vzali môjho Pána a neviem, kam ho položili. ¹⁴ Keď to povedala, obrátila sa a videla tam stáť Ježiša; ale nevedela, že je to Ježiš. ¹⁵ Ježiš sa jej opýtal: Žena, čo plačeš? Koho hľadáš? Ona sa nazdávala,

že je to záhradník, a povedala mu: Pane, ak si ho ty odniesol, povedz, kam si ho položil, a ja si ho vezmem. ¹⁶ Ježiš ju oslovil: Mária! Ona sa obrátila a povedala mu po hebrejsky: Rabbúni!, čo znamená: Učiteľ! ¹⁷ Ježiš jej povedal: Nedotýkaj sa ma zato, že som ešte nevystúpil k Otcovi, ale choď k mojim bratom a povedz im: Vystupujem k svojmu Otcovi a k vášmu Otcovi, k svojmu Bohu a k vášmu Bohu. ¹⁸ Mária Magdaléna šla a oznámila učeníkom: Videla som Pána!, a že tieto veci jej on povedal.

Zjavenie Ježiša učeníkom

¹⁹ V ten istý prvý deň týždňa večer, keď boli učeníci zo strachu pred Židmi za zavretými dverami, prišiel Ježiš, stal si doprostred a povedal im: Pokoj vám! ²⁰ Keď to povedal, ukázal im ruky a bok. Učeníci sa zaradovali, keď videli Pána. ²¹ Ježiš im znova povedal: Pokoj vám! Ako mňa poslal Otec, tak ja posielam vás. ²² A keď to povedal, dýchol na nich a povedal im: Prijmite Ducha Svätého. ²³ Tým, ktorým odpustíte hriechy, budú im odpustené, tým, ktorým zadržíte, budú zadržané.

Ježiš a Tomáš

²⁴ Tomáš, jeden z Dvanástich, nazývaný Didymos, nebol s nimi, keď prišiel Ježiš. ²⁵ Ostatní učeníci mu teda povedali: Videli sme Pána! Ale on im odpovedal: Pokiaľ neuvidím na jeho rukách stopy po klincoch, ak nevložíim prst do rán po klincoch a nevložíim svoju ruku do jeho boku, neuverím. ²⁶ Po ôsmich dňoch boli učeníci zasa vnútri a Tomáš bol s nimi. Hoci dvere boli zatvorené, Ježiš prišiel, postavil sa do stredu a povedal: Pokoj vám! ²⁷ Potom povedal Tomášovi: Daj si sem prst a pozri si moje ruky! Daj sem ruku a vlož ju do môjho boku! A nebuď neveriaci, ale veriaci! ²⁸ Tomáš mu odpovedal: Pán môj a Boh môj! ²⁹ Ježiš mu povedal: Uveril si, pretože si ma videl. Blahoslavení, ktorí nevideli, a uverili.

Zámer a záver knihy

³⁰ Ježiš urobil pred očami svojich učeníkov ešte mnoho ďalších znamení, ktoré nie sú zapísané v tejto knihe. ³¹ No tieto sú zapísané preto, aby ste verili, že Ježiš je Mesiáš, Boží Syn, a aby ste vierou mali život v jeho mene.

Epilóg

Ježiš sa ukázal siedmim učeníkom

21 Potom sa Ježiš znova ukázal učeníkom, a to pri Tiberiadskom mori. Zjavil sa takto: ² Boli tam spolu Šimon Peter, Tomáš, nazývaný Didymos, Natanael z Kány Galilejskej, Zebedejovi synovia a dvaja ďalší z jeho učeníkov. ³ Šimon Peter im povedal: Idem loviť ryby. Povedali mu: Aj my ideme s tebou. Vybrali sa a vstúpili na loď, v tú noc však nič nechytli. ⁴ Keď sa už rozodnilo, Ježiš stál na brehu, ale učeníci nevedeli, že je to Ježiš. ⁵ Ježiš im povedal: Deti, nemáte niečo zajesť? Odpovedali mu: Nie! ⁶ Nato im povedal: Spustite sieť napravo od lode a nájdete. Spustili teda a už ju nevládali ani vytiahnuť pre množstvo rýb. ⁷ Učeník, ktorého mal Ježiš rád, povedal Petrovi: To je Pán! Keď Šimon Peter počul, že je to Pán, prehodil si plášť - bol totiž nahý - a hodil sa do mora. ⁸ Ostatní učeníci prišli na loďke, lebo neboli ďaleko od brehu, len asi na dvesto laktov, a ťahali za sebou sieť s rybami. ⁹ Keď vystúpili na breh, videli rozloženú pahrebu a na nej položenú rybu a chlieb. ¹⁰ Ježiš im povedal: Doneste z rýb, ktoré ste teraz chytili. ¹¹ Šimon Peter teda vstúpil na loď a vytiahol na breh sieť plnú veľkých rýb. Bolo ich stopäťdesiattri. A hoci ich bolo toľko, sieť sa nepotrhala. ¹² Ježiš im povedal: Podte sa najesť! A ani jeden z učeníkov sa neodvážil opýtať sa ho: Kto si ty?, lebo všetci vedeli, že je to Pán. ¹³ Ježiš pristúpil, vzal chlieb a podával im. Podobne aj rybu. ¹⁴ To sa Ježiš už tretí raz zjavil učeníkom po tom, ako vstal z mŕtvych.

Ježiš a Peter

¹⁵ Keď sa najedli, opýtal sa Ježiš Šimona Petra: Šimon, syn Jána, miluješ ma väčšmi ako

títo? Odpovedal mu: Áno, Pane, ty vieš, že ťa mám rád. Ježiš mu povedal: Pas moje baránky! ¹⁶ Opýtal sa ho znova, po druhý raz: Šimon, syn Jána, miluješ ma? A on odpovedal: Áno, Pane, ty vieš, že ťa mám rád. Ježiš mu povedal: Pas moje ovce! ¹⁷ Spýtal sa ho aj tretí raz: Šimon, syn Jána, máš ma rád? Peter sa zarmútil, že sa ho po tretí raz pýtal: Máš ma rád?, a odpovedal mu: Pane, ty vieš všetko, ty dobre vieš, že ťa mám rád. Ježiš mu povedal: Pas moje ovce! ¹⁸ Amen, amen, hovorím ti: Kým si bol mladší, opásal si sa sám a chodil si, kde si chcel. Ale keď zostarneš, vystrieš ruky a iný ťa opáše a bude viesť, kam nechceš. ¹⁹ To povedal, aby naznačil, akou smrťou oslávi Boha. Keď to povedal, vyzval ho: Nasleduj ma! Ježiš a milovaný učeník ²⁰ Peter sa obzrel a zbadal, že za ním ide učeník, ktorého Ježiš miloval a ktorý sa pri večeri naklonil k jeho hrudi a opýtal sa: Pane, kto je to, čo ťa zrádza? ²¹ Keď Peter videl tohto učeníka, povedal Ježišovi: Pane, a čo bude s týmto? ²² Ježiš mu odpovedal: Ak ho chcem nechať, kým neprídem, čo ťa do toho? Ty ma nasleduj! ²³ A tak sa medzi bratmi rozchýrilo, že ten učeník nezomrie. Ježiš mu však nepovedal, že nezomrie, ale: Ak ho chcem ponechať, kým neprídem, čo ťa do toho?

Druhý záver knihy

²⁴ To je ten učeník, ktorý vydáva svedectvo o týchto veciach a ktorý ich zapísal. A my vieme, že jeho svedectvo je pravdivé. ²⁵ Je však ešte veľa iného, čo Ježiš vykonal. Keby sa to všetko malo dopodrobna spísať, myslím, že by celý svet nemal dosť miesta na knihy napísané o tom.

SKUTKY APOŠTOLOV

Venovanie a prísľub Ducha Svätého

1 Milý Teofil, v prvej knihe som napísal o všetkom, čo Ježiš robil a učil od začiatku ² až do dňa, keď bol vzatý do neba. Predtým dal prostredníctvom Ducha Svätého príkazy apoštolom, ktorých si vyvolil. ³ Po svojom utrpení sa im štyridsať dní zjavoval a hovoril o Božom kráľovstve, aby tak mnohými spôsobmi dokázal, že žije. ⁴ Raz, keď s nimi stoloval, prikázal im: Z Jeruzalema neodchádzajte, ale očakávajte splnenie Otcovho prísľubu, o ktorom ste odo mňa počuli: ⁵ Ján krstil vodou, ale vy budete o niekoľko dní pokrstení Duchom Svätým.

Nanebovstúpenie Pána Ježiša

⁶ Keď sa zišli, spýtali sa ho: Pane, chceš azda teraz obnoviť Izraelské kráľovstvo? ⁷ On im odpovedal: Nie je vašou vecou poznať časy alebo chvíle, ktoré určil svojou mocou Otec. ⁸ Teraz však na vás zostúpi Svätý Duch, vy dostanete jeho moc a budete mi svedkami v Jeruzaleme, v celom Judsku i Samárii, až po kraj zeme. ⁹ Po týchto slovách sa pred ich očami vzniesol hore, až im ho vzal oblak z dohľadu. ¹⁰ A kým uprene hľadeli k nebu, ako odchádza, zrazu pri nich zastali dvaja muži v bielom rúchu ¹¹ a povedali: Muži galilejskí, čo stojíte a hľadáte do neba? Tento Ježiš, ktorý bol vzatý od vás do neba, príde tak, ako ste ho videli odchádzať do neba.

Vol'ba Mateja za apoštola

¹² Potom sa vrátili do Jeruzalema z vrchu, ktorý sa volá Olivový a je blízko Jeruzalema, vzdialený tolko, koľko je dovolené prejsť v sobotu. ¹³ Keď ta prišli, vystúpili do hornej siene, kde sa zdržiavali Peter, Ján, Jakub, Ondrej, Filip, Tomáš, Bartolomej, Matúš, Jakub Alfejev, Šimon Horlivec a Júda Jakubov. ¹⁴ Všetci títo sa jednomyselne a vytrvalo modlili spolu so ženami, s Máriou, Ježišovou matkou a s jeho bratmi. ¹⁵ V tých dňoch uprostred bratov vstal Peter - bolo tam zhromaždených asi stodvadsať ľudí - a prehovoril: ¹⁶ Muži, bratia! Muselo sa splniť, čo Duch Svätý ústami Dávida predpovedal v Písme o Judášovi, ktorý priviedol tých, čo zatkli Ježiša. ¹⁷ Judáš bol jedným z nás a dostal podiel na tejto službe. ¹⁸ Z odmeny za svoju ničomnosť si kúpil pole a zrútiac sa z výšky dolu hlavou ho roztrhlo tak, že sa z neho vyvalili všetky vnútornosti. ¹⁹ Dozvedeli sa o tom všetci obyvatelia Jeruzalema. Preto to pole vo svojej reči nazvali Hakeldamach, čo znamená Pole krvi. ²⁰ Veď aj v knihe Žalmov je napísané: Nech jeho príbytok spustne, nech niet nikoho, kto by v ňom býval. A inde: Jeho úrad nech prevezme iný. ²¹ Preto treba, aby sa niektorý z mužov, ktorí sa s nami schádzali po celý čas, kým Pán Ježiš chodil medzi nami ²² - počnúc Jánovým krstom až do dňa, keď bol spomedzi nás vzatý - spolu s nami stal svedkom o jeho zmŕtvychvstaní. ²³ A tak predstavili dvoch: Jozefa, ktorý sa volal Barsabáš a mal prímene Justus, a Mateja. ²⁴ Potom sa modlili takto: Pane, ty poznáš srdcia všetkých ľudí. Ukáž nám, ktorého z týchto dvoch si si vyvolil, ²⁵ aby zaujal miesto v tejto apoštolskej službe, ktorú Judáš opustil, aby odišiel na svoje miesto. ²⁶ Potom im dali lósy a lós padol na Mateja, ktorý bol pričlenený k jedenástim apoštolom.

Zoslanie Ducha Svätého

2 Keď nadišiel deň Turíc, všetci boli na tom istom mieste. ² Tu sa odrazu strhol z neba hukot, ako keď sa ženie prudký vietor, a naplnil celý dom, v ktorom sedeli. ³ Ukázali

sa im akoby ohnivé jazyky rozdelené tak, že na každom z nich spočinul jeden. ⁴ Všetkých naplnil Duch Svätý a začali hovoriť inými jazykmi, ako im Duch dával hovoriť. ⁵ V Jeruzaleme sa práve zdržiavali Židia, zbožní ľudia zo všetkých národov pod nebom. ⁶ Keď zaznel ten zvuk, zbehol sa veľký dav. Boli zmätení, lebo každý ich počul hovoriť svojou vlastnou rečou. ⁷ Celí bez seba a v úžase si medzi sebou hovorili: Vari nie sú všetci títo, čo hovoria, Galilejčania? ⁸ Ako je možné, že každý z nás ich počuje hovoriť vo svojej materinskej reči? ⁹ My Parti, Médi a Elamčania, obyvatelia Mezopotámie, Judska a Kapadócie, Pontu a Ázie, ¹⁰ Frýgie a Pamfýlie, Egypta a oblasti Líbye okolo Cyrény, prisťahovaní Rimania, ¹¹ Židia aj prozelyti, Kréťania aj Arabi, my všetci ich počujeme rozprávať o veľkých Božích veciach svojím jazykom. ¹² Všetci žasli a v rozpakoch hovorili jeden druhému: Čo to má znamenať? ¹³ Iní si však robili posmešky a hovorili: Opití sú z mladého vína.

Prvá Petrova reč zástupom

¹⁴ Tu sa Peter spolu s Jedenástimi postavil a zvýšeným hlasom ich oslovil: Judskí muži a všetci obyvatelia Jeruzalema! Pozorne počúvajte moje slová a uvedomte si: ¹⁵ Títo ľudia nie sú opití, ako sa domnievate; veď je iba tretia denná hodina. ¹⁶ Ide však o to, čo povedal prorok Joel: ¹⁷ V posledných dňoch, hovorí Boh, vylejem svojho Ducha na každé telo. Vaši synovia a vaše dcéry budú prorokovať, vaši mladíci budú mať videnia a vašim starcom sa budú snívať sny. ¹⁸ V tých dňoch vylejem svojho Ducha aj na svojich služobníkov a svoje služobnice a budú prorokovať. ¹⁹ Urobím divy hore na nebi a znamenia dolu na zemi, krv, oheň a kúdoly dymu. ²⁰ Slnko sa premení na tmú a mesiac na krv, skôr ako príde Pánov deň, veľký a slávny. ²¹ Vtedy bude zachránený každý, kto bude vyzývať Pánovo meno. ²² Muži Izraela, počujte tieto slová: Ježiša Nazaretského Boh medzi vami potvrdil mocnými činmi, divmi a znameniami, ktoré uprostred vás, ako sami viete, vykonal Boh skrze neho. ²³ A tohto muža, vydaného na základe určeného Božieho zámeru a predvídania, ste rukou zločincov pribili na kríž a zabili. ²⁴ Boh ho však vzkriesil a zbavil mŕtvoty, lebo ho nemohla držať vo svojej moci. ²⁵ Dávid o ňom totiž hovorí: Pána som videl ustavične pred sebou, pretože je po mojej pravici, aby som nezakolísal. ²⁶ Preto sa potešilo moje srdce a môj jazyk zaplesal, ešte aj moje telo bude odpočívať v nádeji, ²⁷ lebo nenechám moju dušu v podsvetí a nedopustíš, aby tvoj svätý videl porušenie. ²⁸ Dal si mi spoznať cesty života a naplníš ma radosťou pred svojou tvárou. ²⁹ Muži, bratia! Môžem vám smelo povedať aj toto: Patriarcha Dávid zomrel a bol pochovaný; jeho hrob sa až do dnešného dňa nachádza u nás. ³⁰ Keďže bol prorokom a vedel, že Boh sa mu prisahou zaviazal, že posadí na jeho trón potomka z jeho krvi, ³¹ videl dopredu a Kristovo vzkriesenie ohlásil výrokom: Ani nebol ponechaný napospas podsvetiu, ani jeho telo nevidelo porušenie. ³² Tohto Ježiša Boh vzkriesil a svedkami toho sme my všetci. ³³ Bol vyvýšený Božou pravcou a prijal od Otca prisľúbeného Ducha Svätého, vylial ho a vy to teraz vidíte a počujete. ³⁴ Veď Dávid nevstúpil na nebesia, a predsa sám hovorí: Pán povedal môjmu Pánovi: Sed' po mojej pravici, ³⁵ kým nepoložím tvojich nepriateľov za podnožku tvojim nohám. ³⁶ Nech teda celý dom Izraela s istotou vie, že Boh toho Ježiša, ktorého ste vy ukrižovali, urobil Pánom aj Mesiášom.

Prví konvertiti

³⁷ Keď to počuli, boli zasiahnutí v srdci a oslovili Petra a ostatných apoštolov: Muži, bratia, čo máme robiť? ³⁸ Peter im povedal: Kajajte sa a každý z vás nech sa nechá pokrstiť v mene Ježiša Krista na odpustenie svojich hriechov a dostanete dar Svätého Ducha. ³⁹ Veď tento príslub patrí vám a vašim deťom, ako aj všetkým vzdialeným, ktorých si povolá Pán, náš Boh. ⁴⁰ A ešte mnohými inými slovami ich zaprisahával a napomínal: Zachráňte sa z tohto zvráteného pokolenia! ⁴¹ Tí, čo prijali jeho slovo, boli pokrstení a v ten deň sa pridalo

k nim asi tritisíc duší. ⁴² Neustále sa venovali učeniu apoštolov, bratskému spoločenstvu, lámaniu chleba a modlitbám.

Ideálny život veriacich

⁴³ Všetkých sa zmocňovala bázeň, lebo prostredníctvom apoštolov sa dialo veľa zázrakov a znamení. ⁴⁴ Všetci, čo uverili, boli pospolu a mali všetko spoločné. ⁴⁵ Predávali svoje pozemky a majetky a rozdeľovali z toho všetkým podľa toho, koľko kto potreboval. ⁴⁶ Deň čo deň spoločne zotrúvali v chráme, po domoch lámali chlieb a spoločne jedávali pokrm s radosťou a úprimným srdcom. ⁴⁷ Chválili Boha a tešili sa priazni celého ľudu. A Pán deň čo deň pridával k ich spoločenstvu tých, čo povolával na spásu.

Uzdravenie chromého

3 Peter a Ján vystupovali o deviatej hodine na modlitbu do chrámu. ² Práve prinášali istého muža od narodenia chromého; denne ho kládli k chrámovej bráne, ktorá sa volá Krásna, aby si pytal almužnu od tých, čo vchádzali do chrámu. ³ Keď videl vstupovať Petra a Jána do chrámu, prosil si od nich almužnu. ⁴ Peter spolu s Jánom uprel na neho zrak a povedali: Pozri na nás! ⁵ Muž sa na nich zahľadel v očakávaní, že od nich dačo dostane. ⁶ Peter však povedal: Striebro ani zlato nemám, ale čo mám, to ti dám. V mene Ježiša Krista Nazaretského vstaň a chod! ⁷ Chytil ho za pravú ruku a zodvihol. V tej chvíli chromému spevneli nohy a členky, ⁸ vyskočil, postavil sa a chodil; vošiel s nimi do chrámu, prechádzal sa, skákal a chválil Boha. ⁹ Všetci ľudia ho videli, ako sa prechádza a chváli Boha. ¹⁰ Keď spoznali, že je to ten, čo sedával a žobral pri Krásnej bráne chrámu, naplnil ich úžas a ohromenie z toho, čo sa prihodilo.

Petrova reč v Šalamúnovom stĺporadi

¹¹ Pretože sa pridržal Petra a Jána, všetok ľud sa k nim v úžase zbehol do stĺporadia, ktoré sa volá Šalamúnovo. ¹² Keď to Peter videl, prihovoriť sa ľuďom: Muži Izraela, čo sa tomu čudujete? Prečo hľadáte na nás, akoby sme vlastnou mocou alebo zbožnosťou urobili, že tento človek chodí? ¹³ Boh Abraháma, Izáka a Jáкова, Boh našich otcov oslávil svojho Služobníka, Ježiša, ktorého ste vy vydali a zriekli sa ho pred Pilátom, hoci on prikázal prepustiť ho. ¹⁴ Vy ste sa zriekli Svätého a Spravodlivého a vyžiadali ste si vraha, aby vám ho omilostil, ¹⁵ a Pôvodcu života ste zabili. Boh ho však vzkriesil z mŕtvych a my sme toho svedkami. ¹⁶ Pretože tento muž, ktorého tu vidíte a poznávate, uveril v jeho meno, toto meno mu dalo silu; a viera, ktorú vzbudilo Ježišovo meno, ho úplne uzdravila pred očami vás všetkých. ¹⁷ Teraz, bratia, viem, že ste z nevedomosti konali, ako aj vaši poprední muži. ¹⁸ Boh však takýmto spôsobom splnil to, čo predtým oznámil ústami všetkých prorokov, že jeho Mesiáš bude trpieť. ¹⁹ Kajajte sa a obráťte sa, aby boli zotrené vaše hriechy ²⁰ a aby nadišli časy odpočínutia od Pána, keď vám pošle predurčeného Mesiáša, ktorým je Ježiš. ²¹ Jeho nebo musí prichýľovať až do chvíle, keď sa všetko obnoví, o čom odpradáva hovoril Boh ústami svojich svätých prorokov. ²² Už Mojžiš povedal: Pán, váš Boh, vám vzbudí spomedzi vašich bratov proroka ako mňa. Budete ho počúvať vo všetkom, čo vám povie. ²³ A všetci, ktorí tohto proroka nebudú počúvať, budú z ľudu odstránení. ²⁴ Takisto proroci, počnúc Samuelom, všetci, čo nasledovali po ňom, postupne hovorili a oznamovali tieto dni. ²⁵ Vy ste synovia prorokov a zmluvy, ktorú Boh dal vašim otcom, keď povedal Abrahámovi: V tvojom potomkovi budú požehnané všetky národy zeme. ²⁶ Predovšetkým pre vás vzbudil Boh svojho Služobníka a poslal ho, aby vám priniesol požehnanie a odvrátil každého z vás od zlomyseľných skutkov.

Peter a Ján pred veľradou

4 Kým hovorili ľudu, pristúpili k nim kňazi, veliteľ chrámovej stráže so saducejmi ² a rozhorčovali sa nad tým, že učia ľud a v Ježišovi ohlasujú vzkriesenie mŕtvych. ³ Nasílím ich odvedli a pretože bol už večer, zavreli ich na noc do žalára. ⁴ No mnohí z tých, čo počuli túto reč, uverili, takže počet mužov dosiahol asi päťtisíc. ⁵ Na druhý deň ráno sa v Jeruzaleme zišli poprední muži, starší a zákonníci, ⁶ veľkňaz Annáš, Kajfáš, Ján, Alexander a všetci, čo boli z veľkňazského rodu. ⁷ Postavili ich do stredu a vypytovali sa: Akou mocou alebo v akom mene ste to urobili? ⁸ Vtedy Peter, naplnený Duchom Svätým, im povedal: Vodcovia ľudu a starší! ⁹ Keďže nás dnes vyšetrujete pre dobrý skutok na chorom človeku a pýtate sa, ako bol zachránený, ¹⁰ nech je to teda známe vám aj celému izraelskému ľudu: V mene Ježiša Krista Nazaretského, ktorého ste vy ukrižovali a ktorého Boh vzkriesil z mŕtvych! Vďaka nemu stojí tento človek tu pred vašimi očami zdravý. ¹¹ On je ten kameň, ktorý ste vy, stavitelia, zavrhlí a stal sa uholným kameňom. ¹² A v nikom inom niet spásy, lebo pod nebom niet iného mena, daného ľuďom, v ktorom by sme mali byť spasení. ¹³ Keď videli Petrovu a Jánovu odvahu a uvedomili si, že Peter i Ján sú neučení a prostí ľudia, veľmi sa čudovali a spoznávali, že sú to tí, čo boli s Ježišom. ¹⁴ Keď videli stáť s nimi aj uzdraveného človeka, nemohli nič namietat. ¹⁵ Prikázali im teda, aby vyšli z veľrady; potom sa spoločne radili: ¹⁶ Čo máme urobiť s týmito ľuďmi? Veď vedia o tom všetci obyvatelia Jeruzalema, že ich zásluhou sa stalo očividné znamenie, a my to nemôžeme poprieť. ¹⁷ Ale aby sa to medzi ľuďom ešte väčšmi nešírilo, pohrozme im, aby už nikomu viac nehovorili v tomto mene. ¹⁸ Potom ich zavolali a prikázali im, aby už nikdy v Ježišovom mene nehovorili a o ňom neučili. ¹⁹ No Peter a Ján im odpovedali: Posúďte sami, či je pred Bohom spravodlivé viac poslúchať vás ako Boha. ²⁰ My nemôžeme nehovoriť o tom, čo sme videli a počuli. ²¹ Opäť im pohrozili a prepustili ich, lebo nenašli spôsob, ako ich potrestať, a to pre ľud, pretože všetci oslavovali Boha za to, čo sa stalo, ²² keďže človek, ktorý bol zázračne uzdravený, mal vyše štyridsať rokov.

Modlitba veriacich za odvahu

²³ Keď ich prepustili, prišli k svojim a porozprávali, čo im povedali veľkňazi a starší. ²⁴ Keď ich počuli, jednomyselne pozdvihli svoj hlas k Bohu a povedali: Pane, ty si stvoril nebo a zem, more a všetko, čo je v nich. ²⁵ Ty si skrze Ducha Svätého povedal ústami nášho otca Dávida, tvojho služobníka: Prečo sa búria pohaní a národy snujú daromné plány? ²⁶ Povstali pozemskí králi a vládari sa spojili proti Pánovi a proti jeho Pomazanému. ²⁷ Veď v tomto meste sa naozaj spojili Herodes a Pontský Pilát s pohanmi a s izraelským ľuďom proti tvojmu svätému Služobníkovi Ježišovi, ktorého si pomazal, ²⁸ aby vykonalí všetko to, čo tvoja ruka a tvoj zámer vopred určil, že sa má stať. ²⁹ Pozri teraz, Pane, na ich hrozby a daj svojim služobníkom, aby hlásali tvoje slovo s úplnou odvahou. ³⁰ Vystri svoju ruku, aby sa diali uzdravenia, znamenia a zázraky v mene tvojho svätého Služobníka Ježiša. ³¹ Keď sa modlili, zatriaslo sa miesto, kde boli zhromaždení, všetkých naplnil Svätý Duch a s odvahou ohlasovali Božie slovo.

Spoločné vlastníctvo veriacich

³² A všetci, čo uverili, boli jedno srdce a duša, a bolo ich mnoho. A nikto nepokladal za svoje nič z toho, čo mu patrilo, ale všetko mali spoločné. ³³ Apoštoli s veľkou mocou vydávali svedectvo o zmŕtvychvstaní Pána Ježiša a na všetkých spočívala veľká milosť. ³⁴ Nikto totiž medzi nimi netrpel biedou, pretože všetci, čo mali polia a domy, ich predávali a čo za ne utržili, prinášali ³⁵ a kládli k nohám apoštolov a každý dostal podľa toho, koľko potreboval. ³⁶ Aj Jozef, ktorému apoštoli dali prírmenie Barnabáš, čo v preklade znamená

syn útechy, levita, rodák z Cypru, ³⁷ mal roľu, predal ju, priniesol peniaze a položil ich k nohám apoštolov.

Ananiáš a Zafira

5 Istý muž menom Ananiáš, spolu s manželkou Zafirou, predal majetok. ² S manželkiným vedomím si časť peňazí odložil a zvyšok priniesol a položil apoštolom k nohám. ³ No Peter mu povedal: Ananiáš! Prečo ti satan naplnil srdce, aby si klamal Duchu Svätému a odložil si si z peňazí za predané pole? ⁴ Nebolo vari tvoje, kým si ho mal? A keď si ho už predal, nemohol si s peniazmi zaň voľne nakladať? Ako si sa mohol rozhodnúť pre takúto vec? Neklamal si ľuďom, ale Bohu. ⁵ Keď Ananiáš počul tieto slová, padol a naposledy vydychol. A všetkých, čo to počuli, sa zmocnil veľký strach. ⁶ Nato mladší z nich vstali, zavinuli ho, vyniesli a pochovali. ⁷ Asi o tri hodiny neskôr prišla aj jeho žena, nevediac, čo sa stalo. ⁸ Peter sa aj jej spýtal: Povedz mi, predali ste pole len za toľko? A ona odpovedala: Áno, len za toľko. ⁹ Tu jej Peter povedal: Prečo ste sa dohodli pokúšať Pánovho Ducha? Počuj, nohy tých, čo pochovali tvojho muža, sú práve pred dvermi, a vynesú i teba. ¹⁰ V tej chvíli padla k jeho nohám a vydýchla. Keď mládenci vošli dnu, našli ju mŕtvu, vyniesli ju a pochovali k jej mužovi. ¹¹ Celej cirkvi a všetkých, čo o tom počuli, zmocnil sa veľký strach.

Znamená apoštolov

¹² Medzi ľuďom sa rukami apoštolov dialo veľa znamení a zázrakov. Všetci sa svorne zdržiavali v Šalamúnovom stĺporadi. ¹³ Nikto iný sa neodvažoval k nim pridružiť, ale ľud ich chválil. ¹⁴ A ustavične pribúdalo mnoho mužov i žien, čo uverili v Pána. ¹⁵ Ešte aj chorých vynášali na ulice a kladli ich na lôžka a nosidlá, aby aspoň Petrov tieň padol na niektorého z nich, keď tadial pôjde. ¹⁶ Aj z miest okolo Jeruzalema sa schádzalo množstvo ľudí, ktorí prinášali chorých a trápených nečistými duchmi, a všetci boli uzdravení.

Prenasledovanie apoštolov

¹⁷ Vtedy vystúpil veľkňaz a všetci, čo boli s ním, totiž strana saducejov, plní žiarlivosti. ¹⁸ položili ruky na apoštolov a uvrhli ich do verejného žalára. ¹⁹ Pánov anjel však otvoril v noci dvere väzenia, vyviedol ich von a povedal: ²⁰ Chodte, postavte sa a hovorte v chráme ľuďu všetky slová o tomto živote. ²¹ Oni ho počúvli, vošli včasráno do chrámu a učili. Keď prišiel veľkňaz a tí, čo boli s ním, zvolali veľradu i všetkých starších spomedzi synov Izraela a poslali do väzenia sluhov, aby priviedli apoštolov. ²² No vo väzení ich nenašli. Vrátili sa teda a oznámili: ²³ Väzenie sme našli celkom bezpečne uzamknuté, strážnici stáli pri dverách, ale keď sme otvorili, vnútri sme nikoho nenašli. ²⁴ Keď veliteľ chrámovej stráže a veľkňazi počuli tieto slová, boli v pomykove, čo sa vlastne stalo. ²⁵ Tu ktosi prišiel a oznámil im: Muži, ktorých ste uväznili, stoja v chráme a učia ľud. ²⁶ Veliteľ stráže so sluhami hneď odišiel a priviedol ich; nie však násilím, lebo sa báli ľudu, aby ich neukameňoval. ²⁷ Priviedli teda apoštolov a postavili ich pred veľradu. Veľkňaz im povedal: ²⁸ Dôrazne sme vám zakázali učiť v tomto mene. A hľa, vy ste naplnili Jeruzalem svojím učením a na nás chcete uvaliť krv toho človeka! ²⁹ Peter a apoštolí odpovedali: Boha treba poslúchať viac ako ľudí. ³⁰ Boh našich otcov vzkriesil Ježiša, ktorého ste vy zavesili na drevo a zabili. ³¹ Boh ho však svojou pravickou povýšil za Vodcu a Spasiteľa, aby daroval Izraelu pokánie a odpustenie hriechov. ³² A my sme svedkami týchto udalostí aj Duch Svätý, ktorého dal Boh tým, čo ho poslúchajú. ³³ Keď to počuli, zúrili a chceli ich zahubiť. ³⁴ Vtedy vo veľrade vstal istý farizej menom Gamaliel, učiteľ zákona, ktorého si vážil celý národ, a rozkázal vyvieť tých ľudí na chvíľu von. ³⁵ Potom im povedal: Muži Izraela! Dobré si rozmyslite, čo chcete urobiť s týmito ľuďmi. ³⁶ Veď prednedávnom povstal Teudas a hovoril o sebe, že

je niekým výnimočným. Pridalo sa k nemu asi štyristo ľudí, no keď ho zabili, všetci, čo mu uverili, sa rozprchli a nikto z nich neostal. ³⁷ Po ňom, v dňoch súpisu, povstal Júda Galilejský a strhol so sebou ľud. Aj on zahynul a rozprchli sa všetci, čo šli za ním. ³⁸ Preto vám hovorím: Nechajte týchto ľudí a prepustite ich, lebo ak tento zámer a toto dielo pochádza od ľudí, rozpadne sa, ³⁹ no ak je od Boha, nebudete ich môcť vyhubiť; aby sa neukázalo, že bojujete aj proti Bohu. Tak sa mu dali presvedčiť. ⁴⁰ Zavolali si apoštolov, dali ich zbičovať, zakázali im hovoriť v Ježišovom mene a prepustili ich. ⁴¹ Oni odišli spred veľrady natešení, že boli uznaní za hodných znášať potupu pre toto meno. ⁴² Každý deň neprestajne učili v chráme i po domoch a ohlasovali evanjelium, že Ježiš je Mesiáš.

Ustanovenie diakonov

6 V tých dňoch, keď rástol počet učeníkov, helenisti začali šomrať na Hebrejov, že pri každodennom obsluhovaní zanedbávajú ich vdovy. ² Dvanásť teda zvolali zhromaždenie učeníkov a povedali: Nepatrí sa, aby sme my opúšťali Božie slovo a obsluhovali pri stoloch. ³ Preto si, bratia, vyhlíadnite spomedzi seba sedem osvedčených mužov, plných Ducha a múdrosti, ktorých ustanovíme na túto službu. ⁴ My sa však budeme plne venovať modlitbe a službe Slova. ⁵ Táto reč sa zapáčila celému zhromaždeniu; zvolili si Štefana, muža plného viery a Ducha Svätého, ďalej Filipa, Prochora, Nikanora, Timóna, Parmena a Mikuláša, prozelytu z Antiochie. ⁶ Postavili ich pred apoštolov, modlili sa a kládli na nich ruky. ⁷ Božie slovo sa šírilo a počet učeníkov v Jeruzaleme mimoriadne rástol. Aj veľké množstvo kňazov poslušne prijalo vieru.

Uväznenie Štefana

⁸ Štefan, plný milosti a sily, konal medzi ľudom veľké zázraky a znamenia. ⁹ Tu povstali proti nemu niektorí z takzvanej synagógy Libertíncov, Cyrénčanov a Alexandrijčanov, ako aj tých, čo boli z Cilície a Ázie. Hádali sa so Štefanom, ¹⁰ ale nevládali odporovať múdrosti a Duchu, ktorým hovoril. ¹¹ Vtedy naviedli mužov, ktorí hovorili: Počuli sme ho rozprávať rúhavé reči proti Mojžišovi a proti Bohu. ¹² Pobúrili ľud, starších a zákonníkov, potom k nemu pristúpili, zmocnili sa ho a odvedli ho pred veľradu. ¹³ Postavili falošných svedkov, ktorí hovorili: Tento človek neprestajne hovorí proti tomuto svätému miestu a proti zákonu. ¹⁴ Počuli sme ho totiž ako povedal, že Ježiš Nazaretský zbúra toto miesto a zmení ustanovenia, ktoré nám dal Mojžiš. ¹⁵ Všetci, čo sedeli vo veľrade, naňho uprene pozerali a videli, že jeho tvár je ako tvár anjela.

Štefanova reč

7 Veľkňaz sa ho spýtal: Je to naozaj tak? ² A on odpovedal: Bratia a otcovia, počúvajte! Boh slávy sa zjavil nášmu otcovi Abrahámovi, keď bol ešte v Mezopotámii, skôr ako sa usadil v Charáne, ³ a povedal mu: Odíď zo svojej krajiny a od svojich príbuzných a chod do krajiny, ktorú ti ukážem. ⁴ Potom odišiel z krajiny Chaldecov a usadil sa v Charáne. Boh ho po otcovej smrti vyzval, aby sa presťahoval do tejto krajiny, v ktorej teraz vy bývate. ⁵ V nej mu nedal dedičný podiel ani na stopu nohy, ale prisľúbil, že túto krajinu dá do vlastníctva jemu a po ňom jeho potomstvu, hoci nemal dieťa. ⁶ Boh povedal, že jeho potomstvo bude prisťahovalcom v cudzej krajine; zotročia ho a štyristo rokov s ním budú zle zaobchádzať. ⁷ Avšak ja budem súdiť ten národ, ktorému budú otročiť, povedal Boh. A potom vyjdú a budú mi slúžiť na tomto mieste. ⁸ Potom mu dal zmluvu obriezky. Keď sa potom stal otcom Izáka, na ôsmy deň ho obrezal a Izák zasa Jáкова a Jákob dvanástich patriarchov. ⁹ Patriarchovia žiarlili na Jozefa a predali ho do Egypta, ale Boh bol s ním

¹⁰ a vyslobodil ho zo všetkých súžení, dal mu milosť a múdrosť pred faraónom, egyptským kráľom, a ten ho ustanovil za hlavného správcu Egypta a celého svojho domu. ¹¹ V celom Egypte i Kanaáne nastal hlad a veľké súženie; naši otcovia nemali čo jesť. ¹² Keď sa Jákob dopočul, že v Egypte je obilie, poslal ta po prvý raz našich otcov. ¹³ Pri ich druhej návšteve sa Jozef dal spoznať svojim bratom a tak sa faraón dozvedel o Jozefovom rode. ¹⁴ Jozef poslal po svojho otca Jáкова a pozval jeho i celé príbuzenstvo k sebe – sedemdesiatpäť ľudí. ¹⁵ Jákob teda prišiel do Egypta; zomrel tam on aj naši otcovia. ¹⁶ Preniesli ich do Síchemu a uložili v hrobe, ktorý kúpil za peniaze Abrahám od synov Chamóra v Sícheme. ¹⁷ Keď sa blížil čas, aby Boh splnil sľub, ktorý dal pod prisahou Abrahámovi, ľud sa v Egypte vzmáhal a rozmnožoval, ¹⁸ kým v Egypte nenastúpil iný kráľ, ktorý už o Jozefovi nevedel. ¹⁹ Ten úkladne trápil náš rod a našich otcov nútil odhadzovať svoje nemluvnátá, aby neostali nažive. ²⁰ Práve v tom čase sa narodil Mojžiš, ktorý sa zapáčil Bohu. V otcovskom dome ho chovali tri mesiace. ²¹ Keď ho museli odložiť, ujala sa ho faraónova dcéra, ktorá si ho vychovala ako vlastného syna. ²² Mojžiš bol takto vychovaný vo všetkej múdrosť Egyptanov a bol mocný vo svojich slovách i skutkoch. ²³ Keď dovŕšil štyridsať rokov, zatúžil navštíviť svojich bratov, synov Izraela. ²⁴ Keď videl, ako na jednom z nich páchali bezprávie, postavil sa na jeho obranu, pomstil sa zaňho a Egyptana zabil. ²⁵ Nazdával sa, že jeho bratia pochopia, že Boh im jeho rukou prináša záchranu. Oni však nepochopili. ²⁶ Na druhý deň sa medzi nimi objavil, práve keď sa vadili, a dohovárал im, aby sa zmierili: Muži, veď ste bratia! Prečo teda jeden druhému ubližujete? ²⁷ Tu ho ten, čo krivdil svojmu blížnemu, odstrčil a povedal: Kto ťa ustanovil za knieža a sudcu nad nami? ²⁸ Vari ma chceš zabiť, ako si včera zabil toho Egyptana? ²⁹ Po týchto slovách Mojžiš ušiel a býval ako cudzinec v krajine Midjánčanov, kde sa mu narodili dvaja synovia. ³⁰ Po uplynutí štyridsiatich rokov sa mu na púšti pri hore Sinaj v plameni horiaceho kra zjavil anjel. ³¹ Keď Mojžiš uzrel tento úkaz, zadivil sa, ale keď sa priblížil, aby si to lepšie pozrel, zaznel Pánov hlas: ³² Ja som Boh tvojich otcov, Boh Abraháma, Izáka a Jáкова. Mojžiš sa rozochvel a neodvážil sa vzhliadnuť. ³³ Pán mu povedal: Vyzuj si sandále z nôh, lebo miesto, na ktorom stojíš, je svätá zem. ³⁴ Videl som, dobre som videl, ako trpí môj ľud v Egypte, počul som jeho vzdychanie, a tak som zostúpil, aby som ho vyslobodil. Teraz teda poď, pošlem ťa do Egypta. ³⁵ Toho Mojžiša, ktorého odmietli, keď povedali: Kto ťa ustanovil za knieža a sudcu?, poslal Boh ako knieža a vysloboditeľa pomocou anjela, čo sa mu zjavil v kre. ³⁶ A Mojžiš ich vyviedol, pričom robil zázraky a znamenia v egyptskej krajine, pri Červenom mori a štyridsať rokov na púšti. ³⁷ Je to ten Mojžiš, ktorý povedal synom Izraela: Boh vám spomedzi vašich bratov vzbudí proroka, ako som ja. ³⁸ On bol vtedy v zhromaždení ľudu na púšti prostredníkom medzi anjelom, ktorý k nemu hovoril na vrchu Sinaj, a našimi otcami. On dostal slová života, aby nám ich odovzdal. ³⁹ Naši otcovia ho však nechceli poslúchať, ale ho zavrhlí a ich srdcia sa obrátili k Egyptu. ⁴⁰ Áronovi povedali: Urob nám bohov, ktorí pôjdu pred nami, lebo nevieme, čo sa stalo s Mojžišom, ktorý nás vyviedol z egyptskej krajiny. ⁴¹ V tých dňoch zhotovili teľa, modle priniesli obeť a radovali sa z diela svojich rúk. ⁴² Vtedy sa Boh od nich odvrátil a vydal ich, aby slúžili nebeským zástupom, ako je napísané v knihe prorokov: Azda ste mne prinášali obeť a dary po štyridsať rokov na púšti, dom Izraela? ⁴³ Veď ste so sebou nosili stan Molocha a hviezdu svojho boha Raifa, modly, ktoré ste zhotovili, aby ste sa im klaňali. Preto vás presídlim až za Babylon. ⁴⁴ Naši otcovia mali na púšti stan svedectva, a to podľa príkazu toho, ktorý prikázal Mojžišovi, aby ho zhotovil podľa vzoru, ktorý videl. ⁴⁵ Naši otcovia stan prevzali a za Jozuu ho priniesli na územie pohanov, ktorých Boh vyhnal spred našich otcov, kde bol až do

dní Dávida. ⁴⁶ Dávid našiel milosť u Boha a žiadal, aby našiel Jákobovmu Bohu príbytok. ⁴⁷ No až Šalamún mu vybudoval dom. ⁴⁸ Lenže Najvyšší neprebýva v domoch vytvorených rukou, ako hovorí prorok: ⁴⁹ Nebo je mojím trónom a zem podnožkou mojich nôh. Akýže mi postavíte dom, hovorí Pán, kde je nejaké miesto pre môj odpočinok? ⁵⁰ Neurobila to azda všetko moja ruka? ⁵¹ Vy tvrdošíjni s neobrezanými srdcami aj ušami, vy vždy odporujete Duchu Svätému; tak ako vaši otcovia. ⁵² Ktorého proroka vaši otcovia neprenasledovali? Zabili aj tých, čo predpovedali príchod Spravodlivého. Ale teraz ste sa jeho zradcami a vrahmi stali vy, ⁵³ ktorí ste prijali zákon prostredníctvom anjelov, no nezachovali ste ho.

Ukameňovanie Štefana

⁵⁴ Keď to počuli, v duchu zúrili a škrípali zubami proti nemu. ⁵⁵ Ale on, plný Ducha Svätého, uprene sa zahľadel na nebo, videl Božiu slávu a Ježiša stáť po pravici Boha ⁵⁶ a povedal: Hľa, vidím otvorené nebo a Syna človeka stáť po pravici Boha. ⁵⁷ Tu skríkli mohutným hlasom, zapchávali si uši a súhlasne sa vrhli na neho. ⁵⁸ Vyhnali ho za mesto a kameňovali ho. Svedkovia si odložili šaty k nohám mládenca, ktorý sa volal Šavol. ⁵⁹ A kameňovali Štefana, ktorý sa modlil: Pane Ježišu, prijmi môjho ducha. ⁶⁰ Potom si kľakol a zvolal silným hlasom: Pane, nezapočítaj im tento hriech. Keď to povedal, zomrel.

8^{1a} Šavol schvaľoval, že ho zabili.

Prvé prenasledovanie cirkvi

^{1b} V ten deň sa začalo veľké prenasledovanie cirkvi v Jeruzaleme a všetci, okrem apoštolov, sa rozprchlí po krajoch Judska a Samárie. ² Štefana pochovali zbožní muži a veľmi za ním plakali. ³ Šavol však ničil cirkev; chodil po domoch, odvláčal mužov i ženy a vrhal ich do žalára.

Ohlasovanie evanjelia v Samárii

⁴ Tí, ktorých rozohnali, rozišli sa po okolí a hlásali slovo evanjelia. ⁵ Filip zišiel do mesta Samárie a ohlasoval im Krista. ⁶ Zástupy pozorne sledovali, čo Filip hovorí, keď jednomyseľne počúvali a videli znamenia, ktoré robil. ⁷ Veď z mnohých posadnutých vychádzali s veľkým krikom nečistí duchovia, mnohí ochrnutí a chromí boli uzdravení. ⁸ A v tom meste zavládla veľká radosť. ⁹ V meste však už predtým žil istý muž menom Šimon, ktorý svojou mágiou ohromoval obyvateľov Samárie. Hovoril o sebe, že je niekým veľkým ¹⁰ a všetci od najmenšieho po najväčšieho ho pozorne počúvali a hovorili: On je tá božská moc, ktorá sa volá Veľká. ¹¹ Pozorne ho počúvali, lebo ich už dosť dlho svojimi magickými činmi ohromoval. ¹² Keď však uverili Filipovi, ktorý im hlásal evanjelium o Božom kráľovstve a mene Ježiša Krista, dávali sa krstiť muži aj ženy. ¹³ Uveril aj sám Šimon, dal sa pokrstiť a pridržal sa Filipa. Keď videl, aké veľké znamenia a zázraky sa tu dejú, bol ohromený. ¹⁴ Keď sa apoštoli v Jeruzaleme do počuli, že Samária prijala Božie slovo, poslali k nim Petra a Jána. ¹⁵ Tí prišli a modlili sa za nich, aby prijali Ducha Svätého, ¹⁶ lebo na nikoho z nich ešte nezostúpil; boli len pokrstení v meno Pána Ježiša. ¹⁷ Vtedy na nich kladli ruky a oni prijímali Ducha Svätého. ¹⁸ Keď Šimon videl, že kladením rúk apoštolov sa udeľuje Duch, priniesol im peniaze ¹⁹ a povedal: Dajte túto moc aj mne, aby prijal Ducha Svätého každý, na koho položím ruky. ²⁰ Peter mu však povedal: Nech zhynie tvoje striebro s tebou, pretože si sa nazdával, že Boží dar sa dá získať za peniaze. ²¹ Nemáš nijaký podiel ani účasť na tom všetkom, lebo tvoje srdce nie je pred Bohom úprimné. ²² Rob teda pokánie za túto svoju nepravosť a pros Pána, azda ti bude odpustené, čo si zamýšľal. ²³ Lebo vidím, že si plný horkej žľče a v putách nepravosti. ²⁴ Šimon mu odpovedal: Proste Pána za mňa, aby ma nestihlo nič z toho, čo ste povedali. ²⁵ Keď vydali svedectvo a oznámili Pánovo slovo, pri návrate do Jeruzalema ohlasovali evanjelium v mnohých dedinách Samárie.

Filip a etiópsky eunuch

²⁶ Pánov anjel prehovoril k Filipovi: Vstaň a choď na juh, na cestu, ktorá vedie z Jeruzalema do Gazy. Tá cesta je pustá. ²⁷ Filip teda vstal a šiel a hľa, uvidel Etiópčana, eunucha, veľmoža, správcu všetkých pokladov kandaky, čo je titul etiópskej kráľovnej. Putoval do Jeruzalema, aby sa poklonil Bohu. ²⁸ Teraz sa vracal na svojom voze a čítal proroka Izaiáša. ²⁹ Tu povedal Duch Filipovi: Choď a pripoj sa k tomu vozu! ³⁰ Keď Filip pribehol, počul, že číta proroka Izaiáša, i spýtal sa: Rozumieš tomu, čo čítaš? ³¹ Eunuch odpovedal: Ako by som mohol, keď mi to nikto nevysvetlí? I poprosil Filipa, aby nastúpil a sadol si k nemu. ³² Stať Písma, ktorú čítal, bola: Viedli ho ako ovcu na zabitie a ako baránok onemie pred tým, kto ho strihá, ani on neotvoril ústa. ³³ Ponížili ho a súd mu bol odopretý. Kto bude hovoriť o jeho potomstve? Veď jeho život na zemi je skončený. ³⁴ Eunuch povedal Filipovi: Prosím ťa, o kom to hovorí prorok? O sebe, alebo o niekom inom? ³⁵ Vtedy Filip začal hovoriť a počnúc týmto miestom Písma ohlasoval mu Ježiša. ³⁶ Ako pokračovali v ceste, prišli k akejsi vode. Tu povedal eunuch: Pozri, voda! Čo prekáža, aby som sa dal pokrstiť? ³⁸ Rozkázal zastaviť voz a obaja, Filip aj eunuch, vstúpili do vody a Filip eunucha pokrstil. ³⁹ Keď vystúpili z vody, Pánov Duch uchvátil Filipa a eunuch ho viac nevidel, no natešený pokračoval v ceste. ⁴⁰ Filip sa ocitol v Azóte. Pochodil všetky mestá, hlásal evanjelium, kým neprišiel do Cézarey.

Obrátenie Šavla

9 Šavol sa ešte stále vyhrážal Pánovým učeníkom a dychtil po ich vyvrazení. Prišiel k veľkňazovi ² a vyžiadal si od neho listy pre synagógy v Damasku, aby mohol vyhľadať mužov i ženy, stúpencov tej cesty, a priviesť ich v putách do Jeruzalema. ³ Ako tak išiel a blížil sa k Damasku, ožiariho ho svetlo z neba. ⁴ Padol na zem a počul hlas: Šavol! Šavol! Prečo ma prenasleduješ? ⁵ Odpovedal: Kto si, Pane? A on povedal: Ja som Ježiš, ktorého ty prenasleduješ. ⁶ No vstaň a choď do mesta, tam ti povedia, čo máš robiť. ⁷ Muži, ktorí šli s ním, ostali stáť nemí od úžasu, lebo počuli hlas, ale nikoho nevideli. ⁸ Potom Šavol vstal zo zeme, no keď otvoril oči, nič nevidel. Vzali ho teda za ruku a zaviedli do Damasku. ⁹ Tri dni nevidel, nejedol ani nepil. ¹⁰ V Damasku žil učeník, menom Ananiáš. Toho Pán oslovil vo videní: Ananiáš! A on sa ohlásil: Tu som, Pane. ¹¹ Pán mu povedal: Vstaň a zájdi do ulice, ktorá sa volá Rovná. V Júdovom dome vyhľadaj muža menom Šavol z Tarzu. Práve sa modlí a ¹² mal videnie, že k nemu prišiel muž menom Ananiáš a položil naňho ruky, aby znova videl. ¹³ No Ananiáš odpovedal: Pane, od mnohých som počul o tomto mužovi, koľko zla narobil tvojim svätým v Jeruzaleme. ¹⁴ Aj tu má od veľkňazov moc zviazať všetkých, čo vyzývajú tvoje meno. ¹⁵ Pán mu však odpovedal: Choď, lebo on je mojou vyvolenou nádobou, aby zanesol moje meno pohanom, kráľom i synom Izraela. ¹⁶ A ja mu ukážem, čo všetko musí vytrpieť pre moje meno. ¹⁷ Ananiáš teda odišiel, vošiel do domu, položil naňho ruky a povedal: Brat Šavol, poslal ma Pán Ježiš, ktorý sa ti zjavil na ceste, ktorou si prišiel, aby si znova videl a bol naplnený Duchom Svätým. ¹⁸ Tu mu spadli z očí akoby šupiny, zasa videl, vstal a dal sa pokrstiť. ^{19a} Potom prijal pokrm a zmocnel.

Šavlova kázeň v Damasku

^{19b} Niekoľko dní zotrval medzi učeníkmi v Damasku ²⁰ a hneď hlásal v synagógach, že tento Ježiš je Boží Syn. ²¹ Tu všetci, ktorí ho počúvali, žasli a hovorili: Či to nie je ten, čo v Jeruzaleme prenasledoval ľudí, ktorí vyzývali toto meno? Aj sem iste prišiel nato, aby ich v putách odvedol k veľkňazom. ²² No Šavol pôsobil čoraz mocnejšie a miatol Židov bývajúcich v Damasku dokazovaním, že Ježiš je Mesiáš.

Šavol uniká Židom

²³ Keď prešlo mnoho dní, Židia sa uzniesli, že ho zabijú. ²⁴ Šavol sa však o ich úkladoch dozvedel. Hoci brány strážili vo dne v noci, aby ho mohli usmrtiť, ²⁵ učeníci ho v noci vzali a spustili v koši dolu z hradieb.

Šavol v Jeruzaleme

²⁶ Keď prišiel do Jeruzalema, pokúšal sa pripojiť k učeníkom, ale všetci sa ho báli, lebo neverili, že aj on je učeníkom. ²⁷ Ujal sa ho však Barnabáš, priviedol ho k apoštolom a vyrozprával im, ako na ceste uvidel Pána, ako s ním hovoril a ako smelo si počínal v Damasku v Ježišovom mene. ²⁸ Potom žil s nimi v Jeruzaleme a neohrozene kázal v Pánovom mene. ²⁹ Rozprával a hádal sa s helenistami, no oni sa ho pokúšali zabiť. ³⁰ Keď sa to dozvedeli bratia, zaviedli ho do Cézarey a poslali do Tarzu. ³¹ Cirkev mala pokoj v celom Judsku, Galilei a Samárii. Vnútorne i navonok rástla, žila v bázni pred Pánom a povzbudzovaná Svätým Duchom vzrastala počtom.

Peter uzdravuje ochrnutého

³² Pri svojich návštevách prišiel Peter aj k svätým, čo žili v Lydde. ³³ Našiel tam istého človeka menom Eneáš, ktorý bol ochrnutý a už osem rokov ležal v posteli. ³⁴ Peter mu povedal: Eneáš, uzdravuje ťa Ježiš Kristus. Vstaň, a sám si usteľ. Eneáš hneď vstal. ³⁵ Videli ho všetci, čo bývali v Lydde a na rovine Šarón, a obrátili sa k Pánovi.

Vzkriesenie Tabity

³⁶ V Joppe žila učeníčka menom Tabita, čo v preklade znamená Srnka. Robila mnohé dobré skutky a štedro dávala almužny. ³⁷ Práve v tých dňoch však ochorela a zomrela. Poumývali ju a vystreli ju v sieni na poschodí. ³⁸ Pretože Lydda je blízko Joppy a učeníci sa dopočuli, že je tam Peter, poslali k nemu dvoch mužov so žiadosťou: Bez meškania príď k nám! ³⁹ Peter teda vstal a šiel s nimi. Keď ta prišiel, zaviedli ho do siene na poschodí. Tu ho obštúpili všetky vdovy, plakali a ukazovali mu sukne a šaty, ktoré im urobila Srnka, kým bola medzi nimi. ⁴⁰ Peter poslal všetkých von, klakol si a pomodlil sa. Potom sa obrátil k mŕtvej a povedal: Tabita, vstaň! Ona otvorila oči a keď uvidela Petra, posadila sa. ⁴¹ Peter jej podal ruku a pomohol jej vstať. Potom zavolať svätých a vdovy a postavil ju pred nich živú. ⁴² Dozvedela sa to celá Joppa a mnohí uverili v Pána. ⁴³ Peter ostal v Joppe u istého garbiara Šimona dlhší čas.

Peter a Kornélius

10 V Cézarei žil istý muž menom Kornélius, ktorý bol stotníkom kohorty nazývanej Italika. ² Bol zbožný a bohabojný, on, aj celý jeho dom. Dával ľuďom štedré almužny a ustavične sa modlieval k Bohu. ³ Raz okolo tretej hodiny popoludní mal videnie: Jasne videl, ako vošiel k nemu Boží anjel a oslovil ho: Kornélius! ⁴ On uprel oči na neho a preľaknutý povedal: Čo je, Pane? Anjel povedal: Tvoje modlitby a tvoje almužny vystúpili pred Boha a on sa na teba rozpomáľal. ⁵ Teraz pošli do Joppy mužov, pozvi Šimona, prímením Peter. ⁶ Je ubytovaný u istého garbiara Šimona, ktorý má dom pri mori. ⁷ Len čo anjel, ktorý s ním hovoril, odišiel, zavolať si Kornélius dvoch sluhov a zbožného vojaka spomedzi tých, ktorí mu boli podriadení. ⁸ Všetko im vyrozprával a poslal ich do Joppy. ⁹ Na druhý deň, keď boli na ceste a blížili sa k mestu, Peter vyšiel okolo šiestej hodiny na strechu domu modliť sa. ¹⁰ Keď vyhladol, chcel si zajesť. Kým mu pripravovali jedlo, dostal sa do vytrzenia. ¹¹ Videl nebo otvorené a z neho zostupovať na zem akúsi nádobu, sťahy veľkú plachtu so štyrmi rohmi. ¹² Boli v nej všetky druhy štvornohých zvierat, zemských plazov, ako aj nebeského vtáctva. ¹³ Tu k nemu zaznel hlas: Peter, vstaň, zabíjaj a jedz! ¹⁴ Peter na

to povedal: Nie, Pane, lebo nikdy som nejedol nič poškvrnené a nečisté.¹⁵ Potom sa ozval hlas znova, po druhý raz: Čo Boh očistil, to ty nenazývaj poškvrneným.¹⁶ Toto sa opakovalo tri razy a nádoba hneď bola vzatá do neba.¹⁷ Kým Peter v rozpakoch uvažoval, čo má znamenať videnie, ktoré práve mal, objavili sa pri bráne muži, ktorých poslal Kornélius, a vypytovali sa na Šimonov dom.¹⁸ Ohlásili sa a pýtali sa, či tam býva Šimon, prímením Peter.¹⁹ Keďže Peter ešte stále premýšľal o videní, Duch mu povedal: Pozri, hľadajú ťa traja muži.²⁰ Vstaň teda, zíď dolu a bez váhania choď s nimi, lebo ja som ich poslal.²¹ Peter zišiel k mužom a povedal: Ja som ten, koho hľadáte. Prečo ste prišli? Muži mu odpovedali: Stotník Kornélius, spravodlivý a bohabojný muž, o čom svedčí celý židovský národ, dostal od svätého anjela pokyn, aby ťa pozval do svojho domu a vypočul tvoje slová.²³ Peter ich teda zavolať dnu a pohostil ich. Na druhý deň vstal a odišiel s nimi. Sprevádzali ho niektorí bratia z Joppy.²⁴ Nasledujúci deň prišiel do Cézarey. Kornélius ich už čakal, zavolať si príbuzných a najbližších priateľov.²⁵ Keď Peter prichádzal, Kornélius mu vyšiel v ústrety, padol mu k nohám a hlboko sa klaňal.²⁶ Ale Peter ho zodvihol so slovami: Vstaň! Aj ja som len človek.²⁷ Zhováral sa s ním a tak vstúpil do domu, kde našiel veľa zhromaždených.²⁸ Povedal im: Vy viete, že Židovi nie je dovolené stretať sa s cudzincom alebo ísť za ním. Mne však Boh ukázal, že o nikom nesmiem hovoriť, že je poškvrnený alebo nečistý človek.²⁹ Preto som bez odporu prišiel na tvoje pozvanie. Pýtam sa teda, načo ste ma pozvali.³⁰ Kornélius povedal: Pred štyrmi dňami, práve v túto hodinu, čiže o deviatej, keď som sa modlil vo svojom dome, zastal predom mnou muž v lesklom odeve³¹ a povedal: Kornélius! Tvoja modlitba bola vypočutá a Boh sa rozpomenul na tvoje almužny.³² Pošli teda do Joppy a zavolaj si Šimona, ktorý má prímenie Peter. Je hosťom v dome garbiara Šimona pri mori.³³ Hneď som teda poslal po teba, a ty si dobre spravil, že si prišiel. Teraz sme tu všetci pred Bohom, aby sme si vypočuli všetko, čo ti prikázal Pán.

Petrova reč v Kornéliovom dome

³⁴ Peter sa teda ujal slova a povedal: Naozaj poznávam, že Boh nikoho neuprednostňuje,³⁵ ale v každom národe mu je milý ten, kto sa ho bojí a koná spravodlivo.³⁶ Synom Izraela poslal slovo, keď ohlasoval evanjelium o pokoji skrze Ježiša Krista, ktorý je Pánom všetkých.³⁷ Vy viete, čo sa dialo po celom Judsku. Začalo sa to v Galilei po krste, ktorý hlásal Ján.³⁸ Viete o Ježišovi z Nazareta, ako ho Boh pomazal Duchom Svätým a mocou, takže chodil, dobre robil a liečil všetkých diablom posadnutých, pretože Boh bol s ním.³⁹ A my sme svedkami všetkého, čo konal na území Židov a v Jeruzaleme. No zavesili ho na drevo a zabili.⁴⁰ Boh ho na tretí deň vzkriesil a umožnil mu zjavovať sa,⁴¹ nie všetkému ľudu, ale svedkom, ktorých si Boh vopred vyvolil, teda nám, ktorí sme s ním spoločne jedli a pili po jeho zmŕtvychvstaní.⁴² Prikázal nám, aby sme ohlasovali ľudu a dosvedčili, že on je Bohom určený sudca živých i mŕtvych.⁴³ O ňom svedčia všetci proroci, že v jeho mene dosiahne odpustenie hriechov každý, kto v neho verí.

Pohania prijímajú Ducha Svätého

⁴⁴ Kým ešte Peter hovoril tieto slová, zostúpil Duch Svätý na všetkých, čo počúvali túto reč.⁴⁵ Veriaci spomedzi obrezaných, ktorí prišli spolu s Petrom, žasli, že dar Ducha Svätého bol vyliaty aj na pohanov.⁴⁶ Počuli ich totiž hovoriť jazykmi a zvelebovať Boha. Vtedy im Peter povedal: ⁴⁷ Či môže dakto zabrániť pokrstiť vodou tých, ktorí prijali Ducha Svätého tak ako my? ⁴⁸ A prikázal, aby boli pokrstení v mene Ježiša Krista. Poprosili ho, aby u nich niekoľko dní zostal.

Petrova správa cirkvi v Jeruzaleme

11 Medzitým sa apoštoli a bratia žijúci v Judsku dopočuli, že Božie slovo prijali aj pohania.² Keď prišiel Peter do Jeruzalema, dohovárali mu tí, ktorí boli spomedzi

obrezaných: ³ Vošiel si k neobrezaným mužom a jedol si s nimi. ⁴ Peter im začal rad-radom vysvetľovať: ⁵ Bol som v meste Joppa, modlil som sa a vo vytržení som mal videnie, že zostupuje z neba akási nádoba, akoby veľká plachta, spustená za štyri rohy a prišla až ku mne. ⁶ Pozorne som sa do nej zahľadel a videl som tam štvornohé pozemské zvieratá, divú zver, plazy a nebeské vtáky. ⁷ Počul som aj hlas, ktorý mi hovoril: Peter, vstaň, zabíjaj a jedz! ⁸ Odpovedal som: To nie, Pane. Veď do mojich úst nikdy nevošlo nič poškvrnené alebo nečisté. ⁹ Ale hlas z neba mi druhý raz povedal: Čo Boh očistil, ty nenazývaj poškvrneným. ¹⁰ Toto sa zopakovalo tri razy a potom sa všetko zasa zodvihlo do neba. ¹¹ Hneď nato pri dome, v ktorom sme boli, zastali traja muži, poslaní ku mne z Cézarey. ¹² A Duch mi povedal, aby som šiel s nimi a nerobil rozdiely. So mnou išli aj títo šiesti bratia. Vošli sme do domu toho muža. ¹³ On nám rozpovedal, ako videl vo svojom dome anjela, ktorý hovoril: Pošli do Joppy a zavolaj si Šimona, prímením Peter. ¹⁴ On ti povie slová, ktorými budeš spasený ty a celý tvoj dom. ¹⁵ Len čo som potom začal hovoriť, zostúpil na nich Duch Svätý, a to tak, ako zostúpil na začiatku aj na nás. ¹⁶ Vtedy som si spomenul na slovo Pána, ktorý povedal: Ján krstil vodou, ale vy budete pokrstení Duchom Svätým. ¹⁷ Ak im teda Boh daroval taký istý dar ako nám, ktorí sme uverili v Pána Ježiša Krista, ktože som potom ja, aby som mohol prekážať Bohu? ¹⁸ Keď to počuli, upokojili sa a oslavovali Boha, hovoriac: Boh teda aj pohanom daroval pokánie, aby mali život.

Založenie cirkvi v Antiochii

¹⁹ Medzitým tí, čo sa rozprchli pre súženie, ktoré nastalo za Štefana, prešli až do Fenície, na Cyprus a do Antiochie, no Božie slovo nehlásali nikomu, iba Židom. ²⁰ Niektorí z nich však boli aj Cyperčania a Cyrénčania, a tak, keď prišli do Antiochie, prihovárali sa aj Grékom a ohlasovali im Pána Ježiša. ²¹ Pánova ruka bola s nimi a veľa ich uverilo a obrátilo sa k Pánovi. ²² Dovoľala sa o tom aj jeruzalemská cirkev a vyslala do Antiochie Barnabáša. ²³ Keď ta prišiel a videl Božiu milosť, zaradoval sa a povzbudzoval všetkých, aby vytrvali pri Pánovi, ako si zaumienili v srdci, ²⁴ lebo to bol dobrý muž, plný Ducha Svätého a viery. K Pánovi sa pridala veľká počet ľudí. ²⁵ Barnabáš preto odišiel do Tarzu vyhľadať Šavla, ²⁶ a keď ho našiel, priviedol ho do Antiochie. Celý rok ostali v tamojšej cirkvi a učili zástupy. V Antiochii po prvý raz učeníkov nazvali kresťanmi. ²⁷ V tých dňoch prišli z Jeruzalema do Antiochie proroci. ²⁸ Jeden z nich, menom Agabos, vstal a z vnuknutia Ducha varoval, že po celom svete bude veľký hlad. Ten hlad naozaj nastal za vlády Klaudia. ²⁹ Preto sa učeníci rozhodli, že každý podľa svojich možností podporí bratov žijúcich v Judsku. ³⁰ Urobili teda zbierku a po Barnabášovi a Šavlovi ju poslali starším.

Jakubova smrť a Petrovo uväznenie

12 V tom čase kráľ Herodes položil ruky na niektorých z cirkvi a robil im zle. ² Mečom zahubil Jánovho brata Jakuba, ³ a keď videl, že sa to Židom páči, dal chytiť aj Petra. Boli práve dni Nekvasených chlebov. ⁴ Keď sa ho zmocnil, uvrhol ho do väzenia a dal ho strážiť štyrom strážam po štyroch vojakoch. Po Veľkej noci ho chcel predviesť pred ľud. ⁵ Petra teda strážili v žalári, ale cirkev sa zaňho ustavične modlila k Bohu.

Petrovo zázračné vyslobodenie

⁶ V tú noc, keď sa ho Herodes chystal predviesť, spal Peter medzi dvoma vojakmi, zviazaný dvoma reťazami, a aj pred dvermi boli strážnici, ktorí strážili väzenie. ⁷ Zrazu zastal pri ňom Pánov anjel a v miestnosti zažiarilo svetlo. Anjel uderil Petra do boku, zobudil ho a povedal: Rýchlo vstaň! Reťaze mu spadli z rúk ⁸ a anjel mu povedal: Opáš sa a obuj si sandále. Peter to urobil. Anjel mu potom povedal: Prehoď si plášť a poď za mnou! ⁹ Peter vyšiel teda von a šiel za ním; ani nevedel, že to, čo sa dialo prostredníctvom anjela, je skutočnosť. Domnieval sa, že má videnie. ¹⁰ Prešli cez prvú i cez druhú stráž a prišli k železnej

bráne, ktorá viedla do mesta. Tá sa im sama otvorila. Vyšli von, prešli jednou ulicou a tam mu anjel zmizol. ¹¹ Tu Peter prišiel k sebe a povedal si: Teraz naozaj viem, že Pán poslal svojho anjela a vyslobodil ma z Herodesovej ruky, aj zo všetkého, čo očakával židovský ľud. ¹² S tým vedomím prišiel k domu Márie, matky Jána, ktorý sa volal Marek. Tu bolo mnoho zhromaždených, ktorí sa modlili. ¹³ Keď zabúchal na dvere brány, vyšla von slúžka menom Rodé a načúvala. ¹⁴ Keď spoznala Petrov hlas, od radosti ani neotvorila bránu, len vbehla dnu a oznamovala, že pri bráne stojí Peter. ¹⁵ Oni jej povedali: Šalieš?! No ona tvrdila, že je to tak. Oni však povedali: To je jeho anjel. ¹⁶ Peter však neprestával búchať. Keď otvorili, uvideli ho a boli celí bez seba. ¹⁷ Dal im rukou znamenie, aby mlčali, a potom im vyrozprával, ako ho Pán vyviedol zo žalára. Napokon dodal: Oznáme to Jakubovi a bratom. Potom vyšiel von a odobral sa na iné miesto. ¹⁸ Keď sa rozvidnilo, medzi vojakmi vypukol nemalý poplach. Nevedeli, čo sa stalo s Petrom. ¹⁹ Herodes ho dal hľadať, a keď ho nenašiel, vypočúval strážnikov a rozkázal ich odvieť. Potom odišiel z Judska do Cézarey a tam zostal.

Herodesova smrť

²⁰ Herodes bol veľmi nahneván na Týrčanov a Sidončanov, ale oni svorne prišli za ním, a keď získali na svoju stranu kráľovho komorníka Blasta, prosili ho o zmierenie, lebo ich kraj dostával potraviny z kráľovského územia. ²¹ V určený deň sa Herodes obliekol do kráľovského rúcha, sadol si na trón a prehovoril k nim. ²² Ľud hlasno volal: Hlas boha, nie človeka! ²³ Vtom ho však zasiahol Pánov anjel za to, že nevzdal Bohu slávu. Skonal rozožratý červami. ²⁴ Božie slovo však rástlo a rozmáhalo sa. ²⁵ Keď sa Barnabáš a Šavol po skončení služby vrátili do Jeruzalema, vzali so sebou aj Jána, ktorý sa volal Marek.

Misia Barnabáša a Šavla

13 V antiochijskej cirkvi boli prorokmi a učiteľmi Barnabáš, Simeon, ktorému hovorili Niger, Lucius z Cyrény, Manaen, ktorý v detstve rástol spolu s tetrarchom Herodesom, a Šavol. ² Keď slúžili Pánovi a postili sa, povedal im Duch Svätý: Oddelte mi Barnabáša a Šavla na dielo, na ktoré som ich povolal. ³ Potom sa postili a modlili sa, a keď vložili na nich ruky, prepustili ich.

Cesta na Cyprus

⁴ Oni, vyslaní Duchom Svätým, prišli do Seleukie a odtiaľ sa preplavili na Cyprus. ⁵ Keď prišli do Salamíny, hlásali Božie slovo v židovských synagógach. Ako pomocníka mali so sebou aj Jána. ⁶ Keď prešli cez celý ostrov až do Pafu, našli tam istého čarodejníka a falošného proroka. Bol to Žid menom Barjesus. ⁷ Zdržiaval sa u prokonzula Sergia Pavla, rozumného muža. Ten si pozval Barnabáša a Šavla, lebo túžil počuť Božie slovo. ⁸ Ale Elymas, čarodejník, tak totiž znie v preklade jeho meno, im odporoval a usiloval sa odvrátiť prokonzula od viery. ⁹ Vtedy Šavol, ktorý sa volal aj Pavol, naplnený Duchom Svätým, uprel naňho zrak ¹⁰ a povedal: Diablov syn, plný každej podlosti a každej falošnosti, nepriateľ akejkolvek spravodlivosti! Neprestaneš vari prevracať priame Pánove cesty? ¹¹ A teraz pozri, doľahne na teba Pánova ruka: Oslepneš a istý čas nebudeš vidieť slnko. Vtom na Elymasa padla mrákota a tma, tápal vókol seba a hľadal, kto by ho viedol za ruku. ¹² Keď prokonzul videl, čo sa stalo, žasol nad Pánovým učením a uveril.

Účinkovanie v Pizídskej Antiochii

¹³ Keď sa Pavol a jeho spoločníci odplavili z Pafu a prišli do Pergy a Pamfýlie, Ján sa od nich oddelil a vrátil sa do Jeruzalema. ¹⁴ Oni však išli z Pergy ďalej, až došli do Antiochie v Pizídii. V sobotný deň vošli do synagógy a tam si sadli. ¹⁵ Po čítaní zo zákona a z prorokov im predstavení synagógy poslali odkaz: Muži, bratia, ak máte pre ľud dajaké slovo

povzbudenia, prehovorte. ¹⁶ Tu Pavol vstal, znamením ruky si vyžiadal ticho a povedal: Izraeliti, aj vy, čo sa bojíte Boha, počúvajte! ¹⁷ Boh tohto izraelského ľudu si vyvolil našich otcov a povýšil tento ľud, keď býval v cudzine, v egyptskej krajine a zdvihnutou rukou ho z nej vyviedol. ¹⁸ Ba asi štyridsať rokov znášal ich správanie na púšti. ¹⁹ V kanaánskej krajine vyhubil sedem národov, ich krajinu im rozdelil ako dedičné vlastníctvo ²⁰ asi na štyristo-päťdesiat rokov. Potom im dal sudcov až po proroka Samuela. ²¹ Keď si vyžiadali kráľa, Boh im dal na štyridsať rokov Kíšovho syna Saula, muža z Benjamínovho kmeňa. ²² Keď ho potom odstránil, povolal im za kráľa Dávida, o ktorom vydal svedectvo: Našiel som Dávida, syna Izaja, muža podľa svojho srdca, ktorý vždy bude plniť moju vôľu. ²³ Z jeho potomstva dal Boh Izraelu podľa prísľubenia Spasiteľa, Ježiša. ²⁴ Pred jeho príchodom Ján hlásal celému izraelskému ľudu krst pokánia. ²⁵ Keď Ján končil beh svojho života, hovoril: Ja nie som ten, za koho ma pokladáte. Ale hľa, po mne prichádza ten, ktorému nie som hoden ani sandále na nohách rozviazať. ²⁶ Muži, bratia, synovia Abrahámovho rodu, i tí z vás, čo sa bojíte Boha! Nám bolo poslané slovo tejto spásy; ²⁷ lebo obyvatelia Jeruzalema ani ich predstavení ho nepoznali. Tým, že ho odsúdili, naplnili výroky prorokov, ktoré sa čítajú každú sobotu. ²⁸ Hoci na ňom nenašli nijakú vinu, za ktorú by si zaslúžil smrť, žiadali Piláta, aby ho dal zabiť. ²⁹ Keď splnili všetko, čo bolo o ňom napísané, sňali ho z dreva a uložili do hrobu. ³⁰ Lenže Boh ho vzkriesil z mŕtvych ³¹ a on sa viacero dní zjavoval tým, čo prišli spolu s ním z Galiley do Jeruzalema. Oni sú teraz jeho svedkami pred ľuďom. ³² My vám zvestujeme, že prísľubenie, ktoré dostali naši otcovia, ³³ Boh splnil nám, ich deťom, keď vzkriesil Ježiša, ako je napísané v druhom žalme: Ty si môj syn, ja som ťa dnes splodil. ³⁴ To, že ho vzkriesil z mŕtvych, a že sa už nikdy nevráti do porušenia, oznámil takto: Splním vám sväté a verné prísľuby dané Dávidovi. ³⁵ Preto aj na inom mieste hovorí: Nedopustíš, aby tvoj svätý uvidel porušenie. ³⁶ Dávid vo vlastnom pokolení poslušne splnil Boží zámer, zosnul, bol pripojený k svojim otcom a uvidel porušenie. ³⁷ Ten však, ktorého Boh vzkriesil, neuvidel porušenie. ³⁸ Uvedomte si teda, bratia, že prostredníctvom neho sa vám ozhlasuje odpustenie hriechov a všetkého, čo nemohol ospravedlniť Mojžišov zákon. ³⁹ V ňom je ospravedlnený každý, kto verí. ⁴⁰ Dajte si teda pozor, aby na vás neprišlo to, čo hovoria Proroci: ⁴¹ Vy, čo mnou pohrádate, čudujte sa a zahýňte, lebo za vašich dní vykonám skutok, ktorému neuveríte, ak vám o ňom bude dakto rozprávať. ⁴² Pri odchode ich prosili, aby im o tomto hovorili aj nasledujúcu sobotu. ⁴³ Keď sa zhromaždenie rozišlo, mnoho Židov a zbožných prozelytov sprevádzalo Pavla a Barnabáša. Oni sa s nimi rozprávali a povzbudzovali ich, aby vytrvali v Božej milosti. ⁴⁴ Nasledujúcu sobotu sa takmer celé mesto zhromaždilo, aby počulo Pánovo slovo. ⁴⁵ Keď Židia videli zástupy, zmocnila sa ich žiarlivosť a rúhavo odporovali tomu, čo hovoril Pavol. ⁴⁶ Pavol a Barnabáš im však hovorili otvorene: Najprv vy ste museli počuť Božie slovo; keďže ho však odmietate a sami sa pokladáte za nehodných večného života, obraciame sa k pohanom. ⁴⁷ Lebo tak nám prikázal Pán: Ustanovil som ťa za svetlo pohanom, aby si bol spásou až do končín zeme. ⁴⁸ Keď to počuli pohania, radovali sa, oslavovali Pánovo slovo a uverili všetci, ktorí boli určení pre večný život. ⁴⁹ Pánovo slovo sa šírilo po celom kraji. ⁵⁰ Židia však poštvali nábožné a počestné ženy i popredných občanov, podnietili prenasledovanie Pavla a Barnabáša a vyhнали ich zo svojho územia. ⁵¹ Oni však otriasli prach zo svojich nôh proti nim a odišli do Ikónia. ⁵² No učeníci boli naplnení radosťou a Duchom Svätým.

Pavol a Barnabáš v Ikóniu

14 V Ikóniu sa stalo to isté: Vošli do židovskej synagógy a rozprávali tak, že uverilo veľké množstvo Židov i Grékov. ² No Židia, ktorí neuverili, pobúrili a roztrpčili

pohanov proti bratom. ³ Zdržali sa tam však dlhší čas a smelo hovorili, dôverujúc Pánovi, ktorý slovo svojej milosti potvrdzoval svedectvom tak, že sa ich rukami diali znamenia a zázraky. ⁴ Obyvatelia mesta sa rozdelili: jedni držali so Židmi, druhí s apoštolmi. ⁵ Keď sa pohania aj Židia spolu so svojimi predstavenými rozhodli, že ich zhanobia a ukameňujú, ⁶ dozvedeli sa o tom a ušli do lykaónskych miest Lystry a Derby a do okolitého kraja. ⁷ Aj tam hlásali evanjelium.

Pavol a Barnabáš v Lystre

⁸ V Lystre sedával istý muž s bezvládnymi nohami. Bol chromý od narodenia a nikdy nechodil. ⁹ Tento muž počul Pavla hovoriť a ten naňho uprel zrak. Keď videl, že má vieru, že môže byť zachránený, ¹⁰ povedal mu mocným hlasom: Postav sa na rovné nohy! A on vyskočil a chodil. ¹¹ Keď davy videli, čo urobil Pavol, kričali po lykaónsky: Zostúpili k nám bohovia v ľudskej podobe! ¹² Barnabáša nazývali Zeus a Pavla Hermes, lebo on viedol reč. ¹³ Kňaz z Diovho chrámu na predmestí priviedol k bráne býky s vencami a chcel so zástupmi obetovať. ¹⁴ Keď sa o tom apoštoli Barnabáš a Pavol dopočuli, roztrhli si plášte, vrhli sa medzi dav a kričali: ¹⁵ Muži, čo to robíte? Aj my sme len ľudia, smrteľní tak ako vy. Ibaže vám hlásame evanjelium, aby ste sa od týchto ničotností obrátili k živému Bohu, ktorý stvoril nebo, zem, more i všetko, čo je v nich. ¹⁶ V minulých pokoleniach nechával ísť všetky národy svojimi cestami, ¹⁷ no aj tak neprestával dávať svedectvá o sebe. Dobre robil, keď vám z neba dával dažď a úrodné časy, a keď vás sýtil pokrmom a vaše srdcia radosťou. ¹⁸ Toto hovorili a len-len že utišili zástupy, aby im neobetovali. ¹⁹ Potom však prišli z Antiochie a z Ikónia Židia, nahovorili zástupy a tie Pavla kameňovali. Potom ho vyvlekli za mesto v domnení, že je mŕtvý. ²⁰ No keď ho učeníci obstali, vstal a vošiel do mesta. Na druhý deň odišiel s Barnabášom do Derby.

Návrat do Antiochie v Sýrii

²¹ Keď aj tomuto mestu priniesli evanjelium a získali v ňom značný počet učeníkov, vrátili sa do Lystry, Ikónia a Antiochie. ²² Tam učeníkov posilňovali na duchu a povzbudzovali ich, aby vytrvali vo viere; pripomínali, že do Božieho kráľovstva máme vojsť cez mnohé súženia. ²³ A keď v jednotlivých cirkvách ustanovili starších kladením rúk, v modlitbách a pôstoch ich zverili Pánovi, v ktorého uverili. ²⁴ Potom prešli Pizídiou a prišli do Pamfýlie. ²⁵ Hlásali slovo v Perge, zišli do Atálie ²⁶ a odtiaľ sa odplavili do Antiochie, z ktorej predtým vyšli a kde ich odporúčali do Božej milosti pre dielo, ktoré práve splnili. ²⁷ Keď ta prišli a zhromaždili cirkev, oznámili im, čo všetko s nimi vykonal Boh a že otvoril dvere viery pohanom. ²⁸ A dlhší čas ostali s učeníkmi.

Apoštolský snem v Jeruzaleme

15 Podaktorí, čo prišli z Judska, učili bratov: Ak sa nedáte obrezať podľa Mojžišovho predpisu, nemôžete byť spasení. ² A keď medzi nimi a Pavlom a Barnabášom vznikol spor a nemalá hádka, rozhodli, že Pavol, Barnabáš a niektorí ďalší spomedzi nich pôjdu s touto spornou otázkou k apoštolom a k starším do Jeruzalema. ³ Ich teda vyslala cirkev a oni prechádzali cez Feníciu a Samáriu. Rozprávali, ako sa obrátili pohania a všetkým bratom spôsobili veľkú radosť. ⁴ Keď prišli do Jeruzalema, privítala ich cirkev, apoštoli a starší. Vyrozprávali, čo všetko Boh s nimi urobil. ⁵ Niektorí zo skupiny farizejov, ktorí uverili, hovorili: Treba ich obrezať a prikázať im, aby zachovávali Mojžišov zákon. ⁶ Apoštoli a starší sa teda zišli, aby túto otázku preskúmali. ⁷ Keď sa strhla veľká hádka, Peter vstal a povedal im: Muži, bratia! Vy viete, že od pradávna si ma Boh spomedzi vás vyvolil, aby z mojich úst počuli pohania slovo evanjelia a uverili. ⁸ Boh, ktorý pozná srdcia,

vydal im svedectvo tým, že im daroval Ducha Svätého tak ako aj nám.⁹ A medzi nami a nimi nerobil vôbec nijaký rozdiel, keď vierou očistil ich srdcia.¹⁰ Prečo teda teraz pokúšate Boha a kladiete na šiju učeníkov jarmo, ktoré nevládali niesť ani naši otcovia, ani my?¹¹ Ale veríme, že milosťou Pána Ježiša budeme spasení takisto ako oni.¹² A keď Barnabáš a Pavol rozprávali, aké znamenia a divy urobil Boh ich prostredníctvom medzi pohanmi, celé zhromaždenie zmĺklo a počúvali.¹³ Keď sa odmlčali, ozval sa Jakub: Muži, bratia, vypočujte ma!¹⁴ Šimon vyrozprával, ako Boh po prvý raz zhlíadal a vybral si z pohanov ľud pre svoje meno.¹⁵ S tým sa zhodujú aj slová prorokov, lebo je napísané:¹⁶ Potom sa vrátim a znova vybudujem zrúcaný Dávidov stan a znova vybudujem jeho ruiny a vztýčim ho,¹⁷ aby aj ostatní ľudia hľadali Pána, všetky národy, nad ktorými sa vyzývalo moje meno, hovorí Pán, ktorý koná tieto veci,¹⁸ známe od vekov.¹⁹ Preto usudzujem, že nesmieme robiť ťažkosti tým, čo sa z pohanov obracajú k Bohu,²⁰ ale treba im napísať list, aby sa zdržiavali poskvrnenia modlami, smilstva, zaduseného a krvi.²¹ Mojžiš má totiž od dávnych pokolení po mestách svojich kazateľov, ktorí ho čítajú každú sobotu v synagógach.

Odporúčanie snemu

²² Vtedy apoštoli a starší spolu s celou cirkvou rozhodli, že spomedzi seba vyberú mužov a pošlú ich s Pavlom a Barnabášom do Antiochie. Boli to Júda, príméním Barsabáš, a Sílás, poprední muži medzi bratmi.²³ Po nich im poslali tento list: Apoštoli a starší bratia pozdravujú bratov z pohanov v Antiochii, Sýrii a Cilícii.²⁴ Keďže sme sa dopyčuli, že niektorí, čo od nás vyšli, vás znepokojili a zmiatli vaše mysle svojimi slovami, hoci sme ich ničím nepoverili,²⁵ jednomyselne sme sa rozhodli, že vyberieme mužov a pošleme ich k vám s našimi milovanými – Barnabášom a Pavlom,²⁶ s ľuďmi, ktorí vydali svoj život za meno nášho Pána Ježiša Krista.²⁷ Vyslali sme preto Júdu a Sílasa, ktorí vám to isté vysvetlia ústne.²⁸ Lebo Duch Svätý a my sme rozhodli, že na vás nebudeme klást nijaké iné bremeno okrem tohto, nevyhnutného:²⁹ Zdržiavať sa mäsa obetovaného modlám, krvi, udusených zvierat a smilstva. Ak sa tohto budete chrániť, budete konať správne. Buďte zdraví!³⁰ Keď sa teda rozlúčili, prišli do Antiochie, zvolali zhromaždenie a odovzdali list.³¹ Keď ho prečítali, zaradovali sa z tejto útechy.³² Júda a Sílás mnohými slovami povzbudzovali a posilňovali bratov, lebo aj oni boli prorokmi.³³ Po istom čase sa s bratmi v pokoji rozlúčili, aby sa vrátili k tým, čo ich vyslali.³⁵ No Pavol a Barnabáš ostali v Antiochii a s mnohými inými učili a hlásali Pánovo slovo.

Pavol rozchod s Barnabášom

³⁶ Po niekoľkých dňoch povedal Pavol Barnabášovi: Vráťme sa a ponavštevujme bratov, aby sme videli, ako sa majú vo všetkých tých mestách, kde sme hlásali Pánovo slovo.³⁷ Barnabáš chcel vziať so sebou aj Jána, príméním Marek,³⁸ ale Pavol usúdil, že netreba brať so sebou toho, kto ich v Pamfýlii opustil a nešiel pracovať vedno s nimi.³⁹ Došlo medzi nimi k ostrému sporu, a tak sa rozišli. Barnabáš si vzal Marka a odplavil sa na Cyprus,⁴⁰ Pavol si zase vybral Sílasa. Bratia ho zverili do Pánovej milosti a tak sa vydal na cestu.⁴¹ Chodil po Sýrii a Cilícii a posilňoval cirkvi.

Timotej - nový spoločník

16 Potom Pavol prišiel do Derby a Lystry. Tam bol akýsi učeník menom Timotej, syn veriacej Židovky, ale otca mal Gréka.² V Lystre a Ikóniu o ňom bratia vydali dobré svedectvo.³ Pavol chcel, aby šiel s ním. Kvôli tamojším Židom ho obrezal, lebo všetci vedeli, že jeho otec bol Grék.⁴ Vo všetkých mestách, ktorými prechádzali, im odovzdávali rozhodnutia, na ktorých sa uzniesli apoštoli a starší v Jeruzaleme, aby ich zachovávali.⁵ A tak sa cirkvi upevňovali vo viere a ich počet deň čo deň rástol.

Cez Malú Áziu do Macedónska

⁶ Cez Frýgiu a galatský kraj iba prešli, lebo Svätý Duch im bránil hlásať slovo v Ázii. ⁷ Keď prišli k Mýzii, pokúšali sa ísť do Bitýnie, ale Ježišov Duch im nedovolil. ⁸ Obišli teda Mýziu a zišli do Troady. ⁹ Tam mal v noci Pavol videnie: Akýsi Macedónčan stál a prosil ho: Prejdi do Macedónska a pomôž nám. ¹⁰ Hneď po videní sme sa usilovali odísť do Macedónska, lebo sme boli presvedčení, že Boh nás tam volá hlásať im evanjelium.

Obrátenie Lýdie

¹¹ Keď sme sa odplavili z Troady, zamierili sme priamo na ostrov Samotrácia, nasledujúci deň do Neopolisu ¹² a odtiaľ do Filíp, ktoré sú najvýznamnejším mestom tej oblasti Macedónska a rímskou kolóniou. V tomto meste sme sa zdržali niekoľko dní. ¹³ V sobotu sme vyšli za bránu k rieke, lebo sme sa nazdávali, že sa tam modlievajú. Sadli sme si a hovorili sme so ženami, ktoré sa tam zišli. ¹⁴ Počúvala nás aj istá žena menom Lýdia, predavačka purpuru z mesta Tyatiry, ktorá si ctila Boha. Pán jej otvoril srdce, aby pozorne počúvala, čo hovorí Pavol. ¹⁵ Len čo sa dala aj so svojím domom pokrstiť, prosila nás: Ak ste o mne usúdili, že som verná Pánovi, poďte do môjho domu a bývajte u mňa. A prinútila nás.

Uväznenie Pavla a Sílasy vo Filipách

¹⁶ Jedného dňa, keď sme sa uberali na miesto modlitby, stretli sme akúsi dievčinu, ktorá mala vešteckého ducha a veštením prinášala svojim pánom veľký zisk. ¹⁷ Chodila za Pavlom a za nami, a vykrikovala: Títo ľudia sú služobníkmi Najvyššieho Boha a ohlasujú vám cestu spásy. ¹⁸ Robila tak veľa dní. Pavla to nahnevalo, obrátil sa a povedal tomu duchu: Prikazujem ti v mene Ježiša Krista, vyjdi z nej von! A duch z nej hneď vyšiel. ¹⁹ Keď jej páni videli, že tým prišli o zárobok, chytili Pavla a Sílasy a zavliekli ich na námestie pred vrchnosť. ²⁰ Predviedli ich pred sudcov a povedali: Títo ľudia poburujú naše mesto. Sú to Židia ²¹ a hlásajú obyčaje, ktoré my Rimania nesmieme ani prijať, ani zachovávať. ²² Aj dav sa obrátil proti nim a sudcovia im postrhali šaty a prikázali ich palicovať. ²³ Uštedrili im veľa rán, uvrhli ich do väzenia a žalárnikovi prikázali, aby ich spoľahlivo strážil. ²⁴ Keď žalárnik dostal tento rozkaz, vrhol ich do vnútorného žalára a nohy im zovrel do klady. ²⁵ Okolo polnoci sa Pavol a Sílasy modlili, spievali Bohu chválospevy a väzni ich počúvali. ²⁶ Vtom nastalo také silné zemetrasenie, že sa otriasali základy žalára. Všetky dvere sa odrazu otvorili a všetkým sa uvoľnili putá. ²⁷ Keď sa žalárnik prebudil, videl dvere väzenia pootvárané, vytasil meč a chcel sa zabiť, lebo si myslel, že väzni ušli. ²⁸ Ale Pavol skríkol mocným hlasom: Neublížuj si, veď sme všetci tu! ²⁹ Žalárnik si vypýtal svetlo, vbehol dnu a celý rozochvený padol pred Pavla a Sílasy. ³⁰ Keď ich vyviedol von, povedal: Páni, čo mám robiť, aby som bol spasený? ³¹ A oni mu odpovedali: Ver v Pána Ježiša a budeš spasený ty aj tvoj dom. ³² A ohlasovali Pánovo slovo jemu i všetkým, čo boli v jeho dome. ³³ Ešte v tú nočnú hodinu sa ich ujal, vymyl im rany a hneď sa dal pokrstiť on i všetci jeho domáci. ³⁴ Potom ich zaviedol do domu, prestrel stôl a radoval sa s celým svojím domom, že uveril v Boha. ³⁵ Keď sa rozhodnilo, sudcovia vyslali ozbrojenú stráž s odkazom: Prepust' tých ľudí. ³⁶ Žalárnik oznámil Pavlovi tieto slová: Sudcovia odkázali, aby som vás prepustil. Teraz teda vyjdite a choďte v pokoji. ³⁷ Pavol mu však povedal: Napriek tomu, že sme rímski občania, nás verejne a bez súdu zbili a vrhli nás do väzenia, a teraz nás tajne vyhánajú? Tak to teda nie. Nech prídu a nech nás sami vyvedú! ³⁸ Tieto slová ozbrojená stráž ohlásila sudcom. Tí sa naľakali, keď počuli, že sú to Rimania. ³⁹ Prišli, odprosili ich, a keď ich vyviedli, prosili ich, aby odišli z mesta. ⁴⁰ Keď vyšli z väzenia, zašli k Lýdii, ponavštevovali bratov, povzbudili ich a odišli.

Pavol v Tesalonike

17 Keď precestovali cez Amfipolis a Apollóniu, prišli do Tesaloniky, kde bola židovská synagoga. ² Pavol ako zvyčajne išiel medzi nich a po tri soboty viedol s nimi rozhovory o Písmach ³ a tak im odhaľoval a dokazoval, že Mesiáš mal trpieť a vstať z mŕtvych, a že tento Ježiš, ktorého vám zvestujem, je Mesiáš. ⁴ Niektorí z nich sa dali presvedčiť a pripojili sa k Pavlovi a Sílasi vrátane veľkého počtu Grékov, ktorí uctievali Boha, a nemálo vznešených žien. ⁵ Ale žiarliví Židia vzali si akýchsi podliakov z ulice, vyvolali rozruch medzi spodinou a rozbúrili mesto. Napadli Jasónov dom a chceli Pavla a Sílasa vyvieť pred ľud. ⁶ Keď ich však nenašli, odviekli Jasóna a niektorých bratov k predstaveným mesta a volali: Tí, čo prevracajú celý svet, prišli aj sem ⁷ a Jasón ich prijal. A všetci títo konajú proti cisárovým nariadeniam, lebo tvrdia, že kráľom je Ježiš. ⁸ Takto pobúrili dav i predstavených mesta, ktorí to počúvali. ⁹ Keď však dostali od Jasóna a od ostatných záruku, prepustili ich. Apoštol v Beroji ¹⁰ Bratia hneď v noci vypravili Pavla a Sílasa do Beroje. Len čo ta prišli, vošli do židovskej synagógy. ¹¹ Tunajší Židia boli šľachetnejší ako v Tesalonike. Prijímali slovo s veľkou dychtivosťou a každý deň skúmali Písmo, či je to naozaj tak. ¹² A tak mnohí z nich uverili a takisto nemálo gréckych žien i mužov z vyšších vrstiev. ¹³ Len čo sa však Židia v Tesalonike dozvedeli, že Pavol hlása Božie slovo aj v Beroji, prišli aj ta znepokojovať a poburovať zástupy. ¹⁴ Bratia teda hneď vyslali Pavla, aby šiel k moru; Sílasi a Timotej ostali tam. ¹⁵ Ale tí, čo Pavla sprevádzali, zaviedli ho až do Atén. Tam prevzali príkaz pre Sílasa a Timoteja, aby čo najskôr prišli za ním, a vrátili sa.

Pavol v Aténach

¹⁶ Medzitým, čo Pavol čakal na nich v Aténach, v duchu sa roztrpčoval, keď videl, že mesto je oddané modlárstvu. ¹⁷ Preto sa v synagóge rozprával so Židmi a citeľmi Boha a každý deň hovoril na námestí s tými, čo tadiaľ náhodou išli. ¹⁸ Do rozhovoru sa s ním púšťali aj niektorí filozofi, epikurejci a stoici. Jedni sa pýtali: Čo to chce tento táraj povedať? Iní zasa hovorili: Zdá sa, že hlása cudzie božstvá. To preto, lebo ohlasoval Ježiša a zmŕtvychvstanie. ¹⁹ A tak ho vzali so sebou, odviekli na Areopág a povedali: Radi by sme sa dozvedeli, čo je to za nové učenie, ktoré ty hlásaš. ²⁰ Ved' to, čo počujú naše uši, je čosi neslýchané, preto sa chceme dozvedieť, čo to má byť. ²¹ Všetci Aténčania, ako aj prisťahovalci z cudziny totiž najviac času venovali tomu, že rozprávali alebo počúvali niečo nové. ²² Pavol si zastal do stredu Areopágu a povedal: Muži, Aténčania! Podľa všetkého pozorujem, že ste mimoriadne nábožní. ²³ Keď som sa prechádzal a prezeral som si vaše svätyne, našiel som aj oltár s nápisom: Neznámemu bohu. Ja vám teraz teda hlásam to, čo uctiebate, hoci to nepoznáte. ²⁴ Boh, ktorý stvoril svet a všetko, čo je v ňom, tento Boh, keďže je Pánom neba i zeme, nebýva v chrámoch zhotovených rukami, ²⁵ ani si nedá slúžiť ľudskými rukami, ako keby niečo potreboval, ved' on dáva všetkému život, dych a všetko. ²⁶ On z jedného stvoril celé ľudské pokolenie, aby obývalo celý povrch zeme, vymedzil ľuďom čas a hranice bývania, ²⁷ aby hľadali Boha, či by ho nejako nenahmatali a nenašli, hoci od nikoho z nás nie je ďaleko. ²⁸ V ňom žijeme, hýbeme sa a sme, ako to povedali aj niektorí vaši básnici: Ved' sme jeho rodom. ²⁹ Nuž, ak sme Božím rodom, nesmieme sa nazdávať, že božstvo sa podobá zlatu, striebriu či kameňu - výtvoru ľudského umu a zručnosti. ³⁰ Boh skončil s časom nevedomosti a teraz ľuďom hlása, aby všetci a všade robili pokánie. ³¹ Lebo určil deň, keď bude spravodlivo súdiť celý svet skrze muža, ktorého ustanovil. Všetkým o tom poskytol spoľahlivý dôkaz, keď ho vzkriesil z mŕtvych. ³² Keď počuli o vzkriesení z mŕtvych, niektorí si robili posmešky, iní zasa hovorili: Radi si ťa o tom vypočujeme, ale až inokedy. ³³ A tak

Pavol od nich odišiel. ³⁴ Niektorí muži mu však uverili a pripojili sa k nemu. Medzi nimi bol Dionýz Areopagita, žena menom Damaris a iní.

Pavol v Korinte

18 Potom sa rozlúčil s Aténami a prišiel do Korintu. ² Tam našiel istého Žida, menom Akvila, pôvodom z Pontu, ktorý nedávno prišiel z Itálie, a jeho manželku Priscillu. Obaja prišli preto, lebo na základe Klaudiovho nariadenia museli všetci Židia opustiť Rím. K nim sa teda pridali, ³ a keďže ovládal ich remeslo, ostal u nich bývať a pracovať. Boli totiž výrobcami stanov. ⁴ Každú sobotu potom viedol rozhovory v synagóge a presviedčal Židov i Grékov. ⁵ Keď z Macedónska prišli Sílus a Timotej, Pavol sa celkom venoval kázaniu slova a dokazoval Židom, že Ježiš je Mesiáš. ⁶ Ale keď sa mu protivili a rúhali sa, otriasol si odev a povedal im: Vaša krv na vašu hlavu! Ja som čistý. Odteraz pôjdem k pohanom. ⁷ Odišiel teda od nich a vošiel do domu človeka menom Titius Justus, ktorý uctieval Boha a jeho dom sa nachádzal v tesnom susedstve synagógy. ⁸ No predstavený synagógy Krispus spolu s celým svojím domom uveril v Pána a mnohí Korintania, ktorí počúvali, uverili a dávali sa krstiť. ⁹ V noci však Pán vo videní povedal Pavlovi: Len sa neboj, nemlč, ale rozprávaj! ¹⁰ Veď ja som s tebou, tu nikto na teba nesiahne, aby ti ublížil, pretože v tomto meste mám veľa ľudu. ¹¹ Usadil sa tam teda na rok a šesť mesiacov a kázal im Božie slovo. ¹² Keď bol Gallio prokonzulom v Achájsku, Židia jednomyselne povstali proti Pavlovi a predviedli ho pred súdnu stolicu ¹³ s tvrdením: Tento človek navádza ľudí, aby uctievali Boha v rozpore so zákonom. ¹⁴ Pavol sa už-úž chystal otvoriť ústa, no Gallio povedal Židom: Židia! Keby išlo o nejakú krivdu alebo zločin, vypočul by som vás trpezlivo, ako sa patrí. ¹⁵ No ak sú to spory o slová, mená alebo o váš zákon, tak si to vybavte sami. V takýchto veciach ja nechcem byť sudcom. ¹⁶ A odohnal ich od súdnej stolicie. ¹⁷ Tu všetci chytili predstaveného synagógy Sóstena a zbili ho priamo pred súdnou stolicou. Ale Gallio tomu nevenoval pozornosť.

Pavlov návrat do Antiochie

¹⁸ Pavol tam zostal ešte mnoho dní. Potom sa však s bratmi rozlúčil a odplavil sa do Sýrie a s ním aj Priscilla a Akvila. V Kenchreách si dal ostrihať vlasy, lebo dal sľub. ¹⁹ Keď prišli do Efezu, nechal ich tam. Sám vošiel do synagógy a viedol rozhovory so Židmi. ²⁰ Keď ho prosili, aby zostal dlhšie, nesúhlasil, ²¹ no pri rozlúčke povedal: Ak to bude Boh chcieť, znova sa k vám vrátim. A odplavil sa z Efezu. ²² Keď prišiel do Cézarey, vystúpil, pozdravil cirkev a odišiel do Antiochie. ²³ Tam strávil nejaký čas a potom šiel ďalej. Postupne prechádzal cez galatskú krajinu a Frýgiu a utvrdzoval všetkých učeníkov.

Apollo v Efeze

²⁴ Do Efezu prišiel istý Žid, menom Apollo, pochádzajúci z Alexandrie. Bol to výrečný muž a zbehlý v Písmach. ²⁵ Apollo bol poučený o Pánovej ceste. Rozprával so zápalom a múdro; presne učil o Ježišovi, hoci poznal iba Jánov krst. ²⁶ Začal smelo hovoriť aj v synagóge. Keď ho počuli Priscilla a Akvila, ujali sa ho a ešte dôkladnejšie ho poučili o Božej ceste. ²⁷ Keďže Apollo chcel prejsť do Achájska, bratia ho povzbudili a napísali učeníkom, aby ho prijali. Keď ta prišiel, veľmi pomohol tým, čo vďaka milosti uverili. ²⁸ Rázne totiž vyvracal tvrdenie Židov, verejne dokazujúc pomocou Písem, že Ježiš je Mesiáš.

Pavol v Efeze

19 Práve vtedy, keď bol Apollo v Korinte, Pavol prešiel hornatým vnútrozemím a prišiel do Efezu, kde našiel niekoľkých učeníkov. ² Spýtal sa ich: Keď ste uverili, prijali

ste Ducha Svätého? Odpovedali mu: Ani sme len nepočuli, že jestvuje Duch Svätý. ³ Na to povedal: Akým krstom ste teda boli pokrstení? Oni odpovedali: Jánovým krstom. ⁴ Pavol im povedal: Ján krstil krstom pokánia a hovoril národu, aby verili v toho, ktorý prichádza po ňom, to znamená v Ježiša. ⁵ Keď to počuli, dali sa pokrstiť v mene Pána Ježiša. ⁶ Keď na nich Pavol položil ruky, zostúpil na nich Duch Svätý a hovorili jazykmi i prorokovali. ⁷ Bolo ich asi dvanásť. ⁸ Pavol vstúpil do synagógy, kde smelo hovoril; tri mesiace viedol s nimi rozhovory a presviedčal ich o Božom kráľovstve. ⁹ Keď sa však niektorí zatvrdzovali, odmietali veriť a pred zástupom potupovali učenie, opustil ich, oddelil učeníkov a každý deň viedol rozhovory v Tyranovej škole. ¹⁰ Toto trvalo dva roky, takže všetci, čo bývali v Ázii, Židia i Gréci, počuli Pánovo slovo.

Skevovi synovia

¹¹ Boh konal skrze Pavla neobvyčajné divy. ¹² Preto ľudia donášali chorým šatky a zástery, ktorými sa dotkli jeho tela; a neduhy ich opúšťali a zlí duchovia z nich vychádzali. ¹³ Aj niektorí potulní židovskí zaklínači sa pokúšali vysloviť meno Pána Ježiša nad tými, čo mali zlých duchov, a hovorili: Zaklínám vás za pomoci Ježiša, ktorého hlása Pavol. ¹⁴ Robili to siedmi synovia istého Skevu, židovského veľkňaza. ¹⁵ Ale zlý duch im odpovedal: Ježiša poznám, aj o Pavlovi viem, ale kto ste vy? ¹⁶ A človek, v ktorom bol zlý duch, sa na nich oboril, zmocnil sa dvoch z nich a tak ich dobil, že ušli z toho domu nahí a doráňaní. ¹⁷ O tejto udalosti sa dozvedeli všetci Židia i Gréci, čo bývali v Efeze; na všetkých doľahla bázeň a zvelebovali meno Pána Ježiša. ¹⁸ Prichádzali mnohí z tých, čo uverili, vyznávali a priznávali sa k svojim skutkom. ¹⁹ Ba viacerí z tých, čo sa zaoberali čarami, podonášali knihy a pred očami všetkých ich páliili. Keď zrátali ich cenu, vyšlo im päťdesiat tisíc strieborných. ²⁰ Takto Pánovou mocou slovo rástlo a mocelo.

Vzbura v Efeze

²¹ Po týchto udalostiach si Pavol zaumienil, že prejde cez Macedónsko a Achájsko a pôjde do Jeruzalema. Povedal si: Pobudnem tam a potom sa musím pozrieť aj do Ríma. ²² Do Macedónska poslal dvoch zo svojich pomocníkov, Timoteja a Erasta, no sám ostal istý čas v Ázii. ²³ V tom čase vznikla nemalá vzbura pre toto učenie. ²⁴ Istý zlatník menom Demeter vyrábala Artemidine chrámiky a tým umožňoval remeselníkom nemalý zárobok. ²⁵ Raz týchto remeselníkov a robotníkov, ktorí pri tom pracovali, zhromaždil a povedal im: Muži, vidíte, že svoj blahobyt máme z tohto remesla, ²⁶ a vidíte a počujete aj to, že tento Pavol presvedčil a zviedol veľmi mnohých nielen v Efeze, ale takmer po celej Ázii. Hovorí, že bohovia urobení ľudskými rukami nie sú bohmi. ²⁷ Takto nám hrozí nebezpečenstvo, že naše remeslo stratí vážnosť, že si nebudú vážiť ani chrám veľkej bohyne Artemidy a začne sa rúcať veleba tej, ktorú uctieva celá Ázia i celý svet. ²⁸ Keď to počuli, vzbĺkli hnevom a kričali: Veľká je efezská Artemis! ²⁹ V celom meste zavládol zmätok, všetci sa hrnuli do divadla a strhli so sebou aj Pavlových spoločníkov Macedónčanov Gája a Aristarcha. ³⁰ Pavol chcel ísť medzi ľudí, ale učenici mu to nedovolili. ³¹ Aj niektorí aziarchovia, ktorí boli jeho priateľmi, mu poslali odkaz s prosbou, aby nešiel do divadla. ³² Každý vykrikoval niečo iné, lebo v zhromaždení panoval dokonalý zmätok a viacerí ani nevedeli, prečo sa tam zišli. ³³ Tu naviedli zo zástupu akéhosi Alexandra a Židia ho potisli dopredu. Alexander si pokynom ruky vyžiadal ticho a chcel ľudu povedať obrannú reč. ³⁴ No keď zistili, že je to Žid, všetci jednohlasne asi dve hodiny kričali: Veľká je efezská Artemis! ³⁵ Keď mestský pisár upokojil zástup, povedal: Muži, Efezania, kto by nevedel, že mesto Efes je strážcom chrámu veľkej Artemidy a jej obrazu, ktorý padol z neba? ³⁶ Keďže to naozaj nemožno poprieť, musíte sa upokojiť a nesmiete nič robiť unáhle. ³⁷ Priviedli

ste totiž týchto mužov, hoci sa nedopustili svätokrádeže a ani sa nerúhali našej bohyni.³⁸ Ak teda Demeter a s ním spojení remeselníci vznášajú proti niekomu žalobu, tým sa zaoberajú verejné súdy a na to sú prokonzuli. Nech žalujú tam.³⁹ Ak si ešte niečo žiadate, vyrieši sa to na zákonnom zhromaždení.⁴⁰ Veď nám hrozí nebezpečenstvo, že za dnešok nás obvinia zo vzbury, lebo nemáme ako vysvetliť túto vzburu. Po tých slovách rozpustil zhromaždenie.

Pavlova cesta do Macedónska a Grécka

20 Keď vzburu ustala, Pavol si zavola učeníkov, povzbudil ich, rozlúčil sa a pobral sa do Macedónska.² Prešiel jeho územím, vytrvalo ich povzbudzoval Božím slovom a prišiel do Grécka.³ Tam strávil tri mesiace a potom sa chystal odplaviť do Sýrie. No Židia mu strojili úklady, preto sa rozhodol pre návrat cez Macedónsko.⁴ Spreádzali ho Pyrron syn Berojčan Sopatros, Tesaloničania Aristarchos a Sekundus, Derbejčan Gájus a Timotej, ako aj Ázijčania Tychikus a Trofimos.⁵ Oni však išli vopred a čakali nás v Troade.⁶ My sme sa po dňoch Nekvasených chlebov odplavili z Filíp a o päť dní sme prišli za nimi do Troady, kde sme sa zdržali sedem dní.

Vzkriesený Eutychus v Troade

⁷ Keď sme sa prvý deň po sobote zišli na lámanie chleba, Pavol sa s nimi rozprával, lebo na druhý deň chcel odcestovať. Reč pretiahol až do polnoci.⁸ V hornej sieni, kde sme boli zhromaždení, svietilo mnoho lúčov.⁹ Istý mládenec menom Eutychus sedel v obluku a pretože Pavol hovoril dlho, tvrdo zaspal a premožený spánkom spadol z tretieho poschodia. Keď ho zodvihli, bol mŕtvy.¹⁰ Ale Pavol zišiel dole, hodil sa naňho, objal ho a povedal: Neznepekujte sa, veď jeho duša je v ňom.¹¹ Potom sa vrátil hore, lámal a jedol chlieb a dlho, až do svitanja, rozprával. Potom odišiel.¹² Chlapca priviedli živého a to ich veľmi potešilo.

Cesta z Troady do Milétu

¹³ My sme nasadli na loď skôr a zamierili sme smerom k Assu, kde sa k nám mal pripojiť Pavol. Tak nám to prikázal, lebo chcel putovať po súši.¹⁴ Keď sa s nami v Asse stretol, vzali sme ho na loď a prišli sme do Mitylény.¹⁵ Odtiaľ sme sa odplavili a na druhý deň sme sa dostali do blízkosti Chiosa; ďalší deň sme pristáli na Samose a o deň neskôr sme prišli do Milétu.¹⁶ Pavol sa totiž rozhodol obísť Efez, aby sa nezdržal v Ázii, lebo sa ponáhľal, aby bol podľa možnosti na deň Turíc v Jeruzaleme.

Pavlova rozlúčka v Miléte

¹⁷ Pavol poslal z Milétu odkaz do Efezu a pozval k sebe starších cirkvi.¹⁸ Keď prišli k nemu, povedal im: Vy viete, že od prvého dňa, ako som prišiel do Ázie, po celý čas som bol medzi vami.¹⁹ Slúžil som Pánovi so všetkou pokorou v slzách a skúškach, čo na mňa doľahli pre úklady Židov.²⁰ Nezamlčal som vám nič užitočné, ale ohlasoval a učil som vás verejne i po domoch,²¹ vydával som svedectvo Židom aj Grékom, aby sa obrátili k Bohu a uverili v nášho Pána Ježiša.²² A teraz, hľa, Duch ma núti ísť do Jeruzalema, hoci neviem, čo ma tam čaká.²³ Viem len to, čo mi Duch Svätý v každom meste ohlasuje, že ma čaká väzenie a súženie.²⁴ Pravda, pokiaľ ide o môj život, neprikladám tomu nijakú cenu. Záleží mi len na tom, aby som dokončil svoj beh a službu, ktorú som prijal od Pána Ježiša: hlásať evanjelium o Božej milosti.²⁵ Nuž a teraz viem, že nikto z vás, medzi ktorými som chodil a ohlasoval kráľovstvo, už neuvidí moju tvár.²⁶ Preto vám v dnešný deň vyhlasujem, že som čistý od krvi všetkých,²⁷ lebo som vám ohlasoval celú Božiu vôľu, nič som nezamlčal.²⁸ Dávajte pozor na seba i na celé stádo, v ktorom vás Duch Svätý ustanovil za biskupov,

aby ste pásli Božiu cirkev, ktorú si získal za cenu svojej vlastnej krvi. ²⁹ Ja viem, že po mojom odchode vniknú medzi vás draví vlci, ktorí nebudú šetriť stádo. ³⁰ Aj spomedzi vás samých povstanú muži, ktorí budú hovoriť prevrátené, len aby strhli učeníkov na svoju stranu. ³¹ Preto bedlite a pamätajte, že tri roky som so slzami dňom i nocou každého z vás neprestajne napomínal. ³² Teraz vás odporúčam Bohu a slovu jeho milosti, ktoré má silu budovať a dať dedičstvo všetkým posväteným. ³³ Od nikoho som nežiadal ani striebro, ani zlato, ani odev. ³⁴ Sami viete, že tieto moje ruky zarobili na moje potreby i na potreby tých, čo boli so mnou. ³⁵ Vo všetkom som vám bol príkladom: že treba pracovať, ujímať sa slabých a pamätať na slová Pána Ježiša. Veď on povedal: Blaženejšie je dávať, ako prijímať. ³⁶ Keď to povedal, klakol si a spolu s nimi sa modlil. ³⁷ Všetci sa pustili do veľkého plaču, hádzali sa Pavlovi okolo krku a bozkávali ho. ³⁸ Najväčšmi však žalostili preto, lebo im povedal, že už nikdy nevidia jeho tvár. A odprevadili ho až na loď.

Pavlova cesta do Jeruzalema

21 Keď sme sa s nimi rozlúčili, vyplávali sme na more. Priamou cestou sme prišli na Kós, nasledujúci deň na Rodos a odtiaľ do Patary. ² Tam sme našli loď, ktorá sa plavila do Fenície. Nastúpili sme na ňu a odplávali sme. ³ Keď sme sa na dohľad priblížili k Cypru, minuli sme ho naľavo a plavili sme sa do Sýrie. Pristáli sme v Týre, lebo tam mali z lode vyložiť náklad. ⁴ Vyhľadali sme teda učeníkov a zostali sme tam sedem dní. Učeníci z vnuknutia Ducha varovali Pavla, aby nechodil do Jeruzalema. ⁵ Po uplynutí tých dní sme pokračovali v ceste. Všetci, aj s manželkami a deťmi, nás vypevadiť až za mesto. Tam sme na brehu poklakli a pomodlili sme sa. ⁶ Potom sme sa rozlúčili, nastúpili na loď a oni sa vrátili domov. ⁷ Plavbu z Týru sme skončili príchodom do Ptolemaidy. Pozdravili sme bratov a zostali sme u nich jeden deň. ⁸ Na druhý deň sme odcestovali a prišli do Cézarey. Tam sme vošli do domu kazateľa evanjelia Filipa – jedného zo siedmich diakonov – a ostali sme uňho. ⁹ Mal štyri dcéry, panny, ktoré prorokovali. ¹⁰ Keď sme tam boli niekoľko dní, prišiel z Judska istý prorok menom Agabos. ¹¹ Prišiel k nám, vzal Pavlov opasok, zviazal si nohy aj ruky a povedal: Duch Svätý hovorí toto: Muža, ktorému patrí tento opasok, takto zviažu Židia v Jeruzaleme a vydajú ho do rúk pohanov. ¹² Keď sme to počuli, prosili sme Pavla, my aj miestni, aby nešiel do Jeruzalema. ¹³ Ale Pavol odpovedal: Čo to robíte, prečo plačete a trháte mi srdce? Veď ja som pripravený pre meno Pána Ježiša dať sa nielen zviazať, ale v Jeruzaleme aj zomrieť. ¹⁴ Keďže sa nedal prehovoriť, prestali sme naliehať a povedali sme: Nech sa stane Pánova vôľa. ¹⁵ Po týchto dňoch sme vystupovali do Jeruzalema. ¹⁶ Spolu s nami išli aj niektorí učeníci z Cézarey a tí nás viedli k istému Cyperčanovi Mnásonovi, dávne mu učeníkovi, u ktorého sme mali bývať.

Pavol v Jeruzaleme u Jakuba

¹⁷ Keď sme prišli do Jeruzalema, bratia nás radostne privítali. ¹⁸ Nasledujúci deň Pavol s nami navštívil Jakuba; boli prítomní aj všetci starší. ¹⁹ Pozdravil ich a potom rad-radom vyrozprával, čo Boh jeho pôsobením urobil medzi pohanmi. ²⁰ Keď to počuli, oslavovali Boha a hovorili Pavlovi: Vidíš, brat, koľké tisíce Židov uverili. Všetci horlia za zákon. ²¹ O tebe sa však dopyčovali, že vraj učíš Židov, ktorí žijú medzi pohanmi, aby odpadli od Mojžiša, keďže hlásaš, že nemajú obrezávať deti ani zachovávať obyčaje. ²² Nuž čo teraz? Určite sa dopyčujú, že si prišiel. ²³ Urob teda, čo ti radíme: Máme tu štyroch mužov, ktorí zložili sľub. ²⁴ Týchto vezmi so sebou, spolu s nimi sa očisti a zaplať za nich, aby si dali oholiť hlavu. Tak všetci poznajú, že nie je nič pravdy na tom, čo o tebe počuli, ale že aj sám dôsledne zachovávaš zákon. ²⁵ Pokiaľ ide o pohanov, ktorí uverili, napísali sme im list

s rozhodnutím, že sa majú chrániť mäsa obetovaného modlám, krvi, mäsa zo zaduseného zvieraťa a smilstva. ²⁶ Vtedy vzal Pavol so sebou tých mužov, nasledujúci deň sa s nimi dal očistiť, vošiel do chrámu a oznámil, kedy sa ukončia dni očisťovania, počas ktorých bude prinesená obeta za každého z nich.

Pavol zadržaný v chráme

²⁷ Keď sa už tých sedem dní chýlilo ku koncu, zbadali ho v chráme Židia z Ázie. Uviedli do zmätku celý dav, položili naňho ruky ²⁸ a kričali: Muži, Izraeliti! Pomáhajte! To je ten, ktorý všade učí proti národu, proti zákonu a proti tomuto miestu; ba ešte aj Grékov voviedol do chrámu, čím toto sväté miesto znesvätil. ²⁹ V meste s ním totiž predtým videli Efezana Trofima, a tak sa domnievali, že Pavol ho voviedol do chrámu. ³⁰ Celé mesto sa dalo do pohybu a ľud sa začal zbiehať. Chytili Pavla, vyvliekli ho z chrámu a ihneď zavreli brány. ³¹ Už-úž ho chceli zabiť, keď k veliteľovi kohorty prišlo hlásenie, že v celom Jeruzaleme nastal zmätok. ³² Veliteľ si okamžite vzal svojich vojakov a stotníkov a zbehol medzi nich. Keď ľudia zazreli veliteľa a vojakov, prestali Pavla biť. ³³ Veliteľ k nemu pristúpil, vzal ho a rozkázal ho spútať dvoma retazami. Vypytoval sa naňho, kto je a čo vykonal. ³⁴ Ale každý z davu vykrikoval niečo iné. Keď sa veliteľ v tom zmätku nemohol dozvedieť nič spoľahlivé, rozkázal, aby ho odvedli do pevnosti. ³⁵ Keď Pavol prišiel k schodom, museli ho vojaci pre násilie davu niesť. ³⁶ Hrnulo sa totiž za ním množstvo ľudí, ktorí kričali: Preč s ním!

Pavlova obhajoba

³⁷ Vo chvíli, keď ho vovádzali do pevnosti, povedal Pavol veliteľovi: Môžem ti niečo povedať? Veliteľ sa spýtal: Vieš po grécky? ³⁸ Nie si ty ten Egyptan, ktorý pred niekoľkými dňami vyvolal vzburu a vyviedol na púšť štyritisíc ozbrojených vzbúrencov? ³⁹ Pavol odpovedal: Ja som Žid z cilícijského Tarzu, občan z nie bezvýznamného mesta. Prosím ťa, dovoľ mi prehovoriť k ľudu. ⁴⁰ Keď mu to veliteľ dovolil, Pavol sa postavil na schody a dal rukou znamenie. Keď sa rozhostilo hlboké ticho, prehovoril po hebrejsky:

22 Muži, bratia a otcovia! Vypočujte si teraz, čo vám chcem povedať na svoju obhajobu. ² Keď počuli, že sa im prihovára po hebrejsky, správali sa ešte tichšie. A Pavol povedal: ³ Ja som Žid, narodený v cilícijskom Tarze, ale vychovaný tu, v tomto meste. Vzdelával som sa pri Gamalielových nohách, presne podľa zákona otcov, horlil som za Boha, tak ako aj vy všetci dnes. ⁴ Nasledovníkov tohto učenia som prenasledoval až na smrť. Sputnával som mužov i ženy a dával som ich do väzenia. ⁵ Dosvedčí mi to aj veľkňaz a celá rada starších. Keď som od nich dostal listy pre bratov, šiel som do Damasku, aby som tých, čo tam boli, v putách priviedol do Jeruzalema a dal ich potrestať.

Pavlova reč o obrátení

⁶ No ako som sa okolo poludnia na svojej ceste blížil k Damasku, znenazdania ma obklopilo prenikavé svetlo z neba. ⁷ Padol som na zem a počul tieto slová: Šavol, Šavol, prečo ma prenasleduješ? ⁸ Odpovedal som: Kto si, Pane? A on mi odpovedal: Ja som Ježiš Nazaretský, ktorého ty prenasleduješ? ⁹ Tí, čo boli so mnou, videli síce svetlo, ale nepočuli hlas toho, ktorý ku mne hovoril. ¹⁰ Povedal som teda: Čo mám robiť, Pane? A Pán mi povedal: Vstaň, choď do Damasku a tam ti povedia všetko, čo máš urobiť. ¹¹ Pretože som bol žiarou toho svetla oslepený, moji spoločníci ma viedli za ruku a tak som prišiel do Damasku. ¹² Tu istý Ananiáš, zbožný muž podľa zákona, o ktorom vydávajú svedectvo všetci tamojší Židia, ¹³ prišiel za mnou, pristúpil ku mne a povedal: Brat Šavol, opäť pohliadni! A ja som ho v tej chvíli videl. ¹⁴ Nato Ananiáš povedal: Boh našich otcov si ťa vopred vyvolil na to, aby si spoznal jeho vôľu, uvidel Spravodlivého a počul jeho hlas. ¹⁵ Lebo pred všetkými ľuďmi

budeš jeho svedkom o tom, čo si videl a počul. ¹⁶ A teraz čo váhaš? Vstaň, daj sa pokrstiť, zmy zo seba svoje hriechy a vzývaj jeho meno.

Pavol poslaný k pohanom

¹⁷ Keď som sa vrátil do Jeruzalema a modlil sa v chráme, dostal som sa do vytrženia ¹⁸ a videl som ho, ako mi hovorí: Ponáhľaj sa, odíď čo najrýchlejšie z Jeruzalema, lebo neprijmú tvoje svedectvo o mne. ¹⁹ A ja som povedal: Pane, oni vedia, že som zatváral do väzení a bil v synagógach tých, čo v teba veria. ²⁰ A keď prelievali krv tvojho svedka Štefana, bol som pri tom, schvaľoval som to a strážil som šaty tých, čo ho zabíjali. ²¹ On mi však povedal: Chod', pretože ja ťa vyšlem ďaleko medzi pohanov.

Pavol ako rímsky občan

²² Počúvali ho, kým nepovedal tieto slová. Ale potom začali silným hlasom kričať: Preč s takýmto zo sveta! Nemá právo, aby žil! ²³ Kričali, strhávali zo seba šaty a vyhadzovali prach do vzduchu. ²⁴ Veliteľ rozkázal odviesť Pavla do pevnosti a prikázal ho bičovať a vypočúvať, aby sa dozvedel, prečo na neho tak kričia. ²⁵ Keď ho vytiahli na bičovanie, Pavol povedal stotníkovi, ktorý tam stál: Smiete bičovať rímskeho občana, a to ešte bez súdu? ²⁶ Keď to stotník počul, šiel za veliteľom, hlásil mu to a povedal: Čo to chceš urobiť? Veď ten človek je rímsky občan! ²⁷ Veliteľ teda prišiel za ním a povedal mu: Povedz mi, ty si rímsky občan? On odpovedal: Áno. ²⁸ Nato veliteľ povedal: Mňa stálo veľa peňazí získať toto občianstvo. No Pavol povedal: Ale ja som sa ako taký už narodil. ²⁹ Ihneď od neho odstúpili tí, čo sa chystali vypočúvať ho. A keď sa veliteľ dozvedel, že Pavol je rímsky občan a on ho dal sputnať, dostal strach.

Pavol pred veľradou

³⁰ Keďže veliteľ chcel presne vedieť, z čoho Židia Pavla obviňujú, na druhý deň mu sňal putá, prikázal, aby sa zišli veľkňazi a celá veľrada, priviedol Pavla a postavil ho pred nich.

23 Pavol sa uprene zahľadel na veľradu a povedal: Muži, bratia! Ja som až do dnešného dňa žil pred Bohom podľa svojho najlepšieho svedomia. ² Nato veľkňaz Ananiáš prikázal tým, čo stáli pri ňom, aby ho bili po ústach. ³ Vtedy mu Pavol povedal: Boh bude biť teba, ty obielená stena! Sedíš tu, aby si ma súdil podľa zákona, no kážeš ma biť, čo je v rozpore so zákonom. ⁴ Okolostojaci mu však povedali: Ty nadávaš Božiemu veľkňazovi? ⁵ Nato Pavol odpovedal: Nevedel som, bratia, že je to veľkňaz. Je predsa napísané: Nebudeš zlorečiť vladárovi svojho ľudu. ⁶ Keďže Pavol vedel, že jednu časť veľrady tvoria saduceji a druhú farizeji, zvolal vo veľrade: Muži, bratia! Ja som farizej, syn farizeja, a súdia ma pre nádej a zmŕtvychvstanie. ⁷ Len čo to povedal, medzi farizejmi a saducejmi vznikla škriepka a zhromaždenie sa rozdvajilo. ⁸ Saduceji totiž tvrdia, že nie je zmŕtvychvstania ani anjela, ani ducha, kým farizeji vyznávajú jedno i druhé. ⁹ Strhol sa veľký krik, pričom niektorí zákonníci zo skupiny farizejov vstali a rázne presadzovali svoju mienku: Na tomto človeku nenachádzame nič zlé. A čo, ak k nemu prehovoril duch alebo anjel? ¹⁰ Keď rozbroj zosilnel, veliteľ dostal strach, aby Pavla neroztrhali, preto prikázal vojakom, aby zišli dolu, vytrhli im ho a odviedli do pevnosti. ¹¹ V nasledujúcu noc sa mu zjavil Pán a povedal: Buď silný! Lebo ako si svedčil o mne v Jeruzaleme, tak musíš svedčiť aj v Ríme.

Sprisahanie Židov proti Pavlovi

¹² Keď sa rozhodlo, Židia sa zišli a kľatbou sa zaprisahali, že nebudú ani jesť, ani piť, kým Pavla nezabijú. ¹³ Účastníkov tohto sprisahania bolo vyše štyridsať. ¹⁴ Prišli k veľkňazom a starším a povedali: Zaviazali sme sa prisahou a kľatbou, že nič nevezmeme do úst, kým Pavla nezabijeme. ¹⁵ Vy teraz spolu s veľradou požiadajte veliteľa, aby ho priviedol k vám,

pod zámienkou, že chcete dôkladne vyšetriť jeho prípad. No my sme pripravení zabiť ho, skôr ako sa priblíži. ¹⁶ Syn Pavlovej sestry sa však dopočul o týchto úkladoch, preto sa vybral a zašiel do pevnosti, aby to oznámil Pavlovi. ¹⁷ Nato Pavol privolal jedného stotníka a povedal: Odveď tohto chlapca k veliteľovi, lebo mu má čosi oznámiť. ¹⁸ Stotník ho teda vzal, priviedol ho k veliteľovi a povedal: Zavolať si ma väzeň Pavol a poprosil ma, aby som tohto mládenca zaviedol k tebe, lebo ti má niečo povedať. ¹⁹ Veliteľ vzal chlapca za ruku, utiahol sa s ním bokom a spýtal sa ho: Čože mi to máš oznámiť? ²⁰ A chlapec povedal: Židia sa dohodli, že ťa poprosia, aby si zajtra priviedol Pavla pred veľradu, ktorá bude predstierať, že chce jeho prípad dôkladne prešetriť. ²¹ No ty sa im nedaj presvedčiť, lebo striehne na neho viac ako štyridsať chlapov spomedzi tých, čo sa zaprisahali, že nebudú jesť ani piť, kým ho nezabijú. A teraz pripravení čakajú na tvoj súhlas. ²² Veliteľ teda mlaďáka prepustil a prikázal mu: Nikomu neprezraď, že si mi to oznámil.

Pavla odvádzajú do Cézarey

²³ Potom si zavolať dvoch stotníkov a povedal im: Pripravte na deviatu hodinu večer dvesto vojakov, sedemdesiat jazdcov a dvesto kopijníkov, aby sa vydali na cestu do Cézarey. ²⁴ Dostali príkaz pripraviť aj mulice, aby na ne posadili Pavla a tak ho bezpečne dopravili k miestodržiteľovi Félixovi. ²⁵ Napísal aj list tohto znenia: ²⁶ Klaudius Lysias pozdravuje vznešeného miestodržiteľa Félix. ²⁷ Tohto muža chytili Židia a chystali sa ho zabiť. Keď som sa dozvedel, že je rímsky občan, zasiahol som s vojskom a vyslobodil ho. ²⁸ Keďže som chcel zistiť, z čoho ho vlastne obviňujú, zaviedol som ho pred ich veľradu. ²⁹ Tam som zistil, že ho žalujú pre akési sporné otázky ich zákona, ale nenašiel som nijaké obvinenie, za ktoré by si zasluhoval smrť alebo putá. ³⁰ Keď som dostal hlásenie, že proti tomuto mužovi stroja úklady, ihneď som ho poslal k tebe a prikázal som žalobcom, aby ti povedali, čo majú proti nemu. ³¹ Vojaci teda podľa rozkazu vzali Pavla a v noci ho zaviedli do Antipatridy. ³² Na druhý deň sa vrátili do pevnosti a jazdcov nechali ísť s ním ďalej. ³³ Keď prišli do Cézarey, odovzdali miestodržiteľovi list a predstavili mu Pavla. ³⁴ Miestodržiteľ si list prečítal a spýtal sa, z ktorej provincie pochádza. Keď sa dozvedel, že z Cilície, ³⁵ povedal: Vypočujem ťa, keď prídu aj tvoji žalobcovia. Potom rozkázal strážiť ho v Herodesovom paláci.

Súdny proces proti Pavlovi

24 Po piatich dňoch zišiel veľkňaz Ananiáš s niekoľkými staršími a istým rečníkom Tertullom a predstúpili pred miestodržiteľa so žalobou proti Pavlovi. ² Predvolali ho a Tertullus začal prednášať obžalobu: Tvojou zásluhou môžeme sa tešiť hlbokému mieru a vďaka tvojej rozvážnosti uskutočnili sa nápravy v prospech tohto národa. ³ Toto uznávame, vznešený Félix, vždy a všade s veľkou vďačnosťou. ⁴ No aby som ťa prídlho nezdržieval, prosím ťa, krátko nás vypočuj s láskavosťou, pre teba príznacnou. ⁵ Zistili sme totiž, že tento muž je ako morová nákaza a vyvoláva rozbroje medzi všetkými Židmi na celom svete a je pohlavárom sekty nazirejov. ⁶ Dokonca sa pokúsil znesvätiť aj chrám, ale sme ho chytili. ⁸ Keď ho budeš vypočúvať, budeš môcť aj sám spoznať to všetko, z čoho ho my obviňujeme. ⁹ K Tertullovi sa pripojili aj Židia a tvrdili, že je to tak.

Pavlova obhajoba pred Félixom

¹⁰ Keď mu miestodržiteľ dal pokyn, aby hovoril, Pavol povedal: Viem, že už veľa rokov si sudcom tohto národa. Preto svoju obhajobu prednesiem s pokojnou myslou. ¹¹ Sám si môžeš overiť, že to nie je viac ako dvanásť dní, čo som prišiel do Jeruzalema pokloniť sa Bohu. ¹² A ani v chráme, ani v synagógach, ani v meste ma nepristihli, že by som sa s niekým prel, tobôž že by som poburoval dav. ¹³ A nemôžu to dokázať ani tí, čo teraz na mňa

žalujú. ¹⁴ Priznávam sa ti však k tomu, že slúžim Bohu svojich otcov podľa zásad učenia, ktoré nazývajú sektou, a že verím všetkému, čo je napísané v zákone a u prorokov. ¹⁵ Mám nádej v Boha, že bude vzkriesenie spravodlivých i nespravodlivých, ktoré očakávajú aj oni. ¹⁶ Preto sa aj ja usilujem o to, aby som mal vždy svedomie bez úhony pred Bohom i pred ľuďmi. ¹⁷ Po viacerých rokoch som prišiel, aby som odovzdal svojmu národu hmotné milodary a aby som priniesol obety. ¹⁸ Pri tomto ma - ale bez zástupu a bez hluku - našli očisteného v chráme ¹⁹ niektorí Židia z Áziea. Oni by tu mali byť pred tebou a žalovať, ak majú niečo proti mne. ²⁰ Alebo nech ti aj títo povedia, akú nepravosť na mne našli, keď som stál pred veľradou. ²¹ Nič, iba ten jediný výrok, ktorý som vykrikoval, stojac pred nimi: Dnes ma súdite pre zmŕtvychvstanie. ²² Félix veľmi dobre vedel o tomto učení a odročil ich záležitosť slovami: Keď príde veliteľ Lysias, rozsúdím váš spor. ²³ Stotníkovi však prikázal, aby strážil Pavla v miernej väzbe a aby nebránil nikomu z jeho priateľov poslúžiť mu.

Pavol vo väzení

²⁴ O niekoľko dní prišiel Félix so svojou manželkou Drusillou, ktorá bola Židovka, poslal po Pavla a počúval ho, čo hovorí o viere v Krista Ježiša. ²⁵ Keď začal hovoriť o spravodlivosti, zdržanlivosti a budúcom súde, Félix sa naľakal a povedal: Nateraz odíď, zavolám ťa, až budem mať čas. ²⁶ Prítom dúfal, že mu Pavol dá peniaze. Preto častejšie posielal poňho a zhováral sa s ním. ²⁷ Po dvoch rokoch sa stal Félixovým nástupcom Portius Festus. Félix chcel preukázať Židom priazeň, preto nechával Pavla vo väzení.

Pavlovo odvolanie k cisárovi

25 Tri dni po svojom nástupe v provincii odišiel Festus z Cézarey do Jeruzalema. ² Tam sa naňho obrátili veľkňazi a židovskí vodcovia so žalobou proti Pavlovi. Prosili a žiadali ho ³ o láskavosť proti Pavlovi, aby ho dal predviesť do Jeruzalema; strojili totiž úklady, že ho po ceste zabijú. ⁴ Festus im odpovedal, že Pavol je vo väzení v Cézarei a že on sám ta čoskoro odcestuje. ⁵ Preto tí, čo majú medzi vami moc, povedal, nech idú so mnou, a ak ten muž spáchal niečo zlé, nech na neho žalujú. ⁶ Nezdržal sa u nich dlhšie ako osem alebo desať dní a zišiel do Cézarey. Na druhý deň zasadol na súdnu stolicu a rozkázal predviesť Pavla. ⁷ Keď Pavol prišiel, obstúpili ho Židia, čo prišli z Jeruzalema, a vznášali proti nemu veľa ťažkých obvinení, no nevedeli ich dokázať. ⁸ Pavol sa bránil: Ničím som sa neprehrešil ani proti židovskému zákonu, ani proti chrámu, ani proti cisárovi. ⁹ No Festus chcel preukázať Židom priazeň, preto odpovedal Pavlovi: Chceš ísť do Jeruzalema a tam sa dať v mojej prítomnosti súdiť pre tieto veci? ¹⁰ Pavol však povedal: Stojím pred cisárovou súdnou stolicou a pred ňou ma treba súdiť. Židom som nijako neukrivil, ako vieš veľmi dobre aj sám. ¹¹ Ak som teda vinný a spáchal som niečo také, za čo si zasluhujem smrť, nezdráham sa zomrieť. Ale ak nieto nič pravdy na tom, čo títo na mňa žalujú, nikto ma im nemôže vydať. Odvolávam sa k cisárovi. ¹² Vtedy sa Festus porozprával s radou a odpovedal: K cisárovi si sa odvolal, k cisárovi pôjdeš.

Pavol pred Agrippom a Bernikou

¹³ Po uplynutí niekoľkých dní pricestoval do Cézarey kráľ Agrippa s Bernikou, aby pozdravili Festa. ¹⁴ Keď tam trávili už viac dní, Festus kráľovi spomenul Pavlov prípad: Je tu jeden väzeň, ktorého tu nechal Félix. ¹⁵ Keď som bol v Jeruzaleme, obrátili sa na mňa s jeho prípadom židovskí veľkňazi a starší a dožadovali sa jeho odsúdenia. ¹⁶ Odpovedal som im, že u Rimanov nie je zvykom vydať obžalovaného, skôr ako by dostal možnosť brániť sa proti obvineniu v prítomnosti žalobcov. ¹⁷ Prišli sem teda za mnou a ja som na druhý deň bez prietahov zasadol na súdnu stolicu a prikázal som predviesť toho človeka. ¹⁸ Žalob-

covia ho obštúpili, no nevzniesli proti nemu nijaké obvinenie zo zločinov, z ktorých som ho ja podozrieval. ¹⁹ Mali s ním iba akési spory o svojom náboženstve a o akomsi Ježišovi, ktorý zomrel, a o ktorom Pavol tvrdí, že žije. ²⁰ Keďže som bol v rozpakoch, ako tieto veci riešiť, opýtal som sa, či by nechcel ísť do Jeruzalema a tam sa dať pre toto súdiť. ²¹ Ale Pavol sa odvolal a žiadal, aby bol väznený až do rozhodnutia Jeho Veličenstva. Prikázal som teda strážiť ho, kým ho nepošlem k cisárovi. ²² Nato Agrippa povedal Festovi: Ja by som si tiež rád vypočul toho človeka. Zajtra ho budeš môcť počuť, odpovedal mu Festus. ²³ Na druhý deň prišli Agrippa a Bernika s plnou pompou. Vstúpili do súdnej siene spolu s vysokými dôstojníkmi a poprednými osobnosťami mesta. Potom na Festov príkaz priviedli Pavla. ²⁴ Festus povedal: Kráľ Agrippa a všetci tu prítomní muži! Vidíte tohto človeka. Preňho na mňa naliehali celé množstvo Židov v Jeruzaleme i tu. Všetci kričali, že nesmie zostať nažive. ²⁵ Ja som zistil, že neurobil nič také, za čo by si zasluhoval smrť, no on sa odvolal k Jeho Veličenstvu, nuž som sa rozhodol poslať ho ta. ²⁶ Nemám však nič určité, čo by som o ňom panovníkovi mohol napísať, preto som ho dal predviesť pred vás, predovšetkým pred teba, kráľ Agrippa, aby som po vypočutí mal čo napísať. ²⁷ Zdá sa mi totiž nerozumné poslať väzňa a neuviesť jeho vinu.

Pavlova obhajoba pred Agrippom

26 Agrippa povedal Pavlovi: Dovoľuje sa ti hovoriť na svoju obranu. Tu Pavol vystrel ruku a začal svoju obhajobu. ² Kráľ Agrippa! Pokladám sa za šťastného, že sa smiem dnes obhajovať pred tebou proti všetkému, z čoho ma Židia obviňujú, ³ a to hlavne preto, že ty poznáš všetky židovské obyčaje a sporné otázky. Prosím ťa teda, vypočuj ma trpezlivo. ⁴ Všetci Židia vedia, aký bol môj život od mladi, poznajú, aký bol od začiatku v mojom národe i v Jeruzaleme. ⁵ Poznajú ma od začiatku a ak by chceli, mohli by vydať svedectvo, že som ako farizej žil podľa najprísnejšieho smeru nášho náboženstva. ⁶ Ale teraz stojím pred súdom pre nádej prisľúbenia, ktoré dostali naši otcovia od Boha. ⁷ Dvanásť kmeňov nášho národa dúfa, že toto prisľúbenie dosiahne, a všetkých týchto dvanásť kmeňov mu vytrvalo slúži vo dne i v noci. Pre túto nádej, kráľ môj, ma Židia žalujú. ⁸ Čo sa vám zdá neuveriteľné na tom, že Boh kriesi mŕtvych? ⁹ Ja som si myslel, že sa musím všemožne protiviť menu Ježiša Nazaretského. ¹⁰ To som v Jeruzaleme aj urobil. Keď som dostal od veľkňazov splnomocnenie, osobne som dal veľa svätých pozatvárať do väzenia. A keď ich zabíjali, schvaľoval som to. ¹¹ Vo všetkých synagógach som ich často trestami nútil rúhať sa a v nesmiernej zúrivosti proti nim som ich prenasledoval ešte aj po mestách v cudzine. Pavol hovorí o svojom obrátení ¹² So splnomocnením a poverením veľkňazov som sa vybral do Damasku. ¹³ Kráľ môj, cestou som na pravé poľudnie videl svetlo z neba, jasnejšie ako slnko; a to svetlo ožiarilo mňa i všetkých mojich spolucestujúcich. ¹⁴ Keď sme všetci padli na zem, počul som hlas, ktorý mi po hebrejsky hovoril: Šavol, Šavol, prečo ma prenasleduješ? Ťažko sa budeš vzpierať proti ostňu. ¹⁵ Spýtal som sa: Kto si, Pane? A Pán odpovedal: Ja som Ježiš, ktorého ty prenasleduješ. ¹⁶ Ale vzchop sa a postav sa na nohy. Totiž preto som sa ti zjavil, aby si sa stal mojím služobníkom a svedkom toho, čo si videl, i toho, čo ti ukážem; ¹⁷ vytrhol som ťa z tohto ľudu aj spomedzi pohanov, ku ktorým ťa posielam, ¹⁸ aby si im otvoril oči, nech sa odvrátia od tmy k svetlu a od satanovej moci k Bohu a aby tak dosiahli odpustenie hriechov a účasť medzi tými, ktorí sú posvätení vierou vo mňa.

Pavlovo svedectvo Židom a pohanom

¹⁹ Preto, kráľ Agrippa, nebol som neposlušný nebeskému videniu, ²⁰ lež som hlásal najprv tým, čo sú v Damasku, potom v Jeruzaleme aj v celej judskej krajine, i pohanom, aby sa

kajali, obrátili k Bohu a konali skutky hodné pokánia. ²¹ Pre toto ma Židia chytili, keď som bol v chráme, a pokúšali sa ma zabiť. ²² Boh mi však pomáhal, a tak tu dnes stojím ako svedok pred malými i veľkými. Nehovorím nič, než to, čo predpovedali proroci a Mojžiš, ²³ že Mesiáš má trpieť, ako prvý vstane z mŕtvych a bude ohlasovať svetlo tomuto ľudu i pohanom. ²⁴ Keď sa takto obhajoval, Festus zvolal mocným hlasom: Šalieš, Pavol! Tvoja veľká učenosť ťa ženie do šialenstva. ²⁵ No Pavol mu povedal: Nešaliem, vznešený Festus. Hovorím pravdu a moje slová sú triezve.

Pavol vyzýva Agrippu uveriť

²⁶ Kráľ sa vyzná v týchto veciach, preto pred ním hovorím tak otvorene, lebo neverím, že by mu niečo z toho bolo neznáme. Veď sa to neodohrávalo kdesi v ústraní. ²⁷ Veríš, kráľ Agrippa, prorokom? Viem, že veríš. ²⁸ No Agrippa povedal Pavlovi: Čoskoro by si ma presvedčil, aby som sa stal kresťanom. ²⁹ A Pavol na to: Želal by som si od Boha, aby si sa nielen ty, ale aj všetci ostatní, ktorí ma dnes počúvajú, skôr alebo neskôr stali takými, ako som ja, okrem týchto pút. ³⁰ Tu vstal kráľ, miestodržiteľ, Bernika a ostatní, čo s ním sedeli, ³¹ a pri odchode si medzi sebou hovorili: Tento človek nerobí nič, za čo by si zasluhoval smrť alebo putá. ³² A Agrippa povedal Festovi: Tento človek mohol byť prepustený, keby sa nebol odvolal k cisárovi.

Pavlova plavba do Ríma

27 Len čo bolo rozhodnuté, že sa budeme plaviť do Itálie, odovzdali Pavla a niektorých ďalších väzňov stotníkovi menom Július z cisárskej kohorty. ² Nastúpili sme na loď z Adramyttia, ktorá sa chystala na plavbu popri pobreží Ázie. Keď sme vyplávali na šíre more, bol s nami Aristarchos, Macedónčan z Tesaloniky. ³ Na druhý deň sme pristáli v Sidone. Július sa zachoval voči Pavlovi ľudsky a dovolil mu zájsť k priateľom, aby prijal ich pohostinnosť. ⁴ Keď sme odtiaľ vyplávali na more, plavili sme sa v závetrí popri Cypre, lebo vietor fúkal proti nám. ⁵ Plavili sme sa pozdĺž Cilície a Pamfýlie a prišli sme do lýkijskej Myry. ⁶ Tam našiel stotník alexandrijskú loď, ktorá sa plavila do Itálie, a naložili nás na ňu. ⁷ Veľa dní sme sa plavili veľmi pomaly a horko-ťažko sme sa dostali ku Knidu. Pretože vietor nám nedovoľoval pristáť, plavili sme sa v závetrí Kréty popri Salmóne. ⁸ Len tak-tak sme ju oboplávali a dostali sme sa na isté miesto neďaleko mesta Lasaja, ktoré sa volá Dobré prístavy. ⁹ Keďže ubehlo pomerne veľa času a plavba bola už nebezpečná, veď bolo už po Pôste, Pavol ich varoval: ¹⁰ Muži, zisťujem, že plavba bude nielen spojená s veľkým nebezpečenstvom a vážnou škodou pre náklad a plavidlo, ale ohrozí aj naše životy. ¹¹ No stotník viac dôveroval kormidelníkovi a majiteľovi lode ako Pavlovým slovám. ¹² Prístav však nebol vhodný na prezimovanie, preto sa väčšina rozhodla odtiaľ vyplávať a podľa možnosti sa dostať do prístavu Fénix a tam prečkať zimu. Je to prístav na Kréte, otvorený na juhozápad a severozápad.

Búrka na mori

¹³ Začal viať južný vietor a tak sa nazdávali, že sa im podarí dosiahnuť, čo si zaumienili. Zdvihli teda kotvu a plavili sa tesne popri Kréte. ¹⁴ Ale krátko nato sa strhol orkán, ktorý sa volá Euroakvilo. ¹⁵ Keď sa vietor zmocnil lode a nebolo možné udržať kurz, nechali sme ním loď unášať. ¹⁶ Keď sme sa dostali do závetria ostrovčeka, ktorý sa volá Kauda, horko-ťažko sme zachránili čln. ¹⁷ Keď ho potom vytiahli, zabezpečili loď tým, že ju podpásali. Potom v obave, aby nenarazili na plytčinu Syrtis, zvinuli plachtu a takto sa nechali unášať. ¹⁸ Búrka nami však prudko zmietala, preto na druhý deň vyhadzovali náklad ¹⁹ a na tretí deň vlastnými rukami povyhadzovali aj lodné náradie. ²⁰ No keď sa už viac dní

neobjavovalo ani slnko, ani hviezdy, a pritom búrka zúrila stále nezmenšenou silou, začali sme strácať všetku nádej na záchranu. ²¹ Ľudia už dlho nič nejedli. Vtedy sa Pavol postavil do stredu a povedal: Mali ste ma, muži, poslúchnuť a nehybať sa z Kréty. Boli by ste si ušetrili túto škodu a stratu. ²² Teraz vás vyzývam, aby ste neklesali na duchu, lebo nikto z vás nepríde o život, iba plavidlo sa zničí. ²³ Tejto noci totiž pri mne zastal anjel toho Boha, ktorému patrím a ktorému slúžim, ²⁴ a povedal: Neboj sa, Pavol. Máš predsa stáť pred cisárom a Boh ti daroval všetkých, čo sa plavia s tebou. ²⁵ Preto, muži, neklesajte na duchu. Verím totiž Bohu, že to bude tak, ako mi povedal. ²⁶ Máme sa dostať k nejakému ostrovu. ²⁷ Keď nadišla štrnásť noc a hnalo nás to po Adriatickom mori, okolo polnoci sa námorníkom zdalo, že sa blížila k nejakej pevnine. ²⁸ Spustili olovnicu a namerali dvadsať siah hĺbky. Keď prešli kúsok, spustili ju znova a namerali pätnásť siah. ²⁹ V obave, aby sme nenarazili na skaliská, spustili zo zadnej časti lode štyri kotvy a želali si, aby už bol deň. ³⁰ Keď sa námorníci pokúšali ujsť z lode a spustili čln na more pod zámienkou, že idú spustiť kotvy aj z prednej časti lode, ³¹ Pavol povedal stotníkovi a vojakom: Ak títo neostanú na lodi, ani vy sa nemôžete zachrániť. ³² Vtedy vojaci preťali povrazy na člne a nechali ho spadnúť. ³³ A kým nezačalo svať, Pavol všetkých vyzval, aby si zajedli. Hovoril: Dnes je už štrnásť deň, čo vyčkáвате bez jedla a nič ste nevzali do úst. ³⁴ Preto vás vyzývam, aby ste si zajedli, veď je to potrebné na vašu záchranu, lebo nikomu z vás sa ani vlas z hlavy nestratí. ³⁵ Keď to povedal, vzal chlieb a pred všetkými sa poďakoval Bohu, rozlomil ho a začal jesť. ³⁶ Všetkým sa vrátila dobrá myseľ a aj oni sa pustili do jedla. ³⁷ Všetkých dovedna nás bolo na lodi dvestosedemdesiatšesť. ³⁸ Keď sa nasýtili, odľahčili loď tým, že vyhádzali do mora obilie.

Stroskotanie lode

³⁹ Keď sa rozhodilo, nevedeli, kde sa nachádzajú. Spozorovali iba akýsi záliv s vhodným pobrežím, kde chceli podľa možnosti s loďou prísť. ⁴⁰ Odsekli teda kotvy po oboch stranách a spustili ich do mora. Uvoľnili aj povrazy na kormidlách, napli prednú plachtu a po vetre mierili do zálivu. ⁴¹ Nabehli však na plytčinu, kde s loďou uviazli. Predok lode sa zaboril a ostal nehybný, kým zadná časť lode sa pod náporom vln rozpadla. ⁴² Vojaci sa rozhodli väzňov pozabíjať, aby niektorý nevyplával a neušiel. ⁴³ No stotník chcel Pavla zachrániť a preto im ich úmysel prekazil. Dal teda rozkaz, aby tí, čo vedia plávať, zoskočili prví a vyšli na breh, ⁴⁴ ostatní mali preplávať buď na doskách, alebo na troskách lode. Takto sa všetci dostali na zem a zachránili sa.

Pavol na Malte

28 Keď sme sa zachránili, dozvedeli sme sa, že ostrov sa volá Malta. ² Domorodci sa k nám správali neobyčajne láskavo. Rozložili oheň a všetkých nás prijali, lebo začalo pršať a bolo chladno. ³ Keď Pavol nazbieral hrbu raždia a kládol z neho na oheň, zahryzla sa mu do ruky vretenica, ktorá unikla pred horúčavou. ⁴ Keď domorodci uvideli, ako mu had visí na ruke, hovorili si: Tento človek je iste vrah; hoci sa zachránil pred morom, trestajúca spravodlivosť mu nedopraje žiť. ⁵ On ho však striasol do ohňa a nič sa mu nestalo. ⁶ Oni čakali, že čoskoro opuchne alebo padne mŕtvy. Ale keď už dlho čakali a videli, že sa s ním nič zlé nedeje, zmenili mienku a hovorili, že je boh. ⁷ V okolí toho miesta mal pozemky náčelník ostrova Publius. Ten nás prijal a tri dni sa o nás prívetivo staral ako o hostí. ⁸ Publiov otec práve vtedy ležal chorý; mal úplavicu s horúčkou. Pavol vošiel k nemu, pomodlil sa, položil naňho ruky a uzdravil ho. ⁹ Keď sa to stalo, prichádzali aj ďalší chorí z ostrova a ozdraveli. ¹⁰ Tí nás zahrnuli mnohými poctami, a keď sme odchádzali, dali nám, čo sme potrebovali.

Pavlov príchod do Ríma

¹¹ Po troch mesiacoch sme sa odplavili na jednej alexandrijskej lodi, ktorá zimovala na ostrove. Loď mala v znaku Blížencov. ¹² V Syrakúzach, kde sme pristáli, sme strávili tri dni, ¹³ odtiaľ sme sa plavili popri pobreží a došli sme do Regia. A preto, že deň nato zavial južný vietor, za dva dni sme priplávali do Puteol. ¹⁴ Tam sme našli bratov, ktorí nás poprosili, aby sme u nich zostali sedem dní. A tak sme prišli do Ríma. ¹⁵ Keď sa tamojší bratia o nás dopočuli, prišli nám v ústrety až k Appiovmu Fóru a k Trom krčmám. Keď ich Pavol uzrel, vzdával Bohu vďaky a nadobudol odvahy. ¹⁶ Po príchode do Ríma Pavlovi dovolili bývať v súkromí s vojakom, ktorý ho strážil.

Kázanie Pavla v Ríme

¹⁷ Po troch dňoch Pavol zvolal popredných Židov. Keď sa zišli, hovoril im: Muži, bratia! Ja som neurobil nič ani proti Bohu, ani proti zvykom otcov, no v Jeruzaleme ma uväznili a vydali do rúk Rimanov, ¹⁸ ktorí ma na základe vyšetrovania chceli prepustiť, lebo nenašli na mne nijakú vinu hodnú smrti. ¹⁹ No Židia sa proti tomu postavili, a tak som bol donútený odvolať sa k cisárovi, ale nie preto, aby som z niečoho obžaloval svoj národ. ²⁰ Preto som vás teda zvolal, aby som sa s vami stretol a pohovárал. Veď túto reťaz nosím pre nádej Izraela. ²¹ No oni mu povedali: My sme o tebe nedostali z Judska nijaký list ani sem neprišiel nikto z bratov, ktorý by o tebe povedal niečo zlé. ²² Ale radi si od teba vypočujeme, ako zmýšľaš, lebo o tejto sekte vieme, že jej všade odporujú. ²³ Určili mu teda deň a viacerí prišli k nemu ta, kde sa Pavol ubytoval. Od rána až do večera im vysvetľoval a vydával svedectvo o Božom kráľovstve a presviedčal ich o Ježišovi dôkazmi z Mojžišovho zákona a Prorokov. ²⁴ Tomu, čo hovoril, niektorí uverili, iní však neverili. ²⁵ Keďže neboli jednomyselní, rozišli sa, keď Pavol povedal tieto slová: Duch Svätý dobre povedal vašim otcom ústami proroka Izaiáša: ²⁶ Choď k tomuto ľudu a povedz: Budete len počúvať a počúvať, ale nepochopíte, budete len pozeráť a pozeráť, ale neuvidíte. ²⁷ Lebo otupelo srdce tohto ľudu, ušami ťažko počuli, aj oči si zažmúрили, len aby očami nevideli a ušami nepočuli, aby srdcom nechápali a neobrátili sa, a ja ich neuzdravím. ²⁸ Vedzte teda, že táto Božia spása je poslaná pohanom a oni budú počúvať. ³⁰ Pavol ostal celé dva roky vo svojom najatom byte a prijímal všetkých, ktorí k nemu prichádzali. ³¹ Ohlasoval Božie kráľovstvo a učil o Pánovi Ježišovi Kristovi s úplnou odvahou a bez prekážok.

LIST RIMANOM

Pozdrav

1 Pavol, služobník Ježiša Krista, povoláný apoštol, vybraný pre Božie evanjelium, ² ktoré Boh už dávno prisľúbil skrze svojich prorokov vo svätých Písmach, ³ evanjelium o jeho Synovi, ktorý sa podľa tela narodil z Dávidovho potomstva ⁴ a podľa Ducha svätosti je ustanovený vzkriesením z mŕtvych ako Boží Syn s mocou, evanjelium o Ježišovi Kristovi, našom Pánovi. ⁵ Prostredníctvom neho sme dostali milosť apoštolského poslanca, aby sme pre jeho meno privádzali k poslušnosti viery všetky národy. ⁶ K nim patríte aj vy, ktorých povolal Ježiš Kristus. ⁷ Všetkým, čo sú v Ríme, Bohom milovaným, povolaným svätým: Milosť vám a pokoj od Boha, nášho Otca a od Pána Ježiša Krista.

Pavlova túžba navštíviť Rím

⁸ Predovšetkým ďakujem svojmu Bohu skrze Ježiša Krista za všetkých vás, pretože o vašej viere sa šíri zvest' po celom svete. ⁹ Boh, ktorému z celej duše slúžim evanjeliom o jeho Synovi, mi je svedkom, že vás neprestajne spomínam, ¹⁰ že vždy vo svojich modlitbách prosím, žeby mi už konečne raz podľa Božej vôle bolo dopriate dostať sa k vám. ¹¹ Veď vás túžim vidieť, aby som vám odovzdal duchovný dar, aby ste ním boli posilnení, ¹² alebo lepšie: aby sme sa navzájom vašou a mojou vierou povzbudili. ¹³ Nechcem, bratia, aby ste nevedeli, že som si už mnoho ráz predsavzal prísť k vám, aby som aj u vás tak ako u iných národov získal nejaké ovocie, ale až doteraz mi bolo v tom vždy zabránené. ¹⁴ Som dlžník Grékom aj barbarom, múdrym aj nerozumným, ¹⁵ a tak som pripravený aj vám v Ríme zvestovať evanjelium.

Moc evanjelia

¹⁶ Veď ja sa nehanbím za evanjelium, lebo ono je Božou mocou na spásu pre každého veriacoho, najprv Žida, potom Gréka. ¹⁷ Pretože v ňom sa zjavuje Božia spravodlivosť z viery pre vieru, ako je napísané: Spravodlivý z viery bude žiť.

Vina ľudstva

¹⁸ Boží hnev sa totiž zjavuje z neba proti každej bezbožnosti a nespravodlivosti ľudí, ktorí nespravodlivosťou prekazujú pravde. ¹⁹ Veď im je zjavné, čo možno poznať o Bohu; Boh im to totiž zjaviť. ²⁰ Lebo jeho neviditeľnú skutočnosť, jeho večnú moc a božstvo možno od stvorenia sveta poznávať uvažovaním zo stvorených vecí. A tak nemajú ospravedlnenie, ²¹ pretože hoci poznali Boha, neoslavovali ho ako Boha ani mu neďakovali. Vo svojom uvažovaní upadli do márnosti a ich nerozumné srdce sa zatemnilo. ²² Tvrdili, že sú múdri, a stali sa bláznami. ²³ Slávu nepominuteľného Boha zamenili za zobrazenú podobu pomínutelného človeka, vtákov, štvornožcov a plazov. ²⁴ Preto pre túžby ich srdiec vydal ich Boh napospas nečistote, takže sami zneuctovali vlastné telá. ²⁵ Božiu pravdu zamenili za lož a úctu a službu preukazovali stvorenstvu namiesto Stvoriteľovi, ktorý je pozhnaný naveky. Amen. ²⁶ Preto ich Boh vydal napospas hanebným vášňam. Lebo ich ženy zamenili prirodzený styk za protiprirodzený. ²⁷ Podobne aj muži zanechali prirodzený styk so ženou a rozpáli sa rozkošníckou vášňou jeden voči druhému; muži s mužmi páchali hanebnosti a sami na sebe si odniesli zaslúženú odplatu za svoje poblúdenie. ²⁸ A pretože odmietli uznať Boha, vydal ich Boh napospas ich skazenému rozumu, takže robia, čo sa nesluší. ²⁹ Sú plní všelijakej nespravodlivosti, zloby, lakomstva, zla, plní závesti, vraždy, sváru, podvodu, níz-kosti. Sú to ohovárači, ³⁰ klebetníci, nenávidia Boha, povyšujú sa, sú pyšní, vychvalujú sa,

vymýšľajú zlé veci, neposlúchajú rodičov, ³¹ sú nerozumní, nestáli, neláskaví, nemilosrdní. ³² Poznajú Božie ustanovenie, že tí, čo páchajú takéto veci, zasluhujú si smrť. A predsa to nielen sami robia, ale aj schvaľujú, keď to robia iní.

Spravodlivý Boží súd

2 Preto nech si ktokoľvek, keď súdiš, nemáš ospravedlnenie. Lebo v čom súdiš iného, v tom odsudzuješ samého seba, veď ty, ktorý súdiš, robíš to isté. ² Vieme však, že Boží súd je podľa pravdy proti tým, čo robia takéto veci. ³ Človek, ty, čo súdiš tých, čo páchajú takéto veci, a sám robíš to isté, myslíš si vari, že ty unikneš pred Božím súdom? ⁴ Alebo opovrhuješ bohatstvom jeho dobroty, trpezlivosti a zhovievavosti a nevieš, že Božia dobrota ťa vedie k pokániu? ⁵ V zatvrdnutosti svojho nekajúceho srdca si zhromažďuješ hnev na deň hnevu a zjavenia Božieho spravodlivého súdu. ⁶ Boh odplatí každému podľa jeho skutkov: ⁷ večným životom tým, ktorí sa vytrvalosťou v dobrom konaní usilujú o slávu, česť a nepominuteľnosť, ⁸ ale hnevom a rozhorčením tým, ktorí zo sebeckta neposlúchajú pravdu a oddávajú sa nepravosti. ⁹ Súženie a úzkosť doľahne na každú dušu človeka, ktorý koná zlo - najprv Žida, ale aj Gréka, ¹⁰ no sláva, česť a pokoj sa dostane každému, kto koná dobro - najprv Židovi, ale aj Grékovi; ¹¹ lebo Boh neuprednostňuje nikoho. ¹² Všetci, ktorí zhrešili bez zákona, bez zákona aj zahynú, a všetci, ktorí zhrešili pod zákonom, zákonom budú súdení. ¹³ Lebo pred Bohom nie sú spravodliví poslucháči zákona, ale ospravedlnení budú tí, čo plnia zákon. ¹⁴ Keď teda pohanania, ktorí nemajú zákon, od prírody konajú, čo žiada zákon, aj keď nemajú zákon, sami sú si zákonom. ¹⁵ Dávajú najavo, že to, čo žiada zákon, zapísané je v ich srdciach. Súčasne o tom vydáva svedectvo ich svedomie a ich myšlienky sa navzájom obviňujú alebo obraňujú; ¹⁶ v ten deň, keď Boh bude skrze Krista Ježiša súdiť skryté veci ľudí, ako som to ohlasoval vo svojom evanjeliu.

Židia a zákon

¹⁷ Ak sa ty nazývaš Židom a spoliehaš sa na zákon, chváliš sa Bohom, ¹⁸ poznáš jeho vôľu a poučovaný zákonom skúmaš, čo je dôležité, ¹⁹ a si presvedčený, že si vodcom slepých, svetlom tých, čo sú v tme, ²⁰ vychovávateľom nerozumných, učiteľom nedospelých, že v zákone máš stelesnenie poznania a pravdy, ²¹ ty, ktorý učíš iného, seba nepoučáš? Kážeš: Nepokradneš! a sám kradneš? ²² Hovoríš: Nescudzoložíš! a sám cudzoložíš? Oškľivíš si modly a vykrádaš svätyne? ²³ Hrdíš sa zákonom, ale prestupovaním zákona zneuctuješ Boha, ²⁴ ako je napísané: Pre vás sa medzi pohanmi rúhajú Božiemu menu. ²⁵ Obriezka je zaiste užitočná, ak zachovávaš zákon; ale ak prestupuješ zákon, tvoja obriezka sa stala neobriezku. ²⁶ Ak teda neobrezaný zachováva požiadavky zákona, či sa jeho neobriezka nebude počítať za obriezku? ²⁷ A neobrezaný na tele, ktorý plní zákon, bude súdiť teba, ktorý napriek litere a obriezke prestupuješ zákon. ²⁸ Lebo Židom nie je ten, kto je ním navonok, ani obriezku nie je obriezka viditeľná na tele, ²⁹ ale Židom je ten, kto je ním v skrytosti, a obriezku je obriezka srdca podľa Ducha, nie podľa litery. Jeho chvála nepochádza od ľudí, ale od Boha.

3 Čo je teda prednosťou Židov alebo aký je úžitok obriezky? ² Veľký, v každom ohľade. Predovšetkým: Im boli zverené Božie slová. ³ Čo teda? Ak sa niektorí stali nevernými, či zda ich nevernosť zruší Božiu vernosť? ⁴ Vôbec nie. Nech sa ukáže, že Boh je pravdivý a každý človek luhár, ako je napísané: Aby si bol uznaný za spravodlivého vo svojich slovách a aby si zvíťazil, keď ťa súdia. ⁵ Ak však naša nespravodlivosť dáva vyniknúť Božej spravodlivosti, čo na to povedať? Či Boh nie je nespravodlivý, keď nás stíha hnevom? Toto hovo-

rím podľa ľudského zmýšľania. ⁶ Určite nie! Veď inak ako by mohol Boh súdiť svet? ⁷ Ale ak sa na mojej lži ukazuje, že Božia pravda je omnoho väčšia - čo Bohu slúži na slávu -, prečo som ešte aj ja súdený ako hriešnik? ⁸ Či je to vari tak, ako nás ohovárajú a ako podľa niektorých vraj my hovoríme: Robme zle, aby vzišlo dobro? Ich odsúdenie je spravodlivé.

Nikto nie je spravodlivý

⁹ Čo teda? Máme azda nejakú prednosť? Vôbec nie. Veď práve sme obvinili Židov aj Grékov, že všetci sú pod hriechom, ¹⁰ ako je napísané: Nieto spravodlivého, niet ani jedného, ¹¹ niet rozumného, niet nikoho, kto by hľadal Boha. ¹² Všetci sa odklonili, napospol sa stali neužitočnými. Niet nikoho, kto by robil dobro, niet ani jedného. ¹³ Ich hrdlo je otvorený hrob, svojimi jazykmi podvádzali, hadí jed majú na perách. ¹⁴ Ich ústa sú plné kľatby a horkosti. ¹⁵ Ich nohy sa náhlia prelievať krv, ¹⁶ na ich cestách skaza a nešťastie, ¹⁷ nepoznali cestu pokoja ¹⁸ a v ich očiach niet bázne pred Bohom. ¹⁹ Vieme však, že to, čo hovorí zákon, hovorí tým, čo sú pod zákonom, aby umĺkli všetky ústa a aby celý svet bol vinný pred Bohom. ²⁰ Pretože zo skutkov zákona nebude pred ním ospravedlnený nijaký človek. Veď zo zákona pochádza poznanie hriechu.

Spravodlivosť z viery

²¹ Teraz však je zjavená Božia spravodlivosť bez zákona dosvedčená zákonom a prorokmi. ²² Božia spravodlivosť skrze vieru v Ježiša Krista pre všetkých, čo veria. Niet totiž rozdielu, ²³ lebo všetci zhrešili a nemajú Božiu slávu. ²⁴ Ospravedľňovaní sú zadarmo, jeho milosťou, vykúpením v Ježišovi Kristovi. ²⁵ Boh ho ustanovil ako zmierenie skrze jeho krv prostredníctvom viery. Tak Boh preukázal svoju spravodlivosť cez odpustenie hriechov, ²⁶ ktoré boli spáchané už skôr, v čase jeho trpezlivosti; preukázal svoju spravodlivosť v terajšom čase, že on sám je spravodlivý a ospravedľňuje toho, kto verí v Ježiša. ²⁷ Kde je tu samochvála? Je vylúčená. Akým zákonom? Vari zákonom skutkov? Nie, ale zákonom viery. ²⁸ Sme totiž presvedčení, že človek je ospravedlnený vierou bez skutkov zákona. ²⁹ Azda je Boh iba Bohom Židov? A nie aj pohanov? Ale áno, aj pohanov. ³⁰ Veď Boh je predsa jeden. On ospravedlní obrezaných z viery a neobrezaných pre vieru. ³¹ Či azda vierou zbavujeme zákon platnosti? Vôbec nie. Naopak, potvrdzujeme ho.

Príklad Abraháma

4 Čo teda povieme o Abrahámovi, našom praotcovi podľa tela? Čo dosiahol? ² Ak totiž Abrahám bol ospravedlnený zo skutkov, má sa čím chváliť, ale nie pred Bohom. ³ Lebo čo hovorí Písmo? Abrahám však uveril Bohu a započítalo sa mu to za spravodlivosť. ⁴ Tomu, kto pracuje, mzda sa nezaráta z milosti, ale z povinnosti. ⁵ Ale tomu, kto nekoná skutky, no verí v toho, kto ospravedľňuje bezbožného, tomu sa jeho viera ráta za spravodlivosť. ⁶ Tak aj Dávid vyhlasuje za blahoslaveného človeka, ktorému Boh započítava spravodlivosť bez skutkov: ⁷ Blahoslavení, ktorým boli odpustené neprávosti a ktorých hriechy sú prikryté. ⁸ Blahoslavený človek, ktorému Pán nezaráta hriech. ⁹ Platí toto blahoslavenstvo len o obrezaných, alebo aj o neobrezaných? Veď hovoríme: Abrahámovi bola zarátaná viera za spravodlivosť. ¹⁰ Ako mu teda bola zarátaná? Keď bol obrezaný, alebo keď bol neobrezaný? Nie keď bol obrezaný, ale keď bol neobrezaný. ¹¹ A znamenie obriezky dostal ako pečať spravodlivosti z viery, ktorú mal už ako neobrezaný. Tak sa stal otcom všetkých, ktorí veria ako neobrezaní, aby aj im bola zarátaná spravodlivosť, ¹² a otcom obrezaných, ktorí sú nielen obrezaní, ale aj kráčajú v stopách viery, ktorú náš otec Abrahám mal ešte ako neobrezaný.

Uskutočnenie prísľubu skrze vieru

¹³ Veď prísľúbenie, že bude dedičom sveta, nedostal Abrahám a jeho potomstvo skrze zákon, ale na základe spravodlivosti z viery. ¹⁴ Lebo ak sú dedičmi tí, čo majú zákon, viera je vyprázdnená a prísľúbenie zmarené. ¹⁵ Zákon totiž spôsobuje hnev. Kde však nie je zákon, tam nie je ani priestupok. ¹⁶ Preto hovoríme: Je to z viery, aby bolo jasné, že je to z milosti, aby prísľúbenie bolo platné pre celé potomstvo; nielen pre tých, čo sú zo zákona, ale aj pre tých, ktorí žijú podľa Abrahámovej viery. On je otcom nás všetkých ¹⁷ – ako je napísané: Ustanovil som ťa za otca mnohých národov – pred Bohom, ktorému uveril, ktorý oživuje mŕtvych a povoláva k jestvovaniu to, čoho niet. ¹⁸ Proti nádeji v nádeji uveril, že sa stane otcom mnohých národov podľa slov: Také veľké bude tvoje potomstvo. ¹⁹ Mal skoro sto rokov a videl svoje odumreté telo i odumreté materinské lono Sára, no predsa neoslabil vo viere. ²⁰ Nezapochyboval v neviere o Božom zasľúbení, ale naopak, stal sa silným vo viere a tak vzdal slávu Bohu. ²¹ Bol pevne presvedčený, že ten, ktorý dal sľub, môže ho aj splniť. ²² Preto mu to bolo zarátané za spravodlivosť. ²³ Nie však iba pre neho bolo napísané, že mu bolo zarátané, ²⁴ ale aj pre nás. Zarátané má byť nám, čo veríme v toho, ktorý vzkriesil z mŕtvych Ježiša, nášho Pána. ²⁵ On bol vydaný za naše priestupky a vzkriesený pre naše ospravedlnenie.

Ovocie ospravedlnenia

5 Keď sme teda ospravedlnení z viery, máme pokoj s Bohom skrze nášho Pána Ježiša Krista. ² Skrze neho sme vierou získali aj prístup k milosti, v ktorej zostávame, a chválime sa nádejou na Božiu slávu. ³ No nielen to, ale chválime sa aj súženiami, lebo vieme, že súženie vedie k vytrvalosti, ⁴ vytrvalosť k skúsenosti, skúsenosť k nádeji. ⁵ A nádej neklame, lebo Božia láska je rozliata v našich srdciach skrze Ducha Svätého, ktorého sme dostali. ⁶ Veď Kristus v určenom čase, keď sme boli ešte bezmocní, zomrel za bezbožných. ⁷ Sotvakto zomrie za spravodlivého, aj keď za dobrého sa azda niekto odhodlá zomrieť. ⁸ No Boh dokazuje svoju lásku k nám tým, že Kristus zomrel za nás, keď sme boli ešte hriešni. ⁹ Tým skôr teraz, keď sme boli ospravedlnení jeho krvou, budeme skrze neho zachránení pred hnevom. ¹⁰ Ak sme smrťou jeho Syna boli zmierení s Bohom, keď sme boli ešte nepriateľmi, tým skôr budeme zachránení jeho životom po tom, keď sme boli zmierení. ¹¹ A nielen to, ale aj Bohom sa chválime skrze nášho Pána Ježiša Krista, skrze ktorého sme teraz dostali zmierenie.

Adam a Kristus

¹² A tak: Cez jedného človeka vošiel do sveta hriech a cez hriech smrť. Takto prešla smrť na všetkých ľudí, pretože všetci zhrešili. ¹³ Hriech bol totiž vo svete už aj pred zákonom, ale ak niet zákona, hriech sa neráta. ¹⁴ Ale smrť vládla od Adama po Mojžiša aj nad tými, ktorí zhrešili iným spôsobom ako Adam. Adam je predobrazom toho, ktorý mal prísť. ¹⁵ S darom milosti to však nie je tak ako s previnením. Lebo ak pre previnenie jedného mnohí zomreli, oveľa viac sa v mnohých rozhojnila Božia milosť a dar z milosti jedného človeka, Ježiša Krista. ¹⁶ A s týmto darom to nie je tak ako s tým, čo prišlo skrze jedného, ktorý zhrešil: Súd viedol od jedného pádu k odsúdeniu, ale dar milosti vedie od mnohých priestupkov k ospravedlneniu. ¹⁷ Kým pre priestupok jedného zavládla smrť skrze tohto jedného, omnoho skôr tí, čo dostávajú hojnosť milosti a daru spravodlivosti, budú kralovať v živote skrze jedného, Ježiša Krista. ¹⁸ A tak ako previnenie jedného prinieslo odsúdenie všetkým ľuďom, tak aj spravodlivý skutok jedného priniesol ospravedlnenie všetkých ľudí, teda život. ¹⁹ Lebo ako neposlušnosťou jedného človeka sa mnohí stali hriešnikmi, tak aj

poslušnosťou jedného sa mnohí stanú spravodlivými. ²⁰ Navyše k tomu pristúpil zákon, aby sa rozmohlo previnenie. Kde sa však rozmohol hriech, tam sa ešte väčšmi rozmohla milosť, ²¹ aby tak, ako hriech začal vládnuť a viedol k smrti, ospravedlnením vládla milosť a viedla k večnému životu skrze Ježiša Krista, nášho Pána.

Mŕtvi pre hriech, živí v Kristovi

6 Čo teda povieme? Máme zotrvať v hriechu, aby sa rozmnožila milosť? ² Určite nie! Mohli by sme my, ktorí sme zomreli hriechu, v ňom ešte žiť? ³ Alebo neviete, že všetci, čo sme boli pokrstení v Krista Ježiša, boli sme pokrstení v jeho smrti? ⁴ Krstom sme teda spolu s ním boli pochovaní v smrti, aby sme tak, ako bol slávou Otca vzkriesený z mŕtvych Kristus, aj my vstúpili na cestu nového života. ⁵ Ak sme s ním zjednotení v jeho smrti, budeme s ním zjednotení aj vo vzkriesení. ⁶ Veď vieme, že náš starý človek bol spolu s ním ukrižovaný, aby bolo zneškodnené telo hriechu, aby sme už viac neboli otrokmi hriechu. ⁷ Lebo kto zomrel, stal sa slobodným od hriechu. ⁸ Veríme, že ak sme zomreli s Kristom, spolu s ním budeme aj žiť. ⁹ Veď vieme, že Kristus, vzkriesený z mŕtvych, už viac nezmiera, smrť už viac nad ním nepanuje. ¹⁰ Totiž smrťou, ktorou zomrel, zomrel pre hriech raz navždy, ale život, ktorý žije, žije Bohu. ¹¹ Tak aj vy usudzujte, že ste mŕtvi hriechu, ale žijete Bohu v Ježišovi Kristovi. ¹² Nech teda nekraľuje hriech vo vašom smrteľnom tele. Neposlúchajte jeho žiadosti ¹³ a neposkytujte hriechu svoje údy ako nástroje nespravodlivosti, ale oddajte sa Bohu ako tí, čo vstali z mŕtvych a žijú, a svoje údy poskytujte Bohu ako nástroje spravodlivosti. ¹⁴ Lebo hriech nebude panovať nad vami, veď nie ste pod zákonom, ale pod milosťou.

Otroci spravodlivosti

¹⁵ Čo teda? Máme azda hrešiť, pretože nie sme pod zákonom, ale pod milosťou? Určite nie! ¹⁶ Či neviete, že ak sa niekomu oddávate za poslušných otrokov, ste otrokmi toho, koho poslúchate - buď otrokmi hriechu, ktorý vedie k smrti, alebo otrokmi poslušnosti, ktorá vedie k spravodlivosti? ¹⁷ Ale vďaka Bohu, že vy, ktorí ste boli otrokmi hriechu, stali ste sa zo srdca poslušnými tomu učeniu, ktoré vám bolo zverené. ¹⁸ Boli ste oslobodení od hriechu a stali ste sa otrokmi spravodlivosti. ¹⁹ Hovorím ľudským spôsobom pre slabosť vášho tela. Veď ako ste vydávali svoje údy do služby nečistote a neprávosti na páchanie neprávosti, tak teraz vydávajte svoje údy do služby spravodlivosti na posvätenie. ²⁰ Lebo keď ste boli otrokmi hriechu, boli ste slobodní od spravodlivosti. ²¹ Aký ošoh ste mali vtedy? Teraz sa za tie veci hanbíte. Lebo ich koncom je smrť. ²² Teraz však, oslobodení od hriechu, stali ste sa otrokmi Boha a máte svoje ovocie na posvätenie a nakoniec večný život. ²³ Lebo mzdou hriechu je smrť a darom Božej milosti je večný život v Ježišovi Kristovi, našom Pánovi.

Obraz z manželského života

7 Či neviete, bratia - veď hovorím tým, ktorí poznajú zákon -, že zákon panuje nad človekom, kým žije? ² Vydatá žena je zákonom viazaná k svojmu mužovi, kým je živý. Keď však muž zomrie, žena je oslobodená od zákona, ktorý ju viazal k mužovi. ³ A tak teda ak sa oddá inému mužovi, kým žije jej muž, bude sa nazývať cudzoložnicou. Keď však jej muž zomrie, je slobodná od zákona a nie je cudzoložnicou, ak sa vydá za iného. ⁴ Tak aj vy, bratia moji, zomreli ste zákonu skrze Kristovo telo, aby ste patrili inému, tomu, ktorý bol vzkriesený z mŕtvych, aby sme prinášali ovocie Bohu. ⁵ Lebo keď sme boli v tele, pôsobili v

našich údoch hriešne vášne vyvolané zákonom, aby sme smrti prinášali ovocie. ⁶ Ale teraz sme boli oslobodení od zákona, pretože sme zomreli tomu, čo nás zväzovalo, takže teraz slúžime novým spôsobom Ducha, a nie starým spôsobom litery.

Hriech v človeku

⁷ Čo teda povieme? Je zákon hriechom? Určite nie. Ale hriech som nepoznal; poznal som ho len pomocou zákona. Lebo žiadostivosť by som nebol poznal, keby zákon nebol povedal: Nepožiadaj! ⁸ Hriech sa však chopil príležitosti a skrze prikázanie vzbudil vo mne všelijakú žiadostivosť. Lebo bez zákona je hriech mŕtvý. ⁹ Ja som kedysi žil bez zákona, ale keď prišlo prikázanie, hriech ožil. ¹⁰ Ja som však zomrel a ukázalo sa, že prikázanie, ktoré má viesť k životu, prinieslo mi smrť. ¹¹ Lebo keď sa hriech chopil príležitosti, oklamal ma pomocou prikázania a tým ma usmrtil. ¹² A tak zákon je svätý, aj prikázanie je sväté, spravodlivé a dobré. ¹³ Stalo sa mi to dobré azda príčinou smrti? Určite nie. Ale aby sa hriech ukázal ako hriech, skrze to dobré mi spôsobil smrť, aby tak skrze prikázanie ukázal hriech celú svoju hĺbku hriešnosti. ¹⁴ Vieme totiž, že zákon je duchovný. Ale ja som telesný, predaný do otroctva hriechu. ¹⁵ Veď ani nerozumiem, čo robím. Nerobím totiž to, čo chcem, ale robím to, čo nenávidím. ¹⁶ Ak však robím to, čo nechcem, súhlasím s tým, že zákon je dobrý. ¹⁷ Potom to však nekonám ja, ale hriech, ktorý prebýva vo mne. ¹⁸ Viem totiž, že vo mne, teda v mojom tele, neprebýva dobro. Mám vôľu robiť dobro, ale nemám schopnosť uskutočniť ho. ¹⁹ Nerobím totiž to dobré, čo chcem, ale konám zlé, čo nechcem. ²⁰ Ak však robím to, čo nechcem, nerobím to ja, ale hriech, ktorý prebýva vo mne. ²¹ Objavujem teda taký zákon, že ak chcem robiť dobro, mám v dosahu len zlo. ²² Lebo podľa vnútorného človeka s radosťou súhlasím s Božím zákonom, ²³ ale vo svojich údoch vidím iný zákon, ktorý bojuje proti zákonu môjho rozumu a drží ma v zajatí zákona hriechu, ktorý je v mojich údoch. ²⁴ Ja úbohý človek! Kto ma vytrhne z tohto tela smrti? ²⁵ Bohu vďaka skrze Ježiša Krista, nášho Pána. A tak teda ja sám svojím rozumom slúžim Božiemu zákonu, ale telom zákonu hriechu.

Život v Duchu

8 A tak teraz už nejestvuje odsúdenie pre tých, čo sú v Kristovi Ježišovi. ² Veď zákon životodarného Ducha v Kristovi Ježišovi ťa oslobodil od zákona hriechu a smrti. ³ Čo bolo nemožné zákonu pre slabosť spôsobenú telom, to vykonal Boh, keď poslal svojho Syna v podobe hriešneho tela a pre hriech odsúdil hriech v tele, ⁴ aby sa splnila požiadavka zákona v nás, ktorí žijeme nie podľa tela, ale podľa Ducha. ⁵ Lebo tí, čo žijú podľa tela, myslia na telesné veci, tí, čo žijú podľa Ducha, myslia však na duchovné veci. ⁶ Lebo zmyšľanie tela vedie k smrti, zmyšľanie Ducha však vedie k životu a pokoju. ⁷ Pretože zmyšľanie tela je nepriateľstvom voči Bohu - nepodrobuje sa totiž Božiemu zákonu; veď sa ani nemôže. ⁸ Tí, čo žijú v tele, nemôžu sa páčiť Bohu. ⁹ No vy nežijete telesne, ale duchovne, ak vo vás prebýva Boží Duch. Ale ak niekto nemá Kristovho Ducha, ten nie je jeho. ¹⁰ Ak však je Kristus vo vás, telo je mŕtve pre hriech, ale Duch je život pre spravodlivosť. ¹¹ Ak teda vo vás prebýva Duch toho, ktorý vzkriesil Ježiša z mŕtvych, tak ten, ktorý vzkriesil Krista z mŕtvych, oživí aj vaše smrteľné telá svojím Duchom, ktorý prebýva vo vás. ¹² Tak teda, bratia, sme dlžní, ale nie sami sebe, aby sme museli žiť podľa tela, ¹³ lebo ak žijete podľa tela, zomriete; ale ak Duchom umŕtvujete skutky tela, budete žiť. ¹⁴ Lebo všetci, ktorých vedie Boží Duch, sú Boží synovia. ¹⁵ Veď ste neprijali ducha otroctva, aby ste opäť žili v strachu, ale prijali ste Ducha synovstva, v ktorom voláme: Abba, Otče. ¹⁶ Tento Duch sám dosvedčuje nášmu duchu, že sme Božie deti. ¹⁷ Ale ak sme deti, sme aj dedičia, Boží dedičia a Kristovi spoludedičia, aby sme, ak spolu trpíme, boli spolu aj oslávení.

Budúca sláva

¹⁸ Usudzujem totiž, že utrpenia terajšieho času sa nedajú ani porovnať s budúcou slávou, ktorá sa má na nás zjaviť. ¹⁹ Lebo stvorenstvo túžobne očakáva zjavenie Božích synov. ²⁰ Stvorenstvo nebolo totiž podrobené pominuteľnosti dobrovoľne, ale skrze toho, ktorý ho podrobil. Trvá však nádej, ²¹ že aj samo stvorenstvo bude oslobodené z otroctva skazy do slobody a slávy Božích detí. ²² Vieme totiž, že všetko stvorenstvo až podnes spoločne vzdychá a spoločne trpí pôrodné bolesti. ²³ A nielen ono, ale aj my sami, ktorí máme Ducha ako preddavok Božích darov, aj my vnútri vzdycháme a očakávame synovstvo, vykúpenie svojho tela. ²⁴ Lebo v nádeji sme boli spasení. Ale nádej, na ktorú možno pozeráť, nie je nádejou. Veď či niekto dúfa v to, čo vidí? ²⁵ Ak však dúfame v to, čo nevidíme, trpezlivo to očakávame. ²⁶ Tak aj Duch prichádza na pomoc našej slabosti. Veď nevieme ani to, za čo sa máme modliť. Ale sám Duch sa za nás prihovára nevysloviteľnými vzdychmi. ²⁷ Ale ten, čo skúma srdcia, pozná úmysel Ducha, lebo sa prihovára za svätých tak, ako chce Boh. ²⁸ Vieme, že všetky veci slúžia na dobro tým, čo milujú Boha, ktorí sú povolani podľa jeho predsavzatia. ²⁹ Lebo ktorých vopred poznal, tých aj predurčil, aby boli podobní obrazu jeho Syna, aby on bol prvorođený medzi mnohými bratmi. ³⁰ A tých, čo predurčil, tých aj povolal, a tých, čo povolal, tých aj ospravedlnil, a ktorých ospravedlnil, tých aj oslávil.

Božia láska

³¹ Čo k tomu dodať? Ak je Boh za nás, kto je proti nám? ³² Ako by nám ten, ktorý neušetril vlastného Syna, ale vydal ho za nás všetkých, nedaroval s ním všetko? ³³ Kto bude žalovať na Božích vyvolených? Je to Boh, ktorý ospravedľňuje. ³⁴ Kto ich odsúdi? Je to Ježiš Kristus, ktorý zomrel, ba čo viac, bol vzkriesený z mŕtvych, je po Božej pravici a prihovára sa za nás. ³⁵ Kto nás odlúči od Kristovej lásky? Súženie alebo úzkosť, prenasledovanie alebo hlad, nahota, nebezpečenstvo alebo meč? ³⁶ Ako je napísané: Pre teba nás usmrcujú deň čo deň, pokladajú nás za ovce na zabitie. ³⁷ Toto všetko však víťazne prekonávame skrze toho, ktorý si nás zamiloval. ³⁸ Som totiž presvedčený, že ani smrť, ani život, ani anjeli, ani kniežatstvá, ani prítomné, ani budúce veci, ani mocnosti, ³⁹ ani to, čo je vysoko, ani to, čo je hlboko, ani nijaké iné stvorenie nebude nás môcť odlúčiť od Božej lásky, ktorá je v Ježišovi Kristovi, našom Pánovi.

Božie vyvolenie Izraela

9 Hovorím pravdu v Kristovi, neklamem a dosvedčuje mi to moje svedomie v Duchu Svätom, ² že mám veľký žiaľ a neprestajúcu bolesť v srdci. ³ Želal by som si totiž byť sám prekliaty a odlúčený od Krista pre mojich bratov, mojich príbuzných podľa tela. ⁴ Sú to Izraeliti, im patrí synovstvo aj sláva, aj zmluvy, im bol daný zákon aj bohoslužba, aj prisľúbenia. ⁵ Ich sú otcovia a z nich pochádza podľa tela Kristus, ktorý je nad všetkými, Boh požehnaný na veky. Amen. ⁶ To však neznamená, že Božie slovo stratilo účinnosť. Veď nie všetci, ktorí sú z Izraela, sú Izrael. ⁷ Ani deťmi nie sú všetci len preto, že sú potomstvom Abraháma, ale: Podľa Izáka sa bude volať tvoje potomstvo. ⁸ To znamená, že Božími deťmi nie sú deti tela, ale za potomstvo sa pokladajú deti prisľúbenia. ⁹ Lebo toto je slovo prisľúbenia: O tomto čase prídem a Sára bude mať syna. ¹⁰ Tak to bolo nielen pri nej, ale aj pri Rebeke, ktorá počala od jedného muža, od nášho otca Izáka. ¹¹ Veď keď sa deti ešte ani nenarodili a neurobili nič dobré ani zlé - aby zostalo v platnosti Božie vyvolenie, o ktorom bolo vopred rozhodnuté, ¹² ktoré nezávisí od skutkov, ale od vôle toho, kto povoláva -, bolo jej povedané: Starší bude slúžiť mladšiemu, ¹³ ako je napísané: Jákoba som miloval, ale Ezáva som nenávidel. ¹⁴ Čo teda povieme? Či nie je u Boha nespravodlivosť? Určite nie. ¹⁵ Lebo Mojžišovi hovorí: Zmilujem sa, nad kým sa zmilúvam, a zľutujem sa, nad kým

sa zľutúvam. ¹⁶ A tak teda nezáleží na tom, kto chce, ani na tom, kto beží, ale na Bohu, ktorý sa zmilúva. ¹⁷ Lebo Písmo hovorí faraónovi: Nato som ťa povolal do života, aby som na tebe ukázal svoju moc a aby sa moje meno rozhlasovalo po celej zemi. ¹⁸ A tak sa teda zmilúva, nad kým chce, a zatvrdzuje, koho chce.

Boží hnev a milosrdenstvo

¹⁹ Povieš mi azda: Tak prečo ešte karhá? Veď kto sa môže vzoprieť jeho vôli? ²⁰ Ó, človek, ktože si ty, že odvráša Bohu? Vari povie výtvor tvorcovi: Prečo si ma takto urobil? ²¹ Alebo či hrnčiar nemá moc nad hlinou, aby z tej istej hmoty urobil jednu nádobu na vznešený účel, druhú na podradný? ²² A čo potom, ak Boh, ktorý chce ukázať svoj hnev a prejavíť svoju moc, znášal s veľkou trpezlivosťou nádobu hnevu pripravenú na záhubu, ²³ aby dal poznať bohatstvo svojej slávy na nádobách milosrdenstva, ktoré pripravil na slávu - ²⁴ na nás, ktorých povolal nielen zo Židov, ale aj z pohanov. ²⁵ Tak hovorí aj u Ozeáša: Svojím ľuďom budem volať tých, čo neboli mojim ľuďom, a ako milovanú tú, čo nebola milovaná. ²⁶ A stane sa, že tam, kde sa im hovorilo: Vy nie ste môj ľud, tam sa budú volať synmi živého Boha. ²⁷ A Izaiáš volá nad Izraelom: Aj keby synov Izraela bolo toľko, koľko je morského piesku, zachránený bude zvyšok. ²⁸ Lebo Pán bude konať na zemi tak, že úplne a rýchlo uskutoční svoje slovo. ²⁹ Tak predpovedal aj Izaiáš: Keby nám Pán zástupov nebol nechal potomstvo, boli by sme ako Sodoma a podobali by sme sa Gomore.

Izrael a evanjelium

³⁰ Čo teda povieme? Pohanovia, ktorí sa neusilovali o spravodlivosť, dosiahli spravodlivosť, no spravodlivosť z viery; ³¹ ale Izrael, ktorý sa usiloval o zákon spravodlivosti, nedospel k zákonu. ³² Prečo? Pretože nevychádzal z viery, ale akoby zo skutkov. Potkli sa o kameň pohoršenia, ³³ ako je napísané: Hľa, kladiem na Sione kameň úrazu a skalu pohoršenia, ale kto verí v neho, nebude zahanbený.

10 Bratia, túžba môjho srdca a prosba k Bohu za nich je, aby boli spasení. ² Veď im môžem dosvedčiť, že sú plní horlivosti za Boha, ale bez pravého poznania. ³ Pretože nepoznajú Božiu spravodlivosť a usilujú sa uplatniť svoju spravodlivosť, nepodrobili sa Božej spravodlivosti. ⁴ Veď cieľom zákona je Kristus, aby spravodlivosť dosiahol každý, kto verí.

Spasenie pre všetkých

⁵ Mojžiš totiž o spravodlivosti zo zákona píše: Človek, ktorý koná tieto veci, bude z nich žiť. ⁶ No spravodlivosť z viery hovorí takto: Nehovor vo svojom srdci: Kto vystúpi do neba? - aby priviedol Krista dolu -, ⁷ ani nehovor: Kto zostúpi do priepasti? - aby vyviedol Krista spomedzi mŕtvych. ⁸ Čo teda hovorí? Blízko teba je Slovo, v твоjich ústach a v tvojom srdci, to znamená slovo viery, ktoré hlásame. ⁹ Pretože ak svojimi ústami vyznáš Ježiša ako Pána a vo svojom srdci uveríš, že Boh ho vzkriesil z mŕtvych, budeš spasený. ¹⁰ Lebo srdcom veríme v spravodlivosť, ale ústami vyznávame spásu. ¹¹ Písmo totiž hovorí: Nikto, kto verí v neho, nebude zahanbený. ¹² Niet teda rozdielu medzi Židom a Grékom, lebo ten istý je Pánom všetkých, bohatý pre všetkých, ktorí ho vzývajú. ¹³ Veď každý, kto by vzýval Pánovo meno, bude spasený. ¹⁴ Ako však budú vzývať toho, v ktorého neuverili? Ako uveria v toho, o ktorom nepočuli? A ako počujú bez kazateľa? ¹⁵ Ako budú kázať, ak nie sú poslaní? Ako je napísané: Aké krásne sú nohy tých, ktorí prinášajú radostnú zvesť o dobrých veciach. ¹⁶ Ale nie všetci poslúchali evanjelium. Izaiáš totiž hovorí: Pane, kto uveril nášmu posolstvu? ¹⁷ Teda viera je z počutia, počutie však skrze Kristovo slovo. ¹⁸ Ale pýtam sa: Či nepočuli? Ale áno: Po celej zemi rozlieha sa ich hlas a po okraje sveta ich slová. ¹⁹ Pýtam sa teda: Azda to Izrael nepochopil? Už v Mojžišovi sa hovorí: Ja vzbudím vašu žiarlivosť

voči tým, ktorí nie sú národom, vyvolám váš hnev voči nerozumnému národu. ²⁰ Izaiáš sa odvažuje povedať: Dal som sa nájsť tým, čo ma nehládali, dal som sa poznať tým, čo sa na mňa nepýtali. ²¹ No Izraelu hovorí: Celý deň som vystieral ruky k neposlušnému a vzdorovitému ľudu.

Zvyšok Izraela

11 Pýtam sa teda: Či Boh zavrhol svoj ľud? Určite nie. Veď aj ja som Izraelita z Abrahámovho potomstva z Benjamínovho kmeňa. ² Boh nezavrhol svoj ľud, ktorý vo pred poznal. Alebo či neviete, čo hovorí Písmo o Eliášovi, ako sa žaluje Bohu na Izrael? ³ Pane, pozabíjali tvojich prorokov, tvoje oltáre zbúrali a ostal som len ja sám - a striehnú na môj život. ⁴ Ale čo mu odpovedá Boh? Ponechal som si sedemtisíc mužov, ktorí nezohli kolenom pred Baalom. ⁵ Takto aj v tomto čase jestvuje zvyšok vyvolený z milosti. ⁶ Ak však z milosti, tak už nie zo skutkov, veď inak by milosť už nebola milosťou. ⁷ Čo teda? Izrael nedosiahol, čo hľadal, ale dosiahol to iba vyvolený zvyšok. Ostatní však zostali zatvrdení, ⁸ ako je napísané: Boh im dal ducha tvrdého spánku, oči, aby nevideli, a uši, aby nepočuli - až do dnešného dňa. ⁹ A Dávid hovorí: Nech sa im ich stôl stane osídлом a pascou, príčinou pádu a odplatou, ¹⁰ nech sa im zatemnia oči, aby nevideli, a ich chrbát navždy zhrb!

Spása pohanov

¹¹ Pýtam sa teda: Vari sa tak potkli, aby padli? Určite nie. Ale pre ich poklesok prišla spása pre pohanov, aby sa v nich vyvolala žiarlivosť. ¹² Ak sa však ich poklesok stal bohatstvom pre svet a ich previnenie bohatstvom pre pohanov, o čo viac ich plnosť. ¹³ Vám pohanom však hovorím: Pretože som apoštolom pohanov, robím česť svojej službe, ¹⁴ aby som nejakou vyvolal žiarlivosť u svojich pokrvných a zachránil niektorých z nich. ¹⁵ Veď ak ich zavrhnutie znamenalo zmierenie sveta s Bohom, čím bude ich prijatie, ak nie prechodom zo smrti do života? ¹⁶ Ak je však prvotina svätá, potom je aj cesto. A ak je koreň svätý, potom sú aj vetvy. ¹⁷ Ak však niektoré ratolesti boli vylomené, a ty, divá oliva, bol si zaštepovaný medzi tie ostatné a stal si sa účastníkom koreňa olivy, ktorý dáva miazgu, ¹⁸ nevychvaľuj sa nad ratolesti. Ak sa však vychvaľuješ, uvedom si, že nie ty nesieš koreň, ale koreň nesie teba. ¹⁹ Povieš teda: Ratolesti boli vylomené, aby som ja bol zaštepovaný. ²⁰ Dobré, pre nevieru boli vylomené, ale ty stojíš za pomoci viery. Nenamýšľaj si, ale sa boj! ²¹ Lebo ak Boh neušetril prirodzené ratolesti, neušetrí ani teba. ²² Uvedom si teda dobrotu a prísnosť Božiu, prísnosť voči tým, čo padli, ale dobrotu Božiu voči tebe, ak zotrvaš v tej доброте, lebo inak budeš aj ty odseknutý. ²³ Ale oni, ak nezotrvajú v neviere, budú vštepení. Boh totiž má moc znova ich vštepiť. ²⁴ Veď ak si bol ty odfatý z planej olivy od prirodzenosti a bol si proti prirodzenosti zaštepovaný do dobrej olivy, o čo skôr budú do vlastnej olivy vštepení ti, čo k nej patria podľa prirodzenosti.

Obnovenie Izraela

²⁵ Nechcem totiž, bratia, aby ste nepoznali toto tajomstvo - aby ste neboli múdri sami pre seba -, že časť Izraela sa zatvrdila dovtedy, kým nevojde plný počet pohanov ²⁶ a takto bude celý Izrael spasený, ako je napísané: Zo Siona príde vysloboditeľ, odvráti bezbožnosť od Jáкова. ²⁷ A toto bude moja zmluva pre nich, keď odstránim ich hriechy. ²⁸ Vzhľadom na evanjelium sú nepriateľmi kvôli vám, ale podľa vyvolenia sú milovaní kvôli otcom. ²⁹ Veď neodvolateľné sú Božie dary milosti a povolanie. ³⁰ Lebo tak, ako ste vy kedysi neposlúchali Boha, ale teraz ste dosiahli milosrdenstvo pre ich neposlušnosť, ³¹ tak aj títo teraz upadli do neposlušnosti, aby sa vám dostalo milosrdenstvo, aby aj oni dosiahli milosrdenstvo. ³² Boh totiž všetkých spolu uzavrel do neposlušnosti, aby sa nad všetkými zľutoval.

³³ Ó, hĺbka Božieho bohatstva, múdrosti a poznania! Aké nepochopiteľné sú jeho súdy a aké nevyspytateľné jeho cesty. ³⁴ Veď kto poznal Pánovo zmýšľanie? Alebo kto bol jeho radcom? ³⁵ Alebo kto mu vopred niečo dal, aby mu to musel vrátiť? ³⁶ Veď od neho, prostredníctvom neho a pre neho je všetko, jemu sláva na veky. Amen.

Nový život v Kristovi

12 Povzbudzujem vás teda, bratia, pre Božie milosrdenstvo, aby ste prinášali svoje telo ako živú, svätú, Bohu príjemnú obeť, ako svoju duchovnú službu Bohu. ² A nepripodobňujte sa tomuto svetu, ale premeňte sa obnovením zmýšľania, aby ste vedeli rozoznať, čo je Božia vôľa, čo je dobré, čo mu je príjemné, čo je dokonalé. ³ Mocou milosti, ktorá mi bola daná, každému z vás hovorím, aby si nemyslel o sebe viac, ako treba, ale aby o sebe zmýšľal skromne, podľa toho, akú mieru viery každému udelil Boh. ⁴ Lebo ako v jednom tele máme mnoho údov, ale všetky údy nekonajú tú istú činnosť, ⁵ tak sme mnohí jedno telo v Kristovi, ale jednotlivo sme si navzájom údmi. ⁶ Máme však rozličné dary podľa milosti, ktorá nám bola daná. Ak má niekto dar proroctva, nech je v súlade s vierou, ⁷ ak má niekto dar služby, nech slúži, ak má niekto dar vyučovania, nech vyučuje. ⁸ Kto má dar napomínania, nech napomína. Kto dáva, nech dáva úprimne. Kto je predstavený, nech koná horlivo. Kto preukazuje milosrdenstvo, nech to robí s radosťou.

Pravidlá kresťanského života

⁹ Láska nech je nepokrytecká. Sprotivte si zlo, pridržajte sa dobra. ¹⁰ Buďte si navzájom oddaní v bratskej láske, predbiehajte sa navzájom v úctivosti. ¹¹ Nebuďte leniví v horlivosti. Dajte sa rozohŕňovať Duchom. Slúžte Pánovi. ¹² Radujte sa v nádeji. V súžení buďte trpezliví, v modlitbe vytrvalí. ¹³ Majte účasť na potrebách svätých. Voči cudzím buďte pohostinní. ¹⁴ Dobrorečte tým, ktorí vás prenasledujú, dobrorečte a nezllorečte. ¹⁵ Radujte sa s radujúcimi a plačte s plačúcimi. ¹⁶ Buďte navzájom jednej mysle. Nebuďte namyslení, ale majte porozumenie pre nízko postavených. Nebuďte múdri sami pre seba. ¹⁷ Nikomu neodplácajte zlom za zlé. Usilujte sa o to, čo je dobré v očiach všetkých ľudí. ¹⁸ Ak je to možné a závisí to od vás, žite v pokoji so všetkými ľuďmi. ¹⁹ Milovaní, nepomstite sa sami, ale dajte miesto hnevu. Veď je napísané: Mne patrí pomsta, ja odplatím, hovorí Pán. ²⁰ Naopak, ak je tvoj nepriateľ hladný, daj mu jesť, ak je smädný, daj mu piť. Lebo keď toto urobíš, žeravé uhlie mu zhrnieš na hlavu. ²¹ Nedaj sa premôcť zlému, ale dobrom premáhaj zlé.

Poslušnosť vrchnosti

13 Každý nech sa podriadi vrchnosti. Lebo niet vrchnosti, ak len nie od Boha, a tie, ktoré sú, ustanovil Boh. ² A tak kto sa stavia proti vrchnosti, protiví sa Božiemu ustanoveniu, a tí, čo sa protivia, priťahujú si odsúdenie. ³ Predstavených sa netreba báť pre dobrý skutok, ale pre zlý. Chceš sa nebáť vrchnosti? Konaj dobro a budeš mať od nej pochvalu. ⁴ Ona je totiž Božím služobníkom, na tvoje dobro. Ale ak robíš zle, boj sa, lebo nie nadarmo nosí meč. Je totiž Božím služobníkom, pomstiteľom, vykonávateľom jeho hnevu proti tomu, kto robí zle. ⁵ Preto sa jej treba podriaďiť nielen pre hnev, ale aj pre svedomie. ⁶ Aj preto totiž platíte dane, lebo oni sú Boží služobníci a venujú sa práve tejto úlohe. ⁷ Dávajte každému, čo ste povinní: Komu daň, tomu daň, komu clo, tomu clo, komu bázeň, tomu bázeň, komu česť, tomu česť.

Bratská láska

⁸ Nikomu nebuďte nič dlžní, okrem toho, aby ste sa navzájom milovali, lebo kto miluje blízkeho, naplnil zákon. ⁹ Veď prikázania: Nescudzoložíš, nezabiješ, nepokradneš, nepo-

žiadaš a ak je nejaké iné prikázanie, sú zhrnuté v tomto slove: Milovať budeš svojho blížneho ako seba samého. ¹⁰ Láska blížnemu nerobí zle. Naplnení zákona je teda láska.

Blizkosť Kristovho dňa

¹¹ A toto robte, keď viete, aký je čas, že už nastala hodina, aby ste sa prebudili zo spánku. Teraz je totiž naša spása bližšie, ako keď sme uverili. ¹² Noc pokročila a deň sa priblížil. Vyzlečme teda skutky tmy a oblečme si výzbroj svetla. ¹³ Kráčajme slušne ako vo dne, nie v obžerstve a opilosti, nie v smilstve a bezuzdnosti, nie v hádkach a závisť. ¹⁴ Ale oblečte sa v Pána Ježiša Krista a nevyhovujte telu, aby ste neprepadli žiadostiam.

Neodsudzuj svojho brata

14 Prijímajte slabého vo viere medzi seba, ale nehádajte sa pre názory. ² Jeden verí, že môže jesť všetko, slabý však je zeleninu. ³ Ten, kto je, nech neopovrhne tým, kto neje, kto však neje, nech neodsudzuje toho, kto je, keď Boh ho prijal. ⁴ Kto si ty, že súdiš cudzieho sluhu? On s vlastným pánom stojí alebo padá. Bude však stáť, lebo Pán ho môže postaviť. ⁵ Niektorí pokladajú určitý deň za dôležitejší ako iný, druhý hodnotí každý deň rovnako. Každý nech je úplne presvedčený o svojom presvedčení. ⁶ Kto zachováva určitý deň, zachováva ho pre Pána. Kto je, robí to na česť Pána, lebo ďakuje Bohu, a kto neje, robí to tiež na česť Pánovi, lebo aj on ďakuje Bohu. ⁷ Lebo nikto z nás nežije seba samému a nikto seba samému neumiera. ⁸ Ak totiž žijeme, žijeme Pánovi, ak umierame, umierame Pánovi, a tak či žijeme, či umierame, patríme Pánovi. ⁹ Veď preto Kristus zomrel a ožil, aby panoval aj nad mŕtvymi, aj nad živými. ¹⁰ Ale ty, prečo odsudzuješ svojho brata? Alebo ty, prečo opovrhneš svojim bratom? Všetci sa totiž postavíme pred Božiu súdnu stolicu. ¹¹ Lebo je napísané: Ako že žijem, hovorí Pán, predomnou sa zohne každé koleno, každý jazyk bude vyznávať Boha. ¹² A tak teda každý z nás vydá Bohu počet za seba.

Nepohoršuj svojho brata

¹³ A tak nesúdme sa navzájom. Ale radšej usudzujte, ako bratovi nedať príčinu urážať alebo pohoršovať sa. ¹⁴ Viem a som presvedčený v Pánovi Ježišovi, že samo osebe nič nie je nečisté; len tomu, kto pokladá niečo za nečisté, je to nečisté. ¹⁵ Ak je tvoj brat zarmútený pre pokrm, už nekonáš podľa lásky. Nezahub svojím pokrmom toho, za ktorého zomrel Kristus. ¹⁶ Nech teda vaše dobro nie je vystavené potupe. ¹⁷ Veď Božie kráľovstvo nie je jedenie a pitie, ale spravodlivosť, pokoj a radosť v Duchu Svätom. ¹⁸ Kto takto slúži Kristovi, je príjemný Bohu a ľudia ho uznávajú. ¹⁹ Usilujme sa preto o to, čo slúži pokoji a vzájomnému budovaniu. ²⁰ Nerúčaj Božie dielo pre pokrm. Všetko je síce čisté, zlé však je, keď niekto pohoršuje druhého tým, čo požíva. ²¹ Dobré je nejесť mäso, nepiť víno, nerobiť nič, čo uráža tvojho brata. ²² Vieru, ktorú máš, maj v sebe pred Bohom. Blahoslavený, kto seba samého neodsudzuje za to, čo pokladá za správne. ²³ Kto však má pochybnosti, keď niečo je, je odsúdený, lebo to nekoná z viery. A všetko, čo nie je z viery, je hriech.

Treba sa páčiť blížnemu, nie sebe

15 My silní sme povinní znášať slabosti slabých, a nie páčiť sa sebe samým. ² Nech sa každý z nás páči blížnemu na jeho dobro a na budovanie. ³ Lebo ani Kristus nehľadal, čo by sa páčilo jemu samému, ale ako je napísané: Na mňa padlo hanobenie tých, ktorí hanobia teba. ⁴ Veď čo bolo kedysi napísané, bolo napísané nám na poučenie, aby sme pre trpezlivosť a útechu z Písem mali nádej. ⁵ Nech vám Boh trpezlivosti a útechy dá o sebe navzájom zmýšľať podľa Krista Ježiša, ⁶ aby ste jednomyselne, jednými ústami oslavovali Boha a Otca nášho Pána Ježiša Krista.

Evanjelium pre Židov i pre pohanov

⁷ Preto sa navzájom prijímajte, ako vás aj Kristus prijal na Božiu slávu. ⁸ Hovorím totiž, že Kristus sa pre Božiu pravdu stal služobníkom obrezaných, aby potvrdil prislúbenia dané otcom ⁹ a aby pohanovia za milosrdenstvo oslavovali Boha, ako je napísané: Preto ťa budem chváliť medzi pohanmi, ospevovať budem tvoje meno. ¹⁰ A opäť hovorí: Pohanovia, radujte sa s jeho ľudom! ¹¹ A opäť: Chváľte Pána, všetky národy a oslavujte ho, všetci ľudia! ¹² A inde zasa Izaiáš hovorí: Bude výhonok z koreňa Izaja a v toho, ktorý povstane vládnuť nad pohanmi, budú dúfať pohanovia. ¹³ Nech vás Boh nádeje naplní všetkou radosťou a pokojom vo viere, aby sa vaša nádej rozhojnila mocou Ducha Svätého.

Pavlovo misijné poslanie

¹⁴ Bratia moji, ja sám som presvedčený o vás, že aj vy ste plní dobroty, že ste naplnení všetkým poznaním, schopní navzájom sa napomínať. ¹⁵ Písal som vám však trochu smelšie, lebo som vám chcel znova pripomenúť niektoré veci, a to skrze milosť danú mi od Boha, ¹⁶ aby som bol služobníkom Ježiša Krista pre pohanov, aby som ako kňaz slúžil Božiemu evanjeliu, aby sa pohanovia stali príjemnou obetou, posvätenou Duchom Svätým. ¹⁷ Chválim sa teda v Ježišovi Kristovi tým, čo konám pre Boha. ¹⁸ Neodvážil by som sa totiž hovoriť o niečom, čo by nevykonával Kristus cezo mňa slovom a skutkom, ¹⁹ mocou znamení a divov, mocou Božieho Ducha, aby pohanovia prijali evanjelium. Tak som, počnúc od Jeruzalema a okolia až po Ilýriu, naplnil všetko Kristovým evanjeliom. ²⁰ A tak sa usilujem ohlasovať evanjelium nie tam, kde Kristovo meno bolo už známe, aby som nebudoval na cudzom základe, ²¹ ale ako je napísané: Uvidia tí, ktorým o ňom nebolo nič zvestované, a porozumejú tí, ktorí nepočuli.

Pavlov plán navštíviť Rím

²² Preto sa mi postavilo do cesty mnoho prekážok, keď som chcel prísť k vám. ²³ Teraz však už v týchto krajoch nie je pre mňa nijaké voľné pole a už mnoho rokov túžim prísť k vám, ²⁴ keď budem cestovať do Hispánie. Dúfam totiž, že vás uvidím, keď budem prechádzať cez vaše mesto, a že ma vychystáte na cestu, keď najprv medzi vami trochu pookrejem. ²⁵ Teraz však idem do Jeruzalema, čím konám službu svätým. ²⁶ Macedónsko a Achájsko sa totiž rozhodli urobiť zbierku pre chudobných medzi svätými v Jeruzaleme. ²⁷ Rozhodli sa tak, lebo sú ich dlžníkmi. Ak sa pohanovia stali účastníkmi na ich duchovných hodnotách, povinní sú poslúžiť im hmotnými hodnotami. ²⁸ Keď teda toto vykonám a keď im odovzdám zapečatený výnos zbierky, odídem cez vaše mesto do Hispánie. ²⁹ Viem však, že keď prídem k vám, prídem s plnosťou Kristovho požehnania. ³⁰ Skrze nášho Pána Ježiša Krista a skrze lásku Ducha vás prosím, bratia, aby ste spolu so mnou zápasili v modlitbách za mňa pred Bohom, ³¹ aby som bol vytrhnutý z rúk neposlušných v Judsku a aby moju službu pre Jeruzalem svätých vďačne prijali; ³² aby som z Božej vôle s radosťou prišiel k vám a aby som si medzi vami odpočinul. ³³ A Boh pokoja nech je so všetkými vami. Amen.

Osobné pozdravy

16 Odporúčam vám našu sestru Fébu, ktorá je aj diakonkou cirkvi v Kenchreách, ² aby ste ju prijali v Pánovi, ako je hodné svätých, a aby ste jej pomáhali v každej veci, v ktorej by vás potrebovala; veď ona pomáhala mnohým, i mne samému. ³ Pozdravujte Prisku a Akvilu, mojich spolupracovníkov v Ježišovi Kristovi. ⁴ Oni pre môj život nastavili svoj život. Vďačný som im nielen ja, ale aj všetky cirkvi z pohanov. ⁵ Pozdravujte aj cirkev v ich dome. Pozdravujte aj môjho milého Epaineta, ktorý je prvotinou provincie Ázie pre Kris-

ta. ⁶ Pozdravujte Máriu, ktorá pre vás mnoho a namáhavo pracovala. ⁷ Pozdravte Andronika a Júnia, mojich krajanov a spoluväzňov, ktorí sú známi medzi apoštolmi a už predtým uverili v Krista. ⁸ Pozdravujte Ampliata, môjho milovaného v Pánovi. ⁹ Pozdravujte Urbana, nášho spolupracovníka v Kristovi, a môjho milovaného Stachya. ¹⁰ Pozdravujte Apella, ktorý sa osvedčil v Kristovi. Pozdravujte tých, čo sú u Aristobula. ¹¹ Pozdravujte môjho krajana Heródióna. Pozdravujte tých, čo sú u Narkisa, ktorí sa priznávajú k Pánovi. ¹² Pozdravujte Tryfainu a Tryfósu, ktoré namáhavo pracujú pre Pána. Pozdravujte milovanú Persidu, ktorá sa veľa a ťažko napracovala v Pánovi. ¹³ Pozdravujte Rúfa, vyvoleného v Pánovi, a jeho matku, ktorá je aj mojou matkou. ¹⁴ Pozdravujte Asynkrita, Flegonta, Hermesa, Patroba, Hermasa a bratov, ktorí sú s nimi. ¹⁵ Pozdravujte Filológa a Júliu, Nerea a jeho sestru, Olympa a všetkých svätých, ktorí sú s nimi. ¹⁶ Pozdravujte sa navzájom svätým božkom. Pozdravujú vás všetky Kristove cirkvi. ¹⁷ Napomínam vás však, bratia, aby ste sa mali na pozore pred tými, ktorí vyvolávajú rozbroje a pohoršenia v rozpore s učením, ktoré ste sa naučili. Odvráťte sa od nich! ¹⁸ Veď takíto ľudia neslúžia Kristovi, nášmu Pánovi, ale svojmu bruchu a svojimi krásnymi a lichotivými rečami zvädzajú srdcia dôverčivých ľudí. ¹⁹ Veď správa o vašej poslušnosti sa dostala k všetkým. Preto sa z vás radujem a želim si, aby ste boli múdri na dobré, ale neprístupní zlému. ²⁰ Boh pokoja čoskoro uvrhne satana pod vaše nohy. Milosť nášho Pána Ježiša Krista nech je s vami. ²¹ Pozdravuje vás Timotej, môj spolupracovník, i Lucius, Jasón a Sóspatros, moji krajanovia. ²² Pozdravujem vás v Pánovi ja, Tercius, ktorý som napísal tento list. ²³ Pozdravuje vás Gájus, hosťiteľ môj i celej cirkvi. Pozdravuje vás Erastus, mestský šafár, a brat Kvartus.

Doxológia

²⁵ Sláva tomu, ktorý vás môže utvrdiť podľa môjho evanjelia a podľa posolstva o Ježišovi Kristovi, podľa zjavenia tajomstva, ktoré nebolo od večných čias vyslovené, ²⁶ ale teraz sa stalo skrze prorocké Písma zjavným a známym podľa príkazu večného Boha, aby všetky národy poslušne prijali vieru, ²⁷ jemu jedinému, múdremu Bohu, skrze Ježiša Krista naveky. Amen.

PRVÝ LIST KORINŤANOM

Pozdrav

1 Pavol, z Božej vôle povolaný apoštol Krista Ježiša, a brat Sóstenés ² Božej cirkvi v Kórinte, posväteným v Ježišovi Kristovi, povolaným svätým a všetkým, ktorí vyzývajú meno nášho Pána Ježiša Krista na každom mieste u nich aj u nás: ³ Milosť vám a pokoj od Boha, nášho Otca, a od Pána Ježiša Krista. ⁴ Neprestajne ďakujem svojmu Bohu za vás, pre Božiu milosť, ktorá vám bola daná v Ježišovi Kristovi, ⁵ za to, že ste v ňom boli obohatení všetkým: každým slovom i každým poznaním. ⁶ Keďže sa medzi vami utvrdilo svedectvo o Kristovi, ⁷ nechýba vám nijaký dar milosti, kým čakáte na zjavenie nášho Pána Ježiša Krista. ⁸ On vás bude upevňovať až do konca, aby ste boli bez úhony v deň nášho Pána Ježiša Krista. ⁹ Verný je Boh, ktorý vás povolal do spoločenstva svojho Syna Ježiša Krista, nášho Pána.

Roztržky v spoločenstve

¹⁰ Napomínam vás však, bratia, menom nášho Pána Ježiša Krista, aby ste hovorili jednomyselne a neboli medzi vami roztržky, ale aby ste boli zjednotení v tom istom zmýšľaní i úsudku. ¹¹ Od ľudí z domu Chloé som sa totiž dozvedel o vás, bratia moji, že sú medzi vami sváry. ¹² Mám na mysli to, že každý z vás hovorí: Ja som Pavlov! Ja som Apollov! Ja zas Kéfasov! Ja Kristov! ¹³ Veď či je Kristus rozdelený? Vari bol za vás ukrižovaný Pavol? Alebo ste boli pokrstení v Pavlovom mene? ¹⁴ Ďakujem Bohu, že som nikoho z vás nepokrstil, iba Krispa a Gája, ¹⁵ aby nik nepovedal, že ste boli pokrstení v mojom mene. ¹⁶ Ba pokrstil som aj Stefanasovu domácnosť, inak neviem, či som pokrstil aj niekoho iného. ¹⁷ Kristus ma totiž neposlal krstiť, ale ohlasovať evanjelium, nie však múdrosťou slova, aby Kristov kríž nebol vyprázdnený.

Kristus - Božia moc a Božia múdrosť

¹⁸ Veď slovo o kríži je bláznovstvom pre tých, čo sú na ceste k záhube, nám však, ktorí smerujeme k spásu, je Božou mocou. ¹⁹ Veď je napísané: Zmarím múdrosť múdrych a rozumnosť rozumných zničím. ²⁰ Kde je múdry? Kde zákonník? Kde rečník tohto veku? Neobrátil azda Boh múdrosť tohto sveta na bláznovstvo? ²¹ Pretože svet z prejavov Božej múdrosti nepoznal Boha svojou múdrosťou, zapáčilo sa Bohu spasit veriacich bláznovstvom ohlasovania. ²² Židia totiž žiadajú znamenia a Gréci hľadajú múdrosť, ²³ my však hlásame Krista ukrižovaného - pre Židov síce pohoršenie a pohanov bláznovstvo, ²⁴ ale pre povolaných, tak Židov, ako aj Grékov, Krista, Božiu moc a Božiu múdrosť. ²⁵ Božie bláznovstvo je totiž múdrejšie ako ľudia a Božia slabosť silnejšia ako ľudia. ²⁶ Veď sa pozrite, bratia, akých si vás povolal! Niet medzi vami mnoho múdrych podľa tela ani mnoho mocných, ani mnoho urodzených. ²⁷ Čo je pre svet bláznivé, to si Boh vyvolil, aby zahanbil múdrych, a čo je pre svet slabé, to si Boh vyvolil, aby zahanbil mocných; ²⁸ Boh si vyvolil, čo je v očiach sveta neurodzené a opovrhované; áno, vyvolil si to, čo nie je, aby zmaril to, čo je, ²⁹ aby sa nik pred Bohom nevystatoval. ³⁰ Vy ste však z neho v Ježišovi Kristovi, ktorý sa nám stal múdrosťou od Boha, spravodlivosťou a posvätením i vykúpením, ³¹ aby - ako je napísané, ten, kto sa chváli, nech sa chváli v Pánovi.

Zvesť o ukrižovanom Kristovi

2 Aj ja, bratia, keď som prišiel k vám, neprišiel som vám ohlasovať Božie tajomstvo so vznešenosťou slova alebo múdrosti. ² Rozhodol som sa totiž, že medzi vami nebudem

poznať nič iné okrem Ježiša Krista, a to ukrižovaného. ³ Aj ja som bol medzi vami slabý, preniknutý veľkým strachom a chvením; ⁴ moje slovo a moje ohlasovanie nespočívalo v presvedčivých slovách múdrosti, ale v dokazovaní Ducha a moci, ⁵ aby sa vaša viera nezakladala na ľudskej múdrosti, ale na Božej moci.

Boží Duch a Božia múdrosť

⁶ Múdrosť však hovoríme medzi dokonalými, no nie múdrosť tohto veku ani kniežat tohto veku, ktoré hynú, ⁷ ale hlásame v tajomstve skrytú Božiu múdrosť, ktorú Boh pred vekmi určil nám na slávu. ⁸ Nikto z kniežat tohto veku ju nepoznal; veď keby ju boli poznali, neboli by ukrižovali Pána slávy. ⁹ Ale ako je napísané: Ani oko nevidelo, ani ucho nepočulo a čo ani do ľudskeho srdca nevstúpilo, to pripravil Boh tým, čo ho milujú. ¹⁰ Nám to však Boh zjavil skrze Ducha, lebo Duch skúma všetko, aj Božie hlbiny. ¹¹ Veď kto z ľudí vie, čo je v človeku, ak nie duch človeka, ktorý je v ňom? Tak ani Božie veci nepozná nikto, len Boží Duch. ¹² My sme však neprijali ducha sveta, ale Ducha, ktorý je z Boha, aby sme poznali, čo nám Boh daroval. ¹³ O tom aj hovoríme, nie však naučenými slovami ľudskej múdrosti, ale tými slovami, ktoré učí Duch; a tak duchovné veci vysvetľujeme duchovne. ¹⁴ Telesný človek neprijíma veci Božieho Ducha; sú mu totiž bláznovstvom a nemôže ich poznať, pretože sa posudzuje duchovne. ¹⁵ Ale duchovný človek posudzuje všetko, jeho však neposudzuje nik. ¹⁶ Veď kto poznal Pánovu myseľ, aby ho počul? My však máme myseľ Kristovu!

Boží spolupracovníci

3 A ja, bratia, nemohol som k vám hovoriť ako k duchovným, ale ako k telesným, ako k nedospelým v Kristovi. ² Krmil som vás mliekom, nie pevným pokrmom; neboli by ste ho totiž zniesli, ba ešte ani teraz nemôžete, ³ pretože ste ešte stále telesní. Či nie ste vari telesní a nekonáte prívlemlí ľudsky, keď vládne medzi vami závisť a svár? ⁴ Veď keď jeden tvrdí: Ja som Pavlov! a druhý zase: Ja Apollov!, nie ste azda telesní ľudia? ⁵ Veď ktože je Apollo? A kto je Pavol? Služobníci, skrze ktorých ste uverili, a to každý tak, ako mu dal Pán. ⁶ Ja som sadil, Apollo polieval, ale Boh dáva vzrast. ⁷ A tak nič nie je ten, čo sadi, ani ten, čo polieva, iba Boh, ktorý dáva vzrast. ⁸ No ten, čo sadi, a ten, čo polieva, patria k sebe, ale každý dostane odmenu podľa vlastnej práce. ⁹ My sme totiž Boží spolupracovníci; vy ste Božia roľa a Božia stavba. ¹⁰ Podľa Božej milosti, ktorá mi bola daná, ako múdry staviteľ položil som základ a iný ďalej na ňom stavia; ale každý nech si dá pozor, ako na ňom stavia. ¹¹ Nik totiž nemôže položiť iný základ než ten, ktorý je už položený, a tým je Ježiš Kristus. ¹² Ak však na tomto základe stavia niekto zlato, striebro, drahokamy, drevo, seno, slamu, ¹³ dielo každého vyjde najavo. Ten deň to ukáže, pretože sa zjaví v ohni, a sám oheň preskúša dielo každého, aké je. ¹⁴ Ak dielo, ktoré niekto postavil, vydrží, dostane odmenu. ¹⁵ Ak niekoho dielo zhorí, utrpí škodu; sám však bude zachránený, ale tiež akoby cez oheň. ¹⁶ Azda neviete, že ste Božím chrámom a že vo vás prebýva Boží Duch? ¹⁷ Ak niekto kazí Boží chrám, toho Boh zničí; lebo Boží chrám je svätý a tým ste vy! ¹⁸ Nech nikto neklame sám seba! Ak si niekto z vás namýšľa, že je múdry v tomto veku, nech sa stane bláznom, aby sa stal múdрым. ¹⁹ Lebo múdrosť tohto sveta je pred Bohom bláznovstvom. Veď je napísané: Múdрых chytá v ich chytráctve. ²⁰ A zase: Pán pozná myšlienky múdrych, že sú márne. ²¹ Nech sa teda nikto nechváli ľuďmi, veď všetko je vaše: ²² či Pavol, či Apollo, či Kéfas, či svet, či život, či smrť, veci prítomné, či budúce: všetko je vaše, ²³ vy ste však Kristovi a Kristus je Boží.

Služba apoštolov

4 A tak nech nás každý pokladá za Kristových služobníkov a za správcov Božích tajomstiev. ² Od správcov sa nežiada nič iné, len aby sa každý preukázal ako verný. ³ Mne však

najmenej záleží na tom, či ma súdite vy alebo ľudský súd. Ba ani sám sa nesúdim. ⁴ Lebo ničoho som si nie vedomý; to ma však ešte neospravedlňuje. Veď Pán je ten, kto ma súdi. ⁵ Preto nesúďte nič predčasne, kým nepríde Pán. On vynesie na svetlo, čo je skryté v tme, a odhalí zámery srdc. Potom každý dostane pochvalu od Boha. ⁶ Toto však, bratia, vztiahol som na seba a na Apolla kvôli vám, aby ste sa na nás poučili: „Nič nad to, čo je napísané“, aby sa nikto jedným spomedzi nás nevystatoval proti druhému. ⁷ Veď kto ti dal prednosť? Čo máš, čo by si nebol dostal? Keď si teda dostal, prečo sa chváliš, ako by si nebol dostal? ⁸ Už ste sa nasýtili, už ste zbohatli, začali ste kraľovať bez nás; kiež by ste len kraľovali, aby sme spolu s vami kraľovali aj my. ⁹ Lebo tak sa mi zdá, že nám, apoštolom, určil Boh posledné miesto ako odsúdeným na smrť, veď sme sa stali divadlom svetu, anjelom i ľudom. ¹⁰ My sme blázni pre Krista, vy však rozumní v Kristovi; my sme slabí, no vy silní; vy ste slávní, my však bez cti. ¹¹ Až do tejto hodiny aj hladujeme a trpíme smädom, aj sme nahí a biť, aj sme bez prístrešia ¹² a namáhavo pracujeme vlastnými rukami. Keď nám zlorečia, dobrorečíme; keď nás prenasledujú, znášame to; ¹³ keď nás hanobia, vlúdne sa prihovárame. Stali sme sa akoby smeťami sveta, vyvrhelmi pre všetkých až doteraz. ¹⁴ Toto vám nepíšem, aby som vás zahanbil, ale aby som vás napomenul ako svoje milované deti. ¹⁵ Veď keby ste mali hoci desaťtisíc vychovávateľov v Kristovi, otcov nemáte mnoho, lebo ja som vás splodil v Ježišovi Kristovi skrze evanjelium. ¹⁶ Prosím vás teda, nasledujte môj príklad. ¹⁷ Preto som vám poslal Timoteja, moje milované a verné dieťa v Pánovi. On vám pripomenie moje cesty v Kristovi Ježišovi, ako učím všade v každej cirkvi. ¹⁸ Niektorí sa začali povyšovať, akoby som k vám už nemal prísť. ¹⁹ Čoskoro však – ak Pán bude chcieť – prídem k vám a posúdim nie reč namyslených, ale ich moc. ²⁰ Božie kráľovstvo totiž nespočíva v reči, ale v moci. ²¹ Čo chcete? Mám prísť k vám s palicou, alebo s láskou a v duchu miernosti?

Odsúdenie smilstva

5 Dokonca počuť, že je medzi vami smilstvo, a to také smilstvo, akého niet ani medzi pohanmi, totiž, že niekto obcuje s manželkou svojho otca. ² A vy sa ešte vystatujete, nie aby ste sa radšej rmútili a vylúčili spomedzi seba toho, kto sa takéhoto činu dopustil. ³ Ja sám, hoci telesne vzdialený, no duchom prítomný, už som – akoby prítomný – rozhodol, že toho, čo to urobil, ⁴ treba v mene nášho Pána Ježiša, keď sa stretne vy a môj duch, s mocou nášho Pána Ježiša ⁵ vydať satanovi na záhubu tela, aby bol duch v Pánov deň zachránený. ⁶ To, čím sa chváľite, nie je dobré. Neviete azda, že trocha kvasu prekvasí celé cesto? ⁷ Vyčistite starý kvas, aby ste boli novým cestom, keďže ste nekvaseným chlebom; veď Kristus, náš veľkonočný Baránok, bol obetovaný. ⁸ Slávme teda sviatky nie so starým kvasom ani s kvasom zla a nešlachetnosti, ale s nekvaseným chlebom čistoty a pravdy. ⁹ V liste som vám napísal, aby ste sa nestýkali so smilníkmi. ¹⁰ Nie však vôbec so smilníkmi tohto sveta či s lakomcami, vydieračmi a modloslužobníkmi, veď to by ste museli odísť zo sveta. ¹¹ Chcel som vám napísať, aby ste sa nestýkali s takým, ktorý sa nazýva bratom, no pritom je smilník, lakomec, modloslužobník, rúhač, opilec alebo vydierač; s takými ani len nejedávajte! ¹² Veď prečo by som mal súdiť tých, čo sú mimo nás? Nesúдите vari tých, čo sú vnútri? ¹³ Tých však, čo sú mimo, bude súdiť Boh. Odstráňte zlého spomedzi seba!

Riešenie sporov pred neveriacimi

6 Ak má niekto z vás spor s iným, ako sa opováži súdiť sa pred nespravodlivými, a nie pred svätými? ² Veď či nevíete, že svätí budú súdiť svet? Ak teda vy máte súdiť svet, nie ste schopní rozsúdiť maličkosti? ³ Vari nevíete, že budeme súdiť anjelov, o čo viac veci všedného života? ⁴ Keď teda máte spory vo veciach všedného života, beriete si za sudcov

takých, ktorí nemajú v cirkvi vážnosť? ⁵ Hovorím to na vaše zahanbenie. Azda niet medzi vami ani jedného rozumného, ktorý by vedel rozriešiť spor medzi svojimi bratmi? ⁶ Ale brat sa súdi s bratom, a k tomu ešte pred neveriacimi! ⁷ Veď už to je vaša prehra, že máte medzi sebou súdne spory. Prečo radšej neznášate krivdu? Prečo radšej netrpíte škodu? ⁸ Ba naopak: Vy krivdíte a škodíte bratom! ⁹ Neviete vari, že nespravodliví nebudú dedičmi Božieho kráľovstva? Nemýľte sa! Ani smilníci, ani modloslužobníci, ani cudzoložníci, ani prostitúti mužov, ani ich súložníci, ¹⁰ ani zloději, ani lakomci, ani opilci, ani rúhači, ani vydierači nebudú dedičmi Božieho kráľovstva. ¹¹ A takýmito ste niektorí boli. No boli ste obmytí, ba posvätení a aj ospravedlnení v mene Pána Ježiša Krista a v Duchu nášho Boha.

Telo - chrám Ducha

¹² Všetko smiem, no nie všetko mi osoží. Všetko smiem, ale ja sa ničím nedám zotročiť. ¹³ Pokrmy sú pre žalúdok a žalúdok pre pokrmy! Boh však obráti i jedno, i druhé navivoč. No telo nie je pre smilstvo - je pre Pána a Pán pre telo. ¹⁴ Boh však vzkriesil Pána a aj nás vzkriesi svojou mocou. ¹⁵ Neviete azda, že vaše telá sú Kristovými údmi? Mám teda z Kristových údov urobiť údy smilnice? Rozhodne nie! ¹⁶ Alebo či neviete, že kto sa oddáva smilnici, je s ňou jedno telo? Veď sa aj hovorí: Budú dvaja jedno telo. ¹⁷ Kto sa však oddáva Pánovi, je s ním jeden Duch. ¹⁸ Varujte sa smilstva! Každý hriech, ktorého sa človek dopustí, je mimo tela. Kto však smilní, hreší proti vlastnému telu. ¹⁹ A vari neviete, že nepatríte sebe, ale že vaše telo je chrámom Svätého Ducha, ktorý vo vás prebýva a ktorého máte od Boha? ²⁰ Boli ste drahó vykúpení. Oslavujte teda Boha vo svojom tele.

O manželstve

7 Pokiaľ ide o to, čo ste písali: Dobré je, ak sa muž nedotýka ženy. ² Aby sa však zabránilo smilstvu, nech má každý svoju ženu a každá nech má svojho muža. ³ Muž nech plní voči žene svoje povinnosti a podobne aj žena voči svojmu mužovi. ⁴ Žena nie je pánom svojho tela, ale jej muž; podobne ani muž nie je pánom svojho tela, ale jeho žena. ⁵ Neodopierajte sa jeden druhému, iba ak na určitý čas so vzájomným súhlasom, aby ste sa venovali modlitbe, a potom buďte zase spolu, aby vás satan nepokúšal, keby ste sa nemohli ovládnuť. ⁶ Uvádzam to však ako možnosť, nie ako prikaz. ⁷ Želal by som si, aby všetci ľudia boli ako ja, ale každý má od Boha svoj vlastný dar: jeden tak, druhý inak. ⁸ Neženatým, nevydatým a vdovám však hovorím: Pre nich je dobre, ak zostanú ako ja. ⁹ Ale ak sa nevedia ovládať, nech vstúpia do manželstva, lebo je lepšie žiť v manželstve ako horieť vášňou. ¹⁰ Ženatým a vydatým však prikazujem - nie ja, ale Pán -, aby žena neodchádzala od svojho muža. ¹¹ Ak by však aj odišla, nech ostane nevydatá, alebo nech sa zmieri so svojím mužom; a muž nech ženu neprepúšťa! ¹² Ostatným hovorím ja, nie Pán: Ak niektorý brat má neveriacu ženu a ona aj naďalej chce s ním žiť, nech ju neprepúšťa. ¹³ A ak niektorá žena má neveriaceho muža a ten chce s ňou aj naďalej spolu žiť, nech ho neopúšťa. ¹⁴ Lebo neveriaci muž sa posväcuje skrze ženu a neveriaca žena sa posväcuje skrze brata. Inak by vaše deti boli nečisté, teraz sú však sväté. ¹⁵ Ale ak sa neveriaci odlučuje, nech sa odlúči. V takých prípadoch brat alebo sestra nie sú otrocky viazaní, veď Boh nás povolal k pokoju. ¹⁶ Veď ako môžeš vedieť, žena, či zachrániš svojho muža? Alebo ako môžeš vedieť ty, muž, či zachrániš svoju ženu?

Božie povolanie a stav kresťanov

¹⁷ Každý však nech žije tak, ako mu určil Pán, a podľa toho, ako ho povolal Boh. Tak to prikazujem vo všetkých cirkvách. ¹⁸ Bol niekto povolaný ako obrezaný? Nech to nezakrýva! Bol niekto povolaný ako neobrezaný? Nech sa nedáva obrezať! ¹⁹ Obriezka nie je nič, ani neobriezka nie je nič, ale zachovávanie Božích prikázaní. ²⁰ Nech každý zotrvá v tom

stave, v ktorom bol povolaný. ²¹ Bol si povolaný ako otrok? Nech ťa to netrápi! Ale ak by si sa aj mohol stať slobodným, radšej to využij! ²² Veď v Pánovi povolaný otrok má v Pánovi slobodu. A podobne: Kto bol povolaný ako slobodný, je Kristov otrok. ²³ Draho ste boli kúpení; nestávajte sa otrokmi ľudí! ²⁴ Bratia, nech každý zostane pred Bohom v tom, v čom bol povolaný. ²⁵ O pannách nemám síce príkaz od Pána, ale radím ako taký, ktorého Pán omilostil, aby bol dôveryhodný. ²⁶ Myslím si teda, že je dobré pre človeka - a to pre nastávajúcu núdzu -, aby zostal tak, ako je. ²⁷ Si viazaný k žene? Nevyhľadávaj rozluku! Si už bez ženy? Nehľadaj ženu! ²⁸ Ale keby si sa aj oženil, nezahrešil si; a ak by sa panna vydala, nezahreší. Takíto však budú mať súženie v tele, ale ja vás chcem toho ušetriť. ²⁹ Myslím si, bratia, že čas je krátky! Napokon aj tí, čo majú ženy, nech sú, akoby nemali. ³⁰ Tí, čo plačú, akoby neplakali; tí, čo sa radujú, akoby sa neradovali, čo kupujú, akoby nič nemali, a tí, ³¹ čo užívajú svet, akoby neužívali, lebo terajšia podoba sveta sa mína. ³² Chcem však, aby ste boli bez starostí. Neženatý sa stará o Pánove veci, ako by sa zapáčil Pánovi. ³³ Ale ženatý sa stará o veci sveta, ako by sa páčil žene, ³⁴ a je rozpoltený. Nevýdatá žena a panna sa stará o Pánove veci, aby bola svätá telom i duchom. No vydatá sa stará o veci sveta, ako by sa páčila mužovi. ³⁵ Toto vám však hovorím na váš osoh, nie aby som vám na krk hádzal slučku, ale aby ste sa dôstojne, neprestajne a sústredene venovali Pánovi. ³⁶ Ak si niekto myslí, že koná nečestne voči svojmu dievčaťu, keď už dosiahne zrelý vek a patrí sa, aby si ju vzal, nech urobí, čo chce, nehreší. Nech sa vezmú! ³⁷ Kto sa však pevne rozhodol v srdci a nič ho nenúti, ale má moc nad svojou vôľou a usúdil v srdci, že sa s ňou neožení, urobí dobre. ³⁸ Takže ten, kto sa ožení so svojou snúbenicou, robí dobre, ale kto sa neožení, koná lepšie. ³⁹ Žena je viazaná dovtedy, kým žije jej muž. Keď však muž zomrie, je slobodná a môže sa vydať, za koho chce, ale iba v Pánovi. ⁴⁰ Bude však šťastnejšia, ak zostane tak, aspoň podľa môjho úsudku. A nazdávam sa, že aj ja mám Božieho Ducha.

Mäso obetované modlám

8 Pokiaľ ide o mäso obetované modlám, vieme, že „všetci máme poznanie“. Poznanie však vedie k namyslenosti, kým láska buduje. ² Ak si niekto myslí, že niečo už úplne spoznal, ešte to nepozná tak, ako treba. ³ Ak však niekto miluje Boha, toho Boh pozná. ⁴ Pokiaľ teda ide o to, či sa smie jesť mäso obetované modlám, vieme, že na svete modla nič neznamená a niet iného boha, okrem toho Jedného. ⁵ Aj keď sú takzvaní bohovia na nebi či na zemi - akože je mnoho takých bohov a pánov -, ⁶ no my máme jedného Boha Otca, z ktorého je všetko a my sme tu pre neho, a jedného Pána Ježiša Krista, skrze ktorého je všetko a aj my sme skrze neho. ⁷ Lenže toto poznanie nemajú všetci. Niektorí sú až doteraz takí zvyknutí na modly, že jedia toto mäso ako obety modlám, ich svedomie je neisté a preto je poškvرنené. ⁸ Pokrm nás však nepribližuje k Bohu. Ak nejeme, nič nestrácame, ak jeme, nič nezískame. ⁹ Len dbajte, aby táto vaša sloboda nebola slabým na prekážku. ¹⁰ Ak totiž teba, ktorý máš poznanie, niekto uvidí stolovať v modlárskom chráme, či sa tým aj jeho slabé svedomie neposmelí, aby aj on jedol mäso obetované modlám? ¹¹ A tak slabý brat, za ktorého zomrel Kristus, zahynie pre tvoje poznanie. ¹² Keď takto hrešíte proti bratom a ubíjate ich slabé svedomie, hrešíte proti Kristovi. ¹³ Preto ak pokrm pohoršuje môjho brata, radšej nebudem vôbec jesť mäso, len aby som svojho brata nepohoršil.

Práva apoštola

9 Azda nie som slobodný? Nie som apoštol? A nevidel som Ježiša, nášho Pána? Nie ste azda vy moje dielo v Pánovi? ² Ak by som aj pre iných nebol apoštol, pre vás iste som; veď vy ste pečatou môjho apoštolátu v Pánovi. ³ Toto je moja obrana proti tým, čo

ma súdia: ⁴ Nemáme azda právo jesť a piť? ⁵ Vari podľa príkladu ostatných apoštolov a Pánových bratov i Petra nemáme právo brať si so sebou sestru, ženu? ⁶ Alebo len ja a Barnabáš nemáme právo nepracovať? ⁷ Kto kedy vojenčí na vlastné trovy? Kto vysadí vinicu, a neje z jej úrody? Alebo kto pasie stádo, a neživí sa mliekom od stáda? ⁸ Vari to hovorím iba ľudsky? Nehovorí to aj zákon? ⁹ Veď v Mojžišovom zákone je napísané: Mlátiacemu volovi nezaviažeš hubu. Azda sa Boh stará iba o voly? ¹⁰ Nehovorí to vari pre nás? Veď pre nás bolo napísané: Kto orie, má orať v nádeji, a kto mláti, má mlátiť v nádeji, že dostane svoj podiel. ¹¹ Keď sme teda medzi vami siali duchovné, je veľkou vecou žať telesné? ¹² Ak iní majú u vás toto právo, prečo nie skôr my? My sme však toto právo nevyužili. Naopak. Všetko znášame, len aby sme Kristovmu evanjeliu nestavali nijakú prekážku. ¹³ Vari neviete, že tí, čo pôsobia v svätej službe, živia sa z chrámu a slúžia pri oltári, majú podiel z oltára? ¹⁴ Preto aj Pán prikázal tak, aby tí, čo ohlasujú evanjelium, z evanjelia aj žili. ¹⁵ Ja som však z toho nič nevyužil. Ani toto som nenapísal preto, aby sa mi tak stalo. Lebo radšej by som aj umrel, než by mi niekto zmaril túto moju chválu. ¹⁶ Veď ak zvestujem evanjelium, to nie je pre mňa chvála; je to moja povinnosť a beda mi, ak ho nebudem ohlasovať. ¹⁷ Ak to konám zo svojej vôle, mám odmenu; ak však nie zo svojej vôle, plním zverenú úlohu. ¹⁸ Aká je teda moja odmena? Taká, že keď hlásam evanjelium, hlásam ho zadarmo a nevyužívam právo, ktoré mi z evanjelia prislúcha. ¹⁹ Lebo hoci som aj slobodný voči všetkým, dal som sa do služby všetkým, aby som získal čím viacerých. ²⁰ Pre Židov som sa stal akoby Židom, aby som získal Židov; pre tých, čo sú pod zákonom, bol som ako ten pod zákonom, aby som získal tých, čo sú pod zákonom – i keď nie som pod zákonom. ²¹ Pre tých, čo sú bez zákona, stal som sa ako ten bez zákona, aby som získal tých, čo sú bez zákona – aj keď pred Bohom nie som bez zákona, lebo som pod Kristovým zákonom. ²² Pre slabých som sa stal slabým, aby som získal slabých. Pre všetkých som sa stal všetkým, aby som zachránil aspoň niektorých. ²³ A všetko to robím pre evanjelium, aby som mal na ňom podiel. ²⁴ Neviete, že tí, čo bežia na štadióne, bežia síce všetci, ale iba jeden dostáva cenu? Bežte tak, aby ste ju dosiahli. ²⁵ Veď každý pretekár sa zdržiava všetkého; oni to robia preto, aby získali porušiteľný veniec, my však neporušiteľný. ²⁶ Ja teda bežím nie akoby bez cieľa a zápasím nie ako ten, kto udiera do prázdna. ²⁷ Ale zaobchádzam tvrdo so svojim telom a ovládam ho, aby kým iným kážem, sám som nezlyhal.

Výstraha pred modlárstvom

10 Nechcem, bratia, aby ste nevedeli, že naši otcovia všetci boli pod oblakom a všetci prešli cez more, ² všetci boli pokrstení v Mojžišovi, v oblaku a v mori, ³ všetci jedli ten istý duchovný pokrm ⁴ a všetci pili ten istý duchovný nápoj, lebo pili z duchovnej skaly, ktorá ich sprevádzala, a tou skalou bol Kristus. ⁵ Ale vo väčšine z nich nemal Boh záľubenie, veď zahynuli na púšti. ⁶ Toto sa pre nás stalo výstrahou, aby sme neboli dychtiví po zle, tak ako po ňom dychtili oni. ⁷ Ani nebudte modlári, ako boli niektorí z nich, tak ako je napísané: Posadil sa ľud, aby jedol a pil; nato vstali, aby sa zabávali. ⁸ Ani nesmilnime, ako niektorí z nich smilnili, a padlo ich za jediný deň dvadsaťtisíc. ⁹ Ani nepokúšajme Krista, ako niektorí z nich pokúšali, a hynuli od hadov. ¹⁰ Ani nereptajte, ako niektorí z nich reptali, a hynuli od zhubcu. ¹¹ Toto sa im stalo výstrahou a nám, ktorých zastihol koniec vekov, to bolo napísané ako napomenutie. ¹² A tak ten, kto si myslí, že stojí, nech si dáva pozor, aby nepadol. ¹³ Skúška, ktorá na vás doľahla, je len ľudská. Boh je však verný. On nedopustí, aby ste boli skúšaní nad svoje sily, ale so skúškou dá aj východisko, aby ste ju vládali zniesť. ¹⁴ Preto, moji milovaní, stráňte sa modlárstva. ¹⁵ Prihováram sa vám ako rozumným: Posúďte sami, čo hovorím. ¹⁶ Nie je vari kalich dobrorečenia, ktorý žehnáme,

účasťou na Kristovej krvi? A chlieb, ktorý lámeme, nie je azda účasťou na Kristovom tele? ¹⁷ Keďže je jeden chlieb, my mnohí sme jedno telo, lebo všetci máme podiel na jednom chlebe. ¹⁸ Pozrite na Izrael podľa tela: Azda tí, čo jedia obety, nemajú účasť aj na oltári? ¹⁹ Čo tým chcem povedať? Že mäso obetované modlám je niečo? Alebo že modla je niečo? ²⁰ Nie. Ale čo obetujú, obetujú démonom, nie Bohu. No ja nechcem, aby ste mali spoločenstvo s démonmi. ²¹ Nemôžete piť z Pánovho kalicha aj z kalicha démonov; a nemôžete mať podiel na Pánovom stole aj na stole démonov. ²² Alebo máme roztrpčovať Pána? Sme azda silnejší ako on?

Všetko na Božiu slávu!

²³ Všetko je dovolené, no nie všetko osoží. Všetko je dovolené, no nie všetko buduje. ²⁴ Nikto nech nehľadá, čo osoží iba jemu, ale to, čo osoží inému. ²⁵ Jedzte všetko, čo sa predáva na trhu, a pre svoje svedomie sa nemusíte na nič pýtať, ²⁶ lebo: Pánova je zem i všetko, čo ju naplňa. ²⁷ Ak vás niekto z neveriacich pozve a chcete ísť, jedzte všetko, čo vám predložia, a pre svoje svedomie sa nemusíte na nič pýtať. ²⁸ Ak vám niekto povie: Toto bolo obetované modlám!, nejedzte to kvôli tomu, kto vás na to upozornil, a kvôli svedomiu; ²⁹ nemyslím pre vaše svedomie, ale pre svedomie toho druhého. Veď prečo má moju slobodu súdiť svedomie niekoho iného? ³⁰ Ak ja nič s vďakou požívam, prečo by ma mal niekto odsudzovať za to, za čo ďakujem? ³¹ Či teda jete, alebo pijete, alebo čokoľvek robíte, všetko robte na Božiu slávu. ³² Nebuďte na pohoršenie ani Židom, ani Grékom, ani Božej cirkvi, ³³ ako aj ja sa usilujem páčiť všetkým vo všetkom, a nehľadám, čo osoží mne, ale čo osoží mnohým, aby boli spasení.

11 Napodobňujte ma, ako ja napodobňujem Krista!

Závoj žien pri bohoslužbách

² Chválim vás teda, že vo všetkom na mňa pamätáte a držíte sa tradície, ako som vám ju odovzdal. ³ Chcem však, aby ste vedeli, že hlavou každého muža je Kristus, hlavou ženy je muž a hlavou Krista Boh. ⁴ Každý muž, ktorý sa modlí alebo prorokuje so zahalenou hlavou, zneuctuje svoju hlavu. ⁵ Každá žena, ktorá sa modlí alebo prorokuje s nezahalenou hlavou, zneuctuje svoju hlavu; je to jedno a to isté, ako keby si ju oholila. ⁶ Lebo ak sa žena nezahaľuje, môže sa dať hoci aj ostriať. Ak je však pre ženu potupou ostriať sa alebo oholiť, nech sa zahaľuje. ⁷ Muž si však nemá zahaliť hlavu, pretože je Božím obrazom a Božou slávou, kým žena je slávou muža. ⁸ Veď nie je muž zo ženy, ale žena z muža. ⁹ Lebo ani muž nebol stvorený pre ženu, ale žena pre muža. ¹⁰ Preto má mať žena na hlave znamenie moci kvôli anjelom. ¹¹ Ibaže v Pánovi nieto ani ženy bez muža, ani muža bez ženy. ¹² Lebo ako je žena z muža, tak je aj muž skrze ženu, a všetko je z Boha. ¹³ Posúďte sami medzi sebou: Sluší sa, aby sa žena modlila k Bohu s nezahalenou hlavou? ¹⁴ Vari vás neučí sama príroda, že mužovi je na potupu, keď má dlhé vlasy, ¹⁵ no žene, keď má dlhé vlasy, je to na slávu? Lebo dlhé vlasy dostala ako závoj. ¹⁶ Ak by sa však niekto chcel o tom škriepiť, ani my, ani Božie cirkvi to nemáme vo zvyku.

Zlovyky pri Pánovej večeri

¹⁷ Keď toto pripomínam, nechválim vás, že sa schádzate nie na osoh, ale na škodu. ¹⁸ Predovšetkým totiž počúvam, že keď sa schádzate v cirkvi, vyskytujú sa medzi vami roztržky, a do istej miery tomu aj verím. ¹⁹ Veď musia byť medzi vami aj roztržky, aby sa ukázalo, kto z vás sa osvedčí. ²⁰ Keď sa teda takto schádzate, to nie je požívanie Pánovej večere. ²¹ Veď keď si pri jedení každý predloží svoju večeru, potom jeden hladuje a druhý sa opíja. ²² Nemáte vari vlastné domy, kde by ste jedli a pili? Alebo natoľko znevažujete Božiu cirkev a zahanbujete tých, čo nič nemajú? Čo vám mám povedať? Mám vás pochváliť? Za to vás nechválim!

Ustanovenie Pánovej večere

²³ Veď ja som prijal od Pána to, čo som vám aj odovzdal, že Pán Ježiš v tú noc, keď bol zradený, vzal chlieb ²⁴ a keď vzdával vďaky, lámal ho a povedal: Toto je moje telo, ktoré je pre vás. Toto robte na moju pamiatku! ²⁵ Podobne po večeri vzal aj kalich a povedal: Tento kalich je nová zmluva v mojej krvi. Toto robte, kedykoľvek ho budete piť, na moju pamiatku! ²⁶ Kedykoľvek teda jete tento chlieb a pijete z tohto kalicha, zvestujete Pánovu smrť, kým nepríde.

Nehodná účasť na Pánovej večeri

²⁷ Preto ktokoľvek by nehodne jedol chlieb alebo pil kalich Pána, prevíní sa proti telu a krvi Pána. ²⁸ Nech teda skúma človek sám seba a tak je z chleba a pije z kalicha. ²⁹ Lebo kto je a pije, a nerozoznáva telo, je a pije si odsúdenie. ³⁰ Preto je medzi vami veľa slabých a chorých a viacerí umierajú. ³¹ Keby sme však sami seba súdili, neboli by sme súdení. ³² Tým však, že nás súdi Pán, vychováva nás, aby sme neboli odsúdení so svetom. ³³ A tak, bratia moji, keď sa zídete jesť, čakajte jeden na druhého! ³⁴ Ak je niekto hladný, nech sa naje doma, aby ste sa neschádzali na odsúdenie. Ostatné veci usporiadam, keď prídem.

Duchovné dary

12 ¹ Pokiaľ ide o duchovné dary, nechcem, bratia, aby ste zotrúvali v nevedomosti. ² Viete, že keď ste ešte boli pohanmi, ťahalo vás to k nemým modlám, ako ste boli k tomu vedení. ³ Preto chcem, aby ste vedeli, že nikto, ak hovorí v Božom Duchu, nepovie: Prekliaty Ježiš!, a nikto nemôže povedať: Ježiš je Pán!, iba ak v Duchu Svätom. ⁴ Preto sú dary milosti rôzne, ale Duch je ten istý; ⁵ a rôzne sú aj služby, ale Pán je ten istý; ⁶ a rôzne sú aj účinky moci, ale Boh je ten istý, ktorý pôsobí všetko vo všetkých. ⁷ Každému je však daný prejav Ducha na spoločný úžitok. ⁸ Jednému sa totiž dostáva skrze Ducha slovo múdrosti, inému však podľa toho istého Ducha slovo poznania, ⁹ inému zas viera v tom istom Duchu a inému dary uzdravovania v jednom a tom istom Duchu; ¹⁰ inému schopnosť konať divy, druhému prorokovať, inému dar rozlišovať duchov, inému zas rôzne druhy jazykov a inému schopnosť vykladať ich. ¹¹ No toto všetko spôsobuje jeden a ten istý Duch, ktorý každému udeľuje dar, ako chce.

Jedno telo - mnoho údov

¹² Tak totiž ako je jedno telo a má mnoho údov, a všetky údy tela, hoci je ich mnoho, tvoria jedno telo, tak aj Kristus. ¹³ Veď my všetci sme boli pokrstení jedným Duchom v jedno telo, či Židia alebo Gréci, či otroci alebo slobodní; a všetci sme boli napojení jedným Duchom. ¹⁴ Lebo telo nie je jeden úd, ale mnoho údov. ¹⁵ Keby noha povedala: Pretože nie som ruka, nie som z tela!, či zato nepatrí k telu? ¹⁶ A keby ucho povedalo: Keďže nie som oko, nie som z tela!, či zato nepatrí k telu? ¹⁷ Keby bolo celé telo len okom, kde by bol sluch? A keby bolo celé sluchom, kde by bol čuch? ¹⁸ Preto Boh usporiadal v tele všetky údy tak, ako chcel. ¹⁹ Keby však boli všetky údy jedným údom, kde by bolo telo? ²⁰ Takto je teda mnoho údov, a predsa jedno telo. ²¹ Preto oko nemôže povedať ruke: Nepotrebujem ťa!, ani hlava nohám: Nepotrebujem vás! ²² Ba skôr je to tak, že tie údy tela, ktoré sa zdajú slabšími, sú nesmierne potrebné, ²³ a tým údom, ktoré sa nám zdajú menej cenné, preukazujeme väčšiu poctu, a pretože sú neslušné, dostáva sa im o to starostlivejšie zaoblenie, ²⁴ zatiaľ čo naše počestné údy to nepotrebujú. Boh však usporiadal telo tak, že slabšiemu údu dal viac cti, ²⁵ aby neboli v tele roztržky, ale aby sa údy vzájomne o seba starali. ²⁶ A teda ak trpí jeden úd, spolu s ním trpia všetky údy; ak sa dostáva cti jednému údu, radujú sa s ním všetky údy. ²⁷ Vy ste Kristovo telo a jednotlivo ste údy. ²⁸ A v cirkvi Boh niektorých ustanovil najprv za apoštolov, po druhé za prorokov, po tretie za učiteľov, potom sú zázraky, potom

dary uzdravovať, pomáhať, viesť a dar rôznych jazykov. ²⁹ Sú azda všetci apoštolmi? Sú azda všetci prorokmi? Sú azda všetci učiteľmi? Sú všetci divotvorcami? ³⁰ Majú azda všetci dary uzdravovania? Hovoria všetci jazykmi? Všetci ich vykladajú? ³¹ Usilujte sa však ešte o väčšie dary. A okrem toho vám ukážem omnoho vzácnejšiu cestu.

Láska

13 Keby som hovoril ľudskými jazykmi, ba aj anjelskými, a lásku by som nemal, bol by som iba ako cvendžiaci kov a zuniaci bubon. ² A keby som mal aj dar prorokovať a poznal by som všetky tajomstvá a mal by som všetko poznanie a keby som mal takú silnú vieru, že by som hory prenášal, no lásku by som nemal, nebol by som ničím. ³ A keby som rozdal všetok svoj majetok a vydal svoje telo na upálenie, no lásku by som nemal, nič by mi to neosožilo. ⁴ Láska je trpezlivá, láska je dobrotivá, nezávidí, láska sa nevystatuje a nenadáva; ⁵ nespráva sa neslušne, nehladá svoj prospech, nerozčuľuje sa, nepočíta krivdy; ⁶ neraduje sa z nepravosti, ale raduje sa z pravdy; ⁷ všetko znáša, všetko verí, všetko dúfa a všetko vydrží. ⁸ Láska nikdy nezanikne; prorocktá sa pominú, jazyky umlknú, poznanie bude prekonané. ⁹ Lebo iba sčasti poznávame a sčasti prorokujeme. ¹⁰ Ale keď príde plnosť, to, čo je čiastočné, sa pominie. ¹¹ Keď som bol dieťa, hovoril som ako dieťa, zmyšľal som ako dieťa, usudzoval som ako dieťa. Keď som sa stal mužom, zanechal som detské spôsoby. ¹² Teraz vidíme len akoby v zrkadle, v záhade, ale potom z tváre do tváre. Teraz poznávam sčasti, ale potom budem poznávať tak, ako som bol spoznaný. ¹³ Teraz teda zostáva viera, nádej a láska, tieto tri, ale najväčšia z nich je láska.

Jazyky a prorokovanie

14 Usilujte sa o lásku, no horlivo hľadajte aj duchovné dary, najmä však aby ste prorokovali. ² Lebo kto hovorí jazykom, nehovorí ľuďom, ale Bohu. Nikto mu totiž nerozumie, mocou Ducha hovorí tajomstvá. ³ Kto však prorokuje, hovorí ľuďom a tak buduje, povzbudzuje a potešuje. ⁴ Kto hovorí jazykmi, buduje seba, ale ten, kto prorokuje, buduje cirkev. ⁵ Chcem však, aby ste všetci hovorili jazykmi, ale ešte viac, aby ste prorokovali. Lebo väčší je ten, čo prorokuje, než ten, čo hovorí jazykmi - iba ak by to aj vykladal, aby sa budovala cirkev. ⁶ Veď čo by som vám osožil, bratia, keby som k vám prišiel a hovoril jazykmi, ale nehovoril by som vám slovami zjavenia ani poznania, ani prorocťom, ani učením? ⁷ Podobne ako neživé nástroje, ktoré vydávajú zvuk, či flauta alebo citara: keby nevýdávali rozdielne zvuky, ako by sa vedelo, čo sa hrá na flaute a čo na citare? ⁸ Veď ak poľnica zaznie nejasne, kto sa bude chystať do boja? ⁹ Tak aj vy, ak nevýdávate jazykom zrozumiteľné slová, ako možno poznať, čo hovoríte? Veď budete hovoriť do vetra. ¹⁰ Vo svete je predsa toľko rozličných jazykov, a ani jeden nie je bez slov. ¹¹ Ak však nepoznám zmysel reči, pre toho, kto hovorí, budem cudzincom, a ten, čo hovorí, bude cudzincom pre mňa. ¹² Tak aj vy, keďže sa horlivo usilujete o duchovné dary, usilujte sa oplyvať tým, čo slúži na budovanie cirkvi. ¹³ Preto ten, kto hovorí jazykmi, nech sa modlí, aby vykladal. ¹⁴ Lebo ak sa modlím jazykmi, modlí sa môj duch, ale moja myseľ je bez ovocia. ¹⁵ Čo teda? Budem sa modliť duchom, ale budem sa modliť aj myslou. Budem spievať chválospevy duchom, ale budem spievať aj myslou. ¹⁶ Lebo ak dobrorečíš duchom, ako potom môže jednoduchý človek na tvoje dobrorečenie odpovedať: Amen!? Veď nevie, čo hovoríš. ¹⁷ Ty síce krásne dobrorečíš, ale iný sa tým nebuduje. ¹⁸ Ďakujem Bohu, že viac hovorím jazykmi ako vy všetci; ¹⁹ v cirkvi však chcem radšej prehovoriť päť zrozumiteľných slov, aby som aj iných poučil, než povedať desaťtisíc slov nezrozumiteľným jazykom. ²⁰ Bratia, nebuďte pri usudzovaní ako deti, v zle buďte maličkí, no pri usudzovaní buďte dokonalí. ²¹ V zákone je

napísané: Cudzími jazykmi a perami cudzincov budem hovoriť k tomuto ľudu, no ani tak ma nepočúvnu, hovorí Pán.²² A jazyky sú znamením nie pre veriacich, ale pre neveriacich, kým proroctvo je nie pre neveriacich, ale pre veriacich.²³ Keby sa teda celá cirkev zišla na tom istom mieste a všetci by hovorili jazykmi a prišli by tam jednoduchí ľudia alebo neveriaci, nepovedali by, že šaliete? ²⁴ Keby však všetci prorokovali a vstúpil by niekto neveriaci alebo jednoduchý človek, všetci by ho usvedčovali, všetci posudzovali. ²⁵ Skryté veci jeho srdca sa stanú zjavnými, a tak padne na tvár, bude sa klaňať Bohu a vyznávať: Naozaj je Boh medzi vami!

Poriadok v zhromaždení

²⁶ Čo teda, bratia? Keď sa zídete, každý má niečo: chválospev, učenie, zjavenie, hovorenie jazykmi či ich výklad; to všetko nech je na budovanie. ²⁷ Ak niekto hovorí jazykmi, nech sú to dvaja alebo nanajvýš traja, a to jeden po druhom, a jeden nech vysvetľuje. ²⁸ Ale ak by nemal kto vysvetľovať, nech mlčí v cirkevnom zhromaždení, ale nech hovorí sebe samému a Bohu. ²⁹ No proroci nech hovoria dvaja alebo traja a ostatní nech to posúdia. ³⁰ Ak by sa však inému, čo tam sedí, dostalo zjavenia, prvý nech sa odmlčí. ³¹ Lebo po jednom môžete všetci prorokovať, aby sa všetci poučili a aby všetci boli povzbudení. ³² Duchovia prorokov sa podriaďujú prorokom; ³³ veď Boh nie je Bohom neporiadku, ale pokoja. Podľa zvyku vo všetkých svätých cirkvách ³⁴ ženy nech v cirkevnom zhromaždení mlčia. Nedovoľuje sa im hovoriť, ale nech sú podriadené, ako to hovorí aj zákon. ³⁵ Ak sa však chcú niečo naučiť, nech sa opýtajú doma svojich mužov, lebo je neslušné, aby žena v cirkevnom zhromaždení hovorila. ³⁶ Či od vás vyšlo Božie slovo, alebo k vám iba prišlo? ³⁷ Ak si niekto myslí, že je prorok alebo obdarovaný Duchom, nech vie, že čo vám píšem, je Pánov príkaz. ³⁸ Kto to neuzná, nebude uznaný. ³⁹ Tak teda, bratia moji, horlivo sa usilujte prorokovať a nezabráňujte hovoriť jazykmi. ⁴⁰ Ale všetko nech sa deje slušne a v poriadku!

O zmŕtvychvstaní Krista

15 Bratia, pripomínam vám evanjelium, ktoré som vám ohlasoval, ktoré ste prijali, v ktorom zotrávate ² a skrze ktoré ste aj spasení, ak ho zachováate tak, ako som vám ho ohlasoval, iba že by ste boli nadarmo uverili. ³ Lebo predovšetkým som vám odovzdal, čo som aj sám prijal, že podľa Písem Kristus zomrel za naše hriechy, ⁴ že bol pochovaný a tretieho dňa vzkriesený podľa Písem ⁵ a že sa zjavil Kéfasovi a potom Dvanástim. ⁶ Potom sa zjavil naraz viac ako päťsto bratom, z ktorých väčšina doteraz žije, niektorí však pomreli. ⁷ Potom sa zjavil Jakubovi a ďalej všetkým apoštolom. ⁸ Nakoniec zo všetkých, ako nedochôdcaťu, sa zjavil aj mne. ⁹ Veď ja som najmenší z apoštolov, ba nie som hoden volať sa apoštolom, pretože som prenasledoval Božiu cirkev. ¹⁰ Ale z Božej milosti som to, čo som, a jeho milosť nebola vo mne márna. Veď som sa namáhal viac ako oni všetci, vlastne ani nie ja, ale Božia milosť, ktorá je so mnou. ¹¹ Preto, či ja alebo oni, tak hlásame, a tak ste uverili.

Vzkriesenie z mŕtvych

¹² Keď sa teda hlása, že Kristus bol vzkriesený z mŕtvych, ako potom niektorí z vás hovoria, že niet zmŕtvychvstania? ¹³ Veď ak niet zmŕtvychvstania, ani Kristus nebol vzkriesený. ¹⁴ Ak však Kristus nebol vzkriesený, potom je márne naše kázanie a márna je aj vaša viera. ¹⁵ Tak by sa zistilo, že sme falošní Boží svedkovia, lebo sme svedčili proti Bohu, že vzkriesil Krista, ktorého nevzkriesil, ak mŕtvi naozaj nevstávajú z mŕtvych. ¹⁶ Ak však mŕtvi nevstávajú, ani Kristus nebol vzkriesený. ¹⁷ Ak však Kristus nebol vzkriesený, márna je vaša viera - ešte vždy ste vo svojich hriechoch. ¹⁸ A tak by zahynuli aj tí, čo zosnuli v Kristovi. ¹⁹ Ak iba v tomto živote máme nádej v Kristovi, sme najbiednejší zo všetkých ľudí. ²⁰ Kristus však bol vzkriesený z mŕtvych ako prvotina tých, čo zomreli. ²¹ Lebo ako

skrze človeka prišla smrť, tak prišlo skrze človeka aj zmŕtvychvstanie.²² Lebo ako v Adamovi všetci zomierajú, tak aj v Kristovi budú všetci oživení;²³ každý však v tom poradí, ktoré mu patrí: Prvotina Kristus, potom pri jeho príchode tí, čo patria Kristovi,²⁴ a potom nastane koniec, keď odovzdá kráľovstvo Bohu Otcovi, keď zruší vládu všetkých kniežat, mocností a síl.²⁵ Lebo on musí kralovať, kým mu nepoloží pod nohy všetkých nepriateľov.²⁶ Ako posledný nepriateľ bude zničená smrť,²⁷ lebo mu všetko položil pod nohy. Keď však hovorí, že všetko je mu podrobené, je zrejme, že okrem toho, ktorý mu všetko podrobil.²⁸ A keď mu bude všetko podrobené, vtedy aj sám Syn sa podrobí tomu, ktorý mu všetko podrobil, aby Boh bol všetko vo všetkom.²⁹ Aký by ináč malo zmysel to, že sa podaktorí dávajú krstiť za mŕtvych? Ak pre mŕtvych niet vôbec vzkriesenia, prečo sa dávajú za nich krstiť? ³⁰ Prečo sa aj my vystavujeme stálemu nebezpečenstvu? ³¹ Veď každý deň umieram, uisťujem vás o tom, bratia, pri všetkom, čo pre mňa znamenáte v Kristovi Ježišovi, našom Pánovi. ³² Ak som v Efeze bojoval so šelmami z ľudských pohnútok, čo mi to osoží? Ak pre mŕtvych niet vzkriesenia: Jedzme a pime, veď zajtra zomrieme! ³³ Nedajte sa oklamať: Zlé reči kazia dobré mravy! ³⁴ Vytriezвите, ako sa patrí, a nehrešte! Veď niektorí nepoznajú Boha - na vaše zahanbenie to hovorím.

Vzkriesenie tela

³⁵ Nieкто však povie: Ako sú mŕtvi kriesení? V akom tele prídu? ³⁶ Nerozumný! Čo ty seješ, neožije, ak neodumrie. ³⁷ A čo seješ, neseješ ako telo, ktoré má vzniknúť, ale holé zrno, či pšenice, alebo niečoho iného. ³⁸ Boh mu však dáva telo, ako sám chcel, a každému semenu jemu vlastné telo. ³⁹ Nie každé telo je také isté telo, ale iné je telo ľudí, iné je telo zvierat a zas iné je telo vtákov a iné rýb. ⁴⁰ A sú telá nebeské a telá pozemské, ale iný je jas tiel nebeských a iný pozemských. ⁴¹ Iný je jas slnka, iný jas mesiaca a iný je jas hviezd; veď hviezda od hviezdy sa líši jasom. ⁴² Tak je to aj so zmŕtvychvstaním: čo sa seje porušené, vstáva neporušené; ⁴³ čo je zasiate potupené, vstáva v sláve; čo je siate bezvládne, vstáva v moci. ⁴⁴ Seje sa telo prirodzené, vstáva telo duchovné. Ak jestvuje prirodzené telo, jestvuje i duchovné. ⁴⁵ Tak je aj napísané: Prvý človek, Adam, stal sa živou bytosťou, posledný Adam oživujúcim Duchom. ⁴⁶ Nie je však skôr duchovné, ale prirodzené, až potom duchovné. ⁴⁷ Prvý človek je zo zeme, pozemský, druhý človek je z neba. ⁴⁸ Aký je ten pozemský, takí sú aj ostatní pozemskí; a aký je ten nebeský, takí sú aj ostatní nebeskí. ⁴⁹ A ako sme niesli podobu toho pozemského, tak budeme niesť aj podobu toho nebeského. ⁵⁰ No toto vyhlasujem, bratia, že telo a krv nemôžu zdediť Božie kráľovstvo, ani porušiteľnosť nezdedí neporušiteľnosť. ⁵¹ Počúvajte, poviem vám tajomstvo: Nie všetci zomrieme, ale všetci budeme premenení, ⁵² naraz, v tom okamihu, keď sa naposledy ozve poľnica. Keď zaznie, mŕtvi budú vzkriesení neporušiteľní a my budeme premenení. ⁵³ Lebo toto porušiteľné si musí obliecť neporušiteľnosť a toto smrteľné si musí obliecť nesmrteľnosť. ⁵⁴ Keď si však toto porušiteľné oblečie neporušiteľnosť a toto smrteľné si oblečie nesmrteľnosť, vtedy sa splní, čo je napísané: Smrť pohltilo víťazstvo! ⁵⁵ Smrť, kde je tvoje víťazstvo? Smrť, kde je tvoj osten? ⁵⁶ Ostrhom smrti je totiž hriech a silou hriechu je zákon. ⁵⁷ No vďaka Bohu, ktorý nám dáva víťazstvo skrze nášho Pána Ježiša Krista! ⁵⁸ A tak, bratia moji milovaní, buďte pevní, neochvejní, buďte stále horlivejší v Pánovom diele, veď viete, že vaša námaha nie je márna v Pánovi.

Zbierka pre núdznych v Jeruzaleme

16 Pokiaľ ide o zbierku pre svätých, aj vy urobte tak, ako som to prikázal cirkvám v Galácii. ² Nech si každý z vás v prvý deň po sobote odloží, čo by mohol usporiť, aby sa zbierky nerobili vtedy, keď prídem. ³ Keď však prídem, pošlem so sprievodným listom

tých, ktorých uznáte za hodných, aby zanesli váš dar do Jeruzalema. ⁴ Ak by však bolo vhodné, aby som šiel aj ja, pôjdu so mnou.

Apoštolove zámery

⁵ Prídem k vám, keď prejdem Macedónsko, lebo Macedónskom iba prejdem, ⁶ ale u vás azda pobudnem alebo aj prezimujem, aby ste ma vypravili, kamkoľvek by som šiel. ⁷ Nechcem vás totiž vidieť len tak letmo, lebo dúfam, že ak dovolí Pán, nejaký čas u vás pobudnem. ⁸ V Efeze ostanem až do Turíc, ⁹ lebo sa mi tam otvorili veľké dvere činnosti, ale aj protivníkov je mnoho. ¹⁰ Ak však príde Timotej, hľadte, aby sa u vás nemusel báť; veď koná Pánovo dielo ako aj ja. ¹¹ Nech ním teda nik nepohrda. Vypravte ho v pokoji, aby prišiel ku mne, lebo ho očakávam s bratmi. ¹² Pokiaľ ide o brata Apolla, veľmi som ho prosil, aby šiel k vám s bratmi, ale vôbec nemal vôľu teraz ísť. Pôjde však, keď bude na to vhodný čas.

Záverčné nariadenia a pozdravy

¹³ Bedlite, stojte pevne vo viere, vzmužte sa a buďte silní! ¹⁴ Všetko nech sa medzi vami deje v láske! ¹⁵ Prosím vás, bratia: Viete o Stefanasovom dome, že je prvotinou Achájska a že sa dali do služby svätým; ¹⁶ ochotne sa aj vy podriadte im i každému, kto spolupracuje a usilovne slúži. ¹⁷ Teším sa Stefanasovmu, Fortunátovmu i Achajkovmu príchodu, že mi nahradili vašu neprítomnosť. ¹⁸ Tak potešili môjho i vášho ducha. Takých si teda vážte. ¹⁹ Pozdravujú vás cirkvi Ázie. Pozdravujú vás mnohokrát v Pánovi Akvila a Priska, aj spoločnosť cirkvi v ich dome. ²⁰ Pozdravujú vás všetci bratia. Pozdravte sa navzájom svätým bozkom! ²¹ Toto je môj, Pavlov, vlastnoručný pozdrav. ²² Ak niekto nemiluje Pána, nech je prekliaty! Maranatha! ²³ Milosť Pána Ježiša nech je s vami. ²⁴ Moja láska nech je s vami všetkými v Kristovi Ježišovi!

DRUHÝ LIST KORINŤANOM

Pozdrav

1 Pavol, z Božej vôle apoštol Krista Ježiša, a brat Timotej cirkvi Božej v Korinte a všetkým svätým v celom Achájsku: ² Milosť vám a pokoj od Boha, nášho Otca, a od Pána Ježiša Krista.

Pavlova vďaka za útechu v utrpení

³ Nech je požehnaný Boh a Otec nášho Pána Ježiša Krista, Otec milosrdenstva a Boh všetkej útechy, ⁴ ktorý nás potešuje v každom našom súžení, aby sme aj my mohli potešovať tých, čo sú v akomkoľvek súžení, a to útechou, ktorou aj nás Boh potešil. ⁵ Veď ako vo veľkej miere prichádzajú na nás Kristove utrpenia, tak sa nám skrze Krista v hojnej miere dostáva aj útechy. ⁶ A tak, ak sme sužovaní, je to na vašu útechu a spasu; ak sme potešovaní, aj to je na vašu útechu, ktorá sa prejavuje v znášaní takých istých utrpení, aké znášame aj my. ⁷ A naša nádej, vzhľadom na vás, je pevná, pretože vieme, že ako máte účasť na utrpeniach, tak ju budete mať i na úteche. ⁸ Nechceme, bratia, aby ste nevedeli o súžení, ktoré nás postihlo v Ázii, dolahlo na nás nadmieru ťažko, nad naše sily, až sme dokonca stratili nádej, že to prežijeme. ⁹ Ba sami nad sebou sme prijali ortieľ smrti, aby sme dôverovali nie sebe, ale Bohu, ktorý kriesi mŕtvych. ¹⁰ On nás vyslobodil a ešte vyslobodí z takého veľkého nebezpečenstva smrti; v neho dúfame, že nás vždy znovu vyslobodí, ¹¹ ak nám budete pomáhať aj vy modlitbou za nás, aby za dar milosti, ktorej sa nám dostáva na príhovor mnohých, vzdávali mnohí za nás vďaka.

Odklad Pavlovej návštevy

¹² Toto je naša chvála: naše svedomie nám dosvedčuje, že sme na svete a zvlášť medzi vami žili v úprimnosti a čistote, ktoré sú od Boha, nie v telesnej múdrosti, ale v Božej milosti. ¹³ Veď vám nepíšeme nič iné, iba to, čo čítate alebo už poznáte. Dúfam však, že nás až do konca budete poznávať, ¹⁴ ako ste už sčasti pochopili, že sme vašou chválou, ako aj vy našou, v deň nášho Pána Ježiša. ¹⁵ V tejto dôvere som chcel prísť najprv k vám, aby ste mali druhý raz prejav mojej priazne, ¹⁶ a cez vás prejsť do Macedónska a z Macedónska sa znova vrátiť k vám, aby ste ma sprevádzali do Judska. ¹⁷ Bola to azda ľahkomyselnosť, keď som to chcel? Alebo keď sa pre toto rozhodujem, rozhodujem sa podľa tela, aby moje „áno-áno“ znamenalo aj „nie-nie“? ¹⁸ Ako je však Boh verný, naša reč k vám nie je aj „áno“ aj „nie“! ¹⁹ Totiž Boží Syn Ježiš Kristus, ktorého sme vám hlásali my - ja, Silván a Timotej - nebol „áno“ aj „nie“, ale v ňom sa uskutočnilo „áno“. ²⁰ Lebo všetky Božie prisľúbenia, koľkokrát ich je, v ňom sú „áno“; a preto prostredníctvom neho znie aj „amen“, Bohu na slávu skrze nás. ²¹ Ten však, ktorý nás spolu s vami robí pevnými v Kristovi a pomazal nás, je Boh. ²² On nás aj označil pečatou a Ducha dal do našich sŕdc ako závdavok. ²³ Volám však Boha za svedka svojej duše, že len z ohľadu na vás som doteraz neprišiel do Korintu. ²⁴ Nie že by sme chceli panovať nad vašou vierou, ale chceme pomáhať vašej radosti - veď vo viere stojíte pevne.

2 Tak som sa totiž sám v sebe rozhodol, že k vám neprídem znova so zármutkom. ² Veď ak ja zarmútim vás, kto potom poteší mňa, ak nie ten, koho som zarmútil? ³ A toto som vám napísal, aby ma, keď prídem, nezarmútili tí, ktorí by ma mali potešiť. Spolieham sa na

vás všetkých, že moja radosť bude radosťou vás všetkých. ⁴ Písal som vám totiž v hlbokom súžení a úzkosti srdca i s mnohými slzami nie preto, aby ste boli zarmútení, ale aby ste spoznali nesmiernu lásku, ktorú k vám prechovávam.

Odpustenie previnilcovi

⁵ Ak teda niekto spôsobil zármutok, nezarmútil mňa, ale aspoň sčasti - nechcem zveličovať - zarmútil aj vás všetkých. ⁶ Takému stačí trest, ktorého sa mu dostalo od väčšiny. ⁷ Preto mu radšej odpustite a potešte ho, aby ho nezachvátil priveľký zármutok. ⁸ A preto vás prosím, aby ste mu preukázali lásku. ⁹ Veď preto som to napísal, aby som poznal, ako sa osvedčíte a či ste vo všetkom poslušní. ¹⁰ Komu vy niečo odpustíte, tomu odpustím aj ja. Keď som ja niečo odpustil - ak som mal čo odpúšťať - robím to pred tvárou Krista pre vás, ¹¹ aby nás neoklamal satan, veď jeho zámary poznáme.

Pavlova úzkosť a úľava

¹² Keď som prišiel do Troady hlásať Kristovo evanjelium, hoci sa mi v Pánovi otvárali dvere, ¹³ môj duch nemal pokoj, lebo som tam nenašiel svojho brata Títa. Preto som sa s nimi rozlúčil a odišiel som do Macedónska. ¹⁴ Ale vďaka Bohu, ktorý nám v Kristovi vždy dáva víťaziť a na každom mieste skrze nás zjavuje vôňu svojho poznania. ¹⁵ Lebo sme Kristovou vôňou, príjemnou Bohu uprostred tých, čo získavajú spásu aj medzi tými, čo hynú; ¹⁶ jedným vôňou smrti na smrť, druhým vôňou života na život. Ale kto je na to súci? ¹⁷ Lebo my nie sme ako tí, čo kupčia s Božím slovom, ale hovoríme úprimne, ako z Boha pred Bohom v Kristovi.

Služobníci novej zmluvy

3 Zasa začíname odporúčať samých seba? Alebo, azda, ako niektorí iní, potrebujeme odporúčajúce listy pre vás alebo od vás? ² Vy ste naším listom, vpísaným do našich srdc; poznajú a čítajú ho všetci ľudia. ³ Veď na vás je zjavné, že ste Kristov list, pripravený našou službou, napísaný nie atramentom, ale Duchom živého Boha, nie na kamenných doskách, ale na doskách ľudských srdc. ⁴ Máme teda takúto dôveru v Boha skrze Krista. ⁵ Nie že by sme boli schopní sami od seba niečo vymyslieť akoby z nás, ale naša schopnosť je z Boha, ⁶ ktorý nás urobil schopnými byť služobníkmi novej zmluvy, nie litery, ale Ducha; lebo litera zabíja, ale Duch oživuje. ⁷ Ak teda služba smrti vyrytá písmenami do kameňa bola taká slávna, že synovia Izraela nemohli hľadiť Mojžišovi do tváre pre jej jas, aj keď pominutelný, ⁸ o čo slávnejšia bude služba Ducha? ⁹ Ak bola teda služba odsúdenia slávnou, omnoho viac oplýva slávou služba ospravedlnenia. ¹⁰ Lebo to, čo bolo raz slávne, stratilo svoju slávu pre vznešenejšiu slávu. ¹¹ Veď ak je slávne to, čo je pominutelné, omnoho slávnejšie je to, čo zostáva. ¹² Keď teda máme takúto nádej, vystupujeme s plnou otvorenosťou, ¹³ nie ako Mojžiš, ktorý si kládol na tvár závoj, aby synovia Izraela nezbadali koniec tej pominuteľnej žiary. ¹⁴ Ich myseľ však na tom otupela. Až do dnešného dňa totiž ostáva ten istý závoj pri čítaní Starej zmluvy, a nie je odhalený, pretože iba v Kristovi sa odstraňuje. ¹⁵ A tak až dodnes, kedykoľvek čítajú Mojžiša, leží na ich srdci závoj. ¹⁶ No keď sa hocikto obráti k Pánovi, závoj je odňatý. ¹⁷ Pán je Duch, a kde je Pánov Duch, tam je sloboda. ¹⁸ Keď my všetci s odhalenou tvárou akoby v zrkadle pozeráme na slávu Pána, premieňame sa na taký istý obraz v stále väčšej sláve - a to všetko mocou Pána, ktorý je Duch.

Poklad v hlinených nádobách

4 Preto teda, keď máme túto službu, ktorou sme boli z milosti poverení, nechabujeme. ² Zriekli sme sa tajných nehanebností, nepočíname si chytrácky, ani neprekrúcame Božie slovo, ale zjavujeme pravdu, a tak sa pred Bohom odporúčame svedomiu všetkých ľudí.

³ Ak aj naše evanjelium je zahalené, je zahalené pre tých, ktorí hynú. ⁴ V nich boh tohto veku zatemnil mysle neveriacich, aby nevideli svetlo evanjelia o sláve Krista, ktorý je obrazom Boha. ⁵ Veď nehlásame samých seba, ale Ježiša Krista, Pána, keďže my sme len vaši služobníci pre Ježiša. ⁶ Lebo Boh, ktorý povedal: Nech z temnôt zažiarí svetlo!, zažiaril v našich srdciach, aby priviedol na svetlo poznanie Božej slávy na tvári Ježiša Krista. ⁷ Tento poklad však máme v hlinených nádobách, aby nesmierna moc bola z Boha, a nie z nás. ⁸ Zo všetkých strán sme sužovaní, no nie stiesnení; sme bezradní, no nie zúfalí; ⁹ sme prenasledovaní, no nie opustení; sme zmietaní, no nehynieme; ¹⁰ stále nosíme na tele Ježišovo zomieranie, aby bol na našom tele zjavný aj Ježišov život. ¹¹ Lebo dokiaľ žijeme, pre Ježiša sme neustále vydávaní na smrť, aby sa aj Ježišov život zjavil na našom smrteľnom tele. ¹² A tak v nás pôsobí smrť, no vo vás život. ¹³ Keďže však máme toho istého Ducha viery, ako je napísané: Uveril som, preto som hovoril - aj my veríme, preto aj hovoríme, ¹⁴ veď vieme, že ten, ktorý vzkriesil Pána Ježiša, aj nás vzkriesi s Ježišom a postaví pred seba spolu s vami. ¹⁵ To všetko sa deje pre vás, aby rozhojnená milosť rozmnožovala vzdávanie vďaky mnohých na Božiu slávu.

Život z viery

¹⁶ Preto nechabujeme, ale aj keď náš vonkajší človek hynie, náš vnútorný sa obnovuje zo dňa na deň. ¹⁷ Veď toto naše terajšie ľahké súženie nám získa nesmierne bohatstvo večnej slávy, ¹⁸ keďže nehladáme na viditeľné, ale na neviditeľné; lebo viditeľné je dočasné, neviditeľné však večné.

5 Vieme totiž, že keď bude stan nášho pozemského života strhnutý, máme príbytok od Boha, rukami nezhotovený večný dom v nebesiach. ² Preto v tomto stane vzdycháme a túžime, aby sme boli zaodetí naším príbytkom z neba, ³ a hoci tamten bude z nás vzatý, nebudeme nahí. ⁴ Veď kým sme v tomto stane, vzdycháme pod ťarchou, a preto nechceme byť z neho zoblečení, ale priodiatí tým nebeským, aby tak život pohltil to, čo je smrteľné. ⁵ Ten však, ktorý nás práve na to uspôsobil, je Boh, ktorý nám dal Ducha ako závdavok. ⁶ Sme teda vždy plní dôvery, i keď vieme, že kým sme doma v tele, sme vzdialení od Pána. ⁷ Žijeme totiž z viery, nie z toho, čo vidíme. ⁸ Sme však plní dôvery a chceme radšej odísť z tela a bývať u Pána. ⁹ Preto či sme doma a či mimo domu, usilujeme sa, aby sme sa mu páčili. ¹⁰ Všetci sa totiž musíme postaviť pred Kristovu súdnu stolicu, aby si každý odniesol odplatu podľa toho, čo vykonal, kým bol v tele - či dobré, alebo zlé.

Služba zmierenia

¹¹ Keďže poznáme bázeň pred Pánom, presviedčame ľudí. Boh nás však pozná a dúfam, že i vy vo svojom svedomí nás poznáte. ¹² Nechceme sa vám opäť odporúčať, ale dávame vám príležitosť chváliť sa nami, aby ste mali čo povedať tým, čo sa chvália vonkajším zdaním, a nie tým, čo je v srdci. ¹³ Keď sme boli vo vytržení, bolo to medzi Bohom a nami, keď sme pri zmysloch, je to pre vás. ¹⁴ Veď nás ženie Kristova láska, nás, čo sme pochopili, že ak jeden zomrel za všetkých, všetci zomreli. ¹⁵ A za všetkých zomrel preto, aby tí, čo žijú, nežili už viac seba, ale tomu, ktorý za nich zomrel a bol vzkriesený. ¹⁶ Preto odtiaľ nikoho nepoznáme podľa tela. Aj keď sme poznali Krista podľa tela, ale teraz už nepoznáme. ¹⁷ Preto ak je niekto v Kristovi, je novým stvorením. Staré veci pominuli, nastali nové. ¹⁸ To všetko je z Boha, ktorý nás zmieril so sebou skrze Krista a dal nám službu zmierenia. ¹⁹ Veď Boh v Kristovi zmieril svet so sebou. Nepočítal ľuďom ich previnenia a nám uložil ohlasovať slovo zmierenia. ²⁰ V mene Krista sme poslaní a cez nás akoby Boh napomínal. V mene Krista vás prosíme: Zmierte sa s Bohom! ²¹ Toho, ktorý nepoznal hriech, urobil za nás hriechom, aby sme sa v ňom stali Božou spravodlivosťou.

6 Ako spolupracovníci vás napomínáme, aby ste Božiu milosť neprijímali nadarmo. ² Veď hovorí: V príhodnom čase som ťa vypočul a v deň spásy som ťi pomohol. Hľa, teraz je príhodný čas, hľa, teraz je deň spásy! ³ Nikomu ničím nespôsobujeme pohoršenie, aby táto služba nebola potupená, ⁴ ale vo všetkom sa odporúčame ako Boží služobníci: vo veľkej trepezlivosti, v súženiach, v nedostatkoch, v úzkostiach, ⁵ v ranách, vo väzeniach, v nepokojoch, v námahách, v bdeniach, v pôstoch, ⁶ v čistote, v poznaní, v zhovievavosti, v добрôte, v Duchu Svätom, v nepokrytekej láske, ⁷ v slove pravdy, v Božej moci; so zbraňami spravodlivosti v pravej i ľavej ruke, ⁸ v sláve i potupe, v povesti dobrej i zlej; akoby zvodcovia, a predsa pravdiví, ⁹ ako neznámi, a predsa dobre známi, ako umierajúci a, hľa, žijeme, ako karhaní, a predsa nie sme vydaní smrti, ¹⁰ ako zarmucovaní, no predsa sa radujeme, ako chudobní, a predsa mnohých obohacujeme, ako tí, čo nič nemajú, a predsa majú všetko. ¹¹ Korintánia, otvorene sme k vám hovorili svojimi ústami a naše srdce sa rozšírilo pre vás. ¹² V našom srdci nemáte nedostatok miesta, ale vy sami sa vo svojom vnútri uzatvárate. ¹³ Ako k deťom hovorím: Odvďačte sa a aj vy otvorte svoje srdcia!

Chrám živého Boha

¹⁴ Neľahajte cudzie jarmo s neveriacimi! Veď čo má spravodlivosť spoločné s nepravosťou a aké spoločenstvo má svetlo s tmou? ¹⁵ A aký je súlad Krista s Beliarom, a aký má podiel veriaci s neveriacim? ¹⁶ Ako patrí k sebe Boží chrám a modly? My sme predsa chrám živého Boha, ako hovorí Boh: Budem v nich prebývať a medzi nimi prechádzať sa, a budem ich Bohom a oni budú mojim ľudom. ¹⁷ Preto vyjdite spomedzi nich a oddelte sa, hovorí Pán, nečistého sa nedotýkajte a ja vás prijmem ¹⁸ a budem vám Otcom a vy mi budete synmi a dcérami, hovorí všemohúci Pán.

7 Milovaní, keďže máme takéto prisľúbenia, očistíme sa od všetkých škvrn tela i ducha a v Božej bázni završíme svoje posvätenie.

Pavlova radosť z pokánia v cirkvi

² Dajte nám miesto v srdci! Nikomu sme neukrividili, nikoho sme nepodplatili, nikoho sme nevyužili. ³ Nehovorím to, aby som vás odsudzoval. Veď som už povedal, že ste v našich srdciach, aby sme spolu zomierali i spolu žili. ⁴ Veľmi vám dôverujem, veľa sa vami chválím, takže som naplnený útechou a pri všetkom našom súžení prekypujem radosťou. ⁵ Veď odvtedy, ako sme prišli do Macedónska, naše telo nepoznalo odpočinok, všetko možné nás sužovalo: zvonka boje, zvnútra úzkosti. ⁶ No Boh, ktorý potešuje ponížených, potešil nás Títovým príchodom, ⁷ no nielen jeho príchodom, ale aj radosťou, ktorú on mal z vás, keď nám rozprával o vašej túžbe, o vašej lúťosti a o vašej horlivosti za mňa, takže som sa ešte viac zaradoval. ⁸ Ak som vás listom zarmútil, už to neľutujem, aj keď som to chvíľu ľutoval. Vidím totiž, že vás ten list načas zarmútil. ⁹ Teraz sa však radujem - nie preto, že ste sa zarmútili, ale že vás zármutok priviedol k pokániu. Bol to zármutok podľa Božej vôle, a tak sme vám v ničom neuškodili. ¹⁰ Veď zármutok podľa Božej vôle prináša pokánie na spásu, a to netreba ľutovať. Zármutok podľa sveta však prináša smrť. ¹¹ Pozrite, k čomu vás viedol tento zármutok podľa Božej vôle: akú vo vás vzbudil opravdivosť, akú ohotu na ospravedlnenie, aké znepokojenie, akú bázeň, akú túžbu, aké úsilie, aký trest! Tým všetkým ste dokázali, že ste v tejto veci čisti! ¹² Keď som vám teda aj napísal, nebolo to pre toho, čo sa dopustil krivdy, ani nie pre toho, čo bol ukrivdený, ale preto, aby sa vaša oddanosť k nám prejavila pred Bohom. ¹³ A to nás potešilo. No popri tejto radosti nás ešte väčšmi potešila Títova radosť, že medzi vami všetkými pookrial na ducha. ¹⁴ Veď keď som sa pred ním vami pochválil, neurobili ste mi hanbu, ale ako sme vám všetko pravdivo povedali, tak sa aj naša chvála pred Títom ukázala ako pravdivá. ¹⁵ A je vám srdcom ešte viac naklonený, keď

si spomína na poslušnosť vás všetkých, ako ste ho prijali s bážňou a chvením. ¹⁶ Radujem sa, že vám vo všetkom môžem dôverovať.

Dobrovoľná zbierka

8 Chceme, bratia, aby ste vedeli o Božej milosti, ktorej sa dostalo cirkvám v Macedónsku. ² Tak sa osvedčili v mnohom súžení, že z ich nesmiernej radosti a krajnej chudoby vzišla ich bohatá štedrosť. ³ Dosvedčujem, že dobrovoľne dali podľa možnosti, ba i nad svoje možnosti. ⁴ Sami nás naliehavo prosili, aby sme im dopriali mať účasť na tejto milosti a na službe svätým. ⁵ A nielen ako sme dúfali, ale najskôr sami seba dali Pánovi a potom aj nám, podľa Božej vôle, ⁶ takže sme poprosili Títa, aby tak, ako začal toto dielo lásky medzi vami, aj ho dokončil. ⁷ Tak ako vo všetkom oplývate hojnosťou: vo viere i v slove, v poznaní i vo všetkej horlivosti a v láske, ktorú máte z nás, tak vyniknite aj v tomto diele lásky. ⁸ Nehovorím to ako príkaz, ale spomínam horlivosť iných a tak skúšam aj pravosť vašej lásky. ⁹ Veď poznáte milosť nášho Pána Ježiša Krista, že hoci bol bohatý, stal sa pre vás chudobným, aby ste vy jeho chudobou zbohatli. ¹⁰ Predkladám vám to ako radu. Toto je vám na osoh, veď už vlni ste tak začali nielen skutkom, ale aj dobrou vôľou. ¹¹ Teraz však toto dielo dokončíte, aby tak vašej ochote a dobrej vôle zodpovedal aj dar z toho, čo máte. ¹² Veď ak je prítomná táto ochota, potom je dar pred Bohom cenný podľa toho, čo kto má, a nie podľa toho, čo nemá. ¹³ Nejde totiž o to, aby sa iným uľahčilo a vám priťažilo, ale o rovnosť, ¹⁴ aby váš terajší prebytok pomohol im v nedostatku a aby ich prebytok pomohol v nedostatku vám, čím sa dosiahne rovnosť, ¹⁵ ako je napísané: Kto mal mnoho, nemal nadbytok, a kto mal málo, nemal nedostatok.

Títus a jeho spoločníci

¹⁶ Vďaka Bohu, ktorý Títovi vložil do srdca takú starostlivosť o vás, ¹⁷ lebo nielenže prijal výzvu, ale vo svojej veľkej horlivosti sám od seba sa rozhodol odísť k vám. ¹⁸ Poslali sme teda s ním aj brata, ktorý si v službe evanjelia získal chválu vo všetkých cirkvách. ¹⁹ No nielen to, ale cirkvi si ho zvolili, aby nás sprevádzal v tomto diele lásky, ktorou slúžime na slávu samého Pána a na dôkaz našej ochoty. ²⁰ Dbáme však o to, aby nám nikto nemohol nič vyčítať pri spravovaní tohto štedrého daru. ²¹ Máme totiž na zreteli dobro nielen pred Pánom, ale aj pred ľuďmi. ²² S tými dvomi posielame ďalšieho brata, o ktorom sme sa veľa ráz presvedčili, že je horlivý v mnohých veciach a teraz bude ešte oveľa horlivejší, lebo má k vám veľkú dôveru. ²³ Čo sa týka Títa, on je môj spoločník a spolupracovník medzi vami, a čo sa týka našich bratov, sú apoštolmi cirkví, Kristovou slávou. ²⁴ Prejavte im teda svoju lásku a pred cirkvami im dokážte, že sme na vás právom hrdí.

Dar pre svätých

9 Je vlastne zbytočné písať vám o službe pre svätých. ² Veď viem o vašej ochote, vďaka ktorej sa môžem vami chváliť pred Macedónčanmi, že totiž Achájsko je už od minulého roka pripravené a vaša horlivosť povzbudila mnohých. ³ Poslal som teda bratov, aby naša chvála o vás nebola v tomto ohľade iba prázdnu rečou, ale aby ste boli pripravení, ako som vám prikázal; ⁴ a my - nechcem povedať vy - aby sme v tejto veci neboli zahabnení, keď prídu so mnou Macedónčania a nájdú vás nepripravených. ⁵ Preto som pokladal za potrebné poprosiť bratov, aby najskôr išli k vám a pripravili váš ohlásený dar, aby takto pripravený bol prejavom vašej štedrosti, nie chamtivosti. ⁶ Je to tak: Kto skúpo seje, skúpo bude aj žať, kto však seje štedro, štedro bude aj žať. ⁷ Každý tak, ako si umienil v srdci: Nie s nevdôlou alebo z donútenia, lebo ochotného darcu miluje Boh. ⁸ Veď Boh má moc rozhojniť vo vás všetku milosť, aby ste mali vždy a vo všetkom všetkého dostatok na každý

dobrý skutok, ⁹ ako je napísané: Rozsýpal, dával chudobným, jeho spravodlivosť trvá navždy. ¹⁰ A ten, ktorý zabezpečuje rozsievateľovi osivo a chlieb na jedenie, dá a rozmnoží aj vaše osivo a dá vzrast plodom vašej spravodlivosti. ¹¹ Z každej stránky budete obohatení vo všetkej dobrosrdečnosti a tá v nás vzbudzuje vďačnosť voči Bohu. ¹² Pretože konanie tejto posvätnéj služby nielenže odstraňuje núdzu svätých, ale sa aj znásobuje mnohými prejavmi vďaky voči Bohu. ¹³ Veď tým, že sa osvedčujete v tejto službe, oslavujú Boha za to, že sa poslušne podriaďujete Kristovmu evanjeliu a dobrosrdečne sa delíte s nimi i so všetkými. ¹⁴ Budú sa za vás modliť a túžiť po vás pre nesmiernu Božiu milosť vo vás. ¹⁵ Vďaka Bohu za jeho nevýslovný dar!

Pavlova obhajoba apoštolskej služby

10 Ja sám, Pavol, vás prosím pre Kristovu miernosť a vládnuosť - ja, ktorý bývam pokorný, keď som osobne medzi vami, no keď som vzdialený, mám voči vám odvalu. ² Prosím vás, aby som sa, keď prídem, nemusel správať trúfalo, na čo mám podľa svojho presvedčenia právo, a to voči tým, čo si myslia, že konáme iba podľa ľudských zámerov. ³ Veď hoci žijeme v tele, nevedieme boj podľa tela. ⁴ Zbrane nášho boja nie sú telesné, ale od Boha majú moc zboriť hradby. Nimi rúcame ľudské výmysly ⁵ a každú povýšenosť, čo sa dvíha proti poznávaniu Boha, a nimi viažeme každú myšlienku na poslušnosť Kristovi, ⁶ a sme hotoví potrestať každú neposlušnosť, kým vaša poslušnosť nebude úplná. ⁷ Hľadte na to, čo máte pred očami. Ak si je niekto istý, že je Kristov, nech myslí zároveň aj na to, že ako on je Kristov, tak sme aj my. ⁸ Veď ak sa aj väčšmi budem chváliť mocou, ktorú nám dal Pán, aby som u vás staval, a nie rúcal, nebudem zahanbený. ⁹ Nechcel by som však, aby sa zdalo, že vás chcem vystrašiť svojimi listami. ¹⁰ Hovorí sa, že moje listy sú prísne a silné, ale osobná prítomnosť slabá a reč úbohá. ¹¹ Kto tak hovorí, nech si uvedomí, že akí sme v listoch slovom, keď sme neprítomní, takí budeme aj v skutkoch, keď budeme prítomní. ¹² My sa však neodvažujeme zaradiť sa medzi tých, či porovnávať sa s tými, čo odporúčajú samých seba; veď sú nerozumní, keď sa merajú podľa seba a porovnávajú sa sami so sebou. ¹³ No my sa nebudeme nadmerne chváliť, ale podľa miery, ktorú nám vymedzil Boh, aby sme prišli až k vám. ¹⁴ Veď sa nevystatujeme, ako keby sme neprišli až k vám, pretože s Kristovým evanjeliom sme sa dostali až k vám. ¹⁵ Ani sa nadmieru nechválime cudzou námahou, veď máme nádej, že ako sa bude vzrášťať vaša viera, tak sa aj naša vážnosť medzi vami zväčší v súlade s určenou mierou, ¹⁶ a tak budeme môcť hlásať evanjelium aj v krajoch mimo vás a nebudeme sa chváliť tým, čo už je hotové tam, kde pracovali iní. ¹⁷ No kto sa chváli, nech sa chváli v Pánovi. ¹⁸ Veď nie ten je osvedčený, kto sám seba odporúča, ale ten, koho odporúča Pán.

Pavol a falošní apoštoli

11 Kiež by ste zniesli trochu mojej nerozumnosti! Áno, znášajte ma! ² Veď horlím za vás Božou horlivosťou a zasnúbil som vás jednému mužovi, aby som vás odovzdal Kristovi ako čistú pannu. ³ Bojím sa však, aby sa vaše zmýšľanie neodvrátilo od úprimnosti a čistoty voči Kristovi tak, ako zvedol had Evu svojou lstivosťou. ⁴ Keď k vám niekto príde a zvestuje vám iného Ježiša, než sme vám hlásali my, alebo keď prijímate iného ducha a iné evanjelium, než ste dostali, vy to pokojne znášate. ⁵ Ja si však myslím, že v ničom nezaostávam za veľkými apoštolmi. ⁶ Ak aj som nedoukom v reči, nie však v poznaní; veď sme vám to vo všetkom a všetkým dokázali. ⁷ Vari som sa dopustil hriechu tým, že som sa ponížil, aby ste vy boli povýšení tým, že som vám zadarmo ohlasoval Božie evanjelium? ⁸ Iné cirkvi som ochudobnil tým, že som prijal od nich podporu, aby som mohol slúžiť vám,

⁹ a aj keď som bol u vás a ocitol som sa v núdzi, nikomu som nebol na ťarchu. Ved' v čom som pociťoval núdzu, vypomohli mi bratia, ktorí prišli z Macedónska. A tak vo všetkom som sa chránil a budem sa chrániť, aby som vám nebol na ťarchu. ¹⁰ Je vo mne Kristova pravda, preto moju chválu v krajoch Achájska nič nezadrží. ¹¹ Prečo? Azda preto, že vás nemilujem? Boh to vie! ¹² Čo teda robím, budem robiť aj naďalej, aby som odňal zámienku tým, ktorí hľadajú príležitosť vychvalovať sa a ukazovať sa, že sú takí ako my. ¹³ Sú to totiž falošní apoštoli, lstiví pracovníci, ktorí sa tvária ako Kristovi apoštoli. ¹⁴ A nie div, ved' aj sám satan sa tvári ako anjel svetla. ¹⁵ Nie je to nič prekvapujúce, ak sa aj jeho služobníci tvária ako služobníci spravodlivosti. Ich koniec bude primeraný ich skutkom.

Utrpenie Pavla ako apoštola

¹⁶ Znova hovorím: Nech si nikto nemyslí, že som nerozumný. Ak však áno, prijmite ma ako nerozumného, aby som sa aj ja trochu v niečom pochválil. ¹⁷ Čo hovorím o tejto chvále, nehovorím podľa Pána, ale ako nerozumný. ¹⁸ Keďže sa mnohí chvália podľa tela, budem sa aj ja tak chváliť. ¹⁹ Ved' ako rozumní radi znášate nerozumných! ²⁰ Znášate, keď vás niekto zotrocuje, keď vás niekto vyjedá, keď sa vás niekto zmocňuje, keď sa niekto povyšuje, keď vás niekto bije po tvári. ²¹ S hanbou to hovorím, lebo vraj sme boli slabí. Ak sa však niekto v niečom opovážuje - hovorím ako nerozumný -, opovážim sa aj ja. ²² Sú Hebreji? Som aj ja. Sú Izraeliti? Aj ja. Sú Abrahámovo potomstvo? Aj ja. ²³ Sú služobníci Krista? - Hovorím ako nerozumný: Tým viac som ja! Prežil som viac námah, viac väzení, oveľa viac bitiek, veľakrát som bol na dosah smrti. ²⁴ Od Židov som dostal päť ráz štyridsať úderov bez jedného, ²⁵ tri razy ma palicovali, raz kameňovali, trikrát som prežil stroskotanie lode, noc a deň som zápasil na otvorenom mori. ²⁶ Často na cestách, v nebezpečenstvách na riekach, v nebezpečenstvách hroziacich od zbojníkov, v nebezpečenstvách od vlastného rodu, v nebezpečenstvách od pohanov, v nebezpečenstvách v meste, v nebezpečenstvách na púšti, v nebezpečenstvách medzi falošnými bratmi, ²⁷ v námahe a lopote, často bez spánku, o hlade a smäde, často v pôstoch, v zime a v nahote; ²⁸ a okrem toho všetkého denne na mňa dolieha starosť o všetky cirkvi. ²⁹ Ved' kto trpí slabosťou, že by som aj ja neutrpel slabosťou? Kto je vystavený pohoršeniu, že by to aj mňa nepálilo? ³⁰ Ak sa treba chváliť, budem sa teda chváliť svojou slabosťou. ³¹ Boh a Otec Pána Ježiša, pozhnaný naveky, vie, že neklamem. ³² V Damasku miestodržiteľ kráľa Aretasa dal strážiť mesto Damask, aby ma uväznil, ³³ ale unikol som z jeho rúk; v koši ma totiž spustili otvorom v hradbách.

Videnia a zjavenia

12 Ak sa treba chváliť, aj keď to neosoží, prejdem k videniam a Pánovým zjaveniam. ² Viem o človeku v Kristovi, ktorý bol pred štrnástimi rokmi - či v tele, neviem, či mimo tela, neviem, Boh vie - uchvátený až do tretieho neba. ³ A viem o tom istom človeku - či v tele, či mimo tela, neviem, Boh to vie - ⁴ bol uchvátený do raja a počul nevysloviteľné slová, ktoré človek nesmie vysloviť. ⁵ Týmto sa teda budem chváliť. Sebou samým sa nebudem chváliť, iba ak slabosťami. ⁶ Ved' ak sa aj budem chcieť chváliť, nebudem nerozumný, poviem len pravdu. Zdržím sa však toho, aby si niekto nemyslel o mne viac, ako vidí na mne alebo počuje odo mňa, ⁷ a aj pre neobyčajnosť zjavení. Preto, aby som sa nepovyšoval, bol mi daný do tela osten, satanov posol, aby ma udieral a tak aby som sa nepovyšoval. ⁸ Preto som trikrát prosil Pána, aby sa odo mňa vzdialil. ⁹ Ale on mi povedal: Stačí ti moja milosť, lebo sila sa dokonale prejavuje v slabosti. Preto sa budem najradšej chváliť svojimi slabosťami, aby vo mne prebývala Kristova sila. ¹⁰ Preto mám záľubu v slabostiach, v hanbení, v núdzi, v súženiach, v prenasledovaniach a v úzkostiach pre Krista. Lebo keď som slabý, vtedy som silný.

Pavlova starosť o cirkev v Korinte

¹¹ Stal som sa nerozumným; vy ste ma prinútili. Ved' vy ste ma mali odporúčať; nezaostával som totiž v ničom za najpoprednejšími apoštolmi, aj keď nie som ničím. ¹² Dôkazy o tom, že som apoštol, prejavovali sa medzi vami vytrvalosťou každého druhu, znameniami, divmi a prejavmi moci. ¹³ Ved' v čom ste boli ukrátení v porovnaní s ostatnými cirkvami, ak nie iba v tom, že som vám nebol na ťarchu? Odpustite mi túto krivdu! ¹⁴ Hľa, už po tretí raz som pripravený prísť k vám a nebudem vám na ťarchu. Ved' nehladáam to, čo je vaše, ale vás. Lebo nie deti majú sporiť pre rodičov, ale rodičia pre deti. ¹⁵ Ja však veľmi rád vynaložím všetko, ba vydám aj seba samého za vaše duše. Ak vás ja tak veľmi milujem, mám byť menej milovaný? ¹⁶ Dobre teda, nebol som vám síce na ťarchu, ale keďže som prefíkanec, vraj som vás oklamal. ¹⁷ Vari som vás vykorisťoval prostredníctvom niekoho z tých, ktorých som k vám poslal? ¹⁸ Poprosil som Títa a poslal som s ním brata. A či vás Títus vykorisťoval? Či sme nepostupovali v tom istom duchu a v tých istých šlapajach? ¹⁹ Už dávno si myslíte, že sa pred vami obhajujeme. Pred Bohom v Kristovi vyhlasujeme: To všetko, milovaní, je na vaše budovanie. ²⁰ Bojím sa však, aby som vás pri svojom príchode nenašiel takých, akých nechcem, a aby ste ani vy mňa nenašli takého, akého nechcete; aby neboli sváry, žiarlivosť, hnev, rivalita, ohováranie, klebety, nadutosť a rozbroje. ²¹ Aby ma Boh neponížil pred vami, keď znova prídem, a aby som nemusel oplakávať mnohých z tých, čo zhrešili a nekajali sa z nečistoty, smilstva a bezuzdnosti, ktorej sa dopustili.

Posledné napomenutia a pozdravy

13 Toto je už po tretí raz, čo idem k vám - každá výpoveď bude postavená na výpovedi dvoch alebo troch svedkov. ² Povedal som to už vtedy, keď som bol druhý raz u vás, a teraz ako neprítomný, znova hovorím tým, čo predtým zhrešili, i všetkým ostatným, že keď znova prídem, nikoho nebudem šetriť. ³ Ved' hľadáte dôkaz, že vo mne hovorí Kristus, ktorý nie je voči vám slabý, ale je mocný vo vás. ⁴ Hoci bol ukrižovaný v slabosti, predsa žije z moci Boha. Aj my sme v ňom slabí, no predsa z Božej moci s ním budeme žiť pre vás. ⁵ Samých seba sa pýtajte, či žijete naozaj vo viere; sami sa skúmajte! Vari nechápete, že Ježiš Kristus je medzi vami? Ibaže ste neobstáli! ⁶ Dúfam však, že poznáte, že my sme obstáli. ⁷ Modlíme sa k Bohu, aby ste nevykonali nič zlé; nejde nám o to, aby sa ukázalo, ako sme my obstáli, ale aby ste vy konali, čo je správne, aj keby sme my neobstáli. ⁸ Ved' nič nemôžeme robiť proti pravde, ale len v mene pravdy. ⁹ Radujeme sa, keď sme slabí a vy ste silní. Aj sa za to modlíme, totiž za vaše zdokonalenie. ¹⁰ Toto vám píšem ako neprítomný preto, aby som pri svojom príchode nemusel postupovať prísne - podľa moci, ktorú mi dal Pán na budovanie, a nie na rúcanie. ¹¹ Napokon, bratia, radujte sa, zdokonaľujte sa, napomínajte sa, rovnako zmyšľajte, nažívajte v pokoji a Boh lásky a pokoja bude s vami. ¹² Pozdravujte sa navzájom svätým bozkom. Pozdravujú vás všetci svätí. ¹³ Milosť Pána Ježiša Krista, Božia láska a spoločenstvo Svätého Ducha nech je s vami všetkými!

LIST GALAŤANOM

Pozdrav

1 Pavol, apoštol, povolaný a poverený nie ľuďmi, ani človekom, ale Ježišom Kristom a Bohom Otcom, ktorý ho vzkriesil z mŕtvych, ² a všetci bratia, čo sú so mnou, cirkvám v Galácii: ³ Milosť vám a pokoj od Boha, nášho Otca, a od Pána Ježiša Krista, ⁴ ktorý seba samého vydal za naše hriechy, aby nás vytrhol z terajšieho zlého veku podľa vôle Boha, nášho Otca. ⁵ Jemu sláva na veky vekov. Amen.

Iného evanjelia niet

⁶ Čudujem sa, že od toho, ktorý vás povolal Kristovou milosťou, tak rýchlo prebiehate k inému evanjeliu. ⁷ Iného evanjelia však niet. To iba niektorí robia medzi vami zmätok a chcú prekrútiť Kristovo evanjelium. ⁸ Ale keby sme my alebo aj anjel z neba hlásali iné evanjelium namiesto toho, ktoré sme vám hlásali - nech je prekliaty! ⁹ Ako sme už povedali, aj teraz opakujem: Ak vám niekto hlásal iné evanjelium namiesto toho, ktoré ste prijali - nech je prekliaty! ¹⁰ Ide mi azda teraz o priazeň ľudí alebo Boha? Alebo sa usilujem zapáčiť ľuďom? Keby som sa ešte chcel páčiť ľuďom, nebol by som Kristovým služobníkom.

Ako sa Pavol stal apoštolom

¹¹ Bratia, pripomínam vám, že evanjelium, ktoré som vám hlásal, nepochádza od človeka. ¹² Ja som ho totiž neprevzal, ani som sa mu nenaučil od človeka, ale prostredníctvom zjavenia Ježiša Krista. ¹³ Veď ste počuli, ako som si kedysi počínal v židovstve; že som nadmieru prenasledoval a ničil Božiu cirkev. ¹⁴ V židovstve som prevýšil mnohých vrstovníkov zo svojho rodu, lebo som viac horlil za podanie svojich otcov. ¹⁵ Keď sa však tomu, ktorý si ma vybral od lona matky a svojou milosťou povolal, zapáčilo ¹⁶ zjaviť vo mne svojho Syna, aby som o ňom hlásal evanjelium medzi pohanmi, už som sa neradil s telom a krvou. ¹⁷ Ani som nešiel do Jeruzalema k apoštolom, čo boli nimi skôr ako ja, ale som odišiel do Arábie a opäť som sa vrátil do Damasku. ¹⁸ Potom po troch rokoch som odišiel do Jeruzalema, aby som poznal Kéfasa, a zostal som u neho pätnásť dní. ¹⁹ Iného z apoštolov som nevidel, iba Jakuba, Pánovho brata. ²⁰ Boh mi je svedkom, že neklamem, čo vám píšem. ²¹ Potom som šiel do krajov Sýrie a Cilície. ²² Ale Kristove cirkvi v Judsku ma osobne nepoznali. ²³ Počuli iba: Ten, čo nás kedysi prenasledoval, teraz ako dobrú zvesť hlása vieru, ktorú predtým nivočil. ²⁴ A oslavovali za mňa Boha.

Apoštoli uznávajú Pavla

2 Neskôr, po štrnástich rokoch, som sa s Barnabášom opäť vydal do Jeruzalema a vzal som so sebou aj Títa. ² Šiel som ta pohnutý zjavením a tým, čo sú v osobitnej vážnosti, som v súkromí predložil evanjelium, ktoré ohlasujem medzi pohanmi: či nebežím alebo či som nebežal nadarmo. ³ No ani môjho spoločníka Títa, hoci bol Grék, nenútili dať sa obrezať, ⁴ a to práve pre falošných bratov, votrelcov, čo sa vlúdili špehovať našu slobodu, ktorú máme v Kristovi Ježišovi, aby nás zotročili. ⁵ Ani na chvíľu sme im neustúpili a nepodriadili sme sa, aby sa vám zachovala pravda evanjelia. ⁶ Tí však, ktorých pokladajú za niečo - akí boli kedysi, to ma nezaujíma, Boh predsa nikomu nenadŕža - tí teda, ktorých pokladajú za niečo, mi nič ďalšie neuložili. ⁷ Ba naopak, keď videli, že mi je zverené evanjelium pre neobrezaných, tak ako Petrovi pre obrezaných - ⁸ veď ten, ktorý dával Petrovi

silu na apoštolskú prácu medzi obrezanými, dával silu aj mne medzi pohanmi -, ⁹ a keď spoznali milosť, ktorú som dostal, Jakub, Kéfas a Ján, pokladaní za stĺpy, podali mne a Barnabášovi pravicu na dôkaz spoločenstva, že my pôjdeme k pohanom a oni k obrezaným. ¹⁰ Len aby sme pamätali na chudobných. To som sa aj usiloval robiť.

Pavol karhá Petra v Antiochii

¹¹ No keď prišiel Kéfas do Antiochie, postavil som sa zoči-voči proti nemu, lebo si zaslúžil pokarhanie. ¹² Kým totiž neprišli niektorí od Jakuba, jedával spolu s pohanmi. Ale keď prišli, odťahoval a oddeľoval sa, lebo sa bál stúpcov obriezky. ¹³ A s ním sa pretvarovali aj ostatní Židia, takže aj Barnabáša zachvátilo ich pokrytectvo. ¹⁴ Keď som teda videl, že nejdú priamo za pravdou evanjelia, povedal som Kéfasovi pred všetkými: Ak ty, hoci si Žid, žiješ pohansky, nie židovsky, prečo nútiš pohanov žiť ako Židia?

Viera - spása Židov i pohanov

¹⁵ My - Židia od narodenia, a nie hriešni pohanovia - ¹⁶ však vieme, že človek nie je ospravedlnený zo skutkov podľa zákona, ale iba vierou v Krista Ježiša. Aj my sme uverili v Ježiša Krista, aby sme boli ospravedlnení z viery v Krista, a nie zo skutkov podľa zákona, lebo zo skutkov podľa zákona nebude nikto ospravedlnený. ¹⁷ Ak hľadáme ospravedlnenie v Kristovi a sme teda zrejme aj my hriešnici, je vari Kristus služobníkom hriechu? Vôbec nie! ¹⁸ Veď ak znova budujem, čo som zbúral, sám dokazujem, že som prestúpil zákon. ¹⁹ Ja som však skrze zákon umrel zákonu, aby som žil Bohu. S Kristom som ukrižovaný. ²⁰ Už nežijem ja, ale žije vo mne Kristus. A život, ktorý teraz žijem v tele, žijem vo viere v Božieho Syna, ktorý ma miloval a vydal seba samého za mňa. ²¹ Nepohrdam Božou milosťou, lebo ak je spravodlivosť skrze zákon, potom Kristus nadarmo umrel.

Zákon alebo viera

3 Kto vám počaril, nerozumní Galaťania? Veď vám bol pred očami vyobrazený Ježiš Kristus ukrižovaný! ² Len to by som sa chcel od vás dozvedieť, či ste prijali Ducha zo skutkov podľa zákona, alebo tým, že ste počúvali posolstvo viery? ³ Takí ste nerozumní? Začali ste Duchom a teraz završujete telom? ⁴ Tolko ste zakúsili nadarmo? Keby len nadarmo! ⁵ Ten, ktorý vám dáva Ducha a robí medzi vami divy, robí to na základe skutkov podľa zákona, alebo tým, že ste počúvali posolstvo viery? ⁶ Je to ako s Abrahámom, ktorý uveril Bohu a počítalo sa mu to za spravodlivosť. ⁷ Vedzte teda, že tí, čo sú z viery, sú Abrahámovými synmi. ⁸ Keďže sa v Písme predvídalo, že Boh z viery ospravedľňuje pohanov, už Abrahám dostal prísľub: V tebe budú požehnané všetky národy. ⁹ Teda tí, čo sú z viery, dostávajú požehnanie s veriacim Abrahámom. ¹⁰ Ale všetci, čo sú zo skutkov podľa zákona, sú pod kľatbou, lebo je napísané: Prekliaty je každý, kto nezotráva vo všetkom, čo je napísané v knihe zákona, a neplní to. ¹¹ Je zjavné, že pred Bohom nikto nie je ospravedlnený zo zákona, pretože spravodlivý bude žiť z viery. ¹² Zákon však nie je z viery, ale kto plní prikázania, bude žiť z nich. ¹³ Kristus nás vykúpil z kľatby zákona tým, že sám sa stal kľatbou za nás, lebo je napísané: Prekliaty je každý, kto visí na dreve, ¹⁴ aby v Kristovi Ježišovi prišlo Abrahámovu požehnanie na pohanov, aby sme skrze vieru dostali prísľubenie Ducha.

Zákon a prísľub

¹⁵ Bratia, po ľudsky hovorím: Veď potvrdený závet človeka nikto neruší, ani nik k nemu nič nepridáva. ¹⁶ Prísľuby boli dané Abrahámovi a jeho potomkovi. Nehovorí: a potomkom, akoby šlo o mnohých, ale o jedného: a tvojmu potomkovi, a ním je Kristus. ¹⁷ Myslím to takto: Zmluvu, ktorú predtým potvrdil Boh, neruší zákon vydaný po štyristotridsiatich rokoch, aby tak prísľub zbavil platnosti. ¹⁸ Veď ak je dedičstvo zo zákona, tak nie je z

prísľubu. No Abrahámovi ho daroval Boh cez prísľub. ¹⁹ Čo teda zákon? Bol pridaný z dôvodu previnení do čias, kým nepríde prísľúbený potomok; bol vyhlásený anjelmi a zverený ľudskému prostredníkovi. ²⁰ Keď ide o jedného, netreba prostredníka. A Boh je jeden. Otroci a synovia ²¹ Je teda zákon proti Božím prísľubom? Vôbec nie! Veď keby bol býval daný zákon, ktorý by mohol oživovať, spravodlivosť by bola naozaj zo zákona. ²² Ale Písmo všetko uzavrelo pod hriech, aby sa prísľúbenie dostalo z viery v Ježiša Krista tým, ktorí veria. ²³ Pred príchodom viery sme boli zajatci pod dozorom zákona až do toho času, keď sa mala zjaviť viera. ²⁴ A tak zákon bol naším vychovávateľom po Krista, aby sme boli ospravedlnení z viery. ²⁵ Ale keď prišla viera, už nepodliehame vychovávateľovi, ²⁶ lebo vierou ste všetci Božími synmi v Kristovi Ježišovi. ²⁷ Veď všetci, čo ste boli pokrstení v Krista, Krista ste si obliekli. ²⁸ Nie je ani Žid, ani Grék, nie je ani otrok, ani slobodný, nie je muž a žena, lebo všetci ste jedno v Kristovi Ježišovi. ²⁹ A ak ste Kristovi, ste Abrahámovo potomstvo a podľa prísľúbenia dedičia.

4 Hovorím však: Kým je dedič maloletý, ničím sa nelíši od otroka, hoci je pánom všetkého, ² ale je pod porúčikmi a správcami až do času, ktorý určil otec. ³ A tak aj my, keď sme boli maloletí, boli sme v otroctve pod živlami sveta. ⁴ Ale keď prišla plnosť času, Boh poslal svojho Syna narodeného zo ženy, narodeného pod zákonom, ⁵ aby vykúpil tých, čo sú pod zákonom, a aby sme dostali synovstvo. ⁶ A keď ste synmi, poslal nám Boh do srdca Ducha svojho Syna, ktorý volá: Abba! Otče! ⁷ A tak už nie si otrok, ale syn; a ak syn, tak skrze Boha aj dedič.

Pavlov záujem o Galaťanov

⁸ Ale vtedy, keď ste nepoznali Boha, slúžili ste tým, čo podľa svojej prirodzenosti nie sú bohmi. ⁹ No teraz, keď ste poznali Boha, alebo skôr, keď Boh poznal vás, ako to, že sa vraciate k bezmocným a úbohým živlom a chcete im znova slúžiť?! ¹⁰ Zachováвате určité dni, mesiace, obdobia a roky. ¹¹ Bojím sa o vás, či som sa pre vás nadarmo nenamáhal. ¹² Bratia, prosím vás: Buďte ako ja, veď ja som ako vy. Ničím ste mi neukrivilí. ¹³ Veď viete, že som vám prvý raz hlásal evanjelium telesne slabý, ¹⁴ ale napriek pokušeniu, ktorým vám bolo moje telo, ste mnou nepohrdli a nezošklivilí ste si ma, ale prijali ste ma ako Božieho anjela, ako Krista Ježiša. ¹⁵ Kdeže je teda vaša blaženosť? Veď vám vydávam svedectvo, že keby to bolo možné, aj oči by ste si boli vylúpili a dali ich mne. ¹⁶ Stal som sa vám nepriateľom, keď vám hovorím pravdu? ¹⁷ Horlivo sa usilujú získať vás nie dobrým spôsobom; chcú vás odlúčiť, aby ste za nich horlili. ¹⁸ Dobré je dať sa ziskávať dobrom; a to vždy, nielen vtedy, keď som medzi vami. ¹⁹ Deti moje, znova pre vás trpím pôrodné bolesti, kým vo vás nebude stvárnený Kristus. ²⁰ Chcel by som byť teraz pri vás a zmeniť svoj hlas, lebo neviem, čo s vami.

Alegória o Hagar a Sára

²¹ Povedzte mi, vy, čo chcete byť pod zákonom: Nepočujete zákon? ²² Lebo je napísané: Abrahám mal dvoch synov: jedného od otrokyne a druhého od slobodnej. ²³ Ten z otrokyne sa narodil podľa tela, ale ten zo slobodnej podľa prísľúbenia. ²⁴ To je obrazná reč. Tie ženy znamenajú dve zmluvy: Tá prvá z vrchu Sinaj rodí pre otroctvo, a to je Hagar. ²⁵ Hagar znamená horu Sinaj v Arábii a zodpovedá terajšiemu Jeruzalemu, lebo ten je so svojimi deťmi v otroctve. ²⁶ Ale Jeruzalem, ktorý je hore, to je tá slobodná, ktorá je našou matkou. ²⁷ Veď je napísané: Plesaj, neplodná, ktorá nerodíš, jasaj a výskaj, ty, ktorá netrpiš pôrodnými bolesťami, lebo opustená má veľa detí, viac ako tá, čo má muža. ²⁸ Vy však, bratia, ste deti prísľúbenia ako Izák. ²⁹ Ale ako vtedy ten, čo sa narodil podľa tela, prenasledoval narodeného podľa Ducha, tak aj teraz. ³⁰ Čo však hovorí Písmo? Vyžen otrokyňu

a jej syna, lebo syn otrokyne nebude dedičom so synom slobodnej. ³¹ Preto, bratia, nie sme deťmi otrokyne, ale slobodnej.

5 Kristus nás oslobodil, aby sme boli slobodní. Stojte teda a nedajte sa znova zapriať do jarma otroctva.

Kresťanská sloboda

² Ja, Pavol, vám hovorím, že ak sa dávate obrezať, Kristus vám nič neprospeje. ³ A znova dosvedčujem každému obrezanému, že je povinný zachovávať celý zákon. ⁴ Vy, čo chcete byť ospravedlnení zo zákona, ste úplne odlúčení od Krista; vypadli ste z milosti. ⁵ Lebo my Duchom z viery očakávame nádej zo spravodlivosti. ⁶ Veď v Kristovi Ježišovi ani obriezka, ani neobriezka nerozhoduje, ale viera činná pomocou lásky. ⁷ Dobre ste bežali. Kto vám zabránil, aby ste poslúchali pravdu? ⁸ Toto prehovárание nie je od toho, ktorý vás povoláva. ⁹ Trocha kvasu nakvasí celé cesto. ¹⁰ Ja vám dôverujem v Pánovi, že nebudete inak zmýšľať. Ten však, čo robí zmätok medzi vami, musí znášať trest, nech je to ktokoľvek. ¹¹ Ale bratia, ak ja ešte hlásam obriezku, prečo ma ešte prenasledujú? Veď tak je odstránené pohoršenie kríža. ¹² Nech sa dajú hoci i kastrovať tí, čo vás poburujú. ¹³ Lebo vy ste povolani pre slobodu, bratia. Len aby sloboda nebola zámenkou pre telesnosť, ale navzájom si slúžte v láske. ¹⁴ Lebo celý zákon je zhrnutý v jednom príkaze, a to: Milovať budeš svojho blížneho ako seba samého! ¹⁵ Ale ak sa medzi sebou hryziete a žeriete, dajte si pozor, aby ste sa navzájom neskántrili.

Skutky tela a ovocie Ducha

¹⁶ Hovorím však: Žite podľa Ducha a nebudete spĺňať žiadosti tela. ¹⁷ Lebo telo si žiada proti Duchu a Duch proti telu. Navzájom si odporujú, aby ste nerobili, čo by ste chceli. ¹⁸ Ale ak vás vedie Duch, nie ste pod zákonom. ¹⁹ A skutky tela sú zjavné: smilstvo, nečistota, chlipnosť, ²⁰ modloslužba, čary, nepriateľstvá, svár, žiarlivosť, hnevy, zvady, rozbroje, roztržky, ²¹ závisť, opilstvo, hýrenie a im podobné. O tomto vám vopred hovorím, ako som už skôr povedal, že tí, čo robia také veci, nebudú mať účasť na Božom kráľovstve. ²² No ovocie Ducha je láska, radosť, pokoj, zhovievavosť, láskavosť, dobrota, vernosť, ²³ miernosť, sebaovládanie. Proti takýmto veciam nie je zákon. ²⁴ Tí, čo patria Ježišovi Kristovi, ukrižovali svoje telo s vášňami a žiadosťami. ²⁵ Ak žijeme Duchom, podľa Ducha aj konajme! ²⁶ Nehľadajte prázdnu slávu, neďráždime sa navzájom a nezávidíme jeden druhému!

Vzájomná pomoc a duchovná podpora

6 Bratia, keby aj niekoho pristihli pri nejakom poklesku, vy, čo ste vedení Duchom, napravte ho v duchu miernosti a každý daj si pozor sám na seba, aby si i ty nepadol do pokušenia. ² Jedni neste bremená druhých, a tak naplníte Kristov zákon. ³ Lebo ak si niekto myslí, že je niečím, a nie je ničím, sám seba klame. ⁴ Nech každý skúma svoje konanie, a tak sa bude mať čím chváliť sám pred sebou, ale nie pred iným. ⁵ Lebo každý bude niesť svoje bremeno. ⁶ Kto je vyučovaný v slove, nech sa rozdelí o všetko, čo má, s tým, kto ho vyučuje. ⁷ Nemýľte sa! Boh sa nedá vysmieváť, lebo čo človek rozsieva, bude aj žať. ⁸ Pretože kto rozsieva pre svoje telo, z tela bude žať porušenie. Ale kto rozsieva pre Ducha, z Ducha bude žať večný život. ⁹ Neúnavne konajme dobro, lebo ak nechabneme, budeme žať, keď príde čas. ¹⁰ A tak teda, kým máme čas, robme dobre všetkým, ale najmä členom rodiny veriacich.

Záverčné napomenutia a požehnania

¹¹ Pozrite, akými veľkými písmenami som vám napísal vlastnou rukou. ¹² Tí, čo sa chcú páčiť podľa tela, vás nútia, aby ste sa dali obrezať, len aby ich neprenasledovali pre Kristov

kríž. ¹³ Veď ani sami obrezaní nezachovávajú zákon, ale chcú, aby ste sa dali obrezať, a aby sa oni mohli vychvaľovať vašim telom. ¹⁴ No ja sa v nijakom prípade nechcem chváliť ničím, iba krížom nášho Pána Ježiša Krista, prostredníctvom ktorého je pre mňa svet ukrižovaný a ja pre svet. ¹⁵ Lebo nezáleží ani na obriezke, ani na neobriezke, ale na novom stvorení. ¹⁶ A nad všetkými, čo budú konať podľa tohto pravidla, pokoj a milosrdenstvo, aj nad Božím Izraelom. ¹⁷ A odteraz nech ma už nik ničím neobťažuje, lebo ja nosím na svojom tele Ježišove znaky. ¹⁸ Milosť nášho Pána Ježiša Krista nech je s vašim duchom, bratia. Amen.

www.BibleZdarma.eu/sk

LIST EFEZANOM

Pozdrav

1 Pavol, z Božej vôle apoštol Krista Ježiša, svätým v Efeze a veriacim v Kristovi Ježišovi.
² Milosť vám a pokoj od Boha, nášho Otca, a od Pána Ježiša Krista.

Duchovné požehnanie v Kristovi

³ Požehnaný Boh a Otec nášho Pána Ježiša Krista, ktorý nás požehnal všetkým duchovným požehnaním cez naše spoločenstvo v Kristovi v nebesiach. ⁴ Veď ešte pred stvorením sveta si nás vyvolil, aby sme boli pred ním svätí a nepoškvrnení v láske. ⁵ Podľa svojej milostivej vôle nás predurčil, aby sme boli skrze Ježiša Krista jeho synmi ⁶ na chválu a slávu jeho milosti, ktorou nás obdaroval vo svojom milovanom Synovi. ⁷ V ňom máme skrze jeho krv vykúpenie a odpustenie prestúpení podľa bohatstva jeho milosti, ⁸ ktorou nás zahrnul vo všetkej múdrosti a rozumnosti, ⁹ keď nám dal poznať tajomstvo svojej vôle, podľa svojho milostivého rozhodnutia, v ktorom si predsavzal, ¹⁰ že podľa plánu, až sa naplní čas, zjednotí v Kristovi ako v hlave všetko, čo je na nebi i na zemi. ¹¹ V ňom sme sa stali aj deťmi predurčenými podľa rozhodnutia toho, ktorý koná všetko podľa zámeru svojej vôle, ¹² aby sme boli na chválu jeho slávy; my, ktorí sme už predtým mali nádej v Kristovi. ¹³ V ňom ste aj vy, ktorí ste počuli slovo pravdy, evanjelium o svojej spásе, a uverili ste mu, dostali pečať prísľúbeného Ducha Svätého, ¹⁴ ktorý je zárukou nášho dedičstva na vykúpenie tých, ktorých si získal, na chválu jeho slávy.

Pavlova modlitba

¹⁵ Preto aj ja, keď som počul o vašej viere v Pána Ježiša a o láske, ktorú máte k všetkým svätým, ¹⁶ neprestávam za vás ďakovať, keď vás spomínam vo svojich modlitbách, ¹⁷ aby vám Boh nášho Pána Ježiša Krista, Otec slávy, keď ho poznávate, dal Ducha múdrosti a zjavenia, ¹⁸ aby osvietil oči vášho srdca, aby ste vedeli, k akej nádeji vás povolal, aké je bohatstvo slávy jeho dedičstva medzi svätými ¹⁹ a aká nesmierne veľká je jeho moc pre nás, ktorí veríme tak, ako v nás pôsobí jeho mocná sila. ²⁰ Tú dokázal na Kristovi, keď ho vzkriesil z mŕtvych a posadil v nebi po svojej pravici ²¹ nad každé kniežatstvo, moc, silu a panstvo a nad každé meno, ktoré sa spomína nielen v tomto, ale aj v budúcom veku. ²² A všetko mu podrobil pod jeho nohy. Jeho však, ako hlavu nad všetkým, dal Cirkvi, ²³ ktorá je jeho telom, plnosťou toho, ktorý naplňa všetko vo všetkom.

Zo smrti do života

2 Aj vy ste boli mŕtvi vo svojich prestúpeniach a hriechoch, ² v ktorých ste kedysi žili podľa ducha tohto sveta, podľa kniežata nadzemskej moci, ducha, ktorý teraz pôsobí v neposlušných synoch. ³ Medzi nimi sme aj my všetci kedysi konali podľa žiadostí svojho tela, keď sme žili podľa záľub tela a mysle, a boli sme od prirodzenosti deťmi hnevu, tak ako aj ostatní. ⁴ Ale Boh, bohatý na milosrdenstvo, zo svojej nesmiernej lásky, ktorou si nás zamiloval, ⁵ keď sme boli pre poklesky mŕtvi, oživil nás s Kristom - milosťou ste spasení! - ⁶ spolu s ním nás vzkriesil a spolu s ním nás uviedol na nebeský trón v Kristovi Ježišovi, ⁷ aby ukázal v budúcnosti, aké nesmierne bohatstvo milosti je v jeho добрote voči nám v Kristovi Ježišovi. ⁸ Veď ste spasení milosťou skrze vieru. A to nie je z vás, je to Boží dar. ⁹ Nie zo skutkov, aby sa nikto nevystatoval. ¹⁰ Veď sme jeho dielo, stvorení v

Kristovi Ježišovi na to, aby sme konali dobré skutky, ktoré nám Boh už vopred pripravil.

Jedno v Kristovi

¹¹ Preto vy, kedysi pohania podľa tela, pamätajte, že kedysi vás tí, čo sa volajú obrezanými rukou na tele, nazývali neobrezanými, ¹² boli ste v tom čase bez Krista, vylúčení zo spoločenstva Izraela a bez účasti na zmluvách Božieho prísľubu, bez nádeje a bez Boha na svete. ¹³ No vy, čo ste boli kedysi ďalekí, stali ste sa teraz v Ježišovi Kristovi blízkymi skrze Kristovu krv. ¹⁴ Veď on je náš pokoj, keď oboch spojil v jedno a svojím telom zbúral rozdeľujúci múr nepriateľstva, ¹⁵ keď zbavil platnosti zákon prikázaní s jeho nariadeniami, aby v sebe z dvoch stvoril jedného nového človeka a nastolil pokoj. ¹⁶ Oboch zmieril s Bohom v jednom tele, na kríži usmrtil ich nepriateľstvo. ¹⁷ A keď prišiel, ohlasoval pokoj vám, čo ste boli ďaleko, a pokoj tým, čo boli blízko. ¹⁸ Veď skrze neho máme v jednom Duchu obaja prístup k Otcovi. ¹⁹ A tak teda už nie ste cudzinci a priselci, ale ste spoluobčania svätých a členovia Božej rodiny. ²⁰ Ste vybudovaní na základe apoštolov a prorokov, pričom uholným kameňom je Ježiš Kristus. ²¹ V ňom celá stavba pevne pospájaná rastie vo svätý chrám v Pánovi; ²² v ňom ste aj vy spoločne budovaní na Boží prítok v Duchu.

Pavlova služba medzi pohanmi

3 Preto som ja, Pavol, väzňom Krista Ježiša za vás pohanov. ² Počuli ste predsa o milosti, ktorú mi Boh podľa svojho plánu udelil pre vás, ³ ako som v zjavení spoznal tajomstvo, o ktorom som už krátko napísal. ⁴ Keď si to prečítate, môžete spoznať, ako chápem Kristovo tajomstvo. ⁵ V iných pokoleniach nebolo ľuďom známe tak, ako sa teraz v Duchu zjavilo jeho svätým apoštolom a prorokom, ⁶ že pohania sú skrze evanjelium spoludedičmi, spoluúdmí a spoluúčastníkmi prísľubenia v Ježišovi Kristovi. ⁷ Ja som sa stal jeho služobníkom podľa daru Božej milosti, ktorú som dostal pôsobením jeho moci. ⁸ Ja, najmenší zo všetkých svätých, som dostal tú milosť, aby som pohanom ohlasoval nevyspytateľné Kristovo bohatstvo ⁹ a všetkým objasnil, aký je plán tajomstva ukrytého od vekov v Bohu, ktorý všetko stvoril. ¹⁰ Boh chce, aby sa teraz kniežatstvám a mocnostiam v nebesiach skrze Cirkev ohlasovala mnohotvárna múdrosť Boha ¹¹ podľa odvekého ustanovenia, ktoré uskutočnil v Ježišovi Kristovi, našom Pánovi. ¹² V ňom sa odvažujeme i my vo viere pristupovať k Bohu slobodne a s dôverou. ¹³ Preto prosím, aby ste neochabovali pre moje súženie za vás. To je vaša sláva.

Poznanie Kristovej lásky

¹⁴ Preto zohýnam kolená pred Otcom, ¹⁵ od ktorého má meno každý rod na nebi i na zemi, ¹⁶ aby pre bohatstvo Božej slávy vo vás jeho Duchom mocne zosilnel vnútorný človek ¹⁷ a aby Kristus skrze vieru prebýval vo vašich srdciach, aby ste tak zakorenení a upevnení v láske ¹⁸ mohli so všetkými svätými pochopiť, aká je to šírka, dĺžka, výška a hĺbka, ¹⁹ a poznať Kristovu lásku, ktorá prevyšuje poznanie, a tak aby ste sa dali naplniť celou Božou plnosťou. ²⁰ Tomu však, ktorý pôsobením svojej moci v nás a nad to všetko môže urobiť omnoho viac, ako my prosíme alebo rozumieme, ²¹ tomu sláva v cirkvi a v Kristovi Ježišovi po všetkých pokolenia na veku vekov. Amen.

Jednota tela - Cirkvi

4 Preto vás napomínam ja, väzeň v Pánovi, aby ste žili, ako je hodné povolania, ktorým ste boli povolaní, ² so všetkou pokorou, miernosťou a trpezlivosťou, znášajte sa navzájom v láske. ³ Usilujte sa zachovávať jednotu ducha vo zväzku pokoja. ⁴ Jedno je telo a jeden Duch, ako ste aj boli povolaní k jednej nádeji svojho povolania. ⁵ Jeden je Pán, jedna viera, jeden krst, ⁶ jeden Boh a Otec všetkých, ktorý je nad všetkými, skrze všetkých a vo všetkých. ⁷ Každému z nás však bola daná milosť podľa miery Kristovho daru. ⁸ Preto je

povedané: Keď vystúpil na výšiny, zajaľ zajaľcov a ľuďom dal dary.⁹ A čo iné znamená „vystúpil“, ako že aj zostúpil do nižších častí zeme? ¹⁰ Ten, čo zostúpil, je ten istý, čo aj vystúpil nad všetky nebesá, aby všetko naplnil. ¹¹ A on ustanovil jedných za apoštolov, iných zasa za prorokov a iných za ohlasovateľov evanjelia, iných ustanovil za pastierov a učiteľov, ¹² aby pripravovali svätých na dielo služby, na budovanie Kristovho tela, ¹³ až kým všetci nedospějeme k jednote viery a poznania Božieho Syna, v dokonalého človeka, ktorého mierou dospelosti je plnosť Krista. ¹⁴ Aby sme už neboli nedospelí, sem-tam hádzaní a zmietaní závanom hocikákeho učenia - ľudskou úskočnosťou, chytráctvom a ľstivým zvádzaním na blud. ¹⁵ Budme pravdiví v láske, aby sme vo všetkom dorastali v Krista. On je hlava, ¹⁶ z neho rastie celé telo, pevne spojené vzájomne sa podporujúcimi kĺbmi a buduje sa v láske podľa toho, ako je dané každej časti.

Starý a nový život

¹⁷ Hovorím teda a dosvedčujem v Pánovi toto: Nežite už tak, ako žijú pohanovia v márnosti svojho zmýšľania, ¹⁸ so zatemnenou myslou, odcudzení Božiemu životu pre ich nevedomosť, ktorá sa ich zmocnila, a pre tvrdosť ich srdca. ¹⁹ Vo svojej otupenosti sa oddali necudnostiam, aby nenásytne páchali každú nečistotu. ²⁰ Vy ste sa však u Krista takým veciam neučili, ²¹ ak ste o ňom naozaj počuli a boli ste v ňom vyučení podľa pravdy, ktorá je v Ježišovi. ²² Vyzlečte si starého človeka s predchádzajúcim spôsobom života, ktorý hynie klamnými žiadosťami, ²³ obnovte sa duchovným zmýšľaním ²⁴ a oblečte si nového človeka, stvoreného podľa Božieho obrazu v spravodlivosti a svätosti pravdy.

Pravidlá nového života

²⁵ Preto odhodte lož a každý hovorte pravdu svojmu blížnemu, lebo sme si navzájom údmi. ²⁶ Hnevajte sa, ale nehrňte. Slnko nech nezapadá nad vašim hnevom. ²⁷ Nedávajte miesto diablovi. ²⁸ Zloděj nech už nekradne, ale radšej nech pracuje a vlastnými rukami zarába, aby sa mal o čo rozdeliť s núdnym. ²⁹ Nech z vašich úst nevyjde nijaké zlé slovo, ale iba dobré, na budovanie, kde treba, aby počúvajúcim prinášalo požehnanie. ³⁰ Nezarmucujte Svätého Božieho Ducha, ktorého pečať nosíte na deň vykúpenia. ³¹ Odhodte každé rozhorčenie, vášeň, hnev, krik a rúhanie so všetkou zlobou. ³² A buďte k sebe dobrí, milosrdní, odpúšťajte si navzájom, ako aj vám Boh odpustil v Kristovi.

5 Napodobňujte teda Boha ako milované deti ² a žite v láske, ako aj Kristus miloval nás a vydal samého seba za nás ako dar a obeť Bohu príjemnej vône. ³ Smilstvo však a akákoľvek nečistota alebo lakomstvo nech sa medzi vami ani len nespomenú, ako sa patrí na svätých. ⁴ Viešť mrzké, dvojzmyselné a hlúpe reči sa nepatrí, radšej vzdávajte vďaky. ⁵ Veď dobre viete, že nijaký smilník ani nečistý alebo lakomec, ktorý je modlárom, nemá dedičstvo v Kristovom a Božom kráľovstve.

Žite ako deti svetla

⁶ Nech vás nikto nezvedie prázdny rečami, lebo na neposlušných synov za to prichádza Boží hnev. ⁷ Nemajte s nimi nič spoločné. ⁸ Veď kedysi ste boli tmou, ale teraz ste svetlom v Pánovi. Žite ako deti svetla. ⁹ Veď ovocie svetla je vo všetkej добрote, spravodlivosti a pravde. ¹⁰ Skúmajte, čo sa páči Pánovi, ¹¹ a nemajte účasť na neplodných skutkoch tmy; radšej ich odhaľujte. ¹² Veď hanba je už len hovoriť o tom, čo potajomky páchajú. ¹³ No všetko, čo svetlo odhalí, stáva sa zjavným. ¹⁴ Veď všetko, čo je zjavné, je svetlo. Preto je povedané: Prebuď sa, ty, čo spíš, a vstaň z mŕtvych a zažiar ti Kristus. ¹⁵ Dávajte si teda dobrý pozor, ako si počínate; nie ako nemúdri, ale ako múdri. ¹⁶ Naplno využívajte čas, lebo dni sú zlé. ¹⁷ Preto nebuďte nerozumní, ale pochopte, čo je Pánova vôľa. ¹⁸ A neopíjajte sa vínom, lebo v ňom je samopašnosť, ale buďte naplnení Duchom. ¹⁹ Hovorte spoločne žalmy, hymny a

duchovné piesne, v srdci spievajte a oslavujte Pána,²⁰ za všetko ustavične vzdávajúte vďaky Bohu a Otcovi v mene nášho Pána Ježiša Krista.

Ženy a muži

²¹ Navzájom sa podriaďujte v bázni pred Kristom. ²² Ženy svojim mužom ako Pánovi, ²³ pretože muž je hlavou ženy, ako aj Kristus, Spasiteľ tela, je hlavou Cirkvi. ²⁴ Ako je Cirkev podriadená Kristovi, tak vo všetkom aj ženy mužom. ²⁵ Muži, milujte svoje ženy tak, ako aj Kristus miloval Cirkev a vydal za ňu samého seba, ²⁶ aby ju posvätil očistným kúpeľom vody a slovom; ²⁷ aby si pripravil Cirkev slávnou, na ktorej niet poškrvny ani vrások, ani nič podobné, aby bola svätá a bez poškrvny. ²⁸ Tak aj muži majú milovať svoje ženy ako vlastné telá. Kto miluje svoju ženu, miluje samého seba. ²⁹ Veď nikdy nikto nemal svoje telo v nenávisti, ale živí ho a opatruje, ako aj Kristus Cirkev, ³⁰ pretože sme údmi jeho tela. ³¹ Preto človek zanechá otca i matku a pripúta sa k svojej žene. A tí dvaja budú jedným telom. ³² Toto tajomstvo je veľké, no hovorím to vzhľadom na Krista a Cirkev. ³³ A tak i každý z vás bez výnimky nech tak miluje svoju ženu ako seba. A žena nech prejavuje mužovi úctu.

Deti a rodičia

6 Deti, poslúchajte svojich rodičov v Pánovi, lebo tak je to spravodlivé. ² Cti si otca i matku - to je prvé prikázanie s prisľúbením -, ³ aby sa ti dobre vodilo a dlho si žil na zemi. ⁴ A vy, otcovia, nedráždite svoje deti, ale vychovávajte ich prísne a napomínajte ich v Pánovi.

Otroci a páni

⁵ Otroci, z úprimného srdca poslúchajte svojich pozemských pánov ako Krista, s bážňou a chvením. ⁶ Neslúžte naoko ako tí, čo sa chcú páčiť ľuďom, ale ako Kristovi otroci, ktorí z celej duše plnia Božiu vôľu. ⁷ Ochotne slúžte ako Pánovi, a nie ako ľuďom. ⁸ Veď viete, že každý, kto vykoná niečo dobré, dostane odplatu od Pána, či otrok, či slobodný. ⁹ A vy, páni, zaobchádzajte s nimi tak isto. Prestaňte sa vyhrážať, veď viete, že aj ich, aj váš Pán je v nebesiach a ten nikoho neuprednostňuje.

Boj proti zlu

¹⁰ Napokon posilňujte sa v Pánovi a v sile jeho moci. ¹¹ Oblečte sa do plnej Božej výzbroje, aby ste mohli obstáť proti úkladom diabla. ¹² Veď náš boj nie je proti krvi a telu, ale proti kniežatstvám, mocnostiam, vládcom tohto temného sveta a nadzemským duchom zla. ¹³ Preto si vezmite Božiu výzbroj, aby ste mohli v ten deň zla odolať a tým, že všetko prekonáte, obstáť. ¹⁴ Stojte teda! Bedrá si prepášte pravdou, oblečte si pancier spravodlivosti ¹⁵ a obujte si na nohy pohotovosť na ohlasovanie evanjelia pokoja. ¹⁶ Nadovšetko uchopte štít viery, ktorým môžete uhasiť všetky ohnivé šípy toho Zlého. ¹⁷ Vezmite si aj prilbu spásy a meč Ducha, ktorým je Božie slovo. ¹⁸ V každom čase v Duchu proste vo všetkých modlitbách a prosbách. Pritom vytrvalo bedlite a prihovárajte sa za všetkých svätých, ¹⁹ aj za mňa, aby mi bolo dané pravé slovo, kedykoľvek prehovorím; aby som smelo zvestoval tajomstvo evanjelia, ²⁰ ktorého poslom som i v okovách, a slobodne ho ohlasoval, ako som povinný.

Záverečné pozdravy

²¹ Chceme, aby ste aj vy vedeli, čo je so mnou, čo robím, všetko vám oznámi Tychikus, milovaný brat a verný služobník v Pánovi. ²² Poslal som ho k vám, aby ste sa o nás dozvedeli a aby potešil vaše srdcia. ²³ Pokoj bratom a láska s vierou od Boha Otca a od Pána Ježiša Krista. ²⁴ Milosť nech je so všetkými, ktorí milujú nášho Pána Ježiša Krista nehynúcou láskou.

LIST FILIPANOM

Pozdrav

1 Pavol a Timotej, služobníci Ježiša Krista, všetkým svätým v Kristovi Ježišovi, ktorí sú vo Filipách, aj biskupom a diakonom. ² Milosť vám a pokoj od Boha, nášho Otca, a od Pána Ježiša Krista.

Pavlova modlitba

³ Ďakujem svojmu Bohu, kedykoľvek si na vás spomínam, ⁴ vždy v každej mojej modlitbe, keď sa s radosťou modlím za vás všetkých, ⁵ že máte účasť na evanjeliu od prvého dňa až doteraz. ⁶ Som presvedčený, že ten, čo vo vás začal dobré dielo, ho aj dokončí, až do dňa Krista Ježiša. ⁷ A právom takto zmyšľam o vás všetkých. Veď vás nosím v srdci, lebo vy všetci máte účasť na milosti tak v mojich putách, ako aj pri ochrane a upevňovaní evanjelia. ⁸ Veď Boh mi je svedkom, ako túžim po vás všetkých láskou Krista Ježiša. ⁹ Modlím sa, aby vaša láska čoraz väčšími rástla v poznaní a v každej skúsenosti, ¹⁰ aby ste boli schopní rozoznávať, čo je podstatné, a aby ste boli čistí a bez úhony pre Kristov deň, ¹¹ naplnení ovocím spravodlivosti, ktoré je skrze Ježiša Krista na Božiu slávu a chválu.

Pavlovo väznenie

¹² Bratia, chcem, aby ste vedeli, že to, čo sa deje so mnou, šíreniu evanjelia prospelo. ¹³ V celej vládnej budove aj medzi všetkými ostatnými sa stalo známym, že ma väznia pre Krista. ¹⁴ Mnohí z bratov v Pánovi, posilnení mojimi putami, v dôvere odvážnejšie a bez strachu hlásajú Slovo. ¹⁵ Niektorí síce ohlasujú Krista zo závesti a neznášanlivosti, ale iní s dobrým úmyslom. ¹⁶ Jedni to robia z lásky, lebo vedia, že som tu na obranu evanjelia, ¹⁷ iní však ohlasujú Krista z hašterivosti, nie úprimne, lebo si myslia, že mi v mojich putách spôsobia bolesť. ¹⁸ Čo na tom! Len nech sa akýmkoľvek spôsobom, či naoko, alebo úprimne, zvestuje Kristus. Z toho sa teším a aj sa budem tešiť. ¹⁹ Viem predsa, že mi to poslúži na spásu pre vašu modlitbu a pomoc Ducha Ježiša Krista. ²⁰ Túžobne očakávam a dúfam, že v ničom nebudem zahanbený, ale že so všetkou otvorenosťou, ako vždy aj teraz, bude oslávený Kristus na mojom tele; či životom, alebo smrťou.

Túžba po Kristovi

²¹ Veď pre mňa žiť je Kristus a umrieť je zisk. ²² Ale ak žiť v tele znamená pre mňa plodnú prácu, neviem, čo si zvoliť. ²³ Ťahá ma to na obe strany: Túžim zomrieť a byť s Kristom, a to by bolo oveľa lepšie, ²⁴ ale pre vás je potrebnéjšie, aby som ostal v tele. ²⁵ Na to sa spolieham a viem, že zostanem a budem s vami všetkými na váš deň, ²⁶ aby ste sa mnou mohli ešte viac chváliť v Kristovi Ježišovi, keď zasa prídem k vám.

Výzva na vernosť a svornosť

²⁷ Len žite tak, ako to zodpovedá Kristovmu evanjeliu, aby som - či prídem a uvidím vás, či som vzdialený - počul o vás, že pevne stojíte v jednom duchu a svorne bojujete za vieru v evanjelium. ²⁸ Protivníkom sa nedajte ničím zastrašiť! To bude znamením od Boha - im, že zahynú, ale vám, že budete spasení. ²⁹ Veď vám sa dostala milosť pre Krista, aby ste v neho nielen verili, ale za neho aj trpeli. ³⁰ Vediete predsa taký istý zápas, aký ste videli u mňa a teraz o ňom počúvate.

2 Ak teda jestvuje nejaké povzbudenie v Kristovi, ak jestvuje nejaká útecha z lásky, nejaké spoločenstvo Ducha, nejaký súcit a milosrdenstvo, ² dovŕšte moju radosť: Zmýšľajte

rovnako, majte tú istú lásku, buďte jedna duša a jedna myseľ! ³ Nič nerobte z ctižiadostivosti ani pre márnú slávu, ale radšej v pokore pokladajte iných za vyšších od seba ⁴ a nevyhľadávajte iba svoje záujmy, ale aj záujmy druhých.

Kristus - príklad pokory

⁵ Zmýšľajte medzi sebou tak, ako Kristus Ježiš: ⁶ On, hoci mal Božiu podobu, svoju rovnosť s Bohom nepovažoval za korisť, ⁷ ale zriekol sa jej, keď vzal na seba podobu služobníka a stal sa podobný ľuďom a podľa vonkajšieho zjavu bol pokladaný za človeka, ⁸ ponížil sa a stal sa poslušným až na smrť, a to smrť na kríži. ⁹ Preto ho Boh nad všetko povýšil a dal mu meno nad každé meno, ¹⁰ aby pri mene Ježiš pokľaklo každé koleno tých, čo sú na nebi, na zemi aj v podsvetí ¹¹ a aby každý jazyk vyznával na slávu Boha Otca: Ježiš Kristus je Pán.

Výzva na poslušnosť a čistotu

¹² Preto, moji milovaní, ako ste vždy boli poslušní, a to nielen v mojej prítomnosti, ale ešte väčšmi teraz, v mojej neprítomnosti, s bážňou a chvením pracujte na svojej spáse.

¹³ Veď Boh pôsobí vo vás, že chcete i konáte, čo sa jemu páči. ¹⁴ Všetko robte bez reptania a pochybovania, ¹⁵ aby ste boli bezúhonní a nevinní, Božie deti bez poškrvny uprostred zvrhého a skazeného pokolenia. Uprostred neho žiarte ako hviezdy, ktoré osvecujú svet.

¹⁶ Držte sa slova života, aby mi v Kristov deň bolo na chválu, že som nebežal nadarmo a nenamáhal sa zbytočne. ¹⁷ Ale aj keby som mal vyliať svoju krv na obeť a bohoslužbu vašej viery, radujem sa a radujem sa s vami všetkými. ¹⁸ Aj vy sa radujte a radujte sa so mnou!

Timotej a Epafrodit

¹⁹ Mám však nádej v Pánovi Ježišovi, že čoskoro k vám pošlem Timoteja, aby som sa aj ja potešil správou o vás. ²⁰ Veď nemám nikoho, kto by tak zmýšľal a tak úprimne sa o vás staral. ²¹ Všetci totiž hľadajú iba svoje záujmy, a nie záujmy Ježiša Krista. ²² Ale o ňom viete, ako sa osvedčil, veď so mnou ako syn s otcom slúžil evanjeliu. ²³ A tak dúfam, že ho budem môcť poslať k vám, len čo uvidím, čo bude so mnou. ²⁴ Ba pevne dúfam v Pánovi, že čoskoro prídem aj ja. ²⁵ Pokladal som však za potrebné poslať k vám Epafrodita, svojho brata, spolupracovníka a spolubojovníka, ktorého ste vyslali, aby mi poslužil v mojej núdzi.

²⁶ Veď už túžil po všetkých vás a znepokojoval sa, že ste sa dopečuli o tom, že ochorel. ²⁷ A naozaj bol na smrť chorý, Boh sa však nad ním zmiloval, a nielen nad ním, ale aj nado mnou, aby som nemal zármutok nad zármutok. ²⁸ Preto som ho čo najskôr poslal, aby ste sa opäť potešili, keď ho uvidíte, a ja aby som mal menej zármutku. ²⁹ Prijmite ho teda v Pánovi s veľkou radosťou a vážte si takých ľudí. ³⁰ Lebo on sa pre Kristovo dielo priblížil až k smrti: aj svoj život vystavil nebezpečenstvu, aby doplnil, čo chýbalo vašej službe voči mne.

Pravá spravodlivosť

3 Napokon, bratia moji, radujte sa v Pánovi. Mne nie je na ťarchu písať vám o tom istom a vás to utvrdí. ² Dajte si pozor na psov, dajte si pozor na zlých pracovníkov, dajte si pozor na rozrezancov. ³ Veď my sme skutočne obrezaní, my, ktorí v Božom Duchu slúžime Bohu, chválim sa v Kristovi Ježišovi a nespoliehame sa na telo, hoci ja by som sa mohol spoliehať aj na telo. ⁴ Ak si niekto iný myslí, že sa môže spoliehať na telo, tým skôr ja: ⁵ na ôsmy deň som bol obrezaný, som z Izraelovho rodu, z Benjamínovho kmeňa, Hebrej z Hebrejov, pokiaľ ide o vzťah k zákonu, farizej, ⁶ horlivý prenasledovateľ cirkvi a bol som bez úhony, čo sa týka spravodlivosti podľa zákona. ⁷ No to, čo mi bolo ziskom, som pre Krista pokladal za stratu. ⁸ A vôbec, všetko pokladám za stratu pre vznešenosť poznania Krista Ježiša, môjho Pána. Pre neho som všetko ostatné stratil a pokladám to za odpad, aby som získal Krista ⁹ a bol v ňom ako človek bez vlastnej spravodlivosti, ktorá je zo zákona, ale aby som mal spravodlivosť skrze vieru v Krista, spravodlivosť z Boha, založenú na viere;

¹⁰ aby som poznal jeho a moc jeho zmŕtvychvstania i účasť na jeho utrpeniach. Beriem na seba podobu jeho smrti, ¹¹ aby som tak dosiahol vzkriesenie z mŕtvych.

Náhlenie za odmenou

¹² Nie že by som to všetko bol už dosiahol a bol už dokonalý, ale bežím, aby som to získal, pretože si ma získal aj Kristus Ježiš. ¹³ Bratia, ja si nenamýšľam, že som to už získal, ale len jedno robím: zabúdam na to, čo je za mnou, a usilujem sa o to, čo je predo mnou. ¹⁴ Bežím k cieľu za nebeskou cenou, totiž za Božím povolaním v Kristovi Ježišovi. ¹⁵ A tak všetci dokonalí majme takéto zmýšľanie! A ak o niečom zmýšľate inak, aj to vám Boh zjaví. ¹⁶ Ale k čomu sme dospeli, toho sa držme. ¹⁷ Bratia, spoločne ma napodobňujte a všímajte si tých, čo žijú tak, ako máte príklad v nás. ¹⁸ Lebo mnohí, o ktorých som vám často hovoril a teraz aj s plačom hovorím, žijú ako nepriatelia Kristovho kríža. ¹⁹ Ich koniec je záhuba, ich bohom je brucho, slávou hanba, lebo myslia iba na to, čo je pozemské. ²⁰ Ale naša vlasť je v nebesiach, odkiaľ očakávame aj Spasiteľa, Pána Ježiša Krista. ²¹ On mocou, ktorou si všetko môže podmaniť, pretvorí naše ponížené telo, aby sa stalo podobným jeho oslávenému telu.

4 Moji bratia, ktorých milujem a po ktorých túžim, ste mojou radosťou a vencom slávy, preto stojte pevne v Pánovi, milovaní!

Napomenutia

² Napomínam Evodiu, napomínam aj Syntychu, aby rovnako v Pánovi zmýšľali. ³ Áno, prosím aj teba, ozajstný Syzygos, ujmí sa ich, veď ony sa so mnou borili za evanjelium aj s Klementom a ostatnými mojimi spolupracovníkmi, ktorých mená sú v knihe života.

⁴ Ustavične sa radujte v Pánovi. Opakujem: Radujte sa! ⁵ Vaša dobrotivosť nech je známa všetkým ľuďom. Pán je blízko! ⁶ Pre nič nebudte ustarostení, ale vo všetkom s vďakou predkladajte Bohu svoje žiadosti vo svojich modlitbách a prosbách. ⁷ A pokoj Boží, ktorý prevyšuje každý rozum, uchráni vaše srdcia a vaše mysle v Kristovi Ježišovi. ⁸ Napokon, bratia, upriamte svoju myseľ na všetko, čo je pravdivé, čestné, spravodlivé, čisté, láskyhodné a úctyhodné, to, čo je cnostné a chvályhodné. ⁹ Robte to, čo ste sa naučili, čo ste prijali, počuli a videli na mne. A Boh pokoja bude s vami.

Vďaka za prijaté dary

¹⁰ Veľmi som sa zaradoval v Pánovi, že sa už zasa raz rozvinula vaša starostlivosť o mňa. Pravda, aj predtým ste na to mysleli, ale nemali ste príležitosť. ¹¹ Nehovorím to preto, že by som mal nedostatok. Lebo ja som sa naučil vystačiť s tým, čo mám. ¹² Viem sa aj uskromniť a viem žiť i v hojnosti. Vo všetkom a do všetkého som zasvätený: byť syty aj hladovať, mať hojnosť aj trieť biedu. ¹³ Všetko môžem v Kristovi, ktorý ma posilňuje. ¹⁴ Ale dobre ste urobili, že ste sa ma ujali v mojej tiesni. ¹⁵ Veď aj vy, Filipania, viete, že odkedy som začal ohlasovať evanjelium po svojom odchode z Macedónska, ani jedna cirkev nemala účasť na mojich výdavkoch a príjmoch, jedine vy. ¹⁶ Aj do Tesaloniky ste mi raz, ba aj druhý raz poslali, čo som potreboval. ¹⁷ Nie že by som túžil po dare, ale túžim po ovoci, ktoré sa rozmnožuje vo váš prospech. ¹⁸ Dostal som všetko, ba mám hojnosť; som zaopatrený tým, čo som od vás prijal prostredníctvom Epafrodita. Je to príjemná obeta ľubežnej vône, milá Bohu. ¹⁹ Môj Boh vám dá všetko, čo potrebujete podľa svojho bohatstva v sláve skrze Krista Ježiša. ²⁰ A Bohu, nášmu Otcovi, sláva na veky vekov. Amen.

Záverečné pozdravy

²¹ Pozdravujte každého svätého v Kristovi Ježišovi. Pozdravujú vás bratia, ktorí sú so mnou. ²² Pozdravujú vás všetci svätí, najmä tí, čo sú z cisárskeho dvora. ²³ Milosť Pána Ježiša Krista nech je s vašim duchom. Amen.

LIST KOLOSANOM

Pozdrav

1 Pavol, z Božej vôle apoštol Krista Ježiša, a brat Timotej ² svätým v Kolosách a veriacim bratom v Kristovi: Milosť vám a pokoj od Boha, nášho Otca.

Pavlova vďaka Bohu

³ Vždy, keď sa modlíme, ďakujeme za vás Bohu, Otcovi nášho Pána Ježiša Krista. ⁴ Veď sme počuli o vašej viere v Ježiša Krista a o láske, ktorú máte k všetkým svätým ⁵ pre nádej, ktorá je vám pripravená v nebesiach a o ktorej ste už skôr počuli v pravdivom slove evanjelia, ⁶ ktoré k vám prišlo. Rovnako ako na celom svete aj u vás prináša ovocie a rastie od toho dňa, keď ste počuli a poznali Božiu milosť v pravde. ⁷ Tak ste sa to naučili od Epafrasa, nášho milovaného spolupracovníka, ktorý je pre vás verným Kristovým služobníkom. ⁸ On nám rozprával aj o vašej láske v Duchu.

Kristova osoba a dielo

⁹ Preto aj my, odo dňa, keď sme to počuli, neprestávame sa za vás modliť a prosiť, aby ste vo všetkej múdrosti a duchovnej rozumnosti boli naplnení poznaním jeho vôle, ¹⁰ aby ste žili hodní Pána a páčili sa mu vždy, keď budete prinášať ovocie v každom dobrom skutku a hlbšie poznávať Boha ¹¹ a z moci jeho slávy nadobudnete všestrannú silu na vytrvalosť a trpezlivosť vo všetkom. S radosťou ¹² budete ďakovať Otcovi, ktorý vás urobil účastníkmi na podiele svätých vo svetle. ¹³ On nás vytrhol z moci tmy a preniesol do kráľovstva svojho milovaného Syna, ¹⁴ v ktorom máme vykúpenie a odpustenie hriechov. ¹⁵ On je obraz neviditeľného Boha, prvorodený všetkého stvorenia. ¹⁶ Veď v ňom bolo stvorené všetko na nebi i na zemi, viditeľné i neviditeľné, tróny i panstvá, kniežatstvá a mocnosti, všetko je stvorené skrze neho a pre neho. ¹⁷ A on je pred všetkým a všetko pretrváva v ňom. ¹⁸ On je hlavou tela, Cirkvi. On je počiatok, prvorodený z mŕtvych, aby tak mal vo všetkom prvenstvo. ¹⁹ Veď Boh chcel, aby v ňom prebývala všetka plnosť ²⁰ a aby skrze neho a v ňom zmieril všetko, čo je na zemi i v nebesiach, keď nastolil pokoj preliatím jeho krvi na kríži. ²¹ Aj vás, ktorí ste kedysi boli odcudzení a nepriateľskí k Bohu svojím zmýšľaním a zlými skutkami, ²² teraz s ním zmieril, keď vo svojom pozemskom tele podstúpil smrť, aby vás postavil pred Božiu tvár svätých, nepoškvrnených a bezúhonných, ²³ ak totiž vytrváte pevní a stáli vo viere, ak sa neodkloníte od nádeje evanjelia, ktoré ste počuli a ktoré sa hlása všetkému tvorstvu pod nebom. Ja, Pavol, som sa stal jeho služobníkom.

Pavlova služba cirkvi

²⁴ Teraz sa radujem, že za vás trpím a dopĺňam vo svojom tele, čo chýba Kristovým utrpeniam pre dobro jeho tela, ktorým je Cirkev. ²⁵ Ja som sa stal jej služobníkom v súlade s Božím zámerom, ktorý mi bol zverený pre vás, aby som takto naplnil Božie slovo, ²⁶ tajomstvo ukryté od vekov a od pokolení, ale teraz zjavené jeho svätým. ²⁷ Im chcel Boh dať poznať, aké je bohatstvo slávy tohto tajomstva medzi pohanmi. Ním je Kristus vo vás - nádej slávy. ²⁸ Jeho ohlasujeme, keď vo všetkej múdrosti napomínáme a učíme každého človeka, aby sme každého človeka predviedli pred Boha ako dokonalého v Kristovi. ²⁹ O to sa usilujem a zápasím s jeho mocou, ktorá vo mne mocne pôsobí.

2 Chcem totiž, aby ste vedeli, aký veľký zápas tu vediem za vás i za tých, čo sú v Laodicei, i za všetkých, čo ma ešte osobne nevideli, ² aby to povzbudilo ich srdcia a spojilo v láske,

aby tak všetko pochopili a tým poznali Božie tajomstvo – Krista. ³ Lebo v ňom sú ukryté všetky poklady múdrosti a poznania. ⁴ Toto hovorím preto, aby vás nikto nezviedol falošným prehováraním. ⁵ Veď hoci som aj telesne vzdialený, duchom som s vami a radujem sa, keď vidím váš poriadok a pevnosť vašej viery v Krista.

Plnosť života v Kristovi

⁶ Ako ste teda prijali Ježiša Krista, Pána, tak v ňom žite ⁷ zakorenení a v ňom budovaní v pevnej viere, ako ste sa naučili; rozhojňujte sa vo vzdávaní vďaky. ⁸ Dajte pozor, aby vás niekto nezviedol prázdny a klamným filozofovaním, založeným na ľudských podaniach, na živloch sveta, a nie na Kristovi. ⁹ Predsa v ňom telesne prebýva celá plnosť božstva. ¹⁰ Aj vy ste dosiahli plnosť v tom, ktorý je hlavou každého kniežatstva a mocnosti. ¹¹ V ňom ste aj boli obrezaní obriezku, vykonanou nie rukami, ale Kristovou obriezku – vyzlečením z telesnosti, ¹² keď ste s ním boli v krste pochovaní. Spolu s ním ste boli aj vzkriesení vierou v moc Boha, ktorý ho vzkriesil z mŕtvych. ¹³ Aj vás, ktorí ste boli mŕtvi v hriechoch a neobriezke svojho tela, oživil spolu s ním, keď nám odpustil všetky hriechy, ¹⁴ keď vymazal dlžobný úpis, ktorý svojimi nariadeniami svedčil proti nám, a úplne ho zrušil tým, že ho pribil na kríž. ¹⁵ Odzbrojil a verejne odhalil kniežatvá a mocnosti a cez Krista nad nimi zvíťazil. ¹⁶ Nech vás teda nikto nesúdi za jedenie a pitie ani za sviatky, novmesiace, ani za soboty. ¹⁷ To sú tieň budúci vecí, ale skutočnosť je Kristova. ¹⁸ Nech vás nikto nepripraví o odmenu samolúbou poníženosťou a uctievaním anjelov, keď sa bude zaoberať tým, čo videl, nemiestne sa nadúvať svojim telesným zmýšľaním. ¹⁹ Taký človek sa nedrží hlavy, z ktorej celé telo, vyživované a pospájané kĺbmi a šlachami, rastie Božím vzrastom.

Nový život v Kristovi

²⁰ Ak ste teda s Kristom zomreli živlom sveta, prečo sa ako tí, čo žijú vo svete, podriaďujete predpisom: ²¹ Neber do rúk, neokús, ani sa nedotýkaj? – ²² Veď sú to iba ľudské príkazy a náuka o veciach, ktoré sa použitím ničia. ²³ Vyzerá to ako múdrosť, ako zvláštny prejav nábožnosti, sebaponižovania a telesného umŕtvovania. No nikomu nie sú na česť, ale len na uspokojenie telesného zmýšľania.

3 Ak ste teda boli spolu s Kristom vzkriesení, hľadajte to, čo je hore, kde Kristus sedí po pravici Boha. ² Myslite na to, čo je hore, nie na to, čo je na zemi. ³ Lebo ste umreli a váš život je skrytý s Kristom v Bohu. ⁴ Keď sa zjaví Kristus, váš život, vtedy sa aj vy spolu s ním zjavíte v sláve. ⁵ Umŕtvujte teda to, čo je vo vašich údoch pozemské: smilstvo, nečistotu, vášeň, zlú žiadostivosť a lakomstvo, ktoré je modloslužbou. ⁶ Pre tieto veci prichádza Boží hnev na neposlušných synov. ⁷ Kedysi ste sa v tom aj vy pohybovali a žili. ⁸ Teraz však aj vy zhodte zo seba všetko: hnev, rozhorčenie, zlobu, rúhanie, necudné reči zo svojich úst. ⁹ Neluhajte si navzájom, keď ste už vyzliekli starého človeka s jeho skutkami ¹⁰ a obliekli ste si nového, ktorý sa obnovuje, aby nadobudol poznanie podľa obrazu toho, ktorý ho stvoril. ¹¹ Potom už nie je ani Grék, ani Žid, ani obriezka, ani neobriezka, ani barbar, ani Skýt, ani otrok, ani slobodný, ale všetko a vo všetkých je Kristus. ¹² Ako vyvolení Boží, svätí a milovaní, vezmite na seba milosrdný súcit, dobrotivosť, pokoru, miernosť, trpezlivosť, ¹³ navzájom sa znášajte a odpúšťajte si, najmä ak by mal niekto niečo proti niekomu. Ako Pán odpustil vám, tak aj vy odpúšťajte druhým! ¹⁴ Nadovšetko sa však odejte láskou, ktorá je zväzkom dokonalosti. ¹⁵ A pokoj Kristov nech rozhoduje vo vašich srdciach, veď preň ste boli povolani v jednom tele. A buďte vďační! ¹⁶ Kristovo slovo nech vo vás prebýva bohato: vo všetkej múdrosti sa navzájom učte a napomínajte a vďačne spievajte vo svojich srdciach Bohu žalmy, hymny, duchovné piesne. ¹⁷ A všetko, čo konáte slovom alebo skutkom, všetko robte v mene Pána Ježiša a skrze neho ďakujte Bohu Otcovi.

Povinnosti v novom živote

¹⁸ Ženy, podriaďte sa svojim mužom, ako sa sluší v Pánovi. ¹⁹ Muži, milujte svoje ženy a nesprávajte sa k nim drsne. ²⁰ Deti, vo všetkom poslúchajte svojich rodičov, lebo to sa páči Pánovi. ²¹ Otcovia, nedráždite svoje deti, aby nezmalomyselneli. ²² Otroci, vo všetkom poslúchajte pozemských pánov a neslúžte iba naoko ako tí, čo sa chcú zapáčiť ľuďom, ale s úprimným srdcom a v bázni pred Pánom. ²³ Čokoľvek robíte, robte z tej duše ako Pánovi, a nie ako ľuďom. ²⁴ Veď viete, že od Pána dostanete za odmenu dedičstvo. Služte Pánovi, Kristovi! ²⁵ Lebo každý, kto sa dopúšťa nepravosti, prijme odplatu za nepravosť. Boh nikoho neuprednostňuje.

4 Páni, dávajte otrokom, čo je spravodlivé a čo si zaslúžia, veď viete, že aj vy máte Pána v nebi.

Povzbudenie

² Vytrvajte v modlitbe, bďte pri nej a vzdávajte vďaky. ³ Modlite sa aj za nás, aby nám Boh otvoril dvere pre slovo, aby sme hlásali Kristovo tajomstvo, pre ktoré som teraz vo väzení, ⁴ aby som to tajomstvo urobil zjavným tak, ako som povinný hovoriť. ⁵ Počínajte si múdro voči tým, čo sú mimo a využívajte čas. ⁶ Vaše slovo nech je vždy láskavé a múdro povedané, aby ste vedeli, ako treba každému odpovedať.

Záverečné pozdravy

⁷ Všetko, čo sa týka mňa, oznámi vám Tychikus, milovaný brat, verný služobník a spolupracovník v Pánovi, ⁸ ktorého som k vám poslal, aby ste o nás vedeli a aby potešil vaše srdcia, ⁹ a to s Onezimom, verným a milovaným bratom, ktorý je jeden z vás. Oni vám povedia všetko, čo sa tu deje. ¹⁰ Pozdravuje vás môj spoluväzeň Aristarchos a Barnabášov bratanec Marek, o ktorom ste už dostali pokyny; prijmite ho, keď k vám príde ¹¹ i s Ježišom, ktorý sa volá Justus. Oni sú spomedzi obrezaných mojimi jedinými spolupracovníkmi na Božom kráľovstve; oni mi boli útechou. ¹² Pozdravuje vás Epafras, jeden z vás, služobník Krista Ježiša, ktorý ustavične bojuje za vás modlitbami, aby ste sa stali dokonalými a vo všetkom naplnení Božou vôľou. ¹³ Lebo môžeme dosvedčiť, že sa veľa namáha pre vás aj pre tých, čo sú v Laodicei a v Hierapolise. ¹⁴ Pozdravuje vás milovaný lekár Lukáš i Démas. ¹⁵ Pozdravte bratov v Laodicei i Nymfú, a cirkev, ktorá je v jej dome. ¹⁶ Keď tento list u vás prečítate, postarajte sa, aby si ho prečítali aj v cirkvi v Laodicei a vy si zasa prečítajte list písaný Laodicejčanom. ¹⁷ A Archippovi povedzte: Usiluj sa plniť službu, ktorú si v Pánovi prijal. ¹⁸ Môj, Pavlov, pozdrav napísaný vlastnou rukou. Pamätajte na moje okovy. Milosť nech je s vami!

PRVÝ LIST TESALONIČANOM

Pozdrav

1 Pavol, Silván a Timotej tesalonickej cirkvi v Bohu Otcovi a v Pánovi Ježišovi Kristovi: Milosť vám a pokoj.

Viera a príklad Tesaloničanov

² Ďakujeme Bohu za vás všetkých vždy, keď si na vás spomíname vo svojich modlitbách; ustavične ³ pripomíname pred Bohom a naším Otcom dielo vašej viery, úsilie lásky a vytrvalosť nádeje v nášho Pána Ježiša Krista. ⁴ Vieme, bratia Bohom milovaní, o vašom vyvolení, ⁵ lebo naše evanjelium neprišlo k vám len v slove, ale aj v moci, v Duchu Svätom a v úplnej istote; veď viete, akými sme boli medzi vami a pre vás. ⁶ A vy ste napodobňovali nás i Pána, keď ste vo veľkom súžení s radosťou z Ducha Svätého prijali slovo, ⁷ čím ste sa stali vzorom pre všetkých veriacich v Macedónsku aj Achájsku. ⁸ Lebo od vás sa Pánovo slovo šírilo nielen v Macedónsku a Achájsku, ale vaša viera v Boha prenikla všade, takže my už nemusíme nič hovoriť. ⁹ Veď oni sami rozprávajú o nás, ako sme prišli k vám a ako ste sa od modiel obrátili k Bohu, aby ste slúžili živému a pravému Bohu, ¹⁰ a aby ste z nebies očakávali jeho Syna, ktorého vzkriesil z mŕtvych, Ježiša, ktorý nás vyslobodzuje od budúceho hnevu.

Pavlova činnosť v Tesalonike

2 Veď sami viete, bratia, že náš príchod k vám nebol márný. ² Ale, ako viete, hoci sme predtým mnoho vytrpeli a boli pohanení vo Filipách, našli sme odvahu vo svojom Bohu ohlasovať vám uprostred mnohých zápasov Božie evanjelium. ³ Lebo naše povzbudzovanie nepochádzalo z omylu ani z nečistých pohnútok, ani z podvodu, ⁴ ale ako nás Boh uznal za hodných a zveril nám evanjelium, tak hovoríme, nie aby sme sa páčili ľuďom, ale Bohu, ktorý skúma naše srdcia. ⁵ Lebo ako viete, nikdy sme sa nezaliečali rečami, ani nebolo v nás lakomstvo, ktoré by sme museli skrývať - Boh je svedok. ⁶ Nehľadali sme slávu ani u ľudí, ani u vás, ani u nikoho, ⁷ hoci ako Kristovi apoštoli sme mohli dať najavo svoju dôležitosť, ale boli sme medzi vami vlúdni, ako keď matka kŕmi a láska svoje deti. ⁸ Tak sme vám boli naklonení, že by sme vám najradšej boli dali nielen Božie evanjelium, ale aj vlastné duše, pretože sme si vás obľúbili. ⁹ Iste sa, bratia, pamätáte na našu prácu a na našu námahu. Vo dne v noci sme pracovali, aby sme nikomu z vás neboli na ťarchu, a tak sme vám hlásali Božie evanjelium. ¹⁰ Vy i Boh ste svedkami, ako zbožne, spravodlivo a bezúhonne sme sa správali k vám veriacim. ¹¹ Viete dobre, že sme každého z vás ako otec svoje deti ¹² napomínali, povzbudzovali a zaprisahávali, aby ste viedli život dôstojný Boha, ktorý vás povoláva do svojho kráľovstva a slávy. ¹³ A preto aj my neprestajne ďakujeme Bohu, že keď ste prijali Božie slovo, ktoré ste počuli od nás, nie ako ľudské slovo, ale ako Božie slovo - akým naozaj je. Ono pôsobí vo vás veriacich. ¹⁴ Veď vy, bratia, napodobňujete Božie cirkvi, ktoré sú v Kristovi Ježišovi v Judsku. Veď aj vy ste vytrpeli od svojich krajanov to isté, čo oni od Židov, ¹⁵ ktorí zabili aj Pána Ježiša i prorokov a aj nás prenasledovali. Bohu sa nepáčia a sú v nepriateľstve so všetkými ľuďmi. ¹⁶ Nám bránia kázať pohanom, aby boli spasení. Tak iba neustále naplňajú mieru svojich hriechov. Už sa však na nich ukazuje konečný Boží hnev.

Pavlova túžba navštíviť cirkev

¹⁷ Bez vás, bratia, sme načas osireli, aj keď to bolo nakrátko a iba tvárou, no nie srdcom -, tým viac sme sa s veľkou túžbou usilovali vidieť vašu tvár. ¹⁸ Chceli sme totiž prísť k vám, ja, Pavol, raz i druhý raz, ale satan nám to prekazil. ¹⁹ Veď kto je naša nádej alebo radosť, alebo veniec chvály pred naším Pánom Ježišom pri jeho príchode, nie práve vy? ²⁰ Áno, vy ste naša sláva i radosť.

3 Preto, keď sme to už nemohli ďalej vydržať, rozhodli sme sa, že ostaneme v Aténach sami. ² Timoteja, nášho brata a Božieho spolupracovníka v práci pre Kristovo evanjelium, sme poslali, aby vás upevnil a povzbudil vo viere, ³ aby sa nikto nedal otriasť týmito súženiami. Sami totiž viete, že je to náš údel. ⁴ Veď aj keď sme boli u vás, vopred sme vám povedali, že budeme trpieť. Tak, ako viete, sa aj stalo. ⁵ Preto aj ja, keď som to už nemohol ďalej vydržať, poslal som ho, aby som sa dozvedel o vašej viere, či vás azda pokušiteľ nepokúšal a či naša námaha nevyšla nazmar. ⁶ A teraz, keď Timotej prišiel od vás k nám a keď nám priniesol dobrú správu o vašej viere a láske a že si na nás stále v dobrom spomínate a túžite nás vidieť - ako aj my vás -, ⁷ pri všetkej svojej tiesni a súžení sme sa, bratia, potešili pre vašu vieru, ⁸ pretože teraz akoby sme ožili, keď vy stojíte pevne v Pánovi. ⁹ Veď akúže vďaka môžeme vďaka Bohu za vás, za všetku radosť, ktorú z vás máme pred naším Bohom? ¹⁰ Vo dne v noci vrúcne prosíme, aby sme uzreli vašu tvár a doplnili, čo ešte chýba vašej viere. ¹¹ Sám náš Boh a Otec i náš Pán Ježiš nech upravia našu cestu k vám! ¹² A nech vás Pán zveladí a obohatí vašou vzájomnou láskou aj takou láskou k všetkým, akú máme my k vám. ¹³ Nech posilní vaše srdcia, aby ste boli bez úhony vo svätosti pred naším Bohom a Otcom, keď príde náš Pán Ježiš so všetkými svojimi svätými. [Amen.]

Život milý Bohu

4 Napokon vás teda, bratia, prosíme a napomíname v Pánovi Ježišovi, aby ste vždy viac a viac prospievali v tom, čo ste prijali od nás: ako máte žiť a páčiť sa Bohu, čo už aj žijete. ² Veď viete, aké príkazy sme vám dali v mene Pána Ježiša. ³ Lebo toto je Božia vôľa: vaše posvätenie, aby ste sa zdržiavali dmlivstva ⁴ a každý z vás aby vedel žiť so svojou vlastnou ženou sväto a s úctou, ⁵ nie s náruživou žiadostivosťou ako pohanovia, ktorí nepoznajú Boha. ⁶ V tejto veci nech nikto nevybočuje z medzí a nech nepodvádza svojho brata, pretože Pán sa za to všetko pomstí, ako sme vám to už prv povedali a dosvedčili. ⁷ Veď Boh nás nepovolal k nečistote, ale k posväteniu. ⁸ Kto teda toto odmieta, neodmieta človeka, ale Boha, ktorý vám dáva svojho Svätého Ducha. ⁹ O bratskej láske vám netreba písať, lebo sám Boh vás naučil navzájom sa milovať. ¹⁰ A vy sa tak i správate k všetkým bratom po celom Macedónsku. No napomíname vás, bratia, aby ste v tom stále viac rástli, ¹¹ a usilovali sa pokojne žiť, konať si svoje povinnosti a pracovať vlastnými rukami, ako sme vám prikázali; ¹² aby ste sa počestne správali voči tým, čo sú mimo a neboli ste tak od nikoho závislí.

Pánov príchod

¹³ Nechceme, bratia, aby ste nevedeli, ako je to so zosnulými, aby ste sa nermútili ako ostatní, ktorí nemajú nádej. ¹⁴ Veď ak veríme, že Ježiš zomrel a vstal z mŕtvych, tak Boh skrze Ježiša privedie spolu s ním aj tých, čo zosnuli. ¹⁵ Toto vám totiž hovoríme podľa Pánovho slova: My, čo zostaneme nažive až do Pánovho príchodu, nepredídeme zosnulých. ¹⁶ Lebo vo chvíli, keď zaznie povel, hlas archanjela a Božia poľnica, sám Pán zostúpi z neba a prví vstanú tí, čo zomreli v Kristovi; ¹⁷ potom my, ktorí budeme nažive, spolu s nimi budeme uchvátení v oblakoch hore v ústrety Pánovi a budeme tak navždy s Pánom. ¹⁸ Potešujte sa navzájom týmito slovami.

5 Netreba vám, bratia, písať o časoch a určených chvíľach, ² lebo sami veľmi dobre viete, že Pánov deň príde ako zlodej v noci. ³ Keď budú hovoriť: Je pokoj a istota!, vtedy ich znenazdania prepadne záhuba ako pôrodné bolesti rodičku a neuniknú. ⁴ No vy, bratia, nežijete v tme, aby vás ten deň prekvapil ako zlodej. ⁵ Veď všetci ste synmi svetla a synmi dňa. Nepatríme noci ani tme. ⁶ Nespíme teda ako tí druhí, ale bdejme a budme triezvi. ⁷ Lebo tí, čo spia, spia v noci a opilci sa v noci opíjajú. ⁸ Ale my, čo patríme dňu, budme triezvi, oblečme si pancier viery a lásky a ako prilbu nádej spasenia. ⁹ Veď Boh nás neurčil na hnev, ale aby sme získali spásu skrze nášho Pána Ježiša Krista, ¹⁰ ktorý zomrel za nás, aby sme spolu s ním žili - či bdieme a či spíme. ¹¹ Preto sa navzájom napomínajte a povzbudzujte jeden druhého, ako to aj robíte.

Záverčné povzbudenie a pozdravy

¹² Prosimе vás, bratia, aby ste si vážili tých, čo s námahou pôsobia medzi vami, sú vašimi predstavenými v Pánovi a napomínajú vás. ¹³ Nadovšetko si ich vážte a milujte pre ich dielo. Nažívajte medzi sebou v pokoji. ¹⁴ Napomíname vás však, bratia: usmerňujte neporiadnych, posmeľujte malomyselných, ujímajte sa slabých, voči všetkým buďte trpezliví. ¹⁵ Hľadte, aby sa nikto nikomu neodplácal zlým za zlé, ale vždy sa usilujte o dobro medzi sebou i voči všetkým. ¹⁶ Ustavične sa radujte. ¹⁷ Neprestajne sa modlite. ¹⁸ Za všetko vzdávajte vďaky, lebo to je Božia vôľa v Kristovi Ježišovi. ¹⁹ Ducha neuhášajte, ²⁰ prorockými nepohrdajte, ²¹ ale všetko skúmajte; dobrého sa držte! ²² Chráňte sa zla v akejkoľvek podobe! ²³ A sám Boh pokoja nech vás celých posväti a pri príchode nášho Pána Ježiša Krista nech vášho ducha zachová neporušeného a dušu i telo bez úhony. ²⁴ Verný je ten, ktorý vás povoláva - on to aj urobí. ²⁵ Bratia, modlite sa aj za nás. ²⁶ Pozdravte všetkých bratov svätým bozkom. ²⁷ Zaprisahávam vás v Pánovi, aby ste tento list dali prečítať všetkým bratom. ²⁸ Milosť nášho Pána Ježiša Krista nech je s vami!

DRUHÝ LIST TESALONIČANOM

Pozdrav

1 Pavol, Silván a Timotej tesalonickkej cirkvi v Bohu, našom Otcovi, a v Pánovi Ježišovi Kristovi. ² Milosť vám a pokoj od Boha, nášho Otca, a od Pána Ježiša Krista.

Súd pri Kristovom príchode

³ Bratia, sme povinní ustavične ďakovať za vás Bohu, ako sa sluší, pretože vaša viera nadmieru rastie a vzájomná láska vás všetkých sa rozhojňuje. ⁴ A tak sa aj my vami chválime v Božích cirkvách pre vašu vytrvalosť a vieru vo všetkých prenasledovaniach a súženiach, ktoré znášate. ⁵ Ony sú znamením spravodlivého Božieho súdu, aby ste boli uznaní za hodných Božieho kráľovstva, za ktoré aj trpíte. ⁶ Spravodlivé je totiž u Boha, že súžením odplatí tým, čo vás sužujú, ⁷ ale vám, ktorí ste sužovaní, odplatí odpočinkom spolu s nami, keď sa z neba zjaví Pán Ježiš s anjelmi svojej moci, ⁸ aby v plameni ohňa trestal tých, čo nepoznajú Boha, ako aj tých, čo sú neposlušní evanjeliu nášho Pána Ježiša. ⁹ Za trest sa dostanú do večnej záhuby, ďaleko od Pánovej tváre a od slávy jeho moci. ¹⁰ To bude v ten deň, keď príde, aby bol oslávený vo svojich svätých a velebený tými, čo uverili, pretože aj vy ste uverili nášmu svedectvu. ¹¹ Preto sa i stále modlíme za vás a za to, aby vás náš Boh urobil hodnými povolania a svojou mocou splnil každý dobrý zámer a dielo viery, ¹² aby tak meno nášho Pána Ježiša bolo oslávené vo vás a vy v ňom, podľa milosti nášho Boha a Pána Ježiša Krista.

Znamená Pánovho príchodu

2 Pokiaľ ide o príchod nášho Pána Ježiša Krista, okolo ktorého budeme zhromaždení, prosíme vás, bratia, ² nedajte sa tak ľahko vyviesť z rovnováhy a zastrašiť nijakým duchom ani slovom, ani listom, údajne naším, ako by už bol nastal Pánov deň. ³ Nech vás nikto nezvedie nijakým spôsobom. Veď najprv musí nastať odpadnutie od Boha a zjaví sa človek nepravosti, syn zatratenia, ⁴ ktorý sa protiví a povyšuje nad všetko, čo nesie Božie meno alebo je predmetom úcty, a to tak, že sa posadí do Božieho chrámu a bude sa vydávať za Boha. ⁵ Nepamätáte sa, že som o tom už hovoril, keď som bol u vás? ⁶ A teraz viete, čo ho zdržiava, aby sa zjavil skôr, ako nastane jeho čas. ⁷ To tajomstvo nepravosti už pôsobí, ale len skryté, dokiaľ nebude odstránený ten, čo tomu zabraňuje. ⁸ A potom sa zjaví ten bezbožník, ktorého Pán Ježiš zahubí dychom svojich úst a zničí svojím slávnym príchodom; ⁹ toho, čo príde pôsobením satana s celou jeho mocou, znameniami a lživými zázrakmi, ¹⁰ a všemožnou nepravosťou bude zvädzať tých, čo hynú, pretože neprijali lásku k pravde, aby boli spasení. ¹¹ Preto Boh na nich zosiela moc bludu, aby uverili lži ¹² a boli odsúdení všetci, čo neverili pravde, ale si obľúbili nepravosť.

Povolani na spásu

¹³ My však sme povinní ustavične ďakovať Bohu za vás, bratia Pánom milovaní, že si vás Boh vyvolil ako prvých na spásu a posvätil Duchom a vierou v pravdu. ¹⁴ K tomu vás povolal našim evanjeliom, aby ste získali slávu nášho Pána Ježiša Krista. ¹⁵ Tak teda, bratia, pevne stojte a držte sa podania, ktoré ste prijali či našim slovom, či listom. ¹⁶ Ale sám náš Pán Ježiš Kristus a Boh, náš Otec, ktorý si nás zamiloval a v milosti nám dal večnú útechu a dobrú nádej, ¹⁷ nech poteší vaše srdcia a upevní ich v každom dobrom skutku a slove.

Modlite sa za nás

3 Napokon, bratia, modlite sa za nás, aby sa Pánovo slovo rýchlo šírilo a oslavovalo všade tak ako u vás, ² aby sme boli vytrhnutí z moci nečestných a zlých ľudí. Veď všetci nemajú vieru. ³ No verný je Pán, ktorý vás utvrdí a ochráni pred zlom. ⁴ Dôverujeme vám v Pánovi, že konáte a budete konať, čo vám prikazujeme. ⁵ A Pán nech vedie vaše srdcia k Božej láske a ku Kristovej trpezlivosti.

Výstraha pred lenivosťou

⁶ Prikazujeme vám, bratia, v mene nášho Pána Ježiša Krista, aby ste sa stránili každého brata, ktorý žije neporiadne, a nie podľa podania, ktoré ste prijali od nás. ⁷ Sami totiž viete, ako nás treba napodobňovať, pretože sme nežili medzi vami neporiadne. ⁸ Chlieb sme od nikoho zadarmo nejedli, ale dňom i nocou sme ťažko a namáhavo pracovali, aby sme neboli na ťarchu nikomu z vás. ⁹ Nie že by sme na to nemali právo, ale aby sme boli pre vás vzorom, ktorý máte napodobňovať. ¹⁰ A keď sme boli u vás, prikazovali sme vám: Ak niekto nechce pracovať, nech ani nej! ¹¹ Počúvame totiž, že niektorí medzi vami žijú neporiadne, nič nerobia, ale zaoberajú sa zbytočnosťami. ¹² Takým prikazujeme a napomíname ich v Pánovi Ježišovi Kristovi, aby pokojne pracovali, a tak jedli svoj chlieb. ¹³ Vy však, bratia, neochabujte v konaní dobra. ¹⁴ Ak niekto neposlúchne naše slovo v tomto liste, toho si poznačte a nestretávajte sa s ním, nech sa hanbí. ¹⁵ Nepokladajte ho však za nepriateľa, ale napomínajte ho ako brata.

Požehnanie

¹⁶ Sám Pán pokoja nech vám dá pokoj vždy a vo všetkom. Pán nech je s vami všetkými!

¹⁷ Pozdrav je písaný mojou, Pavlovou, rukou. To je overením každého listu. Takto píšem.

¹⁸ Milosť nášho Pána Ježiša Krista nech je s vami všetkými.

PRVÝ LIST TIMOTEJOVI

Pozdrav

1 Pavol, apoštol Krista Ježiša z poverenia Boha, nášho Spasiteľa, a Krista Ježiša, našej nádeje, ² Timotejovi, svojmu pravému synovi vo viere: Milosť, milosrdenstvo, pokoj od Boha Otca a od Krista Ježiša, nášho Pána.

Varovanie pred falošnou náukou

³ Prosím ťa, ako som ťa žiadal, keď som odchádzal do Macedónska, aby si zostal v Efeze a napomínal určitých ľudí, nech nešíria nepravé učenie. ⁴ Nech sa nezaoberajú bájkami a nekonečnými rodokmeňmi, ktoré vyvolávajú skôr hádky a neslúžia Božiemu poriadku spásy vo viere. ⁵ Cieľom takéhoto napomínania je láska prameniaca z čistého srdca, z dobrého svedomia a úprimnej viery. ⁶ Z nich niektorí sa odvrátili a uchýlili sa k prázdny rečiam. ⁷ Chcú byť učiteľmi zákona, ale nechápu ani čo hovoria, ani čo tak presvedčivo tvrdia. ⁸ Vieme však, že zákon je dobrý, ak ho človek používa podľa jeho zámeru ⁹ a uvedomuje si, že zákon nie je určený spravodlivému, ale pre tých, čo prestupujú zákon, pre vzdorovitých, bezbožných a hriešnikov, pre nehanebníkov a svetákov, pre otcovrahov a matkovrahov, pre vrahov vôbec, ¹⁰ pre smilníkov a súložníkov s mužmi, pre obchodníkov s ľuďmi, pre luhárov a krivoprišažníkov a pre čokoľvek iné, čo sa ešte prieči zdravému učeniu ¹¹ podľa evanjelia slávy požehnaného Boha, ktoré mi bolo zverené.

Vďaka za Božie milosrdenstvo

¹² Vzdávam vďaku Ježišovi Kristovi, nášmu Pánovi, ktorý ma posilnil, lebo ma uznal za verného a ustanovil ma do služby, ¹³ mňa, ktorý som sa predtým rúhal, bol som prenasledovateľ a násilník. Dostalo sa mi však milosrdenstva, lebo som konal z nevedomosti v neviere. ¹⁴ Nadmieru sa však rozhojnila milosť nášho Pána s vierou a láskou, ktoré sú v Ježišovi Kristovi. ¹⁵ Toto slovo je spoľahlivé a zaslúži si byť úplne prijaté: Ježiš Kristus prišiel na svet spasť hriešnikov. Ja som prvý z nich. ¹⁶ Ale dostalo sa mi milosrdenstva preto, aby na mne ako na prvom Ježiš Kristus ukázal celú svoju zhovievavosť, aby to slúžilo ako príklad pre tých, čo v neho uveria, a aby tak získali večný život. ¹⁷ Kráľovi vekov, nepominuteľnému, neviditeľnému, jedinému Bohu česť a sláva na veky vekov. Amen. ¹⁸ Dávam ti tento príkaz, syn môj, Timotej, v súlade s predchádzajúcimi prorockými o tebe, aby si pomocou nich bojoval dobrý boj, ¹⁹ aby si mal vieru a dobré svedomie, ktoré niektorí zavrhlí a tak stroskotali vo viere. ²⁰ Medzi nimi je Hymeneus a Alexander, ktorých som odovzdal satanovi, aby sa odnaučili rúhať.

Pokyny na modlitbu

2 Predovšetkým teda žiadam, aby sa konali prosby, modlitby, príhovorné modlitby, vďaka za všetkých ľudí, ² za kráľov a za všetkých, ktorí majú moc, aby sme mohli žiť nerušene a pokojne vo všetkej pobožnosti a dôstojnosti. ³ Toto je dobré a príjemné pred Bohom, našim Spasiteľom, ⁴ ktorý chce, aby všetci ľudia boli spasení a spoznali pravdu: ⁵ lebo jeden je Boh a jeden prostredník medzi Bohom a ľuďmi - človek Kristus Ježiš, ⁶ ktorý dal seba samého ako výkupné za všetkých; svedectvo v pravom čase. ⁷ Preto som bol ustanovený za ohlasovateľa a apoštolu - pravdu hovorím, neklamem -, za učiteľa pohanov vo viere a pravde. ⁸ Chcem teda, aby sa muži modlili na každom mieste a dvíhali sväté ruky bez hnevu a

hádok. ⁹ Podobne aj ženy nech sa ozdobujú slušným odevom s cudnosťou a zdržanlivosťou, bez výstredných účesov, bez zlata a perál, bez drahocenných šiat; ¹⁰ ale nech sa ozdobujú dobrými skutkami, ako sa sluší ženám, ktoré sa rozhodli pre zbožný život. ¹¹ Žena nech prijíma poučenie v tichosti so všetkou podriadenosťou. ¹² Žene však nedovoľujem učiť, ani vládnuť nad mužom, ale nech si počína v tichosti. ¹³ Adam bol totiž stvorený ako prvý, potom Eva. ¹⁴ A nie Adam bol zvedený, ale žena sa dala zvieť a dopustila sa hriechu. ¹⁵ Bude však spasená tým, že rodí deti, ak zotrvejú vo viere, láske, svätosti a zdržanlivosti.

Vlastnosti biskupov

3 Vierohodné je toto slovo: ak sa niekto chce stať biskupom, túži po dobrej úlohe. ² Biskup musí byť bezúhonný, muž jednej ženy, triezvy, uvážlivý, slušný, pohostinný, schopný učiť, ³ nie pijan, nie bitkár, ale mierny, nie neznášanlivý ani lakomec; ⁴ musí dobre viesť vlastnú domácnosť, deti učiť poslušnosti so všetkou dôstojnosťou. ⁵ Ak niekto nevie viesť vlastnú domácnosť, ako sa bude starať o Božiu cirkev? ⁶ Biskup nesmie byť novopokrstený, aby nespýšnel a neprepadol odsúdeniu vznesenému proti diablu. ⁷ Musí mať dobrú povesť aj u tých, čo sú mimo cirkvi, aby sa nedostal do rečí a do osídel diabla.

Vlastnosti diakonov

⁸ Takisto aj diakoni nech sú čestní, nie dvojtvárni v reči, ani príliš oddaní vínu, nech sa nepachtia za nepoctivým ziskom. ⁹ Tajomstvo viery nech uchovávajú v čistom svedomí. ¹⁰ Ale aj oni sa musia najprv osvedčiť a potom, ak sú bezúhonní, nech konajú diakonskú službu. ¹¹ Ženy takisto nech sú čestné, nie ohováračné, ale triezve a vo všetkom verné. ¹² Diakoni nech sú mužmi jednej ženy, nech dobre usmerňujú deti a vlastné domácnosti. ¹³ Tí totiž, čo dobre konali diakonskú službu, získavajú si dobrú povesť a veľkú odvahu vo viere v Krista Ježiša.

Tajomstvo pravej zbožnosti

¹⁴ Toto ti píšem, hoci dúfam, že čoskoro prídem k tebe, ¹⁵ aby si vedel, ak budem meškať, ako sa treba správať v Božom dome, ktorým je Cirkev živého Boha, stĺp a opora pravdy. ¹⁶ Nepochybne, veľké je tajomstvo zbožnosti: Zjavený bol v tele, ospravedlnený v Duchu, videný anjelmi, zvestovaný medzi pohanmi, vierou prijatý vo svete a v sláve vzatý hore.

Predpoveď odpadnutia

4 Duch však výslovne hovorí, že v posledných časoch niektorí odpadnú od viery a budú sa pridržať bludných duchov a náuk démonov ² pre pokrytectvo luhárov, ktorých svedomie má na sebe vypálený znak. ³ Títo ľudia zabráňujú vstupovať do manželstva, prikazujú zdržiavať sa pokrmov, ktoré Boh predsa stvoril, aby ich s vďakyzdaním prijímali tí, čo veria a poznajú pravdu. ⁴ Veď všetko, čo Boh stvoril, je dobré a nič nie je na zavrhnutie, ak sa prijíma s vďakou. ⁵ Veď sa to posväčuje Božím slovom a modlitbou.

Dobrá služobník Krista Ježiša

⁶ Keď budeš toto predkladať bratom, budeš dobrý služobník Krista Ježiša, vychovaný slovami viery a dobrého učenia, ktorého sa pridržáš. ⁷ Vyhýbaj sa bezbožným a babským bájkam. Radšej sa cvič v zbožnosti. ⁸ Telesné cvičenie je totiž málo užitočné, ale zbožnosť je užitočná na všetko, lebo má prísľúbenie pre terajší aj budúci život. ⁹ Je to verná reč a hodna, aby bola úplne prijatá. ¹⁰ Preto sa namáhame a zápasíme, lebo máme nádej v živého Boha, ktorý je Spasiteľom všetkých ľudí, najmä veriacich. ¹¹ Toto prikazuj a uč. ¹² Nikto nech tebou nepohrda pre tvoju mladosť. Ty sa však staň pre veriacich vzorom v reči, správaní, láske, vo viere a mravnej čistote. ¹³ Kým neprídem, venuj sa predčítavaniu, napomínaniu a vyučovaniu. ¹⁴ Nezanedbávaj dar milosti, ktorý máš v sebe, ktorý si dostal prostredníctvom

prorocstva, keď na teba starší kládli ruky. ¹⁵ O toto sa staraj a tomu sa venuj, aby tvoje napredovanie bolo všetkým zjavné. ¹⁶ Dávaj pozor na seba a na učenie; buď v tom vytrvalý. Lebo ak toto budeš robiť, zachrániš aj seba, aj tých, čo ťa počúvajú.

Povinnosti k iným

5 Staršieho nekarhaj tvrdo, ale ho napomínaj ako otca, mladších ako bratov, ² staršie ženy ako matky, mladšie ako sestry so všetkou mravnou čistotou. ³ Maj v úcte vdovy, ktoré sú naozaj vdovami. ⁴ Ak niektorá vdova má deti alebo vnúčatá, tie nech sa najprv naučia ctiť si príbuzných a odplácať sa rodičom, lebo to je milé Bohu. ⁵ Tá, ktorá je naozaj vdovou a je osamelá, dúfa v Boha a dňom i nocou vytrvalo prosí a modlí sa; ⁶ ale tá, čo žije v rozkošiach, je zaživa mŕtva. ⁷ To im prikazuj, aby boli bezúhonné. ⁸ No ak sa niekto nestará o svojich blízkych, najmä o členov rodiny, ten zaprel vieru a je horší než neveriaci. ⁹ Do zoznamu nech je zapísaná vdova nie mladšia ako šesťdesiatročná, raz vydatá, ¹⁰ ak má svedectvo, že robila dobré skutky: vychovávala deti, bola pohostinná, umývala veriacim nohy, pomáhala sužovaným a venovala sa každému dobrému dielu. ¹¹ Mladšie vdovy však odmietni, lebo keď ich zmyselnosť odcudzí od Krista, chcú sa vydať ¹² a majú výčitky, že porušili prvú vernosť. ¹³ Zároveň zaháľajú a učia sa chodiť z domu do domu, a nielen že zaháľajú, ale aj klebetia, sú priveľmi zvedavé a hovoria, čo sa nesluší. ¹⁴ Preto chcem, aby sa mladšie vydávali, rodili deti, starali sa o domácnosť a aby protivníkovi nedávali nijakú zámienku na ohováranie. ¹⁵ Niektoré sa totiž už odvrátili a šli za satanom. ¹⁶ Ak má niektorá veriaca ženav vdovy v príbuzenstve, nech im pomáha, aby cirkev nebola zaťažená a mohla sa starať o tie, čo sú skutočne vdovami. ¹⁷ Starší, ktorí svoju službu konajú dobre, sú hodní dvojitej odmeny; najmä tí, čo sa usilovne venujú slovu a vyučovaniu. ¹⁸ Veď Písmo hovorí: Mlátiacemu volovi nedávaj náhubok a: Hoden je pracovník svojej mzdy. ¹⁹ Žalobu na staršieho neprijímaj, iba ak ju potvrdia dvaja alebo traja svedkovia. ²⁰ Tých, čo hrešia, pokarhaj pred všetkými, aby aj ostatní žili v bázni. ²¹ Zaprisahávam ťa pred Bohom a Ježišom Kristom i pred vyvolenými anjelmi, aby si sa podľa tohto správla bez predsudkov a nič nekonal z náklonnosti k niekomu. ²² Unáhlene neklad' na nikoho ruky. Nemaj nič spoločné s hriechmi iných. Zachovaj sa čistý. ²³ Nepi už iba vodu, ale pre svoj žalúdok a časté choroby užívaj trochu vína. ²⁴ Hriechy niektorých ľudí sú celkom zjavné ešte než dôjdu pred súd; u iných vyjdú najavo až na súde. ²⁵ Podobne sú celkom zjavné aj dobré skutky; a tie, čo nie sú také, nemôžu zostať skryté.

6 Všetci otroci, čo sú pod jarmom, nech majú svojich pánov v náležitej úcte, aby nebolo potupované Božie meno a naše učenie. ^{2a} Tí, čo majú veriacich pánov, nech ich neznevažujú preto, že sú bratmi, ale nech im o to ochotnejšie slúžia, lebo sú veriaci a milovaní a usilujú sa robiť dobre.

Falošné učenie a pravé bohatstvo

^{2b} Toto uč a prikazuj. ³ Ak niekto učí inak a nepridržiava sa zdravých slov nášho Pána Ježiša Krista ani učenia pravej zbožnosti, ⁴ je namyslený, ničomu nerozumie a chorobne rád sa škriepi a háda. Z toho vzniká závisť, svár, rúhania, zlomyseľné upodostňovania, ⁵ vzájomné nezhody ľudí, ktorí majú zvrátenú myseľ. Sú to ľudia, ktorým chýba pravda a domnievajú sa, že zbožnosť je prostriedok obohatenia. ⁶ Veľkým ziskom je však zbožnosť spojená so spokojnosťou. ⁷ Nič sme si totiž nepriniesli na svet a nič si z neho nemôžeme odnieť. ⁸ Ak máme pokrm a odev, budme s tým spokojní. ⁹ Lebo tí, čo chcú zbohatnúť, upadajú do osídel pokušenia a sú pod vplyvom mnohých nerozumných a škodlivých žiadostí, ktoré ponárajú ľudí do skazy a záhuby. ¹⁰ Veď koreňom všetkého zla je láska k peniazom. Z túžby

po nich niektorí zblúdili z cesty viery a spôsobili si mnoho bolesti.

Dobry boj viery

¹¹ Ty však, Boží človek, sa tomu vyhýbaj! Usiluj sa o spravodlivosť, zbožnosť, vieru, lásku, trpezlivosť, miernosť. ¹² Bojuj dobrý boj viery a pevne sa pridržaj večného života, do ktorého si povolaný a ku ktorému si sa prihlásil dobrým vyznaním pred mnohými svedkami. ¹³ Prikazujem ti pred Bohom, ktorý všetkému dáva život, a pred Ježišom Kristom, ktorý vydal svedectvo svojim dobrým vyznaním pred Pontským Pilátom: ¹⁴ Plň si poslanie bez poškvrny a bez úhony až do zjavenia sa nášho Pána Ježiša Krista, ¹⁵ ktoré v stanovenom čase ukáže blahoslavený a jediný Panovník, Kráľ kraľujúcich a Pán panujúcich, ¹⁶ on, ktorý jediný má nesmrteľnosť a prebýva v neprístupnom svetle, ktorého nikto z ľudí nevidel a ani nemôže vidieť. Jemu česť a večná moc. Amen. ¹⁷ Bohatým v tomto veku prikazuj, aby neboli namyslení a neskladali nádej v neisté bohatstvo, ale v Boha, ktorý nás štedro zabezpečuje všetkým, čo potrebujeme. ¹⁸ Prikazuj im, aby konali dobro, aby boli bohatí na dobré skutky, boli štedrí a vedeli sa rozdeliť s inými. ¹⁹ Tak si budú zhromažďovať poklad ako istý základ do budúcnosti, aby dosiahli skutočný život. ²⁰ Timotej, zachovávaj, čo ti bolo zverené. Vyhýbaj sa bezbožným prázdny rečiam a falošnému učeniu, ktoré sa lživo nazýva poznaním. ²¹ Niektorí, čo sa k nemu priznávajú, zblúdili od viery. Milosť nech je s vami!

DRUHÝ LIST TIMOTEJOVI

Pozdrav

1 Pavol, z Božej vôle apoštol Krista Ježiša podľa prisľúbenia života v Ježišovi Kristovi, milovanému synovi Timotejovi. Milosť, milosrdenstvo a pokoj od Boha Otca a Krista Ježiša, nášho Pána.

Vernosť evanjeliu

3 Ďakujem Bohu, ktorému slúžim ako moji predkovia s čistým svedomím, keď neprestajne dňom i nocou vo svojich prosbách pamätám na teba. **4** Keď si spomínam na tvoje slzy, túžim ťa vidieť, aby som bol naplnený radosťou. **5** Pripomínam si tvoju úprimnú vieru, akú mala už tvoja stará mama Lóis i tvoja matka Eunike a ktorú máš, ako som presvedčený, aj ty. **6** Preto ti pripomínam, aby si roznechoval oheň Božieho daru, ktorý si dostal kladením mojich rúk. **7** Boh nám totiž nedal ducha bojzlivosti, ale Ducha sily, lásky a rozvahy. **8** Nehanbi sa teda za svedectvo o našom Pánovi ani za mňa, jeho väzňa, ale spolu so mnou znášaj utrpenie za evanjelium, posilňovaný Božou mocou. **9** Boh nás zachránil a povolal svätým povolaním, nie podľa našich skutkov, ale podľa svojho vlastného rozhodnutia a milosti, ktorú nám dal v Ježišovi Kristovi pred vekmi. **10** Táto milosť sa teraz stala známou zjavením nášho Spasiteľa Ježiša Krista; on odstránil smrť a svojím evanjeliom vyviedol na svetlo život a neporušiteľnosť. **11** Ja som bol ustanovený za hlásateľa, apoštola a učiteľa tohto evanjelia. **12** Preto aj toto trpím, ale nehanbím sa, veď viem, komu som uveril, a som presvedčený, že on má moc zachovať, čo mi bolo zverené, až do onoho dňa. **13** Ako vzor zdravých rečí maj to, čo si počul odo mňa vo viere a láske v Ježišovi Kristovi. **14** Pomocou Ducha Svätého, ktorý prebýva v nás, zachovávaj to dobré, čo ti bolo zverené. **15** Vieš, že sa odo mňa odvrátili všetci, čo sú v Ázii, medzi nimi Fygelus a Hermogenés. **16** Kiež Boh preukáže milosrdenstvo Onéziforovmu domu, lebo ma mnohokrát potešil a nehanbil sa za moje okovy, **17** no keď prišiel do Ríma, usilovne ma hľadal a aj ma našiel. **18** Kiež mu Pán dá, aby u neho našiel milosrdenstvo v onen deň. Ty vieš najlepšie, koľké služby mi preukázal v Efeze.

Dobrý vojak Ježiša Krista

2 Ty teda, syn môj, posilňuj sa milosťou v Ježišovi Kristovi **2** a to, čo si skrze mnohých svedkov počul odo mňa, predkladaj verným ľuďom, ktorí budú schopní učiť aj iných. **3** Spolu so mnou znášaj utrpenie ako dobrý vojak Ježiša Krista. **4** Kto bojuje, nemieša sa do záležitostí všedného života, aby sa zapáčil veliteľovi, ktorý ho najal do služby. **5** A ak niekto preteká, nedostane veniec, ak nepreteká podľa pravidiel. **6** Roľník, ktorý namáhavo pracuje, má ako prvý dostať podiel z úrody. **7** Rozmyšľaj, o čom hovorím. Pán ti dá porozumieť všetkému. **8** Maj na pamäti Ježiša Krista, vzkrieseného z mŕtvych, z Dávidovho potomstva, podľa môjho evanjelia, **9** pre ktoré znášam utrpenie a dokonca i okovy ako zločinec. Ale Božie slovo nie je spútané. **10** A tak všetko znášam pre vyvolených, aby aj oni dosiahli spásu v Ježišovi Kristovi a večnú slávu. **11** Vierohodné je toto slovo: Ak sme spolu s ním zomreli, spolu s ním budeme aj žiť; **12** ak vytrváme, spolu s ním budeme aj kralovať; ak ho zaprieme, aj on zaprie nás; **13** ak sme neverní, on zostáva verný, veď nemôže zaprieť seba samého.

Osvedčený pracovník

¹⁴ Toto pripomínaj a dôrazne ich varuj pred Bohom, aby sa nepúšťali do hádok o slová, veď to nie je na nič užitočné; vedie to iba do záhuby tých, čo ich počúvajú. ¹⁵ Usiluj sa osvedčiť pred Bohom ako pracovník, ktorý sa nemá za čo hanbiť a správne podáva slovo pravdy. ¹⁶ Vyhybaj sa bezbožným prázdny rečiam, lebo takíto ľudia budú čoraz väčšími postupovať v bezbožnosti. ¹⁷ Ich slovo sa bude šíriť ako rakovina. Patria k nim Hymeneus a Filétus. ¹⁸ Oni zabľúdili ďaleko od pravdy, keď tvrdia, že zmŕtvychvstanie už bolo, a nivočia vieru niektorých. ¹⁹ Ale pevný Boží základ stojí a má túto pečať: Pán poznal tých, čo sú jeho, a: Nech sa odvráti od nepravosti každý, kto vyslovuje Pánovo meno. ²⁰ Vo veľkom dome sú nielen zlaté a strieborné nádoby, ale aj drevené a hlinené; jedny slúžia na vznešený cieľ, druhé na všedný. ²¹ Ak sa teda niekto očistí od týchto vecí, bude nádobou na vznešený cieľ, posvätenou, užitočnou Pánovi, pripravenou na každé dobré dielo. ²² Utekaj pred mladíckymi žiadosťami, ponáhľaj sa však za spravodlivosťou, vierou, láskou, pokojom spolu s tými, čo z čistého srdca vzývajú Pána. ²³ Odmietaj bláznivé a neužitočné škriepky, veď vieš, že vyvolávajú iba rozbroje. ²⁴ Pánov služobník sa však nesmie púšťať do sporov, ale má byť láskavý k všetkým, schopný učiť a trpezlivý v znášaní zla. ²⁵ Musí vedieť vládne karhať protivníkov; možno im raz Boh dá konať pokánie, aby poznali pravdu ²⁶ a unikli z diablovho osídla, do ktorého sa dali chytiť a boli mu po vôli.

Ľudia v posledných dňoch

3 Uvedom si však, že v posledných dňoch nastanú ťažké časy. ² Ľudia budú sebeckí, budú milovať peniaze, budú chvastaví, namyslení, rúhači, neposlušní voči rodičom, nevďační, bezbožní, ³ neláskaví, nelútosní, ohovárači, nezdržanliví, bezohľadní, bez lásky k dobru, ⁴ zradcovia, nerozvážni, vystatovační, viac milujúci rozkoše ako Boha. ⁵ Budú mať výzor nábožnosti, ale jej moc budú popierať. Aj od týchto sa odvracaj. ⁶ Niektorí spomedzi nich totiž vnikajú do domov a podmaňujú si ľahké ženy, obťažené hriechmi a zmietané rozličnými žiadosťami, ⁷ ktoré sa stále učia, a nikdy nemôžu spoznať pravdu. ⁸ Ako sa Jannés a Jambres postavili proti Mojžišovi, tak sa aj títo ľudia protivia pravde. Sú to ľudia so skazenou myslou a neosvedčení vo viere. ⁹ Ale s ich úspechmi je už koniec, lebo ich nerozumnosť sa stane zjavnou všetkým, ako sa stala aj nerozumnosť tamtych dvoch.

Posledné poverenie Timotejovi

¹⁰ Ty si však dôsledne nasledoval moje učenie, správanie, predsavzatie, vieru, trpezlivosť, lásku, vytrvalosť, ¹¹ moje prenasledovania, utrpenia, ktoré ma postihli v Antiochii, Ikóniu, Lystre. Koľko prenasledovaní som zniesol! A zo všetkých ma Pán vytrhol. ¹² A všetci, čo chcú žiť zbožne v Ježišovi Kristovi, budú prenasledovaní. ¹³ Ale zlí ľudia a podvodníci budú napredovať v zlom, budú zvädzať a budú zvädzaní. ¹⁴ Ty však zostaň v tom, čomu si sa naučil a čo ti je zverené, veď vieš, od koho si sa to naučil, ¹⁵ a pretože od detstva poznáš sväté Písmo, ktoré ti môžu dať múdrosť na spásu, a to vierou v Ježiša Krista. ¹⁶ Celé Písmo je Bohom vnuknuté a užitočné na učenie, karhanie, nápravu a výchovu v spravodlivosti, ¹⁷ aby Boží človek bol dokonalý a pripravený na každé dobré dielo.

4 Pred Bohom a Ježišom Kristom, ktorý bude súdiť živých aj mŕtvych, ťa zaprisahávam v mene jeho zjavenia a jeho kráľovstva: ² Hlásaj slovo, naliehaj v priaznivý i nepriaznivý čas, presvedčaj, karhaj, povzbudzuj so všetkou trpezlivosťou a ponaučením. ³ Príde totiž čas, keď ľudia neznesú zdravú náuku, ale podľa vlastných žiadostí sa budú zháňať za učiteľmi, aby im štekli uši, ⁴ odvrátia sluch od pravdy a priklonia sa k bájam. ⁵ Ale ty buď vo všetkom triezvy, znášaj útrapy, konaj dielo hlásateľa evanjelia a dôsledne plň svoju službu.

⁶ Ja mám byť už obetovaný, nastal už čas môjho odchodu. ⁷ Dobrý boj som dobojoval, beh som dokončil, vieru som zachoval. ⁸ Už mám pripravený veniec spravodlivosti, ktorý mi dá v onen deň Pán, spravodlivý sudca, no nie iba mne, ale aj všetkým, čo s láskou očakávajú jeho zjavenie.

Osobné pokyny

⁹ Poponáhľaj sa čím skôr prísť ku mne. ¹⁰ Démas ma totiž opustil, lebo si zamiloval tento svet, a odišiel do Tesaloniky, Krescent do Galácie, Títus do Dalmácie. ¹¹ Iba Lukáš je so mnou. Vezmi Marka a prived ho so sebou, pretože mi bude užitočný v službe. ¹² Tychika som však poslal do Efezu. ¹³ Keď prídeš, prines plášť, ktorý som nechal v Troade u Karpa. Prines aj knihy, najmä pergameny. ¹⁴ Mnoho zla mi spôsobil kováč Alexander. Pán mu odplatí podľa jeho skutkov. ¹⁵ Aj ty si dávaj naňho pozor, lebo sa veľmi staval proti našim slovám. ¹⁶ Pri mojej prvej obrane nikto nebol pri mne, všetci ma opustili. Nech sa im to nezaráta. ¹⁷ Pán však stál pri mne a posilňoval ma, aby som mohol v plnosti ohlasovať posolstvo a aby ho počuli všetky národy. A bol som vytrhnutý z tlamy leva. ¹⁸ Pán ma vytrhne zo všetkého zla a zachráni ma pre svoje nebeské kráľovstvo. Jemu sláva na veky vekov. Amen.

Záverečné pozdravy

¹⁹ Pozdrav Prisku a Akvilu i Onéziforovu rodinu. ²⁰ Erastus zostal v Korinte, Trofima som však nechal chorého v Milete. ²¹ Poponáhľaj sa prísť pred zimou. Pozdravuje ťa Eubúlus a Pudens, Linus a Klaudia i všetci bratia. ²² Pán nech je s твоjím duchom. Milosť s vami.

LIST TÍTOVI

Pozdrav

1 Pavol, služobník Boha a apoštol Ježiša Krista, pre vieru Božích vyvolených a pre poznanie pravdy, ktorá je v súlade s nábožnosťou, ² v nádeji na večný život, ktorý prisľúbil pravdivý Boh pred večnými vekmi. ³ V určenom čase však zjavil svoje slovo v ohlasovaní, ktoré mi bolo zverené v súlade s príkazom nášho Spasiteľa, Boha. ⁴ Títovi, svojmu pravému dieťaťu v spoločnej viere: Milosť a pokoj od Boha Otca a Ježiša Krista, nášho Spasiteľa.

Títova činnosť na Kréte

⁵ Preto som ťa nechal na Kréte, aby si dal do poriadku, čo ešte treba, a aby si v mestách ustanovil starších, ako som ti prikázal: ⁶ má to byť bezúhonný muž, jednej ženy, má mať veriace deti, ktoré nie sú obviňované z neporiadneho života a neposlušnosti. ⁷ Veď biskup ako Boží správca musí byť bezúhonný, nie samolúby, nie hnevlivý, nie pijan, nie bitkár, nesmie túžiť po nečestnom zisku, ⁸ musí byť pohostinný, musí milovať dobro, musí byť uvážlivý, spravodlivý, pobožný, zdržanlivý. ⁹ Musí sa pridržať pravého slova podľa učenia, má byť schopný povzbudzovať v zdravom učení i usvedčovať odporcov. ¹⁰ Je totiž mnoho neposlušných, táravých a zvodcov, najmä medzi obrezanými. ¹¹ Tých treba umlčať, veď rozvracajú celé domácnosti, keď pre nečestný zisk učia, čo sa nesmie. ¹² Ich vlastný prorok, jeden spomedzi nich, povedal: Kréťania sú ustaviční klamári, zlé zvieratá, lenivé bruchá. ¹³ Toto svedectvo je pravdivé. Preto ich prísne karhaj, aby ozdraveli vo viere. ¹⁴ Nech sa nepridružujú židovských bájí a prikázaní ľudí, ktorí sa odvrátili od pravdy. ¹⁵ Čistým je všetko čisté. Ale poškvrneným a neveriacim nič nie je čisté, naopak, poškvrnený je aj ich rozum, aj svedomie. ¹⁶ Tvrdia, že poznajú Boha, ale skutkami to popierajú. Sú odporní a neposlušní a nie sú súci na nijaký dobrý skutok.

Zdravá náuka

2 Ty však hovor, čo je v súlade so zdravou náukou. ² Starší muži nech sú triezvi, úctyhodní, uvážliví, zdraví vo viere, láske, vytrvalosti. ³ Takisto staršie ženy nech sa správajú, ako sa patrí na svätých, nech neohovárajú, nech nie sú zotročené mnohým vínom, nech učia to, čo je dobré, ⁴ aby viedli mladšie ženy k rozumnosti, aby milovali svojich mužov a deti, ⁵ aby boli uvážlivé, čisté, aby sa starali o domácnosť, aby boli dobré, poddané vlastným mužom, aby Božie slovo nebolo vystavené rúhaniu. ⁶ Takisto napomínaj mladších mužov, aby boli rozumní ⁷ vo všetkom. Ty sám buď vzorom dobrých skutkov. Tvoja náuka nech je neskazená, čestná, ⁸ nech sú to zdravé a nepochybné slová, aby sa protivník zahanbil, keď nebude môcť o nás povedať nič zlé. ⁹ Otroci nech sú vo všetkom poddaní svojim pánom, nech sú ochotní, nech neodvrávajú, ¹⁰ nech nič nespreneveria, naopak, nech preukazujú všestrannú a úplnú vernosť, aby v každom ohľade boli z každej stránky ozdobou učenia o našom Spasiteľovi, Bohu. ¹¹ Zjavila sa totiž Božia milosť prinášajúca spásu všetkým ľuďom, ¹² ktorá nás vychováva, aby sme sa zriekli bezbožnosti a svetských žiadostí a žili v týchto časoch rozvážne, spravodlivo a nábožne, ¹³ a očakávali blažené splnenie nádeje a príchod slávy veľkého Boha a nášho Spasiteľa Ježiša Krista. ¹⁴ On vydal za nás seba samého, aby nás vykúpil z každej nepravosti a aby si očistil svoj vyvolený ľud, ktorý sa horlivo

usiluje o dobré skutky. ¹⁵ Toto hovor, takto napomínaj a karhaj so všetkou naliehavosťou. Nech tebou nikto nepohŕda.

Vytrvalosť v dobrých skutkoch

3 Pripomínaj im, aby sa s poslušnosťou podrobovali vladárom a vrchnostiam, aby boli ochotní na každé dobré dielo, ² aby nikoho neohovárali, aby neboli svárliví, ale priateľskí, a aby boli mierni k všetkým ľuďom. ³ Veď aj my sme boli kedysi nerozumní a neposlušní, blúdili sme, boli sme otrokmi všelijakých vášní a rozkoší, žili sme v zlobe a závidi, opovrhnutiahodní, nenávideli sme jedni druhých. ⁴ Ale keď sa zjavila dobrotivosť nášho Spasiteľa, Boha, a jeho láska k ľuďom, ⁵ zachránil nás nie pre skutky spravodlivosti, ktoré sme urobili my, ale podľa svojho milosrdenstva, kúpeľom znovuzrodenia a obnovy v Duchu Svätom, ⁶ ktorého na nás štedro vylial skrze Ježiša Krista, nášho Spasiteľa, ⁷ aby sme sa ospravedlnení jeho milosťou stali dedičmi podľa nádeje večného života. ⁸ Táto reč je spoľahlivá a chcem, aby si to všetko neochvejne učil tak, aby tí, čo uverili v Boha, usilovali sa vynikať v dobrých skutkoch. Toto je dobré a pre ľudí užitočné. ⁹ Vyhybaj sa však hlúpym sporom, rodokmeňom, svárom a hádkam o zákone; sú totiž neužitočné a márne. ¹⁰ Bludárovi sa po jednom-dvoch napomenutiach vyhýbaj, ¹¹ veď vieš, že taký človek je na bludnej ceste; hreší a sám sa odsudzuje.

Osobné príkazy a pozdravy

¹² Keď pošlem k tebe Artemasa alebo Tychika, poponáhľaj sa prísť ku mne do Nikopolisu, lebo som sa rozhodol, že tam prezimujem. ¹³ Zénasa, znalca zákona, a Apolla starostlivo vychystaj na cestu, aby im nič nechýbalo. ¹⁴ Nech sa aj naši naučia vynikať v dobrých skutkoch tam, kde je naliehavá potreba, aby nezostali bez ovocia. ¹⁵ Pozdravujú ťa všetci, ktorí sú so mnou. Pozdrav tých, čo nás milujú vo viere. Milosť nech je s vami všetkými.

LIST FILEMONOVI

Pozdrav

1 Pavol, väzeň Krista Ježiša, a brat Timotej milovanému Filemonovi, nášmu spolupracovníkovi, ² sestre Apfii, nášmu spolubojovníkovi Archippovi a cirkvi, ktorá je v tvojom dome: ³ Milosť vám a pokoj od Boha, nášho Otca, a od Pána Ježiša Krista.

Filemonova láska a viera

⁴ Ďakujem svojmu Bohu vždy, keď ťa spomínam vo svojich modlitbách, ⁵ keď počúvam o tvojej láske a viere, ktorú máš v Pána Ježiša a pre dobro všetkých svätých. ⁶ Kiežby sa tvoja účasť na spoločnej viere prejavila v tom, že spoznáš, čo všetko dobré môžeme urobiť pre Krista. ⁷ Veľmi som sa totiž zaradoval a povzbudil z tvojej lásky, brat môj, pretože sa vďaka tebe osviežili srdcia svätých.

Pavlov príhovor za Onezima

⁸ Hoci by som ti v Kristovi mohol smelo rozkázať, čo máš urobiť, ⁹ pre lásku ja, Pavol, starec a teraz i väzeň pre Ježiša Krista radšej prosím: ¹⁰ Prosím ťa za svojho syna Onezima, ktorého som splodil v putách. ¹¹ Kedysi ti bol neužitočný, ale teraz je užitočný aj tebe, aj mne. ¹² Poslal som ti ho naspäť, je mi drahý ako moje srdce. ¹³ Chcel som si ho nechať pri sebe, aby mi namiesto teba posluhoval, keď som v putách pre evanjelium. ¹⁴ Ale nechcel som urobiť nič bez tvojho súhlasu, aby tvoja dobrota nebola vynútená, ale dobrovoľná. ¹⁵ Veď azda preto načas odišiel, aby si ho prijal navždy, ¹⁶ už nie ako otroka, ale viac ako otroka, ako milovaného brata, milého najmä mne, no tým viac tebe – aj podľa tela, aj v Pánovi. ¹⁷ Ak ma teda pokladáš za druhu, prijmi ho ako mňa samého. ¹⁸ Ak ťa však v niečom poškodil alebo ak ti je niečo dlžen, pripíš to na môj účet. ¹⁹ Ja, Pavol, píšem vlastnou rukou; ja to zaplatím. Nechcel by som ti pripomínať, že si mi dlžen aj samého seba. ²⁰ Áno, brat, kiežby som mal z teba úžitok v Pánovi. Poteš moje srdce v Kristovi! ²¹ Písal som ti v dôvere v tvoju poslušnosť; veď viem, že urobíš aj viac, ako hovorím. ²² Súčasne však prosím: Priprav mi pohostinné prístrešie. Lebo dúfam, že pre vaše modlitby vám budem vrátený ako dar.

Záverečné pozdravy

²³ Pozdravuje ťa Epafra, môj spoluväzeň v Kristovi Ježišovi, ²⁴ aj moji spolupracovníci Marek, Aristarchos, Démas a Lukáš. ²⁵ Milosť Pána Ježiša Krista nech je s vaším duchom.

LIST HEBREJOM

Boh prehovoril vo svojom Synovi

1 Mnoho ráz a rozličným spôsobom hovoril kedysi Boh otcom ústami prorokov. ² V týchto posledných dňoch prehovoril k nám v Synovi, ktorého ustanovil za dediča všetkého a cez ktorého stvoril aj svet. ³ On je odlesk jeho slávy a obraz jeho podstaty a všetko udržuje svojim mocným slovom. Keď vykonal očistenie od hriechov, posadil sa po pravicu Velebnosti na výsostiach.

Syn prevyšuje anjelov

⁴ Stal sa o toľko dôstojnejším ako anjeli, o koľko vznešenejšie je jeho meno, ktoré zdedil. ⁵ Veď komu z anjelov Boh povedal: Ty si môj syn, ja som ťa dnes splodil? A opäť: Ja budem jeho otcom a on mi bude synom? ⁶ A keď uvádza Prvorodeného na svet, znova hovorí: Nech sa mu klaňajú všetci Boží anjeli! ⁷ O anjeloch hovorí: Svojich anjelov robí vetrami a svojich služobníkov ohnivými plameňmi. ⁸ O Synovi však: Tvoj trón, Bože, je na veky vekov a žezlo tvojho práva je žezlom tvojho kráľovstva. ⁹ Miloval si spravodlivosť a nenávidel nepravosť, preto ťa Boh, tvoj Boh, pomazal olejom plesania nad tvojich druhov. ¹⁰ A ešte: Ty, Pane, si na začiatku založil zem a nebesia sú dielom tvojich rúk. ¹¹ Ony sa pominú, ale ty zostávaš; a všetci zostanú ako odev ¹² a zvinieš ich ako plášť, ako odev a zmenia sa. Ty si však ten istý a tvoje roky neprestanú. ¹³ A kedy ktorému z anjelov povedal: Sed' po mojej pravicu, kým nepoložím tvojich nepriateľov za podnožku tvojim nohám? ¹⁴ Vari nie sú všetci služobníkmi duchmi poslanými slúžiť tým, čo majú zdediť spásu?

Veľká spása

2 Preto musíme dávať o to väčší pozor na to, čo sme počuli, aby sme sa neodchýlili od správneho smeru. ² Veď ak už slovo povedané skrze anjelov bolo záväzné a každý priestupok a neposlušnosť dostali spravodlivú odplatu, ³ ako unikneme my, keď zanedbáme takúto veľkú spásu, ktorú začal ohlasovať Pán a potvrdili nám ju tí, čo ho počuli? ⁴ Boh pritom vydával svedectvo znameniami, zázrakmi i rozličnými prejavmi moci a udeľovaním Ducha Svätého podľa svojej vôle.

Ježiš, pôvodca spásy

⁵ Veď Pán budúci svet, o ktorom hovoríme, nepodriadil anjelom. ⁶ Tak o tom ktosi kdesi svedčí: Čo je človek, že naňho pamätáš, alebo syn človeka, že oňho dbáš? ⁷ Postavil si ho o niečo nižšie, ako sú anjeli, potom si ho ovenčil slávou a ctou ⁸ a všetko si mu položil pod nohy. Keď mu totiž podriadil všetko, nenechal nič, čo by mu nebolo podriadené. Teraz však ešte nevidíme, že mu bolo podriadené všetko. ⁹ Hľadáme však na Ježiša, postaveného o niečo nižšie ako sú anjeli, ktorý, pretože pretrpel smrť, bol ovenčený slávou a ctou, lebo z Božej milosti okúsil smrť za každého. ¹⁰ Veď sa patrilo, aby ten, pre ktorého je všetko a skrze ktorého je všetko a ktorý priviedol mnoho synov do slávy, cez utrpenie zdokonalil pôvodcu ich spásy. ¹¹ Veď aj ten, kto posväcuje, ako aj tí, čo sú posväcovaní, pochádzajú z jedného. Preto sa nehanbí nazvať ich bratmi, ¹² keď hovorí: Tvoje meno budem ohlasovať svojim bratom a uprostred zhromaždenia ťa budem velebiť. ¹³ A znova: Ja budem v neho dúfať. A zasa: Hľa, ja i moje deti, ktoré mi dal Boh. ¹⁴ Kedže všetkých súrodencov spája krv a telo, i on sa stal jedným z nich, aby smrťou zničil toho, čo mal moc nad smrťou, totiž

diabla,¹⁵ aby vyslobodil tých, ktorých po celý život zotročoval strach pred smrťou.¹⁶ Veď sa neujíma anjelov, ale Abrahámovho potomstva.¹⁷ Preto sa vo všetkom musel pripodobniť bratom, aby sa stal milosrdným a verným veľkňazom pred Bohom a odčinil hriechy ľudu.¹⁸ A pretože sám v tom, čo pretrpel, bol skúšaný, môže pomáhať tým, čo sú skúšaní.

Ježiš - väčší ako Mojžiš

3 Preto, bratia, ktorí ste svätí a máte účasť na nebeskom povolaní, pozorne sa zahľadte na Ježiša, apoštola a veľkňaza nášho vyznania.² On je verný tomu, ktorý ho ustanovil, ako aj Mojžiš bol verný v celom jeho dome.³ On je však hoden o toľko väčšej slávy ako Mojžiš, o koľko má väčšiu česť staviť dom ako dom.⁴ Veď každý dom musí niekto postaviť; a ten, kto postavil všetko, je Boh.⁵ Aj Mojžiš bol verný v celom jeho dome ako služobník, čím dosvedčil to, čo sa neskoršie malo hlásať.⁶ No Kristus ako Syn je nad celým jeho domom. A jeho domom sme my, ak si zachováme pevnú dôveru a nádej, ktorou sa chválime.

Odpočínok pre Boží ľud

⁷ Preto, ako hovorí Duch Svätý: Dnes, keď počujete jeho hlas,⁸ nezatvrdzujte svoje srdcia ako pri vzbure v deň pokušenia na púšti,⁹ kde ma skúšali vaši otcovia, hoci videli moje skutky¹⁰ štyridsať rokov. Preto som sa rozhneval na toto pokolenie a povedal som: Ustavične blúdia v srdci, tí veru nepoznali moje cesty.¹¹ A tak som vo svojom hneve prisahal: Nevojdú do môjho odpočinku.¹² Bratia, dávajte si pozor, aby nikto z vás nemal zlé a neverné srdce a neodpadol od živého Boha,¹³ ale denne sa vzájomne povzbudzujte, kým trvá to „dnes“, aby nikoho z vás nezatvrdilo mámenie hriechu.¹⁴ Veď máme účasť na Kristovi, pravda, len ak si zachováme až do konca také pevné rozhodnutie, aké sme mali na začiatku.¹⁵ Je povedané: Dnes, keď počujete jeho hlas, nezatvrdzujte svoje srdcia ako pri vzbure.¹⁶ Kto sú to tí, čo počuli a búrili sa? Vari to neboli všetci, čo vyšli z Egypta pod Mojžišovým vedením?¹⁷ A na koho zanevrel na štyridsať rokov? Či nie na tých, čo zhrešili a ich telá popadali na púšti?¹⁸ A komu prisahal, že nevojdú do jeho odpočinku, ak nie tým, čo neuverili?¹⁹ Vidíme teda, že nemohli vojsť pre nevieru.

4 Bojme sa teda, aby azda o niekom z vás neplatilo, že zaostal, pokým trvá prisľúbenie, že možno vojsť do jeho odpočinku.² Veď aj nám sa ohlasovalo evanjelium rovnako ako aj im. Ale im počuté slovo neosožilo, lebo aj keď ho počuli, vierou s ním nezástli.³ Preto do odpočinku vchádzame my, čo sme uverili, ako povedal: A tak som vo svojom hneve prisahal: Nevojdú do môjho odpočinku, hoci jeho diela boli dokonané od stvorenia sveta,⁴ lebo kdesi sa hovorí o siedmom dni takto: Na siedmy deň si Boh odpočinul od všetkých svojich prác.⁵ A tu zasa: Nevojdú do môjho odpočinku.⁶ Ak teda trvá možnosť, aby doň niektorí vošli, a pretože tí, ktorým sa evanjelium ohlasovalo ako prvým, pre neposlušnosť nevošli,⁷ Boh znova určuje iné dnes, keď po toľkom čase hovorí ústami Dávida, ako už bolo povedané: Dnes, keď počujete jeho hlas, nezatvrdzujte svoje srdcia.⁸ Veď keby ich bol Jozua voviedol do odpočinku, nebol by už potom hovoril o inom dni.⁹ A tak ostáva sobotný odpočinok pre Boží ľud;¹⁰ lebo kto vošiel do jeho odpočinku, ten si odpočinul od svojich diel tak ako Boh od svojich.¹¹ Usilujme sa teda vojsť do toho odpočinku, aby nikto nepadol podľa toho istého príkladu neposlušnosti.¹² Veď Božie slovo je živé a účinné, ostrejšie ako akýkoľvek dvojsečný meč. Preniká až po oddelenie duše od ducha a kĺbov od špiku a rozsudzuje túžby a úmysly srdca.¹³ A nieto tvora, čo by bol preň neviditeľný. Všetko je obnažené a odkryté pred očami toho, ktorému sa budeme zodpovedať.

Ježiš - pravý veľkňaz

¹⁴ Keďže máme vznešeného veľkňazu, ktorý prenikol nebesia, Ježiša, Božieho Syna, držíme

sa vyznania. ¹⁵ Veď nemáme veľkňaza, ktorý by nemohol spolucítiť s našimi slabosťami, ale veľkňaza, ktorý bol vo všetkom skúšaný, ale nedopustil sa hriechu. ¹⁶ Pristúpme teda s dôverou k trónu milosti, aby sme dosiahli milosrdenstvo a našli milosť a pomoc v pravý čas.

5 Každý veľkňaz, vybraný spomedzi ľudí, býva ustanovený ako zástupca ľudí pred Bohom, aby prinášal dary a obety za hriechy, ² pretože môže spolucítiť s nevedomými a blúdiacimi, keďže aj sám podlieha slabosti. ³ A preto musí prinášať obety tak za hriechy ľudí, ako aj za seba. ⁴ A túto hodnosť si nikto nemôže vziať sám, len ak ho povolá Boh ako Árona. ⁵ Veď ani Kristus sa neoslávil sám, keď sa stal veľkňazom, ale oslávil ho ten, čo mu povedal: Ty si môj syn, ja som ťa dnes splodil. ⁶ Ako inde hovorí: Ty si kňaz naveky na spôsob Melchisedeka. ⁷ Ježiš v dňoch svojho pozemského života silným hlasom a so slzami prednášal prosby a modlitby tomu, ktorý ho mohol zachrániť pred smrťou, a bol vypočutý pre svoje podrobenie sa Bohu. ⁸ A hoci bol Synom, vo svojom utrpení sa naučil poslušnosti, ⁹ a keď dosiahol dokonalosť, stal sa pôvodcom večnej spásy pre všetkých, čo ho poslúchajú, ¹⁰ keď ho Boh vyhlásil za veľkňaza na spôsob Melchisedeka.

Varovanie pred odpadnutím

¹¹ O tom by sme mohli veľa hovoriť, ale je to ťažké vysvetliť, pretože ste leniví počúvať. ¹² Veď hoci by ste už po toľkom čase sami mali byť učiteľmi, znova potrebujete, aby vás niekto učil základné pravidlá Božích slov. Stali ste sa takými, čo potrebujú mlieko, a nie tuhý pokrm. ¹³ Lebo ten, kto ešte potrebuje mlieko, nechápe slová spravodlivosti, keďže je ešte dieťa. ¹⁴ Tuhý pokrm je pre dokonalých, pre tých, čo majú návykom vycvičené zmysly na rozlišovanie dobrého a zlého.

6 Preto nechajme teraz začiatky učenia o Kristovi a venujme sa tomu, čo vedie k dokonalosti. Nekladme znova základy o pokání z mŕtvych skutkov a o viere v Boha, ² z učenia o krstoch, vkladaní rúk, zmŕtvychvstaní a o večnom súde. ³ A to aj urobíme, ak to Boh dovoľí. ⁴ Veď s tými, čo už raz boli osvietení a okúsili nebeský dar, a s tými, čo majú účasť na Duchu Svätom ⁵ a okúsili dobré Božie slovo i moc budúceho veku ⁶ a potom odpadli, nie je možné znova začínať a viesť ich k pokániu, pretože nanovo križujú Božieho Syna a vystavujú ho posmechu. ⁷ Aj zem, keď vsakuje dážď, čo na ňu často padá, a rodí rastliny užitočné pre tých, čo ju obrábajú, má účasť na požehnaní Boha. ⁸ Ak však rodí trnie a bodlače, je bezcenná a blízka prekliatiu a nakoniec býva vypálená. ⁹ Milovaní, aj keď takto hovoríme, sme presvedčení, že vy ste na tom lepšie a máte bližšie k spásu. ¹⁰ Veď Boh nie je nespravodlivý, že by zabudol na vaše dielo a na lásku, ktorú ste prejavili jeho menu, keď ste poslúhovali a ešte poslúhujete svätým. ¹¹ Túžime však, aby každý z vás prejavoval rovnakú horlivosť za plné rozvinutie nádeje až do konca, ¹² aby ste nezleniveli, ale aby ste napodobňovali tých, čo sú pre vieru a trpezlivosť dedičmi prisľúbení.

Spolahlivosť Božích prisľúbení

¹³ Keď Boh dával Abrahámovi prisľúbenie a nemal nikoho väčšieho, na koho by prisahal, prisahal na seba samého ¹⁴ slovami: Veru, hojne ťa požehnám a veľmi ťa rozmnožím. ¹⁵ A tak Abrahám trpezlivo čakal a dosiahol splnenie prisľúbenia. ¹⁶ Ľudia totiž prisahajú na niekoho väčšieho od seba a prisaha je pre nich potvrdením ukončenia každého sporu medzi nimi. ¹⁷ A pretože Boh chcel dedičom prisľúbenia presvedčivo dokázať nezmeniteľnosť svojho rozhodnutia, zaručil sa prisahou, ¹⁸ aby sme v týchto dvoch nezmeniteľných veciach, v ktorých Boh nemôže klamať, mali silné povzbudenie my, čo sme našli útočisko v tom, že sa budeme verne pridržať ponúkanej nádeje. ¹⁹ Máme ju ako istú a pevnú kotvu

duše, ktorá siaha až dovnútra, za oponu, ²⁰ kde za nás vošiel Ježiš ako predchodca, keď sa stal veľkňazom naveky na spôsob Melchisedeka.

Melchisedek - predobraz Krista

7 Tento Melchisedek, kráľ Šalému, kňaz najvyššieho Boha, vyšiel v ústrety Abrahámovi, keď sa Abrahám vracal z víťaznej bitky proti kráľom, a požehnal ho. ² A Abrahám mu zo všetkého dal desiatok. Jeho meno sa prekladá najprv ako Kráľ spravodlivosti, potom však aj Kráľ Šalému, čo znamená Kráľ pokoja. ³ Je bez otca, bez matky, bez rodokmeňa; jeho dni nemajú začiatok a jeho život je bez konca. A tak podobný Božiemu Synovi ostáva navždy kňazom. ⁴ Dobré si všimnite, aký je veľký, keď mu aj patriarcha Abrahám dal desiatok z najlepšej koristi. ⁵ A tak aj tí, čo zo synov Léviho prijímajú kňazskú službu, majú príkaz prijímať od ľudí desiatky podľa zákona, totiž od vlastných bratov, i keď aj oni pochádzajú z Abrahámových bedier. ⁶ No ten, čo si z nich neodvodzuje svoj pôvod, prijal desiatok od Abraháma a požehnal toho, ktorý mal prisľúbenie. ⁷ Veď je nesporné, že väčší požehnáva menšieho. ⁸ Tu preberajú desiatky smrteľní ľudia, tam zasa ten, o ktorom máme svedectvo, že žije. ⁹ Ba dalo by sa povedať, že skrze Abraháma odovzdával desiatky aj Lévi, hoci sám desiatky dostával. ¹⁰ Veď bol ešte v bedrách otca, keď mu Melchisedek vyšiel v ústrety. ¹¹ Keby sa teda dokonalosť dala dosiahnuť prostredníctvom levitského kňazstva, veď na jeho základe dostal ľud zákon, načo by bolo treba ustanoviť ešte iného kňaza na spôsob Melchisedeka a neostať pri kňazstve na spôsob Árona? ¹² Veď ak sa mení kňazstvo, nevyhnutne sa musí zmeniť aj zákon. ¹³ A ten, o ktorom sa to hovorí, je z iného kmeňa, z ktorého nikto nekonal službu pri oltári. ¹⁴ Veď je zrejmé, že náš Pán pochádzal z Júdu a vo vzťahu k tomuto kmeňu Mojžiš nič nepovedal o kňazoch. ¹⁵ A je to ešte zrejmejšie, keď povstáva iný kňaz, podobný Melchisedekovi, ¹⁶ ktorý sa ním nestal podľa predpisu zákona o telesnom pôvode, ale mocou nezničiteľného života. ¹⁷ Veď o ňom znie svedectvo: Ty si kňaz naveky na spôsob Melchisedeka. ¹⁸ Tým sa ruší predchádzajúce prikázanie, lebo je slabé a neúčinné. ¹⁹ Veď zákon nič nepriviedol k dokonalosti; uvedená bola iba lepšia nádej a skrze ňu sa blížime k Bohu. ²⁰ A to sa nestalo bez prísahy. Tamtí sa totiž stali kňazmi bez prísahy. ²¹ Tento však s prísahou toho, čo mu povedal: Pán prisahal a nebude ľutovať: Ty si kňaz naveky. ²² A preto sa Ježiš stal ručiteľom lepšej zmluvy. ²³ Navyše levitských kňazov muselo byť mnoho, lebo smrť im bránila ostať nimi natrvalo. ²⁴ No tento, pretože zostáva naveky, má kňazstvo, ktoré neprechádza na iného. ²⁵ A preto môže aj dokonale spasiť tých, čo prostredníctvom neho prichádzajú k Bohu, lebo žije neustále, aby sa za nich prihovárал. ²⁶ Veď bolo aj potrebné, aby sme mali takého veľkňaza - svätého, nevinného, nepoškvrneného, oddeleného od hriešnikov, povýšeného nad nebesá, ²⁷ ktorý nepotrebuje ako veľkňazi deň čo deň prinášať obety najprv za svoje hriechy a potom aj za hriechy ľudí. Veď on to vykonal raz navždy, keď obetoval samého seba. ²⁸ Zákon totiž ustanovuje za veľkňazov ľudí podrobených slabostiam, no slovo prísahy, ktorá odznela po zákone, ustanovuje Syna dokonalého naveky.

Veľkňaz novej a lepšej zmluvy

8 Zo všetkého, o čom hovoríme, je hlavné toto: máme takého veľkňazu, ktorý si zasadol po pravici trónu Velebnosti v nebesiach ² ako služobník svätyne a pravého stanu, ktorý postavil Pán, a nie človek. ³ Veď každý veľkňaz je ustanovený na to, aby prinášal dary a obety, preto aj on musel mať niečo, čo by obetoval. ⁴ Keby bol na zemi, nemohol by byť kňazom, pretože tu sú tí, čo prinášali dary podľa zákona. ⁵ No oni slúžia obrazu a tieňu nebeskej skutočnosti, ako to bolo prikázané Mojžišovi, keď sa chystal zhotoviť stan: Hľad'

- povedal mu -, aby si všetko urobil podľa vzoru, ktorý ti bol ukázaný na vrchu. ⁶ Teraz však dostal o toľko vznešenejšiu službu, o koľko je lepšia zmluva, ktorej je prostredníkom, lebo je ustanovená lepšími prislúbeniami. ⁷ Veď keby tá prvá bola bývala bez chyby, nebolo by sa hľadalo miesto pre druhú. ⁸ Keď ich karhá, hovorí: Hľa, prichádzajú dni, hovorí Pán, a uzavriem s domom Izraela a s domom Júdu novú zmluvu. ⁹ Nie takú zmluvu, ako som uzavrel s ich otcami v ten deň, keď som ich vzal za ruku, aby som ich vyviedol z egyptskej krajiny. Oni totiž nezotrvali pri mojej zmluve a ja som ich opustil, hovorí Pán. ¹⁰ Lebo toto je zmluva, ktorú uzavriem s domom Izraela po tých dňoch, hovorí Pán. Svoje zákony vložím do ich mysle a napíšem ich na ich srdcia. Budem ich Bohom a oni budú mojím ľudom. ¹¹ A nikto už nebude poučat svojho blížneho ani brat svojho brata slovami: Poznaj Pána!, lebo ma budú poznať všetci, od najmenšieho po najväčšieho, ¹² pretože sa zlutujem nad ich neprávostami a na ich hriechy si viac nespomeniem. ¹³ Keď povedal nový, vyhlásil prvú za zastaranú. Čo však zostarło a je prežité, blíži sa k zániku.

Pozemská a nebeská svätyňa

9 Teda aj prvá zmluva mala bohoslužobné predpisy a pozemskú svätyňu. ² Bol zhotovený prvý stan, v ktorom bol svietnik, stôl a predkladané chleby. Nazýva sa svätyňou. ³ Za druhou oponou bol stan, ktorý sa volá svätyňa svätých. ⁴ K nej patril zlatý kadidlový oltár, archa zmluvy, obložená zo všetkých strán zlatom, a v nej zlatá nádoba s mannou, Áronova palica, ktorá vypučala, a tabule zmluvy. ⁵ Nad ňou boli cherubi slávy, ktorí zatienovali zlutovnicu. O tom teraz podrobne netreba hovoriť. ⁶ Odkedy je to takto zariadené, stále vchádzajú do prvého stanu kňazi, ktorí tam konajú bohoslužbu. ⁷ Do druhého však vstupuje iba sám veľkňaz raz do roka, nie však bez krvi, ktorú prináša za svoje priestupky a za priestupky ľudu. ⁸ Takto Duch Svätý naznačuje, že kým stojí prvý stan, nie je ešte otvorená cesta do svätyne. ⁹ To je prirovnanie pre terajší čas, keď sa prinášajú dary a obety, ktoré nemôžu vo svedomí urobiť dokonalým toho, kto koná bohoslužbu; ¹⁰ spočívajú iba v pokrmoch, nápojoch a v rozličných umývaniach, čo sú len vonkajšie predpisy, ktoré platia do času nápravy. ¹¹ Keď však prišiel Kristus, veľkňaz budúceho dobra, cez väčší a dokonalejší stan, zhotovený nie rukou, čiže nie z tohto stvoreného sveta, ¹² raz navždy vošiel do svätyne, no nie s krvou capov a teliat, ale so svojou vlastnou krvou, a tak získal večné vykúpenie. ¹³ Veď ak už pokropenie krvou capov a býkov a popol z jalovice posväcuje poškrvených, aby boli telesne čistí, ¹⁴ o to viac krv Krista, ktorý mocou večného Ducha sám seba priniesol Bohu ako nepoškrvenú obeť, očistí nám svedomie od mŕtvych skutkov, aby sme mohli slúžiť živému Bohu. ¹⁵ A preto je prostredníkom novej zmluvy, aby prislúbenie večného dedičstva dosiahli všetci, čo sú povolani - lebo podstúpil smrť, aby ich vykúpil z previnení spáchaných počas prvej zmluvy. ¹⁶ Tam, kde je závet, musí sa dokázať smrť toho, kto ho utvoril. ¹⁷ Len závet zomrelých je platný, nie je však platný, kým žije ten, čo ho urobil. ¹⁸ Preto ani prvá zmluva nebola uzavretá bez krvi. ¹⁹ Lebo keď Mojžiš oznámil celému ľudu všetky prikázania, podľa zákona vzal krv teliat a capov, vodu, šarlátovú vlnu a yzop a pokropil samu knihu i všetok ľud, ²⁰ hovoriac: Toto je krv zmluvy, ktorú nariadil pre vás Boh. ²¹ Podobne pokropil krvou aj stan a všetko bohoslužobné náčinie. ²² Takto sa podľa zákona skoro všetko očisťuje krvou a bez preliatia krvi niet odpustenia.

Odstránenie hriechu Kristovou obeťou

²³ Bolo nevyhnutné takýmto spôsobom očisťovať napodobeniny nebeských vecí, no samy nebeské veci treba očisťovať lepšími obetami. ²⁴ Veď Kristus nevošiel do svätyne zhotovenej rukou, ktorá je len predobrazom pravej, ale do samého neba, aby sa teraz za nás ukázal

pred Božou tvárou. ²⁵ Ani nie preto, aby samého seba viackrát obetoval ako veľkňaz, ktorý rok čo rok vchádza do svätyne s cudzou krvou. ²⁶ Veď ináč by bol musel od založenia sveta trpieť mnohokrát. On sa však zjavil teraz na konci vekov, raz a navždy, aby obetovaním seba zničil hriech. ²⁷ A ako každý človek umiera len raz a potom bude súd, ²⁸ tak aj Kristus bol len raz obetovaný, aby vzal na seba hriechy mnohých, a druhý raz sa zjaví nie pre hriech, ale na spásu tým, čo ho očakávajú.

10 Zákon je len tieňom budúcich darov, a nie vlastným obrazom vecí, preto nikdy nemôže tými istými obetami, prinášanými ustavične každý rok, urobiť dokonalými tých, čo prichádzajú. ² Vari by ich neprestali prinášať, keby tí, čo konajú bohoslužbu, boli raz navždy očistení a necítili by už vo svedomí, že majú hriechy? ³ Ale práve nimi sa z roka na rok pripomínajú hriechy. ⁴ Je predsa nemožné, aby krv býkov a capov odstraňovala hriechy. ⁵ A preto keď Kristus prichádza na svet, hovorí: Obety ani dary si neželáš, ale dal si mi telo. ⁶ Spalované obety, ani obety za hriech sa ti nepáčili. ⁷ Vtedy som povedal: Hľa, prichádzam, vo zvitku knihy je o mne napísané, aby som plnil tvoju vôľu, Bože. ⁸ Najprv hovorí: Obety ani dary, ani spalované obety, ani obety za hriech si nechcel, ani sa ti nepáčili – a tie sa predsa prinášajú podľa zákona. ⁹ Vtedy povedal: Hľa, prichádzam, aby som plnil tvoju vôľu. Ruší prvé, aby ustanovil druhé. ¹⁰ V tejto vôli sme raz a navždy posvätení obetou tela Ježiša Krista. ¹¹ Každý kňaz stojí a koná denne bohoslužbu a veľa ráz prináša tie isté obety, ktoré nijako nemôžu odstrániť hriechy. ¹² No Kristus priniesol jednu obetu za hriechy a navždy zasadol po pravici Boha. ¹³ Odvtedy čaká, kým mu nebudú jeho nepriatelia položení ako podnožka pod nohy. ¹⁴ Jednou obetou totiž navždy zdokonalil tých, čo sa posväcujú. ¹⁵ Dosvedčuje nám to i Duch Svätý, keď hovorí: ¹⁶ Toto je zmluva, ktorú s nimi uzavriem po tých dňoch, hovorí Pán: Svoje zákony vložím do ich srdc a vpíšem im ich do mysle; ¹⁷ a na ich hriechy a ich neprávosti si už viac nespomeniem. ¹⁸ Kde sú však hriechy odpustené, tam už vôbec netreba obety za hriech.

Povzbudenie a varovanie

¹⁹ Bratia, keď teda máme smelú dôveru vojsť skrze Ježišovu krv do svätyne, ²⁰ po novej a živej ceste, ktorú nám otvoril cez oponu, čiže cez svoje telo, ²¹ a keď máme veľkňaza nad Božím domom, ²² pristúpme s úprimným srdcom v plnej istote viery, so srdcom očisteným od zlého svedomia a s telom obmytým čistou vodou. ²³ Neochvejne sa pridržajme nádeje, ktorú vyznávame, lebo ten, čo nám dal prislúbenia, je verný. ²⁴ Venujme pozornosť jeden druhému a povzbudzujme sa k láske a dobrým skutkom. ²⁵ Neopúšťajme naše zhromaždenie, ako to majú niektorí vo zvyku, ale sa povzbudzujme, a to tým väčšími, čím väčšími vidíte, že sa blíži Kristov deň. ²⁶ Veď ak dobrovoľne hrešíme po tom, čo sme poznali pravdu, nemôžeme počítať s nijakou obetou za hriechy, ²⁷ ale iba s hrozným súdom a žiarou ohňa, ktorý strávi odporcov. ²⁸ Ak niekto poruší Mojžišov zákon, zomrie bez milosrdenstva na základe svedectva dvoch alebo troch svedkov. ²⁹ Uvážte, o čo hroznejší trest si zaslúži ten, čo pošliape Božieho Syna, zneváži krv zmluvy, ktorou bol posvätený, a potupí Ducha milosti. ³⁰ Veď poznáme toho, kto povedal: Mne patrí pomsta, ja sa odplatím. A inde: Pán bude súdiť svoj ľud. ³¹ Hrozná je padnúť do rúk živého Boha. ³² Rozpamätajte sa na tie prvé dni, v ktorých ste boli osvietení a prekonali ste veľký boj v utrpeniach. ³³ Boli ste vystavení verejnému hanobeniu a sužovaniu, inokedy ste boli spoločníkmi tých, ktorých stihlo to isté. ³⁴ Veď ste trpeli spolu s väzňami a s radosťou ste znášali, keď vás obrali o majetok, lebo ste vedeli, že máte lepšiu a trvalejšiu majetok. ³⁵ Preto nestrácajte dôveru, lebo bude bohato odmenená. ³⁶ Potrebujete vytrvať, aby ste plnením Božej vôle dosiahli prislúbenie. ³⁷ Veď

už len celkom krátky čas a príde ten, čo má prísť, nebude meškať. ³⁸ Avšak môj spravodlivý bude žiť z viery, ale kto odpadne, v tom nebude mať moja duša záľubenie. ³⁹ My však nie sme z tých, čo odpadajú na záhubu, ale z tých, čo veria, aby si zachránili dušu.

Viera

11 Viera je podstatou toho, v čo dúfame, a zdôvodnením toho, čo nevidíme, ² lebo pre ňu získali predkovia dobré svedectvo. ³ Vo viere chápeme, že Božie slovo stvárnilo svet tak, že z neviditeľného povstalo viditeľné. ⁴ Vo viere Ábel priniesol Bohu lepšiu obeť ako Kain a ňou si získal svedectvo, že je spravodlivý, a Boh vydal o jeho daroch svedectvo; a ňou ešte aj ako mŕtvy hovorí. ⁵ Pre vieru bol Henoch prenesený, aby neuzrel smrť, a nešli ho, lebo Boh ho preniesol. Ešte pred prenesením dostal svedectvo, že sa páči Bohu. ⁶ Bez viery však nie je možné zapáčiť sa Bohu. Veď kto pristupuje k Bohu, musí veriť, že Boh je a že odmeňuje tých, čo ho hľadajú. ⁷ Vo viere Noach, Bohom poučený o tom, čo ešte nebolo vidieť, s bážňou postavil koráb na záchranu svojej rodiny. Vierou odsúdil svet a stal sa dedičom spravodlivosti, ktorá je z viery. ⁸ Vo viere Abrahám poslúchol, keď ho Boh volal, aby odišiel na miesto, ktoré mal dostať ako dedičstvo. Odišiel, hoci nevedel, kam ide. ⁹ Na základe viery sa usadil v prisľúbenej zemi ako v cudzej a býval v stanoch s Izákom a Jákobom, spoludedičmi toho istého prisľúbenia. ¹⁰ Očakával totiž mesto s pevnými základmi, ktorého tvorcom a staviteľom je Boh. ¹¹ Vo viere aj neplodná Sára dostala silu počať potomka, hoci už prešiel jej čas, lebo pokladala za verného toho, čo jej dal prisľúbenie. ¹² A tak z jedného muža, ktorého sila odumrela, sa narodilo také množstvo potomkov, ako je hviezd na nebi a piesku na morskom brehu, ktorý sa nedá spočítať. ¹³ Títo všetci umierali vo viere, aj keď nedosiahli to, čo bolo prisľúbené, ale iba z diaľky to videli a pozdravovali. Vyznávali, že sú na zemi cudzincami a pútnikmi. ¹⁴ Tí, čo takto hovoria, naznačujú, že hľadajú vlasť. ¹⁵ Veď keby boli mali na mysli tú vlasť, z ktorej vyšli, boli by mali dosť času vrátiť sa. ¹⁶ Pravda, túžia po lepšej vlasti, po vlasti nebeskej. Preto sa ani Boh nehanbí volať sa ich Bohom, veď im pripravil mesto. ¹⁷ Vo viere Abrahám obetoval Izáka, keď bol skúšaný, a jednorodeného prinášal ako obeť ten, ktorý dostal prisľúbenia ¹⁸ a ktorému bolo povedané: Po Izákovi sa bude volať tvoje potomstvo. ¹⁹ Usudzoval totiž, že Boh má moc vzkriesiť aj mŕtvych. Preto dostal Izáka naspäť aj ako predobraz vzkriesenia. ²⁰ Vo viere Izák požehnal Jáкова a Ezáva v pohľade do budúcnosti. ²¹ Vo viere Jákob, keď umieral, požehnal každého z Jozefových synov a poklonil sa opretý o vrch svojej palice. ²² Vo viere Jozef, keď skonával, hovoril o odchode synov Izraela a prikázal im, čo majú urobiť s jeho kosťami. ²³ Vo viere ukrývali rodičia Mojžiša tri mesiace po jeho narodení, lebo videli, že dieťa je krásne, a nebáli sa kráľovského príkazu. ²⁴ Keď Mojžiš dospel, vo viere odoprel volať sa synom faraónovej dcéry. ²⁵ Radšej si zvolil trpieť s Božím ľudom, než mať dočasný úžitok z hriechu, ²⁶ a Kristovu potupu pokladal za väčšie bohatstvo ako poklady Egypta. Mal totiž na zreteli budúcu odmenu. ²⁷ Vo viere opustil Egypt a nezlákol sa kráľovho hnevu, ale vydržal, akoby videl Neviditeľného. ²⁸ Vo viere slávil Paschu a pokropil dvere krvou baránka, aby sa zhubca nedotkol prvorodených. ²⁹ Vo viere prešli Červeným morom ako po suchej zemi, kým Egypťania, len čo sa o to pokúsili, boli pohltení vlnami. ³⁰ Pre vieru padli múry Jericha, keď ich obchádzali sedem dní. ³¹ Pre vieru neviestka Ráchab nezahynula s neveriacimi, lebo v pokoji prijala vyzvedačov. ³² A čo mám ešte povedať? Veď by mi nestačil čas, aby som ešte rozprával o Gideónovi, Barákovi, Samsonovi, Jeftem, Dávidovi, ako aj o Samuelovi a prorokoch, ³³ ktorí si vierou podmaňovali kráľovstvá, vykonávali spravodlivosť a dosahovali prisľúbenia, levom zapchávali tlamy, ³⁴ uháľali silu ohňa, unikali ostriu meča a zo slabých stávali sa mocnými, keď zmužneli v boji a zaháňali šiky cudzincov. ³⁵ Ženy dostávali späť svojich mŕtvych vzkriesených. Iní boli mučení, ale neprijali oslobodenie, aby

dosiahli niečo lepšie, totiž vzkriesenie. ³⁶ Iní zasa zakúsili výsmech a bičovanie, ba i okovy, aj väzenia. ³⁷ Kameňovali ich, rozpiľovali, umierali pod mečom, chodili v ovčích a kozích kožiach, trpeli núdzu, útlak a príkorie. ³⁸ Tí, ktorých svet nebol hoden, blúdili po púšťach a horách, po jaskyniach a zemských roklinách. ³⁹ A títo všetci, i keď dostali svedectvo pre vieru, nedosiahli naplnenie prísľubenia, ⁴⁰ lebo Boh pre nás zamýšľal niečo lepšie, aby nedosiahli dokonalosť bez nás.

Pánova výchova

12 Preto aj my, obklopení takým veľkým zástupom svedkov, odhodme všetku príťaž a hriech, čo nás opantáva a vytrvajte v behu, ktorý máme pred sebou. ² Upierajme zrak na Ježiša, pôvodcu a završovateľa našej viery. Miesto radosti, ktorá sa mu ponúkala, pretrpel muky na kríži, pohrdol potupou a teraz sedí po pravici Božieho trónu. ³ Myslíte na toho, ktorý zniesol od hriešnikov voči sebe také protirečenie, aby ste neochabovali a neklesali na duchu. ⁴ V boji proti hriechu ste neodporovali až do krvi. ⁵ A zabudli ste na povzbudenie, ktoré sa vám prihovára ako synom: Syn môj, nepohrdaj Pánovou výchovou, ani neklesaj, keď ťa karhá, ⁶ lebo koho Pán miluje, toho prísne vychováva a trestá každého, koho prijíma za syna. ⁷ Vytrvajte v tom, čo slúži na výchovu, lebo Boh s vami zaobchádza ako so synmi. A ktorého syna otec nevychováva prísne? ⁸ Ak ste bez takej výchovy, akú podstupujú všetci, potom nie ste synovia, ale ako nemanželské deti. ⁹ Veď aj naši telesní otcovia boli prísnymi vychovávateľmi a vážili sme si ich. Vari sa nepodriadime omnoho viac Otcovi duchov, aby sme mali život? ¹⁰ Otcovia nás krátky čas vychovávali prísne a tak, ako sa im to videlo dobré, no on nás vychováva pre naše dobro, aby sme mali účasť na jeho svätosti. ¹¹ Pravda, nijaká prísna výchova v tejto chvíli sa nezdá radostná, ale trpká; neskôr však prináša ovocie pokoja a spravodlivosti tým, ktorých vycvičila. ¹² Preto vzpružte ochabnuté ruky a podlomené kolená ¹³ a vaše nohy nech kráčajú po priamych chodníkoch, aby sa to, čo je chromé, úplne nevyklánilo, ale skôr uzdravilo.

Varovanie pred odmietnutím Božej milosti

¹⁴ Usilujte sa o pokoj so všetkými a o posvätenie, bez ktorého nikto neuvidí Pána. ¹⁵ Dbajte o to, aby nikto nepremeškal Božiu milosť, aby nevyrástol nijaký koreň horkosti, čo by spôsobil zmätok a mnohých nakazil. ¹⁶ Nech nikto nie je nemravný ani bezbožný ako Ezáv, ktorý za jediné jedlo predal svoje prvorodenstvo. ¹⁷ Veď viete, že aj keď neskôr túžil zdediť požehnanie, bol odmietnutý a už nenašiel možnosť nápravy, hoci ju s plačom hľadal. ¹⁸ Nepriblížili ste sa k hmatateľnému a plápolajúcemu ohňu ani k čierňave, k temnote alebo búrke, ¹⁹ ani k hlasu poľnice a zvuku slov. Tí, čo ho počuli, prosili, aby im viac neznelo slovo. ²⁰ Nemohli totiž zniesť príkaz: Ak sa čo i len zvieria dotkne vrchu, nech je ukameňované. ²¹ A také strašné bolo to, čo videli, že Mojžiš povedal: Som vylakaný a trasím sa. ²² No vy ste sa priblížili k vrchu Sion a k mestu živého Boha, k nebeskému Jeruzalemu, k desiatistisícom anjelov, k veľkolepej slávnosti, ²³ k zhromaždeniu prvorodených, ktorí sú zapísaní v nebi, k Bohu, sudcovi všetkých, k duchom spravodlivých, ktorí už dosiahli dokonalosť, ²⁴ k Ježišovi, prostredníkovi novej zmluvy, ku krvi očistenia, ktorá volá hlasnejšie než krv Ábela. ²⁵ Dajte si pozor, aby ste neodmietli toho, ktorý hovorí. Veď ak neunikli tí, čo odmietali toho, ktorý hovorí Božiu vôľu na zemi, o čo menej my, keď sa odvrátíme od toho, čo hovorí z neba. ²⁶ Jeho hlas vtedy otriasol zemou, teraz však sľubuje: Ja ešte raz zatrasím nielen zemou, ale aj nebom. ²⁷ A toto „ešte raz“ naznačuje premenu toho, čo je otrasiteľné, lebo je stvorené, aby ostalo to, čo je neotrasiteľné. ²⁸ A tak keďže prijímame neotrasiteľné kráľovstvo, zachovávajme si milosť a pomocou nej slúžme Bohu s úctou a bážňou, aby sme sa mu páčili. ²⁹ Veď náš Boh je stravujúci oheň.

Služba lásky, vernosti, poslušnosti

13 Bratská láska nech trvá. ² Nezabúdajte na pohostinnosť, lebo niektorí vďaka nej prijali ako hostí anjelov, hoci o tom nevedeli. ³ Pamätajte na väzňov, akoby ste boli s nimi uväznení, pamätajte i na trpiacich, veď aj vy sami ste v tele. ⁴ Manželstvo nech majú všetci v úcte a manželské lôžko nech je nepoškvrnené, lebo smilníkov a cudzoložníkov bude súdiť sám Boh. ⁵ Vaše správanie nech neovláda láska k peniazom; buďte spokojní s tým, čo máte. Veď Boh povedal: Nezanechám ťa, ani ťa neopustím. ⁶ Preto smelo môžeme hovoriť: Pán mi pomáha, nebudem sa báť. Čože mi môže urobiť človek? ⁷ Pamätajte na tých, čo vás viedli a hlásali vám Božie slovo. Dobre si všimajte, aký bol koniec ich života a spôsob žitia a napodobňujte ich vieru. ⁸ Ježiš Kristus je ten istý včera, dnes i naveky. ⁹ Nedajte sa strhnúť všelijakými cudzími náukami. Je dobré posilňovať srdce milosťou, nie tým, že človek žije podľa predpisov o pokrmoch, ktoré neprospievajú tým, čo ich dodržiavajú. ¹⁰ Máme oltár, z ktorého nemajú právo jesť tí, čo slúžia stanu. ¹¹ Veď telá zvierat, ktorých krv veľkňaz prináša za hriechy do svätyne, spaľujú mimo tábora. ¹² Preto aj Ježiš trpel vonku za bránou, aby posvätil ľud svojou krvou. ¹³ Vyjdime teda za ním von z tábora a znášajme jeho potupu. ¹⁴ Veď tu nemáme trvalé mesto, ale hľadáme budúce. ¹⁵ Skrže neho teda ustavične prinášajme Bohu obetu chvály, čiže ovocie pier, ktoré vyznávajú jeho meno. ¹⁶ Nezabúdajte však na dobročinnosť a spoločenstvo, lebo v takých obetách má Boh záľubu. ¹⁷ Poslúchajte tých, čo vás vedú, a podriaďujte sa im, lebo oni bedlia nad vašimi dušami a budú sa za ne zodpovedať. Nech to robia s radosťou, nie s nárekom, lebo to by vám neprospeklo. ¹⁸ Modlite sa za nás. Sme presvedčení, že máme čisté svedomie. Veď vo všetkom si chceme dobre počiť. ¹⁹ Predsa vás však osobitne prosím o vaše modlitby, aby som sa čím skôr mohol k vám vrátiť.

Modlitba a požehnanie

²⁰ A Boh pokoja, ktorý skrže krv večnej zmluvy vyviedol spomedzi mŕtvych veľkého pastiera oviec, nášho Pána Ježiša, ²¹ nech vás utvrdí v každom dobrom, aby ste plnili jeho vôľu, a nech v nás koná, čo sa jemu páči, skrže Ježiša Krista. Jemu nech je sláva na veky vekov. Amen. ²² Prosím vás, bratia, zneste tieto slová povzbudenia. Veď som vám napísal iba krátko. ²³ Vedzte, že náš brat Timotej bol prepustený na slobodu. Ak príde skôr, navštívím vás spolu s ním. ²⁴ Pozdravte všetkých tých, čo vás vedú, a všetkých svätých. Pozdravujú vás bratia z Itálie. ²⁵ Milosť nech je s vami všetkými!

JAKUBOV LIST

Pozdrav

1 Jakub, služobník Boha a Pána Ježiša Krista, posíela pozdrav dvanástim kmeňom v diaspóre.

Viera a múdrosť

² Bratia moji, majte z toho iba radosť, keď prídu na vás rozličné skúšky, ³ veď viete, že ak sa vaša vierá osvedčí, vedie to k vytrvalosti. ⁴ A vytrvalosť nech je završená skutkami, aby ste boli dokonalí, bezúhonní a bez akéhokoľvek nedostatku. ⁵ Ak sa však niekomu z vás nedostáva múdrosti, nech prosí Boha, ktorý dáva štedro a bez výčítiek, a dostane ju. ⁶ Nech však prosí s vierou, bez akéhokoľvek pochybovania, lebo kto pochybuje, podobá sa morskej vlne, hnanej a zmietanej vetrom. ⁷ Taký človek nech si nemyslí, že dostane niečo od Pána; ⁸ je to muž vnútorne rozpoltený a nestály vo všetkom svojom počínaní.

Chudoba a bohatstvo

⁹ Brat v nízkom postavení nech s chválou myslí na svoje vyvýšenie, ¹⁰ bohatý však na svoje poníženie, lebo sa pomíne ako kvet trávy. ¹¹ Vyjde slnko a svojou páľavou spáli trávu, jej kvet opadne a krása jej zjavu zanikne. Tak zanikne i boháč vo svojom počínaní.

Skúška a pokúšenie

¹² Blahoslavený muž, ktorý odolá v skúške, lebo keď sa osvedčí, prijme veniec života, ktorý Pán zaslúbil tým, čo ho milujú. ¹³ Nikto nech v čase skúšky nehovorí: Boh ma pokúša! Veď Boha nemožno pokúšať na zlé a ani on sám nikoho nepokúša. ¹⁴ Ale každého pokúša vlastná žiadostivosť, ktorá ho zvádza a láka. ¹⁵ Žiadostivosť potom, keď počne, porodí hriech a vykonaný hriech splodí smrť. ¹⁶ Nemýľte sa, bratia moji milovaní. ¹⁷ Každý dobrý údel a každý dokonalý dar pochádza zhora od Otca svetiel, v ktorom niet premeny ani tieňa zmeny. ¹⁸ Zo svojej vôle nás splodil slovom pravdy, aby sme boli ako prvotina jeho stvorenia.

Počúvanie a uskutočňovanie slova

¹⁹ Vedzte, bratia moji milovaní: Nech je každý človek rýchly, keď treba počúvať, pomalý, keď má hovoriť, pomalý do hnevu. ²⁰ Lebo človek v hneve nekoná, čo je spravodlivé pred Bohom. ²¹ Preto odhodte všetku nečistotu a nánosy zloby a v tichosti prijímajte zasiate slovo, ktoré má moc spasiť vaše duše. ²² Buďte činiteľmi slova, nielen poslucháčmi, ktorí klamú sami seba. ²³ Pretože ak niekto iba počúva slovo a neuskutočňuje ho, podobá sa mužovi, ktorý si v zrkadle prezerá svoju prirodzenú tvár. ²⁴ Pozrie na seba, odíde a hneď zabudne, ako vyzerá. ²⁵ Kto sa však zahľadí do dokonalého zákona slobody a vytrvá nie ako zábudlivý poslucháč, ale ako uskutočňovateľ skutku, ten bude blahoslavený pre svoje skutky. ²⁶ Ak si niekto myslí, že je činiteľom Boha, a jazyk si nedrží na uzde, klame tým sám seba a jeho zbožnosť je márna. ²⁷ Čistá a nepoškvrnená nábožnosť pred Bohom a Otcom je: navštevovať sirotu a vdovu v ich tiesni a chrániť sa pred poškvrnou sveta.

Varovanie pred uprednostňovaním

2 Bratia moji, nespájajte vieru v nášho Pána slávy, Ježiša Krista, s uprednostňovaním niekoho. ² Lebo ak by do vášho zhromaždenia vošiel muž so zlatými prsteňmi, v nádhernom rúchu a vošiel by aj chudobný v biednom odeve, ³ a vy by ste so sympatiou po-

hliadli na toho, čo má nádherný odev, a povedali by ste: Ty sa posad' pekne sem!, zatiaľ čo chudobnému by ste povedali: Ty stoj tam alebo sadni si k mojej podnožke!,⁴ vari ste týmto neurobili rozdiel medzi nimi a nestali ste sa zle usudzujúcimi sudcami?⁵ Bratia moji milovaní, počúvajte: Azda Boh nevyvolil tých, čo sú podľa sveta chudobní, aby sa stali bohatými vo viere a dedičmi kráľovstva, prisľúbeného tým, čo ho milujú?⁶ Avšak vy ste chudobného znevážili. Vari vás práve bohatí neutláčajú a nevláčia pred súdy?⁷ Nerúhajú sa práve oni vznešenému menu, ktoré sa vzývalo nad vami?⁸ Dobre robíte, ak uskutočňujete kráľovský zákon podľa Písma: Milovať budeš svojho blížneho ako samého seba!⁹ Ak však niekoho uprednostňujete, páchate hriech a zákon vás usvedčuje z jeho prestúpenia.¹⁰ Veď keby niekto zachoval celý zákon, ale prestúpil by ho v jednom prikázaní, previnil by sa proti všetkým.¹¹ Veď ten, ktorý povedal: Nescudzoložíš!, povedal aj: Nezabiješ! A keď aj necudzoložíš, ale zabíjaš, prestupuješ zákon.¹² Hovorte a konajte tak ako tí, čo majú byť súdení podľa zákona slobody!¹³ Bez milosrdenstva čaká súd na toho, kto nepreukázal milosrdenstvo. Milosrdenstvo však víťazí nad súdom.

Viera a skutky

¹⁴ Čo osoží, bratia moji, ak niekto hovorí, že má vieru, ale nemá skutky? Či ho môže taká viera spasit? ¹⁵ Ak brat alebo sestra sú bez šiat a chýba im denný pokrm,¹⁶ čo im pomôže, ak im niekto z vás povie: Chodte v pokoji, zohrejte sa a najedzte sa! – no nedáte im, čo potrebujú pre telo? ¹⁷ Tak aj viera: Ak sa nedokazuje skutkami, sama osebe je mŕtva.¹⁸ Ale niekto povie: Ty máš vieru, ja mám skutky. Ukáž mi svoju vieru bez skutkov a ja ti ukážem vieru zo svojich skutkov.¹⁹ Ty veríš, že je jeden Boh, a dobre robíš. Ale aj démoni veria, a trasú sa.²⁰ Nerozumný človek, chceš si vôbec uvedomiť, že viera bez skutkov je neúčinná? ²¹ Vari náš otec Abrahám nebol ospravedlnený zo skutkov, keď svojho syna Izáka položil na obetný oltár? ²² Vidíš, že viera spolupôsobila s jeho skutkami a že zo skutkov sa viera stala dokonalou? ²³ Tak sa splnilo Písmo, ktoré hovorí: Abrahám uveril Bohu a to sa mu počítalo za spravodlivosť. A bol nazvaný Božím priateľom.²⁴ Vidíte, že človek je ospravedlnený zo skutkov, a nie iba z viery.²⁵ Podobne aj neviestka Ráchab: Vari nebola ospravedlnená zo skutkov, keď prijala poslov a poslala ich inou cestou? ²⁶ Veď ako je telo mŕtve bez ducha, tak je i viera mŕtva bez skutkov.

Jazyk

3 Bratia moji, nechcete mnohí byť učiteľmi, veď viete, že budeme prísnejšie súdení.² Všetci sa totiž v mnohom prehrešujeme. Ak sa niekto neprehrešuje slovom, je dokonalý muž, schopný udržať na uzde aj celé telo.³ Keď koňom dávame do papule zubadlá, aby nás poslúchali, usmerňujeme tým aj celé ich telo.⁴ Alebo si predstavte aj lode: Hoci sú také veľké a ženú ich prudké vetry, usmerňuje ich celkom malé kormidlo, kamkoľvek chce kormidelník.⁵ Tak aj jazyk je síce malou časťou tela, ale dokáže veľké veci. Pozrite: Aký malý oheň, a aký veľký les zapáli! ⁶ Aj jazyk je oheň, svet nepravosti. Medzi našimi údmí je zasadený ako ten, čo poškvŕňuje celé telo a ničí celý náš život, sám podpalovaný peklom.⁷ Všetky druhy divej zveri, aj vtákov, plazov a morských tvorov môže skrotiť človek a aj skrotil,⁸ ale jazyk, toto nepokojné zlo, plné smrtiaceho jedu, nik z ľudí nevládze skrotiť.⁹ Ním dobrorečíme Pánovi a Otcovi a ním preklíname ľudí, stvorených na Božiu podobu.¹⁰ Z tých istých úst vychádza dobrorečenie i kliatba. Bratia moji, nemá to tak byť! ¹¹ Vari z jedného prameňa tým istým otvorom vyviera sladká aj horká voda? ¹² Bratia moji, môže azda figovník rodiť olivy alebo vinič figy? Ani slaný prameň nemôže vydať sladkú vodu.

Múdrosť zhora

¹³ Kto je medzi vami múdry a rozumný? Nech dobrým správaním preukáže svoje skutky v

múdrej skromnosti. ¹⁴ Ak však máte v srdci trpkú závišť a neznášanlivosť, nevychvalujte sa a neluhajte proti pravde. ¹⁵ To nie je múdrosť prichádzajúca zhora, ale prízemná, telesná a diabolská. ¹⁶ Veď kde je závišť a neznášanlivosť, tam je nepokoj a všetko možné zlo. ¹⁷ No múdrosť, ktorá prichádza zhora, je predovšetkým čistá, potom pokojamilovná, ohľaduplná, ústretová, plná milosrdenstva a dobrého ovocia, bez predsudkov a bez pokrytectva. ¹⁸ A ovocie spravodlivosti sa rozsieva v pokoji tým, čo šíria pokoj.

Priateľstvo so svetom

4 Odkiaľ pochádzajú boje medzi vami a odkiaľ rozbroje? Nie vari odtiaľ - z vašej žiadostivosti, ktorá brojí vo vašich údoch? ² Ste žiadostiví, ale nemáte; vraždíte a závidíte, ale nemôžete nič dosiahnuť; bijete sa a bojujete, ale nič nemáte, lebo neprosíte; ³ prosíte, ale nedostávate, lebo prosíte zle; chcete to premárniť podľa svojich zlých žiadostí. ⁴ Cudzoložnice, či neviete, že priateľstvo so svetom je nepriateľstvom proti Bohu? Kto teda chce byť priateľom sveta, prejavuje sa ako nepriateľ Boha. ⁵ Alebo si myslíte, že Písmo nadarmo hovorí: Boh žiarlivo túži po duchu, ktorého vložil do nás? ⁶ Dáva však väčšiu milosť. Preto hovorí: Boh sa pyšným protiví, ale pokorným dáva milosť. ⁷ Podriadte sa teda Bohu, ale vzoprite sa diablovi a ujdete od vás. ⁸ Priblížte sa k Bohu a on sa priblíži k vám. Očistite si ruky, hriešnici, a vy, vnútorne rozpoltení, posväťte si srdcia! ⁹ Bedákajte, nariekajte a plačte! Váš smiech nech sa obráti na nárek a radosť na žiaľ. ¹⁰ Pokorte sa pred Pánom a povýši vás.

Proti ohováraníu

¹¹ Bratia, neohovárajte sa navzájom. Kto ohovára brata alebo ho súdi, ohovára a súdi zákon. Ale ak súdiš zákon, nie si plniteľ zákona, ale sudca. ¹² Len jeden je zákonodarca a sudca, ktorý má moc spasť i zahubiť. Ale ktože si ty, že súdiš blížneho?

Varovanie pred samochválou

¹³ A teraz vy, ktorí hovoríte: Dnes alebo zajtra pôjdeme do toho a toho mesta, pobudneme tam rok a budeme obchodovať a zarábať - ¹⁴ vy predsa neviete, čo bude zajtra s vašim životom. Veď ste para, ktorá sa na chvíľu ukáže a potom mizne. ¹⁵ Namiesto toho by ste mali povedať: Ak bude Pán chcieť, budeme žiť a vykonáme to alebo ono! ¹⁶ Teraz sa však vychvalujete vo svojej pyche. Každá takáto samochvála je zlá. ¹⁷ A tak kto vie dobre robiť a nerobiť, má hriech.

Varovanie boháčom

5 A vy, boháči, plačte a bedákajte nad svojimi biedami, ktoré prichádzajú na vás. ² Vaše bohatstvo zhnilo a vaše šatstvo rozožrali mole, ³ vaše zlato a striebro zhrdzavelo a ich hrdza bude svedectvom proti vám a ako oheň zožerie vám telá. V posledných dňoch ste si nahromadili bohatstvo. ⁴ Hľa, mzda, ktorú ste zadržali robotníkom, čo vám zožali polia, kričí, a krik žencov došiel k ušiam Pána zástupov. ⁵ Na zemi ste hodovali a hýrili. Vykrmili ste si srdcia ako v deň zabíjačky. ⁶ Odsúdili ste a zabili ste spravodlivého - neodporuje vám!

Trpezlivosť a modlitba

⁷ Budte teda trpezliví, bratia, až do príchodu Pána. Pozrite: Roľník vyčkáva vzácnu úrodu zeme a trpezlivo čaká, kým nedostane jesenný i jarný dažď. ⁸ Aj vy budte trpezliví a posilnite si srdcia, lebo Pánov príchod sa priblížil. ⁹ Nežalujte, bratia, na seba navzájom, aby ste neboli odsúdení. Hľa, sudca stojí pred dvermi! ¹⁰ Za vzor, ako znášať utrpenie a byť trpezlivým, berte si, bratia, prorokov, ktorí hovorili v Pánovom mene. ¹¹ Hľa, blahoslavíme vytrvalých. Počuli ste o Jóbovej vytrvalosti a videli ste, k čomu ho Pán nakoniec priviedol. Veď Pán je milosrdný a ľútostivý. ¹² Predovšetkým, bratia moji, neprisahajte ani na nebo, ani na zem, ani nijakou inou prísahou. Vaše áno nech je áno a vaše nie nech je nie, aby ste

neprepadli súdu.¹³ Trpí niekto medzi vami? Nech sa modlí! Raduje sa niekto? Nech spieva žalmy! ¹⁴ Je niekto medzi vami chorý? Nech si zavolá starších cirkvi a nech sa nad ním modlia, keď ho v Pánovom mene pomazú olejom. ¹⁵ A modlitba viery zachráni chorého a Pán ho pozdvihne. A ak sa dopustil hriechov, odpustia sa mu. ¹⁶ Vyznávajte si teda navzájom hriechy a modlite sa jeden za druhého, aby ste boli uzdravení. Veľa zmôže účinná modlitba spravodlivého. ¹⁷ Eliáš bol človek ako my, ale keď sa horlivo modlil, aby nepršalo, nepršalo na zemi tri roky a šesť mesiacov. ¹⁸ A znova sa modlil a nebo dalo dážď a zem vydala svoju úrodu. ¹⁹ Bratia moji, keď niekto z vás zblúdi od pravdy a ak ho potom niekto obráti, ²⁰ nech vie, že kto vráti hriešnika z jeho bludnej cesty, zachráni jeho dušu od smrti a zakryje množstvo hriechov.

PRVÝ PETROV LIST

Pozdrav

1 Peter, apoštol Ježiša Krista, vyvoleným, ktorí ako cudzinci žijú v diaspóre v Ponte, Galácii, Kapadócií, Ázii a Bitýnii, vyvoleným, ² ktorých Boh Otec vopred poznal a Duchom posvätil, aby sa poslušne odovzdali Ježišovi Kristovi a boli pokropení jeho krvou: Milosť a pokoj v hojnej miere!

Živá nádej

³ Požehnaný Boh a Otec nášho Pána Ježiša Krista, ktorý nás podľa svojho veľkého milosrdenstva vzkriesením Ježiša Krista z mŕtvych znovuzrodil pre živú nádej, ⁴ pre nehynúce, nepoškvrnené a nevädnuce dedičstvo pripravené v nebesiach pre vás, ⁵ ktorých Božia moc prostredníctvom viery chráni pre spásu, pripravenú zjaviť sa v poslednom čase. ⁶ Radujte sa z toho, aj keď azda teraz máte ešte nakrátko prejsť zármutkom rozličných skúšok, ⁷ aby vám vaša vyskúšaná viera, oveľa cennejšia ako pominuteľné zlato, ktoré sa tiež preskúšava ohňom, bola na chválu, slávu a česť pri zjavení Ježiša Krista. ⁸ Nevideli ste ho, a predsa ho milujete. Ani teraz ho nevidíte, ale veríte v neho a radujete sa nevýslovnou radosťou, plnou slávy, ⁹ že dosahujete cieľ svojej viery – spásu duší. ¹⁰ Túto spásu úporne hľadali a neúnavne skúmali proroci, ktorí prorokovali o milosti pripravenej pre vás. ¹¹ Skúmali, na ktorý čas a na aké okolnosti poukazuje Kristov Duch, ktorý v nich prebýval, keď vopred svedčil o Kristových utrpeniach a o sláve, ktorá príde po nich. ¹² Im bolo zjavené, že tým neslúžili sebe, ale vám, ktorým teraz toto všetko ohlasujú tí, čo vám priniesli evanjelium v moci Ducha Svätého, zoslaného z neba. Na to všetko túžia hľadiť aj anjeli.

Povolanie na svätý život

¹³ Preto si opášte bedrá svojej mysle, buďte triezvi, úplne dúfajte v milosť, ktorú dostanete pri zjavení Ježiša Krista. ¹⁴ Ako poslušné deti nedajte sa ovládať žiadostami, ktoré vás predtým v čase vašej nevedomosti ovládali; ¹⁵ no rovnako, ako je svätý ten, čo vás povolal, aj vy buďte svätí v celom svojom počínaní. ¹⁶ Veď je napísané: Buďte svätí, lebo ja som svätý! ¹⁷ A ak vzývate ako Otca toho, čo súdi nestranne každého podľa jeho skutkov, žite v bázni počas svojho pobytu v cudzine. ¹⁸ Veď viete, že ste zo svojho márneho spôsobu života zdedeného po otcoch boli vykúpení nie pominuteľnými vecami, striebrom alebo zlatom, ¹⁹ ale drahou krvou Krista. On ako bezchybný a nepoškvrnený baránok ²⁰ bol na to síce vopred vyhladený ešte pred stvorením sveta, ale pre vás prišiel až na konci čias. ²¹ Skrze neho veríte v Boha, ktorý ho vzkriesil z mŕtvych a dal mu slávu, takže vaša viera a nádej sa upína na Boha. ²² Keďže ste teraz prijali pravdu, a tak ste si očistili duše, aby ste mali nepokryteckú bratskú lásku, z čistého srdca sa vrúčne navzájom milujte, ²³ veď ste znovuzrodení nie z porušiteľného, ale z neporušiteľného semena: živým a večným Božím slovom, ²⁴ lebo všetci ľudia sú ako tráva a celá ich sláva ako kvet v tráve. Tráva uschne, kvet opadne, ²⁵ ale Pánovo slovo ostáva naveky. To je to slovo, ktoré sa vám ohlasovalo v evanjeliu.

Živý kameň a svätý národ

2 Zhodte teda zo seba všetku zlobu i všetku faloš a pokrytectvo, závišť a všetky ohovárania ² a ako práve narodené deti túžte po čistom duchovnom mlieku, aby ste od neho rástli na spásu, ³ keď ste už okúsili, že Pán je dobrý. ⁴ Pristupujte k nemu, živému kameňu,

ktorý ľudia síce zavrhlí, ale pred Bohom je vyvolený a vzácny. ⁵ Aj vy sa dajte zabudovať ako živé kamene do duchovného domu, aby ste sa stali svätým kňazstvom, ktoré bude prinášať duchovné obety, príjemné Bohu skrze Ježiša Krista. ⁶ Veď v Písme je napísané: Hľa, kladím na Sione kameň, uholný, vyvolený, vzácny; kto verí v neho, nebude zahanbený. ⁷ Pre vás, veriacich, je vzácny, ale pre neveriacich je to kameň, čo stavitelia zavrhlí; ten sa stal kameňom uholným ⁸ a kameňom úrazu i skalou pohoršenia. Oni sa oň potkávajú, lebo nepočúvajú slovo - na to boli aj určení. ⁹ Vy však ste vyvolený rod, kráľovské kňazstvo, jeho vlastný svätý národ, aby ste zvestovali veľké skutky toho, čo vás povolal z temnoty do svojho predivného svetla. ¹⁰ Kedysi ste neboli ľuďom, ale teraz ste Boží ľud; prv ste boli bez milosrdenstva, ale teraz ste milosrdenstvo dosiahli.

Žite ako Boží služobníci

¹¹ Milovaní, povzbudzujem vás ako cudzincov a pútnikov, aby ste sa zdržiavali telesných žiadostí, ktoré bojujú proti duši. ¹² Vaše správanie medzi pohanmi nech je vzorné, aby tí, čo vás teraz osočujú ako zločincov, videli vaše dobré skutky a v deň navštívenia za to oslavovali Boha. ¹³ S ohľadom na Pána sa podriadte každému ľudskému zriadeniu, či kráľovi ako najvyššiemu vládcovi, ¹⁴ alebo vladárom, ktorých posielajú trestať tých, čo robia zle, a chváliť tých, čo konajú dobro. ¹⁵ Veď Božia vôľa je, aby ste konaním dobra umlčali nevedomosť nerozumných ľudí. ¹⁶ Ste slobodní, no nie ako tí, ktorým sloboda slúži na zastieranie zloby, ale ako Boží služobníci. ¹⁷ Všetkých si uctite, bratov milujte, Boha sa bojte, kráľa si ctite! Príklad Kristovho utrpenia ¹⁸ Sluhovia, vo všetkej bázni sa podriaďte svojim pánom, nielen dobrým a miernym, ale aj hrubým. ¹⁹ Veď je to milosť, ak niekto, pretože sa riadi vo svedomí podľa Boha, znáša protivenstvá a nevinne trpí. ²⁰ Veď aká je to sláva, keď budete trpezlivo znášať rany za to, že hrešíte? Ale ak dobre robíte a vydržíte v utrpení, to je Bohu milé. ²¹ Veď na to ste boli povolaní; pretože aj Kristus trpel za vás a zanechal vám príklad, aby ste kráčali v jeho šľapajach. ²² On sa hriechu nedopustil, ani leš nebola v jeho ústach. ²³ Keď mu zlorečili, on nezlorečil, keď trpel, nevyhrážal sa, ale všetko odovzdal tomu, čo spravodlivo súdi. ²⁴ On sám na vlastnom tele vyniesol naše hriechy na drevo, aby sme odumreli hriechom a žili pre spravodlivosť. Jeho ranami ste boli uzdravení. ²⁵ Boli ste totiž ako blúdiace ovce, no teraz ste sa vrátili k pastierovi a biskupovi svojich duší.

Ženy a muži

3 Podobne, ženy, buďte podriadené svojim mužom, aby ste aj tých, čo sa vzpierajú Božiemu slovu, bez slova získali svojim správaním, ² keď uvidia váš čistý život v Božej bázni. ³ Vaša ozdoba nech sa nezakladá na vonkajšku: na nápadne zapletaných vlasoch, v navešanom zlate a na honosných šatách, ⁴ ale ozdobou nech je to, čo je skryté v srdci a je neporušiteľné, totiž tichý a pokojný duch, ktorý má veľkú cenu pred Bohom. ⁵ Tak sa kedysi ozdobovali aj sväte ženy, ktoré dúfali v Boha a boli podriadené svojim mužom; ⁶ tak ako Sára poslúchala Abraháma a nazývala ho pánom. Vy ste jej dcérami, keď robíte dobre a nebojíte sa nijakého zastrašovania. ⁷ Podobne i muži, nazívajte so svojimi ženami vo vedomí, že žena je ako krehká váza, a preukazujte im úctu, pretože sú spolu s vami dedičkami milosti života. Tak vašim modlitbám nebude nič prekážať.

Trpezlivosť v utrpení

⁸ Napokon všetci buďte jednomyselní, súcitní, plní bratskej lásky, milosrdní a pokorní.

⁹ Neodplácajte sa zlým za zlé ani zlorečením za zlorečenie, naopak, vy žehnajte, lebo ste boli povolaní, aby ste sa stali dedičmi požehnania. ¹⁰ Veď kto chce milovať život a vidieť dobré dni, nech si zdržuje jazyk od zlého a ústa od lstivých rečí, ¹¹ nech sa odvráti od zlého a koná dobro, nech hľadá pokoj a usiluje sa oň. ¹² Veď Pánove oči hľadajú na spravodlivých,

jeho uši načúvajú ich prosbám, ale Pánova tvár je proti tým, čo robia zle. ¹³ Ktože vám uškodí, ak budete horliť za dobro? ¹⁴ Ale ak aj trpíte pre spravodlivosť, ste blahoslavení. Nemajte z nich strach a neľakajte sa, ¹⁵ a Kristus, Pán, nech je svätý vo vašich srdciach. Budte vždy pripravení dať odpoveď každému, kto vás žiada o zdôvodnenie nádeje, ktorá je vo vás, ¹⁶ ale robte to v tichosti, s bážňou a dobrým svedomím, aby tí, čo znevažujú váš dobrý spôsob života v Kristovi, boli zahanbení v tom, z čoho vás ohovávajú. ¹⁷ Je totiž lepšie trpieť za to, že robíte dobre, ak to azda bude Božia vôľa, než trpieť preto, že robíte zle. ¹⁸ Veď aj Kristus trpel raz navždy za hriechy, spravodlivý za nespravodlivých, aby vás priviedol k Bohu. Bol usmrtený v tele, ale oživený v Duchu. ¹⁹ V ňom šiel kázať aj duchom vo väzení. ²⁰ Oni kedysi veriť nechceli, keď Božia zhovievavosť vyčkávala za dní Noacha, kým sa staval koráb, v ktorom sa zachránili z vody iba niekoľkí, celkovo osem ľudí. ²¹ To je predobraz krstu, ktorý teraz zachraňuje aj vás, nie však obmytím telesnej nečistoty, ale prosbou k Bohu o dobré svedomie na základe vzkriesenia Ježiša Krista, ²² ktorý po svojom odchode do neba je po Božej pravici a podmanil si anjelov, vlády, mocnosti a sily.

Dobří správcovia Božej milosti

4 Keď teda Kristus prešiel utrpením v tele, aj vy sa vyzbrojte takým istým zmýšľaním: Kto prešiel utrpením v tele, skoncoval s hriechom, ² aby čas, ktorý má ešte prežiť v tele, nežil už podľa ľudských žiadostí, ale podľa Božej vôle. ³ Dost dlho ste už robili to, čo sa páči pohanom: žili ste v neviazanosti, náruživostiach, v opíjaní sa vínom, v bujarých hodo-
vaniach, pijatikách a nehanebnej modloslužbe. ⁴ Zaráža ich, že sa s nimi nevrháte do toho istého prúdu neviazanosti, a rúhajú sa. ⁵ Oni sa budú zodpovedať tomu, ktorý je pripravený súdiť živých aj mŕtvych. ⁶ Veď preto sa zvestovalo evanjelium aj mŕtvym, aby napriek tomu, že boli súdení u ľudí v tele, žili u Boha v Duchu. ⁷ Koniec všetkého sa priblížil. Budte teraz rozvážni a triezvi, aby ste boli pohotoví modliť sa. ⁸ Nadovšetko majte vytrvalú lásku jedni k druhým, lebo láska prikrýva množstvo hriechov. ⁹ Budte navzájom pohostinní, bez šomrania. ¹⁰ Ako dobří správcovia mnohorakej Božej milosti slúžte si navzájom každý tým duchovným darom, ktorý prijal. ¹¹ Keď niekto hovorí, nech hovorí slovami, ktoré mu dal Boh, keď niekto slúži, nech to robí silou, ktorú dáva Boh, aby bol vo všetkom oslavovaný Boh skrze Ježiša Krista! Jemu patrí sláva i vláda na veky vekov. Amen.

Trpieť ako kresťan

¹² Milovaní, nebudte prekvapení ohňom utrpenia, ktoré na vás prišlo, ako keby sa vám prihodilo niečo neobvyčajné, ¹³ ale radujte sa, keď máte účasť na Kristových utrpeniach, aby ste sa s plesaním radovali, aj keď sa zjaví jeho sláva. ¹⁴ Ak vás hanobia pre Kristovo meno, ste blahoslavení, pretože Duch slávy, Boží Duch, spočíva na vás. ¹⁵ Len nech nikto z vás netrpí ako vrah alebo zlodej, zločinec, či ako ten, čo sa mieša do všetkého. ¹⁶ Ak však trpí ako kresťan, nech sa nehanbí, ale nech oslavuje Boha za toto meno. ¹⁷ Veď už je čas, aby sa začal súd od Božieho domu. Ak sa však začne najprv od nás, aký bude koniec tých, čo sa vzpierajú Božiemu evanjeliu? ¹⁸ A: ak sa spravodlivý ledva zachráni, kam sa podeje bezbožný a hriešnik? ¹⁹ Preto aj tí, čo trpia podľa Božej vôle, nech konajú dobro a svoje duše nech odporúčajú vernému Stvoriteľovi.

Starostlivosť o Božie stádo

5 Starších medzi vami prosím ako spolustarši a svedok Kristových utrpení, aj ako účastník slávy, ktorá sa má zjaviť: ² Paste Božie stádo, ktoré je u vás, starajte sa oň nie z prinútenia, ale dobrovoľne, ako Boh chce, nie pre mrzký zisk, ale ochotne! ³ Ani nie ako keby ste panovali nad dedičstvom, ale budte vzorom stádu. ⁴ A keď sa zjaví najvyšší Pastier,

dostanete nevädnući veniec slávy. ⁵ Podobne vy mladší, budte poddaní starším a všetci sa zaodejte do pokory jedni voči druhým, lebo Boh pyšným odporuje, ale pokorným dáva milosť. ⁶ Pokorte sa teda pod mocnú Božíu ruku, aby vás vo svojom čase povýšil. ⁷ Naňho zložte všetky svoje starosti, lebo on sa o vás stará. ⁸ Budte triezvi, bdejte! Váš protivník, diabol, obchádza ako revúci lev a hľadá, koho by zožral. ⁹ Vzoprite sa mu pevní vo viere, vedomí si toho, že také isté utrpenia doliehajú na spoločenstvo vašich bratov vo svete. ¹⁰ Po krátkom utrpení Boh všetkej milosti, ktorý vás v Kristovi Ježišovi povolal do svojej večnej slávy, vás zdokonalí, utvrdí, upevní a postaví na pevný základ. ¹¹ Jemu moc na veky vekov. Amen.

Záverčný pozdrav

¹² Prostredníctvom Silvána, ktorého pokladám za vášho verného brata, som vám iba na-krátko napísal, aby som vás povzbudil a vydal svedectvo, že toto je tá pravá Božia milosť, v ktorej zotrvať. ¹³ Pozdravuje vás cirkev v Babylone, vyvolená spolu s vami, a môj syn Marek. ¹⁴ Pozdravte sa navzájom bozkom lásky! Pokoj vám všetkým, ktorí ste v Kristovi!

DRUHÝ PETROV LIST

Pozdrav

1 Šimon Peter, služobník a apoštol Ježiša Krista, tým, ktorí vďaka spravodlivosti nášho Boha a Spasiteľa Ježiša Krista prijali takú vzácnu vieru ako my. ² Milosť a pokoj nech sa rozhojňuje medzi vami v poznávaní Boha a Ježiša, nášho Pána.

Povolanie a vyvolenie kresťana

³ Jeho božská moc nám darovala všetko potrebné pre život a nábožnosť, keď sme poznali toho, ktorý nás povolal vlastnou slávou a účinnou mocou. ⁴ Tým nám daroval vzácne a veľmi veľké prisľúbenia, aby ste prostredníctvom nich mali účasť na Božej prirodzenosti a unikli záhube, ktorú vo svete spôsobuje žiadostivosť. ⁵ Práve preto sa všemožne usilujte a pridávajte k viere cnosť, k cnosti poznávanie, ⁶ k poznávaniu sebaovládanie, k sebaovládaniu vytrvalosť, k vytrvalosti nábožnosť, ⁷ k nábožnosti bratskú oddanosť, k bratskej oddanosti lásku. ⁸ Ak totiž toto všetko máte a ak to máte v bohatej miere, nebudete nečinní a neplodní v poznávaní nášho Pána Ježiša Krista. ⁹ Kto to však nemá, je slepý, krátkozraký a zabúda na to, že bol očistený od svojich niekdajších hriechov. ¹⁰ Preto sa tým väčšmi usilujte, bratia, upevniť svoje povolanie a vyvolenie. Keď to budete robiť, nikdy sa nepotknete. ¹¹ Tak budete mať úplne zaistený prístup do večného kráľovstva nášho Pána a Spasiteľa Ježiša Krista. ¹² Preto vám to chcem ustavične pripomínať, aj keď to viete a ste upevnení v pravde, ktorú ste prijali. ¹³ Pokladám za správne, kým som v tomto stane tela, prebúdzat a napomínať vás. ¹⁴ Viem, že čoskoro zložím tento svoj stan, ako mi to ukázal aj náš Pán Ježiš Kristus. ¹⁵ Budem sa teda aj ja ustavične usilovať, aby ste si tieto veci po mojom odchode pripomínali.

Kristova sláva a prorocké slovo

¹⁶ Keď sme vás oboznamovali s mocou a príchodom Pána Ježiša Krista, nepridržali sme sa nejakých vymyslených báji, lebo sami sme boli očitými svedkami jeho velebnosti. ¹⁷ Veď prijal česť a slávu od Boha Otca, keď mu z velebnej slávy zaznel hlas: Toto je môj milovaný Syn, v ktorom mám záľubenie. ¹⁸ Tento hlas sme počuli prichádzať z neba my, ktorí sme s ním boli na svätom vrchu, ¹⁹ a tak sa prorocké slovo stalo pre nás pevnejším. Dobro robíte, keď naň upierate svoj zrak ako na sviecu, ktorá svieti na temnom mieste, až kým nezažiarí deň a nevyjde vám v srdciach zorníčka. ²⁰ Predovšetkým buďte si vedomí toho, že ani jedno proroctvo v Písme nevzniklo na základe vlastného výkladu skutočnosti. ²¹ Veď proroctvo nikdy nepovstalo z vôle človeka, ale ľudia poslaní Bohom hovorili z vnuknutia Ducha Svätého.

Falošní proroci a učelia

2 Medzi Božím ľudom však boli aj falošní proroci, ako aj medzi vami budú falošní učelia, ktorí rozšíria skazonosné nauky. Keďže však zaprú aj samého Pána, ktorý ich vykúpil, uvalia na seba rýchlu skazu. ² A mnohí budú nasledovať ich výstrednosti a budú potupovať cestu pravdy. ³ Z chamtivosti sa budú usilovať získať vás falošnými rečami, ale ich súd je pripravený a ich zatratenie, ktoré im hrozí, nespí. ⁴ Veď Boh neušetril ani anjelov, keď zhrešili, ale ich uvrhol spútaných do temnoty podsvetia, aby tam boli strážení, až pokiaľ nepredstúpia pred súd. ⁵ Ani starý svet neušetril, keď privedol potopu na bezbožný

svet, ale Noacha, hlásateľa spravodlivosti, zachránil ako ôsmeho spolu s inými siedmimi. ⁶ Aj mestá Sodomu a Gomoru odsúdil na zánik a obrátil na popol ako odstrašujúci príklad pre budúcich bezbožníkov, ⁷ ale spravodlivého Lóta, ktorý sa trápil bezuzdným správaním nemravníkov, zachránil. ⁸ Kým tento spravodlivý prebýval medzi nimi, deň čo deň sa vo svojej spravodlivej duši trápil, keď počul a videl ich zlé skutky. ⁹ Pán však vie vytrhnúť nábožných z pokušenia a nespravodlivých ponechať až do dňa súdu a potrestať, ¹⁰ a to najmä tých, čo sa ženú za telom s nečistými žiadosťami a pohŕdajú Pánovou autoritou. Sú to opovážliví bezočivci, neboja sa rúhať duchovným bytostiam, ¹¹ a ani anjeli, hoci sú silou a mocou väčší, nevynášajú proti nim pred Pánom zatracujúci súd. ¹² Oni však ako nerozumná zver, od prírody určená na lov a zabíjanie, rúhajú sa tomu, čo nepoznajú; zahynú vo svojej skazenosti a ¹³ stihne ich odplata za nepravosť. Hýrenie vo dne pokladajú za rozkoš, sú poškrvnou a hanebnosťou a na spoločných hostinách s vami sa oddávajú rozkošiam. ¹⁴ Ich oči sú plné cudzoložstva a nevedia sa nasýtiť hriechu, vábia nestále duše, srdcia majú vycvičené v chamtivosti, sú deťmi kľatby. ¹⁵ Keďže opustili pravú cestu, zabľúdili, dali si na cestu Bileáma, Beorovho synad, ktorému sa zapáčila odplata za nepravosť. ¹⁶ Bol však pokarhaný za vlastnú nepravosť; nemé ťažné zviera prehovorilo ľudským hlasom a zabránilo bláznovstvu proroka. ¹⁷ Tí ľudia sú ako pramene bez vody, oblaky, ktoré ženie víchrica; je pre nich pripravená najtemnejšia tma. ¹⁸ Vedú totiž pyšné a prázdne reči, lákajú bezuzdnými telesnými žiadosťami takých, čo práve ušli spomedzi tých, čo žijú v blude. ¹⁹ Sľubujú im slobodu, hoci sami sú otrokmi skazy; veď každý je otrokom toho, čo si ho podmanilo. ²⁰ Ak sa totiž tí, čo unikli poškrvnám sveta tým, že poznali nášho Pána a Spasiteľa Ježiša Krista, znova s nimi zapletajú a podľahnú im, ich konečné polozenie bude horšie ako začiatok. ²¹ Bolo by pre nich lepšie, keby neboli poznali cestu spravodlivosti, ako keď sa potom, ako ju poznali, odvrátili od svätého prikázania, ktoré dostali. ²² Splnilo sa na nich pravdivé príslovie: Pes sa k tomu vrátil, čo vyvrátil a umyté prasa váľa sa v blate zasa.

Prísľub Pánovho príchodu

3 Milovaní, toto je už druhý list, čo vám píšem, a v oboch som karhaním prebúdzal vaše čisté myslenie, ² aby ste pamätali na slová, ktoré predpovedali svätí proroci, a na to, čo prikázal Pán a Spasiteľ a čo vám odovzdali apoštolí. ³ Vezďte predovšetkým, že v posledných dňoch prídu posmievači, ktorí žijú, ako sa im zachce, ⁴ a budú sa posmievať: Čo sa stalo so sľubom o jeho príchode? Veď odkedy zosnuli otcovia, všetko ostáva tak, ako bolo na začiatku stvorenia! ⁵ Tým, čo to tvrdia, totiž uniklo, že nebesá boli oddávna a zem na Božie slovo povstala z vody a spočíva na vode. ⁶ Vodou bol niekdajší svet zatopený a zničený. ⁷ To isté slovo zachováva terazšie nebo i zem pre oheň a deň súdu a záhuby bezbožných ľudí. ⁸ To jedno však nech vám nezostáva skryté, milovaní, že jeden deň je u Pána ako tisíc rokov a tisíc rokov ako jeden deň. ⁹ Pán nemešká so svojím prisľúbením, ako sa niektorí nazdávajú, že mešká, ale je zhovievavý, lebo nechce, aby niekto zahynul, ale chce, aby sa všetci dali na pokánie. ¹⁰ Pánov deň príde ako zlodej. Vtedy sa nebesá s rachotom pominú, živly sa rozplynú v ohni a zem i jej diela budú súdené. ¹¹ Keď sa toto všetko má rozplynúť, akí musíte byť svätí a nábožní vo svojom správaní vy, ¹² čo túžobne očakávate príchod Božieho dňa, keď sa nebesá rozplynú v ohni a živly roztopia v páľave?! ¹³ Podľa jeho prisľúbenia očakávame nové nebo a novú zem, v ktorých prebýva spravodlivosť. ¹⁴ Preto, milovaní, keďže očakávate takéto veci, usilujte sa, aby vás Pán našiel v pokoji nepoškrvnených a bezúhonných. ¹⁵ A zhovievavosť nášho Pána pokladajte za spásu, ako vám napísal aj náš milovaný brat Pavol podľa múdrosti, ktorá mu bola daná. ¹⁶ Tak hovorí o týchto veciach aj vo všetkých svojich listoch. V nich sú isté veci ťažko pochopiteľné, takže ich, ako aj ostatné

Písma, neučení a neutvrdení ľudia prekrúcajú na vlastnú záhubu. ¹⁷ Vy teda, milovaní, keď to už vopred viete, chráňte sa, aby ste sa nedali oklamať bludom bezbožníkov a nepadli zo svojho pevného postavenia, ¹⁸ ale vzrastajte v milosti a poznávaní nášho Pána a Spasiteľa Ježiša Krista. Jemu sláva aj teraz, aj naveky. Amen.

www.BibleZdarma.eu/sk

PRVÝ JÁNOV LIST

Úvod - o Slove života

1 Čo bolo od počiatku, čo sme počuli, čo sme na vlastné oči videli, na čo sme hľadeli a čoho sa naše ruky dotýkali, to vám zvestujeme: Slovo života. ² A ten život sa zjavil; my sme ho videli, svedčíme o ňom a zvestujeme vám večný život, ktorý bol u Otca a zjavil sa nám. ³ Čo sme teda videli a počuli, hlásame aj vám, aby ste aj vy mali spoločenstvo s nami. My však máme spoločenstvo s Otcom a jeho Synom Ježišom Kristom. ⁴ Toto píšeme, aby naša radosť bola úplná.

Boh je svetlo

⁵ Toto je zvesť, ktorú sme od neho počuli a ohlasujeme vám: Boh je svetlo a niečo v ňom nijakej tmy. ⁶ Ak hovoríme, že s ním máme spoločenstvo, ale chodíme v tme, klameme a nekonáme, čo je pravda. ⁷ Ale ak chodíme vo svetle, ako on je vo svetle, máme spoločenstvo medzi sebou a krv Ježiša, jeho Syna, nás očisťuje od každého hriechu. ⁸ Ak hovoríme, že sme bez hriechu, klameme sami seba a niečo v nás pravdy. ⁹ Ale ak vyznávame svoje hriechy, on je verný a spravodlivý: Odpustí nám hriechy a očistí nás od všetkej nepravosti. ¹⁰ Ak hovoríme, že sme nezhréšili, jeho robíme klamárom a jeho slovo nie je v nás.

Kristus - náš obhajca

2 Deti moje, toto vám píšem, aby ste nehrešili. Ale ak niekto zhreší, máme u Otca obhajcu - Ježiša Krista, spravodlivého. ² On je obetou zmierenia za naše hriechy, no nielen za naše, ale aj za hriechy celého sveta. ³ Podľa toho vieme, že sme ho poznali, keď zachovávalme jeho prikázania. ⁴ Kto hovorí: Poznám ho, ale nezachováva jeho prikázania, je klamár a niet v ňom pravdy. ⁵ Ale kto zachováva jeho slovo, v tom sa Božia láska stala naozaj dokonalou. A podľa toho poznávame, že sme v ňom. ⁶ Kto hovorí, že zostáva v ňom, má aj sám žiť tak, ako žil on.

Nové prikázanie

⁷ Milovaní, nepíšem vám nové prikázanie, ale prikázanie staré, ktoré ste mali od začiatku. Tým starým prikázaním je slovo, ktoré ste počuli. ⁸ A predsa vám píšem nové prikázanie, ktoré je pravdivé v ňom aj vo vás, lebo tma ustupuje a žiari už pravé svetlo. ⁹ Kto hovorí, že je vo svetle, a nenávidí svojho brata, je ešte stále v tme. ¹⁰ Kto miluje svojho brata, zostáva vo svetle a nie je nikomu na pohoršenie. ¹¹ Ale kto nenávidí svojho brata, je v tme a chodí v tme, ba ani nevie, kam ide, lebo tma mu zaslepila oči. ¹² Píšem vám, deti, lebo pre jeho meno sú vám odpustené hriechy. ¹³ Píšem vám, otcovia, lebo ste spoznali toho, ktorý je od počiatku. Píšem vám, mládenci, lebo ste zvíťazili nad Zlým. ¹⁴ Napísal som vám, deti, lebo ste spoznali Otca. Napísal som vám, otcovia, lebo ste spoznali toho, ktorý je od počiatku. Napísal som vám, mládenci, lebo ste silní a Božie slovo zostáva vo vás a zvíťazili ste nad Zlým. ¹⁵ Nemilujte svet, ani to, čo je vo svete. Ak niekto miluje svet, nie je v ňom Otcova láska. ¹⁶ Veď nič z toho, čo je vo svete - žiadostivosť tela, žiadostivosť očí a vystatovanie sa blahobytom -, nie je z Otca, ale zo sveta. ¹⁷ A svet sa pomíňa aj so svojou žiadostivosťou. Kto však plní Božiu vôľu, zostáva naveky.

Varovanie pred antikristom

¹⁸ Deti, nastala posledná hodina. A ako ste počuli, že prichádza antikrist, tak sa teraz ob-

javili mnohí antikristovia, z čoho poznávame, že je tu posledná hodina. ¹⁹ Vyšli spomedzi nás, ale neboli z nás. Veď keby boli bývali z nás, boli by zostali s nami, ale malo sa ukázať, že nie všetci sú z nás. ²⁰ Vy však máte pomazanie od Svätého a poznáte všetko. ²¹ Nenapísal som vám preto, že nepoznáte pravdu, ale preto, že ju poznáte a že nijaká lož nie je z pravdy. ²² Kto je klamár, ak nie ten, čo popiera, že Ježiš je Kristus? Antikrist je ten, kto popiera Otca i Syna. ²³ Ten, kto popiera Syna, nemá ani Otca. Kto vyznáva Syna, má aj Otca. ²⁴ Vo vás nech len zostáva to, čo ste počuli od začiatku. Ak vo vás zostane, čo ste počuli od začiatku, aj vy zostanete v Synovi a v Otcovi. ²⁵ A toto je prisľúbenie, ktoré nám dal on: večný život. ²⁶ Toto som vám napísal o tých, čo vás zvádzajú. ²⁷ No vo vás ostáva pomazanie, ktoré ste od neho prijali, a nepotrebuje, aby vás niekto poučal. Ale pretože vás jeho pomazanie o všetkom pouča a je pravdivé, nie lživé – zostávajúte v ňom, ako vás poučilo.

Božie deti

²⁸ Tak teda, deti moje, zostávajúte v ňom, aby sme mali dôveru, keď sa zjaví, a aby sme ním pri jeho príchode neboli zahanbení. ²⁹ Ak viete, že je spravodlivý, vedzte, že aj každý, kto koná spravodlivosť, narodil sa z neho.

3 Pozrite, akú veľkú lásku nám daroval Otec, aby sme sa volali Božími deťmi. A nimi sme. Svet nás preto nepozná, lebo nepoznal jeho. ² Milovaní, teraz sme Božími deťmi a ešte sa neukázalo, čím budeme. Vieme, že keď sa zjaví, budeme mu podobní, lebo ho uvidíme takého, aký je. ³ Každý, kto má túto nádej v neho, očisťuje sám seba tak, ako je on čistý. ⁴ Každý, kto pácha hriech, porušuje zákon, lebo hriech je porušenie zákona. ⁵ Viete predsa, že on sa zjavil, aby sňal hriechy, ale v ňom nie je hriechu. ⁶ Kto zostáva v ňom, nehreší; kto hreší, ten ho nevidel; ani nepoznal. ⁷ Deti, nech vás nik nezvedie! Kto koná spravodlivo, je spravodlivý, ako aj on sám je spravodlivý. ⁸ Kto pácha hriech, je z diabla, lebo diabol hreší od počiatku. Boží Syn sa zjavil nato, aby maril diablove skutky. ⁹ Kto sa narodil z Boha, nepácha hriech, lebo jeho semeno je v ňom; a nemôže hrešiť, pretože sa narodil z Boha. ¹⁰ Podľa toho možno poznať Božie deti a deti diabla: Ten, kto nekoná spravodlivo, nie je z Boha; ani ten, kto nemiluje svojho brata.

Vzájomná láska

¹¹ Veď posolstvo, ktoré ste od začiatku počuli, je, že sa máme navzájom milovať. ¹² Nie ako Kain. Bol zo Zlého a zabil svojho brata. A prečo ho zabil? Pretože jeho skutky boli zlé, no bratove spravodlivé. ¹³ Nečudujte sa, bratia, že vás svet nenávidí. ¹⁴ My vieme, že sme prešli zo smrti do života, lebo milujeme bratov. Kto nemiluje, ostáva v smrti. ¹⁵ Každý, kto nenávidí svojho brata, je vrah; a viete, že ani jeden vrah nemá v sebe večný život. ¹⁶ Lásku sme poznali podľa toho, že on položil svoj život za nás; aj my máme kľásť život za bratov. ¹⁷ Ak však má niekto pozemský majetok a vidí svojho brata v núdzi, a zatvorí si pred ním srdce, ako v ňom môže byť Božia láska? ¹⁸ Deti, nemilujme slovom ani rečou, ale skutkom, opravdivo.

Dôvera v Boha

¹⁹ Podľa toho spoznáme, že sme z pravdy a upokojíme si pred ním srdce; ²⁰ lebo ak nás srdce obviňuje, Boh je väčší ako naše srdce a vie všetko. ²¹ Milovaní, ak nás srdce neobviňuje, máme istotu v Bohu ²² a o čokoľvek prosíme, dostaneme od neho, lebo zachováme jeho prikázania a robíme, čo sa mu páči. ²³ A to je jeho prikázanie: aby sme verili v meno jeho Syna Ježiša Krista a milovali sa navzájom, ako nám prikázal. ²⁴ Kto zachováva jeho prikázania, ostáva v Bohu a Boh v ňom. A že zostáva v nás, poznávame prostredníctvom Ducha, ktorého nám dal.

Boží Duch a duch antikrista

4 Milovaní, neverte každému duchu, ale skúmajte duchov, či sú od Boha, lebo do sveta vyšlo mnoho falošných prorokov. ² Božieho Ducha poznáte podľa tohto: Každý duch, ktorý vyznáva, že Ježiš Kristus prišiel v tele, je z Boha. ³ Nijaký duch, ktorý nevyznáva Ježiša, nie je z Boha. Je to duch antikrista, o ktorom ste počuli, že príde. Ten je už vo svete. ⁴ Deti, vy ste z Boha a zvíťazili ste nad nimi, lebo ten, čo je vo vás, je väčší ako ten, čo je vo svete. ⁵ Oni sú zo sveta, preto hovoria, ako hovorí svet a svet ich počúva. ⁶ My sme z Boha. Kto pozná Boha, počúva nás; kto nie je z Boha, nepočúva nás. Podľa toho poznávame Ducha pravdy a ducha bludu.

Boh je láska

⁷ Milovaní, milujme sa navzájom, lebo láska je z Boha a každý, kto miluje, narodil sa z Boha a pozná Boha. ⁸ Ten, kto nemiluje, nepozná Boha, pretože Boh je láska. ⁹ Božia láska k nám sa prejavila v tom, že Boh poslal na svet svojho jednorodeného Syna, aby sme skrze neho mali život. ¹⁰ Láska je v tom, že nie my sme milovali Boha, ale že on miloval nás a poslal svojho Syna ako obeť zmierenia za naše hriechy. ¹¹ Milovaní, keď si nás Boh tak zamiloval, aj my sa máme navzájom milovať. ¹² Boha nikto nikdy nevidel; ak sa navzájom milujeme, Boh ostáva v nás a jeho láska v nás dosiahla dokonalosť. ¹³ Podľa toho poznávame, že ostávame v ňom a on v nás, že nám dal zo svojho Ducha. ¹⁴ A my sme videli a svedčíme, že Otec poslal Syna za Spasiteľa sveta. ¹⁵ Kto vyznáva, že Ježiš je Boží Syn, v tom ostáva Boh a on ostáva v Bohu. ¹⁶ A my sme poznali a uverili v lásku, ktorú má Boh k nám. Boh je láska a kto ostáva v láske, ostáva v Bohu a Boh ostáva v ňom. ¹⁷ Láska medzi nami dosiahla dokonalosť v tom, že máme dôveru v deň súdu. Veď aký je on, takí sme aj my na tomto svete. ¹⁸ V láske niet strachu, ale dokonalá láska vyháňa strach, lebo: kto má strach, bojí sa trestu, a kto sa bojí, nie je dokonalý v láske. ¹⁹ My milujeme, lebo on nás miloval prvý. ²⁰ Ak niekto hovorí: Milujem Boha a nenávidí svojho brata, je klamár. Veď kto nemiluje svojho brata, ktorého vidí, nie je schopný milovať Boha, ktorého nevidí. ²¹ A toto prikázanie máme od neho, aby ten, kto miluje Boha, miloval aj svojho brata.

Viera víťazí nad svetom

5 Každý, kto verí, že Ježiš je Kristus, narodil sa z Boha; a každý, kto miluje otca, miluje aj jeho dieťa. ² Podľa toho poznávame, že milujeme Božie deti, keď milujeme Boha a plníme jeho prikázania. ³ Lebo láska k Bohu je v tom, že zachováваме jeho prikázania; a jeho prikázania nie sú ťažké. ⁴ Veď všetko, čo sa narodilo z Boha, víťazí nad svetom. A tým víťazstvom, ktoré premohlo svet, je naša viera. ⁵ Kto iný premáha svet, ak nie ten, kto verí, že Ježiš je Boží Syn?

Svedectvo o Synovi

⁶ On je ten, ktorý prišiel skrze vodu a krv, Ježiš Kristus; nielen skrze vodu, ale skrze vodu a krv. A Duch to dosvedčuje, lebo Duch je pravda. ⁷ Traja sú, ktorí svedčia: ⁸ Duch, voda a krv; a tí traja sú jedno. ⁹ Ak prijímame svedectvo ľudí, Božie svedectvo je väčšie. Božie svedectvo je to, že svedčil o svojom Synovi. ¹⁰ Kto verí v Božieho Syna, má svedectvo v sebe. Kto neverí Bohu, urobil ho klamárom, lebo neuveril svedectvu, ktoré Boh vydal o svojom Synovi. ¹¹ A to je svedectvo, že nám Boh dal večný život a tento život je v jeho Synovi. ¹² Kto má Syna, má život; kto nemá Božieho Syna, nemá život.

Vedomie o večnom živote

¹³ Toto som napísal vám, čo veríte v meno Božieho Syna, aby ste vedeli, že máte večný život. ¹⁴ A máme k nemu pevnú dôveru, že nás počuje, kedykoľvek o niečo prosíme podľa jeho vôle. ¹⁵ A ak vieme, že nás počuje, kedykoľvek o niečo prosíme, vieme i to, že už

máme, o čo sme ho žiadali. ¹⁶ Keď niekto vidí svojho brata páchať hriech, ktorý nevedie k smrti, nech prosí a Boh mu dá život: totiž tým, čo páchajú hriech, ktorý nevedie k smrti. Jestvuje aj hriech, ktorý vedie k smrti. O takom nehovorím, aby sa za neho prosilo. ¹⁷ Každá nepravosť je hriech, ale je aj hriech, ktorý nevedie k smrti. ¹⁸ Vieme, že nikto, kto sa narodil z Boha, nehreší, ale z Boha zrodený ho chráni a Zlý sa ho ani nedotkne. ¹⁹ Vieme, že sme z Boha a že celý svet je v moci Zlého. ²⁰ Vieme však, že prišiel Boží Syn a dal nám schopnosť poznať toho Pravého; a my sme v tom Pravom, totiž v jeho Synovi Ježišovi Kristovi. On je pravý Boh a večný život. ²¹ Deti, chráňte sa modiel!

www.BibleZdarma.eu/sk

DRUHÝ JÁNOV LIST

Pozdrav

1 Starší, vyvolenej Panej a jej deťom, ktoré opravdivo milujem, no nielen ja, ale aj všetci, čo spoznali pravdu, ² vďaka pravde, ktorá zostáva v nás a bude s nami naveky: ³ milosť, milosrdenstvo a pokoj od Boha Otca i Ježiša Krista, Otcovho Syna, bude s nami v pravde a láske.

Pravda a láska

⁴ Veľmi som sa zaradoval, že som medzi tvojimi deťmi našiel také, čo žijú v pravde, ako sme dostali prikázanie od Otca. ⁵ A teraz ťa, Pani, prosím - nie akoby som ti písal nové prikázanie, ale to, ktoré sme mali od začiatku - milujme sa navzájom. ⁶ A to je láska: žiť podľa jeho prikázaní. To prikázanie, ktoré ste počuli od začiatku, je, aby ste žili v láske. ⁷ Veď do sveta vyšlo mnoho zvodcov, ktorí nevyznávajú, že Ježiš Kristus prišiel v tele. To je ten zvodca a antikrist. ⁸ Dávajte si pozor, aby ste nestratili to, na čom ste pracovali, ale aby ste dostali úplnú odmenu. ⁹ Každý, kto zachádza ďalej a neostáva v Kristovom učení, nemá Boha; kto zostáva v tom učení, má aj Otca, aj Syna. ¹⁰ Ak k vám niekto prichádza, a neprináša toto učenie, neprijmite ho do domu, ani ho nepozdravte; ¹¹ lebo kto ho pozdraví, má účasť na jeho zlých skutkoch.

Pozdravy

¹² Mnoho by som vám mal písať, no nechcel som to zveriť papieru a atramentu, dúfam však, že sa dostanem k vám a porozprávame sa z tváre do tváre, aby naša radosť bola úplná.

¹³ Pozdravujú ťa deti tvojej vyvolenej sestry.

TRETÍ JÁNOV LIST

Pozdrav

1 Starší, milovanému Gájovi, ktorého milujem v pravde. ² Milovaný, modlím sa, aby sa ti vo všetkom darilo a bol si zdravý, tak ako sa darí tvojej duši. ³ Lebo som sa veľmi zaradoval, keď prišli bratia a vydávali svedectvo o tvojej vernosti pravde a o tom, ako naozaj kráčaš v pravde. ⁴ Nemám väčšej radosti, ako keď počujem, že moje deti žijú v pravde.

Gájova spolupráca

⁵ Milovaný, verne konáš všetko, čo robíš pre bratov, hoci sú cudzinci. ⁶ Oni vydali pred cirkvou svedectvo o tvojej láske. A dobre urobíš, keď ich tak vychystáš na cestu, ako sa patrí pred Bohom. ⁷ Veď pre jeho meno sa vydali na cestu a nič neprijímajú od pohanov. ⁸ My sa teda máme takýchto ujímať, aby sme mohli spoločne pracovať pre pravdu.

Diotrefov odpor

⁹ Niečo som už cirkvi napísal, ale Diotrefes, ktorý chce byť prvý medzi nimi, nás neprijíma. ¹⁰ Preto až prídem, upozorním na jeho skutky, ktoré pácha, keď nás zlomyseľne ohovára. Akoby mu to však nestačilo, ani sám neprijíma bratov a tým, čo by ich chceli prijať, bráni a vylučuje ich z cirkvi. ¹¹ Milovaný, nenasleduj zlé, ale dobré. Kto robí dobre, je z Boha; kto robí zle, nevidel Boha. ¹² O Demetriovi všetci vydávajú dobré svedectvo, aj samotná pravda. Aj my vydávame svedectvo a ty vieš, že naše svedectvo je pravdivé.

Pozdravy

¹³ Mnoho by som ti mal písať, ale nechcem to zveriť atramentu a peru. ¹⁴ Dúfam však, že ťa čoskoro uvidím a porozprávame sa z tváre do tváre. ¹⁵ Pokoj nech je s tebou! Pozdravujú ťa priatelia. Pozdravuj osobne každého z priateľov!

JÚDOV LIST

Pozdrav

1 Júda, služobník Ježiša Krista, brat Jakuba, povolánym, ktorí sú od Boha Otca milovaní a Ježišom Kristom chránení: ² milosrdenstvo, pokoj a láska nech je s vami v hojnosti.

Odsúdenie falošných učiteľov

³ Milovaní, veľmi som sa usiloval napísať vám o našej spoločnej spásy; teraz pokladám za nevyhnutné napísať vám a napomenúť vás, aby ste bojovali za vieru raz navždy odovzdanú svätým. ⁴ Vkradli sa totiž medzi vás niektorí ľudia, o ktorých bol už dávno napísaný súdny výrok. Sú to bezbožníci, ktorí zamieňajú milosť nášho Boha za výstrednosti a zapierajú jediného vládcu a nášho Pána, Ježiša Krista. ⁵ Chcem vám pripomenúť, hoci to už všetko viete, že Pán najprv zachránil ľud z egyptskej krajiny a potom zahubil tých, čo neuverili. ⁶ Anjelov však, ktorí si nezachovali svoju pôvodnú hodnosť, ale opustili svoj vlastný príbytok, drží v tme vo večných putách pre súd veľkého dňa. ⁷ Rovnako ako Sodoma a Gomora, a okolité mestá, ktoré sa podobným spôsobom oddali smilstvu a náhlili sa za iným telom, znášajú trest vo večnom ohni a sú výstrahou. ⁸ Podobne aj títo blúznivci poškvŕňujú telo, neuznávajú autoritu Pána nad sebou a rúhajú sa nadzemským mocnostiam. ⁹ Veď archanjel Michal, keď sa prel v hádke s diablom o Mojžišovo telo, neodvážil sa vyniesť nad ním rúhavý súd, iba čo povedal: Nech ťa Pán potrestá! ¹⁰ No títo sa rúhajú tomu, čo nepoznajú. Hynú vo všetkom, čo pudovo poznajú ako nemé zvieratá. ¹¹ Beda im, pretože sa vydali Kainovou cestou, za úplatok sa nechali vtiahnuť do bludu Bileáma, až zahynuli v Korachovej vzbure. ¹² Sú poškvŕnou na vašich hodoch lásky, kde spolu s vami bez hanby hodujú a pasú sami seba; sú oblakmi bez dažďa hnané vetrom sem a ta, jesenné stromy bez ovocia, dvakrát odumreté a vykorenené; ¹³ divoké morské vlny, vrhajúce ako penu vlastné hanebnosti; bludné hviezdy, pre ktoré je naveky pripravená mrákava tmy. ¹⁴ Aj o nich prorokoval Henoch, siedmy po Adamovi, keď povedal: Hľa, prišiel Pán s desiatimi svojich svätých, ¹⁵ aby vykonal súd nad všetkými a usvedčil všetkých ľudí zo všetkých ich bezbožných skutkov, ktorými páchali bezbožnosť, a zo všetkých urážlivých rečí, ktoré bezbožní hriešnici vyslovili proti nemu. ¹⁶ Sú to šomrajúci nespokojenci, žijú podľa svojich žiadostí. Ich ústa hovoria povýšene a ľuďom lichotia pre zisk.

Varovania a výzvy

¹⁷ Vy však, milovaní, pamätajte na slová, ktoré už predtým vyslovili apoštoli nášho Pána Ježiša Krista. ¹⁸ Veď vám hovorili: V poslednom čase vystúpia posmievaci, čo budú žiť podľa svojich bezbožných žiadostí. ¹⁹ To sú tí, čo vyvolávajú roztržky, telesní ľudia, čo nemajú Ducha. ²⁰ Ale vy, milovaní, budujte sami seba svojou presväťou vierou a modlite sa v Duchu Svätom. ²¹ Udržujte sa v Božej láske a očakávajte milosrdenstvo nášho Pána Ježiša Krista pre večný život. ²² Majte súcit s tými, čo pochybujú, ²³ zachráňte ich, vytrhnite ich z ohňa. Nad inými však majte súcit s obozretnosťou, nech sa vám protiví aj ich plášť poškvŕnený telom.

Oslava Boha

²⁴ Tomu však, ktorý vás môže uchrániť pred pádom a nepoškvŕnených postaviť s plesaním pred svoju slávu, ²⁵ jedinému Bohu, nášmu Spasiteľovi skrze Ježiša Krista, nášho Pána, sláva, veľa, moc a vláda pred všetkými vekmi teraz i na všetky veky. Amen.

ZJAVENIE JÁNA

Úvod a pozdrav

1 Zjavenie Ježiša Krista, ktoré mu dal Boh, aby svojim sluhom ukázal, čo sa má onedlho stať. On poslal svojho anjela a naznačil to svojmu sluhovi Jánovi. ² Ten dosvedčil Božie slovo a svedectvo Ježiša Krista, všetko, čo videl. ³ Blahoslavený je, kto číta, aj tí, čo počujú slová proroctva a zachovávajú, čo je v ňom napísané. Lebo určený čas je blízko! ⁴ Ján siedmim cirkvám, ktoré sú v Ázii: Milosť vám a pokoj od toho, ktorý je, ktorý bol a ktorý príde, aj od siedmich duchov, ktorí sú pred jeho trónom, ⁵ a od Ježiša Krista, verného svedka, prvorodeného z mŕtvych a vládcu nad kráľmi zeme. Jemu, ktorý nás miluje, oslobodil nás svojou krvou od našich hriechov ⁶ a urobil nás kráľovstvom, kňazmi svojmu Bohu a Otcovi: Jemu sláva a vláda na veky vekov. Amen. ⁷ Hľa, prichádza v oblakoch a uvidí ho každé oko, aj tí, čo ho prebodli. Nariekať budú nad ním všetky kmene zeme. Tak je. Amen! ⁸ Ja som Alfa i Omega, hovorí Pán, Boh, ktorý je, ktorý bol a ktorý príde, Všemohúci.

Ján vidí Krista

⁹ Ja, Ján, váš brat a spoločník v sužení, kráľovstve a vytrvalosti v Ježišovi, bol som pre Božie slovo a svedectvo o Ježišovi na ostrove Patmos. ¹⁰ V Pánov deň som bol vo vytržení ducha a počul som za sebou mohutný zvuk ako hlas poľnice, ¹¹ ktorý hovoril: Čo vidíš, napíš do knihy a pošli siedmim cirkvám: do Efezu, Smyrny, Pergama, Tyatír, Sárd, Filadelfie a do Laodicey. ¹² Obrátil som sa, aby som pozoroval hlas, ktorý ku mne hovoril. A keď som sa obrátil, videl som sedem zlatých svietnikov ¹³ a uprostred svietnikov akoby Syna človeka, oblečeného do dlhého rúcha a cez prsia prepásaného zlatým pásom. ¹⁴ Hlavu a vlasy mal biele ako biela vlna, ako sneh, a oči ako plameň ohňa. ¹⁵ Nohy mal podobné lesklému kovu rozžeravenému v peci, jeho hlas bol ako hučanie mnohých vôd. ¹⁶ V pravej ruke mal sedem hviezd, z jeho úst vychádzal ostrý dvojsečný meč a jeho tvár bola, ako keď slnko svieti v plnej sile. ¹⁷ Keď som ho uvidel, padol som mu k nohám ako mŕtvy. On položil na mňa pravicu a povedal: Neboj sa! Ja som Prvý a Posledný ¹⁸ a Živý. Bol som mŕtvy a hľa, žijem na veky vekov a mám kľúče smrti a podsvetia. ¹⁹ Napíš teda, čo si videl, čo je a čo sa stane potom. ²⁰ Tajomstvo siedmich hviezd, ktoré si videl po mojej pravici, a siedmich zlatých svietnikov je toto: Sedem hviezd, to sú anjeli siedmich cirkví a sedem svietnikov, to je sedem cirkví.

Posolstvo do Efezu

2 Anjelovi cirkvi v Efeze napíš: Toto hovorí ten, čo pevne drží vo svojej pravici sedem hviezd a chodí medzi siedmimi zlatými svietnikmi. ² Poznám tvoje skutky, tvoju námahu a vytrvalosť, aj to, že nemôžeš zniesť zlých. Preskúšal si tých, čo hovoria o sebe, že sú apoštolí, a nie sú, a zistil si, že sú luhári. ³ Si vytrvalý, mnoho si zniesol pre moje meno, a neochabol si. ⁴ Ale mám proti tebe to, že si opustil svoju prvú lásku. ⁵ Spomeň si teda, odkiaľ si padol, kajaj sa a konaj prvotné skutky; inak prídem za tebou a ak sa nebudeš kajaj, pohnem tvoj svietnik z jeho miesta. ⁶ To máš však k dobru, že nenávidíš skutky Nikolaitov, ktoré ja nenávidím. ⁷ Kto má uši, nech počúva, čo Duch hovorí cirkvám. Tomu, kto zvíťazí, dám jesť zo stromu života, ktorý je v Božom raji.

Posolstvo do Smyrny

⁸ Anjelovi cirkvi v Smyrne napíš: Toto hovorí Prvý a Posledný, ktorý bol mŕtvy a ožil:

⁹ Poznám tvoje súženie aj chudobu - ale si bohatý -; poznám i rúhanie tých, čo hovoria o sebe, že sú Židia, no nie sú, sú však synagógou satana. ¹⁰ Neboj sa toho, čo máš vytrpieť! Hľa, diabol niektorých z vás uvrhne do väzenia, aby ste prešli skúškou, a budete sužovaní desať dní. Buď verný až do smrti a dám ti veniec života! ¹¹ Kto má uši, nech počúva, čo Duch hovorí cirkvám: Kto zvíťazí, tomu druhá smrť neuškodí.

Posolstvo do Pergama

¹² Anjelovi cirkvi v Pergame napíš: Toto hovorí ten, ktorý má ostrý dvojsečný meč: ¹³ Viem, kde bývaš - tam, kde je trón satana. Ale pridržáš sa môjho mena a nezaprel si vieru vo mňa ani v dňoch Antipasa, ktorý je môj verný svedok a ktorého zabili u vás, kde býva satan.

¹⁴ No iba toto mám proti tebe: máš tam ľudí, čo sa pridružujú učenia Bileáma, ktorý učil Baláka zvädzať synov Izraela, aby jedli mäso obetované modlám a aby smilnili. ¹⁵ A aj ty máš takých, čo sa pridružujú učenia Nikolaitov. ¹⁶ Kajaj sa teda! Inak čoskoro prídem za tebou a budem bojovať proti nim mečom svojich úst. ¹⁷ Kto má uši, nech počúva, čo Duch hovorí cirkvám: Tomu, kto zvíťazí, dám zo skrytej manny a dám mu biely kameň, na ktorom bude napísané nové meno, ktoré nepozná nik, iba ten, kto ho dostane.

Posolstvo do Tyatír

¹⁸ Anjelovi cirkvi v Tyatirách napíš: Toto hovorí Boží Syn, ktorý má oči ako plameň ohňa a nohy ako lesklý kov: ¹⁹ Poznám tvoje skutky aj tvoju lásku, vieru, službu a vytrvalosť; a viem, že tvoje posledné skutky sú početnejšie než prvé. ²⁰ No mám proti tebe to, že trpíš ženu Izebel, ktorá hovorí o sebe, že je prorokynia, a pritom učí a zvädza mojich služobníkov, aby smilnili a jedli mäso obetované modlám. ²¹ Dal som jej čas, aby sa kajala, ale ona sa zo svojho smilstva kajať nechce. ²² Hľa, vrhám ju na lôžko bolesti a tých, čo s ňou cudzoložia, vrhám do veľkého súženia, ak sa nebudú kajať za jej skutky. ²³ Jej deti zahubím smrťou a všetky cirkvi spoznajú, že ja som ten, čo skúma vnútro i srdcia, a každému z vás odplatím podľa jeho skutkov. ²⁴ Vám ostatným v Tyatirách, čo sa nepridružujete tohto učenia, ktorí ste nepoznali to, čo sa nazýva satanove hlbiny, vám neukladám iné bremeno, ²⁵ len sa pridržajte toho, čo máte, kým neprídem. ²⁶ Tomu, kto zvíťazí a až do konca zachová moje skutky, tomu dám vládu nad národmi, ²⁷ bude nad nimi vládnuť železnou berlou a rozbije ich ako hlinené nádoby ²⁸ - ako som ju aj sám prijal od svojho Otca, a dám mu rannú hviezd. ²⁹ Kto má uši, nech počúva, čo Duch hovorí cirkvám.

Posolstvo do Sárd

3 Anjelovi cirkvi v Sardách napíš: Toto hovorí ten, čo má sedem Božích duchov a sedem hviezd. Poznám tvoje skutky; máš meno, že žiješ, ale si mŕtv. ² Prebúd' sa a posilňuj čo ostalo, a malo umrieť. Lebo tvoje skutky nepokladám za dostatočné pred svojím Bohom.

³ Rozpamätaj sa teda na to, čo si prijal a počul, zachovávaj to a rob pokánie! Ak však nebudeš bdieť, prídem ako zlodej a ani sa nenazdáš, v ktorú hodinu k tebe prídem. ⁴ Ale v Sardách máš niekoľko ľudí, čo si nepoškvrnili rúcho. Tí budú chodiť so mnou v bielom, lebo sú toho hodní. ⁵ Kto zvíťazí, bude oblečený do bieleho rúcha a jeho meno nevymažem z knihy života. Jeho meno vyznam pred svojím Otcom i pred jeho anjelmi. ⁶ Kto má uši, nech počúva, čo Duch hovorí cirkvám.

Posolstvo do Filadelfie

⁷ Anjelovi cirkvi vo Filadelfii napíš: Toto hovorí Svätý, Pravdivý, ktorý má Dávidov kľúč, ktorý otvára tak, že nikto nezatvorí, a zatvára tak, že nikto neotvorí. ⁸ Poznám tvoje skutky. Hľa, otvoril som pred tebou dvere, ktoré nikto nemôže zavrieť. Lebo hoci máš málo síl, zachoval si moje slovo a nezaprel si moje meno. ⁹ Hľa, dávam niektorých zo synagógy satana, čo hovoria o sebe, že sú Židia, no nie sú, ale luhajú - spôsobím, že prídu, poklonia

sa až k tvojim nohám a spoznajú, že som si ťa zamiloval. ¹⁰ Pretože ty si zachoval moje slovo o vytrvalosti, aj ja ťa ochránim pred hodinou skúšky, ktorá príde na celý svet preveriť obyvateľov zeme. ¹¹ Čoskoro prídem! Pridržaj sa pevne toho, čo máš, aby ti nikto nevzal veniec! ¹² Toho, kto zvíťazí, urobím stĺpom v chráme svojho Boha. Už nikdy viac odtiaľ nevyjde; napíšem naň meno svojho Boha aj meno mesta svojho Boha - nového Jeruzalema, ktorý zostupuje z neba od môjho Boha, aj moje nové meno. ¹³ Kto má uši, nech počúva, čo Duch hovorí cirkvám.

Posolstvo do Laodicey

¹⁴ Anjelovi cirkvi v Laodicei napíš: Toto hovorí Amen, verný a pravdivý svedok, počiatok Božieho stvorenia: ¹⁵ Poznám tvoje skutky, že nie si ani studený, ani horúci. Kiežby si bol studený alebo horúci! ¹⁶ Takto, že si vlažný, ani horúci, ani studený, vyplujem ťa zo svojich úst. ¹⁷ Veď hovoríš: Som bohatý, zbohatol som, nič nepotrebujem, a nevieš, že si biedny, úbohý, chudobný, slepý a nahý. ¹⁸ Radím ti, aby si si odo mňa kúpil zlato prepálené ohňom, a tak zbohatol, i biele rúcho, a tak sa zaodel a nebolo vidieť hanbu tvojej nahoty; a masť na pomazanie očí, aby si videl. ¹⁹ Ja všetkých, ktorých milujem, napomínam a prisne vychovávam. Buď teda horlivý a kajaj sa! ²⁰ Hľa, stojím pri dverách a klopem. Ak niekto počuje môj hlas a otvorí dvere, vojdem k nemu a budem stolovať s ním a on so mnou. ²¹ Toho, kto zvíťazí, posadím so mnou na svoj trón tak, ako som ja zvíťazil a zasadol som so svojím Otcom na jeho trón. ²² Kto má uši, nech počúva, čo Duch hovorí cirkvám.

Nebeská bohoslužba

4 Potom som videl: Hľa, otvorené dvere na nebi a prvý hlas, ktorý som počul ako hlas poľnice, mi hovoril: Vystúp sem a ukážem ti, čo sa má po tomto diať. ² Hneď som bol vo vytržení ducha, a hľa, na nebi stál trón a na tróne niekto sedel. ³ Podobal sa jaspisu a karneolu. Nad trónom sa klenula dúha na pohľad podobná smaragdu. ⁴ Okolo trónu bolo dvadsaťštyri trónov a na trónoch sedelo dvadsaťštyri starších, odetých do bieleho rúcha a so zlatými vencami na hlavách. ⁵ Z trónu vychádzali blesky, zvuky a hromy. Pred trónom horelo sedem ohnivých lúč, čo je sedem Božích duchov, ⁶ a pred trónom bolo akoby sklenené more podobné krištálu. Uprostred trónu i vókol trónu boli štyri živé bytosti, plné očí odpredu i odzadu. ⁷ Prvá bytosť bola podobná levovi, druhá bytosť bola podobná býkovi, tretia bytosť mala akoby ľudskú tvár a štvrtá bytosť bola podobná letiacemu orlovi. ⁸ Každá z týchto štyroch bytostí mala po šesť krídel; dookola i zvnútra boli plné očí a bez prestania vo dne i v noci volali: Svätý, svätý, svätý Pán, Boh, Všemohúci, ktorý bol, ktorý je a ktorý príde. ⁹ A vždy, keď tie bytosti vzdávajú slávu, česť a vďaka tomu, čo sedí na tróne a žije na veky vekov, ¹⁰ tých dvadsaťštyri starších padá pred tým, čo sedí na tróne a klaňajú sa tomu, čo žije na veky vekov. Svoje vence hádžu pred trón a hovoria: ¹¹ Hoden si, Pane a Bože náš, prijať slávu, česť i moc, lebo ty si stvoril všetky veci a z tvojej vôle boli a sú stvorené.

Zvitok a Baránok

5 V pravici Sediaceho na tróne som videl knihu, popísanú zvnútra i zvonka a zapečatenú siedmimi pečatami. ² Videl som mocného anjela, ktorý mohutným hlasom ohlasoval: Kto je hoden otvoriť knihu a rozlomiť jej pečate? ³ A nikto ani na nebi, ani na zemi, ani pod zemou nemohol otvoriť knihu, ani do nej nazrieť. ⁴ Veľmi som plakal, že sa nenašiel nikto hoden otvoriť knihu a nazrieť do nej. ⁵ A jeden zo starších mi povedal: Neplač! Hľa, zvíťazil lev z Júdovho kmeňa, Dávidov výhonok, aby otvoril knihu a jej sedem pečatí. ⁶ Medzi trónom, štyrmi bytosťami a medzi staršími som videl stáť Baránka akoby zabité-

ho, ktorý mal sedem rohov a sedem očí, čo znamená sedem Božích duchov, poslaných na celú zem. ⁷ Ten prišiel a vzal knihu z pravice Sediaceho na tróne. ⁸ A potom, čo ju vzal, štyri bytosti a dvadsaťštyri starších padlo pred Baránkom. Všetci mali citary a zlaté čaše plné kadidla, čo sú modlitby svätých. ⁹ A spievali novú pieseň: Hoden si vziať knihu a otvoriť jej pečate, lebo si bol zabitý a svojou krvou si Bohu vykúpil ľudí z každého kmeňa, jazyka, ľudu i národa, ¹⁰ urobil si ich kráľovstvom a kňazmi nášmu Bohu, oni budú kľať na zemi. ¹¹ A videl a počul som hlas mnohých anjelov okolo trónu, bytostí a starších. Ich počet bol myriady myriád a tisíce tisícov. ¹² Volali mohutným hlasom: Hoden je Baránok, ktorý bol zabitý, prijať moc, bohatstvo, múdrosť, silu, česť, slávu a dobrorečenie. ¹³ A všetko tvorstvo na nebi, na zemi, pod zemou i na mori a všetko, čo je v nich, som počul volať: Sediacemu na tróne a Baránkovi dobrorečenie, česť, sláva a vláda na veky vekov. ¹⁴ Nato štyri bytosti povedali: Amen. Potom starší padli a klaňali sa.

Pečate

6 Videl som, ako Baránok otvoril jednu zo siedmich pečatí a počul som jednu zo štyroch bytostí zvolať hromovým hlasom: Pod! ² A videl som: Hľa, biely kôň; a na ňom jazdec s lukom; bol mu daný veniec a vyšiel ako víťaz, aby víťazil. ³ Keď otvoril druhú pečať, počul som inú bytosť volať: Pod! ⁴ A vyšiel iný, ohnivocervený kôň, a ten, čo sedel na ňom, dostal moc vziať pokoj zo zeme, aby sa ľudia navzájom vraždili. A bol mu daný veľký meč. ⁵ Keď otvoril tretiu pečať, počul som tretiu bytosť volať: Pod! A videl som: Hľa, čierny kôň; a ten, čo sedel na ňom, mal v ruke váhy. ⁶ A počul som spomedzi štyroch bytostí akoby hlas, ktorý volal: Miera pšenice za denár a tri miery jačmeňa za denár; olej a víno však nepoškodí. ⁷ Keď otvoril štvrtú pečať, počul som hlas štvrtej bytosti, ktorá volala: Pod! ⁸ A videl som: Hľa, plavý kôň; ten, čo sedel na ňom, volal sa Smrť a za ním išlo podsvetie. Dostali moc nad štvrtinou zeme zabíjať mečom, hladom a smrťou i divými zvermi zeme. ⁹ Keď otvoril piatu pečať, videl som pod obetným oltárom duše zabitých pre Božie slovo a pre svedectvo, ktoré vydávali. ¹⁰ Tí zakričali mohutným hlasom: Kedy už, svätý a pravdivý Vládca, vykonáš súd a pomstíš našu krv na tých, čo bývajú na zemi? ¹¹ A každý z nich dostal biele rúcho a bolo im povedané, aby ešte krátky čas vydržali, kým ich počet nedoplnia ich spoluslužobníci a bratia, ktorí majú byť zabití ako oni. ¹² Keď otvoril šiestu pečať, videl som, že nastalo veľké zemetrasenie, slnko sčernelo ako srstene vrece a mesiac bol celý ako krv, ¹³ nebeské hviezdy padali na zem, ako keď figovník zmietaný veľkým vetrom zhadzuje svoje nezrelé zimné plody. ¹⁴ Nebo sa stiahlo ako zvitok a všetky vrchy i ostrovy sa pohlili zo svojich miest. ¹⁵ Králi zeme, veľmoži, vojvodcovia, boháči, mocní i všetci otroci aj slobodní sa ukryli do jaskýň a medzi bralá vrchov. ¹⁶ A volali vrchom a bralám: Padnite na nás a ukryte nás pred tvárou Sediaceho na tróne a pred hnevom Baránka, ¹⁷ lebo nadišiel veľký deň ich hnevu. A kto môže obstať?

Počet označených Izraela

7 Potom som videl štyroch anjelov, ako stoja na štyroch uhloch zeme a ako pevne držia štyri vetry zeme, aby neviaľ vietor ani na zem, ani na more, ani na nijaký strom. ² A videl som iného anjela, ktorý vystupoval od východu slnka a mal pečať živého Boha. Mohutným hlasom zavolať na štyroch anjelov, ktorí dostali moc škodiť zemi a moru: ³ Neškodte zemi, ani moru, ani stromom, kým neoznačíme pečatou na čelách sluhov nášho Boha. ⁴ A počul som počet označených: Stoštyridsaštyritisíc označených zo všetkých kmeňov Izraela: ⁵ Z Júdovho kmeňa dvanásťtisíc označených, z Rúbenovho kmeňa dvanásťtisíc, z Gádovho kmeňa dvanásťtisíc, ⁶ z Ašerovho kmeňa dvanásťtisíc, z Neftalimovho kmeňa dvanásťtisíc,

z Menašeho kmeňa dvanásttisíc, ⁷ zo Šimeónovho kmeňa dvanásttisíc, z Léviho kmeňa dvanásttisíc, z Jissachárovho kmeňa dvanásttisíc, ⁸ zo Zabalónovho kmeňa dvanásttisíc, z Jozefovho kmeňa dvanásttisíc, z Benjamínovho kmeňa dvanásttisíc označených.

Veľký zástup pred Božím trónom

⁹ Po tomto som pozeral a uvidel som veľký zástup, ktorý nikto nemohol spočítať; z každého národa, kmeňa, ľudu a jazyka stáli pred trónom a pred Baránkom. Oblečení boli do bieleho rúcha, v rukách mali palmové ratolesti ¹⁰ a mohutným hlasom volali: Spása nášmu Bohu, ktorý sedí na tróne, a Baránkovi. ¹¹ A všetci anjeli stáli okolo trónu, okolo starších a štyroch bytostí, a padli na tvár pred trónom, klaňali sa Bohu ¹² a hovorili: Amen. Dobrorečenie a sláva, múdrosť a ďakovanie, česť, moc a sila nášmu Bohu na veky vekov. Amen. ¹³ Jeden zo starších prehovoril a povedal mi: Kto sú títo oblečení do bieleho rúcha a odkiaľ prišli? ¹⁴ Odpovedal som: Pane môj, ty to vieš! Nato mi on povedal: To sú tí, čo prichádzajú z veľkého súženia, oprali si rúcha a vybielili ich v Baránkovej krvi. ¹⁵ Preto sú pred Božím trónom a dňom i nocou mu slúžia v jeho chráme; a ten, čo sedí na tróne, rozprestrie nad nimi svoj stan. ¹⁶ Nebudú už hladovať, nebudú mať ani smäd, nebude na nich dorážať slnko, ani nijaká horúcosť, ¹⁷ lebo Baránok, ktorý je uprostred trónu, bude ich pásť a vodiť ich bude k prameňom vôd života a Boh im zotrie z očí každú slzu.

Siedma pečať a zlatá kadidelnica

8 Keď Baránok otvoril siedmu pečať, nastalo v nebi asi na polhodinu ticho. ² Potom som uvidel sedem anjelov, ktorí stáli pred Bohom a dostali sedem poľníc. ³ Prišiel aj iný anjel a postavil sa pred oltár so zlatou kadidelnicou. Dostal mnoho kadidla, aby ho pridal k modlitbám všetkých svätých na zlatý oltár, ktorý je pred trónom. ⁴ Dym z kadidla s modlitbami svätých vystupoval z ruky anjela pred Boha. ⁵ Anjel vzal kadidelnicu, naplnil ju ohňom z oltára a vrhol na zem. Vtom nastalo hrmenie, burácanie, blesky a zemetrasenie.

Poľnice

⁶ Sedem anjelov, ktorí mali sedem poľníc, sa pripravilo trubiť. ⁷ Zatrúbil prvý: nastalo krupobitie a oheň zmiešaný s krvou bol vrhnutý na zem. Zhorela tretina zeme, zhorela tretina stromov a zhorela všetka zelená tráva. ⁸ Zatrúbil druhý anjel: akoby bol veľký vrch rozpálený ohňom vrhnutý do mora. Tretina mora sa zmenila na krv, ⁹ zahynula tretina morských živočíchov a tretina lodí bola zničená. ¹⁰ Zatrúbil tretí anjel: z neba spadla veľká hviezda, ktorá horela sťa fakľa. Padla na tretinu riek a na pramene vôd. ¹¹ Tá hviezda sa volá Palina. Tretina vôd sa zmenila na palinu a mnoho ľudí pomrelo od vôd, lebo zhorkli. ¹² Zatrúbil štvrtý anjel: zasiahnutá bola tretina slnka, tretina mesiaca a tretina hviezd, takže sa ich tretina zatmela, a deň i noc boli o tretinu temnejšie. ¹³ Potom som videl a počul orla, ako letí stredom neba a volá mohutným hlasom: Beda, beda, beda tým, čo bývajú na zemi, až zaznejú poľnice troch anjelov, ktorí ešte netrúbili.

9 Zatrúbil piaty anjel: videl som padajúcu hviezdu z neba na zem. Dostala kľúč od studne, ktorá vedie k priepasti. ² Otvorila studňu priepasti a zo studne vystúpil taký dym akoby z veľkej pece. Od dymu zo studne sa zatmelo slnko aj vzduch. ³ Z dymu vyšli na zem kobyľky a dostali moc, akú majú pozemské škorpióny. ⁴ Dostali rozkaz, aby neškodili tráve na zemi, ani nijakej zeleni, ani nijakému stromu, len ľuďom, ktorí nemajú na čele Božiu pečať. ⁵ Dostali však príkaz, aby ich nezabíjali, ale aby ich päť mesiacov trápiли. Ich trápenie bolo ako trápenie človeka uštipnutého škorpiónom. ⁶ V tých dňoch budú ľudia hľadať smrť, ale ju nenájdu. Budú si túžobne žiadať umrieť, ale smrť od nich utečie. ⁷ Ko-

bylky sa podobali koňom pripraveným do boja. Na hlavách mali akoby zlaté vence a ich tváre boli ako tváre ľudí. ⁸ Vlasý mali podobné ženským vlasom a ich zuby boli sťa zuby levov. ⁹ Mali akoby železné panciere a zvuk ich krídel bol ako hrmot mnohých konských vozov rútiacich sa do boja. ¹⁰ Chvosty mali ako škorpióny a v nich žihadlá, aby nimi päť mesiacov škodili ľuďom. ¹¹ Nad sebou mali kráľa, anjela priepasti, ktorý sa po hebrejsky volá Abaddon a po grécky Apollyón. ¹² Prvé beda prešlo. Hľa, po ňom prichádzajú ešte dve ďalšie! ¹³ Zatrúbil šiesty anjel: zo štyroch rohov zlatého oltára, ktorý je pred Bohom, som počul hlas, ktorý ¹⁴ hovoril šiestemu anjelovi, čo mal trúbu: Rozviaž štyroch anjelov spútaných pri veľkej rieke Eufrat! ¹⁵ Tu boli rozviazaní štyria anjeli, pripravení na túto hodinu, deň, mesiac a rok, aby pozabíjali tretinu ľudí. ¹⁶ A počet jazdeckého vojska bol dvadsaťtisíc myriád. Počul som ich počet. ¹⁷ Vo videní som videl kone a jazdcov na nich: mali ohnivé, hyacintové a sírovožlté panciere, hlavy koní boli sťa hlavy levov a z ich tlám vystupoval oheň, dym a síra. ¹⁸ Týmito tromi pohromami, ohňom, dymom a sírou, ktoré vystupovali z ich tlám, bola pozabíjaná tretina ľudí. ¹⁹ Moc koní je totiž v ich papuliach a chvostoch, lebo ich chvosty sú podobné hadom a hlavy tých hadov zraňujú. ²⁰ No ostatní ľudia, ktorých nezahubili tieto pohromy, sa nekajali z výtvorov svojich rúk a neprestali sa klaňať démonom, ani zlatým, strieborným, medeným, kamenným a dreveným modlám, ktoré nemôžu ani vidieť, ani počuť, ani chodiť. ²¹ A nekajali sa ani za svoje vraždy, ani za čarovanie, ani za smilstvo, ani za krádeže.

Anjel s malým zvikom

10 Videl som zostupovať z neba iného mocného anjela, zahaleného do oblaku. Na hlave mal dúhu, jeho tvár bola sťa slnko a nohy ako ohnivé stĺpy. ² V ruke mal otvorenú knižku. Pravou nohou sa postavil na more, ľavou na zem ³ a volal mohutným hlasom, ako keď reve lev. Keď zvolal, sedem hromov prehovorilo svojimi hlasmi. ⁴ Keď prehovorilo sedem hromov, chcel som písať, ale počul som z neba hlas, ktorý hovoril: Zapečať, čo hovorilo sedem hromov, a nepíš to! ⁵ Anjel, ktorého som videl stáť na mori a na zemi, zdvihol k nebu pravú ruku ⁶ a prisahal na toho, ktorý žije na veky vekov, ktorý stvoril nebo i to, čo je v ňom, aj zem, i to, čo je na nej, aj more, i to, čo je v ňom: Času viac už nebude, ⁷ lebo v dňoch hlasu siedmeho anjela, keď zatrúbí, sa zavŕši tajomstvo Boha, ktoré dal ako radostnú zvesť svojim sluhom prorokom. ⁸ Tu hlas, ktorý som počul z neba, znova ku mne prehovoril a povedal: Choď, vezmi otvorenú knihu z ruky anjela, čo stojí na mori a na zemi. ⁹ Pristúpil som k anjelovi a povedal som mu, aby mi tú knižku dal. Odpovedal mi: Vezmi a zjedz ju; v žalúdku ti zhorkne, ale v ústach bude sladká ako med. ¹⁰ A vzal som knižku z ruky anjela a zjedol som ju. V ústach bola sladká ako med, ale keď som ju zjedol, zhorkla mi v žalúdku. ¹¹ Tu mi povedal: Musíš opäť prorokovať o mnohých ľuďoch, národoch, jazykoch a kráľoch.

Dvaja svedkovia

11 Dostal som trstinu podobnú palici so slovami: Vstaň a zmeraj Boží chrám i oltár, ako aj tých, čo sa v ňom klaňajú. ² Ale vonkajšie chrámové nádvorie vynechaj a nemeraj ho, lebo bolo vydané pohanom, ktorí budú štyridsaťdva mesiacov pustošiť sväté mesto. ³ Svojim dvom svedkom, oblečeným do vrecoviny, dám prorokovať tisícdväťdesiat dní. ⁴ To sú tie dve olivy a dva svietniky, ktoré stoja pred Pánom zeme. ⁵ Ak im niekto chce ublížiť, z úst im vyšľahne oheň a strávi ich nepriateľov. Keby im niekto chcel ublížiť, musí takto zahynúť. ⁶ Oni majú moc zavrieť nebo, aby v dňoch ich prorokovania

nepršalo. Majú moc premeniť vody na krv a trápiť zem všelijakými pohromami, kedykoľvek to budú chcieť. ⁷ Keď dokončia svoje svedectvo, šelma, ktorá vystúpi z priepasti, bude bojovať proti nim, zvíťazí nad nimi a zabije ich. ⁸ Ich mŕtvolý budú na námestí veľkého mesta, ktoré sa obrazne volá Sodoma a Egypt, kde bol ukrižovaný aj ich Pán. ⁹ Mnoho ľudí z rozličných kmeňov, jazykov a národov bude tri a pol dňa vidieť ich mŕtve telá, ale ich telá nedovolia uložiť do hrobu. ¹⁰ Obyvatelia zeme sa nad nimi budú radovať, budú si navzájom posilať dary, lebo títo dvaja proroci trápili obyvateľov zeme. ¹¹ O tri a pol dňa však vstúpil do nich duch života od Boha, postavili sa na nohy a na tých, čo ich videli, doľahol veľký strach. ¹² Počuli mohutný hlas z neba, ktorý im hovoril: Vystúpte sem! Vystúpili v oblaku na nebo a ich nepriatelia ich videli. ¹³ V tú hodinu nastalo veľké zemetrasenie a desatina mesta sa zrútila a pri zemetrasení zahynulo sedemtisíc ľudí. Ostatných sa zmocnil strach a vzdali slávu Bohu na nebesiach. ¹⁴ Druhé beda prešlo. Hľa, čoskoro príde tretie beda.

Siedma polnica

¹⁵ Siedmy anjel zatrúbil. A v nebi zazneli mohutné hlasy: Kráľovstvo sveta sa stalo kráľovstvom nášho Pána a jeho Pomazaného a bude kraľovať na veky vekov. ¹⁶ Vtedy dvadsiati štyria starší, ktorí sedeli pred Bohom na svojich trónoch, padli na tvár, klaňali sa Bohu ¹⁷ a volali: Ďakujeme ti, Pane, Bože všemohúci, ktorý si a ktorý si bol, že si sa ujal svojej veľkej moci a začal si kraľovať. ¹⁸ Národy sa rozhnevali, ale prišiel tvoj hnev a čas súdiť mŕtvych a odmeniť tvojich sluhov, prorokov, svätých a tých, čo sa boja tvojho mena, malých i veľkých, a zničiť tých, čo ničia zem. ¹⁹ A v nebi sa otvoril Boží chrám a v Božom chráme bolo vidieť archu jeho zmluvy. Nastali blesky, zvuky, hromy, zemetrasenia a veľké krupobitie.

Žena a drak

12 Na nebi sa ukázalo veľké znamenie: Žena odetá slnkom, pod jej nohami mesiac a na jej hlave veniec z dvanástich hviezd. ² Bola tehotná, kričala v pôrodných bolestiach a mukách. ³ Ukázalo sa aj iné znamenie na nebi: Hľa, veľký ohnivý drak, ktorý mal sedem hláv a desať rohov, na hlavách sedem diadémov. ⁴ Jeho chvost zmietol tretinu nebeských hviezd a zhodil ich na zem. Drak sa postavil pred ženu, ktorá mala rodiť, aby zožral jej dieťa, len čo ho porodí. ⁵ A porodila syna, chlapca, ktorý má železnou berlou vládnuť nad všetkými národmi. Jej dieťa však bolo uchvátené k Bohu a k jeho trónu. ⁶ Žena utiekla na púšť, kde jej Boh pripravil miesto, aby ju tam živili tisícdväťdesiat dní. ⁷ Na nebi sa strhol boj. Michal a jeho anjeli bojovali proti drakovi; aj drak a jeho anjeli bojovali. ⁸ No neobstáli a nebolo už pre nich miesto v nebi. ⁹ Veľký drak, starý had, ktorý sa volá diabol a satan, zvodca celého sveta, bol zvrhnutý na zem a s ním boli zvrhnutí aj jeho anjeli. ¹⁰ Nato som počul mohutný hlas z neba: Teraz nastala spása a moc i kráľovstvo nášho Boha a vláda jeho Pomazaného, lebo bol zvrhnutý žalobca našich bratov, ten, čo na nich dňom i nocou žaloval pred naším Bohom. ¹¹ Ale oni nad ním zvíťazili pre Baránkovu krv a pre slovo svojho svedectva a nemilovali svoj život tak, aby sa zľakli smrti. ¹² Preto radujte sa, nebesá, aj vy, čo v nich bývate. Beda však zemi i moru, pretože diabol zostúpil k vám veľmi nazlosteneý, lebo vie, že má málo času. ¹³ Keď drak videl, že bol zvrhnutý na zem, prenasledoval ženu, ktorá porodila chlapca. ¹⁴ Žena však dostala dve krídla veľkého orla, aby odletela na púšť na svoje miesto, kde ju budú živiť čas a časy a pol času, ďaleko od hada. ¹⁵ Had vychrlil za ženou zo svojej papule vodu ako riekku, aby ju rieka strhla. ¹⁶ Ale zem žene pomohla. Otvorila svoje ústa a pohltila riekku, ktorú drak vychrlil zo svojej papule. ¹⁷ Drak sa na ženu nahneval a odišiel bojovať proti ostatným z jej potomstva, ktorí zachovávajú Božie prikázania a držia sa Ježišovo svedectva. ¹⁸ Potom zastal na morskom piesku.

Dve šelmy

13 Videl som vystupovať z mora šelmu. Mala desať rohov a sedem hláv, na rohoch desať diadémov a na hlavách rúhavé mená. ² Šelma, ktorú som videl, podobala sa leopardovi; nohy mala ako medveď a jej tlama bola ako tlama leva. Drak jej dal svoju silu, svoj trón i svoju moc. ³ Jednu z hláv mala akoby dobitú na smrť, ale jej smrteľná rana sa zahojila. Celá zem sa s obdivom obzerala za šelmou. ⁴ Kľaňali sa drakovi, že dal vládu šelme, a kľaňali sa aj šelme, hovorili: Kto je podobný šelme a kto môže proti nej bojovať? ⁵ Dostala tlamu, aby hovorila bezočivé a rúhavé slová a mala moc pôsobiť štyridsaťdva mesiacov. ⁶ A aj otvorila svoju tlamu, aby sa rúhala Bohu, aby sa rúhala jeho menu a jeho stanu a aj tým, čo prebývajú v nebi. ⁷ Dostala i schopnosť bojovať proti svätým a víťaziť nad nimi. Dostala moc nad každým kmeňom, ľudom, jazykom a národom. ⁸ Budú sa jej kľaňať všetci obyvatelia zeme, ktorých mená nie sú od založenia sveta zapísané v knihe života Baránka, ktorý bol zabitý. ⁹ Kto má uši, nech počúva. ¹⁰ Kto má ísť do zajatia, pôjde do zajatia. Kto má byť zabitý mečom, bude zabitý mečom. Je to hodina trpezlivosti a viery svätých. ¹¹ Potom som videl inú šelmu vystupovať zo zeme. Mala dva rohy podobné Baránkovým, ale hovorila ako drak. ¹² Vykonáva všetku moc prvej šelmy pred jej očami a pôsobí, aby sa zem a jej obyvatelia kľaňali prvej šelme, ktorej smrteľná rana sa zahojila. ¹³ Robí veľké znamenia, takže aj oheň zostupuje z neba na zem pred zrakmi ľudí. ¹⁴ Obyvateľov zeme zvädza znameniami, ktoré má dovolené konať pred očami šelmy; nahovára obyvateľov zeme, aby zhotovili obraz šelmy, ktorá má ranu od meča, ale ožila. ¹⁵ Dostala moc dať ducha do obrazu šelmy, aby tak obraz šelmy aj hovoril, aj pôsobil, aby boli usmrtení všetci, čo sa nebudú kľaňať obrazu šelmy. ¹⁶ A pôsobí, že všetci - malí i veľkí, bohatí i chudobní, slobodní i otroci - dostanú znak na pravú ruku alebo na čelo, ¹⁷ aby nemohol kupovať ani predávať nikto, kto nemá ako znak meno šelmy alebo číslo jej mena. ¹⁸ V tomto je múdrosť: Kto má rozum, nech spočíta číslo šelmy, lebo je to číslo človeka. Jeho číslo je šesťstošesťdesiatšesť.

Nový spev vykúpených

14 Potom som pozrel, a hľa, Baránok stál na vrchu Sion a s ním stoštyridsaťštyritisíc tých, čo mali na čele napísané jeho meno a meno jeho Otca. ² Počul som zvuk z neba ako zvuk mnohých vôd, ako zvuk veľkého hromu. Zvuk, ktorý som počul, bol ako keď citaristi hrajú na svojich citarách. ³ Spievali novú pieseň pred trónom, pred štyrmi bytosťami a pred staršími. Ale nikto sa nemohol naučiť tú pieseň, iba stoštyridsaťštyritisíc vykúpených zo zeme. ⁴ To sú tí, čo sa nepoškvrnili so ženami, lebo sú panici. Tí nasledujú Baránka, kamkoľvek ide. Tí boli vykúpení spomedzi ľudí ako prvotina Bohu a Baránkovi. ⁵ V ich ústach sa nenašla lož; sú bez poškvrny.

Posolstvo troch anjelov

⁶ Potom som videl iného anjela letieť stredom neba: Mal večnú Zvest', aby ju zvestoval obyvateľom zeme, každému národu, kmeňu, jazyku a ľudu. ⁷ Volal mohutným hlasom: Bojte sa Boha a vzdajte mu slávu, lebo prišla hodina jeho súdu. Kľaňajte sa tomu, ktorý stvoril nebo i zem, more i pramene vôd. ⁸ Za ním nasledoval iný, druhý anjel, ktorý volal: Padol, padol ten veľký Babylon, ktorý opájal všetky národy vínom vášne svojho smilstva. ⁹ Po ním nasledoval iný, tretí anjel, ktorý mohutným hlasom volal: Ak sa niekto bude kľaňať šelme a jej obrazu a prijme znak na svoje čelo alebo na ruku, ¹⁰ aj ten bude piť z vína Božieho hnevu, nezriedeného, naliateho do kalicha jeho hnevu, a bude mučený ohňom a sírou pred svätými anjelmi a pred Baránkom. ¹¹ Dym ich múk vystupuje na veky vekov a nemajú odpočinku vo dne ani v noci tí, ktorí sa kľaňajú šelme a jej obrazu, ani ten, kto prijme znak jej mena. ¹² V tomto je trpezlivosť svätých, ktorí zachovávajú Božie prikázania a

vieru v Ježiša. ¹³ Potom som počul hlas z neba, ktorý hovoril: Napíš: Blahoslavení sú mŕtvi, ktorí odteraz umierajú v Pánovi. Áno, hovorí Duch, nech si odpočinú od svojich námah, lebo ich skutky idú s nimi.

Veľká žatva a vinobranie

¹⁴ Potom som videl biely oblak a hľa, na oblaku sedel ktosi podobný Synovi človeka. Na hlave mal zlatý veniec a v ruke ostrý kosák. ¹⁵ A z chrámu vyšiel iný anjel a volal mohutným hlasom na toho, čo sedel na oblaku: Vrhni svoj kosák a žni, lebo nadišla hodina žatvy a úroda zeme dozrela. ¹⁶ A ten, čo sedel na oblaku, hodil svoj kosák na zem a zem bola zožatá. ¹⁷ Potom iný anjel vyšiel z chrámu, ktorý je v nebi, a aj ten mal ostrý kosák. ¹⁸ Ďalší anjel vyšiel od oltára. Ten mal moc nad ohňom a mohutným hlasom volal na toho, čo mal ostrý kosák: Vrhni svoj ostrý kosák a ober strapce vo vinici zeme, lebo jej hrozná dozreli. ¹⁹ Anjel hodil svoj kosák na zem, obral vinicu zeme, a čo obral, vhodil do veľkého lisu Božieho hnevu. ²⁰ Lis šliapali vonku za mestom a z lisu vytekla krv až po zubadlá koní na tisícšesťsto stadií.

Anjeli s poslednými ranami

15 Videl som iné veľké a predivné znamenie: Sedem anjelov, ktorí mali sedem posledných rán, pretože nimi sa dovŕšil Boží hnev. ² Videl som akési sklenené more, zmiešané s ohňom, a tí, čo zvíťazili nad šelmou i nad jej obrazom a nad číslom jej mena, stáli na sklenenom mori. Mali Božie citary ³ a spievali pieseň Božieho služobníka Mojžiša a pieseň Baránka: Veľké a obdivuhodné sú tvoje skutky, Pán, Boh, Všemohúci. Spravodlivé a pravdivé sú tvoje cesty, Kráľ národov. ⁴ Kto by sa nebál, Pane, a neoslavoval tvoje meno? Pretože ty jediný si svätý; všetky národy prídu a budú sa pred tebou klaňať, lebo sa zjavili tvoje spravodlivé sudy. ⁵ A potom som videl: Otvoril sa chrám stanu svedectva v nebi ⁶ a z chrámu vyšlo sedem anjelov, ktorí mali sedem rán. Boli oblečení do čistého žiariaceho ľanového rúcha a cez prsia boli prepásaní zlatými pásmi. ⁷ Jedna zo štyroch bytostí rozдалa siedmim anjelom sedem zlatých čiaš, plných hnevu Boha žijúceho na veky vekov. ⁸ Chrám sa naplnil dymom Božej slávy a jeho moci. A nikto nemohol vojsť do chrámu, kým sa nedovŕšilo sedem rán siedmich anjelov.

Čaše Božieho hnevu

16 Potom som počul mohutný hlas z chrámu, ktorý hovoril siedmim anjelom: Chodte a vylejte na zem sedem čiaš Božieho hnevu. ² Odišiel prvý anjel a vylial svoju čašu na zem: na ľudoch, ktorí mali znak šelmy a ktorí sa klaňali jej obrazu, sa povyhadzovali zhubné a zlé vredy. ³ Druhý vylial svoju čašu na more: more sa zmenilo na krv, ktorá vyzerala ako z mŕtveho, a zahynulo všetko, čo žilo v mori. ⁴ Tretí anjel vylial svoju čašu na rieky a na pramene vôd: zmenili sa na krv. ⁵ A počul som volať anjela vôd: Spravodlivý si ty, ktorý si a ktorý si bol, Svätý, že si tak rozsúdil, ⁶ lebo oni prelievali krv svätých a prorokov, dal si im piť krv; zaslúžili si to! ⁷ A počul som, ako oltár volal: Áno, Pane, Bože všemohúci, pravdivé a spravodlivé sú tvoje sudy. ⁸ Štvrtý vylial svoju čašu na slnko: a bola mu daná moc páliť ľudí ohňom. ⁹ Ľudí spaľovala veľká horúčava a oni sa rúhali menu Boha, ktorý má moc nad týmito ranami, no nekajali sa, aby mu vzdali slávu. ¹⁰ Piaty vylial svoju čašu na trón šelmy: jej kráľovstvo stemnelo. Od bolesti si hrýzli jazyky ¹¹ a rúhali sa nebeskému Bohu pre svoje bolesti a pre vredy, ale nekajali sa zo svojich skutkov. ¹² Šiesty vylial svoju čašu na veľkú rieku Eufrat: jej voda vyschla, aby bola pripravená cesta kráľom od východu slnka. ¹³ Videl som troch nečistých duchov ako žaby vychádzať z tlamy draka, ako aj z tlamy šelmy a z úst falošného proroka. ¹⁴ To sú duchovia démonov, ktorí robia

znamenia. Vychádzajú ku kráľom celého sveta, aby ich zhromaždili do boja vo veľký deň všemohúceho Boha. ¹⁵ Hľa, prichádzam ako zlodej. Blahoslavený, kto bdie a chráni si odev, aby nechodil nahý a aby nevideli jeho hanbu. ¹⁶ Zhromaždil ich na mieste, ktoré sa po hebrejsky volá Harmagedón. ¹⁷ Siedmy vyliat svoju čašu na vzduch. A z chrámu od trónu vyšiel mohutný hlas, ktorý hovoril: Stalo sa! ¹⁸ Nasledovali blesky, zvuky, hromy a veľké zemetrasenie, akého nebolo odvtedy, čo je človek na zemi – také veľké bolo zemetrasenie. ¹⁹ A veľké mesto sa rozpadlo na tri časti a mestá národov padli. Boh si spomenul na veľký Babylon, aby mu dal kalich vína svojho rozhorčeného hnevu. ²⁰ Všetky ostrovy zmizli a ani vrchov už nebolo. ²¹ Z neba padali na ľudí veľké krúpy ťažké ako centy. Ľudia sa rúhali Bohu pre ranu krupobitia, lebo táto rana bola veľmi veľká.

Veľká neviestka a šelma

17 Prišiel jeden zo siedmich anjelov, ktorí mali sedem čias, a prehovoril ku mne takto: Poď, ukážem ti súd nad veľkou neviestkou, ktorá sedí na mnohých vodách, ² s ktorou smilnili králi zeme a obyvatelia zeme sa opíjali vínom jej smilstva. ³ V duchu ma odniesol na púšť. A videl som ženu sedieť na šarlátovej šelme, plnej rúhavých mien, ktorá mala sedem hláv a desať rohov. ⁴ Žena bola odetá do purpuru a šarlátu a ozdobená zlatom, drahými kameňmi a perlami, v ruke mala zlatý pohár, plný ohavností a nečistoty svojho smilstva. ⁵ Na čele mala napísané meno, tajomstvo: Veľký Babylon, matka neviestok a ohavností zeme. ⁶ Videl som tú ženu, spitú krvou svätých a krvou Ježišových mučeníkov. Keď som ju uzel, veľmi som sa začudoval. ⁷ Anjel mi však povedal: Prečo sa čuduješ? Ja ti vysvetlím tajomstvo ženy a šelmy, ktorá ju nesie, a má sedem hláv a desať rohov. ⁸ Šelma, ktorú si videl, bola, a nie je, ale má vystúpiť z priepasti a pôjde do záhuby. Obyvatelia zeme, ktorých mená nie sú zapísané v knihe života od založenia sveta, budú sa čudovať, keď uvidia šelmu, pretože bola, a nie je, ale zasa príde. ⁹ Kto je múdry, tu má vysvetlenie: Sedem hláv je sedem vrchov, na ktorých žena sedí; a aj sedem kráľov: ¹⁰ Piaty padli, jeden kraluje, jeden ešte neprišiel; až príde, smie ostať len na krátko. ¹¹ Šelma, ktorá bola, a nie je, je ôsmym kráľom, je z tých siedmich a ide do záhuby. ¹² Desať rohov, ktoré si videl, je desať kráľov, ktorí ešte nedostali kráľovstvo, ale spolu so šelmou dostávajú moc ako králi na jednu hodinu. ¹³ Sú jednej mysle a svoju moc i vládu dajú šelme. ¹⁴ Budú bojovať proti Baránkovi, ale Baránok nad nimi zvíťazí, lebo on je Pán pánov a Kráľ kráľov; tí, čo sú s ním, sú povolani, vyvoleni a verní. ¹⁵ A povedal mi: Vody, ktoré si videl tam, kde sedí neviestka, to sú ľudia, zástupy, národy a jazyky. ¹⁶ Desať rohov, ktoré si videl, a šelma znenávidia neviestku. Spustošia ju a obnažia. Budú jesť jej telo a spália ju ohňom. ¹⁷ Lebo Boh im vložil do srdca, aby konali podľa jeho zámeru, riadili sa jedným úmyslom a odovzdali svoje kráľovstvo šelme, až kým sa nesplnia Božie slová. ¹⁸ Žena, ktorú si videl, je veľké mesto, ktoré kraluje nad kráľmi zeme.

Pád Babylonu

18 Potom som videl zostupovať z neba iného anjela, ktorý mal veľkú moc. Jeho slávou sa rozžiarila zem. ² I zvolal mohutným hlasom: Padol, padol veľký Babylon a stal sa príbytkom démonov, skrýšou všetkých nečistých duchov, skrýšou všetkých nečistých vtákov, skrýšou všetkej nečistej a nenávidenej zveri, ³ lebo všetky národy pili z vína vášne smilstva tej neviestky a králi zeme s ňou smilnili a kupci zeme zbohatli z jej nadmerného prepychu. ⁴ A počul som iný hlas volať z neba: Vyjdi z neho, ľud môj, aby ste nemali účasť na jeho hriechoch a nedostalo sa vám z jeho rán, ⁵ lebo jeho hriechy sa nahromadili až po nebo a Boh sa rozpomáľal na jeho neprávosti. ⁶ Odplaťte tej neviestke, ako sa i ona

odplatila, dvojnásobne jej odplatte za jej skutky. Do kalicha, do ktorého nalievala, nalejte jej dvojnásobne. ⁷ Koľko si užila slávy a hýrenia, toľko jej dajte útrap a smútku, lebo si v srdci hovorí: Sedím ako kráľovná, nie som vdova a neuziem smútok. ⁸ Preto v jednom dni prídu na ňu rany: smrť, smútok, hlad a ohňom bude spálená, lebo mocný je Pán, Boh, ktorý ju odsúdil. ⁹ Plakať a nariekať budú nad ňou králi zeme, ktorí s ňou smilnili a hýrili, keď uvidia dym z jej požiaru. ¹⁰ Pre strach z jej útrap budú zďaleka stáť a volať: Beda, beda, ty veľké mesto, Babylon, mocné mesto, lebo v jedinú hodinu prišiel na teba súd. ¹¹ A kupci zeme nad ním plačú a smútia, lebo už nikto nekupuje ich tovar: ¹² tovar zo zlata, striebra, drahokamov, perál, kmentu, purpuru, hodvábu, šarlátu a všelijaké voňavé drevo, všelijaké predmety zo slonoviny a z najvzácnejšieho dreva, medi, železa a mramoru, ¹³ škoricu, amómové korenie, voňavky, myrhu, kadidlo, víno, olej, jemnú múku, pšenicu, dobytok, ovce, kone, vozy, otrokov a zajatcov. ¹⁴ Ovocie, túžba tvojej duše, odišlo od teba, i všetok lesk a nádhera sa ti stratili, a už ich viac nenájdu. ¹⁵ Kupci, ktorí s týmito vecami obchodovali a z toho mesta bohatli, zastanú v diaľke zo strachu z jeho útrap, budú plakať a žialiť ¹⁶ a budú volať: Beda, beda, ty veľké mesto, ktoré sa odievalo do kmentu, purpuru a šarlátu a ozdobovalo sa zlatom, drahokamami a perlami ¹⁷ - a za jedinú hodinu bolo spustošené toľké bohatstvo! Každý kormidelník a každý, čo sa tadiaľ plaví, námorníci a tí, čo pracujú na mori, zastali obďaleč ¹⁸ a keď videli dym jeho požiaru, kričali: Ktoré mesto sa podobá tomuto veľkému mestu? ¹⁹ Sypali si prach na hlavy a s plačom a smútkom kričali: Beda, beda, ty veľké mesto, z ktorého bohatstva zbohatli všetci, čo mali lode na mori a za jedinú hodinu bolo spustošené! ²⁰ Plesajte nad ním, nebo, svätí, apoštoli i proroci, lebo Boh ho súdil tak, ako ono súdilo vás. ²¹ A jeden silný anjel vzal kameň veľký ako žarnov a hodil ho do mora so slovami: Takto prudko bude zvrhnutý Babylon, veľké mesto, a už sa viac nenájde. ²² Už v tebe nebude počuť hlas citaristov a hudobníkov, flautistov a trubačov, už nebude viac v tebe nijaký majster hociktorého remesla, ani zvuk mlyna už v tebe nebude počuť; ²³ svetlo lampy v tebe už nezasvieti a nebude už v tebe počuť hlas ženícha a nevesty, lebo tvoji kupci bývali na zemi veľmožmi a tvoje čarovanie zviedlo všetky národy. ²⁴ Našla sa v ňom krv prorokov a svätých i všetkých zavraždených na zemi.

19 Po týchto veciach som počul akoby mohutný hlas veľkého zástupu v nebi, ktorý volal: Haleluja! Spása, sláva a moc nášmu Bohu, ² lebo jeho sudy sú pravdivé a spravodlivé; veď odsúdil veľkú neviestku, ktorá svojím smilstvom priviedla zem do záhuby a pomstil sa za krv svojich služobníkov preliatu jej rukami. ³ A druhý raz volali: Haleluja! Dym z nej vystupuje na veko vekov. ⁴ Nato padli dvadsiati štyria starší a štyri bytosti na kolená, klaňali sa Bohu, ktorý sedí na tróne, a volali: Amen. Haleluja! Baránkova svadobná hostina ⁵ Od trónu zaznel hlas: Chváľte nášho Boha, všetci jeho služobníci, tí, čo sa ho bojíte, malí i veľkí! ⁶ Počul som akoby hlas veľkého zástupu, ako hukot množstva vôd, a ako dunenie mohutných hromov, ktorý volal: Haleluja! Lebo začal kraľovať Pán, náš všemohúci Boh. ⁷ Radujme sa, plesajme a vzdávajme mu slávu, lebo nadišla Baránkova svadba a jeho nevesta sa pripravila. ⁸ Bolo jej dovolené obliecť sa do čistého žiariaceho kmentu-lebo tým kmentom sú spravodlivé skutky svätých. ⁹ Povedal mi: Napíš: Blahoslavení sú tí, čo sú povolani na Baránkovu svadobnú hostinu. A doložil: Toto sú pravdivé Božie slová. ¹⁰ I padol som mu k nohám, aby som sa mu klaňal. Ale on mi povedal: Stráň sa toho! Som iba služobník ako ty a tvoji bratia, ktorí majú Ježišovo svedectvo. Bohu sa klaňaj! Ježišovo svedectvo je totiž duch prorocstva.

Jazdec na bielom koni

¹¹ Videl som otvorené nebo a v ňom bieleho koňa; ten, čo sedel na ňom, sa volal Verný a

Pravdivý; súdi a bojuje spravodlivo. ¹² Jeho oči boli ako plameň ohňa, na hlave mal mnoho diadémov; napísané mal meno, ktoré nepozná nik, iba on. ¹³ Oblečený bol do plášťa zmáčaného krvou a jeho meno bolo Božie Slovo. ¹⁴ Nebeské vojská ho sprevádzajú na bielych koňoch, oblečené do bieleho čistého kmentu. ¹⁵ Z úst mu vychádza ostrý meč, aby ním bil národy. Bude nad nimi vládnuť železnou berlou a sám bude šliapať lis s vínom rozhorčeného hnevu všemohúceho Boha. ¹⁶ Na plášti a na bedrách má napísané meno: Kráľ kráľov a Pán pánov. ¹⁷ Potom som videl jedného anjela stáť v slnku. Mohutným hlasom skríkol na všetky vtáky, ktoré leteli stredom neba: Podte, zhromažďte sa na veľkú Božiu hostinu, ¹⁸ aby ste jedli telá kráľov, telá vojvodcov, telá mocnárov, telá koní a tých, čo sedia na nich, i telá všetkých, slobodných i otrokov, malých i veľkých. ¹⁹ A videl som šelmu i kráľov zeme aj ich vojská zhromaždené do boja proti tomu, čo sedel na koni, i proti jeho vojsku. ²⁰ Ale šelma bola zajatá a s ňou i falošný prorok, ktorý robil pred ňou znamenia a nimi zvädzal tých, čo prijali znak šelmy a ktorí sa klaňali jej obrazu. Oboch hodili zaživa do ohnivého jazera, horiaceho sírou. ²¹ Ostatní boli pozabíjaní mečom, ktorý vychádzal z úst jazdca na koni. A všetky vtáky sa nasýtili z ich tiel.

Tisíc rokov

20 Videl som anjela zostupujúceho z neba. Mal kľúč od priepasti a v ruke veľkú reťaz. ² Zmocnil sa draka, toho starého hada, ktorým je diabol, satan, a sputnal ho na tisíc rokov. ³ Hodil ho do priepasti, zavrel a zapečatil ju nad ním, aby už nezvädzal národy, kým sa nedovrší tisíc rokov. Potom musí byť na krátky čas uvoľnený. ⁴ Videl som tróny. Na ne si sadli tí, čo dostali moc súdiť. Videl som aj duše tých, čo boli státi pre Ježišovo svedectvo a pre Božie slovo, aj tých, čo sa nekľanali šelme ani jej obrazu a neprijali znak na svoje čelo a na ruku. Ožili a kraľovali s Kristom tisíc rokov. ⁵ Ostatní mŕtvi neožili, kým sa nedovršilo tisíc rokov. To je prvé vzkriesenie. ⁶ Blahoslavený a svätý, kto má podiel na prvom vzkriesení. Nad tými druhá smrť nemá moci, ale budú kňazmi Boha a Krista a budú s ním kraľovať tisíc rokov.

Porážka satana

⁷ A keď sa dovŕší tisíc rokov, satan bude uvoľnený zo svojho väzenia. ⁸ Vyjde, aby zvädzal národy na štyroch stranách zeme, Góga i Magóga, aby ich zhromaždil do boja. Je ich toľko ako morského piesku. ⁹ Vyšli na širu zem a obklúčili tábor svätých i milované mesto. Zostúpil však oheň z neba a pohltil ich. ¹⁰ Diabol, ktorý ich zvädzal, bol vrhnutý do ohnivého a sírového jazera, kde bola aj šelma a falošný prorok. Tam budú mučení vo dne v noci na veky vekov.

Súd a veľký biely trón

¹¹ Videl som veľký biely trón i toho, ktorý na ňom sedel. Spred neho utiekla zem i nebo a už nebolo pre ne miesta. ¹² Videl som mŕtvych, veľkých i malých; stáli pred trónom. A otvorili sa knihy. Aj iná kniha sa otvorila, kniha života. A mŕtvi boli súdení podľa toho, čo bolo napísané v knihách, podľa ich skutkov. ¹³ Aj more vydalo mŕtvych, ktorí boli v ňom. Aj smrť a podsvetie vydali mŕtvych, ktorí boli v nich. A každý bol súdený podľa svojich skutkov. ¹⁴ Smrť a podsvetie boli zvrhnuté do ohnivého jazera. Toto je druhá smrť, ohnivé jazero. ¹⁵ A ak sa našiel niekto, kto nebol zapísaný v knihe života, bol hodený do ohnivého jazera.

Nové nebo a nová zem

21 Videl som nové nebo a novú zem, lebo prvé nebo a prvá zem sa pominuli a ani mora už niet. ² A videl som, ako z neba od Boha zostupuje sväté mesto, nový Jeruzalem,

pripravené ako nevesta ozdobená pre svojho ženicha. ³ Od trónu som počul mohutný hlas: Pozri, Boží stánok medzi ľuďmi. Boh bude s nimi prebývať a oni budú jeho ľuďom; on sám, ich Boh, bude s nimi. ⁴ Zotrie im z očí každú slzu a smrť už viac nebude, ani smútok, ani nárek, ani bolesť už nebude, lebo čo bolo skôr, sa pominulo. ⁵ A ten, čo sedel na tróne, povedal: Hľa, všetko tvorím nové. A dodal: Napíš, že tieto slová sú verné a pravdivé. ⁶ A dodal: Už sa vyplnili! Ja som Alfa i Omega, počiatok i koniec. Smädnému dám zadarmo z prameňa živé vody. ⁷ Kto zvíťazí, zdedí toto všetko; ja mu budem Bohom a on mi bude synom. ⁸ Ale zbabelci, neveriaci, nemravníci, vrahovia, smilníci, čarodejníci, modloslužobníci a všetci luhári budú mať podiel v ohnivom jazere, horiacom sírou; to je tá druhá smrť.

Nový Jeruzalem

⁹ Prišiel jeden zo siedmich anjelov, ktorí mali sedem čias, naplnených siedmimi poslednými ranami, a takto ku mne prehovoril: Poď, ukážem ti nevestu, Baránkovu manželku. ¹⁰ V duchu ma preniesol na veľký a vysoký vrch a ukázal mi sväté mesto Jeruzalem, ako zostupuje z neba od Boha, ¹¹ ožiarené Božou slávou. Jeho jas bol podobný najvzácnejšiemu kameňu akoby krištáľovo čistému jaspisu. ¹² Malo mohutné a vysoké hradby; malo dvanásť brán a na bránach dvanásť anjelov a napísané mená dvanástich kmeňov synov Izraela: ¹³ tri brány od východu, tri brány od severu, tri brány od juhu a tri brány od západu. ¹⁴ Hradby mesta mali dvanásť základných kameňov a na nich dvanásť mien dvanástich Baránkových apoštolov. ¹⁵ Ten, čo so mnou hovoril, mal mieru zo zlatej trstiny, aby premeral mesto i jeho brány a hradby. ¹⁶ Mesto je postavené do štvorca a jeho dĺžka je taká istá ako šírka. Trstinou odmeral mesto a malo dvanásťtisíc stadií. Jeho dĺžka, šírka i výška sú rovnaké. ¹⁷ Zmeral aj hradby a merali stoštyridsaťštyri laktov podľa ľudskej miery, ktorú anjel použil. ¹⁸ Jeho hradby boli postavené z jaspisu a mesto z rýdzeho zlata podobného čistému sklu. ¹⁹ Základy mestských hradieb boli ozdobené drahokamami všetkých druhov: prvý základný kameň jaspis, druhý zafír, tretí chalcedón, štvrtý smaragd, ²⁰ piaty sardonix, šiesty karneol, siedmy chryzolít, ôsmy beryl, deviaty topás, desiaty chryzopras, jedenásty hyacint, dvanásty ametyst. ²¹ Dvanásť brán je z dvanástich perál, každá brána bola z jednej perly. Námestie mesta bolo z rýdzeho zlata ako z priezračného krištálu. ²² Chrám som však v ňom nevidel, lebo jeho chrámom je Pán, všemohúci Boh a Baránok. ²³ Mesto nepotrebuje ani slnko, ani mesiac, aby mu svietili, lebo ho osvecuje Božia sláva a jeho lampou je Baránok. ²⁴ V jeho svetle budú kráčať národy a králi zeme doň vnesú svoju slávu. ²⁵ Jeho brány sa nebudú vo dne zatvárať, lebo noci tam nebude. ²⁶ Prinesú doň slávu a česť národov. ²⁷ A nevojde doň nič nečisté, ani ten, čo pácha ohavnosť a lož, ale iba tí, čo sú zapísaní v Baránkovej knihe života.

22 Ukázal mi aj riekú s vodou života, priezračnú ako krištál, ktorá vyteká od Božieho a Baránkovho trónu. ² Uprostred jeho námestia a z oboch strán rieky je strom života, ktorý prináša dvanásť ráz ovocie, každý mesiac dáva svoje ovocie i listie stromu na uzdravenie národov. ³ A nebude tam nič prekliate, ale Boží a Baránkov trón bude v ňom a jeho služobníci mu budú slúžiť. ⁴ Budú hladieť na jeho tvár a jeho meno bude na ich čelách. ⁵ Noci už nebude, nepotrebujú svetlo lampy ani svetlo slnka, lebo Pán Boh ich bude osvecovať a kralovať budú na veky vekov.

Kristov príchod

⁶ Anjel mi potom povedal: Toto sú verné a pravdivé slová a Pán, Boh prorockých duchov, poslal svojho anjela, aby svojim služobníkom ukázal, čo sa má čoskoro stať. ⁷ Hľa, prídem čoskoro! Blahoslavený, kto zachováva prorocké slová tejto knihy. ⁸ A ja, Ján, som to počul a videl. A keď som to počul a videl, padol som k nohám anjela, ktorý mi to ukázal a chcel

som sa mu klaňať. ⁹ Ale on mi povedal: Stráň sa toho! Som služobník ako ty a tvoji bratia proroci a tí, čo zachovávajú slová tejto knihy. Bohu sa klaňaj! ¹⁰ A povedal mi: Nezapečať prorocké slová tejto knihy, lebo určený čas je blízko! ¹¹ Kto krivdí, nech krivdí ďalej; kto je špinavý, nech zostane špinavý ďalej; spravodlivý nech ďalej koná spravodlivosť a svätý nech sa ďalej posväčuje. ¹² Hľa, prídem čoskoro a moja odplata príde so mnou, aby som odplatil každému podľa jeho skutkov. ¹³ Ja som Alfa i Omega, prvý a posledný, počiatok i koniec. ¹⁴ Blahoslavení sú tí, čo si perú rúcha, aby získali prístup k stromu života a vošli bránami do mesta. ¹⁵ Vonku zostanú psy, čarodejníci, smilníci, vrahovia, modloslužobníci a každý, kto miluje a pácha lož. ¹⁶ Ja, Ježiš, som poslal svojho anjela, aby vám v cirkvách svedčil o týchto veciach. Ja som koreň a rod Dávidov, jasná ranná hviezda. ¹⁷ A Duch i nevesta hovoria: Príď! A ten, kto počúva, nech povie: Príď! Kto je smädný, nech príde; kto chce, nech si zadarmo naberie živej vody. ¹⁸ Ja dosvedčujem každému, kto počúva slová proroctva tejto knihy: Ak niekto k tomu niečo pridá, tomu Boh pridá rany opísané v tejto knihe. ¹⁹ A ak niekto uberie zo slov proroctva tejto knihy, tomu Boh odníme jeho podiel zo stromu života a miesto vo svätom meste, ako sa o nich píše v tejto knihe. ²⁰ Ten, čo dosvedčuje tieto veci, hovorí: Áno, prídem čoskoro! Amen, príď, Pane Ježišu! ²¹ Milosť Pána Ježiša nech je so všetkými.